William MacDonald

Comentariul biblic al credinciosului

Noul Testament

dlv

William MacDonald

Comentar la Noul Testament

CLV
Christliche
Literatur-Verbreitung e. V.
Postfach 11 01 35 · 33661 Bielefeld

Titlul original: BBC - Believer's Bible Commentary - New Testament
© 1989 by William MacDonald
© al ediţiei germane 1992-94
© al ediţiei româneşti 1998
by CLV - Christliche Literatur-Verbreitung
Postfach 110135 - D-33661 Bielefeld
Traducător: Doru Motz
Copertă: Dieter Otten, Bergneustadt
Tiparul executat la Graphischer Grossbetrieb Pössneck

ISBN 3-89397-389-3

CUPRINS

Prefaţa autorului 5
Introducerea editorului 6
Abrevieri 8
Transliteraţia 9

INTRODUCERE LA NOUL TESTAMENT 10

INTRODUCERE LA EVANGHELII 13

Matei 17
- Împărăţia cerurilor 25
- Evanghelia 31
- Relaţia credinciosului cu legea 35
- Divorţ şi recăsătorie 38
- Postul 42
- Sabatul 65

Marcu 135
Luca 189
Ioan 283
Faptele Apostolilor 393
- Rugăciunea în cartea Faptelor Apostolilor 399
- Biserica din case şi organizaţiile parabisericeşti 408
- Creştinul şi stăpânirea 419
- Botezul credinciosului 427
- Misiunea aşa-numiţilor „oameni laici" 429
- Strategia misionară 445
- Autonomia bisericii locale 449
- Călăuzirea divină 452
- Minunile 453
- Amvoane neconvenţionale 458
- Mesajul Faptelor Apostolilor 484

Romani 491
- Păgânii necâştigaţi 499
- Păcatul 507
- Suveranitatea divină şi responsabilitatea omului 534

1 Corinteni 567
2 Corinteni 639
Galateni 695
- Legalismul 721

Efeseni 725
Alegerea divină 730
Filipeni 781
Coloseni 809
Reconcilierea 819
Familia creştină 836
1 Tesaloniceni 843
Venirea Domnului 852
Indicii că trăim vremurile de pe urmă 861
Sfinţirea 866
2 Tesaloniceni 869
Răpirea şi revelaţia 871
Răpirea Bisericii 881

INTRODUCERE LA EPISTOLELE PASTORALE 889

1 Timotei 893
2 Timotei 925
Tit 947
Presbiterii 950
Creştinul şi lumea aceasta 958
Filimon 963
Evrei 971
Apostazia 991
Mesajul cărţii Evrei pentru epoca actuală 1028
Iacov 1031
Cele zece porunci 1043
Vindecarea divină 1059
1 Petru 1063
Îmbrăcămintea creştină 1084
Botezul 1090
2 Petru 1101
1 Ioan 1123
Păcatul care duce la moarte 1141
2 Ioan 1145
3 Ioan 1149
Iuda 1153
Apocalipsa 1165

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ 1199

Prefaţa autorului

Comentariul Biblic al Credinciosului (The Believer's Bible Commentary) are menirea de a-l ajuta pe credinciosul obişnuit să devină un cercetător serios al Cuvântului lui Dumnezeu. Trebuie să precizăm însă că nici un comentariu nu poate ocupa locul Bibliei. Tot ce poate realiza un comentariu, în cazul cel mai fericit, este de a explica sensul general al unui text, într-o manieră abordabilă, urmând ca cititorul să revină apoi la Cuvântul propriu-zis al Scripturii, în vederea unui studiu mai aprofundat.

Comentariul a fost redactat într-un limbaj simplu, lipsit de termeni tehnici. El nu se pretinde a fi o lucrare savantă sau profund teologică. Majoritatea credincioşilor nu posedă o cunoaştere specială sau chiar generală a limbilor originale în care au fost redactate Vechiul şi Noul Testament. Cu toate acestea, nici unul dintre ei nu este împiedicat să beneficieze din plin de toate foloasele practice care decurg din Cuvânt. Sunt convins că printr-un studiu temeinic al Scripturilor, orice creştin poate deveni „un lucrător căruia să nu-i fie ruşine, împărţind drept cuvântul adevărului" (II Tim. 2:15).

Comentariile cuprinse în acest volum sunt scurte, concise şi la obiect. Pentru a beneficia la maximum de un anumit pasaj biblic comentat, cititorul nu va avea trebuinţă să se istovească, citind zeci de pagini cu explicaţii. Ritmul alert al vieţii contemporane reclamă prezentarea adevărului pe fragmente uşor de asimilat.

Notele cuprinse în acest volum nu au ocolit pasajele dificile din Scriptură. În multe cazuri, s-au oferit şi alte explicaţii ale textului respectiv, lăsându-i cititorului opţiunea de a hotărî care versiune este cea mai apropiată de contextul respectiv şi de restul Scripturii.

Cunoaşterea Bibliei, în sine, nu este de ajuns. Trebuie să facem pasul următor, aplicând Cuvântul lui Dumnezeu în practică, lăsându-l să lucreze în viaţa noastră. De aceea, Comentariul Biblic caută să sugereze cum se poate aplica Scriptura la viaţa de zi cu zi a copiilor lui Dumnezeu.

Dacă această carte va fi folosită ca scop în sine, va deveni o cursă, mai degrabă decât un ajutor. Adevărata ei menire este de a-i da cititorului imboldul cercetării personale a Sfintelor Scripturi, îndemnându-l la o ascultare fără murmur de preceptele Domnului. Folosită astfel, lucrarea îşi va fi atins ţelul.

Fie ca Duhul Sfânt, Cel care a inspirat redactarea Bibliei, să lumineze mintea cititorului, în această preocupare cât se poate de demnă: cunoaşterea lui Dumnezeu prin Cuvântul Său.

Prefaţa autorului

Comentariul Biblic al Credinciosului (The Believer's Bible Commentary) are menirea de a-l ajuta pe credinciosul obişnuit să devină un cercetător serios al Cuvântului lui Dumnezeu. Trebuie să precizăm însă că nici un comentariu nu poate ocupa locul Bibliei. Tot ce poate realiza un comentariu, în cazul cel mai fericit, este de a explica sensul general al unui text, într-o manieră abordabilă, urmând ca cititorul să revină apoi la Cuvântul propriu-zis al Scripturii, în vederea unui studiu mai aprofundat.

Comentariul a fost redactat într-un limbaj simplu, lipsit de termeni tehnici. El nu se pretinde a fi o lucrare savantă sau profund teologică. Majoritatea credincioşilor nu posedă o cunoaştere specială sau chiar generală a limbilor originale în care au fost redactate Vechiul şi Noul Testament. Cu toate acestea, nici unul dintre ei nu este împiedicat să beneficieze din plin de toate foloasele practice care decurg din Cuvânt. Sunt convins că printr-un studiu temeinic al Scripturilor, orice creştin poate deveni „un lucrător căruia să nu-i fie ruşine, împărţind drept cuvântul adevărului" (II Tim. 2:15).

Comentariile cuprinse în acest volum sunt scurte, concise şi la obiect. Pentru a beneficia la maximum de un anumit pasaj biblic comentat, cititorul nu va avea trebuinţă să se istovească, citind zeci de pagini cu explicaţii. Ritmul alert al vieţii contemporane reclamă prezentarea adevărului pe fragmente uşor de asimilat.

Notele cuprinse în acest volum nu au ocolit pasajele dificile din Scriptură. În multe cazuri, s-au oferit şi alte explicaţii ale textului respectiv, lăsându-i cititorului opţiunea de a hotărî care versiune este cea mai apropiată de contextul respectiv şi de restul Scripturii.

Cunoaşterea Bibliei, în sine, nu este de ajuns. Trebuie să facem pasul următor, aplicând Cuvântul lui Dumnezeu în practică, lăsându-l să lucreze în viaţa noastră. De aceea, Comentariul Biblic caută să sugereze cum se poate aplica Scriptura la viaţa de zi cu zi a copiilor lui Dumnezeu.

Dacă această carte va fi folosită ca scop în sine, va deveni o cursă, mai degrabă decât un ajutor. Adevărata ei menire este de a-i da cititorului imboldul cercetării personale a Sfintelor Scripturi, îndemnându-l la o ascultare fără murmur de preceptele Domnului. Folosită astfel, lucrarea îşi va fi atins ţelul.

Fie ca Duhul Sfânt, Cel care a inspirat redactarea Bibliei, să lumineze mintea cititorului, în această preocupare cât se poate de demnă: cunoaşterea lui Dumnezeu prin Cuvântul Său.

Introducerea editorului

„Nu dispreţuiţi comentariile!" Acesta a fost sfatul oferit de un profesor de studii biblice studenţilor săi de la *Emmaus Bible School* (devenit între timp colegiu biblic) la sfârşitul anilor 50. Cel puţin unul dintre studenţii săi şi-a adus aminte de aceste cuvinte, în cele trei decenii scurse de atunci. Profesorul la care m-am referit este William MacDonald, autorul *Comentariului Biblic al Credincioşilor*. Studentul nu a fost altul decât subsemnatul — editorul Comentariului, Arthur Farstad, pe atunci un biet student în anul întâi, care nu citise până atunci decât un singur comentariu — *In the Heavenlies* (o lucrare asupra epistolei apostolului Pavel către Efeseni), scrisă de Harry A. Ironside. Citind însă comentariul de faţă, seară de seară, în timpul vacanţei de vară, tânărul Art Farstad a descoperit adevărata semnificaţie a unui comentariu.

Ce este un comentariu?

Ce este, de fapt, un comentariu? Şi de ce nu trebuie să-l dispreţuim? Recent un publicist creştin de marcă a întocmit o listă cu *cincisprezece* genuri de lucrări biblice, care nu trebuie să lipsească de pe masa oricărui cercetător studios al Cuvântului Sfânt. Nu trebuie să surprindă însă faptul că unii credincioşi nu ştiu prin ce se deosebeşte un comentariu de o Biblie de studiu, de pildă, sau chiar de o concordanţă, un atlas sau un dicţionar biblic — pentru a numi doar patru din cele cincisprezece lucrări esenţiale pentru studierea Cuvântului lui Dumnezeu.

Un comentariu, după cum sugerează însuşi termenul, *comentează* sau oferă (în cazul cel mai fericit) explicaţii utile asupra unui text biblic, fie verset cu verset, fie paragraf cu paragraf. Unii creştini nu vor să aibă nimic de a face cu comentariile, spunând: „Eu nu vreau să aud decât cuvântul rostit iar ca lectură prefer să citesc însăşi Biblia!" La prima vedere, pare o atitudine cucernică, dar nu este! Căci un comentariu nu face altceva decât să aştearnă pe hârtie cel mai bun (*şi, în acelaşi timp, cel mai dificil*) gen de expoziţiune biblică, anume predarea şi predicarea Cuvântului lui Dumnezeu la rând, verset cu verset. Unele comentarii (ca de pildă cel al autorului anterior menţionat, Ironside) nu sunt altceva decât adevărate predici redate sub formă tipărită. În plus, cultura biblică de limbă engleză a fost binecuvântată cu o sumedenie de prezentări ale Cuvântului lui Dumnezeu dintre cele mai strălucite, provenind din toate epocile creştinismului, compuse iniţial într-o mare varietate de limbi. Din păcate, multe dintre acestea sunt atât de lungi, atât de învechite şi dificil de parcurs încât creştinul obişnuit pierde în curând apetitul de a continua studierea lor. De aceea, s-a simţit nevoia acută a unei lucrări de genul *Comentariului Biblic al Credinciosului*.

Genuri de comentarii

Teoretic, orice persoană pe care o interesează Biblia ar putea scrie un comentariu — ceea ce explică faptul că există o gamă atât de variată de comentarii, de la cele extrem de liberale până la cele foarte conservatoare. *Comentariul Biblic al Credincioşilor* (n.tr. la care ne vom referi de acum încolo prin acronimul CBC) este o lucrare foarte conservatoare, prin aceasta înţelegându-se faptul că Biblia este acceptată drept Cuvântul lui Dumnezeu inspirat şi infailibil, întru totul suficient pentru credinţa şi practica creştină.

Un comentariu se poate situa fie pe o poziţie foarte tehnică (conţinând, de pildă, detalii privitoare la gramatica limbilor greacă şi ebraică), fie pe o poziţie generală, de ansamblu. CBC se situează cam la jumătatea distanţei dintre aceste două extreme. Chestiunile de ordin tehnic care se cer neapărat explicate au fost grupate în note separate, plasate la sfârşitul capitolelor, dar s-a avut grijă să nu se evite explicarea pasajelor dificile sau aplicarea convingătoare a învăţăturilor pertinente, problemele de amănunt ale textelor fiind astfel tratate într-o manieră corespunzătoare. Stilul dlui MacDonald este adânc ancorat în prezentarea expozitivă a Cuvântului lui Dumnezeu. Scopul urmărit este de a produce nu doar credincioşi de duzină, ci *ucenici*.

Comentariile diferă între ele şi în funcţie de tabăra teologică din care provin — conservatoare sau liberală, protestantă sau romano-catolică, premilenistă sau amilenistă. CBC este conservator, protestant şi premilenist.

Modul de întrebuinţare recomandat

CBC poate fi abordat în mai multe moduri. Noi sugerăm însă următoarea ordine de lucru:

Cercetarea sa prin răsfoire — Dacă sunteţi un cititor pasionat al Scripturii, veţi constata că e o plăcere să răsfoiţi această carte, citind câte un pasaj ici şi colo, pentru a vă face o imagine mai clară asupra unei cărţi din Biblie.

Citirea unui fragment propriu-zis — Poate un verset sau un paragraf din Biblie nu vă este clar şi aţi dori lămuriri suplimentare asupra lui. Recurgeţi la Comentariul Biblic al Credinciosului, căutând explicaţia pasajului respectiv şi, negreşit, veţi găsi o un material bogat.

O doctrină — Dacă v-aţi angajat în studierea unui anumit subiect, cum ar fi sabatul, botezul, alegerea sau Sfânta Treime, căutaţi pasajele din cadrul Comentariului care se ocupă de aceste subiecte. Există o tablă de materii pe subiecte. Apelaţi la concordanţă pentru a localiza cuvintele cheie în măsură să vă conducă la textele de bază în care este tratat subiectul respectiv.

O carte din Biblie — Poate că parcurgeţi împreună cu clasa din care faceţi parte la Şcoala Duminicală sau cu toată adunarea o carte din Noul Testament, de la un capăt la altul al ei. Veţi dobândi cunoştinţe de preţ pentru dumneavoastră, pe care le puteţi împărtăşi şi altora, dacă veţi lectura, în prealabil, explicaţia textului biblic respectiv, aşa cum o găsiţi în CBC. (Desigur, dacă conducătorul grupului de studiu foloseşte CBC ca text de bază, veţi putea apela la alte două comentarii suplimentare!)

Volumul integral — În cele din urmă, fiecare creştin trebuie să se străduiască să citească *întreaga Biblie*. Lectura integrală a Bibliei îl va pune pe cititor în faţa unor texte dificile, pe care un comentariu conservator, de genul CBC-ului, le va trata cu toată atenţia, facilitând înţelegerea lor.

Studiul biblic va părea, probabil, la început folositor, dar oarecum arid, neîmbietor. Dar continuarea cu perseverenţă a studiului va aduce, în cele din urmă, satisfacţia mult dorită, ca studiul să fie nu numai util, ci şi o adevărată delectare!

Sfatul pe care mi l-a oferit dl MacDonald acum treizeci de ani a fost: „Nu dispreţui comentariile". Acum, după ce am parcurs, cu toată atenţia, Comentariul său, în vederea corelării sale cu recent apăruta ediţie *New King James* a Bibliei, pot face un pas mai departe, recomandându-vi-l cu toată căldura!

Abrevieri

Abrevieri ale cărţilor Bibliei

Cărţile Vechiului Testament

Gen.	Geneza	2 Cro.	2 Cronici	Dan.	Daniel
Ex.	Exodul	Ezra	Ezra	Os.	Osea
Lev.	Levitic	Ne.	Neemia	Ioel	Ioel
Num.	Numeri	Est.	Estera	Amos	Amos
Deut.	Deuteronom	Iov	Iov	Obad.	Obadia
Ios.	Iosua	Ps.	Psalmi	Iona	Iona
Jud.	Judecători	Prov.	Proverbe	Mica	Mica
Rut	Rut	Ecl.	Eclesiastul	Naum	Naum
1 Sam.	1 Samuel	C.Cânt.	Cântarea Cântărilor	Hab.	Habacuc
2 Sam.	2 Samuel	Is.	Isaia	Ţef.	Ţefania
1 Re.	1 Regi	Ier.	Ieremia	Hag.	Hagai
2 Re.	2 Regi	Pl.	Plângeri	Zah.	Zaharia
1 Cro.	1 Cronici	Ez.	Ezechiel	Mal.	Maleahi

Cărţile Noului Testament

Mat.	Matei	Ef.	Efeseni	Ev.	Evrei
Mar.	Marcu	Filip.	Filipeni	Iac.	Iacov
Lu.	Luca	Col.	Coloseni	1 Pe.	1 Petru
Ioan	Ioan	1 Tes.	1 Tesaloniceni	2 Pe.	2 Petru
Fapte	Faptele Apostolilor	2 Tes.	2 Tesaloniceni	1 Ioan	1 Ioan
Ro.	Romani	1 Tim.	1 Timotei	2 Ioan	2 Ioan
1 Cor.	1 Corinteni	2 Tim.	2 Timotei	3 Ioan	3 Ioan
2 Cor.	2 Corinteni	Tit	Tit	Iuda	Iuda
Gal.	Galateni	Filim.	Filimon	Apo.	Apocalipsa

Abrevieri ale diverselor versiuni, traduceri şi parafrazări ale Bibliei

ASV	American Standard Version	LB	Living Bible
FWG	*Numerical Bible (Biblia numerică)* a lui F.W. Grant	NASB	New American Standard Bible
		NEB	New English Bible
JND	*New Translation* (Noua Traducere) a lui John Nelson Darby	NIV	New International Version
		NKJV	New King James Version
JBP	Parafrazarea lui J.B. Phillips	RSV	Revised Standard Version
KJV	Versiunea King James	RV	Revised Version (Anglia)
KSW	*An Expanded Translation* a lui Kenneth S. Wuest		

Alte abrevieri

A.D.	*Anno Domini*, „în anul Domnului nostru", d.Cr.
Aram.	aramaică
cap.	capitol, capitole
CBC	*Comentariul Biblic al Credinciosului*
cca.	circa, aproximativ
cf.	*confer*, compară
de ex.	de exemplu
DSS	Dead Sea Scrolls (Sulurile de la Marea Moartă
ed.	editat, ediţie, editor
edi.	editori
et al.	*et alii, aliae, alia* şi alţii
fem.	feminin
gr.	greacă
ICC	International Critical Commentary
ibid.	*ibidem*, în acelaşi loc, tot de acolo
lit.	literal, textual
LXX	Septuaginta (prima traducere în limba greacă, după originalul ebraic, a cărţilor Vechiului Testament)
marg.	text marginal
masc.	masculin
ms., mss.	manuscris, manuscrise
M	Textul majoritar
MT	Textul masoretic
n.d.	nedatat
NIC	New International Commentary
n.p	nu se precizează locul publicării
NT	Noul Testament
n.tr.	nota traducătorului
NU	NT grec al *Nestle-Aland/United Bible Societies*
p., pag.	pagina (paginile)
TBC	Tyndale Bible Commentary
trans.	tradus, traducător
v., ver.	versetul, versetele
vol.	volumul, volumele
vs.	*versus*, contra
VT	Vechiul Testament

Transliteraţia cuvintelor din greacă

Denumirea în greacă	*Forma în greacă*	*Valoarea fonetică*	*Denumirea în greacă*	*Forma în greacă*	*Valoarea fonetică*
alfa	α	a	nii	ν	n
beta	β	b	csi	ξ	x
gama	γ	g, ng	omicron	ο	o (scurt)
delta	δ	d	pi	π	p
epsilon	ε	e (scurt)	ro	ρ	r
dzeta	ζ	dz	sigma	σ, ς	s
eta	η	e (lung)	tau	τ	t
theta	θ	th	üpsilon	υ	ü
iota	ι	i	phi	φ	ph
kappa	κ	k	hi	χ	h (ch)
lambda	λ	l	psi	ψ	ps
mii	μ	m	omega	ω	o (lung)

INTRODUCERE LA NOUL TESTAMENT

„Valoarea acestor Scrieri, istorică şi spirituală, este total disproporţionată, faţă de numărul şi lungimea lor, iar influenţa pe care o exercită ele asupra vieţii şi istoriei e imposibil de calculat. Căci în aceste scrieri ne aflăm la amiaza zilei ce începuse în Grădina Eden. Cristosul Profeţiei din Vechiul Testament devine Cristosul Istoriei în Evanghelii; Cristosul Experienţei, în Epistole; iar în Apocalipsa, Cristosul Slavei."
— W. Graham Scroggie

I. Semnificaţia termenului: „Noul Testament"

Înainte de a ne lansa în largul mării studierii Noului Testament, sau chiar a unei porţiuni relativ mici din el, cum ar fi o singură carte, este util să petrecem câtva timp familiarizându-ne cu faptele generale privitoare la Cartea Sfântă pe care o numim „Noul Testament".

Atât „testament" cât şi „legământ" reprezintă traducerea aceluiaşi cuvânt grec (*diatheke*) iar în vreo două locuri din epistola către Evrei încă nu s-a putut stabili care dintre cei doi termeni este cel mai adecvat echivalent al originalului grec. În titlul Scripturilor creştine însă termenul „legământ" este fără îndoială preferabil, deoarece Cartea constituie un pact, o alianţă sau un *legământ* între Dumnezeu şi poporul Său.

Se numeşte *Noul* Testament (sau Legământ) pentru a se deosebi de Vechiul Testament (sau „mai vechi").

Ambele testamente au fost inspirate de Dumnezeu şi, prin urmare, sunt de folos pentru toţi creştinii. Fireşte însă credinciosul în Cristos va fi îndemnat să deschidă mai des acea parte a Bibliei care îi vorbeşte direct despre Domnul şi biserica Sa şi despre modul în care doreşte El să trăiască ucenicii Săi.

Relaţia dintre Vechiul Testament şi Noul Testament a fost foarte plastic exprimată de Sfântul Augustin, în următoarele cuvinte:

Noul în Vechiul e ascuns;
Vechiul în Nou-i revelat.

II. Canonul Noului Testament

Termenul *canon* (*kanon* în greacă) se referă la un liniar sau etalon pentru măsurat sau evaluat. Canonul Noului Testament este colecţia de scrieri inspirate. De unde ştim că aceste scrieri sunt *singurele* scrieri care trebuiau incluse în canon sau că toate cele douăzeci şi şapte de cărţi individuale merită să fie incluse în canon? Având în vedere că au existat în acea perioadă a creştinismului primar şi alte scrieri sau epistole (dintre care unele eretice), cum putem stabili cu certitudine că au fost incluse în canonul Noului Testament numai cele autentice?

S-a afirmat adesea că conciliul bisericesc a stabilit lista definitivă a cărţilor canonului pe la sfârşitul secolului al patrulea al erei creştine. Realitatea e însă că aceste cărţi au avut caracter *canonic* de îndată ce au fost redactate. Ucenici evlavioşi şi plini de discernământ au recunoscut chiar de la început Scripturile inspirate, cum reiese de la 2 Pet. 3:15, 16, unde Petru recunoaşte calitatea de Scripturi a scrierilor lui Pavel. În unele biserici, au existat însă, o vreme, anumite dispute în cazul unora dintre cărţi (de exemplu, Iuda, precum şi 2 şi 3 Ioan).

În general, în cazul unei cărţi scrise de un apostol, ca Matei, Petru, Ioan sau Pavel, sau de unul din cercul apostolilor, ca Marcu sau Luca, nu s-a pus deloc la îndoială canonicitatea lucrării respective.

Prin urmare, conciliul care a acordat recunoaştere oficială canonului Noului Testament, aşa cum îl avem astăzi, nu a făcut altceva decât să *confirme* un fapt deja recunoscut şi general acceptat de mulţi ani.

Conciliul nu a întocmit o *listă inspirată* de cărţi, ci o listă de *cărţi inspirate*.

III. Paternitatea

Autorul Divin al Noului Testament este Duhul Sfânt. El este Cel care i-a inspirat pe Matei, Marcu, Luca, Ioan, Pavel, Iacov, Petru şi autorul anonim al epistolei către Evrei (vezi introducerea de la cartea Evrei) în redactarea acestor cărţi care le poartă numele. Cel mai bun şi mai corect mod de reprezentare sau înţelegere a apariţiei cărţilor Noului Testament este să afirmăm că fiecare dintre ele a avut doi autori. Noul Testament nu este o lucrare parţial umană şi parţial divină, ci total umană şi total divină, în acelaşi timp. Elementul divin a păzit elementul uman de comiterea unor erori. Urmarea a fost o carte infailibilă şi ireproşabilă, în prima redactare a manuscriselor originale.

Pentru a înţelege mai bine noţiunea de autor dublu al Cuvântului scris vom recurge la o analogie cu natura dual㠠a Cuvântului Viu, adică Domnul nostru Isus Cristos. El nu este parte om şi parte Dumnezeu (cum susţine un mit grec), ci complet uman şi complet divin, în acelaşi timp. Natura divină a făcut imposibil ca natura umană să greşească sau să păcătuiască în vreun fel.

IV. Timpul

Spre deosebire de Vechiul Testament, pentru a cărui redactare a fost nevoie de circa o mie de ani (de prin anul 1400 până în anul 400 î.Cr.), Noul Testament a fost scris în doar 50 de ani (între anul 50 şi 100 d.Cr.).

Actuala ordine în care sunt înşiruite cărţile Noului Testament este cea mai adecvată, pentru biserica din toate timpurile. Se începe cu viaţa lui Cristos, apoi se vorbeşte despre biserică, urmând ca acelei biserici să i se dea instrucţiuni. În cele din urmă, se descoperă viitorul bisericii şi al lumii. Dar cărţile nu au apărut în această ordine, ci au fost scrise pe măsură ce s-a simţit nevoia lor.

Primele cărţi au fost aşa-numitele „Scrisori către bisericile tinere", cum numeşte Phillips epistolele. Iacov, Galateni şi Tesaloniceni au fost redactate probabil pe la mijlocul primului secol al erei creştine.

Apoi au urmat Evangheliile, în ordinea redactării: mai întâi, Matei sau Marcu, apoi Luca şi la urmă Ioan. În final a apărut Apocalipsa, probabil către sfârşitul primului secol după Cristos.

V. Conţinutul

Conţinutul Noului Testament ar putea fi rezumat concis în cele trei categorii principale:

Istoric
Evanghelii
Faptele Apostolilor
Epistolar
Epistolele lui Pavel
Epistolele generale
Apocaliptic
Apocalipsa

Creştinul care va dobândi o bună cunoaştere a acestor cărţi va fi „desăvârşit şi cu totul destoinic pentru orice lucrare bună."

Este rugăciunea noastră ca CBC să fie de mult ajutor pentru cât mai mulţi credincioşi, în sensul ca aceştia să fie cât mai bine dotaţi pentru orice lucrare bună.

VI. Limbajul

Noul Testament a fost scris într-un limbaj colocvial, vorbit de oamenii obişnuiţi (numit *koine* sau „greaca comună"). Era a doua limbă de circulaţie, aproape universal cunoscută şi folosită de cetăţenii secolului al doilea al Credinţei, având cam acelaşi statut pe care îl are astăzi engleza.

După cum stilul cald şi viu al limbii ebraice oferă mijlocul cel mai adecvat de exprimare pentru conţinutul profetic, poetic şi narativ al Vechiului Testament, tot aşa greaca a fost providenţial înzestrată să constituie vehiculul minunat pentru redarea conţinutului Noului Testament. Limba greacă a cunoscut o extraordinară răspândire în timpul cuceririlor lui Alexandru cel Mare, în contextul în care soldaţii aflaţi sub comanda acestuia au simplificat şi popularizat această limbă pentru uzul popoarelor cucerite.

Precizia cu care exprimă verbul elin timpul gramatical, bogăţia vocabularului ei precum şi alte trăsături unice ale acestei limbi fac din ea mijlocul ideal pentru comunicarea importantelor adevăruri doctrinare întâlnite în cuprinsul epistolelor — în special în cărţi cum ar fi epistola către Romani.

VII. Traducerea Noului Testament

Engleza a fost binecuvântată cu multe (după unii *prea* multe) traduceri. Aceste traduceri se împart în patru categorii generale:

1. Foarte literale

Aşa-numita Traducere „Nouă" (1871) a lui J. N. Darby şi ediţia *English Revised Version* (1881), precum şi varianta americană a acesteia, *American Standard Version* (1901)

sunt extrem de literale, ceea ce înseamnă că sunt instrumente foarte utile pentru studiu, dar cu efect minim pentru închinăciune, lectură publică sau memorare. Confruntată cu opțiunea acestor versiuni, marea majoritate a creștinilor nu a renunțat la stilul maiestuos și frumusețea ediției King James (1611).

2. Echivalență completă

Sunt versiuni suficient de literale, care urmează foarte îndeaproape textul original ebraic sau grec, atunci când regulile limbii engleze permit acest lucru, reușind totuși să permită o traducere mai liberă, din care să nu lipsească expresiile idiomatice și stilul adecvat. Printre aceste traduceri se numără ediția *King James Version*, *New King James*, *Revised Standard Version*, *New American Standard Bible*. Din nefericire, traducerea RSV, deși este în general vrednică de încredere în Noul Testament, în redarea Vechiului Testament păcătuiește, prin faptul că oarecum diminuează multe profeții mesianice. Această tendință periculoasă se constată astăzi chiar la unii cărturari ce în trecut avuseseră o poziție sănătoasă. Comentariul Biblic al Credincioșilor a fost editat pentru a se conforma cu ediția NKJV, aceasta fiind opțiunea cea mai viabilă între minunata, dar arhaica ediție King James Version (KJV) și limbajul modern actual, fără a se mai recurge la pronumele arhaice. De asemenea în ediția amintită, New King James Version, se reține unele versete pe care cele mai multe versiuni moderne le elimină (vezi notele asupra textului în CBC).

3. Echivalență dinamică

Acest tip de traducere este mai liberă decât cele din categoria echivalenței complete, uneori traducătorul recurgând la parafrazare — tehnică întru totul valabilă, atâta timp cât cititorul a fost avizat în această privință. Traducerea Moffatt, NEB (New English Bible), NIV (New International Version) și Biblia de Ierusalim fac parte din această categorie de traduceri ale Bibliei. S-a plecat de la încercarea de a comprima gânduri întregi în structuri pe care se crede că Ioan și Pavel le-ar fi folosit, dacă și-ar fi redactat lucrările în epoca noastră și, bineînțeles, în limba egleză! Atunci când se utilizează în mod conservator metodologia respectivă, ea poate constitui un instrument util.

4. Parafrazările

O parafrazare caută să transmită textul gând cu gând, permițându-și adesea o seamă de licențe prin adăugarea de material suplimentar. Întrucât textul se îndepărtează foarte mult de forma inițială a originalului, există întotdeauna pericolul ca traducătorul să recurgă la prea multe interpretări în traducerea parafrazată. De pildă, traducerea Living Bible, deși e evanghelică în ton, totuși ia multe decizii interpretative, care, în cel mai fericit caz, sunt pasibile de dezbateri.

Parafrazarea lui J.B. Phillips (pe care traducătorul respectiv o numește traducere) este o frumoasă realizare din punct de vedere literar. În plus, traducătorul susține că redă în cuvintele sale ceea ce ar fi vrut să spună Petru și Pavel, de pildă.

Este bine să avem la îndemână câte o Biblie din cel puțin trei dintre categoriile enumerate, pentru a putea efectua studii comparative. Totuși opinia noastră este că traducerea de genul echivalenței complete, cum este cea folosită în CBC, prezintă cele mai puține pericole pentru studiul biblic detaliat.

INTRODUCERE LA EVANGHELII

„Evangheliile sunt roadele dintâi ale tuturor scrierilor." — Origen

I. Slăvitele noastre Evanghelii

Oricine a făcut studii de literatură este familiarizat cu principalele genuri literare: povestirea, nuvela, romanul, piesa, poemul şi biografia, precum şi alte forme literare. Dar atunci când a venit Domnul Isus Cristos pe pământ, s-a simţit nevoia înfiinţării unei noi categorii de literatură: *evanghelia*. Evangheliile nu sunt biografii, deşi conţin puternice elemente biografice. Ele nu sunt povestiri, deşi conţin parabole cum este cea a fiului risipitor şi a bunului samaritean, care ar putea oricând forma subiectul unor nuvele. Unele parabole au fost adaptate, devenind romane sau nuvele. Evangheliile nu sunt reportaje documentare, deşi conţin relatări exacte, dar foarte condensate, a multor conversaţii şi cuvântări rostite de Domnul nostru.

Nu numai că „evanghelia" este o categorie unică de literatură, ci, după ce cei patru evanghelişti au scris Matei, Marcu, Luca şi Ioan, matriţa canonică a fost distrusă. Cele patru evanghelii — şi numai acestea — au fost recunoscute de creştinii drept credincioşi din cele aproape două mii de ani de existenţă a Bisericii. Diverşi eretici au scris cărţi *intitulate* evanghelii, dar acestea nu erau altceva decât palide încercări de a-şi promova ereziile lor proprii, cum a fost gnosticismul.

Dar de ce avem patru evanghelii? De ce nu cinci, ca să fim în ton cu cele cinci cărţi ale lui Moise, ce formează Pentateucul? Sau de ce nu avem o singură evanghelie lungă, în care să fie omise repetiţiile şi să li se acorde mai mult spaţiu miracolelor şi parabolelor? De fapt au existat eforturi de a „armoniza" sau aranja în mod cronologic evenimentele cuprinse în cele patru evanghelii, încă de prin vremea lui Tatian, în secolul al doilea, prin a sa *Diatessaron* (ceea ce înseamnă în greacă „prin patru").

Irineu a emis teoria potrivit căreia au existat patru evanghelii, pentru a corespunde celor patru colţuri ale lumii şi celor patru puncte cardinale, patru fiind numărul universalităţii.

II. Cele patru simboluri

Mulţi oameni, în special cei cu înclinaţii artistice, apreciază paralela care se poate creiona între cele patru Evanghelii şi Apocalipsa: leul, boul (sau viţelul), omul şi vulturul. Aceste simboluri au fost însă corelate diferit de creştini de-a lungul veacurilor. Dacă există vreo valabilitate pentru aceste *atribute*, cum se numesc acestea în artă, atunci vom spune că leul întruchipează cel mai bine evanghelia după Matei, Evanghelia regală a Leului din Iuda. Boul, ca vită de povară, se potriveşte perfect cu Marcu, Evanghelia Robului. Bărbatul este fără îndoială echivalentul evangheliei după Luca, Evanghelia Fiului Omului. Până şi lucrarea *Standard Handbook of Synonyms, Antonyms & Prepositions* (Manualul de sinonime, antonime şi prepoziţii) afirmă că: „vulturul este *atributul* Sfântului Ioan, ca *emblemă* a unei vedenii spirituale înălţătoare."[1]

III. Cele patru auditorii cărora li se adresează

Probabil cea mai bună explicaţie pentru faptul că există patru Evanghelii este faptul că Duhul Sfânt caută să ia contactul cu patru grupuri diferite de persoane — patru tipuri antice care continuă să-şi aibă corespondenţe în epoca modernă.

Nimeni nu contestă că Matei este evanghelia cu cel mai pronunţat caracter iudaic. Citatele din Vechiul Testament, discursurile detaliate, genealogia Domnului nostru şi tonul general semitic vor fi remarcate chiar şi de un cercetător novice al acestei evanghelii.

Marcu, scriind probabil din însăşi capitala imperiului, se adresează romanilor şi, în acelaşi timp, milioanelor de oameni cu structură similară, care preferă acţiunile, unui stil mai filosofic. Prin urmare, evanghelia sa abundă în miracole, redând, în schimb, mai puţine parabole. Evanghelia aceasta nu are nevoie de nici o genealogie, deoarece pe nici un cetăţean roman nu l-ar fi interesat genealogiile evreilor, în cazul unui Rob activ.

Luca este, în mod evident, Evanghelia destinată, în primul rând, grecilor şi numeroşilor romani, care iubeau şi emulau literatura şi arta elinilor. Oamenii din această categorie sunt îndrăgostiţi de tot ce este frumos, de artă, cultură şi excelenţă în literatură, precum şi de teme umaniste. Doctorul Luca e în măsură să răspundă acestor aspiraţii. Corespondenţii din epoca modernă ai acestei categorii de oameni sunt francezii şi, desigur, urmaşii grecilor antici. Nu este de mirare că un francez a rostit binecunoscuta afirmaţie, potrivit căreia Luca este „cea mai frumoasă carte din lume" (vezi Introducerea la Luca).

Cui i se adresează evanghelia după Ioan? Ioan este Evanghelia universală, care are ceva de spus pentru toţi. Este evanghelistică (20:30, 31), şi totuşi profund îndrăgită de filosofi creştini de marcă. Explicaţia acestei universalităţi o vom găsi, poate, în faptul că Ioan este destinată „celei de-a treia rase" — nume dat de păgâni primilor creştini, pentru faptul că aceştia nu erau nici evrei, nici păgâni.

IV. Alte simboluri grupate în jurul a patru elemente

În Vechiul Testament găsim alte simboluri grupate în jurul a patru elemente, care se îngemănează minunat cu simbolistica celor patru Evanghelii.

„Mlădiţa", ca titlu al Domnului nostru, apare în următoarele contexte:

„...lui David o Mlădiţă... un rege" (Ier. 23:5, 6)

„Robul Meu, MLĂDIŢA" (Zah. 3:8)

„Omul... MLĂDIŢA" (Zah. 6:12)

„Mlădiţa Domnului" (Iehova) (Isa. 4:2)

Găsim de asemenea în Vechiul Testament patru "Iată", care corespund exact temelor principale ale Evangheliilor:

„Iată Regele tău" (Zah. 9:9)

„Iată Robul Meu" (Isa. 42:1)

„Iată Omul" (Zah. 6:12)

„Iată Dumnezeul tău" (Isa. 40:9)

O ultimă paralelă, mai puţin evidentă, dar care a constituit o mare binecuvântare pentru mulţi, este cea constituită de cele patru culori de materiale din cort, împreună cu sensurile simbolice corespunzătoare, şi prezentarea cvadruplă pe care o fac evangheliştii atributelor Domnului:

Purpuriu este culoarea de preferinţă a lui *Matei*, Evanghelia Regelui. Judecători 8:26 scoate în evidenţă natura regală a acestei culori.

Stacojiu sau extrasul de cârmâz, care se obţinea prin sfărâmarea unui vierme de COCHINEAL. Asta ne duce cu gândul imediat la *Marcu*, Evanghelia robului, „un vierme şi ne-om" (Ps. 22:6)

Albul se referă la faptele neprihănite ale sfinţilor (Apo. 19:8). *Luca* subliniază umanitatea desăvârşită a lui Cristos.

Albastru reprezintă bolta semină a cerului (Ex. 24:10), care înfăţişează minunat Dumnezeirea lui Cristos — notă predominantă în Evanghelia după *Ioan*.

V. Ordinea şi accentul

În Evanghelii, găsim evenimente care nu sunt întotdeauna enumerate în ordinea în care s-au petrecut. Este bine să ştim de la început că Duhul lui Dumnezeu adesea grupează evenimentele în funcţie de învăţătura lor morală. Iată ce spune Kelly în această privinţă:

> Se va dovedi, pe măsură ce înaintăm (în studiul nostru) că ordinea întâlnită în Evanghelia după Luca este de natură morală şi că el clasifică faptele, conversaţiile, întrebările, răspunsurile şi discursurile Domnului nostru în funcţie de legăturile lăuntrice, şi nu doar în ordinea externă a succesiunii evenimentelor, care, de fapt, ar fi cea mai rudimentară şi mai infantilă dintre modalităţile de consemnare a faptelor. Dar a grupa evenimentele împreună cu cauzele şi urmările lor, în ordinea lor morală, constituie o sarcină mult mai dificilă pentru istoric, care se deosebeşte, prin aceasta, de simplul cronicar. Dumnezeu îl ajută pe Luca să realizeze acest lucru la modul desăvârşit.[2]

VI. Întrebarea sinoptică

De ce există atât de multe *asemănări* — până acolo încât găsim aproape formulări identice în cazul unor pasaje destul de lungi — şi, în acelaşi timp, atât de multe *deosebiri* în cazul primelor trei Evanghelii? — Iată ceea ce s-a numit „Problema sinoptică". Ea constituie o problemă mai mult pentru cei care neagă inspiraţia, decât pentru creştinii

conservatori. Multe teorii complexe au fost formulate, presupunând adesea documente teoretice pierdute, care nu s-au păstrat în formă scrisă. Unele dintre aceste idei sunt în acord cu Luca 1:1, fiind cel puţin *posibile* din punct de vedere ortodox[3]. Totuşi unele dintre aceste teorii au atins punctul în care afirmă că biserica primului secol ar fi încropit „mituri" despre Isus Cristos. Pe lângă caracterul de infidelitate faţă de toate Scripturile Creştine şi istoria bisericii pe care îl reprezintă aceste teorii de aşa-zisă „critică formală", trebuie să subliniem că nu există nici o dovadă documentară pentru nici una dintre ele. Mai mult, *nu se vor găsi nici măcar doi cercetători* care să fie de acord în privinţa modului în care categorisesc şi fragmentează ei Evangheliile Sinoptice.

O soluţie mult mai bună a acestei probleme o găsim în înseşi cuvintele Domnului de la Ioan 14:26: „Dar Mângâietorul (Ajutorul, în engleză), Duhul Sfânt, pe care Tatăl îl va trimite în numele Meu, El vă va învăţa toate lucrurile, şi vă va aminti de toate lucrurile pe care vi le-am spus."

Asta rezolvă problema amintirilor martorilor oculari din Matei şi Ioan, ba chiar şi din Marcu — presupunând că el consemnează amintirile lui Petru aşa cum afirmă istoria bisericii. Adăugaţi la acest ajutor direct din partea Duhului Sfânt documentele scrise menţionate la Luca 1:1, extraordinar de exacta mărturie verbală *a tradiţiei orale* la popoarele semitice şi aveţi răspunsul la întrebarea sinoptică. Orice adevăruri, detalii sau interpretări care ar fi fost necesare dincolo de aceste surse puteau fi revelate direct „(în cuvinte) pe care Duhul Sfânt le predă" (1 Cor. 2:13).

Prin urmare, ori de câte ori întâlnim ceea ce pare la prima vedere o contradicţie sau o neconcordanţă asupra detaliilor, să ne întrebăm numaidecât: „De ce omite, include sau subliniază *aceasta* Evanghelie tocmai evenimentul sau cuvântarea respectivă?" De pildă, de două ori Matei consemnează că două persoane au fost vindecate (de orbire şi de posesiune demonică), în vreme ce Marcu şi Luca nu menţionează faptul respectiv decât o dată. Unii văd aici o contradicţie. S-ar fi cuvenit ca Matei, evanghelia iudeilor, să consemneze doi oameni, deoarece potrivit legii iudaice orice declaraţie „trebuia să se sprijine pe mărturia a doi sau trei martori", în vreme ce celelalte evanghelii menţionează persoana *cu numele* (orbul Bartimeu).

Următoarele selecţii ilustrează faptul că unele din dublurile aparente din Evanghelii au, de fapt, rolul de a scoate în evidenţă importante deosebiri:

Textul de la Luca 6:20-23 pare să dubleze Predica de pe Munte, dar prima este o predică rostită pe câmpie (Luca 6:17). Fericirile descriu caracterul unui cetăţean ideal al împărăţiei, în vreme ce Luca urmăreşte stilul de viaţă al celor care sunt ucenicii lui Cristos.

Luca 6:40 pare să fie identic cu Matei 10:24. Dar la Matei Isus este Învăţătorul iar noi suntem ucenicii Săi. La Luca făcătorul de ucenici este învăţătorul iar persoana pe care o instruieşte acesta este ucenicul. Matei 7:22 subliniază slujirea adusă Regelui, în vreme ce Luca 13:25-27 descrie părtăşia cu Învăţătorul.

În vreme ce Luca 15:4-7 constituie o aspră condamnare a fariseilor, Matei 18:12, 13 se ocupă de copii şi de dragostea lui Dumnezeu pentru ei.

Atunci când se aflau de faţă numai credincioşi, Ioan a afirmat: „El vă va boteza cu Duhul Sfânt" (Marcu 1:8; Ioan 1:33). Când însă erau prin preajmă tot felul de oameni, în special farisei, el a spus: „El vă va boteza cu Duhul Sfânt şi cu foc" (un botez al judecăţii) (Mat. 3:11; Luca 3:16).

Expresia „Cu ce măsură măsuraţi..." se aplică la *atitudinea noastră de condamnare* faţă de alţii în Matei 7:2, iar la Marcu 4:24 aceeaşi expresie se referă la *modul în care ne însuşim Cuvântul*, în vreme ce la Luca 6:38 expresia face aluzie la *dărnicia* noastră.

Prin urmare, aceste deosebiri nu constituie contradicţii, ci exemple lăsate în textul sacru cu premeditare, pentru a-l îndemna pe credinciosul meditativ să caute hrana spirituală.

VII. Paternitatea cărţilor

De regulă, atunci când se discută despre paternitatea Evangheliilor — şi nu numai a lor, ci şi a tuturor cărţilor Bibliei — se obişnuieşte să se împartă mărturiile în dovezi *externe* şi *interne*. Exact acelaşi lucru ne propunem să-l facem şi noi în cazul tuturor celor douăzeci şi şapte de cărţi ale Noului Testament. În categoria dovezilor externe intră scriitorii care au trăit mai aproape de perioada redactării cărţilor — în general, aşa-numiţii „părinţi ai bisericii", din secolele al doilea şi al treilea şi câţiva eretici sau învăţători falşi. Oamenii aceştia citează, fac aluzii sau uneori ne vorbesc concret despre cărţile şi autorii care ne interesează. De

pildă, dacă Clement din Roma citează 1 Corinteni către sfârşitul secolului întâi al erei creştine, e evident că această carte nu poate fi o plastografie din secolul al doilea, scrisă de cineva care semnează cu numele lui Pavel. La categoria dovezilor interne vom analiza stilul, vocabularul, istoria şi conţinutul unei cărţi, pentru a vedea dacă sprijină sau contrazice ceea ce pretind documentele externe şi autorii. De pildă, stilul cărţilor Luca şi Fapte susţin cu argumente părerea că autorul lor a fost un medic cult ne-evreu.

În multe cărţi se aduce în discuţie aşazisul „canon" al ereticului din secolul al doilea, Marcion (care nu este altceva decât lista cărţilor aprobate de acesta). El nu a aprobat decât o versiune foarte redusă a lui Luca şi doar zece dintre epistolele lui Pavel. Cu toate acestea, este un martor util, deoarece ne arată care cărţi constituiau norma pe vremea sa. Canonul Muratorian (numit astfel după cardinalul italian Muratori, care a descoperit documentul respectiv) este o listă ortodoxă, deşi oarecum fragmentară, a cărţilor creştine canonice.

NOTE FINALE

[1]James C. Fernald, ed., „Emblem," *Funk & Wagnalls Standard Handbook of Synonyms, Antonyms, and Prepositions*, pg. 175.

[2]William Kelly, *An Exposition of the Gospel of Luke*, pg. 16.

[3]„Ortodox" cu sensul de „drept credincios", nu aparţinând cultului ortodox.

EVANGHELIA DUPĂ MATEI

„Având în vedere grandoarea concepției și măiestria cu care o masă uriașă de materiale este subordonată unor idei capitale, se poate afirma că nici o altă scriere, atât din Vechiul, cât și din Noul Testament, care tratează o temă istorică, nu se poate compara cu Evanghelia după Matei."

— Theodor Zahn

I. Locul unic pe care îl ocupă această evanghelie în cadrul Canonului

Evanghelia după Matei este puntea de legătură desăvârșită între Vechiul și Noul Testament. Încă de la primele ei cuvinte, suntem transportați în trecut, la strămoșul poporului lui Dumnezeu, Avraam, și la primul *mare* rege al Israelului, David. Accentul cărții, de o puternică factură iudaică, apoi numărul mare de citate din versiunea ebraică a Scripturii, precum și locul de frunte pe care îl ocupă la începutul cărților Noului Testament, îi asigură evangheliei după Matei meritul de a fi punctul logic în care să înceapă prezentarea mesajului creștin către lume.

Matei deține de multă vreme acest loc primordial în ordinea celor patru evanghelii. Aceasta datorită faptului că, până nu demult, aproape toți cercetătorii credeau că a fost prima evanghelie în ordinea *redactării*. Mai mult, stilul concis și ordonat al lui Matei se preta de minune la lectura publică, în biserică. Toate acestea explică de ce a fost cea mai populară dintre Evanghelii, uneori intrând în concurență cu evanghelia după Ioan.

II. Paternitatea

Dovezile externe antice și universale abundă în sensul că Matei, perceptorul de impozite sau vameșul numit și Levi este cel care a scris Prima Evanghelie. Întrucât nu era un membru proeminent al grupului de apostoli, ar părea ciudată încercarea noastră de a-i atribui paternitatea celei dintâi dintre evanghelii, dacă nu ar fi avut, într-adevăr, nimic de a face cu ea!

Pe lângă documentele antice, cunoscute sub denumirea de „Didahii" (sau *Învățăturile celor doisprezece apostoli*), Iustin Martirul, Dionisius din Corint, Teofil din Antiohia și Atenagoras din Atena citează Evanghelia aceasta ca fiind autentică. Istoricul bisericii Eusebiu citează declarația lui Papias, potrivit căreia: „Matei a compus *Logia* în limba ebraică, lucrări pe care fiecare le-a interpretat după cum s-a priceput." Irineu, Pantaenus și Origen sunt, în mare, de acord cu această afirmație. Prin „ebraică" se înțelege aici dialectul limbii aramaice folosit de evreii din vremea Domnului Isus, așa cum este folosit termenul în Noul Testament. Dar ce sunt aceste lucrări cunoscute sub denumirea de *Logia*? Acest termen elin înseamnă de obicei „oracole", ca în cazul Noului Testament, care conține *oracolele* lui Dumnezeu. Dar acesta nu poate fi sensul afirmației lui Papias. Trei sunt interpretările principale care au fost propuse: (1) Că termenul s-ar referi la *Evanghelia* lui Matei, ca atare. Adică, Matei ar fi redactat o ediție în aramaică a evangheliei sale, cu scopul expres de a-i câștiga pe iudei la Cristos și de a-i edifica pe creștinii evrei, ediția în greacă apărând mult mai târziu. (2) Că se referă doar la *rostirile* lui Isus, care au fost încorporate mai târziu în Evanghelia sa și în fine (3) că ar fi vorba de o referire la așa-numitele *testimonia* sau citatele din Scripturile Vechiului Testament, cu scopul de a demonstra că Isus este Mesia. Prima și a doua dintre opinii sunt mult mai verosimile decât cea de-a treia.

Greaca folosită de Matei în redactarea evangheliei sale nu sună deloc a traducere. Cu toate acestea, negăsindu-se cine s-o combată, s-a răspândit încă de timpuriu teoria că ar fi fost vorba de o traducere —

teorie care trebuie să fi fost întemeiată, întrucâtva, pe anumite fapte. Potrivit tradiţiei, Matei ar fi predicat timp de cincisprezece ani în străinătate. Este posibil ca prin anul 45 al erei creştine el să fi lăsat însă iudeilor care Îl acceptaseră pe Isus ca Mesia prima redactare a Evangheliei sale în limba aramaică (sau doar sub forma de *discursuri* ale lui Cristos) iar mai târziu să fi alcătuit o versiune în *greacă*, pentru uzul *tuturor*. În fapt, chiar aşa procedase contemporanul lui Matei, Josephus. Renumitul istoric evreu compusese mai întâi o primă variantă a operei sale de căpetenie: *Războaiele iudaice* în limba aramaică, redactând apoi aceeaşi lucrare în forma sa finală, în greacă.

Dovezile interne înclină, într-adevăr, în favoarea teoriei potrivit căreia un iudeu devotat, cu dragoste pentru Vechiul Testament, a posedat în acelaşi timp calităţi deosebite de scriitor şi editor. Ca funcţionar public în serviciul Romei, Matei era obligat să cunoască temenic limba poporului său (aramaica), precum şi cea a stăpânirii (romanii foloseau în răsărit greaca, nu latina). Detaliile de natură numerică, parabolele cu referiri la bani şi termenii monetari folosiţi în textul evangheliei sale — ei bine, toate acestea concordă cu profesia de vameş a lui Matei. În sprijinul acestei idei intevine şi stilul său concis şi ordonat. Goodspeed, cărturar de factură neconservatoare, acceptă totuşi paternitatea lui Matei asupra evangheliei ce-i poartă numele, sprijinindu-se, în parte, şi pe aceste dovezi interne.

În pofida unor asemenea dovezi externe universale, precum şi a unor dovezi interne favorabile, majoritatea cercetătorilor neconservatori *resping* concepţia tradiţională, potrivit căreia vameşul Matei ar fi fost cel care a redactat evanghelia ce-i poartă numele. Ei îşi întemeiază opinia pe două elemente principale:

Mai întâi, *presupunând* că Marcu ar fi fost prima evanghelie, în ordinea redactării (lucru susţinut drept „literă de evanghelie" de unii din vremea noastră!), cum ar fi putut un apostol şi un martor ocular să folosească o parte atât de mare din materialul cărţii Marcu (93 la sută din Marcu apare şi în alte evanghelii)? Pentru a răspunde la această întrebare, vom spune, în primul rând, că *nu s-a dovedit încă* faptul că Marcu a fost redactată prima. Mărturiile străvechi afirmă că Matei a fost prima şi, întrucât mai toţi creştinii de la început erau iudei, acest lucru este foarte verosimil. Dar chiar dacă acceptăm aşa-numita „prioritate mărculeană" (cum fac mulţi conservatori), Matei ar fi putut recunoaşte că lucrarea lui Marcu era alcătuită, în parte, din amintirile dinamicului apostol Simon Petru, coleg al lui Matei, cum susţine, de fapt, şi tradiţia bisericii (vezi introducerea la Marcu).

Al doilea argument formulat împotriva teoriei potrivit căreia cartea a fost scrisă de Matei (sau de oricare alt martor ocular) este faptul că e lipsită de detalii vii. Spre deosebire de Matei însă, Marcu, despre care nimeni nu afirmă că ar fi asistat ca martor ocular la desfăşurarea lucrării lui Cristos, utilizează o sumedenie de detalii pline de viaţă, care ar putea da de înţeles că autorul s-ar fi aflat de faţă când s-au petrecut evenimentele descrise. Prin urmare, cum ar putea să se exprime o persoană despre care ştim că a fost un martor ocular la evenimentele descrise, într-un stil atât de lapidar, atât de faptic? Poate că dacă ne oprim puţin asupra personalităţii unui vameş, vom putea afla răspunsul la întrebarea noastră. Pentru a rezerva mai mult spaţiu discursurilor Domnului nostru, ar fi de înţeles ca Levi să încerce să evite o seamă de detalii mai puţin importante, mai cu seamă dacă evanghelia după Marcu este cea care a apărut prima iar Matei s-a convins că amintirile nemijlocite ale lui Petru sunt corect reprezentate.

III. Data

Dacă părerea — foarte răspândită — potrivit căreia Matei ar fi elaborat mai întâi o variantă în aramaică a evangheliei sale (sau, cel puţin, a cuvintelor lui Isus), atunci anul 45 al erei creştine, ca dată a redactării ei (adică la cincisprezece ani după Înălţarea lui Isus la cer) ar corespunde cu tradiţia antică. E posibil ca el să fi redactat o Evanghelie canonică, mai dezvoltată, prin anul 50, 55 sau chiar mai târziu.

Concepţia potrivit căreia Evanghelia după Matei *trebuie* neapărat să fi fost scrisă după distrugerea Ierusalimului, din anul 70 al erei creştine, se bazează, în mare măsură, pe necredinţa în capacitatea lui Cristos de a prezice acest eveniment până în cele mai mici amănunte, precum şi pe alte teorii raţionaliste, care ignoră inspiraţia divină.

IV. Fondul şi tema Evangheliei

Matei era încă un tinerel la data când a fost chemat de Isus să-L urmeze. Iudeu din naştere şi perceptor al impozitului, ca profesie şi ocupaţie, el a lăsat totul şi L-a urmat

pe Cristos. Una din multele compensaţii de care a avut parte pentru acest gest nobil a fost faptul că, într-adevăr, a devenit unul dintre cei doisprezece apostoli. O altă compensaţie care i-a fost conferită a fost selectarea sa pentru opera de redactare a ceea ce numim astăzi Prima Evanghelie. Se crede, în general, că Matei este una şi aceeaşi persoană cu Levi (Marcu 2:14; Luca 5:27).

În Evanghelia sa, Matei îşi propune să demonstreze că Isus este îndelung aşteptatul Mesia al Israelului, singurul Pretendent legitim la tronul lui David.

Cartea nu-şi propune să fie o naraţiune completă a vieţii lui Cristos. Ea începe cu genealogia lui Cristos şi anii de început, apoi sare peste mulţi ani, ocupându-se de începutul lucrării Sale publice, când Isus avea circa treizeci de ani. Călăuzit de Duhul Sfânt, Matei selectează acele aspecte ale vieţii şi lucrării Mântuitorului care atestă că El este într-adevăr *Unsul* lui Dumnezeu (acesta fiind sensul termenilor *Mesia* şi *Cristos*). Punctul culminant al cărţii îl constituie procesul, răstignirea, moartea, îngroparea, învierea şi înălţarea Domnului Isus. Or, tocmai în acest punct culminant se află temelia mântuirii omului. De aceea, cartea se numeşte Evanghelie — nu atât pentru că prezintă modalitatea în care păcătoşii pot primi mântuirea, ci, mai degrabă, pentru că descrie lucrarea jertfitoare a lui Cristos, prin care a devenit posibilă mântuirea.

Comentariul Biblic al Credinciosului nu se vrea o lucrare exhaustivă, cu caracter tehnic, ci, mai degrabă, doreşte să stimuleze studierea şi meditaţia independentă. Scopul principal pe care îl urmăreşte CBC este de a crea în inima cititorului un dor mistuitor după întoarcerea Regelui.

Aşa şi eu, cu inima arzândă
Aşa şi eu, înflăcărat de-o sfântă nădejde,
Ceas de ceas suspin, iubite Isuse,
După a Ta întoarcere
Şi mă topesc la gândul
Că-n curând Tu vei reveni!
versuri compuse de F.W.H. Myers, din St. Paul, redate aici în traducere.

SCHIŢA CĂRŢII

I. Genealogia şi naşterea lui Mesia-Regele (cap. 1)
II. Primii ani ai Regelui-Mesia (cap. 2)
III. Pregătiri pentru lucrarea şi inaugurarea lui Mesia (cap. 3 şi 4)
IV. Constituţia Împărăţiei (capitolele 5-7)
V. Minunile lui Mesia, văzând puterea şi harul Său, şi gama de reacţii la aceste minuni (8:1-9:34)
VI. Trimiterea apostolilor Regelui-Mesia în Israel (9:35-10:42)
VII. Creşterea opoziţiei şi a respingerii Sale (cap. 11, 12)
VIII. Regele anunţă o formă interimară a Împărăţiei, datorită respingerii de către Israel (cap. 13)
IX. Harul neostenit al lui Mesia, faţă în faţă cu ostilitatea tot mai mare, manifestată faţă de El (14:1-16:12)
X. Regele îşi pregăteşte ucenicii (16:13-17:27)
XI. Regele îşi instruieşte ucenicii (cap. 18-20).
XII. Prezentarea şi respingerea Regelui (cap. 21-23)
XIII. Discursul Regelui de pe Muntele Măslinilor (cap. 24, 25)
XIV. Patimile şi moartea Regelui (cap. 26, 27)
XV. Triumful Regelui (cap. 28).

Comentariu

I. GENEALOGIA ŞI NAŞTEREA REGELUI-MESIA (cap. 1)

A. Genealogia lui Isus Cristos (1:1-17)

Un cititor neavizat al Noului Testament s-ar putea întreba de ce acesta începe cu un subiect aparent atât de anost cum ar fi descrierea arborelui genealogic al unei familii. Ar putea conchide că înşiruirea aceasta de nume este de prea mică importanţă şi ca atare nu e demnă de toată atenţia sa, ceea ce l va determina probabil să sară peste secţiunea respectivă, începând lectura de unde începe acţiunea.

Adevărul e însă că această genealogie este indispensabilă, ea aşezând temelia la tot ce urmează. Căci dacă nu se poate demonstra că Isus este urmaş legal al lui David, prin spiţa regală, atunci nu se poate demonstra nici faptul că El este Regele-Mesia al Israelului. Astfel, Matei îşi începe relatarea exact în punctul în care trebuie: cu dovada documentară a faptului că Isus a moştenit dreptul legal la tronul lui David, prin tatăl său vitreg, Iosif.

Genealogia aceasta urmăreşte descendenţa *juridică* a lui Isus, ca rege al Israelului; genealogia de la Luca urmăreşte descendenţa Sa *în linie directă*, ca fiu al lui David. Genealogia lui Matei urmăreşte succesiunea *regală* pornind de la David, prin fiul acestuia, Solomon, care a preluat tronul de la David; genealogia lui Luca urmăreşte descendenţa *de sânge* de la David printr-un alt fiu al acestuia, Natan. Această genealogie se încheie cu Iosif, căruia Isus i-a fost fiu *adoptiv*; genealogia de la Luca 3 urmăreşte, probabil, strămoşii Mariei, căruia Isus i-a fost Fiu *real*.

Cu o mie de ani înainte, Dumnezeu încheiase cu David un legământ necondiţionat, în virtutea căruia Dumnezeu îi făgăduia lui David o împărăţie ce va dăinui veşnic şi o spiţă regală ce va domni în veac (Ps. 89:4, 36, 37). Acel legământ se împlineşte acum în Cristos, El fiind moştenitorul legal al tronului lui David, prin Iosif şi prin progenitorul real al lui David, prin filiera Mariei. Întrucât El trăieşte în veci, împărăţia Sa va dăinui veşnic iar El va domni în veci, ca Fiul cel mare al lui David. Isus a întrunit în persoana Sa singurele temeiuri valabile pentru orice pretendent la tronul Israelului: descendenţa juridică şi cea în linie directă. Întrucât Isus trăieşte acum, nu mai poate exista nici un alt pretendent la tron.

1:1-15[d] Formularea: **Cartea genealogiei** („neamului" în ediţia Cornilescu) **lui Isus Cristos, fiul lui David, fiul lui Avraam** este similară cu sintagma din Geneza 5:1: „Iată cartea neamurilor lui Adam." (în engleză şi în mai multe ediţii româneşti: „Iată cartea genealogiei lui Adam.") Geneza îl prezintă pe primul Adam; Matei pe ultimul Adam. Primul Adam a fost capul primei creaţii, al celei fizice. Cristos, ca ultimul Adam, este Capul noii creaţii, spirituale.

Subiectul acestei evanghelii este **Isus Cristos.** Numele **Isus** ni-L înfăţişează în ipostaza de Iehova-Salvatorul; titlul **Cristos** („Unsul") în cea de îndelung aşteptatul Mesia al Israelului. Titlul **Fiul lui David** este asociat în Vechiul Testament atât cu rolul de Mesia, cât şi cu cel de rege. Titlul **Fiul lui Avraam** ni-L prezintă pe Domnul nostru drept Cel care este împlinirea supremă a făgăduinţelor făcute urmaşilor poporului evreu.

Genealogia este împărţită în trei secţiuni istorice: de la Avraam la Iese, de la David la Iosia şi de la Ieconia la Iosif. Prima secţiune ne conduce până la David; a doua parcurge perioada regilor; a treia consemnează spiţa regală în timpul exilului (586 î.Cr. şi anii următori).

În această secţiune întâlnim multe trăsături interesante. De pildă, în acest paragraf sunt menţionate patru femei: **Tamar, Rahab, Rut** şi **Batşeba** (cea care fusese soţia lui Urie). Întrucât se ştie că femeile sunt foarte rar menţionate în listele genealogice din Orient, faptul că aceste femei au fost pomenite este cu atât mai uimitor cu cât două dintre ele au fost prostituate (Tamar şi Rahab), una comisese adulter (Batşeba) iar două dintre ele nici nu erau evreice (Rahab şi Rut). Faptul că Matei le include în introducerea sa e, pesemne, o subtilă sugestie a faptului că venirea lui Cristos va aduce mântuire păcătoşilor, har neevreilor (Neamurilor) şi că în El barierele de rasă şi de sex aveau să fie eliminate.

Interesant de semnalat este şi prezenţa unui rege, pe nume **Ieconia**. La Ieremia 22:30 Dumnezeu a rostit un blestem asupra acestui om:

„Aşa vorbeşte Domnul: «Scrieţi pe omul acesta ca lipsit de copii, ca un om căruia nu-i va merge bine toată viaţa lui; căci nici unul din urmaşii lui nu va izbuti să şadă pe scaunul de domnie al lui David şi să domnească peste Iuda.»"

Dacă Isus ar fi fost fiul *real* al lui Iosif, El ar fi intrat sub incidenţa acestui blestem. Şi totuşi El trebuia să fie fiul real al lui Iosif, pentru a moşteni drepturile inerente tronului lui David. Problema a fost soluţionată prin minunea naşterii din fecioară: Isus a fost moştenitorul *legal* al tronului prin intermediul lui Iosif. El era Fiul *real* al lui David, prin intermediul Mariei. Blestemul rostit asupra lui Ieconia nu a căzut şi asupra Mariei sau a copiilor ei, deoarece ea nu a descins din Ieconia.

1:16 Sintagma **din care** ar putea fi interpretată în engleză (n. traducătorului: ca de altfel şi în română) ca o referire atât la Iosif, cât şi la Maria. Dar în textul original grec, pronumele **care** apare la singular, fiind de genul feminin, indicând astfel că Isus s-a născut **din Maria**, dar nu şi din **Iosif**. Dar pe lângă aceste trăsături interesante ale genealogiei, trebuie să amintim şi dificultăţile pe care le prezintă ea.

1:17 Matei atrage în mod special atenţia asupra faptului că există trei secţiuni de câte **paisprezece generaţii** fiecare. Totuşi, comparând textul cu Vechiul Testament, constatăm că anumite nume lipsesc din această listă. De exemplu, între Ioram şi Uzia (v. 8. În versiunea română: „Ozia"), au domnit ca regi Ahazia, Ioaş şi Amazia (vezi 2 Regi 8-14; 2 Cron. 21-25).

Genealogiile lui Matei şi Luca par să se întretaie în menţionarea a două nume: Şealtiel (Salatiel) şi Zorobabel (Mat. 1:12, 13; Luca 3:27). Este ciudat faptul că strămoşii lui Iosif şi ai Mariei fuzionează în aceşti doi oameni, pentru ca apoi să se separe din nou. Dificultatea sporeşte şi mai mult atunci când observăm că ambele evanghelii urmează textul de la Ezra 3:2 când îl citează pe Zorobabel ca fiu al lui Salatiel, în vreme ce I Cronici 3:19 îl citează ca fiu al lui Pedaia.

O a treia dificultate constă în faptul că Matei enumeră douzeci şi şapte de generaţii de la David la Isus, în vreme ce Luca enumeră patruzeci şi două. Chiar dacă evangheliştii subliniază doi arbori genealogici diferiţi, ni se pare ciudată marea deosebire în numărul generaţiilor.

Ce atitudine trebuie să ia cercetătorul Sfintelor Scripturi faţă de aceste dificultăţi şi discrepanţe aparente? Mai întâi, premisa de la care plecăm este că Biblia e Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. Prin urmare, nu poate conţine erori. În al doilea rând, este infinit, pentru că reflectă infinitatea Dumnezeirii. Noi vom putea pricepe adevărurile fundamentale ale Cuvântului, dar nu vom putea pătrunde toate tainele sale.

Aşadar, modul în care abordăm aceste dificultăţi ne conduce la concluzia că problema constă mai degrabă în lipsa noastră de cunoaştere, decât în vreo presupusă greşelnicie a Bibliei. Problemele de care ne lovim în lectura Bibliei ar trebui să ne determine să studiem mai asiduu, încercând să găsim răspunsurile. „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraţilor stă în cercetarea lucrurilor" (Prov. 25:2).

Cercetările atente întreprinse de istorici şi săpăturile arhelogice nu au fost în stare să demonstreze că afirmaţiile Bibliei ar fi neadevărate. Ceea ce par pentru noi drept dificultăţi şi contradicţii au, în realitate, explicaţii raţionale iar aceste explicaţii sunt pline de semnificaţii şi foloase spirituale.

B. Naşterea lui Isus Cristos din fecioara Maria (1:18-25)

1:18 Naşterea lui Isus Cristos s-a deosebit de oricare din celelalte naşteri menţionate în cadrul genealogiei. Acolo găsim de repetate ori formula: „A l-a născut pe B." Dar acum întâlnim consemnarea unei naşteri din care lipseşte tatăl uman. Faptele care înconjoară această zămislire miraculoasă sunt redate cu demnitate şi simplitate. **Maria** fusese făgăduită ca soţie **lui Iosif**, dar nunta nu avusese încă loc. Pe timpul când s-au petrecut evenimentele din Noul Testament, această făgăduire era un gen de logodnă, dar mult mai pronunţată decât cea actuală — o logodnă care nu putea fi desfăcută decât prin divorţ. Deşi cei doi tineri logodiţi nu trăiau împreună decât după ce avea loc ceremonia căsătoriei, infidelitatea logodnicei era socotită drept adulter, fiind pasibilă de pedeapsa cu moartea.

În timpul acestei logodne, Fecioara Maria a rămas însăcrinată, prin intermediul unui miracol, de la **Duhul Sfânt.** Un înger îi adusese Mariei vestea acestui misterios eveniment: „Duhul Sfânt Se va pogorî peste tine, şi puterea Celui Prea Înalt te va umbri" (Luca 1:35). Asupra Mariei plana un nor de suspiciune şi ultragiu. În toată istoria omenirii nu mai avusese loc o naştere din fecioară. Când oamenii vedeau o femeie gravidă, nu

găseau decât o singură explicaţie posibilă!

1:19 Nici măcar **Iosif** nu cunoştea încă adevărata explicaţie a condiţiei Mariei. El ar fi putut avea motive să fie indignat pe logodnica lui, din două motive: Mai întâi, aparenta ei infidelitate faţă de el; iar în al doilea rând, deşi el era nevinovat, risca aproape sigur să fie acuzat de complicitate. Dragostea lui pentru Maria şi dorinţa de dreptate l-au condus la decizia de a desface logodna printr-un divorţ discret. El voia să evite ruşinea care, în mod inevitabil, ar fi însoţit o atare acţiune.

1:20 În timp ce acest om cumpătat şi plin de delicateţe îşi făcea planul cum s-o protejeze pe Maria, **i s-a arătat în vis un înger al Domnului şi i-a zis: „Iosife, fiul lui David,"** cuvinte menite, negreşit, să trezească în el conştiinţa spiţei regale din care se trăgea şi să-l pregătească pentru venirea atât de neobişnuită pe lume a Regelui-Mesia al Israelului. Şi astfel i s-a comunicat că nu trebuie să aibă nici un fel de îndoieli cu privire la căsătoria cu **Maria**. Orice suspiciuni cu privire la puritatea ei erau total neîntemeiate. Sarcina ei a fost cauzată de **Duhul Sfânt.**

1:12 Îngerul a dezvăluit apoi sexul Copilului, numele şi misiunea ce urma S-o îndeplinească. Maria avea să nască **un Fiu.** Iar numele Său avea să fie **ISUS**, (care înseamnă „Iehova este mântuire" sau „Iehova, Mântuitorul"). Fidel Numelui Său, El avea **să mântuiască poporul Lui de păcatele sale.** Acest Copil al destinului nu era altul decât Însuşi Iehova, care cerceta pământul cu scopul de a-i salva pe oameni de la pedeapsa păcatului, de sub puterea păcatului şi, în cele din urmă, de însăşi prezenţa păcatului.

1:22 Pe când consemna Matei aceste evenimente, îşi va fi dat negreşit seama că a început o nouă eră în istoria relaţiilor lui Dumnezeu cu omenirea. Cuvintele unei profeţii mesianice, latentă de atâta vreme, au căpătat acum viaţă. Profeţia criptică a lui Isaia s-a împlinit acum în Copilul Mariei: **Toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să se împlinească ce vestise Domnul prin proorocul**. Matei pretinde inspiraţie divină pentru cuvintele lui Isaia — or, Domnul îi vorbise profetului cu cel puţin 700 de ani înainte de Cristos.

1:23 Profeţia din Isaia 7:14 cuprindea şi prezicerea unei naşteri unice („Iată, fecioara va rămâne însărcinată"), prezicerea sexului Copilului („şi va naşte un Fiu"), precum şi numele copilului („şi-i va pune numele Emanuel"). Matei adaugă explicaţia că **Emanuel** înseamnă **Dumnezeu este cu noi.** Nu se consemnează nicăieri că Cristos ar fi fost numit „Emanuel" câtă vreme a fost pe pământ; întotdeauna I s-a spus „Isus". Dar semnificaţia numelui *Isus* (vezi explicaţia de la versetul 21, de mai sus) presupune că „prezenţa lui **Dumnezeu este cu noi".** Emanuel ar putea fi, în acelaşi timp, denumirea după care va fi cunoscut Cristos la a Doua Sa Venire.

1:24 Ca urmare a intervenţiei îngerului, Iosif a renunţat la planurile sale de a divorţa de Maria. El a continuat să recunoască valabilitatea logodnei sale până la naşterea lui Isus, după care s-a căsătorit cu Maria.

1:25 Învăţătura potrivit căreia Maria ar fi rămas fecioară toată viaţa este infirmată de consumarea căsătoriei lor, menţionată chiar în versetul acesta. Mai sunt şi alte trimiteri, din care reiese că Maria a avut copii cu Iosif: Matei 12:46; 13:55, 56; Marcu 6:3; Ioan 7:3, 5; Fapte 1:14; 1 Corinteni 9:5 şi Galateni 1:19.

Luând-o pe Maria de soţie, Iosif L-a luat de asemenea pe Copilul ei ca Fiu adoptiv al său. Aşa a devenit Isus moştenitor legal al tronului lui David. În ascultare de porunca oaspetelui angelic, **el I-a pus numele Isus.**

Aşa s-a născut Regele-Mesia. Cel Etern a pătruns în timp. Cel Atotputernic a devenit un copilaş. Domnul Slavei a înfăşurat slava aceea într-un trup uman, căci „în El locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii" (Col. 2:9).

II. PRIMII ANI AI REGELUI-MESIA (Cap. 2)

A. Magii (înţelepţii) vin să se închine Regelui (2:1-12)

2:1, 2 Este uşor să pierzi firul cronologic al evenimentelor care înconjoară naşterea lui Cristos. Deşi versetul 1 ar părea să indice că Irod a încercat să-L ucidă pe Isus în timpul şederii Mariei şi a lui Iosif în ieslea Betleemului, suma dovezilor ne conduce la concluzia că aceasta a avut loc cu doi ani mai târziu. Matei afirmă în versetul 11 că magii L-au văzut pe Isus într-o casă. Ordinul emis de Irod pentru executarea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani (v. 16) este, de asemenea, o indicaţie a faptului că a trecut o perioadă neprecizată de timp de la naşterea regală.

Irod cel Mare descindea din Esau şi, prin urmare, făcea parte din duşmanii tradiţionali

ai evreilor. El s-a convertit la iudaism, dar convertirea sa avusese probabil loc din motive politice. Tocmai către sfârşitul domniei sale **au venit nişte magi din Răsărit** în căutarea **Împăratului Iudeilor.** Oamenii aceştia erau probabil nişte preoţi păgâni, al căror ritual se concentra în jurul elementelor naturii. Din pricina cunoştinţei lor şi a puterilor de prezicere pe care le deţineau, ei erau adesea selectaţi de regi să le fie consilieri. Nu ştim unde anume locuiau în Răsărit, nici câţi erau la număr, nici cât timp a durat călătoria lor.

Steaua din Răsărit a fost aceea care le-a dat de ştire că s-a născut un rege, căruia ei au venit să i se **închine.** E posibil ca ei să fi avut cunoştinţă despre profeţiile Vechiului Testament privind venirea lui Mesia. Poate erau conştienţi de prezicerea lui Balaam, potrivit căreia o stea avea să răsară din Iacob (Numeri 24:17) iar ei au stabilit o legătură între aceasta şi profeţia celor şaptezeci de săptămâni care prezicea timpul primei veniri a lui Cristos (Dan. 9:24, 25). Dar pare mult mai verosimil faptul că această cunoştinţă li s-a comunicat pe cale supranaturală.

S-au emis tot felul de explicaţii ştiinţifice cu privire la natura stelei. De pildă, unii afirmă că a fost vorba de o anumită conjunctură a plantelor. Numai că, această stea s-a comportat cu totul ieşit din comun, mergând înaintea magilor şi conducându-i de la Ierusalim la casa în care locuia Isus (v. 9), după care s-a oprit. Într-atât de neobişnuită a fost comportarea stelei încât singura explicaţie valabilă este aceea a unui miracol.

2:3 Când a auzit împăratul Irod că s-a născut un Copil care avea să fie regele iudeilor, **s-a tulburat.** Orice copil de acest fel constituia o ameninţare la adresa şubredei sale domnii. **Şi tot Ierusalimul s-a tulburat împreună cu el.** Oraşul care s-ar fi cuvenit să primească vestea naşterii Pruncului cu bucurie în realitate se tulbura de orice lucru care ar fi putut să-i zdruncine *status quo*-ul sau să-l pună în situaţia neplăcută de a atrage asupra sa nemulţumirea stăpânitorilor romani, atât de urâţi de evrei.

2:4-6 Irod i-a adunat pe conducătorii religioşi ai iudeilor, pentru a afla de la ei unde urma să se nască Cristos. **Preoţii cei mai de seamă** erau marele preot şi fiii acestuia (probabil împreună cu alţi membri ai familiei sale). **Cărturarii poporului** erau experţi laici în Legea lui Moise. Ei păstrau şi predau cunoştinţele legii şi slujeau ca judecători în Sinedriu. Preoţii şi cărturarii aceştia au citat numaidecât textul de la Mica 5:2, care identifică **Betleemul din Iudeea** drept locul de naştere al Regelui. Textul propriu-zis din Mica numeşte cetatea drept „Betleem Efrata". Întrucât existau în Palestina mai multe oraşe cu numele de Betleem, prin adăugarea precizării se arată că e vorba de un oraş din regiunea Efrata, în interiorul hotarelor tribale ale lui Iuda.

2:7, 8 Regele Irod... i-a chemat pe magi în taină, să stabilească când a apărut steaua prima dată. Această secretomanie trăda motivul său sadic: pentru ca să-l poată repera pe Copilul avut în vedere, era necesar să intre în posesia acestei informaţii. Dar pentru a-şi disimula adevăratele intenţii, el i-a trimis pe magi **să cerceteze** şi i-a rugat să-i dea de ştire ce au aflat.

2:9 Cum au plecat magii, **steaua pe care o văzuseră în Răsărit** a reapărut. Asta denotă că steaua nu i-a călăuzit pe toată durata călătoriei lor din Răsărit la Ierusalim. Acum însă i-a îndrumat la casa **unde era Pruncul.**

2:10 Se menţionează aici bucuria nespus de mare care i-a cuprins pe magi când au văzut steaua. Oamenii aceştia, care nu erau evrei, L-au căutat pe Cristos cu tot dinadinsul, în vreme ce Irod a încercat să-L omoare; preoţii şi cărturarii n-au manifestat nici un interes, în acest punct; iar locuitorii Ierusalimului s-au tulburat. Aceste atitudini erau semne rău prevestitoare ale modului în care avea să fie primit Mesia.

2:11 Când au intrat în casă, magii **au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s-au aruncat cu faţa la pământ şi I s-au închinat,** aducându-I apoi daruri scumpe, ca **aur, tămâie şi smirnă.** Observaţi că L-au văzut pe Isus împreună cu mama Sa. În mod obişnuit mama ar fi aceea care ar fi menţionată mai întâi, şi numai după aceea copilul ei, dar acest Copil este unic şi, ca atare, trebuie să I se acorde locul cuvenit (vezi şi versetele 13, 14, 20, 21). Magii I s-au închinat lui Isus, *nu* Mariei sau lui Iosif. (De fapt, Iosif nici nu este amintit în această relatare şi în curând va dispare cu totul de textul Evangheliei.) Isus este Cel demn de lauda şi închinarea noastră, nu Maria sau Iosif.

Darurile aduse de ei spun multe. **Aurul** este simbolul dumnezeirii şi al gloriei şi aici se referă la perfecţiunea strălucită a Persoanei Sale divine. **Tămâia** este o aromă sau un parfum şi sugerează mireasma vieţii Sale de desăvârşire, total lipsită de păcat. **Smirna** este o plantă amară, care anticipează suferin-

ţele pe care avea să le îndure El, purtând păcatele lumii. Aducerea acestor daruri de către nişte ne-evrei aminteşte de limbajul de la Isaia 60:6. Isaia prezisese că Neamurile aveau să vină la Mesia cu daruri, dar nu a pomenit decât de aur şi tămâie: „vor veni toţi din Seba, aducând aur şi tămâie, şi vor vesti laudele Domnului." De ce a fost omisă smirna în acest pasaj? Pentru că Isaia s-a referit aici la a doua venire a lui Cristos — cea însoţită de putere şi slavă! Or, atunci nu va mai fi smirnă, deoarece El nu va mai suferi. În schimb, la Matei este inclusă şi smirna deoarece se are în vedere prima Sa venire. La Matei avem în faţă suferinţele lui Cristos, iar în textul de la Isaia gloriile care vor urma.

2:12 Magii au fost înştiinţaţi într-un vis să nu se mai întoarcă la Irod şi astfel ei s-au întors ascultători la casele lor, pe alt drum. Nici o persoană care Îl întâlneşte pe Cristos dintr-o inimă sinceră nu se mai întoarce pe acelaşi drum. O întâlnire autentică cu El îi va transforma întreaga viaţă.

B. Iosif, Maria şi Isus fug în Egipt (2:13-15)

2:13, 14 Din pruncie a planat asupra Domnului nostru ameninţarea morţii. E vădit că s-a născut să moară, dar asta numai la vremea rânduită. Oricine umblă în voia lui Dumnezeu este nemuritor, până când îşi va fi încheiat lucrarea ce i-a fost încredinţată. **Un înger al Domnului** l-a prevenit pe Iosif într-un vis să fugă în Egipt împreună cu familia. Irod era pe punctul de a porni în misiunea sa de „depistare şi nimicire". Membrii familiei Domnului Isus au devenit refugiaţi din calea mâniei lui Irod. Nu ştim câtă vreme au stat, dar de îndată ce a murit Irod, ei s-au putut repatria, fără să mai fie în pericol.

2:15 Astfel, încă o profeţie din Vechiul Testament a îmbrăcat un sens nou. Dumnezeu spusese prin profetul Osea: „am chemat pe fiul meu din Egipt" (Osea 11:1). În cadrul original în care au fost rostite, cuvintele acestea s-au referit la izbăvirea Israelului din Egipt, în vremea exodului. Dar afirmaţia se pretează la două interpretări — istoria lui Mesia avea să se desfăşoare paralel cu cea a Israelului. Profeţia s-a împlinit în viaţa lui Cristos prin revenirea Sa în Israel din Egipt.

Când se va întoarce Domnul să domnească în neprihănire, Egiptul va fi una dintre ţările care vor beneficia de binecuvântările Mileniului (Isa. 19:21-25; Ţef. 3:9, 10; Ps. 68:31). De ce să fie o naţiune care, în mod tradiţional, a fost un duşman al Israelului, atât de favorizată? Oare să fie acesta un semn al gratitudinii divine pentru faptul că a acordat sanctuar Domnului Isus?

C. Irod ucide copiii de la Betleem (2:16-18)[h]

2:16 Când a văzut Irod că magii nu mai vin, şi-a dat seama că fusese înşelat în planul său de a afla unde se află Copilul-Rege. În furia lui, Irod a ordonat atunci uciderea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani, din Betleem şi din împrejurimi. Aprecierile cu privire la numărul copiilor omorâţi diferă. Un autor a sugerat cifra de douăzeci şi şase. Nu vor fi fost aproape sigur sute de copii omorâţi.

2:17, 18 Plânsul care a urmat după uciderea pruncilor a fost o împlinire a cuvintelor profetului Ieremia:

„Aşa vorbeşte Domnul: Un ţipăt se aude la Rama, plângeri şi lacrimi amare: Rahela îşi plânge copiii şi nu vrea să fie mângâiată, pentru copiii ei, căci nu mai sunt." (Ier. 31:15)

În profeţie, Rahela reprezintă naţiunea Israel. Întristarea este atribuită Rahelei, care a fost îngropată în Rama (situată în apropiere de Betleem, unde a avut loc masacrul). Ea este înfăţişată ca plângând alături de părinţii copiilor ucişi, care trec pe lângă mormântul ei. În efortul de a-l elimina pe acest Rival tânăr, Irod nu a câştigat nimic, decât pomenirea în capitolul celor care au comis infamii.

D. Iosif, Maria şi Isus se stabilesc la Nazaret (2:19-23)

După moartea lui Irod, un înger al Domnului l-a asigurat pe Iosif că se poate întoarce acasă. Când a sosit în ţara lui Israel însă a auzit că Arhelau, fiul lui Irod, a urcat pe tronul tatălui său, ca rege al Iudeii. Iosif nu s-a încumetat să meargă în regiunea respectivă şi, după ce temerile sale i-au fost adeverite de Dumnezeu într-un vis, el s-a deplasat spre nord, până în regiunea Galileii, stabilindu-se la Nazaret. Pentru a patra oară în capitolul acesta, Matei ne aminteşte că asistăm la împlinirea unei profeţii. El nu nominalizează nici un profet, dar spune că proorocii au prezis că Mesia se va numi Nazarinean. Nici un verset din Vechiul Testament nu spune acest lucru în mod explicit, dar mulţi învăţaţi au sugerat că, probabil, Matei

s-a referit la Isaia 11:11, unde se spune: „O Odraslă va ieşi din tulpina lui Isai şi un Vlăstar va da rădăcinile lui." Termenul „odraslă" în textul original este *netzer* dar legătura dintre *netzer* şi *Nazarinean* mi se pare neconcludentă. O explicaţie mai plauzibilă ar fi că termenul „nazarinean" a fost folosit pentru a-l descrie pe oricine a locuit la Nazaret — oraş privit cu dispreţ de concetăţenii lui. Natanael a exprimat această idee prin proverbiala întrebare: „Poate ieşi ceva bun din Nazaret?" (Ioan 1:46). Dispreţul cu care era tratat acest oraş, considerat de unii drept „lipsit de importanţă", s-a răsfrânt şi asupra locuitorilor săi. Prin urmare, când se spune în versetul 23 că **El va fi numit Nazarinean**, asta înseamnă că va fi tratat cu dispreţ. Deşi nu vom găsi nici o profeţie în care Isus să fie numit Nazarinean, întâlnim însă una în care se afirmă că El va fi „dispreţuit şi părăsit de toţi" (Isa. 53:3). O altă profeţie spune că El nu va fi om, ci vierme, batjocorit şi respins de oameni (Ps. 22:6). Aşadar, deşi proorocii nu au folosit exact aceleaşi cuvinte, fără îndoială, spiritul acestor profeţii este similar cu textul nostru din Matei, unde se spune că va fi numit Nazarinean.

Este uimitor faptul că atunci când Dumnezeul cel Atotputernic S-a coborât pe pământ, I s-a dat o poreclă, un nume de batjocură. Cei care Îl urmează pe El au privilegiul de a împărtăşi ocara Lui (Ev. 13:13).

III. PREGĂTIRI PENTRU LUCRAREA LUI MESIA ŞI INAUGURAREA SA (Capitolele 3, 4)

A. Ioan Botezătorul pregăteşte Calea (3:1-12).

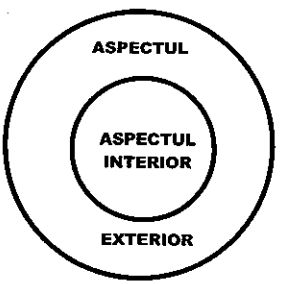
Între capitolele 2 şi 3 există un interval de 28 sau 29 de ani, pe care Matei nu-l menţionează. În acest răstimp, Isus S-a aflat la Nazaret, pregătindu-Se pentru lucrarea care-L aştepta. Au fost ani în care El nu a săvârşit nici o minune, dar în toţi aceşti ani Dumnezeu Şi-a găsit plăcerea desăvârşită în El (Mat. 3:17). Cu acest capitol ajungem în pragul lucrării Sale publice.

3:1, 2 Ioan Botezătorul era cu şase luni mai vârstnic decât verişorul său, Isus (vezi Luca 1:26, 36). El intră pe scena istoriei pentru a sluji de premergător al Regelui Israelului. Parohia sa neobişnuită era pustia Iudeii — o regiune aridă care se întindea de la Ierusalim până la Iordan. Mesajul lui Ioan era următorul: „Pocăiţi-vă, căci Împărăţia Cerurilor este aproape." Regele va apare în curând, dar El nu va domni peste oamenii care refuză să se lase de păcatele lor. Ei trebuie să-şi schimbe radical direcţia vieţii lor, să-şi mărturisească păcatele şi să se lase de ele. Dumnezeu îi chema din împărăţia întunericului în împărăţia cerurilor.

EXCURS
despre Împărăţia Cerurilor

În versetul 2 apare prima oară sintagma „împărăţia cerurilor", care se foloseşte de 32 de ori în această Evanghelie. Întrucât nu vom putea înţelege Evanghelia după Matei cum se cuvine fără desluşirea sensului corect al acestui concept, se impune în acest punct o explicare aprofundată a termenului.

Împărăţia cerurilor este sfera în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. Termenul „cer" (cerurilor) poartă denotaţia de „Dumnezeu", fapt demonstrat de textul de la Daniel 4:25, unde Daniel spune că Cel Prea Înalt stăpâneşte peste împărăţia oamenilor. În versetul 26 din acelaşi capitol se vorbeşte despre „stăpânirea Celui ce este în ceruri". Oriunde oamenii se supun domniei lui Dumnezeu, acolo există şi funcţionează împărăţia cerurilor. Împărăţia cerurilor e definită de două aspecte principale: În sensul cel mai larg, împărăţia cerurilor îi cuprinde pe toţi cei ce *mărturisesc* faptul că Îl recunosc pe Dumnezeu ca Domnitor Suprem. În aspectul ei mai restrâns, împărăţia cerurilor îi cuprinde doar pe cei ce au fost *convertiţi* cu adevărat. Putem să ne imaginăm acest concept mai bine dacă îl reprezentăm sub forma unor cercuri concentrice.

Cercul mare reprezintă sfera celor care mărturisesc supunere, cuprinzându-i pe toţi cei care sunt cu adevărat supuşii regelui, dar şi pe cei care doar afirmă că Îi sunt supuşi. Lucrul acesta reiese şi din parabola semănătorului (Mat. 13:3-9), a seminţei de muştar

(Mat. 13:31,32) şi a aluatului (Mat. 13:33). În cercul mic sunt incluşi doar cei care s-au născut din nou, prin credinţa în Domnul Isus Cristos. În Împărăţia cerurilor exprimată prin această accepţiune mai lăuntrică se poate intra numai prin naşterea din nou, prin convertire (Mat. 18:3).

Enumerând toate trimiterile din Biblie la împărăţie, vom putea urmări dezvoltarea istorică a cinci faze:

Întâi, împărăţia o găsim înfăţişată în profeţiile Vechiului Testament. Daniel a prezis că Dumnezeu va stabili o împărăţie care nu va fi distrusă niciodată, nici nu va ceda suveranitatea în faţa nici unui altui popor (Dan. 2:44). El a prevăzut, de asemenea, venirea lui Cristos, care va întemeia o domnie veşnică şi universală (Dan. 7:13, 14; vezi şi Ier. 23:5,6).

În al doilea rând, împărăţia a fost descrisă de Ioan Botezătorul, de Isus şi de cei doisprezece ucenici, ca fiind *aproape* (Mat. 3:2; 4:17; 10:7). La Matei 12:28 Isus a spus: „Dar dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci Împărăţia lui Dumnezeu a venit peste voi" La Luca 17:21 El a spus: „Căci iată că Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul vostru" sau „în mijlocul vostru". După cum vom vedea mai târziu, termenii „împărăţia lui Dumnezeu" şi „împărăţia cerurilor" sunt sinonimi.

În al treilea rând, împărăţia este descrisă în forma ei *interimară*. După ce a fost respins de naţiunea Israel, Regele s-a întors în Cer. Împărăţia există astăzi, când regele lipseşte, în inimile celor care Îi recunosc calitatea de Rege iar principiile Sale morale şi etice, inclusiv Predica de pe Munte, se aplică la noi, cei de azi. Faza interimară a împărăţiei este descrisă în pildele de la Matei 13.

A patra fază a împărăţiei este ceea ce s-ar putea numi *manifestarea* ei. Este vorba de domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ, a cărei întruchipare miniaturală o găsim cu ocazia Schimbării la Faţă a lui Cristos, când El a fost văzut în gloria domniei Sale viitoare (Mat. 17:1-8). Isus s-a referit la această fază în Matei 8:11, când a spus: „Dar vă spun că mulţi vor veni de la răsărit şi de la apus şi vor sta la masă cu Avraam, Isaac şi Iacov în împărăţia cerurilor."

Forma finală va fi împărăţia *veşnică*. Aceasta este descrisă în II Petru 1:11, drept „împărăţia veşnică a Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Cristos."

Sintagma „împărăţia cerurilor" apare doar în Evanghelia după Matei, pe când sintagma „împărăţia lui Dumnezeu" poate fi întâlnită în toate patru Evangheliile. Practic, nu există nici o deosebire între cele două expresii, ambele desemnând aceeaşi realitate. De pildă, la Matei 19:23 Isus a spus că ar fi mai greu pentru un om bogat să intre în împărăţia *cerurilor*. Atât Marcu (10:23), cât şi Luca (18:24) precizează că Isus s-a referit la împărăţia lui *Dumnezeu* (vezi şi Mat. 19:24, care conţine o maximă similară, folosind expresia „împărăţia lui Dumnezeu").

Spuneam mai sus că împărăţia cerurilor are un aspect exterior şi o realitate interioară. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul împărăţiei lui Dumnezeu şi constituie o dovadă în plus că cei doi termeni indică una şi aceeaşi realitate. Împărăţia lui Dumnezeu îi cuprinde, şi ea, atât pe cei adevăraţi, cât şi pe cei falşi. Lucrul acesta reiese din parabolele semănătorului (Luca 8:4-10), a seminţei de muştar (Luca 13:18, 19), a aluatului (Luca 13:20, 21). Cât priveşte latura ei lăuntrică, adevărata ei realitate, în împărăţia lui Dumnezeu nu pot intra decât cei născuţi din nou (Ioan 3:3, 5). Încă un punct vrednic de menţionat în cadrul acestei paranteze: Împărăţia nu este acelaşi lucru cu biserica. Împărăţia a început atunci când Cristos S-a angajat în lucrarea Sa publică. Biserica a început la Rusalii (Fapte 2). Împărăţia va continua să dăinuie pe pământ, până când pământul va fi distrus. Biserica va continua pe pământ până la Răpire, sau strămutarea Bisericii de pe pământ, când Cristos va coborî din cer şi-i va lua cu Sine pe toţi credincioşii — I Tes. 4:13-18). Biserica se va întoarce apoi împreună cu Cristos la a doua Sa venire, ca să domnească împreună cu El, în calitate de mireasă a Sa. În prezent cei care sunt în împărăţie, în sensul ei adevărat, real, fac parte, în acelaşi timp, şi din biserică. ‡

3:3 Revenind la exegeza capitolului 3 din Matei, reţinem faptul că lucrarea pregătitoare a lui Ioan Botezătorul fusese profeţită de Isaia, cu mai bine de 500 de ani înainte de epoca sa:

Glasul celui care strigă în pustie:
„Pregătiţi în pustie calea Domnului, neteziţi în locurile uscate un drum pentru Dumnezeul nostru!" (Isaia 40:3).

Ioan era **glasul** iar naţiunea, Israel, era, din punct de vedere spiritual, **pustia** — uscată şi neroditoare! Ioan i-a chemat pe

oameni să pregătească calea Domnului, pocăindu-se de păcatele lor, lăsându-se de ele, netezindu-I cărările, prin eliminarea din viaţa lor a tot ceea ce ar putea împiedica completa Sa stăpânire.

3:4 Veşmintele lui Ioan Botezătorul erau confecţionate din **păr de cămilă** — dar nu din cel de lux, folosit în vremea noastră la hainele scumpe, ci un material aspru, din care se făceau pe vremea aceea hainele vânătorilor. Peste aceste veşminte Ioan Botezătorul era încins cu o curea de piele. Era acelaşi echipament pe care-l purtase şi Ilie (2 Regi 1:8) — identitatea îmbrăcămintii având probabil rolul de a le atrage atenţia iudeilor credincioşi asupra asemănării dintre misiunea lui Ioan Botezătorul şi cea a lui Ilie (Mal. 4:5; Luca 1:17; Mat. 11:4; 17:10-12). Ioan se hrănea cu lăcuste şi miere sălbatică — acesta fiind un regim alimentar de subzistenţă, al celui care era atât de mistuit de misiunea sa, încât conforturile şi plăcerile obişnuite ale vieţii erau sublimate.

Trebuie să fi fost o experienţă zguduitoare să te fi întâlnit faţă în faţă cu Ioan Botezătorul — acel om care nu dădea nici o importanţă majorităţii lucrurilor ce stau, de obşte, în atenţia oamenilor. Absorbirea lui de realităţile spirituale îi va fi făcut pe concetăţenii sai să-şi dea seama în ce sărăcie spirituală se zbat. Renunţarea la pretenţiile eului propriu constituia o usturătoare condamnare a spiritului lumesc din vremea sa.

3:5, 6 Din Ierusalim, de prin întreaga Iudee şi din ţinuturile de dincolo de Iordan, mulţimi mari de oameni veneau să-l audă pe Ioan. Unii din cei care au răspuns la mesajul său au fost botezaţi de el în Iordan, afirmând prin aceasta că sunt gata să dea ascultare deplină şi supunere Regelui ce urma să vină în curând.

3:7 Cu totul alta era situaţia cu fariseii şi saducheii. Când au venit aceştia să-l audă pe Ioan, el şi-a dat seama de adevărata lor natură: fariseii afişau o mare devoţiune pentru lege, dar în lăuntrul lor erau corupţi, pătrunşi de spirit sectar, făţarnici şi plini de o neprihănire proprie; din punct de vedere social, saducheii erau aristocraţi iar pe plan religios, erau sceptici, care tăgăduiau până şi doctrine de bază, cum ar fi învierea trupului, existenţa îngerilor, nemurirea sufletului şi pedeapsa veşnică. Aşa se explică de ce Ioan Botezătorul a condamnat ambele secte, numindu-le „pui de năpârci", întrucât oamenii aceştia susţineau că doresc să scape de mânia viitoare, dar în realitate nu dădeau nici o dovadă grăitoare că s-au pocăit cu adevărat.

3:8 Ioan Botezătorul i-a invitat să dovedească dacă sunt sinceri, producând roade vrednice de pocăinţă. După cum remarca J. R. Miller, adevărata pocăinţă „nu valorează absolut nimic, dacă se rezumă doar la câteva lacrimi, un oftat de regret şi puţină spaimă. Noi trebuie să ne lăsăm de păcatele noastre, faţă de care ne-am pocăit, păşind pe calea nouă şi curată a sfinţeniei."

3:9 Iudeii nu trebuiau să facă greşeala de a-şi imagina că doar pentru că descind din Avraam, vor intra numaidecât în cer. Harul mântuirii nu se transmite prin naşterea naturală. Dumnezeu ar putea face din pietrele râului Iordan copii ai lui Avraam, printr-un proces mai puţin violent decât cel implicat în convertirea fariseilor şi a saducheilor.

3:10 Spunând că securea a fost înfiptă la rădăcina pomilor, Ioan afirma că urma să înceapă judecata divină. Venirea şi prezenţa lui Cristos aveau să-i pună la încercare pe toţi oamenii. Cei care aveau să fie găsiţi neroditori aveau să fie nimiciţi, după cum un pom care nu aduce roadă este tăiat şi aruncat în foc.

3:11, 12 În versetele 7-10, Ioan se referise exclusiv la farisei şi saduchei (vezi v. 7), dar acum el pare să se adreseze întregului auditoriu, în care erau cuprinşi şi credincioşii adevăraţi, şi cei falşi. Ioan explică apoi deosebirea dintre lucrarea lui şi cea a lui Mesia, care avea să vină. Ioan a botezat cu apă, în vederea pocăinţei — apa având doar un rol ceremonial, fără putere reală de curăţire; iar pocăinţa, chiar în cazul când era autentică, nu-i conferea persoanei respective mântuire deplină. În concepţia lui Ioan, lucrarea desfăşurată de el avea un caracter pregătitor şi parţial, Ioan urmând să fie apoi total eclipsat de Mesia. El, Mesia, avea să fie mai puternic, mai vrednic. Lucrarea Lui avea să cunoască o răspândire şi o putere de penetraţie mult mai mare, întrucât El avea să boteze cu Duhul Sfânt şi cu foc.

Botezul cu Duhul Sfânt *se deosebeşte* de botezul cu foc. Primul este un botez al binecuvântării; al doilea — botezul judecăţii! Primul a avut loc la Rusalii, al doilea încă nu a survenit. De primul au parte toţi cei care cred cu adevărat în Domnul Isus, iar de al doilea botez — de cel cu foc — vor avea parte toţi necredincioşii. Primul avea să fie aplicat tuturor israeliţilor pentru care botezul era un semn exterior al pocăinţei interioare; al doilea era destinat fariseilor şi saducheilor,

precum şi tuturor celor care nu făceau deloc dovada unei pocăinţe adevărate.

Unii susţin că botezul cu Duhul Sfânt şi botezul cu foc ar fi unul şi acelaşi eveniment, cu alte cuvinte, că botezul cu foc s-ar referi la limbile de foc care au apărut când S-a coborât Duhul Sfânt, la Rusalii. Dar în lumina versetului 12, care echivalează focul cu judecata, probabil că nu putem interpreta versetul respectiv în sensul unei atari echivalenţe. A nu se uita că imediat după ce se referă la botezul cu foc, Ioan aminteşte de judecată. Domnul este înfăţişat la treierat, cu lopata în mână, aruncând grâul în aer pentru a-l cerne. *Grâul* (adevăraţii credincioşi) cade direct pe pământ şi este transportat apoi în hambar. Dar *pleava* (necredincioşii) este transportată de vânt la o oarecare distanţă, după care este adunată şi arsă **într-un foc care nu se stinge.** Focul din versetul 12 înseamnă judecată şi, întrucât acest verset este o amplificare a versetului 11, e logic să conchidem că botezul cu foc este un botez al judecăţii.

B. Ioan Botezătorul Îl botează pe Isus (3:13-17)

3:13 Isus a străbătut pe jos cei aproximativ 96 de km, **din Galileea** până în regiunea inferioară a Iordanului, pentru a fi botezat de Ioan. Asta indică importanţa pe care a acordat-o El acestei ceremonii şi ar trebui să le dea de gândit celor care nu acordă suficientă importanţă acestui act.

3:14, 15 Dându-şi seama că Isus nu avea nici un păcat de care să se pocăiască, Ioan s-a codit să-L boteze pe Domnul Isus. Instinctul său corect l-a îndemnat să sugereze că ordinea ar trebui inversată, Isus cuvenindu-se să-l boteze pe Ioan! Deşi Isus n-a negat faptul că, într-adevăr, aşa stăteau lucrurile, a repetat însă cererea de a fi botezat de Ioan, acesta fiind un act adecvat, menit să împlinească toată neprihănirea. El a considerat drept adecvat ca prin botez să se identifice cu acei israeliţi evlavioşi care veneau să fie botezaţi în vederea pocăinţei.

Semnificaţia botezului lui Isus este însă mult mai profundă. Pentru El botezul era un ritual care simboliza toate cerinţele de neprihănire ale lui Dumnezeu raportate la păcatul omului. Cufundarea Sa în apă a prefigurat botezul Său ulterior în apele judecăţii lui Dumnezeu la Calvar. Ieşirea Sa din apă a întruchipat învierea Sa. Prin moartea, îngroparea şi învierea Sa, El a satisfăcut toate cerinţele justiţiei divine, asigurând temelia sigură, pe a cărei bază să poată fi îndreptăţiţi păcătoşii.

3:16, 17 De îndată ce a ieşit din apă, Isus L-a văzut pe Duhul lui Dumnezeu coborând din cer în chip de porumbel şi oprindu-Se asupra Lui. După cum persoane sau obiecte din Vechiul Testament erau consacrate sau puse deoparte, în vederea unor întrebuinţări sacre, prin aşa-numitul „untdelemn pentru ungerea sfântă" (Ex. 30:25-30), tot aşa şi El a fost uns ca Mesia de către Duhul Sfânt.

A fost un moment de neasemuită şi sfântă solemnitate, când toţi cei trei membri ai Sfintei Treimi au fost puşi în evidenţă. Se afla acolo Fiul Preaiubit! Era prezent şi Duhul Sfânt, în chip de porumbel. Apoi s-a auzit vocea Tatălui din cer, rostind binecuvântarea Sa asupra lui Isus. A fost un eveniment memorabil, întrucât glasul lui Dumnezeu a fost auzit citând din Scriptură: **„Acesta este Fiul Meu preaiubit** (din Psalmul 2:7) **în care îmi găsesc toată plăcerea"** (din Isaia 42:1). Este una din cele trei ocazii în care Tatăl a vorbit din cer, recunoscând cu satisfacţie deplină pe Unicul Său Fiu (celelalte două ocazii sunt consemnate la Matei 17:5 şi Ioan 12:28).

C. Isus este ispitit de Satan (4:1-11)

4:1 La prima vedere pare ciudat ca Isus să fi fost condus de Duhul în ispită! De ce L-ar fi condus Duhul Sfânt la o asemenea înfruntare? Răspunsul e că această ispitire era necesară pentru a demonstra adecuateţea Sa morală de a săvârşi lucrarea pentru care venise în lume. Primul Adam şi-a dovedit inadecuateţea de a stăpâni, când a fost confruntat cu vrăjmaşul în Grădina Eden. Aici, ultimul Adam îl înfruntă pe diavolul într-o confruntare directă, din care iese însă nevătămat.

Termenul grec tradus prin „a ispiti" sau „a testa" are două înţelesuri: (1) a pune la probă, a dovedi sau a testa (Ioan 6:6; 2 Cor. 13:5; Ev. 11:17 şi (2) a îndemna la comiterea unei fapte rele. Duhul Sfânt L-a testat sau L-a dovedit pe Cristos iar Diavolul a căutat să-L ademenească sau să-L determine să facă rău.

Ispitirea Domnului nostru rămâne însă învăluită într-o taină adânc. În mod inevitabil se ridică întrebarea: „Ar fi putut El păcătui?" Un eventual răspuns negativ ne-ar conduce la o a doua întrebare: „Cum putea fi ispitirea Sa autentică, dacă nu exista posibilitatea ca El să cedeze în faţa ispitei?" Pe de altă parte, răspunzând afirmativ la întrebarea de mai

sus vom fi confruntaţi cu o altă problemă majoră: Cum poate Dumnezeul întrupat să păcătuiască?

Este de o importanţă crucială să nu pierdem din vedere faptul că Isus Cristos este Dumnezeu. Or, Dumnezeu nu poate păcătui. Este adevărat însă că El mai este şi om. Dar a spune că El putea păcătui ca om, dar nu şi ca Dumnezeu, înseamnă a clădi un eşafodaj lipsit de orice temei biblic. Scriitorii Noului Testament se referă, de mai multe ori, la faptul că Cristos a fost fără păcat. Pavel spune, la 2 Corinteni 5:21 că Cristos nu a cunoscut nici un păcat. Petru afirmă şi el că Domnul Isus nu a săvârşit nici un păcat (1 Petru 2:22). Iar Ioan spune că „în El nu este nici un păcat" (1 Ioan 3:5).

Asemenea nouă, Isus putea fi ispitit din exterior: Satan s-a apropiat de El cu sugestii contrare voii lui Dumnezeu. Spre deosebire de noi însă Domnul Isus nu putea fi ispitit dinăuntru — nici un fel de pofte sau patimi nu se puteau trezi în lăuntrul fiinţei Sale. Mai mult, nu exista în El nimic care să răspundă la seducţiile diavolului (Ioan 14:30).

În ciuda incapacităţii lui Isus de a păcătui, ispita a fost totuşi cât se poate de reală. Era posibil ca el să fie confruntat cu ademenirile de a păcătui, dar era imposibil din punct de vedere moral ca El să cedeze la aceşte ademeniri. El nu putea face decât ceea ce îl vedea pe Tatăl făcând (Ioan 5:30) iar Tatăl nu l-ar fi acordat niciodată autoritatea de a ceda în faţa ispitei.

Scopul ispitirii nu a fost acela de a vedea dacă Isus ar fi putut păcătui, ci de a dovedi că, până şi atunci când a fost supus la presiuni extraordinar de mari, El nu a putut face altceva decât să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu.

Dacă Isus putea păcătui ca fiinţă umană, atunci noi suntem confruntaţi cu următoarea problemă, anume ca El să fi continuat să existe ca om în cer. Putea El păcătui? Evident că nu!

4:2, 3 După ce a postit patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, Isus a flămânzit. (Cifra patruzeci apare mereu în Scriptură în contextul unei puneri la probă). Apetitul acesta natural, foamea, i-a dat ispititorului un prilej pe care îl exploatează din plin la mulţi oameni. Astfel, el l-a sugerat lui Isus să recurgă la puterea Sa de a face minuni, prefăcând pietrele din pustiu în pâini. Cuvintele introductive: „Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu" nu presupun deloc îndoiala. Mai degrabă, ele trebuiesc interpretate în sensul de „întrucât Tu *eşti* Fiul lui Dumnezeu". Diavolul face aici aluzie la cuvintele adresate de Tatăl lui Isus, la botezul Lui: „Acesta este Fiul Meu preaiubit". El întrebuinţează, în textul grec, o construcţie gramaticală[2] care presupune că afirmaţia este adevărată şi, prin urmare, îl îndeamnă pe Isus să apeleze la puterea de care dispunea pentru a-Şi potoli foamea.

Dar a stâmpăra foamea naturală, prin recurgerea la puterea divină, ca răspuns la îndemnul Satanei, ar fi fost un act de neascultare directă faţă de Dumnezeu. Ideea care se ascunde în spatele sugestiei Satanei nu este altceva decât o reeditare a ideii din Geneza 3:6, unde fructul pomului din Grădină este descris ca fiind „bun de mâncat". Ioan califică această ispită drept „pofta cărnii" (1 Ioan 2:16). Conceptul, transpus pe planul existenţei noastre, ar echivala cu ispita de a trăi doar pentru satisfacerea dorinţelor noastre naturale, de a alege calea tihnei, în loc să căutăm împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Sa. Diavolul spune: „Doar trebuie să trăieşti, nu-i aşa?"

4:4 Isus a răspuns la ispita diavolului cu un citat din Cuvântul lui Dumnezeu. Pilda Domnului nostru ne învaţă că *nu* trebuie neapărat să trăim, dar că *trebuie* în mod necesar să ascultăm de Dumnezeu! A face rost de pâine nu este chiar cel mai importat lucru din viaţă. Pe când, a asculta de orice cuvânt al lui Dumnezeu negreşit este! Întrucât Isus nu primise nici un fel de instrucţiuni de la Tatăl în sensul prefacerii pietrelor în pâini, El nu Şi-a arogat libertatea de a acţiona de unul singur (ceea ce ar fi însemnat să asculte de Satan) — indiferent cât de mare l-a fost foamea!

4:5, 6 A doua ispitire a avut loc la Ierusalim pe streaşina templului. Diavolul L-a ispitit pe Isus să se arunce jos de acolo, ca un gest spectaculos de evidenţiere a calităţii sale de Fiu. Iarăşi, cuvintele prin care este prezentată ispita nu presupun îndoială, după cum reiese şi din aluzia Satanei la făgăduinţa lui Dumnezeu că îl va proteja pe Mesia, din Psalmi 91:11, 12.

Pentru Isus ispita a constat în pericolul de a demonstra că este Mesia prin înfăptuirea unui act senzaţional, de bravură, prin care să câştige gloria fără suferinţă. Cu alte cuvinte, să urce pe tron fără să mai treacă pe la Calvar, fără să fie răstignit pe cruce. Numai că o atare acţiune s-ar fi situat în afara voii lui Dumnezeu. Ioan descrie acest apel drept „mândria (sau lăudăroşenia) vie-

ţii" (1 Ioan 2:16). Din nou apare paralela cu „pomul din grădina Eden, care era de dorit, ca să-i deschidă cuiva mintea" (Geneza 3:6), ambele fiind exemple ale dobândirii unei glorii personale, într-o flagrantă încălcare a voii lui Dumnezeu. De această ispită ne lovim când încercăm să obţinem prestigiu pe plan religios, fără părtăşia suferinţelor Sale. Când urmărim dobândirea unor lucruri de dorit, numai pentru noi înşine, pentru ca apoi să fugim, căutând să ne ascundem, când dăm de greutăţi. Când ignorăm voia lui Dumnezeu, preamărindu-ne pe noi înşine, atunci Îl ispitim pe Dumnezeu.

4:7 Şi de data aceasta Isus s-a împotrivit atacului, citând din Scriptură: „Este scris iarăşi să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul Tău" (vezi Deut. 6:16). Dumnezeu făgăduise că-L va păzi pe Mesia, dar această garanţie presupunea trăirea după voia lui Dumnezeu. A revendica această făgăduinţă în cazul unui act de neascultare ar echivala cu a-L ispiti pe Dumnezeu. Avea să vină însă vremea când Isus urma să fie prezentat ca Mesia, dar acel eveniment trebuia să fie precedat de Cruce. Isus era hotărât să aştepte timpul rânduit de Dumnezeu, împlinind voia lui Dumnezeu.

4:8, 9 În cadrul celei de-a treia ispitiri, diavolul L-a dus pe Isus pe un munte foarte înalt, arătându-I toate împărăţiile lumii şi oferindu-I-le lui Isus, cu condiţia ca El să se închine Satanei. Deşi această isptire avea de a face cu închinarea — deci o exercitare a duhului — în realitate, nu a fost altceva decât un efort de a-L determina pe Domnul Isus să preia imediat autoritatea asupra lumii printr-un act de închinare în faţa Satanei. Răsplata oferită: toate împărăţiile lumii, cu toată splendoarea lor, care apelează la „pofta ochilor" (1 Ioan 2:16).

Într-un sens, împărăţiile lumii aparţin, într-adevăr, diavolului, la ora actuală. El este numit „dumnezeul acestui veac" (2 Corinteni 4:4) iar Ioan ne spune că „toată lumea zace în cel rău" (1 Ioan 5:19). La a doua venire a lui Isus, ca Rege al regilor (Apo. 19:16), atunci „împărăţiile acestei lumi" vor deveni ale Sale (Apo. 11:15). Nici cu ocazia acestei ispite, Isus nu a încălcat cu nimic programul divin. Bineânţeles că nu putea concepe să se închine Satanei!

În cazul nostru, ispitirea se face pe două planuri: pe de o parte, suntem ispitiţi să renunţăm la dreptul nostru de naştere spirituală, în schimbul gloriei trecătoare a lumii acesteia, iar pe de altă parte se fac presiuni asupra noastră să ne închinăm şi să slujim creaturii, mai degrabă decât Creatorului!

4:10 Pentru a treia oară, Isus S-a împotrivit ispitei, apelând la Vechiul Testament: „Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui să-I slujeşti!" Închinarea şi slujirea care decurg din aceasta sunt rezervate în exclusivitate lui Dumnezeu. A ne închina Satanei ar însemna să afirmăm că el este Dumnezeu.

Ordinea ispitirilor, aşa cum o redă Matei, diferă de cea de la Luca 4:1-13. Unii au sugerat că ordinea lui Matei este o paralelă cu ordinea ispitirilor cu care a fost confruntat poporul Israel în pustie (Ex. 16:17, 32). În contrast cu răspunsul dat de israeliţi, când au fost confruntaţi cu greutăţile, Isus s-a dovedit desăvârşit.

4:11 După ce Isus a învins cu succes toate ispitele Satanei, diavolul L-a părăsit. Ispitele nu s-au prezentat sub forma unui şir neântrerupt, ci în valuri. Când va năvăli vrăjmaşul ca un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă (Isa. 59:19). Ce îmbărbătare minunată pentru sfinţii Domnului, când aceştia sunt încercaţi!

Ni se spune că îngerii au venit şi I-au slujit, dar nu se oferă nici o explicaţie pentru acest ajutor supranatural. Probabil înseamnă că ei I-au asigurat hrana fizică, pe care El refuzase să Şi-o procure dând curs îndemnului Satanei.

Din ispitirea lui Isus noi învăţăm că diavolul poate să-i atace chiar şi pe cei care se află sub stăpânirea Duhului Sfânt, dar el nu are nici o putere împotriva celor care îi stau împotrivă cu Cuvântul lui Dumnezeu.

D. Isus Îşi începe lucrarea în Galileea (4:12-17)

Lucrarea lui Isus în Iudeea, ce durase aproape un an, nu este trecută în revistă de Matei. Această perioadă de un an este parcursă la Ioan 1-4 şi, cronologic, trebuie inserată între versetele 11 şi 12 din Matei 4. Matei trece direct de la momentul ispitirii Domnului la lucrarea Sa din Galileea.

4:12 Când Isus a auzit că Ioan Botezătorul fusese aruncat în închisoare, şi-a dat seama că faptul constituia un indiciu al propriei Sale respingeri. Respingându-l pe precursorul Regelui, oamenii L-au repudiat, în fapt, pe Însuşi Regele. Dar nu frica a fost aceea care L-a determinat să meargă spre nord, în Galileea, întrucât chiar aici era centrul împărăţiei lui Irod — acelaşi rege care tocmai îl întemniţase pe Ioan. Mutându-se în Galileea Neamurilor, El a arătat că

actul de respingere a Sa de către iudei avea să se soldeze cu extinderea Evangheliei şi la Neamuri.

4:13 Isus a rămas la Nazaret până când populaţia din localitate a încercat să-L ucidă, pentru faptul de a fi propovăduit că şi neevreii pot fi mântuiţi! (vezi Luca 4:16-30). După aceea s-a mutat la Capernaum, oraş situat pe malul Mării Galileii, o zonă în care se stabiliseră iniţial seminţiile Zebulon şi Neftali. Din acest moment, Capernaumul devine sediul lucrării Sale.

4:14-16 Mutarea lui Isus în Galileea a împlinit profeţia de la Isaia 9:1, 2. Neamurile (neevreii, păgânii) ignorante şi superstiţioase care locuiau în Galileea au văzut o mare lumină — adică L-au văzut pe Cristos, Lumina lumii.

4:17 Din acel moment, Isus a preluat mesajul pe care-l vestise Ioan: „Pocăiţi-vă, căci împărăţia cerurilor este aproape." Era un nou apel la reînnoire morală, în cadrul pregătirii pentru Împărăţia Sa. Bineînţeles că Împărăţia era aproape, din moment ce Regele sosise deja!

E. Isus îi cheamă pe cei patru pescari (4:18-22)

4:18, 19 Aceasta a fost, în realitate, a doua oară când Isus i-a chemat pe Petru şi pe Andrei. La Ioan 1:35-42 ei au fost chemaţi la mântuire; aici sunt chemaţi la slujire! Prima a avut loc în Iudeea. Chemarea de faţă s-a petrecut în Galileea. Petru şi Andrei erau pescari, dar Isus i-a chemat să fie pescari de oameni. Responsabilitatea lor a constat în a-L urma pe Cristos. Responsabilitatea Lui consta în a face din ei destoinici pescari de oameni. Pentru ei, a-L urma pe Cristos presupunea mai mult decât apropierea fizică de El. Presupunea încercarea lor de a-L imita pe Cristos. Erau chemaţi la o misiune de caracter. Ceea ce aveau să fie de acum încolo era mult mai important decât ceea ce afirmau sau făceau. Asemenea lui Petru şi Andrei, şi noi trebuie să ne păzim de ispita de a înlocui adevărata spiritualitate cu elocvenţă, personalitate sau argumentări ingenios construite. Când Îl urmează pe Cristos, ucenicul învaţă să se ducă acolo unde sunt peştii, să folosească momeala corespunzătoare, să se supună la tot felul de incomodităţi şi inconvenienţe, să aibă răbdare şi să nu se arate pe el însuşi.

4:20 Petru şi Andrei au auzit chemarea şi au răspuns imediat. Pătrunşi de o credinţă adevărată, ei şi-au părăsit îndată mrejele şi, cu devotament autentic şi totală predare, L-au urmat pe Isus.

4:21, 22 Chemarea a fost apoi adresată lui Iacov şi Ioan. Şi aceştia au devenit, imediat, ucenici. Părăsindu-şi nu numai mijloacele de trai, ci şi pe tatăl lor, ei au recunoscut prioritatea lui Isus asupra tuturor relaţiilor lor pământeşti.

Răspunzând chemării lui Cristos, aceşti pescari au devenit figuri centrale în procesul de evanghelizare a lumii. În schimb, dacă rămâneau la mrejele lor, n-am mai fi auzit niciodată despre ei. Recunoaşterea domniei lui Cristos este factorul hotărâtor în toate aspectele vieţii noastre.

F. Isus vindecă o mare mulţime de oameni (4:23-25)

Lucrarea Domnului Isus s-a desfăşurat pe trei planuri: El i-a învăţat pe oameni din Cuvântul lui Dumnezeu, în sinagogă. A predicat evanghelia împărăţiei şi a vindecat oamenii. Unul din scopurile urmărite prin minunile de vindecare a fost acela de a autentifica persoana şi lucrarea Sa (Ev. 2:3, 4). Capitolele 5-7 sunt un exemplu al lucrării Sale de predare iar capitolele 8-9 consemnează minunile săvârşite de El.

4:23 În versetul 23 apare pentru prima oară termenul „evanghelie" în Noul Testament, sensul lui fiind acela de „vestea bună a mântuirii". În toate epocile istoriei, nu a existat decât o singură evanghelie, o singură cale prin care poate fi mântuit cineva.

EXCURS PE TEMA EVANGHELIEI

Evanghelia îşi are originea în harul lui Dumnezeu (Ef. 2:8). Asta înseamnă că Dumnezeu dăruieşte viaţă veşnică oamenilor, care nu o merită.

Temelia evangheliei o constituie lucrarea lui Cristos pe cruce (1 Cor. 15:1-4). Mântuitorul nostru a îndeplinit toate cerinţele justiţiei divine, făcând posibil ca Dumnezeu să-i îndreptăţească pe păcătoşi. Credincioşii Vechiului Testament au fost salvaţi prin lucrarea lui Cristos, deşi aceasta nu avusese încă loc, în timp. Probabil că ei nu ştiau prea multe despre Mesia, dar Dumnezeu ştia — şi El a trecut valoarea lucrării lui Cristos în contul lor. Am putea spune că ei au fost salvaţi „pe credit". Şi noi suntem salvaţi prin lucrarea lui Cristos, dar în cazul nostru lucrarea s-a săvârşit deja.

Evanghelia se primeşte numai prin credinţă (Ef. 2:8). În Vechiul Testament oamenii erau mântuiţi prin faptul că credeau tot ce le spunea Dumnezeu. În epoca actuală, oamenii sunt mântuiţi crezând mărturia privitoare la Fiul Său, ca singură cale de mântuire (1 Ioan 5:11, 12). Ţinta finală a evangheliei este cerul. Noi avem nădejdea veşniciei petrecute cu Domnul, în cer (2 Cor. 5:6-10), după cum sfinţii din Vechiul Testament au avut şi ei această nădejde (Ev. 11:10, 14-16).

Deşi nu există decât o singură evanghelie, există mai multe aspecte ale ei, în diferite epoci ale istoriei. De pildă, există o deosebire de accentuare între evanghelia împărăţiei şi evanghelia harului lui Dumnezeu. Evanghelia împărăţiei sună astfel: „Pocăiţi-vă şi primiţi-L pe Mesia, şi apoi veţi intra în împărăţia Sa, când şi-o va întemeia El pe pământ." Evanghelia harului afirmă, în schimb: „Pocăiţi-vă şi primiţi-L pe Cristos, iar apoi vei fi răpiţi la cer, pentru a fi cu El pe veci." În esenţă, ambele aspecte constituie una şi aceeaşi evanghelie — mântuirea prin credinţă — dar ele relevă faptul că există diferite administraţii ale evangheliei, în funcţie de scopurile dispensaţionale ale lui Dumnezeu.

Când Isus a predicat **evanghelia împărăţiei,** El a anunţat venirea Sa ca Rege al iudeilor şi a explicat condiţiile care trebuiesc îndeplinite pentru a putea fi admis cineva în împărăţia Sa. Minunile Sale au relevat caracterul unitar al împărăţiei Sale.[3] ‡

4:24, 25 Faima Lui s-a răspândit în toată Siria (teritoriul de la nord şi nord-est de Israel). Toţi bolnavii, posedaţii şi cei afectaţi de diverse neputinţe au simţit atingerea Sa tămăduitoare. Mulţimi mari de oameni veneau la El din Galileea, din Decapolis (o confederaţie de zece oraşe, locuite de neevrei, din nord-estul Palestinei), din Ierusalim, din Iudeea şi din toată regiunea de la est de râul Iordan. După cum a arătat Warfield: „Se pare că, pentru o vreme, bolile şi moartea au fost eradicate din regiune." Nici nu e de mirare că publicul a fost atât de uluit de veştile pe care le primeau din Galileea!

IV CONSTITUŢIA ÎMPĂRĂŢIEI (Capitolele 5-7)

Nu la întâmplare a fost aşezată Predica de pe Munte la începutul Noului Testament. Poziţia ei este un indiciu al importanţei care i se acordă. În ea Regele redă succint caracterul şi conduita care se cer din partea supuşilor împărăţiei.

Predica *nu* este o prezentare a planului de mântuire, după cum învăţătura ei nu este destinată celor nemântuiţi. Ea a fost adresată ucenicilor (5:1, 2), ca să ţină loc de constituţie sau sistem de legi şi principii, care să-i guverneze pe supuşii Regelui în timpul domniei Sale. A fost destinată pentru toţi cei din trecut, din prezent şi din viitor care Îl recunosc pe Cristos de Rege. Când Cristos S-a aflat pe pământ, Predica de pe Munte a avut aplicabilitate directă la ucenicii Săi. Acum, când Domnul nostru domneşte în cer, ea se aplică la toţi cei care Îl încoronează pe Rege în inimile lor. În final, ea va constitui codul de comportare pentru urmaşii lui Cristos în timpul Marii Strâmtorări şi în timpul domniei Sale pe pământ.

Predica are un pronunţat caracter iudaic, după cum reiese din aluziile la Sobor (adică Sinedriul), de la 5:22, cele privitoare la altar (5:23, 24) şi la Ierusalim (5:35). Totuşi, ar fi greşit să conchidem că învăţătura cuprinsă în ea este destinată în exclusivitate israeliţilor credincioşi, atât celor din trecut, cât şi celor din viitor. Predica de pe Munte este destinată tuturor celor care Îl recunosc pe Isus Cristos ca Rege.

A. Fericirile (5:1-12)

5:1, 2 Predica începe cu Fericirile sau Binecuvântările. Acestea prezintă imaginea cetăţeanului ideal, din cadrul împărăţiei lui Cristos. Calităţile descrise şi aprobate aici sunt opusul celor preţuite de lume. A.W. Tozer le caracterizează astfel: „O descriere destul de exactă a omenirii ar putea fi furnizată de cineva care e familiarizat cu Fericirile, când această persoană le-ar răsturna, exclamând apoi: «Aşa arată omenirea»"

5:3 Prima binecuvântare este rostită asupra celor **săraci cu duhul.** Asta nu se referă la dispoziţia lor naturală, ci la o chestiune de opţiune deliberată şi de disciplină. **Cei săraci cu duhul** sunt cei care-şi recunosc propria neputinţă şi se bizuie pe atotputernicia lui Dumnezeu. Ei îşi dau seama de nevoia lor spirituală, nevoie a cărei împlinire o găsesc în Domnul. Împărăţia cerurilor, unde suficienţa proprie nu este o virtute iar preamărirea de sine este un viciu, aparţine unor asemenea oameni.

5:4 Binecuvântaţi sunt cei ce plâng, căci ei vor fi mângâiaţi! Asta nu se referă la văicăreala cuiva datorită vicisitudinilor vieţii.

Mai degrabă, este întristarea pe care o resimte cineva datorită părtăşiei cu Cristos. Este un act de participare voită, alături de Isus, la suferinţele prin care trec năpăstuiţii lumii, la durerile pricinuite de păcat. Prin urmare, ea cuprinde nu numai întristarea pentru păcatul propriu, ci şi întristarea pentru starea jalnică în care se află lumea, pentru faptul că L-a respins pe Mântuitorul, şi pentru pierzarea de care vor avea parte cei ce repudiază îndurarea Sa. Cei care plâng vor fi mângâiaţi în ziua în care „Dumnezeu va şterge orice lacrimă din ochii lor" (Apo. 21:4). Credincioşii plâng doar în viaţa aceasta, dar întristarea de acum a necredincioşilor nu este decât o mică fărâmă din durerea veşnică de care vor avea cândva parte.

5:5 A treia binecuvântare este rostită asupra celor blânzi, care vor moşteni pământul. Din fire, oamenii aceştia s-ar putea să fie iuţi la mânie, instabili, temperamentali sau ursuzi. Dar îmbrăcându-se în mod deliberat cu Duhul lui Cristos, ei devin blânzi sau amabili (compară cu Matei 11:29). Blândeţea implică acceptarea poziţiei umile în care s-ar găsi cineva. Persoana blândă este amabilă şi atentă, când e vorba să-şi apere propria sa cauză, dar pentru cauza lui Dumnezeu şi întru apărarea altora această persoană va lupta cu tenacitatea unui leu.

Cei blânzi nu moştenesc pământul *acum*, ci mai degrabă au parte de abuzuri şi privaţiuni. Dar ei literalmente vor moşteni pământul, când Cristos, Regele, va domni, timp de o mie de ani, în care pacea şi prosperitatea vor acoperi pământul.

5:6 Urmează o binecuvântare rostită asupra celor care flămânzesc şi însetează după neprihănire. Acestora li se promite împlinirea dorinţei lor. Oamenii aceştia sunt pasionaţi după neprihănire, în propria lor viaţă. Ei tânjesc după cinste, integritate şi dreptate în societate. Ei caută sfinţenia practică, în biserică. Asemenea celor despre care scria Gamaliel Bradfor, ei sunt stăpâniţi de „o sete pe care n-o poate stâmpăra nici un pârâu de pe pământ, de o foame pe care n-o poate satisface decât Cristos." Oamenii aceştia vor fi pe deplin săturaţi în împărăţia viitoare a lui Cristos. Ei vor fi săturaţi, deoarece neprihănirea va domni iar corupţia va fi înlocuită cu cele mai înalte norme morale.

5:7 În împărăţia Domnului nostru, cei milostivi sunt binecuvântaţi, deoarece ei vor avea parte de milă. A fi milostiv înseamnă a-ţi demonstra compasiunea într-o manieră practică. Într-un anumit sens, înseamnă a-i pedepsi pe cei care s-au făcut vrednici de pedeapsă. Într-un sens mai cuprinzător, înseamnă a-i ajuta pe cei nevoiaşi, pe cei care nu se pot ajuta singuri. Dumnezeu şi-a arătat mila faţă de noi prin faptul că ne-a cruţat de judecata pe care o meritau păcatele noastre şi şi-a demonstrat bunătatea faţă de noi, prin lucrarea mântuitoare a lui Cristos. Noi îl imităm pe Dumnezeu atunci când ne purtăm cu mărinimie, cu compasiune.

Cei milostivi vor avea parte de milă. Aici Isus nu se referă la mila exprimată prin mântuirea pe care Dumnezeu o acordă unui păcătos care crede, întrucât acea milă nu depinde de faptul că cineva este sau nu milostiv, ci se dă în dar, necondiţionat. Mai degrabă, Domnul se referă la mila de toate zilele, atât de necesară în trăirea creştină, şi la mila din ziua de apoi, când vor fi date la iveală faptele cuiva (1 Cor. 3:2-15). Dacă ai fost nemilostiv, nu vei avea nici tu parte de milă, adică numărul răsplăţilor acordate va scădea în proporţie directă cu lipsa de milostenie de care ai dat dovadă faţă de alţii.

5:8 Celor cu inima curată li se dă asigurarea că îl vor vedea pe Dumnezeu. O persoană cu inima curată este cea dominată de mobiluri curate, gânduri curate, un cuget curat. Expresia „vor vedea pe Dumnezeu" poate fi înţeleasă în mai multe feluri. Mai întâi, cei cu inima curată îl vor vedea pe Dumnezeu încă de pe acum, prin părtăşia în Cuvânt şi în Duh. În al doilea rând, acestora Domnul li se arată uneori într-o viziune supranaturală. În al treilea rând, ei îl vor vedea pe Dumnezeu în Persoana lui Isus Cristos, la revenirea Sa. În al patrulea rând, ei îl vor vedea pe Dumnezeu în veşnicie.

5:9 Se rosteşte aici o binecuvântare asupra făcătorilor de pace, care vor fi numiţi fii ai lui Dumnezeu. Observaţi că Domnul nu se referă la oameni cu predispoziţie naturală pentru pace sau la cei ce iubesc pacea. El se referă la cei ce intervin în mod activ pentru a face pace. De obicei, oamenii privesc un conflict de la distanţă, de unde nu-i paşte nici un pericol. Abordarea divină constă în a te apropia, în a lua o poziţie activă, în vederea instaurării păcii, chiar dacă de pe urma acestei acţiuni te vei alege cu umilinţe şi batjocuri.

Făcătorii de pace sunt numiţi fii ai lui Dumnezeu. Nu în acest mod devin ei fii ai lui Dumnezeu — deoarece, aceasta se poate realiza numai prin primirea lui Isus Cristos ca Mântuitor (Ioan 1:12). Făcând pace, ei se conturează ca fii ai lui Dumnezeu iar Dum-

nezeu îi va recunoaşte ca membri ai familiei Sale, după criteriul asemănării.

5:10 Următoarea fericire se ocupă de cei care sunt prigoniţi, dar nu pentru propriile lor fapte, ci din pricina neprihănirii. Împărăţia cerurilor este făgăduită acelor credincioşi care suferă din pricina faptelor bune săvârşite de ei. Integritatea lor constituie o condamnare usturătoare la adresa lumii nelegiuite, fapt de natură să trezească ostilitatea ei. Ura oamenilor se manifestă împotriva unor vieţi neprihănite, deoarece acestea pun în evidenţă fărădelegile lor.

5:11 Ultima fericire pare să fie o reluare a celei precedente, dar cu o importantă distincţie: în versetul precedent, era vorba de prigonire din pricina neprihănirii. În versetul 11 este vorba de persecuţii suferite din pricina lui Cristos. Domnul ştia că ucenicii Săi vor fi maltrataţi din pricina devotamentului lor faţă de El. Întreaga istorie stă mărturie că încă de la început lumea i-a prigonit, întemniţat şi ucis pe urmaşii lui Isus.

5:12 A suferi din pricina lui Cristos este un privilegiu şi, negreşit, ar trebui să aducă bucurie celor care au parte de această suferinţă. O mare răsplată îi aşteaptă pe cei care intră astfel în compania proorocilor, care au suferit înaintea lor. Aceşti veritabili purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu au rămas fideli, oricât de grea ar fi fost prigoana. Toţi cei care le urmează pilda de curaj şi loialitate vor avea parte *acum* de bucurie iar *în viitor* de înălţare.

Fericirile zugrăvesc portretul cetăţeanului ideal din împărăţia lui Cristos. A se observa accentul pus pe neprihănire (v. 6), pace (v. 9) şi bucurie (v. 12). Probabil acest pasaj l-a avut în vedere Pavel atunci când a scris: „Căci împărăţia lui Dumnezeu nu este mâncare şi băutură, ci neprihănire, pace şi bucurie în Duhul Sfânt" (Rom. 14:17).

B. Credincioşii sunt sare şi lumină (5:13-16)

5:13 Isus şi-a asemuit ucenicii cu sarea. Ei erau pentru lume ceea ce este sarea pentru viaţa cotidiană: sarea dă gust mâncării; apoi ea întârzie şi frânează procesul alterării; creează senzaţia de sete; dă gust produselor culinare, evidenţiindu-le specificul. Tot aşa şi ucenicii Săi conferă gust plăcut societăţii, slujind de conservant şi făcându-i pe alţii să tânjească după neprihănirea descrisă în versetele anterioare.

Dacă sarea îşi pierde gustul, cum i se va mai putea reda calitatea de sare? Nu mai există nici o posibilitate de a-i reda gustul ei natural, autentic. Odată ce şi-a pierdut gustul, sarea nu mai e bună de nimic, ci este aruncată şi călcată în picioare. Este elocvent, în această privinţă, comentariul făcut de Albert Barnes asupra pasajului analizat de noi:

> Sarea folosită în această ţară este un compus chimic — iar dacă s-ar întâmpla să i se piardă gustul sau savoarea (aroma), n-ar mai rămâne nimic din ea. În Orient însă sarea aflată în uz era de o calitate impură, amestecată cu substanţe vegetale şi minerale. Astfel ea putea să-şi piardă tot caracterul salin şi astfel să rămână o mare cantitate [de sare fără aromă]. Această sare nu mai era bună de nimic, decât să fie folosită pentru a pardosi cărările sau în loc de pietriş.[4]

Ucenicul are o mare funcţie de îndeplinit: să fie sarea pământului, prin trăirea în practică a calităţilor uceniciei enumerate în Fericiri şi în restul Predicii de pe Munte. Dacă el nu va reuşi să exemplifice şi să manifeste această realitate spirituală, oamenii vor călca în picioare mărturia lui. Lumea nu are decât dispreţ pentru un credincios lipsit de devotament.

5:14 Isus îi mai numeşte pe creştini „lumina lumii". Domnul Isus S-a definit pe Sine drept „Lumina Lumii" (Ioan 8:12; 12:35 36, 46). Relaţia dintre aceste două afirmaţii este faptul că Isus este sursa luminii; creştinii sunt, la rândul lor, o reflectare a luminii Lui. Funcţia lor este de a străluci pentru El, după cum luna reflectă gloria soarelui.

Creştinul este ca o cetate aşezată pe un munte: prin poziţia ei, fiind mai sus de împrejurimile ei, ea străluceşte în mijlocul întunericului. Cei care manifestă în viaţa lor calităţile învăţăturilor lui Cristos nu pot rămâne ascunşi.

5:15, 16 Oamenii nu aprind o lampă, pentru ca s-o pună sub un obroc. Ci o aşează pe un stativ, pentru ca să dea lumină tuturor celor din casă. Dumnezeu nu a rânduit ca noi să reţinem lumina învăţăturii Sale doar pentru noi înşine, ci, mai degrabă s-o împărţim cu alţii. Aşa ar trebui să lăsăm să strălucească lumina noastră, încât oamenii, văzând faptele noastre bune, să-L slăvească pe Tatăl din cer. Acentul se pune aici pe lucrarea de şlefuire a caracterului creştin. Farmecul unor vieţi în care poate fi văzut limpede Cristos glăsuieşte mai convingător decât toată elocvenţa noastră.

C. Cristos împlineşte legea (5:17-20)

5:17, 18 Cei mai mulţi dintre liderii care au iniţiat revoluţii rup orice legături cu trecutul şi repudiază ordinea tradiţională, existentă. Nu tot aşa a procedat Isus. El a susţinut Legea lui Moise şi a insistat că ea trebuie împlinită. Isus nu a venit să aboleasc-ă Legea sau Profeţii, ci să le împlinească. În mod răspicat, El a insistat că nu va trece nici o iotă sau frântură de literă din lege până când nu se va împlini în întregime. Iota (sau yod) este cea mai mică din literele alfabetului ebraic iar ceea ce a fost tradus în versiunile româneşti prin „frântură de slovă (sau literă)" este în original un termen care desemnează un mic semn ce serveşte la deosebirea literelor unele de altele, la fel după cum bara de la baza literei majuscule E o deosebeşte de litera F. Isus a crezut în inspiraţia literală a Bibliei, chiar în privinţa unor detalii aparent lipsite de importanţă. Nici un lucru din Scriptură, nici măcar o singură trăsătură de condei, nu este lipsită de însemnătate.

Este important de observat că Isus nu a spus că legea nu va trece niciodată. El a spus doar că nu va trece până când nu se va fi împlinit. Această distincţie are ramificaţii pentru credinciosul de astăzi şi, întrucât relaţia credinciosului faţă de lege este cam complicată, ne vom rezerva mai jos un spaţiu suficient pentru tratarea acestui subiect, aşa cum este el prezentat de Biblie:

EXCURS ASUPRA RELAŢIEI CREDINCIOSULUI CU LEGEA

Legea este acel sistem de legislaţie pe care i l-a dat Dumnezeu naţiunii Israel prin intermediul lui Moise. Întregul corp al legii se află în Exod 20-31, Levitic şi Deuteronom, deşi esenţa sa e cuprinsă în Cele Zece Porunci.

Legea nu a fost dată ca mediu prin care să se poată dobândi mântuirea (Fapte 13:39; Rom. 3:20a; Gal. 2:16, 21; 3:11); ci a avut menirea de a le arăta oamenilor cât sunt de păcătoşi (Rom. 3:20b; 5:20; 7:7; 1 Cor. 15:5; Gal. 3:19) şi apoi să-i conducă la Dumnezeu, pentru a fi mântuiţi prin harul Său. Legea a fost dată poporului Israel, chiar dacă conţine principii morale care sunt valabile pentru oamenii din toate timpurile (Rom. 2:14, 15). Dumnezeu a pus la încercare poporul Israel sub administraţia legii, ca pe un fel de eşantion al întregii omeniri iar vinovăţia Israelului a dovedit vinovăţia lumii (Rom. 3:19).

Legea era însoţită de pedeapsa cu moartea (Gal. 3:10); iar călcarea unei singure legi însemna a te face vinovat de călcarea tuturor legilor (Iac. 2:10). Întrucât oamenii au călcat legea, ei au căzut sub blestemul morţii. Neprihănirea şi sfinţenia lui Dumnezeu reclamau achitarea preţului pentru această încălcare. Tocmai din această cauză a venit Isus în lume: ca să plătească preţul (pedeapsa) prin moartea Sa. El a murit în locul oamenilor, care s-au făcut vinovaţi de călcarea legii, chiar dacă El Însuşi a fost fără păcat. El nu a dat legea la o parte, ci, mai degrabă, a împlinit toate cerinţele legii, prin împlinirea tuturor dispoziţiilor ei stricte, în viaţa şi în moartea Sa. Astfel, evanghelia nu răstoarnă legea, ci o susţine, demonstrând modul în care cerinţele ei au fost pe deplin satisfăcute de Cristos, prin lucrarea Sa de răscumpărare.

Prin urmare, persoana care îşi pune încrederea în Isus nu se mai află sub lege, ci acum este sub har (Rom. 6:14). El este mort faţă de lege, prin lucrarea lui Cristos. Pedeapsa legii trebuia plătită doar o singură dată. Or, întrucât Cristos a ispăşit această pedeapsă, credinciosul nu mai are nimic de ispăşit. În sensul acesta s-a estompat legea pentru creştin (2 Cor. 3:7-11). Legea a fost un îndrumător până la venirea lui Cristos, dar după mântuire, nu mai este nevoie de acest îndrumător (Gal. 3:24, 25).

Chiar dacă creştinul nu se mai află sub lege, aceasta nu înseamnă că el este nelegiuit (în afara legii). El este constrâns de un lanţ mai puternic decât legea, deoarece el se află sub legea lui Cristos (1 Cor. 9:21). Comportarea lui este determinată nu de frica de pedeapsă, ci de dorinţa izvorâtă din dragoste de a-l fi plăcut Mântuitorului său. Cristos a devenit principiul călăuzitor în viaţa sa (Ioan 13:15; 15:12; Ef. 5:1, 2; 1 Ioan 2:6; 3:16).

Întrebarea care se pune cu frecvenţă atunci când se discută relaţia credinciosului faţă de lege este: „Mai sunt eu obligat să ţin Cele Zece porunci?" Răspunsul este că anumite principii cuprinse în lege au o valoare neperisabilă. Astfel, întotdeauna va fi greşit să furi, să fii lacom sau să ucizi. Nouă din Cele Zece Porunci se repetă în Noul Testament, însă cu o importantă distincţie: ele nu sunt date sub formă de lege (împreună cu pedeapsa care însoţeşte legea), ci ca o formă de deprindere în ale neprihănirii, pentru copiii lui Dumnezeu (2 Tim. 3:16b). Doar o singură poruncă nu se repetă în Noul Testament: legea Sabatului. Creştinilor nu li

se spune nicăieri şi niciodată să ţină Sabatul (adică ziua a şaptea a săptămânii, sâmbăta).

Lucrarea legii pentru cei nemântuiţi nu s-a sfârşit: „dar noi ştim....." (1 Tim. 1:9).

Neprihănirea cerută de lege este împlinită în cei „care nu umblă după îndemnurile firii vechi, ci după îndemnurile Duhului" (Rom. 8:4). În fapt, învăţăturile Domnului nostru cuprinse în Predica de pe Munte stabilesc un standard mult mai înalt decât cel cuprins în lege. De pildă, legea spunea: „Să nu ucizi!" Isus a spus: „Nici măcar să nu urăşti!" Aşadar, Predica de pe Munte nu numai că susţine Legea şi Profeţii, ci le amplifică şi le dezvoltă, scoţând la iveală implicaţiile lor cele mai profunde.‡

5:19 Revenind la Predica de pe Munte, vom observa că Isus a anticipat tendinţa naturală a oamenilor de a „îndulci" sau dilua poruncile lui Dumnezeu. Întrucât ele sunt supranaturale în natura lor, oamenii tind să le denatureze sensul prin modul în care le explică sau să le raţionalizeze înţelesul. Dar oricine calcă doar o parte a legii şi-i învaţă pe oameni să facă la fel va fi numit cel mai mic în împărăţia cerurilor. Uimitor este însuşi faptul că asemenea oameni sunt admişi în împărăţia cerurilor. Explicaţia o găsim însă în faptul că intrarea în împărăţia cerurilor se face prin credinţa în Cristos. Poziţia pe care o va ocupa cineva în împărăţia cerurilor e determinată însă de ascultarea şi de credincioşia de care a dat dovadă cât s-a aflat pe pământ. Persoana care respectă legea împărăţiei — acea persoană va fi numită mare în împărăţia cerurilor!

5:20 Pentru a dobândi intrare în împărăţia cerurilor, neprihănirea noastră trebuie să întreacă neprihănirea cărturarilor şi a fariseilor, (care se mulţumeau să îndeplinească nişte ceremonii religioase ce le confereau o curăţire exterioară, ritualistică, dar care nu le schimbau deloc inima). Isus recurge la o hiperbolă (deci o exagerare) pentru a sublinia adevărul potrivit căruia neprihănirea exterioară, lipsită de corespondentul ei pe planul unei realităţi interne, nu-i va conferi cuiva intrarea în împărăţia cerurilor. Singura neprihănire pe care Dumnezeu o acceptă este perfecţiunea pe care le-o atribuie Dumnezeu celor care îl primesc pe Fiul Său ca Mântuitor (2 Cor. 5:21). Desigur, acolo unde va exista credinţă adevărată în Cristos, se vor vedea în practică şi roadele neprihănirii descrise de Isus în restul Predicii de pe Munte.

D. Isus ne previne cu privire la pericolele mâniei (5:21-26)

5:21 Iudeii din timpul lui Isus ştiau că actul uciderii este interzis de Dumnezeu şi că ucigaşul este pasibil de pedeapsă. Lucrul acesta era valabil încă înainte de a fi fost dată legea (Gen. 9:6), fiind încorporat ulterior în lege (Ex. 20:13; Deut. 5:17). Prin cuvintele: „Dar Eu vă spun" Isus instituie un amendament la învăţătura despre ucidere. Din acel moment nimeni nu se mai putea lăuda că nu a ucis pe nimeni. Isus spune acum: „În împărăţia Mea, nu ai voie nici măcar să gândeşti ca un ucigaş." (să ai gânduri ucigaşe... să ucizi cu gândul). El scoate în evidenţă rădăcina actului de ucidere şi ne previne cu privire la pericolele celor trei forme de mânie vinovată.

5:22 Primul este cazul în care o persoană se mânie pe fratele său fără motiv.[5] Cel acuzat de acest delict ar fi în pericol de judecată — adică ar putea fi adus în faţa instanţelor judecătoreşti. Cei mai mulţi oameni se simt îndreptăţiţi atunci când se mânie, crezând că mânia lor are la bază o cauză întemeiată, dar mânia nu este justificată decât atunci când este în joc onoarea lui Dumnezeu sau când este nedreptăţită o altă persoană. Nu este voie să fim mânioşi niciodată atunci când mânia noastră este o expresie a răzbunării noastre pentru o nedreptate care ni s-a făcut.

Chiar şi mai serios este păcatul de a-ţi insulta fratele. În vremea lui Isus, oamenii foloseau cuvântul Raca (un temen aramaic, având sensul de „gol") cu încărcătură de dispreţ şi batjocură. Cei care foloseau acest termen se expuneau pericolului de a fi duşi în faţa consiliului, adică erau pasibili de a fi judecaţi înaintea Sinedriului, tribunalul suprem al ţării.

În fine, a-i spune cuiva „prostule" este a treia formă de mânie nelegiuită pe care o condamnă Isus. Aici cuvântul prost (sau nebun) înseamnă mai mult decât un simplu neajutorat mintal. Este vorba de o încărcătură morală, sensul fiind acela că dacă e prost, merită să moară, aceasta fiind dorinţa implicită a celui care rosteşte acest termen de ocară. Astăzi este la ordinea zilei să auzi pe cineva zicând „Să te bată Dumnezeu!" Cu alte cuvinte, se apelează la Dumnezeu ca El să condamne pe cineva la pierzarea în iad. Isus afirmă că cel care rosteşte un asemenea blestem este pasibil de focul iadului (îl paşte focul gheenei). Trupurile neînsufleţite ale criminalilor executaţi erau adesea aruncate

într-o groapă aprinsă din afara Ierusalimului, cunoscută sub denumirea de Valea Hinnom sau Gheena. E o întruchipare realistă a focurilor iadului, care nu se vor stinge niciodată.

Nu se poate diminuna cu nimic severitatea cuvintelor rostite de Mântuitorul. El ne învaţă că mânia conţine germenii crimei de ucidere, că limbajul grosolan conţine spiritul crimei de omor şi că vorbele de batjocură sau blestem implică dorinţa de a ucide. Amplificarea treptată a crimelor necesită aplicarea unor pedepse treptate: judecata, soborul şi focul iadului. În împărăţia cerurilor Isus se va ocupa de păcate în funcţie de gravitatea lor.

5:23, 24 Dacă o persoană aduce o ofensă alteia, fie mâniindu-se pe ea, fie săvârşind altă faptă împotriva ei, nu are nici un rost să aducă un dar lui Dumnezeu. Domnul nu va fi încântat de darul respectiv. Persoana care a comis ofensa trebuie să se ducă mai întâi şi să îndrepte răul comis. Numai după aceea va fi primit darul său.

Deşi trebuie să ţinem seama de contextul iudaic în care au fost scrise aceste cuvinte, asta nu înseamnă că nu au nici o aplicabilitate la epoca în care trăim. Pavel interpretează acest concept în raport cu Cina Domnului (vezi 1 Cor. 11). Dumnezeu nu primeşte nici o închinare din partea unui credincios care refuză să stea de vorbă cu alt creştin.

5:25, 26 Isus ne avertizează aici împotriva unui spirit de litigiu şi asupra refuzului de a ne recunoaşte vina. Este mai bine să rezolvi imediat o pricină pe care o ai cu pârâşul tău, decât să ajungi să fii dat în judecată şi să fii târât la tribunal. Căci dacă se va întâmpla acest lucru, aproape sigur vom pierde procesul. Deşi nu există un consens total în rândurile cărturarilor cu privire la această parabolă, ideea care se desprinde este cât se poate de limpede: dacă rămâi împietrit, refuzând să te pocăieşti, păcatul tău te va copleşi, în cele din urmă, şi nu numai că va trebui să plăteşti înapoi toate stricăciunile comise, ci la acestea se vor adăuga şi penalizările. În plus, nu te grăbi să te duci la tribunal. Căci dacă vei face aşa, legea te va demasca şi pe tine, şi vei fi nevoit să plăteşti până la ultimul bănuţ.

E. Isus condamnă adulterul (5:27-30)

5:27, 28 Legea lui Moise interzicea în mod expres adulterul (Ex. 20:14; Deut. 5:18). S-ar putea ca cineva să fie mândru că nu a călcat această poruncă, şi totuşi ochii lui să fie plini de adulter (2 Petru 2:14). Chiar dacă în exterior omul respectiv va fi respectabil, cu mintea el va aluneca în permanenţă pe căile întortocheate ale necurăţiei. Şi astfel Isus le-a reamintit ucenicilor că simpla abstinenţă de la actul fizic propriu-zis nu este suficientă, ci că de fapt se cere o puritate lăuntrică. Legea interzicea actul adulterului. Isus interzice însăşi dorinţa de a comite adulter: **Oricine se uită la o femeie şi o pofteşte a şi săvârşit adulter cu ea în inima lui.** Tocmai acest verset important l-a avut în vedere E. Stanley Jones când a scris: „Dacă comiteţi adulter cu gândul sau cu fapta, nu vă satisfaceţi prin aceasta apetitul sexual natural, ci turnaţi ulei peste un foc de nestins." Păcatul ia naştere mai întâi în minte, iar dacă lăsăm gândul respectiv să se dezvolte, curând vom ajunge să-l punem în aplicare.

5:29, 30 Păstrarea unui cuget neîntinat reclamă o disciplină foarte riguroasă, autoimpusă. Astfel, Isus ne-a învăţat că dacă vreun mădular al trupului nostru ne face să păcătuim, ar fi mai bine să pierdem acel mădular în timpul vieţii, decât să ne pierdem sufletul pe vecie. Suntem oare îndemnaţi să luăm cuvintele lui Isus la propriu? Să fi promovat El oare auto-mutilarea? Cuvintele au un înţeles literal doar în măsura în care, dacă am fi în situaţia în care realmente să existe pericolul să ne pierdem sufletul, atunci într-adevăr ar fi de preferat să ne pierdem mădularul care ne-a făcut să cădem în păcat. Din fericire însă, niciodată nu se va ivi un caz limită de acest gen, deoarece Duhul Sfânt îi dă putere credinciosului să trăiască o viaţă sfântă. Totuşi şi credinciosul trebuie să coopereze din plin cu Duhul Sfânt şi să se poarte disciplinat cu trupul său.

F. Isus înfierează divorţul (5:31, 32)

5:31 Sub legea Vechiului Testament, divorţul era permis în conformitate cu textul de la Deuteronom 24:1-4. Acest fragment nu se ocupă de cazul unei femei adultere (pedeapsa pentru adulter era moartea, vezi Deut. 22:22). Mai degrabă, se ocupă de divorţ din motive de „incompatibilitate" sau inacceptabilitate.

5:32 Dar în cazul împărăţiei lui Cristos, oricine divorţează de soţia sa pentru orice alt motiv decât imoralitatea sexuală o face pe soţia sa să comită adulter. Aceasta nu înseamnă că ea devine automat o adulteră; ci presupune că, deoarece nu mai are mijloace de subzistenţă, ea va fi obligată să trăiască cu un alt bărbat. Procedând aşa, ea devine

adulteră. Lucrurile nu se opresc însă aici, căci oricine se căsătoreşte cu femeia divorţată comite de asemenea adulter.

Subiectul divorţului şi al recăsătoriei este unul dintre cele mai complicate din întreaga Biblie. Este, practic, imposibil să răspundem la toate întrebările care se ivesc, dar ne va fi util să facem o trecere succintă în revistă a învăţăturilor Scripturii pe această temă.

EXCURS DESPRE DIVORŢ ŞI RECĂSĂTORIE

Divorţul nu a fost prevăzut deloc în planul lui Dumnezeu pentru om. Idealul conceput de El a fost ca un singur bărbat şi o singură femeie să rămână căsătoriţi toată viaţa, până când unirea lor va fi întreruptă de moarte (Rom. 7:2, 3). Isus le-a precizat acest lucru fariseilor, referindu-Se la ordinea divină instituită în momentul creaţiei (Mat. 19:4-6).

Dumnezeu urăşte divorţul (Mal. 2:16), respectiv divorţul nebiblic. Dar El nu urăşte toate formele de divorţ, deoarece afirmă despre Sine că a divorţat de Israel (Ier. 3:8). Aceasta datorită faptului că poporul Israel L-a părăsit, închinându-se la idoli. Israel a devenit o naţiune infidelă.

La Matei 5:31, 32 şi 19:9, Isus ne învaţă că divorţul este interzis, cu excepţia cazurilor în care unul din parteneri s-a făcut vinovat de imoralitate. La Marcu 10:11, 12 şi Luca 16:18, este omisă această excepţie.

Discrepanţa respectivă se datorează probabil faptului că nici Marcu, nici Luca nu redau întreaga discuţie. Prin urmare, chiar dacă divorţul nu este ideal, este permis în cazul în care un partener s-a făcut vinovat de infidelitate. Isus permite divorţul, dar nu-l recomandă.

Unii învăţaţi consideră învăţătura de la 1 Corinteni 7:12-16 drept o încuviinţare a divorţului, în cazul în care un credincios este părăsit de un partener necredincios. Pavel afirmă că persoana astfel părăsită nu mai este sub robie (adică este liberă să obţină un divorţ, pentru că a fost părăsită). Opinia autorului acestui comentariu este că, în cazul acesta, se acordă aceeaşi dispensă ca la Matei 5 şi 19, anume că necredinciosul părăseşte domiciliul conjugal, trăind cu altă persoană. Prin urmare, credinciosului i se poate acorda un divorţ, pe temeiuri biblice, numai dacă celălalt partener comite adulter.

Unii susţin că deşi Noul Testament îngăduie divorţul, nu se încurajează niciodată recăsătoria. Numai că Biblia condamnă recăsătoria doar în cazul partenerului care s-a făcut vinovat, nu şi pentru cel nevinovat. De asemenea, unul din motivele principale ale unui divorţ scriptural este acela de a permite recăsătoria. Căci altfel simpla separaţie ar fi suficientă.

În orice discuţie pe această temă, se naşte inevitabila întrebare: „Care e situaţia celor care au divorţat înainte de a fi mântuiţi?" Nu încape nici o îndoială că divorţurile şi căsătoriile nelegitime sunt păcate care au fost total iertate (vezi, de pildă, 1 Cor. 6:11, unde Pavel include adulterul în lista păcatelor în care se complăceau credincioşii corinteni înainte). Păcatele comise înainte de convertire nu-i împiedică pe credincioşi să participe întru totul la viaţa bisericii locale.

O întrebare mai dificilă îi priveşte pe creştinii care au divorţat din motive nebiblice şi care apoi se recăsătoresc. Pot ei să fie reprimiţi în părtăşia bisericii locale? Răspunsul depinde de faptul dacă adulterul este actul iniţial al unirii fizice sau o stare de fapt. Dacă persoanele respective trăiesc într-o stare de adulter, atunci ei va trebui nu numai să-şi mărturisească păcatul, ci şi să părăsească partenerul lor actual. Dar Dumnezeu nu rezolvă niciodată o problemă creând alte probleme şi mai mari. Dacă, pentru a se putea debarasa de complicaţiile conjugale în care au intrat, bărbaţii sau femeile sunt împinşi la păcat, sau femei şi copii rămân pe drumuri, fără posibilitate de întreţinere, atunci leacul e mai rău decât boala în sine.

În opinia autorului acestui comentariu, creştinii care au fost divorţaţi pe bază nebiblică şi apoi s-au recăsătorit pot să se pocăiască cu adevărat de păcatul lor şi să fie readuşi la Domnul şi la părtăşia bisericii. În chestiunea divorţului, se pare că aproape nici un caz nu seamănă cu celălalt. Prin urmare, presbiterii unei biserici locale trebuie să cerceteze fiecare caz în parte şi să-l judece în lumina Cuvântului lui Dumnezeu. Dacă uneori se cere luarea unei acţiuni disciplinare, toţi cei implicaţi trebuie să se supună deciziei presbiterilor. ‡

G. Isus condamnă jurămintele (5:33-37)

5:33-36 Legea lui Moise conţinea mai multe prohibiţii împotriva faptului de a jura pe Numele lui Dumnezeu (Lev. 19:12; Num. 30:2; Deut. 23:21). A jura pe Numele lui Dumnezeu înseamnă să-L iei pe El ca martor al faptului că spui adevărul. Iudeii căutau să evite infracţiunea de a depune mărturie

mincinoasă, jurînd pe Numele lui Dumnezeu prin înlocuirea Numelui Său cu alţi termeni cum ar fi: cer, pământ, Ierusalim sau capul lor, jurând pe aceste elemente.

Isus condamnă acest gen de eludare a prevederilor legii, calificând-o drept fățărnicie, şi interzice orice formă de jurământ în conversaţia obişnuită. Nu numai că era o dovadă de ipocrizie, dar era şi inutil să încerci să eviţi invocarea Numelui lui Dumnezeu prin înlocuirea Lui cu un alt termen. A jura pe cer înseamnă a jura pe tronul lui Dumnezeu. A jura pe pământ înseamnă a jura pe scaunul picioarelor Sale. A jura pe Ierusalim înseamnă a jura pe cetatea de scaun a regelui. Chiar a jura pe propriul tău cap Îl implică pe Dumnezeu, deoarece El este Creatorul a toate.

5:37 Pentru creştin jurământul este inutil, deoarece „da" al său trebuie să fie da iar „nu" nu! A recurge la un limbaj mai potenţat înseamnă a recunoaşte că Satan — cel rău — stăpâneşte în viaţa noastră. Nu există împrejurări în care minciuna să poată fi justificată în viaţa creştinului.

Pasajul acesta interzice, de asemenea, şi exagerările sau încercările de a induce pe cineva în eroare. Textul de faţă nu ne interzice însă să depunem jurământ în faţa unor instanţe judecătoreşti. Isus Însuşi a depus mărturie sub jurământ înaintea Marelui Preot (Mat. 26:63). La fel şi Pavel a recurs la un jurământ, când L-a luat pe Dumnezeu de martor că scrierea sa a fost autentică şi adevărată (2 Cor. 1:23; Gal. 1:20)

H. A merge o milă în plus (5:38-42)

5:38 Legea spunea „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte" (Ex. 21:24; Lev. 24:20; Deut. 19:21). Aceasta constituia deopotrivă o poruncă de a pedepsi şi o limitare a pedepsei — respectiv faptul că pedeapsa trebuia să fie pe măsura infracţiunii comise. Dar, conform Vechiului Testament, autoritatea de a aplica pedeapsa era învestită în guvern, nu în individ.

5:39-41 Isus a mers mai departe decât prevedea legea, apelând la o neprihănire superioară, prin abolirea însuşi principiului punitiv. El le-a arătat ucenicilor Săi că, deşi legea permitea în trecut răzbunarea, acum, sub har, se poate apela la un principiu superior, al non-rezistenţei. Isus şi-a învăţat ucenicii să nu opună rezistenţă unei persoane rele. Dacă erau loviţi peste un obraz, să-l întoarcă şi pe celălalt. Dacă erau daţi în judecată pentru cămaşa lor, să-i dea reclamantului şi haina. Dacă o oficialitate îi obliga să îi ducă bagajul o milă, ei trebuiau să-l ducă de bună voie două mile.

5:42 Ultima poruncă a lui Isus din acest paragraf ni se va părea la prima vedere cât se poate de nepractică pentru zilele noastre. „Celui ce-ţi cere dă-i şi nu-ţi întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute de la tine!" Preocuparea noastră obsesivă de a achiziţiona bunuri sau averi materiale ne face să ne cutremurăm la ideea că ni s-ar cere să dăm din mână ceea ce am agonisit cu atâta trudă. Dar dacă am fi dispuşi să ne aţintim privirile mai mult asupra comorilor cerului şi ne-am mulţumi doar cu cele necesare traiului — hrană şi îmbrăcăminte — am interpreta cuvintele Domnului într-un sens mult mai literal şi cu mai multă râvnă. Afirmaţia lui Isus presupune că persoana care cere ajutor realmente are nevoie de acest ajutor. Întrucât este imposibil să ştim dacă nevoia este autentică şi justificată în toate cazurile, mai bine ar fi să procedăm cum a propus cineva: „Mai bine să-i ajutăm pe zece cerşetori care doar se prefac a fi cerşetori, decât să întoarcem spatele unui singur om aflat cu adevărat la strâmtoare."

Omeneşte vorbind, comportamentul propus de Isus aici este imposibil de pus în practică. Numai persoana stăpânită de Duhul Sfânt va putea trăi o viaţă de sacrificiu propriu. Numai în măsura în care Mântuitorului I se dă prilejul să-Şi trăiască viaţa în credincios, vor putea insultele, nedreptăţile (v. 40) şi inconvenienţele (v. 41) să fie răsplătite cu dragoste. Aceasta este aşa-numita „evanghelie a celor ce merg două mile".

I. Iubiţi-vă duşmanii! (5:43-48)

5:43 Exemplul ultim oferit de Domnul nostru pentru neprihănirea mai înaltă care se cere în împărăţia Sa priveşte modul în care ne tratăm duşmanii — subiect care decurge, în mod natural, din paragraful anterior. Legea îi învăţase pe israeliţi să-şi iubească aproapele (Lev. 19:18). Deşi nu li se spunea niciodată explicit să-şi urască duşmanii, acesta era duhul care stătea la baza unei doctrine de felul acesteia. Atitudinea aceasta constituia un rezumat al concepţiei nou-testamentale faţă de cei care îi persecutau pe copiii lui Dumnezeu (vezi Ps. 139:21, 22). Era o ostilitate permisă şi dreaptă, îndreptată împotriva duşmanilor lui Dumnezeu.

5:44-47 Dar acum Isus declară că trebuie să ne iubim duşmanii şi să ne rugăm pentru cei ce ne prigonesc. Faptul că ni se porun-

ceşte să iubim arată că este o chestiune care ţine mai degrabă de voinţă, decît de emoţii. Nu este acelaşi lucru cu afecţiunea naturală, deoarece nu este în natura lucrurilor să-i iubeşti pe cei ce te urăsc şi-ţi fac rău. Este nevoie de un har supranatural, ea putând fi demonstrată doar de cei care posedă viaţa divină.

Nu vom mai avea parte de nici o răsplată, dacă îi vom iubi doar pe cei ce ne iubesc la rândul lor. Isus a spus că până şi vameşii[6] neconvertiţi fac acest lucru! Acest gen de iubire nu necesită nici un fel de putere divină. După cum nu e nici o virtute în a-i saluta doar pe fraţi[7], adică pe rudele şi pe prietenii noştri. Şi cei nemântuiţi sunt în stare de o asemenea iubire, care nu conţine nici un element creştin distinctiv. Dacă standardele noastre nu le depăşesc pe cele ale lumii, e limpede că niciodată nu vom avea o înrâurire asupra ei.

Isus a spus că urmaşii Lui trebuie să întoarcă bine pentru rău, pentru ca să poată fi fii ai Tatălui Său din cer. El nu a spus că aceasta e modalitatea prin care pot deveni ei fii ai lui Dumnezeu, ci, mai degrabă, cum pot demonstra că sunt copii ai lui Dumnezeu! Întrucât Dumnezeu e imparţial, şi cu cei răi, şi cu cei buni (prin faptul că şi unii şi alţii beneficiază de pe urma binefacerilor soarelui şi ale ploii), tot aşa şi noi trebuie să ne purtăm cu delicateţe şi echitate faţă de toţi.

5:48 Isus încheie acest fragment cu îndemnul: „Voi fiţi dar desăvârşiţi, după cum şi Tatăl vostru este desăvârşit! Termenul **desăvârşit** trebuie înţeles în lumina contextului. Nicidecum el nu înseamnă impecabil sau total lipsit de păcat. Versetele anterioare explică limpede că a fi desăvârşit sau perfect înseamnă a-i iubi pe cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne persecută şi a fi omenoşi, atât cu prietenii, cât şi cu duşmanii. Perfecţiunea de aici este acea maturitate spirituală care îl învredniceşte pe creştin să-L imite pe Dumnezeu în răspândirea de binecuvântări către toţi, fără să ţină seama de faţa omului.

J. Daţi cu sinceritate (6:1-4)

6:1 În prima jumătate a acestui capitol, Isus se ocupă de trei zone specifice ale neprihănirii practice din viaţa cuiva: fapte de caritate (v. 1-4), rugăciune (v. 5-15) şi post (v. 16-18). Termenul de „Tată" apare de zece ori în aceste optsprezece versete şi constituie cheia înţelegerii lor. Faptele practice de neprihănire trebuie făcute pentru aprobarea Lui, şi nu a oamenilor.

El îşi începe această porţiune din predica Sa cu un avertisment împotriva ispitei de a ne etala pioşenia prin săvârşirea unor fapte de caritate, cu scopul expres de a fi văzuţi de alţii. Domnul nu condamnă fapta în sine, ci mobilul care a stat la baza ei. Dacă factorul decisiv a fost dorinţa de a fi observaţi de oameni, atunci aceasta va fi singura răsplată de care vom avea parte, căci Dumnezeu nu-i va răsplăti pe făţarnici.

6:2 Pare de necrezut că făţarnicii se dădeau în vânt după atenţia oamenilor, făcând danii în sinagogi sau dând la săracii de pe stradă. Domnul a respins purtarea lor, cu aceste cuvinte lapidare: „şi-au luat răsplata" (adică singura lor răsplată o va constitui reputaţia pe care au dobîndit-o aici pe pământ).

6:3, 4 Când un adept al lui Cristos face o faptă de milostenie, ea trebuie făcută în ascuns. De fapt, trebuie să fie atât de secretă, încât, cum le-a spus Isus ucenicilor: **să nu ştie stânga ta ce face dreapta.** Isus recurge la această exprimare metaforică pentru a ne arăta că faptele noastre de caritate trebuiesc făcute pentru Tatăl nostru din cer, şi nu pentru a dobândi notorietate pentru noi înşine.

Pasajul acesta nu trebuie dus la extrema de a-l interpreta în sensul că orice dar care poate fi văzut de alţii este interzis, întrucât este, practic, imposibil, să faci toate contribuţiile în mod strict anonim. Esenţa versetelor este că genul de etalare ostentativă a dărniciei este condamnabil.

K. Fiţi sinceri în rugăciune (6:5-8)

6:5 Următorul subiect despre care îi previne Domnul pe ucenicii Săi este făţărnicia în rugăciune. Astfel ei nu au voie să se posteze în mod ostentativ în puncte expuse la vedere, în public, pentru a putea fi văzuţi de alţii rugându-se, acest act având menirea de a-i impresiona faţă de cucernicia lor! Dacă dorinţa de preamărire este singurul factor determinant în rugăciunea noastră, atunci, declară Isus, preamărirea de care avem, în acest caz, parte ne va fi singura răsplată.

6:6 În versetele 5 şi 7, în textul original grec se foloseşte pronumele pentru persoana a doua plural, „voi". Dar în versetul 6 se revine la persoana a doua singular, „tu", pentru a se sublinia comuniunea personală cu Dumnezeu. Cheia primirii unui răspuns la

rugăciunile noastre constă în a ne ruga în ascuns (adică „du-te în cămăruţa *ta* şi închide uşa"). Dacă motivul real pe care-l urmărim este să facem ca rugăciunea noastră să străbată până la Dumnezeu, atunci negreşit El ne va auzi şi ne va răspunde.

Ar însemna însă să-i atribuim acestui pasaj sensuri nedorite, dacă l-am invoca pentru a interzice rugăciunea în public. Membrii bisericii primare se adunau la rugăciunea colectivă (Fapte 2:42; 12:12; 13:3; 14:23; 20:36). Important este nu unde ne rugăm, ci *de ce* ne rugăm — ca să fim văzuţi de oameni, sau ca să fim auziţi de Dumnezeu?

6:7 Rugăciunea nu trebuie să fie alcătuită din expresii stereotipice, golite de sens şi repetate la nesfârşit (**„să nu bolborosiţi aceleaşi cuvinte"**). Cu asemenea cuvinte se roagă cei nemântuiţi, dar pe Dumnezeu nu-L impresionează simpla repetare a unei mulţimi de vorbe. El doreşte să audă cuvinte sincere, izvorâte din inimă.

6:8 Întrucât Tatăl nostru cunoaşte lucrurile de care avem trebuinţă, chiar înainte de a I le cere noi, pare logic să întrebăm: „Atunci ce rost mai are să ne rugăm?" Raţiunea rugăciunii o constituie faptul că prin rugăciune recunoaştem nevoia noastră de El, faptul că ne bizuim pe El. Tocmai aceasta este baza comunicării cu Dumnezeu. În plus Dumnezeu înfăptuieşte lucruri ca răspus la rugăciune, pe care în alte condiţii nu le-ar fi înfăptuit (Iacov 4:2).

L. Isus ne învaţă rugăciunea model (6:9-15)

6:9 În versetele 9-13 găsim ceea ce s-a numit „rugăciunea domnească" sau „Tatăl nostru". Când o numim astfel trebuie să ţinem însă seama de faptul că Isus nu a folosit niciodată această rugăciune pentru El Însuşi. Rugăciunea „Tatăl nostru" a fost dată ucenicilor, ca model, după care ei să-şi alcătuiască rugăciunile. De asemenea, nu a fost dată ca şablon, fără nici o abatere de la cuvintele care o alcătuiesc (cel puţin, aşa reiese din versetul 7), şi aceasta din pricina pericolului pe care-l prezintă rostirea multor cuvinte, pe dinafară, de a goli de sens cuvintele respective.

Tatăl nostru care eşti în ceruri. Rugăciunea noastră trebuie adresată lui Dumnezeu Tatăl, în semn de recunoaştere a suveranităţii Sale asupra universului.

Sfinţească-se Numele Tău. Noi trebuie să ne începem rugăciunile cu închinăciune, dându-I Lui lauda şi onoarea care I se cuvin din plin.

6:10 Vie împărăţia Ta. După închinare, trebuie să ne rugăm pentru propăşirea cauzei lui Dumnezeu, punând interesele Sale pe primul plan. În mod concret, trebuie să ne rugăm pentru ziua în care Mântuitorul şi Dumnezeul nostru, Domnul Isus Cristos, Îşi va întemeia împărăţia pe pământ şi va domni în neprihănire.

Facă-se voia Ta. În această cerere, noi recunoaştem că Dumnezeu cunoaşte binele suprem pentru viaţa noastră şi a altora, şi astfel noi Îi predăm Lui voinţa noastră. În plus, exprimăm dorinţa noastră ca voia Lui să se facă în toată lumea.

Precum în cer, aşa şi pe pământ. Acest enunţ modifică toate cele trei cereri anterioare. Închinarea la Dumnezeu, domnia suverană a lui Dumnezeu şi împlinirea voii Sale sunt, toate, o realitate în cer. Rugăciunea cere în acest punct ca toate aceste condiţii să existe şi pe pământ, după cum există în cer.

Pâinea noastră cea de toate zilele dăne-o nouă astăzi. După ce am pus interesele lui Dumnezeu pe planul întâi, ni se permite acum să ne prezentăm propriile noastre nevoi. Această cerere recunoaşte faptul că depindem de Dumnezeu, pentru asigurarea hranei zilnice, atât a celei spirituale, cât şi a celei fizice.

Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Aceasta nu se referă la iertarea de ordin juridic sau scutirea de pedeapsa păcatului (întrucât acea iertare se obţine prin credinţa în Fiul lui Dumnezeu). Mai degrabă, se referă la iertarea părintească, de care este nevoie pentru a rămâne în părtăşie cu Tatăl. Dacă credincioşii nu sunt dispuşi să-i ierte pe cei care le-au greşit, cum se pot ei aştepta să fie în părtăşie cu Tatăl lor, care le-a iertat de bună voie propriile lor greşeli?

6:13 Şi nu ne duce în ispită. Această cerere pare să contrazică afirmaţia de la Iacov 1:13, unde se spune că Dumnezeu niciodată nu ispiteşte pe nimeni. Totuşi, Dumnezeu îngăduie copiilor Săi să fie testaţi şi supuşi încercărilor. Această cerere exprimă o neîncredere sănătoasă în capacitatea noastră proprie de a ne împotrivi ispitelor sau de a rezista când trecem prin încercări. Ea recunoaşte totala noastră dependenţă de Dumnezeu, faptul că numai pe El ne bizuim, ca să nu cădem, atunci cînd sîntem ispitiţi.

Ci ne izbăveşte de cel rău. Aceasta este rugăciunea tuturor celor care doresc din

răsputeri să fie păziţi de păcat, prin puterea lui Dumnezeu. Este strigătul izvorât din inima credinciosului, ca zilnic să fie izbăvit de puterea păcatului şi a Satanei în viaţa sa.

Căci a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, în veci. Amin. Ultima propoziţie a rugăciunii „Tatăl nostru" este omisă în Biblia romano-catolicilor şi în majoritatea versiunilor protestante moderne, întrucât nu apare în manuscrisele cele mai vechi. Dar această doxologie constituie încheierea perfectă a rugăciunii şi, oricum, ea există în majoritatea manuscriselor.[8] După cum s-a exprimat Ioan Calvin, „ea nu numai că ne încălzeşte inimile, îndemnându-le să se înalţe tot mai sus, spre slava lui Dumnezeu.... dar, în plus, ne spune că toate rugăciunile noastre nu au altă temelie decât în Dumnezeu Însuşi."

6:14, 15 Aceasta e un fel de notă de subsol, menită să explice versetul 12. Nu face parte din rugăciunea propriu-zisă, ci a fost adăugată pentru a sublinia că iertarea părintească din versetul 12 este condiţionată.

M. Isus ne învaţă cum să postim (6:16-18)

6:16 A treia formă de făţărnicie religioasă pe care a înfierat-o Isus a fost încercarea de a crea aparenţa că cineva posteşte. Făţarnicii îşi desfigurau faţa când posteau, încercând să pară traşi la faţă, slabi şi cu o înfăţişare cât mai tristă. Isus spune însă că este ridicol să te străduieşti să pari sfânt.

6:17, 18 Adevăraţii credincioşi trebuie să postească în ascuns, fără să manifeste nici un semn exterior. **Unge-ţi capul şi spală-ţi faţa** înseamnă să te porţi normal, ca în celelalte activităţi ale zilei. Este de ajuns dacă Tatăl ştie şi El te va răsplăti mai bine decât orice aprobare pe care ţi-ar putea-o oferi oamenii.

EXCURS DESPRE POST

A posti înseamnă a te abţine de la satisfacerea apetitului fizic de mâncare. S-ar putea să fie voluntar, ca în pasajul de faţă, sau involuntar (ca la Fapte 27:33 sau 2 Cor. 11:27). În Noul Testament postul este asociat cu starea de jale, de doliu (Mat. 9:14, 15) şi cu rugăciunea (Luca 2:37; Fapte 14:23). În aceste pasaje postul însoţea rugăciunea, ca o recunoaştere a dorinţei fierbinţi a cuiva de a discerne voia lui Dumnezeu.

Postul nu are nici o valoare, în ce priveşte mântuirea, după cum nu-i conferă unui credincios un statut deosebit în faţa lui Dumnezeu. Un fariseu s-a lăudat odată că el postea de două ori pe săptămână. Cu toate acestea, el nu a dobândit îndreptăţirea pe care o căuta (Luca 18:12, 14). Însă atunci când un creştin posteşte în taină, ca formă de exerciţiu spiritual, Dumnezeu ia notă de acest act şi-l răsplăteşte. Deşi nu ni se porunceşte în Noul Testament să postim, suntem îndemnaţi să facem acest lucru, prin faptul că ni se promite o răsplată. Postul poate fi benefic pentru viaţa de rugăciune, alungând oboseala şi monotonia. Apoi el poate fi de mare preţ în momente de criză, când cineva doreşte cu înfrigurare să afle voia lui Dumnezeu. Şi apoi postul mai este de mare folos în promovarea disciplinei personale. Dar postul este o chestiune personală, între individ şi Dumnezeu şi trebuie abordat numai din dorinţa de a-l fi plăcuţi Lui. Căci postul îşi va pierde valoarea atunci când va fi impus din afară sau când se va face paradă de el, datorită unor mobiluri greşite. ‡

N. Adunaţi-vă comori în cer (6:19-21)

Acest fragment conţine câteva dintre cele mai revoluţionante învăţături rostite de Domnul nostru — dar care sunt adesea cel mai neglijate de noi. Tema restului capitolului 6 este: cum putem dobândi siguranţa cu privire la viitor.

6:19, 20 În versetele 19-21 Isus răstoarnă toate concepţiile omeneşti cu privire la modalităţile de a-ţi asigura o situaţie financiară sigură, pentru tot restul vieţii. Când spune: **Nu vă strângeţi comori pe pământ**, El lasă să se înţeleagă că nu există nici o siguranţă în lucrurile materiale. Orice fel de comoară materială de pe pământ riscă fie să fie distrusă de elementele naturii (**molia sau rugina**), ori să fie furată de **hoţi**. Isus spune că singurele investiţii care nu sunt supuse pierderii (sau deteriorării) sunt **comorile din cer.**

6:21 Acest mod radical de a trata chestiunile de ordin financiar se bazează pe un principiu fundamental, care susţine întreaga concepţie enunţată de Domnul: **Unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră.** Dacă banii tăi se află depuşi într-un sertar, la bancă, în acest caz, acolo îţi vor fi şi inima, şi dorinţa ta. Dar dacă comorile tale vor fi în cer, atunci într-acolo vor gravita şi interesele tale. Această învăţătură ne obligă să decidem dacă acceptăm sensul cuvintelor rostite de Isus. Dacă răspundem afirmativ, atunci suntem confruntaţi cu întrebarea: „Ce vom face atunci cu comorile noastre pămân-

teşti?" Iar dacă susţinem că nu asta a vrut să spună Isus prin afirmaţia din versetul 21, atunci suntem confruntaţi cu o altă întrebare capitală: „Ce vom face cu Biblia noastră?"

O. Candela trupului (6:22, 23)

Isus ştia că ucenicilor Săi le va fi greu să înţeleagă cum ar putea învăţăturile Sale neconvenţionale despre siguranţa zilei de mâine să fie aplicate cu succes în viaţa de toate zilele. Prin urmare, El a recurs la o analogie, cu ochiul omenesc, pentru a ne învăţa o lecţie cu privire la vederea spirituală. El a spus că ochiul este candela trupului. Prin ochi primeşte trupul lumina, fiind învrednicit să vadă. Dacă ochiul este bun, atunci tot trupul va fi invadat de lumină. Dar dacă ochiul este rău, atunci vederea va fi stânjenită. În loc de lumină, vom avea parte de întuneric.

Aplicaţia este următoarea: Ochiul bun aparţine persoanei dominate de mobiluri curate, de dorinţa sinceră de a urmări interesele lui Dumnezeu şi care este dispusă să accepte învăţăturile lui Cristos la propriu. Întreaga sa viaţă a fost inundată de lumină. Omul acesta crede cuvintele lui Isus, renunţă la bogăţiile pământeşti, îşi adună comori în cer şi ştie că acestea îi conferă singura siguranţă adevărată. Pe de altă parte, ochiul rău aparţine persoanei care încearcă să trăiască şi pentru veacul de acum, şi pentru cel viitor. Astfel, el nu vrea să renunţe la bogăţiile sale pământeşti, dar, în acelaşi timp, vrea să aibă parte şi de comorile cereşti. Învăţăturile lui Isus i se par incomode şi imposibil de pus în aplicare. O asemenea persoană este lipsită de călăuzirea precisă în viaţă, deoarece este plină de întuneric.

Şi, adaugă Isus, **dacă lumina care este în tine este întuneric, cât de mare trebuie să fie întunericul acesta!** Cu alte cuvinte, dacă ştii că Domnul Isus îţi interzice să-ţi pui încrederea în comorile acestui pământ şi că siguranţa zilei de mâine nu trebuie să depindă de ele, dar tu continui să te încrezi în ele, atunci învăţătura pe care ai refuzat să ţi-o însuşeşti devine întuneric — o formă foarte intensă de orbire spirituală. Nu vei mai putea vedea bogăţiile în adevărata lor lumină.

P. Nu puteţi sluji şi lui Dumnezeu, şi lui Mamona (6:24)

Imposibilitatea de a trăi şi pentru Dumnezeu, şi pentru bani este enunţată aici în formula „stăpâni şi sclavi". În mod inevitabil unul va câştiga loialitatea şi ascultarea supremă din partea noastră. Tot aşa este şi cu Dumnezeu şi Mamona. Fiecare din ei ne cere loialitatea iar noi trebuie să alegem. Fie Îl vom pune pe Dumnezeu pe locul întâi, respingând tirania materialismului, fie vom trăi pentru lucrurile trecătoare, refuzând dorinţa lui Dumnezeu de a ne stăpâni viaţa.

Q. Nu vă îngrijoraţi! (6:25-34)

6:25 În fragmentul acesta Isus ţinteşte în tendinţa noastră de a ne concentra viaţa în jurul alimentelor şi a îmbrăcăminţii, pierzând astfel sensul adevărat al vieţii. Problema care ne-o punem, de cele mai multe ori, nu este atât de mult ce mâncăm sau cu ce ne îmbrăcăm astăzi, ci ce vom mânca sau cu ce ne vom îmbrăca peste zece, douăzeci sau treizeci de ani. Dar aceste griji cu privire la viitor constituie un păcat, deoarece ele neagă dragostea, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu. Ele neagă dragostea lui Dumnezeu, presupunând că Lui nu i-ar păsa de noi. Ele neagă înţelepciunea lui Dumnezeu, presupunând că El nu ar şti ce face. Şi mai neagă puterea lui Dumnezeu, presupunând că nu ar fi în stare să împlinească nevoile noastre.

Acest gen de îngrijorare ne face să ne cheltuim cele mai multe energii preocupaţi de o singură problemă: aceea de a ne asigura că vom avea din ce trăi. Şi, până să ne desmeticim, constatăm că ni s-a dus viaţa şi am pierdut scopul central pentru care am fost creaţi. Când Dumnezeu ne-a creat după chipul Lui, El nu a avut în vedere ca după aceea noi să nu avem o altă preocupare mai înaltă în viaţă decât aceea de a ne îngrijora cu privire la ce vom mânca! Noi am fost lăsaţi să trăim pe pământ pentru ca să iubim, să ne închinăm şi să-L slujim pe El şi să-I reprezentăm interesele. Trupul nostru a fost rânduit de El ca să ne fie slujitor, nu stăpân!

6:26 Păsările cerului ilustrează grija lui Dumnezeu pentru creaturile Sale. Ele ne propovăduiesc faptul că este inutil să ne îngrijorăm. Ele nici nu seamănă, nici nu seceră, şi totuşi Dumnezeu le hrăneşte. Or, întrucât în sistemul ierarhic al creaţiei lui Dumnezeu, noi suntem cu mult mai de preţ decât păsările, înseamnă că, negreşit, ne putem aştepta ca Dumnezeu să aibă grijă de nevoile noastre.

Trebuie să subliniem însă că acest text nu trebuie să ne conducă la concluzia că nu ar mai fi necesar să muncim, pentru a ne asigura cele necesare traiului. Pavel ne aminteşte că dacă nu munceşte cineva, nici să nu mănânce! (2 Tes. 3:10). După cum nu tre-

buie să conchidem că fermierul nu mai are trebuinţă să semene, să culeagă şi să secere. Toate aceste activităţi sunt o parte necesară din grija Sa pentru noi, din procesul asigurării celor necesare traiului nostru actual. Ceea ce interzice Isus aici este acţiunea de înmulţire a hambarelor, în încercarea de a ne asigura o siguranţă a zilei de mâine, independent de Dumnezeu (practică condamnată de El în istoria fermierului bogat din Luca 12:16-21.) În lucrarea *Daily Notes of the Scripture Union* (Note zilnice editate de Uniunea Biblică), găsim rezumat succint versetul 26:

„S-a avansat argumentul că dacă Dumnezeu susţine, fără participarea lor conştientă, creaturile dintr-o ordine inferioară, cu atât mai mult El va întreţine, cu participarea lor activă, pe cei pentru care a fost adusă la fiinţă creaţia."

6:27 Îngrijorarea cu privire la viitor nu este numai o dezonoare la adresa lui Dumnezeu, ci, în plus, mai este şi zadarnică. Domnul demonstrează lucrul acesta prin întrebarea: **„Şi apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorându-se, poate să adauge măcar un cot la înălţimea lui"** O persoană scundă, oricât s-ar îngrijora, tot scundă va rămâne! Ei bine, chiar dacă aşa ceva ar fi cu putinţă, ar fi mai uşor să săvârşeşti această faptă extraordinară decât să asiguri prin îngrijorarea ta, împlinirea tuturor nevoilor pe care le vei avea în viitor.

6:28-30 Aici Domnul Se ocupă de atitudinea nelogică de a ne îngrijora cu privire la faptul că nu vom avea suficiente haine cu care să ne îmbrăcăm în viitor. Crinii de pe câmp (probabil e vorba de anemone) nici nu torc, nici nu ţes, şi totuşi întrec prin frumuseţea lor straiele regale ale regelui Solomon. Or, dacă Dumnezeu poate să îmbrace cu atîta splendoare florile de pe câmp, a căror existenţă este atât de efemeră, negreşit El va putea să aibă grijă de copiii Lui, care I se închină şi-L slujesc.

6:31, 32 Concluzia pe care o desprindem de aici este că nu trebuie să ne petrecem viaţa într-o căutare febrilă după mâncare, băutură sau îmbrăcăminte pentru viitor. Neamurile neconvertite trăiesc pentru acumularea nebună a lucrurilor materiale, ca şi când în hrană şi îmbrăcăminte ar sta viaţa însăşi. Nu aşa ar trebui să stea lucrurile în cazul creştinilor, care au un Părinte ceresc, Care le cunoaşte nevoile de bază.

Dacă creştinii şi-ar fixa ţelul de a-şi asigura dinainte toate nevoile lor pentru zilele viitoare, atunci tot timpul şi toate energiile lor ar fi consumate pentru acumularea de rezerve financiare. Niciodată n-ar mai şti dacă au economisit îndeajuns, deoarece există întodeauna pericolul unui crah al bursei, pericolul inflaţiei, al catastrofelor de tot felul, al căderii la pat, loviţi de o boală sau de un accident năpraznic care să te lase paralizat pe toată viaţa. Asta înseamnă că Dumnezeu ar fi privat de slujirea pe care I-o datorează copiii Lui. Scopul real pentru care au fost creaţi şi convertiţi ei nu ar mai fi atins. Bărbaţi şi femei creaţi după chipul divin ar trăi pentru un viitor nesigur, pe acest pământ, în vreme ce ei ar trebui să trăiască având în vedere valorile proprii veşniciei.

Prin urmare, Domnul face un legământ cu urmaşii Lui. El spune, în realitate: „Dacă vei pune interesele lui Dumnezeu pe locul întâi în viaţa ta, Eu îţi voi garanta împlinirea tuturor nevoilor tale viitoare. Dacă vei căuta mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, atunci Eu voi avea grijă ca ţie să nu-ţi lipsească niciodată nici unul din lucrurile de care ai trebuinţă în viaţă."

6:34 Acesta este programul lui Dumnezeu de „asigurări sociale". Sarcina care-i revine credinciosului este de a trăi pentru Domnul, punându-şi încrederea în Dumnezeu cu privire la viitor şi rămânând neclintit în încredinţarea că El va purta de grijă. Locul nostru de muncă nu este altceva decât mijlocul prin care ni se asigură nevoile actuale. Tot ce vine peste aceasta este investit în lucrarea pentru Domnul. Noi suntem chemaţi să trăim fiecare zi clipa prezentă. Nu te gîndi la grijile zilei de mîine!

R. Nu judecaţi! (7:1-6)

Acest pasaj despre judecată urmează imediat după percutanta învăţătură a Domnului nostru despre bogăţiile pământeşti. Importantă este corelaţia dintre aceste două teme. Creştinului care a lăsat totul pentru Cristos îi este uşor să-l critice pe creştinul bogat. Tot aşa, creştinii care îşi iau în serios datoria de a asigura familiilor lor cele necesare traiului actual şi pentru ziua de mâine tind să nu acorde acceaşi importanţă înţelesului literal pe care îl atribuie unii cuvintelor rostite de Domnul Isus în ultimul capitol. Întrucât nimeni nu trăieşte exclusiv prin credinţă, o atare critică este neîntemeiată.

Porunca aceasta de a nu-i judeca pe alţii vizează următoarele domenii: nu avem voie să judecăm motivul care a stat la baza acţiu-

nii cuiva. Nu avem voie să judecăm după aparenţe (Ioan 7:24; Iac. 2:1-4). Nu avem voie să-i judecăm pe cei care au scrupule în privinţa unor chestiuni ce nu sunt, în ele însele, greşite sau corecte (Rom. 14:1-5). Nu avem voie să judecăm un alt credincios, vorbindu-l de rău (Iac. 4:11, 12).

7:1 Uneori aceste cuvinte rostite de Domnul nostru au fost înţelese greşit de oameni, în sensul că orice formă de critică ar fi interzisă. Indiferent ce s-ar întâmpla, spun ei, pe un ton pios: „Nu judecaţi, şi nu veţi fi judecaţi!" Dar Isus nu ne-a învăţat că trebuie să fim nişte creştini lipsiţi de discernământ. Nu a stat niciodată în intenţia Lui ca noi să renunţăm la facultatea de a discerne lucrurile în manieră critică. Noul Testament e plin de ilustraţii din care reiese că oamenii au fost îndreptăţiţi să facă critici justificate cu privire la condiţia, conduita sau învăţătura altora. În plus, există câteva domenii în care creştinului i se porunceşte să ia o decizie, să facă distincţie netă între ceea ce este bun şi ceea ce este rău sau între mediocru şi superlativ. Iată câteva dintre aceste domenii:

1. Când se ivesc dispute între credincioşi, acestea trebuiesc rezolvate în biserică, în faţa membrilor adunării, care pot lua o decizie în problema respectivă (1 Cor. 6:1-8).

2. Biserica locală are datoria de a judeca păcatele grave săvârşite de membrii ei şi de a lua măsurile care se impun (Mat. 18:17; 1 Cor. 5:9-13).

3. Credincioşii au datoria să judece învăţătura predată de învăţătorii şi predicatorii care vestesc în mijlocul lor, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu (Mat. 7:15-20; 1 Cor. 14:29; 1 Ioan 4:1).

4. Creştinii trebuie să discearnă dacă alţii sunt credincioşi, pentru a împlini astfel porunca lui Pavel de la 2 Corinteni 6:14.

5. Cei din biserică trebuie să judece care dintre bărbaţi posedă calităţile necesare de a fi presbiteri şi diaconi (1 Tim. 3:1-13).

6. Suntem chemaţi să discernem care sunt cei nesupuşi şi turbulenţi, care sunt cei fricoşi, care sunt cei slabi, şi să-i tratăm în conformitate cu instrucţiunile pe care ni le dă Biblia în această privinţă (vezi, de pildă, 1 Tes. 5:14).

7:2 Isus ne-a prevenit însă cu privire la faptul că judecata necorespunzătoare se va răsplăti în mod reciproc: **„Căci cu ce judecată judecaţi [cu aceea] veţi fi judecaţi."** Acest principiu, conform căruia vom secera exact ceea ce am semănat (Gal. 6:7) este integrat în toate aspectele vieţii oamenilor pe acest pământ. Marcu aplică principiul la însuşirea de către noi a Cuvântului (4:24) iar Luca îl aplică la generozitatea cu care facem dărnicia (6:38).

7:3-5 Isus a demascat tendinţa noastră de a observa o greşeală minusculă la cineva, în vreme ce noi ignorăm aceeaşi greşeală în viaţa noastră. De aceea a recurs El la figura de stil numită hiperbolă, prin care se exagerează intenţionat o situaţie, pentru a-i face mai lesne de înţeles adevărul sau ideea care trebuie subliniată. Astfel, cineva care are o bârnă în ochi adesea se leagă de paiul din ochiul altcuiva, fără să-şi dea seama de situaţia în care se găseşte el însuşi. Este o fâţârnicie să presupunem că am putea fi de ajutor unei persoane căzută în vreo greşeală, atâta timp cât noi înşine ne facem vinovaţi de o greşeală (similară) mult mai mare! Mai întâi trebuie să ne punem în ordine propria noastră viaţă, îndreptând greşelile din ea, şi numai după aceea vom putea să criticăm aceste greşeli în viaţa altora.

7:6 Versetul 6 demonstrează că nu a stat în intenţia lui Isus să interzică *orice* fel de judecată. El i-a prevenit pe ucenici să nu dea lucrurile sfinte la câini şi să nu arunce mărgăritarele la porci. În cadrul Legii lui Moise, câinii şi porcii erau considerate animale necurate, în contextul ei desemnându-i pe oamenii răi. Când dăm peste oameni depravaţi, care tratează adevărurile divine cu un dispreţ total şi răspund la propovăduirea de către noi a cuvintelor lui Cristos cu înjosiri şi violenţă, noi nu suntem obligaţi să continuăm să le împărtăşim evanghelia. A insista să le vestim mai departe Cuvântul nu ar face altceva decât să îngrămădească şi mai multă osândă asupra celor care se fac vinovaţi de această respingere.

Se înţelege de la sine că e nevoie de mult discernământ spiritual pentru a discerne care sunt aceşti oameni. Poate că de aceea versetele următoare abordează subiectul rugăciunii, prin intermediul căreia noi putem cere înţelepciune.

S. Cereţi fără întrerupere, căutaţi fără întrerupere, bateţi fără întrerupere (7:7-12)

(7:7, 8) Dacă ne imaginăm cumva că am putea trăi în practică învăţăturile Predicii de pe Munte prin propriile noastre forţe, atunci înseamnă că nu am înţeles caracterul supranatural al vieţii la care ne cheamă Mântuitorul. Înţelepciunea sau puterea de a trăi o asemenea viaţă trebuie să vină de sus. Şi

astfel ni se adresează aici invitaţia de a cere şi a nu obosi cerând; de a căuta, şi de a nu obosi căutând; de a bate şi de a nu obosi bătând. Înţelepciunea şi puterea de a trăi viaţa creştină vor fi dăruite tuturor celor care cer aceste lucruri, în rugăciune fierbinte şi stăruitoare.

Scoase din contextul lor, versetele 7 şi 8 ar părea ca un cec în alb pentru credincios, cu alte cuvinte, că orice am cere ni s-ar da! Lucrurile nu stau chiar aşa! Versetele trebuie înţelese în contextul imediat în care apar şi în lumina celorlalte învăţături din cuprinsul Bibliei referitoare la rugăciune. Prin urmare, aceste făgăduinţe care ni se par, la prima vedere, lipsite de orice restricţii, sunt, în realitate, determinate de alte pasaje. De pildă, în Psalmi 66:18 aflăm că cel care se roagă nu trebuie să aibă în viaţa sa nici un păcat nemărturisit. Creştinul trebuie să se roage cu credinţă (Iac. 1:6-8) şi după voia lui Dumnezeu (1 Ioan 5:14). Rugăciunea trebuie să fie făcută cu persistenţă (Luca 18:1-8) şi sinceritate (Ev. 10:22a).

7:9, 10 Când au fost îndeplinite condiţiile rugăciunii, creştinul poate avea încrederea deplină că Dumnezeu va asculta rugăciunea lui şi-i va da răspuns. Această asigurare îşi găseşte temeiul în caracterul lui Dumnezeu, Tatăl nostru. Pe plan omenesc, noi ştim că dacă un fiu îi cere pâine, tatăl lui nu-i va da o piatră, după cum nu-i va da un şarpe, dacă îi cere un peşte. Un tată pământesc nici nu-l va amăgi pe fiul său flămând, nici nu-i va da vreun lucru care să-i dăuneze.

7:11 Domnul nostru foloseşte metoda argumentării de la simplu la complex. Cu alte cuvinte, dacă părinţii omeneşti onorează cererile copiilor lor, acordându-le ceea ce este mai bun pentru ei, cu cât mai mult va face acest lucru Tatăl nostru care este în ceruri.

7:12 Legătura imediată dintre versetul 12 şi cel precedent pare să fie următoarea: întrucât Tatăl nostru ne dă atâtea lucruri bune, şi noi, la rândul nostru, trebuie să-I urmăm exemplul, dând dovadă de omenie (bunătate) faţă de alţii. Iar proba prin care putem verifica dacă o acţiune va fi benefică pentru alţii este de a vedea dacă noi înşine am dori să avem parte de ea. „Regula de aur" fusese exprimată, în termeni negativi, cu cel puţin o sută de ani înainte de vremea Domnului Isus de către rabinul Hillel. Dar exprimând regula în termeni pozitivi, Isus depăşeşte cadrul pur restrictiv al acestui principiu, trecând la domeniul pozitiv, al unei acţiuni deliberate de a face bine altuia. Creştinismul nu constă doar din efortul de a te abţine de la comiterea păcatului, ci este o formă pozitivă a facerii de bine.

Această afirmaţie a lui Isus este legea şi proorocii, adică ea rezumă învăţăturile morale ale Legii lui Moise şi ale scrierilor Profeţilor lui Israel. Neprihănirea cerută de Vechiul Testament este împlinită în credincioşii convertiţi, care umblă astfel după îndemnurile Duhului (Rom. 8:4). Dacă s-ar aplica pe plan internaţional acest verset, ar avea darul de a transforma toate domeniile relaţiilor dintre naţiuni, al vieţii politice din orice stat, al vieţii familiei şi bisericii.

T. Calea îngustă (7:13, 14)

Domnul ne previne acum că poarta de intrare pe calea uceniciei creştine este îngustă iar drumul greu.[9] Dar ei care îi urmează cu credincioşie învăţăturile găsesc viaţă din belşug. Pe de altă parte, există o altă poartă, largă, anume viaţa satisfacerii tuturor dorinţelor şi plăcerilor proprii. Sfârşitul acestei vieţi este pierzarea. Aici nu se discută despre pierzarea sufletului, ci despre eşecul de a trăi în practică scopul pentru care ai fost creat.

Versetele acestea mai au o aplicaţie la evanghelie, prin faptul că descriu cele două căi şi cele două destine ale omenirii. Poarta largă şi calea lată duc la pierzare (Prov. 16:25). În schimb, poarta îngustă şi calea grea duc la viaţă. Isus este şi poarta (Ioan 10:9), şi calea (Ioan 14:6). Acum însă, deşi această *aplicaţie* a textului este valabilă, *interpretarea* este destinată credincioşilor. Isus spune că pentru a-L urma pe El se cere credinţă, disciplină şi răbdare. Dar viaţa aceasta grea este singura demnă de a fi trăită. Dacă vei alege calea uşoară, vei avea o mulţime de camarazi pe drum, dar vei pierde lucrurile cele mai alese pe care ţi le rezervase Dumnezeu!

U. După roadele lor îi veţi cunoaşte (7:15-20)

7:15 Oriunde ni se dă o învăţătură despre cerinţele stringente ale adevăratei ucenicii, vom întâlni şi proorocii mincinoşi, care promovează poarta largă şi calea uşoară. Aceştia diluează adevărul, până când, cum s-a exprimat C. H. Spurgeon: „nu a mai rămas din el nici atât cât să faci o supă pentru o lăcustă pricăjită." Oamenii aceştia care pretind că vorbesc în numele lui Dumnezeu se strecoară îmbrăcaţi în haine de oi, pe când

înăuntrul lor sunt lupi răpitori, adică necredincioşi venali, care se năpustesc asupra celor imaturi, instabili şi creduli.

7:16-18 Versetele 16-18 tratează problema depistării profeţilor falşi: „după roadele lor îi veţi cunoaşte." Vieţile lor destrăbălate şi învăţăturile nocive pe care le propagă îi dau de gol. Un pom sau o plantă produc rod după soiul lor. Spinii nu vor produce struguri, nici mărăcinii smochine. Pomul bun face roade bune iar pomul rău face roade rele. Principiul e valabil atât în lumea naturală, cât şi în lumea spirituală. Felul de vieţuire şi învăţăturile celor care susţin că vorbesc în numele lui Dumnezeu trebuie să fie supuse la proba Cuvântului lui Dumnezeu: „Dacă nu vor vorbi aşa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta" (Isa. 8:20).

7:19, 20 Profeţii falşi vor fi aruncaţi în foc. Învăţătorii falşi şi profeţii mincinoşi vor avea parte de o pierzare rapidă (2 Pet. 2:1). Ei se cunosc după roadele lor.

V. Niciodată nu v-am cunoscut (7:21-23)

7:21 Domnul Isus ne avertizează în continuare asupra pericolului pe care-L prezintă cei ce pretind că-L cunosc ca Mântuitor, dar care n-au fost convertiţi niciodată. **Nu oricine** Îi spune lui Isus: „Doamne, Doamne" va intra în împărăţia cerurilor. Numai cei care fac **voia** lui Dumnezeu vor intra în împărăţie. Primul pas pe calea înfăptuirii voii lui Dumnezeu este să crezi în Domnul Isus (Ioan 6:29).

7:22, 23 În ziua judecăţii, când necredincioşii vor sta înaintea lui Cristos (Apo. 20:11-15), mulţi Îi vor aminti că ei au profeţit, au scos afară demoni sau au făcut multe minuni — toate în Numele Lui. Dar toate insistenţele lor vor fi în zadar. Isus le va spune răspicat că niciodată nu i-a cunoscut sau considerat ai Lui.

Din aceste versete învăţăm că nu toate minunile sunt de origine divină şi că nu toţi cei care săvârşesc minuni posedă împuternicirea divină. Când se săvârşeşte un miracol, aceasta nu înseamnă altceva decât că a intervenit puterea supranaturală. Or, puterea aceasta poate fi de origine divină ori satanică. Satan poate să-şi împuternicească slujitorii ca aceştia să scoată afară demoni, dar numai temporar, cu scopul de a crea iluzia că miracolul respectiv este de natură divină. Satan nu-şi va dezbina însă împărăţia împotriva ei însăşi, în asemenea situaţii, ci dimpotrivă, va pune la cale o invazie şi mai periculoasă de demoni în viitor.

W. Zidită pe stâncă (7:24-29)

7:24, 25 Isus îşi încheie Predica cu o parabolă, care subliniază importanţa ascultării. Nu este de ajuns să auzim aceste cuvinte, ci mai trebuie să le şi punem în aplicare. Ucenicul care aude şi împlineşte poruncile lui Isus este ca un om înţelept, care şi-a zidit casa pe stâncă. Casa lui (viaţa sa) are o temelie solidă şi atunci când vor veni ploile şi vântul, ea nu se va prăbuşi.

7:26, 27 Persoana care aude cuvintele lui Isus dar nu le împlineşte este ca un om nechibzuit, care şi-a zidit casa pe nisip. Omul acesta nu va fi în stare să reziste când vor veni furtunile vieţii: când ploaia a lovit în casa aceasta şi a suflat vântul, ea s-a prăbuşit, pentru că nu a avut o temelie solidă.

Dacă cineva trăieşte după principiile Predicii de pe Munte, lumea îl va califica drept nechibzuit. Isus îl numeşte însă înţelept pe acest om. Lumea îl va cosidera înţelept pe cel care trăieşte după vedere, doar pentru clipa de faţă, doar pentru sine. Isus îl numeşte pe acest om nechibzuit. Este întru totul adecvat să se recurgă la comparaţia cu ziditorul înţelept şi cel nechibzuit, pentru a ilustra adevărurile evangheliei. Cel înţelept îşi pune toată încrederea în Domnul Isus, Domnul şi Mântuitorul Lui, în Stânca pe care e zidită viaţa lui. Cel nechibzuit refuză să se pocăiască şi-L respinge pe Isus, nesocotind faptul că El e singura lui speranţă de mântuire. Dar tălmăcirea parabolei ne duce mult mai departe, dincolo de mântuire, la rezultatele practice care decurg din viaţa creştină.

7:28, 29 Când a terminat Domnul Isus de rostit aceste cuvinte, oamenii au rămas uimiţi de ele. Dacă citim Predica de pe Munte şi nu rămânem uimiţi de caracterul ei revoluţionar, înseamnă că nu i-am înţeles mesajul.

Oamenii au sesizat deosebirea dintre învăţătura lui Isus şi cea a cărturarilor. El vorbea cu autoritate, pe când cuvintele rostite de ei erau lipsite de putere. Cuvintele Sale erau vocea, pe când ale lor erau doar ecoul. Jamieson, Fausset şi Brown fac următoarele observaţii pe această temă:

> În contextul în care învăţăturile Sale emanau atâta autoritate divină, de Dătător al Legii, Expozitor şi Judecător, era normal ca învăţăturile cărturarilor să pălească, în faţa strălucirii Sale.[10]

V. MINUNILE LUI MESIA, EXEMPLIFICÎND PUTEREA ŞI HARUL LUI, TREZESC ÎN OAMENI O VARIETATE DE REACŢII (8:1-9:34)

În capitolele 8-12 Domnul Isus prezintă poporului Israel dovezi concludente asupra faptului că El este într-adevăr Mesia, despre care au scris profeţii. Unul din aceştia, Isaia, prezisese că Mesia va deschide ochii orbilor, va destupa urechile surzilor, îi va vindeca pe şchiopi şi-i va face pe muţi să cânte (35:5, 6). Împlinind toate aceste profeţii, Isus a demonstrat că este Mesia. Iar Israel, dacă ar fi cercetat Scripturile, ar fi găsit cu uşurinţă toate elementele necesare pentru a-L identifica, recunoscând că El este Cristosul. Dar nu există oameni mai orbi decât cei care refuză să vadă.

Evenimentele consemnate în aceste capitole sunt prezentate în cadrul unei structuri tematice, şi nu în ordine strict cronologică. În plus această prezentare nu consemnează întreaga activitate a Domnului nostru, ci doar o serie de evenimente selecţionate de Duhul Sfânt pentru a ilustra diverse teme centrale din viaţa Mântuitorului. Iată câteva din subiectele întâlnite în cadrul acestei prezentări:

1. Autoritatea absolută a lui Cristos asupra bolilor, demonilor, morţii şi elementelor naturii.
2. Îndrituirea Sa de a avea domnie absolută în viaţa celor care Îl urmează.
3. Respingerea tot mai accentuată a lui Isus de către naţiunea Israel, în special de către conducătorii religioşi.
4. Primirea fără şovăire a Mântuitorului de către persoane individuale dintre Neamuri (neevrei, păgâni).

A. Puterea asupra leprei (8:1-4)

8:1 În pofida caracterului radical şi extrem al învăţăturii lui Isus, oamenii erau atraşi de această învăţătură; mulţimi mari de oameni Îl urmau. Adevărul se verifică singur şi chiar dacă nu este pe placul oamenilor, el rămâne întipărit în mintea lor.

8:2 Un lepros a îngenunchiat înaintea lui Isus, rugându-L fierbinte să-l vindece. Acest lepros avea credinţa că Domnul îl va putea vindeca. Or, o astfel de credinţă nu rămâne niciodată nerăsplătită. Lepra este o imagine foarte adecvată a păcatului, întrucât această boală se prezintă sub aspecte respingătoare, având un caracter distructiv şi infecţios, ea fiind, în unele forme, imposibil de vindecat pe căi omeneşti.[11]

8:3 Leproşii erau împinşi la periferia societăţii. Datorită pericolului contaminării, orice contact fizic cu ei era interzis. În cazul iudeilor, un atare contact adăuga şi o întinare ceremonială, adică făcea persoana respectivă necorespunzătoare pentru a se mai putea închina în adunarea Israelului. Dar Isus s-a atins de lepros şi a rostit cuvintele tămăduitoare şi imediat lepra a dispărut. Mântuitorul nostru are puterea de a curăţi de păcat şi de a-l califica pe cel curăţit, făcându-l vrednic de a se închina.

8:4 Aici găsim consemnată prima dată în evanghelia după Matei când Domnul Isus îi porunceşte cuiva să nu spună la nimeni despre minunea care i s-a făcut sau la care a asistat (vezi şi 9:30; 12:16; 17:9; Marcu 5:43; 7:36; 8:26). Motivul acestei interdicţii trebuie căutat probabil în faptul că Domnul era conştient că pe mulţi îi interesa doar izbăvirea de sub jugul roman şi că ar fi dorit să-L facă Rege. Dar Isus ştia că Israelul era nepocăit şi că acest popor avea să-l respingă conducerea Sa spirituală, Domnul fiind nevoit să treacă mai întâi pe la cruce.

Sub Legea lui Moise, preotul avea şi rolul de medic. Când un lepros era curăţit, el avea obligaţia de a aduce o ofrandă şi a se înfăţişa înaintea preotului, pentru a fi declarat curat (Lev. 14:4-6). Negreşit, era un eveniment foarte rar să vezi un lepros vindecat — era un fapt atât de ieşit din comun încât s-ar fi cuvenit ca acest preot să cerceteze dacă nu cumva s-a arătat, în sfârşit, Mesia. Dar nu citim nicăieri că s-ar fi petrecut o asemenea reacţie. Isus i-a spus leprosului să îndeplinească cerinţele legii pentru această situaţie.

Implicaţiile spirituale ale acestei minuni sunt clare: Mesia venise la poporul Israel cu puterea de a vindeca naţiunea de boala ei. El a prezentat această minune ca pe una din scrisorile Sale de acreditare. Dar naţiunea nu era încă pregătită pentru Izbăvitorul ei.

B. Putere asupra paraliziei (8:5-13)

8:5, 6 Credinţa acestui sutaş neevreu este introdusă în contrast puternic cu totala lipsă de receptivitate a iudeilor. Dacă Israel nu vrea să-L recunoască pe Rege, atunci dispreţuiţii de păgâni Îl vor accepta! Sutaşul era ofiţer roman care avea în subordinea lui circa o sută de oameni, fiind cantonat la Capernaum. El a venit la Isus în căutare de vindecare pentru robul său, care se îmbolnă-

vise grav de paralizie. Avem aici de a face cu un caz aparte de compasiune, întrucât cei mai mulţi funcţionari nu ar fi avut atâta grijă de un rob.

8:7-9 Când Isus S-a oferit să-l viziteze pe robul bolnav, sutaşul a demonstrat realitatea şi profunzimea credinţei sale. În mare, iată ce a spus el: „Eu nu sunt vrednic să-mi intri în casă. Oricum, nu e nevoie, deoarece ai putea foarte bine să-l vindeci doar spunând un cuvânt. Eu ştiu ce înseamnă autoritatea. Şi eu primesc ordine de la superiorii mei şi, la rândul meu, dau ordine celor aflaţi sub comanda mea. Poruncile mele sunt executate în mod implicit. Cu cât mai multă putere ar avea cuvintele Tale asupra bolii robului meu!"

8:10-12 Isus S-a minunat de credinţa acestui ne-evreu. Este doar una din două ocazii în care se spune că Isus S-a minunat. Cealaltă este în legătură cu necredinţa iudeilor (Marcu 6:6). El nu găsise o credinţă atât de mare nici printre membrii poporului ales, Israel. Asta L-a determinat să spună că în viitoarea împărăţie Neamurile vor veni în număr mare din toată lumea, pentru a avea părtăşie cu patriarhii poporului evreu, în timp ce fiii împărăţiei vor fi aruncaţi în întunericul de afară, unde vor plânge cu amar şi vor scrâşni din dinţi. Fiii împărăţiei sunt cei care s-au născut iudei, au pretins că-L recunosc pe Isus ca Dumnezeu şi Rege, dar care n-au fost convertiţi cu adevărat niciodată. Principiul se aplică şi astăzi. Mulţi copii care au avut privilegiul de a se fi născut şi a fi fost crescuţi în familii creştine vor pieri în iad pentru că L-au respins pe Cristos, în timp ce sălbaticii din junglă se vor bucura de slava veşnică a cerului, pentru că au crezut în mesajul evangheliei.

8:13 Isus i-a spus sutaşului: „Du-te şi facăţi-se după credinţa ta." Credinţa este răsplătită proporţional cu încrederea în caracterul lui Dumnezeu. Robul a fost vindecat pe loc, chiar dacă Isus se afla la oarecare distanţă. Putem vedea în acest exemplu o întruchipare a lucrării actuale a lui Cristos, de vindecare şi izbăvire a Neamurilor, lipsite de privilegii, de sub paralizia păcatului, cu toate că El însuşi nu este prezent cu trupul.

C. Puterea asupra frigurilor (8:14, 15)

La venirea serii, când s-a terminat sabatul (vezi Marcu 1:21-34), oamenii au dat buzna la El, aducând multe victime ale posesiunii demonice. Aceşti indivizi jalnici erau umpluţi şi stăpâniţi de duhuri rele. Adesea ei demonstrau cunoştinţe şi puteri supranaturale. Alteori erau chinuiţi. Purtarea lor se asemăna cu cea a nebunilor, cu deosebirea că sursa neputinţei lor era de natură demonică, mai degrabă decât mentală. Isus a scos duhurile rele cu un singur cuvânt.

De asemenea, i-a vindecat pe toţi cei care erau bolnavi, împlinind profeţia de la Isaia 53:4: „Totuşi El suferinţele noastre le-a purtat şi durerile noastre le-a luat asupra Lui..." Versetul 17 este adesea folosit de cei care fac minuni de vindecare, pentru a arăta că vindecarea ar fi inclusă în lucrarea de ispăşire a Domnului Isus şi, prin urmare, vindecarea fizică este un lucru pe care credinciosul îl poate cere prin credinţă. Dar aici Duhul lui Dumnezeu aplică profeţia la lucrarea de vindecare săvârşită de Mântuitor pe pământ, nu la lucrarea Sa de pe cruce!

Până aici în capitolul acesta am văzut patru minuni, după cum urmează:

1. Vindecarea leprosului iudeu, Cristos afându-se de faţă.
2. Vindecarea robului sutaşului, Cristos nefiind la locul vindecării.
3. Vindecarea soacrei lui Petru, Isus aflându-se prezent în casă.
4. Vindecarea tuturor posedaţilor demonici şi a bolnavilor, Isus fiind prezent la locul vindecării.

Gaebelein este de părere că acestea sunt prototipuri ale celor patru faze din lucrarea Domnului nostru:

1. Cristos la Prima Venire, săvârşind lucrarea Sa pentru poporul Său, Israel.
2. Dispensaţia Neamurilor, Isus nefiind de faţă fizic.
3. A Doua Sa Venire, când El va intra în casă, restabilind relaţiile Sale cu Israel şi vindecând-o pe fiica bolnavă a Sionului.
4. Mileniul, când toţi posedaţii de demoni şi bolnavii vor fi vindecaţi.[12]

Aceasta este, fără îndoială, o percutantă analiză a progresului învăţăturilor din cadrul minunilor, şi ar trebui ca ea să ne trezească la realităţile profunde ascunse în Sfintele Scripturi. E bine însă să avem grijă ca nu cumva să ducem această metodă la extrem, încercând să forţăm sensul unui text, dincolo de limitele permise.

E. Minunea refuzului uman (8:18-22)

L-am văzut pe Cristos exercitându-Şi autoritatea asupra bolii şi a demonilor. Doar când intră în contact cu bărbaţi şi femei, întâmpină El rezistenţă — aceasta fiind minunea refuzului.

8:18-20 Pe când se pregătea Isus să traverseze Marea Galileii, de la Capernaum, până pe coasta de răsărit, a păşit în faţă un cărturar plin de încredere în el însuşi, făgăduind să-L urmeze pe Isus până la capăt. Răspunsul pe care i-l dă Domnul îl pune pe gânduri, deoarece îi cere să ia în considerare preţul unei atari acţiuni: faptul că toată viaţa va trebui să şi-o trăiască în lepădare de sine. „Vulpile au vizuini şi păsările au cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde-Şi pleca capul." În lucrarea Sa publică El nu a avut casa Lui proprie, dar erau destule case în care El era primit ca oaspete de onoare şi putea dormi oricând. Adevărata forţă a cuvintelor Sale pare să fie de natură spirituală: lumea aceasta nu i-a putut asigura odihnă reală şi durabilă. El avea de îndeplinit o lucrare şi nu-Şi putea permite să Se odihnească atâta timp cât aceasta rămânea neîndeplinită. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul urmaşilor Lui: lumea aceasta nu este locul lor de odihnă — sau, cel puţin, nu ar trebui să fie!

8:21 Un alt urmaş al Său, bine intenţionat, şi-a exprimat dorinţa de a-L urma, dar avea mai întâi de rezolvat o treabă mai importantă: „Doamne, lasă-mă să mă duc mai întâi să-mi îngrop tatăl." Dacă tatăl lui a murit deja sau nu — asta nu are importanţă. Problema consta în exprimarea unei contradicţii, în cuvintele: „Doamne.... eu... mai întâi." El s-a aşezat pe sine însuşi înaintea lui Cristos. Deşi este absolut normal să-i faci tatălui tău o înmormântare cum se cuvine, aceasta devine o acţiune greşită atunci când chiar şi un asemenea act ocupă un loc superior chemării Mântuitorului.

8:22 Isus i-a răspuns, de fapt: „Prima ta datorie este să Mă urmezi pe Mine. Lasă-i pe cei morţi spiritual să-i îngoape pe cei morţi fizic. O persoană nemântuită e suficient de capabilă să înfăptuiască o asemenea lucrare. În ce te priveşte pe tine, consacră tot ce ai mai de preţ în viaţa ta lucrurilor nepieritoare. Nu-ţi pierde timpul cu fleacuri." Nu ni se spune cum au răspuns aceşti doi ucenici. Dar se poate deduce, implicaţia clară fiind că L-au părăsit pe Cristos, pentru a trăi o viaţă tihnită în această lume, îmbrăţişând lucrurile secundare. Înainte de a-i condamna, ar trebui să ne verificăm pe noi înşine cu privire la cele două condiţii de a fi ucenic, pe care le enunţă Isus în acest pasaj.

F. Putere asupra elementelor naturii (8:23-27)

Marea Galileii e cunoscută pentru furtunile violente care se ivesc ca din senin pe ea. Vânturile dinspre nord suflă cu putere de-a lugul Văii Iordanului, crescând în intensitate, datorită efectului de tunel. Astfel când ajung la Marea Galileii, o fac extrem de dificilă pentru navigaţie.

Cu această ocazie, Isus traversa marea de la vest la est. Când a izbucnit furtuna, El dormea în barcă. Îngroziţi, ucenicii L-au trezit, strigând disperaţi după ajutor. Trebuie să le acordăm credit pentru faptul că s-au dus să ceară ajutor de la Cine trebuia. După ce i-a mustrat pentru credinţa lor foarte redusă, El a certat vânturile şi valurile. Apoi, când s-a lăsat o mare linişte, oamenii s-au minunat că până şi elementele naturii Îl ascultă pe umilul lor Pasager. O, cum nu-şi dădeau ei seama că Însuşi Creatorul şi Susţinătorul întregului univers călătorea în acea zi la bordul ambarcaţiunii lor!

Mai devreme sau mai târziu, toţi ucenicii vor trece prin furtuni. Uneori ni se pare că vom fi înghiţiţi de valuri. Ce mângâiere să ştim că Isus este în barcă cu noi! „Nu-s valuri să-nghită corabia în care Se află Stăpânul oceanelor, pământului şi cerurilor." Nimeni nu poate potoli furtunile vieţii ca Domnul Isus!

G. Isus vindecă doi posedaţi demonici (8:28-34)

8:28 Pe malul de est al Mării Galileii se afla ţinutul Gherghesenilor.[13] Când a sosit Isus, a întâlnit două cazuri de posesiune demonică extrem de violentă. Aceşti demoniaci trăiau în morminte de genul peşterilor şi erau atât de fioroşi încât oamenii de prin partea locului se temeau să treacă pe acolo.

8:29-31 Când S-a apropiat Isus, demonii au strigat: **„Ce legătură este între noi şi Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chinuieşti înainte de vreme?"** Ei ştiau cine este Isus şi că, în final, El îi va nimici. În această privinţă, teologia lor era mai exactă decât cea a multor teologi liberali din zilele noastre. Simţind că Isus avea să-i scoată afară, ei au cerut să li se dea voie să fie transferaţi într-o turmă de porci care păştea prin preajmă.

8:32 E destul de ciudat că Isus le-a satisfăcut dorinţa. Ce L-a determinat pe Domnul Suveran să acorde cererea demonilor? Pentru a înţelege acţiunea Lui, trebuie să înţelegem două lucruri: Mai întâi, demonii fug de starea dezmembrată. Ei vor cu orice chip să locuiască în trupurile fiinţelor umane sau, dacă asta nu se poate, în animale sau

alte creaturi. În al doilea rând, scopul urmărit întodeauna de demoni este să distrugă. Dacă Isus s-ar fi mulţumit doar să-i scoată din persoanele posedate, demonii ar fi constituit un pericol pentru alţi oameni din partea locului. Permiţându-le însă să intre în porci, El i-a împiedicat să intre în bărbaţi şi femei, limitându-le puterea distructivă la animale. Încă nu sosise vremea ca ei să fie nimiciţi cu totul de către Domnul. De îndată ce a avut loc transferul, porcii au năvălit pe panta dealului, înecându-se în mare.

Incidentul acesta demonstrează că scopul final al demonilor este de a distruge şi subliniază posibilitatea terifiantă ca doar doi oameni să poată fi posedaţi de un număr atât de mare de demoni cât a fost necesar pentru a distruge două mii de porci (Marcu 5:13).

8:33, 34 Păzitorii porcilor au alergat în sat, spunând oamenilor ce s-a întâmplat. Locuitorii satului au venit îngroziţi şi L-au rugat să plece din zonă. De atunci încolo Isus a fost criticat pentru că ar fi ucis fără rost porcii respectivi şi a fost rugat să plece din regiunile vizitate, pe motiv că ar fi pus mai mare preţ pe viaţa oamenilor, decât pe cea a animalelor. Dar dacă aceşti gherghe-seni erau iudei, atunci înseamnă că oricum nu aveau voie să crească porci! Nu are însă importanţă dacă erau evrei sau nu. Ceea ce e condamnabil este că puneau mai mult preţ pe o turmă de porci, decât pe vindecarea a doi posedaţi.

H. Puterea de a ierta păcatele (9:1-8)

9:1 Respins de ghergheseni, Mântuitorul a traversat din nou Marea Galileii, sosind la Capernaum, care devenise oraşul Său după ce locuitorii Nazaretului au încercat să-L distrugă (Luca 4:29-31). Aici a săvârşit El câteva dintre cele mai mari minuni.

9:2 Au venit la El patru bărbaţi, purtând un paralitic culcat pe un pat improvizat. Relatarea lui Marcu ne informează că procedau aşa din pricina mulţimii care nu-i lăsa să treacă. Astfel au fost nevoiţi să facă o spărtură în acoperiş şi să-l coboare pe om în prezenţa lui Isus (2:1-12). Când le-a văzut Isus credinţa, i-a spus paraliticului: **„Îndrăzneşte, fiule! Păcatele îţi sunt iertate."** Observaţi că El le-a văzut credinţa. Credinţa a fost aceea care i-a îndemnat să-l aducă pe invalid la Isus şi tot credinţa de care a dat dovadă bolnavul a stabilit legătura cu Isus. Domnul Isus a răsplătit mai întâi acest gen de credinţă, declarându-l pe om iertat de păcatele sale. Marele Medic a îndepărtat mai întâi cauza, şi abia apoi s-a ocupat de simptome. El a început cu binecuvântarea mai mare. Acest text ne face să ne punem întrebarea dacă Cristos a vindecat pe cineva fără să şi mântuiască acea persoană!

9:3-5 Când au auzit unii din cărturari că Isus l-a declarat pe omul acela iertat de păcatele sale, L-au acuzat de blasfemie în sinea lor. „La urma urmelor, numai Dumnezeu poate ierta păcatele!" — şi-au zis ei. Or, ei erau decişi să nu-L accepte ca Dumnezeu. Atotştiitorul Domn Isus le-a citit însă gândurile şi i-a mustrat pentru răul din inima lor lipsită de credinţă, după care i-a întrebat ce este mai uşor să spui: „Iertate îţi sunt păcatele" sau „Scoală-te şi umblă"? În realitate, este la fel de uşor să rosteşti oricare din propoziţii. Dar care este mai uşor de înfăptuit? Ambele sunt cu neputinţă de realizat pentru oameni, dar rezultatele primei porunci nu se văd, în vreme ce efectele celei de-a doua porunci pot fi sesizate imediat.

9:6, 7 Pentru a le arăta cărturarilor că are autoritate pe pământ să ierte păcatele (şi, prin urmare, trebuie să i se acorde cinstea cuvenită, ca Dumnezeu), Isus a făcut o concesie, săvârşind o minune pe care ei s-o poată vedea. Întorcându-se spre paralitic, i-a spus: „Scoală-te, ridică-ţi patul şi du-te acasă!"

9:8 Când l-au văzut mulţimile ducându-se acasă, purtând cu el rogojina pe care zăcuse, au înregistrat două tipuri de emoţii: frică şi uimire. Le era frică în prezenţa unei evenimente evident supranatural. L-au slăvit pe Dumnezeu pentru că a dat atâta putere oamenilor. Dar ei nu au prins adevărata semnificaţie a minunii săvârşite de Domnul. Vindecarea vizibilă a paraliticului a avut darul de a confirma că păcatele omului i-au fost iertate — deci minunea invizibilă. Din aceasta ei trebuiau să-şi dea seama că ceea ce au văzut nu era o demonstraţie a autorităţii pe care a dăruit-o Dumnezeu oamenilor, ci a faptului că Însuşi Dumnezeu se afla printre ei, în Persoana Domnului Isus Cristos. Dar ei n-au priceput.

Cît despre cărturari, ştim din relatarea evenimentelor care au urmat că şi-au împietrit inimile şi mai mult, fiind cuprinşi de necredinţă şi ură.

I. Isus îl cheamă pe vameşul Matei (9:9-13)

9:9 Atmosfera de încordare care se ţese în jurul Mîntuitorului este dezamorsată pentru moment de ralatarea simplă şi plină

de modestie a lui Matei, referitoare la propria sa chemare. Fiind vameş sau perceptor al impozitorului, atît el, cît şi colegii săi erau detestaţi de iudei, din pricina necinstei lor, a impozitelor excesiv de mari pe care le colectau de la oameni şi, nu în ultimul rînd, pentru că erau exponenţii intereselor imperiului roman, sub al cărui jug se aflau israeliţii. Trecînd pe lîngă punctul de colectare a impozitului, Isus i-a spus lui Matei: „Urmează-Mă"! Matei a răspuns imediat la chemare, sculîndu-se şi urmîndu-L pe Isus şi părăsind o slujbă prin tradiţie asociată cu înşelătoria, devenind imediat un ucenic al lui Isus. După cum s-a exprimat cineva: „Matei a pierdut o slujbă comodă, dar şi-a împlinit destinul. A pierdut un venit apreciabil, dar a dobîndit onoare. A pierdut ceea ce oamenii numesc siguranţa zilei de mîine, angajîndu-se, în schimb, în cea mai mare aventură pe care ar fi putut-o visa vreodată." Şi printre numeroasele recompense ale acestui gest crucial din viaţa sa s-a numărat şi aceea că a devenit unul din cei doisprezece ucenici şi i s-a acordat privilegiul de a redacta evanghelia ce-i poartă numele.

9:10 Masa descrisă aici a fost organizată de Matei în onoarea lui Isus (Luca 5:29). A fost modalitatea sa de a-L mărturisi pe Cristos în public şi de a le face cunoştinţă colegilor săi cu Mîntuitorul. Asta înseamnă că, în mod necesar, mesenii erau vameşi şi alte persoane din categoria cunoscută sub denumirea de **păcătoşi!**

9:11 Pe vremea aceea oamenii aveau obiceiul să mănînce stînd întinşi pe perne, cu faţa spre masă. Cînd L-au văzut fariseii pe Isus că se însoţeşte cu cei consideraţi drept pleava societăţii, s-au dus la ucenici şi L-au acuzat de „culpabilitate prin asociere" — căci nici un profet adevărat nu s-ar fi asociat, în opinia lor, cu păcătoşii!

9:12 Isus a auzit ce au spus şi le-a răspuns: „Nu cei sănătoşi au trebuinţă de doctor, ci cei bolnavi." Fariseii se considerau sănătoşi şi n-ar fi recunoscut nici în ruptul capului că ar avea nevoie de Isus. (În realitate, desigur, ei erau foarte grav bolnavi, spiritual, avînd o acută nevoie de vindecare.) Prin contrast cu ei, vameşii şi păcătoşii erau mult mai dispuşi să-şi recunoască adevărata stare şi să caute harul salvator al lui Cristos! Da, Isus nu s-a sfiit să mănânce cu păcătoşii. Dar şi dacă ar fi mâncat la un loc cu fariseii, I s-ar fi putut aduce aceeaşi acuză — ba chiar în măsură mai mare! Dacă Isus nu ar fi stat la masă cu păcătoşii, într-o lume ca a noastră, ar fi trebuit să mănînce singur toată viaţa. Dar e important să reţinem că atunci cînd a mâncat cu păcătoşii, niciodată nu S-a complăcut în faptele lor rele şi nu Şi-a compromis mărturia. Mai degrabă, a profitat de aceste prilejuri pentru a-i chema la adevăr şi sfinţenie.

9:13 Problema fariseilor consta în faptul că, deşi ei urmau ritualurile iudaismului, cu tot dichisul, inimile lor erau reci, împietrite şi lipsite de milă. Şi astfel, Isus i-a trimis să înveţe înţelesul cuvintelor lui Iehova: „Milă voiesc, iar nu jertfă" (citate din Osea 6:6). Deşi instituise sistemul de jertfe, El nu a voit ca ritualurile să devină un substitut pentru neprihănirea lăuntrică. Dumnezeu nu este un adept al ritualurilor şi El nu-Şi găseşte plăcerea în ritualuri din care lipseşte evlavia personală — exact ceea ce făcuseră de fapt fariseii. Ei respectau litera legii, dar nu aveau compasiune pentru cei ce aveau nevoie de ajutor spiritual. Ei se asociau doar cu oameni de teapa lor, care se considerau neprihăniţi în ochii lor înşişi.

În contrast, Domnul Isus le-a spus răspicat: „Căci n-am venit să chem la pocăinţă pe cei neprihăniţi, ci pe cei păcătoşi." El a împlinit cu desăvârşire dorinţa lui Dumnezeu de a vedea îngemănate îndurarea cu jertfa. Într-un sens, nu există nici un om neprihănit în lume. Prin urmare, El a venit să-i cheme pe toţi oamenii la pocăinţă. Dar ideea care se desprinde de aici este că această chemare a Sa are eficacitate doar în cazul celor care recunosc că sunt păcătoşi. El nu-i poate vindeca pe cei care sunt mîndri, care se socotesc singuri neprihăniţi sau refuză să se pocăiască, cum era cazul fariseilor.

J. Isus este întrebat cu privire la post (9:14-17)

9:14 Deja la ora aceea Ioan se afla probabil în închisoare. Ucenicii lui au venit la Isus cu o problemă. Ei posteau adesea, dar ucenicii lui Isus nu posteau. De ce? — au întrebat ei.

9:15 Domnul le-a răspuns printr-o ilustraţie. El era mirele iar ucenicii Săi erau oaspeţii mirelui. Atâta vreme cât se afla cu ei, nu exista motiv să postească, în semn de doliu. Dar El avea să fie luat de la ei şi atunci ucenicii Lui aveau să postească. Într-adevăr, El a fost luat de la ei — prin moartea şi îngroparea Sa şi de la înălţarea Sa la cer încoace este absent cu trupul din mijlocul ucenicilor. Deşi cuvintele lui Isus nu ne poruncesc să postim, ele negreşit aprobă

această îndeletnicire, ca o formă de exercițiu, în ton cu purtarea unora care așteaptă revenirea Mirelui.

9:16 Întrebarea pusă de ucenicii lui Ioan L-a determinat pe Isus să arate în continuare că Ioan a marcat încheierea unei dispensații, vestind o nouă epocă a Harului. Domnul precizează că fiecare epocă își are principiile caracteristice, care nu trebuie confundate. A confunda legea cu harul ar echivala cu încercarea de a coase un petec nou, neîntrat la apă, pe o haină veche. Prin spălare, petecul s-ar contracta, producînd o nouă ruptură în îmbrăcămintea respectivă, și mai mare ca la început. Pe bună dreptate afirmă Gaebelein:

> Un creștinism iudaistic care, printr-o profesiune a Harului și a Evangheliei, încearcă să țină Legea, promovînd o neprihănire a Legii, este o urâciune mai mare în ochii lui Dumnezeu decât profesiunea din trecut a Israelului, când se închina la idoli.[14]

9:17 Sau amestecul respectiv ar echivala cu a pune vin nou în burdufuri vechi. Presiunea rezultată în urma procesului de fermentare a vinului nou ar face să plesnească burdufurile vechi, care nu mai au elasticitatea celor noi. Viața și libertatea Evangheliei deteriorează burdufurile ritualismului.

Inaugurarea erei creștine avea să dea naștere la tensiuni inevitabile. Bucuria pe care a adus-o Cristos nu a putut fi ținută cu forța în formele și ritualurile Vechiului Testament. Trebuia introdus un sistem cu totul nou. Pettingill precizează natura acestui proces:

> Astfel, Regele își previne ucenicii cu privire la pericolul amestecării vechiului... cu noul.... Și totuși, exact acest lucru de care ni se spune că trebuie să ne ferim s-a petrecut în mai toată istoria creștinătății. Iudaismul a fost peticit și adaptat pretutindeni prin biserici, aceleași haine vechi dându-i-se eticheta de „creștinism". Prin urmare, s-a creat un amestec confuz, care nu mai e nici iudaism, nici creștinism, ci o înlocuire ritualistică a încrederii în Dumnezeul cel viu cu fapte moarte. Noul vin al mântuirii a fost turnat în vechile burdufuri ale legalismului. Urmarea? Burdufurile au pleznit iar vinul s-a vărsat, prețiosul lichid nemaiputând da viață oamenilor. Legea și-a pierdut severitatea, deoarece acum e amestecată cu har, iar harul și-a pierdut frumusețea și trăsăturile caracteristice, deoarece acum este amestecat cu faptele săvârșite în cazul legii.[15]

K. Puterea de a vindeca pe cei incurabili și de a învia morții (9:18-26)

9:18, 19 Discursul lui Isus cu privire la trecerea de la o dispensație la alta a fost întrerupt de intervenția unui fruntaș al sinagogii, foarte întristat de faptul că fiica lui a murit. Însuși faptul că acest dregător I-a cerut ajutor lui Isus a constituit o excepție. Majoritatea liderilor iudei s-ar fi temut să procedeze așa, de teama batjocurilor și disprețului colegilor și prietenilor lor. Lăsîndu-l să înțeleagă că îi onorează credința, Isus a pornit împreună cu ucenicii spre casa acestui dregător.

9:20 Dar iată că se produce încă o întrerupere! De data aceasta făptașul este o femeie, care avusese o hemoragie timp de doisprezece ani. Isus nu a fost niciodată agasat de asemenea întreruperi. El rămînea întotdeauna calm, echilibrat, accesibil și abordabil.

9:21, 22 Știința medicală nu reușise s-o ajute pe această femeie ci, dimpotrivă, starea ei continua să se înrăutățească (Marcu 5:26). Ajunsă la capătul puterilor, în situația extremă în care se găsea, ea vine la Isus — mai precis, îl zărește pe Isus înconjurat de o mulțime de oameni. Crezînd că El va fi nu numai în stare, ci și dispus s-o ajute, ea și-a croit cu greu drum prin mulțime și s-a atins de poala hainei Lui. Credința adevărată nu rămâne niciodată neobservată de El. Și astfel Domnul Isus s-a întors și a declarat-o vindecată. Pe dată femeia a fost vindecată, pentru prima oară, după doisprezece ani.

9:23, 24 În acest punct este reluat firul narativ al dregătorului a cărui fiică murise. Cînd a ajuns Isus la casa acestuia, bocitorii tradiționali își derulau suita de cîntece de jale, în virtutea a ceea ce a numit cineva drept „o jale sintetică" Domnul a poruncit tuturor să iasă din încăpere, declarând că fetița nu era moartă, ci doar adormită. Cei mai mulți cercetători ai Scripturilor sunt de părere că Domnul S-a referit aici la somn, în înțelesul său figurat, de moarte. Alții cred însă că fata se afla în comă. Această interpretare nu neagă capacitatea lui Isus de a o fi înviat, în cazul în care ea a murit cu adevărat, ci, mai degrabă, subliniază că Isus era prea onest, pentru a-Și însuși creditul pentru învierea unei fete care nu murise cu adevărat. Printre cei care au adoptat acest punct de vedere s-a numărat și Sir Robert Anderson, care a subliniat că tatăl și toți ceilalți au afirmat că fata murise, dar Isus a precizat că ea nu a murit.

9:25, 26 În orice caz, Domnul a luat-o pe fetiţă de mână, săvârşind miracolul rezultat în urma ridicării ei din pat. Nu a trecut mult până s-a răspândit vestea acestei minuni în toată regiunea.

L. Puterea de a reda vederea (9:27-31)

9:27, 28 Când a plecat Isus din cartierul dregătorului, doi orbi s-au luat după El, cerând să le fie redată vederea. Deşi erau văduviţi de vederea fizică, oamenii aceştia posedau un acut spirit de discernământ spiritual. Adresându-se lui Isus cu titlul de **Fiul lui Dumnezeu**, ei au dovedit că recunosc faptul că El e Mesia cel îndelung aşteptat şi Rege de drept al Israelului. Or, ei ştiau că atunci când va veni Mesia, unul din semnele prin care îşi va valida El identitatea şi autoritatea va fi faptul că va dărui vedere orbilor (Isa. 61:1, text marginal din ediţia engleză RSV). Când Isus le-a pus la încercare credinţa, întrebându-i dacă cred ei că El e în stare să facă acest lucru (să le redea vederea), ei au răspuns fără şovăire: **„Da, Doamne."**

9:29, 30 Atunci Marele Medic s-a atins de ochii lor şi i-a asigurat că, întrucât au crezut, vor vedea. Imediat ochii lor au devenit complet normali.

Omul spune: „Nu cred până nu văd." Dumnezeu spune: „Nu vezi până nu crezi." Isus i-a spus Martei: „Nu ţi-am spus că dacă vei crede vei vedea?" (Ioan 11:40). Cel care a redactat cartea către Evrei a remarcat: „Prin credinţă pricepem..." (11:3) Apostolul Ioan scrie şi el: „V-am scris vouă, celor care credeţi... ca să ştiţi." (1 Ioan 5:13). Lui Dumnezeu nu-I este plăcută acea credinţă care pretinde ca mai întâi să se producă un miracol. El vrea ca noi să credem pentru simplul fapt că El este Dumnezeu.

De ce le-a atras Isus atenţia oamenilor vindecaţi să nu spună nimănui acest lucru? În cadrul notelor de la 8:4 am sugerat că o explicaţie ar putea fi faptul că nu dorea să dea naştere la o mişcare prematură de a-L întrona ca Rege. Oamenii era încă nepocăiţi. El nu putea domni asupra lor până când aceştia aveau să se nască din nou. În plus, orice revoltă cu accente revoluţionare în favoarea lui Isus le-ar fi atras iudeilor cumplite represalii din partea guvernului roman. Mai mult, Domnul Isus trebuia să treacă mai întâi pe la cruce, înainte de a domni ca Rege. Orice încercare de blocare a drumului Său spre Calvar ar fi fost o abatere de la planul dinainte stabilit al lui Dumnezeu.

9:31 Cuprinşi de bucuria delirantă de a constata că văd, cei doi oameni, recunoscători pentru ceea ce li s-a făcut, răspândesc vestea miraculoasei lor vindecări. Deşi am fi înclinaţi să avem înţelegere pentru gestul lor, realitatea rămâne că ei au dat dovadă de un grav act de neascultare, producând, în final, mai mult rău, decât bine, stârnind, probabil, o curiozitate ieftină, şi nu un interes real, în Domnul Isus, inspirat de Duhul Sfânt. Nici măcar sentimentul de recunoştinţă nu justifică neascultarea!

M. Puterea de a reda vorbirea (9:32-34)

9:32 Mai întâi, Isus a dat viaţă morţilor, apoi vedere orbilor. Acum dă glas celor muţi. Pare să existe o anumită succesiune spirituală aici — mai întâi, viaţa, apoi pricepere, şi apoi mărturia.

Un duh rău îl lovise pe omul acesta cu neputinţa de a vorbi. Dar a avut cineva milă de el şi l-a adus la Isus. Dumnezeu să binecuvânteze acea categorie de oameni anonimi care s-au lăsat folosiţi ca instrumente în mâna Lui, aducându-i pe alţii la Isus!

9:33 De îndată ce demonul a fost scos afară, omul cel mut a vorbit. E normal să presupunem că, odată vindecat de muţenia lui, a pus în slujba lui Dumnezeu graiul astfel recăpătat, lăudându-L şi închinându-Se Celui care s-a îndurat de El şi vestindu-L. Oamenii de rând şi-au dat seama că Israelul asista la o serie de minuni fără precedent.

9:34 Dar fariseii au răspuns, spunând că Isus scoate demonii cu ajutorul domnului dracilor. Acest act este definit de Isus ulterior drept păcatul de neiertat (12:32). A susţine că minunile săvârşite prin puterea Duhul Sfânt ar fi fost făcute prin puterea Satanei a constituit o blasfemie (hulă) împotriva Duhului Sfânt. În timp ce alţii erau binecuvântaţi de atingerea vindecătoare a lui Cristos, din punct de vedere spiritual, fariseii au rămas morţi, orbi şi muţi.

VI. APOSTOLII REGELUI-MESIA SUNT TRIMIŞI ÎN ISRAEL (9:35-38)

A. Nevoia de secerători (9:35)

9:35 Versetul acesta începe cu ceea ce s-a numit al treilea circuit galileean. Isus a străbătut oraşele şi satele, predicând vestea împărăţiei, adică faptul că El e Regele Israelului şi că dacă poporul se va pocăi şi-L va recunoaşte, El va domni peste el. În acest

moment i se face Israelului o ofertă autentică a împărăţiei. Ce s-ar fi întâmplat dacă Israel ar fi răspuns la această ofertă? Biblia nu ne dă nici un răspuns la această întrebare. Ştim însă că Cristos tot ar fi trebuit să moară pentru a asigura temelia neprihănită de pe care Dumnezeu să-i poată îndreptăţi pe păcătoşii din toate veacurile.

În timp ce Cristos îi învăţa pe oameni şi propovăduia Cuvântul, El vindeca tot felul de boli. După cum prima venire a lui Mesia a fost caracterizată de minuni, într-un cadru smerit, tot aşa a doua Sa venire va fi marcată de minuni, săvârşite cu mare putere şi slavă (cf. Ev. 6:5: „puterile veacului viitor").

9:36 Privind mulţimile de israeliţi, tracasaţi şi neajutoraţi, Domnul Isus le-a văzut ca pe nişte oi fără păstor. Inima Lui plină de compasiune a fost adânc mişcată de soarta lor. O, dacă am fi mai sensibili la nevoia profundă de mântuire a celor pierduţi, a celor aflaţi pe moarte! Rugăciunea noastră ar trebui să fie mereu aceasta:

Ajută-mă, Doamne, să privesc mulţimea
cum ai privit-o şi Tu,
până privirea mi se va înceţoşa;
Să am compasiune pentru oile pierdute
şi din dragoste pentru Tine
Mereu să le iubesc!

9:37 Ogorul spiritual era copt, roadele erau gata de a fi secerate, dar vai, lucrătorii erau aşa de puţini! Este o problemă care dăinuie până în zilele noastre, căci întotdeauna nevoile vor fi mai mari decât forţa de muncă disponibilă.

9:38 Domnul Isus le-a spus ucenicilor să-L roage pe Domnul secerişului să scoată lucrători la secerişul Lui. A se observa că nevoia în sine nu constituie o chemare. Lucrătorii nu trebuie să se ducă până ce nu au fost trimişi.

Cristos, Fiul lui Dumnezeu, m-a trimis
în ţările de miazănoapte
Ordinarea mi-a fost dată
de mâinile străpunse.
— *Frances Bevan*

Isus nu l-a identificat pe Domnul secerişului. Unii cred că este Duhul Sfânt. La 10:5, Isus Însuşi îi trimite pe ucenici, şi astfel, se pare că Lui Însuşi ar trebui să ne rugăm în această chestiune a evanghelizării.

B. Chemarea celor doisprezece ucenici (10:1-4)

10:1 În ultimul verset din capitolul 9, Domnul Şi-a instruit ucenicii să se roage să fie trimişi mai mulţi lucrători. Dar dacă eşti sincer când faci o asemenea rugăciune, trebuie să fii gata să te duci tu însuţi! Şi astfel, aici vedem cum Domnul îi cheamă pe cei doisprezece ucenici ai Săi. El îi alesese deja, dar acum îi cheamă la o misiune specială de evanghelizare a naţiunii Israel. Chemarea a fost însoţită de autoritatea de a scoate afară duhuri necurate şi de a vindeca tot felul de boli. Aici vedem din nou caracterul unic al lui Isus. Alţi oameni mai făcuseră şi ei minuni, dar nici un alt om nu mai conferise această putere asupra altora:

10:2-4 Cei doisprezece apostoli au fost, după cum urmează:

1. **Simon, zis şi Petru.** Caracter impulsiv, generos. Fire foarte afectivă. Om cu calităţi înnăscute de conducător.
2. **Andrei, fratele lui.** A fost prezentat lui Isus de către Ioan Botezătorul (Ioan 1:36, 40). Apoi Petru l-a adus pe fratele său la Isus. Din acea clipă şi-a făcut obiceiul de a duce oameni la Isus.
3. **Iacov, fratele lui Zebedei**, care a fost mai târziu ucis de Irod (Fapte 12:2) — primul dintre ucenici care moare ca martir.
4. **Ioan, fratele lui.** Un alt fiu al lui Zebedei, el a fost „ucenicul pe care l-a iubit Isus". Lui îi datorăm Evanghelia a patra, cele trei Epistole care îi poartă numele şi cartea Apocalipsa.
5. **Filip.** Cetăţean al oraşului Betsaida, el este cel care l-a adus pe Natanael la Isus. A nu se confunda cu Filip Evanghelistul, din cartea Faptele Apostolilor.
6. **Bartolomeu**, despre care se crede că ar fi fost una şi aceeaşi persoană cu Natanael, israelitul în care Isus nu a găsit viclesug (Ioan 1:47).
7. **Toma,** numit şi Geamănul. Cunoscut îndeobşte sub denumirea de „Toma necredincioşul". În realitate, îndoielile sale de la început au dat naştere acelei mărturisiri splendide a lui Cristos (Ioan 20:28).
8. **Matei.** Fostul vameş, care a redactat evanghelia de faţă.
9. **Iacov, fiul lui Alfeu.** Se cunosc puţine date sigure despre el.
10. **Levi, zis şi Tadeu.** Mai este cunoscut şi cu numele de Iuda, fiul lui Iacov (Luca 6:16). Singurele cuvinte care i-au fost

consemnate se găsesc la Ioan 14:22.

11. **Simon, Canaanitul**, pe care Luca îl numeşte Zilotul (6:15).
12. **Iuda, Iscarioteanul**, cel care L-a vândut pe Domnul.

Ucenicii aveau, probabil, în această perioadă între douăzeci şi treizeci de ani. Proveniţi din diverse pături sociale, ei nu se deosebeau, probabil, de majoritatea oamenilor cu un nivel mediu de dotare. Ei străluceau însă prin faptul că erau asociaţi cu Isus.

C. Misiunea către Israel (10:5-33)

10: 5, 6 Restul capitolului conţine instrucţiunile lui Isus pentru un turneu special de propovăduire, adresat casei lui Israel. Această trimitere nu trebuie confundată cu trimiterea ulterioară a celor şaptezeci (Luca 10:1) sau cu Marea Însărcinare (Mat. 28:19, 20). Misiunea de faţă a fost una temporară, având un scop bine definit: acela de a vesti că împărăţia cerurilor s-a apropiat. Deşi unele din principiile enunţate aici au valoare universală, pentru toţi copiii lui Dumnezeu, din toate veacurile, totuşi trebuie precizat că faptul că unele din ele au fost ulterior revocate de Domnul Isus dovedeşte că nu au fost rânduite să aibă caracter permanent (Luca 22:35, 36).

Mai întâi, se precizează traseul. Li s-a spus să nu se ducă la Neamuri sau la samariteni (un popor cu diversitate etnică, foarte detestat de iudei). Misiunea lor s-a mărginit de data aceasta la oile pierdute ale casei lui Israel.

10:7 Mesajul consta în vestirea faptului că împărăţia cerurilor este aproape. Dacă Israelul refuză să primească mesajul, nu mai există nici o scuză, deoarece acest mesaj oficial le era adresat în exclusivitate israeliţilor. Împărăţia se apropiase prin Persoana Regelui. Israelul trebuia să se decidă dacă-L va primi sau Îl va respinge pe Rege.

10:8 Ucenicii au primit acreditarea, în măsură să confirme mesajul vestit de ei. Ei urmau să vindece bolnavii, să-i cureţe pe leproşi, să învie morţii[16] şi să scoată afară demoni. Iudeii cereau semne (1 Cor. 1:22); prin urmare, Dumnezeu, în îndurarea Sa, a consimţit să le dea semne.

Cât despre remuneraţie, reprezentanţii Lui nu aveau voie să perceapă nici o taxă pentru serviciile prestate. Fără plată primiseră binecuvântările lor, fără plată trebuiau să le dăruiască şi altora.

10:9, 10 Nu li se cerea să-şi asigure dinainte cele necesare călătoriei. La urma urmelor, erau israeliţi care le predicau altor israeliţi. Or, printre iudei se recunoştea principiul potrivit căruia lucrătorul este vrednic de hrana sa. Prin urmare, nu va fi nevoie să-şi ia cu ei aur, argint, aramă, traistă cu merinde, două cămăşi, sandale sau toiege. Probabil sensul este acela de: „sandale în plus" sau „un toiag în plus". Dacă aveau deja un toiag, li se permitea să-l ia cu ei (Marcu 6:8). Ideea care se desprinde de aici este că nevoile lor aveau să fie împlinite de la o zi la alta.

10:11 Dar cum aveau ei să rezolve problema cazării? Când intrau într-o cetate, trebuiau să caute o gazdă demnă — cineva care să-i primească ca pe nişte ucenici ai Domnului şi care să fie receptiv la mesajul lor. De îndată ce au găsit o asemenea gazdă, trebuiau să stea la ea, atâta timp cât rămâneau în oraşul respectiv, mai degrabă decât să se mute în alt loc, dacă s-ar fi ivit disponibilitatea unei cazări mai comode.

10:12-14 Dacă erau primiţi în vreo casă, ucenicii trebuiau să-i ureze de bine, manifestându-şi amabilitatea şi recunoştinţa pentru ospitalitatea acordată lor. Pe de altă parte, dacă o familie refuza să-i primească pe mesagerii Domnului, aceştia nu mai aveau obligaţia să se roage să vină pacea lui Dumnezeu peste acea casă. Cu alte cuvinte, nu mai erau obligaţi să ceară binecuvântarea Domnului peste ea. Nu numai atât, dar ei trebuiau să exemplifice gravitatea faptului de a fi acţionat contrar voii lui Dumnezeu, scuturându-şi praful de pe picioare. Respingându-i pe ucenicii lui Cristos, membrii acestei familii Îl respingeau de fapt chiar pe El.

10:15 El a avertizat că o asemenea respingere va atrage după sine în ziua judecăţii o pedeapsă mai aspră decât pedeapsa pentru perversiunile comise de Sodoma şi Gomora. De aici rezultă că există grade de intensitate a pedepsei în iad. Cum ai putea explica altfel că **va fi mai uşor** pentru unii decât pentru alţii?

10:16 În acest fragment Isus le dă sfaturi celor doisprezece cu privire la comportamentul pe care trebuie să-l aibă în timpul prigoanelor. Ei vor fi ca nişte oi în mijlocul lupilor, înconjuraţi de oameni răi, gata să-i sfâşie. Ei trebuie să fie înţelepţi ca porumbeii şi să se ferească de orice situaţie în care ar putea da prilej altora să se poticnească de ei, fără temei; de asemenea, refuzând să se lase atraşi în vreo situaţie compromiţătoare. În

plus, ei trebuie să fie fără răutate (inofensivi), ca porumbeii, protejaţi de armura unui caracter neprihănit şi a unei credinţe neprefăcute.

10:17 Va trebui ca ei să se păzească de iudeii necredincioşi, care îi vor târî în faţa instanţelor judecătoreşti şi îi vor biciui în sinagogile lor. Atacul lansat împotriva ucenicilor va fi pe două planuri: civil şi religios.

10:18 Ei vor fi târâţi înaintea guvernatorilor şi a regilor din pricina lui Cristos. Dar cauza lui Dumnezeu va învinge răutatea oamenilor. „Omul are răutatea sa, dar Dumnezeu are căile Sale" — spune o zicală în engleză. În ceasul unei aparente înfrângeri, ucenicii vor avea privilegiul incomparabil de a depune mărturie înaintea dregătorilor şi a Neamurilor. Dumnezeu va fi la lucru, făcând ca toate lucrurile să conlucreze spre bine. Creştinismul a suferit mult din partea autorităţilor civile. Cu toate acestea „nici o altă doctrină nu le-a fost de mai mare ajutor celor rânduiţi să guverneze."

10:19, 20 Nu va fi nevoie ca ei să facă exerciţii de repetiţie cu privire la lucrurile pe care le vor rosti la judecată. Când va veni momentul acela, Duhul lui Dumnezeu le va da înţelepciunea de a răspunde în aşa fel încât să dea slavă lui Cristos şi să le închidă gura acuzatorilor. De două extreme trebuie să ne ferim în interpretarea versetului 19. Prima este presupunerea naivă că un creştin nu trebuie să-şi pregătească niciodată mesajul din timp. A doua este concepţia că versetul de faţă nu ar avea nici o valabilitate pentru noi cei de azi. Este de dorit şi se cuvine ca un predicator să aştepte, cu rugăciune, să primească cuvântul potrivit de la Dumnezeu pentru fiecare ocazie în parte. Dar tot atât de adevărat este că toţi credincioşii au temeiul de a cere împlinirea făgăduinţei lui Dumnezeu că li se va da înţelepciunea de a rosti un mesaj de inspiraţie divină. Ei devin astfel purtători de cuvânt ai Duhului Tatălui lor.

10:21 Isus şi-a prevenit ucenicii că vor fi confruntaţi cu trădare şi viclenie. Căci un frate îl va acuza pe alt frate. Tatăl îşi va trăda propriul copil. Copiii vor deveni informatori împotriva părinţilor lor, care vor fi executaţi din pricina lor.

J.C. Macaulay face câteva comentarii pertinente pe marginea acestui subiect:

> Îndurând ura lumii, nu facem altceva decât să ne alăturăm unei cete nobile... Căci robul nu poate să se aştepte la un tratament mai omenos din partea vrăjmaşului decât cel care l-a fost aplicat şi Domnului Isus. Dacă lumea nu a avut altceva mai bun să-I ofere lui Isus decât o cruce, nici urmaşii Lui nu trebuie să se aştepte la o caleaşcă împărătească. Dacă El n-a avut decât spini, putem noi cere ghirlande? Numai să avem grijă ca ura îndreptată de lume asupra noastră să fie «din pricina lui Cristos», şi nu pentru vreo trăsătură negativă care a fost sesizată în noi sau vreun alt lucru nevrednic de scumpul nostru Domn, pe care Îl reprezentăm în faţa lumii.[17]

10:22, 23 Ucenicii vor fi urâţi de toţi — nu de toţi fără excepţie, ci de oameni din toate culturile, naţionalităţile, clasele etc. „Dar cine va răbda până la sfârşit va fi mântuit." Scos din context, acest verset ar putea fi interpretat în sensul că mântuirea se poate câştiga prin răbdare statornică. Noi ştim însă că nu acesta e sensul lui, deoarece de la un capăt la altul al Scripturii vedem că mântuirea este darul fără plată al harului lui Dumnezeu, prin credinţă (Ef. 2:8, 9). Tot aşa, nu se poate deduce din acest verset că cei care rămân credincioşi lui Cristos vor fi salvaţi de la moartea fizică, întrucât chiar în versetul dinainte se prezice moartea unora dintre ucenicii credincioşi. Cea mai simplă explicaţie este că răbdarea este semnul distinctiv al celor cu adevărat mântuiţi. Cei care vor răbda până la sfârşit în vremuri de prigoană vor dovedi prin statornicia lor că sunt cu adevărat credincioşi. Aceeaşi afirmaţie o găsim la Matei 24:13, unde se referă la o rămăşiţă credincioasă de evrei în timpul Marii Strâmtorări, care vor refuza să-şi compromită loialitatea lor faţă de Domnul Isus. Răbdarea lor va demonstra că sunt ucenici veritabili.

În fragmentele din Biblie care se ocupă de viitor, Duhul lui Dumnezeu adesea trece de la viitorul imediat la un viitor mai îndepărtat. O profeţie s-ar putea să aibă o semnificaţie parţială, cu aplicaţie imediată, urmând ca sensul ei principal să fie împlinit mult mai târziu. De pildă, cele două veniri ale lui Cristos pot apărea uneori combinate într-un singur text, fără nici o explicaţie (Isa. 52:14, 15; Mica 5:2-4). În versetele 22 şi 23, Domnul Isus face acest gen de tranziţie profetică. El îi previne pe cei doisprezece ucenici că vor avea de suferit pentru Numele Său. Apoi El vede în ei un prototip al urmaşilor Săi iudei devotaţi din timpul Marii Strâmtorări. El face un salt în viitor, de la încercările care vor veni peste primii creştini la cele de care vor avea parte credincioşii din perioada

imediat premergătoare venirii Sale a doua oară.

Prima parte a versetului 23 se referă, probabil, la cei doisprezece ucenici. Dar **„când vă vor prigoni într-o cetate, să fugiţi într-alta..."** Ei nu erau obligaţi să rămână sub tirania duşmanilor lor, dacă exista o cale onorabilă de a scăpa. „Nu e greşit să fugi de pericol — greşit e să încerci să te eschivezi de la datorie."

Ultima parte a versetului 23 ne poartă în viitor, la zilele care vor preceda venirea lui Cristos, pentru a domni: **„...nu veţi isprăvi de străbătut cetăţile lui Israel până va veni Fiul Omului."** Aceasta nu putea să fie o referire la misiunea celor doisprezece, deoarece Fiul Omului venise deja. Unii învăţaţi văd în aceasta o referire la distrugerea Ierusalimului, din anul 70 după Cristos. Totuşi e greu să stabilim cum acest holocaust ar putea fi „venirea Fiului Omului" de care se vorbeşte aici. Pare mult mai plauzibil că aici este vorba de o referire la a doua Sa venire. În timpul Marii Tribulaţii, fraţii iudei, credincioşi, ai lui Cristos vor începe să vestească evanghelia împărăţiei. Ei vor fi persecutaţi şi urmăriţi. Înainte de a ajunge ei în toate cetăţile Israelului, Domnul Isus Se va întoarce să-Şi judece duşmanii şi să stabilească împărăţia Sa.

S-ar părea că există o contradicţie între versetul 23 şi Matei 24:14. Aici se afirmă că nu se va ajunge în toate cetăţile Israelului înainte de a veni Fiul Omului. Acolo se spune că evanghelia împărăţiei va fi predicată în toată lumea, înaintea venirii a doua a lui Isus. Totuşi nu există nici o contradicţie. Evanghelia va fi predicată în toate naţiunile, deşi nu neapărat la fiecare individ. Dar acest mesaj va întâmpina rezistenţă acerbă iar vestitorii mesajului vor fi persecutaţi şi încolţiţi în Israel. Astfel, nu vor fi cuprinse toate cetăţile Israelului în această campanie.

10:24, 25 Ucenicii Domnului vor fi avut adesea prilejul să se întrebe de ce trebuie să îndure acest tratament neomenos. Dacă Isus era cu adevărat Mesia, atunci de ce sufereau urmaşii Lui, în loc să domnească? În versetele 24 şi 25, El anticipează perplexitatea lor şi le răspunde, amintindu-le de relaţia lor cu El. Ei erau ucenici. El era Învăţătorul lor. Ei erau membri ai casei (Sale). Calitatea de ucenici presupune a-L urma pe Învăţător, nu a-l fi superior. Slujitorul nu trebuie să se aştepte să fie tratat mai bine decât Stăpânul său. Dacă oamenii Îl numesc pe Stăpânul de drept al casei **„Beelzebub"** (în versiunea Cornilescu, *Beelzebul* „domnul muştelor" un zeu ekronit, al cărui nume însemna pentru iudei Satan, n.tr.), atunci asupra lor vor fi azvârlite insulte şi mai mari. Ucenicia presupune a avea parte de respingerea de care a avut parte şi Învăţătorul.

10:26, 27 De trei ori Domnul le-a spus adepţilor Lui să nu se teamă (v. 26, 28, 31). Mai întâi, nu trebuie să se teamă de triumful aparent al duşmanilor lor. Cauza Lui va fi răzbunată în chip glorios într-o bună zi. Până acum evanghelia fusese oarecum acoperită iar învăţăturile Sale fuseseră relativ ascunse. Dar curând ucenicii vor trebui să vestească cu îndrăzneală mesajul creştin, care până în acel punct fusese ţinut secret, adică în particular.

10:28 În al doilea rând, ucenicii nu trebuie să se teamă de furia ucigaşă a oamenilor. Cel mai grav lucru pe care li-l pot face oamenii este să ucidă trupul. Moartea fizică nu este însă tragedia cea mai mare pentru un creştin. A muri înseamnă a fi cu Cristos şi astfel mult mai bine. Înseamnă o izbăvire de păcat, întristare, boală, suferinţă şi moarte; şi mai este o strămutare în slava eternă. Aşadar, până şi cel mai mare rău pe care îl pot face oamenii este, în realitate, lucrul cel mai bun care i se poate întâmpla unui copil al lui Dumnezeu.

Ucenicii nu trebuie să se teamă de oameni, ci să aibă o frică plină de respect pentru Cel care este în stare să ucidă şi sufletul, şi trupul în iad. Aceasta e cea mai mare pierdere — despărţirea de Dumnezeu, de Cristos şi de nădejde. Moartea spirituală este o pierdere incalculabilă şi o condamnare care trebuie evitată cu orice preţ.

Cuvintele lui Isus din versetul 28 evocă amintiri despre acel om care a trăit o viaţă sfântă, John Knox, pe al cărui epitaf stă scris: „Aici odihneşte unul care s-a temut atât de mult de Dumnezeu încât n-a putut să se mai teamă de nici un om."

10:29 În mijlocul încercărilor de foc, ucenicii puteau avea încredere în grija lui Dumnezeu. Domnul Isus ne învaţă următorul lucru din exemplul unei păsări foarte comune: vrabia. Două din aceste păsări nesemnificative se vindeau pentru o monedă de cupru. Totuşi nici una din ele nu moare fără voia Tatălui sau fără cunoştinţa sau prezenţa Sa. După cum s-a exprimat cineva, „Dumnezeu participă la înmormântarea fiecărei vrăbii răpuse."

10:30, 31 Acelaşi Dumnezeu care se interesează personal de vrăbioare ţine soco-

teala exactă a perilor din capul fiecărui copilaş al Său. Un fir de păr este cu mult mai puţin valoros decât o vrabie. Aceasta demonstrează că copiii Lui Îi sunt mai de preţ decât multe vrăbii. Aşadar, ce motiv mai avem să ne temem?

10:32 Având în vedere toate cele de mai sus, ce este mai rezonabil pentru ucenicii lui Cristos decât să-L mărturisească pe El înaintea oamenilor? Orice ruşine sau ocară pe care o vor suporta eventual va fi din belşug răsplătită în cer, când Domnul Isus îi va mărturisi înaintea Tatălui Său. Mărturisirea lui Cristos din acest caz presupune o angajare şi predare în faţa Lui, ca Domn şi Mântuitor, şi recunoaşterea Lui care decurge de aici, cu cuvântul şi cu viaţa noastră. În cazul celor mai mulţi dintre cei doisprezece, lucrul acesta a condus la mărturisirea supremă a Domnului, prin martiraj.

10:33 Tăgăduirea lui Cristos pe pământ va fi plătită cu tăgăduirea înaintea lui Dumnezeu şi a cerului. A-L tăgădui pe Cristos în acest sens înseamnă a refuza să-I recunoşti autoritatea asupra vieţii tale. Cei care prin viaţa lor spun, de fapt: „Niciodată nu Te-am cunoscut" Îl vor auzi odată şi pe El spunând: „Niciodată nu v-am cunoscut". Domnul nu Se referă aici la o tăgăduire temporară a Lui, făcută sub presiune, ca în cazul lui Petru, ci o tăgăduire din care s-a făcut un obicei, o lepădare finală de El.

D. Nu am venit să aduc pacea, ci o sabie (10:34-39)

10:34 Cuvintele Domnului nostru trebuie înţelese la modul figurat, în contextul în care rezultatele vizibile ale venirii Sale sunt prezentate ca scop aparent al venirii Sale. El spune că nu a venit să aducă pacea, ci o sabie. De fapt, El a venit să aducă pacea (Ef. 2:14-17); El a venit pentru ca lumea să poată fi mântuită prin El (Ioan 3:17).

10:35-37 Dar ideea care se desprinde de aici este că ori de câte ori persoane individuale au devenit urmaşi ai Săi, familiile lor s-au întors împotriva lor. Un tată convertit va întâmpina opoziţie din partea fiului său necredincios, o mamă creştină va avea împotrivire din partea unei fiice nenăscute din nou. Astfel, adesea trebuie făcută o alegere între Cristos şi familia cuiva. Nu trebuie să permitem nici unui fel de legături de sânge să ne abată, ca ucenici ai Domnului, de la loialitatea totală pe care I-o datorăm. Mântuitorul trebuie să fie mai presus de tatăl, mama, fiul sau fiica cuiva. Unul din preţurile uceniciei este faptul că va trebui să suferim tensiuni, certuri şi chiar înstrăinarea de propria noastră familie. Această ostilitate este adesea mai cruntă decât cea pe care o întâmpinăm în alte domenii ale vieţii.

10:38 Dar mai e un lucru şi mai periculos care-I poate răpi lui Cristos locul ce I se cuvine: iubirea propriei noastre vieţi. De aceea, Isus a adăugat: **„Cine nu-şi ia crucea şi nu vine după Mine nu este vrednic de Mine."** Desigur, crucea era un mod de executare a oamenilor. A-ţi lua crucea şi a-L urma pe Cristos înseamnă a trăi într-o manieră atât de consacrată pentru El, încât până şi moartea însăşi nu mai este un preţ prea mare de plătit pentru El. Nu tuturor ucenicilor li se cere să-şi dea viaţa pentru Domnul, dar toţi sunt chemaţi să-L preţuiască atât de mult, încât să nu ţină la viaţa lor.

10:39 Dragostea pentru Cristos trebuie să pună stăpânire pe instinctul de auto-conservare. **Cine îşi va păstra viaţa o va pierde şi cine îşi va pierde viaţa pentru Mine o va câştiga.** Există ispita de a ţine din răsputeri la viaţa noastră, făcând totul pentru a evita durerile şi pierderile inerente unei vieţi de totală predare. Dar aceasta ar fi cea mai mare risipă a vieţii — să o petreci în satisfacerea dorinţelor eului. Cea mai bună întrebuinţare pe care am putea-o da vieţii noastre este de a o petrece în slujba lui Cristos. Persoana care îşi pierde viaţa în consacrare faţă de El o va câştiga şi o va găsi în toată plinătatea ei adevărată.

E. Un pahar de apă rece (10:40-42)

10:40 Nu toţi oamenii aveau să respingă mesajul ucenicilor. Unii aveau să vadă în ei pe reprezentanţii lui Mesia, primindu-i cu căldură. Ucenicii aveau mijloace limitate de a răsplăti această omenie, dar nu trebuiau să se îngrijoreze pentru asta. Orice lucru făcut pentru ucenici le era socotit oamenilor ca săvârşit chiar pentru Domnul, răsplata fiind pe măsură.

A primi un ucenic al lui Cristos echivala cu a-L primi pe Cristos Însuşi iar a-L primi pe El era la fel cu a-L primi pe Tatăl care L-a trimis, întrucât cel trimis îl reprezintă pe ce-l ce l-a trimis. A-l primi pe un ambasador, care reprezintă guvernul care l-a trimis şi însărcinat să-l reprezinte, înseamnă a beneficia de relaţii diplomatice cu ţara respectivă.

10:41 Oricine îl primeşte pe un prooroc, în numele proorocului, va primi răsplata unui prooroc. A. T. Pierson comentează pe marginea acestui verset următoarele:

Iudeii considerau răsplata proorocilor drept cea mai mare, deoarece, deşi regii domneau în numele Domnului şi preoţii slujeau în numele Domnului, proorocul venea din partea Domnului, învăţându-l atât pe preot, cât şi pe rege. Cristos spune că dacă nu faci altceva decât să-l primeşti pe un prooroc în calitatea sa de prooroc, vei primi aceeaşi răsplată de care are parte proorocul, dacă îl ajuţi pe acesta. Când veţi fi din nou înclinaţi să criticaţi un vorbitor, gândiţivă la acest lucru! Dacă îl veţi ajuta să vorbească pentru Dumnezeu îl veţi încuraja, veţi avea parte de răsplata lui. Dimpotrivă, dacă îi veţi îngreuna slujba, vă veţi pierde răsplata. Mare lucru este să-l ajuţi pe cel care se străduieşte să facă binele. Nu judecaţi îmbrăcămintea lui, atitudinea sa, manierele sau vocea sa, ci priviţi dincolo de toate acestea şi spuneţi: „Nu cumva acesta e mesajul pe care mi-l transmite Dumnezeu mie? Oare nu este acesta un profet al lui Dumnezeu pentru sufletul meu?" Dacă este, atunci primiţi-l, preamăriţi cuvântul şi lucrarea lui şi veţi obţine o parte din răsplata lui.[18]

Cine primeşte un om neprihănit, din pricina faptului că acesta este neprihănit, va primi răsplata omului neprihănit. Cei care îi judecă pe alţii după înfăţişarea lor atrăgătoare sau bogăţia materială nu îşi dau seama că, în realitate, adevărata valoare morală e îmbrăcată adesea într-o haină foarte umilă. Modul în care îl va trata cineva pe cel mai nepretenţios ucenic va fi exact tratamentul pe care l-l va aplica chiar Domnului.

10:42 Nici un act de bunătate arătat unui adept al lui Isus nu va rămâne neobservat. Chiar şi un pahar de apă rece va fi amplu răsplătit, dacă este dăruit unui ucenic, din pricina faptului că acesta este un adept al Domnului.

Astfel Domnul îşi încheie seria de instrucţiuni speciale date celor doisprezece investindu-i cu demnitate regală. Este adevărat că ei vor avea parte de împotrivire, vor fi respinşi, arestaţi, judecaţi, întemniţaţi şi poate chiar omorâţi. Dar ucenicii nu trebuiau să uite niciodată că sunt reprezentanţii Regelui şi că aveau privilegiul slăvit de a vorbi şi acţiona în numele Lui.

VII CREŞTEREA OPOZIŢIEI ŞI A RESPINGERII (Cap. 11, 12)

A. Întemniţarea lui Ioan Botezătorul (11:1-19)

11:1 După ce i-a trimis pe cei doisprezece în această misiune specială, temporară, către casa lui Israel, Isus a plecat din acel loc, ca să înveţe şi să predice în cetăţile Galileii, unde locuiseră anterior ucenicii.

11:2, 3 Între timp, Ioan fusese aruncat în închisoare de Irod. Singur şi descurajat, Ioan a căzut pe gânduri, întrebându-se dacă Isus o fi cu adevărat Mesia, atunci de ce îngăduie ca predecesorul Său să zacă în închisoare? Asemenea altor oameni mari ai lui Dumnezeu, Ioan a suferit o temporară alunecare de la credinţă. Şi aşa se face că a trimis doi din ucenicii săi la Isus, să-L întrebe dacă El era cu adevărat cel promis de prooroci, sau dacă mai trebuia să-L aştepte încă pe Cel Uns.

11:4, 5 Isus a răspuns amintindu-i lui Ioan că El face minunile prezise în cazul lui Mesia, şi anume că orbii văd (Isa. 35:6); surzii aud (Isa. 35:5); morţii sunt înviaţi (acest fapt nu a fost profeţit în legătură cu Mesia, ci a depăşit minunile pe care le preziseseră proorocii). De asemenea, Isus i-a amintit lui Ioan că evanghelia se vesteşte la cei săraci, conform profeţiei mesianice de la Isaia 61:1. În mod obişnuit, conducătorii religioşi îşi concentrează adesea atenţia asupra celor bogaţi, ce provin din medii aristocratice. Mesia aducea însă vestea bună celor săraci.

11:6 Apoi Mântuitorul a adăugat: **„Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi un prilej de poticnire."** Rostite de alte buze, aceste cuvinte ar fi fost etichetate drept cea mai mare lăudăroşenie. Dar ieşite de pe buzele lui Isus, ele constituie validarea perfecţiunii Sale personale. În loc să se comporte ca un general pompos, Mesia a venit sub forma unui tâmplar umil. Blândeţea Sa, starea Sa umilă, smerenia Sa contrastau cu caracterul unui Mesia militant. Oameni animaţi de pornirile firii puteau să se îndoiască de faptul că e cu adevărat Regele. Dar binecuvântarea lui Dumnezeu se odihnea peste cei care, cu ochii lor spirituali, recunoşteau în Isus din Nazaret pe Mesia Cel Promis.

Versetul 6 nu trebuie interpretat ca o dojană la adresa lui Ioan. Fiecare din noi simte nevoia, din când în când, să i se confirme şi întărească credinţa. Una e să ai o trecătoare abatere de la credinţă, şi cu totul alta să te poticneşti pentru totdeauna cu privire la identitatea Domnului Isus. Nici un capitol separat din viaţa cuiva nu poate fi considerat drept reprezentativ pentru întreaga viaţă a acelui om. Luând viaţa lui Ioan în totalitatea ei, vom descoperi mărturia unei trăiri pline de credincioşie şi perseverenţă.

11:7, 8 De îndată ce au plecat ucenicii lui Ioan, îmbărbătaţi de asigurarea dată de Isus, Domnul s-a adresat mulţimilor, cu cuvinte pline de elogiu la adresa lui Ioan Botezătorul. Aceeaşi mulţime de oameni dăduse năvală în pustie să-l audă pe Ioan, când vestea acesta cuvântul. De ce? Doar pentru a vedea un om slab, şovăitor, o trestie scuturată de orice rafală de vânt a opiniei oamenilor? Nu, cu siguranţă că nu! Ioan era un predicator neânfricat, cu un puternic simţ al conştiinţei, care prefera să sufere, decât să fie redus la tăcere, gata să moară decât să stea cu mâinile în sân. Veniseră aceşti oameni să vadă un curtean de la palat, îmbrăcat în straie luxoase? Nicidecum! Ioan era un om simplu al lui Dumnezeu, a cărui viaţă austeră constituia o mustrare la adresa spiritului nespus de lumesc al poporului.

11:9 Ieşiseră ei să vadă un prooroc? Ei bine, Ioan era prooroc — în realitate, cel mai mare dintre proroci. Domnul nu a lăsat să se înţeleagă aici că Ioan era mai mare în ce priveşte caracterul său, elocvenţa sau puterea sa de convingere. Ioan era mai mare datorită poziţiei pe care o ocupa, de premergător al Regelui-Mesia.

11:10 Ideea aceasta e confirmată de versetul 10. Ioan era împlinirea profeţiei lui Maleahi (3:1) — solul care avea să-L preceadă pe Domnul, pregătindu-i pe oameni pentru venirea Sa. Şi alţii mai profeţiseră Venirea lui Cristos, dar Ioan fusese ales să vestească actul propriu-zis al sosirii lui Mesia. Bine a zis cineva: „Ioan *a deschis calea* pentru Cristos, după care *s-a dat la o parte din calea* lui Cristos."

11:11 Afirmaţia **„cel mai mic în împărăţia cerurilor este mai mare decât el"** dovedeşte că Isus se referea la privilegiul lui Ioan, nu la caracterul său. Cel mai mic din împărăţia cerurilor nu posedă neapărat un caracter mai bun decât al lui Ioan, dar are un privilegiu mai mare. A fi un cetăţean al împărăţiei este un lucru mai mare decât a anunţa venirea împărăţiei. Privilegiul lui Ioan a fost mare în sensul că el a pregătit calea pentru Domnul, dar el nu a trăit ca să se bucure de binecuvântările împărăţiei.

11:12 De la inaugurarea lucrării lui Ioan şi până la această întemniţare a sa, împărăţia cerurilor fusese supusă la violenţă. Fariseii şi cărturarii i se împotriviseră cu îndârjire. Regele Irod făcuse tot ce-i stătuse în putinţă pentru a zădărnici împărăţia, punând mâna pe vestitorul ei.

„...şi cei ce dau năvală (violenţii) pun mâna pe ea (o iau cu forţa)." Această afirmaţie se pretează la două interpretări. Mai întâi, vrăjmaşii împărăţiei au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a lua cu forţa împărăţia şi a o distruge. Faptul că l-au respins pe Ioan a prefigurat faptul că-L vor respinge chiar pe Rege şi împărăţia adusă de El. Dar mai poate însemna că cei care erau gata pentru venirea Regelui au răspuns cu o dorinţă nestăvilită la anunţul făcut în acest sens şi s-au străduit din răsputeri să intre în împărăţie. Acesta este sensul la Luca 16:16: „Legea şi Proorocii au ţinut până la Ioan. De atunci încoace, Evanghelia se propovăduieşte: şi fiecare, ca să intre, dă năvală." Aici împărăţia e înfăţişată ca o cetate asediată, în care vor să intre toate clasele de oameni. Se cere pentru aceasta un anumit grad de violenţă spirituală.

Indiferent care sens îl adoptăm, gândul care se desprinde de aici este că propovăduirea lui Ioan a declanşat o reacţie violentă, cu înrâurii profunde şi larg răspândite.

11:13 „Căci până la Ioan au proorocit toţi proorocii şi legea." întreg volumul, de la Geneza la Maleahi, a proorocit despre venirea lui Mesia. Când Ioan a ieşit pe scena istoriei, rolul său unic nu a constat doar în proorocie, ci în vestirea împlinirii tuturor profeţiilor privitoare la Prima Venire a lui Cristos.

11:14 Maleahi prezisese că înaintea de a Se arăta Mesia, va veni Ilie ca predecesor (Mal. 4:5, 6). Dacă oamenii ar fi fost dispuşi să-L primească pe Isus ca Mesia, Ioan ar fi îndeplinit rolul lui Ilie. Ioan nu era întruparea lui Ilie, după cum arată el clar la Ioan 1:21. Dar el a mers înaintea lui Cristos în spiritul şi puterea lui Ilie (Luca 1:17).

11:15 Nu toţi l-au apreciat pe Ioan Botezătorul şi nu toţi i-au înţeles misiunea. Prin urmare, Domnul a adăugat: **„Cine are urechi de auzit să audă!"** Cu alte cuvinte, aveţi grijă să nu scăpaţi semnificaţia celor auzite! Dacă Ioan a îndeplinit profeţia privitoare la Ilie, atunci înseamnă că Isus este Mesia cel promis! Prin acreditarea lui Ioan Botezătorul, Isus reafirma pretenţia Sa, că este Cristosul Dumnezeului. A-L accepta pe Unul duce inevitabil la acceptarea Celuilalt.

11:16, 17 Dar generaţia căreia i se adresa Isus nu era interesată să-L accepte pe nici unul! Iudeii, care au avut privilegiul de a asista la venirea Regelui-Mesia, nu au avut nici un confort de la El sau de la premergătorul Său. Ei erau o piatră de încercare. Isus i-a comparat cu nişte copii răsfăţaţi, care stăteau la piaţă şi nu puteau fi mulţumiţi

deloc, indiferent ce ofertă li se făcea. Dacă prietenii lor cereau să cânte din fluier, penru ca ei să poată dansa, aceşti copii refuzau. Dacă prietenii le cereau să se joace de-a înmormântarea, ei refuzau să bocească.

11:18, 19 Ioan a venit ca ascetic şi iudeii l-au acuzat că este posedat de demoni. Pe de altă parte, Fiul Omului a mâncat şi a băut, în mod normal. Dacă ascetismul lui Ioan i-a făcut să se simtă incomozi, atunci te-ai fi aşteptat ca manierele mai obişnuite ale lui Isus la masă să fie acceptate de ei. Dimpotrivă însă ei L-au numit „om mâncăcios şi băutor de vin şi prieten al vameşilor şi păcătoşilor." Desigur, Isus nu a mâncat şi nu a băut niciodată fără măsură. Acuzaţia lor era pură născocire. Este adevărat că El era prieten al vameşilor şi al păcătoşilor, dar nu în modul sugerat de ei. Da, El s-a împrietenit cu păcătoşii, pentru a-i salva de păcatele lor, dar niciodată nu a împărtăşit sau a aprobat păcatele lor.

„Totuşi înţelepciunea a fost îndreptăţită prin lucrările ei." Desigur, Domnul Isus este înţelepciunea personificată (1 Cor. 1:30). Oamenii necredincioşi n-au decât să-L vorbească de rău, El este răzbunat şi îndreptăţit de faptele Sale şi de cele săvârşite în adepţii Lui. Deşi marea majoritate a iudeilor refuza să-L recunoască în calitatea Sa de Rege-Mesia, afirmaţiile care le-a făcut despre Sine au fost pe deplin adeverite de minunile Sale şi de transformarea spirituală produsă în ucenicii Săi devotaţi.

B. Vai de cetăţile Galileii care au refuzat să se pocăiască! (11:20-24)

11:20 Cu cât e mai mare privilegiul acordat cuiva, cu atât creşte şi responsabilitatea care apasă pe umerii acelei persoane. Nici o altă cetate nu fusese mai privilegiată decât fuseseră Horazinul, Betsaida şi Capernaumul. Fiul lui Dumnezeu întrupat umblase pe străzile lor prăfuite, le învăţase fiii şi săvârşise câteva dintre cele mai măreţe fapte ale Sale în interiorul zidurilor lor. În faţa acestor dovezi copleşitoare, locuitorii lor au continuat să refuze cu încăpăţânare să se pocăiască. Prin urmare, nici nu e de mirare că Domnul a rostit cea mai solemnă condamnare la adresa lor.

11:21 El a început cu Horazinul şi Betsaida. Aceste cetăţi auziseră invitaţiile pline de har ale Dumnezeului-Mântuitor, şi totuşi Îi întorseseră spatele. Gândul Lui a zburat apoi la oraşele Tir şi Sidon, care căzuseră sub judecata lui Dumnezeu din pricina idolatriei şi răutăţii lor. Dacă ar fi avut ele privilegiul de a vedea minunile săvârşite de Isus, aceste cetăţi negreşit s-ar fi smerit cu adâncă pocăinţă. Prin urmare, în ziua judecăţii, Tirului şi Sidonului le va fi mai uşor decât Horazinului şi Betsaidei.

11:22 Cuvintele „în ziua judecăţii va fi mai uşor" indică faptul că vor exista diverse grade de pedepsire în iad, după cum sunt grade diferite de răsplată în cer (1 Cor. 3:12-15). Păcatul unic care îi trimite pe oameni în iad este refuzul lor de a se supune lui Isus Cristos (Ioan 3:36b). Dar profunzimea suferinţei din iad depinde de privilegiile pe care le-a nesocotit cineva şi de păcatele în care s-a complăcut.

11:23, 24 Puţine cetăţi fuseseră atât de favorizate cum fusese Capernaumul. Acesta devenise oraşul adoptat de Isus după respingerea Sa la Nazaret (9:1, cf. Marcu 2:1-12), şi unele din cele mai extraordinare miracole ale Sale — dovezi de netăgăduit ale faptului că El era Mesia cel Promis — fuseseră săvârşite aici. Dacă Sodomă, infama capitală a homosexualităţii, ar fi avut aceste privilegii, s-ar fi pocăit şi ar fi fost cruţată. Dar privilegiul Capernaumului a fost mult mai mare. Locuitorii săi ar fi trebuit să se pocăiască şi să-L accepte cu bucurie pe Domnul. Dar Capernaumul a pierdut prilejul ce i se oferise. Păcatul perversiunii Sodomei a fost, într-adevăr, mare, dar nici un păcat nu e mai mare decât faptul că Capernaumul a respins pe Fiul sfânt al lui Dumnezeu! Prin urmare, Sodoma nu va fi pedepsită atât de aspru ca şi Capernaumul, în ziua judecăţii. Deşi iniţial înălţat la cer, în ce priveşte privilegiile acordate, Capernaumul va fi coborât până în Hades, la judecată. Dacă toate acestea sunt adevărate despre Capernaum, cu cât mai valabilă este afirmaţia în cazul acelor locuri unde Bibliile abundă, unde evanghelia se vesteşte de la radio şi televiziune şi unde puţini, ba poate chiar nici unul nu va avea scuze!

În zilele Domnului nostru, existau patru cetăţi (oraşe) de frunte în Galileea: Horazin, Betsaida, Capernaum şi Tiberiada. Care a fost urmarea? Nimicirea Horazinului şi a Betsaidei a fost atât de profundă încât azi nici nu se cunoaşte locul exact unde au fost aceste oraşe. Nici chiar despre Capernaum nu se ştie exact unde era plasat. Tiberiada încă mai dăinuie. Această împlinire extraordinar de remarcabilă a profeţiei este încă o dovadă în plus despre atotştiinţa Mântuitorului şi inspiraţia Bibliei.

C. Reacţia Mântuitorului la respingere (11:25-30)

11:25, 26 Cele trei oraşe din Galileea nu aveau nici ochi, nici inimă să-L iubească pe Cristosul lui Dumnezeu. El ştia însă că atitudinea lor era doar o anticipare a respingerii la scară mult mai mare. Cum a reacţionat El la lipsa lor de pocăinţă? Nu cu vrăjmăşie, cinism sau răzbunare. Mai degrabă, El Şi-a ridicat glasul către Dumnezeu cu mulţumire că nimic nu poate zădărnici planurile Sale suverane. **„Te laud, Tată, Doamne, al cerului şi al pământului, pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înţelepţi şi pricepuţi şi le-ai descoperit pruncilor."**

Două greşeli de înţelegere trebuiesc evitate aici. Mai întâi, Isus nu-Şi exprima satisfacţia faţă de judecata ce avea să se abată în mod inevitabil asupra cetăţilor galileene. În al doilea rând, El nu a lăsat să se înţeleagă că Dumnezeu ar fi privat în mod arbitrar pe cei înţelepţi şi pricepuţi de lumină.

Cetăţile avuseseră toate ocaziile de a-L primi pe Domnul Isus. Dar ele refuzaseră în mod deliberat să I se supună. Când au refuzat ele lumina, şi Dumnezeu a luat lumina de la ele. Dar planurile lui Dumnezeu nu au suferit înfrângere, ci ele se vor împlini întocmai. Dacă intelectualii nu vor să creadă, atunci Dumnezeu se va descoperi inimilor oamenilor simpli şi smeriţi. El îi satură pe cei flămânzi cu bunătăţi şi-i trimite pe cei bogaţi cu mâinile goale (Luca 1:53).

Cei care se consideră prea înţelepţi ca să mai aibă nevoie de Cristos ajung să sufere de o orbire juridică. Dar cei care recunosc că le lipseşte înţelepciunea primesc revelaţii de la Cel „în care sunt ascunse toate comorile înţelepciunii şi cunoştinţei" (Col. 2:3). Isus I-a mulţumit Tatălui pentru faptul că a rânduit ca, şi dacă unii nu-L vor accepta, alţii să-L primească totuşi. În faţa unei necredinţe de proporţii gigantice, El a găsit consolare în planul şi scopul suveran al lui Dumnezeu.

11:27 Toate lucrurile I-au fost încredinţate lui Cristos de către Tatăl Său. Această afirmaţie ar fi foarte absurdă, dacă ar fi făcută de oricine altcineva, dar rostită de Domnul Isus, ea este o simplă enunţare a adevărului. La ora aceea, când începuse să se înteţească opoziţia, nu se părea să El este stăpân pe situaţie. Dar aparenţele erau înşelătoare. El era stăpân pe situaţie. Programul vieţii Sale se desfăşura fără să poată fi zădărnicit, în direcţia gloriosului triumf de la sfârşit. **„Nimeni nu-L cunoaşte deplin pe Tatăl, afară de Fiul."** Persoana lui Cristos e învăluită într-un mister de nepătruns. Îngemănarea naturii dumnezeieşti cu cea omenească într-o singură Persoană ridică probleme copleşitor de mari pentru mintea omului. De pildă, să luăm doar problema morţii: Dumnezeu nu poate muri. Dar Isus este Dumnezeu şi Isus a murit. Totuşi natura sa divină şi cea umană sunt inseparabile. Astfel, deşi Îl putem cunoaşte şi iubi şi ne putem pune încrederea în El, există un sens în care numai Tatăl Îl poate înţelege deplin pe Fiul.

Dar tainele de nepătruns ale Numelui Tău
Depăşesc puterea creaturii de a le înţelege;
Doar Fiul — slăvit adevăr —
Pe Tatăl Îl poate cunoaşte cu adevărat.
Vrednic eşti, o, Miel al lui Dumnezeu,
Ca orice genunchi să Ţi se plece!
— Josiah Conder

„Tot aşa, nimeni nu cunoaşte deplin pe Tatăl, afară de Fiul şi acela căruia vrea Fiul să i-L descopere." Şi Tatăl este de nepătruns. În ultimă instanţă, numai Dumnezeu este suficient de mare pentru a-L înţelege pe Dumnezeu. Omul nu poate să-L cunoască prin propriile sale forţe sau prin intelectul Său. Dar Domnul Isus poate să-L descopere pe Tatăl şi-L descoperă cui binevoieşte. Oricine ajunge să-L cunoască pe Fiul ajunge să-L cunoască şi pe Tatăl (Ioan 14:7).

Totuşi, după ce am spus toate acestea, trebuie să mărturisim că în încercarea de a explica versetul 27, ne-am lovit de adevăruri care ne depăşesc. Noi vedem lucrurile palid, ca într-o oglindă. Nici măcar în eternitate, minţile noastre mărginite nu vor fi în stare să aprecieze îndeajuns măreţia lui Dumnezeu sau să înţeleagă taina întrupării. Când citim că Tatăl este descoperit numai celor cărora Fiul binevoieşte să i-L descopere, am putea fi ispitiţi să credem că ar fi vorba de un proces arbitrar de selecţie, aplicat unui număr restrâns de oameni. Dar versetul următor ne păzeşte de o atare interpretare eronată. Domnul Isus lansează o invitaţie universală către toţi cei trudiţi şi apăsaţi să vină la El pentru a primi odihnă. Cu alte cuvinte, cei cărora binevoieşte El să li-L descopere pe Tatăl sunt cei care îşi pun încrederea în Domnul Isus, luându-L ca Domn şi Mântuitor al lor. Analizând această invitaţie de infinită tandreţe, să ne amintim că a fost făcută după flagranta respingere a

lui Isus de către oraşele privilegiate din Galileea. Ura şi încăpăţânarea omului nu au putut stinge dragostea şi harul Său. După cum s-a exprimat A. J. McClain:

Deşi naţiunea Israel se îndreapta spre grozăvia judecăţii divine, Regele, în cadrul ultimului Său apel, deschide larg uşa mântuirii personale. Şi astfel, El dovedeşte că este un Dumnezeu al harului, chiar atunci când poporul este în pragul judecăţii.[19]

11:28 Veniţi... A veni înseamnă a crede (Fapte 16:31); a primi (Ioan 1:12); a mânca (Ioan 6:35); a bea (Ioan 7:37); a privi (Isa. 45:22); a mărturisi (1 Ioan 4:2); a auzi (Ioan 5:24, 25); a intra pe uşă (Ioan 10:9); a deschide o uşă (Apo. 3:20); a te atinge de poala hainei Lui (Mat. 9:20, 21); şi a accepta darul vieţii veşnice prin Cristos, Domnul nostru (Rom. 6:23).

la Mine... Obiectivul credinţei nu este o biserică, un crez sau un cleric, ci Cristosul cel viu. Mântuirea este într-o Persoană. Cei care îl au pe Isus sunt mântuiţi în măsura deplină în care îi poate mântui Dumnezeu.

toţi cei trudiţi şi împovăraţi. Pentru a veni cu adevărat la Isus, cineva trebuie să creadă că este împovărat de păcat. Numai cei care recunosc că sunt pierduţi pot fi mântuiţi. Credinţa în Domnul Isus Cristos este precedată de pocăinţa faţă de Dumnezeu.

şi Eu vă voi da odihnă. Observaţi că odihna nu poate fi câştigată sau dobândită pe baza meritelor, ci este dată în dar. Aceasta este *odihna mântuirii* care provine din faptul că ţi-ai dat seama că Cristos a isprăvit lucrarea de răscumpărare pe crucea de la Calvar. Este *odihna conştiinţei* care intervine în urma realizării faptului că pedeapsa pentru păcatele tale a fost plătită odată pentru totdeauna şi că Dumnezeu nu va mai cere plata a doua oară.

11:29 în versetele 29 şi 30, invitaţia trece de la mântuire la slujire.

Luaţi jugul Meu asupra voastră. Aceasta înseamnă a te preda voii Lui, a-I da lui controlul asupra vieţii Tale (Rom. 12:1, 2).

şi învăţaţi de la Mine. Pe măsură ce recunoaştem domnia Sa în fiecare aspect al vieţii noastre, El ne îndrumă pe căile Sale.

căci Eu sunt blând şi smerit cu inima. În contrast cu fariseii, care erau aspri şi mândri, adevăratul Învăţător este blând şi smerit. Cei care iau jugul Lui vor învăţa să ocupe locul cel mai de jos.

şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre. Aici nu este vorba despre odihna conştiinţei, ci odihna inimii, care se dobândeşte prin ocuparea locului celui mai de jos înaintea lui Dumnezeu şi a omului. De asemenea, este odihna pe care o cunoaşte cineva în slujba lui Cristos, când încetează de a mai fi „mare".

11:30 Căci jugul Meu este bun şi sarcina Mea uşoară. Iarăşi întâlnim un contrast puternic cu fariseii. Isus a spus despre ei: „Ei leagă sarcini grele şi cu anevoie de purtat; şi le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le mişte" (Mat. 23:4). Jugul lui Isus este uşor: nu lasă urme pe grumaz. Cineva a sugerat că dacă ar fi fost ca Isus să-şi pună o firmă pe uşa atelierului său de tâmplărie, ar fi sunat astfel: „Juguri uşor de purtat".

Povara Lui este uşoară. Asta nu înseamnă că în viaţa creştină nu vor veni peste noi probleme, încercări, chinuri şi dureri în inimă. Numai că nu vom fi nevoiţi să purtăm singuri aceste poveri. Suntem înjugaţi alături de Cel care ne va da suficient har pentru toate situaţiile întâmpinate de noi. A-L sluji pe El nu este robie, ci libertate perfectă, după cum s-a exprimat J.H. Jowett:

Greşeala fatală a credinciosului ar fi să încerce să poarte povara vieţii de unul singur, punându-şi o zgardă. Dumnezeu nu a rânduit niciodată ca omul să-şi poarte singur povara. *Cristos nu dă decât juguri!* Jugul este, prin definiţie, un dispozitiv conceput pentru două grumazuri. Şi Domnul Isus Însuşi vrea să ocupe unul din cele două spaţii ale jugului. El vrea să împărtăşească orice trudă şi sarcină grea. Secretul păcii şi biruinţei în viaţa creştină îl aflăm atunci când renunţăm la „zgardă" şi acceptăm „jugul" relaxant al Învăţătorului.[20]

D. Isus este Domnul Sabatului (12:1-8)

12:1 Capitolul acesta consemnează criza tot mai mare de respingere a Sa. Animozitatea şi răutatea tot mai mare a fariseilor faţă de El sunt gata să se reverse acum. Problema prin care se sparg zăgazurile, lăsând să se reverse ura lor, este întrebarea despre Sabat.

În această zi de Sabat, Isus împreună cu ucenicii treceau printre lanurile de grâu. Ucenicii au început să smulgă spice de grâu şi să le mănânce. Legea le îngăduia să mănânce spice de grâu din ogorul vecinului, atâta timp cât nu foloseau secera (Deut. 23:25).

12:2 Dar fariseii, care făceau caz de

orice amănunt din lege, oricât de minuscul şi nesemnificativ ar fi fost, au lansat imediat acuzaţia că a fost călcat Sabatul. Deşi nu se redau concret toate acuzaţiile lor, ucenicii au fost învinuiţi de următoarele: (1) că au recoltat (au cules spice); (2) că au treierat (frecând în mână spicele); (3) că au vânturat (separând grâul de pleavă).

12:3, 4 Isus s-a adresat plângerii lor ridicole, amintindu-le de un incident din viaţa lui David. Odată, când se afla în exil, împreună cu oamenii lui, s-au dus în pustie şi au mâncat pâinea punerii înainte — cele douăsprezece pâini memoriale, hrană interzisă pentru orice altă persoană decât preoţii. Dar nici David, nici oamenii lui nu erau preoţi şi totuşi Dumnezeu nu le-a imputat niciodată faptul că au consumat pâinea respectivă. De ce?

Răspunsul este că legea lui Dumnezeu nu a avut niciodată menirea de a provoca suferinţă credincioşilor Săi. Nu era vina lui David că se afla în exil. Vina o purta naţiunea păcătoasă, care-l respinsese. Dacă i s-ar fi acordat locul ce i se cuvenea, nici el, nici însoţitorii lui n-ar fi fost nevoiţi să mănânce pâinea punerii înainte. Dar, din pricina păcatului care exista în Israel, Dumnezeu a îngăduit un act care, în alte împrejurări, ar fi fost interzis.

Analogia este clară: Domnul Isus a fost Regele de drept al Israelului, dar naţiunea nu a vrut să-L recunoască de Suveran. Dacă I s-ar fi acordat locul ce I se cuvine, adepţii Lui nu ar fi fost nevoiţi să-şi potolească foamea în modul acesta, în ziua de Sabat ori în oricare altă zi din săptămână. Istoria se repeta. Domnul nu Şi-a mustrat ucenicii, deoarece aceştia nu greşiseră cu nimic.

12:5 Isus le-a amintit fariseilor că preoţii profanează Sabatul prin uciderea şi jertfirea animalelor şi executarea multor altor treburi mecanice, dar necesare (Num. 28:9, 10); cu toate acestea, ei sunt fără vină, pentru că sunt angajaţi în slujba lui Dumnezeu.

12:6 Fariseii ştiau că preoţii lucrau în fiecare zi de Sabat la templu, fără ca prin aceasta să-l profaneze. Prin urmare, ce i-a determinat să-i critice pe ucenici pentru fapta lor, comisă în prezenţa *Celui* care este mai mare decât templul? Cuvântul „Celui" redat prin italice, ar putea fi citit drept „*Ceva* mai mare decât templul este aici.". Acest „ceva" este împărăţia lui Dumnezeu, prezentă în persoana Regelui.

12:7 Fariseii nu înţeleseseră niciodată inima lui Dumnezeu. În Osea 6:6 El spusese: „Milă voiesc, iar nu jertfă." Dumnezeu aşează compasiunea mai presus de ritual. Mai degrabă, El vrea să-i vadă pe copiii Lui culegând spice de grâu, decât să respecte ziua aceasta cu atâta stricteţe încât să-şi provoace suferinţe fizice. Dacă fariseii şi-ar fi dat seama de acest lucru, nu i-ar fi condamnat pe ucenici. Dar ei puneau mai mult preţ pe hipercorectitudea lor exterioară decât pe bunăstarea oamenilor.

12:8 Apoi Mântuitorul a adăugat: „Căci Fiul Omului este Domn şi al Sabatului". El este cel care a instituit, din capul locului, legea şi, prin urmare, El era cel mai calificat să-i interpreteze sensul. E. W. Rogers a declarat următoarele:

> Se pare că Matei, învăţat aici de Duhul, trece rapid în revistă numeroasele nume şi funcţii deţinute de Domnul Isus: El este Fiul Omului; Domnul Sabatului; Robul Meu; Fiul Meu Preaiubit; Fiul lui David; mai mare decât templul; mai mare decât Iona; mai mare decât Solomon. El procedează aşa pentru a arăta enormitatea păcatului de respingere a Lui şi a refuzului de a-I acorda drepturile ce I se cuvin.[21]

Înainte de a trece la următorul incident, vindecarea de către Isus a omului cu mâna uscată, se cuvine să ne oprim asupra subiectului Sabatului.

EXCURS DESPRE SABAT

Ziua de Sabat era şi va fi întotdeauna ziua a şaptea a săptămânii, sâmbăta.

Dumnezeu s-a odihnit în ziua a şaptea, după şase zile ale creaţiei (Gen. 2:2). El nu i-a poruncit omului să ţină Sabatul cu acea ocazie, deşi e posibil să fi rânduit atunci acest principiu al unei zile de odihnă după şase zile lucrătoare.

Poporului Israel i s-a poruncit să ţină Sabatul când au fost date Cele Zece Porunci (Ex. 20:8-11). Legea Sabatului se deosebea de celelalte nouă porunci, prin faptul că era o lege ceremonială, în vreme ce celelalte erau legi morale. Singurul motiv pentru care era greşit să lucrezi în ziua de Sabat era faptul că aşa spusese Dumnezeu. Celelalte porunci, în schimb, aveau de a face cu lucruri rele în ele însele.

Prohibiţia împotriva muncii în ziua de Sabat nu fusese niciodată concepută ca să se aplice la: slujirea lui Dumnezeu (Mat. 12:5); lucrări indispensabile (Mat. 12:3, 4) sau fapte de milostenie (Mat. 12:11, 12). Nouă

din cele Zece Porunci sunt repetate în Noul Testament, nu sub formă de lege, ci ca îndrumări pentru creştinii care trăiasc sub har. Singura poruncă pe care creştinii nu sunt îndemnaţi s-o respecte este cea a Sabatului. Mai degrabă, Pavel ne învaţă că creştinul nu poate fi condamnat pentru eşecul de a respecta această poruncă (Col. 2:16).

Ziua cu oarecare distincţie pentru creştinism este prima zi a săptămânii. Domnul Isus a înviat din morţi în prima zi a săptămânii (Ioan 20:1), o dovadă că lucrarea de răscumpărare fusese încheiată şi aprobată de cer. În următoarele două Zile ale Domnului, El s-a întâlnit cu ucenicii Săi (Ioan 20:19, 26). Duhul Sfânt a fost dat în prima zi a săptămânii (fapte 2:1; cf. Lev. 23:15, 16). Primii ucenici se adunau în prima zi a săptămânii, pentru a frânge pâine, vestind moartea Domnului (Fapte 20:7). Este ziua rânduită de Dumnezeu în care creştinii să pună deoparte fondurile pentru lucrarea Domnului (1 Cor. 16:1, 2).

Ziua de Sabat sau ziua a şaptea venea la sfârşitul unei săptămâni de trudă. Dar Ziua Domnului sau duminică este începutul unei săptămâni, cu odihna pe care o conferă cunoaşterea faptului că lucrarea de ispăşire s-a încheiat. Sabatul comemora prima creaţie; Ziua Domnului este legată de noua creaţie. Ziua de Sabat era ziua responsabilităţii; Ziua Domnului este o zi de privilegiu.

Creştinii nu „ţin" ziua Domnului ca mijloc prin care să-şi dobândească mântuirea sau să realizeze sfinţenia, nici nu o fac de teamă să nu fie pedepsiţi. Ei acordă acestei zile un statut aparte, din pricina iubirii şi devotamentului lor pentru Cel care S-a dat pe Sine pentru ei. Întrucât suntem eliberaţi de treburile de zi cu zi ale lumii acesteia în ziua de duminică, noi o putem rezerva în mod special pentru închinare şi slujirea lui Cristos.

Nu este corect să spunem că Sabatul a fost transformat în Ziua Domnului. Sabatul este sâmbăta, pe când Ziua Domnului este ziua de duminică. Sabatul a fost o umbră, în vreme ce substanţa este Cristos (Coloseni 2:16, 17). Învierea lui Cristos a marcat un nou început iar Ziua Domnului semnifică acel început.

Ca iudeu credincios, trăind sub lege, Isus a ţinut Sabatul (în ciuda acuzaţiilor formulate de farisei că El nu ar fi făcut acest lucru). Ca Domn al Sabatului, El l-a eliberat de sub regulile şi regulamentele false cu care fusese împovărat. ‡

E. Isus vindecă în ziua de Sabat (12:9-14)

12:9 Ieşind din lanurile de grâu, Isus Se duce în sinagogă. Luca ne spune că cărturarii şi fariseii îl urmăreau să vadă ce pâră să aducă împotriva Lui (Luca 6:6, 7).

12:10 În sinagogă era un om cu mâna uscată — mărturie fără cuvinte a neputinţei fariseilor de a-l ajuta. Până în acest moment ei îl trataseră pe omul respectiv cu răceală şi indiferenţă. Dar deodată el devine valoros în ochii lor, ca mijloc prin care să-L prindă în cursă pe Isus. Ei ştiau că Mântuitorul era întotdeauna dispus să aline suferinţa umană. Prin urmare, dacă-l va vindeca în ziua de Sabat, ei îl vor prinde cu o faptă pasibilă de pedeapsă — gândeau ei. Şi astfel au început printr-o întrebare lipsită de sens: „E drept să vindeci în ziua de Sabat?"

12:11 Mântuitorul le-a răspuns punându-le şi El întrebarea dacă ei ar fi dispuşi să scoată o oaie din fântână în ziua de Sabat. Desigur că ar scoate-o! Dar de ce? Poate pretextul pe care l-ar invoca ar fi că aceasta trebuie considerată o faptă de milostenie — însă un alt considerent ar fi faptul că oaia valora bani or, ei nu ar dori să sufere o pierdere financiară, nici măcar în ziua de Sabat.

12:13, 14 După ce i-a prins pe liderii iudeilor în capcana propriei lor lăcomii, Isus l-a vindecat pe omul cu mâna uscată. Spunându-i omului să-şi întindă mâna, a apelat la credinţă şi la voinţa umană. Ascultarea a fost apoi răsplătită cu vindecare. Mâna a fost refăcută, devenind ca cealaltă, prin acţiunea miraculoasă a Minunatului Creator. Te-ai fi aşteptat ca fariseii să se bucure că omul pe care ei n-au avut nici puterea, nici înclinaţia de a-l vindeca a fost tămăduit. Mai degrabă însă ei s-au mâniat pe Isus şi au uneltit cum să-L ucidă. Dacă ei ar fi avut o mână uscată, s-ar fi bucurat să fie vindecată în oricare zi a săptămânii.

F. Vindecarea pentru toţi (12:15-21)

12:15, 16 Cunoscând gândurile vrăjmaşilor Lui, Isus S-a retras. Dar oriunde mergea, mulţimile veneau după El. Şi oriunde se adunau bolnavii, El îi vindeca pe toţi. Dar le-a poruncit să nu spună la nimeni despre vindecările Sale miraculoase, nu pentru că ar fi dorit să Se protejeze pe El însuşi, ci pentru a evita mişcarea lipsită de profunzime a oamenilor de a încerca să facă din El eroul popular al unei revoluţii populare. El trebuia să Se ţină de programul divin. Revoluţia Lui

avea să survină, dar nu prin vărsare de sânge roman, ci prin vărsarea propriului Său sânge.

12:17, 18 Lucrarea Sa plină de har se făcea ca împlinire a profeţiei de la Isaia 41:9 şi 42:1-4. Profetul Îl văzuse cu mult timp înainte pe Mesia ca un Cuceritor. El Îl înfăţişează pe Isus ca Robul pe care L-a ales Iehova, Preaiubitul, în care îşi găseşte plăcerea sufletul lui Dumnezeu. Dumnezeu avea să pună Duhul Lui asupra Sa — o profeţie împlinită la botezul lui Isus. Iar lucrarea Sa avea să depăşească graniţele Israelului. El avea să vestească Neamurilor dreptatea. Această notă de la sfârşit devine tot mai dominantă, pe măsură ce creşte refuzul Israelului.

12:19 Isaia a mai prezis că Mesia nu se va certa şi nu-Şi va ridica glasul pe uliţe. Cu alte cuvinte, El nu va fi un politician abil, cu capacitatea de a incita masele. McClain scrie, în acest sens:

> Regele, care este «robul» lui Dumnezeu, nu îşi va ocupa locul ce I se cuvine, de eminenţă, prin vreunul din mijloacele obişnuite, de forţă carnală sau demagogie politică — după cum nu va apela la forţele supranaturale, ce-I stau la îndemână.[22]

12:20 El nu va frânge trestia ruptă şi nici nu va stinge fitilul care fumegă. Nu va călca în picioare drepturilor celor deposedaţi sau lipsiţi de privilegii, pentru a-Şi atinge scopurile. Ci va încuraja şi întări pe cei cu inima zdrobită, pe cei asupriţi. Până şi o simplă scânteie de credinţă o va face să crească, până va deveni o flacără. Lucrarea Sa va continua până când va face să biruie dreptatea. Grija Sa smerită şi plină de iubire pentru alţii nu va fi stinsă de ura şi ingratitudinea oamenilor.

12:21 Şi Neamurile vor nădăjdui în Numele Lui. În Isaia această expresie sună astfel: „Şi ţinuturile de pe coastă vor aştepta Legea Sa" — dar sensul e acelaşi. Ţinuturile de pe coastă se referă la naţiunile neevreieşti, la Neamuri. Ele sunt prezentate aici ca aşteptând domnia Sa, pentru ca să-I fie supuşi loiali. Kleeist şi Lilly aduc elogii acestui citat din profeţia lui Isaia, în următorii termeni:

> ...unul din giuvaierurile de mare preţ ale Evangheliei, o imagine de rară frumuseţe, a lui Cristos... Isaia înfăţişează uniunea dintre Cristos şi Tatăl, misiunea Lui de a instrui naţiunile, tandreţea cu care se ocupă de omenirea suferindă, şi apoi victoria Sa finală: căci nu există nici o speranţă pentru lume, decât în Numele Său. Cristos — Mântuitorul lumii — nu un limbaj arid, scolastic, ci o expresie vie, plină de savoarea orientală.[23]

G. Păcatul de neiertat (12:22-32)

12:22-24 Când Isus a vindecat un demoniac orb şi mut, oamenii de rând au început să se gândească serios la faptul că El ar putea fi Fiul lui David, Mesia lui Israel. Acest lucru a atras însă furia fariseilor. Neputând suferi nici o sugestie de simpatie pentru Isus, ei au explodat, acuzându-L pe Isus că ar fi săvârşit minunea prin puterea lui Beelzebub, domnul dracilor. Această groaznică învinuire constituie prima oară când ei Îl acuză pe Domnul Isus că ar acţiona animat de puterea demonilor.

12:25, 26 Isus, citindu-le gândurile, S-a grăbit să le demaşte nechibzuinţa. El a scos în evidenţă că nici o împărăţie, oraş sau casă care este dezbinată împotriva ei însăşi nu va putea dăinui. Dacă ar fi adevărat că El scoate afară demonii prin puterea Satanei, atunci ar însemna că Satana acţionează împotriva lui însuşi. Or, asta ar fi absurd!

12:27 Domnul nostru a avut încă un răspuns devastator la adresa fariserilor. Unii din asociaţii lor iudaici, cunoscuţi ca exorcişti, pretindeau că posedă puterea de a scoate afară demoni. Isus nici nu a recunoscut, nici nu a negat pretenţia lor, ci s-a folosit de ea pentru a scoate în evidenţă că dacă El scoate demonii prin puterea lui Beelzebub, atunci fiii fariseilor (adică aceşti exorcişti) procedează la fel. Fariseii nu ar fi recunoscut acest lucru, nici în ruptul capului. Însă ei nu au putut infirma logica argumentului. Proprii lor asociaţi îi vor condamna pentru faptul de a fi sugerat că făceau exorcizarea în calitate de agenţi ai Satanei. Iată ce spune Scofield în această privinţă:

> Fariseii nu suportau să fie acuzaţi că ei sau fiii lor ar acţiona prin puterea Satanei, dar plecând de la poziţia pe care au adoptat-o, că Cristos ar scoate demonii prin puterea lui Beelzebub, s-au făcut pasibili de a fi învinuiţi de inconsecvenţă, de proprii lor fii. Căci dacă puterea de a scoate demoni este satanică, atunci urmează că oricine exercită acea putere este în colaborare cu sursa acelei puteri.[24]

Ei nu erau deloc logici, când atribuiau efecte similare unor cauze diferite.

12:28 Desigur, adevărul era că Isus scotea demonii prin puterea Duhului lui

Dumnezeu. Întreaga Sa viaţă de Om pe acest pământ a fost trăită prin puterea Duhului Sfânt. El a fost Mesia cel plin de Duhul, despre care profeţise Isaia (Isa. 11:2; 42:1; 61:1-3). De aceea, El le-a spus fariserilor: **„...dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăţia lui Dumnezeu a venit peste voi."** Acest enunţ trebuie să fi constituit o lovitură zdrobitoare pentru ei, care se mândreau cu cunoştinţele lor teologice. Totuşi, împărăţia lui Dumnezeu a venit peste ei, deoarece Regele era în mijlocul lor iar ei nici măcar nu şi-au dat seama de acest lucru! Erau total inconştienţi că El se afla acolo!

12:29 Departe de a colabora cu Satan, Domnul Isus era, în realitate, învingătorul Satanei. Lucrul acesta îl ilustrează Domnul prin istoria omului puternic. Omul puternic este Satana. Casa lui este sfera în care are el putere. Gospodăria (sau bunurile lui) sunt demonii săi. În realitate, legarea Satanei are loc în mai multe faze. Ea a început în timpul lucrării publice a lui Isus. Apoi legarea Satanei a fost decisiv garantată prin moartea şi învierea lui Cristos. Iar apoi, în timpul domniei de o mie de ani a Regelui, ea va avea un caracter mult mai tangibil (Apo. 20:2). În momentul de faţă, diavolul nu pare să fie legat. El continuă să exercite o putere considerabilă. Dar soarta lui e pecetluită iar timpul care i-a mai rămas e foarte scurt.

12:30 Apoi Isus a zis: **„Cine nu este cu Mine este împotriva Mea şi cine nu strânge cu Mine risipeşte."** Prin atitudinea lor blasfemiatoare, fariseii au demonstrat că nu erau cu Domnul. Atunci înseamnă că erau împotriva Lui. Refuzând să culeagă cu El, ei nu făceau altceva decât să risipească grânele. Ei Îl acuzaseră pe Isus că scoate demonii prin puterea Satanei, când, de fapt, ei înşişi erau robii Satanei, căutând să zădărnicească lucrarea lui Dumnezeu.

La Marcu 9:40 Isus a spus: „Cine nu este împotriva noastră este pentru noi." Această afirmaţie pare să răstoarne cuvintele Domnului de la Matei 12:30. Dar dificultatea e rezolvată atunci când observăm că la Matei se pune problema mântuirii. Un om va fi ori pentru Cristos, ori împotriva Lui. Nu există teren neutru. La Marcu însă subiectul este *slujirea*. Între ucenicii lui Isus există deosebiri uriaşe — ei provin din diverse biserici locale, folosesc metode diferite de lucru şi reflectă diverse nuanţe de interpretare teologică. Dar aici se stabileşte regula potrivit căreia dacă cineva nu este împotriva Domnului, este de partea Lui, fiind demn de respect.

12:31, 32 Aceste versete marchează o criză în raporturile lui Cristos cu liderii Israelului. El îi acuză de a fi comis păcatul de neiertat: hula împotriva Duhului Sfânt, adică susţinând că Isus ar fi săvârşit minunile Sale prin puterea Satanei, când, în realitate, El le-a înfăptuit prin puterea Duhului Sfânt. În realitate, ei Îl numeau pe Duhul Sfânt Beelzebub, domnul dracilor.

Există iertare pentru alte forme de păcat şi hulă (blasfemie). Cineva putea chiar vorbi împotriva Fiului Omului, şi totuşi să fie iertat. Dar a-L huli (sau blasfemia) pe Duhul Sfânt este un păcat pentru care nu există iertare, nici în veacul acesta, nici în veacul viitor, al mileniului. Prin „veacul acesta" Isus s-a referit la zilele lucrării Sale publice pe acest pământ. Există temeiuri să ne îndoim că acest păcat de neiertat ar putea fi comis astăzi, deoarece acum El nu e prezent cu trupul şi nu săvârşeşte minuni în acelaşi fel.

Păcatul de neiertat nu este totuna cu respingerea Evangheliei. S-ar putea ca un om să-L respingă pe Mântuitorul ani de zile, şi apoi să se pocăiască, să creadă şi să fie mântuit. (Desigur, dacă moare în necredinţă, rămâne neiertat.) Tot aşa, păcatul de neiertat nu este totuna cu aşa-numita cădere sau alunecare de la credinţă. S-ar putea ca un credincios să se îndepărteze de Domnul, dar până la urmă să fie readus la părtăşia cu Dumnezeu şi cu copiii Lui.

Mulţi oameni se tem ca nu cumva să fi comis păcatul de neiertat. Chiar dacă acest păcat ar putea fi comis în zilele noastre, faptul că o persoană este îngrijorată e, în sine, o dovadă că nu e vinovată de acest păcat. Cei care au comis acest păcat erau împietriţi şi neînduplecaţi în opoziţia lor faţă de Cristos. Ei nu se jenau deloc să-L insulte pe Duhul Sfânt şi nu şovăiau să unelteasca omorârea Fiului lui Dumnezeu. Ei nu dădeau nici un semn de remuşcare sau pocăinţă.

H. Un pom se cunoaşte după roadele sale (12:33-37)

(12:33) Chiar şi fariseii trebuia să fi recunoscut că Domnul săvârşise o faptă bună, scoţând afară demonii. Dar ei L-au acuzat că ar fi rău. Aici Domnul le demască inconsecvenţa, spunând, de fapt: „Hotărâţi-vă! Dacă un pom este bun, şi roadele sale vor fi bune şi vice versa!" Roadele reflectă calitatea pomului care le-a produs. Roada

lucrării Sale fusese bună. El vindecase bolnavii, orbii, surzii şi muţii, scosese demonii şi înviase morţii. Oare un pom stricat ar fi putut produce asemenea roade? Nicidecum! Atunci de ce au refuzat ei cu atâta încăpăţânare să-L recunoască?

12:34, 35 Motivul a fost faptul că erau pui de năpârci. Răutatea manifestată de ei împotriva Fiului Omului, pusă în evidenţă de cuvintele lor pline de venin, a constituit revărsarea răului din inimile lor rele.[25] O inimă plină de bunătate se va evidenţia prin cuvintele pline de har şi neprihănire. O inimă rea, în schimb, se va exprima prin blasfemii, amărăciune şi injurii.

12:36 Isus i-a avertizat solemn pe ei (şi pe noi) că oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit. Întrucât cuvintele pe care le-au rostit constituie barometrul cel mai fidel al caracterului vieţii lor, ele vor forma baza condamnării sau achitării. Prin urmare, ce groaznică va fi osânda fariseilor, pentru cuvintele pline de dispreţ şi răutate pe care le-au rostit împotriva Fiului lui Dumnezeu!

12:37 „Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină şi din cuvintele tale vei fi osândit". În cazul credincioşilor, pedeapsa pentru uşurătatea în vorbire a fost plătită prin moartea lui Cristos. Totuşi, cuvintele noastre neatente, păcatul nemărturisit şi neiertat, vor duce la pierderea răsplăţii, la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

I. Semnul profetului Iona (12:38-42)

12:38 În pofida tuturor minunilor pe care le-a săvârşit Isus, cărturarii şi fariseii s-au încumetat să-I ceară un semn, lăsând să se înţeleagă că *ar crede* dacă le-ar putea dovedi că este Mesia! Dar făţărnicia lor era cusută cu aţă albă. Dacă n-au crezut ei ca urmare a atâtor minuni câte săvârşise El deja, ce i-ar fi făcut să se lase convinşi prin încă o minune? Atitudinea care cere semne miraculoase, ca o condiţie a credinţei, nu-I este plăcută lui Dumnezeu. După cum i-a spus Isus lui Toma: „Binecuvântaţi sunt cei ce n-au văzut şi totuşi au crezut!" (Ioan 20:29). În economia lui Dumnezeu, văzul urmează credinţei.

12:39 Domnul li s-a adresat, numindu-i **o generaţie rea şi adulteră.** Rea pentru că erau orbi care nu voiau să-L vadă pe Mesia al lor, şi adulteri pentru că erau necredincioşi duhovniceşte Dumnezeului lor. Creatorul şi Dumnezeul lor, o Persoană unică, întrunind în El atât Dumnezeirea perfectă, cât şi natura umană perfectă, se afla chiar în mijlocul lor, vorbindu-le, şi totuşi ei îndrăzneau să-I ceară un semn!

12:40 El le-a spus, pe scurt, că nici un semn nu li se va da, în afară de semnul profetului Iona — o referire la propria Sa moarte, îngropare şi înviere. Experienţa lui Iona, care a fost salvat de peşte şi apoi depus pe uscat (Iona 1:17; 2:10) prefigurează patimile Domnului şi învierea Sa. Învierea Sa din morţi avea să fie semnul final, culminant al lucrării Sale pentru naţiunea Israel.

După cum Iona a stat trei zile şi trei nopţi în pântecele chitului, tot aşa Domnul a prezis că va sta trei zile şi trei nopţi în inima pământului. Aici se ridică o problemă. Dacă, aşa cum se crede, Isus a fost îngropat în după amiaza zilei de vineri şi a înviat duminică dimineaţă, cum de se afirmă că a stat trei zile şi trei nopţi în mormânt? Răspunsul e că în modul iudaic de a socoti timpul, orice parte a zilei sau a nopţii contează cât ziua sau noaptea unei perioade complete. Sau, cum spune zicala evreiască: „O zi şi o noapte echivalează cu o *onah* iar o parte din *onah* este ca întregul."

12:41 Isus a descris vinovăţia conducătorilor iudei prin recurgerea la două contraste. Mai întâi, Neamurile din Ninive erau mult mai puţin privilegiate, şi totuşi când acestea au auzit propovăduirea lui Iona, s-au pocăit cu căinţă adâncă. Locuitorii din Ninive se vor scula la judecată, condamnându-i pe oamenii din vremea lui Isus, pentru că nu L-au primit pe Cel care este mai mare decât Iona: pe însuşi Fiul întrupat al lui Dumnezeu.

12:42 În al doilea rând, regina din Şeba, cea dintre Neamuri, iarăşi lipsită de privilegiile acordate iudeilor, a venit din sud, cu mare cheltuială şi efort, ca să aibă o întrevedere cu Solomon. Iudeii din vremea lui Isus nu aveau nevoie să călătorească pentru ca să-L vadă pe Isus, deoarece El însuşi Se deplasase din cer, coborându-Se la starea lor umilă, pentru a le fi Regele-Mesia. Şi totuşi ei n-au găsit loc în inima lor pentru El, care era infinit mai mare decât Solomon. O regină dintre Neamuri îi va condamna la judecată pentru o nepăsare atât de condamnabilă şi nejustificată.

În capitolul acesta Domnul nostru a fost prezentat ca fiind mai mare decât *templul* (v. 6); mai mare decât *Iona* (v. 41) şi mai mare decât *Solomon* (v. 42). El este „mai mare decât cel mai mare şi cu mult mai bun decât cel mai bun."

J. Revenirea duhului necurat (12:43, 44)

12:43, 44 Acum Isus redă, sub formă de parabole, un rezumat al trecutului, prezentului şi viitorului Israelului necredincios. Omul reprezintă poporul Israel iar duhul necurat idolatria care a caracterizat această naţiune încă din perioada când era sub robia egiptenilor şi până la captivitatea babiloneană (care a lecuit, pentru o vreme, Israelul de idolatria sa). Se părea că duhul necurat a ieşit din omul respectiv. De la sfârşitul captivităţii babiloniene şi până în ziua de azi, poporul iudeu nu s-a mai închinat la idoli. Iudeii sunt ca o casă goală, măturată şi împodobită.

Cu peste o mie nouă sute de ani în urmă, Mântuitorul a cerut să fie primit în această casă goală, al cărei Locatar de drept era El, Stăpânul casei, dar poporul a refuzat cu încăpăţânare să-L primească înăuntru. Deşi israeliţii nu se mai închinau la idoli, ei nu voiau nici să se închine Dumnezeului adevărat.

Casa goală denotă vidul spiritual — o condiţie periculoasă, aşa cum se va vedea din cele ce urmează. Reforma nu este de ajuns. Trebuie să existe o acceptare pozitivă a Mântuitorului.

12:45 În zilele viitoare, duhul de idolatrie se va decide să se întoarcă în această casă, însoţit de şapte duhuri mai rele decât el. Întrucât numărul şapte este cifra perfecţiunii sau a completeţii, lucrul acesta se referă probabil la idolatrie în forma ei deplin dezvoltată. Imaginea aceasta ne duce la vremea Marii Strâmtorări, când naţiunea apostată se va închina lui Antichrist. A se pleca înaintea omului păcatului şi a i se închina lui, ca şi când ar fi Dumnezeu, este o formă mult mai groaznică de idolatrie decât cele de care s-a făcut vinovată naţiunea Israel în trecut. Şi astfel **starea din urmă a omului acestuia** devine **mai rea decât cea dintâi.** Israelul necredincios va suferi judecata groaznică a Marii Strâmtorări şi suferinţele prin care vor trece evreii vor depăşi cu mult tot ce au suferit în timpul captivităţii babiloniene. Acea parte a naţiunii care s-a făcut vinovată de idolatrie va fi cu totul nimicită la a Doua Venire a lui Cristos.

„Tocmai aşa se va întâmpla şi cu această generaţie rea." Aceeaşi popor apostat, care L-a respins pe Cristosul şi Dumnezeul lui la prima Sa venire, va suferi groaznica judecată la a doua Sa venire.

K. Mama şi fraţii lui Isus (12:46-50)

Aceste versete descriu un incident aparent comun în care membri ai familiei Sale vin să stea de vorbă cu El. Dar de ce au venit? Marcu ne oferă un posibil răspuns. Unii dintre prietenii lui Isus credeau că El şi-ar fi pierdut minţile (Marcu 3:21, 31-35). Astfel, s-ar putea ca familia Lui să fi venit cu scopul de a-L aduce acasă, pentru a nu se face vâlvă în jurul Lui (vezi şi Ioan 7:5). Când I s-a spus că mama şi fraţii Lui sunt afară şi că doresc să vorbească cu El, Domnul a răspuns însă cu întrebare, zicând: „Cine este mama Mea şi cine sunt fraţii Mei?" Apoi, arătând cu degetul spre ucenici, a spus: „Oricine face voia Tatălui Meu din cer este fratele meu şi sora mea."

Acest enunţ uluitor este încărcat de semnificaţii spirituale. El marchează un punct de cotitură în relaţiile lui Isus cu Israelul. Maria şi fiii ei reprezentau naţiunea Israel, rudele de sânge ale lui Isus. Dar, după cum reieşea tot mai clar, propriul Său popor nu-L dorea. În loc să se plece în faţa lui Mesia al lor, fariseii L-au acuzat că ar fi stăpânit de Satan!

Prin urmare, acum Isus anunţă o nouă ordine a lucrurilor. De aici încolo, legăturile Sale cu Israelul nu vor mai constitui factorul determinant în lucrarea Sa. Deşi inima Lui plină de compasiune avea să-i roage în continuare pe compatrioţii Săi după sânge să-L accepte, este însă limpede că în acest punct din capitolul 12 întâlnim momentul rupturii cu poporul Israel. Nu mai este nici o îndoială care va fi urmarea. Întrucât Israelul nu-L vrea, El se va îndrepta către cei care Îl vor. Relaţia de sânge va fi înlocuită cu consideraţii spirituale. Ascultarea de Dumnezeu îi va aduce pe bărbaţi şi femei — fie că sunt iudei, fie că nu sunt — într-o relaţie vitală cu El.

Înainte de a părăsi acest incident, trebuie să menţionăm două puncte în legătură cu mama lui Isus. Mai întâi, este evident că Maria nu a ocupat vreun loc deosebit sau privilegiat în ce priveşte accesul ei în prezenţa Sa.

În al doilea rând, faptul că se vorbeşte de fraţii lui Isus dă o lovitură fatală învăţăturii propagate şi astăzi, potrivit căreia Maria ar fi rămas fecioară. Implicaţia care se desprinde de aici este clară: că ei erau realmente fiii Mariei şi, prin urmare, fraţi vitregi ai Domnului. Această concepţie este întărită de alte texte din Scriptură cum ar fi cele de la Psalmi 69:8; Matei 13:55; Marcu 3:31, 32; 6:3; Ioan 7:3, 5; Fap. 1:14; 1 Corinteni 9:5; Galateni 1:19.

VIII REGELE ANUNŢĂ O NOUĂ FORMĂ, INTERIMARĂ, A ÎMPĂRĂŢIEI, DATORITĂ RESPINGERII DIN PARTEA ISRAELULUI (Capitolul 13)

Parabolele împărăţiei

Am ajuns în punctul de criză din cadrul Evangheliei după Matei. Domnul arată că relaţiile pământeşti vor fi înlocuite acum cu legături spirituale, că de aici încolo nu se mai pune problema să te naşti evreu, ci să asculţi de Dumnezeu, Tatăl. Respingându-L pe Rege, cărturarii şi Fariseii au respins în mod necesar şi împărăţia. Acum, prin intermediul unei serii de parabole, Domnul Isus face o trecere în revistă prealabilă a noii forme pe care o va îmbrăca împărăţia în timpul perioadei dintre respingerea Sa şi data când, în cele din urmă, El se va arăta ca Rege al regilor şi Domn al domnilor. Şase din aceste parabole încep cu cuvintele: „Împărăţia cerurilor se aseamănă cu..."

Pentru a putea vedea aceste parabole în perspectiva lor corectă, să facem o scurtă trecere în revistă a împărăţiei, aşa cum am discutat-o în capitolul 3. Împărăţia cerurilor este acea sferă în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. Ea are două aspecte: (1) *mărturisirea exterioară*, în care sunt cuprinşi toţi cei care susţin că recunosc domnia lui Dumnezeu; şi (2) *realitatea interioară*, în care sunt cuprinşi numai cei care intră în împărăţie prin convertire. Împărăţia se prezintă în cinci faze: (1) faza Vechiului Testament, în care ea a fost profeţită; (2) faza în care împărăţia a fost „aproape" sau prezentă în Persoana Regelui; (3) faza interimară, în care sunt cuprinşi cei de pe pământ care mărturisesc că sunt supuşii Lui, în timpul care a urmat după respingerea Sa şi întoarcerea Sa la cer; (4) manifestarea (arătarea) împărăţiei în timpul Mileniului (Miei de ani); şi (5) împărăţia finală, veşnică. Orice trimitere din Biblie la împărăţie se integrează într-una din aceste faze. Capitolul 13 discută faza a treia, interimară. În timpul acestei faze, împărăţia — în realitatea ei lăuntrică (adevăraţii credincioşi) — este alcătuită, de la Rusalii până la Răpire, din aceleaşi persoane care compun Biserica. Aceasta este singura identificare a împărăţiei cu biserica, căci în alte cazuri ele sunt două entităţi separate.

Având în vedere acest fond al problemei, să analizăm acum parabolele:

A. Parabola semănătorului (13:1-9)

13:1 Isus a ieşit din casa unde vindecase demoniacul **şi şedea lângă marea** Galileii. Mulţi învăţaţi ai Bibliei văd în această casă o imagine a naţiunii Israel şi a mării, adică a Neamurilor. Astfel, ieşirea Domnului din casă simbolizează ruptura cu Israelul; în timpul acestei faze interimare, împărăţia va fi vestită naţiunilor.

13:2 Şi, în timp ce se adunau mulţimi mari de oameni pe malul mării, El s-a urcat într-o corabie şi a început să-i înveţe pe oameni, prin intermediul parabolelor. O parabolă sau o pildă este o istorie care are la bază o învăţătură spirituală sau morală, ce devine aparentă pe parcursul ei. Cele şapte parabole care urmează ne spun cum va fi împărăţia în perioada de la prima Sa venire până la a doua Sa venire.

Primele patru parabole au fost adresate mulţimii. Ultimele trei au fost adresate doar ucenicilor. Domnul le-a explicat ucenicilor sensul primelor două parabole şi respectiv celei de-a şaptea, lăsându-ne, pe ucenici şi pe noi, să le interpretăm pe celelalte, ajutându-ne de cheile pe care El ni le-a pus deja la dispoziţie.

13:3 Prima parabolă se referă la un semănător, care a ieşit să semene sămânţa, în patru feluri de soluri diferite. Cum era de aşteptat, şi rezultatele au fost de patru feluri.

13:4-8

SOLUL:	REZULTATELE:
1. Pe cărare (adică sol bătătorit)	1. Seminţele au fost mâncate de păsări.
2. Un strat subţire de sol, având dedesubt un strat de rocă	2. Seminţele au încolţit repede, dau nu au prins rădăcini. Fiind arse de dogoarea soarelui, s-au uscat.
3. Solul infestat de spini.	3. Seminţele au încolţit, dar n-au putut să se dezvolte, din pricina spinilor.
4. Pământ bun.	4. Seminţele au încolţit, au crescut şi au dat roadă. Un grăunte a dat o sută, altul şaizeci, altul treizeci.

13:9 Isus a încheiat parabola cu un sfat enigmatic: **„Cine are urechi de auzit să audă!"** în cadrul parabolei, El a transmis mulţimii un mesaj important iar ucenicilor un alt mesaj. Nimănui nu trebuie să-i scape

semnificaţia cuvintelor Sale.

Întrucât Domnul însuşi este Cel care interpretează pilda, în versetele 18-23, ne vom stăpâni curiozitatea până când vom ajunge la acel paragraf.

B. Scopul parabolelor (13:10-17)

13:10 Ucenicii erau miraţi de faptul că Domnul le vorbeşte oamenilor în acest limbaj voalat al parabolelor. Prin urmare, L-au rugat să le explice metoda folosită.

13:11 În răspunsul Său, Isus a făcut distincţie între mulţimea necredincioasă şi ucenicii credincioşi. Mulţimea, care era un segment reprezentativ al societăţii iudaice, în mod evident L-a respins pe Domnul, cu toate că această respingere nu s-a maturizat decât la cruce. Mulţimii nu i se va permite să cunoască tainele împărăţiei cerurilor, pe când adevăraţilor Săi adepţi li se va înlesni înţelegerea ei.

O taină în Noul Testament este un fapt nedezvăluit până atunci oamenilor, pe care aceştia nu l-ar putea cunoaşte decât prin revelaţia divină, care le este dăruită acum. Tainele împărăţiei fuseseră până în acest punct adevăruri necunoscute, privitoare la împărăţie în forma ei interimară. Însuşi faptul că împărăţia urma să aibă o fază interimară fusese o taină până acum. Parabolele descriu câteva din trăsăturile împărăţiei în perioada cât va lipsi Regele. De aceea unii au numit această fază drept „forma tainică a împărăţiei" — prin asta înţelegându-se nu că ar mai fi învăluită în mister, ci, pur şi simplu, că până în acest punct al istoriei nu fusese cunoscută.

13:12 Poate ni s-ar părea o acţiune arbitrară faptul că aceste taine nu au fost explicate mulţimii, dar au fost revelate ucenicilor. Dar Domnul ne oferă motivaţia acestei acţiuni: **„Căci celui ce are i se va mai da, şi va avea de prisos; iar de la cel ce n-are se va lua chiar şi ce are."** Ucenicii aveau credinţă în Domnul Isus; de aceea, ei vor primi capacitate pentru credinţă sporită. Ei primiseră lumina, iar acum urmează să primească şi mai multă lumină. Pe de altă parte, poporul Israel respinsese Lumina lumii şi, ca atare, nu numai că nu vor mai primi altă lumină, dar li se va lua până şi lumina pe care o mai aveau. A respinge lumina înseamnă a te priva de lumină.

13:13 Matthew Henry compară parabolele cu stâlpul de nor şi de foc ce au luminat poporul Israel, în vreme ce pe egipteni acelaşi stâlp i-a pus în încurcătură. Înţelesul parabolelor avea să fie descoperit celor care erau sincer interesaţi, aceste parabole dovedindu-se, în schimb, „doar o sursă de iritaţie pentru cei care erau ostili faţă de Isus."

Aşadar, nu era vorba de un capriciu al Domnului, ci, pur şi simplu, de urmarea practică a unui principiu care e întreţesut în orice sferă a vieţii: orbirea intenţionată este urmată de o orbire judiciară (cine refuză să vadă va ajunge să nu mai poată vedea, chiar atunci când va voi să vadă). De aceea le-a vorbit El mulţimilor în pilde. H.C. Woodring s-a exprimat astfel, în această privinţă: „Pentru că ei nu iubeau adevărul, nu aveau să primească nici lumina adevărului."[26] Ei pretindeau că văd, că sunt la curent cu adevărul divin, dar Adevărul încarnat stătea înaintea lor iar ei refuzau cu încăpăţânare să-L vadă. Ei pretindeau că aud Cuvântul lui Dumnezeu, dar, în realitate, însuşi Cuvântul viu al lui Dumnezeu stătea în mijlocul lor iar ei refuzatu să asculte de El. Ei nu voiau să priceapă faptul minunat al întrupării. Ca atare, le-a fost retrasă însăşi capacitatea de a înţelege.

13:14, 15 Ei constituiau împlinirea profeţiei de la Isaia 6:9, 10. Inima poporului Israel se împietrise iar urechile lor nu mai auzeau glasul lui Dumnezeu. Ei refuzau în mod intenţionat să vadă cu ochii lor. Ei ştiau că dacă ar fi văzut, ar fi auzit şi s-ar fi pocăit, Dumnezeu i-ar fi vindecat. Dar, în nevoia loc acută şi boala care i-a cuprins, ei au refuzat ajutorul Său. Prin urmare, pedeapsa lor a constat în a auzi fără să înţeleagă şi în a vedea fără să priceapă.

13:16, 17 Ucenicii erau extraordinar de privilegiaţi, întrucât ei vedeau ceea ce nici unii nu mai văzuseră. Profeţii şi oamenii neprihăniţi din Vechiul Testament ar fi dorit nespus de mult să trăiască în această perioadă, când a venit Mesia, dar dorinţa nu le-a fost împlinită. Ucenicii se bucurau însă de harul de a trăi în acest punct crucial din istorie, când Îl vedeau pe Mesia, asistau la minunile Sale şi auzeau învăţăturile de o neasemuită frumuseţe şi înţelepciune care se revărsau de pe buzele Sale.

C. Explicaţia parabolei semănătorului (13:18-23)

13:18 După ce a explicat de ce a recurs la parabole, Domnul începe acum să expună parabola celor patru soluri. El nu-l identifică pe semănător, dar noi putem fi siguri că se referă la Domnul Însuşi (vezi versetul 37) sau la cei care propovăduiesc mesajul împă-

rației (v. 19). Solurile îi reprezintă pe cei care aud mesajul.

13:19 Cărarea bătătorită se referă la oamenii care refuză să primească mesajul. Ei aud evanghelia dar nu o înțeleg — nu pentru că nu au capacitatea de a o înțelege, ci pentru că nu vor! Păsările îl reprezintă pe Satana. El fură sămânța din inimile acestor ascultători. El le dă concursul, pentru ca ei să persiste în această stare aridă și neroditoare pe care și-au ales-o singuri. Fariseii erau ascultători din această categorie, a solului bătătorit.

13:20, 21 Când Isus S-a referit la solul pietros, El a avut în vedere un strat subțire de pământ, care acoperea o pantă muntoasă formată din rocă. Această imagine îi înfățișează pe cei care aud cuvântul și răspund cu bucurie. La început, semănătorul ar putea avea motive să se bucure că propovăduirea sa a avut atâta succes. Curând însă el descoperă realitatea mai profundă, conform căreia nu este bine când mesajul e primit cu zâmbete și urale. Mai întâi trebuie să existe o stare de convingere de păcat, de remușcare și pocăință. Mult mai promițătoare este imaginea unei persoane doritoare de mântuire care se îndreaptă cu lacrimi în ochi spre Calvar, decât aceea a unui om care pășește în față fără grijă, ba chiar cu o anumită exuberanță. Solul puțin adânc rodește o mărturisire foarte superficială, stratul fiind prea subțire pentru ca rădăcinile să se poată înfige adânc în el. Când acea mărturisire de credință este pusă la încercare de dogoarea soarelui strâmtorării și prigoanelor, omul respectiv se decide că nu merită să sufere toate acestea pentru credință și, prin urmare, se leapădă de orice mărturie pe care o dăduse anterior în favoarea lui Cristos.

13:22 Terenul infestat de spini reprezintă o altă clasă a celor care aud cuvântul în manieră superficială. În exterior, ei par să fie supuși autentici ai împărăției, dar, cu timpul, interesul lor este înăbușit de grijile acestei lumi și de plăcerea lor pentru bogății. În viața lor nu mai poate fi găsită nici o roadă pentru Dumnezeu. Lang ilustrează acest adevăr, prin exemplul fiului unui tată iubitor de bani, proprietar al unei întreprinderi uriașe. Fiul acesta auzise în tinerețea sa Cuvântul, dar cu timpul a fost furat de afaceri.

Curând a trebuit să aleagă între a-l fi plăcut Domnului și a-i face tatălui său pe plac. Astfel, spinii erau deja în pământ, când a fost semănată și a germinat sămânța. Grijile acestui veac și înșelăciunea bogățiilor își făceau deja efectul. Deci tânărul s-a conformat dorințelor tatălui său, consacrându-și toate energiile întreprinderii familiei. După un timp, a ajuns șeful conglomeratului și, după ce a atins o vârstă apreciabilă, și-a dat seama că neglijase tot ceea ce ține de cer. Era pe punctul de a se retrage la pensie, când și-a exprimat intenția de a căuta mai cu stăruință lucrurile spirituale. Dar Dumnezeu nu se lasă batjocorit. Omul s-a pensionat și a murit subit, la numai câteva luni de la pensionare. A lăsat o avere de 90 de mii de lire sterline și o viață risipită din punct de vedere spiritual. Spinii înăbușiseră cuvântul, care nu a mai putut rodi.[27]

13:23 Pământul bun îl reprezintă pe credinciosul adevărat. El e receptiv la cuvântul pe care-l aude și-l înțelege, transpunând în viață ceea ce aude, prin ascultare. Deși acești credincioși nu produc cu toții aceeași cantitate de roade, cu toții demonstrează, prin roada lor, că au viață divină. Roada este probabil aici manifestarea caracterului creștin, mai degrabă decât suflete câștigate pentru Cristos. Când apare termenul *roadă* în Noul Testament, în general se referă la roada Duhului (Gal. 5:22, 23).

Care e mesajul pe care trebuia să-l transmită această parabolă mulțimilor? Evident, le avertiza de pericolul de a auzi fără a pune în practică ceea ce ai auzit. De asemenea, parabola avea menirea de a încuraja persoane individuale să primească Cuvântul într-o inimă sinceră, dovedind apoi realitatea care s-a săvârșit în ființa lor prin aducerea de roade pentru Dumnezeu. Cât despre ucenici, parabolele îi pregăteau pe ei și pe adepții din viitor ai lui Isus pentru constatarea tristă pe care o vor face, că numai un număr relativ mic de oameni din cei care vor auzi mesajul vor fi mântuiți cu adevărat. De asemenea, are darul de a-i scuti pe supușii loiali ai lui Cristos de zădărnicia de a crede că toată lumea va fi convertită prin răspândirea evangheliei. Ucenicilor li se atrăgea, de asemenea, atenția în această parabolă cu privire la cei trei mai împotrivitori ai evangheliei: (1) diavolul (păsările — cel rău); (2) firea veche, carnea (soarele dogorâtor — strâmtorările sau prigoanele); și (3) lumea (spinii — grijile acestei lumi și goana după avuții).

În cele din urmă, ucenicilor li se oferă o viziune a recoltei extraordinar de mari pe care o vor culege, din investițiile făcute de ei în personalitatea umană. De treizeci de ori cantitatea însămânțată înseamnă trei mii la

sută, iar de şaizeci de ori cantitatea însămânţată înseamnă un venit de şase mii la sută. Iar de o sută de ori cantitatea însămânţată înseamnă 10 mii la sută din investiţia iniţială. În fapt, nu se pot măsura rezultatele unui singur caz de întoarcere reală la Domnul, de convertire autentică a unui singur suflet. Un învăţător de şcoala duminicală, aproape total necunoscut, a investit în cel care avea să devină vestitul evanghelist şi câştigător de suflete, Dwight L. Moody. La rândul lui, Moody i-a câştigat pe alţii la Cristos. Iar aceştia au câştigat şi ei alte suflete pentru Domnul. Acel învăţător iniţial de la şcoala duminicală a declanşat astfel o reacţie în lanţ, care nu se va sfârşi niciodată.

D. Parabola grâului şi a neghinei (13:24-30)

Parabola de care ne-am ocupat înainte este o ilustraţie vie a faptului că împărăţia cerurilor îi cuprinde atât pe cei care L-au slujit doar de formă pe Rege, cât şi pe ucenicii autentici. Primele trei soluri simbolizează împărăţia în aspectul cuprins de cercul cel mare — mărturisirea exterioară. Al patrulea sol reprezintă împărăţia simbolizată de cercul mic, al celor care au fost convertiţi cu adevărat.

13:24-26 A doua parabolă — cea a grâului şi a neghinei — prezintă, de asemenea, împărăţia în aceste două aspecte. Grâul îi înfăţişează pe credincioşii adevăraţi, iar neghina pe cei credincioşi doar cu gura. Isus aseamănă împărăţia cu un om care a semănat sămânţă bună în ogorul său. Dar pe când dormea omul, a venit duşmanul său şi a semănat neghină printre grâu. Unger arată că cea mai răspândită formă de neghină care se găseşte în lanurile din Ţara Sfântă este aşanumita *bearded darnel* (în româneşte: „sălbăţie" sau „zizanie" (*Lolium temulentum, Lolium perenne*), „o iarbă otrăvitoare, aproape imposibil de depistat în mijlocul grâului, cât cele două plante sunt în faza de fir verde. Dar când dau în spic, ele se pot zări şi despărţi cu uşurinţă."[28]

13:27, 28 Când servitorii au văzut neghina amestecată cu grâul, l-au întrebat pe gospodar cum de s-a întâmplat una ca asta. Gospodarul a recunoscut imediat mâna duşmanului său. Servitorii erau gata să smulgă imediat rădăcinile.

13:29, 30 Dar fermierul le-a ordonat să aştepte până la seceriş. Atunci secerătorii aveau să le separe pe cele două. Grâul avea să fie adunat în hambare iar neghina avea să fie arsă.

De ce a poruncit fermierul această întârziere a separării? În natură, rădăcinile de grâu şi cele de neghină sunt atât de întrepătrunse unele în altele încât e cu neputinţă s-o smulgi pe una din ele fără s-o smulgi şi cealaltă.

Parabola aceasta este explicată de Domnul nostru în versetele 37-43, aşa că ne vom abţine de la alte comentarii până atunci.

E. Parabola seminţei de muştar (13:31, 32)

Apoi, Mântuitorul aseamănă împărăţia cu o sămânţă de muştar, pe care El a numit-o cea mai mică dintre seminţe, adică cea mai mică din experienţa ascultătorilor Săi. Când un om a semănat una din aceste seminţe, aceasta a crescut şi s-a făcut un pom — ceea ce constituie o creştere fenomenală. Planta obişnuită de muştar este mai degrabă ca o tufă, decât un pom. Şi pomul a fost atât de mare încât păsările şi-au făcut cuibul în ramurile lui.

Sămânţa reprezintă începuturile umile ale împărăţiei. La început împărăţia a fost păstrată relativ mică şi curată, ca urmare a persecuţiilor. Dar, când a început să beneficieze de sponsoratul şi protecţia statului, ea a avut o creştere anormal de mare. Apoi au venit păsările şi şi-au făcut cuiburile în ea. Aici se foloseşte acelaşi termen pentru păsări ca în versetul 4. Isus a explicat că păsările îl reprezeintă pe cel rău (v. 19). Împărăţia a devenit cuib pentru Satana şi agenţii lui. Astăzi sub umbrela creştinătăţii se ascund sisteme care îl resping în mod categoric pe Cristos, cum ar fi Unitarianismul, Studenţii creştini (Christian Science), Mormonismul şi Martorii lui Iehova, precum şi Biserica Unificării (Moonies).

Aşadar, aici Domnul i-a avertizat pe ucenici că în timpul absenţei Sale, împărăţia va cunoaşte o creştere fenomenal de mare. Ei nu trebuie să fie amăgiţi, crezând că orice dezvoltare înseamnă neapărat un succes. Ci, mai degrabă, o creştere nesănătoasă. Deşi sămânţa minusculă va deveni un pom anormal de mare, mărimea sa nu va fi spre bine, întrucât pomul respectiv va deveni „un locaş al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate şi urâte" (Apo. 18:2).

F. Parabola aluatului (13:33)

De data aceasta, Domnul Isus compară împărăţia cerurilor cu aluatul pe care o

femeie l-a pus în trei măsuri de făină de grâu, până s-a dospit toată plămădeala. O interpretare foarte răspândită a acestei pilde susţine că făina de grâu este lumea iar aluatul este evanghelia ce va fi vestită în toată lumea, până când toţi vor fi mântuiţi. Dar această concepţie este infirmată de Scriptură, de istorie şi actualele evenimente la care asistăm.

Aluatul este întotdeauna un simbol al răului în Biblie. Când Dumnezeu le-a poruncit membrilor poporului Său că scoată din casele lor aluatul (Ex. 12:15), ei au înţeles că acesta era un lucru rău. Dacă mânca cineva vreun lucru dospit, din prima până în a şaptea zi a Prazniculuí Pâinii Nedospite, urma să fie nimicit din Israel. Isus ne-a prevenit împotriva aluatului fariseilor şi al saducheilor (Mat. 16:6, 12) şi a aluatului lui Irod (Marcu 8:15). La 1 Corinteni 5:6-8, aluatul este definit drept răutate şi rău, iar contextul versetului 9 din Galateni 5 arată că, *acolo* aluatul înseamnă învăţătura falsă. În general, aluatul înseamnă fie o doctrină nefastă, fie o purtare rea.

Aşadar, în această pildă, Domnul ne previne asupra puterii de pătrundere a răului, care lucrează în împărăţia cerurilor. Parabola seminţei de muştar ne arată răul în caracterul extern al împărăţiei. Pilda de faţă ne arată procesul intern de stricăciune care avea să se producă.

Noi credem că în această parabolă făina reprezintă hrana copiilor lui Dumnezeu, aşa cum se găseşte aceasta în Biblie. Aluatul este doctrina nefastă. Femeia este o profeteasă falsă, care propagă învăţături greşite şi îi ademeneşte pe oameni (Apo. 2:20). Oare nu este semnificativ faptul că femeile au fost în istorie întemeietoare ale mai multor culte false? Deşi Biblia le interzice să-i înveţe pe bărbaţi în biserică (1 Cor. 14:34; 1 Tim. 2:12), unele au sfidat această interdicţie clară a Cuvântului lui Dumnezeu, asumându-şi roluri de autoritate doctrinară şi alterând hrana curată a copiilor lui Dumnezeu cu învăţături şi erezii distructive. Iată ce spune J.H. Brookes în această privinţă:

> Celor care obiectează că nu s-ar putea ca Cristos să compare împărăţia cerurilor cu ceva rău le răspundem doar atât că El a comparat împărăţia cu ceva care conţine şi grâu, şi neghină, în care sunt cuprinşi şi peşti buni, şi răi, care se extinde asupra unui rob rău (Mat. 18:23-32), şi care primeşte în ea un om ce nu avusese haina de nuntă şi care a fost pierdut (Mat. 22:1-13).[29]

G. Metoda parabolelor a fost o împlinire a profeţiilor (13:34, 35)

Isus a adresat primele patru parabole mulţimii. Recurgerea de către Domnul la această metodă de predare a împlinit profeţia lui Asaf din Psalmul 78:2, potrivit căreia Mesia va vorbi în parabole, rostind lucrurile care fuseseră tăinuite de la întemeierea lumii. Aceste trăsături ale împărăţiei cerurilor în forma ei interimară, ce fuseseră ascunse până acum, iată că în aceste clipe erau descoperite!

H. Explicarea parabolei cu neghina (13:36-43)

13:36 Restul discursului Domnului a fost adresat ucenicilor, pe când aceştia se aflau în casă. Aici ucenicii ar putea reprezenta rămăşiţa credincioasă din cadrul poporului Israel. Faptul că din nou este menţionat cuvântul „casă" înseamnă că Dumnezeu nu Şi-a respins pentru totdeauna poporul, pe care l-a cunoscut mai dinainte (Rom. 11:2).

13:37 În interpretarea pe care o dă parabolei grâului şi neghinei, Isus se identifică pe Sine cu semănătorul. El a semănat nemijlocit, în timpul lucrării Sale pe acest pământ, iar de la înălţarea Sa la cer, El continuă să semene prin slujitorii Săi, din toate veacurile.

13:38 Ogorul este lumea. Trebuie să subliniem faptul că ogorul este lumea, *nu biserica!* Sămânţa bună înseamnă **fiii împărăţiei.** Poate părea, la prima vedere, un fapt bizar şi incongrunet ca fiinţele umane să fie semănate în pământ. Dar ideea subliniată aici este faptul că fiii aceştia ai împărăţiei au fost semănaţi în lume. În timpul anilor Săi de activitate publică, Isus a însămânţat lumea cu ucenici care erau supuşi loiali ai împărăţiei. **Neghina sunt fiii celui rău.** Pentru orice realitate divină, Satan are şi el o copie falsă. El însămânţează lumea cu cei care seamănă cu ucenicii, vorbesc ca ucenicii şi, într-o anumită măsură, umblă ca ucenicii adevăraţi. Dar aceştia nu sunt deloc ucenici autentici ai Regelui.

13:39 Vrăjmaşul este Satan, duşmanul lui Dumnezeu şi al tuturor copiilor lui Dumnezeu. Secerişul este sfârşitul veacului, adică sfârşitul epocii împărăţiei, în forma ei interimară, care va avea loc când se va întoarce Isus Cristos cu putere şi slavă, ca să domnească în calitate de Rege. Domnul nu se referă la sfârşitul epocii bisericii. A introduce biserica în acest context nu ar face decât să complice lucrurile.

13:40-42 Secerătorii sunt îngerii (vezi

Apo. 14:14-20). În faza actuală a împărăţiei, nu se face nici o separare intenţionată a grâului de neghină. Aceste două elemente sunt lăsate să crească împreună. Dar la a doua venire a lui Cristos, îngerii vor strânge toate pricinile de păcătuire, toate sursele păcatului şi pe toţi răufăcătorii, aruncându-i în cuptorul de foc, unde va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor.

13:43 Supuşii neprihăniţi ai împărăţiei care se vor afla pe pământ în timpul Marii Strâmtorări vor intra în împărăţia Tatălui lor, pentru a se bucura de Domnia de o mie de ani a lui Cristos. Ei vor străluci ca soarele — adică vor fi îmbrăcaţi cu slavă strălucitoare.

Din nou, Isus adaugă acel îndemn criptic: **„Cine are urechi de auzit să audă!"**

Această parabolă nu permite interpretarea susţinută în mod eronat de unii, potrivit căreia oamenii nelegiuiţi trebuiesc toleraţi în biserica creştină locală. Nu uitaţi că ogorul (ţarina) este lumea, nu biserica. Bisericilor locale li se porunceşte expres să scoată din cadrul părtăşiei lor pe toţi cei vinovaţi de anumite forme de răutate (1 Cor. 5:9-13). Parabola ne învaţă doar atât, că în faza ei de taină, împărăţia cerurilor va cuprinde atât elementul autentic, cât şi falsul sau imitaţia şi că această stare de lucruri va continua până la sfârşitul epocii (veacului). Atunci mesagerii lui Dumnezeu îi vor despărţi pe cei falşi de cei adevăraţi, ducându-i pe primii la judecată, pe când cei adevăraţi vor domni în slavă, împreună cu Cristos pe pământ.

I. Parabola comorii ascunse (13:44)

Toate parabolele rostite de Domnul până în acest punct ne-au învăţat că va exista şi bine, şi rău în împărăţie, şi supuşi neprihăniţi, şi supuşi răi. Următoarele două parabole ne arată că vor exista două clase de supuşi: (1) iudeii credincioşi din perioada premergătoare Bisericii şi din timpul de după epoca Bisericii. (2) Iudeii credincioşi şi Neamurile din actuala epocă.

În parabola comorii, Isus compară împărăţia cu o comoară ascunsă într-un ogor. Un om o găseşte, o acoperă şi apoi se duce şi vinde tot ce are pentru a cumpăra ogorul respectiv.

Noi susţinem că omul este chiar Domnul Isus. (El a fost omul din parabola cu grâul şi neghina, v. 37). Comoara reprezintă rămăşiţa evlavioasă de iudei credincioşi, cei care existau şi pe vremea lucrării Domnului Isus pe pământ şi care vor exista din nou după răpirea Bisericii (vezi Psalmul 135:4, unde Israel este numit comoara aleasă a lui Dumnezeu). Iudeii credincioşi sunt ascunşi în ţarină în sensul că ei sunt împrăştiaţi în toată lumea şi într-un sens nimeni nu ştie de ei, decât Dumnezeu. Isus este înfăţişat aici ca descoperind comoara, mergând apoi la cruce, pentru a da tot ce avea cu scopul de a cumpăra lumea (2 Cor. 5:19; 1 Ioan 2:2), în care se află ascunsă comoara. Israelul răscumpărat va fi dat la iveală, scos din ascunzătoare, când va veni Izbăvitorul din Sion şi-Şi va întemeia mult-aşteptata Împărăţie mesianică.

Unii interpretează parabola aceasta ca pe o referire la un păcătos, care renunţă la tot ce are pentru a-L găsi pe Cristos, comoara cea mai mare. Dar această interpretare încalcă doctrina harului, care afirmă răspicat că mântuirea se dă cu totul şi cu totul fără plată. E absolut gratuită (Isa. 55:1; Ef. 2:8, 9).

J. Parabola perlei de mare preţ (13:45, 46)

Împărăţia se mai aseamănă cu un negustor, care caută mărgăritare („perle" în original) frumoase. Când dă peste un mărgăritar de foarte mare preţ, el sacrifică totul pentru a cumpăra acest mărgăritar.

În binecunoscuta (în engleză, n.tr.) cântare: „Am găsit mărgăritarul de mare preţ", găsitorul este păcătosul iar mărgăritarul este Mântuitorul. Oricât de frumoasă ar fi cântarea, trebuie să menţionăm că nu suntem de acord cu învăţătura ei, căci păcătosul nu trebuie să vândă nimic pentru a-L dobândi pe Cristos şi că, oricum, pe Cristos nu-L poate cumpăra!

Noi credem, dimpotrivă, că negustorul este Domnul Isus. Mărgăritarul (perla) este biserica. La Calvar El a vândut tot ce a avut pentru a cumpăra acest mărgăritar de mare preţ. După cum o perlă se formează în interiorul unei stridii prin multă suferinţă, cauzată de iritarea produsă de un grăunte de nisip ce pătrunde în corpul ei, tot aşa biserica s-a format prin străpungerea şi rănirea trupului Mântuitorului.

Este interesant de remarcat că în parabola comorii împărăţia este asemănată cu însăşi comoara. Aici împărăţia nu este comparată cu perla, ci cu negustorul. De ce această deosebire?

În parabola precedentă, accentul se punea pe comoară — adică pe Israelul răscumpărat. Împărăţia este strâns legată de naţiunea Israel. Ea fusese oferită iniţial poporului iar în forma ei viitoare principalii ei supuşi vor fi tot din poporul iudeu.

După cum am menţionat, biserica nu este totuna cu împărăţia. Toţi cei din biserică se află în împărăţie, în faza ei interimară, dar nu toţi cei care sunt în împărăţie se află şi în biserică. *Biserica nu va fi în împărăţie, în forma viitoare a împărăţiei, ci va domni cu Cristos peste pământul reînnoit.* În a doua parabolă, accentul se pune asupra Regelui Însuşi şi asupra preţului extraordinar de mare pe care l-a plătit pentru a curta şi a câştiga o mireasă cu care să-Şi împartă slava în ziua Arătării Sale.

După cum perla iese din mare, tot aşa şi biserica, uneori numită şi mireasa lui Cristos, cea dintre Neamuri, provine, în principal, din rândul naţiunilor. Aceasta nu exclude faptul că în biserică există şi israeliţi convertiţi, ci subliniază doar că trăsătura dominantă a bisericii este faptul că membrii ei au fost chemaţi din rândul naţiunilor, pentru Numele Său. La Fapte 15:14 Iacov confirmă că acesta este planul măreţ al lui Dumnezeu pentru epoca actuală.

K. Parabola năvodului (13:47-50)

13:47, 48 Ultima parabolă din seria celor consacrate împărăţiei o aseamănă pe aceasta cu o sită sau un năvod, care a fost aruncat în mare şi a prins tot felul de peşti. Pescarul a triat peştii, reţinându-i pe cei buni în vase şi aruncându-i pe cei răi.

13:49, 50 Domnul nostru este Cel care tălmăceşte această pildă. Timpul este vremea de pe urmă, adică sfârşitul perioadei Marii Strâmtorări. Este timpul celei de-a doua veniri a lui Cristos. Pescarii sunt îngerii. Peştii buni sunt cei neprihăniţi, adică cei salvaţi, atât dintre iudei, cât şi dintre Neamuri. Peştii răi sunt cei nelegiuiţi, adică oamenii necredincioşi din toate rasele. Are loc un proces de separaţie, după cum am văzut în parabla cu grâul şi neghina (v. 30, 39-43). Cei neprihăniţi intră în împărăţia Tatălui lor, în vreme ce nelegiuiţii sunt trimişi în locul de foc, unde va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Totuşi aceasta nu este judecata de pe urmă. Judecata din textul nostru are loc la începutul Miei de ani (Mileniului), pe când judecata finală are loc după ce s-au scurs cei o mie de ani (Apo. 20:7-15). Gaebelein comentează în felul următor această parabolă:

> Năvodul este aruncat în mare, care, după cum am văzut, reprezintă naţiunile pământului. Parabola se referă la predicarea evangheliei veşnice, ce va avea loc în timpul marii strâmtorări (Apo. 14:6, 7). Separarea celor buni de cei răi se face de către îngeri. Toate acestea fac imposibilă aplicarea parabolei la perioada actuală sau la biserică. Toate indică faptul că este vorba de perioada în care se va întemeia împărăţia. Se va recurge la serviciile îngerilor, după cum reiese foarte clar şi din cartea Apocalipsei. Cei răi vor fi aruncaţi în cuptorul de foc iar cei neprihăniţi vor rămâne pe pământ, în vederea împărăţiei de o mie de ani.[30]

L. Comoara adevărului (13:51, 52)

13:51 După ce a terminat de rostit parabolele, Învăţătorul şi Stăpânul Isus i-a întrebat pe ucenici dacă au înţeles. Ei au răspuns afirmativ. Asta s-ar putea să ne mire sau chiar să ne stârnească gelozia. Poate că noi n-am putea spune „da" cu atâta încredere.

13:52 Şi fiindcă ei au priceput, au avut obligaţia de a împărtăşi şi altora cele învăţate. Ucenicii trebuie să fie canale, nu terminale ale binecuvântării. Cei doisprezece erau acum cărturari, echipaţi pentru împărăţia cerurilor. Adică, învăţători şi tălmăcitori ai adevărului. Ei erau ca gospodarul care scoate din comoara lui lucruri noi şi vechi. În Vechiul Testament ei aveau resurse însemnate din ceea ce am putea numi „adevărul vechi". În cadrul învăţăturilor parabolice date de Cristos, ei au primit acum ceva cu totul nou. Din această magazie vastă de cunoştinţe ei aveau acum datoria să împărtăşească slăvitul adevăr şi altora.

M. Isus este respins la Nazaret (13:53-58)

13:53-56 După ce a terminat de rostit aceste parabole, Isus a părăsit malurile Galileii, ducându-se la Nazaret, în cadrul ultimei Sale vizite în acea localitate. Pe când îi învăţa pe oameni în sinagogă, aceştia erau uimiţi de înţelepciunea Lui şi de vestea minunilor pe care le săvârşise. Pentru ei El nu era decât fiul tâmplarului. Ei ştiau că mama Lui era Maria... iar fraţii Săi Iacov, Iose, Simon şi Iuda... şi surorile Sale — locuiau încă la Nazaret! Prin urmare, cum ar putea unul din flăcăii oraşului lor să afirme şi să săvârşească lucrurile pentru care I se dusese Lui vestea că le-a făcut? Ei nu puteau pricepe deloc cum e posibil una ca asta şi astfel le-a venit mai uşor să se agaţe de ignoranţa lor, decât să recunoască adevărul.

13:57, 58 Ei au găsit în El o pricină de poticnire. Asta I-a dat prilejul lui Isus să scoată în evidenţă că un profet adevărat este, în general, mai apreciat în alte localităţi,

decât în propriul său oraş sau sat. Locuitorii ţinutului Său şi propriile Sale rudenii n-au fost în stare să recunoască meritele Sale divine, datorită dispreţului care îl genera în ei faptul că-L cunoşteau atât de bine (pe plan uman)! Domnul nu a vindecat decât câţiva oameni acolo (cf. Marcu 6:5). Asta nu s-a datorat unei neputinţe din partea Sa, căci răutatea omului nu poate frâna puterea lui Dumnezeu. Ci, mai degrabă, dacă Domnul făcea mai multe minuni acolo, asta ar fi însemnat să binecuvânteze oameni care n-aveau nici o dorinţă de a fi binecuvântaţi şi ar fi împlinit nişte nevoi în oameni care nu-şi dădeau seama că sunt nevoiaşi şi, în sfârşit, ar fi vindecat oameni cărora nu le-ar fi plăcut deloc să li se spună că sunt bolnavi.

IX HARUL NEOBOSIT AL LUI MESIA E ÎNTÂMPINAT CU OSTILITATE CRESCÂNDĂ DIN PARTEA OAMENILOR (14:1-16:12)

A. Decapitarea lui Ioan Botezătorul (14:1-12)

14:1, 2 Vestea despre lucrarea lui Isus s-a răspândit până la Irod Tetrarhul. Acest fiu infam al lui Irod cel Mare era cunoscut şi sub numele de Irod Antipa. El este cel care ordonase executarea lui Ioan Botezătorul. Când a auzit despre minunile săvârşite de Cristos, a început să-l mustre conştiinţa. Nu putea să scape de imaginea profetului pe care îl decapitase! De aceea, le-a spus slujitorilor săi: „Este Ioan, înviat din morţi! Numai aşa se pot explica toate minunile acestea!"

14:3 În versetele 3-12 întâlnim procedeul literar numit: *flashback*, în care autorul descrie întâmplări ce precedă acţiunea principală. Matei îşi întrerupe firul povestirii, pentru a trece în revistă împrejurările în care şi-a pierdut viaţa Ioan.

14:4, 5 Irod îşi părăsise nevasta şi trăise în adulter, în incest cu Irodiada, soţia fratelui său Filip. Ca profet al lui Dumnezeu, Ioan nu putea rămâne nepăsător în faţa acestei fărădelegi cumplite. De aceea, cuprins de indignare şi fără cea mai mică urmă de teamă, el îl mustră pe Irod, îndreptând spre el un deget acuzator şi denunţându-l penru imoralitatea lui.

Regele s-a mâniat atât de tare încât ar fi vrut să-l omoare, dar împrejurările politice nu-i surâdeau. Oamenii îl aclamau pe Ioan ca pe un profet şi ar fi avut, probabil, o reacţie violentă la executrea lui Ioan. Şi astfel tiranul şi-a potolit, pentru moment, ura, aruncându-l pe Ioan Botezătorul în temniţă. „Cei fărădelege îndrăgesc religia cam tot atât cât îndrăgesc leii, pe care nu doresc să-i vadă decât fie morţi, fie după gratii! Căci ei se tem de religie, când aceasta sparge cătuşele şi începe să-i pună faţă în faţă cu conştiinţa lor."[431]

14:6-11 De ziua lui Irod, fiica Irodiadei a plăcut atât de mult regelui, prin dansul ei, încât acesta, acţionând necugetat, i-a oferit tot ce-şi dorea aceasta. Sfătuită de mama ei rea, fiica Irodiadei a cerut, cu neruşinare, capul lui Ioan Botezătorul... pe o farfurie! Între timp, furia regelui faţă de Ioan se mai potolise. Ba e posibil ca să-l fi şi admirat, într-o anumită măsură, pentru curajul şi integritatea sa. Şi astfel, cu părere de rău, s-a considerat obligat să-şi ţină promisiunea. Ordinul a fost dat. Ioan a fost decapitat şi sinistra cerere a dansatoarei a fost satisfăcută.

14:12 Ucenicii lui Ioan au făcut o înmormântare cu tot respectul cuvenit stăpânului lor, după care s-au dus şi I-au spus lui Isus. Nu puteau să se ducă la altul mai bun, căruia să-şi verse toată întristarea şi indignarea, după cum nu ar fi putut lăsa o pildă mai bună de urmat. În vremuri de prigoană, de asuprire, de suferinţă şi de întristare, şi noi ar trebui să ne ducem şi să-I spunem lui Isus!

Cât despre Irod, crima odată consumată, a rămas întipărită amintirea ei. Când a auzit despre activităţile lui Isus, a năvălit în mintea sa întreg episodul sângeros.

B. Hrănirea celor cinci mii (14:13-21)

(14:13-21) Când a auzit Isus că Irod este tulburat de vestea cu privire la minunile Sale, S-a retras cu barca într-un loc tainic lângă Marea Galileii. Putem fi siguri că nu frica L-a mânat acolo. El ştia că nimic nu I se putea întâmpla până ce nu I-a sosit ceasul. Nu cunoaştem motivul principal care L-a determinat să plece, dar un motiv secundar a fost probabil faptul că ucenicii tocmai se întorseseră din misiunea lor de propovăduire (Marcu 6:30; Luca 9:10) şi aveau nevoie de o perioadă de odihnă şi linişte.

Numai că mulţimile au dat năvală din oraşele şi satele dimprejur, luându-Se după El pe jos. Când a tras la mal, oamenii îl şi aşpteptau deja acolo. Departe de a fi iritat de această intruziune, Domnul nostru, plin de compasiune, S-a apucat imediat de lucru şi i-a vindecat pe bolnavi.

14:15 Când s-a lăsat seara, adică după

ora 3 după-amiază, ucenicii Lui şi-au dat seama că sunt confruntaţi cu o criză. Atâta lume era adunată acolo şi nu aveau ce să dea oamenilor să mănânce! I-au cerut voie lui Isus să se ducă în satele din jur să facă rost de mâncare. Cât de puţin înţelegeau ei inima lui Cristos şi ce greu le era să pătrundă puterea Lui!

14:16-18 Domnul i-a asigurat că nu e nevoie să facă acest lucru. De ce să plece oamenii de la Cel care, cu braţele deschise, hrăneşte orice fiinţă vie? Apoi i-a surprins pe ucenici, spunându-le: **„Daţi-le voi să mănânce!"** Au rămas total descumpăniţi. „Cum să le dăm să mănânce? Când nu avem decât cinci pâini şi doi peşti?" Ei au uitat complet că-L aveau şi pe Isus cu ei. Cu multă răbdare, Mântuitorul le-a spus: „Aduceţi-i aici la Mine." Aceasta era atribuţia lor.

14:19-21 Parcă-L vedem pe Domnul Isus, spunându-le oamenilor să se aşeze pe iarbă. Luând cele cinci pâini şi cei doi peşti, El a mulţumit şi le-a dat ucenicilor, care le-au împărţit mulţimilor. După ce s-au săturat cu toţii, s-au strâns douăsprezece coşuri pline cu rămăşiţe. A rămas mai mult când a terminat de hrănit mulţimile, decât atunci când a început. Remarcabil e că s-a strâns câte un coş de fiecare ucenic necredincios. Şi o mulţime de circa 10 000 până la 15 000 de oameni a fost hrănită (cinci mii plus femei şi copii).

Minunea aceasta constituie o lecţie spirituală pentru ucenicii din orice generaţie. Nu vor lipsi nicicând mulţimile de oameni flămânzi. Întotdeauna se va găsi un mic grup de ucenici cu resurse aparent jalnic de mici. Şi întotdeauna va fi alături şi Mântuitorul plin de compasiune. Când ucenicii sunt dornici să-I dea Lui tot puţinul lor, El va înmulţi acel puţin, făcându-l îndestulător pentru a hrăni mii de oameni. Deosebirea semnificativă este că cei cinci mii care au fost hrăniţi la Marea Galileii şi-au potolit foamea doar pentru scurtă vreme, în timp ce aceia care se hrănesc din Cristosul Cel Viu vor fi săturaţi pe vecie (vezi Ioan 6:35).

C. Isus umblă pe mare (14:22-33)

Minunea anterioară i-a asigurat pe ucenici că Îl urmează pe Unul care poate să le împlinească din belşug nevoile. Acum ei învaţă că El poate să-i şi apere şi să-i umple de putere ca nimeni altul.

14:22, 23 În timp ce trimitea mulţimile la casele lor, Isus le-a spus ucenicilor să intre în barcă şi să pornească înapoi, spre malul celălalt al lacului. Apoi El s-a suit pe un munte, să se roage. Când s-a înnoptat, adică după asfinţitul soarelui, El se afla singur acolo. (În sistemul iudaic erau două „seri", vezi Ex. 12:6 text marginal, ediţia *Revised Standard Version*, în limba engleză). Una, la care se face aluzie în versetul 15, începea pe la mijlocul după-amiezii iar cealaltă, despre care este vorba aici, începea la asfinţitul soarelui.)

14:24-27 Între timp, corabia era învăluită de valuri, în mijlocul mării, având împotrivă un vânt puternic. Pe când valurile izbeau în corabie, Isus a văzut necazul ucenicilor. La a patra strajă din noapte (adică între 3 şi 6 dimineaţa), El a venit la ei, umblând pe mare. Crezând că este o nălucă, ucenicii au fost cuprinşi de panică. Dar imediat ei au auzit glasul liniştitor al Stăpânului şi Prietenului lor, care le-a spus: **„Îndrăzniţi! Eu sunt; nu vă temeţi!"**

Cât de bine se potriveşte acest îndemn cu propria noastră experienţă! Şi noi suntem adesea loviţi de furtunile vieţii, descumpăniţi şi disperaţi. Mântuitorul pare atât de departe de noi. Dar El se roagă tot timpul pentru noi. Când ni se pare că noaptea este cea mai întunecată, El este, în realitate, lângă noi. Adesea nu suntem în stare să-L recunoaştem nici în aceste clipe critice şi, prin urmare, tragem semnalul de alarmă. Iar apoi auzim glasul Său plin de mângâiere şi ne aducem aminte că valurile care ne-au îngrozit se află sub picioarele Sale!

14:28 Când Petru a auzit binecunoscutul glas al Mântuitorului, atât de îndrăgit de el, a fost cuprins de entuziasm şi afecţiune pentru Isus. **„Doamne, dacă eşti Tu, porunceşte să vin la Tine pe ape."** Departe de a ne poticni de acest „dacă" din cererea lui Petru, ca o expresie a micii sale credinţe, mai degrabă ar trebui să remarcăm cât de mare a fost, în realitate, încrederea sa în Domnul Isus. Petru a sesizat că poruncile Domnului au capacitatea de a-l învrednici pe cel căruia îi erau adresate, că El furnizează puterea de a duce la îndeplinire toate poruncile pe care le rosteşte.

14:29-33 De îndată ce Isus a spus: **„Vino,"....** **Petru** a sărit afară din corabie şi a început să umble pe apă, venind către El. Cât timp a avut privirea aţintită asupra lui Isus, a fost în stare să înfăptuiască imposibilul; dar de îndată ce s-a îngrijorat cu privire la vântul puternic, a început să se scufunde. Disperat, el a strigat atunci: **„Doamne, scapă-mă!"** Domnul l-a luat de mână, l-a dojenit cu

blândeţe pentru puţina credinţă de care a dat dovadă şi l-a dus înapoi în corabie. De îndată ce a urcat Isus în corabie, vântul a încetat. A urmat apoi un serviciu de închinăciune, ucenicii spunându-I lui Isus: **„Cu adevărat, Tu eşti Fiul lui Dumnezeu!"**

Ca umblatul pe apă, viaţa creştină este imposibil de trăit doar cu puterile noastre omeneşti. Ea poate fi trăită numai prin puterea Duhului Sfânt. Atâta timp cât ne dezlipim privirea de la orice obiecte din jurul nostru, aţintindu-ne ochii doar asupra lui Isus (Ev. 12:2), vom trăi experienţa unei vieţi supranaturale. Dar în clipa în care devenim preocupaţi de noi înşine sau de împrejurările prin care trecem, începem să ne scufundăm. Atunci va trebui să strigăm către Cristos, cerând refacerea şi învrednicirea divină.

D. Isus face vindecări la Ghenesaret (14:34-36)

Corabia a ancorat la Ghenesaret, pe malul de nord-vest al Mării Galileii. De îndată ce oamenii L-au zărit pe Isus, au cutreierat toată regiunea, căutându-i pe toţi cei ce erau bolnavi şi aducându-i la El pentru ca să se poată atinge doar de poala hainei Lui şi să fie vindecaţi. Şi astfel medicii din zonă au fost, pentru o vreme, şomeri! Cel puţin o perioadă de timp după aceea, n-au mai fost oameni bolnavi prin partea locului. Toată regiunea s-a bucurat de sănătate, în urma vizitei Marelui Medic.

E. Întinarea care vine dinăuntru (15:1-20)

S-a afirmat adesea că Matei nu urmează evenimentele în ordine cronologică, cel puţin în primele capitole din cartea sa. Dar începând cu capitolul 14 şi continuând până la sfârşit, evenimentele sunt redate, în mare parte, exact în ordinea în care s-au petrecut.

În capitolul 15, se evidenţiază, de asemenea, o structură dispensaţională. Mai întâi, veşnicele certuri şi ciorovăieli ale fariserilor şi cărturarilor (versetele 1-20) anticipează actul respingerii lui Mesia de către Israel. În al doilea rând, credinţa cananitei (v. 21-28) înfăţişează vestirea evangheliei către Neamuri, în epoca actuală. Şi, în final, vindecarea marilor mulţimi (versetele 29-31) şi hrănirea celor 4 000 (versetele 32-39) trimit la viitoarea epocă a Mileniului, când vor domni condiţiile de sănătate şi prosperitate.

15:1, 2 Cărturarii şi fariseii nu renunţau deloc la eforturile lor de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. O delegaţie a acestora a venit expres de la Ierusalim, acuzându-i pe ucenici de necurăţie, pentru faptul că mâncau fără să se spele pe mâini, încălcând astfel datinile bătrânilor.

Pentru a putea evalua corect acest incident, trebuie să înţelegem mai întâi referirile la ideea de curat şi necurat şi ce înţelegeau fariseii prin spălare. Întreg conceptul de curat şi necurat îşi are originea în Vechiul Testament. Necurăţia de care erau acuzaţi ucenicii era doar o chestiune ceremonială. De pildă, dacă cineva se atingea de un mort sau mânca anumite lucruri, se contamina pe plan ceremonial — cu alte cuvinte, nu mai corespundea din punct de vedere ritualistic pentru a se putea închina lui Dumnezeu. Înainte de a se putea apropia din nou de Dumnezeu, legea lui Dumnezeu cerea ca el să se supună unui ritual de curăţire.

Dar bătrânii au adăugat datinile lor la ritualurile de curăţire. Astfel ei insistau ca un iudeu, înainte de a putea mânca, să-şi supună mâinile unui proces minuţios de spălare nu doar a mâinilor, ci şi a braţelor, până la coate. Dacă a fost la piaţă, trebuia să facă o baie ceremonială. Astfel, fariseii i-au criticat pe ucenici, pentru faptul de a nu fi executat toate operaţiile minuţioase implicate în procesul de spălare prescris de datina iudaică.

15:3-6 Domnul Isus le-a amintit criticilor Săi că *ei* sunt aceia care au călcat porunca lui Dumnezeu, şi nu doar datina bătrânilor. Legea poruncea oamenilor să-şi cinstească părinţii şi chiar să-i sprijine financiar, dacă era nevoie. Dar cărturarii şi fariseii (precum şi mulţi alţii) nu erau dispuşi să-şi cheltuiască banii pentru întreţinerea părinţilor lor bătrâni. Prin urmare, au conceput o datină, care să le dea posibilitatea să scape de responsabilitate. Când erau rugaţi de tatăl sau de mama lor să îi ajute, nu aveau decât să recite cuvintele: „Orice bani disponibili care ar putea fi folosiţi la întreţinerea voastră, au fost consacraţi lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că nu pot să vi-i dau vouă." După ce recitau această formulă, ei se considerau absolviţi de responsabilitatea financiară faţă de părinţii lor. Recurgând la această stratagemă şireată, ei anulau Cuvântul lui Dumnezeu, care le poruncea să aibă grijă de părinţii lor.

15:7-9 Prin aceste denaturări meşteşugite ale Cuvântului, ei împlineau profeţia rostită de Isaia, la 29:13. Ei mărturiseau cu buzele lor că-L cinstesc pe Dumnezeu, dar, în realitate, inima lor era departe de El. Închinarea

lor nu valora nimic, pentru că ei acordau mai mare prioritate datinilor oamenilor, decât Cuvântului lui Dumnezeu.

15:10, 11 Întorcându-se spre mulţime, Isus a făcut o afirmaţie de o extraordinară semnificaţie. El a declarat că nu ceea ce intră în gură îl întinează pe un om, ci mai degrabă ceea ce iese din gura lui. Nu se poate aprecia îndeajuns caracterul revoluţionar al acestei afirmaţii. În cadrul codului levitic, ceea ce intra pe gura cuiva îl întina. Iudeilor li se interzicea să consume carnea oricărui animal rumegător sau cu copita despicată. Nu aveau voie să mănânce peşte, decât dacă avea solzi şi aripioare. Dumnezeu dăduse instrucţiuni minuţioase pentru alimentele curate şi necurate.

Acum Dătătorul legii a pavat calea pentru abrogarea întregului sistem de întinare ceremonială. El a afirmat că hrana pe care au consumat-o ucenicii cu mâinile nespălate nu i-a întinat. În schimb, făţărnicia cărturarilor şi a fariseilor — iată ce îi întina, cu adevărat, pe aceştia.

15:12-14 Când ucenicii Lui I-au dat de ştire că fariseii au fost ofensaţi de această condamnare, Isus a răspuns, comparându-i cu plantele ce nu fuseseră sădite în mod divin. Cărturarii şi fariseii erau neghină, şi nu grâu. Ei şi învăţăturile lor aveau să fie, la un moment dat, smulşi — adică nimiciţi. Apoi El a adăugat: **„Lăsaţi-i. Sunt nişte călăuze oarbe."** Deşi se dădeau autorităţi în privinţa lucrurilor spirituale, ei erau orbi cu privire la realităţile spirituale, după cum orbi erau şi oamenii pe care-i conduceau ei. Prin urmare, era inevitabil ca atât liderii, cât şi cei ce îi urmau, să nu cadă în şanţ.

15:15 Ucenicii au fost, negreşit, zguduiţi de această răsturnare valorică a tot ce fuseseră învăţaţi cu privire la alimentele curate şi cele necurate. Pentru ei lucrurile acestea erau acum ca o parabolă — deci prezentate într-o formă nedesluşită. Petru a dat glas nedumeririi lor, când a cerut Domnului o explicaţie.

15:16, 17 Domnul Şi-a exprimat mai întâi mirarea faţă de faptul că lor le vedea atât de greu să înţeleagă. Apoi le-a explicat că adevărata întinare este de natură morală, nu fizică. Alimentele comestibile nu sunt, în ele însele, curate sau necurate. În fapt, nici un lucru material nu este rău în el însuşi; a abuza de acel lucru — asta e greşit. Hrana pe care o consumă cineva intră în gură, apoi pătrunde în stomac, unde este digerată, şi apoi resturile neasimilitate sunt eliminate. Fiinţa morală a cuiva nu este afectată — numai trupul lui. Astăzi noi ştim că „orice făptură a lui Dumnezeu este bună şi nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulţumiri; pentru că este sfinţit prin Cuvântul lui Dumnezeu şi prin rugăciune" (1 Tim. 4:4,5). Desigur, pasajul acesta nu se referă la plante otrăvitoare, ci la alimente desemnate de Dumnezeu pentru a fi consumate de om. Toate sunt bune şi trebuiesc luate cu mulţumire. Dacă cineva este alergic la unele alimente sau nu le poate suferi pe altele, nu trebuie să consume acele alimente, dar, în general, putem mânca, având asigurarea că Dumnezeu se foloseşte de alimente pentru a ne asigura hrana fizică de care avem nevoie.

15:18 Dacă hrana nu întinează, atunci *ce întinează*? Isus răspunde la această întrebare: **„...ce iese din gură vine din inimă şi aceea spurcă pe om."** Aici prin inimă nu se înţelege organul care asigură circulaţia sângelui în organism, ci sursa coruptă a mobilurilor şi dorinţelor rele ale omului. Această parte a naturii morale a omului se manifestă prin gânduri necurate, care se materializează apoi în cuvinte depravate, care sunt, la rândul lor, urmate de fapte rele.

15:19, 20 Unele din lucrurile care îl întinează pe om sunt: **gândurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furtişagurile, mărturiile mincinoase** şi **hulile** (sensul acestui termen în greacă, adică blasmefii, cuprinde şi vorbirea de rău a altora).

Fariseii şi cărturarii erau extrem de atenţi cu privire la respectarea ostentativă, minuţioasă a ceremonialurilor de spălare a mâinilor, dar viaţa lor lăuntrică era poluată. Ei se ocupau excesiv de lucrurile mărunte, dar neglijau chestiunile de importanţă majoră. Aşa, de pildă, ei au fost în stare să critice eşecul ucenicilor de a respecta aceste datini neinspirate, în schimb, ei nu s-au sfiit să pună la cale omorârea Fiului lui Dumnezeu şi să se facă vinovaţi de o sumedenie de păcate, ca cele enumerate în versetul 19.

F. O femeie dintre Neamuri este binecuvântată pentru credinţa ei (15:21-28)

15:21, 22 Isus S-a retras în regiunea Tirului şi Sidonului, pe coasta Mediteranei. După câte ştim, acesta este singurul caz în care Domnul S-a aflat, în timpul lucrării Sale publice, în afara teritoriului iudaic. Aici, în Fenicia, o cananeancă L-a rugat să-i vindece fiica, ce era posedată de demon.

Este important să ne dăm seama că această femeie nu era iudaică, ci provenea

dintre Neamuri. Era o descendentă a canaaniţilor, un neam imoral, pe care Dumnezeu îl rânduise să fie eliminat. Prin neascultarea Israelului, unii canaaniţi au supravieţuiţi invadării Canaanului de către Iosua şi astfel femeia aceasta se trăgea din aceşti supravieţuitori. Ca femeie dintre Neamuri (deci neevreică), ea nu se bucura de privilegiile acordate poporului ales pe acest pământ să fie al lui Dumnezeu. Ea era o străină, fără nici o nădejde. Din punct de vedere al poziţiei pe care o ocupa, ea nu putea avea nici o pretenţie de acces la Dumnezeu sau la Mesia.

Ea I s-a adresat lui Isus cu cuvintele **Domn şi Fiul lui David** — titlu folosit de iudei când se refereau la Mesia. Deşi Isus era, într-adevăr, Fiul lui David, nici o persoană dintre Neamuri nu avea dreptul să-L abordeze de pe această temelie. De aceea nu i-a răspuns Domnul de prima oară.

15:23 Ucenicii Lui s-au apropiat şi L-au rugat stăruitor: „Dă-i drumul, căci strigă după noi". În mod evident, pe ei femeia îi agasa. Dar pentru Domnul a fost un prilej minunat de a ilustra credinţa unui vas omenesc, în care avea să strălucească harul Său. Mai întâi însă El trebuia să demonstreze şi să educe credinţa ei!

15:24, 25 El i-a amintit că misiunea Lui era îndreptată spre **oile pierdute ale casei lui Israel**, nu spre Neamuri şi, desigur, nu spre canaaniţi. Ea nu s-a lăsat descurajată de acest refuz aparent. Făcând uz de titlul *Fiul lui David*, ea I s-a închinat, spunând: **„Doamne, ajută-mă!"** Dacă nu se putea apropia de El cum se apropie o evreică de Mesia al ei, atunci ea va veni la El ca o creatură care se apropie de Creatorul ei.

15:26 Pentru a verifica şi mai mult realitatea credinţei ei, Isus i-a spus că nu e bine ca El să lase hrănirea copiilor iudei, pentru a da pâine **câinilor** ne-evrei. Dacă aceste cuvinte ni se par aspre, să nu uităm că ele, asemenea unui bisturiu în mâna chirurgului, au avut rolul de a vindeca, nu de a vătăma. În fond, ea *era* dintre Neamuri! Or, iudeii priveau Neamurile ca pe nişte câini care scurmă în gunoaie, cutreierând străzile în căutarea unor resturi de mâncare. Totuşi, Isus a folosit aici termenul cu care sunt alintaţi **căţeluşii**. Întrebarea se punea: „Avea să-şi recunoască ea nevrednicia, pentru a putea primi cea mai mică dintre îndurările Sale?"

15:27 Răspunsul ei a fost minunat. Ea s-a învoit întrutotul cu felul în care a descris-o El. Luându-şi locul unei persoane total nevrednice, dintre Neamuri, ea s-a aruncat asupra îndurării, iubirii şi harului Său. În realitate, ea a spus: „Da, ai dreptate! Eu nu sunt decât unul dintre căţeii de sub masă. Dar am observat că uneori cad firimituri de la masă pe podea. N-ai vrea să mă laşi să culeg câteva din aceste firimituri? Nu sunt vrednică să-mi vindeci fiica, dar Te rog fierbinte să faci acest lucru pentru una din creaturile Tale nedemne."

15:28 Isus a elogiat-o pentru credinţa ei mare. În timp ce iudeii — copii ai lui Dumnezeu, dar necredincioşi — nu simţeau nici o foame pentru pâine, iată că această femeie, care nu se sfia să se numească căţeluşă, striga după pâine! Credinţa ei a fost răsplătită. Fiica ei s-a vindecat pe loc. Faptul că Domnul nostru a vindecat această fiică a unei femei dintre Neamuri ce se afla la distanţă sugerează actuala Sa misiune, când se află la dreapta lui Dumnezeu, oferind vindecare spirituală Neamurilor, în timpul actualei ere, când poporul Său străvechi este pus deoparte ca naţiune.

G. Isus vindecă mulţimi mari de oameni (15:29-31)

La Marcu 7:31 aflăm că Domnul a părăsit oraşul Tir, S-a deplasat spre nord, până la Sidon, apoi spre răsărit, traversând râul Iordan, şi apoi spre sud, prin regiunea Decapolisului. Acolo, în apropiere de Marea Galileii,[n] a vindecat şchiopi, orbi, muţi, ciungi şi alţi bolnavi. Mulţimile uluite de aceste vindecări slăveau pe Dumnezeul Israelului. Există indicii puternice că Domnul se afla aici pe teritoriu ne-evreu, printre Neamuri. Oamenii, asociindu-i pe Isus şi pe ucenici cu Israel, au dedus corect că Dumnezeul lui Israel era la lucru în mijlocul lor.

H. Hrănirea celor patru mii (15:32-39)

15:32 Unii cititori neatenţi ai Scripturilor sau alţii pătrunşi de spirit de critică, confundând această hrănire cu hrănirea celor cinci mii, au acuzat Biblia de repetiţii, contradicţii şi calcule greşite. În realitate însă avem de a face cu două incidente separate, care se suplimentează, mai degrabă decât să se contrazică, cum susţin unii.

După ce au petrecut trei zile cu Domnul, oamenilor li s-au terminat proviziile de hrană. Dar Domnul nu voia să-i lase să plece flămânzi, ca nu cumva să leşine pe drum.

15:33, 34 Din nou, ucenicii s-au simţit frustraţi de sarcina aparent imposibilă de a

hrăni o mulțime așa de mare de oameni. De data aceasta, ei nu aveau decât șapte pâini și câțiva peștișori.

15:35, 36 Ca în cazul hrănirii celor cinci mii, Isus le-a spus oamenilor să se așeze jos, a mulțumit, a frânt pâinile și peștii, dându-le ucenicilor, ca ei să le ditribuie. El așteaptă ca ucenicii Săi să facă tot ce pot. Abia apoi intervine El și face ceea ce le este lor cu neputință.

15:37-39 După ce oamenii s-au săturat, au mai rămas șapte coșuri largi cu resturile de mâncare. Numărul celor hrăniți a fost de patru mii de bărbați, pe lângă femei și copii.

În capitolul următor vom vedea că statisticile referitoare la cele două hrăniri sunt și ele semnificative (16:8-12). Orice amănunt din cadrul unei povestiri din Biblie este încărcat de înțelesuri adânci. După ce a dat drumul oamenilor să plece, Domnul s-a dus cu corabia la Magdala, pe malul de vest al Mării Galileii.

I. Aluatul fariseilor și al saducheilor (16:1-12)

16:1 Fariseii și saducheii, două tabere antagoniste pe plan teologic, reprezentau două extreme doctrinare. Dar ostilitatea lor i-a făcut acum să se unească în scopul comun de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. Pentru a-L pune la încercare, ei I-au cerut să facă demonstrația unui semn din cer. Într-un mod care ne este greu de deslușit nouă înșine, ei încercau să-L prindă într-o situație compromițătoare. Cerându-I un semn din cer, poate că ei lăsau să se înțeleagă că sursa minunilor pe care le săvârșise El ar fi fost exact în direcția opusă. Sau poate că doreau să se petreacă vreun semn supranatural pe cer. Toate minunile lui Isus fuseseră săvârșite pe pământ. Poate El săvârși și minuni pe cer? — se vor fi întrebat ei acum.

16:2, 3 El le-a răspuns, continuând pe tema cerului. Când vedeau ei cerul roșu seara, acesta era un semn că vremea va fi frumoasă a doua zi. Ei mai știau și faptul că cer roșu, amenințător, dimineața însemna că în ziua aceea vremea va fi furtunoasă.[32] Cu alte cuvinte, ei se pricepeau să interpreteze înfățișarea cerului, dar nu puteau interpreta semnele vremurilor.

Care erau aceste semne? Profetul care a vestit sosirea lui Mesia se arătase în persoana lui Ioan Botezătorul. Minunile profețite despre Mesia — lucruri pe care nici un alt om nu le mai săvârșise vreodată — au fost săvârșite acum în prezența lor. Un alt semn al vremurilor a fost respingerea evidentă a lui Mesia de către iudei și transferul Evangheliei la Neamuri, toate fiind împliniri directe ale profeției. În pofida tuturor acestor dovezi de netăgăduit, ei nu-și dădeau seama că istoria prindea contur înaintea ochilor lor, că în jurul lor se împlineau profeții cruciale.

16:4 Căutând un semn, când Domnul Însuși stătea în prezența lor, fariseii și saducheii s-au trădat, arătând că sunt o generație adulteră. Nici un semn nu li se va mai da decât semnul profetului Iona. După cum am explicat la notele asupra textului de la 12:39, semnul acesta avea să fie învierea lui Cristos a treia zi. O generație rea și adulteră avea să-L răstignească pe Mesia, dar Dumnezeu avea să-L învie din morți. Acesta avea să fie un semn de condamnare pentru toți cei care refuză să se plece în fața Lui, Stăpânitorul de drept.

Paragraful acesta se încheie cu cuvintele foarte grave: **„Apoi i-a lăsat și a plecat."** Implicațiile spirituale ale acestor cuvinte nu ar trebui să necesite nici o explicație pentru nimeni.

16:5, 6 Când ucenicii Domnului I s-au alăturat din nou, pe coasta de răsărit a lacului, au constat că uitaseră să ia cu ei pâine. De aceea, când i-a salutat Isus cu avertismentul să se ferească de aluatul fariserilor și al saducheilor, ei au crezut că El le spune, de fapt: „Nu vă duceți să vă aprovizionați cu alimente de la conducătorii aceia ai evreilor!" Grija lor pentru hrana fizică i-a făcut să caute o explicație naturală, literală, acolo unde era, de fapt, vorba despre o lecție spirituală.

16:7-10 Ei încă se temeau că nu vor avea suficientă hrană, în ciuda faptului că Îl aveau cu ei pe Cel care hrănise o dată cinci mii de oameni iar altă dată patru mii. Și astfel, Domnul a trecut în revistă pentru ei cele două hrăniri miraculoase. Lecția care s-a desprins de aici a avut de a face cu aritmetica divină și resursele divine, căci *cu cât avea Isus mai puțin material cu care să lucreze, cu atât hrănea mai mulți oameni, și cu cât hrănea mai mulți oameni, cu atât mai multă hrană rămânea în urmă.* Când nu se aflau decât cinci pâini și doi pești, El a hrănit peste 5.000 mii de persoane și au rămas douăsprezece coșuri de hrană. Dar când au fost disponibile mai multe pâini și pești, El a hrănit doar cu puțin peste patru mii de persoane, rămânând doar șapte coșuri cu resturi de hrană. Dacă îi punem la dispoziția Sa resursele noastre limitate, El le poate înmulți

în ordine invers proporţională cu cantitatea lor. Cum spune şi zicala: „Puţinul e mult în mâna lui Dumnezeu."

În textul de aici se foloseşte un alt termen pentru „coşuri"[33] decât în cazul hrănirii celor cinci mii. Cele şapte coşuri din acest incident sunt considerate a fi fost mai mari decât cele douăsprezece din cazul precedent. Dar lecţia spirituală este aceeaşi: De ce să ne îngrijorăm că vom suferi de foame sau lipsuri, când suntem legaţi de Cel care are puteri şi resurse nemărginite?

16:11, 12 Când a pomenit de aluatul fariseilor şi al saducheilor, Domnul nu s-a referit la pâine, ci la doctrine şi conduite rele. La Luca 12:1, aluatul fariseilor este definit drept făţărnicie. Ei declarau că aderă la Cuvântul lui Dumnezeu în cele mai mici amănunte, şi totuşi ascultarea lor era doar exterioară, de formă, superficială. În lăuntrul lor ei fiind răi şi corupţi.

Aluatul saducheilor era raţionalismul. Asemenea liberalilor din vremea noastră, aceşti „liberi cugetători" ai vremii aceleia îşi clădiseră un sistem de îndoieli şi negaţii. Ei negau existenţa îngerilor şi a duhurilor (spiritelor), negau învierea cu trupul, nemurirea sufletului şi pedeapsa veşnică. Aluatul acesta al scepticismului, dacă nu era oprit, risca să se răspândească şi să penetreze, ca drojdia în făină.

X REGELE ÎŞI PREGĂTEŞTE UCENICII (16:13-17:27)

A. Marea mărturisire a lui Petru (16:13-20)

16:13, 14 Cezarea Filipi (Cezarea lui Filip) se afla la circa 40 de km nord de Marea Galileii şi 8 km est de Iordan. Când Isus a venit în satele din partea locului (Marcu 8:27), a avut loc un incident considerat cota maximă a lucrării Sale publice. Până în acest punct El îi condusese pe ucenici către o cunoaştere adevărată a Persoanei Sale. Odată înfăptuită această lucrare, El îşi îndreaptă acum faţa cu hotărâre spre cruce.

El a început printr-o întrebare adresată ucenicilor Săi: Ce spun oamenii despre identitatea Sa? S-a înregistrat o gamă variată de răspunsuri: de la cei care afirmau că este Ioan Botezătorul, la cei care susţineau că este Ilie, Ieremia, sau unul dintre proorocii. Pentru oamenii de rând El nu era decât o Personalitate între multe altele. Bun, dar nu cel mai bun. Mare, dar nu cel mai mare. Un profet, dar nu Profetul. Dar această evaluare nu corespundea realităţii, căci Îl situa pe Domnul doar pe o poziţie omenească. Cu alte cuvinte, dacă El nu era decât un alt om — oricât de mare ar fi fost acesta — asta Îl făcea pasibil de fraudă, întrucât El pretinsese egalitate cu Dumnezeu Tatăl.

16:15, 16 Şi atunci El i-a întrebat pe ucenici cine cred ei că este El. Această întrebare a prilejuit acea istorică mărturisire din partea lui Petru: „Tu eşti Cristosul, Fiul Dumnezeului celui viu." Cu alte cuvinte, Domnul Isus este Mesia al lui Israel şi Dumnezeu Fiul.

16:17, 18 Domnul nostru a rostit o binecuvântare asupra lui Simon, fiul lui Iona. Pescarul acesta nu dobândise această concepţie despre Domnul Isus prin intermediul intelectului său sau al înţelepciunii naturale, ci-i fusese revelată pe cale supranaturală, de către Dumnezeu Tatăl. Dar Fiul a avut şi El ceva important să-i comunice lui Petru. Şi astfel, Isus a adăugat: **„Şi Eu îţi spun: tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea şi porţile Hadesului** („locuinţei morţilor", în versiunea Cornilescu, n.tr.) **nu o vor birui."** Ştim cu toţii că nici un alt verset din Evanghelie nu a fost învăluit de mai multe controverse decât acesta. Întrebarea care se pune este aceasta: „Cine sau ce este piatra?" Problema constă şi în faptul că termenii din greacă pentru „Petru" şi „piatră" sunt foarte similari, dar având înţelesuri diferite. Primul, *petros*, înseamnă o piatră sau o rocă desprinsă dintr-un munte. Al doilea, *petra*, înseamnă stâncă sau versant stâncos pe un munte. Deci, reluând versetul, vom vedea că Isus a spus, de fapt, **„...tu eşti Petru** (piatră), **şi pe această stâncă voi zidi biserica Mea."** El nu a afirmat că-Şi va zidi biserica pe o piatră, ci pe o stâncă.

Dacă nu Petru e stânca, atunci ce este această stâncă? Rămânând în context, vom conchide că răspunsul cel mai evident este că stânca este mărturia lui Petru privitoare la faptul că Cristos este Fiul Dumnezeului celui Viu, adevărul pe care se întemeiază biserica. Efeseni 2:20 ne învaţă că biserica este clădită pe Isus Cristos, piatra unghiulară (cheia de boltă). Afirmaţia de acolo, potrivit căreia suntem zidiţi pe temelia apostolilor şi a profeţilor se referă nu la ei, ci la temelia pusă în cadrul învăţăturilor lor cu privire la Domnul Isus Cristos.

Cristos este numit Stânca la 1 Corinteni 10:4. Morgan face în această privinţă un important comentariu:

Nu uitaţi, că El se adresa unor idei. Dacă urmă-

rim sensurile figurate sub care apare termenul „stâncă" în Scripturile ebraice, constatăm că nu este folosit niciodată în chip simbolic cu referire la om, ci întotdeauna la Dumnezeu. Deci aici, la Cezarea lui Filip, sensul este că nu pe Petru e zidită Biserica. Isus nu S-a jucat cu figurile de stil. El a preluat acea străveche ilustrație ebraică — în care stânca este întotdeauna simbolul Dumnezeirii — și a spus: „Pe Dumnezeu Însuși, adică pe Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu — îmi voi zidi biserica."[34]

Petru nu s-a descris niciodată pe sine drept temelia bisericii. În schimb el Îl numește de două ori pe Cristos „Piatra" (Fapte 4:11, 12; 1 Petru 2:4-8), dar în textele acestea avem de a face cu o altă metaforă. „Piatra" este capul unghiului, nu al temeliei.

„Îmi voi zidi biserica". Aici este menționată prima oară biserica în Biblie. Ea nu existase în Vechiul Testament. Biserica, ce încă nu se apăruse când a rostit Isus aceste cuvinte, ci urma să ia ființă în viitor, când avea să se pogoare Duhul Sfânt, la Rusalii, este compusă din toți credincioșii în Cristos, atât evrei, cât și ne-evrei (Neamuri). Fiind o societate distinctă, cunoscută sub denumirea de „trupul și mireasa lui Cristos", ea are o chemare cerească unică și un destin aparte.

În mod normal, nu ne-am fi așteptat ca biserica să fie prezentată în Evanghelia după Matei, unde predomină temele legate de Israel și de împărăție. Dar, de îndată ce avea să fie respins Cristos, începea o paranteză: perioada bisericii, ce se va încheia cu Răpirea Bisericii. Atunci Dumnezeu Își va relua relațiile Sale cu Israelul la scară națională. Așadar, este absolut normal și adecvat ca Dumnezeu să introducă subiectul bisericii aici, ca pas imediat următor din cadrul programului Său dispensațional, de îndată ce a avut loc respingerea lui Mesia de către Israel.

„Porțile Hadesului nu o vor birui" poate fi înțeleasă în două moduri: Mai întâi, porțile Hadesului sunt înfățișate ca o ofensivă fără izbândă, dezlănțuită împotriva bisericii (biserica va supraviețui tuturor atacurilor lansate împotriva ei). Sau, o altă interpretare, biserica însăși ar putea fi înfățișată ca fiind în ofensivă și ieșind biruitoare. În ambele cazuri, forțele morții vor fi învinse prin strămutarea credincioșilor aflați încă în viață la Venirea Domnului și prin învierea celor adormiți în Cristos.

16:19 „Îți voi da cheile Împărăției cerurilor" nu înseamnă că lui Petru i s-a dat autoritatea de a-i primi pe oameni în cer, ci se referă la **împărăția cerurilor** *pe pământ* — acea sferă în care sunt cuprinși toți cei care mărturisesc supunerea și loialitatea lor față de Regele, toți cei care susțin că sunt creștini. **Cheile** se referă la acces sau pătrundere, intrare. Cheile ce descuie ușa prin care se pătrunde în sfera mărturisirii sunt sugerate în Marea Poruncă de la Matei 28:19 — „faceți ucenici, botezați-i și învățați-i". (Cu mențiunea că botezul nu este necesar pentru mântuire, ci este doar un ritual de inițiere, prin care oamenii mărturisesc în public supunerea și loialitatea lor față de Rege.) Petru s-a folosit prima oară de aceste Chei în Ziua Rusaliilor. Dar cheile nu i-au fost date lui, în exclusivitate, ci sunt reprezentative pentru toți ucenicii. (Vezi Matei 18:18, unde li se face tuturor aceeași făgăduință.)

„Orice vei lega pe pământ va fi legat în ceruri și orice vei dezlega pe pământ va fi deslegat în ceruri." Mulți recurg la textul acesta și la cel de la Ioan 20:23 pentru a propovădui că Petru și cei pe care-i consideră ei urmașii lui Petru ar fi primit autoritatea de a ierta păcatele. Noi știm însă că lucrul acesta nu este cu putință. Numai Dumnezeu poate ierta păcatele.

Există două modalități de a înțelege acest verset. Mai întâi, ar putea însemna că apostolii au avut puterea de a lega și de a dezlega — putere pe care noi, cei de azi, nu o posedăm. De pildă, Petru a legat asupra lor păcatele lui Anania și Safira, drept care aceștia au fost pedepsiți instantaneu cu moarte (Fapte 5:1-10), în vreme ce Pavel l-a dezlegat pe omul din Corint, ce fusese supus la disciplină, de consecințele păcatului său, datorită faptului că omul s-a pocăit (2 Cor. 2:10).

Sau versetul ar putea însemna că orice au legat sau au dezlegat apostolii pe pământ va fi fost *deja* legat sau dezlegat în cer (vezi adnotarea din versiunea New King James). Astfel, Ryrie spune: „Cerul, nu apostolii, inițiază orice legare sau dezlegare, iar apostolii nu fac altceva decât să vestească împlinirea acestor acțiuni."[35]

Singurul mod în care se poate aplica acest verset în contextul zilelor noastre este sensul *declarativ*. Când un păcătos se pocăiește cu adevărat de păcatele sale și-L primește pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor, un creștin poate *să declare* că păcatele acelei persoane au fost iertate. Când un păcătos Îl respinge pe Mântuitorul, un lucrător creștin poate *declara* că păcatele sale au rămas asupra acelei persoane. William Kelly scrie

următoarele, în această privinţă: „Ori de câte ori Biserica acţionează în numele Domnului şi face într-adevăr voia Lui, faptele membrilor Bisericii poartă pecetea lui Dumnezeu."

16:20 Din nou, Îl vedem pe Domnul Isus poruncindu-le ucenicilor să nu spună la nimeni că El este Mesia. Din pricina necredinţei Israelului, o asemenea dezvăluire nu putea duce la nimic bun. Dimpotrivă, o mişcare populistă menită să-L încoroneze ca Rege, ar fi putut dăuna lucrării Sale. O atare mişcare nesăbuită ar fi fost, probabil, înăbuşită de romani.

Stewart, care afirmă că în acest verset din evanghelia după Matei s-a atins punctul culminant al lucrării lui Isus, scrie următoarele:

> Ziua petrecută în Cezarea lui Filip marchează cumpăna apelor în Evanghelii. Din acest punct, cursurile de apă încep să curgă în altă direcţie. Curentul popularităţii, care părea în zilele anterioare ale lucrării lui Isus să-L poarte către un tron, a fost lăsat acum în urmă. Curentul duce acum hotărât către Cruce... La Cezarea, Isus a stat pe linia de demarcaţie, ca să spunem aşa. Parcă stătea pe un deal, de unde, privind îndărăt, putea urmări toată calea parcursă până în acel punct, iar în faţă se vedea drumul întunecat şi neîmbietor care-L aştepta. După ce a aruncat o privire înapoi, spre zilele aureolate din trecut, Domnul Şi-a întors faţa hotărât spre calea înnegurată ce-I stătea înainte, pornind apoi fără şovăire spre Calvar.[36]

B. Pregătirea ucenicilor pentru moartea şi învierea Sa (16:21-23)

16:21 Acum, când ucenicii şi-au dat seama că Isus este Mesia, Fiul Dumnezeului celui viu, ei au fost, în sfârşit, gata să audă din gura Lui prezicerea nemijlocită privitoare la moartea şi învierea Sa. Cauza Lui nu va suferi nici o înfrângere — de asta erau siguri! Ei erau de partea învingătorului, convinşi că indiferent ce s-ar întâmpla, victoria era asigurată. Şi astfel Domnul a adus această veste crucială unor inimi pregătite. El va trebui să Se ducă la Ierusalim, unde va suferi multe lucruri din partea liderilor religioşi, va trebui să fie omorât şi va trebui să învie a treia zi. O atare veste avea darul să spulbere orice speranţe omeneşti de reuşită a unei asemenea mişcări. Numai că vestea se termină cu expresia (în original): „va trebui să învie a treia zi." Aici era punctul cheie, care alunga deznădejdea!

16:22 Petru s-a umplut de indignare la gândul că Stăpânul lui va îndura un asemenea tratament. Apucându-L, ca şi când ar fi dorit să-I aţină calea, el a protestat: **„Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ţi se întâmple aşa ceva!"**

16:23 Asta a atras din partea Domnului o mustrare. Doar El venise în lume pentru a muri pentru păcătoşi! Orice lucru sau persoană care încerca să-L împiedice de a-Şi aduce la îndeplinire acest scop contravenea voii lui Dumnezeu. De aceea, El i-a spus lui Petru: **„Înapoia Mea, Satano! Tu eşti o piatră de poticnire pentru Mine, căci gândurile tale nu sunt gânduri ale lui Dumnezeu, ci gânduri ale oamenilor."** Spunându-i: „Satano", Domnul nu a afirmat deloc că Petru ar fi fost posedat de demoni sau stăpânit de Satana, ci, pur şi simplu, a lăsat să se înţeleagă că acţiunile şi cuvintele lui Petru erau [în momentul acela] exact cele pe care te aşteptai să le vezi de la Satana (al cărui nume înseamnă *adversarul* sau *vrăjmaşul*). Protestând împotriva Calvarului, Petru a devenit o piedică în calea Mântuitorului.

Toţi creştinii sunt chemaţi să-şi ia crucea şi să-L urmeze pe Domnul Isus, dar atunci când crucea se prefigurează la orizont, un glas lăuntric îţi va şopti: „Doamne fereşte! Salvează-te!" Sau poate că vocea celor dragi din jurul nostru caută să ne îndepărteze de la calea ascultării. În asemenea momente, trebuie să spunem: „Înapoia mea, Satano! Tu îmi eşti o piedică."

C. Pregătirea pentru adevărata ucenicie (16:24-28)

16:24 Acum Domnul afirmă limpede ce înseamnă a fi ucenicul Său. A te lepăda de eul tău nu este totuna cu lepădarea de sine. Înseamnă a-I ceda Lui controlul asupra vieţii tale, într-o măsură atât de mare, încât eul tău să nu mai aibă nici un fel de drepturi. A-ţi lua crucea înseamnă a fi dispus să înduri ruşine, suferinţe şi poate chiar martirajul pentru El. Înseamnă să mori faţă de păcat, faţă de eu şi faţă de lume. A-L urma pe El înseamnă a trăi cum a trăit El, cu toate implicaţiile de smerenie, sărăcie, compasiune, dragoste, har şi toate celelalte virtuţi dumnezeieşti.

16:25 Domnul anticipează două din piedicile care se vor ivi pe calea uceniciei: prima este tentaţia naturală de a ne cruţa, de a ne scuti de orice lipsă de confort, de orice durere, singurătate sau pierdere. Cealaltă este tentaţia de a ne îmbogăţi. Cu privire la pri-

ma, Isus a avertizat că cei care-şi îmbrăţişează viaţa în scopuri egoiste nu vor găsi niciodată împlinire în viaţă. În schimb cei care se dăruiesc fără nici o reţinere Lui, fără să se uite la preţ, vor găsi semnificaţia deplină pentru viaţa lor.

16:26 A doua ispită — de îmbogăţire — este iraţională. „Să zicem, spune Isus, că unui om i-ar merge atât de bine afacerile, încât ar câştiga toată lumea. Această goană nebună după succes i-ar consuma atât de mult timp şi atâtea energii, încât el ar pierde scopul central al vieţii. Ce rost ar avea să câştigi atâţia bani, pentru ca apoi să mori şi să-i laşi în urma ta, petrecându-ţi veşnicia cu mâinile goale?" Omul se află aici pe pământ pentru „afaceri" sau „treburi" mult mai mari decât acelea de a strânge bani. El este chemat să reprezinte interesele Regelui. Dacă a pierdut acest scop, a pierdut totul.

În versetul 24, Isus le-a revelat partea cea mai dificilă. Aceasta este trăsătura creştinismului: cunoşti chiar şi lucrul cel mai rău care ţi s-ar putea întâmpla încă de la început, ştii ce te aşteaptă în viitor. Dar, în acelaşi timp, nu încetezi să descoperi comorile şi binecuvântările care te vor însoţi pe această cărare. Bine s-a exprimat Barnhouse în această privinţă:

> Când ai văzut tot ce este mai înfiorător în Scriptură, nu mai există nici un lucru care să te mire. Orice lucru nou pe care-l învăţăm în viaţa aceasta sau în cea viitoare este o desfătare.[37]

16:27 Acum Domnul le aminteşte alor Săi despre slava care va însoţi suferinţele. El le îndreaptă privirile înainte, spre a doua Sa venire, când Se va întoarce pe pământ cu îngerii Săi, în slava transcendentă a Tatălui Său. Atunci Îi va răsplăti pe cei care trăiesc pentru El. Singurul mod în care putem trăi o viaţă împlinită aici pe pământ este să ne transpunem în acea clipă slăvită, să decidem ce va fi cu adevărat important atunci, şi apoi să urmărim acele lucruri, cu toată tăria noastră.

16:28 Apoi El face uluitoarea afirmaţie că unii din cei ce stăteau acolo cu El nu vor gusta moartea până când nu Îl vor vedea pe El venind în împărăţia Sa. Problema care se pune aici este, desigur, faptul că toţi ucenicii aceia au murit, între timp, şi totuşi, Cristos nu a venit în puterea şi slava Sa, pentru a-Şi întemeia împărăţia! Problema este rezolvată însă dacă nu ţinem seama de diviziunea artificială dintre sfârşitul acestui capitol şi începutul celui următor, ci considerăm primele opt versete ale capitolului 17 o explicaţie a enigmaticei afirmaţii rostite de Domnul Isus la sfârşitul capitolului 16. Versetele acestea descriu incidentul de pe Muntele Schimbării la faţă. Acolo Petru, Iacov şi Ioan L-au văzut pe Cristos schimbat la faţă. Ei au avut realmente privilegiul de a-L vedea „în avanpremieră" pe Cristos, venind în slava împărăţiei Sale.

Suntem îndreptăţiţi să considerăm schimbarea la faţă a lui Cristos drept o anticipare a imaginii împărăţiei Sale viitoare. Petru descrie evenimentul, la 2 Petru 1:16, în cuvintele următoare: „În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea şi venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu întemeindu-ne pe nişte basme meşteşugit alcătuite, ci ca unii care **am văzut noi înşine cu ochii noştri mărirea Lui.**" Puterea şi venirea Domnului Isus se referă la a doua Sa venire. Iar Ioan vorbeşte despre experienţa de pe Muntele Schimbării la faţă ca fiind acel timp în care „...noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl" (Ioan 1:14). Prima venire a lui Cristos a avut loc în smerenie. A doua Sa venire va fi însoţită de slavă. Astfel, prezicerea din versetul 28 s-a împlinit pe Muntele Schimbării la Faţă. Petru Iacov şi Ioan L-au văzut pe Fiul Omului, de data aceasta nemaifiind doar Nazarineanul umil, ci slăvitul Rege.

D. Pregătirea ucenicilor pentru glorie: Schimbarea la faţă (17:1-8)

17:1, 2 La şase zile după incidentul de la Cezarea lui Filip, Isus i-a dus pe Petru, Iacov şi Ioan pe un munte înalt, undeva în Galileea. Mulţi comentatori găsesc drept semnificativ numărul de şase zile. Gaebelein, de pildă, spune: „Şase este numărul omului, numărul zilelor lucrătoare. După şase zile — după ce s-a terminat lucrul, s-a încheiat ziua omului, urmând ziua Domnului, Împărăţia."

Când Luca spune că Schimbarea la faţă a avut loc „cu circa opt zile" (9:28) mai târziu, evident el include zilele de la începutul şi de la sfârşitul perioadei, precum şi cele din mijloc. Întrucât opt este numărul învierii şi al unui nou început, se cuvine ca Luca să identifice împărăţia cu un nou început.

Petru, Iacov şi Ioan, care par să fi ocupat un loc special, de deosebită apropiere şi afecţiune în relaţia lor cu Mântuitorul, au avut privilegiul de a-L vedea schimbat la faţă. Până în acel moment, slava Sa fusese

ascunsă într-un trup de carne. Dar acum faţa şi hainele Sale au strălucit ca soarele, pline de o lumină orbitoare, o manifestare vizibilă a Dumnezeirii Sale, aşa după cum norul de slavă sau Şechinah din Vechiul Testament simboliza prezenţa lui Dumnezeu. Scena era o anticipare a ceea ce va fi Domnul nostru când Se va întoarce să-şi întemeieze împărăţia. El nu va mai apărea atunci ca Miel de jertfă, ci ca Leul din seminţia lui Iuda. Toţi cei ce-L vor vedea Îl vor recunoaşte imediat ca Dumnezeu Fiul, Regele regilor şi Domnul domnilor.

17:1 Moise şi Ilie s-au arătat pe Muntele Schimbării la faţă şi au discutat apropiata Sa moarte la Ierusalim (Luca 9:30, 31). Moise şi Ilie ar putea reprezenta sfinţii. Ori, dacă-l luăm pe Moise ca reprezentant al Legii, iar pe Ilie ca reprezentant al Profeţilor, atunci vedem aici ambele secţiuni ale Vechiului Testament îndreptând privirile către suferinţele lui Cristos şi gloriile ce vor urma. O a treia posibilitate este că Moise, care s-a dus în cer pe calea morţii, îi reprezintă pe toţi cei care vor fi înviaţi din morţi, pentru a intra în Mileniu, în vreme ce Ilie, care a fost strămutat la cer, îi înfăţişează pe cei care vor intra în împărăţie prin intermediul strămutării (răpirii).

Ucenicii Petru, Iacov şi Ioan ar putea reprezenta sfinţii din Noul Testament în general. De asemenea, ei ar putea prefigura rămăşiţa credincioasă de evrei care vor fi în viaţă la a doua venire a lui Cristos şi vor intra în împărăţie cu El.

Mulţimea de la poalele muntelui (v. 14, compară cu Luca 9:37) a fost asemănată cu naţiunile nevreieşti sau Neamurile care vor avea şi ele parte de binecuvântările domniei de o mie de ani a lui Cristos.

17:4, 5 Petru a fost adânc mişcat de această scenă. El era foarte receptiv la istoria aflată în desfăşurare. Dorind să capteze splendoarea momentului, s-a grăbit să sugereze ridicarea a trei corturi sau colibe — una pentru Isus, una pentru Moise şi una pentru Ilie. Desigur, a procedat corect, aşezându-L pe Isus pe locul întâi, dar incorect prin faptul că nu l-a acordat pre-eminenţa. Isus nu este doar unul dintre mai mulţi egali, ci Domn peste toţi. Pentru a-i învăţa această lecţie importantă, Dumnezeu Tatăl i-a acoperit pe toţi cu un nor strălucitor, anunţând apoi: **„Acesta este Fiul Meu Preaiubit, în care Îmi găsesc plăcerea mea. De El să ascultaţi!"** În Împărăţie, Cristos va fi Cel fără seamăn, Monarhul suprem, al cărui Cuvânt va avea autoritatea finală. Aşa trebuie să fie şi în inimile adepţilor Săi la ora actuală.

17:6-8 Uluiţi de norul de slavă şi de glasul lui Dumnezeu, ucenicii **au căzut cu feţele la pământ.** Dar Isus le-a spus să se ridice şi să nu se teamă. Ridicându-se, ei n-au mai văzut pe nimeni decât pe Isus. Tot aşa va fi şi în Împărăţie — Domnul Isus va fi „toată slava în ţara lui Emanuel", cum spune cântarea.

E. Referitor la precursorul Său (17:9-13)

17:9 Coborând de pe munte, Isus le-a poruncit ucenicilor să nu spună la nimeni ceea ce au văzut până când va fi înviat El din morţi. Iudeii, plini de un exces de zel pentru oricine ar fi putut să-i elibereze de sub jugul roman, L-ar fi primit cu braţele deschise, ca să-i scape de *Roma*, dar ei nu doreau să le fie Salvator care să-i salveze de *păcat*. Practic, naţiunea Israel Îl respinsese deja pe Mesia al ei şi nu ar fi avut rost să le spună iudeilor despre viziunea aceasta a slavei mesianice. După învierea lui Isus însă, mesajul avea să fie vestit în toată lumea.

17:10-13 Ucenicii tocmai asistaseră la o anticipare a venirii lui Cristos în puterea şi slava Sa. Dar precursorul Său nu se arătase. Maleahi profeţise că Ilie trebuie să vină înainte de a sosi Mesia (Mal. 4:5, 6), şi astfel ucenicii Îl întreabă pe Isus cu privire la aceasta. Domnul a fost de acord că, într-adevăr, Ilie trebuia să vină mai întâi, ca reformator, dar a explicat că Ilie venise deja. Evident, Domnul se referea la Ioan Botezătorul (vezi versetul 13). Ioan nu a fost Ilie (Ioan 1:21), dar venise „în duhul şi puterea lui Ilie" (Luca 1:17). Dacă Israelul l-ar fi acceptat pe Ioan şi mesajul său, el ar fi împlinit rolul profeţit cu privire la Ilie (Matei 11:14). Dar naţiunea nu a recunoscut semnificaţia misiunii lui Ioan şi l-a tratat cum a voit. Moartea lui Ioan a fost un semn prealabil al felului în care aveau să-L trateze pe Fiul Omului. L-au respins pe precursorul Regelui şi L-au respins pe Însuşi Regele. Când Isus le-a explicat lucrul acesta, ucenicii şi-au dat seama că se referea la Ioan Botezătorul.

Avem toate motivele să credem că înainte de venirea a doua a lui Cristos se va ridica un profet, care să pregătească Israelul pentru Regele care va veni. Dacă va fi chiar Ilie în persoană sau altcineva, cu o misiune similară — acesta e un fapt cu neputinţă de precizat la ora actuală.

F. Pregătirea pentru slujire, prin rugăciune şi post (17:14-21)

Viaţa nu constă însă doar din experienţe înălţătoare, de genul celei descrise mai sus, petrecute pe piscul muntelui. Clipele de înălţare spirituală sunt urmate de ceasuri şi zile de trudă şi consum. Vine timpul când va trebui să părăsim muntele, pentru a sluji în valea nevoilor omeneşti.

17:14, 15 La poalele muntelui, un tată îndurerat îl aştepta pe Mîntuitorul. Îngenunchind înaintea Lui, el L-a rugat fierbinte să-i vindece fiul posedat de demon. Fiul suferea de accese violente de epilepsie, care îl făceau uneori să cadă în foc iar alteori în apă, aşa încât, la posesiunea demonică se adăugau şi suferinţele provocate de arsuri şi pericolul de înecare. Era un caz clasic de suferinţă cauzată de Satana, cel mai crud stăpân de sclavi.

17:16 Tatăl băiatului îi rugase pe ucenici să-l ajute, dar a constatat că ajutorul oamenilor este zadarnic. Ucenicii n-au putut să-l vindece.

17:17 „O, generaţie perversă şi necredincioasă, câtă vreme voi mai fi cu voi?" — cuvintele acestea au fost adresate ucenicilor. Ei au fost cei cărora le-a lipsit credinţa de a-l vindeca pe epileptic, dar ei erau, în această privinţă, un segment reprezentativ al poporului evreu din vremea aceea — necredincios şi pervers.

17:18 De îndată ce a fost adus epilepticul la El, Isus a certat demonul şi îndrăcitul a fost imediat vindecat.

17:19, 20 Intrigaţi de neputinţa lor, ucenicii I-au cerut Domnului, în particular, o explicaţie. Răspunsul Lui a fost foarte direct: necredinţă. Dacă ar fi avut credinţă, măcar cât o sămânţă de muştar (care, după cum se ştie, este cea mai mică dintre seminţe), ar fi putut porunci unui munte să se arunce în mare şi aceasta s-ar fi întâmplat. Desigur, se subînţelege că adevărata credinţă trebuie să se bazeze pe o poruncă sau o făgăduinţă a lui Dumnezeu. Pe când, rostirea unei porunci doar de dragul de a satisface un capriciu personal, sau din dorinţa de afişaj, de a fi seznaţional, nu mai este credinţă, ci nesăbuinţă. Dar dacă Dumnezeu Îl va călăuzi pe un credincios într-o anumită direcţie sau va emite o poruncă, creştinul poate avea, în acest caz, toată încrederea că muntele de dificultăţi se va muta din loc. Nimic nu este cu neputinţă celui care crede.

17:21 Cuvintele: „Acest fel nu iese decât cu răguciune şi post" lipsesc din versiunea americană *Revised Standard Version* şi din majoritatea Bibliilor moderne, deoarece nu apar în manuscrisele mai vechi. Totuşi ele apar în foarte multe alte manuscrise şi sunt în ton perfect cu contextul acestei probleme extrem de dificile.

G. Pregătirea ucenicilor pentru trădarea Sa (17:22, 23)

Din nou, fără vâlvă, Domnul Isus i-a prevenit pe ucenicii Săi că va fi dat la moarte. Dar iarăşi apar imediat şi cuvintele de izbândă şi reabilitare: anume că va învia a treia zi. Dacă nu le-ar fi spus mai dinainte despre moartea Sa, negreşit ei ar fi fost deziluzionaţi cu totul, atunci când a venit momentul crucial. O moarte copleşită de ruşine şi suferinţă nu corespundea ideilor pe care le aveau ei cu privire la Mesia.

Cu toată prevenirea pe care le-a făcut-o Domnul, ei au fost foarte întristaţi la gândul că El avea să-i părăsească şi că va fi dat la moarte. Ei au auzit cuvintele Sale care prevesteau moartea Sa, dar nu păreau să fi luat în seamă promisiunea privitoare la învierea Sa.

H. Petru şi Învăţătorul său plătesc impozitul (17:24-27)

17:24, 25 La Capernaum, perceptorii impozitului pentru templu l-au întrebat pe Petru dacă Învăţătorul său a plătit jumătatea de siclu necesară pentru costisitoarele taxe de întreţinere a serviciilor de la templu. Petru a răspuns „da". Probabil ucenicul bineintenţionat, dar neinspirat, a dorit să-L salveze pe Cristos de o posibilă situaţie jenantă.

Din cele ce urmează rezultă atotştiinţa Domnului. Când Petru s-a întors acasă, Isus este Cel care a deschis subiectul — înainte ca Petru să aibă ocazia să-I spună ce s-a întâmplat. **„Ce crezi, Simon?....."** Întrebarea trebuie înţeleasă în contextul acelor zile. Un dregător percepea impozite de la supuşii săi, pentru întreţinerea împărăţiei şi familiei sale, dar nu percepea impozite de la propria lui familie. În cadrul actualului nostru sistem de guvernământ, toată lumea trebuie să plătească impozit, inclusiv guvernanţii şi familiile acestora.

17:26 Petru a răspuns corect, că dregătorii colectau tribut de la străini. Isus a scos în evidenţă faptul că fiii sunt liberi. Ideea care se desprinde de aici e faptul că templul constituie casa lui Dumnezeu. Pentru Isus, Fiul lui Dumnezeu, a plăti tribut pentru întreţinerea templului era echivalent

cu a plăti tribut Lui Însuşi.

17:27 Totuşi, pentru a nu provoca o pricină de poticnire inutilă, Domnul S-a învoit să plătească impozitul. Dar cum avea să rezolve problema banilor? Căci nu se consemnează nicăieri că Isus personal ar fi purtat bani asupra Sa. El l-a trimis pe Petru la Marea Galileii, spunându-i să aducă primul peşte pe care-l va prinde. În gura peştelui se găsea o monedă — *un statir* — cu care Petru a plătit tributul, jumătate pentru Domnul Isus şi jumătate pentru el însuşi.

Acest miracol uimitor, relatat cu extraordinară economie de cuvinte, demonstrează în mod incontestabil atotştiinţa lui Cristos. El ştia care dintre peştii din Marea Galileii avea un statir în gura sa. Şi ştia poziţia exactă a acelui peşte, după cum ştia că va fi primul peşte pe care-l va prinde Petru.

Dacă ar fi fost implicate unele principii divine, Isus nu ar fi achitat impozitul respectiv. Pentru El însă, din punct de vedere moral, chestiunea era indiferentă, şi astfel a decis că e mai bine să plătească impozitul, decât să dea naştere la o pricină de poticnire. Noi, credincioşii, suntem eliberaţi de lege, dar în chestiuni care nu au un substrat moral, trebuie să respectăm conştiinţa altora şi să nu facem nimic care ar putea să-i lezeze în cugetul lor.

XI. REGELE ÎŞI INSTRUEŞTE UCENICII (Capitolele 18-20)

A. Cu privire la smerenie (18:1-6)

Capitolul 18 a fost numit discursul asupra măreţiei şi a iertării. În el găsim deliniate principiile de conduită ce ar trebui să-i caracterizeze pe cei ce se pretind a fi supuşi ai lui Cristos Regele.

18:1 Ucenicii întotdeauna concepuseră împărăţia cerurilor ca o epocă de aur, a păcii şi prosperităţii. Acum ei au început să jinduiască după poziţii privilegiate în cadrul acestei împărăţii. Duhul lor egoist şi-a găsit, până la urmă, exprimarea în întrebarea: **„Cine este cel mai mare în împărăţia cerurilor?"**

18:2, 3 Isus a răspuns printr-o lecţie practică. Luând un copilaş şi aşezându-l în mijlocul lor, El a spus că oamenii trebuie să fie convertiţi şi să devină ca nişte copilaşi, pentru a putea intra în împărăţia cerurilor. El se referea la împărăţie în sensul realităţii sale lăuntrice. Pentru a fi un credincios autentic, o persoană trebuie să renunţe la gândurile sale de preamărire proprie şi să ocupe poziţia smerită a unui copilaş. Aceasta începe să se întâmple atunci când persoana respectivă îşi recunoaşte păcătoşenia şi nevrednicia şi-L primeşte pe Isus Cristos, ca singura lui nădejde. Această atitudine trebuie să continue pe tot parcursul vieţii creştine. Isus nu a vrut să spună că ucenicii Săi nu erau mântuiţi. Cu excepţia lui Juda, toţi credeau în El şi, prin urmare, erau justificaţi (îndreptăţiţi). Dar ei nu-L primiseră încă pe Duhul Sfânt, ca Persoană care să locuiască în ei şi, prin urmare, le lipsea puterea unei adevărate *smerenii* pe care noi, cei de azi, o avem (dar n-o folosim cum ar trebui!). De asemenea, ei trebuiau să fie convertiţi în sensul de a li se schimba toată gândirea falsă cu privire la împărăţie.

18:4 Persoana cea mai mare din împărăţia cerurilor este aceea care se smereşte ca un copilaş. Evident, normele şi valorile împărăţiei sunt diametral opuse celor ale lumii. Întregul nostru mod de gândire trebuie să fie inversat; noi trebuie să gândim gândurile lui Cristos, urmându-l pilda (vezi Fil. 2:5-8).

18:5 Aici Domnul Isus trece aproape neobservat de la subiectul unui copil natural la un copil spiritual. Oricine Îl primeşte pe unul din adepţii Lui smeriţi, în numele Lui, va fi răsplătit ca şi când L-ar fi primit pe Domnul Însuşi. Ceea ce s-a făcut pentru ucenicul Domnului va fi considerat ca fiind făcut chiar pentru Învăţător.

18:6 Pe de altă parte, oricine seduce un credincios, făcându-l să păcătuiască, îşi atrage o enormă condamnare; ar fi fost mai de folos să i se atârne de gât o piatră mare de moară şi să fie înecat în adâncul mării. (Pietrele de moară menţionate aici erau atât de grele încât era nevoie de un animal de povară să le pună în mişcare, spre deosebire de alte pietre de moară, mai mici, care puteau fi învârtite cu mâna.) Este destul de grav să păcătuieşti împotriva ta însuţi, dar a-l face pe un credincios să păcătuiască înseamnă a-i distruge nevinovăţia, a-i corupe mintea şi a-i păta reputaţia. În acest caz, ar fi mai bine pentru persoana aceea să moară de o moarte năpraznică, decât să întineze curăţia de cuget a altuia!

B. Cu privire la prilejurile de păcătuire (18:7-14)

18:7 Isus a continuat apoi, explicând că prilejurile de păcătuire sunt inevitabile. Lumea, firea veche şi diavolul acţionează în colaborare, pentru a ne ademeni şi a ne

perverti. Dar dacă o persoană devine agent al forţelor răului, mare va fi vinovăţia acelei persoane! Şi astfel Mântuitorul îi somează pe oameni să ia măsuri drastice pentru a se ţine în frâu, impunându-şi o disciplină proprie, ca nu cumva să ajungă să ispitească un copil al lui Dumnezeu.

18:8, 9 Indiferent care mădular a comis păcatul — mâna sau picioarul sau ochiul — este mai bine să sacrifici acel mădular, supunându-l acţiunii bisturiului, decât să-i permiţi să distrugă lucrarea lui Dumnezeu în viaţa alcuiva. Este mai bine să intri în viaţă fără braţ, fără picior, sau fără vedere, decât să fii trimis în iad cu toate mădularele intacte. Domnul nostru nu lasă să se înţeleagă prin asta că unii vor intra în cer cu mădulare lipsă, ci doar descrie condiţia fizică în momentul în care credinciosul trece din viaţa aceasta în cealaltă. Nu există nici o îndoială asupra faptului că trupul învierii va fi complet şi desăvârşit.

18:10 Apoi Fiul lui Dumnezeu atrage atenţia asupra pericolului de a-l dispreţui pe vreunul din cei micuţi ai Săi — fie că e vorba de copii, fie de cei care aparţin împărăţiei. Pentru a sublinia şi mai mult importanţa lor, El adaugă faptul că îngerii acestora stau mereu în prezenţa lui Dumnezeu, privindu-I faţa. Îngerii aceştia sunt, probabil, îngerii păzitori (vezi şi Ev. 1:14).

18:11 Deşi e omis în versiunea RSV şi în multe alte Biblii moderne, versetul acesta referitor la misiunea Mântuitorului constituie un foarte adecvat punct culminant al întregului pasaj şi, pe baza analizei textuale, trebuie inclus neapărat în text.[38]

18:12, 13 Aceşti micuţi, oiţele acestea, sunt obiectul grijii pline de iubire şi tandreţe a Păstorului, care a venit să-i mântuiască. Chiar dacă numai una din o sută de oi se rătăceşte, El le lasă pe cele nouăzeci şi nouă şi Se duce s-o caute pe cea pierdută, nelăsându-Se până n-o găseşte. Bucuria Păstorului pentru faptul că a găsit oaia pierdută ar trebui să ne înveţe valoarea şi respectul pe care le are El pentru cei micuţi ai Săi.

18:14 Cei micuţi sunt importanţi nu numai pentru îngeri şi pentru Păstor, ci şi pentru Dumnezeu Tatăl. Voia Lui este ca nici unul din aceşti micuţi să nu piară! Dacă ei sunt atât de importanţi încât să angajeze acţiunea îngerilor, a Domnului Isus şi a lui Dumnezeu Tatăl, atunci este limpede că nu avem voie sub nici o formă să-i dispreţuim, indiferent cât de neatrăgători sau de umili ni s-ar părea.

C. Cu privire la disciplinarea celor care s-au făcut vinovaţi de ofense (18:15-20)

Restul capitolului se ocupă de soluţionarea divergenţelor ivite între membrii bisericii şi de nevoia de a ierta la nesfârşit.

18:15 Se dau instrucţiuni precise cu privire la îndatoririle care-i revin creştinului atunci când este nedreptăţit de un alt credincios. Mai întâi, chestiunea trebuie rezolvată în particular, între cei doi. Dacă cel care a greşit îşi recunoaşte vinovăţia, împăcarea deja s-a realizat. Necazul însă este că noi nu procedăm aşa, ci, bârfind, îi informăm pe toţi cu privire la ce s-a întâmplat. Iar apoi cazul devine cunoscut cât ai bate din palme, ducând la agravarea dezbinării. Să nu uităm însă că pasul numărul unu este acesta: **„du-te şi mustră-l între tine şi el singur."**

18:16 Dacă fratele vinovat nu ascultă, atunci cel vătămat trebuie să ia cu el încă unu sau doi şi să caute restauraţia. Aceasta va sublinia gravitatea tot mai mare a refuzului său de a se înmuia. Dar, şi mai important, va furniza o mărturie competentă, aşa cum cere Scriptura: **„pentru ca orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori."** (Deut. 19:15). Nimeni nu va fi în stare să măsoare necazurile pe care şi le-a atras biserica datorită eşecului de a respecta această regulă simplă, anume aceea că acuza adusă împotriva altei persoane trebuie sprijinită de mărturia a două sau trei persoane. În această privinţă, instanţele judecătoreşti din lume adesea procedează cu mai multă dreptate decât bisericile sau adunările creştine.

18:17 Dacă acuzatul refuză în continuare să-şi recunoască vina şi să-şi ceară iertare, chestiunea trebuie adusă înaintea bisericii locale. Este important de reţinut că adunarea locală este corpul îndrituit să audieze cazul, şi nu o instanţă civilă. Creştinului i se interzice să se ducă în faţa legii cu o plângere împotriva altui credincios (1 Cor. 6:1-8).

Dacă reclamatul refuză să-şi recunoască vina în faţa bisericii, atunci urmează să fie considerat **ca un păgân şi ca un vameş.** Sensul cel mai evident care se desprinde din acest enunţ este că persoana respectivă trebuie privită ca aflându-se în afara sferei bisericii. Deşi el poate fi un credincios adevărat, nu este însă un credincios viu şi, prin urmare, trebuie tratat ca atare. Deşi aparţine în continuare bisericii universale, lui trebuie să i se ridice privilegiile acordate de biserica locală. Acesta este un act foarte grav de

disciplinare, căci temporar îl va expune pe credincios puterii Satanei, „pentru nimicirea cărnii, pentru ca duhul lui să poată fi salvat în ziua Domnului Isus" (I Cor. 5:5). Scopul acestei acţiuni este de a-l face să-şi vină în fire şi să-l determine să-şi mărturisească păcatul. Până la data când se va atinge acest obiectiv, credincioşii trebuie să se poarte curtenitor faţă de el, dar, în acelaşi timp, să arate prin atitudinea lor că nu aprobă şi nu tolerează păcatul lui şi că nu pot avea cu el părtăşia pe care o au în mod obişnuit cu ceilalţi credincioşi adevăraţi. Adunarea trebuie să aibă grijă să-l reprimească de îndată ce se vor fi arătat dovezile adecvate că s-a petrecut o pocăinţă adevărată.

18:18 Versetul 18 este legat de cele precedente. Atunci când o adunare, după ce s-a rugat şi a ascultat de Cuvântul lui Dumnezeu, leagă printr-o acţiune disciplinară o anumită persoană, acea acţiune este onorată în cer. Când persoana respectivă s-a pocăit şi şi-a mărturisit păcatul iar adunarea o reprimeşte în mijlocul ei, acordându-i din nou părtăşia, şi această acţiune de dezlegare este ratificată de Dumnezeu (vezi Ioan 20:23).

18:19 Întrebarea care se ridică este următoarea: „Cât de mare trebuie să fie o adunare înainte de a avea căderea să lege şi să dezlege, în sensul celor de mai sus?" Răspunsul este că **doi** credincioşi pot aduce asemenea chestiuni înaintea lui Dumnezeu în rugăciune, cu asigurarea că vor fi auziţi. Deşi versetul 19 poate fi folosit ca o făgăduinţă generală că vom primi răspuns la rugăciunile noastre, în *contextul* nostru el se referă la rugăciunea privitoare la acţiunile de punere sub disciplină din cadrul bisericii. Când este folosit în legătură cu rugăciunea colectivă, în general, el trebuie interpretat în lumina altor învăţături privitoare la rugăciune. Astfel, rugăciunile noastre trebuie să fie:

1. În conformitate cu voia revelată a lui Dumnezeu (1 Ioan 5:14, 15).
2. Făcute cu credinţă (Iac. 1:6-8).
3. Cu sinceritate (Ev. 10:22a), şi aşa mai departe.

18:20 Versetul 20 trebuie interpretat în lumina contextului său. El nu se referă, în principal, la alcătuirea bisericii nou-testamentale în forma ei cea mai simplă, nici la o adunare obişnuită de rugăciune, în cadrul căreia biserica încearcă să obţină împăcarea a doi creştini pe care-i separă un păcat. Versetul se poate aplica cu legitimitate la toate strângerile credincioşilor în care Cristos este Centrul, însă aici este vorba despre un anumit tip de strângere.

A te aduna „în numele Lui" înseamnă a face acest lucru pe baza autorităţii Lui, recunoscând tot ceea ce este El, şi în ascultare de Cuvântul Lui. Nici un grup nu poate avea pretenţia de a constitui singurul grup de credincioşi care se adună în numele Lui, căci dacă ar fi aşa, prezenţa Lui s-ar mărgini la un foarte îngust segment al trupului Său de pe pământ. Oriunde **sunt adunaţi doi sau trei** în semn de recunoaştere a faptului că El este Domn şi Mântuitor, El este acolo, **în mijlocul lor.**

D. Cu privire la iertarea nemărginită (18:21-35)

18:21, 22 În acest punct, Petru formulează întrebarea: „de câte ori trebuie să-i ierte el pe un frate care a păcătuit împotriva lui." Probabil el s-a gândit că dă dovadă de multă mărinimie dacă atinge cifra şapte, ca număr maxim de ocazii în care trebuie să-l ierte. Isus i-a răspuns: „nu de şapte ori, ci de şaptezeci de ori câte şapte." Noi nu trebuie să înţelegem că El ar fi avut în vedere, la propriu, cifra de 490 (de iertări), ci, mai degrabă, El S-a referit, în mod figurat la faptul că trebuie să iertăm „la nesfârşit".

„Bine, bine", va spune cineva, „dar ce rost mai are să urmăreşti pas cu pas toată procedura descrisă mai sus — adică să te duci la el şi să-i vorbeşti între patru ochi, apoi să mai iei alte două persoane cu tine şi apoi să-l duci în faţa bisericii — când ai putea foarte bine să-i ierţi de la bun început?!"

Răspunsul îl găsim în existenţa unor etape ale administrării iertării, după cum urmează:

1. Când un frate greşeşte faţă de mine sau păcătuieşte împotriva mea, eu am datoria să-i iert imediat *în inima mea* (Ef. 4:32). Asta mă va elibera de duhul neiertător de amărăciune şi va lăsa ca întreaga chestiune să apese pe umerii *săi*.
2. Deşi l-am iertat în inima mea, eu nu-i comunic încă faptul că este iertat. Nu ar fi drept să-i administrez iertarea în mod public până când el nu s-a pocăit. Astfel sunt obligat să mă duc la el şi să-l mustru cu dragoste, sperând să-l conving să-şi mărturisească păcatul (Luca 17:3).
3. De îndată ce şi-a cerut iertare şi şi-a mărturisit păcatul, îi spun că este iertat (Luca 17:4).

18:23 Isus le spune apoi pilda împărăţiei cerurilor, pentru a-i preveni cu privire la

consecinţele unui spirit neiertător de care ar putea da dovadă nişte supuşi care au fost ei înşişi iertaţi, fără plată.

18:24-27 Istoria se referă la un anumit rege care a dorit să încheie conturile sale privitoare la nişte datorii scadente. Un slujitor care îi datora o mie de talanţi a devenit insolvent, şi astfel stăpânul lui a poruncit ca el şi familia lui să fie vânduţi robi, ca plată pentru achitarea datoriei. Îndurerat, slujitorul l-a implorat pe rege să-l mai păsuiască, promiţând că va achita toată datoria, când va avea posiblitatea.

Asemenea multor datornici, şi omul acesta era incredibil de optimist cu privire la posibilităţile sale de a rambursa datoria, cu o singură condiţie: să i se îngăduie o prelungire (v. 26). Întreg venitul Galileii se ridica doar la 300 de talanţi, iar omul acesta datora 10 000 de talanţi! Amănuntul privitor la imensitatea datoriei nu trebuie scăpat, deoarece intenţionat s-a accentuat suma. S-a avut în vedere captarea atenţiei ascultătorilor, prin şocarea lor şi sublinierea uriaşei datorii a omului faţă de Dumnezeu. Martin Luther obişnuit să spună că suntem cu toţii nişte cerşetori înaintea Lui. Nu avem nici o speranţă că vom putea plăti vreodată datoria (din *Daily Notes of the Scripture Union*)

Când stăpânul a văzut atitudinea spăsită a slujitorului său, l-a iertat de întreaga datorie de 10 000 de talanţi, într-un gest extraordinar de har, făcându-se o derogare de la cerinţele dreptăţii.

18:28-30 Slujitorul acesta avea însă un alt slujitor, care-i datora doar o sută de dinari (câteva sute de dolari). În loc să-l ierte, l-a luat pe om de gât şi l-a obligat să-i plătească toată datoria. Bietul debitor a cerut să i se prelungească termenul de scadenţă, dar creditorul nici n-a vrut să audă. Şi astfel a fost aruncat în închisoare până când a plătit datoria — sarcină foarte grea de îndeplinit, dacă nu chiar imposibilă, întrucât fiind închis, nu mai avea cum să câştige bani.

18:31-34 Ceilalţi slujitori, profund revoltaţi de această comportare total inconsecventă, l-au reclamat stăpânului lor, care s-a mâniat pe creditorul nemilostiv. El, care fusese iertat de o mare datorie, nu consimţea să ierte pe altul, care-i datora doar o fărâmă din cât fusese propria lui datorie! Şi astfel a fost pus în custodia temnicerului, până la achitarea datoriei lui.

18:35 Aplicaţia este cât se poate de limpede: Dumnezeu este Regele. Toţi slujitorii Lui s-au înglodat într-o datorie uriaşă a păcatului, pe care n-aveau cum s-o plătească. În harul Său minunat şi în compasiunea Sa, Domnul a plătit datoria şi le-a acordat, complet gratuit, iertare deplină. Să zicem acum că un creştin greşeşte faţă de altul. Când este mustrat, el îşi recunoaşte vina şi-şi cere iertare. Dar creştinul vătămat refuză să-l ierte. Asta în ciuda faptului că el însuşi a fost iertat de milioane de dolari! Şi când te gândeşti că el nu trebuie să ierte decât pentru câteva sute de dolari! Dar el refuză. Oare va permite Regele ca o asemenea purtare să rămână nepedepsită? Cu siguranţă că nu! Cel vinovat de asemenea purtare va fi disciplinat în viaţa aceasta şi va suferi o pierdere la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

E. Cu privire la căsătorie, divorţ şi celibat (19:1-12)

19:1, 2 După ce Şi-a încheiat misiunea în Galileea, Domnul S-a îndreptat spre Ierusalim, oraş situat în sud. Deşi nu se cunoaşte traseul exact pe care l-a străbătut, pare cert faptul că a străbătut Pereea, de-a lungul malului de răsărit al Iordanului. Matei descrie regiunea drept **ţinutul Iudeii, dincolo de Iordan.** Lucrarea din Pereea e cuprinsă între 19:1 şi 20:16 sau 20:28, căci nu se precizează când a traversat Iordanul, trecând în Iudeea.

19:3 Probabil mulţimile care L-au urmat, în căutare de vindecare, au fost acelea care i-au alertat pe farisei, descoperindu-le locul unde se afla Domnul. Ca o haită de câini sălbatici, fariseii au început să-L încolţească, sperând să-L poată prinde în capcana propriilor Sale cuvinte. Ei au întrebat dacă divorţul e legal, indiferent de împrejurări şi din orice temei. Indiferent cum răspundea El, o parte din iudei avea să fie oricum înfuriată. O parte din ei adopta o atitudine foarte liberală faţă de divorţ, în vreme ce alta era foarte strictă cu privire la divorţ.

19:4-6 Domnul nostru a explicat că intenţia iniţială a lui Dumnezeu a fost ca un bărbat să aibă doar o singură soţie. Dumnezeul care l-a creat pe om bărbat şi femeie a decretat ca relaţia de căsnicie să depăşească relaţia părintească. De asemenea, El a spus că căsătoria este unirea dintre un bărbat şi o femeie. Idealul lui Dumnezeu este ca această unire divin rânduită să nu fie desfăcută prin nici un act sau decret al omului.

19:7 Fariseii au crezut că L-au prins pe Domnul într-o contradicţie flagrantă a Vechiului Testament. Oare nu asigurase Moise

posibilitatea divorţului? (au întrebat ei). Un om putea să renunţe la nevasta lui printr-o simplă declaraţie scrisă, dând-o apoi afară din casă (Deut. 24:1-4).

19:8 Isus a convenit că Moise permisese divorţul, dar nu ca ideal al lui Dumnezeu pentru omenire, ci din pricina condiţiei de alunecare în păcat a Israelului: **Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsaţi nevestele; dar de la început n-a fost aşa.“** Idealul lui Dumnezeu a fost să nu existe nici un divorţ. Dar Dumnezeu tolerează condiţii care nu constituie voia Lui directoare.

19:9 Apoi Domnul a afirmat, cu autoritate absolută, că din acel moment se va renunţa la îngăduinţa din trecut cu privire la divorţ. De acum înainte nu va mai fi decât un singur motiv valabil pentru divorţ: infidelitatea. Dacă o persoană avea să divorţeze pentru orice alt motiv şi să se recăsătorească, se va face vinovată de adulter.

Deşi nu se exprimă acest lucru în mod expres, se poate deduce din cuvintele Domnului nostru că acolo unde s-a obţinut divorţul din motive de adulter, partea nevinovată poate să se recăsătorească. Altfel divorţul nu ar mai sluji nici un alt scop pe care să nu-l poată împlini şi simpla separare a celor doi.

Prin **imoralitate sexuală** sau curvie se înţelege, în general, adulter. Dar mulţi cercetători experţi ai Sfintelor Scripturi cred că termenul se referă numai la imoralitatea comisă înainte de căsătorie, care este descoperită după căsătorie (vezi Deut. 22:13-21). Alţii cred că se referă doar la datinile iudaice privitoare la căsătorie şi că acesta ar fi motivul pentru care această „clauză de excepţie“ se află doar la Matei, evanghelia cu un pronunţat caracter iudaic.

În ce priveşte tratarea mai aprofundată a chestiunii divorţului, vezi notele asupra pasajului de la 5:31, 32.

19:10 Când ucenicii au auzit învăţătura Domnului privitoare la divorţ, s-au dovedit tributari unei concepţii extremiste, ca să spunem aşa, adoptând o poziţie absurdă, conform căreia dacă divorţul se poate acorda doar pe baza unui singur motiv, atunci urmează că pentru a evita păcatul în căsnicie ar fi mai bine să nu te căsătoreşti deloc! Dar asta nu-i împiedica să păcătuiască şi în starea de celibatari!

19:11 Şi astfel Mântuitorul le-a reamintit că regula generală nu este să poţi rămâne celibatar. Numai cei cărora li s-a dat harul special pot să renunţe la căsătorie. Dictonul: „Nu toţi pot primi cuvântul acesta, ci numai aceia cărora le este dat“ nu înseamnă că toţi sunt incapabili de a înţelege ce urmează, ci că ei nu pot trăi o viaţă de înfrânare decât dacă au fost chemaţi la aceasta.

19:12 Domnul Isus a explicat că există trei tipuri de eunuci. Unii oameni sunt eunuci deoarece s-au născut fără capacitatea reproductivă. Alţii sunt aşa deoarece au fost castraţi de oameni; despoţii orientali adesea supuneau paznicii haremurilor la intervenţia chirurgicală prin care îi făceau eunuci. Dar Isus i-a avut în vedere în special pe cei care s-au făcut pe ei înşişi eunuci pentru împărăţia cerurilor. Oamenii aceştia s-ar putea să fie chiar căsătoriţi şi să nu aibă nici un defect fizic. Dar, din consacrare faţă de Rege şi Împărăţia Sa, ei renunţă de bună voie la căsătorie, pentru a se dedica pe de-a-ntregul cauzei lui Cristos. După cum s-a exprimat apostolul Pavel mai târziu: „Cine nu este însurat se îngrijeşte de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului.“ (1 Cor. 7:32). Celibatul nu este de natură fizică, ci o chestiune de abstinenţă voluntară.

Nu toţi oamenii pot trăi o asemenea viaţă, ci numai acei care au fost învredniciţi de Dumnezeu. „Eu aş vrea ca toţi oamenii să fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul.“ (1 Corinteni 7:7)

F. Cu privire la copii (19:13-15)

Este interesant că copiii sunt introduşi la scurt timp după discursul asupra divorţului (vezi şi Marcu 10:1-16); adesea ei sunt cei care suferă cel mai mult de pe urma căsniciilor destrămate.

Părinţii şi-au adus copilaşii la Isus ca să fie binecuvântaţi de Învăţătorul şi Păstorul Isus. Ucenicii au considerat acest act o întrerupere şi un lucru supărător, drept care i-au mustrat pe părinţi. Dar Isus a intervenit cu cuvintele care i-au făcut pe copiii dintotdeauna să-L îndrăgească: **„Lăsaţi copilaşii să vină la Mine, şi nu-i opriţi, căci împărăţia cerurilor este a celor ca ei.“**

Mai multe învăţăminte importante se desprind din aceste cuvinte. Mai întâi, ele sunt adresate slujitorului Domnului, care trebuie să înţeleagă importanţa de a se ocupa şi de copii, ale căror minţi sunt receptive, vestindu-le Cuvântul lui Dumnezeu. În al doilea rând, copiii care doresc să-şi mărturisească credinţa în Domnul Isus nu trebuiesc opriţi de a face acest lucru, ci încurajaţi. Nimeni nu cunoaşte vârsta minimă a celor

din iad. Dacă un copil doreşte cu adevărat să fie salvat, nu trebuie să i se spună că e prea tânăr. În acelaşi timp, nu trebuie exercitate presiuni asupra copiilor, ca aceştia să facă o mărturisire falsă, neizvorâtă din convingere proprie. Întrucât ei sunt mai susceptibili decât adulţii la apelurile emoţionale, ei trebuiesc protejaţi de metodele dure de evanghelizare. Copiii nu trebuie să devină adulţi înainte de a fi mântuiţi, dar adulţii trebuie să devină asemenea copiilor (18;3, 4; Marcu 10:15).

În al treilea rând, aceste cuvinte ale Domnului nostru oferă un răspuns la întrebarea: „Ce se întâmplă cu copiii care mor înainte de a atinge vârsta responsabilităţii?" Isus a spus: „a unora ca ei este împărăţia cerurilor". Aceasta ar trebui să constituie o suficientă asigurare pentru părinţii care au suferit pierderea unuia sau a mai multor copilaşi.

Uneori pasajul acesta este folosit de unii în sprijinul ideii potrivit căreia copiii trebuie botezaţi, pentru a deveni membri ai trupului lui Cristos şi moştenitori ai împărăţiei Sale. O lectură mai atentă ne va arăta însă că părinţii şi-au adus copilaşii la Isus, nu la botez. De asemenea ne va arăta că copiii erau deja posesori ai împărăţiei. În plus, nu găsim nici o picătură de apă în pasajul acesta!

G. Cu privire la bogăţii: tânărul bogat (19:16-26)

19:16 Incidentul acesta ne oferă un studiu al contrastelor. După ce am văzut că împărăţia aparţine copilaşilor, vom vedea cât de greu este pentru adulţi să intre în ea.

Un bogat L-a interpelat pe Domnul cu o întrebare aparent sinceră. Adresându-I-se lui Isus cu cuvintele „Bunule Învăţător", el L-a întrebat ce trebuie să facă pentru a avea viaţă veşnică. Întrebarea a pus în evidenţă ignoranţa lui cu privire la adevărata identitate a lui Isus şi cu privire la calea mântuirii. L-a numit pe Isus „Învăţător", aşezându-L la acelaşi nivel cu alţi oameni mari. Şi când şi-a exprimat dorinţa de a obţine viaţa veşnică, a formulat dorinţa ca o datorie, mai degrabă decât ca dar.

19:17 Domnul nostru l-a verificat în privinţa a două puncte importante: Întrebându-l: **„De ce Mă numeşti bun? Nu este nici unul bun, decât Unul, adică Dumnezeu."** Isus nu Îşi declina Dumnezeirea, ci îi dădea tânărului bogat prilejul de a spune: „De aceea Te numesc Bun, pentru că eşti Dumnezeu!" (N.tr.: s-a reprodus aici traducerea textului englez, din versiunea *New King James*, întrucât comentariul e întemeiat pe această versiune, care diferă în acest punct, şi în altele, de versiunile româneşti.)

Pentru a-l verifica cu privire la calea mântuirii, Isus a spus: **„Dar dacă vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile."** Mântuitorul nu a vrut să spună prin aceasta că mântuirea se poate obţine prin păzirea poruncilor. Mai degrabă, El a recurs la lege pentru a produce în acest om căinţa de păcat, sentimentul de condamnare pe care îl aduce păcatul. Căci omul respectiv încă trăia sub iluzia că ar putea moşteni împărăţia doar pe baza principiului „de a face" ceva. Or, dacă aşa stau lucrurile, ei bine, atunci să respecte legea, care îi spunea ce să „facă".

19:18-20 Domnul nostru a citat cele cinci porunci care se ocupă în principal cu aproapele, toate culminând cu afirmaţia supremă: **„Să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi!"** Întrucât nu-şi vedea deloc egoismul şi egocentrismul său, omul nostru s-a lăudat că întotdeauna a păzit cu grijă poruncile acestea.

19:21 Domnul nostru a arătat apoi că, în realitate, tânărul bogat nu şi-a iubit aproapele ca pe sine însuşi, spunându-i să vândă tot ce avea şi să dăruiască banii săracilor, după care să vină la Isus şi să-L urmeze.

Iarăşi, Domnul nu a vrut să spună că omul acesta putea fi mântuit prin vânzarea tuturor averilor sale şi dăruirea sumelor rezultate unor cauze caritabile, căci nu există decât o singură cale prin care poate cineva să fie mântuit: credinţa în Domnul Isus.

Dar pentru ca să fie mântuit, omul trebuie să recunoască că a păcătuit şi că nu a reuşit să atingă condiţiile de sfinţenie cerute de Dumnezeu. Faptul că tânărul bogat nu era dispus să-şi vândă averile a demonstrat că nu-şi iubea aproapele ca pe sine însuşi. El ar fi trebuit să spună: „Doamne, dacă asta se cere, atunci negreşit sunt un păcătos. Nu mă pot mântui prin eforturile mele proprii; de aceea, Te rog să mă mântuieşti prin harul Tău." Dacă ar fi răspuns la îndemnurile Mântuitorului, i s-ar fi dat să cunoască calea mântuirii.

19:21 În loc să facă aşa, tânărul **a plecat foarte întristat.**

19:23, 24 Răspunsul dat de tânărul bogat I-a oferit lui Isus prilejul de a remarca cât de greu este pentru un om bogat să intre în împărăţia cerurilor. Bogăţiile riscă să devină un idol pentru oameni. Este greu să posezi

bogăţii fără să nu ajungi să-ţi pui încrederea în ele. Domnul nostru a declarat că: **„este mai uşor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu."** Aici Domnul recurge la hiperbolă, adică la exagerarea dimensiunilor sau importanţei lucrurilor, cu scopul de a accentua învăţătura pe care trebuie s-o transmită această figură de stil.

Evident, este imposibil ca o cămilă să treacă prin urechea unui ac! Sintagma: „urechea acului" s-ar referi, după unii comentatori, la uşa mică din cadrul porţii de la intrarea în cetate. O cămilă ar putea trece prin ea, mergând în genunchi, dar cu multă dificultate. Dar dacă cercetăm textul paralel de la Luca observăm că se foloseşte termnul „ac" cu sensul acului folosit de chirurg. Reiese deci din context că Domnul nu s-a referit la un fapt greu de înfăptuit, ci la unul imposibil. Omeneşte vorbind, un bogat pur şi simplu *nu poate* fi mântuit.

19:25 Ucenicii au fost uimiţi de aceste remarci. Ca evrei, care trăiau sub codul mozaic, prin care Dumnezeu promitea prosperitate celor care ascultau de El, era şi normal ca ei să considere bogăţiile drept un indiciu al binecuvântărilor lui Dumnezeu. Or, dacă cei care se bucurau de asemenea binecuvântări din partea lui Dumnezeu nu puteau fi mântuiţi, ei bine, atunci cine *putea* fi mântuit?

19:26 Domnul a răspuns: **„La oameni lucrul acesta este cu neputinţă, dar la Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putinţă."** Omeneşte vorbind, ar fi imposibil pentru orice fiinţă omenească să fie mântuită, căci numai Dumnezeu poate mântui un suflet. Dar este cu mult mai greu pentru un om bogat să se predea cu toată voinţa sa lui Cristos, decât este lucrul acesta pentru un om sărac, aşa cum o dovedeşte şi realitatea faptului că puţini oameni bogaţi ajung să fie convertiţi. Căci acestor oameni le vine greu să nu se mai încreadă în mijloacele lor vizibile de întreţinere, ci să-şi pună, în schimb, încrederea într-un Mântuitor nevăzut. Numai Dumnezeu poate înfăptui o asemenea schimbare.

Comentatorii şi predicatorii intervin în acest punct al Evangheliei, susţinând că este absolut normal ca creştinii să fie bogaţi. E cel puţin ciudat faptul că ei pleacă de la un pasaj în care Domnul condamnă bogăţiile, pe care le consideră o piedică în calea fericirii veşnice a omului, pentru a justifica acumularea de averi pământeşti! În plus, este greu de conceput cum un creştin poate să ţină cu dinţii de bogăţiile sale, când vede în jurul lui atâtea nevoi care se cer cu disperare acoperite şi când întoarcerea lui Cristos este atât de aproape iar Domnul ne-a atras atenţia să nu ne adunăm comori aici pe pământ! Bogăţiile adunate cu înfrigurare ne condamnă la o stare de a nu ne mai iubi aproapele ca pe noi înşine.

H. Cu privire la răsplăţile pentru trăirea într-o manieră jertfitoare (19:27-30)

19:27 Petru a prins miezul învăţăturii Mântuitorului. Dându-şi seama că Isus spunea de fapt: „Lăsaţi totul şi urmaţi-Mă pe Mine!", Petru a afirmat satisfăcut că, în ce-l priveşte pe el şi pe ceilalţi ucenici, ei au procedat exact aşa, după care a adăugat: **„Ce răsplată vom avea?"** Aici se trăda viaţa egocentrică a lui Petru, reafirmându-se firea lui veche. El era cuprins în acel moment de un duh de care şi noi trebuie să ne păzim. Petru se târguia cu Domnul.

19:28, 29 Domnul l-a asigurat pe Petru că tot ce se face pentru El va fi răsplătit din plin. Concret, cu privile la cei doisprezece, aceştia vor deţine poziţii de autoritate în Mileniu. **Înnoirea tuturor lucrurilor** sau „regenerarea", în textul englez, se referă la domnia viitoare a lui Cristos pe pământ şi este explicată prin expresia: **„când Fiul Omului va sta pe scaunul de domnie al măririi Sale".** Ne-am referit anterior la această fază a împărăţiei, pe care am numit-o împărăţia în faza ei de *manifestare*. La acea dată cei doisprezece vor sta **pe douăsprezece scaune de domnie** şi vor **judeca pe cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.** Răsplăţile în Noul Testament sunt strâns legate de poziţiile de administraţie ocupate în timpul Mileniului (al miei de ani, vezi Luca 19:17, 19). Ele vor fi *acordate* la scaunul de judecată al lui Cristos, dar se vor *manifesta* când se va întoarce Domnul pe pământ, să domnească.

Cât priveşte credincioşii în general, Isus a adăugat că toţi cei care au **lăsat case, sau fraţi, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde,** pentru Numele Său, vor **primi însutit şi** vor **moşteni viaţa veşnică.** În viaţa aceasta ei se bucură de părtăşia cu toţi credincioşii, de pe întreg pământul, care compensează dincolo de orice aşteptări orice legături pe care le-au întrerupt cu necredincioşii. Pentru casa la care au renunţat ei primesc o sută de case creştine, unde sunt primiţi cu toată căldura.

Pentru pământurile sau alte forme de avere la care au renunţat, ei primesc bogăţii spirituale inimaginabil de mari.

Dar răsplata viitoare pentru toţi credincioşii este **viaţa veşnică.** Asta nu înseamnă că noi câştigăm viaţa veşnică prin renunţarea la toate şi prin atitudinea noastră jertfitoare. Viaţa veşnică este un dar, care nu poate fi câştigat prin meritele cuiva. Ideea subliniată în acest pasaj este că cei care renunţă la toate sunt răsplătiţi cu o capacitate sporită de a se bucura de viaţa veşnică în cer. Toţi credincioşii vor avea parte de viaţa aceea, dar nu toţi se vor bucura de ea în egală măsură.

19:30 Domnul Şi-a încheiat remarcile cu un avertisment împotriva unui spirit de târguială. El i-a spus, de fapt, lui Petru: „Tot ce vei face pentru Mine va fi răsplătit, dar ai grijă ca nu cumva să fii animat în aceste fapte bune de considerente egoiste, deoarece, în acest caz, **mulţi din cei dintâi vor fi cei din urmă, şi mulţi din cei din urmă vor fi cei dintâi.** Adevărul acesta este ilustrat de parabola din capitolul următor. Această afirmaţie a fost rostită, probabil, şi ca avertisment potrivit căruia nu este de ajuns să porneşti bine pe calea uceniciei, ci ceea ce contează este cum sfârşim pe această cale.

Înainte de a trece mai departe, se cuvine să notăm că expresiile: „împărăţia cerurilor" şi „împărăţia lui Dumnezeu" sunt folosite cu acelaşi sens, putând fi oricând inversate, în versetele 23 şi 24; prin urmare, ele sunt sinonime.

I. Cu privire la răsplăţile pentru munca la vie (20:1-16)

20:1, 2 Această parabolă, care continuă discursul privitor la răsplăţile de la sfârşitul capitolului 19, ilustrează adevărul potrivit căruia toţi ucenicii adevăraţi vor fi răsplătiţi, ordinea răsplăţilor fiind stabilită de duhul în care a slujit ucenicul respectiv.

Parabola descrie **un gospodar, care a ieşit dis-de-dimineaţă, să-şi tocmească lucrători la vie.** Oamenii aceştia s-au învoit printr-un contract să lucreze pentru câte **un dinar pe zi,** ceea ce constituia un salar rezonabil pentru vremea aceea. Să zicem că au început să lucreze la ora 6 dimineaţa.

20:3, 4 La ora 9 dimineaţa gospodarul a găsit alţi lucrători neangajaţi în piaţă. N-a fost vorba aici de nici un acord între muncitori şi patronat. Lucrătorii aceştia s-au apucat de lucru bazaţi doar pe cuvântul stăpânului viei, că acesta le va da tot ce se cuvine.

20:5-7 La amiază şi la ora 3 după masă, gospodarul a mai angajat alţi oameni, pe temeiul că le va da plata cuvenită. La ora 5 după amiază încă a mai găsit oameni care nu fuseseră angajaţi. Aceştia nu erau leneşi. Ei doreau să muncească, dar nu ştiu cum se făcea că nu găseau de lucru. Aşadar, gospodarul i-a trimis în via sa, fără să discute condiţiile de plată.

E important să observăm că primii oameni au fost angajaţi ca urmare a unui acord de negocieri; toţi ceilalţi au lăsat chestiunea plăţii pe seama proprietarului.

20:8 La sfârşitul zilei, fermierul şi-a instruit contabilul să le achite oamenilor plata, începând cu ultimii angajaţi şi terminând cu cei ce fuseseră tocmiţi primii să lucreze în via sa. (În felul acesta, cei angajaţi mai târziu puteau vedea cât au primit ceilalţi.)

20:9-12 Plata primită de ei a fost egală pentru toţi: un dinar. Cei ce începuseră munca la ora 6 dimineaţa au crezut că vor primi mai mult, dar iată că şi ei au primit doar un dinar. Îndată aceştia au fost cuprinşi de resentimente, căci, la urma urmelor, oare nu lucraseră ei mai mult decât ceilalţi, îndurând arşiţa zilei?

20:13, 14 În răspunsul dat de fermier unuia dintre aceştia vom găsi învăţăturile pline de miez care se desprind din această parabolă. Mai întâi el a spus: **„Prietene, ţie nu-ţi fac nici o nedreptate; nu te-ai tocmit cu mine cu un leu** (dinar, în original, n.tr.)**? Ia-ţi ce ţi se cuvine şi pleacă. Eu vreau să plătesc şi acestuia din urmă ca şi ţie."** Primul se tocmise pentru un dinar pe zi şi a primit exact plata asupra căreia s-a înţeles cu stăpânul viei. Ceilalţi s-au aruncat asupra harului gospodarului şi au primit har. Harul este mai bun decât dreptatea. Mai bine să laşi chestiunea răsplăţilor pe seama Domnului, decât să te târguieşti cu El.

20:15 Atunci gospodarul a spus: **„Nu pot să fac ceea ce vreau cu ce-i al meu?"** Învăţătura care se desprinde de aici este, desigur, faptul că Dumnezeu este suveran. El poate face ce vrea. Şi tot ceea ce găseşte El de cuviinţă să facă va fi întotdeauna bun, drept şi corect. Gospodarul a adăugat apoi: **„Ori este ochiul tău rău, fiindcă eu sunt bun?"** Întrebarea aceasta scoate la iveală trăsătura vicleană din firea omenească. Cei care au început lucrul la 6 dimineaţa au primit exact ceea ce meritau, dar au fost cuprinşi de gelozie, deoarece alţii au primit exact aceeaşi plată, pentru o muncă care a durat mult mai puţine ore. Mulţi dintre noi

trebuie să recunoaştem că am gândit la fel, considerând această modalitate de plată cam nedreaptă, nu-i aşa? Asta înseamnă însă că în împărăţia cerurilor va trebui să adoptăm un mod cu totul nou de a gândi. Va trebui să renunţăm la spiritul nostru lacom, competitiv, şi să gândim ca Domnul nostru.

Gospodarul ştia că toţi oamenii aceştia aveau nevoie de bani, şi, prin urmare, i-a plătit după nevoia lor, mai degrabă decât după lăcomia lor. Nimeni nu a primit mai mult decât a meritat, dar toţi au primit suficient cât să acopere nevoile lor şi ale familiilor lor. După James Stewart, învăţătura care se desprinde din această pildă este că persoana „care se gândeşte să se târguiască cu privire la răsplata finală întotdeauna va greşi iar bunătatea şi îndurarea lui Dumnezeu vor avea întotdeauna ultimul cuvânt de spus, cuvânt care nu va putea fi combătut."[39] Cu cât studiem mai mult parabola în această lumină, cu atât mai mult ne dăm seama că este nu numai dreaptă, ci şi minunată. Cei care au fost angajaţi la 6 dimineaţa trebuiau să considere o recompensă în plus: privilegiul de a-l sluji pe un stăpân aşa de minunat, toată ziua.

20:16 Isus a încheiat parabola cu cuvintele: **„Tot aşa, cei din urmă vor fi cei dintâi, şi cei dintâi vor fi cei din urmă"** (vezi 19:30). Se vor înregistra surprize la împărţirea răsplăţilor. Unii care au *crezut* că vor fi primii vor fi, în realitate, ultimii, deoarece slujirea lor a fost inspirată de mândrie şi de ambiţii egoiste. Alţii care au slujit din dragoste şi recunoştinţă vor fi onoraţi peste măsură.

Faptele pe care le credeam meritorii
El ne va arăta că nu fuseseră decât păcat.
În schimb, gesturi mărunte, pe care le-am dat uitării
El ne va arăta că au fost făcute pentru El.

Anonim

J. Cu privire la moartea şi învierea Sa (20:17-19)

E evident că Domnul părăsea acum ţinutul Pereea, urmând să se îndrepte spre Ierusalim, prin Ierihon (vezi versetul 29). Încă o dată, El i-a luat pe cei doisprezece deoparte să le explice ce se va întâmpla după ce vor ajunge în Cetatea Sfântă. El avea să fie trădat de mai marii preoţilor şi de cărturari — o referire evidentă la perfidia lui Iuda. Apoi avea să fie condamnat la moarte de liderii evreilor. Nedispunând de autoritatea de a aplica pedeapsa capitală, ei aveau să-L dea pe mâna Neamurilor (a romanilor). El avea să fie batjocorit, biciuit şi răstignit. Dar moartea nu-L va putea ţine captiv, ci El va învia a treia zi.

K. Cu privire la poziţia în cadrul împărăţiei (20:20-28)

Ce trist e să vedem manifestările firii omeneşti! N-a trecut decât foarte puţin timp de când Domnul a prezis suferinţa şi moartea Sa, şi discipolii Săi au şi început să se gândească mai mult la propria lor glorie, decât la suferinţele Sale.

Prima dată când a prezis Cristos suferinţele de care avea să aibă parte, anunţul a generat un protest din partea lui Petru (16:22); a doua oară când a prezis Domnul aceste lucruri, vestea a fost urmată imediat de întrebările ucenicilor: „Cine este cel mai mare...?" Dar a treia oară când prezice Domnul suferinţele şi moartea Sa, răspunsul ucenicilor parcă le întrece pe cele două precedente, căci Iacov şi Ioan îşi fac cunoscută ambiţia lor. Ei şi-au închis ochii la toate prevenirile faţă de necazul care se apropia, deschizându-i doar la gloria promisă — trădând astfel o concepţie greşită, materialistă cu privire la Împărăţie (*Daily Notes of the Scripture Union*).

20:20, 21 Mama lui Iacov şi a Ioan a venit la Domnul, cerând ca fiii ei să poată şedea de o parte şi de alta a Lui, în împărăţie. A fost meritul ei de a fi dorit ca fiii ei să stea cât mai aproape de Isus, şi de a nu-şi fi pierdut încrederea că într-o zi El avea să domnească. Dar ea nu a înţeles criteriile care stau la baza acordării de onoruri în împărăţie.

Marcu afirmă că fiii au formulat ei înşişi această cerere (Marcu 10:35); poate că au făcut-o la îndemnul ei sau poate că atât ea, cât şi cei doi s-au apropiat împreună de Domnul. Nu există nici o contradicţie între textul de la Matei şi cel de la Marcu.

20:33 Drept răspuns, Isus le-a spus că ei nu ştiau ce cer. Ei doreau o cunună fără cruce, un tron fără altarul jertfei, gloria fără suferinţa care conduce la ea. Prin urmare, Domnul i-a întrebat direct: **„Puteţi voi bea paharul pe care am să-l beau Eu?"** Nu ne este greu să înţelegem ce a însemnat paharul, căci Domnul tocmai îl descrisese în versetele 18 şi 19. El trebuia să sufere şi să moară.

Iacov şi Ioan au afirmat că vor putea lua parte la suferinţele Sale, deşi încrederea lor se baza mai mult pe râvnă, decât pe o cunoaştere reală a ceea ce avea să urmeze.

20:23 Isus i-a asigurat că aveau să bea,

într-adevăr, din paharul Său. Iacov avea să sufere martiraj iar Ioan avea să fie prigonit şi exilat pe Insula Patmos. În legătură cu aceasta, Robert Little scrie următoarele: „Iacov a murit moarte de martir; Ioan a trăit moarte de martir."

Apoi Isus a explicat că El nu putea să acorde în mod arbitrar locuri de onoare în împărăţia Sa; Tatăl stabilise temeiuri speciale de pe baza cărora să fie repartizate aceste locuri. Ei considerau aceste locuri o chestiune de privilegii, acordate pe baza relaţiei lor cu Domnul, anume că, întrucât ei erau atât de apropiaţi de Cristos, puteau pretinde locuri preferate. Dar aici nu era vorba de favoritism. În planul lui Dumnezeu, locurile de la dreapta şi de la stânga Lui sunt acordate în funcţie de suferinţa îndurată pentru El. Aceasta înseamnă că onorurile principale în cadrul împărăţiei nu se limitează la creştinii primului secol, ci chiar unii dintre noi, cei de azi, ar putea avea parte de ele, dacă suferim pentru Domnul.

20:24 Ceilalţi zece ucenici s-au supărat foarte pe cererea fiilor lui Zebedei. Ei s-au mâniat probabil deoarece ei înşişi ar fi dorit să fie cei mai mari şi le era ciudă că alţii, ca Iacov şi Ioan, le-au luat-o înainte!

20:25-27 Situaţia care s-a creat I-a dat Domnului prilejul de a face revoluţionara afirmaţie cu privire la măreţia în împărăţia Sa. Neamurile concep măreţia în termenii stăpânirii şi domniei. În împărăţia lui Cristos însă, măreţia se manifestă prin slujire. Oricine aspiră la măreţie trebuie să devină un slujitor şi oricine doreşte să fie cel dintâi, trebuie să fie rob.

20:28 Fiul Omului este exemplul desăvârşit de slujire umilă, Care a venit în lume nu pentru a I se sluji, ci pentru ca El Însuşi să slujească şi să-Şi dea viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi. Întreg scopul Încarnării poate fi rezumat în două verbe: să slujească şi să dea. Este uimitor să vedem cât de mult S-a smerit Domnul nostru preamărit, coborându-Se în ieslea Betleemului şi apoi ducându-Se la cruce. Măreţia Sa s-a manifestat în profunzimea smeririi Sale. Şi tot aşa ar trebui să fie şi cu noi.

El Şi-a dat viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi. Moartea Sa a împlinit toate cerinţele neprihănirii lui Dumnezeu în privinţa păcatului. Ea a fost suficientă pentru a îndepărta toate păcatele lumii, dar devine eficace numai pentru cei care Îl acceptă ca Domn şi Mântuitor. Ai făcut tu acest lucru, iubite cititor?

L. Vindecarea celor doi orbi (20:29-34)

20:29, 30 Între timp, Isus a traversat Iordanul, din Pereea, ajungând la Ierihon. Pe când părăsea oraşul, doi orbi l s-au adresat cu glas tare: „Ai milă de noi, o, Doamne, Fiul lui David!" Faptul că l s-au adresat cu titlul „Fiul lui David" dovedeşte că, deşi erau orbi fizic, vederea lor spirituală era suficient de ageră pentru a fi recunoscut în Isus pe Mesia cel promis. Orbii ar putea reprezenta rămăşiţa credincioasă a Israelului orbit, care Îl va recunoaşte că este Cristosul, când se va întoarce să domnească (Isa. 35:5; 42:7; Rom. 11:25, 26; 2 Cor. 3:16; Apo. 1:7).

20:31-34 Mulţimea a încercat să-i reducă la tăcere, dar ei au strigat către El şi mai tare. Când Isus i-a întrebat ce doresc, ei nu s-au pierdut în generalităţi, aşa cum procedăm noi adesea, când ne rugăm, ci au trecut imediat la subiect: „Doamne, să ni deschidă ochii." Cererea lor concretă a primit un răspuns concret. Lui Isus l s-a făcut milă şi s-a atins de ochii lor. Şi îndată ei şi-au căpătat vederea şi L-au urmat.

Referitor la faptul că Isus s-a atins de ei, Gaebelein face următoarea observaţie pertinentă:

Am aflat deja sensul obişnuit al vindecării prin atingere, în Evanghelie. Oriunde Domnul vindecă prin atingere, asta are legătură, pe plan dispensaţional, cu prezenţa Sa personală pe pământ şi purtarea Sa plină de îndurare faţă de Israel. Când vindecă prin Cuvântul Său, fiind absent cu trupul... sau dacă este atins prin credinţă, aceasta se referă la perioada când El lipseşte de pe pământ iar Neamurile care se apropie de El prin credinţă sunt vindecate de El.[40]

Există dificultăţi în reconcilierea relatării pe care o face Matei despre acest incident cu aceea de la Marcu 10:46-52 şi Luca 18:35-43; 19:1. Aici avem *doi* orbi; pe când, la Marcu şi Luca se aminteşte doar de *unu*. S-a avansat teoria conform căreia Marcu şi Luca ar fi pomenit doar pe acela dintre ei care era mai binecunoscut, respectiv Bartimeu, în vreme ce Matei, întrucât şi-a redactat evanghelia pentru evrei, aminteşte de *doi*, acesta fiind numărul minim necesar pentru ca o mărturie să stea în picioare (2 Cor. 13:1). La Matei şi Marcu, se spune că incidentul a avut loc pe când Isus părăsea Ierihonul. La Luca se spune că incidentul a avut loc pe când se apropia de oraş. În realitate, existau două Ierihonuri, cel vechi şi cel nou iar minunea vindecării a avut probabil loc pe când Isus părăsea primul dintre ele şi intra în al doilea.

XII. Prezentarea şi respingerea Regelui (capitolele 21-23)

A. Intrarea triumfală (21:1-11)

21:1-3 Suindu-Se de la Ierihon, Isus a ajuns pe versantul de răsărit al Muntelui Măslinilor, unde se aflau localităţile Betania şi Betfaghe. De acolo drumul ocolea partea de sud a Muntelui Măslinilor, cobora în Valea lui Iosafat, traversa Pârâul Chedron şi urca din nou, până la **Ierusalim**.

Domnul a trimis doi ucenici în Betania, ştiind dinainte că aceştia vor găsi o măgăriţă cu mânzul ei. Ei trebuiau să dezlege animalele şi să le aducă la Isus. Dacă le va cere cineva socoteală, ei trebuiau să explice că Domnul avea nevoie de aceste animale. Atunci proprietarul lor avea să le permită să le ia cu ei. Poate că proprietarul Îl cunoştea pe Isus şi se oferise dinainte să-L ajute. Sau poate că acest episod demonstrează atotştiinţa lui Isus şi autoritatea Sa supremă. Toate s-au petrecut exact aşa cum prezisese Domnul.

21:4, 5 Preluarea animalelor a împlinit prezicerile profeţilor Isaia şi Zaharia: **„Spuneţi fiicei Sionului: «Iată, Împăratul tău vine la tine blând şi călare pe un măgar, pe un măgăruş, mânzul unui animal de povară»"**

21:6 După ce ucenicii şi-au aşternut hainele pe animale, Isus a încălecat pe mânz (Marcu 11:7) şi S-a îndreptat călare spre Ierusalim. A fost un moment istoric. Conform explicaţiei lui Sir Robert Anderson, cu aceasta s-au împlinit cele şaizeci şi nouă de săptămâni din profeţia lui Daniel (vezi calculele sale, în cartea sa, intitulată *The Coming Prince*, Prinţul Care Vine). Acum urma uciderea lui Mesia (Dan. 9:26).

Intrând astfel în Ierusalim, călare, Domnul Isus oferea o demonstraţie intenţionată, practică, a faptului că este Mesia — exact aşa cum declarase despre Sine. Lange remarcă următoarele:

El împlineşte intenţionat o profeţie care, în vremea Sa, era unanim acceptată ca fiind o referire directă la Mesia. Dacă anterior considerase declaraţiile privitoare la dregătoria Sa drept primejdioase, acum El consideră tăcerea pur şi simplu de neconceput... De aici încolo nu va mai fi posibil să se spună că El niciodată nu S-a declarat pe Sine într-o manieră fără echivoc. Când, mai târziu, Ierusalimul avea să fie acuzat de a-L fi omorât pe Mesia, acesta nu mai putea spune că Mesia a omis să ofere un semn pe înţelesul tuturor.[41]

21:7, 8 Domnul a intrat în cetatea Ierusalim pe un covor de haine şi ramuri de finic, în aclamaţiile mulţimii. Cel puţin pentru o clipă, El era recunoscut ca Rege.

21:9 Mulţimile strigau: „Osana Fiului lui David! Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului." Evident, acest citat din Psalmul 118:25, 26 se referă la venirea lui Mesia. „Osana" a însemnat iniţial „salvează acum". Poate că oamenii voiau să spună: „Salvează-ne de asupritorii noştri romani!" Ulterior termenul a dobândit sensul unei exclamaţii de laudă. Ambele expresii, „Fiul lui David" şi „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului", arată limpede că Isus era recunoscut ca Mesia. El este Cel Binecuvântat, care vine prin autoritatea lui Iehova, ca să împlinească voia Lui.

Relatarea lui Marcu consemnează ca parte din aclamaţiile mulţimii expresia: „Binecuvântată este împărăţia tatălui nostru David, care vine în numele Domnului" (Marcu 11:10). De aici rezultă convingerea lor că împărăţia era pe punctul de a fi întemeiată, urmând ca Cristos să ocupe tronul lui David. Strigând „Osana în locurile cele mai înalte" mulţimea chema cerurile să se alăture pământului în a-I aduce laude lui Mesia şi probabil mai era şi un apel adresat Lui, să aducă salvare din cerurile cele mai înalte.

Marcu 11:11 consemnează că, după ce a intrat în Ierusalim, Isus S-a dus la templu — dar n-a intrat în templul propriu-zis, ci doar în curtea sa. Aparent, era în casa lui Dumnezeu, dar Domnul Isus nu se simţea acasă în templul acesta, deoarece preoţii şi oamenii în general refuzau să-I acorde locul ce I se cuvenea. După ce a aruncat o scurtă privire în jur, Mântuitorul s-a retras în Betania, cu cei doisprezece. Era duminică seara.

21:10, 11 Între timp, în interiorul cetăţii se manifesta o nedumerire cu privire la identitatea Sa. Celor care întrebau li se răspundea doar că El este Isus, proorocul din Nazaretul Galileii. De aici rezultă că prea puţini erau aceia care înţelegeau că El este Mesia. În mai puţin de o săptămână, mulţimea instabilă avea să strige: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!"

B. Curăţirea templului (21:12, 13)

21:12 La începutul lucrării Sale publice, Isus alungase spiritul comercial din zona templului (Ioan 2:13-16). Dar acţiunile speculative ale comercianţilor, prin perceperea unei taxe excesive, au prins, între timp, rădăcini în curtea exterioară. Acolo erau

aduse animale şi păsări de jertfă, care erau cumpărate şi vândute la preţuri exorbitante. Schimbătorii de bani schimbau alte monede în jumătatea de siclu pe care bărbaţii evrei trebuiau să o achite ca impozit al templului — pentru acest schimb valutar percepându-se o taxă excesivă. Acum, pe când se apropia de sfârşit lucrarea lui Isus, El i-a alungat iarăşi pe cei care profitau fără ruşine de pe urma activităţilor sacre.

21:13 Combinând citate din Isaia şi Ieremia, El a condamnat profanarea templului, comercialismul şi exclusivismul. Citând din Isaia 56:7, El le-a reamintit că Dumnezeu rânduise templul să fie o casă de rugăciune. Or, ei făcuseră din el o peşteră de tâlhari! (Ier. 7:11)

Curăţirea templului a fost primul Său act oficial, după ce a intrat în Ierusalim. Prin acest act, El şi-a afirmat fără şovăire domnia Sa asupra templului.

Acest incident are două învăţăminte pentru noi cei de azi. În viaţa noastră în cadrul bisericii, noi avem nevoie de puterea Lui curăţitoare, pentru a alunga bazarurile, mesele de tot felul şi alte metode de strângere a banilor. Iar în viaţa noastră personală, există mereu nevoia lucrării curăţitoare a Domnului în trupurile noastre, care sunt temple ale Duhului Sfânt.

C. Indignarea fariseilor şi a cărturarilor (21:14-17)

21:14 În cadrul următor Îl găsim pe Domnul vindecând orbii şi şchiopii din curtea templului. Oamenii sărmani erau atraşi la El, orinde se ducea, iar El nu-i trimitea niciodată fără să le împlinească nevoia.

21:15, 16[p] Dar asupra Sa erau aţintiţi ochi plini de duşmănie. Şi când i-au auzit mai marii preoţilor şi cărturarii pe copii aclamându-L pe Isus, drept Fiul lui David, s-au umplut de mânie.

Ei au spus: **„Auzi ce spun aceştia?“** — ca şi când s-ar fi aşteptat ca El să-i oprească pe copii de a I se adresa cu titlul de Mesia! Dacă Isus n-ar fi fost Mesia, atunci negreşit acesta ar fi fost momentul potrivit să precizeze acest lucru, odată pentru totdeauna! Dar din răspunsul Lui reiese clar că aceşti copii au rostit adevărul. Domnul a citat Psalmul 8:2 din Septuaginta: **„Tu ai scos laude din gura pruncilor şi din gura celor ce sug“** Cu alte cuvinte, dacă aceşti preoţi şi cărturari, care se cuvenea să ştie ce trebuie să facă, refuzau să-L laude, ca pe Unsul, atunci copilaşii aveau să I se închine Domnului. Este interesant să observăm cum copiii au adesea mai multă pătrundere spirituală decât cei maturi, unii din ei dând dovadă de maturitate, în pofida vârstei lor fragede. La fel şi aici, cuvintele pline de credinţă şi dragoste aduc slavă neobişnuită Numelui Domnului.

21:17 Lăsându-i pe conducătorii religioşi să mediteze la acest adevăr, Isus s-a întors în **Betania**, rămânând acolo peste noapte.

D. Smochinul fără rod (21:18-22)

21:18, 29 Întorcându-se la Ierusalim **dimineaţa**, Domnul **a văzut un smochin lângă drum, şi S-a apropiat de el**, sperând să găsească smochine, cu care să-Şi stâmpere foamea. Negăsind însă **decât frunze**, i-a zis: **„De acum încolo în veac să nu mai dea rod din tine!“ Şi pe dată smochinul s-a uscat.**

În relatarea lui Marcu (11:12-14) se adaugă comentariul că nu era vremea smochinelor. Prin urmare, la prima vedere, faptul că Domnul a condamnat pomul pentru faptul că nu avea rod, ne-ar putea face să credem că Domnul a acţionat la supărare, nefiind rezonabil. Ştiind însă că acest lucru nu poate fi adevărat, care este totuşi explicaţia acestui verset dificil?

Smochinii din ţările biblice produceau un fruct comestibil, la o dată timpurie, înainte de a apărea frunzele. Acest rod prevestea recolta ce avea să urmeze. Dacă nu se iveau aceste smochine timpurii — ca în cazul acestui smochin — aceasta însemna că nu se va face recolta propriu-zisă, la timpul obişnuit.

Acesta a fost singurul miracol în care Cristos a blestemat, mai degrabă decât să binecuvânteze — distrugând, în loc să redea viaţa. Iarăşi, unii s-au poticnit de acest lucru. Dar asemenea critici trădează necunoaşterea Persoanei lui Cristos. El este Dumnezeu, Suveranul universului. Unele din faptele Sale sunt de nepătruns pentru noi. Totuşi, trebuie să plecăm de la premisa că ele sunt întotdeauna drepte. În cazul acesta, Domnul ştia că pomul nu avea să mai dea roadă şi, prin urmare, a procedat ca un pomicultor, eliminând acest pom neroditor din livada sa.

Chiar cei care Îl critică pe Domnul pentru că a blestemat smochinul recunosc că a fost o acţiune simbolică. Incidentul acesta este modul Mântuitorului de a interpreta tumultoasa primire ce I s-a făcut la Ierusalim. Ca mlădiţa şi măslinul, smochinul reprezintă naţiunea Israel. Când Isus a coborât în

mijlocul acestui popor, existau frunze, ce indica mărturisirea de credinţă, dar nu se puteau găsi roade pentru Dumnezeu. Isus era flămând, aştepta roade de la poporul Israel.

Întrucât nu au apărut roadele timpurii, El ştia că nu se vor face nici roadele ulterioare la acest popor necredincios, şi astfel a blestemat smochinul, aceasta fiind o anticipare ilustrată a căderii naţiunii, ce avea să se întâmple în anul 70 d.Cr.

Să reţinem că deşi Israelul *necredincios* va rămâne fără rod în veci, *o rămăşiţă* din poporul Israel se va întoarce la Mesia, după Răpire. Israeliţii din această rămăşiţă îi vor aduce roadă în timpul Marii Strâmtorări şi în timpul Domniei Sale de o mie de ani.

Deşi interpretarea primordială a acestui pasaj se referă la naţiunea Israel, ea se aplică şi la oamenii din toate veacurile care sunt grozavi cu vorba, dar foarte neroditori cu fapta.

21:20-22 Când **ucenicii** şi-au exprimat uimirea faţă de uscarea bruscă a pomului, Domnul le-a spus că ei înşişi ar putea face lucrări şi mai mari, dacă ar avea **credinţă**. De pildă, ei ar putea spune unui munte: **„Ridică-te de aici, şi aruncă-te în mare"**, şi s-ar face întocmai. Şi **„Tot ce veţi cere cu credinţă, prin rugăciune, veţi primi."**

Din nou, se cuvine să explicăm că aceste făgăduinţe — aparent total necondiţionate — cu privire la rugăciune trebuie înţelese în lumina tuturor învăţăturilor Bibliei asupra acestui subiect. Versetul 22 nu înseamnă că orice creştin poate cere tot ce doreşte, aşteptându-se să primească ceea ce a cerut. El trebuie să se roage în conformitate cu condiţiile expuse în Biblie.

E. Autoritatea lui Isus pusă la îndoială (21:23-27)

21:23 Când Isus **S-a dus** în curtea din **Templul** propriu-zis, **preoţii cei mai de seamă şi bătrânii norodului** L-au întrerupt din predare, pentru a-L întreba cine I-a dat autoritatea de a-i învăţa pe oameni, de a face minuni şi de a curăţi templul. Ei sperau astfel să-L prindă în cursă, indiferent ce răspuns va da. Dacă pretindea că are autoritate de la Sine, ca Fiu al lui Dumnezeu, atunci aveau să-L acuze de blasfemie. Dacă pretindea că are autoritate de la oameni, ei aveau să-L discrediteze. Iar dacă pretindea că are autoritatea de la Dumnezeu, ei aveau să-l conteste această autoritate. Căci ei se considerau pe ei înşişi păzitorii credinţei, profesioniştii, care prin pregătirea lor formală şi faptul că au fost desemnaţi de oameni în funcţia pe care o deţineau, se considerau autorizaţi să conducă viaţa religioasă a poporului. Dar Isus nu avusese parte de nici o educaţie formală şi, bineînţeles, nu se bucura de nici o autorizaţie din partea conducătorilor Israelului. Contestaţia lor reflecta resentimentul manifestat dintotdeauna de profesioniştii în materie de religie, împotriva unor oameni dotaţi cu puterea ungerii divine!

21:24,25 Domnul S-a oferit să le explice autoritatea Lui, cu condiţia ca ei să răspundă la o întrebare: „A fost botezul lui Ioan **din cer, sau dela oameni?"** Prin **botezul** lui Ioan se înţelege „semnificaţia lucrării lui Ioan". Prin urmare, întrebarea reală era: „Cine l-a autorizat pe Ioan să-şi desfăşoare lucrarea? Fusese el ordinat de oameni, sau de Dumnezeu? De ce acreditări dispunea el din partea conducătorilor Israelului?" La toate acestea, răspunsul evident a fost că Ioan fusese un om trimis de Dumnezeu. Puterea Lui provenea din *ungerea sa divină*, nu din *aprobarea oamenilor.*

Preoţii şi bătrânii poporului s-au trezit dintr-odată într-o dilemă: Dacă recunoşteau că Ioan a fost trimis de la Dumnezeu, cădeau în cursă. Doar Ioan le îndreptase oamenilor privirea spre Isus, ca Mesia. Dacă autoritatea lui Ioan era de provenienţă divină, atunci de ce nu s-au pocăit şi nu au **crezut** în Cristos?

21:26 Pe de altă parte, dacă spuneau că Ioan nu a fost împuternicit de Dumnezeu, ei adoptau o poziţie prin care s-ar fi expus batjocurilor oamenilor, întrucât cei mai mulţi din popor îl considerau **pe Ioan drept prooroc**, venit de la Dumnezeu. Dacă ar fi dat răspunsul corect, că Ioan fusese trimis de Dumnezeu, ar fi obţinut răspunsul la propria lor întrebare, anume că Isus era Mesia, al cărui premergător fusese Ioan.

21:27 Dar ei au refuzat să privească faptele drept în faţă, prefăcându-se că sunt neştiutori. Nu, nu ştiau de unde vine puterea lui Ioan! Atunci Isus a spus: **„Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri."** Ce rost avea să le spună un lucru pe care deja îl cunoşteau, dar nu erau dispuşi să-l recunoască?

F. Parabola celor doi fii (21:28-32)

21:28-30 Pilda aceasta reprezintă o mustrare severă la adresa preoţilor celor mai de seamă şi a bătrânilor poporului, pentru eşecul acestora de a da curs chemării lui Ioan la pocăinţă şi credinţă. Este vorba despre **un om** care avea doi fii, pe care i-a

rugat să lucreze **în via** sa. Unul a refuzat, dar până la urmă s-a răzgândit şi s-a dus. În schimb celălat, deşi s-a învoit imediat să se ducă, în realitate nu s-a dus.

21:31, 32 Când au fost întrebaţi **care** din cei doi fii **a făcut voia tatălui său**, conducătorii religioşi s-au osândit pe ei înşişi, fără să-şi dea seama, spunând: **„Cel dintâi"**.

Domnul Însuşi a tălmăcit pilda, spunând că: **vameşii şi prostituatele** erau aidoma primului fiu. Aceştia nu au făcut caz, la început, că îl vor asculta pe Ioan Botezătorul, dar în cele din urmă s-au pocăit şi au crezut în Isus. În schimb, conducătorii religioşi erau ca fiul al doilea. Cu gura ei aprobau propovăduirea lui Ioan, dar niciodată nu şi-au mărturisit păcatele şi nu şi-au pus încrederea în Mântuitorul. De aceea, păcătoşii cei mai răi au intrat în împărăţia lui Dumnezeu, în vreme ce conducătorii religioşi, plini de sine şi îngâmfaţi, au rămas afară. La fel este şi în ziua de astăzi. Oameni cărora nu le este ruşine să se numească păcătoşi primesc evanghelia, mai degrabă decât cei acoperiţi cu o pojghiţă subţire de falsă pioşenie.

Sintagma **„Ioan a venit la voi umblând în calea neprihănirii"** înseamnă că el a venit propovăduind necesitatea dobândirii neprihănirii prin pocăinţă şi credinţă.

G. Parabola viticultorilor răi (21:33-46)

21:33-46 Răspunzând în continuare la întrebarea despre autoritate, Isus a rostit o **altă pildă, despre un gospodar, care a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teasc în ea, şi a zidit un turn. Apoi a dat-o** în arendă **unor viticultori, şi a plecat în altă ţară** îndepărtată. **Când a venit vremea roadelor, i-a trimis pe robii săi la viticultori, ca să ia partea lui de rod.** Dar **viticultorii pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre.** Când **a mai trimis alţi robi**, aceştia au avut parte de acelaşi tratament. A treia oară, **l-a trimis... pe fiul său**, crezând că-l vor trata respectuos. Ştiind bine că acesta era **moştenitorul**, ei **l-au omorât**, cu gând să pună mâna pe moştenirea lui.

21:40, 41 În acest punct, Domnul i-a întrebat pe preoţi şi pe bătrâni **ce va face** stăpânul viei **viticultorilor acelora**? Ei au răspuns: **„Pe ticăloşii aceia ticălos îi va pierde, şi via o va da altor viticultori, care-i vor da rodurile la vremea lor."**

Parabola aceasta nu este greu de tălmăcit. Dumnezeu este proprietarul viei iar Israel este via (Ps. 80:8; Isa. 5:1-7; Ier. 2:21). Gardul este Legea lui Moise, care separa Israelul de Neamuri şi-i păstra pe israeliţi ca popor distinct, pus deoparte pentru Domnul. Prin procedeul metonimiei, teascul reprezintă roada pe care Israel trebuia s-o fi produs pentru Dumnezeu. Turnul sugerează ochiul veghetor, cu care Iehova avea grijă de poporul Său. Viticultorii sunt preoţii cei mai de seamă şi cărturarii.

De nenumărate ori, Dumnezeu Şi-a trimis robii, proorocii, la poporul Israel, căutând în via Sa roadele părtăşiei, sfinţeniei şi iubirii. Dar ei i-au prigonit pe proroci iar pe unii dintre ei i-au omorât. În cele din urmă, Dumnezeu Şi-a trimis Fiul, spunând: „Vor primi cu cinste pe Fiul Meu" (v. 37). Mai marii preoţilor şi cărturarii au spus însă: „Acesta este moştenitorul" — o recunoaştere fatală. Căci în particular ei recunoşteau că Isus este Fiul lui Dumnezeu (deşi în public tăgăduiau acest lucru), şi astfel au răspuns la propria lor întrebare referitoare la autoritatea Lui. Autoritatea Lui provenea din faptul că era şi este Dumnezeu Fiul.

În parabolă este citată declaraţia lor, care sună astfel: „Iată moştenitorul. Veniţi să-L omorâm şi să punem mâna pe moştenirea lui" (v. 38). În realitate ei au spus: „Dacă-L lăsăm aşa, toţi vor crede în El şi vor veni romanii şi ne vor nimici, şi locul nostru, şi neamul" (Ioan 11:48). Şi astfel L-au respins şi L-au răstignit.

21:42 Când Mântuitorul a întrebat ce va face proprietarul viei, răspunsul lor i-a osândit, aşa cum reiese din versetele 42 şi 43. El a citat cuvintele din Psalmul 118:22: **„Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, şi este minunat în ochii noştri."** Când Cristos, Piatra, S-a înfăţişat zidarilor — adică liderilor Israelului — ei nu au găsit nici un loc pentru El în cadrul planurilor lor de construcţie, ci L-au dat la o parte, ca nefolositor. Dar după moartea Sa, El a fost înviat din morţi şi I s-a dat un loc de pre-eminenţă de către Dumnezeu. El a fost făcut piatra cea mai importantă (cheia de boltă) a clădirii lui Dumnezeu: „De aceea şi Dumnezeu L-a înălţat nespus de mult, şi I-a dat Numele care este mai presus de orice nume." (Fil. 2:9)

21:43 Apoi Isus a vestit fără înconjur că împărăţia lui Dumnezeu va fi luată de la Israel şi dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite. Şi exact aşa s-a întâmplat. Israel a fost pus deoparte ca popor ales al lui Dumnezeu şi a fost orbit din punct de vedere

judiciar. Peste poporul care L-a respins pe Mesia al său a venit o împietrire. Profeţia conform căreia: **împărăţia lui Dumnezeu** avea să **fie luată de la** Israel şi **dată unui neam care aduce roadele cuvenite** a fost interpretată ca o referire la: (1) biserică, întrucât este alcătuită din evrei credincioşi şi Neamuri (ne-evrei) — „un neam sfânt, un popor pe care Dumnezeu Şi l-a câştigat ca să fie al Lui" (1 Petru 2:9); sau (2) la acea parte credincioasă din Israel, care va rămâne în viaţă la a Doua Venire a Domnului. Israelul răscumpărat va aduce roadă pentru Dumnezeu.

21:44 „Cine va cădea peste piatra aceasta va fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cădea ea îl va spulbera." În prima parte a versetului, piatra este pământul (terenul); în a doua parte, se coboară din cer. Asta ne sugerează cele două veniri ale lui Cristos. Când a venit El prima oară, liderii evrei s-au poticnit de El şi au fost zdobiţi. Când va veni a doua oară, va coborî cu judecata, spulberându-i pe vrăjmaşii Lui.

21:45, 46 Mai marii preoţilor şi fariseii şi-au dat seama că aceste parabole se referă direct la ei, ca răspuns la întrebarea pusă de ei cu privire la autoritatea lui Cristos. Ei ar fi dorit să-L prindă chiar atunci, acolo unde se găsea, dar s-au temut de mulţimi, care încă Îl considerau pe Isus un profet.

H. Parabola nunţii fiului de împărat (22:1-14)

22.1-6 Isus nu a terminat cu preoţii cei mai de seamă şi fariseii. Recurgând la parabola nunţii fului de împărat, El l-a înfăţişat din nou pe Israelul cel binecuvântat ca fiind dat la o parte, iar Neamurile disprețuite aşezate la masă, ca oaspeţi. El a asemănat împărăţia cerurilor cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său. Invitaţia a fost făcută în două etape. Mai întâi, a fost făcută invitaţia personal, de către slujitori, invitaţie care a fost respinsă. A doua invitaţie anunţa că ospăţul a fost lărgit. Dar şi această a doua invitaţie a fost tratată cu dispreţ de unii, care au fost prea ocupaţi cu munca lor la gospodăriile şi afacerile lor, iar de alţii a fost tratată cu violenţă, aceştia punând mâna pe robi, bătându-şi joc de ei şi omorându-i.

22.7-10 Regele s-a mâniat atât de tare încât i-a nimicit pe ucigaşii aceia şi le-a ars cetatea. Renunţând la prima listă cu invitaţi, el a emis o invitaţie generală, poftindu-i pe toţi să vină. De data aceasta n-a mai rămas nici un loc liber în sala unde se ţinea nunta.

22:11-13 Dar între oaspeţi s-a găsit unul care nu avea haina de nuntă. Întrebat de ce nu este îmbrăcat ca de nuntă, acesta a amuţit. Împăratul a poruncit să fie aruncat în noaptea de afară, unde va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Trebuie menţionat că slujitorii din versetul 13 nu sunt aceiaşi cu slujitorii din versetul 3.

22:14 Domnul nostru a încheiat parabola cu cuvintele: „Căci mulţi sunt chemaţi, dar puţini sunt aleşi."

Cât priveşte semnificaţia parabolei, împăratul este Dumnezeu şi Fiul Său este Domnul Isus. Ospăţul de nuntă este o descriere adecvată a bucuriei şi însufleţirii care caracterizează împărăţia cerurilor. A introduce biserica în calitatea ei de mireasă a lui Cristos în acest punct ar complica în mod inutil tabloul. Gândul principal este darea la o parte a Israelului — nu chemarea distinctivă a bisericii şi destinul ei special.

Prima etapă a invitaţiei îl înfăţişează pe Ioan Botezătorul şi pe cei doisprezece ucenici, invitând cu căldură Israelul la ospăţul de nuntă. Dar poporul Israel a refuzat invitaţia. Cuvintele „dar ei n-au vrut să vină" (v. 3) au atins apogeul în momentul răstignirii.

A doua etapă a invitaţiei sugerează vestirea evangheliei către iudeii din cartea Faptelor Apostolilor. Unii au tratat mesajul cu dispreţ. Alţii i-au tratat pe mesageri cu violenţă; cei mai mulţi dintre apostoli au fost martirizaţi.

Regele, pe bună dreptate mâniat pe Israel, şi-a trimis „oştile sale", adică pe împăratul Titus şi legiunile romane, ca să distrugă Ierusalimul şi majoritatea locuitorilor săi, în anul 70 după Cristos. Acestea erau „oştile Sale" în sensul că El s-a folosit de ele ca instrumente ale Sale, prin care să-l pedepsească pe Israel. Oştile erau, oficial, ale Sale, chiar dacă ele nu-L cunoşteau pe El personal.

Acum Israelul este dat la o parte, pe plan naţional, iar evanghelia este vestită Neamurilor, atât celor buni, cât şi celor răi, tuturor categoriilor de oameni, din toate gradele de respectabilitate (Fapte 13:45, 46; 28:28). Dar realitatea fiecărui individ care vine este pusă la încercare. Omul care nu avea haina de nuntă este cel care mărturiseşte cu buzele că este gata pentru împărăţie, dar care nu a fost niciodată îmbrăcat cu neprihănirea lui Dumnezeu prin Domnul Isus Cristos (2 Cor. 5:21). În realitate, nu a fost şi nu este nici o scuză pentru omul fără haina de nuntă. După cum remarcă comentatorul biblic Ryrie, pe

vremea aceea era obiceiul ca oaspeţilor care nu aveau hainele corespunzătoare să li se pună la dispoziţie asemenea haine. Evident, omul din parabolă nu a profitat de situaţia avantajoasă care i s-a pus la dispoziţie. Fără Cristos, el rămâne mut, când este întrebat cu ce drept are pretenţia să intre în împărăţie (Rom. 3:19). Pierzarea lui este întunericul de afară, unde este plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Plânsul sugerează suferinţa din iad. Unii sunt de părere că scrâşnirea dinţilor ar însemna că persoanele respective continuă să-L urască şi să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu chiar şi în iad. În acest caz, se demolează opinia unora, care susţin că flăcările iadului ar exercita un efect purificator asupra celor afectaţi de ele.

Versetul 14 se referă la întreaga parabolă, nu doar la incidentul cu omul lipsit de haina de nuntă. **Mulţi sunt chemaţi**, adică, chemarea evangheliei este adresată multora. Dar **puţini sunt aleşi**. Unii resping chemarea şi chiar şi dintre cei care o acceptă se dovedeşte, până la urmă, că unii nu au acceptat-o decât cu gura, în realitate inima lor respingând-o. Toţi cei care răspund la vestea cea bună sunt aleşi. Singurul mod în care poate şti cineva dacă este ales este acela de a vedea ce va face cu Domnul Isus Cristos. După cum se exprimă comentatorul Jennings: „Toţi sunt chemaţi să se bucure de ospăţ, dar nu toţi sunt dispuşi să-şi pună încrederea în Dătătorul, lăsându-L pe acesta să-i îmbrace cu haina corespunzătoare pentru ospăţ."

I. Daţi Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu (22:15-22)

Capitolul 22 este un capitol alcătuit din întrebări, care consemnează încercările a trei echipe diferite de a-L prinde în cursă pe Fiul lui Dumnezeu.

22:15, 16 Avem mai întâi încercarea **fariseilor** şi a **irodienilor**. Deşi aceste două grupări se aflau în relaţie de vrăjmăşie aprigă, acum sunt unite prin ura lor comună împotriva Mântuitorului. Ei urmăreau să-L determine pe Cristos să facă o afirmaţie de natură politică, cu grave implicaţii pentru naţiune. În acest scop, ei s-au servit de deosebirea de păreri care exista între evrei cu privire la loialitatea faţă de Cezar. Unii se opunea cu îndârjire ideii de a fi supuşi unui împărat neevreu. Alţii, ca irodienii, adoptau o poziţie mai moderată.

22:17 Mai întâi, ei au făcut aprecieri nesincere cu privire la puritatea caracterului Său, la curăţia Sa lăuntrică şi curajul Său, după care au lansat întrebarea-bombă: **„Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?"**

Dacă Isus răspundea „Nu", risca nu numai să-i antagonizeze pe irodieni, ci şi să fie acuzat de rebeliune împotriva guvernului roman. În cazul unui răspuns negativ, fariseii L-ar fi ridicat imediat, formulând capete de acuzare împotriva Lui. Dar dacă răspundea afirmativ, risca să intre în contradicţie cu spiritul intens naţionalist al iudeilor şi risca să piardă sprijinul oamenilor de rând — sprijin care, până în acest punct, i-a împiedicat pe liderii religioşi să scape de El.

22:18, 19 Isus i-a acuzat pe faţă, făcându-i **făţarnici**, care încearcă să-L prindă în cursă. Apoi i-a rugat să-I arate **banul birului** — în realitate, un dinar, adică moneda cu care se plătea impozitul către guvernul roman. Ori de câte ori evreii vedeau chipul şi titlul Cezarului pe această monedă, îşi aduceau aminte, cu tristeţe, că se aflau sub autoritatea Neamurilor, care au impus impozite asupra lor. Dinarul ar fi trebuit să le reamintească însă că robia lor faţă de Roma era urmarea păcatului lor. Căci dacă ar fi rămas credincioşi lui Iehova, întrebarea dacă se cuvenea să plătească impozit Cezarului nu s-ar fi ivit niciodată.

22:20, 21 Isus i-a întrebat: **„Chipul acesta şi slovele scrise pe el, ale cui sunt?"** Ei n-au avut încotro şi au răspus: **„Ale Cezarului."** Atunci Domnul le-a spus: **„Daţi dar Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!"**

Întrebarea pusă iniţial de ei s-a întors împotriva lor, ca un bumerang. Ei speraseră să-L poată prinde pe Isus în cursă, cu întrebarea despre birul datorat Cezarului. El însă le-a demascat eşecul de a-I da lui Dumnezeu tributul care I se cuvine. Deşi profund nemulţumiţi, ei îi dădeau Cezarului ce i se cuvenea, dar nesocoteau lucrurile pe care le cerea Dumnezeu în viaţa lor. Iar acum în faţa lor se afla Acela care este oglindirea Slavei lui Dumnezeu şi întipărirea fiinţei Lui (Evr. 1:3), dar ei nu I-au acordat locul ce I se cuvenea.

Răspunsul lui Isus arată că credinciosul deţine cetăţenie dublă. El poartă răspunderea de a fi supus şi a sprijini financiar forma de guvernământ lăsată de Dumnezeu pe pământ. El nu are voie să-i vorbească de rău pe cei care guvernează asupra sa, după cum nu-i este îngăduit să se lase antrenat în eforturi menite să răstoarne autoritatea sub care se

află. Dimpotrivă, el trebuie să se roage pentru toţi cei aflaţi în poziţii de autoritate. Ca cetăţean al cerului, el are răspunderea de a fi supus lui Dumnezeu. Dacă se iveşte vreodată un conflict între aceste două loialităţi, prima lui loialitate va fi întotdeauna faţă de Dumnezeu (Fapte 5:29).

Când citim versetul 21, cei mai mulţi dintre noi avem tendinţa de a sublinia partea care se referă la Cezar, trecând cu multă uşurinţă peste cea referitoare la Dumnezeu — exact greşeala pentru care i-a mustrat Isus pe farisei!

22:22 Când au auzit fariseii răspunsul Lui, şi-au dat îndată seama că au pierdut partida şi, profund miraţi, au plecat.

J. Saducheii şi întrebarea încuietoare despre înviere (22:23-33)

22:23, 24 După cum am arătat deja, saducheii erau echivalentul teologilor liberali din vremea noastră, cei care negau învierea cu trupul, existenţa îngerilor şi miracolele. În realitate, negările lor depăşeau la număr aserţiunile lor.

Mai mulţi saduchei **au venit** la Isus, cu o istorie ticluită dinainte pentru a discredita ideea învierii. Ei I-au amintit lui Isus despre legea privitoare la căsătoria levirată (între cumnat şi cumnată), de la Deuteronom 25:5. Potrivit prevederilor legii, dacă un israelit murea fără să lase **copii, fratele lui** avea datoria să se căsătorească cu văduva rămasă, pentru a păstra numele familiei în Israel şi a nu fi înstrăinată moştenirea (averea).

22:25-28 Întrebarea încuietoare se referea la o femeie care şi-a pierdut soţul, căsătorindu-se apoi cu unul din fraţii acestuia. Când a murit al doilea frate, ea s-a căsătorit cu al treilea — şi aşa mai departe, până la al şaptelea. În cele din urmă, **a murit şi femeia**. În acest punct ei lansează întrebarea, menită să-L umilească pe Domnul, care este Învierea (Ioan 11:25): **„La înviere, nevasta căruia din cei şapte va fi ea? Fiindcă toţi au avut-o de nevastă."**

22:29 Ceea ce voiau ei să spună era că ideea învierii presupunea dificultăţi insurmontabile şi, prin urmare, nu era rezonabilă şi deci nu era reală. Isus a răspuns că dificultatea nu consta în doctrina propriu-zisă, ci în mintea lor, căci ei nu cunoşteau **Scripturile** şi **puterea lui Dumnezeu.**

Mai întâi de toate, ei nu cunoşteau **Scripturile.** Biblia nu afirmă nicăieri că relaţia soţ-soţie va continua în cer. Deşi bărbaţii se vor distinge ca bărbaţi iar femeile ca femei, şi unii şi alţii vor fi ca îngerii, în sensul că aceştia nici nu se căsătoresc: nici nu se însoară, nici nu se mărită.

În al doilea rând, ei nu cunoşteau **puterea lui Dumnezeu.** Dacă a putut El crea oameni din ţărâna pământului, oare nu putea El tot atât de lesne să învie ţărâna celor care muriseră deja, refăcând trupurile lor în trupuri slăvite?

22:30-32 Apoi Domnul Isus a adus un argument din Scriptură, care arată că învierea este o necesitate absolută. În Exod 3:6 Dumnezeu se numeşte pe Sine **Dumnezeul lui Avraam... Isaac şi... Iacob.** Dar Isus subliniază că **„Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morţi, ci al celor vii."** Dumnezeu a încheiat legăminte cu aceşti oameni, dar ei au murit înainte ca aceste legăminte să se împlinească pe deplin. Prin urmare, cum poate Dumnezeu să se numească Dumnezeul a trei oameni ale căror trupuri se află în mormânt? Cum ar putea Cel care nu poate să nu-şi ţină promisiunile să-Şi respecte promisiunile făcute către oameni care au murit deja? Singurul răspuns posibil este: învierea!

22:33 Nici nu e de mirare că mulţimile au rămas înmărmurite de învăţătura Sa! Noi, cei de azi, suntem la fel de înmărmuriţi!

K. Marea Poruncă (22:34-40)

22:34-36 Când au auzit Fariseii că Isus le-a astupat gura Saducheilor, cei care erau antagoniştii lor, au venit la El să-L descoase. Purtătorul lor de cuvânt, un avocat, L-a rugat pe Isus să numească cea mai mare dintre poruncile legii.

22:37, 38 Cu multă iscusinţă, Domnul Isus a rezumat obligaţia omului faţă de Dumnezeu, ca prima şi cea mai mare poruncă: **„Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, şi cu tot cugetul tău."** În relatarea lui Marcu apare şi expresia: „şi cu toată tăria ta" (Marcu 12:30). Asta înseamnă că prima obligaţie a omului este de a-L iubi pe Dumnezeu cu întreaga sa fiinţă. După cum a remarcat cineva: inima se referă la emoţii, sufletul la voinţă, mintea la intelect iar tăria la natura fizică.

22:39, 40 Atunci Isus a adăugat că a doua responsabilitate a omului este aceea de a-şi iubi aproapele ca pe sine însuşi. Barnes remarcă următoarele: „Dragostea faţă de Dumnezeu şi faţă de om cuprinde toată sfera religiei — exact ceea ce avuseseră în vedere Moise, proorocii, Mântuitorul şi apostolii." Ar trebui să ne gândim adesea la cuvintele

acestea: „iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi!" Ar trebui să ne gândim cât de mult ne iubim pe noi înşine, cât de multe din activităţile noastre se concentrează asupra asigurării de confort şi îngrijire maximă pentru noi înşine. Apoi trebuie să încercăm să ne imaginăm cum ar fi dacă am revărsa această dragoste asupra semenilor noştri. Şi, făcând un pas mai departe, ar trebui să trecem la acţiune şi să punem în practică acest lucru. Un asemenea comportament nu este natural, nu vine de la sine, ci este supranatural. Numai cei care au fost născuţi din nou pot să-l facă şi chiar şi atunci numai când Îi permit lui Cristos să realizeze acest lucru prin ei.

L. Fiul lui David este Domnul lui David (22:41-46)

22:41, 42 Pe când fariseii erau încă uimiţi de răspunsul dat de Isus avocatului, El i-a confruntat cu o problemă: **„Ce credeau ei** despre Cristos? Al cui Fiu este El?"

Majoritatea fariseilor nu credea că Isus este Cristosul; ei încă îl aşteptau pe Mesia. Prin urmare, Isus nu i-a întrebat: „Ce credeţi despre Mine?" (deşi, desigur, despre aceasta era vorba). El a întrebat la modul general, al cărui Fiu ar fi Mesia când ar apare.

Ei au răspuns corect, că Mesia va fi urmaşul lui David.

22:43, 44 Atunci Domnul Isus a citat Psalmul 110:1, unde David spune următoarele: **„Domnul a zis Domnului meu: «Şezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmaşii Tăi sub picioarele Tale.»"** Prima dată termenul „Domnul" se referă la Dumnezeul Tatăl iar a doua oară la Mesia. Deci David L-a numit pe Mesia Domnul său.

22:45 Apoi Isus a pus următoarea întrebare: **„Deci, dacă David Îl numeşte Domn, cum este El fiul lui?"** Răspunsul este că Mesia este şi Domnul lui David, şi Fiul lui David — şi Dumnezeu, şi om! Ca Dumnezeu, El este Domnul lui David; ca Om, El este Fiul lui David.

Dacă fariseii s-ar fi lăsat învăţaţi, ei şi-ar fi dat seama că Isus este Mesia — Fiul lui David, prin spiţa Mariei, şi Fiul lui Dumnezeu, revelat de cuvintele, faptele şi purtările Sale.

22:46 Dar ei au refuzat să vadă. Complet derutaţi de înţelepciunea Lui, ei au încercat să-L păcălească cu întrebările lor. Dar după această confruntare, au recurs la o alte metodă: *violenţa*.

M. Avertismentul împotriva pericolului de a rosti cuvinte frumoase, dar a avea o purtare contrară acestora (23:1-12)

23:1-4 În versetele cu care începe capitolul acesta Mântuitorul avertizează mulţimile şi pe ucenicii Săi faţă de pericolul cărturarilor şi fariseilor. Aceşti lideri şedeau pe scaunul lui Moise sau predau Legea lui Moise. În general, învăţăturile lor erau mai bune decât conduita lor. Crezul lor era mai bun decât practica de viaţă. Era un caz clasic de cuvinte frumoase, fără acoperire în practică. Aşadar Isus le-a spus: **„...toate lucrurile pe care vă spun ei să le păziţi păziţi-le şi faceţi-le; dar după faptele lor să nu faceţi."**

Ei impuneau cerinţe extrem de stringente (probabil interpretări extrem de literale ale legii — „litera legii") asupra poporului, dar nu dădeau nimănui ajutor să poarte aceste poveri insuportabile.

23:5 Ei respectau ritualuri şi datini religioase, ca să fie văzuţi de oameni, şi nu din convingerea lor lăuntrică. Un exemplu, în acest sens, îl constituia folosirea filacteriilor. Când le-a poruncit israeliţilor să lege cuvintele Sale ca semn pe mâinile lor şi ca fruntarii între ochii lor (Ex. 13:9, 16; Deut. 6:8; 11:18), gândul avut în vedere de Dumnezeu a fost ca legea să fie mereu înaintea lor, călăuzindu-le activităţile. Ei au redus această poruncă spirituală la o interpretare fizică, literală. Şi astfel au încapsulat versete din Scriptură în cutii de piele, pe care le-au legat de mâini sau de frunte. Ei nu erau preocupaţi de împlinirea legii, cât de purtarea acestor filacterii ridicol de mari, care să le dea înfăţişarea de oameni super spirituali. Legea mai poruncea ca evreii să poarte ciucuri cu fir albastru la colţurile hainelor lor (Num. 15:37-41; Deut. 22:12). Aceste trăsături distinctive aveau menirea să le reamintească faptul că erau un popor deosebit şi că trebuiau să aibă o purtare net separată de restul popoarelor, de Neamuri. Fariseii nesocoteau învăţămintele spirituale şi se mulţumeau să-şi facă ciucurii cât mai lungi.

23:6-8 Ei îşi dădeau importanţă prin faptul că se luptau după locurile de onoare la ospeţe şi în sinagogi. Ei îşi gâdilau eul lor propriu şi le plăcea să li se facă plecăciuni prin pieţe şi să le zică oamenii Rabi (care înseamnă „învăţătorul meu" sau „Cel mare").

23:9, 10 Aici Domnul Şi-a avertizat ucenicii asupra pericolului de a folosi titluri distinctive, care se cuvin, de fapt, doar lui Dumnezeu. Nu trebuie să ni se spună „Rabi"

ca titlu distinctiv, deaorece numai Unul este Învăţătorul nostru: Cristos. Nici unui om nu avem voie să-i spunem Părinte, deoarece numai Dumnezeu este Părintele sau Tatăl nostru. Iată ce scrie Weston pe această temă:

Este o declaraţie a relaţiei esenţiale a omului cu Dumnezeu. Credinciosul e definit de trei lucruri: ceea ce este, ceea ce crede şi ceea ce face — sau doctrină, experienţă şi practică. Fiinţa spirituală a omului are nevoie de trei lucruri: viaţă, instruire, călăuzire; sau exact ceea ce proclamă Domnul în şase cuvinte, în Evanghelie: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa". Nu-i acordaţi nimănui titlul de „Părinte", căci nici un om nu poate dărui sau susţine viaţa spirituală; nu-l ridicaţi pe nici un om pe un piedestal, ca învăţător infailibil; nu-i permiteţi nimănui să-şi aroge titlul de director spiritual; relaţia dumneavoastră cu Dumnezeu şi cu Cristos este la fel de apropiată ca a oricărei alte persoane.[42]

Semnificaţia evidentă a cuvintelor Mântuitorului este aceea că în împărăţia cerurilor toţi credincioşii formează o frăţie, fiind în raporturi de egalitate şi neexistând titluri distinctive care să-l aşeze pe unul deasupra celuilalt. Şi totuşi, câte titluri pompoase s-au încetăţenit în creştinismul contemporan: Reverend, Părinte, Sfinţia voastră, Înalt prea sfinţia voastră, şi o mulţime de alte titluri. Chiar şi termenul aparent inofensiv de „Doctor" înseamnă învăţător în latină. (Acest avertisment se referă, neândoios, la latura *spirituală*, mai degrabă decât la relaţia academică sau la profesia de medic. Firește, nu vom împiedica un copil să se adreseze tatălui său cu termenul de părinte, după cum nu am concepe ca pacientul să se adreseze unui medic decât cu formula „Domnule Doctor".) În ce priveşte relaţiile pământeşti, regula de care trebuie să ţinem seama este: „daţi cinste tuturor celor cărora li se cuvine cinstea" (Rom. 13:7).

23:11, 12 Din nou, caracterul revoluţionar al împărăţiei cerurilor reiese din faptul că adevărata măreţie este exact opusul concepţiei majorităţii oamenilor. Isus a spus: **„Cine este cel mai mare între voi trebuie să fie robul vostru. Iar cine se înalţă pe sine va fi smerit şi cine se smereşte pe sine va fi înălţat."** Adevărata măreţie se arată când cineva se apleacă să slujească. Fariseii care se înălţau pe ei înşişi aveau să fie smeriţi. Adevăraţii ucenici care se smeresc vor fi înălţaţi la vremea cuvenită.

N. Nelegiuirile cărturarilor şi fariseilor (23:13-36)

Domnul Isus a rostit apoi o serie de condamnări la adresa ipocriţilor religioşi din vremea Sa. Acestea nu au fost „blesteme", ci mai degrabă expresii de întristare cu privire la soarta lor, echivalând cu sensul actual al cuvântului „vai", în expresia „Vai de tine!" sau „Vai de el!".

23:13 Primul „vai" este îndreptat împotriva îndărătniciei şi obstrucţionismului lor. Ei refuzau să intre în împărăţie şi, în acelaşi timp, îi împiedicau şi pe alţii să intre. Ciudat este că liderii religioşi sunt adesea cei mai activi împotrivitori ai evangheliei harului! Ei ar tolera orice, numai vestea bună a evangheliei nu! Omul firesc nu vrea să fie obiectul harului lui Dumnezeu şi nu vrea ca Dumnezeu să-Şi arate harul şi altora.

23:14 Al doilea vai[43] atacă acţiunea prin care ei îşi însuşeau casele văduvelor, căutând să-şi acopere fapta prin rugăciuni lungi. Unele culte deraiate din vremea noastră folosesc tehnici similare, căutând să înduplece văduve în vârstă sau uneori chiar credincioşi lipsiţi de discernământ să treacă averea lor în numele şi contul aşa-numitei „biserici". Asemenea pretinşi posesori ai evlaviei vor primi o osândă şi mai mare.

23:15 A treia acuzaţie împotriva lor se referă la râvna lor greşit canalizată. Astfel, ei mergeau până în pânzele albe să facă un singur convertit, dar după ce acesta era câştigat, îl făceau să fie de două ori mai rău decât ei înşişi. Iarăşi, putem stabili o analogie cu zelul cultelor deraiate din vremea noastră. Grupurile acestea se duc din casă în casă, vizitând cartiere întregi, doar să poată câştiga un singur convertit, pe care să-l corupă apoi cu învăţăturile lor stricate. Aici se aplică ceea ce a spus cineva: „Cei mai convertiţi devin cei mai pervertiţi."

23:16-22 În al patrulea rând, Domnul i-a condamnat pentru cazuistica lor, pentru priceperea de a se juca cu cuvintele, în scopuri necinstite. Ei şi-au clădit un întreg sistem de raţionamente false, numai să nu trebuiască să plătească ceea ce datorau, doar pentru a evita să-şi ţină promisiunile. De exemplu, ei propovăduiau că dacă jură cineva pe templu, nu este obligat să plătească, dar dacă jură pe aurul din templu, atunci trebuie să-şi îndeplinească juruinţa. Ei afirmau că cine jură pe darul de pe altar are obligativitatea legală de a-şi ţine promisiunea, în vreme ce persoana care jura pe altarul gol nu are această obligativitate. Astfel, ei

puneau mai mult preţ pe aurul care se afla deasupra lui Dumnezeu (căci templul era casa lui Dumnezeu), şi pe darul care era pe altar (o valoare materială oarecare), care era tratat mai presus de altarul însuşi. Astfel ei dovedeau că sunt mai interesaţi de partea materială, decât de cea spirituală. Erau mai preocupaţi de a primi (darul), decât de a da (căci altarul era locul unde se făceau daruri).

Adresându-li-se cu termenul: „povăţuitori orbi", Isus le-a demascat cazuistica. Aurul din templu căpăta valoare specială doar pentru că era asociat cu locuinţa lui Dumnezeu. Altarul era acela care conferea valoare darului aflat deasupra lui. Oamenii care cred că aurul are o valoare proprie, intrinsecă sunt orbi; el dobândeşte valoare doar în măsura în care este folosit spre slava lui Dumnezeu. Darurile făcute din motive carnale (fireşti) sunt lipsite de valoare; în schimb, cele pe care le facem Domnului sau în Numele Domnului au valoare eternă.

Realitatea este că indiferent pe ce jurau aceşti farisei, Dumnezeu era implicat iar ei erau obligaţi să-şi respecte jurământul. Oamenii nu pot scăpa de obligaţiile lor doar prin construirea unor argumente, oricât de sofisticate ar fi acestea. Jurămintele făcute trebuiesc aduse la îndeplinire iar promisiunile trebuiesc respectate. Este inutil să încercăm să recurgem la detalii de natură tehnică, pentru a ne eschiva de la îndatoririle noastre.

23:23, 24 Al cincilea „vai" este rostit împotriva ritualismului golit de realitate. Cărturarii şi fariseii dăruiau cu meticulozitate Domnului a zecea parte din cele mai nesemnificative ierburi şi plante din grădina lor. Isus nu i-a condamnat pentru această minuţiozitate în privinţa ascultării, dar i-a osândit pentru că erau total lipsiţi de scrupule când era vorba să dea dovadă de dreptate, de îndurare şi de omenie faţă de alţii. Recurgând la o expresie de o neântrecută măiestrie, Isus i-a descris pe aceşti lideri ca pe unii care încearcă să strecoare ţânţarul, dar înghit cămila. Specia de ţânţar despre care este vorba în text era o insectă mică, ce adesea cădea în paharul cu vin, era strecurată prin absorbţia vinului printre dinţi. Cât de ridicolă era grija deosebită de care dădeau ei dovadă în cazul unei insecte nesemnificative, „înghiţind" apoi cel mai mare animal necurat din Palestina! Fariseii erau mult mai preocupaţi de lucrurile mărunte şi nesemnificative, fiind însă orbi cu privire la păcatele enorme, cum ar fi ipocrizia, necinstea, cruzimea şi lăcomia. Ei şi-au pierdut orice simţ al proporţiilor.

23:25, 26 Al şaselea „vai" se referă la îndeplinirea formală a unor reguli exterioare. Fariseii, care aveau grijă să menţină în afară o imagine de religiozitate şi morală, erau plini, în inimile lor, de răpire şi de necumpătare.[44] Ei trebuiau să cureţe mai întâi partea din afară a paharului şi a blidului, adică să se asigure că inimile lor au fost curăţite prin pocăinţă şi credinţă. Abia apoi putea fi acceptabilă purtarea lor exterioară! E o deosebire între persoana şi personalitatea noastră. Noi avem tendinţa de a sublinia personalitatea — modul în care am dori să ne vadă alţii. Dumnezeu, în schimb, subliniază persoana — ceea ce suntem cu adevărat. El doreşte adevărul în lăuntrul fiinţei noastre (Ps. 51:6).

23:27, 28 Al şaptelea „vai" este tot o condamnare la adresa formalismului exterior, cu deosebirea că al şaselea „vai" condamnă escamotarea avariţiei, în timp ce al şaptelea „vai" condamnă muşamalizarea ipocriziei şi a fărădelegii.

Mormintele erau văruite, pentru ca evreii să nu le atingă din greşeală şi astfel să se întineze ceremonial. Isus i-a comparat pe farisei cu mormintele văruite, care păreau curate pe dinafară, dar erau pline de putreziciune pe dinăuntru. Oamenii credeau că dacă intrau în contact cu aceşti lideri religioşi erau într-un fel sfinţiţi, dar în realitate se întinau, deoarece liderii religioşi erau plini de ipocrizie şi fărădelege.

23:29, 30 Ultimul „vai" loveşte în ceea ce am putea numi drept „omagiu exterior, omucidere interioară". Cărturarii şi fariseii pretindeau că îi cinsteau pe proorocii Vechiului Testament, prin faptul că le zideau sau le reparau mormintele şi depuneau coroane pe monumentele lor. În cadrul unor cuvântări memoriale, ei afirmau că, dacă ar fi trăit pe vremea strămoşilor lor, nu s-ar fi unit cu aceştia la vărsarea sângelui proorocilor.

23:31 Isus le-a spus: **„Prin aceasta mărturisiţi despre voi înşivă că sunteţi fiii celor ce au omorât pe proroci."** Dar cum mărturiseau ei? S-ar părea, din versetul precedent, că ei s-au desolidarizat de strămoşii lor, care i-au ucis pe profeţi. Mai întâi, ei au recunoscut că strămoşii lor, ai căror descendenţi erau, au vărsat sângele profeţilor. Dar Isus a folosit termenul **fii** în sensul de oameni care împărtăşeau aceleaşi trăsături cu cei din prima categorie. El ştia că tocmai în acea perioadă, pe când ei împodobeau mormintele profeţilor, în ascuns puneau la cale

moartea Sa. În al doilea rând, prin respectul pe care-l acordau profeţilor spuneau, în realitate, „Singurii profeţi pe care îi agreăm sunt cei morţi!" Şi astfel, erau fiii părinţilor lor şi în această privinţă.

23:32 Apoi Domnul a adăugat: **„Voi dar umpleţi măsura părinţilor voştri!** Părinţii lor umpluseră cupa uciderii prin faptul că i-au omorât pe profeţi. Cărturarii şi fariseii aveau să umple măsura în curând, prin uciderea Domnului Isus şi a urmaşilor Lui, punând capac la ceea ce începuseră părinţii lor.

23:33 În acest punct, Cristosul lui Dumnezeu rosteşte acele cuvinte tunătoare: **„Şerpi, pui de năpârci! Cum veţi scăpa de pedeapsa gheenei?"** E posibil oare ca Dragostea întruchipată să rostească cuvinte atât de tăioase? Da, întrucât adevărata dragoste trebuie să fie şi neprihănită şi sfântă. Concepţia populară despre Isus, potrivit căreia El ar fi doar un reformator inofensiv, incapabil de alte emoţii decât acelea de iubire, este nebiblică. Dragostea poate da dovadă de fermitate şi întotdeauna trebuie să fie dreaptă.

Este un gând solemn să ne amintim că aceste cuvinte de condamnare au fost rostite la adresa liderilor religioşi, nu la aceea a unor beţivi sau desfrânaţi. În perioada actuală, când ecumenismul câştigă foarte mulţi adepţi, când unii creştini evanghelici îşi unesc forţele cu duşmani declaraţi ai crucii lui Cristos, este bine să luăm aminte la exemplul lui Isus şi să ne amintim cuvintele rostite de profetul Iehu către Iosafat: „Cum de-ai ajutat tu pe cel rău, şi ai iubit pe cei ce urăsc pe Domnul?" (2 Cronici 19:2).

23:34, 35 Isus nu numai că a prevăzut moartea Sa, dar le-a spus cărturarilor şi fariseilor pe faţă că îi vor omorî pe unii dintre solii pe care El avea să-i trimită — **prooroci, înţelepţi şi cărturari.** Unii, dacă au scăpat de martiraj, au fost, în schimb, biciuiţi în sinagogi şi persecutaţi din oraş în oraş. Astfel, liderii religioşi ai Israelului îşi îngrămădeau asupra lor vinovăţia acumulată de-a lungul istoriei martirajelor. Asupra lor aveau să **vină tot sângele nevinovat, care a fost vărsat pe pământ, de la sângele neprihănitului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia,** a cărui ucidere este consemnată la 2 Cronici 24:20, 21, ultima carte din Biblia Ebraică (nu este vorba de Zaharia, autorul cărţii cu acelaşi nume din Vechiul Testament).

23:36 Culpabilitatea întregului trecut avea să cadă peste generaţia sau rasa căreia i se adresa Cristos, ca şi când tot sângele nevinovat se combina şi culmina în moartea Mântuitorului fără păcat. Un potop de pedeapsă avea să fie vărsat peste naţiunea care L-a urât pe Mesia fără pricină şi L-a răstignit pe o cruce de tâlhar.

O. Isus plânge pentru Ierusalim (23:37-39)

Este foarte semnificativ acest capitol din Biblie, care, deşi conţine atâtea condamnări rostite de Domnul Isus, se încheie însă cu lacrimile Sale! După ce a fost respins cu atâta furie de farisei, El rosteşte o plângere zguduitoare la adresa cetăţii care a pierdut prilejul. Repetarea numelui: **„O, Ierusalime, Ierusalime!"** este încărcată de emoţie nespus de adâncă. Este cetatea care i-a ucis pe profeţi şi i-a omorât cu pietre pe solii trimişi de Dumnezeu. Cu toate acestea, Domnul a iubit-o şi, cu dragă inimă, i-ar fi strâns la piept pe copiii ei — **cum îşi strânge găina puiii sub aripi** — dar ea nu a vrut să se lase îmbrăţişată.

23:38 În încheierea acestei lamentaţii, Domnul Isus spune: **„Iată că vi se lasă casa pustie."** În esenţă, casa de aici este templul, dar s-ar putea referi şi la cetatea Ierusalim şi la însăşi naţiunea Israel. De la moartea Sa şi până la a Doua Venire a Sa avea să urmeze un interval în timpul căruia Israelul necredincios nu avea să-L vadă (după învierea Sa El a fost văzut doar de credincioşi).

23:39 Versetul 39 anticipează a Doua Sa Venire, când o parte credincioasă a Israelului Îl va accepta ca Regele-Mesia al ei. Această acceptare se deduce implicit din cuvintele: **„Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului."**

Nu se sugerează că cei care L-au ucis pe Cristos vor mai avea o şansă. Domnul vorbise despre Ierusalim şi astfel, prin metonimie, despre locuitorii săi şi despre Israel în general. A doua oară când locuitorii Ierusalimului Îl vor vedea după moartea Sa va fi când Îl vor privi pe Cel ce L-au străpuns şi-L vor jeli cum e jelit un singur fiu (Zah. 12:10). În concepţia iudaică, nu există jale mai mare decât aceea pentru unicul fiu al unei familii.

XIII. Discursul rostit de Rege pe Muntele Măslinilor (Cap. 24, 25)

Capitolele 24 şi 25 formează ceea ce s-a numit Discursul de pe Muntele Măslinilor, deoarece această rostire importantă a Dom-

nului Isus a avut loc pe acest munte. Discursul este în întregime de natură profetică, îndreptându-ne privirile spre a Doua Venire a Domnului. El priveşte în principal, dar nu exclusiv, naţiunea Israel. Locul unde a fost rostit este, evident, Palestina („atunci cei care vor fi în Iudeea să fugă la munţi", 24:16). Cadrul său este prin excelenţă iudaic: „rugaţi-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într-o zi de Sabat", 24:20. Referirea la cei aleşi din 24:22 trebuie înţeleasă ca o referire la *aleşii iudaici*, nu la biserică. Biserica nu poate fi găsită în nici una din profeţiile sau parabolele discursului, aşa cum vom demonstra îndată.

A. Isus prezice distrugerea templului (24:1, 2)

Discursul este introdus prin afirmaţia semnificativă că Isus a părăsit templul. Această mişcare este deosebit de semnificativă, mai ales în lumina cuvintelor pe care tocmai le-a rostit: „Iată că vi se lasă casa pustie" (23:38). Aceasta ne duce cu gândul la modul în care descrie Ezechiel gloria care s-a depărtat din templu (Ezec. 9:3; 10:4; 11:23).

Ucenicii doreau ca Domnul să admire şi El frumuseţea arhitectonică a templului, aşa cum îi impresionase aceasta pe ei. Ei se ocupau de lucrurile trecătoare, şi nu de cele eterne; erau preocupaţi de umbre, mai degrabă decât de substanţă. Isus i-a avertizat că clădirea avea să fie distrusă, aşa încât nu va mai rămâne piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată. Titus a încercat, fără succes, să salveze templul, dar soldaţii de sub comanda lui l-au incendiat, împlinind astfel profeţia lui Cristos. Când focul a mistuit podoabele de aur, preţiosul metal topit s-a scurs printre pietre. Pentru a-l recupera, soldaţii au fost nevoiţi să scoată pietrele, una câte una, exact aşa cum prezisese Domnul. Această judecată a fost executată în anul 70 după Cristos, când romanii, sub conducerea lui Titus, au prădat Ierusalimul.

B. Prima jumătate a Marii Strâmtorări (24:3-14)

24:3 „El a şezut jos pe muntele Măslinilor. Şi ucenicii Lui au venit la El la o parte, şi I-au zis: «Spune-ne, când se vor întâmpla aceste lucruri? Şi care va fi semnul venirii Tale şi al sfârşitului veacului acestuia?»" Să examinăm pe rând cele trei întrebări puse de ucenici:

1. **Când se vor întâmpla aceste lucruri?** Cu alte cuvinte, când va fi distrus templul?
2. **Care va fi semnul venirii** Sale? Adică, ce eveniment supranatural va preceda revenirea Sa pe pământ, pentru a-Şi instaura împărăţia?
3. **Care va fi semnul... sfârşitului veacului?** Adică ce anume va vesti sfârşitul epocii imediat premergătoare glorioasei Sale reveniri? (A doua şi a treia întrebare constituie, în esenţă, o singură întrebare.)

Trebuie să nu scăpăm din vedere faptul că modul de a gândi al acestor ucenici evrei era concentrat în jurul glorioasei epoci a lui Mesia pe pământ. Ei nu se gândeau la venirea lui Cristos pentru biserică; ei nu cunoşteau aproape nimic despre această etapă din cadrul venirii Sale. Expectaţia lor se baza pe venirea Sa cu putere şi slavă, pentru a-Şi distruge vrăjmaşii şi a-Şi instaura domnia peste întreaga lume.

De asemenea, trebuie să ne fie clar că ei nu s-au referit nici la sfârşitul *lumii* (cum se spune în versiunea King James), ci la sfârşitul **veacului** (în greacă: *aiōn*).

Prima întrebare pusă de ei nu se bucură de un răspuns direct. Mai degrabă, Mântuitorul pare să comaseze asediul Ierusalimului, care avea să se întâmple în anul 70 d.Cr. (vezi Luca 21:20-24) cu un asediu similar ce se va întâmpla în zilele de pe urmă. Când studiem profeţiile, adesea vedem cum Domnul trece aproape imperceptibil de la o împlinire timpurie, parţială la o împlinire ulterioară, finală.

Întrebările a doua şi a treia îşi primesc răspunsul în versetele 4-44 din capitolul 24. Aceste versete descriu Perioada de şapte ani a Tribulaţiei (sau a Marii Strâmtorări, cum mai este ea cunoscută), perioadă care va precede glorioasa venire a lui Cristos. Primii trei ani şi jumătate sunt descrişi în versetele 4 la 14. Ultimii trei ani şi jumătate, cunoscuţi sub denumirea de Marea Strâmtorare şi aceea de Vremea Necazului lui Iacob (Ier. 30:7), vor fi ani de suferinţe fără precedent pentru locuitorii pământului.

Multe din condiţiile care caracterizează prima jumătate a Marii Strâmtorări s-au manifestat, într-o oarecare măsură, în mai toată istoria omenirii, dar în perioada de care ne ocupăm acum aceste condiţii vor fi extrem de mult intensificate. Celor care fac parte din biserică li s-a promis strâmtorare (Ioan 16:33), dar aceasta se deosebeşte foarte mult de Marea Strâmtorare, care va fi turnată peste o lume care L-a respins pe Fiul lui

Dumnezeu.

Noi credem că biserica va fi luată din lume (1 Tes. 4:13-18) înainte de a începe ziua mâniei lui Dumnezeu (1 Tes. 1:10; 5:9; II Tes. 2:1-12; Apo. 3:10).

24:4, 5 În timpul primei jumătăţi a Marii Strâmtorări, se vor ivi mulţi Mesii falşi, care vor reuşi să înşele mulţimi mari de oameni. Actualul curent de apariţie a atâtor culte deviate ar putea constitui un preludiu al acestei perioade, dar încă nu este adevăra împlinire a profeţiei. Aceşti lideri religioşi falşi vor fi evrei, care vor pretinde că sunt Cristosul.

24:6, 7 Vor fi **războaie şi veşti de războaie.... Un neam se va scula împotriva altui neam, şi o împărăţie împotriva altei împărăţii.** Din nou, la prima vedere s-ar părea că deja vedem împlinirea acestei zile, dar evenimentele la care asistăm pălesc în faţa a ceea ce va fi atunci când se va împlini cu adevărat profeţia aceasta. De fapt, următorul eveniment din cadrul programului calendaristic al lui Dumnezeu este Răpirea bisericii (Ioan 14:1-6; 1 Cor. 15:51-57). Nu mai e nici o profeţie care trebuie să se împlinească înaintea de Răpire. După ce va fi ridicată biserica de pe pământ, va începe să se deruleze programul profetic al lui Dumnezeu şi condiţiile descrise în acest capitol vor începe să se manifeste cu repeziciune. **Foamete, ciumi şi cutremure** se vor petrece în **diverse locuri** de pe pământ. Chiar şi astăzi liderii din toată lumea sunt alarmaţi de spectrul foamei, datorită exploziei demografice. Dar această condiţie va fi mult accentuată, prin penuria de alimente cauzată de războaie.

Cutremurele de pământ atrag atenţia lumii — nu numai cele care s-au petrecut deja, ci mai ales, cele care sunt aşteptate să vină. Din nou, acestea sunt doar paie în bătaia vântului, şi nu împlinirea reală a cuvintelor Mântuitorului.

24:8 Versetul 8 identifică această perioadă drept **începutul durerilor** — adică declanşarea durerilor naşterii, prin care se va instaura o nouă orânduire (ordine), sub conducerea Regelui Mesia al Israelului.

24:9, 10 Credincioşii statornici vor trece prin mari încercări personale în timpul Marii Strâmtorări. Naţiunile lumii vor dezlănţui o campanie aprigă de ură împotriva tuturor celor care îi sunt credincioşi Lui. Ei nu vor fi doar judecaţi în instanţele civile şi religioase (Marcu 13:9), ci mulţi vor muri ca martiri, datorită refuzului lor de a se lepăda de credinţă. Deşi credincioşii din toate timpurile epocii creştine au avut parte de aceste încercări şi suferinţe, datorită mărturiei lor, versetele de aici par să se refere la cei 144 000 de credincioşi evrei, care vor desfăşura o lucrare deosebită în timpul acestei perioade.

Mulţi vor alege apostazia, numai să nu sufere şi să nu moară. Membri ai familiilor îşi vor pârî propriile rude, trădându-i şi vânzându-i în mâinile unor prigonitori bestiali.

24:11 Se vor scula mulţi prooroci mincinoşi şi vor înşela mulţimi mari de oameni. Aceşti profeţi falşi nu trebuie confundaţi cu falşii mesii din versetul 5. Profeţii falşi se pretind a fi purtători de cuvânt al lui Dumnezeu. Două sunt modalităţile prin care pot fi depistaţi aceştia: profeţiile lor nu se împlinesc întotdeauna şi învăţăturile lor întotdeauna îi îndepărtează pe oameni de la adevăratul Dumnezeu. Faptul că se pomeneşte de **prooroci** (profeţi) întăreşte convingerea noastră, exprimată anterior, că Marea Strâmtorare are, cu precădere, un caracter iudaic. **Prooroci mincinoşi** sunt asociaţi cu poporul Israel, pe când, în biserică, pericolul vine din partea *învăţătorilor* mincinoşi (falşi) (2 Pet. 2:1).

24:12 În contextul răspândirii fără precedent a răutăţii, sentimentele umane de afecţiune se vor întâlni tot mai rar; în schimb, vor abunda actele de ură şi răutate.

24:13 „Dar cine va răbda până la sfârşit va fi mântuit". Evident, acest verset nu înseamnă că sufletele oamenilor vor fi mântuite în acel timp prin răbdarea lor; mântuirea este întotdeauna prezentată în Biblie ca fiind dăruită de Dumnezeu, prin harul Său şi primită sau însuşită prin credinţa în moartea înlocuitoare a lui Cristos şi învierea Sa. Nici nu înseamnă că toţi cei care vor răbda vor scăpa de vătămare fizică — căci deja am aflat că mulţi credincioşi vor fi martirizaţi (v. 9). Este, mai degrabă, o afirmaţie cu caracter general, potrivit căreia, cei care rămân statornici, suferind prigoanele fără să se lepede de credinţă, vor fi izbăviţi la a Doua Venirea lui Cristos. Nimeni să nu-şi închipuie că apostazia le va da prilejul să scape sau să se pună la adăpost. Numai cei care au credinţă adevărată **vor fi mântuiţi.** Deşi credinţa autentică, mântuitoare, poate înregistra uneori scăpări şi alunecări, pe ansamblu, ea rămâne totdeauna statornică, are caracterul de permanenţă.

24:14 În timpul acestei perioade, **evanghelia împărăţiei** va fi vestită în toată lu-

mea, **ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor.** După cum am explicat în notiţele asupra versetului 23 din capitolul 4, **evanghelia împărăţiei** este vestea bună că Cristos vine să-şi instaureze **împărăţia** pe pământ şi că cei care-L primesc prin credinţă în timpul Marii Strâmtorări vor beneficia de binecuvântările Domniei Sale de o mie de ani (Mileniul).

Versetul 14 din capitolul 24 este adesea greşit interpretat de unii, care încearcă să demonstreze că Cristos nu ar putea să vină în orice moment, să-Şi ia biserica, deoarece atâtea triburi încă nu au auzit evanghelia. Dar această aparentă dificultate este eliminată de îndată ce ne dăm seama că versetul 14 se referă la venirea Sa *cu* sfinţii Săi, mai degrabă decât *pentru* sfinţii Săi. În plus, versetul se referă la evanghelia *împărăţiei*, nu la evanghelia *harului lui Dumnezeu* (vezi notele de la 4:23).

Există o paralelă izbitoare între evenimentele descrise în versetele 3-14 şi cele de la Apocalipsa 6:1-11. Călăreţul de pe calul *alb* — **un mesia fals**; călăreţul de pe calul *roşu* — **război**; călăreţul de pe calul *negru* — **foamete**; călăreţul de pe calul *gălbui* — **ciuma**; sau **moartea**. Sufletele de sub altar sunt martiri. Evenimentele descrise la Apocalipsa 6:12-17 sunt corelate cu cele de la Matei 24:19-31.

C. Marea Strâmtorare (24:15-28)

24:15 În acest punct am ajuns la mijlocul Marii Strâmtorări. Ştim că aşa stau lucrurile comparând versetul 15 cu Daniel 9:27. Daniel a prezis că la mijlocul săptămânii a şaptezecea, adică, la sfârşitul a trei ani şi jumătate, un chip idolatru va fi aşezat în locul sfânt, adică în templul din Ierusalim. Tuturor oamenilor li se va porunci să se închine acestui idol abominabil. Eşecul de a se conforma ordinului va fi plătit cu moartea (Apo. 13:15).

„De aceea, când veţi vedea «urâciunea pustiirii», despre care a vorbit proorocul Daniel, «aşezată în locul sfânt» — cine citeşte să înţeleagă! — Înălţarea idolului va constitui semnalul pentru cei care cunosc Cuvântul lui Dumnezeu că Marea Strâmtorare a început. Observaţi că Domnul doreşte ca cine citeşte profeţia s-o înţeleagă.

24:16 ...atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munţi, deoarece în vecinătatea Ierusalimului refuzul lor de a se închina chipului ar putea fi uşor depistat.

24:17-19 Totul va trebui făcut în mare grabă. Dacă cineva va sta pe acoperişul casei, va trebui să-şi lase toate lucrurile şi să fugă. Timpul petrecut cu strângerea lucrurilor personale ar putea însemna diferenţa dintre viaţă şi moarte. Cel care va lucra la câmp nu trebuie să se întoarcă să-şi ia hainele, oriunde şi le-ar fi lăsat. Femeile gravide şi mamele care alăptează vor fi foarte dezavantajate — căci va fi greu pentru ele să poată fugi.

24:20 Credincioşii trebuie să se roage ca această criză să nu vină iarna, când s-ar crea alte probleme pentru călătorit, şi să nu vină în ziua de Sabat, când distanţa pe care ar putea-o parcurge ar fi limitată, conform legii (Ex. 16:29). O călătorie ca pentru o zi de Sabat nu ar fi de ajuns să le permită să se refugieze în afara zonei de pericol.

24:21 „Pentru că atunci va fi un necaz aşa de mare, cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum, şi nici nu va mai fi.“ Aceste cuvinte delimitează net perioada Marii Strâmtorări de toate celelalte suferinţe, cum ar fi inchiziţia, pogromurile, epurările, masacrele şi genocidele istoriei. Profeţia aceasta nu putea fi împlinită până acum de toate celelalte persecuţii care au avut deja loc, deoarece se spune limpede că se va sfârşi cu a Doua Venire a lui Cristos.

24:2 Marea Strâmtorare va fi atât de intensă încât **dacă zilele acelea n-ar fi scurtate, nimeni n-ar scăpa.** Asta nu înseamnă însă că Marea Tribulaţie, a cărei durată este precizată, ca fiind de trei ani şi jumătate, va fi scurtată. Explicaţia probabilă este că Dumnezeu în chip miraculos va scurta ziua, să rămână mai puţine ore cu lumină, întrucât majoritatea luptelor au loc la lumina zilei. **Din pricina celor aleşi** (adică a celor care L-au primit pe Isus), Domnul va uşura suferinţa, făcând ca întunericul să vină mai repede decât de obicei.

24:23-26 Versetele 23 şi 24 reiau avertismentele faţă de pericolul mesiilor falşi şi al profeţilor falşi. Într-o atmosferă de criză, vor circula ştiri că Mesia se află deja într-un loc secret. Asemenea veşti vor putea fi folosite pentru a-i prinde în cursă pe cei care-L vor căuta cu dragoste şi sinceritate pe Cristos. De aceea, Domnul îi avertizează pe toţi ucenicii să nu creadă veştile privitoare la o sosire locală, secretă. Chiar cei care fac minuni nu provin, neapărat, de la Dumnezeu; minunile pot avea o origine satanică. Omul păcatului va fi învestit cu putere satanică, pentru a face minuni (2 Tes. 2:9, 10).

24:27 Venirea lui Cristos va fi un eveni-

ment inconfundabil — ea se va produce dintr-odată, va fi publică, universală şi slăvită. Asemenea fulgerului, ea va fi imediat vizibilă şi clară tuturor.

24:28 Şi nici o stricăciune morală nu va scăpa furiei şi judecăţii ei. **„Oriunde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii."** Stârvul întruchipează iudaismul apostat, creştinătatea apostată şi întregul sistem al lumii, care s-a unit împotriva lui Dumnezeu şi a Cristosului Său. **Vulturii** reprezintă judecăţile lui Dumnezeu, care vor fi dezlănţuite în legătură cu apariţia lui Mesia.

D. A doua venire (24:29-31)

24:29 La încheierea Marii Strâmtorări, se vor produce groaznice perturbaţii în ceruri. **Soarele se va întuneca** şi, întrucât lumina lunii este doar o reflecţie a luminii soarelui, **luna** nu-şi va mai da lumina. Stelele vor cădea din cer iar planetele vor fi deviate de la orbitele lor obişnuite. E inutil să menţionăm că aceste perturbaţii cosmice de o aşa anvergură vor afecta clima, mareele şi anotimpurile de pe pământ.

Ne putem forma o imagine vagă a ceea ce se va întâmpla atunci, dacă citim descrierea pe care o face Velikovsky schimbărilor care s-ar produce în cazul în care doar un alt corp ceresc s-ar apropia de pământ, provocând o înclinaţie a axei sale:

> În acel moment, un seism extraordinar de puternic ar cutremura întregul pământ. Aerul şi apa ar continua să se mişte prin inerţie; uraganele ar cuprinde pământul iar mările ar inunda continentele, purtând cu ele pietriş, nisip şi fauna marină, pe care le-ar depozita pe uscat. S-ar dezvolta o temperatură foarte ridicată, care ar topi rocile; ar erupe vulcanii; lava s-ar revărsa, pătrunzând în fisuri şi acoperind mase uriaşe de teren. Munţii ar ţâşni în mijlocul şesurilor, mulţi dintre ei încălecând peste alţi munţi existenţi, provocând sciziuni şi rupturi masive. Lacurile s-ar goli de apă, râurile şi-ar schimba cursul; regiuni uriaşe ale pământului, împreună cu toţi locuitorii lor, ar cădea sub valurile mării. Pădurile ar arde iar uraganul şi mările învolburate le-ar smulge din rădăcini, adunându-le în grămezi uriaşe. Mări s-ar transforma în deşerturi iar apele ar dispare.[45]

24:30 „Atunci se va arăta în cer semnul Fiului." Nu ni se spune care va fi semnul acela. Prima Sa venire a fost însoţită de un semn pe cer — steaua. Poate că tot o stea miraculoasă va vesti a doua Sa venire. Unii cred că **Fiul Omului** Însuşi va fi **semnul.** Indiferent de semnificaţia reală a versetului, semnul va fi văzut de toţi când se va arăta. **Toate seminţiile (triburile) pământului se vor boci şi vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului, cu putere şi cu o mare slavă."** Ce clipă minunată va fi! Cel care a fost scuipat şi răstignit va fi răzbunat, ca Domn al vieţii şi gloriei! Blândul şi umilul Isus se va arăta ca Iehova Însuşi. Mielul de jertfă va descinde ca Leu cuceritor. Dispreţuitul tâmplar din Nazaret va veni ca Rege al regilor şi Domn al domnilor. Carele Sale vor fi norii cerului. El va veni îmbrăcat cu toată puterea şi splendoarea — acesta fiind momentul aşteptat cu atâta ardoare de toată creaţia, ce a suspinat atâtea mii de ani!

24:31 Când va coborî El, **va trimite pe îngerii Săi** pe tot pământul, ca să adune pe aleşii Lui — Israelul credincios — în ţara Palestinei. De pe tot pământul ei se vor aduna să-L salute pe Mesia şi să se bucure de domnia Sa slăvită.

E. Pilda smochinului (24:32-35)

24:32 „De la smochin învăţaţi pilda lui". Din nou, Domnul nostru trage învăţăminte spirituale din natură. Când ramurile smochinului se frăgezesc şi înfrunzesc, **ştiţi că vara este aproape.** Am văzut că smochinul întruchipează poporul Israel (21:18-22). Veacuri de-a rândul, Israelul a zăcut latent, fără să aibă nici un guvern al său, nici o structură statală, nici un sistem monetar, nici o administraţie. Spiritual, naţiunea rămâne în continuare rece şi stearpă. Nu dă nici un rod pentru Dumnezeu. Dar pe plan naţional, am putea spune că ramurile sale au frăgezit şi au înverzit.

24:33 „Tot aşa, şi voi, când veţi vedea toate aceste lucruri, să ştiţi că Fiul omului este aproape, este chiar la uşi." Reapariţia Israelului ca naţiune suverană înseamnă nu numai că începutul Marii Strâmtorări este aproape, dar şi că Domnul Însuşi este aproape, **chiar la uşi!**

Dacă venirea lui Cristos ca să domnească este atât de aproape, cu cât mai iminentă este Răpirea bisericii? Dacă zărim deja umbrele evenimentelor care trebuie să preceadă apariţia Sa în slavă, cu cât mai aproape suntem noi de prima etapă a *Parusiei* sau Venirii Sale (1 Tes. 4:13-18)?!

24:34 După ce s-a referit la smochin, Isus a adăugat: **„Adevărat vă spun că nu va trece cu nici un chip această generaţie până nu se vor întâmpla toate aceste**

lucruri.“ (Versetul a fost tradus după versiunea engleză din textul original al comentariului, n.tr.) **„Această generaţie“** nu poate să se refere la oamenii care au trăit pe vremea când era Cristos pe pământ; toţi aceia au murit, dar evenimentele descrise în capitolul 24 nu au avut încă loc. Ce a vrut atunci Domnul să spună prin acest termen: **„generaţia aceasta“**? Există două explicaţii plauzibile:

F.W. Grant şi alţi comentatori cred că este vorba despre „însăşi generaţia care vede începutul acestor lucruri, şi care va apuca să vadă şi sfârşitul.“[47] Aceiaşi oameni care văd ridicarea Israelului ca naţiune (sau care văd începutul Marii Strâmtorări) Îl va vedea pe Domnul Isus venind pe norii cerului ca să domnească.

Cealaltă explicaţie este că termenul **generaţie** trebuie luat în sensul de *rasă* (sau „neam“, cum redă versiunea Cornilescu acest verset, n.tr.). Este o traducere legitimă a termenului original din greacă, care înseamnă „oameni din acelaşi stoc“, „rasă“ sau „familie“ (Mat. 12:45; 23:35, 36). Aşadar Isus a prezis că rasa iudaică va supravieţui, pentru a vedea toate aceste lucruri împlinindu-se. Este un miracol al istoriei faptul că evreii continuă să supravieţuiască, după toate persecuţiile şi atrocităţile la care au fost supuşi.

Dar eu cred că de aici se mai desprinde un gând. Pe vremea lui Isus, termenul „neamul acesta“ (sau „generaţia aceasta“, n.tr.) se referea la un popor care refuza cu încăpăţânare să-L recunoască pe El ca Mesia. Cred că El a prezis că Israelul ca naţiune va continua să-L respingă pe Cristos până la a doua Sa venire. Atunci toată răzvrătirea va fi zdrobită şi numai aceia care se vor supune de bună voie guvernării Sale vor fi cruţaţi, pentru a putea intra în Mia de ani.

24:35 Pentru a sublinia caracterul infailibil al prezicerilor Sale, Isus a adăugat că **cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele** Lui **nu vor trece.** Prin **cer** Domnul s-a referit la cerurile atmosferice, la bolta cerească de deasupra noastră, nu la cerul care este locuinţa lui Dumnezeu (2 Cor. 12:2-4). Dizolvarea cerului şi a pământului este descrisă la 2 Petru 3:10-13 şi apoi la Apocalipsa 20:11.

F. Nu se cunoaşte nici ziua, nici ceasul (24:36-44)

24:36 Cât priveşte **ziua şi ceasul** venirii Sale a doua oară, **„nu ştie nimeni: nici îngerii din ceruri,**[48] **nici Fiul, ci numai Tatăl [Meu]“.** Acesta trebuie să fie un avertisment suficient pentru a ne feri de ispita de a stabili date sau de a crede în cei care se ocupă cu acest lucru. Nu ne miră că îngerii nu ştiu, deoarece ei sunt creaturi mărginite, cu o cunoaştere mărginită.

Deşi cei care vor trăi înainte de revenirea lui Cristos nu vor cunoaşte *ziua* şi *ceasul*, se pare că cei care cunosc profeţiile vor putea cunoaşte *anul*. De pildă, ei vor şti că va fi la aproximativ trei ani şi jumătate după ce va fi înălţat în templu chipul idolului (Dan. 9:27; vezi şi Dan. 7:25; 12:7, 11; Apo. 11:2, 3; 12:14; 13:5).

24:37-39 În zilele acelea însă cei mai mulţi oameni vor fi nepăsători, exact ca **în zilele lui Noe.** Deşi zilele dinaintea potopului au fost pline de o cumplită răutate, nu această trăsătură este subliniată aici. Oamenii mâncau, beau, se însurau şi se măritau. Cu alte cuvinte, îşi vedeau de treburile lor obişnuite, ca şi când ar fi trăit în veci. Deşi au fost avertizaţi că va veni un mare potop, ei au trăit ca şi când ar fi fost imuni la acest potop. Dar când, în cele din urmă, a venit potopul, i-a găsit total nepregătiţi, situaţi în afara singurului loc de adăpost. Exact aşa va fi şi la revenirea lui Cristos. Numai cei găsiţi în Cristos, arca mântuirii, vor fi izbăviţi.

24:40, 41 Atunci din doi bărbaţi care vor fi la câmp, unul va fi luat ca să fie judecat, **şi altul va fi lăsat,** ca să intre în Mileniu. **Din două femei care vor măcina la moară, una va fi luată** ca să fie judecată, **şi alta va fi lăsată,** ca să se bucure de binecuvântările domniei lui Cristos. (Versetele 40 şi 41 sunt adesea folosite ca argument, atunci când sunt avertizaţi cei nemântuiţi, în legătură cu Răpirea — adică prima etapă a venirii lui Cristos pe pământ, pentru ca să-Şi ia toţi credincioşii la cer, lăsându-i pe necredincioşi aici jos, ca să înfrunte judecata. Deşi acest text poate constitui o *aplicaţie* valabilă a acestei preveniri, contextul ne arată fără echivoc că *interpretarea* are de a face cu venirea lui Cristos, pentru a domni.)

24:42-44 Având în vedere incertitudinea cu privire la ziua şi ceasul venirii Sale, oamenii ar trebui să vegheze. Dacă cineva ştie că-i va fi prădată casa, se va pregăti, chiar dacă nu va cunoaşte momentul exact când se va întâmpla acest lucru. Fiul Omului va veni când mulţimile de oameni se vor aştepta cel mai puţin. Prin urmare, copiii Lui trebuie să-L aştepte cu înfrigurare.

G. Parabola robului înţelept şi a celui rău (24:45-51)

24:45-47 În ultimele versete din acest capitol, Domnul Isus arată că un slujitor (sau rob) îşi va trăda adevăratul caracter prin modul în care se va purta cu privire la revenirea Stăpânului său. Toţi slujitorii au datoria să hrănească, la timp, membrii casei. Dar nu toţi cei care susţin că sunt slujitorii lui Cristos sunt, cu adevărat, ai Lui.

Robul înţelept este cel care va fi găsit având grijă de copiii lui Dumnezeu. Un asemenea slujitor va fi onorat cu vaste responsabilităţi în împărăţie. Stăpânul **îl va pune peste toate averile sale.**

24:48-51 Robul rău îl reprezintă pe cel care e credincios doar cu numele, pe cel a cărui comportare nu este afectată de perspectiva revenirii apropiate a stăpânului său. Acest slujitor începe să bată pe ceilalţi slujitori, să mănânce şi să bea la un loc cu beţivii. O asemenea comportare demonstrează că el nu este gata pentru împărăţie. Când va veni Regele, îl va pedepsi şi soarta lui va fi soarta făţarnicilor; acolo va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor.

Parabola aceasta se referă la revenirea vizibilă a Regelui-Mesia. Dar principiul se aplică la fel de bine şi la Răpire. Mulţi oameni care susţin că sunt creştini dovedesc, în realitate, prin ostilitatea lor faţă de copiii lui Dumnezeu şi uşurinţa cu care se alipesc de cei nelegiuiţi, că, în realitate, nu aşteaptă Revenirea lui Cristos. Pentru ei venirea Domnului va însemna judecată, şi nu binecuvântare.

H. Parabola celor zece fecioare (25:1-13)

25:1-5 Primul cuvânt, **„Atunci"**, stabilind legătura cu capitolul 24, plasează în mod evident această parabolă în perioada precedentă şi concomitentă cu revenirea Regelui pe pământ. Isus aseamănă **împărăţia cerurilor** din vremea aceea **cu zece fecioare, care şi-au luat candelele, şi au ieşit în întâmpinarea mirelui. Cinci din ele** au fost înţelepte, luându-şi untdelemn pentru candelele lor. Celelalte cinci nu au fost înţelepte, căci nu şi-au luat untdelemn. Pe când aşteptau, toate au adormit.

Cele cinci fecioare înţelepte reprezintă adevăraţii ucenici ai lui Cristos în timpul Marii Strâmtorări. Candelele simbolizează mărturia iar uleiul (untdelemnul) îl simbolizează pe Duhul Sfânt. Fecioarele nechibzuite îi reprezintă pe cei care mărturisesc că au nădejdea venirii lui Mesia, dar n-au fost niciodată convertiţi şi astfel nu îl au pe Duhul Sfânt. **Mirele** este Cristos, Regele; întârzierea Lui simobolizează perioada dintre cele două Veniri ale Sale. Faptul că toate cele zece fecioare **au dormit** ne arată că pe dinafară nu se deosebeau prea mult unele de altele.

25:6 La miezul nopţii s-a auzit strigarea că vine mirele. În capitolul precedent am aflat că sosirea Sa va fi vestită de semne cutremurătoare.

25:7-9 Fecioarele s-au sculat şi şi-au pregătit candelele — căci toate doreau să fie gata. Însă cele nechibzuite, neavând untdelemn, au cerut puţin de la cele înţelepte, dar acestea le-au trimis să-şi cumpere untdelemn. Refuzul celor înţelepte pare egoist, la prima vedere, dar în domeniul spiritual, nimeni nu poate împărtăşi Duhul la altul. Desigur, Duhul Sfânt nu poate fi cumpărat, dar Biblia recurge aici la o figură de stil, în legătură cu cumpărarea mântuirii fără bani şi fără plată.

25:10-12 Pe când se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele. Versiunea Syriacă şi Vulgata spun că el a venit *cu mireasa sa.* Acest amănunt corespunde perfect tabloului profetic. Domnul Isus se va întoarce de la nuntă cu mireasa Sa, biserica (1 Tes. 3:13). (Nunta are loc în cer [Ef. 5:27] după Răpire.) Rămăşiţa credincioasă a sfinţilor din Marea Strâmtorare va intra cu El în odaia de nuntă. Ospăţul de nuntă este o descriere plastică a bucuriei şi binecuvântării împărăţiei pământeşti a lui Cristos. Fecioarele înţelepte **au intrat cu el în odaia de nuntă** (sau la ospăţul de nuntă, versiunea JND); **şi s-a încuiat uşa.** A fost prea târziu ca să mai poată intra cineva în împărăţie. Când au venit celelalte fecioare, cerând să fie lăsate să intre, mirele a declarat că nu le cunoaşte — semn clar că nu se născuseră din nou.

25:13 Învăţătura pe care trebuie să ne-o însuşim, spune Isus, este că trebuie să veghem, deoarece nu se cunoaşte ziua şi ceasul venirii Sale. Credincioşii trebuie să trăiască ca şi când Domnul ar putea veni în orice clipă. Sunt candelele noastre pregătite şi umplute cu untdelemn?

I. Parabola talanţilor (25:14-30)

25:14-18 Parabola aceasta ne învaţă şi ea că atunci când va reveni Domnul, vor exista slujitori autentici şi slujitori falşi. Istoria gravitează în jurul unui om, care, înainte de

a pleca într-o călătorie lungă, şi-a strâns robii (slujitorii) şi le-a dat fiecăruia dintre ei diferite sume de bani, potrivit cu capacitatea lor. Unuia i-a dat cinci talanţi, altuia doi iar ultimului unu. Ei aveau datoria să folosească banii în aşa fel încât aceştia să-i aducă câştig stăpânului. Omul cu cinci talanţi a mai câştigat cinci. Cel cu doi talanţi a reuşit să-i dubleze. Dar omul cu un singur talant l-a îngropat.

Nu e greu să vedem că Cristos este stăpânul iar călătoria lungă este perioada dintre prima şi a doua Sa venire. Cei trei slujitori sunt israeliţi aflaţi în viaţă în timpul Marii Strâmtorări, însărcinaţi cu răspunderea de a purta de grijă intereselor Domnului absent. Ei primesc responsabilitatea în funcţie de capacităţile individuale ale fiecăruia.

25:19-23 După multă vreme, stăpânul... s-a întors şi le-a cerut socoteala. Aceasta reprezintă a doua venire a Domnului. Primii doi au primit exact aceeaşi elogiere: **„Bine, rob bun şi credincios; ai fost credincios în puţine lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpânului tău."** Proba la care a fost supusă slujirea lor nu a constat în cantitatea câştigată, ci în efortul depus. Fiecare s-a folosit de capacitatea sa din plin şi a câştigat sută la sută. Aici sunt întruchipaţi credincioşii adevăraţi, a căror răsplată este să se bucure de binecuvântările împărăţiei mesianice.

25:24, 25 Al treilea slujitor nu a avut ce să-i dea stăpânului său **decât** insulte şi scuze. Astfel el l-a acuzat pe stăpânul său că este aspru şi nerezonabil, că seceră de unde n-a semănat şi că strânge de unde n-a vânturat. Scuza robului acestuia a constat în aceea că teama sa l-a paralizat şi l-a determinat să îngroape talantul. Slujitorul acesta a fost negreşit un necredincios, întrucât nici un credincios autentic nu ar fi nutrit asemenea gânduri la adresa stăpânului său.

25:26, 27 Stăpânul său l-a mustrat, făcându-l **viclean şi leneş.** Dacă aşa gândea despre stăpânul său, de ce nu i-a depus banii la bancă, pentru ca aceştia să câştige dobândă? Apropo, în versetul 26 stăpânul nu acceptă acuzele care i se aduc. Mai degrabă, el zice: „Dacă aşa stăpân ai crezut că sunt, atunci cu atât mai mult trebuia să pui talantul în exploatare. Cuvintele tale te condamnă, nu te scuză."

25:28, 29 Dacă acest om ar fi câştigat un talant cu talantul ce-l avea, ar fi primit aceleaşi elogii ca ceilalţi slujitori. În schimb, singura sa recoltă a fost o groapă în pământ! Talantul său i-a fost luat şi dat celui cu zece talanţi — în conformitatea cu o lege care funcţionează în domeniul spiritual: **„Celui ce are i se va mai da, şi va avea de prisos, dar de la cel ce n-are se va lua şi ceea ce are!"** Cei care doresc să se lase folosiţi pentru slava lui Dumnezeu vor primi mijloacele necesare. Cu cât vor face mai mult pentru Domnul, cu atât mai mult vor fi învredniciţi să facă pentru El. Dimpotrivă, vom pierde tot ceea ce nu punem în lucru. Atrofia este răsplata indolenţei.

Referirea la „zarafi" (sau „bancheri") în versetul 27 sugerează că dacă nu putem folosi bunurile noastre pentru Domnul, atunci ar fi indicat să le dăm altora, care ştiu cum să se folosească de ele. Bancherii, în acest caz, ar putea fi misionari, societăţi biblice, edituri creştine, programe radiofonice de vestire a evangheliei, etc. Într-o lume ca cea în care trăim, nu există scuze pentru a lăsa banii să lâncezească. Pierson ne face o recomandare utilă în acest sens:

> Sufletele şovăielnice, neadecvate pentru slujirea îndrăzneaţă şi independentă în folosul împărăţiei, ar putea corela incapacitatea lor cu capacitatea şi agerimea altora, care vor fructifica darurile şi bunurile puse la dispoziţie de aceste suflete, pentru ca ele să poată fi folosite de Stăpân şi de biserica Sa... Ispravnicul (administratorul) poate avea bani ori poate avea alte daruri, care pot fi valorificate, dar îi lipseşte credinţa şi prevederea, nu are suficientă energie şi înţelepciune. **„Schimbătorii"** Domnului îi vor putea arăta cum poate aduce el câştig pentru Stăpânul... Biserica există şi pentru ca tăria unui membru să poată veni în ajutorul altuia, mai slab, pentru ca, prin cooperarea tuturor, puterea celor mai tari şi a celor mai slabi să poată fi mărită.[49]

25:30 Robul netrebnic a fost aruncat afară — adică a fost exlus din împărăţie, pentru a avea parte de soarta îngrozitoare a celor răi. Nu eşecul său de a investi talantul este acela care l-a condamnat; mai degrabă, lipsa lui de fapte bune a demonstrat că nu poseda credinţă salvatoare.

J. Regele judecă naţiunile (25:31-46)

25:31 Secţiunea aceasta descrie judecata naţiunilor, care nu trebuie confundată cu judecata de la scaunul de judecată al lui Cristos sau cu judecata de la marele tron alb.

Scaunul de judecată al lui Cristos — o perioadă de trecere în revistă şi de răsplătire a credincioşilor, în exclusivitate, are loc după

Răpire (Rom. 14:10; 1 Cor. 3:11-15; 2 Cor. 5:9, 10). Judecata de la marele tron alb are loc în eternitate, după Mia de ani (Mileniul). Morţii răi vor fi judecaţi şi aruncaţi în iazul cu foc (Apo. 20:11-15).

Judecata naţiunilor sau a Neamurilor (termenul original din greacă sprijină ambele sensuri) are loc pe pământ, după ce a venit Cristos să domnească, aşa cum ne spune limpede versetul 31: **„Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toţi sfinţii îngeri, va şedea pe scaunul de domnie al slavei Sale."** Dacă nu greşesc, conform textului de la Ioel 3, judecata va avea loc în Valea lui Iosafat, în afara Ierusalimului (3:2). Naţiunile vor fi judecate în funcţie de tratamentul pe care l-au aplicat fraţilor evrei ai lui Cristos în timpul Marii Strâmtorări (Ioel 3:1,2, 12-14; Mat. 25:31-46).

25:32 Este important să observăm că sunt menţionate trei categorii: **oi, capre** şi **fraţii lui Cristos**. Primele două categorii, pe care le va judeca Cristos, sunt Neamurile aflate în viaţă în timpul Marii Strâmtorări. A treia categorie o constituie fraţii evrei ai lui Cristos, care l-au fost credincioşi şi au refuzat să se lepede de Numele Lui în timpul Marii Strâmtorări, în ciuda persecuţiilor.

25:33-40 Regele va aşeza oile la dreapta Sa, dar caprele la stânga Sa. Apoi le va invita pe oi să intre în glorioasa Sa împărăţie, pregătită lor de la întemeierea lumii. Motivul invocat este că acestea L-au hrănit când era flămând, l-au dat să bea când l-a fost sete şi L-au primit înăuntru, când era străin, L-au îmbrăcat când era sărăcăcios îmbrăcat, L-au vizitat când era bolnav şi s-au dus să-L vadă când era la închisoare. Oile neprihănite se vor întreba, mirate, când au dat ele dovadă de asemenea bunătate faţă de Rege, când El nici nu a fost prezent pe pământ în timpul generaţiei lor! El le va explica că atunci când s-au purtat prietenos cu cei mai mici dintre fraţii Lui, cu El s-au purtat prietenos. Tot ce au făcut pentru unul din ucenicii Lui le va fi răsplătit ca şi când ar fi făcut aceste lucruri pentru El Însuşi.

25:41-45 În schimb, caprelor nelegiuite li se va spune să plece de la El în focul veşnic, pregătit pentru diavolul şi îngerii lui, deoarece ele nu au avut grijă de El în timpul Marii Strâmtorări, numită şi Necazul cel mare al lui Iacob. Când acestea se vor scuza, spunând că nu L-au văzut niciodată, El le va aminti că eşecul lor de a fi avut grijă de urmaşii Lui a echivalat cu eşecul de a fi avut grijă chiar de El.

25:46 Astfel caprele vor merge în pedeapsa veşnică, dar oile în viaţa veşnică. Afirmaţia aceasta ridică însă două probleme: Mai întâi, fragmentul de faţă pare să propovăduiască faptul că naţiunile sunt salvate sau pierdute *în masă*. În al doilea rând, naraţiunea creează impresia că oile sunt mântuite prin fapte bune iar caprele sunt osândite prin eşecul de a face fapte bune. Cât priveşte prima dificultate, să nu uităm că Dumnezeu *într-adevăr* se poartă cu naţiunile în felul descris. Vechiul Testament e plin de cazuri în care naţiuni sau popoare sunt pedepsite din pricina păcatului lor (Isa. 10:12-19; 47:5-15; Ez. 25:6, 7; Amos 1:3, 6, 9, 11, 13; 2:1, 4, 6; Obad. 10; Zah. 14:1-5). Prin urmare, nu este iraţional să credem că naţiunile vor continua să aibă parte de pedeapsa divină. Asta nu înseamnă că fiecare persoană individuală care face parte din acea naţiune va fi implicată în urmările care vor veni peste poporul întreg, ci, mai degrabă, că principiile justiţiei divine se vor aplica la scară naţională, cât şi individuală.

Cuvântul *ethnē*, tradus (în versiunile engleze ale Bibliei, n.tr.) prin „naţiuni" în pasajul acesta ar putea tot atât de bine să fie traduse prin Neamuri (adică „neevrei", n.tr.). Unii cred că textul de faţă descrie judecata unor persoane individuale dintre Neamuri. Fie că e vorba de naţiuni, fie de persoane individuale, problema care se ridică este: cum ar putea fi strânse mulţimi atât de mari de oameni înaintea Domnului în Palestina? Poate că ar fi mai indicat să credem că ar fi vorba de reprezentanţi ai naţiunilor sau de categorii individuale, adunate la judecată.

Cât priveşte a doua problemă, textul de aici nu poate fi folosit în sprijinul teoriei că mântuirea s-ar putea câştiga prin fapte. Mărturia universală a Bibliei, de la un capăt la altul al ei, este că mântuirea se capătă prin credinţă, şi nu prin fapte bune (Ef. 2:8, 9). Dar Biblia insistă tot atât de mult asupra faptului că adevărata credinţă se manifestă prin fapte bune, care sunt roadele ei naturale. Dacă faptele bune lipsesc cu desăvârşire, asta dovedeşte că persoana respectivă nu a fost mântuită niciodată. Aşadar, trebuie să înţelegem că Neamurile nu sunt mântuite prin atitudinea prietenoasă faţă de rămăşiţa credincioasă a Israelului, ci bunătatea lor oglindeşte dragostea ce l-o poartă Domnului.

Am mai putea aminti trei puncte aici: Mai întâi, se spune că împărăţia a fost pregătită pentru cei neprihăniţi de la întemeierea lumii (v.34), în timp ce iadul a fost pregătit

pentru diavolul şi îngerii lui (v. 41). Dumnezeu doreşte ca oamenii să fie binecuvântaţi; iadul nu a fost destinat iniţial pentru omenire. Dar dacă oamenii refuză cu încăpăţânare viaţa, atunci înseamnă că aleg, în mod necesar, moartea.

A doua idee care se desprinde de aici este că Domnul Isus a vorbit despre focul veşnic sau etern (v. 41), despre pedeapsa eternă (v. 46) şi despre viaţa veşnică (v. 46). Cel care ne-a învăţat că există viaţă veşnică ne învaţă că există şi pedeapsă veşnică. Întrucât şi într-un caz, şi în celălalt ideea de veşnicie sau eternitate este redată prin acelaşi termen în textul original, ar fi o dovadă de inconsecvenţă din partea noastră să acceptăm existenţa uneia dintre cele două realităţi, respingând-o pe cealaltă. Dacă termenul tradus prin *etern* sau *veşnic* nu înseamnă „nesfârşit", atunci limba greacă nu posedă alţi termeni care să redea ideea. Dar noi ştim că termenul respectiv *înseamnă* „fără sfârşit", deoarece aşa îl găsim folosit în alte texte din Noul Testament, cu referire la eternitatea lui Dumnezeu (1 Tim. 1:17).

În fine, Judecata Neamurilor ne aminteşte cu pregnanţă că Cristos şi oamenii Lui sunt una; tot ce-i afectează pe ei Îl afectează şi pe El. Avem extraordinarul potenţial de a demonstra dragostea noastră pentru El, purtându-ne cu dragoste faţă de cei ai Săi, care Îl iubesc.

XIV. PATIMILE REGELUI ŞI MOARTEA SA (Cap. 26, 27)

A. Complotul uciderii lui Isus (26:1-5)

26:1, 2 Pentru a patra şi ultima oară în această Evanghelie Domnul Şi-a avertizat ucenicii că El va trebui să moară (16:21; 17:23; 20:18). Anunţul Său a implicat o relaţie strânsă de timp între Paşte şi răstignirea Sa: **„Ştiţi că după două zile vor fi Paştele; şi că Fiul omului va fi dat ca să fie răstignit."** În anul acela Paştele avea să-şi găsească adevărata semnificaţie. Mielul Pascal sosise în sfârşit, şi acum urma să fie în curând înjunghiat.

26:3-5 Chiar pe când rostea El aceste cuvinte, **preoţii cei mai de seamă şi bătrânii norodului s-au strâns în curtea marelui preot, care se numea Caiafa**, pentru a-şi pune la punct strategia. Ei ar fi dorit să-L aresteze pe furiş şi să-L omoare, dar s-au gândit că nu ar fi prudent să procedeze astfel în timpul praznicului, întrucât aceasta ar putea stârni o reacţie violentă din partea oamenilor, care ar protesta împotriva execuţiei Sale. Este incredibil să constatăm că liderii religioşi ai Israelului au luat iniţiativă, uneltind uciderea lui Mesia al lor, când ei ar fi trebuit să fie primii care să-L recunoască şi să-L înscăuneze. Iată însă că ei se află printre cei mai înverşunaţi duşmani ai Săi!

B. Isus este uns la Betania (26:6-13)

26:6, 7 Incidentul acesta sparge, pentru moment, tensiunea şi atmosfera sumbră, creată de actul de trădare al preoţilor, de meschinăria ucenicilor şi de perfidia lui Iuda. **Când Isus era în Betania, în casa lui Simon leprosul, s-a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; şi pe când sta El la masă, ea a turnat mirul pe capul Lui.** Jertfa ei costisitoare a exprimat profundul ei devotament pentru Domnul Isus, reliefând, de fapt, că nici un dar nu era prea scump pentru El.

26:8, 9 Ucenicii, şi mai ales Iuda (Ioan 12:4, 5), au considerat acest gest drept o risipă enormă. După ei, banii respectivi puteau fi folosiţi mai judicios, dându-i săracilor.

26:10-12 Isus a corectat gândirea lor deformată. Actul femeii nu a fost deloc o risipă, ci un gest minunat. Mai mult, momentul a fost perfect ales. Săracii pot fi ajutoraţi oricând, dar numai o dată în toată istoria lumii putea fi uns Mântuitorul în vederea îngropării Sale. Momentul sosise şi o femeie singuratică, pătrunsă însă de discernământ spiritual, a prins acest prilej — l-a fructificat. Fiind convinsă de adevărul prezicerilor Domnului cu privire la moartea Sa, ea îşi va fi zis: „Ori acum, ori niciodată!" Şi Cuvântul demonstrează că ea a avut dreptate. Intenţia femeilor care de la început au plănuit a-I unge trupul după înhumarea Sa, a fost zădărnicită de învierea Domnului Isus (Marcu 16:1-6).

26:13 Domnul Isus a imortalizat acest gest simplu de iubire profundă al femeii, prin cuvintele: **„Adevărat vă spun că oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune şi ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei."** Orice act de adevărată închinare umple curţile raiului cu mireasma lui aleasă, fiind consemnat definitiv în memoria Domnului.

C. Actul de trădare al lui Iuda (26:14-16)

26:14, 15 Atunci unul din cei doisprezece — unul din ucenicii care trăise alături de El, văzuse minunile săvârşite de El şi

auzise învăţăturile Sale de neasemuită profunzime şi fusese martor la viaţa Sa fără de păcat — unul pe care Isus l-a numit: „prietenul meu apropiat, în care îmi puneam încrederea şi care mânca din pâinea mea" (Ps. 41:9) — a fost acela care şi-a ridicat călcâiul împotriva Fiului lui Dumnezeu. **Iuda Iscarioteanul s-a dus la preoţii cei mai de seamă** şi s-a învoit să-şi vândă Stăpânul pentru **treizeci de arginţi.** Preoţii i-au plătit pe loc ridicola sumă de aproximativ 15 dolari.

Ce contrast izbitor între femeia care L-a uns pe Isus în casa lui Simon şi Iuda! Ea L-a preţuit pe Mântuitorul enorm de mult. Iuda n-a pus prea mult preţ asupra Lui.

26:16 Şi astfel cel care nu avusese parte decât de bunătatea Domnului Isus Şi-a adus propria contribuţie la groaznicul târg.

D. Ultimul paşte (26:17-25)

26:17 Era prima zi a sărbătorii (praznicului) Azimilor, prilej când se elimina orice aluat din casele evreilor. Ce gânduri Îl vor fi animat pe Domnul, când Şi-a trimis ucenicii să caute un om al cărui nume nu este menţionat, care urma să-i conducă la casa rânduită pentru acest scop? Probabil îndrumările au fost vagi, tocmai pentru a nu le permite conspiratorilor să le dea de urmă. În orice caz, observăm cunoaşterea perfectă a Domnului Isus cu privire la persoane individuale, la locul unde se aflau şi la gradul de disponibilitate de a coopera. Reţineţi cuvintele: **„Învăţătorul zice: «Vremea Mea este aproape; voi ţine Paştele cu ucenicii Mei în casa ta.»"** Domnul Îşi înfrunta moartea apropriată cu un calm desăvârşit, cu o adâncă pace lăuntrică. Cu un gest de delicateţe desăvârşită, El a organizat această masă specială. Ce mare a fost privilegiul de care a avut parte acest om anonim să pună la dispoziţie casa pentru acest ultim Paşte!

26:21-24 Pe când mâncau, Isus a făcut cutremurătorul anunţ că unul din cei doisprezece avea să-L vândă. Ucenicii s-au umplut de întristare, consternare şi un sentiment de nesiguranţă, de îndoială cu privile le propria lor persoană. Unul din ei L-a întrebat: **„Nu cumva sunt eu, Doamne?"** După ce toţi, în afară de Iuda, au pus această întrebare, Isus le-a răspuns că este cel care a întins mâna în farfurie cu El. Domnul a luat apoi o bucată de pâine, a muiat-o în sos şi i-a înmânat-o lui Iuda (Ioan 13:26) — un semn de deosebită afecţiune şi prietenie. El le-a amintit că ceea ce avea să I se întâmple avea un caracter oarecum irezistibil. Dar asta nu l-a absolvit pe Iuda de responsabilitate, căci textul spune că mai bine ar fi fost dacă nu s-ar fi născut. Iuda a ales în mod deliberat să Îl vândă pe Mântuitorul şi astfel s-a făcut personal responsabil.

26:25 Când Iuda a întrebat pe şleau dacă el este acela, Isus a răspuns: „Da".

E. Prima sărbătorire a Cinei Domnului (26:26-29)

La Ioan 13:30 aflăm că de îndată ce Iuda a primit bucata de pâine, a ieşit afară. Şi afară era noapte. Prin urmare, conchidem că el nu a fost de faţă când s-a instituit Cina Domnului (deşi nu toţi comentatorii sunt de acord cu această interpretare).

26:26 După ce a sărbătorit ultimul Său Paşte, Mântuitorul a instituit ceea ce noi numim Cina Domnului. Elementele esenţiale — pâinea şi vinul — erau deja pe masă, ca parte din masa pascală; Isus le-a îmbrăcat însă cu sensuri noi. Mai întâi, El **a luat pâine şi a binecuvântat-o; a frânt-o şi a dat-o ucenicilor, zicând: „Luaţi, mâncaţi, acesta este trupul Meu."** Întrucât trupul Său nu fusese aşezat pe cruce, e limpede că El S-a exprimat la figurat, folosind pâinea ca simbol al trupului Său.

26:27, 28 Tot aşa stau lucrurile şi cu paharul (cupa). Vasul denumeşte de obicei conţinutul său. Paharul (sau cupa, în engleză, n.tr.) conţinea rodul viţei, care, la rândul ei, era simbolul **sângelui noului legământ.** Noul şi necondiţionatul legământ al harului avea să fie ratificat prin sângele Lui scump, vărsat pentru mulţi spre iertarea păcatelor. Sângele Lui a fost *suficient* pentru a asigura iertarea pentru toţi. Dar aici a fost vărsat pentru mulţi, prin faptul că devenea *efectiv* doar pentru iertarea păcatelor celor care au crezut.

26:29 Mântuitorul le-a amintit apoi ucenicilor că nu va mai bea din rodul viţei, împreună cu ei, până la revenirea Sa pe pământ, ca să domnească. Atunci vinul va avea o nouă semnificaţie, căci va exprima bucuria şi binecuvântarea **împărăţiei Tatălui** Său.

Întrebarea care se ridică adesea în acest punct este dacă trebuie să folosim pâine dospită sau nedospită, vin fermentat sau nefermentat, respectiv must, la Cina Domnului. Nu există nici o îndoială asupra faptului că Domnul a folosit pâine nedospită şi vin

fermentat (de altfel, în vremea aceea *orice* vin era fermentat). Cei care argumentează că pâinea dospită (deci cu aluat, care ar întruchipa păcatul) ar fi neindicată, întrucât nu respectă tiparul biblic, nu trebuie să uite, în acest caz, că şi folosirea mustului, deci a vinului nefermentat, ar constitui o încălcare de la tiparul biblic. Ce trist e să devenim atât de preocupaţi cu *elementele* Cinei, neglijându-L pe Domnul *Însuşi*! Pavel a subliniat faptul că ceea ce contează este simbolul spiritual al pâinii, nu pâinea în sine. „Căci Cristos, Paştele nostru, a fost jertfit pentru noi. De aceea, să luăm parte la sărbătoare nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de răutate şi de viclenie, ci cu azimile curăţiei şi ale adevărului." (1 Cor. 5:7, 8). Nu aluatul din *pâine* contează, ci aluatul din *viaţa* noastră — acela ne afectează!

F. Ucenicii care se încredeau în ei înşişi (26:30-35)

26:30 După Cina Domnului, micul grup a intonat **o cântare de laudă**, probabil luată din Psalmii 113-118 — „Marele Hallel". Apoi au părăsit Ierusalimul, au traversat pârâul Chedron şi au urcat versantul de vest al Muntelui Măslinilor, intrând în Grădina Ghetsimane.

26:31 Pe tot parcursul lucrării Sale publice, Domnul Isus i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la ceea ce îi aştepta în viitor. Acum le-a spus că ei se vor desolidariza de El în noaptea aceea. Că vor fi cuprinşi de frică, când vor vedea cum se abate furia furtunii. Pentru a-şi scăpa propria lor viaţă, ei aveau să-L părăsească pe Învăţătorul lor. Aici se împlinea profeţia lui Zaharia: „Loveşte pe păstor şi oile se vor risipi" (Zah. 13:27).

26:32 Dar El nu i-a lăsat fără nădejde. Cu toate că ei aveau să se ruşineze de asocierea cu El, El nu-i va părăsi cu nici un chip. După ce a înviat din morţi, i-a întâmpinat în **Galileea**. Ce prieten minunat, care nu dă niciodată greş!

26:33, 34 Impulsiv ca întotdeauna, Petru L-a întrerupt pe Domnul, ca să-L asigure că şi dacă alţii s-ar putea să-L părăsească, el unul **niciodată** nu va face una ca asta! Isus a corectat adverbul *„niciodată"*, înlocuindu-l cu prezicerea: **„chiar în noaptea aceasta... de trei ori"** Înainte de a cânta **cocoşul**, năvalnicul ucenic avea să se lepede de Învăţătorul **de trei ori.**

26:35 Continuând să-şi susţină loialitatea, **Petru** a insistat că mai degrabă ar muri cu Cristos, decât să se lepede de El. **Toţi ucenicii au spus acelaşi lucru.** Desigur, ei au fost sinceri când au afirmat asta. Numai că ei nu-şi cunoşteau propriile lor inimi!

G. Agonia din grădina Ghetsimane (26:36-46)

Nimeni nu se poate apropia de relatarea evenimentelor sacre din Grădina Ghetsimane fără să-şi dea seama că se află pe teren sfânt. Oricine doreşte să comenteze asupra pasajului încearcă un sentiment extraordinar de uimire, de sfială, de reţinere. După cum s-a exprimat Guy King: „Caracterul supranatural al evenimentului te face să te temi, ca nu cumva, atingându-te de el, să-i intinezi puritatea."

26:36-38 După ce au intrat în grădina **Ghetsimani** (care înseamnă teasc pentru stors uleiul de măsline), **Isus** le-a spus la opt dintre ucenicii să stea şi să aştepte, apoi i-a luat cu El **pe Petru şi pe cei doi fii ai lui Zebedei**, ducându-i mai în interiorul grădinii. Oare nu ar putea aceasta să însemne că diferiţi ucenici au diferite capacităţi sau aptitudini, de a înţelege şi a se uni cu Mântuitorul în agonia Sa?

Şi a început să Se întristeze şi să Se mâhnească foarte tare. Lui Petru, Iacov şi Ioan le-a spus pe faţă că sufletul Său era **cuprins de o întristare de moarte.** Negreşit aceasta era repulsia nespus de mare pe care o simţea sufletul Său curat şi sfânt la gândul că va deveni o jertfă de păcat pentru noi toţi. Noi, care suntem păcătoşi, nu putem concepe ce a însemnat pentru El, Cel fără păcat, să fie făcut păcat pentru noi (2 Cor. 5:21)!

26:39 Nu e de mirare că i-a lăsat pe cei trei şi s-a dus **puţin mai înainte**, în adâncul grădinii. Nimeni nu era în stare să împărtăşească suferinţa Sa sau să se roage rugăciunea Sa: **„Tatăl Meu, dacă este cu putinţă, să treacă de la Mine paharul acesta! Totuşi, nu cum voiesc Eu, ci cum voieşti Tu."**

Pentru ca nu cumva să fim ispitiţi să credem că această rugăciune a exprimat reticenţa Lui sau dorinţa de a bate în retragere, e bine să ne reamintim cuvintele Sale de la Ioan 12:27, 28: „Acum sufletul Meu este tulburat. Şi ce voi zice?... Tată, scapă-Mă din ceasul acesta?... Dar tocmai pentru aceasta am venit până în ceasul acesta. Tată, preamăreşte Numele Tău!" Prin urmare, când S-a rugat ca să treacă de la El paharul acela, Domnul *nu* a cerut să fie izbăvit de cruce, căci tocmai acesta a fost scopul pentru care a venit în lume!

Rugăciunea a fost retorică, adică afimaţia nu solicita un răspuns, ci avea scopul de a ne învăţa un adevăr. Isus spunea, de fapt: „Tatăl Meu, dacă există o altă cale prin care păcătoşii pierduţi pot fi mântuiţi decât aceea care necesită moartea Mea pe cruce, descoperă-Mi acea cale! Dar în toate acestea Eu vreau să se ştie că nu doresc nici un lucru care să fie contrar voii Tale."

Care a fost răspunsul? N-a urmat nici un răspuns. Cerul tăcea! Prin această tăcere elocventă ştim că nu a existat nici o altă cale prin care Dumnezeu să-i poată îndreptăţi pe păcătoşii vinovaţi decât aceea prin care Cristos, Mântuitorul fără păcat, trebuia să moară ca Înlocuitor al nostru.

26:40, 41 Întorcându-Se la **ucenici, i-a găsit dormind**. Duhurile lor erau pline de râvnă, dar carnea era neputincioasă. Nu îndrăznim să-i condamnăm, când ne gândim la locul pe care îl ocupă rugăciunea în propria noastră viaţă. Mult mai uşor ne este să dormim, decât să ne rugăm şi chiar când suntem treji, gândurile ne zboară adesea la altceva decât la lucrurile asupra cărora s-ar cuveni să veghem. De câte ori nu a trebuit să ne spună Domnul şi nouă, aşa cum i-a spus lui Petru: **„Ce, un ceas n-aţi putut să vegheaţi împreună cu Mine? Vegheaţi şi rugaţi-vă ca să nu intraţi în ispită."**

26:42 S-a depărtat a doua oară şi S-a rugat, exprimând supunerea Sa faţă de voia Tatălui. Da, va bea paharul suferinţei şi al morţii până la sfârşit.

În mod necesar, în viaţa Sa pe pământ El a fost singur când S-a rugat. Da, i-a învăţat pe ucenici să se roage şi S-a rugat în prezenţa lor, dar niciodată nu S-a rugat *cu* ei. Caracterul unic al Persoanei şi lucrării Sale a făcut imposibil ca alţii să poată lua parte la viaţa Sa de rugăciune.

26:43-45 Când a venit la ucenici a doua oară, i-a găsit dormind din nou. Tot aşa şi a treia oară: El Se ruga iar ei dormeau! Atunci le-a spus cuvintele: **„Încă tot dormiţi şi vă odihniţi? Iată s-a apropiat ceasul, şi Fiul omului este dat în mâinile păcătoşilor."** (Verset redat după ediţia Noului Testament în limba română publicată de *Christliche Literatur-Verbreitung*, 1993, care e conformă cu versiunea New King James, folosită de autorul Comentariului, n.tr.)

26:46 Prilejul de a veghea împreună cu El în veghea Lui a fost pierdut. Deja se auzeau paşii trădătorului. Isus a spus: **„Sculaţi-vă, hai să mergem!"** — nu pentru a se retrage, ci pentru a înfrunta vrăjmaşul.

Înainte de a părăsit grădina, să mai zăbovim o clipă ca să auzim plânsul Său în hohote, să meditâm la durerea care I-a cuprins sufletul şi să-I mulţumim din străfundul inimii noastre.

H. Isus este vândut şi arestat în Ghetsimani (26:47-56)

Vânzarea Mântuitorului fără păcat de către una din propriile Sale creaturi ne pune în faţă una din cele mai uimitoare anomalii din istorie. Nu am găsi altă explicaţie pentru actul josnic de trădare, total nejustificabil, al lui Iuda, decât depravarea inimii umane.

26:47 Pe când încă le vorbea Isus celor unsprezece, a sosit Iuda, în fruntea unei cete înarmate cu săbii şi ciomege. E cert că ideea săbiilor nu i-a aparţinut lui Iuda, întrucât acesta nu-L văzuse niciodată pe Isus să se împotrivească sau să contra-atace. Poate că armele au simbolizat hotărârea mai marilor preoţilor şi a bătrânilor de a-L prinde, de a se asigura că nu va avea nici o posibilitate de a scăpa.

26:48 Iuda a recurs la un sărut pentru a da prilejul gloatei să-L recunoască pe Isus în mijlocul ucenicilor. Şi astfel simbolul universal al iubirii a fost prostituat până la cel mai josnic uz la care putea fi supus.

26:49 Apropiindu-se de Domnul, Iuda a zis: **„Te salut, Învăţătorule!"** şi apoi L-a sărutat mult. În acest text se folosesc în original două cuvinte pentru termenul tradus prin „a săruta". Mai întâi, în versetul 48 se întrebuinţează cuvântul obişnuit pentru a săruta. Dar în versetul 49 se recurge la un verb mai pronunţat, care sugerează un sărut repetat sau demonstrativ.

26:50 Stăpânit de un perfect echilibru lăuntric, Isus a rostit cuvinte pătrunzătoare, care i-au mers la inimă lui Iuda: **„Prietene, de ce ai venit?"** Fără îndoială, întrebarea l-a opărit pe Iuda, dar în acel moment evenimentele au început să se deruleze cu repeziciune. Gloata a înaintat şi L-a prins numaidecât pe Domnul Isus.

26:51 Unul dintre ucenici — aflăm de la Ioan 18:10 că era vorba de Petru — a scos sabia şi a tăiat urechea slujitorului marelui preot. Este improbabil ca Petru să fi ţintit urechea slujitorului. Fără îndoială, că intenţia lui va fi fost să dea o lovitură mortală. Dar faptul că îndemânarea lui a fost la fel de deficitară ca înţelepciunea lui, în acest caz, trebuie neapărat atribuit Providenţei divine.

26:52 Gloria morală a Domnului Isus străluceşte în toată splendoarea ei aici. Mai

întâi, El l-a mustrat pe Petru: **„Pune-ţi sabia la locul ei, căci toţi cei care scot sabia de sabie vor pieri."** În împărăţia lui Cristos, victoriile nu se câştigă prin mijloace carnale. A recurge la forţa armată în lupta spirituală ar însemna a te expune pericolului unui dezastru. Duşmanii împărăţiei n-au decât să recurgă la sabie! Într-o bună zi, ei vor fi înfrânţi. Dar ostaşul lui Cristos nu are altă cale disponibilă decât cea a rugăciunii, a Cuvântului lui Dumnezeu şi a puterii care emană dintr-o viaţă plină de Duhul.

Aflăm de la Doctorul Luca că Isus a vindecat apoi urechea lui Malhus — căci aşa se numea victima (Luca 22:51; Ioan 18:10). Ce minunată etalare a harului! El i-a iubit până şi pe cei care Îl urau şi şi S-a purtat cu mărinimie chiar şi cu cei care căutau să-I ia viaţa.

26:53, 54 Dacă Isus ar fi dorit să se împotrivească gloatei, desigur nu ar fi avut nevoie de mica sabie a lui Petru. Într-o clipă, ar fi putut solicita şi I s-ar fi pus la dispoziţie **mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri** (între 36 000 şi 72 000 de îngeri). Dar asta ar fi compromis planul divin. **Scripturile** care preziceau trădarea, suferinţa, răstignirea şi învierea Sa trebuiau să se împlinească!

26:55 Atunci Isus le-a amintit mulţimilor distonanţa gestului lor de a **ieşi** după El **ca după un tâlhar, cu săbii şi cu ciomege.** Doar niciodată nu-L văzuseră recurgând la violenţă sau acte de jaf. Dimpotrivă, El fusese un Învăţător liniştit, stând **toate zilele** în templu şi învăţându-i pe oameni. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să-L prindă cu uşurinţă atunci, dar n-au făcut-o. Prin urmare, cum se făcea că vin acum cu săbii şi cu ciomege? Omeneşte vorbind, purtarea lor era iraţională.

26:56 Dar Mântuitorul Şi-a dat seama că răutatea omului nu făcea altceva decât să împlinească planul precis al lui Dumnezeu. **„Dar toate acestea s-au întâmplat ca să se împlinească scripturile profeţilor."** Când au realizat că Învăţătorul lor nu va fi izbăvit, **toţi ucenicii L-au părăsit şi au fugit,** cuprinşi de panică. Dacă laşitatea lor nu poate fi scuzată, a noastră nici atât. Ei nu fuseseră încă umpluţi cu Duhul Sfânt; noi, în schimb, am fost.

I. Isus înaintea lui Caiafa (26:57-68)

26:57 Două au fost procesele la care a fost supus Domnul Isus: unul a fost procesul religios, în faţa autorităţilor romane. Corelând relatările tuturor evangheliilor, aflăm că fiecare proces a avut trei etape. Relatarea lui Ioan despre procesul iudaic arată că Isus a fost adus mai întâi înaintea socrului lui Caiafa, Ana. Relatarea lui Matei începe cu a doua etapă, desfăşurată la locuinţa marelui preot, **Caiafa.** Acolo erau întruniţi membrii sinedriului. În mod obişnuit, acuzaţilor li se dădea prilejul de a-şi pregăti apărarea. Dar liderii religioşi, în disperarea lor, I-au răpit dreptul de a-Şi pregăti apărarea (în „închisoare") şi a fost văduvit de prevederile justiţiei (vezi Isaia 53:8, unde, în versiunea King James se spune: „He was taken from prison and from jugment" — sau „El a fost luat/răpit de la închisoare şi dreptate". În ediţia de laşi a Bibliei, publicată în 1874, versetul e redat aproximativ la fel: „Răpitu a fostu de apăsare şi judecată." Cu alte cuvinte, cum afirmă textul comentariului: În toate privinţele I s-a negat dreptul la un proces echitabil, n.tr.)

În această noapte, fariseii, saducheii, **cărturarii şi bătrânii** care alcătuiau Sinedriul au demonstrat o lipsă totală de respect pentru propriile lor reguli şi proceduri, sub a căror incidenţă aveau datoria să opereze. În primul rând, era interzis să se întrunească pe timp de noapte sau în cursul oricăruia dintre praznicele iudaice. Bineânţeles, nu le era îngăduit să mituiască martorii, pentru ca aceştia să comită sperjur. Apoi o sentinţă de moarte nu putea fi emisă decât după ce s-a scurs o noapte. Şi, în sfârşit, dacă întrunirea lor nu avea loc în Sala de Piatră Săpată, din zona templului, verdictele lor nu aveau putere de lege. Dar în dorinţa lor arzătoare de a scăpa de Isus, reprezentanţii puterii în statul evreu n-au ezitat să încalce propriile lor legi.

26:58 Procesul a fost prezidat de Caiafa. Se pare că Sinedriul îndeplinea rolul dublu, de juriu, şi de procuror — din nou, o combinaţie ciudată, ca să nu spunem mai mult. Acuzatul era Isus. Iar **Petru** era pe post de spectator — urmărind scena de la distanţă, ferit de pericole. El **a stat jos cu slujitorii, ca să vadă sfârşitul.**

26:59-61 Liderii evreilor au întâmpinat dificultăţi în găsirea vreunei mărturii mincinoase împotriva lui Isus. Ar fi avut mult mai mult succes dacă şi-ar fi îndeplinit obligaţia anterioară din cadrul procesului juridic, străduindu-se să scoată la iveală dovezile nevinovăţiei Lui. În cele din urmă, **doi martori mincinoşi** au înjghebat o relatare încâlcită pe baza cuvintelor lui Isus: „Dărâmaţi templul acesta şi în trei zile îl voi ridica"

(Ioan 2:19-21). Potrivit acestor martori, El ar fi ameninţat că va distruge templul din Ierusalim, urmând să-l rezidească apoi. În realitate, El prezisese propria Sa moarte şi învierea care va urma. Această prezicere a constituit un pretext convenabil pentru ca iudeii să-L dea la moarte.

26:57 În timpul acestor acuzaţii ce I se aduceau, Domnul Isus nu a rostit nici un cuvânt, aşa cum se afirmă la Isaia 53:7: „...nu Şi-a deschis gura; ca un miel pe care-l duci la tăiere şi ca o oaie mută înaintea celor ce o tund, nu Şi-a deschis gura". Marele Preot, iritat de tăcerea Sa, I-a cerut insistent să facă o declaraţie. Dar Mântuitorul refuza să răspundă. Marele Preot I-a spus atunci: **„Te jur pe Dumnezeul cel viu să ne spui dacă eşti Cristosul, Fiul lui Dumnezeu!"** Legea lui Moise reclama ca un iudeu să depună mărturie atunci când era pus sub jurământ de către Marele Preot (Lev. 5:1).

26:64 Fiind un iudeu ascultător de lege, Isus a răspuns: **„Este cum ai spus"** Apoi Şi-a afirmat identitatea de Mesia şi dumnezeirea în termeni şi mai accentuaţi: **„Ba mai mult: vă spun că de acum încolo veţi vedea pe Fiul Omului stând la dreapta puterii şi venind pe norii cerului."** În esenţă, El a declarat, de fapt: „Eu sunt Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, aşa cum ai spus. Gloria mea este în prezent acoperită de vălul unui trup uman; acum nu par a fi altceva decât un simplu om. Mă vedeţi acum în zilele umilinţei Mele. Dar va veni o zi când voi, iudeii, Mă veţi vedea, Slăvit, egal în toate prinvinţele cu Dumnezeu, stând la dreapta Sa şi venind pe norii cerului."

În versetul 64 prima adresare, la persoana a doua singular[50], îi este adresată lui Caiafa. A doua şi a treia sunt la persoana a doua plural, referindu-se la iudei, ca reprezentanţi ai acelor israeliţi care vor fi în viaţă în timpul apariţiei glorioase a lui Cristos, când aceştia vor vedea limpede că El este Fiul lui Dumnezeu.

„Se face uneori aserţiunea" — scrie Lenski — „că Isus nu S-ar fi numit niciodată pe Sine «Fiul lui Dumnezeu». Ei bine, aici (în versetul 64) El *jură* că nu este mai puţin decât acesta."[51]

26:65-67 Lui Caiafa nu i-a scăpat semnificaţia acestei afirmaţii. Isus făcuse aluzie la o profeţie a lui Daniel: „M-am uitat în timpul viziunilor nopţii şi iată, cu norii cerului a venit Unul ca un Fiu al Omului; a înaintat spre Cel Bătrân de Zile şi a fost adus înaintea Lui." (Dan. 7:13) Din reacţia Marelui Preot reiese că acesta şi-a dat sema că Isus declara egalitate cu Dumnezeu (vezi Ioan 5:18). **Atunci marele preot şi-a rupt hainele,** indicând prin aceasta opinia lui că martorul a rostit o blasfemie. Cuvintele sale aprinse rostite în faţa sinedriului au presupus vinovăţia lui Isus. Când i-a întrebat pe membrii soborului care este verdictul lor, aceştia au răspuns: **„Este vinovat de moarte".**

26:68 A doua etapă a procesului s-a sfârşit cu scena juriştilor care L-au lovit şi L-au scuipat pe Acuzat, provocându-L apoi să recurgă la puterea de care dispunea, dacă era Cristos, să-Şi identifice atacatorii. Întreaga procedură a fost nu numai lipsită de temeiuri juridice, dar de-a dreptul scandaloasă.

J. Petru se leapădă de Isus şi apoi plânge cu amar (26:69-75)

26:69-72 Ceasul cel mai sumbru din viaţa lui Petru a sosit. Cum stătea el afară în curte, a venit o femeie şi l-a acuzat că este din ceata lui Isus Galileeanul. Petru a negat cu înverşunare şi promptitudine, spunând: **„Nu ştiu ce zici."** Apoi s-a dus la poartă, probabil ca să nu fie observat. Dar o altă slujnică a venit şi l-a identificat ca fiind unul dintre cei care fuseseră cu Isus din Nazaret. De data aceasta Petru s-a jurat că nu-L cunoaşte pe **Omul** acela. **„Omul"** fiind Învăţătorul său!

26:73, 74 Peste puţin, mai mulţi oameni de la faţa locului au venit şi au spus: **„Cu adevărat, şi tu eşti unul dintre ei, căci şi vorbirea te face cunoscut."** De data aceasta, simpla negare nu mai era de ajuns. Petru a considerat că trebuie să blesteme şi să se jure. **„Nu-L cunosc pe Omul Acesta!"** Şi, cu o precizie tulburătoare, a cântat atunci cocoşul.

26:75 Sunetul acesta familiar a străpuns nu numai liniştea orelor dimineţii, ci şi inima lui Petru. Amintindu-şi de cuvintele Domnului, el **a ieşit afară şi a plâns cu amar.**

În evanghelii pare să existe o oarecare contradicţie cu privire la numărul şi timpul tăgăduirilor. La Matei, Luca şi Ioan, se consemnează că Isus a spus: „Înainte de a cânta cocoşul, te vei lepăda de mine de trei ori" (Mat. 26:34; vezi şi Luca 22;34; Ioan 13:38). La Marcu, se face prezicerea: „...înainte de a cânta cocoşul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori" (Marcu 14:30).

E posibil să fi cântat mai mulţi cocoşi, unul în timpul nopţii iar altul în zori. De asemenea, se poate ca evangheliile să consemneze cel puţin şase ocazii diferite în care

Petru s-a lepădat. El L-a tăgăduit pe Cristos înaintea: (1) unei femei tinere (Mat. 26:69, 70; Marcu 14:66-68); (2) înaintea altei femei tinere (slujnice) (Mat. 26:71, 72; Marcu 14:69, 70); (3) înaintea mulţimii care se afla acolo (Mat. 26:73, 74; Marcu 14:70, 71); (4) înaintea unui om (Luca 22:58); (5) înaintea altui om (Luca 22:59, 60); (6) înaintea slujitorului marelui preot (Ioan 18:26, 27). Credem că aceasta din urmă nu a fost o persoană distinctă de celelalte, deoarece a spus: „Nu te-am văzut eu cu El în grădină?" Despre ceilalţi nu se spune că ar fi afirmat acest lucru.

K. Procesul ţinut dimineaţa, în faţa Sinedriului (27:1, 2)

A treia etapă din cadrul procesului religios a avut loc dimineaţa, în faţa Sinedriului. Nici o pricină nu avea voie să fie soluţionată în aceeaşi zi în care a început, cu excepţia cazurilor în care acuzatul era achitat. Legea cerea ca să treacă o noapte înainte de a fi pronunţat verdictul, „pentru ca sentimentele de îndurare să aibă timp să apară". În acest caz, liderii religioşi au părut hotărâţi de la început să înăbuşe orice sentimente de îndurare. Totuşi, întrucât ar fi fost ieşit din comun să ţină procesul noaptea, au convocat o sesiune de dimineaţă, pentru a conferi vedictului lor caracter legal.

Sub legislaţia romană, liderii iudaici nu aveau autoritatea de a executa pedeapsa cu moartea. Aşa se explică de ce ei s-au grăbit să-L ducă pe Isus înaintea lui **Pilat din Pont**, guvernatorul roman. În pofida urii lor faţă tot ce reprezenta Roma, acum au fost dispuşi să „profite" de această putere, pentru a-şi satisface o ură *şi mai mare*.

L. Căinţa lui Iuda şi moartea sa (27:3-10)

27:3, 4 Dându-şi seama ce păcat a comis, că a **vândut sânge nevinovat, Iuda** a adus înapoi cei trezeci de arginţi şi i-a dat preoţilor celor mai de seamă şi bătrânilor. Aceşti urzitori neîntrecuţi, care cooperaseră cu atâta râvnă cu numai câteva ore mai înainte, acum n-au mai vrut să aibă de a face nimic cu această chestiune. Iuda s-a ales astfel cu una din amarele rezultate ale trădării. L-a cuprins remuşcarea, dar nu a demonstrat acel gen de pocăinţă evlavioasă, care duce la mântuire. Mai degrabă, el a regretat *urmările* pe care le-a avut crima comisă asupra lui însuşi, căci nici acum el nu a fost dispus să-L recunoască pe Isus Cristos ca Domn şi Salvator.

27:5 Cuprins de disperare, Iuda **a aruncat arginţii în templu**, unde numai preoţii puteau pătrunde, după care s-a dus şi s-a sinucis. Comparând textul acesta cu cel de la Faptele Apostolilor 1:18, putem conchide că el s-a spânzurat de un pom, şi că ştreangul sau ramura de care a atârnat s-a rupt iar trupul său a căzut în prăpastie, vărsându-i-se măruntaiele.

27: Preoţii cei mai de seamă, arătându-se dintr-o dată foarte atenţi la latura spirituală, au decis că nu puteau depune banii la templu, deoarece constituiau preţul sângelui. În realitate, ei erau adevăraţii autori morali ai crimei, deoarece ei au oferit suma aceasta pentru ca Mesia să fie vândut. În această privinţă nu au avut nici un fel de mustrări de conştiinţă — exact aşa cum spusese Domnul: ei spălau blidul pe dinafară, dar înăuntru acesta era plin de înşelăciune, perfidie şi ucidere.

27:7-10 Ei s-au folosit de bani pentru a cumpăra Ţarina Olarului, unde străinii neevrei şi necuraţi puteau fi înhumaţi — fără ca ei să ştie câte hoarde de ne-evrei aveau să le invadeze ţara şi să-i scalde pământul în sânge. De atunci ţara aceea n-a încetat să fie o **ţarină a sângelui!**

Preoţii cei mai de seamă au împlinit, fără să ştie, profeţia lui Zaharia, potrivit căreia banii de înhumare aveau să fie folosiţi pentru efectuarea unei achiziţii de la un olar (Zah. 11:12, 13). În mod ciudat, pasajul din Zaharia a fost tradus şi într-o altă variantă, în care termenul „olar" este înlocuit cu „trezorerie" (vezi ediţia engleză RSV).

Preoţii aveau scrupule în privinţa depunerii banilor în trezorerie, drept care au optat pentru cealaltă variantă a textului biblic, împlinind profeţia în sensul cumpărării ţarinii de la olar. (din *Daily Notes of the Scripture Union*).

Matei îi atribuie această profeţie lui **Ieremia**, deşi, evident, ea provine din cartea Zaharia. Probabil el eticheteză citatul ca provenind din Ieremia, deoarece cu profeţia lui începe sulul respectiv pe care l-a folosit el, în conformitate cu ordinea străveche păstrată în numeroase manuscrise ebraice, cunoscute şi din tradiţia talmudică. Întâlnim un caz similar la Luca 24:44, unde cartea Psalmilor împrumută numele ei secţiunii a treia din canonul ebraic, în totalitatea sa.

M. Prima înfăţişare a lui Isus înaintea lui Pilat (27:11-14)

Plângerile reale ale iudeilor împotriva lui

Isus erau, în realitate, de ordin *religios*, şi pe acest temei L-au judecat ei. Dar acuzaţiile religioase nu aveau nici o greutate în faţa instanţelor romane. Fiind conştienţi de acest lucru, atunci când L-au dus înaintea lui Pilat, ei au formulat împotriva Lui trei acuzaţii de ordin *politic* (Luca 23:2): (1) Că ar fi un revoluţionar, care ar constitui o ameninţare la securitatea imperiului; (2) că El i-ar fi îndemnat pe oameni să nu achite impozitele, subminând astfel prosperitatea imperiului; (3) şi că El ar fi afirmat că este Rege, ameninţând prin aceasta puterea şi poziţia împăratului.

În evanghelia lui Matei vedem cum Îl anchetează Pilat cu privire la ultima din aceste trei acuzaţii. Întrebat dacă este **Regele iudeilor**, Isus a răspuns că este. Aceasta a stârnit un val de insulte şi calomnii din partea liderilor evreilor. Pilat **s-a mirat foarte mult** de tăcerea Acuzatului. Domnul a considerat că nici una din acuzaţiile lor nu merită nici un răspuns. Probabil guvernatorul nu mai întâlnise niciodată vreun om care să rămână mut în faţa unui asemenea atac.

N. Isus sau Baraba? (27:15-26)

27:15-18 Autorităţile romane aveau obiceiul să le elibereze iudeilor câte un deţinut evreu cu ocazia Paştelor, într-o încercare evidentă de a-i îmbuna. Unul dintre cei care se calificau să fie eliberaţi de acest Paşte era Baraba, evreu ce fusese găsit vinovat de a fi incitat la insurecţie şi crimă (Marcu 15:7). Ca rebel împotriva stăpânirii romane, el se bucura, pesemne, de simpatia concetăţenilor săi. Aşa se explică faptul că atunci când Pilat le-a pus în faţă opţiunea: Isus sau Baraba, ei s-au grăbit să-l aleagă pe Baraba. Pentru guvernator acest lucru nu a constituit o surpriză, căci ştia că opinia publică era puternic influenţată de preoţii cei mai de seamă, care-L invidiau pe Isus.

27:19 Procedurile au fost întrerupte pentru scurtă vreme de solul trimis de soţia lui Pilat, care l-a îndemnat pe acesta să adopte o politică neutră faţă de Isus. Aceasta întrucât avusese un vis tulburător cu privire la El.

27:20-23 Din culise, **preoţii cei mai de seamă şi bătrânii** duceau muncă de lămurire cu masele, ca acestea să-L aleagă pe Baraba iar Isus să fie omorât. Prin urmare, când Pilat i-a întrebat din nou pe oameni pe care din cei doi voiau să li-l elibereze, ei l-au cerut pe ucigaş. Prins în mreaja propriei sale nehotărâri, Pilat a întrebat: **„Dar cu Isus, care Se numeşte Cristos, ce să fac?"** Ei au răspuns într-un glas: **„Să fie răstignit!"** — atitudine pe care Pilat a găsit-o de neînţeles. De ce să-L răstignească? În definitiv ce delict a comis? Numai că la ora aceea lucrurile luaseră o întorsătură atât de violentă încât nu mai era timp pentru dezbateri calme. Mulţimea fusese cuprinsă de isterie şi striga întruna: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!"

27:24 Pilat şi-a dat seama că nu se mai putea discuta cu mulţimea şi că actele de violenţă erau gata să izbucnească. Şi astfel el s-a spălat pe mâini în faţa mulţimii, declarându-se nevinovat de sângele Celui Acuzat. Dar toată apa din lume nu va fi în stare să-l absolve pe Pilat de culpabilitatea sa de a fi prezidat asupra celui mai grav simulacru de proces din istorie.

27:25 Mulţimea, cuprinză de sălbăticie, nu se mai gândea deloc la culpabilitate, asumându-şi cu uşurătate povara vinovăţiei: **„Sângele Lui să fie asupra noastră şi asupra copiilor noştri!"** De atunci poporul Israel n-a mai scăpat de suferinţă — de la ghetouri la pogromuri, de la lagăre de concentrare la camere de gazare, îndurând groaznica urmare a vinovăţiei sângelui lui Mesia pe care israeliţii L-au respins. Şi la toate acestea se adaugă ce va veni în viitor, când vor trece prin Necazul lui Iacov — acei şapte ani de tribulaţie, de mare strâmtorare, descrişi la Matei 24 şi Apocalipsa 6-19. Blestemul va rămâne până când Îl vor recunoaşte pe Isus, Cel pe care L-au respins, ca Rege şi Mesia al lor!

27:26 Făcând pe placul mulţimii, Pilat l-a pus în libertate pe Baraba, şi de atunci spiritul lui Baraba domină întreaga lume! Ucigaşii continuă să fie ridicaţi pe tronuri, în vreme ce Regele continuă să fie respins! Apoi, conform obiceiului, Cel condamnat a fost biciuit. Un bici mare din piele, care avea, din loc în loc, inserate ţinte de metal, a lovit spinarea Sa, fiecare lovitură sfâşiindu-I carnea şi provocând şuvoaie de sânge. De acum guvernatorul acesta fără coloană vertebrală nu a mai avut nimic de făcut decât să-L predea pe Isus soldaţilor, ca aceştia să-L răstignească.

O. Soldaţii Îl batjocoresc pe Isus (27:27-31)

27:27, 28 Atunci ostaşii guvernatorului L-au dus pe Isus în pretoriu (palatul guvernatorului) **şi au adunat toată cohorta în jurul Lui** — formată, probabil, din câteva sute de oameni. Ce a urmat este greu de

imaginat! Creatorul şi Susţinătorul universului a suferit înjosiri de nedescris din partea unor soldaţi vulgari şi cruzi — creaturile Sale nevrednice şi păcătoase! **L-au dezbrăcat de hainele Lui şi L-au îmbrăcat cu o haină stacojie**, negreşit în batjocură, ca să imite veşmintele unui rege. Dar haina aceea poartă o semnificaţie profundă pentru noi. Întrucât culoarea stacojie este asociată cu păcatul (Isa. 1:18), eu înclin să cred că haina aceea întruchipează păcatele mele aşezate asupra lui Isus, pentru ca haina neprihănirii lui Dumnezeu să poată fi aşezată asupra mea (2 Cor. 5:21).

27:29, 30 Au împletit o cunună de spini, pe care I-au pus-o pe cap. Dar dincolo de gluma lor plină de cruzime, noi înţelegem că El a purtat o *cunună de spini*, pentru ca noi să purtăm *o cunună de slavă*. Ei L-au batjocorit ca pe Regele Păcatului; noi ne închinăm Lui ca Mântuitor al păcătoşilor.

...şi I-au pus o trestie în mâna dreaptă — din nou, în semn de batjocură, trestia ţinând loc de sceptru. Ei nu ştiau că mâna care ţinea trestia este mâna care ţine şi stăpâneşte întreg universul. Mâna străpunsă de cuie a lui Isus ţine sceptrul domniei asupra întregului univers.

Apoi îngenuncheau înaintea Lui, îşi băteau joc de El şi ziceau: „Plecăciune, Împăratul Iudeilor!" Nici asta nu le-a fost de ajuns, ci L-au scuipat în faţă pe singurul Om desăvârşit care a trăit vreodată pe acest pământ. Apoi I-au luat trestia şi L-au bătut peste cap cu ea.

Isus a îndurat toate acestea cu răbdare. N-a scos nici un cuvânt. „Uitaţi-vă bine la Cel care a suferint din partea păcătoşilor o împotrivire aşa de mare faţă de Sine, ca nu cumva să vă pierdeţi inima şi să cădeţi de oboseală în sufletele voastre" (Ev. 12:3).

27:31 În cele din urmă, L-au îmbrăcat cu hainele Lui şi L-au dus să-L răstignească.

P. Răstignirea Regelui (27:32-44)

27:32 Domnul nostru Şi-a purtat **crucea** o parte din drum (Ioan 19:17). Apoi soldaţii l-au obligat pe un om, numit Simon (din Cirena, localitate din nordul Africii) să o ducă în locul Lui. Unii cred că acesta era evreu. Alţii consideră că era negru. Important este că a avut minunatul privilegiu de a purta crucea lui Isus.

27:33 Golgota înseamnă „craniu" în aramaică. „Calvar" este forma anglicizată a termenului grec *kranion*. Poate că zona avea forma unei cutii craniene sau a fost numită aşa din pricina faptului că acolo se executau condamnaţii la moarte. Nu s-a putut identifica locul respectiv în actuala topografie.

27:33 Înainte de a-L răstigni, soldaţii I-au oferit lui Isus vin acru amestecat cu fiere, băutură oferită condamnaţilor la moarte ca să le atenueze durerea. Isus a refuzat băutura. El trebuia să bea toată amărăciunea nediluată a păcatelor omului, fără să I se atenueze simţurile, fără să I se uşureze durerea.

27:35 Matei descrie răstignirea în termeni simpli şi lipsiţi de încărcătură emotivă. El nu recurge la procedee dramatice, la acel gen de senzaţionalism care constituie apanajul ziaristului, după cum Matei nu se opreşte asupra unor detalii sordide. El se mulţumeşte să redea faptele, aşa cum s-au petrecut: **Apoi L-au răstignit**. Dar nici eternitatea nu va epuiza sensurile ascunse ale acestor cuvinte.

Cum se profeţise în Psalmul 22:18, soldaţii **I-au împărţit hainele între ei, trăgând la sorţi** pentru cămaşa fără cusătură. Aceasta era toată averea Lui. Iată ce spune Denney în această privinţă: „Singura viaţă perfectă care a fost trăită pe acest pământ a fost viaţa Acelui care nu a avut nici o avere, care nu a lăsat nimic decât hainele pe care le-a purtat."

27:36 Soldaţii au fost reprezentanţii unei lumi de oameni meschini. Nu reiese că aceştia şi-ar fi dat seama că înaintea lor se înscrie cel mai solemn moment al istoriei. O, dacă ar fi ştiut, n-ar fi stat jos să-L păzească! Ci ar fi îngenuncheat şi I s-ar fi închinat!

27:37 Deasupra capului lui Cristos au aşezat titlul: **ACESTA ESTE ISUS, REGELE IUDEILOR**. Titlul diferă întrucâtva la celelalte evanghelii.[52] Marcu spune: „Regele iudeilor" (15:26); Luca: „Acesta este Regele iudeilor" (23:38); iar Ioan: „Isus din Nazaret, Regele iudeilor" (19:19). Preoţii cei mai de seamă au protestat împotriva titlului, afirmând că în felul în care era formulat constituia o afirmaţie a realităţii. Şi astfel, [ei care nu credeau în această afirmaţie], au cerut să se specifice că aceasta era doar pretenţia Acuzatului. Dar Pilat nu le-a admis argumentul şi astfel a rămas adevărul, limpede pentru toată lumea, scris în ebraică, latină şi greacă (Ioan 19:19-22).

27:38 Fiul fără păcat al lui Dumnezeu a fost încadrat de **doi tâlhari**, căci aşa prezisese Isaia cu 700 de ani mai înainte, că El va fi numărat la un loc cu cei fărădelege (52:12). La început, ambii tâlhari L-au îm-

proşcat cu insulte şi invective (v. 44). Dar unul s-a pocăit şi a fost salvat în ultima clipă. Peste numai câteva clipe a fost cu Cristos în Paradis (Luca 23:42, 43).

27:39, 40 Pe cât este de adevărat că crucea ne descopere dragostea lui Dumnezeu, pe atât de adevărat este că ea ne dezvăluie depravarea omului. Trecătorii s-au oprit să-şi bată joc de Păstorul, care murea pentru oi: **„Tu, care distrugi templul şi îl zideşti la loc în trei zile, mântuieşte-Te pe Tine Însuţi! Dacă eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce!"** Acesta este limbajul necredinţei, al omului care nu se bazează decât pe raţiune, care afirmă: „Nu cred până nu văd." Totodată, este şi limbajul liberalismului. „Coboară de pe cruce — cu alte cuvinte, renunţă la cruce şi vom crede." E pertinent aici comentariul lui William Booth: „Ei au susţinut că ar fi crezut, dacă El s-ar fi coborât de pe cruce; în schimb, noi am crezut pentru că El a rămas pe cruce."

27:41-44 Preoţii cei mai de seamă, împreună cu cărturarii şi bătrânii s-au unit în această sarabandă. Fără să realizeze ce au spus, au rostit un mare adevăr: **„Pe alţii i-a mântuit, iar pe Sine nu Se poate mântui!** Deşi ei au rostit aceste cuvinte ca o insultă, noi le adaptăm, făcând din ele un imn de laudă:

Pe El nu S-a putut mântui,
El pe cruce a trebuit să moară,
Căci altfel nu primeau îndurare
Păcătoşii de aproape şi de departe;
Da, Cristos Fiul lui Dumnezeu
a trebuit să sângereze
Pentru ca păcătoşii
de păcate să fie eliberaţi!
- Albert Midlane

Da, afirmaţia a fost valabilă în viaţa Domnului şi e la fel de valabilă şi în a noastră. Nu-i putem salva pe alţii căutând să ne salvăm pe noi înşine.

Liderii religioşi au luat în batjocură afirmaţia Sa că este Mântuitorul, declaraţia Sa că este **Regele Israelului,** declaraţia Sa că este **Fiul lui Dumnezeu. Tâlharii care erau răstigniţi împreună cu El Îi aruncau aceleaşi batjocuri.** Liderii religioşi s-au unit cu criminalii, hulindu-L pe Dumnezeu!

Q. Cele trei ore de întuneric (27:45-50)

27:45 Toate suferinţele şi înjosirile pe care le-a îndurat din partea oamenilor au pălit în comparaţie cu ceea ce Îl confrunta acum. **De la ceasul al şaselea** (adică amiază) **până la ceasul al nouălea** (ora 15) **s-a făcut întuneric peste toată ţara** Palestinei, dar şi în sufletul Său. În timpul acesta a purtat El blestemul de nedescris al păcatelor noastre. În aceste trei ore au fost comprimate: iadul pe care-l meritam noi, mânia lui Dumnezeu împotriva tuturor fărădelegilor noastre. Noi vedem acest lucru ca prin ceaţă. Pur şi simplu nu putem înţelege ce a însemnat pentru El să satisfacă toate cerinţele neprihănirii lui Dumnezeu împotriva păcatului. Ştim doar atât că în acele trei ore El a plătit preţul, a achitat datoria şi a isprăvit lucrarea ce se cerea îndeplinită pentru răscumpărarea omului.

27:46 Şi pe la ceasul al nouălea (deci pe la 3 după masă) **Isus a strigat cu glas tare, zicând: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?"** Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:3: „...Tu eşti Cel Sfânt, care locuieşti în mijlocul laudelor lui Israel." Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate trece cu vederea păcatul. Dimpotrivă, El trebuie să-l pedepsească. Domnul Isus nu a avut nici un păcat al Său, propriu, dar El şi-a luat asupra Sa păcatele noastre. Când Dumnezeu, Judecătorul, a privit jos pe pământ şi a văzut păcatele noastre asupra Înlocuitorului fără păcat propriu, El Şi-a retras dragostea de la Fiul. Tocmai această despărţire a fost aceea care a smuls din inima lui Isus ceea ce poeta Elizabeth Barret Browning a definit drept „strigătul de orfan al lui Emanuel":

Părăsit! Dumnezeu S-a putut separa de
esenţa Lui proprie;
Şi păcatele lui Adam au năvălit
între Fiul neprihănit şi Tatăl:
Da, o dată, strigătul de orfan al lui Emanuel,
universul Său l-a zguduit —
S-a ridicat strigătul singuratic, fără ecou:
„Dumnezeule! Sunt părăsit!"
— Elizabeth Barret Browning

27:47, 48 Când Isus a strigat: **„Eli, Eli...", unii din cei ce stăteau acolo au zis** că îl **strigă pe Ilie.** Dacă a fost vorba de o confuzie de nume sau dacă au rostit aceste cuvinte în batjocură — textul nu precizează. Unul din ei s-a folosit de o trestie lungă pentru a-I aduce la buze un burete înmuiat în vin acru. Judecând după Psalmul 69:21, acesta nu era un gest de îndurare, ci avea scopul de a-i mări suferinţele.

27:49 Atitudinea generală a mulţimii era de aşteptare, să vadă dacă Ilie va împlini

rolul pe care i l-a atribuit tradiţia iudaică — să vină în ajutorul celor neprihăniţi. Dar nu era vremea să vină Ilie (Mal. 4:5); era vremea să moară Isus.

27:50 După ce **Isus a strigat iarăşi cu glas tare, Şi-a dat duhul.** Strigătul cu glas tare demonstrează că El a murit în tărie, nu în slăbiciune. Faptul că Şi-a dat duhul distinge moartea Sa de aceea a oricăror alte persoane. Noi murim pentru că trebuie să murim, dar El a murit din proprie opţiune. Oare nu spusese El: „...Îmi dau viaţa, ca iarăşi s-o iau. Nimeni nu Mi-o ia, ci o dau Eu de la Mine Însumi. Am putere s-o dau şi am putere s-o iau iarăşi..." (Ioan 10:17, 18).

(Nota traducătorului: în locul versurilor din engleză oferite de autorul comentariului în acest punct, am găsit de cuviinţă să redau versuri din opera regretatului poet român creştin Costache Ioanid:)

Priveam la Golgota. Era
în gândul meu un svon de gloate...
Treceau trei cruci... şi-n urma lor,
preoţi şi demoni din cetate.

Veneau stăpânii în convoi.
Şi le-auzeam pe cale paşii.
Şi-am întrebat: „Aceştia cine-s?"
iar Duhul mi-a răspuns: „Vrăjmaşii..."

Priveam la Golgota în Duh.
Şi-mi era plin de taine gândul.
Vedeam un nour de bătrâni
văzduhul culmii străbătându-l.

Ei cercetau din semn în semn
cum se-mplinea Cuvântul Vieţii.
Şi-am întrebat: „Aceştia cine-s?"
Iar Duhul mi-a răspuns: „Profeţii..."

Priveam la Golgota. Vedeam
minuni din ce în ce mai grele.
Vedeam cum se strângeau cei mulţi
Prin grohotişul din vâlcele.

Lovindu-se cu pumni-n piept,
plângeau trudiţii la răscruce.
Şi-am întrebat: „Aceştia cine-s?"
„Sunt cei ce văd doar om şi cruce."

Priveam la Golgota uimit.
Căci sus pe cruce, plin de sânge,
murea Isus... Şi-n depărtări
vedeam cum lanţ de lanţ se frânge.

Priveam la Golgota. Dar vai...
deodată, prin stihii silhue,
veni în trupul lui Isus
al doilea trup s-atârne pe cue...

Toţi îngerii înmărmurind,
Îl arătau prin nouri: „Iată-L!"
Şi-am întrebat: „Acesta cine-i?"
Şi mi-a răspuns tot cerul: „Tatăl!..."

Costache Ioanid

R. Perdeaua templului se rupe (27:51-52)

27:51 Când Şi-a dat Domnul duhul, perdeaua grea, împletită, care separa încăperile principale ale templului, a fost ruptă de o Mână Nevăzută, **de sus până jos.** Până atunci vălul acela împiedica intrarea în Sfânta Sfintelor a oricărei persoane, în afară de marele preot. Numai un singur om putea intra în sanctuarul dinăuntru, şi acela doar într-o singură zi din an.

Din cartea Evrei aflăm că vălul reprezenta trupul lui Isus. Ruperea sa a simbolizat darea la moarte a trupului Său. Prin moartea Sa, noi avem „îndrăzneala să intrăm în Sfânta Sfintelor, prin sângele lui Isus, printr-o cale nouă şi vie, pe care El a consacrat-o pentru noi, prin văl, adică prin trupul Său" (Ev. 10:19, 20). Acum, până şi cel mai umil credincios poate intra în prezenţa lui Dumnezeu, prin rugăciune şi laudă, în orice clipă. Dar să nu uităm niciodată că privilegiul acesta a fost cumpărat pentru noi cu un preţ nespus de mare: cu însuşi sângele lui Isus.

Moartea Fiului lui Dumnezeu a produs, de asemenea, extraordinare zguduiri în natură — ca şi când ar fi fost o empatie între creaţia neînsufleţită şi Creatorul ei. S-a produs un cutremur de pământ, care a despicat stâncile şi a deschis multe morminte.

27:52, 53 Dar observaţi că abia după învierea lui Isus au fost înviaţi ocupanţii mormintelor acestora, care au pătruns apoi în Ierusalim şi s-au arătat multora. Biblia nu spune dacă aceşti sfinţi înviaţi au murit din nou sau s-au dus în cer, cu Domnul Isus.

27:54 Convulsiile stranii ale naturii l-au convins pe sutaşul roman şi pe oamenii acestuia că Isus este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu (deşi în textul grec nu este nici un articol hotărât înaintea Fiului lui Dumnezeu, topica frazei presupune articolul hotărât[53]). Ce a vrut să spună sutaşul? A

fost aceasta o mărturie deplină a lui Isus Cristos, ca Domn şi Mântuitor al său, sau o recunoaştere a faptului că Isus era mai mult decât un simplu om? Nu putem fi siguri de semnificaţia adevărată a cuvintelor sutaşului, dar ştim că acesta a fost cuprins de uimire şi teamă, realizând că tulburările din natură erau legate, cumva, de moartea lui Isus, şi nu de moartea celor doi tâlhari care au fost răstigniţi împreună cu El.

S. Femeile credincioase (27:55, 56)

Se acordă un spaţiu special în evanghelia lui Matei femeilor care Îl slujiseră cu credincioşie pe Domnul şi-L însoţiseră din Galileea până la Ierusalim. S-au aflat acolo **Maria Magdalena, Maria mama lui Iacov şi a lui Iose**, precum şi Salomeea, soţia lui Zebedei. Devotamentul neînfricat al acestor femei iese în evidenţă, cu deosebită strălucire. Ele au rămas nedespărţite de Cristos, când bărbaţii, ucenicii Domnului, au fugit cu toţii să-şi scape viaţa!

T. Îngroparea în mormântul lui Iosif (27:57-61)

27:57, 58 Iosif din Arimateea, un om bogat şi membru al Sinedriului, nu fusese de acord şi nu luase parte la decizia Consiliului de a-L da pe Isus în mâna lui Pilat (Luca 23:51). Dacă până în acest punct fusese doar un ucenic secret al Domnului, acum nu s-a mai temut, ci a ieşit la suprafaţă. Cu mult curaj, el s-a dus la Pilat şi i-a cerut permisiunea să-L înhumeze pe Domnul. Încercăm să ne imaginăm cât de surprins va fi fost Pilat şi cât de înciudaţi vor fi fost iudeii, să constate că un membru al Sinedriului a luat o poziţie publică de ataşament faţă de Cel Răstignit. Într-un sens real, Iosif s-a îngropat pe sine, din punct de vedere economic, social şi religios, atunci când a îngropat trupul lui Isus. Acest act l-a separat pe vecie de mai marii zilei, de reprezentanţii puterii, care L-au ucis pe Isus.

27:59, 60 Pilat i-a dat permisiunea şi Iosif, pătruns de iubire sfântă, a îmbălsămat trupul lui Isus, înfăşurându-l într-o pânză curată de in şi punând mirodenii între feşe. Apoi l-a aşezat în propriul său mormânt nou, săpat în stânca solidă. Iar la gura mormântului a aşezat o piatră mare, sub formă de piatră de moară, aşezată în cant de-a lungul unui canal, săpat şi el din stâncă.

Cu multe secole înainte, Isaia prezisese: „Groapa Lui a fost rânduită împreună cu cei răi, dar mormântul Lui a fost cu cel bogat" (Isa. 53:9). Negreşit, duşmanii Lui intenţionaseră să-I arunce trupul în Valea Hinnom, ca să fie mistuit de focurile ce incinerau gunoaiele sau să-L mănânce vulpile. Dar Dumnezeu a intervenit în planurile lor, contramandându-le şi folosindu-se de Iosif, pentru a Se asigura că El va fi îngropat *cu cel bogat*.

27:61 După ce a plecat Iosif, **Maria Magdalena** şi mama lui Iosif şi Iose, au stat de veghe **în faţa mormântului.**

U. Păzirea mormântului (27:62-66)

27:62-64 Prima zi a Paştelor, numită **Ziua Pregătirii**, a fost ziua răstignirii. **A doua zi, preoţii cei mai de seamă şi fariseii** au fost cuprinşi de nelinişte. Amintindu-şi afirmaţia lui Isus că va învia, ei s-au dus la Pilat şi l-au rugat să posteze o santinelă specială la mormânt. Asta, chipurile, pentru a-i împiedica pe ucenici să fure trupul şi să creeze astfel impresia că El ar fi înviat! Or, dacă s-ar fi întâmplat aşa, ei se temeau că **înşelăciunea acesta din urmă** ar fi fost **mai rea decât cea dintâi.** Cu alte cuvinte, vestea despre învierea Lui ar fi fost mai rea decât afirmaţia Sa că este Mesia şi Fiul lui Dumnezeu!

27:65, 66 Pilat a răspuns: **„Aveţi o strajă; duceţi-vă şi păziţi cum ştiţi."** Asta ar putea însemna că deja fusese postată o santinelă romană. Sau ar mai putea însemna următoarele: „Cererea va fost acordată. Iată, vă repartizez acum o strajă." Oare nu cumva am putea desprinde accente ironice în afirmaţia lui Pilat: **„...păziţi cum ştiţi"**? Ei au făcut cum au crezut că e mai bine. Au sigilat piatra şi au postat paznici, dar până şi cele mai straşnice măsuri de siguranţă pe care le-au luat ei, n-au avut nici un efect. Iată ce spune Unger, în această privinţă:

> Precauţiile pe care şi le-au luat duşmanii Lui „ca mormântul să fie păzit bine,... sigilând piatra şi punând strajă" (62-64) nu a făcut altceva decât să pună şi mai mult în evidenţă atotputernicia lui Dumnezeu, care le-a dejucat planurile şi a oferit o dovadă incontestabilă a învierii Regelui.[54]

XV. TRIUMFUL REGELUI (cap. 28)

A. Mormântul gol — Domnul a înviat! (28:1-10)

28:1-4 Înainte de venirea zorilor, în

dimineaţa zilei de duminică, cele două Marii **au venit să vadă mormântul.** De îndată ce au sosit ele, **a fost un mare cutremur de pământ. Un înger al Domnului a coborât din cer, a venit şi a prăvălit piatra de la uşa mormântului şi a stat pe ea.** Străjile romane, îngrozite de fiinţa aceasta de o luminozitate orbitoare, îmbrăcaţi în alb strălucitor, au leşinat.

28:5, 6 Îngerul le-a asigurat pe femei că n-au de ce să se teamă. Cel pe care-L căutau **a înviat**, aşa cum promisese. **„Veniţi şi vedeţi locul unde zăcea Domnul!"** Piatra a fost rostogolită la o parte, nu pentru ca să-I permită Domnului să iasă afară, ci ca să le dea prilejul femeilor să vadă că El înviase!

28:7-10 Îngerul le-a delegat apoi pe femei să se ducă **repede** şi să aducă slăvita veste **ucenicilor Lui.** Domnul era din nou în viaţă şi avea să-i întâlnească în Galileea. Pe când se duceau să le spună ucenicilor, li S-a arătat Isus, salutându-le cu un singur cuvânt: **„Bucuraţi-vă!"**[55] Ele au răspuns prin a-I cădea la picioare, închinându-I-se. Apoi El le-a încredinţat personal sarcina de a-i anunţa pe ucenici că Îl vor vedea în Galileea.

B. Mituirea soldaţilor, pentru a-i determina să mintă (28:11-15)

28:11 De îndată ce şi-au revenit din leşin, **unii dintre paznici** s-au dus ruşinaţi la preoţii cei mai de seamă, să le spună vestea, să le comunice că eforturile lor au eşuat, că mormântul este gol!

28:12, 13 Este uşor să ne imaginăm consternarea liderilor religioşi. Preoţii au ţinut sfat cu bătrânii, să stabilească ce aveau de făcut. În disperarea lor, i-au mituit pe soldaţi, ca aceştia să răspândească povestea fantastică potrivit căreia, în timp ce dormeau soldaţii, ucenicii Domnului ar fi venit şi ar fi furat trupul lui Isus!

Această explicaţie, în loc să rezolve problemele cu care erau confruntaţi, nu a făcut altceva decât să dea naştere la şi mai multe semne de întrebare. De ce au dormit soldaţii, când trebuiau să stea de pază? Cum ar fi putut ucenicii să rostogolească piatra, fără să-i trezească pe soldaţi? Cum de a fost posibil ca toţi soldaţii să adoarmă în acelaşi timp? Dacă au dormit, de unde au ştiut că ucenicii au furat trupul? Dacă povestea era adevărată, de ce a trebuit să fie mituiţi soldaţii pentru a o răspândi? Dacă ucenicii au furat trupul, cum de au avut timp să-l dezbrace de fâşiile cu care fusese învelit în mormânt şi să fi împăturit şi pus în alt loc, singur, ştergarul cu care fusese înfăşurat capul lui Isus? (Luca 24:12; Ioan 20:6, 7).

28:14 În realitate, soldaţii au fost mituiţi să spună o poveste, prin care se puneau pe ei înşişi în situaţia de a fi incriminaţi. Sub legislaţia romană, dormitul în post se pedepsea cu moartea. Şi astfel liderii iudeilor au fost nevoiţi să le promită că vor interveni în favoarea lor, dacă se va întâmpla ca istoria să ajungă la urechile guvernatorului.

Sinedriul era obligat acum să înveţe lecţia amară, că în timp ce adevărul se confirmă de la sine, o minciună trebuie întotdeauna proptită cu nenumărate alte minciuni.

28:15 Totuşi mitul acesta persistă **printre** mulţi **iudei** (şi neiudei!) **până în ziua de astăzi.** Dar nu e singurul mit; mai sunt şi altele. Wilbur Smith rezumă două dintre ele:

1. Mai întâi de toate, s-a avansat sugestia că femeile s-au dus, din greşeală, la alt mormânt. Să examinăm enormitatea acestei afirmaţii. Oare ai putea să nu nimereşti mormântul celei mai dragi fiinţe din viaţa ta, în intervalul dintre vineri după-masă şi duminică dimineaţă? Mai mult, acesta nu era cimitirul lui Iosif din Arimateea, ci grădina lui particulară, în care nu se mai aflau alte morminte.

Dar să admitem că ar fi putut să existe şi alte morminte acolo (deşi ştim că nu erau); şi să zicem că femeile, cu privirea înlăcrimată, au nimerit din greşeală la alt mormânt. Bun! Să zicem că femeile ar fi putut greşi. Dar impetuosul Petru, cel cu pumnii tari, însoţit de Ioan — amândoi pescari pricepuţi, care nu aveau privirea înceţoşată de lacrimi — s-au dus şi ei la mormânt şi l-au găsit gol. Vă puteţi imagina ca şi ei să fi greşit mormântul? Dar mai mult, când au ajuns la mormânt şi l-au găsit gol, acolo se afla un înger, care a spus: „El nu este aici. A înviat. Veniţi şi vedeţi unde zăcea Domnul." Puteţi crede că nici îngerul nu a reuşit să se ducă la mormântul care trebuia? Cu toate acestea, s-au găsit destui „deştepţi", care să susţină aceste teorii! Dar această teorie este total lipsită de sens!

2. Alţii au sugerat că Isus nu a murit, ci doar a leşinat şi că a fost resuscitat, cumva, în mormântul acela umed, după care a ieşit din mormânt. Dar piatra cea mare fusese sigilată cu peceţile guvernului roman. Nici un om din interiorul acelui mormânt nu putea da la o parte piatra care glisase în jos, pe canalul ce i se săpase, până când a acoperit intrarea mormântului. El nu a ieşit din acel mormânt ca un invalid anemic.

Adevărul simplu este că învierea Domnului Isus este un fapt bine atestat al istoriei. El S-a înfăţişat viu ucenicilor Săi după patimile Sale, prin numeroase probe infailibile. Gândiţi-vă la cazurile specifice când S-a arătat alor Lui:

1. Mariei Magdalena (Marcu 16:9-11).
2. Femeilor (Mat. 28:8-10).
3. Lui Petru (Luca 24:34).
4. Celor doi ucenici ce mergeau pe drumul spre Emaus (Luca 24:13-32).
5. Ucenicilor, cu excepţia lui Toma (Ioan 20:19-25).
6. Ucenicilor, între care se afla acum şi Toma (Ioan 20:26-31).
7. Celor şapte ucenici la Marea Galileii (Ioan 21).
8. La peste 500 de credincioşi (1 Cor. 15:7).
9. Lui Iacov (1 Cor. 15:7).
10. Ucenicilor pe Muntele Măslinilor (Fapte 1:3-12).

Una din pietrele mari — de nezdruncinat şi imposibil de înlocuit — care stau la temelia credinţei creştine este dovada istorică a învierii Domnului Isus Cristos. Asta ne conferă — ţie, drag cititor, şi mie — tăria de a rămâne victorioşi pe baricadele credinţei, întrucât avem o situaţie care nu poate fi contrazisă, e imposibil de combătut. Da, poate fi respinsă sau negată, dar nu poate fi contestată.[56]

C. Marea Poruncă (28:16-20)

28:16, 17 În **Galileea** Domnul Înviat S-a arătat **ucenicilor** pe un munte nespecificat. Este aceeaşi apariţie pe care o găsim consemnată la Marcu 16:15-18 şi la 1 Corinteni 15:6. Ce revedere minunată! De acum, suferinţele Sale au trecut, pe veci. El trăia şi, prin urmare, şi ei vor trăi! El a stat înaintea lor în splendoarea trupului Său înviat. Ei s-au închinat Domnului lor viu şi iubitor — deşi în minţile unora dintre ei mai stăruia o umbră de îndoială.

28:18 Apoi Domnul le-a explicat că **toată autoritatea** I-a fost dată **în cer şi pe pământ.** Într-o anumită privinţă, desigur, El avusese tot timpul toată autoritatea. Dar aici El s-a referit la autoritatea de Cap al noii creaţii. De la moartea şi învierea Sa, El are autoritatea de a da viaţă veşnică tuturor celor pe care I i-a dat Dumnezeu (Ioan 17:2). El avusese întotdeauna putere, ca întâiul născut din toată creaţia. Dar acum, după ce a încheiat lucrarea de răscumpărare, El are autoritate ca întâiul născut din morţi — „pentru ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminenţa (întâietatea)" (Col. 1:15, 18).

28:19, 20 Ca şi Căpetenie a noii creaţii, El a emis apoi Marea Poruncă (sau Însărcinare), care cuprinde „ordinele de lucru" pentru toţi credincioşii din actuala etapă a împărăţiei — adică perioada cuprinsă între respingerea Regelui şi a doua Sa venire.

Porunca cuprinde trei ordine, şi nu doar sugestii:

1. **Duceţi-vă şi faceţi ucenici *din* toate popoarele."** Asta nu presupune convertirea întregii lumi. Prin predicarea evangheliei, ucenicii aveau să se îngrijească ca şi alţii să devină învăţăcei sau adepţi ai Mântuitorului — aceştia provenind din toate naţiunile, popoarele, triburile, seminţiile şi limbile pământului.

2. „Botezaţi-**i în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh"** Este responsabilitatea trimişilor lui Cristos de a propovădui botezul şi de a face demersuri pentru ca acesta să fie acceptat ca o poruncă ce trebuie îndeplinită. În cadrul botezului credinciosului, creştinii se identifică public cu Dumnezeirea trinitară. Ei recunosc că Dumnezeu este Tatăl lor, că Isus Cristos este Domnul şi Mântuitorul lor şi că Duhul Sfânt este cel care locuieşte în lăuntrul lor, le dă putere şi-i învaţă. În versetul 19 substantivul **numele** este la singular. Deci un singur **nume** sau esenţă, dar trei Persoane — **Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.**

3. **„Învăţaţi-i să păzească tot ce v-am poruncit Eu."** Marea Poruncă depăşeşte cadrul strict al evanghelizării, căci nu e de ajuns doar să faci convertiţi şi apoi să-i laşi să se hrănească singuri, să se descurce cum pot. Aceştia trebuie să fie învăţaţi să *asculte de* poruncile lui Cristos, aşa cum se găsesc acestea în Noul Testament. Esenţa uceniciei constă în nevoia de a deveni asemenea Învăţătorului şi Stăpânului Cristos, or, lucrul acesta se realizează prin predarea sistematică a Cuvântului şi ascultarea de el.

Apoi Mântuitorul adaugă făgăduinţa că El va fi cu ucenicii Săi până la împlinirea (sfârşitul sau consumarea) **veacului.** Ei nu vor merge singuri sau lipsiţi de ajutor. În toată slujirea lor, în toate călătoriile pe care le vor întreprinde, ei vor fi conştienţi de prezenţa şi părtăşia Fiului lui Dumnezeu, care va fi cu ei.

Observaţi că toate cele patru elemente care încep cu „tot" sunt corelate cu Marea Poruncă: **toată autoritatea; toate naţiunile (popoarele); toate lucrurile; totdeauna.**

Astfel evanghelia după Matei se încheie cu porunca şi mângâierea din partea slăvitului nostru Domn. După aproape douăzeci de

veacuri, cuvintele Sale au aceeaşi relevanţă, aceeaşi acuitate, aceeaşi aplicaţie. Sarcina nu a fost dusă încă la bun sfârşit.

Ce vom face pentru a duce la îndeplinire ultima dintre poruncile Sale?

NOTE EXPLICATIVE

[1](1:1) *Iehova* este forma latinizată a numelui ebraic *Yahveh*, care a fost tradus de obicei prin „Domnul". La fel, *Isus* este forma latinizată a termenului ebraic *Ieşua*.

[2](4:2, 3) Condiţie de gradul întâi, în care se utilizează particula *ei* la indicativ. Ar putea fi parafrazată în felul următor: „Dacă — şi eu admit că e aşa — Tu eşti Fiul lui Dumnezeu" ori „Întrucât Tu eşti Fiul lui Dumnezeu".

[3](Digresiunea) O „dispensaţie" este o administraţie sau o isprăvnicie. Ea descrie metodele de lucru folosite de Dumnezeu în cazul omenirii într-o anumită perioadă a istoriei. Termenul **nu** înseamnă timp sau perioadă *ca atare*, ci mai degrabă programul divin utilizat *în orice* epocă. O situaţie similară ar fi utilizarea expresiei: „administraţia Reagan", prin care se indică politicile urmate de preşedintele Reagan în timpul anilor cât a fost preşedinte.

[4](5:13) Albert Barnes, *Notes on the New Testament, Matthew and Mark*, pg. 47.

[5](5:22) Textul critic (notat cu „NU" în notele de subsol din versiunea NKJV) omite cuvintele *without a cause (fără nici o pricină, n.tr.)*, care ar exclude chiar şi indignarea de factură neprihănită.

[6](5:44-47) Textul critic (NU) conţine termenul *Neamuri* în loc de *vameşi* sau *perceptori ai impozitului*.

[7](5:44-47) Textul majoritar (bazat pe majoritatea manuscriselor) conţine termenul *prieteni* în loc de *fraţi*.

[8](6:13) Unii învăţaţi susţin că doxologia este o adaptare a textului de la 1 Cronici 29:11, pentru a putea fi folosit în scopuri liturgice. Dar asta e doar o speculaţie. Forma tradiţională protestantă a rugăciunii (ca în versiunea KJV) rămâne valabilă şi nu are nevoie să fie apărată.

[9](7:13, 14) Atât textul critic, cât şi cel majoritar redau textul de aici sub formă de exclamaţie: „Cât de strâmtă este poarta şi cât de dificilă este calea ce duce la viaţă şi ce puţini sunt cei ce o găsesc!" Când cele mai vechi manuscrise (de obicei NU) şi majoritatea manuscriselor (M) sunt în consens de respingere a textului tradiţional (TR), în aceste cazuri ele sunt aproape întotdeauna corecte. În asemenea cazuri, tradiţia versiunii KJ are un suport textual şubred.

[10](7:28, 29) Jamieson, Fausset & Brown, *Critical and Explanatory Commentary on the New Testament*, V:50.

[11](8:2) Anumite forme de lepră menţionate în Biblie nu sunt identice cu maladia numită „Boala lui Hansen". De pildă, la Levitic, se includ condiţiile potrivit cărora ea poate infecta o casă sau o haină.

[12](8:16, 17) Arno C. Gaebelein, *The Gospel of Matthew*, p. 193.

[13](8:28) Textul NU conţine termenul *Gadareni*. Numele oraşului şi al regiunii se suprapun întrucâtva.

[14](9:16) Gaebelein, *Matthew*, pg. 193.

[15](9:17) W. L. Pettingill, *Simple Studies in Matthew*, pg. 111, 112.

[16](10:8) Majoritatea manuscriselor omit aici textul „înviaţi morţii" (care apare în litere cursive în versiunea GBV, 1990, n.tr.).

[17](10:21) J.C. Macaulay, *Obedient Unto Death: Devotional Studies in John's Gospel*, II:59.

[18](10:41) Arthur T. Pierson, „The Work of Christ for the Believer", *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 114.

[19](11:27) Alva J. Gospel McClain, *The Greatness of the Kingdom*, pg. 311.

[20](11:30) J.H. Jowett, citat în broşura: *Out Daily Bread*.

[21](12:8) E. W. Rogers, *Jesus the Christ*, pg. 65, 66.

[22](12:19) McClain, *Kingdom*, pg. 283.

[23](12:21) Kleist şi Lilly, *The New Testament rendered from the Original Greek with Expanded Notes*, p. 45

[24](12:27) Ella E. Pohle, *C.I. Scofield's Question Box*, pg. 97.

[25](12:34, 35) Deşi atât textul critic, cât cel majoritar omit cuvintele: „din inima sa", sensul nu ar suferi nici o modificare.

[26](13:13) H. Chester Woodring, note de la curs, nepublicate, asupra evangheliei după Matei, Şcoala biblică „Emmaus Bible School", 1961.

[27](13:22) G. H. Lang, *The Parabolic Teaching of Scripture*, pg. 68.

[28](13:24-26) Merril F. Unger, *Unger's Bible Dictionary*, pg. 1145.

[29](13:33) J.H. Brookes, *I Am Coming*, pg. 65.

[30](13:49, 50) Gaebelein, *Matthew*, pg. 302.

[31](14:4, 5) Nu se cunoaşte sursa.

[32](16:2, 3) Desigur aceste amănunte legate de vreme sunt valabile pentru Israel,

nu pentru America de Nord sau Marea Britanie! (nici pentru România, n.tr.).

[33](16:7-10) Cele douăsprezece *kophinoi* pentru cei 5 000 aveau probabil o capacitate mai mică decât cele şapte *spurides* pentru cei 4 000.

[34](16:17, 18) G. Campbell Morgan, *The Gospel According to Matthew*, pg. 211.

[35](16:19) Charles C. Ryrie, ed., *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1506.

[36](16:20) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 106.

[37](16:26) Donald G. Barnhouse, *Words Fitly Spoken*, p. 53.

[38](18:11) Este omis de textul NU, dar cuprins în majoritatea manuscriselor. (M).

[39](20:15) James S. Stewart, *A Man in Christ*, pg. 252.

[40](20:31-34) Gaebelein, *Matthew*, pg. 420.

[41](21:6) J.P. Lange, *A Commentary on the Holy Scriptures*, 25 de volume, nu se cunoaşte paginaţia.

[42](23:9, 10) H. G. Weston, *Matthew, the Genesis of the New Testament*, pg. 110.

[43](23:14) Textul critic (NU) omite al doilea vai.

[44](23:25, 26) Textul majoritar conţine termenul *adikia* (prihană), în loc de *akrasia* (neînfrânare).

[45](24:29) I. Velikovsky, *Earth in Upheaval*, pg. 136.

[46](24:30) F. W. Grant, „Matthew", în *Numerical Bible, The Gospels*, pg. 230.

[48](24:36) Textul NU adaugă: „nici Fiul".

[49](25:28, 29) Arthur T. Pierson, altă documentaţie nedisponibilă.

[50](26:64) Pronumele grec singular *su* este ortografiat în scopul sublinierii. În a doua propoziţie Domnul se adresează la persoana a doua plural *humin* iar la sfârşit se redă terminaţia verbului *opsesthe*.

[51](26:64) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Matthew*, pg. 1064.

[52](27:37) Dacă părţile citate sunt adunate la un loc, se obţine textul: „Acesta este Isus din Nazaret, Regele iudeilor". O altă posibilitate ar fi că fiecare evanghelist e complet, dar citează limbi diferite, de unde şi deosebirile dintre evanghelii la acest verset.

[53](27:54) În greacă substantivele predicative articulate care preced verbul sunt redate de obicei fără articol (această trăsătură făcând parte din „Regula lui Colwell").

[54](27:65, 66) Merril F. Unger, *Unger's Bible Handbook*, pg. 491.

[55](28:8) „Bucuraţi-vă" era salutul obişnuit în greacă. Aici, în dimineaţa Învierii, traducerea literală a versiunii NKJV pare cea mai adecvată.

[56](28:15) Wilbur Smith, „In the Study", *Moody Monthly*, aprilie 1969.

BIBLIOGRAFIE

Barnhouse, Donald Grey. *Words Fitly Spoken*. Wheaton: Tyndale House Publishers, 1969.

Gaebelein, A. C. *The Gospel of Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.

Kelly, William. *Lectures on Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.

Lenski, R.C.H. *The Interpretation of Saint Matthew's Gospel*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1933.

Macaulay, J.C. *Behold Your King*. Chicago: The Moody Bible Institute, 1982.

Morgan, G. Campbell. *The Gospel According to Matthew*. New York: Fleming H. Revell Company, 1929.

Pettingill, W. L. *Simple Studies in Matthew*. Harrisburg: Fred Kelker, 1990.

Tasker, R. V. G. *The Gospel According to St. Matthew, TBC*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Thomas, W. H. Griffith. *Outline Studies in Matthew*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Weston, H. G. *Matthew, the Genesis of the New Testament*. Philadelphia: American Baptist Publication Society, n.d.

Periodice şi materiale nepublicate

Smith, Wilbur. „In the Study", *Moody Monthly*, aprilie 1969.

Woodring, H. Chester. Note de la curs, asupra evangheliei după Matei, 1961, Şcoala biblică: Emmaus Bible School, Oak Park, Illinois (actualmente Emmaus Bible College).

EVANGHELIA DUPĂ MARCU

Introducere

„Evanghelia după Marcu are o vigoare şi o prospeţime care-l captivează pe cititorul creştin, făcându-l să dorească să slujească şi el, cât de cât, după pilda lăsată de binecuvântatul nostru Domn." — August Van Ryn

I. Locul unic în Canon

Întrucât evanghelia după Marcu este cea mai scurtă şi circa 90 la sută din materialul cuprins în ea apare şi în Matei, Luca sau în ambele din aceste evanghelii, ce contribuţii indispensabile aduce ea?

Mai întâi, scurtimea ei şi stilul concis, jurnalistic, îi conferă acestei evanghelii rolul de introducere ideală a credinţei creştine. Astfel, pe câmpul de misiune, de cele mai multe ori, programele de traducere a Bibliei în limbile care nu s-a tradus până acum Scriptura încep cu evanghelia după Marcu.

Dar nu numai *stilul* ei direct, activ — stil deosebit de adecvat pentru romani şi corespondenţii lor din vremea noastră — ci şi *conţinutul* evangheliei după Marcu îi conferă un loc aparte între celelalte evanghelii.

Deşi Marcu parcurge, în mare, aceleaşi evenimente de care se ocupă şi Matei şi Luca — abordând însă şi unele evenimente ce nu apar decât în această evanghelie — evanghelistul ne oferă detalii pline de un colorit specific, nemaiîntâlnit la ceilalţi evanghelişti. De pildă, Marcu ne înfăţişează modul în care i-a privit Isus pe ucenici, ni-L arată pe Isus când era indignat sau când a parcurs drumul spre Ierusalim. Fără îndoială el va fi obţinut aceste aspecte detaliate din relatările lui Petru, cu care a întreţinut relaţii apropiate către sfârşitul vieţii acestuia. Potrivit tradiţiei, care pare să fie corectă în această privinţă, evanghelia lui Marcu ar fi, în esenţă, alcătuită din amintirile lui Petru, ceea ce ar fi în măsură să explice detaliile de natură personală, locul proeminent acordat acţiunilor în această evanghelie, precum şi multor pasaje în care ne este prezentată mărturia unor martori oculari.

Cercetătorii biblici sunt aproape cu toţii de acord asupra faptului că Marcu a fost tânărul de la 14:51, care a fugit gol şi că relatarea acestui incident ar constitui modul său modest de a-şi pune semnătura pe lucrarea ce-i poartă numele. (Subtitlurile actuale din Evanghelii nu au făcut iniţial parte din textul propriu-zis al acestor cărţi.) Întrucât Ioan Marcu a locuit la Ierusalim, şi întrucât singura explicaţie raţională pentru includerea incidentului cu tânărul care a fugit gol ar fi că acesta a avut o oarecare legătură cu evanghelia ce ne stă în faţă constituie două elemente în măsură să acorde credibilitate tradiţiei amintite.

II. Autorul evangheliei după Marcu

Majoritatea autorilor sunt de acord cu opinia unanimă a bisericii, exprimată încă de timpuriu, potrivit căreia a doua evanghelie a fost scrisă de Ioan Marcu, fiul Mariei din Ierusalim, a cărei locuinţă era folosită adesea ca loc de întâlnire a creştinilor.

Dovezile externe în sprijinul acestei opinii sunt puternice, ele fiind exprimate de timpuriu şi din diverse părţi ale imperiului roman. Papias (circa 110 d.Cr.) citează declaraţia lui Ioan Bătrânul (probabil apostolul Ioan, deşi ar fi putut fi şi un alt ucenic din perioada primară a bisericii) potrivit căreia Marcu, asociatul lui Petru, a scris evanghelia ce-i poartă numele. Iustin Martirul, Irineu, Tertullian, Clement din Alexandria, Origen şi *Prologul Anti-Marcionit* la Marcu — toate sunt în deplină armonie în în susţinerea acestei opinii.

Dovezile interne în sprijinul paternităţii lui Marcu asupra evangheliei acesteia, deşi nu sunt foarte numeroase, concordă cu tradiţia universală a creştinismului primar.

E limpede că autorul evangheliei cunoştea bine Palestina şi mai ales Ierusalimul. (Relatările privitoare la odaia de sus sunt mai detaliate la el decât la ceilalţi evanghelişti — ceea ce nu trebuie să surprindă, dacă avem în vedere că şi-a petrecut copilăria în această casă!) Evanghelia după Marcu conţine suficiente indicii cu privire la un fond aramaic (aramaica fiind limba vorbită în Palestina acelor timpuri). Apoi textul relevă cunoaşterea obiceiurilor iudaice iar dinamismul naraţiunii sugerează o mare apropiere de martorii oculari. Liniile mari ale conţinutului cărţii urmează în paralel predica lui Petru din Fapte 10.

Tradiţia potrivit căreia Marcu şi-a redactat evanghelia la Roma este sprijinită de prezenţa unui număr mai mare de termeni latini în evanghelia sa decât în celelalte trei (de exemplu, *centurion, recensământ, dinar, legiune* şi *pretoriu*).

De zece ori în Noul Testament autorul acestei evanghelii este menţionat cu numele său de neevreu (în latină), respectiv Marcu, şi de trei ori cu un alt nume, care combină forma iudaică cu cea neiudaică, adică Ioan Marcu. Marcu, „robul" (slujitorul) sau însoţitorul — mai întâi, al lui Pavel, apoi al vărului său Barnaba şi, potrivit unor tradiţii demne de crezare, al lui Petru, înainte de moartea acestuia — a fost persoana ideală care să scrie Evanghelia Robului Desăvârşit.

III. Data

Data evangheliei lui Marcu este subiect de dezbateri, chiar în rândurile cercetătorilor conservatori, care cred în Biblie. Deşi nu se poate stabili cu certitudine data apariţiei evangheliei, se poate presupune că ea a fost redactată înainte de distrugerea Ierusalimului.

Tradiţia este împărţită cu privire la faptul dacă Marcu a consemnat în scris propovăduirea lui Petru privitoare la viaţa Domnului nostru *înainte* de moartea apostolului Petru (înainte de 64-68) sau *după* trecerea sa la cele veşnice.

În mod necesar, dacă Marcu este prima evanghelie, în ordinea redactării, aşa cum se susţine tot mai frecvent în zilele noastre, atunci ea va fi fost redactată la o dată timpurie, pentru ca Luca să se fi putut folosi de materialul cuprins în ea. Unii cercetători sunt de părere că Marcu a fost redactată la începutul anilor 50, deşi se poate susţine şi o dată mai târzie, cuprinsă între anii 57 şi 60 d.Cr.

IV. Fondul şi tema evangheliei

În evanghelia aceasta ne este înfăţişată minunata istorie a Robului Desăvârşit al lui Dumnezeu: Domnul nostru Isus Cristos. Este istoria Aceluia care S-a dezbrăcat de manifestarea exterioară a slavei Sale, în cer, luând chip de Rob pe pământ (Fil. 2:7). Este istoria neasemuit de frumoasă a Aceluia care „nu a venit să I se slujească, ci să slujească şi să-Şi dea viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi" (Marcu 10:45).

Dacă ne amintim că acest Rob Desăvârşit nu a fost altul decât Dumnezeu Fiul, şi că El S-a încins de bună voie cu ştergarul unui sclav, devenind Slujitorul oamenilor, atunci evanghelia aceasta va străluci mereu înaintea noastră, cu o slavă necontenită. Îl vedem aici pe Fiul întrupat al lui Dumnezeu trăind ca Om dependent pe pământ. Tot ce a făcut El a fost în deplină ascultare de voia Tatălui Său iar faptele Sale măreţe au fost săvârşite toate în puterea Duhului Sfânt.

Autorul, Ioan Marcu, a fost un slujitor al Domnului care a cunoscut un început bun, apoi a intrat într-o eclipsă temporară (Fapte 15:38), fiind, în cele din urmă, reabilitat la o viaţă de utilitate şi slujire (II Tim. 4:11).

Stilul lui Marcu este rapid, energic şi concis. El subliniază *faptele* săvârşite de Domnul, mai degrabă decât *cuvintele* pe care le-a rostit El, fapt demonstrat prin consemnarea a nouăsprezece minuni, dar numai a patru parabole.

Pe măsură ce vom înainta în studierea evangheliei lui Marcu, vom descoperi răspunsul la trei întrebări: (1) Ce spune ea? (2) Ce înseamnă? (3) Ce lecţie se desprinde din ea pentru mine? Pentru toţi cei care doresc să fie *slujitori credincioşi ai Domnului*, această evanghelie se va dovedi, negreşit, un preţios manual de viaţă şi slujire.

SCHIŢA CĂRŢII

I. PREGĂTIREA ROBULUI (1:1-13)
II. SLUJIREA TIMPURIE A ROBULUI ÎN GALILEEA (1:14-3:12)
III. CHEMAREA ROBULUI ŞI INSTRUIREA UCENICILOR SĂI (3:13-8:38)
IV. CĂLĂTORIA ROBULUI LA IERUSALIM (CAPITOLELE 9, 10)
V. LUCRAREA ROBULUI ÎN IERUSALIM (CAPITOLELE 11, 12)
VI. DISCURSUL ROBULUI DE PE MUNTELE MĂSLINILOR (CAP. 13)
VII. PATIMILE ŞI MOARTEA ROBULUI (CAPITOLELE 14, 15)
VIII. TRIUMFUL ROBULUI (CAP. 16)

Comentariu

I. PREGĂTIREA ROBULUI (1:1-13)

A. Predecesorul Robului pregăteşte calea (1:1-8)

1:1 Tema lui Marcu este vestea bună despre **Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu.** Întrucât scopul urmărit de autor este de a scoate în evidenţă rolul de rob al Domnului Isus, el nu începe cu o genealogie, ci cu lucrarea publică a Mântuitorului. Aceasta a fost vestită de Ioan Botezătorul, crainicul veştii bune.

1:2,3 Atât Maleahi, cât şi Isaia[1] au prezis că Mesia va fi precedat de un **sol** şi că va chema poporul la o pregătire morală şi spirituală în vederea venirii Sale (Mal. 3:1; Isa. 40:3). Ioan Botezătorul a împlinit aceste profeţii. El a fost **„solul... glasul celui ce strigă în pustie."**

1:4 Mesajul lui a constat în faptul că oamenii trebuie să se pocăiască (să-şi schimbe mintea şi să se lase de păcatele lor), pentru a primi **iertarea păcatelor.** Altfel nu puteau să-L primească pe Domnul. Numai oamenii sfinţi pot să-L aprecieze pe Fiul Sfânt al lui Dumnezeu.

1:5 Când receptorii mesajului lui Ioan Botezătorul s-au pocăit, el i-a botezat, ca expresie exterioară a schimbării radicale de o sută optzeci de grade care s-a petrecut în viaţa lor. Botezul i-a delimitat astfel în mod public de restul poporului Israel, care Îl părăsise pe Domnul. Botezul i-a reunit cu rămăşiţa care era gata să-L primească pe Cristos. S-ar părea din versetul 5 că răspunsul la propovăduirea lui Ioan a fost unanim. Dar nu aşa s-au petrecut lucrurile în realitate. Chiar dacă va fi existat o explozie iniţială de entuziasm, când mulţimile au ieşit în pustiu să-l audă pe înflăcăratul predicator, cei mai mulţi însă nu şi-au mărturisit cu sinceritate păcatele şi nu s-au lăsat de ele — fapt care se va dovedi cu prisosinţă, pe măsură ce înaintăm pe firul naraţiunii.

1:6 Cel fel de om a fost **Ioan**? Astăzi un asemenea om ar fi etichetat drept un fanatic sau, în cel mai bun caz, un ascetic. El locuia în pustiu şi, asemenea lui Ilie, era îmbrăcat cu hainele cele mai simple şi mai aspre. Hrana lui era limitată la strictul necesar pentru întreţinerea şi menţinerea tăriei sale, fără să fie gustoasă. El a fost un om care a subordonat toate aceste lucruri sarcinii de a-L face pe Cristos cunoscut. Poate că ar fi putut deveni bogat, dar a optat pentru o viaţă de sărăcie. Astfel a devenit un vestitor adecvat al Celui care n-a avut unde să-Şi plece capul. Desprindem de aici învăţătura că toţi cei care doresc să fie slujitorii Domnului trebuie să trăiască o viaţă simplă.

1:7 Mesajul lui a constat în evidenţierea superiorităţii Domnului Isus. Astfel Ioan a arătat că Isus este mai mare în putere, în strălucirea caracterului Său şi în lucrarea pe care o va desfăşura. Ioan nu s-a considerat vrednic nici măcar să lege cureaua de la sandala Mântuitorului — treabă destul de lipsită de importanţă, efectuată de obicei de un sclav. Propovăduitorul plin de Duhul întotdeauna Îl va preamări pe Domnul Isus, detronându-se pe sine însuşi.

1:8 Ioan boteza cu apă. Era un simbol extern, dar nu producea nici o schimbare reală în viaţa omului. Isus avea să boteze cu Duhul Sfânt. Acest botez avea să producă o mare revărsare de putere spirituală (Fapte 1:8). De asemenea, avea să-i cuprindă pe toţi credincioşii din cadrul bisericii, trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13).

B. Predecesorul Îl botează pe Rob (1:9-11)

1:9 Cei treizeci de ani de aşa-numită tăcere, petrecuţi la Nazaret, s-au sfârşit acum. Domnul Isus era gata să-Şi înceapă

lucrarea publică. Mai întâi, El a străbătut distanţa de circa 100 de km ce despărţea Nazaretul de Iordan, în apropiere de Ierihon. Acolo El a fost botezat de Ioan. În cazul acesta, desigur, nu a fost vorba de nici o pocăinţă, deoarece El nu a avut nici un păcat de mărturisit. Botezul a însemnat pentru Domnul o acţiune simbolică, înfăţişând botezul prin care avea să treacă la moartea Sa pe Golgota şi învierea Sa din morţi. Astfel chiar de la începutul lucrării Sale publice avem această prefigurare foarte vie a crucii şi a mormântului gol.

1:10, 11 De îndată ce a ieşit din apă, a văzut cerurile deschise şi pe Duhul coborând asupra Sa în chip de porumbel. Şi din cer s-a auzit glasul lui Dumnezeu, care a confirmat că Isus este Fiul Său preaiubit.

Nu a existat nici un moment în viaţa lui Isus în care El să nu fi fost umplut cu Duhul Sfânt. Dar acum Duhul Sfânt a venit asupra Sa, ungându-L pentru slujire şi dotându-L cu putere. Era o misiune specială a Duhului, pregătitoare pentru cei trei ani de slujire care aveau să urmeze. Puterea Duhului Sfânt este indispensabilă. Oricât de educat, talentat sau înzestrat ar fi cineva, dacă nu are acea calitate tainică pe care o numim „ungerea", slujirea sa este lipsită de viaţă şi eficacitate. Prin urmare, trebuie să ne punem această întrebare de căpetenie: „Am cunoscut eu experienţa Duhului Sfânt? M-a umplut El cu putere, în vederea slujirii pentru Domnul?"

C. Robul este ispitit de Satan (1:12, 13)

Robul Domnului a fost ispitit de Satan în pustiu, timp de patruzeci de zile. Duhul lui Dumnezeu L-a condus la această întâlnire — nu pentru a vedea dacă Domnul va păcătui, ci pentru a demonstra că nu poate păcătui. Dacă Isus ar fi putut păcătui ca Om pe pământ, ce asigurare am mai avea noi că acum El nu ar putea păcătui ca Om în cer?

De ce afirmă Marcu că El a fost cu fiarele sălbatice? Au fost oare aceste animale aţâţate de Satan să încerce să-L distrugă pe Domnul? Sau, dimpotrivă, au fost docile în prezenţa creatorului Lor? Textul nu ne oferă răspunsuri la aceste întrebări.

Îngerii I-au slujit la sfârşitul celor patruzeci de zile (vezi Mat. 4:11); în timpul ispitirii El nu a mâncat nimic (Luca 4:2).

Credinciosul nu va putea evita situaţiile în care va fi pus la încercare. Cu cât se va apropia mai mult de Domnul, cu atât mai intense vor fi încercările. Satan nu-şi iroseşte muniţiile cu creştinii fireşti (creştini doar cu numele). Dar va pune la bătaie toate armele sale împotriva celor care au început să câştige biruinţe în bătălia spirituală. Nu este un păcat a fi ispitit. Păcatul intervine abia atunci când *cedezi* ispitei. Dar nu ne vom putea împotrivi ispitei bizuindu-ne doar pe puterea noastră, ci Duhul Sfânt — care locuieşte în credincios — El este Acela care îi dă credinciosului puterea să înfrângă patimile întunecate din viaţa sa.

II. LUCRAREA TIMPURIE A ROBULUI ÎN GALILEEA (1:14-3:12)

A. Robul Îşi începe lucrarea (1:14, 15)

Marcu sare peste lucrarea Domnului în Iudeea (vezi Ioan 1:1-4:54) şi începe cu măreaţa lucrare înfăptuită de El în Galileea, pe parcursul unui an şi nouă luni (1:14-9:50). Apoi el se ocupă pe scurt de ultima parte a lucrării în Pereea (10:1-10:45), după care trece la ultima săptămână la Ierusalim.

Isus a venit în Galileea, predicând vestea bună a împărăţiei lui Dumnezeu. Mesajul Lui concret a fost următorul:

1. S-a împlinit timpul. Conform programului calendaristic al profeţiilor, fusese fixată o dată pentru apariţia publică a Regelui. Acum sosise acel moment.
2. Împărăţia lui Dumnezeu era aproape. Regele era de faţă, sosise, şi-i făcea poporului Israel o ofertă autentică a împărăţiei. Împărăţia s-a apropiat, în sensul că Regele a apărut pe scenă.
3. Oamenii au fost chemaţi să se pocăiască şi să creadă în evanghelie. Pentru a putea fi admişi în împărăţie, ei trebuiau să facă o schimbare radicală, de o sută optzeci de grade, în viaţa lor, cu privire la păcat şi să creadă vestea bună privitoare la Domnul Isus.

B. Chemarea celor patru pescari (1:16-20)

1:16-18 Mergând pe ţărmul Mării Galileii, Isus i-a văzut pe Simon şi pe Andrei, care pescuiau. El îi întâlnise deja cu altă ocazie; de fapt, ei deveniseră ucenicii Lui la începutul lucrării Sale (Ioan 1:40-41). Acum El i-a chemat să fie cu El, promiţându-le că-i va face pescari de oameni. Imediat ei au renunţat la mica lor întreprindere de pescuit, urmându-L pe El. Ascultarea lor a fost promptă, jertfitoare şi integrală.

MINUNEA	IZBĂVIREA DE:
1. Vindecarea unui om cu duh necurat (1:23-26)	1. Necurăţia păcatului.
2. Vindecarea soacrei lui Simon (1:29-31).	2. Febra şi neastâmpărul păcatului.
3. Vindecarea leprosului (1:40-45).	3. Caracterul respingător al păcatului.
4. Vindecarea ologului (2:1-12).	4. Păcatul provoacă neputinţă.
5. Vindecarea unui om cu mâna uscată (3:1-5).	5. Păcatul provoacă inutilitate.
6. Izbăvirea îndrăcitului (5:1-20).	6. Mizeria, violenţa şi teroarea păcatului.
7. Femeia cu scurgere de sânge (5:25-34).	7. Puterea păcatului de a secătui vitalitatea vieţii.
8. Învierea fiicei lui Iair (5:21-24; 35-30).	8. Păcatul provoacă moartea spirituală.
9. Vindecarea fiicei siro-fenicienei (7:24-30).	9. Robia păcatului şi a Satanei.
10. Vindecarea surdului cu defect de vorbire (7:31-37).	10. Neputinţa de a auzi Cuvântul lui Dumnezeu şi de a rosti lucruri spirituale.
11. Vindecarea unui orb (8:22-26).	11. Orbirea faţă de lumina evangheliei.
12. Vindecarea unui băiat îndrăcit (9:14-29).	12. Cruzimea stăpânirii lui Satan.
13. Vindecarea orbului Bartimeu (10:46-52).	13. Starea de orbire şi cerşire la care îi aduce păcatul pe oameni.

Pescuitul e o artă. Tot aşa este şi câştigarea de suflete.

1. Pescuitul necesită *răbdare*. Adesea trebuie să aştepţi ore îndelungate, în singurătate.
2. Pescuitul necesită *îndemânare* în folosirea undiţei, a momelii sau a plasei de pescuit.
3. Pescuitul necesită *discernământ* şi simţ practic, pentru a alege locul potrivit unde vin peştii.
4. El mai necesită şi *persistenţă*. Un pescar bun nu se dă bătut cu una cu două.
5. Pescuitul mai necesită şi *linişte*. Pescarul bun va evita zgomotele. Se va eclipsa pe sine însuşi.

Noi devenim **pescari de oameni** urmându-L pe Cristos. Cu cât devenim mai mult asemenea Lui, cu atât mai multe suflete vom putea câştiga pentru El. Responsabilitatea noastră este de a-L **urma** pe El. De celelalte lucruri se va ocupa El!

1:19, 20 Mergând puţin mai departe, Domnul Isus i-a întâlnit pe **Iacov** şi pe **Ioan**, fiii lui **Zebedei**, care îşi dregeau plasele. De îndată ce i-a chemat, ei şi-au luat rămas bun de la tatăl lor şi s-au dus după Domnul.

Cristos continuă să-i cheme pe oameni şi astăzi să părăsească totul pentru a-L urma pe El (Luca 14:33). Nici averile, nici părinţii nu trebuie lăsaţi să împiedice ascultarea noastră.

C. Scoaterea unui duh necurat (1:21-28)

Versetele 21-34 descriu o zi obişnuită din viaţa Domnului. Minunile s-au succedat una după alta, în timp ce Marele Medic îi vindeca pe cei posedaţi şi doborâţi de boli.

Minunile de vindecare săvârşite de Mântuitorul ilustrează modul în care îi eliberează El pe oameni de rezultatele groaznice ale păcatului — fapt ilustrat în planşa de mai sus.

Deşi predicatorul de azi nu este chemat să înfăptuiască aceste acte de vindecare fizică, el este însă chemat în permanenţă să se ocupe de echivalentul pe plan spiritual al acestora. Oare nu sunt acestea minunile mai mari la care S-a referit Domnul Isus la Ioan 14:12: „Cine crede în Mine va face şi el lucrările pe care le fac Eu, ba încă va face altele mai mari decât acestea..."?

1:21, 22 Dar să revenim la firul naraţiunii. La **Capernaum** Isus intrase **în sinagogă** şi începuse să-i înveţe pe oameni **în sabat.** Oamenii şi-au dat seama că Cel ce le stătea în faţă nu era un învăţător obişnuit. Cuvintele Sale erau pline de o putere de netăgăduit, spre deosebire de **cărturari,** care repetau mecanic unele învăţături. Frazele lui Isus erau nişte săgeţi venite din partea Celui Atotputernic. Lecţiile Sale erau captivante, convingătoare, mişcătoare. În schimb, cărturarii propagau o religie de mâna a doua. În învăţătura lui Isus nu exista nici un element ireal. El avea dreptul să afirme ceea ce afirma, deoarece El trăia în practică ceea ce propovăduia.

Oricine propovăduieşte Cuvântul lui Dumnezeu are datoria de a vorbi cu autoritate. Altminteri să nu vorbească deloc. Iată ce spune psalmistul în această privinţă: „Am crezut, de aceea am vorbit" (Ps. 116:10). Pavel atinge aceeaşi idee la 2 Corinteni 4:13. Mesajul lor s-a născut dintr-o profundă convingere.

1:23 În sinagoga lor era un om posedat sau locuit de un demon. Demonul este definit drept **un duh necurat.** Asta înseamnă probabil că duhul îşi manifesta prezenţa făcându-l pe omul respectiv necurat din punct de vedere fizic sau spiritual. Să nu facem confuzie între posesiunea demonică şi diversele forme de alienare mintală, căci avem de-a face cu două categorii distincte de probleme. O persoană posedată de demon este realmente „locuită" sau controlată de un duh rău. Persoana în cauză este adesea capabilă de a săvârşi fapte supranaturale şi adesea se manifestă violent sau rosteşte blasfemii, când este confruntată cu Persoana şi lucrarea Domnului Isus Cristos.

1:24 Observaţi că duhul rău L-a recunoscut pe Isus şi L-a numit Nazarineanul şi **Sfântul lui Dumnezeu.** Se remarcă de asemenea schimbarea de pronume de la plural la singular: **Ce avem noi a face cu tine, Isuse Nazarinene? Ai venit să ne pierzi? Te ştiu eu cine eşti...**" Mai întâi demonul vorbeşte ca unul care face corp comun cu persoana posedată. Apoi vorbeşte în numele său propriu.

1:25, 26 Isus nu a voit să accepte mărturia unui demon, deşi era adevărată. Prin urmare, i-a spus duhului rău să tacă, poruncindu-i apoi să iasă din om. Ce privelişte înfiorătoare trebuie să fi fost să-l vezi pe omul convulsionat şi să auzi şuieratul straniu pe care l-a scos demonul, în timp ce a ieşit din victima pe care o ţinuse în stăpânire!

1:27, 28 Miracolul acesta a produs o mare uimire, căci oamenii nu mai văzuseră aşa ceva, cum, la simpla poruncă a Cuiva, un demon să fie alungat! Poate se vor fi întrebat dacă nu cumva asistă la înfiinţarea unei noi religii. Cum era şi firesc, vestea despre minunea săvârşită de Isus s-a răspândit îndată **în toate împrejurimile Galileii.** Înainte de a trece la pasajul următor, să ne oprim asupra a trei aspecte legate de acest subiect:

1. Prima venire a lui Cristos a generat, după câte se pare, o izbucnire neobişnuit de mare de activitate demonică pe pământ.
2. Puterea lui Cristos asupra acestor duhuri rele a prefigurat biruinţa Sa finală asupra Satanei şi a tuturor agenţilor săi.
3. Oriunde va săvârşi Dumnezeu o lucrare se va manifesta opoziţia Satanei. Toţi cei care pornesc la drum, hotărâţi să-L slujească pe Domnul, trebuie să se aştepte să întâmpine împotriviri la tot pasul. „Căci noi nu luptăm împotriva cărnii şi a sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva oştilor spirituale ale răutăţii, care sunt în locurile cereşti." (Ef. 6:12, tradus după versiunea NKJ, din textul comentariului, n.tr.)

D. Vindecarea soacrei lui Petru (1:29-31)

Termeni ca: **„îndată"** sau **„imediat"** apar din abundenţă în această evanghelie, fiind deosebit de adecvaţi pentru evanghelia ce subliniază caracterul de rob, de slujitor manifestat de Domnul Isus.

1:29, 30 De la **sinagogă** Isus s-a dus în casa lui Petru. De îndată ce a sosit, a aflat că soacra lui Petru suferea de febră. Versetul 30 afirmă că ei **I-au vorbit îndată despre ea.** Nu au pierdut nici un minut, ci au adus numaidecât nevoia lor la cunoştinţa Medicului Celui Bun.

1:31 Fără să rostească nici un cuvânt,

Isus a ridicat-o, apucând-o de mână şi ea s-a vindecat imediat. În mod obişnuit, febra produce o stare de slăbiciune în organism. În cazul acesta, Domnul nu numai că a vindecat-o pe soacra lui Petru de febră, ci i-a dăruit imediat şi tăria necesară pentru a putea sluji. **Şi ea le-a slujit.** Iată ce spune J.R. Miller în această privinţă:

Orice persoană bolnavă care a fost vindecată, fie în manieră obişnuită, fie în mod extraordinar, trebuie să se grăbească să-I consacre lui Dumnezeu viaţa restaurată... Mulţi oameni ar dori să aibă prilejul de a-L sluji pe Cristos, imaginându-şi un serviciu aparte, minunat, pe care l-ar putea aduce, neglijând, între timp, chiar lucrurile aparent obişnuite prin care Cristos aşteaptă să-L slujească aceştia. Adevărata slujire dăruită lui Cristos constă din a-ţi împlini, în primul rând şi în maniera cea mai conştiincioasă, îndatoririle zilnice![3]

Se remarcă faptul că în fiecare din minunile de vindecare fizică Domnul a recurs la o altă procedură. Asta indică faptul că nici o convertire nu este identică cu cealaltă. Cu fiecare trebuie să tratăm pe baza caracteristicilor specifice acelei persoane.

Faptul că Petru avea soacră relevă că pe vremea aceea nu se practica doctrina celibatului preoţilor. Învăţătura actuală potrivit căreia preoţii trebuie să fie necăsătoriţi este tributară tradiţiei, fără să se bucure de nici un sprijin din Cuvântul lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ea poate conduce la o sumedenie de rele.

E. Vindecarea de la asfinţitul soarelui (1:32-34)

Vestea despre prezenţa Mântuitorului se răspândise în cursul zilei. Dar întrucât era sabat, oamenii nu au îndrăznit să-I aducă pe cei nevoiaşi. Dar de îndată ce a apus soarele, încheindu-se astfel ziua de sabat, oamenii au dat buluc la uşa casei lui Petru. Acolo bolnavii şi posedaţii demonici au trăit puterea izbăvitoare de orice fază şi formă a păcatului.

F. Propovăduirea din toată Galileea (1:35-39)

1:35-39) Isus S-a trezit cu mult înainte de a se face ziuă şi S-a dus într-un loc pustiu, unde să poată fi scutit de orice întreruperi, putând petrece timpul integral în rugăciune. Slujitorul lui Iehova Îşi deschidea în fiecare dimineaţă urechile să primească instrucţiuni pentru ziua în curs, de la Dumnezeu Tatăl (Isa. 50:4, 5). Dacă Domnul Isus resimţea nevoia acestui timp zilnic, petrecut dis-de-dimineaţă în prezenţa lui Dumnezeu Tatăl, cu cât mai mult ar trebui s-o resimţim noi! Observaţi şi faptul că **S-a rugat** într-un context în care L-a costat acest lucru, căci a trebuit să se scoale de dimineaţă, **cu mult înainte de a se face ziuă.** Rugăciunea nu trebuie să fie o chestiune de comoditate, ci trebuie să se bazeze pe disciplină autoimpusă şi pe sacrificiu. Prin urmare, ne mai mirăm de ce este slujirea noastră atât de lipsită de eficienţă, în atâtea ocazii?

1:36, 37 Până când s-au sculat **Petru** şi ceilalţi, iarăşi s-a adunat o mare mulţime în faţa casei. Ucenicii s-au dus să-I spună Domnului despre sentimentul de popularitate crescândă de care Se bucura El în rândurile oamenilor.

1:38 Surprinde faptul că Isus nu a revenit în oraş, ci i-a luat cu El pe ucenici în oraşele din împrejurimi, explicând că trebuie să predice şi acolo. De ce nu S-a întors la Capernaum?

1. Mai întâi, pentru că tocmai petrecuse timp în rugăciune şi aflase ce dorea Dumnezeu de la El în ziua respectivă.
2. În al doilea rând, El Şi-a dat seama că popularitatea de care Se bucura la Capernaum era superficială. Mântuitorul n-a fost niciodată atras de prezenţa unor mulţimi mari. El privea întotdeauna dincolo de aspectele de la suprafaţă, căutând să vadă ce se ascunde în inima oamenilor.
3. Domnul era conştient de pericolul popularităţii şi, prin urmare, a ţinut să imprime în ucenicii Săi, prin exemplul Său propriu, necesitatea de a fi cu luare aminte atunci când oamenii începeau să-i vorbească de bine.
4. Domnul Isus a evitat în mod consecvent orice demonstraţie superficială, bazată pe emoţii, care ar fi aşezat coroana înaintea crucii.
5. El a pus mereu accentul suprem pe propovăduirea Cuvântului. Minunile de vindecare, deşi aveau menirea să-i izbăvească pe oameni de suferinţă şi mizerie, urmăreau un scop şi mai profund: acela de a le atrage oamenilor atenţia la propovăduirea Cuvântului.

1:39 Astfel Isus S-a dus predicând în sinagogile din toată Galileea şi scoţând demonii. El a îmbinat propovăduirea Cuvântu-

lui cu punerea sa în practică, stabilind o legătură vie între vorbă şi faptă. Este interesant să observăm cât de multe au fost cazurile de scoatere a demonilor săvârşite de El în sinagogi. Nu cumva bisericile liberale de astăzi ar fi echivalentul sinagogilor din vremea aceea?!

G. Curăţirea unui lepros (1:40-45)

Relatarea vindecării leprosului ne dă prilejul să cunoaştem genul de rugăciune pe care o ascultă Dumnezeu, răspunzându-i:

1. A fost o rugăciune serioasă, rostită din toată inima, cu disperare, **implorându-L**, cum se spune în textul original.
2. A fost o rugăciune rostită cu un sentiment de reverenţă — **îngenunchind înaintea Lui.**
3. Persoana care s-a rugat a fost smerită şi supusă — **„Dacă vrei..."**
4. A fost pătrunsă de credinţă — **„poţi"**
5. A recunoscut nevoia — **„să mă cureţi"**
6. A fost la obiect (concretă, specifică) — cel care s-a rugat nu a spus „binecuvântează-mă!", ci **„curăţă-mă!"**
7. A fost personală — **„curăţă-mă!"**
8. A fost scurtă — rezumându-se, în textul original, la cinci cuvinte.

Observaţi acum ce s-a întâmplat:

Lui Isus i S-a făcut milă. Să nu citim niciodată aceste cuvinte fără să fim pătrunşi de un sentiment de înălţare şi recunoştinţă!

„...a întins mâna" Gândiţi-vă! Mâna lui Dumnezeu S-a întins ca răspuns la rugăciunea rostită cu smerenie şi credinţă!

„...l-a atins" Conform prevederilor legii, persoana care se atingea de un lepros devenea necurată din punct de vedere ceremonial. În plus, desigur, mai era şi pericolul contaminării de lepră. Dar Fiul Sfânt al Omului S-a identificat cu mizeriile omenirii, îndepărtând ravagiile provocate de păcat, fără ca El însuşi să fie întinat de ele.

El a zis: **„Vreau!"** Cu mult mai mult este dispus El să vindece, decât suntem noi dispuşi să ne lăsăm vindecaţi! Apoi a zis: **„Fii curăţit!"** Într-o clipită pielea leprosului s-a vindeat de toate efectele leprei.

Domnul Isus a interzis să se facă publicitate vindecării respective, omul trebuind să se înfăţişeze mai întâi înaintea **preotului** şi să aducă ofranda cerută (Lev. 14:2). Scopul urmărit, în primul rând, a fost acela de a-l pune la probă pe omul vindecat, în privinţa ascultării sale. A făcut el ceea ce i s-a cerut? Nu a făcut, ci a popularizat cazul, făcând greutăţi lucrării Domnului (v. 45). Dar şi preotul era supus la un test, verificându-i-se discernământul. Oare avea să priceapă el că îndelung-aşteptatul Mesia a venit deja şi a început să săvârşească lucrările Sale minunate de vindecare? Dacă era la fel ca majoritatea israeliţilor, atunci însemna că nu avea să-L recunoască pe Mesia.

Din nou observăm că Isus S-a retras din calea mulţimilor, slujind în locuri pustii. La Domnul succesul nu se măsura în funcţie de numărul persoanelor.

H. Vindecarea unui paralitic (2:1-12)

2:1-4 Curând după ce Domnul a intrat în Capernaum... **s-au adunat mulţi** în jurul casei unde Se afla. Vestea sosirii Lui s-a răspândit cu iuţeală iar oamenii au venit îndată, dornici să-L vadă în acţiune pe Săvârşitorul de Minuni. Oriunde Dumnezeu lucrează cu putere, oamenii vor fi atraşi. Mântuitorul le-a propovăduit cu credincioşie Cuvântul, în timp ce ei stăteau înghesuiţi în jurul uşii. Mai la coadă se afla un paralitic, ce fusese adus de patru oameni pe o targă improvizată, dar nu se putea apropia de Domnul Isus din pricina mulţimii. De obicei, mulţimea este o piedică în calea aducerii oamenilor la Isus. Dar credinţa e plină de ingeniozitate! Cei patru cărăuşi au urcat pe acoperişul casei, făcând o gaură în el şi coborându-l pe paralitic în interiorul a ceea ce va fi fost probabil o curte interioară, unde acesta să poată fi adus în faţa Fiului lui Dumnezeu. Cineva i-a numit pe aceşti prieteni de nădejde ai paraliticului: Compasiune, Cooperare, Originalitate şi Persistenţă. Fiecare din noi trebuie să ne străduim să manifestăm aceste calităţi.

2:5 Impresionat de credinţa lor, **Isus i-a zis paraliticului: „Fiule, păcatele îţi sunt iertate!"** La prima vedere cuvintele ni se par ciudate. În fond, era vorba de paralizie, nu de păcat, nu-i aşa? Da, dar Isus a mers mai departe, trecând de simptomele păcatului şi ţintind în cauza bolii. El nu putea să neglijeze sufletul, mărginindu-Se la vindecarea trupului. El nu putea să-Şi îngăduie să remedieze condiţia temporară, lăsând neatinsă starea veşnică a omului. Prin urmare i-a zis omului: **„Păcatele îţi sunt iertate!"** Ce anunţ minunat! Chiar în clipa aceea, pe când se afla încă pe pământ, păcatele omului au fost iertate, el nemaifiind nevoit să aştepte până în Ziua Judecăţii. El a posedat chiar din clipa aceea siguranţa imediată a iertării de păcate. Tot aşa se întâmplă cu cei ce-şi pun încrederea în Domnul Isus, crezând în El.

2:6, 7 Cărturarii au priceput imediat semnificaţia afirmaţiei. Ei cunoşteau suficient de bine doctrinele biblice pentru a-şi da seama că numai **Dumnezeu poate ierta păcatele.** Prin urmare, oricine susţinea că iartă păcatele se făcea egal cu Dumnezeu. Până în acest punct logica lor a fost corectă. Dar în loc să-L recunoască pe Domnul Isus ca Dumnezeu, ei L-au acuzat în inimile lor de blasfemie.

2:8, 9 Isus le-a citit gândurile — faptul în sine fiind o dovadă a puterii Sale supranaturale. Domnul Isus le-a pus o întrebare răscolitoare: „Este mai uşor să declari păcatele cuiva iertate sau să-l vindeci de paralizia sa?" De fapt, este la fel de uşor *să spui* şi una, şi alta. Dar este la fel de imposibil, din punct de vedere omenesc, *să săvârşeşti* atât una, cât şi cealaltă!

2:10-12 Domnul deja declarase păcatele omului iertate. Da, dar oare s-a întâmplat întocmai? Cărturarii nu puteau *vedea* păcatele omului iertate, prin urmare, ei n-au crezut că acestea au fost iertate. Pentru a demonstra că păcatele omului au fost cu adevărat iertate, Mântuitorul le-a dat cărturarilor un obiect tangibil, care să-i ajute să vadă înfăptuirea iertării. Astfel El i-a spus paraliticului să se ridice, să-şi ia patul de paie şi să umble. Omul a răspuns imediat. Oamenii au rămas uimiţi. Niciodată nu mai văzuseră aşa ceva. Dar cărturarii n-au crezut, nici de data aceasta, în pofida celor mai copleşitoare dovezi. Credinţa implică voinţă, or, ei nu voiau să creadă.

I. Chemarea lui Levi (2:13-17)

2:13, 14 Pe când îi învăţa pe oameni pe malul mării, Isus l-a văzut pe Levi colectând impozitul. Pe Levi îl cunoaştem sub numele de Matei, cel care avea să scrie evanghelia după Matei. Levi era evreu, dar profesia lui era în contradicţie cu spiritul şi obiceiurile iudeilor, având în vedere faptul că se ocupa cu strângerea impozitelor pentru stăpânirea romană atât de urâtă de evrei! Cei care ocupau acest post nu aveau reputaţia de oameni cinstiţi — mai degrabă, ei erau priviţi cu dispreţ, fiind puşi pe picior de egalitate cu prostituatele şi cu declasaţii societăţii. Dar Levi are meritul că răspunde la chemarea lui Cristos, când El îl strigă, lasă totul şi-L urmează. Dea Domnul ca şi noi să fim ca Levi, ascultând imediat şi fără murmur de chemarea Domnului. La prima vedere s-ar părea că a fost un sacrificiu foarte mare din partea lui Levi, dar în veşnicie se va vedea că nu a fost deloc un sacrificiu. După cum s-a exprimat misionarul martir Jim Elliot: „Nu e nechibzuit cel care dăruieşte tot ceea ce, oricum, nu poate păstra, pentru a câştiga ceea ce nu poate pierde."

2:15 În casa lui Levi s-a organizat un banchet, menit să-i dea prilejul să le facă cunoştinţă prietenilor săi cu Domnul Isus. Cei mai mulţi prieteni ai lui Levi aparţineau aceluiaşi grup social: erau vameşi şi păcătoşi. Isus a acceptat invitaţia de a petrece cu ei.

2:16 Cărturarii şi fariseii au crezut că L-au prins într-un delict flagrant. În loc să I se adreseze însă direct Lui, ei s-au dus la **ucenicii Lui** şi au încercat să le submineze încrederea şi loialitatea. „Cum se face că Învăţătorul vostru mănâncă şi bea cu vameşii şi păcătoşii?"

2:17 Isus a auzit aceasta şi le-a reamintit că nu sănătoşii au trebuinţă de medic, ci bolnavii. Cărturarii se credeau sănătoşi, prin urmare, nu au recunoscut că aveau nevoie de Marele Medic. Vameşii şi păcătoşii şi-au recunoscut vinovăţia şi nevoia de ajutor. Isus a venit să-i cheme pe păcătoşii de genul lor — nu pe oamenii neprihăniţi.

Găsim aici încă o învăţătură. Nu este bine să ne izolăm în interiorul comunităţilor noastre creştinizate. Mai degrabă, e bine să ne împrietenim cu cei nemântuiţi, pentru a-i putea aduce la Domnul şi Mântuitorul nostru. Împrietenindu-ne cu păcătoşii, trebuie să avem însă grijă să nu facem nici un lucru care ar putea compromite mărturia noastră, după cum nu trebuie să îngăduim ca cei nemântuiţi să ne coboare la nivelul lor. Noi trebuie să luăm iniţiativa de a călăuzi mersul prieteniei spre canale pozitive de utilitate spirituală. Ar fi mult mai uşor să ne izolăm de lumea rea, dar Isus n-a procedat aşa, şi nici noi nu avem voie să facem acest lucru.

Cărturarii au crezut că îi vor păta reputaţia Domnului, numindu-L „prieten" al păcătoşilor. Dar insulta îndreptată asupra Lui s-a transformat într-un omagiu neintenţionat. Toţi răscumpăraţii Îl recunosc, cu bucurie, ca prieten al păcătoşilor — motiv pentru care-I poartă recunoştinţă eternă.

J. Controversa despre post (2:18-22)

2:18 Ucenicii lui Ioan şi fariseii practicau postul, ca formă de exerciţiu religios. Postul a fost instituit în Vechiul Testament, ca mod de expresie a unei dureri profunde. Între timp însă postul şi-a pierdut o mare parte din semnificaţie, devenind un ritual

lipsit de conţinut. Ei au observat că ucenicii lui Isus nu posteau şi poate că va fi fost o umbră de autocompătimire şi invidie în inimile lor, când I-au cerut Domnului o explicaţie.

2:19, 20 Drept răspuns, El i-a comparat pe ucenici cu prietenii mirelui. El Însuşi era Mirele. Atâta timp cât era cu ei, nu era loc pentru o demonstraţie exterioară a întristării. Dar aveau să vină zilele când El avea să fie luat de la ei. Atunci ei aveau să aibă prilej să postească.

2:21 Imediat Domnul a adăugat două ilustraţii, menite să vestească sosirea Noii Ere, de o factură cu totul deosebită de cea precedentă. Prima ilustraţie s-a referit la petecul nou adăugat la un material neintrat la apă. Dacă se încerca repararea hainei vechi, petecul nou ar fi intrat la apă şi ar fi produs o ruptură inevitabilă. Haina, confecţionată dintr-un material mai vechi, va fi mai slabă decât petecul şi se va rupe din nou, ori de câte ori se va coase un nou petec pe ea. Isus făcea astfel o comparaţie a Vechii Dispensaţii cu haina veche. Dumnezeu nu a dorit niciodată peticirea iudaismului cu doctrina nouă a creştinismului. Mai degrabă, creştinismul era un nou punct de plecare. Întristarea Vechii Ere, exprimată prin post, trebuia să cedeze acum loc bucuriei Noii Ere.

2:22 A doua ilustraţie privea **vinul nou în burdufuri vechi.** Burdufurile din piele şi-au pierdut elasticitatea. Dacă se turna în ele must („vinul nou"), presiunea crescândă din interiorul lor, rezultată în urma fermentării, ducea în mod inevitabil la ruperea burdufurilor. Burdufurile vechi reprezintă formele şi ritualurile iudaismului. Vinul nou are nevoie de vase noi. Nu avea nici un rost ca ucenicii lui Isus şi fariseii să-i oblige pe adepţii lui Isus la robia postului întristat, aşa cum fusese practicat acesta până atunci. Bucuria şi efervescenţa noii vieţi trebuie să fie lăsate să se manifeste liber. Creştinismul a suferit dintotdeauna de pe urma încercărilor omului de a-l combina cu legalismul. Domnul Isus ne-a învăţat că cele două aspecte sunt incompatibile. Legea şi harul sunt principii diametral opuse.

K. Controversa despre sabat (2:23-28)

2:23, 24 Incidentul acesta ilustrează conflictul la care s-a referit Isus în învăţăturile Sale, dintre tradiţiile iudaismului şi libertatea evangheliei.

Trecând printre lanurile de grâne, în ziua de sabat, ucenicii Săi au cules spice, ca să mănânce. Aceasta nu era o încălcare a legii lui Dumnezeu. Dar, după tradiţiile minuţioase ale bătrânilor, care tăiau firul în patru cu argumentele lor, ucenicii au călcat legea sabatului, prin faptul că „au cules" ba chiar „au secerat" în această zi (adică au frecat spicele în mână, pentru a elibera boabele de pleavă)!

2:25, 26 Domnul le-a răspuns printr-o referire la un incident din Vechiul Testament, în care **David**, deşi fusese uns ca rege, a fost respins şi, în loc să domnească, era în momentul respectiv urmărit ca o prepeliţă. Într-o zi, când s-au terminat proviziile, el s-a dus în casa lui Dumnezeu şi atât el, cât şi oamenii care erau cu el, s-au hrănit din pâinile punerii înainte, ce se aflau în templu. În mod obişnuit, această pâine a punerii înainte era rezervată exclusiv preoţilor, dar David nu a fost mustrat de Dumnezeu pentru că a consumat pâinea menţionată. De ce? Pentru că în Israel situaţia nu era cea normală. Atâta timp cât lui David nu i se acorda locul ce-l merita, de rege, Dumnezeu i-a permis să facă o faptă ce în alte condiţii ar fi fost considerată ilegală.

Era exact situaţia în care se găsea acum Domnul Isus. Deşi uns, El nu domnea. Însuşi faptul că ucenicii Săi au fost nevoiţi să culeagă spice de grâu dovedea că în Israel nu domnea o stare normală de lucruri. Fariseii înşişi ar fi trebuit să-l ofere Domnului Isus şi ucenicilor Săi ospitalitate, iar nu să-i critice.

Dacă David a călcat realmente legea, mâncând din pâinea punerii înainte, şi totuşi nu a fost mustrat de Dumnezeu, cu atât mai lipsiţi de vinovăţie erau ucenicii, care, în împrejurări similare, nu au călcat, în realitate, nici o lege, decât datinile bătrânilor.

Versetul 26 afirmă că David a mâncat pâinea punerii înainte, pe când Abiatar era mare preot. Potrivit textului de la I Samuel 21:1, Abimelec era preot în vremea aceea. Abiatar a fost tatăl său. E posibil ca loialitatea marelui preot faţă de David să-l fi influenţat, în aşa fel încât să permită această îndepărtare neobişnuită de la prevederile legii.

2:27, 28 Domnul nostru Şi-a încheiat discursul reamintindu-le fariseilor că **sabatul** a fost instituit de Dumnezeu în folosul omului, iar nu spre robia lui. El a adăugat apoi că **Fiul Omului este Domn şi al sabatului** — în fond, El este cel care a dat sabatul, din capul locului. Prin urmare, El avea autoritate să decidă ce era îngăduit şi ce era interzis să se facă în acea zi. Negreşit sabatul nu fusese

niciodată dat cu intenţia de a interzice efectuarea unor lucrări de strictă necesitate sau a unor fapte de îndurare. Creştinii nu sunt obligaţi să ţină sabatul. Ziua aceasta a fost dată poporului Israel. Ziua distinctivă a creştinismului este Ziua Domnului, respectiv, prima zi a săptămânii. Dar ziua aceasta nu trebuie împovărată cu o serie de porunci privitoare la ceea ce trebuie şi ce nu trebuie înfăptuit în ea. Mai degrabă, ea este o zi de privilegiu, în care credincioşii, eliberaţi de obligativitatea prestării muncii obişnuite de peste săptămână, se pot închina, pot sluji şi pot frecventa lăcaşurile de închinăciune, în care îşi pot hrăni sufletul. Pentru noi nu se pune problema: „Este greşit să faci cutare sau cutare lucru în Ziua Domnului?", ci, mai degrabă, „Cum voi putea eu folosi în modul cel mai optim această zi, spre slava lui Dumnezeu, pentru binecuvântarea semenilor mei şi spre edificarea mea spirituală?"

L. Robul vindecă în ziua de sabat (3:1-6)

3:1-6 În această zi de sabat a intervenit o nouă punere la probă. Pe când intra Isus din nou în sinagogă, a întâlnit un om cu mâna uscată. Asta i-a făcut pe oameni să se întrebe dacă Isus îl va vindeca în ziua de sabat. Dacă îl va vindeca, fariseii vor avea pricină împotriva Lui — cel puţin aşa gândeau ei. Imaginaţi-vă ipocrizia şi nesinceritatea lor. Ei erau total neputincioşi de a-l ajuta pe omul acesta, dar nici altora nu le dădeau voie să-l ajute. Prin urmare, au căutat prilej de a-l condamna pe Domnul vieţii. Dacă va vindeca în ziua de sabat, ei se vor năpusti asupra Lui, ca o haită de lupi.

3:3, 4 Domnul i-a spus omului să se apropie. Atmosfera era încărcată cu un sentiment de aşteptare. Apoi le-a spus fariseilor: „Este legal în ziua de sabat să faci bine sau să faci rău, să salvezi viaţa, sau să omori?" Întrebarea Lui a evidenţiat răutatea fariseilor. Ei considerau că este greşit ca El să săvârşească o minune de vindecare în sabat, în schimb, în cazul lor nu vedeau nimic greşit în a urzi planuri pentru nimicirea lui, în aceeaşi zi de sabat!

3:5 Nu e de mirare că fariseii nu l-au răspuns. După această tăcere ruşinoasă, Mântuitorul i-a poruncit omului să întindă mâna. Pe când făcea el aşa, i-a fost redată tăria deplină, carnea a revenit la normal şi au dispărut cutele.

3:6 Asta a fost prea mult pentru farisei. Ei au ieşit afară şi i-au contactat pe irodieni, duşmanii lor tradiţionali, complotând cu aceştia cum să-L piardă pe Isus. Toate acestea s-au petrecut pe când era încă sabat. Irod pusese la cale moartea lui Ioan Botezătorul. Poate că partidul său va reuşi să-l piardă şi pe Isus. Cel puţin, aşa sperau fariseii.

M. Mulţimi mari de oameni se înghesuie în jurul Robului (3:7-12)

3:7-10 Părăsind sinagoga, Isus s-a retras la Marea Galileii. Marea în Biblie adesea simbolizează Neamurile. Prin urmare, acţiunea Domnului ar putea fi interpretată în sensul schimbării de direcţie a lucrării Sale, de la iudei, către Neamuri. O mare mulţime s-a adunat, nu numai din Galileea, ci şi din alte părţi îndepărtate. S-au adunat atât de mulţi oameni, încât Isus a cerut să I se pună la dispoziţie o barcă, pentru ca să le poată vorbi oamenilor de pe apă, ca să nu fie strivit de mulţimea celor care veniseră să fie vindecaţi.

3:11, 12 Când au strigat duhurile necurate din oameni că El este Fiul lui Dumnezeu, El le-a admonestat cu asprime să nu mai spună acest lucru. După cum s-a remarcat deja, El nu voia să primească mărturia duhurilor rele. El n-a negat că este Fiul lui Dumnezeu, dar a dorit să aibă controlul asupra alegerii momentului şi manierei în care să se descopere acest adevăr. Isus avea puterea de a vindeca, dar minunile Sale au fost săvârşite numai asupra celor care au cerut ajutor. Tot aşa este şi cu mântuirea. Puterea Sa de mântuire este suficientă pentru toţi, dar devine eficientă doar pentru cei care Îşi pun încrederea în El.

Constatăm din lucrarea Mântuitorului că nevoia în sine *nu* constuie o chemare, un strigăt după ajutor. Pretutindeni puteau fi întâlniţi oameni, cu mari nevoi în viaţa lor. Isus a depins de instrucţiuni din partea lui Dumnezeu, Tatăl, cu privire la locul şi timpul în care să slujească. Tot aşa trebuie să procedăm şi noi.

III. ROBUL ÎŞI CHEAMĂ ŞI ÎŞI CALIFICĂ UCENICII (3:13-8:38)

A. Alegerea celor doisprezece ucenici (3:13-19)

3:13-18 Confruntat cu sarcina evanghelizării lumii, Isus a rânduit doisprezece ucenici. Oamenii nu aveau nici o trăsătură deosebită, care să-i scoată în evidenţă. Doar legătura lor cu Isus le-a conferit măreţia lor.

Erau cu toţii oameni tineri. Redăm, mai jos, splendidul comentariu al lui James E.

Stewart, referitor la vârsta fragedă a ucenicilor:

Creştinismul a început ca o mişcare de tineret... Din nefericire, acest fapt a fost învăluit în tăcere de arta şi propovăduirea creştină. Dar este absolut cert că grupul iniţial de ucenici a fost format din tineri. Prin urmare, nu trebuie să ne mire că creştinismul a pătruns în lume ca o mişcare a tineretului. Cei mai mulţi dintre ucenici erau încă în prima tinereţe, nedepăşind vârsta de treizeci de ani, când au pornit după Isus... Isus Însuşi — şi acest lucru nu trebuie scăpat niciodată din vedere — Şi-a început lucrarea pământească pe când „roua tinereţii Sale" era încă asupra lui (Ps. 110:3 — acest psalm a fost aplicat la Isus mai întâi de către El Însuşi iar apoi de biserica apostolică). A fost întru totul corect instinctul de mai târziu al creştinilor, care au redat artistic chipul învăţătorului şi stăpânului lor pe zidurile Catacombelor, înfăţişându-L nu ca pe un om bătrân, istovit şi răpus de durere, ci ca un tânăr păstor, care a ieşit în zorii zilei pe dealuri. Versiunea originală a măreţului imn al lui Isaac Watts a corespuns realităţii:

> When I survey the wondrous cross
> Where *the young Prince* of Glory died.

(Când privesc crucea minunată,
pe care a murit *Prinţul tânăr* al Slavei,
traducere textuală, n.tr.)

Nimeni nu a reuşit încă să înţeleagă inima plină de elan, de veselie şi generozitate, de nobleţe şi speranţă, dar şi ne neaşteptată tristeţe, singurătate, înfricoşătoare visuri şi ascuţite conflicte, de puternice ispite a unei fiinţe omeneşti tinere, aşa cum a înţeles-o Isus. Şi nimeni nu a putut să înţeleagă cu mai multă profunzime decât şi-a dat seama Isus că anii adolescenţei, când încep să iasă din amorţire tot felul de gânduri ciudate, când întreaga fiinţă începe să se deschidă plenar spre viaţă, sunt anii cei mai potriviţi în care să-Şi desfăşoare Dumnezeu lucrarea în viaţa cuiva... Când studiem istoria celor doisprezece ucenici, avem în faţă aventura plină de farmec pe care au trăit-o aceşti tineri. Astfel, vedem cum ei Şi-au urmat conducătorul, păşind pe un drum total necunoscut, fără să-şi fi dat bine seama cine este Acesta, de ce s-au angajat în această aventură sau unde va sfârşi ea. Atraşi însă de magnetismul personalităţii Sale, de farmecul irezistibil al sufletului Său, au păşit pe urmele Sale, chiar atunci când au fost luaţi în râs de prieteni, când au devenit ţinta uneltirilor vrăjmaşilor lor, şi când, în propria lor inimă, s-au născut îndoieli, care îi ispiteau să renunţe la această aventură. Ei au rămas însă alipiţi de El, chiar atunci când le-au fost năruite speranţele omeneşti, din această înfrângere născându-se în ei o mult mai trainică loialitate, câştigându-şi, în cele din urmă, triumfătorul titlu pe care li-l acordă *Te Deum*-ul: „Glorioasa ceată a ucenicilor". Să-i privim, dar, cu luare aminte, căci poate vom putea fi animaţi şi noi de irezistibila lor bucurie spirituală, putând, astfel, păşi şi noi pe urmele lui Isus.[4]

Chemarea celor doisprezece a avut un scop triplu: (1) ca ei să fie cu El; (2) ca El să-i poată trimite să predice; şi (3) ca ei să poată avea puterea de a vindeca boli şi de a scoate demoni.

Mai întâi însă se impunea un curs de calificare, în cadrul căruia ei să poată fi instruiţi cu privire la predicarea în public. Găsim aici principiul care stă la temelia slujirii publice. Noi trebuie să petrecem timp cu El, înainte de a ieşi în lume, ca reprezentanţi ai lui Dumnezeu.

În al doilea rând, ei au fost trimişi să predice. Propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu — metoda lor esenţială de evanghelizare — trebuie să ocupe un loc central în activitatea noastră. Nimic nu are voie să pună această acţiune pe planul doi în lucrarea noastră.

Şi, în final, ei au fost dotaţi cu putere supranaturală. Scoaterea demonilor avea să le ateste omenilor faptul că Dumnezeu vorbea prin intermediul apostolilor. În contextul în care nu se redactase încă textul integral al Bibliei, minunile erau acelea care îi acreditau pe ucenici ca trimişi ai lui Dumnezeu. În schimb, astăzi oamenii au acces la Cuvântul lui Dumnezeu integral şi, prin urmare, au datoria de a-l crede *fără* ca acesta să trebuiască să fie însoţit de dovada minunilor.

3:19 Între numele apostolilor, se remarcă cel al lui **Iuda Iscarioteanul**. Astfel cel care a fost ales apostol, pentru ca mai apoi să se dovedească a fi trădătorul Domnului, este învăluit în mister. Una dintre cele mai dureroase experienţe pe care le poate trăi un creştin în slujirea sa este să-l vadă pe cineva care s-a dovedit un om foarte înzestrat, plin de râvnă şi devotament aparent, întorcându-l mai târziu spatele Mântuitorului şi revenind în mijlocul lumii, care L-a răstignit pe Domnul.

Unsprezece s-au dovedit loiali Domnului şi prin ei El a întors lumea pe dos. Ei s-au

reprodus şi înmulţit, în număr tot mai mare, pe măsură ce înainta lucrarea lor, care a ajuns până la noi cei de azi, ce culegem, într-un sens, roadele strădaniilor lor. Învăţătura pe care o desprindem de aici este că nimeni nu poate şti cât de cuprinzător poate fi efectul influenţei exercitate de noi, atunci când Îl slujim pe Cristos.

B. Păcatul care nu se iartă (3:20-30)

3:20, 21 Revenind de pe muntele pe care i-a chemat pe ucenici, Isus a tras în casa unei familii din Galileea. Îndată s-a adunat o mulţime atât de mare, încât El şi ucenicii nu au prididit nici să mănânce. Auzind despre activităţile Domnului, membrii propriei Sale familii au considerat că Şi-a ieşit din minţi şi au încercat să-L ia cu ei. Probabil vor fi considerat o mare ruşine, ca familia lor să aibă în mijlocul ei un fanatic, cuprins de acest zel înflăcărat.

Iată ce scrie comentatorul J.R. Miller în această privinţă:

> Singura explicaţie pe care o puteau găsi ei cu privire la zelul Său nestăpânit a fost să-L considere alienat mintal. Tot aşa şi în zilele noastre auzim cum este etichetat la fel câte un urmaş plin de râvnă al lui Cristos, care uită cu desăvârşire de sine, topindu-se de iubire pentru Domnul său. „E nebun", afirmă oamenii, crezând că orice om a cărui religie se înfierbântă, îmbrăcând forma unei fervori neobişnuite, sau a cărui slujire devine mai pătrunsă de devotament pentru Stăpânul şi Învăţătorul decât cea a majorităţii credincioşilor, trebuie neapărat să fie într-o ureche...
>
> Dar dacă asta înseamnă nebunie, atunci e o formă recomandabilă de nebunie. Ce păcat că nu se întâlneşte mai des! Căci dacă ar exista mai multă aşa-zisă „nebunie", n-ar mai muri atâtea suflete nemântuite, chiar în umbra bisericilor noastre; atunci nu ne-ar fi atât de greu să avem misionari dedicaţi şi fondurile necesare pentru a-i trimite să vestească evanghelia în colţurile întunecate ale pământului; iar bisericile noastre nu ar avea atâtea locuri neocupate; nu ar fi atâtea pauze îndelungi în serviciile noastre de rugăciune; nu am asista la lipsa de personal dispus şi calificat să ţină şcoala duminicală. Ce slăvită ar fi situaţia în care toţi creştinii ar fi cuprinşi de un freamăt sfânt, de o neobosită râvnă, cum era Învăţătorul sau apostolul Pavel. Este mult mai gravă forma de nebunie prezentă în lumea actuală, care nu se gândeşte deloc la altă lume; care, petrecându-şi tot timpul în mijlocul oamenilor pierduţi, niciodată nu i se face milă de ei, nici nu cugetă la condiţia lor de oameni care se îndreaptă spre pierzare, nici nu depune nici un efort în direcţia mântuirii lor. Este mult mai lesne să ai „un cap şi o inimă rece" şi să nu te preocupi deloc de sufletele care pier; dar noi suntem păzitorii fraţilor noştri şi nici o neândeplinire a datoriei noastre nu poate fi mai gravă decât aceea, în virtutea căreia, noi nu acordăm nici o importanţă mântuirii lor veşnice.[5]

Prin urmare, întotdeauna se vor găsi oameni din generaţia celui cu adevărat înflăcărat pentru Dumnezeu, care să-l considere „deplasat", „excentric" şi de-a dreptul scrântit la minte. Cu cât vom semăna mai mult cu Cristos, cu atât vom trăi mai intens experienţa dureroasă de a fi neânţeleşi sau greşit interpretaţi de prietenii şi chiar de rudele noastre. Dacă ne hotărâm să ne îmbogăţim, prietenii noştri ne vor ura succes, dar dacă devenim fanatici pentru Isus Cristos, vom fi batjocoriţi de ei.

3:22 Cărturarii nu credeau că Isus este nebun. Ei L-au acuzat că scoate demonii prin puterea lui Beelzebub, nume care înseamnă „domnul muştelor" sau „domnul murdăriei". A fost o acuzaţie serioasă, murdară şi blasfemiatorie!

3:23 Mai întâi, Isus a infirmat-o, apoi a rostit judecată asupra celor care au făcut acuzaţia. Dacă El scotea demoni prin Beelzebub, atunci asta însemna că Satan ar acţiona împotriva lui însuşi, zădărnicindu-şi propriile sale planuri. Scopul urmărit de el este să-i stăpânească pe oameni, prin intermediul demonilor, şi nu să-i elibereze de demoni!

3:24-26 O împărăţie, o casă sau o persoană dezbinată împotriva ei însăşi nu poate dăinui. Pentru a continua să supravieţuiască, oamenii trebuie să coopereze între ei, nu să aibă relaţii de antagonism.

3:27 Acuzaţia cărturarilor a fost lipsită de sens, sub trei aspecte. De fapt, Domnul Isus acţiona în sens diametral opus acuzaţiei lor. Minunile Sale semnificau căderea Satanei, mai degrabă decât puterea sa. Asta a vrut Mântuitorul să spună când a afirmat: **„Nimeni nu poate să intre în casa celui tare şi să-i jefuiască averea dacă n-a legat mai întâi pe cel tare; şi atunci îi va jefui casa."**

Satan este **omul tare. Casa** este domeniul său, stăpânirea sa. El este zeul acestui veac. **Averea sa** e alcătuită din oamenii asupra cărora are stăpânire. Isus este Cel

care îl leagă pe Satan şi-i jefuieşte casa. La a doua venire a lui Cristos, Satan va fi legat şi aruncat în groapa fără fund, pe o perioadă de o mie de ani. Scoaterea demonilor de către Mântuitorul în timpul lucrării Sale pământeşti a fost o anticipare a legării totale a diavolului.

3:28-30 În versetele 28-30 Domnul a rostit judecata veşnică asupra cărturarilor care s-au făcut vinovaţi de păcatul de neiertat. Acuzându-L pe Isus că scoate demonii prin puterea demonică, când, în realitate, El făcea aceasta prin puterea Duhului Sfânt, în esenţă ei L-au numit pe Duhul Sfânt un demon. Aceasta este hula sau blasfemia **împotriva Duhului Sfânt. Toate** felurile de păcat pot fi iertate, dar păcatul acesta deosebit nu are iertare. Este un păcat **veşnic**.

Pot oamenii comite acest păcat în ziua de astăzi? Probabil că nu. A fost un păcat comis pe vremea când Isus Se afla pe pământ, săvârşind minuni. Întrucât El nu se află fizic pe pământ astăzi, scoţând demoni, nu există aceeaşi posibilitate de a huli împotriva Duhului Sfânt. Oamenii care se îngrijorează că au comis păcatul de neiertat în mod expres nu au comis acest păcat. Însuşi faptul că ei sunt îngrijoraţi cu privire la acest lucru demonsrează că nu s-au făcut vinovaţi de blasfemie împotriva Duhului Sfânt.

C. Adevărata mamă şi adevăraţii fraţi ai Robului (3:31-35)

Maria, **mama** lui Isus, a venit împreună cu **fraţii Lui**, ca să stea de vorbă cu El. Mulţimea i-a împiedicat să ajungă la El, şi astfel ei I-au trimis vorbă că-L aşteaptă afară. Când I-a spus mesagerul că mama şi fraţii Lui[6] vor să stea de vorbă cu El, El a privit în jur şi a declarat că mama şi fraţii Lui sunt toţi cei ce fac voia lui Dumnezeu.

Mai multe învăţăminte se desprind de aici:

1. Mai întâi de toate, cuvintele Domnului Isus au fost rostite ca o formă de mustrare la adresa mariolatriei sau a închinării la Maria. El nu a dezonorat-o, ca mamă a Lui naturală, ci a spus că relaţia spirituală ocupă un rol superior relaţiilor naturale, de sânge. Pentru Maria este mai important să facă voia lui Dumnezeu, decât să fie mama Lui.
2. În al doilea rând, se infirmă dogma potrivit căreia Maria ar fi rămas permanent fecioară. Isus a avut fraţi. El a fost primul născut dintre copiii Mariei, dar ea a mai avut alţi fii şi fiice, care i s-au născut după aceea (vezi Matt. 13:55; Marcu 6:3; Ioan 2:12; 7:3, 10; Fapte 1:14; I Cor. 9:5; Gal. 1:19. Vezi şi Psalmul 69:8).
3. Isus a aşezat interesele lui Dumnezeu mai presus de legăturile de rudenie. Urmaşilor Săi El le spune şi astăzi: „Dacă vine cineva la Mine şi nu-şi urăşte tatăl şi mama, soţia şi copiii, fraţii şi surorile, ba chiar şi propria sa viaţă, nu poate fi ucenicul Meu" (Luca 14:26).
4. Textul acesta ne reaminteşte că credincioşii sunt legaţi între ei de legături mai puternice decât cele de rudenie, atunci când acele rude nu sunt mântuite.
5. Şi, în fine, textul subliniază importanţa pe care a acordat-o Isus asupra facerii voii lui Dumnezeu. Mă ridic eu oare la înălţimea chemării? Sunt eu mama sau fratele Său?

D. Parabola semănătorului (4:1-20)

4:1, 2 Din nou Isus a început să-i înveţe pe oameni la mare. Din nou mulţimea L-a obligat să facă dintr-o barcă amvonul Său, la scurtă distanţă de malul mării. Şi din nou El a predat lecţii spirituale din lumea naturii din jurul Lui. El putea vedea adevăr spiritual în domeniul natural. Adevărul spiritual este vizibil pentru noi toţi.

4:3, 4 Parabola aceasta se referă la un semănător, la sămânţă şi la sol. Solul de la marginea drumului a fost prea bătătorit pentru ca sămânţa să pătrundă în el. Au venit păsările şi au mâncat sămânţa.

4:5, 6 Pământul pietros a fost acoperit doar cu un strat subţire de sol, peste stratul de piatră. Solul neadânc a împiedicat sămânţa să se înfigă adânc şi să prindă rădăcini.

4:7 Pământul plin de spini avea tufişuri de spini, care furau lumina soarelui de care avea nevoie sămânţa ca să prindă rădăcini şi să rodească.

4:8, 9 Pământul bun a fost adânc şi fertil, având condiţiile favorabile dezvoltării seminţei. Unele seminţe au produs de treizeci de ori, altele de şaizeci iar altele de o sută de ori cantitatea însămânţată.

4:10-12 Când ucenicii au fost singuri cu Domnul Isus, L-au întrebat de ce vorbeşte în parabole. El le-a explicat că numai cei dotaţi cu o inimă receptivă aveau voie să cunoască tainele împărăţiei lui Dumnezeu. O taină în Noul Testament este un adevăr până atunci necunoscut, nedescoperit, care poate fi făcut cunoscut doar prin intermediul unei revelaţii

speciale. **Taina împărăţiei lui Dumnezeu** constă în faptul că:

1. Domnul Isus a fost respins când S-a oferit pe Sine ca Rege al Israelului.
2. Înainte ca împărăţia să devină o realitate, fiind realmente întemeiată pe pământ, trebuia să intervină o perioadă prealabilă.
3. În timpul acestei perioade interimare, ea există sub formă spirituală. Toţi cei care Îl recunosc pe Cristos ca Rege vor face parte din împărăţie, se află în ea, chiar dacă Regele Însuşi lipseşte.
4. Cuvântul lui Dumnezeu avea să fie semănat în perioada interimară, cu diverse grade de succes. Unii oameni vor fi cu adevărat convertiţi, dar alţii vor fi doar creştini cu numele. Toţi creştinii care au mărturisit vor fi în împărăţie, în forma ei exterioară, dar numai cei autentici vor intra în împărăţia aflată sub forma realităţii ei lăuntrice.

Versetele 11 şi 12 explică de ce adevărul acesta a fost prezentat în parabole. Dumnezeu le descoperă secretele familiei Sale doar celor ale căror inimi sunt deschise, receptive şi ascultătoare, ascunzând, în mod intenţionat, adevărul de cei care resping lumina ce le-a fost dăruită. Aceştia sunt oamenii despre care Isus spune că sunt afară. Cuvintele din versetul 12 ar putea părea aspre şi inechitabile unui cititor neavizat: **„...ca, văzând, să vadă şi să nu zărească, şi auzind, să audă şi să nu înţeleagă, ca nu cumva să se întoarcă şi să li se ierte (păcatele)."**

Dar să nu uităm privilegiul extraordinar de mare pe care l-au avut aceşti oameni. Însuşi Fiul lui Dumnezeu îi învăţase pe oameni în mijlocul lor şi făcuse minuni măreţe înaintea lor. În loc să-L recunoască pe El, ca adevăratul Mesia, ei Îl respingeau de pe atunci. Datorită faptului că L-au respins, lor nu avea să li se mai dea lumina învăţăturilor Sale. Din acel moment ei vor vedea minunile Sale, dar nu le vor înţelege semnificaţia spirituală. Vor auzi cuvintele Sale, dar nu le vor putea aprecia lecţiile profund spirituale pentru ei înşişi.

Există acea situaţie în care cineva a auzit evanghelia pentru ultima oară. Este posibil să te îndepărtezi, prin păcat, de ziua harului. Da, unii ajung într-adevăr să se rătăcească dincolo de punctul de a mai putea fi răscumpăraţi. Sunt fiinţe omeneşti care L-au refuzat pe Mântuitorul şi nu vor mai avea niciodată prilejul să se pocăiască şi să fie iertaţi. S-ar putea ca ei să audă în continuare evanghelia, dar urechile lor vor rămâne împietrite iar inimile închise. În limba engleză există proverbul: „Where there's life, there's hope", sau, „cât mai este viaţă mai este şi nădejde", dar Biblia îi menţionează pe unii care sunt încă în viaţă, dar au trecut de punctul oricărei nădejdi de pocăinţă (vezi, de pildă, Evr. 6:4-6).

4:13 Revenind la parabola semănătorului, Domnul Isus i-a întrebat pe ucenici cum s-ar putea ei să se aştepte să înţeleagă parabole mai complexe, dacă nu puteau înţelege parabola aceasta simplă.

4:14 Mântuitorul nu l-a identificat pe semănător. E posibil ca El să fie semănătorul sau cei care predică în calitate de reprezentanţi ai Săi. Sămânţa însă El a afirmat că este **Cuvântul.**

4:15-20 Diversele tipuri de sol reprezintă inima omenească şi receptivitatea acesteia la Cuvânt, după cum urmează:

Solul de pe marginea drumului (v. 15). Această inimă este împietrită. Persoana, încăpăţânată şi nezdrobită, nefrântă, îi spune un „nu" categoric Mântuitorului. **Satan**, înfăţişat prin păsări, smulge Cuvântul. Păcătosul rămâne nemişcat şi netulburat când aude mesajul. Este indiferent şi insensibil la mesaj şi după audierea lui.

Pământul pietros (v. 16, 17). Persoana din această categorie răspunde în mod superficial la Cuvânt. Poate cuprins de emoţia unui îndemn fierbinte, face o mărturisire de credinţă în Cristos. Dar este doar o recunoaştere intelectuală, fără ca persoana respectivă să se fi predat pe de-a-ntregul lui Cristos. El primeşte Cuvântul cu bucurie; dar mult mai bine ar fi dacă l-ar primi cu pocăinţă adâncă şi cu căinţă. Un timp, omul nostru pare să meargă înainte, dar când vin necazuile şi prigoanele datorate mărturisirii lui, el se decide că preţul este prea mare şi astfel renunţă la toată situaţia. El se declară creştin atâta timp cât este la modă să fie creştin, dar de îndată ce vin persecuţiile, i se dă pe faţă creştinismul neautentic.

Pământul spinos (v. 18, 19). Şi cei din categoria aceasta au un început promiţător. După toate aparenţele, ei par a fi credincioşi adevăraţi. Dar mai apoi ei încep să se preocupe de afaceri, de grijile lumii, fiind animaţi de dorinţa de îmbogăţire. Ei îşi pierd interesul pentru lucrurile spirituale, până când, în cele din urmă, renunţă la orice pretenţie de a mai fi creştini.

Pământul bun (v. 20). Aici avem de a face cu o acceptare certă a Cuvântului, indiferent de preţul pe care trebuie să-l

plătească. Aceştia sunt oamenii născuţi cu adevărat din nou. Ei sunt supuşi loiali ai lui Cristos, Regele. Nici lumea, nici firea veche, nici diavolul nu le poate zdruncina încrederea în El.

Chiar printre ascultătorii din categoria terenului bun, există o gamă mare de rodnicie. Unii aduc rod de treizeci de ori, alţii de şaizeci de ori iar alţii o sută. Ce determină gradul productivităţii? Viaţa cea mai productivă este aceea care ascultă de Cuvânt cu promptitudine, fără să-l pună la îndoială, fără murmur, ci cu bucurie în suflet.

E. Responsabilitatea celor care aud (4:21-25)

4:21 Lampa de aici reprezintă adevărurile pe care Domnul le-a împărtăşit ucenicilor Săi. Aceste adevăruri nu trebuiau puse sub un coş sau sub un pat, ci expuse la vedere, ca toţi oamenii să le vadă. Obrocul ar putea reprezenta afacerile, care, dacă li se permite, le fură oamenilor timpul pe care ar trebui să-l acorde lucrurilor Domnului. Patul ar putea însemna comoditatea sau lenea, ambele duşmane ale evanghelismului.

4:22 Isus le-a vorbit mulţimilor în parabole. Adevărul dindărătul lor era ascuns. Dar intenţia divină a fost ca ucenicii să explice aceste adevăruri ascunse celor cu inima doritoare să cunoască. Versetul 22 ar putea însemna însă şi faptul că ucenicii trebuie să slujească cu gândul mereu îndreptat la faptul că va veni o zi când se va da pe faţă dacă afacerile sau satisfacerea plăcerilor proprii au fost lăsate să ia locul ce trebuia acordat mărturiei aduse pentru Mântuitorul.

4:23 Gravitatea acestor cuvinte este indicată prin îndemnul lui Isus: **„Dacă are cineva urechi de auzit, să audă!"**

4:24 Atunci Mântuitorul a rostit un alt avertisment grav: **„Luaţi seama la ce auziţi!"** Dacă aud o poruncă din Cuvântul lui Dumnezeu, şi nu o pun în practică, nu pot s-o transmit altora. Ceea ce conferă putere şi eficacitate învăţăturii propovăduite este posibilitatea oamenilor de a vedea adevărul exemplificat în viaţa propovăduitorului.

Tot ce măsurăm prin împărtăşirea adevărului la alţii se va întoarce la noi cu dobândă sporită. De cele mai multe ori, profesorul învaţă mai mult din pregătirea lecţiei decât învaţă elevii lui, iar răsplata viitoare va fi mai mare decât micile noastre sacrificii.

4:25 De fiecare dată când ne însuşim un adevăr nou şi-i dăm acestuia prilejul de a deveni o realitate în viaţa noastră, putem fi siguri că vom primi şi alte adevăruri. Pe de altă parte, eşecul de a da răspuns la adevăr va duce la o pierdere până şi a ceea ce agonisisem anterior.

F. Parabola seminţei care creşte (4:26-29)

Această parabolă se găseşte numai la Marcu. Ea poate fi interpretată în cel puţin două feluri. Omul ar putea să-L reprezinte pe Domnul Isus, care aruncă sămânţa pe pământ în timpul lucrării Sale publice, întorcându-se apoi în cer. Sămânţa începe să crească — în chip tainic, imperceptibil, dar invincibil. De la acest început mic, se dezvoltă o recoltă de adevăraţi credincioşi. **Când este coaptă roada... secerişul** va fi dus în hambarul ceresc.

Sau, parabola ar putea avea drept scop să-i încurajeze pe ucenici. Datoria lor este să semene **sămânţa**. Ei s-ar putea să doarmă noaptea şi să se scoale ziua, ştiind că Cuvântul lui Dumnezeu nu se va întoarce fără rod, ci va înfăptui tot ceea ce a intenţionat El să înfăptuiască. Prin intermediul unui proces tainic şi miraculos, fără intervenţia tăriei şi priceperii omeneşti, Cuvântul lucrează în inimile oamenilor, producând roadă pentru Dumnezeu. Omul sădeşte şi udă, dar Dumnezeu face să crească. Dificultatea acestei interpretări se află însă în versetul 29. Numai Dumnezeu poate să trimită sau să intre cu secera la vremea secerişului. Dar în parabolă, acelaşi om care seamănă sămânţa introduce secera când s-au copt grânele.

G. Parabola seminţei de muştar (4:30-34)

4:30-32 Această parabolă înfăţişează creşterea împărăţiei, de la un început mic ca o sămânţă de muştar, până la un pom sau un arbore suficient de mare pentru a adăposti în el păsările. Împărăţia a început cu o mică minoritate, persecutată. Apoi a devenit mai populară, fiind îmbrăţişată de guverne ca religie de stat. Această dezvoltare a fost spectaculoasă, dar nesănătoasă, întrucât o mare parte din cei care au mărturisit cu buzele loialitate Regelui nu au fost convertiţi cu adevărat.

După cum s-a exprimat în privinţa aceasta Vance Havner:

Atâta timp cât biserica a purtat cicatrici, ea a înaintat. Când a început să poarte medalii, cauza ei a lâncezit. Pentru creştini a fost mai măreaţă ziua când erau aruncaţi de vii la lei, decât atunci

când au cumpărat abonamente şi au putut urmări spectacolul de la tribuna mare.[7]

Arborele de muştar înfăţişează, prin urmare, creştinismul oficial, care a devenit un cuib în care s-au născut tot felul de învăţători falşi. Este forma exterioară a împărăţiei, aşa cum există ea astăzi.

4:33, 34 Versetele 33 şi 34 ne familiarizează cu un important principiu în munca de predare. Isus i-a învăţat pe oameni **după cum puteau ei să înţeleagă**. El a clădit pe cunoştinţele predate anterior, dându-le timp să asimileze lecţia precedentă, înainte de a trece la una nouă. Conştient de capacitatea ascultătorilor Săi, El a avut grijă să nu-i aglomereze cu mai multe învăţături decât puteau absorbi ei (vezi şi Ioan 16:12; I Cor. 3:2; Ev. 5:12). Metoda folosită însă de unii predicatori din vremea noastră ne-ar putea determina să credem că Isus ar fi spus: „Hrăniţi girafele Mele", şi nu „Hrăniţi oile Mele", cum a spus El în realitate!

Deşi învăţătura Sa generală a fost în pilde, El le-a explicat ucenicilor Săi, în particular. El le dăruieşte lumină celor care o doresc cu sinceritate.

H. Vântul şi Valurile Îl slujesc pe Robul, fiindu-I supuse (4:35-41)

4:35-37 În seara aceleiaşi zile, Isus şi ucenicii au pornit să traverseze Marea Galileii, spre malul de răsărit. Ei nu au făcut însă pregătiri în vederea acestei călătorii. Alte bărci mai mici au venit după ei. Apoi deodată s-a stârnit o furtună năpraznică. Valuri mari ameninţau să scufunde barca.

4:38-41 Isus dormea în partea din spate a corăbiei. Disperaţi, ucenicii L-au trezit, mustrându-L pentru aparenta Sa lipsă de preocupare pentru siguranţa lor. Domnul S-a trezit, a certat vântul şi a zis mării: „Taci! Fii tăcută!" Vântul a încetat şi s-a făcut o linişte mare." Apoi Isus i-a certat puţin pe adepţii Lui, pentru faptul că s-au temut şi nu au avut încredere. Ei au rămas înmărmuriţi de minunea săvârşită. Deşi ei ştiau cine este Isus, ei au fost impresionaţi din nou de puterea Aceluia care avea stăpânire asupra elementelor naturii.

Incidentul ne relevă umanitatea şi dumnezeirea Domnului Isus. El dormea la pupa corăbiei — acest fapt i-a dezvăluit umanitatea. El a rostit un cuvânt, şi marea s-a liniştit — prin aceasta s-a revelat dumnezeirea Sa!

A fost demonstrată puterea Sa asupra naturii, după cum minunile Sale anterioare au dezvăluit puterea Sa asupra bolilor şi demonilor.

În cele din urmă, faptul ne încurajează şi pe noi să alergăm la Isus în toate furtunile vieţii, ştiind că barca nu se poate scufunda niciodată atunci când El se află în ea.

I. Vindecarea demonizatului din Gadara (5:1-20)

5:1-5 Ţinutul Gadarenilor se afla pe malul de răsărit al Mării Galileii. Acolo Isus a întâlnit un om neobişnuit de violent, posedat de un demon, care constituia un pericol pentru societate. Toate eforturile de a-l supune eşuaseră. Omul locuia printre morminte şi în munţi, ţipând încontinuu şi tăindu-se cu pietre ascuţite.

5:6-13 Când demonizatul L-a văzut pe Isus, mai întâi s-a purtat respectuos, dar apoi s-a plâns cu amar: „Ce imagine veridică şi groaznică în acelaşi timp avem în faţă: un om aplecat în adoraţie, cu cerere şi cu credinţă, iar apoi plin de ură, sfidător şi zguduit de spaimă; o personalitate dublă, care tânjeşte după libertate, nerenunţând însă la patimă" (Scripture Union Notes, Notiţe de la Uniunea Scripturală).

Nu se poate stabili ordinea exactă în care s-au petrecut lucrurile, doar un scenariu probabil:

1. Demonizatul a săvârşit un act de reverenţă în faţa Domnului Isus (v. 6).
2. Isus i-a poruncit duhului necurat să iasă afară din el (v. 8).
3. Duhul, vorbind prin gura omului, a recunoscut Cine este Isus, i-a contestat dreptul de a interveni şi L-a rugat pe Isus cu un jurământ să înceteze de a-l mai chinui (v. 7).
4. Isus i-a cerut omului să-şi spună numele, care a fost Legiune, semnificând faptul că era stăpânit sau locuit de mulţi demoni (v. 9). Acest fapt nu contrazice versetul 2, unde se spune că avea un duh necurat (la singular).
5. Poate că acel duh era purtătorul de cuvânt pentru demonii care au cerut permisiunea să intre în turma de porci (v. 10-12).
6. Li s-a dat permisiunea, urmarea fiind faptul că două mii de porci au năvălit pe panta muntelui, înecându-se în mare (v. 13).

Domnul a fost adesea criticat că a provocat distrugerea acelor porci. Se pot face însă următoarele observaţii:

1. Nu El a provocat nimicirea lor. Ci doar a

îngăduit-o. Puterea distrugătoare a Satanei a fost aceea care a distrus porcii.
2. Nu se consemnează nicăieri că proprietarii porcilor ar fi făcut vreo reclamaţie. Poate că erau evrei, pentru care oricum era interzisă creşterea porcilor.
3. Sufletul omului a valorat mai mult decât toţi porcii din lume.
4. Dacă am cunoaşte tot ce cunoştea Isus, şi noi am fi procedat exact la fel ca El.

5:14-17 Cei care au asistat la distrugerea porcilor au alergat înapoi în oraş să dea de veste cele întâmplate. O mulţime a venit apoi şi l-a găsit pe fostul demonizat stând la picioarele lui Isus, îmbrăcat şi în toate minţile. Oamenii s-au umplut de spaimă. Cineva a spus: „Ei s-au temut când El a potolit furtuna de pe mare şi cea de acum, din sufletul unui om". Martorii au povestit tot ce s-a întâmplat celor proaspăt sosiţi. Pentru populaţia acelei localităţi asta a fost prea mult. L-au rugat pe Isus să plece din regiune. Acest aspect, şi nu distrugerea porcilor, este partea şocantă a incidentului! Cristos a devenit un oaspete prea costisitor!

„Mulţimi fără număr încă insistă şi acum ca Cristos să stea cât mai departe de ei, de teamă ca nu cumva părtăşia Lui să prilejuiască vreo pierdere pe plan social, financiar sau personal. Căutând să-şi salveze averile, ei îşi pierd sufletele" (Scrieri alese).

5:18-20 Pe când se pregătea Isus să părăsească regiunea, la bordul corăbiei, omul L-a rugat fierbinte să-i dea voie să-L însoţească. A fost o cerere demnă, evidenţiind noua sa viaţă, dar Isus l-a trimis acasă, ca să fie martor viu al marii puteri şi îndurări a lui Dumnezeu. Omul s-a supus, şi astfel a răspândit vestea bună în Decapolis, regiunea ce cuprindea zece oraşe.

Acesta este ordinul de înaintare pentru toţi cei care au trăit experienţa harului salvator al lui Dumnezeu: **„Du-te în casa ta, la ai tăi, şi vesteşte-le tot ce a făcut Domnul pentru tine, şi cum a avut milă de tine."** Evanghelizarea începe de la casa cuiva!

J. Vindecarea incurabililor şi învierea morţilor (5:21-43)

5:21-23 Revenit pe malul de vest al Galileii de azur, Domnul Isus S-a aflat în curând în centrul unei mari mulţimi. Un tată disperat a alergat la El. Era Iair, unul din fruntaşii sinagogii. Fiica mică a acestuia era pe moarte. L-a rugat îndată pe Isus să se ducă şi să-Şi pună mâinile peste ea, ca să fie vindecată.

5:24 Domnul a răspuns şi a pornit spre casa acestuia. O mulţime de oameni venea după El, foarte aproape. Este interesant de observat că imediat după afirmaţia despre mulţimea care se *îmbulzea* după El, avem relatarea despre femeia plină de credinţă, care *s-a atins* de El pentru a fi vindecată.

5:25-29 O femeie disperată L-a interceptat pe Isus, în timp ce El se îndrepta spre casa lui Iair. Domnul nostru n-a fost nici agasat, nici deranjat şi nici şifonat de această aparentă întrerupere. Cum reacţionăm *noi* la întreruperi?

Cred că-mi este de folos să încerc să privesc toate întreruperile şi piedicile în calea lucrării pe care mi-am propus s-o îndeplinesc ca o formă de disciplină, ca încercări trimise de Dumnezeu, pentru a mă ajuta să nu devin egoist faţă de propria-mi lucrare... Ea nu este pierdere de timp, cum ar fi ispitit cineva să creadă, ci constituie cea mai importantă parte a lucrării din ziua respectivă — acea parte pe care i-o pot oferi cu cea mai mare libertate lui Dumnezeu (din culegerea de meditaţii *Choice Gleanings Calendar*).

Femeia aceasta suferise de o cronică scurgere de sânge timp de doisprezece ani. Toţi doctorii numeroşi pe la care fusese se pare că folosiseră forme drastice de tratament, o ruinaseră financiar şi o lăsaseră într-o stare mai rea decât fusese înainte. Când nu-i mai rămăsese aproape nici o speranţă de vindecare, cineva i-a vorbit despre Isus. Femeia nu a pierdut nici o clipă, pornind imediat în căutarea Lui. Iar Domnul a simţit că s-a scurs din El putere divină, când s-a atins femeia de poala hainei Lui. Imediat scurgerea de sânge a încetat şi femeia s-a simţit complet vindecată.

5:30 Ea îşi făsuse planul să se retragă neobservată, dar Domnul n-a vrut s-o lase să piardă binecuvântarea de a-L recunoaşte public pe Mântuitorul. El îşi dăduse seama că se scursese putere divină, când ea s-a atins de El. Deci, L-a costat ceva ca s-o vindece. Aşadar, El a întrebat: **„Cine M-a atins?"** El cunoştea răspunsul, dar a pus întrebarea pentru a o aduce pe femeie în faţa mulţimii.

5:31 Ucenicii Lui au crezut că întrebarea e fără rost. Mulţi oameni se înghesuiau încontinuu în jurul Lui. Prin urmare, ce rost mai avea să întrebe: **„Cine S-a atins** de Mine?" Dar există o deosebire între atingerea apropierii fizice şi atingerea credinţei disperate. Este posibil ca cineva să fie atât de

aproape de El, fără însă să se încreadă în El, dar este imposibil să-L atingi prin credinţă, fără ca El să ştie lucrul acesta şi fără ca persoana respectivă să fie vindecată.

5:32, 33 Femeia a venit în faţă, plină de teamă şi cutremur, şi a căzut cu faţa în jos, înaintea Lui, făcând prima ei mărturisire publică a lui Isus.

5:34 Apoi El a rostit cuvinte de asigurare pentru sufletul ei. Mărturisirea deschisă a lui Cristos este de o extraordinară importanţă. Fără ea prea puţină creştere se va manifesta în viaţa creştină. Pe măsură ce luăm o poziţie îndrăzneaţă pentru El, El ne inundă sufletul cu deplina asigurare a credinţei. Cuvintele Domnului Isus nu numai că au confirmat vindecarea ei fizică, ci fără îndoială au inclus şi marea binecuvântare a mântuirii sufletului ei.

5:35-38 Între timp, au sosit solii, anunţând că fiica lui Iair a murit şi, prin urmare, nu mai e nevoie să-L aducă pe Învăţătorul. Domnul l-a încurajat, călduros, pe Iair, apoi i-a luat pe Petru, pe Iacov şi pe Ioan cu El şi S-a dus în casa lui Iair. Acolo au fost întîmpinaţi de bocetele caracteristice culturii estice în asemenea împrejurări de doliu, când uneori sunt angajate serviciile unor bocitoare de profesie.

5:39-42 Când Isus i-a asigurat că fetiţa nu e moartă, ci doar adormită, lacrimile lor s-au transformat în batjocuri. Neluând în seamă batjocurile lor, Domnul i-a luat pe membrii imediaţi ai familiei la căpătâiul copilei nemişcate şi apoi, apucând-o de mână, i-a zis în aramaică: „Fetiţă, scoală-te!" Imediat fetiţa de doisprezece ani s-a ridicat şi a umblat. Rudele ei au rămas înmărmurite, fiind cuprinse de o bucurie fără margini.

5:43 Domnul le-a interzis însă să facă publicitate acestei minuni. Pe El nu-L interesau aclamaţiile mulţimii. El trebuia să meargă fără şovăire pe drumul spre cruce.

Dacă fetiţa murise cu adevărat, atunci acest capitol ilustrează puterea lui Isus asupra demonilor, a bolii şi a morţii. Nu toţi învăţaţii Bibliei sunt de acord cu privire la faptul că fata a murit cu adevărat. Isus a spus că nu e moartă, ci doar adormită. Poate că era într-o comă adâncă. Negreşit El ar fi putut la fel de uşor s-o învie din morţi, dar El n-a voit să-şi asume creditul pentru învierea ei, când, în realitate, fetiţa nu era decât în stare de inconştienţă.

Nu trebuie să trecem cu vederea peste cuvintele cu care se încheie acest capitol: **„...şi a zis să dea de mâncare fetiţei."** În lucrarea de slujire spirituală, această acţiune se înscrie în rândul lucrărilor ulterioare convertirii. Sufletele care au simţit în ele pulsul vieţii noi trebuie să fie hrănite. O modalitate prin care un ucenic poate să-şi manifeste dragostea pentru Mântuitorul său este să hrănească oile Sale.

K. Respingerea Robului la Nazaret (6:1-6)

6:1-3 Isus S-a întors la Nazaret cu **ucenicii Lui.** El Se afla acum **în patria Sa,** unde lucrase ca tâmplar. În ziua de **sabat,** El îi învăţa pe oameni **în sinagogă. Uimiţi,** oamenii nu puteau tăgădui înţelepciunea învăţăturilor Sale sau caracterul miraculos al minunilor săvârşite de El. Cu toate acestea, ei nu erau dispuşi să-L recunoască în capacitatea Sa de Fiu al lui Dumnezeu. Mai degrabă, ei Îl considerau drept **tâmplarul, fiul Mariei,** ai Cărui fraţi şi surori locuiau acolo. În schimb, dacă El ar fi revenit la Nazaret ca Erou cuceritor, atunci poate L-ar fi acceptat mai lesne. Dar El a venit îmbrăcat cu har, umil şi smerit. Or, asta i-a făcut să se poticnească.

6:4-6 Cu acea ocazie a făcut **Isus** remarca potrivit căreia un profet este mai bine primit în alte locuri decât în patria sa. Rudele şi prietenii săi sunt mult prea apropiaţi de el pentru a putea aprecia la justa valoare persoana sau lucrarea lui. „Nicăieri nu este mai greu să-L slujeşti pe Domnul decât acasă" — a spus cineva. Nazarinenii înşişi erau un popor dispreţuit; în cazul lor se încetăţenise expresia: „Poate proveni ceva bun din Nazaret?" Şi totuşi, aceşti declasaţi sociali au avut cutezanţa de a-L dispreţui pe Domnul Isus, ilustrând cât se poate de convingător aroganţa şi necredinţa inimii omeneşti. În acest context, Domnul Isus **Şi-a pus mâinile peste câţiva bolnavi şi i-a vindecat.** Doar atât! Căci necredinţa acestor oameni L-a uimit. J.G. Miller ne previne asupra pericolului acestui soi de necredinţă:

> O atare necredinţă are consecinţe imense în rău, deoarece blochează canalele harului şi îndurării, nelăsând să mai curgă decât un fir subţire de ajutor pentru vieţile umane atât de nevoiaşe.[9]

Din nou, Isus a gustat sentimentul de singurătate încercat de cei înjosiţi şi greşit înţeleşi de semenii lor. Mulţi dintre adepţii Săi au împărtăşit aceeaşi durere de care a avut parte Domnul. Adesea slujitorii Domnului par îmbrăcaţi într-o alură foarte umilă.

Întrebarea care se pune este: vom reuşi noi să pătrundem dincolo de înfăţişarea lor exterioară, recunoscând adevărata lor valoare spirituală? Nelăsându-Se înfricat de faptul că cei din Nazaret L-au respins, Domnul a străbătut satele din jur, predând Cuvântul lui Dumnezeu.

L. Robul Îşi trimite ucenicii (6:7-13)

6:7 A sosit apoi vremea lansării **celor doisprezece**, care beneficiaseră de pregătirea şi instruirea fără egal pe care le-o acordase Mântuitorul. El i-a trimis **doi câte doi**. În felul acesta, propovăduirea avea să fie confirmată prin mărturia a două persoane. În plus, se puteau ajuta reciproc, în călătoria lor. În fine, prezenţa celor doi putea fi utilă, în împrejurări delicate, datorate unei culturi cu standarde morale foarte scăzute. Apoi El **le-a dat putere asupra duhurilor necurate.** Această afirmaţie este demnă de a fi remarcată. Una este să scoţi afară demoni; însă numai Dumnezeu poate conferi această putere altora.

6:8 Dacă împărăţia Domnului nostru ar fi din lumea aceasta, El niciodată n-ar fi emis instrucţiunile care urmează în versetele 8-11, întrucât acestea sunt diametral opuse celor pe care le-ar emite un conducător din lumea noastră. Ucenicii urmau să plece la drum fără provizii — **să nu ia nimic... decât un toiag; nici pâine, nici traistă, nici bani* la brâu** [*„aramă", în original, dar, prin metonimie, termenului i se atribuie sensul de „bani", n.tr.]. Ucenicii trebuiau să se bizuie întrutotul pe Domnul, pentru acoperirea acestor nevoi.

6:9 Aveau însă voie să ia cu ei **sandale** şi un toiag — acest element fiind, probabil, necesar ca mijloc de apărare împotriva animalelor sălbatice — şi o singură cămaşă! Aşadar, efectele personale ale ucenicilor nu erau deloc de invidiat, oamenii nefiind atraşi la creştinism de perspectiva îmbogăţirii! În aceste condiţii, singura putere aflată la dispoziţia ucenicilor provenea exclusiv de la Dumnezeu. Ei erau nevoiţi să depindă în întregime de El. Şi totuşi, deşi au fost trimişi în aceste condiţii de extremă frugalitate, ei erau reprezentanţii Fiului lui Dumnezeu, învestiţi cu puterea Lui.

6:10 Ei aveau datoria să accepte ospitalitatea, ori de câte ori le era oferită, urmând să rămână în casa respectivă până când plecau din ţinutul respectiv — această instrucţiune având menirea expresă de a-i împiedica să se mute din casă în casă, până găseau condiţiile cele mai confortabile. Misiunea lor era să predice despre Cel care n-a venit să-Şi facă Sieşi pe plac şi nu a urmărit împlinirea dorinţelor Eului Său. Prin urmare, ei nu aveau voie să compromită acest mesaj sacru, prin încercarea de a sta în condiţii de lux sau chiar de comoditate.

6:11 Dacă oamenii dintr-un anumit loc îi respingeau pe ucenici şi mesajul lor, ucenicii erau dezlegaţi de obligaţia de a rămâne în acel loc. A continua să rămână acolo ar fi însemnat să arunce mărgăritarele în gura porcilor. Dar la plecarea lor din acel loc, ucenicii aveau datoria să-şi scuture praful de pe tălpile picioarelor, ca simbol al faptului că Dumnezeu îi respinge pe cei ce-L resping pe preaiubitul Său Fiu.

Deşi unele dintre instrucţiunile date ucenicilor au avut un caracter temporar, fiind ulterior retrase de Domnul Isus (Luca 22:35, 36), în ele găsim însă întipărite principii cu valabilitatea universală pentru slujitorii lui Cristos din orice epocă.

6:12, 13 Ucenicii **au plecat şi au predicat** pocăinţa, scoţând mulţi demoni şi ungând cu untdelemn o seamă de bolnavi şi vindecându-i. „Ungerea cu untdelemn", credem noi, era un gest simbolic, înfăţişând puterea binefăcătoare şi tămăduitoare a Duhului Sfânt, alinarea pe care o aduce El.

M. Tăierea capului predecesorului Robului (6:14-29)

6:14-16 Când a ajuns la urechea lui Irod vestea că făcătorul de minuni străbate ţinutul acela, îndată a conchis că trebuie să fie neapărat **Ioan Botezătorul... înviat din morţi.** Alţii au afirmat că este **Ilie** sau unul dintre ceilalţi profeţi. Dar Irod era convins că este omul căruia îi tăiase capul. Ioan Botezătorul fusese glasul lui Dumnezeu, glas pe care însă Irod îl redusese la tăcere. Acum Irod a fost cuprins de cumplite remuşcări pentru fapta săvârşită, învăţând pe propria lui piele cât de cumplită poate să devină viaţa pentru cei care calcă legea, al căror cuget încărcat nu le dă nici o clipă de linişte!

6:17-20 În acest punct cititorul este purtat în urmă, la momentul anterior, al executării lui Ioan. Botezătorul îl mustrase pe Irod, pentru faptul că acesta încheiase o căsnicie ilegală cu **soţia lui Filip, fratele său.** Irodiada, care era acum soţia lui Irod, a reacţionat cu furie la această mustrare şi a jurat răzbunare. Dar Irod, care îl respecta pe Ioan, considerându-L **un om sfânt**, i-a zădărnicit eforturile.

6:21-25 Iată însă că s-a ivit şi şansa Irodiadei. Cu prilejul unei petreceri organizate de ziua de naştere a lui Irod, la care au participat notabilităţile din partea locului, Irodiada a aranjat ca fiica ei să execute un dans. Irod a fost atât de încântat de acest dans, încât i-a promis fetei că-i va da tot ceşi va dori, până la jumătate din împărăţie. La îndemnul mamei ei, fata i-a cerut lui Irod **capul lui Ioan Botezătorul pe o farfurie.**

6:26-28 Regele s-a făcut dintr-odată prins în capcană. Călcându-şi pe inimă, el i-a acordat fetei cererea. Păcatul ţesuse o pânză deasă în jurul regelui vasal, care a căzut astfel victimă uneltirilor unei femei rele, prin faptul că s-a lăsat ademenit de senzualitatea acelui dans.

6:29 Când au auzit credincioşii ucenici ai lui Ioan ce s-a întâmplat, au venit şi i-au luat trupul neânsufleţit, înhumându-l, după care s-au dus şi I-au spus lui Isus.

N. Hrănirea celor cinci mii (6:30-44)

6:30 Minunea aceasta, consemnată în toate patru evangheliile, a avut loc la începutul celui de-al treilea an al lucrării Sale publice. **Apostolii** tocmai reveniseră la Capernaum, din misiunea lor anterioară de propovăduire (vezi versetele 7-13). Poate că erau încântaţi de succesul dobândit, dar şi epuizaţi fizic, cu dureri de picioare. Recunoscând nevoia ucenicilor de a se odihni şi de a avea parte de linişte, Domnul i-a luat cu El în corabie, ducându-i într-o zonă retrasă de pe malul Mării Galileii.

6:31, 32 Adesea auzim afirmaţia: **„Veniţi la o parte, într-un loc pustiu, şi odihniţi-vă puţin"** cu referire la concepţia unor creştini, potrivit căreia, în lumina acestui verset, îşi pot permite să se lăfăie, luându-şi concedii prelungite, în condiţii de lux. Iată însă ce spune Kelly în această privinţă:

> Nu ar fi nici o problemă, dacă am avea nevoie justificată de odihnă suplimentară de acest gen; în cazul în care am lucrat din răsputeri, am depus eforturi altruiste întru binecuvântarea altora şi nu ne-a interesat propriul nostru confort, atunci am putea, negreşit, considera că îndemnul Domnului [din versetul amintit] se referă cu adevărat la noi.[10]

6:33, 34 Domnul Isus şi ucencii Săi au fost însă urmaţi de o mare mulţime de oameni, care au venit după ei, pe malul lacului. Lui **Isus I S-a făcut milă de ei**, căci rătăceau fără nici un îndrumător spiritual, flămânzi şi lipsiţi de apărare. **Şi a început să-i înveţe multe.**

6:35, 36 Întrucât ziua era pe sfârşite, ucenicii au început să se îngrijoreze că toţi oamenii aceia nu aveau cu ce se hrăni şi astfel L-au rugat pe Isus să le dea drumul să plece. E demn de remarcat că aceeaşi mulţime de oameni care a stârnit mila Domnului a produs în ucenici un sentiment de agasare. Care este reacţia noastră faţă de oameni? Sunt aceştia nişte intruşi, sau subiectul iubirii noastre?

6:37, 38 Isus S-a întors spre ucenici şi a spus: **„Daţi-le voi să mănânce!"** Ucenicii au rămas înmărmuriţi în faţa acestor cuvinte. Cum adică, să hrănească cinci mii de bărbaţi, plus femei şi copii, doar cu cinci pâini şi doi peştişori? — evident, ei L-au lăsat pe Dumnezeu afară din ecuaţie!

6:39-44 În cadrul minunii ce a urmat, ucenicii au asistat la o anticipare a hrănirii mult mai mari, prin care Mântuitorul avea să Se dăruiască pe Sine, ca pâine a vieţii pentru o lume înfometată. Trupul Său avea să fie frânt, pentru ca alţii să poată avea viaţa veşnică. În realitate, succesiunea verbelor din acest pasaj ne aminteşte foarte clar de Cina Domnului, prin care comemorăm moartea Sa: **„...luând** cele cinci pâini... **a binecuvântat şi a frânt** pâinile şi le **dădea** ucenicilor Săi, ca ei să le pună înaintea lor..."

Ucenicii au învăţat lecţii nepreţuite, cu privire la slujirea lor pentru El:

1. Ucenicii Domnului Isus nu trebuie să se îndoiască niciodată de puterea Sa de a le împlini nevoile. Dacă poate El să hrănească cinci mii de oameni cu cinci pâini şi doi peşti, negreşit va putea să le asigure cele necesare slujitorilor Săi încrezători, indiferent în ce împrejurări s-ar găsi aceştia. Ei îşi pot desfăşura lucrarea de slujire fără să se îngrijoreze deloc cu privire la sursa de la care va proveni hrana lor. Dacă ei vor căuta mai întâi de toate împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, toate nevoile lor vor fi împlinite.

2. Cum va putea fi evanghelizată o lume ce se îndreaptă spre pieire? Isus spune: **„Daţi-le voi ceva să mănânce!"** Dacă îi vom pune la dispoziţie ceea ce avem — indiferent cât de nesemnificativ ar părea acest lucru — El îl poate înmulţi, ca să aducă binecuvântare unui număr foarte mare de oameni.

3. Domnul Şi-a desfăşurat activitatea în mod sistematic, punând oamenii să şadă în grupuri de câte o sută şi câte treizeci.
4. El a **binecuvântat** şi a **frânt** pâinile şi peştii. Nebinecuvântate de El, acestea nu ar fi fost de nici un folos. Nefrânte, ele ar fi fost total insuficiente. „Motivul pentru care nu ni se dă cu mai multă generozitate este faptul că nu suntem frânţi cum se cuvine" (citat anonim).
5. Isus nu a distribuit hrana El Însuşi, ci le-a permis **ucenicilor Săi** să facă acest lucru. Planul Său este să hrănească lumea prin intermediul oamenilor Săi.
6. Hrana a fost suficientă pentru **toţi.** Dacă credincioşii de azi vor pune tot ce depăşeşte necesităţile lor actuale în slujba lucrării lui Dumnezeu, întreaga lume va putea auzi evanghelia în decursul actualei generaţii.
7. **Rămăşiţele** de la pâini şi peşti (**douăsprezece coşuri!**) au depăşit cu mult cantitatea iniţială, de la care a pornit Domnul! Dumnezeu dă cu mână largă. Observaţi însă că nu s-a făcut nici o risipă. Tot surplusul a fost adunat. Risipa este un păcat.
8. Una din cele mai mari minuni nu ar fi avut loc niciodată, dacă ucenicii ar fi ţinut morţiş să se odihnească. Cât de adevărate sunt aceste cuvinte şi în cazul nostru!

O. Isus umblă pe mare (6:45-52)

6:45-50 Mântuitorul poate asigura împlinirea nu doar a nevoilor de întreţinere a slujitorilor Săi, ci şi a celor referitoare la siguranţa persoanei lor.

După ce i-a trimis pe ucenici înapoi pe ţărmul lacului, cu barca, Isus S-a suit pe munte să Se roage. Prin bezna nopţii, El i-a văzut vâslind din răsputeri, luptându-se cu vântul potrivnic. Atunci Domnul le-a venit în ajutor, umblând pe mare. La început, ei s-au îngrozit, crezând că este o fantomă. Dar El le-a vorbit, liniştindu-i, şi a urcat în corabie. Îndată vântul a încetat să mai bată.

6:51, 52 Episodul se încheie cu următorul comentariu: **„Ei erau nespus de uimiţi de ei înşişi, căci nu înţeleseseră minunea cu pâinile, ci inima le era împietrită."** Ideea care se desprinde de aici este că după ce au văzut puterea Domnului, cu prilejul minunii înmulţirii pâinilor, ei tot nu şi-au dat seama că nimic nu-I era cu neputinţă Domnului. În lumina celor întâmplate, ei n-ar fi trebuit să se mire de faptul că L-au văzut umblând pe apă, deoarece această minune nu era cu nimic mai mare decât cea la care tocmai asistaseră cu puţin timp înainte. Lipsa lor de credinţă a dus la împietrirea inimii şi la înceţoşarea percepţiei spirituale.

Biserica a văzut în această minune o întruchipare a epocii în care trăim şi a sfârşitului veacului. Isus pe munte este o întruchipare a actualei lucrări desfăşurate de Cristos în cer, de mijlocire pentru copiii Săi. Ucenicii îi reprezintă pe slujitorii Săi, loviţi de furtunile şi încercările vieţii. Curând Mântuitorul Se va întoarce la ai Săi, îi va izbăvi de primejdie şi strâmtorare şi-i va călăuzi teferi la limanul ceresc.

P. Robul vindecă la Ghenesaret (6:53-56)

Revenit pe malul de vest al lacului, Domnul a fost împresurat de bolnavi. Oriunde mergea, oamenii Îi aduceau pe tărgi oamenii nevoiaşi. Ei nu doreau decât să se apropie suficient pentru a se putea atinge de poala hainei Lui. Şi toţi cei care Îl atingeau erau vindecaţi.

Q. Tradiţia faţă în faţă cu Cuvântul lui Dumnezeu (7:1-23)

7:1 Fariseii şi... cărturarii erau conducătorii religioşi ai evreilor, care clădiseră un vast sistem de datini şi tradiţii impuse cu forţa, care se întreţesuseră atât de strâns în legea lui Dumnezeu, încât dobândiseră un statut aproape egal cu cel de „text autorizat al Scripturii". În unele cazuri, aceste tradiţii se băteau cap în cap cu doctrina Scripturii sau diluau legea lui Dumnezeu. Liderilor religioşi le făcea o plăcere deosebită să pună pe umerii oamenilor obligativitatea respectării unor reguli, pe care oamenii le respectau fără murmur, împăcaţi cu gândul că şi-au făcut datoria, satisfăcând cerinţele unui sistem ritualistic ce era, însă, golit de adevărata sa semnificaţie.

7:2-4 Aici îi vedem pe farisei şi pe cărturari criticându-L pe Isus pentru faptul că **ucenicii Lui** au mâncat **cu mâinile nespălate.** Asta nu înseamnă că ucenicii nu se spălau înainte de a sta la masă, ci doar faptul că nu se conformau unui ritual foarte complex, prescris de datina fariseilor şi a cărturarilor. De pildă, dacă nu-şi spălau şi coatele, erau **întinaţi** din punct de vedere ceremonial. Dacă s-au dus cumva la piaţă, trebuiau să facă o baie ceremonială. Acest sistem complicat de spălare se aplica până şi în cazul cufundării în apă a oalelor şi cratiţelor. Iată

ce spune E. Stanley Jones cu privire la farisei:

Ei au venit tocmai de la Ierusalim, ca să-L întâlnească, dar atitudinea adoptată de ei în viaţă era atât de negativă, ei căutând mereu nod în papură, încât n-au văzut decât mâinile aparent nespălate. Ei au rămas orbi în faţa celei mai măreţe lucrări de răscumpărare cu care fusese binecuvântată vreodată planeta noastră — mişcare ce consta în curăţirea minţilor, sufletelor şi trupurilor oamenilor... Ei au făcut ochi mari la nişte chestiuni mărunte şi lipsite de semnificaţie, rămânând însă orbi cu privire la imaginea de ansamblu a tabloului. Şi astfel, istoria îi dă uitării pe aceşti negativişti, singurul rost pentru care sunt totuşi amintiţi fiind acela al fundalului pe care se prefigurează impactul extraordinar de pozitiv pe care îl imprimă Cristos. Ei lasă în urma lor numai critici; Domnul lasă convertiri! Ei găsesc numai pricini de poticnire; Domnul găseşte adepţi devotaţi.[11]

7:5-8 Isus a scos imediat în evidenţă ipocrizia unor atari comportări. Oamenii se comportau exact aşa cum prezisese Isaia. Ei mărturiseau cu gura presupusul lor devotament faţă de Domnul, dar, în sinea lor, erau stricaţi. Prin intermediul unor ritualuri complicate, ei se făceau că se închină lui Dumnezeu, dar în realitate înlocuiseră învăţăturile adevărate ale Bibliei cu propriile lor tradiţii. În loc să recunoască în Cuvântul lui Dumnezeu singura autoritate în toate chestiunile care ţin de credinţă şi morală, ei au evitat în întregime sau, prin explicaţii bine ticluite şi datini de provenienţă pur umană, ei s-au eschivat de la ascultarea de poruncile lămurite ale Scripturii.

7:9, 10 Isus S-a referit doar la unul din cazurile prin care **tradiţia** lor anulase legea lui Dumnezeu. Una din cele zece porunci ale Decalogului obliga copiii să-şi cinstească părinţii (cinste în care intra şi grija pentru acoperirea nevoilor lor fizice). Împotriva oricui şi-ar fi vorbit de rău tatăl sau mama se decretase pedeapsa cu moartea.

7:11-13 Dar, între timp, s-a ivit o tradiţie iudaică, purtând denumirea de „Corban", care însemna „dat" sau „dedicat". Să presupunem că nişte părinţi evrei se aflau la mare strâmtoare, trecând prin lipsuri materiale. Fiul lor dispunea de banii necesari pentru a avea grijă de ei, dar refuza să-i ajute. Ei bine, nu trebuia decât să spună: „Corban", semnificând prin aceasta că banii lui au fost dedicaţi lui Dumnezeu sau templului, şi era absolvit de orice responsabilitate de a se mai îngriji de întreţinerea părinţilor săi. Banii astfel desemnaţi de el puteau fi păstraţi la infinit sau puteau fi investiţi în afaceri. Nu importa nici dacă aceştia erau ulterior vărsaţi în vistieria templului. Iată ce spune Kelly în această privinţă:

Liderii [religioşi ai evreilor] concepuseră această stratagemă pentru a putea acapara proprietăţi în scopuri religioase şi a linişti conştiinţa oamenilor, scutindu-i de remuşcarea izvorâtă din neîmplinirea Cuvântului lui Dumnezeu... Dar Dumnezeu a poruncit omului să-şi onoreze părinţii şi a condamnat orice act de înjosire a acestora. Aici avem însă oameni care, sub masca religiei, călcau ambele porunci pe care le dăduse Dumnezeu! Domnul tratează datina aceasta de a spune „Corban" nu doar ca un rău comis faţă de părinţi, ci ca act de răzvrătire împotriva poruncii exprese a lui Dumnezeu.[12]

7:14-16 Începând cu versetul 14, Domnul a rostit acea afirmaţie revoluţionantă, potrivit căreia nu ceea ce pătrunde prin gura unui om (de pildă, alimentele consumate de el fără să se fi spălat pe mâini) îl păngăreşte, ci ceea ce iese din om (cum ar fi, tradiţiile şi datinile care, efectiv, înlătură Cuvântul lui Dumnezeu).

7:17-19 Chiar şi ucenicii au rămas nedumeriţi în faţa acestei afirmaţii. Fiind educaţi în învăţăturile Vechiului Testament, ei consideraseră întotdeauna că anumite alimente, cum ar fi carnea de porc, de iepure şi de crevete, sunt necurate şi că se întinează dacă le consumă. Isus afirmă acum pe faţă că omul nu este întinat de ceea ce intră în el. Într-o anumită privinţă, această afirmaţie marchează sfârşitul dispensaţiei legii.

7:20-23 Ceea ce iese din inima omului îl întinează: **gândurile rele, adulterele, desfrânările, uciderile, furturile, lăcomiile, răutăţile, înşelăciunile, faptele de ruşine, ochiul rău, hula, orgoliul şi nebunia."** În acest context, ar trebui adăugată şi tradiţia sau datina omenească. Datina Corbanului echivala cu uciderea, căci părinţii puteau muri de foame, până să se hotărască fiul lor să-şi calce jurământul „Corbanului" şi să le dea totuşi o mână de ajutor!

Una din învăţămintele foarte importante care se desprind din acest pasaj este faptul că trebuie să verificăm mereu orice învăţătură, datină sau tradiţie cu care suntem confruntaţi, aducându-le la lumina Cuvântului lui Dumnezeu. Iar apoi, după ce am văzut cum

stau lucrurile faţă de ce ni spune acolo, să transpunem în practică tot ceea ce vine de la Dumnezeu şi să respingem tot ceea ce provine de la oameni. S-ar putea ca la început cineva să aducă o învăţătură sănătoasă şi să predice un mesaj biblic, curat, câştigând încrederea credincioşilor fideli Bibliei. Dar, de îndată ce şi-a asigurat încrederea acestora, s-ar putea ca el să înceapă să adauge elemente de proveniență umană la învăţătura propovăduită de el. Între timp, adepţii săi devotaţi, care nu pot concepe ca liderul lor să poată greşi cu ceva, îl vor urma orbeşte, chiar atunci când mesajul propagat de el atenuează tăişul ascuţit al Cuvântului lui Dumnezeu sau îi diluează sensul lămurit.

Exact aşa au dobândit cărturarii şi fariseii autoritatea de dascăli ai Cuvântului. Numai că la data la care s-au petrecut evenimentele descrise în evanghelia după Marcu, ei erau antrenaţi în anularea adevăratului mesaj al Cuvântului lui Dumnezeu. Domnul Isus a trebuit să le atragă atenţia oamenilor asupra principiului potrivit căruia Cuvântul este acela care îi acreditează pe oameni, nu oamenii acreditează Cuvântul! Prin urmare, totdeauna piatra de încercare să fie: „Ce spune Cuvântul?"

R. O femeie dintre Neamuri e binecuvântată pentru credinţa ei (7:24-30)

7:24, 25 În incidentul precedent, Isus a arătat că toate alimentele sunt curate. Aici El demonstrează că Neamurile nu mai sunt necurate sau lipsite de importanţă. Isus S-a deplasat spre nord-vest, **în ţinutul Tirului şi al Sidonului**, cunoscut şi sub denumirea de Siro-Fenicia. El a încercat să pătrundă într-o casă nebăgat în seamă, dar faima Sa l-o luase înainte şi astfel vestea sosirii Lui s-a răspândit cu iuţeală. O femeie a venit la El să-L roage s-o ajute cu privire la fetiţa ei, ce era posedată de un demon.

7:26 Subliniem faptul că femeia era **o grecoaică**, nu o evreică. Evreii, poporul ales al lui Dumnezeu, ocupau un loc privilegiat în ochii lui Dumnezeu. El încheiase cu ei o seamă de legăminte, le încredinţase Scripturile şi locuise cu ei, în tabernacolul din pustiu iar mai târziu în templu. În schimb, Neamurile erau străine de moştenirea Israelului, străine de legămintele făgăduinţei, fără Cristos, fără nădejde şi fără Dumnezeu în lume (Ef. 2:11, 12). Domnul Isus a venit în primul rând pentru poporul Israel. El S-a înfăţişat naţiunii Israel ca Rege al ei. Evanghelia a fost mai întâi propovăduită casei lui Israel. Este important să reţinem acest lucru, pentru a putea înţelege modul în care S-a ocupat Domnul de femeia siro-feniciană. Când ea L-a rugat să scoată demonul din fiica ei, la prima vedere s-ar părea că Domnul a mustrat-o.

7:27 Isus a zis că mai întâi trebuie hrăniţi copiii (israeliţii) şi că nu se cuvine să fie luată pâinea de la copii şi să fie dată căţeilor (adică păgânilor, neevreilor). Răspunsul Lui nu a constituit un refuz, căci El a spus: **„Să se sature mai întâi copiii"**. Această afirmaţie s-ar putea totuşi să ni se pară cam aspră. Dar, în realitate, prin ea este pusă la încercare pocăinţa şi credinţa femeii. Lucrarea Domnului în această etapă se adresa în principal evreilor. Or, siro-feniciana, nefiind evreică, nu putea pretinde nici un acces la El. Întrebarea se punea: Va accepta ea acest adevăr?

7:28 Slavă Domnului că ea l-a acceptat, deoarece, parafrazând, ea a spus cam aşa: **„Da, Doamne**. Eu nu sunt decât unul din căţeii neevrei, de sub masă, dar am observat că şi aceştia se hrănesc, din firimiturile care cad de la copii. Nu cer decât nişte firimituri rămase de pe urma slujirii Tale către evrei!"

7:29, 30 Credinţa demonstrată de această femeie a fost cu totul ieşită din comun. Domnul a răsplătit-o pe loc, vindecându-i fiica de la distanţă. Când femeia s-a întors acasă, **fiica** ei era complet însănătoşită.

S. Vindecarea unui surdo-mut (7:31-37)

7:31, 32 De pe coasta Mediteranei, Domnul nostru S-a întors pe malul de răsărit al Mării Galileii — în zona cunoscută sub denumirea de Decapolis (termen însemnând „Zece Oraşe"). Acolo a avut loc un incident care apare doar în evanghelia după Marcu. Prieteni interesaţi **I-au adus un surd care nu putea vorbi bine şi L-au rugat să-Şi pună mâinile peste el.** Poate că acest defect de vorbire a rezultat în urma faptului că, întrucât nu auzea bine, nu putea reproduce corect sunetele. În orice caz, este o întruchipare a păcătosului, surd la glasul lui Dumnezeu şi, prin urmare, incapabil să le vorbească altora despre El.

7:33, 34 Isus l-a luat deoparte pe om. **I-a pus degetele la urechi şi, scuipând, i-a atins limba**, comunicându-i astfel, printr-un fel de limbaj al semnelor, că avea să-i deschidă urechile şi să-i dezlege limba. Apoi Isus a privit spre cer, arătând prin aceasta că puterea Lui provenea de la Dumnezeu. Suspinul Domnului a fost expresia durerii

HRĂNIREA CELOR CINCI MII	HRĂNIREA CELOR PATRU MII
1. Oamenii erau evrei (vezi Ioan 6:14, 16).	1. Oamenii erau probabil ne-evrei (Neamuri), căci locuiau la Decapolis.
2. Mulţimea petrecuse o zi cu Domnul Isus (6:35).	2. Mulţimea din această hrănire stătuse timp de trei zile cu El (8:3).
3. Isus S-a folosit de cinci pîini şi doi peşti (Mat. 14:17).	3. Aici S-a folosit de şapte pîini şi cîţiva peştişori (8:5, 7).
4. Au fost hrăniţi cinci mii de bărbaţi, plus femei şi copii (Mat. 14:21).	4. Aici au fost hrăniţi patru mii de bărbaţi, plus femei şi copii (Mat. 15:38).
5. Surplusul a umplut douăsprezece coşuri (Mat. 14:20).	5. Surplusul a umplut şapte coşuri de nuiele (8:8).

resimţite de El în faţa suferinţei provocate de păcat asupra omenirii. În cele din urmă, a zis: **„Efrata"**, care înseamnă, în aramaică: **„Deschide-te!"**.

7:35, 36 Omul a început imediat să audă şi să vorbească normal. Domnul i-a rugat pe oameni să nu facă publicitate acestui miracol, dar ei nu l-au luat în seamă rugămintea. Neascultarea nu e scuzabilă în nici o împrejurare, indiferent cât de bune ar fi intenţiile celor care se fac vinovaţi de ea.

7:37 Cei care au asistat la această minune au rămas uimiţi de lucrările Sale minunate, spunând: **„Toate le face bine; chiar şi pe surzi îi face să audă şi pe muţi să vorbească"**. Ei nu şi-au dat seama cât adevăr era în cuvintele lor! Dacă ar fi trăit în epoca de după răstignirea şi învierea Domnului, ar fi rostit aceste cuvinte cu şi mai multă râvnă şi convingere.

Şi, întrucât sufletele noastre au aflat
dragostea Lui,
Ce îndurări ne-a făcut El să dovedim!
Îndurări pe care lauda noastră nu poate să le exprime îndeajuns.
Domnul nostru Isus toate lucrurile minunat le-a făcut. — *Samuel Medley*

T. Hrănirea celor patru mii (8:1-10)

8:1-9 Minunea aceasta se aseamănă cu hrănirea celor cinci mii, dar observaţi pe planşa următoare care sunt deosebirile majore dintre cele două hrăniri:

Cu cât Isus avea mai puţin la dispoziţie, cu atât El realiza mai mult şi cu atât mai mult rămânea. În capitolul 7, am văzut cum firimiturile căzute de la masă au hrănit o femeie dintre Neamuri. Aici o mulţime de oameni din afara poporului Israel este hrănită din belşug. Erdman face aici următoarele comentarii:

Prima minune în această perioadă a lăsat să se înţeleagă că firimiturile de pâine ar putea cădea de la masă, spre folosul Neamurilor nevoiaşe; aici ele ar putea semnifica faptul că Isus, după ce a fost respins de propriul Său popor, urmează să-Şi dea viaţa pentru lumea întreagă, urmînd să fie Pîinea vie pentru toate popoarele.[13]

Există un pericol în tratarea unor incidente cum ar fi hrănirea celor patru mii drept o repetare lipsită de semnificaţie. Trebuie să abordăm studierea Bibliei cu convingerea că fiecare cuvînt din Scriptură este încărcat de adevăr spiritual, chiar dacă noi nu vedem adevărul respectiv, în actuala fază a înţelegerii noastre.

8:10 De la Decapolis Isus împreună cu ucenicii Lui au traversat Marea Galileii, spre malul de vest, într-o localitate numită Dalmanuta (care la Matei 15:39 e numită Magdala).

U. Fariseii caută un semn din cer (8:11-13)

8:11 Fariseii Îl aşteptau, pentru a-I cere un semn din cer. Orbirea şi cutezanţa lor au fost din cale-afară de mari, căci în faţa lor se afla Cel mai mare semn dintre toate: Însuşi Domnul Isus. El era cu adevărat semnul venit din cer, dar ei nu-L preţuiau deloc. Ei I-au auzit cuvintele fără seamăn, I-au văzut minunile extraordinare, au intrat în contact cu Omul fără păcat — cu Dumnezeu întrupat — şi totuşi, în orbirea lor, au mai cutezat să ceară **un semn din cer!**

8:12, 13 Nu e de mirare că Mîntuitorul a suspinat adînc! Nu a existat vreo generaţie

din toată istoria omenirii care să fi fost mai privilegiată decît generaţia iudaică din care făceau parte acei farisei! Cu toate acestea, fiind orbi cu privire la la cele mai lămurite dovezi după care Mesia a venit cu adevărat, ei au cerut să se facă o minune în cer, mai degrabă decît pe pămînt. Isus a spus în realitate: „Nu vor mai fi semne, căci aţi pierdut prilejul care vi s-a acordat." **Intrînd în corabie**, ei au trecut de cealaltă parte, spre est.

V. Aluatul fariseilor şi al lui Irod (8:14-21)

8:14, 15 În timpul călătoriei ucenicii uitaseră să ia cu ei pîine. Isus încă se gîndea la întîlnirea pe care o avusese cu fariseii, cînd le-a spus să se păzească **de aluatul fariseilor şi de aluatul lui Irod**. Aluatul în Biblie este întotdeauna întruchiparea răului, care se răspîndeşte încet şi nebăgat în seamă, pînă cînd afectează toate lucrurile de care se atinge. **Aluatul fariseilor** cuprinde ipocrizia, ritualismul, neprihănirea proprie şi bigotismul. Fariseii afişau o mare aderenţă exterioară la sfinţenie, dar înăuntrul lor erau plini de corupţie şi răutate. **Aluatul lui Irod** ar putea cuprinde scepticismul, imoralitatea şi spiritul lumesc. Irodienii erau cunoscuţi pentru practicarea acestor păcate.

8:16-21 Ucenicii nu au înţeles deloc ideea subliniată de Domnul. Ei se gîndeau doar la hrană. Prin urmare, El le-a adresat în succesiune rapidă nouă întrebări. Primele cinci erau o dojană la adresa îngustimii priceperii lor. Ultimele patru erau o mustrare la adresa faptului că se îngrijorau pentru asigurarea celor necesare traiului, cînd, de fapt, El era cu ei. Oare nu hrănise El **cinci mii** cu **cinci** pîini, după care rămăseseră **douăsprezece coşuri**? Ba da! Atunci de ce nu puteau pricepe că El era atotputernic să asigure împlinirea deplină a tuturor nevoilor micului grup de ucenici aflat în acea corabie? Oare nu-şi dădeau ei seama că Însuşi Creatorul şi Susţinătorul universului Se afla cu ei în corabie?

W. Vindecarea orbului de la Betsaida (8:22-26)

Această minune, aflată numai în evanghelia după Marcu, ridică unele întrebări vrednice de interes. Mai întâi, de ce l-a condus Isus pe om afară din cetate, înainte de a-l vindeca? De ce nu l-a vindecat pur şi simplu prin atingere? De ce a recurs la o metodă atât de neconvenţională cum era folosirea salivei? De ce nu şi-a recăpătat omul vederea complet, imediat?[14] (Aceasta este singura vindecare din Evanghelii care a avut loc în etape.) În fine, de ce i-a interzis Isus omului să vorbească despre minunea aceasta în oraş? Domnul nostru este suveran şi nu este obligat să ne dea nouă socoteală pentru acţiunile Sale. Tot ce a făcut El a avut o perfectă justificare, chiar dacă noi nu am reuşit să-i înţelegem sensul. Fiecare caz de vindecare este diferit, după cum nici o convertire nu e identică cu cealaltă. Unii dobândesc o remarcabilă vedere spirituală, de îndată ce sunt convertiţi. Alţii văd începţoşat la început, dar mai apoi intră în siguranţa deplină a mântuirii.

X. Măreaţa mărturisire a lui Petru (8:28-30)

Ultimele două paragrafe din acest capitol ne duc la punctul culminant din cadrul educării celor doisprezece. Ucenicii trebuiau să ajungă la o cunoaştere şi apreciere personală şi profundă a persoanei şi identităţii lui Isus, abia după aceea fiind posibil ca El să le împărtăşească traiectoria ce avea să urmeze şi să-I invite să-L urmeze printr-o viaţă de devotament şi jertfire. Pasajul acesta ne transpune în însuşi miezul uceniciei. Nu greşim dacă afirmă că este cel mai neglijat sector din gândirea şi practica creştină de astăzi.

8:27, 28 Isus cu ucenicii au căutat un loc în care să fie singuri, în partea de nord. Pe drum spre Cezarea lui Filip, El a abordat subiectul pe care avea să-l dezvolte, întrebând care este opinia publicului despre El. În general, oamenii vedeau în El un om mare — de aceeaşi statură cu Ioan Botezătorul, Ilie sau alţi profeţi. Dar onoarea omului este, în realitate, dezonoare. Dacă Isus nu este Dumnezeu, atunci este un înşelător, un nebun sau o legendă. Altă posibilitate nu există.

8:29, 30 Atunci Domnul i-a întrebat direct pe ucenici ce părere au ei despre El. Îndată **Petru** L-a declarat drept **Cristosul**, adică Mesia sau Unsul. Din punct de vedere intelectual, Petru cunoscuse acest lucru. Dar în viaţa sa se petrecuse un lucru, care făcea ca această declaraţie să fie rostită cu profundă convingere personală. În viaţa lui Petru intervenise o schimbare radicală. De acum el nu se mai putea mulţumi cu o existenţă egocentristă. Dacă Cristos era Mesia, atunci asta însemna că Petru trebuia să trăiască cu toată fiinţa sa pentru Domnul.

Y. Robul prezice moartea şi învierea Sa (8:31-38)

Până aici L-am urmărit pe Robul lui Iehova angajat într-o viaţă de necontenită slujire a altora. L-am văzut urât de duşmanii Lui şi neânţeles de prietenii Săi. Am urmărit o viaţă de dinamism puternic, de perfecţiune morală şi de dragoste şi smerenie desăvârşite.

8:31 Dar cărarea slujirii lui Dumnezeu duce mai departe, trecând prin suferinţă şi moarte. Şi astfel Mântuitorul le spune acum ucenicilor pe faţă că El va **trebui** (1) să **sufere**; (2) să **fie respins**; (3) să fie **omorât**; (4) să **învie**. Pentru El cărarea spre slavă avea să treacă mai întâi pe la cruce şi mormânt sau, cum s-a exprimat F.W. Grant: „miezul slujirii avea să fie revelat în jertfă".

8:32, 33 Petru nu a putut accepta ideea că Isus va trebui să sufere şi să moară. Asta contrazicea imaginea pe care o avea el despre Mesia. După cum nu se putea împăca cu gândul că Domnul şi Învăţătorul său avea să fie ucis de duşmanii Săi. Prin urmare, L-a mustrat pe Mântuitorul pentru faptul că a sugerat una ca asta. În clipa aceea Isus i-a spus lui Petru: **„Înapoia Mea, Satano! Fiindcă gândurile tale nu sunt la lucrurile lui Dumnezeu, ci la lucrurile oamenilor."** Asta nu înseamnă că Domnul l-a acuzat pe Petru de a fi Satana sau de a fi fost posedat de Satana. Mai degrabă, El a vrut să spună: „Tu vorbeşti acum ca Satana. Or, el mereu încearcă să ne descurajeze, să ne devieze de la ascultarea de Dumnezeu. El ne ispiteşte să alegem calea uşoară spre Tron." Cuvintele lui Petru au fost satanice în origine şi conţinut, fapt care a determinat indignarea Domnului. Iată ce spune Kelly în această privinţă:

> Ce L-a stârnit atât de tare pe Domnul? Aceeaşi capcană la care suntem expuşi cu toţii: anume dorinţa de a ne salva eul; preferinţa unei căi lesnicioase spre cruce. Oare nu este adevărat că în mod natural dorim să scăpăm de încercări, de ruşine şi de respingere; şi că ne eschivăm de la suferinţa de care, atunci când facem voia lui Dumnezeu, vom avea negreşit parte în lumea aceasta; şi că preferăm o cale liniştită, confortabilă, respectabilă pe acest pământ — pe scurt, vrem să ne fie cât mai bine şi în lumea de acum şi în cea de apoi? O, ce uşor e să cădem în cursa aceasta! Petru nu putea pricepe de ce Mesia trebuie să treacă prin toată cărarea aceasta a suferinţei. Numai că noi, dacă ne-am fi aflat acolo, poate că am fi rostit lucruri şi mai rele. Mustrarea adresată de Petru lui Isus nu a fost lipsită de o puternică afecţiune umană. Şi El Îl iubea cu toată inima pe Mântuitorul. Dar, fără ca el să-şi dea seama, era pătruns de un spirit lumesc necenzurat.[15]

Observaţi vă rog că Isus mai întâi S-a uitat la ucenicii Săi, şi abia apoi l-a mustrat pe Petru, de parcă ar fi zis: „Dacă Eu nu mă duc la cruce, cum vor putea fi mântuiţi aceşti ucenici ai Mei?"

8:34 Apoi Isus le-a spus, în esenţă: „Eu voi suferi şi voi muri, pentru ca oamenii să poată fi mântuiţi. Dacă doriţi să veniţi după Mine, trebuie să vă lepădaţi de orice impuls egoist şi în mod deliberat trebuie să alegeţi calea ocării, suferinţei şi morţii şi să Mă urmaţi. S-ar putea să fie nevoie să renunţaţi la confort personal, la satisfacţiile oferite de societate, la legăturile pământeşti, la ambiţiile şi năzuinţele voastre cele mai înalte, la bogăţiile materiale, şi chiar la eul vostru." Cuvintele acestea ne obligă să reflectăm la gravitatea de a mai crede că ne putem permite să trăim în comoditate şi lux. Cum am mai putea scuza materialismul, egocentrismul şi răceala din inimile noastre? Cuvintele Sale ne cheamă la o viaţă de lepădare de noi înşine, de predare, suferinţă şi sacrificiu.

8:35 Există întotdeauna ispita de a ne salva viaţa — adică de a trăi în confort, de a ne asigura cu privire la viitor, de a ne alege calea proprie, având mereu în centrul oricărei acţiuni interesele eului nostru. Dar aceasta este calea cea mai sigură de a ne pierde viaţa. Cristos ne cheamă să ne turnăm viaţa de dragul Său şi al evangheliei, dedicându-ne Lui cu tot duhul, sufletul şi trupul nostru. El ne roagă să cheltuim şi să fim cheltuiţi în slujbă sfântă pentru El, dându-ne viaţa, dacă e nevoie, pentru evanghelizarea lumii. Aceasta se înţelege prin a ne pierde viaţa. Procedând astfel, nu va exista cale mai sigură de a ne-o câştiga.

8:36, 37 Chiar dacă un credincios ar putea câştiga toate bogăţiile din lumea întreagă, în cursul vieţii sale, la ce i-ar folosi aceasta? Căci ar însemna că a pierdut prilejul de a-şi folosi viaţa spre slava lui Dumnezeu şi mântuirea celor pierduţi. Nu ar fi un târg deloc avantajos. Viaţa noastră valorează mai mult decât tot ce ne poate oferi lumea. Oare o vom folosi noi pentru Cristos, sau pentru eul nostru?

8:38 Domnul nostru Şi-a dat seama că unii din ucenicii Săi tineri ar putea să se poticnească pe cărarea uceniciei, datorită temerii de ruşine. Şi astfel El le-a amintit că

cei care caută să scape de ocara dezlănţuită de oameni din pricina Sa vor suferi o ruşine şi mai mare atunci când se va întoarce El pe pământ cu putere. E un gând menit să ne trezească! În curând Domnul nostru va veni iarăşi pe pământ, dar de data aceasta nu va mai veni în umilinţă, ci în gloria Sa personală şi în gloria Tatălui Său, cu îngerii sfinţi. Va fi o scenă de splendoare nemaipomenită. Atunci şi El se va ruşina de cei care se ruşinează de El acum. Facă Domnul ca aceste cuvinte: **„oricine se va ruşina de Mine... în această generaţie păcătoasă"** să se întipărească adânc în inimile noastre. Câtă incongruitate să te ruşinezi de Mântuitorul fără păcat, într-o lume care e caracterizată de necredinţă şi păcătoşenie!

IV. CĂLĂTORIA ROBULUI SPRE IERUSALIM (capitolele 9, 10)

A. Schimbarea la faţă a Robului (9:1-13)

După ce le-a prezentat ucenicilor cărarea ocării, suferinţei şi morţii pe care urma să se înscrie, şi după ce i-a invitat să-L urmeze, printr-o viaţă de jertfire şi renunţare de sine, Domnul prezintă acum cealaltă faţetă a tabloului. Da, e adevărat că ucenicia îi va costa mult în viaţa aceasta, dar ea va fi răsplătită cu slavă, în viaţa de apoi.

9:1-7 Domnul a început prin a spune că **unii** din ucenici **nu vor gusta moartea până când nu vor vedea împărăţia lui Dumnezeu venită în putere.** El S-a referit la **Petru, Iacov şi Ioan.** Pe Muntele Schimbării la Faţă ei au văzut **împărăţia lui Dumnezeu în putere.** Argumentul pasajului este că pentru orice suferinţă de care avem parte acum vom fi răsplătiţi din plin când se va întoarce El şi slujitorii Săi se vor arăta cu El în slavă. Condiţiile care au domnit pe Munte anticipează şi întruchipează Domnia de O Mie de Ani a lui Cristos.

1. Isus **a fost schimbat la faţă** — o splendoare şi o strălucire orbitoare radia din Persoana Sa. Chiar şi **hainele Sale străluceau,** fiind mai albe decât le puteau face orice substanţă. În timpul primei Sale veniri, gloria lui Cristos a fost acoperită cu un văl. El a venit în umilinţă, ca Om al Durerilor şi obişnuit cu suferinţa. Dar El se va întoarce în glorie. Nu va fi nimeni care să nu-L recunoască. În modul cel mai vizibil cu putinţă, El va fi Regele regilor şi Domnul domnilor.
2. **Ilie** şi **Moise** s-au aflat acolo. Ei reprezintă: (a) sfinţii din Vechiul Testament sau (b) legea (Moise) şi profeţii (Ilie) sau (c) sfinţii care au murit şi cei care au fost strămutaţi.
3. **Petru, Iacov şi Ioan** s-au aflat acolo. Probabil ei îi reprezintă pe sfinţii din Noul Testament în general, sau pe aceia care vor fi în viaţă la data când se va instaura împărăţia.
4. **Isus** a fost Personajul central. Sugestia lui Petru de a face **trei tabernacole** (corturi, colibe) a fost mustrată de **nor** şi de **glasul** din cer. În toate lucrurile Cristos trebuie să aibă pre-eminenţa, întâietatea absolută. El va fi gloria ţării lui Emanuel.
5. **Norul** a fost probabil „şekina" sau norul de slavă care plana în Sfânta Sfintelor din cort şi din templu, în epoca Vechiului Testament. Era expresia vizibilă a prezenţei lui Dumnezeu.
6. **Glasul** era vocea lui Dumnezeu Tatăl, recunoscându-L pe Cristos ca **Fiul Său preaiubit.**

9:8 Când a fost ridicat norul, ucenicii **n-au mai văzut pe nimeni, decât numai pe Isus singur cu ei.** A fost o imagine a locului unic, glorios şi pre-eminent pe care îl va ocupa El când va veni împărăţia, cu putere, loc pe care trebuie să-l ocupe El în inimile urmaşilor Săi, în vremea de acum.

9:9, 10 Pe când se coborau ei de pe munte, El le-a poruncit să nu discute cu nimeni **ce au văzut, până va învia Fiul omului dintre cei morţi.** Lucrul acesta de la urmă i-a pus în nedumerire. Poate că încă tot nu-şi dădeau seama că El avea să fie ucis şi să învie apoi din morţi. Expresia „învierii din morţi" le-a dat de furcă. Ca evrei, ei cunoşteau adevărul potrivit căruia toţi vor învia. Dar Isus se referea aici la o înviere selectivă. El avea să fie învie dintre cei morţi — cu alte cuvinte, nu toţi aveau să învie la învierea Lui! Acesta e un adevăr care se găseşte numai în Noul Testament.

9:11 Ucenicii au mai avut o problemă. Ei tocmai primiseră privilegiul de a vedea o avanpremieră a împărăţiei. Dar oare nu prezisese Maleahi că **Ilie trebuie să vină** ca premergător al lui Mesia, începând să restaureze toate lucrurile şi să pregătească calea pentru stabilirea domniei Sale universale (Mal. 4:5)? Unde era Ilie? Va veni el oare, mai întâi, aşa cum spuneau cărturarii?

9:12, 13 Isus le-a răspuns, de fapt, astfel: „Da, e adevărat că Ilie trebuie să vină mai întâi. Dar o întrebare şi mai importantă şi mai presantă este aceasta: «Oare nu prezic

Scripturile din Vechiul Testament că **Fiul Omului** trebuie să îndure mari suferinţe şi să fie tratat cu dispreţ?» Cât despre Ilie, Ilie a şi venit (în persoana şi lucrarea lui Ioan Botezătorul), dar oamenii l-au tratat exact aşa cum au vrut — aşa cum l-au tratat şi pe Ilie. Moartea lui Ioan Botezătorul a fost un semn prealabil al lucrurilor pe care aveau să I le facă Fiului Omului. Ei l-au respins pe predecesor; îl vor respinge şi pe Rege."

B. Vindecarea unui băiat posedat de demon (9:14-29)

9:14-16 Ucenicilor nu li s-a permis să rămână pe vârful muntelui, acoperit de glorie. În valea de la picioarele lor se afla o omenire înlăcrimată, care gemea de durere. O lume cuprinsă de nevoie îi aştepta. Când Isus şi cei trei ucenici au ajuns la poalele muntelui, între cărturari, mulţime şi ceilalţi ucenici se purta o discuţie animată. De îndată ce a apărut Domnul, conversaţia s-a întrerupt şi mulţimea a alergat la El. **„Despre ce discutaţi cu** ucenicii Mei?" a întrebat El.

9:17, 18 Un tată îndurerat i-a povestit cu înfrigurare Domnului despre fiul său, care era posedat de un duh de muţenie. Demonul îl trântea pe copil la pământ, îl făcea să-şi scrâşnească dinţii şi să facă spume la gură. Aceste convulsii violente îl făceau pe copil să se stingă. Tatăl îi rugase pe ucenici să-l ajute, dar ei **n-au putut.**

9:19 Isus i-a dojenit pe ucenici pentru necredinţa lor. Oare nu le dăduse El puterea de a scoate demoni? Cât va mai trebui să stea cu ei, până ca ei să înceapă să facă uz de autoritatea pe care le-a încredinţat-o? Câtă vreme va mai trebui să suporte vieţi de neputinţă şi înfrângere?

9:20-23 Pe când aduceau copilul la Domnul, demonul a provocat o criză neobişnuit de violentă. Domnul **l-a întrebat pe tatăl lui** de când s-a întâmplat aşa iar tatăl I-a explicat că a fost aşa din copilărie. Spasmele acestea îl aruncaseră adesea pe copil în foc şi în apă, încât cât pe aci fusese să-şi piardă viaţa. Apoi tatăl copilului L-a rugat pe Domnul să facă ceva, **dacă** poate — un strigăt sfâşietor izvorât din inimă unui tată, care a trăit atâţia ani disperaţi. **Isus** i-a spus că nu se punea problema capacităţii Sale de a vindeca, ci a tatălui de a **crede.** Credinţa în Dumnezeul cel viu este întotdeauna răsplătită. Nici un caz nu este prea greu pentru El.

9:24 Tatăl a exprimat paradoxul credinţei şi necredinţei, pe care îl cunosc toţi copiii lui Dumnezeu din toate veacurile. **„Doamne, cred. Ajută necredinţei mele!"** Noi vrem să credem, dar constatăm că suntem copleşiţi de îndoială. Detestăm această contradicţie lăuntrică, această combinaţie nelogică, şi totuşi se pare că luptăm în van.

9:25-27 Când Isus i-a poruncit **duhului necurat** să părăsească copilul, s-a produs încă un spasm groaznic, şi apoi trupul băieţelului s-a relaxat complet, de parcă ar fi murit. Mântuitorul l-a înviat şi l-a redat tatălui său.

9:25-27 Ulterior, când Domnul nostru s-a aflat singur cu ucenicii Săi în casă, ei L-au întrebat în particular de ce nu au fost în stare să facă vindecarea. El a răspuns că anumite minuni necesită **rugăciune şi post.** Care dintre noi nu a fost confruntat uneori, în cursul slujirii creştine, cu un sentiment de înfrângere şi frustrare? Am trudit din răsputeri, cu toată conştiinciozitatea, şi totuşi nu s-au arătat nici un fel de dovezi ale lucrării puternice a Duhului Sfânt. Şi noi vom auzi în asemenea clipe cuvintele Mântuitorului, care ne aminteşte: **„Acest fel de...**" etc.

C. Isus prezice din nou moartea şi învierea Sa (9:30-32)

9:30 Vizita Domnului nostru în Cezareea lui Filip s-a încheiat. Acum El trecea prin Galileea — călătorie ce avea să-L ducă la Ierusalim şi la cruce. El a dorit să călătorească fără să fie observat. În mare, lucrarea Sa se încheiase. Acum El dorea să petreacă timp cu ucenicii, instruindu-i şi pregătindu-i pentru ceea ce-i aştepta.

9:31, 32 El le-a spus pe faţă că va fi arestat şi omorât şi că va învia din morţi a treia zi. Ei încă nu realizaseră totuşi acest lucru şi s-au temut să-L întrebe. Şi noi ne temem adesea şi astfel pierdem o binecuvântare.

D. Măreţia Împărăţiei (9;33-37)

9:33, 34 Când au ajuns în casa din **Capernaum** în care aveau să stea, Isus i-a întrebat ce discutaseră în contradictoriu pe drum. Lor le-a fost însă ruşine să recunoască faptul că au polemizat, încercând să decidă care dintre ei va fi cel mai mare. Poate că Schimbarea la faţă a Domnului va fi reânviat în ei speranţele unei împărăţii iminente, fapt care i-a determinat să încerce să apuce fiecare un loc cât mai de cinste în această împărăţie. Ce dureros este să constaţi că tocmai acum, când Isus le spusese că se apropia moartea Sa, ei se considerau fiecare mai grozav decât celălalt! Inima omenească

este nespus de înşelătoare şi cumplit de rea, mai presus de toate lucrurile, exact cum a spus Ieremia.

9:35-37 Ştiind despre ce au discutat în contradictoriu, Isus le-a dat o lecţie de smerenie. El a spus că modul în care poate cineva să fie cel dintâi este să ocupe de bunăvoie locul cel mai umil de slujire şi să trăiască pentru alţii, şi nu pentru el însuşi. **Un copilaş** a fost aşezat înaintea lor şi îmbrăţişat de Domnul Isus. El a subliniat că bunătatea dovedită în numele Lui faţă de cei mai mici, cei mai puţin recunoscuţi, a fost un act de măreţie. Era ca şi cum bunătatea respectivă era demonstrată faţă de Domnul Însuşi, da, chiar faţă de Dumnezeu Tatăl. „O, binecuvântate Doamne Isuse, învăţăturile Tale răscolesc şi demască această inimă carnală a mea. Frânge în mine eul meu şi trăieşte-Ţi astfel viaţa, prin mine!"

E. Robul interzice sectarismul (9:38-42)

Capitolul acesta pare să fie plin de eşecuri. Petru a rostit cuvinte nu tocmai potrivite pe Muntele Schimbării la Faţă (versetele 5, 6). Ucenicii nu au fost în stare să scoată afară demonul de muţenie (v. 18). Apoi au discutat în contradictoriu cu privire la care dintre ei este cel mai mare (v. 34), pentru ca acum, în versetele 38-40, să-i găsim dând dovadă de un spirit sectar.

9:38 Ioan, ucenicul iubit, a fost cel care I-a raportat lui Isus că au găsit un om care scotea demoni în numele Lui. Ucenicii i-au spus să înceteze, deoarece omul acesta nu se identifica cu ei. El nu preda o învăţătură falsă, nici nu trăia în păcat ci, pur şi simplu, nu se alăturase ucenicilor.

9:39 „Nu-l opriţi", a spus Isus. Dacă are suficientă credinţă în Mine, ca să recurgă la numele Meu pentru a scoate demoni, atunci este de partea Mea şi lucrează împotriva Satanei. Nu sunt şanse prea mari ca el să se întoarcă degrabă şi să Mă vorbească de rău sau să-Mi fie duşman."

9:40 Versetul 40 pare să contrazică textul de la Matei 12:30, unde Isus a spus: „Cine nu este cu Mine este împotriva Mea şi cine nu strânge cu Mine risipeşte." În realitate, nu există nici un conflict. La Matei problema care se punea era dacă Cristosul era Fiul lui Dumnezeu sau dacă puterea Lui provenea de la demoni. Într-o chestiune atât de esenţială, oricine nu este cu El acţionează împotriva Lui.

Aici la Marcu problema care se punea nu era Persoana sau lucrarea lui Cristos, ci chestiunea asociaţilor pe care îi are cineva în slujirea lui Cristos. Aici trebuie să se manifeste îngăduinţă şi dragoste. Oricine nu este împotriva Lui în slujire neapărat va fi împotriva Satanei şi, prin urmare, se va afla de partea Domnului.

9:41 Chiar şi cel mai mic gest de bunătate săvârşit în numele lui Cristos îşi va primi răsplata. Un pahar de apă dăruit unui ucenic, din pricina faptului că acesta aparţine lui Cristos, nu va rămâne neobservat. Scoaterea unui demon în numele Lui este însă un gest destul de spectaculos. Dăruirea unui pahar de apă este un gest destul de comun. Dar ambele sunt scumpe în ochii Lui, atunci când sunt săvârşite spre slava Lui. **„Pentru că sunteţi ai lui Cristos"** ar trebui să fie motoul care să-i unească pe credincioşi. Cuvintele acestea, dacă vor rămâne pururea înaintea ochilor noştri, ne vor păzi de un spirit de partidă, de ciorovăieli fără rost şi de gelozie, în slujirea noastră creştină.

9:42 Slujitorul Domnului trebuie să aibă mereu în vedere efectul pe care îl vor avea cuvintele rostite de el şi faptele săvârşite de el asupra altora, căci este posibil să-l faci să se poticnească pe un alt credincios prin acestea, provocându-i pagube spirituale pe toată durata vieţii lui. **Ar fi mai bine pentru el să i se lege de gât o piatră de moară şi să fie aruncat în mare**, decât să-l facă pe vreunul din aceşti micuţi să se îndepărteze de la cărarea sfinţeniei şi adevărului.

F. O atitudine necruţătoare în ce priveşte disciplina personală (9:43-50)

9:43 Restul versetelor din acest capitol subliniază necesitatea aplicării disciplinei şi renunţării de sine. Cei care pornesc pe calea adevăratei ucenicii trebuie să se lupte în permanenţă cu dorinţele şi apetiturile lor naturale, căci a le face pe plac acestora ar însemna ruinare spirituală. Pe când, ţinerea lor în frâu aduce biruinţă pe plan spiritual.

Domnul a vorbit despre mână, picior şi ochi, explicând că ar fi mai bine să pierzi oricare din aceste organe, mai degrabă decât să te poticneşti din pricina lui şi să mergi în iad. Nici un sacrificiu nu este prea mare, dacă doreşti cu orice chip să ajungi la ţintă.

Mâna ar putea sugera faptele noastre, piciorul umblarea noastră iar ochiul lucrurile pe care le poftim. Acestea sunt principalele noastre puncte de pericol. Dacă nu ne vom ocupa de ele cu toată seriozitatea, vom risca ruinare eternă.

Se poate oare deduce din acest text că un

credincios se poate pierde, până la urmă, ajungând să-şi petreacă veşnicia în iad? Luat izolat, acest text ar putea sugera acest lucru. Dar atunci când îl considerăm în lumina celorlalte învăţături clare ale Noului Testament pe această temă, vom conchide că oricine a ajuns în iad nu a fost niciodată un creştin adevărat. E posibil ca cineva să *declare* că este născut din nou şi chiar să pară a merge pe calea bună, o vreme, dar dacă persoana respectivă continuă în permanenţă să se bălăcească în plăcerile firii vechi, este clar că nu a fost mântuită, că nu s-a întors niciodată la Domnul.

9:44-48 Domnul s-a referit de repetate ori[16] la iad, ca un loc **unde viermele lor nu moare şi focul nu se stinge.** Este un pasaj de o extraordinară solemnitate. Dacă am crede cu adevărat în el, nu am căuta atâtea satisfacţii personale şi nu am acumula atâtea lucruri materiale, când în jurul nostru atâtea suflete se îndreaptă spre pierzare. „Dă-ne Doamne dorinţa arzătoare de a câştiga suflete, de a le aduce la mântuire!"

Din fericire, nu este nevoie niciodată să amputezi moral o mână sau un picior sau să scoţi un ochi. Isus nu a sugerat că trebuie să recurgem la practici atât de extreme. El a spus doar că ar fi *mai bine* să renunţi la utilizarea acestor organe, decât să fii târât în iad, prin folosirea lor abuzivă.

9:49 Versetele 49 şi 50 sunt deosebit de dificile. Prin urmare, le vom examina propoziţie cu propoziţie:

„Pentru că fiecare om va fi sărat cu foc." Iată cele trei probleme principale care se pun: (1) La care **foc** se referă Domnul? (2) Ce se înţelege prin **sărat** (sau **condimentat**)? (3) Termenul **fiecare** se referă la cei mântuiţi, la cei nemântuiţi sau şi la unii, şi la alţii?

Prin **foc** s-ar putea înţelege iadul (ca în versetele 44, 46 şi 48) sau judecata de orice fel, inclusiv judecata divină a faptelor credincioşului şi autojudecarea credincioşilor.

Sarea semnifică elementul conservator, purificator sau un condiment. În Orient ea mai semnifică un angajament de loialitate, prietenie sau credincioşie, care însoţeşte o făgăduinţă.

Dacă termenul **fiecare** se referă la cei nemântuiţi, atunci înseamnă că ei vor fi păstraţi sau conservaţi în focurile iadului, adică vor suferi pedeapsă veşnică.

Dacă **fiecare** se referă la credincioşi, atunci textul acesta ne învaţă că credincioşii (1) vor fi purificaţi în focurile disciplinei lui Dumnezeu în viaţa aceasta sau că (2) aceste focuri au menirea de a-i păzi de stricăciune, prin practicarea disciplinei proprii şi a renunţării la pretenţiile firii vechi; sau (3) mai înseamnă că ei for fi supuşi la probă, la scaunul de judecată al lui Cristos.

„...şi orice jertfă va fi sărată cu sare." Această propoziţie[17] este un citat din Levitic 2:13 (vezi şi Num. 18:19; II Cro. 13:5). Sarea, ca simbol al legământului încheiat între Dumnezeu şi poporul Său, a avut menirea de a le aminti oamenilor că acest tratat solemn era inviolabil. În epoca actuală, când ne prezentăm trupurile noastre ca o jertfă vie lui Dumnezeu (Rom. 12:1, 2), trebuie să condimentăm jertfa cu sare, încheind astfel un angajament irevocabil.

9:50 „Sarea este bună". Creştinii sunt sarea pământului (Mat. 5:13). Dumnezeu se aşteaptă de la creştini ca ei să exercite o influenţă sănătoasă, purificatoare. Atâta vreme cât ei îşi împlinesc comandamentele uceniciei lor, vor fi o binecuvântare pentru toţi.

„dar dacă sarea îşi pierde gustul, cu ce o veţi săra?" Lipsită de caracterul ei salin, sarea nu mai este bună de nimic. Un creştin care nu-şi îndeplineşte datoriile sale de adevărat ucenic devine sterp şi ineficace. Nu este de ajuns să porneşti cum trebuie în viaţa creştină. Fără o permanentă şi radicală autojudecare, copilul lui Dumnezeu nu va reuşi să împlinească scopul pentru care Dumnezeu l-a mântuit.

„Să aveţi sare în voi înşivă!" Fiţi o forţă pentru Dumnezeu în lume! Exercitaţi o influenţă benefică, spre slava lui Cristos! Nu toleraţi în viaţa dvs. nici un lucru care ar putea diminua eficacitatea dvs. pentru El!

„Şi fiţi în pace unii cu alţii!" Asta pare să se refere la versetele 33 şi 34, unde ucenicii se certaseră pentru a stabili care dintre ei este cel mai mare. Mândria trebuie tăiată şi îndepărtată, fără milă, fiind înlocuită cu slujirea plină de smerenie, spre folosul tuturor.

Recapitulând, vom spune că versetele 49 şi 50 par să constituie un tablou al vieţii credinciosului, ca jertfă adusă lui Dumnezeu. Ea este sărată cu foc, adică combinată cu judecată de sine şi renunţare de sine. Este sărată cu sare, adică oferta este însoţită de un angajament de devotament irevocabil. Dacă credinciosul îşi va călca jurămintele sau nu se va ocupa cu toată asprimea de înfrânarea poftelor sale păcătoase, atunci viaţa lui îşi va pierde aroma, devenind inutilă şi searbădă.

Prin urmare, el va trebui să eradicheze din viaţa lui tot ceea ce ar putea să se interfereze cu misiunea ce i-a încredinţat-o Dumnezeu şi să întreţină relaţii de pace cu ceilalţi credincioşi.

G. Despre căsătorie şi divorţ (10:1-12)

10:1 Din Galileea Domnul nostru s-a deplasat spre sud-est, ajungând în Pereea, districtul de pe malul de est al Iordanului. Lucrarea Sa pereeană este descrisă până la versetul 45 din capitolul 10.

10:2 Fariseii au aflat imediat unde se află Domnul. Ei Îl urmăreau ca o haită de lupi, gata să-L sfâşie. În efortul de a-l prinde în cursă, ei L-au întrebat dacă divorţul este legal sau permis. Domnul le-a reamintit de Pentateuc, întrebându-i ce le-a poruncit Moise.

10:3-9 Ei au evitat întrebarea Sa, afirmând cee ce permitea Moise. El permitea unui om să divorţeze de soţia sa, cu condiţia ca să-i dea un certificat de divorţ. Dar nu acesta a fost idealul lui Dumnezeu. Divorţul a fost îngăduit numai datorită împietririi inimii oamenilor. Planul divin prevedea ca un bărbat şi o femeie să fie uniţi în căsnicie toată viaţa lor. Asta ne duce înapoi, la momentul creării de către Dumnezeu a bărbatului şi a femeii. Bărbatul îşi va părăsi părinţii, unindu-se în căsătorie în aşa chip încât el şi soţia lui vor fi un singur trup. Astfel uniţi de Dumnezeu, ei nu mai au voie să fie separaţi prin nici un decret omenesc.

10:10 Se pare că lucrul acesta a fost greu de acceptat, până şi de către ucenici. În vremea aceea, femeile nu ocupau un loc de onoare şi siguranţă. Ele erau adesea tratate cu nepăsare, ba chiar cu lipsă de respect. Un om putea divorţa de nevasta lui pentru simplul fapt că nu-i mai plăcea de ea sau o găsea necorespunzătoare. Cât despre soţie, aceasta nu avea nici o posibilitate de recurs. În multe cazuri, era tratată ca un bun personal, ca o proprietate.

10:11, 12 După ce ucenicii i-au cerut Domnului explicaţii suplimentare, El a precizat fără echivoc că a te recăsători, după ce ai divorţat, înseamnă a comite adulter, fie că divorţul a fost înaintat de bărbat, fie de femeie. Luat izolat, versetul acesta ar putea însemna că divorţul, indiferent de împrejurări, este interzis. Dar la Matei 19:9 Domnul a permis o excepţie. Acolo unde unul din soţi s-a făcut vinovat de imoralitate, celălalt are voie să divorţeze şi e de presupus că se poate recăsători. De asemenea, în lumina textului de la I Cor. 7:15 divorţul pare să fie îngăduit, atunci când unul din cei doi, fiind necredincios, îşi părăseşte soţul sau soţia credincioasă.

Negreşit întreg subiectul divorţului şi recăsătoriei este complicat. Oamenii se încurcă atât de mult în hăţişul complicaţiilor ce pot rezulta dintr-o căsnicie încât e nevoie de înţelepciunea lui Solomon pentru a-i smulge din acest păienjeniş. Cel mai bun mod de a evita aceste păienjeniş este acela de a evita divorţul, căci divorţul umbreşte viaţa celor doi şi pune un semn de întrebare asupra lor. Atunci când persoanele divorţate caută părtăşia unei biserici locale, bătrânii bisericii trebuie să examineze cazul lor cu toată frica de Dumnezeu. Fiecare caz este unic şi trebuie discutat individual.

Poate că acest pasaj demonstrează nu numai preocuparea lui Cristos pentru caracterul sacru al căsătoriei, ci şi pentru drepturile femeilor. Creştinismul acordă femeii un loc de onoare nemaiântâlnit în nici o altă religie.

H. Binecuvântarea copilaşilor (10:13-16)

10:13 Observăm aici solicitudinea şi atenţia acordată de Domnul Isus **copilaşilor**. Părinţii care şi-au adus copilaşii la Bunul Păstor şi Învăţător, ca El să-i binecuvânteze, au fost supuşi criticilor ucenicilor.

10:14-16 Domnul Isus a fost adânc mâhnit de această atitudine şi a explicat că împărăţia lui Dumnezeu este a copilaşilor şi a celor care posedă o credinţă şi smerenie asemănătoare copiilor. Adulţii trebuie să devină ca nişte copilaşi, pentru a putea intra în împărăţie.

George MacDonald avea obieceiul să spună că nu se putea avea încredere în creştinismul cuiva, dacă la uşa acestuia nu puteau fi văzuţi niciodată copii jucându-se. Fără îndoială aceste versete ar trebui să constituie un prilej de atenţionare pentru slujitorul Domnului, asupra importanţei de a-i sluji pe cei mici, vestindu-le Cuvântul lui Dumnezeu. Minţile copiilor sunt extrem de receptive, ca o sugativă. Sau, după cum spunea W.Graham Scroggie: „Caută să fii mereu la înălţime, dăruind ce ai mai bun copiilor (tăi)!"

I. Tânărul fruntaş bogat (10:17-31)

10:17 Un om bogat L-a abordat pe Domnul Isus cu o întrebare aparent sinceră. Adresându-se lui Isus cu formula: **„Bunule Învăţător"**, el L-a întrebat ce trebuie să facă

pentru a moşteni viaţa veşnică.

10:18 Isus s-a oprit îndată la cuvintele „Bunule Învăţător". El nu a refuzat titlul atribuit, dar s-a folosit de el pentru a pune la încercare credinţa interlocutorului său. Numai **Dumnezeu** este bun. Era dispus tânărul bogat să-L mărturisească pe Domnul Isus ca Dumnezeu? Se pare că nu.

10:19, 20 Apoi Mântuitorul a recurs la lege, pentru a evidenţia conştienţa cu privire la păcat. Omul respectiv încă trăia sub iluzia că poate moşteni împărăţia pe baza principiului *săvârşirii* unor fapte. În acest caz, nu avea decât să se supună preceptelor legii, care îi puteau spune ce trebuie *să facă*. Domnul nostru a menţionat cele cinci porunci care se ocupă în principal de relaţiile noastre cu semenii. Aceste cinci porunci afirmă, în esenţă: „Să-ţi iubeşti semenul ca pe tine însuţi!" Omul a declarat că le-a păzit din tinereţea sa.

10:21, 22 Dar oare îşi iubea el semenul ca pe sine însuşi? Dacă îl iubea, atunci de ce nu-şi vindea averile, dăruind banii la săraci? Numai că în acest punct lucrurile au cunoscut o întorsătură bruscă. Omul **a plecat mâhnit de tot, căci avea multe avuţii!**

Domnul Isus nu a afirmat că acest om ar fi putut fi mântuit prin vânzarea averilor sale şi dăruirea sumelor rezultate la organizaţii de caritate. Căci nu există decât o singură cale de a fi mântuit: prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Dar pentru a fi mântuit, un om trebuie să recunoască că este păcătos, că nu este pe măsura cerinţelor de sfinţenie ale lui Dumnezeu. Domnul i-a reamintit bogatului despre Cele Zece Porunci, pentru a produce în el convingerea că este păcătos şi căinţa de păcatele sale. Reticenţa tânărului bogat de a-şi împărţi averile cu alţii a demonstrat că nu-şi iubeşte semenul ca pe sine însuşi. El ar fi trebuit să spună: „Doamne, dacă asta se cere, atunci sunt păcătos. Eu nu mă pot mântui prin eforturile mele proprii. De aceea, Te rog să mă mântuieşti prin harul Tău." Însă el îşi iubea averile prea mult, pentru a fi dispus să renunţe la ele. Şi astfel a refuzat să fie frânt.

Când Isus i-a spus omului să vândă totul, El *nu* a enunţat că aceasta ar fi calea mântuirii. El i-a arătat doar omului că a călcat legea lui Dumnezeu şi, prin urmare, trebuie să fie mântuit. Dacă ar fi răspuns la îndrumarea Mântuitorului, i s-ar fi dăruit calea mântuirii.

Ne lovim aici de o problemă. Suntem noi credincioşii chemaţi să ne iubim semenul ca pe noi înşine? Ne spune oare Isus nouă: **„Vinde tot ce ai, dă la săraci şi vei avea o comoară în cer; apoi vino şi urmează-Mă, luându-ţi crucea"**? Fiecare are datoria să răspundă pentru el însuşi, dar înainte de a proceda aşa, trebuie să ţină neapărat seama de următoarele fapte ineludabile:

1. Mii de oameni mor zilnic de foame.
2. Mai bine de jumătate din populaţia globului nu a auzit niciodată vestea bună.
3. Bunurile materiale de care dispunem în prezent ar putea fi folosite pentru a uşura suferinţa acută, spirituală şi fizică, a omenirii.
4. Pilda lui Cristos ne învaţă că trebuie să ne facem săraci, pentru a putea deveni bogaţi (II Cor. 8:9).
5. Faptul că viaţa e atât de scurtă iar venirea Domnului e atât de aproape ar trebui să ne înveţe importanţa de a pune banii noştri în slujba Lui, acum, deoarece după ce va veni El, va fi prea târziu.

10:23-25 Urmărindu-l pe tânărul bogat pierzându-se în mulţime, Isus a remarcat cât de greu este ca bogaţii să intre în **împărăţia lui Dumnezeu.** Ucenicii au fost uimiţi de această remarcă, deoarece puneau semnul egalităţii între bogăţii şi binecuvântările lui Dumnezeu. De aceea, Isus a spus din nou: **„Copii, cât de greu este pentru cei care se încred în bogăţii**[18] **să intre în împărăţia lui Dumnezeu!"** „De fapt", a continuat El, **„Este mai uşor să treacă o cămilă prin urechea acului decât să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu."**

10:26, 27 Asta i-a determinat pe ucenici să se întrebe **„Cine mai poate atunci să fie mântuit?"** Ca evrei, care trăiau sub lege, pe bună dreptate ei considerau bogăţiile ca un indiciu al binecuvântării lui Dumnezeu. Conform prevederilor codului mozaic, Dumnezeu făgăduia prosperitate tuturor celor care ascultau de El. Ucenicii au raţionat, prin urmare, că, dacă un om bogat nu poate intra în împărăţie, atunci nici alţii nu vor putea intra. Isus a răspuns că ceea ce e cu neputinţă la oameni este cu putinţă la Dumnezeu.

Ce concluzie vom desprinde din acest pasaj?

Mai întâi, că este extraordinar de greu pentru bogaţi să fie mântuiţi (v. 23), întrucât aceşti oameni tind să iubească bogăţiile lor mai mult decât pe Dumnezeu. Mai degrabă vor renunţa la Dumnezeu, decât la banii lor. Ei îşi pun încrederea în bogăţii, mai degrabă decât în Domnul. Or, atâta timp cât persistă acestei condiţii, ei nu pot fi mântuiţi.

Da, e adevărat că în Vechiul Testament

bogăţiile erau un semn al bunăvoinţei lui Dumnezeu. Dar acest lucru s-a schimbat acum. În loc să marcheze binecuvântarea Domnului, bogăţiile sunt un mijloc de a supune la probă devotamentul unui om.

O cămilă ar putea trece prin urechea unui ac mai uşor decât ar putea intra un om bogat pe uşa împărăţiei. Omeneşte vorbind, un om bogat pur şi simplu nu poate fi mântuit. Cineva ar putea obiecta în acest punct, că, omeneşte vorbind, *nimeni* nu poate fi mântuit. Aşa este! Dar această afirmaţie este cu atât mai valabilă în cazul unui om bogat, deoarece acesta este confruntat cu obstacole necunoscute celui sărac. Zeul Mamona (sau zeul banilor, n.tr.) trebuie smuls de pe tronul inimii sale iar el trebuie să stea înaintea lui Dumnezeu ca un sărac. Omeneşte este cu neputinţă a efectua această schimbare. Numai Dumnezeu o poate realiza.

Creştinii care îşi adună comori pe pământ în general plătesc pentru neascultarea lor în vieţile copiilor lor. Foarte puţini copii din asemenea familii înaintează frumos pe cărarea slujirii Domnului.

10:28-30 Petru a prins semnificaţia învăţăturii Mântuitorului. El şi-a dat seama că Isus spunea de fapt: „Renunţă la toate şi urmează-Mă pe Mine!" Isus a confirmat valabilitatea acestei interpretări, promiţând răsplată în viaţa de acum şi în cea viitoare celor care renunţă la toate de dragul Său şi al evangheliei.

1. Răsplata pentru viaţa de acum este un profit de 10 000 la sută (al investiţiei), nu în bani, ci în:
   a. **case** — locuinţele altora, în care el este găzduit, ca slujitor al Domnului.
   b. **fraţi şi surori şi mame şi copii** — prieteni creştini, a căror părtăşie înobilează viaţa.
   c. **holde** — ţări din lume pe care le-a trecut sub numele Regelui, pe care le-a pus la dispoziţia Sa.
   d. **persecuţii** — acestea se înscriu în răsplata actuală. Este (sau ar trebui să fie! — n.tr.) un prilej de bucurie când cineva a fost găsit vrednic să sufere din pricina lui Isus, pentru numele Său, de dragul Lui!
2. Răsplata viitoare este **viaţa veşnică**. Asta nu înseamnă că dobândim viaţa veşnică prin renunţarea la toate lucrurile. Viaţa veşnică este un dar. Gândul care se desprinde de aici este că cei care renunţă la toate vor fi răsplătiţi cu o mai mare capacitate de a gusta viaţa veşnică în cer. Toţi credincioşii vor avea parte de această viaţă veşnică, dar nu toţi o vor gusta în aceeaşi măsură.

10:31 Apoi Domnul a adăugat un cuvânt de atenţionare: **„Mulţi din cei dintâi vor fi cei de pe urmă şi cei din urmă vor fi cei dintâi."** Nu e de ajuns să porneşti cum trebuie pe cărarea uceniciei. Ceea ce contează este cum ai sfârşit pe această cărare! Iată ce spune Ironside în această privinţă:

> Nu toţi cei care promiteau să fie urmaşi credincioşi şi devotaţi au rămas statornici pe cărarea lepădării de sine, de dragul Numelui lui Cristos, după cum, unii care păreau la început rămaşi în urmă, cu un devotament aflat sub semnul întrebării, s-au dovedit, până la urmă, credincioşi autentici, care nu s-au afişat pe ei înşişi sau meritele lor, atunci când a venit ceasul încercării.[19]

J. A treia prezicere cu privire la patimile Robului (10:32-34)

10:32 Sosise acum clipa să se suie la Ierusalim. Pentru Domnul Isus asta însemna întristarea şi suferinţa din Ghetsimane, ruşinea şi agonia crucii.

Ce emoţii Îl animau în acele clipe? Oare nu le putem deduce din cuvintele: **„Şi Isus mergea înaintea lor"**? Putem desprinde din ele: hotărârea de a face voia lui Dumnezeu, în deplină cunoştinţă de cauză cu privire la preţul extraordinar de ridicat al acestei ascultări. Apoi singurătate — El mergea înaintea ucenicilor, nu păşea alături de ei. Dar ele mai relevă şi bucurie — acea bucurie profundă, statornicită de a fi în voia lui Dumnezeu, anticiparea plină de fericire a gloriei care avea să urmeze, bucuria de a o răscumpăra pentru Sine pe mireasă. Pentru bucuria care i-a fost pusă înainte, El a îndurat crucea, dispreţuind ruşinea.

Privindu-L cum păşeşte în avangardă, şi noi suntem umpluţi de uimire. Liderul nostru neânfricat, Autorul şi Desăvârşitorul credinţei noastre, slăvitul nostru Stăpân, Prinţ divin! Erdman scrie:

> Să ne oprim o clipă, pentru a privi chipul şi trupul acela: Fiul lui Dumnezeu, păşind fără şovăire către Cruce! Oare nu ne va trezi aceasta la noi culmi de eroism, păşind şi noi pe urmele Sale? Nu va aprinde în noi flacăra unei iubiri şi mai fierbinţi, văzând cu câtă dăruire S-a învoit să moară pentru noi? Şi nu ne minunăm şi cutremurăm în faţa semnificaţiei şi tainei [de nepătruns] a acelei morţi?[20]

Cei care veneau în urma Lui **se temeau.** Ei ştiau că liderii religioşi de la Ierusalim erau hotărâţi să-L piardă cu orice preţ.

10:33, 34 Pentru a treia oară Isus le-a oferit ucenicilor Săi o explicaţie detaliată a modului în care se vor desfăşura evenimentele. Această relatare profetică demonstrează că este mai mult decât un simplu om:

1. **„Iată, ne suim la Ierusalim"** (11:1-13:37).
2. **„Fiul Omului va fi vândut în mâinile preoţilor celor mai de seamă şi al cărturarilor"** (14:1, 2, 43-53).
3. **„Ei Îl vor condamna la moarte"** (14:55-65).
4. **„şi-L vor da în mâinile păgânilor [al Neamurilor, n.tr.]"** (15:1).
5. **„Îl vor batjocori, Îl vor biciui, Îl vor scuipa şi-L vor omorî;"** (15:2-38).
6. **„Iar a treia zi El va învia"** (16:1-11).

K. Mare este cel care slujeşte (10:35-45)

10:35-37 Îndată după această pătrunzătoare prezicere a răstignirii Sale ce avea să urmeze în curând, **Iacov şi Ioan** s-au apropiat de Isus, cu o cerere care a fost deopotrivă: nobilă dar rostită la momentul nepotrivit. A fost nobilă, în sensul că ei doreau să fie aproape de Cristos, dar nu era potrivit ca în acel moment ei să ceară lucruri pentru ei înşişi. Ei au manifestat credinţa potrivit căreia Isus Îşi va întemeia împărăţia, dar ei ar fi trebuit să se gândească în acele momente la patimile Sale care se apropiau.

10:38, 39 Isus i-a întrebat dacă sunt în stare să bea paharul Său, referindu-se la suferinţele Sale, şi să ia parte la botezul Său — o aluzie la moartea Sa. Ei au declarat că sunt în stare şi Domnul a confirmat acest lucru. Ei aveau să sufere din pricina loialităţii lor faţă de El şi, cel puţin Iacov, avea să fie martirizat (Fapte 12:2)

10:40 Dar El a explicat că poziţiile de onoare în împărăţie nu se acordă arbitrar. Ele se dobândesc. E bine să reţinem în acest punct că *primirea* în împărăţie se face prin har, prin credinţă, dar *poziţia* ocupată de cineva în cadrul împărăţiei va fi stabilită prin credincioşia cu care Îl va fi slujit pe Cristos.

10:41-44 Ceilalţi zece ucenici au fost foarte indignaţi de faptul că Iacov şi Ioan au încercat să le-o ia înainte. Dar indignarea lor a trădat faptul că şi ei erau stăpâniţi de acelaşi spirit. Asta i-a oferit Domnului prilejul de a rosti acea lecţie minunată şi totodată revoluţionantă asupra măreţiei. Între cei neconvertiţi, mari sunt cei care stăpânesc cu putere arbitrară, care fac pe şefii şi îi domină pe alţii. Dar în împărăţia lui Cristos cât eşti de mare depinde de slujirea ta. **Oricine doreşte să fie primul** trebuie să devină **un sclav** pentru toţi.

10:45 Pilda Supremă ne-o oferă Însuşi **Fiul Omului. El nu a venit să I se slujească, ci El să slujească şi să-Şi dea viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi.** Gândiţi-vă! El a venit prin naşterea Sa miraculoasă. A slujit toată viaţa Sa. Şi prin moartea Sa ispăşitoare Şi-a dat viaţa.

După cum am arătat deja, versetul 45 este versetul cheie al întregii Evanghelii. Este o teologie în miniatură, o vignetă a celei mai mari Vieţi pe care a cunoscut-o vreodată lumea.

L. Vindecarea orbului Bartimeu (10:46-52)

10:46 Scena se deplasează acum din Pereea în Iudeea. Domnul împreună cu ucenicii trecuseră Iordanul şi sosiseră la Ierihon. Acolo l-a întâlnit pe orbul Bartimeu, un om având o nevoie disperată în viaţa sa, o conştienţă a nevoii sale şi o hotărâre fermă de a face totul pentru a i se împlini acea nevoie.

10:47 Bartimeu L-a recunoscut pe Domnul ca **Fiul lui David** şi I s-a adresat cu acest titlu. Ce ironie este să constatăm că, în timp ce naţiunea Israel era oarbă faţă de prezenţa lui Mesia, un iudeu orb poseda, în realitate, această minunată vedere spirituală!

10:48-52 Apelurile sale persistente la **îndurare** nu au rămas fără răspuns. Rugăciunea sa concret formulată — să i se (re)dea vederea — a primit un răspuns concret. Recunoştinţa lui a fost exprimată printr-un act fidel de ucenicie: urmându-L pe Isus pe ultimul Său drum, către Ierusalim. Inima Domnului va fi fost înviorată să constate existenţa unei credinţe atât de mari în Ierihon, pe când se îndrepta spre cruce. Şi ce inspirat a fost Bartimeu să-L caute pe Domnul chiar în ziua aceea, întrucât Mântuitorul n-a mai trecut niciodată pe acolo după aceea.

V. LUCRAREA ROBULUI ÎN IERUSALIM (cap. 11, 12)

A. Intrarea triumfală (11:1-11)

11:1-3 Cu aceasta începe consemnarea ultimei săptămâni din viaţa Domnului. Isus se oprise pe versantul de răsărit al **Muntelui Măslinilor**, în apropiere de **Betfaghe** (care înseamnă casa smochinelor necoapte) şi de **Betania** (casa celor săraci, umili şi oprimaţi).

Sosise vremea ca El să se înfăţişeze pe faţă poporului evreu, ca Mesia şi Regele lor. El făcea acest lucru ca împlinire a profeţiei de la Zaharia 9:9, călărind pe un măgăruş. Aşadar El i-a trimis pe doi din ucenicii Lui de la Betania la Betfaghe. Cu deplină cunoştinţă şi autoritate totală, El le-a spus să aducă un măgăruş încă nedeprins cu călăritul, pe care îl vor găsi legat. Dacă le va cere cineva socoteală, trebuiau să spună: **„Domnul are trebuinţă de el"**. Atotştiinţa Domnului, aşa cum reiese din acest pasaj, l-a îndemnat pe cineva să exclame: „Acesta nu este Cristosul modernismului, ci al istoriei şi al Cerului".

11:4-6 Toate lucrurile au decurs exact aşa cum prezisese Domnul. Ei au găsit măgăruşul legat la intersecţia principală din sat. Când li s-a cerut socoteală, ucenicii au răspuns cum le-a spus Isus. Apoi oamenii i-au lăsat să plece.

11:7, 8 Deşi măgăruşul nu mai fusese călărit niciodată până atunci, nu a protestat când a fost pus să-L poarte pe Creatorul său la Ierusalim. Domnul a intrat călare în Ierusalim, înaintând pe un covor de haine şi ramuri, în aclamaţiile pline de entuziasm ale oamenilor. Cel puţin în clipa aceea, El a fost recunoscut ca Rege.

11:9, 10 Oamenii au strigat:

1. **„Osana"** — care înseamnă în original: „Salvează, te rugăm!" dar care ulterior a devenit o exclamaţie de laudă. Poate că voiau să spună: „Salvează-ne, Te rugăm, de romanii care ne asupresc!"
2. **„Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului"** — o recunoaştere clară a faptului că Isus este Mesia Cel Făgăduit (Ps. 118:26).
3. **„Binecuvântată este împărăţia părintelui nostru David, care vine în numele Domnului!"** — ei credeau că **împărăţia** urma să fie întemeiată atunci, Cristos urmând să ocupe tronul lui **David**.
4. **„Osana în cele preaînalte!"** — o chemare de a-L *lăuda* pe Domnul în cerurile **preaînalte** sau o chemare ca El să *salveze* din cerurile **preaînalte**.

11:11 Odată ajuns la Ierusalim, Isus **S-a dus în templu** — nu în sanctuarul propriuzis, ci în curţile templului. Era de presupus că era casa lui Dumnezeu, dar El nu Se simţea acasă în templul acesta, deoarece preoţii şi oamenii refuzau să-I acorde locul ce I se cuvenea. Şi astfel, **după ce S-a uitat la toate de jur împrejur**, Mântuitorul S-a retras în **Betania, cu cei doisprezece ucenici**. Era duminică seara.

B. Smochinul fără rod (11:12-14)

Incidentul acesta este modul în care a interpretat Mântuitorul primirea plină de entuziasm care I S-a făcut cu puţin timp înainte la Ierusalim. El vedea naţiunea Israel ca un **smochin** fără rod — care deşi avea frunzele mărturisirii, în realitate nu aducea nici un rod. Strigătul „Osana" avea să se transforme curând în „Răstigneşte-L!"

Se pare că ar exista o dificultate în a reconcilia faptul că a condamnat smochinul pentru că era lipsit de rod cu afirmaţia lămurită pe care o face textul biblic că: **nu era timpul smochinelor**. Or, la prima vedere această afirmaţie L-ar pune pe Mântuitorul într-o lumină nefavorabilă, prezentându-L drept nerezonabil sau capricios. Dar noi ştim că acest lucru nu poate fi adevărat. Totuşi, cum vom putea găsi o explicaţie plauzibilă a textului acestuia?

Smochinii din ţările biblice produceau un fruct comestibil timpuriu, înainte de a se ivi frunzele. Era un vestitor al recoltei obişnuite ce urma, descrisă aici prin expresia **timpul** [sau **anotimpul**] smochinelor. Dacă nu răsăreau smochinele timpurii, era semn că nu se va face nici recolta obişnuită de mai târziu. Când Isus a venit la naţiunea Israel, existau frunze, care întruchipau mărturia cu gura, dar nu se găseau roade pentru Dumnezeu. Cu alte cuvinte, se promisese mult, dar nu se împlinise nimic; se mărturisea, fără să existe o acoperire a ei, în realitate. Isus dorea să se hrănească cu roade ale poporului Israel. Şi, întrucât nu s-au făcut roadele timpurii, El ştia că nu se vor coace nici roadele târzii, la acest popor necredincios, ceea ce explică faptul că a blestemat smochinul, aceasta fiind o anticipare a judecăţii ce avea să se abată asupra Israelului în anul 70 d.Cr.

Dar incidentul *nu* poate fi interpretat în sensul că Israelul ar fi fost blestemat să rămână veşnic în această stare de nerodnicie. Poporul evreu a fost pus deoparte doar *pentru un timp* şi atunci când va reveni Cristos, naţiunea aceasta va renaşte şi va fi restaurată în poziţia de har în ochii lui Dumnezeu.

Este singura minune în cadrul căreia Cristos a blestemat, în loc să binecuvânteze, distrugând, mai degrabă decât redând viaţa. Este un caz care a trezit obiecţii. Ele nu sunt valabile însă, deoarece Creatorul avea dreptul suveran de a distruge obiecte neânsufleţite, cu scopul de a ne învăţa o lecţie importantă pe plan spiritual şi astfel să-i salveze pe oameni de la pierzare veşnică.

Deşi interpretarea principală a acestui

pasaj se referă la naţiunea Israel, textul se aplică şi la oamenii din toate timpurile, a căror fapte se încadrează în zicătoarea: „Numai vorba e de ei!"

C. Robul curăţeşte templul (11:15-19)

11:15, 16 La începutul lucrării Sale publice, Isus eliminase comercialismul din zona templului (Ioan 2:13-22). Acum, pe măsură ce lucrarea Sa se apropie de sfârşit, El intră din nou în curtea templului, izgonindu-i pe cei care profitau de pe urma activităţilor sacre. El a oprit chiar şi purtarea vaselor obişnuite prin zona templului.

11:17 Îmbinând citate din Isaia şi Ieremia, El a condamnat profanarea lucrurilor sfinte, exclusivismul şi comercialismul de care au dat ei dovadă. Dumnezeu rânduise ca templul să fie o casă de rugăciune pentru toate naţiunile (Is. 56:7), nu doar pentru Israel. Ei făcuseră din el o piaţă religioasă, un cuib de tâlhari şi cămătari (Ier. 7:11).

11:18 Cărturarii şi preoţii cei mai de seamă au fost profund afectaţi de acuzaţiile Lui. Ei au vrut să-L omoare, dar nu au putut face acest lucru pe faţă, datorită oamenilor de rând, care-L priveau pe Isus cu mult respect şi uimire.

11:19 Seara, El a ieşit din cetate. Judecând după timpul gramatical folosit în textul original, s-ar părea că Isus a procedat aşa conform unui obicei bine încetăţenit, probabil din motive de securitate. Lui nu-I era teamă cu privire la persoana Sa, dar să nu uităm că unul din aspectele misiunii Sale era acela de a păstra oile sau ucenicii Săi (Ioan 17:6-19). Mai mult, ar fi fost lipsit de sens să se predea, făcând pe placul duşmanilor Săi, înainte de vreme.

D. Lecţia smochinului uscat (11:20-26)

11:20-23 În dimineaţa următoare blestemării smochinului, ucenicii au trecut pe lângă acesta, în drumul lor spre Ierusalim, şi au constatat că s-a uscat din rădăcini. Când Petru I-a amintit Domnului despre asta, El a spus doar atât: **„Aveţi credinţă în Dumnezeu!"** Ce legătură este între aceste cuvinte şi ofilirea smochinului? Din următoarele versete reiese că Isus a scos în evidenţă credinţa ca mijloc de înlăturare a obstacolelor. Dacă ucenicii au credinţă în Dumnezeu, ei pot să facă faţă problemei nerodniciei, fiind în stare să înlăture obstacole uriaşe cât munţii.

Totuşi versetele acestea nu sunt în măsură să-i confere unei persoane autoritatea de a se ruga să primească puteri miraculoase în folosul său personal sau pentru a dobândi faimă. Orice faptă a credinţei trebuie să se bizuie pe promisiunile lui Dumnezeu. Dacă ştim că este voia lui Dumnezeu să înlăturăm o anumită dificultate, atunci ne vom putea ruga cu încredere asupra acelui subiect, atâta vreme cât suntem încrezători că este în conformitate cu voia lui Dumnezeu, aşa cum este aceasta revelată în Biblie sau prin mărturia lăuntrică a Duhului Sfânt.

11:24 Când suntem cu adevărat în legătură cu Domnul şi ne rugăm în Duhul, vom avea asigurarea că rugăciunea noastră va fi ascultată, chiar înainte ca acel răspuns la rugăciune să sosească.

11:25, 26 Dar una din cerinţele de bază pentru ca rugăciunea noastră să fie ascultată este să avem un spirit iertător. Dacă nutrim o atitudine de asprime, resentiment şi răzbunare faţă de alţii, nu ne putem aştepta ca Dumnezeu să ne asculte rugăciunea şi să răspundă la ea. Trebuie să iertăm, dacă dorim să fim şi noi iertaţi. Asta nu se referă la iertarea juridică a păcatelor, care are loc cu ocazia convertirii, ci este pur şi simplu o chestiune de har prin credinţă. Se referă la atitudinea de părinte cu care se ocupă Dumnezeu cu copiii Săi. Când credinciosul este dominat de un spirit neiertător, părtăşia Sa cu Tatăl din cer este întreruptă şi râul binecuvântărilor este obstrucţionat.

E. Autoritatea Robului este pusă sub semnul întrebării (11:27-33)

11:27, 28 De îndată ce a ajuns în zona templului, liderii religioşi L-au acostat pe Isus, contestându-I autoritatea prin cele două întrebări pe care I le-au pus: (1) **„Prin ce autoritate faci Tu aceste lucruri?"** şi (2) **„Cine Ţi-a dat autoritatea să faci aceste lucruri?"** (adică, să cureţi templul, să blestemi smochinul şi să intri triumfător în Ierusalim). Ei sperau să-L poată prinde în cursă, indiferent cum ar fi răspuns. Dacă declara că are autoritate în Sine, ca Fiu al lui Dumnezeu, aveau să-L acuze de blasfemie. Dacă pretindea că are autoritatea de la oameni, aveau să-L discrediteze. Dacă susţinea că a primit autoritate de la Dumnezeu, ei aveau să atace acea declaraţie, căci ei înşişi se considerau liderii religioşi ai poporului, numiţi de Dumnezeu.

11:29-32 Dar Isus a răspuns printr-o întrebare. Misiunea lui Ioan Botezătorul a fost de la Dumnezeu sau nu? (**Botezul lui Ioan** se referă la întreaga lucrare a lui Ioan Botezătorul.) Ei nu au putut răspunde, deoa-

rece s-ar fi făcut de râs. Dacă misiunea lui Ioan era de la Dumnezeu, atunci ar fi trebuit să i se conformeze, dând ascultare chemării sale la pocăinţă. Dar dacă dispreţuiau misiunea lui Ioan, riscau să-şi atragă mânia oamenilor de rând, care continuau să-L considere pe Ioan un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu.

11:33 Când ei au refuzat să răspundă, făcându-se că nu ştiu care e răspunsul, Domnul a refuzat să discute despre autoritatea Sa. Atâta timp cât ei nu erau dispuşi să recunoască meritele şi credibilitatea predecesorului, slabe şanse erau că vor recunoaşte meritele şi credibilitatea cu mult superioare ale Însuşi Regelui!

F. Parabola viticultorilor răi (12:1-12)

12:1 Domnul Isus nu terminase cu autorităţile evreieşti, chiar dacă refuzase să le răspundă la întrebare. Prin intermediul parabolelor, El îi condamnă aspru pentru că L-au respins pe Fiul lui Dumnezeu. Omul care a sădit o vie este chiar Dumnezeu. Via reprezintă poziţia privilegiată pe care a ocupat-o Israel în faţa lui Dumnezeu. Gardul constituie Legea lui Moise, care l-a separat pe Israel de Neamuri, păstrându-l ca popor distinct pentru Domnul. Viticultorii nu erau alţii decât liderii religioşi — fariseii, cărturarii şi bătrânii poporului.

12:2-5 De repetate ori Dumnezeu Îşi trimisese slujitorii — adică profeţii — la poporul Israel, căutând părtăşia, sfinţenia şi dragostea. Dar oamenii i-au persecutat pe profeţi şi i-au omorât pe unii dintre ei.

12:6-8 În cele din urmă, Dumnezeu Şi-a trimis Fiul Său preaiubit. Negreşit pe acesta aveau să-L respecte! Dar nu s-a întâmplat aşa. Ei au complotat împotriva Lui, omorându-L, în cele din urmă. Astfel Domnul Şi-a prezis propria Sa moarte, demascându-Şi asasinii vinovaţi.

12:9 Ce va face Dumnezeu cu asemenea oameni răi? Îi va **nimici** iar privilegiul îl va acorda **altora.** Termenul **altora** se referă probabil, aici, la Neamuri sau la rămăşiţa de israeliţi pocăiţi din vremea de pe urmă.

12:10, 11 Toate acestea s-a întâmplat ca să se împlinească Scripturile Vechiului Testament. De pildă, la Psalmi 118:22, 23 s-a profeţit că Mesia avea să fie respins de liderii iudaici, în cadrul planurilor lor de construcţie. S-a spus că nu vor găsi loc pentru Piatra aceasta. Dar după moartea Lui, El avea să învie din morţi şi să primească de la Dumnezeu o poziţie slăvită, mai presus de orice domnie şi stăpânire. El avea să devină piatra unghiulară din cadrul clădirii lui Dumnezeu.

12:12 Liderii evrei au înţeles semnificaţia. Şi ei credeau că Psalmul 118 se referă la Mesia. Numai că acum L-au auzit pe Domnul Isus aplicând acest psalm la Persoana Sa. **Ei căutau să-L prindă**, dar vremea Lui nu sosise încă. **Mulţimea** ar fi fost de partea lui Isus. Prin urmare, liderii religioşi **L-au lăsat** în pace, deocamdată.

G. Birul Cezarului (12:13-17)

Capitolul 12 cuprinde atacurile lansate de farisei, irodieni şi saduchei împotriva Domnului. Este capitolul întrebărilor. (Vezi versetele 9, 10, 14, 15, 16, 23, 24, 26, 28, 35, 37.)

12:13, 14 Fariseii şi irodienii, deşi în mod obişnuit se urau între ei, acum s-au unit, datorită urii comune care o nutreau împotriva Mântuitorului. Ei au încercat cu disperare să-L prindă cu vreo vorbă care să le dea posibilitatea să-L acuze. Aşadar, L-au întrebat dacă **se cuvine să plătească** impozite guvernului roman.

Nici unui evreu *nu-i* plăcea să fie sub administraţie păgână. Fariseii în mod deosebit urau această stăpânire străină, pe când irodienii manifestau o aditudine mai tolerantă faţă de ea. Dacă Isus va aproba în mod public tributul dat Cezarului — îşi ziceau ei — asta înseamnă că va pierde simpatia multor evrei. Pe de altă parte, dacă îl va vorbi de rău pe Cezar, ei Îl vor târî în faţa autorităţilor romane, pentru a fi arestat şi judecat ca trădător.

12:15, 16 Isus a cerut ca cineva să-I aducă un dinar, întrucât, se pare că El nu avea asupra Sa nici un ban. Moneda respectivă avea imprimată pe ea chipul lui Tiberiu Cezar, amintindu-le, astfel, evreilor că sunt un popor subjugat. Dar oare de ce se găseau în condiţia aceea de subjugare? Pentru că păcătuiseră şi nu fuseseră credincioşi faţă de Dumnezeu. Ei ar fi trebuit să se simtă smeriţi, pentru că au fost nevoiţi să recunoască acest adevăr trist, anume că monedele folosite de ei în viaţa de zi cu zi purtau chipul unui dictator păgân.

12:17 Isus le-a spus: **„Daţi Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!"** Ei nu dăduseră greş în primul aspect al acestui îndemn, ci în al doilea. Ei îşi achitaseră — deşi nu cu prea multă râvnă — impozitele datorate romanilor, dar nesocotiseră îndeplinirea obligaţiilor lor faţă de Dumnezeu în viaţa lor. Mo-

neda în cauză avea imprimat chipul lui Cezar şi, prin urmare, aparţinea lui Cezar. Omul are imprimat în el chipul lui Dumnezeu — căci Dumnezeu l-a creat după chipul Său (Gen. 1:26, 27). Prin urmare, omul aparţine lui Dumnezeu.

Credinciosul are datoria de a fi supus guvernului sub a cărui stăpânire se află. El nu are voie să-i vorbească de rău pe guvernanţi, după cum i se interzice orice acţiune în direcţia răsturnării guvernului. El trebuie să-şi plătească impozitele şi să se roage pentru cei aflaţi în poziţii de autoritate. Dacă i se cere să facă vreun lucru care ar încălca loialitatea superioară pe care I-o datorează lui Cristos, el va trebui să refuze să facă acest lucru, suportând consecinţele sau pedeasa care rezultă din acest refuz. Obligaţiile pe care le avem faţă de Dumnezeu preced orice alte obligaţii. În îndeplinirea lor, creştinul va trebui să dea totdeauna o mărturie curată în faţa lumii.

H. Saducheii şi întrebarea încuietoare despre înviere (12:18-27)

12:18 Saducheii constituiau echivalentul liberalilor sau raţionaliştilor din epoca actuală. Ei ridiculizau ideea unei învieri cu trupul. Prin urmare, s-au prezentat înaintea Domnului cu o istorisire charaghioasă şi neverosimilă, menită să exprime dispreţul lor faţă de ideea învierii.

12:19 Ei I-au amintit lui Isus că legea lui **Moise** conţinea prevederi speciale cu privire la văduvele din cadrul poporului Israel. Pentru a păstra numele de familie şi a asigura menţinerea averii în cadrul familiei, legea stipula că dacă un bărbat murea fără să fi avut copii, **fratele** acestuia trebuia s-o ia în căsătorie pe văduva lui (Deut. 25:5-10).

12:20-23 Aici avem un caz de natură fantastică, în care o femeie s-a căsătorit, rând pe rând, cu şapte fraţi, după care şi cel de-al şaptelea a murit. Şi acum intervine întrebarea încuietoare: **„A cui soţie va fi ea** la înviere?"

12:24 Ei se credeau tare deştepţi, crezând că L-au încuiat pe Domnul! Dar Mântuitorul le-a spus că sunt nespus de ignoranţi, atât cu privire la Scripturi, care propagă fără înconjur adevărul învierii, cât şi cu privire la puterea lui Dumnezeu de a-i învia pe morţi.

12:25 Mai întâi, ei nu ştiau că relaţia de căsnicie nu rămâne în vigoare în cer. Credincioşii se vor recunoaşte unii pe alţii, în cer, şi nu-şi vor pierde trăsăturile distinctive de bărbaţi sau femei. Dar ei **nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita** în cer. În această privinţă, ei se vor asemăna cu îngerii în ceruri.

12:26, 27 Apoi Domnul nostru i-a dus pe saduchei, care puneau mai mult preţ asupra cărţilor lui Moise decât pe toate celelalte cărţi din Vechiul Testament, la relatarea de la Exod 3:6, referitoare la Moise şi „rugul" care nu se mistuia. Acolo Dumnezeu S-a numit pe Sine **Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacob**. Mântuitorul a amintit acest pasaj pentru a demonstra că Dumnezeu este **Dumnezeul celor vii, nu al morţilor.**

Dar cum vine asta? La data când i s-a arătat Dumnezeu lui Moise oare nu muriseră deja Avraam, Isaac şi Iacob? Ba da, trupurile lor erau îngropate în peştera Macpelah, din Hebron. Atunci cum este Dumnezeu Dumnezeul viilor?

Iată care pare să fie explicaţia:

1. Dumnezeu făcuse o seamă de făgăduinţe patriarhilor, cu privire la pământ şi la Mesia.
2. Aceste făgăduinţe nu fuseseră împlinite în timpul vieţii lor.
3. Când Dumnezeu i-a vorbit lui Moise, cu ocazia rugului nemistuit, trupurile patriarhilor se aflau în mormânt.
4. Dar Dumnezeu Se referise la El Însuşi, ca fiind Dumnezeul celor vii.
5. El trebuie să-Şi împlinească promisiunile făcute faţă de Avraam, Isaac şi Iacob.
6. Prin urmare, învierea este o necesitate absolută, în lumina faptelor cunoscute de noi cu privire la caracterul lui Dumnezeu.

Şi astfel, Domnul rosteşte, în încheierea argumentului cu saducheii, aceste cuvinte: **„Prin urmare, sunteţi foarte rătăciţi."**

I. Marea poruncă (12:28-34)

12:28 Unul dintre cărturari, fiind impresionat de modul abil în care a răspuns Domnul la întrebările criticior Săi, L-a întrebat pe Isus care este cea mai importantă poruncă. A fost o întrebare sinceră, reliefând ceea ce am putea considera drept întrebarea fundamentală a vieţii. În realitate, el dorea să i se definească, în termeni concişi, care este scopul principal al existenţei omului pe acest pământ.

12:29 Isus a început cu un citat din *Şema*, declaraţia iudaică de credinţă pe care o găsim la Deuteronom 6:4: **„Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru este singurul Domn."**

12:30 Apoi el a arătat care este responsabilitatea de bază a omului față de Dumnezeu: Să-L iubească cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată mintea și cu toată tăria lui. Dumnezeu trebuie să ocupe locul suprem în viața omului. Nimeni nu are voie să constituie obiectul iubirii noastre, mai presus de dragostea pe care I-o datorăm lui Dumnezeu.

12:31 Celelalte cinci porunci ne învață să ne iubim aproapele ca pe noi înșine. Pe Dumnezeu trebuie să-L iubim *mai mult* decât pe noi înșine iar pe aproapele nostru *ca pe* noi înșine. Astfel, cel care dorește să-și trăiască viața așa cum se cuvine se va preocupa mai întâi cu privire la Dumnezeu, iar apoi față de alții. Nu sunt amintite deloc lucrurile materiale. Importanți sunt: Dumnezeu și oamenii.

12:32, 33 Cărturarul a fost cu totul de acord cu această afirmație, declarând lămurit că dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele nostru sunt mult mai importante decât respectarea unor ritualuri. El și-a dat seama că în viață e posibil ca unii să se achite formal de ceremoniile religioase, afișând o mină evlavioasă, de ochii lumii, fără ca aceasta să fie dublată de o pioșenie lăuntrică, de sfințenie în lăuntrul inimii lui. El a recunoscut că pe Dumnezeu Îl interesează ce este cineva atât în interiorul, cât și în exteriorul lui.

12:34 Când a auzit Isus această observație remarcabilă, le-a spus cărturarilor că omul acesta nu era departe de împărăția lui Dumnezeu. Adevărații supuși ai împărăției nu încearcă să-L înșele pe Dumnezeu sau pe semenii lor sau chiar pe ei înșiși, prin executarea unei religii pur exterioare. Realizând că Dumnezeu privește la inima omului, ei se duc direct la El, pentru a fi curățiți de păcat și a primi putere să trăiască o viață plăcută Lui.

După aceasta, nici un om n-a mai îndrăznit să încerce să-L prindă în cursă pe Isus, prin întrebări care se voiau încuietoare.

J. Fiul lui David este Domnul lui David (12:35-37)

Cărturarii susțineau dintotdeauna că Mesia va veni, pe linie descendentă, din spița lui David. Deși afirmația era adevărată, nu se enunța adevărul integral. Așa se face că Domnul Isus a pus acum o problemă celor adunați în jurul Lui în curtea templului. În Psalmul 110:1, David L-a numit pe Mesia cel care avea să vină drept **Domnul** lui. Dar cum se putea împăca această afirmație cu realitatea? Cum putea fi Mesia, în același timp, *Fiul* lui David și *Domnul* lui? Desigur, noi cunoaștem răspunsul. Mesia avea să fie atât Om, cât și Dumnezeu. Ca **Fiu** al lui David, El avea să fie uman. Ca **Domn** al lui David, El avea să fie divin.

Oamenii obișnuiți Îl ascultau bucuroși. Se pare că ei erau dispuși să accepte faptul acesta, chiar dacă nu-l înțelegeau deplin. Nu se spune însă nimic despre farisei și cărturari. Peste ei se lăsase o tăcere grea!

K. Avertismentul împotriva cărturarilor (12:38-40)

12:38, 39 Cărturarii erau religioși, în exterior. Ei aveau o predilecție deosebită pentru portul de haine lungi. Ei se deosebeau de oamenii de rând prin aspectul de religiozitate pe care și-l impuneau. Le plăcea ca oamenii să li se adreseze cu titluri pompoase, în locurile publice, căci le gâdila eul! În sinagogi umblau după locurile de onoare, ca și când locul fizic pe care-l ocupau avea vreo legătură cu sfințenia și evlavia. Ei nu doreau doar proeminență pe plan religios, ci și pe cel social. Ei doreau să aibă **locurile dintâi la ospețe.**

12:40 În lăuntrul lor însă ei erau oameni lacomi și nesinceri. Ei le jefuiau pe văduve de averea și însăși mijloacele lor de întreținere, pentru a se îmbogăți pe ei înșiși, susținând însă că banii respectivi ar fi destinați Domnului! Ei recitau **rugăciuni lungi** — pline de cuvinte pompoase — rugăciuni alcătuite din vorbe goale. Pe scurt, ei doreau *să iasă în evidență* (prin portul de haine lungi); îndrăgeau *popularitatea* (așteptând să fie salutați cu mult respect în locurile publice); *proeminența* (scaunele dintâi); *prioritatea* (locurile dintâi); *averile* (casele văduvelor); *pioșenia falsă* (rugăciunile lungi).

L. Cei doi bănuți ai văduvei sărace (12:41-44)

În contrast izbitor cu avariția cărturarilor, ni se prezintă aici cazul devotamentului ieșit din comun al unei văduve. Ei devoraseră casele văduvelor; pe când, ea dăduse tot ce avea Domnului. Incidentul demonstrează atotștiința Domnului. Urmărindu-i pe cei bogați cum depun daruri substanțiale în trezoreria templului, El știa însă că dărnicia lor nu reprezenta deloc un act de sacrificiu, raportat la averea lor. Ei dădeau din belșugul lor. Știind însă și faptul că cei doi bănuți ai văduvei reprezentau singurele ei mijloace de întreținere, Domnul a declarat că ea a dat

mai mult decât toţi ceilalţi adunaţi laolaltă. Sub aspect strict monetar, ea dăruise foarte puţin. Dar Domnul cântăreşte dărnicia noastră în funcţie de mobilul care ne-a determinat să dăm, de mijloacele de care dispunem şi de procentajul care ne-a rămas. Asta ar trebui să-i îmbărbăteze mult pe cei care nu dispun de prea multe bunuri materiale, dar sunt animaţi de o mare dorinţă de a-I face daruri.

Uimitoare este uşurinţa cu care aprobăm gestul văduvei, acceptând verdictul Domnului, fără însă ca şi noi să procedăm ca ea! Dacă am crede cu adevărat în ceea ce afirmăm că credem, i-am urma negreşit exemplul. Darul ei a exprimat convingerea profundă care sălăşluia în inima ei că toate lucrurile aparţin Domnului, că El este mai de preţ decât toate celelalte şi că El trebuie să dispună de toate lucrurile. Mulţi creştini din vremea noastră ar fi criticat-o pe văduva din această relatare, pentru lipsa ei de prevedere cu privre la viitor. După unii, ea ar fi fost nechibzuită, căci nu se îngrijea de ziua de mâine. Ea exemplifica însă pilda desăvârşită a vieţii de credinţă, turnând tot ce avea în folosul lucrării lui Dumnezeu pentru ziua de azi, iar cu privire la viitor, lăsându-L pe Dumnezeu să se îngrijească de acesta! Oare nu făgăduise El că va avea grijă de cei care caută mai întâi de toate împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui (Mat. 6:33)?

Veţi spune că sunt învăţături prea radicale sau revoluţionante. Dar dacă nu vom vedea în învăţăturile lui Cristos aspectul lor radical şi revoluţionant, nu vom prinde miezul lucrării Sale.

VI. DISCURSUL ROBULUI DE PE MUNTELE MĂSLINILOR (cap. 13)

A. Isus prezice distrugerea templului (13:1, 2)

13:1 Pe când Domnul Isus părăsea zona templului, pentru ultima oară înaintea morţii Sale, **unul din ucenicii Lui** a încercat să-i trezească entuziasmul cu privire la splendoarea templului şi a întregului complex arhitectonic. Ucenicii erau absorbiţi de măiestria arhitecturală implicată în procesul stivuirii unor pietre uriaşe din care fuseseră alcătuite zidurile.

13:2 Mântuitorul a evidenţiat însă că toate aceste lucruri aveau să fie în curând distruse. **Nici o piatră** nu va rămâne peste cealaltă, atunci când armatele romane aveau să invadeze Ierusalimul, în anul 70 d.Cr. Prin urmare, ce rost mai avea să te preocupi de lucruri care nu sunt altceva decât nişte umbre trecătoare?

B. Începutul durerilor (13:3-8)

În discursul său de pe Muntele Măslinilor, Domnul a îndreptat atenţia ucenicilor către evenimente de o importanţă mult mai mare. Unele din profeţiile de aici par să se refere la distrugerea Ierusalimului, din anul 70 d.Cr. Cele mai multe dintre ele se referă, evident, la o perioadă mult mai târzie, respectiv la Marea Strâmtorare şi la Revenirea lui Cristos cu putere şi slavă. *Cuvintele de care trebuie să ţinem seama în mod deosebit* în acest pasaj — cuvinte valabile în orice dispensaţie — sunt următoarele: (1) *Luaţi seama* (v. 5, 23, 33); (2) *Să nu vă tulburaţi* (v. 7); (3) *răbdaţi* (v. 13); (4) *rugaţi-vă* (v. 18, 33); şi (5) *vegheaţi* (v. 9, 33, 35, 37).

13:3, 4 Discursul demarează prin întrebarea lui Petru, Iacov, Ioan şi Andrei. Când va fi distrus templul şi care va fi semnul care va precede împlinrea evenimentului profeţit? Răspunsul Domnului s-a referit şi la distrugerea unui templu ulterior, care va avea loc în timpul Marii Strâmtorări, anterior Venirii Sale a Doua Oară.

13:5, 6 Mai întâi, ei trebuiau să ia seama ca nimeni să nu-i înşele prin afirmaţia că ar fi Mesia. Vor apărea mulţi cristoşi falşi — cum reiese şi din apariţia atâtor culte false, fiecare cu anti-cristul ei.

13:7, 8 În al doilea rând, ei nu trebuie să interpreteze războaiele şi zvonurile despre războaie drept un semn al sfârşitului vremurilor. Tot intervalul care va urma va fi presărat cu tulburări pe plan internaţional. În plus, vor mai exista mari cataclisme ale naturii — **cutremure de pământ, foamete şi necazuri**. Toate acestea nu vor fi decât durerile preliminare naşterii, un preambul la o perioadă de suferinţe fără precedent.

C. Persecutarea ucenicilor (13:9-13)

13:9 În al treilea rând, Domnul a prezis că va veni o perioadă de mare încercare pentru cei care vor rămâne neclintiţi în mărturia dată pentru Numele Său. Ei vor fi târâţi la judecată înaintea tribunalelor civile şi eclesiastice.

Deşi pasajul acesta se aplică la toate perioadele mărturiei creştine, el pare să se refere cu deosebire la lucrarea celor 144 000 de credincioşi evrei care vor duce evanghelia împărăţiei la toate naţiunile, înainte de a veni Domnul cu putere şi slavă, să domenască.

13:10 Versetul 10 *nu* trebuie să consti-

tuie baza învăţăturii potrivit căreia **evanghelia trebuie... vestită la toate naţiunile** *înainte de Răpirea bisericii.* Evanghelia *trebuie*, negreşit, să fie vestită în toată lumea şi probabil că *va fi*, dar a afirma că ea *trebuie* [vestită în toată lumea, înainte de a putea avea loc Răpirea] ar însemna a susţine un lucru pe care Biblia nu-l declară. Nici o profeţie nu trebuie să se împlinească înaintea ca Cristos să poată veni să-Şi ia la El sfinţii Săi. El poate veni în orice clipă!

13:11 Domnul promite că credincioşii persecutaţi care sunt daţi în judecată din pricina Numelui Său vor primi ajutor divin în apărarea lor. Ei nu vor trebui să-şi pregătească din timp apărarea lor. Poate că nu va fi timp. **Duhul Sfânt** le va da exact cuvintele potrivite pe care trebuie să le rostească. Dar această promisiune nu-i poate scuza pe cei din vremea noastră care nu-şi pregătesc temeinic predicile sau mesajele din evanghelie. Mai degrabă, ea este garanţia ajutorului supranatural, în momente de criză. Făgăduinţa se adresează, de fapt, martirilor, nu predicatorilor!

13:12, 13 O altă trăsătură caracteristică a zilelor marii strâmtorări va fi frecvenţa cazurilor de trădare a celor care rămân credincioşi Mântuitorului. Astfel, unii credincioşi vor fi pârâţi chiar de rude din familia lor. Un mare val de sentimente anti-creştine va cuprinde lumea. Va fi nevoie de mult curaj ca cineva să rămână credincios Domnului Isus, **dar cine va răbda până la sfârşit va fi mântuit.** Asta nu poate însemna că cei care rabdă vor primi mântuirea veşnică datorită răbdării lor — deoarece în acest caz am avea o evanghelie falsă. De asemenea nu putem intepreta versetul în sensul că credincioşii fideli vor fi salvaţi de la moarte fizică în timpul marii strâmtorări, deoarece în alt loc din Scriptură citim că mulţi îşi vor pecetlui mărturia cu sângele lor. Mai degrabă, sensul versetului ar putea fi acela că cei ce vor răbda până la sfârşit vor demonstra realitatea mântuirii lor. Cu alte cuvinte, răbdarea *îi va caracteriza* pe cei care sunt cu adevărat *mântuiţi.*

D. Marea strâmtorare (13:14-23)

13:14-18 Versetul 14 marchează punctul de mijloc al perioadei tribulaţiei, începutul *marii* tribulaţii. Ştim că este aşa prin comparaţia cu textul de la **Daniel** 9:27. În vremea aceea, un mare idol abominabil va fi instalat în templul de la Ierusalim. Oamenii vor fi forţaţi să i se închine, în caz contrar fiind omorâţi. Desigur, credincioşii adevăraţi vor refuza să se închine acestui idol.

Instalarea acestui chip idolatru va semnala începutul marii prigoane. Cei care citesc şi cred Biblia vor şti că a sosit timpul să fugă din **Iudeea.** Nu va fi timp să-şi adune lucrurile personale. **Femeile gravide** şi mamele care alăptează vor fi în mare dezavantaj faţă de ceilalţi. Dacă evenimentul va avea loc iarna, asta va complica şi mai mult lucrurile.

13:19 Va fi vremea unui **necaz** mai mare decât oricare altul din trecut sau din viitor. Acesta este *Marele Necaz* sau *Marea Strâmtorare* (sau *Marea Tribulaţie*). Domnul Isus nu se referă aici la o perioadă generală de necazuri sau strâmtorări prin care au trecut credincioşii din toate veacurile. Perioada de strâmtorare descrisă de Isus aici este de o intensitate unică în toată istoria.

Observaţi că **necazul** descris aici este în principal de natură iudaică, căci citim despre templu (v. 14, cf. Mat. 24:15) şi despre Iudeea (v. 14). este vremea necazului lui Iacob (Ier. 30:7). Biserica nu este avută în vedere aici. Ea va fi fost deja luată la cer, înainte de a începe Ziua Domnului (I Tes. 4:13-18; cf. I Tes. 5:1-3).

13:20 Potirele mâniei lui Dumnezeu vor fi turnate peste lume în zilele acelea. Va fi o vreme de calamităţi, haos şi vărsări de sânge. De fapt, măcelul va fi atât de mare, încât Dumnezeu va scurta în chip supranatural durata zilei, deoarece altfel *nimeni* nu ar supravieţui.

13:21, 22 Marea Strâmtorare va cunoaşte revenirea cristoşilor falşi. În disperarea lor, oamenii se vor duce după oricine le va promite siguranţă. Dar credincioşii vor şti că Cristos nu va apare pe furiş sau neanunţat. Chiar dacă aceşti **cristoşi falşi** vor săvârşi fapte supranaturale şi minuni (şi negreşit ei vor proceda aşa), **cei aleşi** nu se vor lăsa amăgiţi. Ei îşi vor da seama că aceste miracole sunt de inspiraţie satanică.

Miracolele nu sunt neapărat de natură divină. Ele reprezintă abateri supraomeneşti de la legile cunoscute ale naturii, dar pot reprezenta lucrarea Satanei, a îngerilor sau a demonilor. Omul Păcatului va primi putere satanică să săvârşească miracole (2 Tes. 2:9).

13:23 Aşadar, credincioşii trebuie **să ia seama** şi să fie preveniţi din timp.

E. A doua venire (13:24-27)

13:24, 25 După necazul acela, se vor petrece perturbaţii tulburătoare în ceruri. Pământul va fi învăluit de întuneric, atât

ziua, cât şi noaptea. **Stelele vor cădea din cer şi puterile care sunt în ceruri** (forţele care menţin corpurile cereşti pe orbitele lor) **vor fi clătinate.**

13:26, 27 Atunci lumea cuprinsă de groază şi uimire îl va vedea pe Fiul Omului întorcându-se pe pământ, nu ca Nazarineanul umil de altă dată, ci ca slăvit Cuceritor. El va veni pe nori, escortat de miriade de fiinţe îngereşti şi sfinţi glorificaţi. Va fi o scenă de putere copleşitoare şi splendoare nemaipomenită. El îşi va trimite îngerii să-i adune pe cei aleşi, adică pe toţi cei care L-au recunoscut ca Domn şi Mântuitor în timpul Marii Strâmtorări. De la un capăt al pământului la celălalt — din China până în Columbia — ei vor veni să se bucure de binefacerile minunatei domnii de o mie de ani a Domnului Isus pe pământ. Dar duşmanii Lui vor fi nimiciţi în acelaşi timp.

F. Parabola smochinului (13:28-31)

13:28 Smochinul este un simbol (sau tip) al naţiunii Israel. Isus ne învaţă că înainte de a veni El a doua oară, smochinul va înfrunzi. În 1948, a fost înfiinţat statul independent Israel. Raportat la mărimea ei, naţiunea aceasta exercită pe scena politică a lumii o influenţă mult mai mare decât mărimea ei. Se poate spune, pe drept cuvânt, că Israelul „înfrunzeşte". Încă nu s-au arătat roadele. De fapt, nici nu vor fi roade, înainte ca să se întoarcă Mesia la un popor dispus să-L primească.

13:29 Înfiinţarea şi dezvoltarea naţiunii Israel ne spune că Regele[21] **este aproape — la uşi.** Dacă venirea Lui pentru ca să domnească este atât de aproape, cu cât mai aproape este venirea Sa pentru biserică — Răpirea!

13:30 Versetul 30 este interpretat adesea în sensul că toate lucrurile profeţite în acest capitol ar avea loc în timpul vieţii celor din vremea lui Cristos. Dar asta nu poate fi adevărat, deoarece multe din evenimentele descrise, în special cele din versetele 24-27, pur şi simplu nu s-au petrecut atunci. Alţii înţeleg că **generaţia** aflată în viaţă când a înfrunzit smochinul, respectiv când a fost întemeiat statul Israel, în 1948, va fi generaţia care va vedea a doua venire a lui Cristos. Noi preferăm o a treia interpretare: Termenul din greacă: **Generaţia aceasta** ar putea însemna „rasa aceasta" sau „neamul acesta". În opinia noastră, textul se referă la „neamul acesta evreu caracterizat de necredinţă faţă de Mesia şi respingere a Sa." Mărturia pe care ne-o oferă istoria este că „această generaţie" *nu* a trecut. Naţiunea în întregimea ei nu numai că a supravieţuit, ca popor distinct, dar a persistat în animozitatea ei adânc-înrădăcinată faţă de Domnul Isus. Isus a prezis că naţiunea şi caracterul ei naţional vor dăinui până la a doua Sa venire.

13:31 Domnul nostru a subliniat certitudinea absolută a tuturor prezicerilor Sale. Cerul atmosferic şi bolta cerească vor trece. Pământul însuşi se va dizolva, dar orice cuvânt rostit de El se va împlini.

G. Nu se cunoaşte ziua şi ceasul (13:32-37)

13:32 Isus a spus: **„Cât despre ziua aceea sau ceasul acela, nu ştie nimeni: nici îngerii care sunt în cer, nici Fiul, ci numai Tatăl."** Este bine cunoscut faptul că acest verset a fost folosit de duşmanii evangheliei în încercarea de a demonstra că Isus nu a fost decât un om obişnuit, cu cunoaştere limitată, ca noi înşine. Dar şi credincioşi sinceri, însă debusolaţi, au recurs la el, pentru a demonstra că Isus S-ar fi golit pe Sine de atributele dumnezeirii, atunci când a venit pe lume ca om.

Nici una din cele două interpretări de mai sus nu este valabilă. Isus a fost şi este atât Dumnezeu, cât şi Om. El a posedat toate atributele dumnezeirii şi toate caracteristicile unui om desăvârşit. Este adevărat că dumnezeirea Lui a fost învăluită într-un trup de carne, dar a fost totuşi prezentă. Nu a existat nici o clipă în care El să fi încetat să mai fie pe de-a-ntregul Dumnezeu.

Atunci cum se poate afirma despre El că nu cunoaşte vremea venirii sale a doua oară? Noi credem că cheia răspunsului o găsim în Ioan 15:15: „...robul nu ştie ce face stăpânul său..." Ca Rob Desăvârşit, nu I s-a dat Domnului Isus să cunoască vremea Venirii Sale. Desigur, ca Dumnezeu, El cunoaşte acest timp. Dar ca Rob, nu I s-a dat să cunoască acest timp în scopul de a-l dezvălui altora. Iată explicaţia lui James H. Brookes în această privinţă:

> Nu este vorba de o negare a atotştiinţei divine a Domnului nostru, ci, pur şi simplu, o aserţiune că în economia răscumpărării umane, nu I-a fost dat „să cunoască vremurile sau soroacele, pe care Tatăl le-a păstrat sub stăpânirea Sa", Fapte 1:7. Isus ştia că va veni din nou, şi adesea a vorbit despre a doua sa venire, dar nu I-a fost atribuit, în cadrul funcţiei sale de Fiu, să stabi-

lească data revenirii Sale şi, prin urmare, nu putea s-o ofere ucenicilor Săi ca obiect al aşteptării lor pline de dor.[22]

13:33-37 Capitolul acesta se încheie cu îndemnul la veghere şi rugăciune, în vederea Întoarcerii Domnului. Faptul că **nu ştim** data rânduită pentru acest eveniment ar trebui să ne menţină într-o stare de alertă.

O situaţie similară se petrece în fiecare zi din viaţă. Cineva pleacă de acasă, într-o călătorie îndelungată. El lasă instrucţiuni robului său şi-i spune paznicului (străjerului) să vegheze în vederea întoarcerii sale. Isus Însuşi S-a asemănat cu omul plecat în călătorie, care s-ar putea întoarce în orice clipă din noapte. Oamenii săi, slujind pe post de străjeri, nu au voie să fie găsiţi dormind în post. Prin urmare, El le-a lăsat tuturor oamenilor săi acest îndemn: **„Vegheaţi!"**

VII PATIMILE ŞI MOARTEA ROBULUI (cap. 14, 15)

A. Complotul de a-L omorî pe Isus (14:1, 2)

Era ziua de miercuri, din această săptămână fatidică. Peste două zile avea să fie Paştele, care începea perioada de şapte zile a Sărbătorii Pâinii Nedospite. Liderii religioşi erau hotărâţi să-L nimicească pe Domnul Isus, dar n-au voit s-o facă în timpul sărbătorilor religioase, deoarece mulţi dintre oameni încă Îl considerau pe Isus un profet.

Deşi **preoţii cei mai de seamă şi cărturarii** s-au hotărât să nu-L ucidă în timpul praznicului, Providenţa divină a nesocotit dorinţa lor şi Mielul Pascal al lui Dumnezeu a fost omorât chiar atunci (vezi Mat. 26:2).

B. Isus este uns în Betania (14:3-9)

După cum un bijutier plasează un diamant pe fondul de catifea neagră, Duhul Sfânt şi autorul uman inspirat de El, Marcu, scot în evidenţă cu multă măiestrie splendoarea iubirii unei femei pentru Domnul nostru, în răstimpul dintre întunecatul complot al ierarhiei religioase şi urzirea lui Iuda.

14:3 Simon leprosul a dat un oşpăţ în cinstea Mântuitorului, poate ca semn de recunoştinţă pentru că a fost vindecat. O femeie al cărei nume nu este menţionat (probabil că era Maria din Betania, Ioan 12:3) a uns din belşug **capul** lui Isus cu un parfum **foarte costisitor**. Mare a fost iubirea ei pentru El!

14:4, 5 Unii din oaspeţi au considerat gestul acesta drept o mare risipă. În ochii lor femeia aceasta era o risipitoare şi nesăbuită. De ce nu a vândut parfumul iar banii să-i fi dat la săraci? (Suma menţionată: trei sute de dinari echivala cu salariul pe un an.) Şi unii din vremea noastră consideră că este o risipă să dai un an din viaţa ta Domnului, ca să nu mai spun ce totală irosire ar fi pentru ei să-I dai întreaga viaţă Domnului!

14:6-8 Isus a mustrat cârteala lor. Femeia aceasta recunoscuse prilejul de aur pe care l-a avut de a aduce un omagiu Mântuitorului. Dacă erau chiar atât de grijulii faţă de săraci, ei bine, pe aceştia aveau prilejul oricând să-i ajute, deoarece săracii sunt pretutindeni în jurul nostru. Dar Domnul avea să moară şi să fie îngropat în curând. Femeia aceasta a dorit să-şi arate recunoştinţa cum s-a priceput ea. Poate îşi va fi spus că nu va reuşi să aibă grijă de trupul Lui după ce a murit, prin urmare, acum era momentul să-şi arate dragostea pentru El, cât era încă în viaţă!

14:9 Aroma parfumului acela a străbătut veacurile, până la noi. Isus a spus că fapta ei va fi imortalizată în toată lumea, cum s-a şi întâmplat, prin intermediudl evangheliilor.

C. Perfidia lui Iuda (14:10, 11)

Femeia l-a preţuit nespus de mult pe Mântuitorul. În contrast cu ea, **Iuda** L-a preţuit foarte puţin. Deşi trăise alături de Domnul Isus cel puţin un an şi nu avusese parte decât de cea mai aleasă grijă şi binefacere din partea Lui, Iuda s-a dus acum pe furiş la preoţii cei mai de seamă, garantându-le că îl va da, prin trădare, pe Fiul lui Dumnezeu în mâinile lor. Bucuroşi la culme, ei n-au mai stat pe gânduri, ci au primit oferta lui, oferindu-se să-l răsplătească cu bani pentru actul său de vânzare. Nu-i mai rămânea decât să pună la punct detaliile vânzării.

D. Pregătirile în vederea Paştelor (14:12-16)

Deşi nu se poate stabili cu precizie cronologia exactă a evenimentelor, putem afirma însă că în acest punct al naraţiunii ne aflăm în joia din săptămâna Paştelor. Ucenicii nu prea îşi dădeau seama că aceasta avea să fie împlinirea şi punctul culminant al tuturor Paştelor care s-au celebrat vreodată. Ei L-au rugat pe Domnul să le spună unde vor sărbători Paştele. El i-a trimis la Ierusalim, îndrumându-i să caute un om care purta un urcior de apă — fapt de o remarcabilă raritate, deoarece de obicei femeile erau însărcinate cu această treabă. Omul acesta avea să-i

conducă la casa unde aveau să petreacă Paştele. Ei aveau să-l roage apoi pe proprietarul casei să le arate încăperea în care Învăţătorul putea mânca Paştele cu ucenicii Săi.

Ce minunat este să-L vedem pe Domnul alegând şi comandând în felul acesta! El acţionează ca Dregător Suveran al oamenilor şi al lucrurilor. Minunat este să constatăm că au fost inimi gata să răspundă la chemarea Lui, oameni dispuşi să se pună pe ei înşişi şi averile lor la dispoziţia Lui. Ce bine e de noi când îi acordăm acces imediat şi binevoitor la oricare încăpere din viaţa noastră!

E. Isus prezice trădarea Sa (14:17-21)

În aceeaşi seară El a venit cu cei doisprezece în odaia de sus care fusese pregătită pentru ei. Pe când stăteau întinşi şi mâncau, Isus a anunţat că unul din ucenici avea să-L trădeze. Ei au recunoscut cu toţii potenţialul propriei lor firi păcătoase. Cu un sănătos sentiment de dezgust propriu, fiecare L-a întrebat dacă nu cumva el este vinovatul. Atunci Isus l-a dezvăluit pe trădător, ca fiind cel care a înmuiat pâniea în sos împreună cu El, adică cel căruia i-a dat El bucata de pâine. **Fiul Omului** mergea la moarte, cum fusese prezis, a relevat Domnul, dar mare va fi pierzarea celui care Îl va trăda! De fapt, **bine ar fi fost pentru omul acela să nu se fi născut.**

F. Prima celebrare a Cinei Domnului (14:22-26)

14:22-25 După ce a luat pâinea, Iuda a ieşit afară în bezna nopţii (Ioan 13:30). Isus a instituit apoi ceea ce noi numim azi: Cina Domnului. Sensul ei este minunat deliniat în trei cuvinte: (1) **a luat** — asupra Sa umanitatea; (2) **a frânt** — El urma să fie frânt pe cruce; (3) **a dat** — S-a dat pe Sine pentru noi.

Pâinea a semnificat **trupul** Său dăruit, **paharul: sângele Său vărsat.** Prin sângele Său El a ratificat **Noul Legământ.** Pentru El nu mai era prilej de bucurie până la revenirea Sa pe pământ, ca să-Şi întemeieze împărăţia.

14:26 În acest punct, ei au cântat un **imn** — probabil o porţiune din Marele Halel — Psalmii 113-118. Apoi au ieşit din Ierusalim, traversând pârâul Kedron, şi urcând pe Muntele Măslinilor.

G. Încrederea de sine a lui Petru (14:27-31)

14:27, 28 Pe drum, Mântuitorul i-a avertizat pe ucenici că se vor ruşina şi se vor teme să fie recunoscuţi ca adepţi ai Săi, în ceasurile care vor urma şi că va fi exact cum prezisese Zaharia: **Păstorul va bi bătut şi oile se vor risipi** (Zah. 13:7). Dar, cu o delicateţe de nedescris, Domnul i-a asigurat că El nu se va lepăda de ei. Când va învia din morţi, El îi va aştepta în **Galileea.**

14:29, 30 Petru s-a indignat la ideea că ar putea să se lepede de Domnul. Poate ceilalţi ar putea face aşa, dar el niciodată! Domnul Isus a corectat acel „niciodată" în „curând". **Înainte de a cânta cocoşul de două ori,** Petru avea să se lepede de Mântuitorul **de trei ori.**

14:31 „Este ridicol" a strigat Petru. „Mai bine mor, decât să mă lepăd de Tine" Nu numai Petru a protestat zgomotos că nu se va lepăda. Cu toţii s-au angajat în declaraţii zgomotoase de loialitate, bazate pe încrederea în ei înşişi. Să nu uităm că nici noi nu suntem cu nimic mai buni. Cu toţii trebuie să ajungem să cunoaştem câtă laşitate şi slăbiciune zac în inima noastră.

H. Agonia din Ghetsimane (14:32-42)

14:32 Între timp afară se întunecase. Era noaptea de joi spre vineri. Când au ajuns la un teren împrejmuit de un gard, numit Ghetsimane, Domnul Isus i-a lăsat pe opt dintre ucenici lângă intrare.

14:33, 34 I-a luat pe Petru, Iacov şi Ioan cu El, pătrunzând mai adânc în grădină. Acolo a simţit o povară copleşitoare asupra sufletului Său sfânt, anticipând faptul că va deveni jertfa de păcat pentru noi. Nu putem concepe ce a însemnat aceasta pentru El, Cel Fără Păcat, să fie făcut păcat pentru noi! El i-a lăsat pe cei trei ucenici, dându-le instrucţiuni să stea acolo şi să vegheze. El S-a dus puţin mai departe, în grădină, fiind singur. Astfel El avea să meargă la cruce singur, purtând groaznica judecată a lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre.

14:35 Plini de uimire şi sfială, Îl privim pe Domnul Isus întins cu faţa la pământ, rugându-Se lui Dumnezeu. Oare îi cerea El să fie scutit de a trebui să meargă la cruce? Nicidecum! Doar pentru asta venise în lume! Mai întâi, El S-a rugat ca, **dacă este cu putinţă, să treacă de la El ceasul acela.** Dacă exista orice altă cale prin care păcătoşii să poate fi mântuiţi decât prin moartea, îngroparea şi învierea Lui, atunci Dumnezeu să-I descopere acea cale. Din ceruri nu s-a auzit nici un glas, căci nu era nici o altă cale prin care puteam fi răscumpăraţi noi.

14:36 Din nou, S-a rugat: **„Ava, Tată, Ţie toate lucrurile Îţi sunt cu putinţă; depărtează de la Mine paharul acesta! Totuşi, nu ce voiesc Eu, ci ceea ce voieşti Tu."** Observaţi că El s-a adresat lui Dumnezeu cu termenul de Tată preaiubit al Său, pentru care toate lucrurile sunt cu putinţă. Aici nu se punea atât de mult problema posibilităţii fizice, ci a celei morale. Putea găsi Tatăl Atotputernic orice altă bază neprihănită prin care să-i salveze pe păcătoşii prihăniţi? Cerurile tăcute au indicat că nu exista altă cale. Fiul Sfânt al lui Dumnezeu trebuia să-Şi verse sângele, pentru ca păcătoşii să poată fi eliberaţi de păcat!

14:37-40 Întorcându-se la cei trei ucenici, i-a găsit dormind! Ce trist comentariu asupra naturii umane decăzute! Isus l-a prevenit pe Petru să nu doarmă în acel ceas crucial. Doar cu puţin timp în urmă Petru se lăudase că statornicia lui avea să fie până la moarte! Iar acum nu fusese în stare nici măcar să rămână treaz, un timp! Dacă un om nu poate să se roage **un ceas**, este improbabil că va reuşi să se împotrivească ispitei, când va veni clipa presiunii maxime. Indiferent cât de plin de entuziasm ar fi duhul său, el va trebui să ia serios în considerare slăbiciunea trupului său.

14:41, 42 De trei ori Domnul Isus s-a întors, găsindu-i pe ucenici adormiţi. Apoi El a zis: **„Încă dormiţi şi vă odihniţi? Destul! A sosit ceasul; iată, Fiul Omului este vândut în mâinile păcătoşilor."** Şi cu asta, s-au sculat şi au plecat. Dar n-au avut mult de mers.

I. Isus este trădat şi arestat (14:43-52)

14:43 Iuda intrase deja în grădină, împreună cu ceata celor care căutau să-L prindă pe Isus. Cohortele care-l însoţeau purtau săbii şi ciomege, ca şi când s-ar fi dus să prindă un criminal periculos.

14:44, 45 Vânzătorul aranjase să dea un anumit semnal. Cel pe care avea să-L sărute era Cel pe care trebuiau să-L prindă. Astfel, el s-a apropiat de Isus, adresându-I-se cu titlul de **Rabbi (Învăţătorule) şi L-a sărutat** cu efuziune. (Forma emfatică a verbului din original sugerează un sărut repetat şi demonstrativ.) De ce L-a trădat Iuda pe Domnul? Era el oare dezamăgit de faptul că Isus nu preluase frânele guvernării? I se spulberaseră oare speranţele sale de a ocupa un loc proeminent în împărăţia aceea? Fusese copleşit de lăcomie? Toate acestea vor fi contribuit, într-o măsură mai mică sau mai mare, la infama lui faptă.

14:46-60 Însoţitorii înarmaţi ai trădătorului au făcut un pas înainte, arestându-L pe Domnul. Imediat Petru şi-a scos sabia şi a tăiat urechea robului marelui preot. A fost o reacţie naturală, nu una spirituală. Petru folosea arme carnale în cadrul unei lupte de natură spirituală. Domnul l-a mustrat pe Petru şi, în chip miraculos, a vindecat urechea robului, aşa cum aflăm de la Luca 22:51 şi Ioan 18:11. Isus le-a amintit apoi răpitorilor Săi cât de nepotrivit era să-L ia cu forţa! Doar fusese cu ei zilnic în templu, învăţându-i! De ce nu L-au prins atunci? El cunoştea răspunsul. **Trebuia să se împlinească Scripturile** care profeţiseră că El va fi vândut (Ps. 41:9), arestat (Is. 53:7) maltratat (Ps. 22:12) şi părăsit (Zah. 13:7).

14:51, 52 Marcu este singurul dintre evanghelişti care consemnează acest incident. Este foarte răspândită opinia potrivit căreia Marcu este tânărul care, cuprins de panică, a lăsat în mâinile celor care voiau să-l prindă haina, fugind de la faţa locului. Haina de in nu era un veşmânt obişnuit, ci un veşmânt improvizat, cu care s-a acoperit la repezeală.

Erdman comentează în această privinţă: „Probabil că acest incident pitoresc a fost consemnat ca să ne arate cât de părăsit de toţi a fost Isus în ceasurile primejdiei şi durerii Sale. Negreşit El a ştiut ce înseamnă să suferi în singurătate!"

J. Isus înaintea marelui preot (14:53, 54)

Procesul eclesiastic este consemnat de la 14:52 la 15:1, relatarea fiind alcătuită din trei părţi: (1) Procesul înaintea marelui preot (v. 53, 54); (2) sesiunea de la miezul nopţii a sinedriului (v. 55-65); (3) sesiunea de dimineaţă a sinedriului (15:1).

14:53 În general cercetătorii sunt de acord că Marcu consemnează aici procesul ţinut înaintea lui Caiafa. Procesul în faţa lui Ana se găseşte la Ioan 18:13, 19-24.

14:54 Petru a mers după Domnul Isus, până în curtea marelui preot, urmându-L de la o distanţă pe care el o considera lipsită de primejdii. Cineva a schiţat etapele căderii lui, după cum urmează:

1. Mai întâi a luptat — dovedind râvnă fără pricepere.
2. Apoi a fugit — retragere; laşitate.
3. În cele din urmă, L-a urmat pe Domnul de departe — atitudinea unui ucenic cu jumătate de măsură, care Îl slujeşte doar

la adăpostul întunericului.

Apoi s-a aşezat lângă foc, împreună cu aprozii, încălzindu-se la un loc cu duşmanii Domnului.

K. Isus înaintea Sinedriului (14:55-65)

14:55-59 Deşi nu se afirmă lămurit, versetul 55 pare să constituie relatarea şedinţei ţinută de Sinedriu la miezul nopţii. Corpul de şaptezeci şi unu de lideri religioşi era prezidat de marele preot. În această noapte, fariseii, saducheii, cărturarii şi bătrânii care alcătuiau Sinedriul au manifestat o totală lipsă de respect faţă de regulamentul în virtutea căruia îşi desfăşurau ei activitatea. Ei nu aveau voie să se întrunească pe timp de noapte sau în timpul unui praznic iudaic. Ei nu aveau voie să ofere mită unor martori, pentru a-i determina să comită sperjur. Apoi sentinţa de condamnare la moarte nu avea voie să fie dusă la îndeplinire decât după scurgerea unei nopţi. Iar verdictele lor nu aveau valabilitate, decât dacă şedinţa lor avea loc în Sala de Piatră Cioplită, din zona templului.

În zelul lor de a-L pierde pe Domnul Isus, autorităţile religioase nu s-au dat în lături de la încălcarea propriilor lor legi! În eforturile lor disperate, au reuşit până la urmă să găsească un grup de martori mincinoşi, dar aceştia nu au reuşit să prezinte o mărturie unitară, ci s-au contrazis tot timpul. Unii au răstălmăcit cuvintele rostite de Domnul Isus, potrivit cărora avea să distrugă templul făcut de mâini, reclădind, în trei zile, altul nefăcut de mâini. La Ioan 2:19 găsim ceea ce a spus în realitate Domnul Isus. Ei au încurcat voit tempul din Ierusalim cu templul trupului Său.

14:60-62 Când L-a interogat prima oară **marele preot**, Isus nu a răspuns. Dar când a fost întrebat sub jurământ (Mat. 26:63) dacă este Mesia, **Fiul Celui Binecuvântat**, Mântuitorul a răspuns că este, conformându-se astfel poruncii de la Levitic 5:1. Apoi, ca să spulbere orice îndoială care ar mai putea persita cu privire la identitatea Sa, pe care Şi-o declarase, Domnul Isus i-a spus marelui preot că Îl va vedea pe Fiul Omului stând la dreapta Puterii şi venind pe norii cerului. Prin asta, El a vrut să spună că marele preot Îl va vedea manifestat pe deplin ca Dumnezeu. În timpul primei Sale veniri, gloria dumnezeirii Sale a fost acoperită de vălul unui trup omenesc. Dar când va veni a doua oară, cu putere şi slavă, vălul va fi înlăturat şi toţi vor şti exact cine este.

14:63, 64 Marele preot a înţeles ce vrea să spună Isus. El şi-a sfâşit hainele, ca semn de indignare neprihănită, împotriva acestei presupuse blasfemii. Israelitul care ar fi trebuit să fie primul care să-L recunoască şi să-L primească pe Mesia a fost, în realitate, cel care L-a condamnat cel mai aprig! Dar nu numai el, ci şi întregul Sinedriu[23] a convenit că Isus rostise o blasfemie şi L-au **condamnat să fie pedepsit cu moartea.**

14:65 Scena care a urmat a fost de un grotesc dus până la limitele insuportabilului. Unii din membrii Sinedriului au început să-L scuipe pe Fiul lui Dumnezeu, să-L lege la ochi şi să-I ceară să le spună cine L-a lovit! Este aproape incredibil că vrednicul Mântuitor a trebuit să îndure o împotrivire atât de mare din partea păcătoşilor faţă de El. Aprozii însărcinaţi cu paza templului s-au unit şi ei cu membrii Sinedriului, lovindu-L cu palmele.

L. Petru se leapădă de Isus şi plânge cu amar (14:66-72)

14:66-68 Petru aştepta în curtea clădirii. Una din slujnicele marelui preot a trecut pe acolo. Ea s-a uitat cu luare aminte la el şi apoi l-a acuzat că este adept al Nazarineanului Isus. Jalnicul ucenic s-a prefăcut că habar nu are despre ce este acuzat şi apoi s-a dus în pridvor, unde a auzit cocoşul cântând. A fost o clipă de groază. Păcatul îşi recupera plata sa cumplită.

14:69, 70 Fata l-a văzut din nou şi a arătat cu mâna spre el, precizând că e ucenicul lui Isus. Petru s-a lepădat din nou, cu răceală, întrebându-se, probabil, de ce nu-l lasă oamenii în pace. Apoi mulţimea i-a spus lui Petru: **„Nu mai încape îndoială că eşti unul dintre ei, căci eşti galileean şi graiul tău seamănă cu al lor."**

14:71, 72 Blestemând şi jurându-se Petru a declarat răspicat că nu-L cunoaşte pe acest Om. Cum a rostit aceste cuvinte, a cântat cocoşul. Natura părea să protesteze astfel împotriva unei minciuni atât de sfruntate. Într-o clipită, Petru şi-a dat seama că s-a împlinit prezicerea Domnului. Atunci a izbucnit într-un plâns amar. Este semnificativ că toate patru evangheliile consemnează tăgăduirile lui Petru. Cu toţii trebuie să învăţăm să nu ne încredem în noi înşine, ci să ne bizuim cu totul pe puterea lui Dumnezeu.

M. Procesul de dimineaţă înaintea Sinedriului (15:1)

Versetul acesta descrie sesiunea de

dimineaţă a Sinedriului, convocată probabil pentru a valida acţiunea ilegală luată în noaptea care tocmai se încheiase. În consecinţă, Isus a fost legat şi dus la Pilat, guvernatorul roman al Palestinei.

N. Isus înainte alui Pilat (15:2-5)

15:2 Până în acest moment, Isus fusese judecat de liderii religioşi sub acuzaţia de *blasfemie*. Acum a fost dus înaintea unei instanţe civile, sub acuzaţia de *trădare*. Procesul civil s-a desfăşurat în trei etape — prima înaintea lui Pilat, a doua înaintea lui Irod şi în sfârşit din nou înaintea lui Pilat.

Pilat L-a întrebat pe Isus dacă este Regele iudeilor. Dacă era, atunci se putea presupune că era dedicat cauzei de a-l răsturna pe Cezar şi deci Se făcea vinovat de trădare.

15:3-5 Preoţii cei mai de seamă au adus un potop de acuzaţii împotriva lui Isus. Pilat n-a putut să-şi explice prestanţa şi echilibrul lăuntric al lui Isus, în faţa unor acuzaţii atât de incriminatorii. El L-a întrebat pe Isus de ce nu se apără, dar Isus a refuzat să le răspundă criticilor săi.

O. Isus sau Baraba? (15:6-15)

15:6-8 Era obiceiul ca guvernatorul roman să elibereze un deţinut iudeu cu ocazia acestui praznic — un fel de gest politic menit să aplaneze nemulţumirea populaţiei. Unul din deţinuţii care se calificau pentru această eliberare era Baraba, ce se făcuse vinovat de rebeliuni şi asasinat. Când Pilat s-a oferit să-L elibereze pe Isus, provocându-i astfel pe invidioşii preoţi, oamenii au fost îndemnaţi să-l ceară pe Baraba. Tocmai cei care-L acuzau pe Isus de trădare împotriva Cezarului cereau acum eliberarea unui om care se făcuse *cu adevărat* vinovat de comiterea unei crime! Poziţia marelui preot a fost lipsită de orice raţiuni şi ridicolă — dar aşa e întotdeauna păcatul. În esenţă, ei erau geloşi pe popularitatea Lui.

15:9-14 Pilat a întrebat ce să facă cu Cel pe care ei Îl numeau **Regele Iudeilor**. Oamenii au strigat cu sălbăticie: **„Răstigneşte-L!"** Pilat le-a cerut să invoce un motiv pentru această sentinţă, dar nu s-a oferit nici unul. Isteria gloatei atinsese cote periculoase. Oamenii strigau întruna: **„Răstigneşte-L!"**

15:15 Şi astfel, Pilat, om fără coloana verticală, le-a făcut pe plac, eliberându-l pe Baraba. Iar pe Isus L-a pus să fie biciuit şi L-a dat pe mâna soldaţilor, să fie răstignit. A fost un verdict de o monstruoasă fărădelege! Şi totuşi, a constituit o parabolă a răscumpărării noastre — El, Cel nevinovat, dat să moară pentru ca celor vinovaţi să li se poată da drumul.

P. Soldaţii Îl batjocoresc pe Robul lui Dumnezeu (15:16-21)

15:16-19 Ostaşii L-au dus pe Isus în curte, adică în pretoriu, la reşedinţa guvernatorului. După ce a adunat toată cohorta, ei au organizat o încoronare de batjocură pentru Regele iudeilor. O, dacă ar fi ştiut ei pe Cine Îl batjocoresc! Era chiar Fiul lui Dumnezeu, îmbrăcat cu purpură. Era Însuşi Creatorul lor, cu cununa de spini pe cap! Îl batjocoreau pe Cel care ţine în mâna Lui întreg universul. Pe Domnul vieţii şi al slavei Îl loveau peste cap. Îl scuipau pe Prinţul păcii. Făceau plecăciuni în batjocură înaintea Regelui regilor şi Domnului domnilor!

15:20, 21 După ce s-au săturat de glumele lor vulgare, **L-au îmbrăcat cu hainele Lui şi L-au dus afară ca să-L răstignească.** Marcu aminteşte aici că ostaşii i-au ordonat unui trecător, pe nume Simon din Cirena (o localitate din nordul Africii) să poarte crucea Lui. E posibil ca acesta să fie fost un negru, dar, după toate probabilităţile era un evreu elenistic. El avea doi fii: **Alexandru şi Rufus**, care erau probabil credincioşi (dacă **Rufus** sau **Ruf** este una şi aceeaşi persoană cu cea menţionată la Romani 16:13). Prin faptul că a purtat crucea, venind în urma lui Isus, el ne-a pus la dispoziţie imaginea ideală care ar trebui să ne caracterizeze şi pe noi, ca ucenici ai Mântuitorului.

Q. Răstignirea (15:22-32)

Duhul lui Dumnezeu descrie răstignirea în termeni simpli şi lipsiţi de emoţie. Duhul lui Dumnezeu nu se opreşte excesiv asupra cruzimii nespus de mari implicată în acest mod de execuţie, nici asupra suferinţei cumplite pe care o presupunea.

La ora actuală nu se cunoaşte locul exact unde a avut loc răstignirea. Deşi, potrivit tradiţiei, aceasta s-ar fi petrecut pe locul actualei Biserici a Sfântului Mormânt, respectiv în interiorul zidurilor oraşului, adepţii teoriei respective susţin că pe vremea lui Cristos aceasta s-ar fi aflat în afara zidurilor oraşului. După alţii, răstignirea ar fi fost executată pe actualul loc numit *Gordon's Calvary* (Calvarul lui Gordon), respectiv în partea de nord a zidurilor cetăţii, lângă o

grădină.

15:22 Golgota este un cuvânt aramaic, însemnând **craniu**. Calvar este echivalentul termenului în latină. Poate că locul respectiv avea înfăţişarea unui craniu sau a fost numit aşa, datorită faptului că acolo aveau loc execuţiile.

15:23 Ostaşii I-au oferit lui Isus **vin amestecat cu smirnă**, care ar fi avut darul de a atenua durerea. Fiind însă hotărât să poarte păcatele omenirii cu conştiinţa deplin trează, Domnul a refuzat să bea această băutură.

15:24 Ostaşii trăgeau la sorţi pentru hainele celor răstigniţi. Când au luat **hainele** Mântuitorului, au preluat cam toată averea materială pe care o posedase El.

15:25-28 Era ora 9 dimineaţa, când **L-au răstignit**. Deasupra capului său au aşezat titlul: **REGELE IUDEILOR.** (Marcu nu redă conţinutul integral al inscripţiei, ci se mulţumeşte să ne prezinte esenţa ei; vezi Mat. 27:37; Luca 23:38; Ioan 19:19.) Împreună cu El au fost răstigniţi doi tâlhari, câte unul de o parte şi de alta a Lui, exact aşa cum prezisese Isaia că la moartea Sa El va fi asociat cu criminalii (Is. 53:12).[24]

15:29, 30 Domnul Isus a fost batjocorit de cei care au trecut pe acolo (v. 29, 30), de preoţii cei mai de seamă şi de cărturari (v. 31, 32a), precum şi de cei doi tâlhari (v. 32b).

Trecătorii erau probabil evrei care se pregăteau să prăznuiască Paştele, în interiorul cetăţii. Dar pe când erau încă în afara zidurilor cetăţii, ei au azvârlit insulte împotriva Mielului Pascal. Ei au răstălmăcit cuvintele rostite de El cu privire la faptul că va distruge mult îndrăgitul lor templu şi-l va reclădi în trei zile. Dacă era într-adevăr atât de mare, spuneau ei, atunci să Se salveze pe Sine, coborându-Se de pe cruce.

15:31 Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii au luat în râs declaraţia Lui că i-a mântuit pe alţii. **„Pe alţii i-a mântuit şi pe Sine nu Se poate mântui!"** Era o remarcă de cumplită cruzime, dar, fără ca ei să-şi dea seama, adevărată! A fost adevărat atât în viaţa Domnului nostru, cât şi în a noastră. Noi nu-i putem mântui *pe alţii* în timp ce căutăm să ne mântuim *pe noi înşine*.

15:32 Liderii religioşi L-au provocat de asemenea, să Se coboare de pe cruce, dacă este cu adevărat Mesia, Regele Israelului. Atunci, au afirmat ei, vor crede. Să vedem şi vom crede![25] Dar la Dumnezeu topica corectă este: „Crede şi vei vedea!"

Până şi tâlharii L-au batjocorit!

R. Trei ore de întuneric (15:33-41)

15:33 În intervalul de la amiază la ora trei toată ţara a fost învăluită de întuneric. Isus purta atunci întreaga povară a judecăţii lui Dumnezeu îndreptată împotriva păcatelor noastre. El a suferit despărţirea spirituală de Dumnezeu şi dezolarea asociată cu această despărţire. Nici o minte omenească nu va putea înţelege vreodată agonia pe care a suferit-o El când sufletul Lui a fost făcut o jertfă pentru păcat.

15:34 La sfârşitul agoniei Sale, Isus a **strigat cu glas tare** (în aramaică): **„Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, de ce M-ai părăsit?"** Dumnezeu Îl părăsise, deoarece în sfinţenia Sa El trebuie să Se disocieze de păcat. Domnul Isus Se identificase pe Sine cu păcatele noastre, plătind acum pedeapsa integrală pentru ele.

15:35, 36 Unii oameni din cadrul acestei gloate sălbatice au sugerat că poate El l-a chemat pe Ilie, când a spus: „Eloi, Eloi". Şi, cu un gest final de înjosire, unul din ei a înmuiat un burete în vin acru, L-a pus într-o trestie şi I-a dat să bea.

15:37 Dar Isus a scos un strigăt tare, plin de triumf şi tărie, după care **Şi-a dat ultima suflare**. Moartea Sa a fost un act al voinţei Sale, nu un colaps involuntar.

15:38 În clipa aceea, **perdeaua dinăuntrul templului s-a rupt în două, de sus până jos.** Aceasta a fost o intervenţie a lui Dumnezeu, prin care El arăta că prin moartea lui Cristos accesul în sanctuarul lui Dumnezeu constituie din acel moment privilegiul tuturor credincioşilor (vezi Ev. 10:19-22). S-a inaugurat atunci o nouă şi măreaţă eră — era apropierii de Dumnezeu, nu a îndepărtării de El.

15:39 Mărturia sutaşului roman, deşi a fost o declaraţie nobilă, nu a recunoscut, neapărat, egalitatea lui Isus cu Dumnezeu. Sutaşul roman L-a recunoscut doar ca Fiu al lui Dumnezeu. Fără îndoială El va fi fost cuprins de profunda implicaţie a faptului că sub ochii lui se scrie un moment solemn al istoriei. Dar nu se precizează dacă credinţa lui a fost autentică.

15:40, 41 Marcu menţionează că anumite femei au rămas la cruce. E demn de menţionat faptul că femeile strălucesc luminos pe paginile Evangheliei. Din considerente de siguranţă personală, bărbaţii s-au ascuns. În schimb, devotamentul femeilor le-a făcut pe acestea să pună dragostea lor pentru Cristos

mai presus de propriile lor interese. Ele au fost cele din urmă care au plecat de la cruce şi primele care s-au înfăţişat la mormânt.

S. Înhumarea în mormântul lui Iosif (15:42-47)

15:42 Sabatul începea vinerea. Ziua dinaintea Sabatului sau a altei sărbători era cunoscută sub denumirea de Ziua Pregătirii.[26]

15:43 Necesitatea unei acţiuni neântârziate l-a determinat probabil pe Iosif din Arimatea să-i ceară lui Pilat permisiunea de a înhuma trupul lui Isus. Iosif era un evreu evlavios, probabil membru în Sinedriu (Luca 23:50, 51); vezi şi Mat. 27:57; Ioan 19:38).

15:44, 45 Lui Pilat nu i-a venit să creadă că Isus a murit deja. Când sutaşul a confirmat acest fapt, guvernatorul a **dăruit lui Iosif trupul.** (Pentru trupul lui Isus se folosesc aici, în textul original, doi termeni diferiţi: Iosif a cerut *trupul* Domnului Isus iar Pilat i-a acordat *cadavrul.*)

15:46 Cu multă grijă şi pioşenie, Iosif (împreună cu Nicodim — Ioan 19:38, 39) au îmbălsămat trupul, **L-a înfăşurat în pânză de in, L-a pus într-un mormânt săpat în stâncă** — acesta fiind un mormânt nou, aflat în proprietatea sa. Uşa de intrare în mormânt a fost sigilată cu o piatră în formă de monedă, care putea fi rostogolită de-a lungul unui canal săpat în stâncă.

15:47 Din nou se aminteşte că femeile, respectiv cele două Marii, au fost la faţa locului. Li se cuvine toată admiraţia pentru sentimentele lor de afecţiune curată şi neânfricată. Se spune că majoritatea misionarilor din vremea noastră sunt femei. Dar bărbaţii unde sunt?

VIII TRIUMFUL ROBULUI (16:1-20)

A. Femeile la mormântul gol (16:1-8)

16:1-8 Sâmbătă seara cele două Marii împreună cu Salome au venit la mormânt să îmbălsămeze trupul lui Isus cu mirodenii. Ele ştiau că nu va fi uşor. Erau conştiente că gura mormântului fusese acoperită cu o piatră uriaşă. Apoi ştiau că romanii puseseră un sigiliu şi puseseră ostaşi să păzească mormântul. Dar dragostea trece peste munţi de greutăţi, reuşind să atingă, în final, ţinta sa.

Dis-de-dimineaţă, în ziua dintâi a săptămânii, adică duminică, ele se întrebau cu glas tare cine va prăvăli piatra de la uşa mormântului. **Şi, când şi-au ridicat ochii,** au văzut că piatra fusese deja răsturnată! De câte ori nu constatăm şi noi că, atunci când ţinem cu tot dinadinsul să-I dăm cinste Mântuitorului, greutăţile sunt înlăturate din calea noastră chiar înainte de a da noi peste ele!

16:5, 6 Intrând în mormânt, ele au văzut un înger, cu înfăţişarea de tânăr îmbrăcat în alb. El le-a spulberat numaidecât temerile, anunţând că Isus a înviat, că mormântul este gol.

16:7 Apoi îngerul le-a încredinţat misiunea de a fi vestitoare ale învierii. Ele au fost împuternicite să le spună ucenicilor — şi lui Petru — că Isus se va întâlni cu ei în Galileea. Observaţi atenţia deosebită care i se acordă lui Petru, ucenicul care s-a lepădat de Domnul Său! Răscumpărătorul înviat nu Se lepădase de el, ci l-a iubit în continuare şi I-a fost dor de el. Trebuia să aibă loc o lucrare specială, de refacere. Oaia rătăcită trebuia readusă la părtăşia cu Păstorul. Cel care a alunecat în păcat trebuie readus în casa Tatălui.

16:8 Femeile **au fugit de la mormânt**, pline de îngrijorare şi mirare. De frică n-au îndrăznit să spună nimănui ce s-a întâmplat, fapt care n-ar trebui să ne mire. Suprinzător este faptul că au fost atât de curajoase şi devotate până în acest punct!

Întrucât două manuscrise străvechi ale evangheliei după Marcu nu conţin versetele 9 la 20, mulţi învăţaţi din vremea noastră opinează că acestea nu ar fi autentice. Dar există argumente puternice în sprijinul includerii lor în textul sacru, după cum urmează:

1. Practic toate celelalte manuscrise greceşti şi multe scrieri ale părinţilor bisericii *includ* pasajul Matei 16:9-20.
2. Dacă evanghelia după Marcu s-ar termina cu versetul 8, asta ar fi o încheiere cât se poate de ciudată, mai ales în limba greacă, unde versetul opt se termină cu cuvântul *gar*, adică: „întrucât". Acest cuvânt nu apare aproape niciodată la sfârşitul unei propoziţii, darmite al unei cărţi!
3. Dacă, aşa cum susţin unii, textul original cu care se încheie Marcu s-a *pierdut*, iar versetele 9-20 nu ar fi decât un rezumat al acestui text pierdut, atunci ar însemna că ceea ce a spus Domnul cu privire la faptul că cuvintele Sale nu vor trece a dat greş!
4. Conţinutul versetelor *este* ortodox (adică nu sunt abateri doctrinare).
5. Stilul pasajului, în special al lexicului,

este foarte similar cu cel al primului capitol din Marcu.[27] Asta ar fi o confirmare a aşa-numitei structuri *chiasm*, în cadrul căreia începutul şi sfârşitul sunt similare şi paralele (ca, de pildă, în înşiruirea de litere: abcd — dcba).

B. Isus se arată Mariei Magdalena (16:9-11)

16:9 Mântuitorul S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena. Prima oară când o întâlnise, Isus a scos şapte demoni din ea. Din acea clipă ea L-a slujit cu devotament, punându-I la dispoziţie averea. Ea a asistat la răstignire şi a văzut unde a fost aşezat trupul Lui.

Din celelalte evanghelii aflăm că după ce a găsit mormântul gol, ea a alergat şi le-a spus lui Petru şi Ioan. Venind înapoi cu ea, ei au găsit mormântul gol, exact aşa cum le spusese ea. Apoi ei s-au întors acasă, dar ea a rămas la mormânt. Atunci i s-a arătat Isus.

16:10, 11 Iarăşi ea a revenit în oraş, ca să le comunice ucenicilor întristaţi vestea bună. Pentru ei însă vestea era prea minunată ca să poată fi crezută. Ei pur şi simplu, nu au crezut.

C. Isus Se arată celor doi ucenici (16:12, 13)

16:12 Această arătare este descrisă pe larg la Luca 24:13-31. Aici citim doar că El **S-a arătat într-alt fel la doi dintre** ucenicii care mergeau pe drumul către Emaus. Mariei El I se arătase sub forma unui grădinar. Acum părea că este un drumeţ, ca ucenicii. Era însă Acelaşi Isus în trupul Său glorificat.

16:13 Când cei doi ucenici s-au întors în Ierusalim şi au povestit despre părtăşia pe care au avut-o cu Mântuitorul înviat, s-au lovit de acelaşi zid de neâncredere de care se izbise şi Maria.

D. Isus Se arată celor unsprezece (16:14-18)

16:14 Această arătare faţă de cei unsprezece a avut loc în seara aceleiaşi zile de duminică [în care a înviat Domnul] (Luca 24:36; Ioan 20:19-24; I Cor. 15:5). Deşi ucenicilor li se spune aici: **cei unsprezece**, în realitate, doar zece erau prezenţi. Toma absenta cu acest prilej. Isus i-a mustrat pe ai Săi, pentru refuzul lor de a primi vestea pe care le-o aduseseră Maria şi ceilalţi despre învierea Sa.

16:15 Versetul 15 consemnează misiunea pe care a încredinţat-o Domnul în ajunul Înălţării Sale la cer. Astfel, între versetele 14 şi 15 există un interval. Ucenicilor li s-a poruncit să **predice Evanghelia** la întreaga creaţie. Ţelul Mântuitorului a fost o evanghelizare mondială. El Şi-a propus să realizeze această evanghelizare cu ajutorul a unsprezece ucenici, care literalmente aveau să lase totul, urmându-L pe El.

16:16 Două aveau să fie urmările predicării: unii aveau să creadă, să fie botezaţi şi să fie mântuiţi; alţii aveau să refuze să creadă şi astfel să fie condamnaţi.

Versetul 16 este folosit de unii în sprijinul obligativităţii de a fi botezat, pentru a putea fi mântuit. Noi ştim însă că acest lucru nu poate fi adevărat, din următoarele motive:

1. Tâlharul de pe cruce, care s-a pocăit, nu a fost botezat; totuşi, el este asigurat de Domnul că va fi în Rai cu El (Luca 23:43).
2. Neamurile din Cezareea au fost botezate *după* ce au fost mântuite (Fapte 10:44-48).
3. Isus Însuşi nu a botezat (Ioan 4:1, 2) — omisiune care ar trebui să dea de gândit, dacă într-adevăr botezul ar fi necesar în vederea mântuirii.
4. Pavel I-a mulţumit lui Dumnezeu că a botezat foarte puţini dintre Corinteni (I Cor. 1:14-16). El nu ar fi putut aduce această mulţumire, dacă botezul ar fi într-adevăr esenţial pentru dobândirea mântuirii.
5. Aproximativ 150 de pasaje din Noul Testament afirmă că mântuirea este prin credinţă şi numai prin credinţă. Puţine versete — mai precis, nici un verset nu ar putea contrazice această mărturie covârşitoare despre mântuirea numai şi numai prin credinţă.
6. Botezul este pus în legătură cu moarte şi îngropare în Noul Testament, nu cu naşterea spirituală.

Ce *înseamnă* atunci versetul 16? Noi credem că botezul este menţionat aici ca o expresie exterioară a credinţei. Botezul nu este *o condiţie* a mântuirii, ci o *proclamaţie* exterioară a faptului că persoana respectivă a fost mântuită.

16:17, 18 Isus descrie aici anumite miracole care vor însoţi pe cei ce vor crede în evanghelie. Citind aceste versete, se ridică imediat întrebarea evidentă: „Mai există aceste semne şi în ziua de azi?" Noi credem că **aceste semne** au fost rânduite în principal pentru era apostolică, când încă nu exista textul integral al Bibliei, în forma lui scrisă.

Majoritatea acestor semne se găsesc în Cartea Faptelor Apostolilor:

1. **Alungarea demonilor** (Fapte 8:7; 16:18; 19:11-16).
2. **Limbi noi** (Fapte 2:4-11; 10:46; 19:6).
3. Luarea în mână a **şerpilor** (Fapte 28:5).
4. **Consumarea** unei otrăvi, fără a suferi efectele dăunătoare ale acesteia — caz neconsemnat în Cartea Fapte, dar atribuit lui Ioan şi Barnaba de către istoricul bisericii creştine Eusebius.
5. **Punerea mâinilor peste cei bolnavi**, în scopul însănătoşirii (Fapte 3:7; 19:11; 28:8, 9).

Ce scop au avut aceste miracole? Noi credem că răspunsul se găseşte la Evrei 2:3, 4. Înainte ca oamenii să aibă textul integral al Noului Testament, ei îi întrebau pe apostoli şi pe alţii dacă evanghelia respectivă era de origine divină. Pentru a confirma predicarea cuiva, Dumnezeu aducea mărturie, prin semne şi minuni, şi diverse daruri ale Duhului Sfânt.

Astăzi nu mai este nevoie de aceste semne, căci noi avem la dispoziţie textul complet al Bibliei. Cine nu crede în cele scrise în această Biblie nu va crede indiferent ce alt semn i s-ar da. Marcu *nu a afirmat* că miracolele vor continua. Cuvintele „până la sfârşitul veacului" *nu apar aici*, cum este cazul la Matei 28:18-20.

Martin Luther a sugerat însă că „semnele de care se vorbeşte aici ar fi folosite după cum este cazul, în funcţie de nevoi. Când se iveşte nevoia lor iar Evanghelia este supusă unor presiuni puternice, atunci neapărat trebuie să înfăptuim aceste semne, pentru a nu permite Evangheliei să fie vorbită de rău şi doborâtă la pământ."

E. Robul se suie la dreapta lui Dumnezeu (16:19, 20)

16:19 La patruzeci de zile după învierea Sa, Domnul nostru Isus Cristos **a fost înălţat la cer şi S-a aşezat la dreapta lui Dumnezeu** — în locul de onoare şi putere.

16:20 Ascultând de porunca Lui, ucenicii **au plecat** ca nişte torţe aprinse, predicând evanghelia şi câştigând suflete pentru Mântuitorul. Puterea Domnului era cu ei. Semnele promise au însoţit predicarea lor, confirmând cuvântul rostit de ei.

Aici se încheie naraţiunea — în momentul în care Cristos se află în cer, având pe pământ câţiva ucenici ferm angajaţi, purtând pe umeri sarcina evanghelizării lumii şi dăruindu-se cu totul acestei lucrări, ale cărei urmări se resimt până în veşnicie.

Şi nouă, celor din generaţia noastră, ni s-a încredinţa Marea Poruncă. Sarcina noastră este de a duce evanghelia la orice persoană. O treime din toţi oamenii care au trăit vreodată pe acest pământ sunt în viaţă astăzi. Până în anul 2 000, o jumătate din toţi oamenii care au trăit pe pământ vor fi la data aceea în viaţă. În contextul acestei explozii demografice, se ridică noi cerinţe pentru aducerea la îndeplinire a sarcinii de evanghelizare. Dar metoda este aceeaşi: ucenici devotaţi, cu o dragoste nemărginită pentru Cristos, oameni pentru care nici o jertfă nu e prea mare pentru El.

Voia lui Dumnezeu este evanghelizarea lumii. Ce facem noi în această privinţă?

NOTE EXPLICATIVE

[1](1:2, 3) Textul critic (NU) sună astfel: „Isaia profetul", dar primul citat este din Maleahi; versiunea tradiţională: „Profeţii", sprijinită de majoritatea manuscriselor, este mai exactă.

[2](1:14, 15) Textul NU omite „a împărăţiei".

[3](1:31) J.R. Miller, *Come Ye Apart*, lectura pentru 28 martie.

[4](3:13-18) James E. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 55, 56.

[5](3:20, 21) Miller, op.cit., pasajul lectura pentru 6 iunie.

[6](3:31-35) Atât textul critic (NU, cel mai vechi), cât şi M (majoritatea manuscriselor) adaugă cuvintele „şi surorile Tale". Negreşit aceasta este versiunea corectă.

[7](4:30-32) Citat de J. Oswald Sanders în *Spiritual Maturity*, p. 110.

[8](5:1-5) Textul NU: „gherasenilor".

[9](6:4-6) J.G. Miller, alte documente inexistente.

[10](6:4-6) William Kelly, *An Exposition of the Gospel of Mark*, pg. 85.

[11](7:2-4) E. Stanley Jones, *Growing Spiritually*, pg. 109.

[12](7:11-13) Kelley, *Mark*, pg. 105.

[13](9:1-9) Charles R. Erdman, *The Gospel of Mark*, pg. 116.

[14](8:22-26) Este posibil totuşi ca omul să-şi fi dobândit vederea perfectă, asemenea unui copil nou născut, dotat cu vederea perfectă, dar care trebuie să-şi deprindă ochii să se focalizeze.

[15](8:32, 33) Kelley, *Mark*, pg. 136.

[16](9:44-48) De trei ori (versetele 44, 46 şi 48) Domnul nostru citează Isaia 66:24,

prevenindu-ne cu privire la pericolele iadului. Această formă emfatică de paralelism (întâlnită în TR şi în textul majoritar) este atenuată, credem noi, de textul critic (NU), care omite acest text de două ori.

[17](9:49) NU omite această propoziţie.

[18](10:23-25) NU omite cuvintele „pentru cei care se încred în bogăţii", dar acesta este accentul principal al pasajului.

[19](10:31) Harry A. Ironside, *Expository Notes on the Gospel of Mark*, pg. 157.

[20](10:32) Erdman, *Mark*, pg. 147.

[21](13:29) În textul grec subiectul este aici doar terminaţia verbului „este" (*estin*), care, în context, ar putea fi: „El", adică Cristos sau „ea", vara — adică evenimentele prezise. Sensurile rezultante sunt similare.

[22](13:32) James H. Brookes, *„I am Coming"*, pg. 40.

[23](14:63, 64) Se crede că Iosif din Arimateea şi Nicodim au absentat de la această sesiune a Sinedriului.

[24](15:25-28) Textul critic (NU) omite acest citat de la Marcu.

[25](15:32) Majoritatea manuscriselor adaugă: „în El", personalizând promisiunea (probabil falsă) a liderilor.

[26](15:42) În greaca modernă acest termen: „pregătire" înseamnă „vineri".

[27](16:8) Vezi şi lucrarea lui George Salmon, *Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament*, pg. 144-151.

BIBLIOGRAFIE

Alexander, Joseph Addison. *The Gospel According to Mark.* Edingburgh: The Banner of Truth Trust, 1960.

Coates, C.A. *An Outline of Mark's Gospel and other Ministry.* Kingston-on-Thames: Stow Hill Bible and Tract Depot, 1964.

Cole, Alan. *The Gospel According to St. Mark.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Erdman, Charles R. *The Gospel of Mark.* Philadelphia: The Westminster Press, 1917.

Ironside, Harry A. *Expository Notes on the Gospel of Mark.* Neptune, N.J.: Loizeaux Brothers Publishers, 1948.

Kelly, William. *An Exposition of the Gospel of Mark.* Londra: C.A. Hammond, 1934.

Lenski, R. C. H. *The Interpretation of St. Mark's Gospel.* Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1946.

Swete, Henry Barclay. *The Gospel According to St. Mark.* Londra: MacMillan and Company, Limited, 1902.

EVANGHELIA DUPĂ LUCA

Introducere

„Le plus beau livre qui'il y ait" — Ernest Renan

I. Locul unic în Canon

„Cea mai frumoasă carte care există" — sunt cuvinte de înaltă preţuire, mai ales pentru faptul că au fost rostite de un sceptic. Aşa apreciază criticul francez Renan Evanghelia după Luca. Este oare vreun *credincios* avizat care, citind această inspirată capodoperă a evanghelistului Luca, să nu fie de acord cu afirmaţia de mai sus? Luca a fost, după toate probabilităţile, singurul autor neevreu ales de Dumnezeu pentru a redacta o parte din Scripturile Sale. Or, tocmai acest fapt e de natură să explice atracţia deosebită pe care pare s-o aibă evanghelia sa pentru noi, cei din civilizaţia vestică, moştenitori ai culturii greco-romane.

Pe plan spiritual, am fi văduviţi de o apreciere mai profundă a Domnului Isus şi a lucrării Sale, dacă nu am avea la dispoziţie perspectiva unică pe care ne-o oferă opera Doctorului Luca, în care el evidenţiază cu măiestrie dragostea Domnului nostru faţă de toate fiinţele omeneşti, mântuirea pe care o oferă El tuturor, nu numai iudeilor; preocuparea Sa pentru fiecare persoană în parte, chiar şi pentru cei săraci şi declasaţi. De asemenea, Luca pune un accent deosebit pe lauda care se cuvine să o aducă credincioşii Domnului lor, aşa cum reiese din Luca 1 şi 2, unde sunt menţionate prima oară „imnurile" compuse şi intonate de credincioşi. Evanghelia redactată de Luca subliniază, de asemenea, rolul foarte important al rugăciunii şi scoate în relief cu precădere lucrarea Duhului Sfânt.

II. Autorul

Luca, originar din Antiochia, medic de profesie, a petrecut mult timp în compania lui Pavel şi a purtat conversaţii ample şi aprofundate cu ceilalţi apostoli. Discuţiile acestea au avut drept roadă leacul tămăduitor pentru suflet, pe care ni l-a lăsat moştenire medicul Luca, în cele două cărţi rămase de la el.

Aceste *dovezi externe* aduse de Eusebiu, în a sa *Historica Ecclesiastica*, în sprijinul paternităţii lui Luca asupra celei de-a treia dintre evanghelii (iii, 4), sunt în deplină concordanţă cu tradiţia creştină de la început. Irineu citează copios din a treia evanghelie, pe care i-o atribuie lui Luca. Alţi autori din perioada primară a bisericii, care au fost convinşi că Luca este autorul evangheliei a treia, au fost: Iustin Martirul, Hegesippus, Clement din Alexandria şi Tertullian. Chiar şi în ediţia foarte trunchiată şi condensată a lui Marcion, Luca este singura evanghelie pe care o acceptă renumitul eretic. În Canonul Muratoriu, cu caracter fragmentar, această evanghelie poartă un singur nume: „Luca".

Luca este singurul dintre evanghelişti care a redactat o lucrare ulterioară, un fel de urmare la evanghelia sa, respectiv cartea Faptelor Apostolilor, din care reiese limpede că Luca este, neândoios, autorul evangheliei ce-i poartă numele. În Faptele Apostolilor găsim o seamă de fragmente în care naraţiunea e redată la persoana întâi plural, demonstrând că autorul a fost personal implicat în evenimentele descrise (16:10; 20:5, 6; 21:15; 27:1; 28:16; vezi şi 2 Tim. 4:11). Prin eliminare, constatăm că numai Luca putea participa la toate aceste evenimente. Rezultă foarte clar din dedicaţia adresată lui Teofil, precum şi din stilul în care sunt redactate ambele, că atât Luca, cât şi Faptele Apostolilor, sunt opera unuia şi aceluiaşi autor.

Pavel îl numeşte pe Luca „medicul iubit", făcând distincţie între el şi creştinii provenind din rândurile evreilor (Col. 4:14) — ceea ce înseamnă că el este singurul autor de altă naţionalitate decât restul autorilor Noului

Testament, care au fost toţi evrei. Ca mărime, grupajul Luca-Fapte depăşeşte toate epistolele lui Pavel adunate la un loc.

Dovezile interne vin în sprijinul documentării externe şi a tradiţiei bisericii. Vocabularul acestei cărţi, cu precizia sa, caracteristică exprimării unui medic, alături de stilul elegant al elinei folosite de autorul ei, evident cultivat, sunt elemente în măsură să sprijine teoria potrivit căreia evanghelia aceasta a fost compusă şi redactată de un medic creştin, care, deşi nu a fost evreu, a posedat o cunoaştere aprofundată a temelor principale ale iudaismului. Predilecţia lui Luca pentru redarea faptelor, a datelor exacte, rezultate în urma unei evidente munci de cercetare (1:1-4; 3:1, etc.) fac din Luca primul istoric al bisericii.

III. Data

Data cea mai probabilă a apariţiei evangheliei după Luca este începutul anilor 60, din primul veac al erei creştine. Deşi unii plasează apariţia cărţii între anii 75 şi 85 d.Cr. (sau chiar în secolul următor), asta se datorează în parte necredinţei lor că Cristos ar fi putut prezice cu exactitate distrugerea Ierusalimului. După cum se ştie, cetatea a fost distrusă în anul 70 după Cristos, ceea ce înseamnă că profeţia făcută de Domnul asupra acestui eveniment trebuia neapărat consemnată înainte de această dată.

Întrucât aproape toţi cercetătorii sunt de acord că Luca trebuie neapărat să ocupe, cronologic, un punct anterior Faptelor Apostolilor şi, întrucât Faptele Apostolilor se încheie cu şederea lui Pavel la Roma, în 63 d.Cr., se impune opinia că redactarea evangheliei Luca a avut loc înainte de această dată. Incendierea Romei şi persecuţiile dezlănţuite apoi de Nero împotriva creştinilor, din care a făcut ţapi ispăşitori (anul 64 d.Cr.), precum şi martirajul lui Petru şi al lui Pavel sunt evenimente care nu puteau fi ignorate de primul istoric al bisericii — dacă acestea ar fi avut deja loc. De unde rezultă că cea mai probabilă dată a apariţiei cărţii ar fi anul 61 sau 62 d.Cr.

IV. Fondul şi tema cărţii

Grecii căutau cu înfrigurare modelul ideal al unei fiinţe umane de o perfecţiune divină — o persoană înzestrată cu trăsăturile cele mai nobile provenite atât de la bărbaţi, cât şi de la femei, care să nu posede însă nici unul din defectele acestora. Luca prezintă exact modelul acesta, desăvârşit întruchipat în Persoana lui Cristos, ca Fiu al Omului — puternic, dar plin de compasiune. În evanghelia sa, Luca scoate în evidenţă umanitatea lui Cristos.

Astfel, în evanghelia după Luca găsim mai multe referiri la viaţa de rugăciune a lui Cristos decât în oricare altă evanghelie. De asemenea, se pune un accent deosebit pe compasiunea Domnului Isus, pe capacitatea Sa de a fi alături de cei năpăstuiţi. Acesta pare să fie şi motivul pentru care femeile şi copiii ocupă un loc atât de proeminent în evanghelia aceasta. Evanghelia după Luca a fost denumită „Evanghelia misionară", datorită surprinderii momentului răspândirii Evangheliei la Neamuri şi prezentării Domnului Isus ca Mântuitor al lumii. În fine, această evanghelie este şi un manual de ucenicie. Putem urmări cărarea uceniciei în viaţa Mântuitorului, văzând apoi cum este dezvoltată această temă în procesul Său de formare şi instruire a ucenicilor. Este trăsătura de care ne vom ocupa, cu precădere, în expoziţiunea noastră. În viaţa Omului Desăvârşit, vom întâlni elementele care alcătuiesc idealul de viaţă pentru toţi oamenii. În cuvintele de o neasemuită înţelepciune rostite de El vom desluşi, totodată, şi calea spre crucea la care ne cheamă El.

Înainte de a ne adânci în studiul propriuzis al evangheliei după Luca, facă Domnul să auzim chemarea Sa, renunţând la toate, de dragul Lui, şi păşind pe urmele Lui. Ascultarea este organul cunoaşterii spirituale. Sensurile Scripturii ne vor deveni mai desluşite şi mai scumpe, pe măsură ce vom aprofunda experienţele menţionate.

SCHIŢA CĂRŢII

I. PREFAŢĂ: SCOPUL ŞI METODA LUI LUCA (1:1-40)
II. SOSIREA FIULUI OMULUI ŞI A PREDECESORULUI SĂU (1:5-2:52)
III. PREGĂTIREA FIULUI OMULUI PENTRU A SLUJI (3:-4:30)
IV. FIUL OMULUI ÎŞI DEMONSTREAZĂ PUTEREA (4:31-5:26)
V. FIUL OMULUI ÎŞI EXPLICĂ SLUJIREA (MISIUNEA) (5:27-6:49)
VI. FIUL OMULUI ÎŞI EXTINDE MISIUNEA (7:1-9:50)
VII. OPOZIŢIA TOT MAI MARE FAŢĂ DE FIUL OMULUI (9:51-11:54)

VIII. ÎNVĂŢÎNDU-I ŞI VINDECÎNDU-I PE OAMENI, ÎN DRUM SPRE IERUSALIM (CAPITOLELE 12-16)
IX. FIUL OMULUI ÎŞI INSTRUIEŞTE UCENICII (17:1-19:27)
X. FIUL OMULUI LA IERUSALIM (19:28-21:38)
XI. PATIMILE ŞI MOARTEA FIULUI OMULUI (CAPITOLELE 22, 23)
XII. TRIUMFUL FIULUI OMULUI (CAP. 24)

Comentariu

I. PREFAŢĂ: SCOPUL ŞI METODA LUI LUCA (1:1-4)

În prefaţa sa, Luca îşi descoperă calităţile de istoric. Astfel, el descrie izvoarele la care a avut acces şi metodologia pe care a întrebuinţat-o. Apoi el explică scopul urmărit de lucrarea sa. Din punct de vedere omenesc, el a avut acces la două izvoare: relatările scrise apărute până atunci cu privire la viaţa lui Cristos şi mărturia orală a celor care au asistat, ca martori oculari, la evenimentele petrecute în viaţa Sa.

1:1 Relatările scrise sunt descrise în versetul 1: **Deoarece mulţi au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele împlinite între noi...** Nu ştim cine au fost aceşti autori. Matei şi Marcu intră în această categorie, dar în rândurile celor care „au încercat să alcătuiască o istorisire" s-au aflat şi alţi autori neinspiraţi. Cât priveşte evanghelia lui Ioan aceasta a fost redactată la o dată ulterioară.

1:2 Luca s-a bizuit şi pe relatări orale provenite de la **cei care de la început au fost martori oculari şi slujitori ai Cuvântului transmis... nouă"** (s-a redat versiunea NKJ, din textul original, n.tr.). Luca nu pretinde că a fost martor la evenimentele descrise, dar el i-a intervievat pe cei care au asistat în persoană la aceste evenimente. El îi descrie astfel pe aceşti asociaţi ai Domnului ca **martori oculari şi slujitori ai Cuvântului.** El întrebuinţează aici termenul **Cuvântul** ca unul din numele lui Cristos, aşa cum procedează şi Ioan în evanghelia sa. **De la început** înseamnă în acest context „de la începutul erei creştine, vestite de Ioan Botezătorul." Faptul că Luca a folosit relatări scrise şi orale nu neagă inspiraţia verbală a scrierii sale, ci arată că Duhul Sfânt l-a călăuzit în selectarea şi structurarea materialelor sale. Iată ce scrie S. Stewart în această privinţă:

> Luca precizează fără echivoc că autorii inspiraţi nu au fost degrevaţi în chip miraculos de necesitatea efectuării unor cercetări istorice asidue... Inspiraţia nu înseamnă că Dumnezeu în chip magic ar fi depăşit facultăţile şi intelectul autorului inspirat. Mai degrabă, am putea spune că Dumnezeu Şi-a exprimat voinţa prin facultăţile mentale şi intelectul autorului devotat. Inspiraţia nu suprimă personalitatea autorului sacru; nu-l transformă într-un robot al lui Dumnezeu. Dimpotrivă, inspiraţia [divină] dă contur personalităţii autorului inspirat, făcând din el un martor viu al lui Dumnezeu.[1]

1:3 Luca redă, în câteva cuvinte, motivele care au stat la baza relatării sale şi metoda folosită: **mi s-a părut şi mie că este bine, preaalesule Teofil, ca, după ce am făcut cercetări amănunţite, asupra tuturor acestor lucruri, de la originea lor, să ţi le scriu în ordine, unele după altele.** Referitor la motivaţie, Luca spune doar atât: **mi s-a părut şi mie că este bine.** La nivel uman, el a resimţit nevoia profundă de a redacta această evanghelie. Noi ştim însă că peste voinţa lui s-a suprapus în chip tainic îndemnul divin de a o redacta.

Cât priveşte metoda sa, mai întâi el a **făcut cercetări amănunţite, asupra tuturor acestor lucruri, de la originea lor,** şi abia apoi a consemnat faptele, în ordinea lor. În lucrarea sa, Luca a trebuit să efectueze o investigaţie minuţioasă, de natură ştiinţifică, a cursului evenimentelor din viaţa Mântuitorului nostru. Luca a verificat acurateţea izvoarelor sale, a eliminat toate elementele necorespunzătoare cu adevărul istoric şi lipsite de relevanţă spirituală, după care a redat în scris materialele în ordinea sub care ni se prezintă ele astăzi. Când Luca afirmă că a scris o relatare a evenimentelor **în ordine, unele după altele** el nu se referă neapărat la redarea lor în ordine strict cronologică. Evenimentele din evanghelia de faţă nu sunt aranjate întotdeauna în ordinea în care s-au întâmplat. Mai degrabă, ele sunt dispuse într-o ordine bazată pe criterii morale sau spirituale. Cu alte

cuvinte, faptele sunt grupate în jurul unor subiecte principale, bazate pe conținutul lor moral, mai degrabă decât pe înșiruirea strict calendaristică a evenimentelor. Deși această evanghelie, împreună cu cealaltă lucrare a lui Luca, Faptele Apostolilor, au fost adresate lui **Teofil**, nu cunoaștem mai nimic despre acest personaj. Faptul că Luca i se adresează cu formula: **prea-alesule** sugerează că Teofil era un demnitar de stat. Numele său înseamnă *prieten al lui Dumnezeu*. Probabil era un creștin care deținea o funcție de onoare și responsabilitate în domeniul relațiilor externe ale imperiului roman.

1:4 Obiectivul urmărit de Luca a fost să-i ofere lui Teofil o relatare scrisă care să confirme probitatea tuturor lucrurilor care i s-au vestit despre viața și lucrarea Domnului Isus. Mesajul scris avea darul de a imprima relatării un caracter imuabil, păzind-o de pericolul unor inexactități care s-ar fi putut strecura prin transmiterea ei pe cale exclusiv orală.

Și astfel, versetele 1 la 4 ne prezintă o scurtă dar clarificatoare trecere în revistă a împrejurărilor în care a fost redactată această carte din componența Bibliei. Știm că Luca a scris sub inspirația divină. Deși el nu precizează acest lucru în acest punct, totuși din cuvintele *de la început*, din versetul 3, care ar putea fi traduse și prin *de sus*, se poate face această deducție.[2]

II. SOSIREA FIULUI OMULUI ȘI A PRECURSORULUI SĂU (1:5-2:52)

A. Vestirea nașterii precursorului (1:5-25)

1:5, 6 La începutul relatării sale, Luca ne face cunoștință cu părinții lui Ioan Botezătorul. Era pe vremea când în Iudeea domnea regele nelegiuit Irod cel Mare, care era idumeean din naștere, descinzând din Esau.

Zaharia (care înseamnă *Domnul Își aduce aminte*) era un **preot** care aparținea **diviziei lui Abija**, unul din cele douăzeci și patru de schimburi în care fusese împărțită preoția iudaică de către David (1 Cron. 24:10).

Fiecărui schimb îi revenea datoria de a sluji la templul din Ierusalim de două ori pe an, de la sabat la sabat. În perioada de care ne ocupăm existau atât de mulți preoți încât privilegiul de a arde tămâie în Locul Sfânt îi revenea unui preot doar o dată în viață sau poate nici atât.

Elisabeta (care înseamnă *jurământul lui Dumnezeu*) descindea și ea dintr-o familie de preoți și anume cea a lui Aaron. Și ea, și soțul ei erau iudei evlavioși, care căutau să împlinească cu scrupulozitate toate cerințele morale și ceremoniale ale Scripturilor Vechiului Testament. Desigur, nu erau lipsiți de păcat, dar când păcătuiau, aveau grijă să aducă o jertfă sau să îndeplinească cerințele ritualiste.

1:7 Cuplul acesta nu avea copii, fapt de natură să aducă ocară oricărui evreu. Doctorul Luca notează că acest fapt se datora infertilității Elisabetei. Problema era agravată și prin faptul că ambii erau înaintați în vârstă.

1:8-10 Într-o zi Zaharia își desfășura îndatoririle preoțești în **templu**. Nu era o zi oarecare din viața lui, deoarece fusese ales prin tragere la sorți să **ardă tămâie** în Locul Sfânt. Oamenii s-au adunat în zona exterioară templului și se rugau. Nimeni nu a putut stabili ora din zi semnificată prin expresia **ceasul arderii tămâiei**.

Este un motiv de inspirație pentru noi să remarcăm că evanghelia după Luca începe cu scena oamenilor care se rugau la templu și se încheie cu o scenă similară, a oamenilor care Îl slăveau pe Dumnezeu la templu. Iar între aceste două scene definitorii avem relatarea modului în care rugăciunile lor au fost ascultate, găsindu-și împlinirea în Persoana și lucrarea Domnului Isus.

1:11-14 În contextul acesta extrem de adecvat, al preotului și al poporului angajați în rugăciune, se stabilește momentul și cadrul revelației divine. **Atunci un înger al Domnului s-a arătat... la dreapta altarului pentru tămâiere** — un loc privilegiat. La început **Zaharia** s-a înspăimântat, căci nici unul din contemporanii săi nu mai văzuse un înger. Dar îngerul l-a asigurat cu cuvintele veștii minunate, potrivit căreia Elizabetei i se va naște un fiu, care se va numi Ioan (*favorul* sau *harul lui Iehova*). Pe lângă faptul că fiul acesta va aduce **bucurie și veselie** părinților săi, el avea să fie o binecuvântare pentru **mulți.**

1:15 Copilul acesta avea să fie **mare înaintea Domnului** (aceasta fiind singura măreție care contează!). În primul rând, el avea să fie mare prin faptul separației sale, al consacrării sale exclusive pentru Domnul. El nu va bea nici vin (făcut din struguri) nici băuturi tari (făcute din cereale).

În al doilea rând, el avea să fie mare prin înzestrarea sa spirituală, căci el urma **să fie**

umplut cu Duhul Sfânt, încă din pântecele mamei sale. (Asta nu poate să însemne însă că Ioan a fost mântuit sau convertit de la naştere, ci doar că Duhul lui Dumnezeu S-a aflat în el de la început, cu scopul de a-l pregăti pentru misiunea specială de precursor al lui Cristos.)

1:16, 17 În al treilea rând, el avea să fie mare în rolul său de vestitor al lui Mesia. El avea să întoarcă pe mulţi evrei la Domnul. Misiunea lui avea să fie asemănătoare cu a profetului Ilie, prin faptul că va încerca să-i pună pe oameni într-o relaţie corectă cu Dumnezeu, prin pocăinţă. După cum se exprimă G. Coleman Luck:

> Propovăduirea lui urma să îndrepte inimile părinţilor nepăsători către copiii lor, făcându-i pe părinţi să aibă o adevărată preocupare spirituală pentru ei. De asemenea, el avea să aducă înapoi la «înţelepciunea dreptilor» inimile copiilor neascultători şi răzvrătiţi."[3]

Cu alte cuvinte, el avea să se străduiască să adune din lume un mănunchi de credincioşi care să fie gata să-L întâmpine pe Domnul când se va arăta El. Aceasta este o misiune demnă de fiecare dintre noi.

Observaţi cum se subînţelege Dumnezeirea lui Cristos în versetele 16 şi 17. În versetul 16, se spune că Ioan **va întoarce pe mulţi dintre fiii lui Israel la Domnul, Dumnezeul lor.** Apoi în versetul 17 se spune că Ioan **va merge înaintea Lui.** La cine se referă pronumele personal *Lui*? Evident, la *Domnul, Dumnezeul lor* din versetul precedent. Şi totuşi, noi ştim că Ioan a fost precursorul *lui Isus*. Prin urmare, deducţia este clară: Isus este Dumnezeu.

1:18 Înaintat în vârstă, **Zaharia** s-a poticnit de caracterul neverosimil al promisiunii. Atât el, cât şi soţia lui erau prea bătrâni pentru a deveni părinţii unui copil. Întrebarea lui plină de nedumerire a exprimat toată îndoiala adunată în inima lui.

1:19 În răspunsul său, primul lucru pe care l-a făcut îngerul a fost să se prezinte: **Gabriel** (*cel tare al lui Dumnezeu*). Deşi în mod obişnuit el este descris ca arhanghel, Scriptura nu spune despre el decât că este cel **care stă în prezenţa lui Dumnezeu** şi aduce mesaje de la Dumnezeu către om (Dan. 8:16; 9:21).

1:20 Pentru că Zaharia s-a îndoit, el şi-a pierdut glasul până la naşterea copilului. Ori de câte ori un credincios se îndoieşte de cuvântul lui Dumnezeu, îşi pierde temporar mărturia şi cântarea de pe buze. Necredinţa sigilează buzele, care rămân sigilate până când revine credinţa, care le dă din nou glas, făcându-le să răsune de laudă şi mărturie.

1:21, 22 Afară oamenii aşteptau nerăbdători, căci, în mod obişnuit, preotul care ardea tămâia nu stătea atât de mult înăuntru. Când, în sfârşit, Zaharia a ieşit afară, a trebuit să comunice cu ei prin semne. Atunci ei şi-au dat seama că el **avusese o viziune în templu.**

1:23 După ce s-a terminat slujba sa la templu, preotul s-a dus acasă, neputând încă să vorbească, aşa cum prezisese îngerul că se va întâmpla.

1:24, 25 Când **Elisabeta** a rămas gravidă, ea s-a retras pentru cinci luni în casa ei, bucurându-se că **Domnul** a găsit de cuviinţă s-o elibereze de ocara de a nu avea copii.

B. Vestirea naşterii Fiului Omului (1:26-38)

1:26, 27 În luna a şasea după ce i s-a arătat lui Zaharia (sau după ce Elisabeta a rămas gravidă), **Gabriel** a reapărut — de data aceasta arătându-se **unei fecioare** pe nume **Maria** care locuia în **cetatea Nazaret,** în districtul **Galileea.** Maria era **logodită cu un bărbat al cărui nume era Iosif,** descendent din spiţa lui **David,** care moştenea drepturile legale la tronul lui David, cu toate că era doar un tâmplar. În vremea aceea, spre deosebire de epoca noastră, logodna avea forţă de contract, neputând fi desfăcută decât printr-un decret legal, similar divorţului.

1:28 Îngerul s-a adresat Mariei cu cuvintele: **„Bucură-te, tu, căreia ţi s-a făcut mare har"**, care ai fost mult privilegiată de Domnul. Două lucruri se desprind de aici: (1) Îngerul *nu* s-a închinat Mariei, după cum nu s-a rugat ei şi (2) el *nu* a spus că ea este „plină de har", ci că **i s-a făcut mult har.**[4]

1:29, 30 Maria a fost, pe bună dreptate, tulburată de acest salut, întrebându-se ce-o fi însemnând. **Îngerul** i-a liniştit temerile, spunându-i apoi că **Dumnezeu** a ales-o să fie mama îndelung aşteptatului Mesia.

1:31-33 Observaţi două adevăruri importante care sunt consfinţite în vestirea îngerului:

Adevărata umanitate a lui Mesia — **vei rămâne însărcinată şi vei naşte un Fiu.**

Dumnezeirea Lui şi misiunea Lui de Mântuitor — **căruia îi vei pune numele Isus** (care înseamnă *Iehova Salvatorul*).

Măreţia care-L va caracteriza în toate —

El va fi mare, atât ca persoană, cât şi ca lucrare.

Identitatea Sa de Fiu al lui Dumnezeu — **şi va fi chemat Fiul Celui Prea-Înalt.**

Dreptul Său la tronul lui David — **Domnul, Dumnezeu Îi va da tronul tatălui Său David.** Asta stabilea că El este Mesia.

Împărăţia Sa veşnică şi universală — **El va împărăţi peste casa lui Iacob în veci şi împărăţia Lui nu va avea sfârşit.**

Versetul 31 şi prima parte a versetului 32 se referă, evident, la Prima Venire a lui Cristos, iar partea a doua a versetului 32 şi versetul 33 descriu A Doua Sa Venire, ca Rege al regilor şi Domn al domnilor.

1:34, 35 Întrebarea Mariei: **„Cum se va face acest lucru?"** a relevat uimirea, mai degrabă decât îndoiala ei. Cum avea să nască ea un copil, când nu avusese raporturi cu nici un bărbat? Deşi îngerul nu se exprimă exact cu cuvintele acestea, răspunsul la întrebarea Mariei este: *naşterea din fecioară*. Avea să fie un miracol de la **Duhul Sfânt.** El Se va coborî peste ea şi puterea lui Dumnezeu o va **umbri**. La întrebarea Mariei, **„Cum?"**, exprimând neputinţa ei omenească de a înţelege, Dumnezeu răspunde cu „Duhul Sfânt":

„De aceea, Sfântul care Se va naşte va fi numit Fiul lui Dumnezeu." Aici avem declaraţia sublimă a întrupării. Fiul Mariei avea să fie Dumnezeu, manifestat în trup omenesc. Cuvintele sunt prea sărace pentru a putea pătrunde taina nespus de mare în care e învăluit acest adevăr.

1:36, 37 Îngerul a înştiinţat-o atunci pe Maria că ruda ei, **Elisabeta**, era gravidă în luna a şasea — ea, care fusese stearpă. Acest miracol avea darul de a o asigura pe Maria că **nimic nu este cu neputinţă la Dumnezeu.**

1:38 În cadrul unui gest de sublimă supunere, **Maria** s-a predat Domnului, lăsându-L pe El să împlinească planurile Sale minunate. Apoi **îngerul a plecat de la ea.**

C. Maria o vizitează pe Elisabeta (1:39-45)

1:39, 40 Nu ni se spune de ce s-a dus Maria în vizită la Elisabeta, în acest moment. Poate că pentru ca să evite scandalul ce ar fi urmat imediat ce s-ar fi răspândit în Nazaret vestea condiţiei în care se afla. Dacă aşa au stat lucrurile, atunci primirea caldă pe care i-a făcut-o Elisabeta şi bunătatea de care a dat dovadă trebuie să fi fost un gest deosebit de mângâietor pentru Maria.

1:41 De îndată ce **Elisabeta** a auzit salutul Mariei, **i-a săltat pruncul în pântece** — un răspuns tainic, involuntar al precursorului încă nevenit pe lume la sosirea lui Mesia, care încă nu se născuse. **Elisabeta a fost umplută cu Duhul Sfânt**, adică El a preluat controlul asupra sa, călăuzindu-i vorbirea şi acţiunile.

Despre trei persoane din capitolul 1 se spune că au fost umplute cu Duhul Sfânt: Ioan Botezătorul (v. 15); Elisabeta (v. 41); şi Zaharia (v. 67).

Una din trăsăturile distinctive ale unei vieţi pline cu Duhul este faptul că persoana respectivă vorbeşte în psalmi, intonează imnuri de slavă la adresa lui Dumnezeu şi inima şi buzele îi sunt pline de cântări spirituale (Ef. 5:18, 19). Prin urmare, nu ne miră faptul că întâlnim trei cântări în acest capitol, şi alte două în capitolul următor. Patru din aceste cântări sunt cunoscute în general după titlul lor în latină, care reproduce primele cuvintele ale cântecelor: (1) Salutul Elisabetei [1:42-45]; (2) *Magnificat* (cu sensul de „magnifică" sau „preamăreşte") [1:46-55]; (3) *Benedictus* (adică „binecuvântat") [1:68-79]; (4) *Nun Dimittis* („acum lasă să plece") [2:29-32].

1:42-45 Vorbind sub inspiraţie specială, Elisabeta a salutat-o pe Maria, numind-o **„mama Domnului meu".** În inima ei nu era nici o fărâmă de gelozie, ci numai bucurie şi satisfacţie deplină pentru faptul că pruncul ce nu se născuse încă avea să fie **Domnul** ei. Maria a fost **binecuvântată între femei** în sensul că s-a bucurat de privilegiul de a-L naşte pe Mesia. **Rodul pântecelui ei** este **binecuvântat** prin faptul că este Domnul şi Mântuitorul. Biblia *nu* afirmă *niciodată* că Maria ar fi „mama lui Dumnezeu." Deşi este adevărat că ea a fost mama lui Isus şi că Isus este Dumnezeu, totuşi este o absurditate doctrinară ca cineva să susţină că Dumnezeu ar fi putut avea o mamă. Isus există din toată veşnicia, pe când Maria a fost o fiinţă omenească mărginită, cu o dată precisă de la care a început existenţa ei. Ea a fost mama lui Isus numai în Întruparea Lui.

Elisabeta a relatat exaltarea aparent intuitivă resimţită de copilul încă nenăscut la auzul primelor cuvinte ale Mariei. Apoi ea a asigurat-o pe Maria că credinţa ei avea să fie răsplătită din plin. Nădejdea ei avea să fie împlinită. Ea nu crezuse în zadar. Pruncul ei avea să se nască, conform făgăduinţei.

D. Maria Îl preamăreşte pe Domnul (1:46-56)

1:46-49 Imnul *Magnificat* se aseamănă cu cântarea Anei de la I Sam. 2:1-10. Mai întâi, Maria L-a lăudat pe Domnul pentru ceea ce a făcut El pentru ea (versetele 46b la 49). Observaţi ce spune ea (v. 48): **„toate generaţiile mă vor numi binecuvântată".** Nu ea va fi aceea care va conferi binecuvântări asupra altora, ci *ea însăşi* va fi binecuvântată. Ea Îl numeşte pe Dumnezeu **Mântuitorul** ei, infirmând ideea potrivit căreia Maria ar fi fost fără păcat.

1:50-53 În al doilea rând, ea L-a lăudat pe Domnul pentru că **îndurarea Lui este din generaţie în generaţie peste cei ce se tem de El. El** îi răstoarnă pe cei puternici şi-i înalţă pe cei smeriţi. Pe flămânzi îi satură de bunătate şi pe cei bogaţi îi scoate afară cu nimic.

1:56 După ce a stat la Elisabeta circa trei luni, Maria s-a întors în casa ei din Nazaret. Încă nu se căsătorise. Fără îndoială, ea a devenit ţinta unor suspiciuni şi calomnii în ţinutul în care locuia. Dar Dumnezeu avea s-o răzbune, ceea ce însemna că ea putea aştepta în linişte ajutorul Lui.

E. Naşterea precursorului (1:57-66)

1:57-61 La vremea rânduită, Elisabeta a născut un fiu. Rudele şi prietenii ei au fost încântaţi. În ziua a opta, când a avut loc circumcizia copilului, ei au considerat de la sine înţeles că acesta se va numi Zaharia, cum îl chema şi pe tatăl lui. Când mama lui le-a spus că pruncul se va numi Ioan, ei s-au mirat, deoarece nici una din rudele sale nu mai purtase numele acesta.

1:62, 63 Încercând să afle hotărârea finală a lui Zaharia, ei au comunicat cu el prin semne. (Asta arată că el nu era numai mut, ci şi surd.) Cerând o tăblie de scris, el a rezolvat chestiunea, precizând că pruncul se va numi Ioan. Oamenii **s-au minunat.**

1:64-66 Dar mirarea le-a fost şi mai mare când au observat că lui Zaharia i s-a redat graiul, de îndată ce a scris cuvântul „Ioan". Vestea s-a răspândit repede în tot ţinutul muntos al Iudeii, oamenii gândindu-se la lucrarea pe care o va desfăşura acest copil neobişnuit. Ei ştiau că harul Domnului era cu acest copil.

F. Profeţia lui Zaharia cu privire la Ioan (1:67-80)

1:67 Eliberat, de-acum, de cătuşele necredinţei şi **umplut cu Duhul Sfânt, Zaharia** a primit inspiraţia să rostească un imn elocvent de laudă, presărat cu numeroase citate din Vechiul Testament.

1:68, 69 *Lăudat să fie Domnul pentru ceea ce a făcut.* Zaharia şi-a dat seama că naşterea fiului său Ioan a indicat iminenţa venirii lui Mesia. El s-a referit la venirea lui Cristos ca un fapt împlinit, deşi nu avusese încă loc. Credinţa l-a învrednicit să spună că **Dumnezeu** Şi-a cercetat şi răscumpărat deja poporul, trimiţându-L pe Răscumpărătorul. Iehova a ridicat **un corn al mântuirii** în casa regală a lui David. (Cornul conţinea untdelemnul pentru ungerea regilor. Prin urmare, ar putea însemna aici: un *Rege* al mântuirii, descins din spiţa regală a lui David. Sau ar putea însemna un simbol al puterii şi astfel „un Mântuitor puternic.")

1:70, 71 *Lăudat să fie Dumnezeu pentru că împlineşte profeţiile!* Venirea lui Mesia fusese prezisă de **sfinţii profeţi... de la începutul lumii.** Sensul ar fi: mântuire de duşmanii cuiva şi adăpost de vrăjmaşi.

1:72-75 *Lăudat să fie Dumnezeu pentru credincioşia cu care Îşi împlineşte făgăduinţele.* Domnul încheiase un legământ necondiţionat de mântuire cu Avraam. Făgăduinţa aceasta a fost împlinită prin venirea seminţei lui Avraam, adică Domnul Isus Cristos. Mântuirea adusă de El a fost atât externă, cât şi internă. Pe plan extern, ea a însemnat izbăvirea din mâna duşmanilor lor. Pe plan intern, a însemnat slujirea Lui cu frică, în sfinţenie şi neprihănire.

G. Campbell Morgan contribuie cu două gânduri foarte pătrunzătoare la explicaţia acestui pasaj.[5] Mai întâi, el scoate în evidenţă corelaţia izbitoare dintre numele lui Ioan şi tema cântării — ambele sunt marcate de harul lui Dumnezeu. Apoi el găseşte aluzii la numele lui Ioan, Zaharia şi Elisabeta în versetele 72 şi 73.

Ioan — făgăduinţa îndurării (v. 72).

Zaharia — pentru a-şi aduce aminte (v. 72).

Elisabeta — jurământul (v. 73).

Harul lui Dumnezeu, aşa cum este vestit de Ioan, rezultă din faptul că Dumnezeu îşi aduce aminte de jurământul făcut în sfântul Său legământ.

1:76, 77 *Misiunea lui Ioan, vestitorul Mântuitorului.* Ioan avea să fie **profetul** Celui Prea Înalt, care urma să pregătească inimile oamenilor pentru venirea Domnului şi să vestească mântuirea poporului Său, prin iertarea păcatelor lor. Din nou vedem aici cum referirile la Iehova din Vechiul Testa-

ment se aplică în Noul Testament la Isus. Maleahi prezisese că un sol va pregăti calea înaintea lui Iehova (3:1). Zaharia îl identifică pe Ioan drept solul respectiv. Noi ştim că Ioan a venit să pregătească calea înaintea lui Isus. Concluzia evidentă care se desprinde de aici este că Isus este Iehova.

1:78. 79 *Venirea lui Cristos este asemănată cu răsăritul soarelui.* Veacuri de-a rândul, lumea zăcuse în întuneric. Acum, prin îndurarea plină de duioşie a lui Dumnezeu, aveau să mijească în curând zorii mântuirii, în Persoana lui Cristos, care va străluci peste neamurile aflate în întuneric şi în umbra morţii, călăuzind picioarele Israelului pe calea păcii (vezi Maleahi 4:2).

1:80 Acest impresionant capitol se încheie cu afirmaţia de o remarcabilă simplitate, potrivit căreia **copilul** creştea fizic şi spiritual, rămânând în pustiu până în ziua apariţiei sale publice în faţa naţiunii Israel.

G. Naşterea Fiului Omului (2:1-7)

2:1-3 Cezar August a dat **un decret să se facă recensământul în toată lumea** — adică pe tot cuprinsul imperiului său. Acest recensământ a fost făcut mai întâi pe vremea când Quirinius era guvernator al Siriei. Mulţi ani acurateţea şi veridicitatea evangheliei lui Luca au fost puse la îndoială, datorită acestei referiri la Quirinius. Săpăturile arheologice ulterioare au scos însă la iveală mărturii care confirmă textul evangheliei. Din punctul său de vedere, Cezar August îşi demonstra supremaţia peste lumea greco-romană. Dar din punctul de vedere al lui Dumnezeu, acest împărat neevreu nu era altceva decât o marionetă menită să contribuie la propăşirea programului divin (vezi Prov. 21:1).

2:4-7 Decretul lui August i-a adus pe Iosif şi pe Maria la Betleem exact în momentul în care urma să se nască Mesia, ca împlinire a profeţiei de la Mica 5:2. Betleem era înţesat de lume când au sosit ei din Galileea. Singurul loc în care au putut trage a fost grajdul unui han. Acest fapt a fost un semn prevestitor al modului în care aveau să-L primească oamenii pe Mântuitorul. Pe când se afla cuplul de la Nazaret în acel loc, Maria a născut Întâiul ei Fiu. Înfăşurându-L în scutece, ea L-a aşezat cu dragoste în iesle.

Aşa a vizitat Dumnezeu planeta noastră, în Persoana unui prunc lipsit de apărare, în condiţiile insalubre ale unui grajd! Ce fapt uimitor! — aşa cum subliniază şi Darby:

> El Şi-a avut obârşia într-o iesle, a sfârşit pe cruce iar în intervalul dintre aceste două momente nu a avut unde să-Şi plece capul.[6]

H. Îngerii şi păstorii (2:8-20)

2:8 Primele semne cu privire la naşterea aceasta unică nu au fost împărtăşite liderilor religioşi de la Ierusalim, ci **păstorilor** contemplativi de pe dealurile Iudeii — oameni smeriţi, care îşi făceau conştiincios datoria. Iată ce are S. Stewart de spus în această privinţă:

> Oare nu ne izbeşte semnificaţia extraordinară a faptului că unor oameni obişnuiţi, ocupaţi cu treburile lor obişnuite, li s-a dat să vadă prima oară slava venirii lui Isus? Asta ne învaţă, în primul rând, că la locul datoriei noastre — oricât de umil ar fi acesta — ni se dăruieşte viziunea. Şi mai înseamnă, în al doilea rând, că oamenilor care au păstrat în gândurile şi purtările lor acea pioşenie simplă dar nespus de profundă a vieţii, celor care nu şi-au pierdut inima de copil, li se deschid cel mai lesne porţile Împărăţiei.[7]

2:9-11 Un înger al Domnului s-a apropiat de păstori şi o lumină strălucitoare şi slăvită a strălucit în jurul lor. Când ei au fost umpluţi de spaimă, îngerul i-a mângâiat şi le-a adus vestea minunată, dătătoare de mare bucurie pentru toţi oamenii. Chiar în ziua aceea, în cetatea Betleemului, din apropiere, avea să se nască un copil. Acest copil era Mântuitorul, care este Cristos Domnul! În aceste câteva cuvinte se cuprinde toată teologia. Mai întâi, El este **Mântuitor**, fapt exprimat prin numele de Isus. Apoi El este **Cristosul**, adică Unsul lui Dumnezeu, Mesia al Israelului. Şi, în fine, El este **Domnul** — Dumnezeu manifestat în trup.

2:12 Cum aveau să-L recunoască păstorii? Îngerii le-au dat un semn dublu. Mai întâi, Pruncul avea să fie înfăşurat în scutece. Dar ei mai văzuseră copii înfăşuraţi în scutece. Însă îngerii tocmai vestiseră că Pruncul era Domnul. Nimeni nu-L mai văzuse pe Domnul ca un Prunc mic înfăşurat în scutece. A doua parte a semnului consta în faptul că El avea să fie culcat într-o iesle. Nu cred că păstorii mai văzuseră un copil nou-născut într-un loc atât de neverosimil. Iată la ce înjosire a fost supus Domnul vieţii şi al slavei, când a venit în lumea noastră! Mintea noastră nu poate concepe cum de Creatorul şi Susţinătorul universului a pătruns în istoria omenirii nu ca un erou militar, ci ca un Copilaş nou născut. Dar, oricât de neaşteptat ar părea, este adevărul Întrupării.

2:13, 14 Deodată, extazul cerului n-a mai putut fi reţinut în frâu. O mulţime de oaste cerească şi-a făcut apariţia, lăudându-L pe Dumnezeu. Cântarea lor, cunoscută azi sub numele de *Gloria in Excelsis Deo*, surprinde semnificaţia deplină a naşterii Pruncului Sfânt. Viaţa şi lucrarea Sa aveau să aducă slavă lui Dumnezeu în cerurile preaînalte şi pace pe pământ, bunăînvoire faţă de oameni sau poate oamenilor în care El îşi găseşte toată plăcerea.[8] Oamenii în care Dumnezeu îşi găseşte plăcerea sunt cei care se pocăiesc de păcatele lor şi-L primesc pe Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor.

2:15-19 De îndată ce au plecat îngerii, păstorii s-au dus în grabă la Betleem, unde i-au găsit pe Maria şi pe Iosif şi pe Isus, în iesle. Ei au relatat cu de-amănuntul vizita îngerului, provocând multă mirare în rândurile celor din staul. Dar Maria avea o înţelegere mai profundă a ceea ce se petrecea; ea a adunat în inima ei ca pe o comoară toate aceste lucruri, meditând asupra tîlcurilor ascunse în ele.

2:10 Păstorii s-au întors la turmele lor, plini de bucurie pentru tot ce au văzut şi auzit, cu inimile revârsându-se de închinare la adresa lui Dumnezeu.

I. Circumcizia şi dedicarea lui Isus (2:21-24)

Cel puţin trei ritualuri sunt descrise în acest pasaj:

1. Mai întâi, a fost circumcizia lui Isus. Aceasta a avut loc pe când El avea opt zile. A fost un semn al legământului pe care l-a încheiat Dumnezeu cu Avraam. În aceeaşi zi, potrivit tradiţiei ebraice, I s-a dat Copilului un Nume. Îngerul îi instruise pe Maria şi pe Iosif să-L numească **ISUS**.

2. A doua ceremonie a constat în **purificarea** Mariei — act care a avut loc la patruzeci de zile după naşterea lui Isus (vezi Lev. 12:1-4). În mod obişnuit, părinţii trebuiau să aducă un miel, ca jertfă de ardere de tot, şi un pui de porumbel sau turturea, ca jertfă de păcat.

Dar în cazul celor săraci, se făcea o derogare, aceştia putând aduce **„o pereche de turturele sau doi pui de porumbel"** (Lev. 12:6-8). Faptul că Maria nu a adus un miel, ci numai **doi pui de porumbel** denotă sărăcia în care s-a născut Isus.

3. Al treilea ritual a fost prezentarea lui Isus la templul din **Ierusalim.** Iniţial, Dumnezeu decretase că întâiul născut de parte bărbătească îi aparţine Lui; fiii întâi născuţi trebuiau să formeze ceata preoţilor (Ex. 13:2). Ulterior, El a ales seminţia lui Levi ca membrii acesteia să slujească de preoţi (Ex. 28:1, 2). Apoi părinţii îl puteau „răscumpăra" pe întâiul lor fiu născut prin plata a cinci sicli. Asta au făcut ei când L-au închinat Domnului.

J. Simeon ajunge să-L vadă pe Mesia (2:25-35)

2:25, 26 Simeon aparţinea rămăşiţei evlavioase de evrei care aşteptau venirea lui Mesia. Lui i s-a revelat de către Duhul Sfânt că nu va muri până nu va vedea pe Cristosul (sau Unsul) Domnului. „Secretul Domnului este cu cei care se tem de El" (Ps. 25:14). Celor care umblă în părtăşie tăcută, contemplativă cu Dumnezeu El le oferă o tainică împărtăşire a cunoştinţei divine.

2:27, 28 Simeon a intrat în templu exact în ziua în care părinţii lui Isus L-au prezentat lui Dumnezeu. Simeon a fost instruit în chip supranatural cu privire la faptul că acest Copil era Mesia cel Făgăduit. Luându-L pe Isus în braţe, el a rostit memorabila cântare cunoscută astăzi sub denumirea de „Nunc Dimittis" (*Acum eliberează, în pace... pe robul tău...*).

2:29-32 Esenţa cântării este următoarea: **Doamne, acum Tu mă laşi să plec în pace, căci am văzut mântuirea Ta** în Persoana acestui Copil, Răscumpărătorul promis, aşa cum mi-ai făgăduit. Tu L-ai rânduit să aducă mântuire tuturor claselor de oameni. El va fi o lumină care va aduce revelaţie Neamurilor (Prima Sa Venire) şi va străluci în slavă asupra poporului Tău Israel (A Doua Sa Venire). Simeon era pregătit acum să moară, după ce Îl întâlnise pe Domnul Isus. Boldul morţii a fost îndepărtat.

2:33 Luca păzeşte cu străşnicie doctrina Naşterii din Fecioară, cu formularea aceasta precisă: **Iosif şi mama Lui**, formulă păstrată de versiunea King James, pe baza majorităţii manuscriselor.[9]

2:34, 35 După această izbucnire iniţială de slavă la adresa lui Dumnezeu, pentru Mesia, **Simeon i-a binecuvântat** pe părinţi, rostind apoi cuvinte profetice Mariei. Profeţia e compusă din patru părţi:

1. **Pruncul acesta este rânduit spre prăbuşirea şi ridicarea multora în Israel.** Cei aroganţi, nepocăiţi şi necredincioşi vor cădea şi vor fi pedepsiţi. Cei care se smeresc, se pocăiesc de păcatele lor şi-L primesc pe Isus se vor ridica şi vor fi binecuvântaţi.

2. **Pruncul** era destinat **să fie un semn**

care va stârni împotrivire. Persoana lui Cristos urma să fie învăluită într-o semnificaţie specială. Însăşi prezenţa Sa pe pământ era o dovadă puternică de mustrare împotriva păcatului şi a nelegiuirii, provocând astfel profundă animozitate în inima omenească.

2. **Chiar sufletul tău va fi străpuns de o sabie...** Simeon prezicea prin aceste cuvinte durerea cumplită care avea să inunde inima Mariei, când avea să-şi vadă Fiul răstignit (Ioan 19:25).

4. **...ca să se descopere gândurile multor inimi.** Modul în care reacţionează cineva faţă de Mântuitorul este un indiciu al motivaţiilor şi afecţiunilor sale lăuntrice.

Astfel, cântarea lui Simeon include ideile de: piatră de încercare, piatră de poticnire, piatră de sărit şi sabie.

K. Profeteasa Ana (2:36-39)

2:36, 37 Profeteasa Ana făcea parte, ca şi Simeon, din rămăşiţa credincioasă a lui Israel, care aştepta venirea lui Mesia. Ea provenea din **seminţia lui Aşer** (care înseamnă *fericit, binecuvântat*), unul din cele zece triburi duse în captivitate de asirieni în anul 721 î.Cr. Ana trebuie să fi avut peste o sută de ani, deoarece fusese căsătorită timp de **şapte ani**, apoi a rămas văduvă timp de **optzeci şi patru de ani**. Ca profeteasă, negreşit ea va fi primit revelaţii divine, slujind de purtător de cuvânt al lui Dumnezeu. Ea îşi îndeplinea cu credincioşie serviciile publice de la templu, închinându-se cu posturi şi cu cereri, **zi şi noapte.** Vârsta ei înaintată nu a împiedicat-o să-L slujească pe Domnul.

2:38 După ce Iosif şi Maria şi-au împlinit ritualurile de purificare şi dedicare, ei s-au întors în Galileea, în oraşul lor de baştină, Nazaret. Luca nu menţionează vizita magilor sau fuga în Egipt.

L. Copilăria lui Isus (2:40-52)

2:40 Dezvoltarea normală a copilului Isus este prezentată după cum urmează: sub aspect *fizic*, El **creştea şi se întărea în duh.**[10] El a parcurs etapele obişnuite ale dezvoltării fizice, învăţând să umble, să vorbească, să se joace şi să muncească. Din această cauză, El e pe deplin capabil să simtă alături de noi fiecare etapă a propriei noastre dezvoltări. Apoi *mental* El a fost **umplut cu înţelepciune.** Isus nu a învăţat doar să citească, să socotească, însuşindu-şi cunoştinţele disponibile pe vremea acea, ci a crescut în **înţelepciune**, adică în aplicarea în practică a acestor cunoştinţe la problemele vieţii. Din punct de vedere *spiritual*, **harul lui Dumnezeu era peste El.** El umbla în părtăşie cu Dumnezeu şi Se bizuia pe Duhul Sfânt. El studia Biblia, petrecea timp în rugăciune şi îşi găsea toată plăcerea în împlinirea voii Tatălui Său.

2:41-44 Un băiat evreu devine fiul legii la vârsta de doisprezece ani. Când Domnul nostru a împlinit vârsta de doisprezece ani, familia Sa a efectuat pelerinajul anual la Ierusalim, în vederea Paştelui. Dar la înapoiere spre Galileea, membrii familiei Sale n-au observat că Isus nu era printre ei. S-ar putea ca acest lucru să ni se pară ciudat, dacă nu ţinem seama de faptul că familia călătorea, probabil, în cadrul unei mari caravane. Şi astfel, ei au presupus că Isus venea împreună cu alţi tineri de vârsta Lui.

Înainte de a ne grăbi să-i condamnăm pe Iosif şi pe Maria, să nu uităm cât de uşor este pentru noi, cei de azi, să efectuăm un drum de o zi, presupunând că Isus este în compania noastră, pentru a ne da ulterior seama că am pierdut contactul cu El, datorită vreunui păcat nemărturisit din viaţa noastră. Pentru a restabili contactul cu El, trebuie să ne întoarcem la punctul în care s-a întrerupt părtăşia, mărturisindu-ne păcatul şi apoi lăsându-ne de el.

2:45-47 Întorcându-se la Ierusaliam, îngrijoraţi, părinţii L-au găsit pe Isus în templu, stând printre învăţători, ascultându-i şi punând întrebări. Nu găsim în text nici o aluzie potrivit căreia El s-ar fi purtat ca un copil precoce, polemizând cu bătrânii Lui. Mai degrabă, El şi-a asumat locul unui copil normal, învăţând în smerenie şi linişte tot ce aveau dascălii Lui să-L înveţe. Şi totuşi, în cursul acestor desfăşurări, negreşit I s-au pus unele întrebări, deoarece se spune că oamenii **rămâneau uimiţi de priceperea şi răspunsurile Lui.**

2:48 Chiar şi părinţii Lui **au rămas uimiţi** când L-au găsit pe Isus participând în mod atât de inteligent la o discuţie cu unii care erau mult mai vârsnici decât El. Şi totuşi **mama Lui** a exprimat nelinştea şi iritarea acumulate anterior, când L-a mustrat. Oare El nu ştia cât de multă îngrijorare le-a provocat?!

2:49 Răspunsul Domnului, care constituie prima consemnare a cuvintelor Sale, a demonstrat că El era pe deplin conştient de identitatea Sa de Fiu al lui Dumnezeu şi de misiunea Sa. **„De ce M-aţi căutat? Oare nu ştiaţi că trebuie să fiu în cele ale Tatălui**

Meu?" *Ea* a spus: „Tatăl Tău şi cu mine." *El* a spus: **„în cele ale Tatălui Meu."**

2:50 Cu acea ocazie **ei nu au înţeles** ce a vrut să spună prin remarca Sa criptică. Nu erau deloc nişte cuvinte obişnuite, pentru un băiat de doisprezece ani!

2:51 În orice caz, toţi membrii familiei erau acum din nou împreună, putându-se întoarce la Nazaret. Excelenţa morală a lui Isus rezultă şi din cuvintele: **„şi le era supus".** Fiind Creatorul universului, totuşi El Şi-a luat locul smerit de Copil ascultător în această familie umilă de evrei. **Dar** tot timpul **mama Lui păstra toate cuvintele acestea în inima ei.**

2:52 Din nou ni se descrie adevărata umanitate a Domnului şi dezvoltarea Sa:

1. Dezvoltarea Sa pe plan mental — **creştea în înţelepciune.**
2. Dezvoltarea Sa pe plan fizic — **creştea în statură.**
3. Dezvoltarea Sa spirituală — **şi în har faţă de Dumnezeu.**
4. Dezvoltarea Sa socială — în har **faţă de oameni.**

El era absolut desăvârşit în toate aspectele dezvoltării Sale. Aici firul narativ al lui Luca trece sub tăcere cei optsprezece ani petrecuţi de Domnul Isus la Nazaret, ca Fiu al unui tâmplar. Dar din aceşti ani noi învăţăm importanţa pregătirii şi instruirii, necesitatea de a avea răbdare şi valoarea muncii fizice. De asemenea, învăţăm să ne împotrivim ispitei de a sări de la naşterea spirituală la lucrarea publică, fără o pregătire intermediară. Cei care nu au o copilărie normală pe plan spiritual, urmată de o adolescenţă, vor întâmpina tot felul de pericole în viaţa şi mărturia lor ulterioară.

III. PREGĂTIREA FIULUI OMULUI PENTRU A SLUJI (3:1-4:30)

3:1, 2 Fiind istoric, Luca identifică **anul** în care a început Ioan să predice, numind liderii politici şi religioşi care se aflau pe vremea aceea la putere — un împărat (**Cezar**) un **guvernator**, trei având titlul de **tetrarhi** şi doi **mari preoţi.** Dregătorii politici menţionaţi aici constituie un indiciu al mâinilor de fier cu care era condus Israelul pe vremea aceea, starea de subjugare în care se găsea. Faptul că în acest timp existau doi mari preoţi în Israel demonstra starea de dezordine pe plan religios şi politic în care se găsea poporul Israel. Deşi în ochii lumii erau oameni mari, în faţa lui Dumnezeu aceştia erau oameni răi, lipsiţi de scrupule. Prin urmare, când a dorit să le vorbească, El a ocolit palatul şi sinagoga, trimiţând mesajul Său lui **Ioan, fiul lui Zaharia, în pustiu.**

3:3 Imediat Ioan a început să străbată toată regiunea din jurul Iordanului, probabil în apropiere de Ierihon. Acolo el a chemat poporul Israel să se pocăiască de păcatele sale, pentru a putea primi iertarea şi astfel să fie pregătiţi pentru venirea lui Mesia. De asemenea el i-a chemat pe oameni să se boteze, ca semn exterior al faptului că s-au pocăit cu adevărat. Ioan era un profet adevărat, întruchiparea conştiinţei, condamnând păcatul şi chemându-i pe oameni la reînnoire spirituală.

3:4 Misiunea sa a constituit o împlinire a profeţiei de la **Isaia** 40:3-5. El era **glasul celui ce strigă în pustiu.** Din punct de vedere spiritual, Israel era un pustiu în acest punct din istoria lui. Ca naţiune, era aridă şi împietrită, neaducându-I lui Dumnezeu nici o roadă. Pentru a se putea pregăti pentru venirea Domnului, oamenii trebuiau să treacă printr-o schimbare morală. Pe vremea aceea, când venea un rege în vizită, se făceau tot felul de pregătiri minuţioase, se netezeau drumurile, ca să i se uşureze cât mai mult deplasarea. Tocmai aceasta i-a chemat Ioan pe oameni să facă, numai că nu se punea problema unei reparaţii literale a drumurilor, ci o pregătire a inimii lor pentru a-L primi pe El.

3:5 Efectele venirii lui Cristos sunt descrise după cum urmează:

Orice vale va fi umplută — cei care se pocăiesc cu adevărat vor fi mântuiţi şi satisfăcuţi.

Orice munte şi deal vor fi coborâţi — cu alte cuvinte, oamenii din categoria cărturarilor şi fariseilor, care erau aroganţi şi înfumuraţi, aveau să fie smeriţi.

Locurile strâmbe vor fi îndreptate — oamenii necinstiţi, de genul vameşilor, aveau să treacă printr-o îndreptare a caracterului lor.

Drumurile accidentate aveau să fie nivelate — respectiv, ostaşii şi alte persoane de genul lor, cu temperamente aprinse şi obiceiuri necioplite, aveau să fie îmblânziţi şi cizelaţi.

3:6 Rezultatul final al tuturor acestor schimbări va fi faptul că toată suflarea — atât evreii, cât şi Neamurile — aveau să vadă **mântuirea lui Dumnezeu.** La prima Sa venire, mântuirea a fost oferită tuturor oamenilor, deşi nu toţi L-au primit. Când va veni

El a doua oară, să domnească, versetul acesta îşi va găsi împlinirea deplină. Atunci întregul Israel va fi mântuit iar Neamurile vor beneficia şi ele din binecuvântările glorioasei Sale împărăţii.

3:7 Când au ieşit mulţimile de oameni să fie botezaţi de Ioan, el şi-a dat seama că ei nu erau sinceri. Unii doar se prefăceau că doresc neprihănirea, fără să manifeste o sete şi o foame adevărată după aceasta. Acestor oameni Ioan li se adresează cu expresia **pui de vipere**. Întrebarea: **„Cine v-a prevenit să fugiţi de mânia care vine?"** presupune că Ioan nu i-a prevenit. Mesajul lui a fost adresat celor care erau dispuşi să-şi mărturisească păcatele.

3:8 Dacă doreau să se pună cu adevărat în ordine faţă de Dumnezeu, ei trebuiau să demonstreze că s-au pocăit cu adevărat, etalând o viaţă schimbată. Pocăinţa autentică produce **roade**. Ei gândeau greşit atunci când considerau că simplul fapt că descind din **Avraam** era de ajuns pentru a fi mântuiţi. Simpla înrudire a cuiva cu oameni credincioşi nu-l face şi pe el să fie credincios. **Dumnezeu** nu S-a limitat la descendenţii fizici ai lui Avraam în împlinirea planurilor Sale; El putea să ridice copii ai lui Avraam chiar şi din pietrele de pe malul râului Iordan. *Pietrele* ar putea fi aici o întruchipare a Neamurilor, pe care Dumnezeu le-ar putea transforma printr-o minune a harului în credincioşi, pătrunşi de aceeaşi credinţă ca a lui Avraam. De fapt, asta s-a şi întâmplat. Sămânţa fizică a lui Avraam, ca naţiune, L-a respins pe Cristosul lui Dumnezeu. Dar multe Neamuri L-au primit ca Domn şi Mântuitor, devenind astfel sămânţa spirituală a lui Avraam.

3:9 Securea a şi fost înfiptă la rădăcina copilor este o expresie figurată, prin care se înţelege că venirea lui Cristos va pune la încercare realitatea pocăinţei omului. Acei indivizi care nu au manifestat roadele pocăinţei vor fi condamnaţi.

Cuvintele şi expresiile folosite de Ioan au avut efectul unor săbii: „generaţie de vipere", „mânia viitoare", „secure", „tăiat şi aruncat în foc". Profeţii Domnului nu s-au temut niciodată să spună adevărul. Ei au fost mari moralişti şi adesea expresiile folosite de ei au căzut asupra oemnilor aidoma lăncilor folosite de strămoşii noştri asupra duşmanilor lor (*Daily Notes of the Scripture Union*).

3:10 Profund atinşi de sentimentul vinovăţiei, oamenii l-au întrebat pe Ioan ce trebuie să facă, practic, pentru a demonstra realitatea pocăinţei lor.

3:11-14 În versetele 11-14, el le-a oferit modalităţi concrete de a dovedi sinceritatea lor. În general, ei trebuiau să-şi iubească aproapele ca pe ei înşişi, împărţind cu cei săraci hainele şi hrana lor.

Cât despre vameşi, aceştia trebuiau să fie cinstiţi în toate tranzacţiile lor. Întrucât întreaga lor tagmă era cunoscută pentru necinstea ei, orice manifestare de cinste ar fi fost o dovadă foarte reală a pocăinţei lor.

Şi, în fine, soldaţii în termen trebuiau să evite trei păcate de care se făceau în special vinovaţi cei din armată: extorcarea de bani, defăimarea şi nemulţumirea. Este important să reţinem că oamenii nu erau mântuiţi prin înfăptuirea acestor fapte bune, ci mai degrabă acestea constituiau dovada exterioară că inimile lor au fost puse cu adevărat într-o stare după voia lui Dumnezeu.

3:15, 16a E remarcabilă dorinţa lui Ioan de a sta pe planul doi. Cel puţin un timp, el ar fi putut poza ca Mesia, atrăgându-şi mulţi adepţi. Dar el se compară cu Cristos într-o manieră cât se poate de umilă. Ioan a explicat că botezul lui este exterior, fizic, pe când cel al lui Cristos avea să fie intern şi spiritual. Ioan a declarat că nu este vrednic nici măcar să dezlege cureaua sandalelor lui Mesia.

3:16b, 17 Botezul lui Cristos avea să fie **cu Duhul Sfânt şi cu foc.** Lucrarea Lui avea să aibă două aspecte principale. Mai întâi, El avea să boteze credincioşii cu Duhul Sfânt — promisiune a ceea ce avea să aibă loc în ziua Rusaliilor, când credincioşii au fost botezaţi în trupul lui Cristos. Dar, în al doilea rând, El avea să boteze cu foc.

Din versetul 17, reiese clar că botezul cu foc este un botez al judecăţii. Acolo Domnul este înfăţişat ca un vânturător de cereale. Pe măsură ce vântură El grâul, pleava este aruncată la o parte. Apoi este adunată şi arsă.

Când Ioan s-a referit la o mulţime pestriţă — în care se aflau şi credincioşi, şi necredincioşi — el s-a referit şi la botezul *Duhului*, şi la botezul *focului* (Mat. 3:11 şi versetul de faţă). Când s-a referit însă numai la credincioşi (vezi Marcu 1:5), el a omis botezul cu foc (Marcu 1:8). Nici un credincios adevărat nu va trece prin botezul focului.

3:18-20 Luca este gata acum să mute focarul luminii de la Ioan la Isus. Prin urmare, în versetele acestea, el rezumă restul

misiunii lui Ioan şi face un salt în timp, ocupându-se de perioada întemniţării sale de către **Irod**. Întemniţarea lui Ioan a avut loc în realiate cu optsprezece luni mai târziu. Ioan îl certase pe Irod pentru faptul că trăia într-o relaţie de adulter cu cumnata lui. Irod a pus apoi vârf tuturor relelor sale anterioare, aruncându-l pe Ioan în închisoare.

B. Pregătirea prin botez (3:21, 22)

Pe măsură ce Ioan iese din atenţia noastră, Domnul Isus ocupă un loc tot mai proeminent. El îşi începe lucrarea publică la vârsta de aproximativ treizeci de ani, fiind botezat în râul Iordan.

Reţinem mai multe fapte remarcabile legate de botezul Său:

1. Toate cele trei Persoane ale Trinităţii sunt prezente: **Isus** (v. 21); **Duhul Sfânt** (v. 22a); Tatăl (v. 22b).

2. Doar Luca consemnează faptul că Isus **S-a rugat** la botezul Său (v. 21). Acest fapt este în acord cu scopul lui Luca de a-L prezenta pe Cristos ca Fiul Omului, dependent mereu de Dumnezeu Tatăl. Viaţa de rugăciune a Domnului nostru este o temă dominantă în evanghelia pe care o studiem acum. Domnul Isus S-a rugat aici, la începutul lucrării Sale publice. Apoi El S-a rugat când a început să fie cunoscut şi urmat de mulţimi (5:16). El a petrecut o noapte întreagă în rugăciune, înainte de a-i alege pe cei doisprezece ucenici (6:12). El S-a rugat înaintea incidentului din Cezarea lui Filipi, care constituie momentul de cumpănă al lucrării sale de Învăţător (9:18). Apoi El S-a rugat pe Muntele Schimbării la Faţă (9:28). El S-a rugat în prezenţa ucenicilor Săi şi acest lucru a reclamat un discurs pe tema rugăciunii (11:1). El S-a rugat pentru Petru, când acesta a căzut (22:32). El S-a rugat în grădina Ghetsimane (22:41, 44).

3. Botezul lui Isus este una din cele trei ocazii în care Dumnezeu a vorbit din cer în legătură cu lucrarea propriului Său Fiu preaiubit. Timp de treizeci de ani ochiul lui Dumnezeu examinase viaţa fără pată trăită de Isus la Nazaret. Acum Dumnezeu Tatăl rosteşte verdictul: **„În Tine Îmi găsesc desfătarea!"** Celelalte două ocazii când Tatăl a vorbit public din cer au fost: Când Petru a propus s-a ridice trei corturi pe Muntele Schimbării la Faţă (Luca 9:35) şi când au venit grecii la Filip, dorind să-L vadă pe Isus (Ioan 12:20-28).

C. Pregătirea prin împărtăşirea naturii umane (3:23-38)

Înainte de a se ocupa de lucrarea publică a Domnului nostru, Luca se opreşte pentru a reda genealogia Sa. Dacă Isus este cu adevărat uman, atunci El trebuie să descindă din **Adam**. Această genealogie demonstrează că El a descins din Adam. Este foarte răspândită părerea că această genealogie urmăreşte spiţa Mariei. Observaţi că versetul 23 nu spune că Isus a fost fiul lui Iosif, ci **„cum se credea, fiul lui Iosif"**. Dacă această opinie este corectă, atunci Eli (v. 23) a fost socrul lui Iosif şi tată Mariei.

Majoritatea învăţaţilor aderă la teoria genealogiei Domnului prin spiţa Mariei, din următoarele motive:

1. Cel mai evident este faptul că spiţa familiei lui Iosif este redată în evanghelia după Matei (1:2-16).
2. În capitolele de la începutul evangheliei lui Luca, Mariei i se acordă un loc mai proeminent decât lui Iosif, exact invers decât în evanghelia lui Matei.
3. Numele femeilor nu se foloseau, de obicei, în redarea spiţei genealogice — ceea ce ar putea explica absenţa numelui Mariei.
4. La Matei 1:16 se afirmă expres că Iacov l-a născut pe Iosif. Aici la Luca nu se spune că Eli l-a născut pe Iosif. Se spune însă că Iosif a fost fiul lui Eli. *Fiu* ar putea însemna şi *ginere*.
5. În textul original grec, articolul hotărât (*tou*) la genitiv apare înaintea oricărui nume din genealogie, *cu excepţia unuia*: Iosif. Această remarcabilă excepţie sugerează foarte concludent că Iosif a fost inclus doar pentru faptul că era căsătorit cu Maria.

Deşi nu este nevoie să examinăm genealogia în amănunt, se cuvine să notăm câteva puncte importante:

1. Lista aceasta arată că Maria a descins din **David** prin fiul său **Natan** (v. 31). În evanghelia lui Matei, Isus a moştenit dreptul *legal* la tronul lui David, prin Solomon.

Ca Fiu legal al lui Iosif, Domnul a împlinit acea parte a legământului încheiat de Dumnezeu cu David care îi făgăduia că tronul lui va dăinui în veac. Dar Isus nu putea să fie fiul real al lui Iosif fără ca prin aceasta să intre sub incidenţa blestemului rostit Dumnezeu asupra lui Ieconia, prin care El a decretat că nici un descendent al acelui rege rău nu va prospera (Ier. 22:30).

Ca Fiu real al Mariei, Isus a împlinit acea

parte a legământului încheiat de Dumnezeu cu David prin care El îi promitea să *sămânţa* lui David va ocupa tronul său în veac. Şi prin faptul că descindea din David prin Natan, El nu a intrat sub incidenţa blestemului ce a fost rostit asupra lui Ieconia.

2. **Adam** este descris drept **fiul lui Dumnezeu** (v. 38). Asta înseamnă doar că a fost creat de Dumnezeu.

3. Pare evident că spiţa mesianică s-a sfârşit cu Domnul Isus. *Nici o altă persoană* nu mai poate fi un pretendent legal la tronul lui David.

D. Pregătirea prin testare (4:1-13)

4:1 Nu a existat nici un moment din viaţa Domnului nostru în care El să nu fi fost plin de Duhul Sfânt, dar adevărul acesta este subliniat în mod deosebit în legătură cu ispitirea Sa. A fi umplut cu Duhul Sfânt înseamnă a fi predat în întregime Lui şi a fi total ascultător de orice cuvânt al lui Dumnezeu. Persoana care este umplută cu Duhul este golită de orice păcat de care devine conştientă, precum şi de eul propriu. Este omul în care locuieşte din plin Cuvântul lui Dumnezeu. Pe când se întorcea Isus de la Iordan, unde fusese botezat, El a fost condus de Duhul în pustiu — probabil în Pustiul Iudeii, pe coasta de vest a Mării Moarte.

4:2, 3 Acolo El a fost ispitit timp de patruzeci de zile de către diavolul — zile în care Domnul nostru nu a mâncat nimic. La sfârşitul celor patruzeci de zile, a venit ispita, prezentată sub trei aspecte, care sunt mai accesibile înţelegerii noastre. În realitate, ispitirea a avut loc în trei locuri diferite — în pustiu, pe munte şi în templul din Ierusalim. Adevărata natură umană a lui Isus s-a oglindit prin cuvintele: **a flămânzit.** Aceasta a fost ţinta primei ispite a Satanei, care a sugerat ca Domnul să recurgă la puterea Sa divină pentru a-Şi stâmpăra foamea trupească. Subtilitatea ispitei a constat în faptul că actul în sine a fost perfect legitim. Dar ar fi fost greşit ca Isus să-şi stâmpere foamea printr-un act de ascultare faţă de Satan. El trebuia să procedeze conform voii Tatălui Său.

4:4 Isus S-a împotrivit ispitei, citând din Scriptură (Deut. 8:3). Şi mai important decât satisfacerea foamei fizice este ascultarea de Cuvântul lui Dumnezeu. El nu a argumentat. Darby spune, în această privinţă: „Un singur text reduce la tăcere, atunci când este folosit în puterea Duhului. Secretul esenţial al tăriei când suntem în luptă este folosirea adecvată a cuvântului lui Dumnezeu".

4:5-7 În a doua ispită, **diavolul** I-a arătat lui Isus toate împărăţiile lumii, surprinse într-o clipă. Satanei nu-i trebuie mult ca să-şi arate tot ce are de oferit. Nu a oferit lumea propriu-zisă, ci împărăţiile acestei lumi. Într-o anumită privinţă, el *are* autoritate asupra împărăţiilor lumii acesteia. Datorită păcatului omului, Satan a devenit „stăpânitorul acestei lumi" (Ioan 12:31; 14:30: 16:11), „dumnezeul acestui veac" (II Cor. 4:4) şi „prinţul puterii văzduhului" (Ef. 2:2). Dumnezeu a lăsat ca „împărăţiile acestei lumi" să devină însă într-o zi „împărăţiile Domnului nostru şi a Cristosului Său (Apo. 11:15). Prin urmare, Satan îi oferea lui Cristos ceea ce oricum El avea să stăpânească, în cele din urmă.

Dar nu putea să se treacă direct la ocuparea tronului, mergând pe o „scurtătură". Mai întâi trebuia să urmeze crucea. În planurile lui Dumnezeu, Domnul Isus trebuia să sufere, înainte de a intra în slava Sa. El nu putea realiza un scop legitim prin mijloace greşite. Sub nici o formă El nu se putea închina diavolului, indiferent care era premiul oferit.

4:8 Prin urmare, Domnul a citat din Deuteronom 6:13, pentru a arăta că, în postura lui de Om, El trebuia să se închine şi să-I slujească doar lui Dumnezeu.

4:9-11 În a treia ispitire, Satan L-a dus pe Isus la Ierusalim, pe streaşina acoperişului templului, sugerându-I să se arunce jos de acolo. Doar nu promisese Dumnezeu în Psalmul 91:11, 12 că Îl va păzi pe Mesia? Poate că Satan Îl ispitea pe Isus să se prezinte ca Mesia, prin săvârşirea unei fapte extraordinare de vitejie. Maleahi prezisese că Mesia avea să vină dintr-odată în templul Său (Mal. 3:1). Iată dar că Isus avea acum prilejul să se îmbrace cu faimă şi renume, ca Izbăvitorul făgăduit, fără să mai treacă pe la Calvar.

4:12 Pentru a treia oară, Isus S-a împotrivit ispitei, citând din Biblie. Deuteronom 6:16 interzice punerea la probă a lui Dumnezeu.

4:13 Pus pe fugă de sabia Duhului, diavolul L-a părăsit pe Isus până la un timp oportun. Ispitirile vin de obicei în etape, mai degrabă decât sub forma unui şuvoi continuu.

Se cuvine din nou să facem câteva observaţii în legătură cu ispitirea:

1. Ordinea redată de Luca diferă de cea de la Matei. A doua şi a treia ispită sunt inversate — motivul acestei inversări nefiind cunoscut de noi.

2. În toate cele trei cazuri, scopul sau

obiectivul final părea corect, dar mijlocul prin care se atingea scopul era greşit. Întotdeauna este greşit să ascultăm de Satan, să ne închinăm lui sau oricărei alte fiinţe create. Este greşit să-L ispitim pe Dumnezeu.

3. Prima ispită s-a referit la trup, a doua la suflet iar a treia la duh. Ele au constituie o atracţie pentru pofta cărnii, pofta ochilor şi mândria vieţii.

4. Cele trei ispite gravitează în jurul a trei dintre cele mai puternice porniri din existenţa omului — apetitul fizic, dorinţa după putere şi avere şi dorinţa de recunoaştere publică. De câte ori nu sunt şi ucenicii ispitiţi să aleagă calea confortului şi a tihnei, căutând un loc cu vază în lumea aceasta, urmărind să câştige o poziţie suspusă în cadrul bisericii!

5. În toate cele trei ispitie, Satan a folosit un limbaj religios şi astfel a îmbrăcat ispitele în haina respectabilităţii exterioare. Ba chiar a citat din Scriptură (v. 10, 11).

Iată ce elocvent s-a exprimat James Steward în această privinţă:

Studierea textului în care este redată ispita scoate în relief două puncte importante. Pe de o parte, dovedeşte că ispita nu înseamnă neapărat păcat. Pe de altă parte, textul ilustrează celebrele cuvinte rostite de un ucenic de mai târziu: „prin faptul că El Însuşi a suferit să fie ispitit, El este capabil să-i ajute pe cei care sunt ispitiţi." (Ev. 2:18).[11]

Unii au sugerat că ispitirea nu ar fi avut nici un sens, dacă Isus nu ar fi fost în stare să păcătuiască. Fapt este că Isus este Dumnezeu iar Dumnezeu nu poate păcătui. Domnul Isus nu a renunţat niciodată la atributele dumnezeirii Sale. Dumnezeirea Sa a fost învăluită, în timpul vieţii Sale pe pământ, dar nu a fost şi nu putea fi pusă deoparte. Unii afirmă că El, ca Dumnezeu, nu putea păcătui, dar ca Om putea păcătui. Dar, El este încă şi acum atât Dumnezeu, cât şi Om şi este de neconceput ca El să poată păcătui acum. Scopul ispitirii nu a fost acela de a vedea dacă El *va* păcătui, ci de a dovedi că El *nu* putea păcătui. Numai un Om sfânt, fără păcat putea fi Răscumpărătorul nostru.

E. Pregătirea prin învăţătură (4:14-30)

4:14, 15 Între versetele 13 şi 14 există un hiat de vreun an. În acest timp, Domnul a slujit în Iudeea. Singura consemnare a acestei perioade o găsim la Ioan 2-5.

Când Isus S-a întors în puterea Duhului în Galileea, pentru a-Şi începe al doilea an de slujire publică, faima Lui s-a răspândit în toată regiunea din jur. El i-a învăţat pe oameni în sinagogile evreieşti, fiind aclamat de oameni.

4:16-21 La Nazaret, oraşul în care Şi-a petrecut copilăria, Isus se ducea în mod consecvent la sinagogă în ziua de sabat, adică sâmbăta. Citim că făcea încă alte două lucruri, în mod regulat. Se ruga cu regularitate (Luca 22:39) şi Şi-a făcut obiceiul de a-i învăţa pe alţii (Marcu 10:1). Cu prilejul unei vizite la sinagogă, El S-a sculat să citească din Vechiul Testament. Persoana care răspundea de suluri I-a înmânat sulul pe care se afla profeţia lui Isaia. Domnul a desfăşurat sulul până la textul cunoscut de noi drept capitolul 61 din Isaia, de unde a citit versetul 1 şi prima jumătate a versetului 2. Pasajul acesta a fost întotdeauna considerat drept o descriere a lucrării lui Mesia. Când Isus a spus: **„Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în auzul vostru"** El a afirmat, în maniera cea mai limpede posibilă, că El este Mesia al Israelului.

Observaţi implicaţiile revoluţionare ale misiunii lui Mesia. El a venit să se ocupe de problemele enorme care au afectat omenirea în toate veacurile:

Sărăcia. **Să vestesc săracilor Evanghelia.**

Durerea. **Să vindec pe cei cu inima zdrobită.**

Robia. **Să vestesc captivilor eliberarea.**

Suferinţa. **Şi orbilor căpătarea vederii.**

Asuprirea. **Să-i pun în libertate pe cei asupriţi.**

Pe scurt, El a venit să vestească anul de îndurare al Domnului — adică zorii unei ere noi pentru mulţimile năpăstuite ale lumii. El S-a înfăţişat pe Sine ca răspuns la toate problemlele cu care suntem confruntaţi. Şi acest lucru e valabil fie că este vorba de rele în sens fizic, fie spiritual. Cristos e răspunsul la toate.

Este semnificativ că El s-a oprit din citit la cuvintele: **„să vestesc anul de îndurare al Domnului."** El nu a adăugat restul cuvintelor de la Isaia: „...şi ziua răzbunării Dumnezeului nostru." Scopul Primei Sale Veniri a fost să vestească **anul de îndurare al Domnului.** Actuala epocă a harului este timpul de îndurare şi ziua mântuirii. Când se va întoarce El pe pământ a doua oară, o va face pentru a vesti ziua răzbunării Dumnezeului nostru. Observaţi că perioada de îndura-

re (acceptare) este numită „un an", în vreme ce răzbunarea este *o zi*.

4:22 Oamenii au fost evident impresionaţi. Ei L-au vorbit de bine, fiind atraşi la El de cuvintele Sale pline de har. Pentru ei era o taină faptul că tâmplarul, fiul lui Iosif, S-a dezvoltat atât de minunat.

Domnul ştia că popularitatea de care Se bucura era doar de suprafaţă, că în realitate oamenii nu apreciau la justa valoare Persoana sau lucrarea Sa. Pentru ei, El era doar unul din tinerii lor, care reuşise să Se afirme la Capernaum. El a anticipat sfatul pe care aveau să-l ofere ei: „Doctore, vindecă-te pe Tine Însuţi!" În mod obişnuit, această parabolă ar însemna: „Fă pentru tine ceea ce ai făcut pentru alţii. Vindecă-te de propria ta stare, dacă pretinzi că-i poţi vindeca pe alţii." Dar aici sensul e uşor diferit, fiind explicat în cuvintele care urmează: „Fă şi aici, în patria Ta, (adică la Nazaret) ce am auzit că ai făcut în Capernaum." A fost o provocare batjocoritoare adresată Lui să facă minuni la Nazaret cum făcuse pretutindeni, şi astfel să-Şi spele presupusa ruşine.

4:24-27 Domnul a răspuns, enunţând un principiu adânc înrădăcinat în afacerile oamenilor: oamenii mari nu sunt apreciaţi în mediul din care provin. Apoi el a citat două incidente remarcabile din Vechiul Testament, în care profeţi ai lui Dumnezeu nu au fost apreciaţi de poporul Israel şi, prin urmare, au fost trimişi la Neamuri. Când a venit o foamete mare în Israel, Ilie nu a fost trimis la văduve evreice — deşi erau destule — ci a fost trimis la o văduvă neevreică din Sidon. Şi deşi erau mulţi leproşi în Israel când slujea Elisei, el nu a fost trimis la nici unul dintre ei, ci a fost trimis la neevreul Naaman, căpitan în armata siriană. Imaginaţi-vă ce impact au avut cuvintele lui Isus asupra minţilor acestor evrei! Ei, care aşezau femeile, Neamurile şi leproşii pe ultimul loc al scării sociale. Dar aici Domnul a aşezat în mod intenţionat aceste trei categorii pe locuri *superioare* evreilor necredincioşi! Ceea ce a afirmat El a fost că istoria Vechiului Testament era pe punctul de a se repeta. În pofida faptului că a săvârşit atâtea minuni, El avea să fie respins, nu numai de oraşul Nazaret, ci de întreaga naţiune Israel. După această respingere, El avea să-Şi îndrepte atenţia spre Neamuri, exact aşa cum procedaseră Ilie şi Elisei.

4:28 Locuitorii oraşului Nazaret au înţeles exact ce a vrut să spună El. Ei s-au indignat la simpla sugestie că li s-ar fi putut acorda Neamurilor o favoare. Iată ce spune Episcopul Ryle în această privinţă:

> Omul urăşte din răsputeri doctrina suveranităţii lui Dumnezeu, pe care Cristos a enunţat-o. Dumnezeu nu avea nici o obligaţie să facă minuni în mijlocul lor.[12]

4:29, 30 Locuitorii L-au scos afară din cetate şi L-au dus până la sprânceana muntelui, cu intenţia de a-L arunca jos în prăpastie. Negreşit aceasta a fost încă o încercare a Satanei de a-L distruge pe Moştenitorul regal, instigându-i pe locuitorii Nazaretului împotriva Lui. Dar Isus a trecut în chip miraculos prin mulţime şi a părăsit cetatea. Duşmanii Lui nu au avut nici o putere de a-L opri. După câte ştim, El nu s-a mai întors niciodată la Nazaret.

IV. FIUL OMULUI ÎŞI DOVEDEŞTE PUTEREA (4:31-5:26)

A. Puterea asupra unui duh necurat (4:31-37)

4:31-34 Pierderea Nazaretului a constituit câştigul Capernaumului. Locuitorii acestui oraş au recunoscut că învăţătura Lui era autorizată. Cuvintele Lui erau convingătoare şi aveau un efect covârşitor. Versetele 31-41 descriu o zi obişnuită de sabat în viaţa Domnului. Ele ni-L descoperă pe Învăţătorul ca Stăpân asupra demonilor şi a bolii. Mai întâi, El S-a dus la sinagogă, unde a întâlnit un om stăpânit de un duh necurat, de demon. Adjectivul „necurat" este folosit adesea pentru a descrie duhurile necurate. Înseamnă că duhurile însele sunt necurate şi că provoacă necurăţie în viaţa victimelor lor. Realitatea posesiunii demonice e foarte evidentă din pasajul acesta. Mai întâi, s-a auzit un strigăt de groază: „Lasă-ne în pace!" Apoi duhul a demonstrat că ştie foarte bine cine este Isus, că El este Sfântul lui Dumnezeu, care va nimici în cele din urmă oştirile Satanei.

4:35 Isus i-a dat demonului o poruncă dublă: „Taci" şi „ieşi afară din el!" Demonul s-a supus, după ce l-a azvârlit mai întâi pe om la pământ, fără să-l vatăme însă.

4:36, 37 Oamenii au rămas *uimiţi*. Prin ce se deosebeau cuvintele lui Isus de ale altor oameni, aşa încât duhurile necurate Îl ascultau? În ce consta acea autoritate imposibil de definit şi puterea din cuvintele Sale? Nici nu e de mirare că vestea despre El s-a răspândit cu iuţeală în toată regiunea din jur!

Toate minunile fizice săvârşite de Isus

sunt imagini ale unor minuni similare săvârşite de El pe tărâm spiritual. De pildă, următoarele minuni consemnate de Luca transmit importante lecţii spirituale:

Scoaterea duhurilor necurate (4:31-37) — izbăvirea de necurăţie şi de întinarea păcatului.

Vindecarea soacrei lui Petru de febră (4:38, 39) — uşurareà de neastâmpăr şi de efectul debilitant al păcatului.

Vindecarea leprosului (5:12-16) — restaurarea stării normale, în urma efectelor respingătoare ale leprei şi deznădejdea produsă de păcat (vezi şi 17:11-19).

Omul paralizat (5:17-26)—eliberarea de paralizia păcatului şi abilitarea în vederea slujirii lui Dumnezeu.

Învierea fiicei văduvei (7:11-17) — păcătoşii sunt morţi în fărădelegi şi păcate, şi au nevoie de viaţă (vezi 8:49-56).

Liniştirea furtunii (8:22-25) — Cristos poate controla furtunile care se abat asupra vieţii ucenicilor Săi.

Legiunea de demoni din îndrăcit (8:26-39) — păcatul produce violenţă şi inalienare mintală, ostracizându-i pe oameni şi izolându-i de societatea civilizată. Domnul aduce, în schimb, decenţă şi o minte sănătoasă, precum şi părtăşie cu El.

Femeia care s-a atins de poala hainei Lui (8:43-48) — sărăcia şi deprimarea cauzate de păcat.

Hrănirea celor cinci mii (9:10-17) — o lume păcătoasă, înfometată după pâinea lui Dumnezeu. Cristos împlineşte nevoia prin intermediul ucenicilor.

Fiul posedat de demon (9:37-43a) — cruzimea şi violenţa păcatului, şi puterea de vindecare a lui Cristos.

Femeia cu duh de neputinţă (13:10-17) — păcatul deformează şi schilodeşte, dar atingerea lui Isus aduce refacere totală.

Vindecarea unui bolnav de ascită (14:1-6) — păcatul produce incomodittate, durere şi primejdie.

Cerşetorul orb (18:35-43) — păcatul îi orbeşte pe oameni faţă de realităţile eterne. Naşterea din nou are drept efect deschiderea ochilor.

B. Puterea asupra febrei (4:35-43)

Următorul punct din activitatea Domnului Isus a fost vizita medicală efectuată la locuinţa lui Simon, unde soacra acestuia era bolnavă de febră. De îndată ce Domnul a mustrat febra, aceasta a părăsit-o. Vindecarea nu a fost numai imediată, ci şi completă, întrucât ea a putut să se ridice şi să-i slujească pe cei din casă. De obicei în urma febrei o persoană rămâne slăbită şi lipsită de vigoare. (Susţinătorii ideii potrivit căreia preoţii trebuie să fie celibatari nu vor fi prea încântaţi de acest pasaj, deoarece aici se spune limpede că Petru era căsătorit!)

C. Puterea asupra bolilor şi demonilor (4:40, 41)

4:40 Pe măsură ce sabatul se apropia de sfârşit, oamenii au fost eliberaţi de inactivitatea impusă asupra lor; ei au adus un mare număr de invalizi şi demonici la Isus. Nimeni nu a venit în zadar. El i-a vindecat pe toţi cei bolnavi şi a scos afară demonii. Mulţi din cei care susţin astăzi că posedă puteri vindecătoare îşi limitează minunile la câţiva candidaţi selectaţi în prealabil. Isus însă i-a vindecat *pe toţi* cei care au venit la El.

4:41 Demonii alungaţi ştiau că Isus este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu. Dar El nu a acceptat mărturia demonilor. Ei trebuiau reduşi la tăcere. Ei ştiau că El este Mesia, dar Dumnezeu avea alte instrumente, mai bune, pentru a comunica această realitate.

D. Puterea prin propovăduirea itinerantă (4:42-44)

A doua zi, Isus S-a retras într-un loc pustiu din apropierea Capernaumului. Mulţimea L-a căutat până L-a găsit. Oamenii L-au rugat să nu plece. Dar El le-a amintit că avea de lucrat şi în alte cetăţi... ale Galileii. Aşadar, din sinagogă în sinagogă, El s-a dus predicând vestea bună despre împărăţia lui Dumnezeu. Isus Însuşi era Regele. El dorea să domnească peste ei. Dar mai întâi ei trebuiau să se pocăiască. El nu voia să domnească peste un popor care refuza să se lase de păcatele sale. Acesta era obstacolul. Ei doreau să fie salvaţi de problemele de ordin politic, dar nu de păcatele lor.

E. Puterea prin instruirea altora: chemarea ucenicilor (5:1-11)

Mai multe lecţii importante se desprind din această simplă relatare a chemării lui Petru:

1. Domnul s-a folosit de barca lui Petru ca amvon de la care să-i înveţe pe oameni. Dacă-i predăm Mântuitoruui averea noastră şi tot ce avem, vom constata ce lucrări minunate va întreprinde El cu aceste lucruri, dându-ne pe deasupra şi o frumoasă răsplată.

2. El i-a spus lui Petru exact unde se găsea un banc mare de peşti — după ce

Petru şi cu ceilalţi trudiseră toată noaptea, fără să prindă nici un peşte. Domnul atotştiitor ştie unde se află peştii. E inutil să încercăm să slujim în propria noastră putere şi înţelepciune. Secretul unei lucrări creştine încununate de succes este să fim călăuziţi de El.

3. Deşi el însuşi era pescar cu experienţă, Petru a acceptat sfaturile Tâmplarului şi, ca urmare, i s-au umplut năvodurile de peşte. Aceasta arată valoarea inestimabilă a smereniei, a ascultării imediate şi fără murmur. Demonstrează ce înseamnă să te laşi învăţat.

4. În apele adânci au fost umplute mrejele cu peşte, până când erau gata să se rupă. Şi noi trebuie să părăsim ţărmul mării, avântându-ne în vâltoarea vieţii. Credinţa îşi are apele sale adânci. Tot aşa şi suferinţa, durerea şi pierderea. Dar tocmai acestea sunt cele care umplu mrejele de rodnicie.

5. Mreaja lor a început să se rupă iar corăbiile să se scufunde (v. 6, 7). Slujirea îndreptată spre Cristos produce probleme — dar ce probleme delectabile sunt acestea! Sunt genul de probleme care umplu de bucurie inima pescarilor adevăraţi!

6. Viziunea aceasta a gloriei Domnului Isus a produs în Petru un sentiment copleşitor al propriei sale nevrednicii. Tot aşa s-a întâmplat şi cu Isaia (6:5); tot aşa se întâmplă şi cu toţi cei care Îl văd pe Rege în splendoarea Sa.

7. Tocmai pe când Petru era antrenat în munca sa obişnuită, la locul său de muncă, Cristos l-a chemat să fie pescar de oameni. În timp ce aştepţi călăuzire, fă tot ce găseşte de cuviinţă mâna ta să facă. Fă-o cu toată tăria ta. Fă-o din inimă, ca pentru Domnul. După cum cârma călăuzeşte un vas numai atunci când acesta e în mişcare, tot aşa Dumnezeu îi călăuzeşte pe oameni atunci când ei sunt în mişcare.

8. Cristos l-a chemat pe Petru de la îndeletnicirea pescuitului de peşti la aceea a pescuitului de oameni sau, mai exact, „de a-i prinde pe oameni vii". Ce sunt toţi peştii din mări şi oceane faţă de privilegiul incomparabil de mare de a vedea un suflet câştigat pentru Cristos şi pentru veşnicie?

9. Petru, Iacov şi Ioan au tras bărcile la mal, au lăsat totul şi L-au urmat pe Isus, într-o zi din viaţă când toate le-au mers de minune. Şi ce plină de implicaţii a fost decizia lor! Poate că noi niciodată n-am fi auzit despre ei, dacă ei s-ar fi decis să rămână la bărcile lor de pescuit.

F. Puterea asupra leprei (5:12-16)

5:12 Doctorul Luca ţine să menţioneze faptul că acest om era **plin de lepră**. Era un caz avansat al bolii, omul fiind, omeneşte vorbind, incurabil. Credinţa leprosului a fost însă remarcabilă. El a spus: **„Poţi să mă curăţeşti"**. El nu ar fi putut adresa aceste cuvinte nici unei alte fiinţe omeneşti de pe lume. Dar el avea încredere absolută în puterea Domnului. Când a zis: **„Dacă vrei"** n-a exprimat nici o îndoială cu privire la bunăvoinţa lui Cristos de a-l vindeca. Mai degrabă, el a venit în ipostaza unui solicitant smerit, care ştie că nu are nici un drept de a cere să fie vindecat şi, prin urmare, se aruncă cu totul asupra îndurării şi harului Domnului.

5:13 Din punct de vedere medical, era primejdios să te atingi de un lepros, pe plan religios te profanai iar din punct de vedere social te degradai. Dar Mântuitorul nu a contractat nici o întinare. Efectul atingerii lui Isus de lepros a fost inundarea trupului acestuia de o avalanşă de forţe vindecătoare. Nu a fost o însănătoşire treptată, ci imediată, Lepra l-a părăsit pe loc. Gândiţi-vă ce va fi însemnat pentru acel lepros total neputincios şi lipsit de orice nădejde să fie dintr-odată vindecat, într-o fracţiune de secundă!

5:4 Isus i-a poruncit să nu spună nimănui despre vindecare. Mântuitorul n-a voit să atragă atenţia amatorilor de senzaţii, a curioşilor, după cum nu a dorit să declanşeze o mişcare populară, care să-L încoroneze Rege. Mai degrabă, Domnul i-a poruncit leprosului să se ducă la preot şi să-i aducă jertfa prescrisă de Moise (Lev. 14:4). Fiecare detaliu al jertfei era o referire la Cristos. Preotul avea atribuţia de a-l examina pe lepros, pentru a stabili dacă a fost vindecat cu adevărat. Preotul nu putea *vindeca*; el nu putea decât să-l *declare* pe un om vindecat. Preotul acesta nu mai văzuse niciodată un lepros vindecat. Era un spectacol unic, care ar fi trebuit să-l facă să-şi dea seama că Mesia a sosit, în sfârşit. Trebuia să fie **o mărturie** pentru toţi preoţii. Dar inimile lor erau orbite de necredinţă.

5:15, 16 În pofida instrucţiunilor Domnului de a nu face publicitate minunii săvârşite de El, vestea s-a răspândit cu iuţeală şi mari mulţimi de oameni au venit la El să fie vindecate. Isus adesea Se retrăgea în pustiu să se roage. Mântuitorul nostru a fost un Om al rugăciunii. E normal ca această evanghelie, care-L înfăţişează ca Fiu al Omului, să aibă mai multe de spus despre viaţa Sa de

rugăciune decât toate celelalte evanghelii.

G. Puterea asupra paraliziei (5:17-26)

5:17 Pe măsură ce se răspândea vestea despre lucrarea lui Isus, fariseii şi învăţătorii legii deveneau tot mai ostili. Aici îi vedem adunaţi în Galileea, cu scopul evident de a găsi vreo acuzaţie împotriva Lui. Puterea Domnului a fost prezentă, pentru a-i vindeca pe bolnavi. De fapt, Isus avea întotdeauna puterea de a vindeca, dar nu întotdeauna existau împrejurările propice pentru ca să facă acest lucru. La Nazaret, de pildă, El nu a putut face prea multe minuni, datorită necredinţei locuitorilor cetăţii (Mat. 13:58).

5:18, 19 Patru oameni au adus la casa unde preda Isus un paralitic aşezat pe un pat. Din pricina mulţimii, ei nu au putut pătrunde în casă şi atunci s-au urcat pe acoperiş. Apoi au coborât bolnavul printr-o deschidere în acoperiş, pe care au făcut-o scoţând câteva ţigle.

5:20, 21 Isus a observat credinţa care s-a dus până la extreme, ca să atragă atenţia Domnului asupra omului nevoiaş. Când le-a văzut El credinţa, adică credinţa celor patru plus cea a invalidului, i-a zis paraliticului: **„Omule, păcatele îţi sunt iertate"**. Această afirmaţie fără precedent i-a stârnit pe cărturari şi farisei. Ei ştiau că numai Dumnezeu poate ierta păcatele. Nefiind dispuşi să recunoască că Isus este Dumnezeu, ei au invocat comiterea unui presupus păcat al blasfemiei.

5:22, 23 Domnul a purces apoi să le demonstreze că El poate într-adevăr ierta păcatul omului. Mai întâi, El i-a întrebat ce este mai uşor să spui: „Păcatele îţi sunt iertate" sau să spui: „Ridică-te şi umblă!" Într-o privinţă, este la fel de uşor să *spui* şi una, şi alta, dar nu tot atât de uşor este să *faci* şi una şi alta, întrucât ambele sunt imposibil de realizat omeneşte. Ideea care se desprinde de aici este că, aparent, ar fi mai uşor să spui: „Păcatele îţi sunt iertate", deoarece nu se poate verifica dacă acest lucru s-a întâmplat sau nu. În schimb, dacă spui: „Ridică-te şi umblă", este foarte uşor să verifici dacă pacientul a fost vindecat.

Fariseii nu *vedeau* că păcatele omului au fost iertate şi, în consecinţă, au refuzat să creadă. Prin urmare, Isus a făcut o minune pe care ei au putut s-o *vadă*, pentru a le demonstra că a iertat cu adevărat păcatele omului. El i-a dat paraliticului puterea de a umbla.

5:24 „Dar ca să ştiţi că Fiul Omului are putere pe pământ să ierte păcatele" — Titlul **Fiul Omului** subliniază umanitatea desăvârşită a Domnului. Într-un sens, noi toţi suntem fii ai omului, dar titlul acesta: „Fiul Omului", la forma articulată, Îl separă pe Isus de toţi ceilalţi oameni care au trăit pe acest pământ. Îl descrie pe El ca Omul după voia lui Dumnezeu, Cel care este perfect din punct de vedere moral, Cel care avea să sufere, să-Şi verse sângele şi să moară, Cel căruia I s-a încredinţat stăpânirea asupra universului.

5:25 Ascultând de cuvântul Lui, paraliticul s-a sculat, şi-a luat rogojina pe care dormea şi s-a dus acasă, slăvindu-L pe Dumnezeu.

5:26 Mulţimea a fost uluită. Oamenii au slăvit pe Dumnezeu, recunoscând că au văzut lucruri nemaipomenite în ziua aceea, adică rostirea iertării păcatelor şi minunea însoţitoare, care a dovedit veridicitatea acestei rostiri.

V. FIUL OMULUI ÎŞI EXPLICĂ LUCRAREA (5:27, 28)

Levi era un vameş evreu angajat în slujba stăpânirii romane. Vameşii erau urâţi de concetăţenii lor, nu numai pentru că colaborau cu romanii, ci şi din pricina practicilor lor necinstite. Într-o zi, pe când Levi se afla la serviciu, Isus a trecut pe acolo şi l-a invitat să devină adept al Lui. Cu o promptitudine uimitoare, Levi a părăsit totul, s-a sculat şi L-a urmat. Gândiţi-vă la extraordinarele consecinţe care au decurs din acea simplă decizie. Levi, respectiv Matei, a devenit redactorul primei evanghelii. Se merită să asculţi chemarea Lui şi să-L urmezi!

B. De ce îi cheamă Fiul Omului pe păcătoşi (5:29-32)

5:29, 30 Unii au lansat teoria că Levi ar fi urmărit trei scopuri, prin ospăţul pe care l-a dat. Astfel, el a dorit să-L onoreze pe Domnul, să dea o mărturie publică a noii sale adeziuni şi, în al treilea rând, să-L prezinte pe Isus prietenilor săi. Cei mai mulţi evrei n-ar fi stat la masă cu un grup de vameşi. Isus a mâncat însă cu vameşii şi păcătoşii. Desigur, El nu a fraternizat cu ei şi nu a aprobat păcatele lor, nici nu şi-a compromis mărturia, ci a folosit orice prilej pentru a-i învăţa, mustra şi binecuvânta pe oameni.

Cărturarii şi fariseii[13] L-au criticat pe Isus pentru că s-a asociat cu aceşti oameni disprețuiţi, consideraţi drept drojdia societăţii.

5:31 Isus a răspuns că acţiunea Sa este în perfectă armonie cu scopul pentru care a venit El în lume. Nu cei sănătoşi au nevoie de medic, ci doar cei bolnavi.

5:32 Fariseii se considerau neprihăniţi. Ei nu aveau conştiinţa profundă a păcatului lor sau unei nevoi. Prin urmare, ei n-au putut beneficia de pe urma lucrării Marelui Medic. Dar aceşti vameşi şi păcătoşi îşi dădeau seama că sunt păcătoşi şi că au trebuinţă să fie salvaţi de păcatele lor. Pentru oameni ca ei a venit Mântuitorul. În fapt, fariseii *nu* erau neprihăniţi. Ei aveau trebuinţă să fie mântuiţi la fel de mult ca vameşii. Dar ei nu erau dispuşi să-şi recunoască păcatele şi vinovăţia. Şi astfel, ei L-au criticat pe Medic pentru că S-a dus la oameni ce erau grav bolnavi.

C. Explicarea motivului pentru care ucenicii lui Isus nu posteau (5:33-35)

5:33 Următoarea tactică la care au recurs fariseii a fost să-L descoasă pe Isus cu privire la datina postului. La urma urmelor, **ucenicii lui Ioan** Botezătorul urmaseră practicile de ascet ale dascălului lor. Iar adepţii fariseilor ţineau şi ei diverse posturi ceremoniale. Dar ucenicii lui Isus nu posteau. De ce?

5:34, 35 Domnul a răspuns că de fapt nu exista nici un motiv ca ucenicii Săi să postească, atâta vreme cât El se afla încă cu ei. Aici El asociază postul cu durerea şi doliul. Când avea să fie luat El de la ei, prin moartea Sa cumplită, atunci ei aveau să postească, exprimând astfel durerea şi întristarea lor.

D. Trei parabole despre noua dispensaţie (5:36-39)

5:36 Textul evangheliei se ocupă apoi de trei parabole, care propovăduiesc faptul că a început o nouă dispensaţie şi că nu este permis ca cea veche să fie confundată cu cea nouă.

În cadrul *primei* **parabole**, haina **veche** se referă la dispensaţia sistemului legii, în timp ce **haina nouă** înfăţişează epoca harului. Cele două epoci sunt incompatibile. Orice încercare de a confunda legea cu harul are drept urmare alterarea ambelor. Un petec luat de la o haină nouă va strica haina nouă şi nu se va potrivi nici la cea veche, atât ca aspect, cât şi ca rezistenţă. J.N. Darby exprimă atât de plenar acest lucru: „Isus nu voia nicidecum să peticească iudaismul cu creştinismul. Firea veche şi legea merg mână în mână, dar harul nu se va amesteca niciodată cu legea, nici neprihănirea lui Dumnezeu cu cea a omului."

5:37, 38 A *doua* parabolă ne învaţă nechibzuinţa de a pune vin nou în burdufuri vechi. Acţiunea de fermentare a vinului nou va exercita presiune asupra burdufului, care nu mai este elastic şi nu va rezista la această presiune. Prin urmare, se va rupe iar vinul se va vărsa. Formele, tradiţiile şi ritualurile desuete ale iudaismului erau prea rigide pentru a cuprinde în ele bucuria, exuberanţa şi energia noii dispensaţii. Vinul nou este văzut în acest capitol ca întruchipând metodele neconvenţionale ale celor patru oameni care l-au adus pe paralitic la Isus, coborându-l prin acoperişul casei. El mai poate fi observat în râvna lui Levi. În schimb, burdufurile vechi sunt închistarea şi formalismul rece al fariseilor.

5:39 A *treia* parabolă afirmă că nici un om care a băut vin vechi nu-l preferă pe cel nou, ci va spune: „Cel vechi este mai bun". Aceasta înfăţişează reticenţa naturală a oamenilor de a renunţa la forma veche, în favoarea celei noi; a se lepăda de iudaism şi a îmbrăţişa creştinismul; a abandona legea, acceptând harul; a nu mai umbla după umbre, ci a primi realitatea! După cum se exprimă Darby: „Cel care este obişnuit cu forme, cu aranjamente omeneşti, cu religia părinţilor, etc. nu va îndrăgi niciodată principiul nou şi puterea împărăţiei."

E. Fiul Omului este Domn al sabatului (6:1-11)

6:1, 2 Acum ni se înfăţişează două incidente care arată cât de mult a crescut între timp opoziţia liderilor religioşi faţă de Isus, apropiindu-se de punctul culminant. Primul incident a avut loc în „al doilea prim sabat" (traducere literală). Iată care e explicaţia acestui sabat: primul sabat era primul care venea după Paşte. Al doilea era următorul care venea după el. **În al doilea sabat după primul**, Domnul şi cu ucenicii Lui au trecut prin lanuri de grâu. Ucenicii au smuls nişte spice, le-au frecat în mână şi au mâncat boabele de porumb. Fariseii nu puteau obiecta împotriva faptului că ucenicii au luat spice de grâu, deoarece această acţiune era permisă de lege (Deut. 23:25). Critica lor a fost îndreptată împotriva faptului că lucrul acesta s-a făcut în ziua de sabat. Ei numeau uneori smulgerea unor spice de grâu drept recoltare iar frecarea spicelor în mână treierat.

6:3-5 Referindu-se la un incident din viaţa lui David, Domnul a răspuns că legea

sabatului nu a fost dată cu intenţia de a interzice lucrările absolut necesare. Astfel, fiind respins şi urmărit de inamic, David împreună cu oamenii lui au flămânzit. Ei au intrat în casa lui Dumnezeu şi au mâncat pâinea punerii înainte, care de obicei era rezervată preoţilor. Dumnezeu a făcut o excepţie în cazul lui David. În Israel exista păcat. Regele fusese lepădat. Legea privitoare la pâinea punerii înainte nu fusese dată niciodată cu intenţia de a fi urmată orbeşte, aşa încât regele ales de Dumnezeu să moară de foame, în loc să fie lăsat să mănânce din ea.

Aici avem o situaţie similară. Cristos şi cu ucenicii Lui au flămânzit. Fariseii mai degrabă i-ar fi lăsat să moară de foame, decât să-i lase să culeagă spice în ziua de sabat. Dar Fiul Omului este şi Domn al sabatului. El este Cel care a dat legea, din capul locului, şi nimeni nu era mai calificat decât El să-i tălmăcească înţelesurile spirituale şi s-o ferească de o înţelegere greşită.

6:6-8 Al doilea incident s-a petrecut tot într-o zi de sabat, când a avut loc o vindecare miraculoasă. Cărturarii şi fariseii Îl urmăreau atenţi şi răutăcioşi pe Isus, să vadă dacă va vindeca un om cu mâna uscată în ziua de sabat. Din experienţa anterioară şi din ceea ce ştiau despre El, ei aveau motive să creadă că-l va vindeca. Şi Domnul nu i-a dezamăgit. Mai întâi, i-a cerut omului să se ridice în mijlocul mulţimii, în plină sinagogă. Această acţiune dramatică a îndreptat atenţia tuturor asupra faptei ce avea să se întâmple.

6:9 Atunci Isus i-a întrebat pe farisei dacă este drept să faci bine în ziua de sabat sau să faci rău. Dacă răspundeau corect, trebuiau să spună că era drept să faci bine în ziua de sabat şi că e greşit să faci rău. Dacă era drept să faci bine, atunci El făcea bine vindecându-l pe om. Dacă era greşit să faci rău în sabat, atunci ei călcau sabatul, prin faptul că complotau uciderea Domnului Isus.

6:10 Nu s-a auzit nici un răspuns din partea adversarilor. Isus i-a spus atunci omului să-şi întindă mâna dreaptă uscată. (Numai doctorul Luca menţionează că era mâna dreaptă.) Odată cu rostirea poruncii a fost emisă şi puterea necesară pentru vindecare. În momentul în care omul a îndeplinit porunca, mâna i-a fost refăcută, devenind normală.

6:11 Fariseii şi cărturarii au fost umpluţi de mânie. Ei doreau să-L condamne pe Isus pentru o presupusă călcare a sabatului. Tot ce a făcut însă El a fost să spună câteva cuvinte şi omul a fost imediat vindecat. Nu a fost implicată nici o muncă grea. Cu toate acestea, ei au uneltit moartea Sa.

Sabatul fusese lăsat de Dumnezeu spre binele omului. Când era înţeles cum se cuvine, el nu interzicea lucrările de necesitate sau faptele de milostenie.

F. Alegerea celor doisprezece (6:12-19)

6:12 Isus a petrecut toată noaptea în rugăciune, înainte de a-i alege pe ucenici. Ce mustrare la adresa impulsivităţii şi independenţei noastre faţă de Dumnezeu constituie acest act al Său! Luca este, iarăşi, singurul evanghelist care aminteşte această noapte de rugăciune.

6:13-16 Cei doisprezece pe care I-a ales El din cercul mai mare de ucenici au fost după cum urmează:

1. **Simon, căruia i-a dat numele de Petru**, fiul lui Iona şi unul dintre cei mai proeminenţi apostoli.
2. **Andrei, fratele lui.** Andrei este cel care i-a făcut cunoştinţă lui Petru cu Domnul.
3. **Iacov**, fiul lui Zebedei. El a avut privilegiul de a fi cu Petru şi cu Ioan pe Muntele Schimbării la Faţă. A fost ucis de Irod Agrippa Întâiul.
4. **Ioan** fiul lui Zebedei. Isus i-a numit pe Iacov şi Ioan „Fiii tunetului". Acest Ioan este cel care a redactat evanghelia ce-i poartă numele şi epistolele cu acelaşi nume, precum şi Apocalipsa.
5. **Filip**, originar din Betsaida, care i-a făcut cunoştinţă lui Natanael cu Isus. A nu se confunda cu evanghelistul Filip, din cartea Fapte.
6. **Bartolomeu**, un alt nume al lui Natanael. Este menţionat doar în această listă a celor doisprezece.
7. **Matei**, vameşul, numit şi Levi, cel care a scris prima evanghelie.
8. **Toma**, numit şi Geamănul, cel care a spus că nu va crede că Domnul a înviat, până nu va vedea dovezi concludente.
9. **Iacov, fiul lui Alfeu.** S-ar putea să fi fost cel care a ocupat o funcţie de răspundere în cadrul bisericii de la Ierusalim, după ce Iacov, fiul lui Zebedei, a fost ucis de Irod.
10. **Simon, numit Zilotul.** Puţine lucruri se cunosc despre el, în relatarea sacră.
11. **Iuda, fiul lui Iacov.** Poate că una şi aceeaşi persoană cu Iuda, autorul epistolei cu acelaşi nume, considerat a fi Lebeus, al cărui nume era Tadeu (Mat. 10:3; Marcu 3:18).

12 **Iuda Iscarioteanul**, despre care se crede că provenea din Kerioth, în Iuda, şi astfel singurul dintre apostoli care nu era din Galileea. Cel care L-a vândut pe Domnul nostru, numit de Isus „fiul pierzării".

Nu toţi ucenicii erau oameni dotaţi cu un intelect strălucit sau cu capacităţi deosebite. Ei erau un eşantion reprezentativ al omenirii. Ceea ce-i distingea pe ei de restul oamenilor era relaţia lor cu Isus şi ataşamentul lor faţă de El. Ei erau probabil oameni tineri, între 20 şi 30 de ani, când i-a ales Mântuitorul. În tinereţe, oamenii sunt plini de râvnă şi cel mai dispuşi să se lase învăţaţi, dând dovadă de cea mai mare rezistenţă în faţa greutăţilor. Domnul Isus a ales doar doisprezece ucenici, deoarece El punea mai mult preţ pe calitate, decât pe cantitate. Cu condiţia să obţină oameni cu un calibru corespunzător, El îi putea trimite pe aceştia în lume, urmând ca prin procesul reproducerii spirituale, aceştia să evanghelizeze lumea.

De îndată ce au fost aleşi ucenicii, se impunea acum un proces temeinic de formare în principiile împărăţiei lui Dumnezeu. Restul capitolului de faţă este consacrat reliefării trăsăturilor de bază care trebuie să alcătuiască caracterul şi comportamentul unor ucenici ai Domnului Isus.

6:17-19 Următorul discurs este asemănător, dar nu identic cu Predica de pe Munte de la Matei 5-7. Acea predică, după cum reiese din denumirea ei, a fost rostită pe un munte. Cea de care ne ocupăm acum a fost rostită **într-un loc şes**. Prima cuvântare conţinea numai binecuvântări. Cea de-a doua conţine şi binecuvântări, şi condamnări. Mai există şi alte deosebiri, legate de vocabular, de mărimea ei şi de accentul cuvântării.[14]

Observaţi că mesajul acesta privind rigorile uceniciei nu a fost adresat atât **mulţimii**, cât celor doisprezece. Se pare că ori de câte ori Isus era urmat de o mare mulţime de oameni, El le punea la încercare sinceritatea, adresându-se în termeni foarte categorici. După cum s-a exprimat cineva: „Cristos mai întâi atrage, apoi cerne".

Erau acolo oameni din toată Iudeea, din partea de sud, de la Ierusalim, din Tir şi din Sidon, în nord-vestul regiunii — şi Neamuri, şi evrei. Bolnavii şi îndrăciţii s-au apropiat de Isus, ca să-L poată atinge. Ei ştiau că din El emana putere vindecătoare.

Este foarte important să ne dăm seama cât de revoluţionar era caracterul învăţăturilor lui Isus. Să nu uităm că El se îndrepta spre cruce. El avea să moară, să fie îngropat, să învie apoi a treia zi şi să se întoarcă în cer. Vestea bună a mântuirii gratuite trebuia să se răspândească în toată lumea. Răscumpărarea oamenilor depindea de accesul lor la mesaj. Cum putea fi evanghelizată lumea? Lideri pricepuţi ai lumii acesteia ar fi organizat o armată de mari proporţii, ar fi pus la dispoziţie sume uriaşe de bani şi o alimentare corespunzătoare cu provizii de alimente şi toate cele necesare pentru bunăstarea şi moralul oamenilor, la care, desigur, s-ar fi adăugat şi un birou de relaţii publice!

G. Fericirile şi condamnările (6:20-26)

6:20 Isus i-a ales pe cei doisprezece şi i-a trimis la cei săraci, flămânzi şi persecutaţi. Oare aşa să poată fi evanghelizată lumea? Da, aşa, şi în nici un alt fel! Mântuitorul a început cu patru binecuvântări şi patru condamnări. **„Binecuvântaţi sunteţi voi, săracii."** Observaţi că El nu spune „binecuvântaţi sunt săracii", ci „binecuvântaţi sunteţi *voi*, săracii." Sărăcia în sine nu este o binecuvântare, ci, mai degrabă, un blestem. Aici Isus S-a referit la o sărăcie auto-impusă, de dragul Său. El nu S-a referit la cei săraci din pricina trândăviei lor ori a vreunei tragedii sau a altor motive independente de voinţa lor. Mai degrabă, El S-a referit la cei care aleg în mod deliberat să fie săraci, pentru a putea să-L vestească pe Mântuitorul oamenilor din jurul lor. Dacă stăm să ne gândim, este singura metodă rezonabilă de lucru. Să presupunem că ucenicii ar fi pornit la drum ca oameni bogaţi. Oamenii s-ar fi strâns numaidecât sub steagul lui Cristos, în speranţa de a se îmbogăţi. Dar în starea în care se găseau, ucenicii nu le puteau promite oamenilor argint şi aur. Dacă venea cineva la ei, o făcea din dorinţa de a primi o binecuvântare spirituală. În plus, dacă ucenicii ar fi fost bogaţi, nu ar mai fi fost nevoiţi să se bizuie mereu pe Domnul lor şi să-şi demonstreze credincioşia faţă de El. Împărăţia lui Dumnezeu este a celor care se mulţumesc cu împlinirea nevoilor lor actuale, aşa încât tot ce vine pe deasupra să poată fi folosit în lucrarea Domnului.

6:21 „Binecuvântaţi sunteţi voi, care flămânziţi acum". Din nou, asta nu se referă la mulţimile vaste de oameni care suferă de malnutriţie. Mai degrabă, se referă la ucenicii lui Isus Cristos, care adoptă în mod deliberat o viaţă de lepădare de eul propriu, pentru a putea ajuta astfel la alinarea nevoilor omenirii, atât spirituale, cât şi fizice. Se referă la oameni care sunt dispuşi să

trăiască cu un regim alimentar simplu şi necostisitor, aşa încât, prin acest trai frugal să poată să le pună la dispoziţie oamenilor evanghelia harului. Toate aceste acte de lepădare de sine vor fi răsplătite într-o zi.

„Binecuvântaţi sunteţi voi care plângeţi acum". Nu întristarea în sine este o binecuvântare. Plânsul celor nemântuiţi nu are nici un folos durabil. Mai degrabă, Isus se referă aici la lacrimile vărsate de dragul Lui. Lacrimi pentru cei aflaţi pe calea pierzării. Lacrimi pentru starea dezbinată şi neputincioasă a bisericii. Toate durerile sufleteşti îndurate pe parcursul slujirii Domnului Isus Cristos. Cei ce seamănă cu lacrimi vor secera cu bucurie.

6:22 „Binecuvântaţi sunteţi voi când oamenii vă vor urî, vă vor izgoni dintre ei, vă vor batjocori şi vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din cauza Fiului Omului." Această binecuvântare nu se adresează celor care suferă pentru propriile lor păcate sau pentru prostia lor. Mai degrabă, se referă la cei care sunt dispreţuiţi, excluşi, excomunicaţi, batjocoriţi şi vorbiţi de rău din cauza *loialităţii lor faţă de Cristos.*

Cheia dezlegării semnificaţiei acestor fericiri se găseşte în expresia: **„din cauza Fiului Omului".** Lucruri care, în ele însele, ar fi un blestem, devin o binecuvântare, atunci când cineva este dispus să le sufere de dragul lui Isus. Mobilul trebuie să fie dragostea pentru Cristos. Altfel până şi cele mai eroice sacrificii nu valorează nimic.

6:23 Persecuţiile pentru Cristos sunt un motiv de bucurie. Mai întâi, ele vor aduce o mare răsplătă persoanei respective, în cer. În al doilea rând, suferinţele îl aşează pe cel care le îndură în rândul iluştrilor înaintaşi şi martori din veacurile trecute.

Cele patru binecuvântări menţionate mai sus definesc persoana ideală din împărăţia lui Dumnezeu — omul care trăieşte o viaţă de sacrificiu, de austeritate, de sobrietate şi de îndurare a suferinţelor.

6:24 Dar, pe de altă, cele patru condamnări îi reprezintă pe cei mai puţini stimaţi din cadrul noii societăţi a lui Cristos. Ce jalnic e să constatăm că tocmai aceştia sunt cei consideraţi „mari" în lumea de azi! **„Vai de voi, bogaţilor..."** Există probleme grave de morală implicate în ideea de a acumula şi a păstra pentru tine bogăţii, într-o lume în care mii de oameni mor de foame în fiecare zi şi în care peste cincizeci la sută din oameni sunt lipsiţi de posibilitatea de a auzi Vestea Bună a mântuirii prin credinţa în Isus Cristos. Creştinii care sunt ispitiţi să-şi adune comori aici pe pământ, să pună deoparte pentru zile negre, ar trebui să ia aminte cu toată seriozitatea la aceste cuvinte ale Domnului Isus. Căci a-ţi aduna bogăţii aici pe pământ înseamnă a trăi pentru lumea de acum, nu pentru cea viitoare. Apropo, această condamnare rostită de Domnul la adresa celor bogaţi demonstrează concludent că, spunând în versetul 20: „Binecuvântaţi sunteţi voi, săracii", El nu S-a referit la cei săraci cu duhul. Altfel, versetul 24 ar însemna: „Vai de voi, care sunteţi bogaţi cu duhul!" — sens cu totul absurd. Cei care deţin averi şi nu le folosesc pentru îmbogăţirea spirituală a altora şi-au primit deja singura răsplată pe care o vor primi vreodată: satisfacerea egoistă a dorinţelor lor, în clipa de acum.

6:25 „Vai de voi, care sunteţi sătui, pentru că veţi flămânzi!" Aceştia sunt credincioşii care mănâncă la restaurante scumpe, care se hrănesc cu cele mai alese bucate, care nu precupeţesc nici un efort, nu se uită cât cheltuiesc, atunci când cumpără alimente. Motoul lor este: „Pentru copiii lui Dumnezeu nimic nu poate fi prea scump!" Domnul spune însă că ei vor flămânzi, în ziua aceea, când se vor împărţi răsplăţile celor care au fost ucenici credincioşi şi au jertfit pentru El.

„Vai de voi, care râdeţi acum, pentru că veţi fi întristaţi şi veţi plânge!" Această condamnare se adresează celor care trăiesc viaţa numai în distracţii şi petreceri, căutând să-şi satisfacă cât mai multe plăceri. Ei se poartă ca şi când viaţa ar fi fost făcută doar pentru ca să te distrezi în ea, să te simţi bine, uitând de condiţia disperată în care se găsesc toţi cei fără Cristos. Cei care râd acum vor plânge şi se vor întrista când vor privi în urmă, la prilejurile pe care le-au pierdut de a-L sluji pe Cristos, când vor vedea cât i-a costat, pe planul sărăciei spirituale, complacerea lor în toate desfătările eului.

6:26 „Vai de voi când toţi oamenii vă vor vorbi de bine...!" De ce? Pentru că acesta e un semn sigur al faptului că nu-ţi trăieşti viaţa pentru a vesti mesajul clar al Evangheliei. Or, evanghelia prin însăşi natura ei îi ofensează pe cei nemântuiţi. Cei care primesc laude din partea lumii sunt companioni de drum ai profeţilor mincinoşi din Vechiul Testament, care gâdilau urechile oamenilor, spunându-le doar ceea ce doreau aceştia să audă. Pe aceşti profeţi falşi îi interesa mai mult părerea bună pe care o

aveau oamenii despre ei, decât lauda lui Dumnezeu.

H. Arma secretă a Fiului Omului: Dragostea (6:27-38)

6:27-29a Acum Domnul le descoperă ucenicilor o armă secretă, din arsenalul lui Dumnezeu — arma dragostei. Aceasta va fi una din cele mai eficiente arme în evanghelizarea lumii. Dar prin dragoste Domnul nu se referă la acea emoţie umană pe care o numim, de obicei, dragoste, ci la dragostea *supranaturală*. Numai cei care sunt născuţi din nou cunosc acest gen de dragoste şi pot s-o manifeste în viaţa lor. Este absolut imposibil ca cineva care nu are în el Duhul Sfânt să dea dovadă de această dragoste. Probabil că până şi un criminal îşi va iubi proprii copii, dar nu la iubirea aceasta se referă Domnul Isus. Trebuie făcut distincţie aici între afecţiunea umană, numită dragoste, şi adevărata dragoste, divină. Prima necesită doar o viaţă fizică. A doua necesită o viaţă divină. Prima ţine mai mult de emoţii, a doua depinde de voinţa cuiva. Oricine poate să-şi iubească prietenii, dar se cere o dragoste supranaturală ca să-ţi poţi iubi duşmanii. Or, tocmai acesta este genul de dragoste (în greacă *agape*) pe care îl subliniază Noul Testament. Ea înseamnă **să faceţi bine celor care vă urăsc, să-i binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă şi să vă rugaţi pentru cei ce** se poartă rău cu voi; şi, pe deasupra la toate, şi în orice împrejurări, să întoarceţi şi celălalt obraz. Iată ce spune F.B. Meyer în această privinţă:

> În sensul ei cel mai profund, dragostea este condiţia prealabilă a creştinismului. A simţi faţă de duşmani ceea ce alţii simt faţă de prietenii lor; a descinde ca ploaia şi razele de soare, şi peste cei nedrepţi, ca şi peste cei drepţi; a-i sluji pe cei lipsiţi de atracţie, ba chair pe cei respingători, în acelaşi mod în care alţii îi slujesc pe cei atrăgători şi frumoşi; a fi întotdeauna acelaşi, nesupus unor schimbări de dispoziţie, unor stări sufleteşti sau unor capricii; a suferi îndelung; a nu ţine cont de răul pe care ţi l-a făcut cineva; a te bucura de triumful adevărului; a suporta, a crede, a spera şi a îndura toate lucrurile, nedând greş niciodată — iată ce înseamnă dragostea şi această dragoste o realizează numai Duhul Sfânt. Noi înşine n-o putem realiza.[16]

Această dragoste e de neânvins. Lumea îl va învinge, de obicei, pe cel care se apără, deoarece este obişnuită cu legea junglei şi cu principiul răzbunării. Dar, confruntată cu persoana care răspunde numai cu bine la orice rău care i s-a făcut, lumea nu mai ştie cum să reacţioneze, simţindu-se încurcată şi dezorganizată de o purtare provenită, evident, din altă lume.

6:29b-31 Când este jefuită de haină, dragostea oferă şi cămaşa şi niciodată nu întoarce spatele când e confruntată cu o nevoie reală. Când i se răpeşte pe nedrept averea, nu cere ca aceasta să i se restituie. Regula de aur cere să-i tratezi pe alţii cu aceeaşi amabilitate şi consideraţie cu care ai dori să fii tratat şi tu.

6:32-34 Cei nemântuiţi sunt capabili să-i iubească pe cei ce îi iubesc pe ei înşişi. Este o comportare normală, a firii, şi atât de des întâlnită încât nu are nici un impact asupra lumii oamenilor nemântuiţi. Băncile şi instituţiile creditoare vor *face împrumuturi*, atunci când vor fi convinse că îşi vor putea recupera împrumuturile cu dobânda aferentă. Această acţiune nu necesită o viaţă divină.

6:35 Prin urmare, Isus a repetat că noi trebuie să ne iubim duşmanii, să facem bine şi să dăm împrumuturi, nesperând să primim nimic înapoi. O asemenea comportare este net creştină şi va constitui semnul distinctiv al celor care sunt fiii Celui Preaânalt. Desigur, nu prin aceasta *devin* oamenii aceştia fiii Celui Preaânalt. Înfierea aceasta se capătă numai prin primirea lui Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor (Ioan 1:12). Dar comportamentul descris în versetul 35 constituie *modul de manifestare* al fiilor lui Dumnezeu, prin care aceştia demonstrează că sunt fiii Lui. Dumnezeu ne-a tratat în modul descris în versetele 27-35. **El este bun cu cei nemulţumitori şi răi.** Când ne purtăm în felul acesta, etalăm semnele distinctive ale celor care aparţin Lui. Arătăm că am fost născuţi din Dumnezeu.

6:36 A fi milostiv înseamnă a ierta, când ai avea puterea de a te răzbuna. Tatăl Şi-a arătat mila şi îndurarea faţă de noi prin faptul că nu ne-a dat pedeapsa pe care o meritam. El vrea ca şi noi să fim îndurători cu alţii.

6:37 Două sunt lucrurile pe care dragostea nu le face: ea nu judecă şi nu condamnă. Isus a spus: „Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!" Mai întâi de toate, nu trebuie să judecăm motivele oamenilor. Noi nu putem citi în inima cuiva şi, prin urmare, nu avem de unde şti de ce acţionează cineva într-un anumit mod. Apoi nu trebuie să judecăm lucrarea, misiunea, isprăvnicia sau slujba altui creştin (I Cor. 4:1-5). Dumnezeu este

Judecătorul în toate aceste cazuri. Şi, în general, nu trebuie să-i cenzurăm pe alţii. Un spirit critic, care mereu vânează greşelile altora, va viola legea dragostei.

Există însă anumite domenii în care creştinii *trebuie* să judece. Adesea trebuie să judecăm dacă unii oameni sunt creştini adevăraţi; altminteri, nu am fi în stare să recunoaştem un jug inegal (II Cor. 6:14). Păcatul trebuie judecat, atât în familie, cât şi în adunare. Pe scurt, trebuie să judecăm, să facem distincţie, între bine şi rău, dar nu trebuie să atribuim motive sau să atacăm caracterul cuiva.

„Iertaţi şi vi se va ierta." Rezultă de aici că iertarea noastră depinde de disponibilitatea noastră de a-i ierta pe alţii. Dar alte versete din Scriptură ne învaţă că atunci când Îl primim pe Cristos prin credinţă, suntem iertaţi fără plată şi necondiţionat. Cum se explică atunci această aparentă contradicţie? Explicaţia constă în faptul că există două feluri de iertare — *judiciară* şi *părintească*. *Iertarea judiciară* este acordată de Dumnezeu Judecătorul tuturor celor care cred în Domnul Isus Cristos. Ea înseamnă că plata pentru păcate a fost achitată de Cristos şi păcătosul credincios nu va mai trebui să plătească el însuşi. Este o iertare necondiţionată.

Iertarea părintească este aceea pe care o acordă Dumnezeu Tatăl copilului Său când acesta a greşit, dar îşi mărturiseşte şi se lasă de păcatul său. Ea are drept urmare refacerea părtăşiei cu familia lui Dumnezeu şi nu are nimic de a face cu pedeapsa (plata) păcatului. Ca Tată, Dumnezeu nu ne poate ierta atunci când noi înşine refuzăm să-i iertăm pe alţii. El nu se poartă în acest mod şi nu poate umbla în părtăşie cu cei care se poartă aşa. Este genul de iertare părintească, la care Se referă Isus prin cuvintele **„şi vi se va ierta"**.

6:38 Dragostea se manifestă prin dărnicie (vezi Ioan 3:16; Ef. 5:25). Slujirea creştină este o slujire în care se cheltuie. Cei care **dau** cu mână largă vor primi cu mână largă. Se recurge aici la imaginea unui gospodar încins cu un şorţ în care poartă seminţe. Cu cât mai departe aruncă seminţele, cu atât mai bogat va fi secerişul. El va fi răsplătit printr-o **măsură bună, îndesată, clătinată, care se va vărsa pe deasupra."** I se va turna în sân, adică în poală. Este un principiu constant în viaţă că vom secera conform cu ceea ce am semănat, că acţiunile noastre vor fi urmate de o reacţie corespunzătoare şi că ni se va măsura cu aceeaşi măsură cu care măsurăm altora. Dacă semănăm lucruri materiale, vom secera comori spirituale de o inestimabilă valoare. Tot atât de adevărat este însă că dacă vom ţine cu dinţii de ceea ce avem, vom pierde acele lucruri; în schimb, dacă dăruim altora ceea ce avem, vom primi în continuare.

I. Parabola ipocritului orb (6:39-45)

6:39 În pasajul anterior Domnul Isus ne-a învăţat că misiunea ucenicilor trebuia să fie marcată de dărnicie. Acum El îi avertizează că ei vor fi o binecuvântare pentru alţii în funcţie de starea lor spirituală. Un orb nu-l poate conduce pe un altul, căci ambii vor cădea în şanţ. Nu putem da ceea ce nu avem noi înşine. Dacă suntem orbi cu privire la anumite adevăruri din Cuvântul lui Dumnezeu, nu-i putem ajuta pe alţii în acele domenii. Dacă există pete în viaţa noastră spirituală, să fim convinşi că ele se vor manifesta tot ca pete şi în viaţa celor pe care îi învăţăm.

6:40 „Ucenicul nu este mai presus de învăţătorul său; dar orice ucenic desăvârşit va fi ca învăţătorul său." Un om nu va putea preda cunoştinţe pe care nu le posedă el însuşi, după cum nu-i va putea conduce pe elevii sau studenţii lui la un nivel superior celui ocupat de el. Cu cât mai mult îi va învăţa, cu atât mai mult discipolii lui vor deveni ca el însuşi. Dar propriul stadiu de dezvoltare va constitui limita superioară până la care va reuşi să-i aducă el. Un învăţăcel va fi **format desăvârşit** ca ucenic atunci când va deveni asemenea dascălului său. Deficienţele de doctrină sau de comportament ale învăţătorului se vor transfera în viaţa elevilor săi iar la încheierea cursului de pregătire nu te vei putea aştepta ca ucenicii să fie mai presus de învăţătorul lor.

6:41-42 Acest adevăr important este şi mai puternic reliefat prin ilustraţia cu paiul şi bârna. Un om trece într-o zi pe lângă arie şi vântul îi vâră în ochi un pai (un fir de pleavă). El se freacă la ochi, încercând să-l scoată, dar cu cât se freacă mai mult, cu atât mai iritat devine ochiul său. Tocmai atunci trece pe acolo un alt om, care vede suferinţa celui dintâi şi se oferă să-l ajute. Dar omul acesta are în ochi o bârnă! Cum să vadă el să-l ajute pe cel cu un pai în ochi, când el însuşi nu poate vedea din cauza bârnei din ochiul lui! Lecţia evidentă care se desprinde de aici este că învăţătorul nu va putea scoate în evidenţă lacunele din viaţa elevilor săi, dacă el însuşi va avea acele lacune, în formă exagerat de mare, în propria sa viaţă, dar va

fi orb faţă de aceste lacune. Dacă dorim să-i ajutăm pe alţii, viaţa noastră trebuie să fie mai întâi pusă în ordine. Altfel, ni se va spune: „Doctore, vindecă-te pe tine însuţi!"

6:43-45 A patra ilustraţie folosită de Domnul se referă la pom şi roadele sale. Un pom dă roade, şi bune, şi rele, în funcţie de ceea ce se găseşte în el. Noi judecăm un pom după soiul şi calitatea fructelor pe care le rodeşte. Tot aşa este şi în domeniul ucenicie. Un om care este curat din punct de vedere moral şi sănătos spiritual va putea da roade de binecuvântare pentru alţii, din comoara bună a inimii sale. Pe de altă parte, un om care este necurat în esenţa lui va scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui.

Astfel în versetele 39-45 Domnul le spune ucenicilor Săi că în misiunea lor va prima caracterul. Ceea ce suntem este mai important decât tot ce am putea rosti sau face. Rezultatul final al slujirii ucenicilor va fi determinat de ceea ce sunt ei în realitate.

J. Domnul cere ascultare (6:46-49)

6:46 „De ce-mi ziceţi: «Doamne, Doamne!» şi nu faceţi ce spun Eu?" Cuvântul *Domn* înseamnă *Stăpân*; înseamnă că El are autoritatea deplină asupra vieţilor noastre; înseamnă că noi suntem ai Lui şi că suntem obligaţi să facem tot ce ne spune El. A-L numi **Domn** dar a nu-L asculta este o contradicţie de o imensă absurditate. Nu este de ajuns să rosteşti cu buzele că-L recunoşti ca Domn. Adevărata dragoste şi credinţa autentică presupun ascultare. Nu-L iubim şi nu credem cu adevărat în El, dacă nu facem ceea ce ne spune El.

Mă numiţi „Calea", dar nu Mă umblaţi;
Mă numiţi „Viaţa", dar nu Mă trăiţi;
Mă numiţi „Stăpân", dar nu Mă ascultaţi;
Dacă vă condamn, să nu daţi vina pe Mine.
Mă numiţi „Pâinea", dar nu Mă mâncaţi;
Mă numiţi „Adevărul", dar nu Mă credeţi;
Mă numiţi „Domn", dar nu Mă slujiţi.
Dacă vă condamn, să nu daţi vina pe Mine.
Geoffrey O'Hara

6:47-49 Pentru a sublinia şi mai mult importanţa acestui adevăr, Domnul ne oferă parabola a doi zidari. Noi aplicăm de obicei această istorioară la evanghelie, afirmând că omul înţelept îl înfăţişează pe cel care crede şi este mântuit; în schimb, cel nechizbuit îl reprezintă pe cel care-L respinge pe Cristos şi este pierdut. Desigur, aceasta e o *aplicaţie* valabilă. Dar dacă vom interpreta istoria în contextul ei, vom constata că există sensuri mai profunde.

Omul înţelept este cel care vine la Cristos (mântuirea), care aude cuvintele Sale (învăţătura) şi le împlineşte (ascultarea). El este cel care îşi construieşte viaţa pe acele principii de ucenicie creştină ce sunt expuse în capitolul de faţă. Aşa trebuie să fie clădită o viaţă. Când casa respectivă va fi lovită de şuvoaie şi inundaţii, ea va rămâne în picioare, deoarece îşi are temelia pe stâncă, adică pe Cristos şi pe învăţăturile Sale.[17]

Omul nechibzuit este cel care aude (învăţătura) dar nu pune în practică această învăţătură (neascultare). El îşi zideşte viaţa pe ceea ce crede el că va fi cel mai bun material, urmând principiile carnale ale acestei lumi. Când se vor năpusti vijeliile vieţii, casa lui, care nu are temelie, va fi clătinată şi măturată de la locul ei. Sufletul lui s-ar putea să fie salvat, dar viaţa sa va fi o pierdere.

Omul înţelept este cel care e sărac, flămând, care plânge şi este prigonit — suferind toate acestea din cauza Fiului Omului. Lumea va numi un astfel de om prost. Isus îl numeşte însă înţelept.

Omul nechizbuit este cel bogat, cel care se ospătează şi trăieşte numai în lux, care râde cu poftă şi se bucură de popularitatea tuturor. Lumea îl numeşte înţelept, dar Isus îl numeşte nechibzuit.

VI. FIUL OMULUI ÎŞI EXTINDE MISIUNEA (7:1-9:50)

A. Vindecarea robului sutaşului (7:1-10)

7:1-3 La încheierea discursului Său, Isus a părăsit mulţimile şi a intrat în Capernaum. Acolo a fost asaltat de bătrânii iudeilor, care veniseră să ceară ajutor pentru robul unui sutaş. Se pare că acest sutaş se purta deosebit de atent cu evreii, întrucât le construise chiar o sinagogă. Ca toţi sutaşii din Noul Testament, el este prezentat într-o lumină favorabilă (Luca 23:47; Fapte 10:1-48).

Mărinimia de care a dat dovadă stăpânul acesta faţă de robul său a fost ieşită din comun. Întrucât robul era prea bolnav ca să se poată deplasa, sutaşul i-a rugat pe bătrânii evreilor să-L implore pe Isus să-l vindece. Din textul Scripturii, reiese că acest ofiţer roman este singurul care a solicitat de la Isus o binecuvântare pentru un rob.

7:4-7 Bătrânii evreilor s-au aflat într-o poziţie jenantă. Deşi ei înşişi nu credeau în

Isus, prietenia lor cu sutaşul i-a determinat să se adreseze lui Isus, în nevoia lor. Despre sutaş au afirmat **că este vrednic**. Dar când sutaşul s-a întâlnit cu Isus, a afirmat: **„Nu sunt vrednic"**, adică „Nu sunt suficient de important".

Conform evangheliei după Matei, sutaşul s-a dus direct la Isus. Aici în Luca însă i-a trimis pe bătrâni. Ambele versiuni sunt corecte. Mai întâi, i-a trimis pe bătrâni, apoi s-a dus el însuşi la Isus.

Smerenia şi credinţa sutaşului sunt cu totul remarcabile. El nu s-a considerat pe sine vrednic ca Isus să-i păşească pragul casei sale. Nici nu s-a considerat vrednic să vină la Isus în persoană. Dar a avut credinţa că Isus va putea să vindece fără să fie prezent cu trupul. Un cuvânt din partea Lui — asta era tot ce se cerea pentru ca robul său să fie vindecat.

7:8 Sutaşul a continuat, explicând că el ştie cum funcţionează autoritatea şi responsabilitatea. Era un domeniu în care avea multă experienţă. El însuşi se afla sub autoritatea guvernului roman şi răspundea de executarea ordinelor emise de acesta. În plus, avea soldaţi sub comanda lui, care ascultau imediat de poruncile lui. Sutaşul şi-a dat seama că Isus avea aceeaşi autoritate asupra bolilor pe care o avea guvernul roman asupra sa şi pe care el o deţinea asupra subalternilor lui.

7:9, 10 Nu e de mirare că Isus S-a minunat de credinţa acestui sutaş ne-evreu. Nimeni din Israel nu mai făcuse o mărturisire atât de îndrăzneaţă cu privire la autoritatea absolută a lui Isus. O credinţă atât de mare nu putea rămâne nerăsplătită. Când s-au întors în casa sutaşului, au constatat că robul era perfect vindecat.

Aici întâlnim unul din cele două cazuri în care ni se spune că Isus **S-a minunat**. El S-a minunat de credinţa acestui sutaş ne-evreu şi S-a minunat de necredinţa Israelului (Marcu 6:6).

B. Învierea fiului văduvei (7:11-17)

7:11-15 Nain era un orăşel situat la sud-vest de Capernaum. Pe când Se apropia Isus de el, a văzut un cortegiu funerar părăsind oraşul. Singurul fiu al unei văduve decedase. Domnul a avut milă de văduva îndurerată. Atingând catafalcul pe care era purtat trupul neânsufleţit al băiatului — probabil, cu scopul de a opri înaintarea cortegiului — Isus i-a poruncit tânărului să se ridice. Imediat viaţa a revenit în trupul său neânsufleţit şi tânărul s-a ridicat în capul oaselor. Astfel Cel care este Domn şi peste moarte, şi peste boală l-a redat pe fiu, viu, mamei sale.

7:16, 17 Oamenii au fost cuprinşi de spaimă, la vederea acestui miracol nemaiponenit: învierea unui mort. Ei au crezut că Domnul Isus este un mare profet, trimis de Dumnezeu. Dar când au spus: **„Dumnezeu a cercetat pe poporul Său"**, ei nu şi-au dat, probabil, seama că Isus *Însuşi* este Dumnezeu." Mai degrabă, ei au considerat că minunea este dovada faptului că Dumnezeu acţiona în mijlocul lor, într-o manieră impersonală. Relatarea lor privitoare la această minune s-a răspândit prin toate împrejurimile.

În textul scris cu mână de medic al Doctorului Luca găsim consemnate trei cazuri de vindecare de către Isus a unor copii singuri la părinţii lor: fiul văduvei, fiica lui Iair (8:42); şi copilul posedat de demoni (9:38).

C. Fiul Omului Îşi asigură predecesorul (7:18-23)

7:18-20 Vestea despre minunile săvârşite de Isus a ajuns la urechile lui Ioan Botezătorul, în închisoarea din castelul Machaerus, pe malul de răsărit al Mării Moarte. Dacă Isus era într-adevăr Mesia, de ce nu-Şi exercita puterea, eliberându-l pe Ioan din mâinile lui Irod? Şi astfel Ioan i-a trimis pe doi dintre ucenicii lui să-L întrebe pe Isus dacă este cu adevărat Mesia sau dacă Cristosul avea să vină mai târziu. Poate ni se pare ciudat faptul că Ioan a pus la îndoială că Isus este Mesia. Dar să nu uităm că până şi cei mai mari stâlpi ai credinţei suferă uneori scurte alunecări de la credinţă. Apoi mai este şi explicaţia deprimării sufleteşti în care poate cădea cineva, în urma suferinţei fizice.

7:21-23 Isus a răspuns la întrebarea lui Ioan amintindu-i că El făcea minuni de genul celor pe care profeţii au spus că le va face Mesia (Is. 35:5, 6; 61:1). Apoi El a adăugat, ca un fel de postscript: **„Binecuvântat este cel ce nu se poticneşte din pricina Mea."** Aceasta ar putea fi interpretată ca un fel de mustrare; Ioan se poticnise de eşecul aparent al lui Isus de a prelua prerogativele puterii şi de a se arăta oamenilor în maniera anticipată şi dorită de ei. Cuvintele mai pot fi interpretate însă şi ca un îndemn adresat lui Ioan să nu se lase de credinţă. Iată ce spune C.G. Moore în această privinţă:

Nu ştiu să existe ceasuri mai cumplite pentru credinţă decât acelea în care Isus a înmulţit

semnele puterii Sale, *refuzând apoi să folosească această putere...* E nevoie de mult har să auzi cum solii tăi îţi spun, la întoarcerea de la Isus: „Da, El are toată puterea şi tot ce ai gândit tu, dar nu a scos nici o vorbă prin care să se înţeleagă că te va scoate din închisoare..." Nici o explicaţie. Credinţa e întărită, dar uşile închisorii rămân zăvorâte. Şi pe deasupra, mesajul: „Ferice de acela pentru care nu voi fi un prilej de poticnire." Asta e totul![18]

D. Fiul Omului îl elogiază pe predecesor (7:24-29)

7:24 Indiferent ce i-ar fi spus Isus în particular lui Ioan, în public nu a avut decât laude la adresa lui. Când oamenii s-au dus în număr mare în pustiul din apropierea Iordanului, ce s-au aşteptat să vadă? Un oportunist şovăielnic, lipsit de coloana vertebrală? Nimeni nu l-a putut acuza pe Ioan că este **o trestie clătinată de vânt.**

7:25 S-au aşteptat ei oare să vadă un playboy hollywoodian, îmbrăcat după ultimul răcnet al modei şi trăind o viaţă de lux? Nu, căci acest gen de om trăieşte la curţile regale, căutând să beneficieze de toate plăcerile palatului şi să stabilească cât mai multe contacte, pentru profitul şi gratificarea dorinţelor lui.

7:26 Mai degrabă, oamenii au ieşit să vadă un profet — întruchiparea conştiinţei — care vestea cuvântul lui Dumnezeu, indiferent cât l-ar fi costat. Într-adevăr, Ioan era mai mult decât un profet.

7:27 El însuşi a fost subiectul unei profeţii, şi a avut privilegiul unic de a-L prezenta pe Rege. Isus a citat din Maleahi 3:1, pentru a arăta că Ioan fusese făgăduit în Vechiul Testament, dar, procedând astfel, El a făcut o interesantă schimbare de pronume. La Maleahi 3:1 citim astfel: „Iată, voi trimite pe solul Meu; el va pregăti calea înaintea Mea." Dar Isus l-a citat în felul următor: **„Iată, Îl trimit înaintea feţei Tale pe solul Meu, care Îţi va pregăti calea înaintea Ta."** „Înaintea Mea" a devenit acum „înaintea Ta." Iată cum explică Godet această schimbare:

> În viziunea profetului, Cel care trimitea şi Cel înaintea cui se pregătea calea sunt una şi aceeaşi persoană, Iehova. De unde şi cuvintele: *înaintea Mea* din Maleahi. Dar pentru Isus, care, atunci când se referă la El niciodată nu se confundă cu Tatăl, s-a simţit necesitatea unei distincţii. Nu Iehova vorbeşte despre Sine, ci Iehova vorbeşte despre Isus, de unde şi cuvintele *înaintea Ta.* Ceea ce înseamnă că, aşa cum arată citatul de mai sus, în concepţia profetului, cât şi a lui Isus, apariţia lui Mesia este apariţia lui Iehova.[19]

7:28 Isus a continuat să-l laude pe Ioan, afirmând că între cei născuţi din femeie nu era un profet mai mare ca Ioan. Această superioritate nu s-a referit la caracterul său personal, ci la poziţia sa de premergător al lui Mesia. Au existat oameni mai mari decât Ioan în ce priveşte râvna, onoarea şi devotamentul. Dar nici unul nu a avut privilegiul de a vesti venirea Regelui. În privinţa aceasta, Ioan a fost unic. Totuşi, Domnul a adăugat că cel mai mic din împărăţia lui Dumnezeu este mai mare decât Ioan.

7:29 În acest verset vorbitorul este tot Isus, care prezintă modul în care a fost primită propovăduirea lui Ioan. Oamenii de rând şi cei care recunoşteau că sunt păcătoşi s-au pocăit şi au fost botezaţi în Iordan. Crezând mesajul lui Ioan şi punându-l în practică, ei au dat dreptate lui Dumnezeu, adică au considerat că e drept ca El să ceară ca israeliţii să se pocăiască mai întâi, abia după aceea fiind posibil ca Cristos să domnească peste ei.

E. Fiul Omului critică generaţia din timpul Său (7:30-35)

7:30-34 Fariseii şi învăţătorii legii au refuzat să se supună botezului lui Ioan şi astfel au respins programul conceput de Dumnezeu spre bunăstarea lor. În realitate, generaţia din care făceau ei parte, ca lideri, nu putea fi mulţumită. Isus i-a asemănat pe oamenii din această generaţie cu nişte copii care cântau din fluier în piaţă. Ei nu voiau să cânte nici de nuntă, nici de înmormântare. Erau nişte oameni perverşi, îndărătnici, imprevizibili şi refractari. Indiferent ce lucrare ar fi săvârşit Dumnezeu în mijlocul lor, ei o respingeau. **Ioan Botezătorul** le-a dat o pildă de austeritate, ascetism şi lepădare de sine. Dar ei au respins această pildă, criticându-l pe Ioan şi spunând că e posedat de demoni. **Fiul lui Dumnezeu** a mâncat şi a băut cu **vameşii şi păcătoşii**, adică S-a identificat cu cei pe care a venit El să-i binecuvânteze. Dar nici de data asta fariseii n-au fost mulţumiţi, numindu-L pe Isus **un om mâncăcios şi băutor de vin.** Lor nu le trebuia nici postul, nici ospăţul, nici înmormântarea, nici nunta, nici Ioan, nici Isus — nimic şi nimeni nu putea să-i satisfacă! Iată ce spune Ryle:

Trebuie să renunţăm la ideea de a încerca să-i mulţumim pe toţi. Este un lucru imposibil de realizat — o totală pierdere de timp. Trebuie să ne mulţumim să umblăm pe urmele lui Cristos, lăsând lumea să spună ce vrea. Căci orice am face, niciodată n-am mulţumi-o, nici nu am reduce la tăcere remarcile răutăcioase ale lumii. Mai întâi, lumea i-a băgat de vină lui Ioan Botezătorul şi apoi binecuvântatului Domn. Lumea va continua să caute nod în papură ucenicilor Domnului, atâta timp cât va mai rămâne măcar unul din ei pe acest pământ.[20]

7:35 „Totuşi înţelepciunea a fost îndreptăţită de către toţi copiii ei." Înţelepciunea Îl reprezintă aici chiar pe Mântuitorul. Mica minoritate de ucenici care Îl onorează pe El sunt **copiii** înţelepciunii. Chiar dacă marea majoritate a oamenilor Îl respinge pe El, totuşi adepţii Săi adevăraţi vor adeveri afirmaţiile Sale prin vieţi pline de iubire, sfinţenie şi devotament.

F. O păsătoasă Îl unge pe Mântuitorul (7:36-39)

7:36 În incidentul care urmează găsim o ilustrare a înţelepciunii justificate de unul din copiii ei, adică de femeia păcătoasă. După cum s-a exprimat foarte apăsat Dr. H.C. Wooring, „Când Dumnezeu nu-i poate face pe liderii religioşi să-L aprecieze pe Cristos, atunci El se îndreaptă spre prostituate, dându-le acestora prilejul să-L onoreze." Simon Fariseul Îl invitase pe Isus acasă la el, să mănânce cu el, poate din curiozitate sau animat de gânduri ostile.

7:37, 38 În acelaşi timp a intrat în încăpere o femeie păcătoasă. Nu ştim cine a fost. Tradiţia conform căreia ar fi fost Maria Magdalena nu-şi găseşte temei în Scriptură. Femeia a adus un vas de alabastru cu parfum. Cum stătea Isus întins, cu capul lângă masă, ea s-a aşezat la picioarele Lui. Apoi i-a spălat picioarele cu lacrimile ei, le-a şters cu părul ei şi le-a sărutat de multe ori. Apoi le-a uns cu parfumul costisitor. O asemenea închinare şi jertfă a relevat convingerea ei că nici o jertfă nu era prea mare pentru Isus.

7:39 Atitudinea lui Simon a fost însă diametral opusă. În concepţia lui, profeţii, de genul fariseilor, trebuiau să stea departe de păcătoşi. Or, şi-a zis el, dacă Isus ar fi cu adevărat un profet, n-ar lăsa o păcătoasă să manifeste atâta afecţiune pentru El.

G. Parabola celor doi datornici (7:40-50)

7:40-43 Isus i-a citit lui Simon gândurile şi l-a întrebat dacă poate să-i spună ceva. Cu neântrecută măiestrie, Domnul a povestit istorioara cu creditorul şi cei doi datornici ai săi. Unul îi datora cinci sute de dinari iar celălalt cincizeci. Fiindcă nici unul nu avea cu ce plăti, i-a iertat pe amândoi, ştergându-le datoriile. În acest punct Isus l-a întrebat pe Simon care datornic îl iubea mai mult pe cămătar. Fariseul a răspuns corect: **„Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult."** Recunoscând acest lucru, fariseul s-a autocondamnat, aşa cum reiese din cuvintele rostite în continuare de Isus.

7:44-47 Din clipa în care a intrat Isus în casă, femeia L-a copleşit cu afecţiunea ei. În contrast puternic cu aceasta, fariseul l-a acordat lui Isus o primire foarte rece, neocupându-se nici măcar de chestiunile elementare de curtoazie practicată în acea cultură, cum ar fi spălarea picioarelor musafirului, sărutul oferit lui şi ungerea capului cu untdelemn. Motivul pentru care femeia a procedat aşa cum a procedat a fost faptul că ea ştia că i s-a iertat mult, în vreme ce Simon nu considera că fusese un mare păcătos. **„Dar cui i se iartă puţin, iubeşte puţin."**

Isus nu a sugerat că fariseul nu era un mare păcătos. Mai degrabă, El a subliniat că Simon nu a recunoscut niciodată că marea lui vinovăţie a fost iertată. Dacă ar fi recunoscut, atunci şi Simon L-ar fi iubit pe Domnul la fel de profund ca prostituata. Cu toţii suntem mari păcătoşi. Cu toţii putem trăi experienţa unei mari iertări. Cu toţii putem să-L iubim mult pe Domnul.

7:48 Isus i-a făcut atunci cunoscut femeii, în public, că păcatele i-au fost iertate. Ea nu a fost iertată *din cauza* iubirii ei pentru Cristos, ci iubirea ei a fost *urmarea* faptului că a fost iertată. Ea a iubit mult pentru că i s-a iertat mult. Isus a profitat de acest prilej pentru a anunţa în public iertarea păcatelor ei.

7:49, 50 Ceilalţi musafiri au pus la îndoială, în cugetul lor, dreptul lui Isus de a ierta păcatele. Inima firească urăşte harul. Dar Isus a asigurat-o pe femeie că credinţa ei a mântuit-o şi i-a spus să plece în pace. Iată un lucru pe care nu-l pot realiza psihiatrii. Poate că ei reuşesc să alunge sentimentele de vinovăţie, prin explicaţiile lor sofisticate, dar ei nu vor putea dărui nimănui niciodată bucuria şi pacea pe care numai Isus le poate dărui.

Conduita Domnului nostru prin faptul că a mâncat la masa acestui fariseu a fost greşit interpretată de unii creştini, care încearcă să

apere practica de a menţine relaţii intime cu oameni neântorşi la Dumnezeu, de a participa la distracţiile lor şi de a se complace în plăcerile lor. Iată avertismentul pe care ni-l dă Ryle în această privinţă:

Cei care recurg la acest argument trebuie să-şi amintească purtarea Domnului nostru cu acest prilej. El făcea lucrarea Tatălui Său, atunci când stătea la masă în casa fariseului. El a depus mărturie împotriva păcatelor care îl înfăşurau pe acesta. El i-a explicat fariseului natura adevăratei iertări a păcatelor şi secretul adevăratei iubiri pentru Domnul. El a declarat natura mântuitoare a credinţei. Dacă creştinii care susţin că este bine să ai relaţii apropiate cu cei nemântuiţi vor vizita casele acestora în duhul de care era cuprins Domnul nostru şi vor vorbi şi se vor comporta ca El, atunci n-am nimic împotriva continuării acestei practici. Întrebarea se pune: vorbesc şi se comportă ei la mesele prietenilor lor neconvertiţi cum s-a comportat şi a vorbit Isus la masa lui Simon? Este o întrebare la care ar trebui neapărat să răspundă.[21]

H. Nişte femei Îl slujesc pe Isus (8:1-3)

E bine să reamintim că evangheliile conţin doar câteva incidente din viaţa şi lucrarea Domnului Isus. Duhul Sfânt a selectat subiectele pe care le-a considerat necesare pentru a fi incluse, trecând însă peste multe altele. Aici găsim simpla afirmaţie că Isus a slujit cu ucenicii Săi în toate oraşele şi satele din Galileea. Pe când propovăduia El şi răspândea vestea bună a împărăţiei lui Dumnezeu, I se slujea şi Lui, prin faptul că I se asigura masa şi casa, de către femeile care fuseseră binecuvântate de El. Aşa avem pilda Mariei numită Magdalena. Unii cred că ea era o doamnă distinsă din Magdala (Migdol). În orice caz, ea fusese izbăvită în chip minunat de şapte demoni. Apoi era Ioana, al cărei soţ era administratorul lui Irod. O alta era Suzana şi mai existau şi altele. Dragostea şi ataşamentul lor faţă de Domnul nu au rămas neobservate sau neconsemnate. Ele nu şi-au dat, probabil, seama că despre fapta lor generoasă de a împărţi cu Isus bunurile lor, oferindu-I ospitalitate, vor citi creştinii din toate veacurile viitoare.

Subiectul misiunii Domnului a fost vestea bună a împărăţiei lui Dumnezeu. Împărăţia lui Dumnezeu înseamnă acel tărâm, vizibil sau invizibil, în care domnia lui Dumnezeu este recunoscută. Matei foloseşte expresia „împărăţia cerurilor", dar în principal este aceeaşi idee, anume că „Cel Preaânalt stăpâneşte peste împărăţia oamenilor" (Dan. 4:17) sau că „Cerul stăpâneşte" (Dan. 4:26).

În Noul Testament găsim mai multe etape de dezvoltare a împărăţiei:

1. Mai întâi, împărăţia a fost vestită de Ioan Botezătorul, ca fiind aproape (Mat. 3:1,2).

2. Apoi împărăţia a fost prezentă în chip real în Persoana Regelui („împărăţia lui Dumnezeu este în mijlocul vostru", Luca 17:21, versiunea JND). Isus răspândea vestea bună a împărăţiei. El S-a oferit pe Sine ca Rege al Israelului (Luca 23:3).

3. Apoi vedem împărăţia lui Dumnezeu respinsă de naţiunea Israel (Luca 19:14; Ioan 19:15).

4. Astăzi împărăţia este în faza ei tainică (Mat. 13:11). Cristos Regele lipseşte pentru o vreme, dar domnia Lui este recunoscută şi acceptată în inimile unor oameni de pe pământ. Într-o anumită privinţă, împărăţia în faza ei de astăzi îi cuprinde pe toţi cei care se mulţumesc doar să rostească cu buzele că acceptă domnia lui Dumnezeu, chiar dacă nu sunt convertiţi cu adevărat. Această sferă a mărturisirii exterioare se poate observa în parabola semănătorului şi a seminţei (Luca 8:4-15), în parabola grâului şi a neghinei (Mat. 13:24-30) şi în parabola năvodului (Mat. 13:47-50). Dar într-un sens mai real şi mai profund, împărăţia îi cuprinde doar pe cei care au fost convertiţi (Mat. 18:3) sau născuţi din nou (Ioan 3:3). Aceasta este sfera realităţii lăuntrice. (Vezi diagrama de la explicaţia textului Matei 3:1, 2.)

5. Împărăţia va fi întemeiată într-o zi în chip real, aici pe pământ, şi Domnul Isus va domni timp de o mie de ani ca Rege al regilor şi Domn al domnilor (Apo. 11:15; 19:16; 20:4).

6. Faza finală este ceea ce s-a numit împărăţia veşnică a Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Cristos (II Pet. 1:11). Aceasta e împărăţia în eternitate.

I. Parabola semănătorului (8:4-15)

8:4-8 Parabola semănătorului descrie împărăţia în aspectul ei actual. Ea ne învaţă că împărăţia lui Dumnezeu cuprinde şi mărturisirea de credinţă, şi realitatea propriu-zisă. De asemenea ea formează baza unui avertisment foarte serios cu privire la modul în care **auzim** cuvântul lui Dumnezeu. Nu este lucru de şagă să auzi predicându-se şi predându-se Scriptura. Cei care aud devin mai încărcaţi de responsabilitate decât au

fost oricând până atunci. Dacă dau din umeri, respingând mesajul sau cred că ascultarea de el este facultativă, o fac spre pierderea lor. Dar dacă aud mesajul şi ascultă de el, se transpun în situaţia de a primi în continuare şi mai multă lumină de la Dumnezeu. Parabola a fost rostită aici în faţa unei mari mulţimi, dar explicată ulterior numai ucenicilor.

Parabola se referă la un semănător, la sămânţa lui, la cele patru soiuri de teren în care a fost sădită sămânţa şi la patru rezultate.

SOLUL	REZULTATUL
1. lângă drum	sămânţa călcată în picioare de păsări
2. sol pietros	Sămânţa s-a uscat, pentru că nu avea umezeală.
3. terenul cu spini	Sămânţa invadată şi înnecată de spini.
4. Pământul bun	Fiecare sămânţă a rodit o sută de boabe.

Domnul Şi-a încheiat parabola cu cuvintele: **„Cine are urechi de auzit să audă!"** Cu alte cuvinte, când auzi cuvântul lui Dumnezeu ia seama la modul în care-l receptezi. Pentru ca sămânţa să dea rod, trebuie să cadă în pământ bun.

8:9, 10 Când ucenicii L-au întrebat care este semnificaţia acestei parabole, Domnul le-a explicat că **tainele împărăţiei lui Dumnezeu** nu vor fi înţelese de toţi. Pentru că ucenicii erau dispuşi să creadă şi să pună în aplicare cele auzite, ei aveau să primească capacitatea de a înţelege învăţăturile lui Cristos. Dar Isus a prezentat în mod intenţionat multe adevăruri sub formă de parabole, pentru ca cei care nu erau pătrunşi de o dragoste adevărată pentru El să nu înţeleagă; pentru ca, deşi vedeau, să nu vadă şi deşi auzeau, să nu înţeleagă. Într-o privinţă, ei vedeau şi auzeau. De pildă, ei erau conştienţi că Isus le-a vorbit despre un semănător şi sămânţa lui. Dar ei nu au înţeles sensul mai profund al ilustraţiei. Ei nu şi-au dat seama că inimile lor erau împietrite, nepocăite şi că erau un sol plin de spini, că nu beneficiau de cuvântul pe care l-au auzit.

8:11-15 Domnul a explicat parabola doar ucenicilor, deoarece aceştia acceptaseră deja învăţătura care li se vestise şi astfel erau gata să primească în continuare. Isus a explicat că sămânţa este cuvântul lui Dumnezeu, adică adevărul lui Dumnezeu — propria Sa învăţătură.

Ascultătorii de genul solului de pe marginea drumului au auzit cuvântul, dar numai într-o manieră superficială. Acesta a rămas la suprafaţa vieţii lor, ceea ce a dat prilej diavolului (întruchipat prin păsările cerului) să vină şi să răpească cuvântul.

Ascultătorii cu sol pietros au auzit şi ei cuvântul, dar nu i-au permis acestuia să-i zdrobească, să-i frângă. Ei au rămas nepocăiţi. Sămânţa nu a avut parte de nici o încurajare (umezeală) şi, prin urmare, s-a ofilit şi a murit. Poate că ei au făcut la început o mărturise de credinţă, dar aceasta nu a fost însoţită de realitate. Se părea că este viaţă în ei, dar dincolo de pojghiţa subţire de la suprafaţă cuvântul nu prinsese rădăcini. Când au venit necazurile, ei au abandonat profesiunea lor de credinţă.

Ascultătorii din categoria solului cu spini au înaintat bine o vreme, dar până la urmă s-a dovedit că nici ei nu erau credincioşi autentici, întrucât n-au rămas statornici. **Grijurile, bogăţiile şi plăcerile vieţii** au pus stăpânire pe ei iar cuvântul a fost înăbuşit şi anihilat.

Pământul bun îi reprezintă pe credincioşii adevăraţi, ale căror inimi au fost nobile şi bune. Ei nu s-au mulţumit să primească cuvântul, ci l-au lăsat să le modeleze viaţa. Ei au fost astfel maleabili şi ascultători, lăsându-se să fie învăţaţi şi dezvoltându-şi un caracter cu adevărat creştin şi dând roadă pentru Dumnezeu. Iată cum rezumă Darby mesajul acestui pasaj:

> Dacă, după ce am auzit, eu posed ceea ce am auzit, nu doar bucurându-mă pentru că l-am primit, ci însuşindu-mi-l, atunci el devine o parte din însăşi substanţa sufletului meu şi în acest caz voi continua să primesc; căci atunci când adevărul a devenit substanţă în sufletul meu, există capacitatea de a primi şi mai mult.[22]

J. Responsabilitatea celor care aud (8:16-18)

8:16 La prima vedere, nu pare să existe o legătură evidentă între pasajul acesta şi cel anterior. În realitate, însă, firul gândirii este neântrerupt. Mântuitorul continuă să sublinieze importanţa ca ucenicii Săi să pună în practică învăţăturile Sale. El Se aseamnă pe Sine cu un om care a aprins o lampă, nu pentru a o aşeza sub un vas sau sub pat, ci pe un sfeşnic, ca toţi să vadă lumina. Învăţân-

du-i pe ucenici principiile împărăţiei lui Dumnezeu, Domnul Isus a aprins de fapt o lampă. Ce trebuia acum să facă ei cu această lampă?

Mai întâi de toate, trebuiau să n-o acopere cu un vas. La Matei 5:15, Marcu 4:21 şi Luca 11:33 (în versiunea King James), vasul este numit baniţă. Desigur este o unitate de măsură, folosită în comerţ. Deci ascunderea lămpii sub o baniţă ar putea însemna să permiţi ca mărturia ta să fie năpădită şi umbrită de agitaţia vieţii afacerilor. Mai bine ar fi să pui lampa deasupra baniţei, adică, să practici creştinismul în piaţă şi să foloseşti afacerile (serviciul financiar sau comercial în care eşti angajat) ca amvon de la care să propovăduieşti evanghelia.

În al doilea rând, ucenicul nu trebuie să ascundă lampa sub pat. Patul se referă la odihnă, confort, lene sau complacere. O, cât de mult pot împiedica acestea lumina să strălucească! Ucenicul trebuie să aşeze lampa într-un sfeşnic. Cu alte cuvinte, el trebuie să trăiască şi să predice adevărul în aşa fel încât toţi să poată vedea.

8:17 Versetul 17 pare să sugereze că dacă vom permite mesajului să fie îngrădit, din pricina afacerilor noastre sau a lenei, neglijenţa, nepăsarea şi eşecul nostru se vor vedea limpede. Ascunderea adevărului va fi descoperită iar păstrarea sa sub taină va ieşi la lumină.

8:18 Prin urmare, trebuie să fim atenţi la modul în care auzim. Dacă suntem fideli, împărtăşind adevărul şi altora, atunci Dumnezeu ne va descoperi şi alte adevăruri, şi mai profunde. Pe de altă parte, dacă nu suntem pătrunşi de râvna evangheliei, Dumnezeu ne va lua şi adevărul pe care credem că-l posedăm. Vom pierde tot ceea ce nu întrebuinţăm, după cum s-a exprimat şi G.H. Lang:

> Ucenicii au ascultat cu o minte dornică să înţeleagă şi dispusă să creadă şi să asculte. Ceilalţi au auzit fie cu nepăsare, fie din curiozitate, fie cu un sentiment de îndârjire. Celor din prima categorie avea să li se dea învăţături în continuare, în schimb de la cei din urmă avea să fie luate până şi cunoştinţele pe care păreau că le posedă.[23]

> Trebuie să împărtăşim,
> dacă dorim să păstrăm bunurile primite de sus.
> Încetând să dăruim, vom înceta să primim
> — Aceasta este legea iubirii.
> — *R. C. Trench*

K. Cine sunt adevăraţii fraţi şi adevărata mamă a lui Isus (8:19-21)

În acest punct al discursului Său, lui Isus I s-a spus că mama şi fraţii Lui aşteaptă să-L vadă. Din cauza mulţimii, ei nu au putut să se apropie de El. Răspunsul Domnului a reliefat că adevărata relaţie cu El nu depinde de legăturile naturale, de sânge, ci de ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu. El îi recunoaşte de membri ai familiei Sale pe toţi cei care se cutremură în faţa cuvântului, îl primesc cu smerenie şi ascultă de el implicit. Nici o mulţime de oameni nu poate împiedica familia Lui *spirituală* de a fi primită de El în audienţă.

L. Fiul Omului potoleşte furtuna (8:22-25)

8:22 În restul acestui capitol Îl vedem pe Isus exercitându-Şi prerogativele de Domn asupra elementelor naturii, asupra demonilor, asupra bolii şi chiar asupra morţii. Toate acestea ascultă de El şi se supun la cuvântul Lui — numai omul refuză să facă acest lucru!

Marea Galileii e cunoscută pentru furtunile care se iscă aproape din senin, făcând navigaţia foarte periculoasă. Totuşi, e posibil ca această furtună să fi fost de origine satanică; s-ar putea să fi fost o tentativă din partea Satanei de a-L distruge pe Mântuitorul lumii.

8:23 Isus dormea când a izbucnit furtuna. Faptul că *El* dormea atestă umanitatea Sa. *Furtuna* a adormit când a luat Isus cuvântul — asta atestă dumnezeirea Sa absolută.

8:24 Ucenicii L-au trezit pe Mântuitorul, exprimând teama acută că vor pieri. Cu un calm desăvârşit, Domnul a mustrat vântul şi valurile; şi toate s-au liniştit. Ceea ce a făcut El cu Marea Galileii poate să facă şi cu ucenicul Său de azi, tulburat şi asaltat de furtuni.

8:25 El i-a întrebat pe ucenici: **„Unde vă este credinţa?"** Ei nu trebuiau să se îngrijoreze. Ei nu aveau nevoie să-L trezească. „Nici o apă nu poate înghiţi corabia în care Se află Stăpânul oceanelor, al pământului şi al cerurilor." A fi cu Cristos în corabie înseamnă a fi în absolută siguranţă, ferit de orice primejdii.

Ucenicii nu au apreciat pe deplin gradul puterii Stăpânului lor. Modul lor de a-L înţelege era defectuos. Ei s-au minunat că elementele naturii au ascultat de El. În furtunile vieţii, adesea cădem pradă disperării. Apoi, când ne vine Domnul în ajutor, suntem uimiţi să vedem anvergura puterii Sale. Şi ne

întrebăm de ce nu ne-am încrezut în El şi mai mult.

M. Vindecarea îndrăcitului din Gadara (8:26-39)

8:26-39 Când Isus cu ucenicii Săi au ajuns de cealaltă parte a lacului (numit Marea Galileii), s-au aflat în ţinutul gadarenilor.[24] Ei au fost întâmpinaţi de un om posedat de demoni. Matei menţionează doi demonizaţi, în vreme ce Marcu şi Luca se referă doar la unu. Aceste aparente discrepanţe ar putea indica faptul că au existat două ocazii separate sau că autorul de faţă a prezentat relatarea mai pe larg. Acest caz de posesiune demonică o făcea pe victimă să se dezbrace de haine, să fugă de societate şi să trăiască în morminte.

8:28, 29 Când L-a văzut pe Isus, L-a implorat să-l lase în pace. Desigur, duhul necurat din el vorbea prin gura acestui om nenorocit.

Posesiunea demonică este o realitate. Demonii aceştia nu erau doar nişte influenţe rele, ci erau fiinţe supranaturale care locuiau în om, controlându-i gândurile, vorbirea şi comportamentul. Aceşti demoni l-au făcut pe om să fie deosebit de violent — până acolo încât atunci când a fost cuprins de aceste convulsii violente, a rupt lanţurile care aveau menirea să-l ţină în frâu şi a fugit în pustiu. Faptul nu trebuie să ne mire, dacă realizăm că în el au locuit suficienţi demoni ca să distrugă circa două mii de porci (vezi Marcu 5:13).

8:30, 31 Omul se numea **legiune**, deoarece era posedat de o legiune de **demoni**. Aceşti demoni Îl recunoşteau pe Isus ca Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt. Ei mai ştiau şi aceea că pierzarea şi condamnarea lor erau inevitabile şi că El avea să le aducă la îndeplinire. Dar ei căutau să obţină un răgaz, implorându-L să nu le poruncească să plece imediat în abis.

8:32, 33 Când au fost izgoniţi din om, au cerut permisiunea să intre într-o **turmă de porci**, aflată pe versantul unui munte. Cererea le-a fost acordată, urmarea fiind că porcii au alergat pe panta abruptă, căzând în lac şi înecându-se. Domnul este criticat astăzi pentru distrugerea proprietăţii altcuiva. Dar dacă crescătorii aceia de porci erau evrei, însemna că erau angajaţi într-o afacere ilegală şi necurată. Şi indiferent dacă erau evrei sau neevrei, s-ar fi cuvenit să pună mai mult preţ pe un om, decât pe două mii de porci.

8:34-39 Vestea s-a răspândit cu iuţeală în toată regiunea. Când s-a adunat o mare mulţime de oameni, aceştia l-au văzut pe fostul demonizat complet refăcut acum, cu mintea întreagă şi decent îmbrăcat. Gadarenii s-au supărat atât de tare încât L-au rugat pe Isus să plece de la ei. Ei aveau mai multă consideraţie pentru porcii lor, decât pentru Mântuitorul; se gândeau mai mult la scroafele lor, decât la sufletele lor. Iată ce spune Darby:

> Lumea Îl roagă pe Isus să plece, să fie lăsată mai departe în tihna ei. E o lume care se simte mai ameninţată şi mai tulburată de prezenţa şi puterea lui Dumnezeu, decât de o legiune de diavoli. Apoi El pleacă. Omul care a fost vindecat... ar dori să stea cu El, dar Domnul îl trimite înapoi... să fie un martor al harului şi puterii de care avusese el însuşi parte.[25]

N. Vindecarea incurabililor şi învierea morţilor (8:40-56)

8:40-42 Isus a traversat din nou Marea Galileii, revenind pe malul ei de vest. Acolo Îl aştepta o altă mulţime. Iair, dregătorul sinagogii, dorea foarte mult să-L vadă, deoarece avea o fiică aflată pe moarte. El l-a rugat fierbinte pe Isus să meargă degrabă cu el. Dar mulţimile se îmbulzeau în jurul Lui, oprindu-I înaintarea.

8:43 În mulţime se afla o femeie timidă, dar disperată, care fusese afectată de o scurgere de sânge timp de doisprezece ani. Medicul Luca recunoaşte că ea şi-a cheltuit toate economiile o viaţă întreagă, fără să fi primit ajutor real. (Marcu adaugă o remarcă oarecum neprofesională, că starea femeii s-a înrăutăţit!)

8:44, 45 Ea şi-a dat seama că în Isus se afla putere capabilă s-o vindece şi astfel şi-a croit drum prin mulţime, ajungând până la Isus. Apoi s-a aplecat şi s-a atins de poala hainei lui Isus — aceasta fiind cusătura sau tivul mantiei unui evreu (Num. 15:38, 39; Deut. 22:12). Imediat sângele a încetat să mai curgă iar ea a fost complet vindecată. Îndată ea a încercat să se piardă în mulţime, dar fuga ei a fost oprită de întrebarea pe care i-a pus-o Isus: **„Cine s-a atins de Mine?“ Petru** şi ceilalţi ucenici au considerat aceasta drept o întrebare fără sens — doar atâta lume se îmbulzea în jurul lui Isus, atingându-L şi chiar împingându-L!

8:46 Dar Isus a recunoscut o atingere care nu era ca toate celelalte. După cum s-a exprimat cineva: „Carnea se îmbulzeşte dar credinţa se atinge.“ El a ştiut că a fost atins

de o credinţă, deoarece a simţit o scurgere de putere din El — puterea care a vindecat-o pe femeie. El a sesizat că a ieşit din El o putere. Desigur, asta nu înseamnă că acum Domnul era mai puţin puternic decât înainte, ci doar faptul că L-a *costat* vindecarea femeii. A fost un consum.

8:47, 48 Femeia, când a văzut că n-a rămas ascunsă, a venit tremurând, a căzut înaintea Lui şi a spus în faţa întregului popor din ce cauză se atinsese de El şi cum fusese vindecată numaidecât. Isus a răsplătit mărturisirea ei publică, elogiindu-i credinţa şi rostind, în mod public, pacea Lui peste ea. Nimeni nu se atinge de Isus prin credinţă fără ca El să fie conştient de aceasta şi fără să primească o binecuvântare de la El. Nimeni nu-L mărturiseşte public fără ca această mărturisire să fie întărită apoi prin asigurarea credinţei.

8:49 Vindecarea femeii ce suferise de scurgere de sânge nu L-a făcut probabil să zăbovească prea mult pe Isus, dar în acest interval scurt a sosit solul cu vestea că fiica lui Iair a murit între timp şi că nu mai este nevoie de serviciile Învăţătorului. Oamenii credeau că El poate vindeca, dar nu şi învia morţii.

8:50 Isus nu a trecut însă peste acest incident. El a răspuns cu cuvinte de mângâiere, încurajare şi făgăduinţă. **„Nu te teme! Crede numai şi ea va fi însănătoşită."**

8:51-53 De îndată ce a sosit El în casa lui Iair, a intrat în încăperea unde se afla fata, luându-i cu El pe **Petru, Iacov şi Ioan**, împreună cu părinţii fetei. Toţi boceau, cuprinşi de disperare, dar Isus le-a spus să nu plângă, deoarece fetiţa nu era moartă, ci dormea. Asta l-a atras batjocuri din partea lor, deoarece ei erau absolut convinşi că fetiţa era moartă.

Întrebarea se pune: era ea cu adevărat moartă, sau dormea adânc, într-un somn asemănător unei come? Majoritatea comentatorilor susţin că era moartă. Ei subliniază că Isus a spus despre Lazăr că dormea, când acesta era mort. Sir Robert Anderson spune că fetiţa nu era cu adevărat moartă.[26] Iată argumentele pe care se bazează afirmaţia sa:

1. Isus a spus că fetiţa „se va însănătoşi". Cuvântul folosit de El este identic cu cel din versetul 48, unde se referă la vindecare, nu la înviere. Termenul respectiv nu apare niciodată în Noul Testament cu sensul de înviere a morţilor.
2. Isus a folosit un cuvânt diferit când a spus că Lazăr doarme.
3. Oamenii credeau că ea e moartă, dar Isus nu putea să-Şi asume creditul pentru învierea ei din morţi, când, în realitate, ea nu era decât adormită.

Anderson spune că totul se rezumă la o chestiune de preferinţă: pe cine vrei să-l crezi. Isus a spus că doarme, ceilalţi au crezut că ea e moartă.

8:54-56 În orice caz, Isus i-a spus: **„Copilă, scoală-te!"... şi fata s-a sculat numaidecât.** După ce a redat-o părinţilor ei, Isus le-a poruncit să nu spună nimănui cele întâmplate. Pe El nu-l interesa faima, nici entuziasmul nestatornic al oamenilor, după cum nu putea aproba curiozitatea bolnăvicioasă a oamenilor.

Aşa se încheie al doilea an din lucrarea publică a lui Isus. Capitolul 9 inaugurează al treilea an, prin relatarea trimiterii celor doisprezece.

O. Fiul Omului Îşi trimite ucenicii (9:1-11)

9:1-2 Deşi incidentul acesta se aseamănă foarte mult cu trimiterea celor doisprezece consemnată la Matei 10:1-15, există unele deosebiri semnificative. De pildă, la Matei ucenicilor li s-a spus să se ducă numai la iudei şi li s-a spus să învie morţii şi să vindece boli. Trebuie să fi existat un motiv pentru redarea sub formă condensată a incidentului în evanghelia lui Luca, dar acest motiv nu poate fi depistat cu uşurinţă. Domnul nu numai că *avea* puterea şi autoritatea de a săvârşi minuni, ci, în plus, El le *conferea* această **putere şi autoritate** şi altora. **Putere** înseamnă forţă, tărie sau capacitatea de a face ceva. **Autoritate** înseamnă dreptul de a o folosi. Întrucât nu exista încă textul integral al Bibliei, sub formă scrisă, mesajul ucenicilor a fost confirmat prin semne şi minuni (Ev. 2:3, 4). Dumnezeu poate, negreşit, vindeca în chip miraculos, dar dacă vindecarea trebuie să însoţească şi în prezent actul propovăduirii evangheliei rămâne discutabil.

9:3-5 Acum ucenicii aveau prilejul să practice principiile pe care le-a imprimat Domnul în ei. Ucenicii erau chemaţi să se încreadă în El, când venea vorba de asigurarea nevoilor lor materiale — căci li se spusese să nu ia nici traistă, nici alimente, nici bani. Ei trebuiau să trăiască o viaţă de mare simplitate — neavând nici un toiag în plus, nici o cămaşă în plus. Apoi fuseseră instruiţi să rămână în prima casă în care vor fi fost primiţi — evitând mutatul din casă în casă,

în speranţa găsirii unor condiţii mai confortabile de locuit. Ei nu aveau voie să-şi prelungească şederea sau să exercite presiuni asupra celor care respingeau mesajul, ci, conform instrucţiunilor primite, trebuiau să-şi scuture praful de pe picioare, ca mărturie împotriva lor.

9:6 Se presupune că ucenicii au vestit mesajul evangheliei şi i-au vindecat pe bolnavi în Galileea. Trebuie precizat că mesajul lor era legat de împărăţie, ei având datoria să vestească tuturor că Regele era acum în mijlocul lor şi că e dispus să domnească peste un popor pocăit.

9:7 În vremea aceasta **Irod** Antipa era **tetrarh** în Galileea şi Pereea. El domnea peste o pătrime din teritoriul inclus în împărăţia tatălui său, Irod cel Mare. Irod Antipa a prins de veste că Cineva făcea minuni în teritoriul său. Imediat conştiinţa sa a fost tulburată de o serie de întrebări, căci încă îl mustra cugetul pentru ceea ce-i făcuse lui Ioan Botezătorul. Irod a fost acela care a redus la tăcere glasul neânfricat al lui Ioan, tăindu-i capul. Irod continua să fie răscolit de forţa vieţii pe care o trăise marele profet. Cine era Persoana aceasta care îl făcea pe Irod să se gândească mereu la Ioan? Unii răspândiseră zvonul că Ioan ar fi înviat din morţi.

9:8, 9 Alţii credeau că este Ilie sau unul dintre ceilalţi profeţi din Vechiul Testament. Irod a încercat să-şi liniştească cugetul, amintindu-le oamenilor că l-a decapitat pe Ioan Botezătorul. Dar spaima din sufletul său refuza să se spulbere. Persista întrebarea: „Cine să fie acesta?" Şi astfel Irod a căutat să se întâlnească cu El, dar nu a reuşit, decât cu puţin timp înainte de răstignirea Mântuitorului.

O, ce mare e puterea unei vieţi pline de Duhul! Domnul Isus Cristos, umilul Tâmplar din Nazaret, îl făcea pe Irod să tremure, deşi acesta nu-L întâlnise niciodată. Să nu subestimăm niciodată influenţa unei persoane pline de Duhul Sfânt!

9:10 Când s-au întors **apostolii**, I-au prezentat direct lui Isus raportul asupra rezultatelor misiunii lor. Poate că toţi lucrătorii creştini ar trebui să adopte această metodă. De prea multe ori constatăm cum popularizarea unei lucrări trezeşte sentimente de gelozie şi dezbinare inevitabilă. După cum s-a exprimat G. Campbell Morgan: „Preocuparea noastră exagerată pentru cifre şi date statistice trădează ego-centrismul nostru, bizuirea pe firea veche, şi nu pe Duhul." Domnul nostru i-a luat pe ucenici într-un loc pustiu din apropierea Betsaidei (care înseamnă *casa pescuitului*). Se pare că în vremea aceasta existau două Betsaide — una pe malul de vest al Mării Galileii şi cealaltă în partea de răsărit. Nu se cunoaşte locul exact unde au existat aceste localităţi.

9:11 Toate speranţele că vor putea petrece împreună câteva ceasuri de intimitate şi linişte s-au spulberat prin apariţia imediată a unei mulţimi mari de oameni. Dar Domnul Isus era întotdeauna accesibil. El nu a considerat sosirea mulţimii drept o întrerupere supărătoare în programul Său. El nu era niciodată atât de ocupat încât să nu poată binecuvânta. De fapt, se afirmă concret că **Isus le-a primit** (pe mulţimi) **bine,** şi le-a învăţat **despre împărăţia lui Dumnezeu,** vindecându-i pe cei ce aveau trebuinţă de vindecare.

P. Hrănirea celor cinci mii (9:12-17)

9:12 Fiind pe-nserate, ucenicii au început să se agite, realizând că oamenii aceştia trebuiau hrăniţi. Dar de unde să facă rost de alimente pentru atâta amar de om? Situaţia nu putea fi rezolvată — au conchis ei. Prin urmare, I-au spus lui Isus să dea drumul mulţimilor să se ducă prin statele şi cătunele din împrejurimi, să-şi caute de-ale mâncării. Câtă asemănare între inima ucenicilor şi a noastră! Când e vorba despre noi înşine, vom spune, numaidecât, asemenea lui Petru: „Porunceşte-mi (Doamne) să vin la Tine..." Dar ce uşor e să spunem despre alţii: „Dă-le drumul să plece."

9:13 Isus nu a vrut să-i trimită în satele şi cătunele dimprejur, căci ce rost avea să se ducă ucenicii hăt departe să facă misiune, când aveau în faţa lor atâţia oameni pe care-i puteau sluji, fără să facă nici un pas? Ucenicii trebuiau să le dea de mâncare mulţimilor! Dar ei au protestat, scuzându-se că nu au decât cinci peşti şi două pâini, uitând că aveau, pe deasupra, acces liber la resursele nemărginite ale Domnului Isus.

9:14-17 Fără să zăbovească, Domnul i-a rugat pe ucenici să le spună celor cinci mii de bărbaţi, plus femei şi copii, să se aşeze jos. Apoi, după ce a mulţumit, a frânt pâinea şi a dat-o încontinuu ucenicilor. La rândul lor, aceştia au împărţit-o oamenilor. Şi hrana a fost îndestulătoare pentru toţi. De fapt, după ce s-au săturat, au rămas mai multe resturi decât hrana ce existase la început — îndeajuns pentru ca să se umple douăsprezece coşuri, adică câte unul pentru fiecare

ucenic. Cei care vor căuta o explicaţie naturală a minunii nu vor face altceva decât să umple pagini întregi cu cuvinte fără rost!

Incidentul acesta e plin de semnificaţie, pentru ucenicii însărcinaţi cu misiunea de a evangheliza lumea. Cei cinci mii de oameni reprezintă omenirea pierdută, înfometată după pâinea lui Dumnezeu. Ucenicii îi reprezintă pe creştinii neputincioşi, care dispun de resurse aparent limitate, dar pe care nu sunt dispuşi să le împartă cu alţii. Porunca Domnului: „Daţi-le voi ceva să mănânce!" nu este altceva decât o reformulare a marii însărcinări de la Matei 28:19, 20. Lecţia care se desprinde de aici este că dacă noi Îi dăm lui Isus ceea ce avem, El poate înmulţi acea cantitate, indiferent cât ar fi de mică, făcând-o suficientă pentru a hrăni mulţimea mare de oameni flămânzi spiritual. Inelul acela cu diamante, poliţa aceea de asigurare, contul tău de la bancă, echipamentul sportiv — toate acestea pot fi convertite în literatură evanghelistică, care, la rândul ei, poate fi folosită pentru mântuirea multor suflete, ce vor fi, la rândul lor, închinători ai Mielului lui Dumnezeu, de-a lungul întregii veşnicii!

Lumea ar putea fi evanghelizată în decursul actualei generaţii, dacă creştinii I-ar preda lui Cristos totul: mai întâi tot ceea ce sunt şi apoi tot ceea ce posedă ei. Aceasta este lecţia veşnic actuală a hrănirii celor cinci mii.

Q. Marea mărturisire a lui Petru (9:18-22)

9:18 Imediat după hrănirea miraculoasă a mulţimilor, urmează acel act minunat prin care Petru L-a mărturisit pe Cristos la Cezarea lui Filip. Oare minunea hrănirii mulţimii cu cele cinci pâini şi doi peşti să fi deschis ochii acestui ucenic, dându-i posibilitatea de a vedea gloria Domnului Isus, de Uns al lui Dumnezeu? Majoritatea comentatorilor şi cercetătorilor Scripturii sunt de părere că acest incident petrecut la Cezarea lui Filip constituie momentul de cumpănă din misiunea de Învăţător a Mântuitorului, în procesul de formare a celor doisprezece. Până în acest punct, El îi ajutase cu multă răbdare să dobândească o apreciere a adevăratei Sale identităţi şi a lucrării pe care o putea face prin ei. Odată atins acest obiectiv, Domnul se îndreaptă acum cu fermitate spre cruce. Isus S-a rugat **singur**. Nu găsim consemnat că Domnul Isus S-ar fi rugat vreodată cu ucenicii. Da, El S-a rugat pentru ei, S-a rugat în prezenţa lor şi, desigur, i-a învăţat şi pe ei să se roage, dar viaţa Lui de rugăciune era separată de a lor. După ce tocmai a petrecut, ca de obicei, un timp în rugăciune, Domnul i-a întrebat pe ucenici cine spun mulţimile că este El.

9:19, 20 Ucenicii au răspuns că opiniile sunt împărţite: unii spuneau că este **Ioan Botezătorul**; alţii **Ilie**; **alţii** spuneau că este **unul dintre profeţii** din Vechiul Testament, care a înviat. Dar când i-a întrebat pe ucenici, **Petru** a mărturisit cu deplină convingere că El este **Cristosul** (sau Mesia) **lui Dumnezeu**. În pofida lungimii lor, comentariile lui James Steward cu privire la incidentul de la Cezarea lui Filip sunt foarte pertinente. De aceea, le vom reproduce aici în întregime:

> El a început cu întrebare impersonală: „Cine spun oamenii că sunt Eu?" Răspunsul la această întrebare nu presupunea nici o dificultate, căci peste tot se vorbea despre Isus. Se emiteau tot felul de verdicte. Circulau o mulţime de zvonuri şi opinii. Numele lui Isus era pe buzele tuturor. Dar oamenii nu se mulţumeau să comenteze despre Isus, ci comentariile lor erau pozitive. Unii credeau că este Ioan Botezătorul, înviat din morţi. Alţii spuneau că Isus le aminteşte de Ieremia sau de un alt profet. Cu alte cuvinte, deşi nu exista o unanimitate de vederi asupra identităţii lui Isus, părerea unanimă era însă că Isus este o mare personalitate, ocupând un loc de frunte între eroii omenirii.
>
> E demn de remarcat că istoria se repetă în acest punct. Din nou, Isus este pe buzele tuturor. Discuţiile despre El depăşesc cu mult sfera bisericii creştine. Iarăşi, există o diversitate de opinii cu privire la El. Papini vede în Isus Poetul. Bruce Barton vede în El Omul de acţiune. Middleton Murry vede în El un mistic. Oameni care nu au, altminteri, nici o înclinaţie pentru credinţa adevărată, sunt gata să-L preamărească pe Isus ca pe un paragon al sfinţilor şi o căpetenie a tuturor liderilor morali care au trăit vreodată. „Chiar acum", a declarat John Stuart Mill, „nu ar fi uşor nici pentru un necredincios să găsească o traducere mai bună a regulii virtuţii, de la abstract la concret, decât să încerce să trăiască o viaţă care să poată fi aprobată de Isus." Asemenea oamenilor din vremea Lui, care L-au numit Ioan, Ilie, Ieremia, tot aşa, oamenii din vremea noastră au ajuns la un consens deplin asupra faptului că printre eroii şi sfinţii din toate veacurile Isus rămâne suprem.
>
> Dar Isus nu S-a mulţumit cu acest gen de recunoaştere. Oamenii spuneau că El este Ioan, Ilie, Ieremia. Dar asta însemna că El nu era decât unul dintr-o serie de oameni mari. Ar fi

însemnat că există paralele şi precedente şi chiar dacă El ocupă locul întâi, totuşi nu ar fi decât *primus inter pares*, primul dintre mai mulţi egali. Dar nu acesta este Cristosul pe care-L proclamă Noul Testament. Oamenii pot fi de acord cu afirmaţia lui Cristos despre identitatea Sa, sau o pot respinge. Dar asupra realităţii şi veridicităţii afirmaţiei nu există nici o umbră de îndoială. Cristos a afirmat despre Sine că este ceva şi cineva cum nu a mai fost şi nu va mai fi, fără precedent, fără rival, cu totul unic (vezi, de pildă, Mat. 10:37; 11:27; 24:35; Ioan 10:30; 14:6).[27]

9:21, 22 După istorica mărturisire a lui Petru, Domnul **le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta**, întrucât nimic nu avea voie să întrerupă înaintarea Sa spre cruce. Apoi Mântuitorul le-a dezvăluit ucenicilor evenimentele care urmau să aibă loc curând în viaţa Domnului. El trebuia să sufere, să fie respins de conducătorii religioşi ai Israelului, să fie ucis şi apoi să învie a treia zi. Ce uluitor va fi fost acest anunţ pentru ei! Să nu uităm că aceste cuvinte au fost rostite de singurul Om neprihănit şi total lipsit de păcat care a trăit vreodată pe acest pământ. Au fost rostite de adevăratul Mesia al Israelului. Au fost cuvintele lui Dumnezeu întrupat. Ele ne spun că viaţa de împlinire, viaţa desăvârşită, viaţa de ascultare deplină de voia lui Dumnezeu presupune suferinţă, respingere, moarte, într-o formă sau alta, şi apoi învierea la o viaţă fără de moarte. Este viaţa care se lasă turnată pentru alţii.

Desigur toate acestea erau *diametral opuse* concepţiei populare despre rolul lui Mesia. Oamenii se aşteptau să vadă un lider fioros, cu sabia scoasă, care să-i nimicească pe inamici. Astfel, ucenicii vor fi fost, la rândul lor, şocaţi de cele spuse de Isus. Dar dacă, aşa cum au mărturisit ei înşişi, Isus era cu adevărat Cristosul lui Dumnezeu, atunci nu aveau motive să fie deziluzionaţi sau descurajaţi. Dacă El este Unsul lui Dumnezeu, atunci cauza Lui nu va putea da greş niciodată. Indiferent ce I s-ar fi întâmplat Lui sau lor, ei erau mereu învingători. Victoria şi îndreptăţirea lor erau inevitabile.

R. Invitaţia de a-şi lua crucea (9:23-27)

9:23 După ce le-a schiţat viitorul Său propriu, Domnul i-a invitat pe ucenici să-L urmeze. Asta însemna să se lepede de ei înşişi şi să-şi ia crucea. A te lepăda de tine însuşi înseamnă a renunţa de bună voie la aşa-numitul drept de a-ţi croi propriul drum în viaţă; înseamnă să nu mai alegi şi să nu mai plănuieşti tu însuţi ce vei face. Înseamnă să-L recunoşti ca Domn al tău în toate domeniile vieţii tale. A-ţi lua crucea înseamnă a alege în mod deliberat viaţa pe care a trăit-o El. Asta presupune:

- Opoziţie din partea celor dragi.
- Ocara lumii.
- Să fii gata să-ţi uiţi familia şi casa şi pământurile şi traiul de tihnă pe care ţi l-ar putea oferi viaţa aceasta.
- Totală predare şi bizuire pe Domnul.
- Ascultare de conducerea şi călăuzirea Duhului Sfânt.
- Vestirea unui mesaj nepopular.
- Să mergi singur pe cărare.
- Să înfrunţi atacuri organizate din partea liderilor religioşi tradiţionali.
- Să suferi din pricina neprihănirii.
- Să ai parte de calomnii şi ruşine.
- Să-ţi torni viaţa ca jertfă pentru alţii.
- Să mori faţă de eul tău propriu şi faţă de lume.

Dar mai înseamnă să apuci viaţa cea adevărată! Înseamnă să găseşti cel puţin motivul existenţei noastre. Şi mai înseamnă răsplată veşnică. Noi ne retragem instinctiv de la o viaţă de purtare a crucii. Minţile noastre nu sunt dispuse să accepte că aceasta ar putea fi voia lui Dumnezeu pentru viaţa noastră. Şi totuşi, cuvintele lui Cristos: **„Dacă doreşte să vină cineva după Mine"** înseamnă că nimeni nu e scutit de aceasta şi nimeni nu e scuzat.

9:24 Tendinţa naturală este de a ne **salva viaţa**, printr-o existenţă uşoară, trăită pentru eul nostru propriu, ancorată într-o rutină şi dedicată obţinerii unor satisfacţii. S-ar putea să ne complacem în satisfacerea plăcerilor şi apetitelor noastre prin trăirea unei vieţi de tihnă, de lux, confort, de trăire numai pentru clipa prezentă, vânzându-ne talentele şi tot ce avem mai scump lumii, în schimbul unor ani de falsă siguranţă. Dar prin însuşi actul acesta, noi ne pierdem viaţa, adică lăsăm să ne scape adevăratul scop al vieţii şi plăcerea profund spirituală care însoţeşte o asemenea viaţă. Pe de altă parte, putem să ne pierdem viaţa din pricina Mântuitorului. Oamenii vor crede despre noi că suntem nebuni, dacă aruncăm în vânt ambiţiile noastre egoiste, dacă căutăm mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui. Dar această viaţă de renunţare este singurul trai cu adevărat autentic şi vrednic de trăit. El este însoţit de o bucurie şi o sfântă trăire fără grijă, de o

satisfacţie lăuntrică profundă, care întrece orice imaginaţie.

9:25 Stând de vorbă cu cei doisprezece, Mântuitorul Şi-a dat seama că dorinţa de agonisire a bunurilor materiale ar putea fi o piedică serioasă în calea unei predări depline. Şi astfel, El a spus, de fapt: „Să presupunem că ai putea aduna tot aurul şi argintul din lume, că ai putea poseda toate proprietăţile funciare şi averile posibile, toate acţiunile şi obligaţiunile de la bursă — cu un cuvânt, tot ce este de valoare materială — şi să presupunem că în efortul tău febril de a agonisi toate acestea, ai pierde adevăratul scop al vieţii, la ce ţi-ar folosi toate cele adunate? Le-ai avea în stăpânire doar pentru puţin timp, după care te-ai despărţi de ele pe veci. Ar fi o cumplită nebunie să-ţi vinzi singura viaţă scurtă ce ţi s-a dat pentru câteva jucării prăfuite."

9:26 O altă piedică în calea unei predări totale faţă de Cristos este frica de ocară, de batjocură, teama de a fi făcut de ruşine. Este cu totul iraţional ca o creatură să se ruşineze de Creatorul ei; e de neconceput ca un păcătos să-i fie ruşine de Mântuitorul său. Şi totuşi, care din noi este fără vină la acest capitol? Domnul a recunoscut posibilitatea ca noi să ne temem de a fi ruşinaţi şi, prin urmare, ne-a avertizat solemn cu privire la acest pericol. Dacă evităm ruşinea şi ocara oamenilor, fiind creştini de formă, care se iau după cei mulţi, care merg după turmă, **Fiul Omului se va ruşina şi El de noi când va veni în slava Lui şi în slava Tatălui Său, şi în slava sfinţilor îngeri**. El a subliniat slava tripartită a Venirii Lui a Doua Oară, ca şi când ar fi dorit să spună că orice ruşine şi ocară pe care le-am putea suferi pentru El acum vor fi insignifiante când Se va arăta El în glorie iar cei ce Îl tăgăduiesc acum vor fi ruşinaţi.

9:27 Menţionarea slavei Sale în acest punct formează veriga de legătură cu ceea ce urmează. Acum Domnul prezice că **unii** din ucenicii care **stăteau** acolo aveau să vadă **împărăţia lui Dumnezeu** înainte de a muri. Cuvintele Sale îşi găsesc împlinirea în versetele 28-36, în cele petrecute pe Muntele Schimbării la Faţă. Ucenicii implicaţi au fost Petru, Iacov şi Ioan. Pe Munte ei au văzut o anticipare a ceea ce va fi atunci când Domnul Isus Îşi va stabili împărăţia pe pământ. Petru precizează acest lucru în a doua sa epistolă:

> Căci v-am făcut cunoscut puterea şi venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu urmărind nişte basme meşteşugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înşine, cu ochii noştri, măreţia Lui. Căci El a primit de la Dumnezeu Tatăl cinste şi slavă, atunci când din slava minunată s-a auzit un glas care Îi zicea: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Îmi găsesc desfătarea." Şi noi înşine am auzit acest glas venind din cer, fiind cu El pe muntele sfânt. (1:16-18).

Observaţi continuitatea învăţăturilor Domnului din acest pasaj. Doar cu puţin timp înainte El anunţase că va fi în curând respins, că va suferi şi că va muri. El i-a chemat pe ucenicii Săi să-L urmeze printr-o viaţă de lepădare de sine, de suferinţă şi de jertfire. Acum El spune, de fapt: „Dar să nu uitaţi că dacă veţi suferi cu Mine, veţi şi domni cu Mine. Dincolo de cruce este gloria. Răsplata viitoare este cu mult, nespus de mult mai mare decât preţul pe care trebuie să-l plăteşti acum."

S. Schimbarea la faţă a Fiului Omului (9:28-36)

9:28, 29 Cam la opt zile după aceea, Isus i-a luat cu El pe Petru, Ioan şi pe Iacov şi s-a suit pe un munte să Se roage. Nu se cunoaşte poziţia geografică a acestui munte, deşi o posibilitate ar fi falnicul Munte Hermon, cu vârful acoperit de zăpadă. Pe când Se ruga Domnul, înfăţişarea exterioară a feţei Sale a început să se schimbe. Iată un adevăr surprinzător: una din schimbările pe care le produce rugăciunea este cea a înfăţişării feţei. Faţa Sa strălucea puternic iar hainele Sale erau de un alb strălucitor. După cum am menţionat mai sus, aceasta a prefigurat gloria de care va avea parte când va veni împărăţia Sa. Pe când S-a aflat aici pe pământ, gloria Lui a fost, de obicei, acoperită de trupul Său de carne. Dar în timpul Mileniului, gloria Sa va fi descoperită în toată splendoarea sa. Îl vom vedea în toată splendoarea şi maiestatea Sa, după cum se exprimă profesorul W.H. Rogers:

> În schimbarea Sa la faţă, avem în miniatură toate trăsăturile pertinente ale viitoarei împărăţii. Îl vedem pe Domnul îmbrăcat în slavă şi nu în zdrenţele umilirii. Îl privim pe Moise, în starea sa glorificată, pe reprezentantul celor născuţi din nou, care au intrat în împărăţie prin intermediul morţii. Îl observăm pe Ilie, înconjurat de slavă, reprezentantul celor răscumpăraţi care au intrat în împărăţie prin strămutare. Apoi sunt cei trei ucenici, Petru, Iacov şi Ioan, care nu sunt pro-

slăviţi, ei fiind reprezentanţii Israelului în carne, în timpul Mileniului. Apoi e mulţimea de la poalele muntelui, care reprezintă naţiunile ce vor fi introduse în împărăţie după inaugurarea ei.[28]

9:30, 31 Moise şi Ilie au stat de vorbă cu Isus despre **plecarea** (sau „ieşirea" — textual: *exodul*) **Lui, pe care avea s-o realizeze la Ierusalim.** Observaţi, de asemenea, că moartea Sa este numită aici o realizare. Trebuie remarcat de asemenea că moartea este descrisă pur şi simplu ca un *exod* — nu o încetare a existenţei, ci o plecare de la un loc la altul.

9:32, 33 Ucenicii dormeau, pe când se întâmplau toate acestea. Iată ce spune episcopul Ryle:

A se observa că aceiaşi ucenici care au dormit aici, în timpul viziunii gloriei, au fost găsiţi dormind şi în timpul agoniei din grădina Ghetsimane. Carnea şi sângele trebuie cu adevărat să fie schimbate, înainte de a putea intra în cer. Sărmanele noastre trupuri pământeşti nu-L pot privi pe Cristos nici în timpul încercării Sale, nici nu pot rămâne treze cu El în proslăvirea Sa. Constituţia noastră fizică trebuie să fie modificată substanţial, înainte de a ne putea bucura cu adevărat de cer.[29]

Când s-au trezit de-a binelea, au văzut strălucirea slavei lui Cristos. În efortul de a păstra caracterul sacru al acestei ocazii, Petru a propus să ridice trei corturi (sau colibe) unu în onoarea lui Isus, unu în onoarea lui Moise şi unu în onoarea lui Ilie. Dar ideea sa era bazată pe râvnă fără pricepere.

9:34-36 Glasul lui Dumnezeu s-a auzit din norul care îi acoperea, recunoscându-L pe Isus ca Fiul Său preaiubit şi spunându-le să asculte ce le spune şi să-I fie supuşi. De îndată ce nu s-a mai auzit glasul, Moise şi Ilie au dispărut. Nu mai era acolo cu'ei decât Isus. Aşa va fi şi în împărăţie. El va avea pre-eminenţa în toate lucrurile. El nu va împărţi cu nimeni slava Sa.

Plecând de acolo, ucenicii au fost atât de uluiţi, încât nu au discutat evenimentul cu ceilalţi ucenici.

T. Vindecarea unui îndrăcit (9:37-43a)

9:37-39 De pe muntele slavei, Isus şi cu ucenicii s-au întors a doua zi în valea nevoilor umane. Viaţa îşi are clipele de exaltare spirituală, dar Dumnezeu le echilibrează cu rutina zilnică de trudă şi consum. Din mulţimea care L-a întâmpinat a păşit în faţă un tată îndurerat, care s-a rugat de Isus să-i vindece fiul posedat de demon. Era singurul său copil şi, cum era de aşteptat, bucuria inimii lui. Ce negrăită durere va fi avut acest tată să-şi vadă fiul încleştat în aceste convulsiuni demonice! Aceste crize se declanşau dintr-odată, fără nici o prevenire. Tânărul striga cu glas tare şi apoi făcea spume la gură. Numai după o luptă cumplită pleca demonul, lăsându-l pe băiat plin de răni.

9:40 Tatăl le ceruse anterior ajutor ucenicilor, dar aceştia au fost neputincioşi. De ce nu au putut ucenicii să-l ajute pe băiat? Poate că ajunseseră în acest punct să-şi desfăşoare slujba cu un anumit grad de detaşare profesională. Sau poate credeau că puteau conta pe o slujire plină de Duhul fără ca ei să trebuiască să facă un permanent exerciţiu spiritual. Poate că luau lucrurile de-a gata, fără să le aprecieze la justa lor valoare.

9:41 Domnul Isus a fost întristat de întreg spectacolul. Fără să numească pe nimeni în particular, El a spus: **„O, generaţie necredincioasă şi perversă..."** Aceste cuvinte au fost adresate fie ucenicilor, fie mulţimii, fie tatălui, fie tuturor acestor categorii de oameni. Cu toţii erau atât de neputincioşi în faţa nevoii umane, în pofida faptului că puteau să se racordeze la resursele Sale infinite de putere. Cât mai trebuia să stea El cu ei şi să-i suporte? Apoi i-a spus tatălui: **„Adu-ţi fiul aici!"**

9:42, 43a Pe când venea încă băiatul spre Isus, a fost cuprins de demon şi aruncat la pământ cu violenţă. Dar Isus nu S-a mirat de această manifestare de putere a unui duh rău; necredinţa oamenilor a fost aceea care îl împiedica să lucreze, mai degrabă decât puterea demonismului. El a izgonit apoi duhul necurat, l-a vindecat pe copil şi l-a redat tatălui său. Oamenii au fost cuprinşi de uimire şi au recunoscut că Dumnezeu a făcut o minune în mijlocul lor. Ei au văzut în miracol o manifestare a maiestăţii lui Dumnezeu.

U. Fiul Omului Îşi prezice moartea şi învierea (9:43b-45)

9:43b, 44 Ucenicii puteau fi înclinaţi să creadă că Învăţătorul va continua să facă minuni până când întreaga naţiune Îl va aclama ca Rege. Dar pentru a le scoate această idee din cap, Domnul le-a amintit din nou că Fiul Omului trebuia să fie vândut în mâinile oamenilor, adică să fie ucis.

9:45 De ce nu au priceput ei această

prezicere? Pur şi simplu pentru că au alunecat din nou în modul de a-L privi pe Mesia ca pe un erou popular. Conform gândirii lor, moartea Lui avea să însemne înfrângerea cauzei. Speranţele lor pământeşti erau atât de puternice încât nu mai erau în stare să îmbrăţişeze nici o altă opinie, contrară. Nu Dumnezeu ascundea adevărul de ei, ci adevărul era ascuns datorită propriului lor refuz încăpăţânat de a crede. Lor le era chiar teamă să ceară o clarificare — ca nu cumva aceasta să le confirme temerile!

V. Adevărata măreţie în împărăţie (9:46-48)

9:46 Ucenicii nu numai că se aşteptau ca împărăţia să fie inaugurată din clipă în clipă, ci aspirau să ocupe poziţii de prestigiu în cadrul ei. Deja au început să se certe între ei care va fi cel mai mare.

9:47, 48 Ştiind ce întrebare îi frământa, Isus a luat un copilaş lângă El şi a explicat că oricine primeşte un copilaş în numele Lui Îl primeşte pe El. La prima vedere, asta nu pare să aibă vreo legătură cu întrebarea despre cine este cel mai mare dintre ucenici. Dar deşi nu e evidentă, legătura pare să fie următoarea: adevărata măreţie se poate vedea din grija plină de abnegaţie pe care o manifestă cineva pentru cei mici, pentru cei neajutoraţi, pentru cei pe lângă care lumea trece fără să-i bage în seamă. Astfel când Isus a spus că **„cei mai mici dintre voi vor fi mari,"** El S-a referit la cel care s-a smerit pe sine până într-acolo încât să se asocieze cu credincioşi lipsiţi de prestanţă, nesemnificativi şi chiar dispreţuiţi.

La **Matei 18:4,** Domnul a spus că cel mai mare în împărăţia cerurilor este cel care se smereşte asemenea unui copil. Aici, la Luca, problema care se pune este aceea de a te identifica cu cei mai umili dintre copiii lui Dumnezeu. În ambele cazuri, se cere să ocupi un loc smerit, aşa cum a făcut Mântuitorul.

W. Fiul Omului interzice sectarismul (9:49, 50)

9:49 Acest incident pare să ilustreze comportarea de care Domnul tocmai le spusese ucenicilor să se ferească. Ei dăduseră peste unul care scotea demoni în numele lui Isus. Ucenicii i-au interzis să facă acest lucru, pentru simplul motiv că el nu făcea parte din adepţii lor. Cu alte cuvinte, ei refuzaseră să primească un copil al Domnului în Numele Său. Aici s-au dovedit sectari şi înguşti. Ei trebuia să se bucure că demonul a fost scos afară din om. Niciodată nu trebuia să fie geloşi pe vreun om sau grup de oameni pentru faptul că au scos mai mulţi demoni decât ei. Fiecare ucenic are datoria să se păzească de această tendinţă de exclusivism - de a monopoliza puterea spirituală şi prestigiul care decurge din ea.

9:50 „Nu-l opriţi", i-a răspuns Isus, „fiindcă cine nu este împotriva voastră este pentru voi." Dar faţă de Persoana şi lucrarea lui Cristos, nu poate exista neutralitate. Dacă oamenii nu sunt pentru Cristos, ei vor fi împotriva Lui. Când e vorba însă despre slujirea creştină, iată ce spune A. L. Williams:

> Creştinii serioşi trebuie să nu uite că atunci când cei din afară fac ceva în Numele lui Cristos, acest lucru, în mare, va promova cauza Lui... Răspunsul Domnului a presupus un adevăr profund şi cuprinzător. Nici o societate, oricât de sfântă ar fi, nu ar putea pretinde că posedă în exclusivitate puterile Divine indisolubil legate de o autentică şi fidelă folosire a Numelui Său.[30]

VII. CREŞTEREA OPOZIŢIEI FAŢĂ DE FIUL OMULUI (9:51-11:54)

A. Samaria Îl respinge pe Fiul Omului (9:51-56)

9:51 Se apropia timpul înălţării lui Isus la cer. El ştia bine acest lucru. El ştia, de asemenea, că până acolo trebuia să urmeze mai întâi crucea şi astfel El a pornit cu hotărâre spre Ierusalim şi tot ce-L aştepta acolo.

9:52, 53 Un sat samaritean situat pe ruta Sa s-a dovedit neospitalier Fiului lui Dumnezeu. Oamenii ştiau că El Se duce la Ierusalim. Or, pentru ei acesta a constituit un motiv suficient pentru a-I refuza accesul. Se ştie că între samariteni şi iudei existau sentimente de ură neîmpăcată. Spiritul lor sectar, atitudinea lor segregaţionistă, aroganţa lor rasială — acestea au fost cauzele care i-au împiedicat să-L primească pe Domnul Slavei.

9:54-56 Iacov şi Ioan au fost atât de indignaţi de această lipsă de omenie încât s-au oferit să cheme foc din cer, ca să-i distrugă pe aceşti răufăcători! Isus însă i-a mustrat îndată. El nu a venit să nimicească vieţile oamenilor, ci să le salveze. Acesta era anul de îndurare al Domnului, şi nu ziua răzbunării Dumnezeului nostru. Ei ar fi trebuit să fie pătrunşi de har, şi nu de un spirit de răzbunare.

B. Piedici în calea uceniciei (9:57-62)

9:57 În aceste versete, întâlnim trei din principalele piedici în calea unei ucenicii adevărate, pornită din inimă. Primul om era convins că doreşte să-L urmeze pe Isus oriunde. El nu a aşteptat să fie chemat, ci, impulsiv, s-a oferit singur să vină. El era plin de încredere de sine, de râvnă fără pricepere, fără să se fi gândit mai întâi cât îl va costa acest act. El nu cunoştea sensul cuvintelor pe care le-a rostit.

9:58 La început, răspunsul lui Isus nu pare să fie legat de oferta omului. În realitate, între cele două există o puternică legătură. Isus a spus, de fapt: „Îţi dai tu seama ce înseamnă să Mă urmezi pe Mine? Înseamnă să renunţi la orice confort în viaţă. Eu nu am nici măcar o locuinţă proprie. Pământul nu-Mi oferă nici o odihnă. Vulpile şi păsările au mai multă tihnă şi siguranţă decât am Eu. Prin urmare, eşti tu dispus să Mă urmezi, chiar dacă prin aceasta va trebui să renunţi la toate lucrurile pe care majoritatea oamenilor le consideră dreptul lor inalienabil?" Când citim că Fiul Omului nu are unde-şi pleca capul, suntem înclinaţi să-L compătimim. Un comentator a remarcat următoarele: „El n-are nevoie de compasiunea noastră. Mai degrabă, tu eşti de compătimit, dacă eşti proprietarul unei case care te reţine, atunci când Cristos ar vrea să fii pe înălţimile lumii." Nu ni se spune ce s-a mai întâmplat cu omul acesta după aceea. Presupunem că n-a fost dispus să renunţe la confortul şi plăcerile vieţii, pentru a-L urma pe Fiul lui Dumnezeu.

9:59 Al doilea om a auzit chemarea pe care i-o făcea Cristos de a-L urma. El era dispus, într-un fel, dar mai întâi voia să facă altceva. El voia să meargă şi să-şi îngroape tatăl. Observaţi ce spune el: „Doamne, lasă-mă mai întâi să mă duc..." Cu alte cuvinte, „Doamne... mai întâi eu..." El I S-a adresat lui Isus cu titlul „Doamne", dar, în realitate, şi-a pus pe planul întâi dorinţele şi interesele sale personale. Cuvintele „Doamne" şi „mai întâi eu" sunt diametral opuse. Trebuie să facem o alegere: ori Domnul, ori persoana noastră. Dacă tatăl lui murise deja sau dacă fiul său intenţiona să aştepte acasă până când acesta va muri, nu are importanţă. Ceea ce contează este că El a permis unui lucru să ocupe locul întâi în viaţa sa, în defavoarea chemării lui Cristos. Este absolut legitim şi justificat să dăm dovadă de respect pentru un tată decedat sau aflat pe moarte, dar atunci când permitem unei persoane sau lucru să rivalizeze cu Cristos, acest lucru devine negreşit un păcat. Omul din text avea altceva de făcut — avea de rezolvat o problemă, am putea spune — numai că această problemă l-a abătut de la cărarea unei ucenicii fără rezerve.

9:60 Domnul a mustrat această duplicitate, cu cuvintele: „Lasă morţii să-şi îngroape morţii iar tu du-te şi predică împărăţia lui Dumnezeu." Cei morţi spiritual pot să-i îngroape pe cei morţi fizic, dar ei nu pot predica evanghelia. Ucenicii nu trebuie să acorde prioritate acelor sarcini pe care şi cei nemântuiţi le pot înfăptui la fel de bine ca creştinii. Credinciosul trebuie să se asigure că va fi indispensabil în privinţa scopului principal al vieţii sale. Principala sa ocupaţie trebuie să fie aceea de a promova cauza lui Cristos pe pământ.

9:61 Al treilea om dornic să fie ucenic se aseamănă cu primul, prin aceea că s-a oferit singur să-L urmeze pe Cristos. El se aseamănă şi cu al doilea, prin faptul că a rostit contradicţia: „Doamne... mai întâi eu." Adică mai întâi a voit să se ducă să-şi ia rămas bun de la familie. În sine, cererea era rezonabilă şi adecvată, dar chiar şi activităţile de obşte ale vieţii pot fi greşite, atunci când sunt aşezate mai presus de ascultarea imediată şi fără murmur de Domnul.

9:62 Isus i-a spus că oricine a pus mâna pe plugul uceniciei nu mai are voie să se uite în urmă[31]; în caz contrar, nu este vrednic de împărăţia lui Dumnezeu. Adepţii lui Cristos nu sunt plămădiţi din aluat şovăielnic; nu sunt oameni care umblă cu jumătăţi de măsură sau care visează cu ochii deschişi ori se complac în sentimentalităţi. Nici un fel de considerente de familie sau prieteni — oricât de îndreptăţite ar fi acestea în sine — nu au voie să-i abată pe ucenici de la totala lor predare pentru Domnul. Expresia „nevrednic pentru împărăţie" nu se referă la mântuire, ci la slujire. Nu se pune problema intrării în împărăţie, ci a slujirii în împărăţie, după ce am intrat în ea. Vrednicia noastră de a intra în împărăţie rezidă numai şi numai în Persoana şi lucrarea Domnului Isus. Ea ni se acordă prin credinţa în El.

Şi astfel avem trei piedici în calea uceniciei, aşa cum sunt ele exemplificate în cei trei oameni de care ne-am ocupat:

1. Confort material
2. Un loc de muncă sau o ocupaţie.
3. Familia şi prietenii.

Cristos trebuie să domnească în inima

noastră fără nici un alt pretendent la tronul din ea. Toate celelalte pasiuni şi loialităţi trebuie să ocupe un loc secundar.

C. Trimiterea celor şaptezeci (10:1-16)

10:1-12 Este singurul loc din Evanghelii în care Domnul îi trimite pe cei şaptezeci[32] de ucenici. E un caz similar cu trimiterea celor doisprezece de la Matei 10. Dar acolo ucenicii sunt trimişi în regiunile din nord, în vreme ce cei şaptezeci sunt trimişi în sud, urmând traseul de-a lungul căruia se deplasa Domnul spre Ierusalim. Misiunea aceasta părea destinată pregătirii căii pentru Domnul în călătoria Sa de la Cezarea lui Filip, din nord, prin Galileea şi Samaria, traversând apoi Iordanul, mergând spre sud, prin Pereea, şi retraversând Iordanul, pentru a ajunge la Ierusalim.

Deşi misiunea şi funcţia deţinută de ucenici au fost doar temporare, totuşi instrucţiunile Domnului nostru către aceşti oameni sugerează multe principii de viaţă, care se aplică la creştinii din toate veacurile.

Unele din principii pot fi rezumate în felul următor:

1. El i-a trimis doi câte doi (v. 1). Asta sugerează o mărturie competentă. „Prin gura a doi sau trei martori va fi statornicit orice cuvânt" (II Cor. 13:1).

2. Slujitorul Domnului trebuie să se roage încontinuu ca Domnul să scoată lucrători la secerişul Lui (v. 2). Nevoia este întotdeauna mai mare decât disponibilitatea lucrătorilor. Când ne rugăm pentru lucrători, trebuie, evident, să fim gata să ieşim noi înşine la lucru! Observaţi ordinea: rugaţi-vă (v. 2) şi mergeţi (v. 3).

3. Ucenicii lui Isus sunt trimişi într-un mediu ostil (v. 3). Ei sunt, după aparenţele exterioare, ca nişte **miei în mijlocul lupilor.** Ei nu se pot aştepta să fie trataţi regeşte de către lume, ci, mai degrabă, să fie persecutaţi şi chiar omorâţi.

4. Considerente de confort personal nu au ce căuta în comportarea lor (v. 4a). **„Să nu luaţi cu voi nici pungă, nici traistă, nici sandale".** Termenul **pungă** se referă la rezerve financiare. **Traista** sugerează rezerve de alimente. **Sandalele** se referă fie la o pereche de rezervă, fie la încălţăminte confortabilă. Toate trei elementele relevă sărăcia care, deşi în termeni materiali denotă că persoana respectivă nu are nimic, în realitate, posedă toate lucrurile, fiind o sărăcie care îi face pe mulţi bogaţi (II Cor. 6:10).

5. **„Să nu salutaţi pe nimeni pe drum".** (v. 4b). Slujitorii lui Cristos nu trebuie să irosească timpul lor preţios, cu formule lungi, ceremoniale de bineţe, cum este obiceiul în Orient. Deşi ei trebuie, evident, să fie amabili şi manieraţi, ei au însă datoria să folosească timpul în scopul glorioasei vestiri a evangheliei, mai degrabă decât în vorbe fără rost. Nu este timp pentru întârzieri nejustificate.

6. Ei trebuie să primească ospitalitatea oriunde li se oferă (v. 5, 6). Dacă salutul lor iniţial este primit favorabil, atunci gazda este **un fiu al păcii.** Este un om pe care îl caracterizează **pacea** şi care primeşte mesajul păcii. Dacă ucenicii sunt respinşi, să nu se lase descurajaţi! Pacea lor **se va întoarce** iarăşi la ei, adică, nu s-a irosit nimic, nu s-a înregistrat nici o pierdere, căci alţii o vor primi.

7. Ucenicii trebuie **să rămână în aceeaşi casă** care le-a oferit la început ospitalitate (v. 7). A se muta **din casă în casă** ar risca să-i înfăţişeze în postura unora care umblă după cea mai confortabilă cazare, când, în realitate, ei ar trebui să trăiască o viaţă simplă de mulţumire.

8. Ei nu trebuie să ezite să mănânce orice hrană sau băutură ce li se oferă (v. 7). Ca slujitori ai Domnului, li se cuvine să fie întreţinuţi.

9. Oraşele şi târgurile ocupă o poziţie fie favorabilă, fie potrivnică Domnului, exact aşa cum se întâmplă şi cu persoanele individuale (v. 8, 9). Dacă oamenii dintr-un ţinut sunt receptivi la mesajul vestit, ucenicii trebuie să predice în acel loc, să accepte ospitalitatea oferită şi să aducă acelui oraş binecuvântările evangheliei. Slujitorii lui Cristos trebuie **să mănânce ce li se pune înainte,** adică să nu fie mofturoşi în privinţa mâncării sau să producă deranj în casa respectivă. La urma urmelor, nu hrana este lucrul cel mai important din viaţa lor. Oraşele care îi primesc pe solii Domnului încă au parte de vindecarea locuitorilor lor, bolnavi de păcat. De asemenea, Regele se apropie **foarte mult** de ei (v. 9).

10. Un oraş s-ar putea să respingă evanghelia şi apoi să i se ia privilegiul de a mai auzi evanghelia (v. 10-12). Vine o vreme, în relaţiile lui Dumnezeu cu oamenii, când mesajul este auzit pentru ultima oară. Oamenii nu au voie să se joace cu evanghelia, deoarece aceasta s-ar putea să fie retrasă pe veci. Lumina va fi retrasă de la cei care o resping. Oraşele şi satele care au avut privilegiul de a auzi vestea bună, dar au refuzat-o,

vor fi judecate mai aspru decât **Sodoma**. Cu cât este mai mare privilegiul, cu atât mai mare este şi responsabilitatea!

10:13, 14 Rostind aceste cuvinte, Isus Şi-a adus aminte de trei oraşe din Galileea ce fuseseră mai privilegiate decât toate. Locuitorii acestor oraşe Îl văzuseră pe Domnul săvârşind măreţele Sale minuni, pe străzile lor. Cu toate acestea, ei L-au respins. Dacă minunile pe care le-a făcut El în **Horazin** şi în **Betsaida... ar fi fost făcute în Tir şi Sidon**, străvechile cetăţeni de pe coasta Mării Mediterane s-ar fi pocăit din toată inima. Întrucât cetăţile din Galileea au rămas indiferente în faţa lucrărilor săvârşite de Isus în mijlocul lor, judecata care se va abate peste ele va fi mai severă decât aceea care a venit peste **Tir şi Sidon**. Istoria confirmă faptul că distrugerea Horazinului şi a Betsaidei a fost atât de profundă încât astăzi nici locul unde au existat nu li se mai cunoaşte.

10:15 Capernaum a devenit oraşul adoptiv al lui Isus, după ce S-a mutat din Nazaret. Oraşul a **fost înălţat până la cer** în privinţa privilegiului acordat. Dar **Capernaumul** şi-a dispreţuit Cetăţeanul său cel mai de vază şi a pierdut prilejul oferit. Prin urmare, va fi judecat, fiind **coborât până în Hades.**

10:16 Isus Şi-a încheiat seria de instrucţiuni oferite celor şaptezeci amintindu-le că sunt ambasadorii Săi. Cine îi respingea pe ei Îl respingea, de fapt, pe El. Iar cine Îl respinge pe El Îl respinge pe Dumnezeu, Tatăl. Iată ce spune Ryle aici:

Probabil nu există cuvinte mai solemne în tot Noul Testament decât cele din pasajul alăturat, din care să reiasă înalta demnitate pe care o implică slujba de slujitor al lui Dumnezeu şi vestitor al Cuvântului lui Dumnezeu, precum şi culpabilitatea pe care şi-o asumă cei ce refuză să asculte mesajul vestit de el. Să nu uităm că aceste cuvinte sunt adresate nu celor doisprezece apostoli, ci celor şaptezeci de ucenici, ale căror nume şi evoluţie ulterioară ne sunt total necunoscute. Scott face afirmaţia: „A respinge un ambasador sau a-l trata cu dispreţ constituie un afront adus prinţului care l-a împuternicit şi trimis, a cărui autoritate acest ambasador o reprezintă. Apostolii şi cei şaptezeci de ucenici erau ambasadorii şi reprezentanţii lui Cristos; iar cei care i-au respins şi i-au dispreţuit L-au respins şi dispreţuit pe El."[22]

D. Întoarcerea celor şaptezeci (10:17-24)

10:17, 19 Întorcându-se din misiunea lor, **cei şaptezeci** au fost încântaţi de faptul că până **şi demonii** le sunt **supuşi**. Răspunsul lui Isus poate fi înţeles în două moduri: Mai întâi, ar putea însemna că El a văzut în succesul lor o anticipare a căderii viitoare a lui **Satan... ca un fulger din cer**. Jamieson, Fausset şi Brown parafrazează cuvintele Sale:

Am mers pe urmele voastre, în misiunea pe care aţi desfăşurat-o şi am urmărit izbânzile de care aţi avut parte. În timp ce voi vă minunaţi de faptul că demonii vă sunt supuşi, în Numele Meu, în faţa ochilor Mei s-a deschis un spectatol şi mai măreţ: cu iuţeala fulgerului, care se abate din cer pe pământ, l-am văzut pe Satan căzând din cer.

Această cădere a Satanei nu a avut încă loc pe scara timpului. El va fi aruncat din cer de Mihail şi de îngerii săi (Apo. 12:7-9). Lucrul acesta va avea loc în timpul Marii Strâmtorări, înaintea glorioasei reveniri a lui Cristos pe pământ, ca să domnească.

O a doua interpretare posibilă a cuvintelor lui Isus este aceea a unui avertisment împotriva mândriei. Este ca şi cum El ar spune: „Da, sunteţi încântaţi peste măsură de faptul că până şi demonii vă sunt supuşi. Nu uitaţi însă că mândria este păcatul care stă la originea tuturor păcatelor. Mândria este aceea care a dus la căderea lui Lucifer şi izgonirea sa din cer. Feriţi-vă de această primejdie!"

10:19 Domnul le dăduse ucenicilor Săi **autoritate** împotriva forţelor răului. Lor li s-a acordat imunitate de orice vătămare, pe timpul misiunii lor. Şi tot aşa se întâmplă cu toţi slujitorii lui Dumnezeu: şi ei sunt protejaţi.

10:20 Nu de puterea pe care o aveau asupra **duhurilor** trebuia să se bucure ei, ci de propria lor mântuire. Aici este singurul loc din Scriptură în care Domnul le-a spus ucenicilor Săi să nu se bucure. Există pericole ascunse în succesul înregistrat în slujirea creştină, pe când faptul că **numele noastre sunt scrise în cer** ne aminteşte de datoria infinit de mare pe care o avem faţă de Dumnezeu şi Fiul Său. Nu există însă nici un pericol în a ne bucura prea mult pentru mântuirea căpătată prin har.

10:21 Fiind respins de masa mare de oameni, **Isus** a privit la adepţii Săi umili şi **S-a bucurat în Duhul**, mulţumindu-I **Tatălui** pentru înţelepciunea Sa nespus de mare. Cei şaptezeci nu erau **înţelepţii şi pricepuţii**

acestei lumi. Nu erau intelectuali sau oameni învăţaţi. Erau doar nişte **prunci**! Dar erau prunci pătrunşi de credinţă, devotament şi ascultare fără murmur. Intelectualii erau prea înţelepţi, prea ştiutori, prea deştepţi ca să mai poată beneficia pe plan spiritual. Mândria lor le-a închis ochii să nu vadă adevărata valoare a preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu. Tocmai prin prunci poate lucra Dumnezeu cel mai eficace. Domnul nostru S-a bucurat de toţi cei pe care Tatăl I i-a dat şi de succesul iniţial al celor şaptezeci, prin care se prefigura căderea ulterioară a Satanei.

10:22 Toate lucrurile au fost **date** Fiului **de Tatăl** Său — fie că e vorba de lucruri din cer, fie de pe pământ sau de sub pământ. Dumnezeu a aşezat întregul univers sub autoritatea Fiului Său. **Nimeni nu ştie cine este Fiul decât Tatăl.** Întruparea este învăluită într-un mister pe care numai **Tatăl** îl poate pătrunde. Cum a putut Dumnezeu să devină Om şi să locuiască într-un trup omenesc — asta întrece orice pricepere a creaturii. Nimeni nu ştie **cine este Tatăl decât Fiul şi cel care vrea Fiul să i-L descopere.** Şi Dumnezeu este mai presus de priceperea omenească. Fiul Îl cunoaşte perfect iar Fiul L-a descoperit celor slabi, umili şi dispreţuiţi, care cred în El (I Cor. 1:26-29). Cei care L-au văzut pe Fiul L-au văzut pe Tatăl. Singurul Fiu născut care este în sânul Tatălui L-a făcut pe deplin cunoscut pe Tatăl (Ioan 1:18).

Kelly spune: „Fiul Îl descoperă pe Tatăl; dar mintea omului se face ţăndări, ori de câte ori încearcă să elucideze tainele de nepătruns ale slavei personale a lui Cristos."

10:23, 24 În particular, Domnul le-a spus **ucenicilor** că ei trăiau într-o epocă de privilegiu fără precedent. Profeţii şi regii din Vechiul Testament au dorit să vadă zilele lui Mesia, dar nu le-au văzut. Domnul Isus afirmă aici că El este Cel spre Care erau îndreptate privirile profeţilor din Vechiul Testament — Mesia. Ucenicii au avut privilegiul nespus de mare de a vedea minunile şi de a auzi învăţătura predată de Nădejdea Israelului.

E. Învăţătorul legii şi bunul samaritean (10:25-37)

10:25 Întrebarea pusă de învăţătorul legii, expert în învăţăturile Legii lui Moise, nu a fost, probabil, sinceră. El încerca să-L prindă pe Mântuitorul în vicleşugul lui, să-L pună la încercare. Poate credea că Domnul va repudia legea. Pentru el, Isus nu era decât un **Învăţător** iar **viaţa veşnică** era ceva care se putea câştiga sau merita.

10:26-28 Domnul a ţinut seama de toate acestea, când i-a răspuns. Dacă învăţătorul legii s-ar fi smerit şi pocăit, Mântuitorul i-ar fi răspuns mai direct. Dar în împrejurările date, Isus i-a îndreptat atenţia spre **lege.** Ce cerea **legea**? Cerea ca omul să-L **iubească pe Domnul** la modul suprem şi pe **aproapele** lui ca pe sine însuşi. Isus i-a spus că dacă va face acest lucru, va trăi.

La prima vedere, s-ar părea că Domnul propovăduieşte aici principiul mântuirii prin păzirea legii. Dar nu aşa stau lucrurile. Dumnezeu niciodată nu a intenţionat ca cineva să fie mântuit prin păzirea legii. Cele Zece Porunci au fost date unor oameni care erau deja păcătoşi. Scopul legii nu este de a salva de păcat, ci de a produce conştienţa cu privire la păcat. Funcţia legii este de a-i arăta omului cât de mare şi vinovat păcătos este.

Este cu neputinţă ca omul păcătos să-L iubească pe Dumnezeu **cu toată inima** şi pe **aproapele** său ca pe sine însuşi. Dacă ar putea face asta de când se naşte până moare, nu ar mai avea nevoie de mântuire. N-ar mai fi pierdut. Dar chiar şi dacă am admite, prin absurd, că ar putea face acest lucru, răsplata lui ar consta doar din o viaţă îndelungată pe acest pământ, şi nu de viaţă veşnică, în cer. Atâta timp cât ar trăi o viaţă lipsită de păcat, ar continua să trăiască. Viaţa veşnică este doar pentru păcătoşii care îşi recunosc starea de pierzare, fiind mântuiţi prin harul lui Dumnezeu.

Afirmaţia lui Isus: **„Fă aşa şi vei trăi!"** a avut un caracter pur ipotetic. Dacă referirea pe care a făcut-o Domnul la lege ar fi avut efectul scontat asupra expertului juridic, acesta ar fi exclamat: „Dacă asta cere Dumnezeu, atunci sunt pierdut, total neajutorat şi lipsit de nădejde. Prin urmare, mă arunc cu totul la picioarele Tale, bizuindu-mă pe dragostea şi îndurarea Ta. Salvează-Mă, Doamne, prin harul Tău!"

10:29 În loc să procedeze aşa, omul a încercat **să se îndreptăţească.** Ce l-a determinat s-o facă? În definitiv, nimeni nu l-a acuzat. Inima lui mândră era însă conştientă de faptul că greşise şi s-a semeţit, refuzând să accepte harul. Şi astfel el a întrebat: **„Cine este aproapele meu?"** Aici el a recurs la o tactică diversionistă.

10:30-35 Tocmai ca răspuns la această întrebare a relatat Domnul **Isus** istoria bunului samaritean. Detaliile acestei povestiri sunt binecunoscute. Victima jafului (aproape

sigur un iudeu) zăcea pe jumătate moartă, pe drumul spre Ierihon. Preotul iudeu şi levitul au refuzat să-i dea o mână de ajutor — asta întrucât, probabil, se temeau ca să nu fie şi ei jefuiţi, dacă se opreau pe drum. Tocmai **samariteanul** detestat a fost acela care a venit în ajutorul victimei, dându-i mai întâi primele îngrijiri medicale şi apoi ducând-o la un han, unde i-a asigurat în continuare îngrijirea. Pentru samariteanul acesta, aproapele său a fost iudeul aflat la strâmtoare.

10:36, 37 Apoi Mântuitorul a pus întrebarea inevitabilă: **Care** din aceşti **trei** s-a dovedit a fi **aproapele** pentru omul căzut în necaz? Evident, cel care **a dat dovadă de îndurare**. Urmează că expertul legii trebuie să facă şi el la fel. „Dacă un samaritean s-ar putea dovedi a fi cu adevărat aproapele pentru un iudeu, arătându-şi mila faţă de el, atunci toţi oamenii sunt aproapele."[34]

Nu ne este prea greu să vedem în preot şi în levit imaginea neputinţei legii de a-l ajuta pe un păcătos mort. Legea poruncea: „Să-l iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi" dar nu-ţi dădea şi puterea de a îndeplini această poruncă. Nu ne este greu să-l identificăm pe samaritean şi cu Domnul Isus, care S-a coborât la locul unde ne aflam noi, ne-a salvat de păcate şi S-a îngrijit de noi, pentru toată viaţa, de aici de pe pământ, din cer şi din toată veşnicia. Preoţii şi leviţii poate ne vor dezamăgi, dar Bunul Samaritean nu ne va da niciodată motive de deziluzie.

Istoria bunului samaritean a luat o întorsătură neaşteptată. A început prin a răspunde la întrebarea: „Cine este aproapele meu?" şi a sfârşit prin a pune întrebarea: „Faţă de cine te dovedeşti tu a fi aproapele?"

F. Maria şi Marta (10:38-42)

10:38-41 Domnul Îşi îndreaptă acum atenţia asupra cuvântului lui Dumnezeu şi asupra rugăciunii — cele două extraordinare mijloace prin care putem fi binecuvântaţi (10:38-11:54).

Maria stătea la picioarele Domnului şi asculta cuvintele Lui, în timp ce **Marta** era **împărţită cu multă slujire**, făcând pregătirile necesare pentru Oaspetele Regal. Marta dorea ca **Domnul** s-o mustre pe **sora** ei pentru faptul că n-o ajută, dar Isus a dojenit-o blând pe **Marta** pentru frământarea ei!

10:42 Domnul nostru pune mai mult preţ pe adoraţia noastră faţă de El, decât pe slujirea noastră, căci în slujirea noastră se pot strecura uneori mândria şi îngâmfarea. A fi preocupaţi cu El — acesta este **singurul lucru care trebuie — partea cea bună care nu va fi luată**. „Domnul vrea să ne convertească din Marte în Marii," comentează C.A. Coates, „după cum El vrea să ne transforme din experţi ai legii în aproapele."[35] Iată ce scrie Charles R. Erdman:

> Deşi Domnul apreciază tot ceea ce întreprindem pentru El, El ştie că primul lucru de care avem nevoie este să stăm la picioarele Lui şi să aflăm care e voia Lui; atunci în toate sarcinile pe care le avem de îndeplinit vom fi calmi, plini de pace şi bunăvoinţă, slujirea noastră putând, în sfârşit, să atingă perfecţiunea Mariei, când, într-un cadru ulterior, ea a turnat peste picioarele lui Isus parfumul acela, a cărui mireasmă continuă să umple lumea.[36]

D. Rugăciunea ucenicilor (11:1-4)

Între capitolele 10 şi 11 există un interval pe care îl parcurge evanghelia după Ioan, la capitolele 9:-10:20.

11:1 Găsim aici încă una din frecventele referiri pe care le face Luca la viaţa de rugăciune a Domnului nostru — acţiune care se pretează la scopul ce şi l-a propus Luca de a-L înfăţişa pe Cristos ca Fiul Omului, Cel care se bizuie mereu pe Dumnezeu, Tatăl Său. Ucenicii au sesizat că rugăciunea era o forţă reală şi vitală în viaţa lui Isus şi, auzindu-L pe El cum se roagă, s-au simţit îndemnaţi să se roage şi ei. Şi astfel, **unul din ucenicii Lui** L-a rugat să-i **înveţe** să se roage. El nu a spus: „Învaţă-ne *cum* să ne rugăm", ci **„Învaţă-ne să ne rugăm."** Dar în felul cum e formulată, cererea cuprinde şi faptul de a te ruga, şi metoda întrebuinţată.

11:2 Modelul de rugăciune pe care li l-a dat Domnul Isus cu acest prilej diferă întrucâtva de aşa numita „rugăciune domnească" din evanghelia după Matei. Deosebirile nu sunt lipsite de anumite rosturi şi semnificaţii deosebite. Nici una nu este fără rost.

Mai întâi de toate, Domnul i-a învăţat pe ucenici să se adreseze lui Dumnezeu cu termenul de **Tatăl nostru**. Această relaţie intimă, de familie, era necunoscută credincioşilor din Vechiul Testament. Ea înseamnă că, pur şi simplu, credincioşii trebuie să I se adreseze acum lui Dumnezeu ca unui **Tată** ceresc iubitor. Apoi suntem învăţaţi să ne rugăm ca **numele** lui Dumnezeu să fie **sfinţit**. Aceasta exprimă dorul din inima credinciosului ca Dumnezeu să fie tratat cu toată reverenţa, preamărit şi adorat. În cererea: **„Vie împărăţia Ta"** avem rugăciunea ca să vină mai curând ziua în care Dumnezeu să

înfrângă forţele răului şi, în Persoana lui Cristos, să domnească la modul suprem asupra **pământului**, unde **voia** Sa se va face **ca în cer.**

11:3 După ce a căutat astfel mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, cel care se roagă este învăţat să-şi facă cunoscute nevoile şi dorinţele sale. Este introdusă apoi mereu actuala nevoie de hrană — atât fizică, cât şi spirituală. Noi trebuie să trăim **zilnic** în dependenţă de El, recunoscându-L ca sursa oricărui lucru bun care ne parvine în viaţă.

11:4 Apoi urmează rugăciunea pentru iertarea **păcatelor**, bazată pe faptul că şi noi am dat dovadă de un spirit iertător faţă de alţii. Evident, asta nu se referă la iertarea pentru plata păcatelor. Iertarea aceea se bazează pe lucrarea isprăvită a lui Cristos la Calvar şi se primeşte numai prin credinţă. Dar aici avem de a face cu iertarea părintească sau guvernamentală. După ce suntem mântuiţi, Dumnezeu ne tratează ca pe nişte copii ai Săi. Dacă descoperă un spirit de împietrire şi lipsă de iertare în inimile noastre, El ne disciplinează, până când vom fi readuşi la părtăşie cu El. Iertarea aceasta are de a face cu părtăşia cu Dumnezeu, mai degrabă decât cu relaţia noastră faţă de El.

Rugămintea: **„Şi nu ne duce pe noi în ispită"** le dă probleme unora. Ştim că Dumnezeu niciodată nu ispiteşte pe nimeni la păcat. Dar El ne permite să trecem prin încercări, să fim puşi la încercare în viaţă — şi aceste încercări sunt spre binele nostru. Ideea care pare să se desprindă de aici este că noi trebuie să fim mereu conştienţi de faptul că suntem predispuşi în orice clipă să alunecăm şi să cădem în păcat. Trebuie să-L rugăm pe Domnul să ne apere să nu cădem în păcat, chiar dacă noi am dori să cădem în păcat. Trebuie să ne rugăm ca prilejul de a păcătui şi dorinţa de a păcătui să nu coincidă niciodată. Rugăciunea aceasta exprimă o neâncredere sănătoasă în propria noastră capacitate de a ne împotrivi ispitei. Rugăciunea se încheie cu ruga de izbăvire **de cel rău.**[37]

H. Cele două parabole despre rugăciune (11:5-13)

11:5-8 Continuând pe tema rugăciunii, Domnul a prezentat apoi o ilustraţie prin care a dorit să arate că Dumnezeu este dispus să audă şi să răspundă la cererile copiilor Săi. Istoria se referă la un om căruia i-a sosit un musafir în miez de noapte. Din nefericire, omul nu avea suficientă mâncare, la îndemână. Astfel, s-a dus la un vecin, a bătut la uşa lui şi i-a cerut **trei pâini**. La început, vecinul a fost deranjat de faptul că a fost trezit din somn şi nu s-a sinchisit să se scoale. Dar la insistenţele vecinului, care bătea în uşă şi striga încontinuu, s-a ridicat, în cele din urmă, din pat şi i-a dat ce i-a cerut.

Aplicând această ilustraţie, trebuie să fim atenţi să evităm anumite concluzii. Nu înseamnă că Dumnezeu este deranjat de cererile noastre persistente. Şi nu se poate trage concluzia că singurul mod în care ni se poate răspunde la rugăciune este acela de a fi persistenţi.

Ilustraţia ne învaţă însă că dacă un om e dispus să-şi ajute prietenul, pentru că acesta îl solicită încontinuu, Dumnezeu este cu *mult* mai dispus să audă strigătele copiilor Săi.

11:9 Ilustraţia ne mai învaţă că nu trebuie să obosim sau să ne descurajăm în viaţa noastră de rugăciune. „Cere încontinuu... caută încontinuu... bate încontinuu..."[38] Uneori Dumnezeu răspunde la rugăciunile noastre chiar de la prima noastră cerere. Dar în alte cazuri, El ne răspunde doar după ce am cerut de multe ori.

Parabola pare să ne înveţe gradele progresive ale stăruinţei: a cere, a căuta şi a bate.

11:10 Ea ne învaţă că **oricine cere primeşte**, şi oricine **caută găseşte**; oricui **bate** i se va deschide. Este promisiunea că atunci când ne rugăm, Dumnezeu întotdeauna ne dă ceea ce cerem sau ne dă ceva şi mai bun decât am cerut. Iar un răspuns negativ la rugăciunea noastră înseamnă că El ştie că lucrul cerut de noi nu este bun pentru noi. Refuzând să onoreze cererea noastră El ne dă, astfel, un lucru mult mai bun decât am cerut noi.

11:11, 12 De asemenea învăţăm că Dumnezeu nu ne va înşela niciodată, dându-ne o piatră, când noi am cerut pâine. Pe vremea aceea, pâinea avea forma unei turte, semănând cu o piatră. Dumnezeu nu-şi va bate niciodată joc de noi, dându-ne ceva necomestibil, când noi am cerut de mâncare. Dacă cerem **un peşte**, El nu ne va da **un şarpe**, adică, un lucru care ne-ar putea distruge. Iar dacă cerem **un ou**, El nu ne va da **o scorpie**, adică ceva care să ne provoace o durere cumplită.

11:13 Un tată omenesc nu dă, în mod obişnuit, daruri rele copiilor săi. El ştie să dea **daruri bune copiilor** lui. **Cu cât mai**

mult Tatăl nostru ceresc va da Duhul Sfânt celor care I-L cer. J.G. Bellet spune: „Este demn de remarcat faptul că darul ales de El ca fiind cel mai necesar pentru noi şi pe care El este cel mai dispus să-l dea este Duhul Sfânt." Când Isus a rostit aceste cuvinte, Duhul Sfânt nu fusese dat încă (Ioan 7:39). Actualmente, noi nu trebuie să ne rugăm să ni se *dea* Duhul Sfânt ca Persoană care să locuiască în noi, deoarece El vine să locuiască în noi în clipa convertirii noastre (Rom. 8:9b; Ef. 1:13, 14).

Dar este cu totul nimerit şi necesar să ne rugăm pentru Duhul Sfânt, în alte privinţe. Aşa, de pildă, trebuie să ne rugăm ca să ne lăsăm învăţaţi de Duhul Sfânt, apoi să fim călăuziţi de Duhul Sfânt, după cum e bine să ne rugăm ca puterea Lui să fie revărsată peste noi în toată slujirea noastră faţă de Cristos.

Este foarte posibil ca atunci când Isus şi-a învăţat ucenicii să-L ceară pe Duhul Sfânt, El s-a referit la *puterea* Duhului care să-i învrednicească să trăiască acea viaţă de ucenicie diametral opusă principiilor lumii în care trăiau, aşa cum o prezentase Domnul în capitolele precedente. La această oră, ei începuseră, probabil, să-şi dea seama că era cu neputinţă ca ei să întrunească cerinţele ucenicie, pornind doar de la resursele lor proprii. Evident, gândirea lor era corectă în această privinţă. **Duhul Sfânt** este puterea care îi dă unui om capacitatea de a trăi viaţa creştină. Astfel Dumnezeu L-a înfăţişat pe Dumnezeu ca fiind dornic să dea această putere celor care I-o cer.

În textul original grec, versetul 13 nu spune că Dumnezeu Îl va da pe Duhul Sfânt, ci doar „Duh Sfânt", deci nearticulat (aşa cum apare şi în traducerea românească a lui Azimioară, ediţia GBV, 1990, pag. 1017, n.tr.). Profesorul H.B. Swete notează că atunci când este prezent articolul hotărât, acesta se referă la Persoana propriu-zisă a Duhului Sfânt, iar când Numele Său este redat fără articolul hotărât, se referă la darurile Sale sau la modul Său de a opera în folosul nostru. Deci în pasajul de faţă, rugăciunea nu se referă atât la *Persoana* Duhului Sfânt, cât, mai degrabă, la lucrările pe care le realizează El în folosul nostru, în viaţa noastră. Această interpretare este sprijinită şi de textul paralel de la Matei 7:11, care sună astfel: „...cu cât mai mult va da Tatăl vostru, care este în ceruri, *daruri bune* celor care I le cer!"

I. Isus răspunde criticilor Săi (11:14-26)

11:14-16 Scoţând un demon care făcuse victima să fie mută, Isus a produs o mare senzaţie în rândurile oamenilor. Deşi mulţimile se minunau, alţii erau tot mai îndârjiţi împotriva Domnului. Opoziţia a îmbrăcat două forme principale: **Unii** L-au acuzat că scoate demonii prin puterea lui **Beelzebul, căpetenia demonilor. Alţii** au sugerat că trebuie să facă **un semn din cer.** S-au gândit că poate în felul acesta va infirma spusele adversarilor Săi.

11:17, 18 Acuzaţia că scoate demoni pentru că ar fi fost posedat de Beelzebul îşi primeşte răspunsul în versetele 17-26. Cererii de a face un semn i se răspunde în versetul 29. Mai întâi de toate, Domnul Isus le-a amintit că **orice împărăţie dezbinată împotriva ei** însăşi este distrusă **şi o casă dezbinată împotriva ei** însăşi **se prăbuşeşte.** Dacă El era o unealtă a Satanei, prin faptul că scotea demoni, asta însemna că **Satan** lupta împotriva propriilor săi supuşi. Numai că este ridicol ca cineva să conceapă că diavolul se va opune şi va obstrucţiona propriile sale planuri.

11:19 În al doilea rând, Domnul le-a amintit criticilor Săi că unii din proprii lor concetăţeni scoteau chiar atunci duhuri rele. Dacă El săvârşea lucrul acesta prin puterea Satanei, atunci urma că şi aceşti concetăţeni ai lor făceau acest lucru cu ajutorul aceleiaşi puteri. Dar iudeii n-ar fi recunoscut nici în ruptul capului una ca asta. Şi totuşi, cum puteau ei să nege justeţea şi forţa argumentării lui Isus? Puterea de a scoate demoni venea ori de la Dumnezeu, ori de la Satan. Ori de la Unul, ori de la altul! Nu de la amândoi! Dacă Isus acţiona prin puterea Satanei, atunci exorciştii iudei depindeau de aceeaşi putere. A-L condamna pe El însemna a se condamna pe ei înşişi!

11:20 Adevărata explicaţie constă în faptul că Isus scotea **demoni cu degetul lui Dumnezeu.** Ce a vrut să spună El prin **degetul lui Dumnezeu?** În relatarea acestui incident în evanghelia lui Matei (12:28) citim următoarele: „Dacă Eu scot afară demonii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci într-adevăr împărăţia lui Dumnezeu a venit peste voi." Deci conchidem că **degetul lui Dumnezeu** este Duhul lui Dumnezeu. Faptul că Isus scotea demonii prin Duhul lui Dumnezeu era o dovadă puternică a faptului că **împărăţia lui Dumnezeu** sosise în mijlocul poporului acelei generaţii. Împărăţia venise

în Însăşi Persoana Regelui. Însuşi faptul că Domnul Isus era prezent acolo, făcând minunile acelea, era o dovadă pozitivă a faptului că Stăpânitorul uns al lui Dumnezeu se ivise deja pe scena istoriei.

11:21, 22 Până în acest punct, Satan fusese **omul cel tare şi bine înarmat**, care deţinea controlul incontestabil asupra supuşilor săi. Cei ce erau posedaţi de demoni erau ţinuţi în strânsoarea lui şi nu era nimeni care să-i scape din mâna lui. **Averile** sale îi erau **la adăpost** — adică nimeni nu avea puterea de a-i contesta stăpânirea. Domnul Isus a fost **mai tare decât** Satan, biruindu-l şi luându-i cu forţa armele şi împărţind prada luată de la el.

Nici măcar criticii Lui nu au negat faptul că Isus scotea duhuri rele. Dar asta nu putea însemna altceva decât că Satan fusese cucerit iar victimele sale începeau să fie eliberate. Acesta este înţelesul versetelor de faţă.

11:23 Atunci Isus a adăugat că **cine nu este** cu El **este împotriva** Lui şi oricine **nu adună cu** El **risipeşte.** După cum s-a exprimat cineva: „Ori eşti pe cale, ori eşti *în* cale!" Am menţionat deja contradicţia aparentă dintre versetul acesta şi 9:50. Când este în joc Persoana şi lucrarea lui Cristos, nu poate exista neutralitate. Cine nu este pentru Cristos este împotriva Lui. Dar când e vorba despre slujirea creştină, cei care nu sunt împotriva slujitorilor lui Cristos sunt pentru aceştia. În primul verset, este vorba de mântuire; în al doilea: se pune problema slujirii.

11:24-26 Se pare că Domnul i-a făcut şah mat pe criticii Săi. Ei L-au acuzat că e posedat de demoni. Acum El aseamănă naţiunea lor cu omul ce fusese temporar vindecat de posesiunea demonică. Acest lucru se aplica la istoria lor. Anterior captivităţii, naţiunea Israel fusese posedată de demonul idolatriei. Dar captivitatea i-a lecuit de acel **duh** rău iar de atunci iudeii nu s-au mai dedat niciodată la idolatrie. Casa lor fusese **curăţită şi pusă în ordine**, dar ei au refuzat să-L lase pe Domnul Isus să intre şi s-o ia în stăpânire. Prin urmare, El a prezis că într-o zi, **duhul necurat** avea **să ia cu el alte şapte duhuri, mai rele decât el** iar acestea vor intra şi vor locui în casa aceea. Asta se referă la teribila formă de idolatrie pe care poporul evreu o va adopta în timpul Marii Strâmtorări, când evreii îl vor considera pe Anticrist drept Dumnezeu (Ioan 5:43) iar pedeapsa care va veni peste ei va fi mai mare decât tot ce-au îndurat până atunci.

Deşi această ilustraţie se referă în principal la istoria *naţională* a Israelului, ea scoate în evidenţă şi insuficienţa unei simple pocăinţe sau reformări în viaţa *unei persoane individuale.* Nu este de ajuns să întorci foaia. Trebuie să-L primeşti pe Domnul Isus Cristos în viaţa şi în inima ta. Altfel, viaţa este susceptibilă apariţiei unor forme şi mai urâte şi mai violente de păcat decât cele în care s-a complăcut persoana aceea înainte.

J. Mai binecuvântat decât Maria (11:27, 28)

O anumită femeie a venit **din mulţime** ca să-l preamărească pe Isus cu cuvintele: **„Binecuvântat este pântecele care Te-a născut şi sânii pe care i-ai supt!"** Răspunsul Domnului nostru a fost cât se poate de semnificativ. El nu a negat că Maria, mama Lui, a fost binecuvântată, dar a mers mai departe, spunând că şi *mai* important este ca cineva să asculte cuvântul lui Dumnezeu şi să-l împlinească. Cu alte cuvinte, chiar Fecioara Maria a fost mai binecuvântată prin faptul că a crezut în Cristos şi L-a urmat, decât prin faptul că a fost mama Lui. Relaţia naturală nu este atât de importantă ca cea spirituală. Asta ar trebui să fie un temei suficient care să-i reducă la tăcere pe cei care fac din Maria obiectul adorării lor.

K. Semnul lui Iona (11:29-32)

11:29 În versetul 16, unii Îl ispitiseră pe Domnul Isus, cerându-i un semn din cer. Acum El răspunde la cererea respectivă, atribuind-o unei generaţii rele. El Se referea, în esenţă, la generaţia de iudei care era atunci în viaţă. Oamenii aceia avuseseră privilegiul nespus de a se afla în prezenţa Fiului lui Dumnezeu. Ei auziseră cuvintele Sale şi văzuseră minunile Sale. Dar ei nu s-au mulţumit cu atâta. Ei pretindeau acum că dacă ar putea vedea vreo lucrare măreaţă, ceva supranatural, venind din cer, atunci ar putea crede în El. Răspunsul Domnului a fost că nu li se va mai da nici un semn, în afară de semnul profetului Iona.

11:30 El s-a referit la propria Sa înviere din morţi. Aşa cum **Iona** a fost izbăvit de pe mare, după ce stătuse în pântecele balenei trei zile şi trei nopţi, tot aşa Domnul Isus avea să învie din morţi, după ce fusese în mormânt trei zile şi trei nopţi. Cu alte cuvinte, ultima minune, care încheia lucrarea Domnului Isus pe pământ, avea să fie învierea Sa. **Iona a devenit un semn pentru niniveni.** Când el s-a dus să predice în a-

ceastă metropolă a Neamurilor, s-a dus ca unul care, cel puţin la figurat, a înviat din morţi.

11:31, 32 Regina din Sud, regina Şeba, cea dintre neamuri, a parcurs o distanţă mare **ca să audă înţelepciunea lui Solomon**. Ea nu a văzut nici un singur miracol. Dacă ar fi avut privilegiul de a trăi în zilele Domnului, cu câtă bucurie L-ar fi primit ea! De aceea, ea se va ridica la judecată împotriva acelor oameni răi care au avut privilegiul de a vedea lucrările supranaturale ale Domnului Isus şi care L-au respins totuşi. Unul şi mai mare decât Iona, şi mai mare decât Solomon păşise pe scena istoriei umane. Pe când locuitorii lui Ninive s-au pocăit la predicarea lui Iona, oamenii din Israel au refuzat să se pocăiască la predicarea unuia mai mare decât Iona.

Necredinţa din zilele noastre ia în derâdere istoria lui Iona, atribuindu-i statut de legendă ebraică. Isus a vorbit însă despre Iona ca despre o persoană reală, ce a trăit în istorie, aşa cum a vorbit şi despre Solomon. Oamenii care susţin că ar crede dacă ar vedea o minune nu au dreptate. Credinţa nu se bazează pe dovezile oferite de simţuri, ci pe cuvântul viu al lui Dumnezeu. Dacă cineva nu crede în cuvântul lui Dumnezeu, nu va crede nici dacă ar învia cineva din morţi. Atitudinea care insistă să i se ofere un semn nu îi este plăcută lui Dumnezeu. Asta nu e credinţă, ci vedere. Necredinţa spune: „Mai întâi să văd, şi apoi voi crede." Dumnezeu spune: „Crede şi vei vedea."

L. Parabola luminii aprinse (11:33-36)

11:33 La prima vedere, am fi înclinaţi să credem că nu este nici o legătură între aceste versete şi cele precedente. Dar la o analiză mai atentă, descoperim o legătură esenţială. Isus le-a amintit ascultătorilor Săi că nimeni nu aşează o lumină aprinsă în pivniţă sau sub un coş, ci o aşează pe un sfeşnic, unde va fi văzută şi va furniza lumină pentru toţi cei care intră.

Iată aplicaţia acestor cuvinte: Dumnezeu este Cel care a aprins lumina. În Persoana şi lucrarea Domnului Isus, El a adus lumii o explozie de lumină. Dacă cineva nu vede Lumina, vina nu este a lui Dumnezeu. În capitolul 8, Isus S-a referit la responsabilitatea care le incumbă celor care erau deja ucenicii Lui de a propaga credinţa şi de a nu o ascunde sub un vas. Aici, în 11:33, El demască necredinţa criticilor săi domici de semne, cauzată de lăcomia lor şi frica de a nu fi făcuţi de ruşine.

11:34 Necredinţa lor a fost urmarea motivelor lor neoneste. În domeniul fizic, **ochiul** este cel care dă **lumină întregului trup**. Dacă ochiul este sănătos, atunci persoana poate vedea lumina. Dar dacă ochiul este bolnav, adică orb, atunci lumina nu poate pătrunde.

Tot aşa e şi pe tărâmul spiritual. Dacă o persoană este sinceră în dorinţa ei de a afla dacă Isus este Cristosul lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu I-l va descoperi. Dacă motivele nu sunt însă oneste, dacă persoana respectivă este dominată de lăcomie sau dacă se teme de ce vor spune alţii, atunci este oarbă faţă de adevărata valoare a Mântuitorului.

11:35 Oamenii cărora li se adresa Isus se credeau foarte înţelepţi. Ei credeau că posedă multă lumină. Dar Domnul Isus le-a atras atenţia asupra faptului că **lumina** care era în ei era, în realitate, **întuneric**. Propria lor pretinsă înţelepciune şi superioritate îi îndepărta de El.

11:36 Persoana ale cărei motive sunt curate, care îşi deschide întreaga fiinţă lui Isus, Lumina lumii, este invadată de iluminare spirituală. Viaţa sa lăuntrică este luminată de Cristos, aşa după cum trupul său este luminat atunci când stă sub efectul direct al razelor de lumină emanate de o lampă.

M. Curăţia exterioară şi cea lăuntrică (11:37-41)

11:37-40 Când Isus a acceptat invitaţia unui anumit fariseu de a cina în casa lui, gazda a fost şocată de faptul că Domnul nu S-a spălat mai întâi pe mâini, înainte de a se aşeza la masă. Isus i-a citit gândurile şi l-a mustrat pentru ipocrizia lui şi dependenţa de lucrurile exterioare. Isus i-a amintit că ceea ce contează nu este curăţia **din afara cupei**, ci interiorul ei. În afară, fariseii apăreau foarte neprihăniţi, dar în lăuntrul lor erau vicleni şi răi. Acelaşi Dumnezeu care a făcut exteriorul omului a făcut şi interiorul lui şi doreşte ca vieţile noastre lăuntrice să fie curate. „Omul priveşte la înfăţişarea exterioară, dar Domnul se uită la inimă." (I Sam. 16:7).

11:41 Domnul Şi-a dat seama cât de lacomi şi egoişti erau aceşti farisei şi astfel i-a spus gazdei Lui mai întâi să dea milostenie din ce avea. Dacă trecea cu bine testul iubirii pentru alţii, atunci toate lucrurile erau curate pentru el. Iată comentariul lui H.A. Ironside:

Când dragostea lui Dumnezeu umple inima cuiva în aşa măsură încât acel om va fi preocupat de nevoile altora, abia atunci vor avea aceste reguli exterioare o valoare reală. Cel care adună însă în permanenţă numai pentru el, fiind total nepăsător faţă de cei săraci şi nevoiaşi din jurul lui, dovedeşte prin asta că dragostea lui Dumnezeu nu locuieşte în el.[39]

Un autor anonim rezumă în felul următor:

Lucrurile severe spuse în versetele 39-52 împotriva fariseilor şi experţilor legii au fost rostite la masa de cină din casa unui fariseu (versetul 37). Ceea ce numim adesea „bun simţ" este, din păcate, un substitut al adevărului. Zâmbim, când ar trebui să ne încruntăm. Tăcem, când ar trebui să vorbim. Mai bine să călcăm aşa-zisele „bune maniere", decât să călcăm credinţa noastră în Dumnezeu.

N. Mustrarea fariseilor (11:42-44)

11:42 Fariseii erau adepţi ai importanţei lucrurilor exterioare. Ei respectau cu minuţiozitate cele mai mici detalii din legea ceremonială, cum ar fi zeciuiala din plante. Dar neglijau relaţiile lor cu Dumnezeu şi cu semenii lor. Îi asupreau pe cei săraci şi nu-L iubeau pe Dumnezeu. Domnul nu i-a mustrat pentru faptul că dădeau zeciuială din izmă, din rută şi din toate zarzavaturile, ci a scos în relief faptul că nu ar trebui să pună atâta râvnă în acest aspect minor, neglijând, în schimb, îndatoririle de bază ale vieţii, cum ar fi dreptatea şi dragostea lui Dumnezeu. Ei subliniau lucrurile secundare, în detrimentul celor primare. Ei excelau în ceea ce putea fi văzut de alţii, dar neglijau ceea ce numai Dumnezeu putea vedea.

11:45 Lor le plăcea nespus de mult să-şi dea importanţă, să ocupe poziţii de proeminenţă **în sinagogi** şi să atragă cât mai multă atenţie **în pieţe**. Ei se făceau astfel vinovaţi nu numai de păcatul afişajului, ci şi de acela al mândriei.

11:44 În fine, Domnul i-a comparat cu **morminte** care nu se văd. Sub legea lui Moise, oricine se atingea de un mormânt era necurat timp de şapte zile (Num. 19:16), chiar dacă nu ştiuse că s-a atins de un mormânt. **Fariseii** lăsau, în exterior, impresia că sunt lideri religioşi devotaţi. Dar în realitate ei ar fi trebuit să poarte un semn care să-i avertizeze pe oameni că se întinează dacă intră în contact cu ei. Ei erau ca nişte **morminte** nemarcate, pline de corupţie şi necurăţie, infectându-i pe alţii cu afişajul lor exterior de evlavie fără conţinut şi atitudinea lor plină de mândrie.

O. Condamnarea învăţătorilor legii (11:45-52)

11:45 Învăţătorii legii erau cărturarii — adică experţii în explicarea şi interpretarea Legii lui Moise. Dar iscusinţa lor se mărginea la a le spune altora ce să facă, fără ca ei înşişi să practice lucrurile respective. Unul dintre aceşti învăţători ai legii simţise ascuţişul cuvintelor lui Isus şi astfel I-a adus aminte că prin critica adresată fariseilor îi insulta, în acelaşi timp, şi pe experţii legii.

11:46 Domnul S-a folosit de acest prilej pentru a înfiera unele din păcatele învăţătorilor legii. Mai întâi de toate, ei îi asupreau pe oameni, punând asupra lor tot felul de **poveri** de ordin legal, fără să-i ajute însă să poarte aceste **poveri.** După cum remarcă Kelly: „Era notoriu dispreţul lor pentru înşişi oamenii de la care deriva importanţa lor."[40] Multe din regulile lor erau de provenienţă umană şi se refereau la chestiuni absolut lipsite de importanţă.

11:47, 48 Învăţătorii legii erau ucigaşi făţarnici. Ei se prefăceau că-i admiră pe profeţii lui Dumnezeu. Ei au mers până acolo încât au ridicat monumente peste **mormintele profeţilor** din Vechiul Testament. Negreşit aceasta părea a fi o dovadă a profundului respect manifestat de ei pentru aceşti profeţi. Dar Domnul Isus ştia că realitatea era alta. Deşi în exterior ei se desolidarizau de strămoşii lor, care i-au **ucis** pe profeţi, în practică ei călcau pe urmele lor. Chiar în această perioadă când clădeau **morminte** pentru profeţi, ei puneau la cale omorârea celui mai mare Profet al lui Dumnezeu. Şi ei aveau să continue să-i omoare pe profeţii şi pe apostolii credincioşi ai lui Dumnezeu.

11:49 Comparând versetul 49 cu Matei 23:34, se va observa că Isus Însuşi este **înţelepciunea lui Dumnezeu.** Aici El se referă la **înţelepciunea lui Dumnezeu** cu sensul de: **„Eu le voi trimite profeţi".** La Matei El nu redă aceste cuvinte ca un citat din Vechiul Testament sau din orice altă sursă, ci pur şi simplu îl prezintă ca pe propria Sa afirmaţie. (Vezi şi 1 Cor. 1:30, unde Cristos este numit înţelepciune.) Domnul Isus a promis că va **trimite... profeţi şi apostoli** oamenilor din generaţia Sa şi că pe aceştia îi vor **omorî şi persecuta.**

11:50, 51 El avea să ceară de la generaţia aceea sângele tuturor purtătorilor de cuvânt

ai lui Dumnezeu, începând cu cel al lui **Abel** şi până la ultimul caz, cel al lui **Zaharia, care a pierit între altar şi templu** (2 Cron. 24:21). Doi Cronici este ultima carte a Vechiului Testament în ordinea în care apar ele în Scriptura iudaică. Prin urmare, Domnul Isus a trecut prin tot şirul martirilor, când i-a menţionat pe **Abel** şi pe **Zaharia**. Rostind aceste cuvinte, El a ştiut foarte bine că generaţia aflată atunci în viaţă avea să-L condamne la moarte pe cruce, punând astfel vârf la toate persecuţiile dezlănţuite până atunci împotriva oamenilor lui Dumnezeu. Pentru că aveau să-L omoare pe El, **sângele tuturor** dispensaţilor anterioare avea să cadă asupra lor.

11:52 În fine, Domnul Isus i-a condamnat pe **învăţătorii legii** pentru că **au luat cheia cunoştinţei**, adică pentru faptul că au oprit Cuvântul lui Dumnezeu, nelăsându-l să ajungă la popor. Deşi în afară ei pretindeau că sunt loiali Scripturilor, în realitate refuzau cu încăpăţânare să-L primească pe Cel despre care vorbeau Scripturile. Apoi ei îi **împiedicau** pe alţii să vină la Cristos. Ei nu-L voiau ei înşişi şi nici pe alţii nu-i lăsau să-L primească.

P. Răspunsul cărturarilor şi al fariseilor (11:53, 54)

Cărturarii şi fariseii au fost, evident, indignaţi de acuzaţiile tranşante îndreptate de Domnul împotriva lor. Ei **au început să-L pună la strâmtoare** şi şi-au intensificat eforturile de a-L prinde în cursa propriilor Lui cuvinte. Prin orice mijloace posibile, ei căutau să-L determine să spună ceva care să-l poată asigura condamnarea la moarte. Procedând aşa, ei nu făceau altceva decât să dovedească cât de exact le citise El caracterele.

VIII. Învăţând şi vindecând, în drum spre Ierusalim (Cap. 12-16)

A. Avertismente şi încurajări (12:1-12)

12:1 În timpul acesta.. pe când Isus îi condamna pe farisei şi pe învăţătorii legii **mulţimile se strânseseră cu miile**. O dispută sau o dezbatere va atrage, de obicei, o mulţime de oameni dar oamenii aceştia erau atraşi, negreşit, şi de modul neînfricat în care i-a condamnat Isus pe aceşti făţarnici lideri religioşi. Deşi o atitudine necompromiţătoare de condamnare a păcatului nu este întotdeauna pe placul oamenilor, totuşi ea îşi pune amprenta asupra inimii omeneşti, dovedindu-şi neprihănirea. Adevărul întotdeauna se adevereşte singur. Întorcându-se spre ucenicii Săi, Isus i-a avertizat: **„Păziţi-vă de aluatul fariseilor."** El a explicat apoi că aluatul este un simbol al **făţărniciei**. Făţarnicul este cel ce poartă o mască, cel a cărui înfăţişare exterioară este cu totul diferită de lăuntrul său. Fariseii pozau, dându-se exemple strălucite de virtute, în realitate fiind maeştri ai mascaradei.

12:2, 3 Avea să vină însă ziua demascării. Tot ce acoperiseră ei avea să fie dat la iveală şi tot ce făcuseră ei la întuneric avea să fie scos la lumină.

La fel de inevitabilă ca demascarea făţărniciei este şi izbânda adevărului. Până atunci, mesajul vestit de ucenici fusese rostit într-o relativă obscuritate, fiind adresat unei audienţe limitate. Dar după respingerea lui Mesia de către Israel şi venirea Duhului Sfânt, ucenicii aveau să pornească la drum neînfricaţi, în numele Domnului Isus, proclamând pretutindeni vestea cea bună. Atunci mesajul avea să fie **vestit de pe acoperişurile caselor**. Godet face următoarea remarcă: „Cei a căror voce nu-şi poate găsi audienţă, decât în cercuri limitate şi obscure, vor deveni învăţătorii lumii."[41]

12:4,5 Cu încurajatoarele şi caldele cuvinte: **„prietenii Mei"**, Isus îşi avertizează ucenicii să nu se ruşineze de această prietenie de o valoare inestimabilă, nici în cele mai grele încercări. Proclamarea mondială a mesajului creştin avea să aducă prigoane şi moarte ucenicilor loiali. Dar fariseii nu puteau merge decât până la un punct, în actele comise împotriva lor. Acel punct maxim era, evident, moartea. Ei sunt îndemnaţi însă să nu se teamă de moarte. Dumnezeu avea să aducă peste prigonitorii lor o pedeapsă mult mai groaznică, şi anume moartea veşnică în **iad**. Ucenicii trebuie să se **teamă** de Dumnezeu, şi nu de om.

12:6, 7 Pentru a sublinia grija şi ocrotirea cu care îi va înconjura Dumnezeu pe ucenici, Domnul Isus se referă, în acest punct, la grija Tatălui pentru **vrăbii**. La Matei 10:29 citim că două vrăbii se vând pentru o monedă de cupru. Aici aflăm că **cinci vrăbii** sunt **vândute pentru două monede de cupru**. Cu alte cuvinte, atunci când cumperi patru vrăbii a cincea ţi se dă pe gratis. Şi totuşi, nici această vrabie în plus, lipsită de valoare comercială, nu este uitată, în grija lui **Dumnezeu**. Dacă Dumnezeu se îngrijeşte pentru acea vrabie desperecheată, cu cât mai mult se va îngriji El şi va veghea asupra celor

care vestesc evanghelia Fiului Său! El le numără **chiar şi firele de păr din cap.**

12:8 Mântuitorul le-a spus ucenicilor că **oricine Îl va mărturisi** acum va fi mărturisit de El **înaintea îngerilor lui Dumnezeu.** Aici El se referă la toţi credincioşii adevăraţi. A-L mărturisi înseamnă a-L primi ca unic Domn şi Mântuitor.

12:9 Dar cei ce se leapădă de El **înaintea oamenilor** vor fi şi ei lepădaţi înaintea îngerilor lui Dumnezeu. Textul acesta se referă, în principal, la farisei, dar, desigur, îi cuprinde şi pe toţi cei care Îl resping pe Cristos şi le este ruşine să-L recunoască. În ziua aceea, El va spune: „Niciodată nu v-am cunoscut."

12:10 Apoi Mântuitorul le-a explicat ucenicilor că există o deosebire între acţiunea de a-L critica pe El şi hula împotriva Duhului Sfânt. Cei care vorbesc împotriva Fiului Omului pot fi iertaţi, dacă se pocăiesc şi cred. Dar hula sau blasfemia împotriva Duhului Sfânt este un păcat de neiertat. Este păcatul de care s-au făcut vinovaţi fariseii (vezi Mat. 12:22-32). Ce este acest păcat? Este păcatul de a atribui minunile Domnului Isus diavolului. Este blasfemie **împotriva Duhului Sfânt**, deoarece Isus a săvârşit toate minunile Sale prin puterea Duhului Sfânt. Prin urmare, păcatul consta în a afirma că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu ar fi diavolul. Nu este nici o iertare pentru acest păcat, nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

Acest păcat nu poate fi comis de un credincios adevărat, în pofida faptului că unii sunt chinuiţi de gândul că poate l-au comis, prin alunecarea de la credinţă. Alunecarea de la credinţă nu este un păcat de neiertat. Un om care alunecă de la credinţă poate fi repus în părtăşie cu Domnul. Însuşi faptul că persoana respectivă este îngrijorată e o dovadă că *nu* a comis păcatul de neiertat.

Nici respingerea lui Cristos de către un necredincios nu constituie păcatul de neiertat. Desigur, dacă omul respectiv moare în necredinţă, nu mai poate fi convertit. Atunci păcatul lui devine de neiertat. Dar păcatul descris de Domnul nostru ca fiind „de neiertat" este păcatul pe care l-au comis fariseii, spunând că Domnul a săvârşit minunile Sale prin puterea lui Beelzebub, prinţul demonilor.

12:11, 12 Negreşit ucenicii aveau să fie aduşi înaintea autorităţilor guvernamentale, ca să fie judecaţi. Domnul Isus le-a spus însă că ei nu aveau nevoie să repete dinainte ce aveau să spună. **Duhul Sfânt** avea să pună cuvintele adecvate în gura lor, ori de câte ori era nevoie. Asta *nu* înseamnă că slujitorii Domnului nu au datoria să petreacă timp în rugăciune şi să studieze, înainte de a predica Evanghelia sau de a preda Cuvântul lui Dumnezeu. Nici într-un caz nu poate constitui o scuză pentru lenevie! Dar, avem negreşit făgăduinţa din partea Domnului că cei care sunt aduşi la judecată pentru mărturia lor în favoarea lui Cristos vor primi ajutor special de la **Duhul Sfânt.** În acelaşi timp, li se dă făgăduinţa generală tuturor copiilor lui Dumnezeu că dacă vor umbla în Duhul, li se vor da cuvintele potrivite pe care să le rostească în momentele de criză ale vieţii.

B. Avertisment împotriva lăcomiei (12:13-21)

12:13 În acest punct, un om a ieşit din mulţime şi L-a rugat pe Domnul să rezolve disputa dintre el şi fratele lui, cu privire la o moştenire. S-a afirmat adesea că oriunde există un testament îndată se vor ivi o mulţime de rudenii, aşa cum s-a întâmplat şi în acest caz. Nu ni se spune dacă omul acesta a fost deposedat de partea ce i se cuvenea sau dacă, pur şi simplu, era lacom, dorind să primească mai mult decât avea dreptul.

12:14 Mântuitorul i-a amintit îndată că El nu a venit în lume să se ocupe de probleme atât de mărunte. Scopul venirii Sale constă în mântuirea oamenilor şi femeilor păcătoşi. El nu se va lăsa abătut de la măreaţa Sa misiune, pentru a împărţi această mică avere. (În plus, El nu avea autoritatea juridică de a se pronunţa în chestiuni legate de proprietăţi imobiliare. Deciziile Sale nu ar fi avut forţă de lege.)

12:15 Domnul s-a folosit totuşi de acest incident pentru a-i avertiza pe ascultătorii Săi împotriva unuia dintre cele mai insidioase rele care zac în inima omului, respectiv **lăcomia.** Pofta nestăvilită după posesiuni materiale este una din poftele cele mai puternice din viaţa omului. Şi totuşi omului lacom îi scapă însuşi scopul existenţei umane. **„Viaţa cuiva nu constă în belşugul de lucruri pe care le posedă"** După cum s-a exprimat şi J.R. Miller:

> Acesta a fost unul din semnalele de alarmă pe care le-a tras Domnul nostru, care însă rămâne nebăgat în seamă de cei mai mulţi oameni din zilele noastre. Cristos a avut foarte multe lucruri de spus despre pericolul bogăţiilor; dar nu mulţi sunt aceia care se tem de bogăţii. Lăcomia nu este considerată, în realitate, un păcat, în vremea

noastră. Dacă un om calcă porunca a şasea sau a opta, este considerat criminal, fiind acoperit de ruşine. Dar dacă va călca porunca a zecea, va fi considerat „întreprinzător". Biblia spune că dragostea de bani este rădăcina tuturor relelor; dar toţi cei care citează acest adevăr pun accentul pe cuvântul „dragoste", explicând că nu banii, ci doar iubirea acestora ar constitui rădăcina atât de rea.

Dacă privim în jurul nostru, într-adevăr, s-ar părea că viaţa constă din belşugul lucrurilor pe care le posedă omul. Oamenii consideră că devin mari în proporţie directă cu averea lor. Şi se pare că aşa ar sta lucrurile, căci lumea îi măsoară pe oameni după contul lor de la bancă. Dar nu a existat greşeală mai mare pe care s-o poată comite cineva. Un om se măsoară, în realitate, în funcţie de ceea ce *este*, nu de ceea ce *are*.[42]

12:16-18 Parabola bogatului nechibzuit ilustrează faptul că *nu* posesiunile constituie lucrul cel mai important în viaţă. Datorită recoltei neobişnuit de bune de care a avut parte, acest fermier bogat a fost confruntat cu ceea ce i se părea o problemă foarte dificil de rezolvat. El nu ştia ce să facă cu toate grânele adunate. Toate grânarele şi silozurile erau pline până la refuz. Când, deodată, i-a venit o idee grozavă. S-a decis să dărâme hambarele şi să clădească altele mai mari. Ar fi fost scutit de cheltuiala lui mare şi de deranjul de a se angaja în acest proiect de anvergură, dacă ar fi privit în jur la cei nevoiaşi şi ar fi donat aceste bucate suplimentare pentru a stâmpăra foamea, atît spirituală, cât şi fizică a celor săraci. „Piepturile celor săraci, casele văduvelor, gurile copiilor sunt hambare care dăinuie veşnic," a spus Ambrose.

12:19 De îndată ce au fost clădite noile hambare, el a intenţionat să se pensioneze. Observaţi spiritul de independenţă: „hambarele mele, fructele mele, bunurile mele, sufletul meu." El a avut grijă să-şi plănuiască viitorul, până la cele mai mici amănunte. De-acum avea să se odihnească, să mănânce, să bea şi să se veselească — şi-a spus el.

12:20, 21 „Dar când a început să se considere stăpân pe timp, s-a izbit de Dumnezeu, spre ruinarea lui veşnică." Dumnezeu i-a spus că va muri chiar în noaptea aceea. Atunci el avea să piardă toate averile sale, care aveau să încapă pe mîinile altuia. Nechibzuit este, potrivit definiţiei cuiva, cel ale cărui planuri se încheie la mormânt. Omul acesta a fost, negreşit, nechibzuit.

„Atunci ale cui vor fi lucrurile acestea?" a întrebat **Dumnezeu.** Am putea să ne punem şi noi întrebarea: „Dacă Cristos ar veni astăzi, ale cui ar fi toate averile mele?" Ce bine ar fi dacă le-am folosi, în schimb, pentru Dumnezeu *astăzi*, mai degrabă decât să le lăsăm să cadă în mâinile celor răi, mâine! Noi ne putem aduna de pe acuma comori în cer cu aceste bunuri, fiind astfel bogaţi faţă de Dumnezeu. Sau, dimpotrivă, le putem risipi pentru satisfacerea firii noastre vechi, culegând, astfel, din firea veche stricăciune.

C. Neliniştea contrastată cu credinţa (12:22-34)

12:22, 23 Unul din marile pericole din viaţa creştină este acela de a lăsa ca agonisirea celor necesare pentru mâncare şi îmbrăcăminte să devină cel mai important ţel al existenţei noastre. Ajungem să fim atât de prinşi de grija de a cîştiga banii cu care să achiziţionăm aceste lucruri, încât lucrarea Domnului este pusă pe planul doi. Accentul în Noul Testament este pus asupra nevoii de a face din cauza lui Cristos punctul central şi primordial din viaţa noastră. Hrana şi îmbrăcămintea ar trebui să fie subordonate scopului acestuia. Desigur, trebuie să lucrăm cu sârguinţă pentru acoperirea nevoilor noastre actuale, dar odată ce am făcut acest lucru, trebuie să ne punem încrederea în Dumnezeu, lăsând grija pentru viitor în mâna Lui, aruncându-ne cu toată râvna în lucrarea de slujire a Lui. Aceasta este viaţa de credinţă.

Când Domnul Isus a spus că nu trebuie să ne îngrijorăm cu privire la hrană şi îmbrăcăminte, El nu a lăsat să se înţeleagă că trebuie să stăm cu mâinile în sân şi să aşteptăm ca aceste lucruri să ni se dea de-a gata. Creştinismul *nu* încurajează lenea! Ceea ce a vrut să spună El însă a fost că în procesul cîştigării banilor necesari procurării lucrurilor necesare vieţii noi nu trebuie să le îngăduim acestora să-şi asume o importanţă mai mare decît li se cuvine. Căci în viaţa noastră există un lucru cu mult mai important decât ceea ce mâncăm sau purtăm. Noi suntem pe acest pământ ambasadorii Regelui şi toate consideraţiile legate de confortul nostru personal şi înfăţişarea noastră trebuie subordonate singurei sarcini cu adevărat vrednice de toată cinstea: aceea de a-L face cunoscut pe El.

12:24 Isus a recurs la exemplul corbilor, pentru a ilustra modul în care se îngrijeşte Dumnezeu de creaturile Sale. Aceştia nu-şi

petrec viaţa într-o frenetică căutare după hrană sau în grija pentru nevoile lor din viitor. Ei trăiesc ceas de ceas, bizuindu-se pe Dumnezeu. Faptul că nu seamănă şi nu seceră nu ar trebui interpretat în sensul că oamenii ar trebui să se lase de ocupaţiile lor seculare. Ci înseamnă doar că Dumnezeu cunoaşte nevoile celor pe care i-a creat şi le va purta de grijă, dacă aceştia îşi vor trăi viaţa în atîrnare de El. Dacă Dumnezeu hrăneşte corbii, cu cât mai mult îi va hrăni El pe cei pe care i-a chemat să-I fie slujitori! Corbii nu au hambare sau magazii, şi totuşi Dumnezeu se îngrijeşte de ei zilnic. De ce ne-am petrece noi atunci viaţa clădind hambare mai mari şi magazii mai încăpătoare?

12:25, 26 „Care dintre voi" a întrebat Isus **„poate să adauge un cot la statura lui?"** Asta scoate în evidenţă nebunia de a ne îngrijora pentru lucruri asupra cărora nu avem control (cum ar fi viitorul). Oricât s-ar îngrijora cineva, nimeni nu poate adăuga la înălţimea sa sau la durata vieţii sale. (Expresia „statura vieţii lui" ar putea fi tradusă şi prin „lungimea vieţii lui".) Dacă aşa stau lucrurile, ce rost mai are să ne îngrijorăm cu privire la viitor? Mai degrabă, haideţi să folosim toate energiile noastre şi timpul pe care-l avem la dispoziţie pentru a-L sluji pe Cristos, lăsând în grija Lui viitorul.

12:28, 28 Apoi Domnul se referă la crini, pentru a arăta nebunia de a-ţi cheltui talentele şi tot ce ai mai de preţ în viaţă pentru a-ţi face rost de îmbrăcăminte. Crinii de aici ar putea fi anemonele necultivate, ce cresc pe câmp. Acestea nici nu trudesc, nici nu torc, şi totuşi au o frumuseţe naturală ce rivalizează cu toată gloria lui Solomon. Dacă Dumnezeu face atâta aparentă risipă de frumuseţe la aceste flori, care înfloresc astăzi iar mâine sunt arse, oare nu va avea El grijă de nevoile copiilor Săi? Noi ne dovedim puţin credincioşi atunci când ne îngrijorăm, ne frământăm şi alergăm întruna fără astâmpăr pentru a obţine tot mai multe bunuri materiale. Ne risipim viaţa făcând ceea ce ar fi făcut Dumnezeu pentru noi, dacă ne-am fi consacrat timpul şi talentele mai mult pentru El.

12:29-31 În realitate, nevoile noastre zilnice sunt mici. E minunat să constatăm cât de simplă poate fi existenţa noastră. De ce să acordăm, atunci, hranei şi îmbrăcămintii un loc atât de proeminent în viaţa noastră? De ce să ne frământăm mintea, îngrijorându-ne cu privire la viitor? Aşa procedează cei nemântuiţi. **Popoarele lumii**, care nu-L cunosc pe Dumnezeu ca Tată al lor, depun tot interesul pentru hrană, îmbrăcăminte şi satisfacerea plăcerilor. Aceste lucruri formează miezul şi circumferinţa existenţei lor. Dumnezeu nu vrea ca oamenii Lui să-şi petreacă timpul într-o goană nebună după acele lucruri care să le facă existenţa cât mai confortabilă. El are o lucrare de înfăptuit pe acest pământ şi a promis că va avea grijă de cei care I se dăruiesc cu toată inima. Dacă vom căuta împărăţia Lui, El nu ne va lăsa niciodată să murim de foame sau să umblăm dezbrăcaţi. Ce trist ar fi să ajungi la sfârşitul vieţii şi să constaţi că cea mai mare parte a timpului ţi-ai petrecut-o muncind din greu pentru ceea ce ţi se dăruise deja, ca parte inclusă în biletul de intrare în patria cerească!

12:32 Ucenicii alcătuiau o turmă mică de oi lipsite de apărare, trimise în mijlocul unei lumi ostile. E drept că nu aveau nici un mijloc vizibil de sprijin sau apărare. Totuşi acest grup de tineri lipsiţi, în aparenţă, de orice merite, erau destinaţi să moştenească împărăţia, împreună cu Cristos. Ei aveau să domnească într-o zi cu El peste întreg pământul. Având în vedere aceasta, Domnul i-a îmbărbătat să nu se teamă, deoarece dacă Tatăl le-a pregătit onoruri atât de mari, atunci n-aveau nici un motiv să se îngrijoreze cu privire la cărarea care îi ducea spre ele.

12:33, 34 În loc să adune bunuri materiale şi să facă planuri de viitor, ei pot pune aceste bunuri în slujba Domnului. În felul acesta ei vor investi pentru cer şi pentru veşnicie. Ravagiile comise de scurgerea timpului nu vor putea afecta bunurile lor. Comorile cereşti sunt deplin asigurate împotriva furtului şi stricăciunii. Necazul cu bogăţiile materiale este că, de cele mai multe ori, nu le poţi acumula fără să fii desprins de ele. De aceea a spus Domnul Isus: **„Unde este comoara voastră acolo va fi şi inima voastră."** Dacă ne trimitem din timp banii în cer, înainte de a sosi noi înşine acolo, atunci ataşamentul nostru nu va fi legat de lucrurile pieritoare ale acestei lumi.

D. Parabola robului veghetor (12:35-40)

12:35 Nu numai că ucenicii trebuiau să se încreadă în Domnul, pentru asigurarea nevoilor lor, ci trebuiau să trăiască într-o aşteptare permanentă a revenirii Lui. Mijlocul trebuia să le fie încins iar felinarele aprinse. În orient oamenii se încing cu un brâu, care le ţine strânse hainele lungi, ajutându-i să se mişte şi să umble în voie. Mijlocul încins întruchipează misiunea pe care

o avem de îndeplinit iar felinarul sugerează mărturia pe care trebuie s-o ţinem sus tot timpul.

12:36 Ucenicii trebuiau să trăiască clipă de clipă în aşteptarea întoarcerii Domnului, asemenea omului care se întoarce de la nuntă. Iată ce are Kelly de spus în această privinţă:

> Ei trebuie să fie eliberaţi de toate lucrurile pământeşti care le-ar putea îngreuna umblarea, aşa încât atunci când va bate Domnul la uşă, potrivit ilustraţiei date, ei să-I poată deschide îndată — fără să le fie distrasă atenţia şi fără să fie nevoiţi să se pregătească în pripă de sosirea Lui inopinată. Inimile lor Îl aşteaptă pe El, Domnul lor. Ei Îl iubesc, Îl aşteaptă. El bate la uşă iar ei Îi deschid imediat.[43]

Amănuntele ilustraţiei privitoare la omul care se întoarce de la nuntă nu trebuiesc forţate, pentru a le făcea să se refere la viitorul profetic. Noi nu trebuie să identificăm nunta de aici cu Ospăţul de Nuntă al Mielului, nici nu trebuie să echivalăm întoarcerea omului din ilustraţie cu Venirea din nou a Domnului; ilustraţia Domnului nu a avut scopul de a stabili ordinea evenimentelor de la venirea Sa.

12:37 Când se întoarce omul acela de la nuntă, slujitorii lui îl aşteaptă nerăbdători, gata să treacă la acţiune, la porunca lui. El este atât de încântat de atitudinea lor atentă, încât procedează la o răsturnare de situaţie, ca să spunem aşa. Se încinge cu un şorţ de slujitor, apoi îi aşează la masă şi le serveşte mâncarea. Este o ilustrare foarte plastică a faptului că Cel care a venit odată în lumea aceasta în chip de rob va găsi de cuviinţă, în harul Lui, să-i slujească din nou în căminul lor ceresc. Inspiratul învăţat german Bengel, expert în Cuvântul lui Dumnezeu, a considerat versetul 37 drept cea mai măreaţă făgăduinţă din toată Biblia.

12:38 A doua strajă din noapte era de la ora 9 seara până la miezul nopţii. **A treia** dura de la miezul nopţii până la 3 dimineaţa. Indiferent ce strajă ar fi fost când se întorcea Stăpânul, slujitorii lui îl aşteptau.

12:39, 40 Domnul schimbă acum imaginea, făcând aluzie la un proprietar a cărui casă a fost spartă, într-un moment de neatenţie. Venirea hoţului a fost cu totul neaşteptată. Dacă stăpânul casei ar fi ştiut, nu ar fi lăsat să i se spargă casa. Lecţia ce se desprinde de aici este că vremea venirii lui Cristos nu este cunoscută. Nimeni nu ştie ziua sau ceasul când va veni El. Dar când va veni, credincioşii care şi-au adunat comori pe pământ le vor pierde pe toate, după cum s-a exprimat cineva: „Un creştin fie va părăsi bogăţiile sale, fie se va duce la ele." Dacă veghem cu adevărat, aşteptând venirea lui Cristos, vom vinde tot ce avem şi ne vom strânge comori în cer, unde nu se poate atinge de ele nici un hoţ.

F. Slujitorii credincioşi şi cei necredincioşi (12:41-48)

12:41, 42 În acest punct, Petru a întrebat dacă parabola lui Cristos despre veghere a fost destinată doar pentru ucenici, sau pentru toată lumea. Domnul a răspuns că este pentru toţi cei care mărturisesc că sunt ispravnici ai lui Dumnezeu. Administratorul credincios şi înţelept este cel care, fiind pus peste casa Stăpânului său, dă de mâncare oamenilor săi. Principala responsabilitate a administratorului în acest punct este să aibă grijă de oameni, nu de obiecte. Acest principiu este în perfectă concordanţă cu întregul context al istorioarei, ce constituie un avertisment la adresa ucenicilor, să vegheze asupra pericolelor materialismului şi ale lăcomiei. Ceea ce contează sunt oamenii, nu lucrurile.

12:43, 44 Când va veni Domnul şi-l va găsi pe robul Lui sincer preocupat de starea spirituală a oamenilor, îl va răsplăti cu generozitate. Răsplata va avea probabil legătură cu domnia guvernamentală alături de Cristos în timpul Mileniului (1 Pe. 5:1-4).

12:45 Slujitorul declară că lucrează pentru Cristos, dar în realitate este un necredincios. În loc să-i hrănească pe oamenii lui Dumnezeu, el îi maltratează, îi jefuieşte şi trăieşte pentru împlinirea plăcerilor şi poftelor sale. (Probabil aceste cuvinte s-au referit la farisei.)

12:46 Venirea Domnului va demasca această tăgăduire a realităţii iar omul respectiv va fi pedepsit laolaltă cu toţi ceilalţi necredincioşi. Expresia „şi-l va despica în două" ar putea fi tradusă şi prin „îl va biciui groaznic", cum apare de altfel în versiunea AV, textul marginal.

12:47, 48 Versetele 47 şi 48 expun un principiu fundamental privitor la toate felurile de slujire: cu cât este mai mare privilegiul cuiva, cu atât mai mare va fi şi răspunderea sa. Pentru credincioşi, acest principiu înseamnă că răsplăţile care vor fi împărţite în cer vor avea anumite grade. Pentru necredincioşi înseamnă că vor fi trepte de pedepsire în iad. Cei care au ajuns să cunoască voia lui

Dumnezeu aşa cum este ea descoperită în Scripturi poartă o mare răspundere de a o împlini în viaţa lor. Lor li s-a dat mult. Prin urmare, mult li se va cere. Cei care nu au primit un privilegiu atât de mare vor fi şi ei pedepsiţi pentru faptele lor rele, dar pedeapsa lor va fi mai puţin severă.

F. Efectul primei veniri a lui Cristos (12:49-53)

12:49 Domnul Isus a ştiut că venirea Sa pe pământ nu avea să aducă pace, la început. Mai întâi, avea să producă dezbinare, lupte, persecuţii şi vărsări de sânge. El nu a venit cu scopul declarat de a **arunca** acest **foc pe pământ**, ci mai degrabă acesta a fost rezultatul sau efectul venirii Sale. Deşi suferinţele şi disensiunile au izbucnit încă din timpul lucrării Sale pământeşti, abia la cruce a fost demascată adevărata inimă a omului. Domnul a ştiut că toate acestea se vor întâmpla şi a fost pregătit ca focul persecuţiei să izbucnească cât mai curând împotriva Lui Însuşi.

12:50 El trebuia să fie botezat cu un botez. Asta se referă la botezul Lui până la punctul morţii pe Crucea Calvarului. El se simţea extraordinar de constrâns să se ducă la cruce şi să realizeze răscumpărarea pentru omenirea pierdută. Ruşinea, suferinţa şi moartea au constituit voia lui Dumnezeu pentru El şi Domnul Isus a fost pregătit şi dornic să asculte.

12:51-53 El ştia foarte bine că venirea Sa nu avea să aducă pace pe pământ la data aceea. Şi astfel El i-a avertizat pe ucenici că atunci când vor veni oamenii la El, familiile acestora îi vor prigoni şi-i vor alunga. Introducerea creştinismului într-o familie compusă, în medie, din cinci persoane, avea să dezbine acea familie. Cât de perversă este natura omului, dacă stăm să ne gândim că rudele necredincioase ale cuiva mai degrabă ar prefera ca fiul lor să fie un beţiv şi un desfrânat, numai pocăit să nu fie! Numai să nu ia atitudine în public, ca ucenic al Domnului Isus Cristos! Paragraful acesta infirmă teoria nejustificată, potrivit căreia Isus ar fi venit să unească întreaga omenire (şi pe credincioşi, şi pe necredincioşi!) într-o singură „frăţie universală a tuturor oamenilor". Mai degrabă, El i-a dezbinat mai mult decât fuseseră dezbinaţi până atunci!

G. Semnele vremurilor (12:54-59)

12:54, 55 Versetele precedente au fost adresate ucenicilor. Acum Mântuitorul Îşi îndreaptă atenţia spre mulţimi. El le aminteşte că ştiu să facă prognoza vremii. Astfel, oamenii ştiau că atunci când apărea un nor la apus (deasupra Mediteranei), urma o ploaie torenţială. Pe de altă parte, vântul de la sud aducea căldură mare şi secetă. Oamenii aveau suficientă inteligenţă să cunoască aceste lucruri, căci posedau voinţa de a cunoaşte.

12:56 În lucrurile spirituale, situaţia era cu totul alta. Deşi posedau inteligenţă normală, ei nu-şi dădeau seama că sosise clipa supremă a istoriei. Însuşi Fiul lui Dumnezeu se afla printre ei, pe pământ. Niciodată nu se apropiase cerul mai mult de ei. Dar ei nu au cunoscut clipa cercetării lor. Ei aveau capacitatea intelectuală de a cunoaşte, dar nu aveau voinţa de a cunoaşte şi astfel s-au înşelat singuri.

12:57-59 Dacă şi-ar fi dat seama de semnificaţia zilelor în care trăiau, s-ar fi grăbit să facă pace cu adversarul lor. Patru sunt termenii juridici folosiţi aici: **adversar, magistrat, judecător** şi **ofiţer** şi toţi se referă la Dumnezeu. În vremea aceea Dumnezeu Se deplasa în mijlocul lor, rugându-i fierbinte, dându-le prilejul să fie mântuiţi. Ei trebuiau să se pocăiască şi să-şi pună încrederea în El. Dacă refuzau, aveau să stea în faţa lui Dumnezeu, ca Judecător al lor. Or, negreşit procesul avea să fie în defavoarea lor. Vor fi găsiţi vinovaţi şi condamnaţi pentru necredinţa lor. Apoi vor fi aruncaţi în închisoare, adică în pedeapsa veşnică. Nu vor ieşi de acolo până când nu vor fi plătit ultimul bănuţ — adică nu vor ieşi *niciodată*, deoarece niciodată nu vor fi în stare să plătească o datorie atât de uriaşă.

Şi astfel Isus le-a spus oamenilor că trebuie să fie în stare să discearnă timpurile în care trăiesc. Trebuie să se pună în ordine cu Dumnezeu, pocăindu-se de păcatele lor şi predându-se Lui în întregime.

H. Importanţa pocăinţei (13:1-5)

13:1-3 Capitolul 12 s-a încheiat cu eşecul poporului Israel de a discerne vremurile în care trăia şi cu avertismentul Domnului să se pocăiască degrabă ca să nu piară. Capitolul 13 continuă acest subiect general, fiind adresat, în mare, Israelului ca naţiune, deşi principiile cuprinse în el se aplică şi la persoane individuale. Două calamităţi la scară naţională formează baza conversaţiei care se înfiripă aici. Prima a fost masacrarea unor **galileeni** care veniseră la Ierusalim să se închine. **Pilat**, guvernatorul Iudeii, ordonase omorârea lor în timp ce aceştia aduceau

jertfe. Nu cunoaştem alte amănunte despre această atrocitate. Presupunem că victimele au fost iudei care au trăit în Galileea. Iudeii din Ierusalim poate trăiau cu impresia că aceşti galileeni vor fi comis păcate groaznice şi că moartea lor cumplită se datora faptului că Dumnezeu le sta împotrivă. Dar Domnul Isus a corectat această eroare de gândire, avertizându-i pe iudei că dacă nu se pocăiesc, toţi vor pieri la fel.

13:4, 5 Cealaltă tragedie a fost prăbuşirea turnului din Siloam, care a provocat moartea a optsprezece persoane. Nu cunoaştem alte amănunte nici despre acest accident, decât ceea ce ni se spune aici. Din fericire, nu e nevoie să cunoaştem alte amănunte. Punctul subliniat de Domnul este că această catastrofă nu trebuie interpretată ca o judecată specială, pentru o răutate ieşită din comun. Mai degrabă, trebuie văzută ca un avertisment pentru toată naţiunea Israel, că dacă membrii ei nu se pocăiesc, va veni peste ei o năpastă similară. Desigur, năpasta a venit în anul 70, d.Cr., când Titus a invadat Ierusalimul.

I. Parabola smochinului fără rod (13:6-9)

În strânsă legătură cu cele de mai sus, Domnul Isus a istorisit parabola smochinului. Nu e deloc greu să identificăm smochinul cu Israelul, sădit în via lui Dumnezeu, adică în lume. Dumnezeu a aşteptat roade de la acest pom, dar nu le-a găsit. Şi astfel a spus îngrijitorului viei (Domnul Isus) că a aşteptat în zadar **trei ani** să primească rod de la pom. Cea mai simplă interpretare ar fi că aceasta se referă la primii trei ani din lucrarea publică a Domnului nostru. Gândul subliniat de textul de care ne ocupăm este că smochinului i s-a dat suficient timp să dea rod, dacă ar fi avut de gând să facă acest lucru. Însă după ce nu au apărut deloc roadele, chiar după trei ani, concluzia care s-a impus de la sine a fost că smochinul nu va mai da roadă. Datorită nerodniciei sale, Dumnezeu a ordonat tăierea lui, căci ocupa un loc ce putea fi folosit în scopuri mai productive. Îngrijitorul viei a stăruit însă, mediind pentru smochin şi solicitând să i se acorde încă un an. Dacă nici la sfârşitul acestui an nu va da roade, atunci va putea să-l taie. Şi exact aşa s-a întâmplat. După ce a început al patrulea an, Israelul L-a respins şi L-a răstignit pe Domnul Isus. Ca urmare, capitala sa a fost distrusă iar locuitorii săi împrăştiaţi. G.H. Lang spune:

> Fiul lui Dumnezeu a cunoscut gândul Tatălui Său, Stăpânul viei, şi că fusese emis deja groaznicul ordin: „Taie-l". Israel epuizase din nou răbdarea Divină. Nici o naţiune şi nici o persoană nu are motive să creadă că se va bucura de grija lui Dumnezeu, dacă nu va aduce roadele neprihănirii, spre slava şi lauda lui Dumnezeu. Omul există pentru cinstea şi plăcerea Creatorului: când nu slujeşte acest scop drept, ce va putea oare împiedica urmarea sentinţei de moarte pentru natura sa păcătoasă şi îndepărtarea sa din locul privilegiat de care s-a bucurat până atunci?[44]

J. Vindecarea femeii gârbovite (13:10-17)

13:10-13 Adevărata atitudine a Israelului faţă de Domnul Isus se poate vedea şi din comportarea fruntaşului sinagogii. Această oficialitate a obiectat împotriva faptului că Mântuitorul a vindecat o femeie în ziua de sabat. Femeia suferise optsprezece ani de o gravă curbare a coloanei vertebrale, prezentând o gravă diformitate şi neputând să-şi îndrepte deloc spatele. Fără să fi fost rugat, Domnul Isus a rostit cuvântul vindecător, Şi-a pus mâinile peste ea şi îndată femeia şi-a îndreptat coloana vertebrală.

13:14 Fruntaşul sinagogii le-a spus, indignat, oamenilor să vină să fie vindecaţi în primele **şase zile** ale săptămânii, dar nu şi în a şaptea. El era ceea ce s-ar putea numi „un religionar de profesie", pe care nu-l interesa în realitate problemele de care sufereau oamenii. Chiar dacă oamenii ar fi venit în primele şase zile ale săptămânii, el nu i-ar fi putut ajuta. El se preocupa cu minuţiozitate de toate amănuntele de ordin tehnic din lege, dar inima lui era lipsită de dragoste sau milă. Dacă el ar fi suferit timp de optsprezece ani de acea curbare a coloanei vertebrale, nu ar mai fi avut importanţă în care zi ar fi fost vindecat!

13:15, 16 Domnul a mustrat ipocrizia lui şi a celorlalţi lideri. El le-a amintit că ei nu şovăiau să dezlege în sabat un bou sau un măgar de la iesle şi să-l ducă să-l adape. Or, dacă arătau atâta consideraţie pentru nişte biete animale, în ziua de sabat, era greşit ca Isus să săvârşească un act de vindecare asupra acestei femei, care era o fiică a lui Avraam? Expresia „fiică a lui Avraam" indică nu numai că era evreică, ci şi o credincioasă adevărată, o femeie a credinţei. Curbarea coloanei sale vertebrale a fost provocată de Satan. Ştim din alte părţi ale Bibliei că unele boli sunt urmarea unei

activităţi satanice. Bubele lui Iov au fost provocate de Satan. Ţepuşul din carnea apostolului Pavel a fost un sol al Satanei, ca să-l necăjească. Dar diavolul nu are voie să provoace aceste lucruri împotriva credinciosului fără aprobarea Domnului. Şi Domnul anulează orice boală sau suferinţă de acest gen, pentru slava Sa.

13:17 Criticii Domnului nostru au fost făcuţi de ruşine prin cuvintele Lui. Oamenii de rând s-au bucurat pentru faptul că s-a săvârşit o minune slăvită.

K. Parabolele împărăţiei (13:18-21)

13:18, 19 După ce au văzut acest miracol minunat al vindecării, oamenii ar fi fost poate ispitiţi să creadă că împărăţia avea să fie întemeiată numaidecât. Domnul Isus le-a corectat gândirea incorectă, istorisind două parabole ale împărăţiei lui Dumnezeu, care o descriu în ipostaza ei dintre vremea respingerii Regelui şi revenirea Sa pe pământ, ca să domnească. Ele arată creşterea creştinătăţii şi cuprind şi simpla declaraţie de credinţă şi realitatea ei (vezi notele de la 8:1-3).

Mai întîi de toate, El a asemănat **împărăţia lui Dumnezeu** cu **o sămânţă de muştar**, una din cele mai mici seminţe care există. Când este depusă în pământ, ea nu va produce un pom de mărime obişnuită, ci doar o tufă. Prin urmare, când Isus a spus că această sămânţă a produs **un pom mare**, El a scos în evidenţă că această dezvoltare era cu totul anormală. Pomul a fost atât de mare încât **păsările cerului** îşi puteau face cuibul **în ramurile lui**. Gândul care se desprinde de aici este că deşi creştinismul a avut un început nesemnificativ, ulterior s-a dezvoltat foarte mult, transformându-se în creştinătatea pe care o cunoaştem în zilele noastre, alcătuită din toţi cei care se declară loiali Domnului, fie că s-au născut din nou, fie că nu. **Păsările cerului** sunt vulturii sau păsările de pradă. Sunt simboluri ale răului, subliniind faptul că creştinismul a devenit cuibul unei sumedenii de stricăciuni de tot felul.

13:20, 21 A doua parabolă asemuieşte **împărăţia lui Dumnezeu** cu **aluatul pe care o femeie** l-a depus în **trei măsuri de făină**. Suntem de părere că aluatul în Scriptură întotdeauna întruchipează forţa răului. Ideea subliniată aici este că s-a strecurat o doctrină rea în hrana curată a copiilor lui Dumnezeu. Această doctrină rea nu este statică, ci constituie o forţă insidioasă, care se răspândeşte cu iuţeală.

L. Poarta îngustă prin care se intră în împărăţie (13:22-30)

13:22, 23 Pe când se îndrepta Isus spre Ierusalim, a ieşit un om din mulţime să-L întrebe dacă numai câţiva oameni vor fi mântuiţi. S-ar putea să fi fost o întrebare frivolă, izvorâtă din curiozitate.

13:24 Domnul a răspuns la această întrebare speculativă cu o poruncă directă. I-a spus celui ce a pus întrebarea să se asigure că el însuşi va **intra pe poarta strâmtă**. Când Isus i-a spus să se silească să intre pe poarta strâmtă, nu a afirmat prin aceasta că mîntuirea ar necesita un efort din partea noastră. **Poarta strâmtă** reprezintă aici naşterea din nou — adică mântuirea prin har, în urma credinţei. Isus îl îndemna pe om să se asigure că va intra pe această uşă. **„Mulţi... vor căuta să intre şi nu vor putea"**, odată ce s-a închis uşa. Asta nu înseamnă că ei vor căuta să intre pe uşa convertirii, ci mai degrabă că în ziua manifestării puterii şi gloriei lui Cristos, ei vor voi să fie lăsaţi să intre în împărăţie, dar va fi prea târziu. Ziua harului în care au trăit se va fi încheiat.

13:25-27 Stăpânul casei se va scula şi va **închide uşa**. Poporul evreu este înfăţişat aici bătând la uşă şi rugându-L pe Domnul să deschidă. El însă va refuza, pe motiv că niciodată nu i-a cunoscut. Ei vor protesta atunci, pretinzând că au trăit în relaţii foarte apropiate cu El. Dar El nu Se va lăsa mişcat de aceste declaraţii. Ei au fost, în realitate, **lucrători ai fărădelegii** şi, prin urmare, nu li se va permite să intre.

13:28-30 Refuzul Lui va produce **plânsul şi scrâşnirea dinţilor**. **Plânsul** indică remuşcare iar **scrâşnirea dinţilor** reflectă o ură înverşunată împotriva lui Dumnezeu. Asta demonstrează că nici suferinţele iadului nu pot schimba inima omului. Israeliţii necredincioşi îi vor vedea pe Avraam, pe Isaac, pe Iacob şi pe toţi profeţii în împărăţia lui Dumnezeu. Ei se aşteptaseră să ajungă ei înşişi acolo, pe considerentul unic de înrudire cu Avraam, Isaac şi Iacob, dar, în realitate, ei vor fi aruncaţi afară. Neamurile se vor deplasa spre luminoasa împărăţie a lui Cristos din toate colţurile pământului, bucurându-se de toate binecuvântările ei minunate. Astfel, mulţi evrei care au fost la început primii vizaţi de planul binecuvântărilor lui Dumnezeu, vor fi respinşi, în vreme ce Neamurile, care erau privite ca nişte câini, se vor bucura de binecuvântările Domniei de o Mie de ani a lui Cristos.

M. Profeţii pier la Ierusalim (13:31-35)

13:31 În vremea aceasta, Domnul Isus se afla, probabil, pe teritoriul lui Irod. Unii farisei au venit şi L-au avertizat să plece, deoarece Irod încerca să-L ucidă. Fariseii ne apar aici într-o postură total contradictorie faţă de purtarea lor anterioră, de parcă i-ar fi interesat cu adevărat soarta şi siguranţa Lui. Mai verosimilă este ideea că ei înşişi au complotat cu Irod, pentru a-l face să-L înspăimânte pe Isus şi să-L determine pe Domnul să se ducă la Ierusalim, pentru a cădea în mâinile lor.

13:32 Pe Domnul nostru nu-L mişca însă ameninţarea cu violenţa fizică. El a recunoscut că la mijloc este un complot din partea lui Irod şi astfel le-a spus fariseilor să se ducă înapoi, la vulpea aceea, şi să-i transmită un mesaj. Unora le este greu să înţeleagă de ce Domnul Isus s-a referit la Irod cu termenul de vulpe (căci termenul din textul original este la feminin). Ei consideră că ar fi fost încălcată Scriptura, prin faptul că s-a vorbit de rău împotriva unui dregător al poporului (Ex. 22:28). Dar acesta nu a fost un rău, ci un adevăr absolut. Esenţa mesajului trimis de Isus a constat în faptul că El încă avea mult de lucru iar timpul era foarte scurt. El avea să scoată demoni şi să săvârşească minuni de vindecare, în timpul puţinelor zile ce le mai avea la dispoziţie. Apoi, a treia zi, adică ziua finală, El va fi isprăvit lucrarea legată de misiunea Sa pe pământ. Nimic nu putea să-L împiedice să-Şi ducă la îndeplinire sarcinile. Nici o putere de pe pământ nu putea să-I facă vreun rău, până la timpul rânduit.

13:33 Mai mult, El nu putea fi ucis în Galileea. Acest prerogativ era rezervat oraşului Ierusalim. Era o trăsătură ce aparţinea acestui oraş, în care fuseseră omorâţi slujitorii Dumnezeului Celui Prea Înalt. Am putea spune că Ierusalimul deţinea monopolul în privinţa uciderii purtătorilor de cuvânt ai lui Dumnezeu. Asta a vrut să spună Domnul Isus prin cuvintele: **„nu se poate ca un proroc să piară afară din Ierusalim."**

13:34, 35 După ce a rostit adevărul cu privire la acest oraş rău, Isus a schimbat apoi tonul, plângând pentru el. Acest oraş, care **ucide profeţii şi îi omoară cu pietre** pe solii lui Dumnezeu, era totuşi obiectul iubirii Sale pline de tandreţe. De câte ori nu voise El să-i adune locuitorii, cum îşi adună cloşca puii, dar ei nu au vrut să se lase adunaţi, datorită încăpăţânării lor. În consecinţă, oraşul lor, templul şi ţara aveau să treacă printr-o lungă perioadă de exil. În fapt, ei nu aveau să-L mai vadă pe Domnul decât atunci când îşi vor schimba atitudinea faţă de El. Ultima parte a versetului 35 se referă la a Doua Venire a lui Cristos. O rămăşiţă din poporul lui Israel se va pocăi la acea vreme şi va spune: **„Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!"** Poporul Său va anunţa atunci măreaţa zi a puterii Sale.

N. Vindecarea omului bolnav de dropică (14:1-6)

14:1-3 În ziua de sabat, un fruntaş al fariseilor L-a invitat pe Domnul la masă, la el acasă. Nu a fost un gest sincer de ospitalitate, ci mai degrabă o încercare din partea liderilor religioşi de a-I găsi vină Fiului lui Dumnezeu. Isus a văzut acolo un om bolnav de dropică, adică umflarea cauzată de acumularea apei în ţesuturi. Fără îndoială, Mântuitorul a citit gândurile criticilor Săi, căci i-a întrebat dacă este drept să vindeci în ziua de sabat.

14:4-6 Oricât ar fi dorit ei să spună că nu este, nu şi-ar fi putut susţine un asemenea argument, drept care au tăcut. Prin urmare, Isus l-a vindecat pe om şi i-a dat drumul să plece. Pentru El aceasta era o lucrare de milostenie. Or, dragostea divină nu-şi încetează niciodată activităţile, nici chiar în ziua de sabat (Ioan 5:17). Îndreptându-Se spre iudei, El le-a reamintit că dacă unul din animalele lor ar cădea într-o groapă, ei l-ar scoate negreşit în ziua de sabat, căci ar fi în interesul lor s-o facă. Dar în cazul unui om, deci aproapele lor — ei bine, pentru acesta nu mai aveau nici o înţelegere, fiind gata să-L condamne pe Domnul Isus pentru că i-a venit în ajutor. Deşi nu au putut răspunde la raţionamentul Mîntuitorului, e limpede că s-au înverşunat şi mai mult împotriva Lui.

Q. Parabola oaspetelui ambiţios (14:7-11)

Intrând în casa fariseului, Domnul a observat, probabil, cum oaspeţii încercau să ocupe locurile cele mai bune la masă, căutând poziţia care să le confere maximă onoare şi vizibilitate. Faptul că şi El era oaspete la această masă nu L-a împiedicat să spună ce a avut de spus, cu toată francheţea şi neprihănirea. El i-a avertizat astfel împotriva acestei forme de goană după glorie personală, spunându-le că atunci când sunt invitaţi la masă, s-ar cuveni să ocupe mai degrabă un loc umil, decât unul proeminent. Asta şi pentru faptul că atunci când căutăm să ne

asigurăm un loc important s-ar putea să fim, ulterior, făcuţi de ruşine, spunându-ni-se să ocupăm un loc inferior. Dar dacă ne smerim cu adevărat înaintea lui Dumnezeu, în mod sigur ne vom deplasa doar într-o singură direcţie: în sus. Isus ne-a învăţat că este mai bine să fii avansat la o poziţie de onoare, decât să cauţi tu singur s-o dobândeşti, pentru ca mai târziu să fii obligat să renunţi la ea. Domnul Însuşi este Pilda vie a renunţării de sine (Filip. 2:5-8). El S-a smerit pe Sine şi Dumnezeu L-a înălţat. **Oricine se înalţă va fi smerit** de Dumnezeu.

P. Lista de musafiri pe care o onorează Dumnezeu (14:12-14)

De bună seamă, fruntaşul fariseu invitase persoanele cu vază din partea locului la acest dineu — fapt care nu-I scapă Domnului Isus. El a observat că reprezentanţii oamenilor de rând din comunitate au fost excluşi de la acest ospăţ. Prin urmare, El a profitat de acest prilej pentru a enunţa unul dintre cele mai nobile principii creştine: faptul că trebuie să-i iubim pe cei lipsiţi de calităţi, pe cei care nu ne pot răsplăti binele ce li-l facem. De obicei, oamenii îşi invită **prietenii, rudele şi vecinii bogaţi**, animaţi întotdeauna de speranţa că vor fi răsplătiţi cum se cuvine pentru această faptă. Nu este nevoie să posezi viaţa divină pentru a proceda în acest fel. Dar numai cei stăpâniţi de viaţa supranaturală vor putea fi mărinimoşi cu cei **săraci, schilozi, şchiopi şi orbi**. Dumnezeu a rezervat o răsplată aparte pentru cei ce îşi arată bunăvoinţa şi mila pentru aceste categorii de oameni. Deşi aceşti musafiri nu pot să ne răsplătească, Dumnezeu Însuşi a promis că ne va răsplăti la **învierea celor drepţi**, care mai este cunoscută în Scriptură şi sub denumirea de „prima înviere" şi implică învierea tuturor credincioşilor adevăraţi. Ea va avea loc la Răpire şi, credem noi, din nou la sfârşitul Perioadei Tribulaţiei (Marii Strâmtorări). Cu alte cuvinte, prima înviere nu este un eveniment unitar, ci se petrece în etape.

Q. Parabola scuzelor (14:15-24)

14:15-18 Unul dintre musafirii care stăteau întinşi la masă împreună cu Isus a remarcat ce minunat va fi să participe la binecuvântările **împărăţiei lui Dumnezeu**. Poate că era impresionat de principiile de conduită pe care tocmai le expusese Domnul Isus ori poate că era o remarcă de ordin general, pe care a făcut-o fără să se gândească prea mult. Oricum, Domnul a răspuns că oricât de minunat ar fi **să mănânci pâine în împărăţia lui Dumnezeu**, e trist că mulţi dintre cei ce sunt invitaţi invocă tot felul de scuze nefondate pentru a nu onora invitaţia. Domnul Isus L-a înfăţişat pe Dumnezeu în postura unui anumit om care a dat o cină mare şi a invitat mulţi oaspeţi. Când masa a fost gata, l-a rugat pe servitorul lui să-i anunţe pe invitaţi că totul e gata. Asta ne aminteşte de măreţul adevăr potrivit căruia Domnul Isus a terminat, a isprăvit lucrarea de răscumpărare de pe Calvar şi chemarea evangheliei este adresată oamenilor de pe temeiul acestei lucrări încheiate. Un om care fusese invitat s-a scuzat, spunând că a cumpărat un ogor şi că trebuie să se ducă să-l vadă. Normal, ar fi trebuit s-o facă înainte de a-l fi cumpărat. Dar chiar şi aşa, el aşeza dragostea pentru lucruri materiale mai presus de calda invitaţie ce i se adresase.

14:19, 20 Următorul invitat a cumpărat cinci perechi de boi şi a spus că trebuie să se ducă să-i încerce. El îi reprezintă pe cei ce pun locul lor de muncă, ocupaţia sau afacerile mai presus de chemarea lui Dumnezeu. Al treilea a spus că tocmai s-a căsătorit şi că, prin urmare, nu poate da curs invitaţiei. Legăturile de familie şi relaţiile sociale adesea îi împiedică pe oameni de a accepta chemarea Evangheliei.

14:21-23 Când i-a comunicat servitorul stăpânului său că invitaţia a fost respinsă de mai toţi, stăpânul l-a trimis în oraş, să-i invite pe cei săraci, schilozi, orbi şi şchiopi. „Atât natura, cât şi harul resping vidul", a afirmat Bengel. Poate că primii invitaţi îi întruchipează pe liderii poporului evreu. Când ei au respins Evanghelia, Dumnezeu a trimis-o la oamenii de rând ai oraşului Ierusalim. Mulţi dintre aceştia au răspuns la chemare, dar tot mai era loc în casa stăpânului. Şi astfel stăpânul şi-a trimis servitorul pe drumuri şi la garduri, silindu-i pe cei găsiţi acolo să intre. Aceasta reprezintă, fără îndoială, Evanghelia, care este vestită Neamurilor din lumea întreagă. Acestea nu trebuiau silite să intre *prin forţa armelor* (cum s-a făcut în istoria creştinătăţii), ci *prin forţa argumentului*. Trebuie recurs la toate mijloacele de convingere aparţinând exclusiv domeniului dragostei, pentru a-i determina să intre, ca să se umple casa stăpânului.

14:24 Astfel lista iniţială a musafirilor nu a mai fost valabilă, când s-a servit, în cele din urmă, masa, deoarece cei ce fuseseră invitaţi prima oară nu s-au prezentat.

R. Costul adevăratei ucenicii (14:25-35)

14:25 Împreună cu Isus mergeau mari mulţimi de oameni. Majoritatea liderilor ar fi fost încântaţi să aibă o audienţă atât de mare de admiratori. Dar Domnul nu dorea să aibă oameni care să-L urmeze din curiozitate, fără nici un interes real, izvorât din inimă. El îi căuta pe cei ce erau dispuşi să trăiască o viaţă total predată şi consacrată Lui, care erau gata să-şi dea, la nevoie, chiar şi viaţa pentru El. Şi astfel El a început să cearnă mulţimile, confruntându-le cu exigenţele ucenicii. Uneori Domnul îi atrăgea pe oameni la El cu tot entuziasmul, dar după ce aceştia începeau să-L urmeze, El începea să-i cearnă. Exact aşa s-a întâmplat şi aici.

14:26 Mai întâi, El le-a spus celor care veneau după El că pentru a putea fi ucenici adevăraţi, trebuie să-L iubească pe El la modul suprem. El nu a sugerat niciodată că oamenii ar trebui să fie cuprinşi în inima lor de o ură înverşunată împotriva **tatălui, mamei, soţiei, copiilor, fraţilor sau surorilor** lor. Mai degrabă, El a subliniat că dragostea pentru Cristos trebuie să fie atât de mare încât toate celelalte genuri de iubire să pălească în comparaţie cu această dragoste unică, părând, prin raportare la ea, drept *ură* (vezi Mat. 10:37). Nu avem voie să permitem nici unor consideraţii de familie să ne abată, pe noi, ucenicii Domnului, de la calea ascultării depline de Domnul.

În realitate, partea cea mai dificilă a acestei prime etape din cadrul ucenicii se află în cuvintele: **„ba chiar însăşi viaţa sa"**. Nu numai că trebuie să ne iubim rudele mai puţin decât Îl iubim pe Domnul Isus, ci trebuie să ne urâm chiar propria noastră viaţă. În loc să trăim o viaţă care să graviteze în jurul eului nostru, trebuie să trăim o viaţă cristo-centrică. În loc să ne întrebăm cum ne va afecta pe noi orice acţiune pe care o întreprindem, trebuie să avem grijă să evaluăm cum Îl va afecta aceasta pe Cristos şi gloria Sa. Consideraţiile ce ţin de confortul sau de siguranţa noastră trebuie subordonate măreţei sarcini de a-L slăvi pe Cristos şi de a-L face cunoscut. Cuvintele Mântuitorului au un caracter absolut. El a spus că dacă nu-L iubim la modul suprem, adică mai mult decât ne iubim propria noastră familie, ba chiar însăşi viaţa noastră, nu putem fi ucenicii Lui. Aici nu este loc pentru jumătăţi de măsură.

14:27 În al doilea rând, El ne-a învăţat că un ucenic autentic trebuie să-şi poarte crucea şi să-L urmeze pe El. Crucea *nu* este totuna cu vreo infirmitate de natură fizică sau mentală, ci cărarea presărată cu ocări, suferinţe, singurătate şi chiar moarte, pe care cineva se înscrie de dragul lui Cristos. Nu toţi credincioşii îşi poartă crucea. Ea poate fi evitată, prin trăirea unei vieţi creştine „doar cu numele". Dar dacă ne hotărâm să fim cu trup şi suflet ai Domnului, vom trăi acelaşi gen de opoziţie satanică pe care l-a cunoscut şi Fiul lui Dumnezeu când a fost pe pământ. *Asta e crucea.* Ucenicul trebuie să **vină după** Cristos. Asta înseamnă că el trebuie să trăiască genul de viaţă pe care a trăit-o şi Cristos pe pământ — o viaţă de renunţare la pretenţiile eului, de umilinţe, de prigoane, de ocări, ispite şi împotrivire înverşunată din partea păcătoşilor împotriva Sa.

14:28-30 Apoi Domnul Isus a folosit două ilustraţii, pentru a sublinia necesitatea de a calcula mai întâi **costul**, înainte ca cineva să se angajeze să-L urmeze. El a asemuit viaţa creştină cu un proiect de construcţie şi apoi cu un război. Un om care doreşte să construiască un turn mai întâi se aşează jos şi calculează cât îl va costa. Dacă nu are resurse suficiente pentru a-l duce la bun sfârşit, nici nu se va apuca de lucru. Altminteri, se va pomeni că după ce s-a turnat fundaţia, va fi nevoit să sisteze lucrările, din lipsă de fonduri, şi atunci oamenii vor începe să-şi bată joc de el, zicând: „Uite, omul acesta s-a apucat să construiască şi nu a fost în stare să termine." Tot aşa este şi cu ucenicii. Ei trebuie să stea şi să se gândească mai întâi dacă s-au decis cu adevărat în inima lor să renunţe în întregime la viaţa lor, de dragul lui Cristos. Altminteri, s-ar putea să pornească la drum cu entuziasm fierbinte, ca un „foc de paie", pentru ca apoi elanul lor să se stingă. Şi atunci cei din jurul lor vor râde de ei, pentru că au început cu atâta însufleţire, dar au sfârşit atât de jalnic. Lumea nu are decât dispreţ la adresa creştinilor cu inima împărţită.

14:31, 32 Un împărat care merge la război împotriva altuia, care dispune de forţe numeric superioare, trebuie să chibzuiască bine dacă forţele sale inferioare ca număr vor putea învinge inamicul. Împăratul îşi va da seama că ori se va angaja cu toate forţele în vederea izbânzii, ori va fi confruntat cu o înfrângere totală, trebuind să se predea. Tot aşa este şi în viaţa de ucenicie creştină. Nu este loc pentru jumătăţi de măsură.

14:33 Versetul 33 este, probabil, unul din

cele mai puţin îndrăgite versete din toată Biblia, căci în el găsim o afirmaţie cât se poate de tranşantă: **„Oricare dintre voi care nu se leapădă de tot ce are nu poate fi ucenicul Meu."** E imposibil să escamotăm sensul limpede al acestor cuvinte. Astfel, nu ni se spune că cineva ar trebui să fie *dispus* să se lepede de tot, ci ni se spune că *trebuie* să se lepede de tot. Noi trebuie să-I acordăm Domnului credit pentru că a ştiut ce a spus. El Şi-a dat seama că lucrarea nu se putea înfăptui în nici o altă manieră. El doreşte oameni şi femei care să-L preţuiască pe El mai presus de orice alt lucru sau persoană din lumea întreagă. Iată ce spune Ryle în această privinţă:

> Omul care reuşeşte în viaţă va fi cel care va renunţa la toate de dragul lui Cristos. El va face astfel cel mai bun târg posibil: pentru câţiva ani pe acest pământ, îşi va purta crucea, iar în lumea de apoi va avea viaţă veşnică. El va obţine astfel cea mai aleasă moştenire. Va lua cu el bogăţiile adunate, trecându-le dincolo de mormânt. El va fi bogat în har aici şi bogat în glorie acolo. Dar şi mai minunat va fi faptul că niciodată nu va pierde ceea ce va căpăta prin credinţa în Cristos. Este exact „partea aceea bună care nu i se va lua niciodată."[45]

14:34, 35 Sarea este un simbol al ucenicie. E imposibil să nu detectăm atmosfera sănătoasă pe care o degajă cel ce trăieşte cu evlavie, jertfire şi dăruire totală pentru Domnul. Dar apoi citim că sarea şi-a pierdut aroma. Sarea de masă din timpurile noastre nu poate să-şi piardă aroma, deoarece este sare pură. Dar în ţările menţionate în Biblie sarea era adesea amestecată cu diverse alte elemente, prezentându-se sub diferite grade de impuritate. Prin urmare, sarea se putea irosi, rămânând doar reziduuri ale ei. Dar aceste reziduuri nu mai erau bune de nimic, neputând fi folosite nici măcar ca îngrăşământ, urmând să fie aruncate.

Avem aici imaginea unui ucenic care porneşte la drum în cele mai bune condiţii, pentru ca mai încolo să-şi calce jurămintele. Ucenicul are o singură raţiune a existenţei sale; dacă nu-şi va împlini acea raţiune, va fi cea mai jalnică creatură. Citim despre sare că „oamenii o aruncă". Nu se spune că Dumnezeu o aruncă — asta nu s-ar putea întîmpla niciodată. Ci **oamenii o aruncă**, adică ei calcă în picioare mărturia celui care a început să zidească, dar nu a mai reuşit să termine. Kelly notează următoarele:

> Ni se arată pericolul de a sfârşi rău un lucru ce fusese pornit cum se cuvine. Nu e lucru mai nefolositor pe pământ decât sarea ce şi-a pierdut singura proprietate care-i justifică existenţa. Tot aşa se întâmplă şi cu ucenicul care încetează de a mai fi ucenicul lui Cristos. El nu este pregătit să facă faţă mersului lumii, pe când nici planurile lui Dumnezeu nu le mai împlineşte. El dispune de prea multă lumină şi cunoştinţe pentru a se deda la deşertăciunile şi păcatele lumii, dar nu se mai bucură nici de harul şi adevărul care l-ar putea ţine pe cărarea lui Cristos... Sarea fără proprietatea de a săra devine obiectul dispreţului şi judecăţii.[46]

Domnul Isus a încheiat pasajul despre ucenicie cu cuvintele: **„Cine are urechi de auzit să audă!"** Prin asta se subînţelege că nu toţi vor fi dispuşi să audă enunţarea condiţiilor exigente ale uceniciei. Dar dacă o persoană doreşte să-L urmeze pe Isus Cristos, oricât de mult ar costa-o, atunci trebuie să audă şi să vină după El.

Ioan Calvin a spus odată: „Am renunţat la toate pentru Cristos şi ce-am găsit? Am găsit totul în Cristos." Henry Drummond a făcut următoarea remarcă: „Taxa de intrare în împărăţia cerurilor nu e nimic. Abonamentul anual — asta e totul."

S. Parabola oii pierdute (15:1-7)

15:1, 2 Misiunea de învăţător a Domnului nostru din capitolul 14 pare să-i fi atras pe dispreţuiţii **perceptori ai impozitului**, precum şi alte persoane **păcătoase** în exterior. Deşi Isus i-a mustrat pe aceştia pentru păcatele lor, mulţi dintre ei au recunoscut că Domnul are dreptate. Ei i-au dat dreptate lui Cristos, chiar în defavoarea lor. Pătrunşi de o adevărată pocăinţă, ei L-au recunoscut ca Domn. Oriunde Isus găsea oameni dispuşi să-şi recunoască păcatul, El gravita spre ei şi le dăruia ajutor spiritual şi binecuvântări.

Fariseii şi cărturarii erau înciudaţi pentru că Isus a fraternizat cu oameni recunoscuţi drept **păcătoşi**. Ei nu îi tratau cu har pe aceşti leproşi sociali şi morali şi aveau resentimente faţă de Isus pentru că El se apropia de aceşti oameni. Şi astfel ei i-au azvârlit acuza: **„Omul acesta îi primeşte pe păcătoşi şi mănâncă cu ei."** Desigur, acuzaţia era adevărată. Ei îi atribuiau însă o vină, deşi, procedând aşa, Domnul Isus nu făcea altceva decât să împlinească scopul pentru care a venit în lume!

Tocmai ca răspuns la acuzaţia lor a povestit Domnul Isus parabolele oii pierdute,

a monedei pierdute şi a fiului pierdut. Toate acestea erau rostite la adresa fariseilor, care nu s-au smerit niciodată suficient în faţa lui Dumnezeu pentru a-şi recunoaşte starea pierdută. În fapt, ei erau la fel de pierduţi ca vameşii şi păcătoşii, dar refuzau cu încăpăţânare s-o recunoască. Ideea centrală a celor trei naraţiuni este că Dumnezeu Se bucură nespus de mult când îi vede pe păcătoşi pocăindu-se, dar nu are nici o satisfacţie să vadă făţarnici cu neprihănire de sine, care sunt prea mândri să recunoască starea groaznică de păcătoşenie în care se află.

15:3, 4 Aici Domnul Isus este înfăţişat sub simbolul unui păstor. Cele **nouăzeci şi nouă** de oi îi reprezintă pe cărturari şi pe farisei. Oaia **pierdută** îl întruchipează pe vameş sau pe alt păcătos care-şi recunoaşte păcătoşenia. Când păstorul îşi dă seama că **una** din oile sale **s-a pierdut**, le lasă pe **cele nouăzeci şi nouă în pustiu** adică afară din staul, şi se duce **după** cea pierdută, **până când o găseşte**. În ce-L priveşte pe Domnul, această călătorie a constat în coborârea Sa pe pământ, desfăşurarea lucrării publice, respingerea Sa, suferinţele şi moartea Sa. Cât de adevărate sunt cuvintele binecunoscutului imn: „The Ninety and Nine" („Cele nouăzeci şi nouă"):

Dar nici unul din răscumpăraţi n-a ştiut
Cât de adânci au fost apele traversate,
Nici cât de neagră noaptea prin care a trecut Domnul
Până când a găsit oaia pierdută.
— *Elizabeth C. Clephane*

15:5 După ce a găsit **oaia**, el a aşezat-o pe **umerii săi** şi a adus-o acasă la el. Asta sugerează că oaia salvată s-a bucurat de privilegiile şi intimitatea pe care nu le cunoscuse, cât timp se aflase la un loc cu celelalte.

15:6 Păstorul şi-a chemat **prietenii şi vecinii**, pentru ca aceştia să se poată bucura împreună cu el de salvarea **oii** pierdute. Vedem aici bucuria Mântuitorului pentru fiecare păcătos ce se pocăieşte.

15:6 Lecţia care se desprinde de aici e limpede: **Este bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte**, dar nu e nici o bucurie pentru nouăzeci şi nouă de păcătoşi care n-au fost niciodată mustraţi în inima lor şi conştientizaţi de starea lor pierdută. Versetul 7 nu înseamnă că ar fi unii care nu ar avea nevoie de pocăinţă. Toţi oamenii sunt păcătoşi şi toţi trebuie să se pocăiască, pentru a fi mântuiţi. Versetul îi descrie pe cei **care**, *în opinia lor*, **n-au trebuinţă de pocăinţă.**

T. Parabola monedei pierdute (15:8-10)

Femeia din istorioara de faţă ar putea să-L întruchipeze pe Duhul Sfânt, care îi caută pe cei pierduţi cu **lampa** Cuvântului lui Dumnezeu. Cele **nouă monede** se referă la cei nepocăiţi, în vreme ce **moneda pierdută** îl reprezintă pe omul care este dispus să mărturisească că nu are legătură cu Dumnezeu. În relatarea precedentă, oaia se rătăcise din proprie voinţă. În schimb, moneda este un obiect fără viaţă, asta sugerând condiţia unui **păcătos**, care este mort în păcatele sale.

Femeia **caută cu grijă** moneda **până când o găseşte**. Apoi **cheamă prietenele şi vecinele ei**, pentru ca şi ele să se bucure împreună cu ea. Banul pierdut pe care l-a găsit ea i-a adus mai multă satisfacţie decât ceilalţi nouă bani, pe care nu i-a pierdut niciodată. Tot aşa este şi cu Dumnezeu. **Păcătosul** care se smereşte şi îşi mărturiseşte starea pierdută umple de bucurie inima lui Dumnezeu, pe când Domnul nu se bucură de cei care nu simt niciodată nevoia de a se pocăi.

U. Parabola fiului pierdut (15:11-32)

15:11-16 Dumnezeu Tatăl este descris aici ca fiind **un om ce avea doi fii. Cel mai tânăr** îl simbolizează pe păcătosul care se pocăieşte, în timp ce fiul mai mare îi ilustrează pe cărturari şi pe farisei. Aceştia sunt fiii lui Dumnezeu în virtutea creaţiei, nu a răscumpărării. Fiul mai tânăr mai este cunoscut şi sub denumirea de fiul risipitor — adică un om extravagant, care face risipă de bani. Fiul acesta s-a săturat la un moment dat de casa tatălui său şi s-a decis să plece de acasă. El n-a mai putut aştepta până la moartea tatălui său, ci i-a cerut acestuia **partea** de moştenire ce i se cuvenea, înainte de timpul rânduit. Tatăl le-a împărţit fiilor partea ce li se cuvenea. La scurt timp după aceea, fiul cel tânăr s-a dus într-o **ţară îndepărtată** şi şi-a cheltuit banii fără nici o măsură, în satisfacerea plăcerilor păcătoase. De îndată ce i s-au terminat banii, ţara în care locuia a intrat într-o adâncă depresiune economică şi tânărul s-a trezit dintr-odată fără nici un ban. Singurul loc de muncă pe care l-a găsit a fost acela de îngrijitor la **porci** — slujbă care i-ar fi repugnat oricărui evreu. Pe când păştea porcii care se hrăneau cu **roşcovele** lor, l-a cuprins invidia, căci aceste animale aveau cu

ce se hrăni, în timp ce el era gata să moară **de foame.** Gândindu-se la aceasta, el s-a decis să facă ceva şi astfel şi-a luat inima în dinţi, hotărându-se să se întoarcă la tatăl său, cu pocăinţă în suflet, să-şi recunoască păcatul şi să-i ceară iertare. El şi-a dat seama că nu mai este vrednic să se numească fiul tatălui său, drept care s-a gândit să-i ceară tatălui un post de simplu argat.

15:20 Cu mult înainte de a ajunge acasă, **tatăl lui l-a văzut şi a fost cuprins de milă faţă de el, a alergat şi a căzut pe gâtul lui şi l-a sărutat mult.** Aici este probabil singurul loc din Biblie în care se spune că Dumnezeu S-a grăbit, în sens pozitiv. Steward explică:

> Cu multă îndrăzneală, Isus L-a înfăţişat pe Dumnezeu nu în postura de a-l aştepta pe copilul său ruşinat să se întoarcă acasă pleoştit, nici ca Unul care rămânea în demnitatea Sa, ci ca Unul care S-a grăbit să-l aducă cât mai degrabă acasă, aşa ruşinat, zdremţăros şi întinat cum era, primindu-l cu braţele deschise. Acelaşi termen: „Tată" a întunecat, pe de o parte, culoarea păcatului, iar pe de alta a potenţat gloria şi splendoarea iertării.[47]

15:21-25 Fiul şi-a mărturisit păcatele, până în punctul în care era gata să ceară de lucru. Atunci **tatăl** l-a întrerupt, poruncindule robilor săi să-l îmbrace pe fiul Său cu **haina cea mai bună**, să-i pună **un inel în deget şi încălţăminte în picioare.** De asemenea a ordonat să se pregătească un ospăţ mare, pentru a sărbători întoarcerea **fiului** său, care fusese **pierdut şi a fost găsit.** Din punctul de vedere al tatălui, fiul său fusese **mort**, dar acum era viu. Cineva a făcut remarca: „Tânărul acesta dorise să se distreze, găsind satisfacţii într-o ţară îndepărtată. Dar adevărata satisfacţie a găsit-o doar atunci când i-a venit mintea la loc şi s-a întors în casa tatălui său." Observaţi că se spune că **au început să se înveselească**, dar nu se spune deloc că bucuria lor s-ar fi terminat. Tot aşa este şi cu mântuirea unui păcătos.

15:25-27 Când s-a întors **fiul cel mare** de la **ogor** şi a auzit veselia mare, l-a întrebat **pe unul din robi** ce se întâmplă. Acesta i-a spus că fratele său mai mic s-a întors acasă şi că tatăl său nu mai putea de bucurie.

15:28-30 Fiul cel mare a fost atunci cuprins de mânie şi gelozie, refuzând să ia parte la bucuria tatălui său. J. N. Darby se exprimă foarte adânc aici: „Acolo unde se află fericirea lui Dumnezeu nu poate veni neprihănirea de sine. Dacă Dumnezeu este bun cu păcătosul, ce rost mai are propria mea neprihănire?" Când tatăl lui l-a rugat să participe şi el la festivităţi, acesta a refuzat, bombănind că el nu fusese niciodată răsplătit pentru că l-a slujit până atunci pe tatăl său cu credincioşie şi ascultare. Dar lui nu i se dăduse nici măcar un ied, darmite un viţel îngrăşat! El s-a plâns că atunci când s-a întors fiul risipitor, după ce a cheltuit banii tatălui său cu **femeile desfrânate**, tatăl nu a stat pe gânduri, ci i-a pregătit un mare ospăţ. Observaţi cum se exprimă fiul cel mare: **„acest fiu al tău"**, refuzând să-l numească fratele lui.

15:31, 32 Răspunsul tatălui a lăsat să se înţeleagă că e mare bucurie pentru restaurarea unuia **pierdut**, în vreme ce un fiu încăpăţânat, ingrat şi neîmpăcat nu constituie nici un motiv de bucurie.

Fiul mai mare este o imagine plastică a cărturarilor şi fariseilor. Ei Îi purtau necaz lui Dumnezeu pentru că Se purta cu milă pînă şi faţă de păcătoşii cei mai mari. În concepţia lor, dar nu şi în a lui Dumnezeu, ei L-au slujit cu credincioşie şi niciodată nu I-au călcat poruncile. Cu toate acestea, ei nu au fost niciodată răsplătiţi cum se cuvine pentru asta. Adevărul e că ei erau nişte făţarnici religioşi şi păcătoşi vinovaţi. Mândria lor i-a orbit, nemaiputând astfel vedea cât de mare era prăpastia dintre ei şi Dumnezeu, după cum ei nu vedeau faptul că El îi copleşise cu binecuvântări nespus de multe. O, dacă ar fi fost ei gata să se pocăiască şi să-şi recunoască păcatele, câtă bucurie I-ar fi produs aceasta Tatălui şi atunci şi ei ar fi fost un prilej de sărbătoare!

V. Parabola ispravnicului nedrept (16:1-13)

16:1, 2 Domnul Isus îi lasă acum pe cărturari şi pe farisei, îndreptându-Şi atenţia spre **ucenici**, pe care-i învaţă lecţia isprăvniciei. Pe bună dreptate acest paragraf a fost considerat cel mai dificil din toată evanghelia după Luca. Motivul stă în faptul că istoria ispravnicului nedrept ar părea să elogieze necinstea. Vom vedea însă îndată că nu aşa stau lucrurile. **Bogatul** din text Îl reprezintă pe Dumnezeu. **Administratorul** (sau „ispravnicul", în alte traduceri) este cel căruia i s-a încredinţat sarcina de a administra averea altcuiva. Din naraţiune reiese că orice ucenic al Domnului este în acelaşi timp şi un administrator. **Administratorul** de care ne

ocupăm a fost acuzat că a delapidat din fondurile patronului său. A fost chemat să dea **socoteală** şi i s-a comunicat că a fost destituit.

16:3-6 Administratorul a făcut atunci nişte calcule rapide, dându-şi seama că va trebui să-şi asigure existenţa. Numai că el era prea înaintat în vârstă pentru a se angaja la muncă fizică şi prea mândru **pentru a cerşi** (deşi când era vorba să fure, nu avea nici un orgoliu). Atunci cum avea să-şi asigure traiul? Îndată a conceput un plan meşteşugit prin care să-şi facă prieteni, care să fie milostivi cu el când va da de greu. Planul consta în următoarea strategie: se va duce la unul din clienţii patronului său şi-l va întreba cât îi datora acesta stăpânului său. Când clientul i-a spus: **o sută de măsuri de untdelemn**, administratorul i-a cerut să plătească doar pentru **cincizeci**, contul fiind apoi încheiat.

16:7 Un alt client îi datora stăpânului său **o sută de măsuri de grâu**. Administratorul i-a spus să achite doar pentru **optzeci**, el urmând să considere factura achitată în întregime.

16:8 Partea şocantă intervine atunci când **stăpânul l-a lăudat pe administratorul nedrept, pentru că lucrase cu prudenţă!** Cum ar putea cineva aproba o atare necinste? Ceea ce a făcut administratorul a fost nedrept. Versetele care urmează arată că administratorul nu a fost deloc elogiat pentru necinstea lui, ci doar pentru simţul său de prevedere. El a avut în vedere viitorul său şi şi-a purtat de grijă. El a sacrificat câştigul prezent pentru răsplata viitoare. Aplicând lecţia la viaţa noastră, trebuie să facem însă o importantă precizare: viitorul copilului lui Dumnezeu nu este pe acest pământ, ci în cer. După cum administratorul a luat toate măsurile pentru a se asigura că va avea prieteni când se va retrage la pensie, aici pe pământ, tot aşa şi creştinul trebuie să uzeze de bunurile Stăpânului său în aşa fel încât să se asigure că va avea parte de o bună primire când va ajunge în cer.

Domnul a spus: **„Fiii veacului acestuia, faţă de generaţia lor, sunt mai înţelepţi decât fiii luminii."** Asta înseamnă că cei nenăscuţi din nou şi nepocăiţi dau dovadă de mai multă înţelepciune, îngrijindu-se de viitorul lor în lumea de acum, decât au grijă credincioşii adevăraţi să-şi adune comori în cer.

16:9 Noi trebuie să ne facem prieteni prin *mijloacele* **mamonei nedrepte**. Adică trebuie să ne folosim de bani şi alte resurse materiale în aşa fel încât să câştigăm suflete pentru Cristos şi astfel să încheiem prietenii care să dureze toată veşnicia, cum se exprimă şi Pierson:

> Banii pot fi folosiţi pentru a cumpăra Biblii, cărţi, tractate, cu care să câştigăm sufletele oamenilor. Astfel ceea ce era material şi vremelnic devine nemuritor şi nematerial, spiritual şi etern. Să zicem că cineva dispune de o sută de dolari. Ei bine, îi va putea cheltui petrecând la un restaurant bun sau organizând o masă pentru prieteni, în care caz a doua zi va constata că nu s-a ales cu nimic. Pe de altă parte, poate investi suta aceasta în Biblii, cumpărate la preţul de 1 dolar bucata. Va achiziţiona astfel 100 de exemplare ale Cuvântului lui Dumnezeu. Pe acestea le va sădi apoi cu multă chibzuinţă, ca sămânţă pentru împărăţia cerurilor iar sămânţa aceea va da rod nu de alte Biblii, ci de suflete omeneşti. Din **mamona nedreaptă** el şi-a făcut astfel prieteni, care, atunci când el va da greş, îl vor primi în locuinţele lor cereşti.[48]

Aşadar aceasta este învăţătura Domnului cu privire la acest text. Prin investirea înţeleaptă a bunurilor materiale putem să ne asigurăm că vom avea parte de binecuvântările altor oameni. Ne vom asigura că atunci când vom intra pe porţile raiului, vom fi întîmpinaţi cu bucurie de ceata celor care au fost mântuiţi prin dărnicia şi rugăciunile noastre jertfitoare. Oamenii aceştia ne vor mulţumi, spunând: „Tu ai fost cel care m-ai chemat, ajutându-mă să ajung aici." Iată ce spune şi Darby în această privinţă:

> Omul, în general, este administratorul lui Dumnezeu. În alt sens şi în alt context, Israel a fost administratorul lui Dumnezeu, aşezat în via lui Dumnezeu. Lui i s-a încredinţat legea, făgăduinţele, legământele şi închinarea. Dar, în general, s-a constatat că Israelul a risipit bunurile Sale. Omul, în postura de administrator, a fost găsit cu totul lipsit de credincioşie. Ce e de făcut, acum? Apare Dumnezeu şi, în suveranitatea harului Său, transformă lucrurile pe care omul le-a corupt aici pe pământ în mijloace ale roadelor Sale cereşti. Lucrurile din lumea aceasta, aflate în mâna omului, nu trebuie să fie folosite de acesta spre obţinerea unor satisfacţii maxime din lumea actuală, care e, oricum, total despărţită de Dumnezeu, ci cu gândul la viitor. Noi nu trebuie să ne străduim să posedăm lucruri aici pe pământ, ci, prin folosirea raţională a acestor lucruri, să ne îngrijim de alte vremuri. Este mai

bine să le investim pe toate pentru obţinerea unui singur prieten, decât să avem bani în prezent. Omul în vremea de acum se îndreaptă spre pierzare. De aceea, în prezent omul este un ispravnic ce nu-şi găseşte locul.[49]

16:10 Dacă suntem credincioşi în administrarea celor mai mici lucruri (banii), atunci vom fi credincioşi şi în mânuirea lucrurilor mari (comorile spirituale). Pe de altă parte, omul care este nedrept în folosirea banilor pe care i i-a încredinţat Dumnezeu va fi nedrept şi atunci când i se vor încredinţa responsabilităţi mult mai mari. Importanţa relativ mică a banilor este evidenţiată de folosirea expresiei **în cele mai mici lucruri.**

16:11 Oricine nu este cinstit în mânuirea **mamonei nedrepte** pentru Domnul să nu se aştepte să i se încredinţeze **adevăratele bogăţii.** Banii sunt numiţi în original **mamona nedreaptă** deoarece folosirea lor e caracterizată de alte scopuri decât cele de proslăvire a lui Dumnezeu. Banii sunt astfel contrastaţi cu **adevăratele bogăţii.** Valoarea banilor este nesigură şi vremelnică. Valorea realităţilor spirituale este statornică şi eternă.

16:12 Versetul 12 face distincţie între **ceea ce** este al altuia şi **ceea ce este al tău.** Tot ceea ce posedăm — banii noştri, timpul şi talentele noastre — aparţin Domnului iar noi trebuie să le punem în slujba Lui. Ceea ce este **al nostru** se referă la răsplăţile pe care le culegem în viaţa de acum şi în cea viitoare, ca urmare a slujirii noastre credincioase pentru Cristos. Dacă nu am fost credincioşi în ceea ce este al Lui, cum poate El să ne încredinţeze **ceea ce este al nostru**?

16:13 Este cu totul imposibil să trăim simultan, şi pentru lucruri, şi pentru **Dumnezeu.** Dacă banul a spus stăpânire pe noi, înseamnă că nu-L mai putem sluji cu adevărat pe Domnul. Căci pentru a aduna avere, vom fi nevoiţi să ne concentrăm toate energiile în această direcţie, punând în joc tot ce avem mai de preţ în fiinţa noastră în scopul atingerii acelui obiectiv. Dar prin însuşi actul acesta îl jefuim pe Dumnezeu de ceea ce este, pe drept, al Lui. Vom fi cu inima împărţită. Ne vor stăpâni mobiluri contradictorii. Deciziile luate de noi vor fi determinate de obiectivul central al vieţii: acumularea de avere. Căci unde este comoara noastră, acolo va fi şi inima noastră. În efortul de a ne îmbogăţi, vom sluji **mamonei.** Dar este cu neputinţă să-L slujim şi pe Dumnezeu, în acelaşi timp. Mamona ţipă încontinuu, să-i dăm tot ce avem şi ce suntem — serile noastre care erau odată libere, week-endurile şi timpul pe care ar fi trebuit să-l consacrăm Domnului.

W. Fariseii lacomi (16:14-18)

16:14 Fariseii nu erau doar mândri şi făţarnici, ci şi lacomi, pe deasupra. Ei credeau că evlavia este un mijloc de îmbogăţire. Ei au ales religia ca vocaţie, cum alege cineva o profesie bine remunerată. Slujirea lor nu era concepută pentru a-L slăvi pe Dumnezeu şi a fi de folos aproapelui, ci, mai degrabă, pentru a le spori averile. Când L-au **auzit** pe Domnul Isus propovăduind că trebuie să renunţe la bogăţiile lor din această lume, adunându-şi comori în cer, **ei şi-au bătut joc de El.** Pentru ei banii erau mai reali, mai palpabili decât făgăduinţele lui Dumnezeu. Nimic nu putea să-i împiedice pe ei de a-şi strânge bogăţii.

16:15 În exterior, fariseii păreau pioşi şi spirituali. Ei se considerau neprihăniţi în ochii **oamenilor.** Dar dincolo de înfăţişarea lor înşelătoare, **Dumnezeu** vedea lăcomia **inimilor** lor. El nu Se lăsa înşelat de prefăcătoria lor. Stilul de viaţă manifestat de ei şi aprobat de alţii (Psalm 49:18) era **o urâciune înaintea lui Dumnezeu.** Ei se considerau încununaţi de succes pentru măiestria cu care reuşeau să îmbine practicarea religiei, ca ocupaţie, cu bunăstarea financiară. Dar în ce-L privea pe Dumnezeu, ei erau nişte adulteri spirituali. Ei spuneau cu gura că-L iubesc pe Dumnezeu, dar în realitate mamona era zeul lor.

16:16 Restul versetelor din acest fragment, 16-18, prezintă dificultăţi de înţelegere. La prima lectură, ele nu par să aibă vreo legătură cu cele precedente şi cu cele ce urmează. Dar, în opinia noastră, sensul lor va fi desluşit cel mai bine atunci când ne vom aminti că subiectul capitolului 16 este lăcomia şi necredincioşia fariseilor. Tocmai aceia care se făleau cu respectarea atentă a legii sunt demascaţi acum ca nişte avari făţarnici. Spiritul legii este prezentat în contrast puternic cu spiritul fariseilor.

Legea şi profeţii au ţinut până la Ioan. Cu aceste cuvinte, Domnul a descris dispensaţia legii, care a început cu Moise şi s-a sfârşit cu **Ioan** Botezătorul. Dar acum era inaugurată o nouă dispensaţie. De la Ioan încolo s-a **predicat împărăţia lui Dumnezeu.** Ioan Botezătorul a venit vestind sosirea Regelui de drept al Israelului. El le-a spus oamenilor că dacă se pocăiesc, Domnul Isus va domni peste ei. Ca urmare a propovădu-

irii lui şi a propovăduirii de mai târziu a Domnului Isus Însuşi, precum şi a ucenicilor, mulţi au răspuns cu inima deschisă la mesajul propovăduit.

„Fiecare pătrunde în ea dând năvală" înseamnă că cei care au răspuns la mesaj literalmente au luat împărăţia cu asalt. De pildă, vameşii şi păcătoşii au fost nevoiţi să sară peste obstacolele puse în calea lor de farisei. Alţii au trebuit să ia măsuri drastice, apelând la bisturiu, pentru a-şi scoate din inimă iubirea banului. Mulţi au avut de învins prejudecăţi imense.

16:17, 18 Dar noua dispensaţie nu a însemnat nicidecum renunţarea la adevărurile morale de bază. Ar fi **mai uşor să treacă cerul şi pământul decât să cadă o singură frântură de literă din Lege. O frântură din Lege** s-ar putea asemăna cu liniuţa de la litera „t" sau punctul de pe litera „i".

Fariseii susţineau că ei se află în împărăţia lui Dumnezeu, dar Domnul spunea, de fapt: „Nu puteţi nesocoti marile legi morale ale lui Dumnezeu, pretinzând, în acelaşi timp, că vă aflaţi în împărăţia Lui." Poate că ei vor fi întrebat: „Dar ce precept moral important am nesocotit?" Drept care, Domnul le-a atras atenţia asupra legii căsniciei, ca o lege care nu va trece. Orice om care **divorţează de soţia sa şi se căsătoreşte cu alta comite adulter şi oricine se căsătoreşte cu o femeie divorţată comite** de asemenea **adulter.** Este exact ce făceau fariseii, pe plan spiritual. Poporul evreu fusese aşezat într-o poziţie privilegiată, în cadrul legământului pe care l-a încheiat Dumnezeu cu evreii. Dar aceşti farisei îi întorceau acum spatele lui Dumnezeu, prin goana lor nebună după înbogăţire. Din verset s-ar putea deduce că ei erau vinovaţi nu numai de adulter spiritual, ci şi de adulter fizic.

X. Bogatul şi Lazăr (16:19-31)

16:19-21 Domnul Şi-a încheiat discursul pe tema bunei gospodăriri a bunurilor materiale cu naraţiunea ce urmează, în care ni se prezintă două vieţi, două decesuri şi două lumi de apoi. A se observa că *nu* ni se spune că ar fi vorba de o parabolă. Subliniem acest fapt, întrucât unii critici par să atenueze implicaţiile grave ale naraţiunii, sub pretextul că ar fi doar o parabolă.

De la bun început, trebuie să precizăm că **bogatul**, al cărui nume nu este precizat, nu a fost condamnat să se ducă în Hades din pricina bogăţiilor sale. Temelia mântuirii este credinţa în Domnul Isus şi oamenii sunt condamnaţi pentru că au refuzat să creadă în El. Dar acest bogat a demonstrat că nu poseda credinţă autentică, ce duce la mântuire, prin modul total lipsit de grijă şi interes în care s-a purtat cu **cerşetorul care a fost aşezat la uşa sa.** Dacă inima i-ar fi fost plină de dragostea lui Dumnezeu, nu şi-ar fi îngăduit să trăiască în huzur, când un semen al său, un sărac, stătea la uşa lui, cerşindu-i câteva firimituri de pâine. Dimpotrivă, el ar fi luat cu asalt împărăţia, lepădându-se de dragostea sa de bani.

Tot atât de adevărat este că **Lazăr** nu a fost mântuit pentru că era sărac. Mai degrabă, el şi-a pus încrederea în Domnul, acceptând în dar mântuirea sufletului său.

Să analizăm acum portretul bogatului, numit uneori Dives (care înseamnă în latină **bogat**). El purta doar hainele cele mai scumpe, făcute la comandă iar masa îi era încărcată cu cele mai alese bucate. El trăia doar pentru el însuşi, satisfăcându-şi toate plăcerile şi poftele trupului său. Pentru Dumnezeu nu avea nici o dragoste adevărată şi nici de aproapele lui nu-i păsa.

Lazăr ne este prezentat într-un contrast izbitor. El era un **cerşetor** nenorocit, aşezat în fiecare zi în faţa casei bogatului, **plin de bube**, sleit de foame şi încolţit de **câinii** soioşi ce **veneau şi-i lingeau rănile.**

16:22 Când **a murit cerşetorul**, a **fost dus de îngeri în sânul lui Avraam.** Mulţi pun la îndoială faptul că **îngerii** realmente ar participa la strămutarea la cer a sufletelor credincioşilor. Noi nu vedem însă că ar exista vreun motiv să punem la îndoială forţa evidentă a cuvintelor din versetul 22. Îngerii îi slujesc pe credincioşi în viaţa aceasta şi nu pare să existe vreun motiv care să-i împiedice s-o facă şi la moartea lor. **Sânul lui Avraam** este o expresie încărcată de simbolism, ce denotă un loc de mare fericire. Pentru orice evreu, gândul de a avea părtăşie cu Avraam sugera o bucurie inexprimabilă. Noi credem că **sânul lui Avraam** este totuna cu cerul (raiul). Când **a murit bogatul**, trupul lui **a fost îngropat** — acelaşi trup pentru care avusese atâta grijă şi pentru care cheltuise atâţia bani.

16:23, 24 Dar lucrurile nu se opresc aici. Sufletul său, acea parte conştientă din el, s-a dus în **Hades. Hades** este, în originalul grec al Noului Testament, totuna cu *Şeol*-ul din Vechiul Testament. Este starea duhurilor care au părăsit această lume. În perioada Vechiului Testament, era considerat a fi locuinţa de după moarte a celor mântuiţi, cât

şi a celor nemântuiţi. Aici este numit locuinţa celor nemântuiţi, deoarece citim că bogatul era **în chinuri**.

Ucenicii trebuie să fi fost consternaţi când L-au auzit pe Isus spunând că acest evreu bogat s-a dus în **Hades**. Conform Vechiului Testament, ei fuseseră învăţaţi să considere bogăţiile drept un semn al bunăvoinţei şi binecuvântării lui Dumnezeu. Unui israelit care asculta de Domnul i se făgăduia prosperitate materială. Atunci cum putea un iudeu bogat să meargă în Hades? Domnul Isus tocmai anunţase că odată cu propovăduirea lui Ioan începuse o nouă ordine a lucrurilor. De acum încolo, bogăţiile nu vor mai fi un semn distinctiv al binecuvântărilor, ci vor constitui *o punere la probă* a credincioşiei cuiva, în administrarea lucrurilor încredinţate. Cui i s-a dat mult mult i se va cere.

Versetul 23 infirmă teoria aşa-numitului „somn al sufletului", conform căreia sufletul nu s-ar afla în stare conştientă în intervalul dintre moarte şi înviere. Dimpotrivă, versetul ne arată limpede că dincolo de mormânt ne aşteaptă o existenţă conştientă. De fapt, rămânem uimiţi de gradul foarte cuprinzător al cunoştinţelor pe care le poseda bogatul. **L-a văzut de departe pe Avraam şi pe Lazăr în sânul lui.** Ba chiar a putut să comunice cu Avraam. Adresându-i-se cu cuvintele: **Părinte Avraam**, i-a cerut **îndurare**, rugându-l să-l trimită pe **Lazăr** să-i aducă o picătură de **apă**, ca să-şi răcorească **limba**. Desigur, se ridică în acest punct întrebarea cum poate un suflet fără trup să cunoască setea şi să simtă dogoarea focului. Conchidem că lucrurile sunt enunţate la modul figurat aici, dar asta nu înseamnă nicidecum că suferinţa nu era reală.

16:25 Avraam i s-a adresat cu termenul **fiule**, sugerând că acesta era un descendent fizic al său, dar nu şi spiritual. Patriarhul i-a amintit de viaţa de lux, confort şi huzur pe care a dus-o pe pământ. El a descris şi sărăcia şi suferinţele prin care a trecut **Lazăr**. Acum, de partea cealaltă a mormântului, rolurile s-au inversat. Inegalităţile din viaţa de aici au fost răsturnate.

16:26 Aflăm din acest pasaj că alegerile pe care le facem în viaţa de acum hotărăsc destinul nostru etern şi că, odată ce a intervenit moartea, destinul nostru este pecetluit. Nu există posibilitatea trecerii de la locuinţa celor mântuiţi la aceea a celor condamnaţi şi vice versa.

16:27-31 În moarte, îl vedem dintr-odată pe bogat transformat într-un evanghelist. El îşi exprimă astfel dorinţa ca cineva să se ducă la **cei cinci fraţi** ai săi ca să-i prevină, să nu ajungă şi ei în acest **loc de chin**. Avraam i-a răspuns că aceşti cinci fraţi, întrucât sunt evrei, au Scriptura Vechiului Testament şi aceasta trebuie să le fie suficientă prevenire. Dar bogatul l-a contrazis pe **Avraam**, afirmând că **dacă se va duce cineva dintre cei morţi, se vor pocăi.** Cuvântul ultim l-a avut însă Avraam, care a arătat că eşecul de a asculta de Cuvântul lui Dumnezeu e caracterizat de finalitate. Dacă oamenii nu vor să audă Cuvântul lui Dumnezeu aşa cum se găseşte el consemnat în Biblie, nu vor crede nici dacă ar învia cineva **din morţi.** Lucrul acesta este dovedit cu prisosinţă prin faptul că Domnul Isus Însuşi a înviat din morţi, şi totuşi oamenii nu cred în El.

Din Noul Testament noi ştim că atunci când moare un credincios, trupul lui merge în mormânt, dar sufletul lui merge în cer, în prezenţa lui Cristos (2 Cor. 5:8; Fil. 1:23). În schimb, când moare un necredincios, trupul lui merge de asemenea în mormânt, dar sufletul lui se duce în Hades. Pentru el, Hadesul este un loc de suferinţă şi căinţă.

La Răpire, trupurile credincioşilor vor fi înviate din mormânt şi reunite cu duhurile şi sufletele lor (1 Tes. 4:13-18). Apoi ei vor locui cu Cristos, pe vecie. La Judecata de la Marele Tron Alb, trupurile, duhurile şi sufletele necredincioşilor vor fi reunite (Apo. 20:12, 13). Apoi ei vor fi aruncaţi în iazul de foc, locul pedepsei veşnice.

Şi astfel, capitolul 16 se încheie cu acest avertisment cât se poate de solemn la adresa fariseilor şi a tuturor celor care trăiesc pentru bani. Ei procedează aşa spre pierzarea sufletelor lor. Este mai bine să cerşeşti pâine aici pe pământ, decât să cerşeşti apă în Hades.

IX. FIUL OMULUI ÎŞI INSTRUIEŞTE UCENICII (17:1-19:27)

A. Cu privire la pericolul ofensării (17:1, 2).

E greu de stabilit în acest punct din acest capitol înlănţuirea ideilor. Mai că suntem înclinaţi să credem că Luca ar fi compilat aici câteva subiecte fără legătură între ele. Dar remarcile Domnului Isus, despre pericolul de a ofensa, cu care începe capitolul, ar putea fi puse în legătură cu istoria bogatului de la sfârşitul capitolului 16. A trăi în lux şi satisfacerea plăcerilor ar putea constitui o pricină de poticnire pentru alţii, care sunt mai de puţin timp credincioşi. Mai ales, dacă

un om are reputaţia de a fi creştin, în care caz exemplul lui va fi urmat de alţii. Cât de gravă este, în acest caz, fapta de a-i convinge pe unii oameni, dispuşi să-L urmeze pe Cristos, să aleagă, în schimb, o viaţă de materialism şi închinare la zeul banului!

Desigur, principiul se aplică în egală măsură şi la modul general. **Cei mici** pot fi făcuţi să se poticnească, dacă vor fi încurajaţi să îmbrăţişeze duhul şi stilul de viaţă al lumii. Ei vor putea fi făcuţi să se poticnească dacă li se vor propovădui învăţături ce diluează sensurile precise ale Cuvântului lui Dumnezeu, aşa cum le găsim exprimate în Biblie. Orice lucru care îi îndepărtează de la calea unei credinţe simple şi curate, de devotament faţă de Domnul, de sfinţenie şi predare, va constitui o pricină de poticnire.

Bun cunoscător al naturii umane şi al condiţiilor care prevalează în lume, Domnul a spus că **este cu neputinţă să nu vină prilejurile de poticnire.** Dar asta nu diminuează cu nimic vinovăţia celor care se lasă antrenaţi să devină cauza poticnirii altora. Ar fi mai bine dacă li s-ar lega o piatră de moară de gât, şi să se înece în adâncurile mării, decât să facă pe unul din aceşti micuţi să se poticnească. Pare evident că folosirea unor cuvinte atât de tari au darul de a ilustra nu numai moartea fizică, ci şi condamnarea veşnică.

Când Domnul s-a referit la pericolul de a-i face pe unul din aceşti micuţi să se poticnească, probabil că S-a gândit nu numai la copii, ci şi la ucenicii mai tineri pe calea credinţei, întorşi mai de curând la Domnul.

B. Cu privire la nevoia de a avea un spirit iertător (17:3, 4)

În viaţa creştină nu există doar pericolul de a-i face pe alţii să se poticnească. Mai există şi pericolul de a ţine necaz pe cineva sau de a refuza să-l ierţi, când persoana respectivă îşi cere iertare. De asta se ocupă Domnul în fragmentul de faţă. Noul Testament ne învaţă că trebuie să urmăm următoarea procedură în situaţii de genul acesta:

1. Dacă unui creştin i s-a făcut un rău, o nedreptate, mai întâi de toate, el trebuie să ierte în inima lui persoana care i-a greşit (Ef. 4:32). Asta îi va păzi sufletul de resentimente şi maliţiozitate.
2. Apoi are datoria de a se duce în particular la persoana care i-a greşit şi s-o mustre (v. 3; vezi şi Mat. 18:15). **Dacă persoana respectivă se pocăieşte**, atunci trebuie să i se spună că a fost iertată. Dacă păcătuieşte de repetate ori şi se pocăieşte de repetate ori, trebuie să fie iertată (v. 4).
3. Dacă mustrarea în particular nu dă rezultatele scontate, atunci persoana lezată trebuie să ia unul sau doi martori (Mat. 18:16). Dacă cel care a greşit nu ascultă nici de aceştia, atunci chestiunea trebuie adusă în faţa bisericii. Dacă nu ascultă nici de biserică, atunci urmarea este excomunicarea sau exluderea sa (Mat. 18:17).

Scopul mustrării şi al altor acţiuni cu caracter disciplinar nu este acela de revanşă sau de umilire a celui care a greşit, ci de a-l readuce la părtăşia cu Domnul şi cu fraţii săi. Orice mustrare trebuie să se facă în spiritul dragostei. Noi n-avem de unde şti dacă pocăinţa persoanei mustrate este reală. Va trebui s-o credem pe cuvânt că s-a pocăit cu adevărat. Acesta e şi motivul pentru care Domnul spune: **„Şi chiar dacă păcătuieşte împotriva ta de şapte ori pe zi şi de şapte ori pe zi se întoarce la tine şi zice: «Mă pocăiesc», să-l ierţi.“** Este chiar modul plin de har şi tandreţe în care Se poartă Tatăl cu noi înşine. Indiferent de câte ori greşim noi faţă de El, avem totdeauna asigurarea că: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nedreptate.“ (1 Ioan 1:9).

C. Cu privire la Credinţă (17:5, 6)

17:5 Ideea de a ierta de şapte ori într-o singură zi li s-a părut ucenicilor extrem de dificilă, dacă nu de-a dreptul imposibilă. Au considerat că nu sunt în stare de o manifestare atât de avansată a harului. Şi astfel L-au rugat pe Domnul să le mărească credinţa.

17:6 Răspunsul Domnului a lăsat să se înţeleagă că nu era vorba despre cantitatea credinţei, ci de calitatea ei. Mai mult, nu se punea problema ca ei să capete mai multă credinţă, ci să uzeze de credinţa pe care o posedau deja. Mândria şi importanţa care ni le acordăm nouă înşine sunt lucrurile care ne împiedică să-i iertăm pe fraţii noştri. Mândria aceea trebuie să fie smulsă din rădăcini şi aruncată afară. Dacă credinţa cât un grăunte de muştar poate dezrădăcina un dud, sădindu-l în mare, cu atât mai mult ne va asigura biruinţa asupra împietririi inimii noastre şi duhului nostru nezdrobit, care ne împiedică să ne iertăm fratele de nenumărate ori.

D. Cu privire la robii netrebnici (17:7-10)

17:7-9 Adevăratul rob al lui Cristos nu are motive să fie mândru. Orgoliul şi importanţa de sine trebuie smulse din rădăcini şi înlocuite cu un sentiment real de nevrednicie. Aceasta este lecţia care se desprinde din istoria robului. Acest slujitor arase sau păscuse oile toată ziua. Când a venit acasă de la câmp, după o zi de trudă, stăpânul nu-i spune să se aşeze la masă penru a i se servi cina, ci îi porunceşte să-şi pună şorţul şi să-i servească lui cina. Abia după aceea i se permite robului să cineze şi el. Stăpânul nu-i mulţumeşte pentru tot ce a făcut, deoarece sunt corvoade normale, pe care trebuie să le îndeplinească un rob. Căci un rob aparţine stăpânului său şi principala lui îndatorire este să asculte de stăpânul său.

17:10 Deci ucenicii sunt robii Domnului Isus Cristos. Ei aparţin Lui — cu duhul, cu sufletul şi cu trupul lor. În lumina jertfei de la Calvar, indiferent ce ar face ei, niciodată nu vor putea să compenseze îndeajuns pentru ceea ce a înfăptuit Domnul pe cruce. Aşadar, după ce ucenicul a făcut tot ce i s-a poruncit în Noul Testament, trebuie să recunoască că rămâne un rob netrebnic, care nu a făcut decât ceea ce avea datoria să facă.

Potrivit lui Roy Hession, cinci sunt trăsăturile care-l caracterizează pe rob:

1. El trebuie să fie dispus să poarte povară după povară, fără să se ocupe de el însuşi.
2. Procedând astfel, el trebuie să se împace cu gândul că nu i se va mulţumi pentru ceea ce a făcut.
3. După ce a făcut toate acestea, el nu trebuie să-l acuze pe stăpânul său de egoism.
4. El trebuie să mărturisească faptul că este un rob netrebnic.
5. El trebuie să recunoască faptul că, purtându-se cu blândeţe şi smerenie, nu a făcut decât ceea ce avea datoria să facă.[50]

E. Isus îi curăţă pe cei zece leproşi (17:11-19)

17:11 Păcatul nerecunoştinţei este un alt pericol în viaţa ucenicului, după cum reiese din istoria celor zece leproşi. Citim că Domnul Isus Se îndrepta spre Ierusalim, de-a lungul graniţei dintre Samaria şi Galileea.

17:12-14 Pe când intra într-un sat, L-au întâmpinat zece leproşi, care au stat departe. Datorită condiţiei în care se aflau, bolii lor groaznice, ei nu s-au apropiat de El, ci doar au strigat de la distanţă, rugându-L să-i vindece. El le-a răsplătit credinţa, spunându-le să se ducă şi să se arate preoţilor. Asta însemna că până când ajungeau la preot, aveau să fie deja vindecaţi de lepra lor. Preotul nu avea puterea de a-i vindeca, ci doar rolul de a-i *declara* vindecaţi. Ascultând de cuvântul Domnului, leproşii au pornit către locuinţa preoţilor şi pe **când se duceau, au fost curăţiţi** de boala lor.

17:15-18 Toţi au avut credinţa că vor fi vindecaţi, dar numai **unul** din cei zece s-a întors să-I mulţumească Domnului. Interesant e că acesta **era un samaritean,** unul din vecinii atât de dispreţuiţi ai evreilor, cu care nu voiau să aibă nimic de a face. Acesta **s-a aruncat cu faţa la pământ** — în postura de adevărat închinător — şi **la picioarele** lui Isus — adevăratul loc de închinăciune. **Isus** a întrebat dacă n-au fost curăţiţi toţi cei zece şi dacă numai **„străinul"** acesta s-a găsit să se întoarcă şi să dea slavă lui Dumnezeu. Unde erau ceilalţi nouă?

17:19 Întorcându-se spre samaritean, Domnul Isus a spus: **„Scoală-te şi du-te. Credinţa ta te-a făcut bine."** Numai cele zece procente de credincioşi recunoscători moştenesc adevăratele bogăţii ale lui Cristos. Isus întâmpină gestul nostru de întoarcere (v. 15) şi de mulţumire (v. 16) cu noi binecuvântări. **„Credinţa ta te-a făcut bine"** ar putea sugera că pe când cei nouă au fost curăţiţi de lepră, al zecelea a fost şi mântuit de păcat, pe deasupra!

F. Cu privire la venirea împărăţiei (17:20-37)

17:20, 21 E greu de stabilit dacă **fariseii** au fost sinceri când au pus întrebarea despre **împărăţie** sau dacă au dorit să-şi bată joc. Ştim totuşi că, fiind evrei, aveau nădejdea venirii cu putere şi glorie a unei împărăţii. Ei aşteptau semne exterioare şi manifestări vizibile pe plan politic. Mântuitorul le-a spus: **„Împărăţia lui Dumnezeu nu vine în aşa fel ca să atragă atenţia."** Cu alte cuvinte, cel puţin în etapa actuală, tărâmul lui Dumnezeu **nu vine** însoţit de semne exterioare izbitoare. Nu era o împărăţie pământească, temporală şi vizibilă, pe care s-o poţi arăta cu degetul **aici** sau **acolo.** Mai degrabă, Mântuitorul a spus că **împărăţia lui Dumnezeu** este **în** ei sau *printre* ei. Domnul Isus nu putea spune că împărăţia era în inimile fariseilor, deoarece aceşti făţarnici religioşi nu aveau loc pentru Cristos Regele în inimile lor împietrite. Ceea ce a vrut El să spună a fost că **împărăţia lui Dumnezeu** era în

mijlocul lor. El era Regele de drept al Israelului, care săvârşise minuni şi îşi acreditase identitatea şi poziţia în văzul tuturor. Dar fariseii nu voiau să-L primească. Şi astfel, pentru ei împărăţia lui Dumnezeu se arătase, dar fusese total neobservată de ei.

17:22 Vorbindu-le fariseilor, Domnul le-a descris împărăţia ca ceva ce avusese deja loc. Când S-a întors însă spre **ucenici**, El S-a referit la împărăţie ca la un eveniment viitor, împărăţia urmând să fie întemeiată la a doua Sa venire. Dar mai întâi El le-a descris intervalul de timp dintre prima şi a doua Sa venire. Vor veni zilele când ucenicii vor **dori** să vadă **una din zilele Fiului Omului** şi n-o vor vedea. Cu alte cuvinte, ei vor tânji după **una din zilele** când El era cu ei pe pământ iar ei gustau părtăşia dulce cu El. Zilele acelea au fost, într-o privinţă, o arvună, o anticipare a timpului când El se va întoarce cu putere şi slavă mare.

17:23, 24 Se vor ridica mulţi cristoşi falşi şi dregători şi vor anunţa că Mesia a venit. Dar adepţii Lui nu trebuie să se lase amăgiţi de aceste zvonuri false. A doua venire a lui Cristos va fi un eveniment la fel de vizibil şi inconfundabil ca **fulgerul** care străbate zarea de la un capăt la altul.

17:25 Din nou, Domnul Isus le-a spus ucenicilor că înainte ca aceasta să se poată întîmpla, El va trebui să sufere multe lucruri şi să fie respins de generaţia aceea.

17:26, 27 Revenind la subiectul venirii Sale pentru a domni, Domnul ne-a învăţat că **zilele** care vor preceda imediat acest glorios eveniment vor fi ca **zilele lui Noe**. Oamenii **mâncau, beau, se însurau, se măritau.** Aceste lucruri nu erau greşite în ele însele. Erau activităţi umane legitime. Răul consta în faptul că oamenii trăiau pentru aceste lucruri şi nu se gândeau la Dumnezeu, nici nu aveau timp pentru El. După ce a intrat Noe cu familia sa în arcă, **a venit potopul şi i-a distrus pe toţi** ceilalţi locuitori ai pământului. Tot aşa Venirea lui Cristos va însemna judecată pentru cei ce resping oferta Sa de îndurare.

17:28-30 Din nou, Domnul a spus că zilele care vor preceda a doua Sa venire se vor asemăna cu cele în care a trăit Lot. Civilizaţia făcuse progrese însemnate până la acea dată. Oamenii nu numai că mâncau şi beau, ci cumpărau şi vindeau, sădeau şi zideau. Era efortul omului de a introduce o eră de pace şi prosperitate, fără Dumnezeu. În ziua în care Lot, cu soţia şi fiicele sale, au ieşit din Sodoma, **a plouat foc şi pucioasă din cer şi i-a distrus pe toţi** locuitorii acelui oraş rău, împreună cu oraşul propriu-zis. **La fel va fi şi în ziua când Se va arăta Fiul Omului**. Cei care îşi fac din plăceri, din satisfacerea poftelor eului şi din comerţ scopul vieţii lor vor fi distruşi.

17:31 Va fi o zi când ataşamentul faţă de lucrurile pământeşti va periclita viaţa unui om. Dacă se va afla **pe acoperişul casei**, să nu încerce să-şi salveze bunurile din casă. Dacă **va fi la câmp, de asemenea, să nu se mai întoarcă**, ci să fugă din acele locuri unde se va abate judecata.

17:32 Deşi **soţia lui Lot** a fost scoasă aproape cu forţa din Sodoma, inima ei a rămas în acel oraş, cum reiese din faptul că s-a întors să privească îndărăt. Ea ieşise din Sodoma, dar Sodoma nu ieşise din ea. În consecinţă, Dumnezeu a distrus-o, transformând-o într-un stâlp de sare.

17:33 Oricine va căuta să-şi scape viaţa, preocupându-se de siguranţa lui fizică, dar neavând grijă de sufletul lui, **şi-o va pierde**. Pe de altă parte, oricine îşi **va pierde viaţa** în această perioadă de mare strâmtorare, din pricina credincioşiei sale faţă de Domnul, **o va păstra** pentru veşnicie.

17:34-36[51] Venirea Domnului va fi un timp de despărţire. **Doi oameni** vor dormi într-un **pat. Unul va fi luat** la judecată. **Celălalt**, un credincios, va fi cruţat, pentru a putea intra în împărăţia lui Cristos. **Două femei vor măcina împreună. Una**, cea necredincioasă, **va fi luată** şi prinsă în vârtejul mâniei lui Dumnezeu. **Cealaltă**, o copilă a Domnului, va fi cruţată, bucurându-se astfel de binecuvântările lui Cristos în mia de ani.

Apropo, versetele 34 şi 35 sunt în deplin acord cu faptul că pământul este rotund. Că va fi noapte într-o parte a pământului şi zi în alta, aşa cum reiese din activităţile menţionate, denotă cunoştinţe ştiinţifice foarte avansate pentru acea vreme. Se ştie că abia mult mai târziu a ajuns să se cunoască şi să se accepte, în mod oficial, faptul că pământul este rotund.

17:37 Ucenicii au înţeles pe deplin din cuvintele Mântuitorului că a doua Sa venire va fi o judecată catastrofică din cer, asupra unei lumi apostate. Aşadar ei L-au întrebat pe **Domnul unde** va cădea această judecată. Răspunsul Lui a fost că **oriunde va fi** cadavrul **acolo se vor strânge şi vulturii**. Vulturii simbolizează judecăţile care sunt pe punctul de a se abate asupra oamenilor. Prin urmare, răspunsul este că judecăţile vor

cădea asupra oricărei forme de necredinţă şi răzvrătire împotriva lui Dumnezeu, indiferent unde vor avea loc acestea.

În capitolul 17, Domnul Isus îi avertizase pe ucenici că viitorul rezervă suferinţe şi persecuţii. Înainte de a veni vremea glorioasei Sale arătări, li se va cere să treacă prin încercări mari. Ca modalitate de pregătire, Mântuitorul oferă instrucţiuni suplimentare despre rugăciune. În următoarele versete, găsim o văduvă care s-a rugat, un fariseu care s-a rugat, un vameş care s-a rugat şi un cerşetor care s-a rugat.

G. Parabola văduvei persistente (18:1-8)

18:1 Parabola văduvei care se roagă ne învaţă că oamenii **trebuie să se roage neîncetat şi să nu se lase.** Acest lucru e valabil în cazul tuturor oamenilor şi al oricăror genuri de rugăciuni. Dar în contextul de care ne ocupăm se referă la rugăciunea specială, pentru ca Dumnezeu să ne izbăvească, în situaţii de încercare. Este o rugăciune pe care trebuie să o facem „fără să ne lăsăm", în timpul îndelungatului interval dintre prima şi a doua venire a lui Cristos.

18:2, 3 Parabola ne prezintă un **judecător** care, de obicei, nu era pătruns de frica de **Dumnezeu,** nici nu avea consideraţie pentru aproapele său. Era şi o văduvă, care era asuprită de un **potrivnic** al cărui nume nu este specificat. **Văduva a venit la** judecător de nenumărate ori, rugându-l să-i facă dreptate şi s-o izbăvească de acest tratament inuman.

18:4, 5 Judecătorul nu a fost mişcat de justeţea cazului ei. Faptul că era tratată nedrept nu l-a determinat să ia vreo măsură în sprijinul ei. Cu toate acestea, ritmicitatea cu care se prezenta ea înaintea lui l-a îndemnat să treacă, în cele din urmă, la acţiune. Persistenţa şi stăruinţa ei au dus la luarea unei decizii favorabile ei.

18:6, 7 Atunci Domnul le-a explicat ucenicilor că dacă **un judecător nedrept** va acţiona în favoarea unei sărmane văduve, la stăruinţa acesteia, cu cât mai mult va interveni Dumnezeul cel drept în folosul **aleşilor Săi.** E posibil ca termenul „aleşii" să se refere la rămăşiţa de evrei din timpul Marii Strâmtorări, deşi tot aşa de bine s-ar putea referi la credincioşii asupriţi din toate veacurile. Motivul pentru care Dumnezeu nu a intervenit cu mult timp în urmă rezidă în faptul că El este îndelung răbdător cu toţi oamenii, nevoind ca nici unul să nu piară.

18:8 Dar va veni ziua în care duhul Lui nu Se va mai lupta cu oamenii şi atunci El îi va pedepsi pe cei care îi persecută adepţii. Domnul Isus a încheiat parabola cu întrebarea: **„Dar când va veni Fiul Omului, va găsi El oare credinţă pe pământ?"** Asta înseamnă probabil genul de credinţă deţinut de văduva sărmană. Ar putea indica însă şi faptul că atunci când Se va întoarce Domnul, va mai exista pe pământ doar o rămăşiţă de credincioşi cu adevărat fideli Lui. Între timp, fiecare din noi ar trebui să fie îmboldit să posede acea credinţă care strigă la Dumnezeu zi şi noapte.

H. Parabola fariseului şi a vameşului (18:9-14)

18:9-12 Următoarea parabolă este adresată celor care se mândresc cu faptul că ei înşişi sunt **neprihăniţi** şi-i disprețuiesc pe toţi ceilalţi, considerându-i inferiori. Etichetându-l pe primul om drept **un fariseu,** Mântuitorul n-a lăsat nici o îndoială asupra cărei categorii de oameni pusese El accentul. Deşi fariseul îndeplinea formalităţile rugăciunii, în realitate, el nu vorbea cu **Dumnezeu.** Mai degrabă, se lăuda cu propriile sale realizări, pe plan moral şi religios. În loc să se compare cu standardul lui Dumnezeu de perfecţiune şi să vadă cât de păcătos era în lumina acestuia, el se compara cu alţi oameni din comunitate şi se lăuda că este mai bun decât aceştia. Repetarea frecventă a pronumelui personal **„eu"** relevă adevărata stare a inimii sale, plină de îngâmfare şi importanţă de sine.

18:13 Vameşul se afla într-o stare total diferită. Stând înaintea lui Dumnezeu, el a sesizat totala sa nevrednicie şi s-a smerit până în ţărână. **El nu îndrăznea nici ochii să şi-i ridice spre cer, ci se bătea în piept, zicând: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!"** El nu s-a considerat doar un simplu păcătos oarecare, între mulţii alţii, ci păcătosul individualizat, care nu merita să primească nimic de la Dumnezeu.

18:14 Domnul Isus le-a amintit ascultătorilor Săi că acest duh de smerenie şi pocăinţă Îi este plăcut lui Dumnezeu. Contrar aşteptărilor oamenilor, vameşul a fost acela care s-a dus acasă îndreptăţit. Dumnezeu îi înalţă pe cei ce se smeresc, dar îi smereşte pe cei ce se înalţă singuri.

I. Isus şi copilaşii (18:15-17)

Incidentul acesta ranforsează principiul potrivit căruia este nevoie de smerenie de copil, pentru a putea intra în împărăţia lui

Dumnezeu. Mamele se îmbulzeau în jurul Domnului Isus, aducându-şi copiii pentru ca aceştia să fie binecuvântaţi de El. Ucenicii Lui au fost agasaţi de această monopolizare a timpului Mântuitorului. Dar Isus i-a mustrat. Apoi, cu multă tandreţe, i-a chemat pe copilaşi la El, zicând: **„Lăsaţi copilaşii să vină la Mine şi nu-i opriţi, căci împărăţia lui Dumnezeu este a unora ca ei!"** Versetul 16 răspunde la întrebarea „Ce se întâmplă cu copiii când aceştia mor?" Răspunsul este că ei merg în cer. Domnul afirmă limpede: **„a unora ca aceştia este împărăţia lui Dumnezeu."**

Copiii pot fi mântuiţi la o vârstă foarte fragedă, care poate varia de la copil la copil. Faptul rămâne însă că oricărui copil, indiferent de vârstă, care doreşte să vină la Isus trebuie să i se permită să facă acest lucru şi să fie încurajat în credinţa sa.

Copilaşii nu trebuie să ajungă la maturitate, înainte de a putea fi mântuiţi; în schimb, adulţii trebuie să posede credinţa simplă şi smerenia unui copilaş, pentru a putea intra în împărăţia lui Dumnezeu.

J. Tânărul bogat (18:18-30)

18:18, 19 Fragmentul acesta ilustrează situaţia unui om care nu a fost dispus să accepte împărăţia lui Dumnezeu ca un copilaş. Într-o zi, un fruntaş al poporului a venit la Isus, adresându-I-se cu titlul: **Bunule învăţător** şi întrebând ce trebuie să facă pentru ca să moştenească viaţa veşnică. Mai întâi, Mântuitorul l-a întrebat de ce-I spune *bunule Învăţător*. Isus i-a amintit că numai **Dumnezeu** este **bun.** Domnul nostru nu a negat că El este Dumnezeu, ci a dorit să-L facă pe fruntaş să mărturisească acest adevăr. Dacă El era bun, atunci însemna că este Dumnezeu, întrucât numai Dumnezeu este esenţialmente bun.

18:20 Apoi Isus s-a ocupat de întrebarea: „Ce trebuie să fac pentru ca să moştenesc viaţa veşnică?" Noi ştim că viaţa veşnică nu se moşteneşte făcând fapte bune. Viaţa veşnică este darul lui Dumnezeu, prin Isus Cristos. Aducându-l pe fruntaş înapoi, la cele zece porunci, Domnul Isus nu a lăsat să se înţeleagă că cineva ar putea fi mântuit prin păzirea legii. Mai degrabă, El a recurs la lege pentru a-l convinge pe om de păcătoşenia lui. Domnul Isus a citat cele cinci porunci care au de a face cu îndatoririle noastre faţă de semenii noştri, respectiv partea a doua din cele două table ale legii.

18:21-23 Reiese destul de clar că legea nu avusese efectul de a-l convinge pe omul nostru, deoarece el a pretins cu aroganţă că a păzit aceste porunci din tinereţea sa. Isus i-a spus că îi mai lipsea un lucru: dragostea pentru aproapele. Dacă ar fi păzit cu adevărat aceste porunci, atunci ar fi vândut toate averile sale şi le-ar fi împărţit la săraci. Dar realitatea era că nu-şi iubea aproapele ca pe sine. El trăia o viaţă egoistă, lipsită de dragoste pentru alţii, cum reiese din faptul că atunci când a auzit aceste lucruri, s-a întristat foarte mult, deoarece era foarte bogat.

18:24 Privindu-l, Domnul a remarcat cât de dificil este pentru cei care posedă bogăţii să intre în împărăţia lui Dumnezeu. Dificultatea constă în a şti cum să faci, ca dacă ai bogăţii, să nu ţi se lipească inima de ele şi să nu-ţi pui încrederea în ele.

Întregul pasaj ridică o serie de întrebări jenante, atât pentru creştini, cât şi pentru necredincioşi. Cum putem afirma că ne iubim cu adevărat aproapele, când trăim în bunăstare şi confort, în timp ce alţii pier, fără să cunoască Evanghelia lui Cristos?

18:25 Isus a spus că este **mai uşor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu.** Multe explicaţii au fost avansate pentru această afirmaţie. Unii au sugerat că urechea acului ar fi o poartă interioară mică, din zidul unei cetăţi şi că o cămilă ar putea intra pe ea doar dacă se apleacă. Dar Doctorul Luca foloseşte aici un termen care se referă concret la acul unui chirurg şi sensul cuvintelor lui Isus pare să fie cel literal. Cu alte cuvinte, cum este de *imposibil* ca o cămilă să treacă prin urechea acului, tot atât de *imposibil* este ca un bogat să intre în împărăţia lui Dumnezeu. Nu este suficientă explicaţia că un bogat nu poate intra în împărăţie prin eforturile sale proprii, deoarece acest lucru e valabil şi în cazul bogaţilor, şi al săracilor. Sensul afirmaţiei este următorul: este cu neputinţă ca un om să intre în împărăţia lui Dumnezeu *ca un om bogat.* Atâta timp cât îşi face din bogăţiile sale un zeu, şi lasă ca acestea să se interpună între el şi mântuirea lui, nu va putea fi convertit. În realitate, nu prea mulţi bogaţi sunt mântuiţi, dar aceia care sunt, trebuie să fie, mai întâi, zdrobiţi înaintea lui Dumnezeu.

18:26, 27 Pe când meditau ucenicii la toate acestea, s-au întrebat cine mai poate fi atunci mântuit. Pentru ei, bogăţiile fuseseră întotdeauna un semn al binecuvântării lui Dumnezeu (Deut. 28:1-8). Dacă evreii bogaţi nu pot fi mântuiţi, atunci cine poate fi mân-

tuit? Domnul a răspuns că Dumnezeu poate face ceea ce omului îi este cu neputinţă să facă. Cu alte cuvinte, Dumnezeu poate lua un materialist necruţător, rapace şi egoist, îl poate lecui de dragostea lui de aur, înlocuind-o cu dragoste pentru Domnul. Or, acesta este un miracol al harului divin.

Din nou, întregul fragment ridică probleme tulburătoare pentru copilul lui Dumnezeu. Slujitorul nu este mai presus de Stăpânul lui. Domnul Isus Şi-a părăsit bogăţiile Sale cereşti, pentru a ne salva sufletele noastre vinovate. Nu se cade ca noi să fim bogaţi, într-o lume în care El a fost sărac. Valoarea inestimabilă a sufletelor, iminenţa revenirii lui Cristos şi dragostea lui Cristos care ne constrânge — sunt tot atâtea motive care ar trebui să ne determine să investim orice valoare materială de care dispunem în lucrarea Domnului.

18:28-30 Când Petru i-a amintit Domnului că ucenicii şi-au părăsit casele şi familiile pentru a-L urma pe El, Domnul a răspuns că o asemenea viaţă de sacrificiu este răsplătită din belşug în viaţa aceasta şi va fi răsplătită şi mai mult în veşnicie. Ultima parte a versetului 30 (**iar în veacul viitor viaţă veşnică**) nu înseamnă că viaţa veşnică se câştigă prin renunţarea la toate. Mai degrabă, se referă la capacitatea sporită a cuiva de a se bucura de gloriile cerului, plus răsplăţile sporite din împărăţia cerului. Înseamnă „deplina realizare a vieţii care fusese primită la mântuire, adică viaţa deplină."

K. Isus prezice din nou moartea şi învierea Sa (18:31-34)

18:31-34 Pentru a treia oară, Domnul **i-a luat pe cei doisprezece** şi i-a prevenit amănunţit cu privire la ceea ce-L aştepta (vezi 9:22, 44). El a prezis că suferinţele Sale aveau să se întâmple ca împlinire a ceea ce scriseseră profeţii din Vechiul Testament. Cu previziune divină, El a profeţit pe un ton calm că avea să fie **dat în mâna neamurilor**. „Era mult mai probabil ca El să fie ucis în particular sau omorât cu pietre în cadrul unei izbucniri de furie."[52] Dar profeţii preziseseră că El va fi trădat, că va fi **batjocorit şi insultat şi scuipat**, şi, prin urmare, aşa se va întâmpla. El avea să fie biciuit şi omorât, dar a treia zi avea să învie.

Restul capitolelor din evanghelia după Luca se ocupă cu derularea dramei pe care El a cunoscut-o dinainte şi a prezis-o atât de minunat:

Ne suim la Ierusalim (18:35-19:45).

Fiul Omului **va fi dat în mâna neamurilor** (19:47-23:1).

El va fi **batjocorit şi insultat** (23:1-32).

Îl vor omorî (23:33-56).

A treia zi El va învia (24:1-12).

18:34 E uimitor faptul că ucenicii **n-au înţeles nimic din aceste lucruri**. Sensul cuvintelor Sale **era ascuns pentru ei**. Ne este greu să înţelegem de ce erau atât de opaci în această privinţă, dar explicaţia ar putea fi următoarea: Mintea lor era absorbită de gânduri vizând un izbăvitor imediat, care să-i scape de jugul romanilor şi să-şi întemeieze numaidecât împărăţia, aşa încât ei refuzau să accepte orice alt program care nu corespundea acestor aşteptări. Adesea credem ceea ce *dorim* să credem şi respingem adevărul, dacă acesta nu corespunde ideilor noastre *preconcepute*.

L. Vindecarea cerşetorului orb (18:35-43)

18:35-43 Domnul Isus părăsise între timp Pereea, traversând Iordanul. Luca afirmă că incidentul următor a avut loc **pe când Se apropia Isus de Ierihon**. Matei şi Marcu spun că a avut loc pe când El *părăsea* Ierihonul (Mat. 20:29; Marcu 10:46). În plus, Matei spune că erau doi oameni; Marcu şi Luca spun că era doar unu. Este posibil ca Luca să se fi referit la noul oraş, în vreme ce Matei şi Marcu să fi avut în vedere oraşul vechi. De asemenea e posibil să fi avut loc mai multe minuni de redare a vederii în acest loc. Oricare ar fi explicaţia adevărată, suntem încrezători că dacă am poseda un grad mai mare de cunoaştere, aparentele contradicţii ar dispărea îndată.

18:38 Nu ştim cum, dar cerşetorul orb şi-a dat seama că **Isus** este Mesia, **Fiul lui David**. El s-a rugat de Domnul **să aibă milă** de el, adică să-i redea vederea.

18:39 În ciuda încercărilor unora de a-l reduce la tăcere, cerşetorul **a strigat** cu glas tare către Domnul. Pe oameni nu-i interesa un cerşetor, dar pe Isus Îl interesa.

18:40, 41 Isus S-a oprit. Darby comentează, cu multă pertinenţă: „Iosua s-a rugat odată ca soarele să se stea pe loc în cer, dar aici *Domnul* Însuşi este soarele şi astfel luna şi cerurile se opresc la rugămintea unui cerşetor orb." La porunca lui Isus, cerşetorul a fost **adus la El**. Isus **l-a întrebat** ce doreşte. Fără să ezite sau să generalizeze, cerşetorul a răspuns că doreşte să-şi capete **vederea**. Rugăciunea lui a fost scurtă, la obiect şi plină de credinţă.

18:42, 43 Isus i-a satisfăcut apoi cererea

şi imediat omul **şi-a primit vederea**. Ba mai mult, **L-a urmat** pe Domnul, **slăvindu-L pe Dumnezeu**. Această întâmplare ne învaţă că trebuie să credem că Dumnezeu poate face să se întâmple ceea ce oamenilor le este cu neputinţă de înfăptuit. O credinţă puternică îi va aduce multă cinste lui Dumnezeu, după cum se exprimă poetul:

Tu te apropii de un Rege,
Deci adu-I petiţii mari,
Harul şi puterea Lui întrec
Tot ce a-i putea cândva să-I ceri.
— *John Newton*

M. Convertirea lui Zacheu (19:1-10)

Convertirea lui Zacheu ilustrează adevărul versetului 27 din Luca 18: „Ceea ce este cu neputinţă la oameni este cu putinţă la Dumnezeu." Zaheu era un om bogat. Dar, în mod obişnuit, este cu neputinţă ca un bogat să intre în împărăţia lui Dumnezeu. Zacheu însă s-a smerit înaintea Mântuitorului şi nu a lăsat ca bogăţiile lui să se interpună între sufletul său şi Dumnezeu.

19:1-5 Când Domnul **a trecut prin Ierihon**, cu ocazia celei de-a treia şi ultima din călătoriile Sale la Ierusalim, **Zacheu căuta să-L vadă**, animat, evident, de curiozitate. Deşi era **mai-marele vameşilor**, nu s-a jenat să procedeze contrar uzanţelor, ci a făcut tot posibilul pentru a-L vedea pe Mântuitorul. Deaorece era **scund**, ştia că nu va putea să-L vadă pe Isus, din cauza oamenilor din jurul său. Şi astfel, **a alergat înainte şi s-a suit într-un sicomor** de pe marginea drumului pe care venea Domnul. Acest fapt al credinţei nu a rămas neobservat. Pe când se apropia **Isus, a privit în sus şi l-a văzut** pe Zacheu. Apoi i-a poruncit să se dea jos degrabă şi S-a invitat în casa vameşului. Este singurul loc din Scriptură unde se consemnează că Mântuitorul S-a invitat în casa cuiva.

19:6 Zacheu a făcut cum i s-a poruncit **şi L-a primit cu bucurie** pe Domnul. E aproape cert că acesta a fost momentul declanşării convertirii sale.

19:7 Criticii Mântuitorului **au murmurat cu toţii** împotriva Lui, deoarece El **„a intrat să găzduiască la un om păcătos!"** Ei au nesocotit faptul că, venind într-o lume cum este cea în care trăim, El era limitat aproape exclusiv la case de genul acesteia!

19:8 Mântuirea a produs o schimbare radicală în viaţa vameşului. Acesta L-a informat pe Mântuitorul că intenţiona să **dea acum jumătate** din **bunurile sale la săraci**. (Până acum, el îi jecmănise pe săraci.) De asemenea şi-a făcut planul de a restitui **împătrit** orice bani pe care i-a câştigat pe căi necinstite. Aceasta depăşea cu mult prevederile legii (Ex. 22:4, 7; Lev. 6:5; Num. 5:7), demonstrând că acum Zacheu era stăpânit de dragoste, pe când înainte era robit de lăcomie.

Nu pare să existe vreo îndoială asupra faptului că Zacheu îşi însuşise bunuri pe căi necinstite. Wuest traduce partea a doua a versetului 8 astfel: „Şi întrucât am stors pe nedrept...", nu „*dacă* am stors..."

La prima vedere s-ar părea că Zacheu se făleа cu spiritul său filantropic, punându-şi încrederea în acesta pentru a fi mântuit. Dar nu aşa stau lucrurile. El afirma prin filantropia sa că noua viaţă pe care a descoperit-o în Cristos îl imboldea acum să facă restituiri pentru nedreptăţile comise în trecut şi, prin urmare, drept recunoştinţă faţă de Dumnezeu pentru că l-a mântuit, el dorea să-şi pună banii şi averea în slujba lui Dumnezeu, spre slava Lui şi întru binecuvântarea semenilor lui.

Versetul 8 este unul din cele mai puternice versete din Biblie în sprijinul conceptului de restituire. Mântuirea nu-l absolvă pe cineva de datoria de a rectifica relele comise în trecut. Datoriile făcute pe când cineva era neconvertit nu sunt anulate când acesta se naşte din nou. Iar dacă a furat bani înainte de a fi fost mântuit, atunci adevărata măsură a harului lui Dumnezeu reclamă ca aceşti bani să fie returnaţi după ce persoana respectivă a devenit copilul lui Dumnezeu.

19:9 Isus a afirmat fără echivoc că **mântuirea a intrat în casa** lui Zacheu, deoarece el era **un fiu al lui Avraam**. Mântuirea nu a survenit pentru că Zacheu era evreu din naştere. Expresia folosită aici: „un fiu al lui Avraam" indică mai mult decât simpla descendenţă etnică. Ea însemnă că Zacheu a exercitat aceeaşi credinţă în Domnul pe care a demonstrat-o şi Avraam. Mai mult, mântuirea nu a intrat în casa lui Zacheu datorită filantropiei lui sau faptului că a restituit tot ce luase pe căi necinstite (v. 8). Acestea sunt roadele mântuirii, nu cauza ei.

19:10 Ca răspuns la cei care L-au criticat pentru că a fost găzduit de un păcătos, Isus a spus: **„Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască tot ce era pierdut."** Cu alte cuvinte, convertirea lui Zacheu a constituit o împlinire a însuşi scopului pentru care a venit Cristos în lume.

N. Parabola celor zece mine (19:11-27)

19:11 Pe când se apropia Mântuitorul de **Ierusalim**, venind dinspre Ierihon, mulţi din adepţii Lui **credeau că împărăţia lui Dumnezeu urma să se arate îndată. În parabola** minelor,[53] El le-a spulberat aceste speranţe, arătându-le că între prima şi a doua Sa venire va fi un interval în timpul căruia ucenicii vor trebui să lucreze cu sârg pentru El.

19:12, 13 Parabola **omului de neam mare** a avut o paralelă reală, în istoria lui Arhelau. Acesta a fost ales de Irod să-i fie succesor, dar a fost respins de popor. El s-a dus la Roma, pentru a fi confirmat de puterea imperială. Apoi s-a întors, i-a răsplătit pe slujitorii săi iar pe duşmani i-a nimicit.

În parabola de faţă, Domnul Isus este **Omul de neam mare**, care S-a dus în cer, unde aşteaptă vremea când se va **întoarce** şi-Şi va inaugura **împărăţia** pe pământ. **Cei zece servitori** sunt ucenicii Săi. El le-a dat fiecăruia o mină şi le-a spus să le pună în negoţ până Se va întoarce El. Deşi talentele şi capacităţile fiecărui slujitor al Domnului diferă de ale altuia (vezi parabola talanţilor, Mat. 25:14-30), ei posedă însă şi elemente comune tuturor, cum ar fi privilegiile de a vesti Evanghelia şi de a-L reprezenta pe Cristos în faţa lumii, precum şi privilegiul rugăciunii. Fără îndoială, mina se referă la acestea.

19:14 Cetăţenii sunt poporul Israel. Nu numai că israeliţii L-au respins pe El, dar chiar şi după plecarea Lui, **au trimis după el o solie să-i spună: „Nu vrem ca omul acesta să împărăţească peste noi."** Solia aceasta ar putea reprezenta tratamentul aplicat slujitorilor lui Cristos, cum ar fi Ştefan sau ceilalţi martiri.

19:15 Aici avem o imagine simbolică a revenirii Domnului, pentru a-Şi întemeia **împărăţia**. După aceea El se va ocupa de **aceia cărora le dăduse banii**.

Credincioşii din epoca actuală vor fi evaluaţi cu privire la slujirea lor, la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Această evaluare se va petrece în cer, după Răpire.

Rămăşiţa credincioasă de evrei care Îl vor mărturisi pe Cristos în timpul Marii Strâmtorări vor fi evaluaţi la a doua venire a lui Cristos. Aceasta pare să fie judecata avută în vedere în acest pasaj.

19:16 Primul servitor **a câştigat zece mine** cu **mina** ce i se încredinţase. El fusese conştient că banii pe care îi avea nu erau de fapt ai lui („**mina ta**") şi astfel s-a folosit de ei cum a ştiut mai bine pentru a promova interesele stăpânului său.

19:17 Stăpânul l-a lăudat pentru că a fost **credincios în foarte puţin** — fapt care trebuie să ne aducă aminte că şi după ce am făcut tot ce se putea mai bine, tot slujitori netrebnici suntem. El a fost răsplătit cu **autoritate peste zece cetăţi**. Cei care Îl slujesc cu credincioşie pe Cristos aici pe pământ vor fi răsplătiţi în împărăţia Sa cu privilegiul de a domni. Gradul în care unui ucenic i se va acorda privilegiul de a dirigui în împărăţia lui Cristos va depinde de măsura în care L-a slujit cu devotament şi jertfire de sine aici pe pământ.

19:18, 19 Al doilea slujitor **a câştigat cinci mine** cu **mina** iniţială ce i se încredinţase, drept care a fost răsplătit cu **stăpânire peste cinci cetăţi.**

19:20, 21 Al treilea nu a avut decât scuze. El a înapoiat **mina** pe care o **păstrase învelită într-un ştergar**. El nu a câştigat nimic cu această mină. De ce? Ei bine, el aproape că l-a învinuit pe omul de neam mare pentru eşecul de a fi obţinut profit de pe urma minei, afirmând că nobilul este **un om aspru**, care ar fi pretins un câştig fără cheltuieli. Numai că slujitorul s-a autocondamnat prin propriile sale cuvinte. Dacă aşa credea că este stăpânul, atunci ar fi putut, cel puţin, să depună mina la o bancă, pentru ca aceasta să aducă ceva dobândă.

19:22 Citând cuvintele nobilului, Isus nu a recunoscut că ele ar fi fost adevărate. Mai degrabă, inima păcătoasă a slujitorului l-a făcut pe acesta să dea vina pe stăpân, pentru lipsa lui de profit, când, de fapt, lenea lui a fost cauza nerodniciei. Oricum, dacă a crezut că stăpânul lui e aspru, cu atât mai mult trebuia să se pună pe treabă.

19:23 Versetul 23 pare să sugereze că trebuie să facem unul din două lucruri: Fie să punem tot ceea ce avem în slujba Domnului, fie să încredinţăm aceste bunuri altcuiva, care ştie să le fructifice spre slava Lui.

19:24-26 Verdictul rostit de nobil asupra celui de-al treilea slujitor a fost să i se ia mina şi să o dea primului, care a câştigat alte zece mine. Dacă nu folosim în slujba Domnului oportunităţile care ni s-au încredinţat, acestea vor fi luate de la noi. Pe de altă parte, dacă suntem credincioşi în puţine lucruri, Dumnezeu va avea grijă să nu ducem niciodată lipsă de mijloacele de a-L sluji şi mai mult. Poate unora li se va părea nedrept faptul că **mina** a fost dată celui care avea deja **zece**, dar în viaţa spirituală este un

principiu de nezdruncinat faptul că celor care Îl iubesc şi-L slujesc cu ardoare li se vor dărui prilejuri tot mai cuprinzătoare de lucru pentru El. Eşecul de a fructifica prilejurile dăruite va conduce, în cele din urmă, la pierderea tuturor prilejurilor.

Al treilea slujitor a suferit pierderea răsplăţii, dar nu se precizează că ar fi avut parte de vreo altă pedeapsă. Se pare că nu se pune deloc la îndoială mântuirea lui.

19:27 Cetăţenii care n-au voit să-l aibă pe nobil ca diriguitor asupra lor sunt definiţi drept **vrăjmaşi**, fiind condamnaţi la moarte. Aceasta a constituit trista prezicere a soartei de care avea să aibă parte naţiunea care L-a respins pe Mesia.

X. FIUL OMULUI LA IERUSALIM (19:28-40)

19:28-34 Era duminica dinaintea răstignirii Sale. Isus Se apropiase de panta de răsărit a Muntelui Măslinilor, în drum spre **Ierusalim. Când S-a apropiat de Betfaghe şi de Betania,... i-a trimis pe doi dintre ucenicii Săi**, pentru a-l face rost de un **măgăruş**, pe care să intre călare în Ierusalim. El le-a spus exact unde vor găsi animalul şi ce vor spune **stăpânii** lui. După ce ucenicii au făcut cum i-a instruit Isus, stăpânii măgăruşului au fost imediat dispuşi să-i lase să ia animalul pentru ca Isus să se poată folosi de el. Poate că fuseseră binecuvântaţi anterior de misiunea Domnului şi se oferiseră să-I fie de folos ori de câte ori va avea nevoie de serviciile lor.

19:35-38 Ucenicii I-au făcut Domnului un gen de şea din hainele lor. Mulţi îşi aşterneau hainele pe drum înaintea Lui, în timp ce El înainta spre Ierusalim, pe versantul vestic al Muntelui Măslinilor. Apoi, într-un singur gând, toţi adepţii lui Isus au **început să-L laude pe Dumnezeu cu glas tare, pentru toate minunile pe care le văzuseră** săvârşite de Isus. L-au aclamat apoi ca **Rege**, cântând că venirea Sa avea ca urmare **pace în cer şi slavă în cele preaînalte**. Se remarcă faptul că au cântat: „**Pace în cer**", iar nu „Pace pe pământ". Nu putea fi pace pe pământ, deoarece Prinţul Păcii fusese respins şi urma să fie omorât în curând. Dar avea să fie **pace în cer**, ca urmare a morţii lui Cristos pe crucea de la Calvar şi a înălţării Sale la cer.

19:39, 40 Fariseii au fost indignaţi de faptul că Isus era onorat în această manieră publică. Ei I-au spus să-şi certe ucenicii. Dar Isus a răspuns că aceste aclamaţii erau inevitabile. Dacă ucenicii nu-L aclamau, atunci pietrele aveau s-o facă! Astfel El i-a mustrat pe farisei pentru că erau mai învârtoşaţi şi mai încremeniţi decât pietrele fără viaţă.

B. Fiul Omului plânge pentru Ierusalim (19:41-44)

19:41, 42 Pe când se apropia Isus de Ierusalim, a rostit o plângere pentru oraşul care pierduse prilejul său cel mai favorabil. Dacă oamenii L-ar fi primit pe El ca Mesia, ar fi avut **pace**. Dar ei n-au recunoscut că El era sursa **păcii**. Acum era prea târziu. Deja au hotărât ce vor face cu Fiul lui Dumnezeu. Pentru că L-au respins, ochii lor au fost orbiţi. Pentru că *n-au voit* să-L vadă, ei *nu puteau* să-L mai vadă din acest moment.

Să ne oprim aici să cugetăm la minunatele lacrimi vărsate de Mântuitorul. După cum s-a exprimat W. H. Griffith Thomas: „Să stăm la picioarele lui Cristos, până vom învăţa secretul lacrimilor Sale şi, privind păcatele şi durerile locuitorilor oraşelor şi satelor, să plângem şi noi pentru ele."[54]

19:43, 44 Isus a făcut apoi o prezicere solemnă a asedierii viitoare a oraşului de către Titus, arătând cum avea să împresoare acel general roman oraşul, prinzându-i locuitorii într-o cursă, masacrându-i atât pe tineri, cât şi pe bătrâni; cum avea să radă de pe faţa pământului zidurile şi clădirile, până când nu avea să rămână **piatră pe piatră**. Toate acestea aveau să se întâmple pentru că Ierusalimu n-a cunoscut vremea cercetării sale. Domnul cercetase oraşul, oferindu-i mântuire, dar locuitorii săi nu L-au dorit. Ei n-au găsit loc pentru El în planurile lor.

C. A doua curăţire a templului (19:45, 46)

Isus curăţise **templul** la începutul lucrării Sale publice (Ioan 2:14-17). Acum, când misiunea Lui se apropia cu repeziciune de sfârşit, El a intrat în incinta lăcaşului sfânt de închinăciune şi i-a alungat pe toţi cei ce făcea din această casă de rugăciune un cuib de tâlhari. Pericolul de a introduce spiritul comercial în lucrurile lui Dumnezeu e întotdeauna prezent. Creştinătatea de astăzi este amestecată cu aluatul comercialismului — cu tot felul de activităţi comerciale care au loc în biserici — bazaruri, campanii de strângere de fonduri, predici speciale pentru adunarea de profituri — şi toate acestea făcute în numele lui Cristos!

Cristos a citat din Isaia 56:7 şi Ieremia 7:11, ca temei pentru acţiunea Lui. Orice

reformă de rectificare a abuzurilor comise în biserică trebuie să se întemeieze pe Cuvântul lui Dumnezeu.

D. Învățând zilnic în templu (19:47, 48)

Isus **îi învăța în toate zilele** pe oameni în zona templului — nu în interiorul său, ci doar în curțile sale, unde li se permitea oamenilor accesul. Liderii religioși căutau cu orice preț să găsească un motiv care să le permită să-L distrugă, dar oamenii de rând mai erau captivați de Nazarineanul făcător de minuni. Vremea Lui nu sosise încă. Dar curând avea să vină ceasul când preoții cei mai de seamă, cărturarii și fariseii aveau să se năpustească asupra Lui, pentru a-L omorî.

Era ziua de luni. Ziua următoare, marți — ultima zi când avea să-i învețe pe oameni în public — este descrisă la 20:1-22:6.

E. Autoritatea Fiului Omului este pusă sub semnul întrebării (20:1-8)

20:1, 2 Ce tablou impresionant! Învățătorul învățătorilor propovăduind neobosit vestea bună, la umbra templului, în timp ce liderii Israelului Îi contestă cu neruşinare dreptul de a-i învăța pe oameni! Pentru ei Isus nu era decât un tâmplar simplu din Nazaret, fără pregătire şcolară oficială, fără diplome academice, fără acreditări din partea unei autorități ecleziastice. În ce consta acreditarea Lui? — au dorit ei să știe.

20:3-8 Isus le-a răspuns printr-o întrebare. Un răspuns corect la această întrebare ar fi constituit și răspunsul la întrebarea pusă de ei. A fost **botezul lui Ioan** aprobat de Dumnezeu, sau doar de autoritatea umană? Aici ei au fost prinși. Căci dacă recunoșteau că Ioan a predicat sub ungerea divină, atunci de ce n-au ascultat de mesajul lui și nu s-au pocăit, primindu-L pe Mesia, așa cum Îl vestise Ioan? Dar dacă spuneau că Ioan nu a fost decât un predicator oarecare, riscau să-și atragă furia maselor, care încă îl recunoșteau pe Ioan ca profet al lui Dumnezeu. Prin urmare au zis: „Nu știm de unde provenea autoritatea lui Ioan." Isus a spus atunci: *„În acest caz, nici Eu nu vă voi spune prin a cui autoritate îi învăț eu pe oameni."* Dacă nici atâta nu știau de unde vine autoritatea lui Ioan, atunci cum își permiteau să pună la îndoială autoritatea Celui care era mai mare decât Ioan? Textul acesta ne arată că lucrul esențial în lucrarea de predare a Cuvântului lui Dumnezeu este să fii umplut cu Duhul Sfânt. Cel care are această înzestrare poate fi mai de folos decât cei a căror putere constă în diplome, în tot felul de titluri și onoruri omenești.

„Ce instituție de învățământ ți-a acordat diploma? Cine te-a ordinat?" Iată cum vechile întrebări, îmbrăcate probabil într-o doză de gelozie, continuă să fie ridicate și astăzi. Cel ce propovăduiește cu mult rod evanghelia lui Cristos, chiar dacă nu și-a ros coatele pe băncile vreunui seminar renumit sau univertăți vestite, continuă și astăzi să fie încolțit, punându-i-se sub semnul întrebării vrednicia și validitatea ordinării sale.

F. Parabola viticultorilor răi (20:9-18)

20:9-12 Dorul fierbinte din inima lui Dumnezeu pentru poporul Israel ne este din nou prezentat în această parabolă a viei. Dumnezeu este omul care a sădit o vie, a arendat-o unor viticultori (adică liderilor națiunii Israel — vezi Isa. 5:1-7). Apoi a trimis slujitori la viticultori, pentru ca aceștia **să-i dea din rodul viei.** Slujitorii au fost profeții lui Dumnezeu, ca Isaia și Ioan Botezătorul, care s-au străduit să cheme Israelul la pocăință și credință. Dar dregătorii Israelului i-au persecutat neîncetat pe profeți.

20:13 În cele din urmă, Dumnezeu Și-a trimis **fiul preaiubit,** cu gândul expres că ei Îl vor respecta (deși, desigur, Dumnezeu știa că El va fi respins). Observați că Cristos Se distinge pe Sine de toți ceilalți. Aceștia erau slujitorii, El este Fiul.

20:14 Nedezmințindu-și năravurile din trecut, **viticultorii** s-au hotărât să scape de **moștenitor.** Ei doreau să fie singurii lideri și învățători ai poporului — **„ca moștenirea să fie a noastră".** Ei nu erau dispuși să renunțe la poziția lor de conducători religioși, în favoarea lui Isus. Ce s-au gândit ei: „Dacă-L ucidem, nimeni nu ne va mai contesta stăpânirea peste Israel."

20:15-17 Și i-au scos afară din vie și i-au omorât. În acest punct, Isus i-a întrebat pe evreii care-L ascultau ce va face proprietarul viei unor viticultori atât de răi. La Matei, preoții cei mai de seamă și bătrânii s-au condamnat pe ei înșiși, răspunzând că, desigur, stăpânul viei îi va omorî pe viticultori (Mat. 21:41). Aici Domnul Însuși dă răspunsul: **„îi va nimici pe viticultorii aceia și via o va da altora."** Asta însemna că evreii care L-au respins pe Cristos aveau să fie nimiciți și că Dumnezeu îi va așeza apoi pe alții în poziția privilegiată. Prin „alții" s-ar putea înțelege Neamurile sau Isralul regenerat din vremea de pe urmă. Evreii au fost

consternaţi la auzul acestor cuvinte. **„Nicidecum!" au zis ei.** Domnul a confirmat prezicerea, citând din Psalmul 118:22. Ziditorii evrei L-au respins pe Cristos, **„piatra aceasta"**. Ei nu aveau nici un loc pentru El, în planurile lor. Dar Dumnezeu era hotărât ca Isus să se bucure de un loc pre-eminent şi avea să-L facă piatra din capul unghiului, cheia de boltă, fără de care clădirea nu poate rămâne în picioare; Cel căruia I se va da cea mai înaltă cinste.

20:18 Cele două veniri ale lui Cristos sunt prezentate în versetul 18.[55] Prima Lui venire este descrisă ca fiind o piatră ce cade pe pământ. Oamenii s-au poticnit de starea Lui umilă şi au fost **zdrobiţi** pentru că L-au respins. În a doua parte a versetului, piatra cade din cer şi-i **spulberă** pe necredincioşi.

G. Daţi Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al Lui (20:19-26)

20:19-26 Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii şi-au dat seama că Isus vorbise **împotriva lor**. Şi astfel erau şi mai înverşunaţi să pună mâna pe El. Ei au trimis iscoade ca să-L determine, prin vicleşug, să spună ceva care să le dea prilejul să-L aresteze, pentru a fi apoi judecat de guvernatorul roman. Dar aceste iscoade mai întâi L-au lăudat, spunând că El este credincios lui Dumnezeu cu orice preţ şi că nu se teme de oameni — sperând astfeă că Domnul va rosti vreun cuvânt împotriva Cezarului.

20:21, 22 Apoi L-au întrebat dacă este drept să plătească tribut Cezarului. Dacă Isus spunea că nu este, atunci ei aveau să-L acuze de trădare şi să-L predea romanilor, ca să fie judecat. Dacă spunea că e drept, atunci risca să-i ofenseze pe irodieni (adică marea majoritate a evreilor).

20:23, 24 Isus şi-a dat seama ce complot I se urzeşte şi le-a cerut un dinar — probabil, pentru că El Însuşi nu avea asupra Sa această monedă. Faptul că ei posedau şi foloseau aceste monede demonstra cât de robiţi erau de puterea Neamurilor. **„Al cui chip şi a cui inscripţie sunt pe el?"** a întrebat Isus. Ei au recunoscut că sunt ale Cezarului.

20:25, 26 Apoi Isus i-a redus la tăcere, cu porunca: **„Daţi deci Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!"** În aparenţă, ei erau atât de preocupaţi de interesele Cezarului, dar de interesele lui Dumnezeu nici nu le păsa. „Banii sunt ai Cezarului iar voi sunteţi ai lui Dumnezeu. Lăsaţi-i lumii banii ei, iar lui Dumnezeu creaturile Sale!" Este atât de uşor să ne preocupăm de chiţibuşuri, şi să neglijăm lucrurile de importanţă majoră ale vieţii. După cum este atât de uşor să ne achităm datoriile faţă de semenii noştri, jefuindu-L, în schimb, pe Dumnezeu de lucrurile care I se cuvin.

H. Saducheii şi întrebarea despre înviere (20:27-44)

20:27 După ce a eşuat şi această încercare de a-L prinde pe Isus în cursă, pe plan politic, au venit unii saduchei la El, punându-I ceea ce considerau ei a fi o întrebare încuietoare din domeniul teologiei. Ei negau posibilitatea ca trupurile neînsufleţite ale oamenilor ar mai putea fi readuse vreodată la viaţă. Prin urmare, au ales un exemplu extrem, care să pună doctrina învierii într-o postură ridiculă.

20:28-33 Ei I-au amintit lui Isus că Legea lui **Moise** îi cerea unui om să se căsătorească cu văduva fratelui său, pentru a asigura continuitatea spiţei şi numelui familiei şi a nu înstrăina averea (Deut. 25:5). Povestea lor spunea că o femeie s-a căsătorit, rând pe rând, cu fiecare dintre cei **şapte fraţi**. Nici la moartea celui de-al şaptelea, ea tot nu a avut nici un copil. **„La urmă a murit şi femeia. Deci, la înviere, soţia căruia dintre ei va fi femeia?"** — au voit ei să ştie, crezându-se foarte deştepţi, pentru că au reuşit să născocească o situaţie atât de încurcată şi aparent fără ieşire!

20:34 Isus le-a răspuns că relaţia de căsătorie este valabilă doar pentru viaţa de aici, necontinuându-se în cer. El nu a spus că soţii şi soţiile nu se vor recunoaşte unii pe alţii, ci doar că relaţia dintre ei va fi întemeiată acolo pe o cu totul altă bază.

20:35 Expresia: **„cei socotiţi vrednici să aibă parte de veacul acela"** nu înseamnă că cineva poate fi vrednic de a intra în cer. Singura vrednicie pe care o pot avea păcătoşii este vrednicia pe care le-o acordă Domnul Isus Cristos. „Vrednici sunt socotiţi cei care se judecă pe ei înşişi, care-L acceptă şi-L proclamă pe Cristos, recunoscând că Lui îi aparţine toată vrednicia."[56] Expresia **învierea din morţi** se referă doar la învierea credincioşilor. Sensul ei literal este: **învierea** dintre cei **morţi**, după cum reiese şi din particula *ek* din textul original grec. Ideea unei învieri generale, în care toţi morţii — şi cei mântuiţi, şi cei nemântuiţi — sunt înviaţi în acelaşi timp nu are nici un temei scriptural, negăsindu-se în Biblie.

20:36 Superioritatea stării cereşti este demonstrată în continuare de versetul 36. Moartea nu mai există. În această privinţă, toţi oamenii vor fi **egali, ca îngerii**. De asemenea, ei vor fi dovediţi ca **fii ai lui Dumnezeu**. Credincioşii sunt deja fiii lui Dumnezeu, dar aici pe pământ aceasta nu reiese întotdeauna din înfăţişarea exterioară. În cer însă, ei vor fi *arătaţi* în mod vizibil ca fii ai lui Dumnezeu. Faptul că ei au participat la prima înviere le asigură această manifestare. „...ştim că atunci când Se va arăta El, vom fi ca El, pentru că Îl vom vedea aşa cum este" (1 Ioan 3:2). „Când Se va arăta Cristos, viaţa noastră, atunci vă veţi arăta şi voi împreună cu El în slavă" (Col. 3:4).

20:37, 38 Pentru a demonstra învierea, Isus a făcut o trimitere la Exod 3:6, unde **Moise** L-a citat pe **Domnul**, numindu-L **Dumnezeul lui Avraam... Isaac şi... Iacob**. Dacă saducheii ar fi cumpănit mai bine lucrurile, şi-ar fi dat seama că: (1) Dumnezeu **nu este Dumnezeul celor morţi, ci al celor vii.** (2) Că **Avraam, Isaac şi Iacob** sunt cu toţii morţi. Concluzia inevitabilă este că Dumnezeu trebuie să-i învie din morţi. Domnul nu a spus: „Eu *am fost* Dumnezeul lui Avraam...", ci „Eu *sunt*..." Caracterul lui Dumnezeu, ca Dumnezeu al celor vii, face absolut necesară învierea.

20:39-44 Unii din cărturari au fost nevoiţi să recunoască temeinicia argumentării Sale. Dar Isus încă nu Şi-a încheiat expunerea. Din nou, El a făcut o trimitere la Cuvântul lui Dumnezeu. În Psalmul 110:1 **David** L-a numit pe Mesia **Domn**. Evreii recunoşteau, în general, că Mesia avea să fie **Fiul** lui **David.** Cum putea fi El, în acelaşi timp, şi **Domnul** lui David, şi **Fiul** lui David? Însuşi Domnul constituia răspunsul la această întrebare. El descindea din David, ca Fiu al Omului; totuşi, El era Creatorul lui David. Dar ei erau prea orbi să mai poată vedea acest lucru.

I. Avertismentul împotriva cărturarilor (20:45-47)

Atunci Isus a avertizat în mod public mulţimea cu privire la **cărturari**. Ei purtau **haine lungi**, asumându-şi un aer de pioşenie. Le plăcea ca oamenii să li se adreseze cu titluri foarte distinse, când umblau prin pieţe. Se înghesuiau să ocupe **locurile** cele mai cu vază **din sinagogi** şi la banchete. Dar ei le jefuiau pe văduvele lipsite de apărare de economiile agoniste cu multă trudă o viaţă întreagă, încercând să muşamalizeze faptele lor reprobabile cu **rugăciuni lungi**. O asemenea ipocrizie avea să fie pedepsită cât se poate de aspru.

J. Cei doi bănuţi ai văduvei (21:1-4)

Pe când urmărea Isus cum aruncă bogaţii **darurile în vistieria** templului, a fost izbit de contrastul dintre **bogaţi** şi **o anumită văduvă**. Bogaţii dădeau ceva bani, dar văduva a dat tot ce a avut. După aprecierile lui Dumnezeu, ea a dat **mai mult decât toţi** ceilalţi laolaltă. Ei au dat **din surplusul lor; ea a dat din sărăcia ei tot ce avea**. „Aurul dat de cineva din belşugul său, doar pentru că nu are nevoie de el, este aruncat de Dumnezeu în groapa fără fund; dar bănuţul de aramă, pătat de sânge, este ridicat şi sărutat de El la rangul de aur pentru eternitate."[57]

K. O prezentare succintă a evenimentelor viitoare (21:5-11)

Versetele 5-33 constituie un măreţ discurs profetic. Deşi se aseamănă cu Discursul de pe Muntele Măslinilor, de la Matei 24 şi 25, cele două nu sunt identice. Din nou trebuie să nu uităm că deosebirile pe care le constatăm între cele patru evanghelii nu sunt întîmplătoare sau contradictorii, ci sunt încărcate de o profundă semnificaţie.

În acest discurs Îl găsim pe Domnul vorbind când despre distrugerea Ierusalimului, care avea să se întîmple în anul 70 după Cristos, când despre condiţiile care vor preceda a doua Sa venire. Avem aici ilustrată legea dublei referiri — cu alte cuvinte, prezicerile Sale urmau să aibă în curând o *împlinire parţială* prin asedierea Ierusalimului de către Titus, dar şi o altă *împlinire completă*, la sfârşitul Marii Strâmtorări.

Iată punctele principale ale discursului:

1. Isus a prezis distrugerea Ierusalimului (v. 5, 6).
2. Ucenicii au întrebat când se va întâmpla aceasta (v. 7).
3. Isus le-a prezentat mai întâi un tablou general al evenimentelor care vor preceda a doua Sa venire (v. 8-11).
4. Apoi El a zugrăvit tabloul căderii Ierusalimului şi epoca ce va urma (v. 12-24).
5. În fine, El a prezis semnele care vor precede venirea Sa a doua oară şi i-a îndemnat pe adepţii Săi să trăiască clipă de clipă aşteptând revenirea Sa (v. 25-26).

21:5, 6 Pe când vorbeau unii despre templul lui Irod, admirându-i splendoarea, Isus i-a prevenit să nu se preocupe de **lucru-**

rile materiale, care, oricum, vor trece în curând. Vor veni **zilele** când templul va fi distrus complet.

21:7 Ucenicii şi-au manifestat îndată curiozitatea de a afla **când** avea să se întâmple acest lucru şi care va fi **semnul** indicând iminenţa acestui eveniment. Fără îndoială, întrebarea lor s-a referit, în exclusivitate, la distrugerea Ierusalimului.

21:8-11 După câte se pare, răspunsul Mântuitorului i-a purtat mai întîi departe în viitor, la perioada în care templul avea să fie din nou distrus, înainte de stabilirea împărăţiei. Vor fi cristoşi falşi şi zvonuri false, **războaie** şi răscoale. Nu vor fi doar conflicte între naţiuni, ci şi mari cataclisme ale naturii — **cutremure... foamete şi ciume**, terori **şi semne mari în cer**.

L. Perioada care va precede sfârşitul (21:12-19)

21:12-15 În secţiunea precedentă, Isus a descris evenimentele care se vor derula imediat înaintea sfârşitului veacului. Versetul 12 începe cu expresia: **„Dar înainte de toate acestea..."** Prin urmare, noi credem că versetele 12-24 descriu perioada de timp scursă de la data când a fost rostit acest discurs şi până la Marea Strâmtorare, ce urmează să aibă loc. Ucenicii Lui vor fi arestaţi, în această perioadă, persecutaţi, judecaţi înaintea autorităţilor religioase şi civile şi aruncaţi în închisori. Lor s-ar putea să li se pară că toate acestea sunt semnele unei jalnice înfrângeri, dar în realitate Domnul va produce o răsturnare de situaţie, transformând eşecul aparent într-o minunată **mărturie** spre slava Sa. Nu va fi nevoie ca ei să-şi pregătească din timp pledoaria de apărare. În ceasul încercării, Dumnezeu le va da **înţelepciune** ieşită din comun, aşa încât cuvintele lor să-i pună în încurcătură totală pe **adversarii** lor.

21:16-18 În sânul familiilor se vor ivi cazuri de trădare. Rudenii nemântuite îi vor vinde pe creştinii din mijlocul lor iar **unii** vor fi chiar ucişi pentru poziţia de totată alipire de Cristos. Pare să existe o contradicţie între versetul 16: **„veţi fi daţi în mâinile lor"** şi versetul 18: **„dar nici un păr de pe capul vostru nu va pieri."** Singura explicaţie pare să fie că, deşi unii vor muri, fiind martirizaţi din pricina lui Cristos, din punct de vedere spiritual ei vor fi păziţi şi păstraţi teferi. Ei vor muri, dar nu vor pieri.

21:19 Versetul 19 arată că cei care rabdă, în linişte, din pricina lui Cristos şi de dragul Lui, nelepădându-se de El, vor dovedi prin aceasta că au o credinţă autentică. Cei care sunt mântuiţi cu adevărat vor rămâne loiali şi fideli Lui, indiferent prin ce vor trece şi cât îi va costa. Versetul 19 e redat astfel în traducerea RSV: „Prin faptul că veţi îndura, vă veţi câştiga vieţile."

M. Pustiirea Ierusalimului (21:20-24)

Acum Domnul se ocupă în mod evident de chestiunea distrugerii **Ierusalimului**, ce avea să se întîmple în anul 70 după Cristos. Acest eveniment avea să fie însoţit de semnele preliminare ale **împresurării** oraşului de **armatele** romane.

Creştinilor din era primară — celor din anul 70 d.Cr. — li s-a dat un semn concret, care să semnaleze distrugerea iminentă a Ierusalimului şi dărâmarea din temelii a minunatului templu de marmură: „Când veţi vedea Ierusalimul înconjurat de oşti, să ştiţi că atunci pustiirea lui este aproape." Acest avertisment al distrugerii Ierusalimului era menit să aibă, pentru ei, un efect pozitiv, oferindu-le timpul necesar să poată fugi. Necredinţa unora i-a determinat însă să argumenteze că o asemenea acţiune ar fi imposibilă, având în vedere oştile din jurul zidurilor Ierusalimului. Dar Cuvântul lui Dumnezeu nu dă niciodată greş. Istoria consemnează că generalul roman Titus şi-a restras, pentru scurt timp, oştile din jurul cetăţii, evreii credincioşi având astfel răgazul să părăsească oraşul sortit pieirii. Se ştie că aceştia au procedat, într-adevăr, aşa, refugiindu-se într-o localitate denumită Pella, unde au fost păziţi şi adăpostiţi, scăpând cu viaţă.[58]

Orice încercare de a pătrunde din nou în Ierusalim ar fi fost fatală. Cetatea avea să fie în curând pedepsită pentru că L-a respins pe Fiul lui Dumnezeu. Femeile **gravide** şi mamele **care alăptează** aveau să fie foarte dezavantajate, scăparea lor de judecata lui Dumnezeu ce urma să se abată peste ţara Israelului şi poporul evreu fiind mult îngreunată. Mulţi aveau să fie ucişi, supravieţuitorii fiind duşi peste hotare, în robie.

Ultima parte a versetului 24 este o remarcabilă profeţie a faptului că străvechiul oraş **Ierusalim** avea să fie supus stăpânirii Neamurilor, **până la împlinirea vremurilor neamurilor**. Asta nu înseamnă că evreii nu aveau să-l controleze pentru scurte perioade de timp. Ideea centrală este că cetatea va fi supusă în permanenţă invaziilor şi imixtiunilor din partea Neamurilor, **până se vor**

împlini timpurile neamurilor.

Noul Testament face distincţie între bogăţiile Neamurilor, plinătatea Neamurilor (sau numărul deplin al Neamurilor) şi vremurile Neamurilor.

1. *Bogăţiile* neamurilor (Rom. 11:12) se referă la poziţia privilegiată de care se bucură neamurile în epoca actuală, când Israelul a fost dat, pentru o vreme, la o parte de către Dumnezeu.
2. *Plinătatea* (sau numărul deplin al) neamurilor (Rom. 11:12) se referă la Răpire, când mireasa lui Cristos dintre neamuri va fi atins numărul deplin, fiind apoi luată de pe pământ iar Dumnezeu urmând să se ocupe iarăşi de Israel.
3. *Vremurile* neamurilor (Luca 21:24) au început, cu adevărat, odată cu robia babiloneană, în anul 521 înainte de Cristos, şi vor continua până la data când naţiunile ne-evreieşti (neamurile) nu-şi vor mai exercita controlul asupra oraşului Ierusalim.

De-a lungul secolelor scurse de la data când a rostit Mântuitorul aceste cuvinte, Ierusalimul s-a aflat, în cea mai mare parte, sub stăpânirea unor puteri dintre neamuri. Împăratul Iulian Apostatul (331-363 d.Cr.) a încercat să discrediteze creştinismul, căutând să infirme profeţia Domnului cu privire la Ierusalim. Astfel, el i-a încurajat pe evrei să rezidească templul. Aceştia s-au apucat cu râvnă de lucru, folosindu-se, în extravaganţa lor, chiar de lopeţi de argint şi scoţând pământul săpat cu tărgi făcute din purpură. Dar pe când lucrau ei de zor, au fost întrerupţi de un cutremur şi de flăcări de foc ce au ţâşnit din pământ, fiind nevoiţi să abandoneze lucrările.[59]

N. A doua venire (21:25-28)

Versetele acestea descriu convulsiile naturii şi cataclismele care vor copleşi **pământul** în perioada premergătoare venirii lui Cristos a doua oară. Se vor produce perturbaţii, în care vor fi implicate: **soarele... luna** şi **stelele**, perturbaţii ce se vor vedea clar de pe pământ. E posibil ca acestea să producă o modificare a unghiului de înclinaţie a axei pământului. Porţiuni mari de uscat vor fi inundate de valuri de reflux. Dar pentru cei evlavioşi va fi o nădejde:

Atunci Îl vor vedea pe Fiul Omului venindd pe un nor, cu putere şi cu mare slavă. Când vor începe să se întâmple aceste lucruri, să vă uitaţi în sus şi să vă ridicaţi capetele, pentru că răscumpărarea voastră se apropie.

O. Smochinul şi toţi copacii (21:29-33)

21:29-31 Un alt semn care vesteşte apropierea venirii Sale este înfrunzirea smochinului şi a tuturor copacilor. Smochinul este o întruchipare adecvată a poporului Israel, care dă semne de viaţă în zilele de pe urmă. Nu este lipsit de importanţă faptul că după ce au fost împrăştiaţi secole de-a rândul, trăind în obscuritate, israeliţii s-au constituit din nou într-un stat suveran în 1948, fiind în prezent membri ai comunităţii ţărilor independente ale lumii.

Înfrunzirea celorlalţi trei copaci ar putea simboliza creşterea extraodinară pe care a cunoscut-o fenomenul naţionalismului în ultimul timp şi apariţia multor noi guverne în ţările de curând dezvoltate ale lumii. Aceste semne indică faptul că împărăţia lui Cristos urmează să fie întemeiată în curând.

21:32 Isus a spus că **generaţia aceasta** nu va trece până când nu vor avea loc toate aceste lucruri. Ce a vrut să spună El prin „această generaţie"?

1. Unii cred că S-a referit la generaţia aflată în viaţă când a rostit El aceste cuvinte şi că toate acele lucruri s-au împlinit odată cu distrugerea Ierusalimului. Dar această variantă nu stă în picioare, deoarece Cristos nu S-a întors, pe nor, cu putere şi slavă mare.

2. Alţii cred că „această generaţie" se referă la oamenii care vor fi în viaţă când se vor arăta toate aceste semne şi că cei care vor începe să vadă începutul acestor semne vor ajunge să vadă şi întoarcerea lui Cristos. Toate evenimentele prezise se vor întîmpla în decursul unei generaţii. Este o explicaţie verosimilă.

3. O altă posibilitate este că „această generaţie" se referă la poporul Israel în atitudinea sa de ostilitate faţă de Cristos. Domnul spune aici, potrivit acestei interpretări, că poporul Israel va supravieţui, fiind indestructibil, în pofida faptului că va fi împrăştiat peste tot pământul. Şi în tot acest timp, atitudinea evreilor faţă de Domnul nu se va schimba. Poate că atât interpretarea a doua, cât şi a treia sunt corecte.

21:33 Cerurile — respectiv atmosfera şi stelele — vor trece. De asemenea, va trece şi pământul în forma sa actuală. Dar aceste preziceri făcute de Domnul nu vor rămâne neîmplinite.

P. Îndemn la veghere şi rugăciune (21:34-38)

21:34, 35 Între timp, ucenicii Săi vor trebui să se păzească de pericolul de a se îmbuiba cu mîncare, băutură şi grijile de zi cu zi, aşa încât venirea Lui să-i prindă pe neaşteptate. El va veni pe neaşteptate pentru cei care cred că pământul este locuinţa lor permanentă.

21:36 Adevăraţii ucenici trebuie să vegheze şi să se roage în orice împrejurare, delimitându-se astfel de lumea necredincioasă, care este condamnată să guste mânia lui Dumnezeu. Ei trebuie să se identifice cu cei care vor fi primiţi înaintea Fiului Omului.

21:37, 38 În fiecare zi Domnul îi învăţa pe oameni în templu, dar noaptea o petrecea pe Muntele Măslinilor, fără adăpost în lumea pe care El a creat-o. Apoi, dis-de-dimineaţă, toţi oamenii se îmbulzeau în jurul Lui, din nou, ca să-l audă cuvintele.

XI. PATIMILE ŞI MOARTEA FIULUI OMULUI (Cap. 22, 23)

A. Complotul de a-L ucide pe Isus (22:1, 2)

22:1 Praznicul Azimilor se referă aici la perioada care începea cu Paştele şi dura şapte zile, în care nu se consuma pâine dospită. Paştele se serba în a paisprezecea zi a lunii Nisan, respectiv prima lună din calendarul evreiesc. Cele şapte zile, din 15 ale lunii până în 21, erau cunoscute sub denumirea de Praznicul Pâinii Nedospite, dar în versetul 1 denumirea aceasta se aplică întregului praznic. Dacă evanghelia după Luca ar fi fost scrisă mai mult pentru evrei, nu ar fi fost necesar ca Luca să menţioneze legătura dintre Praznicul Pâinii Nedospite şi Paşte.

22:2 Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii complotau încontinuu, gândindu-se cum să-L omoare pe Domnul Isus, dar ei şi-au dat seama că trebuie s-o facă fără să provoace tulburări, deoarece se temeau de popor şi ştiau că oamenii de rând încă Îl stimau pe Isus.

B. Perfidia lui Iuda (22:3-6)

22:3 Satan a intrat în Iuda, zis şi Iscarioteanul, unul din **cei doisprezece** ucenici. La Ioan 13:27 se spune că acţiunea aceasta a avut loc după ce Isus i-a înmânat bucata de pâine, în timpul mesei de Paşte. Conchidem, prin urmare, fie că această acţiune a avut loc în mai multe etape, fie că Domnul subliniază faptul în sine, mai degrabă decât timpul exact când a avut loc acţiunea.

22:4-6 În orice caz, Iuda a făcut un târg **cu preoţii cei mai de seamă şi cu ofiţerii gărzii,** adică cu comandanţii gărzii ce păzeau templul iudaic. El pusese la cale un plan foarte amănunţit, potrivit căruia să-l poată da pe Isus în mâinile lor fără să provoace tulburări publice. Planul nu a fost însă întru totul acceptabil şi ei s-au învoit să-i dea bani — treizeci de arginţi, cum aflăm din alt text. Şi astfel Iuda a plecat, să-şi pună în aplicare planul de a-L trăda pe Isus.

C. Pregătirile pentru Paşte (22:7-13)

22:7 Există probleme serioase în legătură cu diversele perioade de timp menţionate în aceste versete. **Ziua Sărbătorii Azimilor** ar fi considerată, în mod normal, drept a treisprezecea zi din luna Nisan, când toată pâinea nedospită trebuia îndepărtată din casele evreilor. Dar aici se spune că era ziua în care **trebuiau jertfite Paştele.** Or, asta înseamnă că ar fi vorba de a paisprezecea zi a lui Nisan. Leon Morris, împreună cu alţi învăţaţi, sugerează că se foloseau două calendare în cazul Paştelui: unul oficial şi altul urmat de Isus şi de ceilalţi.[60] Noi credem că evenimentele zilei finale de joi încep în acest punct şi continuă până în versetul 53.

22:8-10 Domnul i-a trimis pe Petru şi pe Ioan la Ierusalim, să facă pregătirile pentru sărbătorirea mesei pascale. El a demonstrat cunoaşterea desăvârşită a tuturor lucrurilor prin instrucţiunile pe care le-a dat acestor ucenici. De îndată ce vor fi intrat în oraş, vor întâlni un om care duce un urcior cu apă — semn foarte neobişnuit în Orient, unde de obicei femeile sunt acelea care se îngrijesc de aprovizionarea cu apă. Omul de aici este o imagine foarte reprezentativă a Duhului Sfânt, care conduce sufletele căutătoare la locul de comuniune cu Domnul.

22:11-13 Domnul nu numai că a ştiut dinainte locul şi ruta pe care o va urma acest om, ci a ştiut şi faptul că un anumit gospodar va fi dispus să pună la dispoziţie odaia sa încăpătoare, de sus, mobilată, pentru Isus şi ucenicii Lui. Poate că omul acesta Îl cunoştea pe Domnul, căruia I se predase pe el însuşi şi tot ce avea el. Este o deosebire între camera de oaspeţi şi camera mare de sus, mobilată. Gazda aceasta generoasă a pus la dispoziţie condiţii mai bune decât s-au aşteptat ucenicii. Când Isus S-a născut în Betle-

em, nu s-a găsit loc pentru el la han (în greacă: *kataluma*). Aici El le-a spus ucenicilor să ceară o cameră de oaspeţi (în greacă: *kataluma*), dar lor li s-a oferit ceva mai bun — o odaie mare, de sus, gata aşternută.

Totul a fost exact aşa cum prezisese El. Prin urmare, ucenicii au pregătit Paştele.

D. Ultimul Paşte (22:14-18)

22:14 De veacuri, evreii celebrară Paştele, comemorând glorioasa lor izbăvire din Egipt şi de la moarte, prin sângele unui miel fără pată. Cât de vie va fi fost această imagine în mintea Mântuitorului, când S-a aşezat să ţină pentru ultima oară această sărbătoare. El era adevăratul Miel Pascal, al cărui sânge avea să fie vărsat în curând pentru mântuirea tuturor celor care se vor încrede în El.

22:15, 16 Paştele acesta anumit avea o semnificaţie cu totul deosebită, inexprimabilă, pentru El. Domnul îl dorise cu ardoare înainte de a fi trebuit să sufere. Acum nu mai avea să ţină Paştele din nou, până când se va întoarce pe pământ să-şi stabilească glorioasa împărăţie. Expresia: **„Cu dorinţă fierbinte am dorit"** din textul original exprimă un dor inexprimabil de mare. Aceste cuvinte elocvente îi invită pe toţi credincioşii din toate timpurile şi locurile să-şi dea seama cât de mult doreşte Isus să aibă comuniune cu noi, la masa Lui.

22:17, 28 Când a luat paharul de vin, ce se înscrie în ritualul de Paşte, a mulţumit pentru el şi l-a dat ucenicilor, amintindu-le încă o dată că nu va mai bea din rodul viţei până la domnia Sa de o mie de ani. Scena mesei de Paşte se încheie cu versetul 18.

E. Prima cină a Domnului (22:19-23)

22:19, 20 Ultimul Paşte a fost urmat imediat de Cina Domnului. Domnul Isus a instituit acest memorial sacru pentru ca adepţii Lui din toate veacurile să-Şi aducă astfel aminte de El în moartea Sa. Mai întâi, El le-a dat pâine — simbol al trupului Său, ce avea să fie dat pentru ei. Paharul înfăţişa elocvent sângele Lui scump, ce avea să fie vărsat pe crucea Calvarului. El l-a numit paharul noului legământ în sângele Său, care se vărsa pentru ai Lui. Asta înseamnă că noul legământ, pe care L-a încheiat în principal cu poporul Israel, a fost ratificat prin sângele Său. Împlinirea deplină a Noului Legământ va avea loc în timpul împărăţiei Domnului nostru Isus Cristos pe pământ, dar noi, credincioşii, beneficiem de el chiar în timpul de faţă.

Ar trebui să se înţeleagă de la sine că pâinea şi vinul erau un tip sau o reprezentare a trupului şi sângelui Său. Trupul Lui nu fusese dat încă iar sângele Lui nu fusese vărsat. Prin urmare, este absurd ca cineva să sugereze că simbolurile acestea ar fi fost transformate miraculos în realităţile propriuzise. Evreilor li se interzicea să bea sânge. Prin urmare, ucenicii şi-au dat seama că El nu S-a referit la sânge în mod literal, ci la ceea ce simboliza sângele Lui.

22:21 Pare evident că Iuda se afla şi el la această ultimă cină. Dar, în lumina textului de la Ioan 13, pare la fel de evident că trădătorul a ieşit din încăpere după ce Isus i-a înmânat bucata de pâine înmuiată în sos. Întrucât acest lucru a avut loc înainte de instituirea Cinei Domnului, mulţi sunt de părere că Iuda nu ar fi fost de faţă când au fost date pâinea şi vinul.

22:22 Suferinţele şi moartea Domnului Isus au fost **determinate**, dar Iuda L-a trădat cu deplina conştienţă a deciziei luate de voinţa lui. De aceea a spus Isus: **„Vai de omul prin care este trădat El."** Deşi Iuda era din rândul celor doisprezece, el nu era un credincios adevărat.

22:23 Versetul 23 ne arată cât de mare a fost mirarea ucenicilor, ce mult s-au îndoit ei de ei înşişi. Ei nu ştiau care dintre ei avea să se facă vinovat de această faptă odioasă.

F. Adevărata măreţie o conferă slujirea (22:24-30)

22:24, 25 Ce groaznică condamnare a inimii omeneşti este faptul că imediat după Cina Domnului, ucenicii au început să se certe între ei, pentru a stabili care dintre ei era cel mai mare! Domnul Isus le-a amintit că în economia Lui, măreţia era diametral opusă modului în care o privesc oamenii. Regii care au domnit peste Neamuri au fost consideraţi oameni mari, fiind, de fapt, numiţi „binefăcători". Dar acesta nu era decât un titlu, în realitate ei fiind nişte tirani cruzi. Ei erau numiţi buni, dar purtarea lor nu corespundea acestei caracterizări.

22:26 Nu aşa trebuie să stea lucrurile între urmaşii Mântuitorului. Cei care doresc să fie mari trebuie să ocupe locul celor mai mici. Iar cei care doresc să fie cei dintâi trebuie să se aplece şi să-i slujească pe alţii cu smerenie. Aceste idei revoluţionare au răsturnat complet concepţiile tradiţionale, conform cărora cei mai tineri ar fi inferiori

celor mai vârstnici şi că întâietatea s-ar putea dobândi prin stăpânire.

22:27 Conform aprecierilor oamenilor, mai mare este cel care este invitat la o masă, decât cel care îi serveşte pe meseni. Dar Domnul Isus a venit ca slujitor al oamenilor şi toţi cei ce Îl urmează pe El trebuie să-L imite în această privinţă.

22:28-30 De câtă delicateţe a dat Domnul dovadă când i-a lăudat pe ucenici pentru că **au rămas** cu El în încercările prin care a trecut. În fond, ei tocmai se certaseră şi la scurt timp după aceea aveau să-L părăsească şi să fugă. Şi totuşi, El ştia că în adâncul inimii lor ei Îl iubeau şi că suferiseră ocări din pricina Numelui Său. Răsplata lor avea să fie faptul că vor sta pe tronuri, judecând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel, când se va întoarce Cristos să-Şi preia tronul lui David şi să domnească asupra pământului. Aşa cum Tatăl I-a promis lui Cristos împărăţia, la fel de cert este faptul că ei vor domni cu El peste Israelul reînnoit.

G. Isus prezice tăgăduirea lui Petru (22:31-34)

Acum urmează ultimul din seria de trei capitole întunecate din istoria necredinţei umane. Primul l-a constituit trădarea lui Iuda. Al doilea a fost ambiţia egoistă a ucenicilor. Acum avem laşitatea lui Petru.

22:31, 32 Repetiţia: **Simon, Simon** relevă iubirea şi duioşia inimii lui Cristos pentru ucenicul său şovăielnic. **Satan** a cerut să-i aibă pe toţi ucenicii, pentru a-i cerne ca pe grâu. Isus i s-a adresat lui Petru, reprezentantul tuturor. Dar Domnul Se rugase pentru Simon, ca să nu-i fie eclipsată credinţa. („**Am rugat pentru tine**" sunt cuvinte de o forţă extraordinară.) După ce Petru se va întoarce la El, va trebui să-i încurajeze pe fraţii lui. Această întoarcere nu se referă la mântuire, ci la revenirea dintr-o alunecare pe calea credinţei.

22:33, 34 Cu o încredere necugetată în propriile sale forţe, Petru şi-a exprimat disponibilitatea de a-L însoţi pe Isus la închisoare şi chiar la moarte. Dar lui Petru a trebuit să i se atragă atenţia că înainte de zorii zilei, el se va lepăda de trei ori de Domnul, susţinând că nici nu-L cunoaşte măcar!

La Marcu 14:30, Domnul este citat în sensul că înainte de a cânta cocoşul de două ori, Petru se va lepăda de El de trei ori. La Matei 26:34; Luca 22:34; Ioan 13:38, Domnul spune că înainte de a cânta cocoşul, Petru se va lepăda de El de trei ori. Trebuie să recunoaştem că nu este uşor să rezolvăm această contradicţie aparentă. E posibil ca nu numai un cocoş să fi cântat, ci cel puţin doi — unul în timpul nopţii iar altul în zorii zilei. De asemenea, trebuie observat că evangheliile consemnează cel puţin şase ocazii ale tăgăduirii lui Petru. El s-a lepădat de Cristos înaintea:

1. Unei femei tinere (Mat. 26:69, 70; Marcu 14:66-68).
2. Înaintea altei femei tinere (Mat. 26:71, 72).
3. Înaintea mulţimii care stătea afară (Mat. 26:73, 74; Marcu 14:70, 71).
4. Înaintea unui om (Luca 22:58).
5. Înaintea altui om (Luca 22:59, 60).
6. Înaintea unui slujitor al marelui preot (Ioan 18:26, 27). Este vorba probabil de un alt om decât cei de dinainte, după cum rezultă din cuvintele rostite de el: „Oare nu te-am văzut eu în grădină cu el?" (v. 26).

H. O nouă trimitere pe câmpul de lucru (22:35-38)

22:35 Anterior în lucrarea Sa, Domnul i-a trimis pe ucenici fără pungă, fără traistă şi fără sandale — adică doar cu minimum necesar. Şi totuşi, eu au mărturisit că nu au dus lipsă de nimic.

22:36 Dar acum El urma să plece de la ei, urmând ca ei să păşească într-o nouă etapă de slujire a Lui. Ei aveau să fie expuşi la sărăcie, foame şi primejdii. În aceste condiţii, va fi nevoie ca ei să se îngrijească de nevoile ivite pe parcurs. Prin urmare, va trebui ca acum să ia cu ei pungă şi traistă iar dacă nu aveau sabie, trebuia să-şi vândă haina ca să-şi poată cumpăra o sabie. Ce a vrut să spună Mântuitorul când i-a îndemnat pe ucenici să-şi cumpere sabie? Pare evident că nu s-ar fi putut referi la necesitatea de a folosi sabia în scopuri ofensive, împotriva altora oameni, deoarece un atare îndemn ar contrazice învăţătura Lui clară expusă în pasaje ca cele de mai jos:

„Împărăţia Mea nu este din lumea aceasta... Dacă împărăţia Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar lupta ca să nu fiu dat în mâinile iudeilor..." (Ioan 18:36).

„Toţi cei care scot sabia de sabie vor pieri." (Mat. 26:52).

„Să nu vă împotriviţi celui care vă face rău, ci, oricui te loveşte peste obrazul drept întoarce-i şi pe celălalt." (Mat. 5:39; vezi şi 2 Cor. 10:4).

Prin urmare, ce a vrut Isus să spună când S-a referit la sabie?

1. Unii au sugerat că El S-a referit la sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu (Ef. 6:17). Lucrul acesta este posibil, dar atunci va trebui să spiritualizăm şi celelalte elemente din text, cum ar fi punga, traista şi haina.
2. Williams spune că sabia înseamnă protecţia unui guvern instituţionalizat, scoţând în evidenţă faptul că la Romani 13:4 sabia se referă la puterea magistratului.
3. Lange afirmă că sabia trebuie folosită în scopuri defensive, faţă de anumiţi oameni care ar putea să-i atace, dar nicidecum în scopuri ofensive. Numai că Matei 5:39 pare să excludă folosirea sabiei, chiar şi în scopuri defensive.
4. Unii cred că sabia trebuia folosită doar în scopul apărării de animalele sălbatice — interpretare cu totul verosimilă.

22:37 Versetul 37 explică de ce a fost necesar ca, de data aceasta, ucenicii să ia cu ei bani, traistă şi sabie. Domnul fusese cu ei până în acest punct, îngrijindu-Se de nevoile lor vremelnice. În curând El avea să plece din mijlocul lor, conform profeţiei de la Isaia 53:12. Lucrurile care-L priveau pe El aveau să fie duse la capăt, adică viaţa lui pământească şi misiunea Lui aveau să se încheie prin faptul că El avea să fie socotit la un loc cu nelegiuiţii.

22:38 Ucenicii nu au înţeles deloc ce a vrut să spună Domnul, cum reiese din faptul că au adus două săbii, ca şi când ar fi crezut că acestea pot rezolva problemele dificile cu care aveau să fie confruntaţi în curând. Domnul Isus a pus capăt conversaţiei cu cuvintele: **„Destul"**. După câte se pare, ei au crezut că, recurgând la săbii, vor putea înfrânge eforturile duşmanilor Lui de a-L ucide — lucru care contrazicea însă total gândirea Domnului Isus.

I. Agonia din grădina Ghetsimane (22:39-46)

22:39 Grădina Ghetsimane era situată pe versantul vestic al **Muntelui Măslinilor**. Isus Se ducea acolo deseori să Se roage iar ucenicii şi, bineînţeles, trădătorul, ştiau acest lucru.

22:40 La încheierea Cinei Domnului, Isus şi ucenicii au părăsit odaia de sus, ducându-se în grădină. Odată ajunşi acolo, El i-a prevenit să se roage ca să nu cadă în ispită. Poate că ispita la care S-a referit El aici consta în presiunea de a se îndepărta de Dumnezeu şi de Cristosul Lui, când vor fi încercuiţi de duşmani.

22:41, 42 Atunci Isus i-a lăsat pe ucenici şi S-a retras mai în adâncul grădinii, unde S-a rugat singur. În rugăciuea Lui a cerut ca, dacă Tatăl voia, să treacă de la El acest pahar. Totuşi, Domnul dorea ca voia lui Dumnezeu să se facă, nu a Sa. După cât înţelegem noi, această rugăciune a însemnat: „Dacă există orice altă cale prin care păcătoşii să poată fi salvaţi fără ca Eu să merg la Cruce, descoperă-Mi această cale acum." Dar cerurile au tăcut, pentru că nu era altă cale.

Noi nu credem că suferinţele lui Cristos din grădină au făcut parte din lucrarea Sa ispăşitoare. Lucrarea de ispăşire a fost realizată în cele trei ore de întuneric de pe cruce. Dar Ghetsimane a fost o anticipare a Calvarului. Acolo însuşi gîndul contactului cu păcatele noastre l-a provocat Domnului Isus suferinţele cele mai acute.

22:43, 44 Umanitatea Sa perfectă este văzută în agonia care a însoţit suferinţele Sale. **Atunci I s-a arătat un înger din cer, întărindu-L.** Este un fapt comnsemnat doar de Luca. De asemenea, numai el arată că **sudoarea I se făcuse ca nişte picături mari de sânge.** Acest ultim detaliu a trezit interesul medicului conştiincios.

22:45, 46 Când Isus S-a întors la ucenicii Săi, aceştia adormiseră, dar nu din indiferenţă, ci istoviţi de întristare. Încă o dată El i-a îndemnat să se scoale şi să se roage, pentru că ceasul încercării se apropia iar ei aveau să fie ispitiţi să se lepede de El înaintea autorităţilor.

J. Trădarea şi arestarea lui Isus (22:47-53)

22:47, 48 Între timp, Iuda a sosit cu un grup de preoţi de seamă, bătrâni şi căpitani ai templului, ca să-L aresteze pe Domnul. Conform înţelegerii prealabile, trădătorul urma să-L identifice pe Isus printr-un sărut. În legătură cu aceasta, Stewart comentează:

> A fost culmea ororii, punctul cel mai de jos al infamiei, sub care nu mai poate coborî infamia umană, când acolo în grădină Iuda şi-a trădat stăpânul, nu cu o lovitură sau înjunghiere, ci cu un sărut.[61]

Cu nesfârşită mâhnire, Isus a întrebat: **„Iuda, cu o sărutare Îl trădezi tu pe Fiul Omului?"**

22:59-51 Ucenicii şi-au dat seama ce

avea să se întîmple. Prin urmare, au fost gata să treacă la ofensivă. De fapt, unul din ei, Petru, a scos sabia şi a tăiat urechea dreaptă a slujitorului marelui preot. Isus l-a mustrat pentru faptul că a recurs la mijloace pământeşti în cadrul unei lupte de natură spirituală. Ceasul Lui sosise şi planurile dinainte stabilite ale lui Dumnezeu trebuiau să se împlinească. Cu multă delicateţe, Isus S-a atins de urechea victimei şi a vindecat-o.

22:52, 53 Întorcându-se spre liderii şi ofiţerii iudei, **Isus** i-a întrebat de ce au ieşit după El ca şi când ar fi fost un tâlhar fugitiv. Oare nu îi învăţase El zilnic pe oameni în zona templului? — şi totuşi, ei nu încercaseră să-L aresteze atunci. Tot Domnul este cel care răspunde la această întrebare, spunând că acesta era ceasul lor şi puterea întunericului. Asta se întîmpla pe la miezul nopţii de joi spre vineri.

Se pare că procesul religios al Domnului nostru s-a desfăşurat în trei etape. Mai întîi, El a apărut înaintea lui Ana. Apoi a apărut înaintea lui Caiafa. În cele din urmă, a fost pus sub acuzaţie în faţa Sinedriului. Evenimentele care urmează din acest punct şi până în versetul 65 au avut, probabil, loc între orele 1 şi 5, în dimineaţa zilei de vineri.

K. Petru se leapădă de Isus şi plânge cu amar (22:54-62)

22:54-57 Când a fost adus Domnul în casa marelui preot, Petru mergea după El de departe. Ajuns înăuntru, el s-a aşezat lângă cei ce se încălzeau la focul aprins în centrul curţii. O slujnică a privit spre Petru şi a afirmat că este unul din adepţii lui Isus. Atunci Petru a tăgăduit că L-a cunoscut vreodată.

22:58-62 La scurt timp după aceea, o altă persoană a îndreptat un deget acuzator spre Petru, afirmând că şi el este unul din adepţii lui Isus din Nazaret. Din nou, Petru a negat acuzaţia. Cam după o oră, altcineva l-a recunoscut pe Petru, afirmând că este galileean şi ucenic al Domnului. Petru a afirmat că nu ştie despre ce vorbeşte omul respectiv. Dar de data aceasta, tăgăduirea lui a fost punctată de cântatul cocoşului. În acel moment întunecat, **Domnul S-a întors şi a privit la Petru** iar Petru şi-a adus aminte de prezicerea Domnului că înainte de a cânta cocoşul, el se va lepăda de trei ori. Privirea Fiului lui Dumnezeu l-a determinat pe Petru să iasă afară, în bezna nopţii, şi să plângă cu amar.

L. Soldaţii îşi bat joc de Fiul Omului (22:63-65)

Isus a fost arestat de cei ce aveau sarcina să păzească templul din Ierusalim. Aceşti presupuşi apărători ai lăcaşului sfânt al lui Dumnezeu au început să-şi bată joc de Isus şi să-L bată. După ce L-au legat le ochi, L-au lovit peste faţă şi apoi I-au cerut să ghicească cine L-a lovit. Faptele lor oribile nu s-au oprit aici, dar Domnul a îndurat cu răbdare această împotrivire din partea păcătoşilor împotriva Sa.

M. Judecarea lui Isus înaintea Sinedriului, în dimineaţa zilei de vineri (22:66-71)

22:66-69 În zorii zilei (între 5 şi 6 dimineaţa), bătrânii L-au condus pe Isus la sinedriul lor, întrebându-L direct dacă este Mesia. În esenţă, Isus a spus că este inutil ca ei să discute această chestiune cu El, căci nu erau pregătiţi să primească adevărul. Dar El i-a avertizat că Cel ce stătea înaintea lor, umilit, va sta într-o zi la dreapta puterii lui Dumnezeu (vezi Psalmul 110:1).

22:70, 71 Atunci ei L-au întrebat direct dacă este Fiul lui Dumnezeu, trădându-şi intenţiile. Căci pentru ei Fiul lui Dumnezeu însemna Unul care este egal cu Dumnezeu. Domnul Isus a răspuns: **„Aşa cum o spuneţi, da, Eu sunt."** (vezi Marcu 14:62). Atât le-a trebuit lor! Cu alte cuvinte, oare nu L-au auzit ei rostind această hulă, pretinzându-Se egal cu Dumnezeu? Nu mai aveau nevoie de nici o mărturie. Numai că în acest punct s-a ivit o problemă: în legea lor, pedeapsa pentru hulă era moartea. Dar iudeii se aflau sub stăpânirea romană, nedispunând de autoritatea de a-i executa pe deţinuţi. De aceea, va trebui să-L ducă pe Isus la Pilat. Dar pe acesta nu-l interesa deloc o acuzaţie de ordin *religios*, cum ar fi hula. Deci va trebui să născocească nişte acuzaţii cu substrat *politic* împotriva Sa.

N. Isus înaintea lui Pilat (23:1-7)

23:1, 2 După înfăţişarea Sa înaintea Sinedriului (**toată mulţimea lor**), Isus a fost dus în grabă la Pilat, pentru a fi supus unui proces civil. Trei au fost acuzaţiile de natură politică ce I s-au adus: Mai întâi de toate, ei L-au acuzat că ar fi pervertit naţiunea, cu alte cuvinte, că ar fi ştirbit loialitatea poporului faţă de Roma. În al doilea rând, ei au spus că El le-ar fi interzis iudeilor să plătească impozite faţă de Cezar. În cele din urmă, L-au acuzat că S-a făcut Rege.

22:3-7 Când Pilat L-a întrebat pe Isus dacă este Regele iudeilor, El a răspuns că este. Pilat nu a interpretat această afirmaţie a Domnului ca pe o ameninţare la adresa împăratului roman. După o întrevedere particulară cu Isus (Ioan 18:33-38a), el s-a îndreptat spre preoţii cei mai de seamă şi spre mulţime, spunând că nu găseşte vină în El. Mulţimea a devenit însă şi mai agitată, acuzându-L pe Isus de a fi incitat populaţia de pretutindeni la nesupunere, începând cu dispreţuita Galilee şi până la Ierusalim. Când a auzit Pilat cuvântul „Galileea", a crezut că a găsit o portiţă de scăpare. Galileea se afla sub jurisdicţia lui Irod. Prin urmare, Pilat a încercat să nu se mai implice în acest caz, ci să-L trimită pe Isus la Irod. Dar s-a întâmplat că tocmai atunci Irod se afla în vizită la Ierusalim.

Irod Antipa era fiul lui Irod cel Mare, care i-a masacrat pe copiii de la Betleem. Antipa a fost cel care l-a asasinat pe Ioan Botezătorul, pentru că acesta condamnase relaţia lui ilicită cu soţia fratelui său. Acesta este Irod cel pe care Isus l-a numit „vulpea aceea" (Luca 13:32).

O. Irod Îl chestionează pe Isus în mod batjocoritor (23:8-12)

23:8 Irod era foarte bucuros că-L putea avea pe Isus înaintea Sa. El auzise multe lucruri despre El şi sperase de multă vreme să-L poată vedea făcând vreo minune.

23:9-11 Dar la toate întrebările străuitoare ale lui Irod, Mântuitorul nu răspundea. Acuzaţiile iudeilor au crescut în intensitate, dar Isus nu-Şi deschidea gura. Prin urmare, s-a gândit Irod, nu mai avea altceva de făcut decât să-i lase pe soldaţi să-L maltrateze pe Isus, să-L batjocorească, îmbrăcându-L cu un veşmânt strălucitor şi trimiţându-L înapoi la Pilat.

23:12 Anterior, Irod şi Pilat fuseseră vrăjmaşi între ei, dar acum vrăjmăşia s-a transformat în prietenie. Căci ambii se situau de aceeaşi parte a baricadei, *împotriva* Domnului Isus, fapt care îi unea. În privinţa aceasta, Theophylact face următoarea lamentaţie: „Este un fapt ruşinos pentru creştini că deşi diavolul îi poate convinge pe oamenii răi să renunţe la divergenţele lor, unindu-i în scopul comun de a comite o faptă dăunătoare, creştinii nu sunt în stare să rămână prieteni, nici chiar atât cât e nevoie pentru a face bine."

P. Verdictul lui Pilat: nevinovat — şi totuşi condamnat (23:13-25)

23:13-17 Pentru că nu a fost în stare să procedeze corect, achitându-L pe deţinutul său regal, acum Pilat s-a trezit că este încolţit. El a convocat în grabă o şedinţă a liderilor iudeilor, explicându-le că nici Irod, nici el nu au fost în măsură să găsească probe de nesupunere din partea lui Isus. **„El n-a făcut nimic vrednic de moarte".** Deci a propus ca Domnul să fie biciuit şi apoi să I se dea drumul. După cum arată Stewart:

> Acest compromis jalnic a fost, desigur, total nejustificabil şi ilogic. A fost încercarea disperată a unui suflet înfricat de a-şi face datoria faţă de Isus şi, în acelaşi timp, de a fi pe placul mulţimii. Dar procedând astfel nu putea realiza nici unul din aceste planuri şi nu e de mirare că preoţii înfuriaţi nu au acceptat verdictul acesta, cu nici un chip.[62]

23:18-23 Preoţii cei mai de seamă şi dregătorii au fost în culmea furiei. Ei au cerut moartea lui Isus şi eliberarea unui criminal notoriu, Baraba, care fusese aruncat în închisoare din pricina unei răscoale şi pentru comiterea de crime. Din nou Pilat a făcut o încercare timidă de a-L exonora pe Domnul, dar cererile mulţimii înfierbântate au acoperit cuvintele sale. Indiferent ce argument ar fi invocat, ei continuau să ceară insistent moartea Fiului lui Dumnezeu.

Q. Fiul Omului este condus la Calvar (23:26-32)

23:26 Era ora 9, în dimineaţa zilei de vineri. Pe drum spre locul răstignirii, soldaţii i-au poruncit unui om, pe nume Simon din Cirena, să poarte crucea. Nu se cunosc prea multe despre acest om, dar se pare că după acest incident, cei doi fii ai săi au devenit creştini binecunoscuţi (Marcu 15:21).

23:27-30 După Isus venea o ceată de adepţi ai Săi, care plângeau pentru El. Adresându-se femeilor din acest grup cu titlul de **fiice ale Ierusalimului**, El le-a spus că nu trebuie să-L plângă pe El, ci pe ele însele. Isus S-a referit la groaznica distrugere a Ierusalimului ce avea să se întâmple în anul 70. Suferinţa şi întristarea din acele zile avea să fie atât de mari încât femeile sterpe, care până atunci fuseseră obiectul unor ocări, aveau să fie considerate deosebit de fericite. Ororile asediului declanşat de Titus vor fi atât de mari încît oamenii vor dori să fie îngropaţi de munţi şi acoperiţi de dealuri.

23:31 Apoi Domnul Isus a adăugat cuvintele: **„Căci dacă lemnului verde îi fac ei aceste lucruri, ce va fi cu cel uscat?"** El Însuşi era lemnul **verde** iar Israelul necredincios era lemnul **uscat**. Dacă romanii au acoperit de atâta ocară şi suferinţă pe Fiul nevinovat al lui Dumnezeu, ce pedeapsă groaznică avea să se abată asupra ucigaşilor vinovaţi ai preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu?

23:32 În cadrul procesiunii ce-L ducea pe Isus la cruce se aflau şi doi făcători de rele, ce urmau să fie executaţi.

R. Răstignirea (23:33-38)

23:33 Locul execuţiei se numea **Calvar**[63] (Golgota, care înseamnă în latină „Craniu"). Poate configuraţia terenului se asemăna cu o ţeastă sau poate dealul se numea aşa datorită faptului că era loc de execuţie iar craniul este adesea simbolul morţii. Este remarcabilă economia de cuvinte a Scripturii în descrierea răstignirii. Nu se insistă asupra detaliilor, ci se face afirmaţia simplă: **„L-au răstignit acolo"**. Din nou, remarcile lui Stewart sunt la obiect:

> Faptul că Mesia trebuia să moară era destul de greu de acceptat, dar ca El să moară *în acest fel* — ei bine, asta depăşea orice putinţă de pricepere. Orice lucru de care S-a atins Cristos, inclusiv crucea, a fost transfigurat şi împodobit, înconjurat de o aureolă de splendoare şi neasemuită frumuseţe. Să nu uităm însă din ce adâncimi de suferinţă a ridicat El crucea pe înălţimi.[64]

O, învaţă-mă ce înseamnă
Acea cruce înălţată, purtându-L pe
Pe Cel obişnuit cu suferinţa,
Condamnat să sângereze şi să moară.
— *Lucy A. Bennett*

Pe Golgota erau înălţate în acea zi trei cruci: la mijloc crucea lui Isus, încadrată de crucile celor doi tâlhari — o perfectă împlinire a profeţiei de la Isaia 53:12: „El a fost pus în numărul celor fărădelege".

23:34 Pătruns de nemărginită dragoste şi îndurare, **Isus** a strigat de pe cruce: **„Tată, iartă-i că nu ştiu ce fac."** Cine ştie ce Niagară de mânie divină va fi fost stăvilită prin această rugăciune! Iată ce are Morgan de spus cu privire la iubirea Mântuitorului:

> În sufletul lui Isus nu exista nici o fărâmă de resentiment, nici un pic de mânie, nici o dorinţă ca cei ce-L maltratau să fie pedepsiţi. În istoria omenirii s-au umplut pagini întregi de admiraţie pentru pumnul încleştat. Dar eu, când Îl aud pe Isus rugându-se, îmi dau seama că pumnul încleştat nu-şi găseşte alt loc decât în iad.[65]

Apoi a urmat împărţirea **hainelor Lui** între soldaţi şi darea cu zarul pentru haina Lui fără nici o singură cusătură.

23:35-38 Căpeteniile stăteau acolo înaintea crucii, batjocorindu-L şi provocându-L să Se salvaze pe El Însuşi, dacă este cu adevărat Mesia, alesul lui Dumnezeu. Soldaţii Îl batjocoreau şi ei, oferindu-I oţet şi punând la îndoială capacitatea Lui de a se salva pe Sine. Iar în partea de sus a crucii au ţintuit următorul titlu: ACESTA ESTE REGELE IUDEILOR. Din nou, Stewart comentează:

> Nu poate să ne scape semnificaţia faptului că inscripţia a fost redactată în trei limbi: greacă, latină şi ebraică, evident, cu scopul de a permite tuturor celor din mulţime s-o poată citi. Dar biserica lui Cristos a văzut dintotdeauna în ea, şi pe bună dreptate, un simbol al domniei universale a stăpânului lor şi asta pentru că acestea erau cele trei limbi universale din vremea aceea, fiecare din ele reprezentând o idee dominantă. Greaca era limba culturii şi cunoştinţei. În domeniul acela — afirma inscripţia — Isus este rege! Latina era limba domeniului juridic şi al administraţiei de stat. Şi aici Isus era rege! Ebraica era limba prin care se li s-a descoperit oamenilor religia. Şi în această limbă Isus era Rege. Rezultă de aici că încă de pe cruce, când era pe moarte, El avea deja aşezate pe cap multe coroane (Apo. 19:12).[66]

S. Cei doi tâlhari (23:39-43)

23:39-41 Aflăm din textul celorlalte evanghelii că ambii tâlhari L-au batjocorit pe Isus la început, spunând că, dacă este Cristosul, de ce nu îi salvează pe toţi? Mai târziu însă unul dintre ei şi-a schimbat atitudinea. Întorcându-se spre companionul său, l-a mustrat pentru lipsa lui de respect faţă de Isus. La urmă urmelor, a spus el, ambii sufereau pentru fărădelegile comise, meritându-şi pe deplin pedeapsa. Dar **Omul acesta** de pe crucea din mijloc **n-a făcut nici un rău.**

23:42 Întorcându-se apoi către **Isus**, tâlharul L-a rugat pe **Domnul**[67] să-şi aducă aminte de el când va veni înapoi, să-şi întemeieze împărăţia. Iată o credinţă remarcabil de mare! Tâlharul aflat pe moarte a crezut că Isus va învia din morţi şi că, în cele din urmă, va domni asupra lumii!

23:43 Isus i-a răsplătit credinţa, făgădu-

indu-i că în aceeaşi zi vor fi împreună în Paradis, care este totuna cu cerul al treilea (vezi 2 Corinteni 12:2, 4) şi înseamnă locuinţa lui Dumnezeu. **Astăzi** — ce iuţeală! **Cu Mine** — ce companie! **În Paradis** — ce fericire! Charles R. Erdman scrie pe această temă:

Pasajul acesta ne dezvăluie adevărul potrivit căruia mântuirea depinde de pocăinţă şi credinţă, dar mai cuprinde şi alte mesaje importante. Aflăm de aici că mântuirea nu depinde de sacramente. Tâlharul nu fusese botezat şi nu se împărtăşise din Cina Domnului... El şi-a mărturisit credinţa într-un mediu ostil, în mijlocul strigătelor de batjocură ale mulţimii, ale soldaţilor şi dregătorilor. Cu toate acestea, el a fost mântuit şi fără îndeplinirea unor ritualuri formale. Este o dovadă în plus că mântuirea nu depinde de şi nu este condiţionată de săvârşirea unor fapte bune... De asemenea se poate observa că sufletul nu doarme. Trupul poate adormi, dar persoana este conştientă după moarte. Din nou, vedem clar din acest text că nu există nici un „purgatoriu" după moarte. Din viaţa de păcat şi fapte ruşinoase, tâlharul pocăit a trecut imediat într-o stare de binecuvântare. Din nou se poate vedea că mântuirea nu se aplică automat tuturor. Au existat doi tâlhari, dar numai unul a fost mântuit. Şi, în fine, se remarcă faptul că esenţa bucuriei din viaţa de dincolo de mormânt constă din părtăşia personală cu Cristos. Miezul făgăduinţei oferite tâlharului a fost acesta: „Vei fi cu Mine." Aceasta este fericita noastră nădejde şi asigurare, că a pleca din viaţa actuală „înseamnă a fi cu Cristos", ceea ce este „cu mult mai bine."[68]

Chiar de lângă Isus Cristos o persoană poate merge în cer, în timp ce alta poate merge în iad. De ce parte a crucii te afli tu?

T. Trei ore de întuneric (23:44-49)

23:44 Întunericul a acoperit întreaga ţară (sau *pământ*, căci termenul din greacă permite ambele variante), de la **ceasul al şaselea până la ceasul al nouălea**, adică de la amiază la ora 3 după amiază. Acesta a fost un semn destinat poporului Israel, căci israeliţii au respins lumina şi acum urmau să fie orbiţi în mod juridic de către Dumnezeu.

23:45 Perdeaua templului s-a sfâşiat prin mijloc, de sus până jos, întruchipând faptul că prin moartea Domnului Isus Cristos s-a deschis o cale de acces la Dumnezeu pentru toţi cei care vin la El prin credinţă (Ev. 10:20-22).

23:46, 47 În aceste trei ore de întuneric Isus a purtat pedeapsa pentru păcatele noastre în trupul Său pe cruce. La sfârşitul acestui interval de timp, El Şi-a dat **duhul în mâinile lui Dumnezeu**, Tatăl Său, renunţând de bună voie la viaţa Sa. Sutaşul roman a fost atât de impresionat de scena aceasta încât L-a slăvit pe Dumnezeu, zicând: **„Cu adevărat acesta a fost un Om neprihănit!"**

23:48, 49 Întreaga mulţime a fost copleşită de un sentiment de întristare şi adâncă îngrijorare. Unii din adepţii credincioşi ai lui Isus, între care şi femeile care L-au urmat din Galileea, stăteau, urmărind această scenă de extraordinar dramatism, nemaiîntâlnit în toată istoria omenirii!

U. Îngroparea lui Isus în mormântul lui Iosif (23:50-56)

23:50-54 Până în momentul acesta, Iosif fusese un ucenic secret al Domnului Isus. Deşi era membru al Sinedriului, el nu a fost de acord cu verdictul emis în cazul lui Isus. Iosif s-a dus acum, fără teamă, la Pilat şi i-a cerut să-i dea privilegiul de a ridica de pe cruce trupul lui Isus şi a-l îngropa cum se cuvine. (Era între ora 3 şi 6 după amiază.) Dându-i-se permisiunea, Iosif s-a dus în grabă şi L-a înfăşurat într-o pânză de in şi L-a pus într-un mormânt săpat în stâncă, ce nu mai fusese folosit până atunci. Asta s-a întîmplat vineri, în ziua Pregătirii. Când se spune în text că se apropia ziua sabatului, trebuie să ne amintim că sabatul la evrei începe vinerea la apusul soarelui.

23:55, 56 Femeile credincioase din Galileea L-au urmat pe Iosif, în timp ce acesta a transportat trupul lui Isus la mormânt, aşezându-l în el. Apoi **s-au întors şi au pregătit miresme şi parfumuri**, revenind apoi la mormânt şi îmbălsămând trupul Celui iubit de ele. Prin îngroparea trupului lui Isus, Iosif s-a îngropat şi pe sine, într-o privinţă. Actul acesta l-a detaşat net de naţiunea care L-a răstignit pe Domnul vieţii şi slavei. El nu a putut accepta să mai fie asociat cu iudaismul, după aceea, ci a trăit într-o stare de despărţire morală faţă de el, mărturisind împotriva sa.

Sâmbătă femeile s-au odihnit, ascultând porunca sabatului.

XII. TRIUMFUL FIULUI OMULUI (Capitolul 24)

A. Femeile la mormântul gol (24:1-12)

24:1 Apoi, duminică, dis-de-dimineaţă, s-au dus la mormânt, aducând miresmele pe

care le-au pregătit pentru îmbălsămarea trupului lui Isus. Dar oare cum credeau ele că vor avea acces la trupul lui Isus? Oare nu fusese prăvălită o piatră uriaşă la intrarea în mormânt? Nu ni se oferă nici un răspuns în această privinţă. Tot ce ştim este că L-au iubit foarte mult şi dragostea adesea uită de dificultăţi, în încercarea de a ajunge la ţintă.

„Dragostea lor le-a dat ghes dis-de-dimineaţă (v. 1) şi a fost pe deplin răsplătită (v. 6). Pe fiecare credincios dispus să se scoale devreme Domnul înviat este gata să-l întîmpine în fiecare dimineaţă (Prov. 8:17)."

24:2-10 Când au sosit, au descoperit că piatra fusese dată la o parte de la gura mormântului. De îndată ce au intrat, au constatat că trupul Domnului Isus lipsea. Nu e greu să ne imaginăm perplexitatea care le-a cuprins. Pe când încercau să-şi explice acest lucru, au apărut doi îngeri îmbrăcaţi în haine strălucitoare (vezi Ioan 20:12), care le-au asigurat că Isus este viu şi că nu are rost să-L caute printre cei morţi. El a înviat, exact aşa cum promisese când era cu ei în Galileea. Oare nu le spusese El că Fiul Omului trebuia să fie dat în mâna oamenilor păcătoşi, pentru a fi răstignit, urmând ca să învie apoi a treia zi? (Luca 9:22; 18:33). Atunci ele şi-au adus aminte şi s-au întors în grabă în cetate, spunându-le celor unsprezece ucenici vestea minunată. Printre primii vestitori ai învierii au fost şi Maria Magdalena, Ioana şi Maria, mama lui Iacov.

24:11, 12 Ucenicii nu le-au crezut însă, ci totul li s-a părut un basm. Incredibil! Din domeniul fantasticului! Aşa credeau ei, până când Petru s-a deplasat personal la mormânt şi nu a văzut decât fâşiile de pânză care stăteau pe pământ. Erau veşmintele cu care fusese înfăşurat trupul lui Isus. Nu ni se spune dacă erau acum desfăşurate sau încă păstrau forma trupului, dar e uşor de presupus că a fost varianta ultimă. Se pare că Domnul a lăsat în urmă veşmintele sub forma unui cocon. Faptul că au fost găsite veşmintele lăsate în urmă demonstrează că trupul nu a fost furat, căci hoţii nu s-ar fi obosit să-l scoată hainele. Petru s-a întors acasă, străduindu-se să dezlege taina. Ce putea să însemne aceasta?

B. Drumul spre Emaus (24:13-35)

24:13 Unul din cei doi ucenici aflaţi în drum spre Emaus se numea Cleopa, dar pe celălalt nu ni se spune cum îl chema. Poate că era soţia lui. Potrivit unei tradiţii, ar fi fost chiar Luca. Tot ce ştim cu certitudine este că nu era unul dintre cei unsprezece ucenici iniţiali ai Domnului Isus (vezi v. 33). În orice caz, cei doi erau mâhniţi,[69] rememorând moartea şi îngroparea Domnului, în timp ce se întoarceau de la Ierusalim, mergând spre Emaus — o călătorie de circa şapte mile.

24:14-18 Cum mergeau ei pe drum, li s-a alăturat un străin, care era chiar Domnul, dar ei nu L-au recunoscut. El i-a întrebat despre ce discută. La început ei s-au oprit din mers, trădând starea de cumplită deznădejde de care erau cuprinşi. Apoi Cleopa şi-a exprimat mirarea pentru faptul că până şi un străin în oraşul Ierusalim a putut rămâne în necunoştinţă de ceea ce s-a întîmplat în acest oraş!

24:19-24 Isus i-a cercetat în continuare, punându-le întrebarea: „Dar ce s-a întîmplat?" Ei au răspuns, aducând mai întâi un omagiu lui Isus, după care au trecut în revistă judecarea şi răstignirea Lui. Au relatat apoi cum li s-au spulberat speranţele, cum s-a zvonit că trupul Lui nu mai era în mormânt şi că nişte îngeri ar fi dat asigurarea că El este viu!

24:25-27 Isus i-a dojenit apoi cu dragoste pentru neputinţa de a-şi fi dat seama că acesta fusese exact traseul pe care profeţii din Vechiul Testament profeţiseră că îl va urma Mesia. Mai întâi, El trebuia să sufere, apoi să fie proslăvit. Începând cu Geneza, şi trecând apoi prin toate cărţile profeţilor, Domnul a recapitulat toate textele din Scriptură care se refereau la Mesia, adică la El. Ce studiu biblic minunat trebuie să fi fost acesta! Ce n-am da să fi fost şi noi de faţă când Domnul a ţinut acest studiu! Dar şi nouă ne este perfect accesibil acelaşi Vechi Testament; şi noi Îl avem pe Duhul Sfânt, care să ne înveţe. Prin urmare, şi noi putem descoperi în **toate Scripturile lucrurile privitoare la El.**

24:28, 29 Între timp, ucenicii se apropiau de casă şi astfel L-au invitat pe călătorul străin să înopteze la ei acasă. La început, dând dovadă de delicateţe, El a dat să meargă mai departe, dar ei au insistat ca El să intre sub acoperişul casei lor. Gestul lui Isus a indicat că El nu intră cu forţa la nimeni. Când însă ei au stăruit de El să tragă la ei peste noapte, El le-a împlinit dorinţa şi le-a răsplătit-o cu prisosinţă.

24:30, 31 Când s-au aşezat la cină, Oaspetele a ocupat locul rezervat Gazdei.

Masa frugală a devenit astfel un sacrament iar

locuinţa respectivă s-a transformat în Casa lui Dumnezeu. Asta face Cristos oriunde merge. Cei care doresc să-L invite în casa Lor şi să-L trateze cum se cuvine vor fi ei înşişi trataţi de El. Cei doi I-au deschis căminul lor iar acum El le-a deschis ochii (*Daily Notes of the Scripture Union*).

În timp ce El frângea pâinea şi le-o dădea, ei L-au recunoscut pentru prima oară. Să fi văzut ei oare urmele cuielor în mâinile Sale? Ştim doar atât că ochii lor au fost deschişi în chip miraculos, pentru a-L putea recunoaşte. De îndată ce s-a întîmplat acest lucru, El a dispărut.

24:32 Apoi ei au rememorat firul călătoriei din ziua aceea. Nu e de mirare că inimile le ardeau când El stătea de vorbă cu ei, deschizându-le Scripturile. Învăţătorul şi însoţitorul lor de drum fusese chiar Domnul Isus Cristos.

24:33 În loc să înopteze la Emaus, ei au alergat înapoi la Ierusalim, unde i-au găsit pe cei unsprezece ucenici şi pe alţii adunaţi la un loc. Prin termenul „cei unsprezece" se înţelege ceata iniţială de ucenici, minus Iuda. În realitate, nu toţi cei unsprezece erau de faţă, aşa cum reiese din Ioan 20:24, dar se are în vedere sesul colectiv al termenului.

24:34 Înainte ca ucenicii din Emaus să le poată împărtăşi vestea lor minunată, ucenicii de la Ierusalim au anunţat cu bucurie nemărginită că Domnul într-adevăr a înviat şi că S-a arătat lui Simon Petru.

24:35 Apoi a venit rândul celor doi din Emaus să spună: „Da, ştim, pentru că a mers cu noi, a intrat în casa noastră şi ni S-a descoperit **la frângerea pâinii**."

C. Isus se arată celor unsprezece (24:36-43)

24:36-41 Trupul înviat al Domnului a fost un trup adevărat, **în carne şi oase**. A fost acelaşi trup ce fusese îngropat, dar transformat, în sensul că nu mai era supus morţii. Cu acest trup glorificat Isus putea pătrunde într-o cameră ale cărei uşi erau încuite (Ioan 20:19).

Exact asta a făcut El în seara acelei prime duminici. Ucenicii au privit, L-au văzut şi L-au auzit zicând: **„Pace vouă!"** Ei au fost cuprinşi de panică, crezând că văd o stafie. Numai când El le-a arătat semnele patimilor Sale pe mâinile şi picioarele Lui au început ei să înţeleagă. Dar chiar şi atunci, li se părea că toate acestea erau prea minunate pentru a putea fi adevărate!

24:42, 43 Apoi, pentru a le arăta că este cu adevărat Isus, El a mâncat nişte peşte fript şi o bucată de fagure de miere.

D. Dezlegarea minţii (24:44-49)

24:44-47 Versetele acestea ar putea constitui un rezumat al învăţăturilor date de Mântuitorul în intervalul dintre învierea Sa şi înălţarea Sa la cer. El a explicat că învierea Sa a fost împlinirea propriilor Sale cuvinte pe care le-a rostit faţă de ei. Oare nu le spusese El că toate profeţiile din Vechiul Testament trebuiau să se împlinească? Legea lui Moise şi Profeţii şi Psalmii erau cele trei compartimente principale ce alcătuiau Vechiul Testament. Luate împreună, ele semnifică întregul Vechi Testament. Care era esenţa profeţiilor din Vechiul Testament cu privire la Cristos?

1. Că El trebuie să **sufere** (Ps. 22:1-21; Is. 53:1-9).
2. Că trebuie să învie din morţi a treia zi (Ps. 16:10; Iona 1:17; Os. 6:2).
3. **Că în Numele Lui trebuie să se predice pocăinţa şi iertarea păcatelor, către toate popoarele, începând din Ierusalim.**

Isus **le-a deschis mintea ca să înţeleagă Scripturile** acestea. În fapt, întreg capitolul este plin de deschideri: *mormântul* deschis (v. 12), *locuinţa* deschisă (v. 29), *ochii* deschişi (v. 31), *Scripturile* deschise (v. 32), *buzele* deschise (v. 35), *mintea* deschisă (v. 45) şi *cerurile* deschise (v. 51).

24:48, 49 Ucenicii au fost **martori** ai învierii. Ei trebuiau acum să vestească lumii slăvitul mesaj. Dar mai întâi trebuiau să aştepte **făgăduinţa Tatălui**, adică, venirea Duhului Sfânt la Rusalii. Apoi ei urmau să fie **îmbrăcaţi cu putere** divină pentru a depune mărturie despre Cristosul înviat. Duhul Sfânt a fost făgăduit de Tatăl în pasaje cum ar fi cele de la Isaia 44:3, Ezechiel 36:27 şi Ioel 2:28.

E. Înălţarea Fiului Omului (24:50-53)

24:50, 51 Înălţarea lui Cristos a avut loc la patruzeci de zile după învierea Sa. El i-a dus pe ucenici până la Betania, pe versantul estic al Muntelui Măslinilor şi, ridicându-Şi mâinile, i-a binecuvântat. În acest timp, a fost înălţat la cer.

24:52, 53 Ei I s-au închinat şi apoi **s-au întors la Ierusalim cu o mare bucurie.** În următoarele zece zile, ei au petrecut o bună bucată de timp în templu, lăudându-L şi binecuvântându-L pe Dumnezeu.

Evanghelia lui Luca **s-a deschis** cu scena credincioşilor evlavioşi în templu, rugându-se pentru îndelung-aşteptatul Mesia. Acum se încheie în acelaşi loc, cu scena credincioşilor evlavioşi **lăudând şi**[70] **binecuvântându-L pe Dumnezeu** pentru că le-a răspuns la rugăciune şi a înfăptuit răscumpărarea. Este o minunată culminare a ceea ce Renan a numit cea mai minunată carte din lume. **Amin.**

NOTE DE SUBSOL

[1](1:2) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 9.

[2](1:4) Acelaşi cuvânt (*anōthen*) apare şi la Ioan 3:7: „Trebuie să fiţi născuţi din nou" (sasu „de sus").

[3](1:116, 17) G. Coleman Luck, *Luke*, pg. 17.

[4](1:28) Termenul din greacă este un participiu *pasiv*, arătând că ea *a primit* favoarea. Expresia din latină *gratia plena* („plină de har") a fost răstălmăcită în sensusl că Maria ar fi o *sursă* a harului. Asta scoate în evidenţă importanţa unei traduceri exacte.

[5](1:72-75) G. Campbell Morgan, *The Gospel According to Luke*, pg. 30, 31.

[6](2:7) J. N. Darby, *Synopsis of the Books of the Bible*, II:293.

[7](2:8) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 24.

[8](2:13, 14) Textul critic (NU) sună astfel: „oamenilor de bunăînvoire", care pare să contrazică doctrina biblică a depravării omului. Evanghelicii care acceptă versiunea critică în general parafrazează acest text. Tradiţia versiunii KJ este probabil cea mai bună.

[9](2:33) Versiunea textului critic (NU) „Tatăl şi mama Lui" nu *neagă* doctrina naşterii din fecioară, dar o face mai puţin inteligibilă. Vezi şi v. 43 din textele tradiţionale (majoritatea), în comparaţie cu textul critic.

[10](2:40) Textul NU omite cuvintele „în duh".

[11](4:13) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 45.

[12](4:28) John Charles Ryle, *Expository Thoughts on the Gospels, St. Luke*, I:121.

[13](5:30) Textul NU sună astfel: „fariseii şi cărturarii lor", adică acei cărturari care susţinea punctul de vedere al fariseilor.

[14](6:17-19) Mulţi învăţaţi consideră însă că „şesul" (KJ) era *un platou* pe versantul muntelui şi că deosebirile ar consta doar din o anumită condensare sau scoatere în evidenţă la Matei şi Luca, şi un gen de intervenţie editorială, sub inspiraţia lui Dumnezeu.

[15](6:26) Majoritatea manuscriselor omit termenul „toţi", sugerând că numai unii îi vor lăuda pe autorii compromisurilor.

[16](6:27-29a) F. B. Meyer, *The Heavenlies*, pg. 26.

[17](6:47-49) Versiunea din textul critic („bine zidită") ce apare în majoritatea traducerilor engleze scapă sensul adevărat al versetului. Nu *cum* ne clădim viaţa are importanţă, ci *pe cine* (adică pe Cristos)!

[18](7:21-23) C. G. Moore, citat de W. H. Griffith Thomas, *Outline Studies on the Gospel of Luke*, pg. 129.

[19](7:27) F. L. Godet, *Commentary on the Gospel of Luke*, I:350.

[20](7:30-34) Ryle, *St. Luke*, I:230.

[21](7:49, 50) *Ibid.*, pg. 239.

[22](8:11-15) J. N. Darby, *The Gospel of Luke*, pg. 61.

[23](8:18) C. H. Lang, *The Parabolic Teaching of the Scripture*, pg. 60.

[24](8:26, 27) Aici şi în versetul 37 textul critic NU conţine termenul *Gherasenii*.

[25](8:34-39) Darby, *Synopsis*, II:340.

[26](8:51-53) Sir Robert Anderson, *Misunderstood Texts of the New Testament*, pg. 51.

[27](9:19, 20) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 109, 110.

[28](9:28, 29) W.H. Rogers, altă documentaţie nu există.

[29](9:32, 33) Ryle, *Gospels, St. Luke*, I:320.

[30](9:50) A. L. Williams, altă documentaţie nu există.

[31](9:62) Probabil, asta nu înseamnă doar o privire fugară înapoi, ci mentalitatea de „întoarcere în Egipt" a israeliţilor din pustie.

[32](10:1-12) Aici şi în versetul 17 textul critic este „şaptezeci şi doi".

[33](10:16) Ryle, *St. Luke*, I:357, 358.

[34](10:36, 37) F. Davidson, ed., *The New Bible Commentary*, pg. 851.

[35](10:42) C. A. Coates, *An Outline of Luke's Gospel*, pg. 129.

[36](10:42) Charles R. Erdman, *The Gospel of Luke*, pg. 112.

[37](11:4) Luca prezintă o versiuine prescurtată a „Rugăciunii ucenicului", ceea ce ar putea însemna că nu trebuie recitată cuvânt cu cuvânt. Omisiunile din textul critic (NU) sunt considerate în general drept interpolări de la Matei, efectuate de editorii acelui text.

[38](11:9) Timpul *prezent indicativ* din greacă sugerează o acţiune continuă.

[39](11:41) Harry A. Ironside, *Addresses*

on the Gospel of Luke, pg. 390.

[40](11:46) William Kelly, *An Exposition of the Gospel of Luke*, pg. 199.

[41](12:2, 3) Godet, *Luke*, II:89.

[42](12:15) J. R. Miller, *Come Ye Apart*, lectura pentru iunie 10.

[43](12:36) Kelly, *Luke*, pg. 214.

[44](13:6-9) Lang, *Parabolic Teaching*, pg. 230.

[45](14:33) Ryle, *Gospels, St. Luke*, II:86.

[46](14:34, 35) Kelly, *Luke*, pg. 249.

[47](15:20) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 77, 78.

[48](16:9) Arthur T. Pierson; altă documentaţie nu există.

[49](16:9) J. N. Darby, *The Man of Sorrows*, pg. 178.

[50](17:10) Roy Hession, *The Calvary Road*, pg. 49.

[51](17:34-36) Atât textele cele mai vechi, cât şi majoritatea textelor nu conţin versetul 36, ceea ce înseamnă că, probabil, nu este autentic.

[52](18:31-33) Ryle, *Gospels, St. Luke*, II:282.

[53](19:11) O mină (în ebraică *mihah*, în greacă *mna*).

[54](19:41. 42) Griffith Thomas, *Luke*, pg. 303.

[55](20:18) Alţii interpretează piatra ca o referire la un păcătos pocăit care cade plin de căinţă asupra lui Isus, cu inima frântă, fiind mântuit, în contrast cu cel ce Îl respinge pe Cristos şi este făcut praf la judecata viitoare.

[56](20:35) Coates, *Luke's Gospel*, pg. 252.

[57](21:1-4) Dr. Joseph Parker; alte documente nu sunt disponibile.

[58](21:20-24) *Christian Truth Magazine*, noiembrie 1962, pg. 303.

[59](21:20-24) Edward Gibbon, *The Decline and Fall of the Roman Empire*, II:95-101.

[60](22:7) Leon Morris, *The Gospel According to Luke*, pg. 302-304.

[61](22:47, 48) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 154.

[62](23:13-17) *Ibid.*, pg. 161.

[63](23:33) Aici este singurul loc din Biblia engleză în care apare acest nume. Chiar dacă există mii de adunări din epoca modernă, numite „Biserica ... Calvarului", majoritatea Bibliilor moderne au renunţat la această redare a textului.

[64](23:33) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 166.

[65](23:34) Morgan, *Luke*, pg. 269.

[66](23:35-38) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 168.

[67](23:42) Textul tradiţional şi majoritar: „*Doamne*, adu-ţi aminte de mine" este mai impresionant decât textul critic (NU) „*Isuse*, adu-ţi aminte de mine". Titlul de respect „Doamne" (care poate însemna şi „domnule") arată o credinţă mai profundă decât folosirea unui nume personal (ce era pe vremea aceea un nume comun).

[68](23:43) Erdman, *Luke*, pg. 217, 218.

[69](24:13) Textul critic (NU) sună astfel: „«Ce fel de conversaţie este aceasta pe care o aveţi unul cu altul?» Şi ei s-au oprit, arătând trişti."

[70](24:52, 53) Textul critic (NU) omite „lăudând şi" precum şi „Amin"-ul de la sfârşit.

BIBLIOGRAFIE

Coates, C. A. *An Outline of Luke's Gospel. Kingston on Thames: Stow Hill Bible and Tract Depot, n.d.*

Darby, J.N. *The Gospel of Luke.* Londra: James Carter, n.d.

____ . *The Man of Sorrows.* Glasgow: Pickering and Inglis, n.d.

____ . *Notes of Addresses on the Gospel of Luke.* Londra: C.A. Hammond, n.d.

Erdman, Charles R. *The Gospel of Luke.* Philadelphia: The Westminster Press, 1921.

Geldenhuys, Norval. *Commentary on the Gospel of Luke*, 2 volume. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1977.

Ironside, H.A. *Addresses on the Gospel of Luke.* New York: Loizeaux Brothers, 1947.

Kelly, William. *An Exposition of the Gospel of Luke.* Londra: Pickering and Inglis, n.d.

Luck, G. Coleman. *Luke.* Chicago: Moody Press, 1960.

Morgan, G. Campbell. *The Gospel According to Luke.* New York: Fleming H. Revell Co., 1931.

Morris, Leon. *The Gospel According to St. Luke, TBC.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1974.

Thomas, W.H. Griffith. *Outline Studies in the Gospel of Luke.* Grand Rapids: Kregel Publications, 1984.

EVANGHELIA DUPĂ IOAN

Introducere

„Cea mai profundă carte din lume" — Ernest Renan

I. Locul unic în Canon

Ioan precizează caracterul evanghelistic al acestei cărţi — „pentru ca voi să credeţi" (20:31). Cel puţin în această privinţă, biserica a urmat exemplul apostolilor, prin răspândirea a milioane de exemplare ale evangheliei Ioan în toată lumea.

Dar Ioan este, în acelaşi timp, şi una din cărţile îndrăgite — sau poate chiar *cea mai îndrăgită carte* — a credincioşilor maturi şi devotaţi. Ioan nu se mulţumeşte să redea faptele vieţii Domnului nostru, ci presară în relatarea sa multe discursuri şi reflecţii mature, caracteristice unui apostol care L-a însoţit pe Cristos, probabil încă din anii adolescenţei sale în Galileea, continuând părtăşia sa cu Cristos până la adânci bătrâneţi, în provincia Asia. Evanghelia sa conţine cel mai binecunoscut verset din Noul Testament, ceea ce Martin Luther a numit „esenţa Evangheliei", Ioan 3:16.

Dacă Noul Testament ar fi alcătuit doar din evanghelia după Ioan, aceasta ne-ar oferi suficientă hrană solidă (şi lapte) din Cuvântul lui Dumnezeu pentru o viaţă întreagă de studiu şi meditaţie.

II. Paternitatea

Paternitatea lui Ioan asupra evangheliei a patra a fost pusă sub semnul îndoielii de mulţi critici din ultimii 150 de ani. Asta se datorează, negreşit, faptului că ea ne oferă o mărturie clară a dumnezeirii Domnului Isus Cristos. Atacurile scepticilor au încercat să demonstreze că evanghelia nu ar fi opera unui martor ocular, ci lucrarea unui „geniu religios" anonim, care ar fi trăit cu cincizeci până la o sută de ani mai târziu. Astfel, potrivit opiniei acestor critici, ea ar oglindi concepţia bisericii despre Cristos, şi nu cuvintele reale pe care le-a rostit Cristos sau descrierea faptelor săvârşite de El.

Textul propriu-zis al evangheliei de care ne ocupăm acum nu precizează paternitatea ei, dar există suficiente motive întemeiate de a crede că a fost redactată de apostolul Ioan, unul din cei doisprezece.

Clement din Alexandria consemnează, în scrierile sale, că spre sfârşitul îndelungatei vieţi a lui Ioan, apostolul a fost rugat de prietenii săi apropiaţi, care l-au vizitat la Efes, să redacteze o evanghelie care să suplimenteze evangheliile sinoptice. Sub influenţa Duhului Sfânt, Ioan a compus o evanghelie *spirituală*, fără ca prin aceasta să se înţeleagă că celelalte trei evanghelii ar fi *nespirituale*. Dar Ioan a pus un accent mai mare asupra cuvintelor lui Cristos şi asupra sensului mai profund al *semnelor* săvârşite de El, ceea ce-i conferă acestei evanghelii, prin excelenţă, calificativul de „evanghelie spirituală".

Dovezile externe

Teofil din Antiohia (circa 170 d.Cr.) este primul scriitor cunoscut care declară că Ioan a fost autorul acestei evanghelii. Găsim însă şi înainte de această dată aluzii la evanghelia a patra şi citate din ea, în scrierile lui Ignat, Iustin Martirul (probabil), Tatian, Canonul Muratorian şi ereticii Basilides şi Valentinus.

Irineu încheie şirul neîntrerupt de ucenici de la Domnul Isus şi până la Ioan, de la Ioan la Policarp şi de la Policarp la el însuşi. Prin aceasta suntem purtaţi cu mult timp în urmă, la momentul apariţiei creştinismului, străbătând apoi perioada dezvoltării creştinismului, până către finele veacului al doilea. Irineu se referă frecvent la faptul că apostolul Ioan este autorul acestei evanghelii — fapt cu totul aceeptat în cadrul bisericii primare. De

la Irineu încolo, evanghelia de care ne ocupăm primeşte o largă atestare, din partea multor figuri proeminente, cum ar fi Clement din Alexandria şi Tertulian.

Până la începutul secolului 19, în afară de o sectă puţin cunoscută, denumită Alogii, nimeni nu a contestat paternitatea lui Ioan asupra evangheliei de faţă.

Ultimele cuvinte cu care se încheie evanghelia au fost, probabil, scrise de liderii bisericii din Efes, către sfârşitul primului veac, îndemnându-i pe credincioşi să accepte Evanghelia lui Ioan. Versetul 24 trimite înapoi la „ucenicul pe care l-a iubit Isus", în versetul 20 din capitolul 13. Această afirmaţie a fost acceptată dintotdeauna ca o referire la apostolul Ioan.

Multă vreme liberalii au susţinut că evanghelia a patra ar fi fost redactată la o dată târzie, către *sfârşitul* secolului al doilea. Dar în 1920, a fost descoperit în Egipt un fragment din capitolul 18 al evangheliei (papirusul numărul 52, a cărui dată a fost stabilită, prin metode obiective, ca aparţinând *primei* jumătăţi a secolului al doilea, probabil în jurul anului 125 d.Cr.). Faptul că manuscrisul a fost descoperit într-un oraş din provincie (şi nu într-un centru urban, cum ar fi Alexandria) confirmă justeţea teoriei tradiţionale, potrivit căreia evanghelia după Ioan a fost redactată către sfârşitul secolului întîi — aceasta pentru simplul fapt că a trebuit să treacă un timp destul de mare pentru ca această evanghelie să ajungă din Efes până în Egiptul de Sus, respectiv ţinuturile din sudul acestei ţări. Un fragment similar, din capitolul 5 al evangheliei după Ioan, numit papirusul Egerton nr. 2, datând de asemenea de pe la începutul secolului al doilea, constituie o confirmare în plus a faptului că evanghelia de care ne ocupăm a fost redactată în perioada în care a trăit Ioan.

Dovezile interne

Către sfârşitul veacului al nouăsprezecelea, vestitul cărturar anglican, episcopul Westcott, mergând din aproape în aproape, în cercuri concentrice, a susţinut paternitatea lui Ioan, bazându-se pe următoarele argumente: (1) Autorul a fost *un iudeu* — stilul în care e redactată evanghelia, vocabularul şi cunoaşterea profundă a datinilor şi tradiţiilor iudaice, precum şi modul în care se reflectă Vechiul Testament în această evanghelie sunt, cu toate, elemente menite să sprijine paternitatea lui Ioan asupra evangheliei ce-i poartă numele. (2) El a fost *un iudeu care a trăit în Palestina* (1:28; 2:1, 11; 4:46; 11:18, 54; 21:1, 2). Cunoştea foarte bine Ierusalimul şi templul (5:2; 9:7; 18:1; 19:13, 17, 20, 41; vezi şi 2:14-16; 8:20; 10:22). (3) *A fost martor ocular* al evenimentelor pe care le-a consemnat. Evanghelia e plină de o sumedenie de detalii, privind locuri, persoane, date şi obiceiuri (4:46; 5:14; 6:59; 12:21; 13:1; 14:5, 8; 18:6; 19:31). (4) *El a fost un apostol*, demonstrând o cunoaştere aprofundată a cercului intim de ucenici ai Domnului şi a Domnului Însuşi (6:19, 60, 61; 12:16; 13:22, 28; 16:19). (5) Întrucât autorul evangheliei de care ne ocupăm ţine să-i menţioneze pe nume pe ceilalţi ucenici, *nenumindu-se* însă pe el însuşi, e normal să presupunem că persoana al cărei nume rămâne neprecizat din textele de la 13:23; 19:26; 20:2; 21:7, 20 *este apostolul Ioan*. Alte trei fragmente care ar putea fi considerate drept mărturie a caracterului de martor ocular al autorului evangheliei a patra sunt şi următoarele pasaje: 1:14; 19:35 şi 21:24.

III. Data

Irineu afirmă fără echivoc că Ioan a redactat, la Efes, evanghelia ce-i poartă numele. Prin urmare, dacă afirmaţia lui Irineu este valabilă, data apariţiei evangheliei trebuie plasată nu mai devreme de anul 69 sau 70, d.Cr., când a sosit Ioan în acest oraş. Întrucât Ioan nu pomeneşte nimic despre distrugerea Ierusalimului, se poate deduce că acest eveniment nu avusese încă loc, certificând, o dată în plus, că apariţia evangheliei trebuie situată înainte de acel groaznic moment din istoria Israelului.

Unii cărturari cu vederi foarte liberale susţin că evanghelia după Ioan ar fi fost redactată la o dată mult mai timpurie, respectiv între 45 şi 66 d.Cr., datorită unor posibile legături cu Sulurile de la Marea Moartă. Este surprinzător acest punct de vedere, deoarece, în general, conservatorii sunt cei care preferă date mai timpurii iar cei cu vederi neconservatoare optează, de obicei, pentru date mai târzii. În cazul de faţă, tradiţiile care ne parvin încă din perioada bisericii primare acordă temei argumentului unei apariţii mai târzii a evangheliei lui Ioan.

Argumentele ce sprijină apariţia evangheliei către sfârşitul primului secol creştin sunt foarte bine întemeiate. Majoritatea cărturarilor sunt de acord cu Irineu, cu Clement din Alexandria şi cu Ieronim, că Ioan a fost ultima din cele patru evanghelii, în ordinea redactării, în parte şi pentru faptul că

el pare să preia din evangheliile sinoptice materiale pe care le dezvoltă apoi în evanghelia sa. Faptul că distrugerea Ierusalimului nu este menţionată în Ioan s-ar putea datora faptului că, întrucât cartea a fost redactată cu douăzeci de ani *mai târziu*, şocul acestui eveniment s-a mai atenuat, întrucâtva. Irineu scrie că Ioan a trăit până în timpul domniei Împăratului Traian (care şi-a început domnia în anul 98 d.Cr.). Deci apariţia cărţii ar trebui plasată nu cu mult timp înainte de această domnie. Referirile la „iudeii" din evanghelia aceasta sugerează, de asemenea, o perioadă târzie, când opoziţia iudeilor faţă de credinţa creştină se consolidase, transformându-se în prigoană deschisă.

Deşi nu dispunem de mijloacele care ne-ar permite să stabilim data exactă a redactării evangheliei lui Ioan, suntem totuşi în măsură să-i plasăm apariţia, cu maximum de probabilitate, în deceniul 85-95 d.Cr.

IV. Fondul şi temele evangheliei

Ioan îşi clădeşte evanghelia în jurul a şapte miracole sau „semne" săvârşite de Isus în public. Fiecare are menirea expresă de a demonstra că Isus este Dumnezeu: (1) Transformarea apei în vin, la nunta din Cana Galileii (2:9). (2) Vindecarea fiului nobilului (4:46-54). (3) Vindecarea invalidului de la scăldătoarea Betesda (5:2-9). (4) Vindecarea celor cinci mii de oameni (6:1-14). (5) Umblarea lui Isus pe apele Mării Galileii, pentru a-i salva pe ucenicii Lui de pericolele furtunii (6:16-21). (6) Vindecarea omului ce fusese orb din naştere (9:1-7). (7) Învierea lui Lazăr (11:1-44). Pe lângă aceste şapte minuni săvârşite în public, mai există un al optulea miracol, înfăptuit doar pentru ucenicii Săi, după învierea Domnului, respectiv prinderea miraculoasă a peştilor (21:1-14).

Charles R. Erdman afirmă că a patra evanghelie: „a determinat mai multe persoane să-L urmeze pe Cristos, a inspirat mai mulţi credincioşi să-L slujească fidel, a prezentat cărturarilor mai multe probleme dificil de rezolvat, decât oricare altă carte la care ne-am putea gândi."

Cronologia lucrării pământeşti a Domnului nostru a fost alcătuită pornind de la datele furnizate de această evanghelie. Analizând lucrarea lui Cristos doar prin prisma celorlalte trei evanghelii, am putea fi înclinaţi să credem că misiunea Lui a durat doar un an. Când facem însă cunoştinţă cu sărbătorile sau praznicele anuale pe care le menţionează Ioan în evanghelia sa, suntem în măsură să stabilim că lucrarea publică a Domnului Isus a durat aproximativ trei ani. Observaţi următoarele referiri: Primul praznic al Paştelor (2:12, 13); „o sărbătoare a iudeilor" (5:1), ce putea fi Paştele sau Purim; a doua (sau a treia) sărbătoare a Paştelor (6:4); sărbătoarea Corturilor (7:2); sărbătoarea Înnoirii (Dedicării) (10:22); şi ultimul Paşte (12:1).

Ioan este foarte precis şi în referirile de natură cronologică. Dacă ceilalţi trei evanghelişti se mulţumesc adesea cu o referire aproximativă la data când au avut loc evenimentele descrise, Ioan este mult mai precis, punctând mult mai exact momentul desfăşurării faptelor: al şaptelea ceas (4:52); a treia zi (2:1); două zile (11:6); şi şase zile (12:1).

Stilul şi *vocabularul* în care este redactată această evanghelie sunt unice, ele nemaiîntâlnindu-se decât în Epistolele lui Ioan. Autorul recurge la propoziţii şi fraze scurte şi concise, lipsite de complexităţi inutile. Autorul gândeşte ca un evreu, dar se exprimă ca un grec. Adesea cu cât este mai scurt enunţul lui Ioan, cu atât mai profund e adevărul exprimat! Lexicul utilizat de Ioan este cel mai redus dintre toate evangheliile, şi totuşi sensurile exprimate sunt dintre cele mai profunde. Observaţi importanţa şi frecvenţa unor termeni cum ar fi: Tată (118), a crede (100), lumea (78), dragostea (45), martor, a mărturisi, etc. (47), viaţă (37), lumină (24).

O altă trăsătură distinctivă a evangheliei lui Ioan este frecvenţa numărului şapte şi a seriilor septimale. În Scriptură această cifră este asociată cu ideea de perfecţiune sau completeţe (vezi Geneza 2:1-3). În evanghelia aceasta, Duhul lui Dumnezeu desăvârşeşte şi completează relevaţia lui Dumnezeu prin Persoana lui Isus Cristos, aşa cum reiese şi din folosirea frecventă a numărului şapte şi a multiplilor acestuia.

Cea mai cunoscută serie septimală din Ioan o constituie suita de şapte enunţuri ale Domnului care încep cu „Eu sunt". Astfel: „Eu sunt Pâinea Vieţii" (6:35, 41, 48, 51); „...Lumina Lumii" (8:12; 9:5); „...Uşa" (10:7, 9); „...Bunul Păstor" (10:11, 14); „...Învierea şi Viaţa" (11:25); „...Calea, Adevărul şi Viaţa" (14:6); şi „Viţa" (15:1, 5). Nu tot atât de cunoscută este însă şi cealaltă serie septimală în care afirmaţia „Eu sunt" apare fără complinirea unui nume predicativ. (Vezi: 4:26; 6:20; 8:24, 28, 58; 13:19; 18:5, 8. Aceasta din urmă este o afirmaţie dublă.)

În capitolul şase, care se ocupă de Pâinea

Vieţii, termenul din greacă tradus prin „pâine" şi „pâini" apare de douăzeci şi unu de ori, respectiv de trei ori şapte. De asemenea, în discursul despre Pâinea Vieţii expresia „pâinea din cer" revine de şapte ori.

După cum am văzut deja, scopul care l-a determinat pe Ioan să-şi redacteze evanghelia a fost ca cititorii să creadă „că Isus este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi crezând să aibă viaţă în numele Lui" (20:31).

SCHIŢA CĂRŢII

I. PROLOG: PRIMA VENIRE A FIULUI LUI DUMNEZEU (1:1-18)
II. PRIMUL AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (1:19-4:54)
III. AL DOILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (cap. 5)
IV. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: GALILEEA (capitolul 6)
V. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: IERUSALIM (7:1-10:39)
VI. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: PEREEA (10:40-11:57)
VII. LUCRAREA FIULUI LUI DUMNEZEU CĂTRE AI SĂI (cap. 12-17)
VIII. PĂTIMIRILE ŞI MOARTEA FIULUI LUI DUMNEZEU (cap. 18, 19)
IX. TRIUMFUL FIULUI LUI DUMNEZEU (cap. 20)
X. EPILOG: FIUL ÎNVIAT, CU AI SĂI (cap. 21)

Comentariu

I. PROLOG: PRIMA VENIRE A FIULUI LUI DUMNEZEU (1:1-18)

Ioan îşi începe evanghelia vorbind despre *Cuvânt* — fără să explice, imediat, cine sau ce este Cuvântul acesta. Cuvântul este unitatea de bază a vocabularului prin care ne exprimăm faţă de alţii. Dar Ioan nu se referă la *vocabular*, ci la o *Persoană*, la Persoana Domnului Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu. Dumnezeu S-a exprimat deplin pe Sine omenirii în Persoana Domnului Isus. Venind în lume, Cristos ne-a relevat în mod desăvârşit natura lui Dumnezeu. Murind pentru noi pe crucea Golgotei, El ne-a arătat cât de mult ne iubeşte Dumnezeu. Astfel, Cristos este Cuvântul viu al lui Dumnezeu dăruit omului, expresia gândirii lui Dumnezeu.

A. Cuvântul în eternitate şi în timp (1:1-5)

1:1 La început era Cuvântul. El nu a avut un început al Său, ci există din veşnicia veşniciilor. Oricât de departe în timpul trecut ar putea pătrunde omul cu mintea, ar constata că Domnul Isus era prezent în oricare din aceste timpuri. El nu a fost creat niciodată. El nu a avut o obârşie, ceea ce explică de ce autorul nu găseşte de cuviinţă să insereze în această evanghelie a Fiului lui Dumnezeu o genealogie a Sa. **Cuvântul era cu Dumnezeu.** El avea o personalitate separată şi distinctă. El nu era doar o idee, un gând, o noţiune sau un gen vag de exemplu, ci o Persoană reală, care trăia **cu Dumnezeu. Cuvântul era Dumnezeu.** Nu numai că locuia **cu Dumnezeu**, ci **era** El Însuşi **Dumnezeu.**

Biblia ne învaţă că există un singur Dumnezeu şi că sunt trei Persoane în cadrul Dumnezeirii — Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. În acest verset sunt menţionate două din Persoanele Dumnezeirii — Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul. Este doar prima din numeroasele afirmaţii clare din această Evanghelie că *Isus Cristos este Dumnezeu.* Nu e de ajuns a se afirma că El este „un dumnezeu", respectiv unul având atribute de dumnezeu sau fiind de natură divină. Biblia afirmă fără echivoc că Isus Cristos *este* **Dumnezeu.**

1:2 Versetul 2 ar părea, la prima vedere, o simplă repetare a celor spuse anterior. Realitatea e însă alta. Versetul 2 ne învaţă că personalitatea şi dumnezeirea lui Cristos sunt fără de **început**, nu cunosc obârşie. El nu a avut un moment de început, când a devenit o persoană întruchipată prin pruncul din ieslea Betleemului. Tot aşa, El nu a devenit un dumnezeu după învierea Sa, cum susţin unii din vremea noastră. El este Dumnezeu, din veci de veci.

1:3 Toate lucrurile au fost făcute prin El. El Însuşi nu a fost o fiinţă creată; mai degrabă, El este Creatorul **tuturor lucrurilor**. Aici sunt incluse: omenirea, animalele, corpurile cereşti, îngerii — **toate lucrurile**, vizibile şi invizibile. **Nimic din ce a fost făcut nu a fost făcut fără El.** Nu poate exista nici o excepţie. Dacă a fost făcut vreun lucru, El l-a făcut. Ca şi Creator, desigur, El este superior oricărui lucru sau fiinţe pe care le-a creat. Toate trei Persoanele Dumnezeirii au fost implicate în lucrarea de creaţie: „Dumnezeu a creat cerurile şi pământul" (Gen. 1:1). „Duhul lui Dumnezeu plutea peste faţa apelor" (Gen. 1:2). „Toate lucrurile au fost create prin El (Cristos) şi pentru El" (Col. 1:16b).

1:4 În El era viaţa. Asta nu înseamnă doar că El poseda viaţa, ci că era şi este *sursa* **vieţii**. Sensul acestui cuvânt cuprinde atât viaţa fizică, cât şi cea spirituală. Când ne-am născut, am primit viaţă fizică. Când ne naştem din nou, primim viaţă spirituală. Ambele provin de la El.

Viaţa era lumina oamenilor. Acelaşi care ne-a dat viaţă este **lumina oamenilor**. El îi dăruieşte omului călăuzirea şi îndrumarea de care are nevoie. Una este să exişti, şi alta e să ştii cum să trăieşti, să cunoşti adevăratul scop al vieţii şi să cunoşti calea spre cer. Acelaşi care ne-a dat **viaţă** este Cel care ne asigură **lumina** pe cărarea vieţii.

În acest superb capitol cu care începe evanghelia după Ioan găsim şapte titluri minunate ale Domnului Isus Cristos. El este numit: (1) Cuvântul (v. 1, 14); (2) Lumina (v. 5, 7); (3) Mielul lui Dumnezeu (v. 29, 36); (4) Fiul lui Dumnezeu (v. 34, 49); (5) Cristosul (Mesia) (v. 41); (6) Regele Israelului (v. 49); şi (7) Fiul Omului (v. 51). Primele patru titluri, care sunt menţionate, fiecare, de patru ori, par a avea o aplicaţie universală. Ultimele trei titluri, care sunt menţionate, fiecare, doar o singură dată, au fost prima oară aplicate la Israel, poporul străvechi al lui Dumnezeu.

1:5 Lumina străluceşte în întuneric. Pătrunderea păcatului a adus cu sine **întuneric** în minţile oamenilor. A cufundat lumea în **întuneric** în sensul că oamenii, în general, nici nu L-au cunoscut pe Dumnezeu, nici nu au dorit să-L cunoască. În acest **întuneric** a venit Domnul Isus — **o lumină** strălucind într-un loc întunecos.

Întunericul nu a înţeles-o. Asta ar putea însemna că întunericul nu L-a înţeles pe Domnul Isus când El a venit în lume. Oamenii nu şi-au dat seama cine este El sau de ce a venit. Un alt sens este cel găsit în textul marginal al versiunii NKJV (şi în majoritatea versiunilor româneşti, n.tr.), şi anume: **întunericul nu a** *biruit-o*. În acest caz, ideea este că respingerea de către om a luminii şi duşmănia manifestată faţă de ea nu au împiedicat-o să strălucească.

B. Misiunea lui Ioan Botezătorul (1:6-8)

1:6 Versetul 6 se referă la Ioan Botezătorul, nu la apostolul Ioan, autorul acestei evanghelii. **Ioan** Botezătorul a fost **trimis de la Dumnezeu** ca predecesor al Domnului Isus. Misiunea lui a constat în a vesti venirea lui Cristos şi a le spune oamenilor să se pregătească să-L primească.

1:7 Omul acesta a venit ca să mărturisească despre faptul că Isus este cu adevărat **Lumina** lumii, pentru ca **toţi** oamenii **să-şi poată** pune încrederea în El.

1:8 Dacă Ioan ar fi încercat să atragă atenţia oamenilor asupra sa, n-ar mai fi fost fidel sarcinii care i s-a încredinţat. El însă a îndreptat privirea oamenilor către Isus, şi nu către el însuşi.

C. Prima venire a Fiului lui Dumnezeu (1:9-18)

1:9 Aceasta a fost adevărata Lumină. De-a lungul veacurilor, au existat mulţi oameni care au pretins a fi călăuze şi salvatori, dar Cel despre care mărturiseşte Ioan este **Lumina** autentică, **Lumina** supremă şi adevărată. O altă traducere posibilă a acestui verset ar fi: „Adevărata Lumină, care, venind în lume, dă lumină tuturor oamenilor." Cu alte cuvinte, expresia **venind în lume** ar putea descrie **adevărata Lumină**, mai degrabă decât pe **toţi oamenii**. Tocmai prin venirea **adevăratei Lumini... în lume** fiecărui om i s-a dat lumină. Asta nu înseamnă că fiecare om a primit o oarecare cunoştinţă lăuntrică privitoare la Cristos, după cum nu înseamnă că toţi oamenii au auzit, cândva, despre Domnul Isus. Mai degrabă, sensul versetului este că **Lumina** străluceşte peste toţi oamenii, fără deosebire de naţionalitate, rasă sau culoarea pielii. Mai înseamnă că prin faptul că străluceşte peste toţi oamenii, Domnul Isus a descoperit adevăratul caracter al oamenilor. Prin venirea Sa în lume, ca Omul desăvârşit, El a arătat cât de imperfecţi sunt restul oamenilor. Când o încăpere e cufundată în întu-

neric, nu se mai observă praful de pe mobilă. Dar de îndată ce aprindem lumina, camera ne apare în adevărata ei înfăţişare. În acelaşi sens, strălucirea **adevăratei Lumini** îl descoperă pe om aşa cum este în realitate.

De la data naşterii Sale, în ieslea Betleemului, până în ziua când S-a întors în cer, **El a fost** în aceeaşi **lume** în care trăim şi noi în prezent. El, Cel care a adus la fiinţă întreaga lume, El, care este Stăpânul ei de drept. În loc să-L recunoască de Creator, oamenii au crezut că El este doar un om obişnuit, ca ei înşişi şi, prin urmare, L-au tratat ca pe un străin şi un paria.

1:11 El a venit la ai Săi (în textul marginal al ediţiei KJV: la ale Sale, sau la domeniul Său). El nu intrat peste proprietatea altcuiva. Mai degrabă, a trăit pe o planetă pe care El Însuşi a creat-o. **Ai Săi nu L-au primit**. În sens global, aceasta se referă la întreaga omenire, căci majoritatea oamenilor L-au respins. Dar în sens restrâns, membrii poporului Israel sunt aleşii Lui pe pământ. Când a venit în lume, S-a înfăţişat evreilor, ca Mesia al lor, dar ei **nu L-au primit**.

1:12 Prin urmare, acum El Se oferă întregii omeniri şi celor care **Îl** primesc le dă **dreptul** sau autoritatea **de a deveni copii ai lui Dumnezeu**.

Versetul acesta ne spune clar cum putem **deveni copii ai lui Dumnezeu**. Nu prin fapte bune, nici prin aderarea la o biserică sau prin străduinţele noastre proprii de a fi cât mai buni, ci primindu-L pe **El**, crezând în **Numele Lui**.

1:13 Ca să devii copil în sens fizic, trebuie să te **naşti**. Tot aşa, pentru a deveni copil al lui Dumnezeu, trebuie să te naşti a doua oară. Asta se numeşte naşterea din nou sau convertirea, mântuirea sau salvarea. Versetul acesta ne arată *cele trei căi* prin care *nu* are loc naşterea din nou şi apoi *singura cale* prin care *are loc* naşterea din nou. Mai întâi, cele trei căi prin care nu ne naştem din nou. **Nu din sânge**. Asta înseamnă că nimeni nu devine creştin doar pentru că părinţii lui sunt creştini. Mântuirea nu se transmite de la părinţi la copii, prin circuitul sanguin. **Nici din voia firii**. Cu alte cuvinte, un om nu are puterea, în propria sa **fire** să producă naşterea din nou. Deşi pentru a fi mântuit el trebuie să dorească acest lucru, **voinţa** lui nu este suficientă pentru a-l mântui. **Nici din voia vreunui om**. Nici un om nu-l poate mântui pe alt om. De pildă, un predicator poate dori foarte mult ca cineva să se nască din nou, dar nu are puterea de a produce această naştere miraculoasă. Atunci cum se efectuează această naştere? Răspunsul îl găsim în cuvintele: **ci din Dumnezeu**.

1:14 Cuvântul a devenit trup când Isus S-a născut, ca un prunc, în ieslea Betleemului. El existase dintotdeauna ca Fiul lui Dumnezeu ce era cu Tatăl în cer, dar acum a ales să vină în lume în trup omenesc. El **a locuit printre noi**. Nu a fost doar o scurtă apariţie, care să poată fi greşit înţeleasă sau confundată cu un alt eveniment, ci Dumnezeu realmente a venit pe acest pământ şi a trăit aici, ca Om între oameni. Cuvântul „**a trăit**" înseamnă de fapt „a cortuit" sau „Şi-a ridicat cortul". Trupul Lui a fost cortul în care a trăit printre oameni treizeci şi trei de ani.

Şi noi am privit slava Lui. În Biblie, termenul „slavă" se referă adesea la lumina strălucitoare care a însoţit întotdeauna prezenţa lui Dumnezeu. Când S-a aflat Domnul Isus aici pe pământ, El Şi-a acoperit slava cu un trup de carne. Dar două sunt modalităţile în care slava Lui *a fost* totuşi revelată. Mai întâi, a fost **slava** Lui *morală*. Prin asta înţelegem strălucirea vieţii şi caracterului Său. În El n-a fost nici cea mai mică pată sau imperfecţiune. El a fost desăvârşit în toate căile Sale. Toate virtuţile s-au manifestat în viaţa Lui într-un superb echilibru. Apoi a mai fost şi strălucirea vizibilă a **slavei** Sale, care a avut loc pe Muntele Schimbării la faţă (Mat. 17:1, 2). Cu acel prilej, Petru, Iacov şi Ioan au văzut faţa Lui strălucind ca soarele iar hainele lui radiind de o extraordinară luminozitate. Acestor trei ucenici li s-a dăruit o avanpremieră a splendorii pe care o va avea Domnul Isus când va reveni pe pământ şi va domni o mie de ani.

Când Ioan a spus: **„Noi am privit slava Lui"**, el s-a referit, mai cu seamă, la **slava** *morală* a Domnului Isus. El împreună cu ceilalţi ucenici au privit minunăţia unei vieţi absolut perfecte care a fost trăită pe acest pământ. Dar se poate deduce că Ioan s-a referit aici şi la evenimentul de pe Muntele Schimbării la Faţă. **Slava** pe care au văzut-o ucenicii le-a arătat că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Isus este **singurul născut din Tatăl**, adică Cristos este singurul, unicul Fiu al lui Dumnezeu. Dumnezeu nu a mai avut alt Fiu ca El. Luată în alt sens, afirmaţia înseamnă că toţi credin-

cioşii adevăraţi sunt fii ai lui Dumnezeu. Dar Isus este Fiul lui Dumnezeu prin excelenţă, aparţinând unei clase unice, din care face parte doar El. Ca Fiul lui Dumnezeu, El este egal cu Dumnezeu.

Mântuitorul era **plin de har şi adevăr**. Fiind pe de o parte, plin de bunătate şi îndurare nemeritate faţă de alţii, El a fost, în acelaşi timp, complet onest şi drept, nescuzând niciodată păcatul şi neîncuviinţând nicicând răul. A fi plin de gingăşie şi amabilitate, fiind, în acelaşi timp, complet drept este un atribut pe care numai Dumnezeu îl poate avea.

1:15 Ioan Botezătorul **a mărturisit** că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Înainte de a-Şi începe Domnul misiunea publică, Ioan le spusese oamenilor despre El. Mai târziu, când a păşit Isus pe scenă, Ioan a exclamat: „Acesta este Cel pe care vi L-am descris." Isus a venit **după** Ioan în ce priveşte naşterea şi lucrarea Sa. Cronologic, El S-a născut cu şase luni după Ioan şi S-a înfăţişat poporului Israel la câtva timp după ce Ioan începuse să predice şi să boteze. Dar în realitate Isus a fost **înaintea** lui Ioan. El era mai mare decât Ioan. Lui I se cuvenea mai multă cinste, pentru simplul fapt că era **înainte** de Ioan, căci El există din toată veşnicia, fiind Fiul lui Dumnezeu.

1:16 Toţi cei care cred în Domnul Isus sunt dotaţi cu puterea spirituală **din plinătatea Sa. Plinătatea Sa** este atât de mare încât El poate să-i înzestreze cu tărie pe toţi creştinii din toate ţările şi din toate veacurile. Expresia **har din har** înseamnă probabil „har peste har" sau „har din abundenţă". Termenul **har** din acest verset înseamnă bunăvoinţa sau favoarea plină de iubire pe care o revarsă Dumnezeu peste preaiubiţii Lui copii.

1:17 Ioan face o comparaţie contrastivă între perioada Vechiului Testament şi cea a Noului Testament. **Legea dată prin Moise** nu a constituit o manifestare a harului, căci le poruncea oamenilor să asculte, condamnându-i la moarte dacă dădeau greş. Ea le spunea oamenilor ce este bine, dar nu le acorda şi puterea de a face binele respectiv. Ea a fost dată oamenilor pentru a le arăta că sunt păcătoşi, neputând să-i salveze de păcatele lor. **Dar harul şi adevărul au venit prin Isus Cristos**. El nu a venit să judece lumea, ci să-i salveze pe cei nevrednici, care nu se puteau mântui pe ei înşişi, şi pe cei ce-I erau duşmanii. Acesta este **harul** — tot ce are mai bun Cerul, pentru tot ce are mai rău pământul.

Nu numai că **harul** a venit **prin Isus Cristos**, ci şi **adevărul** a venit prin El. El a afirmat despre Sine: „Eu sunt... adevărul." El a fost abolut onest şi fidel în toate cuvintele şi faptele Sale. El nu a manifestat harul cu preţul **adevărului**. Deşi i-a iubit pe păcătoşi, El nu le-a iubit păcatele. El Şi-a dat seama că plata păcatului este moartea. Şi astfel El Însuşi a murit pentru a plăti plata sau pedeapsa morţii, pe care o meritam noi înşine, pentru ca să-şi poată manifesta faţă de noi bunătatea nemeritată de noi, mântuindu-ne sufletele şi asigurându-ne un loc în cer.

1:18 Nimeni nu L-a văzut niciodată pe Dumnezeu. Dumnezeu este Spirit şi, prin urmare, invizibil. El nu are un trup. Deşi S-a arătat oamenilor din Vechiul Testament în chip vizibil, ca Înger sau ca Om, aceste arătări nu L-au revelat cu adevărat pe Dumnezeu. Ele au fost doar apariţii temporare prin care a binevoit El să le vorbească membrilor poporului Său. Domnul Isus este **singurul Fiu[1] născut** al lui Dumnezeu. El este Fiul unic al lui Dumnezeu. Nu mai este nici un alt fiu ca El. El ocupă în permanenţă locul cel mai apropiat faţă de Dumnezeu Tatăl. Chiar când era aici pe pământ, Isus era tot **în sânul Tatălui**. El era una cu Dumnezeu şi egal cu Dumnezeu. Binecuvântatul Fiu al lui Dumnezeu ne-a relevat pe deplin natura lui Dumnezeu. Când oamenii Îl vedeau pe Isus Îl vedeau pe Dumnezeu. Îl auzeau pe Dumnezeu vorbind. Simţeau iubirea şi tandreţea lui Dumnezeu. Gândurile şi atitudinile lui Dumnezeu faţă de omenire au fost făcute **cunoscute** pe deplin de către Cristos.

II. PRIMUL AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (1:19-4:54)

A. Mărturia lui Ioan Botezătorul (1:19-34)

1:19 Când s-a răspândit în **Ierusalim** vestea că un om pe nume **Ioan** îndeamnă naţiunea să se pocăiască, pentru că vine Mesia, **iudeii au trimis** un comitet de **preoţi şi leviţi** să afle cine era acesta. **Preoţii** erau cei ce efectuau servicii importante în templu, iar **leviţii** asigurau desfăşurarea activităţilor de zi cu zi din templu. **„Cine eşti Tu?"** au întrebat ei. „Eşti Tu Mesia, pe care-L aşteptăm de atâta timp?"

1:20 Alţi oameni au profitat de faima lor, pentru a se da drept Cristosul. Dar Ioan

a fost martor credincios. El a mărturisit că el **nu este Cristosul** (Mesia).

1:21, 22 Iudeii se aşteptau ca Ilie să revină pe pământ înainte de sosirea lui Cristos (Mal. 4:5). Prin urmare, ei au conchis că dacă Ioan nu este Mesia, atunci trebuie să fie **Ilie**. Dar Ioan i-a asigurat că nu este Ilie. La Deuteronom 18:15 Moise afirmase: „DOMNUL Dumnezeul vostru vă va ridica un Profet ca mine din mijlocul vostru, dintre fraţii voştri. De El să ascultaţi!" Iudeii şi-au adus aminte de această prezicere şi s-au gândit că Ioan ar putea fi **Profetul** la care s-a referit Moise. Dar şi de data aceasta Ioan a precizat că nu aşa stau lucrurile. Şi atunci, pentru a nu fi făcuţi de ruşine la întoarcerea lor la Ierusalim, fără să fi obţinut un **răspuns** clar, membrii delegaţiei de preoţi şi leviţi l-au rugat pe Ioan să le spună răspicat cine este.

1:23 El a spus: „Eu sunt «glasul celui ce strigă în pustiu.»" Răspunzând întrebării lor, Ioan Botezătorul a citat din Isaia 40:3, unde găsim profeţia despre apariţia unui predecesor care va vesti venirea lui Cristos. Cu alte cuvinte, Ioan a afirmat că El este predecesorul prezis în Isaia 40:3. El este **glasul** iar Israel **pustiul**. Datorită păcatului lor şi faptului că s-au îndepărtat de Dumnezeu, oamenii s-au împietrit şi s-au uscat, ca deşertul arid. Ioan se mulţumeşte să spună despre el că este **glasul** — care se aude, dar nu se vede. Ioan era **glasul** dar Cristos era Cuvântul. Cuvântul are nevoie de un glas ca să se exprime iar glasul nu are nici o valoare fără cuvânt. Cuvântul este infinit mai mare decât glasul, dar şi noi avem un privilegiu extraordinar de mare de a fi un glas în slujba Lui.

Mesajul lui Ioan a fost: **„Neteziţi calea DOMNULUI."** Cu alte cuvinte: „Vine Mesia. Deci, eliminaţi din viaţa voastră orice lucru care v-ar putea împiedica să-L primiţi. Pocăiţi-vă de păcatele voastre, pentru ca El să poată veni şi domni peste voi, ca Rege al Israelului."

1:24, 25 Fariseii alcătuiau o sectă strictă a iudeilor, fălindu-se cu presupusele lor cunoştinţe superioare în materie de lege şi făcând mare caz de eforturile lor de a împlini până în cele mai mici detalii instrucţiunile cuprinse în Vechiul Testament. În realitate, mulţi dintre ei erau nişte făţarnici, care se dădeau oameni religioşi, trăind, în realitate, o viaţă păcătoasă. Ei au dorit să afle cu ce autoritate boteza Ioan, dacă era una din persoanele cu vază pomenite de ei.

1:26, 27 „Eu botez cu apă", a spus **Ioan.** El nu a dorit să dea nimănui impresia că *el* ar fi important. Sarcina lui era doar aceea de a-i pregăti pe oameni pentru Cristos. Ori de câte ori ascultătorii lui se pocăiau de păcatele lor, el îi boteza în apă, ca simbol exterior al schimbării petrecute în lăuntrul lor. **„Dar în mijlocul vostru stă Unul pe care voi nu-L cunoaşteţi,"** a continuat Ioan, referindu-se, desigur, la Isus. Fariseii n-au recunoscut în El pe îndelung-aşteptatul Mesia. În fapt, Ioan le spunea fariseilor: „Nu pe mine să mă consideraţi un om mare, ci Domnului Isus să-i acordaţi atenţia! Dar voi nu ştiţi Cine este El cu adevărat." El este Cel cu adevărat vrednic. El a venit după Ioan Botezătorul, totuşi Lui I se cuvine toată lauda şi preeminenţa. Era de datoria unui rob sau slujitor să dezlege cureaua încălţămintelor stăpânului său. Dar Ioan **nu** se considera pe sine **vrednic** să înfăptuiască nici măcar această slujbă umilă pentru Cristos.

1:28 Nu se cunoaşte locul exact unde se afla **Betabara** (sau **Betania**, în textul marginal din versiunea NKJV). Ştim însă că era în partea de răsărit a **Iordanului**. Dacă acceptăm varianta *Betania*, atunci pesemne că era vorba de o altă localitate decât cea cu acelaşi nume situată în apropierea Ierusalimului.

1:29 A doua zi după vizita fariseilor de la Ierusalim, **Ioan** şi-a ridicat privirea şi **L-a văzut pe Isus venind spre El.** Cuprins de fiorul sfânt al acelui moment, Ioan a strigat: **„Iată Mielul lui Dumnezeu!"** Mielul era la evrei un animal de jertfă. Dumnezeu îi învăţase pe membrii poporului Său ales să taie un miel şi să stropească sângele lui, ca jertfă. Mielul era omorât ca substitut iar sângele lui era vărsat pentru iertarea păcatelor.

Dar sângele mieilor jertfiţi în perioada Vechiului Testament nu putea îndepărta păcatele. Mieii aceia erau imagini sau tipuri care îndreptau privirile oamenilor spre viitor, când Dumnezeu avea să dăruiască un **Miel** care va *ridica* păcatul. De-a lungul tuturor veacurilor care s-au scurs între timp, evreii au aşteptat venirea acestui **Miel**. Acum, în sfârşit, sosise clipa mult aşteptată ca Ioan Botezătorul să poată anunţa cu nespusă bucurie în inimă sosirea adevăratului **Miel al lui Dumnezeu**.

Când a afirmat că Isus poartă **păcatul lumii**, Ioan nu a înţeles prin aceasta că păcatele tuturor sunt automat iertate. Moar-

tea lui Cristos a fost suficient de valoroasă pentru a plăti pentru păcatele întregii **lumi**, dar numai acei păcătoşi care-L primesc pe Isus ca Mântuitor sunt iertaţi.

J.C. Jones relevă că acest verset prezintă esenţa ispăşirii creştine, în toată splendoarea ei:

1. Ea excelează prin NATURA victimei. Dacă jertfele din cadrul iudaismului erau nişte miei necugetători, jertfa creştinismului este Însuşi Mielul lui Dumnezeu.
2. Ispăşirea creştină este cu mult superioară celei din Vechiul Testament prin EFICACITATEA lucrării sale. Pe când jertfele iudaismului pomeneau de păcat doar o dată pe an, jertfa creştinismului a îndepărtat cu totul păcatul. „El a îndepărtat păcatul, jertfindu-Se pe Sine."
3. Ispăşirea creştină excelează prin ARIA ei de acţiune. Pe când jertfele iudaice aduceau beneficiu doar unei singure naţiuni, jertfa creştinismului este destinată tuturor naţiunilor; „ea ia păcatul lumii."[2]

1:30, 31 Ioan nu obosea amintindu-le oamenilor că el nu făcea altceva decât să pregătească calea pentru Unul mai mare decât el, care venea. Isus era mai mare decât Ioan în aceeaşi măsură în care Dumnezeu este mai mare decât omul. Ioan s-a născut cu câteva luni înaintea lui Isus, dar Isus există din veşnicia veşniciilor. Când Ioan spune: **„Eu nu L-am cunoscut"**, asta nu înseamnă neapărat că nu L-a mai văzut până atunci pe Isus.

Fiind verişori, e normal să credem că Ioan şi Isus se cunoşteau foarte bine. Dar Ioan nu recunoscuse adevărata identitate a Verişorului său, respectiv faptul că era Mesia, până în momentul botezului lui Isus. Misiunea lui Ioan era de a pregăti calea Domnului şi apoi să-L prezinte poporului Israel după ce Se va fi arătat. Din această cauză Ioan îi boteza pe oameni cu **apă** — pentru a-i pregăti pentru venirea lui Cristos, şi nu cu scopul de a-şi câştiga ucenici.

1:32 Versetul acesta se referă la momentul când Ioan L-a botezat pe Isus în râul Iordan. După ce a ieşit Domnul din apă, **Duhul** lui Dumnezeu S-a coborât **ca un porumbel şi a rămas peste El** (cf. Mat. 3:16). Autorul explică apoi sensul acestei afirmaţii.

1:33 Dumnezeu îi descoperise lui Ioan că Mesia urma să vină în curând şi că de îndată ce El va fi venit, **Duhul** va coborî **peste** El şi va rămâne **peste El**. Prin urmare, când s-au petrecut toate acestea cu Isus, Ioan şi-a dat seama că Acesta este Cel care va boteza **cu Duhul Sfânt. Duhul Sfânt** este o persoană, una din cele trei Persoane ale Dumnezeirii. El este egal cu Dumnezeu Tatăl şi cu Dumnezeu Fiul.

Ioan boteza **cu apă**, dar Isus avea să boteze **cu Duhul Sfânt**. Botezul **cu Duhul Sfânt** a avut loc în ziua de Rusalii (Fapte 1:5; 2:4, 48). Cu acel prilej, **Duhul Sfânt** S-a coborât din cer, ca să locuiască în trupul oricărui credincios şi să-l facă pe fiecare credincios un membru al Bisericii, Trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13).

1:34 Pe baza a ceea ce a văzut la botezul lui Isus, Ioan a dat o mărturie pozitivă asupra faptului că Isus din Nazaret este **Fiul lui Dumnezeu**, despre care s-a profeţit că va veni în lume. Când Ioan a spus că Cristos este **Fiul lui Dumnezeu**, a afirmat, în realitate, că este Fiul lui Dumnezeu.

B. Chemarea lui Andrei, Ioan şi Petru (1:35-42)

1:35, 36 În ziua următoare se referă aici la ziua a treia, în ordinea zilelor menţionate. **Ioan** era **cu doi din ucenicii** lui. Oamenii aceştia îl auziseră pe Ioan predicând şi au crezut mesajul lui. Dar ei încă nu-L întâlniseră pe Domnul Isus. Acum Ioan depune mărturie publică despre identitatea lui Isus. În ziua precedentă, el le vorbise oamenilor despre Persoana Domnului Isus (Mielul lui Dumnezeu) şi despre lucrarea Sa (a Celui care ia păcatul lumii). Acum Ioan se mulţumeşte doar să atragă atenţia oamenilor asupra Persoanei Sale. Mesajul lui a fost concis, simplu, altruist şi s-a referit exclusiv la Mântuitorul.

1:37 Propovăduind mesajul cu fidelitate, Ioan **a pierdut doi ucenici**, dar nu s-a întristat, ci s-a bucurat că aceştia au mers după **Isus**. Tot aşa şi noi ar trebui să dorim mai mult ca prietenii noştri să-L urmeze pe Domnul, decât să aibă o opinie elevată despre noi.

1:38 Pe Mântuitorul întotdeauna Îl interesează cei ce-L urmează pe El. El Şi-a manifestat şi aici interesul, întorcându-Se spre cei doi ucenici şi întrebându-i: **„Ce căutaţi?"** El cunoştea, desigur, răspunsul la această întrebare, căci El ştie toate lucrurile. Dar El a dorit ca ei să-şi exprime dorinţa în cuvintele lor proprii. Răspunsul lor: **„Rabi, unde locuieşti?"** a demonstrat că ei doresc să fie cu Domnul şi să-L poată cunoaşte mai îndeaproape. Ei nu s-au mul-

ţumit să facă cunoştinţă cu Isus, ci au dorit să aibă părtăşie cu El. **Rabi** înseamnă în ebraică **învăţătorule** (textual: „al meu [om] mare)".

1:39 „Veniţi şi vedeţi", le-a zis El. Nici o persoană care doreşte sincer să-L cunoască mai profund pe Mântuitorul nu va fi niciodată alungată. Isus i-a invitat pe cei doi la locul unde stătea în acea perioadă — probabil o locuinţă foarte sărăcăcioasă, în comparaţie cu locuinţele din vremea noastră.

Ei s-au dus deci şi au văzut unde locuia şi în ziua aceea au rămas la El. Era cam pe la ceasul al zecelea. Niciodată nu mai avuseseră aceşti oameni parte de o asemenea onoare. Ei au petrecut noaptea aceea în aceeaşi casă cu Creatorul universului, numărându-se printre primii membri ai poporului evreu care L-au recunoscut pe Mesia.

Ceasul al zecelea poate însemna fie ora zece dimineaţa, fie ora 4 după amiază. În general, părerile înclină în favoarea primei variante, ce reprezintă timpul roman.

1:40 Unul din cei doi ucenici **a fost Andrei. Andrei** nu este tot atât de cunoscut, în zilele noastre, precum era **fratele lui, Simon Petru**, dar e interesant să observăm că el a fost primul din cei doi care L-a întîlnit pe Isus.

Numele celuilalt nu ne este precizat, dar aproape toţi cercetătorii Bibliei sunt de acord că era Ioan — cel ce a redactat evanghelia de faţă şi care, din modestie, nu-şi dezvăluie numele.

1:41 Când Îl găseşte cineva pe Isus, de obicei, doreşte numaidecât să le facă cunoştinţă şi rudelor sale cu Mântuitorul — pentru că mântuirea este un dar mult prea mare ca să fie păstrat doar pentru sine. Tot aşa şi aici Andrei s-a dus îndată **la fratele său Simon**, comunicându-i vestea minunată: **Noi L-am găsit pe Mesia!"** Ce anunţ uluitor! De mai bine de patru mii de ani, oamenii Îl aşteptaseră pe Cristos Cel făgăduit, Unsul lui Dumnezeu. **Simon** aude din gura propriului său frate electrizanta veste că **Mesia** e prin apropiere. Negreşit ei se găseau chiar într-un loc şi într-un moment în care istoria, respectiv un măreţ şi extraordinar aspect al ei, se făurea chiar în văzul lor. Câtă simplitate şi concizie în mesajul lui Andrei! **„L-am găsit pe Mesia"** — doar cinci cuvinte, dar au fost suficiente pentru ca Dumnezeu să-l câştige pe Petru. Asta ne învaţă că nu e nevoie să fim mari predicatori sau vorbitori iscusiţi. Tot ce trebuie să facem este să le spunem oamenilor despre Domnul Isus, în cuvinte simple, fiind convinşi că Dumnezeu se va ocupa de restul.

1:42 Andrei l-a **adus** pe fratele lui la locul corect şi la Persoana corectă. El nu l-a adus la biserică, la un crez sau la un cleric. **El l-a adus la Isus.** Ce act important a fost acesta! Datorită interesului lui Andrei, Simon a devenit ulterior un mare pescar de oameni şi unul dintre apostolii de frunte ai Domnului. Simon a dobândit o publicitate mai mare decât fratele lui, dar Andrei va beneficia împreună cu Petru de răsplata acestuia, întrucât Andrei este cel ce l-a adus pe Petru la Isus. Domnul ştia cum îl cheamă pe Simon şi fără să I se spună. El mai ştia că Simon avea un caracter instabil. Dar mai ştia şi aceea că în viitor caracterul lui Simon se va schimba, dobândind tăria unei pietre. Cum se explică faptul că Isus cunoştea toate aceste lucruri? Prin faptul că era şi este Dumnezeu!

Într-adevăr, numele lui Simon s-a schimbat în **Chifa** (sau „chefas", care înseamnă **piatră** în aramaică) iar el a devenit un om integru, cu un caracter stabil, în special după Înălţarea Domnului la cer şi Coborârea Duhului Sfânt.

C. Chemarea lui Filip şi a lui Natanael (1:43-51)

1:43 Suntem acum în a patra **zi** a evenimentelor consemnate în acest capitol. Bosch arată că în prima zi îl vedem *doar pe Ioan* (v. 15-28); în a doua zi îi vedem *pe Ioan şi pe Isus* (v. 29-34); a treia zi îi vedem *pe Isus şi pe Ioan* (v. 35-42) iar a patra zi Îl vedem *doar pe Isus* (v. 43-51). Domnul S-a deplasat spre nord, intrând în regiunea cunoscută sub denumirea de **Galileea.** Acolo l-a **găsit pe Filip** şi l-a invitat să vină după El, să-i fie adept. **„Urmează-Mă!"** Sunt cuvinte mari, având în vedere Cine le-a rostit şi privilegiul pe care l-a oferit. Mântuitorul continuă să lanseze şi astăzi această invitaţie de o sublimă simplitate, tuturor oamenilor de pretutindeni.

1:44 Betsaida era **o cetate** situată pe malul Mării Galileii. Puţine oraşe din lume au mai fost onorate ca această cetate. Domnul a săvârşit câteva dintre cele mai mari minuni în acest oraş (Luca 10:13), de unde proveneau **Filip, Andrei şi Petru.** Şi totuşi, acest oraş L-a respins pe Mântuitorul, urmarea fiind faptul că a fost distrus atât de profund încât până în prezent nu s-a putut

stabili nici măcar locul exact unde a existat.

1:45 Filip a dorit să împărtăşească cu cineva marea sa bucurie şi astfel s-a dus şi **l-a găsit pe Natanael**. Noii convertiţi sunt cei mai buni câştigători de suflete. Mesajul lui a fost simplu şi la obiect. El i-a spus lui Natanael că L-a **găsit** pe Mesia, Cel prezis de **Moise** şi de **profeţi** — **Isus din Nazaret.** În realitate, mesajul lui nu a fost întrutotul exact. El L-a descris pe Isus ca fiind **fiul lui Iosif,** deşi Isus s-a născut, desigur, din Fecioara Maria şi nu a avut tată uman. **Iosif** L-a adoptat pe Isus şi astfel a devenit tatăl lui din punct de vedere legal, deşi nu era tatăl lui real. Iată ce spune James S. Stewart în această privinţă:

Cristos niciodată nu a pretins o credinţă deplin maturizată de la început. Niciodată El nu i-a oprit pe oameni să se angajeze pe calea uceniciei, doar pe considerentul că nu posedă un crez suficient dezvoltat. Şi, desigur, tot aşa stau lucrurile şi azi. El Se aşează alături de fraţii Lui. El îi roagă să-I fie ataşaţi în orice moment în care sunt pregătiţi s-o facă. El îi primeşte cu credinţa pe care le-o pot oferi aceştia. El Se mulţumeşte cu acest început şi de aici începe să-i conducă pe prietenii Lui, cum a condus primul grup de ucenici, pas cu pas, ajutându-i să-L cunoască tot mai profund pe Cel în care se ascund toate comorile înţelepciunii şi să guste gloriile depline ale uceniciei.[3]

1:46 Natanael avea probleme. **Nazaretul** era un oraş dispreţuit din Galileea. Lui i se părea cu neputinţă ca Mesia să trăiască într-un mediu atât de sărac. Şi astfel el a pus întrebarea care-l frământa. **Filip** nu a polemizat cu el, ci a considerat că cea mai bună modalitate de a-i răspunde la obiecţiile ridicate era să-i facă cunoştinţă nemijlocită cu Domnul Isus — aceasta fiind o lecţie de mare preţ pentru toţi cei ce caută să-i câştige pe alţii la Cristos. Nu argumentaţi! Nu vă angajaţi în discuţii interminabile! Îndemnaţi-i doar pe oameni **să vină şi să vadă.**

1:47 Versetul 47 arată că **Isus** ştia totul. Fără să-l fi cunoscut în prealabil pe **Natanael**, Isus l-a caracterizat a fi **„cu adevărat un israelit în care nu este viclenie"**. Iacob dobândise reputaţia de a recurge la practici şi tranzacţii ce nu erau total cinstite, dar Natanael era un „israelit" în care nu era nimic din trăsăturile lui „Iacob".

1:48 Natanael a rămas suprins că un Străin i s-a adresat, ca şi când l-ar fi cunoscut dinainte. Se pare că el nu se vedea, din cauza frunzelor care-l acopereau. Dar Isus l-a **văzut**, deşi Natanael era ascuns.

1:49 Poate că tocmai puterea Domnului Isus de a-l vedea pe Natanael când acesta era ascuns de privirile oamenilor l-a convins pe Natanael cu privire la identitatea Domnului sau poate că această cunoaştere i s-a dat în chip supranatural. În orice caz, el ştia acum că Isus este **Fiul lui Dumnezeu** şi **Regele Israelului.**

1:50 Domnul i-a dat lui Natanael două dovezi că El este Mesia. El i-a descris caracterul şi i-a arătat că l-a văzut într-un moment în care acesta era ascuns de privirile oamenilor. Aceste două dovezi au fost suficiente pentru ca Natanael să creadă. Dar acum Domnul Isus îi promite că va vedea lucruri şi mai mari.

1:51 Ori de câte ori Isus a început o afirmaţie cu cuvintele **Adevărat, adevărat** (textual: „Amin, amin"[4]), a avut de spus lucruri foarte importante. Şi aici El îi prezintă lui Natanael evenimentul viitor, în cadrul căruia El va veni şi va domni peste tot pământul. Lumea va şti atunci că Fiul tâmplarului care a trăit în dispreţuitul oraş Nazaret a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu şi Regele Israelului. În ziua aceea, **cerul** va fi **deschis**. Harul lui Dumnezeu se va odihni peste Rege şi domnia Sa, ce-şi va avea sediul la Ierusalim.

Probabil Natanael meditase la istoria cu scara lui Iacob din Geneza 28:12. Scara aceea, cu îngerii care urcau şi coborau, este o imagine a Domnului Isus Cristos Însuşi — singura cale de acces la cer. **Îngerii lui Dumnezeu** sunt slujitorii **lui Dumnezeu**, care se deplasează ca nişte flăcări de foc, îndeplinindu-şi misiunile încredinţate. Când Isus va domni ca Rege, aceşti îngeri se vor deplasa mereu între pământ şi cer, împlinind voia Lui.

Isus i-a spus lui Natanael că a văzut doar o foarte mică demonstraţie a atributelor lui Mesia. În viitoarea Domnie a lui Cristos, Natanael Îl va vedea pe Isus descoperit pe deplin ca Fiul uns al lui Dumnezeu. Atunci întreaga omenire va şti că, într-adevăr, a venit cineva din Nazaret.

D. Primul semn: transformarea apei în vin (2:1-11)

2:1 A treia zi se referă, negreşit, la **a treia zi** a şederii Domnului în **Galileea**. La 1:43 Mântuitorul soseşte în acest ţinut. Nu ştim exact unde se afla **Cana**, dar deducem

din versetul 12 al acestui capitol că era în apropiere de Capernaum, fiind situată la o altitudine apreciabilă.

În această zi **s-a făcut o nuntă în Cana din Galileea** şi la nunta aceasta se afla şi mama lui Isus. E interesat de observat că Maria este descrisă aici drept **mama lui Isus**. Faima Mântuitorului nu deriva din faptul că era Fiul Fecioarei Maria, ci invers: Fecioara Maria era binecunoscută datorită faptului că era mama Domnului. Scripturile Îi acordă întotdeauna prioritate maximă lui Cristos, şi nu Mariei.

2:2 Şi la nuntă a fost invitat şi Isus, cu ucenicii Săi. A fost înţelept din partea celor care au organizat nunta să-L invite pe Cristos. Şi astăzi este înţelept din partea oamenilor să-L invite pe Domnul la nunta lor. Pentru a putea proceda aşa, însă, atât mirele, cât şi mireasa trebuie să fie credincioşi adevăraţi în Domnul Isus. Şi, desigur, ei trebuie să-şi dăruiască viaţa Mântuitorului şi să decidă ca locuinţa lor să fie un cămin în care Domnul să se simtă bine.

2:3 Vinul nuntaşilor s-a terminat şi atunci mama lui Isus, dându-şi seama de acest lucru, I-a spus Fiului ei ce s-a întâmplat, căci ştia că El poate face o minune, sa fie din nou vin. În plus ea dorea ca Fiul ei să Se descopere pe Sine mesenilor, descoperindu-le că este Fiul lui Dumnezeu. În Scriptură vinul simbolizează adesea bucuria. Când Maria a spus: **„Nu mai au vin"**, i-a descris foarte exact pe cei ce nu au fost mântuiţi, arătând că aceştia nu dispun de bucurii reale şi trainice.

2:4 Răspunsul pe care l-a dat Domnul mamei pare rece şi distant. Dar nu este atât de aspru pe cât ni s-ar părea nouă. Cuvântul **femeie** folosit aici constituie o formulă respectuoasă de adresare, similară cu corespondentul ei modern „doamnă". Când Domnul a întrebat: **„Femeie, ce am Eu cu tine?"** El a arătat că în îndeplinirea misiunii Sale divine, El nu era supus instrucţiunilor provenite de la mama sa, ci acţiona în totală ascultare de voia Tatălui Său din cer. Maria dorise să-L vadă pe Isus glorificat, dar El a trebuit să-i amintească Mariei că nu sosise clipa acestei proslăviri. Înainte de a se putea înfăţişa omenirii în postura sa de Cristos atotcuceritor, Domnul trebuia să urce mai întâi pe altarul jertfei, să moară pe crucea Golgotei, după cum comentează Williams:

Expresia „ce am Eu cu tine?" apare de mai multe ori în Biblie. Ea înseamnă: „Ce avem noi în comun?", răspunsul fiind: „Nimic". David o foloseşte de două ori, cu referire la verişorii lui, fiii Ţeruiei, care nu puteau avea absolut nimic în comun cu David, pe plan spiritual. Elisei recurge şi el la această expresie la 2 Regi 3, pentru a exprima prăpastia dintre el şi Ioram, fiul lui Ahab. Folosind de trei ori această expresie, demonii au arătat că Satana nu are nimic în comun cu Cristos, nici Cristos cu Satana. Şi, în fine, Domnul a folosit această expresie când i s-a adresat Fecioarei Maria, pentru a arăta cât de adâncă era prăpastia dintre Dumnezeirea Sa fără păcat şi natura ei umană păcătoasă, precum şi faptul că urechea Sa se pleca doar în faţa autorităţii Unui Singur Glas.[5]

2:5 Maria a înţeles sensul acestor cuvinte şi astfel i-a instruit pe slujitori să facă **tot ce** le va porunci El. E important să înţelegem cuvintele ei. Observaţi că nu le-a spus oamenilor să asculte de *ea*, ci i-a îndreptat la Domnul Isus, spunându-le să asculte de El. Învăţăturile Domnului Isus ne sunt date în paginile Noului Testament. Citind paginile cărţii sfinte, să ne aducem aminte de cuvintele Mariei: **„Să faceţi orice vă va zice!"**

2:6 În locul în care s-a ţinut nunta erau **şase** vase mari de **piatră**, în care încăpeau **două sau trei măsuri** de apă. Apa era folosită de iudei pentru curăţirea de întinare. De pildă, dacă un iudeu se atingea de un mort, era considerat necurat până când se supunea unui ritual de curăţire.

2:7 Isus a dat instrucţiuni să fie umplute vasele cu apă, lucru pe care slujitorii l-au executat îndată. Domnul S-a folosit de posibilităţile disponibile în momentul în care era gata să săvârşească o minune. El le-a permis oamenilor să aducă vasele şi să le umple cu apă, dar apoi El a făcut ceea ce nici un simplu om nu putea face vreodată: a schimbat apa în vin! Servitorii, nu ucenicii, au fost aceia care au umplut vasele cu apă. În felul acesta, Domnul a evitat posibilitatea de a fi acuzat de comiterea vreunui truc. De asemenea vasele cu apă au fost umplute până sus, pentru ca nimeni să nu poată spune că s-a turnat vin peste apă.

2:8 Minunea a avut loc. Domnul i-a instruit pe slujitori să scoată din vase şi să dea conţinutul lor mai-marelui mesei. De aici rezultă că miracolul s-a produs într-o clipă. Apa nu a devenit vin de-a lungul unei perioade de timp, ci în câteva secunde, sau,

cum s-a exprimat cineva poetic: „apele inconştiente au văzut pe Dumnezeul lor şi au roşit."

2:9 Mai-marele mesei era cel ce se ocupa de întreaga organizare a nunţii. Când acesta a gustat, şi-a dat sema că s-a petrecut ceva neobişnuit. El n-a ştiut de unde provenea vinul, dar şi-a dat sema că era de calitate şi astfel îndată l-a chemat pe mire.

Care ar trebui să fie atitudinea creştinilor de astăzi faţă de vin? Vinul este prescris uneori în scopuri medicinale şi lucrul acesta este în acord deplin cu învăţătura Noului Testament (1 Tim. 5:23). Dar, din pricina groaznicelor abuzuri care s-au comis în legătură cu consumul necontrolat de vin, majoritatea creştinilor evită cu totul vinul. Oricine poate deveni dependent de consumul de băuturi tari. Singura modalitate de a evita această înrobire este să se evite cu totul consumul de băuturi alcoolice. Din nou, trebuie să avem întotdeauna în vedere efectul acţiunilor noastre asupra altora. În cultura noastră ar fi o mărturie proastă din partea unui creştin, dacă ar fi văzut de o persoană nemântuită că bea vin. Prin urmare, mai bine este să se abţină de la băuturi alcoolice.

2:10 Mai-marele mesei atrage atenţia la deosebirea marcantă dintre modul în care procedează Domnul Isus şi, pe de altă parte, oamenii de rând. Practica la nunţi era să se servească mai întâi vinul cel mai bun, când mesenii erau încă în stare să-i aprecieze calitatea. Mai târziu însă, după ce au mâncat şi au băut, nu mai erau atât de sensibili la calitatea băuturii consumate. La această nuntă, vinul cel mai bun a fost servit la urmă, ceea ce are semnificaţie spirituală pentru noi. Lumea de obicei serveşte ce are mai bun la început, întinzându-le tinerilor tot ceea ce are mai atrăgător. Apoi, după ce aceştia şi-au irosit viaţa în plăceri deşarte, lumea nu mai are decât drojdie pentru oamenii ajunşi la bătrâneţe. Viaţa creştină este exact opusul acestei situaţii. Calitatea ei sporeşte pe măsura trecerii timpului. Cristos păstrează vinul cel mai bun pentru timpul de la urmă. Ospăţul urmează postului.

Textul acesta din Biblie are o aplicaţie foarte directă la poporul evreu. În acest timp, iudaismul era lipsit de orice bucurie. Oamenii îşi îndeplineau monoton ritualurile şi ceremoniile, dar viaţa era fadă pentru ei, căci nu cunoşteau bucuria divină. Domnul Isus încerca să-i înveţe să-şi pună încrederea în El, voind să le transforme existenţa aridă într-o viaţă de plinătate şi bucurie. Apa ritualurilor şi ceremoniilor iudaice a putut fi transformată, prin Cristos, în vinul unei realităţi pline de bucurie.

2:11 Afirmaţia că **acesta** a fost **începutul semnelor** infirmă teoria lipsită de temei că Domnul Isus ar fi săvârşit tot felul de minuni în copilăria Sa, pe care le găsim descrise în aşa-numitele „pseudo-evanghelii, cum ar fi „Evanghelia lui Petru." Aceste minuni pe care pseudo-evangheliile I le atribuie Domnului, susţinând că ar fi fost săvârşite de El în copilărie, au caracter de blasfemie. Întrucât Duhul Sfânt a prevăzut că se va întîmpla aşa, a avut grijă să fie păstrat caracterul neîntinat al acestei perioade din viaţa Domnului prin adăugarea acestei importante precizări că minunea din Cana a fost începutul semnelor săvârşite de El.

Schimbarea apei în vin a fost un semn, adică o minune cu un scop precis, cu o semnificaţie. A fost un act supranatural, încărcat de înţeles spiritual. Aceste minuni au avut de asemenea menirea de a arăta că Isus este cu adevărat Cristosul lui Dumnezeu. Prin săvârşirea acestui semn, El Şi-a **arătat slava**. El le-a arătat oamenilor că este cu adevărat Dumnezeu, manifestat în trup. **Ucenicii Lui au crezut în El.** Desigur, într-o anumită privinţă, ei crezuseră în El şi înainte, acum credinţa lor a fost întărită, ei ajungând să se încreadă în El mai profund, cum subliniază şi Cynddylan:

> Prima minune a lui Moise a fost transformarea apei în sânge, minune pătrunsă de un grav element distructiv. Dar prima minune săvârşită de Cristos a fost transformarea apei în vin, act mângâietor şi alinător.[6]

E. Fiul lui Dumnezeu curăţă Casa Tatălui Său (2:12-17)

2:12 Mântuitorul a părăsit apoi Cana şi s-a dus la Capernaum, cu mama Lui, fraţii Lui şi ucenicii Lui. Ei nu au rămas la Capernaum decât câteva zile. Curând după aceea, Domnul S-a suit la Ierusalim.

2:13 Începând din acest punct, asistăm la prima mărturie pe care o aduce Domnul oraşului Ierusalim. Etapa aceasta a misiunii Domnului continuă în capitoul 3, versetul 21. El Şi-a început şi Şi-a încheiat lucrarea publică prin curăţirea templului cu prilejul **Paştelui** (cf. Mat. 21:12, 13; Mat. 11:15-18; Luca 19:45, 46). Paştele era sărbătoarea

anuală care comemora acea perioadă din istoria Israelului când israeliţii au fost izbăviţi de sclavia lor în Egipt, fiind trecuţi, în chip miraculos, prin Marea Roşie, conduşi apoi prin pustiu şi aduşi, în cele din urmă, în Ţara Făgăduinţei. Prima sărbătorire a Paştelui este consemnată la Exod 12. Fiind un iudeu devotat, Domnul Isus **S-a suit la Ierusalim** cu prilejul acestei zile importante din calendarul iudaic.

2:14 Prezentându-se la templu, a constatat că acesta devenise un talcioc, în care se vindeau boi, oi şi porumbei iar schimbătorii de bani îşi desfăşurau nestingheriţi activitatea. Animalele şi păsările se vindeau oamenilor pentru jertfe. Schimbătorii de bani preluau valuta străinilor, oferindu-le banii aflaţi în uz la Ierusalim, pentru ca pelerinii să poată achita taxa pentru templu. Se ştie că schimbătorii aceştia de bani adesea îi trăgeau pe sfoară pe călătorii veniţi de la mari depărtări.

2:15 Biciul pe care l-a confecţionat Domnul era probabil făcut din mai multe fire. Nu se spune nicăieri că Domnul s-ar fi folosit, realmente, de el. Mai degrabă, a fost folosit ca un simbol al autorităţii în mâna Sa. Rotind astfel biciul, El i-a alungat pe negustori din templu şi a răsturnat mesele schimbătorilor de bani.

2:16 Legea le permitea celor săraci să aducă o pereche de porumbei, dacă aceştia nu-şi puteau permite să aducă jertfă animale mai de preţ. Celor care vindeau porumbei Domnul le-a poruncit să ridice lucrurile acelea, căci nu se cădea să facă din casa Tatălui o casă de negustorie. În toate veacurile, Dumnezeu şi-a avertizat copiii să nu se folosească de serviciile religioase ca mijloc de îmbogăţire. În nici una din acţiunile acestea ale Domnului nu era nici un pic de cruzime sau nedreptate, ci ele au indicat sfinţenia şi neprihănirea Lui.

2:17 Când ucenicii Lui au văzut ce se întâmplă, şi-au adus aminte de Psalmul 69:9 unde s-a făcut prezicerea că la venirea Sa, Mesia va fi mistuit de râvnă pentru lucrurile lui Dumnezeu. Acum ei L-au văzut pe Isus manifestând o hotărâre intensă de a Se asigura că oamenii se vor închina lui Dumnezeu cu inima curată şi şi-au dat seama că Acesta era Cel despre care vorbise psalmistul.

Să nu uităm că trupul creştinului este templul Duhului Sfânt. După cum Domnul Isus a ţinut la puritatea templului de la Ierusalim, tot aşa şi noi trebuie să avem grijă ca trupurile noastre să-I fie predate Domnului, pentru a fi mereu curăţite.

F. Isus prezice moartea şi învierea Sa (2:18-22)

2:18 Se pare că iudeii căutau mereu un semn sau o minune. Ei spuneau, de fapt: „Dacă ne vei demonstra că poţi face o faptă măreaţă, un semn extraordinar, atunci vom crede." Dar Domnul Isus a săvârşit minune după minune, şi totuşi inimile lor au rămas închise faţă de El. În versetul 18 ei au pus la îndoială autoritatea Lui de a-i da afară din templu pe oamenii de afaceri. Ei au cerut ca El să săvârşească vreun semn care să confirme pretenţia Sa de a fi Mesia.

2:19 Drept răspuns, Domnul Isus a făcut o afirmaţie uimitoare cu privire la moartea şi învierea Sa. El le-a spus că ei vor distruge sanctuarul Său, dar că în trei zile El îl va reconstrui. Dumnezeirea lui Cristos reiese din nou, din acest verset. Numai Dumnezeu putea spune: **„În trei zile îl voi ridica."**

2:20 Iudeii nu L-au înţeles. Pe ei îi interesau mai mult lucrurile materiale, decât adevărul spiritual. Singurul templu la care se puteau gândi ei era templul lui Irod, ce se afla la Ierusalim. Or, templul acesta a fost construit în **patruzeci şi şase de ani** şi ei nu puteau înţelege cum va putea să-l rezidească cineva în trei zile.

2:21 Dar Domnul Isus Se referea la trupul Său, respectiv sanctuarul în care locuia toată plinătatea dumnezeirii. După cum iudeii au întinat templul de la Ierusalim, tot aşa ei aveau să-L omoare pe Isus la numai câţiva ani după aceea.

2:22 Mai târziu, după ce Domnul Isus a fost răstignit şi a înviat din morţi, **ucenicii şi-au adus aminte că El** promisese că va învia în trei zile. Văzând împlinirea atât de minunată a profeţiei, chiar în faţa ochilor lor, **ei au crezut Scriptura şi cuvântul pe care îl rostise Isus.**

Întîlnim adesea adevăruri ce nu pot fi înţelese cu uşurinţă. Dar aici învăţăm necesitatea de a aduna Cuvântul lui Dumnezeu ca pe o comoară în inima noastră. Apoi, într-o zi, Domnul ne va clarifica acel adevăr, pe care nu l-am înţeles iniţial. Când se afirmă aici că **ei au crezut Scriptura** sensul este că au crezut prezicerile din Vechiul Testament cu privire la învierea lui Mesia.

G. Mulţi declară credinţa lor în Cristos (2:23-25)

2:23 Ca urmare a **semnelor** pe care le-a

făcut Isus **în Ierusalim, la Paşti, mulţi au crezut în Numele Lui**. Asta nu înseamnă neapărat că ei I-au predat viaţa lor. Mai degrabă, au declarat doar că cred în El, pe când acţiunile lor trădau o altă realitate. Era doar o demonstraţie exterioară a unora care spuneau că-L urmează pe Isus. Era o situaţie similară celei din vremea noastră, când mulţi oameni susţin că sunt creştini, dar nu s-au născut niciodată din nou, prin credinţa în Domnul Isus Cristos.

2:24 Deşi mulţi au crezut în El, **Isus nu a crezut în ei** (în greacă e acelaşi cuvânt în ambele cazuri). Cu alte cuvinte, El nu avea încredere în ei. El Şi-a dat sema că ei veneau după El din curiozitate, din dorinţa de a vedea ceva senzaţional şi spectaculos. **El îi cunoştea pe toţi oamenii** — inclusiv gândurile şi motivaţiile inimii lor. El cunoştea mobilul care îi determina să se poarte în felul acela. El ştia dacă credinţa unora era reală, sau doar o imitaţie.

2:25 Nimeni n-a cunoscut inima omului mai bine decât Domnul nostru. **El n-avea nevoie să-L înveţe** nimeni sau să-L lumineze, cu privire la nici un subiect. El ştia prea bine ce se află în om şi de ce se poartă într-un anumit fel.

H. Isus îl învaţă pe Nicodim despre naşterea din nou (3:1-21)

3:1 Istoria lui Nicodim e în contrast cu ceea ce s-a întâmplat până în acest punct. Mulţi dintre iudeii din Ierusalim mărturiseau că cred în Domnul, dar El ştia că nu era o credinţă autentică. Nicodim însă era o excepţie. Domnul a recunoscut în el o dorinţă sinceră de a cunoaşte adevărul. **Dar între farisei era un om cu numele Nicodim, un fruntaş al iudeilor.**

Nicodim se bucura, în popor, de reputaţia de învăţător. Poate că a venit la Domnul cu scopul de a dobândi învăţături suplimentare, pe care să le transmită apoi oamenilor.

3:2 Biblia nu precizează *de ce* **a venit** Nicodim **la Isus noaptea.** Cea mai plauzibilă explicaţie este că s-ar fi simţit jenat să vină la Isus ziua, deoarece majoritatea iudeilor nu-L acceptaseră pe Isus. Oricum, fapt e că el a venit la Isus. Nicodim a recunoscut că Isus este un învăţător trimis de Dumnezeu, întrucât nimeni nu putea face asemenea minuni, fără ajutorul direct al lui **Dumnezeu**. În pofida tuturor cunoştinţelor sale, Nicodim nu şi-a dat seama că Dumnezeu era întrupat în Isus Cristos. El era ca mulţi din vremea noastră, care spun că Isus a fost un om minunat, un învăţător neîntrecut, un exemplu strălucitor, toate aceste caracterizări lăsând afară adevărul esenţial: că Isus *a fost* şi *este* Dumnezeu!

3:3 La prima vedere, răspunsul Domnului Isus nu pare să aibă legătură cu ceea ce afirmase Nicodim. Domnul nostru spune: „Nicodim, tu ai venit la Mine ca să dobândeşti învăţături suplimentare, dar în realitate tu trebuie să **te naşti din nou**. Acesta trebuie să fie punctul de plecare. Altfel, nu vei vedea niciodată împărăţia lui Dumnezeu." Din nou, Domnul a prefaţat aceste cuvinte minunate cu expresia: **„Adevărat, adevărat"** (textual: *Amin, amin*). Ori de câte ori întâlnim aceste cuvinte, să înţelegem că ni se prezintă un adevăr foarte important.

Ca iudeu, Nicodim îl aşteptase pe Mesia să vină şi să elibereze Israelul de sub robia Romei. Lumea se afla pe vremea aceea sub stăpânirea imperiului roman iar iudeii erau supuşi legilor şi administraţiei romane. Nicodim aştepta cu ardoare vremea când Mesia Îşi va întemeia împărăţia pe pământ, când iudeii vor fi primii între naţiuni şi toţi duşmanii lor vor fi învinşi. Iar acum Domnul îl informează pe Nicodim că pentru a intra în împărăţia aceasta, cineva trebuie **să se nască din nou**. După cum prima naştere este necesară pentru viaţa fizică, tot aşa naşterea a doua este necesară pentru ca cineva să poată avea viaţă divină. (Expresia **naştere din nou** mai poate fi redată şi prin sintagma „naştere de sus".) Cu alte cuvinte, în împărăţia lui Cristos pot intra doar cei ale căror vieţi au fost schimbate. Întrucât domnia Lui va fi neprihănită, şi supuşii Lui trebuie să fie neprihăniţi. El nu ar putea domni peste un popor care ar continua să comită păcate.

3:4 Şi aici observăm cât de dificil a fost ca oamenii să înţeleagă cuvintele Domnului Isus. **Nicodim** a ţinut cu orice preţ să interpreteze totul în sens literal. El nu a putut pricepe cum se poate naşte un adult a doua oară, considerând că e imposibil ca cineva să poată intra fizic în pântecele mamei sale pentru a se naşte a doua oară.

Nicodim ilustrează adevărul potrivit căruia „omul firesc nu primeşte lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci sunt o nebunie pentru el; nici nu le poate cunoaşte, pentru că acestea se înţeleg duhovniceşte" (1 Cor. 2:14).

3:5 Continuându-Şi explicaţia, Isus i-a spus lui Nicodim că trebuie să se nască din apă şi din Duhul, căci altfel nu poate intra

niciodată în împărăţia lui Dumnezeu.

Ce a vrut Isus să spună prin aceste cuvinte? Mulţi susţin că termenul „apă" trebuie luat în sens literal şi că Domnul Isus S-a referit la nevoia de a fi botezat, pentru a putea fi mântuit. Dar o atare învăţătură e contrară restului Scripturii. Peste tot în Cuvântul lui Dumnezeu citim că mântuirea se capătă doar prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Botezul este destinat celor care au fost mântuiţi deja, dar nu ca mijloc de mântuire.

Unii sugerează că **apa** din versetul acesta s-ar referi la Cuvântul lui Dumnezeu. La Efeseni 5:25, 26 apa este strâns asociată cu Cuvântul lui Dumnezeu. Tot aşa, la 1 Petru 1:23 şi Iacov 1:18 se spune că naşterea din nou are loc prin Cuvântul lui Dumnezeu. Prin urmare, ar fi posibil ca apa din acest verset să se refere la Cuvântul lui Dumnezeu, Biblia. Noi ştim că nu poate fi mântuire în afara Scripturilor, în care este cuprins Cuvântul lui Dumnezeu, pe care trebuie să şi-l însuşească păcătosul, înainte de a avea loc naşterea din nou.

Dar **apa** ar putea să se refere şi la Duhul Sfânt. La Ioan 7:38, 39 Domnul Isus vorbeşte despre râurile de apă vie şi ni se precizează că atunci când a folosit cuvântul *apă* S-a referit la Duhul Sfânt. Dacă apa înseamnă Duhul în capitolul 7, de ce nu ar putea avea acelaşi sens în capitolul 3?

Totuşi întâmpinăm dificultăţi dacă acceptăm această interpretare. Isus spune: **„dacă nu este născut cineva din apă şi din Duhul, nu poate intra în împărăţia lui Dumnezeu."** Dacă **apei** i se atribuie înţelesul de Duhul, atunci înseamnă că Duhul apare de două ori în acest verset. Dar termenul din original tradus prin conjuncţia: „şi" ar putea fi tradus şi prin „chiar". În cazul acesta, versetul ar suna astfel: **Dacă nu se naşte cineva din apă,** *chiar* **din Duhul, nu va putea intra în împărăţia lui Dumnezeu.** Noi credem că acesta e sensul corect al versetului. Naşterea fizică nu este de ajuns.[8] Trebuie să existe şi o naştere spirituală, pentru ca cineva să poată **intra în împărăţia lui Dumnezeu**. Această naştere spirituală este produsă de Duhul Sfânt atunci când o persoană crede în Domnul Isus Cristos. Interpretarea aceasta este întărită de faptul că expresia „născut din Duhul" apare de două ori în versetele următoare, 6 şi 8.

3:6 Chiar dacă Nicodim ar fi putut intra, în vreun fel, în pântecele mamei sale, pentru a se naşte a doua oară, asta n-ar fi schimbat cu nimic natura rea din el. Expresia **ce este născut din carne este carne** înseamnă că copiii născuţi din părinţi umani sunt născuţi în păcat, fiind total neputincioşi de a se mântui pe ei înşişi. Pe de altă parte, **ce este născut din Duhul este duh.** O naştere spirituală are loc atunci când cineva se încrede în Domnul Isus. Când cineva se naşte din nou prin Duhul, el primeşte o natură nouă, fiind dotat pentru a putea trăi în împărăţia lui Dumnezeu.

3:7 Nicodim nu trebuia să se mire de învăţăturile Domnului Isus. El trebuia să-şi dea sema că cineva trebuie să se nască din nou şi să înţeleagă totala incapacitate a firii omeneşti de a-şi remedia condiţia decăzută. El trebuia să-şi dea seama că pentru a fi unul din supuşii împărăţiei lui Dumnezeu, un om trebuie să fie sfânt, curat şi spiritual.

3:8 Şi, aşa cum a procedat de atâtea ori, şi de data aceasta Domnul Isus a recurs la natură pentru a ilustra un adevăr spiritual. El i-a amintit lui Nicodim că **vântul suflă încotro vrea** şi oamenii îi aud sunetul, dar nu ştiu de unde vine, nici încotro merge. Naşterea din nou este în multe privinţe ca vântul. Mai întâi, ea are loc după voia lui Dumnezeu, şi nu se află sub controlul omului. În al doilea rând, naşterea din nou este invizibilă. Nu poţi să vezi când are loc, dar negreşit poţi vedea rezultatele ei în viaţa cuiva. Când un om a fost mântuit, în acea persoană s-a petrecut o schimbare. Lucrurile rele pe care le iubea cândva acum le urăşte. Lucrurile lui Dumnezeu pe care le disprefuia cândva acum le iubeşte. După cum nimeni nu înţelege pe deplin vântul, tot aşa naşterea din nou este lucrarea tainică şi miraculoasă a Duhului lui Dumnezeu, pe care omul nu poate s-o înţeleagă în toată profunzimea ei. Mai mult, naşterea din nou, asemenea vântului, este imprevizibilă. Nu se poate preciza când şi unde va avea loc.

3:9 Din nou, **Nicodim** a ilustrat neputinţa minţii omeneşti de a pătrunde lucrurile divine. Negreşit el încerca să conceapă naşterea din nou ca pe un eveniment natural sau fizic, mai degrabă decât unul spiritual. Şi astfel el L-a întrebat pe Isus: **„Cum se poate face aşa ceva?"**

3:10 Isus **a răspuns** că, întrucât Nicodim este un învăţător al Israelului, ar trebui să fi înţeles aceste lucruri. Scripturile Vechiului Testament propovăduiesc clar că atunci când Mesia va reveni pe pământ să-Şi întemeieze împărăţia, El îi va judeca mai

întâi pe dușmanii Lui și va distruge toate lucrurile care sunt o pricină de cădere. Numai aceia care și-au mărturisit și s-au lăsat de păcatele lor vor intra în împărăție.

3:11 Domnul Isus a subliniat apoi infailibilitatea învățăturii Sale și necredința omului față de ea. Din veșnicia veșniciilor, El a cunoscut fidelitatea acesteia și a propovăduit doar ceea ce știa și văzuse. Dar Nicodim și majoritatea iudeilor din vremea aceea refuzau să creadă în mărturia Sa.

3:12 Care au fost **lucrurile pământești** la care S-a referit Domnul în acest verset? Răspunsul este: împărăția Sa **pământească**. Ca cercetător al Vechiului Testament, Nicodim știa că într-o zi Mesia va veni și-Și va instaura o împărăție în sens literal pe acest pământ, cu capitala la Ierusalim. Ce n-a înțeles Nicodim a fost că pentru a intra în această împărăție, cineva trebuie să se nască din nou. Ce înseamnă **lucrurile cerești** la care S-a referit Domnul? Ele sunt adevărurile explicate în versetele următoare — lucrurile minunate prin care primește cineva nașterea din nou.

3:13 Numai o singură persoană a fost calificată să vorbească despre lucrurile cerești, întrucât numai El a fost în cer. Domnul Isus nu a fost doar un învățător uman trimis de la Dumnezeu, ci a fost și este Cel ce a trăit cu Dumnezeu Tatăl din veșnicia veșniciilor, venind apoi în lume. Când a spus El că nimeni nu s-a suit la cer, nu a afirmat prin aceasta că sfinții din Vechiul Testament cum ar fi Enoh și Ilie nu s-ar fi suit la cer, ci că aceștia au fost mai degrabă *luați* sau duși în cer, pe când El **S-a suit la cer** prin propria Sa putere. O altă explicație este că nici o ființă umană nu a avut acces la prezența lui Dumnezeu încontinuu, în același mod în care El a avut acces. Chiar pe când Domnul Isus stătea pe pământ, vorbind cu Nicodim, El a spus că este **în cer**. Cum se poate aceasta? Iată o afirmație potrivit căreia, ca Dumnezeu, Domnul era pretutindeni în același timp. Asta înțelegem când afirmă că El este omniprezent. Deși unele traduceri moderne omit cuvintele **care este în cer**, ele își au locul lor legitim în text, sprijinit de manuscrisele vechi.

3:14 Domnul Isus era acum gata să-i dezvăluie lui Nicodim un adevăr ceresc. Cum poate avea loc nașterea din nou? Pedeapsa păcatelor omului trebuie plătită. Oamenii nu pot merge în cer în starea lor, cu păcatele asupra lor. După cum **Moise a înălțat în pustiu șarpele** de aramă, pe o prăjină, când toți copiii lui Israel au fost mușcați de șerpi, **tot așa Fiul Omului trebuie să fie înălțat.** (Citiți Numeri 21:4-9.) Pe când au rătăcit prin pustiu, în drum spre Țara Făgăduinței, copiii lui Israel au căzut în descurajare și și-au pierdut răbdarea, începând să murmure împotriva Domnului. Pentru a-i pedepsi, Domnul a trimis șerpi înveninați împotriva lor și mulți dintre ei au murit. Când supraviețuitorii au strigat către Domnul, cuprinși de pocăință, Domnul i-a spus lui Moise să facă un șarpe de aramă și să-l așeze pe un stâlp. Israelitul mușcat de șarpe care privea spre acest șarpe de aramă era vindecat în chip miraculos.

Isus a citat acest incident din Vechiul Testament pentru a ilustra cum se petrece nașterea din nou. Oamenii au fost mușcați de vipera păcatului, fiind condamnați la moarte veșnică. Șarpele de aramă a fost un tipar sau o imagine a Domnului Isus. Arama semnifică în Biblie judecata. Domnul Isus a fost fără păcat și nu trebuie să fie niciodată judecat, dar El a luat locul nostru și a purtat judecata pe care noi o meritam. Stâlpul reprezintă crucea Golgotei pe care Domnul Isus a fost înălțat. Noi suntem salvați când privim la El, prin credință.

3:15 Mântuitorul a fost făcut păcat pentru noi, El, cel ce n-a cunoscut păcat, pentru ca noi să putem fi făcuți neprihănirea lui Dumnezeu în El. **Oricine crede în** Domnul Isus Cristos primește **viață veșnică**, în dar.

3:16 Acesta este unul din cele mai binecunoscute versete din toată Biblia, negreșit pentru faptul că exprimă esența evangheliei, în termeni atât de simpli și concișI. Aici găsim rezumatul învățăturii pe care Domnul Isus i-a dăruit-o lui Nicodim, cu privire la modul în care se primește nașterea din nou. Astfel, citim că **Dumnezeu atât de mult a iubit lumea... Lumea** din acest verset îi cuprinde pe toți oamenii. Dumnezeu nu iubește păcatele oamenilor sau sistemul nedrept și rău care stăpânește peste lume, dar îi iubește pe oamenii din lume și nu dorește ca nici unul din ei să piară.

Caracterul cuprinzător al iubirii Sale este demonstrat de faptul că **L-a dat pe singurul Său Fiu născut.** Dumnezeu nu mai are nici un alt Fiu cum e Domnul Isus. Din nemărginita lui iubire L-a dat El pe unicul Său **Fiu** pentru omenirea de păcătoși răzvrătiți. Asta *nu* înseamnă că toți oamenii sunt mântuiți. O persoană trebuie să pri-

measca ceea ce a făcut Cristos pentru ea, înainte ca Dumnezeu să-i dea viaţă veşnică. Prin urmare, au fost adăugate cuvintele: **„pentru ca oricine crede în El să nu piară."** Nimeni nu ar trebui să piară. A fost asigurată calea prin care toţi pot fi mântuiţi, dar mai întîi cineva trebuie să-L recunoască pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor personal al său. De îndată ce el a făcut acest lucru, are **viaţă** veşnică, încă de acum şi de aici. Iată ce spune Boreham în această privinţă:

Când biserica va ajunge să înţeleagă dragostea cu care a iubit Dumnezeu lumea, nu va mai avea astâmpăr, nu se va mai simţi în largul ei, până când toate marile imperii vor fi fost cucerite şi fiecare insulă de coral va fi fost câştigată.[9]

3:17 Dumnezeu nu este un dregător crud şi aspru, dornic să-Şi verse mânia peste omenire. Inima Lui este plină de iubire şi tandreţe faţă de om şi El a dat preţul maxim pentru a-i mântui pe oameni. El putea să-L trimită pe Fiul Său în lume ca să condamne lumea, dar El nu a procedat aşa. Dimpotrivă, El L-a trimis aici să sufere, să-şi verse sângele şi să moară pentru ca lumea, prin El, să poată fi mântuită. Lucrarea Domnului Isus Cristos pe cruce a fost de o valoare atât de mare încât toţi păcătoşii de pretutindeni ar putea fi salvaţi, dacă L-ar primi pe El.

3:18 La ora actuală, întreaga omenire este împărţită în două clase: credincioşi sau necredincioşi. Destinul nostru etern e hotărât de atitudinea pe care o luăm faţă de Fiul lui Dumnezeu. Cine se încrede în Mântuitorul **nu este condamnat, dar** cine nu se încrede în El este deja condamnat. Domnul Isus a încheiat lucrarea de mântuire iar acum este la latitudinea fiecărui individ de a decide dacă Îl va accepta sau respinge. Groaznic lucru este să respingi un asemenea dar al iubirii. Dacă cineva nu crede în Domnul Isus, Dumnezeu nu mai poate face nimic pentru acea persoană decât s-o condamne.

A crede în **numele** Lui este totuna cu a crede în *El*. În Biblie, numele cuiva reprezintă persoana respectivă. Dacă crezi în **numele** Lui, crezi în El.

3:19 Isus este **lumina** care a venit **în lume.** El a fost Mielul fără pată şi fără păcat al lui Dumnezeu. El a murit pentru păcatele întregii lumi. Dar oare Îl iubesc oamenii pentru asta? Nu! Ci mai degrabă Îl urăsc! Ei preferă păcatele lor, mai degrabă decât să-L aibă pe Isus de Salvator şi astfel Îl resping. După cum gângăniile fug care încotro de îndată ce aprindem lumina, tot aşa oamenii răi fug de prezenţa lui Cristos.

3:20 Cei care iubesc păcatul urăsc **lumina**, deoarece ea le scoate la iveală păcătoşenia. Când Isus s-a aflat aici pe pământ, oamenii păcătoşi s-au simţit incomozi în prezenţa Lui, deoarece la lumina sfinţeniei Sale, le era descoperită starea groaznică în care se aflau. Cel mai bun mod de a scoate în evidenţă cât de strâmb este un băţ este să-l pui alături de unul drept. Venind în lume ca Omul Desăvârşit, Domnul Isus a dezvăluit, prin comparaţie cu ei, strâmbătatea tuturor celorlalţi oameni.

3:21 Dacă cineva este cu adevărat sincer şi cinstit înaintea lui Dumnezeu, el va veni **la lumină**, adică la Domnul Isus şi-şi va da seama de totala sa nevrednicie şi păcătoşenie. Apoi îşi va pune încrederea în Mântuitorul şi va fi născut din nou prin credinţa în Cristos.

I. Lucrarea lui Ioan Botezătorul în Iudeea (3:22-36)

3:22 Prima parte a acestui capitol a descris mărturia Domnului Isus în oraşul Ierusalim. Începând de la acest verset şi până la sfârşitul capitolului, Ioan descrie lucrarea lui Cristos în **Iudeea**, unde, negreşit, El a continuat să propovăduiască vestea bună a mântuirii. Pe măsură ce oamenii veneau la lumină, ei erau **botezaţi.** S-ar părea din acest verset că Isus Însuşi boteza, dar din Ioan 4:2 reiese că ucenicii îi botezau pe oameni.

3:23 „Ioan" din acest verset este Ioan Botezătorul, care continua să predice mesajul pocăinţei în regiunea Iudeea, botezându-i pe iudeii care erau gata să se pocăiască, pregătindu-se de venirea lui Mesia. **Ioan boteza şi el în Enon... pentru că acolo era multă apă.** Asta nu demonstrează concludent că el boteza prin scufundare, dar e foarte probabil că proceda aşa. Dacă ar fi botezat prin stropire sau turnare a apei peste cei botezaţi, atunci nu ar fi avut nevoie de **multă apă**.

3:24 Versetul este explicaţia continuării lucrării lui Ioan şi a răspunsului pe care continuau să-l dea iudeii devotaţi acestui mesaj. Curând **Ioan** avea să fie **aruncat în închisoare** şi decapitat pentru mărturia sa credincioasă. Dar între timp, el continua să-şi desfăşoare cu conştiinciozitate misiunea.

3:25 Reiese clar din acest verset că **unii din ucenicii lui Ioan** s-au angajat într-o dispută cu iudeii privind procesul purificării. Ce înseamnă acesta? Purificarea de aici se referă, probabil, la botez. Polemica încerca să stabilească dacă botezul lui Ioan era mai bun decât al lui Isus. Care botez avea putere mai mare? Care valora mai mult? Poate că **unii din ucenicii lui Ioan** susţineau, fără preă multă înţelepciune, că nici un botez nu putea fi mai bun decât cel al învăţătorului lor. Poate că fariseii au încercat să stârnească gelozia ucenicilor lui Ioan faţă de Isus şi de popularitatea Sa crescândă.

3:26 Ei au venit la Ioan, cerându-i verdictul. Ei păreau a spune: „Dacă botezul tău este mai bun, cum se face că atâţia oameni te părăsesc, trecând la Isus?" (Expresia **„Cel care era cu tine dincolo de Iordan"** se referă la Cristos.) Ioan a mărturisit despre Domnul Isus şi, ca urmare, a mărturiei sale, mulţi din proprii ucenici ai lui Ioan l-au părăsit şi au început să meargă după Isus.

3:27 Dacă răspunsul lui Ioan s-a referit la Domnul Isus, asta înseamnă că orice succes de care a avut parte Mântuitorul a constituit un indiciu al aprobării lui Dumnezeu asupra Sa şi asupra lucrării Sale. Dacă Ioan s-a referit la el însuşi, atunci asta înseamnă că niciodată nu a susţinut că el însuşi ar fi fost un om mare sau important. El n-a pretins niciodată că botezul lui ar fi superior botezului lui Isus. Tot ce a afirmat el aici a fost că nu avea nici un lucru pe care să nu-l fi primit din cer — afirmaţie ce ni se potriveşte şi nouă, tuturor. Nu avem nici un motiv să ne mândrim sau să încercăm să creştem în ochii oamenilor.

3:28 Ioan le-a amintit ucenicilor săi de câte ori a subliniat că nu el este Cristos, ci doar a fost trimis să pregătească calea pentru Mesia. Prin urmare, ce rost are să se certe din pricina lui? De ce să formeze o partidă în jurul lui? Nu el era cel important. Misiunea lui era doar aceea de a le îndrepta oamenilor privirea spre Domnul Isus.

3:29 Domnul Isus Cristos era **mirele**. Ioan Botezătorul nu era decât **prietenul mirelui**, sau „nunul". **Mireasa** nu aparţine prietenului mirelui, ci **mirelui** însuşi. Prin urmare, se cuvenea ca oamenii să-L urmeze pe Isus, mai degrabă decât pe Ioan. **Mireasa** se referă aici în general la toţi cei ce aveau să devină ucenici ai Domnului Isus. În Vechiul Testament, Israel a fost numit soţia lui Iehova. Mai târziu, în Noul Testament, cei ce sunt membri ai bisericii lui Cristos sunt descrişi ca fiind o mireasă. Dar aici în evanghelia lui Ioan, termenul e folosit în sens general, incluzându-i şi pe cei care l-au părăsit pe Ioan Botezătorul, când a apărut Mesia. Termenul nu s-a referit nici la Israel, nici la biserică. Ioan nu s-a necăjit pentru că şi-a pierdut adepţii. Pentru el a fost o mare bucurie să asculte glasul mirelui. El era pe deplin satisfăcut cu faptul că Isus primea toată atenţia. Bucuria lui era **împlinită** când Cristos era elogiat şi onorat de oameni.

3:30 Întregul scop al misiunii lui Ioan ar putea fi rezumat în versetul acesta. El a muncit fără încetare pentru a îndrepta atenţia oamenilor către Domnul şi a-i face să-şi dea seama de adevărata Lui valoare. Procedând astfel, Ioan şi-a dat sema că el trebuie să treacă pe planul doi. Este un act de nesupunere şi lipsă de loialitate ca un slujitor al lui Cristos să încerce să atragă atenţia oamenilor către el însuşi.

Observaţi cele trei imperative din capitolul acesta, reprezentate prin cuvântul „trebuie": pentru *păcătos* (3:7); pentru *Mântuitorul* (3:14); şi pentru *Sfânt* (3:30).

3:31 Isus este Cel **care vine de sus şi este deasupra tuturor**. Această afirmaţie are menirea de a arăta originea Sa cerească şi suprema poziţie pe care o are. Pentru a demonstra propria sa inferioritate, Ioan Botezătorul a afirmat că el însuşi era de pe pământ şi pământesc, vorbind ca de pe pământ. Cu alte cuvinte, în ce priveşte naşterea sa, el s-a născut din părinţi umani, fiind doar om. El nu deţinea nici un rang ceresc şi nu putea vorbi cu aceeaşi autoritate cu care vorbea Fiul lui Dumnezeu. El era inferior Domnului Isus pentru că **Cel ce vine de sus este deasupra tuturor.** Cristos este Suveranul suprem al întregului univers. Prin urmare se cuvine ca oamenii să-L urmeze pe El, mai degrabă decât pe solul Lui.

3:32 Dar când vorbea Domnul Isus, El vorbea cu autoritate. El le spunea oamenilor ceea ce a văzut şi a auzit El. Nu exista aici posibilitate de eroare sau înşelăciune. Totuşi, ciudat este că **nimeni nu primeşte mărturia Lui**. Cuvântul **nimeni** nu trebuie luat în sens absolut. Există indivizi care acceptă cuvintele Domnului Isus. Totuşi Ioan privea omenirea în general şi afirma că învăţăturile Mântuitorului au fost respinse de marea majoritate a oamenilor. Isus a fost

Cel care a venit din cer, dar un număr relativ mic de oameni au fost dispuşi să asculte de El.

3:33 Versetul 33 îi descrie pe acei puţini la număr care au acceptat cuvintele Domnului, ca fiind înseşi cuvintele lui Dumnezeu. Prin această acceptare, ei **au adeverit că Dumnezeu este adevărat**. Tot aşa este şi astăzi. Când oamenii acceptă mesajul evangheliei, ei trec de partea lui Dumnezeu, situându-se împotriva lor înşişi şi a restului omenirii. Ei îşi dau seama că dacă **Dumnezeu** a spus ceva, atunci trebuie să fie **adevărat**. Observaţi cât de clar expune versetul 33 dumnezeirea lui Cristos. Aici ni se spune că oricine crede **mărturia** lui Cristos recunoaşte **că Dumnezeu este adevărat**. Adică mărturia lui Cristos este mărturia lui *Dumnezeu* şi a o primi pe una înseamnă a o primi şi pe cealaltă.

3:34 Isus era Cel pe care **Dumnezeu L-a trimis**. El rostea **cuvintele lui Dumnezeu.** În sprijinul acestor cuvinte, Ioan a afirmat că **Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură**. Cristos a fost uns de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu într-o manieră şi într-o măsură care nu sunt valabile în cazul nici unei alte persoane. Alţii au fost conştienţi de ajutorul Duhului Sfânt în lucrarea lor, dar nici o altă persoană nu a avut o misiune atât de plină de Duhul ca Fiul lui Dumnezeu. Profeţii au primit o relevaţie parţială de la Dumnezeu dar „Duhul a relevat în şi prin Cristos însăşi înţelepciunea, însăşi inima lui Dumnezeu către om, în toată nemărginita ei dragoste."

3:35 Aici apare una din cele şapte afirmaţii din evanghelia lui Ioan unde ni se spune că **Tatăl Îl iubeşte pe Fiul.** Aici ni se spune că dragostea aceasta se manifestă prin faptul că Dumnezeu I-a dat stăpânire asupra **tuturor lucrurilor.** Printre lucrurile asupra cărora Mântuitorul are control deplin sunt şi destinele oamenilor, aşa cum se arată în versetul 36.

3:36 Dumnezeu I-a dat lui Cristos puterea de a acorda **viaţă veşnică** tuturor celor care cred în El. Acesta este unul din cele mai clare versete din toată Biblia care arată cum poate fi mântuit cineva, anume *pur şi simplu crezând* **în Fiul**. Citind acest verset, trebuie să ne dăm seama că Cel ce vorbeşte aici este chiar Dumnezeu. El face o promisiune ce nu poate fi călcată niciodată. El spune, limpede şi precis, că oricine **crede în Fiul** Său **are viaţa veşnică**. A accepta această făgăduinţă nu este un salt în gol, ci înseamnă pur şi simplu să crezi un lucru care nu poate fi neadevărat. Cei care nu ascultă de **Fiul** lui Dumnezeu **nu vor vedea viaţa, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste** ei deja. Din acest verset deducem că destinul nostru etern depinde de ceea ce facem cu **Fiul** lui Dumnezeu. Dacă Îl primim, Dumnezeu ne dă **viaţa** veşnică în dar. Dacă-L respingem, nu vom beneficia niciodată de **viaţa** veşnică. Mai mult, **mânia** lui Dumnezeu deja planează asupra noastră, gata să cadă peste noi în orice clipă.

Observaţi că nu găsim nimic despre păzirea legii în acest verset, nimic despre conformarea la Regula de Aur, sau mersul la biserică, sau nevoia de a face fapte cât mai bune sau de a ajunge în cer prin eforturile noastre proprii.

J. Convertirea unei femei din Samaria (4:1-30)

4:1, 2 Fariseii auziseră că Isus boteza **mai mulţi ucenici decât Ioan** şi că popularitatea lui Ioan se afla într-un vădit declin. Poate că ei au profitat de acest fapt pentru a stârni sentimente de gelozie şi discordie în rândurile ucenicilor lui Ioan şi ai Domnului Isus. În realitate, **Isus Însuşi nu** efectua actul botezului, ci acesta era îndeplinit de **ucenicii Săi**. Dar oamenii erau botezaţi ca adepţi sau ucenici ai Domnului.

4:3 Părăsind **Iudeea** şi îndreptându-se **spre Galileea**, Isus îi împiedica astfel pe farisei să-şi ducă la îndeplinire planurile lor de a produce dezbinare. Mai găsim însă şi un alt fapt semnificativ în acest verset. **Iudeea** era sediul stabilimentului religios al iudeilor, pe când **Galileea** avea reputaţia de a fi o regiune a neamurilor. Domnul Isus Şi-a dat seama că liderii religioşi deja L-au respins pe El şi mărturia Lui, şi astfel în acest punct El se îndreaptă către Neamuri, aducându-le acestora mesajul mântuirii.

4:4 Samaria se afla pe ruta directă ce făcea legătura între Iudeea şi Galileea. Dar puţin iudei urmau acest traseu direct. Regiunea Samariei era atât de dispreţuită de iudei încât ei adesea parcurgeau un drum ocolit prin Pereea, când voiau să meargă spre nord, în Galileea. Astfel când se spune în text că Isus **trebuia să treacă prin Samaria**, ideea care se desprinde nu e aceea a unei necesităţi ivite din considerente geografice, ci, mai degrabă, porneşte de la faptul că acolo, în **Samaria**, era un suflet care avea nevoie de ajutorul lui Isus.

4:5 În drum spre **Samaria**, Domnul Isus

a ajuns într-un sat **numit Sihar**. Nu departe de acel sat era **ogorul pe care Iacob îl dăduse fiului său Iosif** (Gen. 48:22). În timp ce Isus străbătea acest ţinut, toate scenele din istoria acestor meleaguri erau vii în mintea Sa.

4:6 Acolo se afla un pârâu numit **fântâna lui Iacob**. Această fântână străveche mai poate fi văzută şi azi de turişti şi de cei ce se abat prin partea locului, fiind una din puţinele situri biblice a căror identificare e certă astăzi.

Era cam pe la amiază (ora iudaică) sau 6 după masă (ora romană), când Isus a ajuns la fântână. Isus era obosit de călătorie şi astfel S-a aşezat lângă fântână. Deşi Isus este Dumnezeu Fiul, El mai este şi Om. Deşi ca Dumnezeu El nu putea obosi niciodată, ca Om El a obosit. Ne vine greu să pricepem aceste lucruri. Dar Persoana Domnului Isus Cristos nu va putea fi niciodată înţeleasă pe deplin de mintea nici unui muritor de rând. Adevărul potrivit căruia Dumnezeu a putut să se coboare pe pământ şi să trăiască alături de noi, ca Om, este o taină ce depăşeşte înţelegerea noastră.

4:7 Cum stătea Domnul Isus lângă fântână, **a venit o femeie** din sat ca să **scoată apă**. Dacă era pe la amiază, cum susţin cercetătorii, atunci acesta era un moment foarte neobişnuit ca femeile să se ducă la fântână după apă, căci era punctul cel mai fierbinte al zilei. Dar femeia aceasta era o păcătoasă imorală, care a ales anume acest moment al zilei fiindcă îi era ruşine să nu se întîlnească cu alte femei, dacă ar fi venit la altă oră. Desigur, Domnul Isus a ştiut dinainte că ea va fi la fântână la această oră. El ştia că sufletul ei avea nevoie de ajutor şi astfel S-a hotărât s-o întâlnească şi s-o salveze de viaţa ei păcătoasă.

În pasajul acesta, Îl vedem la lucru pe Maestrul Câştigător de suflete şi bine am face dacă am studia metodele folosite de El pentru a o face pe această femeie conştientă de nevoia ei şi pentru a-i oferi rezolvarea problemelor ei. Domnul nostru i-a vorbit femeii doar de şapte ori. Femeia a vorbit şi ea de şapte ori — de şase ori Domnului şi o dată oamenilor cetăţii. Poate dacă şi noi I-am vorbi Domnului cât i-a vorbit ea, am repurta succesul de care s-a bucurat mărturia ei când le-a vorbit oamenilor cetăţii. Isus a deschis discuţia, rugând-o să-i facă un serviciu. Obosit de pe drum, El îi spune: **„Dă-Mi să beau".**

4:8 Versetul 8 explică de ce, din punct de vedere omenesc, a trebuit Domnul să-i ceară de băut. **Ucenicii se duseseră în cetate să cumpere de mâncare.** De obicei ei aveau la ei găleţi pentru scos apa din fântână, dar acum le luaseră cu ei, în Sihar. Astfel, după toate aparenţele, Domnul nu avea nici un mijloc de a scoate apă din fântână.

4:9 Femeia a recunoscut că Isus e **iudeu** şi s-a mirat că El stă de vorbă cu o **samariteancă** cum este ea. Samaritenii pretindeau că descind din Iacob şi se considerau adevăraţi israeliţi. În realitate, ei aveau o descendenţă mixtă, parte iudei, parte păgâni. Muntele Gherizim fusese adoptat de ei ca loc oficial de închinăciune. Muntele acesta din Samaria putea fi văzut uşor de Isus şi de samariteancă, pe când stăteau ei de vorbă. Iudeii aveau o antipatie pronunţată faţă de samariteni, pe care-i considerau metişi. De aceea i-a spus femeia Domnului Isus: **Cum, Tu, iudeu fiind, ceri să bei de la mine, samariteancă?"** Ea nu-şi dădea seama că Cel cu care vorbea era propriul ei Creator şi că dragostea Lui depăşea orice bariere meschine ridicate de oameni.

4:10, 11 Rugând-o să-I facă un serviciu, Domnul i-a trezit interesul şi curiozitatea. Dar Domnul nu se opreşte aici, ci o uimeşte şi mai mult pe femeie, când afirmă că este deopotrivă Dumnezeu şi Om. El era, mai întâi de toate, **darul lui Dumnezeu** — Cel pe care **Dumnezeu** L-a dat să fie Mântuitorul lumii, Singurul Lui Fiu născut. Dar El era şi Om — Cel care, fiind obosit de pe drum, i-a cerut să bea. Cu alte cuvinte, dacă ea şi-ar fi dat seama că Cel cu care stătea de vorbă este Dumnezeu manifestat în trup, ea ar fi fost aceea care ar fi **cerut de la El** o binecuvântare **şi El i-ar fi dat apă vie.** Femeia nu se gândea decât la apă în sens *literal*, apă pe care credea că n-o poate obţine fără utilajul necesar. Ea a fost total neputincioasă de a-L recunoaşte pe Domnul sau a-I înţelege cuvintele.

4:12 Confuzia ei s-a adâncit când s-a gândit la patriarhul **Iacob, care** dăruise această **fântână.** El însuşi se folosise de această fântână, precum **şi fiii lui şi vitele lui.** Dar iată că după multe veacuri apare un călător obosit care cere să I se dea să bea din fântâna lui Iacob şi Care pretinde, totuşi, că este capabil să dăruiască ceva mai bun decât apa pe care o furnizase Iacob. Dacă dispune de ceva mai bun, cum se face atunci că cere să I se dea apă din fântâna lui Iacob?

4:13 Şi astfel Domnul începe să explice deosebirea dintre apa literală a fântânii lui Iacob şi apa pe care o dăruieşte El. **Oricine** bea din apa fizică **va înseta din nou**. Negreşit samariteanca a înţeles această afirmaţie, căci venise zi de zi să scoată apă din fântână, fără ca nevoia ei să fie stâmpărată definitiv. Tot aşa este cu toate fântânile din lume. Oamenii caută plăceri şi satisfacţii în lucrurile pământeşti, dar aceste lucruri nu sunt în stare să stâmpere setea din inima omului. După cum s-a exprimat Augustin în ale sale *Mărturisiri*: „O, Doamne, ne-ai creat pentru Tine şi inimile noastre nu-şi găsesc odihna până nu se odihnesc în Tine."

4:14 **Apa** pe care o dăruieşte Isus stâmpără pe deplin setea. **Oricine bea** din binecuvântările şi îndurările lui Cristos **nu va mai înseta niciodată**. Binecuvântările Lui nu numai că umplu inima, ci o fac să se reverse de plină ce va fi. Binecuvântările acestea sunt ca o **fântână** plină până la refuz, care mereu se revarsă peste margini, nu numai în viaţa aceasta, ci şi în veşnicie. Expresia **un izvor de apă, ţâşnind în viaţa veşnică** înseamnă că beneficiile **apei** pe care o dăruieşte Cristos nu se mărginesc la viaţa aceasta, ci vor continua la nesfârşit. Este un contrast cât se poate de izbitor. Tot ce ar putea să ne ofere pământul acesta nu va fi suficient pentru a umple inima omenească. Dar binecuvântările pe care le pune Cristos la dispoziţie nu numai că umplu inima, ci sunt atât de mari încât nu pot fi cuprinse de nici o inimă omenească.

Lumea toată nu-i de-ajuns
Să umple cele trei colţuri ale inimii;
Doru ei tot nu-l va putea stâmpăra.
Doar Sfânta Treime, ce a creat-o,
Putea-va umple inimia triunghiulară a omului.
— *George Herbert*

Plăcerile acestei lumi durează doar câţiva ani din viaţă, dar desfătările pe care le oferă Cristos nu se termină, ele continuând **în viaţa veşnică**.

4:15 Când a auzit femeia despre această apă minunată, imediat a dorit să aibă parte de ea, continuând însă că creadă că este vorba de apă în sens *fizic*. Ea s-a bucurat la gândul că nu va mai trebui să vină zilnic să scoată apă din fântână şi s-o ducă acasă, în vasul greu purtat pe cap. Ea nu şi-a dat seama că apa la care S-a referit Domnul Isus era spirituală, însemnând toate binecuvântările de care are parte un suflet omenesc prin credinţa în El.

4:16 În acest punct intervine o schimbare bruscă. Ea tocmai ceruse să i se dea această apă, când Domnul Isus îi spune să se **ducă** şi să-l **cheme** pe **soţul** ei. De ce? Pentru că înainte ca această femeie să poată fi mântuită, era nevoie ca ea să recunoască faptul că e păcătoasă. Ea trebuia să vină la Cristos cu pocăinţă adevărată, mărturisindu-şi vinovăţia şi ruşinea. Domnul Isus ştia totul despre viaţa de păcat pe care o trăise ea şi avea s-o conducă, pas cu pas, la recunoaşterea proprie a acestei situaţii.

Numai cei care ajung să-şi dea seama că sunt pierduţi pot fi mântuiţi. Toţi oamenii sunt pierduţi, dar nu toţi sunt gata s-o recunoască. Când căutăm să-i conducem pe oameni la Cristos, să nu evităm niciodată chestiunea păcatului. Oamenii trebuie confruntaţi cu faptul că sunt morţi în păcatele şi fărădelegile lor, că au nevoie de un Mântuitor şi că nu se pot salva singuri, că Isus este Mântuitorul de care au trebuinţă şi că El îi va mântui, dacă se vor pocăi de păcatele lor şi-şi vor pune încrederea în El.

4:17 La început **femeia** a încercat să ascundă adevărul, fără ca prin aceasta să mintă, spunând: **„N-am soţ"**. Poate că, în sens strict juridic, afirmaţia ei era adevărată. Dar scopul ei evident era de a ascunde faptul că exact atunci trăia în păcat, cu un bărbat care nu-i era soţ:

Ea discută pe larg despre religie, se aventurează în teologie, recurge chiar la puţină ironie, se pretinde şocată — cu alte cuvinte, face totul pentru a-L împiedica pe Cristos să vadă un suflet ce fugea de el însuşi (*Daily Notes of the Scripture Union*).

Domnul Isus, fiind Dumnezeu, ştia, desigur, toate acestea. Prin urmare, El îi spune: **„Bine ai zis că n-ai soţ"**. Pe alţi oameni poate a reuşit să-i păcălească, dar pe acest Om nu-L putea păcăli, căci El ştia totul despre ea.

4:18 Domnul nu a profitat niciodată de cunoştinţa deplină pe care o avea, cu privire la toate lucrurile, pentru a da în vileag, fără rost, fapte ruşinoase despre cineva sau ca să pună într-o situaţie penibilă acea persoană. Aici însă El foloseşte metoda dezvăluirii trecutului, cu scopul de a izbăvi această persoană de robia păcatului. Ce şocată trebuie să fi fost femeia când i s-a derulat înaintea ochilor tot trecutul ei! Ea avusese

cinci soţi iar bărbatul cu care trăia acum nu era **soţul** ei.

Există unele deosebiri de vederi în privinţa acestui verset. Unii susţin că cei cinci soţi anteriori pe care îi avusese femeia fie decedaseră, fie o părăsiseră, şi că nu fusese nimic păcătos în relaţia ei cu aceştia. Indiferent dacă această afirmaţie este adevărată sau nu, din ultima parte a versetului 18 reiese clar că femeia era adulteră. **„Acela pe care-l ai acum nu este soţul tău."** Aici este punctul de greutate. Femeia era o păcătoasă şi până când nu era dispusă să recunoască acest lucru, Domnul nu putea să o binecuvânteze cu apă vie.

4:19 Când trecutul ei a fost astfel dat în vileag, **femeia** şi-a dat seama că Cel care vorbeşte cu ea nu este o persoană ca oricare altele. Totuşi ea încă nu a realizat că Cel care stătea de vorbă cu ea era chiar Dumnezeu, ci, în concepţia ei limitată, a conchis că Domnul Isus trebuie să fie vreun **profet**, adică un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu.

4:20 Se pare că în acest punct femeia a ajuns să fie convinsă de păcătoşenia ei, a devenit conştientă şi s-a simţit mustrată pentru păcatele pe care le-a comis şi astfel ea încearcă să schimbe subiectul conversaţiei, trecând la întrebarea privitoare la locul unde ar trebui să se facă închinarea. Negreşit când a făcut afirmaţia: **„Părinţii noştri s-au închinat pe muntele acesta..."**, a arătat spre Muntele Gherizim, din apropiere. Apoi i-a amintit Domnului (inutil) că **iudeii** considerau **Ierusalimul** ca loc adecvat **unde trebuie să se închine oamenii.**

4:21 Isus nu a evitat remarca ei, ci a profitat de ea pentru a-i împărtăşi alte adevăruri spirituale, spunându-i că va veni vremea când nici Muntele Gherizim, nici Ierusalimul nu vor fi locurile adevărate ale închinării. În Vechiul Testament, Ierusalimul a fost rânduit de Dumnezeu ca cetate în care să I se aducă închinare. Templul din Ierusalim a fost locuinţa lui Dumnezeu iar iudeii pioşi veneau la Ierusalim cu jertfele şi ofrandele lor. Desigur, în epoca evangheliei, situaţia s-a schimbat. Dumnezeu nu mai are, în prezent, un loc anumit în care trebuie să se afle oamenii pentru a I se închina. Domnul a explicat acest lucru mai pe larg în versetele următoare.

4:22 Când Domnul a spus: **„Voi vă închinaţi la ce nu cunoaşteţi"**, El a condamnat modul în care se închinau samaritenii. Cât de diferită este această poziţie de aceea a învăţătorilor religioşi din zilele noastre, care susţin că toate religiile sunt bune şi că toate duc, în cele din urmă, în cer! Domnul Isus a informat-o pe femeia aceasta că închinăciunea samaritenilor nu era autorizată şi nu era aprobată de Dumnezeu, ci fusese inventată de om, fiind perpetuată fără să aibă avizul Cuvântului lui Dumnezeu. Nu tot aşa a fost cu închinarea iudeilor, pe care Dumnezeu i-a pus deoparte, alegându-i să-I fie poporul Său ales pe pământ. Lor Dumnezeu le dăduse instrucţiuni complete cu privire la modul în care trebuiau să I se închine.

Spunând că **„Mântuirea vine de la iudei"**, Domnul a propovăduit învăţătura potrivit căreia iudeii fuseseră desemnaţi de Dumnezeu să-I fie soli şi lor li se încredinţaseră Scripturile. Tot aşa, prin poporul iudeu a venit Mesia, căci s-a născut dintr-o mamă iudaică.

4:23 Apoi Isus a înştiinţat-o pe femeie cu privire la faptul că, odată cu venirea Sa, Dumnezeu nu mai avea un loc anumit pe pământ, de unde să se facă închinarea. Acum cei care cred în Domnul Isus I se pot închina lui Dumnezeu în orice timp şi în orice loc. Adevărata închinare înseamnă că un credincios pătrunde în prezenţa lui Dumnezeu prin credinţă şi *acolo* Îi aduce laudă şi închinăciune. Indiferent unde s-ar afla trupul credinciosului — în intimitatea locuinţei sale, sau în închisoare, sau pe câmp, prin credinţă, duhul lui se poate apropia de Dumnezeu, în sanctuarul Său ceresc. Isus i-a făcut cunoscut femeii că de acum închinătorii adevăraţi se vor închina Tatălui **în duh şi adevăr**. Iudeii reduseseră închinarea la un set de forme şi ceremonii. Ei concepeau religia drept o aderare la litera legii, o îndeplinire formală a unor ritualuri, crezând că astfel se închină Tatălui. Dar închinarea lor nu era făcută în duh. Era exterioară, nu interioară. Deşi poate că cu trupul se aplecau până la pământ, inima lor nu era pusă în ordine înaintea lui Dumnezeu. Poate că îi asupreau pe săraci sau erau necinstiţi în tranzacţiile lor.

Pe de altă parte, samaritenii aveau o formă de închinăciune, dar falsă, fiind lipsită de autoritate scripturală. Ei îşi croiseră propria lor religie, perpetuând acum rânduieli inventate de ei înşişi. Astfel, când Domnul a spus că închinarea trebuie să se facă **în duh şi adevăr**, El i-a mustrat atât pe samariteni, cât şi pe iudei. În acelaşi timp El îi informa însă că prin venirea Sa oame-

nii puteau să se apropie acum de Dumnezeu prin El, în cadrul unei închinări adevărate şi sincere. Fiţi atenţi! **Tatăl caută astfel de adoratori.** Da, El aşteaptă adoraţie din partea copiilor Săi. Oare din partea mea are Dumnezeu parte de adoraţie?

4:24 Dumnezeu este Duh constituie o definiţie a fiinţei lui Dumnezeu. El nu este doar om, supus tuturor slăbiciunilor şi limitărilor ce caracterizează omenirea, după cum El nu este mărginit de timp şi spaţiu. El este o Persoană nevăzută, prezentă în orice loc, în orice timp, atotştiitoare şi atotputernică. El este desăvârşit în toate căile Sale. Prin urmare, **cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh şi adevăr.** Nu trebuie să existe prefăcătorie sau făţărnicie, nici pretenţia de a fi religios, când, în realitate, viaţa cuiva este coruptă. Tot aşa, nimeni nu trebuie să creadă că dacă a îndeplinit o serie de ritualuri, prin aceasta va câştiga bunăvoinţa lui Dumnezeu. Chiar dacă Dumnezeu a rânduit acele ritualuri, El insistă ca omul să se apropie de El cu o inimă zdrobită şi căită. Întâlnim încă două imperative în capitolul acesta — „trebuie" cu referire la câştigătorul de suflete (4:4) şi „trebuie" referitor la închinător (4:24).

4:25 Ascultându-L pe Domnul, gândurile samaritencei au fost îndreptate spre **Mesia**. Cel care trebuia să vină. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu stârnise în ea dorinţa ca **Mesia** să vină. Ea a exprimat încrederea că atunci când va veni Mesia, îi va învăţa **toate lucrurile**. Prin această afirmaţie, ea a demonstrat o înţelegere foarte clară a unuia din scopurile majore ale venirii lui Cristos.

Enunţul: **„Mesia, care Se numeşte Cristos"** este pur şi simplu o explicaţie a faptului că aceste două cuvinte au unu şi acelaşi înţeles. **Mesia** înseamnă în ebraică Unsul lui Dumnezeu iar **Cristos** este traducerea în greacă a acestui termen.

4:26 În realitate, textual, Isus i-a spus femeii: **„Eu care-ţi vorbesc sunt."** Cuvântul **Cel**, care apare în multe traduceri, nu face parte din textul original. Deşi adăugarea pronumelui **Cel** facilitează înţelegerea textului, cuvintele rostite de Isus, aşa cum apar în textul original, au o profundă semnificaţie. Astfel, când spune El **„Eu sunt"**, recurge la unul din Numele prin care Se defineşte Dumnezeu în Vechiul Testament. El a spus: „EU SUNT îţi vorbeşte". Cu alte cuvinte: „Iehova este Cel care îţi vorbeşte." El îi aducea astfel la cunoştinţă adevărul uluitor că Cel care îi vorbea era chiar Dumnezeu! Iehova din Vechiul Testament este Isus din Noul Testament.

4:27 Când **ucenicii** s-au întors de la Sihar, L-au găsit pe Isus stând de vorbă cu această **femeie** şi s-au mirat, întrucât era samariteancă. De asemenea, e posibil ca ei să-şi fi dat seama că este o femeie păcătoasă. **Totuşi nici unul** nu L-a întrebat pe Domnul ce aştepta de la această femeie sau **de ce** vorbea cu ea. Bine a spus autorul acestor rânduri: „Ucenicii se miră că El stă de vorbă cu această femeie, dar mai bine s-ar fi mirat că stă de vorbă cu ei!"

4:28 Atunci femeia şi-a lăsat găleata! Acest obiect a simbolizat diversele lucruri din viaţa ei la care a recurs pentru a-şi satisface năzuinţele ei cele mai profunde. Numai că toate au dat greş. Acum însă, după ce L-a găsit pe Domnul Isus, nu mai avea nevoie de lucrurile care fuseseră atât de importante în viaţa ei.

Ea nu numai că a părăsit găleata, dar s-a întors în cetate. Ori de câte ori este mântuit cineva, se va gândi imediat la alţii care au nevoie de apa vieţii. J. Hudson Taylor a spus: „Unii sunt geloşi pentru faptul că sunt succesorii apostolilor. Eu mai degrabă prefer să fiu succesor al samaritencei, care, pe când ei se duseseră după alimente, a uitat de găleata ei, datorită râvnei ei de a câştiga suflete pentru Cristos."

4:29, 30 Mărturia ei a fost simplă, dar eficace. Ea i-a invitat pe toţi locuitorii oraşului să vină şi să-L vadă pe Omnul care i-a spus toate lucrurile pe care le-a făcut ea vreodată. De asemenea, le-a trezit în inimă speranţa că acest Om ar putea fi Mesia. În ce o privea pe ea, nu mai era nici o îndoială, deoarece El deja i se prezentase ca fiind Cristosul. Dar ea a lăsat să se înfiripeze această întrebare în mintea lor, pentru ca ei înşişi să se ducă la Isus şi să afle ei singuri că El este Cristosul. Fără îndoială, această femeie era binecunoscută în localitate, pentru păcatul şi ruşinea ei. Ce şocaţi trebuie să fi fost locuitorii s-o vadă acum în public, mărturisindu-L pe faţă pe Domnul Isus Cristos! Mărturia femeii a fost eficace. Oamenii din partea locului au încetat lucrul, plecând de acasă pentru a-L găsi pe Isus.

K. Fiul Îşi găseşte toată desfătarea în a împlini voia Tatălui Său (4:31-38)

4:31 După ce s-au întors **ucenicii** cu alimentele, L-au îndemnat pe Domnul să **mănânce**. Se pare că ei nu şi-au dat seama ce evenimente cruciale au avut loc acolo. În

acest moment istoric, când o cetate din Samaria făcea cunoştinţă cu Domnul Slavei, gândurile lor rămâneau absorbite de viaţa cotidiană, de hrană şi de trupurile lor.

4:32 Domnul Isus găsise **hrană** şi sprijin în câştigarea de închinători pentru Tatăl Lui. Pe lângă bucuria imensă a acestui act, hrănirea fizică pălea cu totul. Noi obţinem de la această viaţă exact lucrurile pe care le urmărim. Ucenicii s-au dus în cetate, să caute de-ale mâncării, întorcându-se apoi cu această hrană. Domnul era însă interesat în câştigarea de suflete. El dorea să-i salveze pe oameni de păcatele lor şi să le dea apa vieţii veşnice. Şi El a găsit ceea ce a căutat. Dar noi ce căutăm?

4:33 Datorită concepţiei lor limitate la cele pământeşti, **ucenicii** nu au înţeles sensul cuvintelor rostite de Domnul. Ei nu au apreciat faptul că „bucuria şi fericirea pe care le aduce succesul spiritual îi poate ridica pe oameni, temporar, deasupra nevoilor lor trupeşti, înlocuind foamea şi setea după cele pământeşti." Prin urmare, ei au concluzionat că negreşit cineva a venit în absenţa lor şi I-a adus Domnului Isus de mâncare.

4:34 Din nou, **Isus** a încercat să le distragă atenţia de la cele materiale, îndreptând-o spre cele spirituale. Hrana Lui era să facă voia lui Dumnezeu şi să aducă la îndeplinire lucrarea încredinţată de Dumnezeu. Asta nu înseamnă că Domnul Isus a refuzat să mănânce hrana fizică, ci, mai degrabă, că scopul primordial în viaţa Lui nu era acela de a se ocupa de nevoile trupului Său, ci de a face voia lui Dumnezeu.

4:35 Poate că ucenicii discutaseră între ei despre secerişul care se apropia sau poate că **„Patru luni** între vremea semănatului şi **seceriş"** era doar o zicală a evreilor. În orice caz, Domnul Isus S-a folosit din nou de **seceriş**, deci de o realitate fizică, pentru a-i învăţa o lecţie spirituală. Ucenicii nu trebuiau să privească secerişul ca pe un eveniment îndepărtat în timp. Ei nu-şi puteau permite să irosească timpul, gândindu-se la hrană şi îmbrăcăminte, ca şi când lucrarea lui Dumnezeu ar putea suferi amânare. Ei trebuiau să-şi dea seama că **holdele** sunt deja **albe... gata pentru seceriş.** Desigur, **holdele** de aici se referă la lume. Chiar pe când rostea aceste cuvinte, Domnul se afla în mijlocul unei holde, alcătuită din sufletele samaritenilor din partea locului. El le spunea ucenicilor că în faţa lor se aşternea lucrarea de câştigare de suflete şi că nu mai trebuie să zăbovească, ci să se apuce numaidecât de lucru.

Tot aşa şi astăzi Domnul ne spune nouă, credincioşilor: **„Ridicaţi-vă ochii şi priviţi holdele!"** În timp ce meditâm la nevoile acute cu care este confruntată lumea, Domnul ne va pune pe inimă dorinţa de a câştiga sufletele pierdute din jurul nostru, fiind apoi de datoria noastră de a ne duce, în numele Lui, pentru a culege snopii de roade coapte.

4:36 Domnul Isus i-a instruit apoi pe ucenici cu privire la lucrarea la care i-a chemat. El i-a ales să fie secerători. Ei vor avea parte nu numai de **plată** în viaţa de acum, ci vor strânge **roadă** pentru întreaga veşnicie. Slujirea lui Cristos ne aduce multe răsplăţi, încă de pe acum. Dar într-o bună zi, secerătorii vor avea parte de bucuria şi mai mare de a vedea în cer sufletele ajunse acolo prin râvna şi credincioşia lor, în vestirea mesajului evangheliei.

Versetul 36 *nu* ne învaţă că cineva poate câştiga viaţa veşnică dacă va secera cu credincioşie, ci, mai degrabă, ne spune că **roada** acelei lucrări va dăinui, mergând până în veşnicie.

În cer, atât semănătorul, cât şi secerătorul se vor **bucura împreună.** În viaţa pământească, ogorul trebuie să fie pregătit mai întîi pentru însămânţat. Apoi urmează semănatul şi după aceea vine secerişul. Tot aşa e şi în viaţa spirituală. Mai întâi, mesajul trebuie vestit, apoi trebuie udat, cu lacrimile rugăciunii. Dar când vine vremea secerişului, toţi cei ce au contribuit la această lucrare se vor **bucura împreună.**

4:37 În această privinţă Domnul a văzut împlinirea **zicalei** curente în vremea aceea: **„Unul seamănă şi altul seceră."** Unii creştini sunt chemaţi să predice evanghelia ani de zile, fără să vadă prea multă roadă, în pofida tuturor strădaniilor lor. Apoi, după ce au trudit atâţia ani, vin alţii şi culeg roadele, aducând multe suflete la Domnul.

4:38 Isus Şi-a trimis ucenicii în zone ce fuseseră deja pregătite de alţii. De-a lungul întregii perioade a Vechiului Testament, profeţii preziseseră venirea erei evangheliei şi a lui Mesia. Apoi a venit Ioan Botezătorul, ca premergător al Domnului, căutând să pregătească inimile oamenilor pentru a-L primi pe El. Domnul Însuşi semănase sămânţa în Samaria şi pregătise secerişul pentru secerători. Acum ucenicii erau gata de a intra în lan şi a începe să secere. Dar

Domnul voia ca ei să-şi dea seama că, deşi vor avea parte de bucuria de a vedea atâtea suflete întorcându-se la Cristos, nu trebuiau să uite că ei intrau **în munca** altor oameni.

Foarte puţine suflete sunt mântuite doar prin lucrarea unui singure persoane. Majoritatea oamenilor au auzit evanghelia de multe ori înainte de a-L primi pe Mântuitorul. Prin urmare, cel care are privilegiul de a efectua lucrarea finală de a conduce acest suflet la Cristos nu trebuie să se înalţe pe sine, ca şi când ar fi singurul instrument de care S-a folosit Dumnezeu în această lucrare minunată.

L. Mulţi samariteni cred în Isus (4:39-42)

4:39 Ca urmare a mărturiei simple dar convingătoare a samaritencei, **mulţi** din concetăţenii ei **au crezut** în Domnul Isus. Ea nu a spus decât atât: **„Mi-a spus tot ce am făcut"**, dar asta a fost de ajuns pentru a-i aduce pe alţii la Mântuitorul. Asta ar trebuie să constituie un imbold pentru noi, să fim nişte martori simpli, curajoşi şi direcţi în mărturia pe care o aducem oamenilor despre Cristos.

4:40 Samaritenii I-au făcut Domnului Isus o primire cu totul diferită de cea pe care I-au acordat-o iudeii. **Samaritenii** păreau pătrunşi de un sentiment de profundă apreciere faţă de această Persoană minunată, pe care au rugat-o să rămână cu ei. Domnul a dat curs invitaţiei lor, rămânând acolo două zile. Gândiţi-vă ce privilegiu nemaipomenit a avut cetatea Sihar, să-L găzduiască pe Domnul vieţii şi al slavei cu acea ocazie!

4:41, 42 Nici o convertire nu seamănă cu cealaltă. Unii au crezut datorită mărturiei aduse de samariteancă. **Mult mai mulţi au crezut în El datorită** cuvintelor pe care le-a rostit chiar Domnul Isus Cristos. Ce minunat este să-i auzim pe aceşti samariteni dând o mărturie atât de clară despre Mântuitorul! În mintea lor nu mai era nici o îndoială. Ei aveau siguranţa deplină a mântuirii, nu doar pe temeiul spuselor unei femei, ci pe cuvintele rostite chiar de Domnul Isus. După ce **L-au auzit pe El** şi au crezut în cuvintele Sale, samaritenii au ajuns să cunoască **că acesta este în adevăr Cristosul,**[10] **Mântuitorul lumii.** Numai Duhul Sfânt le putea dărui această cunoaştere profund spirituală. După câte se pare, iudeii credeau că Mesia va fi în exclusivitate al lor. Dar samaritenii şi-au dat seama că binefacerile misiunii lui Cristos vor străbate toate hotarele lumii.

M. Al doilea semn: vindecarea unui nobil (4:43-54)

4:43, 44 După aceste două zile pe care le-a petrecut în mijlocul samaritenilor, Domnul Îşi îndreaptă acum paşii spre **Galileea**, regiune situată în nord. Versetul 44 pare să ne confrunte cu o dificultate, deoarece se afirmă că motivul deplasării Mântuitorului din Samaria spre Galileea a fost faptul **că un proroc nu este preţuit în patria sa**. Dar Galileea *era* patria Sa, deoarece cetatea Nazaret era situată în acest ţinut. Poate că versetul acesta se referă la faptul că Isus s-a dus în altă parte din Galileea, nu neapărat la Nazaret. În orice caz, afirmaţia rămâne valabilă, că de obicei o persoană nu este apreciată în oraşul său de baştină atât de mult ca în alte părţi, deoarece rudele şi prietenii acelei persoane o vor privi prin prisma „tinerelului" care a locuit printre ei, fiind doar „unul de-al casei". E cert că Domnul Isus nu a fost apreciat de ai Săi aşa cum s-ar fi cuvenit.

4:45 Când Domnul S-a întors **în Galileea**, a avut parte de o primire favorabilă, deoarece oamenii văzuseră **toate lucrurile** pe care le făcue El **la Ierusalim în timpul sărbătorii**. Evident, **galileenii** menţionaţi aici erau iudei. Ei se deplasaseră la **Ierusalim** ca să se închine. Acolo Îl văzuseră pe Domnul la lucru, fiind martorii faptelor măreţe săvârşite de El. Acum ei erau dornici să-L aibă în mijlocul lor, în Galileea, nu pentru că L-ar fi recunoscut ca Fiul lui Dumnezeu, ci pentru că le fuseseră trezite interesul şi curiozitatea cu privire la Cel care stârnea atâtea comentarii oriunde mergea.

4:46 Din nou, satul **Cana** a fost onorat prin vizita Domnului Isus. Cu prilejul primei sale vizite acolo, unii oameni Îl văzuseră transformând apa în vin. Acum asistau la o altă minune măreaţă săvârşită de El, al cărei ecou avea să fie resimţit până în **Capernaum.** Fiul unui **slujbaj împărătesc... era bolnav**. Aproape sigur era vorba de un iudeu aflat în slujba regelui Irod.

4:47 Acesta auzise că Isus fusese în Iudeea şi că acum se afla în Galileea. El va fi avut ceva credinţă în capacitatea lui Cristos de a vindeca, deoarece s-a prezentat direct la Isus, implorându-L să vină şi să-i vindece fiul aflat pe moarte. În această privinţă, el pare să aibă mai multă credinţă

în Domnul decât concetăţenii săi.

4:48 Adresându-se nu doar slujbajului împărătesc, ci întregului popor evreu, în general,[11] Domnul le-a amintit iudeilor de trăsătura ce-i caracteriza ca naţiune, respectiv dorinţa lor de a vedea minuni, înainte de a putea **crede**. În general, constatăm că Domnului Isus nu-i plăcea atât de mult credinţa bazată pe minuni, cât acea credinţă care se întemeia doar pe Cuvântul Său. Lui I se aducea mai multă cinste când cineva credea doar pentru că El a spus un lucru, decât dacă au văzut o dovadă palpabilă a acelor spuse de El. Dar omul întotdeauna vrea să vadă, înainte de a crede. Domnul Isus însă ne învaţă că mai întîi trebuie să credem, şi apoi vom vedea.

Semnele şi **minunile** sunt sinonime cu miracolele. **Semnele** sunt miracole încărcate de profunde semnificaţii sau sensuri. **Minunile** sunt miracole care îi uimesc pe oameni, prin calităţile lor supranaturale.

4:49 Slujbaşul împărătesc, pătruns de o credinţă adevărată, a crezut că Domnul Isus îi putea vindeca fiul şi astfel a dorit cu orice preţ ca Domnul să-i facă o vizită. Într-o anumită privinţă, credinţa lui era deficitară, deoarece el a crezut că Domnul trebuie să fie prezent cu trupul lângă copilul său bolnav, pentru a-l putea vindeca. Dar Mântuitorul nu l-a mustrat pentru aceasta, ci l-a răsplătit pentru măsura de credinţă de care a dat *totuşi* dovadă!

4:50 Aici vedem cum creşte credinţa omului de care ne ocupăm. El şi-a exercitat credinţa de care dispunea iar Domnul a adăugat la această credinţă. Isus l-a trimis acasă cu făgăduinţa: **„Fiul tău trăieşte."** Fiul lui fusese deja vindecat! Fără să vadă vreun semn sau vreun miracol, **omul a crezut cuvântul** Domnului **Isus** şi a pornit-o spre casă. Iată credinţa în acţiune!

4:51, 52 Pe când se cobora el spre casă, **robii lui l-au întâmpinat**, aducându-i vestea minunată că **fiul** lui a fost vindecat. Omul n-a fost deloc şocat de veste. El crezuse făgăduinţa Domnului Isus şi pentru că a crezut acum i s-a dat să vadă dovada. Tatăl **i-a întrebat** pe slujitori când **a început să-i fie mai bine** fiului său. Răspunsul lor a relevat că vindecarea se nu făcuse treptat, ci dintr-odată!

4:53 Acum nu mai încăpea nici o îndoială că avusese loc o minune extraordinar de mare. Cu o zi înainte, la ceasul al şaptelea, Isus îi spusese slujbaşului împărătesc din Cana: **„Fiul tău trăieşte"**. Chiar în ceasul acela, la Capernaum, fiul fusese vindecat, lăsându-l frigurile. De aici slujbaşul împărătesc a dedus că nu e nevoie ca Domnul Isus să fie prezent fizic într-un loc, pentru ca să săvârşească o minune sau să răspundă la rugăciune. Asta ar trebui să fie un motiv de încurajare pentru toţi creştinii în viaţa lor de rugăciune. Avem un Dumnezeu măreţ, care ne ascultă când îi aducem cererile noastre şi care poate să-Şi aducă la îndeplinire planurile în orice parte a lumii, în orice moment.

Slujbaşul împărătesc **a crezut el însuşi şi toată casa lui**. Reiese clar din acest verset şi din alte locuri din Noul Testament că lui Dumnezeu îi face plăcere să vadă familia unită în Cristos. El nu voieşte să vadă familii despărţite în cer şi prin urmare are grijă să se consemneze în textul sacru că **întrega casă** a crezut în Fiul Său.

4:54 Vindecarea fiului slujbaşului împărătesc nu a constituit doar al doilea miracol săvârşit de Domnul în întreaga Sa misiune de până atunci, ci a fost **al doilea semn pe care Isus** l-a săvârşit în **Galileea**, după ce **venise** din **Iudeea.**

III. AL DOILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (Cap. 5)

A. Al treilea semn: vindecarea invalidului (5:1-9)

5:1 Între timp, sosise vremea uneia din sărbătorile iudaice. Mulţi cred că a fost Paştele, dar nu putem fi siguri în această privinţă. Întrucât S-a născut în lume ca iudeu şi fiindcă era dornic să respecte legile pe care Dumnezeu le dăduse poporului evreu, **Isus S-a suit la Ierusalim** pentru această **sărbătoare**. Ca Iehova al Vechiului Testament, Domnul Isus fusese Cel care instituise, de la bun început, Paştele. Acum ca Om, ascultător de Tatăl Său, Domnul Isus S-a supus propriilor legi pe care le-a creat El Însuşi.

5:2 În Ierusalim era **o scăldătoare numită în evreieşte Betesda**,[12] adică „casa îndurării" sau „casa milei". Această **scăldătoare** era situată lângă **Poarta Oilor**. În urma săpăturilor arheologice efectuate în această regiune, s-a descoperit locul exact al acestei porţi, în apropiere de biserica cruciaţilor, Sfânta Ana. Lângă scăldătoare, erau **cinci pridvoare** în care încăpeau o mulţime de oameni. Unii experţi în cunoştinţe biblice cred că aceste cinci pridvoare

reprezintă Legea lui Moise, care simbolizează neputința omului de a se izbăvi de necazurile lui profunde.

5:3 Se pare că oamenii știau că la scăldătoarea Betesda aveau loc minuni de vindecare. Nu știm dacă aceste minuni de vindecare aveau loc pe tot parcursul anului sau numai în anumite zile, cum ar fi sărbătorile anuale. În jurul scăldătorii se aflau mulți oameni bolnavi, care veniseră cu speranța de a fi vindecați. Unii erau **orbi**, alții **șchiopi** iar alții **paralizați**. Toate aceste infirmități reprezintă imaginea omului păcătos, în toată neputința, orbirea, handicaparea și inutilitatea sa.

Oamenii aceștia, ce sufereau de efectul păcatului în trupurile lor, așteptau **mișcarea apei**. Inimile lor erau pline de dorul de a fi eliberați de boala lor și doreau cu ardoare vindecarea. Iată ce spune J.G. Bellet în această privință:

> Ei stăruiau în jurul acelei ape nesigure și dezamăgitoare, cu toate că Fiul lui Dumnezeu era prezent în mijlocul lor... Negreșit putem învăța ceva din această imagine a unei scăldători înțesate de oameni, care nu-L bagă în seamă pe Isus! Este o condamnare la adresa sistemului complicat al religiei omenești, cu tot felul de reguli și ritualuri, care ignoră cu totul harul lui Dumnezeu.[13]

5:4 Textul din acest verset nu e suficient de cuprinzător pentru a ne satisface curiozitatea. Ni se spune doar că **un înger se cobora din când în când în scăldătoare și tulbura apa.** Primul om care reușea să intre în apă în acel moment era vindecat de boala sa. Ce groaznic trebuie să fi fost, ca toți acești oameni având nevoie de ajutor să se străduiască să intre în apă și doar unul să aibă parte de vindecare!

Deși în multe versiuni ale Bibliei ultima parte a versetului 3 (începând cu cuvintele „așteptând mișcarea apei") și versetul 4 integral au fost omise, ele își au locul în textul sacru, fiind prezente în majoritatea manuscriselor străvechi. În plus, narațiunea nu are sens, fără precizarea această absolut necesară referitoare la motivul prezenței tuturor acestor bolnavi.

5:5, 6 Unul dintre oamenii care aștepta lângă scăldătoare fusese invalid timp de **treizeci și opt de ani**. Asta înseamnă că se afla în starea aceea încă dinainte de a se fi născut Mântuitorul. Domnul Isus cunoștea în mod desăvârșit toate lucrurile. Deși El nu-l întâlnise niciodată pe omul acesta, știa că fusese invalid de multă vreme.

Cuprins de compasiune, Domnul **i-a zis: „Vrei să te faci sănătos?"** Isus știa că aceasta era dorința cea mai arzătoare a inimii omului, dar voia să smulgă din gura lui cuvintele prin care acesta să-și recunoască neputința și nevoia disperată de vindecare. La fel este și cu mântuirea. Domnul știe că avem nevoie disperată de a fi mântuiți, dar așteaptă să audă înseși buzele noastre mărturisind că suntem pierduți, că avem nevoie de El și că-L primim ca Mântuitor al nostru. Noi nu suntem mântuiți prin voința noastră, dar omul trebuie să-și exercite voința înainte ca Dumnezeu să-i salveze sufletul.

5:7 Răspunsul **bolnavului** a fost cam patetic. Ani de zile el zăcuse lângă scăldătoare, așteptând să intre în apă, dar de fiecare dată când era tulburată apa, nu se găsea nimeni care să-l ajute să intre și mereu i-o lua înainte altcineva. Asta ne amintește cât de dezamăgiți vom fi dacă ne vom bizui pe alți oameni, ca să ne salveze de păcatele noastre.

5:8 Patul omului consta dintr-o saltea ușoară. Isus i-a spus să se ridice, să-și ia patul și să umble. Lecția care se desprinde de aici este că atunci când suntem mântuiți nu trebuie doar să ne ridicăm, ci și să umblăm. Domnul Isus ne dă vindecare de ciuma păcatului și apoi așteaptă de la noi să umblăm într-o manieră vrednică de El.

5:9 Mântuitorul nu ne spune niciodată să facem vreun lucru fără ca mai întâi să ne dea și puterea de a săvârși acel lucru. Chiar pe când rostea El aceste cuvinte, trupul invalidului a fost năpădit de putere, el fiind vindecat imediat, nu treptat. Brațele și picioarele ce zăcuseră inutile ani de zile au căpătat acum putere. Omul a ascultat imediat de cuvântul Domnului, sculându-se, luându-și patul și umblând. Ce emoționat trebuie să fi fost el să facă acest lucru, după treizeci și opt de ani de boală!

Minunea aceasta a avut loc în ziua de **sabat**, adică a șaptea zi a săptămânii, ce corespunde cu sâmbăta noastră. Iudeilor li se interzicea să efectueze vreo muncă în ziua de sabat. Deși omul acesta era iudeu, la porunca Domnului Isus, el n-a ezitat, ci și-a luat salteaua, nesocotind tradițiile iudaice privitoare la această zi.

B. Opoziția iudeilor (5:10-18)

5:10 Când **iudeii** l-au văzut pe om purtându-și salteaua în ziua de **sabat**, l-au con-

fruntat, datorită faptului că erau oameni foarte înguşti, ce pretindeau tuturor să păzească cu străşnicie toate ritualurile religioase şi să se ţină rigid de litera legii, în timp ce ei înşişi adesea dădeau dovadă de o totală lipsă de compasiune şi îndurare faţă de alţii.

5:11 Răspunsul celui vindecat a fost foarte simplu, arătând că Cel care l-a vindecat i-a spus să-şi ia patul şi să umble. Oricine are puterea de a vindeca un om ce fusese bolnav timp de treizeci şi opt de ani merită să fie ascultat, chiar dacă îi spune acestuia să-şi ia patul în ziua de sabat! Omul vindecat încă nu ştia în acest punct cine este Domnul Isus. El L-a descris pe Domnul în termeni generali, dar şi-a manifestat recunoştinţa faţă de El.

5:12 Iudeii doreau să afle cine a îndrăznit să-i spună acestui om să calce tradiţia de sabat şi astfel l-au rugat să-l identifice pe vinovat. Legea lui Moise prevedea ca cel ce călca sabatul să fie omorât cu pietre. Puţin le păsa iudeilor că avusese loc vindecarea unui paralitic.

5:13 Omul vindecat n-a ştiut cine l-a tămăduit şi oricum nu L-ar fi putut identifica, deoarece Isus deja plecase din mijlocul mulţimii ce se adunase între timp.

Incidentul acesta marchează unul din punctele de cotitură din lucrarea publică a Domnului Isus Cristos. Săvârşind această minune în ziua de Sabat, El a stârnit mânia şi ura liderilor iudei, care au început să-L urmărească şi să caute să-I ia viaţa.

5:14 Peste câtva timp, **Isus l-a găsit** pe omul vindecat **în templu**, unde negreşit el s-a dus ca să-l mulţumească lui Dumnezeu pentru minunea slăvită ce avusese loc în viaţa sa. Domnul i-a amintit că întrucât a beneficiat de o favoare atât de mare, acum îi revenea o obligaţie solemnă. Orice privilegiu ce ni se acordă incumbă responsabilitate. **„Iată, ai fost însănătoşit. De acum să nu mai păcătuieşti, ca să nu ţi se întâmple ceva mai rău."** Reiese de aici că boala omului survenise în urma unui păcat din viaţa sa. Dar nu întotdeauna boala este rezultatul păcatului. De multe ori boala în viaţa cuiva nu are nici o legătură cu păcatul comis. Aşa, de pildă, copiii mici se îmbolnăvesc înainte de a putea comite vreun păcat sau de a şti ce este păcatul.

„Să nu mai păcătuieşti!" i-a spus Isus, exprimând norma de sfinţenie stabilită de Dumnezeu. Dacă El ar fi spus: „Să păcătuieşti cât mai puţin", nu ar mai fi fost Dumnezeu, căci Dumnezeu nu poate tolera păcatul sub nici o formă şi în nici un grad. Apoi Domnul adaugă avertismentul: **„ca să nu ţi se întâmple ceva mai rău."** Domnul nu a precizat ce înseamnă „ceva mai rău", dar negreşit a voit să-l facă pe om să înţeleagă că păcatul are consecinţe mult mai groaznice decât boala fizică. Cei care mor în păcatele lor sunt condamnaţi să petreacă veşnicia în chinuri şi să aibă parte de mânia lui Dumnezeu.

Este un lucru mult mai grav să păcătuieşti împotriva harului decât împotriva legii. Isus îşi manifestase iubirea Sa minunată şi îndurarea Lui către acest om. Prin urmare, ar fi fost o lipsă de recunoştinţă din partea omului dacă s-ar fi întors la viaţa de păcat ce provocase de la bun început boala sa.

5:15 Asemenea samaritencei, omul acesta a dorit să dea o mărturie publică despre Mântuitorul său. Prin urmare, **s-a dus şi le-a spus iudeilor că Isus era Acela care îl vindecase.** El a dorit să-I aducă un omagiu lui Isus, deşi iudeilor nu le păsa de acest omagiu, ei fiind mai degrabă interesaţi cum să-L prindă şi să-L pedepsească.

5:16 Găsim aici o demascare tranşantă a răutăţii din inima omului. Mântuitorul săvârşise o faptă extraordinară de vindecare iar iudeii, în loc să se bucure, erau furioşi! Lor le displăcea faptul că minunea avusese loc în ziua de sabat. Ei erau oameni dedicaţi unei religii formale, lipsită de viaţă adevărată, bazată pe îndeplinirea mecanică a unor ritualuri, nefiind deloc interesaţi de bunăstarea semenilor lor. Ei nu-şi dădeau seama că Cel ce făcuse o faptă de milostenie în ziua de sabat era chiar Acela care consacrase această zi. Domnul Isus nu călcase sabatul. Legea interzicea efectuarea unor munci obişnuite în ziua de sabat, dar nu-i oprea pe oameni să execute munci absolut necesare sau fapte de milostenie.

5:17 După ce a terminat lucrarea de creaţie în şase zile, Dumnezeu S-a odihnit în ziua de sabat. Dar când păcatul a intrat în lume, odihna lui Dumnezeu S-a tulburat. Acum El trebuia să lucreze fără încetare, pentru a-i readuce pe oameni în stare de părtăşie cu El. În acest scop El a pregătit mijlocul necesar pentru efectuarea răscumpărării. Astfel El a transmis fiecărei generaţii mesajul evangheliei. Încă din vremea căderii lui Adam şi până în prezent, Dumnezeu a lucrat şi lucrează fără încetare. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul Domnului Isus. El era angajat în lucrarea Tatălui Său şi iubirea şi harul Său nu se puteau mărgini la numai şase

zile din săptămână.

5:18 Versetul acesta este foarte important, întrucât ne informează că iudeii se îndârjiseră şi mai mult să-L ucidă pe Domnul Isus, nu numai pentru faptul că, în opinia lor, călcase sabatul, ci şi pentru că pretinsese că este egal cu Dumnezeu! Pentru minţile lor înguste, se părea că Domnul a călcat sabatul, dar, desigur acuzaţia nu avea temei. Ei nu-şi dădeau seama că Dumnezeu niciodată nu intenţionase ca sabatul să impună o povară asupra omului. Dacă cineva putea fi vindecat în ziua de sabat, Dumnezeu nu putea îngădui ca acea persoană să trebuiască să mai sufere nici o singură zi în plus.

Când Isus L-a numit pe Dumnezeu Tatăl Lui, ei şi-au dat seama că Isus Se considera egal cu Dumnezeu. Pentru ei aceasta era o blasfemie cumplită, dar în fapt era doar realitatea.

A pretins Domnul Isus că este egal cu Dumnezeu? Dacă nu ar fi lăsat să se înţeleagă acest lucru din afirmaţia Sa, atunci negreşit le-ar fi explicat iudeilor ce a vrut să spună. Dar ca să se înţeleagă şi mai clar că acesta era sensul cuvintelor Sale, în versetele următoare El arată explicit că într-adevăr este una cu Tatăl, aşa cum explică J. Sidlow Baxter:

> El pretinde egalitate în şapte privinţe: (1) egal în lucrare: „tot ce face *Tatăl*, face şi Fiul întocmai" (v. 19). (2) Egal în cunoaştere: „Căci Tatăl Îl iubeşte pe Fiul şi-I arată tot ce face" (v. 20). (3) Egal în înviere: „Căci după cum Tatăl învia morţii, tot aşa şi Fiul dă viaţă cui vrea" (v. 21, cu v. 28, 29). (4) Egal în judecare: „Căci Tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dato Fiului" (v. 22 cu v. 27). (5) Egal în cinste: „pentru ca toţi să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl" (v. 23). (6) Egal în regenerare: „Cine aude cuvântul Meu şi crede în Cel care M-a trimis are viaţă veşnică şi nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viaţă" (v. 24, 25). (7) Egal în existenţă de sine: „Căci, după cum Tatăl are viaţa în Sine, tot aşa a dat şi Fiului să aibă viaţa în Sine" (v. 26).[14]

C. Isus Îşi apără afirmaţia că este egal cu Dumnezeu (5:19-29)

5:19 Mântuitorul era atât de vital legat de Dumnezeu Tatăl, încât nu putea acţiona independent. Prin asta El nu afirmă că nu dispunea de puterea de a face nimic de Unul Singur, ci subliniază că era atât de strâns unit cu Dumnezeu încât nu putea face decât acele lucruri pe care le-a văzut pe Dumnezeu săvârşindu-le. Asta deoarece deşi Domnul a afirmat că este egal cu Tatăl, El nu şi-a revendicat însă şi independenţa Sa. El nu este independent de Dumnezeu, deşi este pe deplin egal cu El.

În mod indubitabil intenţia Domnului Isus a fost ca iudeii să creadă despre El că este egal cu Dumnezeu. Ar fi absurd ca un om de rând să pretindă că face chiar lucrurile pe care Dumnezeu Însuşi le face. Isus afirmă clar că vede ce face Tatăl. Or, pentru a putea afirma acest lucru, El trebuie să aibă acces continuu la Tatăl şi deplină cunoştinţă despre tot ce se petrece în cer. Nu numai atât, dar Isus pretinde că face înseşi lucrurile pe care Îl vede pe Tatăl făcându-le. Găsim aici o afirmare de netăgăduit a egalităţii Sale cu Dumnezeu. El este atotputernic.

5:20 Este un semn deosebit al iubirii Tatălui pentru Fiul Său faptul că-I arată toate lucrurile pe care le face El Însuşi. Isus nu numai că a văzut aceste lucruri, ci a avut puterea de a le săvârşi. Apoi Mântuitorul a adăugat că Dumnezeu Îi **arăta lucruri mai mari decât acestea**, pentru ca oamenii să se minuneze. Deja ei Îl văzuseră pe Domnul făcând minuni. Ei Îl văzuseră vindecând un om ce fusese neputincios timp de treizeci şi opt de ani. Dar ei aveau să vadă fapte şi mai măreţe decât aceasta. Primul prilej de a se mira îl va constitui o înviere din morţi (v. 21). A doua va fi lucrarea de judecare a omenirii (v. 22).

5:22 Găsim aici o altă afirmaţie răspicată a egalităţii Fiului cu Tatăl. Iudeii L-au acuzat pe Isus că se face pe Sine egal cu Dumnezeu. El nu a dezmințit această acuzaţie, ci mai degrabă a adus probe extraordinare în sprijinul faptului că El este una cu Tatăl. După cum **Tatăl învia morţii şi le dă viaţă, tot aşa şi Fiul dă viaţă cui vrea.** S-ar fi putut face o atare afirmaţie despre El, dacă El n-ar fi fost decât un om oarecare? Când pui o asemenea întrebare ai şi răspuns la ea.

5:22 Noul Testament ne învaţă că Dumnezeu **Tatăl... a încredinţat** toată lucrarea de **judecată Fiului.** Pentru ca Domnul Isus să poată face această lucrare, El trebuie, desigur, să posede cunoştinţe absolute şi o neprihănire desăvârşită. El trebuie să fie în stare să discearnă gândurile şi mobilurile din inima omului. Ce ciudat e să asistăm la această scenă, în care Judecătorul tuturor oamenilor stă înaintea iudeilor, afirmându-Şi autoritatea, şi totuşi aceştia nu-L recunosc!

5:23 Aici găsim motivul pentru care Dumnezeu I-a acordat Fiului Său autoritatea

de a-i învia pe morţi şi de a judeca lumea: **pentru ca toţi să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl.** Este o afirmaţie cât se poate de importantă şi una din dovezile cele mai clare din Biblie despre Dumnezeirea Domnului Isus Cristos. De la un capăt la altul al Bibliei, ni se spune că numai lui Dumnezeu trebuie să ne închinăm. În cele Zece Porunci, oamenilor li se interzice să aibă vreun alt dumnezeu decât singurul Dumnezeu adevărat. Acum ni se spune că **toţi trebuie să-L cinstească pe Fiul cum Îl cinstesc pe Tatăl.** Singura concluzie pe care o putem desprinde de aici este că Isus Cristos este Dumnezeu.

Mulţi oameni susţin că se închină lui Dumnezeu, dar neagă că Isus Cristos ar fi Dumnezeu. Ei spun că El a fost un om bun sau că s-a apropiat mai mult de chipul lui Dumnezeu decât oricare om care a trăit vreodată pe acest pământ. Dar versetul acesta Îl aşează pe Isus Cristos în egalitate absolută cu Dumnezeu, cerându-le oamenilor să-i acorde *aceeaşi onoare* pe care o acordă *lui Dumnezeu Tatăl*. Dacă nu cinsteşte cineva pe Fiul, nu-L cinsteşte nici pe Tatăl. Nu are rost ca cineva să pretindă că-L iubeşte pe Dumnezeu, dacă nu are aceeaşi dragoste pentru Domnul Isus Cristos. Dacă nu ţi-ai dat până acum seama cine este Isus Cristos, atunci meditează cu toată atenţia la acest verset. Adu-ţi aminte că este Cuvântul lui Dumnezeu şi acceptă adevărul glorios că Isus Cristos este Dumnezeu manifestat în trup.

5:24 În versetele anterioare, am aflat că Domnul Isus are puterea de a da viaţă şi că lucrarea de judecată I-a fost încredinţată Lui. Acum aflăm cum poate primi cineva viaţa spirituală de la El şi astfel să scape de **judecată.**

Acesta este unul din cele mai îndrăgite versete din toată Biblia. Mulţimi mari de oameni au căpătat viaţa veşnică prin mesajul lui. Fără îndoială motivul pentru care este atât de îndrăgit rezidă în maniera în care prezintă calea mântuirii, cu atâta limpezime şi precizie. Domnul Isus a început versetul cu cuvintele: **„Adevărat, adevărat,"** atrăgând atenţia la importanţa spuselor Sale. Apoi El a adăugat un important anunţ personal: **„vă spun".** Fiul lui Dumnezeu ne vorbeşte într-o manieră personală şi intimă.

„Cine aude cuvântul Meu." A auzi cuvântul lui Isus înseamnă nu doar a-l asculta cu urechea, ci a-l şi primi, a crede în el şi a i te conforma. Mulţi oameni aud evanghelia când se predică, dar nu întreprind nici o acţiune. Domnul spune aici că omul trebuie să accepte învăţătura Sa, ca divină, şi să creadă că El este într-adevăr Mântuitorul lumii.

„Şi crede în Cel care M-a trimis." Este o chestiune de a crede în Dumnezeu. Să însemne însă asta că cineva poate fi mântuit doar prin credinţa în Dumnezeu? Sunt mulţi care afirmă că cred în Dumnezeu, fără însă ca ei să fi fost convertiţi. Mai degrabă, gândul care se desprinde de aici este că omul trebuie să creadă în Dumnezeu, Cel care L-a trimis pe Domnul Isus în lume. Ce trebuie să creadă el? Trebuie să creadă că Dumnezeu L-a **trimis** pe Domnul Isus să ne fie Mântuitor. El trebuie să creadă ceea ce spune Dumnezeu despre Domnul Isus, anume că El este singurul Mântuitor şi că păcatele pot fi îndepărtate doar prin lucrarea Sa de la Calvar.

„Are viaţa veşnică". Observaţi că nu se spune că va avea viaţă veşnică, ci că o are chiar acum. **Viaţa veşnică** este viaţa Domnului Isus Cristos. Este singura viaţă care nu va înceta niciodată, singura ce depăşeşte cu totul orice altă viaţă. Este viaţa pe care Mântuitorul ne-a dăruit-o nouă, celor care credem în El. Este viaţa spirituală pe care o primeşte cineva când se naşte din nou, în contrast cu viaţa naturală, pe care o primeşte la naşterea fizică.

„Şi nu vine la judecată". Ideea care se desprinde de aici este că nu este condamnat în prezent şi că nu va fi condamnat nici în viitor. Cel care crede în Domnul Isus este eliberat de **judecată**, pentru că Cristos a achitat plata pentru păcatele sale, pe crucea Golgotei. Dumnezeu nu va cere de două ori achitarea plăţii de pedeapsă pentru aceste păcate. Cristos, Înlocuitorul nostru, a achitat această plată şi asta e de ajuns. El a terminat lucrarea şi nimic nu se mai poate adăuga la lucrarea Sa desăvârşită. Creştinul nu va fi niciodată pedepsit pentru păcatele sale.[15]

„Ci a trecut din moarte la viaţă". Cel care s-a încrezut în Cristos **a trecut** din starea de **moarte** spirituală **în** aceea de **viaţă** spirituală. Înainte de convertire, el era mort în păcatele şi fărădelegile sale. El era mort, în ce priveşte dragostea pentru Dumnezeu şi părtăşia cu Domnul. Când şi-a pus încrederea în Domnul Isus, când a crezut în El, a fost umplut cu Duhul lui Dumnezeu şi a devenit posesorul vieţii divine.

5:25 Pentru a treia oară în capitolul 5, Domnul recurge la formula **Adevărat, ade-**

vărat şi a şaptea oară de la începutul cărţii. Când Domnul a spus că **vine ceasul şi acum a şi venit**, El nu s-a referit la intervalul de timp alcătuit din şaizeci de minute, numit ceas sau oră, ci s-a referit la faptul că vine timpul şi de fapt a şi venit, când El şi-a făcut intrarea pe scena istoriei.

Cine sunt **morţii** din acest verset? Cine sunt cei ce **aud glasul Fiului lui Dumnezeu** şi **trăiesc**? Desigur ar putea fi cei ce au fost înviaţi din morţi de Domnul în timpul lucrării Sale publice pe acest pământ. Dar versetul are un sens mai cuprinzător. **Morţii** din acest verset sunt cei morţi în păcatele şi fărădelegile lor. Aceştia **aud glasul Fiului lui Dumnezeu** când se vesteşte evanghelia. Când aceştia acceptă mesajul evangheliei şi-L primesc pe Mântuitorul, ei trec din moarte la viaţă.

În sprijinul ideii potrivit căreia versetul 25 se referă la chestiuni spirituale, şi nu fizice, vom reda mai jos un tabel comparativ şi contrastiv dintre acest verset şi versetele 28 şi 29:

v.25 – viaţă din moarte	*v.28,29 – viaţă după moarte*
„Vine ceasul şi a şi venit"	„vine ceasul"
„cei morţi"	„toţi cei din morminte."
„vor auzi glasul"	„vor auzi glasul Lui"
„cei care îl vor asculta vor trăi"	„voi ieşi din ele"

5:27 Versetul acesta explică modul în care o persoană poate primi viaţă de la Domnul Isus. După cum **Tatăl** este Sursa şi Dătătorul vieţii, tot aşa El a decretat ca şi Fiul să aibă viaţă în El Însuşi şi s-o poată da altora. Găsim aici încă o afirmare limpede a Dumnezeirii lui Cristos şi a egalităţii Sale cu Tatăl. Este o afirmaţie care nu poate fi aplicată la nici o altă persoană. Despre nici un alt om nu se poate spune că are viaţa în el însuşi. Fiecăruia din noi ni s-a dat viaţă, dar nici Tatălui, nici Domnului Isus nu le-a dat nimeni viaţă. Ei au dintotdeauna viaţă în Ei Înşişi — o viaţă fără de început, care nu a avut nici o sursă în afară de ei.

5:27 Nu numai că Dumnezeu a decretat ca Fiul să aibă viaţa în El Însuşi, ci I-a dat autoritate să fie Judecătorul lumii. Puterea de a judeca I-a fost dată lui Isus întrucât este Fiul Omului. Domnul este numit şi Fiul lui Dumnezeu, şi **Fiul Omului.** Titlul *Fiul lui Dumnezeu* ne aminteşte că Domnul Isus este una din cele Trei Persoane ale Trinităţii, Dumnezeirii sau Sfintei Treimi. Ca Fiu al lui Dumnezeu, El este egal cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt şi ca Fiu al lui Dumnezeu El dă viaţă. Dar El mai este şi **Fiul Omului.** El a venit în lumea aceasta ca Om, a trăit printre oameni şi a murit pe cruce ca Înlocuitor pentru oameni. El a fost respins şi răstignit când a venit în lume ca Om. Dar când va veni din nou, El îşi va judeca duşmanii şi va fi onorat, în aceeaşi lume în care a fost cândva tratat cu atâta cruzime. Întrucât este şi Dumnezeu, şi Om, El este în chip desăvârşit îndreptăţit şi calificat să fie Judecător.

5:28 Fără îndoială, pe când Cristos făcea aceste declaraţii puternice, afirmând egalitatea Sa cu Dumnezeu Tatăl, iudeii care-L ascultau au rămas uimiţi. El Şi-a dat, desigur, seama ce gândeau ei în inima lor, şi astfel le spune în acest punct că nu trebuie să se mire de aceste lucruri. Apoi a început să le dezvăluie adevăruri şi mai profunde. Cândva în viitor, toţi cei ale căror trupuri se odihnesc acum în morminte vor auzi glasul Lui. Ce nechibzuit ar fi din partea unuia care nu este Dumnezeu să prezică faptul că trupurile aflate în morminte vor auzi cândva glasul Lui! Numai Dumnezeu poate aduce dovezi palpabile în sprijinul unei asemenea afirmaţii.

5:29 Toţi morţii vor învia într-o zi. Unii vor învia la viaţă iar alţii la condamnare şi pierzare veşnică. Ce adevăr solemn este acesta, că orice persoană care a trăit sau va trăi vreodată aparţine doar uneia dintre cele două categorii![16]

Versetul 29 *nu* ne învaţă că oamenii care au făcut bine vor fi mântuiţi din pricina faptelor lor bune sau că cei ce au făcut răul vor fi condamnaţi datorită răului din viaţa lor. Un om nu este mântuit prin facerea de fapte bune. Mai degrabă, el sau ea face fapte bune ca urmare a faptului că a fost mântuit sau mântuită. Faptele bune nu sunt rădăcina mântuirii, ci roada ei. Ele nu sunt cauza mântuirii, ci rezultatul. Sintagma **cei care au făcut răul** îi defineşte pe cei ce nu şi-au pus niciodată credinţa şi încrederea în Domnul Isus şi a căror viaţă a fost, prin urmare, **rea** în ochii lui Dumnezeu. Aceştia vor fi înviaţi pentru a sta înaintea lui Dumnezeu şi a fi condamnaţi la pierzare veşnică.

D. Patru mărturii că Isus este Fiul lui Dumnezeu (5:30-47)

5:30 La început, cuvintele: **„Eu nu pot să fac nimic de la Mine Însumi"** par să

spună că Domnul Isus nu avea puterea de a face nimic de Unul singur. Dar nu acesta este adevărul, ci mai degrabă faptul că El este atât de strâns unit cu Dumnezeu Tatăl încât nu ar putea acționa de Unul singur, nu ar putea face nimic din propria-I autoritate. În Domnul nu se găsea nici o urmă de îndărătnicie. El acționa în perfectă ascultare de Tatăl Său și întotdeauna în deplină părtășie și armonie cu El.

La versetul acesta au recurs învățătorii falși când au încercat să-și sprijine argumentul potrivit căruia Isus Cristos nu ar fi Dumnezeu. Astfel ei susțin că, întrucât El nu putea face nimic de la Sine, nu era, prin urmare, decât un om. Dar versetul demonstrează exact contrariul. Oamenii pot face tot ce doresc, fie că lucrul respectiv este în concordanță cu voia lui Dumnezeu, fie că nu. Dar întrucât Domnul Isus era Cine era, nu putea proceda la fel. Nu este vorba aici de o imposibilitate *fizică*, ci una *morală*. El avea puterea fizică de a face toate lucrurile, dar nu putea face nici un lucru rău. Ar fi fost greșit ca El să facă vreun lucru care să nu constituie voia lui Dumnezeu Tatăl pentru El. Afirmația aceasta Îl așează pe Domnul Isus într-o categorie cu totul și cu totul aparte de restul întregii omeniri.

Pe măsură ce asculta zilnic de Tatăl Său și primea îndrumări de la El, Domnul Isus gândea, îi învăța pe oameni și acționa în deplină concordanță cu aceste îndrumări. Cuvântul **judec** nu are sensul juridic de a se pronunța asupra unor chestiuni în materie de drept, ci, mai degrabă, de a decide ce se cuvine să facă sau să spună El.

Întrucât Mântuitorul nu era animat de motive egoiste, El putea decide imparțial și echitabil chestiunile aflate înaintea Sa. Singura Lui ambiție era aceea de a-I fi plăcut Tatălui Său și de a face voia Lui. El nu îngăduia nici unui lucru să se interpună între El și împlinirea acestui țel. Prin urmare, modul Lui de a judeca chestiunile cu care se confrunta nu era influențat de considerente de interes propriu. Opiniile și învățăturile noastre sunt, în general, afectate de ceea ce dorim să facem și de ceea ce credem despre un anumit lucru sau o anumită persoană. Nu tot așa era însă cu Fiul Omului. Opiniile sau judecățile Sale de valoare nu se întemeiau pe preferințele Sale. El era total lipsit de prejudecăți.

5:31 În restul versetelor din capitolul 5, Domnul Isus descrie diversele mărturii ale Dumnezeirii Sale. Astfel a fost mărturia lui Ioan Botezătorul (v. 32-35); mărturia lucrărilor Sale proprii (v. 36); mărturia Tatălui (v. 37, 38); și mărturia Scripturilor Vechiului Testament (v. 39-47).

Mai întâi, Isus a făcut o afirmație generală pe tema mărturiei. El a spus: **„Dacă Eu mărturisesc despre Mine, mărturia Mea nu este adevărată."** Asta nu înseamnă nicidecum că Domnul Isus ar putea rosti vreodată vreun neadevăr. Mai degrabă, El făcea o afirmație cu caracter general, potrivit căreia mărturia unei singure persoane nu era considerată drept probă suficientă într-o instanță judecătorească. Decretul divin al lui Dumnezeu prevedea existența mărturiei a cel puțin două sau trei persoane, înainte de a se putea formula o judecată valabilă. Și astfel, Domnul Isus a fost gata să aducă nu doar doi sau trei martori, ci patru care să mărturisească despre Dumnezeirea Sa.

5:32 S-a ridicat întrebarea dacă acest verset se referă la Ioan Botezătorul, Dumnezeu Tatăl sau Duhul Sfânt. Unii cred că termenul **altul** s-ar referi la Ioan Botezătorul și că versetul acesta ar trebui corelat cu versetele următoare. Alții cred că Domnul S-a referit aici la **mărturia** pe care o aduce Duhul Sfânt cu privire la El. Noi credem că El s-a referit la **mărturia** pe care Tatăl I-o aduce (așa cum reiese și din transcrierea cu majusculă a termenului **Altul**, indicând Dumnezeirea, în majoritatea traducerilor Bibliei, inclusiv cele românești, n.tr.).

5:33 După ce L-a prezentat pe cel mai mare dintre martori, pe Tatăl Său, Domnul se referă apoi la mărturia lui **Ioan**. El le amintește iudeilor necredincioși că aceștia au trimis soli la **Ioan**, pentru a afla mesajul acestuia și că întreaga mărturie a lui Ioan Botezătorul s-a referit la Domnul Isus Cristos. În loc să îndrepte atenția oamenilor spre el însuși, Ioan a îndreptat privirile oamenilor spre Mântuitorul. El a adus **mărturie** despre Cel care este **adevărul.**

5:34 Domnul Isus le-a amintit ascultătorilor Săi că declarația Sa de egalitate cu Dumnezeu nu s-a bazat doar pe **mărturia** unor simple ființe omenești. Dacă totul s-ar fi rezumat la această mărturie, atunci cazul Lui ar fi fost într-adevăr foarte șubred. Dar El a prezentat mărturia lui Ioan Botezătorul, întrucât acesta era un om trimis de la Dumnezeu și întrucât el mărturisea că Domnul Isus este într-adevăr Mesia și Mielul lui Dumnezeu care ia păcatul lumii.

Apoi Domnul a adăugat: **„Dar Eu spun acestea... pentru ca voi să fiți mântuiți."**

De ce a discutat Domnul Isus atât de mult cu iudeii? Încerca El oare să le arate că El are dreptate şi ei sunt rătăciţi? Dimpotrivă, El le prezenta aceste adevăruri minunate pentru ca ei să-şi dea seama Cine este El şi să-L accepte ca pe Mântuitorul făgăduit. Versetul acesta ne oferă o imagine limpede a inimii pline de iubire şi duioşie a Domnului Isus. El le vorbea celor care în mod evident Îl urau şi în curând aveau să caute orice mijloace prin care să-L ucidă. Dar în inima Domnului nu se găsea nici un dram de ură împotriva lor, ci numai iubire.

5:35 Aici Domnul îi aduce un omagiu lui Ioan Botezătorul, definindu-l drept **o candelă care arde şi luminează**. Adică Ioan Botezătorul era un om plin de râvnă, a cărui misiune aducea **lumină** altora, el însuşi mistuindu-se pe sine în cursul acţiunii de a le îndrepta oamenilor privirile spre Isus. La început, iudeii au venit în număr mare la Ioan Botezătorul, fiind atraşi de caracterul neobişnuit al acestui personaj ciudat ce le-a apărut dintr-odată în faţă. **Pentru un timp** ei au ascultat mesajul lui şi L-au acceptat pe Domnul, ca învăţător religios popular.

Dar cum se face atunci că, după ce l-au primit pe Ioan cu atâta căldură, nu L-au acceptat şi pe Cel despre care a propovăduit Ioan? Ei s-au bucurat o vreme, dar în inima lor nu a avut loc o pocăinţă adevărată. Ei au dat dovadă de inconsecvenţă, primindu-l pe precursorul Domnului, dar refuzând să-L primească pe Domnul Însuşi, adică pe Rege! Isus i-a adus un omagiu lui Ioan. Orice slujitor al lui Cristos care ajunge să fie numit de El **o candelă care arde şi luminează** a dobândit un privilegiu extraordinar. Dea Domnul ca fiecare din noi cei ce-L iubim pe Domnul să dorim ca şi noi să fim flăcări arzătoare pentru El, consumându-ne pe noi înşine, dar aducând, prin aceasta, lumină lumii din jurul nostru!

5:36 Mărturia lui **Ioan** nu a constituit cea mai mare dovadă a Dumnezeirii lui Cristos. Minunile pe care I le-a dăruit Tatăl Domnului, ca El să le săvârşească au adus, la rândul lor, **mărturie** despre El, cu privire la faptul că **Tatăl** este, într-adevăr, Cel care **L-a trimis**. Minunile în sine nu constituie o dovadă a Dumnezeirii Sale. În Biblie citim despre oameni care au primit la un moment dat puterea de a săvârşi minuni, ba chiar aflăm că şi unele fiinţe rele au avut puterea de a face lucrări supranaturale. Dar minunile Domnului Isus s-au deosebit de orice alte minuni. Mai întâi, El avea *în El Însuşi* puterea de a face aceste minuni extraordinare, pe când altora *li s-a dat* puterea de a face unele minuni. Şi alţi oameni au făcut minuni, dar nu au dispus de puterea de a conferi puterea făcătoare de minuni asupra altora. Dar Domnul Isus nu numai că a făcut minuni El Însuşi, ci a acordat şi apostolilor Săi autoritatea de a proceda la fel. Mai mult, **lucrările** săvârşite de Mântuitorul au fost chiar cele prezise în profeţiile Vechiului Testament cu privire la Mesia. În fine, minunile pe care le-a săvârşit Domnul Isus au avut un caracter unic, un grad unic de răspândire şi un număr unic.

5:37, 38 Din nou Domnul se referă la mărturia pe care **Tatăl** I-a adus-o, fiind, probabil, o aluzie la botezul Domnului Isus, când din cer s-a auzit glasul lui Dumnezeu Tatăl, afirmând clar că Acesta este Fiul Său Preaiubit, în care Îşi găseşte El toată plăcerea. Dar ar trebui adăugat că în viaţa Domnului Isus, în misiunea şi minunile Sale, a existat o mărturie în plus din partea Tatălui că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu.

Iudeii necredincioşi nici nu au auzit glasul lui Dumnezeu, la botezul Domnului, nici nu l-au văzut faţa, pentru simplul fapt că în ei nu rămânea **cuvântul Lui**. Dumnezeu le vorbeşte oamenilor prin Cuvântul Lui, Biblia, pe care iudeii o aveau sub forma Vechiului Testament. Numai că ei nu Îi îngăduiau lui Dumnezeu să le vorbească prin Scripturi, inimile lor fiind împietrite iar urechile surde.

Ei nu văzuseră niciodată faţa lui Dumnezeu sau Persoana Lui, deoarece nu credeau în Cel pe care L-a **trimis** El. Dumnezeu Tatăl nu are un chip care să poată fi văzut de ochii omului muritor. El este Duh şi, prin urmare, nevăzut. Dar Dumnezeu S-a descoperit pe Sine oamenilor prin Persoana Domnului Isus Cristos. Într-un chip foarte real, cei care au crezut în Cristos au văzut chipul sau „faţa" lui Dumnezeu. În schimb, necredincioşii L-au privit ca pe un om oarecare, nedeosebit de ei înşişi.

5:39 Prima parte a acestui verset ar putea fi înţeleasă[17] în două feluri. Mai întâi, am putea deduce că Domnul Isus le spune iudeilor **să cerceteze Scripturile**. Sau ar putea fi o afirmare a faptului că ei într-adevăr **cercetau Scripturile**, crezând că prin simpla cunoaştere intelectuală a Scripturilor ei ar fi avut **viaţa veşnică.** Versetul se pretează la ambele interpretări. Probabil Domnul Isus a afirmat doar faptul că iudeii cercetau **Scripturile**, crezând că prin aceasta au primit deja

viaţa veşnică, fără să-şi dea seama că Mesia despre care profeţiseră Scripturile Vechiului Testament era chiar Domnul Isus ce sta înaintea lor. Ce groaznic este să constatăm că oamenii aceştia ce aveau în mână Scriptura putea fi atât de orbi! Şi mai condamnabil este faptul că după ce Isus le-a vorbit atât de convingător, ei au refuzat să-L accepte. Observaţi ultima parte a versetului: **„dar tocmai ele mărturisesc despre Mine".** Cu alte cuvinte, subiectul principal al Vechiului Testament a fost venirea lui Cristos. Dacă nu ajunge cel ce studiază Vechiul Testment la această concluzie, degeaba a studiat!

5:40 Iudeii încă nu voiau să **vină la** Cristos ca să aibă **viaţa**. Motivul real pentru care oamenii refuză să-L accepte pe Mântuitorul nu este faptul că nu înţeleg Scriptura sau că le este cu neputinţă să creadă în Isus, căci nici un lucru cu privire la Domnul Isus nu-i poate împiedica să creadă în El. Ci greşeala trebuie căutată în voinţa omului, care iubeşte mai mult păcatul, decât pe Mântuitorul. Omul nu vrea să se lase de căile lui rele.

5:41 Condamnându-i pe iudei pentru refuzul lor de a-L primi, Domnul a ţinut să precizeze că nu S-a simţit lezat de faptul că ei nu I-au dat cinste. El nu a venit în lume pentru a fi elogiat de **oameni**. El nu depindea de lauda lor, ci urmărea, mai degrabă, lauda Tatălui Său. Chiar dacă oamenii Îl respingeau, asta nu ştirbea cu nimic slava Sa.

5:42 Este arătată aici cauza eşecului omului de a-L primi pe Fiul lui Dumnezeu. Oamenii aceştia nu aveau în ei înşişi **dragostea lui Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, se iubeau pe ei înşişi mai mult decât Îl iubeau pe Dumnezeu. Dar dacă L-ar fi iubit pe Dumnezeu, atunci L-ar fi primit şi pe Cel pe care L-a trimis Dumnezeu. Respingându-L însă pe Domnul Isus, ei au dovedit totala lor lipsă de **iubire** pentru Tatăl Lui.

5:43 Domnul Isus a venit **în numele Tatălui** Său, adică, a venit să facă voia Tatălui Său, să aducă slavă Tatălui Său şi să asculte de Tatăl în toate privinţele. Dacă oamenii L-ar fi iubit cu adevărat pe Dumnezeu, atunci L-ar fi iubit pe Cel care căuta să-I fie plăcut lui Dumnezeu prin tot ce făcea şi afirma.

Isus a prezis acum că va veni un altul în numele Lui şi că pe acesta iudeii *aveau să-l primească.* Poate că într-un sens El S-a referit la învăţătorii care s-au ivit după El şi au căutat să fie onoraţi de naţiune. Sau poate că S-a referit la liderii cultelor deviate ce au apărut de-a lungul veacurilor, lideri care au pretins că sunt Cristosul. Dar şi mai probabil este că El S-a referit la Anticrist. Scriptura afirmă că într-o zi se va ridica din poporul evreu un dregător care-şi va aroga singur autoritate şi va pretinde ca oamenii să i se închine ca lui Dumnezeu (2 Tes. 2:8-10). Cei mai mulţi evrei îl vor accepta pe Anticrist ca domnitor al lor şi, prin urmare, vor avea parte de aspra judecată a lui Dumnezeu (1 Ioan 2:18).

5:44 Aici Domnul menţionează încă un motiv pentru care iudeii nu L-au acceptat pe El, anume faptul că erau mai interesaţi de aprobarea semenilor lor, decât de aprobarea lui Dumnezeu. Ei se temeau de ce ar putea spune prietenii lor, dacă ar ieşi din religia iudaică. Ei nu erau dispuşi să sufere ocara de care ar fi avut parte dacă ar fi devenit adepţi ai Domnului Isus. Câtă vreme cineva se teme de ce ar putea spune sau face alţii, ca răspuns la pocăinţa sa, acea persoană nu poate fi mântuită. Pentru ca cineva să poată crede în Domnul Isus, el trebuie să dorească aprobarea lui Dumnezeu mai mult decât aprobarea oricărei alte persoane. El trebuie să **caute slava care vine de la singurul Dumnezeu.**

5:45 Domnul nu avea nevoie să-i acuze pe aceşti iudei înaintea Tatălui. Desigur, existau destule capete de acuzare pe care El le-ar fi putut aduce împotriva lor. Dar nu era necesar ca El să le aducă, deoarece scrierile lui Moise erau de ajuns pentru a-i osândi. Aceşti iudei se mândreau cu Vechiul Testament, în special cu cele cinci cărţi scrise de **Moise**, respectiv Tora. Ei se mândreau cu faptul că aceste Scripturi au fost date Israelului. Dar necazul era că ei nu ascultau de cuvintele lui Moise, cum arată versetul 46.

5:46 Domnul Isus a aşezat scrierile lui Moise la acelaşi nivel cu autoritatea cuvintelor Sale. Ne aducem aminte de afirmaţia potrivit căreia: „toată Scriptura a fost dată prin inspiraţia lui Dumnezeu." Fie că citim Vechiul Testament, fie Noul, ceea ce citim este însuşi Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă iudeii ar fi **crezut** cuvintele lui **Moise**, ar fi crezut şi în Domnul Isus Cristos, deoarece Moise **a scris despre** venirea lui Cristos. Un astfel de exemplu îl găsim în Deuteronom 18:15, 18:

Domnul Dumnezeul tău îţi va ridica din mijlocul tău, dintre fraţii tăi, un Proroc ca mine: de El să ascultaţi!... Le voi ridica din mijlocul fraţilor lor un Proroc ca tine, voi pune cuvintele Mele în

gura Lui şi El le va spune tot ce-i voi porunci.

În versetele acestea Moise a prezis venirea lui Cristos, spunându-le iudeilor să asculte de El, când va veni. Acum Domnul Isus a venit deja, dar iudeii nu L-au primit. Astfel El le-a spus că Moise îi va acuza înaintea Tatălui pentru că susţineau că cred în Moise, dar nu au făcut ceea ce le poruncise Moise să facă. Cuvintele **el a scris despre Mine** constituie afirmaţia fără echivoc pe care o face Domnul Isus că Scripturile Vechiului Testament conţin profeţii despre El sau, cum s-a exprimat plastic, Augustin: „Noul în Vechiul e ascuns; Vechiul în Noul e descoperit."

5:47 Dacă iudeii nu voiau să creadă în scrierile lui Moise, era improbabil că vor crede cuvintele lui Isus. Între Vechiul şi Noul Testament există o legătură intrinsecă. Dacă cineva se îndoieşte de inspiraţia Scripturii în Vechiul Testament, probabil nu va accepta nici inspiraţia cuvintelor Domnului Isus. Dacă oamenii atacă unele părţi din Biblie, curând vor ajunge să pună la îndoială întreaga Carte, aşa cum arată King:

Desigur, Domnul se referă aici la Pentateuc, respectiv la primele cinci cărţi din Biblie, redactate de Moise — această secţiune fiind ţinta celor mai furibunde atacuri din partea scepticilor. În acelaşi timp, prevăzând această stare de lucruri, constatăm, cu uimire, că şi Domnul citează cel mai adesea din această parte a Scripturii, punându-şi de la început pecetea aprobării Sale şi apărând-o de orice atac.[18]

IV. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI OMULUI: GALILEEA (cap. 6).

A. Al patrulea semn: hrănirea celor cinci mii (6:1-15)

6:1 Enunţul **după aceste lucruri** înseamnă că s-a scurs o bună bucată de timp de la evenimentele din capitolul 5. Cât? Nu ştim, dar ştim că **Isus** se deplasase între timp de la Ierusalim spre nord, la Marea Galileii. Când se spune că a traversat marea, sensul afirmaţiei este că s-a deplasat de pe ţărmul de nord-vest pe cel de nord-est. **Marea Galileii** mai era cunoscută şi sub denumirea de **Marea Tiberiadei**, provenind de la oraşul Tiberiada, situat pe malul ei vestic. Oraşul acesta, capitala provinciei Galileea, purta numele împăratului roman Tiberiu.

6:2, 3 O mare mulţime de oameni venise după El, nu neapărat pentru că ar fi crezut în El, că este Fiul lui Dumnezeu, ci pentru că au văzut minunile pe care le-a făcut El pentru cei bolnavi. O credinţă întemeiată pe minuni nu este niciodată atât de plăcută în faţa lui Dumnezeu cum este credinţa întemeiată doar pe Cuvântul Lui. Nu ar trebui să fie nevoie de minuni pentru a adeveri Cuvântul lui Dumnezeu, căci tot ce spune Dumnezeu este adevărat şi nu poate fi fals. Asta ar trebui să fie de ajuns pentru oricine. Traducerea literală a versetului 3 este: **„Şi Isus s-a suit pe munte"**, dar probabil că este o referire la zona muntoasă sau deluroasă din regiunea ce înconjoară Marea Galileii.

6:4 Nu se poate stabili de ce afirmă Ioan că **Paştele... se apropia.** Unii au sugerat că Domnul Isus se gândea la Paştele cu ocazia căruia El a vestit minunatul mesaj despre Pâinea Vieţii, din acest capitol. El nu se dusese la Ierusalim pentru acest Paşte. Ioan aminteşte de acest Paşte prin cuvintele: **sărbătoarea iudeilor**. În realitate însă Dumnezeu este Cel care a instituit această sărbătoare, în Vechiul Testament. El este cel care a dăruit praznicul respectiv iudeilor şi, desigur, în acest sens se poate spune că este **o sărbătoare a iudeilor**. Dar sintagma **o sărbătoare a iudeilor** ar putea însemna şi faptul că Dumnezeu nu mai recunoştea această sărbătoare ca una din sărbătorile Sale, întrucât poporul evreu o celebra doar ca pe un ritual, fără nici o consacrare pornită din inimă. Sărbătoarea îşi pierduse sensul real, nemaiconstituind o sărbătoare a lui Iehova.

6:5 Pe Isus nu L-a deranjat **mulţimea mare** de oameni din faţa Sa. În mod sigur El nu a considerat că oamenii aceştia ar putea tulbura odihna Sa ori răpi timpul pe care l-ar putea petrece cu ucenicii. Primul Lui gând a fost să le dea de mâncare. Astfel s-a îndreptat spre Filip şi l-a întrebat unde ar putea face rost de pâine, pentru a hrăni mulţimea. Ori de câte ori punea Isus o întrebare nu o făcea din dorinţa de a adăuga la cunoştinţele Sale, ci de a-i învăţa pe oameni un adevăr, un principiu. Deşi a întrebat, Domnul, desigur, cunoştea răspunsul, dar nu şi Filip.

6:6 Domnul voia să-l înveţe pe Filip o lecţie de mare preţ şi să-i încerce credinţa. El Însuşi **ştia** că va săvârşi o minune mare, hrănind mulţimea uriaşă de oameni. Şi-o fi dat oare Filip seama că Isus poate face acest lucru? Era credinţa lui Filip mare sau mică?

6:7 Se pare că credinţa lui Filip nu s-a ridicat la un nivel prea înalt. El a făcut re-

pede un calcul, stabilind că **pâinile** pe care le-ar putea cumpăra cu **două sute de dinari** n-ar ajunge nici măcar pentru un prânz puţin îndestulător. Nu ştim exact câtă pâine se putea cumpăra pe vremea aceea cu **două sute de dinari**, dar presupunem că foarte multă, întrucât un dinar reprezenta plata pentru o zi de lucru.

6:8, 9 Andrei era **fratele lui Simon Petru**. El locuiau în apropiere de Betsaida, pe malul Mării Galileii. Andrei s-a gândit şi la dificultatea de a hrăni o mulţime atât de mare de oameni. El a observat că un băieţel avea **cinci pâini de orz şi doi peştişori**, dar a conchis că aceste bucate ar fi cu totul insuficiente pentru a stâmpăra foamea unei mulţimi atât de mari de oameni. **Băieţelul** nu avea prea mult, dar a fost dispus să pună totul la dispoziţia Domnului Isus. Ca urmare a acestui gest mărinimos, pilda sa a fost consemnată în fiecare din cele patru evenghelii. Da, ce avea el era puţin, dar „puţinul devine mult, în mâna lui Dumnezeu" şi astfel gestul lui a ajuns să fie cunoscut în toată lumea, în toate veacurile care au urmat.

6:10 Rugându-i pe ucenici să le spună oamenilor să se aşeze (textual: să stea întinşi), Domnul Isus a avut grijă ca ei să fie comozi. Observaţi că locul pe care l-a ales El avea **multă iarbă**. Era greu de găsit iarbă în acel ţinut, dar Domnul a ţinut ca oamenii să mănânce într-un loc curat şi plăcut.

În text se spune că erau mii de **bărbaţi** acolo, ceea ce presupune că se aflau şi femei şi copii. Se face precizarea că se aflau **cinci mii** de oameni pentru a se scoate în evidenţă cât de mare era minunea ce urma să fie săvârşită de Domnul.

6:11 Isus a luat pânile şi a mulţumit pentru ele. Dacă Domnul a procedat aşa înainte de a se hrăni din acele bucate şi de a le împărţi oamenilor, cu cât mai mult se cuvine să facem şi noi la fel, mulţumindu-I lui Dumnezeu ori de câte ori ne aşezăm la masă pentru a ne hrăni. Apoi El a distribuit hrana ucenicilor — fapt care ne învaţă încă un lucru minunat. Domnul Isus nu a săvârşit singur această lucrare, ci a apelat la slujirea altora. Bine a spus cel care a rostit cuvintele: „Tu fă tot ce poţi, eu fac tot ce pot iar Domnul va face tot ce nu putem noi face."

Între timp, când Isus a ajuns să repartizeze pâinea ucenicilor, aceasta a fost deja înmulţită în chip miraculos. Nu se consemnează momentul exact în care a avut loc minunea, dar ştim că a fost o minune prin faptul că doar cinci pâini şi doi peştişori au fost suficienţi în mâinile Domnului pentru a hrăni mulţimea aceea mare de oameni. Ucenicii au început să împartă pâinea şi peştii la oamenii ce stăteau întinşi pe iarbă. Nu s-a înregistrat nici o criză de alimente, deoarece se precizează clar că **le-a dat şi din peşti cât au voit**. Griffith Thomas ne aminteşte tabloul minunat care ni se prezintă în acest capitol, înfăţişând:

> (a) lumea care piere; (b) ucenicii neputincioşi; (c) Mântuitorul desăvârşit. Minunea aceasta a presupus un adevărat act al creaţiei. Nici un om obişnuit nu ar fi putut lua cinci pâini şi doi peştişori pe care să le facă să crească atât de mult încât să hrănească atâţia oameni. Frumos s-a exprimat cel ce a spus că: „a fost primăvară când a binecuvântat El pâinea, şi vremea secerişului, când a frânt-o", după cum tot atât de adevărat este că: „pâinile nebinecuvântate sunt pâini neînmulţite."[19]

6:12 Ce grijă are Domnul până şi de cele mai mici amănunte! Dacă Isus ar fi fost un om obişnuit, dacă ar fi fost doar om, niciodată nu i-ar fi trecut poate prin minte să se ocupe de **firimiturile** care au rămas. Oricine care poate hrăni cinci mii, în mod normal, nu se mai gândeşte la câteva firimituri rămase! Dar Isus este Dumnezeu şi Dumnezeu nu face risipă nici în belşugul Său. El vrea ca noi să nu risipim lucrurile preţioase pe care ni le-a încredinţat. De aceea, El are grijă să dea instrucţiuni ca resturile de mâncare rămase să fie adunate, aşa încât nimic să nu se piardă.

Mulţi oameni au încercat să găsească o explicaţie naturală a acestei minuni, care să elimine elementul miraculos. Astfel, susţin aceştia, când au văzut oamenii că băieţaşul îi dă lui Isus cele cinci pâini şi doi peşti, şi-au dat seama cât de egoişti sunt şi s-au hotărât pe loc să-şi deschidă fiecare traista cu merinde, împărţindu-le cu semenii lor. În felul acesta, bucatele s-au ajuns la fiecare. Numai că această explicaţie nu corespunde realităţii, aşa cum vom vedea din faptele consemnate în versetul următor.

6:13 Douăsprezece coşuri de pâine au fost strânse după ce oamenii au terminat de mâncat, ceea ce înseamnă că ar fi fost o imposibilitate să se strângă atâta hrană, *după terminarea mesei*, dacă fiecare ar fi împărţit ce şi-a adus de acasă cu ceilalţi. Explicaţiile omului sunt atât de ridicole! În lumina faptelor, se poate trage o singură concluzie: că s-a săvârşit un miracol extraordinar.

6:14 Chiar oamenii au recunoscut că s-a produs o minune. În schimb, dacă ar fi valabilă teoria potrivit căreia fiecare s-a hrănit din merindele aduse de acasă, nu am mai găsi în text exclamaţiile de uimire ale mulţimii în faţa acestei minuni. Oamenii au fost atât de convinşi că s-a făcut o minune, încât au fost gata să recunoască în Isus pe Profetul ce era aşteptat să vină în lume. Ei ştiau din Vechiul Testament că avea să vină un profet, despre care credeau că îi va izbăvi de sub jugul imperiului roman. Ei aşteptau un monarh pământesc, fiind lipsiţi de credinţă adevărată, căci nu erau dispuşi să-L recunoască în Isus pe Fiul lui Dumnezeu, nici să-L accepte ca Mântuitor.

6:15 Ca urmare a minunii săvârşite de Isus, oamenii au dorit **să-L facă rege**. Din nou, dacă Isus nu ar fi fost decât un simplu om, negreşit s-ar fi conformat numaidecât dorinţei lor. Oamenii nu stau pe gânduri când li se oferă prilejul de a fi preamăriţi sau de a obţine un privilegiu însemnat. Dar Isus n-a fost mişcat de aceste acţiuni menite să trezească sentimente de mândrie şi îngâmfare. El Şi-a dat seama că a venit în lume să moară pe cruce, ca Înlocuitor pentru păcatele a căror pedeapsă noi meritam s-o plătim. Prin urmare, El nu voia să facă nici un lucru care să poată împieta asupra realizării acestui obiectiv. El a refuzat să urce pe tron înainte de a se fi urcat mai întâi pe altarul suferinţei. El ştia că mai întâi trebuia să sufere, să-Şi verse sângele şi să moară, şi abia apoi să fie preamărit. Iată ce scrie F.B. Meyer în această privinţă:

> După cum s-a exprimat St. Bernard: El întotdeauna a fugit, când au voit să-L facă Rege, dar S-a prezentat, atunci când au voit să-L răstignească. Având mereu vii aceste cuvinte în minte, să nu şovăim să adoptăm nobilele cuvinte rostite de Itai din Gat: „Viu este DOMNUL şi viu este domnul meu împăratul, că în locul unde va fi domnul meu împăratul, fie ca să moară, fie ca să trăiască, acolo va fi şi slujitorul tău" (2 Samuel 15:21). Şi El va răspunde negreşit, cum a făcut acelaşi David în cazul altui fugar ce a venit să se alipească la o cauză: „Rămâi cu mine, nu te teme de nimic, căci cel care caută să-mi ia viaţa caută să ţi-o ia şi pe a ta. Dar lângă mine vei fi bine păzit" (1 Sam. 22:23).[20]

B. Al cincilea semn: Isus umblă pe apă şi-i salvează pe ucenicii Săi (6:16-21)

6:16, 17 Între timp **se înserase** şi Isus S-a retras, singur pe munte. Negreşit, oamenii din mulţime s-au întors fiecare la casele lor, lăsându-i pe ucenici singuri. Prin urmare, ucenicii s-au gândit să se ducă la mare şi să se pregătească pentru a traversa Marea Galileii, întorcându-se pe malul celălalt.

În timp ce traversau **marea, ca să se ducă la Capernaum,** s-a întunecat iar Isus nu era cu ei. Dar unde era? Era pe munte, unde Se ruga. Ce bine îi înfăţişează acest tablou pe adepţii lui Cristos de azi, cuprinşi de valurile vieţii. S-a întunecat şi Domnul Isus nu poate fi zărit nicăieri. Asta nu înseamnă însă că El nu ştie ce se petrece cu noi aici pe pământ. El este în cer, unde Se roagă pentru preaiubiţii Săi.

6:18 Marea Galileii e un lac predispus la furtuni violente, care se iscă aproape din senin. Datorită configuraţiei topografice a văii Râului Iordan, vântul parcă suflă cu viteză şi mai mare. Când ajunge vijelia să lovească valurile Mării Galileii, acestea capătă proporţii foarte mari, ameninţând ambarcaţiunile mici cu naufragierea.

6:19 Ucenicii vâsliseră **cam douăzeci şi cinci sau trezeci de stadii**. Din punct de vedere omenesc, ei erau în mare pericol. În clipa aceea, şi-au ridicat privirile şi L-au văzut pe **Isus umblând pe mare şi apropiindu-Se de corabie.** Asistăm aici la o altă minune mare: Fiul lui Dumnezeu umblând pe apele Mării Galileii. Ucenicii **s-au temut**, deoarece nu şi-au dat seama cine este această Persoană minunată.

Observaţi frumuseţea naraţiunii, subliniată de însăşi simplitatea ei! Ni se relatează aici unele din cele mai uimitoare fapte, dar Ioan nu recurge la cuvinte pompoase, nu încearcă să ne impresioneze prin caracterul măreţ al faptului ce se desfăşoară înaintea ochilor noştri. Mai degrabă, el face uz de o remarcabilă economie de cuvinte, lăsând faptele să vorbească.

6:20 Apoi Domnul Isus a rostit acele minunate cuvinte de mângâiere: **„Eu sunt. Nu vă temeţi!"** Dacă nu ar fi fost decât un om, ei ar fi avut motive să se teamă. Dar El este Creatorul şi Susţinătorul universului. Având-L pe El aproape, nu mai avem motive să ne temem. Cel care a făcut, de la bun început, Marea Galileii a fost, negreşit, capabil să-i liniştească apoi apele şi să-i aducă pe ucenici în siguranţă la mal. Cuvintele: **„Eu sunt"**, constituind un nume al lui Iehova, apar astfel pentru a doua oară în Evanghelia lui Ioan, Isus aplicându-le la Persoana Sa.

6:21 Când şi-au dat ucenicii seama că

este Domnul Isus, L-au primit cu drag în corabie şi au ajuns îndată la destinaţie. Iată un alt miracol pe care Ioan se mulţumeşte să-l enunţe, fără a oferi nici o explicaţie. De-acum ucenicii nu mai trebuiau să vâslească. Domnul Isus i-a adus la mal într-o clipă. Ce Persoană minunată este El!

C. Oamenii cer un semn (6:22-34)

6:22 Suntem acum în ziua următoare celei în care a avut loc hrănirea celor cinci mii. Mulţimea de oameni continuă să se afle în zona de la nord-est de Marea Galileii. Oamenii i-au văzut pe ucenici urcând în mica lor corăbioară în seara zilei precedente şi au remarcat că Isus nu s-a urcat cu ei în corabie. Nu exista acolo decât o singură corabie: cea pe care au luat-o ucenicii.

6:23 În ziua următoare, au venit corăbioare din Tiberiada, aproape de locul unde Domnul Isus hrănise mulţimea. Dar Domnul nu putea să fi plecat cu vreuna din aceste corăbioare, deoarece acestea numai ce sosiseră. Totuşi poate că tocmai la bordul acestor corăbii au traversat oamenii aceştia marea, ducându-se la Capernaum, aşa cum se arată în versetele următoare.

6:24 Oamenii L-au urmărit pe Isus cu toată atenţia. Ei ştiau că El Se suise pe munte să se roage. Ei mai ştiau şi aceea că nu se urcase în corabie cu ucenicii, şi deci nu traversase lacul. Cu toate acestea, a doua zi nu putea fi găsit nicăieri. Atunci ei s-au decis să treacă de cealaltă parte, la Capernaum, unde, după toate probabilităţile, se aflau ucenicii. Ei nu-şi puteau explica cum S-ar putea afla Isus acolo, dar, neavând altă soluţie, s-au gândit să-L caute totuşi în acea localitate.

6:25, 26 Sosind la Capernaum, **L-au găsit** acolo. Neputându-şi stăpâni curiozitatea, L-au întrebat **când** a sosit.

Isus le-a răspuns indirect la întrebare. El Şi-a dat seama că ei nu-L căutau pentru că I-ar fi cunoscut adevărata identitate, ci datorită faptului că i-a hrănit. Doar cu o zi în urmă Îl văzuseră făcând o minune. Asta ar fi trebuit să-i convingă că El este cu adevărat Creatorul lor şi Mesia. Dar interesul lor se mărginea la satisfacerea foamei fizice, după ce fuseseră săturaţi cu pâinile miraculoase.

6:27 De aceea, Isus i-a sfătuit să nu lucreze pentru **mâncarea pieritoare.** Prin asta Domnul nu a vrut să se înţeleagă că oamenii nu mai trebuie să-şi câştige existenţa zilnică prin muncă, ci a subliniat că nu acesta ar trebui să fie scopul suprem al existenţei lor. Satisfacerea foamei fizice nu este lucrul cel mai important din viaţa cuiva. Omul nu este alcătuit doar din trup, ci şi din duh şi suflet. Noi trebuie, mai degrabă, să lucrăm **pentru mâncarea care rămâne pentru viaţa veşnică.** Omul nu trebuie să trăiască de parcă trupul lui ar fi suprem. El nu trebuie să-şi consacre toate energiile şi talentele hrănirii acestui trup de carne, care nu peste mulţi ani va fi, oricum, mâncat de viermi. Mai degrabă, el trebuie să se asigure că sufletul lui este hrănit zi de zi cu Cuvântul lui Dumnezeu. „Omul nu va trăi numai cu pâine, ci cu orice cuvânt ce iese din gura lui Dumnezeu." Noi ar trebui să lucrăm neobosiţi pentru a acumula o cunoaştere cât mai bună a Cuvântului lui Dumnezeu.

Când a spus Domnul Isus că **Dumnezeu Tatăl** a pus asupra Lui **pecetea Sa**, asta a însemnat că Dumnezeu L-a trimis şi L-a aprobat. Când punem pecetea pe ceva, înseamnă că afirmăm că este adevărat. Dumnezeu L-a pecetluit pe Fiul Omului în sensul că L-a aprobat, ca fiind Cel care a rostit adevărul.

6:28 Oamenii L-au întrebat acum pe Domnul ce trebuie să facă pentru a **îndeplini lucrările lui Dumnezeu.** Omul veşnic încearcă să ajungă în cer prin meritele sale proprii. Lui îi place să simtă că a făcut fapte care să merite mântuirea. Dacă va putea cumva să demonstreze că a contribuit el însuşi cu ceva la mântuirea sufletului său, atunci va considera acesta un prilej de lăudăroşenie şi asta îi va aduce multă satisfacţie.

6:29 Isus a văzut făţărnicia acestor oameni care se prefăceau că lucrează pentru Dumnezeu, dar, în acelaşi timp, nu voiau să aibă nimic de a face cu Fiul lui Dumnezeu. **Isus** le-a spus că primul lucru pe care trebuie să-l facă este să-L accepte pe Cel pe care L-a **trimis** Dumnezeu. Tot aşa este şi astăzi. Mulţi caută să ajungă în cer prin meritele lor proprii, făcând fapte bune. Dar înainte de a putea face fapte bune pentru Dumnezeu, ei trebuie mai întâi să creadă în Domnul Isus Cristos. Faptele bune nu preced mântuirea, ci o urmează. Singura **faptă** bună pe care o poate săvârşi cineva este să-şi mărturisească păcatele şi să-L primească pe Cristos ca Domn şi Mântuitor.

6:30 Versetul acesta este o dovadă în plus pentru răutatea inimii omeneşti. Doar cu o zi înainte, oamenii aceştia Îl văzuseră pe Domnul Isus hrănind cinci mii de oameni cu cinci pâini şi doi peşti, pentru ca în ziua următoare să vină la El şi să-I ceară un **semn**

care să valideze pretenţiile Sale de a fi Fiul lui Dumnezeu. Asemenea celor mai mulţi necredincioşi, ei voiau să vadă, înainte de a putea crede: **„ca să-l vedem şi să putem crede în Tine."** Dar nu aceasta este ordinea lui Dumnezeu. Dumnezeu îi spune păcătosului: „Dacă vei crede, atunci vei vedea." Mai întâi trebuie să se manifeste credinţa.

6:31 Revenind la Vechiul Testament, iudeii I-au amintit lui Isus de minunea cu mana[21] din pustiu, lăsând să se înţeleagă că, în opinia lor, fapta lui Isus nu se apropia nici pe departe de acea minune. Astfel ei au citat textul din Psalmul 78:24, 25, unde se spune: **„El le-a dat pâine din cer să mănânce,"** sugerând că Moise ar fi chemat pâine din cer, în timp ce Domnul ar fi fost mai prejos decât Moise, deoarece El s-a mulţumit să înmulţească pâinea ce deja *exista*!

6:32 Răspunsul Domnului exprimă cel puţin două idei. Mai întîi, *nu* **Moise** a fost cel care le-a dat mana, ci Dumnezeu. Apoi mana aceea nu a fost adevărata **pâine din cer** de natură spirituală, ci un aliment fizic, destinat trupului de carne, a cărei valoare se limita strict la viaţa aceasta pământească. În schimb, Domnul s-a referit în acest text la **adevărata pâine**, cea ideală şi autentică, pe care Dumnezeu o dăruieşte din cer. Este pâinea destinată sufletului, nu trupului. Cuvintele **Tatăl Meu** constituie o declaraţie a lui Cristos cu privire la dumnezeirea Lui.

6:33 Domnul Isus S-a revelat pe Sine ca fiind **pâinea lui Dumnezeu** care s-a coborât din cer şi dă viaţă. El a demonstrat superioritatea pâinii lui Dumnezeu faţă de mana din pustiu. Mana nu putea să dea viaţă, ci doar întreţinea viaţa fizică şi, oricum, nu era destinată lumii întregi, ci doar Israelului. **Adevărata pâine se coboară din cer şi dă viaţă** oamenilor — nu doar unui singur popor, ci **lumii** întregi.

6:34 Iudeii încă nu-şi dădeau seama că Domnul Isus Se referea la Sine când vorbea despre pâinea adevărată şi aşa se face că I-au cerut **pâine**. Ei continuau să gândească în termenii unei pâini fizice. Din nefericire, în inimile lor nu se găsea credinţă adevărată.

D. Isus, Pâinea Vieţii (6:35-65)

6:35 Acum **Isus** afirmă adevărul cu simplitate şi claritate. El este **pâinea vieţii.** Cei care vin la El îşi stâmpără pe veci foamea spirituală. Cei care cred în El constată că li se stâmpără pe veci setea. Observaţi cuvintele **Eu sunt** din acest verset şi notaţi că Domnul face din nou o afirmaţie prin care se pune pe picior de egalitate cu Iehova. Ar fi o totală nebunie ca un om păcătos că rostească cuvintele din versetul 35. Nici un om simplu nu poate satisface propria sa foame sau sete, darmite apetitul spiritual al întregii lumi!

6:36 În versetul 30, iudeii necredincioşi Îi cer Domnului un semn, pentru ca să poată vedea şi să creadă. Aici Isus arată că deja le-a spus că L-au **văzut** — acesta fiind semnul cel mai mare dintre toate — şi totuşi **nu au crezut**. Dacă Fiul lui Dumnezeu a putut sta în faţa lor în umanitatea Sa desăvârşită, şi totuşi nu a fost recunoscut de ei, atunci e îndoielnic că orice semn care li s-ar da ar putea să-i convingă.

6:37 Domnul nu a fost descurajat de necredinţa iudeilor. El ştia că toate scopurile şi planurile Tatălui aveau să se împlinească. Chiar dacă iudeii cărora le vorbea El nu voiau să-L accepte, El ştia că toţi aceia care fuseseră aleşi de Dumnezeu vor veni la El. După cum se exprimă Pink: „Convingerea că toate planurile eterne ale lui Dumnezeu sunt invincibile e de natură să-ţi dea un sentiment de calm, de echilibru lăuntric, de curaj şi de perseverenţă pe care nu ţi le poate conferi nici o altă sursă."

Versetul acesta este foarte important deoarece afirmă în doar câteva cuvinte două din cele mai importante învăţături ale Bibliei. Prima este faptul că Dumnezeu i-a încredinţat pe unii lui Cristos şi că **toţi** cei pe care i-a dat El vor fi mântuiţi. Cealaltă învăţătură se referă la responsabilitatea omului. Pentru a fi mântuit, omul trebuie să vină la Domnul Isus şi să-L accepte prin credinţă. Dumnezeu într-adevăr îi alege pe unii oameni să fie mântuiţi, dar Biblia nu ne învaţă niciunde că El i-a ales pe alţii să fie condamnaţi. Dacă este cineva mântuit, asta se datorează harului fără plată al lui Dumnezeu. Dar dacă va pieri cineva pe veci, asta va fi numai din vina lui. Toţi oamenii sunt condamnaţi de propria lor păcătoşenie şi răutate. Dacă toţi oamenii s-ar duce în iad, nu ar primi decât ceea ce merită. În harul Lui, Dumnezeu se apleacă şi mântuieşte persoane individuale din marea masă a omenirii. Are oare Dumnezeu dreptul de a proceda astfel? Negreşit că da. Dumnezeu poate face cum doreşte şi nimeni nu poate să-I refuze acest drept. Noi ştim că Dumnezeu niciodată nu va face nici un lucru greşit sau nedrept.

Dar după cum Biblia ne învaţă că Dumnezeu a ales anumite persoane să fie mântuite, tot aşa ea ne învaţă că omul poartă răs-

punderea de a accepta evanghelia. Dumnezeu face o ofertă universală — potrivit căreia, dacă omul va crede în Domnul Isus Cristos, va fi mântuit. Dumnezeu nu îi mântuieşte pe oameni împotriva voinţei lor. Persoana individuală trebuie să vină la El cu pocăinţă şi credinţă. Apoi Dumnezeu o va mântui. Nici un om care vine la Dumnezeu prin Cristos nu va fi **izgonit**.

Mintea omenească nu poate pricepe aceste învăţături. Pentru om ele sunt incompatibile. Dar noi trebuie să credem în ele, chiar dacă nu le înţelegem, întrucât sunt învăţături biblice, prezentate limpede în Cuvântul Său.

8:38 În versetul 37, Domnul Isus a spus că toate planurile lui Dumnezeu cu privire la mântuirea tuturor celor care I-au fost daţi Lui se vor împlini în cele din urmă. Întrucât aceasta a fost voia Tatălui, Domnul va avea grijă personal ca acest lucru să se întâmple, misiunea Lui fiind împlinirea voii lui Dumnezeu.

„Am coborât din cer" a spus Cristos, propovăduind fără echivoc faptul că El nu şi-a început viaţa în ieslea Betleemului. Mai degrabă El a existat din veşiciile veşniciilor, cu Dumnezeu Tatăl în cer. Venind în lume, El a fost Fiul ascultător al lui Dumnezeu. De bună voie El a ocupat locul de rob, pentru a împlini **voia** Tatălui Său. Asta nu înseamnă că nu a avut voinţă proprie, ci, mai degrabă, că **propria Lui voie** a fost în acord desăvârşit cu voia lui Dumnezeu.

6:39 Voia Tatălui a fost ca toţi cei care I-au fost daţi lui Cristos să fie mântuiţi şi păziţi până la învierea celor drepţi, când vor fi înviaţi şi duşi acasă în cer. Cuvintele **nimic** şi **tot** se referă la credincioşi. Aici El S-a referit nu doar la credincioşii individuali, ci la întreg corpul de creştini din toate veacurile. Domnul Isus Şi-a asumat responsabilitatea de a se îngriji ca nici un membru al trupului acestuia să nu se piardă, ci întreg trupul să fie înviat **în ziua de pe urmă.**

În ce-i priveşte pe *creştini*, **ziua de pe urmă** se referă la **ziua** în care Domnul Isus va veni în văzduh, când morţii vor învia primii, fiind apoi urmaţi de credincioşii aflaţi în viaţă, care vor fi transformaţi, urmând ca toţi să fie răpiţi pentru a-L întâmpina pe Domnul în văzduh, pentru a fi pe veci cu Domnul. Pentru *iudei* asta însemna venirea lui Mesia cu mare slavă.

6:40 Domnul a continuat apoi explicând cum devine cineva membru al familiei celor răscumpăraţi. **Voia** lui Dumnezeu este ca **toţi cei care Îl văd pe Fiul şi cred în El să aibă viaţă veşnică.** A-L *vedea* pe **Fiul** înseamnă aici nu a-L vedea cu ochii fizici, ci cu ochii credinţei. O persoană trebuie să vadă sau să recunoască faptul că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu şi Mântuitorul lumii. Apoi, acea persoană trebuie să creadă în El. Asta înseamnă că printr-un act hotărât de credinţă acea persoană trebuie să-L primească pe Domnul Isus ca Mântuitor personal. Toţi cei care fac asta primesc **viaţa veşnică** bucurându-se de ea ca bun aflat la dispoziţia lor în viaţa de acum, primind şi asigurarea că vor fi înviaţi **în ziua de pe urmă.**

6:41 Oamenii nu erau deloc pregătiţi să-L accepte pe Domnul Isus şi şi-au exprimat dezaprobarea, murmurând împotriva Lui. El afirmase despre Sine că este **pâinea ce s-a coborât din cer.** Ei şi-au dat seama că este o afirmaţie de mare importanţă. Pentru ca să se coboare din cer, cineva nu poate fi un simplu om, nici măcar un mare profet. Şi astfel ei au protestat împotriva Lui pentru că nu erau dispuşi să creadă cuvintele Lui.

6:42 Ei presupuneau că **Isus** este **fiul lui Iosif.** Desigur, ei greşeau în această privinţă. Isus S-a născut din Fecioara Maria. Nu Iosif a fost tatăl Lui. Mai degrabă, El a fost zămislit de Duhul Sfânt. Eşecul lor de a crede în naşterea din fecioară a condus la întunericul lor spiritual şi la necredinţa lor. Tot aşa este şi astăzi. Cei care refuză să-L accepte pe Domnul Isus ca Fiul lui Dumnezeu care a venit în lume prin pântecele unei fecioare ajung să respingă toate marile adevăruri cu privire la Persoana şi lucrarea lui Cristos.

6:43 Deşi nu I s-au adresat direct Lui, Isus a ştiut exact despre ce vorbeau şi, prin urmare, le-a spus: „Nu murmuraţi între voi." Versetele următoare explică de ce murmurul lor a fost fără folos. Cu cât respingeau mai mult iudeii mărturia Domnului Isus, cu atât mai dificile deveneau pentru ei învăţăturile Sale. Cine respinge lumina ajunge să nu i se mai dea lumină. Cu cât respingeau mai mult evanghelia, cu atât mai dificil le era să o accepte. Dacă n-au acceptat ei lucrurile simple pe care li le-a spus Domnul, cum ar fi putut vreodată înţelege lucrurile mai profunde pe care avea să le aducă Domnul la cunoştinţa lor?

6:44 Omul în sine este total neajutorat, lipsit de orice nădejde. El nu are nici măcar tăria de a veni la Isus de unul singur. Dacă nu începe Tatăl mai întâi să lucreze în inima şi în viaţa lui, el nu-şi va da niciodată singur seama de groaznica sa vinovăţie şi nevoia de

a avea un Mântuitor. Multor oameni le este greu să accepte acest verset. După ei, versetul spune că e posibil ca un om să dorească să fie mântuit, constatând însă că acest lucru este imposibil de îndeplinit. Dar nu acesta este sensul versetului. Versetul ne învaţă în primul rând şi în modul cel mai ferm cu putinţă că Dumnezeu este Cel care a acţionat primul în viaţa noastră şi a căutat să ne câştige pentru Sine. Noi avem posibilitatea de a-L accepta pe Domnul Isus sau de a-L refuza. Dar noi înşine nu am fi avut niciodată dorinţa de a fi mântuiţi, de a-L accepta pe Isus, dacă Dumnezeu nu ar fi vorbit mai întâi inimilor noastre. Din nou Domnul adaugă promisiunea că îl va învia pe fiecare credincios adevărat în ziua de pe urmă. După cum am văzut mai înainte, asta se referă la venirea lui Cristos, ca să-Şi ia sfinţii, când credincioşii morţi vor fi înviaţi iar cei vii vor fi schimbaţi. Aceasta înviere este numai pentru credincioşi.

6:45 După ce a afirmat în termenii cei mai tranşanţi cu putinţă că nici un om nu poate veni la El decât dacă Tatăl îl atrage, Domnul explică în continuare cum îi atrage Tatăl pe oameni. Mai întîi, El citează textul de la Isaia 54:13: **„Şi ei vor fi învăţaţi de Dumnezeu“.** Dumnezeu nu se rezumă doar la a alege persoane individuale. El vorbeşte inimii acestora, prin învăţăturile din Cuvântul Său cel scump.

Aici intervine voinţa omului. Cei care răspund la învăţătura Cuvântului lui Dumnezeu şi învaţă **de la Tatăl** sunt cei care vin la Cristos. Aici vedem din nou expuse în Cuvântul lui Dumnezeu, faţă în faţă, cele două adevăruri capitale: suveranitatea lui Dumnezeu şi libertatea omului de a alege. Aceste adevăruri ne arată că mântuirea are o latură divină şi una umană.

Când Isus a spus: **„Este scris în proroci“**, El S-a referit, desigur, la cărţile profetice din Biblie, în principal la Isaia, ideea fiind însă reliefată în toate scrierile profetice. Prin învăţăturile Cuvântului lui Dumnezeu şi ale Duhului Sfânt sunt oamenii atraşi la Dumnezeu.

6:46 Faptul că oamenii sunt învăţaţi de Dumnezeu **nu** înseamnă că ei L-au **văzut** pe El. Singurul care L-a **văzut pe Tatăl** este Cel care a venit de la Dumnezeu, respectiv Domnul Isus Însuşi.

Toţi cei care sunt învăţaţi de Dumnezeu sunt învăţaţi despre Domnul Isus Cristos, deoarece învăţătura lui Dumnezeu Îl are ca subiect central pe Cristos.

6:47 Versetul 47 contsituie una din cele mai scurte şi mai concise declaraţii din toată Biblia cu privire la modul prin care poate fi mântuit cineva. Domnul Isus a afirmat, în cuvinte ce nu pot fi înţelese greşit, că oricine **crede în** El **are viaţă veşnică.** Observaţi că El a introdus aceste cuvinte extraordinare prin expresia: **„Adevărat, adevărat vă spun“.** Acesta este unul din numeroasele versete din Noul Testament care ne învaţă că mântuirea nu se capătă prin fapte, nici prin păzirea legii, nici prin apartenenţa la o biserică, nici prin păzirea Regulii de Aur, ci, pur şi simplu, prin credinţa în Domnul Isus Cristos.

6:48, 49 Apoi Domnul Isus afirmă că *El* este **pâinea vieţii**, despre care a vorbit până acum. **Pâinea vieţii** înseamnă, desigur, **pâinea** care dă **viaţă** celor care se hrănesc cu ea. Iudeii ridicaseră anterior subiectul **manei din pustiu** şi-L provocaseră pe Domnul Isus să creeze un produs la fel de minunat ca mana. Aici Domnul le-a amintit că **părinţii** lor se hrăniseră cu **mana din pustiu** şi muriseră. Cu alte cuvinte, **mana** fusese dată doar pentru viaţa de aici, ea neavând putere să dea viaţă veşnică celor care au mâncat din ea. Prin expresia: **„părinţii voştri,“** Domnul S-a disociat de omenirea decăzută, lăsând să se înţeleagă din nou dumnezeirea Lui unică.

6:50 În contrast cu mana, Domnul Isus S-a numit pe Sine **pâinea care se coboară din cer**. Dacă mănâncă cineva această pâine, nu mai moare. Asta nu înseamnă că nu va muri fizic, ci că va avea viaţă veşnică în cer. Chiar dacă ar muri fizic, trupul lui va fi înviat în ziua de pe urmă şi persoana respectivă va petrece veşnicia cu Domnul.

În versetul acesta şi cele ce urmează, Domnul Isus Se referă de mai multe ori la oameni care *mănâncă din El.* Ce înseamnă aceasta? Să însemne oare că oamenii trebuie să mănânce din El în chip fizic, literal? Evident ideea depăşeşte domeniul posibilului, find, în acelaşi timp total respingătoare. Unii cred însă că Domnul S-ar fi referit la faptul că, în cadrul Cinei Domnului ar trebui să ne hrănim din El, că, în chip miraculos şi tainic, pâinea şi vinul sunt transformate în trupul şi sângele lui Cristos şi că, pentru a putea fi mântuiţi, trebuie să ne împărtăşim din aceste elemente. Dar nu asta a spus Isus. Contextul arată clar că a **mânca** din El înseamnă a crede în El. Când ne punem încrederea în Domnul Isus Cristos, ca Mântuitor al nostru, ni-L însuşim prin credinţă. Ne împărtăşim din binefacerile Persoanei şi

lucrării Lui. După cum a spus Augustin: „Crede şi ai mâncat."

6:51 Isus este **pâinea vie.** El nu numai că are viaţă proprie, ci şi dăruieşte altora această viaţă. Cei care mănâncă **pâinea aceasta... vor trăi în veci.** Cum vine asta? Cum poate Domnul să dea viaţă veşnică păcătoşilor păcătoşi? Răspunsul îl găsim în ultima parte a versetului: **„Pâinea pe care o voi da Eu este trupul Meu, pe care îl voi da pentru viaţa lumii."** Prin aceasta Domnul Isus le îndrepta privirile spre moartea Sa pe cruce, ce avea să se întâmple, prin care El avea să-şi dea **viaţa** ca preţ de răscumpărare pentru păcătoşi. Trupul Său avea să fie frânt iar sângele Lui avea să se verse ca jertfă pentru păcat, El murind astfel în locul nostru, plătind pentru păcatele noastre plata pe care noi o meritam. Şi de ce avea să facă acest lucru? El a făcut acest lucru **pentru viaţa lumii.** El nu avea să moară doar pentru poporul evreu, nici măcar pentru cei aleşi, ci moartea Sa avea să aibă suficientă valoare pentru întreaga lume. Asta nu înseamnă însă că întreaga lume va fi mântuită, ci, mai degrabă că, lucrarea Domnului Isus de la Calvar avea să aibă suficientă valoare pentru a mântui întreaga lume, dacă toţi oamenii ar veni la Isus.

6:52 Iudeii continuau însă să se gândească în termeni literali la pâinea şi **carnea** fizică. Gândurile lor nu se puteau ridica deasupra lucrurilor acestei vieţi. Ei nu-şi dădeau seama că Domnul Isus a recurs la lucruri fizice, pentru a-i învăţa adevăruri spirituale. Şi astfel s-au întrebat între ei cum poate omul acesta, considerat de ei un om oarecare, să-şi dea trupul pentru a fi mâncat de alţii. O paraşută se deschide doar după ce ai făcut saltul în gol, părăsind aparatul de zbor. Credinţa precede vederea şi-ţi pregăteşte sufletul să înţeleagă, inima să creadă şi voinţa să se supună. Toate întrebările tale ce încep cu cuvântul „Cum?" îşi vor primi răspunsul când te vei supune autorităţii lui Cristos, după cum a procedat şi Pavel, când a strigat: „Doamne, ce vrei să fac?"

6:53 Încă o dată, **Isus,** cunoscând toate lucrurile, şi-a dat seama exact ce gândesc şi spun ei. Şi astfel i-a avertizat solemn că dacă nu mănâncă trupul Său şi nu beau sângele Lui, nu au viaţă în ei. Asta nu se putea referi în nici un chip la pâinea şi vinul de la Cina Domnului. Când Domnul a instituit Cina Sa, în noaptea în care a fost vândut, trupul Lui nu fusese frânt încă iar sângele Lui nu fusese vărsat. Ucenicii s-au împărtăşit din pâine şi vin, dar nu au mâncat în chip literal trupul Lui şi nu au băut sângele Lui. Domnul Isus a afirmat doar faptul că dacă nu ne însuşim prin credinţă valoarea jertfei Sale de pe Calvar, a morţii Sale de acolo pentru noi, nu vom putea fi niciodată mântuiţi. Noi trebuie să credem în El, să-L primim, să ne încredem în El şi să ni-L însuşim.

6:54 Comparând acest verset cu versetul 47, reiese clar că a mânca trupul Său şi a bea sângele Lui înseamnă a crede în El. În versetul 47 citim că: „Cine crede în Mine are viaţă veşnică". În versetul 54 aflăm că **oricine mănâncă trupul** Lui şi **bea sângele** Lui **are viaţă veşnică.** Dar elementele egale cu elementul principal sunt egale şi între ele. A mânca **trupul** Lui şi a bea **sângele** Lui înseamnă a crede în El. Toţi cei care cred în El vor fi înviaţi **în ziua de pe urmă.** Asta se referă, desigur, la trupurile celor care au murit pe când ei credeau în Domnul Isus.

6:55 Trupul Domnului Isus **este adevărata hrană iar sângele** Lui **adevărata băutură.**[22] Asta contrastează cu hrana şi băutura din lumea aceasta, care au doar o valoare temporară. Valoarea morţii Domnului Isus este însă veşnică. Cei care se împărtăşesc din El prin credinţă primesc viaţa care nu se va termina niciodată.

6:56 Între El şi cei care cred în El există o foarte strânsă unire. Oricine mănâncă **trupul** Lui şi **bea sângele** Lui **rămâne în** El **şi** El rămâne în acea persoană. Nimic nu ar putea fi mai apropiat sau mai intim decât această relaţie. Când mâncăm hrana fizică, o introducem în însăşi fiinţa noastră, aceasta devenind parte din noi înşine. Când Îl acceptăm pe Domnul Isus ca Răscumpărător al nostru, El pătrunde şi rămâne în viaţa noastră iar noi, la rândul nostru, rămânem (adică trăim în permanenţă) în El.

6:57 Domnul oferă în acest verset o altă ilustraţie a legăturii strânse ce există între El şi copiii Lui. Ilustraţia se referă la legătura Sa proprie cu Dumnezeu Tatăl. **Tatăl, care este viu,** L-a **trimis** pe Domnul Isus în lume. (Expresia **Tatăl, care este viu** înseamnă Tatăl care este Izvorul vieţii). Ca Om aici pe pământ, Isus a trăit **prin Tatăl.** Viaţa Lui a fost trăită în cea mai strânsă uniune şi armonie cu Dumnezeu Tatăl. Dumnezeu a fost centrul şi circumferinţa vieţii Sale. Scopul Său a fost de a fi total preocupat cu Dumnezeu Tatăl. El a trăit aici pe pământ, ca Om, şi lumea nu şi-a dat seama că El era Dumnezeu manifestat în trup. Deşi El a fost înţeles greşit de lume, El şi cu Tatăl au fost una. Ei

au trăit în cea mai strânsă intimitate. Exact aşa este şi cu credincioşii în Domnul Isus. Ei se află aici în lume, sunt greşit înţeleşi de lume, sunt urâţi şi adesea persecutaţi. Dar pentru că au crezut şi şi-au pus încrederea în Domnul Isus, ei **trăiesc prin** El. Viaţa lor este strâns legată de viaţa Lui şi viaţa aceasta nu se va sfârşi niciodată.

6:58 Versetul acesta pare să rezume tot ce a spus Domnul în versetele precedente. El **este pâinea care S-a coborât din cer.** El este superior manei pe care **au mâncat-o părinţii** în pustiu. Pâinea aceea a avut doar o valoare trecătoare, fiind destinată doar vieţii de aici. Dar Cristos este Pâinea lui Dumnezeu, care dă viaţă veşnică tuturor celor care se hrănesc din El.

6:59 Mulţimea L-a urmat pe Isus şi pe ucenicii Săi de pe malul de nord-est al Mării Galileii până la **Capernaum.** Se pare că mulţimea L-a găsit pe Isus **în sinagogă**[23], unde Domnul a rostit mesajul despre Pâinea vieţii.

6:60 Între timp, numărul ucenicilor Domnului Isus a depăşit cifra iniţială a celor doisprezece de la început. Oricine Îl urma şi mărturisea că acceptă învăţăturile Sale era cunoscut sub denumirea de ucenic. Dar nu toţi cei cărora li se spunea ucenicii Lui erau credincioşi adevăraţi. Mulţi din cei ce mărturiseau că sunt ucenicii Lui au spus: **„Cuvântul acesta este prea tare."** Cu alte cuvinte, învăţătura Lui îi ofensa. Problema nu consta în faptul că ei nu ar fi înţeles ce spunea El, ci, mai degrabă, învăţătura în sine le repugna. Când au spus: **„Cine poate să-l înţeleagă"** (textual: „cine poate să-l audă?") au făcut, de fapt, următoarea declaraţie: „Cine poate suporta să audă o învăţătură atât de insuportabilă?"

6:61 Găsim aici alte dovezi ale faptului că Domnul avea o cunoştinţă perfectă. **Isus ştia** exact ce spun **ucenicii** Lui. El ştia că ei vociferează în legătură cu declaraţia Sa că a venit din cer şi că nu le place că li s-a spus că oamenii trebuie să mănânce trupul Său şi să bea sângele Lui, pentru a avea viaţă veşnică. De aceea, El îi întreabă: **„Aceasta vă face să vă poticniţi?"**

6:62 Ei s-au poticnit pentru că le-a spus că a venit din cer. Acum El îi întreabă **ce** ar crede ei dacă L-ar **vedea suindu-Se** înapoi în cer — aşa cum ştia Domnul că va proceda după învierea Sa. Ei au fost, de asemenea, ofensaţi pentru că El a spus că oamenii trebuie să mănânce trupul Său. Dar ce ar gândi ei, dacă ar vedea trupul acela **suindu-Se unde era mai înainte?** Cum ar putea oamenii să mănânce trupul Lui fizic şi să bea sângele Lui fizic, după ce S-a întors El la Tatăl?

6:63 Oamenii aceştia se gândeau doar la trupul fizic al lui Cristos, dar El le spune aici că viaţa veşnică nu constă în a mânca carne ci este de fapt lucrarea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Carnea nu poate da viaţă. Numai **duhul** poate face acest lucru. Ei interpretaseră cuvintele Sale la modul propriu, fără să-şi dea seama că ele trebuie înţelese în mod spiritual. Şi astfel aici Domnul le explică că cuvintele pe care le-a rostit El sunt **duh** şi **viaţă.** Atunci când cuvintele Sale referitoare la necesitatea de a mânca trupul Său şi a bea sângele Lui sunt înţelese în mod spiritual, izvorând din *credinţa* în El, cei care acceptă acest mesaj primesc viaţă veşnică.

6:64 Chiar pe când rostea aceste cuvinte, Domnul Şi-a dat seama că unii din ascultătorii Săi nu L-au înţeles, pentru că nu voiau să creadă. Dificultatea nu consta atât de mult în neputinţa lor de a crede, cât în refuzul de a face acest lucru. **Isus ştia de la început** că unii din urmaşii declaraţi ai Săi nu aveau să creadă în El şi că unul din ucenicii Săi **avea să-L vândă.** Desigur, **Isus** ştiuse toate aceste lucruri încă din veşnicie, dar sensul acestui verset este că probabil El a devenit conştient de ele încă de la începutul lucrării Sale pe pământ.

6:65 Apoi Domnul a explicat că din pricina necredinţei lor le-a spus El anterior că nimeni nu poate veni la El decât dacă i-a fost dat de către Tatăl Său. Cuvintele acestea sunt de natură să frângă orgoliul omului, care crede că poate câştiga mântuirea prin forţele proprii sau că aceasta i se cuvine. Domnul Isus le-a spus oamenilor că până şi puterea de a veni la El se poate primi doar de la Dumnezeu **Tatăl.**

E. Diverse reacţii la cuvintele rostite de Mântuitorul (6:66-71)

6:66 Aceste cuvinte rostite de Domnul Isus au fost atât de dezagreabile pentru **mulţi** dintre cei care Îl urmaseră încât acum aceştia L-au părăsit, nemaivoiind să aibă nimic de a face cu El. Ucenicii aceştia nu au fost niciodată credincioşi adevăraţi. Ei L-au urmat pe Domnul din diverse motive, dar nu din dragoste sinceră pentru El sau pentru că ar fi apreciat adevărata Lui personalitate şi identitate.

6:67 În acest punct **Isus** s-a întors spre cei **doisprezece** ucenici şi i-a confruntat cu

întrebarea dacă nu cumva şi ei doresc să-L părăsească.

6:68 Răspunsul lui Petru este demn de remarcat. El a spus, de fapt: **„Doamne**, cum am putea să Te părăsim? **Tu** predai învăţăturile care conduc la **viaţa veşnică**. Dacă Te părăsim, nu mai avem la cine merge. A Te părăsi înseamnă a ne pecetlui pierzarea."

6:69 Vorbind în numele celor doisprezece, Petru a mai spus şi aceea că ei au ajuns să creadă şi să cunoască că Domnul Isus este *Mesia*, **Fiul Dumnezeului celui viu.**[24] Observaţi din nou ordinea cuvintelor: **să credem şi să cunoaştem**. Mai întâi de toate, ei şi-au pus încrederea în Domnul Isus Cristos şi apoi au ajuns să **cunoască** faptul că El este într-adevăr Cel care S-a declarat a fi.

6:70 În versetele 68 şi 69 Petru a vorbit la persoana întîi plural, cuprinzându-i pe toţi cei doisprezece ucenici. Aici în versetul 70, Domnul Isus l-a corectat, arătându-i că nu trebuie să fie atât de sigur că toţi cei doisprezece sunt credincioşi adevăraţi. E drept că Domnul îi alesese pe cei doisprezece ucenici, dar **unul** din ei era **un diavol**. Era în mijlocul lor unul care nu împărtăşea convingerile lui Petru cu privire la Domnul Isus Cristos.

6:71 Domnul Isus ştia că **Iuda Iscarioteanul** avea **să-L vândă**. El ştia că Iuda nu-L acceptase niciodată ca Domn şi Mântuitor, acesta fiind un alt exemplu al atotştiinţei Domnului Isus. Avem, de asemenea, dovada faptului că Petru nu era infailibil când a vorbit în numele ucenicilor!

În discursul despre pâinea vieţii, Domnul nostru a început cu o învăţătură destul de simplă. Dar, pe măsură ce a înaintat în expunerea mesajului, a devenit tot mai limpede că iudeii au respins cuvintele Sale. Cu cât îşi închideau mai mult inimile şi minţile faţă de adevăr, cu atât mai dificile li se păreau învăţăturile Domnului. În cele din urmă, El s-a referit la necesitatea de a mânca trupul Său şi de a bea sângele Lui. Ei bine, asta a fost prea mult pentru ei! „Acestea sunt cuvinte dificile. Cine le poate înţelege?" au spus ei, renunţând de a-L mai urma. Respingerea adevărului are drept urmare orbirea juridică. Deoarece ei *n-au voit* să vadă, au ajuns într-un punct în care *n-au mai putut* să vadă.

V. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: IERUSALIM (7:1-10:39)

A. Isus îşi mustră fraţii (7:1-9)

7:1 Între capitolele 6 şi 7 există un hiat de vreo câteva luni. **Isus** a rămas **în Galileea. El nu voia** să stea **în Iudeea**, unde se afla sediul **iudeilor**, deoarece aceştia **căutau să-L omoare**. Există un consens aproape unanim asupra faptului că **iudeii**[25] menţionaţi în acest verset au fost liderii sau dregătorii naţiunii. Ei Îl urau pe Domnul Isus cel mai aprig şi căutau un prilej de **a-L omorî.**

7:2 Sărbătoarea Corturilor era unul din evenimentele importante din calendarul iudaic, ce cădea în perioada secerişului, celebrând faptul că iudeii au trăit în adăposturi temporare sau colibe după ce au ieşit din Egipt. Era o sărbătoare plină de veselie şi bucurie, care anticipa momentul venirii lui Mesia, când El avea să domnească peste Israel, salvându-i pe israeliţi şi dându-le prilejul de a trăi în pace şi prosperitate.

7:3 Fraţii Domnului amintiţi în versetul 3 i s-au născut probabil Mariei după naşterea lui Isus (unii îi numesc verişori sau rude îndepărtate). Dar indiferent cât de mare era gradul de înrudire cu Domnul Isus, fapt e că asta nu le conferea automat calitatea de oameni mântuiţi. Ei nu credeau cu adevărat în Domnul Isus şi-i găsim aici spunându-I să se ducă la Ierusalim, de Sărbătoarea Corturilor, pentru a face unele minuni, dându-le ucenicilor prilejul să vadă ce face. Ucenicii din acest verset nu erau cei doisprezece, ci mai degrabă cei care mărturisiseră că sunt adepţii Domnului Isus în Iudeea.

Deşi ei n-au crezut în El, au dorit ca El să se manifeste pe faţă. Poate că doreau să aibă parte de o parte din această atenţie, ca rude ale unei personaj renumit. Sau şi mai probabil este că Îl invidiau pentru faima Sa şi L-au îndemnat să meargă în Iudeea, în speranţa că acolo ar putea fi ucis.

7:4 Poate că aceste cuvinte au fost rostite pe un ton sarcastic. Din spusele rudelor Sale reiese că acestea credeau că Domnul caută să-şi atragă publicitate. Ce alt motiv L-ar fi determinat să facă toate aceste minuni în Galileea, dacă nu acela de a deveni renumit? — şi-au spus aceşti oameni. „Acum a venit prilejul Tău", păreau ei să spună. „Te-ai străduit să devii renumit. Prin urmare, acum e momentul să Te duci la Ierusalim, când se ţine sărbătoarea corturilor la care vor participa sute de oameni şi astfel vei avea prilejul de a face minuni pentru ei. Galileea este un loc mult prea retras, unde minunile care le faci sunt făcute, practic, în secret. Cum poţi să procedezi astfel, când noi ştim că vrei să devii binecunoscut?", la care au adăugat: **„Dacă faci aceste lucruri, arată-Te lumii."**

Ei par să gândească în felul următor: „Dacă eşti cu adevărat Mesia, şi dacă faci aceste minuni pentru a o dovedi, atunci de ce să nu aduci aceste mărturii acolo unde vor avea efect maxim, adică în Iudeea?"

7:5 Fraţii Lui nu aveau nici o dorinţă sinceră de a-L vedea proslăvit. Ei **nu credeau** cu adevărat că El este Mesia, nici nu erau dispuşi să-şi pună încrederea în El. Cuvintele lor au fost pline de sarcasm. Inimile lor nu erau puse în ordine cu Domnul. Cât de amară trebuie să fi fost pentru Domnul constatarea că proprii Lui fraţi se îndoiau de cuvintele şi faptele Lui! Şi totuşi, în viaţă exact aşa se petrec lucrurile, când adesea cei mai apropiaţi şi dragi lor se opun celor care Îl slujesc cu credincioşie pe Dumnezeu.

7:6 Viaţa Domnului s-a desfăşurat în perfectă ordine, de la început până la sfârşit. Fiecare zi şi fiecare pas pe care l-a făcut — toate au fost făcute în concordanţă cu un plan prestabilit. Prilejul nimerit pentru a Se manifesta deschis lumii nu sosise încă. El ştia exact ce-L aştepta şi că nu este voia lui Dumnezeu ca El să se ducă la Ierusalim în acest punct şi să se prezinte public. Dar El le-a amintit fraţilor Săi că vremea lor sosise, că prilejul pentru ei era deja nimerit. Ei îşi trăiau viaţa în funcţie de dorinţele şi poftirile lor proprii, şi nu în ascultare de voia lui Dumnezeu. Ei puteau să-şi croiască, după bunul plac, planurile de voiaj, deoarece ei nu voiau să facă decât voia lor proprie.

7:7 Lumea nu putea să-i urască pe fraţii Domnului, deoarece ei îi aparţineau. Ei s-au situat de partea lumii, împotriva lui Isus. Întreaga lor viaţă era în armonie cu mersul lumii. **Lumea** din acest verset se referă la sistemul clădit de om, în care nu există loc pentru Dumnezeu şi pentru Cristosul Său: lumea culturii, a artei, a educaţiei sau a religiei. Şi în textul nostru, Iudeea reprezenta sediul lumii, în ipostaza ei religioasă, deoarece dregătorii iudeilor din Iudeea erau cei care-L urau pe Cristos cel mai intens.

Lumea Îl ura pe Cristos **pentru că** El a mărturisit cu privire la faptul că **faptele ei** erau **rele**. Ce trist comentariu asupra naturii depravate a omului este să constatăm că atunci când un Om fără păcat şi fără pată a venit în lume, lumea a căutat să-L ucidă! Perfecţiunea vieţii lui Cristos scotea în evidenţă marcanta imperfecţiune a tuturor celorlalţi oameni. Aşa după cum linia dreaptă pune în evidenţă strâmbătatea unei linii în zigzag, tot aşa venirea Domnului în această lume a avut drept scop şi dezvăluirea omului în toată păcătoşenia lui. Dar omul nu a putut suferi să fie astfel demascat. În loc să se pocăiască şi să-I ceară lui Dumnezeu îndurare, el a căutat să-L distrugă pe Cel care i-a descoperit păcatul. Iată ce spune F.B. Meyer în această privinţă.

> Vai, cât de groaznică trebuie să fie mustrarea pe care o poate administra Iubirea Întrupată, când afirmă, aşa cum a făcut-o în zilele când era pe acest pământ, despre unii: „Lumea nu vă poate urî". A nu fi urât de lume; a fi flatat şi gâdilat de lume este una din cele mai groaznice posturi în care se poate găsi un creştin. „Cu ce am greşit, de au ajuns să mă vorbească de bine?" spunea odată unul din înţelepţii din vechime. Absenţa urii lumii faţă de noi dovedeşte că nu depunem mărturie prin viaţa noastră că faptele ei sunt rele. Căldura iubirii pe care ne-o acordă lumea dovedeşte că îi aparţinem. Prietenia cu lumea este duşmănie cu Dumnezeu. Prin urmare, oricine vrea să fie prietenul lumii este duşmanul lui Dumnezeu (Ioan 7:7; 15:19; Iacov 4:4).[26]

7:8 Domnul le-a spus fraţilor Săi să se ducă la această sărbătoare — ceea ce relevă un alt aspect trist, prezentându-i pe fraţii Lui în postura de oameni care se pretindeau a fi religioşi, ca unii care ţineau cu tot dinadinsul să respecte Sărbătoarea Corturilor. Dar Cristosul lui Dumnezeu se afla în tot acest timp chiar în mijlocul lor, ei fiind însă total lipsiţi de iubire reală pentru El. Omul e foarte ataşat de ritualurile religioase, deoarece pe acestea le poate îndeplini mecanic, fără nici un interes pornit din inimă. De îndată ce l-ai pus însă faţă în faţă cu Persoana lui Cristos, se va simţi stingherit. Isus a spus că nu se suie încă la acest praznic pentru că vremea Lui nu a sosit încă deplin. El nu a spus că nu se va duce deloc la praznic, întrucât aflăm din versetul 10 că S-a dus totuşi. Mai degrabă, El a vrut să spună că nu se va duce cu fraţii Lui şi nu va prilejui o manifestare publică, căci nu sosise timpul pentru aceasta. Când se va duce, se va duce în linişte, cu minimum de publicitate.

7:9 Şi astfel Domnul **a rămas în Galileea** după ce fraţii Lui s-au suit la praznic. Ei L-au lăsat în urmă pe Cel care putea să le dea toată bucuria şi veselia pe care le simboliza Sărbătoarea Corturilor.

B. Isus îi învaţă pe oameni în templu (7:10-31)

7:10 La câtva timp după ce s-au suit

fraţii Lui la Ierusalim, Domnul Isus s-a deplasat şi El, în linişte, într-acolo. Ca iudeu devotat, El dorea să participe la acest praznic. Dar ca Fiul ascultător al lui Dumnezeu, El nu putea face acest lucru pe faţă, ci numai în secret.

7:11 Iudeii care **Îl căutau la praznic** erau negreşit dregătorii ce căutau să-L ucidă. Când au întrebat: **„Unde este El?"** nu au făcut-o pentru că ar fi dorit să I se închine, ci, mai degrabă, pentru a-L distruge.

7:12 Este clar că prezenţa Domnului crea o mare senzaţie în rândul mulţimilor. În grad tot mai covârşitor, minunile pe care le săvârşea El îi obligau pe oameni să se hotărască în inima lor cu privire la identitatea Lui. Cu ocazia sărbătoririi praznicului cortului din anul acesta între oameni circula întrebarea dacă El este un profet adevărat sau unul fals. **Unii ziceau că este bun; alţii ziceau: „Nu, ci amăgeşte mulţimea."**

7:13 Opoziţia conducătorilor iudei faţă de Isus devenise între timp atât de intensă încât nimeni nu îndrăznea să vorbească **pe faţă despre El.** Negreşit mulţi dintre oamenii de rând au recunoscut în El pe adevăratul Mesia al Israelului, dar nu îndrăzneau să iasă la lumină şi să afirme acest lucru pe faţă, temându-se că vor fi persecutaţi de liderii evrei.

7:14 Cei care L-a auzit pe Mântuitorul **se mirau.** Negreşit ceea ce i-a impresionat cel mai mult au fost cunoaşterea de către El a Vechiului Testament, ei fiind însă impresionaţi şi de gradul extrem de cuprinzător al erudiţiei Sale şi de talentul de a-i învăţa pe oameni. Ei ştiau că Isus nu frecventase nici una din marile şcoli religioase ale vremii şi nu puteau price deloc cum a dobândit educaţia extraordinară pe care, evident, o poseda. Lumea continuă să se mire şi adesea să se plângă atunci când descoperă credincioşi ce nu au frecventat seminare teologice, dar care sunt capabili să predice şi să predea din Cuvântul lui Dumnezeu.

7:16 Şi aici suntem confruntaţi cu scena minunată în care Domnul a refuzat să-şi asume vreun merit pentru El Însuşi, dându-I, în schimb, toată slava Tatălui Său. **Isus a răspuns** simplu că învăţătura Lui nu-I aparţinea, ci că venea de la Cel care L-a **trimis.** Tot ce rostea Domnul şi-i învăţa pe oameni provenea de la Tatăl, fiind exact lucrurile pe care I-a spus El să le rostească şi să le predea. El nu acţiona independent de Tatăl.

7:17 Dacă iudeii ar fi dorit cu adevărat că afle dacă mesajul Lui era adevărat sau nu, ar fi fost uşor să obţină răspunsul. Dacă **cineva doreşte** cu adevărat **să facă voia** lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu îi va descoperi dacă învăţăturile lui Cristos sunt divine, sau dacă Domnul a vorbit doar de la Sine, predând doar ceea ce-L interesa pe El. Găsim aici o minunată făgăduinţă pentru toţi cei care caută cu sinceritate adevărul. Dacă este cineva sincer şi doreşte să cunoască adevărul, Dumnezeu i-l va revela. „Ascultarea este organul cunoaşterii spirituale."

7:18 Oricine **vorbeşte de la sine**, adică după voia lui, **caută slava lui însuşi.** Dar nu aşa era cu Domnul Isus. El căuta **slava** Tatălui **Care L-a trimis.** Întrucât motivele ale erau de o puritate absolută, mesajul Lui era absolut **adevărat. În El nu era nici o nedreptate.**

Isus este Singurul despre care se pot spune vreodată asemenea lucruri. Toţi ceilalţi învăţători au predat un mesaj în care, în mod inevitabil, s-au strecurat unele motive egoiste. Fiecare slujitor adevărat al Domnului trebuie să dorească din răsputeri ca să-L slăvească pe Dumnezeu, mai degrabă decât pe sine însuşi, prin slujirea sa.

7:19 Domnul aduce o acuzaţie directă împotriva iudeilor, în acest verset. El le aminteşte astfel că **Moise** le-a dat **legea.** Ei se făleau cu faptul că erau deţinătorii legii, dar uitau că simpla posedare a legii nu le conferea nici o virtute. Legea pretindea ascultare de preceptele sau poruncile ei. Deşi ei se făleau cu legea, evident nici unul din ei n-o respecta, deoarece, chiar în acele momente căutau să-L ucidă pe Domnul Isus. Or, legea interzicea în mod expres uciderea. Ei călcau legea în înseşi intenţiile lor faţă de Domnul Isus Cristos.

7:20 Oamenii au simţit tăişul ascuţit al acuzaţiei lui Isus, dar, în loc să recunoască că are dreptate, ei au început să se poarte abuziv faţă de El, spunând că e posedat de un **demon** şi negând că vreunul din ei ar căuta să-L omoare.

7:21 Isus se referă acum la vindecarea neputinciosului de la scăldătoarea Betesda — acea minune a Sa care a stârnit ura conducătorilor iudei împotriva Sa, constituind momentul decisiv al conturării complotului lor de a-L ucide. Domnul le-a amintit că El a săvârşit **o lucrare** şi ei **toţi** s-au mirat de ea, dar nu cu admiraţie, ci mai degrabă fiind şocaţi de faptul că a putut săvârşi această faptă în ziua de sabat.

7:22 Legea lui **Moise** poruncea ca orice copil de parte bărbătească să fie tăiat împre-

jur la opt zile după naştere (De fapt, circumcizia nu a avut obârşia odată cu apariţia lui Moise, ea find practicată de **„părinţi"**, adică de Avraam, Isaac, Iacob şi alţii). Chiar dacă ziua a opta cădea de sabat, iudeii nu considerau că este greşit să facă circumcizia băieţelului, considerând actul drept o lucrare absolut necesară, pe care Domnul o îngăduia.

7:23 Dacă tăiau împrejur un copilaş în ziua de sabat, pentru a respecta legea lui Moise privitoare la circumcizie, de ce-I băgau atunci de vină Domnului Isus că l-a vindecat deplin pe un om în ziua de sabat? Dacă legea permitea înfăptuirea unei fapte absolut necesare în sabat, oare nu îngăduia şi săvârşirea unei fapte de milostenie?

Circumcizia este o intervenţie chirurgicală minoră, ce se efectuează la copilul de parte bărbătească. Evident, este o operaţie dureroasă iar beneficiile ei minime, pe plan fizic. În contrast cu aceasta, Domnul Isus a vindecat complet un om în ziua de sabat iar iudeii I-au găsit vină pentru asta.

7:24 Problema iudeilor consta în faptul că judecau lucrurile după înfăţişarea lor exterioară, şi nu după adevărata realitate lăuntrică. Judecata lor nu era dreaptă. Lucrări care li se păreau absolut legitime, atunci când erau înfăptuite de ei, le considerau total greşite, când erau săvârşite de Domnul. Natura omenească întotdeauna tinde să judece după vedere, mai degrabă decât în funcţie de adevărata realitate. Domnul Isus nu călcase legea lui Moise, ci ei înşişi o călcau, prin ura lor oarbă şi total lipsită de temei împotriva Lui.

7:25 Între timp, la Ierusalim a ajuns un fapt binecunoscut că liderii iudei complotau împotriva Mântuitorului. Unii din oamenii simpli din cetate se întrebau dacă El este Cel pe care-L urmăreau dregătorii.

7:26 Ei nu puteau pricepe cum de I se permitea Domnului Isus să vorbească atât de liber şi de îndrăzneţ. Dacă dregătorii Îl urau atît de mult cât lăsaseră să se înţeleagă, cum se face că Îl lăsau să continue misiunea? Să se fi datorat acest lucru faptului că între timp şi-au dat seama că este cu adevărat Mesia, cel care declarase El singur că este?

7:27 Cei care nu credeau că Isus este Mesia credeau că ştiu de unde provine El. Ei credeau că El e din Nazaret. Pe mama Lui o cunoşteau şi trăiau cu impresia că tatăl lui era Iosif. Între iudeii din vremea aceea persista convingerea că atunci când va veni Mesia, faptul se va petrece subit şi misterios. Ei erau în totală necunoştinţă de cauză cu privire la faptul că El se va naşte ca un copilaş mic, urmând apoi procesul normal al dezvoltării şi atingerii maturităţii. Se cuvenea însă ca ei să ştie din Vechiul Testament că El se va naşte la Betleem şi nu să manifeste această atitudine de totală ignoranţă faţă de aceste amănunte de preţ privitoare la venirea lui Mesia. Acesta e motivul pentru care au declarat: **„Când va veni Cristosul nimeni nu va şti de unde este".**

7:28 În acest punct **Isus a strigat** către oamenii care se adunaseră şi audiau conversaţia. Despre aceştia Domnul spune că Îl cunosc şi că ştiu de unde a venit — desigur, prin asta înţelegându-se că Îl cunoşteau doar ca Om, ca Isus din Nazaret. Dar nu ştiau că El era în acelaşi timp Dumnezeu — fapt pe care li-l explică El în restul versetului.

În ce priveşte umanitatea Lui, El a locuit la Nazaret. Dar ei trebuiau să-şi dea seama şi de faptul că El nu a venit de la Sine, ci că a fost trimis de Dumnezeu Tatăl, pe care oamenii aceştia nu-L cunoşteau. Prin aceste cuvinte, Domnul Isus S-a declarat egal cu Dumnezeu. El nu a venit de la El Însuşi, adică având doar propria Sa autoritate sau ca să-Şi facă propria Sa voie. Mai degrabă, El a fost trimis în lume de Dumnezeul **adevărat**, Dumnezeu pe care ei nu-L cunoşteau.

7:29 Dar El Îl cunoştea. El a locuit cu Dumnezeu din veşniciile veşniciilor şi a fost egal cu Dumnezeu Tatăl în toate privinţele. Aşadar, atunci când Domnul a spus că El este de la Dumnezeu, El nu a afirmat doar că a fost trimis de la Dumnezeu, ci că a locuit dintotdeauna cu Dumnezeu şi că este egal cu El în toate aspectele. Prin sintagma: **„El M-a trimis"** Domnul a afirmat în termenii cei mai clari cu putinţă că El este Cristosul lui Dumnezeu, Unsul, pe Care Dumnezeu L-a trimis în lume să realizeze lucrarea de răscumpărare.

7:30 Iudeii au înţeles sensul cuvintelor lui Isus şi şi-au dat sema că El S-a declarat a fi Mesia. Ei au considerat această declaraţie o blasfemie şi au încercat să-L aresteze, dar nu au putut pune mâna pe El fiindcă nu venise încă ceasul. Puterea lui Dumnezeu L-a păzit pe Domnul Isus de uneltirile mârşave ale oamenilor, până când a sosit timpul ca El să fie adus ca jertfă pentru păcat.

7:31 În realitate, **mulţi din popor au crezut în** Domnul Isus. Ne-ar place să credem că au fost pătrunşi de o credinţă autentică. Iată cum gândeau ei: Ce ar mai putea face Isus ca să dovedească că este Mesia? Când va veni **Cristosul** — în cazul în care

Isus nu este Mesia — va putea El săvârşi semne mai numeroase şi mai minunate decât cele făcute de Isus? Evident, din felul cum au formulat întrebarea, ei au crezut că minunile lui Isus au avut drept scop să dovedească că El este Mesia cel adevărat.

C. Duşmănia fariseilor (7:32-36)

7:32 Amestecându-se în rîndurile mulţimii, **fariseii** au tras cu urechea la vorbele oamenilor şi au prins de veste că se discută, pe ascuns, despre acest subiect. Mulţimea vorbea în şoaptă despre Mântuitorul, nu pentru că s-ar fi plâns împotriva Lui, ci dintr-un sentiment de admiraţie faţă de El. Fariseii s-au temut ca nu cumva prin aceasta să se creeze o mişcare uriaşă de acceptare a lui Isus, şi astfel au trimis aprozii să-L aresteze.

7:33 Cuvintele din versetul 33 au fost adresate, evident, aprozilor care au venit să-L aresteze, dar şi fariseilor şi oamenilor în general.

Domnul Isus nu a şovăit deloc cu privire la afirmaţiile făcute de El anterior, cu privire la identitatea Sa. Ba dimpotrivă, El a întărit şi mai mult aceste declaraţii, amintindu-le că nu va mai fi văzut în mijlocul lor decât pentru puţină vreme, după care se va întoarce la Tatăl care L-a **trimis**. Negreşit asta i-a întărâtat şi mai mult pe farisei.

7:34 Va veni ziua când fariseii Îl vor căuta şi nu-L vor mai găsi. Va veni în viaţa lor ziua în care vor avea nevoie de un Mântuitor, dar va fi prea târziu. El se va fi întors în cer şi, din pricina necredinţei şi răutăţii lor, ei nu I se vor putea alătura Lui acolo. Cuvintele din versetul acesta sunt încărcate de o semnificaţie cu totul solemnă. Ele ne amintesc că există posibilitatea ca cineva să piardă prilejul de a fi mântuit. Oamenii au astăzi prilejul să fie mântuiţi. Dacă resping acest prilej, s-ar putea să nu-l mai aibă niciodată.

7:35 Iudeii nu au înţeles sensul cuvintelor Domnului. Ei nu şi-au dat seama că El se va întoarce în cer. Ei au crezut că El va pleca, probabil, într-un nou turneu de predicare şi de slujire a iudeilor împrăştiaţi în rândurile grecilor, crezând că poate chiar îi va învăţa şi pe greci.

7:36 Din nou ei îşi exprimă mirarea faţă de cuvintele Sale. Ce a vrut El să spună când a zis că Îl vor căuta şi nu-L vor găsi? Unde s-ar putea duce, fără să poată fi urmat de ei? Iudeii au ilustrat prin această întrebare totala stare de orbire spirituală, în care i-a adus necredinţa lor. Nu există beznă mai întunecată decât aceea ce sălăşluieşte în inima celui care refuză să-L accepte pe Domnul Isus. Chiar în zilele noastre întâlnim expresia (în engleză, n.tr.) „nu e orb mai mare decât cel ce refuză să vadă" — caz identic cu cel prezentat aici. Oamenii aceştia nu *voiau* să-L accepte pe Domnul Isus şi, prin urmare, *nu puteau* să facă acest lucru.

D. Făgăduinţa Duhului Sfânt (7:37-39)

7:37 Deşi Vechiul Testament nu aminteşte acest lucru, iudeii aveau între altele ceremonia de a lua apă din Scăldătoarea Siloam şi de a o turna într-un lighean de argint, lângă altarul unei jertfe arse, pentru fiecare din primele şapte zile ale Sărbătorii Corturilor. Dar în ziua a opta trebuia să înceteze acest act al turnării apei, fapt de natură a evidenţia şi mai mult caracterul extraordinar al ofertei lui Cristos de a da apa vieţii veşnice. Iudeii îndepliniseră mecanic această ceremonie religioasă, dar inimile lor nu erau satisfăcute, deoarece ei nu au înţeles semnificaţia profundă a prazniculuí. Înainte de a se duce la casele lor, **în ziua de pe urmă, ziua cea mare a sărbătorii, Isus a stat în picioare şi a strigat** către ei. El i-a invitat să **vină** la El, pentru a li se stâmpăra toată setea spirituală. Fiţi cât se poate de atenţi la aceste cuvinte: invitaţia Lui este adresată tuturor. Evanghelia Lui este o evanghelie cu caracter universal. Nu există nici o persoană care să nu poată fi mântuită, dacă vine la Cristos.

Dar observaţi şi condiţia care se pune. Scriptura spune: **„Dacă însetează cineva."** „Setea" din acest verset se referă la o nevoie spirituală. Dacă nu ajunge cineva să-şi dea seama că este păcătos, nu va fi mântuit niciodată. Dacă nu-şi dă seama că este pierdut, nu va dori să fie găsit. Dacă nu este cineva conştient că din viaţa lui lipseşte un lucru esenţial, niciodată nu se va apropia de Domnul, pentru a i se împlini această nevoie. Mântuitorul a invitat sufletul însetat să vină la El — nu la biserică, la predicator, la apa botezului sau la Cina Domnului, ci Isus a zis: **„Să vină la Mine."** Nimeni altul şi nimic altceva nu ne va fi de folos. **„Să vină la Mine şi să bea."** Termenul **„să bea"** de aici înseamnă să şi-L însuşească pe Cristos, pentru el însuşi. Înseamnă a ne pune încrederea în El, ca Domn şi Mântuitor. Înseamnă a-L introduce în viaţa noastră, cum am introduce apa dintr-un pahar în trupul nostru.

7:38 Versetul 38 demonstrează că a veni

la Cristos şi a bea este acelaşi lucru cu *a crede* în El. Toţi cei care cred în El vor avea nevoile acoperite şi vor primi **râuri** de binecuvântări spirituale, care vor **curge** de la el înspre alţii. De-a lungul întregului Vechi Testament găsim propovăduită învăţătura potrivit căreia cei care Îl vor accepta pe Mesia vor fi ajutoraţi ei înşişi şi vor fi canale prin care vor fi binecuvântaţi şi alţii. (Vezi, de exemplu, Isaia 55:1.) Expresia **„din inima lui vor curge râuri de apă vie"** înseamnă că din străfundul fiinţei acelei persoane care L-a primit pe Domnul Isus vor izvorî şi se vor revărsa râuri de binecuvântări spre alţii, aducându-le ajutor. Scott scoate în evidenţă că deşi, de obicei, când bem un lichid, o facem sorbind câte puţin o dată, din mai multe înghiţituri, toate acestea adunate la un loc dau o confluenţă uriaşă ca un râu. Comentatorul Temple ne avertizează: „Nu se poate ca cineva în care locuieşte Duhul Sfânt să-L păstreze numai pentru el. Acolo unde este prezent Duhul, El se revarsă. Iar dacă nu există această revărsare, înseamnă că Duhul nu este prezent acolo."

7:39 Se afirmă clar că expresia „apă vie" se referă la Duhul **Sfânt**. Versetul 39 este foarte important, deoarece ne învaţă că toţi cei care Îl primesc pe Domnul Isus Cristos Îl primesc şi pe Duhul lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, nu este adevărată afirmaţia unora că Duhul Sfânt vine să locuiască în oameni la câtva timp după convertirea acestora. Versetul acesta afirmă clar şi răspicat că toţi cei care cred în Cristos Îl primesc pe Duhul. La data când a rostit Domnul Isus aceste cuvinte, Duhul Sfânt nu fusese dat încă. Abia după ce Domnul Isus S-a întors în cer şi a fost proslăvit, S-a coborât Duhul Sfânt, la Rusalii. Din acel moment, fiecare credincios adevărat în Domnul Isus Cristos a avut în el prezenţa Duhului Sfânt.

E. Opinii împărţite cu privire la Isus (7:40-52)

7:40, 41 Mulţi din cei ce ascultau au fost convinşi acum că Domnul Isus este **Profetul** la care s-a referit Moise în Deuteronom 18:15, 18. **Alţii** erau chiar pregătiţi să recunoască că Isus este **Cristosul**, Mesia. Dar unii credeau că nu e posibil acest lucru. Ei credeau că Isus vine din Nazaretul Galileii, or, nici o profeţie din Vechiul Testament nu spune că Cristosul va veni din Galileea.

7:42 Iudeii aceştia aveau dreptate, când credeau că Cristosul va veni din oraşul Betleem şi că va fi descendent al lui David. Dacă s-ar fi ostenit să întrebe, ar fi aflat însă că Isus într-adevăr *s-a născut* în Betleem şi că *a fost descendent direct* al lui David, prin Maria.

7:43 Datorită acestei diversităţi de opinii şi din pricina ignoranţei lor generale, **s-a făcut dezbinare în mulţime din cauza lui** Cristos. Tot aşa este şi astăzi. Oamenii sunt împărţiţi în opiniile lor cu privire la Isus Cristos. Unii spun că El a fost cel mai mare Om care a trăit vreodată. Dar cei care cred în Cuvântul lui Dumnezeu ştiu că „Cristos... este mai presus de toate [toţi], Dumnezeu binecuvântat în veci" (Rom. 9:5).

7:44 Între timp continuau eforturile de a-L aresta pe Domnul Isus, dar nimeni nu a reuşit să-L prindă. Atâta timp cât o persoană umblă în voia lui Dumnezeu, nu există putere de pe pământ care să-l poată împiedica. „Suntem nemuritori, până când ne vom sfârşi lucrarea." Vremea Domnului nu sosise şi astfel oamenii nu puteau să-I facă nici un rău.

7:45 Acum **fariseii** şi **preoţii cei mai de seamă** au trimis slujitori ca să-L prindă pe Isus. Dar slujitorii aceştia s-au întors fără să-L fi prins pe Isus. Mai marii preoţilor şi fariseii au fost iritaţi de acest eşec şi i-au întrebat de ce nu L-au adus pe Isus.

7:46 Avem aici un caz în care oameni păcătoşi au fost obligaţi să-L vorbească de bine pe Mântuitorul, în pofida faptului că ei înşişi nu-L acceptau. Ei sunt cei ce au rostit memorabilele cuvinte: **„Niciodată n-a vorbit vreun om ca Omul acesta!"** Negreşit aceşti aprozi ascultaseră mulţi oameni de-a lungul anilor, dar niciodată nu mai auziseră pe cineva vorbind cu atâta autoritate, har şi înţelepciune.

7:47, 48 În efortul de a-i intimida pe aprozi, **fariseii** i-au acuzat că au fost **amăgiţi** de Isus şi le-au amintit că nici unul din dregătorii poporului Israel nu credea în El. Ce groaznic argument este acesta! Era spre ruşinea lor faptul că nici unul din fruntaşii naţiunii iudaice nu L-a recunoscut pe Mesia, când a venit El.

Fariseii aceştia nu numai că refuzau ei înşişi să creadă în Domnul Isus, dar e limpede că voiau ca nici alţii să nu creadă în El. Tot aşa este şi în zilele noastre. Mulţi din cei care nu voiesc să fie mântuiţi fac tot posibilul ca să împiedice rudele şi prietenii lor să fie mântuiţi.

7:49 Aici fariseii numesc marea masă de iudei ignoranţi şi blestemaţi. Argumentul lor pare să spună că dacă oamenii de rând ar

cunoaşte, cât de cât, Scriptura, ar şti că Isus nu este Mesia. Profund rătăciţi erau însă fariseii, nu iudeii de rând!

7:50 În acest punct intervine Nicodim, cel care a venit la Isus noaptea şi a aflat că trebuie să se nască din nou. S-ar părea, din acest verset, că Nicodim şi-a pus, până la urmă, încrederea în Isus Cristos, fiind salvat. El iese în faţă, în acest test, detaşându-se de restul fruntaşilor evrei, spunând un cuvânt în favoarea Domnului Său.

7:51 Ideea subliniată de Nicodim a fost că iudeii nu I-au acordat lui Isus un tratament cinstit. Legea iudaică nu-l judeca pe un om înainte de a-i audia cazul. Se temeau ei oare de realitate? Răspunsul e că, într-adevăr, se temeau ca nu cumva să fie scoase la lumină faptele adevărate ale problemei.

7:52 Acum fruntaşii îşi îndreaptă furia împotriva unuia din cercul lor, respectiv Nicodim. Ei îl întreabă, în batjocură, dacă nu cumva şi el este unul dintre cei ce L-au urmat pe Isus din Galileea? Oare nu ştie el că Vechiul Testament nu pomeneşte de nici un profet că ar proveni din Galileea? Şi în această privinţă dregătorii iudei şi-au arătat ignoranţa. N-au citit ei niciodată despre profetul Iona, care era originar din Galileea?

7:53 Sărbătoarea Corturilor s-a terminat şi oamenii s-au întors la casele lor. Unii Îl întâlniseră pe Isus faţă în faţă şi se încrezuseră în El. Dar cei mai mulţi L-au respins iar liderii poporului Israel erau mai îndârjiţi ca oricând în hotărârea lor de a-L distruge, întrucât Îl considerau o ameninţare la religia şi modul lor de viaţă.

F. Femeia prinsă în adulter (8:1-11)

8:1 Versetul acesta este strâns legat de ultimul verset din capitolul 7. Legătura se va observa mai bine dacă vom uni cele două versete astfel: „Şi toţi oamenii s-au întors la casele lor, **dar Isus S-a dus pe Muntele Măslinilor.**" Cu adevărat rostise Domnul cuvintele: „Vulpile au vizuini şi păsările cerului au cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde să-Şi plece capul."

8:2 Muntele Măslinilor nu era departe de templu. **Dis-de-dimineaţă**, Domnul Isus a coborât versantul Muntelui Măslinilor, a traversat valea Chedron şi a urcat din nou în cetate, unde se afla templul. **Toţi oamenii au venit la El şi El a stat jos şi i-a învăţat.**

8:3 Cărturarii (un grup de oameni care se ocupau cu copierea şi predarea Scripturilor) împreună cu fariseii erau nerăbdători să-L prindă pe Isus în vreun vicleşug, să spună ceva care să le dea prilejul să-I aducă o învinuire. I-au adus astfel o femeie ce fusese prinsă în actul adulterului şi au pus-o să stea în mijlocul mulţimii, probabil faţă în faţă cu Isus.

8:4 Femeia a fost acuzată, pe drept, de a fi comis adulter, căci nu găsim nici un temei din textul biblic din care să reiasă că nu ar fi comis acest păcat groaznic. Dar unde era bărbatul cu care păcătuise? De atâtea ori în viaţă femeile au fost pedepsite, în timp ce bărbaţii, care au fost adevăraţii autori ai păcatului, au rămas nepedepsiţi.

8:5 Era limpede că-I întinseseră Domnului o cursă, încercând să-L determine să contrazică **Legea lui Moise**. Dacă reuşeau în această privinţă, atunci ar fi putut spera să întârâte oamenii de rând împotriva lui Isus. Şi astfel ei Îi amintesc Domnului că **Moise, în lege**, poruncea ca o persoană prinsă în actul adulterului **să fie omorâtă cu pietre**. Sperând că li se vor împlini planurile lor mârşave, fariseii se aşteptau ca Domnul să contrazică legea lui Moise şi astfel I-au cerut părerea. Ei credeau că dreptatea şi legea lui Moise îi îndreptăţeau să facă din această femeie un exemplu, după cum se exprimă Darby:

> Inima omului depravat se va simţi mângâiată şi alinată, dacă va găsi măcar o singură persoană care este mai rea decât el însuşi, dacă îşi va putea închipui că păcatul mai mare pe care l-a săvârşit altcineva poate să-l scuze pe el însuşi. Şi astfel, acuzându-l şi învinuindu-l vehement pe altul, el uită de propria lui răutate, bucurându-se în felul acesta de nelegiuire.[28]

8:6 Neavând nici un temei de a-L acuza pe Domnul, ei se străduiesc să născocească o acuzaţie. Ei ştiau că dacă o va lăsa pe femeie să se ducă în pace, prin aceasta se va opune Legii lui Moise şi ei vor putea să-L acuze că e nedrept. Pe de altă parte, dacă o va condamna pe femeie la moarte, se vor putea folosi de acest pretext pentru a arăta că este duşman al stăpânirii romane şi, în acelaşi timp, că este lipsit de milă. **Isus S-a plecat şi a scris cu degetul pe pământ.** Nu se poate şti ce anume a scris El. Mulţi sunt convinşi că ştiu, dar realitatea e că Biblia, pur şi simplu, nu ne spune ce a scris El.

8:7 Profund nemulţumiţi, iudeii insistau ca Domnul să le dea răspuns. Atunci Isus a spus că pedeapsa pentru călcarea legii trebuie executată, dar că trebuie adusă la îndepli-

nire de către cei care nu au comis nici un păcat. În felul acesta, Domnul a susţinut Legea lui Moise. El nu a spus că femeia trebuie scutită de pedeapsa legii, ci i-a acuzat pe fiecare din oamenii aceia de a fi păcătuit ei înşişi. Cei care îşi asumă rolul de judecător al altora trebuie să fie ei înşişi curaţi. Versetul acesta e folosit adesea de unii pentru a scuza păcatul, pe motiv că nu ni se poate imputa o faptă rea, deoarece toţi ceilalţi au comis şi ei o faptă rea. Dar versetul acesta nu scuză păcatul, ci-i condamnă pe cei care sunt vinovaţi, chiar dacă nu au fost prinşi niciodată.

8:8 Încă o dată, Mântuitorul S-a aplecat şi a scris pe pământ. Aici în capitolul 8 găsim singurele cazuri consemnate când Isus ar fi scris ceva iar ceea ce a scris s-a şters de mult de pe pământ.

8:9 Cei care au acuzat-o pe femeie au fost mustraţi în conştiinţa lor şi n-au mai avut nimic de zis, plecând de acolo, unu câte unu, căci toţi erau vinovaţi, de la cel mai vârstnic până la cel mai tânăr. Isus a rămas singur, cu femeia.

8:10 În harul Său minunat, Domnul Isus i-a arătat femeii că toţi pârâşii ei s-au făcut nevăzuţi, negăsindu-se nici o persoană din mulţime care s-o condamne.

8:11 „Doamne" din versetul acesta ar putea să însemne, mai degrabă, „Domnule" Când femeia a spus: „Nimeni, Domnule", Domnul a rostit minunatele cuvinte: **„Nici eu nu te condamn. Du-te şi nu mai păcătui!"** Domnul nu a pretins că ar avea autoritate civilă în această chestiune. Guvernul roman era investit cu acea putere şi Domnul nu a trecut peste asta. El nici nu a condamnat-o, nici nu a iertat-o, căci nu avea atribuţia respectivă în acel moment. Dar El a avertizat-o totuşi să se lase de păcat.

În primul capitol din Ioan, am aflat că „harul şi adevărul au venit prin Isus Cristos". Aici găsim un exemplu al acestora. În cuvintele: **„nici eu nu te condamn"**, avem un exemplu al harului. Cuvintele **„du-te şi nu mai păcătui"** sunt cuvintele adevărului. Domnul nu a spus: „Du-te şi ai grijă să păcătuieşti cât mai puţin." Isus Cristos este Dumnezeu şi norma Sa este perfecţiunea absolută. El nu poate aproba păcatul, sub nici o formă sau gradaţie a sa. Şi astfel, El aşează înaintea ei standardul perfect al lui Dumnezeu Însuşi.[29]

G. Isus Lumina Lumii (8:12-20)

8:12 Scena se mută acum la trezoreria templului (vezi v. 20)..O mulţime de oameni continua să-L urmeze pe Isus. El s-a întors spre ei şi a făcut una din marile declaraţii privitoare la mesianitatea Lui, spunând: **„Eu sunt lumina lumii."** În mod natural, **lumea** se află în întunericul păcatului, ignoranţei şi debusolării. **Lumina lumii** este Isus. Fără El, nu există izbăvire de bezna păcatului. Fără El nu există nici o călăuzire pe cărarea vieţii, nici o putinţă de a cunoaşte sensul real al vieţii şi lucrurile veşniciei. Isus a făgăduit că oricine vine după El nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii.

A-L urma pe Isus înseamnă a crede în El. Mulţi oameni se amăgesc cu concepţia greşită că pot trăi cum a trăit Isus şi fără să se nască din nou. A-L urma pe Isus înseamnă a veni la El cu pocăinţă din inimă, a Te încrede în El ca Domn şi Salvator al tău şi apoi a-I consacra întreaga ta viaţă. Cei care fac aşa dispun de călăuzire în viaţă, având speranţa vie şi luminoasă a vieţii cu El, dincolo de mormânt.

8:13 Fariseii L-au confruntat acum pe Isus cu o chestiune din lege, amintindu-I că El aducea mărturie proprie despre El Însuşi. Mărturia cuiva despre sine nu era considerată suficientă, deoarece cei mai mulţi oameni sunt părtinitori, dând dovadă de prejudecată. Fariseii nu se sfiau să pună sub semnul întrebării cuvintele lui Isus. În fapt, ei se îndoiau din capul locului că acestea ar fi adevărate.

8:14 Domnul a recunoscut că, de obicei, este nevoie de doi sau trei martori. Dar în cazul acesta **mărturia** Lui era absolut **adevărată**, întrucât El este Dumnezeu. El ştia că vine din cer şi să se va întoarce în cer. Dar ei nu ştiau de unde vine El şi unde se va întoarce. Ei credeau că este un oarecare, ca ei înşişi şi nu credeau că este Fiul etern, cel deopotrivă cu Tatăl.

8:15 Fariseii îi judecau pe alţii după înfăţişare şi potrivit normelor strict omeneşti. Ei Îl considerau pe Isus a fi tîmplarul din Nazaret şi niciodată nu au admis că ar putea fi diferit de toţi ceilalţi oameni care au trăit vreodată pe pământ. Domnul Isus a spus că nu judecă pe nimeni. Asta ar putea însemna că nu-i judeca pe oameni după normele lumii, cum făceau fariseii. Sau ar mai putea însemna că scopul venirii Lui în lume nu a fost acela de a-i *judeca* pe oameni, ci de a-i *salva*.

8:16 Dacă Domnul ar **judeca**, **judecata** Lui ar fi dreaptă şi **adevărată**. El este Dumnezeu şi tot ce face este în parteneriat **cu**

Tatăl care L-a **trimis**. De repetate ori, Domnul le-a subliniat fariseilor unitatea Sa cu Dumnezeu **Tatăl.** Tocmai acest lucru a stârnit în inimile lor înverşunatul antagonism împotriva Lui.

8:17, 18 Domnul a recunoscut că **mărturia a doi** martori era prescrisă în **Legea** lui Moise. Nimic din tot ce a spus El nu a avut drept scop să tăgăduiască acest fapt.

Dacă ei insistau să li se dea doi martori, Domnul putea oricând să le satisfacă dorinţa. Mai întâi de toate, El aducea **mărturie** despre Sine prin viaţa Sa fără păcat şi prin cuvintele ce-I ieşeau din gură. În al doilea rând, **Tatăl** aducea **mărturie** despre Domnul Isus prin afirmaţiile Sale publice rostite din cer şi prin minunile pe care I le-a încredinţat Domnului să le săvârşească. Cristos a împlinit profeţiile Vechiului Testament cu privire la Mesia şi cu toate acestea, în pofida acestor mărturii foarte puternice, liderii iudei nu voiau să creadă.

8:19 Următoarea întrebare a fariseilor a fost rostită, fără îndoială, în batjocură. Poate că au privit spre mulţime, când au spus: **„Unde este Tatăl Tău?" Isus a răspuns** spunându-le că **nici** nu au recunoscut cine este El cu adevărat, nici nu-L cunoşteau pe **Tatăl.** Desigur, ei vor fi negat cu încăpăţânare că nu-L cunoscc pe Dumnezeu. Dar acesta era adevărul. Dacă ei L-ar fi primit pe Domnul Isus, L-ar fi cunoscut şi pe Tatăl Lui. Dar nimeni nu-L poate cunoaşte pe Dumnezeu Tatăl decât prin Isus Cristos. Astfel, faptul că L-au respins pe Mântuitorul a negat valabilitatea afirmaţiei lor că L-ar fi cunoscut şi iubit pe Dumnezeu.

8:20 Aici aflăm că scena din versetele anterioare s-a petrecut în trezoreria templului. Din nou, Domnul este înconjurat de protecţia divină şi nimeni nu poate pune mâna pe El, pentru a-L aresta sau omorî. Ceasul Lui nu sosise încă. **Ceasul Lui** se referă la timpul când avea să fie răstignit pe Crucea Calvarului, murind pentru păcatele lumii.

H. Dezbaterea purtată de iudei cu Isus (8:21-59)

8:21 Din nou **Isus** Şi-a arătat perfecta cunoaştere a viitorului, spunându-le criticilor Săi că se duce — referinţă nu doar la moartea şi îngroparea Lui, ci şi la învierea Sa şi înălţarea Sa la cer. Iudeii vor continua să-L caute pe Mesia, fără să-şi dea seama că El i-a vizitat deja şi că ei L-au respins. Datorită faptului că L-au respins, ei vor **muri în păcatul** lor (aşa apare termenul „păcat", la singular, în textul grec şi în versiunea NKJV). Asta înseamnă că ei aveau să fie împiedicaţi pe veci să pătrundă în cer, unde se ducea Domnul. Ce adevăr cutremurător! Cei care refuză să-L accepte pe Domnul Isus nu mai au nici o speranţă de a ajunge în cer. Ce groaznic e să moară cineva în păcatele sale, pe veci fără Dumnezeu, fără Cristos, fără nădejde!

8:22 Iudeii nu au înţeles că Domnul se referă la revenirea Sa în cer. Ce a vrut să spună prin cuvintele „Mă voi duce"? — s-au întrebat ei. Că va scăpa de complotul lor de a-L ucide, sinucigându-Se? Ce ciudat că le-au trecut prin cap asemenea gânduri! Dacă ar fi fost ca El să se ucidă pe Sine, atunci nimic nu i-ar fi împiedicat nici pe ei să procedeze la fel, urmându-L în moarte. Aici găsim însă încă un exemplu al întunericului necredinţei. Suntem uimiţi să vedem cât de tocită le era înţelegerea, ce mare incapacitatea de a pricepe cuvintele Mântuitorului!

8:23 Referindu-se, negreşit, la aluzia lor la sinucidere, Domnul le-a spus că ei sunt **de jos**. Asta înseamnă că aveau o concepţie foarte îngustă. Ei nu puteau să se ridice deasupra realităţilor fizice ale timpului şi spaţiului, fiind lipsiţi de înţelegerea spirituală a lucrurilor. În contrast cu ei, Cristos era **de sus**. Gândurile, cuvintele şi faptele Lui erau cereşti. Tot ce făceau ei avea izul acestei lumi, pe când întreaga viaţă a Domnului mărturisea că El provine dintr-un tărâm mai curat decât lumea aceasta.

8:24 Isus a folosit adesea tehnica repetiţiei, pentru a sublinia un anumit adevăr. Aici El îi avertizează solemn că vor muri în păcatele lor. Dacă vor refuza cu încăpăţânare să creadă în El, nu vor mai avea nici o altă şansă, aceasta fiind singura alternativă. În afară de Domnul Isus, nu există nici o altă cale de a obţine iertarea de păcate şi cei care mor cu păcatele neiertate nu pot să mai intre în cer, la urmă. Cuvântul **El** nu se găseşte în textul original al acestui verset, deşi se subînţelege. Iată ce spune textul: **„Dacă nu credeţi că sunt, veţi muri în păcatele voastre."** Găsim astfel, în cuvintele *Eu sunt* o altă declaraţie a dumnezeirii Domnului Isus.

8:25 Iudeii au rămas perplecşi în faţa învăţăturilor Domnului Isus. Ei L-au întrebat direct **cine** este. Poate că au spus-o pe un ton sarcastic, cam în felul următor: „Cine Te crezi că eşti, de ne vorbeşti în felul acesta?" Sau poate că erau cu adevărat dornici să

audă ce va spune cu privire la El. Răspunsul Lui este, din nou, demn de remarcat: **„Exact ceea ce v-am spus de la început."** El era Mesia cel făgăduit. Iudeii Îl auziseră spunând acest lucru, de multe ori, dar inimile lor împietrite refuzaseră să se plece în faţa adevărului. Dar răspunsul Lui mai poate avea şi un alt sens — Domnul Isus era exact ceea ce propovăduise. El nu a spus un lucru, pentru ca apoi să facă cu totul altceva în practică. El era întruparea vie a tuturor învăţăturilor pe care le-a propovăduit. Viaţa Sa era în deplin acord cu învăţătura Sa.

8:26 Sensul versetului 26 nu este clar. Se pare că Domnul afirmă aici că ar fi existat o mulţime de alte lucruri pe care nu le-a putut afirma despre iudeii necredincioşi, şi în privinţa cărora nu i-a putut judeca. El putea să le demaşte gândurile rele din inima lor şi mobilurile incorecte care le determinau acţiunile. Dar, fiind întru totul ascultător, El nu rostea decât acele lucruri pe care I le-a încredinţat Tatăl să le spună. Şi întrucât Tatăl **este adevărat**, El merită să fie crezut şi ascultat.

8:27 Iudeii **nu au înţeles** în acest punct că El le vorbea despre Dumnezeu Tatăl. Se pare că minţile lor erau din ce în ce mai înceţoşate. Anterior, când Domnul Isus a declarat despre Sine că este Fiul lui Dumnezeu, ei şi-au dat seama că prin aceasta se aşează pe poziţie de egalitate cu Dumnezeu Tatăl. Dar acum n-au mai înţeles.

8:28 Din nou, **Isus** a profeţit ce avea să se întâmple. Mai întîi, iudeii aveau să-L înalţe pe **Fiul Omului** — referinţă la moartea şi răstignirea Sa. După ce vor fi făcut aceasta, vor şti că El este Mesia. Vor cunoaşte acest lucru prin cutremurul de pământ ce se va produce şi prin căderea întunericului în timpul zilei, dar, mai ales, prin învierea Sa cu trupul dintre cei morţi. Observaţi cu toată atenţia cuvintele Domnului: **„Atunci veţi şti că** *Eu sunt*". Din nou, cuvântul **El** lipseşte în original. Sensul mai profund este: „Atunci **veţi şti că Eu sunt** Dumnezeu." Atunci vor înţelege că El nu a făcut nimic de la Sine, adică prin propria Sa autoritate, ci, mai degrabă, El a venit în lume ca Cel dependent, care a rostit doar acele lucruri pe care **Tatăl** L-a **învăţat** să le spună.

8:29, 30 Relaţia Domnului cu Dumnezeu Tatăl era foarte intimă. Fiecare din aceste expresii echivalează cu o declaraţie de egalitate cu Dumnezeu. De la un capăt la altul al lucrării Sale pământeşti, Tatăl a fost **cu** El. Niciodată Isus nu a fost lăsat **singur**. Întotdeauna El a făcut ceea ce a fost plăcut lui Dumnezeu. Cuvintele acestea nu se pot aplica decât unei Fiinţe fără păcat. Nimeni născut din părinţi omeneşti nu ar putea rosti vreodată, în adevăr, cuvintele acestea: **„Eu întotdeauna fac ce-I este plăcut."** Prea adesea noi facem ceea ce ne place nouă înşine. Uneori suntem înclinaţi să facem pe placul semenilor noştri. Dar numai Domnul Isus a fost cuprins de dorinţa de a face acele lucruri care-I sunt plăcute lui Dumnezeu.

Pe când spunea aceste **cuvinte** minunate, Isus a descoperit că **mulţi** au mărturisit credinţa în El. Negreşit, credinţa unora dintre aceştia era sinceră. Alţii poate mărturiseau doar cu buzele că cred în Domnul.

8:31 Apoi **Isus** a făcut o distincţie între cei ce sunt ucenici şi cei ce sunt **ucenici cu adevărat**. Ucenic este oricine mărturiseşte că este învăţăcel, dar **un ucenic cu adevărat** este cel ce s-a predat cu adevărat Domnului Isus Cristos. Pe credincioşii adevăraţi îi caracterizează următoarea trăsătură: ei **rămân în Cuvântul** Său. Asta înseamnă că ei continuă în învăţăturile lui Cristos, că nu se abat de la El. Credinţa adevărată posedă caracterul de permanenţă. Ei nu sunt mântuiţi pentru că rămân în Cuvântul Lui, ci rămân în cuvântul Lui pentru că sunt mântuiţi.

8:32 Fiecărui credincios adevărat i se promite că **va cunoaşte adevărul şi că adevărul** îl **va face liber.** Iudeii nu cunoşteau adevărul şi se aflau într-o groaznică stare de robie. Ei erau robiţi de ignoranţă, rătăcire, păcat, lege şi superstiţii. Cei care Îl cunosc cu adevărat pe Domnul Isus sunt izbăviţi de păcat, umblă în lumină şi sunt călăuziţi de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

8:33 Unii dintre iudeii care stăteau acolo au auzit referinţa Domnului la eliberare şi au avut îndată o reacţie negativă faţă de ea. Doar nu descindeau ei din Avraam? — au spus ei, adăugând că niciodată nu au fost în robie. Desigur, spusele lor nu erau adevărate. Israel se aflase, în diverse momente din istoria sa, sub robia Egiptului, a Asiriei, Babilonului, Persiei, Greciei iar acum erau sub dominaţia Romei. Dar, într-un mod şi mai profund, chiar pe când stăteau de vorbă cu Domnul Isus, ei erau sub robia păcatului şi a Satanei.

8:34 Este evident că Domnul S-a referit la robia **păcatului**. El le-a amintit ascultătorilor Săi evrei că **oricine** practică **păcatul este sclav al păcatului.** Iudeii aceştia se pretindeau foarte religioşi, dar adevărul este

că erau necinstiţi, necuvioşi şi curând aveau să fie ucigaşi — şi chiar pe când vorbea Fiul lui Dumnezeu, ei puneau la cale moartea Lui.

8:35 Aici Domnul Isus compară poziţia unui rob în casă cu aceea a unui fiu. Robul nu dispune de nici o asigurare că va rămâne pentru totdeauna în casă, pe când fiul este la el acasă, este în familie la el, unde rămâne totdeauna. Indiferent dacă termenul „Fiu" se referă aici la Fiul lui Dumnezeu, sau la cei care devin copii ai lui Dumnezeu, prin credinţa în Cristos, este clar că Domnul Isus le spune acestor iudei că ei nu sunt fii, ci robi, care pot fi daţi afară oricând.

8:36 În acest verset, termenul **Fiu** se referă, fără îndoială, la Cristos Însuşi. Cei care sunt eliberaţi de El sunt liberi cu adevărat. Asta înseamnă că atunci când vine cineva la Mântuitorul, primind de la El viaţa veşnică, este eliberat de robia păcatului, a legalismului, a superstiţiilor şi a demonismului.

8:37 Domnul a recunoscut că, în ce priveşte spiţa omenească, iudeii aceştia erau **descendenţii lui Avraam** (sau „sămânţa", în original). Dar era limpede că ei nu erau sămânţa *spirituală* a lui Avraam. Ei nu erau evlavioşi, cum a fost Avraam. Ei căutau să-L ucidă pe Domnul Isus pentru că învăţăturile Lui nu-şi găseau loc în inimile lor. Asta înseamnă că ei nu permiteau cuvintelor lui Cristos să-şi facă efectul în viaţa lor. Ei se împotriveau doctrinelor Sale şi nu voiau să se predea Lui.

8:38 Lucrurile pe care le-a propovăduit Domnul Isus au fost cele pe care I le-a încredinţat **Tatăl** Său să le rostească. El şi cu Tatăl Său erau într-o măsură atât de mare una încât cuvintele pe care le-a rostit El au fost cuvintele lui Dumnezeu Tatăl. Domnul Isus L-a reprezentat în mod desăvârşit pe Tatăl Său, când a trăit pe acest pământ. În contrast cu El, iudeii făceau lucrurile pe care le-au învăţat de la **tatăl** *lor*. Domnul Isus nu s-a referit aici la propriu, la tatăl lor pământesc, ci la *diavolul*.

8:39 Din nou iudeii susţin că sunt înrudiţi cu **Avraam**, mândrindu-se cu faptul că **Avraam** era **tatăl** lor. Dar Domnul Isus scoate în evidenţă faptul că deşi erau sămânţa lui Avraam (v. 37), nu erau **copiii** lui. De obicei, copiii seamnă cu părinţii lor, în trăsăturile feţei, în modul de a umbla şi alte caracteristici. Dar viaţa lor era diferită de cea a lui Avraam. Deşi erau urmaşi ai lui Avraam, după trup, moral ei erau copiii diavolului.

8:40 Domnul le-a arătat apoi foarte clar prin ce se deosebesc ei de Avraam. Isus a venit în lume spunându-le doar **adevărul**. Dar ei s-au poticnit de învăţăturile Sale şi au încercat să-L ucidă. **Avraam nu a făcut una ca asta**, ci s-a situat de partea adevărului şi a neprihănirii.

8:41 În cazul lor însă era limpede cine era tatăl lor, deoarece se purtau ca el. Ei făceau faptele tatălului lor, diavolul. Iudeii L-au acuzat poate pe Domnul că S-ar fi născut dintr-un act desfrânat, dar mulţi cercetători ai Bibliei susţin că termenul „desfrânare" din versetul 41 s-ar referi la idolatrie. Iudeii afirmau prin aceasta că niciodată nu au comis adulter spiritual, ci că ar fi fost întotdeauna fideli lui Dumnezeu — Singurul pe care Îl recunoşteau de Tată.

8:42 Domnul a demonstrat şubrezenia şi falsitatea argumentului lor, amintindu-le că dacă L-ar fi iubit pe Dumnezeu, L-ar fi iubit şi pe Cel pe care L-a trimis Dumnezeu. Este o nebunie ca cineva să pretindă că-L iubeşte pe Dumnezeu şi în acelaşi timp să-L urască pe Domnul Isus Cristos. Isus a spus că a ieşit şi a venit de la Dumnezeu, cu alte cuvinte, că este Fiul etern născut al lui Dumnezeu, că nu a existat nici un timp anumit când El să se fi născut ca Fiu al lui Dumnezeu, ci că a existat din veşnicie. Evident, Domnul declara aici pre-existenţa Sa. El a locuit în cer cu Tatăl, cu mult înainte de a fi venit pe pământ. Dar Tatăl L-a trimis în lume ca să fie Mântuitorul lumii, şi astfel El a venit ca cel Ascultător.

8:43 Există o deosebire în versetul 43 între **vorbire** şi **cuvânt**. **Cuvântul** lui Cristos se referă la mesajul învăţăturii Sale. **Vorbirea** Lui se referă la cuvintele pe care le-a folosit pentru a exprima adevărurile Sale. Dar ei n-au înţeles nici măcar **vorbirea** Sa. Când le-a vorbit despre pâine, ei au crezut că se referă doar la pâinea fizică. Când le-a vorbit despre apă, ei n-au putut pricepe că ar putea fi vorba despre apa spirituală. De ce n-au înţeles ei vorbirea Sa? Pentru că nu puteau suferi învăţăturile Sale.

8:44 Acum Domnul Isus le spune pe faţă că **diavolul** este **tatăl** lor. Asta nu înseamnă că s-au născut din diavolul în acelaşi mod în care credincioşii se nasc din Dumnezeu, ci, mai degrabă, după cum s-a exprimat Augustin, că erau copiii diavolului *prin imitaţie*. Ei adevereau legătura de înrudire cu diavolul prin modul lor de viaţă. **„Voi vreţi să împliniţi poftele tatălui vostru"** exprimă intenţia

sau pornirea inimii lor.

Diavolul a fost **de la început ucigaş**. El i-a adus lui Adam şi întregii omeniri moartea. El n-a fost doar **ucigaş**, ci şi **mincinos**. El **n-a stat în adevăr, pentru că în el nu este adevăr. Ori de câte ori spune o minciună**, el vorbeşte din resursele sale. **Minciunile** au format o parte integrantă a existenţei sale. **El este mincinos şi tatăl minciunii**. Iudeii îl imitau pe diavolul în aceste două moduri. Ei erau ucigaşi, prin intenţia inimii lor de a-L ucide pe Fiul lui Dumnezeu şi erau mincinoşi, pentru că afirmau că Dumnezeu este Tatăl lor. Ei se pretindeau oameni evlavioşi şi spirituali, dar vieţile lor erau pline de răutate.

8:45 Cei care se dedau la minciuni par să piardă capacitatea de a discerne adevărul. În faţa acestor oameni stătea Domnul Isus, care nu rostise decât **adevărul**, şi totuşi ei nu L-au crezut, demonstrând prin aceasta caracterul lor adevărat, mânjit de răutate, după cum se exprimă Lenski:

> Când e pusă faţă în faţă cu adevărul, mintea coruptă caută să găsească numai obiecţii, dar când e confruntată cu abateri de la adevăr, caută să găsească motive pentru a accepta aceste abateri.[30]

8:46 Numai Cristos, Fiul fără păcat al lui Dumnezeu, putea rosti vreodată cuvinte de genul acestora. Nu era om pe lume care să-L poată dovedi vinovat de nici un singur **păcat**. În caracterul Lui nu se găsea nici o imperfecţiune, în toate căile Sale El era desvârşit. El a rostit numai adevărul, şi totuşi ei nu L-au crezut.

8:47 Dacă Îl iubeşte cineva pe Dumnezeu, va auzi şi va asculta cuvintele lui Dumnezeu. Iudeii demonstrau, prin respingerea mesajului Mântuitorului, că nu erau ai lui Dumnezeu. Reiese clar din versetul 47 că Domnul Isus susţinea că rosteşte chiar cuvintele lui Dumnezeu. Nu există nici o posibilitate de a interpreta în alt fel aceste cuvinte.

8:48 Din nou iudeii fac uz de cuvinte grele, abuzive, pentru că nu au fost în stare să răspundă în vreun alt fel la cuvintele Domnului Isus. Numindu-L **samaritean**, I-au aruncat o insultă cu substrat etnic, termenul echivalând cu afirmaţia că nu ar fi iudeu pur, ci un duşman al Israelului. În plus, L-au acuzat că are **demon**, lăsând să se înţeleagă, prin aceasta că, în opinia lor, El era nebun. Căci pentru ei numai un om care şi-a pierdut minţile poate face afirmaţiile pe care le făcea Isus.

8:49 Observaţi modul calm şi temperat în care le răspunde Isus duşmanilor Săi. Învăţăturile Sale nu proveneau de la Unul care era posedat de demon, ci de la Cel care căuta să-I dea cinste lui Dumnezeu Tatăl. Din această cauză Îl dezonorau ei, nu pentru că ar fi fost nebun, ci pentru că era total absorbit de interesele Tatălui Său din cer.

8:50 Ei ar fi trebuit să ştie că El nu căuta slava Sa personală. Tot ce făcea El era calculat să aducă slavă Tatălui Său. Deşi El i-a acuzat că Îl necinstesc pe Dumnezeu, asta a însemnat că El ar urmări propria Sa glorie. Apoi Domnul a adăugat cuvintele: **„Este Unul care caută şi judecă,"** fiind, evident, o referinţă la Dumnezeu Însuşi. Cuvintele sunt precedate de binecunoscuta formulă de accentuare: **„Adevărat, adevărat vă spun"**. Isus a promis că **dacă va păzi cineva cuvântul** Lui, persoana aceea **nu va vedea niciodată moartea**. Desigur, nu poate fi vorba de *moartea fizică*, deoarece mulţi credincioşi în Domnul Isus mor în fiecare zi, ci este o referinţă la **moartea** *spirituală*. Domnul spune aici că cei care cred în El sunt izbăviţi de **moartea** veşnică şi că nu vor suferi chinurile iadului.

8:52 Iudeii erau acum mai convinşi ca oricând că Isus este, în opinia lor, „nebun". Ei I-au amintit că **Avraam** şi **profeţii** au murit demult. Dar El afirmase că dacă păzeşte cineva Cuvântul Lui, nu va gusta moartea. Cum se pot împăca cele două afirmaţii?

8:53 Ei şi-au dat seama că Domnul susţine că este mai mare decât Avraam şi prorocii. Or, Avraam n-a putut să-l izbăvească pe nimeni de la moarte, după cum nici profeţii n-au putut face acest lucru. Totuşi în faţa lor era Unul care susţinea că poate să-i izbăvească pe semenii Lui de la moarte, crezându-se, prin aceasta, mai mare decât părinţii lor!

8:54 Iudeii credeau că Isus căuta să-Şi atragă atenţia oamenilor. **Isus** le-a amintit că acest lucru nu era adevărat. **Tatăl** era Cel care Îl cinstea, adică Însuşi **Dumnezeu,** pe care ei pretindeau că-L iubeau şi-L slujeau.

8:55 Iudeii au spus că Dumnezeu este Tatăl lor, dar în realitate ei nu-L cunoşteau. Acum stăteau de vorbă cu Cel care *Îl cunoştea* însă pe Dumnezeu Tatăl, fiind egal cu El. Ei voiau ca Isus să nege că ar fi egal cu Tatăl, dar Domnul a precizat că dacă ar proceda aşa, ar fi un **mincinos**. El Îl cunoştea pe Dumnezeu Tatăl şi asculta de **cuvântul Său.**

8:56 Întrucât iudeii ţineau cu orice preţ să-l introducă pe Avraam în argumentaţia lor, Domnul le-a amintit că **Avraam** privise cu bucurie şi anticipare spre **ziua** lui Mesia, pe care a şi văzut-o, prin credinţă, şi s-a bucurat — arătând prin aceasta că *El* este Cel pe care Îl aştepta Avraam. Credinţa lui Avraam s-a rezemat pe venirea lui Cristos.

Când a văzut însă Avraam ziua lui Cristos? Poate că atunci când l-a dus pe Isaac pe Muntele Moria, ca să-l jertfească ca jertfă de ardere adusă lui Dumnezeu. Întreaga dramă a morţii şi învierii lui Mesia s-a derulat atunci în faţa lui Avraam şi e posibil ca el să fi văzut, cu ochii credinţei, realitatea ei. Astfel, Domnul Isus a declarat că El este împlinirea tuturor profeţiilor din Vechiul Testament cu privire la Mesia.

8:57 Din nou **iudeii** şi-au trădat neputinţa de a înţelege adevărul divin. Isus spusese: „Avraam s-a bucurat să vadă ziua Mea", dar ei au răspuns ca şi când Domnul ar fi spus că l-a văzut pe Avraam. Trebuie să se facă o diferenţiere foarte importantă în acest punct. Domnul Isus a susţinut că ocupă o poziţie mult mai mare decât cea a lui Avraam. El era Obiectul gândurilor şi nădejdilor lui Avraam, care, prin credinţă, a anticipat şi a aşteptat ziua lui Cristos.

Iudeii nu puteau pricepe acest lucru. După socoteala lor, Isus nu avea nici cincizeci de ani. (În realitate, El avea doar vreo treizeci şi trei de ani la data aceea.) Or, cum e posibil ca El să-L fi văzut pe **Avraam**? — s-au întrebat ei.

8:58 Domnul Isus face aici încă o afirmaţie că El este Dumnezeu, spunând **„Înainte de a fi fost Avraam,** *Eu sunt*", iar nu *am fost*! La prima vedere, cuvintele ar putea însemna doar că L-a precedat pe Avraam, că a existat înaintea lui. Dar, în realitate, Domnul a făcut uz de Numele lui Dumnezeu: **EU SUNT**. Domnul Isus locuise cu Dumnezeu Tatăl din veşniciile veşniciilor, neexistând un timp anumit când să fi luat El fiinţă. Sau, altfel spus, nu există timp în care El să nu fi existat. De aceea a spus: **„Înainte de a fi fost Avraam, EU SUNT."**

8:59 Imediat iudeii au încercat să-L omoare pe Isus, **dar Isus S-a ascuns şi a ieşit din templu**. Iudeii au înţeles exact ce a vrut să spună Isus prin afirmaţia: „Înainte de a fi fost Avraam, EU SUNT." Negreşit El se pretindea a fi Iehova! De aceea, au încercat să-L ucidă cu pietre, pentru că aceasta era o blasfemie pentru ei. Ei nu erau dispuşi să accepte faptul că Mesia stătea în mijlocul lor. Ei nu puteau suferi ca El să domnească peste ei!

I. Al şaselea semn: vindecarea orbului din naştere (9:1-12)

9:1 Incidentul acesta a avut, probabil, loc pe când **Isus** părăsea zona templului sau poate că s-a petrecut la câtva timp după evenimentele din capitolul 8. Se consemnează că omul fusese orb din naştere pentru a se evidenţia starea sa deznădăjduită şi a se potenţa şi mai mult caracterul miraculos al vindecării sale.

9:2 Ucenicii au pus o întrebare cam ciudată, voind să ştie dacă omul era orb datorită păcatului său, sau păcatului părinţilor săi. Cum putea orbi el, datorită păcatului său, când, în realitate, s-a născut orb?! E posibil oare ca ei să fi crezut în vreo formă de reîncarnare? — acea concepţie potrivit căreia sufletul unei persoane decedate revine pe pământ în alt înveliş trupesc. Sau nu cumva credeau că omul s-a născut orb datorită păcatelor pe care Dumnezeu ştia că le va comite acesta odată născut? Hotărât ei credeau că orbirea omului se datora existenţei păcatului în familia acestuia. Dar noi ştim că nu tocmai aşa stăteau lucrurile. Deşi, în ultimă instanţă toate formele de boală, suferinţă şi moarte vin în lumea aceasta ca urmare a păcatului, *nu* este adevărat că în absolut toate cazurile individuale orice suferinţă de care are cineva parte s-ar datora exclusiv păcatelor pe care le-a comis.

9:3 Isus nu a spus că omul respectiv sau părinţii acestuia nu au păcătuit. Mai degrabă, El a vrut să spună că orbirea lui nu se datora în mod nemijlocit păcatului din viaţa lor. Dumnezeu îngăduise ca acest om să se nască orb pentru ca omul să poată deveni instrumentul etalării măreţelor **lucrări ale lui Dumnezeu**. Înainte de a se fi născut acest om, Domnul Isus a ştiut că va reda vedere acelor ochi nevăzători.

9:4 Mântuitorul Şi-a dat seama că El mai avea vreo trei ani de lucrare publică până când va fi răstignit. Fiecare clipă din acel interval trebuia folosită la maximum în slujba lui Dumnezeu, lucrând pentru El. Iată un om care se născuse orb. Domnul Isus trebuia să facă minunea de vindecare a orbului, chiar dacă era ziua de sabat, căci în curând avea să se sfârşească timpul lucrării Sale publice, când nu va mai fi pe pământ. Găsim aici o gravă atenţionare la adresa tuturor credincioşilor, că „ziua" vieţii lor se scurge cu repeziciune şi că **vine noaptea**,

când niciodată nu-L vom mai putea sluji pe Domnul pe acest pământ. Prin urmare, să ne străduim să folosim timpul pe care ni l-a dăruit El, slujindu-L cu scumpătate.

9:5 Când Isus se afla în lume, ca Om, El era **lumina lumii** în mod nemijlocit, în chip special. Pe când mergea El din loc în loc, făcând minuni şi învăţându-i pe oameni, aceştia vedeau **lumina lumii** chiar în faţa ochilor lor. Domnul Isus este *şi acum* Lumina lumii şi tuturor celor care vin la El li se promite că nu vor umbla în întuneric. Dar în versetul acesta Domnul S-a referit în mod special la lucrarea Sa publică pe pământ.

9:6 Nu ni se spune de ce a amestecat Isus ţărâna cu saliva, aplicând acest amestec pe ochii orbului. Unii cred că orbul nu avea pupile şi că Domnul le-a creat pe loc. Alţii au sugerat că atunci când le reda oamenilor vederea, Domnul întrebuinţa, de obicei, metode dispreţuite de oameni. Că recurgea la lucruri slabe şi nesemnificative, pentru a-Şi aduce la îndeplinire planurile. Tot aşa şi în zilele noastre, Dumnezeu Se foloseşte de oameni făcuţi din pulberea pământului.

9:7 Domnul a făcut apel la credinţa orbului, spunându-i să se ducă şi să se spele în scăldătoarea Siloam. Deşi era orb, ştia probabil unde se află scăldătoarea şi putea îndeplini porunca Domnului. Scriptura precizează că **Siloam** înseamnă **Trimis**. Poate că este o referinţă la Mesia (Cel „Trimis"). Cel care făcea această minune era Cel pe care Dumnezeu Tatăl Îl trimisese în lume. Orbul s-a dus şi s-a spălat în scăldătoare. Nu e propriu să spunem că i s-a redat vederea, deoarece nu văzusese niciodată până atunci. Minunea a fost instantanee, omul putând dintr-odată să vadă. Ce surpriză minunată trebuie să fi fost pentru el să privească, pentru prima oară, lumea în care trăia!

9:8, 9 Vecinii omului au fost uimiţi şi nu le venea să creadă că este acelaşi om, care stătuse vreme îndelungată şi cerşise. (Tot aşa ar trebui să fie ori de câte ori este mântuit cineva. Vecinii noştri ar trebui să sesizeze diferenţa în felul nostru de trai.) **Unii** insistau că este acelaşi om. **Alţii**, neştiind ce să creadă, recunoşteau doar că omul vindecat seamănă cu cel orb. Dar tămăduitul a spulberat orice îndoieli cu privire la faptul că era una şi aceeaşi persoană, afirmând sus şi tare că el este cel ce se născuse orb.

9:10 Ori de câte ori Isus făcea o minune, aceasta stârnea tot felul de întrebări în inimile oamenilor. Adesea întrebările acestea îi dădeau prilejul credinciosului să depună mărturie pentru Domnul. Vedem şi aici cum oamenii îl întreabă pe orbul vindecat **cum** s-au petrecut lucrurile.

9:11 Mărturia lui a fost simplă, dar convingătoare. El s-a rezumat la consemnarea faptelor vindecării sale, atribuind meritele vindecării sale Celui care a făcut minunea. La ora aceea orbul încă nu-şi dădea seama cine este Domnul Isus, referindu-se la El doar cu cuvintele: **„un om numit Isus"**. Dar mai târziu înţelegerea omului a crescut, el ajungând să cunoască cine este Isus.

9:12 Când Îl vestim pe Domnul Isus Cristos, adesea trezim în inimile oamenilor dorinţa de a ajunge să-L cunoască şi ei.

J. Opoziţia crescândă a iudeilor (9:13-41)

9:13 Cuprinşi, după câte se pare, de un entuziasm sincer pentru minunea săvârşită, unii dintre iudei l-au adus pe orbul vindecat la farisei, uitând că liderii religioşi nu vor privi cu ochi buni această vindecare.

9:14 Isus făcuse minunea în ziua de **sabat**. Veşnic cârtitorii farisei nu înţelegeau că Dumnezeu nu interzisese niciodată săvârşirea unor acte de milostenie în ziua de sabat.

9:15 Omul vindecat a avut încă un prilej de a-L vesti pe Isus. Când **fariseii l-au întrebat din nou cum şi-a căpătat vederea**, omul a povestit încă o dată, în cuvinte simple, cum s-au petrecut lucrurile. În relatarea sa, omul a omis numele lui Isus, poate nu pentru că se temea, ci pentru că era convins că toţi ştiau cine a săvârşit această faptă nemaipomenită. Între timp, Domnul Isus ajunsese să fie cunoscut foarte bine între locuitorii Ierusalimului.

9:16 În acest punct se iscă o altă dezbatere cu privire la identitatea lui Isus. **Unii din farisei** susţineau că Isus nu poate fi un Om al lui Dumnezeu, deoarece ar fi călcat sabatul. Alţii considerau că un păcătos nu poate face asemenea minuni. De regulă Isus stârnea asemenea deosebiri de vederi în rândurile oamenilor, care erau astfel puşi în situaţia de a alege de partea cui se situează: sunt ei pentru Isus, sau împotriva Lui?

9:17 Fariseii l-au întrebat pe omul care fusese orb ce credea despre Isus. Acesta încă nu-şi dădea seama că Isus este Dumnezeu. Dar credinţa lui a crescut atât de mult încît el a fost acum gata să recunoască că Isus este **un profet**. El credea că Cel ce i-a dat vedere a fost trimis de Dumnezeu şi propovăduieşte un mesaj divin.

9:18, 19 Mulţi dintre **iudei** se încăpăţâ-

nau să creadă că nu s-a săvârşit nici o minune. Şi astfel i-au chemat pe părinţii omului, să vadă ce vor spune aceştia.

Cine ar fi mai în măsură să confirme că un copil s-a născut lipsit de vedere? Negreşit mărturia lor va pune capăt controversei. Şi astfel fariseii i-au întrebat dacă acesta este fiul lor şi cum şi-a primit vederea.

9:20, 21 Mărturia părinţilor lui a fost foarte pozitivă. Da, acesta era fiul lor, pentru care vărsaseră atâtea lacrimi de durere, datorită faptului că nu văzuse niciodată.

Mai departe ei au refuzat să se aventureze, spunând că nu ştiu cum i-a fost dată vederea sau cine a făcut acest lucru. Astfel părinţii tămăduitului i-au trimis pe farisei înapoi la fiul lor, care putea să spună el însuşi ce s-a întîmplat.

9:22, 23 Versetul 22 explică timiditatea părinţilor. Aceştia auziseră că oricine va mărturisi că Isus este Mesia **va fi dat afară din sinagogă**. Excomunicarea era o chestiune foarte gravă pentru orice iudeu. Părinţii omului nu erau gata să plătească un preţ atât de mare, care le-ar fi adus pierderea mijloacelor de întreţinere şi a tuturor privilegiilor care însoţesc religia iudaică.

Aşadar, de frica conducătorilor iudei, părinţii au pasat mărturia înapoi la fiul lor.

9:24 „Dă slavă lui Dumnezeu!" ar putea avea două înţelesuri: mai întâi, ar putea fi un fel de jurământ. Poate fariseii au vrut să zică: „Haide, spune adevărul!" **Noi ştim că omul acesta este un păcătos."** Sau poate că fariseii cereau ca oamenii să dea lui Dumnezeu slavă pentru minunea săvârşită, refuzându-I lui Isus vreun merit, pe motiv că El ar fi, în opinia fariseilor, un om păcătos.

9:25 Orice făceau, fariseii se loveau numai de eşecuri. Ori de câte ori încercau să-L discrediteze pe Domnul Isus, îi aduceau, fără să vrea, şi mai multă cinste. Ce minunată a fost mărturia omului! El nu ştia prea multe despre Persoana lui Isus, dar un lucru ştia: că odată era orb dar acum vede. Era o mărturie pe care n-o putea tăgădui nimeni.

Tot aşa este şi în cazul celor care s-au născut din nou. Lumea poate să se îndoiască şi să râdă de noi, dar nimeni nu va putea tăgădui mărturia noastră, când vom spune că odată eram pierduţi, dar acum am fost salvaţi prin harul lui Dumnezeu.

9:26, 27 Ei au început din nou să-l descoasă, cerându-i să povestească în amănunt cum s-au întâmplat lucrurile. Numai că cel vindecat era de acum de-a dreptul enervat de atâta hărţuială. Astfel el le-a amintit că deja le-a spus cum s-a întîmplat minunea, dar ei n-au ascultat. De ce mai vor atunci să audă din nou istoria? Doreau oare să devină şi ei ucenici ai lui Isus? — întrebare rostită, evident, pe un ton sarcastic, căci omul vindecat ştia foarte bine că fariseii Îl urau pe Isus şi nu aveau nici o intenţie de a-L urma.

9:28 E cunoscută tactica folosită de unii avocaţi, care, atunci când nu dispun de argumente solide în favoarea clientului lor, recurg la tehnica intimidării şi încolţirii reclamantului. Aici avem un caz similar: în pofida tuturor sforţărilor lor, fariseii n-au reuşit să zdruncine mărturia orbului vindecat şi atunci au început să împroaşte cu insulte. L-au acuzat că este ucenic al lui Isus, ca şi când asta ar fi fost cea mai mare crimă de pe lume pe care ar fi putut-o comite! Apoi au spus că ei sunt ucenicii lui Moise, ca şi când aceasta ar fi cea mai mare virtute posibilă.

9:29 Fariseii au spus că **Dumnezeu i-a vorbit lui Moise**, dar ei au vorbit pe un ton peiorativ despre Isus. Dacă ar fi crezut în scrierile lui Moise, L-ar fi acceptat pe Isus ca Domn şi Mântuitor al lor. În plus, dacă ar fi chibzuit puţin, şi-ar fi dat seama că Moise nu vindecase nici un orb din naştere. Unul mai mare decât Moise era în mijlocul lor dar ei nu-şi dădeau seama de acest lucru.

9:30 Sarcasmul omului a început acum să-i usture, mai ales că fariseii nu se aşteptau ca el să reacţioneze aşa. În realitate, omul părea să le spună: „Voi sunteţi dregătorii Israelului. Sunteţi dascălii poporului iudeu. Dar iată că în mijlocul vostru stă un Om care are puterea de a da orbilor vederea **şi voi nu ştiţi de unde este.** Ruşine să vă fie!"

9:31 Orbul vindecat prindea tot mai mult curaj, în mărturia lui, pe măsură ce creştea credinţa lui. El le-a amintit fariseilor de principiul general, potrivit căruia **Dumnezeu nu îi ascultă pe păcătoşi**, după cum nu face minuni prin intermediul lor. Dumnezeu nu îi aprobă pe cei răi şi nu acordă unor astfel de oameni puterea de a săvârşi lucrări măreţe. Pe de altă parte, cei care se închină lui Dumnezeu au parte de împuternicirea şi recomandarea lui Dumnezeu, fiind asiguraţi de aprobarea Lui.

9:32, 33 Omul acesta şi-a dat seama că este prima persoană din întreaga istorie a omenirii care s-a născut orb şi a căpătat vederea. El nu putea pricepe cum e posibil ca fariseii să fie martorii unui miracol atât de mare şi totuşi să bage de vină Persoanei care l-a înfăptuit.

Dacă Domnul Isus **nu ar fi venit de la**

Dumnezeu, nu ar fi putut niciodată săvârşi o minune de asemenea anvergură.

9:34 Din nou, fariseii au recurs la insulte, insinuând că orbirea omului acestuia s-ar fi datorat direct păcatelor sale. Cine era el de-şi permitea să-i înveţe pe ei?! Adevărul e că avea tot dreptul să-i înveţe, întrucât, cum arată Ryle: „Învăţătura Duhului Sfânt poate fi găsită, mai des, la oamenii cu un statut umil în viaţă, decât printre oamenii învăţaţi ai lumii şi între cei sus-puşi." Când se spune că **l-au dat afară** asta înseamnă probabil mai mult decât faptul că a fost alungat din templu. Probabil că l-au excomunicat din religia iudaică. Dar pe ce temeiuri au făcut asta? Un orb din naştere a primit vederea în ziua de sabat. Pentru că refuză să-L vorbească de rău pe Cel care săvârşise minunea, omul a fost excomunicat.

9:35 Isus l-a căutat, în acest punct, pe omul vindecat — de parcă ar fi vrut să spună: „Ei nu te vreau, dar Eu te primesc." Cei ce sunt daţi afară din pricina lui Isus nu pierd nimic, ci câştigă o mare binecuvântare, bucurându-se de bucuria aleasă de a fi primiţi personal de Domnul Isus, care îi copleşeşte cu prezenţa şi părtăşia Sa. Observaţi cum l-a condus Isus pe om, pas cu pas, la credinţa în El, ajutându-l să vadă că Domnul Isus este Fiul lui Dumnezeu! El i-a pus doar o întrebare simplă: **„Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?"**[31]

9:36 Deşi a căpătat vederea fizică, omul avea încă nevoie de vedere spirituală. Aşa se face că-L întreabă pe Domnul **cine** este Fiul lui Dumnezeu, ca să poată crede în El. Termenul „Doamne" cu care I se adresează orbul vindecat este în textul original: „Domnule".

9:37 Isus S-a prezentat acum pe Sine omului ca Fiul lui Dumnezeu, arătându-i că nu un om oarecare i-a dat vederea, săvârşind o lucrare cu neputinţă de înfăptuit de un simplu om, ci Fiul lui Dumnezeu este Cel pe care-L vedea în faţa Lui şi Care stătea de vorbă cu el.

9:38 În acest moment, cu minunată simplitate, omul nostru şi-a pus încrederea în Domnul Isus, proşternându-I-se şi închinându-I-se. El era acum nu doar un om vindecat, ci şi un suflet mântuit. Ce zi măreaţă trebuie să fi fost aceasta în viaţa lui, când a primit atât vederea fizică, cât şi pe cea spirituală!

Observaţi că orbul vindecat nu s-a închinat Domnului până nu a ştiut că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Fiind un iudeu inteligent, nu era dispus să se închine în faţa nimănui, dacă acesta nu era decât un simplu om. Dar de îndată ce a aflat că Cel care l-a vindecat este Dumnezeu Fiul, **I s-a închinat** — nu pentru ceea ce i-a făcut, ci conştient acum de adevărata identitate a Domnului Isus.

9:39 La prima vedere, versetul acesta ar părea să contrazică textul de la Ioan 3:17: „Căci Dumnezeu nu Şi-a trimis Fiul în lume ca să condamne lumea..." Dar, în realitate, nu este nici o contradicţie aici. Scopul venirii lui Cristos în lume nu a fost acela de a judecat, ci de a mântui. Cu toate acestea, judecata este rezultatul inevitabil pentru toţi cei care refuză să-L primească.

Propovăduirea evangheliei are două efecte: **Cei care** recunosc că **nu văd** primesc vederea. Dar **cei care** susţin cu încăpăţânare că **văd** perfect, fără să-L aibă pe Domnul Isus, sunt confirmaţi în orbirea lor.

9:40 Unii din farisei şi-au dat seama că Domnul Isus se referă la ei şi la orbirea lor. Deci au venit la El şi L-au întrebat, cu neruşinare, dacă nu cumva ar insinua că şi ei sunt orbi! Şi, bineînţeles, aşteptau ca răspunsul la întrebarea lor să fie negativ.

9:41 Răspunsul Domnului ar putea fi parafrazat cam aşa: **„Dacă** recunoaşteţi că sunteţi **orbi** şi păcătoşi şi că aveţi trebuinţă de un Mântuitor, atunci vi se pot ierta păcatele şi puteţi fi mântuiţi. Dar voi susţineţi că nu aveţi trebuinţă de nimic şi vă pretindeţi neprihăniţi şi lipsiţi de păcat. **Prin urmare**, nu există iertare pentru păcatele voastre." Cuvintele Domnului Isus: **„N-aţi avea păcat"**, nu înseamnă că ar fi fost total lipsiţi de păcat. Ceea ce a vrut El să spună este că, prin comparaţie cu cealaltă situaţie, ei ar fi fost fără păcat. Dacă şi-ar fi recunoscut starea de orbire, care îi împiedica să-L recunoască pe Mesia, atunci păcatul lor ar fi fost mai nimic, în comparaţie cu păcatul enorm de a susţine că văd, când, în realitate, nu erau în stare să recunoască în El pe Fiul lui Dumnezeu.

K. Isus, uşa oilor (10:1-10)

10:1 Versetele acestea au legătură directă cu ultima parte a capitolului 9. Acolo Domnul Isus se adresase fariseilor, care se pretindeau păstorii de drept ai poporului Israel. La ei se referă Domnul aici. Caracterul solemn al spuselor Domnului este indicat din nou de binecunoscuta expresie: **„Adevărat, adevărat vă spun."**

Staulul oilor era adăpostul împrejmuit de un gard în care stăteau oile în timpul nopţii, având o deschizătură sau strungă ce ţinea loc

de uşă. Aici **păstorul** se referă la poporul evreu.

Mulţi au venit la poporul evreu, declarându-se conducători spirituali şi călăuze — cristoşi falşi care nu au venit pe calea pe care prezisese Vechiul Testament că va veni Mesia, ci au sărit gardul prin alt loc. Ei s-au înfăţişat Israelului într-o manieră proprie, aleasă de ei înşişi. Oamenii aceştia nu erau păstorii adevăraţi, ci hoţi şi tâlhari. Hoţi sunt cei care îşi însuşesc ceea ce nu le aparţine iar tâlharii sunt cei ce recurg la violenţă în comiterea furturilor lor. Fariseii erau hoţi şi tâlhari. Ei încercau să domnească peste iudei, dar apoi îşi dădeau toate străduinţele pentru a-i împiedica să-L accepte pe Mesia cel adevărat.

10:2 Versetul 2 se referă chiar la Isus, care a venit la oile pierdute ale casei lui Israel. El a fost adevăratul **păstor al oilor**. El a intrat **pe uşă**, adică venirea Sa a avut loc conform profeţiilor Vechiului Testament cu privire la Mesia. El nu a fost un Mântuitor auto-impus sau auto-proclamat, ci a venit în ascultare deplină de voia Tatălui Său, împlinind toate condiţiile.

10:3 Există o mare diversitate de păreri cu privire la identitatea **portarului** din acest verset. Unii cred că expresia se referă la profeţii Vechiului Testament, care au prezis venirea lui Cristos. Alţii cred că se referă la Ioan Botezătorul, întrucât el a fost predecesorul Păstorului. Iar alţii sunt convinşi că **portarul** din acest verset este Duhul Sfânt, care deschide uşa pentru ca Isus să poată intra în inimile şi vieţile oamenilor.

Oile au auzit **glasul** păstorului. Ele au recunoscut vocea unică a adevăratului păstor. După cum oile fizice îşi recunosc păstorul, tot aşa au fost unii printre iudei care L-au recunoscut pe Mesia când S-a arătat El. De la un capăt la altul al evangheliei, L-am auzit pe Păstor chemându-Şi oile pe nume. El i-a chemat pe câţiva ucenici în capitolul 1, iar aceştia au auzit glasul Lui şi au răspuns. El i-a chemat pe orbi în capitolul 9. Domnul Isus continuă să-i cheme pe cei care voiesc să-L primească de Mântuitor şi această chemare este personală şi individuală.

Sintagma **şi le scoate afară** se referă, probabil, la faptul că Domnul Isus i-a condus pe cei care I-au auzit glasul afară din staulul Israelului, unde stătuseră încorsetaţi şi închişi, sub lipsa de libertate a legii. Domnul Isus Îşi conduce oile la libertatea harului Său. În ultimul capitol iudeii îl alungaseră pe om din sinagogă. Procedând aşa, ei contribuiseră, fără să-şi dea seama, la bunul mers al lucrării Domnului.

10:4 Când adevăratul păstor îşi scoate oile, el nu le mână din urmă, ci le conduce, situându-se în faţa lor. El nu le cere să se ducă în nici un loc în care El Însuşi să nu fi fost mai întîi. El stă mereu în faţa oilor, ca Mântuitor al lor, Călăuză şi Pildă de urmat. Cei care sunt adevăratele oi ale lui Cristos Îl urmează. Ei nu devin oi prin faptul că-I urmează pilda, ci prin naşterea din nou. Apoi, după ce au fost mântuiţi, ei doresc să meargă oriunde îi conduce El.

10:5 Acelaşi instinct care face posibil ca oaia să recunoască vocea adevăratului păstor o ajută, în acelaşi timp, şi **să fugă de un străin**. Străinii erau fariseii şi ceilalţi lideri ai poporului evreu, ce care nu se interesau de oi, ci doar de interesele lor personale — aşa cum reiese din cazul vindecării orbului, care a recunoscut vocea Domnului Isus, dar a sesizat că fariseii sunt străini. Prin urmare, a refuzat să li se supună, chiar dacă asta i-a atras excomunicarea.

10:6 Se afirmă limpede aici că **Isus a folosit această ilustraţie** în cazul fariseilor, **dar ei n-au înţeles despre ce le vorbea** — pentru faptul că nu erau oi adevărate. Dacă ar fi fost, ar fi auzit glasul Lui şi L-ar fi urmat.

10:7 Isus deci a recurs la o altă ilustraţie, în care n-a mai vorbit despre uşa staulului, din versetul 2, ci S-a prezentat pe Sine ca fiind **uşa oilor**. Nu se mai punea problema de a intra în staulul Israelului, ci acum ni se prezintă imaginea oilor alese din Israel ieşind din iudaism şi venind la Cristos, **uşa.**

10:8 Alţii veniseră **înainte** de Cristos, pretinzând că sunt învestiţi cu autoritate şi poziţie înaltă. Dar oile alese ale Israelului nu au auzit glasul acestora, deoarece ştiau că oamenii aceştia îşi arogau drepturi care nu le aparţineau.

10:9 Versetul 9 este unul din acele versete de o simplitate extraordinară, putând fi înţeles de orice elev de la şcoala duminicală, şi totuşi având o profunzime imposibil de epuizat, chiar de cei mai mari învăţaţi. Cristos este **uşa**. Creştinismul nu este un crez sau o biserică, ci o Persoană: Domnul Isus Cristos. **„Dacă intră cineva prin Mine."** Mântuirea se poate primi doar prin Cristos. Botezul nu mântuie, nici Cina Domnului. Noi trebuie să intrăm prin Cristos şi prin puterea pe care o dă El. Invitaţia este adresată tuturor. Cristos este Mântuitorul iudeilor şi al neamurilor, deopotrivă. Dar pentru a fi

mântuit cineva, trebuie să intre. Trebuie să-L primească pe Cristos prin credinţă. Este o acţiune personală, fără de care nu există mântuire. Cei care intră sunt **mântuiţi** de pedeapsa, puterea şi, în cele din urmă, de prezenţa păcatului.

După ce au fost mântuiţi, aceştia **intră şi ieşă**. Probabil asta se referă la faptul că intră în prezenţa lui Dumnezeu, prin credinţă, ca să se închine, şi apoi ies în lume, ca să-L vestească pe Domnul. Cei care intră **găsesc păşune**. Cristos nu este doar Mântuitorul şi şi Cel care dă libertate, ci şi Susţinătorul şi Împlinitorul. Oile Sale **găsesc păşune** în Cuvântul lui Dumnezeu.

10:10 Hoţul nu vine decât să fure, să înjunghie şi să distrugă. El vine pentru a-şi împlini scopuri absolut egoiste. Pentru a-şi realiza scopurile, e pregătit chiar să **ucidă** oile. Dar Domnul Isus nu vine în inima omului cu nici un motiv egoist. El vine ca să dea, nu ca să primească. El vine pentru ca oamenii **să aibă viaţă şi s-o aibă din belşug.** Noi primim viaţă în clipa în care Îl primim pe El ca Mântuitor. După ce am fost mântuiţi însă constatăm că există diverse grade de bucurie în viaţa aceasta. Cu cât ne predăm mai mult Duhului Sfânt, cu atât mai mult ne bucurăm de viaţa ce ne-a fost dăruită. În acest caz, nu vom avea doar **viaţă**, ci o vom avea **mai din belşug,** (cum e redat acest verset în ediţia engleză, n.tr.).

L. Isus, Bunul Păstor (10:11-18)

10:11 Domnul Isus a folosit frecvent sintagma: **„Eu sunt"**, care constituie unul din numele sau titlurile Dumnezeirii. De fiecare dată când folosea acest titlu declara că este egal cu Dumnezeu Tatăl. Aici s-a prezentat pe Sine ca fiind **păstorul cel bun**, care Şi-a dat **viaţa pentru oi.** În mod obişnuit, oilor li s-ar cere să-şi dea viaţa pentru păstor. Dar Domnul Isus a murit pentru oi.

10:12 Cel plătit se referă la un argat, care are grijă de oi în schimbul unei remuneraţii. Fariseii erau argaţi. Pe ei nu-i interesau oamenii decât în măsura în care aceasta le putea aduce venituri. Pentru că oile nu sunt ale lui, argatul va fugi când se iveşte un pericol, lăsând oile pradă lupului.

10:13 Tot ceea ce facem reflectă ceea ce suntem. Argatul a slujit pentru bani şi nu i-a păsat de oi, ţinând mai mult la bunăstarea lui, decât la cea a oilor. Există mulţi argaţi în biserica din timpul nostru — oameni care se fac păstori sau preoţi pentru a-şi asigura o meserie comodă, dar care nu sunt pătrunşi de dragoste adevărată pentru oile lui Dumnezeu.

10:14 Din nou Domnul se numeşte **bunul păstor. Bun** (în greacă, *kalos*) înseamnă aici „ideal, vrednic, ales, excelent." Desigur, El întruneşte toate aceste calităţi. Apoi El Se referă la relaţia intimă ce există între El şi **oile** Sale. El îi cunoaşte pe ai Săi şi ai Săi Îl cunosc — ce adevăr minunat!

10:15 Mult mai bine ar fi fost dacă acest verset nu ar fi fost despărţit de cel precedent, ci ambele să fi fost redate împreună, ca o singură frază: „...şi Eu Îmi cunosc oile şi sunt cunoscut de cele care sunt ale Mele, după cum **Tatăl Mă cunoaşte pe Mine şi Eu Îl cunosc pe Tatăl."** Glorios adevăr! Domnul a asemuit relaţia dintre El şi oi cu aceea dintre El şi Tatăl. Aceeaşi unire, comuniune, părtăşie, intimitate şi cunoaştere care există între Tatăl şi Fiul există şi între Păstor şi oile Sale. **„Şi Eu Îmi dau viaţa pentru oi,"** a spus El. Din nou, întâlnim aici una din numeroasele declaraţii ale Domnului Isus, din care reiese că El aştepta bucuros clipa când va muri pe cruce, ca Înlocuitor pentru păcătoşi.

10:16 Versetul 16 constituie cheia înţelegerii întregului capitol. **Celelalte oi** la care Se referă Domnul aici sunt Neamurile (neevreii). Venirea Sa în lume a fost legată în special de oile Israelului, dar El a avut în vedere şi mântuirea neamurilor. Oile neamuri nu făceau parte din staulul iudaic. Dar iubirea şi compasiunea inimii Domnului Isus le-a cuprins şi pe aceste oi, El aflându-se sub imperativul divin de a le aduce la Sine. El ştia că acestea vor fi mai dispuse decât iudeii să-I audă glasul.

În ultima parte a acestui verset observăm importanta tranziţie de la **staulul** iudaismului la **turma** creştinismului. Versetul acesta ne oferă o avanpremieră a faptului că în Cristos, iudeii şi neamurile vor fi una şi că deosebirile anterioare dintre aceştia vor dispare.

10:17 În versetele 17 şi 18, Domnul Isus a explicat ce va face El pentru a-i aduce şi pe iudeii aleşi şi pe neamuri la El. El privea cu anticipaţie şi bucurie clipa morţii, îngropării şi învierii Sale. Cuvintele acestea ar fi total lipsite de sens, dacă Domnul nu ar vorbi aici decât din postura unui om oarecare. El spune că Îşi va da viaţa şi că o va lua din nou, prin puterea Sa. Or, acest lucru a putut să-L facă pentru că a fost şi este Dumnezeu. **Tatăl** L-a iubit pe Domnul Isus, din pricina faptului că a fost gata să moară şi să

învie, pentru ca oile pierdute să poată fi mântuite.

10:18 Nimeni nu putea să-I ia viaţa Domnului Isus. El este Dumnezeu, deci este mai mare decât toate comploturile urzite de creaturile Sale împotriva Sa. El avea putere în El Însuşi să-şi dea viaţa şi avea putere s-o ia înapoi. Dar oare nu L-au omorât oamenii pe Domnul Isus? Ba da, L-au omorât, aşa cum se arată clar la Fapte 2:23 şi la 1 Tesaloniceni 2:15. Domnul Isus le-a îngăduit să facă acest lucru, acesta fiind un exemplu al puterii Sale de a-Şi da viaţa. Mai mult, la Ioan 19:30 se spune că Şi-a dat Duhul, ca act al propriei Sale puteri şi voinţe.

„Porunca aceasta am primit-o de la Tatăl Meu", a spus El. Tatăl Îi încredinţase Domnului sarcina de a-Şi da viaţa şi de a învia apoi din morţi. Moartea şi învierea Sa au fost acţiuni esenţiale pentru împlinirea voii şi planului Tatălui. Prin urmare, El a fost ascultător până la moarte şi a înviat a treia zi, după Scripturi.

M. Dezbinarea ivită între iudei (10:19-21)

10:19 Cuvintele Domnului Isus au provocat o dezbinare între iudei. Intrarea lui Cristos în lume, în casele lor şi în inimile lor produce o sabie, mai degrabă decât pace. Numai atunci când oamenii Îl primesc ca Domn şi Mântuitor vor ajunge să cunoască pacea lui Dumnezeu.

10:20, 21 Domnul Isus a fost singurul Om desăvârşit care a trăit vreodată. El niciodată nu a rostit nici un cuvânt greşit şi nu a săvârşit nici o faptă rea. Dar inima omului a fost atât de depravată, încât atunci când a venit El, rostind cuvinte pline de dragoste şi înţelepciune, oamenii au spus că e stăpânit de demon, că e nebun şi că nu merită să fie ascultat, înregistrând astfel o pată neagră în analele omenirii. Nu toţi au procedat însă aşa. Au existat unii care au recunoscut în cuvintele şi lucrările Domnului roade ale unei Persoane bune, afirmând că un demonizat nu ar putea deschide ochii orbilor.

N. Isus a demonstrat că este Cristosul prin faptele Sale (10:22-39)

10:22 În acest punct firul naraţiunii se întrerupe. Domnul Isus nu Se mai adresează fariseilor, ci iudeilor în general. Nu ştim ce interval de timp s-a scurs între versetul 21 şi 22. E demn de remarcat faptul că versetul acesta este singurul loc din Biblie unde se pomeneşte de Sărbătoarea Înnoirii sau a Dedicării, numită în ebraică Hanukkah. În general se crede că această sărbătoare a fost instituită de Iuda Macabeul, cu ocazia rededicării templului, după ce fusese distrus de Antioh Epifanul în 165 î.Cr. Era o sărbătoare anuală, instituită de poporul evreu, nefăcând parte din sărbătorile Domnului. Era iarnă — nu numai calendaristic, ci şi spiritual.

10:23, 24 Lucrarea publică a Domnului se apropia de sfârşit iar El urma să demonstreze totala Sa consacrare faţă de Dumnezeu Tatăl, prin moartea Sa pe cruce. **Pridvorul lui Solomon** era acoperit şi se afla în imediata apropiere a templului lui Irod. Negreşit iudeii se vor fi adunat în jurul Domnului, când S-a aflat El în această zonă.

Iudeii deci L-au înconjurat şi I-au zis: „Până când ne tot ţii sufletele în încordare? Dacă eşti Cristosul, spune-ne-o pe faţă."

10:25, 26 Din nou, Isus le-a amintit de cuvintele şi faptele Sale, cum le spusese de atâtea ori în trecut că El este Mesia şi le arătase că minunile Sale au demonstrat pe deplin identitatea Sa. Iarăşi Isus le aminteşte iudeilor că a săvârşit minunile Sale prin autoritatea Tatălui Său şi pentru slava Tatălui Său. Procedând aşa, El a arătat că este Cel pe care Tatăl L-a trimis în lume.

Refuzul lor de a-L primi pe Mesia a demonstrat că ei nu erau oile Sale. Dacă ar fi fost puşi deoparte ca unii care Îi aparţin, atunci ar fi demonstrat o dorinţă de a crede în El.

10:27 Versetele care urmează demonstrează în termeni de netăgăduit că nici o oaie adevărată a lui Cristos nu va pieri niciodată. Siguranţa eternă a credinciosului este o realitate slăvită. Cei care sunt oi adevărate ale lui Cristos aud glasul Lui. Îl aud atunci când se vesteşte evanghelia şi răspund, crezând în El. După aceea aud glasul Lui zi de zi şi ascultă de Cuvântul Lui. Domnul Isus Îşi cunoaşte oile sale. Le cunoaşte pe fiecare, pe nume. Nici una din ele nu va scăpa atenţiei Sale. Nici una nu se va pierde din neglijenţă sau nebăgare de seamă. Oile lui Cristos Îl urmează, mai întâi prin faptul că-şi exercită credinţa în El, şi apoi prin faptul că umblă cu El în ascultare.

10:28 Cristos le dă **viaţă veşnică** oilor Sale. Asta înseamnă viaţă care nu se va termina niciodată. Viaţa aceasta *nu* depinde de purtarea lor. Este **viaţă veşnică** — nesfârşită, eternă. Dar viaţa veşnică este şi o viaţă de calitate. Este însăşi viaţa Domnului Isus. Este o viaţă care-i conferă posesorului capacitatea de a se bucura de lucrurile lui

Dumnezeu, aici pe pământ, şi o viaţă care va fi pe deplin satisfăcătoare în patria noastră cerească. Fiţi atenţi la cuvintele care urmează: **„Niciodată[32] nu vor pieri."** Dacă ar putea să piară vreuna din noi, atunci Domnul Isus ar putea fi acuzat că nu şi-a ţinut promisiunea, or, ştim că acest lucru este cu neputinţă. Isus Cristos este Dumnezeu şi nu poate greşi. El a promis în versetul acesta că nici o oaie de a Sa nu va petrece veşnicia în iad.

Să însemne oare aceasta că cineva poate fi mântuit, trăindu-şi apoi viaţa cum doreşte el? Poate el fi mântuit, continuând apoi să trăiască în plăcerile acestei lumi? Nicidecum, căci el nu-şi va mai găsi nici o plăcere în aceste lucruri. El sau ea vor dori să-şi urmeze Păstorul. Noi nu trăim viaţa creştină pentru a deveni creştini sau pentru a ne păstra mântuirea. Noi trăim viaţa creştină pentru că *suntem* creştini. Noi dorim să trăim o viaţă sfântă nu de teama că ne-am putea pierde mântuirea, ci din recunoştinţa pe care o purtăm Aceluia care a murit pentru noi. Doctrina siguranţei veşnice a credinciosului nu e deloc o scuză pentru a trăi cu nepăsare, ci un imbold extraordinar ca să trăim o viaţă de sfinţenie.

Nimeni nu este în stare să-l smulgă pe un credincios din mîna lui Cristos, o mână atotputernică, de care S-a folosit pentru a crea lumea, aceeaşi mână cu care susţine în prezent lumea. Nu există putere care să poată smulge o oaie din mâna Sa.

10:29 Credinciosul nu este numai în mâna lui Cristos, ci şi în mâna Tatălui, aceasta fiind o garanţie dublă a siguranţei sale. Dumnezeu Tatăl este mai mare decât toţi şi nimeni nu este în stare să-l smulgă pe credincios din mâna Tatălui.

10:30 În acest punct Domnul Isus adaugă încă o declaraţie de egalitate cu Dumnezeu: **„Eu şi Tatăl una suntem"**, ideea care se desprinde fiind probabil aceea că Cristos şi Tatăl sunt una în putere. Isus tocmai Se referise la puterea care le ocroteşte pe oile lui Cristos. Prin urmare, El a adăugat explicaţia potrivit căreia puterea Sa este aceeaşi cu puterea lui Dumnezeu Tatăl. Desigur, acelaşi lucru este valabil şi în cazul tuturor celorlalte atribute ale Dumnezeirii. Domnul Isus Cristos este Dumnezeu în sensul cel mai deplin al cuvântului şi este egal cu Tatăl în toate privinţele.

10:31 Nu mai exista nici o îndoială în minţile iudeilor cu privire la sensul cuvintelor Mântuitorului. Ei şi-au dat seama că El Şi-a afirmat Dumnezeirea în sensul cel mai limpede cu putinţă. Prin urmare, **au luat pietre ca să-L ucidă.**

10:32 Înainte de a putea arunca cu pietre, Isus le-a reamintit numeroasele lucrări bune pe care le-a săvârşit, în ascultare de porunca Tatălui Său. Apoi i-a întrebat care din aceste fapte i-a înfuriat atât de mult, de vor să să-L omoare cu pietre.

10:33 Iudeii au negat că doresc să-L ucidă pentru vreuna din minunile Sale. Mai degrabă, au susţinut ei, voiau să-L omoare pentru că ar fi hulit, pretinzându-Se egal cu Dumnezeu Tatăl. Ei au refuzat să creadă că Domnul Isus este mai mult decât un simplu om. Dar Şi-au dat seama că, în mod evident, El S-a declarat egal cu Dumnezeu. Or, ei n-au putut suferi una ca asta.

10:34 Aici Domnul Isus le-a citat iudeilor versetul 6 din Psalmul 82, numind cuvintele acestea drept parte din Lege. Cu alte cuvinte, au fost luate din Vechiul Testament pe care ei l-au recunoscut ca fiind Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. Iată cum sună întregul verset: „Eu am zis: Sunteţi dumnezei, toţi sunteţi fii ai Celui-Prea-Înalt." Psalmul a fost adresat judecătorilor Israelului. Ei au fost numiţi **„dumnezei"** nu pentru că ar fi fost divini, ci pentru că Îl reprezentau pe Dumnezeu când judecau poporul. Termenul ebraic pentru „dumnezei" (*elohim*) înseamnă la origine „puternici" şi poate fi aplicat unor persoane cu vază, cum erau judecătorii. (Reiese clar din restul psalmului că judecătorii erau doar oameni, şi nu zeităţi, pentru că au judecat strâmb poporul, purtându-se cu părtinire şi strâmbătate.)

10:35 Domnul a folosit acest verset din Psalmi pentru a arăta că Dumnezeu a folosit termenul **dumnezei** pentru a-i descrie pe cei **către care a venit cuvântul lui Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, oamenii aceştia erau purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu. Dumnezeu a vorbit naţiunii Israel prin ei. „Ei L-au înfăţişat pe Dumnezeu în locul Său de autoritate şi judecată, fiind stăpânirile pe care le-a rânduit Dumnezeu." **„Şi Scriptura nu poate fi desfiinţată"**, a spus Domnul, exprimându-Şi convingerea în inspiraţia Vechiului Testament, în faptul că este Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. El a decris Vechiul Testament drept o colecţie de scrieri infailibile, care trebuie să se împlinească şi care nu pot fi tăgăduite. De fapt, înseşi cuvintele Scripturii sunt inspirate, nu doar gândurile sau ideile cuprinse în ele. Întreaga argumentaţie folosită de Domnul gravitează în jurul unui singur cuvânt: **dumnezei.**

10:36 Domnul argumenta de la simplu la complex. Dacă judecătorii nedrepţi au fost numiţi „dumnezei" în Vechiul Testament, cu cât mai mult era atunci El îndrituit să afirme că este Fiul lui Dumnezeu! Cuvântul lui Dumnezeu *a venit* la ei. El *era* şi *este* Cuvântul lui Dumnezeu. Ei au fost *numiţi* dumnezei; El *a fost* şi *este* Dumnezeu. Despre ei nu s-ar fi putut afirma niciodată că Tatăl i-a sfinţit şi i-a trimis în lume. Ei s-au născut în lume ca toţi ceilalţi fii ai lui Adam, cel care a căzut. Dar Isus a fost sfinţit de Dumnezeu Tatăl din veşnicia veşniciilor să fie Mântuitorul lumii, şi El a fost trimis în lume din cer, unde locuise cu Tatăl Său. Astfel Isus avea tot dreptul să afirme că este egal cu Dumnezeu. El nu a hulit când a afirmat că este Fiul lui Dumnezeu şi una cu Tatăl. Chiar iudeii folosiseră termenul „dumnezei" cu referire la oameni corupţi, care exercitau rolul de purtători de cuvânt sau judecători ai lui Dumnezeu. Cu cât mai mult putea El pretinde acest titlu, întrucât El era şi este cu adevărat Dumnezeu! Iată ce scrie Samuel Green în această privinţă:

Iudeii L-au acuzat că S-a făcut Dumnezeu. El nu a negat că S-a făcut Dumnezeu prin cuvintele rostite. Dar a negat că ar fi hulit şi asta pe temeiul unor fapte care L-ar fi îndreptăţit chiar în asumarea onorurilor proprii dumnezeirii: anume, faptul că era Mesia, Fiul lui Dumnezeu, Emanuel. Că iudeii nu au crezut despre El că Şi-ar fi retractat vreuna din aceste afirmaţii uluitoare pentru ei reiese clar din faptul că au continuat să se poarte cu duşmănie aprigă faţă de El. Vezi versetul 39.[33]

10:37 Din nou, Mântuitorul a apelat la minunile pe care le-a săvârşit ca dovadă a împuternicirii Sale divine. Observaţi însă expresia: **„lucrările Tatălui Meu"**. Minunile în ele însele nu sunt o dovadă a dumnezeirii. Citim în Biblie despre oameni răi care au avut, uneori, puterea de a face minuni. Dar minunile Domnului au fost faptele Tatălui Său. Ele au demonstrat că El este Mesia în două moduri. Mai întîi, au fost minunile despre care a prezis Vechiul Testament că vor fi săvârşite de Mesia. În al doilea rând, au fost minuni de îndurare, de compasiune, fapte care au adus multe binefaceri omenirii, pe care nici un om rău nu le-ar fi putut înfăptui.

10:38 Versetul 38 a fost parafrazat foarte bine de Ryle, după cum urmează:

Prin urmare, dacă săvârşesc lucrările Tatălui, chiar dacă voi nu sunteţi convinşi de cuvintele Mele, lăsaţi-vă convinşi de faptele Mele. Deşi refuzaţi să acceptaţi dovada cuvintelor Mele, acceptaţi dovada lucrărilor Mele. În felul acesta, veţi ajunge să cunoaşteţi şi să credeţi că Eu şi Tatăl suntem una, că El este în Mine şi Eu sunt în El şi că, atunci când declar că sunt Fiul Lui, nu rostesc o blasfemie.

10:39 Din nou, iudeii şi-au dat seama că în loc să se dezică de afirmaţiile Sale anterioare, Domnul Isus nu a făcut altceva decât să le întărească şi mai mult. Astfel ei au făcut încă o încercare de a-L aresta, dar El a scăpat din nou. Nu mai era mult până când avea să le permită să-L aresteze, dar acum încă nu sosise clipa aceea.

VI AL TREILEA AN AL MISIUNII FIULUI LUI DUMNEZEU: PEREEA (10:40-11:57)

A. Retragerea lui Isus de cealaltă parte a Iordanului (10:40-42)

10:40 Domnul S-a dus iarăşi dincolo de Iordan, chiar în locul în care Şi-a început lucrarea publică. Cei trei ani de minuni extraordinare pe care le-a săvârşit şi cuvintele minunate pe care le-a rostit se apropiau de sfârşit. El i-a încheiat exact acolo unde începuse — în afara rânduielilor iudaismului, într-un loc de respingere şi singurătate.

10:41 Cei care au venit la El au fost probabil credincioşi sinceri. Ei au fost gata să sufere ocara, să ocupe loc alături de El în afara taberei Israelului. Aceşti adepţi ai Săi au adus un omagiu strălucit lui Ioan Botezătorul. Ei şi-au adus aminte că lucrarea lui Ioan nu a fost spectaculoasă sau senzaţională, ci adevărată. Tot ce a spus el despre Domnul Isus s-a împlinit în lucrarea Mântuitorului. Asta ar trebui să constituie un îndemn pentru toţi cei care nu sunt creştini. S-ar putea să nu fim în stare să facem lucrări măreţe sau să intrăm în atenţia publicului, dar cel puţin putem aduce o mărturie adevărată despre Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Cristos, care este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu.

10:42 Ce frumos este să observăm că, deşi a fost respins de poporul Israel, Domnul Isus a găsit totuşi câteva inimi de oameni smeriţi, care au fost deschise şi receptive faţă de El. **Mulţi** — ni se spune — **au crezut în El acolo.** Aşa s-a întâmplat în fiecare epocă. Întotdeauna a existat o rămăşiţă de oameni care au fost dispuşi să I se alăture Domnului

Isus, să sufere ocara împreună cu El, să fie alungaţi, batjocoriţi şi urâţi de lume, bucurându-se însă de o scumpă părtăşie cu Fiul lui Dumnezeu.

B. Boala lui Lazăr (11:1-4)

11:1 Ajungem acum la cea mai mare minune săvârşită de Domnul Isus în cadrul lucrării Sale *publice*. În anumite privinţe, a fost cel mai mare miracol dintre toate — învierea unui mort. **Lazăr** trăia în cătunul **Betania**, situat la circa 3 kilometri est de Ierusalim. **Betania** era cunoscută ca loc de baştină al Mariei şi sorei sale Marta. Iată ce spune Pink, citându-l pe episcopul Ryle:

> A se observa că prezenţa copiilor aleşi ai lui Dumnezeu este tocmai lucrul care face ca oraşe şi ţări să se bucure de faimă înaintea lui Dumnezeu. Satul Martei şi Mariei este astfel remarcat, în vreme ce Memfis şi Teba nu sunt menţionate în Noul Testament.[34]

11:2 Ioan oferă explicaţia că este vorba despre Maria din Betania care L-a uns pe Domnul cu mir şi I-a şters picioarele cu părul capului ei. Acest act unic de devoţiune a fost subliniat de Duhul Sfânt. Domnul Îşi găseşte plăcerea în adoraţia copiilor Săi.

11:3 Când Lazăr s-a îmbolnăvit, Domnul Isus Se afla, după câte se pare, pe malul de răsărit al râului Iordan. Surorile I-au trimis vorbă imediat că Lazăr, pe care Îl iubea Domnul, era bolnav. Ce mişcător este modul în care I-au prezentat aceste surori Domnului cazul fratelui lor! Ele au apelat la dragostea Sa pentru fratele lor, ca argument menit să-L convingă pe Domnul să le vină în ajutor.

11:4 Când Isus... a zis: „Boala aceasta nu este spre moarte“, nu a lăsat să se înţeleagă că Lazăr nu va muri, ci că **moartea** nu va fi rezultatul final al **acestei boli**. Lazăr va muri, dar apoi va fi înviat din morţi. Scopul real al bolii a fost **slava lui Dumnezeu, pentru ca Fiul lui Dumnezeu să fie slăvit prin ea.** Dumnezeu a îngăduit ca acest lucru să se întâmple pentru ca Isus să vină şi să-L învie pe Lazăr din morţi şi astfel să se manifeste din nou ca adevăratul Mesia iar oamenii să-L slăvească pe **Dumnezeu** pentru acest miracol extraordinar.

Nu se face absolut nici o aluzie la faptul că boala lui Lazăr s-ar fi datorat vreunui păcat deosebit din viaţa sa. Mai degrabă, el ne este înfăţişat ca un ucenic consacrat, pe care Mântuitorul îl iubea în mod deosebit.

C. Isus vine la Betania (11:5-16)

11:5 Când pătrunde boala în casa noastră, să nu acceptăm imediat concluzia că Dumnezeu este supărat pe noi. Aici boala a fost legată direct de dragostea Sa, mai degrabă decât de supărarea Sa. „Pe cel care Îl iubeşte El îl disciplinează.“

11:6, 7 Poate că ne-am fi gândit că dacă Domnul într-adevăr i-a iubit pe aceşti credincioşi, atunci ar fi lăsat totul şi ar fi pornit îndată spre casa lor. Când colo, citim că, atunci **când a auzit că Lazăr este bolnav, a mai rămas două zile în locul în care era.** Întârzierile lui Dumnezeu nu constituie un răspuns negativ la rugăciunile noastre. Dacă nu ne răspunde imediat la rugăciune, înseamnă că probabil doreşte să ne înveţe să aşteptăm iar dacă aşteptăm cu răbdare, vom constata că ne va răspunde la rugăciune într-un mod mult mai minunat decât ne-am fi aşteptat. Nici măcar iubirea pe care le-o purta celor trei: Marta, Maria şi Lazăr nu L-a putut forţa pe Cristos să acţioneze în contratimp, înainte de a fi sosit momentul potrivit. Tot ce făcea El constituia o ascultare de voia Tatălui Său pentru El şi în conformitate cu orarul divin.

După două zile, care puteau părea, la prima vedere, un timp irosit, Domnul Isus le-a propus **ucenicilor** să se ducă din nou în Iudeea.

11:8 Ucenicii erau încă sub impresia scenei în care iudeii căutaseră să-L ucidă cu pietre pe Cristos, după ce dăruise vedere orbului. Prin urmare, s-au mirat că Se şi gândeşte să meargă în Iudeea, unde ar fi confruntat cu un pericol atât de mare.

11:9 Isus a răspuns în felul următor: În cursul obişnuit al evenimentelor, există **douăsprezece ore** de lumină ale zilei, în care oamenii pot să-şi desfăşoare munca. Atâta timp cât omul munceşte în timpul acesta alocat, nu există pericolul să se poticnească sau să cadă, **deoarece el vede** unde se duce şi ce face. **Lumina acestei lumi** sau lumina zilei îl păzeşte de pericolul unei morţi accidentale, prin alunecare şi cădere.

Sensul spiritual al cuvintelor Domnului este acesta: Domnul Isus umbla în ascultare perfectă de voia lui Dumnezeu. Astfel nu exista nici un pericol ca El să fie omorât înainte de vremea rânduită. El avea să fie păstrat în viaţă până când se va fi încheiat lucrarea Sa.

Într-un anumit sens acest lucru este adevărat cu privire la orice credincios. Dacă umblăm în părtăşie cu Domnul şi împlinim

voia Lui, nu există putere de pe pământ care să ne poată omorî înainte de timpul rânduit de Dumnezeu.

11:10 Cel care **umblă noaptea** nu este însă credincios lui Dumnezeu, ci trăieşte după voia sa proprie. Omul acesta **se împiedică** uşor, **pentru că** nu are călăuzire divină, care să-i lumineze cărarea.

11:11 Domnul a numit moartea lui Lazăr *un somn*. A nu se uita însă că în Noul Testament somnul *nu este niciodată* aplicat la suflet, ci la trup. Nicăieri în Scriptură nu ni se spune că atunci când moare, sufletul ar fi într-o stare de somn. Mai degrabă, sufletul credinciosului merge în prezenţa lui Cristos, ceea ce este mult mai bine. Prin afirmaţia aceasta, Domnul Isus a relevat încă o dată atotştiinţa Lui. El ştia că Lazăr murise deja, deşi vestea care I se transmisese spunea că e doar bolnav. El ştia pentru că este Dumnezeu. Deşi oricine poate să-l trezească pe cineva dintr-un somn fizic, numai Domnul l-a putut trezi pe Lazăr din somnul morţii. Aici Isus Şi-a exprimat intenţia de a face tocmai acest lucru.

11:12 Ucenicii Lui nu au înţeles aluzia Domnului la somn. Ei nu au înţeles că El se referea la moarte. Poate credeau că somnul lui Lazăr era un simptom al vindecării sale, spunându-şi că dacă Lazăr poate dormi atât de adânc, atunci a trecut de punctul critic şi că se va vindeca negreşit. Versetul mai poate fi interpretat în sensul că dacă Lazăr nu suferea de altceva decât de acest somn adânc, atunci nu mai era nevoie să Se ducă Domnul la Betania să-l ajute. Se poate ca ucenicii să se fi temut de pericolul la care se expuneau şi astfel s-au agăţat de acest pretext pentru a nu se duce în casa Mariei şi a Martei.

11:13, 14 Aici se spune clar că prin termenul „somn" Isus S-a referit la moarte, dar că ucenicii nu au înţeles acest lucru. Totuşi sensul cuvintelor este cât se poate de limpede. Isus le-a spus ucenicilor fără înconjur că Lazăr a murit. Cu cât calm au primit ucenicii vestea aceasta! Ei nu L-au întrebat pe Domnul: „De unde ştii?" El a vorbit cu autoritate desăvârşită iar ei nu au pus la îndoială cunoaşterea Sa.

11:15 Domnul Isus nu S-a bucurat că Lazăr a murit, dar S-a bucurat că nu S-a aflat în Betania cu acea ocazie. Dacă ar fi fost acolo, Lazăr nu ar fi murit. Nicăieri în Noul Testament nu găsim scris că cineva ar fi murit în prezenţa Domnului. Ucenicii aveau să vadă o minune şi mai mare decât aceea de prevenire a morţii. Ei aveau să vadă un om înviat din morţi şi astfel credinţa lor avea să fie întărită. Prin urmare, Domnul Isus a spus că S-a bucurat din pricina lor că nu a fost la Betania şi a adăugat: **„pentru ca voi să credeţi"**. Domnul nu a lăsat să se înţeleagă că ucenicii nu crezuseră încă în El. Bineînţeles că ei au crezut deja! Dar minunea pe care o vor vedea la Betania le va întări credinţa în El. Şi astfel i-a îndemnat să vină cu El.

11:16 Toma a cumpănit că dacă Domnul Isus se va duce în ţinutul acela, va fi ucis de iudei. Dacă ucenicii se vor duce cu Isus, Toma credea că şi ei vor fi omorâţi împreună cu El. Şi astfel, într-un spirit de pesimism şi posomorâre, i-a îndemnat pe ucenici să-L însoţească pe Isus. Cuvintele sale nu sunt o pildă de mare credinţă şi curaj, ci de descurajare.

D. Isus: Învierea şi Viaţa (11:17-27)

11:17, 18 Faptul că Lazăr se afla în mormânt de **patru zile** era o dovadă în plus a faptului că murise cu adevărat. Observaţi cum are grijă Duhul Sfânt să prezinte toate detaliile din care să reiasă clar că învierea lui Lazăr a fost un miracol real. Lazăr murise probabil la scurt timp după ce au fost trimişi solii să-I ducă lui Isus vestea că este bolnav. Distanţa dintre Betania şi Betabara, unde Se afla Isus, putea fi străbătută într-o zi de mers pe jos. După ce a auzit de boala lui Lazăr, Isus a rămas acolo încă două zile. Apoi I-a mai trebuit încă o zi să ajungă în Betania. Asta explică cele patru zile cât a stat Lazăr în mormânt.

După cum am arătat deja, Betania se afla la circa 3 kilometri est de Ierusalim, sau cincisprezece stadii, cum se spune în textul original.

11:19 Apropierea Betaniei de Ierusalim a făcut ca mulţi iudei să vină la Marta şi Maria ca să le mângâie, fără să le treacă prin cap că în curând mângâierea lor avea să fie cu totul inutilă, deoarece această casă de jale avea să răsune de bucurie.

11:20 Când a auzit Marta că vine Isus, I-a ieşit imediat înainte. Întâlnirea a avut loc afară din sat. Nu ni se spune de ce nu a venit şi Maria. Poate că ea nu aflase de sosirea lui Isus sau poate că era doborâtă de întristare sau, pur şi simplu, aştepta într-un duh de rugăciune şi încredere. Să fi sesizat ea ce avea să se întâmple, datorită apropierii ei de Domnul? Nu cunoaştem răspunsul.

11:21 Credinţa reală a fost aceea care a

învrednicit-o pe Marta să creadă că Isus ar fi putut preveni moartea lui Lazăr. Dar credinţa ei nu era desăvârşită. Ea credea că Domnul ar fi putut face acest lucru numai dacă ar fi fost prezent cu trupul lângă Lazăr. Ea nu şi-a dat seama că Domnul îl putea vindeca pe cineva de la distanţă şi, bineînţeles, că putea să-l învie pe cineva din morţi. Adesea, când suntem copleşiţi de întristare, vorbim ca Marta. Credem că dacă cutare medicament sau tratament ar fi fost inventat, atunci unul din cei dragi ai noştri nu ar fi murit. Dar toate lucrurile acestea sunt în mâinile Domnului şi nimic nu se întâmplă fără permisiunea Lui, cu nici unul dintre ai Săi.

11:22 Din nou, credinţa acestei surori evlavioase a strălucit minunat. Ea nu ştia *cum* va proceda Domnul Isus, dar era convinsă că va veni în ajutor. Ea avea încredere că **Dumnezeu** Îi va asculta cererea şi că va face ca din această aparentă tragedie să iasă ceva bun. Totuşi ea n-a îndrăznit să creadă că fratele ei va fi înviat din morţi. Cuvântul folosit de Marta aici pentru „a cere" este cel rezervat rugăciunii către Creatorul. De unde reiese că Marta nu a recunoscut Dumnezeirea Domnului Isus. Ea ştia doar că este un Om mare, dar nu cu mult mai mare decât prorocii din vechime.

11:23 Pentru a ajuta credinţei ei să se înalţe pe culmi şi mai mari, Domnul Isus a făcut anunţul extraordinar că Lazăr va învia din morţi. Ce minunat este să vedem cum Se ocupă Domnul de această femeie întristată şi cum o ajută, pas cu pas, să aibă credinţă în El Însuşi şi în Fiul lui Dumnezeu.

11:24 Marta şi-a dat seama că Lazăr va învia din morţi într-o zi, dar nu s-a gândit că s-ar putea întâmpla chiar în ziua aceea. Ea a crezut în **învierea** morţilor şi a înţeles că se va întâmpla în ceea ce a numit drept **„ziua de pe urmă".**

11:25 E ca şi cum Domnul ar fi spus: „Marta, nu ai înţeles ce am vrut să spun. Eu n-am spus că Lazăr va învia în ziua de pe urmă, ci, întrucât Eu sunt Dumnezeu, am puterea **învierii** şi a **vieţii** în mâna Mea. Eu pot să-L învii pe Lazăr din morţi chiar acum, şi chiar voi face acest lucru."

Apoi Domnul S-a referit la vremea când toţi credincioşii adevăraţi vor fi înviaţi. Asta va avea loc când Domnul Isus va reveni să-Şi ducă copiii în cer.

Atunci vor exista două categorii de credincioşi. Vor fi cei care au murit în credinţă şi cei aflaţi în viaţă la Revenirea Sa. Pentru prima categorie, El vine în ipostaza de *Înviere* iar pentru a doua categorie ca *Viaţă*. Prima categorie este descrisă în ultima parte a versetului 25: **„Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi."** Asta înseamnă că acei credincioşi care au murit înainte de venirea lui Cristos vor fi înviaţi din morţi. Iată ce spune Burkitt în această privinţă:

> O, iubire, mai puternică decât moartea! Mormântul nu-L poate despărţi pe Cristos de prietenii Săi. Ceilalţi prieteni ai noştri ne însoţesc până la buza mormântului, după care îşi iau rămas bun de la noi. Dar nici viaţa, nici moartea nu ne pot despărţi de dragostea lui Cristos.[35]

Bengel spune: „Ce perfectă şi minunată armonie în rânduielile cereşti este să constatăm că nimeni nu a murit în prezenţa Prinţului Vieţii!"

11:26 A doua categorie este descrisă în versetul 26. Cei aflaţi în viaţă la venirea Mântuitorului, care cred în El, **nu vor muri niciodată**, ci vor fi transformaţi într-o clipă, într-o clipită de ochi, şi vor fi duşi acasă în cer, împreună cu cei care au fost înviaţi din morţi. Ce adevăruri scumpe ne-au fost împărtăşite, prin intermediul morţii lui Lazăr! Dumnezeu transformă întristarea în bucurie. Apoi, pentru a-i pune credinţa la încercare, Domnul a întrebat-o direct pe Marta: **„Crezi tu lucrul acesta?"**

11:27 Credinţa Martei a ieşit la iveală, în toată splendoarea luminii de la amiază. Ea L-a mărturisit pe Isus drept **Cristosul, Fiul lui Dumnezeu**, despre Care profeţii au prezis că va veni în lume. Şi să nu uităm că ea a făcut această extraordinară mărturisire *înainte* ca Isus să-l fi înviat pe fratele ei din morţi, nu după!

E. Isus plânge la mormântul lui Lazăr (11:28-37)

11:28, 29 Imediat după mărturisirea aceasta, Marta a alergat în sat şi a salutat-o pe **Maria** cu uluitoarea veste: **„A venit Învăţătorul şi te cheamă."** Creatorul universului şi Mântuitorul lumii a venit în Betania şi o cheamă pe ea. Tot aşa este şi astăzi. Aceeaşi minunată Persoană stă şi-i cheamă pe oameni prin cuvintele Evangheliei. Fiecare este invitat să-şi deschidă inima şi să-L primească pe Mântuitorul. Răspunsul Mariei a fost imediat. Ea n-a zăbovit nici o clipă, ci **s-a sculat repede** şi s-a dus la Isus.

11:30, 31 Acum Isus le-a întâmpinat pe Marta şi pe Maria la intrarea în satul Beta-

nia. Iudeii nu ştiau că El se află prin apropiere, întrucât anunţul Martei către Maria fusese făcut în secret. Era firesc ca iudeii să creadă că Maria s-a dus la mormânt ca să plângă.

11:32 Maria... s-a aruncat la picioarele Mântuitorului, poate în semn de închinare sau, pur şi simplu, pentru că era copleşită de întristare. Ca şi Marta, ea şi-a exprimat regretul că Isus nu a fost prezent în Betania, căci, în acest caz, fratele lor nu ar fi murit.

11:33 Văzând cât de copleşiţi de durere erau Maria şi prietenii ei, Isus S-a înfiorat în Duhul Lui şi S-a tulburat. Negreşit Domnul Se va fi gândit la toată suferinţa, întristarea şi la moartea care a rezultat în urma neascultării omului, a păcatului său.

11:34 Desigur, Domnul ştia unde este îngropat Lazăr, dar a pus întrebarea pentru a trezi în oameni speranţa şi a le întări credinţa, apelând la cooperarea lor. Şi astfel, cu dorinţă sinceră şi adâncă preocupare, ei L-au condus pe Isus la mormânt.

11:35 Versetul 35 este cel mai scurt verset din Biblia engleză.[36] Este unul din cele trei cazuri din Noul Testament în care se spune că Domnul **a plâns**. (El a plâns, cuprins de întristare pentru Ierusalim şi a mai plâns în grădina Ghetsemane.) Faptul că **Isus a plâns** atestă umanitatea Sa. El a vărsat lacrimi de durere când a văzut groaznicele urmări ale păcatului asupra omenirii. Faptul că **Isus a plâns** în prezenţa morţii ne arată că nu este greşit când credincioşii plâng pentru cei dragi ai lor, care i-au părăsit — cu condiţia ca ei să nu plângă cu obidă, ca cei care nu mai au nici o nădejde.

11:36 Iudeii au văzut în lacrimile Fiului Omului dovada iubirii Sale pentru Lazăr. Desigur, concluzia lor a fost corectă. Dar Domnul îi iubea şi pe ei, cu o dragoste neţărmurită şi nepieritoare — fapt pe care cei mai mulţi dintre ei nu L-au sesizat.

11:37 Din nou, prezenţa Domnului Isus a stârnit noi întrebări în rândurile oamenilor. Unii dintre ei L-au recunoscut ca fiind Cel ce dăruise vedere orbului. Ei s-au întrebat cum de nu l-a putut împiedica pe Lazăr să moară. Desigur, Domnul ar fi putut face acest lucru, dar a preferat să-l lase pe Lazăr să moară, pentru a săvârşi o minune extraordinară, care a dăruit şi mai multă nădejde sufletelor credincioase.

F. Al şaptelea semn: învierea lui Lazăr (11:38-44)

11:38 S-ar părea că mormântul lui Lazăr era o peşteră, în care se putea ajunge coborând treptele unei scări. Gura mormântului era acoperită cu o piatră. Mormântul se deosebea de cel în care avea să fie aşezat trupul lui Isus mai târziu, prin faptul că acel mormânt a fost săpat în piatră şi permitea accesul direct la el, fără să fie nevoie de a coborî în el.

11:39 Isus le-a poruncit celor ce priveau scena să ia piatra de la gura mormântului. El putea face singur acest lucru, rostind doar un cuvânt, dar Dumnezeu nu îndeplineşte pentru oameni acele lucruri pe care ei înşişi le pot înfăptui.

Marta şi-a exprimat groaza la gândul că mormântul va fi deschis. Ea şi-a dat seama că trupul fratelui ei se afla în mormânt de patru zile şi s-a temut că a început să se descompună. Se pare că nu s-a făcut nici o încercare de a îmbălsăma trupul lui Lazăr. Probabil a fost îngropat chiar în ziua în care a murit, conform obiceiului din partea locului. Faptul că Lazăr era în mormânt de patru zile este foarte important. Nu exista astfel nici o posibilitate ca el doar să fi adormit sau să fi leşinat. Toţi iudeii ştiau că este **mort**. Învierea lui nu poate fi explicată decât ca un miracol.

11:40 Nu reiese clar când a rostit **Isus** cuvintele din versetul 40. În versetul 23, El îi spusese Martei că fratele ei va învia. Dar negreşit ceea ce i-a spus aici a fost esenţa spuselor Sale anterioare. Observaţi ordinea cuvintelor din acest verset: **„Crede... vedea."** E ca şi când Domnul Isus ar fi spus: „Dacă vei crede numai, vei vedea cum am să înfăptuiesc o minune pe care numai Dumnezeu o poate înfăptui. Vei **vedea slava lui Dumnezeu** revelată în Mine. Dar mai întâi tu trebuie **să crezi**, şi apoi vei **vedea**."

11:41 Apoi piatra a fost îndepărtată de la gura mormântului. Înainte de a înfăptui acest miracol, Isus I-a mulţumit Tatălui Său pentru că I-a ascultat rugăciunea. Nu se consemnează în acest capitol nici o altă rugăciune anterioară pe care a rostit-o Domnul Isus. Dar negreşit El vorbise cu Tatăl Său încontinuu, în toată această perioadă şi Se rugase ca Numele lui Dumnezeu să fie slăvit prin învierea lui Lazăr. Aici El Îi mulţumeşte Tatălui, în anticiparea evenimentului.

11:42 Isus S-a rugat cu glas tare, pentru ca oamenii să creadă că Tatăl L-a trimis şi că I-a spus ce să facă şi ce să spună, şi că El întotdeauna acţiona în perfectă dependenţă de Dumnezeu Tatăl. Aici vedem subliniată din nou unitatea esenţială dintre Dumnezeu Tatăl şi Domnul Isus Cristos.

11:43 Este unul din puţinele cazuri din Noul Testament, în care se spune că Domnul Isus a strigat cu glas tare. Unii au sugerat că dacă nu l-ar fi pomenit pe Lazăr pe nume, toţi morţii din morminte ar fi înviat!

11:44 Cum a ieşit Lazăr din mormânt? Unii cred că a ieşit anevoie. Alţii cred că s-a târât, umblând în patru labe. Iar alţii subliniază că trupul lui era înfăşurat în pânză şi că ar fi fost imposibil să iasă cu puterile proprii. Aceştia propun soluţia potrivit căreia el ar fi plutit în aer, până când picioarele sale au atins pământul din faţa Domnului Isus. Faptul că e scris că faţa lui a fost acoperită cu o fâşie de pânză este o dovadă în plus că era mort. Nimeni nu ar fi putut trăi patru zile cu faţa acoperită în felul acesta. Din nou, Domnul i-a antrenat pe oameni, poruncindule să-l dezlege pe Lazăr şi să-i dea drumul. Numai Cristos poate învia morţii, dar El ne dă sarcina de a îndepărta pietrele de poticnire şi de a desface veşmintele mortuare ale prejudecăţii şi superstiţiei.

G. Iudeii credincioşi şi cei necredincioşi (11:45-57)

11:45, 46 Pentru mulţi dintre cei ce priveau scena minunea a constituit o dovadă de netăgăduit a dumnezeirii Domnului Isus Cristos, drept care ei au crezut în El. Cine altcineva decât Dumnezeu ar putea chema la viaţă un trup din mormânt, după ce a fost mort timp de patru zile?

Dar efectul acestui miracol asupra vieţii cuiva depinde de condiţia sa morală. Dacă inima cuiva este rea, răzvrătită şi necredincioasă, el nu va crede nici dacă va vedea pe cineva înviat din morţi. Aşa s-a întâmplat şi aici. Unii dintre iudeii care au asistat la acest miracol nu au fost dispuşi să-L accepte pe Domnul Isus ca pe Mesia, nici chiar după ce au văzut aceste dovezi de netăgăduit. Şi astfel ei s-au dus la farisei să le spună ce s-a întîmplat la Betania. Au făcut-o pentru ca aceştia să poată veni şi să creadă în Isus? Nu, ci probabil pentru ca să-i întărâte şi mai mult pe farisei împotriva Domnului, dorindu-l astfel moartea.

11:47 Atunci preoţii cei mai de seamă şi fariseii au adunat sinedriul (consiliul lor oficial) pentru a discuta ce acţiuni trebuie să întreprindă. Întrebarea: **„Ce vom face?"** ar putea suna astfel: „Ce-i de făcut în această conjunctură? Cum putem ieşi din acest impas, acţionând mai energic? **Omul acesta** face multe minuni iar noi nu facem nimic pentru a-L opri." Liderii iudeilor au rostit aceste cuvinte spre propria lor osândă. Ei au recunoscut că Domnul Isus săvârşea **multe semne**. Atunci de ce n-au crezut în El? Ei n-au *voit* să creadă în El pentru că au preferat păcatul, şi nu pe Mântuitorul, cum spune şi Ryle:

> Ce uimitoare recunoaştere! Chiar şi cei mai înverşunaţi duşmani ai Domnului mărturisesc că Domnul nostru a săvârşit minuni, şi încă multe minuni. Oare mai încape îndoială că negreşit ar fi infirmat minunile Sale, dacă ar fi avut posibilitatea s-o facă? Dar reiese clar că nici nu au încercat să infirme realitatea minunilor Sale, care au fost prea multe la număr, au fost săvârşite mult prea la vedere şi au fost văzute de prea mulţi martori oculari, pentru a mai putea fi infirmate. Cum se face atunci că infidelii şi scepticii din zilele noastre îndrăznesc să numească minunile Domnului drept fabulaţii şi alienări mintale? E greu de răspuns la această întrebare. Dacă fariseii care au trăit pe vremea Domnului şi care au urnit marea şi ţara să I se pună de-a curmezişul şi să-I stîrbească progresul nu au pus niciodată la îndoială faptul că El a săvârşit în adevăr minuni, este absurd să începem să tăgăduim în vremea de azi minunile Sale, după ce s-au scurs optsprezece veacuri.[37]

11:48 Liderii au simţit că nu-şi mai pot permite să rămână pasivi. Dacă nu intevenim — şi-au zis ei — masele vor fi convinse de minunile lui Isus. Or, dacă oamenii aveau să-L recunoască pe Isus de Rege, asta va atrage repercusiuni grave din partea Romei. Romanii vor crede că Isus a venit să le răstoarne imperiul şi vor interveni pedepsindu-i pe iudei. Sintagma: **„vor veni romanii şi ne vor nimici şi locul nostru şi poporul nostru"** înseamnă că romanii vor distruge templul şi îi vor împrăştia pe iudei. Dar chiar aşa s-a întâmplat în anul 70 d.Cr. — însă nu pentru că iudeii L-au *acceptat* pe Domnul, ci pentru că L-au *respins*, după cum se exprimă F.B. Meyer:

> Creştinismul periclitează întreprinderi, subminează afaceri rentabile, dar necinstite, smulge clienţi de la altarele diavolului, atacă investiţii şi întoarce lumea pe dos. Este un lucru supărător, agasant şi distrugător de profit.[38]

11:49, 50 Caiafa a fost **mare preot** din anul 26 până în 36 d.Cr. El a prezidat procesul religios al Domnului, fiind prezent atunci când Petru şi Ioan au fost aduşi înaintea Sinedriului la Fapte 4:6. El nu a crezut în

Domnul Isus, în pofida cuvintelor pe care le-a rostit.

După Caiafa, marii preoţi şi fariseii greşeau atunci când credeau că iudeii vor muri din pricina lui Isus. Mai degrabă, a prezis el, Isus va muri pentru poporul evreu. El a spus că este mai bine ca Isus să moară pentru popor, decât întregul popor să intre în conflict cu romanii. S-ar părea la prima vedere că marele preot Caiafa a înţeles motivul venirii lui Isus în lume. S-ar părea că el L-a primit pe Isus ca Înlocuitor pentru păcătoşi — adică însăşi doctrina de bază a creştinismului. Dar, din nefericire, nu aşa stau lucrurile. Ceea ce a spus el a fost adevărat, dar el însuşi nu a crezut în Isus, pentru ca astfel sufletul să fi fost mântuit.

11:51, 52 Asta explică de ce Caiafa a spus ceea ce a spus. **El nu a vorbit cu autoritate proprie**, adică nu a inventat singur aceste lucruri, ci mesajul pe care l-a rostit i-a fost dat de Dumnezeu, având un înţeles mult mai profund decât cel pe care a intenţionat el să-l transmită. Faptul că Isus va muri pentru poporul Israel a fost o profeţie divină, care i s-a dat lui Caiafa datorită faptului că anul acela el era marele preot. Dumnezeu a vorbit prin el din pricina funcţiei pe care o ocupa, şi nu a neprihănirii sale proprii, căci era un om păcătos.

Profeţia lui Caiafa a afirmat nu numai că Domnul va muri pentru poporul Israel, ci şi faptul că Îşi va aduna aleşii dintre neamurile de pe pământ. După unii, Caiafa s-a referit la iudeii împrăştiaţi pe tot pământul, dar cel mai probabil este că El S-a referit la Neamurile care aveau să creadă în Cristos prin propovăduirea Evangheliei.

11:53, 54 Fariseii nu s-au lăsat convinşi de minunea de la Betania, ci au fost şi mai ostili faţă de Fiul lui Dumnezeu. **Din ziua aceea,** ei au pus la cale moartea Sa cu şi mai mare îndârjire.

Dându-şi seama de ostilitatea crescândă a iudeilor, Domnul Isus S-a dus într-o cetate numită Efraim. Astăzi nu se cunoaşte unde se afla Efraim. Ştim doar că era o zonă retrasă şi liniştită, din apropierea pustiului.

11:55 Anunţul că se apropia Paştele iudeilor ne aminteşte că ne apropiem de sfârşitul lucrării publice a Domnului, că exact la acest Paşte avea să fie răstignit El. Oamenii aveau datoria să se suie la Ierusalim înainte de Paşte, pentru a se purifica. De pildă, dacă un iudeu se atingea de un trup neînsufleţit, trebuia să se supună unui anumit ritual pentru a fi curăţit de întinarea sa ceremonială. Această purificare se făcea prin diverse tipuri de spălare şi ofrande. Trist e însă că iudeii încercau astfel să se cureţe singuri, deşi chiar în acel timp puneau la cale moartea Mielului Pascal. Ce demascare cumplită a răutăţii inimii omeneşti!

11:56, 57 În timp ce oamenii se strângeau la templu, au început să se gândească la făcătorul de minuni numit **Isus**, care fusese pe meleagurile lor. Îndată s-a iscat o discuţie pentru a se stabili dacă El va veni la praznic. Motivul pentru care unii au crezut că nu va veni îl găsim exprimat în versetul 57.

Preoţii cei mai de seamă şi fariseii emiseseră ordine pentru arestarea lui Isus. Oricine ştia unde se află avea obligaţia să anunţe autorităţile, pentru ca El să poată fi arestat şi dat la moarte.

VII. MISIUNEA FIULUI LUI DUMNEZEU CĂTRE AI SĂI (Cap. 12-17)

A. Isus este uns la Betania (12:1-8)

12:1 Casa aceasta din Betania era un loc îndrăgit de Isus, unde Îi plăcea să stea. Acolo Se bucura de părtăşie aleasă cu **Lazăr**, Maria şi Marta. Venind **la Betania** în această perioadă, omeneşte vorbind, El S-a expus la pericole, deoarece la mică distanţă se afla Ierusalimul, unde toate forţele erau îndreptate împotriva Sa.

12:2 Deşi cei ce I se împotriveau Domnului erau mulţi la număr, mai erau câteva inimi ce rămăseseră credincioase Lui. **Lazăr era unul din cei care stăteau la masă** cu Domnul iar **Marta servea**. Scriptura nu ne spune ce a văzut sau a auzit Lazăr, din clipa în care a fost înviat din morţi. Poate că Dumnezeu i-a interzis să divulge vreuna din aceste informaţii.

12:3 În evanghelii se relatează mai multe cazuri în care Domnul Isus a fost uns de o femeie, fiecare din ele având trăsăturile unice. Se crede însă că între situaţia descrisă aici şi cea de la Marcu 14:3-9 există o paralelă. Devotamentul Mariei faţă de Cristos a determinat-o să ia un litru de parfum de nard curat, de mare preţ, şi să ungă picioarele lui Isus. Prin aceasta declara că nimic nu poate fi de prea mare preţ pentru Cristos, El fiind vrednic de tot ce avem şi suntem.

De fiecare dată când o întâlnim pe Maria ea se găseşte la picioarele lui Isus. Aici ea Îi şterge picioarele cu părul ei. Întrucât părul unei femei este gloria ei, reiese că ea a aşternut gloria ei la picioarele Lui. E de prisos să amintim că însăşi Maria a purtat mireasma

parfumului multă vreme după aceea — ceea ce înseamnă că atunci când I se închină lui Cristos, închinătorii duc cu ei ceva din mireasma acelor clipe. Nici o casă nu este mai plină de miresme alese decât casa în care I s-a acordat lui Isus locul ce I se cuvine.

12:4, 5 Aici vedem cum firea veche intervine până şi în momentele cele mai sacre. Cel care avea să-L vândă pe Domnul nu a putut suporta să vadă acest parfum de mare preţ folosit în aceste scopuri.

Iuda nu a considerat că Isus merită trei sute de dinari. După el, parfumul trebuia vândut iar banii obţinuţi să fi fost daţi săracilor. Desigur că la mijloc era multă făţărnicie, întrucât lui nu-i păsa mai mult de săraci, decât îi păsa de Domnul. El avea să-L vândă pe Domnul nu pentru trei sute de dinari, ci doar pentru a zecea parte din suma aceea, aşa cum arată şi Ryle:

> Ca cineva să-L urmeze pe Cristos ca ucenic, trei ani de zile, să vadă toate minunile Sale, să-l audă învăţăturile, să primească din mâna Sa atâtea binecuvântări, să fie socotit apostol, şi totuşi la urmă să se dovedească atât de putred în inima sa — ei bine, toate acestea depăşesc puterea de înţelegere, par imposibile! Dar cazul lui Iuda arată clar că tocmai aşa s-au întâmplat lucrurile. Ce puţin se cunoaşte despre grozăvia căderii omului![39]

12:6 Ioan se grăbeşte să adauge că Iuda nu a spus asta **pentru că purta grijă de săraci, ci pentru că era hoţ şi pentru că el ţinea punga,** luând din ce se punea în ea.

12:7 Răspunsul Domnului sună astfel: „Nu o opriţi să facă acest lucru, **căci ea a păstrat** parfumul acesta **pentru ziua îngropării Mele.**[40] Acum ea vrea să-l toarne asupra Mea, ca gest de afecţiune şi închinare şi nu trebuie oprită s-o facă."

12:8 Niciodată nu va exista un timp în care să nu existe **săraci** asupra cărora alţii să-şi arate bunătatea. Dar lucrarea Domnului pe pământ se apropia cu repeziciune de sfârşit. Maria *nu* va mai avea **totdeauna** prilejul de a-L unge pe Isus cu parfumul de mare preţ. Asta ar trebuie să ne facă să înţelegem că prilejurile spirituale nu stau pe loc. Prin urmare, să prindem prilejurile care ne sunt date,. făcând tot ce putem pentru Mântuitorul.

B. Complotul împotriva lui Lazăr (12:9-11)

12:9 Vestea că Isus se afla în împrejurimile Ierusalimului s-a răspândit cu iuţeală, nemaifiind posibil să se păstreze secretul prezenţei Sale. **Preoţii cei mai de seamă s-au sfătuit să-L omoare şi pe Lazăr** — de parcă acesta s-ar fi făcut vinovat de înaltă trădare, pentru faptul că a înviat din morţi; ca şi când el ar fi avut control asupra acestui eveniment!

Din cauza lui Lazăr, **mulţi iudei... au crezut în Isus.** Aşadar Lazăr a devenit duşmanul cercurilor conducătoare ale iudeilor, care i-au dorit eliminarea. Cei care îi aduc pe oameni la Domnul devin întotdeauna ţinta unor persecuţii şi chiar a martirajului.

Unii comentatori sugerează că, întrucât preoţii cei mai de seamă erau saduchei, a căror doctrină combătea învierea, ei doreau moartea lui Lazăr, pentru a elimina orice dovadă a învierii care le contrazicea teoria.

C. Intrarea triumfală în Ierusalim (12:12-19)

12:12, 13 Am ajuns acum la intrarea triumfală a lui Isus în Ierusalim, în duminica dinaintea răstignirii Sale.

E greu de precizat ce anume gândea mulţimea aceasta despre Isus. Înţelegeau oare oamenii aceştia că Isus este Fiul lui Dumnezeu şi Mesia al Israelului? Sau Îl considerau doar un Rege care îi va putea izbăvi de asuprirea romanilor? Au fost ei oare furaţi de emoţia momentului? Negreşit unii dintre ei erau credincioşi adevăraţi, dar impresia generală care se degajă din această scenă este că cei mai mulţi dintre oameni nu aveau un interes real pentru Domnul.

Ramurile de **palmier** sunt simbolul odihnei şi păcii care urmează întristării (Apo. 7:9). Cuvântul **„Osana"** înseamnă „Te rugăm, salvează acum!" Combinând aceste elemente, s-ar părea că oamenii într-adevăr Îl recunoşteau pe Isus a fi Cel trimis de Dumnezeu să-i salveze de cumplitul jug al romanilor şi să le dea odihnă şi pace, după amarnicele suferinţe îndurate în timpul îndelungatei robii sub călcâiul Neamurilor.

12:14, 15 Isus a intrat în cetate călare pe **mânzul unei măgăriţe**, conform modului obişnuit de transport din vremea aceea. Dincolo de aparenţe, Domnul împlinea însă o profeţie anumită, prin acest gest.

E un citat de la Zaharia 9:9, unde profetul a prezis că Regele va veni la poporul israelit călare pe mânzul unei măgăriţe. **Fiica Sionului** este o referire alegorică la poporul evreu, **Sionul** fiind un deal din Ierusalim.

12:16 Ucenicii nu şi-au dat seama că ceea ce se întâmpla înaintea ochilor lor era o împlinire directă a profeţiei lui Zaharia, că Isus intra cu adevărat în Ierusalim ca Rege de drept al Israelului. **Dar** după ce Domnul S-a întors în cer, pentru a fi **proslăvit** la dreapta Tatălui, ucenicii şi-au dat seama că aceste evenimente au constituit împlinirea Scripturilor.

12:17, 18 În mulţimea care Îl urmărea pe Isus intrând în Ierusalim erau **oameni** care Îl văzuseră pe Domnul înviindu-l pe **Lazăr... din morţi**. Oamenii aceştia le-au spus celor din jurul lor că Cel ce venea călare pe măgar este chiar Cel care îl înviase pe Lazăr din morţi. Când s-a răspândit vestea despre acest mare **semn**, foarte mulţi **oameni** au venit să-L întâlnească pe Isus, dar din nefericire, motivaţi mai mult de curiozitate, decât de credinţa lor.

12:19 Pe măsură ce rândurile mulţimii s-au îngroşat şi interesul oamenilor pentru Mântuitorul a crescut, **fariseii** n-au mai putut de furie. Orice ar fi spus sau ar fi făcut ei, era lipsit de efect. Dintr-un sentiment de exasperare, ei au exagerat, strigând că toată lumea s-a dus după Isus! Ei nu şi-au dat seama că interesul mulţimii era superficial şi că numărul celor care se închinau cu adevărat Fiului lui Dumnezeu era, de fapt, foarte mic.

D. Unii greci vor să-L vadă pe Isus (12:20-26)

12:20 Grecii care au venit la Isus au fost Neamuri (neevrei) convertiţi la iudaism. Faptul că **se suiseră să se închine la sărbătoare** a dovedit că nu mai practicau ritualurile religioase ale strămoşilor lor. Faptul că vin la Domnul Isus în acest moment subliniază adevărul potrivit căruia atunci când iudeii L-au respins pe Domnul Isus, Neamurile au început să audă Evanghelia şi mulţi dintre ei au început să creadă.

12:21 Nu ni se oferă nici un motiv pentru care ei au venit la Filip. Poate că numele grec pe care-l purta acesta şi faptul că provenea din Betsaida Galileii sunt elemente care i-au atras pe aceşti prozeliţi dintre Neamuri. Câtă noblețe în cererea lor: **„Domnule, am vrea să-L vedem pe Isus"**! Nici un om care are această dorinţă sinceră în inimă nu va fi alungat şi nu va pleca fără să i se satisfacă dorinţa.

12:22 Poate că Filip nu era sigur dacă Domnul va consimţi să stea de vorbă cu aceşti greci. Cristos le spusese ucenicilor în prealabil să nu ducă Evanghelia la Neamuri, ceea ce l-a determinat pe Filip să se ducă la Andrei, după care amândoi au venit şi I-au spus lui Isus.

12:23 De ce au dorit grecii să-L vadă pe Isus? Dacă vom citi printre rânduri, vom ajunge probabil la concluzia că erau atraşi de înţelepciunea lui Isus, dorind să-L înalţe la poziţia de mare filosof. Ei ştiau că învăţăturile Domnului sunt vehement contestate de liderii iudeilor şi probabil doreau să-I salveze viaţa, ducându-L cu ei în Grecia. Ei propovăduiau filosofia autoconservării, dar Isus le-a spus că această filosofie era diametral opusă legii recoltei. El avea să fie proslăvit prin moartea Sa jertfitoare, şi nu printr-o viaţă tihnită.

12:24 Sămânţa nu va da roadă până când nu va cădea în pământ şi nu va muri. Domnul Isus Se numeşte pe Sine aici un **grăunte de grâu**. Dacă nu moare El, rămâne **singur**, bucurându-Se singur de gloriile cerului, dar fără să aibă păcătoşii mântuiţi cu care să împartă gloria Sa. Dar dacă moare, va asigura o cale de mântuire prin care mulţi vor fi salvaţi. Acelaşi lucru se aplică şi în cazul nostru, cum subliniază T. G. Ragland:

> Dacă refuzăm să fim grăunţe de grâu — adică să cădem sub glie şi să murim; dacă nu vom jertfi perspective promiţătoare, nu vom fi dispuşi să ne periclităm reputaţia, averea şi chiar sănătatea; dacă nu vom renunţa, atunci când ni se va cere chiar acest lucru, la casa şi la legăturile noastre de familie, din pricina lui Cristos, *atunci vom rămâne singuri*. Dar dacă dorim să fim rodnici, trebuie să urmăm pilda Binecuvântatului nostru Domn, devenind un grăunte de grâu şi murind. *Atunci vom aduce multă roadă*.[41]

12:25 Mulţi cred că lucrurile cele mai importante din viaţă sunt hrana, îmbrăcămintea şi plăcerile, în jurul cărora gravitează întreaga lor viaţă. Iubindu-şi însă viaţa în acest fel şi trăind pentru aceste lucruri, oamenii aceştia scapă din vedere faptul că sufletul este mult mai important decât trupul. Neglijându-şi bunăstarea sufletului, ei îşi pierd viaţa. Pe de altă parte, sunt cei care au socotit toate lucrurile o pierdere pentru Cristos. Pentru a-L sluji pe El, ei renunţă la toate lucrurile considerate de mare preţ şi urmărite cu ardoare de cei mai mulţi oameni. Aceştia sunt cei care îşi vor păstra viaţa, pentru veşnicie. A-ţi urî viaţa înseamnă a-L iubi pe Cristos mai mult decât propriile tale interese.

12:26 Pentru a-L putea sluji pe Cristos, trebuie să-L **urmăm**. El le spune slujitorilor Săi că trebuie să se supună învăţăturilor Sale, să I se asemene pe plan moral. Ei trebuie să aplice exemplul morţii Sale la ei înşişi. Tuturor slujitorilor li se promite prezenţa necurmată a Stăpânului şi ocrotirea sa neîncetată, care se aplică nu numai la viaţa de acum, ci şi la veşnicie. Slujirea noastră de acum pentru Dumnezeu va fi răsplătită în ziua de apoi. Orice suferinţă sau ocară pe care le suferim aici sunt mici, pe lângă slava de a fi elogiaţi în public de Dumnezeu **Tatăl** în cer!

E. Isus confruntat cu moartea iminentă (12:27-36)

12:27 Tot mai mult, gândurile Domnului gravitează în jurul evenimentelor care se prefigurau tot mai clar înaintea Sa. El Se gândea la cruce şi contempla vremea când avea să devină Purtătorul Păcatului, îndurând mânia lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre. Gândindu-Se la „ceasul frângerii inimii", cum se exprimă (JBP), **sufletul** Lui a fost **tulburat**. Cum Se va ruga El în asemenea clipe? Să-I ceară **Tatălui** Său să-L **salveze de acest ceas?** El nu se putea ruga pentru un asemenea deznodământ, deoarece **scopul** venirii Sale în lume a fost acela de a Se duce la cruce. El S-a născut ca să moară.

12:28 În loc să Se roage să fie izbăvit de cruce, Domnul Isus S-a rugat ca **Numele** Tatălui Său să fie proslăvit. Pe El L-a interesat mai mult onoarea care I se cuvine lui Dumnezeu, decât propria Sa siguranţă sau tihnă. Apoi Dumnezeu a vorbit din cer, spunând că El Şi-a **proslăvit** *deja* Numele şi că şi-L va **proslăvi din nou**. Numele lui Dumnezeu a fost proslăvit în timpul lucrării pământeşti a lui Isus. Cei treizeici de ani acoperiţi de tăcere, petrecuţi la Nazaret, urmaţi de cei trei ani de lucrare publică, plini de minunatele rostiri şi fapte ale Mântuitorului — toate acestea au proslăvit nespus de mult Numele Tatălui. Dar Numele lui Dumnezeu avea să fie proslăvit încă şi mai mult prin moartea, îngroparea, învierea şi Înălţarea la Cer a lui Cristos.

12:29 Unii din cei ce priveau scena au crezut că este tunetul, când au auzit glasul lui Dumnezeu. Aceşti oameni sunt totdeauna gata să ofere explicaţii naturale unor realităţi spirituale. Oamenii care nu sunt dispuşi să accepte realitatea minunilor întotdeauna vor încerca să elimine elementul miraculos prin înlocuirea sa cu explicaţii bazate pe legile naturii. Alţii însă au ştiut că nu este tunetul, dar tot n-au recunoscut glasul lui Dumnezeu. Dându-şi seama că este un fenomen supranatural, au conchis că trebuie să fie glasul unui **înger**. Glasul lui Dumnezeu nu poate fi auzit şi perceput decât de cei cărora le vine în ajutor Duhul Sfânt. Oamenii pot să asculte evanghelia de nenumărate ori, şi totuşi să o considere lipsită de sens, dacă Duhul Sfânt nu le vorbeşte prin ea.

12:30 Domnul a explicat ascultătorilor Săi că **glasul acesta** nu trebuie să fie audibil pentru ca *El* să-L poată auzi. Mai degrabă, a fost redat sub formă audibilă în folosul celor care se aflau acolo.

12:31 „Acum are loc judecata lumii acesteia", a spus El. Lumea era pe punctul de a-L răstigni pe Domnul vieţii şi slavei. Procedând astfel, avea să se condamne pe ea însăşi, atrăgându-Şi sentinţa divină pentru groaznicul act de respingere a lui Cristos. Asta a vrut să spună Mântuitorul aici: că o omenire vinovată avea să fie osândită. **Stăpânitorul lumii** este Satan. În sens foarte real, Satan a suferit o înfrângere definitivă la Calvar. El crezuse că a reuşit să scape de Isus, odată pentru totdeauna. În realitate, Mântuitorul a asigurat prin asta o cale de mântuire pentru oameni, învingându-l, în acelaşi timp, pe Satan şi pe toate oştile sale. Sentinţa rostită împotriva diavolului nu a fost încă adusă la îndeplinire, dar pierzarea lui este pecetluită. El îşi desfăşoară în continuare acţiunile sale nocive, în toată lumea, dar nu mai e decât puţin timp, până când va fi **aruncat** în iazul de foc.

12:32 Prima parte a acestui verset se referă la moartea lui Cristos pe cruce. El a fost ţintuit pe o cruce din lemn şi **a fost înălţat de pe pământ**. Domnul a spus că dacă va fi astfel răstignit, va atrage la El Însuşi **pe toţi oamenii**. S-au oferit mai multe explicaţii ale acestei afirmaţii. Unii cred că Cristos îi atrage pe toţi oamenii — fie la mântuire, fie la judecată. Alţii cred că atunci când Cristos este înălţat în cadrul propovăduirii Evangheliei, mesajul va fi vestit cu mai multă putere iar sufletele vor fi atrase la El în număr mai mare. Explicaţia corectă este, probabil, faptul că răstignirea Domnului Isus s-a soldat cu atragerea la El a **tuturor** *felurilor* de oameni — deci nu atragerea absolută a tuturor oamenilor, ci a unor oameni din orice neam, trib şi limbă de pe pământ.

12:33 Când S-a referit Domnul Isus la înălţarea Sa, a indicat tipul de moarte prin

care va muri, respectiv răstignirea. Avem aici încă un exemplu al atotştiinţei Domnului, care a ştiut dinainte că nu va muri în pat sau într-un accident, ci pironit pe o cruce.

12:34 Oamenii au fost intrigaţi de această afirmaţie a Domnului că va fi înălţat. Ei erau la curent cu afirmaţia Sa că este Mesia, dar, din Vechiul Testament, ştiau că Mesia va trăi în veci (vezi Is. 9:7; Ps. 110:4; Ps. 7:14; Mica 4:7). Observaţi felul cum citează oamenii afirmaţia lui Isus: **„Fiul Omului trebuie să fie înălţat"**, când, în realitate, El a spus: „Eu voi fi înălţat de pe pământ." Desigur, Domnul Isus S-a referit la El Însuşi cu denumirea de Fiul Omului şi probabil chiar El va fi spus altă dată că Fiul Omului va fi înălţat, aşa că nu trebuie să ne mire că oamenii au făcut afirmaţia respectivă.

12:35 Când oamenii L-au întrebat pe Isus cine este Fiul Omului, El S-a numit pe Sine din nou drept **lumina** lumii, reamintindu-le că **lumina** nu va mai fi cu ei decât puţină vreme. Prin urmare, să vină la Lumină şi să umble în Lumină, pentru că altminteri **întunericul** îi va **cuprinde** în curând, făcându-i să se poticnească în ignoranţă.

Domnul pare a Se asemui pe Sine cu soarele şi lumina zilei pe care o dă acesta. Soarele răsare în zorii zilei, atinge apoi punctul maxim la amiază, după care coboară la orizont către seară, petrecând un număr limitat de ore în prezenţa noastră; ceea ce înseamnă că trebuie să profităm de el cât este cu noi, pentru că după ce s-a lăsat noaptea, nu mai beneficiem de prezenţa sa binefăcătoare. Pe plan spiritual, cel care crede în Domnul Isus este cel care umblă în lumină. Cel care Îl respinge **umblă în întuneric** şi **nu ştie unde merge,** fiind lipsit de călăuzire divină şi poticnindu-se prin viaţă.

12:36 Din nou Domnul Isus Şi-a avertizat ascultătorii să **creadă** în El **câtă vreme** mai au prilejul. Făcând aşa, ei vor **deveni fii ai luminii,** fiindu-le asigurată călăuzirea în viaţă de aici şi în toată veşnicia. După ce a rostit aceste cuvinte, Domnul **a plecat** din mijlocul oamenilor, rămânând o vreme ascuns de ei.

F. Eşecul celor mai mulţi iudei de a crede (12:37-43)

12:37 Ioan face o aici o pauză, pentru a-şi exprima uimirea în faţa faptului că, **deşi** Domnul Isus a săvârşit atâtea semne măreţe, oamenii nu au crezut în El. Cum am arătat deja, necredinţa lor nu se datora lipsei de dovezi. Domnul oferise dovezi absolut convingătoare ale dumnezeirii Sale, dar oamenii nu au voit să creadă. Ei doreau ca un rege să domnească peste ei, iar nu să se pocăiască ei înşişi.

12:38 Necredinţa iudeilor a împlinit profeţia de la Isaia 53:1. Întrebarea: **„Doamne, cine a crezut spusele noastre?"** reclamă răspunsul: „Nu prea mulţi!" Întrucât *braţul* în Scriptură reprezintă puterea sau tăria, **braţul Domnului** se referă la puterea lui Dumnezeu. Puterea lui Dumnezeu este **descoperită** doar celor care cred spusele privitoare la Domnul Isus Cristos. Prin urmare, întrucât nu prea mulţi au acceptat vestea privitoare la Mesia, puterea lui Dumnezeu nu a fost descoperită multor oameni.

12:39 Când Domnul Isus S-a prezentat pe Sine naţiunii Israel, membrii ei L-au respins. De nenumărate ori, El le oferă mântuirea, dar ei o resping cu încăpăţânare, spunându-I mereu „Nu". Cu cât resping oamenii mai mult Evanghelia, cu atât mai greu le va fi s-o accepte. Când oamenii îşi închid ochii în faţa Luminii, Dumnezeu face ca ei să nu poată vedea Lumina cu uşurinţă. Dumnezeu îi loveşte cu ceea ce s-a numit drept „orbire judiciară", adică o orbire ce constituie judecata lui Dumnezeu asupra lor, pentru faptul că L-au respins pe Fiul Său.

12:40 Citatul acesta este luat din Isaia 6:9, 10. Dumnezeu **a orbit ochii** poporului Israel **şi le-a împietrit inima** israeliţilor. Dar asta a făcut-o abia după ce ei şi-au închis ochii şi şi-au împietrit inimile. Ca urmare a faptului că Israel L-a respins cu încăpăţânare şi îndărătnicie pe Mesia, el s-a detaşat singur de vedere, înţelegere, convertire şi tămăduire.

12:41 În Isaia 6, profetul este descris ca văzând **slava** lui Dumnezeu. Ioan adaugă acum explicaţia potrivit căreia Isaia **a văzut slava** *lui Cristos,* Cristos fiind Cel despre care a **vorbit** el. Astfel, versetul de faţă este o altă verigă importantă de legătură în lanţul dovezilor care demonstrează că Isus Cristos este Dumnezeu.

12:42 Mulţi dintre dregătorii iudeilor au fost convinşi că Isus este Mesia, dar n-au îndrăznit să împărtăşească altora convingerea lor, de frică să nu fie excomunicaţi. Ne-ar place să credem că oamenii aceştia au fost credincioşi autentici în Domnul Isus, dar textul nu ne oferă această certitudine. Orice credinţă autentică Îl va mărturisi pe Cristos, mai devreme sau mai târziu. Când cineva Îl acceptă cu adevărat pe Cristos ca Mântuitor

al său, acea persoană nu va ezita să facă cunoscut acest lucru, indiferent de consecinţele care ar urma.

12:43 Era evident că pe oamenii aceştia îi interesa mai mult **lauda oamenilor**, decât **lauda lui Dumnezeu.** Ei erau mai preocupaţi de aprobarea omului, decât de cea a lui Dumnezeu. Poate o astfel de persoană să fie totuşi un credincios adevărat în Cristos? Pentru a afla răspunsul, consultaţi explicaţiile de la capitolul 5, versetul 44 al evangheliei după Ioan.

G. Pericolul necredinţei (12:44-50)

12:44 Versetul 44 ar putea fi parafrazat în felul următor: „Cel care crede în Mine realmente crede nu numai în Mine, ci şi în Tatăl Meu, care M-a trimis." Aici din nou Domnul afirmă unitatea Sa absolută cu Dumnezeu Tatăl. A crede în Cristos înseamnă a crede în Dumnezeu Tatăl. Cineva nu poate crede în Tatăl dacă nu acordă aceeaşi cinste şi Fiului.

12:45 Într-o anumită privinţă, nimeni nu-L poate vedea pe Dumnezeu Tatăl. El este Spirit şi, prin urmare, nevăzut. Dar Domnul Isus a venit în lume ca să ni-L înfăţişeze pe Dumnezeu. Prin asta nu înţelegem că El ne prezintă natura fizică a lui Dumnezeu, ci cea morală. El ne-a revelat caracterul lui Dumnezeu. Aşadar, oricine L-a văzut pe Cristos L-a văzut pe Dumnezeu Tatăl.

12:46 Se pare că exemplul **luminii** a fost o ilustraţie predilectă a Domnului Isus. Din nou El Se numeşte pe Sine **lumina** care vine în lume pentru ca cei care cred în El **să nu rămână în întuneric.** Fără Cristos, oamenii zac în cea mai cumplită beznă, neavând înţelegerea vieţii, a morţii sau a veşniciei. Dar cei care vin la Cristos cu credinţă nu mai orbecăie în căutarea adevărului, deoarece au găsit în El adevărul.

12:47 Scopul Primei Veniri a lui Cristos nu a fost să judece lumea, ci s-o mântuiască. El nu i-a judecat pe cei care au refuzat să asculte cuvintele Sale sau să creadă în El. Asta nu înseamnă că nu-i va condamna într-o zi pe acei necredincioşi, ci doar că nu judecata a format obiectul Primei Sale Veniri.

12:48 Domnul Şi-a îndreptat acum privirile spre ziua în care cei care I-au respins cuvintele vor sta la bara judecăţii lui Dumnezeu. Atunci **cuvintele** sau învăţăturile Domnului Isus vor fi de ajuns pentru a-i condamna.

12:49 Lucrurile pe care le-a propovăduit Isus nu au fost inventate de El Însuşi sau învăţate la şcolile omeneşti, ci, ca Rob şi Fiu ascultător, El a rostit doar acele lucruri pe care L-a împuternicit Tatăl să le spună. Tocmai faptul acesta îi va osândi pe oameni în ziua de apoi. Cuvântul rostit de Isus a fost Cuvântul lui Dumnezeu, dar oamenii au refuzat să-l asculte. Tatăl nu i-a spus doar ce să spună, ci şi ce să vorbească, între cele două elemente existând o deosebire semnificativă. Expresia: **„ce să spun"** se referă la substanţa mesajului; **„ce să vorbesc"** se referă la înseşi cuvintele pe care Domnul trebuia să le folosească în propovăduirea adevărului lui Dumnezeu.

12:50 Isus ştia că Tatăl L-a împuternicit să dea **viaţă veşnică** celor care vor crede în El. **Prin urmare,** Cristos a transmis mesajul aşa cum I-a fost încredinţat de către **Tatăl.**

Am ajuns acum la o cumpănă în cadrul naraţiunii. Până în acest punct Domnul Se înfăţişase pe Sine Israelului. Sunt consemnate şapte semne sau miracole distincte, fiecare ilustrând o experienţă care va urma, atunci când un păcătos îşi va pune credinţa în Cristos. Iată semnele:

1. Preschimbarea apei în vin, la nunta din Cana Galileii (2:1-12), imagine a transformării efectuate de puterea lui Cristos în păcătosul străin de bucuria divină.
2. Vindecarea fiului unui om de neam ales (4:46-54) — o imagine a păcătosului bolnav, având trebuinţă de tămăduire spirituală.
3. Vindecarea invalidului de la scăldătoarea Betezda (cap. 5). Sărmanul păcătos, total neputincios şi lipsit de nădejde — incapabil să facă vreun lucru pentru a-şi remedia condiţia. Isus îl vindecă de infirmitatea sa.
4. Hrănirea celor cinci mii (cap. 6). Păcătosul e lipsit de hrană; e măcinat de foame şi are neapărat trebuinţă să i se dea tărie. Domnul asigură hrana sufletului său, pentru ca să nu mai înfometeze.
5. Potolirea furtunii de pe Marea Galileii (6:16-21). Păcătosul văzut în ipostaza pericolului în care se află. Domnul îl salvează de furtună.
6. Vindecarea orbului din naştere (cap. 9). Înfăţişează orbirea din inima omenească, până când aceasta este atinsă de puterea lui Cristos. Omul nu-şi poate vedea păcătoşenia, nici frumuseţile oferite de Mântuitorul, până când nu este iluminat de Duhul Sfânt.
7. Învierea lui Lazăr dintre cei morţi (cap.

11). Asta, desigur, ne aminteşte că păcătosul este mort în păcatele şi fărădelegile sale şi are nevoie de viaţă de sus.

Toate aceste semne au menirea de a demonstra că Isus este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu.

H. Isus spală picioarele ucenicilor Săi (13:1-11)

Odată cu capitolul 13, începe aşa-numitul „Discurs din camera de sus". Isus nu mai umbla acum printre iudeii ostili, ci S-a retras împreună cu ucenicii într-o odaie de la catul de sus al unei case din Ierusalim, unde a petrecut ultimele clipe de părtăşie cu ei, înainte de a Se duce la procesul şi răstignirea Sa. Intervalul cuprins în capitolele 13 până la 17 ale evangheliei după Ioan constituie cel mai iubit fragment din întregul Noul Testament.

13:1 În ziua dinaintea răstignirii, Domnul Isus a ştiut că a sosit vremea ca El să moară, să învie din nou şi să Se suie la cer. El i-a iubit pe ai Săi, adică pe cei ce erau credincioşi adevăraţi. **El i-a iubit până la sfârşitul** lucrării Sale pământeşti şi va continua să-i iubească toată veşnicia. Dar în acelaşi timp El i-a iubit în mod nemărginit, cum avea să demonstreze în curând.

13:2 Ioan nu precizează despre ce este vorba aici: Paştele, Cina Domnului sau o masă obişnuită. **Diavolul** a semănat în inima lui Iuda gândul că acum era timpul potrivit să-L vândă pe Isus. Iuda urzise relele sale împotriva Domnului cu mult timp înainte de acest moment, dar acum a primit semnalul de a-şi pune în aplicare planurile murdare.

13:3 Versetul 3 subliniază *cine* săvârşea munca de sclav — nu doar un rabin sau învăţător, ci **Isus**, care era conştient de Dumnezeirea Sa. El cunoştea lucrarea care I se încredinţase; El ştia **că venea de la Dumnezeu** şi că deja pornise pe calea de întoarcere **la Dumnezeu.**

13:4 Tocmai conştienţa identităţii Sale şi a misiunii Sale, a destinului Său, a fost aceea care L-a învrednicit să Se aplece şi să spele picioarele ucenicilor. Ridicându-Se de la cină, Domnul Şi-a pus deoparte lungile Sale veşminte exterioare. Apoi S-a încins cu un ştergar, luând loc de sclav. Ne-am fi aşteptat să întâlnim acest incident în Evanghelia după Marcu, cunoscută şi sub denumirea de „Evanghelia Robului Desăvârşit." Dar faptul că apare în Evanghelia Fiului lui Dumnezeu este cu atât mai remarcabil.

Acest act simbolic ne aminteşte că Domnul a părăsit palatele de fildeş de sus, S-a coborât în această lume ca Rob şi i-a slujit pe cei creaţi de El.

13:5 În răsărit, purtarea sandalelor necesită spălarea frecventă a picioarelor. Prin urmare, era considerat un gest obişnuit de curtenie ca gazda să pună un sclav să spele picioarele musafirilor. Aici Gazda divină devine sclavul ce-şi asumă sarcina îndeplinirii umilului serviciu. „Isus la picioarele unui trădător — ce imagine cutremurătoare! Ce lecţie plină de miez pentru noi!"

13:6 Petru a fost şocat de ideea că Domnul ar putea să-i spele *lui* picioarele, exprimându-şi dezaprobarea faţă de perspectiva ca Unul atât de mare ca Domnul să se coboare până la unul atât de nevrednic ca el. „Imaginea lui Dumnezeu în rolul unui rob este tulburătoare."

13:7 Isus l-a învăţat pe Petru că gestul Său era încărcat de sens spiritual. Spălarea picioarelor era simbolică pentru un anumit tip de spălare spirituală. Petru ştia că efectua un act fizic, a cărui *semnificaţie* spirituală nu o **înţelegea**. Curând a înţeles-o însă, pentru că Domnul i-a explicat-o. În plus, a cunoscut-o prin propria sa experienţă, mai târziu, când a fost refăcută părtăşia sa cu Domnul, după ce s-a lepădat de El.

13:8 Petru reprezintă pilda extremelor ce sălăşluiesc în natura umană. El a jurat că Domnul **niciodată** nu-i va spăla lui picioarele — şi aici „niciodată" înseamnă în original „niciodată în toată veşnicia". Domnul i-a răspuns lui Petru că dacă nu-i spală picioarele, nu poate avea părtăşie cu El. Apoi ni se prezintă sensul spălării picioarelor. În umblarea lor prin lume, creştinii intră în contact cu un anumit grad de întinare. Ascultând cuvinte porcoase, privind scene murdare, lucrând alături de necredincioşi — toate acestea îl vor întina pe credincios, într-o anumită măsură, ceea ce înseamnă că trebuie să se curăţească în permanenţă.

Această curăţire are loc prin apa Cuvântului. Când citim şi studiem Biblia, când o auzim vestindu-ni-se, când o discutăm cu alţi credincioşi, constatăm că ne curăţă de influenţele rele din jurul nostru. Pe de altă parte, cu cât neglijăm mai mult Biblia, cu atât mai mult aceste influenţe rele pot să-şi facă cuib în mintea şi în viaţa noastră, fără ca nouă să ne mai pese foarte mult. Când Isus a zis: **„nu ai parte cu Mine"**, El nu a lăsat să se înţeleagă prin aceasta că Petru nu poate fi mântuit dacă nu se lasă spălat de El, ci, mai degrabă, că părtăşia cu Domnul se poate

menţine numai prin continua acţiune curăţitoare a Scripturii în viaţa noastră.

13:9, 10 Acum Petru trece în extrema cealaltă. Cu câteva clipe în urmă, spusese „Niciodată", pentru ca acum să exclame: „Spală-mă în întregime!"

Întorcându-se de la baia publică, picioarele cuiva se acoperă din nou de praf. El nu va trebui să facă baie, ci doar să i se spele picioarele. **„Cine are tot trupul spălat nu are nevoie decât să-i fie spălate picioarele, căci este cu totul curat."** Există o deosebire între baie şi lighean. *Baia* se referă la curăţirea primită cu ocazia mântuirii. Curăţirea de *pedeapsa* păcatului, prin sângele lui Cristos, are loc doar o singură dată. *Ligheanul* se referă la curăţirea de *întinarea* păcatului şi trebuie să aibă loc încontinuu, prin intermediul Cuvântului lui Dumnezeu. Există doar o singură baie, dar mai multe spălări ale picioarelor. **„Voi sunteţi curaţi, dar nu toţi"** înseamnă că ucenicii primiseră baia naşterii din nou — a regenerării — toţi, în afară de Iuda, care nu a fost mântuit niciodată.

13:11 Având deplină cunoştinţă asupra tuturor lucrurilor, Domnul **ştia** că Iuda **avea să-L vândă**, şi astfel El îl identifică pe cel care nu a primit niciodată baia răscumpărării.

I. Isus Îşi învaţă ucenicii să-I urmeze pilda (13:12-20)

13:12 S-ar părea că Cristos le-a spălat picioarele *tuturor* ucenicilor. Apoi S-a îmbrăcat din nou cu hainele exterioare şi S-a aşezat, explicându-le sensul spiritual al acţiunii pe care tocmai o înfăptuise. A deschis conversaţia cu o întrebare. S-ar putea întocmi un studiu interesant doar cu întrebările Mântuitorului, pe care El le întrebuinţează cu măiestrie neîntrecută ca mijloace excelente de predare.

13:13, 14 Ucenicii Îl recunoscuseră pe Isus de **Învăţător şi Domn**, procedând astfel foarte corect. Dar pilda Lui le-a arătat că rangul cel mai înalt din ierarhia puterii în cadrul împărăţiei este cel de rob sau slujitor.

Dacă Domnul şi Învăţătorul a spălat picioarele ucenicilor, ce scuză mai aveau ei să nu-şi spele unii altora picioarele? A lăsat Domnul să se înţeleagă că ei trebuie *literalmente* să-şi spele unii altora picioarele cu apă?[42] A stabilit El aici o rânduială a bisericii? Nu, ci sensul este spiritual. El le-a spus că trebuie să se păstreze mereu curaţi, prin părtăşie constantă din Cuvânt. Dacă cineva îl vede pe fratele său răcindu-se sau devenind lumesc, va trebui să-l îndemne cu toată dragostea din Biblie.

13:15, 16 Domnul le-a dat un exemplu, o lecţie demonstrativă a ceea ce trebuie să-şi facă ei unii altora pe plan spiritual.

Dacă mândria sau animozităţile personale ne împiedică să ne aplecăm pentru a-i sluji pe fraţii noştri, să nu uităm că noi nu suntem mai mari decât Stăpânul nostru. El S-a smerit, spălându-i pe cei nevrednici şi ingraţi, deşi ştia că unul din ei Îl va trăda. Aţi sluji cu smerenie pe cineva despre care ştiţi că vă va trăda pentru o sumă de bani? Cei care au fost trimişi (ucenicii) nu au voie să se considere prea sus-puşi pentru a face un lucru pe care Cel care i-a trimis (Domnul Isus) l-a făcut.

13:17 A cunoaşte aceste adevăruri despre smerenie şi slujire altruistă este una, şi alta este a le pune în practică. E posibil astfel ca cineva să le cunoască, dar să nu le practice. Valoarea şi binecuvântarea reală constă în *împlinirea* **lor!**

13:18 Tot ce i-a învăţat Domnul aici cu privire la slujire **nu** se aplica şi la Iuda. El nu era unul din cei pe care Domnul avea să-i trimită în lume să vestească Evanghelia. Isus ştia că Scripturile privitoare la trădarea Sa trebuiau să se împlinească — cum ar fi Psalmul 41:9. Iuda era unul care mâncase la masă cu Domnul timp de trei ani, şi totuşi şi-a ridicat călcâiul împotriva Sa — expresie care arată că L-a trădat pe Domnul. În Psalmul 41 trădătorul este descris de Domnul drept „prietenul meu de aproape".

13:19 Domnul le-a descoperit ucenicilor dinainte că va fi trădat, pentru ca atunci când se va întâmpla să ştie că Isus este cu adevărat Dumnezeu. **„Să credeţi că EU SUNT".** Isus din Noul Testament este Iehova al Vechiului Testament. Astfel, împlinirea profeţiilor este una din cele mai mari dovezi ale Dumnezeirii lui Cristos şi, am putea adăuga, a inspiraţiei Scripturii.

13:20 Domnul nostru ştia că trădarea Lui ar putea să-i facă pe ceilalţi ucenici să se poticnească sau să se îndoiască. Prin urmare, El a adăugat acest cuvânt de încurajare. Ei trebuiau să-şi amintească faptul că erau trimişi cu o misiune divină. Ei trebuie să se identifice atât de mult cu El încât cine îi primea pe ei Îl primea pe El. De asemenea, cei care Îl primeau pe Cristos Îl primeau pe Dumnezeu Tatăl. Astfel ei erau mângâiaţi de legătura lor strânsă cu Dumnezeu Fiul şi cu Dumnezeu Tatăl.

J. Isus prezice trădarea Sa (13:21-30)

13:21, 22 Cunoaşterea faptului că unul din ucenicii Săi avea să-L trădeze i-a produs Domnului o profundă tulburare. Se pare că Isus îi oferea aici trădătorului un ultim prilej de a renunţa la planul său mârşav. Fără să-l demaşte direct, Domnul a revelat cunoştinţa sa despre faptul că unul dintre cei doisprezece avea să-L vândă. Dar nici asta nu a avut darul de a-l face pe trădător să se răzgândească.

Restul ucenicilor nu-l suspectau pe Iuda. Ei au fost surprinşi că unul din rândurile lor avea să comită o astfel de faptă şi se întrebau uimiţi care dintre ei o fi.

13:23 Pe vremea aceea, oamenii nu stăteau aşezaţi pe scaune la masă, ci întinşi pe un gen de divane joase. Ucenicul pe care îl iubea Isus era Ioan, cel care a redactat această evanghelie. El omite menţionarea propriului său nume, dar nu ezită să menţioneze că ocupa un loc de afecţiune deosebită în inima Mântuitorului. Domnul îi iubea pe toţi ucenicii, dar Ioan se bucura de o apropiere deosebită faţă de Domnul.

13:24, 25 Simon Petru i-a făcut deci semn, mai degrabă decât să se exprime în cuvinte audibile. Poate că a dat din cap, rugându-l pe Ioan să întrebe care este numele trădătorului.

Rezemându-se pe pieptul lui Isus, Ioan a rostit în şoaptă întrebarea fatală şi, probabil, i s-a răspuns tot în şoaptă.

13:26 Isus a răspuns că îi va înmâna trădătorului o bucăţică de pâine înmuiată în vin sau în sos de carne. Unii afirmă că în Orient gazda avea obiceiul să dea pâinea respectivă oaspetelui de onoare. Făcându-l pe **Iuda** oaspetele de onoare, Domnul a încercat să-l cucerească prin harul şi dragostea Sa, făcându-l să se pocăiască. Alţii sugerează că pâinea era înmânată astfel de la unul la altul în cadrul cinei Pascale. Dacă aşa stau lucrurile, atunci Iuda a ieşit afară în timpul cinei de Paşte, şi deci înainte ca Domnul să instituie Cina Domnului.

13:27 Diavolul pusese deja în inima lui Iuda gândul de a-L vinde pe Domnul. Acum **Satan a intrat în el.** La început, a fost doar o sugestie. Dar Iuda a stăruit asupra ei, a agreat-o şi apoi i s-a conformat. Acum diavolul a pus stăpânire pe el. Ştiind că trădătorul era acum hotărât să-L vândă, Domnul i-a spus să facă acest lucru cât mai curând. Evident Domnul nu l-a îndemnat la rău, prin aceasta, ci pur şi simplu Şi-a exprimat întristarea şi resemnarea.

13:28, 29 Versetele acestea confirmă că discuţia anterioară dintre Isus şi Ioan cu privire la pâine nu fusese auzită de celalţi ucenici. Ei încă nu ştiau că Iuda avea să-L trădeze pe Isus.

Unii au crezut că Isus i-a spus lui Iuda să se ducă degrabă şi să **cumpere** cele trebuincioase pentru **praznic** sau, întrucât Iuda era casierul, au presupus că Mântuitorul i-a dat instrucţiuni să facă o donaţie pentru **săraci.**

13:30 Iuda **a primit bucăţica de pâine** ca semn al unei favori deosebite şi apoi a părăsit compania Domnului şi a celorlalţi ucenici. Scripturile adaugă cuvintele pline de semnificaţie, potrivit cărora **era noapte.** Nu era noapte doar în sens literal, ci şi spiritual pentru Iuda — noaptea întristării şi remuşcării veşnice. Întotdeauna este noapte atunci când oamenii Îi întorc spatele Mântuitorului.

K. Noua poruncă (13:31-35)

13:31 De îndată ce a plecat Iuda, **Isus** a început să stea de vorbă cu ucenicii mai liber şi mai intim, nemaiexistând tensiunea dinainte. **„Acum Fiul Omului este preamărit"**, a spus El. Domnul anticipa lucrarea de răscumpărare pe care urma s-o înfăptuiască. Moartea Sa părea o înfrângere, la prima vedere, dar era mijlocul prin care păcătoşii pierduţi pot fi mântuiţi. Ea a fost urmată de învierea şi înălţarea Sa la cer şi în toate acestea El a fost nespus de mult onorat. **Şi Dumnezeu este preamărit** în lucrarea Mântuitorului, căci El a fost vestit ca un Dumnezeu *sfânt* care nu poate trece peste păcat, dar, în acelaşi timp, şi un Dumnezeu *iubitor*, care nu doreşte moartea păcătosului. Toate acestea au vestit un Dumnezeu *drept*, dar capabil de a-i *îndreptăţi* pe păcătoşi. Toate atributele Dumnezeirii au fost preamărite în chip magistral la Calvar.

13:32 „Dacă Dumnezeu este proslăvit în El", şi este,[43] **„Dumnezeu Îl va proslăvi în El Însuşi."** Dumnezeu va avea grijă ca toată cinstea ce I se cuvine să-I fie acordată Preaiubitului Său Fiu. **„Şi-L va proslăvi îndată"** — adică neîntârziat. Dumnezeu Tatăl a împlinit această prezicere a Domnului Isus, înviindu-L din morţi şi aşezându-L la dreapta Sa în cer. Dumnezeu nu va aştepta până la întemeierea împărăţiei, ci Îl va **proslăvi** pe Fiul Său **imediat.**

13:33 Pentru prima oară Domnul se adresează ucenicilor Săi cu termenul de alintare: **copilaşilor**, întrucât Iuda nu se mai afla printre ei. Domnul avea să mai petreacă

cu ei doar puţină vreme, după care va muri pe cruce. Ei Îl vor căuta atunci, dar nu-L vor putea urma, căci El se va întoarce în cer. Domnul le spusese acelaşi lucru **iudeilor**, dar cu un sens diferit. Pentru ucenici, plecarea Sa va fi doar temporară, căci va veni din nou să-i ia (cap. 14). Dar pentru **iudei,** plecarea Sa de la ei va fi definitivă. El se întorcea în cer iar ei nu-L puteau urma acolo, datorită necredinţei lor.

13:34 În timpul absenţei Sale, ei aveau să fie guvernaţi de **porunca dragostei**. Această poruncă era nouă, din punct de vedere cronologic, întrucât Cele Zece Porunci porunceau oamenilor să-L iubească pe Dumnezeu şi pe aproapele lor. Dar această **poruncă** era nouă în multe alte privinţe. Era **nouă** întrucât Duhul Sfânt avea să le dea putere credincioşilor s-o împlinească în viaţa practică. Era **nouă** în sensul că era *superioară* celei vechi. Cea veche spunea: „Iubeşte-ţi *aproapele*", dar cea nouă spunea: „Iubeşte-ţi *duşmanii*."

Bine s-a spus că legea dragostei faţă de alţii este explicată acum cu claritate sporită, fiind impulsionată de noi mobiluri şi obligaţii, ilustrată printr-un exemplu nou şi împlinită într-o modalitate nouă.

De asemenea, era nouă aşa cum se explică în verset, pentru că reclama *un grad sporit* de iubire: **„Cum v-am iubit Eu, aşa să vă iubiţi şi voi unii pe alţii."**

13:35 Semnul distinctiv al unui ucenic creştin nu este crucea purtată la gât sau pe reverul hainei sau pe vreun alt articol de îmbrăcăminte, căci asta ar însemna că oricine s-ar putea declara creştin prin aceste mijloace externe. Adevăratul semn definitoriu pentru un creştin este **dragostea** sa pentru ceilalţi creştini. Pentru a putea iubi în felul acesta e nevoie de putere divină şi această putere se dă doar acelora în care locuieşte Duhul Sfânt.

L. Isus prezice lepădarea lui Petru (13:36-38)

13:36 Simon Petru nu a înţeles că Isus S-a referit la moartea Sa, ci a crezut că pleacă într-o călătorie oarecare pe pământ, drept care s-a mirat de ce nu poate să-L însoţească pe Domnul. Dar Domnul a explicat că Petru Îl va **urma** pe Domnul mai târziu, adică atunci când va muri, dar acum acest lucru nu era posibil.

13:37 Cu devotamentul şi entuziasmul ce-l caracterizau, **Petru** şi-a exprimat dorinţa de a suferi martiraj prin propria sa tărie. Ulterior el într-adevăr a murit pentru Domnul, dar acest lucru a fost posibil numai pentru că Dumnezeu i-a dat tăria şi curajul de a face acest lucru.

13:38 Isus îi temperează „râvna fără pricepere", spunându-i lui Petru că nu ştie ce spune, întrucât până în zorii zilei el se va lepăda de Domnul **de trei ori**. Astfel lui Petru i se aminteşte cât de slab, laş şi incapabil era de a-L urma pe Domnul chiar şi pentru câteva ore, cu puterile sale proprii.

M. Isus: Calea, Adevărul şi Viaţa (14:1-14)

14:1 Unii leagă versetul 1 de ultimul verset din capitolul 13, considerând că sunt cuvinte adresate lui Petru. Cu alte cuvinte, deşi el urma în curând să se lepede de Domnul, totuşi i se adresează cuvinte de mângâiere. Dar folosirea persoanei a doua plural în textul grec arată că Domnul S-a adresat *tuturor* ucenicilor, iar pauza de la sfârşitul capitolului 13 este justificată. Gândul care se desprinde din verset pare să fie următorul: „Eu mă duc şi voi nu Mă veţi mai vedea. Dar **să nu vi se tulbure inima. Voi aveţi credinţă în Dumnezeu,** chiar dacă nu Mă veţi vedea. Acum **credeţi în Mine** în acelaşi mod." Iată o altă declaraţie importantă de egalitate cu Dumnezeu!

14:2 „Casa Tatălui" se referă la cer, unde există multe locuinţe. Este loc acolo pentru toţi răscumpăraţii. **Dacă nu ar fi aşa**, Domnul le-ar fi spus. El nu voia ca ei să-şi facă speranţe deşarte. **„Mă duc să vă pregătesc un loc"** ar putea avea două înţelesuri: Domnul Isus S-a dus la Calvar ca să pregătească un loc pentru ai Săi. Credincioşilor li se asigură un loc acolo, prin moartea ispăşitoare a lui Cristos. Noi nu ştim prea mult despre acest loc, dar ştim că asigură fiecărui copil al lui Dumnezeu — „un loc pregătit pentru un popor pregătit!"

14:3 Versetul 3 se referă la timpul în care Domnul va reveni în văzduh, când cei care au murit în credinţă vor fi înviaţi, când cei rămaşi în viaţă vor fi transformaţi şi când toată ceata celor răscumpăraţi prin sângele Mântuitorului va fi dusă acasă în cer (1 Tes. 4:13-18; 1 Cor. 15:51-58). Aceasta este venirea personală, literală a lui Cristos. Cu tot atâta certitudine cu cât El S-a dus în cer, El va reveni din cer, căci doreşte să-i aibă cu Sine pe toţi cei ai Săi, în toată veşnicia.

14:4, 5 El Se întorcea în cer, iar ei ştiau calea spre cer, pentru că le-a spus de multe ori.

Se pare că **Toma** nu a înţeles sensul cuvintelor Domnului. Asemenea lui Petru, probabil el se va fi gândit la o călătorie pe acest pământ.

14:6 Acest verset minunat arată limpede că Domnul Isus Cristos este **calea** spre cer. El nu se mulţumeşte doar să ne arate calea, ci chiar El Însuşi *este* **calea.** Mântuirea este într-o Persoană. Acceptă acea Persoană ca Mântuitor al tău şi vei fi salvat. Creştinismul este Cristos. Domnul Isus nu este doar una dintr-o multitudine de căi. El este *singura* Cale. **Nimeni nu vine la Tatăl decât** prin El. Calea către Dumnezeu nu este prin intermediul Celor Zece Porunci, prin Regula de Aur, prin rânduieli sau prin apartenenţa ca membru la o biserică — ci este prin Cristos şi numai prin Cristos! Astăzi mulţi afirmă că nu are importanţă ce crezi, atâta timp cât eşti sincer în credinţa respectivă. Ei spun că toate religiile au un nucleu bun şi că toate, în final, duc în cer. Dar Isus a spus: **„Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine."**

Apoi Domnul este **adevărul.** El nu este doar Cel care ne învaţă adevărul, ci *este* El Însuşi **adevărul.** El este întruchiparea, întruparea Adevărului. Cei care Îl au pe Cristos au Adevărul, care nu poate fi găsit nicăieri altundeva.

Cristos Isus este **viaţa.** El este izvorul vieţii, atât spirituale, cât şi veşnice. Cei care Îl primesc pe El au viaţă veşnică, pentru că El *este* Viaţa.

14:7 Încă o dată Domnul vesteşte tainica unire ce există între Tatăl şi El Însuşi. Dacă ucenicii ar fi recunoscut cine este Isus, ei L-ar fi cunoscut şi pe Tatăl, pentru că Domnul li L-a revelat oamenilor pe Tatăl. **De acum încolo,** şi în special după învierea lui Cristos, ucenicii vor înţelege că Isus este Dumnezeu Fiul. Atunci ei îşi vor da seama că a-L cunoaşte pe Cristos înseamnă **a-L cunoaşte** pe Tatăl şi a-L vedea pe Domnul Isus înseamnă a-L vedea pe Dumnezeu. Versetul acesta nu ne învaţă că Dumnezeu şi Domnul Isus ar fi una şi aceeaşi Persoană, căci există trei *Persoane* distincte în Dumnezeire, dar există numai *un singur Dumnezeu.*

14:8 Filip a dorit ca **Domnul** să le dea o revelaţie specială a **Tatălui** şi asta va fi de ajuns pentru el. El nu înţelegea că tot ce era Domnul, tot ce făcea şi spunea era o revelaţie a Tatălui.

14:9 Isus l-a corectat cu răbdare. Filip fusese cu Domnul de atâta timp. El era unul dintre primii ucenici pe care i-a chemat Domnul (Ioan 1:43). Cu toate acestea, adevărul deplin al Dumnezeirii lui Cristos şi al unităţii Sale cu Tatăl încă nu-i era desluşit. El nu ştia că atunci când Îl privea pe Isus Îl privea pe Cel care Îl manifesta în chip desăvârşit pe **Tatăl.**

14:10, 11 Cuvintele: **„Eu sunt în Tatăl şi Tatăl este în Mine"** descriu relaţia strânsă dintre **Tatăl** şi Fiul. Ei sunt Persoane separate, dar sunt una în ce priveşte atributele şi voinţa. Să nu ne descurajăm dacă nu putem pricepe integral acest adevăr. Nici un muritor nu va înţelege pe deplin Dumnezeirea. Trebuie să-I acordăm credit lui Dumnezeu pentru că El cunoaşte lucruri pe care noi niciodată nu le vom cunoaşte. Dacă L-am înţelege pe deplin, am fi ca El! Isus avea puterea de a rosti cuvintele şi de a face minunile pe care le-a făcut, dar El a venit în lume ca Robul lui Iehova şi a rostit şi a acţionat în ascultare deplină de Tatăl.

Ucenicii trebuiau să creadă că El este una cu **Tatăl** din pricina faptului că Domnul a mărturisit acest fapt. Dar dacă tot nu credeau după mărturia adusă de El, atunci negreşit trebuiau să creadă din pricina faptelor pe care le-a săvârşit El.

14:12 Domnul a prezis că cei care vor crede în El vor săvârşi minuni ca cele săvârşite de El, ba chiar vor face lucrări şi mai mari. În cartea Faptelor Apostolilor, citim că apostolii au făcut minuni de vindecare trupească, similare celor săvârşite de Mântuitorul. Dar apoi citim despre minuni mai mari, cum ar fi convertirea a trei mii de persoane în ziua de Rusalii. Negreşit prin cuvintele: **lucrări şi mai mari** Domnul S-a referit la vestirea Evangheliei în toată lumea, la mântuirea atâtor suflete şi la clădirea bisericii. Este un lucru **mai mare** să salvezi suflete decât să vindeci trupul oamenilor. Când Domnul a revenit în cer, El a fost proslăvit iar Duhul Sfânt a fost trimis pe pământ. Prin puterea Duhului au săvârşit apostolii aceste minuni mai mari.

14:13 Ce mângâiere trebuie să fi fost pentru ucenici să ştie că deşi Domnul va pleca de la ei, ei se vor putea ruga Tatălui în Numele Lui, primind ceea ce au cerut! Versetul acesta nu înseamnă că un credincios poate obţine tot ce doreşte de la Dumnezeu. Cheia înţelegerii versetului o constituie făgăduinţa din cuvintele **în numele Meu — tot ce veţi cere în numele Meu.** A cere în Numele lui Isus nu înseamnă doar a adăuga Numele Lui la sfârşitul rugăciunii, ci înseamnă să cerem în conformitate cu voia şi cu gândul Său. Înseamnă să cerem acele

lucruri care Îl vor proslăvi pe Dumnezeu, care vor aduce binecuvântare omenirii şi for fi spre folosul nostru spiritual.

Pentru a putea cere în Numele lui Cristos, trebuie să trăim în părtăşie strânsă cu El. Altfel nu putem cunoaşte atitudinea Lui. Cu cât vom fi mai aproape de El, cu atât mai mult se vor identifica dorinţele noastre cu ale Lui. **Tatăl** este **proslăvit în Fiul**, pentru că Fiul nu doreşte decât acele lucruri care Îi sunt plăcute lui Dumnezeu. Pe măsură ce se fac astfel de rugăciuni şi li se dă răspuns, Dumnezeu este proslăvit.

14:14 Pentru întărirea şi încurajarea copiilor lui Dumnezeu, făgăduinţa se repetă. Trăiţi în centrul voii lui Dumnezeu, umblaţi în părtăşie cu Domnul, **cereţi** tot ce este în conformitate cu dorinţa Domnului, şi rugăciunile voastre vor fi ascultate.

N. Făgăduinţa Mângâietorului (14:15-26)

14:15 Domnul Isus era pe punctul de a pleca din mijlocul ucenicilor iar ei aveau să se umple de întristare. Cum vor putea ei să-şi exprime **dragostea** pentru El? Răspunsul: prin păzirea poruncilor Lui. Nu prin lacrimi, ci prin ascultare. **Poruncile** Domnului sunt instrucţiunile pe care ni le-a dat El în Evanghelii, cât şi în restul Noului Testament.

14:16 Cuvântul tradus prin **a se ruga** este folosit aici de Domnul nu în acelaşi fel în care o persoană inferioară se roagă uneia superioare, ci ca despre Unul care îi cere de la egal la egal Altuia. Domnul Îl va **ruga pe Tatăl** să trimită **un alt Mângâietor**. Termenul **Mângâietor** (*Paraclet* în original) înseamnă Cineva chemat să vină în ajutorul cuiva. Mai este tradus şi prin Avocat (1 Ioan 2:1). Domnul Isus este Avocatul sau Ajutorul nostru iar Duhul Sfânt este **un alt Ajutor** — nu de alt fel, ci Unul de aceeaşi natură. Duhul Sfânt va **rămâne** cu credincioşii **pentru totdeauna**. În Vechiul Testament, Duhul Sfânt a venit peste oameni în diverse momente, dar adesea îi părăsea după aceea. Acum El va veni şi va rămâne **pentru totdeauna.**

14:17 Duhul Sfânt este numit **Duhul adevărului** pentru că învăţătura Lui este adevărată şi pentru că El Îl proslăveşte pe Cristos, care este adevărul. **Lumea nu-L poate primi** pe Duhul Sfânt, deoarece nu-L poate vedea. Necredincioşii doresc mai întâi să vadă, şi abia apoi să creadă — deşi cred în realitatea vântului şi a electricităţii, cu toate că acestea le sunt nevăzute. Cei nemântuiţi nu-L cunosc sau nu-L înţeleg pe Duhul Sfânt. S-ar putea ca El să-i convingă de păcat, şi totuşi ei să nu-şi dea seama că El este cel care face acest lucru. Ucenicii L-au cunoscut pe Duhul Sfânt. Ei L-au cunoscut când lucra în viaţa lor şi L-au văzut lucrând prin Domnul Isus.

„El rămâne cu voi şi va fi în voi." Înainte de Rusalii, Duhul Sfânt a venit peste oameni şi a locuit **cu** ei. Dar de la Rusalii încoace, când un om crede în Domnul Isus, Duhul Sfânt Îşi face locuinţa în viaţa acelui om pe veci. Rugăciunea lui David: „Nu lua de la mine Duhul Tău cel Sfânt" nu ar mai fi potrivită în ziua de astăzi. Duhul Sfânt nu este niciodată luat de la un credincios, deşi El poate fi întristat sau stins sau împiedicat să lucreze.

14:18 Domnul nu-i lăsa pe ucenici orfani sau dezolaţi. El le promite că va veni din nou. Într-un anumit sens, El a venit la ei după învierea Sa, dar nu credem că la asta S-a referit Domnul aici. În alt sens, El a venit la ei prin Persoana Duhului Sfânt, în ziua de Rusalii. Venirea spirituală este sensul vizat de acest verset. „Era ceva la Rusalii care a făcut din acest eveniment o venire a lui Isus." În al treilea sens, El va veni din nou în chip literal la sfârşitul veacului actual, când Îşi va lua aleşii cu El în cer.

14:19 Nici un necredincios nu L-a văzut pe Domnul Isus după îngroparea Sa. După învierea Sa, El a fost văzut numai de cei ce L-au iubit. Dar chiar şi după Înălţarea Sa, ucenicii Săi au continuat să-L vadă prin credinţă. Fără îndoială, acesta este sensul cuvintelor: **„dar voi Mă veţi vedea".** După ce lumea nu a mai putut să-L vadă, ucenicii Săi au continuat să-L vadă. **„Pentru că Eu trăiesc, şi voi veţi trăi".** Aici El privea în viitor, la viaţa sa de după înviere, ca făgăduinţă şi garanţie a vieţii de care vor avea parte toţi cei ce se încred în El. Aceştia chiar dacă ar muri, vor fi înviaţi din nou, ca să nu mai moară niciodată.

14:20 „În ziua aceea" se referă probabil din nou la coborârea Duhului Sfânt, care îi va învăţa pe credincioşi cu privire la adevărul potrivit căruia după cum a existat o legătură vitală între Fiul şi Tatăl, tot aşa va exista o unitate minunată a vieţii şi intereselor între Cristos şi sfinţii Săi. Este greu să explicăm cum se află Cristos **în** credincios, şi, în acelaşi timp, cum credinciosul este **în** Cristos. Ilustraţia cea mai adecvată este aceea a unui vătrai aflat în foc. Vătraiul nu numai că se află în foc, ci şi focul se află în vătrai.[44] Dar asta nu epuizează întreaga

semnificaţie a afirmaţiei Domnului. Cristos este în credincios în sensul că viaţa Lui îi este transmisă. El realmente locuieşte în credincios prin Duhul Sfânt. Credinciosul este în Cristos, în sensul că el stă înaintea lui Dumnezeu pe baza tuturor meritelor Persoanei şi lucrării lui Cristos.

14:21 Dovada reală a iubirii cuiva pentru Domnul o constituie ascultarea de **poruncile** Sale. Degeaba am vorbi despre El, dacă nu L-am asculta. Într-o anumită privinţă, Tatăl iubeşte toată lumea. Dar El are o iubire specială pentru cei ce-L iubesc pe Fiul Său. Aceia sunt şi ei iubiţi la rândul lor de Cristos şi faţă de aceştia El se face cunoscut într-un mod deosebit. Cu cât Îl iubim mai mult pe Mântuitorul, cu atât Îl vom cunoaşte mai profund.

14:22 Iuda despre care se vorbeşte aici a avut nefericirea de a purta acelaşi nume cu trădătorul. Dar Duhul lui Dumnezeu face distincţie clară între el şi **Iscarioteanul.** El nu putea înţelege cum de Domnul putea să se arate ucenicilor fără să fie văzut de **lume.** Negreşit el concepea venirea Mântuitorului ca aceea a unui Rege cuceritor sau a unui erou popular. El nu înţelegea că Domnul se va arăta iubiţilor Săi într-o manieră spirituală. Ei aveau să-L vadă prin Cuvântul lui Dumnezeu.

Prin Duhul lui Dumnezeu, noi Îl putem cunoaşte pe Cristos mai bine în vremea de acum decât atunci când era El pe pământ. Pe atunci, cei ce se aflau în rândurile din faţă erau mai aproape de El decât cei din spate. Dar astăzi, prin credinţă, fiecare din noi se poate bucura de cea mai apropiată părtăşie cu El. Răspunsul lui Cristos la întrebarea lui Iuda denotă că arătările Sale personale faţă de persoane individuale din rândurile urmaşilor Săi se petrec în legătură cu Cuvântul lui Dumnezeu. Ascultarea de Cuvânt va conduce la venirea şi rămânerea Tatălui şi a Fiului.

14:23 Dacă cineva Îl iubeşte cu adevărat pe Domnul, va dori să păzească toate învăţăturile Sale, nu doar unele porunci izolate. **Tatăl** îi iubeşte pe cei ce sunt dispuşi să asculte de Fiul Său fără murmur şi fără rezerve. Atât Tatăl, cât şi Fiul sunt deosebit de apropiaţi de o inimă atât de iubitoare şi ascultătoare.

14:24 Pe de altă parte, cei care nu-L iubesc nu păzesc cuvintele Sale. Şi aceştia nu numai că refuză să accepte cuvintele lui Cristos, ci şi pe acelea ale Tatălui.

14:25 Câtă vreme a fost cu ei, Domnul nostru i-a instruit pe ucenici până la un punct. Dar El nu le-a dezvăluit mai mult adevăr, întrucât nu ar fi fost în stare să-l asimileze.

14:26 Dar Duhul Sfânt va dezvălui mai mult adevăr. El a fost trimis de Tatăl în numele lui Cristos în ziua Rusaliilor. Duhul a venit în numele lui Cristos, adică a venit să reprezinte interesele lui Cristos pe pământ. El nu a venit să Se glorifice pe Sine, ci să-i atragă pe oameni la Mântuitorul. **„El vă va învăţa toate lucrurile“,** a spus Domnul. El a făcut acest lucru pe tot parcursul lucrării de vestire a Cuvântului desfăşurată de apostoli. Apoi a făcut-o prin Cuvântul lui Dumnezeu aşa cum ne-a fost transmis nouă celor de azi. Duhul Sfânt le reaminteşte credincioşilor de toate lucrurile pe care Mântuitorul le-a predat. De fapt, Domnul Isus pare să fi prezentat la modul embrionar întreaga învăţătură pe care o găsim apoi dezvoltată de Duhul Sfânt pe paginile Noului Testament.

O. Isus le lasă ucenicilor Săi pacea Sa (14:27-31)

14:27 Când cineva se apropie de moarte, de obicei îşi întocmeşte testamentul, hotărând cui îi va lăsa bunurile sale — exact ceea ce face Domnul Isus aici. Dar El nu a lăsat moştenire lucruri materiale, care ar putea fi achiziţionate cu bani, ci: **pace,** respectiv o **pace** lăuntrică a conştiinţei, care decurge din conştiinţa păcatului iertat şi a împăcării cu Dumnezeu. Cristos poate dărui această pace, întrucât El a cumpărat-o cu sângele Lui vărsat pe crucea de la Calvar. Această pace nu e dată cum o dă lumea — adică parcimonios sau egoist sau pentru o scurtă perioadă de timp, ci Domnul dăruieşte pacea Sa pe veci. Ce motive mai are atunci un creştin să se teamă sau să fie tulburat?

14:28 Isus deja le-a spus ucenicilor că va pleca de la ei şi că va reveni ulterior, pentru a-i duce cu El în cer. Dacă L-ar **iubi,** această veste le-ar fi adus bucurie. Desigur, într-o anumită privinţă, ei Îl iubeau, dar nu apreciau la justa valoare identitatea Lui şi, prin urmare, dragostea lor nu era atât de intensă cât s-ar fi cuvenit să fie.

„V-aţi bucurat că am zis: «Mă duc la Tatăl», pentru că Tatăl Meu este mai mare decât Mine“ (redat după NKJV, n.tr.). La prima vedere, versetul acesta pare să contrazică tot ce i-a învăţat Domnul Isus pe ucenici cu privire la egalitatea Sa cu Dumnezeu Tatăl. În realitate, nu este nici o contradicţie, după cum reiese din explicaţia oferită

chiar în text. Când Isus era pe pământ, oamenii L-au urât, L-au urmărit, L-au prigonit şi L-au ostracizat. Oamenii L-au hulit, L-au batjocorit şi L-au scuipat. Domnul Isus a îndurat groaznice umilinţe din partea creaturilor Sale.

Dumnezeu Tatăl nu a suferit niciodată un tratament atât de brutal din partea oamenilor. El a locuit în cer, departe de răutatea păcătoşilor. După întoarcerea Domnului Isus în cer, toate aceste umilinţe nu-L mai puteau atinge. De aceea, ucenicii trebuiau să se bucure când Isus a spus că Se duce la Tatăl, deoarece *în această privinţă* **Tatăl** era **mai mare decât** El. Tatăl nu era mai mare *ca Dumnezeu*, ci mai mare pentru faptul că El niciodată nu S-a coborât pe pământ ca Om şi nu a fost supus barbariilor comise de oameni. În ce priveşte atributele Dumnezeirii, Fiul şi Tatăl sunt egali. Dar atunci când ne gândim la locul umil pe care Şi l-a asumat Isus ca Om aici pe pământ, ne dăm seama că *în acea privinţă*, Dumnezeu **Tatăl** era **mai mare decât** El. El era mai mare în ce priveşte *poziţia*, dar nu şi *Persoana* Sa.

14:29 Dând dovadă de grijă şi abnegaţie pentru ucenicii cuprinşi de teamă, Domnul le-a revelat aceste evenimente ce urmau să se întâmple în viitor, pentru ca ei să nu se poticnească, să nu-şi piardă cumpătul şi să nu se teamă, ci **să creadă.**

14:30 Domnul ştia că se apropia timpul când va fi trădat şi, prin urmare, nu-I mai rămânea mult timp ca să stea de vorbă cu ai Săi. Satan se apropia chiar în clipele acelea, dar Mântuitorul ştia că vrăjmaşul nu putea găsi nici o urmă de păcat în El. Nimic din fiinţa lui Cristos nu ar fi răspuns la ispitele mârşave ale diavolului. Ce caraghios ar fi ca orice altă persoană decât Isus să afirme că Satan n-a putut găsi **nimic** în el!

14:31 Am putea parafraza versetul acesta cam aşa: „Vremea trădării Mele se apropie. Eu Mă voi duce de bună voie la cruce, căci aceasta e voia Tatălui pentru Mine şi prin aceasta lumea va şti cât de mult Îl **iubesc** pe **Tatăl** Meu. Aşa se explică de ce merg acum fără să Mă împotrivesc deloc." Şi zicând aceasta, Domnul le-a spus ucenicilor să se ridice şi să meargă cu El. Nu se ştie dacă au ieşit în acest punct al naraţiunii din camera de sus. Poate că restul discursului a fost rostit pe drum.

P. Isus, viţa adevărată (15:1-11)

15:1 În Vechiul Testament, poporul Israel a fost zugrăvit ca o viţă de vie sădită de Iehova. Dar poporul Israel s-a dovedit necredincios şi nerodnic, drept care Domnul Isus Se înfăţişează pe *Sine* acum drept **adevărata viţă**, împlinirea desăvârşită a tuturor celorlalte tipuri şi simboluri. Dumnezeu **Tatăl este viticultorul.**

15:2 Există o diversitate de opinii cu privire la sensul afirmaţiei referitoare la **mlădiţa** aflată în El **care nu aduce roadă.** Unii cred că ar fi vorba de cel care nu este sincer când mărturiseşte credinţa în El, dându-se creştin, dar nefiind unit cu Cristos prin credinţă. Alţii cred că ar fi vorba despre un credincios adevărat, care îşi pierde ulterior mântuirea, din pricina faptului că nu a adus roadă. Numai că acest scenariu este cu totul imposibil, deoarece ar contrazice atâtea texte din Biblie în care ni se spune limpede că credinciosul deţine o mântuire veşnică, pe care n-o poate pierde niciodată. Alţii cred că este vorba de un creştin adevărat, care alunecă de la credinţă, îndepărtându-se de Domnul şi fiind absorbit de lucrurile acestei lumi. Un astfel de creştin nu va mai manifesta în viaţa lui roada Duhului — dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, gingăşia, bunătatea, credinţa, blândeţea şi stăpânirea de sine.

Ce anume îi face Domnul mlădiţei ce nu aduce roadă depinde de modul în care vom traduce verbul *airo* din textul grec al originalului, care se poate traduce prin **„takes away"** (o ia, o îndepărtează, n.tr.), cum apare în traducerea King James, traducere identică cu cea de la Ioan 1:29). În cazul acesta, textul s-ar referi la acţiunea de disciplinare prin moartea fizică (vezi 1 Cor. 11:30). Dar acelaşi termen poate însemna alteori „a înălţa, a ridica" (vezi Ioan 8:59). În acest caz, ar fi vorba despre o *lucrare pozitivă* de încurajare a mlădiţei neroditoare, creându-i condiţii mai bune de acces la lumină şi aer, pentru ca, doar-doar, să se îndrepte şi să aducă roadă.

Mlădiţa care aduce roadă este creştinul care, pe zi ce trece, se maturizează tot mai mult, asemănându-se tot mai mult cu Domnul Isus. Chiar şi aceste mlădiţe trebuie să fie curăţite. După cum mlădiţa adevărată trebuie să fie curăţită de insecte dăunătoare, de mucegai şi de ciupercă, tot aşa şi creştinul trebuie să fie curăţit de lucrurile lumeşti care se lipesc de el.

15:3 Agentul curăţitor este **cuvântul** Domnului. Ucenicii au fost curăţiţi de la început, prin **cuvânt**, cu ocazia convertirii lor. Aşa cum le-a spus Mântuitorul, Cuvântul

Lui a avut un efect purificator în viaţa lor. Astfel, versetul acesta se referă, probabil, la justificare (îndreptăţire), *şi la* sfinţire.

15:4 A rămâne înseamnă a sta pe loc unde te afli. Creştinul a fost aşezat în Cristos — aceasta fiind poziţia ocupată de el. În umblarea sa zilnică, el trebuie să rămână în părtăşie intimă cu Domnul. O **mlădiţă** rămâne în viţa de vie, extrăgându-şi toată hrana din viţă. Tot aşa şi noi rămânem în Cristos petrecând timp în rugăciune, citind Cuvântul Său şi punându-l în practică, având părtăşie cu copiii Lui, şi fiind mereu conştienţi de unirea noastră cu El. Păstrând astfel neîntrerupt contactul cu El, noi suntem conştienţi de faptul că El rămâne în noi şi ne furnizează tăria spirituală şi resursele necesare. **Mlădiţa** nu poate aduce roadă decât atunci când rămâne în viţă. Singurul mod în care credincioşii pot aduce roada unui caracter cristianic este prin trăirea în părtăşie necurmată cu Cristos, clipă de clipă.

15:5 Cristos Însuşi este **viţa**; credincioşii sunt **mlădiţele.** Nu se pune problema ca mlădiţa să-şi trăiască viaţa pentru Viţă, ci, pur şi simplu, să lase ca viaţa Viţei să străbată mlădiţele. Uneori noi ne rugăm cam aşa: „Doamne, ajută-mă să-mi trăiesc viaţa pentru Tine," când ar fi mai indicat să ne rugăm: „Doamne Isuse, trăieşte-Ţi viaţa prin mine!" **Fără** Cristos, **nu putem face nimic.** O mlădiţă din cadrul viei nu are decât un singur ţel major: să aducă roadă, căci este total nefolositoare la confecţionarea de mobilă sau la construirea unor case. Ba nici de foc nu este prea bună. Dar este bună ca să aducă roadă — atâta timp cât rămâne în viţă.

15:6 Versetul 6 a stârnit multe deosebiri de vederi. Unii cred că persoana descrisă aici ar fi un credincios care cade în păcat, pierzându-se ulterior. Dar iarăşi o atare interpretare se bate cap în cap cu multe alte versete din Scriptură care ne învaţă că nici un copil adevărat al lui Dumnezeu nu va pieri niciodată. Alţii cred că persoana aceasta mărturiseşte doar cu gura, pretinzându-se creştin, fără să se fi născut însă niciodată din nou. În sprijinul acestei opinii este adus frecvent exemplul lui Iuda Iscarioteanul.

Noi credem că persoana descrisă în acest verset este un credincios adevărat, deoarece tot contextul se referă la creştinii adevăraţi. Nu mântuirea este subiectul, ci rămânerea în Cristos şi *aducerea de roadă.* Dar prin neatenţie şi prin lipsa rugăciunii din viaţa sa, credinciosul descris aici pierde legătura cu Domnul şi, prin urmare, săvârşeşte păcat, compromiţând mărturia sa. Nemairămânând în Cristos, el este aruncat **afară ca mlădiţă** — dar nu de către Cristos, ci de alţi oameni. Nu Dumnezeu îndeplineşte această acţiune, ci oamenii. Ce înseamnă asta? Înseamnă că oamenii vor râde de un creştin căzut. Ei vor azvârli cu noroi în numele unui astfel de creştin şi vor arunca în foc mărturia sa — adevăr bine ilustrat în viaţa lui David. El a fost un credincios adevărat, dar a neglijat părtăşia cu Domnul şi a comis păcatele adulterului şi omuciderii, făcându-i pe vrăjmaşii Domnului să hulească. Chiar şi astăzi, ateii îi batjocoresc numele (şi, implicit, numele lui Dumnezeu). În acest sens, s-ar putea afirma că îl aruncă în foc.

15:7 Rămânerea este secretul unei vieţi de rugăciune încununate de succes. Cu cât ne apropiem mai mult de Domnul, cu atât mai mult vom învăţa să gândim ca El, să avem în minte gândurile Lui. Cu cât ajungem să-L cunoaştem mai mult prin Cuvântul Său, cu atât mai mult Îi vom înţelege voia. Cu cât voinţa noastră se va armoniza mai mult cu voinţa Lui, cu atât mai mult vom putea fi asiguraţi de faptul că ni se va răspunde la rugăciunile noastre.

15:8 Ori de câte ori copiii lui Dumnezeu etalează chipul lui Cristos în lume, asemănarea lor cu El, **Tatăl este proslăvit.** Oamenii vor fi nevoiţi să mărturisească ce mare trebuie să fie Dumnezeu, devreme ce poate transforma păcătoşi atât de mari în sfinţi atât de evlavioşi! Observaţi progresia din capitolul acesta: roadă (v. 2), mai multă roadă (v. 2), şi **multă roadă**, adică gradul absolut din versetul 8.

„...şi astfel veţi fi ucenicii Mei." Asta înseamnă că *demonstrăm că suntem* **ucenicii** Lui când rămânem în El. În acest caz, cei din jurul nostru vor putea observa că suntem ucenici adevăraţi, că ne asemănăm cu Domnul nostru.

15:9 Dragostea pe care ne-a poartă Mântuitorul este aceeaşi cu dragostea pe care I-o poartă **Tatăl** Fiului Său. Simţim în inima noastră imboldul de a ne pleca înaintea Sa şi a ne închina, când citim aceste cuvinte, că dragostea Mântuitorului pentru noi este de aceeaşi intensitate cu aceea a Tatălui pentru Fiul Său! Cum a spus cineva: este „o dragoste vastă, nespus de adâncă şi cuprinzătoare, de-a dreptul neţărmurită, care întrece orice pricepere şi care nu va putea fi niciodată înţeleasă deplin de fiinţa omenească." Este „adâncul în care se pierd toate gândurile noastre." **„Rămâneţi în dragostea Mea,"**

spune Domnul. Cu alte cuvinte, să continuăm să lăsăm ca iubirea Lui să se manifeste tot mai deplin în viaţa noastră şi să ne bucurăm de ea tot mai plenar.

15:10 Prima parte a versetului 10 ne spune cum putem rămâne în dragostea Lui: prin păzirea **poruncilor** Lui. „Nu este altă cale de a fi fericiţi în Isus decât încrezându-ne în El şi ascultându-L." A doua parte a versetului ne înfăţişează Pilda Desăvârşită de ascultare — Domnul Isus, care a **păzit poruncile Tatălui** Său. Tot ce a făcut Domnul a fost în ascultare continuă de voia lui Dumnezeu, bucurându-Se necurmat de **dragostea** Tatălui. Nimic nu s-a interpus în această minunată părtăşie şi iubire dintre Tatăl şi Fiul.

15:11 Isus Şi-a găsit **bucuria** deplină în comuniune cu Dumnezeu Tatăl Său. El a dorit ca ucenicii Săi să aibă acea bucurie care decurge din bizuirea pe El. El a dorit ca **bucuria** *Lui* să fie şi bucuria lor. Conceptul omenesc de bucurie este ca omul să fie cât mai fericit cu putinţă, fără ca Dumnezeu să fie inclus în viaţa sa. Domnul ne învaţă însă că adevărata bucurie provine din includerea tot mai stăruitoare a lui Dumnezeu în viaţa cuiva. **„Pentru ca bucuria voastră să fie deplină,"** sau „împlinită." Bucuria lor avea să fie împlinită prin rămânerea în Cristos şi prin păzirea poruncilor Sale. Mulţi au folosit versetul 15 din acest capitol ca temei pentru a răspândi îndoială cu privire la siguranţa credinciosului şi au recurs la versetele anterioare pentru a arăta că e posibil, după ei, ca o oaie a lui Cristos să se poată pierde, până la urmă. Dar planul Domnului nu a fost ca: „îndoielile voastre să fie depline", ci ca **„bucuria voastră să fie deplină."**

Q. Porunca de a ne iubi unii pe alţii (15:12-17)

15:12 Domnul avea să plece în curând de la ucenicii Lui, aceştia fiind lăsaţi în mijlocul unei lumi ostile. În contextul creşterii încordării, exista pericolul ca ucenicii să se certe unii cu alţii. Şi astfel Domnul le dă această poruncă permanentă: **„Iubiţi-vă unii pe alţii, cum v-am iubit şi Eu."**

15:13 Dragostea lor trebuie să fie de aşa natură încât ei să fie gata chiar să-şi dea viaţa unii pentru alţii. Or, cei care sunt gata să meargă până acolo încât să-şi dea viaţa unii pentru alţii, nu se mai ceartă între ei. Exemplul suprem de jertfire de sine între oameni este ca cineva să moară **pentru prietenii săi.** Ucenicii lui Cristos sunt chemaţi la acest gen de devotament. Unii îşi dau viaţa la modul propriu; alţii îşi consumă toată viaţa slujindu-i neobosit pe copiii lui Dumnezeu. Domnul Isus este Pilda de urmat în această privinţă. El Şi-a dat viaţa pentru prietenii Săi. Desigur, ei erau duşmani când a murit El pentru ei, dar când sunt mântuiţi, devin prietenii Săi. Prin urmare, e corect să afirmăm că El a murit şi pentru prietenii Lui, şi pentru duşmanii Lui.

15:14 Noi arătăm că suntem **prietenii** Lui când facem **tot ce** ne porunceşte El. Nu prin asta devenim prietenii Lui, ci, mai degrabă, aşa arătăm lumii că suntem prietenii Lui.

15:15 Domnul subliniază aici diferenţa dintre **robi şi prieteni.** Robilor nu li se cere decât să execute muncile ce le-au fost încredinţate, în schimb **prietenii** cuiva sunt confidenţii săi, cărora el le dezvăluie planurile de viitor, cu care împărtăşesc informaţii confidenţiale. Într-o anumită privinţă, ucenicii vor continua să fie mereu robii Domnului, dar ei vor fi cu mult mai mult decât aceasta: ei vor fi prietenii Lui. Domnul le dezvăluia chiar în acele momente lucrurile pe care le-a auzit de la Tatăl Său. El le spunea că va pleca, le aducea la cunoştinţă că va veni Duhul Sfânt, că El se va întoarce şi care vor fi atribuţiile lor faţă de El în lipsa Lui. Cineva a subliniat că, în calitate de mlădiţe, noi *primim* (v. 5); ca ucenici, noi Îl *urmăm* (v. 8); iar ca prieteni, noi *avem părtăşie* cu El (v. 15).

15:16 Pentru ca nu cumva ei să se descurajeze sau să fie ispitiţi să se dea bătuţi, Isus le aminteşte că El este Cel care i-a **ales.** Asta ar putea însemna că i-a **ales** în vederea mântuirii veşnice, în vederea uceniciei, sau a rodniciei. El le-a rânduit ucenicilor lucrarea pe care urmau s-o înfăptuiască. Noi trebuie să mergem şi să aducem roadă. **Roada** ar putea însemna harurile vieţii creştine, cum ar fi dragostea, pacea, etc. Sau ar putea însemna sufletele câştigate pentru Domnul Isus Cristos. Între cele două există o strânsă legătură. Numai în măsura în care manifestăm primul fel de roadă vom putea aduce şi al doilea fel de roadă.

Sintagma: **„roada voastră să rămână"** ne duce cu gândul la faptul că roadă ar putea să însemne aici mântuirea unor suflete. Domnul i-a ales pe ucenici să meargă şi să aducă **roadă** *trainică.* Pe Domnul nu-L interesa doar mărturisirea de credinţă în El, făcută doar cu buzele de către cineva, ci mântuirea adevărată a cuiva. L. S. Chafer remarcă că în capitolul de faţă avem rugăciu-

ne efectivă (v. 7), bucurie cerească (v. 11) şi roadă necurmată (v. 16). **„Pentru ca orice veţi cere..."** Secretul slujirii eficace este rugăciunea. Când au fost trimişi ucenicii li s-a dat garanţia că **Tatăl** le va acorda **tot ce** vor cere în **numele** lui Cristos.

15:17 Domnul se pregătea acum să-i avertizeze pe ucenici cu privire la pericolul vrăjmăşiei lumii. El a început prin a le spune **să se iubească unii pe alţii**, să ţină unii la alţii şi să facă front unit împotriva vrăjmaşului.

R. Isus prezice că lumea îi va urî pe ucenicii Săi (15:18-16:4)

15:18, 19 Ucenicilor li se spune să nu se mire şi să nu se descurajeze **dacă lumea** îi urăşte. („Dacă" din acest text nu exprimă îndoiala cu privire la certitudinea faptului că aşa se vor petrece lucrurile. Asupra acestui lucru nu exista nici o îndoială.) Lumea L-a **urât** pe Domnul şi îi va urî pe toţi cei ce I se aseamănă.

Oamenii din lume îi iubesc pe cei care se comportă ca ei — folosind un limbaj murdar şi bălăcindu-se în poftele firii. Tot din categoria oamenilor lumii fac parte şi oamenii culţi şi educaţi, dar care trăiesc numai pentru ei înşişi. Creştinii îi condamnă şi pe unii şi pe alţii, prin trăirea unei vieţi de sfinţenie, ceea ce le atrage inevitabil ura lumii.

15:20 Termenul **rob** din acest verset ar putea fi tradus şi prin „sclav" Un ucenic nu trebuie să se aştepte să aibă parte de un tratament mai bun din partea lumii decât cel acordat **stăpânului** său. Mai degrabă, ucenicul va fi persecutat aşa cum a fost şi Cristos. Cuvântul lui va fi respins, aşa cum a fost respins şi cuvântul Mântuitorului.

15:21 Ura aceasta şi persecuţia îndreptată împotriva ucenicilor este: **„din cauza Numelui Meu"**, adică pentru Domnul, pentru faptul că un credincios este legat intrinsec de Cristos; pentru că Cristos l-a despărţit de lume şi pentru că poartă numele lui Cristos şi chipul Său. Lumea nu-L cunoaşte pe Dumnezeu. **Ei nu ştiu** că **Tatăl** L-a trimis pe Domnul în lume să fie Mântuitor. Dar ignoranţa nu e scuzabilă.

15:22 Domnul nu spune aici că dacă n-ar fi venit El, oamenii nu ar fi fost păcătoşi. Din vremea lui Adam, toţi oamenii sunt păcătoşi. Dar păcatul lor nu ar fi fost atât de mare cât este acum. Oamenii aceştia L-au văzut pe Fiul lui Dumnezeu şi I-au auzit cuvintele minunate. Ei n-au putut găsi nici o vină şi nici un păcat la El. Cu toate acestea L-au respins. Or, tocmai asta a făcut ca păcatul lor să fie atât de mare. Prin urmare, păcatul lor trebuie privit în mod comparativ. Cu alte cuvinte, faţă de groaznicul păcat al respingerii Domnului slavei, celelalte păcate ale lor erau o nimica toată. Dar acum ei nu mai aveau **nici o dezvinovăţire pentru păcatul lor,** căci au respins Lumina lumii!

15:23 Dar urându-L pe Cristos, ei L-au urât şi pe **Tatăl**, căci Cei Doi sunt una. Oamenii nu puteau spune că-L iubesc pe Dumnezeu, căci dacă L-ar fi iubit pe Dumnezeu, atunci L-ar fi iubit şi pe Cel pe Care L-a trimis El.

15:24 Deci ei au fost răspunzători nu numai pentru faptul că au auzit învăţăturile lui Cristos, ci şi pentru faptul că au văzut minunile Sale — ceea ce a sporit şi mai mult condamnarea lor. Ei au văzut **lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut** vreodată. Aşadar, faptul că L-au respins pe Cristos, în lumina tuturor acestor dovezi covârşitoare, nu poate fi scuzat. Domnul a comparat toate celelalte păcate ale lor cu acest păcat unic şi a spus că cele dintâi erau o nimica toată pe lângă păcatul din urmă. Pentru că L-au **urât** pe Fiul, L-au urât şi pe **Tatăl** Său — fapt care i-a pus sub o osândă groaznică.

15:25 Domnul Şi-a dat seama că atitudinea omului faţă de El era întocmai cum fusese profeţit în Scriptură. De pildă, la Psalmul 69:4 s-a făcut prezicerea că Cristos avea să fie **urât... fără temei.** Acum, după ce **s-a întâmplat** acest lucru, Domnul a comentat că însuşi Vechiul Testament, de care oamenii aceştia făceau atât de mult caz, a prezis că ei Îl vor urî fără nici un motiv. Faptul că s-a făcut prezicerea nu înseamnă însă că oamenii aceştia *trebuiau* să-L urască pe Cristos. Mai degrabă, ei L-au urât *pentru că aşa au vrut ei*, pentru că aşa au decis să facă, fără să-i oblige nimeni să facă aşa. Dar Dumnezeu a văzut dinainte că acest lucru se va întâmpla şi l-a determinat pe David să-l consemneze în Psalmul 69.

15:26 În pofida respingerii omului, mărturia lui Cristos avea să continue, fiind dusă mai departe de **Mângâietorul** — adică de Duhul Sfânt. Aici Domnul spune că *El* Îl va **trimite** pe Duhul **de la Tatăl.** La Ioan 14:16, *Tatăl* a fost Cel care L-a trimis pe Duhul. Oare nu este aceasta încă o dovadă a egalităţii Fiului cu Tatăl? Cine altul decât Dumnezeu ar putea să-L trimită pe cineva care este Dumnezeu? **Duhul adevărului... iese de la Tatăl.** Asta înseamnă că El este trimis în permanenţă de Dumnezeu iar veni-

rea Sa în ziua de Rusalii a fost un caz special al trimiterii Sale. Duhul mărturiseşte despre Cristos, aceasta fiind măreaţa Sa misiune. El nu caută să-i facă pe oameni să se preocupe de El, deşi El este unul din membrii Trinităţii. Dar El îndreaptă atenţia — şi a păcătoşilor, şi a sfinţilor — asupra Domnului slavei.

15:27 Duhul le va mărturisi în mod nemijlocit ucenicilor. Ei fuseseră cu Domnul **de la începutul** lucrării Sale publice şi erau astfel mai calificaţi decât oricare alţi oameni să vestească Persoana şi lucrarea Sa. Dacă ar fi putut găsi cineva vreo imperfecţiune la Domnul, atunci negreşit cei care au fost cu El ar fi putut s-o facă. Dar ei ştiau din proprie experienţă că El nu a săvârşit nici un păcat, de nici un fel. Şi astfel ei au fost îndreptăţiţi să aducă mărturie despre faptul că Domnul este Fiul fără păcat al lui Dumnezeu şi Mântuitorul lumii.

16:1 Ucenicii erau, probabil, animaţi ca şi concetăţenii lor de nădejdea iudeilor, că Mesia Îşi va întemeia împărăţia şi că puterea Romei va fi înfrântă. Dar Domnul îi surprinde, spunându-le cu totul altceva, anume că va muri, va învia şi Se va sui la cer. Apoi va veni Duhul Sfânt iar ucenicii se vor duce în lume să-L mărturisească pe Cristos şi că vor fi urâţi şi persecutaţi de oameni. Domnul le-a spus toate acestea dinainte, pentru ca ei să nu fie deziluzionaţi, şocaţi şi să nu se poticnească.

16:2, 3 Excluderea din sinagogă este considerată de cei mai mulţi iudei drept una din cele mai mari nenorociri care li se putea întâmpla. Dar iată că tocmai acest lucru avea să li se întâmple ucenicilor lui Isus. Credinţa creştină avea să fie atât de intens urâtă de cei care doreau s-o facă să dispară de pe pământ, încât aceştia aveau să creadă că acţiunea lor ar fi plăcută în ochii lui Dumnezeu. Asta ne arată pericolul ca o persoană să fie plină de râvnă, acţionând cu toată sinceritatea pentru o anumită cauză pe care o crede dreaptă, în realitate acea persoană fiind însă greşită şi aflându-se pe un drum rău.

Refuzul de a recunoaşte Dumnezeirea lui Cristos stătea la rădăcina tuturor relelor. Iudeii nu au vrut să-L primească pe Cristos şi, prin această faptă a lor, au refuzat să-L primească şi pe **Tatăl.**

16:4 Din nou Domnul i-a avertizat pe ucenici dinainte, pentru ca atunci când vor veni toate aceste adversităţi, ei să nu se clatine, aducându-şi aminte cum Domnul a prezis că vor fi prigoniţi. Şi astfel ei vor şti că toate acestea au fost îngăduite de Dumnezeu, că au fost incluse în planul Său pentru viaţa lor. Domnul nu le-a vorbit prea mult despre aceste lucruri mai devreme, deoarece atunci El era cu ei şi nu avea rost să-i întristeze sau să le distragă atenţia de la alte lucruri pe care trebuia să le întipărească în mintea lor. Dar acum, în pragul plecării Sale de la ei, trebuia să le spună ce-i aşteaptă în viitor.

S. Venirea Duhului Adevărului (16:5-15)

16:5 Versetul 5 pare să exprime dezamă girea cu privire la faptul că ucenicii nu erau mai interesaţi de ce-L aştepta pe Domnul. Deşi ei au întrebat cu titlu general unde se duce El, nu păreau însă prea interesaţi de ce se întâmplă cu El.

16:6 Ei erau mai preocupaţi de propriul lor viitor, decât de al Domnului. Înaintea Lui se prefigura crucea şi mormântul iar înaintea ucenicilor prigoane pentru faptul că-L slujeau pe Cristos. Ei erau plini de întristare pentru necazurile lor, mai degrabă decât pentru ale Domnului.

16:7 Totuşi ei nu vor fi lăsaţi fără ajutor sau mângâiere. Cristos le va trimite pe Duhul Sfânt, ca să fie Mângâietorul sau Ajutorul lor. Era în avantajul ucenicilor ca să vină acest Ajutor, care îi va umple de putere şi curaj, învăţându-i şi făcându-L pe Cristos mai real pentru ei decât fusese până atunci. **Mângâietorul** nu va veni înainte ca Domnul Isus să se fi întors în cer şi să fi fost glorificat. Desigur, Duhul Sfânt mai fusese în lume până atunci, dar acum El urma să vină într-un mod deosebit — pentru a convinge lumea şi pentru a-i sluji pe cei răscumpăraţi.

16:8 Duhul Sfânt avea să dovedească lumea vinovată în ce priveşte păcatul, neprihănirea şi judecata. Cuvintele acestea sunt interpretate de obicei în sensul că Duhul Sfânt va crea o convingere lăuntrică cu privire la aceste lucruri în inima fiecărui păcătos. Deşi acest lucru este adevărat, nu acesta este sensul real al versetului de faţă. Duhul Sfânt condamnă **lumea** prin însuşi faptul că se află aici. În mod normal, nu El ar trebui să fie aici, ci Domnul Isus, care să domnească asupra lumii. Dar lumea L-a respins pe Domnul Isus, drept care El S-a întors în cer şi în locul Cristosului respins a venit Duhul Sfânt — aceasta constituind o demonstraţie a vinovăţiei lumii.

16:10 Mântuitorul S-a declarat neprihănit, dar oamenii au spus că e stăpânit de demon. Dumnezeu a fost însă Cel care a

avut ultimul cuvânt, spunând, de fapt: „Fiul Meu este neprihănit şi Eu voi demonstra acest lucru prin faptul că-L voi învia şi-L voi duce înapoi în cer." Duhul Sfânt depune mărturie asupra faptului că Cristos este Cel care a avut dreptate, nu lumea!

16:11 Prezenţa Duhului Sfânt găseşte lumea vinovată şi cu privire la judecata care va veni. Faptul că El se află aici înseamnă că diavolul a fost deja condamnat la cruce şi că toţi cei care Îl refuză pe Mântuitorul vor avea parte de aceeaşi judecată groaznică ce-i este rezervată lui în viitor.

16:12 Mai erau multe lucruri pe care Domnul trebuia să le spună ucenicilor, dar ei nu erau pregătiţi să le digere. Acesta e un important principiu pedagogic — că pentru ca elevul să poată trece la cunoştinţe mai avansate, trebuie să-şi fi însuşit mai întâi adevărurile predate anterior. Domnul nu i-a copleşit niciodată pe ucenici cu învăţături prea multe, ci le-a predat adevărul „rând cu rând, precept după precept".

16:13 Lucrarea pe care a început-o Domnul avea să fie dusă mai departe de **Duhul adevărului. El** avea să-i călăuzească în tot adevărul. Într-o anumită privinţă, **tot adevărul** le-a fost încredinţat apostolilor în timpul vieţii lor. La rândul lor, ei l-au aşternut în scris sub forma în care ne-a parvenit nouă, respectiv Noul Testament, care, adăugat la Vechiul Testament, a încheiat revelaţia scrisă pe care a dat-o Dumnezeu omului. Trebuie subliniat însă că în toate veacurile Duhul îi călăuzeşte pe oamenii lui Dumnezeu în tot adevărul. Aceasta El o face prin intermediul Scripturii. El nu va vorbi decât lucrurile care Îi sunt date să le spună de către Tatăl şi Fiul. **„El vă va vesti lucrurile viitoare."** Desigur, lucrul acesta se face în Noul Testament şi mai cu seamă în cartea Apocalipsa, unde este descoperit viitorul.

16:14 Lucrarea principală a Duhului Sfânt este să-L **slăvească** pe Cristos. Prin aceasta putem verifica învăţătura şi predicarea oricui. Dacă are ca efect preamărirea Mântuitorului, atunci este de la Duhul Sfânt. **„El va lua din ce este al Meu"** înseamnă că El va primi marile adevăruri privitoare la Cristos. Acestea sunt lucrurile pe care le descoperă El credincioşilor. Este un subiect inepuizabil!

16:15 Toate atributele Tatălui aparţin şi Fiului. La aceste desăvârşiri S-a referit Cristos în versetul 14. Duhul le-a descoperit apostolilor slăvitele perfecţiuni, slujiri, funcţii, haruri şi plinătăţi ale Domnului Isus.

T. Întristarea preschimbată în bucurie (16:16-22)

16:16 Nu se poate stabili cu exactitate cadrul cronologic al versetului 16. Ar putea să însemne că Domnul avea să lipsească din mijlocul lor timp de trei zile, revenind apoi la ei după înviere. Ar mai putea însemna că El se va duce înapoi la Tatăl Său, în cer, şi abia atunci, **după puţină vreme** (adică după ce se va fi încheiat epoca actuală), El va reveni la ei (în cadrul celei de-a Doua Veniri). Sau ar putea însemna că **pentru puţină vreme** ei nu-L vor vedea cu ochii lor fizici, ci, după ce Duhul Sfânt va fi fost dat la Rusalii, ei Îl vor percepe prin credinţă într-un mod în care nu L-au mai văzut până atunci.

16:17 Ucenicii erau nedumeriţi, pentru faptul că în versetul 10 Mântuitorul spusese: „Mă duc la Tatăl şi nu Mă veţi mai vedea." Acum le spune: **„Peste puţin timp nu Mă veţi mai vedea şi apoi iarăşi peste puţin timp Mă veţi vedea."** Pentru ei cele două afirmaţii se băteau cap în cap.

16:18 Ei s-au întrebat unul pe altul ce puteau să însemne cuvintele **„peste puţin timp"**. Ciudat, dar şi noi cei de azi suntem confruntaţi cu aceeaşi problemă spinoasă, căci nu ştim dacă se referă la cele trei zile dinaintea învierii Sale, la cele patruzeci de zile dinaintea Rusaliilor sau la cei peste 1900 de ani care se vor scurge înainte de Revenirea Sa!

16:19, 20 Fiind Dumnezeu, Domnul Isus le-a citit gândurile. Prin întrebările pe care le-a pus, El a dezvăluit că era deplin conştient de starea lor de perplexitate.

El nu a răspuns direct la problema lor, ci le-a dat informaţii suplimentare cu privire la cuvintele „peste puţin timp". Lumea se va bucura penru că a reuşit să-L răstignească pe Domnul Isus, dar ucenicii vor plânge şi se vor tângui. Acest lucru nu va ţine însă decât puţin timp. Întristarea lor se va preface în bucurie — cum s-a şi întâmplat, de fapt, mai întâi la învierea Sa, şi apoi prin venirea Duhului. După aceea, pentru toţi ucenicii din toate veacurile, întristarea se va fi prefăcut în bucurie, când Domnul va fi revenit.

16:21 Nimic nu este mai remarcabil decât rapiditatea cu care o mamă uită durerile facerii, după ce i s-a născut copilul. Tot aşa va fi şi cu ucenicii. Durerea legată de absenţa Domnului avea să fie dată în curând uitării, de îndată ce ei Îl vor fi văzut iarăşi.

16:21 Din nou trebuie să recunoaştem că nu ştim la ce perioadă de timp se referă

cuvintele Domnului: **„vă voi vedea iarăşi ".** E vorba de învierea Sa, de trimiterea Duhului Sfânt la Rusalii sau de a Doua Sa Venire? În toate trei cazurile, urmarea este aceeaşi: **o bucurie** care nu poate fi răpită.

U. Rugaţi-vă Tatălui în Numele lui Isus (16:23-28)

16:23 Până acum ucenicii veniseră la Domnul cu toate întrebările şi cererile lor. **În ziua aceea** (adică în era inaugurată de coborârea Duhului la Rusalii), El nu va mai fi alături de ei cu trupul, prin urmare nu-I vor mai pune întrebări. Înseamnă oare asta că nu vor mai avea la cine să se ducă? Nicidecum, deoarece **în ziua aceea** vor avea privilegiul de a-I **cere Tatălui** iar El le va acorda cererile, din pricina lui Isus. Ni se va răspunde la cereri nu pentru că noi suntem vrednici, ci pentru că Domnul Isus este vrednic.

16:24 Până în acest punct ucenicii nu se rugaseră lui Dumnezeu Tatăl în **numele** Domnului. Acum ei sunt invitaţi că **ceară** şi, prin răspunsurile primite la rugăciunile lor, **bucuria** lor va fi deplină.

16:25 Sensul multora din învăţăturile Domnului nu părea întotdeauna clar, la prima vedere. El a recurs la parabole şi la limbaj figurat. Chiar în capitolul acesta nu putem fi întotdeauna siguri de sensul precis al cuvintelor Sale. Odată cu venirea Duhului Sfânt, învăţătura **despre Tatăl** a devenit mai clară. În cartea Faptelor Apostolilor şi în Epistole adevărul nu mai este dezvăluit prin parabole, ci prin afirmaţii directe.

16:27 Tatăl i-a iubit pe ucenici pentru că ei L-au primit pe Cristos, L-au iubit şi au crezut în Dumnezeirea Lui. Acesta e motivul pentru care Domnul nu a trebuit să stăruie pe lângă Tatăl. După venirea Duhului Sfânt ei aveau să beneficieze de o intimitate sporită cu Tatăl, apropiindu-se de El cu încredere — toate acestea datorându-se faptului că L-au iubit pe Fiul Său.

16:28 Aici Domnul a repetat declaraţia Sa de egalitate cu Dumnezeu Tatăl. El nu a spus: „Eu am venit de la *Dumnezeu*", ca şi când nu ar fi decât un Profet trimis de Dumnezeu, ci **„Am ieşit de la Tatăl".** Asta înseamnă că El este Fiul etern al Tatălui etern, egal cu Dumnezeu Tatăl. El a venit **în lume** ca Unul care a trăit altundeva înainte de Venirea Sa. La înălţarea Sa la cer, El a părăsit lumea şi S-a întors **la Tatăl.** Aceasta este o scurtă relatare biografică a Domnului slavei.

V. Strâmtorare şi pace (16:29-33)

16:29, 30 Ucenicii lui Isus au crezut că acum, în sfârşit, au ajuns să-L înţeleagă, deoarece El nu mai vorbea în limbaj figurat — au zis ei. Ei credeau că acum au pătruns taina Persoanei Sale. **Acum** ei erau **siguri că** El dispune de toată cunoştinţa şi că a **ieşit de la Dumnezeu.** Dar El spusese că a venit de la *Tatăl.* Înţelegeau ei oare semnificaţia acestei afirmaţii? Îşi dădeau ei seama că Isus era una din cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi?

16:31 Isus a sugerat prin această întrebare că ei nu erau încă desăvârşiţi în credinţa lor. El ştia că ei Îl iubesc şi se încred în El, dar înţelegeau ei că El este Dumnezeu întrupat?

16:32 Peste puţin timp El avea să fie arestat, judecat şi răstignit. Ucenicii Îl vor părăsi cu toţii, fugind fiecare la casa lui. Dar El nu va fi părăsit, deoarece **Tatăl** va fi cu El. Tocmai această unire cu Dumnezeu Tatăl nu o înţelegeau ei. Acesta era lucrul care avea să-I dea Lui sprijin când ei vor fi fugit cu toţii, ca să-şi scape viaţa.

16:33 Scopul acestei conversaţii avută cu ucenicii a fost ca ei să aibă pace. Când vor fi prigoniţi, urmăriţi, acuzaţi pe nedrept şi urâţi, ba chiar torturaţi, ei vor avea **pace** *în El,* căci El a biruit **lumea** pe crucea Calvarului. În pofida strâmtorărilor prin care vor trece, ei se puteau odihni, pe deplin asiguraţi că, împreună cu El, sunt biruitori.

De asemenea, odată cu venirea Duhului Sfânt, ei vor dispune de putere sporită de a răbda şi de mai mult curaj în faţa vrăjmaşului.

W. Isus Se roagă pentru lucrarea Lui (17:1-5)

Am ajuns în acest punct la ceea ce s-a numit drept rugăciunea de Mare Preot a Domnului Isus. În această rugăciune, El a mijlocit pentru ai Săi. Este o imagine a actualei Sale lucrări desfăşurată în cer, unde Se roagă pentru ai Săi, aşa cum arată foarte bine Marcus Rainsford:

Întreaga rugăciune este un exemplu strălucit al mijlocirii pe care o face binecuvântatul nostru Domn la dreapta lui Dumnezeu, fără să rostească nici un cuvânt de acuzare la adresa oamenilor Săi, fără să pomenească de nici una din scăderile sau eşecurile lor.... Dimpotrivă, El vorbeşte despre ei numai în postura în care s-ar găsi în planul Tatălui, în asociere cu El şi ca beneficiari ai plinătăţii pe care El S-a coborât din cer să o

reverse asupra lor... Toate cererile făcute de Domnul nostru cu privire la ai Săi au de a face cu lucruri spirituale; toate se referă la binecuvântări cereşti. Domnul nu cere să li se dea bogăţii, onoruri sau poziţii de influenţă în lumea aceasta, sau privilegii speciale, ci se roagă cu toată stăruinţa ca ei să fie păziţi de rău, să fie despărţiţi de lume, să fie calificaţi pentru a-şi face datoria şi să fie aduşi teferi în cer. Prosperitatea sufletului este cea mai bună prosperitate; este barometrul adevăratei prosperităţi.[45]

17:1 Ceasul sosise. De multe ori duşmanii Lui fuseseră împiedicaţi să-L prindă, pentru că nu sosise ceasul Lui. Dar acum a sosit în sfârşit momentul pentru ca Domnul să fie dat la moarte. **„Proslăveşte pe Fiul Tău“,** S-a rugat Mântuitorul, contemplând moartea Sa pe cruce. Dacă ar fi rămas în mormânt, lumea ar fi ştiut că El nu e decât un om ca toţi ceilalţi. Dar dacă Dumnezeu Îl va proslăvi, înviindu-L din morţi, asta va fi o dovadă că El este Fiul lui Dumnezeu şi Mântuitorul lumii. Dumnezeu a răspuns la această cerere, înviindu-L pe Domnul Isus a treia zi şi apoi ducându-L înapoi în cer şi încununându-L cu slavă şi cinste.

„Pentru ca şi Fiul să te poată proslăvi,“ a continuat Domnul. Sensul acestor cuvinte este explicat în următoarele două versete. Isus Îl proslăveşte pe Tatăl prin faptul că dăruieşte viaţă veşnică celor care cred în El. Dumnezeu este mult proslăvit atunci când bărbaţi şi femei necredincioşi sunt convertiţi, etalând viaţa Domnului Isus pe acest pământ.

17:2 Ca urmare a lucrării Sale de răscumpărare de la cruce, Dumnezeu I-a dat Fiului Său **autoritate peste întreaga** omenire. Această **autoritate** Îl îndreptăţeşte să **dea viaţă veşnică** celor pe care Tatăl **I i-a dat**. Din nou ni se aminteşte că înainte de întemeierea lumii, Dumnezeu i-a marcat pe unii să fie ai lui Cristos. A nu se uita însă că Dumnezeu oferă mântuirea tuturor celor care Îl primesc pe Isus Cristos. Nu există nici o persoană care să nu poată fi mântuită prin credinţa în Mântuitorul.

17:3 Iată o explicaţie concisă a modului în care se poate obţine **viaţa veşnică**: prin cunoaşterea lui **Dumnezeu şi** a lui **Isus Cristos. Singurul Dumnezeu adevărat** contrastează puternic cu idolii, care nici nu sunt, de fapt, dumnezei adevăraţi. Versetul acesta nu înseamnă că Isus Cristos nu este adevăratul Dumnezeu. Faptul că Numele Lui este menţionat împreună cu Dumnezeu Tatăl ca fiind sursa comună de viaţă veşnică înseamnă că Ei sunt egali. Aici Domnul Se numeşte pe Sine **Isus Cristos. Cristos** este tot una cu Mesia. Versetul acesta infirmă categoric teoria unora potrivit cărora Isus nu S-ar fi numit niciodată pe sine drept Mesia.

17:4 Rostind aceste cuvinte, Domnul vobea ca şi când ar fi murit, ar fi fost îngropat şi ar fi înviat deja. El Îl **proslăvise** pe Tatăl prin viaţa Sa fără păcat, prin minunile Sale, prin suferinţa şi moartea Sa şi prin învierea Sa. El terminase lucrarea de mântuire pe care I-o încredinţase Tatăl s-o aducă la îndeplinire, aşa cum arată Ryle:

> Răstignirea I-a adus slavă Tatălui. A proslăvit înţelepciunea, credincioşia, sfinţenia şi dragostea Sa. A demonstrat cât de înţelept este, pentru faptul că a asigurat un plan prin care El să poată fi drept şi, în acelaşi timp, îndreptătitorul celor răi. — A demonstrat cât de credincios a fost El, respectându-şi promisiunea, potrivit căreia sămânţa femeii va zdrobi capul şarpelui. — A demonstrat că El este sfânt, pentru că a cerut ca pretenţiile legii Sale să fie satisfăcute, prin lucrarea marelui nostru Înlocuitor. — Şi a mai demonstrat cât de mare este dragostea Tatălui, prin faptul că ne-a asigurat un asemenea Mediator, un asemenea Răscumpărător şi un Prieten atât de mare al omului păcătos în Persoana Fiului Său co-etern.
>
> Răstignirea a adus slavă Fiului. A proslăvit compasiunea Sa, răbdarea Sa şi puterea Sa. A demonstrat nemărginita Sa compasiune, pentru faptul că a murit pentru noi, a suferit în locul nostru, îngăduind să fie socotit păcat şi blestem pentru noi, şi cumpărându-ne răscumpărarea cu preţul propriului Său sânge vărsat pentru noi. — A demonstrat nemărginita Lui răbdare, prin faptul că nu a murit de moarte obişnuită, ca mai toţi oamenii, ci S-a supus de bună voie unor dureri şi agonii inimaginabil de cumplite, când, printr-un singur cuvânt, ar fi putut cere ajutorul îngerilor Tatălui Său, fiind imediat eliberat. — A demonstrat atotputernicia Sa, prin faptul că a purtat povara tuturor fărădelegilor lumii, biruindu-l pe Satan şi deposedându-l de prada sa.[46]

17:5 Înainte de a veni în lume, Cristos a locuit în cer cu Tatăl. Când îngerii au privit la Domnul, ei au văzut toată slava Dumnezeirii. Ochii aceştia desluşeau limpede că El este Dumnezeu. Dar când S-a coborât între oameni, gloria Dumnezeirii a fost acoperită cu un văl. Deşi El era în continuare Dumnezeu, pentru cei mai mulţi din jurul Lui faptul acesta nu era evident. Ei nu vedeau în El

decât pe Fiul tâmplarului. Aici Mântuitorul se roagă ca manifestarea vizibilă a gloriei Sale din cer să fie restaurată. Cuvintele: **„Proslăveşte-Mă împreună cu Tine Însuţi"** înseamnă „proslăveşte-Mă în prezenţa Ta, în cer. Lasă ca slava iniţială pe care o împărtăşeam cu Tine înainte de întruparea Mea să fie reluată." Acest verset vesteşte fără echivoc pre-existenţa lui Cristos.

X. Isus Se roagă pentru ucenicii Lui (17:6-19)

17:6 Isus le făcuse ucenicilor **cunoscut Numele** Tatălui. Termenul „nume" înseamnă în Scriptură Persoana, atributele şi caracterul Său. Cristos revelase plenar natura adevărată a Tatălui. Ucenicii Îi fuseseră daţi Fiului **din lume**. Ei au fost separaţi de masa necredincioasă a omenirii, fiind puşi deoparte, ca să fie ai lui Cristos. „Ei au fost ai Tatălui *prin alegere* înainte de crearea lumii, devenind ai lui Cristos prin harul Tatălui şi prin cumpărarea lor cu sânge," a scris J. G. Bellett.

„Ei au păzit cuvântul Tău," a spus Domnul. În pofida tuturor scăderilor şi eşecurilor lor, Domnul le acordă creditul de a fi crezut şi ascultat de învăţăturile Sale. „Nici un cuvânt nu rosteşte El împotriva alor Săi", scrie Rainsford. „Nu face nici o aluzie la ceea ce au săvârşit ei sau ce urmau să săvârşească — respectiv faptul că aveau să-L părăsească pe Domnul."

17:7, 8 Mântuitorul L-a reprezentat pe Tatăl Său în mod desăvârşit. El le-a explicat ucenicilor că nu vorbea şi nu acţiona din proprie autoritate, ci numai după instrucţiunile Tatălui. Şi astfel ei **au crezut că** Tatăl L-a **trimis** pe Fiul.

Mai mult, nu Cristos a avut *iniţiativa* propriei Sale misiuni, ci El a venit ca urmare a faptului că S-a supus voii Tatălui. El a fost Robul desăvârşit al lui Iehova.

17:9 Ca Mare Preot, El S-a rugat pentru ucenici; El **nu s-a rugat pentru lume**. Asta nu trebuie să însemne că Cristos niciodată nu S-a rugat pentru lume. În fond, pe cruce El S-a rugat: „Tată, iartă-i că nu ştiu ce fac."

Dar aici El S-a rugat ca Unul care îi reprezenta pe ucenici înaintea tronului lui Dumnezeu şi, prin urmare, această rugăciune nu poate să-i cuprindă decât pe ai Săi.

17:10 Perfecta unitate dintre Tatăl şi Fiul este clar prezentată aici. Nici un om obişnuit nu ar putea rosti aceste cuvinte. Noi am putea să-I spunem lui Dumnezeu: **„Tot ce este al meu este al Tău"**, dar n-am putea spune: **„Tot ce este al Tău este al Meu"**. Dar întrucât Fiul este egal cu Tatăl, El a putut face această afirmaţie. În versetele acestea (6-9), Isus înfăţişează sărmana şi înapoiata Sa turmă şi apoi, înfăşurând fiecare miel într-o haină multicolorată, El declară: **„Eu sunt preamărit în ei."**

17:11 Din nou, Domnul Isus a anticipat revenirea Sa în cer. El S-a rugat ca şi când deja ar fi plecat din mijlocul lor. Observaţi titlul: **Sfinte Tată. Sfânt** se referă la Cel care este *nespus de sus*. **Tată** se referă la Cel ce este *nespus de aproape*.

Rugăciunea lui Isus: **„ca toţi să fie una"** se referă la unitatea caracterului creştin. După cum Tatăl şi Fiul sunt Una în asemănare morală, tot aşa credincioşii trebuie să fie uniţi în această privinţă — că sunt asemenea Domnului Isus.

17:12 Câtă vreme a fost cu ucenicii Săi, Mântuitorul i-a păzit în numele Tatălui, adică, prin puterea şi autoritatea Sa, i-a păstrat credincioşi Lui. **„Nici unul din ei n-a pierit"**, a spus Isus, **„afară de fiul pierzării"**, adică Iuda. Dar asta nu înseamnă că Iuda a fost unul dintre cei care I-au fost daţi Fiului de către Tatăl sau că el a fost un credincios adevărat. Mai degrabă, fraza trebuie citită astfel: „Eu i-am păzit pe cei pe care Mi I-ai dat Tu şi nici unul nu s-a pierdut, decât fiul pierzării, care este pierdut, pentru ca să se împlinească Scriptura." Titlul **„fiul pierzării"** înseamnă că Iuda a fost scris pentru pierzare şi osândă veşnică. Iuda nu a fost obligat să-L trădeze pe Cristos pentru a împlini profeţia, ci a decis el însuşi să-L trădeze pe Mântuitorul, şi prin această faptă a sa, s-a împlinit Scriptura.

17:13 Domnul a explicat că El S-a rugat în prezenţa ucenicilor Săi. Era ca şi când le-ar fi spus: „Acestea sunt mijlociri pe care n-am să încetez niciodată să le fac în cer înaintea lui Dumnezeu. Dar acum le fac **în lume**, în auzul vostru, pentru ca voi să pricepeţi mai bine cum mă voi angaja eu acolo în cer în promovarea bunăstării voastre, pentru ca voi să fiţi făcuţi, într-o mare măsură, părtaşi ai **bucuriei Mele.**"

17:14 Domnul le-a dat ucenicilor **cuvântul** lui Dumnezeu iar ei l-au primit. Ca urmare a acestui fapt, **lumea** s-a întors împotriva lor, urându-i. Ei purtau trăsăturile Domnului Isus şi astfel **lumea** i-a dispreţuit, căci nu erau în pas cu mersul lumii, nu corespundeau normelor ei.

17:15 Domnul nu S-a rugat ca Tatăl să-i ia pe credincioşi acasă în cer, imediat. Mai

întâi, ei trebuie să stea aici pe pământ, să crească în har şi să-L mărturisească pe Cristos. Dar Cristos S-a rugat ca ei să fie păziţi de cel rău. Nu să scape, ci să fie păziţi sau păstraţi teferi.

17:16 Creştinii **nu sunt din lume, după cum** Cristos nu este din lume. Să nu uităm acest lucru, atunci când suntem ispitiţi să ne lăsăm antrenaţi în vreo distracţie a lumii sau să încheiem prietenii cu persoane din cercuri în care numele lui Isus nu este onorat.

17:17 A sfinţi înseamnă a pune deoparte. Cuvântul lui Dumnezeu are un efect sfinţitor asupra credincioşilor. Pe măsură ce îl citesc şi i se supun, ei sunt puşi deoparte ca vase vrednice pentru uzul Stăpânului. Tocmai pentru asta Se roagă Domnul Isus aici. El a dorit să aibă un popor al Său, pus deoparte pentru Dumnezeu, despărţit de lume şi sfinţit, pentru a putea fi folosit doar de Dumnezeu. **„Cuvântul Tău este adevărul"**, a spus Isus. El nu a spus, cum spun atâţia astăzi: „Cuvântul Tău *conţine* adevăr", ci **„Cuvântul Tău ESTE adevărul."**

17:18 Tatăl L-a **trimis** pe Domnul Isus **în lume** ca să le arate oamenilor caracterul lui Dumnezeu. Rugându-Se, Domnul Şi-a dat seama că în curând Se va întoarce în cer. Dar generaţiile viitoare încă aveau trebuinţă de mărturia privitoare la Dumnezeu. Or, această lucrare trebuia înfăptuită de credincioşi, prin puterea Duhului Sfânt. Desigur, creştinii nu vor putea niciodată să-L reprezinte pe Dumnezeu atât de desăvârşit cum L-a reprezentat Cristos, pentru că ei nu vor putea niciodată să fie egali cu Dumnezeu. Dar credincioşilor li se spune aici că au totuşi datoria de a-L reprezenta pe Dumnezeu în faţa lumii. Tocmai cu acest scop **i-a trimis** Isus **în lume**.

17:19 *A sfinţi* nu înseamnă neapărat *a face* sfânt. El *este* sfânt în ce priveşte caracterul Său. Gândul care se desprinde de aici este că Domnul *S-a pus pe Sine deoparte* pentru lucrarea pe care L-a trimis Tatăl s-o îndeplinească, adică să moară, jertfindu-se pentru noi. Ar mai putea însemna că El S-a pus pe Sine deoparte, ocupând un loc în afara lumii şi intrând în slava Sa. „Sfinţirea Sa este tiparul şi modelul sfinţirii noastre", spune Vine. Noi trebuie să fim puşi deoparte, delimitaţi net de lume, luându-ne partea împreună cu El.

Y. Isus Se roagă pentru toţi credincioşii (17:20-26)

17:20 Acum Marele Preot îşi extinde rugăciunea dincolo de ucenicii Săi, rugându-Se pentru generaţiile care vor veni. De fapt, fiecare credincios care citeşte acest verset poate să spună: „Isus S-a rugat pentru mine, în urmă cu peste 1 900 de ani."

17:21 Rugăciunea a avut în vedere unitatea între credincioşi, dar de data aceasta este avută în vedere şi mântuirea păcătoşilor. Unitatea pentru care S-a rugat Cristos nu s-a referit doar la unirea bisericii exterioare. Mai degrabă, a fost o unitate bazată pe identitatea morală. El S-a rugat ca credincioşii să **fie una** în manifestarea caracterului lui Dumnezeu şi al lui Cristos. Asta va determina lumea să creadă că Dumnezeu L-a trimis. Aceasta este unitatea care o face pe lume să spună: „Îl văd pe Cristos în creştinii aceştia, după cum Tatăl putea fi văzut în Cristos."

17:22 În versetul 11, Domnul S-a rugat pentru unitate în părtăşie. În versetul 21, este unitatea în mărturie. Acum am ajuns la unitatea în **slavă**, fiind o referire la acea perioadă de timp în care sfinţii vor primi trupurile lor proslăvite. **„Slava pe care Mi-ai dat-o Tu Mie"** este slava învierii şi înălţării la cer.

Noi nu avem încă această slavă. Ea ne-a fost deja acordată, în planul lui Dumnezeu, dar o vom primi în mod concret abia atunci când se va întoarce Mântuitorul să ne ducă în cer. Ea va fi înfăţişată lumii atunci când se va întoarce Cristos, ca să-Şi întemeieze împărăţia pe pământ. Atunci lumea va realiza unitatea vitală care există între Tatăl şi Fiul, şi între Fiul şi poporul Său, şi va crede, dar va fi prea târziu, că Isus a fost au adevărat Trimisul lui Dumnezeu.

17:23 Nu numai că **lumea** îşi va da seama că Isus a fost Dumnezeu Fiul, ci va şti şi faptul că toţi credincioşii au fost iubiţi de Dumnezeu exact aşa cum Cristos a fost iubit de Dumnezeu. Pare incredibil ca noi să fim iubiţi în aceeaşi măsură, dar este totuşi adevărat!

17:24 Fiul doreşte să-i aibă cu Sine în glorie pe ai Săi. De fiecare dată când moare un credincios, rugăciunea aceasta îşi primeşte, într-o privinţă, răspunsul. Dacă am înţelege mai bine adevărul acesta, poate am fi mai mângâiaţi atunci când trecem prin întristarea pierderii cuiva drag nouă. A muri înseamnă a trece la Domnul, a fi cu Cristos şi a privi slava Sa. Slava aceasta nu este doar slava Dumnezeirii, pe care o avea El la Dumnezeu înainte de facerea lumii, ci este şi slava pe care a dobândit-o ca Mântuitor şi Răscumpărător. Slava aceasta este dovada că Dumne-

zeu L-a iubit pe Cristos **înainte de întemeierea lumii.**

17:25 Lumea nu a fost în stare să-L vadă pe Cristos descoperit în Isus. Dar câţiva ucenici au văzut acest lucru şi au crezut că Dumnezeu L-a trimis pe Isus. În ajunul răstignirii Sale, nu mai rămăseseră decât vreo câteva inimi credincioase — şi până şi acelea aveau să-L părăsească!

17:26 Domnul Isus le făcuse cunoscut ucenicilor Săi Numele Tatălui, cât timp a stat cu ei — adică li L-a revelat pe Tatăl. Cuvintele şi lucrările Sale au fost cuvintele şi lucrările Tatălui. Isus a continuat să facă cunoscut Numele Tatălui prin lucrarea Duhului Sfânt. În toată perioada scursă de la Rusalii încoace, Duhul i-a învăţat pe credincioşi despre Dumnezeu Tatăl. Îl putem cunoaşte mai îndeaproape pe Dumnezeu mai cu seamă prin Cuvântul Său. Când oamenii Îl acceptă pe Tatăl aşa cum este El revelat de Domnul Isus, ei devin ţinta specială a iubirii Tatălui. Întrucât Domnul Isus sălăşluieşte în toţi credincioşii, Tatăl îi poate privi şi trata aşa cum Îl priveşte şi-L tratează pe Singurul Său Fiu. Iată ce spune Reuss în această privinţă:

> Dragostea lui Dumnezeu, care, înainte de crearea lumii fizice, era, pe bună dreptate, îndreptată asupra Fiului (v. 24), este îndreptată acum, după crearea noii lumi spirituale, asupra tuturor celor care sunt uniţi cu Fiul.[47]

Şi Godet adaugă următoarele:

> Ceea ce a urmărit Dumnezeu prin trimiterea Fiului Său aici pe pământ a fost, nici mai mult, nici mai puţin, decât să-Şi formeze în mijlocul omenirii o familie de copii ca Domnul Isus.[47]

Tocmai pentru că Domnul Isus se află în credincios Dumnezeu îl poate iubi aşa cum Îl iubeşte pe Cristos.

> Atît de drag Îi sunt lui Dumnezeu încât
> Mai drag nici n-aş putea să-I fiu.
> Căci mă iubeşte şi pe Mine cu aceeaşi
> dragoste ce I-o acordă Fiului!
> — *Catesby Paget*

Cererile făcute de Cristos în folosul alor Săi, după cum remarcă Rainsford,

> ...se referă la lucruri spirituale, la binecuvântări cereşti. Nu la bogăţii sau onoare sau influenţă pământească, ci la izbăvirea de ce este rău şi de cel rău, la despărţirea de lume, la înzestrarea noastră cu tot ce avem nevoie pentru a ne putea face datoria, şi, în final, la sosirea noastră teferi în cer.[48]

VIII PATIMILE FIULUI LUI DUMNEZEU ŞI MOARTEA SA (Cap. 18, 19)

A. Iuda Îl trădează pe Domnul (18:1-11).

18:1 Cuvintele din capitolele 13-17 au fost rostite la Ierusalim. Acum **Isus** părăseşte oraşul, îndreptându-Se spre Muntele Măslinilor. În cursul acestei deplasări El a traversat **pârâul Chedron**, ajungând în Grădina Ghetsimane, care se afla pe panta de vest a Muntelui Măslinilor.

18:2, 3 Iuda ştia că Domnul avea obiceiul să petreacă mult timp în rugăciune în această grădină. El ştia că locul cel mai probabil în care putea fi găsit Domnul era acela al rugăciunii.

Ceata ostaşilor era formată probabil din soldaţi romani, în vreme ce **slujitorii** erau oficialităţi iudaice, reprezentându-i pe **preoţii cei mai de seamă şi pe farisei.** Aceştia au venit **cu felinare, cu făclii şi cu arme.** „Ei au venit să vadă Lumina lumii cu felinarele lor!"

18:5 Ei L-au căutat pe **Isus din Nazaret,** fără să-şi dea seama că El este Creatorul şi Susţinătorul lor — Prietenul cel mai bun pe care Îl aveau. Isus a spus **„Eu sunt"** (Pronumele **Eu** nu se găseşte în original, dar este necesar pentru complinire în textul englez.) Prin asta El a declarat că este nu numai Isus din Nazaret, ci şi Iehova. Cum am arătat deja, EU SUNT constituie unul din Numele lui Iehova în Vechiul Testament. L-a făcut această declaraţie pe Iuda să reconsidere fapta sa, în timp ce stătea acolo în mijlocul mulţimii?

18:6 Pentru o clipă, Domnul Isus S-a descoperit pe Sine drept Cel ce este: EU SUNT, Dumnezeul Atotputernic. Revelaţia a fost atât de copleşitoare încât **ei s-au dat înapoi şi au căzut la pământ.**

18:7 Din nou Domnul i-a întrebat pe cine caută. Şi din nou răspunsul a fost acelaşi — în pofida efectului pe care l-au avut cele două cuvinte rostite de Cristos asupra lor.

18:8, 9 Din nou **Isus a răspuns** că El este Acela şi că este Iehova: **„V-am spus că EU SUNT."** Întrucât pe El Îl căutau, El le-a spus să-i lase pe ucenici să plece. Ce minunat este să observăm din nou altruismul cu care urmăreşte Domnul interesele altora,

chiar în aceste momente când însăşi viaţa Lui era în pericol. Astfel şi cuvintele de la Ioan 17:22 s-au împlinit.

18:10 Simon Petru a crezut că a venit momentul să recurgă la violenţă, pentru a-L salva pe Stăpânul său din mâinile mulţimii. Acţionând fără să fi primit atari instrucţiuni din partea Domnului, el şi-a scos sabia şi l-a lovit pe robul marelui preot. Negreşit intenţiona să-l omoare, dar sabia a fost deviată de o Mână Nevăzută, aşa încât nu a provocat moartea robului, ci doar i-a tăiat acestuia urechea dreaptă.

18:11 Isus l-a mustrat pe Petru, ucenicul plin de râvnă, dar greşit canalizată. Paharul suferinţei şi al morţii I-a fost încredinţat de **Tatăl** şi Domnul era hotărât să-L bea! Fiind medic, Luca consemnează faptul că Domnul s-a atins de urechea lui Malhus şi i-a vindecat-o (22:51).

B. Isus este arestat şi legat (18:12-14)

18:12, 13 Acum este prima oară când oamenii răi au reuşit să pună mâna pe Isus şi să-I lege braţele.

Ana mai fusese mare preot. Nu se poate şti cu precizie de ce a fost adus Isus mai întâi la el, şi nu la ginerele său, **Caiafa, care era mare preot** în vremea aceea. Ceea ce trebuie neapărat observat aici este faptul că Isus a fost judecat mai întâi înaintea iudeilor, în încercarea de a-L găsi vinovat de blasfemie şi erezie, în cadrul a ceea ce am putea numi un proces *religios*. Abia apoi a fost dus la judecată înaintea autorităţilor romane, unde s-a încercat să se demonstreze că ar fi fost un duşman al Cezarului. Acesta a fost procesul *civil*. Întrucât iudeii se aflau sub stăpânire romană, ei trebuiau să funcţioneze în cadrul sistemului juridic al romanilor, în tribunalele lor. Asfel, de pildă, ei nu puteau executa pedeapsa cu moartea asupra cuiva — aceasta fiind o prerogativă rezervată lui Pilat.

18:4 Ioan arată că marele preot era acelaşi **Caiafa** care profeţise **că era mai bine să moară un singur om pentru popor** (vezi Ioan 11:50). Iar acum chiar el însuşi urma să ia parte la împlinirea acestei profeţii, după cum arată Stewart:

> Omul acesta era cel căruia i se încredinţase sarcina de a veghea la bunăstarea sufletului naţiunii. El fusese pus deoparte ca să îndeplinească funcţia de interpret şi reprezentant al Celui Prea Înalt. Lui i se încredinţase privilegiul slăvit de a intra o dată pe an în sfânta sfintelor. Şi totuşi, omul acesta Îl condamnă pe Fiul lui Dumnezeu! Istoria nu cunoaşte un alt exemplu mai elocvent al adevărului potrivit căruia nici cele mai mari avantaje pe care le poate avea cineva pe plan religios, nici mediul cel mai ambiant nu vor fi în stare să-i garanteze mântuirea. Aceste elemente în sine nu vor putea înnobila sufletul său. „Atunci am văzut," spune John Bunyan, în cuvintele cu care se încheie monumentala sa lucrare: „Călătoria Creştinului", „că se poate ajunge în iad chiar de la porţile raiului."[49]

C. Petru se leapădă de Domnul său (18:15-18)

18:15 Majoritatea cercetătorilor Bibliei cred că **celălalt ucenic** din acest verset a fost Ioan, care, din modestie, nu-şi divulgă numele, mai ales având în vedere eşecul jalnic al lui Petru. Nu ni se spune cum a ajuns Ioan să fie atât de bine **cunoscut de marele preot**, dar fapt este că i s-a permis să intre **în curtea marelui preot.**

18:16, 17 Petru nu a putut să intre decât atunci când Ioan a ieşit şi a vorbit cu portăreasa. Privind în urmă, ne întrebăm dacă a fost un gest de bunătate din partea lui Ioan faptul că a uzat astfel de influenţa sa. E semnificativ faptul că prima lepădare a lui Petru de Domnul nu a avut loc în faţa unui ostaş puternic şi terifiant, ci în faţa unei simple **slujnice**, care păzea poarta. El a negat că ar fi un ucenic al lui Isus.

18:18 Petru s-a amestecat acum printre duşmanii Domnului, încercând să-şi ascundă identitatea. Asemenea multor alţi ucenici, el **s-a încălzit** la **focul** lumii acesteia.

D. Isus înaintea marelui Preot (18:19-24)

18:19 Nu se poate stabili cu precizie dacă **marele preot** din acest verset este Ana sau Caiafa. Dacă a fost Ana (cazul cel mai probabil), atunci titlul de mare preot i-a fost acordat din complezenţă, ca o referire la titlul pe care l-a purtat cândva. **Marele preot L-a întrebat atunci pe Isus despre ucenicii Lui şi despre învăţătura Lui**, ca şi când aceasta ar fi constituit o ameninţare la Legea lui Moise şi a guvernului roman. E cât se poate de limpede că oamenii aceştia nu dispuneau de nici un temei legal de a-L acuza pe Domnul, ceea ce i-a determinat să născocească unu.

18:20 Isus i-a răspuns că lucrarea Lui a fost săvârşită **pe faţă.** El nu avea nimic de ascuns. El îi învăţase pe oameni în prezenţa **iudeilor**, atât **în sinagogi, cât şi în templu.**

Nimic nu fusese făcut în secret.

18:21 Aici Domnul îi provoacă să-i aducă pe unii dintre iudeii care L-au ascultat vorbind, pentru ca aceştia să-L acuze dacă pot. Dacă a spus sau a făcut ceva greşit, să fie aduşi martorii acestora.

18:22 Evident, provocarea aceasta i-a iritat pe iudei, căci i-a încuiat. Şi atunci, în absenţa unor temeiuri juridice, au recurs la abuzuri. Unul dintre slujitorii care stăteau acolo L-a pălmuit pe Isus pentru că i-a vorbit astfel marelui preot.

18:23 Păstrându-Şi calmul şi dând dovadă de o logică imbatabilă, Mântuitorul a demascat nedreptatea punctului lor de vedere. Ei n-au putut să-L acuze că ar fi spus vreun lucru rău, şi totuşi L-au lovit pentru că a spus adevărul.

18:24 Versetele precedente descriu interogarea Sa înaintea lui Ana. Ioan nu consemnează procesul înaintea lui Caiafa, dar acesta a avut loc între 18:24 şi 18:28.

E. A doua şi a treia lepădare a lui Petru (18:25-27)

18:25 Firul naraţiunii se ocupă din nou de **Simon Petru.** În răcoarea dimineţii, el se încălzea la foc. Negreşit ţinuta sa vestimentară şi accentul lui îl trădau, indicând că este un pescar galileean. Cel care stătea cu el a întrebat dacă Petru este ucenic al acestui Isus. Dar el s-a lepădat, zicând „Nu sunt".

18:26 După aceea **o rudă** a lui Malhus i s-a adresat lui Petru. Acesta îl văzuse pe Petru tăindu-i urechea rudei sale. **„Nu te-am văzut eu cu El în grădină?"** a întrebat el.

18:27 Petru s-a lepădat pentru a treia oară de Domnul. **Îndată** a auzit cântatul cocoşului şi şi-a adus aminte de cuvintele Domnului: „Nu va cânta cocoşul până când te vei lepăda de Mine de trei ori." Din alte evanghelii ştim că Petru a ieşit în acest punct afară şi a plâns cu amar.

F. Isus înaintea lui Pilat (18:28-40)

18:28 Procesul religios s-a încheiat şi acum urma să înceapă procesul civil, a cărui scenă s-a petrecut în sala de judecată sau în palatul guvernatorului. Iudeii nu au voit să intre în palatul unui neevreu, căci au considerat că se vor întina şi astfel nu vor mai putea mânca Paştele. Dar faptul că puneau la cale moartea Fiului lui Dumnezeu nu părea să-i tulbure deloc. Pentru ei ar fi fost o tragedie să intre în casa unui neevreu, în schimb comiterea unei crime era un fleac pentru ei, după cum remarcă Augustin:

> O, ce orbi erau aceşti oameni neevlavioşi, de se considerau întinaţi de o locuinţă care nu le aparţinea, dar nu şi de o crimă care le aparţinea cu totul! Ei se temeau să nu se întineze de pretoriumul unui judecător străin, dar nu se temeau să se întineze de sângele unui frate nevinovat.[50]

Hall comentează şi el:

> Vai vouă, preoţi, cărturari, bătrâni şi ipocriţi! Poate exista vreun acoperiş atât de necurat ca pieptul vostru? Nu pereţii lui Pilat, ci inimile voastre sunt necurate. Când uciderea este ţelul vostru arzător, vă mai poticniţi de o infecţie locală? Dumnezeu vă va lovi, pereţi văruiţi! Tânjiţi să fiţi pătaţi de sânge — de sângele lui Dumnezeu? Şi vă temeţi că veţi fi întinaţi dacă vă atingeţi de caldarâmul lui Pilat? Vă stă în gât un ţânţar atât de mic, în timp ce înghiţiţi o cămilă de răutate fără egal? Ieşiţi din Ierusalim, necredincioşilor şi falşilor, dacă nu doriţi să vă întinaţi! Pilat este cel care trebuie să se teamă, că pereţii lui se vor întina de prezenţa unor inegalabili monştri ai fărădelegii.[51]

Poole face şi el următoarea observaţie: „Nimic nu este mai comun decât situaţia în care cei ce sunt prea plini de râvnă pentru împlinirea meticuloasă a unor ritualuri ajung să neglijeze însă respectarea normelor morale."[52] Expresia: **„să poată mânca Paştele"** înseamnă probabil ospăţul care *urma* Paştelui. Paştele propriu-zis se încheiase în seara precedentă.

18:29 Pilat, guvernatorul roman, a cedat scrupulelor religioase ale iudeilor, ducându-se unde se aflau aceştia. El a început procesul cerându-le să formuleze acuzaţia împotriva Deţinutului.

18:30 Răspunsul lor a fost obraznic şi dur. Ei au afirmat, de fapt, că deja au judecat cazul ei înşişi şi că L-au găsit vinovat pe Domnul. Singurul lucru de care mai aveau nevoie era ca Pilat să pronunţe sentinţa.

18:31 Pilat a încercat să se eschiveze de răspundere, pasând-o iudeilor. Dacă ei L-au judecat deja pe Isus şi L-au găsit vinovat, atunci de ce nu L-au condamnat potrivit legii lor? E semnificativ răspunsul dat de iudei, care s-au exprimat cam aşa: „Noi nu suntem o naţiune independentă. Noi am fost ocupaţi de puterea romană. Guvernul civil a fost luat din mâna noastră, noi nemaiavând autoritatea de a executa pe nimeni." Răspunsul lor a demonstrat robia şi supunerea lor în faţa unei

puteri neevreieşti. Mai mult, ei au dorit să aşeze asupra lui Pilat grozăvia omorârii lui Cristos.

18:32 Versetul 32 poate avea două interpretări: (1) La Matei 20:19 Isus prezisese că va fi dat în mâna Neamurilor ca să fie omorât. Aici iudeii sunt cei care Îi fac exact acest lucru. (2) În multe locuri, Domnul a spus că va fi „înălţat" (Ioan 3:14; 8:28; 12:32, 34), aceasta fiind o referire la moartea Sa prin răstignire. Iudeii recurgeau la metoda omorârii cu pietre în cazurile de pedeapsă capitală, răstignirea fiind o metodă romană de execuţie. Astfel, prin refuzul lor de a duce la îndeplinire pedeapsa cu moartea, iudeii au împlinit, fără să-şi dea seama, cele două profeţii privitoare la Mesia (vezi şi Psalmul 22:16).

18:33 Pilat L-a dus apoi pe Isus în **pretoriu**, ca să-L chestioneze în particular. Acolo L-a întrebat pe faţă: **„Eşti Tu Regele Iudeilor?"**

18:34 Isus i-a răspuns cam aşa: „Ca guvernator, ai auzit de vreo încercare a Mea de a răsturna puterea romană? Ţi s-a adus vreodată la cunoştinţă că M-aş fi proclamat Rege, încercând să subminez imperiul Cezarului? Este aceasta o acuzaţie pe care o aduci din experienţă personală, sau se întemeiază doar pe ceea ce i-ai auzit pe iudei zicând?"

18:35 Cuvintele lui Pilat: **„Sunt eu iudeu?"** au fost încărcate de dispreţ. Cu alte cuvinte, el era o persoană mult prea importantă pentru ca să se implice într-o problemă atât de locală, care îi privea doar pe iudei. Dar răspunsul lui a constituit, în acelaşi timp, şi recunoaşterea faptului că nu găsise nici o vină reală la Isus, nici un capăt de acuzare temeinic nu putea fi formulat împotriva Lui, întrucât Pilat nu ştia decât ceea ce auzise de la iudei.

18:36 Domnul a mărturisit apoi că într-adevăr *este* Rege. Dar nu acel tip de rege de care Îl acuzau iudeii că este. Şi, în orice caz, nu un rege care ar putea fi o ameninţare la adresa Romei. **Împărăţia** lui Cristos nu propăşeşte prin forţa armelor omeneşti. Căci dacă ar fi aşa, ucenicii Lui ar fi luptat, încercând să-i împiedice pe iudei să-L aresteze. **Împărăţia** lui Cristos **nu este de aici**, adică, nu e din lumea aceasta. Ea nu-şi derivă puterea sau autoritatea din lume; ţelurile şi obiectivele ei nu sunt fireşti sau carnale.

18:37 Când **Pilat** L-a întrebat dacă este **rege... Isus a răspuns: „Bine spui tu că sunt rege."** Dar împărăţia Sa are de a face cu **adevărul**, nu cu săbii şi scuturi. Ea trebuia să **mărturisească despre adevăr. Adevărul** înseamnă aici adevărul despre Dumnezeu, despre Cristos Însuşi, despre Duhul Sfânt, despre om, păcat, mântuire şi toate celelalte doctrine mari ale creştinismului. **Oricine iubeşte adevărul aude glasul** Lui şi aşa se dezvoltă imperiul Său.

18:38 Este greu de precizat ce anume a vrut să spună **Pilat** când L-a întrebat: **„Ce este adevărul?"** Exprimau aceste cuvinte mirarea sa, sarcasmul sau interesul său real? Tot ce ştim este că Adevărul Întrupat stătea înaintea lui iar el nu L-a recunoscut. Pilat s-a dus apoi în grabă la iudei, recunoscând că nu a găsit **nici o vină în** Isus.

18:39 Iudeii aveau obiceiul să ceară de Paşte eliberarea unui deţinut iudeu de la autorităţile romane. Pilat s-a agăţat disperat de această tradiţie, în efortul de a le face pe plac iudeilor şi, în acelaşi timp, de a-L **elibera** pe Isus.

18:40 Dar planul lui a eşuat. Iudeii nu-L voiau pe Isus, ci, mai degrabă, pe **Baraba,** care era **un tâlhar.** Inima rea a omului a preferat un bandit, în locul Creatorului.

G. Verdictul lui Pilat: nevinovat dar condamnat (19:1-16)

19:1 Pilat a comis o nedreptate cumplită când a pus să fie biciuită o Persoană nevinovată. Poate spera că pedeapsa aceasta îi va satisface pe iudei şi că aceştia nu vor mai cere *moartea* lui Isus. Biciurea era o formă romană de pedepsire. Deţinutul era bătut cu un bici sau cu o nuia. Biciul era format din fâşii prevăzute cu bucăţi de metal sau de os, care provocau răni adânci în carnea biciuitului.

19:2, 3 Ostaşii şi-au bătut joc de Isus, prefăcându-se că-L recunosc de rege, şi i-au pregătit o cunună, dar o **cunună de spini.** Aceasta trebuie să-I fi cauzat o durere cumplită lui Isus, deoarece i-a fost înfiptă cu forţa pe cap. Spinii sunt simbolul blestemului pe care l-a adus păcatul omenirii. Aici avem imaginea Domnului Isus purtând blestemul păcatelor noastre, pentru ca noi să putem purta o cunună de slavă. **Haina de purpură** a fost şi ea oferită în batjocură. **Purpura** era culoarea regalităţii. Dar iarăşi ea ne aminteşte de modul în care păcatele noastre au fost aşezate asupra lui Isus, pentru ca noi să putem fi îmbrăcaţi cu haina neprihănirii lui Dumnezeu.

Ce cutremurător este, dacă stăm să ne gândim, că Fiul lui Dumnezeu a fost pălmuit de **mâinile** creaturilor Sale! Gurile pe care

El le-a creat au rostit acum batjocuri la adresa Lui!

19:4 Pilat a ieşit iarăşi afară la gloată, anunţând că li-L va aduce afară pe Isus, ca să ştie că este nevinovat. Astfel Pilat s-a condamanat prin propriile Sale cuvinte. El n-a găsit nici o vină la Cristos, şi totuşi nu I-a dat drumul.

19:5 Când a ieşit Isus afară, purtând cununa de spini şi haina de purpură, Pilat a anunţat că El este **„Omul"**. E greu de precizat dacă a spus aceste cuvinte în batjocură, cu compasiune sau fără nici o emoţie anumită.

19:6 Preoţii cei mai de seamă au sesizat şovăiala lui Pilat şi astfel au strigat cu glas tare, cerând ca Isus să fie răstignit. Tocmai oamenii *religioşi* s-au aflat în fruntea celor care au cerut moartea Mântuitorului! De atâtea ori, de-a lungul veacurilor, feţele bisericeşti au fost acelea care i-au prigonit cel mai aprig pe credincioşii adevăraţi! Se pare că în acest punct **Pilat** s-a dezgustat de ei şi de ura fără noimă ce I-o purtau lui Isus. El a spus, în fapt: „Dacă aşa gândiţi, atunci de ce nu-L luaţi şi nu-L răstigniţi voi? În ce mă priveşte, El este nevinovat." Dar Pilat ştia că iudeii nu aveau voie să-L execute, aceasta fiind prerogativa exclusivă a romanilor pe vremea aceea.

19:7 Când au văzut ei că nu au reuşit să demonstreze că Isus constituie o ameninţare la adresa guvernului lui Cezar, I-au adus o acuzaţie religioasă. Cristos a pretins că este egal cu Dumnezeu, spunând că este **Fiul lui Dumnezeu.** Pentru iudei, aceasta constituia blasfemie şi reclama pedeapsa cu moartea.

19:8, 9 Posibilitatea ca Isus să fi fost Fiul lui Dumnezeu l-a tulburat pe **Pilat**. Toată afacerea îi crease deja o stare de nelinişte, dar asta l-a făcut să se teamă şi mai mult.

Pilat L-a dus deci pe Isus în **pretoriu** sau sala de judecată şi L-a întrebat de unde vine. Ce tablou jalnic ne prezintă Pilat, în toate aceste situaţii! El a mărturisit cu buzele lui că Isus nu a făcut nimic rău. Cu toate acestea, el nu a avut curajul moral de a-L elibera pe Isus, deoarece se temea de iudei. De ce nu a oferit Isus nici un răspuns? Probabil pentru că ştia că Pilat nu este dispus să acţioneze în conformitate cu lumina pe care o avea. Pilat a pierdut prin păcat prilejul ce i s-a oferit şi astfel nu avea să i se mai dea altă lumină, pentru că nu a răspuns la lumina pe care o primise deja.

19:10 Pilat a încercat să-L forţeze pe Domnul să răspundă, ameninţându-L. Astfel I-a amintit lui Isus că, în calitate de guvernator roman, avea **puterea** sau autoritatea **de a-L elibera sau de a-L răstigni.**

19:11 Ce remarcabilă este stăpânirea de sine a Domnului Isus! El era mai calm decât Pilat. El a răspuns calm că orice **putere** de care dispunea Pilat **îi fusese dată** de către Dumnezeu. Toate guvernele sunt rânduite de Dumnezeu şi orice autoritate, fie civilă, fie spirituală, provine de la Dumnezeu.

„Cine M-a dat în mâinile tale" se referă probabil fie la: (1) marele preot, *Caiafa*, fie (2) la *Iuda*, trădătorul, fie (3) la *poporul* iudeu în general. Ideea care se desprinde de aici este că s-ar fi cuvenit ca iudeii să ştie, căci aveau Scriptura, care a prezis venirea lui Mesia. Ei ar fi trebuit să-L recunoască atunci când a venit. Dar ei L-au respins şi, chiar în acele clipe, strigau că trebuie omorât. Versetul acesta ne învaţă că există mai multe grade de vinovăţie. Pilat era vinovat, dar Caiafa şi Iuda, şi toţi iudeii răi erau *şi mai* vinovaţi.

19:12 Tocmai pe când Pilat se hotărâse şi mai tare să-L elibereze pe Isus, iudeii au recurs la ultimul şi cel mai puternic argument. **"Dacă-L eliberezi pe Omul acesta, nu eşti prieten al Cezarului,"** Cezar fiind, desigur, titlul oficial al împăratului roman. Au spus asta ca şi când lor le-ar fi păsat de Cezar, pe care, în realitate, îl urau şi îi doreau moartea, pentru a fi eliberaţi de sub stăpânirea lui. Iată-i însă aici erijându-se în apărători ai imperiului lui Cezar în faţa pericolului acestui Isus care pretindea că este rege! Ei au plătit cu vârf şi îndesat făţărnicia aceasta, când trupele romane au pătruns în Ierusalim în anul 70 d.Cr., distrugând cu desăvârşire oraşul şi ucigându-i locuitorii.

19:13 Pilat nu-şi putea permite să se lase acuzat de iudei că ar fi neloial Cezarului şi astfel a cedat în faţa gloatei. Prin urmare L-a adus pe Isus în zona publică, numită Pardoseala, unde se rezolvau adesea aceste probleme.

19:14 În realitate, ospăţul de Paşte se ţinuse cu o seară înainte. **Pregătirea Zilei Paştelui** înseamnă pregătirea pentru ospăţul care urma. **„Cam pe la ceasul al şaselea"** însemna probabil ora 6 dimineaţa, deşi problema stabilirii timpului în Noul Testament nu poate fi lesne rezolvată. **„Iată Regele vostru!"** E aproape sigur că Pilat a făcut această afirmaţie pentru a-i irita şi provoca pe iudei. Negreşit el îi blama pentru că l-au făcut să cadă în cursă, condamnându-L pe Isus.

19:15 Iudeii au cerut cu insistenţă ca Isus să fie răstignit. Pilat i-a întrebat în zeflemea: „Cum se face că vreţi să-L răstigniţi pe Regele vostru?" În acest moment, iudeii s-au pretat la o afirmaţie foarte josnică, spunând: **„Nu avem alt rege decât pe Cezar!"** Ce neam necredincios! Să refuze ei pe Dumnezeul lor, preferând un monarh păgân!

19:16 Pilat a vrut să facă pe placul iudeilor, şi astfel L-a dat pe Isus în mâinile ostaşilor **să fie răstignit.** El a iubit lauda oamenilor mai mult decât lauda lui Dumnezeu.

H. Răstignirea (19:17-24)

19:17 Termenul tradus prin **cruce** se referă probabil la o bucată verticală sau poate că avea şi bara transversală. În orice caz, putea fi dusă în mod normal de un om. Isus Şi-a purtat **crucea** până la un punct. Apoi, aflăm din celelalte evanghelii, un om pe nume Simon din Cirena a fost forţat s-o ducă. **Locul Căpăţânii** (sau Craniului) a primit această poreclă din două motive posibile: (1) Terenul avea conformaţia unui craniu, în special dacă era un deal, cu peşteri pe versantul lateral. Există un asemenea loc în ziua de azi, în Israel: aşa-numitul „Gordon's Calvary", sau Calvarul lui Gordon. (2) Acesta era, probabil, locul de execuţie a criminalilor, conţinând, pesemne, cranii şi oase, deşi, potrivit Legii lui Moise privitor la prevederile îngropării morţilor, nu ar fi normal să găsim aceste rămăşiţe pământeşti.

19:18 Domnul Isus a fost aşezat pe cruce, fiindu-I ţintuite mâinile şi picioarele cu cuie. Crucea a fost apoi ridicată şi aşezată într-o groapă săpată în acest scop. Şi astfel, singurul Om desăvârşit care a trăit vreodată este supus de creaturile Sale acestui tratament cumplit de barbar, şi încă din partea alor Săi! Dacă nu ţi-ai pus până acum încrederea în El, ca Domn şi Mântuitor al tău, acum e momentul s-o faci. Te invit să nu mai amâni. Crede în El, în timp ce citeşti această relatare simplă a modului în care a murit El pentru tine. Doi hoţi au fost răstigniţi împreună cu El, **unul de o parte şi altul de alta.** Asta a împlinit profeţia de la Isaia 53:12: „El a fost pus în numărul celor fărădelege."

19:19 Era obiceiul să se aşeze o inscripţie deasupra celor răstigniţi, indicând delictul comis. Pilat a ordonat să se aşeze titlul **ISUS DIN NAZARET, REGELE IUDEILOR** pe crucea din mijloc.

19:20 Alexander exprimă foarte elocvent acest lucru:

> În ebraică, limba sacră a patriarhilor şi a profeţilor. În greacă, limba de aur, muzicală prin excelenţă, care conferea suflet obiectelor palpabile şi expresie conceptelor abstracte ale filosofiei. În latină, limba unui popor ce fusese la început cel mai puternic dintre toţi fiii oamenilor. Cele trei limbi reprezintă trei rase şi ideile ce le caracterizează: revelaţie, artă, literatură; progres, război şi jurisprudenţă. Ori de câte ori există aceste trei năzuinţe ale rasei umane, oriunde se poate face o rostire în limba oamenilor, oriunde există o inimă care poate păcătui, o limbă care poate vorbi şi un ochi ce poate citi, Crucea are un mesaj.[53]

Locul... era aproape de cetate. Domnul Isus a fost răstignit în afara hotarelor oraşului, dar nu se cunoaşte locul exact unde a avut loc răstignirea.

19:21 Preoţii cei mai de seamă au obiectat faţă de formularea ce urma să fie pusă deasupra lui Isus. Ei doreau să se scrie că doar Isus a făcut această afirmaţie, ea nefiind, după ei, o realitate (deşi inscripţia exprima adevărul).

19:22 Pilat nu a permis însă nici o schimbare în formularea inscripţiei. Destule necazuri i-au pricinuit evreii, aşa că nu mai era dispus să cedeze în faţa lor. Dar el trebuia să fi dat dovadă de această hotărâre cu mult mai înainte!

19:23 În cazul unor asemenea execuţii, ostaşilor li se permitea să-şi însuşească lucrurile personale ale celor care mureau. Aici îi găsim împărţind **hainele** lui Cristos între ei. Se pare că au fost cinci articole vestimentare. Le-au împărţit pe primele patru şi a mai rămas **cămaşa** (sau tunica), ce nu avea nici o cusătură, ci era dintr-o ţesătură de sus până jos. Deci, dacă ar fi fost tăiată, nu ar mai fi avut nici o valoare.

19:24 Ei au tras atunci la sorţi pentru cămaşă şi aceasta a fost dată persoanei anonime care a ieşit câştigătoare. Procedând astfel, ei nu ştiau deloc că împlinesc o profeţie remarcabilă făcută cu o mie de ani înainte (Ps. 22:18)! Aceste profeţii împlinite ne amintesc din nou că această Carte este Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu şi că Isus Cristos este, într-adevăr, Mesia cel Făgăduit.

J. Isus o încredinţează pe mama Sa în grija lui Ioan (19:25-27)

19:25 Mulţi cercetători ai Bibliei cred că în acest verset sunt pomenite patru femei, după cum urmează: (1) Maria, **mama** lui Isus; (2) **sora** Mariei, Salomeea, mama lui

Ioan; (3) **Maria, soţia lui Clopa;** şi (4) **Maria Magdalena.**

19:26, 27 În pofida propriilor Sale suferinţe, Domnul S-a îngrijit cu toată delicateţea de alţii. Văzând-o pe **mama Sa**, şi pe Ioan, **ucenicul**, El i l-a prezentat pe Ioan ca cel care va ocupa de acum încolo locul de fiu al ei. Numind-o pe mama Lui **„femeie"**, Domnul nu a dat dovadă de lipsă de respect. Totuşi nu poate să ne scape faptul că nu a numit-o „Mamă"! Să fie aceasta o lecţie pentru cei care sunt ispitiţi s-o preamărească pe Maria, făcând din ea obiectul adoraţiei lor? Isus l-a instruit aici pe Ioan să aibă grijă de Maria ca şi când ar fi **mama** lui. Ioan s-a conformat şi a luat-o pe Maria **acasă la el.**

J. Lucrarea lui Cristos s-a încheiat (19:28-30)

19:28 Între versetele 27 şi 28, avem, desigur, cele trei ore de întuneric — de la amiază până la ora 3 după-amiază. Tocmai în acest interval de timp a fost Isus părăsit de Dumnezeu, în timp ce El a suferit pedeapsa pentru păcatele noastre. Strigătul Său: **„Mi-e sete!"** a indicat o sete reală, fizică, intensificată enorm prin faptul că era răstignit. Dar ne aminteşte, în acelaşi timp, că mult mai puternică decât setea Sa fizică era setea Lui spirituală pentru mântuirea sufletelor oamenilor.

19:29 Ostaşii I-au dat **oţet** să bea. Probabil au legat un burete cu oţet, punând isop în jurul lui, şi I l-au adus la buze. (**Isopul** este o plantă folosită, de asemenea, la Paşte (Ex. 12:22). A nu se confunda cu oţetul amestecat cu fiere amară, ce I-a fost oferit mai înainte (Mat. 27:34), pe care nu l-a băut, deoarece ar fi acţionat ca tranchilizant, uşurându-I durerile. El trebuia să poarte păcatele noastre într-o stare de totală conştienţă.

19:30 „S-a sfârşit!" Lucrarea pe care I-o încredinţase Tatăl s-o înfăptuiască! Turnarea sufletului Său ca jertfă pentru păcat! Lucrarea de răscumpărare şi de ispăşire! Este adevărat că încă nu murise, dar moartea Sa, îngroparea Sa şi înălţarea Sa la cer erau absolut sigure, de parcă s-ar fi şi întâmplat. De aceea, Domnul Isus a putut anunţa că era de acum asigurată o cale prin care păcătoşii să poată fi mântuiţi. Mulţumiţi-I astăzi lui Dumnezeu pentru lucrarea terminată a Domnului Isus de pe crucea Calvarului!

Unii învăţaţi ai Bibliei ne spun că faptul că Şi-a plecat capul ar putea însemna că a lăsat capul pe spate. Vine spune: „Nu e vorba aici de o plecare neputincioasă a capului, după ce a survenit decesul, ci aşezarea deliberată a capului Său în poziţia de odihnă."

Faptul că se spune că Şi-a dat duhul subliniază că moartea Sa a fost de bună voie, voluntară. El este Cel care a stabilit timpul morţii Sale. Fiind stăpân absolut pe facultăţile Sale mentale, El *şi-a eliberat* duhul — act pe care nu-l putea săvârşi nici o persoană obişnuită.

K. Străpungerea coastei Mântuitorului (19:31-37)

19:31 Din nou vedem cu câtă minuţiozitate se ocupă aceşti **iudei** religioşi până şi de cele mai mici amănunte, când, în realitate, ei comiteau, cu sânge rece, o crimă oribilă. Ei „strecurau astfel ţânţarul şi înghiţeau cămila." Ei au considerat că nu se cuvine să lase trupurile neînsufleţite ale celor răstigniţi pe cruce în ziua de sabat (sâmbăta), căci în cetate urma să aibă loc o sărbătoare religioasă. Deci i-au cerut lui Pilat voie să pună să fie zdrobite picioarele celor trei, pentru a le grăbi moartea.

19:32 Scriptura nu descrie cum au fost zdrobite picioarele. Dar ele trebuiau să fie lovite de multe ori, pentru a provoca moartea răstigniţilor.

19:33 Ostaşii aceştia erau versaţi în asemenea operaţii. Ei ştiau că Isus era deja mort. Cu alte cuvinte, nu a existat posibilitatea ca El doar să fi leşinat. Prin urmare, **ei nu I-au zdrobit fluierele picioarelor.**

19:34 Nu ni se spune de ce **unul dintre ostaşi I-a străpuns coasta.** Poate că a avut un ultim acces de răutate în inima lui. „A fost ultima lovitură plină de duşmănie, a unui duşman înfrânt, după bătălie, exprimând ura adânc înrădăcinată din inima omului faţă de Dumnezeu şi Cristosul Lui." Nu există un consens asupra termenilor **sânge şi apă**. Unii îi interpretează ca un indiciu al faptului că Isus a murit datorită unei perforaţii a inimii — numai că deja am citit că moartea Sa a survenit ca act voluntar al Său. Alţii cred că se referă la botez şi la Cina Domnului, dar aceasta ni se pare a fi o interpretare forţată. **Sângele** semnifică curăţirea de vinovăţia păcatului, în timp ce **apa** simbolizează curăţirea de întinarea păcatului, curăţire efectuată prin Cuvântul lui Dumnezeu, aşa cum reiese şi din următoarele versuri:

Lasă apa şi sângele
Ce din coasta-Ţi străpunsă au curs,

De păcat să mă vindece,
Să mă salveze de *vina* şi *puterea* lui.
— *Augustus Toplady*

19:35 Versetul 35 se referă probabil la faptul că fluierele picioarelor lui Isus nu au fost zdrobite, sau se referă la străpungerea coastei lui Isus sau la întreaga scenă a răstignirii. **Cel ce a văzut** se referă, fără îndoială, la Ioan, cel care a redactat evanghelia de faţă.

19:36 Versetul acesta ne trimite înapoi, la versetul 33, ca împlinire a textului de la Exod 12:46: „...şi să nu zdrobiţi nici un os." Versetul acela se referea la mielul pascal. Dumnezeu decretase că oasele nu-I vor fi frânte. Cristos este adevăratul Miel Pascal, care împlineşte tipul cu extraordinară minuţiozitate.

19:37 Versetul 37 ne trimite înapoi la versetul 34. Deşi ostaşul nu şi-a dat seama, acţiunea lui a constituit o altă împlinire minunată a **Scripturii** (Zah. 12:10). „Omul are răutatea lui, dar Dumnezeu are căile Lui." Profeţia lui Zaharia se referă la ziua când iudeii credincioşi Îl vor vedea pe Domnul revenind pe pământ. „Ei îşi vor întoarce privirile spre Mine, pe care L-au străpuns. Îl vor plânge cum plânge cineva pe singurul lui fiu."

L. Îngroparea în mormântul lui Iosif (19:38-42)

19:38 Cu aceasta începe relatarea îngropării lui Isus. Până acum **Iosif din Arimateea** fusese un credincios secret. **Frica de iudei** l-a împiedicat să-L mărturisească deschis pe Cristos. Acum El păşeşte în faţă fără teamă, cerând **trupul lui Isus,** ca să-L îngroape. Făcând aşa, s-a expus pericolului excomunicării, prigoanelor şi unor acte de violenţă. Regretabil este doar faptul că nu a fost dispus să se situeze pe faţă de partea Stăpânului câtă vreme Isus era încă în viaţă, slujind masele de oameni.

19:39, 40 Cititorilor evangheliei după Ioan le este deja cunoscută persoana lui **Nicodim**, pe care l-au întâlnit anterior, când acesta a **venit la Isus noaptea** (în capitolul 3) şi cu prilejul pledoariei sale ca lui Isus să i se audieze cazul cu dreptate în sinedriu (Ioan 7:50, 51). Acum el se alătură lui Iosif, aducând cu el **un amestec de aproape o sută de litri de smirnă şi aloe.** Aceste miresme erau probabil sub formă de pudră şi cu ele a fost acoperit probabil trupul. Apoi a fost legat cu fâşii de in.

19:41 Aproape fiecare detaliu din acest pasaj constituie o împlinire a profeţiei. Isaia prezisese că oamenii vor plănui să-L îngroape pe Mesia la un loc cu cei răi, dar că El va fi împreună cu cei bogaţi, la moartea Sa (Isa. 53:9). **Un mormânt nou** într-o **grădină** aparţinea, negreşit, unui om bogat. De la Matei aflăm că era de fapt al lui Iosif din Arimateea.

19:42 Trupul lui **Isus** a fost aşezat în mormânt. Iudeii erau nerăbdători să fie îndepărtat trupul lui Isus cât mai curând, deoarece praznicul lor începea la asfinţitul soarelui. Dar toate s-au întâmplat după planul lui Dumnezeu, ca trupul să fie depus în inima pământului timp de trei zile şi trei nopţi. În legătură cu aceasta, trebuie remarcat că în modul iudaic de calculare a timpului, orice fracţiune dintr-o zi era considerată o zi întreagă. Astfel, faptul că Domnul S-a aflat în mormânt doar o *parte* din cele trei zile a constituit totuşi o împlinire a prezicerii Sale de la Matei 12:40.

IX. TRIUMFUL FIULUI LUI DUMNEZEU (Cap. 20)

A. Mormântul gol (20:1-10)

20:1 Prima zi a săptămânii era duminica. **Maria Magdalena s-a dus la mormânt** înainte de zorii zilei. Probabil mormântul era o mică încăpere săpată în stâncă, pe versantul unui deal. **Piatra** avea negreşit forma unei monede, fiind rotundă şi plană. Ea glisa pe un canal de-a lungul intrării în mormânt, ca o uşă ce se închidea şi se deschidea. Când a ajuns Maria acolo, **piatra fusese** înlăturată deja. Aşa cum aflăm de la Matei 28, lucrul acesta se petrecuse *după* învierea lui Cristos.

20:2 Imediat Maria **a alergat** la **Petru** şi Ioan, anunţând cu răsuflarea întretăiată că cineva a luat trupul Domnului din mormânt. Ea nu a spus cine a făcut asta, deoarece nu ştia. Sunt demne de remarcat credincioşia şi devotamentul femeilor la răstignirea şi învierea Domnului nostru. Ucenicii Îl dăduseră uitării pe Domnul şi fugiseră. Dar femeile au rămas, fără să ţină seama de pericolul la care se expuneau. Sunt gesturi încărcate de sens.

20:3, 4 Este greu să ne imaginăm ce credeau **Petru** şi Ioan, când au ieşit în grabă din cetate, îndreptându-se spre grădina de lângă Calvar. Ioan era probabil mai tânăr decât Petru şi astfel a ajuns primul la mormânt.

20:5 E probabil că mormântul avea o

intrare situată în partea de jos, pentru care trebuia să te apleci ca să intri în el sau să priveşti înăuntru. Ioan **a văzut fâşiile de pânză jos**. Erau ele desfăcute de pe trup, sau se găseau în aceeaşi poziţie în care fuseseră înfăşurate în jurul trupului? Suntem de părere că varianta din urmă este cea valabilă. **Dar n-a intrat** în mormânt.

20:6, 7 Între timp a sosit şi **Petru** şi **a intrat** în mormânt, fără nici o ezitare. Există ceva în impulsivitatea lui Petru care ne face să ne identificăm cu el. Şi el a văzut fâşiile de in, lăsate jos, dar trupul Mântuitorului nu se afla acolo.

Amănuntul despre **ştergar** a fost adăugat pentru a arăta că plecarea Domnului s-a făcut în ordine şi fără grabă. Dacă cineva ar fi furat trupul, nu s-ar fi oprit să împăturească ştergarul!

20:8 Ioan a intrat în mormânt şi a văzut fâşiile şi ştergarul frumos împăturite. Dar când se spune că **a văzut şi a crezut** asta înseamnă mai mult decât vederea fizică. Înseamnă că a înţeles. Înaintea lui erau dovezile învierii lui Cristos, care exprimau ceea ce s-a întâmplat. Şi astfel **el a crezut.**

20:9 Până acum, ucenicii nu au înţeles Scripturile din Vechiul Testament, care spuneau că Mesia trebuie să învie din morţi. Domnul Isus Însuşi le-a spus de repetate ori, dar ei tot n-au priceput. Ioan a fost primul care a înţeles.

20:10 Atunci ucenicii s-au întors în casa în care stăteau — probabil în Ierusalim. Negreşit ei au conchis că nu mai are nici un rost să aştepte la mormânt, ci mai bine ar fi să se ducă la ceilalţi ucenici şi să le spună ce au aflat.

B. Isus Se arată Mariei Magdalena (20:11-18)

20:11 Primele două cuvinte sunt izbitoare: **Dar Maria.** Ceilalţi ucenici s-au dus acasă, *dar Maria...* Asistăm iar la dragostea şi devotamentul unei femei. Ei i se iertase mult. Prin urmare, iubea mult. Ea a stat de veghe singură, afară din mormânt, plângând, pentru că credea că cineva furase trupul — probabil duşmanii Domnului.

20:12 De data aceasta, când a privit înăuntru, **a văzut doi îngeri**, stând în locul unde fusese aşezat trupul lui Isus. Este remarcabil modul calm, lipsit de emoţie în care sunt redate aceste fapte extraordinare.

20:13 Maria nu a părut să fie cuprinsă de frică sau de mirare. Ea a răspuns la întrebarea lor ca şi când ar fi fost o experienţă ca oricare altele. Reiese clar din răspunsul ei că încă nu-şi dădea seama că Isus înviase, că este din nou viu.

20:14 În acest punct, ceva o face să privească în spatele ei. Era chiar **Isus** Însuşi, dar ea nu L-a recunoscut. Era încă devreme şi poate că nu mijiseră zorile. În plus, plânsese încontinuu şi poate că ochii îi erau plini de lacrimi. Mai mult, e posibil ca Dumnezeu s-o fi împiedicat să-L recunoască pe Domnul până la sosirea clipei nimerite.

20:15 Domnul cunoştea răspunsurile la aceste întrebări; dar El a dorit să le audă din gura ei. **Ea** a presupus că **El este grădinarul**. E posibil ca Mântuitorul lumii să fie foarte aproape de oameni, şi totuşi ei să nu-L recunoască. De obicei El se prezintă într-o postură neimpozantă, şi nu ca unul din mai marii acestei lumi. În răspunsul dat, Maria nu L-a numit Domn. De trei ori ea s-a referit la Isus cu termenul de **El**. Pe ea o interesa doar o singură Persoană şi, deci, nu avea nevoie să adauge alte cuvinte pentru a identifica acea Persoană.

11:16 Maria a auzit în acest moment o voce cunoscută, care a chemat-o pe nume. Nu mai încăpea nici o îndoială: era chiar **Isus!** Ea L-a numit **Rabuni**, care înseamnă Mare **Învăţător.**" De fapt, ea Îl considera în continuare drept Marele Învăţător pe care-L cunoscuse în trecut, nerealizând că El era acum mult mai mult decât un Învăţător — El era Domnul şi Mântuitorul ei. Şi astfel Domnul S-a pregătit să-i explice noua şi mult mai profunda modalitate în care avea să-L cunoască de acum încolo.

20:17 Maria Îl cunoscuse pe Isus personal ca Om. Ea văzuse minunile ce avuseseră loc când El era prezent cu trupul. Şi astfel a conchis că dacă nu era cu ea în chip vizibil, atunci nu putea avea nici o nădejde de a fi binecuvântată. Domnul a fost nevoit să îndrepte gândirea ei. El a spus: **„Nu Mă atinge"** pur şi simplu ca şi când aş fi un Om din carne. **„Încă nu M-am suit la Tatăl Meu.** Când Mă voi întoarce în cer, Duhul Sfânt va fi trimis pe pământ. Când va veni El, Mă va revela inimii tale într-un mod în care nu M-ai cunoscut niciodată până atunci. Voi fi mai aproape de tine şi mai scump pentru tine decât ar fi fost posibil în timpul vieţii Mele aici pe pământ."

Apoi i-a spus să se ducă la fraţii Lui să le spună despre noua ordine care a fost inaugurată. Pentru prima oară, Domnul S-a referit la ucenici cu denumirea de **„fraţii Mei."** Ei aveau să cunoască acum faptul că Tatăl Lui

era Tatăl lor şi că Dumnezeul Lui era Dumnezeul lor. Până acum credincioşii nu fuseseră numiţi „fii" şi „moştenitori ai lui Dumnezeu".

Domnul Isus nu a spus: „Tatăl nostru", ci **„Tatăl Meu şi Tatăl vostru".** Explicaţia o găsim în faptul că Dumnezeu este Tatăl Său în alt sens decât este El Tatăl nostru. Dumnezeu este **Tatăl** Domnului nostru Isus din veşniciile veşniciilor. Cristos este Fiul prin generaţie eternă. Fiul este egal cu Tatăl. Noi suntem fii ai lui Dumnezeu prin adopţiune. Este o relaţie care începe atunci când suntem mântuiţi şi nu se va sfârşi niciodată. Ca fii ai lui Dumnezeu, noi nu suntem şi nu vom fi niciodată egali cu Dumnezeu.

20:18 Maria Magdalena s-a conformat misiunii încredinţate şi a devenit ceea ce s-a numit „apostolul apostolilor". Mai încape oare îndoială că acest privilegiu măreţ i-a fost acordat ca răsplată pentru devotamentul ei faţă de Cristos?

C. Isus Se arată ucenicilor Săi (20:19-23)

20:19 Între timp se făcuse duminică seara. Ucenicii erau adunaţi laolaltă, poate în odaia de sus unde se întâlniseră cu trei seri în urmă. Uşile erau încuiate de frica iudeilor. Deodată L-au văzut pe Isus stând în mijlocul lor şi L-au auzit spunând: **„Pace".** Reiese clar de aici că Domnul a intrat în încăpere fără să fi deschis uşile. A fost un miracol. A nu se uita că trupul Său de după înviere era un trup adevărat, din carne şi oase. Totuşi avea puterea de a trece prin bariere şi de a acţiona independent de legile naturii. Cuvintele **„Pace vouă!"** au acum un sens nou, deoarece Cristos a făcut pace prin sângele Său vărsat la cruce. Cei care sunt îndreptăţiţi prin credinţă au pace cu Dumnezeu.

20:20 După ce le-a urat pace, **le-a arătat** semnele patimilor Sale, prin care fusese dobândită pacea aceea. Ei au văzut urmele lăsate de cuie şi rana cauzată de suliţă. Inimile le-au fost apoi invadate de bucurie, când şi-au dat seama că era cu adevărat **Domnul.** El a procedat exact aşa cum spusese că va proceda. El a înviat din morţi. Domnul înviat este izvorul bucuriei creştinului.

20:21 Versetul 21 e de o rară frumuseţe. Credincioşii nu trebuie să ţină pacea Lui pentru ei, ci trebuie s-o împartă cu alţii. Şi astfel, Domnul îi trimite în lume, **aşa cum** L-a **trimis Tatăl** pe El:

Cristos a venit în lume ca un om sărac.

El a venit ca Slujitor.

El S-a golit de Sine.

El Şi-a găsit toată plăcerea în a face voia Tatălui Său.

El S-a identificat cu omul.

Pretutindeni unde mergea El făcea bine.

Toate lucrurile El le-a făcut prin puterea Duhului Sfânt.

Ţelul Său a fost crucea.

Şi acum, El le spune ucenicilor Săi: **„Aşa vă trimit şi Eu pe voi."**

20:22 Acesta este unul din cele mai dificile versete din întreaga evanghelie după Ioan. Citim că Isus **a suflat peste** ucenici, spunând: **„Primiţi Duhul Sfânt".** Dificultatea constă în faptul că Duhul Sfânt nu a fost dat decât mai târziu, la Rusalii. Dar atunci cum a fost posibil ca Domnul Isus să rostească aceste cuvinte, fără ca evenimentul să aibă loc imediat?

S-au propus următoarele soluţii: (1) Unii consideră că Domnul a făcut aici o făgăduinţă referitoare la primirea Duhului Sfânt de la Rusalii. Dar explicaţia aceasta nu stă în picioare. (2) Alţii arată că versetul trebuie tradus prin: „Primiţi Duh Sfânt" (vezi traducerea Azimioară şi Cornilescu, n.tr.), iar nu „Primiţi **Duhul** Sfânt", deci nearticulat. Concluzia lor este că ucenicii nu ar fi primit Duhul Sfânt în toată plinătatea Lui, în versetul de faţă, ci doar o lucrare a Duhului Sfânt, cum ar fi capacitatea de a cunoaşte adevărul, puterea şi călăuzirea de care aveau nevoie în misiunea lor. Astfel, susţin adepţii acestei teorii, ucenicii au primit o garanţie sau o arvună a Duhului Sfânt. (3) Cercetătorii din a treia categorie susţin că a avut loc o turnare deplină a Duhului Sfânt peste ucenici în versetul acesta. Dar acest lucru pare improbabil, având în vedere afirmaţiile de la Luca 24:29 şi Fapte 1:4, 5, 8, unde venirea Duhului Sfânt este descrisă la timpul viitor. Din Ioan 7:39 rezultă limpede că Duhul nu putea veni în toată plinătatea Sa decât după ce va fi fost proslăvit Isus, adică după ce Se va fi întors în cer.

20:23 Avem aici încă un verset dificil, care a fost ţinta unor intense dezbateri. (1) Potrivit unei categorii de interpreţi, Isus realmente le-ar fi dat apostolilor Săi (şi presupuşilor lor succesori) *puterea* de a ierta sau de a nu ierta păcatele. Dar această opinie intră în contradicţie directă cu învăţăturile Bibliei, potrivit cărora numai Dumnezeu poate ierta păcatele (Luca 5:21). (2) Gaebelein citează o a doua opinie asupra acestui verset: „Puterea făgăduită aici şi autoritatea acordată sunt în legătură cu propovăduirea

Evangheliei, vestindu-se condiţiile în care se vor ierta păcatele. În cazul neîndeplinirii condiţiilor precizate, păcatele vor rămâne neiertate." (3) A treia interpretare, la care subscriem şi noi, este similară cu interpretarea a doua şi susţine că ucenicilor li s-a dat dreptul de a *declara* păcatele iertate.

Să explicăm în ce constă această interpretare: Ucenicii se duc în lume, vestind Evanghelia. Unii oameni se pocăiesc de păcatele lor şi Îl primesc pe Domnul Isus. Ucenicii sunt autorizaţi să le spună acestora că **păcatele** lor au fost **iertate**. Alţi oameni refuză însă să se pocăiască şi să creadă în Cristos. Acestora ucenicii le spun că păcatele lor continuă să apese asupra lor şi că dacă vor muri în această stare, vor merge în pierzare veşnică.

Pe lângă această explicaţie, trebuie să subliniem că Domnul le-a dat ucenicilor şi autoritatea specială de a se ocupa de o categorie aparte de păcate. De pildă, la Fapte 5:1-11, Petru uzează de această putere, urmarea fiind moartea lui Anania şi Safira. De asemenea vedem cum Pavel reţine păcatul unui răufăcător de la 1 Corinteni 5:3-5, 12, 13, pe când la 2 Corinteni 2:4-8 îl eliberează pe acest om de păcat. În aceste cazuri iertarea se referă la scutirea de pedeapsa pentru aceste păcate în viaţa actuală.

D. De la îndoială la credinţă (20:24-29)

20:24 E bine să nu tragem concluzia pripită că **Toma** este condamnabil pentru faptul că lipsea din mijlocul ucenicilor, căci nu se precizează motivul absenţei sale.

20:25 Toma *trebuie* totuşi cenzurat pentru atitudinea sa necredincioasă, pentru faptul că a dorit să aibă neapărat o dovadă vizibilă, tangibilă a învierii Domnului, înainte de a putea crede. Este exact atitudinea pe care o au mulţi din vremea noastră, fără ca aceasta să poată fi justificată. Chiar oamenii de ştiinţă cred într-o sumedenie de lucruri pe care nici nu le văd, nici nu le pot atinge.

20:26 După o săptămână Domnul S-a arătat din nou **ucenicilor Săi**. De data aceasta, **Toma** era **cu ei.** Din nou, Domnul a pătruns în încăpere în chip miraculos, salutându-i cu cuvintele: **„Pace vouă!"**

20:27 Cu câtă gingăşie şi răbdare se ocupă Domnul de ucenicul Său lipsit de credinţă! Îl îndeamnă să demonstreze realitatea învierii Sale, punând **mâna** în **coasta** străpunsă de suliţa Domnului.

20:28 Toma este în sfârşit convins. Nu ştim dacă realmente a pus mâna în coasta Domnului, dar cert e că în fine şi-a dat seama că Isus a înviat şi că este **Domn** şi **Dumnezeu.** John Boys explică foarte frumos acest lucru: „El a recunoscut divinitatea pe care n-o vedea prin rănile pe care le vedea."

20:29 Ceea ce trebuie neapărat să observăm aici este faptul că **Isus** a acceptat ca ucenicii să I se închine ca lui Dumnezeu. Dacă ar fi fost doar un om, ar fi avut datoria să refuze această închinare. Dar credinţa lui Toma nu era de genul aceleia care îi face cea mai mare plăcere Domnului, întrucât era o credinţă bazată pe vedere. Mai **binecuvântaţi sunt cei ce n-au văzut şi totuşi au crezut.**

Cea mai sigură dovadă este Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu spune un lucru, noi Îi aducem cinste când credem acel lucru. În schimb, Îl necinstim când cerem să ni se aducă dovezi suplimentare. Ar trebui să credem doar pentru că El a spus şi pentru că El nu poate minţi şi nu poate greşi.

E. Scopul evangheliei după Ioan (20:30, 31)

Nu toate minunile săvârşite de Isus au fost consemnate în evanghelia după Ioan. Duhul Sfânt a selectat doar acele semne care vor împlini cel mai adecvat planurile Sale.

Găsim consemnat aici obiectivul urmărit de Ioan în redactarea acestei cărţi: anume ca cititorii săi **să creadă că Isus este** adevăratul Mesia şi **Fiul lui Dumnezeu.** Şi **crezând**, ei vor avea **viaţă** veşnică **în numele Lui.**

Tu ai crezut?

X. EPILOG: FIUL ÎNVIAT CU AI SĂI (Cap. 21)

A. Cristos Se arată ucenicilor Săi în Galileea (21:1-14)

21:1 Scena se mută acum în Galileea, la **Marea Tiberiadei**. Ucenicii se deplasaseră în ţinutul de nord, unde locuiau. Domnul Isus se întâlneşte cu ei aici. Prin cuvintele: **Iată cum S-a arătat,** Ioan se pregăteşte să ne arate cum s-a petrecut acest lucru.

21:2 Şapte dintre ucenici se aflau la un loc, cu această ocazie: **Petru, Toma, Natanael,** Iacov şi Ioan **(fiii lui Zebedei), şi alţi doi** ale căror nume nu le cunoaştem.

21:3 Simon Petru s-a hotărât să iasă la **pescuit** pe lac iar ceilalţi au convenit să meargă cu el. Pare să fi fost o decizie cât se poate de naturală, deşi unii cercetători ai Bibliei consideră că nu a fost după voia lui Dumnezeu să iasă la pescuit şi că, oricum,

au ieşit fără să se roage mai întâi. **În noaptea aceea n-au prins nimic**. N-au fost nici primii, nici ultimii pescari ce au petrecut o noapte întreagă fără să fi prins nimic! Este o ilustraţie elocventă a zădărniciei eforturilor omeneşti, când sunt lipsite de ajutorul divin, în special în privinţa pescuirii de suflete pentru Împărăţia Cerurilor.

21:4 Isus îi aştepta pe ţărm, în timp ce ei vâsleau spre El, fără să-L recunoască însă. Poate că era încă întuneric ori probabil au fost împiedicaţi de Dumnezeu să-L recunoască.

21:5 E ca şi când Domnul i-ar fi întrebat: „Tinerilor, aveţi ceva de mâncare?", la care ei I-au răspuns dezamăgiţi: **„Nu"**.

21:6 Ei credeau că este doar un străin care se afla pe plajă la ora aceea. Cu toate acestea, ei au dat curs sfatului Lui, aruncând plasa în partea dreaptă a bărcii. Şi deodată plasa s-a umplut de peşti, până într-acolo încât n-au mai putut s-o tragă afară din apă. Desigur asta demonstrează din nou cunoştinţa perfectă a Domnului Isus, care ştia locul exact unde se găsesc cei mai mulţi peşti în lac. De asemenea, versetul ne învaţă că atunci când Domnul ne călăuzeşte în lucrarea noastră, nu vom mai avea plase goale. El ştie unde se află sufletele coapte pentru mântuire şi ne va conduce la ele — cu condiţia să-L lăsăm.

21:7 Ioan a fost primul care L-a recunoscut pe Domnul şi imediat i-a spus lui Petru. Acesta şi-a scos imediat haina şi s-a dus la ţărm. Nu ni se spune dacă a înotat, a mers prin apă sau, cum au sugerat unii, a umblat pe apă.

21:8 Ceilalţi ucenici s-au mutat din barca mare de pescuit într-una mai mică, cu vâsle, trăgând la ţărm plasa cu peşte.

21:8 Mântuitorul deja le pregătise micul dejun: **peşte** şi **pâine.** Nu ştim dacă Domnul a prins aceşti **peşti** sau dacă i-a procurat în chip miraculos. Ştim însă că El nu depinde de sărmanele noastre eforturi. Negreşit când vom ajunge în cer, vom constata că, deşi mulţi oameni au fost mântuiţi prin propovăduirea şi mărturia personală a unora din slujitorii Lui, vor exista mulţi alţi oameni care au fost mântuiţi chiar de Domnul Isus Însuşi, fără nici un ajutor omenesc.

21:10 Acum El le spune să tragă plasa cu peşti — nu pentru a-i găti, ci pentru a-i număra. Procedând astfel, ei au prilejul să înveţe că „secretul succesului constă în a lucra la porunca Lui şi a acţiona cu ascultare implicită de Cuvântul Său."

21:11 Biblia ne oferă cifra exactă a peştilor din plasă: **o sută cincizeci şi trei**. Multe explicaţii interesante s-au oferit în legătură cu semnificaţia acestui număr. Iată trei dintre ele: (1) Numărul limbilor aflate în circulaţie pe vremea aceea. (2) Numărul raselor sau triburilor existente în lume, spre care avea să se răspândească Evanghelia. (3) Numărul speciilor de peşti din Marea Galileii sau din lumea întreagă. Negreşit numărul se referă la marea diversitate a celor care aveau să fie mântuiţi prin vestirea Evangheliei — câte unii din fiecare trib, seminţie şi neam. Pescarii şi-au dat seama că nu întâmplător plasa nu s-a rupt, deşi era atât de încărcată de peşte. Iată o dovadă în plus a faptului că „atunci când suntem angajaţi în lucrarea lui Dumnezeu, lucrând după principiile Lui, nu vom duce lipsă de resursele Sale." El va avea grijă ca plasa să nu se rupă.

21:12 Ucenicii au receptat chemarea Domnului de a veni la masă şi astfel se strâng în jurul focului de cărbuni, pentru a se împărtăşi din bucatele puse la dispoziţie de Domnul. Petru va fi fost absorbit de propriile sale gânduri, la vederea focului de cărbuni. Îşi va fi adus el oare aminte de focul la care se încălzise atunci când s-a lepădat de Domnul? Ucenicii au fost cuprinşi de un tainic fior, în prezenţa Domnului, care Se afla acolo în trupul Său înviat. Multe întrebări ar fi dorit să-I pună ei, dar n-au îndrăznit, căci ştiau că este Domnul — chiar dacă simţeau că Persoana Lui e învăluită într-un anumit mister.

21:13 Isus le serveşte acum micul dejun iar ucenicii îşi aduc probabil aminte de ocazia similară când El a hrănit cinci mii cu numai câteva pâini şi câţiva peştişori.

21:14 Este a treia oară când Ioan aminteşte că Isus S-a arătat ucenicilor Săi. Faptul că au existat şi alte arătări ale Sale reiese clar din celelalte Evanghelii. În această evanghelie, El S-a arătat ucenicilor Săi în seara zilei învierii, apoi la o săptămână după aceea şi cu ocazia acestui dejun de pe malul lacului Galileea.

B. Redresarea lui Petru (21:15-17)

21:15 Domnul S-a ocupat mai întâi de nevoile lor fizice. Apoi, după ce s-au încălzit şi s-au săturat, El Se îndreaptă spre Petru şi Se ocupă de chestiunile spirituale. Petru se lepădase de Domnul în public de trei ori. Între timp, el s-a pocăit de aceasta şi a fost repus în părtăşie cu Domnul. În versetele acestea, refacerea lui Petru, redresarea lui

este confirmată public de Domnul.

S-a subliniat de multe ori că în aceste versete verbul „a iubi" este reprezentat în textul original de doi termeni diferiţi. Am putea parafraza versetul 15 astfel: **„Simon, fiul lui Iona,**[54] **Mă iubeşti tu mai mult decât** Mă iubesc **aceşti** ucenici (adică ceilalţi)?" **El I-a zis: „Da, Doamne, Tu ştii că** *Îmi eşti drag."* Cu alte cuvinte, Petru nu se mai laudă că nu se va mai depărta de Domnul, chiar dacă toţi ceilalţi ucenici s-ar lepăda de El. De-acum el şi-a învăţat lecţia.

„Paşte mieluşeii Mei," spune Isus. Un mod foarte practic de a demonstra dragostea lui Cristos este de a-i hrăni pe cei mai tineri din turma Domnului. E interesant să observăm trecerea care se face acum de la pescuit la păstorit. Pescuitul se referă la lucrarea de evanghelizare, pe când păstoritul are de a face cu grija pentru cei deja mântuiţi, învăţarea acestora din Cuvânt.

21:16 Pentru **a doua oară** Domnul îl întreabă pe Petru dacă Îl iubeşte. Petru răspunde a doua oară, cu vădită neîncredere în sine. **„Tu ştii** că *îmi eşti drag."* La care Domnul îi răspunde: **„Paşte oiţele Mele."** În turma lui Cristos sunt şi miei, şi oi. Şi unii, şi alţii au nevoie de grija plină de iubire a celui care Îl iubeşte pe Păstor.

21:17 Petru s-a lepădat de Domnul de trei ori şi astfel i se dau trei prilejuri de a-L mărturisi acum.

De data aceasta, Petru face apel la faptul că Isus este Dumnezeu şi, prin urmare, cunoaşte **toate lucrurile**. El spune **a treia oară: „Tu ştii că** *îmi eşti drag."* Şi pentru ultima oară i se spune că poate demonstra acest lucru hrănind **oile** lui Cristos. Lecţia care se desprinde din acest pasaj este că dragostea pentru Cristos este singura motivaţie acceptabilă de a-L sluji pe El.

C. Isus prezice moartea lui Petru (21:18-23)

21:18 Când Petru era mai tânăr, avea mare libertate de mişcare, ducându-se unde voia. Dar Domnul îi spune aici că la sfârşitul vieţii sale, va fi arestat, legat şi dus la execuţie.

21:19 Aici găsim explicaţia versetului 18. Petru **Îl va proslăvi pe Dumnezeu** printr-o moarte de martir. Cel care se lepădase de Domnul avea să primească acum curajul de a-şi da viaţa pentru El. Versetul ne aminteşte că Îl putem slăvi pe Dumnezeu atât prin moarte, cât şi prin viaţă. Apoi Isus a exclamat: **„Vino după Mine!"** Şi de îndată ce a spus aceste cuvinte, probabil Isus S-a urnit din loc.

21:20 Se pare că **Petru** a început să meargă după Domnul, dar apoi, întorcându-se, l-a văzut venind şi pe Ioan. Aici Ioan se opreşte pentru a se identifica drept cel ce-L iubea pe Isus şi se rezemase pe pieptul lui Isus la Cina pascală şi întrebase cine Îl va trăda pe Domnul.

21:21 Văzându-l pe Ioan, Petru se va fi întrebat: „Dar cu Ioan ce se va întâmpla? Va muri şi el moarte de martir? Sau va rămâne în viaţă până va reveni Domnul?" Aşadar L-a întrebat pe Domnul cu privire la viitorul lui Ioan.

21:22 Domnul i-a răspuns că nu trebuie să se preocupe de ce se va întîmpla cu Ioan la sfârşitul vieţii sale. Chiar dacă ar fi să rămână în viaţă până la a Doua Venire a lui Cristos, asta nu ar trebui să-l influenţeze cu nimic pe Petru. Multe eşecuri în slujirea creştinilor izvorăsc din faptul că ucenicii se ocupă mai mult unii de alţii, decât de Domnul.

21:23 Cuvintele Domnului au fost citate greşit de mulţi. Domnul **nu a spus** că Ioan va rămâne în viaţă până va reveni El. El a spus doar că şi dacă aşa s-ar întâmpla, asta n-ar trebui să-l afecteze pe Petru. Mulţi consideră semnificativ faptul că Isus îl pune aici pe Ioan în legătură cu a Doua Sa Venire şi că Ioan este cel căruia i s-a acordat privilegiul de a redacta cartea Apocalipsei (sau Revelaţiei) lui Isus Cristos, în care sunt descrise amănunţit vremurile de pe urmă.

D. Mărturia de încheiere pe care o aduce Ioan cu privire la Isus (21:24, 25)

21:24 Ioan adaugă câteva cuvinte de mărturie personală cu privire la acurateţea lucrurilor consemnate de el. Alţii interpretează acest verset ca o atestare a bătrânilor bisericii din Efes cu privire la evanghelia după Ioan.

21:25 Nu ne temem deloc să luăm versetul 25 la modul propriu! Isus este Dumnezeu şi prin urmare este nemărginit! Nu există nici o limită asupra cuvintelor sau numărului lucrărilor Sale. Câtă vreme S-a aflat aici pe pământ, El a continuat să fie Susţinătorul tuturor lucrurilor — al soarelui, lunii şi stelelor. Cine s-ar putea încumeta să încerce să descrie forţa, complexitatea şi nespusa înţelepciune implicată în menţinerea în perfectă stare de funcţionare a universului? Chiar şi în cadrul minunilor săvârşite de El pe pământ, ni se oferă doar o explicaţie

sumară. Într-un simplu act al vindecării, gândiţi-vă la toţi nervii, muşchii, vasele de sânge şi alte componente ale trupului ce se aflau sub controlul Său direct! Gândiţi-vă la controlul exercitat de El asupra microbilor, peştilor şi întregului regn animal. Gândiţi-vă la controlul Său absolut asupra structurii atomice a celui mai mic fragment al materiei universului. Ar putea oare **cuprinde lumea însăşi cărţile** în care să se descrie infinitatea aceasta de detalii? Răspunsul este un categoric „Nu".

Şi astfel am ajuns la sfârşitul comentariului asupra evangheliei după Ioan. Poate că suntem acum mai în măsură să ne dăm seama de ce este una dintre cele mai îndrăgite părţi din toată Biblia. Nu poţi s-o citeşti sau s-o reciteşti, cu meditaţie şi rugăciune, fără să nu te îndrăgosteşti din nou de binecuvântata Persoană pe care o înfăţişează.

NOTE FINALE

[1](1:18) Textul critic (NU în notele marginale din ediţia NKJV) conţin cuvintele: *singurul Dumnezeu născut".*

[2](1:29) J. Cynddylan Jones, *Studies in the Gospel According to St. John*, pg. 103.

[3](1:45) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 66, 67.

[4](1:51) Numai Ioan redă aşa-numitul „dublu amin" (în româneşte: „adevărat adevărat"). Celelalte evanghelii, dintr-o dorinţă aparentă de a comprima expresia folosită de Domnul, reţin doar un singur „amin".

[5](2:4) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures,* pg 194.

[6](2:11) Jones, *Studies*, pg. 148.

[7](3:1) Termenul grec *de* poate însemna *şi, acum, dar,* etc. Majoritatea versiunilor moderne ale Bibliei în limba engleză omit acest termen. Ediţia King James îl redă, de obicei, cu excepţia acestui verset, unde îl omite. Traducerea New King James urmează modelul versiunii KJV, omiţându-l, de asemenea.

[8](3:5) O altă interpretare valabilă care corespunde contextului de contrastare a naşterii spirituale cu cea fizică, este că apa se referă la naşterea fizică, în timp ce Duhul se referă la Duhul Sfânt. Rabinii foloseau „apa" cu sensul de sămânţă bărbătească. Dar apa ar putea fi şi o referire la spargerea sacului de lichid ce are loc la naşterea unui copil.

[9](3:16) F. W. Boreham, documentaţie suplimentară inexistentă.

[10](4:41, 42) Textul critic (NU) omite *Cristosul.*

[11](4:48) În textul grec original se foloseşte persoana a doua plural aici.

[12](5:2) Textul critic redă cuvântul sub forma *Bethzatha;* dar arheologia a confirmat numele tradiţional folosit de majoritatea manuscriselor, precum şi de tradiţia Bibliei KJV.

[13](5:3) James Gifford Bellett, *The Evangelists*, p. 50.

[14](5:18) J. Sidlow Baxter, *Explore the Book*, pg. 50.

[15](5:24) Există şi alte versete din care rezultă clar că credinciosul va sta într-o zi înaintea Scaunului de judecată al lui Cristos (Rom. 14:10; 2 Cor. 5:10). Dar la această judecată nu se va pune problema păcatelor sale în vederea nici unei pedepse, întrucât această problemă a fost rezolvată la Calvar. Mai degrabă, la Scaunul de judecată al lui Cristos se va face o trecere în revistă a vieţii şi slujirii credinciosului, în urma căreia el va primi fie o răsplată, fie va suferi o pierdere. Nu se va pune însă problema mântuirii sufletului său, ci doar a rodniciei vieţii sale.

[16](5:29) Dacă acesta ar fi singurul loc din Biblie în care se vorbeşte de înviere, am fi justificaţi să conchidem că toţi morţii vor învia în acelaşi timp. Dar ştim din alte versete ale Scripturii, mai cu seamă de la Apocalipsa 20, că cele două învieri sunt despărţite de un interval de o mie de ani. Prima înviere este învierea celor care au fost mântuiţi prin credinţa în Cristos. A doua înviere îi va cuprinde pe toţi cei ce au murit ca necredincioşi.

[17](5:39) Din textul grec nu reiese dacă avem de a face cu un *imperativ* sau cu un *indicativ*. Contextul justifică însă folosirea verbului la modul imperativ, cum şi este redat în versiunea NKJV: „Cercetaţi!" (ca de altfel şi în majoritatea versiunilor româneşti, n.tr.).

[18](5:47) Guy King, *To My Son*, pg. 104.

[19](6:11) W. H. Griffith Thomas, *The Apostle John: His Life and Writings*, pg. 173, 74.

[20](6:15) Frederick Brotherton Meyer, *Tried By Fire*, pg. 152.

[21](6:31) Mana era un aliment miraculos, de culoare albă, sub formă de granule mici, rotunde, pe care Dumnezeu a pus-o la dispoziţia israeliţilor în peregrinările lor prin pustiu. Israeliţii trebuiau să culeagă mană în fiecare dimineaţă, în primele şase zile ale săptămânii.

[22](6:55) Textul critic (NU): „adevărata hrană... adevărata băutură" dar sensul este identic cu cel din alte versiuni: „cu adevărat hrană...".

[23](6:59) Sinagoga era un lăcaş de întrunire local, dar nu trebuie confundată cu templul din Ierusalim — singurul loc unde puteau fi aduse jertfe.

[24](6:69) Textul critic (NU) sună astfel: „Tu eşti Sfântul lui Dumnezeu".

[25](7:1) Poate că e bine să precizăm înţelesurile termenului *Ioudaios* din originalul grec: (1) *Iudeu* spre a se deosebi de un galileean, de pildă; (2) iudeu cu sens general, cuprinzându-i pe toţi evreii, inclusiv pe cei ce-L acceptă pe Cristos; (3) iudeu cu sensul de oponent al creştinismului, în special un lider religios. Ioan foloseşte termenul „iudeu" în special în această a treia accepţiune, deşi el însuşi era iudeu din categoria a doua.

[26](7:7) Meyer, *Tried*, pg. 129.

[27](7:8) Textul critic (NU) omite, din păcate, cuvântul „încă", ce apare în textul original. Fără el, s-ar putea înţelege că Domnul ar fi spus un neadevăr. (Versiunea română redă corect textul original: „Eu *încă* nu Mă sui...", sublinierea şi nota traducătorului).

[28](8:5) J.N. Darby, alte documente nu există.

[29](8:11) Versetele 7:53 până la 8:11 nu sunt redate de majoritatea manuscriselor vechi ale evangheliei după Ioan, dar apar în peste 900 de manuscrise în limba greacă (în marea lor majoritate). S-a ridicat întrebarea dacă aceste versete constituie parte integrantă din textul original. Noi credem că ele trebuie acceptate ca parte din textul inspirat. Întreaga lor învăţătură este în deplin acord cu restul Bibliei. Augustin afirmă că unii au omis acest pasaj din Biblie de teama că ar putea promova o anumită relaxare a normelor morale.

[30](8:45) R.C.H. Lenski, *The Interpretation of Colossians, Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon*, pg. 701, 702.

[31](9:35) Textul critic (NU) conţine cuvintele „Fiul Omului", care nu corespund atât de bine contextului de închinăciune. „Fiul lui Dumnezeu" pare a fi soluţia cea mai adecvată, aşa cum îl redau majoritatea versiunilor Bibliei.

[32](10:28) Textul grec conţine negaţia dublă, pentru subliniere, (ca în versiunea română: *„nimeni nu le va smulge"*, n.tr.).

[33](10:36) Samuel Green, *„Scripture Testimony to the Deity of Christ,"* pg. 7.

[34](11:1) Arthur W. Pink, *Exposition of the Gospel of John*, III:12.

[35](11:25) Burkitt, alte documente nu există.

[36](11:35) Cel mai scurt verset din versiunea greacă a Noului Testament se află la polul opus al spectrului emotiv: „Bucuraţi-vă întotdeauna" (*Pantote chairete*, 1 Tes. 5:16).

[37](11:47) J.C. Ryle, *Expository Thoughts on the Gospels, St. John*, II:295.

[38](11:48) Meyer, *Tried*, pg. 112.

[39](12:5) Ryle, *John*, II:309, 310.

[40](12:7) Cuvintele „ca ea să-l poată păstra" ce apar în textul critic, în loc de „ea l-a păstrat..." par să contrazică atât contextul, cât şi absenţa Mariei de la mormânt în ziua Învierii. Versiunea NIV rezolvă problema, recurgând la parafrazare.

[41](12:24) T. G. Ragland, alte documente nu există.

[42](13:13, 14) Desigur, există situaţii, mai ales în ţările din Orient, în care cineva îi va spăla picioarele altei persoane, dar exemplul de faţă subliniază necesitatea de a sluji cu smerenie.

[43](13:32) Potrivit gramaticii eline (condiţie de clasa întâi, plus *ei* la indicativ) avem aici o afirmaţie a unei realităţi, mai degrabă decât o întrebare.

[44](14:20) Alte ilustraţii binecunosute: pasărea încojurată de aer, având aer în ea sau peştele în apă dar şi apa din peşte.

[45](17:1) Marcus Rainsford, *Our Lord Prays for His Own*, pg. 173.

[46](17:4) Ryle, *John*, III:40, 41.

[47](17:26) F.L. Godet, *Commentary on the Gospel of John*, II:345.

[48](17:26) Rainsford, *Out Lord Prays*, pg. 173.

[49](18:14) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 157.

[50](18:28) Augustin, citat de Ryle, *John*, III:248.

[51](18:28) Bishop Hall, *Ibid.*

[52](18:28) Poole, *Ibid.*

[53](19:20) Alexander, singura documentaţie disponibilă.

[54](21:15) În textul critic (NU) tatăl lui Petru se numeşte Ioan, şi nu Iona (la fel în versetele 16 şi 17).

BIBLIOGRAFIE

Godet, F.L. *Commentary on the Gospel of John*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1969 (Retipărire a ediţiei în două volume din 1893, într-un singur volum).

Hole, F.B. *The Gospel of John Briefly Expounded*. Londra: The Central Bible Truth Depot, n.d.
Ironside, H.A. *Addresses on the Gospel of John*. New York: Loizeaux Bros., 1956.
Jones, J. Cynddylan. *Studies in the Gospel according to St. John*. Toronto: William Briggs, 1885.
Kelly, William. *An Exposition of the Gospel of John*. Londra: C.A. Hammond Trust Bible Depot, 1966.
Lenski, R.C.H. *Interpretation of St. John's Gospel*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1942.
Macaulay, J. C. *Obedience Unto Death: Devotional Studies in John's Gospel*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1942.
Pink, Arthur W. *Exposition of the Gospel of John. Vol. III*. Swengel, Pennsylvania: Bible Truth Depot, 1945.
Rainsford, Marcus. *Out Lord Prays for His Own*. Chicago: Moody Press, 1955.
Ryle, J.C. *Expository Thoughts on the Gospels: St. John*. Londra: James Clarke and Co., Ltd., 1957.
Tenney, Merrill C. *JOHN: The Gospel of Belief*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1848.
Thomas, W. H. Griffith. *The Apostle John: Studies in His Life and Writings*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1968.
Van Ryn, A. *Meditations in John*. Chicago: Moody Press, 1949.
Vine, W. E. *John, His Record of Christ*. Londra: Oliphants, 1957.
Westcott, B.F. *The Gospel According to St. John*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1954.

FAPTELE APOSTOLILOR

Introducere

„Cristos este tema, biserica este mijlocul iar Duhul este puterea."
— W. Graham Scroggie

I. Locul unic în Canon

Faptele Apostolilor este singura istorie *inspirată* a bisericii şi singura istorie a bisericii primare, care parcurge începuturile credinţei. Toate celelalte istorii se mulţumesc să se inspire din această lucrare a doctorului Luca, adăugând elemente personale şi multe speculaţii. Fără această carte pierderea noastră ar fi iremediabilă. Ar fi însemnat să facem un salt extraordinar de la Evanghelii la Epistole. Căror adunări de credincioşi li se adresează această carte şi cum s-au constituit ele? Fapte răspunde la aceste întrebări şi la multe altele, constituind o punte de legătură nu numai între viaţa lui Cristos şi viaţa cristo-centrică propovăduită de Epistole, ci şi o verigă de legătură între iudaism şi creştinism, între Lege şi Har. Or, tocmai aici rezidă una din dificultăţile de căpetenie în interpretarea cărţii Faptelor Apostolilor, anume în lărgirea treptată a orizontului, de la mica mişcare iudaică concentrată în jurul Ierusalimului la credinţa de proporţii mondiale care a pătruns în însăşi inima capitalei imperiului roman.

II. Autorul

Autorul evengheliei după Luca şi al Faptelor Apostolilor este unul şi acelaşi, doctorul Luca, fapt recunoscut aproape unanim de cercetători. Dacă a treia evanghelie a fost redactată de Luca, atunci şi Fapte a fost redactată tot de el, şi vice versa (vezi introducerea de la cartea Luca).

Dovezile externe potrivit cărora Luca a scris cartea Fapte sunt de dată timpurie, temeinice şi larg răspândite. Prologul anti-Marcionit la Luca (circa 160-180 d.Cr.), Canonul Muratorian (cca 170-200) precum şi scrierile părinţilor bisericii primare Irineu, Clement din Alexandria, Tertullian şi Origen sunt cu toate de acord asupra faptului că Luca este autorul cărţii Faptelor Apostolilor — părere împărtăşită şi de alte personalităţi de mai târziu ale istoriei bisericii, cum ar fi Eusebiu şi Ieronim.

Dovezile interne ale paternităţii lui Luca, găsite în însuşi cuprinsul cărţii Fapte, sunt numeroase, putând fi împărţite în trei categorii. La începutul cărţii Fapte autorul se referă concret la o lucrare anterioară, dedicată de asemenea lui Teofil. Luca 1:1-4 arată că a treia evanghelie este relatarea avută în vedere. Stilul, redarea plină de compasiune a faptelor, vocabularul, sublinierile apologetice şi multe alte detalii vin să întărească faptul că cele două lucrări sunt intrinsec legate. De altfel, dacă nu s-ar fi inclus evanghelia după Luca la un loc cu celelalte evanghelii, pentru a forma un bloc comun, ea ar fi apărut alături de Fapte, într-o singură carte în două capitole principale, asemenea lui 1 şi 2 Corinteni.

În al doilea rând, din textul cărţii Fapte rezultă clar că autorul a fost un companion de drum al lui Pavel, aşa cum reiese din pasajele 16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16), redate la persoana întâi plural, la ale căror evenimente autorul a fost prezent ca martor ocular. Încercările scepticilor de a le trece pe acestea în categoria „ficţiune" nu sunt convingătoare. Dacă ar fi să dăm crezare acestor critici, acceptând că au fost adăugate doar pentru a spori autenticitatea cărţii, atunci de ce apar aceste fragmente *atât de rar* şi de ce sunt introduse într-un mod atât de *subtil*, nemenţionându-se *nici un nume* pentru subiect (inclus în persoana întâi plural din aceste fragmente)?

În fine, după ce îi vom fi eliminat pe toţi ceilalţi însoţitori de drum ai lui Pavel care sunt menţionaţi de autor la persoana a treia, precum şi pe ceilalţi companioni despre care ştim sigur că *nu* au fost împreună cu Pavel în pasajele de mai sus, redate la persoana întîi plural, singura concluzie logică care ne mai rămâne este că personajul prezent lângă Pavel în aceste pasaje este Luca.

III. Data

Dacă în cazul altor cărţi ale Scripturii data nu contează prea mult, în cazul Faptelor Apostolilor ea are mare importanţă, întrucât avem de a face cu o *istorie* a bisericii — de altfel, cu *prima* sa istorie.

S-au propus trei date diferite pentru momentul apariţiei cărţii Fapte, două aparţinând unor cercetători care acceptă paternitatea lui Luca, una provenind de la unii care o contestă:

1. Presupusa ei apariţie în secolul al doilea după Cristos ar anula, desigur, paternitatea lui Luca asupra ei, întrucât nu e probabil ca el să mai fi fost în viaţă după anul 80 sau, cel mai târziu, 85 după Cristos. Deşi unii cercetători de orientare liberală susţin că autorul Faptelor s-ar fi inspirat din *Antichităţile* lui Josephus (cca. 93 d.Cr.), paralela pe care încearcă s-o stabilească aceştia între scrierile lui Josephus şi Fapte 5:36, unde se vorbeşte despre Teuda, nu stă în picioare, orice asemănări fiind neconcludente.

2. O altă opinie larg răspândită e că Luca şi-ar fi redactat lucrarea: Luca-Fapte între anii 70 şi 80 după Cristos. Asta înseamnă că Luca se putea folosi de textul lui Marcu în evanghelia sa (probabil din anii 60).

3. Se poate susţine cu foarte mult temei că Luca îşi încheie lucrarea intitulată Faptele Apostolilor într-un punct cronologic situat la foarte scurt timp după derularea ultimelor evenimente din cronica sa — adică în timpul întemniţării lui Pavel la Roma.

E *posibil* ca *Luca* să fi avut în plan elaborarea unui al treilea volum (care se pare că nu a fost după voia lui Dumnezeu), aceasta fiind explicaţia pentru care Luca nu pomeneşte nimic despre devastatoarele evenimente petrecute cu creştinii între anul 63 şi 70. Dar următoarele omisiuni sugerează o dată mai timpurie: cumplita prigoană dezlănţuită de Nero împotriva creştinilor în Italia, după incendierea Romei (anul 64); războiul iudaic cu Roma (66-70); martiriul lui Petru şi al lui Pavel (către sfârşitul anilor 60); şi, evenimentul cel mai groaznic pentru iudeii şi pentru creştinii evrei: distrugerea Ierusalimului. Prin urmare, este cât se poate de probabil că Luca a scris cartea Faptele Apostolilor în timp ce Pavel era în temniţă la Roma, adică prin anul 62 sau 63 după Cristos.

IV. Fondul cărţii şi temele principale

Faptele Apostolilor e o carte plină de dinamism, în care predomină acţiunea. În ea Îl vedem pe Duhul Sfânt la lucru, formând biserica, umplând-o de putere şi lărgindu-i aria de acţiune. Este relatarea minunată a Suveranului Duh, Care se foloseşte de instrumete foarte neverosimile, învingând obstacole formidabile, folosind metode foarte neconvenţionale, pentru a obţine rezultate cu totul neaşteptate.

Fapte continuă firul naraţiunii din punctul unde se termină Evangheliile, purtându-ne apoi de-a lungul dramaticei perioade a zbuciumaţilor ani de la începutul existenţei bisericii. Este cronica unei perioade de mare tranziţie când biserica Noului Testament s-a eliberat de fâşiile mortuare ale iudaismului, etalându-şi caracterul distinctiv al noii părtăşii în cadrul căreia şi Neamurile, şi iudeii sunt una în Cristos. Din această cauză Fapte a fost numită, pe bună dreptate, istoria „înţărcării lui Isaac."

Parcurgându-i antrenantele pagini, suntem cuprinşi parcă de un fior sfânt de profundă spiritualitate, prezent ori de câte ori Îl întâlnim pe Dumnezeu la lucru. În acelaşi timp, sesizăm şi tensiunile care se manifestă când păcatul şi Satan caută să se opună lucrării lui Dumnezeu, încercând s-o zădărnicească.

În primele douăsprezece capitole apostolul Petru ocupă un rol central, reliefând propovăduirea sa neînfricată către naţiunea Israel. De la capitolul 13 întâietatea este preluată de apostolul Pavel, neobositul, inspiratul şi binecuvântatul apostol al Neamurilor.

Cartea Fapte parcurge o perioadă de aproximativ treizeci şi trei de ani. J. G. Phillips a remarcat faptul că în nici o altă perioadă a istoriei omenirii „nu a zdruncinat un mănunchi de oameni obişnuiţi lumea atât de mult, încât să-i determine pe duşmanii lor să spună cu lacrimi de ciudă în ochi că oamenii aceştia «au întors lumea pe dos!»"[1]

SCHIŢA CĂRŢII

I. BISERICA LA IERUSALIM (capitolele 1-7)
- A. Domnul făgăduieşte Duhul (1:1-5)
- B. Mandatul dat de Domnul apostolilor, la înălţarea Sa la cer (1:1-5)
- C. Ucenicii aşteaptă la Ierusalim, în rugăciune (1:12-26)
- D. Ziua Cincizecimii şi naşterea Bisericii (2:1-47)
- E. Vindecarea ologului şi cuvântarea lui Petru către poporul Israel (3:1-26)
- F. Începutul prigoanelor şi dezvoltarea Bisericii (4:1-7:60)

II. BISERICA ÎN IUDEEA ŞI SAMARIA (8:1-9:31)
- A. Misiunea lui Filip în Samaria (8:1-25)
- B. Filip şi eunucul etiopean (8:26-40)
- C. Convertirea lui Saul din Tars (9:1-31)

III. BISERICA PÂNĂ LA MARGINILE PĂMÂNTULUI (9:32-28:31)
- A. Petru propovăduieşte Evanghelia la Neamuri (9:32-11:18)
- B. Sădirea bisericii din Antiohia (11:19-30)
- C. Prigoana dezlănţuită de Irod şi moartea acestuia (12:1-23)
- D. Prima călătorie misionară a lui Pavel: Galatia (12:24-14:28)
- E. Conciliul de la Ierusalim (15:1-35)
- F. A doua călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică şi Grecia (15:36-18:22)
- G. A treia călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică şi Grecia (18:23-21:26)
- H. Arestarea lui Pavel şi procesele sale (21:27-26:32)
- I. Călătoria lui Pavel la Roma şi naufragiul (27:1-28:16)
- J. Arestul la domiciliu al lui Pavel şi mărturia dată iudeilor din Roma (28:17-31)

Comentariu

I. BISERICA LA IERUSALIM (Cap. 1-7)

A. Domnul Înviat făgăduieşte Duhul (1:1-5)

1:1 Cartea Fapte începe cu o rememorare. Preaiubitul medic Luca îi mai adresase lui **Teofil** o lucrare, cunoscută astăzi sub denumirea de Evanghelia după Luca (vezi Lu. 1:1-4). În ultimele versete din acea evanghelie, Luca îi spusese lui Teofil că la scurt timp înainte de înălţarea Domnului Isus la cer, El le făgăduise ucenicilor Săi că vor fi botezaţi cu Duhul Sfânt (Lu. 24:48-53).

Acum Luca îşi propune să continue firul naraţiunii, drept care recurge la această înălţătoare făgăduinţă ca punct de plecare — fapt cât se poate de nimerit, întrucât în acea făgăduinţă a Duhului se află în faţă toate biruinţele spirituale desfăşurate în cartea Faptelor Apostolilor. Luca îşi numeşte evanghelia drept **cea dintâi carte a mea** (sau „relatare"). În ea el consemnase **tot ce a *început* Isus să facă şi să înveţe pe oameni**. În Fapte el continuă consemnarea lucrurilor pe care ***a continuat*** Isus să le facă şi să-i înveţe pe oameni prin Duhul Sfânt, după Înălţarea Sa la cer.

Observaţi că lucrarea Domnului a cuprins ambele aspecte: *„să facă şi să înveţe"*. Cu alte cuvinte, nu se rezuma la chestiuni de doctrină, lipsite de elemente practice, nici nu sublinia crezul, în dauna conduitei. Mântuitorul a fost întruchiparea tuturor învăţăturilor Sale, trăind în practică tot ce propovăduia.

1:2 Teofil îşi va fi amintit că prima carte a lui Luca s-a încheiat cu relatarea Înălţării la Cer a Mântuitorului. De asemenea el îşi va fi amintit duioasele îndemnuri şi îndrumări pe care le-a dat Domnul **apostolilor** Săi înainte de a pleca din mijlocul lor.

1:3 Timp de **patruzeci de zile** câte s-au scurs între Învierea Sa şi Înălţarea la Cer, Domnul S-a arătat ucenicilor Săi, oferindule dovezi de netăgăduit că El a înviat cu trupul (vezi Ioan 20:19, 26; 21:1, 14).

În tot acest timp, El a discutat cu ei despre **împărăţia lui Dumnezeu.** Principala Lui preocupare nu era în legătură cu lumea

aceasta, ci cu domeniul sau sfera în care Dumnezeu este recunoscut ca Rege.

Împărăţia nu trebuie confundată cu biserica. Domnul Isus S-a oferit pe Sine naţiunii Israel ca Rege, dar a fost respins (Mat. 23:37). Prin urmare, împărăţia Sa literală pe pământ a fost amânată până când Israel se va pocăi şi-L va primi ca Mesia (Fapte 3:19-21).

În perioada actuală, Regele este absent. Dar El este reprezentat aici prin împărăţia Sa invizibilă de pe pământ (Col. 1:13), împărăţie alcătuită din toţi cei ce mărturisesc loialitate şi supunere faţă de El (Mat. 25:1-12). Într-o privinţă, împărăţia se compune din toţi cei ce se numesc creştini, acesta fiind aspectul ei exterior (Mat. 13:1-52). Dar în ce priveşte realitatea ei lăuntrică, împărăţia îi cuprinde pe toţi cei care s-au născut din nou (Ioan 3:3, 5). **Împărăţia** în starea ei actuală este descrisă în parabolele de la Matei 13.

Biserica este însă un concept cu totul nou. Ea nu a făcut obiectul profeţiilor Vechiului Testament (Ef. 3:5). Biserica este alcătuită din toţi credincioşii de la Rusalii până la Răpire. Ca mireasă a lui Cristos, biserica va domni împreună cu El în Mileniu şi va împărtăşi pe veci slava Lui. Cristos Se va întoarce ca Rege la sfârşitul Marii Strâmtorări; îşi va nimici duşmanii şi-şi va întemeia domnia Sa neprihănită peste tot pământul (Ps. 72:8).

Deşi domnia Sa cu sediul la Ierusalim va dura doar o mie de ani (Apo. 20:4), **împărăţia** este eternă în sensul că toţi duşmanii lui Dumnezeu vor fi fost nimiciţi iar El va domni în veci, în rai, fără nici o opoziţie sau interferenţă (2 Pet. 1:11).

1:4 Luca descrie apoi întâlnirea Domnului cu ucenicii Săi, adunaţi într-o încăpere din Ierusalim. Răscumpărătorul înviat le-a poruncit să rămână în Ierusalim. Dar oare de ce tocmai în Ierusalim — în acest oraş detestat, plină de ură, violenţă şi prigoană?

În Ierusalim, pentru că acolo se va împlini făgăduinţa Tatălui. Duhul Sfânt va veni chiar în oraşul în care a fost răstignit Mântuitorul. Prezenţa Duhului avea să aducă mărturie privitoare la respingerea de către om a Fiului lui Dumnezeu. Duhul adevărului avea să găsească vinovată lumea cu privire la păcat, neprihănire şi judecată — şi toate acestea aveau să se petreacă în Ierusalim. Iar ucenicii aveau să primească Duhul Sfânt în oraşul în care ei înşişi L-au părăsit pe Domnul, fugind pentru a-şi salva viaţa. Ei aveau să fie întăriţi acum şi împuterniciţi chiar în locul în care dăduseră dovadă de atâta slăbiciune şi laşitate.

Ucenicii mai auziseră din gura Mântuitorului despre **Făgăduinţa Tatălui**. În tot timpul lucrării Sale pământeşti, dar mai ales în Discursul din Camera de Sus, Domnul le spusese despre Mângâietorul, care avea să vină (vezi Luca 24:49; Ioan 14:16, 26; 15:26; 16:7, 13).

1:5 Acum, la ultima Sa întâlnire cu ei, Domnul reia Promisiunea. Unii, dar nu toţi, fuseseră deja botezaţi cu apă de către Ioan. Dar botezul lui Ioan fusese extern şi fizic în caracter. Nu după multe zile[2] ei vor fi botezaţi cu Duhul Sfânt. Acest botez va fi lăuntric şi spiritual. Primul botez i-a identificat în exterior cu acea părticică a poporului Israel care s-a pocăit. Al doilea botez avea să-i introducă în sânul bisericii, care este Trupul lui Cristos, împuternicindu-i în vederea slujirii.

Isus a promis că ei vor fi botezaţi cu Duhul nu după multe zile de la întâlnirea Sa cu ei, dar nu se pomeneşte nimic despre botezul în foc (Mat. 3:11, 12; Luca 3:16, 17). Acesta este un botez al judecăţii, destinat în exclusivitate necredincioşilor, ce urmează să aibă loc în viitor.

B. Mandatul încredinţat de Domnul apostolilor, înainte de a Se sui la Cer (1:6-11)

1:6 Poate că incidentul relatat aici a avut loc pe Muntele Măslinilor, în direcţia Betaniei. Nu a fost însă locul de pe care S-a suit Domnul la Cer (Luca 24:50, 51).

Ucenicii se gândiseră la venirea Duhului. Ei şi-au adus aminte că profetul Ioel vorbise despre revărsarea Duhului în legătură cu slăvita domnie a lui Mesia (Ioel 2:28) Prin urmare ei au conchis că Domnul Îşi va întemeia **împărăţia** degrabă, întrucât spusese la început că Duhul va veni „nu după multe zile". Întrebarea lor denotă că ei tot mai credeau că Cristos Îşi va întemeia o **împărăţie** literală, pe pământ, în viitorul apropiat.

1:7 Domnul *nu* i-a corectat pentru faptul că se aşteptau ca El să domnească în chip fizic, literal pe pământ, căci o atare nădejde era justificată. El le-a spus doar că **nu** pot cunoaşte când anume va veni împărăţia Sa. Data acesteia fusese fixată exclusiv de **autoritatea** Tatălui iar El nu voia ca ea să fie cunoscută. Era o informaţie ce-I aparţinea Lui în exclusivitate.

Sintagma **„vremuri sau soroace"** se referă în înţelesul biblic la diversele evenimente prezise de Dumnezeu ce urmează să se întâmple în legătură cu poporul Israel. Provenind din fond iudaic, ucenicii înţelegeau cu uşurinţă această formă de exprimare, dându-şi seama că se referă la zilele de importanţă crucială dinaintea şi de după întemeierea domniei de o mie de ani a lui Cristos pe pământ.

1:8 După ce le-a suprimat curiozitatea cu privire la data când va începe această împărăţie, Domnul Isus le-a îndreptat atenţia spre un lucru de o valabilitate mult mai apropiată: natura şi aria de răspândire a misiunii lor. Cât priveşte natura acesteia: ucenicii urmau să fie **martori;** cât priveşte aria ei de răspândire: ucenicii aveau să fie martori **în Ierusalim şi în toată Iudeea şi Samaria, şi până la marginile pământului.**

Dar mai întâi ei trebuiau să **primească putere** — adică **puterea Duhului Sfânt.** Această **putere** este elementul indispensabil, care însoţeşte mărturia creştină. Oricât de talentat şi de educat ar fi cineva, oricâtă experienţă ar fi dobândit, dacă nu are această **putere** spirituală, lucrarea sa nu are eficacitate. Pe de altă parte, s-ar putea ca cineva să nu fi reuşit să frecventeze şcoli înalte; s-ar putea să nu fie o persoană atrăgătoare, să nu posede rafinament, având în schimb **puterea Duhului Sfânt.** Lumea va observa negreşit o asemenea persoană, care se mistuie pentru Domnul, slujindu-L cu scumpătate. Ucenicii timoraţi aveau nevoie să primească **puterea** de a mărturisi; trebuiau să fie înzestraţi cu îndrăzneala de a vesti Evanghelia. Această **putere** aveau s-o primească cu ocazia **pogorârii Duhului Sfânt** peste ei.

Mărturia lor trebuia să înceapă **la Ierusalim,** acesta fiind locul prestabilit de harul lui Dumnezeu. Chiar oraşul în care Domnul nostru a fost răstignit urma să aibă parte primul de chemarea la pocăinţă şi credinţă în Domnul Isus Cristos.

Apoi venea rândul **Iudeii,** respectiv regiunii din partea de sud a Palestinei, unde era concentrată majoritatea iudeilor, având ca centru oraşul Ierusalim.

Apoi urma **Samaria,** regiunea din centrul Palestinei, locuită de acea populaţie detestată, de descendenţă mixtă, cu care iudeii nu aveau nici un fel de relaţii.

Şi, la urmă, venea lumea — în hotarele ei cunoscute la ora aceea, respectiv ţările Neamurilor, care până atunci fuseseră excluse de la privilegiul religios. În acest tipar de cercuri concentrice tot mai cuprinzătoare se desfăşoară întreaga istorie descrisă de Faptele Apostolilor, după cum urmează:

1. *Mărturia* la **Ierusalim** (cap. 1-7)
2. *Mărturia* în **Iudeea şi Samaria** (8:1-9:31)
3. *Mărturia* până la **marginile pământului** (9:32-28:31)

1:9 De îndată ce Mântuitorul le-a dat ucenicilor Săi împuternicirea divină, **El a fost luat la** cer. Asta e tot ce spune Scriptura, că **El a fost luat la cer şi un nor L-a ascuns din ochii lor.** Cu câtă simplitate şi reţinere descrie Biblia un eveniment atât de spectaculos! Or, tocmai tonul acesta reţinut cu care relatează autorii umani ai Scripturii evenimente extraordinare atestă inspiraţia Cuvântului lui Dumnezeu. În mod obişnuit, oamenii nu dau dovadă de asemenea reţinere când au de a face cu evenimente atât de cutremurătoare.

1:10 Din nou, fără nici o expresie de uimire sau şocare, Luca descrie apariţia celor doi bărbaţi îmbrăcaţi în alb, care, evident, erau fiinţe îngereşti, cărora li s-a îngăduit să apară pe pământ în chip de oameni. Poate că au fost aceiaşi îngeri ce au apărut la mormânt, după învierea Domnului (Luca 24:4).

1:11 Mai întâi îngerii li se adresează ucenicilor cu salutul: **bărbaţi galileeni.** Din câte ştim, cu excepţia lui Iuda Iscarioteanul, toţi ucenicii proveneau dintr-un ţinut situat la vest de Marea Galileii.

Apoi îngerii i-au trezit din visarea lor, căci ucenicii rămăseseră cu privirile aţintite spre cer. De ce aveau privirile aţintite spre cer? Datorită îndurerării din inima lor, dintr-un gest de închinăciune sau uimire? Negreşit toate trei elementele erau prezente, dar mai cu seamă îndurerarea, fapt pentru care li se aduce un cuvânt de mângâiere. Cristos cel înălţat la cer va veni din nou!

Găsim aici promisiunea clară a venirii a doua a Domnului, pentru a-Şi întemeia împărăţia pe pământ. Nu răpirea este avută aici în vedere, ci venirea Sa pentru a domni.

1. El S-a suit la cer de pe Muntele (v. 12)	1.El va reveni pe Muntele Măslinilor (Zah. 14:4)
2. El S-a suit personal	2. El va reveni personal (Mal. 3:1)

3.	El S-a suit în mod vizibil.	3. El va reveni în mod vizibil (Mat. 24:30)
4.	El a fost acoperit de un nor (v. 9)	4. El va veni pe norii cerului (Mat. 24:30)
5.	El S-a suit în slavă.	5. El va reveni cu mare putere şi slavă (Mat. 24:30).

C. Ucenicii aşteaptă la Ierusalim, în rugăciune (1:12-26)

1:12 La Luca 24:52 ucenicii s-au întors la Ierusalim *cu mare bucurie*. „Lumina desprinsă din dragostea lui Dumnezeu a aprins inimile acestor oameni, făcând să strălucească feţele lor, în pofida valului de necazuri ce-i înconjura."

Ei au parcurs un drum nu prea lung, de vreun kilometru şi ceva, **de la muntele numit al Măslinilor**, trecând valea Chedron şi pătrunzând în oraş. Era distanţa maximă pe care o puteau străbate iudeii într-o zi de **Sabat**, în perioada Noului Testament.

1:13 Odată ajunşi în oraş, **s-au suit în odaia de sus, unde stăteau de obicei.**

Duhul lui Dumnezeu redă aici numele ucenicilor pentru a patra şi ultima oară (Mat. 10:2-4; Marcu 3:16-19; Luca 6:14-16), cu o importantă omisiune: numele lui Iuda Iscarioteanul lipseşte de pe listă, întrucât trădătorul se dusese între timp la meritata-i pierzare.

1:14 Ucenicii s-au strâns laolaltă **într-un cuget**. Sintagma aceasta, ce apare de unsprezece ori în cartea Fapte, este una din cheile ce dezleagă secretul binecuvântării. Acolo unde fraţii trăiesc în unitate, Dumnezeu îşi revarsă binecuvântarea — acolo este viaţă îmbelşugată, pe veci (Ps. 133).

Găsim a doua cheie în cuvintele: **stăruiau... în rugăciune**. Şi astăzi, ca pe vremea aceea, Dumnezeu lucrează atunci când oamenii Lui se roagă. De obicei însă nouă ne place să facem orice numai să nu ne rugăm. Dar numai atunci când aşteptăm înaintea lui Dumnezeu, stăruind în **rugăciune** fierbinte, plină de încredere, rostită fără grabă, în unire cu alţi credincioşi, puterea şi energia extraordinară a Duhului lui Dumnezeu se revarsă peste noi.

Nu se poate sublinia îndeajuns că *unitatea şi rugăciunea au fost elementele care au precedat Rusaliile.*

Împreună cu ucenicii erau câteva femei ale căror nume nu sunt menţionate (probabil cele care Îl urmaseră pe Isus); de asemenea şi **Maria mama lui Isus şi... fraţii Lui.** Câteva elemente de mare interes se degajă din acest verset:

1. Aici este menţionată pentru ultima oară **Maria** în Noul Testament — constituind, negreşit, „o formă tăcută de protest împotriva Mariolatriei". Ucenicii nu i se rugau *ei*, ci **cu** ea. Ea aştepta împreună cu ei să primească darul Duhului Sfânt.
2. **Maria** este numită **mama lui Isus**, dar nu „mama lui Dumnezeu". Isus este numele Domnului nostru în ipostaza Sa umană. Întrucât, ca om, El s-a născut din **Maria**, e normal ca ea să se numească **mama lui Isus**. Dar nicăieri în Biblie nu vom găsi expresia „mama lui Dumnezeu". Deşi Isus Cristos este cu adevărat Dumnezeu, este inexact şi absurd, din punct de vedere doctrinar, să ne referim la Dumnezeu ca şi cum ar avea o mamă umană. Ca Dumnezeu, El există din toată veşnicia.
3. Faptul că sunt pomeniţi **fraţii** lui Isus, după ce este menţionată **Maria**, face probabil ca aceştia să fi fost chiar fiii **Mariei** şi fraţii vitregi ai lui Isus. Pe lângă acest verset mai sunt şi altele care infirmă ideea susţinută de unii potrivit căreia **Maria** ar fi rămas de-a pururea fecioară, nemainăscând nici un copil după naşterea lui Isus (vezi, de pildă: Mat. 12:46; Marcu 6:3; Ioan 7:3, 5; 1 Cor. 9:5; Gal. 1:19. Vezi şi Ps. 69:8).

1:15 Într-o zi, pe când erau adunaţi circa **o sută douăzeci de ucenici, Petru** a fost călăuzit de Duhul Sfânt să le aducă aminte de Scripturile din Vechiul Testament care se ocupă de cel ce Îl va trăda pe Mesia.

1:16, 17 De la început, Petru menţionează că o anumită profeţie scrisă de **David cu privire la Iuda...** trebuia să se împlinească. Dar înainte de a cita **această Scriptură**, el le aminteşte că deşi Iuda fusese unul dintre cei doisprezece şi luase parte la misiunea lor apostolică, el a servit de călăuză celor care L-au arestat pe Isus. Observaţi tonul ponderat cu care descrie Petru acest act nespus de mârşav. Iuda a devenit trădător din propria sa opţiune, pentru că aşa a decis el să facă, împlinind astfel profeţiile privitoare la cel care avea să-L vândă pe Domnul în mâna vrăjmaşilor Săi.

1:18, 19 Aceste două versete sunt tratate ca o paranteză inserată de Luca, nefăcând parte din mesajul lui Petru. Ele completează tabloul istoric cu faptele privitoare la Iuda

până în momentul morții sale, pregătind astfel terenul pentru numirea succesorului său.

Nu există nici o contradicție între modul în care se arată aici că a murit Iuda și cel consemnat la Matei 27:3-10. Matei spune că după ce a returnat cei treizeci de arginți preoților celor mai de seamă și bătrânilor, a ieșit afară și s-a spânzurat. Preoții cei mai de seamă au cumpărat apoi un loc de îngropare pentru străini cu acești bani.

Aici la Fapte Luca spune că Iuda **a cumpărat un ogor** cu banii respectivi și că a căzut **cu capul înainte... și i s-au vărsat măruntaiele.**

Prin comasarea celor două relatări, constatăm că tranzacția cumpărării terenului a fost aranjată de preoții cei mai de seamă. Dar Iuda a cumpărat **ogorul** în sensul că plata s-a făcut cu banii lui iar preoții au fost doar agenții lui imobiliari. El s-a spânzurat de un pom din cimitir, dar probabil ștreangul s-a rupt, proiectând trupul său cu capul în jos, provocându-i despicarea.

După ce a ajuns să fie cunoscut acest incident în **Ierusalim**, Ogorul Olarului a căpătat denumirea de **Akel Dama, adică „Ogorul Sângelui"** în limba aramaică.

1:20 În acest verset este reluat mesajul lui Petru, după explicația gen paranteză dată de Luca în versetele 18 și 19. Mai întâi Petru arată că David s-a referit la trădătorul lui Isus în versetul 25 din Psalmul 69: **„Locuința lui să rămână pustie și nimeni să nu locuiască în ea."**[3]

Apoi el ajunge la profeția ce urma să se împlinească acum: **„Slujba să i-o ia altul"** (Ps. 109:8). Apostolul Pavel a înțeles prin aceasta că după trădarea lui Iuda, ei trebuiau să-l numească pe altul care să-i preia **slujba**. Ce îmbărbătare e să constatăm grija lui Petru de a asculta de cuvântul lui Dumnezeu!

1:21, 22 Indiferent cine era ales, el trebuia să întrunească două condiții:

1. Trebuia să fie unul care i-a **însoțit** pe ucenici în cei trei ani de lucrare publică ai lui Cristos — de la **botezul** Său efectuat de către **Ioan** și până la Înălțarea la cer a Domnului.
2. Trebuia să poată aduce **mărturie** responsabilă despre **învierea** Domnului.

1:23-26 Au fost propuse numele a doi bărbați care întruneau cerințele specificate mai sus: **Iosif... numit și Iust** și **Matias**. Care dintre ei trebuia ales? Apostolii au încredințat problema în mâna Domnului, cerându-I Lui să le descopere pe care trebuie să-l aleagă. Apoi **au tras la sorți** și **Matias** a fost indicat drept succesorul nimerit al lui Iuda, care se dusese unde îi era locul, adică în pierzare veșnică.

Două întrebări se ridică în mod inevitabil în acest punct:

1. Au procedat ucenicii corect când l-au numit pe **Matias**? Trebuia ei oare să fi așteptat până când Dumnezeu avea să-l ridice pe apostolul Pavel să completeze postul de apostol rămas vacant?
2. A fost oare corect ca ei să **tragă la sorți** pentru a discerne voia lui Dumnezeu?

Cât privește prima întrebare: nu se consemnează nimic din care să reiasă că ucenicii ar fi procedat greșit. Ei stăruiseră multă vreme în rugăciune; căutaseră să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu, Scriptura; și se pare că erau uniți într-un singur cuget cu privire la alegerea unui succesor pentru Iuda. Mai mult, misiunea lui Pavel a avut un caracter cu totul aparte față de cea a celor doisprezece și nu se face nici o sugestie că el ar fi încercat să-l înlocuiască pe Iuda. Cei doisprezece fuseseră împuterniciți de Isus pe pământ să predice către poporul Israel, în timp ce Pavel a fost chemat să slujească Neamurile, la care a fost trimis de Cristos, pe când Domnul Se afla deja în glorie.

Cât privește tragerea la sorți, metoda aceasta de aflare a voii divine era recunoscută de Vechiul Testament: „Se aruncă sorțul în poala hainei, dar orice hotărâre vine de la Domnul" (Prov. 16:33).

Se pare că alegerea lui Matias prin tragere la sorți a fost aprobată de Domnul, deoarece apostolii au fost numiți după aceea cu cuvintele: *„cei doisprezece"* (vezi Fapte 6:2).

RUGĂCIUNEA ÎN CARTEA FAPTELOR APOSTOLILOR

Cartea Fapte constituie un studiu al rugăciunii eficace. Deja în capitolul 1 i-am văzut pe ucenici rugându-se în două ocazii diferite. Apoi rugăciunea rostită în odaia de sus, după Înălțarea la cer a Domnului, își primește răspunsul la Rusalii. Rugăciunea lor pentru călăuzire în alegerea unui succesor al lui Iuda a primit răspuns atunci când sorțul a căzut asupra lui Matias. Și tiparul continuă în toată cartea Fapte.

Cei care au fost convertiți în ziua de Rusalii au stăruit în rugăciune (2:42). Versetele următoare (43-47) descriu condițiile ideale care au guvernat în această părtășie

marcată de rugăciune.

După eliberarea lui Petru şi a lui Ioan din închisoare, credincioşii s-au rugat cu îndrăzneală (4:29). Urmarea a fost că locul respectiv s-a cutremurat, iar ei au fost umpluţi cu toţii cu Duhul Sfânt şi au vestit cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăzneală (4:31).

Cei doisprezece au propus să se aleagă şapte bărbaţi care să se ocupe de problemele de ordin financiar, pentru ca ei înşişi să se poată consacra mai mult rugăciunii şi vestirii Cuvântului (6:3, 4). Apoi apostolii s-au rugat şi şi-au pus mâinile peste cei şapte (6:6). Versetele care urmează arată minunatele biruinţe pe care le-au repurtat pentru cauza Evangheliei (6:7, 8).

Ştefan s-a rugat când era pe punctul de a fi martirizat (7:60). Capitolul 9 consemnează răspunsul la rugăciunea aceea, respectiv convertirea unuia dintre cei ce asistaseră la martirajul său, Saul din Tars.

Petru şi Ioan s-au rugat pentru samaritenii care au crezut, urmarea fiind că aceştia au primit Duhul Sfânt (8:15-17).

Petru s-a rugat la Iopa şi Dorca a înviat (9:40). Urmarea a fost că mulţi au crezut în Domnul (9:42).

Sutaşul neevreu Corneliu s-a rugat (10:2) iar rugăciunile lui s-au suit ca o aducere aminte înaintea lui Dumnezeu (10:4). Un înger i-a apărut într-o vedenie, instruindu-l să trimită după un om pe nume Simon Petru (10:5). A doua zi Petru s-a rugat (10:9) şi rugăciunea lui a fost ascultată, prin vedenia cerească ce l-a pregătit să deschidă uşile împărăţiei pentru Corneliu şi ceilalţi neevrei (10:10-48).

Când Petru a fost întemniţat, creştinii s-au rugat stăruitor pentru el (12:5) şi Dumnezeu le-a dăruit un răspuns miraculos la rugăciunea lor, eliberându-l din închisoare — spre uimirea celor care s-au rugat pentru eliberarea lui (12:6-17).

Profeţii şi învăţătorii din Antiohia au postit şi s-au rugat (13:3), lansând astfel prima călătorie misionară a lui Pavel şi Barnaba. S-a afirmat că „aceasta a fost cea mai mare campanie de rugăciune care a existat vreodată, deoarece efectele ei s-au resimţit până la marginile pământului, ajungând până la noi, prin misionarii Pavel şi Barnaba."

La întoarcere, poposind în Listra, Iconium şi Antiohia, Pavel şi Barnaba s-au rugat pentru cei care au crezut (14:23). Unul dintre aceştia era Timotei, care, probabil, ca răspuns la aceste rugăciuni, s-a alăturat lui Pavel şi Sila în a doua lor călătorie misionară.

În închisoarea din Filipi, rugăciunile rostite de Pavel şi Sila la miezul nopţii au primit răspuns, producându-se un cutremur de pământ, urmarea fiind convertirea temnicerului şi a familiei acestuia (16:25-34).

Pavel s-a rugat împreună cu bătrânii bisericii din Efes la Milet (20:36), prilejuind acea mişcătoare manifestaţie de afecţiune pentru el, îmbinată cu întristarea pentru faptul că nu aveau să-l mai vadă în viaţa aceasta.

Creştinii din Tir s-au rugat cu Pavel pe malul mării (21:5) şi aceste rugăciuni negreşit l-au însoţit pe Pavel în drumul său la Roma, unde a fost executat.

Anterior naufragiului corăbiei la bordul căreia a călătorit, Pavel s-a rugat în public, mulţumind lui Dumnezeu pentru masă — fapt care a înviorat echipajul şi pasagerii corăbiei (27:35, 36).

Pe insula Malta, Pavel s-a rugat pentru tatăl bolnav al guvernatorului, urmarea fiind vindecarea miraculoasă a pacientului (28:8).

Aşadar, reiese limpede că rugăciunea a fost atmosfera în care a vieţuit biserica primară. Şi atunci când creştinii s-au rugat, Dumnezeu a lucrat!‡

D. Ziua de Rusalii şi naşterea Bisericii (2:1-47)

2:1 Sărbătoarea **Rusaliilor**, întruchipând turnarea Duhului Sfânt, a avut loc la cincizeci de zile după Sărbătoarea Primelor Roade, care simboliza învierea lui Cristos. Cu ocazia acestor **Rusalii**, ucenicii erau **cu toţii într-un singur cuget, în acelaşi loc**. Unul dintre subiectele pe care l-au discutat ei, probabil, a fost pe marginea unui text din Vechiul Testament care se ocupă de Sărbătoarea Cincizecimii (vezi Lev. 23:15, 16 de pildă). Sau poate că au cântat Psalmul 133, „Ce bine este să locuiască fraţii împreună, în unitate!"[4]

2:2 Venirea Duhului a presupus trei elemente: sunet, aspect vizibil şi experimentarea unei minuni. Sunetul venit din cer a umplut întreaga casă, fiind ca vâjâitul unui vânt puternic. Vântul este unul din cele câteva tipuri fluide ce se referă la Duhul Sfânt (untdelemntul, focul şi apa), relevând suveranitatea Sa, modul Său imprevizibil de a se mişca.

2:3 Elementul vizibil a constat din limbile despicate, ca de foc, ce s-au odihnit

peste fiecare dintre ucenici. Nu se spune că au fost limbi de foc, ci „ca de foc".

Fenomenul acesta nu trebuie confundat cu botezul focului. Deşi botezul Duhului şi botezul focului sunt menţionate în acelaşi enunţ (Mat. 3:11, 12; Luca 3:16, 17), ele constituie două evenimente separate şi distincte. Primul este un botez al binecuvântării, al doilea al judecăţii. Primul i-a afectat pe credincioşi, al doilea îi va afecta pe necredincioşi. Prin intermediul primului, credincioşii au fost umpluţi şi împuterniciţi, înfiinţându-se Biserica, pe când al doilea va fi instrumentul prin care vor fi nimiciţi necredincioşii.

Când Ioan Botezătorul s-a adresat unui grup mixt de oameni, alcătuit şi din credincioşi, şi din necredincioşi (vezi Mat. 3:6, 7), el a spus că Cristos îi va boteza cu Duhul Sfânt şi cu foc (Mat. 3:11). În schimb, când s-a adresat doar celor care s-au pocăit cu adevărat (Marcu 1:5), el a spus că Cristos îi va boteza cu Duhul Sfânt (Marcu 1:8).

Care să fie atunci sensul limbilor despicate, ca de foc, de la Fapte 2:3? Limbile se referă negreşit la vorbire şi probabil la darul miraculos al capacităţii de a vorbi în alte limbi, pe care apostolii urmau să-l primească la timpul potrivit. Iar focul ar putea fi o referire la Duhul Sfânt, ca sursă a acestui dar, descriind, în acelaşi timp, şi propovăduirea plină de râvnă şi foc sfânt ce avea să urmeze.

Gândul unei rostiri pline de entuziasm pare foarte nimerit, deoarece entuziasmul este condiţia normală a unei vieţi pline de Duhul, urmarea ei inevitabilă fiind mărturisirea lui Cristos.

2:4 Cât priveşte elementul al treilea, miracolul ce l-au trăit ucenicii la Rusalii, acesta a constat în umplerea pe care adus-o Duhul Sfânt, urmată de vorbirea în alte limbi.

Până în acest moment, Duhul lui Dumnezeu fusese *cu* ucenicii, dar de acum încolo El avea să locuiască *în* ei (Ioan 14:17). Astfel versetul marchează un important punct de cotitură în relaţiile Duhului cu oamenii. În Vechiul Testament Duhul a venit peste oameni, dar nu ca o prezenţă necurmată, nu ca să locuiască în ei (Ps. 51:11). Începând însă cu ziua de Rusalii, Duhul lui Dumnezeu a locuit permanent în oamenii lui Dumnezeu — cu alte cuvinte, El a venit ca să rămână (Ioan 14:16).

În ziua de Rusalii credincioşii nu numai că au avut prezenţa Duhului, care a început să locuiască în ei, ci au şi fost umpluţi cu El. Duhul lui Dumnezeu vine să locuiască în noi în clipa în care suntem mântuiţi, dar pentru a fi umpluţi cu Duhul, trebuie să studiem Cuvântul, să petrecem timp în rugăciune şi meditaţie şi să trăim în ascultare de Domnul.[5] Dacă umplerea Duhului ar fi garantată automat în vremea noastră, atunci nu ni s-ar mai fi dat îndemnul: „Fiţi umpluţi cu Duhul!" (Ef. 5:18).

Venirea Duhului Sfânt în ziua de Rusalii i-a constituit de asemenea pe ucenici în Biserică, Trupul lui Cristos.

Căci prin Duhul am fost botezaţi cu toţii, într-un singur trup — fie iudei, fie greci, fie sclavi, fie oameni liberi — şi am fost făcuţi să bem din acelaşi Duh (1 Cor. 12:13). Prin urmare, evreii şi neevreii credincioşi deveneau un singur om în Cristos Isus şi mădulare ale aceluiaşi Trup (Ef. 2:11-22).

Ucenicii au fost de asemenea umpluţi cu Duhul Sfânt, începând să vorbească în alte limbi, după cum le dădea Duhul rostire. Din versetele care urmează, rezultă clar că ei au primit puterea miraculoasă de a vorbi *în limbi străine autentice*, pe care nu le-au învăţat niciodată. Nu a fost o rostire de cuvinte fără noimă sau cuprinsă de extaz, ci vorbirea în limbi existente, cunoscute şi vorbite în alte părţi ale lumii. Darul **limbilor** a fost unul din semnele sau minunile de care S-a folosit Dumnezeu pentru a aduce mărturie adevărului rostit de apostoli în mesajul propovăduit de ei (Ev. 2:3, 4). În acelaşi timp, trebuie să avem în vedere faptul că Noul Testament nu exista sub formă scrisă la acea dată. Dar, întrucât în vremea noastră avem la dispoziţie, sub formă scrisă, toată revelaţia lui Dumnezeu, cuprinsă în Biblie, Cuvântul Său, nevoia darului limbilor a trecut, în mare măsură (deşi, se subînţelege că Duhul suveran al lui Dumnezeu încă se poate folosi de acest dar al limbilor, dacă găseşte de cuviinţă).

Apariţia **limbilor** în ziua de Rusalii nu trebuie să constituie o dovadă că **limbile** trebuie neapărat să însoţească darul Duhului. Dacă aşa ar sta lucrurile, de ce nu se pomeneşte de limbi în legătură cu:

1. Convertirea celor trei mii de la Fapte 2:41?
2. Convertirea celor cinci mii (Fapte 4:4)?
3. Primirea Duhului Sfânt de către samariteni (Fapte 8:17)?

În realitate, singurele cazuri de vorbiri în **limbi** pe care le mai întâlnim în cartea

Fapte sunt următoarele:
1. Cu prilejul convertirii unor neevrei în casa lui Corneliu (Fapte 10:46).
2. Cu prilejul rebotezătorii ucenicilor lui Ioan la Efes (Fapte 19:6).

Înainte de a părăsi versetul 4, trebuie să precizăm că există serioase deosebiri de vederi în rîndurile cercetătorilor Bibliei cu privire la întregul subiect al botezului Duhului Sfânt, atât în ce priveşte stabilirea numărului de câte ori a avut acesta loc, cât şi cu privire la rezultatele care decurg din el.

Cât priveşte frecvenţa acestui botez, unii sunt de părere că:
1. A avut loc numai o singură dată — la Rusalii, când s-a constituit Trupul lui Cristos, Biserica. Prin urmare, toţi credincioşii au fost cuprinşi în efectele acestui botez.
2. După alţii, ar fi avut loc în trei sau patru etape — la Rusalii (cap. 2); în Samaria (cap. 8); în casa lui Corneliu (cap. 10); la Efes (cap. 19).
3. Alţii susţin că acest botez are loc ori de câte ori este mântuit cineva.

Cât priveşte efectele sale în viaţa persoanelor individuale, unii susţin că botezul Duhului Sfânt ar fi ceea ce ei au numit drept „a doua lucrare a harului", ce ar avea loc după convertire şi ar duce la o sfinţire mai mult sau mai puţin completă. După cum s-a arătat deja, botezul Duhului Sfânt este acea operaţie prin care credincioşii au fost:
1. Încorporaţi în biserică (1 Cor. 12:13).
2. Înzestraţi cu putere (Fapte 1:8).

2:5-13 Iudei, bărbaţi evlavioşi se adunaseră **în Ierusalim** din toate colţurile lumii cunoscute până la acea dată, pentru a participa la sărbătoarea Cincizecimii (numită în româneşte şi Rusaliile, n.tr.). Când au auzit aceştia zvonul privitor la cele întâmplate, s-au adunat la casa unde se aflau apostolii. Se constată că atunci, ca şi în vremea noastră, oamenii erau atraşi oriunde Duhul lui Dumnezeu era la lucru.

Până când a ajuns **mulţimea** la casa respectivă, apostolii au început deja să vorbească în limbi. Spre uimirea lor, vizitatorii i-au auzit pe aceşti ucenici galileeni vorbind într-o diversitate de limbi străine. Miracolul s-a manifestat asupra vorbitorilor, nu a ascultătorilor. Aceştia, fie că erau iudei din naştere, fie prozeliţi, care s-au convertit la iudaism, fie că veneau din est, fie din vest, din nord sau din sud, fiecare auzea descrise **lucrările** măreţe ale lui **Dumnezeu în limba sa proprie.** Cuvântul **limbă** este traducerea termenului *dialektos* din textul grec, care a ajuns la noi sub forma de „dialect" (cu înţelesul de „grai" sau ramificaţie teritorială a aceleiaşi limbi, n.tr.).

Este foarte răspândită opinia potrivit căreia darul limbilor la Rusalii a avut drept scop vestirea simultană a Evangheliei către reprezentanţi ai mai multor Neamuri. Unul din susţinătorii acestei păreri se exprimă astfel: „Dumnezeu a dat legea Sa într-o singură limbă, unui singur neam, dar evanghelia Sa a dat-o în toate limbile, tuturor neamurilor."

Totuşi textul biblic propriu-zis nu susţine această opinie. Cei care au vorbit în limbi au vestit **minunatele lucrări ale lui Dumnezeu** (2:11). Acesta a fost un semn destinat poporului Israel (1 Cor. 14:21, 22), având menirea de a stârni uimire şi minunare. În schimb, Petru a predicat Evanghelia într-o limbă pe care, dacă nu chiar toţi, atunci cei mai mulţi dintre ascultătorii săi o înţelegeau.

Răspunsul ascultătorilor la auzul acestor limbi a fost divers. Unii păreau profund interesaţi de ceea ce auzeau, pe când alţii i-au învinuit pe apostoli că sunt **plini de vin nou**. Ucenicii se aflau într-adevăr sub o influenţa din afară, independentă de puterea lor, care era însă înrâurirea Duhului Sfânt, şi nu tăria **vinului**!

Constatăm că oamenii nenăscuţi din nou întotdeauna găsesc explicaţii naturale fenomenelor spirituale (pe care nu le înţeleg, n.tr.). Cu alt prilej, când s-a auzit din cer glasul lui Dumnezeu, unii au spus că a tunat (Ioan 12:28, 29). Acum necredincioşii iau în râs fenomenul vorbirii în limbi, descriind starea înălţătoare creată de venirea Duhului Sfânt cu cuvintele: **vin nou** („must" sau „vin dulce" în unele versiuni româneşti). „Lumii," spunea Schiller, "îi face plăcere să umbrească tot ce străluceşte şi să-i târască în ţărână pe cei înălţaţi."

2:14 Ucenicul care se lepădase de Domnul cu jurăminte şi blesteme se înfăţişează acum neînfricat în faţa mulţimii. Vorbitorul nu mai este timidul şi şovăitorul adept de altădată, ci un vajnic vestitor al Evangheliei, înzestrat cu calităţi de leu — toate acestea fiind urmarea fenomenului de la Rusalii. **Petru** este acum umplut cu Duhul Sfânt.

La Cezarea Filipi Domnul promisese că i va da lui Petru cheile împărăţiei cerurilor (Mat. 16:19). Aici la Fapte 2 îl vedem folosindu-se de aceste chei pentru a le

deschide iudeilor uşa (v. 14) iar în capitolul 10, o va deschide şi Neamurilor.

2:15 Mai întâi, apostolul explică ascultătorilor că evenimentele ieşite din comun la care au asistat în cursul zilei nu se datorează influenţei vinului nou. În fond, nu era decât ora 9 dimineaţa. Aproape nimeni nu se îmbăta la o oră atât de timpurie. În plus, iudeii angajaţi în ceremoniile de la sinagogă, prilejuite de această sărbătoare, se abţineau de la hrană şi băutură până la ora 10 dimineaţa sau chiar până la amiază, în funcţie de ora la care se aducea jertfa.

2:16-19 Adevărata explicaţie consta în faptul că Duhul lui Dumnezeu fusese turnat, aşa cum spusese profetul Ioel (Ioel 2:28).

În realitate, evenimentele de la Rusalii nu au constituit împlinirea integrală a profeţiei lui Ioel. Majoritatea fenomenelor descrise în versetele 17-20 nu au avut loc cu acest prilej. Dar ceea ce s-a întîmplat la Rusalii a fost o avanpremieră a ceea ce va urma **în zilele de pe urmă... înainte de a veni ziua arătării măreţe şi strălucite a Domnului.** Dacă Rusaliile au împlinit profeţia lui Ioel, cum se explică faptul că mai jos, în versetul 19 din capitolul 3, se face promisiunea potrivit căreia dacă va avea loc o pocăinţă la scară naţională şi Israelul Îl va primi pe cel care L-a răstignit, El va reveni şi va inaugura ziua Domnului?

Citatul din Ioel este un un exemplu elocvent al „legii dublei referiri", conform căreia o profeţie din Biblie are parte de o împlinire parţială la o dată anumită, urmând ca împlinirea ei integrală să aibă loc la o dată ulterioară.

Duhul lui Dumnezeu *a fost* turnat la Rusalii, dar nu a fost turnat literalmente peste *orice* făptură. Împlinirea finală a profeţiei va avea loc la sfârşitul Marii Strâmtorări. Slăvita revenire a lui Cristos va fi precedată de **minuni** în ceruri şi **semne** pe pământ (Mat. 24:29, 30). Domnul Isus Cristos se va arăta apoi pe pământ, venind să-Şi nimicească duşmanii şi să-Şi întemeieze împărăţia. La începutul domniei Sale de o mie de ani, Duhul lui Dumnezeu va fi turnat **peste orice făptură**, atât peste Neamuri, cât şi peste iudei, şi această condiţie va prevala, în mare, pe parcursul întregului Mileniu. Vor fi date diverse manifestări ale Duhului, fără deosebire de sex, vârstă sau statut social. Vor fi **vedenii** şi **visuri**, care sugerează receptarea cunoştinţelor; de asemenea, profeţii, care denotă transmiterea acestora către alţii. Astfel, darurile revelaţiei şi comunicării îşi vor face simţite prezenţa deplină. Toate acestea se vor întâmpla în perioada de timp descrisă de Ioel drept **zilele de pe urmă** (v. 17), referindu-se, evident, la ultimele zile ale Israelului, nu ale bisericii.

2:20 Se arată clar că semnele supranaturale din cer vor avea loc **înainte de a veni ziua... DOMNULUI.** În acest context, **ziua DOMNULUI** se referă la revenirea Sa personală pe pământ, pentru a-Şi nimici vrăjmaşii şi a domni cu mare putere şi slavă.

2:21 Petru încheie citatul din Ioel cu promisiunea că **oricine va chema numele DOMNULUI va fi mântuit.** Este vestea bună valabilă pentru toate veacurile, că mântuirea este oferită în dar tuturor oamenilor, pe baza principiului credinţei în Domnul. **Numele DOMNULUI** este sintagma prin care se defineşte tot ceea ce este Domnul. Astfel, a **chema numele** Lui înseamnă a-L **chema** pe El Însuşi ca obiect al credinţei adevărate şi ca singurul mod prin care poate fi mântuit cineva.

2:22-24 Dar cine este Domnul? Petru îşi continuă discursul, făcând uluitorul anunţ potrivit căruia acest Isus pe care ei L-au răstignit este atât Domnul, cât şi Cristosul. Petru realizează acest lucru, referindu-se mai întâi la viaţa lui Isus, apoi la moartea, învierea şi înălţarea Sa şi, în final, la glorificarea Sa **la dreapta lui Dumnezeu** Tatăl. În eventualitatea că în minţile lor mai stăruia iluzia că **Isus** s-ar mai afla într-un mormânt, în Iudeea, Petru se grăbeşte să le spulbere această iluzie, spunându-le apăsat că Cel pe care L-au asasinat ei se află acum în cer şi că vor trebui să dea socoteală în faţa Lui!

Aşadar iată elementele argumentării apostolului: S-a demonstrat că **Isus din Nazaret** a fost **un Om** de la **Dumnezeu prin** multe **minuni** săvârşite de El în puterea lui **Dumnezeu** (v. 22). În **sfatul bine hotărât** şi **ştiinţa** Sa **mai dinainte, Dumnezeu** L-a dat în mâinile iudeilor. Aceştia, la rândul lor, L-au dat în mâna Neamurilor (adică a oamenilor nelegiuiţi), ca El să fie **răstignit şi omorât** (v. 23). Dar **Dumnezeu L-a înviat** din morţi, **dezlegându-I durerile**[6] **morţii, pentru că nu era cu putinţă ca El să fie ţinut** prizonier de ea, pentru următoarele motive:

1. Caracterul lui Dumnezeu a reclamat învierea Sa. Cel fără păcat, Domnul, a murit pentru cei păcătoşi. Acum Dumnezeu trebuia să-L învie, ca dovadă a satisfacţiei sale depline faţă de lucrarea

răscumpărătoare a lui Cristos.

2. Profeţiile din Vechiul Testament reclamau învierea Domnului Isus Cristos — exact ideea pe care o subliniază Petru în versetele următoare.

2:25-27 În Psalmul 16 David scrisese în mod profetic despre viaţa, moartea, învierea şi glorificarea Domnului.

Cât priveşte viaţa Sa, **David** descrie nemărginita încredere şi asigurare a Celui care a trăit într-o necurmată părtăşie cu Tatăl Său. **Inima, limba** şi **carnea** — întreaga Sa fiinţă — erau pline de bucurie şi **nădejde.**

Cât priveşte moartea Sa, David **a prevăzut** că Dumnezeu **nu va lăsa sufletul** Său **în Hades, nici** nu va permite **Sfântului Său să vadă putrezirea.** Cu alte cuvinte, **sufletul** Domnului Isus nu va fi lăsat în starea de despărţire de trup, nici nu i se va permite trupului Său să se dezintegreze. (Versetul acesta nu trebuie folosit în încercarea de a dovedi că Domnul Isus S-ar fi dus într-o anumită temniţă a duhurilor celor morţi, situată undeva în regiunile cele mai de jos ale pământului, în timpul morţii Sale. Sufletul Său S-a dus în cer.[7] — Luca 23:43 — iar trupul Său a fost aşezat în mormânt.)

2:28 Cât priveşte învierea Domnului, David şi-a exprimat încrederea că Dumnezeu îi va arăta cărarea vieţii. În Psalmul 16:11a, David scrie următoarele: „Tu îmi vei arăta cărarea vieţii." Petru citează acest verset la Fapte 2:28a: **Mi-ai făcut cunoscut căile vieţii,** redându-l la timpul trecut. E limpede că Duhul Sfânt l-a călăuzit să procedeze la această schimbare de timp, întrucât învierea avusese deja loc.

Actuala glorificare a Mântuitorului a fost prezisă de David în cuvintele: **Mă vei umple de bucurie cu prezenţa Ta** sau, cum se exprimă Psalmul 16:11: „În prezenţa Ta este plinătate de bucurie; la dreapta Ta sunt desfătări în veci de veci."

2:29 Petru argumentează că **David** n-ar fi putut afirma aceste lucruri despre sine, întrucât trupul *lui văzuse putrezirea*, **mormântul lui** fiindu-le binecunoscut iudeilor din vremea aceea, ei ştiind că David nu a înviat.

2:30, 31 Când a redactat Psalmul acesta, **David** a scris în calitate de **profet.** El şi-a amintit că **Dumnezeu** promisese că Îl va **învia** pe Unul din descendenţii săi ca să **stea pe tronul lui** în veci de veci. **David** şi-a dat seama că Acesta va fi Mesia şi că deşi El va muri, **sufletul** Lui nu va fi **lăsat în** starea de suspensie, lipsit de trup, şi că trupul Lui nu se va descompune.

2:32, 33 În continuare Petru repetă anunţul care-i va fi şocat peste măsură pe ascultătorii lui, că Mesia despre care a profeţit **David** este **Isus** din Nazaret, pe Care **Dumnezeu** L-a **înviat** din morţi, aşa cum puteau depune mărturie apostolii, ca unii care erau martori oculari ai învierii Sale. După învierea Sa, Domnul Isus a fost **înălţat la dreapta lui Dumnezeu** şi între timp **Duhul Sfânt** a fost trimis, conform promisiunii Tatălui. Aceasta a fost explicaţia celor petrecute la Ierusalim, anterior în cursul zilei.

2:34, 35 Dar oare nu profeţise **David** şi despre înălţarea lui Mesia? Evident, David nu s-a referit la el însuşi în Psalmul 110:1, ci a citat cuvintele adresate de Iehova lui Mesia: **„Stai la dreapta mea până voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale."** (Luaţi bine seama la faptul că în versetele 33-35 se prezice scurgerea unei perioade de timp între glorificarea lui Cristos şi revenirea Sa pentru a-i pedepsi pe duşmanii Lui şi a-Şi întemeia împărăţia, **„stai... până voi...".**)

2:36 În continuare, iudeii sunt confruntaţi din nou cu zdrobitorul anunţ: DUMNEZEU L-A FĂCUT ŞI DOMN, ŞI CRISTOS — PE ACEST ISUS PE CARE VOI L-AŢI RĂSTIGNIT (traducere după topica din greacă). După cum se exprimă Bengel: „Elementul usturător este aşezat la sfârşitul enunţului" — **ACEST ISUS, pe care voi L-aţi răstignit.** Da, ei L-au **răstignit** pe Unsul lui Dumnezeu şi venirea Duhului Sfânt era o dovadă de netăgăduit a faptului că Isus fusese preamărit în ceruri (Ioa.7:39).

2:37 Atât de zguduitoare a fost puterea de convingere a Duhului Sfânt, încât ascultătorii au răspuns imediat. Fără nici un îndemn din partea lui Pavel, ei strigă: **„Ce să facem?"** — întrebare izvorâtă dintr-un profund sentiment de vinovăţie. Căci ei şi-au dat, în sfârşit, seama că Isus pe care L-au omorât este Fiul preaiubit al lui Dumnezeu! Acest Isus fusese înviat din morţi, aflându-Se acum în cer, în stare de proslăvire. În lumina acestor fapte incontestabile, cum mai puteau scăpa ucigaşii aceştia de judecată?

2:38 Petru le-a răspuns că trebuie să se pocăiască şi să fie botezaţi în Numele lui Isus Cristos spre iertarea păcatelor. Mai întâi trebuiau să se pocăiască, să-şi recunoască vina şi să se situeze de partea lui Dumnezeu, împotriva lor înşişi.

Apoi trebuiau să fie botezaţi spre iertarea păcatelor lor. La prima vedere, acest verset pare să propage învăţătura potrivit căreia mântuirea s-ar căpăta prin botez — şi mulţi oameni insistă că *acesta* ar fi sensul versetului. Dar o asemenea interpretare este imposibilă, din următoarele motive:

1. În zeci de pasaje din Noul Testament, se afirmă că mântuirea este prin credinţa în Domnul Isus Cristos (de exemplu, la Ioan 1:12; 3:16, 36; 6:47; Fapte 16:31; Rom. 10:9). Nici un verset nu ar putea contrazice o mărturie atât de covârşitoare ca cea expusă de pasajele menţionate mai sus.
2. Tâlharul de pe cruce a primit asigurarea mântuirii, fără să fi fost botezat (Luca 23:43).
3. Nu se afirmă nicăieri în Scriptură că Mântuitorul l-ar fi botezat pe cineva. Această omisiune ar fi cu totul inexplicabilă, dacă botezul ar fi esenţial în vederea mântuirii.
4. Apostolul Pavel s-a declarat mulţumit că el însuşi nu a botezat decât pe câţiva dintre corinteni — iarăşi, mulţumirea apostolului ar fi suspectă, dacă botezul ar putea mântui (1 Cor. 1:14-16).

Este important să observăm că numai iudeilor li s-a spus că trebuie să fie botezaţi în vederea iertării păcatelor (vezi Fapte 22:16). Or, tocmai în acest fapt credem noi că rezidă înţelegerea pasajului. Poporul Israel Îl răstignise pe Domnul slavei. Iudeii strigaseră: „Sângele Lui să cadă asupra noastră şi asupra copiilor noştri" (Mat. 27:25). În felul acesta, culpabilitatea pentru moartea lui Mesia a fost revendicată de poporul Israel.

Între timp, unii din aceşti iudei şi-au dat seama de greşeala pe care au comis-o. Pocăindu-se, ei şi-au recunoscut păcatul în faţa lui Dumnezeu. Încrezându-se în Domnul Isus ca Mântuitor al lor, ei au fost regeneraţi şi au primit iertarea veşnică de păcate. Botezându-se în public, ei s-au desolidarizat astfel de *neamul* care L-a răstignit pe Domnul, identificându-se, în schimb, cu *El*. Botezul a devenit astfel semnul exterior al faptului că păcatul lor în legătură cu respingerea lui Cristos (precum şi celelalte păcate ale lor) au fost spălate. Prin aceasta ei au fost strămutaţi din tărâmul iudaic în cel creştin. Dar nu botezul i-a mântuit, ci numai credinţa în Cristos a fost singura care a putut face acest lucru. A susţine că altfel ar sta lucrurile ar însemna a propovădui o altă evanghelie, fiind, prin urmare, anatema (Gal. 1:8, 9).

O altă interpretare a botezului **spre iertarea păcatelor** ne-o oferă Ryrie:

> Asta nu înseamnă pentru ca păcatele să fie iertate, pentru că pretutindeni în Noul Testament păcatele sunt iertate ca urmare a credinţei în Cristos, şi nu ca rezultat al botezului. Înseamnă a fi botezat din pricina iertării păcatelor. Prepoziţia *eis* din textul grec, tradusă prin „pentru", înseamnă „din pricina" nu numai aici, ci şi în pasaje cum ar fi cel de la Matei 12:41, unde sensul poate fi doar acesta: „ei s-au pocăit din pricina [nu pentru că] predicării lui Iona." Pocăinţa a adus iertarea păcatelor pentru această mulţime de oameni de la Rusalii şi, datorită faptului că le-au fost iertate păcatele, ei au fost rugaţi acum să se boteze.[8]

Petru i-a asigurat că dacă se pocăiesc şi se botează, vor primi darul Duhului Sfânt. A insista că această ordine se aplică şi în cazul nostru, al celor de azi, ar însemna să răstălmăcim relaţiile administrative ale lui Dumnezeu în zilele primare ale bisericii. După cum a arătat atât de magistral H. P. Barker în lucrarea sa *The Vicar of Christ (Vicarul lui Cristos)*, există patru comunităţi de credincioşi în cartea Faptelor Apostolilor şi ordinea primirii Duhului Sfânt diferă de la caz la caz.

Aici în Fapte 2:38 citim despre creştinii *iudei*. Pentru ei, ordinea a fost următoarea:

1. Pocăinţa.
2. Botezul în apă.
3. Primirea Duhului Sfânt.

Convertirea *samaritenilor* este consemnată la Fapte 8:14-17. Acolo citim că au avut loc următoarele evenimente:

1. Au crezut.
2. Au fost botezaţi în apă.
3. Apostolii s-au rugat pentru ei.
4. Apostolii şi-au pus mâinile peste ei.
5. Au primit Duhul Sfânt.

La Fapte 10:44-48 convertirea *Neamurilor* este avută în vedere. Observaţi care este ordinea în acest caz:

1. Credinţa.
2. Primirea Duhului Sfânt.
3. Botezul în apă.

Şi în sfârşit o ultimă comunitate de credincioşi este alcătuită din *ucenici ai lui Ioan Botezătorul*, Fapte 19:1-7:

1. Ei au crezut.
2. Au fost rebotezaţi.
3. Apostolul Pavel şi-a pus mâinile peste ei.

4. Ei au primit Duhul Sfânt.

Înseamnă asta că au existat patru căi de mântuire în Cartea Faptelor Apostolilor? Desigur că nu. Mântuirea a fost, este şi va fi întotdeauna numai pe baza credinţei în Domnul. Dar în perioada de tranziţie consemnată la Fapte, Dumnezeu a găsit de cuviinţă ca Duhul Sfânt să fie primit în împrejurări diferite, fără ca El să ne fi descoperit motivele pentru care a procedat astfel.

În concluzie, care din aceste modele se aplică în cazul nostru, al celor de astăzi? Întrucât israeliţii ca naţiune L-au respins pe Mesia, ei şi-au ratat orice privilegii speciale pe care le-ar fi avut altfel. Astăzi Dumnezeu Îşi cheamă din rândurile Neamurilor un popor, pentru Numele Său (Fapte 15:14). Prin urmare, ordinea valabilă *în vremea de acum* este cea pe care o găsim la Fapte 10:

Credinţa.
Primirea Duhului Sfânt.
Botezul cu apă.

Noi credem că această ordine se aplică în cazul tuturor celor de azi, şi iudei, şi Neamuri. La început, aceasta ar putea părea un fapt arbitrar. Dar s-ar putea pune întrebarea: „Când a încetat ordinea de la Fapte 2:38 să se aplice în cazul iudeilor şi când a început ordinea din Fapte 10:44-48?" Desigur, nu se poate preciza data exactă. Dar cartea Fapte urmăreşte o tranziţie treptată de la faza în care Evanghelia era adresată în principal iudeilor, la faza în care se adresează în principal Neamurilor. Dar când ajungem la sfârşitul cărţii Fapte, constatăm că poporul Israel a fost pus, în mare, deoparte. Prin necredinţa sa, el şi-a ratat orice pretenţie pe care ar fi putut-o avea de a fi poporul ales al lui Dumnezeu. În timpul Epocii Bisericii, el este cotat la un loc cu celelalte popoare neevreieşti şi ordinea lui Dumnezeu schiţată la Fapte 10:44-48 se aplică în acest caz.

2:39 Petru le aminteşte apoi că **făgăduinţa** Duhului Sfânt **este pentru** ei şi pentru **copiii** lor (poporul evreu) şi pentru toţi cei care sunt departe (Neamurile), în număr cât de mare le va chema Dumnezeu.

Chiar oamenii care afirmaseră anterior: „Sângele Lui să cadă peste noi şi peste copiii noştri" sunt asiguraţi acum de har, atât ei, cât şi copii lor, dacă îşi vor pune încrederea în Domnul.

Versetul acesta a fost adesea folosit ca bază de plecare pentru învăţătura greşită, potrivit căreia copiii părinţilor credincioşi sunt asiguraţi, bucurându-se şi ei de privilegiile legământului, sau că sunt automat salvaţi. Spurgeon dă un răspuns foarte eficace la această concepţie greşită:

> Oare când va înţelege Biserica lui Dumnezeu că: „ce e născut din carne este carne şi ce e născut din Duhul este Duh"? „Cine poate scoate un lucru curat dintr-unul necurat?" Naşterea naturală transmite murdăria naturii, dar nu poate conferi pacea. Sub noul legământ, ni se spune în mod expres că fiii lui Dumnezeu sunt „născuţi nu din sânge, nici din voia cărnii [firii], nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu."[9]

Ceea ce trebuie remarcat este că promisiunea nu este adresată doar **vouă şi copiilor voştri,** ci şi **tuturor celor care sunt departe acum, în oricât de mare număr îi va chema Domnul Dumnezeul nostru.** Este acelaşi grad atotcuprinzitor şi inclusiv pe care îl conţine invitaţia Evangheliei, prin cuvântul „oricine".

2:40 Capitolul de faţă nu consemnează mesajul lui Petru în întregime. Dar punctele esenţiale din restul mesajului constituie un îndemn la adresa ascultătorilor săi iudei, ca aceştia să se mântuiască din mijlocul unei generaţii perverse, care L-a respins şi L-a omorât pe Domnul Isus. Lucrul acesta îl pot face desolidarizându-se în public de orice legături cu neamul vinovat al Israelului, prin botezul creştin.

2:41 O mare mulţime de oameni au păşit în faţă, dorind să fie botezaţi, ca dovadă exterioară a faptului că au primit cu bucurie[10] cuvântul lui Petru ca pe cuvântul lui Dumnezeu.

În ziua aceea s-au adăugat la ceata credincioşilor circa trei mii de suflete. Dacă cea mai bună dovadă a lucrării Duhului Sfânt este convertirea sufletelor, atunci negreşit lucrarea lui Petru se înscrie în această categorie. Desigur acest pescar galileean îşi va fi amintit de cuvintele Domnului Isus: „Vă voi face pescari de oameni" (Mat. 4:19), precum şi de cealaltă rostire a Mântuitorului: „Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine va face şi el lucrările pe care le fac Eu; şi va face lucrări şi mai mari decât acestea, pentru că Eu Mă duc la Tatăl" (Ioan 14:12).

E bine să observăm grija cu care este consemnat numărul convertiţilor — *aproape* **trei mii de suflete.** Nu le-ar strica tuturor slujitorilor Domnului să dea dovadă de aceeaşi grijă când fac totatul celor care „s-au decis" pentru Cristos.

2:42 Dovada realităţii constă în statornicie, în continuitate. Convertiţii aceştia au

dovedit realitatea mărturisii lor de credinţă, prin faptul că au rămas statornici în:

1. **Învăţătura apostolilor**. Asta înseamnă scrierile inspirate ale apostolilor, transmise iniţial pe cale orală iar mai apoi sub forma actuală scrisă, a Noului Testament.

2. **Părtăşie.** O altă dovadă a vieţii noi a fost dorinţa noilor credincioşi de a fi cu copiii Domnului şi de a împărţi în comun lucrurile. Ei erau pătrunşi de sentimentul despărţirii de lume şi alipirii de Dumnezeu, al apartenenţei la o comunitate de interese comune cu alţi creştini.

3. **Frângerea pâinii.** Această expresie se referă în Noul Testament atât la Cina Domnului, cât şi la luarea în comun a meselor. Sensul fiecărui text trebuie stabilit în funcţie de context. Aici evident este o referire la Cina Domnului, întrucât ar fi absolut gratuit să se afirme că au stăruit în luarea împreună a meselor. De la Fapte 20:7 aflăm că primii creştini aveau obiceiul să frângă pâinea în prima zi a săptămânii. În primele zile ale Bisericii, cina Domnului era însoţită de un ospăţ al iubirii („o agapă"), ca mijloc prin care sfinţii îşi exprimau preţuirea unii faţă de alţii. Dar, pe măsură ce s-au înteţit abuzurile, acest gen de agapă şi-a încetat apariţia.

4. **Rugăciuni.** Aceasta a constituit a patra practică de bază a bisericii primare şi a exprimat totala bizuire pe Domnul, în privinţa închinării, călăuzirii, păstrării şi slujirii credincioşilor.

2:43 Oamenii au fost cuprinşi de un sentiment de uimire şi reverenţă. Măreaţa putere a Duhului Sfânt a fost atât de evidentă încât peste inimi s-a lăsat o tăcere, o anumită reţinere. Sufletele le-au fost umplute de uimire, văzându-i pe apostoli săvârşind multe minuni şi semne. „Minunile" sunt sinonime cu miracolele, producând umire. „Semnele" au fost miracole menite să transmită învăţătură. Un miracol poate fi atât *o minune*, cât şi *un semn*.

2:44, 45 Credincioşii se adunau tot timpul împreună şi aveau toate lucrurile de obşte. Atât de mult fusese revărsată dragostea lui Dumnezeu în inimile lor, încât nu mai considerau posesiunile lor materiale ca fiind ale lor (4:32). Oriunde se constata că există o nevoie în cadrul părtăşiei, ei îşi vindeau proprietăţile personale şi împărţeau sumele obţinute. Astfel exista egalitate.

În rândul celor care au crezut s-a manifestat o asemenea unitate a inimii şi a intereselor, în care egoismul firesc, propriu condiţiei obişnuite a omului căzut, a fost înghiţit de plinătatea unei iubiri izvorâte din însăşi iubirea divină. Ei erau împreună într-un grad atât de mare încât tot ce aveau era folosit în comun; şi asta nu prin vreo lege sau constrângere din afară, care ar fi răpit farmecul acestei unităţi, ci datorită conştienţei lor cu privire la starea pe care o ocupau în Cristos şi la ce însemna Cristos pentru fiecare dintre ei. Fiind umpluţi de El peste măsură cu o binecuvântare pe care nimic n-o putea umbri şi care sporea pe măsură ce slujeau tot mai mult, „ei îşi vindeau ogoarele şi averile, împărţind banii la toţi, după nevoile fiecăruia."[11]

Mulţi din vremea noastră susţin că nu trebuie să urmăm această practică a creştinilor primari, fiind doar la un pas de a afirma prin aceasta că de fapt nu ar trebui să ne iubim aproapele ca pe noi înşine! Dar această împărţire în comun a tuturor bunurilor personale şi a averilor imobiliare era roada inevitabilă a unor vieţi umplute cu Duhul Sfânt. S-a afirmat că „un creştin adevărat nu poate suporta să aibă prea mult pentru el, când alţii au prea puţin."

2:46 Versetul acesta arată efectul Rusaliilor asupra vieţii religioase şi vieţii în familie.

Cât priveşte *viaţa religioasă*, să nu uităm că aceşti convertiţi de la început proveneau din iudaism. Deşi Biserica îşi începuse deja existenţa, legăturile cu templul iudaic nu au fost întrerupte imediat. Procesul debarasării de veşmintele mortuare ale iudaismului a continuat pe tot parcursul evenimentelor cuprinse în cartea Fapte. Şi astfel credincioşii au continuat să frecventeze serviciile **de la templu,**[12] unde li se citea şi expunea Vechiul Testament. În plus, desigur, ei se adunau prin case, unde erau angajaţi în acţiunile descrise în versetul 42.

Cât priveşte *viaţa de familie*, citim că frângeau **pâinea... luau hrana cu bucurie şi curăţie de inimă.** Aici contextul pare să indice în mod clar că este vorba despre frângerea pâinii în mod normal, cu ocazia meselor obişnuite, nu la Cina Domnului. Bucuria mântuirii lor se revărsa în toate aspectele vieţii lor, până la cele mai mici detalii, înnobilându-le cu aureola slavei divine.

2:47 Viaţa devenise un imn de laudă şi un psalm de mulţumire pentru cei ce fuseseră izbăviţi din puterea întunericului şi strămutaţi în Împărăţia iubirii Fiului lui Dumnezeu.

La început, credincioşii **erau plăcuţi înaintea întregului popor** (sau, cum se

spune în textul englez: „aveau trecere înaintea tuturor oamenilor", n.tr.). Dar această stare nu a durat mult. Prin însăşi natura ei, credinţa creştină în mod inevitabil va stârni ura şi împotrivirea inimii umane. Mântuitorul Şi-a avertizat ucenicii să se ferească de popularitate (Luca 6:26) şi le-a promis că vor avea parte de prigoane şi strâmtorări (Mat. 10:22, 23). Prin urmare, această „trecere" de care s-au bucurat la început nu a fost decât o etapă trecătoare, fiind curând urmată de o înverşunată împotrivire.

Şi Domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mântuiţi. Părtăşia creştină s-a lărgit, prin noii convertiţi care se adăugau zilnic la ceata creştinilor. Cei care auzeau Evanghelia aveau responsabilitatea de a-L accepta pe Isus Cristos printr-un act hotărât al voinţei lor. Alegerea şi adăugarea pe care o face Domnul nu exclude responsabilitatea omului.

Aşadar, în capitolul acesta avem relatarea turnării Duhului Sfânt, a memorabilei cuvântări rostite de Petru în faţa adunării iudeilor, a convertirii unei mari mulţimi de oameni şi a scurtei descrieri a felului de trai existent în mijlocul creştinilor primari. Cât priveştea această viaţă, esenţa ei a fost descrisă cu foarte multă măiestrie în a 13-a ediţie a *Enciclopediei Britanice*, în articolul referitor la „Istoria Bisericii":

Elementul cel mai remarcabil al vieţii creştinilor primari a fost convingerea lor fermă că sunt un popor al lui Dumnezeu, oameni chemaţi şi puşi deoparte de El. Biserica creştină, în gândirea ei, a fost o instituţie divină, iar nu omenească. Ea a fost întemeiată şi controlată de Dumnezeu şi chiar şi lumea a fost creată din pricina ei. Această concepţie... a stăpânit întreaga viaţă a creştinilor primari, atât pe plan individual, cât şi social. Ei se considerau separaţi de restul lumii, dar legaţi între ei cu legături tainice. Cetăţenia lor era în cer, nu pe pământ, iar principiile legii după care se străduiau să se călăuzească proveneau de sus. Lumea în care trăiau era pentru ei doar vremelnică, adevărata lor viaţă fiind în viitor. Cristos avea să se întoarcă în curând; deci serviciile lor, muncile pe care trebuiau să le presteze la stăpâni sau plăcerile acestui veac erau de prea mică importanţă pentru ei... Duhul Sfânt era prezent în viaţa de zi cu zi a creştinilor şi toate harurile creştine îşi manifestau roada în ei. Una din urmările acestui crez a fost caracterul specific de entuziasm şi inspiraţie pe care-l etala felul lor de trai. Căci ei nu trăiau experienţele cotidiene ale oamenilor obişnuiţi, ci ale unor oameni care au fost smulşi din ei înşişi şi strămutaţi într-o sferă mai înaltă.

E de ajuns să citim acest articol, să ne dăm seama cât de mult s-a îndepărtat, într-o anumită privinţă, Biserica de la această stare de vigoare şi solidaritate!

BISERICA DIN CASE ŞI ORGANIZAŢIILE PARABISERICEŞTI

Întrucât aici,[13] în Fapte, întâlnim pentru prima oară termenul *biserică* (*ekklesia*, în greacă), se cuvine să facem o paranteză, analizând locul central pe care l-a ocupat Biserica în gândirea primilor creştini.

Biserica în Cartea Fapte şi în restul Noului Testament era, în realitate, ceea ce s-a numit „o biserică în casă". Primii creştini se adunau în case, şi nu în clădiri special amenajate pentru scopuri ecleziastice. S-a afirmat că religia a fost atunci eliberată din lăcaşurile cu destinaţie sacră şi aşezată în acel loc universal al vieţii, căminul. Unger spune că locuinţele credincioşilor au continuat să fie locurile de strângere ale creştinilor timp de două secole.[14]

Poate că ne este lesne să credem că locuinţele fraţilor erau folosite ca lăcaşuri de închinăciune din imperative de ordin economic, mai degrabă decât din considerente de natură spirituală. Ne-am obişnuit atât de mult cu bisericile situate în clădiri special amenajate şi în capele, încât am ajuns să le considerăm drept soluţia ideală, lăsată de Dumnezeu.

Dar există temeiuri serioase care ne îndreptăţesc să credem că primii creştini din secolul întâi erau mai înţelepţi decât noi.

În primul rând, este o contrazicere a spiritului credinţei creştine şi o infirmare a accentului pus de aceasta pe iubire, când cheltuim mii de dolari pentru construirea unor clădiri luxoase, când pretutindeni în lume constatăm atâtea nevoi urgente. Iată ce a spus E. Stanley Jones în această privinţă:

L-am privit pe Bambino, copilul-Cristos din Catedrala de la Roma, încărcat de giuvaieruri, şi apoi am ieşit afară şi am privit faţa copiilor flămânzi, întrebându-mă dacă Cristos, la vederea acestor copii înfometaţi, s-ar fi putut bucura de giuvaierurile Sale. M-a urmărit multă vreme după aceea gândul că dacă Cristos S-ar putea bucura de aceste giuvaieruri, atunci eu nu m-aş mai putea bucura de Cristos. Imaginea acelui Bambino acoperit de bijuterii, contrastată cu cea

a copiilor flămânzi, constituie simbolul a ceea ce am făcut noi, învăluindu-L pe Cristos în splendoarea catedralelor şi bisericilor somptuoase, rămânând total nepăsători faţă de racilele de bază ce macină societatea umană, în care Cristos este lăsat să sufere de foame prin persoana celor nevoiaşi şi lipsiţi de un loc de muncă[15]

Nu numai că este inuman, ci şi neeconomic să cheltuieşti bani ridicând clădiri constisitoare ce vor fi date în exploatare doar trei, patru sau maximum cinci ore pe săptămână. Cum de ne-am permis să alunecăm în acest vis al ruperii de realitate, fiind gata să cheltuim atât de mult, în schimbul unui randament atât de mic?

Programele din ultima vreme, destinate construirii de biserici, au constituit una din cele mai mari piedici în calea lăţirii bisericii. Nevoia achitării unor rate mari, pentru stingerea sumei principale a datoriei, plus dobânda aferentă (şi ea foarte ridicată!) îi determină pe conducătorii bisericilor să se opună oricăror eforturi de a se diviza în cuiburi mai mici şi de a înfiinţa noi biserici, căci orice pierdere de membri ar duce la o scădere a venitului bisericii, atât de necesar pentru achitarea clădirii şi pentru cheltuielile ei de întreţinere. Astfel, o generaţie de creştini nenăscuţi încă se va trezi înglodată în datorii, orice dorinţă de reproducere a bisericii fiind repede înăbuşită (din considerente economice).

Îi auzim mereu pe unii susţinând că trebuie să avem clădiri impunătoare, pentru a-i atrage pe cei ce nu frecventează biserica să participe la serviciile noastre. Pe lângă faptul că acesta este un mod cu totul firesc de a gândi, argumentul nesocoteşte modelul oferit nouă de Noul Testament. Întrunirile bisericii primare erau, în principal, în folosul credincioşilor. Creştinii se strângeau la un loc în vederea învăţăturii apostolilor, a părtăşiei, frângerii pâinii şi rugăciunii (Fapte 2:42). Ei nu făceau evanghelizare invitându-i pe oameni la adunările lor duminicale, ci mărturisind celor cu care intrau în legătură în timpul săptămânii. Abia când oamenii erau convertiţi, erau aduşi la părtăşia şi căldura adunărilor creştine ţinute prin case, pentru a fi hrăniţi şi îmbărbătaţi.

Uneori este greu să-i convingem pe oameni să participe la servicii religioase ţinute în localuri somptuoase, datorită tendinţei oamenilor de a respinge formalismul, la care se mai adaugă şi teama că li se va solicita să dea bani. „Banii — asta-i tot ce vrea biserica de la tine" pare să fie o nemulţumire foarte răspândită în rândul oamenilor. Dar mulţi dintre aceştia ar fi dispuşi să participe la o oră de studiu biblic ţinută în casa cuiva, unde nu mai sunt obligaţi să ţină seama de modă, ci se simt bine în haine obişnuite, într-o atmosferă lejeră şi degajată, lipsită de formalism.

Realitatea este că biserica din cămin este idealul pentru orice cultură şi orice ţară. Şi, dacă am putea cuprinde cu privirea toată lumea, ne-am da seama că, numeric, mai mulţi credincioşi se adună la închinăciune ca biserică în casă, decât în oricare alt mod.

În contrast cu impunătoarele catedrale, biserici şi capele de astăzi — alături de întreaga pleiadă de confesiuni super organizate, „borduri de misiune" şi organizaţii *parabisericeşti*, apostolii din Cartea Fapte nu au făcut nici un efort de a forma vreo organizaţie de nici un fel pentru propăşirea lucrării Domnului. Biserica locală a fost unitatea de bază lăsată de Dumnezeu pe pământ pentru propagarea credinţei iar ucenicii erau satisfăcuţi să-şi desfăşoare lucrarea în acest context.

În ultimii ani, în sânul creştinătăţii s-a produs o explozie de proporţii ameţitoare pe plan organizatoric. Astfel, ori de câte ori îi vine unui credincios o idee novatoare pentru a promova cauza lui Cristos, îndată înfiinţează un nou bord de misiune, o nouă corporaţie sau instituţie!

Una din urmările acestei explozii organizatorice este faptul că unii învăţători şi predicatori capabili au fost sustraşi de la misiunea lor principală, pentru a sluji ca administratori. Dacă toţi administratorii bordurilor de misiune ar sluji pe câmpul de misiune, s-ar reduce considerabil personalul de la sediul acestor organizaţii.

O altă urmare a proliferării organizaţiilor este necesitatea strângerii unor sume uriaşe de bani pentru întreţinerea acestora, fondurile respective fiind retrase astfel de la activităţile direct îndreptate spre câştigarea oamenilor prin Evanghelie. Cea mai mare parte a fiecărui dolar donat de susţinătorii celor mai multe organizaţii creştine este destinată cheltuielilor de întreţinere ale organizaţiei, mai degrabă decât scopului principal pentru care a fost înfiinţată instituţia respectivă.

Organizaţiile de acest gen adesea împiedică împlinirea Marii Porunci încredinţată de Domnul înainte de înălţarea Sa. Isus le-a spus ucenicilor Săi să-i înveţe pe oameni toate lucrurile pe care le-a poruncit El. Mulţi din cei ce lucrează pentru organizaţii creştine

constată că nu li se permite să predea întreg adevărul lui Dumnezeu, căci li se interzice să învețe anumite chestiuni controversate, pentru ca nu cumva ei să-i „șifoneze" pe cei care constituie fondul de bază al susținătorilor lor financiari.

Proliferarea instituțiilor creștine a dus de prea multe ori la formarea de partide, de facțiuni, la stârnirea unor gelozii și rivalități care au provocat multe daune mărturiei lui Cristos.

Gândiți-vă la multitudinea de organizații creștine ce-și desfășoară în prezent activitatea, atât în țară, cât și în străinătate, multe din funcțiile acestora suprapunându-se adesea. Fiecare din ele concurează cu cealaltă, pentru surse limitate de personal și resurse financiare tot mai mici. Gândiți-vă apoi câte din aceste organizații își au obârșia în rivalități pur omenești, în pofida faptului că declarațiile lor publice fac, de obicei, apel la voia lui Dumnezeu. (Daily Notes of the Scripture Union).

Încă un lucru care trebuie subliniat este că organizațiile de acest gen de obicei își continuă existența cu mult peste termenul lor util, chiar după ce și-au încheiat misiunea pentru care au fost înființate. Și astfel mecanismul lor greoi, troznind din încheieturi, continuă să bată apa în piuă, cu toate că viziunea întemeietorilor misiunii respective a dispărut de mult din mijlocul ei, ea nemaifiind caracterizată de dinamismul și gloria ei inițială. Cât privește pe creștinii primari, înțelepciunea spirituală, și nu ceea ce unii au numit primitivismul lor naiv, a fost aceea care i-a salvat de pericolul înființării unor organizații cu caracter pământesc, prin care să promoveze lucrarea Domnului, după cum subliniază și G. H. Lang:

Un autor perspicace, făcând odată un contrast între lucrarea apostolică și metodele contemporane de misionerat, a afirmat că: „noi înființăm misiuni, pe când apostolii au înființat biserici." Este o diferență cât se poate de semnificativă. Apostolii au înființat biserici, *și n-au mai înființat nimic altceva*, pentru că, scopul final urmărit de ei nu reclama nici un alt lucru care să fi fost necesar atingerii sale. În fiecare localitate unde se găseau credincioși, acolo unde își câștigau aceștia traiul, se forma o adunare locală, cu grupul ei propriu de presbiteri — deci presbiteri, și nu presbiter! (Fapte 14:23; 15:6, 23; 20:17; Fil. 1:1) — care să ofere îndrumări, să conducă și să păstorească, oameni calificați de Domnul și recunoscuți de sfinți (1 Cor. 16:15; 1 Tes. 5:12, 13; 1 Tim. 5:17-29). Adunările își alegeau grupul de diaconi (Fapte 6:1-6; Fil. 1:1) — care se deosebeau de presbiteri, prin faptul că se ocupau de puținele dar importantele treburi administrative, mai cu seamă de distribuirea fondurilor adunării... Singurul lucru pe care îl făceau apostolii în materie de organizare era să-i constituie pe ucenicii recent convertiți în noi adunări de acest gen. Nici un alt tip de organizație în afară de adunarea locală nu întâlnim în Noul Testament, după cum nu întâlnim nici măcar germenii unei alte structuri.[16]

Pentru creștinii primari și conducerea lor apostolică, adunarea era unitatea divin rânduită pe pământ, prin care a găsit Dumnezeu cu cale să lucreze și singura *unitate* căreia El i-a promis o existență neîntreruptă a fost *biserica.*‡

E. Vindecarea ologului și cuvântarea lui Petru în fața Israelului (3:1-26)

3:1 Era ora 3 după amiază când Petru și Ioan s-au suit împreună la templul de la Ierusalim. După cum am arătat anterior, creștinii iudei de la început au continuat să frecventeze serviciile de la templu, o bună bucată de timp după întemeierea bisericii. A fost o perioadă de ajustare și de tranziție, ruptura cu iudaismul nerealizându-se instantaneu. Credincioșii de astăzi nu ar mai fi scuzați dacă ar urma o atare practică, deoarece acum avem întreaga revelație a Noului Testament și ni s-a spus să „ieșim afară din tabără la El și să suferim ocara Lui" (Ev. 13:13. Vezi și 2 Cor. 6:17, 18).

3:2 Apropiindu-se de templu, au văzut un om ducând un cerșetor olog la locul său obișnuit la **poarta... numită Frumoasă**. Condiția deznădăjduită a acestui om, **olog** din naștere, e pusă în contrast izbitor cu frumusețea arhitectonică a templului. Ni se amintește astfel de sărăcia și ignoranța care zace la umbra marilor catedrale și de totala neputință a multor sisteme ecleziastice de a-i ajuta pe cei ce sunt ologi, fizic și spiritual.

3:3 E clar că ologul nu mai spera să fie vreodată vindecat, și astfel el se mulțumea să cerșească de la trecători.

3:4 În loc să-l privească pe acest om ca pe un nenorocit și năpăstuit de soartă, **Petru** a văzut în el pe unul în care se putea etala măreața putere a lui Dumnezeu! „Dacă vom fi călăuziți de Duhul, ne vom aținti privirile asupra celor pe care Dumnezeu intenționează să-i binecuvânteze, în loc să tragem gloanțe

oarbe şi să batem cu pumnul în vânt" (Texte selecte).

Porunca lui Petru: **„Uită-te la noi!"** nu a avut drept scop să atragă atenţia publicului către Ioan şi Petru, ci doar să se asigure că cerşetorul le acorda atenţia maximă.

3:5, 6 Continuând să creadă că nu va primi decât un ajutor financiar, ologul s-a uitat la ei **cu luare aminte**. Cuvintele pe care le-a auzit apoi au fost un prilej de dezamăgire şi de bucurie. În ce priveşte ajutorul financiar sperat, cerşetorul a fost dezamăgit să afle că Petru nu are nimic să-i dea. Dar ceea ce avea totuşi să-i dea era cu mult mai bun. Prin autoritatea lui **Isus Cristos din Nazaret**, Petru i-a poruncit ologului **să se ridice şi să umble**. Inspirat a fost un predicator de demult care a spus că: „cerşetorul olog a cerut *milostenie* şi i s-a dat *picioare*" (în engleză joc de cuvinte: *alms*, milostenie, se pronunţă aproape identic cu *arms*, „braţe, mâini", n.tr.).

Se povesteşte că Thoma Aquinas l-a vizitat odată pe papă tocmai în momentul în care se numărau sume mari de bani. Papa ar fi exclamat, mândru: „Nu mai e nevoie să spunem, ca Petru: «Argint şi aur nu am!»" La care Aquinas a răspuns: „Nici nu mai putem spune împreună cu Petru: «Ridică-te şi umblă!»"

3:7 De îndată ce Petru l-a ajutat pe om să se ridice, picioarele şi gleznele acestuia i s-au întărit. Iarăşi ni se aminteşte că în viaţa spirituală există o curioasă întrepătrundere a elementelor divine cu cele umane. Petru îl ajută pe olog să se ridice, după care Dumnezeu săvârşeşte vindecarea. Noi trebuie să ne facem partea, să mergem până unde putem, urmând ca de acolo Dumnezeu să preia lucrarea.

3:8 Miracolul vindecării a fost instantaneu, nu treptat. Observaţi că Duhul lui Dumnezeu înmulţeşte cuvintele acţiunii şi mişcării: **dintr-o săritură, a fost în picioare şi a început să umble. A intrat cu ei în Templu, umblând, sărind şi lăudând pe Dumnezeu.**

Când ne amintim de procesul anevoios prin care un copil mic învaţă să umble, ne dăm seama cât de minunat trebuie să fi fost pentru acest om să umble şi să sară, pentru prima oară în viaţă!

Acest miracol, săvârşit în Numele lui Isus, a fost încă o mărturie pentru poporul Israel că Cel pe care ei L-au răstignit era viu şi dorea să le fie Tămăduitor şi Mântuitor.

3:9, 10 Faptul că cerşetorul zăcuse zilnic la uşa templului l-a făcut să fie binecunoscut de toţi oamenii, ceea ce a însemnat că vindecarea lui a fost la fel de binecunoscută. Oamenii nu puteau tăgădui că avusese loc o mare minune, dar nu-i înţelegeau sensul.

3:11 Pe când se ţinea omul vindecat de Petru şi de Ioan, ca de medicii lui, toţi oamenii au alergat în pridvorul lui Solomon, acea zonă adiacentă templului. Uimirea şi mirarea lor i-au dat lui Petru prilejul să le predice.

3:12 Mai întâi, **Petru** le distrage atenţia de la omul vindecat şi de la apostoli, căci nu la ei trebuia găsită explicaţia miraculoasei vindecări.

3:13-16 Îndată Petru le prezintă pe adevăratul Autor al miracolului, pe Isus, Cel pe care ei L-au respins, s-au lepădat de El şi L-au omorât. Dar **Dumnezeu L-a înviat din morţi şi L-a proslăvit** în cer. Acum, prin credinţă în El, omul acesta a fost vindecat de neputinţa lui.

Este remarcabilă îndrăzneala sfântă a lui Petru de a-i acuza pe bărbaţii Israelului. Iată acuzaţiile pe care li le aduce el:

1. Ei L-au dat pe Isus în mâna Neamurilor să fie judecat.
2. S-au lepădat de El în prezenţa lui Pilat, când acesta era hotărât să-L elibereze.
3. S-au lepădat de Cel Sfânt şi Neprihănit şi au cerut eliberarea unui ucigaş (Baraba).
4. L-au omorât pe Prinţul (Autorul) vieţii.

Observaţi, prin contrast, purtarea lui Dumnezeu faţă de Isus:

1. L-a înviat din morţi (v. 15).
2. L-a proslăvit pe Robul Său Isus — nu pe „Fiul Său Isus, cum se spune în ediţia din 1611 a traducerii King James (v. 13).

Observaţi accentul pus pe credinţa în Cristos, ca explicaţie a vindecării miraculoase (v. 16). În versetul acesta, ca pretutindeni, **numele** reprezintă persoana care poartă acel nume. Prin urmare: **credinţa în Numele Lui** înseamnă **credinţa în** Cristos.

3:17 Versetul acesta marchează o schimbare netă a tonului lui Petru. După ce i-a acuzat pe bărbaţii Israelului de moartea lui Isus Cristos, acum el îi numeşte **fraţi** iudei, admiţând că au procedat aşa **din neştiinţă** şi îndemnându-i să se pocăiască şi să fie convertiţi.

La prima vedere pare a fi o contradicţie în afirmaţia lui Petru că iudeii L-au răstignit pe Domnul din neştiinţă. Oare nu venise El cu toate acreditările prin care a demonstrat că este Mesia? Nu săvârşise El minunile extraordinare în mijlocul lor? Nu se înfuriaseră ei când L-au auzit că Se pretinde egal cu Dum-

nezeu? Ba da, toate acestea sunt adevărate. Şi totuşi ei erau în necunoştinţă cu privire la faptul că Isus Cristos este Dumnezeu întrupat. Ei se aşteptau ca Mesia să vină într-o cu totul altă manieră — nu cu smerenie, ci ca un puternic izbăvitor militar. Prin urmare, pe Isus L-au privit ca pe un impostor.

Ei nu ştiau că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu şi au crezut probabil că-I fac un serviciu lui Dumnezeu omorându-L pe Isus. Exact asta a spus Mântuitorul Însuşi la răstignirea Sa, „Tată, iartă-i că nu ştiu ce fac" (Luca 23:34) iar Pavel scrie mai târziu: „pe care dacă ar fi cunoscut-o [fruntaşii veacului acestuia], n-ar fi răstignit pe Domnul slavei" (1 Cor. 2:8).

Toate acestea au fost rânduite pentru a-i asigura pe bărbaţii Israelului că păcatul lor, deşi mare, era supus iertării lui Dumnezeu.

3:18 Fără să scuze păcatul lor, Petru arată că **Dumnezeu** l-a depăşit, împlinindu-Şi planurile. **Profeţii** din Vechiul Testament preziseseră că Mesia **va suferi**. Iudeii au fost aceia care I-au produs această suferinţă. Dar acum El li se oferă ca Domn şi Mântuitor. Prin El ei pot primi iertarea păcatelor.

3:19 Poporul Israel trebuie să se pocăiască şi să facă o întorsătură de 180 de grade. Când israeliţii vor face acest lucru, păcatele lor vor fi şterse, pentru ca să poată veni vremuri de înviorare.

Să nu uităm că acest mesaj este adresat bărbaţilor Israelului (v. 12). Versetul subliniază că înainte de a veni o restauraţie şi o binecuvântare peste o naţiune, trebuie să existe o pocăinţă la nivel naţional. **Vremurile de înviorare... de la Domnul** se referă la binecuvântările împărăţiei viitoare a lui Cristos pe pământ, aşa cum se arată în versetul următor.

3:20 După ce va avea loc pocăinţa Israelului, Dumnezeu Îl va **trimite** pe Mesia, **Isus.** Cum am arătat deja, aceasta e o referire la a Doua Venire a lui Cristos, pentru a-Şi întemeia domnia de o mie de ani pe pământ.

3:21 În acest punct se ridică inevitabila întrebare: „Dacă Israel s-ar fi pocăit în urma predicii lui Petru, S-ar fi întors Domnul Isus pe pământ?" Oameni luminaţi au avut o diversitate de opinii asupra acestui subiect. Unii insistă că El S-ar fi întors. Alţii spun că promisiunea nu trebuia interpretată în mod literal. Iar alţii atribuie pasajului o turnură profetică, programatică pentru ordinea în are se vor desfăşura evenimentele. Întrebarea este însă pur şi simplu ipotetică, întrucât realitatea este că Israelul nu s-a pocăit şi Domnul Isus nu S-a întors.

Reiese clar din versetul 21 că **Dumnezeu** a prevăzut că naţiunea Israel Îl va respinge pe Cristos şi că va interveni actuala epocă a harului, până la a Doua Sa Venire. **Cerul trebuie** să-L **primească** pe Cristos **până la vremile aşezării din nou a tuturor lucrurilor.** Acest timp al **aşezării din nou a tuturor lucrurilor** ne îndreaptă privirile spre viitor, fiind o referire la Mileniu. Ele nu indică o mântuire universală, cum susţin unii, căci o atare învăţătură este străină Bibliei. Mai degrabă, ele ne îndreaptă privirile spre acea perioadă de timp în care creaţia va fi eliberată de robia stricăciunii iar Cristos va domni în neprihănire ca Rege peste tot pământul.

Aceste **vremuri de restauraţie (reaşezare a tuturor lucrurilor)** fuseseră prezise de **profeţii** din perioada Vechiului Testament.

Versetul 21 a fost folosit de unii în încercarea de a infirma realitatea Răpirii pretribulaţioniste. Potrivit argumentării acestora, dacă cerurile trebuie să-L primească pe Isus până la începutul Mileniului, înseamnă că El nu poate veni mai înainte, pentru a-Şi duce biserica în cer. Dar răspunsul la această argumentare eronată este că Petru se adresează aici bărbaţilor Israelului (v. 12). El discută despre relaţiile lui Dumnezeu cu poporul Israel. *În ce priveşte naţiunea Israel*, Domnul Isus va rămâne în cer până va veni să domnească, la sfârşitul Tribulaţiei (Marii Strâmtorări). Cât priveşte persoanele individuale din rândul poporului Israel care vor crede în El în timpul epocii Bisericii, acestea vor beneficia, alături de credincioşii dintre Neamuri, de Răpirea bisericii, care poate avea loc în orice clipă. De asemenea, la Răpire, Domnul nu părăseşte cerurile, ci noi vom fi ridicaţi, pentru a-L întâmpina în văzduh.

3:22 Ca exemplu de profeţie din Vechiul Testament care se referă la glorioasa domnie a lui Cristos, Petru citează Deuteronom 18:15, 18, 19. Pasajul acesta Îl înfăţişează pe Domnul Isus ca **Profetul** lui Dumnezeu în epoca de aur a Israelului, vestind voia şi legea lui Dumnezeu.

Când Moise a spus: **„DOMNUL Dumnezeul vostru vă va ridica un Profet ca mine",** nu s-a referit la asemănarea cu caracterul sau capacitatea lui, ci la o asemănare în sensul că ambii au fost *înviaţi de Dumnezeu.* Cu alte cuvinte: „Dumnezeu Îl va învia cum m-a înviat pe mine."

3:23 În timpul domniei lui Cristos pe

pământ, cei care vor refuza să **asculte** şi să I se supună Lui, vor fi **nimiciţi cu desăvârşire**. Desigur, cei ce Îl resping în vremea noastră vor suferi şi ei judecata veşnică, dar gândul principal care se desprinde din acest pasaj este că Cristos va domni cu un toiag de fier şi că cei care nu ascultă de El şi se răzvrătesc împotriva Lui vor fi îndată executaţi.

3:24 Pentru a sublinia şi mai mult că vremurile de restauraţie au fost amplu profeţite în Scriptură, Petru adaugă faptul că **toţi profeţii de la Samuel** şi continuând cu succesorii acestuia au vorbit **despre aceste zile.**

3:25 Petru le aminteşte acum ascultătorilor săi iudei că promisiunea acestor vremuri de binecuvântare le-a fost făcută lor, ca **fii ai profeţilor** şi descendenţi ai lui Avraam. La urma urmelor, **Dumnezeu** încheiase un legământ cu **Avraam**, prin care Se angaja să binecuvânteze toate familiile de pe pământ în sămânţa lui. Toate promisiunile binecuvântărilor Mileniului sunt focalizate în **Sămânţă**, adică în Cristos. Prin urmare, israeliţii ar fi trebuit să-L accepte pe Domnul Isus ca Mesia.

3:26 Dumnezeu deja **L-a înviat pe Robul Său** (3:13), şi L-a **trimis** mai întâi la poporul Israel. Asta se referă la Întruparea şi la viaţa Domnului nostru, mai degrabă decât la învierea Sa. Dacă israeliţii L-ar fi primit, El l-ar fi întors pe fiecare din ei de la fărădelegile sale.

În această predică rostită de Petru în faţa poporului Israel, observăm că se are în vedere *împărăţia*, mai degrabă decât *biserica.* De asemenea, accentul este pus mai mult asupra naţiunii, decât asupra individului. Duhul lui Dumnezeu rămâne peste Israel, cu îndelungă răbdare şi îndurare, rugându-l pe străvechiul popor al lui Dumnezeu să-L primească pe slăvitul Domn Isus ca Mesia, grăbind astfel venirea împărăţiei lui Cristos pe pământ.

Dar Israel nu vrea să audă.

F. Prigoanele şi creşterea împărăţiei (4:1-7:60)

4:1-4 Prima prigoană dezlănţuită asupra tinerei biserici era gata să înceapă. Şi, respectând tiparul anterior, ea porneşte de la conducătorii religioşi. **Preoţii, căpitanul Templului şi saducheii** s-au ridicat împotriva apostolilor.

Scroggie opinează că **preoţii** reprezintă intoleranţa religioasă; **căpitanul Templului**: duşmănia politică iar **saducheii** necredinţa implicată în raţionalism. **Saducheii** negau doctrina învierii. Aceasta îi punea însă în stare de conflict direct cu apostolii, întrucât **învierea** a constituit punctul central al propovăduirii apostolilor! Spurgeon vede o paralelă:

> Saducheii, după cum ştiţi, constituiau Şcoala cu vederi largi, sau liberalii — gânditorii avansaţi, moderniştii din vremea aceea. Dacă doriţi să luaţi contact cu ironia usturătoare, cu cuvintele pline de sarcasm sau cu acţiuni pline de cruzime, vi-i recomand pe aceşti domni cu inima largă. Ei sunt liberali cu toată lumea, în afară de cei care dispun de adevăr. Pentru deţinătorii adevărului ei au rezervată o măsură îndoită de amărăciune, ce depăşeşte în tărie pelinul şi fierea amară. Ei sunt atât de liberali cu fraţii lor rătăciţi ca ei încât nu mai au nici o îngăduinţă faţă de evanghelici.[17]

Acestor lideri le era ciudă că apostolii îi învaţă pe oameni, considerând că acesta era prerogativul lor exclusiv. Apoi ei erau supăraţi pe faptul că se vestea Isus ca înviat *din* morţi. Căci dacă Isus a înviat cu adevărat din morţi, ei, saducheii, era discreditaţi.

În versetul 2 expresia **învierea** *din* **morţi** este importantă, deoarece infirmă concepţia populară a unei învieri generale la sfârşitul lumii. Pasajul acesta şi altele vorbesc despre o înviere *dintre* ceilalţi morţi. Cu alte cuvinte, unii vor fi înviaţi, în timp ce alţii (necredincioşii) vor rămâne în mormintele lor, urmând să învie altădată.

Liderii s-au decis să-i ţină pe apostoli sub un fel de arest la domiciliu, până a doua zi, întrucât se făcuse târziu. (Miracolul vindecării din capitlul 3 avusese loc în jurul orei 3 după amiază.)

În pofida opoziţiei oficiale, mulţi oameni s-au întors la Domnul. Se spune că circa **cinci mii** de oameni (în greacă *andres*, adică „bărbaţi") s-au adăugat la părtăşia creştină. Există o divergenţă de păreri între comentatori cu privire la faptul dacă între aceştia erau şi cei trei mii mântuiţi la Rusalii. Nu sunt incluşi aici femeile şi copiii.

4:5, 6 A doua zi, conciliul religios cunoscut sub denumirea de Sinedriu a fost convocat în sesiune de judecată, intenţionând să pună capăt activităţilor acestor oameni consideraţi de ei incomozi. Numai că prin aceasta ei le-au oferit apostolilor încă o şansă minunată de a-L mărturisi pe Cristos!

Împreună cu **mai marii poporului, bătrânii şi cărturarii** se aflau acolo şi:

1. **Marele preot Ana**, înaintea căruia fusese adus Domnul prima oară. El fusese mare

preot în trecut, dar i se permitea să reţină acest titlu din curtuoazie.
2. **Caiafa**, ginerele lui Ana, care a prezidat procesul Domnului.
3. **Ioan şi Alexandru**, despre care nu se mai cunosc alte fapte.
4. Toţi cei care **erau din familia marelui preot**, descinşi din familii de mari-preoţi.

4:7 Procesul a început cu întrebarea adresată apostolilor: **cu ce putere sau în numele cui** au săvârşit ei minunea vindecării ologului. **Petru** a luat cuvântul, mărturisindu-L pentru a treia oară pe Cristos la Ierusalim. A fost un prilej minunat de a vesti Evanghelia ierarhiei religioase şi Petru s-a folosit de acest prilej din plin, mărturisindu-L pe Cristos fără teamă.

4:8-12 Mai întâi, el le-a amintit ascultătorilor săi că sunt nemulţumiţi de faptul că apostolii au săvârşit **o faptă bună... făcută unui om bolnav.** Deşi **Petru** nu spune asta, se subînţelege că mai marii poporului îl văzuseră pe cerşetor la poarta templului, dar nu putuseră să-l vindece. Apoi apostolul a lansat o veste trăznet, spunând că actul de vindecare a fost săvârşit în **numele lui Isus... pe care** ei L-au **răstignit**. Dumnezeu L-a înviat pe Isus **din morţi**, şi prin puterea Lui fusese realizată vindecarea. Iudeii nu-I acordau nici un loc lui Isus în structurile lor, drept pentru care L-au **lepădat** şi L-au **răstignit**. Dar **Dumnezeu** L-a **înviat din morţi** şi L-a preamărit în cer. **Piatra lepădată** a devenit **piatra pusă de zidari în capul unghiului,** indispensabila cheie de boltă fără de care clădirea nu poate fi terminată. Într-adevăr, El *este* indispensabil! Fără El nu este **mântuire**. El este singurul Mântuitor care există. **Nici un alt nume de sub cer** nu a fost dat **oamenilor** în care să fie mântuiţi. Numai prin **numele** acesta trebuie şi putem fi mântuiţi.

Citind versetele 8-12, să nu uităm că aceste cuvinte au fost rostite de acelaşi om care se lepădase de Domnul de trei ori, cu jurăminte şi blesteme.

4:13 Religia oficială, osificată şi închistată în dogmele ei lipsite de viaţă, nu va tolera niciodată evanghelismul vital şi plin de râvnă, care produce rezultate în inimile oamenilor. Exponenţii ei rămân total nedumeriţi să constate că nişte oameni **fără carte şi neinstruiţi** produc o înrâurire atât de mare asupra comunităţii în care trăiesc, în timp ce toată înţelepciunea lor nu se ridică deasupra „cărnii şi sângelui", cum s-a exprimat cineva. *În Noul Testament nu se face nici o distincţie între cler şi laici.* Această distincţie este o relicvă a bisericii Romei, datând din perioada premergătoare Reformei. Ioan Huss a luptat şi a murit în Cehia pentru doctrina preoţiei universale a tuturor credincioşilor - iar simbolul hussit ne-a parvenit nouă, celor de azi, prin paharul Cinei Domnului, aşezat pe Biblia deschisă. Or, tocmai adevărul acesta al preoţiei regale şi al mărturiei pe care o dă fiecare credincios a constituit forţa dinamică ce a pus în mişcare biserica primară. Fără să beneficieze de tehnologiile avansate de care dispunem noi sau de mijloacele moderne de transport sau de traduceri sau de publicarea Cuvântului, Evanghelia harului lui Dumnezeu a zguduit din temelii Imperiul, până când sfinţii au ajuns să fie prezenţi până şi în casa Cezarului. Dumnezeu ne cheamă la creştinismul primitiv.[18]

Sinedriul a rămas înmărmurit de **îndrăzneala lui Petru şi Ioan**. Tare le-ar fi plăcut membrilor acestui organism să respingă mărturia acestor pescari neştiutori şi needucaţi din Galileea. Dar n-au putut să nu observe extraordinara stăpânire de sine, calmul lor solemn, puterea şi curajul ce se degajau din viaţa lor, calităţi pe care le remarcaseră din plin când L-au judecat pe Isus. Aşa se face că au pus îndrăzneala apostolilor pe seama faptului că aceştia **fuseseră cu Isus** în trecut. Desigur, adevărata explicaţie consta în faptul că ei erau *acum* plini de Duhul Sfânt.

4:14-18 Şi mai jenant era faptul că ologul vindecat se afla acolo în sală şi nimeni nu putea tăgădui minunea extraordinară ce se săvârşise, după cum subliniază şi J. H. Jowett:

> Oamenii s-ar putea să te depăşească în forţa argumentării. S-ar putea să suferi o înfrângere totală pe plan intelectual. Dar argumentul unei vieţi răscumpărate nu poate fi răsturnat. „Dar fiindcă vedeau lângă ei pe omul care fusese vindecat, nu puteau zice nimic împotrivă."[19]

Pentru a discuta la ce strategie să recurgă, au poruncit ca Petru şi Ioan să iasă din încăpere. Iată dilema care îi confrunta pe ei: pe apostoli nu-i puteau pedepsi pentru săvârşirea unei fapte de milostenie. Dar dacă nu puneau capăt activităţii unor fanatici ca aceştia, religia lor putea fi serios ameninţată, prin pierderea de aderenţi. Prin urmare, s-au decis să le interzică lui Petru şi Ioan să mai vorbească cu oamenii despre **Isus** în conversaţii particulare şi să nu Îl mai predice în public.

4:19, 20 Petru şi Ioan nu au putut con-

simţi să respecte asemenea restricţii. Responsabilitatea şi loialitatea lor supremă era faţă de **Dumnezeu**, nu faţă de om. Dacă ar fi fost cinstiţi, şi dregătorii ar fi recunoscut că aşa este. Apostolii fuseseră martori la învierea şi înălţarea lui Cristos. Ei îi sorbiseră învăţăturile zi de zi, ceea ce înseamnă că purtau răspunderea de a-I aduce mărturie Domnului şi Mântuitorului, Isus Cristos.

4:21, 22 Şubrezimea poziţiei dregătorilor reiese şi din faptul că nu i-au putut pedepsi pe apostoli, întrucât toţi **oamenii** ştiau că se săvârşise o minune de vindecare. Cel vindecat, în vârstă de patruzeci de ani, era binecunoscut de oameni, care îi văzuseră starea nenorocită mulţi ani la rând. Prin urmare, tot ce a putut Sinedriul face a fost să-i elibereze pe apostolii acuzaţi, lansând noi ameninţări la adresa lor.

4:23 Pătrunşi de instinctul de fii libernăscuţi ai lui Dumnezeu, apostolii **s-au dus** direct la fraţii lor de credinţă, de îndată ce au fost eliberaţi de autorităţi. Ei au căutat şi au găsit părtăşia cu „turma hăituită şi strânsă la un loc, a cărei singură vină era Cristos." De-a lungul veacurilor a rămas valabil adevărul potrivit căruia caracterul unui creştin se defineşte prin părtăşia şi compania în mijlocul căruia poate fi găsit.

4:24-26 De îndată ce au **auzit** sfinţii ce s-a întâmplat, şi-au înălţat glasul în rugăciune către Domnul. Adresându-I-se lui Dumnezeu cu termenul care înseamnă în original „Stăpâne absolut" — cuvânt rar întâlnit în Noul Testament — ei L-au lăudat pentru că este Creatorul tuturor lucrurilor (şi, prin urmare, superior creaturilor care se împotriveau acum adevărului Său). Apoi ei au adoptat cuvintele lui **David** din Psalmul 2, pe care acesta le rostise prin Duhul Sfânt în legătură cu opoziţia puterilor guvernamentale **împotriva Cristosului Său**. În realitate, Psalmul acesta ne îndreaptă privirile spre timpul când Cristos va veni să-Şi întemeieze împărăţia, când **regii** şi **dregătorii** vor căuta să-I împiedice planurile. Dar creştinii primari şi-au dat seama că situaţia din vremea lor era similară şi astfel au aplicat cuvintele Psalmului la propriile lor împrejurări. După cum am amintit, ei au dat dovadă de adevărată spiritualitate prin dibăcia divină cu care au întreţesut Sfintele Scripturi în însuşi textul rugăciunilor lor.

4:27, 28 În aceste versete ni se oferă aplicarea citatului din Psalmul 2 la contextul apostolilor. Chiar acolo, în Ierusalim, romanii împreună cu iudeii se uniseră împotriva **Robului**[20] **Sfânt** al lui *Dumnezeu* **Isus. Irod** îi reprezenta pe iudei iar **Pilat** era exponentul Neamurilor. Versetul 28 se încheie pe o notă surprinzătore. Astfel ne-am fi aşteptat să ni se spună că dregătorii aceştia s-au adunat împreună să aducă la îndeplinire toate planurile rele urzite în inimile lor întunecate. Când colo, ni se spune că ei s-au adunat **ca să facă tot ce hotărâse mai dinainte mâna şi sfatul** *lui Dumnezeu*! Iată ce spune Matheson în această privinţă:

Ideea care se degajă din text este că eforturile lor de a se împotrivi voii divine s-au dovedit a fi în realitate consonante cu ea... Ei s-au întrunit în sesiune de război împotriva lui Cristos, dar, fără să-şi dea seama, au semnat un pact de promovare a gloriei lui Cristos... Dumnezeul nostru nu surprimă furtunile care se stârnesc împotriva Sa, ci călăreşte pe aceste talazuri, prin ele aducându-Şi la îndeplinire planurile.[21]

4:29, 30 După ce şi-au exprimat încrederea în atotputernicia lui Dumnezeu, creştinii au dat glas celor trei rugăminţi concrete:

1. **Uită-Te la ameninţările lor.** Ei nu şi-au permis să îndrăznească să-I dicteze lui Dumnezeu cum să-i pedepsească pe aceşti oameni răi, ci, pur şi simplu, au lăsat întreaga chestiune în mâna Domnului.

2. **Dă putere robilor Tăi să vestească Cuvântul Tău cu toată îndrăzneala.** Nu siguranţa persoanei lor era de primă importanţă, ci vestirea neînfricată a Cuvântului lui Dumnezeu.

3. **Şi întinde-Ţi mâna ca să se facă tămăduiri.** Propovăduirea Evangheliei de către biserica primară a fost confirmată şi atestată de Dumnezeu prin **semne şi minuni** săvârşite **prin numele lui... Isus**. Aici credincioşii se roagă ca Dumnezeu să continue să confirme astfel misiunea apostolilor.

4:31 După ce s-au rugat ei, s-a cutremurat locul unde erau adunaţi — ca expresie fizică a extraordinarei puteri spirituale ce sălăşluia în ei. **Ei au fost umpluţi cu Duhul Sfânt**, un indiciu al ascultării lor de Domnul, al umblării în lumină şi al predării lor faţă de El. Ei au continuat să predice **cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăzneală**, acesta constituind un răspuns direct la rugăciunea lor din versetul 29.

Întâlnim şapte ocazii în Cartea Fapte când se spune că oamenii au fost umpluţi cu Duhul Sfânt sau plini de Duhul Sfânt. Observaţi scopurile sau rezultatele:

1. Pentru ca să vorbească (2:4; 4:8; şi în contextul actual).

2. Pentru ca să slujească (6:3).
3. Pentru ca să păstorească (11:24).
4. Pentru ca să mustre (13:9).
5. Pentru ca să moară (7:55).

4:32-35 Când inimile sunt aprinse de flacăra iubirii lui Cristos, din ele se va revărsa dragoste şi pentru fraţii şi surorile lor de credinţă. Dragostea aceasta se manifestă prin dărnicie. Astfel, primii credincioşi au exprimat realitatea vieţii lor comune în Cristos prin practicarea unei comunităţi de bunuri împărtăşite în comun. În loc să fie egoişti, păstrând doar pentru ei bunurile de care dispuneau, ei au considerat averea lor o proprietate comună, pentru toţi credincioşii. Oriunde se semnala vreo nevoie, ei vindeau ogoarele sau casele şi depuneau înaintea apostolilor sumele astfel obţinute, pentru a putea fi folosite la acoperirea acestor nevoi. Este important de observat că ei împărţeau bunurile lor ori de câte ori se ivea o nevoie. Nu se făcea o împărţire arbitrară sau egală, la un anumit moment dat, cum arată şi F. W. Grant:

Prin urmare, nu a avut loc nici o renunţare generală la titlul de proprietate personală. Mai degrabă, dărnicia izvora din iubirea care nu putea suferi să vadă un frate sau o soră ducând lipsă. Era instinctul inimilor care şi-au găsit adevărata comoară în sfera în care înviase Cristos.[22]

Exprimată pe un ton oarecum sarcastic, dar, din păcate, adesea valabilă este şi paralela pe care o face F. R. Marsh cu situaţia din vremea noastră:

Contrastând biserica primară cu creştinismul zilelor noastre, cineva s-a exprimat astfel: „Putem rămâne oare indiferenţi la faptul că dacă evanghelistul Luca ar descrie creştinismul zilelor noastre, şi nu cel primar, el s-ar exprima în alţi termeni în Fapte 4:32-35, după cum urmează? «...Şi mulţimea celor care crezuseră avea o inimă împietrită şi un suflet înţepenit, fiecare din ei zicând că bunurile de care dispune sunt ale lui şi că toate lucrurile le deţin în acest mod. Iar ei mărturiseau cu multă putere despre atracţiile lumii acesteia şi un mare egoism era peste ei toţi. Şi mulţi dintre ei erau lipsiţi de dragoste, căci toţi cei care posedau terenuri îşi cumpărau şi mai multe şi uneori dădeau o mică părticică în folosul public, pentru ca numele lor să apară cu litere de o şchioapă pe paginile ziarelor şi se împărţeau fiecăruia elogii după cum avea nevoie.»"[23]

Viaţa celor care s-au dedicat cu totul Domnului e pătrunsă de o tainică lumină şi putere. Astfel, nu la voia întâmplării citim în versetul 33 că: **Apostolii mărturiseau cu multă putere despre învierea Domnului Isus. Şi un mare har era peste toţi.** Se pare că atunci când Dumnezeu găseşte oameni dispuşi să-I predea Lui bunurile de care dispun, El conferă mărturiei lor o remarcabilă forţă de atracţie şi putere de convingere.

Mulţi susţin că această împărţire a bunurilor în comun a constituit o fază temporară în viaţa primei biserici, nefiind o pildă vrednică de urmat pentru noi cei de azi. Dar acest mod de a gândi trădează jalnica noastră stare de pauperitate spirituală. Dacă am avea puterea Rusaliilor în inimile noastre, am cunoaşte şi roadele Rusaliilor în vieţile noastre, după cum arată Ryle:

Nu avem aici de a face cu un gen de „comunism creştin". Cei care îşi vindeau averile o făceau de bună voie şi nesiliţi de nimeni (v. 34). Dreptul la proprietatea individuală nu a fost astfel abolit. Comunitatea nu deţinea controlul asupra banilor persoanelor individuale, înainte ca acestea să-i fi depus la picioarele apostolilor. Distribuirea nu se făcea în mod egal (uniform), ci în funcţie de nevoi. Nu întâlnim astfel nici o urmă de principii comuniste la primii creştini. Mai degrabă, avem de a face cu cea mai remarcabilă etalare a dărniciei şi iubirii creştine care se poate întâlni.[24]

Observaţi în versetul 33 două trăsături distinctive ale oricărei biserici viabile: **mare putere** şi **mare har**. Vance Havner scoate la iveală alte patru calităţi, după cum urmează: mare frică (5:5, 11); mare prigoană (8:1); mare bucurie (8:8; 15:3); numărul mare al celor care au crezut (11:21).

4:36, 37 Versetele acestea constituie veriga de legătură cu capitolul 5. Generozitatea lui **Barnaba** este contrastată cu ipocrizia lui Anania. Fiind **levit, Iosif, numit Barnaba...** în mod normal, nu ar fi deţinut avere, căci Domnul trebuia să fie partea leviţilor. În ce împrejurări şi din ce motive va fi dobândit el avere nu ştim. Ce ştim însă este că legea iubirii a lucrat atât de puternic în inima lui, încât acest **fiu al mângâierii** a vândut un ogor pe care-l avea, a adus banii şi i-a depus la picioarele apostolilor.

5:1-4 Când Dumnezeu lucrează cu putere, **Satan** va încerca imediat să imite, producând o lucrare contrafăcută, prin care, de fapt, să corupă şi să contracareze acţiunea lui Dumnezeu. Dar acolo unde există reală putere spirituală, înşelăciunea şi făţărnicia

vor fi date în vileag numaidecât.

Anania şi **Safira** au fost, după câte se pare, mişcaţi de generozitatea lui Barnaba şi a celorlalţi. Şi astfel, poate din dorinţa de a primi elogii din partea oamenilor, pentru un act similar de generozitate, au **vândut o moşioară** dăruind o parte din banii obţinuţi apostolilor. Păcatul lor a constat în a fi declarat că au dat mult, când, în realitate, au dat mai puţin. Nimeni nu i-a rugat să-şi vândă proprietatea. Chiar după ce au vândut-o, nimeni nu i-a obligat să dea nimic. Ei însă *s-au prefăcut* că sunt consacraţi pe de-a-ntregul, când, în realitate, au reţinut pentru ei o parte.

Petru l-a acuzat pe **Anania** de a fi mințit pe **Duhul Sfânt**, şi nu doar pe oameni. Mințindu-L pe **Duhul Sfânt**, el L-a **mințit pe Dumnezeu**, întrucât **Duhul Sfânt** *este* **Dumnezeu.**

5:5, 6 În acest punct, **Anania a căzut mort** la pământ şi a fost transporat afară de tineri. A fost un act solemn al disciplinei pe care a aplicat-o Dumnezeu bisericii primare. Desigur, mântuirea lui Anania nu a fost afectată cu nimic, siguranţa lui eternă a rămas neştirbită. Mai degrabă, incidentul a relevat profunda dezaprobare a lui Dumnezeu faţă de această primă erupţie de păcat în biserica Sa. „După cum s-a exprimat un comentator," citează Richard Bewes, „«fie Anania, fie Duhul trebuie să plece.»" Într-atât de mare era curăţia părtăşiei primei biserici încât o asemenea minciună nu putea fi tolerată în sânul ei.

5:7-11 Cam la trei ore după aceea, când a apărut Safira, **Petru** a acuzat-o că a colaborat cu soţul ei, punând **Duhul Domnului** la încercare. El i-a spus ce i s-a întâmplat soţului ei şi a prezis că şi ea va avea aceeaşi soartă. **Imediat ea** s-a prăbuşit şi a murit, fiind dusă afară şi îngropată.

Capacitatea lui Petru de a se pronunţa şi a emite un verdict asupra acestui cuplu constituie un exemplu al puterilor miraculoase ce le-au fost acordate apostolilor. Poate că a fost împlinirea promisiunii Domnului: „Davă veţi reţine păcatele, ele vor fi reţinute" (Ioan 20:23). Vedem un alt caz al acestei puteri speciale în capacitatea lui Pavel de a-l da pe un creştin ce păcătuise pe mâna Satanei, pentru nimicirea cărnii lui (1 Cor. 5:5). Nu avem motive să credem că această putere a continuat să se manifeste după încheierea perioadei apostolilor.

Ne imaginăm cât de mare trebuie să fi fost uimirea şi teama ce va fi cuprins biserica şi pe toţi cei ce au auzit despre moartea năpraznică a acestui cuplu.

5:12-16 După moartea lui Anania şi Safira, **apostolii** au continuat să săvârşească minuni, pe când oamenii s-au strâns în jurul lor **în Pridvorul lui Solomon.** Atât de vie era prezenţa şi puterea lui Dumnezeu, încât oamenii nu se asociau în mod uşuratic cu ei, nici nu făceau mărturisiri nefondate de credinţă. Şi totuşi, oamenii de rând îi stimau foarte mult, mulţi ocupându-şi locul de credincioşi în Domnul Isus. Oamenii îi scoteau în stradă pe cei bolnavi, pe saltelele lor, pentru ca umbra lui Petru să cadă peste unii din ei, când trecea el pe acolo. Toţi vedeau că viaţa apostolilor era plină de realitatea şi puterea lui Dumnezeu, că ei erau folosiţi de El ca instrumente pentru binecuvântarea altora. De la marginile oraşului veneau bolnavii şi demonizaţii şi erau cu toţii vindecaţi.

Din Evrei 2:4 reiese clar că minunile de acest gen constituiau metoda lui Dumnezeu de a aduce mărturie misiunii apostolilor. Odată cu încheierea Noului Testament, în forma sa redactată, nevoia unor astfel de **semne** a dispărut, în mare parte. Cât priveşte aşa-numitele „campanii de vindecare" care auzim că se ţin în zilele noastre, ar trebuie să ne fie de ajuns să scoatem în evidenţă doar un singur fapt, anume că *dintre cei aduşi la apostoli,* **toţi erau vindecaţi** — afirmaţie care nu este nicidecum valabilă în cazul aşazişilor „vindecători prin credinţă" (faith-healers) din vremea noastră.

5:17-20 Lucrarea Duhului Sfânt în mod inevitabil va duce întotdeauna la convertirea oamenilor, pe de o parte, şi la stârnirea împotrivirii, pe de altă parte, cum s-a întâmplat şi în cazul de faţă. **Marele preot** (probabil, Caiafa) şi prietenii lui saduchei s-au umplut de mânie când au constatat că ucenicii aceştia fanatici ai lui Isus dispuneau de atâta putere în rândul populaţiei. Ei detestau orice ameninţare posibilă la rolul lor exclusiv de lideri religioşi, având un dispreţ feroce pentru orice propovăduire a mesajului despre o înviere cu trupul, pe care, desigur, ei o tăgăduiau din răsputeri.

Nefiind în stare să dea alt răspuns apostolilor, decât cel al forţei brute, dregătorii au dat ordin ca apostolii să fie arestaţi şi întemniţaţi. În noaptea aceea **un înger al Domnului** i-a scos pe apostoli afară din închisoare, spunându-le să se întoarcă **la templu şi să le spună oamenilor toate cuvintele acestei vieţi.** Luca redă miraculoasa intervenţie a îngerului fără să trădeze vreun sentiment de

mirare. Cât priveşte apostolii, dacă aceştia vor fi fost şocaţi de intervenţia îngerului, textul biblic nu ne oferă nici o dovadă în această privinţă.

Ce bine s-a exprimat **îngerul** când a descris viaţa creştină drept **viaţa aceasta**! Căci ea nu este doar un crez sau un set de doctrine, ci o *Viaţă* — **viaţa** de după înviere a Domnului Isus, împărtăşită de El tuturor celor care se încred în El.

5:21 Şi astfel, în zorii zilei apostolii erau din nou în templu, învăţându-i pe oameni. Între timp, **marele preot** s-a întrunit într-un conclav solemn cu **conciliul** (Sinedriul) şi cu senatul (**toţi bătrânii**), aşteptând să li se aducă deţinuţii.

5:22-25 Nedumeriţi peste măsură, **aprozii** au trebuit să raporteze instanţei că la închisoare toate erau în ordine, cu excepţia faptului că deţinuţii dispăruseră! Ce veste tulburătoare! „Ore cum se vor sfârşi lucrurile?" se vor fi întrebat căpitanul templului şi preoţii cei mai de seamă. „Până unde va merge această mişcare populară?" Întrebările lor au fost întrerupte de solul care a venit să le dea de ştire că deţinuţii evadaţi au revenit la locul lor obişnuit din templu, **învăţându-i pe oameni**! Nu putem să nu-i admirăm pentru curajul lor şi, în acelaşi timp, trebuie să redobândim capacitatea primei biserici de a suferi consecinţele pentru convingerile noastre, indiferent cât ne-ar costa.

5:26 Aprozii nu au recurs la nici o violenţă când i-au adus pe apostoli în faţa conciliului. Ei se temeau că oamenii îi vor omorî cu pietre, dacă îi vor maltrata pe aceşti adepţi ai lui Isus, atât de stimaţi de oamenii de rând.

5:27, 28 Marelui preot i-a revenit rolul de purtător de cuvânt. **„Nu v-am poruncit noi tu toată stricteţea să nu-i învăţaţi pe oameni în numele acesta?"** a spus marele preot, evitând în mod intenţionat pomenirea numelui Domnului Isus Cristos. **„Aţi umplut Ierusalimul cu învăţătura voastră,"** a continuat el, aducând fără să-şi dea seama un compliment eficacităţii misiunii apostolilor. „Voi **căutaţi să aruncaţi asupra noastră sângele acestui om."** Numai că iudeii înşişi făcuseră deja acest lucru, când strigaseră: „Sângele Lui să fie asupra asupra noastră şi asupra copiilor noştri" (Mat. 27:25).

5:29-32 Anterior, apostolii se rugaseră să li se dea îndrăzneala de a vesti Cuvântul. Acum, cu curaj de sus, ei insistă asupra faptului că au obligaţia de a asculta de Dumnezeu, mai degrabă decât de oameni. Ei declară răspicat că Isus a fost înviat de Dumnezeu, că Israel L-a omorât, atârnându-L pe lemn, dar că Dumnezeu L-a înălţat la dreapta sa, ca Prinţ şi Mântuitor. În această calitate, El e dispus să dăruiască pocăinţă Israelului şi iertarea păcatelor. Iar ca o complinire a celor spuse, apostolii adaugă că ei sunt martorii acestor lucruri, după cum este şi Duhul Sfânt pe care Dumnezeu Îl dă celor care ascultă de El, crezând în Fiul Lui.

Faptul că **Dumnezeu** L-a înviat pe Isus (v. 30) ar putea fi o referire la Întruparea Sa sau la Învierea Sa. Sensul probabil aici este că Dumnezeu L-a ridicat prin Întrupare să fie Mântuitorul.

5:33-37 Cuvintele acestor conştiinţe întruchipate au fost însoţite de o profundă convingere — atât de profundă încât dregătorii **s-au sfătuit să-i omoare**. În acest punct, intervine Gamaliel — unul din cei mai străluciţi rabini ai Israelului, **învăţătorul** lui Saul din Tars. Din sfatul dat de el nu reiese dacă era creştin sau dacă era măcar în favoarea creştinilor. Mai degrabă, a fost o înţelepciune omenească.

După ce a poruncit să-i scoată pe apostoli afară, mai întâi el le-a spus membrilor Sinedriului că dacă mişcarea aceasta nu era de la Dumnezeu, se va prăbuşi în curând. În acest sens, au fost oferite două ilustraţii: (1) cea a lui **Teuda**, lider auto-proclamat care, împreună cu **patru sute** de revoluţionari, a fost **omorât** iar oamenii lui **împrăştiaţi**; şi a apoi cea a lui **Iuda Galileanul**, un alt fanatic, care i-a incitat pe iudei la răscoală, dar care a **pierit** şi el, adepţii lui fiind împrăştiaţi.

5:38, 39 Dacă această religie creştină nu este de la Dumnezeu, a spus Gamaliel, cel mai indicat este s-o lase în pace, căci va dispare de la sine. A încerca s-o combată ar însemna să-i dea şi mai multe şanse de supravieţuire. (Desigur, argumentul acesta nu este întru totul valabil, căci multe instituţii corupte au cunoscut o dezvoltare înfloritoare, secole de-a rândul. În realitate, ele au atras mai mulţi aderenţi decât adevărul. Dar argumentul este valabil în timpul lui Dumnezeu, dacă nu în al omului.)

Pe de altă parte, a continuat Gamaliel, **dacă** mişcarea aceasta este totuşi **de la Dumnezeu**, ei nu vor putea să i se împotrivească, ci se vor trezi în poziţia dificilă de a lupta **împotriva lui Dumnezeu**.

5:40 Acest mod logic de a privi lucrurile a plăcut dregătorilor, care i-au chemat pe apostoli, au poruncit să fie bătuţi, le-au interzis să mai vorbească în numele lui Isus şi le-au dat drumul să plece. Bătaia aplicată apos-

tolilor a fost lipsită de sens şi contrară legii — reacţia iraţională a unor inimi pline de bigotism, care se împotriveau adevărului lui Dumnezeu.[25] Porunca ce a însoţit bătaia a fost iarăşi neînţeleaptă şi desigur inutilă. A le cere ucenicilor să nu mai vorbească despre **numele lui Isus** era ca şi când le-ar fi poruncit soarelui să nu mai strălucească pe bolta cerului!

5:41, 42 Bătaia aplicată apostolilor a avut două rezultate neaşteptate: Mai întâi, le-a provocat o bucurie profundă, pentru faptul că au fost socotiţi vrednici să sufere ruşine pentru acest **nume**[26] atât de drag lor! Apoi le-a dat un imbold şi mai mare, o perseverenţă sporită de a vesti cuvântul la templu, acasă şi de a-L predica pe Isus, ca Mesia cu şi mai multă râvnă.

Deci şi de data aceasta Satan s-a păcălit.

CREŞTINUL ŞI STĂPÂNIREA

Pe măsură ce primii creştini au înaintat în vestirea Evangheliei, ei au intrat în conflict inevitabil cu autorităţile de stat, în special cu liderii religioşi, care pe vremea aceea dispuneau de considerabile puteri juridice în probleme de administraţie civilă. Credincioşii au fost pregătiţi pentru aceasta şi au reacţionat cu tact şi demnitate.

În general, politica urmărită de ei a fost de a respecta şi a se supune dregătorilor, întrucât aceştia au fost rânduiţi de Dumnezeu, fiind slujitorii Săi, pentru promovarea binelui obştesc. Astfel, când Pavel fără să-şi dea seama l-a mustrat pe marele preot, fiind tras la răspundere pentru asta, imediat şi-a cerut scuze, citânte versetul 28 din Exod 22: „Pe mai marele poporului să nu-l vorbeşti de rău" (Fapte 23:5).

Dar când legile omeneşti contraveneau poruncilor lui Dumnezeu, politica creştinilor a fost de a nu mai asculta de guvern, suferind, mai degrabă, consecinţele — indiferent care erau acestea. De pildă, când lui Petru şi Ioan li s-a interzis să mai predice Evanghelia, ei au răspuns: „Judecaţi voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu" (4:19, 20). Iar când Petru şi apostolii au fost arestaţi pentru că au continuat să-i înveţe pe oameni în Numele lui Cristos, Petru a răspuns: „Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni" (5:29).

Nicăieri nu se pomeneşte nici măcar de ideea că ei ar fi încercat vreodată să răstoarne guvernul sau autorităţile locale. În pofida persecuţiilor şi a asupririi, ei nu le doreau decât bine dregătorilor (26:29).

Se înţelege de la sine că ei nu s-au pretat la nici o formă de necinste sau înşelăciune, pentru a obţine vreun câştig sau avantaj necinstit din partea stăpânirii. De pildă, guvernatorul Felix a aşteptat în zadar să primească mită din partea lui Pavel (24:26).

În acelaşi timp, ei nu au considerat că este vreo contradicţie la adresa chemării lor creştine, dacă făceau uz de drepturile lor cetăţeneşti (16:37; 21:39; 22:25-28; 23:17-21; 25:10, 11).

Dar ei înşişi nu s-au angajat în politica acestei lumi. De ce? Nu ni oferă nici o explicaţie. Un lucru este clar însă: ei erau pătrunşi de un singur ţel major: acela de a predica Evanghelia lui Cristos — ţel căruia i s-au consacrat cu toată dăruirea de sine, nepermiţând nici unui lucru sau persoane să-i distragă de la această dedicare. Negreşit ei credeau că Evanghelia constituie răspunsul la problemele ce-l confruntă pe om. Această convingere era atât de profundă încât ei nu s-au mulţumit cu soluţii de mâna a doua, cum ar fi cele oferite de ştiinţa politică.‡

6:1 Dacă diavolul nu poate nimici prin atacuri declanşate din afară, atunci va încerca să facă ravagii prin declanşarea unor disensiuni interne, aşa cum reiese din versetele următoare.

În primele zile ale bisericii, creştinii aveau obiceiul de a repartiza zilnic ajutoare pentru văduvele sărace din biserică, ce nu aveau alt mijloc de întreţinere. Unii din credincioşii care fuseseră iudei de limbă greacă s-au plâns că văduvele lor nu s-au bucurat de acelaşi tratament ca văduvele evreilor (adică cele din Ierusalim şi din Iudeea).

6:2, 3 Cei doisprezece apostoli şi-au dat seama că, pe măsură ce biserica se dezvolta tot mai mult, se ivea nevoia rezolvării acestor chestiuni de ordin administrativ. În ce-i privea pe ei înşişi, nu se cădea ca ei să lase misiunea vestirii Cuvântului lui Dumnezeu, doar pentru a se ocupa de probleme financiare. Prin urmare, sfatul lor a fost ca biserica să numească şapte oameni spirituali care să se ocupe de problemele de natură vremelnică ale bisericii.

Deşi aceşti oameni nu snt desemnaţi de Biblie ca diaconi, totuşi nu greşim dacă îi privim ca atare. În expresia: „să slujim la mese" termenul „a sluji" este forma verbală a substantivului din care derivă termenul de

diacon. Deci ei erau diaconi, cu funcţia specifică de a se ocupa de mese.

Trei erau calităţile pe care trebuiau să le întrunească ei pentru a ocupa această funcţie:

1. Ei trebuiau să fie **vorbiţi de bine** (deci să se bucure de o bună reputaţie).

2. Să fie **plini de Duhul Sfânt** (deci spirituali, duhovniceşti).

3. Şi în sfârşit trebuiau să fie plini de **înţelepciune** (adică practici).

O listă mai amănunţită a calităţilor necesare ocupării acestei funcţii o găsim la 1 Timotei 3:8-13.

6:4 Apostolii s-au consacrat întru totul rugăciunii şi propovăduirii Cuvântului. Nu e întâmplătoare ordinea în care sunt redate cele două activităţi: mai întâi, rugăciunea, apoi propovăduirea Cuvântului. Cu alte cuvinte, mai întâi ei aveau grijă să stea de vorbă cu Dumnezeu despre oameni, şi abia apoi să le vorbească oamenilor despre Dumnezeu.

6:5, 6 Judecând după numele celor şapte care au fost desemnaţi, majoritatea au fost iudei vorbitori de limba greacă înainte de convertirea lor. Negreşit aceasta a fost o concesie plină de amabilitate faţă de însuşi grupul care ridicase obiecţia. Se punea astfel capăt oricăror acuzaţii posibile de favoritism în acest domeniu. Când dragostea lui Dumnezeu umple inimile oamenilor, ea va triumfa întotdeauna asupra tuturor fleacurilor, maliţiozităţilor şi actelor de egoism.

Numai doi dintre diaconii aceştia ne sunt îndeajuns de bine cunoscuţi: **Ştefan**, care a devenit primul martir al bisericii, şi **Filip**, evanghelistul care a dus mai târziu Evanghelia în Samaria, câştigându-l apoi pe famenul etiopian pentru Cristos şi mai târziu oferindu-i lui Pavel ospitalitate în Cezareea.

După ce s-au rugat, apostolii şi-au exprimat părtăşia cu alegerea făcută de biserică, punându-şi mâinile peste cei şapte.

6:7 Dacă versetul 7 este citit în continuarea versetelor precedente, atunci pare să indice că desemnarea de diaconi care să se ocupe de treburile administrative a dus la o semnificativă înaintare a Evangheliei. Pe măsură ce se răspândea cuvântul lui Dumnezeu, mulţi ucenici erau adăugaţi la comunitatea de creştini din Ierusalim şi mulţi dintre preoţii iudei au devenit şi ei urmaşi ai Domnului Isus.

6:8 Textul biblic se concentrează acum asupra unuia dintre diaconi, **Ştefan**,[27] care a fost folosit cu mare putere de Dumnezeu în săvârşirea unor minuni şi în propovăduirea Cuvântului. Este primul om în afară de apostoli despre care se spune în cartea Faptele Apostolilor că a săvârşit minuni. S-a datorat promovarea sa într-o slujbă mai înaltă faptului că a slujit cu credincioşie ca diacon? Sau a fost o slujbă suplimentară, pe care şi-a desfăşurat-o paralel cu aceea de diacon? Este greu de aflat răspunsul din textul versetului.

6:9 Împotrivirea faţă de puternica vestire a Cuvântului de către Ştefan a pornit din sânul sinagogii — adică al lăcaşului la care se strângeau iudeii în ziua de sabat, pentru a primi învăţătură din lege. Sinagogile erau denumite în funcţie de categoriile de oameni care le frecventau. Astfel sinagoga **Izbăviţilor** (cum se spune în versiunea Cornilescu, n.tr.) era probabil frecventată de iudei liberi, ce fuseseră anterior sclavi la romani. Cirena era un oraş din Africa, ai cărui locuitori iudei se pare să s-au stabilit la Ierusalim. Iar Alexandrinii erau iudei proveniţi din portul egiptean cu acelaşi nume. **Cilicia** era o provincie din sud-estul Asiei Mici iar **Asia** era o provincie (nu continentul cu acelaşi nume, n.tr.) din Asia Mică, alcătuită din trei teritorii. După câte se pare, comunităţile de evrei proveniţi din aceste localităţi îşi aveau sinagogile lor la Ierusalim sau în împrejurimile oraşului.

6:10-14 În disputa lor cu Ştefan, iudeii aceştia zeloşi nu i-au putut ţine piept. Căci cuvintele rostite de el şi puterea cu care le rostea au fost irezistibile. Într-o încercare disperată de a-l reduce la tăcere, ei au pus la cale pe ascuns nişte martori mincinoşi, care să-l acuze pe nedrept pe Ştefan de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu.[28] Curând Ştefan a fost adus înaintea Sinedriului, fiind acuzat că ar fi vorbit împotriva templului şi a legii. Ei l-au acuzat pe Ştefan pe nedrept că ar fi spus că Isus a zis că va distruge templul şi că va schimba întregul sistem pe care l-a transmis Moise Israelului.

6:15 În timp ce membrii Sinedriului au audiat plângerile aduse împotriva lui Ştefan, ei nu au văzut faţa sa, ci faţa unui înger. Ei au observat tainica frumuseţe degajată de o viaţă pe de-a-ntregul predată Domnului, hotărâtă să vestească Adevărul, nemaifiind preocupată de-acum de ceea ce vor gândi sau spune oamenii. Ei au văzut ceva din gloria lui Cristos oglindindu-se în strălucirea feţei acestui devotat urmaş al Său.

În capitolul 7 avem magistrala apărare a lui Ştefan, care demarează lin, cu o aparentă trecere în revistă a istoriei iudaice. Curând naraţiunea se concentrează asupra a două personaje principale, Iosif şi Moise, care au

fost înălţaţi de Dumnezeu, fiind respinşi de Israel. Apoi Dumnezeu i-a ridicat la poziţia de izbăvitori şi salvatori. Deşi Ştefan nu face o comparaţie directă a experienţelor trăite de aceştia cu cele ale lui Cristos, analogia cu acestea e cât se poate de transparentă. Apoi Ştefan se lansează într-o usturătoare condamnare la adresa liderilor Israelului, pe care-i acuză că s-au împotrivit Duhului Sfânt, ucigându-L pe Cel Neprihănit şi călcând legea lui Dumnezeu.

E imposibil ca Ştefan să nu-şi fi dat seama în acest moment că viaţa lui e în pericol. Dacă voia să şi-o cruţe, nu avea decât să rostească o cuvântare împăciutoare. Dar Ştefan a preferat să moară, decât să trădeze misiunea sacră ce i s-a încredinţat, dând dovadă de un curaj vrednic de toată admiraţia!

7:1-8 Prima partea a mesajului său ne transportă înapoi, pe firul timpului, la obârşia naţiunii ebraice. Nu se ştie exact de ce acordă textul biblic atâta spaţiu rememorării istoriei lui Avraam, afară doar de probabilitatea ca prin aceasta:

1. Să se arate cât de mult cunoştea şi iubea Ştefan neamul evreu.

2. Să se creeze astfel o tranziţie naturală la subiectul lui Iosif şi Moise, două personaje care întruchipează elocvent respingerea lui Cristos de poporul evreu.

3. Să se demonstreze că Avraam s-a închinat lui Dumnezeu în mod acceptabil, chiar dacă închinarea sa nu avusese loc într-un anumit lăcaş de închinăciune special consacrat acestui scop. (Ştefan fusese acuzat că vorbise împotriva templului — „împotriva acestui lăcaş sfânt".)

Momentele esenţiale din biografia lui Avraam sunt următoarele:

1. Atuci când l-a chemat Dumnezeu, **în Mesopotamia** (v. 2, 3).

2. Când a călătorit spre **Haran,** iar mai târziu spre Canaan (v. 4).

3. Când Dumnezeu i-a promis lui Avraam pământ — deşi patriarhul însuşi nu a primit nici o limbă de pământ, aşa cum reiese din textul biblic şi din versetul 5 al textului de faţă, unde se spune că Avraam a cumpărat peştera Macpela ca loc de veci. Promisiunea a rămas însă în vigoare, ea urmând să se împlinească în viitor (Ev. 11:13-40).

4. Prezicerea lui Dumnezeu privitoare la robia Israelului în Egipt şi izbăvirea sa finală (v. 6, 7). Ambele părţi ale acestei preziceri au fost realizate de oameni pe care poporul Israel i-a respins: Iosif (v. 9-10) şi Moise (v. 20-36). Cei **patru sute de ani** menţionaţi în versetul 6 şi la Geneza 15:13 se referă la perioada în care poporul Israel a suferit în robia egipteană. Cei patru sute treizeci de ani menţionaţi la Exod 12:40 şi Galateni 3:17 parcurg perioada cuprinsă între sosirea lui Iacov şi a familiei sale în Egipt şi Exodul şi darea legii. Israeliţii nu au fost persecutaţi în primii treizeci de ani de şedere în Egipt, ci, dimpotrivă, au fost trataţi regeşte.

5. **Legământul tăierii împrejur** (v. 8a).

6. Naşterea lui **Isaac**, apoi a lui **Iacob,** apoi a celor **doisprezece patriarhi** (v. 8b). Cu aceasta istoria ajunge la Iosif, unul din cei doisprezece fii ai lui Iacob.

7:9-19 Dintre toate tipurile prin care este reprezentat Cristos în Vechiul Testament, **Iosif** este cel mai strălucitor şi mai aparent, chiar dacă nu se precizează acest lucru. Negreşit iudeii din vremea lui Ştefan vor fi simţit săgeţi în conştiinţa lor, când au auzit din gura lui Ştefan cum s-au purtat înaintaşii lor cu Iosif şi apoi cum s-au purtat ei înşişi cu Isus din Nazaret!

1. **Iosif a fost vândut în Egipt** chiar de fraţii lui (v. 9).

2. Cel respins de ei a fost înălţat la o poziţie de putere şi slavă în **Egipt** (v. 10).

3. Foamea îi trimite pe fraţii lui Iosif în Egipt, dar ei nu-l recunosc pe fratele lor (v. 11, 12).

4. **Când au venit a doua oară, Iosif** li s-a descoperit. Apoi cel respins a devenit salvatorul familiei sale (v. 13, 14). Notă: A se observa aparenta contradicţie între cifra de **şaptezeci şi cinci** redată de versetul 14 şi cea de şaptezeci menţionată la Geneza 46:27. Ştefan a urmat traducerea în greacă a textului de la Geneza 46:27 şi Exod 1:5, unde cifra este şaptezeci şi cinci. În schimb, în textul grec se pomeneşte de 70 de suflete, datorită unui mod aparte de a număra membrii familiei lui Iacob.[29]

5. Moartea patriarhilor şi îngroparea lor în ţara Canaan (v. 15, 16). O altă dificultate apare în versetul acesta. Aici se spune că **Avraam a cumpărat** un loc de veci de la **Hamor**. La Geneza 23:16, 17 se spune că *Avraam* a cumpărat peştera Macpela de la copiii lui Het. *Iacob* a cumpărat pământ în Sihem, de la copii lui Hamor (Gen. 33:19). Există mai multe posibilităţi: (1) Se poate ca Avraam să fi cumpărat pământ şi în Sihem, şi în Hebron. Mai târziu e posibil ca Iacob să fi achiziţionat din nou terenul din Sihem. (2) E posibil ca prin Avraam Ştefan să se fi referit la descendentul acestuia, Iacob. (3)

Pentru a fi mai concis, poate că Ştefan a comprimat achiziţiile făcute de Avraam cu cele făcute de Iacob.[30]

6. Creşterea familiei lui Iacob în Egipt şi sclavia în care au fost aruncaţi membrii ei, după moartea lui Iosif (v. 17-19). Desigur, aceasta ne pregăteşte pentru următorul pas din pledoaria lui Ştefan, respectiv tratamentul de care a avut parte Moise din partea propriului său popor.

7:20-43 Ştefan arată cu îndrăzneală incisivă că neamul evreu s-a făcut vinovat de cel puţin alte două ori în trecut de a-i fi repudiat pe salvatorii ridicaţi de Dumnezeu şi trimişi să-i izbăvească. Al doilea exemplu pe care-l citează el este cel al lui **Moise**.

Ştefan fusese acuzat că a rostit cuvinte de hulă împotriva lui Moise (6:11). Dar el demonstrează că naţiunea Israel este în realitate vinovată, pentru că l-a respins pe acest om pe care Dumnezeu l-a ales.

Ştefan face apoi o trecere în revistă a vieţii lui Moise, referindu-se la opt faze distincte din viaţa acestuia, după cum urmează:

1. Naşterea sa, primii ani de viaţă şi formaţia sa intelectuală în Egipt (v. 20-22). Expresia **puternic în cuvinte** este, probabil, o aluzie la scrierile lui Moise, întrucât pe cale orală el s-a declarat lipsit de elocvenţă (Ex. 4:10).

2. Prima respingere a lui Moise, din partea **fraţilor săi**, când l-a apărat pe unul din ei de un **egiptean** (v. 23-28). Notaţi versetul 25! Cât de mult ne aminteşte acesta de modul în care şi Cristos a fost respins de ai Săi!

3. Exilul lui Moise, în ţinutul **Madian** (v. 29).

4. Ocazia când Dumnezeu i se arată în rugul aprins, trimiţându-l înapoi în Egipt să-şi izbăvească poporul (v. 30-35).

5. Moise devine salvatorul neamului său (v. 36).

6. Profeţia sa cu privire la Mesia care va veni (v. 37). (Cuvintele **ca mine** înseamnă: „cum m-a ridicat El pe mine.")

7. Rolul său de dătător al legii (legiuitor) al adunării din pustie (v. 38).

8. Moise este respins pentru a doua oară de poporul său, când israeliţii se închină **viţelului** de aur (v. 39-41). Idolatria Israelului e descrisă pe larg în versetele 42 şi 43. Deşi au afirmat că aduc jertfe Domnului, oamenii **au purtat cortul lui Moloh**, una din cele mai respingătoare dintre toate formele de idolatrie din vechime, şi s-au plecat înaintea lui **Remfan**, o zeitate cosmică. Pentru că au comis acest păcat, Dumnezeu i-a avertizat că vor fi duşi în robia babiloneană. În versetele 42 şi 43 Ştefan citează din versiunea Septuaginta textul de la Amos 5:25-27. Aşa se explică de ce captivitatea apare aici ca fiind **dincolo de Babilon**, mai degrabă de „dincolo de Damasc." Desigur, ambele variante sunt valabile.

Istoria se repetă. În fiecare generaţie întâlnim acelaşi tipar. *Oamenii sunt aceiaşi.* Când sunt confruntaţi cu mesajul lui Dumnezeu, ei nu pricep (25). Când sunt îndemnaţi să trăiască în pace, ei refuză să asculte (27). Când li se dă un izbăvitor trimis de la Dumnezeu, ei îl resping (39). Când sunt izbăviţi dintr-o situaţie rea, ei preferă să se alipească de idoli netrebnici, mai degrabă decât de Dumnezeul îndurător (41). Aşa e natura umană — răzvrătită, ingrată, nechibzuită. Dar şi *Dumnezeu este acelaşi.* Dumnezeul care i-a vorbit lui Moise este acelaşi Dumnezeu care le vorbise strămoşilor săi (32). Acest Dumnezeu aude când oamenii trec prin necazuri (34). El le vine în ajutor, izbăvindu-i (34). El Îşi conduce poporul de la moarte la viaţă (36). El îi lasă pe cei ce-L resping cu bună ştiinţă pradă poftelor lor (42). Aşa este măreţul nostru Dumnezeu — milostiv, puternic, sfânt. El este mereu acelaşi, orice s-ar întâmpla (Mal. 3:6). Pentru interlocutorii lui Ştefan aceste cuvinte au constituit un avertisment să nu se joace cu Dumnezeu. Dar ele mai sunt şi o asigurare că toate promisiunile lui Dumnezeu sunt veşnic valabile şi se vor împlini negreşit.[31]

7:44-46 Ştefan fusese acuzat că a vorbit împotriva templului. El răspunde ducându-şi ascultătorii înapoi în timp, la zilele când Israelul avea **cortul mărturiei din pustie**. Chiar în această perioadă oamenii continuau să se închine oştirii cerului. Când **Iosua** i-a călăuzit pe israeliţi în **ţara** Canaan, ai cărei locuitori păgâni au fost alungaţi, **cortul** a fost adus în ţară şi a rămas în picioare până în zilele lui David. **Părinţii** au **cerut să ridice o locuinţă pentru Dumnezeul lui Iacob** şi astfel au **căpătat milă înaintea lui Dumnezeu.**

7:47-50 Lui David nu i s-a împlinit dorinţa de a clădi un templu, această onoare fiindu-i acordată lui **Solomon**, care I-a zidit lui **Dumnezeu o casă**.

Deşi templul a fost locuinţa lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său, Dumnezeu nu a fost mărginit la acel local. Solomon a arătat limpede că aşa stau lucrurile, cu ocazia

dedicării templului (1 Regi 8:27). Şi Isaia îi avertizase pe oameni că la Dumnezeu nu clădirile contează, ci condiţia morală şi spirituală a vieţii oamenilor (Isa. 66:1, 2). Dumnezeu caută oameni cu inima zdrobită şi căită; El doreşte să vadă oameni care tremură înaintea cuvântului Său.

7:51-53 Liderii iudeilor îl acuzaseră pe Ştefan că a vorbit împotriva legii. Acum el răspunde acuzaţiei lor, cu o scurtă condamnare, exprimată în cuvinte bine alese.

Ei sunt cei **tari la cerbice, netăiaţi împrejur cu inima şi cu urechile.** „El îi mustră, nu ca pe Israelul lui Dumnezeu, ci ca pe nişte păgâni încăpăţânaţi şi netăiaţi împrejur cu inima şi cu urechile." Ei erau fiii **părinţilor** lor, care s-au împotrivit neîncetat **Duhului Sfânt.** Strămoşii lor i-au persecutat pe profeţii care au prezis venirea lui Cristos. Acum ei L-au trădat şi ucis pe Cel Drept. Ei erau cei care au călcat legea, chiar cei cărora le fusese încredinţată, prin **îngeri.**

Nimic nu mai trebuia spus, căci nimic nu mai era de spus! Ei au fost cei ce l-au pus pe Ştefan în defensivă, dar iată că el a devenit procurorul lor, demonstrând concludent că ei erau de fapt acuzaţii încărcaţi de vinovăţie. Mesajul lui Ştefan a constituit una din ultimele dăţi când Dumnezeu S-a adresat neamului evreiesc, înainte ca Evanghelia să înceapă să fie vestită şi oferită Neamurilor.

7:54-60 De îndată ce Ştefan a adus mărturia că vede **cerurile deschise**, gloata a refuzat să-l mai asculte. Cuprinşi de furie, oamenii au început să ţipe, aruncându-se asupra lui, târându-l în afara cetăţii şi omorându-l cu pietre.

Ca din întâmplare, Duhul lui Dumnezeu consemnează numele unui tânăr ce păzea hainele ucigaşilor înfierbântaţi — Saul. Am spus *ca* din întâmplare, căci în realitate Duhul pare să ne spună: „Notaţi acest nume, deoarece vă veţi întâlni cu el din nou!"

Moartea lui Ştefan s-a asemănat cu a Domnului:

1. Ştefan s-a rugat: **„Doamne, primeşte duhul meu"** (v. 59). Isus S-a rugat: „Tată, în mîinile Tale Îmi dau duhul" (Luca 23:46).

2. Ştefan s-a rugat: **„Tată, nu le ţine în seamă acest păcat"** (v. 60). Isus s-a rugat: „Tată, iartă-i că nu ştiu ce fac" (Luca 23:35).

Oare nu ne spune acest lucru că, întrucât Ştefan s-a preocupat atât de mult în viaţa sa de Domnul Isus, el a fost „schimbat în acelaşi chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului" (2 Cor. 3:18)?

Apoi, după ce s-a rugat, **a adormit.** Ori de câte ori întâlnim cuvântul **somn** ori **a dormi** în legătură cu moartea în Noul Testament, aceasta se referă la trup, nu la suflet, căci sufletul credinciosului se duce în prezenţa lui Cristos, la moartea sa (2 Cor. 5:8); doar *trupul* este înfăţişat ca dormind.

În mod obişnuit, iudeilor nu li se permitea să ducă la îndeplinire o sentinţă de condamnare la moarte. Aceasta era prerogativa stăpânilor lor romani (Ioan 18:31b). Se pare însă că romanii făceau o excepţie de la această regulă, când era vorba de o ameninţare la adresa templului. Ştefan fusese acuzat că a vorbit împotriva templului şi deşi acuzaţia era neîntemeiată, el a fost totuşi executat de iudei. Domnul Isus fusese acuzat de a fi ameninţat că va distruge templul (Marcu 14:58), dar depoziţia martorilor a fost contradictorie.

II. BISERICA ÎN IUDEEA ŞI SAMARIA (8:1-9:31)

A. Misiunea lui Filip în Samaria (8:1-25)

8:1 Din nou Duhul lui Dumnezeu ne prezintă numele lui **Saul.** Mari frământări vor fi avut loc în sufletul lui în acest timp. În afară, el avea că continue să dezlănţuie valul său de teroare, dar zilele sale ca duşman al creştinismului erau numărate. **Saul se învoise la uciderea lui Ştefan**, dar procedând astfel, el îşi pava calea propriei sale desfiinţări ca prigonitor înverşunat.

Cuvintele **„în ziua aceea"** marchează începutul unei ere noi. Moartea lu Ştefan a declanşat, după câte se pare, un atac înverşunat **împotriva bisericii**. Credincioşii au fost împrăştiaţi prin toată **Iudeea şi Samaria.**

Domnul îi instruise pe urmaşii Lui să înceapă mărturisirea lor de la Ierusalim, iar după aceea să se răspândească în toată Iudeea, Samaria şi până la marginile pământului. Până în acest punct, mărturia lor se limitase strict la **Ierusalim.** Poate că nu avuseseră curaj să iasă în exterior. Acum însă sunt forţaţi s-o facă, sub presiunea prigoanelor.

Apostolii au rămas însă în oraş. După cum remarcă Kelly, cu pertinenţă: „Cum era de aşteptat, cei care au rămas au devenit ţinta celor mai aprige atacuri."

Din punct de vedere omenesc, pentru credincioşi acestea au fost zile foarte grele şi întunecate. Un credincios din rândurile lor îşi dăduse viaţa ca jertfă şi chiar ei înşişi erau urmăriţi şi încolţiţi ca iepurii. Dar din punct de vedere divin, situaţia nu era deloc întunecată, căci grăuntele de grâu ce fusese sădit avea să aducă multă roadă. Vijelia de prigoa-

ne făcea ca sămânţa Evangheliei să se răspândească până în cele mai îndepărtate ţinuturi şi cine putea aprecia cât de mare avea să fie recolta?

8:2 Nu este redată identitatea **bărbaţilor evlavioşi** care l-au îngropat pe Ştefan. Poate că au fost creştini ce nu fuseseră încă izgoniţi din Ierusalim. Sau poate că erau iudei cucernici, ce văzuseră ceva deosebit în martirul Ştefan, lucru care i-a determinat să-l îngroape cum se cuvine.

8:3 Din nou apare numele de **Saul**! Cu o energie aparent inepuizabilă, el hărţuieşte biserica, târându-şi victimele afară din casele lor şi aruncându-le în închisoare. O, ce n-ar da să poată uita de Ştefan, de calmul său, de convingerea neclintită a acestuia, de faţa lui de înger! Trebuie să înăbuşe cu orice preţ această amintire dureroasă. Prin urmare, va înteţi atacurile împotriva fraţilor de credinţă ai lui Ştefan.

8:4-8 Împrăştierea creştinilor nu a redus însă la tăcere mărturia acestora. Pretutindeni unde mergeau aceştia, duceau cu ei vestea bună a mântuirii. **Filip**, „diaconul" din capitolul şase, a pornit spre nord, **în cetatea Samaria.**[32] El nu numai că L-a vestit pe Cristos, ci a făcut şi o mulţime de minuni. Duhurile necurate au fost alungate din oameni iar cei paralizaţi şi şchiopi au fost vindecaţi. Şi astfel oamenii luau seama la Evanghelie, fiind cuprinşi de o mare bucurie.

Biserica primară s-a supus implicit poruncilor lui Isus Cristos.

Biserica s-a răspândit exact aşa cum se răspândise lucrarea lui Cristos (Ioan 20:21; cf. Fapte 8:1-4).

Membrii bisericii primare şi-au vândut bunurile şi le-au împărţit la săraci (Luca 12:33; 18:22; cf. Fapte 2:45; 4:34).

Ei şi-au părăsit tată, mamă, case şi pământuri, ducându-se pretutindeni şi vestind Cuvântul (Mat. 10:37; cf. Fapte 8:1-4).

Ei au făcut ucenici şi i-au învăţat să lucreze şi să asculte (Mat. 28:18, 19; cf. I Tes. 1:6).

Ei şi-au luat crucea şi L-au urmat pe Cristos (Fapte 4; I Tes. 2).

S-au bucurat când au trecut prin strâmtorări şi prigoane (Mat. 5:11, 12; Fapte 16; I Tes. 1:6-8).

I-au lăsat pe morţi să-şi îngroape morţii, ei ducându-se să predice Evanghelia (Luca 9:259, 60).

Şi-au scuturat praful de pe picioare, ducându-se mai departe, atunci când oamenii au refuzat să audieze mesajul lor (Luca 9:5; cf. Fapte 13:51).

Şi în sfârşit membrii bisericii primare au vindecat, au scos afară demoni, au înviat morţi şi au adus roadă trainică (Marcu 16:18; Fapte 3-16).[33]

8:9-11 Printre persoanele mai cu vază care au audiat mesajul lui Petru s-a aflat un vrăjitor pe nume **Simon**. Acesta îşi crease o faimă considerabilă în Samaria, prin faptele sale neobişnuite de **vrăjitorie**. Omul acesta se dădea foarte mare şi mulţi îl considerau **„o mare putere a lui Dumnezeu".**

8:12, 13 După ce o mulţime de oameni **au crezut** în propovăduirea lui **Filip** şi au fost botezaţi, Simon s-a dat şi el drept credincios,[34] fiind botezat şi urmându-l pe Filip, fascinat de minunile săvârşite de apostol.

Din cele ce urmează s-ar părea că Simon nu fusese însă născut din nou, el mărturisind credinţa doar cu buzele, fără ca viaţa lui să reflecte această realitate. Cei care propovăduiesc primirea mântuirii prin botez sunt confruntaţi în acest punct cu o dilemă. Simon fusese botezat, şi totuşi trăia mai departe în păcatele sale.

Observaţi că **Filip a predicat** vestea bună cu privire la împărăţia lui Dumnezeu şi la numele lui Isus Cristos. Împărăţia lui Dumnezeu este acea sferă în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. În epoca actuală, Regele lipseşte. În loc de o împărăţie literală, pământească, avem o împărăţie spirituală, nevăzută, în viaţa celor care Îi sunt loiali Lui. În viitor Regele va reveni pe pământ pentru a-Şi întemeia o împărăţie concretă, capitala Sa fiind Ierusalimul. Pentru ca oricine să poată intra cu adevărat în această împărăţie, în oricare din aspectele sale, trebuie să se nască din nou. Credinţa în **numele lui Isus Cristos** este mijlocul prin care se poate trăi experienţa naşterii din nou. Aşadar, aceasta a fost esenţa propovăduirii lui Filip.

8:14-17 Când a ajuns la urechile apostolilor în Ierusalim vestea că Samaria a primit cu bucurie cuvântul, ei i-au trimis pe Petru şi Ioan la ei. Între timp, până să ajungă ei la credincioşi, aceştia au fost botezaţi **în numele Domnului Isus**, dar ei nu primiseră **Duhul Sfânt.** Acţionând evident sub călăuzire divină, apostolii s-au rugat ca aceşti credincioşi să primească Duhul Sfânt şi şi-au pus mâinile peste ei. După aceea ei au primit Duhul Sfânt.

În acest punct suntem confruntaţi cu următoarea întrebare: „Din ce cauză ordinea evenimentelor se deosebeşte aici de cea de la Rusalii?" La Rusalii iudeii:

1. S-au pocăit.
2. Au fost botezaţi.
3. Au primit Duhul Sfânt.

Aici însă samaritenii:

1. Au crezut.
2. Au fost botezaţi.
3. I-au rugat pe apostoli să se roage pentru ei şi să-şi pună mâinile peste ei.
4. Au primit Duhul Sfânt.

De un lucru putem fi siguri: cu toţii au fost mântuiţi în acelaşi fel: prin credinţa în Domnul Isus Cristos. El este singura cale de mântuire. Dar în această perioadă de tranziţie, de la iudaism la creştinism, Dumnezeu a găsit cu cale, în suveranitatea Sa, să procedeze în diverse moduri cu diversele categorii de credincioşi. Credincioşilor iudei li s-a cerut să se disocieze de naţiunea Israel prin botez, înainte de a primi Duhul. Iar acum pentru samariteni apostolii trebuie să se roage şi să-şi pună mâinile peste ei. Dar de ce?

Poate că răspunsul cel mai adecvat constă în nevoia de a exprima unitatea bisericii, alcătuită fie din iudei, fie din samariteni. Exista un pericol real ca biserica de la Ierusalim să-şi aroge an anumit aer de superioritate sau să continue în refuzul de a întreţine relaţii cu fraţii lor samariteni. Pentru a se evita posibilitatea unei sciziuni sau a formării a două biserici (una iudaică şi alta samariteană), Dumnezeu i-a trimis pe apostoli să-şi pună mâinile peste samariteni, prin aceasta exprimându-se deplina părtăşie cu ei ca credincioşi în Domnul Isus. Ei erau mădulare ale aceluiaşi trup unic, toţi fiind una în Cristos Isus.

Când citim în versetul 16 că ei nu fuseseră botezaţi în numele Domnului Isus (vezi şi 10:48 şi 19:5), asta nu înseamnă că exista vreo deosebire faţă de botezul „în numele Tatălui şi al Fiului şi al Duhului Sfânt" (Mat. 29:19). „Luca nu consemnează o formulă ce se folosea," scrie W. E. Vine, „ci pur şi simplu redă un fapt istoric." Ambele sintagme exprimă ideea de adeziune şi identificare şi toţi credincioşii adevăraţi declară bucuroşi loialitatea lor faţă de unitatea cu Sfânta Treime şi cu Domnul Isus.

8:18-21 Simon vrăjitorul a rămas foarte impresionat de faptul că Duhul Sfânt a fost dat atunci când apostolii şi-au pus mâinile peste samariteni. El nu înţelegea profunda semnificaţie spirituală a acestui act, ci îl considera doar un exemplu de putere supranaturală care i-ar prinde foarte bine în meseria lui. Prin urmare, le-a oferit apostolilor bani, rugându-i să-i dea şi lui această putere.

Din răspunsul lui Petru rezultă că Simon nu fusese convertit cu adevărat:

1. **„Banii tăi să piară împreună cu tine."** (Or, se ştie că nici un credincios *nu va pieri niciodată* (Ioan 3:16).
2. **„Tu n-ai nici parte, nici moştenire în această chestiune"**; cu alte cuvinte, el nu făcea parte din părtăşia credincioşilor, din comunitatea lor.
3. **„Inima ta nu este în ordine înaintea lui Dumnezeu."** O descriere foarte exactă a unui om nemântuit.
4. **„Tu eşti otrăvit de amărăciune şi legat cu lanţurile fărădelegii."** Ar putea fi rostite asemenea cuvinte la adresa unei persoane născute din nou?

8:22-24 Petru l-a îndemnat pe **Simon** să se pocăiască de acest mare păcat şi să se roage să fie iertat de planul rău pe care-l alcătuise. Răspunzând, Simon l-a rugat pe Petru să îndeplinească rolul de mediator între Dumnezeu şi el, devenind astfel precursosul celor care preferă să recurgă la serviciile unui mediator uman, decât să vină direct la Domnul Isus Cristos Însuşi. Faptul că în Simon nu avusese loc nici o pocăinţă adevărată reiese şi din cuvintele sale: **„Roagă-te Domnului pentru mine ca să nu mi se întâmple nici unul din lucrurile rostite de tine."** Cu alte cuvinte, lui nu-i părea rău de păcatul lui, ci doar de consecinţele pe care acesta ar putea să i le aducă.

De la acest om, **Simon**, derivă termenul şi conceptul modern de „simonie" — adică profitarea de lucrurile sfinte pentru a face din ele o afacere. Aici intră şi vânzarea de indulgenţe sau alte beneficii cu presupusă binecuvântare spirituală, precum şi toate formele de comercializare a lucrurilor divine.

8:25 După ce Petru şi Ioan au mărturisit şi au predicat cuvântul Domnului, ei s-au întors la Ierusalim. Şi astfel, după ce s-a stabilit un cap de pod în Samaria, ei au continuat să predice în multe din satele ei.

B. Filip şi famenul etiopian (8:26-40)

8:26 În toiul acestei mari treziri spirituale ce cuprinsese Samaria **un înger al Domnului** l-a îndrumat pe **Filip** spre un nou teren de lucru. Astfel i s-a poruncit să plece din această zonă în care mulţi primeau binecuvântarea divină şi să se ocupe de un singur om. De remarcat că un înger l-a putut îndruma pe **Filip**, dar îngerul n-a putut executa lucrarea lui Filip, respectiv predicarea evangheliei, întrucât acest privilegiu a fost încredinţat numai oamenilor, nu şi îngerilor.

Dând ascultare necondiţionată îndrumării îngerului, **Filip** a părăsit Samaria, pornind spre sud, trecând prin **Ierusalim** şi încadrându-se pe unul din traseele ce duceau spre **Gaza.**[35] Nu s-a putut stabili dacă sintagma: **„care este pustiu"** se referă la drumul spre acest oraş, sau la oraşul propriu-zis, Gaza. Rezultatul este însă acelaşi: **Filip** şi-a părăsit mediul ambiant de fecundă spiritualitate, pătrunzând într-un mediu auster şi neroditor.

8:27-29 La un punct oarecare de pe acest traseu, Filip a ajuns din urmă o caravană, în al cărei car principal se afla trezorierul reginei **Candace**[35] **a etiopienilor, un eunuc**[36] **cu mare autoritate.** (Etiopia cuprindea partea de sud a Egiptului şi actualul teritoriu al Sudanului.) Omul acesta se convertise, după câte se pare, la iudaism, întrucât textul spune că fusese **la Ierusalim să se închine** şi acum se întorcea acasă. La momentul ales cu precizie mamtematică, **Duhul** îl îndeamnă pe **Filip** să ajungă din urmă **carul acesta.**

8:30, 31 Filip este cel care deschide discuţia, punând o întrebare amicală: **„Înţelegi tu ce citeşti?"** La care eunucul îi răspunde fără ezitare că, într-adevăr, i-ar prinde bine să aibă pe cineva care să-i desluşească sensul celor citite şi astfel îl invită pe **Filip** să se urce în car lângă el. Cât de reconfortant este să constatăm aici absenţa oricăror prejudecăţi de ordin rasial!

8:32, 33 Şi ce minunat e să vedem că eunucul citea, aparent „din întâmplare", pasajul Isaia 53 din Scriptură, în care se prezintă, cu neîntrecută măiestrie, dramatismul suferinţelor pe care avea să le îndure Mesia! Întrebarea care se ridică imediat este: cum de s-a apropiat Filip de eunucul etiopian chiar în momentul în care acesta citea pasajul menţionat?

Căci textul din Isaia Îl înfăţişează pe Cel care a fost blând şi **tăcut** în faţa duşmanilor Săi; Cel căruia I s-a refuzat **justiţia,** neacordându-I-se dreptul la un proces echitabil; Cel care nu putea avea nici o speranţă de posteritate, întrucât fusese omorât în floarea vârstei, fără se se fi căsătorit.

8:34, 35 Eunucul se întreba dacă Isaia se referea la **el însuşi sau la alt om.** Desigur asta i-a dat lui **Filip** prilejul dorit de a-i spune înaltului slujbaş împărătesc din Etiopia că pasajul din Scriptură pe care tocmai îl citea s-a împlinit în chip desăvârşit în viaţa şi moartea lui Isus din Nazaret. Se subînţelege că în timpul şederii sale la Ierusalim, etiopianul luase cunoştinţă de relatările privitoare la un om pe nume **Isus,** numai că acestea Îl vor fi prezentat pe Isus într-o lumină nefavorabilă. Acum **eunucul** află că **Isus** din Nazaret este Robul lui Iehova despre care profeţise Isaia că va trebui să sufere.

8:36 Există temeiuri să presupunem că Filip îi va fi explicat etiopianului privilegiul pe care îl conferă botezul creştin cuiva, de identificare cu Cristos în moartea, îngroparea şi învierea Lui. Şi, întrucât se apropiau de o **apă, eunucul** şi-a exprimat dorinţa de a fi **botezat.**

8:37 Versetul 37 din KJV şi NKJV nu apare în majoritatea manuscriselor eline ale Noului Testament. Nu că învăţătura propagată de el ar fi în contradicţie cu restul Scripturii. Dimpotrivă, credinţa în **Isus Cristos** este, în mod cert, condiţia prealabilă efectuării botezului. Dar versetul pur şi simplu nu este sprijinit de principalele documente ale Noului Testament.[38]

8:38 Carul se opreşte şi **Filip** îl botează pe **eunuc.** Că botezul a fost săvârşit prin scufundare reiese clar din cuvintele: **s-au coborât amândoi în apă şi Filip l-a botezat pe eunuc.**[39]

Suntem mişcaţi de simplitatea ceremoniei: în plin deşert, un credincios este botezat, semnificând noul său statut de convertit la credinţa în Domnul Isus Cristos. Din scenă lipseşte biserica, lipsesc şi apostolii. Desigur, ceilalţi membri ai caravanei, slujitorii slujbaşului etiopian, au asistat la scena botezării stăpânului lor, înţelegând că de acum încolo acesta este un urmaş al lui Isus din Nazaret.

8:39 De îndată ce a avut loc botezul, **Duhul Domnului l-a răpit pe Filip.** Asta ne sugerează mai mult decât simpla lui strămutare spre un alt teren de lucru, subliniind un act miraculos pe care îl săvârşeşte Duhul Sfânt, transportându-l pe Filip instantaneu la o mare distanţă de locul unde se afla. Scopul acestei minuni a fost acela de a-l împiedica pe **eunuc** să se preocupe de instrumentul uman al convertirii sale, concentrându-şi, în schimb, toată atenţia asupra Domnului Isus Însuşi.

Fie ca frumuseţea Lui să mă umple,
Când suflete pierdute la El aduc.
Şi fie ca acestea să uite cine le-a adus la El,
Văzându-L doar pe Domnul Isus.
— Kate B. Wilkinson

Eunucul **şi-a văzut de drum, plin de bucurie.** Ascultarea de Domnul este însoţită de o bucurie care întrece orice alte simţămin-

te de satisfacţie şi emoţii înălţătoare.

8:40 Între timp, **Filip** şi-a reluat misiunea evanghelistică **la Azot** (Aşdod, în Vechiul Testament), localitate situată la nord de Gaza şi la vest de Ierusalim, în apropiere de litoral. De acolo el s-a deplasat apoi treptat spre nord, de-a lungul coastei, până în **Cezareea**.

Dar ce s-a întâmplat cu eunucul? Filip nu a avut posibilitatea să consolideze lucrarea începută în acest slujbaş etiopian. Tot ce a putut face evanghelistul a fost să-l încredinţeze în grija lui Dumnezeu şi a Sfintelor Scripturi ale Vechiului Testament. Dar, încărcat cu puterea Duhului Sfânt, negreşit acest nou ucenic s-a întors în Etiopia[40] mărturisindu-le tuturor despre harul mântuitor al Domnului Isus Cristos.

EXCURS DESPRE BOTEZUL CREDINCIOSULUI

Botezul eunucului, de care tocmai ne-am ocupat mai sus, constituie unul din numeroasele indicii potrivit cărora biserica primară a propovăduit şi practicat botezul creştinilor (2:38; 22:16). Acest botez nu era totuna cu botezul lui Ioan, botez ce indica pocăinţa (13:24; 19:4), ci, mai degrabă era o mărturie publică a identificării cu Cristos.

Fără excepţie, acest botez a avut loc după convertire (2:41; 8:12; 18:8) şi a fost aplicat atât femeilor, cât şi bărbaţilor (8:12), atât Neamurilor, cât şi iudeilor (10:48). Apoi se spune că au fost botezate case întregi (familii) (10:47, 48; 16:15; 16:33), dar, cel puţin în două dintre aceste cazuri, reiese clar că toţi membrii acelor familii au *crezut* mai întâi. *Nicăieri* nu se spune că au fost botezaţi copiii mici.

Credincioşii au fost botezaţi la scurt timp după convertirea lor (8:36; 9:18; 16:33). Reseie clar că botezul s-a făcut pe baza mărturisirii de credinţă în Cristos. Nu li s-a cerut convertiţilor nici o perioadă de supunere la probă, în care aceştia să demonstreze realitatea mărturisirii lor de credinţă. Desigur, ameninţarea prigoanelor care planau asupra credincioşilor îi împiedicau probabil pe oameni să se joace cu cuvintele şi să facă o mărturisire nesinceră.

Că botezul nu a avut valoare de mântuire se poate vedea din cazul lui Simon (8:13). Chiar după ce a mărturisit credinţă şi a fost botezat, el era „plin de fiere amară şi în lanţurile fărădelegii" (8:23). „Inima" lui nu era „dreaptă în ochii lui Dumnezeu" (8:21).

După cum s-a arătat, metoda prin care se făcea botezul era scufundarea (8:38, 39) — „atât Filip cât şi eunucul s-au coborât în apă... când au ieşit din apă..." Chiar şi adepţii din vremea noastră ai botezului prin stropire sau turnare de apă peste cei botezaţi recunosc că ucenicii din veacul întâi practicau botezul prin scufundare.

De două ori botezul pare să fie pus în legătură cu iertarea păcatelor. În ziua Cincizecimii, Petru a spus: „Pocăiţi-vă şi fiecare să fie botezat în Numele lui Isus Cristos, spre iertarea păcatelor..." (2:38). Iar mai târziu Anania i-a spus lui Saul: „Scoală-te, primeşte botezul şi fii spălat de păcatele tale, chemând Numele Domnului..." (22:16). În ambele cazuri instrucţiunile au fost adresate unor iudei; nici unui ne-evreu nu i s-a spus vreodată să fie botezat spre iertarea păcatelor. În cadrul botezului credinciosului, un iudeu (evreu) se lepăda în mod public de legăturile sale anterioare cu neamul care L-a respins şi L-a răstignit pe Mesia al său. Baza iertării sale o constituia credinţa în Domnul Isus. Preţul cu care a fost asigurată iertarea sa îl constituia sângele scump al Domnului. Modalitatea prin care se efectua iertarea sa era prin botez, deoarece botezul acelui iudeu îl desprindea în mod public de tărâmul său iudaic, strămutându-l pe tărâmul creştin.

Formula de botez: „în Numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh" (Mat. 28:19) nu apare în cartea Fapte. Samaritenii au fost botezaţi în Numele Domnului Isus (8:16), cum s-a întâmplat şi cu ucenicii lui Ioan (19:5). Dar asta nu înseamnă că nu s-a folosit formula Sfintei Treimi. Sintagma: „în Numele Domnului Isus" ar putea însemna şi „prin autoritatea Domnului Isus."

Ucenicii lui Ioan au fost botezaţi de două ori: mai întâi, cu botezul lui Ioan, în vederea pocăinţei, şi apoi după convertirea lor, cu botezul credinciosului (19:3, 5). Avem aşadar un precedent pentru situaţia celor din vremea noastră, care au ajuns să fie „rebotezaţi" pentru faptul că primul botez a avut loc înainte de a fi fost mântuiţi sau imediat după naşterea lor, când nu au fost conştienţi şi nu au avut un cuvânt de spus în legătură cu botezul.‡

C. Convertirea lui Saul din Tars (9:1-31)

9:1, 2 Capitolul 9 marchează un punct de cotitură în desfăşurarea evenimentelor în cartea Fapte. Până acum, Petru deţinuse poziţia cea mai proeminentă, de propovăduitor către neamul evreu. Din acest punct apostolul Pavel va deveni, treptat, personajul cel mai proeminent al cărţii, pe măsură ce

Evanghelia se va adresa tot mai mult Neamurilor.

Saul din Tars depăşise, probabil, în vremea aceasta vârsta de treizeci de ani, fiind considerat de rabinii zilei drept unul din tinerii cu cele mai promiţătoare perspective de promovare în sânul iudaismului. Iar cât priveşte râvna sa, îi depăşea pe toţi colegii săi.

Urmărind creşterea credinţei creştine, cunoscută sub denumirea de **Calea**,[41] Saul vedea în această dezvoltare o ameninţare la adresa propriei sale religii. Prin urmare, dând dovadă de energii aparent nelimitate, el a pornit la atac împotriva creştinilor, hotărât să pună capăt acestei secte periculoase. Aşa se face că a obţinut permisiune specială din partea **marelui preot** să-i depisteze în oraşul **Damasc** din Siria pe ucenicii lui Isus şi să-i **aducă legaţi la Ierusalim** ca să fie judecaţi şi pedepsiţi.

9:3-6 Saul, împreună cu însoţitorii săi, s-au apropiat **de Damasc. Deododată o mare lumină a strălucit în jurul lui din cer**, doborându-l pe Saul la pământ. El a auzit un glas care-i zicea: **„Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti?"** Când a întrebat Saul: **„Cine eşti, Doamne?"**, i s-a spus: **„Eu sunt Isus, pe care-L prigoneşti."**

Pentru a înţelege mai bine tulburarea emotivă prin care trecea Saul în acest timp, trebuie să ţinem cont neapărat de faptul că el era convins că **Isus** din Nazaret era mort, zăcând într-un mormânt din Iudeea. Or, întrucât liderul sectei fusese nimicit, nu mai rămânea altceva de făcut decât să-i distrugă pe adepţii acestuia, urmând ca pământul să fie spălat după aceea de această plagă.

Dar acum, primind o lovitură zdrobitoare, Saul află că Isus nu e deloc mort, ci a înviat din morţi şi a fost proslăvit la dreapta lui Dumnezeu în cer! Or, tocmai imaginea aceasta a Mântuitorului proslăvit a fost aceea care a schimbat cursul întregii sale vieţi!

Saul a mai aflat în ziua aceea că ori de câte ori îi prigonise pe ucenicii lui **Isus**, Îl prigonise, de fapt, chiar pe Domnul Isus. Suferinţele îndreptate asupra mădularelor Trupului, aflate aici pe pământ, au fost resimţite de Capul Trupului, în cer.

În cazul lui Saul, mai întâi s-a pus problema doctrinei (a învăţăturii), şi apoi a îndatoririlor sale. Mai întâi, el a fost instruit cum se cuvine cu privire la Persoana lui Isus. Apoi a fost trimis la Damasc, unde i s-a încredinţat misiunea.

9:7-9 Oamenii care-l însoţeau au rămas înmărmuriţi, căci ei au auzit sunetul din cer, dar nu şi cuvintele articulate pe care le-a auzit **Saul** (22:9). Ei nu L-au văzut pe Domnul. Numai **Saul** L-a văzut şi a fost chemat să-I fie apostol, cu acest prilej.

Orgoliosul fariseu a fost condus acum de mână în Damasc, unde a rămas trei zile fără vedere. În tot acest timp, nici nu a mâncat, nici nu a băut.

9:10-14 Ne imaginăm ce efect cutremurător va fi avut asupra creştinilor din **Damasc** vestea convertirii lui Saul, căci ei ştiau că Saul pornise într-acolo hotărât să-i prindă, ceea ce i-a determinat să se roage ca Domnul să intervină. Mai ştii, poate că s-au rugat chiar ca Domnul să-l convertească. Iar acum primesc vestea că duşmanul de neîmpăcat al Credinţei a devenit creştin! Nu-şi puteau crede urechilor că acest lucru s-a întâmplat cu adevărat!

Când Domnul l-a instruit pe **Anania**, unul din credincioşii de la **Damasc**, să-i facă o vizită lui **Saul, Anania** şi-a vărsat înaintea Domnului toată teama şi îngrijorarea din inima sa cu privire la acest om. Dar când a fost asigurat că în loc să-i mai prigonească pe creştini, **Saul** se ruga, în acest timp, **Anania** s-a dus în **casa lui Iuda,** de pe strada numită **„Dreaptă"**.

9:15, 16 Domnul avea planuri minunate cu viaţa lui Saul: **„...el este un vas pe care Mi l-am ales ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, *înaintea* împăraţilor şi *înaintea* fiilor lui Israel; şi îi voi arăta cât de mult trebuie să sufere pentru Numele Meu."** Prin excelenţă, Saul urma să fie apostol către **Neamuri**. Misiunea şi mandatul încredinţate în acest scop aveau să-l aducă înaintea **regilor**. Dar el avea să predice deopotrivă şi concetăţenilor săi după trup, urmând ca din partea acestora să aibă parte de cele mai crunte prigoane.

9:17, 18 Dând dovadă de un minunat gest de har şi iubire creştină, **Anania** îşi exprimă acum deplina părtăşie cu noul convertit, **punându-şi mâinile peste el** şi numindu-l **„Frate Saul"**, explicând, totodată, scopul vizitei sale: ca **Saul să-şi primească vederea** şi să **fie umplut cu Duhul Sfânt.**

E important de reţinut în acest punct că **Duhul Sfânt** a fost dat lui **Saul** prin actul de punere a mâinilor săvârşit de un simplu ucenic. **Anania** era ceea ce comentatorii numesc „un laic" (mirean). Or, faptul că Domnul S-a folosit de un credincios ce nu era apostol de bunăseamă ar trebui să fie o

mustrare la adresa celor care insistă că aceste prerogative aparţin exclusiv „clerului".

Când este cineva convertit cu adevărat, câteva lucruri se vor întâmpla cu certitudine absolută. Există semne distinctive care vor trăda în mod neîndoios realitatea convertirii sale. Tot aşa s-a întâmplat şi cu Saul din Tars. Dar să vedem care au fost aceste semne distinctive? Francis W. Dixon enumeră câteva dintre acestea:

1. El s-a întâlnit cu Domnul şi I-a auzit glasul (Fapte 9:4-6). A primit o revelaţie divină — singura care-l putea convinge şi transforma în cercetătorul smerit şi ucenicul devotat al Domnului de după convertire.
2. A fost umplut de un dor nespus de mare de a asculta de Domnul, de a I se supune şi a face voia Lui (Fapte 9:6).
3. A început să se roage (Fapte 9:11).
4. A fost botezat (Fapte 9:18).
5. S-a unit în părtăşie sfântă cu copiii lui Dumnezeu (Fapte 9:19).
6. A început să mărturisească cu putere (Fapte 9:20).
7. A crescut în har (Fapte 9:22).

MISIUNEA AŞA-NUMIŢILOR „OAMENI LAICI"

Una din cele mai importante învăţăminte pe care le desprindem din cartea Fapte este că creştinismul este o mişcare a laicilor (a mirenilor) şi că lucrarea de mărturisire, de vestire a Evangheliei, nu se limita la o categorie specială, cum ar fi preoţii sau clericii, ci aparţinea tuturor credincioşilor. Harnack a afirmat că:

atunci când biserica a dobândit cele mai mari izbânzi în epoca primară, pe timpul imperiului roman, izbânzile au fost câştigate nu de învăţători sau de predicatori sau de apostoli, ci de misionarii neoficiali.[42]

Dean Inge scrie şi el:

Creştinismul a început ca o religie profetică a laicilor... De laici depinde viitorul creştinismului...[43]

Bryan Green arată că...

Viitorul creştinismului şi al evanghelizării lumii se află în mâinile bărbaţilor şi femeilor de rând, şi nicidecum doar în mâna slujitorilor creştini de profesie.[44]

Iar Leighton Ford adaugă:

Biserica ce se gâtuieşte pe sine, rezervând lucrarea de mărturisire doar pentru specialişti, trăieşte în contravenţie atât faţă de intenţia Capului ei, cât şi faţă de modelul pe care vedem limpede că îl practicau creştinii primari... Sarcina evanghelizării apăsa în mod egal asupra întregii biserici, nu doar pe umerii „unor persoane anume desemnate".[45]

În fine, J. A. Stewart scrie şi el:

Fiecare membru al adunării locale ieşea [în lume] ca să câştige suflete pentru Cristos prin intermediul unor contacte personale. Apoi îi aduceau pe aceşti nou-născuţi [pe plan spiritual] în sânul acestor biserici locale, unde erau îndoctrinaţi şi cimentaţi în credinţa Răscumpărătorului. La rândul lor, aceştia ieşeau şi ei [în lume], procedând la fel.[46]

Realitatea de o minunată simplitate este că în biserica apostolică nu exista nici o persoană cu titlul de „cleric" sau „popă" care să conducă o adunare locală. De regulă, biserica din fiecare localitate era alcătuită din sfinţi, episcopi şi diaconi (Fil. 1:1). *Sfinţii erau toţi slujitori [ai Evangheliei]* în accepţiunea Noului Testament. Episcopii erau bătrânii (presbiterii, n.tr.), supraveghetorii sau îndrumătorii spirituali. Diaconii erau slujitorii care îşi îndeplineau îndatoririle în chestiuni legate de finanţele bisericii locale şi alte aspecte înrudite.

Nici un episcop sau bătrân (presbiter, n.tr.) nu ocupa funcţia de „cleric". Exista un corp de presbiteri care conlucrau împreună ca păstori ai adunării.

„Bine", va întreba cineva, „dar cum rămâne cu apostolii, profeţii, evanghelistii, păstorii şi învăţătorii? Nu au fost oare echivalentul clericilor în bisericile din primele zile ale creştinismului?" Răspunsul la această întrebare îl găsim la Efeseni 4:12. Darurile acestea au fost dăruite pentru a-i zidi pe sfinţi, pentru ca ei (sfinţii) să poată duce la îndeplinire lucrarea de slujire şi astfel să zidească trupul lui Cristos. Ţelul urmărit de ei nu a fost acela de a se instala pe ei înşişi în posturi permanente de persoane oficiale care să domnească peste biserica locală, ci să depună eforturi pentru ca în viitorul apropiat biserica locală să-şi poată desfăşura ea însăşi această lucrare, după care ei se puteau duce mai departe, înfiinţând şi întărind şi *alte* adunări.

Potrivit istoricilor bisericii, sistemul clerical a apărut în veacul al doilea, nepomenindu-se de el în perioada descrisă de cartea Faptelor Apostolilor. De atunci încoace, clericalismul a constituit o piedică în calea evanghelizării lumii şi a dezvoltării bisericii, întrucât e un sistem în care *prea mult* depinde de *prea puţini*.

Credincioşii din Noul Testament nu sunt doar slujitori [ai Evangheliei], ci şi preoţi. Ca preoţi sfinţi, ei au acces permanent prin credinţă în însăşi prezenţa lui Dumnezeu, să I se închine (1 Pet. 2:5). Ca preoţi regali, ei au privilegiul de a le spune oamenilor despre Cel care i-a chemat din întuneric la minunata Sa lumină (1 Pet. 2:9). Preoţia tuturor credincioşilor nu înseamnă că fiecare este calificat să predice sau să-i înveţe pe oameni în public; ci se referă în esenţă la închinare şi mărturie. Dar adevărul preoţiei universale a credincioşilor înseamnă că nu mai există o clasă specială de preoţi care să deţină controlul asupra închinării şi slujirii.‡

9:19-25 Ucenicii din **Damasc** i-au deschis lui **Saul** inimile şi casele. Nu după mult timp el s-a dus la sinagogă, propovăduind cu îndrăzneală că Isus este **Fiul lui Dumnezeu**. Să-i fi văzut atunci pe ascultătorii săi iudei, ce consternaţi au fost! Cum, oare n-au înţeles ei bine? Nu era acesta cel ce ura cu atâta înverşunare numele lui Isus? Şi acum le predică cu totul altceva: că Isus este Dumnezeu! Ce să înţeleagă din toate astea?

Cât a stat Saul **în Damasc** cu ocazia acestei prime vizite nu ştim. Dar de la Galateni 1:17 aflăm că a părăsit Damascul, s-a dus în Arabia, unde a stat o perioadă de timp nespecificată, după care s-a întors la Damasc. Unde poate fi inserată călătoria făcută de Saul în Arabia în capitolul 9 din Faptelor Apostolilor? Probabil în între versetul 21 şi 22.

Mulţi dintre slujitorii de care S-a folosit Dumnezeu cel mai intens au avut această experienţă arabă sau a pustiului, înainte de a fi trimişi să predice.

În Arabia **Saul** a avut prilejul de a medita la marile evenimente ce avuseseră loc în viaţa lui şi în special la evanghelia harului lui Dumnezeu, ce-i fusese încredinţată lui. Când s-a întors la **Damasc** (v. 22), a putut să-i înfrunte pe **iudeii** din sinagogi, **făcându-i de ruşine şi dovedind că Acest Isus** este Mesia lui Israel. Acest lucru i-a înfuriat atât de mult încât au complotat împotriva lui, plănuind să-l omoare pe cel ce fusese eroul lor până nu demult, dar care între timp devenise pentru ei un „apostat", un „renegat" şi un „trădător". **Saul** a scăpat cu viaţă, fiind **coborât prin zid,... într-o coşniţă**. A fost o fugă ruşinoasă, dar oricum **Saul** era acum un om zdrobit, or, oamenii zdrobiţi pot suferi de dragul lui Cristos ocări de care alţii se feresc.

9:26-30 Din punct de vedere omenesc, **Ierusalim** era locul cel mai periculos pe care putea să-l viziteze **Saul**. Dar asigurarea că cineva se află în voia lui Dumnezeu îi va permite să ia toate măsurile menite să-l pună la adăpost.

Dacă aceasta a fost prima vizită a lui Saul la **Ierusalim** ca şi creştin — aceeaşi care a avut loc la trei ani după convertirea sa (Gal. 1:18) rămâne un subiect de dezbatere. Cu ocazia primei vizite la **Ierusalim** el s-a întâlnit cu Petru şi cu Iacov, nu însă şi cu ceilalţi apostoli. Aici în versetul 27, se spune că **Barnaba... l-a adus la apostoli.** Asta ar putea însemna, desigur, fie Petru şi Iacov, fie toţi apostolii. Dacă varianta ultimă este valabilă, atunci această a doua vizită făcută la **Ierusalim** nu mai este menţionată în nici un alt loc.

La început **ucenicii** din **Ierusalim s-au temut** să-l primească pe **Saul,** îndoindu-se de sinceritatea profesiunii sale de credinţă. **Barnaba** nu şi-a dezmințit semnificaţia numelui de *fiu al mângâierii*, împrietenindu-se cu **Saul**, relatând convertirea sa şi spunându-le celorlalţi despre neînfricata mărturie depusă de Saul pentru Cristos la **Damasc.** Curând credincioşii şi-au dat seama că **Saul** este sincer, când l-au văzut predicând cu îndrăzneală în Numele Domnului Isus la Ierusalim. Saul a stârnit cea mai mare împotrivire în rândurile eleniştilor. Când au văzut fraţii că viaţa lui este în pericol din partea acestor iudei, l-au escortat pe **Saul** până în portul **Cezareea.** De acolo el s-a întors în oraşul său natal **Tars**, situat pe coasta de sud-est a Asiei Mici.

9:31 Apoi a urmat o perioadă de linişte pentru bisericile din Palestina, în care să consolideze câştigurile dobândite şi să cunoască o creştere numerică şi spirituală a comunităţii de credincioşi.

III. BISERICA PÂNĂ LA MARGINILE PĂMÂNTULUI (9:323-28:31)

A. Petru propovăduieşte Evanghelia la Neamuri (9:32-11:18)

9:32-34 Revenirea lui **Petru** în primul plan al naraţiunii îl găseşte vizitându-i pe

credincioşii din diverse părţi ale Iudeii. În cele din urmă, el vine în **Lida** (Lod), localitate situată la nord-vest de Ierusalim, pe drumul ce duce la Iopa (oraşul modern Jaffa sau Yafo). Acolo el găseşte un bolnav **care zăcea de opt ani paralizat în pat.** Spunându-i pe nume, **Petru** vesteşte că **Isus Cristos** este cel care vindecă. Îndată **Enea** se ridică şi-şi ia patul. Este foarte probabil că Enea a primit, odată cu vindecarea fizică, şi viaţa spirituală.

9:35 Paraliticul vindecat s-a dovedit a fi o mărturie pentru Domnul în oraşul **Lida şi** în tot ţinutul de coastă al **Şaronului. Mulţi s-au întors la Domnul** ca urmare a acestei mărturii.

9:36-38 Iopa era un port maritim însemnat al Palestinei, situat pe malul Mării Mediterane la circa 47 km nord-vest de Ierusalim. Printre creştinii de acolo se afla o femeie cumsecade, pe nume **Dorca,**[47] cunoscută pentru faptele bune şi milosteniile sale, între care şi hainele pe care le confecţiona pentru săraci. Când această ucenită a murit subit, ucenicii au trimis un mesaj urgent la **Lida,** rugându-l pe **Petru** să vină neîntârziat.

9:39-41 Când a venit Petru, a găsit toate văduvele plângând cu mare jale, şi arătându-i toate hainele pe care le făcuse Dorca pentru ele. Petru le-a rugat să iasă afară. Apoi a îngenunchiat şi s-a rugat, poruncindu-i Tabitei să se scoale. Imediat ea a fost readusă la viaţă, revenind în mijlocul prietenelor ei creştine.

9:42 Vestea minunii acestei învieri s-a răspândit peste tot, determinându-i pe mulţi să creadă în Domnul. Dar din compararea versetelui 42 cu versetul 35, reiese că mai mulţi au fost convertiţi prin vindecarea lui Enea, decât prin învierea Dorcăi.

9:43 Petru a stat multe zile la Iopa, fiind găzduit în casa lui Simon Tăbăcarul. Este semnificativă menţionarea ocupaţiei lui Simon în acest punct. Iudeii considerau tăbăcăria o meserie respingătoare, datorită contactului permanent pe care-l implica această îndeletnicire cu trupurile animalelor moarte, făcându-i pe tăbăcari să fie astfel întinaţi din punct de vedere ceremonial. Faptul că Petru a locuit în casa lui Simon a demonstrat că el nu mai era legat de acest scrupul evreiesc.

Mulţi au scos în evidenţă că în trei capitole succesive avem convertirea câte unui descendent din cei trei fii ai lui Noe. Eunucul etiopian (cap. 8) descindea, evident, din spiţa lui Ham. Saul din Tars (cap. 9) se trăgea din Sem. Iar aici în capitolul 10, vedem în Corneliu un urmaş al lui Iafet. Este o mărturie izbitoare a faptului că evanghelia este destinată tuturor raselor şi culturilor şi că în Cristos toate aceste distincţii naturale au fost abolite. După cum Petru a recurs la cheile împărăţiei pentru a deschide uşa credinţei pentru evrei în capitolul 2, aici în capitolul 10 îl vedem făcând acelaşi lucru pentru Neamuri.

10:1, 2 Scena cu care începe capitolul se află în **Cezareea,** situată la circa 48 km nord de Iopa. **Corneliu** era un ofiţer în armata romană, cu gradul de sutaş, având deci în subordinea sa o sută de militari. El fusese detaşat pe lângă regimentul italian. Pe lângă gradul militar superior, remarcabilă la el mai este şi cucernicia sa. El era un om temător de Dumnezeu, care făcea multe milostenii pentru evreii săraci şi se ruga totdeauna lui Dumnezeu. Ryrie avansează ideea că el era ceea ce s-a numit „un prozelit la poartă, adică el credea în Dumnezeul iudaismului şi în guvernarea Sa, dar nu făcuse încă pasul de a deveni un prozelit în adevăratul înţeles al cuvântului."

Dacă era mântuit — asta nu se poate stabili cu precizie. Cei care susţin că era, se referă la versetul 2 şi 35, unde Petru, referindu-se evident la Corneliu, spune că „oricine se teme de El (de Dumnezeu) şi lucrează neprihănire este primit de El." În schimb, cei care susţin că sutaşul Corneliu nu era mântuit aduc ca argument în sprijinul punctului lor de vedere versetul 14 din capitolul 11, unde sunt citate cuvintele îngerului, care îi promite lui Corneliu că Petru îi va spune cuvintele prin care va fi putea fi mântuit.

În opinia noastră, **Corneliu** reprezintă exemplul unui om care trăia după lumina pe care i-o dăduse Dumnezeu. Întrucât lumina aceasta nu era suficientă pentru a-l mântui, Dumnezeu l-a asigurat că va primi lumina suplimentară a evangheliei. Înainte de a-l vizita Petru, el nu avusese siguranţa mântuirii, dar era pătruns totuşi de un sentiment de înrudire cu cei ce se închinau adevăratului Dumnezeu.

10:3-8 Într-o zi, pe la ora 3 după amiază, **Corneliu** a avut o vedenie clară, în care un înger al lui Dumnezeu i s-a arătat şi l-a grăit pe nume. Nefiind evreu, Corneliu nu avea cunoştinţă de lucrarea de slujire a îngerilor şi astfel s-a temut, crezând că îngerul ar fi chiar Domnul. Dar îngerul i-a vorbit, asigurându-l că Dumnezeu i-a ascultat rugăciunile şi a apreciat milosteniile făcute de el. Apoi i-a spus să trimită nişte oameni în sud, la Iopa,

să-l aducă pe un om numit Simon Petru, care stătea în acel timp în casa tăbăcarului Simon, lângă mare.[49] Dând dovadă de ascultare fără murmur, sutaşul a trimis doi din slujitorii săi şi un ataşat militar, care era şi el un om temător de Dumnezeu.

10:9-14 A doua zi, pe la amiază, Petru s-a suit pe acoperişul casei lui Simon din Iopa să se roage. Lui Petru îi era foame, dar masa încă nu era gata şi astfel foamea lui a fost o minunată pregătire pentru ceea ce avea să urmeze. Căzând într-o transă, el a văzut o faţă de masă de mari dimensiuni, ţinută de cele patru colţuri, coborându-se din cer, în care erau tot felul de animale cu patru picioare şi târâtoare de pe pământ şi păsările cerului — între ele şi reptile. Deci animale curate şi necurate. Un glas din cer l-a îndemnat pe apostolul flămând să se scoale, să taie şi să mănânce. Amintindu-şi însă de legea lui Moise, care îi interzicea unui evreu să mănânce vreun animal necurat, **Petru** a rostit o contradicţie istorică: **„Nicidecum, Doamne!"** Referitor la afirmaţia lui Petru, Scroggie spune: „Oricine zice: «Nicidecum» trebuie să se oprească aici şi să nu mai adauge cuvântul «Doamne» şi oricine spune cu adevărat «Doamne» nu mai trebuie să roastească şi cuvântul «Nicidecum»".

10:15, 16 Când Petru a explicat cu câtă meticulozitate păzise el legile legate de consumul exclusiv al alimentelor „cuşer", glasul din cer a spus: **„Ce a curăţit Dumnezeu să nu numeşti spurcat."** Acest dialog s-a repetat de trei ori, după care faţa de masă s-a întors în cer.

Este limpede că vedenia a avut o semnificaţie mult mai adâncă decât simpla chestiune legată de consumul unor alimente — curate sau necurate. E adevărat, că odată cu apariţia credinţei creştine, aceste reguli privitoare la alimente nu mai aveau nici o valabilitate. Dar adevărata semnificaţie a vedeniei a constat în faptul că Dumnezeu era pe cale să deschidă uşa credinţei pentru Neamuri. Ca evreu, Petru îi privise dintotdeauna pe neevrei ca fiind necuraţi, străini, venetici şi oameni fără Dumnezeu. Dar acum Dumnezeu avea să înfăptuiască o lucrare inedită. Neamurile (simbolizate de animalele şi păsările necurate din faţa de masă) aveau să primească Duhul Sfânt în acelaşi fel în care L-au primit deja iudeii (animalele şi păsările curate). Deosebirile de ordin naţional şi religios aveau să dispară, toţi credincioşii adevăraţi în Domnul Isus fiind una, la acelaşi nivel al părtăşiei creştine.

10:17-23a Pe când Petru medita, în inima lui, la această vedenie, slujitorii lui Corneliu au sosit la poartă, întrebând de el. Călăuzit de Duhul Sfânt, Petru s-a coborât de pe acoperiş, ducându-se să-i întâmpine la poartă. Când a aflat scopul vizitei lor, i-a poftit înăuntru şi i-a găzduit peste noapte. Slujitorii l-au omagiat pe stăpânul lor, numindu-l „un om drept care se teme de Dumnezeu şi se bucură de o bună reputaţie în neamul evreilor."

10:23b-29 A doua zi, Petru a pornit spre Cezareea, însoţit de cei trei slujitori ai lui Corneliu şi de câţiva fraţi din Iopa. Se pare că au călătorit toată ziua, deoarece citim că au ajuns la Cezareea a doua zi.

Anticipând sosirea lor, Corneliu a chemat toate rudele şi prietenii lui apropiaţi. Când a sosit Petru, sutaşul a căzut la picioarele lui, într-un act de reverenţă. Apostolul însă a refuzat să primească acest act de închinare, subliniind că şi el este un om oarecare. Ce bine ar fi dacă toţi aşa-numiţii „succesori" autoproclamaţi ai lui Petru ar lua seama la smerenia lui Petru şi i-ar urma exemplul, refuzând să permită oamenilor să îngenunchieze înaintea *lor*.

Găsind mulţimea adunată în casă, Petru a explicat că în mod obişnuit un evreu nu ar fi intrat sub acoperişul unei case în care se găseau Neamuri, ca în cazul de faţă, dar acum o făcea pentru că Dumnezeu i-a descoperit că nu mai trebuie să-i considere pe neevrei ca persoane cu care nu trebuie să aibă nici un contact. Apoi i-a întrebat care este motivul pentru care l-au chemat.

10:30-33 Corneliu a descris apoi vedenia pe care o avusese cu patru zile mai înainte, în care un înger l-a asigurat că rugăciunea i-a fost ascultată şi l-a îndrumat să-l cheme pe Petru. Este vrednică de admirat foamea pe care o avea acest neevreu în inima sa pentru Cuvântul lui Dumnezeu. **„Iată, suntem acum prezenţi cu toţii înaintea lui Dumnezeu, ca să auzim toate lucrurile pe care ţi le-a poruncit Dumnezeu."** Nu se poate ca un duh atât de deschis şi gata de a se lăsa învăţat să nu fie răsplătit, primind învăţătura divină pe care o căuta.

10:34, 35 Înainte de a rosti mesajul său, Petru a mărturisit că până atunci el crezuse că harul lui Dumnezeu se limitează doar la neamul Israel. Dar acum şi-a dat seama că Dumnezeu nu ţine seama de om în funcţie de naţionalitatea sa, ci caută oameni cinstiţi, cu inima căită, indiferent dacă aceştia sunt evrei, sau Neamuri. **„În orice neam oricine**

se teme de El şi face neprihănire este acceptat de El."

Două sunt interpretările avansate pentru versetul 35:

1. Unii cred că dacă cineva se pocăieşte cu adevărat şi-L caută pe Dumnezeu, va fi mântuit, chiar dacă nu a auzit niciodată de Domnul Isus. În sprijinul acestei opinii este invocat argumentul că şi dacă omul respectiv nu a luat cunoştinţă despre jertfa substituţionară a lui Cristos, oricum Dumnezeu ştie despre ea şi îl va mântui pe acel om pe baza jertfei Domnului Isus. El îi va atribui acelui om valoarea lucrării lui Cristos oricând va găsi acesta credinţa adevărată.

2. Cealaltă interpretare susţine că şi dacă un om se teme de Dumnezeu şi face neprihănirea, el nu este mântuit prin aceasta. Mântuirea este numai prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Dar atunci când Dumnezeu găseşte un om care a trăit pe măsura luminii pe care a primit-o despre Domnul, El va avea grijă să-l ajute pe omul acesta ca neapărat să audă evanghelia şi astfel să aibă prilejul de a fi mântuit.

Noi credem că a doua interpretare este cea adevărată.

10:36-38 Petru le aminteşte acum ascultătorilor săi că deşi mesajul evangheliei a fost trimis mai întâi iudeilor, **Isus Cristos... este Domn al tuturor** — şi al Neamurilor, şi al iudeilor. Ascultătorii lui Petru trebuie să fi auzit istoria lui **Isus din Nazaret**, care a început în **Galileea**, pe vremea când **Ioan** boteza. Apoi ea s-a răspândit **în toată Iudeea**. Acest **Isus, uns** de **Duhul**, a trăit o viaţă de slujire plină de abnegaţie pentru alţii, **făcând bine şi vindecându-i pe toţi cei ce erau oprimaţi de diavolul.**

10:39-41 Apostolii au fost **martori** ai adevărului cu privire la tot ce a făcut Isus. Ei au străbătut împreună cu El toată Iudeea şi Ierusalimul. În pofida vieţii Sale perfecte, oamenii L-au omorât, atârnându-l pe lemn. Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi a treia zi şi El a fost văzut de martori aleşi dinainte de Dumnezeu. Din câte ştim, Domnul Isus nu a fost văzut de nici un necredincios după învierea Lui. Dar apostolii nu numai că L-au văzut, ci au mâncat şi au băut cu El. Desigur, asta demonstrează că trupul pe care-L avea Mântuitorul după înviere a fost tangibil, material şi fizic.

10:42 În înviere, Domnul i-a mandatat pe apostoli să-L vestească pe El ca **Judecător al viilor şi al morţilor**. Asta e în deplin acord cu multe alte texte din Scriptură, care ne învaţă că Tatăl I-a încredinţat Fiului toată judecata (Ioan 5:22). Asta înseamnă, desigur, că în calitate de Fiu al Omului, El îi va judeca şi pe evrei, şi pe neevrei.

10:43 Dar Petru nu zăboveşte la această notă de judecată, ci introduce măreaţa afirmaţie de adevăr evanghelic, explicând cum poate fi evitată judecata. După cum au vestit toţi profeţii din Vechiul Testament, oricine crede în Numele lui Mesia va primi iertarea de păcate. Oferta este adresată nu doar Israelului, ci întregii lumi. N-ai vrea să cunoşti şi tu iertarea de păcate? Dacă răspunsul e afirmativ, atunci crede în El!

10:44-48 Pe când Petru spunea cuvintele acestea, Duhul Sfânt S-a coborât peste cei ce ascultau cuvântul. Aceşti neevrei au început să vorbească **în limbi**, lăudându-L pe **Dumnezeu**. Pentru cei aflaţi acolo acesta a constituit un semn potrivit căruia Corneliu şi casa lui au primit într-adevăr **Duhul Sfânt**. Oaspeţii evrei de la Iopa **au rămas uimiţi** să constate că şi Neamurile au putut primi **Duhul Sfânt**, fără să devină mai întâi prozeliţi. Dar **Petru** nu era legat în aceeaşi măsură de prejudecăţile evreieşti. El a sesizat imediat că Dumnezeu nu face nici o distincţie între evrei şi Neamuri, şi astfel el a propus ca cei din casa lui Corneliu să fie botezaţi.

Observaţi expresia: **„aceştia care au primit Duhul Sfânt ca şi noi"**. Aceste persoane dintre Neamuri au fost mântuite în acelaşi fel ca şi evreii: prin simpla lor credinţă, fără nici o aluzie la păzirea legii, la circumcizie sau la altă rânduială sau alt ritual.

Notaţi, de asemenea, succesiunea evenimentelor în legătură cu primirea Duhului Sfânt de către Neamuri:

1. Ele **au ascultat cuvântul**, adică au crezut (v. 44).
2. **Au primit Duhul Sfânt** (v. 44, 47).
3. **Au fost botezaţi** (v. 48).

Aceasta este, cu precădere, ordinea în care se succed acţiunile atât în cazul iudeilor, cât şi al Neamurilor, în actuala dispensaţie, atunci când Dumnezeu Îşi cheamă dintre naţiuni un popor pentru Numele Său.

Prin urmare, nu e de mirare că după această minunată lucrare a harului, săvârşită de Duhul lui Dumnezeu în Cezareea, credincioşii au stăruit pe lângă Petru **să mai rămână câteva zile la ei.**

11:1-3 Nu a trecut mult timp până când a ajuns în **Iudeea** vestea că Petru a predicat **Neamurilor** şi că aceşti neevrei au fost mântuiţi. Astfel, când s-a întors Petru la

Ierusalim, a fost tras la răspundere de cei din ceata celor circumcişi, pentru faptul că a mâncat cot la cot cu Neamurile. Ceata celor **circumcişi** se referă aici la creştinii de origine etnică evreiască ce continuau să fie dominaţi de modul de gândire iudaic. De pildă, aceştia credeau că pentru ca un neevreu să poată beneficia de deplina binecuvântare a Domnului, trebuia să fie circumcis. Deci ei au considerat că Petru a greşit atunci când a stat la masă cu Neamurile.

11:4-14 Întru apărarea acţiunii sale, **Petru** a făcut o trecere în revistă a succesiunii evenimentelor, începând cu vedenia pe care a avut-o, cu faţa de masă ce s-a coborât din cer, continuând cu apariţia îngerului în faţa lui Corneliu, cu sosirea solilor trimişi de Corneliu, cu porunca Duhului de a pleca cu aceştia şi sfârşind cu revărsarea **Duhului Sfânt** peste Neamuri. Or, întrucât **Dumnezeu** a procedat în chip atât de felurit, orice împotrivire faţă de această lucrare ar fi echivalat cu o împotrivire faţă de Domnul Însuşi.

În mesajul său, **Petru** a adăugat câteva detalii interesante, care nu apar în capitolul precedent. Spre exemplu:

1. El a spus că faţa de masă din cer s-a coborât până la locul în care se afla el (v. 5).
2. În versetul 6, în textul original, se spune că Petru a privit cu luare aminte la conţinutul acestei feţe de masă.
3. Apoi Petru adaugă un alt detaliu inedit: că **şase fraţi** l-au însoţit de la Iopa la Cezareea (v. 12).
4. În versetul 14 suntem informaţi că îngerul i-a promis lui Corneliu că Petru îi va spune cuvintele prin care atât el, cât şi toţi cei din casa lui vor fi mântuiţi. Versetul acesta constituie una din dovezile primordiale ale faptului că Corneliu nu fusese mântuit înainte de a fi sosit Petru în casa lui.

11:15 Potrivit relatării lui Petru, **Duhul Sfânt a căzut peste** Neamuri cum a început Petru să vorbească. Din Fapte 10:44 reiese că Petru vorbea de mai multă vreme. Se pare că el vorbise de câtva timp, dar a fost întrerupt foarte curând.

11:16 Când **Duhul Sfânt** a căzut peste Neamuri, Petru s-a gândit imediat la Ziua Cincizecimii. Apoi gândurile lui s-au dus mai departe, la făgăduinţa Domnului că ucenicii Lui vor fi **„botezaţi cu Duhul Sfânt"**. El şi-a dat seama că făgăduinţa se împlinise parţial la Rusalii şi că acum asista la o altă împlinire a ei.

11:17 Apoi Petru a confruntat ceata celor circumcişi cu următoarea întrebare: **Deci, dacă Dumnezeu** a găsit cu cale să-Şi verse Duhul peste Neamuri, cum procedase anterior în cazul iudeilor care au crezut, cine era Petru să I se împotrivească lui Dumnezeu?

11:18 Sunt de admirat aceşti creştini evrei pentru faptul că atunci când au auzit relatarea lui Petru, au recunoscut mâna lui **Dumnezeu** în toate aceste împrejurări, procedând astfel la o reorientare de o sută optzeci de grade a concepţiei lor. Toate obiecţiile lor anterioare au dispărut, fiind înlocuite cu laudă la adresa Numelui lui Dumnezeu pentru faptul că le-a dăruit Neamurilor **pocăinţa spre viaţă.**

B. Sădirea bisericii din Antiohia (11:19-30)

11:19 În acest punct, firul naraţiunii revine la perioada de prigoane dezlănţuită imediat după martirajul lui **Ştefan**. Cu alte cuvinte, evenimentele descrise în versetele următoare au avut loc *înainte* de convertirea lui Corneliu.

Cei care se împrăştiaseră din cauza prigoanelor au dus evanghelia în următoarele puncte geografice:

1. **Fenicia**, fâşia de teren îngustă situată de-a lungul coastei nord-estice a Mării Mediterane, cuprinzând porturile Tir şi Sidon (aflate în prezent pe teritoriul Libanului).
2. **Cipru**, o insulă mare din nord-estul Mării Mediterane.
3. **Cirena**, oraş portuar situat pe coasta de nord a Africii (în actualul stat Libia).

Dar toţi aceştia nu au predicat evanghelia numai iudeilor.

11:20, 21 Au fost însă unii credincioşi **din Cipru şi din Cirena** care s-au dus la **Antiohia**, propovăduindu-le acolo Vestea Bună **eleniştilor.**[50] Propovăduirea lor a fost însoţită de binecuvântări şi **un mare număr de oameni au crezut şi s-au întors la Domnul.** F. W. Grant spune: „Este interesant să remarcăm ce discreditare a suferit oficialismul prin toate aceste acţiuni, căci nu cunoaştem numele nici uneia dintre persoanele implicate în această lucrare."

Introducerea creştinismului în Antiohia a constituit un pas important în mersul înainte al bisericii. Antiohia era situată pe râul Orontes, în Siria, la nord de Palestina. Era considerat al treilea oraş ca mărime, din

întregul imperiu roman, fiind supranumit „Parisul lumii antice." De aici, Pavel şi cei ce-l însoţeau au pornit în călătoriile lor misionare, ducând Vestea Bună la Neamuri.

11:22-24 Când a ajuns vestea despre marea trezire spirituală la auzul bisericii din Ierusalim, credincioşii au decis să-l trimită pe **Barnaba**, cel cu inima caldă şi bună, în **Antiohia.** Acest om scump a văzut îndată că Domnul Isus lucra cu putere în rândurile Neamurilor, şi astfel el i-a îndemnat pe toţi să rămână cu inima hotărâtă alipiţi de Domnul. Ce bine a fost că această biserică aflată în faza copilăriei a putut fi vizitată de un om atât de **bun şi plin de Duhul Sfânt şi de credinţă**! În timpul cât a stat Barnaba acolo, o mulţime de oameni a venit la Domnul. De asemenea, s-a păstrat unitatea cu biserica de la Ierusalim.

11:25, 26 Atunci **Barnaba** şi-a adus aminte de **Saul** din **Tars**! Doar el îl prezentase pe **Saul** apostolilor din Ierusalim. Cu acea ocazie, **Saul** fusese ajutat să părăsească oraşul în grabă, pentru a scăpa de uneltirile iudeilor. De atunci el stătuse în oraşul său natal, **Tars**. Dornic să-l îmbărbăteze pe **Saul** în lucrarea de vestire a Cuvântului şi să-i dea prilejul bisericii din **Antiohia** să beneficieze de învăţătura sa, **Barnaba** a plecat la Tars, pentru a-l aduce pe Saul în Antiohia. Timp de un an această splendidă echipă a lucrat împreună în biserica din această localitate, învăţându-i pe foarte mulţi oameni.

La **Antiohia** au fost numiţi ucenicii prima oară **creştini**. Fără îndoială, pe vremea aceea era un termen de batjocură, dar între timp numele de „creştin" a ajuns să fie îndrăgit de toţi cei ce-L iubesc pe Mântuitorul, după cum arată şi J. A. Stewart:

> Cucernicul F. B. Meyer, un adevărat sfânt, a spus: „Antiohia va rămâne de-a pururea sacră în analele creştinismului, pentru faptul că un număr de ucenici neordinaţi (nehirotonisiţi) şi anonimi, care au fugit din Ierusalim din cauza prigoanei dezlănţuite de Saul, au îndrăznit să predice evanghelia grecilor şi să-i adune pe convertiţi într-o biserică, sfidând pe faţă ritualul iniţial al iudaismului."
>
> Dacă aceşti credincioşi ar fi provenit dintr-o adunare modernă, în care vestirea Cuvântului este responsabilitatea exclusivă a unui singur om, această filă triumfătoare din istoria Bisericii nu s-ar fi scris niciodată. Ce trist e să constaţi că în majoritatea bisericilor darurile de slujire şi vestire pe care le pune la dispoziţie Duhul Sfânt zac în stare latentă, pentru faptul că majoritatea credincioşilor nu au prilejul să slujească şi să vestească Evanghelia. *Atâta timp cât fiecare grupuşor de credincioşi îşi are păstorul său propriu care să îngrijească de ei, un lucru rămâne cert: lumea nu va fi niciodată evanghelizată.* Slavă Domnului pentru toţi învăţătorii voluntari de la Şcoala Duminicală, pentru toţi cei ce predau ore biblice şi pentru aşa-numiţii „laici". Dacă toţi ar trebui să fie plătiţi pentru serviciile lor, foarte puţine biserici ar mai putea funcţiona pe plan financiar.[31]

11:27-30 Deşi **Antiohia** a devenit centrul de la care a pornit şi s-a răspândit evanghelia la *Neamuri*, biserica de acolo a menţinut legături trainice de părtăşie cu biserica din **Ierusalim**, care era centrul de evanghelizare *între iudei*, aşa cum reiese şi din următorul incident:

Cam pe vremea aceasta au venit la Antiohia nişte profeţi din Ierusalim. Aceşti profeţi erau credincioşi care fuseseră dăruiţi de Duhul Sfânt să slujească drept purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu. Ei primeau revelaţii de la Domnul, pe care le împărtăşeau apoi oamenilor. Unul din ei, pe nume Agab, a prezis că o mare foamete va veni peste zonele locuite ale pământului. Într-adevăr, în zilele lui Claudiu Cezar a venit o foamete. Ucenicii din Antiohia s-au decis imediat să trimită ajutoare fraţilor lor creştini ce locuiau în Iudeea, acesta fiind, negreşit, un gest mişcător ce demonstra că zidul de despărţire dintre iudei şi Neamuri era în curs de prăbuşire şi că străvechile antagonisme erau acum mistuite de crucea lui Cristos. Harul lui Dumnezeu s-a arătat puternic la lucru în ucenicii aceştia, care au dăruit cu toţii, cu mână largă şi proporţional cu veniturile fiecăruia. Ei au dat, **fiecare după puterea lui.** F. W. Grant subliniază situaţia jalnică a dărniciei în vremea noastră, când „fiecare pare să dea puţin din surplusul lui iar cei mai bogaţi, proporţional cu veniturile lor, dând cel mai puţin."

Banii au fost trimişi presbiterilor (sau bătrânilor), prin intermediul lui Barnaba şi Saul. Aici găsim menţionat pentru prima oară termenul de „presbiter" în legătură cu biserica. Dar iudeilor nu le era străin conceptul de presbiter, întrucât în sinagogi exista această funcţie. În bisericile Neamurilor, **presbiterii** au fost numiţi de apostoli sau de reprezentanţii acestora (14:23; Tit 1:5). Calităţile pe care trebuie să le întrunească presbiterii sunt descrise la I Timotei 3:1-7 şi Tit 1:6-9.

C. Prigoanele dezlănţuite de Irod şi moartea acestuia (12:1-23)

12:1, 2 Între timp, au continuat fără preget atacurile dezlănţuite de Satan împotriva bisericii. De data aceasta, prigoanele au venit din partea **regelui Irod** — respectiv Irod cel Mare, care a fost numit rege peste Iudeea de către împăratul roman Claudiu. Irod, care ţinea foarte mult la împlinirea legii lui Moise, îşi dădea toate silinţele să fie pe placul iudeilor. Tocmai din această cauză i-a hărţuit el pe unii din biserică şi l-a omorât pe Iacov, fratele lui Ioan, cu sabia.

Acest Iacov a fost cel care i-a însoţit pe Petru şi Ioan pe Muntele Schimbării la Faţă a Domnului Isus. Mama acestuia ceruse ca cei doi fii ai ei să stea de o parte şi de alta a lui Cristos în împărăţia Sa.

Capitolul acesta ne oferă o minunată ilustraţie a modului în care se poartă Dumnezeu cu copiii Săi. **Iacov** a fost omorât de către vrăjmaşul, în timp ce Petru a fost izbăvit în chip miraculos. Mintea omenească ar fi ispitită să întrebe de ce i s-a acordat lui Petru acest aparent favor. Dar credinţa se bizuie pe dragostea şi înţelepciunea lui Dumnezeu, ştiind că:

Necazul binecuvântat de Dumnezeu
E spre binele nostru,
Pe când binele nebinecuvântat
Nu ne va prii;
Şi tot ce pare greşit este, de fapt,
În deplină ordine,
Dacă e după voia Lui cea bună şi desăvârşită.
— Frederick W. Faber

12:3, 4 Iudeii au răspuns cu atâta entuziasm la executarea lui Iacov, încât Irod s-a simţit încurajat să procedeze la fel şi cu Petru. Dar între timp au sosit **zilele Praznicului Azimilor**, or, în zilele religioase nu se cădea să se facă execuţii. În plus, iudeii erau prea ocupaţi cu ceremoniile lor, pentru a aprecia gestul lui Irod. Prin urmare, Irod a poruncit ca **Petru** să fie aruncat în închisoare. Apostolul a fost păzit de şaisprezece ostaşi, împărţiţi în patru cete de câte patru.

12:5 Biserica de la Ierusalim s-a rugat fierbinte pentru **Petru**, mai cu seamă că moartea lui Iacov era atât de vie în minţile lor. G. C. Morgan comentează că: „Forţa unei rugăciuni sincere şi fierbinţi, chiar şovăind uneori, a fost mai puternică decât Irod, biruind chiar iadul."

12:6-11 În noaptea zilei când avea de gând Irod să-l înfăţişeze la judecată, Petru dormea buştean, păzit straşnic de doi ostaşi. Cineva a numit somnul lui adânc „triumful credinţei." Probabil că el şi-a amintit promisiunea Domnului potrivit căreia el va trăi până la bătrâneţe (Ioan 21:18), şi astfel ştia că Irod nu putea să-l ucidă înainte de vremea rânduită. Deodată a apărut **un înger al Domnului**, inundând celula de lumină. Bătându-l pe Petru uşor în coastă, îngerul i-a poruncit să se scoale degrabă.

Imediat cătuşele i-au căzut de pe mâini. Apoi, în propoziţii scurte şi concise, **îngerul** i-a spus lui **Petru** să se îmbrace, să-şi lege încălţămintele, să-şi pună mantaua pe el şi să-l urmeze. Deşi era încă buimac, Petru l-a urmat pe înger, trecând de prima şi a doua strajă a temniţei. Când au ajuns la poarta de fier, aceasta s-a deschis de la sine, ca şi când ar fi fost acţionată de o celulă electrică. Abia după ce au parcurs o stradă a oraşului şi îngerul a dispărut, şi-a revenit Petru, dându-şi seama că nu este un vis, ci că Domnul l-a izbăvit în chip miraculos din mâna lui Irod şi a iudeilor.

12:12 După ce s-a recules, Petru şi-a dat seama că ucenicii se rugau, probabil, în acest timp în **casa Mariei, mama lui Ioan... Marcu**. Probabil credincioşii petrecuseră toată noaptea în rugăciune, deoarece Petru fusese eliberat din închisoare în zorii zilei.

12:13-15 Petru a bătut la poartă, aşteptând să i se deschidă. O fată pe nume Roda (adică „trandafir", în greacă) a venit la poartă, dar a fost atât de emoţionată să-l vadă pe Petru, încât a uitat să deschidă poarta! Ea a alergat înapoi, să le aducă credincioşilor ce se rugau minunata veste. Aceştia au crezut că e nebună şi chiar i-au comunicat acest lucru, dar fata stăruia că la poartă se află apostolul Petru. Ei au susţinut atunci că trebuie să fie îngerul lui păzitor, dar fata a insistat că este chiar Petru.

Credincioşii aceştia au fost adesea criticaţi pentru că rugăciunile lor ar fi fost lipsite de credinţă şi pentru faptul că le-a venit atât de greu să creadă că li s-a răspuns la rugăciune. Dar toate aceste critici sunt probabil influenţate de propriile noastre emoţii şi şovăiri când aşteptăm să ni se răspundă la propriile noastre rugăciuni. În loc de a-i critica pe alţii, să fim mângâiaţi de faptul că Dumnezeu răspunde la rugăciuni chiar atunci când sunt lipsite de credinţă. Fiecare din noi are tendinţa de a fi uneori un credincios sau credincioasă fără credinţă.

12:16, 17 Între timp, Petru stătea şi bătea la uşă. Când, în sfârşit, i-au deschis uşa şi

l-au lăsat să intre, toate îndoielile lor s-au risipit şi i-a cuprins o mare bucurie. Apoi Petru le-a spus să facă linişte şi le-a povestit pe scurt miraculoasa lui izbăvire din închisoare, rugându-i să transmită vestea lui **Iacov** (probabil fiul lui Alfeu) **şi fraţilor**, după care a plecat. Nu se poate şti unde s-a dus din acest moment.

12:18, 19 Când s-a făcut dimineaţă şi Petru n-a putut fi găsit, sărmanii ostaşi au intrat în panică. Şi pentru Irod a fost o experienţă traumatică, să constate că a fost păcălit în felul acesta. Orice ar fi spus soldaţii, nu puteau să-l convingă. De fapt, şubredele explicaţii oferite de ei n-au făcut decât să-l înfurie şi mai mult pe rege, ceea ce l-a determinat să-i execute. Apoi a plecat în **Cezareea**, ca să-şi oblojească orgoliul rănit.

12:20 Nu se ştie din ce cauză, Irod se mâniase foarte tare pe locuitorii celor două porturi comericiale de la Marea Mediterană, Tir şi Sidon. Prin urmare, ei au profitat de vacanţa petrecută de Irod în Cezareea, pentru a se pune bine cu el, întrucât depindeau de grânele importate din Iudeea. Astfel în absenţa lui Irod, locuitorii acestor porturi s-au împrietenit cu **Blast**, asistentul personal al regelui, prin intermediul căruia au solicitat restabilirea relaţiilor diplomatice.

12:12-23 Într-o zi, Irod a ieşit în public, îmbrăcat în toată splendoarea veşmintelor sale regale. Mulţimea în faţa căreia a rostit o cuvântare a început să-l aclame frenetic: **„Glas de Dumnezeu, nu de om!"** — strigau oamenii. Irod nu a schiţat nici cel mai mic gest de a-i opri pe oameni să-i acorde onoarea ce I se cuvine doar lui Dumnezeu, şi nici nu l-a dat slavă lui Dumnezeu. Prin urmare, **un înger al Domnului l-a lovit** cu o boală cumplită, care i-a provocat moartea. Asta s-a petrecut în anul 44 după Cristos.

Astfel, cel care îl executase pe Iacov, ca să fie pe placul iudeilor, a fost el însuşi ucis de mâinile Celui care poate să ucidă şi trupul, şi sufletul în iad. **Irod** a cules ce a semănat.

D. Prima călătorie misionară a lui Pavel: Galatia (12:24-14:28)

12:24 Între timp, evanghelia se răspândea tot mai mult. Dumnezeu face ca mânia omului să-I aducă laude iar restul mâniei El o restrânge (Ps. 76:10). Domnul zădărniceşte planurile popoarelor, dar sfatul Domnului dăinuie în veac (Ps. 33:10, 11).

12:25 După ce şi-au isprăvit misiunea la **Ierusalim**, predând darul dat de biserica din Antiohia, **Barnaba şi Saul s-au întors** în Antiohia,[52] luându-l cu ei pe **Marcu**, un văr al lui **Barnaba** (Col. 4:10), care mai târziu a redactat a doua evanghelie.

Nu se poate stabili dacă **Barnaba şi Saul** se aflau în **Ierusalim** când a fost executat Iacov, când a fost întemniţat Petru sau când a murit Irod.

În opinia multor comentatori ai Bibliei, capitolul 13 constituie un punct de cotitură în cartea Faptelor Apostolilor. Unii merg până acolo încât numesc restul capitolelor Volumul Doi din cartea Fapte. Între timp, apostolul Pavel a dobândit un evident prestigiu iar Antiohia din Siria devine acum centrul dinspre care emană Evanghelia în cercuri concentrice către Neamuri.

13:1 Din capitolul 11 am aflat că la Antiohia s-a format o biserică. În loc să aibă doar un singur om ca vestitor al Evangheliei sau păstor, această adunare dispunea de o mare varietate de daruri. Concret, existau cel puţin cinci **profeţi şi învăţători**. După cum am arătat, profetul este un om special înzestrat de Duhul Sfânt pentru a primi revelaţii direct din partea lui Dumnezeu, pe care le transmite mai departe. În mod real, **profeţii** au fost purtători de cuvânt ai Domnului, putând prezice adesea evenimentele ce urmau să se întâmple în viitor. **Învăţătorii** au fost oameni cărora Duhul Sfânt le-a dat capacitatea de a expune sau explica Cuvântul lui Dumnezeu către alţii, într-o manieră simplă şi uşor de înţeles.

Ni se dau numele profeţilor şi învăţătorilor:

1. **Barnaba**. Deja am făcut cunoştinţă cu acest admirabil slujitor al lui Cristos şi coleg de lucru al lui Pavel. Probabil motivul pentru care este aşezat în capul listei îl constituie faptul că fusese credincios şi Îl slujise pe Cristos de mai multă vreme.

2. **Simeon, numit Niger**. Judecând după nume, presupunem că era iudeu din naştere, provenind, probabil, dintr-o comunitate de evrei din Africa. Sau poate că a împrumutat numele de **Niger** (care înseamnă negru sau cu ten de culoare închisă) cu scopul expres de a putea lucra mai uşor printre neevrei. Desigur, şi cealaltă variantă e posibilă, că era într-adevăr negru, după cum sugerează numele. Nu cunoaştem alte amănunte despre el.

3. **Luciu din Cirena**. Era probabil unul din locuitorii Cirenei, care a venit la Antiohia prima oară, propovăduindu-L pe Domnul Isus (11:20).

4. **Manaen** (nume care corespunde cu

Mehanem din Vechiul Testament). Este trecut aici în rândul celor care au fost crescuţi **împreună cu tetrarhul Irod**. E remarcabil să constatăm că o persoană care a trăit într-o relaţie atât de apropiată cu mârşavul **Irod** Antipa se află acum printre primii care au îmbrăţişat credinţa creştină. Titlul **tetrarh** indică faptul că **Irod** a domnit peste o pătrime din regatul tatălui său.

5. **Saul**. Deşi este trecut pe ultimul loc în această listă, **Saul** avea să devină întruchiparea în „carne şi oase" a adevărului potrivit căruia: „Cei din urmă vor fi cei dintâi."

Aceşti cinci oameni ilustrează faptul că biserica primară era integrată, fiind insensibilă la deosebirile legate de culoarea pielii. Sau, cum a spus cineva: „Noul etalon după care erau măsuraţi acum oamenii afirma că nu mai conta *cine* eşti, ci *al cui eşti*."

13:2 Profeţii şi învăţătorii se strânseseră laolaltă, în vederea rugăciunii şi postului, probabil cu întreaga biserică. Din context avem temei să credem că sintagma: **slujeau Domnului** înseamnă că au petrecut timpul rugându-se şi făcând mijlocire. Iar prin post, ei îi refuzau trupului cerinţele normale de hrană, pentru a se consacra în întregime unor exerciţii spirituale.

Dar de ce s-au strâns laolaltă pentru a se ruga? Nu e oare logic să concluzionăm că au convocat această adunare dintr-un profund sentiment de împovărare, sub imperativul de a evangheliza lumea? Textul biblic nu spune că s-au rugat toată noaptea, dar tonul şi contextul ne fac să deducem că a fost o rugăciune mult mai profundă şi mai îndelungată decât cele de genul „orelor de rugăciune" din vremea noastră.

În timp ce se rugau ei, **Duhul Sfânt** i-a instruit în mod concret să-i pună deoparte pe **Barnaba şi pe Saul**, pentru lucrarea aparte ce le-o rezervase. Cum a transmis **Duhul Sfânt** acest mesaj profeţilor şi învăţătorilor? Deşi nu ni se precizează, putem presupune că a făcut-o prin intermediul acestor oameni cu investitura de profeţi: Simeon, Luciu sau Manaen.

Aici **Barnaba** e menţionat primul, iar **Saul** e trecut pe locul doi. Dar ordinea se inversează la întoarcerea din Antiohia.

Versetul acesta are o extraordinar de mare importanţă pe plan practic, deoarece subliniază rolul Duhului Sfânt în călăuzirea bisericii primare şi sensibilitatea ucenicilor la călăuzirea Sa.

13:3 După ce Duhul Sfânt şi-a făcut astfel cunoscută voia, oamenii au continuat să postească şi să se roage. Apoi cei trei (Simeon, Luciu şi Manaen) **şi-au pus mâinile** peste Barnaba şi Saul. Acesta nu a fost un act oficial de ordinare (sau hirotonisire) de felul celui practicat în lumea creştină de astăzi, unde o oficialitate a bisericii conferă statut ecleziastic unui subordonat. Mai degrabă, a fost vorba despre o simplă expresie a părtăşiei lor cu aceşti doi oameni în lucrarea la care i-a chemat Duhul Sfânt. Ideea de ordinare ca ritual în virtutea căruia i se conferă cuiva autoritatea exclusivă de a administra „sacramentele" şi de a îndeplini alte funcţii ecleziastice lipseşte cu desăvârşire din Noul Testament, după cum arată şi Barnhouse:

> În structurile noastre organizatorice actuale, se comite o mare greşeală atunci când se aşteaptă de la un singur om să posede toate darurile necesare conducerii. Astfel, multe biserici au sute de membri, dar un singur păstor, în a cărui sarcină cade vestirea Evangheliei, mângâierea oamenilor şi toate celelalte îndatoriri. De fapt, dintre cele opt daruri menţionate în textul de care ne ocupăm (Romani 12:6-8) şapte sunt considerate funcţii destinate păstorului ordinat, în vreme ce a opta este considerată aparţinând bisericii. Şi care este darul rezervat bisericii? Este acela de a achita notele de plată! Ceva nu este în ordine aici.
>
> Poate va întreba cineva, în acest punct, dacă nu cumva sugerez că „laicii" ar trebui să predice? Răspunsul este că, fără îndoială, dacă un „laic" posedă o cunoaştere aprofundată a Scripturii, el trebuie să-şi exercite darul şi să predice ori de câte ori are prilejul. E remarcabilă, în acest context, dezvoltarea mişcărilor de antrenare în misiune a aşa-numiţilor „laici" sau „mireni", ea constituind negreşit un pas în direcţia cea bună: de revenire la modul Nou Testamental de a proceda.[53]

A nu se uita că Barnaba şi Saul colaboraseră deja în lucrarea Domnului timp de circa opt ani, înainte de acest moment. Ei nu erau începători în slujba lui Cristos, ci cunoscuseră experienţa „ordinării de către Mâinile Străpunse ale Mântuitorului". Acum colegii lor de slujire de la Antiohia şi-au exprimat doar identificarea lor cu ei, prin acest act special de încredinţare în misiunea de vestire a evangheliei către Neamuri.

Cuvintele: **i-au lăsat să plece** înseamnă că i-au trimis în misiunea lor.

13:4 Cu acest verset începe ceea ce s-a numit Prima călătorie misionară a lui Pavel,

care e descrisă până la 14:26. Scopul principal al acestei călătorii a fost evanghelizarea Asiei Mici. A doua călătorie misionară întreprinsă de Pavel a dus evanghelia mai departe, până în Grecia. A treia călătorie misionară a cuprins şi revizitarea unora din bisericile din Asia Mică şi Grecia, dar a avut ca obiectiv principal Provincia Asia şi oraşul Efes. Eforturile misionare depuse de Pavel au parcurs o perioadă de circa cincisprezece ani.

(Pentru a urmări mai bine traseul străbătut de Pavel, vom indica localităţile vizitate de el, tipărind numele integral al localităţii în majuscule, când denumirea respectivă apare pentru prima oară.)

De la Antiohia siriană cei doi vajnici slujitori ai lui Cristos mai întâi **s-au coborât în SELEUCIA**, un port maritim situat la circa 25 de km de Antiohia. De acolo au **plecat cu corabia la CIPRU**.

13:5 După ce au debarcat la **SALAMIS** (în româneşte Salamina) pe coasta de est a insulei Cipru, au vizitat diversele **sinagogi** şi au **predicat cuvântul** acolo. În sinagogi era obiceiul să i se permită oricărui iudeu să citească sau să expună din Scriptură. **Ioan** Marcu slujea în vremea aceasta ca slujitor al lor. Mergând mai întâi la sinagogă, Barnaba şi Saul au împlinit astfel porunca divină, potrivit căreia Evanghelia trebuia vestită mai întâi iudeilor, şi apoi Neamurilor.

13:6 De la Salamis ei au străbătut întreaga insulă, ajungând la **PAFOS**, pe coasta de vest a Ciprului. Salamis era principalul port comercial al insulei, iar **Pafos** era capitala sa.

13:7, 8 Acolo au întâlnit un profet fals şi vrăjitor, pe nume **Bar-Isus** (care înseamnă *Fiul lui Isus* sau *al lui Iosua*). Nu se ştie în ce împrejurări **vrăjitorul** acesta a ajuns să aibă legături strânse cu **Serbius Paulus**, proconsulul[34] roman sau oficialul cu cel mai înalt rang de pe insulă. Acest om este descris ca fiind „înţelept" (sau „inteligent"). Când omul acesta i-a chemat pe Barnaba şi Saul la el, pentru a primi învăţătură din cuvântul lui Dumnezeu, vrăjitorul a încercat să intervină, acţionând probabil la inspiraţia Satanei, pentru a pune beţe în roate Evangheliei.

În versetul 8 numele vrăjitorului este redat drept **Elima**, care înseamnă „înţelept" sau „mag". Desigur, numai înţelept nu era acest om.

13:9, 10 Dându-şi seama că Sergius Paulus căuta sincer adevărul şi că vrăjitorul era un duşman al adevărului, **Saul** l-a mustrat pe vrăjitor pe faţă, în termeni cât se poate de tranşanţi. Şi pentru ca nu cumva cineva să creadă că **Saul** acţiona în firea veche, se afirmă explicit în textul biblic că era **umplut cu Duhul Sfânt** în acest timp. Aţintindu-şi ochii asupra vrăjitorului, **Saul** l-a acuzat pe acesta că e **plin de toată vicleşia şi de toată răutatea**. Pe **Saul** nu l-a impresionat faptul că vrăjitorul se numea Bar-Isus. Şi astfel i-a smuls masca de pe figură, dându-i numele care i se potrivea cu adevărat: **fiu al diavolului**. Vrăjitorul era un **vrăjmaş al oricărei neprihăniri**, ce nu înceta niciodată să denatureze adevărul lui Dumnezeu.

13:11 Apoi, vorbind în virtutea autorităţii speciale de disciplinare ce-i fusese încredinţată ca apostol, Saul a anunţat că Elima va fi orbit, o vreme. Pentru că a încercat să-i împiedice pe alţii, de pildă, pe proconsulul roman, să vină la lumină, el însuşi va fi pedepsit cu orbire fizică. **Îndată a căzut peste el ceaţă şi întuneric şi căuta bâjbâind nişte oameni ca să-l ducă de mână.**

Elima ar putea fi considerat o întruchipare a naţiunii Israel, care nu numai că nu dorea să-L accepte pe Domnul Isus, dar căuta să-i împiedice şi pe alţii de a face acest lucru. Prin urmare, din punct de vedere juridic, Israel a fost orbit de Dumnezeu, dar numai pentru o vreme. În cele din urmă, o rămăşiţă pocăită din sânul naţiunii se va întoarce la Isus, în care Îl va vedea pe Mesia, şi va fi convertită.

13:12 Proconsulul a fost evident impresionat de acest act miraculos săvârşit de Dumnezeu, dar a rămas şi mai impresionat de **învăţătura** pe care i-au dat-o Barnaba şi Saul. El a devenit un credincios adevărat în Domnul Isus, primul trofeu al harului din cadrul primei călătorii misionare.

Observaţi că începând cu versetul 9 din această naraţiune, Luca începe să folosească numele ne-ebraic al lui Saul, respectiv Pavel, renunţând la varianta evreiască. Şi recurgerea la termenul *Pavel* indică deplasarea cu precădere a evangheliei către Neamuri.

13:13 Faptul că **Pavel** ocupă acum un loc proeminent reiese şi din cuvintele: **Pavel şi cei ce-l însoţeau. Din Pafos** ei au parcurs pe calea apei drumul până la **PERGA** în **PAMFILIA.** Pamfilia era o provincie romană situată pe coasta de sud a Asiei Mici. **Perga** era capitala provinciei, situată la circa 10 km în interior, pe malurile râului Cestrus (Kestros).

Când au ajuns la **Perga, Ioan** Marcu i-a părăsit, revenind la **Ierusalim**. Poate că nu i-

a surâs ideea de a le duce Neamurilor evanghelia. **Pavel** a considerat retragerea sa un defect atât de mare în cadrul slujirii încât a refuzat să-i permită lui Marcu să-l însoţească în a doua sa călătorie misionară. Lucrul acesta a provocat o mare ruptură între **Pavel** şi Barnaba, determinându-i să se despartă în celelalte călătorii misionare (vezi 15:36-39). Până la urmă însă, Marcu a redobândit încrederea apostolului **Pavel** (2 Tim. 4:11).

Urmează o serie de detalii ce ni se oferă în legătură cu vizita făcută la **Perga**.

13:14, 15 Următorul popas a fost **ANTIOHIA din PISIDIA**, situată la circa 160 de kilometri nord de **Perga**. Din nou cei doi vestitori ai mesajului crucii s-au prezentat la **sinagogă în ziua de sabat**. După ce s-a dat citire Scripturii, **mai-marii sinagogii** şi-au dat seama că oaspeţii erau evrei şi i-au invitat să ia cuvântul, **dacă** aveau **un cuvânt de îndem pentru popor**. Dar ei nu aveau să se mai bucure multă vreme de această libertate de vestire a adevărului evangheliei în sinagogi.

13:16 Ca unul care nu pierdea nici un prilej de a predica evanghelia, **Pavel s-a sculat** şi s-a adresat celor din sinagogă. Strategia urmată de el a fost să prezinte temelia istoriei evreieşti, după care să-i aducă pe ascultătorii săi la evenimentele privitoare la viaţa şi misiunea lui Cristos, vestind apoi, cu accent precumpănitor, învierea lui Cristos şi anunţând iertarea păcatelor prin jertfa Mântuitorului, neuitând să-i avertizeze pe ascultători de pericolul pe care-l incumbă respingerea Sa.

13:17 Mesajul începe cu momentul în care Dumnezeu alege naţiunea **Israel** ca popor al Său pe pământ. Apoi Pavel trece îndată la perioada în care israeliţii au fost **străini în ţara Egiptului**, şi preamăreşte harul Său prin faptul că i-a izbăvit de asuprirea lui Faraon, **cu braţul Său înălţat**.

13:18 Timp de aproape patruzeci de ani i-a îngrijit ca o mamă în pustie.

13:19-22 Cei **patru sute şi cincizeci de ani** menţionaţi de Pavel trebuie interpretaţi probabil în sensul că în ei este cuprinsă toată perioada până la judecători.[55]

După intrarea lor în Canaan, Dumnezeu le-a dat israeliţilor, poporul Său, **judecători**... până în vremea **profetului Samuel**. Când ei au cerut să aibă şi ei un rege, ca alte naţiuni, **Dumnezeu li l-a dat pe Saul, fiul lui Chis, un om din seminţia lui Beniamin**, care a domnit peste ei **patruzeci de ani**. Din cauza neascultării lui, **Saul** a fost îndepărtat de pe tron, în locul lui fiind ridicat **David**, căruia Dumnezeu îi aduce un omagiu deosebit, numindu-L un om după inima Lui, care va împlini toată voia Lui. Versetul 22 combină citate din Psalmul 89:20 cu cele din 1 Samuel 13:14.

13:23 Apoi Pavel trece rapid şi uşor de la subiectul lui David la **Isus**, sământa lui David. După cum a zis cineva: „În predicile lui Pavel, toate drumurile conduc la Cristos." Nu ştiu dacă suntem suficienţi de conştienţi de curajul de care a dat dovadă Pavel, vestindu-le israeliţilor că Isus este Mântuitorul, pe care Dumnezeu, potrivit cu făgăduinţa Sa, li l-a adus lor. Se ştie că ei nu prea îl priviseră pe Isus în lumina aceasta!

13:24 După această scurtă introducere, Pavel revine în trecut, la misiunea lui Ioan Botezătorul. Anterior venirii lui Cristos (adică înainte de lucrarea Lui publică), **Ioan** propovăduise **botezul pocăinţei la tot poporul lui Israel**. Asta înseamnă că el vestise **venirea** lui Mesia şi le spusese oamenilor să se pocăiască, pentru a se pregăti de această venire. Ei trebuiau să arate că s-au pocăit cu adevărat, fiind botezaţi în râul Iordan.

13:25 Nici o clipă nu a îngăduit Ioan oamenilor să creadă că el ar fi Mesia. Până în momentul încheierii misiunii sale, el a insistat că nu este Cel despre care vorbiseră profeţii. De fapt, el nu era vrednic să lege sandalele Celui a cărui venire o vestise.

13:26 Adresându-se auditoriului cu termenul de **fraţi** şi **fii ai familiei lui Avraam**, Pavel le aminteşte că **cuvântul acestei mântuiri** a fost **trimis** mai întâi oilor pierdute ale casei lui Israel. Tocmai la casa lui Israel a venit Isus. Lor, israeliţilor, li s-a spus ucenicilor să predice mai întâi mesajul.

13:27, 28 Dar oamenii din **Ierusalim şi mai-marii lor** nu au recunoscut în Isus pe îndelung-aşteptatul Mesia. Ei nu şi-au dat seama că El este Acela despre care scriseseră profeţii. Când auzeau în fiecare zi de sabat prezicerile despre Mesia, ei nu făceau legătura dintre acestea şi Isus din Nazaret. Mai degrabă, ei înşişi au fost mijlocul de împlinire a acelor Scripturi, prin faptul că L-au condamnat. Şi deşi n-au găsit în El nici o pricină de condamnare la moarte, l-au dat totuşi în mâinile lui Pilat, să fie omorât.

13:29 În prima parte a versetului, cuvintele: **„după ce au împlinit..."** se referă la israeliţi, care au împlinit Scripturile, respingându-L pe Mesia. În ultima parte a versetului cuvintele care încep cu: **„L-au dat..."** se referă la Iosif din Arimateea şi Nicodim,

care cu multă grijă şi dragoste, au îngropat trupul Domnului Isus.

13:30, 31 Apoi apostolul anunţă că promisiunea lui Mesia, făcută părinţilor în Vechiul Testament, a fost împlinită în Isus. Ea a fost împlinită mai întâi prin naşterea Sa la Betleem. Pavel a văzut în naşterea lui Cristos o împlinire a textului din Psalmul 2:7, unde Dumnezeu spune: **„Tu eşti Fiul Meu; astăzi Te-am născut."** Versetul acesta nu înseamnă că Cristos a început să fie Fiul lui Dumnezeu când S-a născut la Betleem. El era Fiul lui Dumnezeu din toată veşnicia, dar a fost arătat lumii ca Fiul lui Dumnezeu prin Întruparea Sa. Nu trebuie să se recurgă la Psalmul 2:7 pentru a se încerca să I se tăgăduiască lui Isus calitatea de Fiu al lui Dumnezeu.

13:34 Învierea Domnului Isus prinde contur în versetul 34. Dumnezeu L-a înviat din morţi, **ca să nu Se mai întoarcă în putrezire.** Apoi Pavel citează textul de la Isaia 55:3: **„Vă voi da îndurările sigure ale lui David."** Acest citat prezintă dificultăţi de înţelegere pentru majoritatea cititorilor. Ce legătură poate exista între versetul acesta din Isaia şi învierea lui Cristos? Cum se leagă învierea Mântuitorului de legământul încheiat de Dumnezeu cu **David**?

Dumnezeu i-a promis lui **David** un tron etern şi o împărăţie eternă şi o sământă de urmaşi care va sta pe tronul acela în veac. Între timp însă **David** a murit şi trupul lui a fost întors în ţărână. Împărăţia a dăinuit încă vreo câţiva ani după David, dar apoi, timp de peste patru sute de ani, Israel a rămas fără rege. Spiţa lui **David** s-a desfăşurat de-a lungul anilor, până la Isus din Nazaret, El fiind moştenitorul legal al tronului lui **David**, prin Iosif. Iosif a fost, din punct de vedere juridic, dar nu şi real, tatăl lui Isus. Din punct de vedere al spiţei, Domnul Isus a fost descendentul în linie directă al lui **David** prin Maria.

Pavel subliniază că binecuvântările **sigure** ce i s-au promis lui **David** îşi găsesc împlinirea în Cristos, El fiind sământa lui **David**, care va sta pe tronul lui **David.** Întrucât a fost înviat **din morţi** şi trăieşte în puterea unei vieţi fără sfârşit, aspectele eterne ale legământului lui Dumnezeu cu **David** sunt confirmate cu certitudine în Cristos.

13:35 Faptul acesta este subliniat în continuare în versetul 35, unde apostolul citează Psalmul 16:10: **„Nu vei îngădui ca Sfântul Tău să vadă putrezirea."** Cu alte cuvinte, întrucât Domnul Isus a înviat din morţi, moartea nu mai are putere asupra Lui. El nu va mai muri niciodată, iar trupul Lui nu va vedea niciodată putrezirea.

13:36, 37 Deşi **David** a rostit cuvintele consemnate în Psalmul 16:10, el nu putea să se refere la el însuşi. **După ce a slujit celor din generaţia lui prin voia lui Dumnezeu**, David a murit, a fost îngropat şi trupul său s-a întors în ţărână. Dar Domnul Isus a fost înviat din morţi a treia zi, înainte ca trupul Lui să vadă **putrezirea**.

13:38 Pe baza lucrării lui Cristos, peste care Dumnezeu îşi pune pecetea divină, Pavel putea vesti acum iertarea de păcate ca o realitate contemporană lor. Observaţi cuvintele sale: **„prin El vi se vesteşte iertarea păcatelor."**

13:39 Dar lucrurile nu se opresc aici. Pavel putea vesti acum şi deplina îndreptăţire sau justificare faţă de toate lucrurile — ceea ce **legea lui Moise** nu putea oferi niciodată.

Justificarea este actul lui Dumnezeu prin care El îi socoteşte sau declară neprihăniţi (drepţi) pe acei păcătoşi nelegiuiţi care Îl primesc pe Fiul Său ca Domn şi Mântuitor. Este un act juridic, ce are loc în mintea lui Dumnezeu, şi prin care păcătosul este absolvit de orice acuzaţie sau pâră adusă împotriva sa. Dumnezeu poate pe drept să-l achite pe păcătosul vinovat, datorită faptului că pedeapsa pentru păcatele sale a fost pe deplin satisfăcută sau achitată prin moartea substituţionară a Domnului Isus Cristos pe cruce.

La prima lectură, s-ar putea înţelege că **legea lui Moise** putea oferi justificare (absolvire) de unele lucruri, dar că prin Cristos o persoană ar putea primi justificarea de multe alte lucruri. Numai că nu asta ne învaţă deloc versetul acesta. **Legea** nu putea justifica sau îndreptăţi pe nimeni. Ea nu putea decât să condamne. Ceea ce spune Pavel aici este că prin credinţa în Cristos un om poate fi îndreptăţit de toate acuzaţiile şi învinovăţirile care i s-ar putea aduce vreodată — absolvire pe care n-o putea asigura niciodată **legea lui Moise.**

13:40, 41 Apostolul îşi încheie apoi mesajul cu avertismentul solemn adresat celor care ar putea fi tentaţi să refuze mărea-ţa ofertă pe care o face acum Dumnezeu, de a dărui mântuirea Sa. El citează din Habacuc 1:5 (şi, după câte se pare, fragmente din Isaia 29:14 şi Proverbe 1:24-31), unde Dumnezeu i-a avertizat pe cei ce au dispreţuit cuvântul

Său că îşi va revărsa mânia peste ei în aşa măsură încât nu vor crede nici dacă le va spune dinainte. În vremea lui Pavel asta s-ar fi aplicat la nimicirea Ierusalimului, ce avea să se întâmple în anul 70 după Cristos, dar ar putea fi o referire şi la judecata eternă a lui Dumnezeu, care se abate asupra celor care Îl resping pe Fiul Său.

13:42, 43 Când s-a terminat serviciul din sinagogă, mulţi dintre iudei şi dintre cei ce s-au convertit la iudaism i-au urmat pe Pavel şi pe Barnaba, cu mult interes. Aceşti doi slujitori ai Domnului le-au dat un puternic cuvânt de îmbărbătare, să rămână statornici în harul lui Dumnezeu.

13:44 O săptămână mai târziu, Pavel şi Barnaba s-au întors în sinagogă, pentru a continua din punctul în care rămăseseră. Aproape tot oraşul s-a adunat să audă cuvântul lui Dumnezeu. Misiunea acestor doi predicatori devotaţi făcuse o impresie profundă asupra multora dintre locuitori.

Oamenii sunt condamnaţi ca urmare a propriei lor opţiuni, şi nicidecum prin vreun act al lui Dumnezeu. Dacă întreaga omenire ar primi ceea ce i se cuvine, atunci toţi oamenii ar fi pierduţi. Dar Dumnezeu, în harul şi îndurarea Sa, îi mântuieşte pe unii. Are El dreptul să procedeze aşa? Desigur că are. Doctrina alegerii suverane a lui Dumnezeu este o învăţătură ce-I acordă lui Dumnezeu locul ce I se cuvine ca Stăpân al universului, care poate face ce doreşte şi totuşi niciodată nu va găsi cu cale să facă vreun lucru rău sau nelegiuit. Multe din dificultăţile întâmpinate de noi la acest capitol ar fi rezolvate dacă am ţine seama de cuvintele lui Erdman:

> Suveranitatea lui Dumnezeu este absolută; totuşi ea nu este niciodată exercitată în sensul condamnării oamenilor care trebuie să fie mântuiţi, ci, mai degrabă, a dus la mântuirea unor oameni care meritau să fie pierduţi.[56]

13:49, 50 În pofida opoziţiei iudeilor, **Cuvântul Domnului se răspândea în toată** regiunea. Acest lucru i-a întărâtat şi mai mult pe cei ce se împotriveau, determinându-i să se pună de-a curmezişul lucrării săvârşite de aceşti misionari. **Iudeii au întărâtat pe femeile cucernice cu vază**, ce se convertiseră la iudaism, să se opună misionarilor. De asemenea au recurs la intervenţia fruntaşilor cetăţii, pentru a-şi atinge scopurile mârşave. S-a stârnit astfel o furtună atât de mare de prigoane încât Pavel şi Barnaba au fost obligaţi să părăsească regiunea aceea.

13:51, 52 Procedând conform instrucţiunilor Domnului (Luca 9:5; 10:11), ei şi-au scuturat praful de pe picioare împotriva lor şi au plecat la **ICONIA**. Dar acest incident nu a fost interpretat de creştini drept o înfrângere sau o retragere, căci citim că ei erau plini de bucurie şi de Duhul Sfânt. **Iconia** (sau Iconium) era o localitate situată la sud-est de Antiohia în Asia Mică, care astăzi se numeşte Konya.

14:1, 2 **În Iconia**, ca de altfel în alte localităţi unde se găsea o **sinagogă**, Pavel şi Barnaba au primit permisiunea să predice, potrivit obiceiului statornicit pe vremea aceea între evrei. Duhul lui Dumnezeu a întărit cuvântul rostit de misionari cu atâta putere încât un mare număr de iudei şi proziliţi dintre neamuri L-au primit pe Domnul Isus. Faptul acesta a atras mânia acelor iudei care au refuzat să asculte de Evanghelie. Iar aceştia, la rândul lor, au stârnit Neamurile împotriva fraţilor. În cartea Faptele Apostolilor iudeii necredincioşi au fost instigatorii multora din prigoanele dezlănţuite împotriva apostolilor, chiar dacă nu ei înşişi au fost aceia care au administrat pedepsele. Ei au fost deosebit de pricepuţi în a convinge *Neamurile* să ducă la îndeplinire planurile lor mârşave.

14:3 Deşi ştiau că se apropie furtuna, predicatorii au continuat să predice cu îndrăzneală cuvântul în numele Domnului, care confirma natura divină a mesajului prin faptul că le dădea putere să săvârşească **semne şi minuni. Semnele şi minunile** sunt doi termeni care semnifică miracolele. Cuvântul „semn" înseamnă pur şi simplu că un miracol este încărcat de învăţăminte, în vreme ce termenul „minune" se referă la sentimentul de teamă şi uimire pe care-l provoacă miracolul.

14:4-7 Pe măsură ce creştea încordarea în oraş, s-au creat, cum era şi normal, mai multe tabere. **Unii erau cu iudeii, alţii cu apostolii.** În cele din urmă, **Neamurile şi iudeii** necredincioşi au trecut la un atac direct împotriva apostolilor.[57] Pentru a nu fi omorâţi cu pietre, aceştia au fugit la **LISTRA şi DERBE**, ambele fiind cetăţi ale **LICONIEI**, un district situat în centrul Asiei Mici. Fără să-şi piardă din râvnă, ei au continuat să predice Evanghelia în toată regiunea din jur.

Când Pavel şi Barnaba s-au aflat în pericol de a fi omorâţi cu pietre, **ei au fugit în Iconia**. Alteori în timpul neobositelor lor călătorii misionare, se pare că ei au rămas pe

loc, în pofida primejdiei care-i păştea. Se pune întrebarea: de ce au fugit în unele împrejurări iar în altele au rămas pe loc? Nu pare să existe o explicaţie simplă. Marele principiu definitoriu în Cartea Fapte este călăuzirea Duhului Sfânt. Oamenii aceştia trăiau în comuniune strânsă cu Domnul. Rămânând în El, ei primeau înştiinţări cu privire la planul şi voia divină. Pentru ei, asta conta, şi nu un set de reguli prestabilite de conduită.

14:8, 9 În Listra misionarii au luat legătura cu un om ce fusese olog din naştere. Ascultându-l pe Pavel, omul acesta a dat dovadă de un interes deosebit. Pavel şi-a dat seama că omul acesta avea credinţa că poate fi vindecat. Deşi nu ni se spune cum a ajuns Pavel la această cunoaştere, credem că unui evanghelist adevărat i se acordă capacitatea de a discerne starea sufletelor cu care are de a face. El este astfel în stare să stabilească dacă oamenii respectivi sunt doar curioşi sau dacă sufletul lor este cu adevărat neliniştit, datorită faptului că a devenit conştient şi mustrat de păcat.

14:10-12 De îndată ce Pavel i-a poruncit omului să se ridice în picioare, acesta a sărit în sus şi a început să umble. Întrucât miracolul a fost săvârşit pe faţă şi întrucât Pavel a atras, negreşit, atenţia multor oameni, prin faptul că a vorbit cu glas tare, oamenii au fost foarte impresionaţi. De fapt, s-a creat chiar o mişcare populară, în cadrul căreia oamenii au voit să li se închine, considerându-l pe Barnaba: Zeus, iar pe Pavel: Hermes.[58] Oamenii aceştia realmente au crezut că zeii le-au făcut o vizită în persoana celor doi misionari. Nu se ştie din ce cauză, pe Barnaba l-au considerat zeul principal. Iar pentru că Pavel fusese cel care rostise mesajul, pe el l-au desemnat drept Hermes, solul lui Zeus.

14:13 Chiar preotul lui Zeus era convins că avusese loc o vizită divină. Astfel el a alergat afară din templul ce străjuia intrarea în cetate, aducând tauri şi cununi, pe care le-au depus înaintea porţilor, voind să le aducă jertfă. Toată mişcarea aceasta a constituit o formă mai subtilă de încercare de subminare a credinţei creştine decât toate celelalte forme de opoziţie consemnate până acum. Căci pe lucrătorul creştin îl paşte un pericol şi mai mare atunci când oamenii încep să-şi concentreze atenţia asupra lui, şi nu asupra lui Cristos.

14:14, 15a La început Barnaba şi Pavel nu şi-au dat seama ce intenţii are mulţimea, pentru că nu înţelegeau dialectul vorbit în Liconia. De îndată ce au înţeles misionarii că oamenii erau gata să li se închine ca unor zei, şi-au sfâşiat hainele în semn de protest şi întristare. Apoi au alergat în mijlocul oamenilor, avertizându-i pe un ton cât se poate de serios de pericolul unui gest atât de necugetat. Departe de a fi zei, ei erau oameni cu aceeaşi fire ca şi liconienii. Singurul ţel urmărit de ei era de a le aduce vestea bună, potrivit căreia oamenii trebuie să se îndepărteze de idolii lor fără viaţă şi să se apropie de Dumnezeul cel viu.

14:15b-17 A se observa că Pavel şi Barnaba nu au citat din Vechiul Testament acestor oameni, întrucât nu erau evrei. Mai degrabă, ei au început cu istoria creaţiei — subiect de interes imediat pentru neevreii din toate ţările şi din toate timpurile. Misionarii au explicat că în generaţiile trecute, Dumnezeu a permis tuturor naţiunilor să umble pe căile lor. Dar şi atunci neamurile acestea au avut dovezile existenţei lui Dumnezeu în creaţie şi în providenţă. Căci Dumnezeu a fost Acela care, în grija şi îndurarea Sa, a trimis ploaie din cer şi timpuri roditoare, dându-le hrană din belşug şi umplându-le inimile de bucurie. Prin aceste cuvinte se înţelege că atunci când le-a dat hrană pentru viaţa fizică, Dumnezeu le-a umplut inimile cu bucuria care provine din consumul hranei.

14:18 Urmările acestui mesaj nu s-au lăsat aşteptate. Cu regret în inimă, oamenii au renunţat la intenţia de a aduce jertfe pentru aceşti slujitori ai Domnului.

14:19, 20 Iudeii din Antiohia pisidiană şi din Iconia i-au ajuns între timp din urmă pe Pavel şi pe Barnaba la Listra. Ei au reuşit să întârâte gloata de Neamuri împotriva misionarilor. Aceeaşi oameni, care mai înainte doriseră să li se închine ca unor zei, acum l-au împroşcat cu pietre pe Pavel, târându-l afară din cetate şi crezând că l-au omorât.

Comentariile lui Kelly în acest punct sunt pline de miez:

> Şi de ce? Însuşi refuzul acela de a primi omagiul pe care erau gata să-l aducă listrenii este cât se poate de respingător pentru om, determinându-l să-şi facă cele mai odioase închipuiri greşite cu privire la aceleaşi persoane cărora mai adineaori erau gata să li se închine. Oamenii se preamăresc pe ei înşişi prin adoraţia omenească. Dar de îndată ce le refuzi această adoraţie, curând ea se transformă în ură şi chiar în dorinţa de a-i ucide pe cei ce ţin cu tot dinadinsul să se închine doar singurului Dumnezeu adevărat. Exact aşa s-a

întâmplat şi aici. În loc să se răzgândească, cum au procedat maltezii (care, deşi la început l-au considerat pe Pavel un ucigaş, mai apoi au ajuns să-l considere zeu, Fapte 28:6), locuitorii Listrei au plecat urechea la calomniile acestor iudei, pe care în alte împrejurări i-ar fi dispreţuit, şi l-au împroşcat cu pietre, ca pe un profet fals, pe cel căruia cu puţin timp înainte erau gata să-i aducă jertfe, târându-l afară din cetate şi crezându-l mort.[59]

În acest punct se ridică întrebarea: A fost Pavel cu adevărat mort, ca urmare a împroşcării cu pietre? Dacă acesta este incidentul menţionat la 2 Corinteni 12:2, nici Pavel nu a ştiut. Tot ce putem spune este că înzdrăvenirea lui a fost miraculoasă. Când l-au înconjurat însă ucenicii, Pavel s-a sculat şi a intrat în cetate, împreună cu ei. **A doua zi, a plecat cu Barnaba la DERBE.**

14:21 Misionarii nu se gândeau prea mult la siguranţa lor personală, după cum reiese din faptul că **după ce au propovăduit Evanghelia** în Derbe, **s-au întors la LISTRA,** scena împroşcării cu pietre a lui Pavel. Asta ilustrează ceea ce s-a numit „puterea înzdrăvenirii rapide".

Deşi Timotei nu este menţionat aici, e posibil ca el să fi fost mântuit în această perioadă, prin propovăduirea lui Petru. Când a vizitat apostolul din nou **Listra**, Timotei era deja un ucenic şi încă unul stimat de fraţi (Fapte 16:1, 2). Dar faptul că Pavel l-a numit mai târziu copilul său adevărat în credinţă (1 Tim. 1:2) nu înseamnă *neapărat* că Pavel este cel care l-a adus la Cristos. S-ar putea să fi fost un „copil adevărat" prin faptul că a urmat pilda de vieţuire şi slujire lăsată de Pavel.

Când s-a terminat lucrarea lor de la **Listra**, misionarii au vizitat din nou **ICONIA şi ANTIOHIA** din Pisidia, unde fuseseră înfiinţate deja biserici. Scopul urmărit de ei cu acest prilej a fost de a cimenta lucrarea începută anterior. Ei nu s-au mulţumit niciodată doar să predice Evanghelia şi să câştige suflete pentru Mântuitorul. Pentru ei aceasta nu constituia decât începutul, lucrarea iniţială fiind urmată de o consolidare a credincioşilor în credinţa lor cea mai sfântă, în special prin predarea adevărului despre Biserică şi importanţa ei în programul lui Dumnezeu, aşa cum arată Erdman:

Un program misionar bine alcătuit va avea ca scop înfiinţarea pe câmpul de misiune a unor biserici auto-guvernate, auto-susţinute şi auto-propagatoare. Acestea au fost ţelul şi practica de lucru a lui Pavel.[60]

14:22 Lucrarea de consolidare a constat din întărirea sufletelor ucenicilor şi statornicirea creştinilor în credinţă, prin instruirea lor din cuvântul lui Dumnezeu. Pavel a descris acest proces la Coloseni 1:28, 29: „Noi îi avertizăm pe toţi cei pe care-i întâlnim şi-i învăţăm pe toţi câţi putem, tot ce ştim despre El, pentru ca, dacă este posibil, să-l putem aduce pe fiecare om la deplina sa maturitate în Cristos Isus. În vederea acestui lucru muncesc eu tot timpul, cu toată tăria pe care mi-o dă Dumnezeu" (tradus după JBP).

În al doilea rând, ei i-au îndemnat să stăruie în credinţă — îndemn cât se poate de nimerit, având în vedere valul de persecuţii ce făcea ravagii pe vremea aceea. Acest îndemn este însoţit de atenţionarea că **în împărăţia lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri.** Asta se referă la **împărăţia lui Dumnezeu** în aspectul ei viitor, când credincioşii vor împărtăşi slava lui Cristos. Cineva intră însă mai întâi în împărăţia lui Dumnezeu prin naşterea din nou. Persecuţiile şi **necazurile** nu au însă valoare mântuitoare. Dar celor care **intră în împărăţia lui Dumnezeu** prin credinţă în vremea de acum li se promite că drumul spre slava viitoare este presărat cu **necazuri.** „...dacă suferim cu adevărat împreună cu El, ca să fim şi proslăviţi împreună cu El" (Rom. 8:17b).

14:23 Cu această ocazie misionarii au numit de asemenea presbiteri în fiecare Biserică. În legătură cu aceasta, se impun mai multe observaţii:

1. Presbiterii din Noul Testament erau oameni evlavioşi şi maturi, care îşi exercitau rolul de conducători spirituali în biserica locală. Ei mai sunt numiţi şi episcopi şi supraveghetori.

2. În Cartea Fapte, presbiterii nu au fost numiţi odată cu înfiinţarea unei biserici, ci abia atunci când apostolul *a vizitat* din nou bisericile acestea. Cu alte cuvinte, în intervalul de timp scurs între cele două vizite cei pe care Duhul Sfânt i-a făcut presbiteri au putut să iasă la iveală.

3. Presbiterii au fost numiţi (desemnaţi) de către apostoli şi delegaţii lor. În acest timp, nu fusese încă redactat Noul Testament, care să poată da instrucţiuni explicite în legătură cu calităţile necesare, dar ei au putut selecta oameni care întruneau cerinţele spirituale.

4. În epoca actuală nu avem apostoli care să desemneze presbiteri. Dar avem la 1 Timotei 3 şi Tit 1 calităţile pe care trebuie să le întrunească presbiterii. Prin urmare, fiecare adunare locală ar trebui să evidenţieze pe acei oameni din rândul ei care întrunesc cerinţele lui Dumnezeu ca păstori ai oilor.

După ce Pavel şi Barnaba s-au rugat şi au postit, i-au încredinţat pe credincioşi în mâna Domnului. Ni se pare extraordinar faptul că adunările au putut fi înfiinţate într-un interval atât de scurt de timp, că au putut primi învăţătură un timp atât de scurt din partea misionarilor, şi totuşi au făcut paşi atât de frumoşi înaintea Domnului, funcţionând ca biserici autonome. Răspunsul la nedumerirea noastră îl găsim, în ultimă instanţă, în extraordinara putere a Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Dar, puterea s-a arătat în viaţa unor oameni ca Pavel şi Barnaba. Pretutindeni pe unde mergeau ei exercitau o influenţă extraordinar de mare pentru Dumnezeu. Oamenii îşi dădeau seama că viaţa lor era străbătută de realitate. Propovăduirea lor publică era dublată de însăşi pilda vieţii lor şi influenţa acestei mărturii duble era incalculabil de mare.

Versetele 21 la 23 ne oferă modelul de lucru al apostolilor: propovăduirea Evangheliei, instruirea convertiţilor şi înfiinţarea şi consolidarea de biserici.

14:24-26 După ce au trecut prin districtul **Pisidia,** s-au deplasat în sud, la **PAMFILIA.** Acolo au vizitat din nou localitatea **PERGA,** după care s-au coborât în portul maritim **ATALIA,** unde au urcat la bordul unei corăbii cu care au navigat până la **ANTIOHIA** din SIRIA. Cu aceasta ei au ajuns la sfârşitul primei lor călătorii misionare. Căci tocmai de la Antiohia **fuseseră** ei **încredinţaţi în grija harului lui Dumnezeu pentru lucrarea pe care o săvârşiseră.**

14:27 Ce mare bucurie trebuie să fi avut fraţii şi surorile din biserica de la Antiohia, să-i aibă din nou în mijlocul lor pe aceşti doi oameni mari ai lui Dumnezeu şi să audă din gura lor cum i-a călăuzit Dumnezeu în călătoria lor misionară pe care au desfăşurat-o cu atâta dăruire spre slava Lui! Cu modestia ce ar trebui să caracterizeze pe orice creştin, **ei au istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei, şi cum deschisese Neamurilor uşa credinţei.** Cu alte cuvinte, nu ceea ce au făcut ei pentru **Dumnezeu,** ci ceea ce găsise **El** de cuviinţă să realizeze prin ei.

14:28 Ei au rămas destul de multă vreme acolo cu ucenicii. Majoritatea comentatorilor spun că au stat între un an şi doi ani.

STRATEGIA MISIONARĂ

Ce emoţionant este că vedem cum un grup mic de ucenici aparent lipsiţi de orice distincţie, trăind într-un colţ uitat de lume, au fost înzestraţi cu viziunea glorioasă a evanghelizării lumii. Ce mult putem învăţa de la ei modul în care şi-au adus ei la îndeplinire această sarcină. Fiecare s-a simţit direct implicat în realizarea ei, dăruindu-i-se cu toată râvna.

O mare parte a evanghelizării a fost realizată de credincioşi locali, în paralel cu îndatoririle lor cotidiene. Ei au dat astfel expresie practică Evangheliei în activităţile lor obişnuite din sânul comunităţii.

În plus, apostolii şi alţii au călătorit din ţară în ţară, predicând Evanghelia şi sădind biserici. Ei au purces la drum în grupuri de câte doi sau mai mulţi. Uneori câte un tânăr mergea alături de unul mai vârstnic — cum a fost cazul lui Timotei şi Pavel.

Rezumând, vom spune că două au fost metodele principale folosite de ei: evanghelizarea personală şi evanghelizarea în masă. În legătură cu aceasta din urmă, este interesant de observat că de cele mai multe ori predicarea se făcea neoficial, în cadrul unor situaţii normale, stând de vorbă cu alţi oameni, în urma unor situaţii sau crize ce se iveau pe plan local.

Aproape toate predicările, aşa cum sunt ele consemnate în Fapte, au avut loc în împrejurări care nu i-au dat posibilitatea predicatorului să-şi pregătească dinainte discursul. Fiecare din situaţiile consemnate s-a ivit pe neaşteptate.[61]

După cum se exprimă E. M. Bounds, propovăduirea lor nu a constat dintr-o predică de o oră, ci din trăirea deplină a predicii prin însăşi viaţa lor.

Apostolii şi asociaţii lor au fost călăuziţi de Duhul Sfânt, dar această călăuzire era adesea confirmată de biserica lor locală. Astfel citim că profeţii şi învăţătorii din Antiohia şi-au pus mâinile peste Barnaba şi Pavel, trimiţându-i apoi în prima călătorie misionară (13:2). Din nou citim că Timotei se bucura de încrederea fraţilor de la Listra şi Iconia înainte de a fi fost trimis împreună cu Pavel (16:2). Iar Pavel şi Sila au fost încredinţaţi în grija harului lui Dumnezeu de către biserica din Antiohia înainte de a fi pornit în a doua călătorie misionară (15:40).

Cei mai mulţi comentatori susţin că aceste călătorii misionare s-au desfăşusat conform unei strategii geografice. Astfel, ei au mers mai întâi în oraşe mari, sădind acolo biserici, care la rândul lor evanghelizau ţinuturile din jurul lor. Dar această explicaţie tinde să simplifice prea mult lucrurile. Dacă se poate vorbi de o strategie, atunci aceasta a constat în străduinţa de a urma mereu călăuzirea Duhului Sfânt, fie în cazul unui oraş mare, fie al unuia mai mic. Duhul Sfânt l-a condus pe Filip de la trezirea din Samaria la un singur om, aflat pe drumul spre Gaza (8:26-40). Şi tot Duhul Sfânt l-a condus pe Pavel la Bereea (17:10), pe care Cicero a numit-o „o cetate izolată". Oricât ne-am strădui, nu putem discerne o strategie geografică rigidă la care să fi aderat misionarii în cartea Fapte. Mai degrabă, Îl vedem pe Duhul Sfânt acţionând suveran, în conformitate cu voia Sa.

Bisericile locale au fost înfiinţate oriunde oamenii au răspuns la Evanghelie. Aceste adunări au conferit un caracter permanent şi stabil lucrării misionare. Adunările se guvernau singure, se autofinanţau şi se auto-propagau. Apostolii au vizitat de mai multe ori aceste adunări, pentru a-i întări şi îmbărbăta pe credincioşi (14:21, 22; 15:41; 20:1, 2) şi pentru a numi presbiteri (14:23).

În călătoriile lor misionare, apostolii şi asociaţii lor s-au întreţinut uneori singuri (18:3; 20:34) iar alteori au fost întreţinuţi prin intermediul darurilor făcute de biserici sau de persoane individuale (Fil. 4:10, 15-18). Pavel a muncit, nu numai pentru a-şi asigura lui însuşi cele necesare traiului, ci şi celor care-l însoţeau (20:34).

Deşi ei au fost *încredinţaţi* în grija harului lui Dumnezeu de către biserica locală, totuşi ei nu au fost *controlaţi* de bisericile locale. Ei au fost agenţii liberi ai Domnului, făcând cunoscut sfatul lui Dumnezeu şi nereţinând nici un lucru care a fost de folos (20:20).

La încheierea călătoriei lor misionare, ei s-au întors la biserica lor, prezentând un raport privitor la modul în care a lucrat Domnul prin ei (14:26-28; 18:22, 23). Iată un model demn de urmat pentru toţi misionarii din toate perioadele Bisericii!‡

E. Conciliul de la Ierusalim (15:1-35)

15:1 Disputa care s-a iscat cu privire la circumcizie în biserica de la Antiohia este descrisă şi la Galateni 2:1-10. Comparând cele două relatări, obţinem următoarea imagine: Anumiţi fraţi falşi din biserica de la Ierusalim s-au deplasat la Antiohia şi au început să predice în adunarea de acolo. Esenţa mesajului lor consta în faptul că Neamurile ar trebui să fie circumcise, pentru a putea beneficia de mântuire. Cu alte cuvinte, nu ar fi fost de ajuns că au crezut în Domnul Isus Cristos, ci, în plus, ele trebuiau — conform opiniei acestor predicatori — să se supună legii lui Moise. Desigur acesta constituia un atac frontal la adresa harului lui Dumnezeu. Adevărata evanghelie a harului ne învaţă că Cristos a terminat lucrarea necesară pentru mântuire prin moartea Sa pe cruce. Tot ce trebuie un păcătos să facă este să-L primească prin credinţă. În clipa în care au introdus în ecuaţie meritul omului sau faptele sale, nu mai este o lucrare a harului. Sub domnia harului, totul depinde de Dumnezeu, şi nu de oameni. Dacă punem condiţii, atunci nu mai este harul lui Dumnezeu, ci o datorie. Dar ştim că mântuirea este un dar; că nu poate fi meritată sau câştigată.

15:2, 3 Pavel şi Barnaba s-au opus cu fermitate acestor iudaizatori, ştiind că s-au prezentat acolo pentru a le răpi Neamurilor libertatea de care se bucurau în Cristos Isus.

Aici în Fapte 15 aflăm că fraţii din Antiohia s-au decis să-i trimită pe **Pavel şi pe Barnaba** împreună cu alţii la **Ierusalim**, la apostoliii şi presbiterii de acolo. În Galateni 2:2 Pavel spune că el s-a dus la Ierusalim prin revelaţie. Desigur, nu găsim nici o contradicţie aici. Duhul lui Dumnezeu i-a revelat lui Pavel că trebuie să se ducă şi de asemenea a revelat bisericii din Antiohia că fraţii îl vor trimite pe el. În drum spre **Ierusalim**, grupul s-a oprit în diverse puncte din **Fenicia şi Samaria**, relatând cum au fost convertite persoane dintre Neamuri şi producând multă bucurie pretutindeni unde aduceau această veste.

15:4 Când a sosit la Ierusalim, Pavel s-a dus la apostoli şi la presbiteri în particular, oferindu-le o relatare completă a evangheliei pe care o predicase Neamurilor. Ei au trebuit să recunoască faptul că a fost aceeaşi evanghelie pe care o predicaseră şi ei iudeilor.

15:5 Se pare că în cadrul unei sesiuni deschise, cu toată biserica, unii dintre fariseii care erau credincioşi s-au ridicat în picioare, susţinând că Neamurile trebuie să fie circumcise şi că trebuie să păzească legea lui Moise pentru a putea fi ucenici în adevăratul sens al cuvântului.

15:6 Din versetul 6 s-ar putea înţelege că numai **apostolii şi presbiterii** au fost pre-

zenţi când s-a luat decizia finală. Dar versetul 12 pare să indice că era de faţă întreaga biserică.

15:7-10 Când s-a ridicat Petru să ia cuvântul, poate că cei din cadrul opoziţiei au crezut că se va ralia în sprijinul poziţiei lor. Căci, la urma urmelor, Petru era apostolul circumciziei. Dar speranţele lor au fost năruite. Petru le-a adus aminte ascultătorilor săi că în urmă cu câţiva ani Dumnezeu rânduise ca Neamurile să audă mai întâi Evanghelia de pe buzele lui. Asta s-a petrecut în casa lui Corneliu. Când Dumnezeu a văzut că inimile acelor Neamuri năzuiau spre El, fiind pline de credinţă, El le-a dat Duhul Sfânt, aşa cum Îl dăduse şi iudeilor în Ziua Cincizecimii. Atunci Dumnezeu nu le ceruse Neamurilor să se supună circumciziei. Faptul că erau Neamuri nu a avut importanţă. El le-a curăţit inimile prin credinţă. Întrucât Dumnezeu le-a acceptat pe Neamuri pe baza principiului credinţei, şi nu pe cel al păzirii legii, Petru a întrebat adunarea de ce crede ea că trebuie să pună acum Neamurile sub jugul legii — jug pe care nici părinţii lor, nici ei nu au fost în stare să-l poarte. Legea nu a mântuit niciodată pe nimeni. Misiunea ei a fost aceea de condamnare, nu de îndreptăţire. Prin lege vine cunoştinţa despre păcat, nu mântuirea de păcat.

15:11 E demnă de remarcat decizia finală luată de Petru. El şi-a exprimat convingerea profundă că „prin harul Domnului Isus (şi nu prin păzirea legii!) noi (iudeii) suntem mântuiţi în acelaşi fel ca şi ei (Neamurile)". Poate că unii s-ar fi aşteptat ca Petru, ca iudeu, să spună că Neamurile vor fi mântuite în acelaşi fel ca şi iudeii. Dar aici vedem cum harul triumfă peste deosebirile de ordin etnic.

15:12 După ce a terminat Petru de vorbit, Barnaba şi Pavel au relatat cum Dumnezeu a cercetat Neamurile şi a însoţit propovăduirea Evangheliei cu semne şi minuni.

15:13, 14 Petru a povestit cum Domnul a deschis uşa credinţei pentru Neamuri, la început, prin intermediul lui. Apoi Pavel şi Barnaba au adăugat mărturia lor, despre modul în care Domnul a lucrat prin ei la evanghelizarea Neamurilor. Apoi Iacov a declarat cu autoritate că planul actual al lui Dumnezeu pentru veacul acesta este de a chema dintre Neamuri un popor care să-I poarte Numele.

15:15-19 Apoi Iacov a citat din Amos 9:11, 12. Observaţi că el nu spune că această chemare a Neamurilor a fost o împlinire a profeţiei lui Amos, ci mai degrabă că a fost *în acord* cu **cuvintele proorocilor**. Prin urmare, adunarea nu trebuia să considere ca pe ceva ciudat faptul că **Dumnezeu** a cercetat **Neamurile**, cu mântuirea, întrucât lucrul acesta fusese prezis clar în Vechiul Testament. **Dumnezeu** prezisese că **Neamurile** vor fi binecuvântate în starea aceasta, şi nu ca evrei.

Citatul din Amos anticipează Mileniul, în care Cristos va sta pe tronul lui **David** iar **Neamurile** Îl vor căuta pe Domnul. Iacov *nu* a lăsat să se înţeleagă că această profeţie s-ar fi împlinit în timp ce vorbea el. Mai degrabă, el a spus că mântuirea Neamurilor ce avea loc atunci era *în armonie* sau în acord cu ceea ce spusese Amos că se va întâmpla.

Argumentul lui Iacov pare să fi fost următorul: Mai întâi, Dumnezeu avea să le cerceteze pe Neamuri, pentru a-şi scoate din mijlocul lor un popor pentru Numele Său. Asta se întâmpla atunci (după cum continuă să se întâmple şi astăzi). Neamuri convertite au fost cuprinse în rândul Bisericii, alături de evrei convertiţi. Ceea ce se întâmpla atunci pe scară mică (respectiv mântuirea Neamurilor) avea să se întâmple mai târziu pe scară mare, Cristos urmând să Se întoarcă, să refacă Israelul pe plan naţional şi să salveze toate Neamurile peste care este chemat Numele Său.

Iacov a considerat că prin evenimentele din vremea sa Dumnezeu le cerceta pe Neamuri, această cercetare fiind în perfectă armonie cu prezicerea lui Amos — respectiv cercetarea Neamurilor ce va avea loc când Cristos Se va întoarce ca Rege. Cele două evenimente se află în raport de *acord*, deşi nu sunt identice.

Observaţi aşadar ordinea evenimentelor:

1. Scoaterea din rândul Neamurilor a unui popor pentru Numele Său (v. 14) în timpul actualei Epoci a Harului.
2. Restaurarea rămăşiţei credincioase din cadrul poporului Israel, ce va avea loc la a doua venire a lui Cristos (v. 16).
3. Mântuirea naţiunilor ne-evreieşti, ce va avea loc după restaurarea Israelului (v. 17). Acestea sunt naţiunile cuprinse în sintagma: **toate Neamurile peste care este chemat Numele Meu.**

Iacov citează textul de la Amos 9:11, 12 în cu totul alt mod decât apare el în Vechiul Testament. Un motiv este faptul că Iacov a redat pasajul, după câte se pare, în limba greacă. Dar citatul apare diferit chiar şi faţă de Septuaginta. O explicaţie o constituie

faptul că Duhul Sfânt, care a inspirat rostirea inițială a acestor cuvinte, a permis acum ca ele să apară într-o formă diferită, pentru a răspunde situației de moment. O altă explicație o constituie faptul că în manuscrisele ebraice pasajul din Amos 9 apare în mai multe forme. Alford crede că Iacov a citat dintr-o traducere foarte apropiată de textul ebraic standard, pentru că altfel fariseii nu ar fi acceptat citatul ca o dovadă.

După aceea Mă voi întoarce (v. 16). Iacov afirmase deja că programul lui Dumnezeu pentru epoca actuală este de a deschide ușa credinței pentru Neamuri. Nu toate Neamurile vor fi mântuite, dar El Își va scoate dintre ele un popor pentru Numele Său. Acum Iacov adaugă că după aceasta, adică după ce Biserica a fost ridicată din rândul națiunilor, Dumnezeu se va întoarce și va reclădi cortul lui David din prăbușirea lui, îi va zidi dărâmăturile și-l va înălța din nou. **Cortul lui David** simbolizează casa sau familia lui David. Restaurarea ei este o întruchipare a restaurării viitoare a familiei regale și a restabilirii tronului lui David, pe care va ședea Cristos ca Rege. Israelul va deveni atunci canalul prin care va fi binecuvântată lumea. Restul omenirii Îl va căuta pe Domnul, ca și toate neamurile peste care este chemat Numele Lui.

Citatul din Amos se încheie cu afirmația că acestea sunt cuvintele Domnului, care face toate aceste lucruri.

Prin urmare, întrucât planul actual al lui Dumnezeu are în vedere să cheme dintre Neamuri un popor pentru El Însuși, Iacov atrage atenția asupra pericolului de a le tulbura pe Neamuri, prin încercarea de a le trece sub jurisdicția legii lui Moise. Cât privește mântuirea, tot ce se cere este credința.

15:20 Dar el sugerează ca în mesajul trimis bisericii din Antiohia să li se scrie sfinților să **se ferească de lucrurile pângărite de idoli, de imoralitate sexuală, de animale sugrumate și de sânge.** La prima vedere, s-ar putea crede că Iacov se contrazice pe el însuși aici, revenind la o formă de legalism. Căci nu ar însemna aceasta o aducere a Neamurilor sub incidența legii? Dar răspunsul la acest argument îl constituie faptul că sfatul lui Iacov nu are nimic de a face cu subiectul mântuirii, această problemă fiind rezolvată deja. Mai degrabă, sfatul lui se referă la *părtășia* dintre credincioșii evrei și cei ne-evrei. Deși respectarea acestor instrucțiuni nu constituia o condiție sine qua non a mântuirii, totuși ea avea darul să evite dezbinările majore din sânul bisericii primare.

Iată dar care au fost lucrurile interzise:

1. **Lucrurile pângărite de idoli.** În versetul 29 ni se arată că aceasta se referă la alimentele oferite idolilor. Dacă credincioșii dintre Neamuri ar fi continuat să consume aceste alimente, frații lor evrei ar fi avut motive să se întrebe dacă ei s-au lepădat cu adevărat de idoli. Deși creștinilor dintre Neamuri s-ar putea să li se îngăduie să mănânce asemenea alimente, lucrul acesta ar putea constitui o piatră de poticnire pentru frații evrei slabi, ceea ce înseamnă că ar fi o faptă greșită.

2. **Imoralitatea sexuală.**[62] Acesta era păcatul cel mai frecvent întâlnit în rândurile Neamurilor. Prin urmare, era de o importanță capitală ca Iacov să includă acest lucru în seria celorlalte lucruri amintite de el. Nicăieri în Biblie nu găsim nici un loc în care să se abroge porunca de a ne feri de **imoralitate sexuală**, ci porunca aceasta are o valabilitatea universală, pentru toate veacurile.

3. **Animale sugrumate.** Această interdicție ne duce înapoi la legământul încheiat de Dumnezeu cu Noe, după potop (Gen. 9:4). Prin urmare, este o poruncă ce se aplică întregii omeniri, nu doar poporului Israel.

4. **Sânge.** Asta ne trimite înapoi, la Geneza 9:4, la o poruncă ce precede Legea lui Moise. Întrucât Legământul încheiat cu Noe nu a fost abrogat niciodată, considerăm că aceste reguli rămân valabile și în ziua de astăzi.

15:21 Aici ni se explică scopul sfatului din versetul 20. În fiecare oraș erau evrei care fuseseră învățați că este greșit a se comite lucrurile asupra cărora atrage Iacov atenția. Era greșit nu numai să se comită imoralitate sexuală, ci și să se consume alimente închinate idolilor, carne provenită de la animale sugrumate și sânge. Prin urmare, cum ar mai putea Neamurile să-L necinstească pe Dumnezeu, comițând acte de imoralitate sau păcătuind împotriva omului, făcând celelalte lucruri pomenite în text?

15:22 Și astfel s-a luat hotărârea definitivă că Neamurile nu trebuiau să fie tăiate împrejur pentru a putea fi mântuite. Următorul pas a fost de a trimite înștiințare oficială scrisă de această hotărâre bisericii din Antiohia. **Apostolii și prebiterii** de la Ierusalim, **împreună cu toată biserica**, i-au desemnat pe Iuda, numit **Barsaba**, și pe **Sila** — ambii **oameni cu vază între frați** — să revină la **Antiohia împreună cu Pavel și Barnaba.**

Acest **Sila** este cel care mai târziu a devenit companionul de călătorie al lui **Pavel**, numit în Epistole şi Silvan(us).

15:23-29 Aici ne este redată esenţa scrisorii menţionate anterior. Observaţi că fraţii falşi care s-au deplasat de la Ierusalim la Antiohia nu primiseră niciodată autorizarea sau aprobarea bisericii de la Ierusalim (v. 24).

În versetul 28 se sugerează că ucenicii se bizuiau clipă de clipă pe **Duhul Sfânt**: **Căci s-a părut nimerit Duhului Sfânt şi nouă...** Cineva a numit aceasta drept „parteneriatul credinciosului cu Duhul Sfânt, suveran".

15:30, 31 Când a fost citită scrisoarea în biserica din **Antiohia**, ea s-a dovedit a fi o mare îmbărbătare. Ucenicii de acolo ştiau că Dumnezeu i-a mântuit în starea de Neamuri, şi nu prin intermediul trecerii lor prealabile la iudaism.

15:32, 33 Iuda şi Sila au rămas un timp la Antiohia, pentru a-i îmbărbăta şi zidi pe fraţi în credinţă. După ce au petrecut mult timp în părtăşie şi slujire la Antiohia, ei au revenit la Ierusalim.

15:34 Versetul 34 din ediţia King James nu apare în nici unul din manuscrisele majoritare (vezi nota de subsol din versiunea New King James). După câte se pare, unii copişti au considerat nimerit să adauge acest detaliu, pentru a explica aparenta contradicţie dintre versetele 33 şi 40. În versetul 33 Sila este înfăţişat ca revenind la Ierusalim. Dar apoi în versetul 40 îl vedem însoţindu-l pe Pavel în a doua sa călătorie misionară. Rezolvarea evidentă a dilemei o constituie faptul că Sila s-a întors, într-adevăr, la Ierusalim, dar a fost apoi contactat de Pavel, care l-a invitat să-l însoţească în călătoriile sale.

15:35 Pavel şi Barnaba au rămas la **Antiohia** de data aceasta, predând şi propovăduind cuvântul Domnului. Au mai fost mulţi alţi slujitori ai Domnului care au lucrat în rândurile adunării. Evenimentele descrise în Galateni 2:11-14 au avut loc probabil în această perioadă.

F. A doua călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică şi Grecia (15:36-18:22)

15:36-41 După un timp, a venit momentul plecării în a doua călătorie misionară. **Pavel** a discutat această idee cu **Barnaba**, sugerându-i să treacă din nou prin localităţile în care predicaseră anterior Cuvântul. Când Barnaba a insistat ca verişorul lui, **Marcu**, să vină cu ei, **Pavel** s-a opus cu vehemenţă, subliniind că acesta îi părăsise la Pamfilia şi deci exista pericolul că va proceda la fel şi de data aceasta. **Neînţelegerea aceasta** dintre **Barnaba** şi **Pavel** s-a înteţit atât de mult încât aceşti slujitori de onoare ai Domnului s-au despărţit. **Barnaba l-a luat cu el pe Marcu şi a plecat cu corabia în Cipru,** locul său de baştină şi primul popas din cadrul primei călătorii misionare. **Pavel l-a ales pe Sila şi a străbătut SIRIA şi CILICIA, întărind bisericile.**

Versetele 36 şi 41 ne oferă detalii care întregesc tabloul adevăratului spirit pastoral al lui **Pavel**. Dragostea sa şi grija sa pentru copiii lui Dumnezeu a fost oglindită odată de un eminent învăţător, care a spus că mai degrabă ar dori să desăvârşească un singur sfânt în lucrarea de slujire, decât să cheme sute de oameni la elementele începătoare ale vieţii creştine.

În acest punct se ridică inevitabila întrebare: „Cine a avut dreptate: **Pavel** sau **Barnaba**?" Probabil şi unul, şi altul a greşit puţin. Poate că **Barnaba** a lăsat ca judecata lui să fie umbrită de afecţiunea naturală ce i-o purta lui **Marcu**. Versetul 39 arată că între Pavel şi Barnaba s-a iscat o acută deosebire de vederi. „Prin mândrie se aţâţă numai certuri" (Prov. 13:10). Prin urmare, ambii s-au făcut vinovaţi de mândrie în această privinţă. Cei care îi dau dreptate lui **Pavel** susţin ca argument în sprijinul opiniei lor faptul că din acest moment **Barnaba** dispare din cadrul naraţiunii. De asemenea, **Pavel** şi **Sila** au fost încredinţaţi de fraţi în harul Domnului, dar lucrul acesta nu se spune în cazul lui Barnaba şi al lui Ioan Marcu. În orice caz, este încurajator să ne amintim că Marcu până la urmă a trecut cu brio examenul, fiind restabilit în părtăşie deplină cu Pavel, de a cărui încredere s-a bucurat (vezi 2 Tim. 4:11).

AUTONOMIA BISERICII LOCALE

Conciliul de la Ierusalim ar putea părea, la prima vedere, un fel de curte supremă a unei confesiuni. Dar faptele dovedesc că alta a fost situaţia.

Fiecare adunare locală din perioada primară a creştinismului a fost autonomă — adică, a avut un sistem de guvernare propriu. Nu a existat nici o federaţie de biserici, care să se supună unei autorităţi centrale. Nu au existat confesiuni sau culte şi, prin urmare, nici sedii centrale ale unor culte. Fiecare biserică locală era răspunzătoare în mod

direct şi nemijlocit Domnului. Lucrul acesta reiese şi de la Apocalipsa 1:13, unde Îl vedem pe Domnul stând în mijlocul a şapte sfeşnice, care reprezintă cele şapte biserici din Asia. Ideea care se desprinde de aici este că nu exista nici un for tutelar, care să guverneze între bisericile individuale şi marele Cap al Bisericii. Fiecare adunare era guvernată *direct* de către El.

De ce este oare important ca aşa să se desfăşoare lucrurile? Mai întâi, pentru că prin aceasta se împiedică răspândirea unor învăţături false şi apariţia unor rătăciri. Când bisericile sunt legate între ele printr-un mecanism centralizat de control, forţele liberalismului, ale raţionalismului şi apostaziei pot subjuga întreaga masă de credincioşi, pur şi simplu punând mâna pe conducerea sediului central al confesiunii şi pe instituţiile sale de învăţământ. Dar acolo unde bisericile sunt independente, vrăjmaşul trebuie să lupte împotriva unei sumedenii de unităţi separate.

În al doilea rând, autonomia bisericii locale este un mijloc important de apărare, atunci când la cârma ţării există un guvern ostil creştinilor. Când bisericile sunt federalizate, un guvern totalitar va putea să le subjuge, aducându-i sub controlul său pe cei câţiva lideri de la cârma cultului. Dar când bisericile individuale refuză să recunoască orice autoritate de la centru, ele vor putea trece mai uşor în clandestinitate, în vremuri de asuprire.

Multe din guvernele din vremea noastră, fie că sunt democraţii, fie dictaturi, încearcă să realizeze aducerea sub aceeaşi umbrelă centralizată a mai multor biserici mici, independente. Ele motivează că nu sunt dispuse să trateze cu un număr mare de unităţi locale, şi că mai degrabă doresc să lucreze cu un comitet central, care să le reprezinte pe toate. Guvernele din ţările libere încearcă să realizeze această unire a bisericilor oferindule o serie de înlesniri şi favoruri. Alte guverne încearcă să forţeze unirea bisericilor prin emiterea unor edicte, cum a făcut Hitler în timpul celui de-al treilea Reich. În ambele cazuri, bisericile care cedează acestor presiuni îşi pierd caracterul spiritual şi capacitatea de a se împotrivi curentelor moderniste şi de a funcţiona în clandestinitate, în vremuri de prigoană.

Unii vor obiecta, susţinând că bisericile din Faptele Apostolilor aveau totuşi o autoritate centrală, adică Conciliul de la Ierusalim, de care tocmai ne-am ocupat. Dar studierea atentă a pasajului va releva că acesta nu era un organism oficial, înzestrat cu puteri de reglementare, ci a fost pur şi simplu o convocare a apostolilor şi presbiterilor, având rol consultativ.

Conciliul nu a emis ordine oamenilor săi să se prezinte la Antiohia, ci aceştia s-au decis să ceară sfatul oamenilor de la Ierusalim. Decizia conciliului nu a avut forţă de lege asupra bisericilor, ci le-a fost oferită doar ca sumă a opiniei membrilor grupului.

Istoria Bisericii este exemplul cel mai elocvent în această privinţă. Oriunde a existat o federaţie de biserici, aflate sub conducerea unei autorităţi centrale, s-a produs un declin tot mai accentuat. Dar cea mai pură mărturie pentru Dumnezeu a fost păstrată de acele biserici care au fost libere de orice intervenţie din afară a unei conduceri de cult sau confesiune.‡

16:1, 2 Când Pavel a revenit la **DERBE şi LISTRA**, va fi fost copleşit de amintiri, ca nişte rândunele care revin la cuiburile lor după ce a trecut iarna. Îndeosebi, amintirea despre împroşcarea cu pietre la care fusese supus la **Listra** trebuie să-i fi dat de gândit, dacă face bine că se întoarce în această localitate. Dar apostolul ştia că Dumnezeu Îşi avea oamenii Săi în acest centru şi că nu-şi putea permite să fie abătut din lucrare de considerente personale, legate de siguranţa sa.

După cum am sugerat mai înainte, **Timotei** a fost convertit probabil în urma lucrării desfăşurate de Pavel cu prilejul primei sale vizite la **Listra** (care se pare că era oraşul de baştină al lui Timotei. Mama lui Timotei, Eunice, şi bunica lui, Lois, erau amândouă credincioase evreice (2 Tim. 1:5). **Tatăl lui, grec**, poate că decedase între timp.

Inima lui Pavel s-a umplut de bucurie când a aflat de la fraţii din Listra şi Iconia că Timotei făcea progrese pe calea credinţei creştine. **Pavel** l-a invitat să-l însoţească în această călătorie misionară. Să nu ne scape din vedere faptul că primii apostoli nu numai că lucrau în grupuri de doi câte doi, ci, în plus, aveau totdeauna grijă să ia cu ei şi fraţi mai tineri (Marcu şi Timotei), pe care să-i instruiască în toate aspectele practice ale lucrării creştine. De ce privilegiu extraordinar au beneficiat aceşti tineri, de a trage la jug împreună cu veterani de ispravă în lucrarea misionară.

16:3 Înainte de a pleca, Pavel i-a făcut lui Timotei circumcizia. De ce a procedat astfel? — când cu câtva timp mai înainte

refuzase să facă acest lucru în cazul lui Tit (Gal. 2:1-5)? Răspunsul este că în cazul lui Tit se punea problema fundamentală a doctrinei creştine, în vreme ce aici nu era vorba de aşa ceva. Învăţătorii falşi insistau că persoane dintre Neamuri, cum era Tit, trebuie să fie circumcise, înainte de a putea fi mântuite. Dar Pavel a văzut în aceasta o tăgăduire a faptului că lucrarea de ispăşire făcută de Cristos ar fi întru totul suficientă şi prin urmare nu a permis să se facă circumcizia. Aici însă era un caz cu totul deosebit. Oamenii din partea locului ştiau că Timotei era evreu, dinspre mamă. **Pavel**, Sila şi Timotei plecau în călătorii misionare. Dar persoanele cu care luau de cele mai multe ori legătura prima oară erau evrei. Or, dacă aceşti evrei ştiau că Timotei nu era circumcis, ar fi fost tentaţi să nu ia seama la mesajul propovăduit. În schimb, dacă era tăiat împrejur, nu mai exista pericolul de a-i ofensa pe unii în acest punct. Întrucât întreaga chestiune era lipsită de importanţă doctrinară, fiind neutră din punct de vedere moral, **Pavel** l-a supus pe Timotei acestei rânduieli iudaice. El s-a făcut toate lucrurile pentru toţi oamenii, pentru ca prin orice mijloace să-i poată mântui pe unii (1 Cor. 9:19-23).

Explicaţia potrivit căreia actul de circumcizie săvârşit de Pavel asupra lui Timotei a fost efectuat cu scopul de a câştiga atenţia unei mulţimi cât mai mari de evrei faţă de Evanghelie se poate deduce cu uşurinţă din cuvintele: **l-a circumcis, din cauza iudeilor care erau în acele locuri, căci toţi ştiau că tatăl lui era grec.**

16:4-5 Pe când treceau prin cetăţile Licaoniei, cei trei misionari au transmis bisericilor **hotărârile apostolilor şi bătrânilor in Ierusalim.** Iată care erau aceste hotărâri sau decrete:

1. Cât priveşte mântuirea, tot ce se cere este credinţa. Circumcizia sau păzirea legii nu trebuie adăugate la credinţă, care este singura condiţie a mântuirii.

2. Imoralitatea sexuală este interzisă pentru toţi credincioşii, din toate timpurile, dar această atenţionare a fost, probabil, adresată mai cu seamă convertiţilor proveniţi dintre Neamuri, întrucât acesta a fost şi continuă să fie păcatul care le dă acestora cel mai mult de furcă.

3. Interzicerea consumului alimentelor închinate idolilor, cărnii provenite de la animale strangulate, precum şi a sângelui, nu pentru că acestea ar fi fost elemente esenţiale mântuirii, ci, mai degrabă, pentru a înlesni părtăşia dintre credincioşii evrei şi cei neevrei. Unele din aceste instrucţiuni au fost ulterior revizuite (vezi 1 Cor. 8-10; 1 Tim. 4:4, 5).

Ca urmare a lucrării acestor oameni, **bisericile au fost întărite în credinţa** creştină **şi au crescut zilnic la număr.**

16:6-8 Versetele acestea sunt de o importanţă vitală, deoarece ne arată acţiunea de supraveghere şi de călăuzire a **Duhului Sfânt** în cadrul strategiei misionare a apostolilor. După ce au vizitat din nou bisericile din **FRIGIA** şi **GALATIA**, ei s-au gândit să meargă în provincia **Asia**, situată în vestul Asiei Mici, dar **Duhul Sfânt** le-a interzis. Nu ni se spune de ce. Unii au fost de părere că poate în planul divin regiunea respectivă îi fusese repartizată lui Pavel (vezi 1 Pet. 1:1). În orice caz, ei au pornit spre nord-vest, ajungând în regiunea **MISIA**, care era cuprinsă în provincia **Asia**, dar se pare că nu au predicat acolo. Când au încercat să se ducă spre nord, în **Bitinia**, situată pe coasta Mării Negre (Pontus Euxinus), **Duhul lui Isus nu le-a dat voie.** Şi astfel ei s-au deplasat spre vest, ajungând în oraşul **TROAS** situat pe coasta mării. De acolo misionarii au putut privi peste Marea Egee, spre Grecia, respectiv pragul Europei. Iată ce scrie Ryrie în această privinţă:

> Asia avea nevoie de Evanghelie, dar nu sosise încă timpul rânduit de Dumnezeu pentru asta. Nu necesitatea stătea la baza chemării lor. Ei tocmai veniseră dinspre est. În sud şi în nord li se interzisese să meargă, dar ei nu au luat acest fapt ca o dovadă că Domnul i-ar conduce neapărat spre vest, ci au aşteptat să primească îndrumări clare de la Domnul în această privinţă. Chemarea de a pleca în misiune nu se întemeiază întotdeauna doar pe logică.[63]

16:9 În timpul unei **vedenii** de noapte, Pavel a văzut **un om din Macedonia** care îl chema să vină şi să ajute. **Macedonia** era partea de nord a Greciei, situată la vest de Troas. Dacă îşi dădea seama sau nu, **Macedonia** (şi întreaga Europă!) avea nevoie de Evanghelia harului răscumpărător. Domnul închisese uşi în Asia, pentru ca slujitorii Săi să ducă vestea bună în Europa. Să-l lăsăm pe Stalker să ne prezinte tabloul:

> [Omul din Macedonia] reprezenta Europa iar strigătul său după ajutor nevoia Europei de Cristos. Pavel a recunoscut în vedenia sa chemarea divină; şi razele apusului de soare al zilei

imediat următoare ce au învăluit în lumina sa caldă Hellespontul l-au găsit pe apostol pe puntea unei corăbii ce se îndrepta spre ţărmul Macedoniei.[64]

16:10 În acest punct asistăm la o semneficativă schimbare de la persoana a treia singular la persoana întâi plural. Se crede că Luca, scriitorul cărţii Fapte, s-a alăturat în acest timp lui Pavel, Sila şi Timotei. De aici încolo el consemnează evenimentele din perspectiva unui martor ocular.

CĂLĂUZIREA DIVINĂ

Pentru ca să poată funcţiona eficient pe pământ, biserica primară a depins de călăuzirea Capului ei, adică de Domnul Isus, care Se afla în cer. Dar cum şi-a făcut Domnul Isus cunoscută voia slujitorilor Săi?

Înainte de a se înălţa la cer, El le-a încredinţat *strategia Sa generală*: „voi Îmi veţi fi martori în Ierusalim, şi în toată Iudeea şi Samaria, şi până la marginile pământului" (Fapte 1:8).

După înălţarea Sa, El Şi-a revelat voia în mai multe moduri.

Petru şi ceilalţi ucenici au fost călăuziţi de *Scripturile* Vechiului Testament (Ps. 69:25).

În cel puţin cinci situaţii concrete Domnul i-a călăuzit pe oameni prin intermediul unor *vedenii* — de pildă, Anania (9:10-16); Corneliu (10:3); Petru (10:10, 11, 17); Pavel (de două ori — 16:9, 10; 18:9).

De două ori călăuzirea a venit prin *profeţi* (vezi 11:27-30; 21:10-12).

Alteori creştinii au fost călăuziţi prin *împrejurări*. De pildă, ei au fost împrăştiaţi sau determinaţi să plece dintr-un loc datorită prigoanelor care s-au dezlănţuit (8:1-4; 11:19; 13:50, 51; 14:5, 6). Autorităţile civile i-au rugat pe Pavel şi pe Sila să plece din Filipi (16:39, 40). Ulterior Pavel a fost dus din Ierusalim în Cezareea de către autorităţi (23:33). Împrejurarea legată de recursul înaintat de Pavel în faţa Cezarului a prilejuit plecarea sa la Roma (25:11) iar mai târziu naufragiul suferit a afectat aspectul cronologic şi succesiunea acţiunilor (27:41; 28:1).

Uneori călăuzirea a venit prin intermediul *sfatului şi iniţiativei altor creştini*. Biserica de la Ierusalim l-a trimis pe Barnaba la Antiohia (11:22). Agab a profeţit că va veni o foamete şi aceasta a determinat biserica din Antiohia să trimită ajutoare sfinţilor din Iudeea (11:27-30). Fraţii din Antiohia i-au trimis pe Pavel şi pe Barnaba la Ierusalim (15:2). Iuda şi Sila au fost trimişi de biserica de la Ierusalim împreună cu Barnaba şi Paul (15:25-27). Pavel şi Sila au fost încredinţaţi de fraţi în harul lui Dumnezeu, când aceştia au pornit în a doua călătorie misionară (15:40). La plecarea sa din Listra, Pavel l-a luat cu el pe Timotei (16:3). Fraţii din Tesalonica i-au trimis pe Pavel şi Sila la Bereea, datorită pericolului izbucnirii violenţelor (17:10). La rândul lor, fraţii din Bereea l-au trimis pe Pavel din acelaşi motiv (17:14, 15). În fine, Pavel i-a trimis pe Timotei şi Erast în Macedonia (19:22).

Pe lângă metodele de călăuzire descrise mai sus, există câteva cazuri în care se pare că anumiţi oameni au primit comunicări ale voii divine *în mod nemijlocit*. Un înger al Domnului l-a călăuzit pe Filip la eunucul etiopian (8:26). Duhul Sfânt le-a vorbit profeţilor şi învăţătorilor din Antiohia, în timp ce aceştia posteau şi se rugau (13:1, 2). Pavel şi Timotei nu au primit încuviinţarea Duhului Sfânt de a predica Cuvântul în Asia (16:6). Ulterior ei au încercat să meargă în Bitinia, dar Duhul nu le-a dat voie (16:7).

Aşadar, vom rezuma, spunând că primii creştini au primit călăuzire în următoarele moduri:

1. Prin Scripturi.
2. Prin vedenii şi profeţii.
3. Prin împrejurări.
4. Prin sfaturile şi iniţiativa altor creştini.
5. Prin comunicări directe, probabil într-o manieră lăuntrică şi foarte subiectivă.‡

16:11, 12 Părăsind oraşul Troas, şi mergând cu corabia spre nord-vest, neobosiţii ambasadori ai lui Cristos s-au oprit mai întâi pe insula **SAMOTRACIA**, unde au petrecut o noapte. Apoi au ajuns la **NEAPOLIS**, port situat la peste 193 km de Troas, după care au pătruns în interior, ducându-se la **FILIPI**, oraşul cel mai important din acea parte a Macedoniei şi o colonie romană.

16:13-15 Se pare că nu era sinagogă la Filipi, dar Pavel şi însoţitorii săi au auzit că unii iudei se adunau în ziua de Sabat în afara oraşului, lângă râu. Ajungând în locul respectiv, ei au găsit un grup de femei care se rugau, între care se afla şi Lidia — probabil o convertită la iudaism. Originară din oraşul **Tiatira**, din districtul Lidia, situat în vestul Asiei Mici, ea se mutase la Filipi, unde era vânzătoare de pânză vopsită în purpură. **Tiatira** era renumită pentru vopselele sale de pânzeturi.

Nu numai urechea ei era deschisă la

Evanghelie, ci şi inima. După ce L-a primit pe Domnul Isus, atât ea cât şi casa ei au fost botezaţi. Membrii casei ei au fost, desigur, convertiţi înainte de a fi botezaţi. Nu se spune nicăieri că Lidia ar fi fost căsătorită, ceea ce înseamnă că prin „casa ei" s-ar putea înţelege slujitorii ei.

Lidia nu a fost mântuită prin faptele ei bune, ci a fost mântuită tocmai pentru a putea face fapte bune. Ea a demonstrat realitatea credinţei ei, primindu-i în casă pe Pavel, Sila, Luca şi Timotei.

16:16-18 În altă zi, pe când Pavel şi însoţitorii săi se duceau la locul de rugăciune, au întâlnit o sclavă ce poseda un duh de ghicire. Fiind posedată de un demon, ea putea prezice viitorul şi face revelaţii uluitoare. În felul acesta, ea aducea un venit considerabil stăpânilor ei.

Când i-a întâlnit pe misionarii creştini şi multe zile după aceea, ea s-a ţinut după ei, strigând: **„Oamenii aceştia sunt robii Dumnezeului Celui Prea Înalt şi ei vă vestesc calea mântuirii."** Desigur, ceea ce spunea ea era *adevărat*, dar **Pavel** nu se putea lăsa amăgit să accepte mărturia unor demoni. În plus, era întristat de condiţia groaznică de înrobire în care se afla această sărmană fată. Şi astfel, în atotputernicul **nume al lui Isus Cristos**, el i-a poruncit demonului să **iasă din ea**. Imediat fata a fost eliberată de această cruntă robie, devenind o persoană normală, în deplinătatea facultăţilor sale mentale.

MINUNILE

Minunile sunt întreţesute în fibra întregii cărţi a Faptelor Apostolilor. Iată câteva dintre cele mai importante:

Darul miraculos al vorbirii în limbi (2:4; 10:46; 19:6).

Vindecarea ologului de la poarta templului (3:7).

Moartea năpraznică a lui Anania şi Safira, în semn de judecată asupra lor (5:5, 10).

Izbăvirea apostolilor din închisoare (5:19).

Întâlnirea lui Saul cu Cristosul Glorificat (9:3-6)

Vindecarea lui Enea de către Petru (9:34).

Învierea Dorcăi (9:40).

Vedenia lui Petru, cu faţa de masă ce s-a coborât din cer (10:11).

Izbăvirea lui Petru din închisoare (12:7-10).

Uciderea lui Irod de către un înger (12:23).

Orbirea vrăjitorului Elima, în semn de judecată (13:11).

Vindecarea unui olog de către Pavel la Listra (14:10).

Întremarea lui Pavel, după ce fusese împroşcat cu pietre la Listra (14:19, 20).

Vedenia avută de Pavel, cu omul din Macedonia care a cerut ajutor (16:9).

Scoaterea de către Pavel a duhului rău din fata de la Filipi (16:18).

Izbăvirea lui Pavel şi a lui Sila din închisoarea de la Filipi (16:26).

Învierea de către Pavel a lui Eutih (20:10, 11).

Profeţia lui Agab (21:10, 11).

Izbăvirea lui Pavel de muşcătura unei vipere pe insula Malta (28:3-6).

Vindecarea tatălui lui Publius de febra sa (28:8).

Vindecarea bolilor altora (28:9).

Pe lângă acestea, se spune că apostolii au făcut semne şi minuni (2:43). Ştefan a făcut mari semne şi minuni între oameni (6:8); Filip a făcut minuni şi semne (8:6, 13); Barnaba şi Pavel au făcut semne şi minuni (15:12); iar Dumnezeu a săvârşit miracole prin mâinile lui Pavel (19:11).

Studiind cartea Fapte, se ridică fireasca întrebare: „Trebuie să ne aşteptăm să vedem oare aceste minuni săvârşite şi în zilele noastre?" În răspunsul pe care-l dăm la această întrebare, trebuie să ne ferim de două extreme: Prima este aceea de a considera că, întrucât Isus Cristos este acelaşi ieri, azi şi în veci, ar trebui să vedem aceleaşi minuni care se săvârşeau în sânul bisericii primare.

Cealaltă extremă este de a afirma că minunile au fost destinate exclusiv pentru primele zile ale Bisericii şi că nu avem nici un drept să ne aşteptăm să le vedem şi în zilele noastre.

Este adevărat că Isus Cristos este acelaşi, ieri, azi şi în veci (Ev. 13:8). Dar asta nu înseamnă că metodele divine nu se schimbă niciodată. De pildă, plăgile folosite de Dumnezeu în Egipt nu s-au mai repetat de atunci. Puterea Lui rămâne aceeaşi. El poate săvârşi şi acum ce minune doreşte. Dar asta nu înseamnă că El *trebuie* să săvârşească aceleaşi minuni în fiecare epocă, căci El este un Dumnezeu al unei varietăţi infinite.

Pe de altă parte, nu trebuie să respingem cu totul minunile, ca şi când acestea ar fi fost doar pentru epoca Bisericii. Prea adesea suntem ispitiţi să atribuim fiecare minune unor momente din trecutul dispensaţional,

mulţumindu-ne cu trăirea unei vieţi ce nu se ridică mai sus de nivelul cărnii şi sângelui.

Viaţa noastră trebuie să fie încărcată cu puterea supranaturală. Noi trebuie să vedem mereu mâna lui Dumnezeu în minunata convergenţă a tuturor împrejurărilor. Noi trebuie să trăim în viaţa noastră evenimente care se află dincolo de legile probabilităţii. Noi trebuie să fim conştienţi de faptul că Dumnezeu aranjează contacte, deschide uşi şi înfrânge opoziţia. Slujirea noastră trebuie, prin urmare, să radieze de supranatural.

Noi ar trebui să vedem răspunsuri directe la rugăciunile noastre. Când viaţa noastră atinge alte vieţi, noi trebuie să vedem că se întâmplă ceva pentru Dumnezeu. Noi ar trebui să vedem mâna Lui în defectări (pene), stricăciuni, eşecuri, întârzieri, accidente, pierderi şi aparente tragedii. Noi ar trebui să trăim experienţa unor izbăviri extraordinare şi să fim conştienţi de prezenţa unei tării, păci, înţelepciuni şi a unui curaj care să depăşească limitele noastre naturale.

Dacă vieţile noastre sunt trăite doar la nivelul natural, cu ce ne mai deosebim de necreştini? Voia lui Dumnezeu este ca viaţa noastră să fie supranaturală, ca viaţa lui Isus Cristos să curgă prin noi. Când se va întâmpla acest lucru, imposibilităţile vor dispărea, uşile închise se vor deschide iar puterea va umple viaţa noastră. Atunci vom fi supraîncărcaţi cu Duhul Sfânt şi când oamenii se vor apropia de noi, vor simţi scânteile Duhului.‡

16:19-24 În loc să fie recunoscători pentru faptul că tânăra aceasta nu mai era posedată de demoni, stăpânii ei s-au mâniat foarte tare pentru că au pierdut o sursă de câştig. Prin urmare, ei i-au târât pe Pavel şi pe Sila înaintea magistraţilor (a pretorilor) şi au născocit acuzaţii false împotriva lor. In principal, i-au acuzat că sunt iudei scandalagii, care ar încerca să răstoarne modul roman de viaţă. Gloata a reacţionat violent iar magistraţii au sfâşiat hainele de pe Pavel şi Sila şi au poruncit să fie bătuţi. După ce au fost bătuţi crunt, misionarii au fost trimişi la închisoare, unde temnicerul a primit instrucţiuni speciale să-i ţină sub pază strictă. El a reacţionat, aruncându-i în temniţa dinăuntru şi punându-le picioarele în butuci.

În pasajul acesta vedem două din metodele principale folosite de Satan. Mai întâi, el a încercat o prietenie falsă: mărturia fetei posedate de demon. Când această metodă a dat greş, Satana a recurs la prigoană deschisă. Grant spune: „Alianţa sau prigoana — acestea sunt alternativele: prietenie falsă sau război deschis." A. J. Pollock face şi el următoarele comentarii:

> Cât de mult va fi jubilat Diavolul, gândindu-se că a pus capăt carierei acestor devotaţi slujitori ai lui Cristos! Dar jubilarea lui a fost prematură, cum întotdeauna este. În cazul acesta, s-a dovedit a fi o totală înfrângere, el asistând la propăşirea lucrării Domnului.[65]

16:25 Miezul nopţii i-a surprins pe Pavel şi pe Sila rugându-se şi cântând. Bucuria lor era total ruptă de împrejurările pământeşti prin care treceau. Sursa tuturor cântărilor lor era cu mult mai sus de tavanul celulei, departe în cer, cum arată şi Morgan:

> Oricine poate cânta, când se deschid porţile închisorii şi este pus în libertate. Dar sufletul creştinului cântă, chiar atunci când acesta continuă să se afle în închisoare. Eu cred că Pavel ar fi cântat un solo, dacă eu aş fi fost în locul lui Sila. Totuşi nu pot să nu văd gloria şi măreţia Duhului care se ridică superior deasupra tuturor dificultăţilor şi limitărilor.[66]

16:26 Pe când ceilalţi deţinuţi ascultau rugăciunile şi imnurile de slavă înălţate de Pavel şi Sila către Dumnezeu, întreaga închisoare a fost zguduită de un cutremur neobişnuit de pământ, care a deschis toate uşile şi a desfăcut butucii şi lanţurile, dar nu a demolat clădirea.

16:27, 28 Când temnicerul s-a trezit şi a văzut închisoarea cu uşile larg deschise, a presupus că deţinuţii au evadat. Conştient că nu va scăpa cu viaţă, a scos sabia ca să-şi ia viaţa. Dar Pavel l-a asigurat că nu era nevoie să facă acest lucru, întrucât toţi deţinuţii erau la locurile lor şi nu lipsea nici unul.

16:29, 30 Deodată temnicerul a fost cuprins de o emoţie cu totul nouă. Temerile sale că-şi va pierde slujba şi poate chiar viaţa au fost înlocuite cu o profundă convingere şi mustrare de păcat. Acum se temea să-L întâmpine pe Dumnezeu în starea lui păcătoasă, rămânând în păcatele sale. De aceea, a strigat: **„Domnilor, ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?"**

Această întrebare trebuie neapărat să preceadă orice caz autentic de convertire. Trebuie ca cineva să ştie că este *pierdut* înainte de a putea fi *mântuit*. Este prematur să-i spui cuiva cum să fie mântuit înainte ca acel om să spună din adâncul inimii: „Merit pe deplin să merg în iad."

16:31 Singurele persoane din Noul Testament cărora li s-a spus să creadă în Domnul Isus Cristos au fost păcătoşi ce au ajuns să fie convinşi şi mustraţi de păcatele lor. Tot aşa şi aici, după ce temnicerul a fost frânt de-a binelea din pricina păcatelor sale, i s-a spus: **„Crede în Domnul Isus şi vei fi mântuit, tu şi casa ta."**

Nu se sugerează aici deloc că familia acestui om avea să fie automat salvată, dacă *el însuşi* îşi punea încrederea în Cristos. Mai degrabă, sensul este că dacă el avea să creadă în Domnul Isus Cristos, avea să fie mântuit iar casa lui avea să fie mântuită în acelaşi fel. „Crede... şi vei fi mântuit, şi casa ta să procedeze la fel."

Mulţi oameni din vremea noastră par să întâmpine greutăţi când e vorba să înţeleagă ce înseamnă să crezi. Dar când un păcătos îşi dă seama că este pierdut, neajutorat şi deznădăjduit, că se îndreaptă spre iad şi i se spune să creadă în Cristos, luându-L ca Domn şi Mântuitor, el ştie exact ce înseamnă a crede, căci este singurul lucru pe care îl mai poate face!

16:32-34 După ce Pavel şi Sila au dat celor din casa lui învăţăturile necesare, temnicerul a demonstrat autenticitatea convertirii sale, spălându-le rănile şi fiind botezat fără întârziere. De asemenea, i-a adus în casa lui şi i-a hrănit, bucurându-se tot timpul împreună cu casa lui că au ajuns să-L cunoască pe Domnul.

Din nou trebuie să precizăm că nu există nici un temei pentru a crede că printre cei botezaţi din casa temnicerului s-ar fi aflat prunci sau copii mici. Mai degrabă, cu toţii au fost la vârsta la care puteau crede **în Dumnezeu**.

16:35 Se pare că în timpul nopţii inima magistraţilor s-a înmuiat, deoarece a doua zi dimineaţa i-au trimis pe cei ce purtau nuielele să le dea drumul celor doi deţinuţi.

16:36, 37 Când temnicerul i-a spus lui Pavel vestea bună că au fost eliberaţi, apostolul a refuzat să plece în asemenea condiţii. Căci Sila şi Pavel, deşi erau evrei din naştere, deţineau cetăţenia romană. Or, ei fuseseră judecaţi şi bătuţi pe nedrept. Iar acum îşi închipuiau oare magistraţii că ei vor pleca fără nici un murmur, ca şi când ar fi fost vinovaţi, lăsând să planeze asupra lor ocara? Nicidecum! **„Nu merge aşa"**, a spus Pavel, **„ci să vină ei înşişi să ne scoată afară."**

16:38-40 Magistraţii (sau „judecătorii") au venit, până la urmă, şi şi-au cerut scuze, rugându-i pe Pavel şi pe Sila să părăsească cetatea, evitând alte complicaţii. Pătrunşi de demnitatea de fii ai Regelui, slujitorii Domnului au ieşit din închisoare, dar nu au părăsit imediat cetatea, ci mai întâi au tras în casa Lidiei. Apoi au stat de vorbă cu fraţii şi i-au mângâiat. Ce minunat! Adică tocmai cei care s-ar fi cuvenit, în mod normal, să fie mângâiaţi, i-au mângâiat pe alţii.

Şi astfel, odată încheiată cu succes misiunea de la Filipi, apostolii au plecat încărcaţi cu laurii biruinţei.

17:1 Plecând din Filipi, Pavel şi Sila s-au deplasat spre sud-vest, ajungând, după circa 53 de kilometri, la **AMFIPOLI.** Următorul lor popas a fost la **APOLONIA,** situată la alţi cincizeci de kilometri depărtare, în direcţia sud-vest. De acolo au urmat o traiectorie vestică, ajungând, după circa 60 de km, la **TESALONICA.** Acest oraş ocupa o poziţie strategică la întretăierea unor rute comerciale importante, fiind astfel prosper sub aspect economic. Duhul Sfânt a selectat acest important centru comercial ca bază de la care să se răspândească Evanghelia în multe direcţii. Astăzi oraşul se numeşte Saloniki.

Luca a rămas probabil la Filipi, când Pavel şi Sila au plecat mai departe, să cucerească alte teritorii pentru Domnul. Deducem că aşa au stat lucrurile prin schimbarea de persoană. De aici relatarea nu se mai face la persoana întâi plural („noi"), ci la a treia plural („ei").

17:2, 3 După obiceiul lor bineîncetăţenit, misionarii au găsit o sinagogă a evreilor din partea locului, în care au predicat Evanghelia. Timp de trei sabaturi[67] Pavel a predicat din Vechiul Testament, arătând în mod convingător, prezicerile potrivit cărora Mesia trebuia să sufere şi să învie din morţi. După ce a demonstrat acest lucru din Scripturi, Pavel a continuat, arătând că Isus din Nazaret este îndelung aşteptatul Mesia. Căci nu suferise El oare, nu murise şi nu înviase El? Oare nu demonstrau toate acestea că El este **Cristosul** lui Dumnezeu?

17:4-7 Unii dintre iudei au fost convinşi, şi s-au dat de partea lui Pavel şi a lui Sila, devenind credincioşi creştini. De asemenea, şi o mulţime de prozeliţi greci şi nu puţine femei cu vază din cetate au fost convertiţi. Asta i-a determinat însă pe iudeii necredincioşi să treacă la acţiune. Aceştia au strâns nişte oameni fără căpătâi din piaţă, au tulburat cetatea şi au înconjurat casa lui Iason, în care fuseseră găzduiţi Pavel şi Sila. Negăsindu-i pe Pavel şi pe Sila, i-au târât pe Iason şi pe vreo câţiva fraţi înaintea mai-marilor

cetăţii (politarhii). Fără intenţie, ei au adus un real omagiu lui Pavel şi lui Sila, când i-au descris ca pe nişte oameni care au întors lumea pe dos (au răscolit lumea). Apoi i-au acuzat de a fi uneltit răsturnarea guvernului lui Cezar prin predicarea despre un alt rege: Isus. Ce ciudat este să-i vedem aici pe iudei, sărind întru apărarea guvernului lui Cezar, când se ştie ce dezinteres, ba chiar ură, aveau ei pentru imperiul roman!

Dar oare era acuzaţia lor adevărată? Negreşit ei l-au auzit pe Pavel propovăduind despre a doua venire a lui Isus, ca Rege şi Domnitor peste întreg pământul. Dar asta nu prezenta o ameninţare imediată la adresa lui Cezar, întrucât Cristos nu urma să Se întoarcă înainte ca Israelul să se fi pocăit la scară naţională.

17:8, 9 Politarhii au fost tulburaţi să audă aceste lucruri. L-au pus pe Iason şi pe ceilalţi să plătească cauţiune, probabil transmiţându-le oaspeţilor mesajul că ar fi bine să părăsească cetatea. Apoi i-au eliberat pe Iason şi ceilalţi din jurul lui.

17:10-12 Fraţii din Tesalonica au hotărât că ar fi mai indicat ca predicatorii să plece. Deci i-au trimis pe Pavel şi pe Sila, noaptea, la **BEREEA**. Aceşti evanghelişti neînfricaţi şi neobosiţi s-au dus apoi direct în sinagoga iudeilor din acea localitate. În timp ce predicau, iudeii de acolo au dat dovadă de o atitudine deschisă, cercetând Scripturile (Vechiului Testament), verificând şi comparându-le cu cele predicate de apostoli. Aceşti iudei erau pătrunşi de o disponibilitate de a învăţa şi de o hotărâre de a verifica orice învăţătură în lumina Sfintelor Scripturi. Mulţi din aceşti iudei au crezut. De asemenea au fost făcuţi mulţi convertiţi şi dintre femei şi bărbaţi cu influenţă din comunitatea neevreiască.

17:13, 14 Când a ajuns la Tesalonica vestea despre lucrarea lui Pavel şi Sila în Bereea, iudeii din Tesalonica au făcut un drum special până acolo, pentru a incita mulţimile de oameni împotriva apostolului. Prin urmare, fraţii l-au trimis pe Pavel spre mare, însoţit de mai mulţi credincioşi. Probabil au mers până la DIUM iar de acolo s-au deplasat cu corabia până la PIREU, portul ATENEI. **Sila şi Timotei au rămas** în Bereea.

17:15 Drumul de la Bereea la **Atena** era lung. A fost o dovadă grăitoare a devotamentului acestor creştini faptul că au fost dispuşi să-l însoţească pe **Pavel** pe tot parcursul drumului acestuia. Când a sosit timpul să se despartă de **Pavel**, lăsându-l la **Atena**, apostolul i-a rugat să le transmită lui Sila şi lui Timotei mesajul prin care îi ruga să **vină cât mai curând la el**.

17:16 Pe când îi aştepta la Atena, Pavel a fost profund afectat de idolatria ce domina acest oraş. Deşi **Atena** era centrul culturii, educaţiei şi artelor, pe **Pavel** nu-l interesa nici unul din aceste aspecte. El nu şi-a petrecut timpul cu îndeletniciri turistice, de vizitare a monumentelor oraşului. Iată ce spune Arnot în această privinţă:

> Nu se pune problema că apostolul ar fi pus mai puţin preţ pe statuile de marmură decât pe fiinţele omeneşti aflate în viaţă... El nu este omul firav, ci personalitatea puternic conturată, care priveşte sufletele nemuritoare ca fiind, din punct de vedere transcendental, cu mult mai importante decât obiectele de artă... Pavel nu a considerat idolatria ca pe un aspect pitoresc şi inofensiv, ci unul foarte periculos.[68]

17:17, 18 În sinagogă el a discutat cu iudeii şi cu oamenii temători de Dumnezeu, pe când **în piaţă** el a predicat tuturor celor dispuşi să-l asculte. Aşa a ajuns el să ia legătura cu unii filosofi epicurieni şi stoici. Epicurienii erau adepţii filosofului Epicur, care propovăduia că plăcerea, şi nu dorinţa de a dobândi cunoştinţe, ar fi scopul principal al vieţii. Stoicii erau panteişti, care credeau că înţelepciunea ar rezida în eliberarea de sub imperiul unor emoţii profunde, capacitatea de a rămâne impasivi în faţa bucuriei sau a întristării, supunându-te de bună voie legilor naturii. Când reprezentanţii acestor două curente filosofice l-au audiat pe Pavel, verdictul pe care i l-au dat a fost acela de „palavragiu" (în greacă: „culegător de seminţe") şi „vestitor al unor zei străini", pentru faptul că li L-a vestit pe Isus şi învierea.

17:19-21 Atunci l-au luat şi l-au dus la Areopag, sediul forumului juridic asemănător unei curţi supreme din vremea noastră, situat pe dealul Marte. În cazul de faţă nu a fost vorba de un proces propriu-zis, ci doar de o audiere, în cadrul căreia lui Pavel i s-a dat prilejul de a-şi expune învăţătura în faţa membrilor acestui for juridic şi a mulţimii, aşa cum reiese indirect din versetul 21. **Atenieni** aveau o mare predilecţie pentru a purta conversaţii şi a audia diverşi vorbitori — îndeletniciri pentru care se pare că aveau la dispoziţie un timp nelimitat.

17:22 Stând în mijlocul acestui for juridic, **Pavel** a ţinut ceea ce s-a numit Discursul

de pe Dealul Marte. Când analizăm această cuvântare a lui Pavel, nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că, spre deosebire de alte ocazii, când a vorbit de obicei unor iudei, acum el s-a adresat unor ne-evrei. Or, aceştia nu cunoşteau Vechiul Testament şi, prin urmare, Pavel a trebuit să găsească un subiect de comun interes, care să le reţină atenţia la începutul alocuţiunii sale. Aşadar Pavel începe cu observaţia potrivit căreia atenienii sunt foarte religioşi. Or, faptul că Atena era într-adevăr un oraş foarte religios era confirmat şi de prezenţa covârşitoare a idolilor, care se spunea că depăşeau numărul locuitorilor.

17:23 Când s-a gândit la idolii pe care i-a văzut, Pavel şi-a adus aminte de inscripţia pe care a văzut-o pe un altar: **DUMNEZEULUI NECUNOSCUT**. Tocmai aici a găsit apostolul punctul nimerit pentru a îndrepta alocuţiunea pe făgaşul dorit. Pentru el inscripţia a însemnat recunoaşterea de către atenieni a două fapte importante. Mai întâi, faptul existenţei lui Dumnezeu iar al în al doilea rând, faptul că atenienii nu-L cunoşteau. De aici a fost foarte uşor şi normal pentru Pavel să treacă la adevăratul scop al cuvântării sale: de a-i lumina pe atenieni cu privire la adevăratul Dumnezeu. După cum s-a exprimat cineva: „Pavel a îndreptat şuvoiul fără matcă al piozităţii lor pe făgaşul cel bun."

17:24, 25 Misionarii ne informează că cel mai bun punct în care se poate porni în lucrarea de a-i învăţa pe păgâni cu privire la Dumnezeu este relatarea creaţiei. Şi Pavel procedează în acelaşi mod, cu locuitorii Atenei. El li-L prezintă pe Dumnezeu ca Singurul care a creat lumea şi tot ce există în ea. Privind în jurul său, la numeroasele temple ridicate în cinstea unor idoli, apostolul le aminteşte atenienilor că Dumnezeul cel adevărat nu locuieşte în temple făcute de mâna omului. Nici nu depinde de serviciul prestat de mâinile oamenilor. În templele închinate idolilor, preoţii adesea aduceau alimente şi alte bunuri de strictă necesitate zeilor lor. Dar Dumnezeul cel adevărat nu are nevoie de nimic din partea omului, întrucât El este izvorul vieţii, suflării şi al tuturor lucrurilor.

17:26-28a Pavel abordează apoi originea rasei umane. Toate neamurile descind dintr-un strămoş comun, Adam. Nu numai că Dumnezeu a creat popoarele, ci tot El a stabilit anii şi a hotărât ţările în care vor locui acestea. El a revărsat nenumărate îndurări peste ele, pentru ca ele să-L caute. El a dorit ca ele să-L **caute şi, bâjbâind, să-L găsească, deşi El nu este departe de fiecare dintre noi**. În Dumnezeul cel adevărat avem noi viaţa, mişcarea şi fiinţa. El nu este doar Creatorul nostru, ci şi al mediului în care trăim.

17:28b Pentru a sublinia relaţia creaturii cu Creatorul, Pavel a citat din scrierile unor poeţi greci, care au spus: **„Căci vlăstarii Lui suntem (şi noi)"**. Această afirmaţie nu trebuie interpretată ca o încuviinţare a învăţăturii unei aşa-numite „înfrăţiri" a întregii lumi şi a faptului că Dumnezeu este tatăl întregii omeniri. Noi suntem vlăstarii lui Dumnezeu în sensul că El ne-a creat, dar *fiii* lui Dumnezeu devenim doar prin credinţa în Domnul Isus Cristos.

17:29 Pavel îşi dezvoltă argumentarea, în cuprinsul acestui verset. Dacă oamenii sunt vlăstarii lui Dumnezeu, atunci înseamnă că nu-L mai putem concepe pe Dumnezeu ca pe un idol de aur sau argint sau piatră, întrucât idolii aceştia sunt făuriţi de priceperea omului şi, prin urmare, nu sunt mai mari decât oamenii care i-au conceput. Într-un sens, aceşti idoli sunt vlăstarii fiinţelor umane, dar adevărul e că fiinţele omeneşti sunt creaţia lui Dumnezeu.

17:30 După ce a demascat nebunia idolatriei, Pavel arată în continuare că de veacuri Dumnezeu a trecut cu vederea timpurile de neştiinţă ale Neamurilor. Dar acum, după ce a apărut revelaţia Evangheliei, El porunceşte tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască, adică să facă un viraj de o sută optzeci de grade.

17:31 Mesajul acesta este caracterizat de o anume urgenţă, întrucât Dumnezeu a rânduit o zi în care va judeca lumea în neprihănire, prin Domnul Isus Cristos, Omul pe care L-a rânduit El. Judecata la care se referă Pavel aici va avea loc atunci când Cristos va reveni pe pământ pentru a-şi înfrânge duşmanii şi a inaugura domnia Sa de o mie de ani. Asigurarea, certitudinea că acest eveniment va avea cu adevărat loc o găsim în faptul că Dumnezeu L-a înviat pe Domnul Isus din morţi. Cu aceasta Pavel ajunge la subiectul său preferat: învierea lui Cristos.

17:32, 33 Poate că Pavel nu a apucat să-şi încheie mesajul. S-ar putea să fi fost întrerupt de sarcasticele atacuri verbale ale celor care luau în râs ideea învierii morţilor. Alţii, deşi nu şi-au bătut joc, au şovăit şi au amânat luarea unei decizii, spunând: **„Te vom**

audia cu altă ocazie asupra acestui subiect." Sau, cum s-a exprimat cineva: „Ei au considerat inoportună ziua încheierii unui pact cu Cristos. Ei nu spun «Nu» ci doar «Nu acum.»"

17:34 Totuşi ar fi nedrept să afirmăm că mesajul lui Pavel a rămas total lipsit de efect. Să ne amintim că **Dionisie** a crezut. Or el era un **Aeropagit**, deci membru în tribunalul suprem. De asemenea, **o femeie numită Damaris** a crezut **şi alţii,** ale căror nume nu sunt pomenite.

Astfel Pavel a plecat din mijlocul lor. „Nu ni se mai spune nimic despre Atena. Pavel revine în câmpurile de misiune în care domneau prigoanele, dar pentru superficialitatea intelectuală nu mai e nimic de zis" (texte selecte).

Unii au criticat această predică din pricina faptului că ar părea să aducă elogii atenienilor pentru religiozitatea lor, când, în realitate, aceştia erau cufundaţi într-o cumplită idolatrie. Sau că ar fi pus pe seama lor recunoaşterea (indirectă, n.tr.) a existenţei unui Dumnezeu adevărat, pornind de la o inscripţie pe care — susţin aceşti critici — atenienii ar fi consacrat-o, în realitate, unui idol. Mai mult — spun ei — Pavel prea pare să se aplece asupra manierelor şi obiceiurilor atenienilor. În plus, nu prezintă Evanghelia tot atât de limpede şi energic ca alte mesaje rostite anterior de apostol. Dar aceste critici sunt neîntemeiate. Aşa cum am arătat deja, Pavel a încercat de la început să stabilească un prim punct de contact, după care, urmând o strategie alcătuită din câţiva paşi bine definiţi, el şi-a călăuzit ascultătorii mai întâi la cunoaşterea adevăratului Dumnezeu şi apoi la necesitatea pocăinţei, determinată de perspectiva venirii lui Cristos ca judecător. Predicarea lui Pavel nu are nevoie de altă validare, decât aceea de a şti că şi-a dovedit pe deplin eficacitatea prin faptul că a contribuit decisiv la convertirea autentică a unora dintre ascultătorii săi.

AMVOANE NECONVENŢIONALE

Predica ţinută de Pavel pe Colina Marte este o ilustraţie elocventă a *locurilor neconvenţionale* în care predicau credincioşii cuvântul.

Locul preferat era *în aer liber*. La Rusalii mesajul a fost rostit, după toate probabilităţile, în aer liber, dacă judecăm după numărul mare al celor care l-au audiat şi au fost mântuiţi[69] (Fapte 2:6, 41). Alte exemple de predicare în aer liber le găsim la 8:5, 25, 40; 13:44; 14:8-18.

Mesajul a răsunat în zona *templului* în cel puţin trei ocazii (3:1-11; 5:21, 42). Pavel şi asociaţii lui au rostit Cuvântul *pe malul râului* la Filipi (16:13). Iar aici, în textul de faţă, la Atena, el a predicat *în piaţă* (17:17) înainte de a predica pe Colina Marte. La Ierusalim el a vorbit în faţa unei mulţimi agitate *de pe treptele* fortăreţei Antoniei (21:40-22:21).

De cel puţin patru ori mesajul a fost rostit înaintea **sinedriului** iudaic: de către Petru şi Ioan (4:8, 19); de către Petru şi ceilalţi apostoli (5:27-32); de către Ştefan (7:2-53); şi de către Pavel (22:30-23:10).

Pavel şi asociaţii lui de obicei predicau evanghelia *în sinagogi* (9:20; 13:5, 14; 14:1; 17:1, 2, 10, 17; 18:4, 19, 26; 19:8).

De multe ori predicile erau rostite *în case particulare*. Astfel Petru a predicat în casa lui Corneliu (10:22, 24). Pavel şi Sila au mărturisit în casa temnicerului din Filipi (16:31, 32). La Corint Pavel a predicat în casa lui Crispus, fruntaşul sinagogii (18:7, 8). El a predicat până la miezul nopţii într-o casă particulară din Troa (20:7). El a predat din casă în casă la Efes (20:20), precum şi în casa închiriată de el la Roma (28:30, 31).

Filip i-a predicat eunucului etiopian *într-un car* (8:31-35) iar Pavel a predicat *la bordul unei corăbii* (27:21-26). La Efes el a discutat zilnic *într-o sală de clasă* (19:9).

Pavel a predicat *în tribunale civile* înaintea lui *Felix* (24:10), a lui Festus (25:8) şi a lui Agripa (26:1-29).

La 8:4 citim că fraţii prigoniţi s-au dus *pretutindeni* predicând Cuvântul.

Toate aceste exemple ne arată că primii creştini nu considerau că vestirea mesajului evangheliei trebuie să se rezume doar la anumite clădiri special „consacrate". Mai degrabă, oriunde se aflau oameni şi se ivea prilejul, ei Îl făceau cunoscut pe Cristos, după cum subliniază şi A.B. Simpson:

Primii creştini considerau orice situaţie din viaţă un prilej nimerit pentru a mărturisi pentru Cristos. Chiar şi atunci când erau duşi înaintea regilor şi a guvernatorilor, nici nu le trecea prin cap să încerce să ocoloească subiectul sau să se eschiveze de a se identifica cu Cristos, de teama consecinţelor unei atari identificări. Mai degrabă, pentru ei acestea erau prilejuri nimerite de a le predica regilor şi dregătorilor la care nu ar fi obţinut acces pe alte căi. Probabil Dumnezeu îngăduie fiecărei fiinţe umane să-şi întretaie cărarea cu a noastră, pentru ca noi să avem

prilejul de a binecuvânta în vreun fel umblarea acestui om, lăsând în inima şi în viaţa lui o oarecare influenţă care să-l apropie mai mult de Dumnezeu.[70]

Domnul Isus le-a încredinţat misiunea de a se duce în toată lumea şi a predica evanghelia la orice făptură (Marcu 16:15). Cartea Fapte îi prezintă tocmai în procesul aducerii la îndeplinire a acestei porunci.

Poate că ar trebui să adăugăm că majoritarea cazurilor de predicare în Fapte au avut loc spontan şi liber (fără notiţe pregătite dinainte). De obicei, nu exista timp suficient pentru ca predicatorii să-şi pregătească mesajul. „Nu era vorba aici de peformanţa atinsă într-o oră (de predicare), ci rezultatul pregătirii de o viaţă întreagă." Predicatorii erau cei pregătiţi, nu predicile lor.‡

18:1 Unii cred că **Pavel a plecat de la Atena** datorită rezultatelor slabe pe care le-ar fi obţinut propovăduirea lui în acest oraş. Noi însă înclinăm să credem că el a fost călăuzit de Duhul Sfânt să meargă spre vest, la **CORINT**, capitala AHAIEI. Aici, în acest oraş cunoscut pentru imoralitatea sa, evanghelia trebuie predicată şi se impunea înfiinţarea unei biserici.

18:2, 3 La Corint, Pavel s-a împrietenit cu cuplul **Acuila** şi **Priscila**, această prietenie durând toată viaţa sa. **Acuila** era iudeu din **Pont**, o provincie situată în nord-estul Asiei Mici. Iniţial el şi soţia lui locuiseră la Roma, dar fuseseră alungaţi de acolo prin decretul antisemit emis de **Claudius** Cezar. Corint se afla pe traseul principal ce stabilea legătura Romei cu Orientul, ceea ce explică de ce s-a stabilit acest cuplu în Corint, înjghebând o mică întreprindere particulară de confecţionare a corturilor. Pavel era şi el de profesie făcător de corturi şi astfel a ajuns să-i cunoască.

Viaţa ne dezvăluie ca într-o strălucire cele mai de preţ ocazii atunci când ne aflăm la datorie. Aşadar, ţine-te de îndeletnicirea prin care-ţi câştigi pâinea zilnică şi în însăşi truda ta vei primi mari binecuvântări şi vei vedea îmbucurătoare vedenii... Atelierul, biroul sau magazia în care-ţi desfăşori activitatea pot deveni casa lui Dumnezeu. Fă-ţi datoria şi fă-o cum se cuvine, căci în achitarea de sarcinile ce-ţi revin vei putea dobândi o aleasă părtăşie sufletească, cum au găsit-o Acuila şi Priscila.[71]

Nu reiese clar din text dacă **Acuila** şi **Priscila** erau deja creştini când i-a cunoscut Pavel sau dacă au fost mântuiţi prin lucrarea apostolului. Balanţa dovezilor înclină însă în favoarea argumentului că erau deja credincioşi când au sosit la Corint.

18:4 Pavel stătea de vorbă în sinagogă în fiecare sabat şi îi convingea atât pe iudei, cât şi pe prozeliţii dintre Neamuri că Isus este într-adevăr Cristosul lui Dumnezeu.

18:5 Pavel îi lăsase pe Sila şi Timotei în Bereea, cu ocazia plecării sale spre Atena. Dar odată ajuns în acel oraş, a trimis vorbă ca aceştia să vină la el. Şi astfel în Corint ei i se alătură lui Pavel.

După sosirea lor, Pavel a fost **constrâns de Duhul**. Asta ar putea însemna că simţea povara pe care a aşezat-o Domnul asupra sa de a predica mesajul evangheliei cu şi mai mare stăruinţă, mărturisindu-le iudeilor că Isus este Cristosul. Am putea înţelege de aici că apostolul nu-şi mai petrecea timpul confecţionând corturi, ci se consacrase în exclusivitate predicării Evangheliei.

Cronologic, cam în această perioadă a redactat Pavel 1 Tesaloniceni (adică prin anul 52 d.Cr.).

18:6 Iudeii necredincioşi i s-au împotrivit lui Pavel şi l-au batjocorit. A respinge Evanghelia înseamnă însă a te respinge pe tine însuţi. Necredinciosul nu-i face nimănui mai mult rău decât îşi face lui însuşi.

Pavel şi-a scuturat hainele şi le-a zis: „Sângele vostru să fie asupra capului vostru. Eu sunt curat; de acum încolo, mă voi duce la celelalte Neamuri." Scuturarea hainelor a fost un act dramatic, semnificând desolidarizarea lui de ei. Dar asta nu l-a împiedicat de a merge la sinagogă în alt oraş, şi anume Efes (19:8).

Cuvintele apostolului constituie o atenţionare solemnă a tuturor credincioşilor cu privire la posibilitatea de a se face vinovaţi de sângele cuiva. Creştinul este dator tuturor oamenilor. Dacă nu se va achita de sarcina ce-i revine de a vesti Evanghelia, Dumnezeu îl va trage la răspundere. Pe de altă parte, dacă Îl va mărturisi cu credincioşie pe Cristos dar se va lovi de o aprigă împotrivire, atunci va fi absolvit de vină, răspunderea apăsând pe umerii celui ce se face vinovat de respingerea lui Cristos.

Versetul acesta reprezintă încă un pas pe calea dării la o parte a poporului Israel, concomitent cu propovăduirea Evangheliei la Neamuri. Dumnezeu a decretat ca vestea bună să fie adresată mai întâi evreilor, dar, pe paginile cărţii Fapte, pe măsură ce po-

porul Israel respinge mesajul, cu adâncă tristeţe, Duhul lui Dumnezeu Se îndepărtează tot mai mult de acest popor.

18:7, 8 După acest acces de furie al iudeilor, apostolul s-a dus în casa lui Iust, un convertit dintre Neamuri la iudaism, care locuia lângă sinagogă. Desfăşurându-şi misiunea din acest sediu, apostolul Pavel a avut bucuria de a-l vedea pe Crisp, mai-marele sinagogii, împreună cu toată casa lui, venind la Cristos. Mulţi alţi corinteni şi-au pus încrederea în Mântuitorul şi au fost botezaţi. Pavel l-a botezat pe Crisp şi pe încă vreo câţiva (1 Cor. 1:14-16), dar de regulă prefera să-l pună pe alt frate să-i boteze pe credincioşi. Pavel se temea că oamenii vor forma un fel de partid în jurul lui şi că ar putea să li se distragă astfel atenţia de la dragostea şi loialitatea integrală pe care l-o datorează Domnului Isus.

18:9, 10 Domnul, în harul Său, i-a vorbit lui Pavel în timpul nopţii, printr-o vedenie, asigurându-l că nu avea de ce să se teamă, ci să meargă înainte, predicând Evanghelia, fiind asigurat de prezenţa şi ocrotirea lui Dumnezeu. Existau în oraş mulţi oameni care erau ai Domnului în sensul că El lucra în vieţile lor şi, în cele din urmă, aceştia aveau să fie mântuiţi.

18:11 Pavel a rămas la Corint un an şi jumătate, predând cuvântul lui Dumnezeu. Material de referinţă de mare preţ pentru această perioadă poate fi găsit la 1 şi 2 Corinteni.

18:12-16 Probabil către sfârşitul şederii lui Pavel la Corint a fost numit Galio proconsul al Ahaiei (cam prin anul 53 d.Cr.). Crezând că noul proconsul le va da câştig de cauză, iudeii l-au adus pe Pavel înaintea lui la scaunul de judecată (*bema*) din piaţa de la Corint. Acuzaţia adusă lui Pavel era că ar fi încercat să-i convingă să se închine lui Dumnezeu contrar legii iudaice. Înainte ca apostolul să aibă prilejul de a depune mărturie, cu un gest dispreţuitor, Galio a respins integral cazul, spunându-le iudeilor că aceasta era o chestiune ce ţinea strict de legea lor, neintrând sub incidenţa jurisdicţiei sale. Dacă ar fi fost vorba de vreo nedreptate sau de vreo faptă rea, atunci s-ar fi cuvenit ca Gallio să-i sprijine pe iudei, dar în realitate era vorba doar de o chestiune de cuvinte şi de nume, asupra legii iudaice. Proconsulul nu a avea nici o intenţie de a deveni judecător în asemenea chestiuni. Prin urmare, a respins cauza iudeilor.

18:17 Unii cred că grecii l-au pedepsit pe Sostene pentru că l-a adus pe Pavel înaintea proconsulului Gallio în cazul unei acuzaţii atât de nefondate. Când se spune că Gallio nu a luat în seamă nici unul din aceste lucruri, asta nu înseamnă că nu-l interesa Evanghelia, deşi probabil că aşa stăteau lucrurile. E limpede că nu voia să se implice în legile şi datinile iudeilor.

18:18 După aceste incidente, **Pavel a rămas** la Corint **destul de multă vreme**. Poate că în această perioadă a redactat 2 Tesaloniceni.

Când, în cele din urmă, a părăsit Corintul, împreună cu **Priscila şi Acuila**, a plecat cu corabia în Siria, destinaţia finală fiind Antiohia. Unii comentatori susţin că **Pavel** s-a tuns la **Chencreea** (portul de est al Corintului), în timp ce alţii spun că a fost vorba de **Acuila**.[72]

Unii consideră că maniera în care a fost făcut jurământul trădează puternicile origini iudaice, necorespunzând cu maturitatea spirituală a lui Pavel. Probabil că nu se poate stabili cu precizie care din cei doi s-a tuns.

18:19, 20 Când corabia a debarcat la **EFES**, Priscila şi Acuila au coborât pe uscat cu scopul de a rămâne acolo. Pavel a profitat de scurta şedere a vasului în acest port, pentru a se duce la sinagogă şi a discuta cu iudeii. Surprinde faptul că aceştia au dorit ca el să rămână mai multă vreme, dar Pavel nu a putut să le împlinească dorinţa.

18:21 Corabia trebuia să plece mai departe şi astfel Pavel a promis că se va întoarce la Efes, dacă va voi Dumnezeu, după celebrarea sărbătorii la Ierusalim.

18:22 Următorul popas al corăbiei a fost **CEZAREEA**. De acolo, apostolul s-a dus şi a salutat biserica din Ierusalim. Apoi s-a coborât la **ANTIOHIA**, vizitând pentru ultima oară această localitate.

Cu aceasta se încheie a doua călătorie misionară a lui Pavel.

G. A treia călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică şi Grecia (18:23-21:26)

18:23 După o vizită destul de lungă la Antiohia, Pavel era acum gata să pornească într-o nouă călătorie misionară de proporţii, care este relatată de la versetul 23 din capitolul 18 până la 21:16.

Primele regiuni ce aveau să fie vizitate au fost **GALATIA şi FRIGIA**. Apostolul a vizitat bisericile de acolo, una câte una, întărindu-i pe toţi ucenicii.

18:24-26 Scena se mută acum înapoi la Efes, unde i-am lăsat pe Acuila şi Priscila. În

această localitate, a sosit un predicator elocvent, pe nume Apolo, care era foarte tare în Scripturile Vechiului Testament. El era iudeu din naştere, băştinaş din Alexandria, capitala Egiptului de nord. Deşi propovăduirea sa era însoţită de mare putere şi deşi era plin de râvnă, avea însă unele deficienţe la capitolul cunoştinţelor despre credinţa creştină. Se pare că el era bine pregătit cu privire la misiunea lui **Ioan** Botezătorul şi ştia că **Ioan** chemase naţiunea Israel la pocăinţă, ca act pregătitor pentru venirea lui Mesia. Dar el nu pare să fi avut cunoştinţă despre botezul creştin sau despre alte chestiuni legate de doctrina creştină. **Când Acuila şi Priscila l-au auzit vorbind în sinagogă**, şi-au dat seama că are nevoie să primească învăţături suplimentare şi astfel l-au luat deoparte şi i-au explicat calea lui Dumnezeu mai amănunţit. Trebuie subliniat aici meritul acestui predicator elocvent pentru că s-a lăsat învăţat de un făcător de corturi şi de soţia acestuia.

18:27, 28 Ca urmare a spiritului maleabil de care a dat dovadă, lăsându-se învăţat, **fraţii** din Efes l-au încurajat în dorinţa sa de a se duce la Corint pentru a propovădui Cuvântul. Ba mai mult au redactat şi o scrisoare de recomandare pe care s-o poarte cu el. Aşa se face că el a fost de mare ajutor pentru credincioşii din Corint, răspunzând cu vigoare argumentelor iudeilor şi arătând că Isus este cu adevărat Cristosul lui Dumnezeu.

19:1 Când a venit Pavel prima oară la Efes, le-a promis iudeilor din sinagogă că, dacă va voi Dumnezeu, se va întoarce. Împlinindu-şi acum această promisiune, el s-a deplasat din ţinuturile Galileii şi Frigiei, urmând un traseu pe uscat, traversând regiunea muntoasă şi ajungând la **EFES** pe coasta de est a Asiei proconsulare. În acest oraş s-a întâlnit cu vreo doisprezece bărbaţi care susţineau că sunt **ucenici**. Stând de vorbă cu ei, Pavel a realizat că aceştia nu erau desăvârşiţi în cunoştinţele lor creştine, ci, dimpotrivă, avea multe lacune şi s-a întrebat dacă au primit vreodată Duhul Sfânt.

19:2 Prin urmare, Pavel i-a întrebat: **„Aţi primit voi Duhul Sfânt când aţi crezut?"** În versiunea KJV, întrebarea lui Pavel e redată astfel: „Aţi primit voi Duhul Sfânt de când aţi crezut?" Desigur, această traducere introduce ideea greşită, potrivit căreia primirea Duhului Sfânt ar avea loc *după* primirea mântuirii.

Gândul care se desprinde din acest verset nu este acela că primirea Duhului Sfânt ar fi o lucrare a harului ce urmează mântuirii, căci de îndată ce păcătosul şi-a pus încrederea în Mântuitorul, el a primit Duhul Sfânt.

Răspunsul ucenicilor a fost următorul: **„Nici n-am auzit că există Duh Sfânt"** sau cum îl redă versiunea ASV: „Nici măcar nu am auzit că Duhul Sfânt a fost dat." Din moment ce aceşti oameni erau ucenici ai lui Ioan Botezătorul, aşa cum aflăm din versetul următor, ei ar fi trebuit să aibă cunoştinţă despre existenţa Duhului Sfânt, din Vechiul Testament. Nu numai atât, dar Ioan îşi instruise ucenicii cu privire la faptul că Cel care venea după el avea să-i boteze cu Duhul Sfânt. Prin urmare, ceea ce nu ştiau ucenicii aceştia era că **Duhul Sfânt** fusese dat deja în Ziua Cincizecimii.

19:3, 4 Când a pus apostolul întrebarea despre botez, a aflat că oamenii aceştia nu cunoşteau decât **botezul lui Ioan**. Cu alte cuvinte, cunoştinţele lor se rezumau la convingerea că Mesia era aproape iar ei arătaseră prin botezul lor că au făcut pregătirile necesare pentru a-L primi ca Rege. Ei nu ştiau că **Cristos** murise, fusese îngropat şi înviase din morţi, înălţându-se la cer, după care fusese trimis Duhul Sfânt. **Pavel** le-a explicat toate aceste lucruri, amintindu-le că atunci când **Ioan** a botezat cu **botezul pocăinţei**, el i-a îndemnat să creadă în Cristos Isus.

19:5 Când au auzit ei acest lucru, au fost botezaţi în numele Domnului Isus. Pe tot parcursul cărţii Faptelor Apostolilor se pune accent deosebit pe Domnia lui Isus. Prin urmare, ucenicii lui Ioan au fost botezaţi prin autoritatea **Domnului Isus** şi ca recunoaştere publică în viaţa lor că L-au acceptat pe Isus Cristos ca Domn (Iehova).

19:6, 7 Apoi **Pavel** şi-a pus mâinile peste ei, aceştia primind Duhul Sfânt. Este a patra oară în cartea Fapte când ni se spune precis că Duhul Sfânt a fost dat. Prima oară a fost în capitolul 2, în ziua Cincizecimii, când au fost implicaţi mai cu seamă iudei. A doua oară a fost în Fapte 8, când Duhul a fost dat samaritenilor, prin punerea mâinilor lui Petru şi Ioan. A treia oară a fost la Fapte 10, în casa unui ne-evreu, Corneliu, din Iopa. Am arătat anterior că ordinea evenimentelor care au dus la primirea **Duhului Sfânt** diferă de la caz la caz.

Aici la Fapte 19, avem următoarea ordine:
Credinţa.
Rebotezarea.
Punerea mâinilor de către apostol.
Primirea **Duhului Sfânt.**

Când Duhul Sfânt ucenicilor lui Ioan prin punerea mâinilor lui Pavel, Domnul a preve-

nit posibilitatea ca mai târziu Pavel să fie considerat drept inferior lui Petru, lui Ioan sau oricărui alt apostol.

Când au primit ucenicii lui Ioan **Duhul Sfânt** ei au vorbit în limbi şi au profeţit. Asemenea puteri supranaturale au constituit metoda lui Dumnezeu de a lucra înaintea redactării Noului Testament. Astăzi ştim că primim Duhul Sfânt în momentul convertirii, nu prin semne şi minuni, nici chiar prin simţăminte, ci prin mărturia Scripturilor din Noul Testament.

În clipa în care crede cineva în Domnul Isus Cristos, este umplut cu Duhul Sfânt, este pecetluit de Duhul Sfânt şi primeşte arvuna Duhului. De asemenea primeşte ungerea Duhului şi este botezat în trupul lui Cristos. Dar asta nu neagă faptul că există *crize* ulterioare ale Duhului. Nu se poate tăgădui că Duhul Sfânt vine adesea asupra unor persoane individuale în modalităţi potrivite cu suveranitatea Sa, dându-le acestor persoane puteri speciale pentru misiuni speciale, umplându-i de curaj în credinţa lor şi turnând asupra lor o mare râvnă pentru câştigarea de suflete pentru Cristos.

19:8 Timp de trei luni Pavel a vizitat sinagoga din Efes, **vorbind cu îndrăzneală, discutând cu ei şi înduplecându-i despre lucrurile privitoare la împărăţia lui Dumnezeu.** Discuţiile apelau la intelectul oamenilor, dar „înduplecarea" se referă la apelul făcut la voinţa lor, în special în legătură cu credinţa în Isus Cristosul. Subiectul discuţiilor a fost: **„Lucrurile privitoare la împărăţia lui Dumnezeu."** C. E. Stuart dezvoltă această idee:

A se observa că Pavel nu a predicat *Evanghelia* Împărăţiei, căci asta ar fi fost nelalocul ei, din punct de vedere dispensaţional. Domnul a predicat acest lucru. Dar subiectul căzuse oarecum pe planul doi, prin moartea Sa, urmând să fie reluat ulterior (Matei 24:14; Apo. 14:6, 7). Dar Pavel a discutat despre Împărăţia lui Dumnezeu, căci aceasta există în prezent pe pământ.[73]

19:9, 10 Când unii dintre iudei s-au împietrit (în intelectul lor), devenind neascultători (în ce priveşte voinţa lor), când au început să agite mulţimile împotriva Căii, Pavel a părăsit sinagoga şi s-a retras împreună cu ucenicii săi, îndepărtându-se de aceşti iudei. El i-a dus la şcoala lui Tiranus, unde avea toată libertatea să predea zilnic. Se crede că Tiranus era un grec ce ţinea ore de filosofie sau retorică. Timp de doi ani, apostolul a făcut ucenici, trimiţându-i apoi să-i înveţe pe alţii. Urmarea a fost că întreaga provincie a Asiei a auzit cuvântul Domnului Isus, atât iudeii, cât şi grecii. Astfel s-a deschis larg o uşă pentru lucrarea rodnică a lui Pavel, aceasta în pofida numeroşilor adversari pe care îi avea (1 Cor. 16:9).

19:11, 12 Ca apostol al lui Isus Cristos, **Pavel** avea puterea de a face semne şi minuni, acestea constituind dovezi ale apostoliei sale, autentificând mesajul propovăduit de el. Atât de mare era puterea care se scurgea prin el, încât până şi batiste sau şorţuri de care se atingea el erau purtate de bolnavi sau de cei posedaţi de duhuri rele, care erau vindecaţi. Se ridică în acest punct întrebarea dacă aceste minuni pot fi repetate în vremea noastră. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu este suveran şi deci poate proceda aşa cum voieşte. Dar trebuie să recunoaştem că asupra apostolilor şi a delegaţilor lor fuseseră turnate puteri supranaturale. Întrucât în vremea noastră nu avem apostoli în sensul deplin al cuvântului, este inutil a se susţine că minunile săvârşite de apostolii din perioada primară a bisericii s-au extins până în zilele noastre.

19:13, 14 Ori de câte ori Dumnezeu lucrează cu putere, Satan se va înfăţişa numaidecât ca să obstrucţioneze şi să se opună. Pe când Pavel propovăduia şi făcea minuni, la Efes erau nişte iudei peregrini, care erau exorcişti. Oamenii aceştia porunceau duhurilor rele (folosind numele Domnului Isus ca formulă magică) să iasă din oamenii posedaţi. Faptul că anumiţi iudei aveau realmente puterea de a scoate demoni a fost recunoscut chiar de Domnul Isus Însuşi (Luca 11:19).

Printre magicienii iudei care practicau în felul acesta erau cei şapte fii ai lui Sceva. Omul acesta era un mare preot iudeu, respectiv preot peste douăzeci şi patru de cursuri. Într-o zi, fiii lui au încercat să scoată un duh rău dintr-un demonizat, spunând demonului din el: **„Vă jur pe Isus, pe care-L predică Pavel!"**

19:15, 16 Ei au rostit cuvintele, dar n-au avut şi puterea care să însoţească aceste cuvinte, şi astfel demonii nu li s-au supus. De altfel, răspunsul duhului rău a fost cât se poate de relevant: **„Pe Isus Îl cunosc şi pe Pavel îl ştiu, dar voi cine sunteţi?"** F. B. Meyer face câteva remarci amuzante pe marginea acestui citat:

Când fiii lui Sceva s-au luat de demon, acesta s-a luat de ei, spunând cam aşa: „Voi, piticilor şi liliputanilor, cine sunteţi? Pe Pavel îl cunosc! Dar

pe voi nu vă cunosc. Niciodată nu am auzit de voi. Nicicând nu s-a pomenit de numele vostru în fundul iadului. Nimeni nu vă cunoaşte, nici în afara hotarelor acestei gropi numită Efes."

Da, asta e întrebarea care mi s-a pus astăzi: „Te cunoaşte cineva în iad?" Ştiu diavolii despre noi? Sunt ei timoraţi de noi? Le producem noi un sentiment de groază? Sau mai degrabă ei sunt cei ce se iau de noi? Când predicăm duminica sau când facem misiune pe străzi sau când frecventăm Şcoala Duminicală, diavolul spune: „Nu te cunosc. Nu merită să-mi irosesc muniţiile cu tine. Poţi să-ţi continui activitatea nestingherit. Nu voi risca să supăr iadul, încercând să te opresc."[74]

Este interesant să observăm distincţia pe care o face Scriptura între **duhul rău** (v. 15) şi **omul în care locuia duhul rău** (v. 16). În versetul 15 vorbeşte demonul, dar în versetul 16 chiar demonizatul sare asupra fiilor lui Sceva, îi biruie, îi despoaie de haine şi-i vatămă.

19:17 Când s-a răspândit vestea despre această înfrângere a forţelor Satanei în ţinutul din jur, peste oameni a căzut o mare frică şi numele Domnului Isus a fost preamărit. Nu numele lui Pavel a fost slăvit, ci numele Mântuitorului lui Pavel.

19:18, 19 Atât de măreaţă a fost lucrarea Duhului lui Dumnezeu printre cei ce practicau diverse forme ale artei magiei încât un mare număr de oameni s-au întors la Cristos, mărturisindu-şi faptele. După aceasta, au procedat la o demonstraţie publică a credinţei lor, adunându-şi cărţile de magie şi arzându-le într-un mare foc. Costul iniţial al acestor cărţi a fost probabil de cincizeci de mii de arginţi. Este greu de stabilit cu precizie cât ar costa asta în banii noştri actuali — poate între opt şi zece mii de dolari.

19:20 Această renunţare publică la practicarea unor îndeletniciri păgâne a făcut ca Cuvântul Domnului să crească cu multă putere şi să câştige teren. Poate că dacă şi creştinii din vremea noastră ar arde cărţile şi revistele lor fără valoare, Cuvântul ar avea mai mult câştig de cauză.

19:21 Pe măsură ce se apropia momentul încheierii lucrării lui Pavel la Efes, el s-a hotărât să revină la Ierusalim prin Macedonia şi Ahaia, urmând ca apoi să meargă şi la Roma. Inima lui mereu plină de iubire şi compasiune căuta întruna centre în care evanghelia să poată fi sădită şi de la care să se poată răspândi apoi în jur.

19:22 El i-a trimis pe Timotei şi pe Erast înaintea lui în **Macedonia**, urmând ca el să mai stea un timp în Asia. Probabil că în această perioadă a redactat 1 Corinteni (respectiv prin anul 56 d.Cr.).

19:23-27 Ca urmare a lucrării lui Pavel, mulţi efeseni s-au întors la Domnul, renunţând la idolii lor. Trezirea spirituală din oraş a fost atât de răspândită încât a provocat o recesiune economică în rândul producătorilor de idoli. **Un argintar, cu numele Dimitrie,** se afla printre cei ce fuseseră afectaţi negativ în afacerile lor. Acest om confecţiona altare de argint ale zeiţei Diana.[75] În calitate de purtător de cuvânt al breslei sale, Dimitrie i-a adunat la un loc pe toţi colegii săi meşteşugari, încercând să-i determine să treacă la acţiuni energice. El le-a amintit astfel cum Pavel reuşise atât de bine să-i convingă pe mulţi oameni să creadă că zeii făcuţi de mâna omului nu sunt dumnezei. Apoi el a dezvăluit adevăratul motiv al îngrijorării sale, când a afirmat că meseria lor era în pericol, dar s-a străduit să dea acestei nelinişti o turnură religioasă, prefăcându-se că ar avea o mare reverenţă pentru Diana şi templul acesteia.

19:28-31 Şedinţa argintarilor s-a transformat curând într-o tulburare în masă, în care a fost implicat întregul oraş. Strigând **„Mare este Diana Efesenilor!"**, gloata s-a repezit în teatru (arenă sau coliseum), punând mâna pe Gaius şi pe Aristarh, doi dintre însoţitorii lui Pavel în călătoria sa, având negreşit intenţia de a-i ucide pe aceştia. Pavel însuşi a dorit să intervină şi să se adreseze mulţimii, dar a fost împiedicat de ucenici, precum şi de Asiarhi (adică de oficialii aleşi de oraşe, care, pe cheltuială proprie, organizau serbări în cinstea zeilor lor). Aceşti binefăcători civici care se împrieteniseră cu Pavel i-au spus că nu ar fi deloc înţelept să intre în arenă.

19:32 Dar de data aceasta gloata ieşise de sub orice control. Mulţi oameni habar nu aveau de ce se află acolo. Peste tot se auzeau glasuri contradictorii.

19:33, 34 Un iudeu pe nume **Alexandru** a căutat să intervină şi să se adreseze mulţimii, negreşit cu intenţia de a-i apăra pe iudei, ca unii care erau cu totul nevinovaţi în această chestiune. Dar când mulţimea a aflat că este iudeu, a scos un răcnet şi mai mare de protest. Preţ de circa două ore oamenii au strigat **„Mare este Diana Efesenilor!"**

19:35 În acest moment crucial, **maimarele cetăţii** a reuşit să potolească mulţimea. Cuvântarea lui a fost pe atât de reuşită pe cât a fost de neîndemânatică. El a spus că

de fapt efesenii nu au de ce să se teamă. La urma urmelor, toţi ştiu că Efes a fost rânduit ca cetate menită să slujească de templu păzitor marei zeiţe Diana. Deşi treisprezece cetăţi din Asia erau interesate de acest templu, totuşi clădirea sacră fusese dată în grija solemnă a efesenilor. De asemenea, lor le revenea privilegiul de a păzi chipul Dianei, despre care se credea că ar fi căzut din cer.

19:36-40 Lăsând să se înţeleagă că temeliile religiei lor erau trainice şi că nimic nu putea răsturna cultul închinării zeiţei Diana, el le-a spus oamenilor că dau dovadă de nechibzuinţă, făcând atâta tărăboi. Mai ales, că oamenii împotriva cărora protestau nu erau vinovaţi de jefuirea templului, nici de hulă împotriva zeiţei Diana. Dacă Dimitrie şi meşterii lui aveau motive întemeiate să aducă plângere, atunci acestea trebuiau înaintate la tribunalele care le stăteau la dispoziţie, proconsulii fiind gata să audieze cazul. Dacă aveau altceva de spus, atunci exista oricând posibilitatea întrunirii în condiţiile legale. Dar felul în care s-au strâns ei acum a fost cel al unor tulburări în masă. Or, imperiul roman nu privea cu ochi buni asemenea adunări. Dacă ar fi traşi la răspundere pentru aceste tulburări, n-ar mai putea să se justifice. În plus, mai-marele cetăţii ştia că postul său şi probabil chiar viaţa sa erau în primejdie, dacă ajungea vestea la autorităţile din Roma despre cele întâmplate.

19:41 Între timp, gloata s-a mai potolit, oamenii ducându-se la casele lor.

Un aspect ciudat care nu poate trece neobservat este faptul că tocmai acţiunea mai-marelui cetăţii în interesul păstrării ordinii şi legalităţii, şi nu tulburarea maselor, a fost aceea care a pus capăt misiunii lui Pavel din acea localitate. Atâta vreme cât a existat o opoziţie sănătoasă, Pavel a considerat că are prilejuri minunate de a vesti Cuvântul lui Dumnezeu la Efes (1 Cor. 16:8, 9). Se pare însă că de îndată ce i s-a acordat protecţia oficialităţilor municipale, Pavel a decis să părăsească oraşul (Texte selecte).

Cuvântul **adunare** (v. 32, 39, 41) este traducerea termenului *ekklesia* din textul grec, având sensul de „grupare de oameni chemată afară" şi care a fost tradus în alte părţi ale Noului Testament prin *biserică*. Numai contextul poate stabili când termenul se referă la o gloată de păgâni, ca în cazul de faţă, şi când se referă la adunarea Israelului, ca la Fapte 7:38 sau la biserica Nou Testamentală. Termenul *adunare* este însă o traducere mai exactă a elinului *ekklesia* decât *biserică*. Cuvântul *church* (adică *biserică*, n.tr.) provine dintr-un termen grecesc, cu sensul de: „aparţinând Domnului" (*kuriake*, vezi scoţianul „kirk"). În accepţiunea actuală, *biserică* se referă, de obicei, la o clădire folosită în scopuri religioase, acesta fiind motivul pentru care mulţi creştini preferă termenul *adunare*, ce exprimă adevărul potrivit căruia biserica este un grup de oameni aparte, nu o clădire, nici chiar o confesiune.

20:1 Din versetul 1 s-ar părea că apostolul a plecat din Efes direct în **Macedonia**. Dar de la 2 Corinteni aflăm că mai întâi el s-a dus la TROAS. Acolo a găsit o uşă larg deschisă predicării evangheliei, dar a fost foarte dornic să-l vadă pe Tit şi să afle de la el cum au primit Corintenii prima sa epistolă. Negăsindu-l însă pe Tit la Troas, Pavel a traversat pe calea apei colţul de nord-vest al Mării Egee, ajungând în **MACEDONIA**. Corabia la bordul căreia a călătorit a ancorat în mod sigur la NEAPOLIS, după care apostolul s-a deplasat pe uscat până la oraşul FILIPI. Pe când se afla în **Macedonia**, probabil în Filipi, s-a întâlnit cu Tit, fiind mult îmbărbătat de veştile aduse de acesta de la Corint. Probabil că în această perioadă a scris 2 Corinteni (anul 56 d.Cr.?). (Vezi 2 Cor. 1:8, 9; 2:12-14; 7:5-7).

20:2, 3a După ce a slujit un timp în Macedonia, s-a deplasat spre sud, ajungând în **GRECIA** sau AHAIA. Cea mai mare parte a celor **trei luni** cât a stat acolo a fost la CORINT. În această perioadă a redactat el cartea ROMANI. Unii cred că şi Galateni a fost scrisă tot în acest timp.

20:3b Iniţial, Pavel intenţionase să plece direct la la Corint în **Siria**, traversând Marea Egee. Dar când a auzit că **iudeii** complotau împotriva lui, căutând să-i ia viaţa pe parcursul acestei călătorii, el şi-a modificat planurile, ducându-se, în schimb, din nou spre nord, trecând prin **Macedonia.**

20:4 În acest punct ni se face cunoştinţă cu câţiva din însoţitorii lui Pavel. Se spune că aceştia **l-au însoţit** până în **Asia**, dar noi ştim că unii din ei s-au dus cu el până la Roma:

Sopater din Bereea este probabil unul şi acelaşi cu Sosipater, o rudă a lui Pavel, menţionată la Romani 16:21.

Aristarh din Tesalonica era cât pe aci să-şi piardă viaţa, în tulburarea de la Efes (Fapte 19:29). Citim ulterior despre el că a fost deţinut împreună cu Pavel la Roma

(Filimon 24; Col. 4:10).

Secund, originar şi el din Tesalonica, l-a însoţit pe Pavel până în Asia, probabil până la Troas sau Milet.

Gaius din Derbe nu trebuie confundat cu macedonianul care a fost prins de gloata de la Efes (Fapte 19:29). Despre un alt Gaius se spune că a fost locuitor al Corintului, gazda lui Pavel în acest oraş (Rom. 16:23). A treia epistolă a lui Ioan este adresată unui bărbat pe nume Gaius, ce locuia, probabil, în apropiere de Efes. Gaius era un nume foarte des întâlnit în vremea aceea.

Timotei nu numai că l-a **însoţit** pe Pavel pînă în **Asia**, dar a fost cu el la Roma, în timpul primei întemniţări a apostolului acolo. Ulterior a străbătut alături de Pavel Asia proconsulară. În a Doua sa Scrisoare către Timotei, Pavel îşi exprimă dorinţa de a-l revedea pe Timotei, dar nu ştim dacă această dorinţa i s-a împlinit.

Tihic, originar din **Asia** Mică, l-a însoţit, probabil, pe apostol până în Milet. Mai târziu el i s-a alăturat din nou apostolului Pavel la Roma, unde citim că a lucrat cot la cot cu el, precum şi în timpul celei de-a doua întemniţări a lui Pavel.

Trofim pare să fi fost un neevreu, care locuia la Efes, în **Asia** Mică. El l-a însoţit pe Pavel până la Ierusalim şi, fără să vrea, a aflat cauza arestării sale. Este menţionat şi la 2 Timotei 4:20.

20:5, 6 Se pare că aceşti şapte fraţi enumeraţi mai sus s-au dus înaintea lui Pavel la **Troas**, în timp ce apostolul împreună cu Luca au vizitat **FILIPI**. (Noi credem că Luca a fost în compania lui Pavel datorită redării faptelor la persoana întâi plural, în versetul 5, 6 ş.a.m.d.) **După zilele Azimilor** (Pâinii nedospite), sau Paştelui, Pavel şi Luca au călătorit la bordul unei corăbii din Macedonia la **TROAS**, călătorie ce în mod normal nu ar fi durat **cinci zile**. Nu ni se explică motivul întârzierii.

20:7-9 Comparând versetul 6 cu 7, suntem înclinaţi să credem că apostolul a rămas în mod intenţionat la Troas timp de şapte zile pentru a putea participa la frângerea pâinii în Ziua Domnului. Reiese clar din versetul 7 că creştinii aveau obiceiul să se adune laolaltă **în prima zi a săptămânii** pentru a serba Cina Domnului.

Nu trebuie să ne mire faptul că **Pavel** a vorbit **până la miezul nopţii**. Când temperatura spirituală a bisericii este ridicată, Duhul lui Dumnezeu are libertatea să lucreze fără opreliştile create de ceasornice. Pe măsură ce se scurgeau ceasurile nopţii, atmosfera din încăperea de sus s-a încins. Poate că prezenţa multor felinare a contribuit la aerul stătut din încăpere, precum şi numărul mare de oameni înţesaţi în ea. **Un tânăr, cu numele Eutih**, care stătea în deschizătura ferestrei, a adormit şi a căzut de la etajul doi, decedând.

20:10 Dar Pavel s-a coborât şi s-a întins peste trupul neînsufleţit al tânărului, cum făceau profeţii de demult. Apoi i-a informat pe cei din jurul lui că nu trebuie să se agite, deoarece Eutih era viu. S-ar putea deduce din cuvintele lui Pavel că îngrijorarea lor nu-şi avea locul, întrucât tânărul nu murise; **viaţa lui** — sau **sufletul lui** — era încă **în el**. Dar din versetul 9 rezultă clar că tânărul murise cu adevărat. Exersând puterea acordată unui apostol, **Pavel** l-a readus în mod miraculos pe tânăr la viaţă.

20:11, 12 Când s-a întors Pavel în odaia de sus, a participat la frângerea pâinii (v. 11), adică au ţinut Cina Domnului — motivul strângerii lor (v. 7). Apoi au luat împreună masa obişnuită, probabil ceea ce s-a numit *agape*, adică „o agapă" sau a masă a iubirii. Această masă servită în cadrul cald al părtăşiei creştine urma de obicei Cinei Domnului în perioada primară a bisericii, dar pe parcurs s-au ivit abateri de la caracterul ei iniţial curat (1 Cor. 11:20-22), ceea ce a dus la abandonarea ei ulterioară.

După această întrunire de neuitat, de o noapte întreagă, apostolul şi-a luat rămas bun de la credincioşii din Troas.

20:13-15 Pavel a plecat de la Troas **pe jos**, străbătând cei 32 de kilometri ce-l despărţeau de **ASOS**, peste promontoriu. Însoţitorii săi au ocolit promontoriul, la bordul unei corăbii, întâlnindu-se cu Pavel în partea de sud, punct în care acesta a urcat la bordul corăbiei. Poate că Pavel a dorit să aibă un timp de singurătate şi de meditaţie la Cuvântul lui Dumnezeu.

Continuându-şi călătoria la bordul unei corăbii, ei s-au deplasat de-a lungul coastei de vest a Asiei Mici, ajungând mai întâi la **MITILENE**, oraşul cel mai mare de pe insula LESBOS. În noaptea următoare se pare că au ancorat în apropiere de insula **CHIOS**. După încă o zi de drum au ajuns pe insula **SAMOS**, oprindu-se la **TROGHILIOM (Trogyllium)**. În cele din urmă, călătorii au tras la **MILET**, port situat pe coasta de sud-est a Asiei Mici, la 58 de kilometri sud de Efes.

20:16 În mod intenţionat **Pavel** a ocolit Efesul, deoarece se temea că o vizită în acest

oraş i-ar lua prea mult timp. Or, apostolul se grăbea să ajungă la **Ierusalim** de **ziua Cincizecimii**.

20:17 Coborând pe uscat la **Milet**, Pavel a trimis vorbă bătrânilor din **Efes**, rugându-i să vină pentru a sta de vorbă cu el. Fără îndoială că a trecut un timp destul de mare până când a ajuns mesajul lui Pavel la presbiterii bisericii, după care drumul acestora spre sud iarăşi va fi durat destul de multă vreme. Dar efortul lor a fost răsplătit din plin de mesajul minunat pe care l-au auzit de pe buzele marelui apostol. În el găsim un portret de mare preţ al slujitorului ideal al Domnului Isus Cristos. Desluşim astfel trăsăturile unui om devotat cu trup şi suflet Mântuitorului, pătruns de un veritabil fanatism. Îl vedem pe acest slujitor ideal muncind cu râvnă, la timp şi nelatimp. Neobosit, neînfricat, neînvins; marcat de o autentică smerenie; gata de orice jertfă, oricât de mare. Misiunea lui este urmarea unei profunde lucrări săvârşite în sufletul său. El este pătruns de o îndrăzneală sfântă, de un spirit neînfricat. Lui nu-i pasă dacă trăieşte sau moare. Ceea ce contează este să se facă voia lui Dumnezeu iar oamenii să audă evanghelia. În tot ce face, acest slujitor ideal al lui Mântuitorului este total lipsit de egoism, gata oricând mai degrabă să dea, decât să primească. El nu se lasă doborât de greutăţile ce se ivesc pe parcurs. Şi, în fine, slujitorul ideal practică ceea ce predică.

20:18, 19 Apostolul le-a amintit bătrânilor din Efes de modul în care a trăit apostolul cât s-a aflat în mijlocul lor. **Din prima zi** când a păşit în **Asia**, şi tot timpul cât s-a aflat acolo, L-a slujit pe **Domnul** cu **smerenie** adevărată şi cu lepădare de sine. În legătură cu misiunea lui, sistemul emotiv al lui Pavel a fost supus tot timpul la un mare stres. A vărsat multe lacrimi de durere şi a avut parte de multe încercări. Mai tot timpul a suferit prigoane, ca urmare a urzelilor iudeilor. Dar, în pofida tuturor acestor împrejurări ostile, misiunea lui a fost caracterizată de îndrăzneală, apostolul continuându-şi neobosit şi neînfricat lucrarea încununată de succes.

20:20, 21 Pavel nu le-a ascuns Efesenilor nici un lucru care le-ar fi putut fi de folos spiritual. Mai degrabă, i-a învăţat în mod public şi din casă în casă, constrâns de dragostea lui Cristos. Metoda de lucru a lui Pavel nu a constat din programarea la intervale regulate a unor şedinţe de lucru, ci profitarea de orice prilej care s-a ivit de a-i îmbărbăta şi a-i ridica pe treptele maturităţii pe credincioşi. Fără să facă vreo discriminare bazată pe naţionalitate sau religie, el a predicat necesitatea **pocăinţei faţă de Dumnezeu şi a credinţei în Domnul nostru Isus Cristos** — două elemente esenţiale din mesajul şi conţinutul evangheliei. **Pocăinţa** şi **credinţa** nu lipsesc din nici un caz de convertire veritabilă, ele fiind cele două feţe ale monedei evangheliei. Căci dacă nu se pocăieşte cineva cu adevărat, nu va putea avea credinţă mântuitoare. Pe de altă parte, **pocăinţa** nu ar fi de nici un folos, dacă nu ar fi urmată de **credinţa** în Fiul lui Dumnezeu. **Pocăinţa** înseamnă a face stânga-împrejur. Este actul prin care păcătosul face o cotitură radicală, de o sută optzeci de grade, în viaţa sa, recunoscând că este pierdut şi plecându-se în faţa verdictului pronunţat de Dumnezeu asupra vinovăţiei sale. **Credinţa** înseamnă a te preda cu toată fiinţa ta lui Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor al tău.

În multe locuri din Noul Testament **credinţa** pare să fie singura condiţie necesară mântuirii. Dar **credinţa** presupune **pocăinţă.** Cum ar putea să-L accepte cineva pe Isus Cristos ca Mântuitor, dacă nu devine mai întâi conştient de faptul că are nevoie de un Mântuitor? Această concluzie, care i se întipăreşte în cuget, sub impulsul lucrării de convingere a Duhului Sfânt, se numeşte **pocăinţă.**

20:22, 23 După ce a făcut o trecere în revistă a modului său de vieţuire printre efeseni, apostolul îşi îndreaptă acum privirile spre suferinţele care se prefigurează la orizont. Pavel se simte constrâns în duhul său să meargă la Ierusalim. Este un sentiment lăuntric de constrângere, de care nu poate scăpa. Deşi nu ştia exact ce întorsătură vor lua evenimentele la Ierusalim, de un lucru era convins că **lanţurile şi necazurile** nu vor lipsi din viaţa lui. **Duhul Sfânt** îl conştientizase de acest lucru **în fiecare cetate**, probabil prin intermediul lucrării profeţilor sau poate că prin modul misterios şi lăuntric de comunicare a cunoştinţelor divine.

20:24 În lumina acestor perspective, apostolul nu mai consideră viaţa lui ca ceva la care trebuie să ţină cu orice preţ. Mai degrabă el este animat de dorinţa de nestrămutat de a asculta de Dumnezeu şi a-I fi pe plac. Procedând astfel, el va fi chemat în cele din urmă să-şi dea viaţa — chemare la care apostolul este pe deplin pregătit s-o onoreze, având în vedere faptul că nici o jertfă pe care ar putea-o aduce nu ar putea fi prea mare

pentru Cel care a murit pentru el. Tot ce conta acum era să sfârşească alergarea şi să-şi încheie cu bine misiunea pe care a primit-o de la Domnul Isus, de a vesti Evanghelia harului lui Dumnezeu. Nici un titlu nu ar putea exprima mai adecvat vestea bună pe care o propovăduia Pavel: **evanghelia harului lui Dumnezeu** — mesajul electrizant potrivit căruia, prin jertfa Domnului Isus de la Calvar, Dumnezeu este gata să-şi reverse harul Său, bunovăinţa Sa peste păcătoşii vinovaţi, care nu meritau acest har, ci erau vrednici doar de iad. Acest mesaj al evangheliei harului lui Dumnezeu ne spune cum dragostea Fiului lui Dumnezeu s-a pogorât din gloriile cerului cerurilor, pentru a suferi, a-Şi vărsa Sângele şi a muri pe crucea Golgotei, pentru ca cei care cred în El să poată primi iertarea păcatelor şi viaţa veşnică.

20:25-27 Pavel era sigur că nu-i va mai vedea pe preaiubiţii lui fraţi Efeseni pe acest pământ, dar se despărţea de ei cu conştiinţa curată, ştiind că nu le-a ascuns nimic, ci le-a făcut cunoscut **tot planul lui Dumnezeu**, instruindu-i nu numai în elementele de bază ale evangheliei, ci şi în toate adevărurile de importanţă vitală pentru trăirea unei vieţi evlavioase înaintea lui Dumnezeu.

20:28 Şi din moment ce nu avea să-i mai vadă pe pământ, Pavel le încredinţează presbiterilor din Efes un mesaj solemn, ca aceştia să **ia seama** mai întâi la propria lor stare spirituală, întrucât dacă ei înşişi nu trăiesc în părtăşie cu Domnul, nu pot pretinde să fie îndrumători spirituali în **biserică.**

Funcţia lor de bătrâni ai bisericii (sau presbiteri) constă din a **lua seama... la toată turma în care Duhul Sfânt** i-a **pus** să fie **supraveghetori**. Cum am arătat anterior, **supraveghetorii** în Noul Testament sunt numiţi şi episcopi, bătrâni sau presbiteri. Pe aceştia îi face **supraveghetori Duhul Sfânt**, ei trebuind să fie recunoscuţi ca atare de credincioşii în mijlocul cărora lucrează cu toată râvna.

Printre alte lucruri, lor le revine şi sarcina de a **păstori biserica lui Dumnezeu.** Importanţa acestei sarcini solemne reiese din cuvintele care urmează: **pe care a câştigat-o cu Însuşi sîngele Său.** Această ultimă propoziţie a provocat intense dezbateri şi dezacorduri în rândurile cercetătorilor Bibliei, bazate pe dificultatea felului cum este redat textul. Astfel, se afirmă despre **Dumnezeu** (subiectul propoziţiei, n.tr.) că Şi-a vărsat **sângele**. Or, se ştie că **Dumnezeu** este Spirit (Duh). De asemenea, se ştie că Domnul Isus a fost Cel care Şi-a vărsat sângele şi deşi Isus este Dumnezeu, nicăieri nu se afirmă în Biblie că **Dumnezeu** ar fi sângerat sau ar fi murit.

Majoritatea manuscriselor redau textul în cauză astfel: „biserica Domnului şi Dumnezeului, pe care El a cumpărat-o cu propriul Său sânge," desemnând, după câte se pare, Persoana Dumnezeirii (Domnul Isus) care realmente Şi-a vărsat sângele.

Poate că J. N. Darby se apropie cel mai mult de sensul corect al pasajului în cauză prin modul în care îl redă în traducerea de către el a Noului Testament: „Adunarea lui Dumnezeu, pe care El a cumpărat-o cu sângele Celui al Său." Aici Dumnezeu este înfăţişat ca Cel care a cumpărat biserica, dar cu sângele propriului Său Fiu, binecuvântatul Domn Isus.

20:29, 30 Pavel era pe deplin conştient de faptul că după plecarea sa, biserica avea să fie atacată din afară şi dinăuntru. Învăţătorii falşi, **lupi** în piei de oi, se vor năpusti asupra turmei, muşcând-o fără milă. Din sânul comunităţii de creştini se vor ridica oameni ahtiaţi după posturi de conducere, care vor rosti denaturări ale adevărului, încercând **să-i atragă pe ucenici după ei.**

20:31 În vederea acestor pericole iminente, bătrânii trebuie să fie cu ochii în patru, amintindu-şi mereu că timp de trei ani apostolul i-a avertizat zi şi noapte, cu lacrimi.

20:32 Aici se reliefează marea ingeniozitate şi meritul deosebit al lui Pavel de a fi ştiut să-i încredinţeze pe presbiterii efeseni lui **Dumnezeu şi cuvântului harului Său.** Observaţi că nu i-a **încredinţat** în mâna altor conducători religioşi sau în mâna unor presupuşi succesori ai apostolilor, ci i-a încredinţat **lui Dumnezeu** şi Bibliei. Este o mărturie elocventă a suficienţei Scripturii, cuvântului inspirat al lui Dumnezeu. Scripturile sunt acelea care pot să-i zidească pe credincioşi şi să le dea o moştenire printre toţi cei sfinţiţi.

20:33-35 În încheierea mesajului său, Apostolul Pavel le oferă din nou presbiterilor pilda vieţii şi misiunii sale. El putea spune cu toată sinceritatea că nu a lăcomit la argintul sau aurul sau hainele nimănui. Nu speranţa unor câştiguri financiare l-a determinat pe Apostolul Pavel să desfăşoare lucrarea sa pentru Domnul. În general, el a fost sărac, din punct de vedere material, dar bogat faţă de Dumnezeu. Întinzând mâinile către ei, el le-a amintit că aceste mâini au lucrat pentru acoperirea nevoilor sale proprii şi ale acelora

care au fost cu el. Dar Pavel nu s-a oprit aici, ci a muncit din greu, în confecţionarea de corturi, pentru a putea să-i ajute pe cei slabi — fie bolnavi fizic, fie sufleteşte, ca unii care aveau scrupule morale, fie slabi în cele spirituale. Presbiterii trebuie să-şi aducă aminte de acest lucru şi în toate lucrurile să caute binele altora, neuitând **cuvintele Domnului Isus: „...este mai ferice să dai, decât să primeşti."** Interesant este că aceste cuvinte nu apar în nici una din Evanghelii. E drept că ele reprezintă chintesenţa celor mai multe din învăţăturile Sale, dar aici sunt redate ca un adaos inspirat la Cuvintele Sale din Evanghelii.

20:36-38 La încheierea mesajului său, Pavel **a îngenunchiat şi s-a rugat împreună cu** bătrânii, care au fost cuprinşi de o adâncă întristare. Ei şi-au manifestat afecţiunea pentru preaiubitul apostol, căzând pe grumazul lui şi sărutându-l. Ceea ce i-a întristat cel mai mult a fost declaraţia sa că nu-i vor mai vedea faţa. Cu inima împovărată de durere, ei l-au însoţit până la corabia cu care urma să plece apostolul spre Ierusalim.

21:1-4a După această despărţire plină de duioşie şi afecţiune ce a avut loc la Milet, Pavel şi însoţitorii săi au călătorit cu corabia până la **COS**, unde au înoptat. A doua zi, au continuat spre sud-est, spre insula **RODOS**. Apoi, din punctul de nord-est al insulei au mers mai departe până în **PATARA**, port maritim al localităţii Lycia, situată pe coasta de sud a Asiei Mici. La **Patara** s-au îmbarcat pe o altă corabie, ce mergea spre **Fenicia**, situată pe coasta maritimă a Siriei, printre ale cărei oraşe principale era şi cetatea **Tir**. Continuându-şi voiajul spre sud-est, traversând Marea Mediterană, au ocolit pe la sud insula **Cipru**, lăsând-o în stânga. Primul port la care au ancorat pe teritoriul Palestinei au fost **TIR.** Întrucât corabia urma să fie descărcată acolo, Pavel şi cu ceilalţi au căutat credincioşii creştini din localitate şi au stat cu ei şapte zile.

21:4b În acest timp ucenicii aceştia **i-au spus lui Pavel prin Duhul** să nu se ducă la **Ierusalim** — ceea ce ne pune în faţa unei întrebări care persistă de foarte multă vreme, anume dacă **Pavel** a dat dovadă de neascultare, greşind cu voia, prin faptul că s-a dus **la Ierusalim**. Cu alte cuvinte, dacă nu cumva a fost nereceptiv la gândul Domnului sau, dimpotrivă, dacă realmente el s-a conformat voii lui Dumnezeu, suindu-se la Ierusalim. O primă lectură a celei de-a doua părţi a versetului 4 ne-ar putea conduce la concluzia că apostolul a procedat îndărătnic, sfidând voia Duhului. Dar o a doua lectură, mai atentă, a textului menţionat ne dezvăluie faptul că **Pavel** nu ştia că aceste avertismente au fost exprimate **prin Duhul**. Luca, în stilul său caracteristic, de istoric, îşi informează cititorii că sfatul dat de ucenicii din Tir a fost inspirat de Duhul, dar nu afirmă că apostolul ar fi fost conştient de veridicitatea acestui sfat. Mai degrabă, se pare că **Pavel** a văzut în sfatul prietenilor săi o încercare de a-l salva de la suferinţe fizice sau chiar de la moarte. Or, în dragostea sa pentru fraţii săi de neam, iudeii, apostolul nu a considerat bunăstarea sa fizică drept un argument suficient de puternic pentru a-l abate din drum.

21:5, 6 La sfârşitul celor şapte zile, credincioşii din Tir au ieşit cu mic cu mare să-i petreacă pe misionari, până la corabia pe care urmau să se îmbarce, demonstrând astfel cât se poate de grăitor iubirea creştină de care erau animaţi. După un timp de rugăciune, luându-şi rămas bun unii de la alţii, a sosit vremea ca vasul să se desprindă de la ţărm iar credincioşii din Tir **s-au întors acasă.**

21:7 Popasul următor a fost la **PTOLEMAIS** — port maritim, numit astfel în amintirea lui Ptolomeu, situat la circa 40 de kilometri de Tir, cunoscut astăzi sub denumirea de Akko (Acru), în apropiere de Haifa. Acest popas de o zi le-a permis slujitorilor Domnului să-şi viziteze **fraţii** creştini din partea locului.

21:8 A doua zi au parcurs ultima parte a călătoriei lor, ajungând, după alţi 48 de kilometri **la CEZAREEA** — localitate situată în Câmpia Şaron. Aici misionarii au fost găzduiţi **în casa lui Filip evanghelistul** (care nu trebuie confundat cu apostolul Filip). Acest **Filip** este cel care a fost ales diacon de biserica de la Ierusalim şi care a dus evanghelia în Samaria. În urma învăţăturilor sale a fost mântuit eunucul etiopian.

21:9 Filip **avea patru fiice fecioare care proroceau** — adică fuseseră dăruite de Duhul Sfânt să primească mesaje direct de la Domnul şi să le transmită altora. Unii au dedus din acest verset că le este îngăduit femeilor să predice şi să predea în cadrul bisericii. Dar, întrucât *li se interzice în mod expres* femeilor să predea, să vorbească sau să exercite autoritate asupra bărbaţilor în adunare (vezi 1 Cor. 14:34, 35; 1 Tim. 2:11, 12), singura concluzie pe care o putem trage este că misiunea profetică a acestor **patru fiice fecioare** s-a desfăşurat în cadrul fami-

liei sau al altor întruniri în afara celor din biserică.

21:10, 11 În timpul şederii lui Pavel la Cezareea, **un proroc, numit Agab, s-a coborât din Iudeea.** Este acelaşi profet care a venit din Ierusalim la Antiohia, prezicând că va urma o perioadă de foamete, care a avut loc în timpul domniei împăratului roman Claudius (Fapte 11:28). Aici, în textul de faţă, Agab a luat cureaua lui Pavel şi şi-a legat mâinile şi picioarele cu ea. Prin acest gest dramatic, urmând pilda predecesorilor săi, profetul a transpus în viaţă mesajul său. Apoi a tălmăcit mesajul acestei lecţii practice. Aşa cum şi-a legat el mâinile şi picioarele, iudeii din Ierusalim îi vor lega lui Pavel mâinile şi picioarele, dându-l în mâna autorităţilor neevreieşti. Slujirea lui Pavel în folosul iudeilor (simbolizată prin cureaua sa) avea să conducă la prinderea sa de către aceşti iudei.

21:12-14 Când au auzit însoţitorii lui Pavel şi creştinii din Cezareea acest lucru, au stăruit pe lângă apostol să nu se ducă la Ierusalim. Deşi Pavel a considerat că nu poate da ascultare îngrijorării lor, lacrimile vărsate de aceşti credincioşi pentru el l-au mişcat profund, producându-i durere în inimă. Putea el oare să permită ca teama de lanţuri şi de închisoare să-l oprească de la ceea ce considera el drept împlinirea voii lui Dumnezeu? Mai degrabă, el a ţinut să le precizeze că este gata nu numai să fie legat, ci şi să moară la Ierusalim pentru numele Domnului Isus. Şi astfel toate argumentele lor nu au folosit la nimic, Pavel fiind hotărât să meargă la Ierusalim. Prin urmare, ei au spus: **„Facă-se voia Domnului!"**

E greu de conceput că aceste cuvinte de rămas bun, rostite de Pavel, ar fi purces de pe buzele unui om conştient că nu ascultă de călăuzirea Duhului Sfânt. Ştim că ucenicii din Tir i-au spus, prin Duhul, să nu se ducă la Ierusalim (v. 4). Dar *ştia* oare Pavel că aceştia au vorbit prin Duhul? Şi apoi, nu reiese oare clar din textele următoare că Domnul a aprobat călătoria făcută de Pavel la Ierusalim, când a afirmat la 23:11: „Îndrăzneşte, Pavel, căci după cum ai adus mărturie despre cele privitoare la Mine în Ierusalim, aşa trebuie să aduci mărturie şi în Roma"? Două lucruri sunt clare: Mai întâi, *Pavel* nu a considerat siguranţa persoanei sale ca fiind argumentul principal al slujirii Domnului. În al doilea rând, Domnul Şi-a pus amprenta suverană peste toate aceste evenimente, imprimându-le un curs spre slava Sa.

21:15, 16 Călătoria pe uscat de peste 80 de kilometri de la Cezareea **la Ierusalim** se făcea în vremea aceea cu mijloace de transport anevoioase. Rândurile însoţitorilor apostolilor s-au îngroşat prin alăturarea unor ucenici din Cezareea şi a unui frate creştin pe nume **Mnason.** Originar din **Cipru,** el fusese unul din primii creştini pe această insulă. Acum locuia la **Ierusalim,** unde a avut privilegiul de a-i găzdui pe apostol şi pe însoţitorii acestuia în ultima sa vizită la **Ierusalim.**

Călătoriile misionare ale lui Pavel se încheie odată cu sosirea sa la Ierusalim. Restul Cărţii Fapte se ocupă de arestarea sa, procesul ce a urmat, apoi călătoria la Roma, noul proces intentat acolo şi întemniţarea sa în capitala imperiului roman.

21:17, 18 La sosirea sa în **Ierusalim,** apostolul şi prietenii lui au fost primiţi cu căldură de **fraţi.** A doua zi a fost convocată o întâlnire cu **Iacov şi toţi bătrânii.** Nu putem şti despre care **Iacov** este vorba aici. Ar putea fi Iacov fratele Domnului, Iacov fiul lui Alfeu sau o altă persoană cu acest nume. Varianta cea mai plauzibilă este prima.

21:19, 20a Pavel a luat primul cuvântul, istorisind în amănunt ce a făcut Dumnezeu printre Neamuri prin slujba lui — fapt care a produs o mare bucurie în rândul fraţilor.

21:20b-22 Dar fraţii iudei au fost plini de îngrijorare, având în vedere vestea care le ajunsese la urechi, potrivit căreia apostolul Pavel ar fi predicat şi predat oamenilor învăţături îndreptate împotriva lui Moise şi a legii. Or, asta prevestea mari necazuri la Ierusalim.

Învinuirea concretă ce i s-a adus lui Pavel a fost că i-ar fi învăţat pe **toţi iudeii** din străinătate **să-l dea uitării pe Moise,** spunându-le **să nu facă circumcizie copiilor şi să nu umble potrivit cu datinile** iudaice. Întrebarea care se pune este: a predat Pavel o asemenea învăţătură, sau nu?

Într-adevăr, el a propovăduit că Cristos este sfârşitul legii pentru neprihănire în cazul tuturor celor care cred. De asemenea, a predat că de la apariţia credinţei creştine, iudeii credincioşi nu se mai află sub incidenţa legii lui Moise şi că dacă primeşte cineva circumcizia ca mijloc de dobândire a mântuirii, atunci acea persoană se separă de mântuirea care este în Cristos Isus. De asemenea, a propovăduit că o atare revenire la tiparele şi umbrele legii, după apariţia lui

Cristos, constituia o dezonoare la adresa lui Cristos. Având în vedere toate acestea, nu e prea greu să înţelegem de ce îl priveau iudeii aşa cum îl priveau.

21:23, 24 Dar fraţii iudei de la Ierusalim au avut un plan, care, sperau ei, putea să aplaneze diferendele cu concetăţenii lor — mântuiţi şi nemântuiţi. Astfel, ei i-au propus lui Pavel să depună un jurământ iudeu. **Patru bărbaţi** îşi asumaseră deja acest jurământ, urmând prescripţiile sale. Prin urmare, Pavel să li se alăture acestora, să se purifice alături de ei şi să le plătească spezele. Iată ce are F. W. Grant de spus în această privinţă:

Să-i ia pe aceşti patru oameni, care, fiind credincioşi ca şi el, nu se puteau lega cu jurământul de nazireu, şi să se înfăţişeze alături de ei în templu, purificat, asumându-şi toate cheltuielile legate de îndeplinirea procedurii — toate acestea făcându-se în mod public, pentru ca toţi să poată vedea limpede raporturile sale faţă de lege.[76]

Nu ştim în ce anume consta acest jurământ, detaliile fiind învăluite în mister. Tot ce trebuie să ştim este că era un **jurământ** *iudaic* şi că dacă iudeii l-ar fi văzut pe Pavel îndeplinind ritualul asociat cu acest jurământ, ar fi putut să-şi dea seama fără echivoc că nu s-a îndepărtat de **legea** lui Moise, ci ar constitui un semn sigur pentru iudei că apostolul a păzit **legea**.

Acţiunea de asumare de către Pavel a jurământului iudaic a fost deopotrivă elogiată şi criticată. Cei din tabăra *apărătorilor* susţin că el nu a făcut altceva decât să pună în practică principiul său călăuzitor, potrivit căruia el s-a făcut totul pentru toţi oamenii, numai ca să-i poată câştiga, dacă se poate, pe unii (1 Cor. 9:19-23). Pe de altă parte, Pavel a fost *criticat* de alţii pentru că ar fi mers prea departe în eforturile sale conciliante faţă de iudei, creând astfel impresia că se află încă sub lege. Cu alte cuvinte, Pavel a fost acuzat de inconsecvenţă faţă de convingerea exprimată de el anterior că credinciosul nu se află sub incidenţa legii, nici în ce priveşte mântuirea, nici conduita sa în viaţă (Gal. 1 şi 2). Noi tindem să dăm crezare acestei critici, exprimându-ne în acelaşi timp convingerea că trebuie să fim cu băgare de seamă când judecăm motivaţiile care au stat la baza acţiunilor apostolilor.

21:25 Fraţii de la Ierusalim l-au sfătuit pe Pavel că nu trebuie impuse nici un fel de reguli asupra credincioşilor dintre Neamuri, în afară de cele propuse de conciliul de la Ierusalim, şi anume că **Neamurile trebuie** să se abţină de la lucrurile închinate idolilor, de la consumul sângelui, al animalelor sugrumate şi să se ferească de desfrânare (imoralitate sexuală).

21:26 Paşii pe care i-a făcut Pavel în continuare nu ne sunt lămuriţi nouă, celor din vremea noastră. Mulţi comentatori cred că aici este vorba de jurământul de nazireu. Dar chiar dacă aşa ar sta lucrurile, tot nu înţelegem semnificaţia şi succesiunea etapelor din cadrul ceremoniei, aşa cum sunt ele descrise în această secţiune.

H. Arestarea şi procesul lui Pavel (21:27-26:32)

21:27-29 Către sfârşitul celor şapte zile ale jurământului, s-a dovedit că toate eforturile depuse de Pavel pentru pacificarea iudeilor au fost în zadar. Când unii dintre iudeii necredincioşi, proveniţi din **Asia** proconsulară, l-au văzut **în templu**, au incitat o gloată de oameni împotriva lui. Nu numai că l-au învinuit că predă învăţături contrare poporului iudeu şi legii, dar l-au acuzat şi de profanarea templului, prin faptul că a introdus în curţile sale nişte neevrei. Ce s-a întâmplat în realitate? Anterior ei l-au văzut pe apostolul Pavel în compania lui Trofim în cetatea Ierusalim. Or, Trofim era un convertit neevreu de la Efes. Văzându-i împreună, ei au presupus că Pavel l-a introdus pe prietenul său neevreu în curţile interioare ale templului.

21:30-35 Deşi învinuirea era, evident, lipsită de temei, ea şi-a atins totuşi scopul, căci toată cetatea s-a tulburat. Gloata l-a prins pe Pavel şi l-a târât în zona templului, închizând porţile curţilor interioare în urma lor. Pe când se pregăteau să-l omoare, vestea despre cele întâmplate a ajuns la urechile chiliarhului — un fel de comandant militar peste garnizoana Antoniei. Acesta a venit degrabă cu câţiva ostaşi şi l-a smuls pe Pavel din mâinile gloatei înfuriate legându-l cu două lanţuri şi întrebându-l cine este şi ce a făcut. Numai că gloata era într-o stare de totală incoerenţă şi nedumerire. Unii strigau un lucru, alţii altul. Frustrat, ofiţerul a poruncit soldaţilor să-l ducă pe deţinut la cazarmă, pentru ca să poată întreprinde cercetări menite să elucideze identitatea sa şi natura împrejurărilor cu care era confruntat. Dar chiar şi în aceste condiţii, gloata s-a năpustit cu atâta forţă, încât Pavel a trebuit să fie purtat pe sus de ostaşii care au urcat scările.

21:36 În acest timp, ei au auzit mulţimea

strigând cuvinte pe care unii dintre ei le-au mai auzit probabil şi cu o altă ocazie: **„La moarte cu el!"**

21:37-39 Pe când se pregăteau să-l introducă pe Pavel în cazarmă, apostolul i-a cerut ofiţerului permisiunea de a spune câteva cuvinte. Ofiţerul s-a mirat când l-a auzit pe Pavel vorbind în limba greacă, întrucât avusese impresia că a arestat un **egiptean** care pornise o răscoală, situându-se în fruntea a patru mii de oameni, numiţi asasini, cu care s-a dus în pustiu. Imediat Pavel l-a asigurat că este iudeu din cetatea Tars, din Cilicia. Prin urmare, nu era cetăţeanul unei cetăţi oarecare, ci provenea dintr-un centru cultural, educaţional şi comercial de renume, ce fusese declarat „oraş liber" de către August. Apoi, cu îndrăzneala-i caracteristică, apostolul a cerut îngăduinţă să se adreseze mulţimii.

21:40 Dându-i-se voie să vorbească, Pavel, încadrat de ostaşii romani, a potolit mulţimea înfierbântată, făcând semn cu mâna. Liniştea care s-a aşternut a fost la fel de mare pe cât fusese vuietul furtunii dinainte. Iată-l, aşadar, pe apostol gata să-şi prezinte mărturia în faţa iudeilor de la Ierusalim.

Prin **limba ebraică** trebuie să înţelegem probabil aramaica (un dialect desprins din aceasta şi foarte apropiat ca formă de ea), pe care o vorbeau evreii în vremea aceasta.

22:1, 2 Dând dovadă de multă înţelepciune, apostolul s-a adresat mulţimii în aramaică, iar nu în greacă. De îndată ce l-au auzit oamenii vorbindu-le pe limba maternă, au rămas plăcut surprinşi, potolindu-şi — cel puţin, pentru un timp — strigătele.

22:3-5 Pavel a început cu originile sale de **iudeu, născut în Tarsul Ciliciei**, care şi-a dobândit formaţia intelectuală la picioarele binecunoscutului învăţător iudaic **Gamaliel**, însuşindu-şi cunoştinţele necesare în materie de iudaism. Apoi apostolul a pus un accent deosebit pe râvna sa în calitate de iudeu. Astfel, el însuşi a prigonit credinţa creştină, umplând închisorile cu cei ce credeau în Isus. **Marele preot** şi Sinedriul puteau fi martorii faptului că a procedat în această acţiune cu tot elanul şi forţa de care era în stare, folosind metode ingenioase. De la aceştia a primit el scrisori prin care era autorizat să se ducă la Damasc şi să-i aducă la Ierusalim pe creştinii de acolo, pentru a fi pedepsiţi.

22:6-8 Până în acest punct din cadrul mesajului lui Pavel, iudeii au înţeles perfect şi, dacă ar fi fost sinceri, ar fi recunoscut că spusele sale sunt adevărate. Începând din acest punct apostolul le spune despre un eveniment care a schimbat întreg cursul vieţii sale, lăsând la latitudinea lor să decidă dacă acest eveniment era de la Dumnezeu.

Pe când se deplasa Pavel spre Damasc, o mare lumină din cer a strălucit în jurul lui. Faptul că s-a întâmplat pe la amiază — consemnat pentru prima dată în acest verset din Biblie — arată că lumina a fost mai strălucitoare decât soarele în toată intensitatea sa maximă, din punctul cel mai înalt de pe bolta cerească. Fiind doborât la pământ de intensitatea acestei lumini, prigonitorul a auzit un glas din cer zicând: „Saul, Saul, de ce mă prigoneşti?" Întrebând, lui Pavel i s-a răspuns că este **Isus din Nazaret**, care îi vorbeşte din cer. Nazarineanul a înviat din morţi, fiind în acele clipe proslăvit în cer.

22:9 Oamenii care călătoreau cu Saul au văzut lumina şi au auzit sunetul vocii (9:7), dar nu au auzit cuvintele rostite. Sau, altfel spus, au fost conştienţi de sunet, dar nu au putut distinge cuvintele propriu-zise.

22:10, 11 Având această întrevedere particulară cu Domnul Vieţii şi al Slavei, Pavel s-a predat cu tot duhul, sufletul şi trupul său Mântuitorului — fapt indicat de întrebarea: **„Ce să fac, Doamne?"** Domnul Isus i-a indicat să se ducă în Damasc, unde urma să primească instrucţiuni. Orbit de lumina slavei lui Cristos, el a fost condus de mână în oraş.

22:12 Ajuns la Damasc, a fost vizitat de **Anania**. Pavel îl descrie auditoriului său iudeu drept **bărbat evlavios după lege, cu mărturie bună de la toţi iudeii care locuiesc acolo.** Mărturia unui astfel de om a fost importantă pentru a corobora relatarea convertirii lui Pavel.

22:13 Adresându-i-se lui Pavel cu cuvintele: **„Frate Saul,"** Anania i-a poruncit să-şi recapete vederea. Abia atunci Pavel s-a uitat în sus la el.

22:14-16 În versetele 14-16 aflăm pentru prima oară că Anania i-a spus lui Pavel:

„Dumnezeul părinţilor noştri te-a ales ca să cunoşti voia Lui şi să-L vezi pe Cel Drept şi să auzi un glas din gura Lui. Căci vei fi martor pentru El la toţi oamenii despre cele ce le-ai auzit şi văzut. Şi acum ce zăboveşti? Scoală-te, botează-te şi spală-ţi păcatele tale, după ce vei chema Numele Domnului."

Câteva puncte de interes şi importanţă se remarcă în aceste versete. Mai întâi, Anania

afirmă că **Dumnezeul părinţilor noştri** este Cel care a rânduit evenimentele de pe drumul Damascului. Dacă iudeii continuau să se împotrivească celor întâmplate, trebuiau să ştie că luptă împotriva lui **Dumnezeu**. În al doilea rând, Anania i-a spus lui Pavel că el va fi martor al Domnului pentru *toţi* oamenii. Asta ar fi trebuit să-i pregătească pe ascultătorii iudei ai lui Pavel pentru anunţul său potrivit căruia el a fost trimis de Domnul la Neamuri. În cele din urmă, lui Pavel i s-a spus să se scoale, să fie botezat şi să-şi spele păcatele.

Versetul 16 a fost greşit tălmăcit, în sprijinul unei poziţii doctrinare conform căreia botezul ar avea darul de a-l naşte pe cineva din nou. Este posibil ca acest verset să i se aplice doar lui Pavel, ca iudeu, care avea nevoie să se disocieze de neamul său ce-L respinsese pe Cristos, prin botezul în apă (vezi comentariile de la 2:38).

O soluţie mai simplă, bazată pe construcţia gramaticală din textul original grec, ar fi următoarea: Spre deosebire de traducerea KJV, a cărei punctuaţie în acest punct ar lăsa să se înţeleagă că am avea de a face cu patru elemente situate la acelaşi nivel, noua traducere King James (NKJV), urmând textul original, grupează într-o pereche primele două elemente iar ultimele două în altă pereche. În greacă avem un verb finit, modificat de un participiu în fiecare din cele două secţiuni ale versetului. O traducere literală ar suna astfel: „După ce te-ai sculat, fii botezat şi să ţi se spele păcatele prin chemarea numelui Domnului."[77] Această ultimă propoziţie este susţinută de majoritatea preponderentă a învăţăturilor biblice (cf. Ioel 2:32; Fapte 2:21; Rom. 10:31).

22:17-21 Acum, pentru prima oară, aflăm despre experienţa pe care a avut-o Pavel către sfârşitul primei sale vizite la Ierusalim, după convertirea sa. Pe când se ruga în templu, el a căzut într-o transă şi L-a auzit pe Domnul poruncindu-i să iasă din Ierusalim îndată, deoarece oamenii de acolo nu vor primi mărturia sa cu privire la Cristos. Apostolului nu-i venea să creadă că proprii săi concetăţeni nu vor voi să-l asculte. La urma urmelor, ei ştiau ce iudeu plin de râvnă fusese el, cum îi întemniţase şi-i bătuse pe ucenicii lui Isus, şi cum fusese chiar complice la asasinarea lui **Ştefan**. Dar Domnul a repetat porunca Sa: **„Mergi, căci te voi trimite departe la Neamuri."**

22:22, 23 Până în acest punct iudeii l-au ascultat pe Pavel în linişte. Dar de îndată ce a spus că se va duce la Neamuri cu evanghelia, în inimile lor s-a stârnit un val de gelozie şi ură. Strigând plini de furie, cuprinşi de nebunie, ei au cerut moartea lui Pavel.

22:24, 25 Când **comandantul** a văzut furia oarbă ce-i stăpânea, a concluzionat că Pavel trebuie neapărat să se fi făcut vinovat de vreun delict grav. Se pare că n-a înţeles mesajul lui Pavel, deoarece a fost rostit în aramaică şi astfel s-a decis să smulgă de la el o mărturisire, supunându-l pe apostol la cazne. Prin urmare, a poruncit ca deţinutul să fie dus în cazarmă şi legat pentru a fi biciuit. Pe când aveau loc aceste pregătiri, Pavel l-a întrebat în surdină pe sutaş dacă era legal să-l bicuiască pe un cetăţean roman, înainte ca acesta să fi fost condamnat. În realitate, nu era legal nici măcar să-l legi pe un cetăţean roman, înainte de a i se fi dovedit vinovăţia — darmite să-l biciuieşti! Asta era o infracţiune foarte gravă.

22:26 Sutaşul s-a dus repede şi i-a spus comandantului să aibă grijă ce-i face lui Pavel, deoarece omul acesta este cetăţean roman.

22:27, 28 La auzul acestor cuvinte, comandantul a venit degrabă la Pavel şi a aflat că, într-adevăr, este cetăţean roman. Pe vremea aceea cineva putea deveni cetăţean roman în trei moduri: *Mai întâi,* cetăţenia putea fi acordată cuiva prin decret imperial, pentru prestarea unor servicii, etc. *În al doilea rând,* cineva putea fi cetăţean roman prin naştere — cum era cazul lui Pavel, care se născuse în Tars, oraş liber din cadrul imperiului roman. Tatăl lui era cetăţean roman. *În al treilea rând,* cetăţenia putea fi cumpărată, cu un preţ foarte piperat. Aşa dobândise comandantul cetăţenia, achitând o sumă foarte mare de bani.

22:29 Dezvăluirea faptului că Pavel era cetăţean roman a determinat contramandarea ordinului de biciuire a apostolului, sădind frică în sufletul autorităţilor locale.

22:30 Comandantul era însă foarte dornic să ştie bine pentru ce este acuzat Pavel de iudei. În acelaşi timp, el era hotărât să dea curs procedurilor legale, într-o manieră conformă cu legea. Prin urmare, a doua zi după tulburările din Ierusalim, a dat ordin ca Pavel să fie scos din închisoare şi adus înaintea preoţilor celor mai de seamă şi a Sinedriului.

23:1, 2 Stând înaintea Sinedriului, **Pavel** şi-a prefaţat remarcile cu o declaraţie de principiu, conform căreia toată viaţa şi-a trăit-o având conştiinţa curată. Marele preot Anania s-a înfuriat la auzul acestor cuvinte.

Negreşit el îl considera pe Pavel apostat de la religia iudaică, renegat şi trădător. Cum putea cineva — se întreba el — care s-a lepădat de iudaism, îmbrăţişând creştinismul, să mai pretindă o asemenea nevinovăţie? Aşa se explică de ce marele preot a poruncit ca deţintul să fie lovit peste gură. Desigur, a fost un gest cât se poate de nedrept, având în vedere că procesul abia începuse.

23:3 Pavel a ripostat, spunându-i lui Anania că şi Dumnezeu îl va lovi pe el, pentru că era un zid văruit! Cu alte cuvinte, în exterior, marele preot părea neprihănit şi drept, dar în lăuntrul său era plin de stricăciune. Susţinând sus şi tare că-i judecă pe alţii după lege, iată că în acest caz a poruncit ca Pavel să fie lovit contrar legii.

23:4 Cei care stăteau în jurul lui Pavel au fost şocaţi să audă mustrarea rostită de el. Oare nu-şi dădea el seama că stă de vorbă cu marele preot? — s-au întrebat ei.

25:5 Nu ştim din ce cauză, **Pavel** nu şi-a dat seama că se afla în faţa marelui preot Anania. Sinedriul fusese convocat în mare grabă şi poate că Anania nu era îmbrăcat cu veşmintele sale oficiale. S-ar putea chiar să nu fi stat în jilţul rezervat marelui preot. Sau poate că vederea şubrezită a lui Pavel l-a împiedicat să-l recunoască. Indiferent care va fi fost explicaţia, Pavel nu a vorbit de rău în mod intenţionat un dregător numit în funcţie după legile ţării. Imediat el şi-a cerut scuze, citând textul de la Exod 22:28: **„Pe mai-marele poporului tău să nu-l vorbeşti de rău."**

23:6 Sesizând din discuţiile ce au avut loc în sala de judecată că între saduchei şi farisei existau dezacorduri, apostolul s-a hotărât să sporească şi mai mult prăpastia dintre aceste grupări, declarându-se **fariseu** care fusese dat în judecată pentru credinţa sa în **învierea morţilor**. **Saducheii**, desigur, tăgăduiau **învierea**, precum şi existenţa duhurilor şi a îngerilor. În schimb, **fariseii**, fiind foarte ortodocşi în convingeri, credeau în ambele elemente (vezi 23:8).

Pavel a fost criticat de unii pentru că s-a folosit aici de o stratagemă omenească pentru a crea dezbinare în rândul ascultătorilor săi. „Nu putem scăpa," scrie A. J. Pollock, „de convingerea că Pavel a greşit atunci când s-a declarat fariseu, recurgând la acest avantaj strategic pentru a semăna dezbinare între saduchei şi farisei."

23:7-9 Indiferent de temeinicia sau netemeinicia acţiunii sale, cuvintele apostolului au provocat disensiuni între farisei şi saduchei, stârnind o ceartă aprinsă. Unii dintre cărturarii fariseilor au apărat nevinovăţia lui Pavel, spunând, de fapt: „Ce importanţă are, dacă un duh sau un înger i-a vorbit?"

23:10 Controversa dintre cele două facţiuni rivale s-a încins atât de mult încât **comandantul** a poruncit **ostaşilor** să-l scoată pe apostol, sub escortă, din sala de judecată şi să-l aducă înapoi la cazarmă.

23:11 **În noaptea următoare Domnul** Isus i s-a arătat personal lui **Pavel** în închisoare, spunându-i: **„Îndrăzneşte, Pavel, căci după cum ai mărturisit despre Mine la Ierusalim, tot aşa trebuie să mărturiseşti şi la Roma."** E uimitor să constatăm că într-un text în care acţiunile apostolului au fost supuse unor critici destul de acute, **Domnul** îl elogiază personal pentru că I-a fost martor credincios **la Ierusalim**! Nici un cuvânt de critică sau reproş nu s-a auzit de pe buzele Mântuitorului, ci numai elogii şi făgăduinţe. Slujirea lui Pavel nu s-a sfârşit încă. După cum fusese credincios la Ierusalim, tot aşa el va aduce mărturie pentru Cristos la Roma.

23:12-15 A doua zi, unii dintre iudei s-au întrunit cu gândul de a-l omorî pe apostolul Pavel. De fapt, peste patruzeci dintre ei s-au legat printr-un jurământ că nu vor mânca nimic până nu-l vor omorî pe „acest impostor". Planul lor prevedea următoarele: să meargă la mai-marii preoţilor şi la bătrâni, propunându-le convocarea Sinedriului, pentru a audia cazul lui Pavel mai cu deamănuntul. Sinedriul va cere apoi comandantului să-l aducă pe deţinut în faţa sa. În acest timp, cei patruzeci de asasini vor sta la pândă pe traseul dintre închisoare şi sala de judecată. De îndată ce se va apropia Pavel de ei, se vor năpusti asupra lui şi-l vor omorî.

23:16-19 În providenţa lui Dumnezeu, un nepot al apostolului a prins de veste că se pune la cale acest complot împotriva lui Pavel şi i l-a adus îndată la cunoştinţă. Iar Pavel, considerându-se îndreptăţit să utilizeze mijloacele prevăzute de lege pentru asigurarea siguranţei persoanei, a raportat cele auzite unuia dintre sutaşi. Acesta în mod personal l-a escortat pe tânărul respectiv până în prezenţa comandantului.

23:20, 21 Nepotul lui Pavel nu numai că a raportat toate detaliile legate de complot, ci a făcut o pledoarie stăruitoare comandantului să nu cedeze în faţa presiunilor iudeilor ca Pavel să fie adus în faţa lor.

23:22 Când a auzit comandantul toate acestea, l-a expediat pe tânăr, cerându-i să nu dezvăluie nimănui întrevederea avută cu el.

Comandantul şi-a dat seama că trebuie să acţioneze prompt pentru a-l salva pe deţinut de furia oarbă a iudeilor.

23:23-25 Îndată comandantul i-a chemat pe doi sutaşi şi a aranjat ca o escortă militară să-l ducă pe Pavel în Cezareea. Din gardă făceau parte 200 de soldaţi, 70 de călăreţi şi două sute de sutaşi. Călătoria s-a făcut pe întuneric, pentru a nu trezi atenţia nimănui — pe la ora nouă seara.

Forţa numerică a acestei escorte militare nu avea darul de a-i aduce un omagiu acestui sol credincios al lui Cristos, ci, mai degrabă, a reliefat hotărârea comandantului garnizoanei de a-şi păstra reputaţia intactă în faţa superiorilor săi romani, căci dacă iudeii ar fi reuşit să-l omoare pe Pavel, acest cetăţean roman, atunci el, ofiţerul responsabil, ar fi trebuit să dea socoteală de neatenţia sa.

23:26-28 Comandantul se identifică pe sine cu numele de **Claudius Lysias** în scrisoarea pe care i-o scrie **guvernatorului** roman **Felix**. Scopul scrisorii a fost, desigur, să explice situaţia legată de Pavel. Este amuzant să vedem cum a căutat **Lysias** să se înfăţişeze pe sine în ipostaza de erou şi apărător al ordinii publice. Apoi mai e şi faptul că probabil se temea ca nu cumva **Felix** să audă că pusese să fie legat un cetăţean **roman** ce nu fusese încă condamnat. Spre fericirea lui **Claudius Lysias**, Pavel nu a pârât!

23:29, 30 Comandantul a explicat că, în urma anchetei întreprinse de el, Pavel a fost găsit nevinovat de orice delict vrednic de pedeapsa cu moartea sau lanţuri. Mai degrabă, toată agitaţia se iscase în jurul unor chestiuni legate de legea iudaică. Având în vedere complotul pus la cale împotriva lui Pavel, el a considerat că este mai nimerit să-l trimită pe acesta la Cezareea, pentru ca cei care-l învinuiesc să se prezinte acolo şi întreaga cauză să poată fi audiată de Felix.

23:31-35 Călătoria spre Cezareea s-a întrerupt temporar la **Antipatris**, cetate situată la circa 63 kilometri de Cezareea. Nemaiexistând aproape deloc pericolul unei ambuscade din partea iudeilor, soldaţii au revenit la Ierusalim, lăsându-l pe Pavel în grija călăreţilor, ce urmau să-l ducă la Cezareea. Odată sosiţi în acest oraş, l-au predat pe Pavel lui Felix, înmânându-i acestuia scrisoarea din partea lui Lysias. După efectuarea cu succes a cercetărilor preliminare pentru verificarea cetăţeniei romane a apostolului, Felix a promis că va audia cazul de îndată ce se vor prezenta în faţa lui pârâşii săi din Ierusalim. Între timp, s-a ordonat ca Pavel să fie păzit în palatul lui Irod sau Pretorium.

Guvernatorul roman Felix a cunoscut o ascensiune meteorică, de la poziţia de sclav la aceea a unei funcţii râvnite în cadrul imperiului roman. În viaţa sa personală însă, omul era dedat la cumplite imoralităţi, căci la data numirii sale în funcţia de guvernator al provinciei Iudeea, era soţul a trei doamne regale. În postul său, s-a îndrăgostit de Drusilla, care era căsătorită cu Azisus, regele Emesei. Conform scrierilor istoricului evreu Josephus, căsătoria a fost pusă la cale prin intermediul vrăjitorului Simon din Cipru.

Aşadar avem aici un despot crud — lucru demonstrat de faptul că a pus la cale asasinarea unui mare preot cu numele de Ionatan, care criticase greşelile administraţiei sale. Iată dar în faţa cui a fost adus Pavel!

24:1 La cinci zile după plecarea lui Pavel de la Ierusalim spre Cezareea, marele preot Anania a sosit însoţit de câţiva membri ai Sinedriului. Aceştia au angajat serviciile unui roman, pe nume Tertullus, ca procuror, însărcinat cu învinuirea lui Pavel înaintea lui Felix.

24:2-4 Tertullus şi-a început pledoaria printr-o ploaie de afirmaţii măgulitoare la adresa guvernatorului. Desigur, în toate acestea era un sâmbure de adevăr, căci Felix menţinuse ordinea şi legalitatea, suprimând tulburările şi insurecţiile. Dar cuvintele lui Tertullus au depăşit cadrul strict al reliefării faptelor, încercând să se pună bine cu guvernatorul.

24:5-8 Apoi el a schiţat patru capete de acuzare distincte împotriva apostolului Pavel:

1. El era **o ciumă** — adică era considerat un scandalagiu, un om extrem de incomod.
2. A pus la cale răzvrătiri în rândurile iudeilor.
3. Era capul sectei nazarinenilor.
4. A încercat să profaneze templul.

24:9 După ce Tertullus şi-a exprimat încrederea în capacitatea lui Felix de a stabili veridicitatea învinuirilor aduse împotriva lui Pavel, iudeii prezenţi în sală şi-au ridicat glasul în sprijinul acuzaţiilor formulate de Tertullus.

24:10 După ce guvernatorul i-a făcut semn să vorbească, Pavel s-a ridicat în picioare, prezentându-şi propria pledoarie în apărarea sa. Mai întâi şi-a exprimat satisfacţia pentru faptul că i s-a îngăduit să compară în faţa unui om care, datorită experienţei sale

de mulţi ani, era la curent cu obiceiurile şi datinile poporului evreu. Chiar dacă ar părea la prima vedere o încercare de a-l flata pe Felix, Pavel n-a făcut altceva decât să exprime, pe un ton politicos, realitatea.

Apoi apostolul a răspuns învinuirilor ce i s-au adus, una câte una.

24:11 Cât priveşte faptul că a fost considerat o pacoste pentru public, el a răspuns că n-au trecut decât douăsprezece zile de când s-a suit la Ierusalim, cu scopul de a se închina, şi nu de a provoca tulburări.

24:12, 13 Apoi el a negat acuzaţia că i-ar fi incitat pe iudei la răscoală. Niciodată — nici în templu, nici în sinagogă, nici în oraş — nu polemizase cu oamenii, nici nu încercase să-i incite. Acestea erau faptele, pe care nu le putea contesta nimeni.

24:14-17 Pavel nu a negat a treia învinuire ce i s-a adus, anume că era capul unei secte a nazarinenilor. Dar a precizat că în această funcţie Îl slujeşte pe Dumnezeul iudeilor, crezând în toate lucrurile scrise în Vechiul Testament. El împărtăşea speranţa tuturor iudeilor de orientare ortodoxă, în special a fariseilor, potrivit căreia va fi o înviere a morţilor, atât a celor drepţi, cât şi a celor nedrepţi. În lumina acelei învieri care va veni, el a căutat să aibă tot timpul cugetul curat, atât faţă de Domnul, cât şi faţă de semenii săi. Departe de a fi încercat să-i instige pe iudei la insurecţie, Pavel a venit la Ierusalim ca să facă milostenie poporului iudeu. Desigur, el se referă aici la strângerea de ajutoare provenite de la bisericile din Macedonia şi Ahaia, destinate sfinţilor creştini evrei din Ierusalim.

24:18, 19 Cât priveşte a patra acuzaţie, că profanase templul, Pavel a răspuns în felul următor: Pe când se afla în cursul aducerii de ofrande în templu, conforme cu jurământul său iudaic, mai mulţi iudei din Asia au dat peste el şi l-au acuzat că ar fi adus Neamuri necurate în templu. Desigur, lucrul acesta nu era adevărat. Apostolul era singur, la ora aceea, după ce se curăţise de întinarea ceremonială. Aceşti iudei acuzatori din Asia, care au provocat tulburarea de la Ierusalim împotriva sa, sunt cei care ar trebui să vină la Cezareea să-l acuze, dacă au vreo pricină împotriva lui.

26:20, 21 Apoi Pavel i-a provocat pe iudeii prezenţi în sală să arate exact de ce delicte s-a făcut el vinovat când a fost adus înaintea consiliului de la Ierusalim. Desigur, aceştia nu au fost în stare să se conformeze cererii lui Pavel. Tot ce au putut spune a fost că Pavel a strigat la un moment dat: **„Pentru învierea morţilor sunt eu judecat astăzi de voi."** Cu alte cuvinte, elementele încriminatorii din cadrul învinuirii formulate de ei împotriva lui Pavel nu erau adevărate iar elementele adevărate nu erau incriminatorii.

24:22 În audierea acestui caz, Felix a fost confruntat cu o dilemă. El ştia destul de multe despre credinţa creştină, ca să-şi dea seama că este adevărată. Deţinutul din faţa lui era, evident, nevinovat de încălcarea vreunei infracţiuni din codul penal roman. Dar dacă l-ar fi achitat pe Pavel, ar fi riscat să-şi atragă mânia poporului iudeu. Din punct de vedere politic, era important pentru Felix să rămână în graţiile iudeilor. Aşa a recurs el la stratagema acordării unui termen de prelungire a cauzei, anunţând că va aştepta până când **comandantul Lysias** va sosi la Cezareea. Desigur era o tactică de amânare, căci nu găsim nici o consemnare că acest **comandant** ar fi sosit vreodată la Cezareea.

24:23 Încheind audierile, Felix a poruncit ca, deşi Pavel va fi reţinut în continuare, să i se permită un anumit grad de libertate, permiţându-li-se prietenilor săi să-l viziteze şi să-i aducă alimente şi îmbrăcăminte — ceea ce constituie un indiciu sigur al faptului că nu-l considera pe Pavel un criminal periculos.

24:24, 25a La câteva zile după procesul public, Felix şi soţia sa, Drusilla, au organizat o întrevedere particulară cu apostolul, pentru a afla mai multe despre credinţa creştină. Cu îndrăzneala caractertistică, Pavel a discutat cu acest guvernator desfrânat şi cu soţia sa adulteră despre neprihănire, stăpânire de sine şi judecata viitoare. Ei nu aveau aproape nici un fel de cunoştinţe despre neprihănirea personală, nici în viaţa publică, nici în cea personală. Faţă de stăpânirea de sine erau străini, după cum reiese din faptul că încheiaseră căsnicia imorală în care se complăceau în acel timp. Ei trebuiau însă să fie avertizaţi cu privire la **judecata viitoare**, pentru ca dăcă nu li se iertau păcatele prin sângele lui Cristos, urmau să piară în iazul cu foc.

24:25b, 26 Se pare că Felix a fost mai mişcat decât Drusilla. Deşi s-a temut, nu şi-a pus încrederea în Mântuitorul. A amânat luarea unei decizii în favoarea lui Cristos cu cuvintele: **„De astă dată, du-te! Când voi avea un timp potrivit, te voi chema."** Trist e că acest timp potrivit n-a mai venit, cel puţin atât cât ni se spune în cuvântul Scripturii. Dar Pavel nu i-a mărturisit lui Felix pen-

tru ultima oară, cu acest prilej, căci guvernatorul l-a chemat de repetate ori, în timpul celor doi ani cât a stat apostolul în detenţie la Cezareea. De fapt, Felix sperase că unii prieteni ai lui Pavel îi vor plăti un bacşiş gras, pentru eliberarea lui Pavel.

24:27 După doi ani, respectiv în anul 60 d.Cr., **Porcius Festus l-a înlocuit pe Felix. Şi Felix a vrut să facă pe placul iudeilor, lăsându-l pe Pavel** deţinut în lanţuri la Cezareea.

25:1 Porcius Festus a fost numit guvernator roman al Iudeii de împăratul Nero în toamna anului 60 d.Cr. **Cezareea** era centrul politic al provinciei romane Siria, din care făcea parte Iudeea. **După trei zile** Festus **s-a suit din Cezareea la Ierusalim**, capitala religioasă a districtului teritorial aflat sub jurisdicţia sa.

25:2, 3 Deşi trecuseră doi de când fusese aruncat Pavel în temniţă la Cezareea, iudeii nu l-au uitat, nici nu şi-au potolit ura neîmpăcată împotriva lui. Crezând că ar putea câştiga niscaiva avantaje politice de la noul guvernator, marele preot şi fruntaşii iudeilor i-au umplut urechile cu acuzaţii împotriva lui Pavel, cerând ca acesta să fie adus la Ierusalim pentru a fi judecat. Probabil ei intenţionau să-l judece înaintea Sinedriului, dar în ascuns sperau să-l poată ataca pe drum, omorându-l înainte de a ajunge la Ierusalim.

25:4, 5 Dar Festus fusese evident informat de planul lor anterior de a-l asasina pe Pavel şi de măsurile extraordinare luate de comandantul garnizoanei din Ierusalim pentru transportarea lui Pavel la Cezareea, sub escortă militară. Prin urmare, a respins cererea iudeilor, promiţându-le, în schimb, prilejul de a-şi prezenta cazul împotriva lui Pavel dacă se vor deplasa la Cezareea.

25:6-8 După o şedere de peste zece zile la Ierusalim, Festus s-a întors în Cezareea şi a convocat a doua zi tribunalul. Iudeii s-au grăbit să lanseze atacul, aducând-i lui Pavel învinuiri şi mai grave, pe care n-au reuşit însă să le dovedească. Realizând şubrezimea argumentelor lor, apostolul s-a mulţumit să nege că ar fi comis vreo încălcare împotriva legii, împotriva templului sau a lui Cezar.

25:9-11 Pentru o clipă, s-a părut că Festus e gata să cedeze cererii iudeilor ca Pavel să fie trimis la Ierusalim, pentru a fi judecat înaintea Sinedriului. Dar n-a făcut acest lucru fără permisiunea deţinutului. Evident Pavel şi-a dat seama că dacă consimte, nu va mai ajunge la Ierusalim cu viaţă. Prin urmare, a refuzat, afirmând că tribunalul din Cezarea este îndreptăţit să-i audieze cazul. Dacă s-a făcut vinovat de vreo infracţiune împotriva imperiului roman, era gata să plătească cu viaţa pentru asta. Dar dacă nu era vinovat de nici un păcat, atunci pe ce temei juridic urma să fie el predat în mâna iudeilor? Profitând la maximum de drepturile ce-i reveneau ca cetăţean roman, apostolul Pavel a rostit apoi memorabilele cuvinte: **„Fac apel la Cezar."**

A fost Pavel îndreptăţit să facă apel la Cezar? Nu ar fi trebuit, mai degrabă, să-şi încredinţeze cazul în întregime lui Dumnezeu, refuzând să se bizuie pe cetăţenia sa pământească? Să fie oare aceasta una din „greşelile lui Pavel?" Nu ne putem pronunţa cu finalitate asupra acestei chestiuni. Tot ce ştim este că recursul făcut de el autorităţii superioare a Cezarului a dus la anularea posibilităţii unei eliberări imediate şi că şi dacă nu ar fi înaintat acest apel, tot ar fi ajuns până la urmă la Roma, pe alte căi.

25:12 Festus a conferit pe scurt cu consilierii săi juridici, cu privire la procedurile ce trebuiau îndeplinite în aceste împrejurări. Apoi i-a spus lui Pavel pe un ton sfidător: **„La Cezar ai făcut apel? La Cezar te vei duce!"**

25:13 La câtva timp după aceasta, regele Irod **Agripa** al doilea şi soţia sa, **Berenice au sosit la Cezareea**, ca să-l felicite pe **Festus** pentru numirea sa în noul post. **Agripa** era fiul lui Agripa Întâiul, cel care îl ucisese pe Iacov şi-l întemniţase pe Petru (Fapte 12). Sora acestuia era de o frumuseţe neobişnuită. Deşi istoricii îi atribuie o reputaţie nu prea strălucită, imputându-i că ar fi avut relaţii cu fratele ei, Noul Testament nu ne dezvăluie nici un amănunt despre caracterul ei.

25:14-16 În timpul şederii lor îndelungate la Cezareea, **Festus** s-a decis să-i comunice lui Agripa problema cu care era confruntat în legătură cu deţinutul numit Pavel. Mai întâi el a relatat cererea brutală a iudeilor de pronunţare a unei sentinţe de condamnare a lui Pavel, în absenţa oricărei proceduri legale oficiale. Înfăţişându-se ca apărător al prescripţiilor legii, el a arătat cum a pledat în favoarea intentării unui proces, în care pârâtul să-şi poată confrunta acuzatorii, având prilejul de a se apăra.

25:17-19 Când a venit rândul judecării procesului, Festus a constatat că deţinutul nu era vinovat de nici o infracţiune împotriva imperiului, ci întreaga pricină gravita în jurul **„unor chestiuni legate de religia lor şi de**

un anume Isus, care a murit, şi despre care Pavel a afirmat că este în viaţă."

25:20-22 Festus a re-examinat apoi cererea lui Pavel de a se duce la Ierusalim şi a înainta apel la **August** (acesta fiind în acest context doar un *titlu*, şi nu *numele* propriu-zis al Cezarului). Dar asta ridica probleme evidente. Sub ce învinuire să-l trimită pe deţinut la Roma? Din moment ce **Agripa** era iudeu şi, deci, familiarizat cu chestiunile legate de iudaism, Festus spera să beneficieze de asistenţa acestuia în formularea unor capete de acuzare care să stea în picioare.

Referindu-Se la Mântuitorul lumii, Festus L-a numit **un anume Isus**. Comentariul lui Bengel este demn de a fi menţionat în acest context: „Aşa se exprimă mizerabilul Festus la adresa Celui în faţa Căruia orice genunchi se va pleca!"

25:23 A doua zi s-a instituit o audiere oficială. Agripa şi Berenice au sosit cu mare pompă, intrând în auditoriu însoţiţi de comandanţii şi de oamenii cei mai distinşi ai cetăţii. Apoi a fost adus şi Pavel.

25:24-27 Festus a expus apoi din nou istoricul cazului — repetând cererile insistente ale iudeilor ca Pavel să fie dat la moarte, apoi reliefând neputinţa lui Festus de a-l găsi pe apostol vinovat de vreun delict care să merite pedeapsa cu moartea şi sfârşind cu apelul înaintat de Pavel Cezarului. Desigur, dilema cu care era confruntat Festus era următoarea: datorită apelului înaintat de Pavel, era obligat să-l trimită înaintea împăratului Nero, dar în termeni juridici, *nu exista nici un temei legal* pentru intentarea unui proces. **Festus** şi-a exprimat speranţa că **Agripa** îi va veni în ajutor, aici. Căci nu se cădea să trimită un deţinut fără să i se precizeze învinuirile ce i s-au adus. Aceste proceduri au avut mai mult caracterul unei audieri, decât al unui proces propriu-zis. Iudeii nu mai erau de faţă, ca să-l poată acuza pe apostol iar din partea lui **Agripa** nu se aştepta o decizie cu forţă de lege.

26:1-3 Scena la care asistăm a fost pe bună dreptate descrisă drept aceea a „unui rege înrobit şi a unui deţinut întronat". Din punct de vedere spiritual, **Agripa** era un personaj vrednic de toată compătimirea, pe când apostolul plutea triumfător pe aripile credinţei, nefiind tributar împrejurărilor vremelnice în care se găsea.

Când a primit semnalul cuvenit din partea lui Agripa, Pavel a întins mâna şi a început o zguduitoare relatare a experienţei sale creştine. Mai întâi, şi-a exprimat recunoştinţa pentru că i s-a permis să-şi prezinte cazul în faţa unei persoane care, fiind de neam evreiesc, cunoştea totuşi obiceiurile şi chestiunile dominante în sânul poporului iudeu. Introducerea apostolului nu a fost o simplă încercare de a flata, ci declaraţia unui creştin respectuos, bazată pe simpla realitate a faptelor.

25:4, 5 Cât priveşte viaţa sa anterioară, apostolul fusese un iudeu exemplar. Dacă ar consimţi să depună mărturie, iudeii n-ar putea tăgădui că Pavel urmase neabătut cărarea celei mai stricte ortodoxii a religiei iudaice, fiind un fariseu consecvent.

26:6 Acum era judecat nu pentru cine ştie ce delict grav, ci pentru simplul fapt că se ţinea cu tot dinadinsul de nădejdea făgăduinţei făcute de Dumnezeu părinţilor naţiunii ebraice, în Vechiul Testament. Esenţa pledoariei lui Pavel pare să fie clădită în jurul următoarei structuri: În Vechiul Testament Dumnezeu a încheiat diverse legăminte cu lideri ai Israelului, cum ar fi Avraam, Isaac, Iacob, David şi Solomon. Legământul cel mai de seamă privea făgăduinţa privitoare la venirea lui Mesia, ca să izbăvească naţiunea Israel şi să domnească peste întreg pământul. Patriarhii din Vechiul Testament au murit fără să vadă împlinirea acestei făgăduinţe. Înseamnă oare aceasta că Dumnezeu nu Îşi va adus la îndeplinire termenii acestor legăminte? Nicidecum! Ci El şi le va împlini negreşit. Dar cum o putea face, când părinţii poporului evreu nu mai erau în viaţă? Răspunsul: „Prin învierea lor dintre cei morţi." Astfel, în mod nemijlocit, apostolul stabileşte o legătură între făgăduinţele făcute sfinţilor din Vechiul Testament şi învierea morţilor.

26:7 Apostolul prezintă apoi cele douăsprezece seminţii ale lui Israel ca slujindu-l necurmat şi stăruitor pe Dumnezeu, sperând să vadă împlinirea făgăduinţei Sale. Această referire la cele douăsprezece seminţii este importantă, având în vedere actualele învăţături propagate de unii, potrivit cărora zece seminţii ale Israelului s-ar fi „pierdut" în intervalul scurs de la captivitatea babiloneană şi până în prezent. Deşi erau împrăştiate printe Neamuri, apostolul Pavel le-a văzut ca popor distinct, net separat, care Îl slujeşte pe Dumnezeu şi aşteaptă venirea Izbăvitorului făgăduit.

26:8 Deci în asta consta delictul lui Pavel! Că a crezut că Dumnezeu Îşi va împlini făgăduinţa făcută părinţilor naţiunii, înviindu-i pe aceştia din morţi. Ce era atât de

incredibil în asta? — i-a întrebat Pavel pe Agripa şi pe toţi cei ce-l însoţeau.

26:9-11 Revenind la istoria vieţii sale, Pavel a relatat campania furibundă dezlănţuită de el iniţial împotriva adepţilor credinţei creştine. Căci el se împotrivise cu toată forţa **numelui lui Isus din Nazaret**. Având împuternicire de la mai-marii preoţilor, el i-a aruncat în închisoare pe mulţi dintre creştinii din Ierusalim: Când aceştia erau aduşi la judecată înaintea Sinedriului, el vota, de regulă, împotriva lor. De nenumărate ori a aranjat ca să fie pedepsiţi toţi cei pe care îi găsea în orice sinagogă, făcând tot ce-i stătea în putinţă pentru a-i determina să se lepede de Domnul lor. (Când se spune că apostolul îşi dădea toată silinţa[78] să-i determine să hulească, asta nu înseamnă că a şi reuşit să facă acest lucru, ci doar că *a încercat*.) Campania de ură dezlănţuită de Pavel împotriva ucenicilor lui **Isus** s-a extins de la Ierusalim la Iudeea şi la **cetăţile străine**.

26:12-14 Tocmai pe când se afla într-una din aceste expediţii în străinătate, a avut loc acea extraordinară experienţă, care i-a schimbat din temelii viaţa lui Pavel. Astfel, pe când se afla în drum spre Damasc, înarmat cu documentele oficiale ce-l împuterniceau să-i aresteze pe creştini şi să-i aducă înapoi la Ierusalim pentru a fi pedepsiţi, la amiază a fost copleşit de o vedenie a slavei. O lumină din cer a strălucit asupra lui, mai strălucitoare decât lumina soarelui. După ce a căzut la pământ, a auzit un glas, care i-a pus această întrebare răscolitoare: **„Saul, Saul, de ce Mă prigoneşti?"** Apoi acest glas a rostit şi cuvintele: **„Îţi este greu să loveşti cu piciorul împotriva ţepuşelor."** Ţepuşele erau folosite pentru a le forţa pe animalele îndărătnice să se urnească din loc. Pavel dăduse cu piciorul împotriva ţepuşului conştiinţei sale, dar, şi mai important, împotriva glasului Duhului Sfânt care încerca să-l convingă. Pavel n-a uitat cât a trăit calmul, liniştea şi harul cu care a murit martirul Ştefan. Pavel ştia acum că pe vremea aceea luptase chiar **împotriva** lui Dumnezeu!

26:15 Pavel a întrebat: **„Cine eşti, Doamne?"** Iar glasul i-a răspuns: **„Sunt Isus, Cel pe care tu Îl prigoneşti."** *Isus*? Dar cum vine asta? Oare nu fusese Isus răstignit şi îngropat? Nu-i furaseră ucenicii Lui trupul, îngropându-l într-un loc secret? Cum se făcea atunci că Isus îi vorbea în clipele acelea lui Pavel? Adevărul a prins imediat rădăcini în sufletul lui Pavel. Isus fusese, într-adevăr, îngropat, dar El *înviase* din morţi! Şi Se înălţase la cer, de unde îi vorbea acum lui Pavel. Prigonindu-i pe creştini, Pavel Îl **prigonise** pe Stăpânul lor. Şi **prigonindu-L** pe El, Pavel Îl **prigonise** pe Mesia al Israelului, pe Însuşi Fiul lui Dumnezeu.

26:16 Apoi Pavel face o succintă expunere a misiunii şi împuternicirii care i s-au încredinţat lui direct de către Domnul Isus Cristos Cel înviat. Astfel Domnul i-a spus **să se scoale şi să stea în picioare**. Pavel a primit această revelaţie specială a lui Cristos în slava Sa datorită faptului că a fost rânduit să fie slujitor al Domnului **şi să mărturisească** despre tot ceea ce a **văzut** în ziua aceea, şi despre toate adevărurile mari ale credinţei creştine ce i se aduseseră la cunoştinţă.

26:17 Promisiunea că Pavel va fi izbăvit **de iudei** şi de **Neamuri** trebuie înţeleasă în sensul unei izbăviri generale, valabilă până la încheierea misiunii ce i se încredinţase.

26:18 Pavel urma să fie trimis cu misiune specială la Neamuri, **pentru a le deschide ochii, pentru a le întoarce de la întuneric şi a le aduce la lumină, şi de la puterea Satanei la Dumnezeu**. Prin credinţa în Domnul Isus, ele aveau să **primească iertarea păcatelor şi moştenirea printre cei ce sunt sfinţiţi.** H. K. Downie arată că versetul 18 este un excelent rezumat a ceea ce face evanghelia:

1. Eliberează de sub robia întunericului.
2. Eliberează de sub puterea Satanei.
3. Iartă păcatele.
4. Redă moştenirea pierdută.

26:19-23 După ce a fost astfel împuternicit de Domnul, încredinţându-i-se misiunea specială, Pavel îi explică lui **Agripa** că el **n-a fost neascultător vedeniei cereşti. Atât la Damasc, cât şi în Ierusalim şi prin toată... Iudeea, şi apoi la Neamuri** el a predicat oamenilor faptul **că trebuie să se pocăiască** şi **să se întoarcă la Dumnezeu**, făcând **fapte** care să demonstreze realitatea **pocăinţei** lor. Or, Pavel tocmai asta făcea în momentul în care **iudeii l-au prins în templu şi au încercat să-l omoare.** Dar **Dumnezeu** l-a apărat pe Pavel şi l-a ajutat, pentru ca să poată continua să mărturisească tuturor celor cu care intra în contact, propovăduind mesajul **pe care profeţii şi Moise** l-au propovăduit în Vechiul Testament. Iar mesajul era că Mesia **va suferi, că va fi primul care va învia din morţi** şi că le va arăta lumină,

atât **iudeilor, cât şi Neamurilor.**

26:24-26 Nefiind evreu, **Festus** probabil nu fusese în stare să priceapă nimic din pledoaria lui Pavel. Total incapabil de a recunoaşte un om plin de Duhul Sfânt, el l-a acuzat pe Pavel cu neruşinare că este nebun şi că toate acestea se datorează unei doze excesive de erudiţie, de care ar fi fost stăpânit apostolul. Fără urmă de iritare sau enervare, apostolul a negat liniştit această acuzaţie şi a subliniat că cuvintele pe care le rostea sunt cuvintele adevărului şi ale raţiunii. Apoi şi-a exprimat încrederea că regele cunoştea adevărul celor spuse de Pavel. Viaţa şi mărturia lui Pavel nu fuseseră ascunse. Toţi iudeii le cunoşteau, după cum, evident, vestea despre ele va fi ajuns şi la urechile lui Agripa.

26:27 Adresându-i-se direct regelui, Pavel a întrebat: **„Rege Agripa, crezi în proroci?"** După care Pavel a răspuns la propria sa întrebare: **„Ştiu că crezi."** Forţa argumentului formulat de Pavel aici este zdrobitoare. Cu alte cuvinte, spune Pavel, „Eu cred tot ce au spus profeţii în Vechiul Testament. Şi **tu, Agripa, crezi** mărturia lor, nu-i aşa? Atunci cum mă pot acuza iudeii de un delict pasibil de pedeapsa cu moartea? Sau cum mă poţi condamna tu pentru faptul că cred în ceea ce tu însuţi crezi?!"

26:28 Că **Agripa** a resimţit forţa argumentului reiese din cuvintele sale: **„Tu aproape mă convingi să devin creştin."** Varianta aceasta nu este însă nicidecum singura acceptată. Nu s-a ajuns la un acord cu privire la sensul exact al cuvintelor lui **Agripa**. Cei care urmează tradiţia traducerii King James consideră că regele fusese realmente adus în pragul luării unei decizii în favoarea lui Cristos. Ei consideră că răspunsul lui Pavel din versetul 29 vine în sprijinul acestei teorii. Alţii sunt de părere că **Agripa** s-a exprimat pe un ton ironic, întrebându-l pe Pavel, în realitate: „Crezi că mă vei putea convinge să devin creştin, cu argumente atât de şubrede?" Cu alte cuvinte, el a parat forţa argumentului lui Pavel, luându-l în glumă (părere la care subscriu majoritatea traducerilor româneşti, în acest punct, n.tr.).

26:29 Indiferent dacă Agripa a vorbit serios sau în glumă, **Pavel** i-a răspuns cu toată seriozitatea şi solemnitatea, exprimându-şi dorinţa ca Agripa şi **toţi** cei de faţă să poată avea parte de bucuriile şi binecuvântările vieţii creştine, pentru ca să se poată împărtăşi din privilegiile dăruite lui Pavel şi să poată deveni ca el, cu excepţia lanţurilor sale. Iată ce scrie Morgan în această privinţă:

> Pavel era gata să moară pentru a-l salva pe Agripa, dar n-ar fi conceput ca acesta să fie pus în lanţuri. Aşa e creştinismul! Preamăreşte-l, înmulţeşte-l şi aplică-l! Sinceritatea care se dedă la persecuţii nu este de origine creştină. Sinceritatea care se sacrifică, murind pentru a-i izbăvi pe alţii, refuzând să-i înlănţuie, este cu adevărat creştinism.[79]

26:30-32 Regele, guvernatorul, Berenice şi celelalte oficialităţi au părăsit sala, pentru a se sfătui. Cu toţii au fost obligaţi să recunoască că Pavel nu săvârşise nimic care să merite pedeapsa cu moartea sau lanţurile. Poate cu un uşor sentiment de regret, Agripa i-a spus lui Festus că dacă Pavel n-ar fi făcut apel la Cezar, ar fi putut fi pus imediat în libertate.

Fireşte, ne întrebăm de ce nu putea fi contramandat acest apel la Cezar. Indiferent dacă un asemenea recurs era sau nu imposibil de modificat, dincolo de aceasta noi ştim că era în planul lui Dumnezeu ca apostolul Neamurilor să se ducă la Roma, să fie judecat în faţa Împăratului (23:11) şi să găsească împlinirea dorinţei inimii sale, de a se conforma morţii Domnului său.

I. Călătoria lui Pavel la Roma şi naufragiul (27:1-28:16)

Capitolul acesta ne prezintă emoţionanta epopee a voiajului maritim întreprins de apostol de la Cezareea, via Malta, la Roma. Dacă Pavel nu ar fi fost pasager la bordul acestei corăbii, niciodată nu am fi ştiut despre această călătorie sau despre naufragiul care a avut loc. Întreg pasajul ce urmează este presărat cu termeni din domeniul navigaţiei maritime, fiind, prin urmare, mai greu de urmărit.

27:1 Punctul de plecare l-a constituit portul oraşului Cezareea. **Pavel** a fost dat în grija unui ofiţer pe nume **Juliu(s).** Acest sutaş era detaşat pe lângă **cohorta Augustana (Regimentul Augustin**, în versiunea engleză, n.tr.) — o legiune a oştirii romane ce s-a acoperit de glorie. Asemenea tuturor sutaşilor menţionaţi în Noul Testament, şi acesta era un om cu un caracter ales, plin de bunătate, dreptate şi consideraţie faţă de alţii.

27:2 La bordul corăbiei se mai aflau şi alţi deţinuţi, care, asemenea lui Pavel, erau transportaţi spre Roma, unde urmau să fie judecaţi. Printre pasageri se mai afla şi **Aristarh**, şi Luca, ambii însoţitori de drum ai

apostolului în călătoriile sale anterioare. Vasul la bordul căruia s-au îmbarcat provenea din **Adramit**, port la Marea Marmara, situat în colţul de nord-vest al Asiei Mici, în regiunea numită Mysia. Corabia urma să se deplaseze spre nord-vest, urmând facă escale în diferite porturi de pe coasta Asiei proconsulare — provincia de vest a Asiei Mici.

27:3 Corabia a navigat întâi spre nord, de-a lungul coastei Palestinei, ancorând la **Sidon**, port aflat la 112 km de Cezareea. Sutaşul **Iuliu**, dând dovadă de multă bunăvoinţă, i-a permis lui **Pavel** să coboare pe uscat, pentru a-şi vizita prietenii şi a primi îngrijire.

27:4, 5 De la Sidon, vasul a traversat colţul nord-estic al Mării Mediterane, lăsând în stânga insula **Cipru** şi profitând astfel de protecţia oferită de coasta ei împotriva vânturilor. Deşi vânturile erau potrivnice, vasul a traversat până pe coasta de sud a Asiei Mici, pornind apoi spre vest, trecând de **Cilicia şi Pamfilia** şi sosind în cele din urmă la **Myra**, oraşul portuar al **Lyciei.**

27:6 Acolo sutaşul i-a transferat pe deţinuţi la bordul altei corăbii, întrucât prima nu i-ar fi dus mai aproape de **Italia**, ci ar fi cotinuat de-a lungul coastei de vest a Asiei Mici, până în portul ei de bază din Adramit, în Mysia.

A doua corabie provenea din Alexandria, port la Marea Mediterană, pe coasta de nord a Africii. Vasul transporta 276 de persoane, pasageri şi echipaj, precum şi o încărcătură de grâu. De la Alexandria a navigat spre nord, traversând Marea Mediterană, până la Myra, urmând a se îndrepta acum spre **Italia.**

27:7, 8 Multe zile la rând, călătoria s-a desfăşurat anevoios, datorită vânturilor neprielnice. Abia cu greu a reuşit echipajul să aducă vasul în portul **Cnid** (*Cnidus*), situat în extremitatea sud-vestică a Asiei Mici. Întrucât vântul le-a fost potrivnic, au navigat spre sud, de-a lungul coastei apărate de vânt a insulei **Creta.** Încojurând capul **Salmone**, vasul s-a îndreptat spre vest, înfruntând vânturile puternice, până a ajuns la **Limanuri Bune**, port din apropierea cetăţii **Lasea**, situată pe coasta centrală de sud a insulei **Creta.**

27:9, 10 Până în acest punct s-a pierdut foarte mult timp, datorită condiţiilor neprielnice de navigaţie. Se apropia iarna şi o continuare a călătoriei ar fi fost primejdioasă. Asta era probabil prin luna septembrie sau octombrie, întrucât **Postul** (Ziua Ispăşirii) trecuse deja. **Pavel** a avertizat echipajul că, dacă va continua voiajul, va risca nu numai să piardă corabia şi încărcătura, ci şi vieţile unora de la bordul ei.

27:11, 12 Dar **cârmaciul şi stăpânul corăbiei** au dorit să continue călătoria. **Sutaşul** a acceptat raţionamentul acestora, cu care a fost de acord majoritatea celorlalţi. S-a considerat că portul acesta nu era la fel de adecvat ca **Fenix** ca port pentru iernat. Fenix era situat la 64 de kilometri vest de Limanuri Bune, în colţul de sud-vest al insulei **Creta.** Portul avea deschidere spre sud-vest şi nord-vest.

27:13-17 Când a suflat un vânt uşor din sud, marinarii au crezut că vor putea străbate distanţa ce-i despărţea de Fenix. Aşadar au ridicat ancora şi au pornit spre vest, ţinându-se aproape de uscat. Apoi au fost loviţi de furtunosul vânt de nord-est, numit **Eurochilon** (în versiunea engleză: **Euroclydon**[80], n.tr.), împingându-i spre stâncile situate de-a lungul coastei. Neputând să-şi urmeze cursul dorit, echipajul a fost obligat să lase vasul în voia vântului. Astfel au fost purtaţi de acesta până la o insuliţă, numită **Clauda**,[81] situată la 48 de kilometri de **Creta.** Când au ajuns în latura protejată a insulei, au reuşit, cu greu, să urce la bord luntrea ce o tractaseră după ei. Apoi au legat corabia cu frânghii, ca aceasta să nu se destrame sub forţa valurilor. Ei se temeau că vor fi mânaţi spre **Sirta** (*Syrtis*, în engleză, n.tr.), un golf de pe coasta Africii, renumit pentru primejdioasele sale bancuri de nisip. Pentru a împiedica un atare curs, **au lăsat pânzele jos şi astfel s-au lăsat duşi de vânt.**

27:18, 19 După o zi de navigare în voia furtunii, au început să arunce peste bord o parte din încărcătură. A treia zi au aruncat în mare **uneltele corăbiei** — căci negreşit corabia începuse să ia apă, fiind nevoie să-i reducă greutatea pentru a o împiedica să se scufunde.

27:20 Timp de multe zile au fost purtaţi încolo şi-ncoace fără să vadă soarele sau stelele, neputând, deci, să se orienteze sau să-şi stabilească coordonatele. În cele din urmă, s-a pierdut orice nădejde de scăpare.

27:21-26 Disperarea a fost accentuată de foamea care-i măcina pe oameni, căci nu mâncaseră de mai multe zile. Mai tot timpul îl petrecuseră în efortul de a salva corabia şi de a o goli de apă. Poate că nu mai aveau unde găti. Boala, teama şi descurajarea le vor fi alungat, oricum, pofta de mâncare. În plus, proviziile de hrană se vor fi epuizat.

Atunci Pavel s-a sculat în mijlocul lor, aducându-le un mesaj de speranţă. Mai întâi le-a spus, cu blândeţe, că nu trebuia să fi plecat din **Creta**. Apoi i-a asigurat că deşi corabia va pieri, nimeni nu-şi va pierde viaţa. De unde ştia el acest lucru? **Un înger** al Domnului i se arătase în timpul **nopţii**, asigurându-l că va sta **înaintea Cezarului** la Roma. **Dumnezeu** i-a dăruit apostolului pe toţi cei ce au călătorit împreună cu el, în sensul că şi vieţile acestora aveau să fie salvate. Prin urmare, ei au început să se mai înviioreze. **Pavel** a avut convingerea că totul va fi în ordine, deşi vor naufragia pe o **insulă**. Iată ce spune A. W. Tozer, cu multă înţelepciune, în acest punct:

Când vântul dinspre sud a suflat uşor, vasul care-l purta pe Pavel naviga destul de lin şi nici o persoană de la bord nu ştia cine este Pavel sau ce tărie de caracter se ascunde sub acel aspect exterior aparent şters. Dar când puternica furtună Euroclydon s-a dezlănţuit asupra lor, măreţia caracterului lui Pavel a devenit îndată evidentă tuturor celor de la bordul corăbiei. Deşi era deţinut, apostolul literalmente a preluat conducerea vasului, luând deciziile cheie şi dând comenzi care puteau însemna viaţa sau moartea pentru oameni. În plus, cred că această criză a cristalizat o realitate de care nici Pavel nu era conştient. Teoria frumoasă curând s-a călit, sub furia furtunii, îmbrăcând forma realităţii.[82]

27:27-29 Trecuseră paisprezece zile de când au plecat de la Limanuri Bune. Neputincioşi, ei erau acum purtaţi de valuri într-o parte a Mării Mediterane cunoscută sub denumirea de Marea **Adriatică**, situată între Grecia, Italia şi Africa. (Nota traducătorului, aceste coordonate par să difere de cele ale Mării Adriatice din vremea noastră, situată, desigur, între Italia şi Iugoslavia şi Albania. Probabil ar corespunde cu actuala Mare Ionică) **Pe la miezul nopţii marinarii au bănuit că se apropie de pământ** — poate datorită zgomotului talazurilor ce se loveau de ţărm. Când au măsurat adâncimea apei, au găsit douăzeci de stânjeni (circa 38 de metri). Puţin mai departe, adâncimea a fost de cincisprezece stânjeni. Pentru a evita o eşuare a vasului, **au aruncat patru ancore de la pupa corăbiei**, rugându-se să să facă ziuă.

27:30-32 Temându-se că vor muri, unii din **marinari** au încercat să fugă de pe corabie, cu o luntre. Pe când încercau să coboare luntrea în apă — sub pretextul de a arunca alte ancore — Pavel i-a văzut şi a dat de veste **sutaşului**. Pavel i-a avertizat că dacă **marinarii** nu rămân la bordul corăbiei, nu poate fi garantată viaţa celorlalţi. **Atunci ostaşii au tăiat funiile luntrei şi au lăsat-o să cadă. Marinarii** au fost astfel obligaţi să încerce să-şi salveze propriile vieţi şi cele ale celorlalţi, la bordul corăbiei.

27:33, 34 Phillips intitulează versetele 33-37: „Expresia spiritului practic excepţional de care a dat dovadă apostolul Pavel". Pentru a aprecia la justa valoare dramatismul situaţiei, se cere să ştim câte ceva despre ravagiile pe care le poate face o astfel de furtună cumplită dezlănţuită în largul mării. Apoi trebuie să ţinem cont şi de faptul că Pavel nu era căpitanul vasului, ci doar un pasager captiv.

Cu puţin înainte de zorii zilei, **Pavel** i-a implorat pe oameni să mănânce, amintindule că nu se hrăniseră de două săptămâni. Or, acum era absolut esenţial să se hrănească, deoarece de asta depindea bunăstarea lor. Apostolul i-a asigurat că nici un fir de păr de pe capul nimănui nu va pieri.

27:35 Apoi le-a dat el însuşi exemplu, luând **pâine** şi mulţumind lui **Dumnezeu** în faţa tututor şi hrănindu-se. Ce trist este că de atâtea ori ne ruşinăm să ne rugăm în public! Dar cu cât mai puternic ar grăi această rugăciune, rostită în faţa altora, decât toată predicarea noastră!

27:36, 37 Fiind astfel îmbărbătaţi, ei au început să se hrănească. La bordul corăbiei se aflau două sute şaptezeci de persoane.

27:38-41 După ce au mâncat, au uşurat greutatea corăbiei, aruncând grâul în mare. Uscatul era pe aproape, dar ei nu-şi dădeau seama de acest lucru. S-a luat decizia să manevreze corabia în aşa fel încât aceasta să pătrundă, prin eşuare, cât mai departe pe ţărm. Au tăiat ancorele, lăsându-le în mare. Apoi au dezlegat funiile cu care erau legate cârmele ce fuseseră ridicate anterior, aducându-le din nou în poziţia de funcţionare. Au ridicat apoi **vela mare** îndreptându-se spre ţărm, eşuând **într-un loc scăldat din două părţi de mare** — probabil un canal dintre două insule. **Prora** corăbiei s-a înfipt adânc în nisip, rămânând intactă, dar **pupa**, a început curând să se sfărâme sub **forţa valurilor**.

27:42-44 Planul ostaşilor era însă să-i omoare pe deţinuţi, pentru ca să nu scape vreunul prin înot, dar sutaşul, vrând să-l salveze pe Pavel, i-a împiedicat de la intenţia lor şi a poruncit ca cei ce pot înota să se arunce cei dintâi peste bord şi

să ajungă la uscat. Celorlalţi li s-a spus să se salveze ţinându-se de scânduri sau alte fragmente flotante ale corăbiei. În felul acesta toţi membrii echipajului şi toţi pasagerii au scăpat, ajugând teferi pe uscat.

28:1, 2 De îndată ce echipajul şi pasagerii au ajuns pe ţărm, au aflat că se aflau pe **insula Malta.** Unii din **băştinaşii** de pe insulă au văzut naufragiul şi au asistat victimele să ajungă la ţărm. Apoi au avut bunăvoinţa şi prezenţa de spirit să aprindă un foc pentru sărmanii naufragiaţi, uzi leoarcă, de valurile mării şi de ploaie, şi dârdâind de frig.

28:3 Pe când Pavel ajuta la aprinderea focului, a fost muşcat de o viperă. Se pare că şarpele acesta veninos stătuse ascuns între vreascuri, dar de îndată ce acestea au fost aprinse, vipera a ţâşnit, muşcându-l pe apostol şi agăţându-se de mâna lui.

28:4-6 La început, oamenii din partea locului au crezut că apostolul trebuie să fie **un ucigaş,** care, deşi a scăpat cu viaţă din naufragiu, nu a putut eluda **dreptatea.** (Nota traducătorului: în original: **Dike,** zeiţa răzbunării la greci, termenul însemând „dreptate" — după explicaţia de la subsolul paginii 176 a traducerii în română a Noului Testament publicată de *Christliche Lietatur-Verbreitung,* Bielefeld, Germania, 1993.) Şi astfel ei s-au aşteptat ca, din moment în moment, Pavel să cadă mort. Dar când Pavel nu a dat nici un semn de boală, de pe urma muşcăturii, **şi-au schimbat părerea, zicând că este un zeu!** — o altă ilustrare grăitoare a nestatorniciei inimii şi minţii omeneşti.

28:7 Cetăţeanul de frunte al insulei Malta era pe vremea aceea **Publius,** care deţinea mari terenuri agricole în vecinătatea plajei unde se aciuase ceata naufragiaţilor. Acest slujbaj roman cu vază i-a **primit** pe Pavel şi pe însoţitorii lui **prietenește,** asigurându-le cazarea pe timp de **trei zile,** adică până când au fost terminate pregătirile în vederea unei locuinţe permanente pentru durata iernii.

28:8 Bunătatea acestui om dintre Neamuri nu a rămas nerăsplătită. Cam în vremea aceasta tatăl lui s-a îmbolnăvit **de febră şi dizenterie. Pavel a intrat la el şi, rugându-se şi punându-şi mâinile peste el, l-a vindecat.**

28:9, 10 Vestea despre această vindecare miraculoasă s-a răspândit cu iuţeală în lungul şi-n latul insulei. Şi astfel, pe parcursul următoarelor trei luni, au fost aduşi la Pavel bolnavii de acolo, fiind cu toţii vindecaţi de el. Locuitorii Maltei şi-au arătat recunoştinţa faţă de apostol şi faţă de Luca[83] la plecarea acestora de pe insulă, copleşindu-i cu multe onoruri şi aducându-le multe daruri, ce aveau să le prindă bine în călătoria spre Roma.

28:11 După ce s-au scurs cele trei luni ale iernii, navigaţia pe mare a devenit din nou posibilă, iar sutaşul împreună cu deţinuţii din custodia sa s-au îmbarcat pe **o corabie din Alexandria... ce iernase în insulă. Vasul purta semnul Dioscurilor,** adică al fraţilor gemeni Castor şi Pollux, despre care marinarii păgâni credeau că le poartă noroc şi pe care îi considerau zei ocrotitori.

28:12-14 De la Malta au străbătut cei circa 128 de km până la **Siracuza,** capitala Siciliei, situată pe coasta ei de est. Vasul a rămas acolo **trei zile,** pornind apoi mai departe şi ajungând la **Regio** (în engleză: **Rhegium,** n.tr.), în colţul de sud-vest al Italiei, în vârful cizmei. După încă o zi cu vânt prielnic, echipajul a putut străbate cei 290 de km de-a lungul coastei de vest a Italiei, până la **Puteoli,** pe malul de nord al golfului Neapole. **Puteoli** se afla la circa 240 km sud de **Roma.** Acolo apostolul **a găsit fraţi** creştini, cu care i s-a îngăduit să aibă părtăşie timp de **şapte zile.**

28:15 Nu ni se spune cum a ajuns la Roma vestea despre sosirea iminentă a lui Pavel. Cert e că două grupuri distincte de fraţi i-au ieşit în întâmpinare. Un grup a străbătut cei 69 de km până la localitatea Piaţa lui Appius, situată la sud-est de Roma. Celălalt grup a călătorit 53 de km, tot spre sud-est, până la **Trei Taverne. Pavel** a fost mult înviorat şi îmbărbătat de acest gest mişcător de iubire al sfinţilor de la Roma.

28:16 Odată sosit la Roma, lui Pavel i s-a permis să locuiască într-o casă particulară, fiind sub paza unui soldat.

J. Sub arest la domiciliu, Pavel mărturiseşte iudeilor de la Roma (28:17-31)

28:17-19 Respectând principiul său de a le mărturisi mai întâi **iudeilor, Pavel** le-a trimis o invitaţie **liderilor** lor religioşi. Când aceştia s-au adunat în casa închiriată, Pavel le-a explicat situaţia sa, spunându-le că deşi nu făcuse nimic împotriva iudeilor, a datinilor lor, totuşi iudeii din Ierusalim îl dăduseră în mâna romanilor, ca să fie judecat. Autorităţile ne-evreieşti nu l-au găsit însă vinovat de nici un delict şi au dorit să-l pună în libertate, dar când iudeii au strigat împotriva lui, apostolul a fost obligat să facă apel la Cezar. Dar şi în acest apel, scopul nu era

acela de a aduce vreo acuzaţie poporului evreu, ci doar a se apăra.

28:20 Tocmai pentru că era nevinovat de orice fărădelege împotriva poporului iudeu i-a convocat Pavel pe toţi fruntaşii iudeilor de la Roma. De fapt, datorită nădejdii Israelului era el legat cu un lanţ. **Nădejdea Israelului**, aşa cum am arătat anterior, se referă la împlinirea promisiunilor făcute patriarhilor poporului evreu, în special făgăduinţa venirii lui Mesia. Intrinsec legată de aceste promisiuni era învierea morţilor.

28:21, 22 Liderii evrei au mărturisit că nu cunosc nimic despre apostolul Pavel. N-au primit nici o scrisoare din Iudeea, cu privire la el, şi nici unul din concetăţenii lor evrei nu adusese nici o pâră împotriva lui. Cu toate acestea, ei doreau să audă mesajul lui Pavel, deoarece ştiau că se vorbeşte pretutindeni împotriva credinţei creştine cu care era el asociat el.

28:23 La câtva timp după aceasta, mai mulţi iudei au venit la locuinţa lui Pavel, ca să audă mai multe din gura lui. El s-a folosit de acest prilej, pentru a le mărturisi despre **împărăţia lui Dumnezeu** şi a-i convinge cu privire la Isus. El le-a citat din **Legea lui Moise şi din profeţi, de dimineaţa până seara.**

28:24 Unii au crezut mesajul adus de el, **alţii n-au crezut**. (Nota traducătorului: în versiunea engleză se foloseşte termenul **disbelieved**, care semnifică mai mult decât simplul fapt că nu au crezut, lăsând să se înţeleagă un refuz de a accepta mesajul, o respingere categorică a sa, aşa cum explică autorul comentariului.)

28:25-28 Când Pavel a văzut că din nou evanghelia este, în general, respinsă de poporul evreu, a citat din Isaia 6:9 şi 10, unde profetul a fost împuternicit să predice cuvântul unui popor de oameni cu inimi împietrite, cu urechi surde şi cu ochi orbiţi. Apostolul a simţit din nou în inimă durerea de a predica vestea bună unor oameni care nu voiau s-o audă. Având în vedere acest act de respingere a evangheliei de către iudei, **Pavel** a anunţat că de acum încolo o va vesti **Neamurilor**, şi şi-a exprimat încrederea că acestea o vor asculta.

28:29 Iudeii necredincioşi au plecat, polemizând între ei. După cum scoate în evidenţă Calvin, faptul că Pavel a citat o profeţie împotriva lor a iritat elementele nelegiuite din rândul lor, care L-au respins pe Mesia. În acelaşi timp, a fost dezlănţuit un val de furie împotriva acelor iudei care L-au primit pe Domnul Isus. Acest înaintaş al Reformei face apoi următorea aplicaţie utilă:

> În cele din urmă, zadarnic va încerca cineva să argumenteze, plecând de la acest caz, că Evanghelia lui Cristos provoacă disensiuni, când, este evident că acestea izvorăsc doar din încăpăţânarea oamenilor. Căci pentru a ne bucura de pace cu Dumnezeu, e nevoie să luptăm împotriva celor care Îl tratează cu dispreţ.[84]

28:30 După aceasta Pavel a rămas la Roma **doi ani întregi**, locuind în casa lui închiriată şi slujind cu cuvântul un şir neîntrerupt de vizitatori. Probabil în această perioadă a scris Efeseni, Filipeni, Coloseni şi Filemon.

28:31 La Roma Pavel a avut parte de o libertate destul de mare, **predicând împărăţia lui Dumnezeu şi predând lucrurile privitoare la Domnul Isus Cristos cu toată încrederea, fără ca cineva să-l oprească.**

Aşa se încheie Cartea Faptelor Apostolilor. Unii consideră că ar fi o încheiere cam bruscă. Dar toate punctele cuprinse în schiţa de la începutul cărţii au fost atinse. Evanghelia s-a răspândit de la Ierusalim, în Iudeea şi Samaria şi până la Neamuri, în lumea lor.

Cât priveşte evenimentele din viaţa lui Pavel după încheierea cărţii Fapte, asupra acestora se pot face doar deducţii, pornind de la scrierile sale ulterioare.

În general se crede că după cei doi ani petrecuţi la Roma cazul lui a ajuns în faţa instanţei lui Nero, Pavel fiind achitat.

Apoi Pavel a plecat în ceea ce s-a numit A Patra Călătorie Misionară. Localităţile pe care le-a vizitat în cadrul acestei călătorii, nu neapărat în ordinea aceasta, sunt următoarele:

1. COLOSE şi EFES (Filemon 22).
2. MACEDONIA (1 Tim. 1:3; Fil. 1:25; 2:24).
3. EFES (1 Tim. 3:14).
4. SPANIA (Rom. 15:24).
5. CRETA (Tit 1:5).
6. CORINT (2 Tim. 4:20).
7. MILET (2 Tim. 4:20).
8. Iarna petrecută la NICOPOLE (Tit 3:12).
9. TROA (2 Tim. 4:13).

Nu deţinem nici o informaţie cu privire la motivul, timpul sau locul arestării sale, dar ştim că a fost adus la Roma, pentru a doua oară, ca deţinut. Această detenţie a fost cu mult mai aspră decât prima (2 Tim. 2:9). Pavel a fost părăsit de majoritatea prietenilor săi (2 Tim. 4:9-11), ştiind că de data aceasta

clipa morţii sale s-a apropiat foarte mult (2 Tim. 4:6-8).

Conform tradiţiei, Pavel ar fi fost decapitat în afara Romei în anul 67 sau 68 d.Cr. Cât priveşte panegiricul lui Pavel, citiţi propriile sale cuvinte de la 2 Cor. 4:8-10, 6:4-10 şi 11:23-28, precum şi comentariul nostru asupra acestor rezumate pline de inspiraţie.

MESAJUL CĂRŢII FAPTELE APOSTOLILOR

După ce am citit Cartea Fapte, e bine să recapitulăm principiile şi practicile creştinilor primari. *Care au fost trăsăturile distinctive ale credincioşilor individuali şi ale bisericilor locale din care făceau aceştia parte?*

Mai întâi, este evident că creştinii din primul veac au trăit, mai presus de toate, împlinind interesele Domnului Isus. Întreaga lor concepţie de viaţă era cristo-centrică. Motivul principal al existenţei lor era să aducă mărturie despre Mântuitorul lor — sarcină căreia i s-au dăruit cu toată râvna. Într-o lume angajată în cursa nebună pentru supravieţuire, a existat astfel un nucleu compact de ucenici creştini zeloşi, care căutau mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui. Pentru ei, toate celelalte erau subordonate acestei glorioase chemări, după cum subliniază Josett, cu admiraţie:

> Ucenicii fuseseră botezaţi cu... entuziasmul sfânt şi luminos, desprins chiar de la altarul lui Dumnezeu. Ei erau pătrunşi de acest foc viu în chiar centrul fiinţei lor, de unde îşi trage seva orice alt scop sau facultate a vieţii. Acest foc viu din sufletul apostolilor duduia ca în cuptorul din inima unei nave neînfricate, ce străbate talazurile învolburate, peste adâncurile întinselor mări. Nimic nu putea sta în calea acestor oameni! Nimic nu-i putea opri din înaintarea lor... Din orice faptă şi vorbă a lor se degaja o forţă de netăgăduit, ei fiind plini de căldură şi de lumină, ca unii ce fuseseră botezaţi de puterea Duhului Sfânt.[85]

Mesajul propovăduit de ei era axat pe învierea şi slava Domnului Isus Cristos. Ei erau martorii unui Mântuitor înviat. Oamenii L-au omorât pe Mesia, dar Dumnezeu L-a înviat din morţi, dându-I locul ce i se cuvine de onoare supremă în cer. Orice genunchi trebuie să se plece în faţa slăvitului Om la dreapta lui Dumnezeu. Altă cale de mântuire nu există.

Într-un mediu de ură, învrăjbire şi lăcomie, ucenicii au dat dovadă de dragoste faţă de toţi. Ei au răsplătit prigoanele la care au fost supuşi cu bunătate, rugându-se pentru cei ce le-au provocat suferinţă. Dragostea lor faţă de alţi creştini i-a obligat pe duşmanii lor să exclame: „Uite cum se iubesc creştinii aceştia!"

Nu putem să nu remarcăm că ei au trăit o viaţă de jertfire pentru răspândirea evangheliei. Ei nu s-au considerat stăpâni peste bunurile materiale de care au avut parte, ci le-au tratat ca daruri încredinţate lor de către Domnul, care i-a pus administratori peste ele, pentru împlinirea planurilor Sale. Astfel, ori de câte ori se ivea o nevoie reală, îndată se strângeau fondurile necesare pentru acoperirea acelei nevoi.

Armele lor de luptă nu au fost fireşti sau pământeşti, ci de natură divină, prin a căror forţă formidabilă Dumnezeu dobora fortăreţe aparent impregnabile. Ei îşi dădeau seama că nu luptă împotriva unor lideri religioşi sau politici, ci împotriva forţelor răului din locurile cereşti. Astfel ei porneau la luptă înarmaţi cu credinţa, cu rugăciunea şi cu Cuvântul lui Dumnezeu. Spre deosebire de religia islamică, creştinismul nu s-a dezvoltat prin recurgerea la forţă.

Aceşti primi creştini au trăit despărţiţi de lume. Ei erau în lume, dar nu şi din lume. Ei păstrau legături vii cu necredincioşii, în legătură cu mărturia pe care o dădeau acestora, dar niciodată nu şi-au compromis loialitatea lor faţă de Cristos, necomplăcându-se în plăcerile păcătoase ale lumii. Ca pelerini şi străini pe acest pământ, ei se comportau ca nişte străini aflaţi în trecere printr-o ţară, căutând să fie o binecuvântare pentru toţi, având grijă să nu se întineze deloc cu stricăciunile din jurul lor.

S-au angajat ei oare în politică sau au căutat ei să aducă vreun remediu racilelor de ordin social din vremea lor? Concepţia lor era că toate relele şi abuzurile din lume izvorăsc din natura păcătoasă a omului. Pentru a remedia aceste rele, e nevoie ca omul să se ducă la rădăcina lor. Reformele politice şi sociale se ocupă doar de simptome, nu şi de boala propriu-zisă care le generează. Numai evanghelia poate merge la sursa răului, schimbând natura rea a omului. Prin urmare, primii creştini nu s-au lăsat abătuţi de la misiunea lor prin îmbrăţişarea unor procedee cu efect minim de schimbare a adevăratei naturi a omului. Ei au predicat evanghelia la timp şi nelatimp. Oriunde mergea evanghelia, rănile supurânde erau fie

eliminate, fie mult alinate.

Când au fost supuşi la prigoane, nu s-au mirat deloc, căci li s-a spus să se aştepte la acestea. În loc să se răzbune sau chiar să se apere, ei şi-au încredinţat soarta în mâna lui Dumnezeu, Judecătorul Cel Drept. În loc să încerce să scape de încercări, ei s-au rugat să li se dăruiască îndrăzneala de a-L vesti pe Cristos tuturor celor cu care intrau în legătură.

Ţelul mereu prezent înaintea ucenicilor era evanghelizarea lumii. Ei nu făceau nici o distincţie între câmpul de misiune autohton şi cel extern. Toată lumea era un câmp de misiune, un ogor bun de secerat. Activitatea lor evanghelistică nu constituia un scop în sine — cu alte cuvinte, ei nu s-au mulţumit să conducă sufletele la Cristos, şi apoi să le lase să se descurce cum pot, şchiopătând pe calea credinţei. Mai degrabă, convertiţii erau îndrumaţi spre adunări creştine locale. Aici li se preda Cuvântul lui Dumnezeu, erau ajutaţi să crească în rugăciune, fiind întăriţi în credinţă. Apoi erau împuterniciţi şi motivaţi să iasă în lume, vestindu-le, la rândul lor, altora mesajul evangheliei.

Tocmai înfiinţarea de biserici locale a avut darul de a conferi un caracter permanent lucrării creştine, asigurând baza de plecare şi întreţinere a evanghelizării zonelor din jur. Aceste adunări erau indigene, adică se guvernau singure, se propagau singure şi se finanţau singure. Fiecare adunare era independentă de alte biserici, dar între ele domnea părtăşia Duhului. Fiecare adunare căuta să se reproducă, dând naştere altor adunări în teritoriile adiacente. Şi fiecare era finanţată din interior. Nu exista nici un departament central de finanţe, nici o organizaţie umbrelă, sub care să-şi desfăşoare activitatea.

Adunările erau în principal adăposturi spirituale, limanuri binecuvântate în care îşi găseau alinarea credincioşii, mai degrabă decât centre pentru mântuirea celor necredincioşi. La loc de frunte între activităţile bisericii erau frângerea pâinii, închinarea, rugăciunea, studierea Bibliei şi părtăşia. În adunări nu se ţineau servicii speciale de evanghelizare, ci aceasta se făcea oriunde se ivea prilejul, oriunde intrau credincioşii în contact cu cei nemântuiţi — în sinagogi, în pieţe, pe stradă, în închisori şi din casă în casă.

Bisericile nu se adunau în clădiri speciale, ridicate expres în scopul închinăciunii, ci, mai degrabă, în casele credincioşilor — fapt de natură a asigura un mare grad de mobilitate bisericii, în vremuri de prigoană, dându-i posibilitatea să intre „în subterană" cu mare uşurinţă şi rapiditate.

De la bun început, nu au existat nici un fel de confesiuni religioase, culte sau denominaţii. Toţi credincioşii erau recunoscuţi ca membri ai trupului lui Cristos şi fiecare biserică locală ca expresie a bisericii universale.

Un alt lucru impotant: nu se făcea nici o distincţie între cler şi laici. Nici un om nu deţinea drepturi exclusive în cadrul unei adunări, cu privire la predare, predicare, botezare sau administrarea Cinei Domnului. Se recunoştea însă că fiecare credincios are un dar şi e liber să-şi exercite darul respectiv.

Cei ce fuseseră dăruiţi ca apostoli, profeţi, evanghelişti, pastori şi învăţători nu au căutat să-şi consolideze poziţia, ca persoane oficiale indispensabile în cadrul bisericii. Funcţia lor era de a-i zidi pe sfinţi în credinţă, pentru ca şi aceştia să-L poată sluji pe Domnul zi de zi. Oamenii dăruiţi din perioada Noului Testament fuseseră dotaţi pentru lucrarea ce-o aveau de făcut de către Duhul Sfânt. Asta e în măsură să explice cum de oameni fără educaţie formală, cu cunoştinţe doar „native", au exercitat o influenţă atât de covârşitoare asupra erei în care au trăit. Ei nu erau predicatori „de profesie", în accepţia de astăzi a termenului, ci predicatori laici, având însă ungerea de sus.

Vestirea mesajului în Cartea Faptelor Apostolilor era adeseori însoţită de săvârşirea unor miracole — a unor semne şi minuni manifestând darurile felurite ale Duhului Sfânt. Deşi aceste miracole par să fi fost săvârşite în număr mai mare la începutul cărţii, ele nu încetează până la finele volumului.

De îndată ce se punea pe picioare o biserică locală, apostolii sau reprezentanţii acesteia numeau bătrâni (presbiteri) — bărbaţi însărcinaţi cu rolul de supraveghetori spirituali. Aceşti bărbaţi păstoreau turma. În fiecare biserică existau mai mulţi presbiteri.

Substantivul „diacon" nu se aplică în mod direct unui slujbaş din cadrul bisericii, în cartea Fapte. Dar termenul apare în Fapte sub formă de verb, descriind slujba desfăşurată de credincioşi pentru Domnul, fie de natură spirituală, fie vremelnică.

Credincioşii primari practicau botezul prin imersiune (cufundare). Din textul cărţii se degajă impresia că credincioşii erau botezaţi la scurtă vreme după convertirea lor. În prima zi a săptămânii ucenicii se adunau la

un loc pentru a-şi aduce aminte de Domnul, prin frângerea pâinii. Probabil serviciul acesta nu avea un caracter atât de formal sau oficial ca în vremea noastră. Se pare că se ţinea în legătură cu o masă obişnuită, o *agapă* — sau o masă a iubirii.

Biserica primară nu înceta să se roage. Era dependentă de rugăciune. Rugăciunea constituia firul vital de legătură cu Dumnezeu. Rugăciunea era stăruitoare, plină de credinţă şi fierbinte. Ucenicii mai şi posteau, pentru ca toate puterile lor să fie concentrate asupra unor chestiuni spirituale, fără să fie astfel distraşi de lucrurile din jur sau de tendinţa de a adormi.

Tocmai într-o ocazie de felul acesta, după ce s-au rugat şi au postit, profeţii şi învăţătorii de la Antiohia i-au încredinţat pe Barnaba şi pe Saul în vederea săvârşirii unui program misionar special. Amândoi bărbaţii aceştia Îl slujeau pe Domnul de câtva timp, anterior acestei împuterniciri, care nu a constituit un act oficial de ordinare sau hirotonisire, ci o recunoaştere din partea liderilor de la Antiohia că Duhul Sfânt i-a chemat cu adevărat pe aceşti oameni. A constituit în acelaşi timp şi o expresie a părtăşiei, izvorâte din inimi total dăruite Domnului, a membrilor adunării cu privire la lucrarea în care Barnaba şi Saul urmau să se angajeze.

Cei care mergeau să slujească în lucrarea de evanghelizare nu erau controlaţi de adunarea din care proveneau, în acţiunile lor. Mai degrabă, se pare că erau liberi să slujească aşa cum îi călăuzea Duhul Sfânt. Ei îi ţineau însă la curent pe membrii bisericilor din care proveneau de felul cum binecuvânta Dumnezeu străduaniile lor.

În acest context, trebuie să precizăm că biserica nu era un complex cu o structură organizatorică foarte evoluată, ci mai degrabă un organism viu, care se mişca în ascultare permanentă de călăuzirea Domnului. Din cer, Cristos, Capul bisericii, îi călăuzea şi-i conducea pe membrii bisericii, care, la rândul lor, căutau să se lase învăţaţi, să dea dovadă de cât mai mare mobilitate şi maximă receptivitate. Astfel, departe de a descoperi în cartea Fapte un tipar rigid de slujire, constatăm, mai degrabă, multă fluiditate şi o reconfortantă absenţă a inflexibilităţii. De pildă, nu existau reguli fixe pentru durata de timp cât trebuia să stea un apostol într-un loc. Astfel, Pavel a stat la Tesalonica trei luni, dar la Efes a rămas trei ani. Totul depindea de timpul necesar pentru a-i zidi pe sfinţi, pentru ca aceştia, la rândul lor, să poată transmite lucrarea creştină mai departe.

Există unii care cred că apostolii şi-au concentrat atenţia asupra unor centre urbane mari, lăsând în grija bisericilor de acolo sarcina de a se extinde cu lucrarea până în cartierele mărginaşe. Să fie oare adevărat acest lucru? Au avut oare apostolii o strategie atât de fixă şi definitivată? Sau, mai degrabă, au urmat zi de zi ordinele primite de la Domnul — fie de a merge în centre importante, fie în cine ştie ce cătun aparent lipsit de importanţă?

Negreşit una din impresiile care se degajă din Cartea Fapte este că primii creştini aşteptau şi depindeau de călăuzirea Domnului. Ei lăsaseră totul de dragul lui Cristos. Nimic şi nimeni nu mai era al lor decât Domnul Isus Însuşi. Şi astfel ei priveau la El zilnic, aşteptând ca El să le dea îndrumări. Iar Domnul nu le înşela niciodată aşteptările.

Se pare că era o practică bine stabilită a lucrătorilor creştini itineranţi să călătorească doi câte doi — câte un lucrător mai matur, care lua cu el unul mai tânăr, ce-şi făcea ucenicia în slujba Domnului. Apostolii erau în permanentă căutare de tineri plini de credinţă, pe care să-i poată forma ca ucenici.

Uneori slujitorii Domnului se întreţineau singuri, cum era cazul lui Pavel, care se îndeletnicea cu confecţionarea corturilor. Alteori, ei erau întreţinuţi din darurile trimise, cu drag, de persoane individuale sau biserici.

Un alt fapt care ne impresionează în cartea Fapte este că cei ce erau lideri spirituali erau recunoscuţi ca atare de sfinţii care lucrau cu ei. Duhul Sfânt era Acela care le dădea puterea de a vorbi cu autoritate. Şi tot Duhul Sfânt era Acela care le dădea altor credincioşi adevăratul instinct spiritual de a se supune acestei autorităţi.

Ucenicii se supuneau în faţa autorităţilor omeneşti până la un punct. Şi punctul acesta era atins atunci când aceste autorităţi le interziceau să predice evanghelia. În acest punct, ei ascultau mai mult de Dumnezeu, decât de om. Când erau pedepsiţi de autorităţile civile, suportau pedeapsa fără împotrivire, fără să unelteasca vreodată împotriva stăpânirii.

Evanghelia a fost predicată mai întâi iudeilor, iar apoi, după ce Israel a respins, la nivel naţional, mesajul ei, vestea bună a fost transmisă Neamurilor. Porunca: „Mergeţi la iudeu, mai întâi" a fost împlinită pe plan istoric în Cartea Fapte. Astăzi evreii sunt pe

acelaşi plan ca Neamurile în faţa lui Dumnezeu — nu există nici o deosebire, „căci *toţi* au păcătuit şi s-au depărtat de slava lui Dumnezeu."

Se degajă o extraordinară putere în legătură cu misiunea bisericii primare. De teamă să nu atragă dezaprobarea lui Dumnezeu, oamenii nu se jucau cu cuvintele şi orice mărturisire de credinţă era făcută cu toată luarea aminte. Păcatul în sânul bisericii era descoperit imediat, fiind aspru pedepsit de Dumnezeu în unele cazuri, cum este cel al Ananiei şi al Safirei.

În sfârşit, o ultimă şi stăruitoare convingere care se desprinde din studiul cărţii Fapte este că: Dacă *şi noi* am urma exemplul de credinţă, jertfire, consacrare şi slujire neobosită al bisericii primare, lumea ar putea fi evanghelizată în timpul generaţiei noastre.‡

NOTE FINALE

[1](Intro.) J. B. Phillips, *The Young Church in Action*, p. vii.

[2](1:5) Între învierea lui Cristos şi înălţarea Sa s-au scurs patruzeci de zile. Alte zece zile au trecut până la Rusalii (Ziua Cincizecimii). Dar Domnul nu a precizat numărul acestor zile, probabil pentru a-i ţine pe ucenici într-o stare de aşteptare.

[3](1:20) Acesta nu e un citat exact după versiunea pe care o găsim în cartea Psalmi din Biblie. Două sunt motivele care ar putea explica această situaţie; (1) Scriitorii Noului Testament adesea citau Scripturi din Vechiul Testament redate în versiunea Septuaginta (LXX), pe când traducerile folosite de noi au fost făcute după originalul ebraic — fapt în măsură să explice unele deosebiri de formulare. (2) Cum s-a constatat în frecvente cazuri, Duhul Sfânt, care a inspirat redactarea Vechiului Testament, Îşi exercită libertatea de a-l adapta uneori atunci când se dau citate din el în contextul Noului Testament.

[4](2:1) Aceleaşi cuvinte sunt folosite pentru „a locui împreună" din versiunea greacă a textului de la Psalmi 133:1 (132:1 în Septuaginta) pe care le găsim şi aici la Fapte pentru cuvintele „într-un singur loc" (*epi to auto*, în greacă).

[5](2:4) Alte lucrări de slujire ale Duhului Sfânt care ne-au fost puse la dispoziţie la *convertire* sunt: ungerea (1 Ioan 2:27), pecetluirea (Ef. 1:13) şi garanţia (Ef. 1:14). Alte lucrări ale Duhului, care sunt *condiţionate*, depinzând de ascultarea şi predarea noastră, sunt: călăuzirea (Fapte 8:29), bucuria (1 Tes. 1:6) şi puterea (Rom. 15:13).

[6](2:22-24) Cuvântul tradus prin *dureri* se referă de obicei la durerile naşterii. Învierea lui Cristos este asemuită cu naşterea sau trecerea de la moarte la viaţă. Suferinţele care însoţesc întregul proces au fost intense, dar trecătoare. În Psalmul 18:5 aceeaşi expresie este redată prin „durerile Şeolului."

[7](2:25-27) Paradis este identic cu cerul al treilea (2 Cor. 12:2, 4).

[8](2:38) Charles C. Ryrie, *The Acts of the Apostles*, p. 24.

[9](2:39) Charles H. Spurgeon, *The Treasury of the New Testament* (Tezaurul Noului Testament), I:530.

[10](2:41) Textul critic (NU) omite cuvântul „bucuros".

[11](2:44, 45) F. W. Grant, „Acts," *The Numerical Bible: Acts to 2 Corinthians* (Biblia numerică: de la Fapte la II Corinteni), VI:25, 26.

[12](2:46) Ori de câte ori citim că Pavel şi alţii s-au dus la templu, asta înseamnă că au pătruns în *curţile* templului, nu în sanctuar, unde accesul era rezervat preoţilor. Neamurile aveau voie să pătrundă doar în curtea exterioară. Orice încercare de a pătrunde dincolo de aceste limite era pasibilă de pedeapsa cu moartea.

[13](Excurs) În textul critic termenul „biserică" nu apare decât începând cu 5:11.

[14](Excurs) Merrill F. Unger, *Unger's Bible Handbook* (Manualul biblic al lui Unger), pg. 586.

[15](Excurs) E. Stanley Jones, *Christ's Alternative to Communism* (Alternativa lui Cristos la comunism), p. 78.

[16](Excurs) G. H. Lang, *The Churches of God* (Bisericile lui Dumnezeu), p. 11.

[17](4:1-4) Charles Haddon Spurgeon, singurul document disponibil.

[18](4:13) James A. Steward, *Evangelism* (Evanghelizare), p. 95.

[19](4:14-18) J. H. Jowett, *The Redeemed Family of God* (Familia de răscumpăraţi ai lui Dumnezeu), p. 137.

[20](4:27, 28) Aici e preferabil să redăm termenul *pais* prin „Slujitor", mai degrabă decât prin „copil", ca la 3:13, 26; 4:30.

[21](4:27, 28) George Matheson, *Rest By the River* (Odihniţi-vă lângă râu), pg. 75-77.

[22](4:32-35) Grant, „Acts," p. 34.

[23](4:32-35) F. E. Marsh, *Fully Furnished* (Deplin echipat), p. 74.

[24](4:32-35) Ryrie, *Acts*, p. 36.

[25](5:40) Ryrie opinează că bătaia a fost

administrată pentru nesupunerea lor față de porunca anterioară a Sinedriului (cf. Deut. 25:2, 3).

[26](5:41) În manuscrisele tradiționale există trei variante care ridică întrebări: TR: „numele Lui"; NU: „numele"; M: „numele lui Isus".

[27](6:8) Ștefan (*Stephanos* în greacă) înseamnă „ghirlandă" sau „coroană triumfală".

[28](6:10-14) Din topica frazei s-ar putea deduce că apărau cu mai multă gelozie onoarea lui Moise, decât a lui Dumnezeu!

[29](7:9-19) „Atât varianta originală, cât și cea din greacă ar putea să fie adevărate aici; versiunea a doua, adică cinci fii ai lui Manase și Efraim născuți în Egipt (1 Cron. vii.14-27), potrivit unei latitudini de diverse forme, deloc neobișnuite în asemenea liste." Kelly, *Acts*, p. 84.

[30](7:9-19) În ce privește alte comentarii reverențioase asupra acestei probleme și a celei anterioare, vezi Kelly, *Acts*, pg. 84, 85.

[31](7:20-43) Daily Notes of the Scripture Union (Însemnări zilnice pe marginea Scripturii), mai 31, 1969.

[32](8:4-8) Într-adevăr, drumul de la Ierusalim *coboară*, fiind situat la o altitudine inferioară.

[33](8:4-8) Homer L. Payne, "What Is A Missionary Church?" *The Sunday School Times*, februarie 22, 1964, p. 129.

[34](8:12, 13) Întrucât textul spune că Simon „a crezut", acesta solicitându-i lui Petru să se roage pentru el (v. 24), unii au susținut că Simon a fost mântuit, dar că era un credincios foarte firesc.

[35](8:26) O străveche cetate a filistenilor, de pe coasta Mediteranei, la sud-vest de Ierusalim, pe drumul care făcea legătura între Palestina și Egipt.

[36](8:27-29) *Candace* (sau *Kandake*) era probabil un titlu, comparativ cu Faraon, mai degrabă decât numele ei personal.

[37](8:27-29) Robii aflați în slujba unor demnitari de rang înalt erau uneori castrați. În cadrul iudaismului, eunucilor li se refuza statutul de cetățeni de mâna întâi (Deut. 23:1). Mai degrabă, ei erau relegați la statutul de „prozeliți, care stăteau la poartă". Dar aici vedem cum un eunuc devine membru deplin al bisericii creștine.

[38](8:37) Versetul acesta lipsește atât din manuscrisele cele mai vechi (NU), cât și din manuscrisele majoritare (M). Se crede că era o formulă de botez, folosită la Roma în prima parte a secolului al doilea, pe care o găsim în manuscrisele occidentale, inclusiv în traducerea latină a Bibliei. Cei care susțin că botezul mântuiește, desigur vor include acest verset în textul sacru.

[39](8:38) Faptul că în vechime botezul se făcea prin cufundare e recunoscut de majoritatea învățaților romano-catolici, de Calvin și de mulți din cei care practică botezul prin stropire.

[40](8:40) Etiopia este singura țară din Africa în care tradiția creștină a avut o evoluție neîntreruptă din perioada bisericii primare și până în zilele noastre. Ascultarea și credincioșia lui Filip constituie, probabil, cheia care a deschis ușa statornicirii bisericii pe aceste meleaguri.

[41](9:1, 2) Vezi și 19:9, 23; 22:4; 24:14, 22.

[42](Excurs) Harnack, citat de Leighton Ford, în *The Christian Persuader*, p. 46.

[43](Excurs) Dean Inge, citat de E. Stanley Jones, în *Conversion* (Convertirea), p. 219.

[44](Excurs) Bryan Green, *Ibid.*

[45](Excurs) Leighton Ford, citat de Jones, în *Conversion*, p. 46.

[46](Excurs) James A. Stewart, *Pastures of Tender Grass* (Pășuni mănoase), p. 70.

[47](9:36-38) Tabitha (varianta aramaică a numelui grec Dorcas) înseamnă *gazelă*.

[48](10:1, 2) Ryrie, *Acts*, p. 61.

[49](10:3-8) Din motive de ordin practic, tăbăcarii își stabileau atelierele la periferia sau chiar în afara orașului. Apropierea de mare era un avantaj în plus, facilitându-le eliminarea în condiții sanitare a cadavrelor animalelor.

[50](11:20, 21) În Noul Testament, prin „elenișți" se înțelege iudei greci, dar aici sensul se referă doar la greci, adică Neamuri. Observați contextul: versetul 19: „vestind Cuvântul numai iudeilor". Versetul 20: „și grecilor" (în contrast cu iudeii).

[51](11:25, 26) James A. Stewart, *Evangelism*, p. 100, 101.

[52](12:25) Atât în textul alexandrin (NU), cât și în cel majoritar (M) găsim scris „*la* Ierusalim." Întrucât Barnaba și Saul se află din nou la Antiohia în 13:1, e posibil ca copiștii să fie „corectat" textul schimbând prepoziția „la" cu „din".

[53](13:3) Donald Grey Barnhouse, *The Measure of Your Faith* (Măsura credinței tale), volumul 69, p. 21.

[54](13:7, 8) În versetul 7 din traducerea KJV Sergius Paulus este numit „adjunct", dar mai corect e să spunem că el purta titlul de „proconsul" (NKJV). Luca demonstrează o cunoaștere aprofundată a denumirilor

purtate de slujbaşii imperiului roman în această perioadă. Prin urmare, în greacă el îi numeşte pe magistraţii de la Filipi: *stratēgoi*, în latină *praetori* (16:20) şi i-a identificat pe ofiţeri cu titlul de *rhabdouchoi* (în latină: *lictori*) (16:35). La 17:6 îi numeşte corect pe mai-marii de la Tesalonica: *politarhi* (17:6), pe când la Efes Luca face distincţia importantă că aceştia se numeau *asiarhi* (19:31).

„Toţi aceştia erau reprezentanţii autorităţilor locale (ale stăpânirii romane), din diverse oraşe — guvernatorul roman sau proconsulul fiind mai mare peste ei în fiecare provincie. Aşadar, prin faptul că Luca redă corect titlul fiecărui slujbaş din toate cetăţile acestea demonstrează o cunoaştere profundă a temei de care se ocupă şi acest semn distinctiv de mare acurateţe a scrierilor sale are darul de a ne spori încrederea în calitatea sa de istoric fidel". — C. E. Stuart, *Tracings from the Acts of the Apostles* (Mergând pe firul Faptelor Apostolilor), p. 272.

[55](13:19-22) În ce priveşte discutarea problemelor de ordin cronologic şi textual, vezi Kelly, *Acts*, pg. 185, 186.

[56](13:48) Charles R. Erdman, *The Epistle of Paul to the Romans*, p. 109.

[57](14:4-7) Aici practic termenul are sensul de „misionari".

[58](14:10-12) Aceste nume greceşti apar în textul original. Traducerea King James de la 1611 foloseşte termenii Jupiter şi Mercur — termeni mult mai cunoscuţi din latină pentru aceşti zei.

[59](14:19, 20) Kelly, *Acts*, p. 202.

[60](14:21) Erdman, *Acts*, p. 109.

[61](Excurs) C. A. Coates, *An Outline of Luke's Gospel* (Schiţa Evangheliei lui Luca), p. 254.

[62](15:20) Unii cred că cele patru practici interzise îşi au originea în Levitic 17 şi 18, după cum urmează: lucrurile întinate de idoli (17:8, 9); imoralitatea sexuală — nu numai adulterul şi poligamia (18:20), homosexualitatea (18:22) şi bestialitatea (18:23), ci şi căsătoria între rude de sânge (18:6-14) şi rude prin alianţă, rezultate în urma căsătoriei (18:15, 16); consumul animalelor strangulate sau tăiate impropriu (17:15); consumul sângelui (Lev. 17:10-12). Credincioşii evrei erau ofensaţi dacă îi vedeau pe credincioşii dintre Neamuri încălcând aceste norme (Fapte 15:21).

[63](16:6-8) Ryrie, *Acts*, pg. 88, 89.

[64](16:9) James Stalker, *Life of St. Paul (Viaţa sfântului Pavel)*, p. 56.

[65](16:19-24) A. J. Pollock, *The Apostle Paul and His Missionary Labors* (Apostolul Pavel şi strădaniile sale misionare), p. 56.

[66](16:25) G. Campbell Morgan, *The Acts of the Apostles*, pg. 389, 390.

[67](17:2, 3) Unii cred că Pavel a stat circa trei luni la Tesalonica, deşi a predat în sinagogă doar trei zile de sabat.

[68](17:16) William Arnot, *The Church in the House: A Series of Lessons on the Acts of the Apostles* (Biserica din casă: o serie de lecţii pe marginea Faptelor Apostolilor), pg. 379ff.

[69](Excurs) Unii învăţaţi cred că s-a predicat în curţile templului.

[70](Excurs) Singurul document disponibil este cel al lui A. B. Simpson.

[71](18:2, 3) Dinsdale T. Young, *Neglected People of the Bible* (Oameni neglijaţi ai Bibliei), pg. 232, 233.

[72](18:18) În original, participiul pentru tăierea părului survine imediat după „Acuila" şi la mare distanţă de „Pavel" (v. 18 este o singură frază în greacă).

[73](19:8) Stuart, *Tracings*, p. 285.

[74](19:15, 16) F. B. Meyer, citat de W. H. Aldis, *The Keswick Convention 1934*, p. 60.

[75](19:23-37) *Diana* este latinescul pentru *Artemis* din greacă — zeiţă a fertilităţii, înfăţişată cu mulţi sâni.

[76](21:23, 24) Grant, „Acts," p. 147.

[77](22:14-16) Aici în forma în care este redat participiul „botezat" se subînţelege că botezul trebuia efectuat *de către cineva*. Parafrazat, textul ar suna astfel: Ridică-te (*anastas*) şi fii botezat (aranjează să te boteze cineva, *baptizai*); fă să ţi se spele păcatele (*apolousai*), chemând (*epikalesamenos*) numele Domnului."

[78](26:9-11) Negreşit timpul gramatical de aici este imperfectul *conativ*: „Mă străduiam să-i fac să..."

[79](26:29) Morgan, *Acts*, p. 528.

[80](27:13-17) În manuscrisele NU găsim *Euraquilon*.

[81](27:13-17) În manuscrisele NU găsim *Cauda*.

[82](27:21-26) A. W. Tozer, *That Incredible Christian* (Acel creştin incredibil), p. 134.

[83](28:9, 10) Este cel puţin posibil (dacă nu şi probabil) ca Luca să-şi fi exercitat pregătirea de medic alături de darul de vindecare pe care-l poseda Pavel. Dacă Dumnezeu ar fi dezaprobat profesiunea de medic, atunci nu ar fi ales un doctor ca să redacteze 28% din Noul Testament (grupajul Luca-Fapte)!

[84](28:29) John Calvin, *Acts of the Apostles* (Faptele Apostolilor), II:314. În textul NU nu găsim versetul 29.

[85](Excurs) J. H. Jowett, *The Things that Matter Most* (Lucrurile care contează cel mai mult), p. 248.

BIBLIOGRAFIE

Arnot, William. *The Church in the House: A Series of Lessons on the Acts of the Apostles* (Biserica din casă: o serie de lecţii pe marginea Faptelor Apostolilor). New York: Robert Carter & Brothers, 1873.

Blaiklock, E. M. *The Acts of the Apostles, TBC*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1959.

Calvin, John. *The Acts of the Apostles*, 2 volume. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1977.

Erdman, Charles R. *The Acts*. Philadelphia: The Westminster Press, 1919.

Kelly, William. *An Exposition of the Acts of the Apostles* (O expunere a Faptelor Apostolilor). Londra: C. A. Hammond, 1952.

Martin, Ralph. *Understanding the New Testament: Acts* (Să înţelegem Noul Testament: Fapte). Philadelphia: A. J. Holman Company, 1978.

Morgan, G. Campbell. *The Acts of the Apostles*. New York: Fleming H. Revell Co., 1924.

Rackham, R. B. *The Acts of the Apostles*. Londra: Methuen, 1901.

Stuart, C. E. *Tracings from the Acts of the Apostles* (Mergând pe firul Faptelor Apostolilor). Londra: E. Marlborough and Company, n.d.

EPISTOLA CĂTRE ROMANI

Introducere

„Catedrala credinţei creştine" — Frédéric Godet

I. Locul unic pe care îl ocupă cartea aceasta în cadrul Canonului

Romani a ocupat dintotdeauna locul de frunte ce i se cuvine, la începutul scrisorilor lui Pavel. Întrucât Faptele Apostolilor se încheie cu sosirea lui Pavel la Roma, e logic ca secţiunea Epistolelor din Noul Testament să înceapă cu scrisoarea apostolului către biserica de la Roma, redactată înainte ca el să-i fi putut vizita pe creştinii de acolo. În plus, Romani este, din punct de vedere teologic, cea mai importantă carte din Noul Testament, constituind cel mai apropiat model de prezentare sistematică a teologiei creştine pe care îl găsim în cuvântul lui Dumnezeu.

Istoria a confirmat influenţa covârşitoare a cărţii Romani în rândul celorlalte cărţi ale Bibliei. Astfel, Augustin a fost convertit pe când citea Romani 13:13 şi 14 (în anul 380 d.Cr.). Reforma Protestantă a fost lansată când Martin Luther a înţeles, în cele din urmă, sensul neprihănirii lui Dumnezeu şi faptul că „cel drept va trăi prin credinţă" (1517).

John Wesley a primit siguranţa mântuirii ascultând lectura prefeţei la comentariul scris de Luther asupra cărţii Romani, pe când frecventa serviciile unei biserici moraviene, ce se ţineau într-o casă particulară de pe strada Aldersgate din Londra (1738). John Calvin a scris: „Când cineva a ajuns să înţeleagă această epistolă, a dobândit o cale de înţelegere a întregii Scripturi."

II. Autorul

Ereticii şi chiar criticii negativişti de orientare radicală de data aceasta sunt de acord cu poziţia ortodoxă universală, potrivit căreia autorul cărţii Romani a fost apostolul Neamurilor. De fapt, ereticul Marcion este primul scriitor cunoscut care îl pomeneşte *concret* pe Pavel ca autor al epistolei către Romani. Cartea este citată apoi de creştini ortodocşi cum ar fi Clement din Roma, Ignat, Iustin Martirul, Polycarp, Hipolit şi Irineu. Canonul Muratorian o trece de asemenea în lista epistolelor scrise de Pavel.

Dovezile interne ale paternităţii lui Pavel sunt, de asemenea, foarte puternice. Teologia, vocabularul şi spiritul de care e pătrunsă epistola sunt toate indicii evidente ale stilului propriu apostolului. Desigur, faptul că în primul verset al epistolei *se afirmă* că scrisoarea provine de la Pavel (1:1) nu e în măsură să-i convingă pe sceptici, dar afirmaţia e sprijinită de alte trimiteri, cum ar fi cele de la 15:15-20. Cel mai convingător fapt în sprijinul paternităţii pauline a epistolei Romani pare să fie numărul mare de coincidenţe din ea, care se ivesc natural, fără să pară deloc „fabricate". De pildă, aluziile la strângerea de ajutoare pentru sfinţi, apoi menţionarea lui Gaius, Erastus şi a călătoriei la Roma pe care plănuia Pavel de mult s-o efectueze — toate acestea sunt de natură să întărească paternitatea paulină a cărţii. Terţiu a fost secretarul care a aşternut în scris, sub dictarea lui Pavel, epistola către Romani (16:22).

III. Data

Romani a fost scrisă după 1 şi 2 Corinteni, întrucât din epistoă reiese că acele scrisori fuseseră redactate deja, fiind gata să fie remise sfinţilor nevoiaşi din Ierusalim. Referiri la Chencrea — oraşul portuar al Corintului (16:1) — precum şi alte detalii i-au convins pe majoritatea învăţaţilor că epistola către Romani a fost scrisă la Corint. Întrucât Pavel s-a aflat acolo doar trei luni (la încheierea celei de-a treia călătorii misionare), înainte de a fi fost alungat, datorită comploturilor urzite împotriva lui, suntem nevoiţi să conchidem că a redactat epistola în cursul acestei scurte şederi — ceea ce înseamnă că data apariţiei cărţii ar fi anul 56 d.Cr.

IV. Fondul şi temele abordate

Cum a ajuns creştinismul prima oară la Roma? Nu ştim precis, dar s-ar putea ca iudeii de la Roma care au fost convertiţi în ziua Cincizecimii (vezi Fapte 2:10) să fi adus cu ei vestea bună. Asta se întâmpla în anul 30 d.Cr.

Pavel nu fusese niciodată la Roma, când a scris această epistolă de la Corint, cu circa douăzeci şi şase de ani mai târziu. Dar el cunoştea destui de mulţi creştini de la Roma, aşa cum reiese din capitolul 16. Creştinii din vremea aceea se mutau foarte des — fie datorită prigoanelor, fie din nevoia de a vesti evanghelia, fie în virtutea treburilor lor pământeşti obişnuite. Creştinii aceştia de la Roma proveneau dintre evrei şi dintre Neamuri.

Pavel a ajuns, în sfârşit, la Roma cam prin anul 60 d.Cr., dar nu în maniera în care anticipase, ci ca deţinut din pricina lui Cristos Isus.

Epistola către Romani este o carte de căpătâi a credinţei creştine, una din operele clasice ale Bibliei. Celor nemântuiţi le oferă, pe de o parte, o expunere clară a stării lor de păcătoşenie şi pierzare iar pe de alta planul neprihănit al lui Dumnezeu pentru mântuirea lor. Noii creştini iau cunoştinţă despre identificarea lor cu Cristos şi biruinţa care le stă la îndemână prin puterea Duhului Sfânt. Credincioşii maturi nu se mai satură gustând din bogăţia şi varietatea de adevăruri creştine cuprinse pe paginile ei, de ordin doctrinar, profetic şi practic.

Un mod excelent de a înţelege epistola către Romani este s-o concepem ca pe un dialog purtat între Pavel şi un polemizator anonim. Astfel, de îndată ce prezintă Pavel elementele de bază ale evangheliei, el pare să audă toate argumentele ridicate de acest polemizator. Apostolul răspunde apoi la fiecare din întrebările ridicate de acest oponent. Pe la sfârşitul epistolei, Pavel va fi răspuns deja la toate genurile de atitudini pe care le poate adopa omul cu privire la evanghelia lui Dumnezeu.

Uneori obiecţiile ridicate de acest polemist imaginar sunt clar expuse; alteori ele se subînţeleg doar. Fie că sunt însă precizate, fie că se subînţeleg, toate obiecţiile converg asupra evangheliei — respectiv vestea bună a harului prin credinţa în Domnul Isus Cristos, fără faptele legii.

În viziunea noastră, Romani se ocupă de unsprezece întrebări majore: (1) Care este tema Scrisorii? (1:1, 9, 15, 16); (2) Ce este evanghelia? (1:1-17); (3) De ce au oamenii nevoie de evanghelie? (1:18-3:20); (4) După evanghelie, cum pot păcătoşii nelegiuiţi să fie îndreptăţiţi de către un Dumnezeu sfânt? (3:21-31); (5) Este evanghelia în concordanţă cu Scriptura Vechiului Testament? (4:1-25); (6) Care sunt beneficiile îndreptăţirii în viaţa credinciosuui? (5:1-21); (7) Permite sau încurajează învăţătura despre mântuirea prin har, pe baza credinţei, trăirea în păcat? (6:1-23); (8) Care este relaţia creştinului cu legea? (7:1-25); (9) Cum este învrednicit creştinul să trăiască o viaţă sfântă? (8:1-39); (10) Prin faptul că promite mântuire, atât iudeilor, cât şi Neamurilor, să însemne oare că Dumnezeu Şi-a călcat făgăduinţele făcute poporului pe care Şi l-a ales pe acest pământ — poporul evreu? (12:1-16:27).

O familiarizare cu aceste unsprezece întrebări şi răspunsurile pe care le reclamă ne va oferi o cunoaştere de bază a acestei importante epistole. Răspunsul la prima întrebare: „Care este tema cărţii Romani?" este, desigur: „Evanghelia!" Pavel nu pierde nici o clipă înainte de a sublinia această idee. De patru ori în primele şaisprezece versete el menţionează că Evanghelia este subiectul cărţii Romani (versetele 1, 9, 15, 16).

Asta ne conduce la a doua întrebare: „Ce este Evanghelia?" Sensul termenului este *vestea bună*. Dar în versetele 1-17 apostolul ne oferă şase fapte esenţiale în legătură cu vestea bună: (1) Dumnezeu este sursa ei (v. 1); (2) Evanghelia a fost făgăduită de Scripturile profetice ale Vechiului Testament (v. 2). (3) Este vestea bună privitoare la Fiul lui Dumnezeu, Domnul Isus Cristos (v. 3); (4) Este puterea lui Dumnezeu în vederea mântuirii (v. 16); (5) E destinată tuturor oamenilor, atât Neamurilor, cât şi iudeilor (v. 16); (6) Are loc numai prin credinţă (v. 17). Pornind de la această introducere, să examinăm acum mai amănunţit aceste versete.

SCHIŢA CĂRŢII

I. DOCTRINĂ: EVANGHELIA LUI DUMNEZEU (capitolele 1-8)
- A. Introducere la Evanghelie (1:1-15)
- B. Definirea Evangheliei (1:16, 17)
- C. Nevoia universală de Evanghelie (1:18-3:20)
- D. Baza Evangheliei şi termenii ei (3:21-31)
- E. Armonia Evangheliei cu Vechiul Testament (cap. 4)
- F. Foloasele practice ale Evangheliei (5:1-11)
- G. Triumful lucrării lui Cristos asupra păcatului lui Adam (5:12-21)
- H. Calea Evangheliei către o trăire sfântă (cap. 6)
- I. Locul legii în viaţa credinciosului (cap. 7)
- J. Duhul Sfânt — Puterea prin care se poate trăi o viaţă sfântă (cap. 8)

II. DISPENSAŢIE: EVANGHELIA ŞI ISRAELUL (Cap. 9-11)
- A. Trecutul Israelului (Cap. 9)
- B. Prezentul Israelului (Cap. 10)
- C. Viitorul Israelului (Cap. 11)

III. ÎNDATORIRI: EVANGHELIA TRĂITĂ (Cap. 12-16)
- A. În consacrarea personală a fiecărui credincios (12:1, 2)
- B. În slujirea prin darurile spirituale (12:3-8)
- C. În raporturile cu societatea (12:9-21)
- D. În raporturile cu stăpânirea (13:1-7)
- E. În raport cu viitorul (13:8-14)
- F. În raporturile cu alţi credincioşi (14:1-15:13)
- G. În planurile lui Pavel (15:14-33)
- H. În recunoaşterea pe care se cuvine s-o acordăm altora (Cap. 16)

Comentariu

I. DOCTRINĂ: EVANGHELIA LUI DUMNEZEU (Cap. 1-8)

A. Introducere la Evanghelie (1:1-15)

1:1 Pavel se prezintă ca unul care a fost *cumpărat* (idee desprinsă din denumirea pe care şi-o atribuie de **rob al lui Isus Cristos**), *chemat* (pe drumul către Damasc el a fost **chemat să fie apostol** sau „emisar special al Mântuitorului") şi **pus deoparte** ca să ducă **Evanghelia** la Neamuri [vezi Fapte 9:15; 13:2]). Şi noi am fost cumpăraţi cu sângele scump al lui Cristos, am fost chemaţi să fim martori ai puterii Sale mântuitoare şi puşi deoparte ca să le aducem oamenilor, oriunde vom merge, vestea cea bună.

1:2 Pentru ca nu cumva cititorii evrei ai scrisorii lui Pavel să înţeleagă că Evanghelia ar fi cu totul şi cu totul nouă sau lipsită de vreo legătură cu moştenirea lor spirituală, apostolul precizează că **profeţii** din Vechiul Testament au **promis-o**, atât în cadrul unor afirmaţii clare (Deut. 18:15; Isa. 7:14; Hab. 2:4), cât şi în tipuri şi simoboluri (de exemplu, arca lui Noe, şarpele de aramă şi sistemul de jertfe).

1:3 Evanghelia este vestea bună privitoare la **Fiul** lui Dumnezeu, **Isus Cristos Domnul nostru, Care** este descendent al **lui David după trup** (adică în ce priveşte umanitatea Sa). Sintagma **după trup** presupune că Domnul nostru este mai mult decât un om. Cuvintele înseamnă: „cât priveşte *umanitatea* Lui." Dacă Cristos nu ar fi decât un om, ar fi inutil să se scoată în evidenţă această trăsătură a fiinţei Sale, întrucât nu ar mai fi altul. Dar El este mai mult decât un om, aşa cum reiese din versetul următor.

1:4 Domnul Isus se remarcă în primul rând prin faptul că este **Fiul lui Dumnezeu cu putere**. Duhul Sfânt, numit aici **Duhul sfinţeniei**, L-a demarcat pe Isus la botezul Său şi de-a lungul întregii Sale misiuni de săvârşire a miracolelor. Miracolele măreţe săvârşite de Mântuitorul în puterea Duhului Sfânt,[1] au adus mărturie faptului că El este

Fiul lui Dumnezeu. Când citim că El a fost **declarat a fi Fiul lui Dumnezeu cu putere... prin învierea din morţi**, e normal să ne gândim la propria Sa înviere. Dar textual versetul spune aici: „prin învierea morţilor", ceea ce înseamnă că apostolul s-a gândit probabil şi la învierea de către Cristos a fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain şi a lui Lazăr. Cu toate acestea, nu există nici o îndoială că sensul principal pe care îl are în vedere versetul este acela al propriei învieri a Domnului.

Când spunem că Isus este **Fiul lui Dumnezeu** ne referim la faptul că El este un Fiu ca nimeni altul. Dumnezeu are mulţi fii. Toţi credincioşii sunt fii Săi (Gal. 4:5-7). Chiar şi îngerii sunt numiţi fii (Iov 1:6; 2:1). Dar Isus este Fiul lui Dumnezeu în sens *unic*. Când Dumnezeu L-a numit pe Dumnezeu Tatăl Său, iudeii au priceput îndată sensul corect al afirmaţiei, anume că Domnul Isus afirma egalitatea Sa cu Dumnezeu (Ioan 5:18).

1:5 Prin Isus Cristos Domnul nostru **a primit** Pavel **har** (favoarea nemeritată care l-a mântuit) **şi apostolatul**. Când afirmă Pavel: **(noi) am primit har şi apostolat**, este aproape cert că recurge la un procedeu stilistic, folosind persoana întâi plural în manieră editorială, de fapt el referindu-se doar la el însuşi. Legătura pe care o stabileşte el între **apostolat** şi **Neamuri** se referă la el, şi nu la ceilalţi apostoli. Lui Pavel i s-a încredinţat împuternicirea de a chema oameni din toate naţiunile la ascultarea de credinţă — adică să asculte mesajul Evangheliei, pocăindu-se şi crezând în Domnul Isus Cristos (Fapte 20:21). Ţelul acestei propovăduiri pe toate meridianele a mesajului Evangheliei este în onoarea Numelui Său, pentru a-I fi pe plac şi a-I aduce slavă.

1:6 Printre cei care au răspuns la mesajul Evangheliei au fost cei înnobilaţi de Pavel cu titlul de **cei chemaţi ai lui Isus Cristos**, subliniind faptul că lui Dumnezeu îi aparţine iniţiativa mântuirii lor.

1:7 Scrisoarea este adresată tuturor credincioşilor **de la Roma**, şi nu (cum este cazul altor epistole) unei singure biserici. Capitolul final al scrisorii indică faptul că existau mai multe grupuri de credincioşi care se strângeau laolaltă în oraş şi că acest salut îi cuprinde pe toţi.

Preaiubiţi de Dumnezeu, chemaţi să fie sfinţi. Aceste două denumiri minunate sunt valabile în cazul tuturor celor care au fost răscumpăraţi prin sângele scump al lui Cristos. Aceştia, peste care se odihneşte bunăvoinţa lui Dumnezeu, sunt obiectele iubirii divine în mod deosebit, ei fiind chemaţi să fie puşi deoparte pentru Dumnezeu, şi despărţiţi de lume — căci acesta este sensul termenului **sfinţi**.

Salutul caracteristic al lui Pavel combină **harul** şi **pacea**. **Harul** (*charis*) constituie o subliniere în limba greacă iar **pacea** (*şalom*) este salutul tradiţional ebraic. Unirea celor două elemente este deosebit de adecvată, deoarece mesajul lui Pavel constă în faptul că atât Neamurile credincioase, cât şi iudeii care cred sunt una în Cristos, un singur om.

Harul menţionat aici nu este harul care mântuieşte (cititorii scrisorii lui Pavel erau deja mântuiţi), ci **harul** care îi dotează şi îi umple de putere pentru a putea trăi viaţa creştină şi a putea sluji. **Pacea** nu este atât de mult pacea cu Dumnezeu (căci sfinţii au deja acea pace, întrucât au fost îndreptăţiţi prin credinţă), ci **pacea** lui Dumnezeu, care domnea în inimile lor, pe când ei trăiau în mijlocul unei societăţi tulburate. **Harul** şi **pacea** au venit **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi Domnul Isus Cristos**, apostolul subliniind prin aceasta egalitatea Fiului cu Tatăl. Dacă nu ar fi decât un om, ar fi cât se poate de absurd să fie pus alături de Tatăl, ca unul care dăruieşte **har** şi **pace**. Ar fi ca şi cum am spune: „Har şi pace de la Dumnezeu Tatăl şi de la Abraham Lincoln."

1:8 Ori de câte ori a fost posibil, apostolul şi-a început scrisorile exprimându-şi aprecierea pentru orice aspect lăudabil la cititorii săi. (Un exemplu bun, demn de a fi urmat şi de noi!) Aici el îi mulţumeşte lui **Dumnezeu prin Isus Cristos**, Mediatorul, pentru faptul că **credinţa** creştinilor romani se vestea **în toată lumea**. Mărturia lor de creştini era subiect de conversaţie pe tot cuprinsul imperiului roman, care constituia pe vremea aceea **întreaga lume**, din perspectiva celor ce trăiau în zona Mării Mediterane.

1:9 Întrucât creştinii romani au lăsat ca lumina lor să strălucească înaintea oamenilor, Pavel a fost constrâns să se roage pentru ei **fără încetare.** El Îl ia pe **Dumnezeu** ca **martor** al faptului că se roagă neîncetat, întrucât nimeni altul nu putea şti acest lucru. Dar **Dumnezeu** ştie — Dumnezeul pe care Îl slujea apostolul, cu **duhul** lui **în evanghelia Fiului Său.** Slujirea lui

Pavel se făcea cu **duhul** lui. Nu era vorba de un exerciţiu religios, monoton, de o simplă recitare a unor rugăciuni sau rostire pe de rost a unor liturgii, ci o slujire scăldată în rugăciuni fierbinţi, pline de credinţă. Era o slujire de bunăvoie, devotată şi neobosită, aprinsă de un duh care Îl iubea pe Domnul la modul suprem. Era o pasiune înflăcărată de a vesti vestea bună despre Fiul lui Dumnezeu.

1:10 Mulţumirile lui Pavel către Dumnezeu pentru sfinţii romani au fost însoţite de rugăciunea sa, ca să-i poată vizita în viitorul nu prea îndepărtat. Şi, ca în toate celelalte lucruri din viaţa sa, Pavel dorea ca această călătorie să fie după **voia lui Dumnezeu.**

1:11 Dorinţa fierbinte a apostolului era de a putea să-i ajute pe sfinţi pe plan spiritual, pentru ca ei să fie **statorniciţi** în continuare în credinţă. Nu se pune aici nici o problemă în sensul ca Pavel să le confere o „a doua binecuvântare", după cum el nu a intenţionat să le împărtăşească vreun dar spiritual, prin punerea mâinilor (deşi a făcut lucrul acesta în cazul lui Timotei, la 2 Tim. 1:6). Mai degrabă, era vorba să-i ajute să crească **duhovniceşte** prin lucrarea cuvântului.

1:12 El explică apoi în continuare că asta ar constitui o binecuvântare **reciprocă.** Apostolul ar fi încurajat de credinţa lor iar ei ar fi îmbărbătaţi de credinţa lui. În orice societate edificatoare, există o înnobilare spirituală. „După cum fierul ascute fierul, tot aşa un om ascute înfăţişarea prietenului său" (Prov. 27:17). Observaţi smerenia lui Pavel şi delicateţea sa — prin faptul că nu se consideră prea mare pentru a se lăsa ajutat de alţi sfinţi.

1:13 El plănuise adesea să viziteze Roma, dar fusese împiedicat, poate de unele nevoi presante în alte domenii, sau poate datorită restricţiilor impuse asupra sa direct de Duhul Sfânt, sau poate de opoziţia Satanei. El a dorit să aibă roade printre Neamurile de la Roma, aşa cum avusese printre celelalte neamuri. Aici el se referă la roada Evangheliei, după cum reiese din următoarele două versete. În versetele 11 şi 12 scopul său a fost să-i vadă pe creştinii de la Roma întăriţi în credinţa lor. Aici el a dorit să vadă sufletele lor câştigate la Cristos în capitala imperiului roman.

1:14 Oricine Îl are pe Cristos are răspunsul la nevoia cea mai profundă a lumii. El posedă vindecarea de boala păcatului, calea de scăpare de toate ororile iadului şi garanţia fericirii veşnice cu Dumnezeu. Asta îi conferă însă obligaţia solemnă de a împărtăşi vestea bună cu oameni din toate culturile — **barbari** — şi cu oameni din toate categoriile de pregătire intelectuală — **înţelepţi şi neînţelepţi.** Pavel a resimţit profund această obligaţie. El a spus: **„Eu sunt dator".**

1:15 Pentru a se achita de această datorie, el a fost gata de a predica evanghelia celor din Roma, cu toată puterea pe care i-a dat-o Dumnezeu. Negreşit predicarea nu s-a făcut credincioşilor din Roma, cum s-ar putea deduce din acest verset, căci aceştia deja răspunseseră la vestea bună. Mai degrabă, el era gata să predice Neamurilor neconvertite din marea metropolă.

B. Definirea evangheliei (1:16, 17)

1:16 Lui Pavel nu i-a fost ruşine să ducă vestea bună a lui Dumnezeu la sofisticata Romă, chiar dacă mesajul se dovedise a fi o piatră de poticnire pentru iudei şi o nebunie pentru greci, căci el ştia că ea este puterea lui Dumnezeu pentru mântuire — adică, faptul că evanghelia ne spune cum Dumnezeu, prin puterea Sa, îi mântuieşte pe toţi cei ce cred în Fiul Lui. Puterea aceasta este exstinsă în mod egal iudeilor, şi grecilor.

Ordinea: **pentru iudeu mai întâi şi de asemenea şi pentru grec** s-a împlinit aidoma în istorie, în perioada Faptelor Apostolilor. Deşi, într-o privinţă, suntem profund îndatoraţi faţă de străvechiul popor al lui Dumnezeu, evreii, nu ni se cere să-i evanghelizăm pe ei mai întâi, înainte de a le vesti evanghelia Neamurilor. Astăzi Dumnezeu se ocupă de evrei şi de Neamuri de pe aceeaşi bază iar mesajul şi timpul sunt egale şi pentru unii, şi pentru alţii.

1:17 Întrucât cuvântul **neprihănire** apare pentru prima oară în această scrisoare, ne vom opri asupra lui, căutând să-i pătrundem sensul. Termenul este folosit în diverse moduri în Noul Testament, dar noi îi vom lua în considerare trei sensuri principale

Mai întâi, termenul descrie acel atribut al lui Dumnezeu prin care El face întotdeauna ceea ce este drept şi bine, just şi consecvent cu toate celelalte atribute ale Sale. Când spunem că Dumnezeu este neprihănit (drept), prin asta înţelegem că nu este nici un lucru greşit, necinstit sau nedrept în El.

În al doilea rând, neprihănirea lui Dumnezeu se referă la metoda prin care El îi

îndreptăţeşte pe păcătoşii despărţiţi de Dumnezeu. El poate face acest lucru, rămânând mai departe neprihănit, întrucât Isus, ca Înlocuitorul fără păcat, a satisfăcut toate pretenţiile justiţiei divine.

Şi, în fine, neprihănirea lui Dumnezeu se referă la poziţia desăvârşită pe care o oferă Dumnezeu celor care cred în Fiul Lui (2 Cor. 5:21). Cei care nu sunt în ei înşişi neprihăniţi sunt trataţi ca şi când ar fi neprihăniţi, întrucât Dumnezeu îi vede în toată perfecţiunea lui Cristos. Neprihănirea este trecută în contul acestora.

Care este sensul versetului 17? Deşi ar putea fi oricare din cele trei expuse mai sus, neprihănirea lui Dumnezeu pare să se refere în special la modul prin care El îi îndreptăţeşte pe credincioşi prin credinţă.

Neprihănirea lui Dumnezeu este descoperită în evanghelie. Mai întâi, evanghelia ne spune că neprihănirea lui Dumnezeu reclamă pedepsirea păcatelor, or pedeapsa pentru acestea este moartea veşnică. Dar apoi aflăm că dragostea lui Dumnezeu a furnizat exact ceea ce era necesar pentru a împlini condiţiile neprihănirii lui Dumnezeu. El Şi-a trimis Fiul să moară în locul păcătoşilor, plătind întreaga plată ce se cuvenea. Acum, întrucât au fost satisfăcute deplin pretenţiile neprihănirii Lui, Dumnezeu poate, în mod neprihănit, să-i salveze pe toţi cei care se folosesc de lucrarea lui Cristos.

Neprihănirea lui Dumnezeu este revelată din credinţă în credinţă. Expresia din credinţă în credinţă poate însemna: (1) din plinătatea lui Dumnezeu spre credinţa noastră; (2) de la un grad de credinţă la altul; sau (3) prin credinţă, de la început până la sfârşit. Probabil răspunsul corect îl găsim în a treia variantă. Neprihănirea lui Dumnezeu nu se acordă pe baza faptelor, după cum ea nu este pusă la dispoziţia celor care caută s-o obţină prin muncă sau să se facă vrednici de ea. Asta e în perfect acord cu decretul divin de la Habacuc 2:4, unde se spune: **„Cel drept va trăi prin credinţă,"** care ar putea fi interpretat şi în felul următor: „Cei îndreptăţiţi prin credinţă vor trăi."

În primele şaptesprezece versete din Romani, Pavel şi-a introdus subiectul şi şi-a conturat câteva puncte principale. Acum el se ocupă de a treia întrebare majoră: „De ce au oamenii nevoie de evanghelie?" Răspunsul, redat pe scurt, este că au nevoie de evanghelie întrucât fără ea sunt pierduţi. Dar acest răspuns dă naştere la alte patru întrebări: (1) Păgânii, care nu au auzit niciodată evanghelia, sunt pierduţi? (1:18-32); (2) Dar oamenii cu o conduită morală proprie — evrei sau ne-evrei — sunt oare pierduţi? (2:1-16); (3) Dar evreii — strănepotul popor al lui Dumnezeu pe acest pământ — sunt ei oare pierduţi? (2:17-3:8); (4) Sunt toţi oamenii pierduţi? (3:9-20).

C. Nevoia universală de Evanghelie (1:18-3:20)

1:18 Aici găsim răspunsul la întrebarea „De ce au oamenii nevoie de evanghelie?" Răspunsul este că fără ea sunt pierduţi şi că **mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva** răutăţii **oamenilor care suprimă adevărul** în mod nelegiuit şi prin viaţa lor nelegiuită. Dar cum se **descoperă** mânia lui Dumnezeu? Un răspuns îl găsim chiar în contextul versetului. Dumnezeu îi lasă pe oameni pradă necurăţiei (1:24), afecţiunilor josnice (1:26) şi unei minţi stricate (1:28, sau „reprobată, lepădată, care nu a trecut testul"; sau, potrivit altei versiuni: „lipsită de discernământ", n.tr.); Dar tot atât de adevărat este că uneori Dumnezeu intervine în istoria omenirii, pentru a-Şi arăta extrema Sa nemulţumire faţă de păcatul omului — cum s-a întâmplat cu ocazia potopului (Gen. 7); distrugerea Sodomei şi Gomorei (Gen. 19); pedepsirea lui Core, Datan şi Abiram (Num. 16:32).

1:19 „Sunt oare păgânii, care nu au auzit niciodată evanghelia, pierduţi?" Pavel arată că sunt — nu pentru cunoştinţa pe care nu o posedă, ci **din cauza** luminii pe care o au, dar pe care o resping! Acele lucruri care **se pot cunoaşte despre Dumnezeu** din cadrul creaţiei le-au fost descoperite. Dumnezeu nu i-a lăsat fără o revelaţie cu privire la El.

1:20 Chiar **de la creaţia lumii**, două atribute **nevăzute** ale lui Dumnezeu au fost etalate pentru ca toţi să le vadă: **puterea Sa eternă** şi divinitatea sau **Dumnezeirea** Sa. Termenul întrebuinţat de Pavel aici înseamnă *divinitate* sau *Dumnezeire* şi sugerează caracterul lui Dumnezeu, mai degrabă decât fiinţa Sa esenţială; glorioasele Sale atribute, mai degrabă decât Dumnezeirea Sa inerentă. Dumnezeirea Sa este percepută de la sine.

Argumentul lui Pavel este cât se poate de limpede: Creaţia implică în mod obligatoriu un Creator! Existenţa proiectului reclamă neapărat existenţa Proiectantului!

Privind soarele, luna şi stelele, oricine poate şti că există Dumnezeu.

Răspunsul la întrebarea: „Dar care este situaţia păgânilor?" este următorul: **ei sunt fără scuză.** Dumnezeu li S-a revelat în cadrul creaţiei, dar ei nu au răspuns la revelaţia aceasta. Astfel, oamenii nu sunt condamnaţi pentru că au respins un Mântuitor de care n-au auzit niciodată, ci pentru că au fost necredincioşi faţă de ce puteau şti despre Dumnezeu.

1:21 Deşi L-au cunoscut pe Dumnezeu prin faptele Sale, **ei nu L-au glorificat** ca Dumnezeu şi nu *I*-au mulţumit pentru ceea ce a făcut. Mai degrabă, s-au dedat la filosofii şi speculaţii **deşarte** cu privire la alţi zei şi, prin urmare, şi-au pierdut capacitatea de a gândi limpede. „Cine respinge lumina nu mai primeşte lumină" — sună un binecunoscut adagiu. Cei care nu vor să vadă pierd în cele din urmă capacitatea de a vedea.

1:22 Pe măsură ce oamenii au ajuns să fie tot mai îngâmfaţi, din pricina cunoştinţelor croite pe placul lor, ei s-au cufundat tot mai adânc în ignoranţă şi nonsens — acestea fiind întotdeauna cele două aspecte care îi caracterizează pe cei ce resping cunoştinţa despre Dumnezeu: ei devin insuportabil de îngâmfaţi şi, în acelaşi timp, abisal de ignoranţi!

1:23 Departe de a fi evoluat de la forme inferioare de viaţă, „omul timpuriu" a fost dominat de o înaltă factură morală. Dar refuzând să-L recunoască pe **Dumnezeul nepieritor**, nemărginit şi adevărat, omul a *de*voluat la starea de stupiditate şi depravare ce însoţeşte închinarea la idoli. Întreg pasajul acesta arată fără echivoc cât de sfruntată este miciuna teoriei evoluţiei!

Omul e în mod instinctiv o fiinţă religioasă. El trebuie să aibă un obiect spre care să se îndrepte închinarea lui. Când omul a refuzat să se închine Dumnezeului Celui viu, atunci şi-a confecţionat proprii săi zei de lemn şi de piatră — reprezentări de **om, păsări, animale şi târâtoare** sau reptile. Observaţi regresul, coborârea vertiginoasă pe scara valorilor: **om, păsări, animale, târâtoare.** Şi nu uitaţi că omul devine obiectul închinării sale. Pe măsură ce degenerează conceptul său despre divinitate, degenerează şi morala lui. Dacă zeul lui este o reptilă, atunci el se consideră liber să trăiască exact aşa cum îi place. Nu uitaţi nici faptul că un închinător se consideră, de obicei, inferior obiectului închinării sale. Creat în chipul şi după asemănarea lui Dumnezeu, omul ocupă aici un loc chiar inferior şerpilor!

Când omul se închină idolilor, de fapt el se închină demonilor. Pavel afirmă clar că lucrurile pe care le aduc Neamurile jertfă idolilor le jertfesc, în fapt, demonilor, şi nu lui Dumnezeu (1 Cor. 10:20).

1:24 De trei ori se afirmă că **Dumnezeu** l-a lăsat pe om pradă necurăţiei (1:24), patimilor josnice (1:26) şi unei minţi reprobate (1:28). Cu alte cuvinte, mânia lui Dumnezeu a fost îndreptată împotriva întregii personalităţi a omului.

Ca răspuns la poftele rele din inimile lor, Dumnezeu i-a lăsat în voia necurăţiilor comise de heterosexuali — adulter, preacurvie, lascivitate, prostituţie, curvie, etc. Viaţa a devenit pentru ei un şir neîntrerupt de orgii sexuale, în care ei **îşi necinstesc trupurile între ei.**

1:25 Această lepădare a lor de către Dumnezeu s-a datorat faptului că ei înşişi au lepădat mai întâi **adevărul** despre El, îmbrăţişând, în schimb, **minciuna** idolatriei. Un idol este o minciună, o reprezentare falsă a lui Dumnezeu. Un idoaltru se închină chipului **creaturii**, insultând astfel şi necinstindu-L pe **Creator, care este** în veci vrednic de onoare şi glorie, nu de insultă.

1:26 Din acelaşi motiv, **Dumnezeu i-a lăsat** pe oameni **pradă** activităţilor erotice săvârşite cu membrii de acelaşi sex. **Femeile** au devenit lesbiene, practicând relaţii sexuale nefireşti, fără să le fie ruşine de acest lucru.

1:27 Bărbaţii au devenit sodomiţi, pervertindu-şi în întregime funcţiile lor naturale. Părăsind relaţia de căsnicie rânduită de Dumnezeu, ei **ardeau**, dominaţi de **pofte** pentru alţi **bărbaţi** şi practicând homosexualitatea. Dar păcatul lor şi-a lăsat din plin amprenta în trupurile şi-n sufletele lor. Boala, sentimentul de vinovăţie şi tot felul de deformări ale personalităţii i-au lovit cum loveşte o scorpie. Prin acest verset se infirmă teoria potrivit căreia cineva poate păcătui, fără să-i pese de consecinţe şi fără să aibă parte de acestea.

Unii din vremea noastră propagă ideea potrivit căreia homosexualitatea ar fi o maladie, în timp ce alţii susţin că ar fi doar un alt stil de viaţă, deosebit de al celorlaţi. Creştinii trebuie să fie atenţi să nu accepte valorile morale ale lumii, ci să se lase călăuziţi numai de Cuvântul lui Dumnezeu. În Vechiul Testament acest păcat era pe-

depsit cu moartea (Lev. 18:29; 20:13) iar aici în Noul Testament se spune despre cei care practică acest păcat că sunt vrednici de moarte (Rom. 1:32). Biblia numeşte homosexualitatea un păcat foarte grav, aşa cum se poate vedea şi din faptul că Dumnezeu a şters de pe faţa pământului Sodoma şi Gomora, unde homosexualii „militanţi" ai vremii făceau mare vogă (Gen. 19:4-25).

Evanghelia oferă iertare şi absolvire homosexualilor, în acelaşi mod în care le oferă iertare tuturor păcătoşilor care se pocăiesc şi cred în Domnul Isus Cristos. Creştinii care au căzut în acest păcat abominabil pot găsi iertare şi restauraţie mărturisindu-l şi lăsându-se de el. Există posibilitatea deplină a izvăbirii complete de homosexualitate pentru toţi cei ce sunt dispuşi să asculte de cuvântul lui Dumnezeu. În cele mai multe cazuri, se cere asistenţa necontenită a unui consilier în această problemă.

Este adevărat că unii oameni par să aibă înclinaţia naturală spre homosexualitate. Dar asta n-ar trebui să ne surprindă, având în vedere faptul că natura căzută a omului este capabilă de orice fel de fărădelege şi perversiune. Esenţa acestui păcat grosolan nu constă în înclinaţia cuiva spre el, ci în actul de cedare în faţa acestui păcat şi de practicare a sa. Duhul Sfânt dăruieşte puterea ca cineva să se poată împotrivi ispitei şi de a avea biruinţă trainică (1 Cor. 10:13). Unii din creştinii de la Corint erau o dovadă vie a faptului că homosexualii pot fi smulşi din aceest „stil de viaţă" şi că nu sunt condamnaţi să-i fie robi toată viaţa (1 Cor. 6:9-11).

1:28 Datorită refuzului omului de a-L reţine pe Dumnezeu în cunoştinţa sa, fie în calitate de Creator, Susţinător sau Izbăvitor, **Dumnezeu i-a lăsat în voia minţii lor depravate**, ca să comită o sumedenie de alte forme de răutătate. Versetul acesta ne oferă posibilitatea extraordinară de a sonda motivul pentru care teoria evoluţiei a făcut priză atât de bună la oamenii fireşti. Motivul pentru care au îmbrăţişat evoluţia nu trebuie căutat în intelectul, ci în voinţa lor, căci ei nu vor să-L reţină pe Dumnezeu în cunoştinţa lor. Nu se pune aici problema că dovezile în sprijinul evoluţiei ar fi atât de copleşitoare încât ei sunt obligaţi s-o accepte, ci, mai degrabă, ei au căutat o explicaţie a originii omului şi lumii din care Dumnezeu să lipsească cu desăvârşire. Asta pentru că ei ştiu că dacă există Dumnezeu, atunci sunt responsabili din punct de vedere moral în faţa Lui.

1:29 Iată, aşadar, sordida listă de păcate suplimentare care-l caracterizează pe om în înstrăinarea sa faţă de Dumnezeu! Observaţi că omul este *plin* de ele, nu doar ocazional tributar acestor păcate. El este exersat în păcate care nu se cuvin fiinţei umane: **nedreptatea** (injustiţia); **imoralitatea sexuală**[2] (preacurvia, adulterul şi toate celelalte forme neîngăduite de activităţi sexuale); **răutatea** (forme active de manifestare a răului); **lăcomia** (pofta nestăpânită de a avea tot mai mult); **maliţiozitatea** (dorinţa de a face rău altora; ura plină de venin); **plini de invidie** (gelozie manifestată faţă de alţii); *plini de* **ucidere** (omorârea cu premeditare şi ilegală a altei fiinţei umane, fie din mânie, fie în timpul săvârşirii altei infracţiuni); *plini de* **ceartă** (sfadă, neînţelegeri, discordii, dezbinări); *plini de* **înşelăciune** (trişare, perfidie, intrigi); *plini de* **porniri răutăcioase** (intenţii duşmănoase, vrajbă, ciudă, ostilitate, amărăciune); **şoptitori** (bârfitori în ascuns; palavragii);

1:30 bârfitori (calomniatori pe faţă, cei care îi vorbesc pe alţii de rău); **urâtori de Dumnezeu** (sau plini de ură faţă de Dumnezeu); **violenţi** (sfidători, insultători); **mândri** (aroganţi, îngâmfaţi); **lăudăroşi** (plini de ei înşişi, care-şi dau aere); **născocitori de lucruri rele** (cei care pun la cale intrigi şi concep noi forme de răutate); **neascultători de părinţi** (răzvrătiţi faţă de autoritatea părinţilor);

1:31 fără pricepere (lipsiţi de discernământ moral şi spiritual, neavând conştiinţă); **nedemni de încredere** (care îşi calcă promisiunile făcute, tratatele, acordurile şi contractele încheiate, ori de câte ori asta este în interesul lor); **fără dragoste** (purtându-se cu o lipsă totală de respect, nesocotind relaţiile naturale şi obligaţiile care însoţesc aceste raporturi); **neiertători**[3] (ireconciliabili sau neînduplecaţi); **fără milă** (plini de cruzime, răzbunători, necruţători).

1:32 Cei care abuzează de sex (1:24), care prevertesc sexul (1:26, 27) şi practică celelalte păcate enumerate (1:29-31) au înăuntrul lor conştiinţa înăscută nu numai a faptului că lucrurile acestea sunt greşite, ci şi a faptului că ei înşişi sunt vrednici de moarte. Ei ştiu că acesta este verdictul rostit de Dumnezeu — indiferent cât de mult ar încerca ei pe din afară să raţionalizeze sau să legitimeze aceste păcate! Dar asta nu-i descurajează de a se opri din practicarea acestor forme de necinstire a lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ei se unesc cu alţii, în promo-

varea acestor păcate, resimţind un spirit de camaraderie cu cei ce le-au dat mâna în săvârşirea acestor păcate.

PĂGÂNII NECÂŞTIGAŢI

Prin urmare, care este răspunsul lui Dumnezeu la întrebarea: „Sunt păgânii care n-au auzit niciodată evanghelia pierduţi?" Condamnarea păgânilor constă în faptul că ei n-au trăit pe măsura luminii pe care le-a dat-o Dumnezeu la creaţie. Mai degrabă, ei au devenit idolatri, şi, prin urmare, s-au dedat la tot felul de fapte depravate şi josnice.

Dar să presupunem că un păgân *trăieşte* totuşi pe măsura luminii pe care i-o dăruieşte Dumnezeu. Să presupunem că îşi va arde idolii şi-L va căuta pe adevăratul Dumnezeu. Care e situaţia în acest caz?

În rândul evanghelicilor se manifestă două curente de gândire în privinţa acestui subiect.

Unii cred că dacă un păgân va trăi pe măsura luminii date de Dumnezeu cu ocazia Creaţiei, Dumnezeu îi va trimite lumina evangheliei. În sprijinul acestei afirmaţii este citat cazul lui Corneliu, care L-a căutat pe Dumnezeu şi ale cărui rugăciuni şi milostenii s-au suit ca o aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. Apoi Dumnezeu l-a trimis pe Petru să-i arate cum poate fi mântuit (Fapte 11:14).

Alţii cred că dacă cineva îşi pune încrederea în singurul Dumnezeu, Cel viu, aşa cum este El revelat în creaţie, dar moare înainte de a fi avut prilejul să audă evanghelia, Dumnezeu îl va mântui, pe temeiul lucrării lui Cristos de la Calvar. Deşi omul respectiv nu ştia nimic despre lucrarea lui Cristos, Dumnezeu îi trece valoarea acelei lucrări în contul lui, când el îşi pune încrederea în Dumnezeu pe temeiul luminii pe care a primit-o. Cei care susţin acest punct de vedere arată că aşa a mântuit Dumnezeu oamenii înainte de jertfa Domnului Isus de la Calvar şi că aşa îi salvează El pe alienaţii mintali, pe imbecili şi pe copiii care mor înainte de a fi atins vârsta responsabilităţii.

Prima concepţie poate fi sprijinită prin exemplul lui Corneliu. A doua este lipsită de suport biblic pentru perioada următoare morţii şi învierii lui Cristos (epoca în care trăim), constituind, în acelaşi timp, o diminuare a necesităţii activităţilor misionare intensive.‡

Pavel a arătat că păgânii sunt pierduţi şi au nevoie de evanghelie. Acum el îşi îndreaptă atenţia spre a doua categorie de oameni, a căror identitate nu poate fi stabilită cu precizie. Noi credem că apostolul se referă aici la oameni cu morală proprie, fie iudei, fie Neamuri. Primul verset ne relevă morala lor proprie, prin felul în care condamnă ei purtarea altora (deşi şi ei săvârşesc aceleaşi păcate). Versetele 9, 10, 12, 14 şi 15 arată că Pavel se referă atât la evrei, cât şi la Neamuri. Prin urmare, întrebarea aflată înaintea instanţei este următoarea: *Sunt oamenii care susţin că au morala lor proprie, fie iudei, fie Neamuri, de asemenea pierduţi?* Şi răspunsul, aşa cum vom vedea, este: „Da, şi ei sunt pierduţi!"

2:1 A doua categorie este alcătuită din cei care privesc păgânii de sus, considerându-se pe ei înşişi mai civilizaţi, mai educaţi şi mai rafinaţi. Ei îi condamnă pe păgâni, pentru comportarea lor grosolană, dar şi ei sunt la fel de vinovaţi — chiar dacă sunt mai sofisticaţi decât păgânii. Omul căzut întotdeuna va vedea greşelile altora mai uşor decât pe ale lui. Lucruri ascunse şi respingătoare din viaţa altora par cu totul respectabile la ei înşişi. Dar faptul că el poate **judeca** păcatele la alţii arată că ştie să facă deosebire între bine şi rău. Dacă ştie că e greşit ca cineva să fure nevasta altuia, atunci ştie şi faptul că tot atât de greşit este şi pentru el să fure nevasta altuia. Prin urmare, când cineva săvârşeşte chiar păcatele pe care le condamnă la alţii, el însuşi nu mai are nici o scuză.

Păcatele oamenilor cultivaţi sunt, în esenţă, identice cu cele ale păgânilor. Deşi un moralist va argumenta că el nu a săvârşit toate păcatele de pe listă, el nu trebuie să uite următoarele fapte:

1. Este capabil să le săvârşească pe toate.
2. Călcând doar o singură poruncă, el s-a făcut vinovat de călcarea tuturor (Iac. 2:10).
3. El a săvârşit păcate ce ţin de gândire, pe care poate că niciodată nu le-a săvârşit în fapt, dar şi acestea sunt interzise de cuvântul lui Dumnezeu. De pildă, Isus ne spune că privirea plină de pofte este echivalentă cu adulterul (Mat. 5:28).

2:2 Trufaşul moralist are nevoie să i se dea o lecţie cu privire la **judecata lui Dumnezeu.** Apostolul dă această lecţie în

versetele 2-16. Primul punct este că **judecata lui Dumnezeu se face potrivit cu adevărul.** Nu se bazează pe probe incomplete, inexacte sau indirecte, „de circumstanţă". Mai degrabă, ea se întemeiază pe adevăr, pe întregul adevăr şi numai pe adevăr.

2:3 În al doilea rând, de **judecata lui Dumnezeu** *nu pot scăpa* cei ce îi condamnă pe alţii pentru înseşi păcatele pe care le practică chiar ei. Capacitatea lor de a-i **judeca** pe alţii nu-i absolvă de vinovăţie, ci, dimpotrivă, sporeşte condamnarea lor.

Judecata lui Dumnezeu este inevitabilă, dacă nu *ne pocăim şi nu suntem iertaţi.*

2:4 Apoi aflăm că *judecata lui Dumnezeu este uneori amânată.* Această amânare este o dovadă a **bunătăţii Sale, a îngăduinţei şi îndelungii Sale răbdări. Bunătatea Lui** înseamnă că El este binevoitor faţă de păcătoşi, deşi nu şi faţă de păcatele lor. **Îngăduinţa** Lui se referă la faptul că Îşi opreşte pedeapsa pe care o merită răutatea şi răzvrătirea omului. **Îndelunga Sa răbdare** este extraordinara Sa reţinere, în pofida provocărilor permanente din partea omului.

Bunătatea lui Dumnezeu, aşa cum se vede în providenţa Sa, în faptul că ne ocroteşte şi ne ţine în viaţă, are drept scop să-i conducă pe oameni **la pocăinţă.** El doreşte ca nimeni să nu piară, ci toţi să vină la pocăinţă" (2 Pet. 3:9).

Pocăinţa înseamnă o întoarcere de o sută optzeci de grade de pe drumul pe care mergeai şi pornirea în direcţia opusă. „Este o schimbare a minţii, care produce o schimbare a atitudinii şi rezultă într-o schimbare a acţiunii."[4] Ea semnifică faptul că omul a trecut de partea lui Dumnezeu, împotriva lui însuşi şi a păcatelor sale. Este mai mult decât o afirmare cu intelectul a faptului că este păcătos. Presupune participarea conştiinţei omului, după cum s-a exprimat John Newton: „Conştiinţa mea a simţit şi a recunoscut vinovăţia mea."

2:5 Al patrulea lucru pe care-l aflăm despre judecata lui Dumnezeu este faptul că *este gradată, în funcţie de acumularea vinovăţiei.* Pavel îi învăţişează pe păcătoşii împietriţi şi nepocăiţi ca **adunându-şi** judecată **pentru** ei înşişi, ca şi când ar strânge aur şi argint. Dar ce comoară va fi asta în acea zi când **mânia** lui Dumnezeu se va descoperi, în fine, la **judecata** Marelui Tron Alb (Apo. 20:11-15)! În ziua aceea, **judecata lui Dumnezeu** *va fi văzută ca fiind absolut* **dreaptă**, fără prejudecată sau nedreptate de vreun fel.

2:6 În următoarele cinci versete Pavel ne aminteşte că *judecata lui Dumnezeu va fi* **potrivit cu faptele** *cuiva.* Un om se poate lăuda cu bunătatea lui personală. El se poate bizui mult pe originea lui rasială sau naţională. El poate aduce în sprijinul argumentului său faptul că strămoşii lui au fost oameni mari ai lui Dumnezeu. Dar el va fi judecat după *propria lui conduită*, şi nu după toate celelalte lucruri. Faptele lui vor constitui factorul determinant.

Dacă am lua versetele 6-11 izolat de restul textului, ar fi uşor să conchidem că ele propagă ideea mântuirii prin fapte. Căci într-adevăr ele *par* să spună că cei ce fac fapte bune vor câştiga viaţa veşnică.

Dar trebuie precizat că pasajul de faţă nu poate să însemne lucrul acesta, pentru că atunci ar contrazice flagrant mărturia restului Scripturii, care spune că mântuirea este prin credinţă, fără fapte. Chafer scoate în evidenţă că circa 150 de pasaje din Noul Testament condiţionează mântuirea doar de credinţa cuiva.[5] Nici un pasaj, atunci când este înţeles cum se cuvine, nu poate contrazice o mărturie atât de copleşitoare.

Atunci cum vom înţelege pasajul respectiv? Mai întâi, trebuie să înţelegem că faptele bune nu încep decât după ce o persoană a fost născută din nou. Când oamenii L-au întrebat pe Isus: „Ce să facem ca să putem săvârşi faptele lui Dumnezeu?", El le-a răspuns: „Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca voi să credeţi în El şi în Cel pe care L-a trimis El" (Ioan 6:28, 29). Deci prima faptă bună pe care o poate face cineva este să creadă în Domnul Isus Cristos, şi nu trebuie să uităm niciodată că *credinţa nu este o faptă meritorie* prin care cineva poate câştiga mântuirea. Deci dacă cei nemântuiţi sunt judecaţi după faptele lor, se va vedea că nu au nici un lucru de valoare pe care să-l aducă ca probă. Se va vedea că toată neprihănirea lor presupusă nu este decât o grămadă de cârpe murdare (Isa. 64:6). Păcatul care-i va condamna este faptul că nu au crezut în Isus ca Domn (Ioan 3:18). Dincolo de asta, faptele lor vor stabili gradul de pedeapsă ce li se va aplica (Luca 12:47, 48).

Dacă *credincioşii* sunt judecaţi după faptele lor, care va fi rezultatul? Evident, ei nu vor putea să se prezinte cu fapte bune, prin care să merite sau să-şi câştige mântuirea. Toate faptele făcute de ei înainte de mântuire au fost păcătoase. Dar sângele lui Cristos a şters trecutul. Acum Dumnezeu

Însuşi nu poate găsi nici o acuză împotriva lor, pentru care să-i condamne la pedeapsa iadului. Odată ce au fost mântuiţi, ei încep să practice faptele bune — fapte care nu vor fi, întotdeauna, considerate bune în ochii lumii, dar vor fi privite ca fapte bune de Dumnezeu. Faptele lor bune constituie rezultatul mântuirii, nu cauza pentru care au fost mântuiţi. La Scaunul de Judecată al lui Cristos, faptele lor vor fi trecute în revistă şi ei vor fi răsplătiţi pentru toată slujirea lor credincioasă.

Trebuie însă să avem mereu în minte faptul că pasajul acesta nu se ocupă de credincioşi, ci de necredincioşi.

2:7 Explicând că judecata se va face după fapte, Pavel spune că Dumnezeu va da **viaţă veşnică celor care prin stăruinţă în bine caută slavă, cinste şi nemurire.** După cum am arătat, asta *nu* înseamnă că oamenii aceştia sunt mântuiţi prin **stăruinţa lor în bine**. Căci asta ar însemna că există o altă evanghelie. Nimeni nu ar putea trăi prin firea veche o astfel de viaţă, nimeni nu ar putea să trăiască astfel fără puterea divină. Orice persoană care se încadrează la această descriere a fost mântuit deja prin har, prin credinţă. Faptul că acea persoană caută **slavă, cinste şi nemurire** demonstrează că deja a fost născută din nou. Întreaga orientare a vieţii sale arată că persoana respectivă a fost deja convertită.

Omul acela caută **slava** cerului; **cinstea** care provine doar de la Dumnezeu (Ioan 5:44); **nemurirea** care caracterizează trupul învierii (1 Cor. 15:53, 54); moştenirea cerească, nepieritoare, neîntinată şi care nu se veştejeşte (1 Pet. 1:4).

Dumnezeu va dărui **viaţă veşnică** tuturor celor care exemplifică în viaţa lor aceste dovezi ale experienţei convertirii. **Viaţa veşnică** este descrisă în mai multe feluri în Noul Testament. Este o posesiune actuală, pe care o primim în clipa în care suntem convertiţi (Ioan 5:24). Este o posesiune viitoare, de care vom avea parte când vom primi trupurile noastre glorificate (aici şi la Rom. 6:22). Deşi este un dar care se primeşte prin credinţă, uneori este pus alături de răsplăţile primite pentru o viaţă de credincioşie (Marcu 10:30). Toţi crecincioşii au **viaţă veşnică**, dar unii vor avea o capacitate mai mare de a se bucura de ea decât alţii. Această viaţă veşnică înseamnă mai mult decât existenţă fără de sfârşit; este o calitate a **vieţii**, acea **viaţă** mai abundentă pe care a promis-o Mântuitorul la Ioan 10:10. Este însăşi **viaţa** lui Cristos Însuşi (Col. 1:27).

2:8 Celor care fac dezbinări şi nu ascultă de adevăr, ci de fărădelege, li se vor da **indignare şi mânie**. Căci ei **nu ascultă de adevăr** şi niciodată nu au răspuns la chemarea evangheliei. Mai degrabă, ei au ales să asculte de fărădelege, făcând din nedreptate stăpânul lor. Viaţa lor este caracterizată de certuri, lupte şi neascultare — dovadă certă că nu au fost niciodată mântuiţi.

2:9 Acum apostolul repetă verdictul lui Dumnezeu cu privire la cele două feluri de lucrători şi faptele făcute de aceştia, numai că de data aceasta o face în ordine inversă.

Verdictul va fi: **necaz şi strâmtorare** pentru toţi cei **care fac răul**. Din nou trebuie să subliniem aici că aceste fapte rele trădează inima rea a necredinţei. Faptele sunt expresia exterioară a atitudinii unei persoane faţă de Domnul.

Expresia **întâi peste iudeu, apoi peste grec** arată că *judecata lui Dumnezeu se va face în funcţie de privilegiul sau lumina pe care a primit-o cineva.* Iudeii au fost **primii** în privinţa privilegiilor acordate, de popor ales al lui Dumnezeu pe pământ. Prin urmare, ei vor fi **primii** în ce priveşte responsabilitatea. Acest aspect al judecăţii lui Dumnezeu va fi dezvoltat în continuare în versetele 12-16.

2:10 Verdictul va fi însă **slavă, cinste şi pace pentru oricine** — iudeu sau neiudeu — **care face ce este bine.** Şi să nu uităm că nimeni nu poate face binele, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, decât dacă şi-a pus mai întâi încrederea şi credinţa în Domnul Isus Cristos.

Expresia **mai întâi iudeului şi apoi şi grecului** nu poate fi considerată un indiciu al favoritismului, întrucât versetul următor arată că judecata lui Dumnezeu este imparţială. Prin urmare, expresia indică ordinea istorică în care s-a răspândit evanghelia, ca în 1:16. Ea a fost mai întâi vestită iudeilor, după cum primii credincioşii au fost de asemenea iudei.

2:11 Un alt adevăr privitor la judecata lui Dumnezeu este faptul că ea se face *fără să se ţină seama de faţa omului.* În instanţele judecătoreşti ale oamenilor, se acordă preferinţă celor plăcuţi la înfăţişare, celor bogaţi şi influenţi. Dar **Dumnezeu** este total imparţial. Nu se ţine seama de rasă, de locul de unde provine cineva sau de faţa lui. Nici unul din aceste elemente nu-L va

influenţa pe Dumnezeu.

2:12 După cum s-a arătat mai sus, versetele 12-16 sunt o extensie a faptului că judecata lui Dumnezeu se va face în funcţie de lumina primită. Se are în vedere existenţa a două categorii: cei care nu au legea (Neamurile) şi cei care se află sub lege (iudeii). Aceste două categorii îi cuprind pe toţi oamenii, în afara celor care aparţin bisericii lui Dumnezeu (vezi I Cor. 10:32, unde omenirea este împărţită în aceste trei categorii).

Cei care **au păcătuit fără lege vor pieri fără lege.** Nu se spune că „vor fi *judecaţi* fără lege", ci că **vor pieri fără lege.** Ei vor fi judecaţi în funcţie de revelaţia pe care le-a dăruit-o Domnul şi, întrucât nu au trăit pe măsura acelei revelaţii, ei vor **pieri.**

Cei care **au păcătuit** sub **lege vor fi judecaţi după lege** şi, dacă nu au ascultat de ea, vor pieri şi ei. Legea reclamă ascultare totală.

2:13 Simpla posedare a legii nu este suficientă. Legea reclamă o ascultare desăvârşită şi continuă. Nimeni nu este socotit neprihănit doar pentru faptul că ştie ce spune legea. Singurul mod în care se poate obţine justificarea (îndreptăţirea) sub lege ar fi dacă cineva ar putea s-o respecte în toate privinţele. Dar întrucât toţi oamenii sunt păcătoşi, le este cu neputinţă să facă acest lucru. Aşadar, versetul acesta prezintă mai degrabă o condiţie ideală, decât un lucru realizibal prin forţele proprii ale omului.

Noul Testament ne spune în mod răspicat că omului îi este cu neputinţă să fie îndreptăţit prin ţinerea legii (vezi Fapte 13:39; Rom. 3:20; Gal. 2:16, 21; 3:11). Dumnezeu niciodată nu a intenţionat ca cineva să fie mântuit prin lege. Chiar dacă ar putea cineva să respecte legea, de acum înainte, tot nu ar fi îndreptăţit, întrucât Dumnezeu îl va trage la socoteală şi pentru faptele trecute. Prin urmare, când se spune în versetul 13 că **împlinitorii legii** vor fi **îndreptăţiţi**, trebuie să înţelegem prin aceasta că legea reclamă ascultare şi că dacă ar putea cineva să dea dovadă de ascultare desăvârşită din ziua în care s-a născut, ar fi îndrepătit. Dar realitatea sumbră şi dură este că nimeni nu poate da dovadă de asemenea ascultare.

2:14 Versetele 14 şi 15 constituie o paranteză, privind în urmă la versetul 12a, unde am aflat că neamurile care păcătuiesc fără lege vor pieri fără lege. Acum Pavel explică faptul că deşi legea nu a fost dată Neamurilor, ele posedă totuşi o cunoaştere înnăscută a binelui şi a răului. Ele ştiu din instinct că este greşit să minţi, să furi, să comiţi adulter şi să ucizi. Singura poruncă pe care nu o cunosc ele din intuiţie este cea privitoare la Sabat — care, oricum, este mai mult o chestiune de ritual, decât una morală.

Prin urmare, rezumatul acestui pasaj îl constituie faptul că **Neamurile, care nu au legea... constituie o lege pentru ele însele.** Ei îşi formulează propriile coduri de diferenţiere a comportamentului corect faţă de cel greşit prin instinctele lor morale.

2:15 Ele **arată că lucrarea legii este scrisă în inimile lor.** Nu *legea însăşi* este scrisă în inimile lor, ci **lucrarea legii.** Lucrarea pe care a avut legea menirea s-o înfăptuiască în vieţile israeliţilor se poate vedea, întrucâtva, în vieţile Neamurilor. De pildă, faptul că ele ştiu că este drept să-ţi respecţi părinţii demonstrează că **lucrarea legii este scrisă în inimile lor.** Ele mai ştiu că anumite fapte sunt din capul locului greşite. **Conştiinţa lor**, îndeplinind rolul de moderator, confirmă această cunoaştere instinctivă. Iar gândurile lor se pronunţă în permanenţă asupra corectitudinii sau incorectitudinii acţiunilor lor, **acuzând sau scuzând**, interzicând sau permiţând un lucru.

2:16 Versetul acesta este continuarea gândului din versetul 12, în care ni se spune *când* vor fi judecaţi cei fără lege şi cei aflaţi sub lege. Şi, procedând astfel, acest verset ne învaţă un adevăr final cu privire la judecata lui Dumnezeu, anume faptul că *ea va lua în considerare şi* **secretele oamenilor**, *nu numai păcatele lor publice.* Păcatul considerat secret la ora actuală va deveni un scandal public la Judecata Marelui Tron Alb. Judecătorul care va prezida această judecată solemnă va fi **Isus Cristos**, întrucât Tatăl l-a încredinţat Lui toată judecata (Ioan 5:22). Când Pavel adaugă cuvintele: **după Evanghelia mea**, el vrea să spună prin aceasta: „aşa ne învaţă evanghelia mea." **Evanghelia mea** înseamnă evanghelia pe care a predicat-o Pavel, adică aceeaşi pe care au predicat-o şi ceilalţi apostoli.

2:17 Apostolul mai are o categorie de care trebuie să se ocupe; prin urmare, el pune acum următoarea întrebare: *Sunt iudeii, cărora le-a fost dată legea, de asemenea pierduţi?* Şi răspunsul la întrebare

este: „Bineînţeles, şi ei sunt pierduţi!"

Nu este nici o îndoială că mulţi iudei s-au considerat imuni de judecata lui Dumnezeu. „Cum ar putea trimite Dumnezeu **un iudeu** vreodată în iad?!" — spuneau ei. Pe de altă parte, în concepţia lor Neamurile erau numai bune pentru flăcările iadului! Dar Pavel trebuie să distrugă această pretenţie nerealistă, arătând că, în anumite împrejurări, Neamurile ar putea fi mai aproape de Dumnezeu decât iudeii.

Mai întâi, el trece în revistă acele lucruri pe care iudeul le consideră ca avantajele sale principale, ce-i asigură o poziţie privilegiată în faţa lui Dumnezeu. El poartă numele de iudeu, deci de membru al poporului ales de Dumnezeu să-i fie al Lui pe acest pământ. Apoi iudeul se odihneşte în lege, care nu a fost însă niciodată concepută să-i ofere omului odihnă, ci, dimpotrivă, să-i trezească conştiinţa la realitatea păcătoşeniei sale. Iudeul se bucură **în Dumnezeu**, în singurul Dumnezeu adevărat, care a intrat într-o relaţie unică de legământ cu naţiunea Israel.

2:18 El ştie care este **voia** lui Dumnezeu, întrucât Scriptura îi prezintă acea voie în linii mari. El aprobă **lucrurile care sunt excelente**, întrucât **legea** îl învaţă cum să discearnă valorile morale.

2:19 El se laudă că este **o călăuză pentru** cei orbi din punct de vedere moral şi spiritual, o lumină pentru cei care zac în întunericul ignoranţei.

2:20 El se consideră calificat să-i corecteze pe cei fără minte sau neînvăţaţi şi să-i înveţe pe cei care sunt copii, întrucut legea îi oferă lui, iudeului, o privire de ansamblu a cunoaşterii şi adevărului.

2:21 Dar aceste lucruri cu care se mândreşte iudeul nu i-au schimbat lui niciodată viaţa. Ele nu constituie decât o chestiune de orgoliu, bazată pe apartenenţa la o anumită rasă, religie şi cunoaştere, fără ca această conştiinţă să se transpună în planul vieţii practice printr-o trăire morală. Iudeul îi învaţă pe alţii, dar nu se alipeşte el însuşi de aceste învăţături în inima lui. El predică împotriva furtului, dar nu practică el însuşi ceea ce a predicat.

2:22 Când el interzice **adulterul**, el aderă la principiul: „Fă cum îţi spun, nu cum fac eu." Când s-a întâmplat să deteste idolii, el nu s-a dat totuşi în lături de a jefui temple, prădând poate altarele păgâne.

2:23 El s-a făli cu faptul că posedă legea, dar L-a dezonorat pe **Dumnezeul** care a dat această lege, **călcând**-ui preceptele sacre.

2:24 Această combinaţie nefastă de cuvinte foarte înălţătoare, în paralel cu o purtare foarte josnică le-a făcut pe Neamuri să hulească **numele lui Dumnezeu**. Ele L-au judecat pe Domnul, cum fac oamenii întotdeauna, prin prisma celor care au pretins că sunt urmaşii Lui. Aşa a fost pe vremea lui Isaia (Is. 52:5) şi aşa este şi astăzi. Fiecare dintre noi trebuie să-şi pună întrebarea:

> Dacă oamenii nu ar putea cunoaşte despre Cristos decât ceea ce văd despre persoana şi caracterul Lui în purtarea ta (inserează aici numele tău), oare ce ar vedea ei?

2:25 Pe lângă lege, iudeul se mai laudă cu ritualul **circumciziei** — acea operaţie chirurgicală minoră de tăiere împrejur a prepuţului oricărui iudeu de parte bărbătească. Ritualul a fost instituit de Dumnezeu ca semn al legământului încheiat de El cu Avraam (Gen. 17:9-14), exprimând separarea unui popor faţă de lume şi alipirea de Dumnezeu. După un timp, iudeul a ajuns să se laude atât de mult cu faptul că a fost tăiat împrejur încât i-au numit pe ceilalţi oameni, pe ne-evrei, „netăierea împrejur".

Aici Pavel stabileşte o legătură între **circumcizie** şi **Legea** lui Moise, arătând că aceasta era valabilă doar ca semn, când era combinată cu trăirea unei vieţi de ascultare. Dumnezeu nu este un aderent strict la ritualuri lipsite de viaţă. El nu Se mulţumeşte cu ceremoniile exterioare, dacă acestea nu sunt însoţite de o sfinţenie lăuntrică. Prin urmare, un evreu circumcis, care calcă legea, nu se deosebeşte prea mult de un netăiat împrejur.

Când apostolul se referă la păzitorii sau împlinitorii legii, în acest pasaj, noi nu trebuie să luăm aceste cuvinte în sens absolut.

2:26 Astfel, dacă un ne-evreu se conformează moralităţii prescrise de **lege**, chiar dacă el însuşi nu se află sub lege, **necircumcizia lui** este mai acceptabilă decât circumcizia iudeului, care calcă însă legea. În acest caz, inima acelui ne-evreu este tăiată împrejur şi acest lucru contează!

2:27 Comportamentul superior al ne-evreului îl condamnă pe evreu, care, deşi posedă **litera legii şi circumcizia**, nu păzeşte **legea** şi nu trăieşte o viaţă circumcisă, adică o viaţă de despărţire de ce este lu-

mesc şi o viaţă de sfinţenie.

2:28 În modul lui Dumnezeu de a judeca lucrurile, un **iudeu** adevărat nu este doar cel în ale cărui vene curge sângele lui Avraam sau care poartă în trupul său semnul circumciziei. O persoană poate avea ambele elemente, şi totuşi să fie o persoană foarte decăzută pe plan moral. Domnul nu este impresionat de considerentele externe, de rasă sau religie. El doreşte să vadă la noi sinceritatea şi curăţia care izvorăsc din lăuntrul inimii.

2:29 Un **iudeu** adevărat este cel care, pe lângă faptul că este un descendent al lui Avraam, în plus va da dovadă de trăirea unei vieţi evlavioase. Pasajul acesta nu ne învaţă că toţi credincioşii sunt iudei sau că biserica este Israelul lui Dumnezeu. Pavel se referă aici la cei care se nasc din părinţi evrei, dar subliniază că simpla apartenenţă la acest popor, prin naştere, şi purtarea semnului circumciziei nu sunt de ajuns, ci trebuie să existe în plus o realitate lăuntrică.

Adevărata **circumcizie este** o chestiune care ţine de **inimă** — nu doar de tăierea fizică a unui organ al trupului, ci realitatea spirituală a îndepărtării chirurgicale a firii vechi, nenăscute din nou.

Cei care combină astfel semnul exterior cu harul interior vor avea parte de laudă din partea lui Dumnezeu, chiar dacă nu şi din partea oamenilor.

În acest ultim verset avem de a face cu un joc de cuvinte — chiar dacă acest lucru e evident doar în textul original. Termenul „iudeu" provine din „Iuda" şi înseamnă **laudă**. Un **iudeu** adevărat este cel al cărui caracter este de aşa natură încât să primească **laudă din partea lui Dumnezeu.**

3:1 Pavel continuă să dezbată tema vinovăţiei iudeilor, în primele opt versete din acest capitol. În acest punct al dezbaterii, apare iudeul contestatar, care începe să-l chestioneze pe apostol, după cum urmează:

CONTESTATARUL: Dacă tot ce ai spus tu, Pavel, în versetele 2:17-29 este adevărat, atunci **care** mai este **avantajul** de a fi un **iudeu** şi care este **folosul circumciziei?**

3:2 *PAVEL*: Iudeii au avut parte de multe privilegii speciale. Cel mai important este faptul că lor li s-au încredinţat **oracolele [cuvintele] lui Dumnezeu.** Partea din Scriptură care conţine Vechiul Testament a fost dată iudeilor s-o redacteze şi s-o păstreze, dar cum a răspuns Israelul la acest extraordinar privilegiu? În cea mai mare parte, ei au dat dovadă de o îngrozitoare lipsă de credinţă.

3:3 *CONTESTATARUL*: Da, e drept că nu toţi iudeii au crezut, dar poate să însemne asta oare că Dumnezeu nu îşi va respecta promisiunile? Oare nu El l-a ales pe Israel să-I fie poporul Său? Oare nu a încheiat El legăminte speciale cu israeliţii? Poate **necredinţa** unora dintre ei să-L determine pe **Dumnezeu** să-Şi calce cuvântul?

3:4 *PAVEL*: **Răspunsul este categoric nu!** Ori de câte ori se ridică întrebarea dacă Dumnezeu sau omul are dreptate, porneşte întotdeauna de la premisa că **Dumnezeu** are dreptate şi că **orice om** este un **mincinos.** Asta a şi spus, de altfel, David în Psalmul 51:4: „Justeţea deplină a tuturor spuselor Tale trebuie apărată. Tu trebuie să fii îndreptăţit, ori de câte ori omul păcătos încearcă să Te conteste" (n.tr.: parafrazare). Păcatele noastre nu fac altceva decât să confirme justeţea şi veridicitatea cuvintelor lui Dumnezeu.

3:5 *CONTESTATARUL*: Dacă aşa stau lucrurile, de ce ne mai condamnă Dumnezeu? **Dacă nedreptatea noastră** face ca **dreptatea [neprihănirea] lui Dumnezeu** să strălucească şi mai glorios, cum mai poate **Dumnezeu** să-Şi reverse **mânia** peste noi? (Pavel precizează aici că în citarea acestor cuvinte el recurge la modul de argumentare al oamenilor.)

3:6 *PAVEL*: Acest mod de argumentare nu este vrednic de a fi luat în considerare. dacă ar exista posibilitatea ca Dumnezeu să fie nedrept, atunci cum ar mai putea fi El calificat să **judece lumea**? Dar noi toţi recunoaştem că El *va* judeca lumea.

3:7 *CONTESTATARUL*: Dar dacă păcatul meu îi aduce slavă lui Dumnezeu, dacă **minciunea mea** confirmă **adevărul Lui,** dacă El face ca mânia omului să-I aducă laudă Lui, atunci cum mai poate El să-mi bage mereu de vină, **păcătosului** de mine?

3:8 De ce nu ar fi logic să spunem:

PAVEL: Dă-mi voie să te întrerup, pentru a-ţi spune că **unii** oameni chiar ne acuză pe noi creştinii că am recurge la acest argument, dar eu te asigur că această acuzaţie nu este adevărată!

CONTESTATARUL: De ce nu ar fi logic să spunem: **„Să facem răul, ca să vină binele"?**

PAVEL: Tot ce pot spune e că **condamnarea** unor oameni care vorbesc aşa este binemeritată!

(De fapt, acest ultim argument, oricât ar

părea de stupid, este formulat mereu împotriva evangheliei harului lui Dumnezeu. Oamenii spun: „Dacă ai putea fi mântuit prin credinţa în Cristos, atunci ai putea trăi cum vrei, chiar în păcat, pentru că harul lui Dumnezeu copleşeşte păcatul omului. Prin urmare, cu cât păcătuieşti mai mult, cu atât mai mult va abunda harul lui Dumnezeu." Apostolul răspunde acestei obiecţii în capitolul 6.)

3:9 *CONTESTATARUL*: Atunci afirmi tu că noi, iudeii, suntem mai buni decât Neamurile păcătoase? Sau, potrivit altor versiuni, întrebarea ar putea fi formulată cam aşa: „Suntem noi, iudeii, mai răi decât Neamurile?" Răspunsul în ambele cazuri este că iudeii nu sunt nici mai buni, nici mai răi. Toţi sunt păcătoşi.

Asta ne conduce la următoarea întrebare din expunerea lui Pavel, constituind o paralelă la aceasta. Pavel a arătat că păgânii sunt pierduţi. Moraliştii, care cred că posedă neprihănirea lor proprie — fie că aceştia sunt iudei, fie Neamuri — sunt cu toţii pierduţi. Iudeii sunt şi ei pierduţi. Întrebarea care se pune, atunci, este aceasta: *Sunt oare toţi oamenii pierduţi?*

Răspunsul este: „Da, am dovedit deja că toţi oamenii se află sub puterea păcatului." Asta înseamnă că iudeii nu se deosebesc de Neamuri în această privinţă.

3:10 Dacă mai este nevoie de vreo dovadă, aceasta o găsim în Vechiul Testament. Mai întâi, vedem că păcatul a afectat orice fiinţă omenească născută din alte fiinţe omeneşti (3:10-12) şi apoi vedem că păcatul a afectat orice parte din om (3:13-18). Am putea parafraza această afirmaţie cam aşa: „Nu există nici o singură persoană neprihănită (dreaptă)" (Ps. 14:1).

3:11 „Nu există nici unul care să posede o înţelegere corectă despre Dumnezeu. Nu este nici unul care să-L caute pe Dumnezeu" (Ps. 14:2). Dacă ar fi lăsat de capul lui, omul căzut niciodată nu L-ar căuta pe Dumnezeu. Întreaga omenire s-a stricat. Nu este nici unul care să trăiască o viaţă bună, nici măcar unul!" (Ps. 14:3).

3:13 „Gâtlejurile oamenilor sunt ca un mormânt deschis. Vorbirea lor este mereu plină de vicleşug" (Ps. 5:9). „Cuvintele rostite de ei ies de pe buze pline de otravă" (Ps. 140:3).

3:14 „Gurile lor sunt pline de blesteme şi de ură" (Ps. 10:7).

3:15 „Picioarele lor se grăbesc să-i poarte la misiuni de ucidere" (Is. 59:7).

3:16 „Ei lasă în urma lor numai ruinare şi mizerie" (Is. 59:7).

3:17 „Ei niciodată nu au ştiut cum să facă pace" (Is. 59:8).

3:18 „Ei nu au nici un respect pentru **Dumnezeu**" (Ps. 36:1).

Prin urmare, aşa arată radiograma pe care o face Dumnezeu omenirii. Din ea rezultă nedreptatea universală (3:10); ignoranţa şi independenţa faţă de Dumnezeu (3:11); încăpăţânarea, netrebnicia şi lipsa oricărei bunătăţi (3:12). Gâtlejul omului este plin de putreziciune, limba lui este înşelătoare iar buzele sale sunt pline de venin (3:13); picioarele lui sunt îndreptate numai către ucidere (3:15); el lasă în urma lui necaz şi nimicire (3:16); el nu ştie să facă pacea (3:17); şi nu are nici o consideraţie pentru Dumnezeu (3:18). Găsim aici întreaga depravare a omului, prin care înţelegem că păcatul a afectat întreaga omenire, afectând în acelaşi timp şi orice parte a fiinţei omului. Evident, nu toţi oamenii au comis toate păcatele care există, dar fiecare om are natura *capabilă* de a le comite pe toate.

Dacă Pavel ar fi dorit să prezinte un catalog mai complet al păcatelor, ar fi inclus în această listă *păcatele sexuale*: adulterul, homosexualitatea, lesbianismul, perversiunile, bestialitatea, prostituţia, violul, lascivitatea, pornografia şi toată murdăria sexuală. Apoi el ar fi putut aminti *păcatele asociate cu războiul*: distrugerea celor nevinovaţi, comiterea de atrocităţi, camerele de gazare, cuptoarele în care au fost arşi oamenii, lagărele de concentrare, toate mijloacele de tortură şi sadismul. El ar fi putut aminti apoi *păcatele comise în familie*: infidelitatea, divorţul, baterea soţiei, atitudinea de cruzime psihică şi abuzurile comise împotriva copiilor. Adăugaţi la acestea crimele de omucidere, asasinare, mutilare, hoţie, pătrundere prin efracţie la domiciliul cuiva, delapidările de bani, vandalismul, darea şi luarea de mită şi corupţia. Apoi urmează *păcatele comise cu vorba*: limbajul murdar (înjurăturile), glumele cu substrat licenţios, limbajul senzual, blestemele, blasfemia, minciunile, vorbirea de rău, „pe din spate", bârfa, asasinarea caracterului cuiva, bombănelile şi văicăreala. *Alte păcate personale* sunt: beţia, dependenţa de droguri, mândria (orgoliul), lăcomia, ingratitudinea, persistarea în gânduri murare, ura şi amărăciunea. Lista ar putea continua la nesfârşit: poluarea, aruncarea hârtiilor şi a deşeurilor în locuri publice, rasismul, ex-

ploatarea, înşelăciunea, trădarea, călcarea promisiunilor şi aşa mai departe. De ce altă dovadă mai avem nevoie, pentru a ne convinge de depravarea omenirii?

3:19 Când Dumnezeu a dat Israelului legea, El S-a folosit de Israel ca de o mostră reprezentativă a întregii omeniri. El a constatat că Israelul este un eşec şi apoi a aplicat constatarea făcută întregii omeniri. Este exact aşa cum un inspector de la Sanepid ar lua într-o eprubetă un eşantion din apa unei fântâni şi, după ce ar verifica-o şi ar constata că este poluată, ar declara că întreaga fântână este poluată.

Tot aşa şi Pavel explică că atunci când vorbeşte **legea**, ea le vorbeşte **celor care sunt sub lege** — adică israeliţilor — pentru ca orice gură, *şi a iudeilor, şi a Neamurilor*, să fie astupată şi toată lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu.

3:20 Nimeni nu poate fi îndreptăţit prin respectarea legii. Legea nu a fost dată pentru a-i îndreptăţi pe oameni, ci pentru a produce **cunoştinţa despre păcat** — nu conştiinţa *mântuirii*, ci conştiinţa păcatului.

Niciodată n-am şti cum arată o linie frântă (strâmbă), dacă nu am poseda o linie dreaptă, cu care s-o comparăm. Or, legea este tocmai această linie dreaptă. Când oamenii se măsoară în funcţie de ea, văd cât sunt de strâmbi.

Desigur, prin intermediul oglinzii putem vedea că faţa ne este murdară, dar rolul oglinzii nu este de a ne spăla faţa murdară. Un termometru îi arată cuiva că are temperatură ridicată, dar persoana respectivă nu se vindecă, dacă va înghiţi acel termometru.

Legea este bună când este folosită pentru a produce în noi convingerea şi mustrarea cu privire la păcat, dar nu are nici o putere de a-l salva pe om de păcat. După cum s-a exprimat Luther: funcţia ei nu este de a îndreptăţi, ci de a îngrozi.

D. Baza şi termenii Evangheliei (3:21-31)

3:21 Am ajuns acum la focarul scrisorii lui Pavel către Romani, în care el răspunde la întrebarea: *Potrivit evangheliei, cum pot păcătoşii neevlavioşi să fie îndreptăţi de un Dumnezeu sfânt?*

Pavel îşi începe răspunsul, afirmând că **neprihănirea [dreptatea] lui Dumnezeu** a fost revelată **fără lege**. Asta înseamnă că ne-a fost dezvăluit un plan sau un program, prin intermediul căruia Dumnezeu îi poate mântui pe păcătoşii nedrepţi, fără ca prin aceasta să calce dreptatea Sa. Şi acest plan nu constă în obligativitatea oamenilor de a păzi legea. Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate tolera păcatul, nu-l poate ignora şi nu Se poate preface că nu-l vede, ci trebuie să-l pedepsească. Iar pedeapsa păcatului este moartea. Dar Dumnezeu îl iubeşte pe păcătos şi doreşte să-l mântuiască. Prin urmare, aici intervine dilema: neprihănirea lui Dumnezeu reclamă moartea păcătosului, dar, în dragostea Lui, Dumnezeu doreşte fericirea veşnică a păcătosului. Evanghelia ne descoperă cum îi poate mântui Dumnezeu pe păcătoşi, fără ca prin aceasta să-Şi compromită dreptatea Sa.

Planul drept este mărturisit de lege şi de profeţi. El a fost prezis în tipurile şi simbolurile prezente în întregul sistem al jertfelor, conform căruia, pentru ca să poată avea loc ispăşirea, este nevoie de vărsare de sânge. Planul acesta a fost însă vestit şi prin intermediul unor profeţii directe (vezi, de pildă, Is. 51:5, 6, 8; 56:1; Dan. 9:24).

3:22 Versetul 21 ne-a spus că această mântuire dreaptă *nu* se capătă prin ţinerea legii. Acum apostolul ne spune *cum* se capătă ea — **prin credinţa în Isus Cristos.** Credinţa din acest verset înseamnă bizuirea în întregime pe Domnul Isus Cristos, ca singurul Mântuitor al cuiva de păcat şi singura nădejde pe care o are de a ajunge în rai. Ea se bazează pe revelaţia Persoanei şi lucrării lui Cristos, aşa cum o găsim în Biblie.

Credinţa nu este un salt în gol, ci ea reclamă existenţa unor dovezi cât se poate de sigure, pe care le găseşte din plin în cuvântul negreşelnic al lui Dumnezeu. Credinţa nu este un lucru lipsit de logică sau de raţiune, căci ce poate fi mai raţional decât să vezi cum creatura se încrede în Creatorul ei?

Credinţa nu este lucrarea meritorie pe care a săvârşit-o cineva, câştigând prin aceasta dreptul la mântuire. Un om nu se poate lăuda că a crezut în Domnul, ci ar fi un nechibzuit dacă *nu* ar crede în El! Credinţa nu este încercarea de a câştiga mântuirea, ci simpla acceptare a mântuirii pe care Dumnezeu o oferă gratuit, în dar.

Pavel continuă discuţia, arătându-ne că mântuirea este **către toţi şi peste toţi**[6] **care cred.** Este **către toţi** în sensul că este disponibilă tuturor, fiindu-le oferită tuturor şi fiind suficientă pentru toţi. Dar ea este doar **asupra** celor **care cred**. Adică, este efectivă doar în viaţa celor care Îl primesc pe Domnul Isus printr-un act liber

consimţit al credinţei lor. Iertarea este pentru toţi, dar ea devine operantă în viaţa cuiva numai atunci când această persoană o acceptă.

Când Pavel spune că mântuirea este disponibilă tuturor, el cuprinde în această disponibilitate şi Neamurile, şi iudeii, pentru că **nu este nici o deosebire**. Iudeul nu are nici un privilegiu special iar ne-evreul nu este dezavantajat cu nimic.

3:23 Disponibilitatea evangheliei este la fel de universală ca nevoia mântuirii. Iar nevoia este universală pentru că **toţi au păcătuit**[7] **şi nu se ridică la înălţimea slavei lui Dumnezeu.** Toţi au **păcătuit** în Adam; când a păcătuit el, a acţionat ca reprezentant al tuturor celor care aveau să descindă din el. Dar oamenii nu sunt păcătoşi doar prin natura lor, ci sunt păcătoşi în virtutea faptului că *practică* păcatul. Ei nu se ridică la înălţimea slavei lui Dumnezeu în ei înşişi.

EXCURS PE TEMA PĂCATULUI

Păcatul este orice gând, cuvânt sau faptă care nu se ridică la înălţimea normelor de sfinţenie şi perfecţiune ale lui Dumnezeu. Păcatul mai poate însemna neatingerea ţintei, nimerirea pe alături. Un amerindian care nu a reuşit să împlânte sulița în centrul ţintei a fost auzit, zicând: „Vai, am păcătuit!" Pe limba lui,[8] se foloseşte acelaşi termen şi pentru a păcătui, şi pentru a nu nimeri ţinta.

Păcatul este fărădelege (1 Ioan 3:4), adică răzvrătirea creaturii, a cărei voinţă se opune voinţei lui Dumnezeu. Păcatul nu este doar comiterea de fapte greşite, ci şi eşecul de a face ceea ce ştim că este bine (Iac. 4:17). Tot ce nu vine din credinţă este păcat (Rom. 14:23). Asta înseamnă că dacă cineva săvârşeşte o faptă asupra căreia are îndoieli, a greşit. Dacă o va săvârşi, în pofida faptului că nu are cugetul curat cu privire la ea, va păcătui.

„Orice nepreptate este păcat" (1 Ioan 5:17). Şi gândul nechibzuinţei este păcat (Prov. 24:9). Păcatul porneşte din mintea omului. Apoi, după ce a fost încurajat şi promovat, el se răsfrânge în exterior, transformându-se în faptă păcătoasă, care duce la moarte. De multe ori, păcatul pare atrăgător, la prima vedere, dar mai apoi este dezvăluit în toată hidoşenia sa.

Uneori Pavel face distincţie între păcate şi păcat. „Păcate" se referă la lucrurile greşite pe care le-am comis. „Păcatul" se referă la natura noastră rea — adică la ceea ce suntem. Ceea ce *suntem* este cu mult mai groaznic decât tot ce am făcut vreodată. Dumnezeu ne iartă păcatele, dar Biblia nu afirmă niciodată că ni se iartă păcatul. Mai degrabă, El *condamnă* sau *judecă* păcatul nostru în fire (Rom. 8:3).

Mai există o deosebire, între păcat şi transgresie. Transgresia este o încălcare a unei legi cunoscute. Furtul este, în esenţă, o faptă păcătoasă. Este un act rău, în el însuşi. Dar furtul mai este şi o transgresie, atunci când există o lege care îl interzice. „Acolo unde nu este lege nu este nici o transgresie" (Rom. 4:15).

Pavel a arătat că toţi oamenii au păcătuit şi au eşuat în permanenţă în a fi pe măsura slavei lui Dumnezeu. Acum el prezintă remediul.‡

3:24 ...fiind îndreptăţiţi fără plată, prin harul Său. Evanghelia ne spune cum îi îndreptăţeşte Dumnezeu pe păcătoşi, fără plată, acordându-le o favoare nemeritată. Dar ce înţelegem prin această „îndreptăţire" sau „justificare"?

Verbul *a îndreptăţi* înseamnă a-l declara sau a-l socoti pe cineva drept. De pildă, Dumnezeu îl pronunţă pe un păcătos drept atunci când acel păcătos crede în Domnul Isus Cristos. Cu această accepţie este întrebuinţat termenul „îndreptăţire" de cele mai multe ori în Noul Testament.

Dar un om îl poate îndreptăţi pe Dumnezeu (vezi Luca 7:29), atunci când crede şi împlineşte cuvântul lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, el declară că Dumnezeu este drept în tot ce spune şi face El.

Şi, desigur, un om se poate îndreptăţi pe el însuşi. Cu alte cuvinte, el poate să-şi susţină propria sa dreptate (vezi Luca 10:29). Dar asta nu e decât o formă de auto-înşelare.

A îndreptăţi nu înseamnă a-l *face* pe cineva cu adevărat drept. Pe Dumnezeu nu-L putem *face* drept, întrucât El deja este drept. Dar noi îl putem *declara* drept (putem afirma că este drept). Dumnezeu nu-l *face* pe credincios fără păcat sau drept în el însuşi. Mai degrabă, Dumnezeu trece dreptatea în contul credinciosului. După cum s-a exprimat şi A. T. Pierson: „În procesul îndreptăţirii păcătoşilor, Dumnezeu îi numeşte drepţi, când, de fapt, ei nu sunt aşa — căci El nu atribuie păcatul, acolo unde acesta desigur există, atribuind, în schimb, dreptatea, acolo unde aceasta nu există."[9]

O definiţie foarte des întâlnită a „îndreptăţirii" este redată prin sintagma: *ca şi când nu aş fi păcătuit niciodată*. Dar asta nu merge suficient de adânc în esenţa chestiunii. Când Dumnezeu îl îndreptăţeşte pe păcătosul credincios, El nu numai că îl absolvă de orice culpabilitate, ci îl şi îmbracă cu propria Sa dreptate, făcându-l, astfel, întrutotul calificat pentru a merge în rai. „Îndreptăţirea merge mult mai departe decât simpla absolvire de vinovăţie, atingând nivelul aprobării. Ea depăşeşte faza simplei iertări, trecând la promovarea propriu-zisă."[10] Absolvirea de culpă înseamnă doar ştergerea acuzaţiei, achitarea persoanei. Dar îndreptăţirea subliniază şi cealaltă latură, pozitivă, în cadrul căreia persoanei îndreptăţite i se atribuie dreptate (neprihănire).

Motivul pentru care Dumnezeu îi poate declara drepţi (neprihăniţi) pe păcătoşii nelegiuiţi este faptul că Domnul Isus Cristos — prin moartea şi învierea Sa — a plătit preţul deplin pe care îl reclamau păcatele lor. Când păcătoşii Îl primesc pe Cristos prin credinţă, ei sunt îndreptăţiţi.

Când citim la Iacov că îndreptăţirea se face prin fapte (Iac. 2:24), asta nu înseamnă că suntem mântuiţi prin fapte bune sau prin formula: „credinţă plus fapte bune", ci, mai degrabă, prin acel gen de credinţă care va avea ca urmare săvârşirea de fapte bune.

Este important să ne dăm seama că îndreptăţirea este un proces de socotire care are loc în mintea lui Dumnezeu, nefiind un lucru pe care îl simte credinciosul. Acesta ştie că a fost îndreptăţit pentru că Biblia îi spune acest lucru, după cum s-a exprimat C. I. Scofield: „Îndreptăţirea este actul lui Dumnezeu, prin care El îi declară drepţi (neprihăniţi) pe toţi cei ce cred în Isus. Este un lucru care se petrece în mintea lui Dumnezeu, nu în sistemul nervos sau în structura emotivă a credinciosului."

Aici la Romani 3:24 apostolul ne spune că suntem **îndreptăţiţi fără plată**. Cu alte cuvinte, îndreptăţirea nu poate fi câştigată sau cumpărată, ci este un lucru oferit în dar, gratuit.

Apoi aflăm că suntem **îndreptăţiţi... prin harul** lui Dumnezeu. Asta nu înseamnă altceva decât că îndreptăţirea se efectuează în afara oricărui merit posibil al nostru, că nu se bazează pe nimic din ceea ce posedăm în noi înşine, ci, în ce ne priveşte pe noi, nu merităm, nu am căutat şi nu neam gândit la îndreptăţire.

Pentru e evita unele confuzii ce s-ar putea ivi pe parcurs, cred că se cuvine să ne oprim aici şi să explicăm că există şase aspecte diferite ale îndreptăţirii, în Noul Testament. Ni se spune că suntem îndreptăţiţi prin har, prin credinţă, prin sânge, prin putere, prin Dumnezeu şi prin fapte. Cu toate acestea, nu există nici o contradiţie sau neconcordanţă în această afirmaţie.

Suntem îndreptăţiţi prin har — adică nu meritâm îndreptăţirea.

Suntem îndreptăţiţi prin credinţă (Rom. 5:1) — adică trebuie să primim îndreptăţirea, crezând în Domnul Isus Cristos.

Suntem îndreptăţiţi prin sânge (Rom. 5:9) — prin asta înţelegându-se preţul pe care l-a plătit Mântuitorul, pentru ca noi să putem fi îndreptăţiţi.

Suntem îndreptăţiţi prin putere (Rom. 4:24, 25) — prin aceeaşi putere care L-a înviat pe Domnul Isus din morţi.

Suntem îndreptăţiţi prin sau de către Dumnezeu — El este Cel care ne socoteşte drepţi (neprihăniţi).

Suntem îndreptăţiţi prin fapte (Iac. 2:24) — neînţelegându-se prin asta că am putea câştiga îndreptăţirea prin fapte bune, ci, mai degrabă, că faptele bune sunt dovada faptului că am fost îndreptăţiţi.

Revenind la 3:24, citim că suntem îndreptăţiţi **prin răscumpărarea care este în Cristos Isus. Răscumpărare** înseamnă „cumpărarea înapoi" prin achitarea unui preţ de răscumpărare. Domnul Isus ne-a „cumpărat înapoi" — ne-a răscumpărat — de pe piaţa de sclavi a păcatului. Sângele Lui scump a fost preţul de răscumpărare cu care s-au achitat toate cerinţele de sfinţenie şi dreptate ale lui Dumnezeu. Dacă va întreba cineva: „Dar cui i s-a achitat preţul de răscumpărare?" asta înseamnă că acea persoană nu a înţeles problema. Scriptura nu lasă să se înţeleagă nicăieri că s-ar fi efectuat o plată anumită, fie lui Dumnezeu, fie Satanei. Preţul de răscumpărare nu a fost achitat către nimeni, ci a constituit o tranzacţie abstractă care a asigurat baza de pe care Dumnezeu să-i poată mântui pe cei nelegiuiţi.

3:25 Dumnezeu L-a rânduit pe Cristos Isus **să fie ispăşire**. Termenul **ispăşire** înseamnă mijlocul prin care se satisfac cerinţele justiţiei, prin care este abătută mânia lui Dumnezeu, putându-se arăta, în schimb, îndurarea, prin intermediul unei jertfe acceptabile în faţa lui Dumnezeu.

De trei ori în Noul Testament se spune despre Cristos că este **ispăşire**. Aici la

Romani 3:25 aflăm că cei care îşi pun încrederea în Cristos capătă îndurare, în virtutea sângelui Său vărsat. La 1 Ioan 2:2, Cristos este descris ca ispăşirea pentru păcatele noastre şi pentru cele ale întregii lumi. Lucrarea Lui este suficientă pentru întreaga lume, dar devine operantă doar pentru cei care şi-au pus încrederea în El. În fine, la 1 Ioan 4:10, dragostea lui Dumnezeu s-a arătat prin faptul că Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său să fie ispăşirea pentru păcatele noastre.

Rugăciunea vameşului de la Luca 18:13, redată textual, a sunat în felul următor: „Dumnezeule, fii ispăşitor faţă de mine, păcătosul." El L-a rugat pe Dumnezeu să-Şi arate îndurarea faţă de El în sensul de a nu-i cere să plătească plata (pedeapsa) pentru grava lui vinovăţie.

Termenul **ispăşire** apare şi la Evrei 2:17: „Prin urmare, în toate lucrurile El a trebuit să fie făcut ca fraţii Lui, pentru ca El să fie un Mare Preot plin de îndurare şi credincios în lucrurile *privitoare* la Dumnezeu, ca să facă ispăşire pentru păcatele poporului." Aici sintagma „să facă ispăşire" înseamnă „să îndepărteze, prin achitarea costului penalizării".

Echivalentul termenului *ispăşire* în Vechiul Testament este *capacul îndurării* — cu alte cuvinte, capacul chivotului. În Ziua Ispăşirii, marele preot stropea capacul îndurării cu sângele animalului jertfit. Prin intermediul acestui act, greşelile marelui preot şi ale poporului erau ispăşite sau acoperite.

Când Cristos a făcut ispăşire pentru păcatele noastre, El a mers mult mai departe. El nu numai că *le-a acoperit*, ci *le-a şi îndepărtat cu desăvârşire*.

Acum Pavel ne spune la 3:25 că **Dumnezeu L-a rînduit** pe Cristos **să fie ispăşire prin sângele Lui, prin credinţă**. Nu ni se spune să ne punem credinţa în sângele Lui, întrucât *Cristos Însuşi* este obiectul credinţei noastre. Numai un Cristos înviat şi viu în veci de veci putea să ne mântuiască. El este ispăşirea. **Credinţa** în El este condiţia prin care noi ne prevalăm de **ispăşire**. **Sângele Lui** este preţul care a fost plătit.

Lucrarea isprăvită a lui Cristos declară **neprihănirea (dreptatea)** lui Dumnezeu pentru iertarea (ştergerea) **păcatelor** săvârşite în trecut. Asta se referă la păcatele comise înainte de moartea lui Cristos. De la Adam la Cristos, Cristos i-a mântuit pe cei ce şi-au pus încrederea în El, bazându-se pe revelaţia specifică ce l-a încredinţat-o El. De pildă, Avraam L-a crezut pe Dumnezeu şi asta i s-a socotit neprihănire (dreptate) (Gen. 15:6). Dar cum putea Dumnezeu să-l socotească drept, şi să-Şi respecte, în acelaşi timp, standardele dreptăţii Sale? Un Înlocuitor fără păcat nu fusese înjunghiat încă. Sângele Jertfei desăvârşite nu fusese vărsat încă. Cu alte cuvinte, Cristos nu murise încă. Datoria nu fusese achitată. Cerinţele dreptăţii lui Dumnezeu nu fuseseră îndeplinite încă. Prin urmare, cum putea Dumnezeu să-i salveze pe păcătoşii credincioşi din perioada Vechiului Testament?

Răspunsul este că deşi Cristos nu murise încă, Dumnezeu ştia că El *va* muri şi, prin urmare, i-a salvat pe oameni pe baza lucrării ce avea s-o săvârşească Cristos la o dată viitoare. Chiar dacă sfinţii din Vechiul Testament nu ştiau despre Jertfa de pe Calvar, *Dumnezeu* ştia! Şi El le-a trecut toată valoarea lucrării lui Cristos în contul lor, atunci când L-au crezut pe Dumnezeu. Într-un sens foarte real, credincioşii din Vechiul Testament au fost mântuiţi „pe credit". Ei au fost mântuiţi pe baza preţului ce urma să fie plătit la o dată viitoare. Ei priveau înainte spre Calvar, în timp ce noi privim în urmă, la Calvar.

Asta vrea să spună Pavel când afirmă că ispăşirea lui Cristos declară **neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu, prin faptul că El trecuse peste păcatele făptuite mai înainte** . El nu se referă aici — cum cred unii, eronat, — la păcatele pe care le-a săvârşit cineva înainte de convertirea sa, întrucât asta ar însemna că lucrarea lui Cristos a operat păcatele comise înainte de naşterea din nou a cuiva, după acest moment persoana respectivă urmând să se descurce singură. Nicidecum! Ci Pavel explică aparenta blândeţe de care dă dovadă Dumnezeu, trecând, după câte se pare, cu vederea peste păcatele comise de cei care au fost mântuiţi înainte de moartea Domnului Isus pe cruce. Conform acestui raţionament, ar însemna că Dumnezeu scuză aceste păcate sau Se face că nu le vede. Nimic mai neadevărat, afirmă Pavel. Domnul ştia că Cristos avea să facă ispăşire deplină şi în virtutea acestei certitudini, El i-a mântuit pe credincioşii din Vechiul Testament pe temeiul acesteia.

Aşadar perioada Vechiului Testament a fost o perioadă marcată de **îndelunga răbdare a lui Dumnezeu.** Timp de cel puţin

patru mii de ani El S-a reţinut pe Sine de a judeca păcatul. Apoi, la împlinirea vremii, El L-a trimis pe Fiul Său să fie Purtătorul păcatului. Când Domnul Isus a luat asupra Sa păcatele noastre, Dumnezeu a dezlănţuit toată forţa mâniei Sale drepte şi sfinte asupra Fiului Său Preaiubit.

3:26 Acum moartea lui Cristos declară **dreptatea (neprihănirea)** lui Dumnezeu. Dumnezeu este **drept** întrucât El a cerut achitarea întregii penalizări a păcatului. Şi El poate să-i îndreptăţească pe oamenii nelegiuiţi, fără ca prin aceasta să le tolereze păcatul sau să-Şi compromită propriile sale norme de dreptate, deoarece un Înlocuitor desăvârşit a murit şi a înviat din morţi. Albert Midlane a redat acest gând în versurile prezentate mai jos, în traducere:

Neprihănirea desăvârşită a lui Dumnezeu reiese
din sângele Mântuitorului. În crucea lui Cristos
vedem dreptatea Lui, dar şi harul Lui minunat.
Dumnezeu nu putea trece pe lângă păcătos,
căci păcatul acestuia reclama moartea sa.
Dar în crucea lui Cristos vedem cum Dumnezeu poate mântui, rămânând mai departe drept.
Păcatul a fost aşezat asupra Mântuitorului şi în sângele Lui a fost achitată plata păcatului.
Rigorile justiţiei au fost astfel satisfăcute,
îndurarea putându-se manifesta în voie.
Păcătosul care crede este liber, putând afirma:
„Mântuitorul a murit pentru mine."
El se va referi la sângele ispăşitor, zicând:
„Asta a realizat pacea dintre Dumnezeu şi mine."

3:27 Unde este deci lauda în acest minunat plan al mântuirii? **Este exclusă** — înlăturată, interzisă. **Prin ce** principiu a fost **exclusă** lauda? Prin principiul **faptelor**? **Nu.** Căci dacă mântuirea s-ar realiza prin fapte, asta ar crea teren prielnic unei sumedenii de auto-congratulări. Dar când mântuirea se întemeiază pe principiul **credinţei**, nu mai este loc pentru **lăudăroşenie**. Persoana îndreptăţită spune: „Eu am săvârşit toată păcătuirea, dar Isus a săvârşit toată mântuirea." Credinţa autentică se dezice de orice ajutoare proprii, de orice auto-perfecţionare sau auto-mântuire, privind numai şi numai la Cristos, ca singurul Mântuitor al acelei persoane, cum reiese şi din versurile de mai jos, traduse din engleză:

Nu vin cu nici un dar în mână,
Ci mă agăţ doar de crucea Ta.
Gol, la Tine vin Doamne, ca tu să mă îmbraci.
Neajutorat, la Tine privesc să capăt har.
Întinat, la izvorul tău alerg.
Căci de nu m-ai spăla Tu, Mântuitorule, aş pieri.

— *Augustus M. Toplady*

3:28 Ca motiv pentru excluderea laudei, Pavel repetă că **omul este îndreptăţit prin credinţă, fără faptele legii.**

3:29 Cum Îl prezintă Evanghelia pe Dumnezeu? Ca pe **Dumnezeul** exclusiv al **iudeilor**? Nicidecum, ci El este şi **Dumnezeul** Neamurilor. Domnul Isus Cristos nu a murit pentru un singur popor din cadrul omenirii, ci pentru întreaga lume de păcătoşi. Iar mântuirea deplină şi gratuită este oferită oricui este dispus s-o primească — fie evreu, fie ne-evreu.

3:30 Nu există doi Dumnezei — unul pentru iudei şi altul pentru Neamuri. Nu există decât **un singur Dumnezeu** şi o singură cale de mântuire pentru întreaga omenire. El îi îndreptăţeşte **prin credinţă, pe cei circumcuşi, şi tot prin credinţă şi pe cei necircumcişi.** Chiar dacă s-au folosit două prepoziţii aici (**by** şi **through**,[11] doar în engleză, în română folosindu-se aceeaşi prepoziţie, „prin", n.tr.), nu există nici o diferenţă în cazul instrumental al îndreptăţirii, care este **credinţa,** în ambele cazuri.

3:31 Mai rămâne însă o întrebare importantă căreia trebuie să i se dea răspuns: Când spunem că mântuirea este prin credinţă, şi prin păzirea legii, afirmăm prin aceasta că legea ar fi lipsită de orice valoare, netrebuind să se ţină seama de ea? Înlătură oare evanghelia legea, ca şi când aceasta nu ar mai avea nici un loc? **Nicidecum! Dimpotrivă** evanghelia întăreşte **legea**, în felul următor:

Legea reclamă ascultare desăvârşită. Pedeapsa pentru călcarea legii trebuie plătită şi acea pedeapsă este MOARTEA. Dacă un călcător al legii va plăti acea pedeapsă, înseamnă că va fi pierdut pe vecie. Evanghelia ne spune cum a murit Cristos, pentru a plăti pedeapsa pentru călcarea legii. El nu a tratat-o ca un lucru ce putea fi ignorat. El a plătit până la capăt întreaga datorie. Acum oricine a călcat legea se poate prevala de faptul că Cristos a plătit pedeapsa, în locul lui. Astfel, evanghelia mântuirii prin credinţă susţine legea, prin faptul că insistă ca toate cerinţele sale să fie respectate şi să se îndeplinească toate condiţiile puse de aceasta.

F. Armonia Evangheliei cu Vechiul Testament (cap. 4)

A cincea mare întrebare pe care o abordează Pavel este următoarea: *Este evanghelia în concordanţă cu învăţăturile Vechiului Testament?* Răspunsul la această întrebare ar fi de o deosebită importanţă pentru poporul evreu. Prin urmare, apostolul arată acum că între evanghelia din Noul Testament şi Vechiul Testament există o armonie desăvârşită. Că îndreptăţirea s-a făcut întotdeauna pe baza credinţei.

4:1 Pavel îşi demonstrează teza referindu-se la două dintre cele mai mari personaje din istoria Israelului: Avraam şi David. Dumnezeu a încheiat legăminte extraordinare cu fiecare din aceşti bărbaţi. Primul a trăit cu secole înainte de a fi fost dată legea iar al doilea a trăit cu mulţi ani după ce fusese dată legea. Unul a fost justificat înainte de a fi fost circumcis, celălalt după ce fusese circumcis.

Să ne oprim mai întâi asupra lui **Avraam**, pe care toţi evreii au motive să-l numească strămoşul lor. Care a fost experienţa lui **după fire**?[12] Ce a găsit el, cu privire la modul în care este îndreptăţit cineva?

4:2 Dacă Avram a fost îndreptăţit prin fapte, atunci ar avea motive să se laude. Ar putea să se felicite, pentru că a obţinut o poziţie dreaptă **înaintea lui Dumnezeu**. Dar lucrul acesta este absolut imposibil. Nimeni nu va putea să se laude vreodată în faţa lui Dumnezeu (Ef. 2:9). Nu găsim în Scriptură nici un cuvânt din care să reiasă că Avraam a avut motive să se laude cu faptul că ar fi fost îndreptăţit prin faptele sale.

Dar ar putea spune cineva: „Oare nu afirmă Iacov exact acest lucru, la 2:21, că Avraam a fost îndreptăţit prin fapte?" Da, e adevărat că se afirmă acest lucru, dar sensul e cu totul altul. Avraam a fost îndreptăţit prin credinţă, la Geneza 15:6, atunci când a crezut făgăduinţa pe care i-a făcut-o Dumnezeu cu privire la faptul că urmaşii lui vor fi fără număr. Abia după treizeci de ani a fost el îndreptăţit (justificat) prin fapte, atunci când a purces să-l aducă pe Isaac ca jertfă de ardere de tot lui Dumnezeu (Gen. 22). Actul acesta de ascultare a demonstrat realitatea credinţei sale, constituind o dovadă vizibilă a faptului că fusese cu adevărat îndreptăţit prin credinţă.

4:3 Ce spune Scriptura cu privire la îndreptăţirea lui Avraam? Spune că Avraam „L-a crezut pe Domnul şi El i-a socotit lucrul acesta ca dreptate" (Gen. 15:6). Dumnezeu S-a revelat pe Sine lui Avraam şi i-a promis că urmaşii lui vor fi fără număr. Patriarhul L-a crezut pe Domnul şi Dumnezeu i-a trecut în cont **neprihănirea**. Cu alte cuvinte, Avraam a fost, pur şi simplu, îndreptăţit prin credinţă, fără ca faptele lui să fi jucat vreun rol în asta. În fapt, ele nici nu sunt menţionate.

4:4 Toate acestea ne conduc la una din cele mai sublime declaraţii din toată Biblia, cu privire la contrastul dintre fapte şi credinţă, cu referire la planul mântuirii.

Să ilustrăm principiul printr-un exemplu practic: când un om **lucrează** pentru a-şi câştiga existenţa, primind la sfârşitul săptămânii, la două săptămâni sau la patru săptămâni plata pentru munca prestată, lui i se cuvine salariul respectiv, pe care l-a câştigat prin muncă. El nu trebuie să se aplece sau să se dea bine pe lângă patronul său sau să-i mulţumească acestuia pentru generozitatea de care a dat dovadă, afirmând că nu o merită. Nu va face nici unul din aceste lucruri, ci va băga banii în buzunar şi se va duce acasă, împăcat cu gândul că a fost plătit pentru timpul şi munca prestată.

Dar nu aşa stau lucrurile pe planul îndreptăţirii.

4:5 Oricât ar părea de şocant, omul îndreptăţit este cel **care**, mai întâi de toate, **nu lucrează**. El renunţă la orice posibilitate de a-şi câştiga mântuirea. El se dezice de orice merit personal sau bunătate proprie. El recunoaşte că toate eforturile sale, chiar cele mai nobile, niciodată nu ar putea împlini cerinţele dreptăţii lui Dumnezeu.

Mai degrabă, el **crede în Cel care îi îndreptăţeşte** *pe păcătoşi*. El îşi pune încrederea în Domnul, bizuindu-se numai pe El. El Îl ia pe Dumnezeu pe cuvânt. Cum am văzut, aceasta nu este o acţiune meritorie. Meritul nu constă în credinţa sa, ci în *Obiectul credinţei sale.*

Observaţi că el **crede în Cel care îi îndreptăţeşte** *pe păcătoşi*. El nu vine cu pledoaria că şi-a dat toate străduinţele, că a trăit conform Regulii de aur sau că nu a fost atât de rău ca alţii, ci vine în calitate de **păcătos** vinovat, agăţându-se de îndurarea lui Dumnezeu.

Şi care este urmarea? **Credinţa îi este socotită ca dreptate**. Pentru că a venit crezând, mai degrabă decât lucrând, Dumnezeu îi trece în cont **dreptatea**. Prin meritele Mântuitorului înviat, Dumnezeu îl îmbracă cu **dreptate (neprihănire)**, făcându-l astfel apt pentru cer. De acum încolo Dumnezeu îl

vede în Cristos şi îl acceptă de pe această bază.

Rezumând, vom spune că îndreptăţirea este pentru păcătoşi, nu pentru oamenii buni. Este o chestiune de har, nu de datorie. Şi se primeşte prin credinţă, nu prin fapte.

4:6 În acest punct Pavel îşi îndreaptă atenţia spre **David**, pentru a-şi demonstra teza. Cuvintele **tot astfel** de la începutul versetului arată că experienţa lui David a fost exact ca aceea a lui Avraam. Neîntrecutul cântăreţ al Israelului a afirmat că fericit este păcătosul căruia Dumnezeu îi socoteşte dreptatea **fără fapte**. Deşi David nu a exprimat acest lucru chiar în cuvintele acestea, apostolul derivă acest adevăr din Psalmul 32, versetele 1 şi 2, pe care le citează în următoarele versete:

4:7 Ferice de aceia ale căror fărădelegi sunt iertate şi ale căror păcate sunt acoperite.

4:8 Ferice de omul căruia Domnul nu-i ţine în seamă păcatul.

Ce a văzut Pavel în aceste versete? Mai întâi, el a observat că David nu spune nimic despre fapte; iertarea este o chestiune a harului lui Dumnezeu, nu a eforturilor omului. În al doilea rând, el a văzut că dacă Dumnezeu nu ţine în seamă păcatul unui om, atunci persoana aceea trebuie neapărat să aibă o poziţie dreaptă înaintea lui Dumnezeu. În fine, el a văzut că Dumnezeu îi îndreptăţeşte pe cei păcătoşi; David însuşi se făcuse vinovat de adulter şi de omor, dar iată că în aceste versete el gustă dulceaţa deplinei şi gratuitei iertări.

4:9 Dar în mintea unor iudei încă mai stăruia gândul că poporul ales se bucură de un privilegiu pe care nu-l au celelalte popoare, cu privire la îndreptăţirea pe care o acordă Dumnezeu — anume că numai cei care sunt circumcişi ar putea fi îndreptăţiţi. Apostolul revine la experienţa lui **Avraam**, pentru a arăta că nu aşa stau lucrurile. El pune întrebarea: „Este dreptatea atribuită doar iudeilor, sau şi Neamurilor credincioase?" Faptul că s-a recurs doar la pilda lui Avraam ar putea sugera că dreptatea este atribuită doar iudeilor.

4:10 Aici Pavel remarcă un fapt istoric, ce ar fi fost trecut cu vederea de cei mai mulţi dintre noi. El arată că Avraam a fost îndreptăţit (Gen. 15:6) înainte de a fi fost **circumcis** (Gen. 17:24). Dacă părintele poporului evreu a putut fi îndreptăţit **pe când era** încă **necircumcis**, atunci se pune întrebarea: „De ce nu pot fi îndreptăţiţi şi alţi oameni necircumcişi?" Într-un sens foarte real, Avraam a fost îndreptăţit pe când era pe terenul Neamurilor şi asta a deschis uşa larg ca şi celelelate persoane dintre Neamuri să poată fi îndreptăţite, cu totul fără circumcizie.

4:11 Circumcizia, prin urmare, nu a fost cauza instrumentală a îndreptăţirii lui Avraam, ci doar un **semn** exterior în carnea sa, al faptului că fusese îndreptăţit prin credinţă. În esenţă, circumcizia a fost semnul exterior al legământului dintre Dumnezeu şi poporul Israel; dar aici sesul ei este lărgit, cuprinzând acum şi dreptatea pe care Dumnezeu a atribuit-o lui Avraam prin credinţă.

Circumcizia a fost nu numai un semn, ci şi o pecete — **pecetea dreptăţii credinţei, pe care o avea pe când era încă necircumcis**. Un **semn** indică totdeauna realitatea pe care o semnifică. Un **semn** autentifică, confirmă, certifică sau garantează veridicitatea realităţii pe care o semnifică. Circumcizia i-a confirmat lui Avraam că era privit şi tratat de Dumnezeu ca neprihănit (drept) prin credinţă.

Circumcizia a fost **pecetea neprihănirii (dreptăţii) credinţei** lui Avraam. Asta ar putea însemna că **credinţa** sa a fost dreaptă sau ar putea însemna că el a obţinut dreptatea (neprihănirea) prin **credinţă.** Aproape sigur sensul corect este acesta din urmă. **Circumcizia** a fost **pecetea neprihănirii** care aparţinea **credinţei** sale sau pe care a obţinut-o pe baza **credinţei.**

Întrucât Avraam a fost îndreptăţit înainte de a fi circumcis, el poate fi **tatăl celor necircumcişi** — adică al Neamurilor credincioase. Ele pot fi îndreptăţite în acelaşi mod în care a fost îndreptăţit el: prin credinţă.

Când se spune că Avraam este **tatăl** tuturor Neamurilor credincioase, bineînţeles, nu se pune deloc problema unei descendenţe fizice, ci doar a faptului că aceşti credincioşi sunt copiii lui prin faptul că imită credinţa lui. Ei nu sunt copiii lui din naştere, ci datorită faptului că păşesc pe urmele sale, prin traseul şi exemplul vieţii lor. Tot aşa, textul de faţă nu afirmă că Neamurile credincioase devin Israelul lui Dumnezeu. Israelul lui Dumnezeu este alcătuit din *iudeii* care îl acceptă pe Isus, ca Mesia şi ca Domnul şi Mântuitorul lor.

4:12 Avraam a primit semnul **circumciziei** şi pentru alt motiv — anume ca el să poată fi **tatăl** acelor iudei care nu numai că sunt circumcişi, ci şi merg pe urmele lui, înaintând pe cărarea credinţei de genul celei

pe care o avea Avraam pe când era încă necircumcis.

Există o deosebire între a fi descendenţii lui Avraam şi copiii lui Avraam. Isus le-a spus fariseilor: „Ştiu că sunteţi descendenţii lui Avraam" (Ioan 8:37), după care a adăugat însă următoarele cuvinte: „Dacă aţi fi copiii lui Avraam, aţi face faptele lui Avraam" (Ioan 8:39). Prin urmare, aici Pavel insistă că nu circumcizia contează, ci în primul rând trebuie să existe **credinţă** în Dumnezeul cel viu. Cei ai circumciziei, care cred în Domnul Isus Cristos, sunt adevăratul Israel al lui Dumnezeu.

Rezumând, vom spune că a existat în vremea lui Avraam un timp când el a avut **credinţă**, pe când era **încă necircumcis**, şi a mai exisat un timp când a avut credinţă, pe când era deja circumcis. Ochiul de vultur al lui Pavel vede în acest fapt că atât Neamurile credincioase, cât şi iudeii credincioşi pot să-l revendice pe Avraam ca tată al lor, putând să se identifice cu el, în calitate de copii ai săi.

4:13 „Argumentul continuă fără cruţare, Pavel căutând să-i scoată la iveală pe orice contestatari posibili, cu orice logică şi cu orice verset din Scriptură."[13] Apostolul trebuie să se ocupe acum de obiecţia ridicată de unii că binecuvântarea ar veni prin intermediul legii şi că, prin urmare, Neamurile care nu au cunoscut legea au fost blestemate (vezi Ioan 7:49).

Când Dumnezeu i-a promis lui **Avraam** şi **seminţei sale** că el va fi **moştenitorul lumii**, El nu a condiţionat această promisiune de respectarea unui anumit cod juridic. (Legea însăşi nu a fost dată decât cu 430 de ani mai târziu — Gal. 3:17.) Mai degrabă, a fost o **făgăduinţă** a harului, ce se primeşte prin **credinţă** — prin acelaşi fel de **credinţă** prin care obţinem noi astăzi **dreptatea (neprihănirea)** lui Dumnezeu.

Sintagma **moştenitorul lumii** înseamnă că el avea să fie şi tatăl Neamurilor credincioase, şi al iudeilor (4:11, 12), că avea să fie tatăl multor naţiuni (4:17, 18) şi nu doar al poporului evreu. În sensul său cel mai deplin, făgăduinţa va fi împlinită atunci când Domnul Isus, sămânţa lui Avraam, va lua în mână sceptrul imperiului universal, domnind ca Rege al regilor şi Domn al domnilor.

4:14 Dacă cei care caută binecuvântarea lui Dumnezeu, şi în special binecuvântarea îndreptăţirii, ar fi capabili s-o moştenească pe baza păzirii legii, atunci **credinţa** ar fi anulată iar făgăduinţa nu ar mai avea nici un efect. În acest caz credinţa este dată la o parte, întrucât credinţa este un principiu complet opus legii. **Credinţa** este o acţiunea de *a crede*, în timp ce **legea** este ceva care trebuie *făcut*. Făgăduinţa ar fi atunci fără nici o valoare, întrucât s-ar baza pe condiţii pe care nimeni nu le poate întruni.

4:15 Legea aduce mânia lui Dumnezeu, şi nu binecuvântarea Lui. Ea îi condamnă pe cei care nu reuşesc să păzească poruncile Sale în mod desăvârşit şi permanent. Şi întrucât nimeni nu poate face asta, toţi cei care sunt sub lege sunt condamnaţi la moarte. Este imposibil să fii sub lege fără să fii şi sub blestem.

Dar **unde nu este lege nu este nici călcare de lege**. Călcarea legii înseamnă violarea unei legi cunoscute. Pavel nu spune că acolo unde nu este lege nu este nici *păcat*, întrucât o faptă poate să fie inerent greşită, chiar dacă nu există lege care s-o condamne. Dar ea devine **călcare de lege** (transgresie) atunci când, de pildă, întâlnim un semn de circulaţie, pe care scrie: „Viteza maximă 35 km pe oră" iar noi circulăm cu 40 sau 50.

Iudeii credeau că moşteneau binecuvântarea prin faptul că aveau legea, dar tot ce au moştenit ei a fost **călcarea legii**. Dumnezeu a dat legea pentru ca păcatul să poată fi văzut ca o **călcare a legii** sau, ca să ne exprimăm în alt mod, pentru ca păcatul să poată fi văzut în toată păcătoşenia sa. El nu a rânduit niciodată ca legea să constituie calea mântuirii pentru călcătorii păcătoşi ai legii!

4:16 Întrucât legea produce mânia lui Dumnezeu, şi nu îndreptăţirea Sa, Dumnezeu a rânduit ca El să-i mântuiască pe oameni prin **har** prin credinţă, urmând ca El să dăruiască viaţa veşnică sub formă de dar nemeritat, dat păcătoşilor nelegiuiţi, care o primesc printr-un simplu act de **credinţă**.

În felul acesta **făgăduinţa** vieţii este **sigură pentru toată sămânţa**. Trebuie să subliniem două cuvinte din acest text: *sigură* şi *toată*. Mai întâi, Dumnezeu vrea ca **făgăduinţa** să fie *sigură*. Dacă îndreptăţirea ar depinde de faptele săvârşite de om după lege, el n-ar mai putea fi niciodată sigur, întrucât niciodată n-ar şti dacă a săvârşit destule fapte bune sau dacă a făcut faptele considerate bune. Nici o persoană care caută *să câştige* mântuirea nu va putea să se bucure niciodată de asigurare deplină. Dar atunci când mântuirea este dăruită în dar celui care o primeşte prin credinţă, persoana respectivă poate fi sigură că este mântuită pe baza autorităţii cuvântului lui Dumnezeu.

În al doilea rând, Dumnezeu vrea ca

făgăduinţa să fie **sigură** *întregii* **seminţe** — nu doar iudeilor, cărora le-a fost dată **legea, ci şi** Neamurilor, care îşi pun încrederea în Domnul în acelaşi mod în care a procedat şi **Avraam. Avraam este tatăl nostru al tuturor** — adică, al **tuturor** celor care cred, fie iudei, fie Neamuri.

4:17 Pentru a confirma că Avraam este tatăl tuturor credincioşilor adevăraţi, Pavel adaugă paranteza din Geneza 17:5: **„Te-am făcut tatăl multor naţiuni."** Faptul că Dumnezeu a ales Israelul, ca membrii acestui popor al Său ales pe acest pământ nu înseamnă că harul şi îndurarea aveau să *se limiteze* la ei. Apostolul citează cu multă măiestrie o mulţime de versete din Vechiul Testament, pentru a demonstra că Dumnezeu a rânduit dintodeauna că va onora credinţa, ori de câte ori şi oriunde o va întâlni.

Sintagma: **în prezenţa Celui în care a crezut** continuă gândul de la 4:16: „...Avraam, care este tatăl nostru al tuturor." Legătura constă în aceasta: Avraam este tatăl nostru al tuturor în faţa Aceluia (Dumnezeu) în care el (Avraam) a crezut, chiar Dumnezeul care dă viaţă morţilor şi rosteşte lucruri care nu există ca şi când ar exista deja. Pentru a înţelege această descriere a lui Dumnezeu, nu trebuie decât să privim la versetele care urmează. **Dumnezeu dă viaţă morţilor** — adică lui Avraam şi Sarei, căci deşi nu erau încă morţi fizic, ei erau fără copii şi trecuţi de vârsta la care ar mai fi putut avea copii (vezi 4:19). Dumnezeu **cheamă cele ce nu sunt ca şi cum ar fi** — adică urmaşi fără de număr, în care aveau să fie cuprinse multe naţiuni (vezi 4:18).

4:18 În versetele precedente, Pavel a subliniat că făgăduinţa i-a fost dată lui Avraam prin credinţă, şi nu prin lege, pentru ca să fie prin har şi să fie sigură pentru toată sămânţa. Asta ne conduce în mod foarte natural la considerarea credinţei lui Avraam în Dumnezeul învierii. Dumnezeu i-a făgăduit lui Avraam o posteritate fără număr, ca stelele cerului şi ca nisipul. Omeneşte vorbind, şansele împlinirii acestei promisiuni erau ca şi nule. Dar **contrar** nădejdii speranţelor omeneşti, Avraam **a crezut, în speranţa** că va **deveni tatăl multor naţiuni**, după cum îi promisese Dumnezeu la Geneza 15:5: **„Aşa vor fi descendenţii tăi."**

4:19 Când i s-a făcut prima oară lui Avraam promisiunea posteritării, el avea şaptezeci şi cinci de ani (Gen. 12:2-4). În vremea aceea era capabil, din punct de vedere fizic, să devină tată, întrucât după aceea l-a procreat pe Işmael (Gen. 16:1-11). Dar în versetul acesta Pavel se referă la perioada în care Avraam avea 100 de ani, când a fost reînnoită făgăduinţa (Gen. 17:15-21). Între timp dispăruse posibilitatea procreării — cel puţin, fără intervenţia puterii miraculoase a lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu îi făgăduise lui Avraam un fiu şi Avraam a crezut în făgăduinţa lui Dumnezeu!

Fără să fie **slab în credinţă**, el **nu**[14] **s-a uitat la trupul său**, care era **deja mort**, nici la **starea moartă a pântecelui Sarei.** Omeneşte vorbind, nu mai era nici o speranţă, dar Avraam a avut credinţă.

4:20 Aparenta imposibilitatea a împlinirii făgăduinţei nu l-a făcut pe Avraam să se clatine. Dumnezeu a *spus*, Avraam a *crezut* şi cu asta problema era de-acum *rezolvată*. În ce-l privea pe patriarh, nu era decât o singură imposibilitate: ca Dumnezeu să rostească vreodată vreo minciună! Credinţa lui Avraam a fost puternică şi vibrantă. El a dat slavă lui Dumnezeu, onorându-L ca pe Unul pe care el putea conta că Îşi va ţine făgăduinţa, în pofida tuturor legilor probabilităţii şi sfidând orice teorie a şanselor.

4:21 Avraam nu a ştiut *cum* Îşi va împlini Dumnezeu făgăduinţa, dar asta nu avea importanţă. El Îl cunoştea pe Dumnezeu şi avea toată încrederea că Dumnezeu era întru totul capabil să facă ceea ce promisese. Într-o privinţă, a fost vorba de o credinţă minunată, dar, într-alta a fost şi lucrul cel mai raţional pe care-l putea face, întrucât cuvântul lui Dumnezeu este cel mai sigur lucru din univers. Prin urmare, Avraam nu risca în nici un fel, dacă credea în cuvântul lui Dumnezeu!

4:22 Lui Dumnezeu I-a făcut şi-I face plăcere întotdeauna să găsească un om care să-L ia pe cuvânt. Şi astfel i-a trecut lui Avraam în cont **dreptatea (neprihănirea).** Unde mai înainte exista un sold de păcat şi vinovăţie, acum nu mai era decât o poziţie neprihănită (dreaptă) înaintea lui Dumnezeu. Avraam fusese izbăvit de condamnare, fiind îndreptăţit de către un Dumnezeu sfânt, prin credinţă.

4:23 Naraţiunea istorică a îndreptăţirii sale prin credinţă **nu a fost scrisă numai pentru el.** Desigur, într-o privinţă, *a fost* scrisă pentru el — ca document permanent, consemnând achitarea sa şi poziţia nouă de desăvârşire înaintea lui Dumnezeu.

4:24 Dar această naraţiune a fost scrisă şi pentru noi. Credinţa noastră ne este socotită şi nouă ca dreptate, atunci când credem în

Dumnezeu, care L-a înviat pe Isus, Domnul nostru, din morţi. Singura deosebire constă în aceasta: Avraam a crezut că Dumnezeu *va* da viaţă morţilor (adică, trupului său slab şi pântecelui sterp al Sarei). Noi credem că Dumnezeu *a* dat viaţă morţilor, înviindu-L pe Domnul Isus, cum arată şi C. H. Mackintosh:

> Avraam a fost chemat să creadă într-o făgăduinţă, pe când noi avem privilegiul de a crede într-un fapt împlinit. El a fost chemat să privească înainte, spre un lucru ce urma să fie înfăptuit. Noi privim în urmă, spre ceva care este deja înfăptuit, adică răscumpărarea realizată deja, atestată prin realitatea Mântuitorului înviat şi glorificat, stând la dreapta măririi în ceruri.[15]

4:25 Domnul Isus **a fost dat pentru greşelile noastre şi a înviat pentru îndreptăţirea noastră.** Deşi prepoziţia **pentru** (în greacă: *dia*) e folosită aici în legătură cu păcatele noastre, dar şi cu îndreptăţirea noastră, contextul reclamă o nuanţă semantică diferită în fiecare caz individual. El **a fost dat** nu numai **din pricina greşelilor noastre**, ci şi pentru a le îndepărta. **El a fost înviat pentru îndreptăţirea noastră** — adică, pentru a demonstra că Dumnezeu era pe de-a-ntregul satisfăcut de lucrarea lui Cristos, prin care suntem noi îndreptăţiţi. În primul caz, **greşelile noastre** au constituit problema ce trebuia rezolvată. În al doilea caz, **îndreptăţirea noastră** este rezultatul, pe care l-a asigurat învierea lui Cristos. Nu putea exista nici o îndreptăţire, dacă Cristos rămânea în mormânt! Dar realitatea faptului că El a înviat ne spune că lucrarea s-a încheiat, preţul a fost plătit iar Dumnezeu este acum inifinit de mulţumit de lucrarea de ispăşire pentru păcat a Mântuitorului.

F. Foloasele practice ale Evangheliei (5:1-11)

Apostolul face încă un pas important în pledoaria sa pentru îndreptăţire, punând următoarea întrebare: *Care sunt foloasele îndreptăţirii în viaţa credinciosului?* Cu alte cuvinte, dă ea rezultate? Se cunoaşte vreun efect? Răspunsul lui este un răsunător *da,* apostolul enumerând şapte binecuvântări majore pe care le posedă fiecare credincios. Binecuvântările acestea se revarsă peste credincios prin Cristos. El este Mediatorul între Dumnezeu şi om şi toate darurile lui Dumnezeu sunt canalizate prin Domnul Isus.

5:1 Primul beneficiu mare de care avem parte toţi cei care am fost **îndreptăţiţi prin credinţă** este **pacea cu Dumnezeu prin Domnul nostru Isus Cristos.** Războiul s-a sfârşit. Ostilităţile au încetat. Prin lucrarea lui Cristos, toate pricinile de duşmănie dintre sufletul nostru şi Dumnezeu au fost înlăturate. Noi am fost transformaţi din vrăjmaşi în prieteni, prin miracolul harului.

5:2 ...prin care ne bucurăm de **acces** *la o poziţie de favoare indescriptibil de mare înaintea lui Dumnezeu.* Noi suntem acceptaţi în Preaiubitul. Prin urmare, noi suntem atât de aproape de Dumnezeu şi atât de îndrăgiţi de El cât este Preaiubitul Său Fiu. Tatăl ne întinde sceptrul Său de aur, primindu-ne cu braţele deschise, ca pe fii ce sântem, şi nu ca pe străini. **Harul acesta** — sau starea aceasta de favoare — îmbracă toate aspectele poziţiei noastre înaintea lui Dumnezeu, poziţie care este tot atât de perfectă şi permanentă ca a lui Cristos, întrucât noi suntem în El.

Şi, ca şi când asta nu ar fi fost de ajuns, ne bucurăm de asemenea în nădejdea slavei lui Dumnezeu. Asta înseamnă că aşteptăm cu bucurie vremea când, nu numai că vom privi ţintă la splendoarea lui Dumnezeu, ci noi înşine vom fi manifestaţi în glorie (vezi Ioan 17:22; Col. 3:4). Noi nu putem pricepe deplina semnificaţie a acelei speranţe cât suntem pe acest pământ, după cum nu vom înceta să ne minunăm de ea, dincolo, de-a lungul întregii veşnicii.

5:3 A patra binecuvântare ce decurge din îndreptăţire este faptul că ne bucurăm şi în necazuri — nu atât în disconfortul pe care ni-l aduc acestea în prezent, cât în rezultatele lor finale (vezi Ev. 12:11). Este unul din paradoxurile minunate ale credinţei creştine, ca bucuria să coexiste cu suferinţa. Opusul bucuriei este păcatul, nu suferinţa. Unul din produsele secundare ale **necazurilor** este faptul că acestea produc **perseverenţa** sau statornicia. Niciodată nu am putea să dobândim **perseverenţa** dacă vieţile noastre ar fi lipsite de necazuri.

5:4 Pavel explică în continuare că **perseverenţa** formează **caracterul.** Când Dumnezeu vede cum răbdăm, atunci când trecem prin încercări, ridicându-ne privirile spre El, pentru ca El să-Şi aducă la îndeplinire planurile prin necazurile ce ni le hărăzeşte, atunci El ne premiază cu Pecetea Aprobării Sale, pentru că am fost perseverenţi şi răbdători în necaz. Am fost puşi la probă şi am fost

aprobaţi. Or, acest sentiment de aprobare ne umple de **nădejde**. Ştim că El lucrează în viaţa noastră, dezvoltând caracterul nostru. Asta ne dă încrederea că, odată ce a început o lucrare bună în noi, El o va duce negreşit la îndeplinire (Filip. 1:6).

5:5 Nădejdea nu dezamăgeşte. Dacă am nădăjdui într-un lucru, constatând mai târziu că nu vom obţine niciodată lucrul acela, nădejdea noastră ar fi făcută de ruşine sau dezamăgită. Dar nădejdea mântuirii noastre nu va fi făcută niciodată de ruşine. Noi nu vom fi niciodată dezamăgiţi şi nicicând nu vom constata că ne-am pus încrederea într-o speranţă deşartă. Cum putem fi atât de siguri? **Pentru că dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre. Dragostea lui Dumnezeu** ar putea însemna fie dragostea noastră pentru Dumnezeu, fie dragostea Sa pentru noi. Aici este sensul al doilea, întrucât versetele 6-20 reiterează câteva dintre marile dovezi ale dragostei lui Dumnezeu pentru noi. **Duhul Sfânt, care ne-a fost dat** în clipa în care am crezut, ne inundă inima cu aceste expresii ale iubirii eterne a lui Dumnezeu şi prin acestea suntem asiguraţi de faptul că El ne va duce fără greş în cer. După ce ai primit Duhul, vei simţi că Dumnezeu te iubeşte. Acesta nu este un sentiment vag, mistic, că „Cineva, acolo sus" are grijă de omenire, ci o convingere lăuntrică de nezdruncinat că un Dumnezeu personal *te* iubeşte pe tine, ca individ.

5:6 În versetele 6-20, Pavel argumentează de la simplu la complex. Logica la care recurge el este următoarea: dacă dragostea lui Dumnezeu s-a revărsat peste noi pe când eram duşmanii Lui păcătoşi, oare nu ne va păzi El, cu atât mai mult, acum, când suntem ai Lui? Cu asta am ajuns la al cincilea beneficiu al îndreptăţirii noastre: *noi avem siguranţa veşnică în Cristos*. În elaborarea acestei teme, apostolul introduce cinci elemente, care începe fiecare cu cuvintele: „cu atât mai...".

„Cu atât mai mult" în ce priveşte izbăvirea de mânie (5:9).

„Cu atât mai mult" în ce priveşte păstrarea noastră, prin viaţa Lui înviată (5:10).

„Cu atât mai mult" în ce priveşte darul harului (5:15).

„Cu atât mai mult" faptul că credincioşii vor domni în viaţă (5:17).

„Cu atât mai mult" în ce priveşte harul abundent (5:20).

În versetele 6, 7 şi 8, Pavel subliniază ce eram noi (păcătoşi neputincioşi şi nelegiuiţi), când Cristos a murit pentru noi. În versetele 9 şi 10 el subliniază ce suntem în prezent (îndreptăţiţi prin sângele lui Cristos, împăcaţi prin moartea Lui) şi certitudinea ce rezultă din toate acestea, cu privire la ceea ce va face Mântuitorul pentru noi (adică, ne va izbăvi de mânie, ne va păstra şi păzi prin viaţa Lui).

Mai întâi, ni se aminteşte că eram slabi, neputincioşi, **fără putere**, şi incapabili de a ne mântui pe noi înşine. Dar la timpul prestabilit Domnul Isus Cristos a vizitat planeta noastră şi a murit pentru oameni. Şi El nu a murit pentru oamenii buni, cum ar putea presupune cineva, ci **pentru păcătoşi.** Nu era în noi nici o virtute, nici o strălucire care să ne recomande în faţa lui Dumnezeu. Dimpotrivă, noi eram total nevrednici, dar **Cristos a murit pentru** noi, în pofida acestui lucru.

5:7 Acest act de iubire divină a fost unic şi fără precedent în experienţa umană. Viaţa celor mai mulţi oameni le este scumpă, şi nimeni nu s-ar gândi să şi-o piardă pentru o persoană nevrednică. De pildă, cei mai mulţi oameni nu ar muri pentru un ucigaş, pentru un adulter sau un gangster. De fapt, cei mai mulţi oameni nu ar muri nici pentru un om drept, adică pentru unul care este onest, vrednic de încredere, dar nu neapărat un om cald la inimă. Ar fi posibil, într-un caz extrem, ca cineva să moară pentru un om bun, adică unul cu inima bună, o persoană prietenoasă, iubitoare şi demnă de a fi iubită.

5:8 Dragostea lui Dumnezeu este complet supranaturală, nefiind din lumea aceasta. El Şi-a demonstrat dragostea Sa minunată faţă de noi, trimiţându-L pe Preaiubitul Său Fiu să moară pentru noi, pe când eram noi încă păcătoşi. Dacă întrebăm de ce a făcut El acest lucru, trebuie să căutăm răspunsul în voia suverană a lui Dumnezeu Însuşi. Căci nu era nimic bun în noi, care să reclame o atare iubire.

5:9 Acum există un nou set de condiţii. Noi nu mai suntem socotiţi păcătoşi vinovaţi. Cu preţul enorm de mare al sângelui Mântuitorului, pe care l-a vărsat pentru noi la Calvar, noi am fost socotiţi neprihăniţi (drepţi) înaintea lui Dumnezeu. Întrucât El a plătit un preţ atât de mare ca să ne îndreptăţească pe când eram noi păcătoşi, oare nu ne va mântui El cu atât mai mult de mânie, prin Cristos? Dacă El deja a plătit preţul cel mai mare, ca să ne aducă în starea de har înaintea Sa, mai putem concepe oare că El ne va lăsa să pierim, până la urmă?

Mântuiţi de mânie ar putea însemna fie „mântuiţi prin scoaterea noastră afară din mânie", fie „izbăviţi de orice contact cu mânia". Aici credem că prepoziţia *apo* în greacă se referă la sensul al doilea — de mântuire de orice contact cu mânia lui Dumnezeu, fie în timp, fie în eternitate.

5:10 Revenind la ceea ce eram odinioară şi la ce suntem acum, gândiţi-vă la următorul lucru: Tocmai pe când eram duşmani am fost împăcaţi cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său. Eram ostili faţă de Domnul şi împăcaţi cu această stare. Moartea substituţionară a lui Cristos a înlăturat cauza ostilităţii noastre faţă de Dumnezeu — adică, păcatele noastre. Prin credinţa în Cristos am fost **împăcaţi cu Dumnezeu**.

Dacă Dumnezeu ne-a cumpărat împăcarea cu un preţ atât de mare, oare ne va lăsa El vreodată să pierim? Dacă am fost împăcaţi prin moartea Fiului Său, care este un simbol al totalei slăbiciuni, oare nu vom fi noi păziţi până sfârşit, prin viaţa actuală a lui Cristos — o viaţă de infinită putere — la dreapta lui Dumnezeu? Dacă moartea Lui a avut atâta putere să ne mântuiască, cu cât mai mult va avea viaţa Lui puterea de a ne păzi!

5:11 Şi acum am ajuns la al şaselea beneficiu al îndreptăţirii: **De asemenea ne bucurăm în Dumnezeu prin Domnul nostru Isus**. Nu numai că ne bucurăm de darurile Lui, ci ne bucurăm şi de Dătătorul acestor daruri! Înainte de a fi fost mântuiţi, ne găseam bucuria în alte lucruri. Acum tresăltăm de bucurie ori de câte ori ne *amintim* de El şi suntem trişti ori de câte ori *uităm* de El. Care a fost factorul acestei extraordinare transformări, ce ne-a făcut să ne putem bucura atât de mult în Dumnezeu? A fost lucrarea Domnului Isus Cristos. Ca în cazul tuturor celorlalte binecuvântări ale noastre, bucuria aceasta ne parvine **prin** El.

Al şaselea beneficiu de care se bucură cei îndreptăţiţi îl găsim în cuvintele: **Am primit acum împăcarea.**[16] **Împăcarea** se referă la stabilirea armoniei între Dumnezeu şi om prin lucrarea jertfitoare a Mântuitorului. Pătrunderea păcatului (în fiinţa umană) a produs înstrăinare, alienare şi vrăjmăşie între om şi Dumnezeu. Prin îndepărtarea păcatului, ce provocase alienarea, Domnul Isus i-a restabilit pe cei ce cred în El la starea de armonie cu Dumnezeu. Observăm, în treacăt, că nu *Dumnezeu* trebuia să se împace, ci *omul* avea nevoie să se împace, întrucât el era în vrăjmăşie cu Dumnezeu.

G. Triumful lucrării lui Cristos asupra păcatului lui Adam (5:12-21)

5:12 Restul capitolului 5 îndeplineşte rolul de punte de legătură între prima parte a scrisorii şi următoarele trei capitole. El se leagă de prima parte prin faptul că reia tema condamnării prin Adam, a îndreptăţirii prin Cristos şi prin faptul că ne arată cum lucrarea lui Cristos depăşeşte cu mult, prin binecuvântarea adusă, toată mizeria şi pierderea provocate de lucrarea lui Adam. Această secţiune se leagă de capitolele 6-8 prin tranziţia de la îndreptăţire la sfinţire şi de la păcatele individuale la păcatul din natura umană.

Adam este înfăţişat în aceste versete drept capul federal sau reprezentantul tuturor celor care se află în creaţiunea veche. Cristos este prezentat drept Capul Federal al tuturor celor care se află în noua creaţiune. O căpetenie federală acţionează în numele celor aflaţi sub conducerea sa. De pildă, când preşedintele unei ţări promulgă prin semnătura sa un proiect de lege, conferindu-i caracter juridic, legea intrând astfel în vigoare, el acţionează în numele tuturor cetăţenilor acelei ţări.

Asta s-a întâmplat şi în cazul lui Adam. Ca urmare a păcatului său, moartea umană a intrat în lume. Moartea a devenit soarta comună a tuturor descendenţilor lui Adam, întrucât toţi păcătuiseră în şi prin el. E drept că toţi au comis şi acte individuale de păcătuire, dar nu la asta se referă textul de faţă. Ideea subliniată de Pavel este că păcatul lui Adam a fost *un act reprezentativ* şi că urmaşii lui sunt socotiţi ca unii care au păcătuit în el.

Cineva ar putea obiecta, spunând că Eva a fost aceea care a comis primul păcat pe pământ, nu Adam. Lucrul acesta este adevărat, dar întrucât Adam a fost creat primul, lui i s-a acordat *poziţia de cap*. Prin urmare, se consideră că el a acţionat în numele tuturor descendenţilor săi.

Când apostolul Pavel spune că **moartea a trecut asupra tuturor oamenilor**, el se referă la **moartea** *fizică*, chiar dacă păcatul lui Adam a adus şi moartea spirituală. (Versetele 13 şi 14 arată că aici este vorba despre moartea fizică.)

Când ajungem la acest pasaj din Scriptură, în mod inevitabil se ridică unele întrebări. E drept oare ca urmaşii lui Adam să fie consideraţi păcătoşi, doar pentru că el a păcătuit? Îi condamnă oare Dumnezeu pe oameni pentru că s-au născut păcătoşi, sau

doar pentru acele păcate pe care le-au săvârşit ei înşişi? Dacă oamenii se nasc cu o natură păcătoasă, şi dacă, în consecinţă, ei păcătuiesc pentru că s-au născut păcătoşi, cum mai poate Dumnezeu să-i facă răspunzători pentru faptele lor?

Învăţaţii Scripturii s-au muncit să găsească răspuns la acestea şi la o mulţime de întrebări similare, ajungând la o suprinzătoare varietate de concluzii. Totuşi, există anumite *fapte* de care putem fi *siguri*.

Mai întâi, Biblia ne învaţă că, într-adevăr, toţi oamenii sunt păcătoşi, atât prin natură, cât şi prin practică. Orice persoană născută din părinţi umani moşteneşte păcatul lui Adam; pe de o parte, şi, în plus, păcătuieşte ca urmare a propriilor sale opţiuni.

În al doilea rând, ştim că plata păcatului este moartea — atât moartea fizică, cât şi eterna despărţire de Dumnezeu.

Dar nimeni nu este obligat să plătească plata păcatului, decât dacă el însuşi decide să facă acest lucru. Acesta este un punct foarte important. Cu un preţ enorm, Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său să moară ca Înlocuitor pentru păcătoşi. Mântuirea de păcat şi de plata sa este oferită acum în dar, fără plată, prin credinţa în Domnul Isus Cristos.

Omul este condamnat pe baza a trei temeiuri: El posedă o *natură păcătoasă*, Păcatul lui Adam *îi este atribuit* şi, în al treilea rând, el însuşi *este păcătos prin practică*. Dar vina lui cea mai mare o constituie faptul că respinge mântuirea pe care i-a asigurat-o Dumnezeu (Ioan 3:18, 19, 36).

„Bine, va întreba cineva, dar cum stăm cu cei care nu au auzit niciodată evanghelia?" Un răspuns parţial la această întrebare îl găsim în capitolul 1. Dincolo de asta, ne putem odihni, pe deplin asiguraţi, că Judecătorul întregului pământ va proceda corect (Gen. 18:25). Că El nu va acţiona niciodată în mod nedrept sau nejust. Toate hotărârile Sale se bazează pe echitate şi dreptate (neprihănire). Deşi anumite situaţii prezintă probleme pentru privirea noastră înceţoşată, pentru El acestea nu sunt deloc probleme. Când va fi fost audiată ultima cauză şi uşile sălii de judecată se vor fi închis, nimeni nu va avea temei legitim de a ataca verdictul Său, prin recurs.

5:13 Pavel va demonstra acum că păcatul lui Adam a afectat întreaga omenire. Mai întâi, el arată că **păcatul era în lume** în perioada de la Adam la darea **legii** pe Muntele Sinai. Dar în timpul acela nu exista o lege a lui Dumnezeu, precis revelată. Adam primise o poruncă orală clară din partea Domnului şi, cu multe veacuri mai târziu, Cele Zece Porunci au constituit o revelaţie precisă a legii divine, redată în scris. Dar în intervalul dintre aceste două puncte oamenii nu au avut un cod juridic din partea lui Dumnezeu. Prin urmare, deşi a existat **păcat** în această perioadă, nu a existat *călcare de lege*, întrucât călcarea legii este considerată violarea unei legi cunoscute. **Dar păcatul nu este atribuit** *ca şi călcarea legii* **când nu este o lege**, care să-l interzică.

5:14 Totuşi **moartea** nu a plecat în concediu în perioada în care n-a existat lege. Cu singura excepţie a lui Enoh, **moartea** a ţinut omenirea în ghiarele sale. Nu putem afirma că oamenii aceştia au murit pentru că au călcat vreo poruncă clară a lui Dumnezeu, cum făcuse Adam. Atunci de ce au murit? Răspunsul e uşor de dedus: au murit pentru că păcătuiseră în Adam. Toţi cei care şi-au pus credinţa în Domnul au fost salvaţi pe vecie. Cu toate acestea, ei au murit *din punct de vedere fizic*, şi motivul pentru care au murit l-a constituit păcatul căpeteniei federale: Adam. În rolul său de căpetenie federală, Adam a fost **un tip al Celui care avea să vină** — adică a Domnului Isus Cristos. În versetele următoare, Pavel va dezvolta tema acestor două căpetenii federale, dar mai mult prin contrastul dintre ele, decât similarităţile dintre ele. El va arăta că:

În Cristos fiii lui Adam beneficiază de mai multe binecuvântări decât cele pierdute de tatăl lor.

5:15 Primul contrast este între **greşeala** lui Adam şi **darul fără plată** al lui Cristos. Prin călcarea de lege a primului om, **cei mulţi au murit**. „Cei mulţi" se referă, desigur, la descendenţii lui Adam. Moartea de aici este atât fizică, cât şi spirituală.

Darul fără plată a fost dat cu mult mai din belşug pentru cei **mulţi**. Darul fără plată este manifestarea minunată a **harului lui Dumnezeu**, revărsat din plin peste păcătoşi. El a devenit posibil prin **harul unui singur Om, Isus Cristos**. A fost o dovadă extraordinară de har ca El să moară pentru creaturile Sale răzvrătite. Prin moartea Sa jertfitoare de pe cruce, darul fără plată al vieţii veşnice este oferit **celor mulţi**.

Termenul *mulţi* apare de două ori în textul acesta, referindu-se, de fiecare dată, la altă categorie de oameni. Prin primul **mulţi** se înţelege întreaga categorie a celor care au

devenit supuşi morţii, ca urmare a greşelii lui Adam. Prin al doilea **mulţi** se înţelege categoria tuturor celor care devin membri ai noii creaţiuni, a cărei Căpetenii Federale este Cristos. În această categorie sunt incluşi doar cei peste care **a abundat** harul lui Dumnezeu — adică, credincioşii adevăraţi. Deşi îndurarea lui Dumnezeu se revarsă peste toţi, harul Lui este însuşit doar de cei care îşi pun încrederea în Mântuitorul.

5:16 Mai există un contrast important între păcatul lui Adam şi **darul** lui Cristos. Unica **greşeală** a lui Adam a adus **judecata** inevitabilă iar verdictul rostit a fost: „condamnat". Pe de altă parte, **darul fără plată** al lui Cristos s-a ocupat în mod eficient de **multele greşeli**, nu doar de una singură, având drept urmare verdictul: „achitat". Pavel subliniază diferenţa dintre păcatul lui Adam şi darul lui Cristos, dintre groaznica perturbare provocată de un păcat şi extraordinarea izbăvire de multe păcate, realizată de Cristos. Iar în final face distincţie între verdictul de **condamnare** şi cel de **îndreptăţire**.

5:17 Prin greşeala unuia singur, moartea a domnit, ca un tiran crud. Dar prin **darul liber al dreptăţii** — un dar de har copleşitor de mare — toţi credincioşii **domnesc în viaţă prin acel Unul singur, Isus Cristos.**

Ce har măreţ este acesta, ca noi să fim nu doar izbăviţi de sub dominaţia tiranică a morţii asupra noastră, ci să domnim ca regi, bucurându-ne de viaţă acum şi în veci de veci! Înţelegem noi oare acest lucru? Îl apreciem noi la justa lui valoare? Trăim noi oare ca o spiţă regală a cerului, sau, mai degrabă, ne târâm în colbul acestei lumi?

5:18 Greşeala lui Adam a adus **condamnare** pentru toţi oamenii, dar **fapta de dreptate** a lui Cristos a adus **îndreptăţirea vieţii** — adică îndreptăţirea care se transpune printr-o viaţă — şi aceasta a fost adusă tuturor oamenilor.

Iarăşi, termenul *toţi* din acest verset nu se referă la o singură categorie de oameni. Primul **toţi** se referă la **toţi** cei care sunt în Adam. Al doilea **toţi** se referă la **toţi** cei care sunt în Cristos. Lucrul acesta reiese clar din cuvintele versetului precedent: „cei care *primesc* plinătatea harului şi darul liber al dreptăţii..." *Darul trebuie primit prin credinţă.* Numai cei care se încred în Domnul primesc **îndreptăţirea vieţii.**

5:19 După cum prin neascultarea lui Adam de porunca lui Dumnezeu **cei mulţi au fost făcuţi păcătoşi, tot aşa, prin ascultarea** lui Cristos de Tatăl mulţi care se încred în El sunt declaraţi **drepţi**. Ascultarea lui Cristos L-a condus la cruce, unde a purtat păcatul în locul nostru.

Este zadarnic efortul universaliştilor de a încerca să dovedească, prin aceste versete, că toţi oamenii vor fi mântuiţi, până la urmă. Textul de faţă se ocupă de două căpetenii federale, fiind clar că după cum păcatul lui Adam îi afectează pe cei care sunt „în el", tot aşa de fapta dreaptă a lui Cristos beneficiază doar cei care sunt „în El".

5:20 Spusele lui Pavel de până acum îl vor fi consternat pe contestatarul evreu de la început, pentru care totul gravitează în jurul legii. Acum acest contestatar află că păcatul şi mântuirea îşi au punctul de sprijin nu în lege, ci în cele două căpetenii federale. Dacă aşa stau lucrurile, el ar putea fi ispitit să întrebe: „Atunci de ce a mai fost dată legea?" La care apostolul îi va răspunde: **Legea a intervenit ca să se înmulţească greşeala.** Nu ea a generat păcatul, ci rolul ei a fost de a pune în evidenţă **greşeala** comisă împotriva lui Dumnezeu. Legea nu i-a salvat pe oameni de păcat, ci a dezvăluit păcatul în toată hidoşenia lui.

Dar harul lui Dumnezeu se dovedeşte a fi cu mult mai mare decât păcatul omului. **Unde s-a înmulţit păcatul, acolo harul s-a înmulţit şi mai mult!**

5:21 Acum, după ce domnia păcatului, care aduce moarte tuturor oamenilor, s-a încheiat, **harul** domneşte **prin dreptate,** dând **viaţă veşnică prin Isus Cristos Domnul nostru**. Observaţi că harul domneşte **prin dreptate**. Toate cerinţele sfinţeniei lui Dumnezeu au fost întrunite iar pedeapsa legii a fost plătită, Dumnezeu putând acum să dea viaţă veşnică tuturor celor care se apropie de El prin meritele **lui Cristos,** Înlocuitorul lor.

Poate că în aceste versete găsim un răspuns parţial la întrebarea atât de des întâlnită: „De ce a permis Dumnezeu să pătrundă păcatul în lume?" Răspunsul este că Dumnezeu a primit mai multă slavă şi omul a primit mai multe binecuvântări prin jertfa lui Cristos, decât dacă păcatul nu ar fi pătruns niciodată în lume. Noi suntem mai câştigaţi în Cristos decât am fi putut fi vreodată în Adamul căzut. Dacă Adam nu ar fi păcătuit niciodată, el ar fi beneficiat de viaţă permanentă pe pământ în Grădina Eden. Dar el n-ar fi avut perspectiva de a deveni un copil răscumpărat al lui Dumnezeu, moştenitor al lui Dumnezeu sau co-moştenitor cu

Isus Cristos. El nu avea nici o făgăduinţă că va avea parte de un loc în cer sau că va fi cu Cristos şi ca El, în veci de veci. Binecuvântările acestea se capătă doar **prin** lucrarea răscumpărătoare a lui **Isus Cristos Domnul nostru.**

H. Calea Evangheliei către o trăire sfântă (cap. 6)

Ceea ce a spus Pavel la încheierea capitolului 5 — că harul s-a înmulţit cu mult mai mult decât păcatul omului — dă naştere la o altă întrebare, foarte importantă. *Permite sau încurajează învăţătura evangheliei (că mântuirea este prin har) trăirea în păcat?*

Răspunsul este un categoric „nu!", aşa cum reiese din capitolele 6-8. Aici în capitolul 6 răspunsul e axat pe trei cuvinte cheie: *a şti* (versetele 3 şi 6); *a se socoti* sau *a se considera* (v. 11); şi *a da* sau *a prezenta* (v. 13).

Vom reuşi să înţelegem mai bine argumentul la care recurge Pavel în acest capitol, dacă vom înţelege mai întâi deosebirea dintre poziţia credinciosului şi practica sa. Poziţia lui este locul pe care îl ocupă în Cristos. Practica se referă la ceea ce este sau ar trebui să fie în viaţa de zi cu zi.

Harul ne aşează în poziţia pe care o ocupăm, ca mîntuiţi, înaintea lui Dumnezeu, după care ne învaţă să umblăm într-un chip vrednic de această poziţie. Poziţia noastră este absolut perfectă, întrucât suntem *în Cristos*. Practica noastră ar trebui să corespundă tot mai mult cu poziţia pe care o ocupăm. Deşi ea nu va corespunde niciodată pe de-a-ntregul, până când Îl vom vedea pe Mântuitorul în cer, cât trăim pe acest pământ, ar trebui să ne conformăm tot mai mult chipului Său.

Apostolul prezintă mai întâi adevărul identificării noastre cu Cristos prin moartea şi învierea Sa, după care ne îndeamnă să trăim în lumina acestui mare adevăr.

6:1 Contestatarul evreu vine în acest punct cu un argument pe care îl consideră zdrobitor: Dacă evanghelia harului ne învaţă că păcatul omului face posibilă o şi mai mare manifestare a harului lui Dumnezeu, atunci nu sugerează asta că noi ar trebui să continuăm să păcătuim, pentru ca harul să se înmulţească şi mai mult?

Iată variantă modernă a acestui argument: „Tu spui că oamenii sunt mântuiţi prin har, prin credinţă, fără lege. Dar dacă tot ce trebuie să faci pentru a fi mântuit este să crezi, atunci poţi continua să trăieşti în păcat." Conform acestui argument, harul nu constituie o motivaţie suficient de mare pentru a trăi o viaţă de sfinţenie, ci oamenii trebuie puşi sub constrângerile legii.

S-a făcut sugestia utilă că în capitol găsim patru răspunsuri la întrebarea: **Să continuăm să păcătuim?**, după cum urmează:

1. *Nu poţi* să continui să păcătuieşti, întrucât acum eşti unit cu Cristos. Nu este raţional (v. 1-11).
2. *Nu mai este nevoie* să trăieşti în păcat, întrucât dominaţia păcatului a fost zdrobită prin har. Acesta este elementul „apel" (versetele 12-14).
3. *Nu ai voie* să mai trăieşti în păcat, întrucât păcătuind ai lăsa din nou păcatul să fie stăpânul tău. Acesta este elementul „poruncă" (versetele 15-19).
4. *Nu cumva să mai păcătuieşti*, întrucât păcătuirea te duce la dezastru. Acesta este elementul „avertizare" (v. 20-23).[17]

6:2 Prin umrare, primul răspuns pe care îl dă Pavel este că nu putem continua să păcătuim, întrucât **am murit faţă de păcat**. Acesta este un adevăr care se referă la poziţia noastră. Când Isus a murit pentru păcat, El a murit ca Reprezentant al nostru. El a murit nu numai ca *Înlocuitor* al nostru — adică, *pentru* noi sau *în locul nostru* — ci a murit şi ca *Reprezentant* al nostru — adică, *ca* noi. Prin urmare, când a murit El, am murit şi noi. El a murit faţă de întreaga chestiune a păcatului, rezolvând-o o dată pentru totdeauna. Toţi cei care sunt în Cristos sunt văzuţi de Dumnezeu ca unii care au murit faţă de păcat.

Asta nu înseamnă că credinciosul este fără păcat. Ci înseamnă că el se identifică cu Cristos în moartea Lui şi în tot ce înseamnă moartea Lui.

6:3 Primele cuvinte cu care îşi începe Pavel prezentarea sunt: **NU ŞTIŢI**. El introduce tema botezului, pentru a arăta că este incompatibil pentru credincioşi să continue în păcat. Dar se ridică imediat întrebarea: „La care botez se referă el?" Ceea ce necesită o explicaţie.

Când cineva este mântuit, el este **botezat în Cristos Isus**, în sensul că se identifică cu Cristos prin **moartea** şi învierea **Lui.** Acesta nu e totuna cu botezul în Duhul sau botezul Duhului, deşi ambele au loc simultan. Ultimul botez îl aşează pe credincios în trupul

lui Cristos (1 Cor. 12:13); nu este un botez **în** moarte. Botezul **în Cristos** înseamnă că, în socoteala lui Dumnezeu, credinciosul a murit cu Cristos şi a fost înviat cu El.

Prin referirea sa la botez în acest context, Pavel se gândeşte atât la identificarea noastră spirituală cu Cristos, cât şi la zugrăvirea acestuia, prin botezul în apă. Dar, pe măsură ce îşi dezvoltă argumentul, el pare să pună mai mult accentul pe botezul cu apă, amintindu-le cititorilor săi cum au fost ei „îngropaţi" şi „sădiţi împreună" în "asemănarea" morţii lui Cristos.

Noul Testament nu concepe situaţia anormală a credinciosului nebotezat. El presupune că cei care sunt convertiţi se vor boteza imediat. Aşa se explică de ce Domnul rosteşte cuvintele credinţă şi botez în aceeaşi propoziţie, fără nici o pauză între ele: „cine va crede şi va fi botezat va fi mântuit" (Marcu 16:16). Deşi botezul nu constituie o condiţie necesară mântuirii, el trebuie neapărat înfăptuit, ca un semn public al faptului că persoana respectivă a fost mîntuită.

6:4 Botezul cu apă e o demonstraţie vizuală a **botezului** în Cristos, prin care credinciosul este înfăţişat cufundându-se în apele întuncate ale morţii (prin persoana Domnului Isus), acest botez zugrăvind şi noul om în Cristos, care iese din apă, pentru a trăi de acum încolo noua viaţă în Cristos. Într-un fel, am putea spune că atunci când se botează, credinciosul asistă la funeraliile vechiului său eu. Când intră sub apă, el spune: „Tot ce eram, ca fiu păcătos al lui Adam, a fost dat morţii pe cruce." Iar când iese din apă, el spune: „Nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăieşte în mine" (vezi Gal. 2:20).

Conybeare şi Howson afirmă că „pasajul acesta nu poate fi înţeles dacă nu ţinem seama de faptul că botezul în perioada primară a bisericii se făcea prin cufundare în apă."

Apostolul continuă apoi, afirmând că învierea lui Cristos ne învredniceşte să umblăm în **înnoirea vieţii**. El afirmă că **Cristos a fost înviat din morţi prin gloria Tatălui.** Asta înseamnă că toate perfecţiunile divine ale lui Dumnezeu — dreptatea Sa, dragostea şi justiţia — cereau ca El să-L învie pe Domnul Isus Cristos. Având în vedere calităţile excelente ale Persoanei Mântuitorului, nu ar fi fost în concordanţă cu caracterul lui Dumnezeu să-L lase pe Mântuitorul în mormânt. Şi astfel, Dumnezeu L-a înviat. Iar noi, întrucât suntem identificaţi cu Cristos prin învierea Sa, putem şi trebuie să umblăm în înnoirea vieţii.

6:5 După cum am fost uniţi cu Cristos, printr-o asemănare cu moartea lui, vom fi una cu El şi prin asemănarea învierii Lui. Cuvintele **asemănarea morţii Lui** se referă la amplasarea credinciosului sub apa botezului. Unirea propriu-zisă a credinciosului cu Cristos a avut loc acum aproape două mii de ani, dar botezul este „o asemănare" a ceea ce s-a întâmplat atunci.

Noi nu numai că suntem cufundaţi sub apă, ci şi ieşim din apă — aceasta fiind **o asemănare a învierii Lui.** Deşi este adevărat că sintagma **asemănarea** nu face parte din textul original, în a doua parte a versetului, ea trebuie totuşi inclusă, pentru a completa sensul.

După cum am fost uniţi cu Cristos în asemănarea morţii Sale (prin cufundarea în apă), tot aşa suntem uniţi cu El în asemănarea învierii Sale (fiind ridicaţi din apă). Cuvintele **vom fi** nu presupun neapărat timpul viitor, după cum arată şi Hodge:

> Nu este o referire la ceea ce urmează să se întâmple în viitor, ci la certitudinea succesiunii sau la o legătură cauzală. Dacă are loc un eveniment, acesta va fi negreşit succedat de celălalt.[18]

6:6 Noi mărturisim prin botez că **omul nostru cel vechi a fost răstignit cu** Cristos. **Omul nostru cel vechi** se referă la tot ce eram în calitate de copii ai lui Adam — eul nostru vechi, nenăscut din nou, neregenerat, cu toate obiceiurile şi poftele sale vechi. La convertire noi ne dezbrăcăm de **omul vechi**, îmbrăcându-ne cu omul nou, ca şi când am lepăda nişte haine murdare, îmbrăcându-ne cu haine curate, fără nici o pată (Col. 3:9, 10).

Răstignirea **omului vechi** pe crucea Golgotei înseamnă **că trupul păcatului** a fost scos din funcţie. **Trupul păcatului** nu se referă la trupul fizic, ci înseamnă păcatul care sălăşluieşte înăuntru, personificat printr-un tiran, care domină persoana respectivă. Trupul acesta al păcatului **a fost dezbrăcat de puterea lui** adică *anulat* sau *făcut inoperant, deposedat de controlul ce-l deţinea asupra noastră.* Ultima propoziţie din frază arată că acesta este sensul: **ca să nu mai fim robi ai păcatului.** Tirania păcatului asupra noastră a fost zdrobită.

6:7 Căci cel care a murit a fost eliberat de păcat. Să luăm ca exemplu cazul unui om ce a fost condamnat la moarte prin electrocutare pentru omorârea unui ofiţer de

poliție. De îndată ce moare acesta, **el** este **eliberat** (textual: „îndreptățit") **de** păcatul acela. Pedeapsa a fost plătită iar cazul este încheiat.

Şi noi am murit cu Cristos pe crucea Calvarului. Nu numai că pedeapsa ce o meritam a fost plătită, ci şi strânsoarea păcatului asupra vieții noastre a fost zdrobită. Noi nu mai suntem robi neputincioşi ai păcatului.

6:8 Moartea noastră **cu Cristos** este doar o latură a adevărului. Cealaltă este aceea că **vom şi trăi cu El.** Noi **am murit** față de păcat iar acum trăim pentru neprihănire (dreptate). Stăpânirea păcatului asupra noastră a fost zdrobită. Acum noi avem parte de viața de după înviere a lui Cristos, aici şi acum. Şi vom avea parte de ea de-a lungul întregii veşnicii, slăvit să fie Numele Lui!

6:9 Încrederea noastră se bazează pe faptul că Cristosul înviat nu va mai muri niciodată. **Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui.** Moartea a avut stăpânire asupra Lui timp de trei zile şi trei nopți, dar acum stăpânirea morții asupra Lui e, pe veci de veci, o chestiune încheiată, din domeniul trecutului. Cristos nu mai poate muri niciodată!

6:10 Când a murit Domnul Isus, El a murit față de întreg subiectul păcatului, o dată pentru totdeauna. El a murit față de pretențiile păcatului, față de plata păcatului, față de cerințele păcatului şi față de pedeapsa păcatului. El a sfârşit lucrarea şi a achitat contul atât de perfect încât nu mai necesită nici o achitare viitoare. Iar acum, când trăieşte, El trăieşte pentru Dumnezeu. Într-un sens, desigur, El a trăit întotdeauna pentru Dumnezeu. Dar acum El trăieşte pentru Dumnezeu în cadrul unei noi relații, ca Cel Înviat, şi într-o nouă sferă, în care nu mai poate pătrunde niciodată păcatul.

Înainte de a continua, să facem o recapitulare a primelor zece versete. Tema generală este *sfințirea* — metoda lui Dumnezeu prin care suntem învredniciți să trăim o viață sfântă. Cât priveşte starea noastră înaintea lui Dumnezeu, suntem văzuți ca unii care am murit cu Cristos şi am fost înviați cu El — stare înfățişată de botez. Moartea noastră cu Cristos pune capăt istoriei noastre de oameni şi femei în Adam. Sentința pronunțată de Dumnezeu asupra omului nostru cel vechi nu a fost reformarea sa, ci moartea lui. Şi sentința aceea a fost executată când noi am murit împreună cu Cristos. Acum suntem înviați cu Cristos şi umblăm în noua viață. Tirania păcatului asupra noastră a fost zdrobită, pentru că păcatul nu mai are nimic de spus pentru un om mort. Acum suntem liberi să trăim pentru Dumnezeu.

6:11 Pavel a descris adevărul privitor la *poziția* noastră. Acum el se ocupă de *evoluția practică* a acestui adevăr în viața noastră. Noi trebuie să **NE SOCOTIM** pe noi înşine **morți față de păcat, dar vii față de Dumnezeu în Cristos Isus Domnul nostru.**

A ne socoti înseamnă aici a accepta ceea ce spune Dumnezeu despre noi, ca un lucru adevărat, şi a trăi în lumina acestui adevăr, după cum se exprimă Ruth Paxson:

> [Asta înseamnă] să credem ceea ce spune Dumnezeu la Romani 6:6 şi să ştim că este o realitate în propria noastră mântuire. Lucrul acesta reclamă un act concret de credință, care va avea drept urmare o atitudine hotărâtă față de „omul cel vechi". Noi ne vom vedea pe noi înşine acolo unde ne vede Dumnezeu — pe Cruce, dați la moarte împreună cu Cristos. Credința va opera în permanență, păstrându-ne acolo unde ne-a aşezat harul. Asta ne antrenează foarte intens, întrucât înseamnă că ne-am dat consimțământul deplin la condamnarea şi judecata pe care le aduce Dumnezeu peste omul nostru cel vechi, ca fiind total nevrednic de a trăi şi deposedat de orice pretenții asupra noastră. Primul pas este să umblăm într-o sfințenie practică, în acest proces de socotire a vechiului om ca fiind răstignit.[19]

Ne socotim morți față de păcat, când răspundem la ispită cum ar răspunde un om mort. Într-o zi Augustin a fost acostat de o femeie care fusese amanta lui înainte de convertire. Când el a dat să treacă mai departe, ea a strigat după el: „Augustine, nu mă mai recunoşti? Sunt eu!" La care Augustin a răspuns, iuțindu-şi pașii: „Ştiu că eşti tu, dar nu mai sunt eu!"[20] Ceea ce a vrut să spună Augustin a fost că el era mort față de păcat şi viu față de Dumnezeu. Un om mort nu mai are nimic de a face cu imoralitatea, cu minciuna, cu înşelătoria, cu bârfa sau cu orice alt păcat.

Acum noi suntem vii față de Dumnezeu în Cristos Isus. Asta înseamnă că am fost chemați la sfințenie, închinare, rugăciune, slujire şi rodnicie.

6:12 Am văzut în 6:6 că omul nostru cel vechi a fost răstignit, pentru ca păcatul, tiranul ce ne domina, să fie anihilat, iar noi să nu mai fim robi neputincioşi ai păcatului. Acum îndemnul practic se bazează pe ceea ce este adevărat din punctul de vedere al

poziţiei noastre. Noi nu trebuie să lăsăm păcatul să mai domnească asupra trupului nostru muritor, prin ascultarea de dorinţele sale rele. La Calvar a luat sfârşit, prin moarte, domnia păcatului. Se cere acum cooperarea noastră. Numai Dumnezeu poate să ne facă sfinţi, dar El nu o va face fără implicarea noastră benevolă.

6:13 Cu asta ajungem la al treilea cuvânt cheie din acest capitol: **ADUCEŢI** (sau PREZENTAŢI). Noi nu trebuie să ne prezentăm mădularele trupului nostru păcatului, pentru a mai fi folosite ca arme sau instrumente ale răutăţii. Obligaţia noastră solemnă este de a-I da lui Dumnezeu controlul asupra mădularelor noastre, pentru ca ele să fie folosite pentru cauza dreptăţii (neprihănirii). La urma urmelor, noi am fost înviaţi din morţi la viaţă şi, după cum ni se aminteşte la 6:4, trebuie să umblăm în viaţa cea nouă.

6:14 Acum ni se dă un alt motiv pentru care păcatul nu mai trebuie să aibă stăpânire asupra noastră, a credincioşilor. Primul motiv a fost acela că omul nostru cel vechi a fost răstignit cu Cristos (6:6). Al doilea motiv este că noi nu suntem sub lege, ci sub har.

Păcatul deţine controlul asupra unei persoane aflate sub lege. De ce? Pentru că legea îi spune ce să facă, dar nu-i dă şi puterea să înfăptuiască acest lucru. Iar legea stârneşte dorinţe latente în natura umană decăzută, de a face lucruri interzise. Este povestea veche de când e lumea, că „fructul oprit este dulce".

Păcatul nu are stăpânire asupra persoanei aflate sub har. Crecinsiosul a murit faţă de păcat. El a primit Duhul Sfânt, care locuieşte în el şi constituie puterea capabilă de a-l face să trăiască o viaţă sfântă. Iar credinciosul aflat sub har este motivat de dragostea sa pentru Mântuitorul, şi nu de frica de pedeapsă. Harul este singurul lucru care produce cu adevărat sfinţenie. După cum s-a exprimat Denney: „Nu constrângerea, ci inspiraţia este cea care ne eliberează de păcat. Nu Muntele Sinai, ci Muntele Calvar este cel care ne face sfinţi."[21]

6:15 Cei care se tem de har insistă că acesta le-ar permite să trăiască în păcat. Pavel confruntă această opinie eronată pe faţă, punând întrebarea şi apoi răspunzând el însuşi printr-un răsunător NU. Noi suntem liberi de lege, dar nu fără de lege. Harul înseamnă libertatea de a-L sluji pe Domnul, nu de a păcătui împotriva Lui.

La 6:1 întrebarea a fost: „Să continuăm să păcătuim?" Aici întrebarea este: „Să păcătuim numai puţin?" În ambele cazuri, răspunsul este un îngrozit: „Nicidecum!" Căci Dumnezeu nu poate tolera nici un păcat, oricât de mic.

6:16 Este un fapt simplu al vieţii, că atunci când ne supunem în faţa cuiva, acceptându-l ca stăpân, am devenit sclavii acelei persoane. Tot aşa, dacă ne vindem păcatului, devenim **sclavii** păcatului şi la capătul drumului ne va aştepta **moartea** veşnică. Pe de altă parte, dacă ne hotărâm să ascultăm de Dumnezeu, rezultatul acestei acţiuni va fi o viaţă sfântă. Sclavii păcatului sunt robiţi de vinovăţie, de frică şi de mizerie, dar slujitorii lui Dumnezeu sunt liberi să facă toate lucrurile care îi sunt plăcute naturii noi. Oare se mai merită atunci să fii sclav, când poţi fi liber?

6:17 „Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu că voi, care eraţi cândva slujitori ai păcatului, aţi răspuns sincer la impactul învăţăturii lui Cristos, când aţi intrat sub influenţa ei" (JBP). Creştinii romani ascultaseră cu toată inima de evanghelia harului faţă de care s-au angajat, precum şi de toată **doctrina (învăţătura)** prezentată de Pavel în această scrisoare.

6:18 Doctrina corectă ar trebui să conducă la îndatoriri corecte. Răspunzând astfel adevărului potrivit căruia ei au fost eliberaţi de sub stăpânirea păcatului, ei au devenit sclavii neprihănirii (dreptăţii). Sintagma **eliberaţi de păcat** nu înseamnă că de acum ei nu mai au o natură păcătoasă, după cum asta nu înseamnă că ei nu au mai săvârşit nici un păcat. Contextul arată că sintagma se referă la eliberarea de forţa dominantă a păcatului în viaţa lor.

6:19 În versetul 18 apostolul s-a referit la sclavii neprihănirii, dar şi-a dat seama că cei care trăiesc în neprihănire nu mai sunt sub robie. „Neprihănirea practică nu este sclavie, decât atunci când vorbim în felul oamenilor."[22] Cei care practică păcatul sunt sclavii păcatului, dar cei pe care îi eliberează Fiul sunt liberi cu adevărat (Ioan 8:34, 36).

Pavel explică că, prin folosirea analogiei cu **sclavii** şi stăpânul el vorbeşte **omeneşte**, adică foloseşte o ilustraţie luată din viaţa de toate zilele. El procedează astfel **din pricina slăbiciunii firii** lor — cu alte cuvinte, datorită neputinţei lor intelectuale şi spirituale de a înţelege adevărul, atunci când acesta este prezentat în termeni generali. Adevărul adesea trebuie să fie ilustrat, pentru a deveni inteligibil.

Înainte de convertirea lor, credincioşii îşi dăduseră trupurile lor, să fie sclavi ai tuturor formelor de necurăţie, dedându-se la tot felul de răutăţi. Acum ei trebuie să dedice aceleaşi trupuri ca **sclavi ai neprihănirii,** pentru ca vieţile lor să fie cu adevărat sfinte.

16:20 Când ei erau sclavi ai păcatului, singura libertate pe care o cunoşteau era libertatea sau detaşare de neprihănire. Erau într-o stare groaznică, legaţi de toate relele şi „liberi" doar în sensul că nu făceau nimic bun!

6:21 Pavel îi îndeamnă pe ei şi pe noi să facem un inventar al roadelor vieţii dinainte de mântuire — roade de care credincioşii se ruşinează acum. Marcus Rainsford a făcut un asemenea inventar:

1. Abuzarea de facultăţile noastre. 2. Călcarea în picioare a afecţiunilor noastre. 3. Risipa de timp. 4. Folosirea greşită a influenţei. 5. Nedreptăţirea celor mai buni prieteni ai noştri. 6. Violarea intereselor noastre supreme. 7. Ultragierea dragostei — în special a dragostei lui Dumnezeu. Toate acestea pot fi rezumate cu un singur cuvânt: RUŞINE.[23]

Sfârşitul acestor lucruri este moartea. „Orice păcat", scrie A. T. Pierson, „tinde spre moarte iar dacă se persistă în acel păcat, are ca sfârşit, ca ţel şi roadă: moartea."[24]

6:22 Convertirea transformă complet poziţia unui om. Acum el este liber de păcat, acesta nemaifiind stăpânul lui, el devenind, de bunăvoie, un sclav al lui Dumnezeu. Urmarea este o viaţă sfântă, acum şi în veşnicie, la capătul drumului. Desigur, credinciosul are viaţă veşnică încă de pe acum, dar acest verset se referă la viaţă în toată plinătatea ei, inclusiv la trupul glorificat al învierii.

6:23 Apostolul face acum un rezumat al temei discutate, prezentând o serie de contraste puternice:

Doi stăpâni: **păcatul** şi **Dumnezeu**.
Două metode: **plata** şi **darul** fără plată.
Două urmări: **moartea** şi **viaţa veşnică**.

Observaţi că viaţa veşnică este într-o Persoană şi că Persoana aceea este **Cristos Isus, Domnul nostru.** Toţi cei care sunt **în Cristos** au **viaţă veşnică**. Atât şi nimic mai mult!

I. Locul legii în viaţa credinciosului (cap. 7)

Apostolul anticipează acum o întrebare care se va ivi neapărat: *Care este relaţia creştinului faţă de lege?* Poate că Pavel i-a avut în vedere pe credincioşii evrei, când a răspuns la această întrebare, întrucât legea a fost dată Israelului, dar principiile ei se aplică în aceeaşi măsură şi la credincioşii dintre Neamuri care, fiind nechibzuiţi, doresc să se posteze din nou sub stăpânirea legii în viaţa lor, după ce au fost odată îndreptăţiţi.

În capitolul 6 am văzut că moartea a pus capăt tiraniei naturii păcatului în viaţa copilului lui Dumnezeu. Acum vom vedea că moartea pune de asemenea capăt stăpânirii legii, asupra celor care se aflau odinioară sub controlul ei.

7:1 Versetul acesta are legătură cu 6:14: „Voi nu sunteţi sub lege, ci sub har." Legătura este aceasta: „Voi trebuie să ştiţi că nu sunteţi sub lege — sau nu cumva sunteţi ignoranţi cu privire la faptul că legea are stăpânire asupra unui om numai atâta timp cât acesta este în viaţă?" Pavel le vorbeşte unora care erau familiarizaţi cu principiile fundamentale ale legii, care trebuiau deci să ştie că legea nu are ce să-i spună unui om mort.

7:2 Pentru a ilustra acest principiu, Pavel arată cum dizolvă moartea contractul căsniciei. O femeie este legată, prin legea căsniciei, de soţul ei, atâta timp cât trăieşte acesta. Dar când moare soţul ei, ea este eliberată de legea căsniciei.

7:3 Dacă o femeie se căsătoreşte cu un alt bărbat, câtă vreme trăieşte soţul ei, ea se face vinovată de adulter. Dar dacă soţul ei moare, ea este liberă să se căsătorească din nou, fără nici o umbră de vinovăţie sau gând că ar comite ceva greşit.

7:4 Aplicând ilustraţia aceasta, nu este bine să fim prea rigizi, încercând să aplicăm fiecare amănunt. De pildă, *nici* soţul, *nici* soţia nu reprezintă legea. Ideea ilustraţiei este că după cum moartea dizolvă relaţia căsniciei, tot aşa moartea credinciosului cu Cristos a dizolvat jurisdicţia legii asupra lui.

Observaţi că Pavel *nu* spune că legea este moartă. Legea continuă să aibă o lucrare valabilă, în producerea acelei convingeri şi mustrări faţă de păcat. Apoi nu uitaţi că pronumele personal „noi" din acest pasaj se referă la cei ce erau iudei, înainte de a fi venit la Cristos.

Noi am fost făcuţi morţi faţă de lege, prin trupul lui Cristos — trupul din acest context fiind o referire la Trupul Său pe care şi L-a dat El la moarte. Noi nu mai suntem legaţi de lege, ci acum noi suntem legaţi de Cristos cel Înviat. O căsnicie a fost dizolvată prin moarte şi s-a întemeiat o nouă căsnicie.

Şi acum, după ce am fost eliberaţi de lege, putem să-I aducem roadă lui Dumnezeu.

7:5 Referirea la roadă ne aduce aminte de roadele pe care le aduceam pe când eram în fire. Expresia **în fire** nu înseamnă „în trup". **În fire** descrie aici starea noastră înainte de a fi fost mântuiţi. Pe vremea aceea, firea era baza stării noastre înaintea lui Dumnezeu. Noi ne bizuiam pe ceea ce eram sau pe ce puteam face, pentru a câştiga favoarea lui Dumnezeu. **În fire** este o stare diametral opusă lui: „în Cristos".

Anterior convertirii noastre, noi eram dominaţi de **patimile păcatoase, care erau zgândărite de lege**. Nu se spune că legea *le genera*, ci doar că, prin însuşi faptul că le pomenea şi apoi le interzicea, legea trezea în noi dorinţa puternică de a le *săvârşi*!

Aceste **patimi păcătoase** şi-au găsit expresia în mădularele noastre fizice, şi atunci când cedam ispitei, făceam roade care duceau la **moarte**. În alte locuri din Scriptură apostolul numeşte roada aceasta „faptele firii": „adulterul, curvia, necurăţia, lascivitatea, idolatria, vrăjitoria, ura, spiritul de ceartă, geloziile, izbucnirile de mânie, ambiţiile egoiste, disensiunile, ereziile, invidia, uciderile, beţia, chefurile" (Gal. 5:19-21).

7:6 Printre numeroasele lucruri minunate care se întâmplă atunci când suntem convertiţi este şi faptul că **suntem izbăviţi de lege**. Aceasta este urmarea faptului că am murit cu Cristos. Întrucât El a murit în calitate de Reprezentant al nostru, şi noi **am murit** împreună cu El. În moartea Sa El a împlinit toate pretenţiile legii, plătind preţul integral al groaznicei pedepse. Prin urmare, acum suntem liberi de lege şi de blestemul ei inevitabil. Nu mai putem fi condamnaţi de două ori pentru aceeaşi infracţiune.

Dumnezeu nu va cere plata de două ori —
Mai întâi din mâna sângerândă a Mântuitorului
Şi apoi şi de la mine.
— *Augustus M. Toplady*

Noi suntem eliberaţi acum ca să slujim în noutatea Duhului şi nu în vechimea literei. Slujirea noastră este motivată de dragoste, nu de frică. Este o slujire izvorâtă din libertate, nu din robie. Nu se mai pune problema de a ne ţine cu minuţiozitate de detaliile unor ritualuri sau ceremonii, ci de a ne turna pe noi înşine cu toată bucuria pentru slava lui Dumnezeu şi binecuvântarea altora.

7:7 S-ar părea din cele spuse anterior că Pavel are o atitudine *critică* faţă de lege. Doar afirmase că toţi credincioşii sunt morţi faţă de păcat şi morţi faţă de lege. Or, asta ar putea crea impresia că legea este rea. Dar nu aşa stau lucrurile.

La 7:7-13 el descrie în continuare rolul important pe care l-a jucat legea în propria sa viaţă, înainte de a fi mântuit. El subliniază că legea în sine nu este păcătoasă, ci ea doar *descoperă păcatul din om*. Legea a fost aceea care l-a mustrat cu privire la groaznica depravare din inima lui. Atâta timp cât s-a comparat cu alţi oameni, s-a văzut pe sine destul de respectabil. Dar de îndată ce a fost copleşit de pretenţiile legii lui Dumnezeu, a amuţit, simţindu-se condamnat.

Porunca care i-a dezvăluit cel mai mult păcatul din viaţa lui a fost a zecea: **Să nu pofteşti!** Pofta se naşte mai întâi în minte. Chiar dacă Pavel nu a comis alte păcate mai revoltătoare, el şi-a dat acum seama că viaţa sa este coruptă. El a înţeles că gândurile rele sunt la fel de păcătoase ca faptele rele. Gândirea sa era poluată. Viaţa sa exterioară era probabil ireproşabilă, dar viaţa sa lăuntrică era bântuită de orori.

7:8 Dar păcatul, profitând de poruncă, a produs în mine tot felul de dorinţe rele. „Dorinţele rele" înseamnă pofte. Când legea interzice tot felul de pofte, natura stricată a omului îl ataşă cu atât mai mult să transpună în practică aceste dorinţe rele. De pildă, legea spune, în esenţă, cam aşa: „Să nu-ţi plăsmuieşti în mintea ta tot felul de relaţii sexuale plăcute. Să nu trăieşti într-o lume a fanteziilor sexuale." Legea interzice complacerea în gânduri senzuale, murdare şi întinate. Dar, din nefericire, ea nu ne dă şi puterea de a le învinge. Şi astfel, urmarea e că oamenii aflaţi sub lege devin şi mai angrenaţi în această lume a fanteziei şi necurăţiei sexuale. Ei ajung să-şi dea seama că ori de câte ori se interzice săvârşirea unui act, cu atât mai mult va dori natura decăzută să-l săvârşească. „Apa de furat este dulce şi pâinea mâncată pe ascuns este plăcută" (Prov. 9:17).

Fără lege păcatul este **mort** — la drept vorbind. Natura păcătoasă este ca un câine adormit. Când vine legea şi spune: „Să nu faci acest lucru!", câinele se trezeşte şi face ravagii, săvârşind din plin tot ce este interzis.

7:9 Înainte de a fi fost mustrat cu privire la păcat, Pavel era **viu**; adică natura lui păcătoasă era *relativ* adormită, el fiind în totală necunoştinţă cu privire la cumplita prăpastie de fărădelege din inima lui.

Dar când a venit porunca — adică

atunci când a intervenit groaznicul sentiment de remuşcare — natura lui păcătoasă a fost aprinsă. Cu cât se străduia mai mult să asculte, cu atât mai mult greşea. El a murit în ce priveşte orice nădejde de a realiza mântuirea prin propriul său caracter sau prin eforturile sale proprii. El a murit faţă de orice gând cu privire la o presupusă bunătate inerentă pe care ar poseda-o. El a murit faţă de orice vis de a fi îndreptăţit prin păzirea legii.

7:10 El a constatat că porunca, care trebuia să dea viaţă, în realitate i-a adus moarte. Dar ce înseamnă faptul că porunca trebuia să-i dea viaţă? Asta e probabil o referire la Levitic 18:5, unde Dumnezeu spune: „Să păziţi legile şi poruncile Mele: omul care le va împlini va trăi prin ele. Eu sunt Domnul." *La modul ideal* legea promitea viaţă celor care o respectau. În faţa unei cuşti în care se află un leu stă scris: „Nu introduceţi mâna în interiorul gratiilor!" Dacă se respectă această poruncă, ea aduce viaţă. Dar copilul care o nesocoteşte, încercând să-l mângâie pe leu, va plăti cu viaţa această neascultare.

7:11 Din nou Pavel subliniază că nu legea este de vină, ci tocmai păcatul din lăuntru este cel ce l-a aţâţat să facă ceea ce era interzis. Păcatul l-a păcălit să gândească că fructul oprit nu era chiar atât de rău, şi că acesta îi va aduce fericire şi că va putea scăpa nepedepsit. Sugestia care s-a născut a fost că Dumnezeu l-ar fi oprit de la plăceri legitime, care i-ar fi făcut bine. Astfel păcatul **l-a omorât** în sensul că a nimicit în el orice nădejde de a mai merita sau de a putea câştiga mântuirea.

7:12 Legea în sine este sfântă şi fiecare poruncă este sfântă, dreaptă şi bună. În gândirea noastră, nu trebuie să pierdem niciodată din vedere faptul că legea nu are nici o hibă. Ea a fost dată de Dumnezeu, ceea ce înseamnă că este perfectă, exprimând voia Sa pentru poporul Său. Slăbiciunea legii constă în „materia primă" cu care i s-a dat să lucreze: ea a fost dată unor oameni care erau deja păcătoşi. Ei aveau nevoie de lege, pentru ca aceasta să le dezvăluie păcatul, dar din acel moment aveau nevoie de un Mântuitor, care să-i izbăvească de pedeapsa şi de puterea păcatului.

7:13 Ceea ce era bun se referă la lege, aşa cum se arată clar în versetul precedent. Pavel pune întrebarea: „A devenit legea moartea pentru mine?", adică „Este legea de vină, prin faptul că-l condamnă pe Pavel (şi pe noi toţi ceilalţi) la moarte?" Răspunsul este, desigur, NU! *Păcatul* este de vină! Nu legea a generat păcatul, ci a demascat păcatul în toată hidoşenia sa. „Prin lege *vine* cunoştinţa păcatului" (3:20b). Dar lucrurile nu se opresc aici. Cum răspunde natura păcătoasă a omului când legea lui Dumnezeu îi interzice să facă un lucru? Răspunsul se cunoaşte prea bine: Ceea ce exista doar ca poftă latentă devine acum patimă aprinsă. Astfel **păcatul prin poruncă** devine **extrem de păcătos**.

S-ar părea că există o contradicţie între ceea ce spune Pavel aici şi la 7:10. Acolo el a constatat că legea aduce moarte. Aici el neagă că legea de devenit moarte pentru el. Soluţia dilemei constă în următoarele: Legea în sine nu poate nici ameliora natura veche, nici nu o poate face să păcătuiască. Ea poate descoperi păcatul, după cum un termometru arată temperatura. Dar ea nu poate *controla* păcatul, aşa cum temperatura se reglează de către termostat, nu de termometru.

Dar iată ce se întâmplă. Natura decăzută a omului doreşte să facă ceea ce este greşit din instict. Şi astfel se foloseşte de lege pentru a trezi poftele adormite din viaţa păcătosului. Cu cât încearcă mai mult omul, cu atât mai rea devine situaţia, până când, în cele din urmă, este adus în pragul disperării, pierzându-şi orice speranţă de îndreptare. Şi astfel păcatul se foloseşte de lege pentru a omorî în el nădejdea unei îndreptări, în timp ce el vede groaznica păcătoşenie din firea lui veche, mai limpede decât oricând.

7:14 Până în acest punct, apostolul a descris o experienţă din trecutul său — respectiv, traumatica criză prin care a trecut, când a ajuns să simtă mustrarea de păcat, prin lucrarea legii.

Acum el revine la timpul prezent, descriind experienţa pe care a avut-o de la naşterea sa din nou: anume conflictul dintre cele două firi şi imposibilitatea de a găsi izbăvire de puterea păcatului dinăuntru, prin propriile sale eforturi. Pavel recunoaşte **că legea este spirituală** — adică sfântă în ea însăşi şi adaptată să fie de folos spiritual omului. Dar el îşi dă seama că este **pământesc (carnal, firesc)** întrucât nu are parte de biruinţă asupra puterii păcatului ce sălăşluieşte în viaţa lui. El este **vândut păcatului**. El se simte ca un sclav vândut, având ca stăpân păcatul.

7:15 Acum apostolul descrie lupta ce se poartă în lăuntrul credinciosului care nu cunoaşte adevărul identificării sale cu Cristos prin moartea şi învierea Sa. Este conflic-

tul dintre cele două firi, prezent în cel care urcă pe Muntele Sinai, căutând sfinţirea. Harry Foster explică:

Iată un om care încerca să realizeze sfinţenia prin eforturile sale personale, luptându-se din răsputeri să împlinească poruncile „sfinte, neprihănite şi bune" ale lui Dumnezeu (v. 12), doar pentru a descoperi că, de fapt, cu cât se luptă mai mult, cu atât mai tare se înrăutăţeşte starea sa. Cu alte cuvinte, e o luptă sortită eşecului şi nu e de mirare acest lucru, căci nu stă în puterea naturii decăzute a omului să biruiască păcatul şi să trăiască în sfinţenie.[25]

Observaţi abundenţa de pronume personale la persoana întâi: Eu, mine, meu, eu însumi, etc. În versetele 9-25 ele apar de patruzeci de ori (în versiunea engleză, n.tr.)! Cei care trec prin experienţa descrisă la Romani 7 trebuie să fi luat o doză excesivă de vitamina „Eu", căci ei sunt introspectivi până în măduva oaselor, căutând biruinţă în eul propriu — unde, desigur, biruinţa nu poate fi găsită!

Ce trist e că majoritatea psihologicilor creştini de astăzi îndreaptă atenţia pacienţilor lor asupra lor înşişi, făcând să sporească problemele acestora, în loc să le uşureze necazurile. Oamenii trebuie să ştie că au murit cu Cristos şi au înviat cu El, pentru a umbla în noutatea vieţii. În acest caz, departe de a mai încerca să amelioreze condiţia firii vechi, ei o vor da la moarte, răstignind-o acolo unde a fost răstignit Isus.

Descriind lupta ce se dă între cele două naturi, Pavel afirmă: **ce fac nu înţeleg**. Cu alte cuvinte, el are o personalitate dublă — un gen de „doctorul Jekyll şi domnul Hyde" (aluzie la protagonistul nuvelei *Ciudata poveste a doctorului Jekyll şi a domnului Hyde*, de Robert Louis Stevenson, n.tr.). El se pomeneşte că se complace în lucruri pe care nu doreşte să le facă, şi practică lucruri pe care le urăşte.

7:16 Comiţând astfel acte pe care bunul lui simţ îi spune că sunt greşite, el se situează de partea legii, care îl condamnă, întrucât şi legea condamnă aceste fapte. Şi astfel el concură în lăuntrul său cu verdictul că legea este **bună.**

7:17 Asta ne conduce la concluzia că vinovat nu este omul cel nou din Cristos, ci firea coruptă şi păcătoasă ce locuieşte în el. Trebuie să fim însă cu mare băgare de seamă aici, căci nu avem voie să scuzăm păcătuirea noastră, punând-o pe seama **păcatului** care sălăşluieşte în lăuntrul nostru. *Noi înşine* suntem răspunzători pentru ceea ce facem. Şi astfel nu ne putem scuza, în lumina acestui verset. Tot ce face Pavel aici este să localizeze sursa acestui comportament păcătos, nu să-l scuze.

7:18 Nu poate fi progres pe planul sfinţeniei, până nu am învăţat ceea ce a învăţat Pavel aici — **că nimic bun nu locuieşte în mine, adică în firea mea. Firea** înseamnă aici natura rea, stricată şi coruptă pe care am moştenit-o de la Adam şi pe care continuă s-o posede fiecare credincios. Ea este sursa oricărei acţiuni rele pe care o săvârşeşte cineva. În ea nu se găseşte nimic bun.

Când ne-am însuşit acest adevăr, El ne va izbăvi de a mai privi vreun lucru din natura noastră veche ca fiind bun. Ne va izbăvi de greşeala de a ne ocupa de noi înşine. Căci nu este nici o biruinţă în introspecţie. După cum a afirmat acel sfânt din Scoţia, Robert Murray McCheyne: „Pentru fiecare privire pe care o îndreptăm asupra noastră ar trebui să privim de zece ori la Cristos."

Pentru a confirma zădărnicia firii vechi, apostolul se tânguie că deşi are dorinţa de a face ceea ce este bine, nu are în el însuşi resursele de a transpune în practică dorinţa sa. Desigur, problema lui este că aruncă mreaja în interiorul bărcii!

7:19 Astfel, conflictul dintre cele două naturi continuă să facă ravagii! El constată că nu reuşeşte să facă binele pe care ar dori să-l facă, ci, mai degrabă, face răul pe care îl dispreţuieşte. El este astfel un pachet mare de contradicţii şi paradoxuri.

7:20 Am putea parafraza versetul acesta în felul următor: **„Acum dacă Eu** (firea veche) **fac ceea ce eu** (firea nouă) nu vreau **să fac, nu mai sunt eu** (persoana) **care face acest lucru, ci păcatul care locuieşte** în **mine."** Din nou trebuie precizat că Pavel nu se scuză pe el însuşi şi nu se eschivează de responsabilitate, ci, pur şi simplu, afirmă că nu a găsit izbăvire de puterea păcatului dinlăuntru şi că, atunci când păcătuieşte, nu o face cu dorinţa omului nou.

7:21 El constată că în viaţa sa acţionează un principiu sau o **lege** care face ca toate intenţiile sale bune să eşueze. Când el doreşte să facă ceea ce este bine, sfârşeşte prin a păcătui.

7:22 Cât priveşte firea lui nouă, el îşi găseşte delectarea **în legea lui Dumnezeu**. El ştie că legea este sfântă şi că este expresia voii lui Dumnezeu. El doreşte să facă voia lui Dumnezeu.

7:23 Dar el observă că în viaţa lui acţionează un principiu contrar, care se luptă împotriva firii noi, făcându-l rob păcatului ce sălăşluieşte în lăuntrul lui, după cum s-a exprimat George Cutting:

> Legea, deşi el îşi găseşte plăcerea în ea, după omul dinăuntru, nu îi dă nici o putere. Cu alte cuvinte, el încearcă să înfăptuiască un lucru despre care Dumnezeu a afirmat că este o totală imposibilitate — anume să facă firea veche să se supună legii sfinte a lui Dumnezeu. Şi astfel el constată că firea veche se ocupă de lucrurile firii vechi, fiind, prin ea însăşi, duşmănie faţă de legea lui Dumnezeu şi chiar faţă de Dumnezeu Însuşi.[26]

7:25 Explozia de mulţumire cu care începe versetul acesta ar putea fi înţeleasă în cel puţin două modalităţi: O dată, ar putea însemna **„Îi mulţumesc lui Dumnezeu** pentru că izbăvirea vine **prin Isus Cristos Domnul nostru"** sau ar putea constitui o paranteză, în cadrul căreia Pavel Îi mulţumeşte lui Dumnezeu **prin** Domnul **Isus** pentru faptul că nu mai este nenorocitul din versetul precedent.

Restul versetului rezumă conflictul dintre cele două firi, înaintea de a fi intervenit izbăvirea. Cu mintea reînnoită, sau cu firea sa nouă, credinciosul slujeşte legii lui Dumnezeu, dar cu firea (sau cu natura cea veche) el slujeşte legii păcatului. Abia când ajungem la capitolul următor, ni se explică calea izbăvirii.

J. Duhul Sfânt — Puterea prin care se poate trăi o viaţă sfântă (cap. 8).

Se continuă aici tratarea temei unei vieţi sfinte. În capitolul 6, Pavel răspunsese la întrebarea: „Ne permite oare sau ne încurajează învăţătura evangheliei (că mântuirea este numai prin credinţă) să trăim în păcat? În capitolul 7 el s-a confruntat cu întrebarea: „Le spune creştinilor evanghelia să ţină legea, pentru a trăi o viaţă sfântă?" Acum se pune o altă întrebare: *Cum este învrednicit un creştin să trăiască o viaţă sfântă?*

Observăm de la început că pronumele persoanle atât de proeminente în capitolul 7 au cam dispărut şi că Duhul Sfânt devine Persoana dominantă. Este important de subliniat acest lucru, deoarece constituie cheia înţelegerii pasajului. Biruinţa nu stă în noi înşine, ci în Duhul Sfânt, care locuieşte în noi înşine. A. J. Gordon enumeră şapte ajutoare ale Duhului: libertatea de slujire (v. 2); puterea pentru slujire (v. 11); victoria asupra păcatului (v. 13); călăuzirea în slujire (v. 14); mărturia că suntem fiii Săi (v. 16); ajutorul care ni se dă în timpul slujirii (v. 26); ajutorul pe care îl primim în rugăciune (v. 26).

8:1 Din valea disperării şi înfrângerii, apostolul urcă acum culmile cu un strigăt triumfător: **Prin urmare, nu mai este acum nici o condamnare pentru cei ce sunt în Cristos Isus!** — afimaţie ce poate fi înţeleasă în două moduri.

Mai întâi, nu mai este nici o condamnare divină, cât priveşte păcatul nostru, pentru că suntem în Cristos. Era însă condamnare câtă vreme eram în căpetenia noastră federală, Adam. Dar acum suntem în Cristos şi, prin urmare, suntem liberi de condamnare, în aceeaşi măsură în care este şi El. De aceea putem arunca provocarea:

> Mai întâi trebuie să treci de binecuvântatul meu Mântuitor; Lui să încerci să-I răpeşti stima de care se bucură înaintea lui Dumnezeu;
> Dovedeşte mai întâi o singură pată de păcat la El, şi abia atunci vino şi-mi spune că sunt necurat! — *W. N. Tomkins*

Dar afirmaţia mai poate însemna şi faptul că nu mai există nevoia de acel fel de autocondamnare pe care a descris-o Pavel în capitolul 7. Noi putem trece prin experienţa din capitolul 7, fiind neputincioşi de a împlini cerinţele legii prin propriile noastre eforturi, dar nu e nevoie să rămânem la această experienţă. Versetul 2 ne explică de ce nu mai este condamnare.[27]

8:2 Legea de viaţă a Duhului în Cristos Isus ne-a eliberat de legea păcatului şi a morţii. Acestea sunt două legi sau principii diametral opuse. Principiul caracteristic al Duhului Sfânt este de a-i învrednici pe credincioşi să trăiască o viaţă sfântă. Principiul caracteristic al păcatului ce sălăşluieşte înlăuntrul omului este de a-l târî la moarte. Este aidoma legii gravităţii. Când arunci în aer o minge, ea revine îndată la sol, deoarece este mai grea decât aerul pe care îl dislocă. Şi o pasăre vie este mai grea decât aerul pe care îl dislocă, dar dacă o arunci în aer, acesta zboardă imediat, fără să cadă la pământ. Legea *vieţii* din pasăre învinge legea gravităţii. Tot aşa Duhul Sfânt ne asigură viaţa de după înviere a Domnului Isus, făcându-l pe credincios liber de legea păcatului şi a morţii.

8:3 Legea nu ar putea niciodată să-i

învrednicească pe oameni să împlinească cerinţele sale sacre, dar harul a reuşit acolo unde legea a dat greş. Să vedem cum:

Legea nu putea produce o viaţă sfântă, pentru că era slabă prin fire. Necazul nu era în lege, ci în natura umană decăzută. Legea le-a vorbit unor oameni care deja erau păcătoşi şi care nu aveau puterea să asculte. Dar a intervenit Dumnezeu, trimiţându-L pe propriul Său Fiu, în asemănarea firii păcătoase. Observaţi cu toată atenţia că Domnul Isus nu a venit în însăşi firea păcătoasă, ci în **asemănarea** firii păcătoase. El nu a păcătuit (1 Pet. 2:22), El nu a cunoscut nici un păcat (2 Cor. 5:21) şi în El nu s-a găsit nici un păcat (1 Ioan 3:5). Dar venind în lume şi luând chip uman, El S-a asemănat cu omenirea păcătoasă. Ca jertfă pentru păcat, Cristos **a condamnat păcatul în fire**. El a murit nu numai pentru păcatele pe care le săvârşim noi (1 Pe. 3:18), ci şi pentru propria noastră natură păcătoasă. Cu alte cuvinte, El a murit în egală măsură pentru ceea ce *suntem*, cât şi pentru ceea ce *am săvârşit*. Procedând astfel, **El a condamnat păcatul în fire**. Nicăieri nu se spune că natura noastră păcătoasă ar fi fost iertată, ci ea este **condamnată**. Păcatele pe care le-am *săvârşit* — acestea sunt iertate!

8:4 Acum a fost împlinită cerinţa dreaptă a legii, în noi, cei care nu mai umblăm după fire, ci după Duhul. Pe măsură ce Îi predăm Duhului Sfânt controlul asupra vieţii noastre, El ne învredniceşte să-L iubim pe Dumnezeu şi să ne iubim aproapele — căci asta cere, în esenţă, legea.

În aceste patru versete de la începutul capitolului apostolul a legat mănunchiul argumentului din 5:12 până la 7:25. În 5:12-21 el s-a referit la cele două căpetenii federale: Adam şi Cristos. Acum, la 8:1 el arată că condamnarea pe care am moştenit-o prin identificarea cu Adam este înlăturată de identificarea noastră cu Cristos. În capitolele 6 şi 7 el a discutat groaznica problemă a păcatului în natură. Acum el anunţă triumfător că legea de viaţă a Duhului în Crsitos Isus ne-a eliberat de legea păcatului şi a morţii. În capitolul 7 întreaga temă a legii a fost readusă pe tapet. Acum aflăm că cerinţele legii sunt întrunite prin trăirea unei vieţi aflate sub stăpânirea Duhului.

8:5 Cei care trăiesc potrivit cu firea păcătoasă — adică cei care sunt neconvertiţi — sunt preocupaţi cu **lucrurile firii**. Ei ascultă de impulsurile firii. Ei trăiesc doar pentru a-şi satisface dorinţele firii lor corupte. Ei îşi satisfac trupul, care peste câţiva ani, care vor trece foarte repede, se va întoarce în ţărână.

Dar cei care trăiesc după îndemnurile Duhului — adică credincioşii adevăraţi — se ridică deasupra cărnii şi sângelui, trăind pentru cele veşnice. Ei sunt ocupaţi cu Cuvântul lui Dumnezeu, cu rugăciunea, cu închinarea şi cu slujirea creştină.

8:6 A avea o minte carnală („Cei care sunt în firea pământească") — adică a avea înclinaţia mentală a naturii păcătoase — este **moarte**. Este moarte, atât cu privire la prezenta delectare, cât şi cu privire la destinul final. Şi are potenţialul morţii în ea, ca o doză excesivă de otravă.

Dar a avea o minte spirituală înseamnă pace şi viaţă. Duhul lui Dumnezeu este chezăşia unei vieţi adevărate, de pace cu Dumnezeu, a unei vieţi senine.

8:7 Cadrul mental al firii este moartea, întrucât ea este duşmănie împotriva lui Dumnezeu. Păcătosul este un răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, aflându-se în stare de ostilitate activă împotriva Sa. Dacă mai era nevoie de vreo dovadă, lucrul acesta reiese cel mai clar din răstignirea Domnului Isus Cristos. Mintea firii vechi nu se supune legii lui Dumnezeu. Ea doreşte să-şi facă voia proprie, nu voia lui Dumnezeu. Ea doreşte să fie stăpânul ei propriu, nu să se supună domniei Sale. Prin însăşi natura ei, firea veche nu se poate supune legii lui Dumnezeu. Nu lipseşte doar *înclinaţia*, ci şi *puterea*. Firea este moartă faţă de Dumnezeu.

8:8 Prin urmare, nu este de mirare că cei care sunt în fire nu pot să-I fie plăcuţi lui Dumnezeu. Gândiţi-vă numai! O persoană nemântuită nu poate face absolut nici un lucru care să-I fie plăcut lui Dumnezeu — nici o faptă bună, nici un ritual, nici o jertfă pe care s-o aducă, absolut nimic. Mai întâi, acea persoană trebuie să ocupe locul păcătosului şi să-L primească pe Cristos, printr-un act hotărât de credinţă. Numai atunci va putea câştiga aprobarea şi bunăvoinţa lui Dumnezeu.

8:9 Când se naşte cineva din nou, el nu mai este în fire, ci în Duhul. El trăieşte într-o altă sferă. După cum peştele trăieşte în apă iar omul în aer, tot aşa credinciosul trăieşte în Duhul. Nu numai că el trăieşte în Duhul, ci şi Duhul trăieşte în el. De fapt, dacă nu locuieşte în el Duhul lui Cristos, el nu Îi aparţine lui Cristos. Deşi nu se ştie dacă cuvintele **Duhul lui Cristos** din acest verset sunt totuna cu Duhul Sfânt, se poate deduce

că cei doi termeni sunt identici, întrucât corespund contextului.

8:10 Prin lucrarea Duhului Sfânt, **Cristos este** realmente **în** credincios. Ce lucru uimitor este să ne dăm seama că Domnul vieţii şi al gloriei locuieşte în trupurile noastre, în special când ne amintim că aceste trupuri sunt supuse morţii **din pricina păcatului.** Cineva ar putea susţine că ele nu sunt încă moarte, cum pare să indice versetul. Nu, dar forţele morţii lucrează deja în aceste trupuri, şi ele vor muri negreşit, dacă nu vine Domnul între timp.

În contrast cu trupul, **duhul**[28] **este viaţă din pricina neprihănirii (dreptăţii).** Deşi era cândva mort faţă de Dumnezeu, el a fost făcut viu prin lucrarea dreaptă a Domnului Isus Cristos prin moartea şi învierea Sa şi din pricina faptului că neprihănirea lui Dumnezeu ne-a fost trecută în contul nostru, sub formă de credit.

8:11 Dar atenţionarea potrivit căreia trupul continuă să fie supus morţii nu ar trebui să ne provoace o stare de nelinişte sau de disperare. Faptul că **Duhul** Sfânt locuieşte în lăuntrul trupului nostru constituie o chezăşie a faptului că, aşa după cum El **L-a înviat pe Cristos din morţi,** tot aşa El **va da viaţă trupurilor** noastre **muritoare.** Acesta va fi actul final al răscumpărării noastre — când trupurile noastre vor fi glorificate asemenea trupului de slavă al Mântuitorului.

8:12 Văzând dar contrastul puternic dintre fire şi Duhul, ce concluzie vom trage? Că nu datorăm nimic **firii vechi, ca să mai trăim după** cea ce ne dictează *ea*. Natura veche, rea şi coruptă nu a fost decât o pacoste pentru noi. Ea nu ne-a adus nici un bine. Dacă Cristos nu ne-ar fi mântuit, **firea** ne-ar fi târât în jos, până în locurile cele mai abisale, mai întunecate şi mai încinse ale iadului. Aşadar, cum am mai putea să ne simţim obligaţi faţă de un asemenea duşman?

8:13 Cei care **trăiesc după îndemnurile firii vechi** vor **muri,** negreşit, nu numai fizic, dar şi veşnic. A trăi după îndemnurile firii vechi înseamnă a fi nemântuit. Lucrul acesta reiese clar din 8:4 şi 5. Dar de ce adresează Pavel aceste cuvinte unora care erau deja creştini? Lasă el oare să se înţeleagă că unii din ei ar putea să se piardă, până la urmă? Nu, dar apostolul adesea include în scrisorile sale cuvinte de atenţionare şi de avertizare, menite să-i facă pe cititori să se cerceteze pe ei înşişi — asta pornind de la convingerea că în fiecare adunare s-ar putea să existe unii care nu s-au născut niciodată cu adevărat din nou.

Restul versetului descrie trăsăturile care îi caracterizează pe credincioşii autentici. Prin puterea care le-o dă **Duhul** Sfânt, ei **dau la moarte faptele trupului.** Ei se bucură de viaţă veşnică, în momentul de faţă, urmând să intre în deplinătatea acelei vieţi când vor pleca de pe acest pământ.

8:14 Un alt mod de a-i descrie pe credincioşi este de a spune că ei **sunt călăuziţi de Duhul lui Dumnezeu.** Pavel nu se referă aici la cazuri spectaculoase de călăuzire în viaţa unor creştini eminenţi. Mai degrabă, el se referă la o stare de fapt ce-i caracterizează pe toţi **fiii** adevăraţi **ai lui Dumnezeu** — adică faptul că **sunt călăuziţi de Duhul lui Dumnezeu.** Nu se pune problema gradului în care s-au predat Duhului Sfânt, ci relaţiei care are loc în momentul convertirii.

Calitatea de fiu presupune primirea în sânul familiei lui Dumnezeu, împreună cu toate privilegiile şi responsabilităţile ce decurg din această primire, conform nivelului de fii adulţi. Un credincios convertit de curând nu trebuie să aştepte o anumită perioadă de timp până când va beneficia de zestrea sa spirituală, ci are acces la aceasta din clipa în care a fost mântuit. Această zestre spirituală li se aplică tuturor credincioşilor, de ambele sexe şi de toate vârstele.

8:15 Cei care trăiesc sub lege sunt ca nişte copii minori, cărora li se spune ce să facă, asemenea slugilor, şi care trăiesc cu teama de a fi pedepsiţi. Dar când se naşte cineva din nou, de la bun început s-a născut liber de orice servitute. El nu este introdus în familia lui Dumnezeu ca sclav, ci primeşte **duhul înfierii,** adică este plasat în familia lui Dumnezeu cu statutul de fiu matur. În virtutea unui adevărat instinct spiritual, el îşi ridică privirea spre Dumnezeu, spunându-I **„Ava, Tată."** **Ava** este un termen aramaic, care s-a modificat în cursul traducerii. Este formula intimă de adresare a copilului către tatăl său, similară corespondentului modern de „tăticule". Deşi poate avem reţineri când suntem îndemnaţi să ne adresăm lui Dumnezeu cu cuvinte atât de intime, nu greşim cu nimic, dacă le folosim, deoarece El este infinit de intim şi de apropiat faţă de noi.

Sintagma **Duhul**[29] **înfierii** ar putea fi o referire la Duhul Sfânt în ipostaza Celui care îl conştientizează pe credincios de demnitatea extraordinară de care se bucură, ca fiu. Sau ar putea constitui realizarea sau atitudinea de adopţiune, în contrast cu **duhul robiei.**

Înfierea apare în trei ipostaze diferite în cartea Romani. Aici se referă la conştiinţa calităţii de fiu, pe care Duhul Sfânt o produce în viaţa credinciosului. La 8:23 înfierea *priveşte în viitor* spre acea clipă când trupul credinciosului va fi răscumpărat sau glorificat. La 9:4 înfierea *priveşte în urmă* la data când Dumnezeu l-a desemnat pe Israel să-I fie fiu (Ex. 4:22).

La Galateni 4:5 şi Efeseni 1:5, termenul are sensul de „plasare în calitatea de fiu" — adică actul de plasament al tuturor credincioşilor în poziţia de fii adulţi şi maturi, împreună cu toate privilegiile şi responsabilităţile ce le incumbă calitatea de fiu. Fiecare credincios este un copil al lui Dumnezeu, care se naşte într-o familie al cărei Tată este Dumnezeu. Dar fiecare credincios mai este şi fiu — adică beneficiază de un raport special, ce incumbă privilegiile unuia care a ajuns la maturitatea deplină de bărbat.

În Noul Testament **înfierea (sau adopţiunea)** nu are *niciodată* sensul contemporan de plasare a unui copil în familia altui cuplu decât al părinţilor săi biologici.

8:16 Credinciosul nou-născut posedă instinctul de fiu al lui Dumnezeu. **Duhul** Sfânt îi spune că este fiul lui Dumnezeu. **Duhul Însuşi depune mărturie împreună cu duhul** credinciosului **că** acesta este membru al familiei lui Dumnezeu. În principal Duhul Sfânt realizează acest lucru prin Cuvântul lui Dumnezeu. Pe măsură ce creştinul citeşte Biblia, Duhul îi confirmă adevărul că, întrucât şi-a pus încrederea în Mântuitorul, el este acum un copil al lui Dumnezeu.

8:17 Calitatea de membru în familia lui Dumnezeu îi conferă unui crecincios privilegii nebănuit de mari. Toţi **copiii** lui Dumnezeu sunt **moştenitori ai lui Dumnezeu**. Desigur, un moştenitor va moşteni, în final, averea tatălui său. Exact acesta este sensul avut în vedere aici. Tot ce are Tatăl este şi al nostru. Noi nu am intrat încă în stăpânirea întregii moşteniri şi nu ne bucurăm încă deplin de ea, dar nimic nu ne va despărţi de această moştenire în viitor. **Şi suntem comoştenitori cu Cristos.** Când va reveni El, să-Şi ia sceptrul guvernării universale, noi vom împărţi împreună cu El titlul de proprietate la toată bogăţia Tatălui.

Când Pavel adaugă cuvintele: **dacă vom şi suferi împreună cu El, pentru ca să fim şi glorificaţi împreună**, el nu face din suferinţa de erou o condiţie a mântuirii, după cum nu descrie un grup intim de credincioşi de elită, care au fost biruitori, ieşind învingători din mari suferinţe. Mai degrabă, el îi vede pe toţi credincioşii suferind alături de Cristos şi fiind cu toţii glorificaţi împreună cu Cristos. Prepoziţia **dacă** de aici are sensul lui „întrucât". Desigur, unii credincioşi suferă mai mult decât alţii, pentru cauza lui Cristos, ceea ce le va aduce un grad sporit de răsplată şi glorie. Dar toţi cei care Îl recunosc pe Isus ca Domn şi Mântuitor sunt văzuţi aici ca fiind confruntaţi cu ostilitatea lumii, împreună cu toată ruşinea şi ocara de care vor avea parte datorită faptului că sunt credincioşi.

8:18 Cea mai mare ruşine pe care am putea-o îndura pentru Cristos aici pe pământ se va dovedi un fleac, când El ne va scoate în faţă şi ne va recunoaşte în faţa oştirilor cerului. Chiar durerile incredibil de mari prin care au trecut martirii vor părea înţepături de ac, când Mântuitorul le va aşeza pe frunte cununa vieţii. În alte epistole ale sale Pavel numeşte suferinţele noastre actuale drept întristări de o clipă, descriind însă slava de care vom avea parte ca fiind o entitate veşnică şi nespus de mare (2 Cor. 4:17). Ori de câte ori descrie el slava viitoare, cuvintele par să se încovoaie, sub povara încărcăturii lor semantice.[30] Dacă am putea aprecia la justa ei valoare **slava** de care vom avea parte, atunci am privi **suferinţele** vremelnice de care avem acum parte, în drum spre acea slavă viitoare, ca pe un fleac!

8:19 Aici, recurgând la o îndrăzneaţă figură de stil, Pavel personifică întreaga **creaţiune** ca aşteptând **cu înfrigurare** vremea când noi vom fi descoperiţi în faţa unei lumi înmărmurite ca **fiii lui Dumnezeu.** Asta se va întâmpla atunci când Domnul Isus va reveni pentru a domni iar noi vom domni împreună cu El.

Noi deja suntem **fiii lui Dumnezeu**, dar lumea nici nu ne recunoaşte, nici nu ne apreciază ca atare. Şi totuşi, lumea aşteaptă o zi mai bună. Dar acea zi nu poate veni înainte ca Regele să revină, pentru a domni împreună cu toţi sfinţii Lui. „Întreaga creaţie aşteaptă în vârful picioarelor, să vadă privelişte minunată a fiilor lui Dumnezeu, luându-şi în primire moştenirea" (JBP).

8:20 Când Adam a păcătuit, fărădelegea lui nu a afectat doar omenirea, ci şi întreaga **creaţie**, atât cea însufleţită, cât şi cea neînsufleţită. Pământul este blestemat. Multe animale sălbatice mor de moarte cumplită. Maladiile afectează păsările şi animalele, precum şi peştii şi şerpii. Rezultatele păcatului omului s-au repercutat ca nişte unde de

şoc la toate nivelele creaţiei.

Astfel, explică Pavel, **creaţia a fost supusă zădărniciei**, frustrării şi dezordinii, **nu** prin propria sa opţiune, **ci** prin decretul lui Dumnezeu, datorită neascultării primei căpetenii federale a omului.

Cuvintele **în nădejde** ce apar la sfârşitul versetului 20 ar putea fi puse în legătură cu următorul verset: „în nădejdea că însăşi creaţia va fi eliberată" (NASB).

8:21 Creaţia priveşte în urmă, la condiţiile existente în Grădina Eden. Apoi trece în revistă dezastrul provocat de pătrunderea păcatului în lume. Dintotdeauna a existat nădejdea revenirii la acea stare idilică, în care **creaţia însăşi va fi izbăvită de robia stricăciunii**, pentru a se bucura de libertatea acelei ere de aur, când noi, **copiii** lui Dumnezeu, vom fi descoperiţi în slavă.

8:22 Trăim într-o lume plină de suferinţe, de suspine şi de lacrimi. **Întreaga creaţie geme** şi suferă dureri asemănătoare durerilor facerii. Natura cântă în acorduri minore. Pământul este devastat de cataclisme. Moartea şi-a pus amprenta peste orice fiinţă.

8:23 Nici credincioşii nu sunt scutiţi de toate acestea. Deşi ei **au roadele dintâi ale Duhului**, care le garantează că în cele din urmă vor fi izbăviţi, totuşi şi ei **suspină** după ziua aceea de glorie. **Duhul** Sfânt Însuşi este **arvuna** sau **roadele dintâi**. După cum primul mănunchi de spice mănoase constituie o făgăduinţă că va urma întreaga recoltă, tot aşa şi Duhul Sfânt este făgăduinţa sau garanţia faptului că vom avea parte de toată moştenirea.

Concret, El este chezăşia **adopţiunii** ce va veni, a **răscumpărării trupului** (Ef. 1:4). Într-o privinţă, noi am fost deja adoptaţi (înfiaţi), ceea ce înseamnă că că am fost plasaţi în familia lui Dumnezeu, ca fii ai Săi. Dar într-un sens mai deplin, **adopţiunea** noastră va fi desăvârşită atunci când vom primi trupurile noastre slăvite — ceea ce se numeşte în Scriptură **răscumpărarea trupului nostru**. Duhul şi sufletul nostru au fost răscumpărate deja, iar trupurile noastre vor fi răscumpărate cu ocazia Răpirii (1 Tes. 4:13-18).

8:24 Noi am fost salvaţi în această atitudine de **nădejde**. Noi nu am primit toate beneficiile mântuirii noastre, în clipa în care am fost convertiţi. De la început am privit cu bucurie spre clipa în care vom primi izbăvirea totală şi definitivă de păcat, suferinţă, boli şi moarte. Dacă am fi primit deja aceste binecuvântări, n-am mai nădăjdui că vom primi aceste lucruri. Căci nădejdea se referă neapărat la un lucru pe care-l vom primi în viitor.

8:25 După cum noi suntem susţinuţi de această slăvită nădejde, tot aşa şi **Duhul** ne susţine **în slăbiciunile noastre.** Adesea suntem perplecşi în rugăciunile noastre, căci **nu ştim** cum să ne rugăm. Ne rugăm egoist, îngust şi în necunoştinţă de cauză. Dar din nou Duhul vine şi ne ajută în slăbiciunile noastre, mijlocind **pentru noi cu suspine care nu-şi** găsesc exprimarea. În versetul aceesta Duhul este Cel care suspină, nu noi, deşi şi noi suspinăm.

Există aici o taină. Noi scrutăm zarea, încercând să vedem nevăzutul, domeniul spiritual în care o mare Persoană şi forţe mari sunt angajate în acţiuni efectuate în folosul nostru. Şi deşi nu putem înţelege, avem parte de o mângâiere şi încurajare nesfârşite ştiind că un suspin poate constitui uneori cea mai spirituală rugăciune.

8:27 Dacă Dumnezeu **cercetează inimile** oamenilor, El poate să şi interpreteze **mintea Duhului**, cu toate că acea minte îşi găseşte expresia doar în suspine. Important este faptul că rugăciunile Duhului Sfânt în contul nostru sunt făcute întotdeauna **după voia lui Dumnezeu.** Şi fiindcă ele sunt întotdeauna după voia lui Dumnezeu, ele sunt întotdeauna spre binele nostru. Asta e în măsură să explice o mulţime de lucruri, aşa cum vom vedea în următoarele versete.

8:28 Dumnezeu lucrează în aşa fel încât **toate lucrurile să fie spre binele celor care Îl iubesc, care sunt chemaţi după planul Său.** Nu întotdeauna lucrurile par să fie aşa! Uneori, când suferim tragedii, dezamăgiri, frustrări, când inima ne este sfâşiată de durere, poate datorită pierderii unei fiinţe dragi, ne întrebăm: „Ce bine o mai putea ieşi şi din asta?" Dar versetul următor ne oferă răspunsul: tot ce îngăduie Dumnezeu să vină în viaţa noastră are menirea să ne facă să se asemănăm chipului Fiului Său. Când vedem acest lucru, rugăciunile noastre nu se mai termină cu semnul întrebării. Viaţa noastră nu este controlată de forţe impersonale, cum ar fi întâmplarea, norocul sau soarta, ci de Persoana Minunată a Domnului nostru, care „este prea plin de iubire pentru a putea fi vreodată nedrept cu noi, şi prea înţelept pentru a putea greşi vreodată."

8:29 În continuare, Pavel urmăreşte maiestuosul şi extraordinar de cuprinzătorul program divin, menit să aducă mulţi fii la slavă.

Mai întâi de toate, Dumnezeu ne-a **ştiut dinainte** încă din trecutul etern. Nu a fost vorba doar de o cunoaştere intelectuală, căci în ce priveşte cunoaşterea de ordin general, Dumnezeu i-a cunoscut pe *toţi* cei ce s-au născut sau se vor naşte vreodată. Dar cunoştinţa Sa prealabilă i-a îmbrăţişat pe toţi cei pe care El i-a rânduit dinainte sau i-a **predestinat să se conformeze... chipului Fiului Său.** Prin urmare, a fost vorba de o cunoaştere însoţită de un scop, a cărui împlinire nu poate fi împiedicată nicidecum. Nu e de ajuns să spunem că Dumnezeu **i-a cunoscut dinainte** pe cei despre care El Şi-a dat seama că într-o zi se vor pocăi şi vor crede. Mai degrabă, faptul că El i-a cunoscut dinainte a constituit garanţia că ei se vor pocăi în cele din urmă şi vor crede!

Faptul că păcătoşii care nu-L cunosc pe Dumnezeu pot fi transformaţi într-o zi în chipul lui Cristos, printr-un miracol al harului, este unul dintre cele mai uluitoare adevăruri ale revelaţiei divine. Desigur, ideea care se desprinde de aici nu este aceea că vom avea vreodată atributele Dumnezeirii, nici că vom poseda cândva trăsăturile fizionomice ale lui Cristos, ci faptul că vom fi ca El *din punct de vedere moral*, absolut total eliberaţi de păcat şi vom avea trupuri proslăvite ca al Lui.

În ziua aceea de slavă El va fi **întâiul născut între mai mulţi fraţi. Întâi născut** din versetul acesta se referă la locul întâi în rang sau onoare. El nu va fi doar Unul dintre mai mulţi egali, ci Cel care ocupă locul suprem de onoare între fraţii şi surorile Lui.

8:30 Toţi cei care au fost **predestinaţi** în eternitate **sunt chemaţi** şi în timp. Asta înseamnă că fiecare din ei, nu numai că va auzi evanghelia, ci va şi răspunde la chemarea ei. Prin urmare, este o chemare efectivă. Toţi sunt chemaţi; asta e chemarea generală (şi totuşi valabilă) a lui Dumnezeu. Dar numai puţin răspund la această chemare. Asta este chemarea efectivă (producătoare de convertire) a lui Dumnezeu.

Toţi cei care răspund la chemare sunt şi **îndreptăţiţi** şi **glorificaţi.** În fapt, *încă nu* suntem glorificaţi, dar este un fapt atât de cert încât Dumnezeu poate descrie această acţiune la timpul trecut. Noi suntem atât de siguri de starea noastră glorificată ca şi când am fi şi primit-o deja!

Este unul dintre cele mai puternice pasaje din Noul Testament privitoare la siguranţa credinciosului. Pentru fiecare milion de oameni care sunt cunoscuţi dinainte şi sunt **predestinaţi** de Dumnezeu, *fiecare* din acei un milion vor fi **chemaţi, justificaţi** şi **glorificaţi**. Nici unul nu va lipsi! (Comparaţi termenul „toţi" din Ioan 6:37.)

8:31 Când luăm în considerare aceste verigi indestructibile din lanţul de aur al răscumpărării, concluzia care se desprinde este inevitabilă: **Dacă Dumnezeu este pentru noi,** în sensul că ne-a marcat pentru El Însuşi, atunci nimeni **nu poate** reuşi în vreun demers întreprins **împotriva noastră.**[31] Dacă Cel Atotputernic lucrează spre binele nostru, nici o altă putere, care este în mod necesar mai mică decât a Lui, nu poate învinge programul Său.

8:32 Cel care nu Şi-a cruţat nici propriul Său Fiu, ci L-a dat pentru noi toţi. Ce minunate cuvinte! Nu trebuie să lăsăm ca aceste cuvinte, doar pentru faptul că ne sunt atât de binecunoscute, să-şi piardă din splendoarea sau forţa de a ne inspira la închinăciune. Când o lume pierdută a avut nevoie să fie mântuită de un Înlocuitor fără păcat, marele Dumnezeu al universului nu Şi-a precupeţit tot ce avea mai de preţ, însăşi Comoara inimii Sale, ci L-a dat să moară o moarte ruşinoasă şi să sufere pentru noi.

Logica ce se desprinde de aici este imbatabilă. Dacă Dumnezeu deja ne-a dat darul Său suprem, mai poate exista oare vreun alt dar, mai mic, pe care El să nu ni-l dea? Dacă El deja a plătit preţul cel mai mare, va ezita El oare să plătească un preţ mai mic? Dacă a mers El până acolo pentru a ne asigura mântuirea, oare ne va abandona El vreodată? **Oare cum nu ne va da El de asemenea, fără plată, toate lucrurile?**

„Limbajul necredinţei," scrie Mackintosh, se rezumă în cuvintele „Cum ne va?", pe când limbajul credinţei afirmă: „Cum nu ne va..."[32]

8:33 Ne aflăm încă în atmosfera de tribunal, dar a intervenit o schimbare remarcabilă. Pe când păcătosul îndreptăţit stă înaintea instanţei, tuturor pârâşilor li se lansează apelul să se prezinte. Numai că nu apare nici unul! Cum se face asta? Dacă Dumnezeu i-a îndreptăţit deja pe aleşii Săi, **cine** mai poate **aduce vreo acuzare**?

Argumentarea din acest verset şi din următorul va deveni mult mai clară, dacă vom adăuga cuvintele: „Nimeni, întrucât...", înaintea fiecărui răspuns dat. În acest caz, versetul ar suna astfel: *Nimeni, întrucât* **Cristos** deja **a murit** pentru acuzat, a fost înviat din morţi şi se află în prezent **la dreapta lui Dumnezeu,** mijlocind pentru el.

Dacă Domnul Isus, căruia I s-a încredinţat toată judecata, nu pronunţă nici o sentinţă pentru acuzat, ci, mai degrabă, se roagă pentru el, atunci nu mai există nici o persoană care ar mai putea avea vreun motiv valabil de a-l condamna.

8:35 Acum credinţa aruncă ultima provocare majoră: mai există cineva care poate să-i smulgă pe cei îndreptăţiţi **din dragostea lui Cristos**? După care se cercetează toate împrejurările nefavorabile posibile care au reuşit să producă efectul de separare în alte domenii ale vieţii umane. Dar nu s-a găsit nici una care să-l poată despărţi pe credincios de dragostea lui Cristos. Nici chinurile **tribulaţiei,** nici suferinţele, nici monstrul întristării, nici durerile extreme ale minţii sau trupului, nici brutalitatea **prigoanelor**, nici producerea unor suferinţe sau chiar a morţii asupra celor care au curajul să se deosebească de restul lumii. Nici chiar spectrul foametei — până la transformarea fiinţei umane în piele şi oase. Nici goliciunea, cu tot ce poate să însemne ea, pe planul privaţiunilor, expunerii la elemente şi lipsa de apărare. Nici chiar primejdiile — ameninţarea unor pericole iminente şi groaznice. Nici **sabia** — rece, necruţătoare şi aducătoare de moarte.

8:36 Dacă vreunul din aceste lucruri l-ar putea despărţi pe credincios de dragostea lui Cristos, atunci despărţirea aceasta fatală ar fi avut loc cu mult timp în urmă, întrucât cariera unui creştin este o moarte vie. Asta a vrut să spună psalmistul când a afirmat că, din pricina identificării noastre cu Domnul, **noi suntem omorâţi toată ziua** şi suntem ca **oile**, ce sunt condamnate la **măcel** (Ps. 44:22).

8:37 În loc să ne despartă de dragostea lui Cristos, lucrurile acestea nu fac altceva decât să ne apropie şi mai mult de El. Noi nu suntem doar **biruitori**, ci **mai mult decât biruitori**.[33] Nu numai că suntem triumfători asupra acestor forţe formidabile, ci făcând acest lucru, aducem slavă lui Dumnezeu, binecuvântare altora şi ne facem nouă înşine bine. Facem sclavi din duşmani şi cărări din obstacolele ce ne sunt puse în cale.

Dar nici unul din aceste lucruri nu se realizează prin tăria noastră, ci numai **prin Cel ce ne-a iubit**. Numai puterea lui Cristos poate face ca amărăciunea să dea rod dulce, slăbiciunea să facă loc tăriei, tragedia să fie înlocuită cu triumful iar durerea inimii să fie preschimbată în binecuvântare.

8:38 Apostolul nu şi-a încheiat căutarea. El cutreieră universul în căutarea vreunui lucru care ar putea să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, după care infirmă, una câte una, orice posibilitate ca acest lucru să se poată vreodată întâmpla —

moartea cu toate grozăviile ei;
viaţa cu toate ademenirile ei;
nici îngerii, nici principalităţile, cu toată puterea şi cunoştinţele lor supranaturale;
puterile, fie tirani pământeşti, fie adversari angelici;
lucrurile actuale, care ne asaltează atât de des;
lucrurile viitoare, care trezesc gânduri rău prevestitoare;

8:39 nici înălţimea, nici adâncimea, acele lucruri care fac parte din tărâmul dimensiunii sau al spaţiului, inclusiv forţele oculte.[34] Apoi, pentru a se asigura că nu a lăsat afară vreun lucru, Pavel adaugă:

nici orice alt lucru creat.

Rezultatul cercetării întreprinse de Pavel este că nu a găsit nimic care să ne poată despărţi de dragostea lui Dumnezeu care este în Cristos Isus Domnul nostru.

Ne e de mirare că aceste cuvinte de triumf au constituit cântarea celor care au murit moarte de martir şi rapsodia celor care au trăit vieţi de martir!

II. DISPENSAŢIE: EVANGHELIA ŞI ISRAELUL (Cap. 9-11)

A. Trecutul Israelului (Cap. 9)

În capitolele 9-11 facem cunoştinţă cu răspunsul dat de Pavel evreului care ridică următoarea obiecţie: *Prin faptul că Evanghelia promite mântuire, atât Neamurilor, cât şi iudeilor, poate acest lucru să însemne că Dumnezeu şi-a călcat promisiunile pe care le-a făcut poporului pe care Şi l-a ales pe acest pământ?* Răspunsul lui Pavel acoperă trecutul Israelului (cap. 9), prezentul (cap. 10) şi viitorul său (cap. 11).

În secţiunea aceasta se pune un mare accent pe suveranitatea divină şi pe responsabilitatea umană. Romani 9 este unul din pasajele de bază din Biblie privitoare la suveranitatea lui Dumnezeu în privinţa alegerii. Capitolul următor expune apoi, cu aceeaşi vigoare, celălalt adevăr complementar: responsabilitatea omului.

SUVERANITATEA DIVINĂ ŞI RESPONSABILITATEA OMULUI

Când spunem că Dumnezeu este suveran,

înţelegem prin asta că El poate face exact aşa cum găseşte de cuviinţă. Afirmând însă asta, ştim că, întrucât El este Dumnezeu, niciodată nu va face nici un lucru greşit, nedrept sau nelegiuit. Prin urmare, a spune că Dumnezeu este suveran nu înseamnă altceva decât a ne pune de acord cu adevărul potrivit căruia Dumnezeu este Dumnezeu. Nu trebuie să ne fie teamă de acest adevăr, după cum nu trebuie să ne cerem scuze pentru el. Este un adevăr glorios, care ar trebui să ne determine să ne închinăm.

În suveranitatea Sa, Dumnezeu a ales anumiţi indivizi care să-I aparţină Lui. Dar aceeaşi Biblie care ne învaţă despre actul suveran al lui Dumnezeu de alegere a unora, ne învaţă şi despre responsabilitatea omului. Deşi este adevărat că Dumnezeu îi alege pe oameni în vederea mântuirii, tot atât de adevărat este că ei înşişi pot alege, optând să fie mântuiţi, printr-un act hotărât al voinţei lor. Latura divină a mântuirii se poate observa din cuvintele: „Toţi cei pe care Tatăl Mi-i dă vor veni la Mine." Latura umană o găsim în cuvintele care urmează: „şi pe cel ce vine la Mine cu nici un chip nu-L voi izgoni" (Ioan 6:37). Noi, credincioşii, ne bucurăm că Dumnezeu ne-a ales în Cristos înainte de întemeierea lumii (Ef. 1:4). Dar credem cu aceeaşi certitudine că oricine vrea, poate să ia apa vieţii, fără plată (Apo. 22:17). Dwight Lyman Moody a ilustrat aceste două adevăruri în felul următor: Când ne apropiem de uşa mântuirii, vedem ţintuită deasupra intrării inscripţia: „Oricine vrea, poate intra." După ce am trecut pragul şi privim îndărăt, vedem deasupra uşii cuvintele: „Aleşi după cunoştinţa dinainte a lui Dumnezeu". Astfel adevărul responsabilităţii omului îi confruntă pe oameni, când aceştia se apropie de uşa mântuirii. Adevărul alegerii suverane este însă un adevăr rezervat membrilor familiei lui Dumnezeu, care au intrat deja prin uşa mântuirii.

Cum poate Dumnezeu să aleagă persoane individuale care să-I aparţină, şi, în acelaşi timp, să facă o ofertă autentică a mântuirii destinată tuturor oamenilor, de pretutindeni? Cum vom putea împăca aceste două adevăruri? Adevărul este că nu le putem împăca. Pentru mintea omenească, ele rămân ireconciliabile. Dar Biblia propagă ambele adevăruri, ceea ce înseamnă că avem datoria să credem în fiecare din ele, mulţumindu-ne cu gândul că dificultatea constă în incapacitatea minţii noastre de a pricepe, ele fiind perfect reconciliabile la Dumnezeu. Aceste adevăruri complementare sunt ca două linii paralele, al căror punctul de convergenţă este la infinit.

Unii au încercat să reconcilieze alegerea suverană a lui Dumnezeu cu responsabilitatea omului, afirmând că Dumnezeu îi cunoştea dinainte pe cei care aveau să se încreadă în Mântuitorul şi că aceştia ar fi cei pe care i-a ales El să fie mântuiţi. În sprijinul teoriei lor, ei citează Romani 8:29, unde se spune că „pe cei pe care i-a cunoscut mai dinainte i-a şi predestinat", precum şi textul de la 1 Petru 1:2, care spune: „aleşi după cunoştinţa mai dinainte a lui Dumnezeu". Dar această teorie ignoră faptul că cunoştinţa dinainte a lui Dumnezeu este *determinativă*. Cu alte cuvinte, nu numai că El *ştie* dinainte care vor fi cei ce se vor încrede în Mântuitorul, ci şi *predetermină* rezultatul acesta, atrăgându-i pe anumiţi indivizi la El.

Deşi Dumnezeu îi alege pe unii oameni să fie mântuiţi, El nu-l alege pe nimeni să fie condamnat, sau, ca să ne exprimăm cu alte cuvinte: deşi Biblia propagă adevărul alegerii suverane a lui Dumnezeu, ea nu ne învaţă nicăieri că ar exista un principiu al lepădării divine. Dar unii ar putea obiecta, spunând: „Dacă Dumnezeu îi alege pe unii să aibă parte de binecuvântare, reiese că pe alţii îi alege în vederea pierzării." Dar această afirmaţie nu este adevărată! Întreaga omenire a fost condamnată la pierzare, prin propriul ei păcat, şi nu prin vreun decret arbitrar al lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ar îngădui ca toţi oamenii să meargă în iad — acţiunea pe care ar fi fost întru totul justificat s-o întreprindă — oamenii nu ar primi decât ceea ce au meritat. Întrebarea se pune: „Are Domnul suveran dreptul de a Se coborî şi selecta o mână de oameni, care altminteri ar fi condamnaţi, să alcătuiască mireasa Fiului Său?" Desigur, răspunsul la această întrebare este afirmativ! Prin urmare, lucrurile se prezintă astfel: dacă oamenii sunt pierduţi, asta se datorează păcatului şi răzvrătirii lor; iar dacă oamenii sunt mântuiţi, asta se datorează harului suveran al lui Dumnezeu, în virtutea căruia El i-a ales.

Pentru omul care este mântuit, tema alegerii suverane a lui Dumnezeu ar trebui să fie un prilej de necontenită uimire. Credinciosul priveşte în jur şi, observând atâţia oameni cu caractere mult mai nobile decât al lui, cu personalităţi mult mai echilibrate şi cu dispoziţii sufleteşti mult mai plăcute decât a sa, se întreabă: „Oare de ce m-a ales Domnul pe mine?"

De ce am fost făcut să-Ţi aud glasul
Şi să intru cât mai este loc,
Când mii de oameni fac o alegere greşită,
Preferând să moară de foame, decât să intre?
— *Isaac Watts*

Cei nemântuiţi nu au voie să apeleze la adevărul alegerii, pentru a-şi scuza necredinţa. Ei nu trebuie să spună: „Dacă nu am fost ales, înseamnă că lucrurile sunt independente de voinţa mea, că nu pot schimba cu nimic această stare de lucruri." Singurul mod în care vor şti vreodată dacă au fost aleşi sau nu este să se pocăiască de păcatele lor şi să-L primească pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor al lor (1 Tes. 1:4-7).

Tot aşa, nici creştinii nu trebuie să recurgă la adevărul alegerii suverane a lui Dumnezeu ca pretext pentru a lâncezi în râvna lor pentru evanghelizare. Noi nu avem voie să spunem: „Dacă sunt aleşi, vor fi mântuiţi, indiferent dacă le vestim noi evanghelia sau nu." Numai Dumnezeu ştie cine sunt cei aleşi. Nouă ni se porunceşte să predicăm evanghelia la toată lumea, întrucât Dumnezeu oferă mântuirea absolut tuturor oamenilor. Dar aceştia resping evanghelia din pricina împietririi inimii lor, nu pentru că oferta universală a mântuirii pe care o face Dumnezeu ar fi nesinceră.

Când ne ocupăm de această temă, trebuie să ne ferim de două pericole. Primul este acela de a susţine doar o latură a adevărului — de pildă, a crede în alegerea suverană a lui Dumnezeu şi a nega că omul ar avea vreo opţiune pe trebuie s-o facă în legătură cu mântuirea sa. Celălalt pericol este de a pune un accent prea mare asupra unui adevăr, în detrimentul celuilalt. Metoda biblică este aceea de a crede în alegerea suverană a lui Dumnezeu şi de a crede, cu aceeaşi intensitate, în responsabilitatea omului. Numai procedând în felul acesta vom putea menţine echilibrul biblic în care se află aceste doctrine.‡

Să ne întoarcem acum la capitolul 9 din Romani, în care preaiubitul apostol dezvoltă acest subiect:

9:1 Insistând că mântuirea este şi pentru Neamuri, şi pentru iudei, Pavel a dat impresia că ar fi fost, din punctul de vedere al Israelului, un trădător şi un renegat. Aşa se explică ardoarea cu care susţine el aici devotamentul său profund faţă de poporul evreu, prin jurământul la care recurge. El rosteşte **adevărul**. El **nu minte. Cugetul** său, aflat în părtăşie cu **Duhul Sfânt**, atestă adevărul spuselor sale.

9:2 Când se gândeşte el, mai întâi, la glorioasa chemare a Israelului, şi nu la respingerea sa de către Dumnezeu, pentru faptul că L-a respins pe Mesia, **inima** lui este plină de **mare întristare şi mâhnire necontenită.**

9:3 Ba chiar ar putea merge până acolo încât să dorească să fie el însuşi declarat **anatema**, adică să fie despărţit de Cristos, dacă ar putea, cumva, prin pierderea propriei sale mântuiri, să înlesnească mântuirea fraţilor săi evrei. În această puternică declaraţie de abnegaţie şi renunţare de sine, ne dăm seama că avem de a face cu cea mai înaltă formă de iubire umană — care îl determină pe cineva să-şi dea viaţa pentru prietenii săi (Ioan 15:13). Şi percepem extraordinara povară pe care o resimte un evreu convertit pentru convertirea **concetăţenilor** săi. Asta ne aminteşte de rugăciunea lui Moise pentru poporul său: „Iartă-le acum păcatul! Dacă nu, atunci, şterge-mă din cartea Ta, pe care ai scris-o!" (Ex. 32:32).

9:4 Şi astfel, plângând pentru concetăţenii săi, Pavel trece în revistă extraordinarele privilegii de care au parte ei. În primul rând, sunt **israeliţi**, membri ai străvechiului popor ales al lui Dumnezeu.

Dumnezeu a *înfiat* acel popor să-I fie fiul Său (Ex. 4:22) şi Şi-a izbăvit poporul din Egipt (Os. 11:1). El a fost pentru Israel un Tată (Deut. 14:1) iar Efraim a fost întâiul Său născut (Ier. 31:9). (*Efraim* este, în acest context, un nume alternativ al poporului Israel.)

Şechina sau norul de **slavă** a simbolizat prezenţa lui Dumnezeu în mijlocul israeliţilor, călăuzindu-i şi ocrotindu-i.

Apoi Dumnezeu a încheiat **legăminte** cu Israel, nu cu Neamurile. Astfel, cu Israel a încheiat El Legământul Palestinian, prin care li s-a promis israeliţilor teritoriul ce se întinde de la Râul Egiptului până la Eufrat (Gen. 15:18). De asemenea, cu Israel va ratifica El, încă în viitor, Noul Legământ, făgăduind „perpetuitate, convertirea lor viitoare şi binecuvântarea peste un Israel pocăit (Ier. 31:31-40)."[35]

Lui Israel i s-a dat **legea**. Israeliţii au fost singurii receptori ai legii.

Ritualurile încărcate de semnificaţie şi **slujba dumnezeiască** legată de cortul din pustiu şi de templu au fost date Israelului, precum şi preoţia.

Pe lângă legămintele menţionate mai sus,

Dumnezeu a făcut **făgăduinţe** nenumărate Israelului, că-l va ocroti, că-i va dărui pace şi prosperitate.

9:5 Poporul evreu are toate motivele să pretindă că lui îi aparţin patriarhii din vechime: Avraam, Isaac şi Iacov, precum şi cei doisprezece fii ai lui Iacob — care sunt strămoşii neamului evreu. În plus, ei au avut parte de cel mai mare privilegiu dintre toate câte au existat vreodată: din punctul de vedere al descendenţei sale omeneşti, Mesia a fost un israelit, cu toate că El mai este şi Suveranul universului, **Dumnezeu în veci binecuvântat**. Aici avem o declaraţie pozitivă a Dumnezeirii şi umanităţii Mântuitorului (Unele traduceri ale Bibliei diminuează forţa acestui verset. De pildă, versiunea RSV sună astfel: „...şi rasa lor, după trup, este Cristosul. Dumnezeu care este peste toţi să fie binecuvântat în veci. Amin." Pe plan gramatical, textul din greacă nu exclude varianta adoptată de traducerea Revised Standard Version, dar principiul discernământului spiritual reclamă compararea unor Scripturi cu alte Scripturi. Or, când se procedează astfel, se vede că e de preferat modul în care au redat traducerile KJV şi NKJV acest text, precum şi alte traduceri conservatoare.)[36]

9:6 Apostolul se confruntă acum cu o problemă teologică de mare profunzime. Dacă Dumnezeu le-a făcut israeliţilor, poporul Său ales pe acest pământ, aceste făgăduinţe, cum putem reconcilia această stare de fapt cu actuala lepădare a Israelului, în folosul Neamurilor, care au fost aşezate în locul lor, la o poziţie de binecuvântare? Pavel insistă că nu este vorba aici de nici o călcare a făgăduinţei din partea lui Dumnezeu, arătând în continuare că Dumnezeu a avut dintodeauna un proces de alegere suverană, bazat pe făgăduinţă, şi nu pe descendenţa dintr-o anumită spiţă. Doar pentru că cineva s-a născut în sânul poporului **Israel** asta nu înseamnă că este, în mod automat, un moştenitor al făgăduinţelor. În sânul poporului **Israel** Dumnezeu are o rămăşiţă de credincioşi adevăraţi.

9:7 Nu **toţi** descendenţii lui Avraam sunt consideraţi **copiii** Lui. De pildă, **Işmael** a fost **sămânţa lui Avraam**. Dar firul promisiunii divine a trecut prin Isaac, nu prin Işmael. Promisiunea a fost: **„În Isaac va fi chemată sămânţa ta"** (Gen. 21:12). După cum am arătat la comentariile de la 4:12, Domnul Isus a făcut şi El această interesantă distincţie, când a stat de vorbă cu iudeii necredincioşi la Ioan 8:33-39. Aceştia I-au spus Domnului: „Noi suntem descendenţii lui Avraam..." (v. 33). Isus a recunoscut acest adevăr, spunând: „Ştiu că sunteţi descendenţii lui Avraam" (v. 37). Dar când au spus ei: „Avraam este tatăl nostru", Domnul a răspuns: „Dacă aţi fi copiii lui Avraam, aţi face faptele lui Avraam" (v. 39). Cu alte cuvinte, ei descindeau din Avraam, dar nu aveau credinţa lui Avraam şi, prin urmare, nu erau copiii lui spirituali.

9:8 Nu descendenţa fizică este aceea care contează. Adevăratul Israel e alcătuit din acei iudei care au fost selectaţi de Dumnezeu şi cărora El le-a făcut **promisiunea** concretă, desemnându-i să fie **copiii** Lui. Vedem acest principiu al alegerii suverane în cazul lui Isaac şi al lui Iacob.

9:9 Dumnezeu i s-a arătat lui Avraam, făgăduindu-i că Se va întoarce la timpul rânduit şi că Sara va avea un fiu. Desigur, fiul acela a fost Isaac, care a fost cu adevărat un copil al **făgăduinţei** şi un copil rezultat dintr-o naştere supranaturală.

9:10 Un alt exemplu de alegere suverană îl găsim în cazul lui Iacob, ai cărui părinţi au fost, desigur, **Isaac** şi **Rebeca**. Dar **Rebeca** a purtat în pântece *doi* prunci, nu doar unu!

9:11 S-a rostit o hotărâre divină, încă înainte de a se naşte aceşti copii. Or, hotărârea respectivă nu putea să aibă nimic de a face cu meritele vreunuia dintre cei doi copii, ci depindea întru totul de alegerea lui Dumnezeu, bazată pe voia Sa, şi nu pe caracterul sau realizările vreunuia dintre cei doi prunci. **Planul (scopul) lui Dumnezeu, potrivit alegerii** înseamnă hotărârea Lui de a împărţi harurile Sale în funcţie de voia Sa divină şi după bunul Său plac.

Apropo, versetul acesta infirmă ideea potrivit căreia faptul că Dumnezeu l-a ales pe Iacob s-a bazat pe cunoaşterea Sa dinainte a faptelor pe care avea să le săvârşească Iacob. Se afirmă răspicat că alegerea **nu** s-a făcut pe baza **faptelor**!

9:12 Dumnezeu a hotărât ca cel mai în vârstă să slujească celui mai tânăr. Esau urma să ocupe o poziţie subordonată lui Iacob. Iar acesta din urmă a fost ales să aibă parte de *slavă şi privilegii pământeşti*. În mod normal, s-ar fi cuvenit ca lui Esau, întâiul născut dintre cei doi fraţi gemeni, să-i revină onorurile şi privilegiile ce însoţesc această poziţie. Dar procesul selecţiei lui Dumnezeu l-a ignorat pe el, oprindu-se asupra lui Iacob.

9:13 Pentru a sublinia şi mai mult ideea

suveranității lui Dumnezeu în procesul selecției, Pavel citează textul de la Maleahi 1:2, 3: **„Pe Iacob l-am iubit, dar pe Esau l-am urât."** Aici Dumnezeu Se referă la două națiuni, Israel și Edom, reprezentate de cele două căpetenii: **Iacob** și **Esau**. Dumnezeu a desemnat Israelul să fie națiunea căreia i-a promis El pe Mesia și împărăția mesianică. În schimb, lui Edom nu i se face nici o promisiune de acest fel. Mai degrabă, munții și zestrea lui au fost pustiite, fiind destinate șacalilor pustiului (Mal. 1:3; vezi și Ier. 49:17, 18; Ez. 35:7-9).

Deși este adevărat că citatul din Maleahi 1:2, 3 descrie modul în care tratează Dumnezeu națiunile, mai degrabă decât persoanele individuale, el este citat în sprijinul afirmației că Dumnezeu, în suveranitatea Lui, are dreptul de a alege și persoane individuale.

Cuvintele **Pe Iacob l-am iubit, dar pe Esau l-am urât** trebuie înțelese în lumina decretului suveran rostit de Dumnezeu: **Cel mai vârstnic îl va sluji pe cel mai tânăr**. Preferința pentru Iacob este interpretată ca un act de iubire, în timp ce trecerea peste Esau este văzută ca ură, *prin comparație*, și nu că Dumnezeu l-ar fi urât pe Esau cu animozitate, cu spirit de răzbunare. Pur și simplu El l-a iubit pe Esau mai puțin decât pe Iacob, cum reiese din faptul că, în suveranitatea Sa, l-a ales pe Iacob.

Textul acesta se referă la *binecuvântări pământești*, nu la viața veșnică. Ura lui Dumnezeu față de Esau nu înseamnă că persoane individuale din rândul poporului edomit *nu ar putea* fi mântuite, după cum dragostea Sa pentru Israel nu exclude necesitatea ca iudeii *să trebuiască* să fie mântuiți în mod individual. (A se observa și faptul că Esau *a primit* totuși unele binecuvântări pământești, după cum mărturisește el însuși la Gen. 33:9.)

9:14 Apostolul a avut dreptate când a anticipat că învățătura lui asupra alegerii suverane a lui Dumnezeu va stârni tot felul de obiecții. Oamenii continuă să-L acuze pe Dumnezeu și azi că ar fi nedrept, afirmând că, din moment ce îi alege pe unii, neapărat pe ceilalți îi condamnă. Ei susțin că dacă Dumnezeu a prestabilit toate lucrurile, atunci nimeni nu mai poate face nimic — ceea ce ar însemna că Dumnezeu este nedrept când îi condamnă totuși pe oameni.

Pavel neagă răspicat orice posibilitate ca Dumnezeu să fie nedrept. Dar în loc să dilueze conceptul suveranității lui Dumnezeu, pentru a-l face mai acceptabil pentru acești contestatri, apostolul îl enunță cu și mai mare vigoare, fără nici un fel de scuză.

9:15 Mai întâi, el citează cuvântul adresat de Dumnezeu lui Moise: **„Mă voi îndura de cine [Îmi va plăcea] să mă îndur și voi avea compasiune pentru cine [Îmi va plăcea] să am compasiune"** (vezi Ex. 33:19). Cine ar putea cuteza să afirme că Cel Preaînalt, Domnul cerului și al pământului, nu are dreptul să-Și arată **îndurarea** și **compasiunea**?

Toți oamenii sunt condamnați de propriul lor păcat și de necredința lor. Dacă ar fi lăsați de capul lor, ar pieri *cu toții*. Pe lângă faptul că face o invitație sinceră tuturor oamenilor, Dumnezeu îi alege pe unii din acești oameni condamnați să fie obiectele harului Său special. Dar asta nu înseamnă că El i-a ales în mod arbitrar pe ceilalți să fie condamnați, căci ei sunt deja condamnați, prin faptul că au păcătuit toată viața și au respins evanghelia. Cei care sunt aleși pot să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru harul Lui. Cei care sunt pierduți nu pot da vina pe nimeni, decât pe ei înșiși.

9:11 Prin urmare, concluzia este că destinul final al oamenilor sau al națiunilor nu stă în tăria voinței lor sau în intensitatea cu care își exercită această voință, ci în **îndurarea** lui **Dumnezeu**.

Când afirmă Pavel că **nu depinde de cel ce vrea**, asta nu înseamnă că voința cuiva nu ar juca un rol în mântuirea cuiva. Chemarea evangheliei se adresează cu precădere voinței omului, așa cum reiese din Apo. 22:17: „Oricine vrea, să ia apa vieții fără plată." Isus i-a demascat pe iudei, arătând că aceștia *nu erau dispuși* să vină la El (Ioan 5:40). Când spune Pavel: **nici de cine aleargă**, nu neagă prin aceasta că trebuie să ne luptăm să intrăm pe poarte strâmtă (Luca 13:24). Dimpotrivă, se cere o anumită disponibilitate și un grad de râvnă spirituală. Dar voința omului și faptul că aleargă nu sunt factorii determinanți. Ceea ce rămâne este faptul că mântuirea este de la Domnul, după cum se exprimă și Morgan:

> Nici o disponibilitate din partea noastră, nici o alergare nu ne poate procura mântuirea de care avem trebuință, după cum nu ne poate învrednici să ne însușim binecuvântările pe care ni le asigură ea... Lăsați de capul nostru, nu vom simți niciodată trebuința de mântuire și nu vom face nici un efort în direcția dobândirii ei. Tot ce ține de mântuirea omului începe cu Dumnezeu.[37]

9:17 Suveranitatea lui Dumnezeu se vede nu numai în faptul că îşi arată îndurarea faţă de unii, ci şi din faptul că-i împietreşte pe alţii, în sprijinul acestui adevăr fiind citat cazul lui **Faraon**.

Nu se face nici o sugestie aici că monarhul egiptean ar fi fost sortit pieirii din pântecele mamei sale. Mai degrabă, iată ce s-a întâmplat în realitate: Când a ajuns la maturitate, el s-a dovedit a fi un om nespus de rău, de crud şi de încăpăţânat. În pofida unor avertismente cât se poate de solemne care i-au fost date, el a continuat să-şi împietrească inima. Dumnezeu ar fi putut să-l nimicească pe loc, dar n-a făcut-o, ci l-a ţinut în viaţă ca să-Şi etaleze prin El **puterea** Sa şi pentru ca prin faraon Numele lui Dumnezeu să poată fi cunoscut în toată lumea.

9:18 Faraon şi-a împietrit de nenumărate ori inima şi de fiecare dată când făcea aşa, Dumnezeu îi împietrea *şi mai mult* inima, ca o formă de judecată adusă peste el. Acelaşi soare topeşte, pe de o parte, sloiul de ghiaţă, şi usucă solul, făcându-l tare ca piatra. Acelaşi soare albeşte pânza, dar bronzează pielea. Acelaşi Dumnezeu Îşi arată îndurarea faţă de cei cu inima zdrobită, dar îi împietreşte pe cei nepocăiţi. Respingerea harului atrage după sine refuzarea harului.

Dumnezeu are dreptul de a-Şi arăta **îndurarea** faţă de oricine doreşte şi de a-l împietri pe oricine doreşte. Dar, întrucât este Dumnezeu, niciodată nu va acţiona cu nedreptate.

9:19 Modul apăsat în care subliniază Pavel dreptul lui Dumnezeu de a face tot ce vrea naşte obiecţia că, dacă aşa stau lucrurile, atunci nu ar mai trebui să bage de vină nimănui, întrucât nimeni nu a reuşit să se împotrivească voii Lui. Astfel, pentru contestatarul care formulează această obiecţie, omul nu ar fi decât un pion, pe tabla de şah. Nici un lucru pe care ar putea să-l facă sau să-l rostească el nu i-ar putea schimba cu nimic soarta.

9:20 Mai întâi, apostolul mustră obrăznicia oricărei creaturi care ar îndrăzni să-I bage de vină Creatorului. **Omul,** mărginit şi împovărat de păcat, ignoranţă şi slăbiciune, nu are nici o cădere să-I poată întoarce lui Dumnezeu vorba sau să pună la îndoială înţelepciunea sau justeţea căilor Sale!

9:21 Apoi Pavel recurge la ilustraţia cu **olarul** şi **lutul**, pentru a răzbuna suveranitatea lui Dumnezeu. Într-o zi, **olarul** intră în atelierul său şi zăreşte pe duşumea un morman de lut, fără nici o formă. El ia o mână din acest lut, o aşează pe roata sa şi plăsmuieşte un vas de toată frumuseţea. Are el dreptul de a proceda astfel?

Desigur, **olarul** este Dumnezeu iar lutul este omenirea păcătoasă şi pierdută. Dacă **olarul** ar lăsa-o de capul ei, ea s-ar duce toată în iad. Şi, procedând aşa, ar fi absolut drept şi echitabil. Dar Olarul, în suveranitatea Sa, alege o mână de păcătoşi, îi mântuieşte prin harul Său şi-i face să se conformeze chipului Fiului Său. Are El dreptul să procedeze astfel? Nu uitaţi că El nu-i condamnă pe toţi în mod arbitrar să meargă în iad, întrucât ei deja sunt condamnaţi de propria lor încăpăţânare şi necredinţă.

Dumnezeu are **puterea** şi autoritatea absolute să facă dintr-o parte a lutului **un vas de cinste** iar din altă parte a lutului **un vas de necinste**. În situaţia în care toţi sunt nevrednici, El Îşi poate revărsa binecuvântările peste cine decide El, nerevărsându-le peste alţii peste care a decis să nu le reverse. „Acolo unde toţi sunt nevrednici," scrie Barnes, „lucrul suprem la care ne putem aştepta este ca El să nu-i trateze pe nici unii cu nedreptate."[38]

9:22 Pavel Îl prezintă pe **Dumnezeu**, Marele Olar, în poziţia în care ar fi confruntat cu un aparent conflict de interese. Pe de o parte, El doreşte să-Şi **arate mânia** şi să-Şi etaleze **puterea**, prin pedepsirea păcatului. Iar pe de altă parte, El doreşte să dea dovadă de răbdare faţă de **vasele mâniei pregătite pentru nimicire**. Este contrastul dintre asprimea dreaptă a lui Dumnezeu, în primul rând, şi **îndelunga Sa răbdare** în al doilea rând. Argumentul este următorul: „Dacă Dumnezeu ar fi justificat să-i pedepsească pe cei răi imediat, şi totuşi vedem că manifestă un grad foarte mare de răbdare faţă de ei, atunci cine mai poate să-L învinuiască de părtinire?"

Observaţi cu atenţie sintagma: **vase ale mâniei pregătite pentru nimicire. Vasele mâniei** sunt cei ale căror păcate îi supun **mâniei** lui Dumnezeu. Ei sunt **pregătiţi pentru nimicire** prin păcatul, neascultarea şi răzvrătirea lor, şi nu prin vreun decret arbitrar al lui Dumnezeu.

9:23 Cine poate ridica vreo obiecţie, dacă Dumnezeu vrea **să-Şi arate bogăţiile slavei Sale** faţă de nişte oameni faţă de care doreşte să-Şi arate **îndurarea** Sa — oameni pe care El i-a selectat mai dinainte pentru slava eternă? În acest punct, comentariile lui C. R. Erdman se vor dovedi deosebit de utile:

Suveranitatea lui Dumnezeu nu este niciodată exercitată în direcţia condamnării oamenilor care trebuie să fie mântuiţi, ci mai degrabă a condus la mântuirea unor oameni care trebuiau să fie pierduţi.[39]

Dumnezeu nu pregăteşte vase ale mâniei în vederea nimicirii, ci pregăteşte **vase ale îndurării** în vederea **slavei**.

9:24 Pavel identifică vasele îndurării, arătând că noi suntem aceste vase, creştinii pe care Dumnezeu i-a **chemat** din lumea evreilor şi din cea a Neamurilor. Prin asta se aşează temelia pentru ceea ce va urma: lepădarea tuturor şi păstrarea unei rămăşiţe din naţiunea Israel, şi chemarea Neamurilor să ocupe poziţia privilegiată pe care o avuseseră israeliţii.

9:25 Apostolul citează două versete din Osea, pentru a arăta că chemarea Neamurilor nu trebuie să-i surprindă pe iudei. Primul este din Osea 2:23: **„Îi voi numi «poporul Meu» pe cei ce nu erau poporul Meu şi «preaiubită» pe cea care nu era preaiubită."** În contextul lor din cartea Osea, aceste cuvinte se referă la Israel, nu la Neamuri. Ele anticipează perioada când Israelul va fi restabilit, ca popor al lui Dumnezeu, preaiubit de El. Dar când sunt citate de Pavel ele se aplică la chemarea Neamurilor. Cu ce drept face Pavel o schimbare atât de radicală? Răspunsul îl constituie faptul că Duhul Sfânt, Care a inspirat, de la bun început, aceste cuvinte, are dreptul de a le reinterpreta sau reaplica ulterior.

9:26 Al doilea verset este din Osea 1:10: **„Şi va fi aşa: în locul unde li s-a zis «Voi nu sunteţi poporul Meu,» acolo vor fi numiţi fii ai Dumnezeului Celui viu."** Din nou în contextul iniţial al acestui verset din Vechiul Testament, el nu se referă la Neamuri, ci descrie restabilirea viitoare a Israelului şi redobândirea de către el a bunăvoinţei lui Dumnezeu. Dar Pavel îl aplică aici la recunoaşterea de către Dumnezeu a Neamurilor, ca fii ai Săi. Găsim aici o altă ilustrare a faptului că atunci când Duhul Sfânt citează versete din Vechiul Testament în Noul Testament, El le poate da o altă aplicaţie, de asemenea corectă, după cum găseşte El de cuviinţă.

9:27 Respingerea Israelului şi păstrarea unei rămăşiţe din el sunt dezbătute la 9:27-29. **Isaia** a prezis că doar o minoritate din copiii lui **Israel** vor fi mântuiţi, chiar dacă naţiunea propriu-zisă s-ar dezvolta foarte mult la număr (Is. 10:22).

9:28 Când a spus Isaia: **„Şi nimicirea aceasta, care a fost hotărâtă, Domnul, Dumnezeu oştirilor o va aduce la îndeplinire în toată ţara"** (Is. 10:23), el s-a referit la invadarea Palestinei de către forţele Babilonului, urmată de exilul Israelului. Lucrarea despre care este vorba aici este judecata adusă de Dumnezeu peste Israel. Citând aceste cuvinte, Pavel afirmă că ceea ce i s-a întâmplat Israelului în trecut ar putea să se întâmple din nou în vremea lui.

9:29 După cum a zis Isaia (într-o parte anterioară a profeţiei sale): **Dacă nu... ar fi lăsat Domnul Oştirilor** cerului câţiva supravieţuitori, Israelul ar fi fost şters pe de pe faţa pământului, **ca Sodoma şi Gomora** (Is. 1:9).

9:30 Care este concluzia tuturor acestor lucruri, cu privire la epoca actuală a Bisericii? — întreabă Pavel. Prima concluzie este că Neamurile, care, de obicei, nu căutau neprihănirea, ci răutatea, şi care, negreşit, nu au urmărit o neprihănire a lor proprie, au găsit neprihănirea prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Nu toate Neamurile, desigur, ci numai acelea care au crezut în Cristos au fost îndreptăţite.

9:32 Pe de altă parte, Israel, care a căutat îndreptăţirea pe baza păzirii legii, nu a aflat niciodată legea prin care să poată dobândi neprihănirea.

9:32 Motivul este clar: israeliţii au refuzat să creadă că îndreptăţirea se obţine prin credinţa în Cristos, ci au continuat să încerce să ajungă la neprihănirea proprie, prin propriile lor merite. Ei s-au poticnit de piatra de poticnire, adică de Cristos Isus Domnul.

9:33 Dar tocmai asta a prezis Domnul prin profetul Isaia că se va întâmpla. Venirea lui Mesia la Ierusalim avea să aibă un efect dublu. Pentru unii El avea să se dovedească o piatră de poticnire şi o Stâncă de cădere (Is. 8:14). Iar alţii aveau să creadă în El, negăsind nici o pricină de ruşine, de cădere sau de dezamăgire (Is. 28:18).

B. Prezentul Israelului (cap. 10)

10:1 Învăţăturile lui Pavel au fost cât se poate de respingătoare pentru iudeii neconvertiţi. Ei l-au considerat un trădător şi un duşman al Israelului. Dar aici el îi asigură pe fraţii creştini cărora le-a adresat epistola de faţă că lucrul care va aduce cea mai mare desfătare inimii lui şi pentru care se roagă lui Dumnezeu cel mai fierbinte este ca Israelul să fie mântuit.

10:2 Departe de a-i condamna pe israeliţi

pentru că ar fi fără Dumnezeu sau lipsiţi de religiozitate, apostolul depune mărturie că ei au o râvnă pentru Dumnezeu — fapt care reiese din minuţiozitatea cu care respectă ei ritualurile şi ceremoniile iudaismului şi din intoleranţa pe care o manifestă faţă de orice doctrină contrară. Dar râvna nu este de ajuns. Ea trebuie îmbinată cu adevărul, deoarece în caz contrar, ea poate face mai mult rău, decât bine.

10:3 Tocmai aici au greşit ei, **necunoscând dreptatea lui Dumnezeu, necunoscând** faptul că Dumnezeu le atribuie oamenilor **dreptatea (neprihănirea)** pe baza principiului credinţei, şi nu al faptelor. În schimb, ei au încercat să producă o neprihănire a lor proprie, prin păzirea legii. Ei au încercat să obţină bunovoinţa lui Dumnezeu prin propriile lor eforturi, prin propriul lor caracter, prin propriile lor fapte bune şi au refuzat cu încăpăţânare să se supună planului lui Dumnezeu, prin care El îi socoteşte drepţi pe păcătoşii care cred în Fiul Său.

10:4 Dacă ar fi crezut în Cristos, ei ar fi văzut că El este sfârşitul legii pentru dreptate (neprihănire). Scopul legii este de a descoperi păcatul, de a mustra şi de a-i condamna pe călcătorii de lege. Legea nu poate să-i confere nimănui neprihănirea (dreptatea). Pedeapsa pentru călcarea legii este moartea. Prin moartea Sa, Cristos a plătit pedeapsa pentru legea pe care au călcat-o oamenii. Când un păcătos Îl primeşte pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor al său, legea nu mai are nici un cuvânt de spus în privinţa lui. Prin moartea Înlocuitorului său, păcătosul salvat a murit faţă de lege. El a terminat cu legea şi cu orice încercări de a mai dobândi neprihănirea (dreptatea) prin această lege.

10:5 În vocabularul Vechiului Testament, putem distinge deosebirea dintre cuvintele legii şi cuvintele credinţei. De pildă, la Levitic 18:5 **Moise scrie** că omul care dobândeşte neprihănirea pe care o cere legea va trăi procedând aşa. Accentul e pus pe „dobândire", nu pe acţiunea sa.

Desigur, această afirmaţie ne pune în faţa unui ideal pe care nimeni nu-l poate realiza. Tot ce spune textul este că dacă cineva ar putea păzi cu desăvârşire şi în permanenţă legea, nu ar fi condamnat la moarte. Dar legea a fost dată unor oameni care erau *deja* păcătoşi, fiind *deja* condamnaţi la moarte. Chiar dacă ar fi reuşit să păzească legea cu desăvârşire, de atunci încolo, ei ar fi fost pierduţi şi în acest caz, întrucât Dumnezeu cere să se plătească şi pentru păcatele comise în trecut. Orice nădejde pe care ar avea-o oamenii de a dobândi neprihănirea prin lege sunt sortite, din capul locului, eşecului.

10:6 Pentru a arăta că limbajul credinţei se deosebeşte radical de cel al legii, Pavel citează mai întâi din Deuteronom 30:12, 13, care sună astfel:

> Nu este în cer, ca să zici:
> „Cine se va sui pentru noi în cer şi să ne-o aducă, pentru ca s-o auzim şi s-o împlinim?"
> Nu este nici dincolo de mare, ca să zici:
> „Cine va trece pentru noi dincolo de mare şi să ne-o aducă, pentru ca s-o auzim şi s-o împlinim?"

Ceea ce este interesant este că, în contextul lor din Deuteronom, aceste versete nu se referă deloc la credinţă şi la evanghelie, ci la lege în general, şi la porunca concretă..... (Deut. 30:10b). Dumnezeu spune că legea nu este ascunsă, distantă sau inaccesibilă. Nu e nevoie ca un om să se urce până la cer sau să traverseze marea pentru a o găsi. Ea este aproape şi tot ce trebuie să facă oamenii este să asculte de ea.

Dar apostolul Pavel ia aceste cuvinte şi le aplică la evanghelie. El spune că limbajul credinţei nu-i cere unui om să se suie în cer ca să-L aducă de acolo pe Cristos jos. În primul rând, asta ar fi total imposibil şi în al doilea rând ar fi inutil, întrucât Cristos deja S-a coborât pe pământ la Întruparea Sa!

10:7 Când apostolul citează versetul 13 din Deuteronom 13, el schimbă cuvintele „Cine va traversa marea" în „Cine se va coborî în adânc." El scoate în evidenţă că evanghelia nu le cere oamenilor să se coboare în mormânt pentru a-L învia pe Cristos din morţi. Asta ar fi nu numai o imposibilitate, dar şi o totală inutilitate, întrucât Cristos a înviat deja din morţi. Observaţi că la 10:6, 7 avem două doctrine privitoare la Cristos, care sunt cele mai dificil de acceptat pentru iudeu — întruparea Sa şi Învierea Sa. Totuşi el trebuie să le accepte, dacă doreşte să fie mântuit. Ne vom întâlni din nou cu aceste doctrine la 10:9, 10.

10:8 Dacă evanghelia nu le spune oamenilor să facă nici un lucru care este cu neputinţă pentru oameni, după cum nu le spune să facă ceea ce a fost deja înfăptuit de Domnul, atunci ce le spune să facă?

Din nou, Pavel adaptează un verset din Deuteronom 30, pentru a afirma că evanghelia este **aproape**, accesibililă, inteligibilă şi uşor de dobândit. Ea poate fi exprimată în

conversaţie familiară (**în ruga ta**); şi poate fi lesne înţeleasă cu mintea (**în inima ta**) (Deut. 30:14). Este vestea bună a mântuirii prin credinţă, pe care Pavel şi alţi apostoli au propovăduit-o.

10:9 Iată evanghelia în esenţă: Mai întâi, trebuie să accepţi adevărul Întrupării, potrivit căruia Pruncul din ieslea Betleemului este Domnul vieţii şi slavei, şi că **Isus** din Noul Testament este **Domnul** (Iehova) din Vechiul Testament.

În al doilea rând, trebuie să accepţi adevărul învierii Sale, cu tot ce presupune acesta. **Dumnezeu L-a înviat din morţi** ca dovadă că Cristos Şi-a încheiat lucrarea necesară pentru mântuirea noastră şi că Dumnezeu este mulţumit de această lucrare. Crezând acest lucru din toată inima înseamnă a crede cu toate capacităţile mentale, emotive şi volitive ale unui om.

Prin urmare, cu gura mărturiseşti pe Domnul Isus şi crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morţi. Este o însuşire personală a Persoanei şi lucrării Domnului Isus Crirstos. Asta este credinţa salvatoare.

Întrebarea care se pune adesea este: „Poate o persoană să fie mântuită, acceptându-L pe Isus ca Mântuitor, fără să-L recunoască şi ca Domn?" Biblia nu îi oferă nici o încurajare unei persoane care crede cu anumite rezerve mentale, de genul: „Îl iau pe Isus ca Mântuitor al meu, dar nu vreau să-L încoronez ca Domn al domnilor." Pe de altă parte, cei care fac din supunerea în faţa lui Isus ca Domn o *condiţie a mântuirii* vor fi confruntaţi cu altă problemă: „Până unde trebuie recunoscut El ca Domn?" Puţini creştini pot declara că I s-au predat pe de-a-ntregul, în acest mod. Când vestim evanghelia, trebuie să subliniem mereu că *credinţa este singura condiţie a îndreptăţirii*. Dar trebuie să le amintim fără încetare, păcătoşilor şi sfinţilor, că Isus Cristos *este* Domnul (Iehova-Dumnezeu) şi că trebuie recunoscut ca atare.

10:10 În continuarea explicaţiei, Pavel scrie că o persoană crede cu inima spre neprihănire (dreptate). Nu este vorba doar de o încuviinţare cu intelectul, ci o acceptare autentică, cu întreaga sa fiinţă. Când o persoană procedează astfel, este justificată imediat.

Apoi cu gura se face mărturisire în vederea mântuirii. Adică, credinciosul mărturiseşte public mântuirea pe care a primit-o deja. Mărturisirea *nu este o condiţie* a mântuirii, ci expresia exterioară inevitabilă a ceea ce s-a petrecut deja înlăuntru, sau cum spune versetul: „If on Jesus Christ you trust, speak for Him you surely must" (în traducere: „Dacă te încrezi în Isus Cristos, nu se va putea să nu-I fii martor, să nu vorbeşti despre El."). Când cineva crede cu adevărat într-un lucru, el va dori să împărtăşească altora despre acest lucru. Tot aşa, când s-a născut cineva din nou, realitatea acestui fapt extraordinar nu va putea să fie ţinută secretă, ci persoana respectivă Îl va mărturisi pe Cristos.

Scriptura presupune că atunci când o persoană este mântuită, ea va mărturisi în public mântuirea ei. Cele două elemente sunt inseparabile, după cum a remarcat Kelly: „Când nu există o mărturisire a lui Cristos Domnul cu gura, nici nu se poate vorbi de mântuire sau, cum S-a exprimat Domnul: «Cine va crede şi se va boteza va fi mântuit.»"[40] Denney face următoarele comentarii pe aceeaşi temă:

> „O inimă care crede în vederea neprihănirii şi o gură care mărturiseşte în vederea mântuirii nu sunt, în realitate, două lucruri distincte, ci unul şi acelaşi lucru."[41]

Întrebarea care se pune în acest punct este: de ce apare mărturisirea pe primul loc la 10:9, fiind urmată de credinţă, pe când, la 10:10 credinţa este aşezată pe locul întâi, fiind urmată de mărturisire? Răspunsul nu este greu de găsit. În versetul 9 accentul cade pe Întruparea şi Învierea Domnului, aceste doctrine fiind menţionate în ordinea lor cronologică. Întruparea este prima — Isus este Domn. Apoi învierea — Dumnezeu L-a înviat din morţi. În versetul 10 accentul cade pe ordinea evenimentelor în procesul mântuirii păcătosului. Mai întâi, el **crede** iar apoi depune o **mărturie** publică a **mântuirii** lui.

10:11 În acest punct din epistola sa, apostolul Pavel citează din Isaia 28:16, pentru a sublinia că **oricine crede în El nu va fi dat de ruşine.** Contemplarea mărturisirii lui Cristos în public ar putea genera teama că vei fi făcut de ruşine, dar, în realitate, situaţia se prezintă cu totul altfel. Actul nostru, prin care Îl mărturisim aici *pe pământ*, va fi urmat de actul Său, prin care El ne va mărturisi *în cer*. Noi avem o nădejde care nu va fi dezamăgită.

Cuvântul **oricine** constituie veriga de legătură cu ceea ce urmează, anume că slăvita mântuire a lui Dumnezeu este destinată tuturor, atât Neamurilor, cât şi evreilor.

10:12 În Romani 3:23 am aflat că nu este nici o deosebire între iudei şi Neamuri, în privinţa mântuirii, căci toţi sunt păcătoşi. Acum aflăm că nu este **nici o deosebire** în ce priveşte disponibilitatea mântuirii. Domnul nu este un Dumnezeu exclusiv, ci **Domn al tuturor** oamenilor. El **este bogat faţă de toţi cei care Îl cheamă.**

10:13 Este citat textul din Ioel 2:32 pentru a dovedi universalitatea evangheliei. Nu cred că am găsi o exprimare mai simplă a căii mântuirii, decât cea pe care o găsim în cuvintele: **„Oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit." Numele Domnului** sunt cuvinte prin care este reprezentat **Domnul** Însuşi.

10:14 Dar o atare evanghelie presupune o proclamare universală. De ce folos ar fi mântuirea oferită iudeilor şi Neamurilor, dacă ei nu ar avea prilejul s-o audă? Aici este pulsul misionarismului creştin!

Printr-o serie de trei întrebări prefaţate de termenul „cum" (**Cum vor chema... cum vor crede... cum vor auzi fără cineva care să le predice**), apostolul trece din nou în revistă etapele care duc la mântuirea iudeilor şi a Neamurilor. Poate că acestea ne vor fi mai clare, dacă vom inversa ordinea:

Dumnezeu îi trimite pe slujitorii Săi pe teren.

Aceştia predică vestea bună a mântuirii.

Păcătoşii aud despre oferta de viaţă în Cristos pe care le-o face Dumnezeu.

Unii din cei care aud cred mesajul vestit.

Cei care cred cheamă Numele Domnului.

Cei care cheamă Numele Domnului sunt mântuiţi.

Hodge scoate în evidenţă că acest argument se bazează pe principiul potrivit căruia dacă Dumnezeu doreşte voinţa înfăptuirii, El va asigura şi mijloacele prin care se va face înfăptuirea.[42] Cum am arătat, aceasta este temelia pe care se întemeiază misionarismul creştin. Pavel apără aici propovăduirea evangheliei către Neamuri — fapt cu care iudeii necredincioşi nu erau de acord.

10:15 Dumnezeu este Cel care îi trimite pe vestitori. Cine sunt însă **trimişii**? Ce facem noi cu privire la acest lucru? Avem noi **picioarele frumoase** pe care le atribuie Isaia celor care au vestit **evanghelia păcii, ale celor ce vestesc lucrurile bune** (Is. 52:7)? Prin cuvintele: **frumoase sunt pe munţi picioarele celui ce aduce veşti bune** Isaia se referă la Mesia. Aici la Romani 10:15 „El" devine „ei". *El* a venit acum aproape două mii de ani. Acum *noi* avem privilegiul şi responsabilitatea de a aduce vestea cea bună unei lume pierdute.

10:16 Dar Pavel este mâhnit din nou la gândul că nu toţi israeliţii au dat ascultare evangheliei. Isaia a profeţit acest lucru, când a spus: **„Doamne, cine a crezut cele auzite de la noi?"** (Is. 53:1). Şi răspunsul pe care îl reclamă întrebarea este: „Nu mulţi". Când a fost adusă vestea primei veniri a lui Mesia, nu mulţi au fost cei care au răspuns.

10:17 În acest citat din Isaia, Pavel observă că credinţa la care se referă profetul izvorăşte din mesajul auzit şi că acest mesaj a venit prin **cuvântul** despre Mesia. Prin urmare, el trage concluzia că **credinţa vine prin auzire iar auzirea prin cuvântul lui Dumnezeu. Credinţa** le parvine oamenilor atunci când ei aud propovăduirea noastră despre Domnul Isus Cristos, propovăduire bazată, desigur, pe **cuvântul** scris **al lui Dumnezeu.**

Dar nu este suficientă auzirea cu urechile. O persoană trebuie să audă cu inima şi mintea deschise, dorind să i se arate adevărul lui Dumnezeu. Dacă va face acest lucru, va descoperi că cuvântul acesta este adevărat şi că adevărul are capacitatea de a se confirma pe el însuşi. Apoi el va crede. Trebuie precizat însă că **auzirea** la care se referă acest verset nu presupune doar organul auzului, urechea. Asta pentru că cineva ar putea *citi* mesajul evangheliei, în loc să-l audă cu urechea. De aceea vom spune că „a auzi" înseamnă a primi cuvântul prin orice mijloace posibile.

10:18 Atunci care a fost problema? Oare nu au **auzit** şi iudeii şi Neamurile evanghelia propovăduită? Ba da. Pavel împrumută cuvintele din Psalmul 19:4, pentru a demonstra că ei au auzit, spunând: **Desigur; căci „glasul lor a răsunat pe tot pământul şi cuvintele lor au ajuns până la marginile lumii."**

Ceea ce este surprinzător este că aceste cuvinte din Psalmul 19 nu se referă, în textul original, la evanghelie, ci descriu modul în care soarele, luna şi stelele mărturisesc slava lui Dumnezeu. Dar, aşa cum am arătat deja, Pavel împrumută aceste cuvinte, demonstrând că ele se aplică în egală măsură la propovăduirea evangheliei în toată lumea, începând din vremea sa. Acelaşi Duh care a dăruit cuvintele iniţiale are dreptul de a le da o aplicaţie suplimentară, într-o altă perioadă a istoriei.

10:19 Chemarea Neamurilor şi respingerea evangheliei de către *marea majoritate* a iudeilor nu trebuia să fie o surpriză pentru

poporul **Israel**. Propriile lor Scripturi le-au spus dinainte israeliților ce se va întâmpla. De pildă, Dumnezeu a avertizat că îl va provoca pe Israel la gelozie prin intermediul Neamurilor și îl va mânia pe Israel printr-un popor idolatru și nechibzuit (Deut. 32:21).

10:20 Recurgând la cuvinte și mai directe, Isaia spune că Domnul se va lăsa găsit de Neamuri, care nu-L căutau și se va face cunoscut celor care nu doreau să afle despre El (Is. 65:1). Luate integral, Neamurile nu L-au căutat pe Dumnezeu, ci s-au mulțumit cu religiile lor păgâne. Dar multe persoane individuale dintre Neamuri *au răspuns* când au auzit evanghelia. În general vorbind, Neamurile au răspuns într-o măsură mai mare decât iudeii.

10:21 Pe fundalul acesta al Neamurilor care se îndreaptă în număr mare spre Iehova, Isaia Îl înfățișează pe Domnul stând toată ziua cu mâinile întinse, chemându-l pe Israel, dar răspunzându-I-se cu neascultare, încăpățânare și respingere.

C. Viitorul Israelului (cap. 11)

11:1 Care este viitorul Israelului? Este oare adevărat, așa cum susțin unii, că Dumnezeu a terminat cu Israelul, că biserica este acum Israelul lui Dumnezeu și că toate făgăduințele date inițial lui Israel se aplică acum bisericii?[43] Romani 11 constituie una din cele mai puternice argumente din Biblie prin care este răsturnată această concepție eronată.

Pavel începe printr-o întrebare: **„A lepădat Dumnezeu pe poporul Său?"** (sensul fiind: „l-a lepădat *în întregime*?"). Cu alte cuvinte, a fost lepădat fiecare israelit în parte? **Nicidecum!** răspunde imediat Pavel. Adevărul e că deși Dumnezeu **a lepădat poporul Său**, cum se afirmă răspicat la 11:15, asta nu înseamnă că El i-a respins pe *toți* membrii acestui popor. Pavel însuși este o dovadă grăitoare a faptului că această lepădare nu a fost absolută. Căci nu era el oare un **israelit, din sămânța lui Avraam** și **din seminția lui Beniamin**? Acreditarea sa de iudeu era impecabilă.

11:2 Prin urmare, trebuie să înțelegem astfel prima parte a acestui verset: **„Dumnezeu n-a lepădat** *complet* **pe poporul Său, pe care l-a cunoscut mai dinainte."** Situația a fost similară celei care a existat pe vremea lui **Ilie**. Cei mai mulți israeliți se îndepărtaseră de Dumnezeu, căzând în idolatrie. Situația în care se găseau ei era atât de rea, încât Ilie s-a rugat **împotriva Israelului**, nu în favoarea lui!

11:3 El I-a amintit Domnului că israeliții reduseseră la tăcere **profeții**, prin omorârea acestora, distrugând altarele lui Dumnezeu. Lui Ilie i se părea că Dumnezeu nu mai avea alt glas de om credincios, care să vorbească în Numele Lui, decât al lui și că viața lui era în primejdie iminentă.

11:4 Dar lucrurile nu erau chiar atât de sumbre și de deznădăjduite cum se temea Ilie. Dumnezeu i-a amintit profetului că El Și-a rezervat **șapte mii de bărbați** care au refuzat până la capăt să meargă pe urmele concetățenilor lor, care îmbrățișaseră practica idolului **Baal**, căruia i se închinau.

11:5 Ceea ce era valabil pe vremea aceea este valabil și în prezent: Dumnezeu nu Se lasă niciodată fără martori. Întotdeauna El are o **rămășiță** de credincioși fideli, aleși de El ca obiecte speciale ale **harului** Său.

11:6 Dumnezeu nu alege această rămășiță pe baza faptelor pe care le-ar putea face credincioșii aceștia, ci pe baza alegerii **harului** Său suveran. Aceste două principii — **harul** și **faptele** — se exclud reciproc. Un dar nu se poate câștiga. Ceea ce este gratuit nu poate fi cumpărat. Nu poți obține prin merite un lucru nemeritat. Din fericire, alegerea lui Dumnezeu s-a bazat pe **har**, nu pe **fapte**, căci altfel nimeni n-ar mai fi fost ales.

11:7 Prin urmare, concluzia este că **Israel** nu a obținut neprihănirea, pentru că a căutat-o prin eforturile proprii, și nu prin lucrarea terminată a lui Cristos. Rămășița aleasă de Dumnezeu a reușit însă să obțină neprihănirea (dreptatea) prin credința în Domnul Isus. În ce privește neamul Israel, acesta a suferit ceea ce s-a numit „o orbire judiciară". Refuzul de a-L primi pe Mesia a dus la diminuarea capacității și înclinației de a-L primi.

11:8 Dar exact asta a prezis Vechiul Testament că se va întâmpla (Is. 29:10; Deut. 29:4). **Dumnezeu** i-a abandonat pe israeliți, lăsându-i într-o **adormire** caracterizată prin faptul că au devenit insensibili la realitățile spirituale. Pentru că au refuzat să vadă în Domnul Isus pe Mesia și pe Mântuitorul, acum ei au pierdut puterea de a-L **vedea**. Pentru că nu au voit să audă vocea plină de duioșie cu care îi chema Dumnezeu, acum au fost loviți de o surzenie spirituală. Această groaznică judecată continuă să-și facă resimțite efectele **până în ziua de astăzi.**

11:9 Și **David** a anticipat judecata pe care avea s-o aducă Dumnezeu peste Israel.

În Psalmul 69:22, 23 el L-a descris pe Mântuitorul respins în postura în care Îl roagă pe Dumnezeu să transforme **masa lor într-o cursă, într-un laţ şi într-un prilej de căde**re. Prin **masă** aici se înţelege totalitatea privilegiilor şi binecuvântărilor care s-au revărsat peste ei prin Cristos. Ceea ce trebuia să fie o binecuvântare s-a prefăcut într-un blestem.

11:10 În fragmentul din Psalmi, Mântuitorul suferind Îl mai roagă pe Dumnezeu să le **întunece ochii ca să nu vadă** şi trupurile să le fie încovoiate, fie prin trudă, fie datorită vârstei (sau mijlocul să fie cuprins de un tremur permanent).

11:11 Pavel pune o altă întrebare: **Au alunecat ei ca să cadă?** Aici trebuie să adăugăm cuvântele: *definitiv* sau *pe veci*. S-au poticnit ei oare pentru ca să cadă şi să nu mai fie restabiliţi niciodată? Apostolul neagă categoric o atare sugestie. Scopul urmărit de Dumnezeu este restaurarea. El a rânduit ca în urma căderii lor, Neamurile să aibă parte de **mântuire** şi astfel să i se trezească gelozia Israelului. Această **gelozie** are menirea de a-l aduce pe Israel, în cele din urmă, înapoi la Dumnezeu.

Pavel nu neagă că Israel a căzut, ci recunoaşte pe faţă că aşa stau lucrurile chiar în versetul de faţă: **prin căderea lor a venit mântuirea Neamurilor** — şi în cel următor: „Dacă deci căderea lor a fost o bogăţie pentru lume". Dar el se opune categoric ideii că Dumnezeu ar fi rupt definitiv relaţiile cu Israel.

11:12 Ca urmare a respingerii evangheliei de către Israel, poporul acesta a fost pus deoparte iar evanghelia s-a deplasat acum la **Neamuri**. În această privinţă, **căderea** iudeilor a însemnat **bogăţii pentru lume** iar pierderea Israelului a constituit câştigul Neamurilor.

Dar dacă lucrul acesta este adevărat, cu cât mai mult va aduce restabilirea Israelului bogăţii nespus de mari pentru întreaga lume! Când Israel se va întoarce la Domnul, la sfârşitul Marii Strâmtorări, această naţiune va deveni vadul prin care vor fi binecuvântate toate naţiunile.

11:13 Apostolul se adresează acum **Neamurilor** (11:13-24). Unii cred că el se referă aici la creştinii ne-evrei din Roma, dar contextul reclamă un auditoriu diferit, anume cel al Neamurilor, în general, spre deosebire de neamul Israel. Ne va fi mult mai uşor să înţelegem acest verset, dacă vom realiza că în aceste versete (13-24) Pavel se referă la Israel ca popor iar prin **Neamuri**, de asemenea, se înţelege conceptul de „naţiuni" sau „popoare". El nu se referă aici la biserica lui Dumnezeu, întrucât atunci s-ar putea deduce din textul dezbătut că biserica ar putea fi lepădată (11:22). Dar o atare concepţie este nebiblică.

Fiind **apostol al Neamurilor**, lui Pavel îi era cât se poate de uşor să li se adreseze direct. Procedând astfel, el îşi împlinea **slujba**.

11:14 El a încercat prin toate mijloacele să provoace **gelozia celor din** cadrul poporului său, pentru ca prin el unii din ei să poată fi mântuiţi. Dar Pavel ştia ceea ce ştim şi noi, că el însuşi nu putea să-l mântuie pe nici unul din ei. Dar Dumnezeul mântuirii Se identifică pe Sine atât de mult cu slujitorii Săi încât le permite să afirme că ei realizează ceea ce, evident, numai El poate realiza.

11:15 Versetul acesta redă argumentul de la 11:12, sub altă formă. Când Israelul a fost pus deoparte, ridicându-i-se statutul de popor ales de El pe acest pământ, Neamurile au fost aşezate în locul lor, dându-li-se o poziţie favorizată înaintea lui Dumnezeu, fiind astfel „împăcate" (reconciliate), în sens figurat. Când Israelul va fi restabilit, în timpul Domniei de o mie de ani a lui Cristos, aceasta se va traduce pe plan mondial printr-o regenerare şi înviere globală.

Lucrul acesta poate fi ilustrat prin experienţa lui Iona, care a fost un simbol al naţiunii Israel. Când a fost aruncat Iona din corabie, în timpul furtunii, lucrul acesta a dus la salvarea tuturor sufletelor Neamurilor de pe corabia respectivă. Dar când Iona a fost redresat, propovăduind locuitorilor oraşului Ninive, lucrul acesta a dus la mântuirea unei întregi cetăţi de Neamuri! Tot aşa, lepădarea temporară de către Dumnezeu a Israelului a dus la trimiterea evangheliei către o mână de Neamuri, ca să spunem aşa. Dar când va fi restabilit Israelul, mulţimi uriaşe de Neamuri vor fi aduse în împărăţia lui Dumnezeu.

11:16 Aici Pavel recurge la două metafore. Prima se referă la **roadele dintâi** şi la **plămădeală** iar a doua la **rădăcină** şi la **ramuri**. **Roadele dintâi** şi **plămădeala** se referă la pârga plămădelii, nu la fructe. La Numeri 15:19-21 citim că o parte a acestei plămădeli era dedicată Domnului, ca un dar ridicat. Argumentul avut în vedere aici este că dacă o parte a plămădelii este pusă deoparte, fiind închinată Domnului, toată plămădeala din care provine această parte este de asemenea dedicată Lui.

Cât priveşte aplicaţia, **roadele dintâi** se referă la Avraam. El a fost **sfânt** în sensul că a fost pus deoparte pentru Dumnezeu. Dacă lucrul acesta a fost valabil în cazul lui, este valabil şi în cazul posterităţii sale, al descendenţilor săi. Aceştia sunt puşi deoparte, rezervându-li-se o poziţie de privilegiu extern înaintea lui Dumnezeu.

A doua metaforă se referă la **rădăcină** şi la **ramuri**. Dacă rădăcina este pusă deoparte, tot aşa se întâmplă şi cu ramurile. Avraam este **rădăcina** în sensul că el a fost primul care a fost pus deoparte, de Dumnezeu, ca să formeze o nouă societate, distinctă de toate celelalte popoare. Dacă Avraam a fost pus deoparte, tot aşa s-a întâmplat şi cu cei ce au descins din el, în cadrul spiţei alese.

11:17 Apostolul dezvoltă în continuare metafora cu **rădăcina** şi cu **ramurile**.

Ramurile care au fost **tăiate** se referă la porţiunea necredincioasă din cele douăsprezece seminţii ale lui Israel. Din pricina respingerii de către aceştia a lui Mesia, ei au fost scoşi din poziţia de privilegiu, ca popor ales al lui Dumnezeu. Dar numai unele din **ramuri au fost** îndepărtate, căci o rămăşiţă a poporului Israel, din care făcea parte şi Pavel, L-a primit pe Domnul.

Măslinul sălbatic se referă la Neamuri, privite în totalitatea lor, ca un singur popor. Ele au fost altoite pe măslin.

Neamurile s-au înfruptat din rădăcină şi din grăsimea măslinului. Neamurile împărtăşesc acum poziţia favorizată de care avusese iniţial parte Israelul şi de care continuă să se bucure acea parte a Israelului care a crezut.

În această ilustraţie este important să înţelegem că nu Israelul este tulpina măslinului, ci „linia privilegiului", „spiţa de privilegiaţi" ai lui Dumnezeu, de-a lungul tuturor timpurilor. Dacă Israel ar fi tulpina, atunci am avea imaginea bizară a Israelului fiind tăiat din Israel, pentru a fi altoit din nou în Israel!

Trebuie să ţinem seama şi de faptul că ramura măslinului sălbatic *nu este biserica*, ci Neamurile lualte la un loc. Altminteri ar însemna că adevăraţii credincioşi ar putea fi îndepărtaţi de bunovăinţa lui Dumnezeu — fapt care, aşa cum a arătat deja Pavel, nu poate să se întâmple niciodată (Rom. 8:38, 39).

Când spunem că tulpina pomului este „linia de privilegiu" din toate timpurile, ce se înţelege prin acesată „linie" sau „spiţă" a privilegiului"? Dumnezeu a hotărât să pună deoparte un popor, distinct de toate celelalte popoare, care să ocupe o poziţie specială, foarte apropiată de El. Membrii acestui popor aveau să fie distincţi de restul lumii, bucurându-se de privilegii speciale. Ei aveau să beneficieze de ceea ce s-a numit în vremea noastră: „statutul naţiunii celei mai favorizate". În diverse perioade ale istoriei, Dumnezeu a avut un cerc intim de oameni ai Săi.

Poporul Israel a fost primul din seria acestei „linii privilegiate", membrii acestui popor constituind străvechiul popor ales al lui Dumnezeu. Datorită faptului că L-au respins pe Mesia, unele din aceste ramuri au fost tăiate, pierzându-şi astfel poziţia de „fiu favorit". Neamurile au fost altoite în locul israeliţilor pe tulpina măslinului, devenind părtaşi, alături de iudeii credincioşi, la **rădăcină şi la grăsime** (sevă). Rădăcina ne aduce cu gândul înapoi la Avraam, cu care începe seria celor privilegiaţi. Grăsimea măslinului se referă la rodnicia sa, la recolta bogată de măsline şi untdelemn pe care o dă el. Aici **grăsimea** înseamnă privilegiile care au decurs din contopirea cu măslinul.

11:18 Dar Neamurile nu trebuie să adopte o atitudine de superioritate faţă de iudei, ca şi când ar fi mai sfinte decât ei. Oricine se laudă în felul acesta demonstrează că nu ştie că nu cu el a început linia privilegiului, ci că a fost aşezat în această linie a privilegiului, care exista înaintea sa. Lui i s-a dat doar favoarea de a fi aşezat în această linie privilegiată.

11:19 Pavel anticipă afirmaţia pe care o va face, probabil, acest neevreu cu care a conversat el de o bună bucată de timp, anume că „ramurile iudaice au fost tăiate, pentru ca eu şi alte ramuri neevreieşti să putem fi introduse în locul lor, prin altoire."

11:20 Apostolul recunoaşte că afirmaţia de mai sus este parţial adevărată. Ramurile iudaice au fost tăiate iar în locul lor au fost aduse, prin altoire, ramurile Neamurilor. Dar asta s-a întâmplat datorită necredinţei Israelului, şi nu faptului că Neamurile ar fi avut vreun motiv să pretindă ceva de la Dumnezeu. Neamurile au fost altoite pe tulpină pentru faptul că, luate ca un popor, ele au stat în picioare prin credinţă. Sintagma „tu stai în picioare prin credinţă" pare să indice că Pavel se referă aici la credincioşii adevăraţi. Dar nu acesta este sensul avut în vedere. Singurul mod în care Neamurile au stat în picioare **prin credinţă** a constat în faptul că, în general, ele au dat dovadă de mai multă credinţă decât iudeii, după cum reiese şi din

cuvintele adresate de Isus sutaşului roman: „Nici chiar în Israel n-am găsit o credinţă atât de mare!“ (Luca 7:9). Iar Pavel le-a spus, mai târziu, iudeilor de la Roma: „Să ştiţi, deci, că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă neamurilor şi ele o vor asculta!“ (Fapte 28:28). Observaţi cuvintele: „ele o vor asculta.“ Ca popor ei sunt mai receptivi azi la evanghelie decât Israelul. **A sta în picioare** este aici opusul verbului *a cădea*. Israel a căzut de la locul de privilegiu de care se bucura odinioară, Neamurile fiind aduse în locul său.

Dar cel care stă în picioare trebuie să ia seama ca să nu cadă. Neamurile nu trebuie să se îngâmfe, ci trebuie să se teamă.

11:21 Dacă Dumnezeu n-a cruţat ramurile fireşti, ci le-a tăiat din linia privilegiului, nu avem nici un motiv să ne îndoim de faptul că nu va cruţa nici măslinul sălbatic, în împrejurări similare.

11:22 Aşadar, în pilda măslinului vedem două faţete contrastante ale caracterului lui Dumnezeu: **bunătatea** Lui şi **asprimea** Lui. Asprimea Lui se manifestă prin faptul că l-a îndepărtat pe Israel din locul privilegiat pe care-l ocupa. Bunătatea Lui se arată prin faptul că le-a adus Neamurilor evanghelia (vezi Fapte 13:46; 18:6). Dar nu trebuie profitat de această bunătate, căci şi Neamurile ar putea fi tăiate, dacă nu vor rămâne în acea stare de relativă receptivitate, pe care a remarcat-o Mântuitorul în timpul primei părţi a misiunii Sale (Mat. 8:10; Luca 7:9).

Nu trebuie să pierdem niciodată din vedere faptul că Pavel nu se referă la biserică sau la credincioşi individuali, ci la Neamuri, ca atare. Nimic nu poate despărţi Trupul lui Cristos de Capul său, după cum nimic nu poate să-l despartă pe un credincios de dragostea lui Dumnezeu. În schimb, Neamurile, respectiv popoarele, pot fi îndepărtate din actuala poziţie privilegiată.

11:23 Iar despărţirea Israelului nu este definitivă. Dacă vor renunţa la necredinţa de care dau dovadă pe plan naţional, atunci există toate motivele să credem că Dumnezeu îi va repune la locul lor de privilegiu de care se bucurau odinioară. Nu ar fi deloc imposibil pentru Dumnezeu să realizeze acest lucru.

11:24 În realitate, ar fi un proces mult mai lin ca Dumnezeu să-i repună pe israeliţi în poziţia de popor favorit al Său, decât să le aşeze pe Neamuri în această poziţie. Membrii poporului Israel au constituit ramurile iniţiale din pomul bunăvoinţei lui Dumnezeu, drept care au fost şi numite **ramurile naturale**. Ramurile formate de Neamuri au provenit însă de la un smochin sălbatic. A altoi un smochin cultivat cu o ramură de smochin sălbatic este un proces nefiresc sau, cum se exprimă Pavel, este **contrar firii**. A altoi ramuri naturale pe măslinul iniţial, cultivat, este un proces cât se poate de natural.

11:25 În acest punct apostolul relevă că restabilirea viitoare a Israelului nu este doar o posibilitate, ci şi o certitudine. Ceea ce relevă Pavel aici constituie o **taină** — adică un adevăr necunoscut până acum, un adevăr ce nu putea fi cunoscut de intelectul omului, fără să fi primit ajutor din afară, dar care este acum făcut cunoscut. Pavel îl prezintă, pentru ca credincioşii dintre Neamuri să nu se socotească singuri înţelepţi şi să nu dispreţuiască poporul Israel. **Taina** constă în următoarele:

O parte din Israel a căzut într-o orbire (împietrire). Deci această orbire nu a afectat întreaga naţiune Israel, ci doar segmentul celor necredincioşi.

Orbirea aceasta este temporară şi va rămâne în vigoare **până va intra plinătatea neamurilor. Plinătatea neamurilor** se referă la momentul în care ultimul membru al bisericii va fi convertit, după care, Trupul lui Cristos fiind complet, va fi răpit la cer, adică mireasa va fi luată acasă. Trebuie făcut distincţie între **plinătatea neamurilor** şi *vremurile* Neamurilor (Luca 21:24). **Plinătatea neamurilor** coincide cu Răpirea, pe când „vremurile Neamurilor“ se referă la întreaga perioadă de dominaţie a Neamurilor peste iudei, începând cu captivitatea babiloneană (2 Cron. 36:1-21) şi încheindu-se odată cu revenirea lui Cristos pe pământ, ca să domnească.

11:26 Deşi orbirea judiciară a Israelului va fi îndepărtată cu ocazia Răpirii, asta nu înseamnă că tot Israelul va fi salvat imediat. Iudeii vor fi convertiţi pe tot parcursul Marii Strâmtorări, dar întreaga rămăşiţă nu va fi salvată decât atunci când va reveni Cristos pe pământ, ca Rege al regilor şi Domn al domnilor.

Când Pavel spune că **tot Israelul va fi mântuit**, el înţelege prin asta **tot Israelul** *credincios*. Segmentul necredincios al poporului Israel va fi nimicit la a Doua Venire a lui Cristos (Zah. 13:8, 9). Numai cei care vor zice: „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului“ vor fi cruţaţi şi lăsaţi să intre în împărăţie.

La asta s-a referit Isaia când a vorbit despre un Răscumpărător care vine din **Sion** şi îndepărtează fărădelegea **din Iacob** (Is. 59.20). Observaţi că nu este vorba despre venirea lui Cristos la Betleem, ci de venirea Sa la **Sion** — adică a Doua Sa Venire.

11:27 Este vorba de aceeaşi perioadă de timp la care se referă şi Isaia 27:9 şi Ieremia 31:33, 34, când Dumnezeu va lua păcatele lor, pe temeiul Noului **Legământ.**

11:28 Prin urmare, am putea rezuma statutul actual al Israelului spunând mai întâi că **în ce priveşte evanghelia, ei sunt vrăjmaşi, spre binele vostru. Ei sunt vrăjmaşi** în sensul că au fost daţi la o parte, înstrăinaţi de bunăvoinţa lui Dumnezeu, pentru ca evanghelia să fie adusă la Neamuri.

Dar asta nu e decât o jumătate a tabloului. **În ce priveşte alegerea, ei sunt iubiţi din cauza părinţilor lor** — adică, Avraam, Isaac şi Iacob.

11:29 Motivul pentru care sunt încă iubiţi este faptul că **darurile de har şi chemarea lui Dumnezeu sunt fără schimbare,** adică nu pot fi anulate. Dumnezeu nu îşi retrage darurile pe care le-a făcut. Odată ce a făcut El o promisiune necondiţionată, nu va reveni niciodată asupra ei. El i-a dat Israelului privilegiile speciale enumerate la 9:4, 5. El l-a chemat pe Israel să fie poporul Său pe acest pământ (Is. 48:12), despărţit de restul popoarelor, şi nimic nu va putea schimba planul Lui.

11:30 Neamurile erau odinioară un popor neascultător, neîmblânzit, dar când Israel L-a respins pe Mesia şi evanghelia mântuirii, Dumnezeu S-a întors spre Neamuri, aducându-le **îndurarea** Sa.

11:31 O succesiune oarecum similară a evenimentelor va avea loc în viitor. Neascultarea Israelului va fi urmată de **îndurare,** când israeliţii vor fi provocaţi la gelozie prin îndurarea arătată Neamurilor. Unii susţin că evreii vor fi câştigaţi prin faptul că Neamurile îşi vor arăta îndurarea faţă de ei, dar noi ştim că nu este aşa. Restabilirea Israelului va fi efectuată prin a Doua Venire a Domnului Isus (vezi 11:26, 27).

11:32 Când citim acest verset, poate suntem ispitiţi să credem că Dumnezeu ar fi dat dovadă de un gest arbitrar, condamnându-i atât pe iudei, cât şi pe Neamuri la necredinţă şi că nu mai este nimic de făcut. Dar nu acesta este gândul ce se desprinde din versetul de faţă. Necredinţa a fost rezultatul propriilor acţiuni. Ceea ce spune versetul este că, întrucât Dumnezeu a găsit atât iudeii, cât şi Neamurile neascultătoare, i-a întemniţat şi pe unii, şi pe alţii în acea stare, pentru ca să nu poată ieşi din ea, decât în condiţiile stabilite de Dumnezeu.

Neascultarea i-a asigurat lui Dumnezeu prilejul de a Se îndura de toţi, şi de iudei, şi de Neamuri. Nu se sugerează aici ideea unei mântuiri universale. Dumnezeu Şi-a arătat **îndurarea** faţă de Neamuri şi Îşi va arăta **îndurarea** şi faţă de iudei, dar asta nu înseamnă că absolut toţi vor fi mântuiţi. Avem aici o **îndurare** care se distribuie de-a lungul unor linii naţionale, după cum arată George Williams:

> După ce Dumnezeu a pus la încercare atât poporul evreu, cât şi celelalte naţiuni (Neamurile), şi a constatat că şi unii, şi alţii au căzut la probă, El i-a închis în necredinţă, pentru ca, deşi s-a văzut că nu au nici un merit şi au ratat toate pretenţiile sau drepturile pe care le-ar fi putut avea asupra bunovăinţei divine, prin bogăţiile nepătrunse ale harului Său, El să se poată îndura de ei toţi.[44]

11:33 Această doxologie de încheiere face o recapitulare a întregului conţinut al epistolei până în acest punct şi al minunatelor adevăruri divine ce au fost derulate. Pavel a expus planul minunat al mântuirii, prin care un Dumnezeu drept poate să-i salveze pe păcătoşii nelegiuiţi, fără ca prin aceasta să-Şi ştirbească justiţia Sa. El a arătat că lucrarea lui Cristos I-a adus lui Dumnezeu mai multă slavă iar oamenilor mai multe binecuvântări decât a pierdut Adam prin păcatul său. El a explicat apoi că harul produce o viaţă de sfinţenie, lucru pe care nu l-ar putea realiza niciodată legea. Apoi el a urmărit în retrospectivă planul neîntrerupt al lui Dumnezeu, de la cunoştinţa Sa mai dinainte până la glorificarea finală. El a expus doctrina alegerii suverane şi doctrina intrinsec legată de aceasta a responsabilităţii omului. Apoi a urmărit justiţia şi armonia modului lui Dumnezeu de a trata cu Israelul şi cu naţiunile, potrivit unor dispensaţii. Şi astfel, după toate acestea, nimic nu poate fi mai natural decât ca apostolul să izbucnească în strigăte de laudă şi închinare la adresa lui Dumnezeu.

O, adâncul bogăţiilor înţelepciunii şi cunoştinţei lui Dumnezeu!

Bogăţiile lui Dumnezeu! El este bogat în îndurare, iubire, har, credincioşie, putere şi bunătate.

Înţelepciunea lui Dumnezeu! Înţelepciunea lui Dumnezeu este infinită, de nepătruns,

incomparabilă şi invincibilă.

Cunoştinţa lui Dumnezeu! „Dumnezeu este atotştiitor," scrie Arthur W. Pink. „El cunoaşte totul. Totul este posibil, totul este actual la El. Toate evenimentele, toate creaturile, din trecut, din prezent şi din viitor."[45]

Hotărârile Sale sunt **de nepătruns**: adică sunt prea profunde pentru a putea fi înţelese de mintea omului muritor. **Căile** Sale în care a aranjat creaţia, istoria, răscumpărarea şi providenţa depăşesc puterea noastră de înţelegere.

11:34 Nici o fiinţă creată nu poate cunoaşte **gândul [mintea] Domnului,** decât în măsura în care binevoieşte Dumnezeu să dezvăluie acest gând. Dar chiar şi atunci noi vedem ca într-o oglindă aburită (1 Cor. 13:12). Nimeni nu posedă calificarea de a-I da sfaturi lui Dumnezeu. El nu are nevoie de sfatul nostru, care, oricum, nu I-ar fi de nici un folos (vezi Is. 40:13).

11:35 Nimeni nu a putut vreodată să-L facă pe Dumnezeu dator lui (vezi Iov 41:11). Ce dar din partea noastră ar putea să-L pună vreodată pe Cel Etern în postura în care să trebuiască să ne plătească?

11:36 Cel Atotputernic este suficient Sie Însuşi. El este sursa oricărui lucru bun, El este Agentul activ ce susţine şi controlează universul, El fiind Scopul pentru care a fost creat orice lucru — totul a fost conceput pentru a-I aduce Lui **slavă**.

Aşa să fie! **A Lui să fie slava în veci! Amin.**

III. ÎNDATORIRI: EVANGHELIA TRĂITĂ (cap. 12-16)

Restul capitolelor din Romani constituie răspunsul la întrebarea: *Care este răspunsul pe care ar trebui să-l dea cei ce au fost îndreptăţiţi prin har în viaţa lor de zi cu zi?* Pavel se ocupă în aceste capitole de îndatoririle noastre faţă de alţi credincioşi, faţă de comunitatea în care trăim, faţă de duşmanii noştri, faţă de stăpânire şi faţă de fraţii noştri mai slabi.

A. În consacrarea personală a fiecărui credincios (12:1, 2)

12:1 O examinare atentă şi devotată a **îndurărilor lui Dumnezeu,** aşa cum au fost prezentate acestea în primele 11 capitole ale epistolei, nu poate să ne conducă decât la o singură concluzie, anume că trebuie să ne aducem trupurile **ca o jertfă vie, sfântă, plăcută [acceptabilă] lui Dumnezeu.** Prin **trupurile** noastre se înţelege „toate mădularele noastre" şi, prin extensie, întreaga noastră viaţă.

O predare totală din partea noastră va constitui **o slujbă rezonabilă,** pentru următorul motiv: dacă Fiul lui Dumnezeu a murit pentru mine, atunci cel puţin atâta pot face şi eu *să trăiesc pentru El.* „Dacă Isus Cristos este Dumnezeu şi dacă a murit pentru mine," spunea marele atlet britanic C. T. Studd, „atunci nici o jertfă din partea mea nu poate fi prea mare pentru El."[46] Idee exprimată foarte poetic şi de Isaac Watts, în binecunoscutul imn: „Love so amazing, so divine, demands my heart, my life, my all." („În faţa unei iubiri atât de măreţe şi divine, trebuie să răspund cu toată inima, cu toată viaţa şi cu tot ce am şi sunt.")

Slujba [serviciul, slujirea] rezonabilă mai poate fi tradusă şi prin „închinare spirituală". Având dubla calitate, de credincioşi şi de preoţi, noi nu ne prezentăm în faţa lui Dumnezeu cu trupurile neînsufleţite ale unor animale jertfite, ci cu jertfa spirituală a vieţilor noastre predate. De asemenea, Îi oferim slujirea noastră (Rom. 15:16), lauda noastră (Ev. 13:15) şi bunurirle noastre (Ev. 13:16).

12:2 În al doilea rând, Pavel ne îndeamnă să **nu** ne conformăm lumii acesteia sau, cum parafrazează Phillips versetul acesta: „Nu lăsaţi ca lumea să vă toarne în matriţa ei." Când intrăm în împărăţia lui Dumnezeu, trebuie să renunţăm la modul de a gândi şi de a trăi al lumii.

Lumea (sau *veacul*, cum se spune în textul original) înseamnă aici societatea sau sistemul pe care l-a clădit omul pentru a dobândi fericirea, fără Dumnezeu. Este o împărăţie marcată de antagonism faţă de Dumnezeu. Dumnezeul şi prinţul acestei lumi este Satan (2 Cor. 4:4; Ioan 12:31; 14:30; 16:11). Toţi oamenii neconvertiţi sunt supuşii lui. El caută să atragă şi să-i reţină pe oameni prin pofta ochilor, pofta cărnii şi mândria vieţii (1 Ioan 2:16). Lumea îşi are sistemul politic propriu, arta, muzica, religia sa, sfera proprie de divertisment, tiparele sale de gândire şi stilurile proprii de viaţă, căutând să-i determine pe toţi oamenii să se conformeze culturii, tradiţiei şi datinilor ei. Lumea îi urăşte pe neconformişti — de pildă, pe Cristos şi pe cei ce păşesc pe urmele Lui.

Cristos a murit pentru a ne izbăvi de **lumea aceasta.** Lumea este răstignită faţă de noi iar noi suntem răstigniţi faţă de lume. Ar fi un gest de totală lipsă de loialitate faţă de

Domnul, ca ucenicii Lui, credincioşii, să iubească lumea. Oricine iubeşte lumea este vrăjmaş al lui Dumnezeu.

Credincioşii nu sunt din lumea aceasta, după cum nici Cristos nu este din lumea aceasta. Dar ei sunt trimişi în lume pentru a depune mărturie cu privire la faptul că faptele ei sunt rele şi că mântuirea este la îndemâna tuturor celor care îşi pun încrederea în Domnul Isus Cristos. Nu numai că trebuie să fim despărţiţi de lume, ci trebuie să fim şi **transformaţi prin reînnoirea minţii** noastre, adică să gândim ca Dumnezeu, potrivit cu revelaţia oferită de Biblie în această privinţă. Atunci vom trăi experienţa călăuzirii directe din partea lui Dumnezeu în viaţa noastră. Şi vom constata că, în loc să fie neprielnică sau dificilă, **voia** Lui este **bună, acceptabilă şi desăvârşită**.

Iată dar cheile cunoaşterii voii lui Dumnezeu: *Prima*: un trup predat; *a doua*: o viaţă despărţită de lume; şi *a treia*: o minte transformată.

B. În slujirea prin darurile spirituale (12:3-8)

12:3 Pavel vorbeşte aici **prin harul** care i-a fost **dat**, ca apostol al Domnului Isus. El se va ocupa de diversele moduri de a gândi — bune şi rele.

Mai întâi, el spune că nicăieri în evanghelie nu găsim vreun motiv care încurajeze complexul de superioritate. El ne îndeamnă să dăm dovadă de smerenie în exercitarea darurilor noastre. Niciodată nu trebuie să avem despre noi înşine un sentiment exagerat cu privire la importanţa noastră. Tot aşa, nu trebuie să-i invidiem pe alţii. Mai degrabă, trebuie să ne dăm seama că fiecare persoană este unică în felul ei şi că avem, cu toţii, de îndeplinit o lucrare importantă pentru Domnul nostru. Prin urmare, trebuie să ne mulţumim cu locul pe care ni l-a repartizat Dumnezeu în cadrul Trupului lui Cristos, străduindu-ne să ne exercităm darurile cu toată tăria pe care ne-o pune la dispoziţie Dumnezeu.

12:4 Trupul omenesc are multe mădulare, dar fiecare îndeplineşte un rol unic. Sănătatea şi bunăstarea trupului depind de funcţionarea adecvată a fiecărui mădular.

12:5 Tot aşa este şi în **trupul lui Cristos**. Există unitate (**un singur trup**), diversitate (**mulţi**) şi interdependenţă (**mădulare unii altora**). Orice dar pe care-l posedăm nu este destinat folosirii egoiste în folosul nostru personal sau etalării, ci spre binele **trupului**. Nici un dar nu este suficient sie însuşi şi nici unul nu este inutil. Când vom gândi astfel, vom gândi cumpătat (12:3).

12:6 Pavel dă acum o serie de îndrumări pentru folosirea anumitor **daruri**. Lista nu cuprinde toate **darurile**. Este mai degrabă, ilustrativă, decât exhaustivă.

Darurile noastre diferă **după harul care ne-a fost dat**. Cu alte cuvinte, Dumnezeu, în **harul** Lui, dă **daruri** diferite unor persoane diferite. Şi Dumnezeu dă tăria necesară sau capacitatea de a folosi toate **darurile** ce ni s-au încredinţat. Astfel, avem răspunderea de a folosi aceste capacităţi încredinţate nouă de Dumnezeu ca nişte administratori înţelepţi.

Cei care au darul **proorociei** trebuie **să profeţească după măsura credinţei** lor. Un proroc este un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu, declarând cuvântul Domnului. În mesajul lui poate exista şi prezicerea, dar acesta nu e un element necesar proorociei. În biserica primară, scrie Hodge, profeţii erau „oameni care vorbeau sub înrâurirea imediată a Duhului lui Dumnezeu, transmiţând comunicaţii divine, referitoare la adevăruri doctrinare, după cum era cazul."[47] Lucrarea [slujba] lor ni s-a transmis sub forma Noului Testament. Astăzi nu se mai poate adăuga nici un supliment profetic inspirat la corpul de doctrină creştină [cuprins în paginile Noului Testament], întrucât credinţa a fost dată sfinţilor o dată pentru totdeauna (vezi Iuda 3). Prin urmare, sensul unui proroc (profet) din vremea noastră ar fi acela al unuia care face cunoscută gândirea (mintea) lui Dumnezeu, aşa cum a fost relevală aceasta în Biblie. Iată ce spune Strong în legătură cu aceasta:

> Toate prorociile autentice din perioada modernă nu sunt altceva decât republicări ale mesajului lui Cristos — vestirea şi expoziţiunea adevărului deja revelat în Scriptură.[48]

Aceia dintre noi care au darul **proorociei** trebuie **să profeţească după măsura credinţei noastre**. Sensul acestor cuvinte ar putea fi: „în funcţie de regula sau norma de credinţă" — adică potrivit cu doctrinele credinţei creştine, aşa cum ne sunt descoperite acestea în Scripturi. Sau ar mai putea însemna: „proporţional cu credinţa noastră" — adică după măsura credinţei pe care ne-o dăruieşte Dumnezeu. Majoritatea versiunilor adaugă aici cuvântul „noastre", dar el nu apare în textul original.[49]

12:7 Termenul **slujbă** („ministry" în

engleză, tradus prin „slujbă", dar şi prin „lucrare" sau „misiune", n.tr.) este un cuvânt umbrelă, cu mare aplicabilitate, însemnând, în sens general, lucrarea de slujire pentru Domnul. El nu înseamnă funcţia, postul sau îndatoririle unui cleric, cum este înţeles, de cele mai multe ori, acest termen în zilele noastre. Persoana care are darul **slujbei** are inimă de slujitor, căutând şi folosind orice prilej pe care îl are de a fi de folos, de a sluji.

Un *învăţător* este o persoană care poate explica cuvântul lui Dumnezeu, aplicându-l la inimile ascultătorilor săi. Indiferent ce dar ni s-a dat, trebuie să-l folosim din toată inima.

12:8 Îndemnarea este darul stârnirii sfinţilor pentru ca aceştia să se lase de orice formă de rău, avântându-se, în schimb, cu toate energiile spre noi biruinţe pentru Cristos, pe planul sfinţeniei şi al slujirii.

Dărnicia este înzestrarea divină prin care cineva primeşte înclinaţia şi puterea transpunerii în practică, de a sesiza nevoile altora şi de a-şi aduce contribuţia la acoperirea acelor nevoi. El trebuie să-şi exercite darul *dărniciei* **cu inimă largă**.

Darul *conducerii* este, aproape sigur, legat de lucrarea presbiterilor (bătrânilor) şi, probabil, a diaconilor din biserica locală. Presbiterul este un fel de păstor adjunct, care stă în faţa turmei, conducând-o **cu grijă**.

Darul **îndurării** este capacitatea supranaturală sau talentul supranatural de a veni în ajutorul celor aflaţi la strâmtoare. Cei care posedă acest dar trebuie să-l exercite **bucuros**. Desigur, toţi trebuie să dăm dovadă de îndurare, făcând acest lucru cu bucurie!

Iată ce a spus, în această privinţă, o soră creştină: „Când mama a înaintat în vârstă, având nevoie de cineva s-o îngrijească, împreună cu soţul, am invitat-o să stea la noi. Am făcut tot ce puteam să se simtă bine. I-am gătit de mâncare, i-am spălat rufele, am scos-o în diverse plimbări cu maşina şi m-am ocupat în general de toate nevoile ei. Dar, deşi în exterior făceam toate aceste lucruri conştiincios şi oarecum mecanic, nu eram fericită în lăuntrul meu. În subconştientul meu, eram plină de resentimente pentru perturbaţiile pe care le prezenta în cadrul programului nostru prezenţa ei printre noi. Uneori mama îmi spunea: «Observ că de la un timp ai încetat să zâmbeşti. De ce nu mai zâmbeşti?» Cu alte cuvinte, dădusem dovadă de îndurare, dar o făceam fără bucurie."

C. În raporturile cu societatea (12:9-21)

12:9 Pavel enumeră aici câteva caracteristici pe care fiecare credincios trebuie să le cultive în relaţiile cu alţi credincioşi şi cu cei neconvertiţi.

Dragostea trebuie **să fie fără făţărnicie.** Cu alte cuvinte, nu trebuie să fie o mască, ci o dragoste reală, sinceră şi neprefăcută.

Trebuie să ne ferim de toate formele de rău şi să ne lipim de tot ce este bun. În acest cadru termenul **rău** înseamnă, probabil, toate atitudinile şi actele opuse iubirii, orice formă de maliţiozitate şi ură. În contrast cu aceasta, **binele** înseamnă orice manifestare a dragostei supranaturale.

12:10 În relaţiile noastre cu cei ce sunt din casa credinţei, trebuie să demonstrăm dragostea noastră printr-o afecţiune tandră, nu prin indiferenţă rece sau acceptare formală.

Ar trebui să preferăm să-i vedem pe alţii onoraţi, decât pe noi înşine. Odată, un slujitor preaiubit al lui Cristos se afla într-o antecameră, împreună cu mai multe oficialităţi de rang înalt, aşteptând să înceapă o şedinţă. Câteva din aceste personalităţi au ocupat deja loc la tribună, înaintea sa. Când a apărut în pragul uşii, sala a izbucnit în aplauze puternice în onoarea lui. Imediat el s-a dat înapoi, pentru a nu beneficia de onoarea pe care credea, sincer, că nu i se datora lui, ci celorlalte persoane.

12:11 Iată cum sună acest verset în traducerea foarte plastică a lui Moffatt: „Nu lăsaţi să vi se fleşcăiască nicicând râvna, ci păstraţi-vă strălucirea spirituală. Slujiţi-L pe Domnul!" Ne aducem aminte în acest punct de cuvintele din Ieremia 48:10: „Blestemul să fie peste cel delăsător faţă de lucrarea Domnului!" (NEB).

Omul nu trebuie să se joace, căci viaţa
E scurtă şi păcatul e aproape de noi.
Vârsta noastră ţine cât căderea unei frunze,
Cât îi trebuie lacrimii să cadă.
De aceea, nu avem ceasuri de irosit,
Nici timp de pierdut.
Într-o lume ca cea în care trăim,
Nu ne putem permite să nu fim serioşi.
— *Horatius Bonar*

12:12 Indiferent care ar fi împrejurările în care ne-am găsi, noi ne putem bucura şi trebuie să ne bucurăm în nădejdea noastră, adică venirea Mântuitorului nostru, răscumpărarea trupurilor noastre şi slava eternă de care vom avea parte. Suntem îndemnaţi să

fim răbdători în suferinţă — adică să răbdăm cu bărbăţie când trecem prin încercări. O atare atitudine de răbdare este elementul cheie care poate transforma strâmtorarea respectivă în glorie. Apoi trebuie să stăruim în rugăciune, căci prin rugăciune se înfăptuieşte lucrarea şi se câştigă biruinţele. **Rugăciunea** aduce putere în viaţa noastră şi pace în inimile noastre. Când ne rugăm în Numele Domnului Isus, ne apropiem de omnipotenţă în gradul cel mai mare în care poate face o fiinţă omenească acest lucru. Prin urmare, ne facem un mare deserviciu atunci când neglijăm să ne rugăm.

12:13 Sfinţii care sunt în nevoie se găsesc pretutindeni — cei rămaşi fără lucru, cei care au fost împovăraţi de note de plată pentru servicii medicale, misionarii şi predicatorii uitaţi, care-şi desăşoară activitatea în locuri îndepărtate, precum şi persoane în vârstă, ale căror venituri sunt foarte limitate. Adevărata viaţă a Trupului înseamnă să împărtăşim cu cei ce trec prin nevoi.

„Nerefuzând niciodată să oferim o masă sau un pat celor care au nevoie" (JBP). Astăzi nu mai e la modă a fi „primitori de oaspeţi", ospitalitatea fiind o artă pierdută. De multe ori se invocă faptul că cineva locuieşte într-un apartament sau o casă neîncăpătoare ca scuză pentru a nu-i primi pe creştinii aflaţi în trecere prin oraşul respectiv. În realitate, poate că nu dorim să ne deranjăm. Dar procedând astfel, uităm că atunci când îi omenim pe copiii lui Dumnezeu, asta echivalează cu a-L omeni pe Însuşi Domnul Isus. Locuinţele noastre ar trebui să fie ca acel cămin din Betania, unde Domnul Isus se simţea atât de bine.

12:14 Suntem chemaţi să ne arătăm dragostea şi amabilitatea faţă de cei de ne persecută, mai degrabă decât să le răsplătim rău cu rău. Este nevoie să ai în tine acea viaţă divină, ca să poţi răspunde cu dragoste la un act de impolitеţe sau de răutate pe care l-a săvârşit cineva faţă de tine. Reacţia firească a celor mai mulţi este să răspundă cu o înjurătură sau să se răzbune, când li se face rău.

12:15 Empatia este capacitatea de a împărtăşi, prin asociaţie, sentimentele şi emoţiile altora. Tendinţa noastră este de a fi geloşi pe cei ce se bucură şi de a rămâne nepăsători, trecând pe alături, când cineva e cuprins de întristare. Dar voia lui Dumnezeu este ca noi să luăm parte la bucuriile şi întristările celor din jurul nostru.

12:16 A avea aceleaşi simţăminte (aceleaşi gânduri, aceeaşi minte) unul faţă de altul nu înseamnă că trebuie neapărat să avem aceleaşi opinii în chestiuni neesenţiale. Nu uniformitatea minţii este avută aici în vedere, cât armonia relaţiilor.

Trebuie să evităm orice urmă de snobism şi trebuie să ne purtăm cu aceeaşi deschidere faţă de cei smeriţi şi aflaţi pe o treaptă inferioară, cât faţă de cei bogaţi sau sus-puşi. Când un creştin ilustru a sosit la gară, a fost întâmpinat de liderii bisericii unde urma să vorbească. Limuzina a tras apoi la scară, el a urcat şi a fost transportat la un hotel luxos. „Cine are obiceiul să găzduiască predicatorii aflaţi în vizită?" a întrebat oaspetele. I s-a spus că un cuplu în etate, ce locuia într-o căsuţă din apropiere, are acest obicei. „Acolo doresc să stau", a precizat oaspetele.

Din nou, apostolul îl avertizează pe credincios să nu fie înţelept în propria sa opinie. Realizarea că nu avem nimic care să fie al nostru, pe care să nu-l fi primit, ar trebui să ne împiedice de a ne umfla în pene.

12:17 În lume este la modă să răsplăteşti răul cu rău. Oamenii au obiceiul să se răzbune, plătind „dinte pentru dinte", având grijă să-i întoarcă cuiva exact ceea ce merita fapta lui. Dar această dorinţă de răzbunare nu trebuie să aibă nici un loc în viaţa celor răscumpăraţi. Mai degrabă, ei trebuie să se poarte onorabil, chiar când sunt batjocoriţi şi persecutaţi — într-un cuvânt, în toate împrejurările vieţii. **A urmări** înseamnă a avea grijă, a ne purta atent în toate situaţiile.

12:18 Creştinii nu trebuie să fie provocatori sau certăreţi, fără rost. Neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu nu se realizează printr-o atitudine de beligeranţă sau de mânie. Mai degrabă, trebuie să iubim pacea, să facem pace şi fim în pace. Când am ofensat pe cineva, sau când cineva ne-a ofensat pe noi, trebuie să ne dăm toate străduinţele să rezolvăm problema ivită.

12:19 Trebuie să ne împotrivim tendinţei de a ne răzbuna pentru relele care ni s-au făcut. Sintagma: **lăsaţi loc mâniei** înseamnă că trebuie să-L lăsăm pe Dumnezeu să Se ocupe de această problemă, noi rămânând într-un duh de pasivitate şi neîmpotrivire. Restul versetului demonstrează că acesta este sensul sintagmei: să nu intervenim, ci să lăsăm mânia lui Dumnezeu să se ocupe de această situaţie. Răzbunarea este prerogativa lui Dumnezeu. Noi nu trebuie să intervenim în ceea ce ţine de autoritatea Sa. El va răsplăti, la vremea cuvenită şi în maniera cuvenită, după cum se exprimă şi Lenski:

Dumnezeu a rezolvat întreaga problemă, cu mult timp în urmă, făcând dreptate în cazul răufăcătorilor. Nici unul din ei nu va rămâne nepedepsit. În cazul fiecăruia se va face dreptate perfectă. Dacă vreunul din noi am interveni, asta ar constitui un gest de mare impertinenţă.[50]

12:20 Creştinismul merge dincolo de neîmpotrivire, adoptând o atitudine de bunăvoinţă. El nu-şi distruge duşmanii prin violenţă, ci-i converteşte prin dragoste. Îi hrăneşte pe duşmani când sunt flămânzi, adunând astfel cărbuni aprinşi pe capul lor. Dacă acest tratament al cărbunilor aprinşi pare dur, asta se datoreşte faptului că expresia idiomatică nu a fost înţeleasă corect, prin traducere. A îngrămădi cărbuni aprinşi pe capul cuiva înseamnă a-l face să-i fie ruşine de ostilitatea sa, suprinzându-l cu o bunătate ieşită din comun.

12:21 Darby explică prima parte a versetului astfel: „Dacă enervarea mea te-a făcut să te enervezi, înseamnă că ai fost biruit de rău."[51]

Marele om de ştiinţă negru George Washington Carver spunea odată: „Nu voi permite nici unui om să-mi ruineze viaţa, lăsându-l să mă determine să-l urăsc."[52] Credincios fiind, el nu s-a lăsat biruit de rău.

Ci biruieşte răul prin bine. Este o trăsătură definitorie a învăţăturii creştine că ea nu se opreşte la interdicţia negativă, ci trece la îndemnul pozitiv. **Răul** poate fi biruit **prin bine.** Este o armă la care ar trebui să recurgem mai des.

Stanton îl ura de moarte pe Lincoln. Odată a spus că nu are rost să meargă în Africa pentru a găsi o gorilă, când aceasta era la îndemâna tututor, în Springfield, statul Illinois. Lincoln nu s-a lăsat abătut de aceste afirmaţii vitriolice. Mai târziu, Lincoln l-a numit pe Stanton ministru de război, considerând că era cel mai calificat să ocupe acest post. După ce Abraham Lincoln a fost asasinat, Stanton l-a numit cel mai mare conducător de oameni, demonstrând astfel că iubirea a biruit![53]

D. În raporturile cu stăpânirea (13:1-7)

13:1 Cei care au fost îndreptăţiţi prin credinţă sunt obligaţi să se supună autorităţilor pământeşti, care guvernează. De fapt toţi au obligaţia de a fi supuşi acestor autorităţi, dar apostolul se ocupă aici de credincioşi. Dumnezeu a creat instituţia guvernării umane, după Potop, când a decretat: „Oricine varsă sângele omului sângele lui să fie vărsat de om" (Gen. 9:6). Decretul acesta acordă autoritate oamenilor să judece cauzele penale şi să-i pedepsească pe infractori.

În orice societate organizată trebuie să existe autoritate şi supunere în faţa acelei autorităţi. Altminteri, am avea o stare de anarhie. Orice guvern este mai bun decât absenţa totală a unui guvern. Prin urmare, Dumnezeu a instituit guvernul omenesc şi nici un guvern nu există fără voia Lui. Asta nu înseamnă că El îi aprobă pe toţi conducătorii, căci El niciodată nu va încuviinţa corupţia, brutalitatea şi tirania! Dar realitatea rămâne că **autorităţile care există sunt rânduite de Dumnezeu.**

Credincioşii pot trăi o viaţă de biruinţă în cadrul unei democraţii, al unei monarhii constituţionale sau chiar într-un regim totalitar. Nici un guvern omenesc nu e mai bun decât oamenii care-l alcătuiesc. De aceea, nici un guvern nu este perfect. Singurul guvern ideal este o moharnie binefăcătoare, al cărei rege este Domnul Isus Cristos. E bine să ne aducem aminte că Pavel a redactat acest text privitor la necesitatea de a ne supune în faţa stăpânirii umane în timpul domniei împăratului Nero, de o cruzime şi răutate notorie. Pentru creştini aceasta a fost o perioadă întunecată, căci Nero i-a învinuit că ar fi provocat incendiul ce a distrus jumătate din Roma (incendiu pe care el însuşi l-a ordonat!). El a dat ordin să se toarne bitumen peste unii creştini, care au fost apoi aprinşi, constituind torţe vii, la a căror lumină s-au comis orgiile sale. Alţii au fost cusuţi în piei de animale sălbatice, fiind lăsaţi apoi în voia unor câini fioroşi, care i-au sfâşiat.

13:2 Şi totuşi, adevărul rămâne în picioare, că oricine nu ascultă de stăpânirea omenească sau se răzvrăteşte acestei guvernări lăsate de Dumnezeu pe pământ în fapt nu ascultă de Dumnezeu şi împotriva Lui se răzvrăteşte. Oricine se împotriveşte autorităţii legale îşi merită pedeapsa.

Desigur, există şi o excepţie de la această regulă. Creştinul nu este obligat să se supună guvernului care îi va ordona să păcătuiască sau să-şi compromită loialitatea sa faţă de Isus Cristos (Fapte 5:29). Nici un guvern nu are dreptul de a-şi exercita controlul asupra conştiinţei cuiva. Aşadar, există perioade când credinciosul, prin simplul fapt că ascultă de Dumnezeu, îşi va atrage mânia omului. În asemenea cazuri, el trebuie să fie pregătit să plătească preţul ascultării sale de Dumnezeu, acceptând penalizarea omului, fără murmur. Dar sub nici o formă el nu are voie

să se răzvrătească împotriva guvernului sau să se alăture celor ce vor să-l răstoarne.

13:3 De regulă, cei ce se poartă corect nu au motive să se teamă de autorităţi. Numai cei ce calcă legea au temeiuri să se teamă că vor fi pedepsiţi. Prin urmare, dacă vrea cineva să se bucure de viaţă, fiind lipsit de citaţii din partea organelor de circulaţie, de amenzi, de procese şi de închisoare, nu are altceva de făcut decât să se poarte ca un cetăţean onest, ce respectă legile. În acest caz, el va dobândi aprobarea autorităţilor, şi nu blamul lor.

13:4 Dregătorul sau conducătorul — în persoana preşedintelui, a guvernatorului, primarului sau judecătorului — este un **slujitor** al lui Dumnezeu, fiind reprezentantul Domnului pe pământ. Poate că nu-L cunoaşte pe Dumnezeu personal, dar oficial el este totuşi omul Său. Astfel David l-a numit de nenumărate ori pe mârşavul rege Saul drept unsul Domnului (vezi 1 Sam. 24:6, 10; 26:9, 11, 16, 23). În pofida repetatelor încercări din partea lui Saul de a-i lua lui David viaţa, acesta nu a permis oamenilor săi să-i facă vreun rău regelui. De ce? Pentru că Saul era regele, unsul Domnului, numit, desemnat, rânduit de El.

Ca slujitori ai lui Dumnezeu, stăpânitorii (dregătorii, conducătorii) au datoria de a promova **binele** poporului, asigurând securitatea acestora, liniştea şi bunăstarea generală. Dacă cineva se încăpăţânează să calce legea, e normal să se aştepte că va da socoteală pentru acest act, întrucât guvernul are autoritatea de a-l aduce la judecată şi a-l pedepsi. În sintagma **nu degeaba poartă sabia** găsim o puternică declaraţie prin care Dumnezeu ne anunţă că a investit o putere şi o autoritate în toate formele de guvernare umană. **Sabia** nu e doar un simbol inofensiv al puterii, căci dacă s-ar fi dorit să se transmită această ideea, s-ar fi recurs la termenul „sceptru". Ci **sabia** pare să reprezinte cel mai adecvat ideea de putere supremă a dregătorului, de a aplica pedeapsa capitală. Prin urmare, nu se poate afirma că pedeapsa capitală era destinată doar perioadei Vechiului Testament, şi că în Noul Testament ea nu şi-ar mai avea valabilitatea. Dimpotrivă, în acest verset din Noul Testament găsim o afirmare clară a principiului potrivit căruia guvernul are autoritatea de a lua viaţa infractorului care s-a făcut vinovat de o crimă ce merită această pedeapsă. Vin însă unii cu contra-argumentul luat din Exod, 20:13, unde, în ediţia King James Version, se spune „Thou shalt not kill." („Să nu ucizi!") Dar porunca aceea se referă la interdicţia comiterii actelor de omucidere, de asasinat, şi nu la pedeapsa capitală. Prin urmare, pedeapsa capitală nu constituie un act de ucidere. Termenul din textul original ebraic tradus prin „a ucide" („kill" în ediţia KJV) are sensul concret de „asasinare", „omucidere cu premeditare", sens care apare în traducerea NKJV: „You shall not murder."[54] („Să nu ucizi, să nu asasinezi!") În dreptul Vechiului Testament se prevedea pedeapsa capitală pentru anumite infracţiuni foarte grave.

Din nou apostolul ne aminteşte că dregătorul este **slujitorul lui Dumnezeu**, dar de data aceasta el adaugă cuvintele: **un răzbunător al mâniei asupra celui care face răul.** Cu alte cuvinte, pe lângă faptul că e slujitorul pe care ni l-a dăruit Dumnezeu **pentru bine**, el îl slujeşte pe Dumnezeu şi prin administrarea pedepselor pentru cei ce încalcă legea.

13:5 Asta înseamnă că trebuie să fim supuşi ascultători ai stăpânirii din două motive: frica de pedeapsă şi dorinţa de a ne păstra o **conştiinţă** curată.

13:6 Noi datorăm guvernului (administraţiei, stăpânirii, conducerii) nu doar ascultarea noastră, ci şi sprijinul financiar, prin achitarea **impozitelor**. Este în avantajul nostru să trăim într-o societate în care se respectă ordinea şi legalitatea, în care beneficiem de protecţia poliţiei şi a pompierilor, ceea ce necesită din partea noastră achitarea fără murmur a cotei aparte ce ne revine din sumele necesare pentru întreţinerea acestor servicii esenţiale. Oficialităţile stăpânirii îşi consacră timpul şi talentele lor în slujba împlinirii voii lui Dumnezeu, pentru binele mers al unei societăţi stabile, însemnând că trebuie să fie susţinute de noi.

13:7 Faptul că credincioşii sunt cetăţeni ai cerului (Filip. 3:20) nu-i scuteşte de responsabilitatea faţă de stăpânirea umană. Ei trebuie să-şi achite toate **impozitele (birurile)** percepute pe venitul lor, pe proprietăţile imobiliare şi pe cele mobiliare. Ei trebuie să achite **taxele vamale** percepute asupra bunurilor transportate dintr-o ţară în alta. Ei trebuie să demonstreze **frica** de a nu-i supăra pe cei ce sunt însărcinaţi cu punerea în executare a legilor. Şi apoi ei trebuie să dea dovadă de **cinste** pentru *numele şi titlurile oficiale* ale tuturor funcţionarilor publici (chiar dacă nu întotdeauna vor putea respecta viaţa *personală*, particulară a acestor slujbaşi).

În legătură cu aceasta, creştinul nu are voie sub nici o formă să se alăture celor care vorbesc de rău Preşedintele sau Primul Ministru al ţării. Chiar când spiritele se încing, în timpul unei campanii politice, ei trebuie să se abţină de la atacuri verbale sau cuvinte abuzive îndreptate împotriva şefului statului, căci este scris: „Pe mai-marele popoporului tău să nu-l vorbeşti de rău!" (Fapte 23:5).

E. În raport cu viitorul (13:8-14)

13:8 În esenţă, prima parte a acestui verset înseamnă: „Achitaţi-vă la timp notele de plată!" Versetul nu constituie o interdicţie a oricărei forme de datorii, căci în societatea în care trăim unele datorii sunt inevitabile. Aşa, de pildă, cei mai mulţi dintre noi datorăm sume de plată pentru serviciile de telefon, de gaz natural, de lumină, apă, etc. Iar dacă ai o întreprindere proprie, este aproape imposibil să supravieţuieşti fără să-ţi asumi anumite datorii. Mai degrabă, versetul acesta ne îndeamnă să nu rămânem în urmă cu plata acestor datorii, să nu ne înglodăm în datorii şi să nu avem conturi trecute de mult de scadenţă.

Dar, pe lângă aceasta, mai există unele principii care trebuie să ne călăuzească la acest capitol. Nu trebuie să ne asumăm datorii pentru lucruri neesenţiale. Nu trebuie să intrăm în datorii atunci când ştim că nu vom avea posibilitatea de a le achita. Trebuie să evităm achiziţionarea de lucruri cu plata în rate, căci acest timp de cumpărături va atrage sume exorbitant de mari sub forma dobânzii acumulate. Trebuie să evităm obţinerea unui împrumut pentru cumpărarea unui obiect a cărui valoare se va diminua, în timp. În general, trebuie să practicăm principii de responsabilitate financiară, trăind modest şi „atât cât se întinde pătura", atât cât ne permite venitul nostru, neuitând că „cel ce ia cu împrumut este robul celui ce-i dă cu împrumut" (Prov. 22:7).

Datoria de care nu ne vom putea achita niciodată integral este obligaţia de a **iubi**. Cu o singură excepţie, în textul original al cărţii Romani pentru *dragoste* se foloseşte întotdeauna termenul *agapē*, care înseamnă o afecţiune profundă, lipsită de egoism şi supraumană. Această **dragoste**, ce nu e din această lume, nu este activată de vreo virtute prezentă în persoana iubită, ci este total nemeritată. Ea se deosebeşte de orice altă dragoste prin faptul că e îndreptată nu numai împotriva celor demni de a fi iubiţi, ci şi împotriva duşmanilor cuiva.

Această dragoste se manifestă prin dărnicie, în general, şi prin dărcinie jertfitoare. Astfel, atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe singurul Său fiu născut. Cristos a iubit biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea.

În principal este o chestiune ce ţine de *voinţă*, mai degrabă decât de emoţii. Faptul că ni se *porunceşte* **să iubim** arată că stă în putinţa noastră de a-l realiza. Dacă ar fi o emoţie incontrolabilă, care ne-ar cuprinde în anumite momente neaşteptate, n-am mai putea fi făcuţi răspunzători de îndeplinirea acestei îndatoriri. Asta nu neagă însă faptul că şi emoţiile joacă un rol.

Unei persoane neconvertite îi este imposibil să manifeste acest gen de iubire divină. De fapt, chiar şi credinciosului îi este imposibil să dea dovadă de această iubire prin propriile sale puteri. Dragostea aceasta divină se poate manifesta doar prin puterea Duhului Sfânt care locuieşte în credincios.

Dragostea şi-a găsit expresia perfectă pe pământ în Persoana Domnului Isus Cristos.

Dragostea noastră pentru Dumnezeu se manifestă prin ascultarea de poruncile Sale.

Omul care îşi iubeşte aproapele a împlinit legea sau, cel puţin, acea parte din lege care ne învaţă că trebuie să ne iubim semenii.

13:9 Apostolul evidenţiază acele **porunci** care interzic acte de „neiubire" comise împotriva aproapelui. Ele sunt **poruncile** împotriva **adulterului, omorului**, hoţiei, sperjurului şi lăcomiei. Spre deosebire de imoralitate, dragostea nu exploatează trupul altei persoane; Spre deosebire de **omor**, dragostea nu ia viaţa nimănui. Spre deosebire de hoţie, dragostea nu **fură** avutul altuia. Spre deosebire de martorul mincinos, dragostea nu calcă în picioare dreptatea cuiva.[55] Spre deosebire de lăcomie, dragostea nici măcar cu gândul nu pofteşte lucrurile altuia.

Şi dacă mai există orice altă poruncă, este cuprinsă în porunca aceasta. Pavel ar fi putut menţiona aici porunca: „Să cinsteşti pe tatăl şi pe mama ta." Toate se rezumă la acelaşi dicton: **Să-l iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi!** Să-l tratezi cu aceeaşi afecţiune, consideraţie şi bunătate cu care te tratezi pe tine însuţi.

13:13 Dragostea nu caută să facă **rău** nimănui, ci urmăreşte cu tot dinadinsul bunăstarea şi onoarea tuturor. Prin urmare, omul care se poartă cu dragoste împlineşte,

de fapt, cerinţele cuprinse în ce-a dea doua tăblie a **legii.**

13:11 Restul capitolului ne îndeamnă să trăim o viaţă de veghere spirituală şi de curăţie morală. **Timpul** este scurt. Dispensaţia harului se apropie de sfârşit. Ceasul fiind atât de înaintat, se cere să ne trezim din orice letargie şi inactivitate. **Mântuirea noastră este mai aproape decât** oricând. Mântuitorul va veni să ne ducă în casa Tatălui.

13:12 Veacul actual este ca **noaptea** întunecată a păcatului, al cărei sfârşit se apropie. Zorii **zilei** gloriei eterne vor răsări în curând pentru credincioşi. Având în vedere acest lucru, trebuie să **lepădăm** toate hainele întinate ale spiritului lumesc, adică toate asociaţiile cu ceea ce este rău, îmbrăcându-ne, în schimb, cu **armura luminii**, adică cu învelişul protector al unei vieţi sfinte. Componentele armurii sunt descrise în amănunt la Efeseni 6:14-18, ele reprezentând aspectele unui adevărat caracter creştin.

13:13 Observaţi că accentul se pune pe trăirea practică a vieţii de credinţă. Întrucât suntem copii ai **zilei**, trebuie să **umblăm** ca fii ai luminii. Ce are un creştin de a face cu petrecerile deşănţate, cu chefurile, cu beţiile, cu orgiile sexuale, cu excesele sau chiar cu certurile şi invidia? Absolut nimic!

13:14 Cea mai recomandabilă metodă este ca, mai întâi de toate, **să ne îmbrăcăm cu Domnul Isus Cristos**. Asta înseamnă că trebuie să adoptăm un stil de viaţă sfântă, să trăim cum a trăit El şi să-L acceptăm pe El ca Pildă de trăire şi Călăuză.

În al doilea rând, trebuie să **nu purtăm de grijă cărnii, ca să nu-i trezim poftele**. Prin „carne" se înţelege aici firea veche, coruptă, care mereu strigă să i se dea atenţie, să fie cocoloşită, cu confort, cu lux, cu satisfacerea unor plăceri sexuale ilicite, cu divertismente ieftine, cu plăceri lumeşti, cu risipă, cu materialism şi cu altele de felul acestora. Noi **îi purtăm de grijă cărnii** atunci când cumpărăm lucruri care sunt asociate cu ispite, când ne înlesnim posibilitatea de a păcătui, când acordăm prioritate laturii fizice, în detrimentul celei spirituale. Mai degrabă, „nu ar trebui să-i dăm nici o şansă cărnii să-şi facă voia" (traducere după versiunea JBP).

Chiar de textul acesta din Romani S-a folosit Dumnezeu pentru a-l converti pe strălucitul, dar carnalul Augustin la Cristos şi la curăţie. Când a ajuns cu lectura la versetul 14 [din capitolul 13], el s-a predat Domnului, fiind cunoscut în istorie după această dată sub denumirea de: „Sfântul" Augustin.

F. În raporturile cu alţi credincioşi (14:1-15:13)

14:1 Romani 14:1-15:13 se ocupă cu principii importante menite să-i călăuzească pe copiii lui Dumnezeu în chestiuni de importanţă secundară. Sunt însă chestiuni ce provoacă adesea stări conflictuale între credincioşi, care — aşa cum vom vedea — ar putea fi evitate.

Un creştin **slab** este cel care manifestă scrupule neîntemeiate cu privire la chestiuni de importanţă minoră. În acest context, el era adesea un iudeu convertit, care avea încă scrupule cu privire la consumul de alimente necorespunzătoare standardului de „cuşer" sau cu privire la efectuarea unor munci sâmbăta.

Primul principiu este următorul: un creştin **slab** trebuie primit în părtăşia credincioşilor dintr-o localitate, dar **nu** cu gândul de a-l angrena în **dispute** („întrebări îndoielnice") cu privire la dependenţa lui excesivă de anumite scrupule. Creştinii pot avea părtăşie minunată, fără să fie total de acord în privinţa unor chestiuni neesenţiale.

14:2 Credinciosul care umblă în deplina beneficiere de libertatea creştină are credinţă, pe baza învăţăturilor Noului Testament, că **toate** alimentele sunt curate. Ele sunt sfinţite prin cuvântul lui Dumnezeu şi prin rugăciune (1 Tim. 4:4, 5). Credinciosul cu un cuget slab ar putea să aibă reţineri cu privire la consumul cărnii de porc sau a altor tipuri de carne. S-ar putea ca el să fie vegetarian.

14:3 Prin urmare, *al doilea principiu* ne arată că trebuie să existe un grad reciproc de îngăduinţă. Creştinul matur nu trebuie să-l **dispreţuiască** pe fratele mai slab. Tot aşa, fratele mai slab nu trebuie să-l **judece** pe cineva care mănâncă şuncă sau creveţi sau raci şi nu trebuie să-l considere păcătos. **Dumnezeu l-a primit** în familia Sa, ca membru cu drepturi depline.

14:4 *Al treilea principiu* spune că fiecare credincios este un **slujitor** al Domnului şi că nu avem voie să adoptăm postura de judecător, ca şi când noi am fi stăpânul. Fiecare stă în picioare, fiind aprobat sau nu, în faţa **Stăpânului său**. Unii din noi avem tendinţa de a privi cu răceală şi condescendenţă la un alt credincios, fiind convinşi că îşi va face o epavă din credinţa sa, din pricina concepţiilor la care vedem că aderă, dar o asemenea atitudine este greşită. **Dumnezeu** este Cel care îi susţine şi pe unii, şi pe alţii aflaţi de o parte şi de alta a baricadei, ca să spunem aşa, în privinţa unui punct controversat. Puterea

Lui de a-i susţine pe toţi credincioşii este întru totul adecvată.

14:5 Unii creştini iudei considerau sabatul ca o zi pe care erau obligaţi s-o ţină, simţindu-se mustraţi în cuget dacă efectuau vreo muncă în această zi. Din acest punct de vedere, ei socoteau **o zi mai presus decât alta**.

Alţi credincioşi nu împărtăşeau însă acest punct de vedere iudaic, neavând scrupule în această privinţă. Ei socoteau **toate zilele la fel**. Cu alte cuvinte, nu credeau că şase zile din săptămână sunt seculare, iar a şaptea sacră. Pentru ei, toate zilele erau sacre.

Dar cum stăm cu Ziua Domnului, adică prima zi a săptămânii? Oare nu are ea un loc special în viaţa credincioşilor? Observăm că în Noul Testament aceasta a fost ziua în care a înviat Domnul nostru (Ioan 20:19, 26). Duhul Sfânt a fost dat în Ziua Cincizecimii, care era prima zi a săptămânii; Ziua Cincizecimii venea la şapte duminici după sărbătoarea primelor roade (Lev. 23:15, 16; Fapte 2:1), care simbolizează învierea lui Cristos (1 Cor. 15:20, 23). Ucenicii s-au adunat să frângă pâinea în prima zi a săptămânii (Fapte 20:7). Pavel i-a instruit pe Corinteni să facă o colectă în prima zi a săptămânii. Aşadar, vedem că Ziua Domnului iese în evidenţă, ca zi specială, în Noul Testament. Dar în loc să fie o zi a *obligativităţii*, cum era sabatul, ea este o zi a *privilegiului*. Fiind eliberaţi de îndatoririle noastre obişnuite de serviciu, noi putem s-o punem deoparte, pentru a ne închina în această zi şi a-L sluji pe Domnul nostru în mod special.

Nicăieri în Noul Testament nu li se spune creştinilor să ţină sabatul. Cu toate acestea, recunoaştem principiul conform căruia o zi din şapte este o zi de odihnă, după şase zile de lucru.

Indiferent care ar fi părerea noastră în această privinţă, principiul care trebuie să ne călăuzească este următorul: **Fiecare să fie pe deplin convins în mintea lui**. Trebuie să precizăm însă că principiul enunţat adineaori se aplică numai în chestiunile cu conţinut moral *neutru*. Când este vorba despre doctrine *fundamentale* ale credinţei creştine, nu mai încape loc de târguială, nu mai au ce căuta opiniile individuale. Dar în acest domeniu în care lucrurile nu sunt nici corecte, nici greşite în ele însele, există loc pentru o varietate de opinii personale şi nu trebuie să facem din acestea piatra de încercare a părtăşiei.

14:6 Cine ţine o zi din acest verset este credinciosul evreu pe care încă îl mustră conştiinţa dacă munceşte sâmbăta. Asta nu înseamnă că el consideră ţinerea sabatului ca mijlocul prin care obţine sau îşi păstrează mântuirea. Mai degrabă, este o chestiune de a face ceea ce-I este plăcut **Domnului**. Tot aşa, **cine nu ţine ziua, pentru Domnul n-o ţine**, onorându-L astfel pe Cristos — substanţa — mai degrabă decât umbra credinţei (Col. 2:16, 17).

Altul are libertatea de a consuma alimente ne-cuşer, plecându-şi capul şi mulţumindu-I lui Dumnezeu pentru ele. La fel procedează şi credinciosul cu cugetul slab, care nu consumă decât alimente cuşer. Ambii invocă binecuvântarea lui Dumnezeu.

În ambele cazuri, **Dumnezeu** este onorat şi I se aduce mulţumiri. Prin urmare, de ce să facem din asta o pricină de discordie şi de ceartă?

14:7 Domnia lui Cristos pătrunde în toate aspectele vieţii credinciosului. Noi nu trăim pentru noi înşine, ci pentru Domnul. Nu murim pentru noi înşine, ci pentru Domnul. E drept că ceea ce spunem şi facem, îi afectează pe alţii, dar nu acesta e gândul pe care-l are în vedere versetul de faţă. Pavel subliniază aici că Domnul trebuie să fie ţelul şi obiectivul suprem al vieţii copiilor Lui.

14:8 Unul din motivele pentru care **Cristos a murit şi a înviat şi a trăit din nou a fost ca El să poată fi Domnul** nostru iar noi să putem fi supuşii Săi de bună voie, slujindu-L cu bucurie, din toată inima noastră, cu recunoştinţă. Domnia Lui continuă chiar şi în moarte, când trupul nostru zace în mormânt, dar duhul şi sufletul nostru sunt în prezenţa Sa.

14:10 Întrucât aşa stau lucrurile, ar fi nechibzuit din partea creştinului evreu, cu prea multe scrupule, să-l condamne pe **fratele** care nu ţine calendarul ebraic şi nu se limitează la consumul de alimente cuşer. Tot aşa, este greşit din partea fratelui mai tare să arate **dispreţ** pentru **fratele** mai slab. Realitatea este că fiecare din noi **va sta înaintea scaunului de judecată al lui Cristos**,[56] şi evaluarea ce ni se va face cu acea ocazie va fi singura care va conta.

Această judecată are de a face cu slujirea unui credincios, nu cu păcatele sale (1 Cor. 3:11-15). Cu acel prilej se va trece în revistă activitatea noastră şi se vor împărţi răsplăţile. Nu trebuie să confundăm această judecată cu Judecata Neamurilor (a naţiunilor) de la Matei 25:31-46) sau cu Judecata de la Marele Tron Alb (Apo. 20:11-15). Acea jude-

cată va fi judecata finală, a morților răi.

14:11 Certitudinea înfățișării noastre înaintea a ceea ce în original este *bēma* lui Cristos este întărită cu citatul de la Isaia 45:23, unde Iehova Însuși face afirmația apăsată că **orice genunchi se va pleca** înaintea Lui, recunoscându-I autoritatea supremă.

14:12 Aşadar este clar că fiecare dintre noi va da socoteală cu privire la *noi înşine*, nu la fraţii noştri, **în faţa lui Dumnezeu.** Adevărul e că ne judecăm unii pe alţii prea mult, fără a avea autoritatea sau cunoştinţa adecvată.

14:13 În loc să-i judecăm pe ceilalţi creştini, în aceste chestiuni neutre pe plan moral, ar trebui să ne hotărâm să nu facem niciodată nici un lucru care să împiedice progresul spiritual al unui frate. Nici una din aceste chestiuni neesenţiale nu e atât de importantă încât să ne permită să-l facem pe un frate să se poticnească şi să **cadă.**

14:14 Pavel ştia, ceea ce ştim şi noi, că nici un aliment nu mai este **necurat** din punct de vedere ceremonial, cum erau unele pe vremea când iudeii trăiau sub lege. Hrana pe care o consumăm este sfinţită prin cuvântul lui Dumnezeu şi rugăciune (1 Tim. 4:5). Este sfinţită prin cuvânt în sensul că Biblia o individualizează concret ca fiind bună. Este sfinţită prin rugăciune când Îl rugăm pe Dumnezeu s-o binecuvânteze, spre slava Lui şi pentru întărirea trupurilor noastre, ca să-L poată sluji pe El. Dar dacă un frate mai slab crede că este greşit să mănânce, de exemplu, carne de porc, atunci pentru el este greşit. Consumând carnea de porc, el ar viola conştiinţa pe care i-a dăruit-o Dumnezeu.

Când Pavel afirmă aici că **nimic nu este necurat în sine**, trebuie să înţelegem că se referă *doar* la chestiunile *neutre* pe plan moral. Altminteri, există în lume suficiente lucruri care sunt necurate, cum ar fi literatura pornografică, glumele porcoase, filmele proaste şi orice fel de imoralitate. Afirmaţia lui Pavel trebuie înţeleasă în lumina contextului în care este redată. Creştinii nu se întinează pe plan ceremonial, dacă vor consuma alimente pe care Legea lui Moise le-a calificat drept necurate.

14:15 Când mă aşez la masă cu un **frate** slab, am eu oare dreptul să insist că e perfect legitim pentru mine să comand creveţi sau specialitatea casei la capitolul raci, chiar dacă ştiu că el nu aprobă aceste alimente? În aceste condiţii, dacă voi comanda aceste mâncăruri, nu voi proceda cu **dragoste**, întrucât dragostea se gândeşte la alţii, nu la ea însăşi. Dragostea renunţă la drepturile sale legitime, de dragul promovării intereselor unui frate. Şi astfel o mâncare nu poate fi niciodată mai importantă decât bunăstarea spirituală a **unuia pentru care a murit Cristos.** Dacă voi insista totuşi, cedând egoismului meu, făcând paradă de drepturile mele în această privinţă, voi putea provoca, prin aceasta, daune ireparabile în viaţa acelui frate mai slab. Or, nu merită să facem aşa, dacă ne gândim că sufletul lui a fost răscumpărat cu un preţ atât de mare: cu însuşi sângele scump al Mielului.

14:16 Prin urmare, principiul care trebuie să ne călăuzească în această privinţă este că nu trebuie să lăsăm ca aceste lucruri de importanţă secundară — perfect legitime în ele însele — să le dea prilejul altora să ne condamne pentru „uşurătatea" noastră sau „lipsa de dragoste". Ar fi totuna cu a ne pierde bunul renume, pentru un blid de linte!

14:17 Ceea ce contează cu adevărat în **împărăţia lui Dumnezeu** nu este un cod de reguli dietetice, ci realităţile spirituale. **Împărăţia lui Dumnezeu** este sfera în care Dumnezeu este recunoscut ca Domnitor Suprem. În accepţia cea mai largă a termenului, aici sunt cuprinşi şi toţi cei care doar *mărturisesc* loialitatea lor faţă de Dumnezeu. Dar în realitatea lăuntrică a conceptului, se are în vedere doar aceia care s-au născut din nou — acesta fiind sensul **împărăţiei lui Dumnezeu** în versetul de faţă.

Dumnezeu nu a rânduit ca supuşii împărăţiei să fie nişte gurmanzi şi nişte dedaţi la mâncăruri alese sau degustători de vinuri rare. Mai degrabă, ei trebuie să demonstreze o viaţă de trăire în practică a **neprihănirii**, având o dispoziţie de **pace** şi armonie, şi tipare mentale caracterizate de **bucuria Duhului.**

14:18 Nu ceea ce mănâncă un om are importanţă, ci o viaţă de sfinţenie — ea fiind aceea care câştigă onoarea lui Dumnezeu şi aprobarea din partea oamenilor. Cei care pun accentul pe neprihănire (dreptate), pace şi bucurie Îl slujesc pe **Cristos**, ascultând de învăţăturile Lui.

14:19 Şi astfel se conturează *încă un principiu.* În loc să ne certăm pentru lucruri de nimic, mai bine să ne străduim să menţinem **pacea** şi armonia în părtăşia creştină. În loc să băgăm de vină altora, insistând asupra drepturilor noastre, mai bine să ne străduim să-i edificăm pe alţii, în credinţa lor cea mai sfântă.

14:20 Dumnezeu desfăşoară în viaţa

fiecăruia dintre copiii Lui o **lucrare**. Prin urmare, ne cutremurăm la gândul că am putea pune piedici acelei lucrări din viaţa unui frate mai slab, datorită unor chestiuni minore, cum ar fi **hrana**, băutura sau zilele. Pentru copilul lui Dumnezeu, toate alimentele sunt acum curate. Dar ar fi greşit din partea lui să mănânce anumite alimente, dacă, procedând aşa, l-ar ofensa pe un frate sau l-ar face să se poticnească în umblarea sa creştină.

14:21 E de o mie de ori mai bine să se abţină de la consumul de **carne** sau **vin** sau **orice** altceva care ar putea să-l facă să se poticnească pe un **frate** sau să-l facă să înregistreze un declin spiritual. E un preţ foarte mic să renunţăm la drepturile noastre, pentru a avea astfel grijă de cel care este **slab**.

14:22 Poate că eu am libertatea deplină de a mă hrăni din orice hrană, ştiind că Dumnezeu mi-a dăruit-o pentru ca eu s-o primesc cu mulţumire. Dar nu trebuie să fac paradă inutilă de această libertate în faţa celor slabi. Este mai bine să-mi exersez acea libertate în particular, când nimeni nu va putea fi vătămat.

Este bine să umblăm, bucurându-ne de deplina libertate creştină, fără să fim încătuşaţi de scrupule nejustificate. Dar este mai bine să renunţăm la drepturile noastre legitime, decât să ne osândim, făcând vreun lucru care să-i vatăme pe alţii. **Ferice de cine** nu-i face pe alţii să se poticnească!

14:23 Cât priveşte pe fratele slab, pentru el este greşit să mănânce vreun lucru pentru care îl mustră conştiinţa. Consumul acelui lucru nu va proveni, în acest caz, din **credinţă**, căci nu are cugetul curat cu privire la acel lucru. Or, este **păcat** să treacă peste conştiinţa sa.

E drept însă că conştiinţa cuiva nu este un ghid infailibil, ci ea trebuie educată, prin cuvântul lui Dumnezeu. Dar, scrie Merrill Unger: „Pavel stabileşte legea potrivit căreia cineva trebuie să asculte de conştiinţa sa, chiar dacă este slabă, întrucât altfel s-ar distruge personalitatea morală."[57]

15:1 Primele treisprezece versete din capitolul 15 continuă subiectul capitolului precedent, care se ocupă cu probleme legate de indiferenţa pe plan moral. Se iviseră o seamă de tensiuni între convertiţii de la iudaism şi cei proveniţi din păgânism, ceea ce l-a determinat pe Pavel să facă acest apel în vederea unor relaţii armonioase între creştinii iudei şi cei dintre Neamuri.

Cei care **sunt tari** (adică, aceia care au libertatea totală cu privire la lucruri cu valoare morală neutră) nu trebuie **să-şi placă lor înşişi**, printr-o afirmare egoistă a drepturilor lor, ci ar trebui să-i trateze pe fraţii lor **slavi** cu amabilitate şi consideraţie, ţinând cont de **scrupulele** lor.

15:2 Aici principiul este următorul: nu trăi pentru a-ţi satisface eul tău, pentru a fi pe placul tău însuţi. Trăieşte, mai degrabă, pentru a fi plăcut semenului tău, făcându-i bine şi zidindu-l. Asta e metoda creştină!

15:3 **Cristos** ne-a dat pilda Sa, trăind pentru a-I fi plăcut Tatălui Său, şi nu Lui Însuşi. El a spus: **„Ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea."** (Ps. 69:9, în versiunea Cornilescu „ocările.... cad asupra Mea" nota şi sublinierea traducătorului). Asta înseamnă că El a fost atât de preocupat de onoarea lui Dumnezeu, încât atunci când oamenii L-au insultat pe Dumnezeu, Domnul Isus a considerat-o o insultă adresată Lui Însuşi.

15:4 Citatul acesta din Psalmi ne aminteşte că Scripturile din Vechiul Testament **au fost scrise pentru învăţătura noastră**. Deşi ele nu ne-au fost adresate în primul rând *nouă*, ele conţin lecţii de mare preţ **pentru** noi. Când întâmpinăm probleme, conflicte, strâmtorări şi necazuri, Scripturile ne învaţă să fim statornici şi ne conferă **mângâiere**. Astfel, în loc să fim înghiţiţi de valuri, suntem susţinuţi de **nădejdea** că Domnul ne va trece cu bine prin aceste încercări.

15:5 Această consideraţie îl determină pe Pavel să-şi exprime dorinţa ca **Dumnezeul** care ne dăruieşte stăruinţă şi **mângâiere** să-i învrednicească şi pe cei tari, şi pe cei slabi, pe creştinii dintre Neamuri şi pe cei evrei, să trăiască în armonie, **potrivit cu** învăţătura şi pilda lui **Cristos Isus.**

15:6 Urmarea va fi faptul că sfinţii vor fi uniţi în închinarea lor în faţa **Dumnezeului şi Tatălui Domnului nostru Isus Cristos**. Ce tablou măreţ! Evrei salvaţi şi neevrei salvaţi, închinându-se Domnului, cu **o singură gură**!

Gura este menţionată de patru ori în cartea Romani, formând un fel de schiţă biografică a „sufletului bine mântuit". La început, gura era plină de blesteme şi de amărăciune (3:14). Apoi gura a fost astupată şi omul a fost adus, vinovat, înaintea Judecătorului (3:19). După aceea el mărturiseşte cu gura sa pe Isus ca Domn (10:9). Şi, în cele din urmă, **gura** Lui Îl laudă din plin pe Domnul Isus şi I se închină Lui (15:6).

15:7 Încă un principiu se conturează din toate acestea. În pofida oricăror deosebiri ce ar putea exista în privinţa unor chestiuni de ordin secundar, noi **trebuie să ne primim unii pe alţii cum ne-a primit şi Cristos.** Aici se află temelia primirii cuiva în rândurile credincioşilor din adunarea locală. Noi nu-l primim pe cineva pe baza afilierii sale la o confesiune sau pe baza maturităţii sale spirituale sau a statutului social pe care îl ocupă, ci trebuie să-i primim pe aceia pe care Cristos i-a primit, pentru a promova slava lui Dumnezeu.

15:8 În următoarele şase versete apostolul le aminteşte cititorilor că lucrarea lui **Isus Cristos** îi cuprinde şi pe evrei, şi pe neevrei, implicaţia fiind că inima noastră trebuie să fie suficient de cuprinzătoare pentru a include credincioşii din ambele categorii. Negreşit Cristos a venit pentru a sluji **circumcizia** — adică poporul evreu. Căci Dumnezeu făgăduise de multe ori că Îl va trimite pe Mesia la Israel şi venirea lui Cristos a confirmat adevărul acelor **făgăduinţe.**

15:9 Dar Cristos aduce binecuvântări şi **Neamurilor.** Planul lui Dumnezeu a fost ca naţiunile să audă evanghelia şi ca cei care vor crede să-L slăvească pe Dumnezeu pentru îndurarea Sa cea mare. Asta nu trebuie să-i surprindă pe credincioşii iudei, întrucât este un fapt frecvent menţionat în Scripturile lor. În Psalmul 18:49, de exemplu, David anticipează ziua în care Mesia va **cânta** laudă lui Dumnezeu în mijlocul oştirii credincioşilor dintre Neamuri.

15:10 La Deuteronom 32:43 Neamurile sunt înfăţişate drept bucurându-se de binecuvântările mântuirii, **alături de poporul Său** Israel.

15:11 În Psalmul 117:1 Îl auzim pe Israel chemând **Neamurile** să-L **laude pe Domnul** în timpul Domniei Sale de o Mie de ani, ca Mesia.

15:12 În fine, **Isaia** adaugă mărturia sa la includerea **Neamurilor** în stăpânirea lui Mesia (Is. 11:1, 10). Ideea care trebuie subliniată aici este că **Neamurile** se vor împărtăşi din privilegiile conferite de Mesia şi de evanghelia Sa.

Domnul Isus este **o rădăcină a lui Iese** în sensul că El este Creatorul lui Iese, şi nu că El ar fi descins din Iese (deşi şi ultima variantă este adevărată!). La Apocalipsa 22:16 Isus se referă la El Însuşi drept Rădăcina şi Vlăstarul lui David. Cât priveşte Dumnezeirea Lui, El este Creatorul lui David; cât priveşte umanitatea Sa, El este descendentul lui David.

15:13 Aşadar, Pavel îşi încheie această secţiune cu o binecuvântare minunată, rugându-se ca **Dumnezeul** care dă o bună **nădejde** prin har să-i umple pe sfinţi **cu toată bucuria şi pacea,** în timp ce aceştia cred în El. Poate că Pavel s-a gândit în mod special la credincioşii neevrei de aici, dar rugăciunea este adecvată pentru toţi. Şi mai este adevărat că cei care **sunt plini de nădejde, prin puterea Duhului Sfânt** nu au timp să se certe pentru lucruri neesenţiale. Nădejdea noastră comună este un extraordinar de puternic factor unificator în viaţa creştină.

G. În planurile lui Pavel (15:14-33)

15:14 În restul capitolului 15 Pavel afirmă motivul pentru care le-a scris romanilor şi dorinţa lui fierbinte de a-i vizita.

Deşi niciodată nu i-a întâlnit pe creştinii romani, el este **încrezător** că ei vor primi îndemnurile sale. Această încredere se întemeiază pe cele auzite de el cu privire la **bunătatea** lor. În plus, el este convins că ei cunosc doctrina creştină, care le conferă capacitatea de a-i îndemna pe alţii, la rândul lor (text marginal NKJV).

15:15 În pofida încrederii lui în progresul lor spiritual şi în pofida faptului că era încă străin pentru ei, Pavel nu ezită să le amintească de unele din privilegiile şi responsabilităţile ce le revin. Candoarea de care dă dovadă în scrisoarea pe care le-o adresează a izvorât din **harul** ce i-a fost dat **de Dumnezeu** — adică **harul** prin care a fost rânduit ca apostol.

15:16 El a fost rânduit de Dumnezeu ca să fie un fel de preot-slujitor al lui **Isus Cristos** pentru Neamuri. El a considerat lucrarea sa **de jertfă în Evanghelia lui Dumnezeu** ca o funcţie preoţească în care el a adus **Neamurile** ca **o jertfă bine primită** de Dumnezeu, pentru faptul că ele au fost **sfinţite** sau puse deoparte **de Duhul Sfânt** pentru Dumnezeu prin procesul naşterii din nou. Iată ce afirmă, plin de bucurie, G. Campbell Morgan:

> Ce lumină strălucitoare aruncă acest verset asupra întregii noastre lucrări de evanghelizare şi de pastorat! Fiecare suflet câştigat prin predicarea evangheliei nu este doar dus la un loc de siguranţă şi binecuvântare, ci este, în acelaşi timp, o jertfă adusă lui Dumnezeu, un dar care-I este plăcut — exact jertfa pe care o aşteaptă El. Fieare suflet instruit cu atenţie şi răbdare în lucrurile lui Cristos, fiind astfel făcut să se

conformeze chipului Său, este un suflet în care Tatăl își găsește plăcerea. Astfel, noi trudim nu numai pentru mântuirea oamenilor, ci și pentru a fi pe placul inimii lui Dumnezeu. Acesta este motivul cel mai puternic.[58]

15:17 Și atunci când Pavel recurge la laude, nu se laudă pe el însuși, ci Îl laudă pe **Cristos Isus**. De asemenea, nu se laudă cu realizările sale proprii, ci cu acelea pe care **Dumnezeu** a găsit cu cale să le săvârșească prin el. Un slujitor smerit al lui Cristos nu se angajează în laude necuviincioase, ci, mai degrabă, este conștient de faptul că Dumnezeu se folosește de el pentru a-Și aduce la îndeplinire planurile. Orice ispită de a cădea în mândrie este temperată de convingerea că el însuși nu este nimic în sine, că nu are nimic al său, decât ceea ce a primit și că nu poate face nimic pentru Cristos, decât prin puterea Duhului Sfânt.

15:18 Pavel **nu** își permite să vorbească despre ceea ce a făcut Cristos prin slujirea altora. El se rezumă la modul în care Domnul l-a folosit *pe el* pentru a câștiga **Neamurile** la ascultare, atât prin spusele sale — adică prin ceea ce a făcut — cât și prin faptele sale, adică prin mesajul propovăduit și minunile pe care le-a săvârșit.

15:19 Domnul a confirmat mesajul apostolului prin minunile care au exemplificat importante lecții spirituale și au trezit umire în rândul oamenilor, precum și prin diversele manifestări ale puterii Duhului. Urmarea a fost faptul că apostolul a predicat din plin Evanghelia, începând de la Ierusalim și ajungând până în Iliric (la nord de Macedonia, pe coasta Mării Adriatice). **De la Ierusalim... până la Iliric** reprezintă aria *geografică* de răspândire a slujirii sale, cele două puncte nefiind redate în ordine cronologică.

15:22 Urmând acest traseu, Pavel a avut drept țel să predice evanghelia în ținuturi nedesțelenite. Auditoriul său se compunea în principal din Neamuri, care nu auziseră niciodată despre Cristos. În felul acesta, el nu a construit pe temelia nimănui. Exemplul lui Pavel de pionierat în teritorii noi nu înseamnă că și alți slujitori ai Domnului trebuie neapărat să urmeze întru totul exact același model, căci unii sunt chemați să vină într-o zonă și să înceapă munca de predare, după ce au fost sădite noi biserici.

15:21 Această lucrare de așezare a temeliei între Neamuri a constituit împlinirea profeției lui Isaia (52:15), care spune că Neamurile ce nu fuseseră niciodată evanghelizate vor **vedea** și că cei ce nu auziseră niciodată până atunci vestea bună vor înțelege și vor răspunde cu credință adevărată.

15:22, 23 În dorința lui de a ara pe terenuri nedesțelenite, Pavel fusese prea ocupat ca să se poată deplasa la Roma. Dar iată că de acum temelia a fost pusă în regiunea menționată la 15:19. Alții vor putea clădi pe această temelie. Pavel se simțea, prin urmare, liber să-și împlinească dorința nutrită de atâta timp de a vizita Roma.

15:24 Planul său era de a face o escală la Roma, în drumul său spre Spania. Prin urmare, nu va putea sta suficient de mult timp pentru a se bucura de toată părtășia de care ar dori să aibă parte cu ei, dar, cel puțin în parte, își va fi stâmpărat dorul de a fi cu ei. Iar mai departe, el era încredințat că ei îi vor da tot ajutorul de care va avea nevoie pentru a-și continua călătoria în Spania.

15:25 Dar între timp el se ducea la Ierusalim, pentru a preda fondurile ce fuseseră strânse în mijlocul bisericilor dintre Neamuri, pentru sfinții nevoiași din Iudeea. Asta este colecta despre care citim la 1 Corinteni 16:1 și 2 Corinteni 8 și 9.

15:26, 27 Credincioșii din **Macedonia și Ahaia** contribuiseră cu bucurie la aceste fonduri strânse pentru ușurarea greutăților prin care treceau creștinii săraci. Această colectă a fost strânsă absolut voluntar, donatorii dând fără să fie siliți de nimeni, ci considerând că este de datoria lor s-o facă. La urma urmelor, oare nu beneficiaseră chiar ei înșiși de faptul că Evanghelia le-a parvenit prin intermediul credincioșilor iudei? Așadar nu se aștepta prea mult de la ei când se dorea contribuția lor la ușurarea greutăților materiale prin care treceau frații lor iudei.

15:28, 29 De îndată ce Pavel își va fi îndeplinit această misiune, predând fondurile așa cum promisese că va face, urma să viziteze Roma în drum spre Spania. Și el era pe deplin convins că vizita sa la Roma va fi însoțită de plinătatea binecuvântării evangheliei pe care o toarnă întotdeauna Cristos atunci când cuvântul lui Dumnezeu se predică în puterea Duhului Sfânt.

15:30 Apostolul încheie această secțiune cu apelul fierbinte adresat credincioșilor să se roage pentru el. Baza de pe care lansează el acest apel este unitatea lor reciprocă în Domnul Isus Cristos și dragostea lor care provenea de la Duhul Sfânt. El îi roagă „să se lupte" (sau „să agonizeze") cu el în rugăciunile lor către Dumnezeu pentru el. După

cum se exprimă Lenski: „Asta reclamă un gen de rugăciuni în care cineva își varsă toată inima și tot sufletul, întocmai cum procedează luptătorii din arenă."[59]

15:31 Sunt enumerate patru lucruri pentru care trebuie să se roage. *Mai întâi*, Pavel îi îndeamnă să se roage ca el să fie izbăvit de zeloții din Iudeea, care se opuneau cu înverșunare evangheliei, așa cum făcuse și el odinioară.

În al doilea rând, el îi îndeamnă pe credincioșii romani să se roage ca **sfinții** evrei să primească cu bunovoință banii strânși pentru ei. Asta întrucât persistau puternice prejudecăți împotriva credincioșilor proveniți dintre Neamuri și împotriva celor care predicau Neamurilor. Apoi mai există întotdeauna și pericolul ca unii oameni să fie ofensați de ideea de a li se da pomană. De multe ori, se cere mai multă bunăvoință ca să accepți un dar, decât să dai un dar!

15:32 Al *treilea* lucru pentru care îi îndeamnă Pavel să se roage este ca Domnul să-i dăruiască o vizită plină de bucurie la Roma. Cuvintele: **prin voia lui Dumnezeu** exprimă dorința lui Pavel de a fi călăuzit de Domnul în toate lucrurile.

În fine, el cere ca vizita lui la Roma să fie un prilej de înviorare, în mijlocul misiunii pline de peripeții și de trudă în care era angajat apostolul.

15:33 Și acum Pavel își încheie capitolul cu rugăciunea ca **Dumnezeul** care este sursa **păcii** să fie și partea lor. În capitolul 15 Domnul a fost numit *Dumnezeul răbdării* și al *mângâierii* (v. 5), *Dumnezeul nădejdii* (v. 13), iar acum **Dumnezeul păcii**. El este izvorul a tot ce este bun și a tot ce are nevoie un sărman păcătos, acum și în veșnicie. **Amin.**

H. În recunoașterea pe care se cuvine s-o acordăm altora (Cap. 16)

La prima vedere, ultimul capitol din Romani pare a fi un simplu catalog neinspirat de nume, care nu au prea mare semnificație pentru noi cei de azi. Dar la o privire mai atentă vom constata că acest capitol neglijat îi va oferi credinciosului multe lecții importante.

16:1 Fivi este prezentată ca **o slujitoare**[60] **a bisericii din Chencrea.** Nu trebuie neapărat să credem că ea aparține unui ordin religios aparte. Orice soră care slujește în legătură cu o adunare locală poate fi o „diaconiță".

16:2 Ori de câte ori creștinii primari se deplasau de la o biserică la alta, ei purtau cu ei scrisori de prezentare. Asta era de mare folos pentru biserica vizitată și pentru cel ce o vizita.

Așadar apostolul o prezintă aici pe Fivi și îi roagă pe credincioși să-i facă o primire bună, ce i se cuvine unei credincioase adevărate, într-o manieră demnă de statutul de frați și surori credincioși ai ei. Apoi el îi roagă s-o ajute în toate privințele și o recomandă ca pe una care s-a consacrat în întregime lucrării de slujire a altora, între care s-a numărat și Pavel. Poate că era o soră ce nu obosea nicicând, oferindu-le predicatorilor și altor credincioși din Chencrea ospitalitate.

16:3 Apoi Pavel transmite salutări lui **Priscila și Acuila**, care fuseseră lucrători atât de vajnici împreună cu Pavel, în slujba lui **Cristos Isus**. O, cât de mult Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru cuplurile creștine care se jertfesc fără rezerve, trudind pentru cauza lui Cristos!

16:4 Odată, Priscila și Acuila și-au riscat chiar viața pentru Pavel — un act eroic despre care nu ni se oferă alte detalii. Dar apostolul este recunoscător, cum sunt și bisericile de Neamuri convertite, cărora le-a slujit el.

16:5 Salutați biserica din casa lor. Asta înseamnă că o adunare adevărată de credincioși se întrunea în casa lor. Abia către sfârșitul veacului al doilea au început să se construiască edificii special destinate întrunirilor bisericilor. Anterior, când Priscila și Acuila locuiau la Corint, ei aveau o altă biserică, în casa lor.

Epenet înseamnă „vrednic de laudă". Fără îndoială acest prim convertit din provincia Ahaia[61] își justifica pe deplin numele. Pavel îl numește „preaiubitul meu".

16:6 Proeminența pe care o ocupă numele femeilor în acest capitol subliniază larga sferă de utilitate a slujirii lor (v. 1, 3, 6, 12, etc.). **Maria** s-a ostenit ca o troiană pentru sfinți.

16:7 Nu știm când au fost Andronic și Iunia „împreună-deținuți" cu Pavel. Nu putem ști dacă termenul „rudele mele" ar însemna că erau rude apropiate ale lui Pavel, sau doar se referă doar la faptul că erau evrei, ca și Pavel. De asemenea, nu știm dacă sintagma: **care sunt cu vază între apostoli** înseamnă că ei erau respectați *de* **apostoli** sau că ei înșiși erau **apostoli** de marcă. Tot ce putem ști este că ei au devenit creștini **înaintea** lui Pavel.

16:8 Ampliat, preiubitul de Pavel, este cel cu care facem apoi cunoştinţă. Dacă n-ar fi existat Calvarul, n-am fi avut poate nici o posibilitate să aflăm despre aceste persoane. Legătura noastră cu Calvarul este, în realitate, singurul lucru care ne distinge pe fiecare dintre noi.

16:9 Urban se alege cu titlul de **„împreună-lucrător cu noi în Cristos"** iar **Stache** este numit **preaiubitul meu**. Romani 16 este o miniatură a scenei de la Scaunul de Judecată al lui Cristos, în cadrul căreia se vor acorda elogii pentru toate ocaziile în care am dat dovadă de credincioşie pentru Cristos.

16:10 Apele trecuse cu succes printr-o serie de încercări şi câştigase pecetea de „slujitor încercat (sau «aprobat») al lui Cristos."

Pavel salută apoi **casa lui Aristobul**, prin aceasta înţelegându-se, probabil, sclavii creştini ai acestui nepot al lui Irod cel Mare.

16:11 Ierodion era probabil şi el sclav. Concetăţean al lui Pavel, poate a fost singurul sclav *evreu* din casa lui Aristobul.

Apoi unii din sclavii lui **Narcis** erau de asemenea credincioşi şi Pavel îi cuprinde şi pe ei în salutările sale. Nici cei ce ocupau poziţia cea mai de jos pe scara socială nu sunt excluşi de la cele mai alese binecuvântări ale creştinismului. Includerea sclavilor în această listă de nume ne aminteşte că în Cristos toate distincţiile sociale sunt şterse, pentru că toţi suntem una în El.

16:12 Trifena şi **Trifosa** însemnau, după câte se pare, „delicată" şi „luxoasă", dar, în realitate, ele erau lucrătoare neobosite, dăruite cu totul slujirii Domnului. **Preaiubita Persida** era încă una din acele femei de care e atâta nevoie în bisericile locale, dar care sunt atât de puţin preţuite, până când e prea târziu, deoarece nu mai sunt printre noi.

16:13 Ruf era probabil fiul lui Simon, care a purtat crucea în locul lui Isus (Mat. 27:32). El a fost **ales în Domnul** nu numai cu privire la mântuirea sa, ci şi faţă de caracterul lui creştin. Cu alte cuvinte, era un sfânt ales. **Mama** lui Ruf se purtase cu dragoste de mamă faţă de Pavel şi asta i-a atras titlul de „mama mea".

16:14, 15 Poate că **Asincrit, Flegon, Hermes** şi **Herma** erau activi în biserica ce se aduna în casa unuia dintre credincioşi, cum era aceea a lui Priscila şi Acuila (16:3, 5). **Filolog şi Iulia, Nereu şi sora lui, şi Olimpa** formau probabil nucleul altei biserici ce se strângea în casa unui credincios.

16:16 Sărutul sfânt era modul plin de afecţiune prin care se salutau sfinţii pe vremea aceea, ce continuă să fie practicat în unele ţări. În cultura occidentală **sărutul** a fost în general înlocuit cu strângerea mâinii.

Bisericile din Ahaia, unde se afla Pavel când scria aceste rânduri, i s-au alăturat, transmiţând salutările lor.

16:17 Apostolul nu-şi poate încheia scrisoarea fără un avertisment împotriva învăţătorilor fără Dumnezeu, care ar putea să se strecoare în mijlocul bisericii. Creştinii trebuie să fie cu ochii în patru împotriva tuturor oamenilor de teapa acestora, care ar putea să formeze diverse partide şi să întindă curse, distrugând credinţa celor neveghetori. Prin urmare, trebuie să ia seama la acest pericol, depistându-i pe cei ce propagă învăţături contrare învăţăturii sănătoase pe care şi-au însuşit-o creştinii, evitându-i cu desăvârşire pe aceşti învăţători falşi.

16:18 Aceşti învăţători falşi nu ascultă de **Domnul nostru Isus Cristos**. Ei ascultă doar de poftele lor. Şi, din nefericire, reuşesc să-i amăgească pe cei neveghetori, prin vorbirea lor linguşitoare.

16:19 Pavel se bucura de faptul că ascultarea de Domnul a destinarilor scrisorii sale era binecunoscută. Totuşi el a ţinut să-şi exprime dorinţa ca ei să poată discerne şi să asculte de învăţătura bună, nedând nici un răspuns răului.

16:20 În felul acesta, **Dumnezeul** care este izvorul **păcii** le va da o biruinţă grabnică asupra **Satanei.**

Benedicţia caracteristică a apostolului le urează sfinţilor tot ce le trebuie pentru a-şi continua drumul spre slavă.

16:21 Îl cunoaştem pe **Timotei**, fiul lui Pavel în credinţă şi colaboratorul său în lucrarea creştină. Nu ştim însă nimic despre **Luciu**, decât că, asemenea lui Pavel, avusese părinţi evrei. Pe **Iason** se poate să-l fi cunoscut deja la Fapte 17:5 iar pe **Sosipater** la Fapte 20:4. Ambii erau evrei.

16:22 Terţiu era cel căruia Pavel i-a dictat **această epistolă.** El îşi permite să adauge salutul său personal către cititori.

16:23 Există cel puţin patru bărbaţi cu numele de **Gaiu(s)** în Noul Testament. Cel din versetul 23 este probabil una şi aceeaşi persoană cu cea de la 1 Corinteni 1:14, cunoscută pentru hospitalitatea sa, nu numai faţă de Pavel, ci şi faţă de toţi creştinii care aveau nevoie de ea. **Erast** era **vistiernicul cetăţii** Corint. Să fi fost el oare aceeaşi persoană menţionată la Fapte 19:22 şi/sau 2 Timotei 4:22? Nu putem şti sigur. **Cuart**

este amintit ca un simplu **frate**, dar ce onoare este să fii numit frate! Ce demnitate!

16:24 Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu voi toţi! este benedicţia cu care îşi încheie de obicei Pavel epistolele. Este identică cu cea din versetul 20, decât că aici se adaugă cuvântul **toţi**. În fapt, la majoritatea manuscriselor epistolei către Romani 24 este ultimul verset, iar doxologia cuprinsă în versetele 25-27 apare *după capitolul 14*. Textul alexandrin (NU) omite versetul 20. Atât benedicţia, cât şi doxologia sunt un mod minunat de a încheia cartea. Şi ambele se încheie cu **Amin.**

16:25 Epistola se încheie cu o doxologie, adresată lui Dumnezeu, care este în stare să-i facă pe copiii Săi să rămână statornici, potrivit cu **evanghelia** pe care a vestit-o Pavel şi pe care o numeşte **evanghelia mea**. Desigur, nu există decât o singură cale a mântuirii. Dar aceasta i-a fost încredinţată lui, ca „apostol al Neamurilor", pe când Petru a predicat mai cu seamă evreilor. Este vestirea publică a mesajului despre **Isus Cristos** cu privire la **revelaţia** minunatului adevăr **ţinut ascuns de la întemeierea lumii.** O **taină** în Noul Testament este un adevăr ce nu fusese făcut cunoscut până atunci şi un adevăr pe care intelectul uman nu l-ar putea descoperi nicidecum, dar care a fost acum făcut cunoscut.

16:26 Taina anumită despre care se vorbeşte aici este adevărul potrivit căruia evreii credincioşi şi Neamurile credincioase sunt făcuţi co-moştenitori, co-membri ai Trupului lui Cristos şi co-părtaşi ai făgăduinţei Sale în Cristos prin evanghelie (Ef. 3:6).

Această taină a fost acum făcută cunoscută prin scrierile profeţilor — nu ale profeţilor din Vechiul Testament, ci ale celor din perioada Noului Testament. Taina aceasta nu fusese cunoscută în Scripturile Vechiului Testament, dar a fost descoperită în **Scripturile profetice** ale Noului Testament (vezi Ef. 2:20; 3:5).

Este mesajul evangheliei pe care Dumnezeu a poruncit să fie adusă la cunoştinţa tuturor naţiunilor, pentru ca oamenii să asculte de credinţă şi să fie mântuiţi.

16:27 Numai Dumnezeu este sursa şi manifestarea înţelepciunii pure şi Lui îi aparţine **slava prin Isus Cristos**, Mediatorul nostru, **în vecii vecilor!**

Aşa se termină minunata epistolă a lui Pavel! Cât de îndatoraţi suntem Domnului pentru ea! Şi ce săraci am fi fără ea! **Amin.**

NOTE FINALE

[1](1:4) Unii comentatori consideră că sintagma „Duhul sfinţeniei" se referă la propria fiinţă sfântă a lui Cristos, adică la duhul Său uman.

[2](1:29) E lesne de înţeles de ce unele manuscrise au omis, din greşeală, *imoralitatea sexuală*, întrucât în greacă termenul *porneia* seamănă foarte mult cu *ponēria* (adică „rău").

[3](1:31) Versetul 31 conţine cinci cuvinte negative, care încep cu un „alfa-privativ" (de exemplu: „a-teu", adică „nici-un-Dumnezeu"), similare cuvintelor compuse ce încep cu prefixul negativ: „ne-...." NU omite *neiertător* (*aspondous*), care seamănă foarte mult cu *neiubitor* (*astorgous*).

[4](2:4) A. P. Gibbs, *Preach and Teach the Word* („Predicaţi şi predaţi Cuvântul"), pg. 12/4.

[5](2:6) Lewis S. Chafer, *Systematic Theology*, III:376.

[6](3:22) Textul NU omite „şi peste toţi".

[7](3:23) Timpul aorist, nu perfectul.

[8](Excurs): Acelaşi lucru este valabil şi în ebraică şi în greacă.

[9](3:24) Arthur T. Pierson: *Shall We Continue in Sin?* („Să continuăm să păcătuim?"), pg. 23.

[10](3:24) Pal Van Gorder, în *Our Daily Bread* (Pâinea noastră cea de toate zilele").

[11](3:30) Cranfield scoate în evidenţă (în lucrarea *Romans* I: 222) că încercările de a găsi deosebiri subtile de sens între aceste prepoziţii nu sunt convingătoare. Augustin a avut, probabil, dreptate, când a pus folosirea a două prepoziţii cu acelaşi sens pe seama dorinţei de varietate stilistică. (Comentariul acesta nu priveşte textul românesc, deoarece aici se foloseşte o singură prepoziţie: „prin", n.tr.)

[12](4:1) Sau experienţa lui „Avraam (strămoşul nostru după fire."

[13](4:13) *Daily Notes of the Scripture Union*, (alte documente nu există).

[14](4:19) Deşi unele omit negaţia „nu", sensul nu se schimbă prea mult.

[15](4:24) C. H. Mackintosh: *The Mackintosh Treasury: Miscellaneous Writings by C. H. Mackintosh* („Tezaurul Mackintosh: Diverse Scrieri de C. H. Mackintosh"), pg. 66.

[16](5:11) Termenul „atonement" din ediţia KJV era corect la data apariţiei acestei traduceri, în 1611, când însemna „at-one-ment" sau reconciliere.

[17](6:1) J. Oswald Sanders: *Spiritual Problems*, pg. 112.

[18](6:5) Charles Hodge: *The Epistle to the Romans*, pg. 196.

[19](6:11) Ruth Paxson: *The Wealth, Walk, and Warfare of the Christian*, pg. 108.

[20](6:11) C. E. Macartney, *Macartney's Illustrations*, pg. 378, 379.

[21](6:14) James Denney, „St. Paul's Epistle to the Romans," în *The Espositor's Greek Testament*, pg. 108.

[22](6:19) Charles Gahan, *Gleanings in Romans, in loco.*

[23](6:21) Marcus Rainsford: *Lectures on Romans VI*, pg. 172.

[24](6:21) Pierson, *Shall We Continue in Sin?* pg. 45.

[25](7:15) Harry Foster, articol apărut în *Toward the Mark* („Spre ţintă"), pg. 110.

[26](7:23) George Cutting: „The Old Nature and the New Birth" („Firea veche şi naşterea din nou") (broşură), pg. 33.

[27](8:1) Cuvintele „care nu umblă după îndemnurile firii, ci după îndemnurile Duhului" sunt considerate ca nefăcând parte din unele manuscrise, ele apărând în versetul 1 dintr-o eroare, fiind copiate de la versetul 4. Totuşi, ele apar în majoritatea manuscriselor, constituind, după câte se pare, o descriere suplimentară a celor aflaţi în Cristos.

[28](8:10) Traducătorii versiunii NKJV (New King James Version) au considerat că termenul *pneuma* se referă la Duhul *Sfânt*, ceea ce explică faptul că „Duh" este redat cu iniţială majusculă. Dar manuscrisele originale au fost redactate integral în majuscule (unciale). Prin urmare, e o chestiune de interpretare. În opinia noastră, textul se referă aici la duhul (uman) al credinciosului.

[29](8:15) Vezi nota 28. Aici sensul alternativ al termenului „Duh" nu este duhul *uman*, ci o atitudine opusă robiei.

[30](8:18) În ebraică termenul pentru *glorie* derivă din sintagma *a fi greu*. De aici, rezultă că cititorii evrei ar fi considerat acesta un joc de cuvinte, chiar dacă acesta nu reiese atât de bine în greacă.

[31](8:31) Acesta a fost versetul călăuzitor al vieţii lui Ioan Calvin.

[32](8:32) C. H. Mackintosh (alte documente nu există).

[33](8:37) O redare foarte literală ar fi: „noi supra-cucerim" (*hupernikōmen*).

[34](8:39) Cuvintele acestea se foloseau, de pildă, în astrologie.

[35](9:4) *The New Scofield Reference Bible*, pg. 1317.

[36](9:5) Vezi Hodge: *Romans*, pg. 299-301, pentru o expunere detaliată a acestei chestiuni.

[37](9:16) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, pg. 335, 336.

[38](9:21) Albert Barnes, *Barnes's Notes on the New Testament*, pg. 617.

[39](9:23) Charles R. Erdman: *The Epistle of Paul to the Romans*, pg. 109.

[40](10:10) William Kelly: *Notes on the Epistle to the Romans*, pg. 206.

[41](10:10) James Denney, citat de Kenneth Wuest în *Romans in the Greek New Testament*, pg. 178.

[42](10:14) Hodge: *Romans*, pg. 545.

[43](11:1) Ce trist e să constatăm că mulţi din cei ce aplică binecuvântările Israelului la biserică nu au nici o strângere de inimă pentru faptul că Scriptura a prezis, în acelaşi timp, şi blesteme pentru Israel!

[44](11:32) George Williams: *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 871.

[45](11:33) Arthur W. Pink: *The Attributes of God*, pg. 13.

[46](12:1) Norman Grubb: *C. T. Studd, Cricketer and Pioneer*, pg. 141.

[47](12:6) Hodge: *Romans*, pg. 613.

[48](12:6) A. H. Strong: *Systematic Theology*, pg. 12.

[49](12:6) Dar articolul hotărât din textul original are, practic, valoare de pronume, în unele contexte.

[50](12:19) R. C. H. Lenski: *St. Paul's Epistle to the Romans*, pg. 780.

[51](12:21) J. N. Darby, din nota de subsol de la Romani 12:21 în a sa *New Translation* („Noua Traducere").

[52](12:21) George Washington Carver (alte documente nu sunt disponibile).

[53](12:21) Citat din lucrarea lui Charles Swindoll: *Growing Strong in the Seasons of Life*, pg. 69, 70.

[54](13:4) În ebraică, verbele obişnuite pentru „a omorî" şi „a înjunghia" sunt *qātal* şi *hārag*. Verbul „a ucide" (cu intenţie, *rāhats*) este cel folosit în Cele Zece Porunci, traducerea greacă fiind la fel de clară în această privinţă.

[55](13:9) Textul NU omite această poruncă în acest loc.

[56](14:10) Unele manuscrise vechi (NU) conţin cuvintele: „scaunul de judecată al lui Dumnezeu" în loc de „...al lui Cristos" (Textele TR şi M). Dar noi ştim că *Cristos* va fi Judecătorul, întrucât Tatăl I-a încredinţat toată judecata (Ioan 5:22).

[57](14:23) Merrill F. Unger: *Unger's Bible Dictionary*, pg. 219.

[58](15:16) Morgan: *Searchlights*, pg. 337.

[59](15:30) Lenski: *Romans*, pg. 895.

[60](16:1) Probabil s-ar fi folosit forma feminină a lui *diakonos* („slujitor", „diacon") dacă s-ar fi avut în vedere o funcţie destinată femeilor.

[61](16:5) Textul NU conţine termenul *Asia* aici (dar Corintul, de unde se crede că le scria Pavel această scrisoare Romanilor, se afla în *Ahaia*).

BIBLIOGRAFIE

Cranfield, C. E. B. *The Epistle to the Romans, Vol. I (ICC)*, Edinburgh: T & T. Clark Ltd., 1975.

Denney, James. „St. Paul's Epistle to the Romans," *The Expositor's Greek Testament, Vol. II.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Erdman, C. R. *The Epistle of Paul to the Romans*. Philadelphia: The Westminster Press, 1925.

Gahan, Chales. *Gleanings in Romans*. Publicată de autor.

Hodge, Charles. *Commentary on the Epis tle to the Romans*. New York: George H. Doran Company, 1886.

Kelly, William. *Notes on the Epistle to the Romans.* Londra: G. Morrish, 1873.

Lenski, R. C. H. *St. Paul's Epistle to the Romans*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1961.Newell, William R. *Romans Verse by Verse.* Chicago: Moody Press, 1938.

Rainsford, Marcus. *Lectures on Romans VI.* Londra: Charles J. Thynne, 1898.

Shedd, William G. T. *A Critical and Doc-Doctrinal Commentary on the Epistle of St. Paul to the Romans*. Grand Rapids: Zondervan, 1967.

Stifler, James M. *The Epistle to the Ro mans: A Commentary Logical and Historical*. Chicago: Moody Press, 1960.

Wuest, Kenneth S. *Romans in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964.

PRIMA EPISTOLĂ CĂTRE CORINTENI

Introducere

„Un fragment de istorie ecleziastică ca nici un altul" — Weizäcker

I. Locul unic pe care îl ocupă în Canon

Întâi Corinteni a fost denumită „cartea problemelor" întrucât în ea Pavel se ocupă de problemele ce confruntau adunarea („Cât despre...") din coruptul oraş Corint. Ceea ce face ca valoarea ei să fie cu atât mai mare, pentru bisericile bântuite de probleme din vremea noastră. Dezbinările, tendinţa unora de a se închina în faţa unor lideri, pe care-i considerau eroi, apoi imoralitatea ce făcea ravagii în mijlocul lor, litigiile în care erau implicaţi, problemele de ordin marital, practicile dubioase în care erau angrenaţi şi reglementarea darurilor spirituale — sunt cu toate probleme de care se ocupă această epistolă.

Ar fi însă greşit să tragem concluzia că nu au fost decât probleme, în această epistolă, căci aici găsim faimosul Întâi Corinteni 13, cel mai frumos eseu despre dragoste, nu doar din Biblie, ci din *toată* literatura. Remarcabila învăţătură despre înviere — atât a lui Cristos, cât şi a noastră (cap. 15), reglementarea Cinei Domnului (cap. 11), porunca de a participa la strângerea de ajutoare (cap. 16) se găsesc cu toate în această epistolă.

Ce săraci am fi, dacă n-am avea Întâi Corinteni! — o adevărată comoară de învăţături creştine practice.

II. Paternitatea

Toţi învăţaţii sunt de acord că ceea ce numim Întâi Corinteni este produsul autentic al lui Pavel, ieşit de sub pana lui. Unii autori (în special cei de orientare liberală) susţin că au remarcat unele „interpolări" în această scrisoare, dar opiniile lor sunt pure speculaţii subiective, fără temeiuri probatoare în textul propriu-zis al epistolei. 1 Corinteni 5:9 pare să indice că apostolul Pavel le-ar fi adresat Corintenilor încă o scrisoare (necanonică), pe care aceştia au înţeles-o greşit.

Dovezile externe în sprijinul lui Întâi Corinteni sunt foarte timpurii, cartea fiind menţionată concret de Clement din Roma (circa 95 d.Cr.), sub numele de „epistola binecuvântatului Apostol Pavel." Şi alţi scriitori ai bisericii primare s-au referit la 1 Corinteni: Policarp, Iustin Martirul, Atenagoras, Irineu, Clement din Alexandria şi Tertulian. Ea este cuprinsă în Canonul Muratorian, ocupând poziţia următoare epistolei către Galateni în „canonul" ereticului Marcion, numit *Apostolicon*.

Dovezile interne sunt, de asemenea, foarte puternice. Pe lângă propriile referiri ale autorului la el însuşi, în 1:1 şi 16:21, argumentele de la 1:12-17; 3:4, 6, 22 sprijină, de asemenea, paternitatea paulină a epistolei. Coincidenţele cu cartea Fapte şi cu alte scrisori ale lui Pavel, plus amprenta puternicei preocupări apostolice, exclud total posibilitatea unui fals, dând o greutate covârşitoare argumentelor în favoarea autenticităţii ei.

III. Data

Pavel ne spune că şi-a redactat epistola de faţă la Efes (16:8, 9, cf. v. 19). Întrucât el a slujit acolo timp de trei ani, 1 Corinteni va fi fost probabil redactată acolo, în ultima jumătate a acelei misiuni de amploare pe care a desfăşurat-o în acel oraş sau prin anii 55-56 d.Cr. Unii cărturari plasează data apariţiei ei chiar mai înainte.

IV. Fondul şi tema epistolei

Străvechiul oraş Corint se află în sudul Greciei, la vest de Atena, fiind pe vremea lui Pavel, situat într-o poziţie strategică la întretăierea unor importante rute comerciale. Corintul a devenit un mare centru comercial internaţional, prin acest oraş perindându-se un volum uriaş de persoane şi mărfuri. Datorită religiei depravate a locuitorilor săi, curând a devenit şi centrul celor mai decăzu-

zute forme de imoralitate, până acolo încât Corint a ajuns un nume de pomină pentru orice necurăţie şi senzualitate. Atât de mult se dusese vestea lascivităţii acestui oraş, încât a apărut chiar şi un verb în limba greacă, *korinthiazomai*, prin care se definea *trăirea unei vieţi destrăbălate*.

Apostolul a vizitat mai întâi Corintul cu prilejul celei de-a Doua Călătorii Misionare (Fapte 18). La început, el a lucrat printre iudei, împreună cu Priscila şi Acuila, colegii săi în meseria confecţionării de corturi. Dar, după ce majoritatea iudeilor au respins mesajul său, apostolul s-a îndreptat spre Neamurile din Corint. Şi astfel, au fost salvate o seamă de suflete, prin predicarea evangheliei, înfiinţându-se în acest oraş o biserică.

Cam după trei ani, când Pavel predica la Efes, a primit o scrisoare de la Corint, în care i se aduceau la cunoştinţă grave deficienţe ivite în adunarea de acolo şi i se puneau întrebări cu privire la o serie de aspecte ale trăirii practice a credinţei creştine. Tocmai din răspunsul dat de apostol acestor întrebări s-a născut Prima Epistolă către Corinteni.

Tema epistolei este: cum poate fi redresată o biserică lumească şi carnală, care priveşte cu uşurătate atitudinile, rătăcirile şi acţiunile pe care apostolul Pavel le considera atât de grave. Sau cum sună definiţia succintă a lui Moffatt: „Biserica era în lume, căci acolo îi era locul, dar şi lumea era în biserică, locul ei nefiind acolo."

Întrucât o atare situaţie continuă să caracterizeze multe adunări din vremea noastră, Întâi Corinteni rămâne o epistolă foarte relevantă şi pentru noi.

SCHIŢA CĂRŢII

I. INTRODUCERE (1:1-9)
- A. Salutări (1:1-3)
- B. Mulţumiri (1:4-9)

II. DEZORDINI DIN SÂNUL BISERICII (1:10-6:20)
- A. Dezbinările din rândurile credincioşilor (1:10-6:20)
- B. Imoralitatea din rândurile credincioşilor (cap. 5)
- C. Litigiile din rândurile credincioşilor (6:1-11)
- D. Uşurătatea pe plan moral din rândurile credincioşilor (6:12-20)

III. RĂSPUNSURI APOSTOLICE LA ÎNTREBĂRILE RIDICATE DE BISERICĂ (capitolele 7-14)
- A. Cu privire la căsătorie şi celibat (cap. 7)
- B. Cu privire la consumul alimentelor închinate idolilor (8:1-11:1)
- C. Cu privire la acoperirea capului femeilor (11:2-16)
- D. Cu privire la Cina Domnului (11:17-34)
- E. Cu privire la darurile Duhului şi la întrebuinţarea lor în biserică (cap. 12-14)

IV. RĂSPUNSUL DAT DE PAVEL CELOR CARE TĂGĂDUIAU ÎNVIEREA (Cap. 15)
- A. Certitudinea învierii (15:1-34)
- B. Considerarea obiecţiilor formulate împotriva învierii (15:35-57)
- C. Un ultim apel, în lumina învierii (15:58)

V. UN ULTIM SFAT DIN PARTEA LUI PAVEL (Cap. 16)
- A. Cu privire la strângerea ajutoarelor (16:1-4)
- B. Cu privire la planurile sale personale (16:5-9)
- C. Îndemnuri de încheiere şi salutări (16:10-24)

Comentariu

I. INTRODUCERE (1:1-9)

A. Salutări (1:1-3)

1:1 Pavel a fost **chemat să fie apostol al lui Isus Cristos** pe drumul Damascului. Această chemare nu i-a parvenit prin intermediul vreunui om, ci direct din partea Domnului Isus. **Un apostol** este, literalmente, „un trimis. Primii apostoli au fost martori ai lui Cristos la învierea Sa. Ei au putut de asemenea săvârşi minuni, menite să confirme că mesajul predicat de ei era de natură divină. Prin urmare, Pavel era întru totul îndreptăţit să afirme, în cuvintele lui Gerhard Tersteegen:

> Cristos, Fiul lui Dumnezeu, m-a trimis
> În ţările de la miazănoapte;
> Eu am fost ordinat de puterea divină
> A mâinilor străpunse.

Când Pavel scria, un **frate**, pe nume **Sostene,** era cu el, ceea ce-l determină pe Pavel să-l includă în salutul său. Nu se ştie exact dacă este acelaşi Sostene de la Fapte 18:17, fruntaşul sinagogii, care a fost bătut în public de greci. Probabil acest lider fusese mântuit în urma propovăduirii lui Pavel, ajutându-l acum pe apostol în lucrarea sa.

1:2 Scrisoarea este adresată mai întâi **bisericii lui Dumnezeu care este la Corint.** Este încurajator să constatăm că nici un loc pe pe pământ nu este prea imoral pentru ca acolo să se poată pune bazele unei adunări de copii ai lui Dumnezeu. Adunarea Corintenilor este descrisă în continuare prin cuvintele: **cei care au fost sfinţiţi în Cristos Isus, chemaţi sfinţi. „Sfinţiţi"** înseamnă aici puşi deoparte pentru Dumnezeu şi detaşaţi de lume, descriind *poziţia* tuturor celor ce sunt ai lui Cristos. Cât priveşte *starea lor practică*, ei au datoria să se detaşeze ei înşişi de lume, în fiecare zi, trăind o viaţă sfântă.

Unii oameni susţin că sfinţirea este o lucrare distinctă a harului, prin care cineva dobândeşte eradicarea naturii păcatului. O atare învăţătură este însă contrazisă de versetul acesta. Creştinii corinteni erau departe de ceea ce trebuia să fie pe planul sfinţeniei practice, dar faptul rămâne că în faţa lui Dumnezeu, în ce priveşte poziţia lor, ei erau **sfinţiţi** de Dumnezeu.

Ca sfinţi, ei erau membrii unei minunate părtăşii: **chemaţi să fie sfinţi, împreună cu toţi cei care cheamă în vreun loc Numele lui Isus Cristos, Domnul lor şi al nostru.**

1:3 Întâi Corinteni este, în mod deosebit, scrisoarea dedicată Domniei lui Cristos. Discutând numeroasele probleme din viaţa adunării şi a credincioşilor individuali, apostolul le aminteşte cititorilor că Isus Cristos este Domn şi că prin tot ceea ce facem trebuie să dăm recunoaştere acestui mare adevăr.

Salutul caracteristic al lui Pavel apare în versetul 3. **Har şi pace** sunt cuvintele prin care se exprimă cel mai bine rezumatul întregii evanghelii. **Harul** este sursa oricărei binecuvântări iar **pacea** este rezultatul în viaţa oricărei persoane care a a acceptat harul lui Dumnezeu. Aceste mari binecuvântări provin **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Isus Cristos.** Pavel nu ezită să-L menţioneze pe **Domnul Isus** în acelaşi enunţ în care vorbeşte despre **Dumnezeu Tatăl nostru**. Este doar una din sutele de expresii similare din Noul Testament prin care se arată clar poziţia de egalitate a Domnului Isus cu Dumnezeu Tatăl.

B. Mulţumiri (1:4-9)

1:4 După ce i-a salutat pe corinteni, apostolul aduce acum mulţumiri pentru felul minunat în care a lucrat Dumnezeu în viaţa lor (v. 4-9). E remarcabilă trăsătura de noblete a caracterului lui Pavel prin faptul că întotdeauna a găsit câte ceva, în viaţa fraţilor săi de credinţă, pentru care să aducă mulţumiri lui Dumnezeu. Dacă viaţa lor de trăire în practică a credinţei creştine nu era pe măsura celei dorite de Dumnezeu, atunci Pavel îi mulţumea lui Dumnezeu pentru ceea ce a făcut El pentru ei — cum s-a întâmplat şi în cazul de faţă. Corintenii nu erau „creştini duhovniceşti". Dar Pavel poate totuşi să-I mulţumească lui Dumnezeu pentru harul lui Dumnezeu care le-a fost dat în Cristos Isus.

1:5 Harul lui Dumnezeu s-a manifestat faţă de corinteni prin faptul că au fost înzestraţi din belşug cu darurile Duhului Sfânt. Pavel aminteşte darul rostirii şi al cunoştinţei („în orice cuvânt şi în orice cunoştinţă") — aceasta fiind probabil o referire la darul vorbirii în limbi, al tălmăcirii vorbirii în limbi şi al cunoştinţei ieşite din comun. **Rostirea** (în versiunea română: „în orice cuvânt") se referă la exprimarea exterioară iar **cunoştinţa** la înţelegerea lăuntrică.

1:6 Faptul că ei aveau aceste daruri era o confirmare a lucrării lui Dumnezeu în viețile lor. La asta se referă Pavel când spune că **mărturia lui Cristos a fost confirmată** în ei. Ei au auzit **mărturia lui Cristos**, au primit-o prin credință iar Dumnezeu a depus mărturie că ei sunt mântuiți cu adevărat, prin faptul că le-a acordat aceste puteri miraculoase.

1:7 Cât privește posedarea darurilor, biserica de la Corint nu era cu nimic mai prejos decât celelalte biserici. Dar simpla posedare a acestor daruri nu constituia, în sine, o dovadă a adevăratei spiritualități. Pavel Îi mulțumea Domnului pentru un lucru de care corintenii nu erau răspunzători, la care nu contribuiseră cu nimic. Darurile au fost dăruite de Domnul cel Înălțat la Cer, fără să se țină seama de meritele cuiva. Dacă are cineva un dar, nu trebuie să se făleasc cu el, ci, în smerenie, să-l pună în slujba Domnului.

Roada Duhului este însă o altă chestiune, presupunând predarea credinciosului față de controlul Duhului Sfânt. Apostolul nu putea să-i laude pe corinteni pentru faptul că ar fi posedat roada Duhului în viața lor, ci numai pentru ceea ce a revărsat Domnul, în suveranitatea Sa, peste ei — un lucru asupra căruia ei nu aveau nici un control.

Când vom înainta în studiul epistolei, vom constata că apostolul a trebuit să-i mustre pe sfinți pentru abuzarea de aceste daruri, dar aici el se mulțumește să-și exprime recunoștința pentru faptul că ei au primit aceste daruri într-o măsură atât de mare.

Corintenii erau nerăbdători **în așteptarea arătării Domnului nostru Isus Cristos.** Cercetătorii Bibliei nu au ajuns la un numitor comun în acest punct, neputând stabili dacă se referă la venirea lui Cristos pentru a-Și lua sfinții Săi (1 Tes. 4:13-18), sau la venirea Sa *împreună* cu sfinții Săi (2 Tes. 1:6-10), sau, a treia variantă, dacă este o referire la ambele ipostaze. În primul caz, ar fi o revelație a lui Cristos făcută doar credincioșilor, pe când în cazul al doilea ar fi Revelația Sa pentru întreaga biserică. Atât Răpirea, cât și glorioasa Arătare a lui Cristos sunt așteptate cu nerăbdare de orice credincios.

1:8 Aici Pavel își exprimă încrederea că Domnul îi va întări până la sfârșit pe sfinți, pentru ca aceștia să poată fi fără vină în ziua Domnului nostru Isus Cristos. Din nou, iese în evidență accentul pus de Pavel asupra a ceea ce va face Dumnezeu, mai degrabă decât pe ce au făcut corintenii. Întrucât ei s-au încrezut în Cristos, și pentru că Dumnezeu a confirmat acest lucru, dându-le darurile Duhului, Pavel era încrezător că Dumnezeu îi va păzi și păstra pentru El, până când Cristos va veni să-i ia pe ai Săi cu Sine.

1:9 Optimismul lui Pavel cu privire la corinteni se bazează pe credincioșia lui Dumnezeu, care i-a chemat la părtășia Fiului Său. El știe că întrucât Dumnezeu a plătit un preț atât de mare ca să-i facă părtași ai vieții Domnului nostru, El nu-i va lăsa să se piardă, nici să alunece din mâna Lui.

II. DEZORDINILE DIN BISERICĂ (1:10-6:20)

A. Dezbinările din rândurile credincioșilor (1:10-4:21)

1:10 Apostolul este gata acum să se ocupe de problema **dezbinărilor** din cadrul bisericii (1:10-4:21). El începe cu un minunat îndemn la unitate. În loc să poruncească, în virtutea mandatului său de apostol, el îi îndeamnă cu tandrețea unui frate. Apelul la unitate se bazează pe **numele Domnului nostru Isus Cristos** și, întrucât numele reprezintă de fapt Persoana, se bazează pe tot ceea ce este și a făcut Domnul Isus. Corintenii preamăreau numele unor oameni, dar asta nu putea duce decât la dezbinări. Pavel e hotărât însă să înalțe doar Numele Domnului Isus, știind că numai în felul acesta se va produce unitate în rândurile copiilor lui Dumnezeu. **Să aveți același fel de vorbire** înseamnă a fi **uniți într-un gând și o simțire** — adică a avea un scop comun și aceeași loialitate. Unitatea aceasta se produce atunci când creștinii sunt pătrunși de gândirea (gândul) lui Cristos. În versetele următoare, Pavel le va spune cum pot fi pătrunși corintenii, pe planul trăirii practice, de gândurile lui Cristos.

1:11 Vestea despre **certurile** de la Corint i-a parvenit lui Pavel prin cei din casa lui Cloe. Dezvăluind numele informatorilor, Pavel stabilește un important principiu de conduită creștină: nu avem voie să transmitem vești despre frații și surorile noastre de credință la modul anonim, ci trebuie să fim dispuși să lăsăm să ni se dezvăluie identitatea. Dacă s-ar practica acest principiu în zilele noastre, s-ar evita multe bârfe inutile, care fac atât de mult rău bisericii.

1:12 În sânul bisericii se formau secte sau partide, fiecare luându-și un fruntaș. Unii își declarau preferințele pentru **Pavel**, alții

pentru **Apolo** iar alţii pentru **Chifa** (Petru). Ba unii chiar susţineau să sunt ai lui **Cristos**, prin asta înţelegându-se că se considerau *singurii* Săi credincioşi, ceilalţi fiind excluşi!

1:13 În versetele 13-17 Pavel mustră cu asprime sectarismul. A da naştere la asemenea partide în sânul bisericii echivala cu tăgăduirea unităţii trupului lui **Cristos**. Călcând pe urmele unor lideri umani, ei Îl insultau pe Cel care fusese răstignit pentru ei. Luându-şi denumirea unui om, ei uitau că prin botez Îi declaraseră loialitate Domnului Isus Cristos.

1:14 Apariţia unor partide în sânul bisericii de la Corint l-a determinat pe Pavel să-şi exprime recunoştinţa pentru faptul că el însuşi nu a botezat decât vreo câţiva credincioşi din adunarea aceea — **Crispus şi Gaius** fiind doi dintre aceştia.

1:15, 16 Pavel a avut grijă ca nimeni să nu poată spune că a botezat pe cineva în numele lui. Cu alte cuvinte, el nu încerca să facă convertiţi pentru el însuşi sau să-şi atragă adepţi. Singurul ţel urmărit de el era să-i îndrepte pe oameni către Domnul Isus Cristos.

La o examinare mai amănunţită, Pavel şi-a adus aminte că a botezat pe cei din casa lui Ştefana, dar pe alţii nu-şi amintea să-i fi botezat.

1:17 El explică faptul că Cristos nu l-a trimis ca mai întâi de toate să boteze, ci să propovăduiască evanghelia. Asta nu înseamnă deloc că Pavel nu credea în botez, întrucât am citit deja numele celor pe care i-a botezat chiar el. Mai degrabă, înseamnă că misiunea lui principală nu era de a boteza. Probabil el încredinţase această lucrare altora, poate unor creştini din biserica locală. Versetul acesta constituie un puternic argument de combatere a concepţiei susţinute de unii, conform căreia botezul ar fi esenţial în vederea mântuirii. Dacă aşa ar sta lucrurile, atunci ar însemna că Pavel Îi mulţumeşte lui Dumnezeu că nu i-a mântuit pe nici unii, în afară de Crisp şi Gaius! Or, asemenea idee nu poate sta în picioare.

În ultima parte a versetului 17, Pavel realizează o tranziţie la versetele care urmează. El nu a propovăduit evanghelia prin recurgerea la înţelepciunea cuvintelor, pentru ca nu cumva crucea lui Cristos să fie făcută ineficace. El ştia că dacă oamenii ar fi fost impresionaţi de oratoria şi stilul său retoric, atunci în egală măsură el ar fi eşuat în eforturile sale de a transmite adevărata semnificaţie a crucii lui Cristos.

Ne va fi de ajutor să înţelegem secţiunea care urmează, dacă vom ţine seama de faptul că, întrucât erau greci, corintenii aveau o mare predilecţie pentru înţelepciunea omenească. Filosofii lor erau consideraţi eroi naţionali. Se pare că ceva din spiritul acestei mişcări se strecurase în adunarea de la Corint, unde se formase partida celor care doreau să facă evanghelia mai uşor de primit de către intelectuali. Ei plecau de la convingerea că evanghelia nu se bucura de reputaţie în rândurile intelectualilor — de unde încercarea de a o intelectualiza. Această prosternare în faţa intelectualismului a fost, după câte se pare, una din chestiunile care i-au determinat pe oameni să formeze partide în jurul unor lideri umani. Eforturile de a face evanghelia mai acceptabilă erau sortite însă din capul locului eşecului, pentru faptul că între înţelepciunea lui Dumnezeu şi înţelepciunea omului există o prăpastie uriaşă, ele neputând fi deloc reconciliate.

Pavel arată acum nebunia de a-i ridica în slăvi pe oameni şi subliniază că, procedând aşa, înseamnă a da dovadă de incompatibilitate cu adevărata natură a evangheliei (1:18-3:4). Prima idee pe care o scoate el în evidenţă este că mesajul crucii este diametral opus tuturor conceptelor considerate de oameni a fi adevărata înţelepciune (1:18-25).

1:18 Mesajul crucii este nebunie pentru cei ce sunt pe calea pierzării. Sau, cum s-a exprimat foarte plastic Barnes:

> Moartea pe cruce era asociată cu ideea celei mai mari înjosiri sau ruşinări. A afirma că mântuirea poate avea loc doar prin suferinţele şi moartea unui om răstignit era sigur că va trezi în ei doar un nedisimulat dispreţ.[1]

Grecii erau mari iubitori de înţelepciune (de fapt, acesta este sensul literal al termenului „filosofi"). Dar evanghelia nu conţinea nici un lucru de natură să satisfacă orgoliul lor, rezultat în urma cunoştinţei.

Pentru cei ce sunt pe calea mântuirii, evanghelia este puterea lui Dumnezeu. Ei aud mesajul, îl acceptă prin credinţă şi apoi are loc miracolul naşterii din nou în viaţa lor. Observaţi adevărul solemn reliefat de acest verset, potrivit căruia nu există decât două categorii de oameni: cei ce pier şi cei ce sunt mântuiţi. Nici o categorie intermediară. Oamenii n-au decât să iubească înţelepciunea omenească, însă numai evanghelia este cea care duce la mântuire.

1:19 Faptul că evanghelia îi repugnă

înţelepciunii omeneşti a fost profeţit cu mult timp în urmă de Isaia (29:14): **„Voi distruge înţelepciunea înţelepţilor şi voi nimici priceperea priceputilor."** (traducere după versiunea engleză, n.tr.)

S. Lewis Johnson afirmă, în al său *The Wycliffe Bible Commentary* că în contextul lor, „aceste cuvinte constituie condamnarea de către Dumnezeu a politicii «înţelepţilor» din Iuda, prin faptul că aceştia căutau să încheie o alianţă cu Egipt, pe când erau ameninţaţi de Sanherib."[2] Cât de adevărat este faptul că lui Dumnezeu Îi face plăcere să-Şi realizeze planurile în modalităţi care par nebune oamenilor. Ce des foloseşte El metode pe care înţelepţii acestei lumi le ridiculizează, dar care realizează rezultatele dorite cu minunată acurateţe şi eficienţă. De pildă, înţelepciunea omului îl asigură că el poate câştiga sau merita propria lui mântuire. Dar evanghelia înlătură toate eforturile omului de a se mântui pe sine, prezentându-L pe Cristos ca Singura Cale prin care putem câştiga acces la Dumnezeu.

1:20 Aici Pavel face o provocare îndrăzneaţă, zicând: **„Unde este înţeleptul? Unde este cărturarul? Unde este vorbăreţul acestui veac?"** Oare i-a consultat Dumnezeu când a conceput planul Său de mântuire? Ar fi fost ei oare în stare să elaboreze vreodată un asemenea plan de răscumpărare, dacă ar fi fost lăsaţi în voia înţelelepciunii lor? Răspunsul este un răspicat „Nu!" **Dumnezeu a făcut nebunie înţelepciunea acestei lumi.**

1:21 Omul nu poate ajunge la cunoştinţa lui Dumnezeu prin propria sa înţelepciune. De veacuri Dumnezeu i-a dat omenirii prilejul acesta, dar rezultatul a fost un eşec total. Apoi Dumnezeu a găsit cu cale, prin propovăduirea crucii — mesaj considerat nebun de către oameni — să-i mântuiască pe cei care cred. Nebunia mesajului predicat se referă, desigur, la cruce. Noi ştim că ea nu a fost o nebunie, dar aşa a părut minţilor neluminate ale oamenilor. Godet spune că versetul 21 conţine o întreagă filosofie a istoriei, substanţa unor volume întregi. De aceea, nu trebuie să trecem peste el cu uşurinţă, ci să meditäm profund la extraordinarele adevăruri ce le conţine.

1:22 Era în firea iudeilor să ceară un semn. Atitudinea lor consta în concepţia că dacă li se va da un semn, vor crede. Pe de altă parte, grecii căutau înţelepciunea. Pe ei îi interesau argumentele şi raţionamentele omeneşti, logica în general.

1:23 Dar Pavel nu le-a făcut pe plac. El spune: **„Noi Îl propovăduim pe Cristos cel răstignit."** După cum s-a exprimat cineva: „El nu era un iudeu iubitor de semne, nici un grec iubitor de înţelepciune, ci un creştin iubitor de Mântuitorul."

Pentru iudei, Cristos răstignit era o piatră de poticnire. Ei căutau un lider militar, care să-i izbăvească de asuprirea Romei. Dar evanghelia le-a oferit un Mântuitor răstignit pe cruce şi supus ruşinii. Pentru greci, Cristos răstignit era o nebunie. Ei nu puteau înţelege cum ar putea Cineva care a murit în condiţii de aparentă slăbiciune totală să le rezolve problemele.

1:24 Dar, oricât ar părea de ciudat, chiar lucrurile pe care le căutau iudeii şi Neamurile se găsesc în chip minunat în Domnul Isus. Pentru cei care aud chemarea Lui şi se încred în El, atât iudei, cât şi greci, Cristos devine puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu.

1:25 De fapt nu există nici nebunie, nici slăbiciune la Dumnezeu. Dar apostolul afirmă în versetul 25 că ceea ce pare nebunie din partea lui Dumnezeu, în ochii oamenilor, este, în realitate, mai înţelept decât oamenii cei mai luminaţi. De asemenea, ceea ce pare slăbiciune din partea lui Dumnezeu, în ochii oamenilor, se dovedeşte a fi mai puternic decât orice ar putea produce oamenii vreodată.

1:26 După ce a vorbit despre evanghelia propriu-zisă, apostolul îşi îndreaptă acum atenţia spre oamenii pe care Dumnezeu îi cheamă prin evanghelie (v. 26-29). El le aminteşte corintenilor că nu mulţi înţelepţi după firea pământească, nu mulţi puternici, nu mulţi nobili sunt chemaţi. S-a arătat adesea că textul nu spune că nici unul din această categorie nu va fi chemat, ci doar „nu mulţi"!

Chiar corintenii nu proveniseră din păturile intelectuale ale societăţii. Ei nu fuseseră câştigaţi la Cristos prin filosofii răsunătoare, ci prin evanghelia simplă. Atunci cum se face că puneau un preţ atât de mare pe înţelepciunea omenească, ridicându-i în slăvi pe predicatorii care căutau să facă mesajul evangheliei mai palatabil înţelepţilor acestei lumi?

Dacă oamenii voiau să înfiinţeze o biserică, căutau să racoleze cei mai proeminenţi membri ai comunităţii. Dar versetul 26 ne învaţă că persoanele atât de stimate de oameni sunt ignorate de Dumnezeu. Cei pe care îi cheamă El nu sunt, în general, cei consideraţi mari de lumea aceasta.

1:27 Dar Dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii, ca să-i facă de ruşine pe înţelepţi şi Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să le facă de ruşine pe cele tari. Sau, cum s-a exprimat Erich Sauer:

Cu cât este mai primitiv materialul, cu atât mai mare — dacă se va putea atinge acelaşi standard de artă — va fi onoarea Stăpânului; cu cât mai mică va fi armata, cu atât mai mare — dacă se va putea dobândi aceeaşi izbândă măreaţă — va fi lauda ce i se va cuveni cuceritorului.[3]

Dumnezeu s-a folosit de trâmbiţe, pentru a nărui zidurile Ierihonului. El a redus oastea lui Ghedeon de la 32.000 la 300, cu care a înfrânt oştirile lui Madian. El s-a folosit de un băţ pentru mânat boii, în mâna lui Şamgar, pentru a-i înfrânge pe filisteni. Cu o falcă de măgar El l-a înv rednicit pe Samson să înfrângă o întreagă armată. Şi Domnul nostru a hrănit peste cinci mii de oameni cu numai câteva pâini şi peştişori.

1:28 Pentru a completa tabloul acestei oştiri pe care cineva a numit-o: „ceata de nebuni ai lui Dumnezeu, cu cinci stele," Pavel adaugă şi aceste elemente: **lucrurile josnice ale lumii şi cele dispreţuite şi lucrurile care nu sunt.** Folosindu-se de materiale atât de neverosimile, Dumnezeu **desfiinţează lucrurile care sunt**. Cu alte cuvinte, Lui Îi face plăcere să ia oameni ce nu se bucură de nici o stimă în ochii lumii şi să-i folosească în aşa fel încât aceştia să-I aducă slavă. Aceste versete ar trebui să-i mustre pe creştinii care încearcă să intre în graţiile celor mari şi tari, care se dau bine pe lângă marile personalităţi ale vremii, neavând prea multă consideraţie pentru sfinţii mai umili din rândurile copiilor lui Dumnezeu.

1:29 Scopul urmărit de Dumnezeu prin alegerea celor lipsiţi de statut social ridicat în ochii lumii este ca toată slava să-I fie atribuită Lui, şi nu omului. Întrucât mântuirea vine numai de la El, doar El este vrednic de toată cinstea şi lauda.

1:30 Versetul 30 subliniază şi mai mult faptul că tot ceea ce suntem şi tot ceea ce posedăm provine de la El — nu din filosofie; şi că nu este nici un loc pentru gloria omului. Mai întâi de toate, Cristos **a devenit pentru noi înţelepciune.** El este înţelepciunea lui Dumnezeu (v. 24), Cel pe Care Dumnezeu, în înţelepciunea Sa, L-a ales să fie calea mântuirii. Când Îl avem pe El, avem o înţelepciune poziţională, care ne garantează mântuirea deplină. În al doilea rând, El este **neprihănirea** noastră. Prin credinţa în El noi suntem socotiţi neprihăniţi de un Dumnezeu sfânt. În al treilea rând, el este **sfinţirea** noastră. În noi înşine, noi nu avem nimic de natura sfinţeniei personale, dar în El suntem sfinţiţi, în privinţa poziţiei pe care o ocupăm înaintea lui Dumnezeu, iar prin puterea Lui suntem transformaţi, de la un grad de sfinţire la altul. În fine, El este **răscumpărarea** noastră, asta fiind, negreşit, o referire la răscumpărarea în aspectul ei final, când Domnul va veni şi ne va duce acasă, să fim cu El; când vom fi răscumpăraţi — cu duhul, cu sufletul şi cu trupul. Iată ce clar a expus Traill acest adevăr:

Înţelepciunea în afara lui Cristos este o nebunie osânditoare — neprihănirea în afara lui Cristos este vinovăţie şi condamnare — sfinţirea în afara lui Cristos este murdărie şi păcat — răscumpărarea în afara lui Cristos este robie şi sclavie.[4]

A. T. Pierson corelează versetul 30 cu viaţa şi lucrarea Domnului nostru:

Faptele Sale, cuvintele Sale şi practicile Sale demonstrează cu toate că El este înţelepciunea lui Dumnezeu. Apoi asistăm la moartea Lui, îngroparea şi învierea Lui: acestea au de a face cu neprihănirea noastră. Apoi urmează umblarea Sa de patruzeci de zile printre oameni, înălţarea Sa la cer, darul Duhului şi aşezarea Sa la dreapta lui Dumnezeu — toate acestea având de a face cu sfinţirea noastră. Apoi urmează revenirea Sa, care are de a face cu răscumpărarea noastră.[5]

1:31 Aşa a aranjat Dumnezeu lucrurile ca toate aceste binecuvântări să ne parvină **în Domnul**. Prin urmare argumentul formulat de Pavel este următorul: „Ce rost mai are să vă făliţi cu oamenii? — devreme ce ei nu pot să facă pentru voi nici unul din aceste lucruri!"

2:1 Apostolul le aminteşte aici sfinţilor de lucrarea desfăşurată de el în mijlocul lor şi de modul în care a căutat să-L slăvească pe Dumnezeu, şi nu pe el însuşi. El a venit la ei vestind **mărturia lui Dumnezeu**, nu **cu o vorbire sau înţelepciune strălucită**. El nu a avut nici un interes să se dea mare orator sau filosof. Asta arată că Pavel a recunoscut diferenţa dintre lucrarea de esenţă sufletească şi cea de esenţă spirituală. Prin lucrarea sufletească înţelegem o lucrare care amuză, care oferă divertisment sau care apelează la emoţiile oamenilor. Pe de altă parte, lucrarea

spirituală (duhovnicească) prezintă adevărul cuvântului lui Dumnezeu în aşa fel încât să-l aducă slavă lui Cristos şi să atingă inima şi conştiinţa ascultătorilor.

2:2 Conţinutul mesajului lui Pavel a fost: **Isus Cristos şi pe El răstignit. Isus Cristos** se referă la Persoana Sa, în timp ce **pe El răstignit** se referă la lucrarea Sa. Persoana şi lucrarea Domnului Isus formează substanţa evangheliei creştine.

2:3 Pavel subliniază în continuare că înfăţişarea sa personală nu era nici impresionantă, nici atrăgătoare. Când s-a aflat între corinteni, el a fost **în slăbiciune, în temere şi în mare cutremur**. Comoara evangheliei era purtată într-un vas de pământ, pentru ca strălucirea puterii să se dovedească a fi de la Dumnezeu, nu de la Pavel. El însuşi a fost o pildă a modului în care Dumnezeu se foloseşte de lucrurile slabe, pentru ca să le facă de ruşine pe cele tari.

2:4 Nici **vorbirea** lui Pavel, nici **propovăduirea** sa nu constau în **cuvintele înduplecătoare ale înţelepciunii omeneşti, ci în demonstrarea Duhului şi a puterii.** Unii au sugerat că prin **vorbire** se înţelege materialul pe care l-a prezentat iar prin **propovăduire** maniera prezentării materialului. Alţii înţeleg prin **vorbirea** sa mărturia personală pe care a adus-o unor persoane individuale iar prin **propovăduirea** sa mesajul vestit unor grupuri de oameni. Privind lucrurile din perspectiva standardelor lumii acesteia, apostolul n-ar fi câştigat poate niciodată un concurs de oratorie. În pofida acestei stări de lucruri, **Duhul** lui Dumnezeu s-a folosit de mesajul propovăduit prin gura lui Pavel pentru a produce în oameni căinţa de păcat şi convertirea lor la Dumnezeu.

2:5 Pavel era conştient de pericolul mare ca ascultătorii lui să devină mai interesaţi în el însuşi sau în personalitatea sa, decât în Domnul cel Viu. Conştient de neputinţa lui de a binecuvânta sau de a-i salva el însuşi pe oameni, apostolul s-a hotărât să-i conducă pe oameni numai la Dumnezeu, îndemnându-i să-şi pună încrederea doar în El, şi nu în **înţelepciunea oamenilor**. Toţi cei ce vestesc mesajul evangheliei sau îi învaţă pe oameni din cuvântul lui Dumnezeu trebuie să facă din acest deziderat ţelul lor major şi permanent.

2:6 Mai întâi de toate, **înţelepciunea** pe care o demonstrează evanghelia este de origine divină (versetele 6 şi 7). **Noi vorbim înţelepciunea între cei ce sunt maturi** (sau „desăvârşiţi"). **Dar nu înţelepciunea acestui veac**, după cum nu este înţelepciune în ochii **stăpânitorilor veacului acestuia**. Căci înţelepciunea acestora este perisabilă, aidoma lor, dăinuind doar o zi scurtă.

2:7 Noi vorbim înţelepciunea lui Dumnezeu într-o taină. O **taină** în Noul Testament este un adevăr ce nu fusese revelat în trecut, dar care este făcut cunoscut acum credincioşilor de apostolii şi profeţii din perioada primară a Bisericii. Această taină este **înţelepciunea ascunsă pe care Dumnezeu a rânduit-o mai înainte de veacuri spre slava noastră.** Această taină a evangheliei cuprinde adevăruri minunate, ca acela potrivit căruia *acum* evreii şi creştinii sunt făcuţi una în Cristos; precum şi adevărul după care Domnul Isus va veni şi-i va duce pe ai Săi, care-L aşteaptă, acasă, să fie cu El şi, desigur, adevărul potrivit căruia nu toţi credincioşii vor muri, ci toţi vor fi transformaţi.

2:8 Stăpânitorii acestui veac se referă, probabil, la fiinţele demonice, de natură spirituală, din văzduh, sau la agenţii lor umani de pe pământ. Ei nu au înţeles înţelepciunea ascunsă a lui Dumnezeu (Cristos pe cruce), după cum nu şi-au dat seama că omorându-L pe Sfântul Fiu al lui Dumnezeu aduceau peste ei propria lor nimicire. **Dacă ar fi cunoscut** căile lui Dumnezeu, **nu L-ar fi răstignit pe Domnul slavei.**

2:9 Procesul revelaţiei, inspiraţiei şi iluminării sunt descrise în versetele 9-16. Ele ne spun cum au fost aduse aceste adevăruri minunate la cunoştinţa apostolilor, de către Duhul Sfânt, şi cum, la rândul lor, ei ne-au transmis aceste adevăruri prin inspiraţia Duhului Sfânt, precum şi modul în care noi le înţelegem prin iluminarea Duhului Sfânt.

Citatul din versetul 9, Isaia 64:4, este o profeţie conform căreia Dumnezeu a adunat adevăruri minunate ce nu puteau fi descoperite prin simţurile naturale, descoperind aceste adevăruri, la vremea rânduită de El, **celor care Îl iubesc pe El.** Sunt enumerate trei facultăţi (**ochiul**, **urechea** şi **inima**, sau mintea) prin care ne însuşim lucrurile pământeşti, dar acestea nu sunt suficiente pentru receptarea adevărurilor divine, aici fiind nevoie de intervenţia Duhului lui Dumnezeu.

Versetul acesta este interpretat aproape totdeana ca o referire la gloriile cerului şi după ce ne-am întipărit în minte acest sens al versetului, este foarte greu să ni-l mai scoatem din minte şi să acceptăm alt înţeles. Dar Pavel se referă aici la adevărurile care au

fost relevate pentru prima oară în Noul Testament. Oamenii nu ar fi putut ajunge să cunoască şi să înţeleagă aceste adevăruri prin intermediul cercetărilor ştiinţifice sau filosofice. Mintea omenească, lăsată în voia ei, niciodată nu ar fi putut descoperi tainele minunate ce au fost făcute cunoscute la începutul erei evangheliei. Raţiunea omenească este total neputincioasă de a afla adevărul lui Dumnezeu.

2:10 Faptul că versetul 9 nu se referă la cer (rai) este demonstrat de afirmaţia că **nouă Dumnezeu ni le-a descoperit prin Duhul Său**. Cu alte cuvinte, aceste adevăruri, prezise în *Vechiul Testament*, au fost aduse la cunoştinţa apostolilor din era *Noului Testament*. Prin **nouă** se înţelege cei ce au redactat Noul Testament. Prin **Duhul** lui Dumnezeu au fost luminaţi apostolii şi profeţii, întrucât **Duhul cercetează toate lucrurile, chiar lucrurile adânci ale lui Dumnezeu.** Cu alte cuvinte, Duhul lui Dumnezeu, una din Cele trei Persoane ale Dumnezeirii, este infinit în înţelepciunea Sa şi înţelege toate adevărurile lui Dumnezeu, fiind în stare să le împărtăşească şi altora.

2:11 Chiar în sfera relaţiilor umane, nimeni nu poate şti ce gândeşte un **om** decât omul respectiv. Nimeni nu poate afla ce gândeşte o persoană, dacă persoana respectivă nu se decide să-şi desvăluie gândurile. Dar chiar şi atunci, pentru a-l înţelege pe cineva, trebuie să ai **duhul unui om**. Un animal nu va putea înţelege pe deplin gândirea noastră. Tot aşa este şi la Dumnezeu. Singurul care poate înţelege lucrurile lui Dumnezeu este **Duhul lui Dumnezeu.**

2:12 Noi din versetul 12 se referă la cei care au redactat Noul Testament, deşi se aplică în egală măsură la toţi cei ce au fost folosiţi de Dumnezeu pentru redactarea întregii Scripturi. Întrucât apostolii şi profeţii au primit Duhul Sfânt, El a fost în stare să le împărtăşească adevărurile adânci ale lui Dumnezeu. Asta vrea să spună apostolul când afirmă în acest verset: **„Şi noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul care vine de la Dumnezeu, ca să putem cunoaşte lucrurile pe care ni le-a dăruit Dumnezeu."** Fără **Duhul care vine de la Dumnezeu**, apostolii n-ar fi putut primi niciodată adevărurile divine la care se referă Pavel, şi care au fost păstrate pentru noi în Noul Testament.

2:13 După ce a descris procesul revelaţiei prin care redactorii Sfintelor Scripturi au primit adevărul de la Dumnezeu, Pavel descrie procesul inspiraţiei, prin care adevărul acela ne-a fost comunicat nouă înşine. Versetul 13 este unul din cele mai puternice texte din Cuvântul lui Dumnezeu pe tema inspiraţiei verbale. Apostolul Pavel afirmă răspicat că în transmiterea acestor adevăruri către noi, apostolii **nu** au folosit **cuvinte** alese de ei înşişi sau dictate de **înţelepciunea omului**. Mai degrabă, ei au folosit chiar cuvintele pe care **Duhul Sfânt** i-a învăţat să le folosească. Şi astfel, după convingerea noastră, cuvintele reale ale Scripturii, aşa cum se găsesc ele în textele originale autografe, au fost chiar cuvintele lui Dumnezeu (şi că Biblia, în forma ei actuală, este întru totul demnă de încredere).

Un strigăt de protest se va auzi în acest punct, din partea unora pentru care afirmaţia noastră de mai sus ar presupune că redactarea s-ar fi făcut prin metoda unei *dictări mecanice*, ca şi când Dumnezeu nu le-ar fi permis redactorilor să recurgă la propriul lor stil, în redactarea materialului. Dar noi ştim că stilul textelor redactate de Pavel se deosebeşte foarte mult de cel al lui Luca, de pildă. Prin urmare, cum vom putea reconcilia inspiraţia verbală cu stilul evident persoanl al redactorilor? Într-o anumită privinţă, neînţeles de noi, Dumnezeu le-a dăruit acestor oameni înseşi cuvintele Scripturii, şi totuşi El a îmbrăcat aceste cuvinte în stilul individual, propriu fiecăruia dintre redactori, lăsând ca personalitatea lor umană să-şi pună amprenta peste cuvântul Lui desăvârşit.

Sintagma: **comparând cele spirituale cu cele spirituale** se poate explica în mai multe moduri. (1) Predarea unor adevăruri spirituale cu cuvinte dăruite de Duhul; (2) comunicarea unor adevăruri spirituale unor oameni spirituali; sau (3) compararea adevărurilor spirituale dintr-o secţiune a Bibliei cu cele din altă secţiune a Bibliei. Noi credem că prima explicaţie este cea valabilă, în ton cu contextul. Pavel afirmă aici că procesul inspiraţiei presupune transmiterea adevărului divin prin cuvinte ce sunt anume alese de Duhul Sfânt, în acel scop. Am putea parafraza propoziţia astfel: „prezentând adevăruri spirituale cu cuvinte spirituale."

Unii au ridicat obiecţia că pasajul de faţă nu poate constitui o referire la inspiraţie, întrucât Pavel spune **vorbim**, nu „scriem" Totuşi, analizând alte texte din Biblie, vom vedea că adesea verbul „a vorbi" se aplică la scrierile inspirate (vezi Ioan 12:38, 41; Fapte 28:25; 2 Pet. 1:21).

2:14 Nu numai că evanghelia este divină

în revelaţia sa şi divină în inspiraţia sa, dar aici aflăm că ea nu poate fi primită decât prin puterea **Duhului lui Dumnezeu.** Fără ajutorul Lui, **omul natural** (sau „sufletesc") **nu primeşte lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt o nebunie; şi nici nu le poate** înţelege, **pentru că ele se discern duhovniceşte.** Iată ce spune în această privinţă Vance Havner:

Creştinul înţelept nu-şi va pierde timpul, încercând să explice programul lui Dumnezeu unor oameni nenăscuţi din nou, întrucât o atare acţiune ar echivala cu aruncarea mărgăritarelor la porci. Sau cu încercarea de a-i descrie unui orb splendoarea unui apus de soare sau cu tentativa de a discuta fizică nucleară cu o statuie din parc. Omul natural nu poate primi aceste lucruri. Mai uşor ar fi să prinzi razele soarelui cu undiţa, decât să-şi însuşeşti revelaţia lui Dumnezeu fără ajutorul Duhului Sfânt. Dacă nu se naşte cineva din Duhul şi nu este învăţat de El, toate aceste lucruri îi sunt complet străine. Nici dacă ar poseda un doctorat nu i-ar fi de nici un folos..."[6]

2:15 Pe de altă parte, cel care este luminat de Duhul lui Dumnezeu poate discerne aceste adevăruri minunate, chiar dacă el însuşi nu poate fi corect judecat de cei neconvertiţi. Poate că cel luminat de Duhul lui Dumnezeu este doar un dulgher de meserie sau un instalator sau un pescar. Dar în Sfintele Scripturi el este un bun cercetător. „Creştinul controlat de Duhul cercetează cu atenţie Biblia şi ajunge la o apreciere şi o înţelegere a conţinutului ei" (KSW). Pentru lume, el este o enigmă. Poate că niciodată nu a urmat cursurile vreunui colegiu sau seminar, totuşi el înţelege tainele profunde ale cuvântului lui Dumnezeu, putând chiar să-i înveţe şi pe alţii.

2:16 Apostolul întreabă, acum, împreună cu Isaia: **„Cine a cunoscut gândul Domnului, ca să-l poată da învăţătură?"** Punând o astfel de întrebare deja am răspuns la ea, căci Dumnezeu nu poate fi cunoscut prin înţelepciunea sau puterea oamenilor. El poate fi cunoscut doar în măsura în care binevoieşte să Se lase cunoscut. Dar cei ce au **gândul lui Cristos** sunt învredniciţi să înţeleagă adevărurile profunde ale lui Dumnezeu.

Recapitulând, vom spune că mai întâi vine *revelaţia* (v. 9-12). Asta înseamnă că Dumnezeu le-a revelat oamenilor, prin Duhul Sfânt, adevăruri necunoscute de ei până atunci. Aceste adevăruri au fost aduse la cunoştinţa lor pe cale supranaturală, prin Duhul lui Dumnezeu.

În al doilea rând, avem *inspiraţia* (v. 13). În procesul transmiterii acestor adevăruri către alţii, apostolii (şi toţi ceilalţi redactori ai Bibliei) au aşternut în scris exact cuvintele date lor de Duhul Sfânt.

În fine, avem *iluminarea* (v. 14-16). Pe lângă faptul că aceste adevăruri trebuie să fie *revelate* în chip miraculos şi *inspirate* în chip miraculos, la fel de adevărat este şi faptul că ele pot fi *înţelese* doar prin puterea supranaturală a Duhului Sfânt.

3:1 Când Pavel a vizitat Corintul prima oară, el i-a hrănit pe credincioşii de acolo cu laptele elementar al cuvântului, întrucât ei erau slabi şi tineri în credinţă. Învăţătura pe care au primit-o ei a corespuns cu starea în care se găseau, căci nu putea primi învăţături spirituale profunde, datorită faptului că erau copii în credinţă sau, cum spune cuvântul, **prunci în Cristos.**

3:2 Pavel le-a predat doar adevărurile elementare privitoare la Cristos, pe care le numeşte **lapte.** Cât priveşte **hrana tare,** aceasta ei n-o puteau asimila, datorită lipsei lor de maturitate. Subliniind aceeaşi idee, Domnul Isus le-a spus ucenicilor: „Mai am să vă spun încă multe lucruri, dar acum nu le puteţi purta" (Ioan 16:12). În ce-i priveşte pe corinteni, trist era faptul că ei nu făcuseră progrese suficiente pentru a putea primi adevăruri mai profunde de la apostol.

3:3 Credincioşii erau încă **tot carnali,** adică într-o stare sufletească, pământească — fapt demonstrat de prezenţa multor certuri şi dezbinări în mijlocul lor. Or, un asemenea comportament îi caracterizează mai degrabă pe oamenii acestei lumi, decât pe cei ce sunt călăuziţi de Duhul lui Dumnezeu.

3:4 Faptul că formau partide în jurul unor lideri umani, ca **Pavel** sau **Apolo** demonstra că se comportau la nivel pur uman. Asta vrea să spună Pavel când întreabă: „Nu umblaţi voi în felul oamenilor?"

Până în acest punct, apostolul Pavel a arătat nebunia de a-i preamări pe oameni, în contrast cu adevărata natură a mesajului evangheliei. Acum el îşi îndreaptă atenţia spre tema slujirii (misiunii) creştine, arătând că şi din acest punct de vedere este o nebunie curată ca cineva să-i ridice în slăvi pe liderii religioşi, formând partide în jurul lor.

3:5 Apolo şi **Pavel** erau *slujitori* (*minister* înseamnă în latină „slujitor") **prin care** au ajuns corintenii să creadă în Domnul Isus.

Ei erau doar simpli agenţi prin care au primit corintenii credinţa, şi nu căpeteniile unor şcoli rivale. Prin urmare, de câtă nepricepere au dat dovadă corintenii, când i-au ridicat pe aceşti slujitori la rangul de stăpâni! Sau, cum se exprimă foarte plastic comentatorul biblic Ironside: „Imaginaţi-vă o gospodărie, în care s-a iscat multă dezbinare, din pricina servitorilor!"

3:6 Recurgând la o ilustraţie din domeniul agriculturii, Pavel arată că slujitorul este, la urma urmelor, foarte limitat în capacitatea sa de a realiza ceva. **Pavel** însuşi poate sădi, **Apolo** putea să ude, dar numai **Dumnezeu** poate **face să crească**. Tot aşa şi în zilele noastre: unii dintre noi putem predica cuvântul şi toţi putem să ne rugăm pentru rudele şi prietenii noştri nemântuiţi, dar lucrarea propriu-zisă de mântuire poate fi realizată doar de Domnul.

3:7 Privind lucrurile din această perspectivă, vom observa numaidecât că cel ce sădeşte şi cel ce udă nu sunt, în realitate, foarte importanţi, căci ei nu posedă în ei înşişi puterea de a da viaţă. De ce există atunci atâta rivalitate între lucrătorii creştini? Fiecare ar trebui să-şi desfăşoare lucrarea ce i s-a încredinţat şi să se bucure când Domnul îşi revarsă binecuvântările peste ea.

3:8 Cel care sădeşte şi cel care udă sunt una în sensul că ambii urmăresc acelaşi ţel şi obiectiv. Între ei nu trebuie să fie gelozie. Pe planul slujirii, ei sunt egali. Va veni ziua când **fiecare îşi va lua răsplata după munca lui** — adică la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

3:9 Cu toţii răspund în faţa lui Dumnezeu. Toţi slujitorii Lui sunt **împreună lucrători**, trudind cot la cot pe **câmpul de lucru al lui Dumnezeu** sau, altfel spus, desfăşurându-şi activitatea în aceeaşi **clădire**. Erdman exprimă această idee în felul următor: „Suntem conlucrători toţi cei ce aparţinem lui Dumnezeu şi lucrăm unul cu altul."[7]

3:10 Continuând analogia cu clădirea, apostolul recunoaşte mai întâi că tot ce a reuşit să facă s-a datorat **harului lui Dumnezeu** — adică capacităţii nemeritate pe care i-a dăruit-o Dumnezeu de a face lucrarea unui apostol. Apoi el descrie rolul jucat de el în începuturile adunării de la Corint: **„ca un meşter zidar înţelept, eu am pus temelia."** El a venit la Corint predicându-L pe Cristos şi pe El răstignit. În cursul propovăduirii cuvântului, mai multe suflete au fost salvate şi s-a sădit o biserică locală. Apoi apostolul adaugă: **„şi altul zideşte deasupra"**. Fără îndoială, el se referă aici la alţi învăţători, care au vizitat Corintul de mai multe ori, clădind în continuare pe temelia ce fusese deja aşezată în acest oraş. Apostolul trage însă un semnal de alarmă: **„Fiecare să ia seama cum zideşte deasupra!"** Prin asta el vrea să spună că este o misiune cât se poate de solemnă, ce nu trebuie asumată cu uşurinţă, să înveţi pe alţii în biserica locală. Unii veniseră la Corint cu doctrine menite să-i dezbine pe credincioşi şi cu învăţături contrare cuvântului lui Dumnezeu. Negreşit Pavel avea cunoştinţă despre aceşti învăţători, când rostea aceste cuvinte.

3:11 Orice clădire are nevoie doar de o singură temelie. Odată aşezată, ea nu mai trebuie repetată. Apostolul Pavel pusese temelia bisericii din Corint. **Temelia** aceea era **Isus Cristos**, Persoana şi Lucrarea Lui.

3:12 Învăţăturile aduse de alţi credincioşi şi-au avut gradul lor de utilitate. De pildă, unele învăţături au o valoare permanentă, asemănându-se cu **aurul, argintul** şi **pietrele scumpe**. Probabil prin „pietre scumpe" nu se înţelege aici diamante, rubine sau alte bijuterii, ci mai degrabă granitul, marmora sau alabastrul ce erau folosite la ridicarea unor temple foarte costisitoare. Pe de altă parte, învăţătura din biserica locală poate fi uneori de valoare trecătoare sau total lipsită de valoare. Asemenea învăţături se aseamănă cu **lemnul, fânul** şi **paiele**.

Pasajul acesta din Scriptură este explicat, de cele mai multe ori, ca referire la viaţa tututor credincioşilor creştini. Este adevărat că fiecare din noi clădeşte, zi de zi, şi că rezultatele lucrării noastre vor fi date la iveală într-o zi. Dar cercetătorul atent al Bibliei va observa că pasajul nu se referă, în principal, la toţi credincioşii, ci numai la predicatori şi învăţători.

3:13 În acea zi din viitor, **lucrarea fiecăruia va fi dată pe faţă.** Prin **ziua** se înţelege Scaunul de Judecată al lui Cristos, când se va trece în revistă toată lucrarea săvârşită pentru Domnul. Acest proces de revizuire este asemănat cu acţiunea **focului.** Slujirea care a adus slavă lui Dumnezeu şi binecuvântare oamenilor — asemenea aurului, argintului şi pietrelor scumpe — nu va fi afectată de foc. Pe de altă parte, cea care a provocat disensiuni în rândurile copiilor lui Dumnezeu sau care nu i-a edificat va fi mistuită de foc. **Focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia.**

3:14 Lucrarea săvârşită în legătură cu biserica poate fi de trei tipuri: În versetul 14

avem primul tip — slujirea ce a adus folos. În acest caz, lucrarea slujitorului **va rămâne** în picioare, după ce a fost supusă testului, la Scaunul de Judecată al lui Cristos iar lucrătorul **va primi o răsplată.**

3:15 Al doilea timp de lucrare este cea nefolositoare. În cazul acesta, slujitorul **va fi păgubit** („va suferi o pierdere", în engleză), el însuşi fiind însă **mântuit, dar ca prin foc.** E. W. Rogers arată că: „Prin pierdere nu se înţelege aici anularea vreunui lucru pe care-l posedă cineva."[8] Versetul e suficient de clar pentru a ne face să înţelegem că Scaunul de Judecată al lui Cristos nu se ocupă de păcatele credinciosului sau de pedeapsa pentru săvârşirea lor, căci pedeapsa pentru păcatele credinciosului a fost suportată de Domnul Isus Cristos, pe crucea Calvarului, acea problemă fiind rezolvată odată pentru totdeauna. Prin urmare, la Scaunul de Judecată al lui Cristos nu se pune nici o clipă la îndoială mântuirea credinciosului, ci se examinează doar slujirea lui.

Datorită eşecului de a face distincţie între mântuire şi răsplăţi, biserica romano-catolică s-a folosit de acest verset, ca temei pentru propagarea învăţăturii privitoare la un presupus purgatoriu. Dar o examinare atentă a versetului 15 din capitolul 3 ne va arăta că nu se face aici nici o aluzie la purgatoriu. Nu se exprimă nicăieri că focul albeşte sau limpezeşte caracterul cuiva. Mai degrabă, focul pune la încercare lucrarea sau slujirea cuiva, arătându-i adevărata natură. Omul respectiv este mântuit, chiar dacă lucrarea sa este mistuită de foc.

Un gând interesant care se desprinde din acest verset este faptul că cuvântul lui Dumnezeu este asemănat uneori cu focul (vezi Isa. 5:24 şi Ier. 23:29). Acelaşi cuvânt al lui Dumnezeu care va testa slujirea noastră, la Scaunul de Judecată al lui Cristos, se află la dispoziţia noastră în vremea de acum. Dacă vom clădi în conformitate cu învăţăturile Bibliei, atunci lucrarea noastră va rămâne în picioare, după ce va fi fost supusă la probă, în ziua aceea.

3:16 Pavel le aminteşte credincioşilor **că** ei sunt **templul lui Dumnezeu** (în greacă: altarul dinăuntru sau sanctuarul) **şi că Duhul lui Dumnezeu locuieşte în** ei. Este adevărat că fiecare credincios în parte este un templu al lui Dumnezeu, în care locuieşte Duhul Sfânt, dar nu aceasta e ideea pe care o subliniază versetul de faţă. Apostolul priveşte întreaga colectivitate a bisericii, dorindu-le tuturor celor care o alcătuiesc să realizeze sfânta demnitate pe care o incumbă o atare chemare.

3:17 O a treia categorie de lucrare săvârşită în biserica locală este cea definită drept distructivă. Se pare că existau pe vremea aceea învăţători falşi, care se strecuraseră în biserica de la Corint şi care predau învăţături ce-i îndemnau pe oameni mai degrabă la păcat, decât la sfinţenie. Ei nu considerau un lucru grav faptul că provocau atâtea tulburări în templul lui Dumnezeu, ceea ce-l determină pe Pavel să facă declaraţia solemnă: **„Dacă cineva nimiceşte templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu."** Privită în context local, afirmaţia înseamnă că dacă intră cineva în biserica dintr-o localitate şi-i strică mărturia, **Dumnezeu îl va nimici.** Pasajul se referă la învăţători falşi, care nu sunt credincioşi adevăraţi în Domnul Isus. Gravitatea unei asemenea încălcări este indicată şi de cuvintele de la sfârşitul versetului 17: **„căci templul lui Dumnezeu este sfânt şi aşa sunteţi voi."**

3:18 În slujirea creştină, ca în toate compartimentele vieţii creştine, există întotdeauna pericolul auto-amăgirii. Poate că unii din cei ce au venit la Corint s-au dat oameni extrem de înţelepţi. Oricine are o părere foarte înaltă despre propria sa înţelepciune lumească trebuie să înveţe că e nevoie să te faci nebun în ochii lumii, pentru a **deveni înţelept** în aprecierea lui Dumnezeu, cum arată foarte clar Godet, prin parafrazarea sa:

> Dacă o persoană individuală, corintean sau de altă origine, când predică evanghelia *în adunările voastre*, îşi asumă rolul unui om înţelept şi reputaţia de gânditor profund, e bine ca acea persoană să înţeleagă că nu va atinge adevărata înţelepciune până când nu va fi trecut printr-o criză, în care acea înţelepciune, de care este atât de plin el, nu va pieri — după care el va primi, abia atunci, înţelepciunea ce vine de sus.9

3:19 Înţelepciunea lumii acesteia este o nebunie înaintea lui Dumnezeu. Oricât ar căuta omul, nu L-ar putea găsi pe Dumnezeu de unul singur, după cum, omenirea, în înţelepciunea ei, niciodată n-ar fi putut concepe un plan de mântuire, prin care Dumnezeu să devină Om, ca să moară pentru păcătoşii vinovaţi, răi şi răzvrătiţi. Aici, în versetul 19, se dă citatul din Iov 13:5, pentru a se arăta că Dumnezeu este triumfător asupra presupusei înţelepciuni a oamenilor, în aducerea la îndeplinire a planurilor Sale. Cu toată înţelepciunea sa, omul nu poate zădărnici planu-

rile Domnului. Mai degrabă, Dumnezeu adesea le demonstrează oamenilor că, în pofida înţelepciunii lor lumeşti, ei sunt total neputincioşi şi săraci.

3:20 Psalmul 94:11 este citat aici pentru a se sublinia că **Domnul cunoaşte** toate raţionamentele **înţelepţilor** lumii acesteia şi că ştie că acestea **sunt deşarte**, găunoase şi neroditoare. Dar de ce depune Pavel atâtea eforturi pentru a discredita înţelepciunea lumii acesteia? Pentru simplul fapt că credincioşii de la Corint puneau un preţ deosebit de mare pe o asemenea înţelepciune, ducându-se după acei lideri care manifestau acest gen de înţelepciune în mod foarte evident.

3:21 Având în vedere tot ce s-a spus până în prezent, **nimeni** nu trebuie să se laude **cu oamenii**. Iar în ce-i priveşte pe adevăraţii slujitori ai Domnului, noi nu trebuie să ne lăudăm că le aparţinem acestor lideri, ci, mai degrabă, trebuie să ne dăm seama că ei ne aparţin, cu toţii, nouă înşine. **Toate sunt ale voastre.**

3:22 Cineva a definit versetul 22 drept: „inventarierea posesiunilor copilului lui Dumnezeu." Lucrătorii creştini sunt ai noştri, fie că e vorba de **Pavel** evanghelistul, fie de **Apolo** învăţătorul, fie de **Chifa** păstorul. Întrucât toţi aceştia sunt ai noştri, ar fi o nebunie din partea noastră să afirmăm că noi suntem ai *vreunuia* dintre ei. Apoi şi lumea este a noastră. Fiind co-moştenitori cu Cristos, într-o zi vom intra în stăpânirea ei, dar momentan **lumea** ne aparţine în virtutea făgăduinţei divine. Cei ce îi administrează treburile nu-şi dau seama că fac lucrul acesta în folosul nostru. Şi **viaţa** este a noastră. Nu ne referim la simpla existenţă pe acest pământ, ci la viaţă în sensul cel mai deplin şi mai adevărat. Apoi şi **moartea** este a noastră. Pentru noi ea şi-a pierdut forţa de a ne înspăimânta, groaza în care cuprinde ea sufletul omului, în faţa prăpastiei necunoscutului ce se cască înaintea sa. Pentru noi moartea este solul lui Dumnezeu, care transportă sufletul în cer. Lucrurile de acum şi cele viitoare — toate acestea sunt de asemenea ale noastre. Bine a spus cine a afirmat că toate lucrurile îl slujesc pe cel ce-L slujeşte pe Cristos. Sau, cum s-a exprimat A. T. Robertson: „Stelele, ce aleargă pe orbitele lor, se luptă pentru omul care este partener al lui Dumnezeu, în lucrarea de răscumpărare a lumii."

3:23 Toţi creştinii sunt ai lui Cristos. Unii credincioşi de la Corint susţineau că îi aparţin lui Cristos în măsură mai mare decât alţii sau exclusiv faţă de aceştia! Ei alcătuiau „partida lui Cristos". Dar Pavel combate o atare atitudine. Noi toţi suntem ai lui Cristos iar Cristos este al lui Dumnezeu. Şi astfel, arătându-le sfinţilor adevărata lor demnitate, Pavel scoate în evidenţă nebunia de a alcătui partide şi de a crea dezbinări în sânul bisericii.

4:1 Pentru a-i evalua cum se cuvine pe Pavel şi pe ceilalţi apostoli, Pavel le spune sfinţilor că trebuie să-i considere **slujitori** sau asistenţi ai lui **Cristos şi administratori ai tainelor lui Dumnezeu.** Un administrator este un slujitor căruia i s-a încredinţat o persoană sau averea cuiva. **Tainele lui Dumnezeu** erau secrete ascunse până atunci, pe care Dumnezeu le-a revelat apostolilor şi profeţilor din perioada Noului Testament.

4:2 Una din îndatoririle administratorilor este aceea de a fi credincios (fidel). Omul pune mare preţ pe deşteptăciune, înţelepciune, bogăţie şi succes. Dar Dumnezeu caută să-i descopere pe cei ce sunt credincioşi lui Isus în toate lucrurile.

4:3 Credincioşia de care trebuie să dea dovadă un administrator este dificil de evaluat de către oameni. De aceea Pavel spune aici că pentru el este un lucru **foarte neînsemnat** să fie **judecat de** ei sau de vreun tribunal omenesc. Pavel îşi dă seama cât de neputincios este omul de a-şi forma o opinie competentă cu privire la adevărata credincioşie a lui Dumnezeu. De fapt, adaugă Pavel, nici chiar el însuşi nu se judecă pe sine — afirmând prin asta că el însuşi s-a născut în sânul familiei umane, având o judecată ce va fi mereu părtinitoare şi înclinată în favoarea sa.

4:4 Când spune apostolul: **„Nu sunt conştient de nimic împotriva mea,"** el vrea să spună că, în ce priveşte slujirea creştină, el nu este conştient de nici un act de necredincioşie care să i se poată imputa. El nu afirmă însă deloc că nu ar cunoaşte nici un păcat în viaţa sa ori că ar fi desăvârşit! Pasajul trebuie citit în lumina contextului, ţinând seama că subiectul este: slujirea creştină şi credincioşia cu care ar trebui să ne achităm de această slujire. Dar chiar dacă ar fi conştient de vreun lucru împotriva sa, nu pentru aceasta a fost el **îndreptăţit**. Pur şi simplu, el nu era competent să judece în această privinţă. La urma urmelor, Domnul este Judecătorul.

4:5 Având în vedere toate acestea, ar trebui să fim cu toată băgarea de seamă atunci când evaluăm slujirea creştină a cuiva.

Suntem mai totdeauna înclinaţi să preamărim aspectele spectaculoase şi senzaţionale şi să nesocotim lucrurile obişnuite, ce nu sar în ochi. Dar metoda cea mai sigură este să nu judecăm nimic înainte de vreme, ci să aşteptăm până când va veni Domnul. El va fi în stare să judece, nu numai ceea ce se vede cu ochiul, ci şi motivele care se ascund în spatele acţiunilor, mobilurile din inima omului. Cu alte cuvinte, nu numai ceea ce s-a săvârşit, ci şi *motivul* pentru care s-a săvârşit. El **va descoperi gândurile inimilor** şi, bineînţeles, că tot ce s-a făcut din dorinţa de auto-afişare sau auto-glorificare nu va avea parte de nici o răsplată.

Fatpul că **fiecare îşi va primi lauda de la Dumnezeu** nu trebuie receptat ca pe o promisiune standard, potrivit căreia slujirea fiecărui credincios va fi privită în acea zi într-o lumină favorabilă. Ci, mai degrabă, sensul este că oricine *va merita* laudă va primi laudă **de la Dumnezeu** şi nu de la oameni.

În următoarele opt versete apostolul afirmă răspicat că mândria este cauza dezbinărilor ce s-au ivit în sânul bisericii de la Corint.

4:6 Mai întâi, el explică faptul că atunci când s-a referit la slujirea creştină şi la tendinţa unora de a se duce după lideri omeneşti (3:5-4:5), s-a menţionat pe sine şi pe **Apolo** ca exemple. Corintenii nu formau partide doar în jurul lui Pavel şi al lui Apolo, ci şi în jurul oamenilor care erau pe vremea aceea în biserica lor. Dar, dintr-un sentiment de curtoazie creştină, dintr-o delicateţe a caracterului său, Pavel a transferat întreaga chestiune la el însuşi şi la Apolo, pentru ca prin exemplul lor, sfinţii să înveţe să nu aibe despre liderii lor păreri exagerate sau să le gâdile mândria acestora, prin formarea unor partide în jurul lor. El dorea ca sfinţii să evalueze toate lucrurile şi toate persoanele prin prisma Scripturilor.

4:7 Dacă un învăţător creştin este mai dotat decât altul, asta se datorează faptului că Dumnezeu l-a înzestrat să fie aşa. Tot ce are el a primit de la Domnul. Şi, întrucât aşa stau lucrurile, ce motive mai putem avea să ne mândrim sau să ne îngâmfăm? Talentele noastre, darurile cu care am fost înzestraţi nu sunt urmarea deşteptăciunii noastre.

4:8 Corintenii deveseniseră suficienţi lor înşişi. Ei erau deja **sătui!** Ei se făleau cu abundenţa de daruri spirituale din mijlocul lor. Ei erau **deja bogaţi.** Ei trăiau în lux, în confort şi în tihnă. Nu sesizau nici o nevoie, ci se purtau ca şi când ar fi început deja să domnească. Dar făceau acest lucru fără apostoli. Pavel îşi exprimă dorinţa ca să vină mai repede ziua în care ei să domnească, pentru ca şi ei, apostolii, să poată domni împreună cu corintenii! Între timp însă, cum s-a exprimat cineva: viaţa ce o trăim acum pe acest pământ este şcoala în care învăţăm cum vom domni, într-o zi. Creştinii vor domni împreună cu Domnul Isus, când El va reveni şi-şi va stabili împărăţia pe pământ. Între timp, însă, ei au privilegiul de a împărtăşi împreună cu El ocara de care are parte un Mântuitor respins, aşa cum ne atrage atenţia H. P. Barker:

> Ar fi o dovadă de totală lipsă de loialitate să încercăm să obţinem coroana noastră, înainte ca Regele s-o capete pe a Sa. Dar tocmai asta făceau unii creştini de la Corint. În timp ce apostolii purtau ocara lui Cristos, creştinii de la Corint erau „bogaţi" şi „onorabili". Ei voiau să se distreze, în timp ce Domnul şi Stăpânul lor îndurase atâtea suferinţe.[10]

Cu prilejul festivităţilor de încoronare, nobilii nu îşi pun coroana pe cap înainte ca suveranul să şi-o pună pe a sa. Corintenii au inversat însă ordinea. Ei domneau deja, în timp ce Domnul continua să fie respins!

4:9 În contrast cu sentimentul de mulţumire de sine al corintenilor, Pavel descrie soarta **apostolilor**. El îi înfăţişează ca fiind aruncaţi în arenă, pentru a fi sfâşiaţi de fiare sălbatice, sub privirile oamenilor şi ale îngerilor. După cum s-a exprimat Godet: „Nu era momentul ca corintenii să dea dovadă de această auto-complacere şi lăudăroşenie, în timp ce biserica era pe tron iar apostolii se aflau sub ascuţişul săbiei."

4:10 Pe când apostolii erau trataţi ca **nebuni pentru Cristos**, sfinţii se bucurau de prestigiu în sânul comunităţii, fiind consideraţi creştini **înţelepţi**. Apostolii erau **slabi, dar** corintenii nu sufereau de nici o infirmitate. În contrast cu ocara de care aveau parte apostolii, sfinţii beneficiau de o poziţie eminentă.

4:11 În opinia apostolilor, nu sosise încă ceasul biruinţei sau al domniei. Ei sufereau **de foame şi de sete**, fiind **goi, chinuiţi şi fără locuinţă stabilă.**

4:13 Ei se întreţineau singuri, lucrând cu mâinile lor. Când erau **insultaţi**, răspundeau doar cu binecuvântări. Când erau **prigoniţi**, nu se răzbunau, ci îndurau, în tăcere, aceste prigoane.

4:13 Când erau **defăimaţi**, îi rugau fierbinte pe oameni să-L primească pe Domnul Isus. Pe scurt, ei erau trataţi **ca gunoiul lumii, ca lepădătura tuturor**. Această descriere a suferinţelor îndurate din pricina lui Cristos ar trebui să mişte inimile noastre, ale tuturor. Dacă apostolul Pavel ar trăi în prezent, oare nu cumva ar spune el, cum a spus despre corinteni: „Voi aţi domnit ca regi, fără noi"?

4:14 În versetele 14-21, Pavel le dă credincioşilor ultimele îndemnuri şi mustrări cu privire la dezbinările din sânul lor. Conştient de faptul că a recurs la afirmaţii ironice, el explică că a procedat aşa nu pentru a-i ruşina pe creştini, ci pentru a-i preveni, ca pe nişte copii preaiubiţi. Cuvintele sale nu au fost rostite dintr-un sentiment de amărăciune, ci din dorinţa sinceră de a contribui la bunăstarea lor spirituală.

4:15 Apostolul le reaminteşte că şi dacă ar avea zece mii de învăţători în Cristos, în credinţă au doar un singur tată. Pavel este cel care i-a condus la Cristos. Deci, el era tatăl lor spiritual. Pe la ei s-au perindat mulţi alţi învăţători, dar nimeni nu putea avea aceeaşi consideraţie pentru ei pe care o avea cel ce i-a îndreptat spre Miel. Pavel nu are nici o intenţie să desconsidere lucrarea de predare a Cuvântului lui Dumnezeu, ci afirmă doar ceea ce ştim cu toţii, anume că în lucrarea creştină sunt angajaţi adesea o mulţime de oameni nepătrunşi de un interes real pentru sfinţii Domnului care animă inima celui ce a îndreptat sufletele spre Cristos.

4:16 Prin urmare, Pavel îi îndeamnă să-l imite pe el, în privinţa devotamentului său plin de abnegaţie pentru Cristos şi în iubirea sa neobosită, manifestată printr-o slujire jertfitoare, pentru colegii săi credincioşi, aşa cum ne arată versetele 9-13.

4:17 Pentru a-i ajuta să atingă acest ţel, Pavel li l-a trimis pe Timotei, preaiubitul şi credinciosul său fiu în Domnul. Timotei a fost îndrumat să le amintească despre felul de purtare al lui Pavel în Cristos, pe care l-a propovăduit în toate bisericile. Prin asta Pavel afirmă că el practica ceea ce predica — lucru pe care trebuie să-l facă oricine se angajează în slujirea creştină.

4:18 Când Pavel a explicat că li-l trimite pe Timotei, poate că unii din detractorii săi din Corint l-au atacat imediat pe Pavel, acuzându-l că i-ar fi frică să vină el însuşi. Oamenii aceştia erau plini de mândrie, când afirmau că Pavel se temea să vină el însuşi, în persoană.

4:19 Dar apostolul le promite că va veni şi el, în viitorul apropiat, dacă Domnul va voi. Iar atunci când va veni, va demasca mândria celor care vorbesc cu atâta uşurinţă, fără să aibă însă putere spirituală.

4:20 La urma urmelor, puterea este cea care contează, căci **împărăţia lui Dumnezeu nu stă în cuvinte, ci în putere** (deci în acţiune). Ea nu e doar o mărturisire de credinţă, ci o realitate.

4:21 De ei înşişi va depinde felul în care va veni Pavel la ei. Dacă vor da dovadă de un duh de răzvrătire, el va veni la ei **cu nuiaua**. Pe de altă parte, dacă vor fi smeriţi şi supuşi, el va veni la ei **cu dragoste şi cu un duh de blândeţe.**

B. Imoralitatea din rândul credincioşilor (cap. 5)

Capitolul 5 se ocupă de necesitatea luării unor acţiuni disciplinare în cadrul bisericii, atunci când unul din membrii ei a săvârşit un păcat grav, de natură publică. Disciplina este necesară pentru ca biserica să-şi poată menţine caracterul sfânt, în ochii lumii şi pentru ca Duhul Sfânt să poată lucra neîntristat în mijlocul ei.

5:1 Se pare că **din toate părţile** se vorbea că unul din bărbaţii comunităţii de creştini de la Corint se făcuse vinovat de **imoralitate sexuală**, manifestată în cazul de faţă printr-o formă extrem de gravă de păcat, ce nu se practica nici printre Neamurile nelegiuite. În mod concret, păcatul consta în faptul că omul respectiv avea relaţii sexuale ilicite cu **soţia tatălui său**. Negreşit, mama acestui om murise iar tatăl lui se recăsătorise. Deci prin „soţia tatălui său" se înţelege mama lui vitregă, care probabil era necredincioasă, întrucât nu se spune că ar fi fost luată vreo acţiune împotriva ei. Biserica nu avea jurisdicţie în cazul ei.

5:3 Cum au reacţionat creştinii corinteni la toate acestea? În loc să deplângă actul şi să fie întristaţi, ei dădeau dovadă de îngâmfare şi aroganţă. Poate că erau mândri de „spiritul lor de toleranţă", prin faptul că nu-i aplicau disciplina celui ce se făcuse vinovat. Sau poate că erau atât de mândri de abundenţa darurilor spirituale din cadrul bisericii, încât nu dădeau prea mare importanţă faptului petrecut. Sau poate că erau mai interesaţi ca biserica lor să crească sub aspect numeric, decât pe planul sfinţeniei. Oricum, nu păreau a fi consternaţi de păcatul menţionat.

Şi voi v-aţi umflat de mândrie! Şi nu v-aţi mâhnit mai degrabă, pentru ca cel

care a comis fapta aceasta să fi fost dat afară din mijlocul vostru. Asta presupune că dacă credincioşii ar fi luat acţiunile ce se impuneau, de smerire înaintea Domnului, El Însuşi ar fi acţionat în acest caz, luând El Însuşi o acţiune disciplinară împotriva făptaşului. Erdman comentează, pe marginea acestui caz:

Ei ar fi trebuit să înţeleagă că gloria bisericii creştine constă nu în elocvenţa şi în darurile marilor ei învăţători, ci în curăţia morală şi viaţa exemplară a membrilor ei.[11]

5:3 În contrast cu indiferenţa lor, apostolul afirmă că şi dacă lipsea din mijlocul lor, cu trupul, el fusese prezent cu duhul şi judecase deja cazul, ca şi când ar fi fost de faţă.

5:4 El înfăţişează biserica adunată la un loc, ca să ia acţiune împotriva făptaşului. Deşi el nu este prezent cu trupul, este în mijlocul lor cu duhul, când ei se adună laolaltă **în numele Domnului nostru Isus Cristos.** Domnul Isus dăduse bisericii şi apostolilor autoritatea de a exercita disciplina în toate cazurile de felul acestuia. Astfel Pavel afirmă că va acţiona cu **puterea** (sau autoritatea) **Domnului nostru Isus.**

5:5 Acţiunea pe care ar lua-o Pavel ar fi ca **un astfel de om să fie predat pe mâna Satanei, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Isus.** Există deosebiri de vederi în rândurile comentatorilor cu privire la acest enunţ. Unii consideră că se referă la actul excomunicării din rândurile bisericii locale. Asta întrucât în afara bisericii se află sfera stăpânirii Satanei (1 Ioan 5:19). Prin urmare, „a-l preda pe cineva pe mâna Satanei" ar echivala cu simpla excomunicare (sau excludere) din biserică. Alţii cred că puterea de a preda pe mâna Satanei a fost o putere specială, acordată în exclusivitate apostolilor, ea nemaifiind acordată celor din vremea noastră.

Există dezacorduri şi cu privire la sensul sintagmei: **nimicirea cărnii.** Mulţi consideră că ea se referă la suferinţele fizice de care s-ar folosi Dumnezeu pentru a frânge puterea poftelor şi obiceiurilor păcătoase din viaţa cuiva. Alţii cred că **nimicirea cărnii** se referă la o moarte lentă, prin care i se dă omului respectiv posibilitatea să se pocăiască şi astfeă să fie cruţat.

În orice caz, important este să reţinem că disciplinarea credincioşilor are întotdeauna scopul de a-i readuce la starea de părtăşie cu Domnul. Excluderea (excomunicarea) nu constituie niciodată un scop în sine, ci un mijloc pentru realizarea altui ţel. Scopul final este ca **duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Isus.** Cu alte cuvinte, nu se pune deloc problema pierzării veşnice a acestui om. El este disciplinat de Domnul în viaţa aceasta, pentru păcatul săvârşit, dar este **mântuit în ziua Domnului Isus.**

5:6 Pavel îi mustră acum pe corinteni pentru **lăudăroşenia** lor. Poate că scuza invocată de ei a fost că faptul nu s-a petrecut decât o singură dată. Apostolul spune că dacă vor tolera chiar şi un mic păcat moral, în sânul bisericii, acesta se va dezvolta în curând, corupând sau afectând grav întreaga părtăşie a credincioşilor. Prin urmare, se impune aplicarea unei discipline drepte şi evlavioase, ca să se păstreze adevăratul caracter al bisericii.

5:7 Astfel credincioşilor de la Corint li se porunceşte să mărture **aluatul cel vechi.** Cu alte cuvinte, ei trebuie să ia acţiuni severe împotriva răului, pentru ca să fie **o plămădeală nouă** sau curată. Apoi Pavel adaugă şi aceste cuvinte: **...după cum şi sunteţi, fără aluat.** Dumnezeu îi vede în Cristos, sfinţi, neprihăniţi şi curaţi. Aici apostolul afirmă că starea lor ar trebui să corespundă cu *poziţia* care o ocupă în Cristos — poziţie conform căreia ei sunt fără aluat. Dar ei trebuie să fie fără aluat în *practica* lor. Natura lor trebuie să corespundă numelui pe care-l poartă, conduitei şi crezului lor.

Căci Cristos, Paştele nostru, a fost jertfit [pentru noi]. Meditând la pâinea nedospită, Pavel se gândeşte la Praznicul Paştelui, când, în ajunul sărbătorii, iudeul avea datoria să scoată din casă tot aluatul. El se ducea la albia de pâine şi o curăţa de orice aluat. Apoi cerceta întreaga locuinţă, la lumina candelei, până când se convingea că nu a mai rămas nici urmă de aluat. Şi abia după aceea ridica mâinile spre Dumnezeu şi spunea: „O, Doamne, Dumnezeule am aruncat afară din casa mea tot aluatul şi dacă a mai rămas vreun aluat de care nu ştiu, şi pe acesta îl scot afară, din toată inima." Această imagine simbolizează dezlipirea de tot ce este rău, pe care este chemat creştinul din vremea noastră s-o aplice în viaţa sa.

Înjunghierea mielului pascal a fost un tip sau o imagine ce prefigura moartea Domnului Isus Cristos pe cruce. Este doar unul din numeroasele versete din Vechiul Testament ce stabilesc principiul învăţăturii *tipice* — adică faptul că persoanele şi evenimentele din Vechiul Testament au constituit *tipuri*

sau umbre ale lucrurilor ce aveau să vină. Multe din ele îndreptau privirile cititorilor către venirea Domnului Isus, când El avea să şteargă păcatele noastre, prin jertfirea Sa pe cruce.

5:8 Sărbătoarea de aici nu se referă la Paşte sau la Cina Domnului, ci la viaţa credinciosului în general. Întreaga noastră existenţă trebuie să fie o sărbătoare a bucuriei, pe care trebuie s-o celebrăm nu cu **aluatul vechi** al păcatului, **nici cu aluatul de răutate şi de viclenie.** În timp ce ne bucurăm în Cristos, nu trebuie să nutrim, în inima noastră, gânduri rele faţă de alţii. De aici deducem că Pavel nu s-a referit la aluat în sens concret, fizic, ci a avut în vedere sensul spiritual, prin care este descrisă maniera în care păcatul întinează toate lucrurile cu care intră în contact. Noi trebuie să trăim viaţa noastră **cu azimile curăţiei şi ale adevărului.**

5:9 Aici Pavel le explică corintenilor că le-a mai scris o scrisoare, în care i-a îndemnat să nu aibă **nici o legătură cu cei desfrânaţi [imorali din punct de vedere sexual].** Faptul că această epistolă s-a pierdut nu ştirbeşte cu nimic inspiraţia Bibliei. Nu toate scrisorile redactate de Pavel au fost inspirate, ci doar acelea pe care Dumnezeu a găsit de cuviinţă să le includă în Sfânta Biblie.

5:10 Apostolul explică în continuare că atunci când i-a îndemnat să nu aibă nici o legătură cu oamenii imorali şi desfrânaţi nu a vrut să spună că trebuie să evite orice contacte cu oamenii nelegiuiţi. Câtă vreme trăim în această lume, suntem nevoiţi să avem legături cu oamenii nemântuiţi, neputând şti adâncimile de păcat în care zac aceştia. Dacă ar fi să trăim o viaţă de completă izolare faţă de păcătoşi, ar trebui să ieşim din această lume.

Prin urmare, Pavel spune că nu a avut în vedere totala lor separare de desfrânaţii acestei lumi sau de cei lacomi de bani sau de cei zgârciţi („extorcatorii", în engleză, n.tr.) sau de cei ce se închină la idoli. Prin „cei lacomi" se înţelege categoria celor ce înşeală în afaceri sau în chestiuni financiare. De pildă, oricine este găsit vinovat de fraude fiscale este în pericol să fie excomunicat din biserică, pentru că s-a făcut vinovat de lăcomie. Prin „extorcatori" se înţelege cei care se îmbogăţesc prin recurgerea la mijloace violente, cum ar fi ameninţările sau asasinatele. Prin „idolatri" se înţelege cei care se închină de regulă în faţa unei persoane sau a unui lucru în afara Dumnezeului celui adevărat sau care practică groaznicele păcate de imoralitate cu care este aproape totdeauna asociată idolatria.

5:11 Pavel îi avertizează, în realitate, să nu aibă nici o părtăşie cu nici un om care se consideră **frate**, dar care se lasă prins de aceste păcate groaznice. Am putea parafraza cuvintele apostolului în felul următor:

Ceea ce am vrut să spun şi ceea ce repet este că nu trebuie nici măcar să luaţi masa cu orice persoană ce se numeşte creştin, dar care este imorală din punct de vedere sexual, sau care este un om lacom sau idolatru sau defăimător sau beţiv sau extorcator.

Adesea suntem obligaţi să avem legături cu cei nemântuiţi, putând folosi aceste contacte pentru a le aduce o mărturie. Contactele de acest fel nu sunt nici pe departe atât de periculoase pentru credincios cum sunt legăturile cu cei ce-şi spun creştini, dar care trăiesc în păcat. Noi trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă pentru nu apărea în nici un fel că am aprobat sau tolerat păcatul unei asemenea persoane.

La lista păcătoşilor din versetul 10 Pavel adaugă „defăimătorii" (sau „batjocoritorii") şi „beţivii", în versetul 11. Prin defăimător se înţelege un om care rosteşte cuvinte dure, necugetate împotriva altuia. E nevoie în acest punct de o atenţionare. Trebuie oare să-l excomunicăm pe un om din biserică, doar pentru faptul că, uneori, se scapă, enervându-se şi folosind cuvinte necugetate? Noi credem că nu, întrucât textul de faţă se referă la practicarea unui asemenea păcat, în mod curent. Cu alte cuvinte, defăimător este cel care în mod curent practică acest păcat împotriva altora. Oricum, versetul trebuie să fie un serios avertisment, să învăţăm să ne stăpânim limba. După cum a arătat Dr. Ironside, mulţi oameni spun că sunt *neatenţi* în vorbirea lor, dar asta echivalează cu a fi neatenţi în folosirea unei mitraliere.

Beţivul este cel dedat la consumul excesiv de băuturi alcoolice.

Ne spune oare apostolul Pavel că nu trebuie nici măcar să stăm la masă cu un creştin care se angajează în asemenea practici? Da, exact asta ne spune versetul că trebuie să facem! Nu trebuie să luăm Cina Domnului cu o astfel de persoană, nici nu trebuie să luăm mesele obişnuite cu el. Pot exista însă şi excepţii. O soţie creştină va avea obligaţia să continue să mănânce împreună cu soţul ei, chiar dacă acesta a fost

exclus din părtăşia bisericii. Dar regula generală spune că cei ce se numesc credincioşi şi se fac vinovaţi de păcatele enumerate mai sus trebuie supuşi ostracizării sociale, pentru a imprima în ei gravitatea fărădelegii comise şi a-i determina să se pocăiască. Dacă cineva va obiecta aici, spunând că Domnul a mâncat cu vameşii şi păcătoşii, noi vom arăta că aceşti oameni nu pretindeau că sunt adepţii Săi iar Domnul, când stătea la masă cu ei, nu-i recunoştea ca ucenici ai Săi. Ceea ce ne învaţă aceste versete este că nu trebuie să avem părtăşie cu *creştini* care trăiesc o viaţă de răutate.

5:12 Cele două întrebări puse de apostolul Pavel în versetul 12 înseamnă că creştinii nu răspund de judecata celor nemântuiţi. Oamenii răi din lumea ce ne înconjoară vor fi judecaţi cândva chiar de Domnul. Dar noi avem responsabilitatea de a-i judeca pe cei din sânul bisericii. Este datoria bisericii locale de a exercita disciplina plină de evlavie.

Iarăşi, cineva va spune: „Bine, dar oare nu a afirmat Domnul: «Nu judecaţi, ca să nu fiţi judecaţi!»?" La care noi vom răspunde că acolo Domnul se referă la motive. Cu alte cuvinte, nu trebuie să judecăm motivele ce stau la baza acţiunilor oamenilor, întrucât nu suntem competenţi să le judecăm. Dar cuvântul lui Dumnezeu spune răspicat că trebuie să judecăm păcatul adus la lumină în adunarea lui Dumnezeu, pentru a păstra reputaţia de sfinţenie a bisericii şi pentru a-l readuce pe fratele vinovat la părtăşie cu Domnul.

5:13 Pavel explică că **Dumnezeu** se va ocupa de judecata celor **din afară,** adică a celor nemântuiţi. Între timp, corintenii trebuie să-şi exercite judecata pe care le-a încredinţat-o Dumnezeu, prin excluderea din mijlocul lor a **răului aceluia**! Adică trebuie făcut un anunţ public în adunare că fratele respectiv nu mai face parte din părtăşia bisericii. Anunţul trebuie făcut cu adâncă şi sinceră mâhnire şi smerenie, fiind urmat de rugăciune stăruitoare pentru refacerea spirituală a celui rătăcit.

C. Litigiile din rândurile credincioşilor (6:1-11)

Primele unsprezece versete din capitolul 6 se ocupă de litigiile din rândurile credincioşilor. Lui Pavel îi parvenise vestea că unii creştini îşi dădeau în judecată fraţii de credinţă — târându-i în faţa judecătorilor acestei lumi. Şi astfel el profită de această situaţie, pentru a-i da bisericii instrucţiuni de mare preţ, la acest capitol. Observaţi repetarea sintagmei: „Nu ştiţi" (din versetele 2, 3, 9, 15, 16, 19).

6:1 Întrebarea cu care începe pasajul exprimă profunda consternare şi mirare a apostolului pentru faptul că vreunul din ei a îndrăznit să-şi târască fratele la judecată în faţa celor nedrepţi, adică a judecătorilor sau magistraţilor nemântuiţi. Lui Pavel i se pare o mare inconsecvenţă ca cei ce au cunoscut adevărata dreptate să se ducă în faţa unor oameni caracterizaţi prin nedreptate. Cu alte cuvinte, cum pot creştinii să conceapă a cere să li se facă dreptate de către cei ce nu posedă dreptate!

6:2 O a doua inconsecvenţă mare constă în faptul că cei ce vor judeca cândva lumea ar trebui, de bună seama, să fie în stare să judece în chestiuni atât de mărunte cum sunt cele ce se ivesc în rândurile lor. Scriptura ne învaţă că credincioşii vor domni împreună cu Cristos pe pământ, când El va reveni cu putere şi slavă şi că li se va încredinţa autoritatea de a judeca. Or, dacă creştinii vor judeca lumea, oare n-ar trebui ei să fie în stare să rezolve micile divergenţe ce se ivesc între ei în viaţa de acum?

6:3 Pavel le aminteşte corintenilor că ei îi vor judeca pe îngeri. Este uluitor să constatăm maniera în care apostolul introduce acest gând solemn în genul de discuţie desfăşurat aici. Fără nici o avertizare prealabilă, fără să pregătească terenul, el afirmă extraordinara realitate că creştinii îi vor judeca, într-o zi, pe îngeri. Noi ştim de la Iuda 6 şi 2 Petru 2:4, 9 că îngerii vor fi judecaţi. Mai ştim şi faptul că Cristos va fi Judecătorul (Ioan 5:22). Dar datorită unirii noastre cu El se spune că şi noi îi vom judeca la un moment dat pe îngeri. Or, dacă suntem consideraţi calificaţi să-i judecăm pe îngeri, ar trebui să fim în stare să rezolvăm problemele cotidiene ce se ivesc în viaţa de acum.

6:4 Deci dacă aveţi judecăţi [neînţelegeri] pentru cele ce ţin de viaţa aceasta, oare puneţi judecători pe cei ce sunt cel mai puţin preţuiţi din biserică? Judecătorii necredincioşi nu se bucură de un loc de cinste şi stimă în sânul bisericii locale. Desigur, ei sunt respectaţi pentru lucrarea ce o desfăşoară în lume, dar în ce priveşte chestiunile din biserică, aici ei nu au nici o jurisdicţie. Astfel Pavel îi întreabă pe corinteni:

Când se ivesc probleme între voi, ce necesită judecata imparţială a unei terţe persoane, cum se

face că ieşiţi din sfera bisericii, supunându-vă judecăţii unor oameni în care biserica nu recunoaşte nici un discernământ spiritual?

6:5 Pavel pune această întrebare pentru a-i determina să se ruşineze de fapta lor. E posibil ca într-o adunare de credincioşi ce se lăudau cu înţelepciunea şi dotarea lor cu daruri spirituale, să nu se găsească nici un om înţelept care să poată rezolva aceste certuri ivite între fraţii lui?

6:6 Sintagma: **„Prin urmare, însuşi faptul că aveţi judecăţi între voi constituie un eşec total"** arată că ei erau cu totul greşiţi în această privinţă, căci nici măcar nu ar fi trebuit să le treacă prin cap să se dea în judecată unii pe alţii. Dar poate că cineva va replica, în acest punct: „Frate Pavel, nu ştii despre ce este vorba aici, căci, iată, cutare frate m-a înşelat în tranzacţii financiare." Căruia Pavel îi răspunde: **„De ce nu lăsaţi mai degrabă să vi se facă nedreptate? De ce nu lăsaţi mai degrabă să fiţi înşelaţi?"** Aceasta ar fi atitudinea corectă pe care ar trebui s-o ia un creştin. Este mult mai bine să accepţi o nedreptate, decât s-o comiţi tu însuţi!

6:8 Nu aceasta era însă atitudinea corintenilor. În loc să accepte nedreptatea şi înşelăciunea, ei se făceau vinovaţi de nedreptate împotriva altora, chiar a fraţilor lor în Cristos.

6:9 Uitaseră ei oare că cei **nedrepţi nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu**? Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci Pavel le va reaminti de lista păcătoşilor care nu au nici un loc în **împărăţia** lui Dumnezeu. El nu spune prin asta că creştinii pot practica asemenea păcate, fiind pierduţi, ci mai degrabă spune că oamenii care practică în mod curent aceste păcate nu sunt, de fapt, creştini.[12]

În lista aceasta se face distincţie între **curvari** şi **preacurvari** (sau între **desfrânaţi** şi **adulteri**). Desfrânaţii sunt cei necăsătoriţi ce întreţin raporturi sexuale ilicite, pe când adulterii se referă, desigur, la cei ce comit aceste păcate după ce s-au căsătorit. **Idolatrii** (sau „închinătorii la idoli") sunt pomeniţi din noi aici, ca în celelalte două liste din capitolul 5. Celelalte două categorii sunt: „afemeiaţii" („malahii" în alte versiuni, sau „homosexualii" în engleză), adică cei ce permit trupurilor lor să fie folosite pentru perversiuni sexuale, şi „sodomiţii" adică cei ce practică sodomia asupra altora.

6:10 Pe listă sunt trecuţi şi **hoţii, lacomii de bani, beţivii, batjocoritorii** şi **extorcatorii** (sau „hrăpăreţii", în versiunile româneşti). **Hoţii** sunt cei ce-şi însuşesc lucruri ce nu le aparţin. Observaţi că păcatul lăcomiei este întotdeauna asociat cu restul viciilor de pe listă. Oricât de neînsemnat li s-ar părea oamenilor acest păcat al lăcomiei, observăm că Dumnezeu îl condamnă cât se poate de aspru. Un om **lacom** este cel ce are o dorinţă nestăpânită după avere, după lucruri, ceea ce-l determină adesea să recurgă la mijloace necinstite pentru a le acapara. După cum s-a arătat, **beţivii** sunt cei dependenţi de alcool. **Batjocoritorii** (sau „defăimătorii") sunt cei ce folosesc cuvinte dure şi murdare împotriva altora. **Extorcatorii** („hrăpăreţii") sunt cei ce profită de sărăcia altora sau de nevoile lor pentru a obţine câştiguri ilicite şi exorbitante.

6:11 Pavel nu lasă să se înţeleagă că aceste păcate erau practicate de credincioşii corinteni, ci îi avertizează că aceste lucruri îi caracterizau înainte de a fi fost mântuiţi — **„şi aşa eraţi unii dintre voi"**. Dar între timp ei au fost spălaţi, sfinţiţi şi îndreptăţiţi. Ei au fost spălaţi de păcatul şi necurăţia lor, prin sângele scump al lui Cristos, fiind spălaţi în continuare de întinare prin cuvântul lui Dumnezeu. Ei au fost sfinţiţi prin operaţia Duhului lui Dumnezeu, fiind puşi deoparte pentru Dumnezeu prin separarea de lume. Ei au fost **îndreptăţiţi în Numele Domnului Isus Cristos şi prin Duhul Dumnezeului nostru**, adică au fost socotiţi drepţi (neprihăniţi) înaintea lui Dumnezeu, pe baza lucrării săvârşite de Domnul Isus pe cruce pentru ei. În ce constă argumentul lui Pavel aici? Este foarte simplu, aşa cum arată Godet: „Un har atât de nepătruns de mare a fost realizat, odată pentru totdeauna [de Domnul Isus] pe cruce."

D. Uşurătate pe plan moral în rândurile credincioşilor (6:12-20)

6:12 În ultimele versete ale acestui capitol apostolul expune câteva din principiile ce stau la baza distingerii binelui de rău. Primul principiu afirmă că un lucru poate fi îngăduit de lege, dar nu înseamnă că este şi util sau necesar. Când Pavel spune: **„Toate lucrurile îmi sunt îngăduite de lege"** nu se referă la toate lucrurile în sens absolut. De pildă, nu i-ar fi îngăduit de lege să comită nici unul din păcatele menţionate anterior. Aici el se referă doar la acele lucruri cu conţinut moral neutru. De pildă, între credincioşii din vremea lui Pavel se discuta mult dacă creştinii au voie să consume carne de porc. Dar asta

era o problemă cu conţinut moral neutru, căci nu-L interesa pe Dumnezeu dacă cineva mănâncă sau nu carne de porc. Pavel nu face altceva decât să afirme că anumite lucruri, chiar dacă sunt legitime, nu sunt de folos. S-ar putea să existe unele lucruri care să-mi fie îngăduite, dar care, privite de altcineva, să-l facă să se poticnească. În asemenea cazuri, s-ar cuveni să renunţ la acele lucruri.

Al doilea principiu constă în faptul că unele lucruri, deşi legale, pot să mă înrobească, sau, cum spune apostolul Pavel: **„nu mă voi lăsa stăpânit de ceva."** Această afirmaţie are aplicaţie directă în vremea noastră la chestiunea consumului de băuturi alcoolice, tutun şi droguri. Aceste lucruri, precum şi multe altele, au capacitatea de a-l înrobi pe creştin. Prin urmare, el trebuie să vegheze şi să nu se lase înrobit de ele.

6:13 Un al treilea principiu constă în faptul că deşi unele lucruri sunt perfect legale pentru credincios, valoarea lor este trecătoare. Pavel spune: **„Mâncărurile sunt pentru stomac şi stomacul pentru mâncăruri, dar Dumnezeu le va nimici pe amândouă."** Asta înseamnă că **stomacul** omului a fost construit în aşa fel încât să poată primi alimentele şi să le poată digera. Tot aşa, Dumnezeu a întocmit alimentele în chip atât de minunat, încât acestea să poată fi primite de stomacul omului. Cu toate acestea, noi nu trebuie să trăim pentru alimente, întrucât acestea au o valoare temporară şi nu trebuie să li se acorde un loc primordial în viaţa credinciosului. Cu alte cuvinte, nu trebuie să trăim ca şi când scopul suprem al vieţii ar fi satisfacerea apetiturilor noastre.

Deşi trupul este conceput atât de minunat de Dumnezeu, ca să poată accepta şi asimila hrana, un lucru este foarte sigur: **trupul nu este pentru desfrânare [imoralitate sexuală], ci pentru Domnul şi Domnul pentru trup.** Când a conceput trupul omului, Dumnezeu nu a rânduit ca acesta să fie folosit în scopuri murdare sau perverse, ci l-a plănuit ca să fie folosit spre slava Domnului şi în slujba Sa binecuvântată.

Găsim în acest verset un fapt uimitor, ce nu ar trebuie să ne scape. Nu numai că **trupul este pentru Domnul**, ci, ceea ce e şi mai minunat, este faptul că **Domnul este pentru trup**. Asta înseamnă că pe Domnul Îl interesează trupul nostru, bunăstarea lui şi folosirea lui corectă. Dumnezeu vrea să-i înfăţişăm trupurile noastre ca o jertfă vie, sfântă şi acceptabilă (Rom. 12:1). Sau, cum se exprimă Erdman: „Fără Domnul, trupul nu va putea niciodată să-şi atingă adevărata demnitate şi destinul său nemuritor."[13]

6:14 Faptul că Domnul este pentru trup este explicat în continuare în acest verset. **Dumnezeu** nu numai că L-a **înviat pe Domnul** Isus din morţi, ci **ne va învia şi pe noi cu puterea Sa**. Interesul Său pentru trupul nostru nu încetează în clipa când murim, ci el va **învia** trupul fiecărui credincios şi-l va făuri asemenea trupului slăvit al Domnului Isus. În veşnicie noi nu vom fi duhuri lipsite de trup, ci duhul şi sufletul nostru vor fi reunite cu trupul nostru glorificat, pentru a se putea bucura astfel pe veci de gloriile cerului.

6:15 Pentru a sublinia şi mai mult necesitatea menţinerii unei stări de curăţie personală în viaţa noastră şi pentru a păzi trupul nostru de necurăţie, apostolul ne aminteşte că **trupurile noastre sunt mădulare ale lui Cristos**. Fiecare credincios este un mădular al trupului lui Cristos. Prin urmare, s-ar cuveni oare ca să luăm **mădularele lui Cristos** şi să facem **din ele mădularele unei prostituate?** Răspunsul la această întrebare se desprinde din însăşi formularea ei, cum spune Pavel, adăugând un răspicat: **„Nicidecum!"**

6:16 În actul unirii sexuale, cele două trupuri devin **una**, exact cum s-a afirmat în zorii creaţiei: **„Cei doi vor deveni un singur trup"** (Gen. 2:24). În lumina acestui adevăr, dacă un credincios se lipeşte de o prostituată, aceasta ar echivala cu unirea unui mădular al lui Cristos cu o prostituată, cei doi devenind un singur trup.

6:17 După cum în cadrul actului fizic se petrece fuziunea celor doi într-un singur trup, tot aşa când cineva crede în Domnul Isus Cristos şi este unit cu El, credinciosul acela şi Cristos devin atât de uniţi încât se poate afirma de acum încolo că sunt **un singur duh**. Este cea mai desăvârşită contopire posibilă a două persoane! Este cel mai intim tip de unire. Argumentul lui Pavel constă, prin urmare, în faptul că cei ce sunt astfel uniţi cu Domnul nu au voie să tolereze niciodată vreun fel de alipire sau unire care să intre în conflict cu căsnicia spirituală. Sau, cum arată A. T. Pierson:

> Oaia poate să se rătăcească, îndepărtându-se de păstor şi mlădiţa poate fi tăiată din viţă; mădularul poate fi îndepărtat din trup, copilul poate fi înstrăinat de tatăl lui, ba chiar şi soţia de soţul ei; dar atunci când două duhuri fuzionează, devenind unul singur, cine sau ce va putea să le

mai despartă? Nici o legătură sau unire externă, chiar a căsniciei, nu se apropie de expresivitatea şi perfecţiunea contopirii celor două vieţi într-una singură.[14]

6:18 Şi astfel apostolul le atrage atenţia corintenilor să fugă de imoralitatea sexuală. Ei nu au voie să se complacă în ea, să cocheteze cu ea, să negocieze cu ea sau chiar s-o pomenească în vorbirea lor. Singurul lucru care trebuie să-l facă este să fugă de ea! O minunată ilustrare a acestui principiu biblic o găsim în istorisirea de la Geneza 39 despre atitudinea tranşantă a lui Iosif, când acesta nu a stat la tocmeală cu ispita, când a fost urmărit de nevasta lui Potifar. [Sau, cum am spune noi, românii: „Fuga e — poate fi — ruşinoasă, dar e sănătoasă! n.tr.]

Apoi Pavel adaugă: **„Orice alt păcat pe care-l săvârşeşte omul este în afara trupului lui, dar cel ce comite imoralitate sexuală păcătuieşte împotriva propriului său trup."** Majoritatea păcatelor nu au efect direct asupra **trupului** cuiva, dar **imoralitatea sexuală** este unică, în sensul că afectează *în mod direct* trupul său: o asemenea persoană culege consecinţele acestui păcat în trupul său. Dificultatea constă în faptul că versetul afirmă că *fiecare* păcat pe care-l comite omul e în afara trupului. Dar noi credem că apostolul vorbeşte aici în sens comparativ. Deşi e adevărat că îmbuibarea şi beţia, de pildă, afectează trupul unei persoane, majoritatea păcatelor nu ating trupul. Şi nici chiar îmbuibarea şi beţia nu afectează trupul atât de direct, de profund sau de destructiv ca imoralitatea. Comiterea unor relaţii sexuale în afara căsniciei va produce în mod inevitabil şi irezistibil haos şi pierderi inimaginabil de mari asupra celui vinovat de acest păcat.

6:19 Din nou Pavel le aminteşte corintenilor despre chemarea lor sfântă şi demnă. Oare au uitat ei că trupul lor este **templul Duhului Sfânt**? Acesta e adevărul solemn al Scripturii, anume că în fiecare credincios locuieşte Duhul lui Dumnezeu. Prin urmare, cum am putea să ne gândim măcar să luăm un trup în care locuieşte Duhul *Sfânt* şi să-l folosim în scopuri *murdare*? Nu numai că trupul nostru este sanctuarul Duhului Sfânt, dar, noi înşine nu suntem ai noştri, nu ne aparţinem nouă înşine! Aşadar, nu avem voie să luăm trupul nostru şi să facem ce dorim cu el. În ultimă analiză, trupul nu este al nostru, ci al Domnului.

6:20 Noi suntem ai Domnului, atât prin actul creaţiei, cât şi prin cel al răscumpărării. Aici se are în vedere al doilea element. Dreptul Lui de proprietate asupra noastră a fost câştigat la Calvar. Noi am fost cumpăraţi cu un preţ. La cruce, vedem eticheta cu preţul pe care ni l-a atribuit Domnul Isus, prin faptul că ne-a considerat atât de valoroşi încât a fost gata să plătească preţul cerut, prin însuşi sângele Său scump. Ce iubire nepătruns de mare trebuie să fi avut Isus pentru noi, ca să poarte păcatele noastre în trupul Său pe cruce!

Întrucât aşa stau lucrurile, eu nu mai am voie să-mi consider trupul ca aparţindu-mi. Dacă îmi voi folosi trupul după cum îmi va plăcea mie, atunci voi proceda ca un hoţ, însuşindu-mi ceea ce nu-mi aparţine. Mai degrabă, eu trebuie să folosesc trupul meu pentru a-L slăvi pe Dumnezeu, Stăpânul trupului meu, cum arată şi Bates:

> Cap! Gândeşte-te la Cel a cărui frunte a fost brăzdată de spini! Mâini! Trudiţi neobosite pentru Cel ale cărui mâini au fost pironite pe cruce. Picioare! Purtaţi-mă, iute, încotro mă vă trimite Cel ale cărui picioare au fost străpunse. Trup al meu! Fii templul Celui al cărui trup a fost sfâşiat în chinuri nespus de mari.[15]

Şi apoi trebuie să-L slăvim pe Dumnezeu şi cu **duhul** nostru, întrucât atât componenta materială, cât ci cea imaterială a omului aparţin lui Dumnezeu.[16]

III. RĂSPUNSURI APOSTOLICE LA ÎNTREBĂRILE RIDICATE DE BISERICĂ (capitolele 7-14)

A. Cu privire la căsătorie şi celibat (cap. 7)

7:1 Până în acest punct, Pavel s-a ocupat de diversele abuzuri comise în sânul bisericii de la Corint, care i s-au adus la cunoştinţă de către alţii. Acum va răspunde unor întrebări pe care i le-au trimis sfinţii din Corint. Prima se referă la căsătorie şi celibat. Drept care Pavel stabileşte principiul general valabil potrivit căruia **este bine pentru bărbat să nu se atingă de femeie. „A se atinge" de o femeie** în acest caz înseamnă a avea o legătură fizică. Apostolul *nu* vrea să spună că starea necăsătoriă ar fi mai sfântă decât căsătoria, ci, pur şi simplu, că este mai bine să fii necăsătorit, dacă doreşti să te consacri slujirii Domnului, întrucât astfel nu vei avea atâtea elemente care să te distragă de la slujirea ta — aşa cum se va explica în versetele de mai jos.

7:2 Pavel recunoaşte însă că starea de necăsătorit incumbă un potenţial extraordinar de a fi ispitit să cazi în necurăţie. Şi astfel el adaugă calificativul: **„Totuşi, din cauza desfrânării, fiecare să-şi aibă soţia lui şi fiecare femeie să-şi aibă soţul ei."** Or, pentru ca un om să aibă o singură soţie înseamnă o căsătorie monogamă. Versetul 2 stabileşte principiul potrivit căruia pentru copiii lui Dumnezeu continuă să fie valabilă rânduiala dintotdeauna lăsată de Domnul, anume ca fiecare soţ să aibă o singură soţie şi vice-versa.

7:3 În starea de căsnicie, fiecare trebuie să-i dea soţului sau soţiei ceea ce-i datorează, întrucât în căsnicie funcţionează principiul reciprocităţii. Când se spune: **„Soţul să-i dea soţiei afecţiunea ce i-o datorează"**, asta înseamnă: „Să-şi îndeplinească obligaţiile de soţ faţă de ea." Evident, şi ea trebuie să procedeze la fel faţă de el. Observaţi delicateţea lui Pavel în discutarea acestui subiect. Lipsa totală a limbajului vulgar! Ce contrast faţă de lumea în care trăim!

7:4 În cadrul unirii din căsnicie, există o dependenţă a soţiei de soţul ei şi vice-versa. Pentru a împlini ordinea lăsată de Dumnezeu în cadrul acestei uniri sfinte, atât soţul, cât şi soţia trebuie să recunoască interdependenţa lor unul faţă de celălalt.

7:5 Christenson comentează:

> Spuse mai pe şleau, aceste cuvinte înseamnă că dacă un partener doreşte să aibă raporturi conjugale, celălalt trebuie să răspundă acestei dorinţe. Soţul şi soţia care adoptă această atitudine sănătoasă faţă de chestiunea sexului vor constata câtă satisfacţie va aduce acest aspect în căsnicia lor — pentru simplul fapt că relaţia dintre ei este ancorată în realitate, şi nu într-un ideal artificial sau imposibil de realizat.[17]

Poate că la început, de îndată ce au fost mântuiţi unii din aceşti corinteni, au crezut cumva că intimităţile din viaţa de căsnicie nu ar corespunde cu normele de sfinţenie ale vieţii creştine. De aceea, Pavel intervine pentru a elibera mintea lor de această concepţie greşită, spunându-le deschis că cuplurile creştine nu trebuie să se **lipsească unul pe celălalt**, adică nici unul din soţi nu are voie să-i refuze celuilalt drepturile ce-i revin, în privinţa trupului — cu excepţia a două situaţii. Mai întâi, poate exista o abstinenţă de comun agreată, pentru ca soţul şi soţia să se consacre rugăciunii şi postului. A doua condiţie prevede ca o atare abstinenţă să fie pe o perioadă limitată de timp. Soţul şi soţia trebuie să fie iarăşi împreună, pentru ca să nu-i ispitească Satana, din pricina lipsei lor de stăpânire.

7:6 Versetul 6 a dat naştere multor speculaţii şi controverse. Pavel spune: **„Spun lucrul acesta ca o concesie, nu ca o poruncă."** Astfel, după unii, cele spuse de apostolul mai înainte nu ar fi fost inspirate de Dumnezeu. Dar o atare interpretare este lipsită de temei, întrucât la 1 Corinteni 14:37 el afirmă că cele scrise corintenilor au fost înseşi poruncile Domnului. Mai degrabă, considerăm că intepretarea corectă a cuvintelor apostolului în această privinţă este că, în anumite împrejurări, un cuplu putea să se abţină de la actul conjugal, dar că această abstinenţă este o permisiune, şi **nu o poruncă**. Cu alte cuvinte, creştinii nu trebuie să se abţină de la relaţiile conjugale, pentru a se consacra în întregime rugăciunii. Alţii consideră că versetul 6 se referă la întreg subiectul căsniciei, adică la faptul că creştinilor le este îngăduit să se căsătorească, dar că nu li se porunceşte să facă acest lucru.

7:7 Pavel începe aici seria de sfaturi adresate celor necăsătoriţi. De la bun început, este clar că el a considerat starea necăsătorită preferabilă, dar a recunoscut că ea poate fi adoptată doar în măsura în care Dumnezeu îl învredniceşte pe cineva să rămână necăsătorit. Când spune: **„Eu aş vrea ca toţi oamenii să fie ca mine"**, contextul ne arată clar că se referă la starea de necăsătorit. S-a manifestat o mare diversitate de opinie cu privire la întrebarea dacă Pavel a fost celibatar toată viaţa, sau dacă, pe când scria aceste cuvinte, era văduv. Oricum, pentru ceea ce ne interesează pe noi aici nu are importanţă, pentru a afla răspunsul la această întrebare, chiar dacă am putea-o face. Prin cuvintele: **„Dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui de har, unul într-un fel, altul într-altul,"** Pavel se referă la faptul că Dumnezeu le dăruieşte unora harul de a rămâne necăsătoriţi, în timp ce pe alţii în mod clar îi cheamă să se căsătorească. Este o chestiune individuală, neputând fi adoptată nici o legislaţie generală, care să se aplice uniform la toţi.

7:8 Prin urmare, Pavel îi sfătuieşte pe cei necăsătoriţi şi pe văduve să rămână ca el.

7:8 Dar dacă vor constata că le lipseşte puterea de auto-stăpânire în starea de necăsătoriţi, atunci au voie să se căsătorească. Căci este mai bine **să se căsătorească decât să ardă [să fie mistuiţi de de dorinţă]**. Aceas-

tă pasiune mistuitoare presupune pericolul foarte grav de a cădea în păcat.

7:10 Următoarele două versete se adresează cuplurilor de căsătoriţi, în care ambii soţi sunt credincioşi. **Celor căsătoriţi le poruncesc nu eu, ci Domnul** — înseamnă că învăţătura dată de Pavel credincioşilor nu este alta decât cea pe care ne-a dat-o şi **Domnul** Isus *când era pe pământ.* Cristos dăduse deja o poruncă explicită în această privinţă. De pildă, El a interzis divorţul pentru orice alte motive decât infidelitatea (Mat. 5:32; 19:9). Îndrumarea generală dată de Pavel este: **soţia să nu se despartă de soţ.**

7:11 Dar el recunoaşte că există situaţii extreme în care ar putea fi necesar ca o soţie să-şi părăsească soţul. În asemenea cazuri, ea are obligaţia să rămână necăsătorită sau să se împace cu soţul ei. Despărţirea nu rupe nodul căsătoriei, ci îi dă prilejul Domnului să vindece divergenţele care au intervenit între cei doi, restabilind părtăşia lor invididuală cu El şi unul cu altul. Soţului i se porunceşte să nu divorţeze de soţia lui. Nu se admit nici un fel de excepţii în acest caz.

7:12 Versetele 12-24 se ocupă de problema căsniciei în care numai unul din soţi este credincios. Pavel prefaţează acest subiect prin cuvintele: **„Celorlalţi le zic eu, nu Domnul."** Din nou, trebuie să subliniem apăsat că prin aceste cuvinte nu trebuie să înţelegem că spusele lui Pavel ar reprezenta punctul lui personal de vedere, şi nu al Domnului. El explică doar faptul că ceea ce urmează să spună nu ne-a fost dat în prealabil ca învăţătură de la Domnul Isus, când se afla El pe pământ. Cu alte cuvinte, nu găsim în evangheliі nici o învăţătură similară. Domnul Isus pur şi simplu nu S-a ocupat de cazul unei căsătorii în care doar unul din soţ este credincios. Dar acum Cristos l-a instruit pe apostolul Lui pe această temă, şi astfel ceea ce afirmă Pavel aici este cuvântul inspirat al lui Dumnezeu.

Celorlalţi înseamnă acelor cupluri în care unul din soţ nu este credincios. Textul de faţă *nu* încuviinţează căsătoria unui credincios cu o persoană nemântuită, ci, mai degrabă, se referă la situaţia în care unul din soţi a fost mântuit ulterior căsătoriei.

„Dacă un frate are o soţie necredincioasă şi ea voieşte să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea." Pentru a aprecia acest text din Biblie la justa sa valoare, e bine să ne amintim care a fost porunca dată de Dumnezeu poporului Său în Vechiul Testament. Când iudeii se căsătoreau cu femei păgâne, având copii de la acestea, li se poruncea să-şi abandoneze şi soţia, şi copiii — aşa cum reiese clar de la Ezra 10:2, 3 şi Neemia 13:23-25.

Întrebarea care s-a ivit la Corint a fost: ce trebuie să facă o soţie ce s-a convertit între timp cu soţul şi copiii ei sau ce trebuie să facă un om a cărui soţie este necredincioasă. S-o abandoneze? Răspunsul este, evident, nu. Porunca din Vechiul Testament nu se mai aplică copiilor lui Dumnezeu aflaţi sub har. Dacă un creştin are o soţie necreştină, **şi ea doreşte să trăiască cu el**, el nu trebuie s-o părăsească. Asta nu înseamnă că este permis ca un om să se căsătorească cu o necredincioasă, ci doar faptul că, întrucât era căsătorit cu ea când a fost convertit, nu trebuie să se despartă acum de ea.

7:13 Tot aşa, **o femeie care are un soţ** necreştin, care doreşte să trăiască cu ea, trebuie să rămână mai departe cu soţul ei. Poate că prin purtarea ei blândă şi mărturia evlavioasă pe care o va da, el va putea fi câştigat pentru Domnul.

7:14 În realitate, prezenţa unui credincios într-o familie de nencredincioşi are o influenţă sfinţitoare. După cum s-a arătat deja, *a sfinţi* înseamnă a pune deoparte. Aici nu se înţelege că soţul necredincios este mântuit prin soţia sa, după cum nu înseamnă că el este făcut sfânt. Mai degrabă, înseamnă că el este pus deoparte în ce priveşte poziţia de privilegiu extern de care se bucură, în sensul că are fericirea de a fi căsătorit cu o soţie creştină, care se roagă pentru el. Viaţa şi mărturia ei exercită o influenţă de la Dumnezeu în căminul respectiv. Şi apoi, din perspectivă umană, putem afirma că şansele ca omul acela să fie mântuit sunt mai mari atunci când el are o soţie creştină, decât dacă ar fi căsătorit cu o necredincioasă. Sau, cum s-a exprimat Vine: „El primeşte influenţa spirituală, ce are potenţialul de a-l conduce la mântuirea propriu-zisă."[18] Desigur, situaţia ar fi identică în cazul unei soţii necredincioase căsătorite cu un soţ credincios. Soţia necredincioasă ar fi sfinţită, în acest caz.

Apoi apostolul adaugă aceste cuvinte: **„altfel, copii voştri ar fi necuraţi, pe când acum sunt sfinţi."** Am arătat deja că în Vechiul Testament copiii erau părăsiţi, alături de mama lor păgână. Aici Pavel explică faptul că în dispensaţia harului, copiii rezultaţi dintr-o căsătorie în care unul dintre soţi este creştin, iar celălalt nu **sunt sfinţi**. Termenul **sfânt** provine din aceeaşi

rădăcină care ni l-a dat şi pe cel de **sfinţiţi** în acest verset. El nu înseamnă nicidecum că copiii sunt făcuţi sfinţi în ei înşişi, respectiv că ei înşişi ar trăi, neapărat, o viaţă curată. Mai degrabă, înseamnă că ei sunt puşi deoparte, în privinţa privilegiului de care au parte, în sensul că au cel puţin un părinte care îl iubeşte pe Domnul şi îi familiarizează cu conţintul evangheliei. În acest caz, există şanse foarte mari ca aceşti copii să fie mântuiţi, căci ei au privilegiul de a trăi într-o casă în care unul dintre părinţi este pătruns de Duhul lui Dumnezeu. În sensul acesta, ei sunt sfinţiţi. Versetul acesta include şi asigurarea că nu este greşit să ai copii când un părinte este creştin iar celălalt nu. Dumnezeu recunoaşte căsătoria iar copiii rezultaţi din ea nu sunt nelegitimi.

7:15 Dar care ar trebui să fie atitudinea unui creştin în cazul în care soţul sau soţia sa doreşte să plece? Răspunsul este că el sau ea trebuie lăsat(ă) să **plece**. Sintagma **„în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sunt legaţi"** este foarte dificil de explicat, cu precizie. Unii cred că trebuie explicată în sensul că, dacă un necredincios îl părăseşte pe partenerul său de căsătorie credincios şi există motive a se crede că actul e definitiv, atunci credinciosul este liber să ceară divorţ. Cei care aderă la această părere ne atrag atenţia că versetul 15 este o paranteză şi că versetul 16 este legat de versetul 14, după cum urmează:

1. Versetul 14 afirmă că situaţia ideală pentru un credincios este să rămână cu partenerul său necredincios, datorită influenţei sfinţitoare exercitată de un creştin sau o creştină într-o familie.
2. Versetul 16 sugerează că prin faptul că nu pleacă de acasă, partenerul credincios îl poate câştiga pe cel necredincios la Cristos.
3. Versetul 15 este o paranteză, permiţându-i credinciosului să divorţeze (şi probabil să se recăsătorească), în cazul în care el sau ea este părăsit(ă) de partenerul necredincios.

Speranţa că partenerul necredincios va fi mântuit, în cele din urmă, este legată de faptul rămânerii sale mai departe în cadrul căsniciei, mai degrabă decât de părăsirea de către partenerul necredincios a căminului conjugal.

Dar alţi cercetători ai Bibliei susţin că versetul 15 se ocupă numai de subiectul despărţirii, şi nu şi de divorţ şi recăsătorie. Pentru ei, sensul versetului este doar acela că, dacă partenerul necredincios pleacă de acasă, el trebuie lăsat să facă lucrul acesta în pace. Soţia nu are obligaţia să menţină integritatea căsătoriei dincolo de ceea ce a făcut ea deja. **Dumnezeu ne-a chemat la pace**, prin urmare, noi nu trebuie să recurgem la izbucniri emotive sau la procese juridice pentru a încerca să-l împiedicăm pe necredincios să plece.

Care este interpretarea corectă? După noi este imposibil de stabilit cu precizie. Totuşi ni se pare că Domnul ne-a învăţat la Matei 19:9 că divorţul este permis atunci când una dintre părţi s-a făcut vinovată de infidelitate (adulter). Noi credem că în acest caz, partea nevinovată este liberă să se recăsătorească. Cât priveşte textul de la 1 Corinteni 7:15, nu avem certitudinea că acesta permite divorţul şi recăsătoria, atunci când partenerul necredincios l-a părăsit pe partenerul credincios din cadrul căsniciei. Dar oricine se face vinovat de această formă de părăsire a căminului conjugal în mod inevitabil va închega numaidecât o nouă legătură cu o altă persoană şi astfel unirea iniţială a căsniciei se va destrăma, oricum. J. M. Davies comentează pe această temă:

> Partenerul necredincios care părăseşte căminul conjugal se va căsători, în curând, cu altcineva, destrămând legătura căsniciei. A insista ca partenerul părăsit să rămână necăsătorit ar însemna să punem un jug asupra lui sau a ei, pe care, în majoritatea cazurilor, acest partener nu-l va putea purta.[19]

7:16 Modul în care înţelege fiecare versetul 16 depinde, într-o oarecare măsură, de interpretarea versetului 15.

Dacă cineva crede că versetul 15 nu permite divorţul, va cita ca temei, în sprijinul opiniei sale, acest verset şi va argumenta că credinciosului trebuie să i se permită despărţirea, dar că nu trebuie să divorţeze de partenerul necredincios, pe motiv că o atare acţiune ar anula posibilitatea refacerii legăturii căsniciei şi probabilitatea mântuirii partenerului necredincios. Pe de altă parte, dacă o persoană crede că divorţul este permis atunci când un credincios a fost părăsit, atunci versetul acesta este corelat cu versetul 14, iar versetul 15 este considerat o paranteză.

7:17 Se manifestă uneori printre cei convertiţi de curând convingerea că este de datoria lor să rupă definitiv cu orice fază a vieţii lor anterioare convertirii, inclusiv cu instituţia căsniciei, care nu este păcătoasă în

sine. Astfel, fiind copleşit de bucuria mântuirii, există pericolul căderii unui credincios de curând întors la Domnul în ispita de a iniţia o revoluţie, răsturnând cu forţa toate temeiurile vieţii sale de dinainte de convertire. Or, creştinismul nu recurge la forţa revoluţiei pentru a-şi realiza obiectivele, ci schimbările sale se produc prin mijloace paşnice. În versetele 17-24, apostolul stabileşte regula generală, potrivit căreia creştinizarea nu presupune asaltarea prin mijloace violente, revoluţionare, a legăturilor existente în momentul convertirii. Negreşit, el are în vedere mai întâi legăturile căsniciei, dar suntem convinşi că principiul se aplică în egală măsură la relaţiile rasiale şi sociale.

Fiecare credincios trebuie să umble potrivit cu chemarea pe care i-a făcut-o Domnul. Dacă pe unul l-a chemat la o viaţă de căsnicie, atunci trebuie să urmeze acest traseu, cu toată frica de Domnul. Dacă Dumnezeu i-a dat cuiva harul să trăiască o viaţă de celibat, atunci persoana respectivă trebuie să urmeze linia aceea, în viaţă. În plus, dacă momentul convertirii l-a găsit căsătorit cu o soţie necredincioasă, atunci nu trebuie să răstoarne această relaţie, ci să continue în starea de căsătorie, dându-şi toate străduinţele să-şi aducă soţia la mântuire. Cele spuse de Pavel corintenilor nu se aplică doar lor, ci are valabilitate **în toate bisericile**, după cum arată Vine:

> Când spune Pavel: „Aceasta este rânduiala pe care am aşezat-o în toate bisericile", el nu emite decrete de la vreo agenţie centrală, ci doar îi informează pe credincioşii din biserica de la Corint că instrucţiunile date lor sunt identice cu cele pe care le-a împărtăşit în toate bisericile.[20]

7:18 Pavel se ocupă de subiectul relaţiilor rasiale în versetele 18 şi 19. Dacă cineva era evreu, în clipa covertirii, purtând în trupul său semnul circumciziei, nu trebuie să recurgă la mijloace violente, revoluţionare, pentru a eradica orice semn fizic al fostului său mod de viaţă. Tot aşa, dacă cineva era păgân în clipa când s-a născut din nou, el nu trebuie să încerce să-şi ascundă fondul păgân, asumându-şi semnele distinctive ale unui evreu.

Am putea interpreta acest verset în sensul că dacă un evreu este convertit, acesta nu trebuie să se teamă să trăiască alături de soţia lui evreică sau dacă un ne-evreu este convertit nu trebuie să fugă de fondul din care provine. Asta pentru că nu deosebirile externe sunt cele care contează.

7:19 Cât priveşte esenţa creştinismului, **circumcizia nu este nimic şi necircumcizia nu este nimic.** Ceea ce contează, cu adevărat, este **păzirea poruncilor lui Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, pe Dumnezeu Îl interesează ceea ce este în lăuntrul nostru, nu în afară. Relaţiile vieţii nu trebuie întrerupte în mod violent, când cineva se creştinează. „Mai degrabă", spune Kelly, „prin credinţa creştină credinciosul este înălţat la o poziţie superioară, ce transcende toate împrejurările."[21]

7:20 Regula generală este ca **fiecare să rămână**, cu Dumnezeu, **în situaţia pe care o avea când a fost chemat**. Desigur, aceasta se referă doar la acele situaţii ce nu sunt în ele însele păcătoase. Dacă cineva este angajat într-o afacere necinstită, în clipa convertirii, va trebui, cum este şi normal, să iasă din ea! Dar apostolul se ocupă aici de lucrurile care nu sunt greşite în ele însele — fapt dovedit de versetele următoare, unde este discutat subiectul sclavilor.

7:21 Ce trebuie să facă **un sclav** atunci când este mântuit? Să se răscoale împotriva stăpânului, pentru a-şi dobândi libertatea? Ne oferă creştinismul temeiul acţiunii de revendicare a aşa-numitor „drepturi" pe care le-am poseda? Iată răspunsul lui Pavel: **„Ai fost chemat pe când erai rob? Să nu te neliniştească de lucrul acesta."** Cu alte cuvinte, „Erai sclav când a survenit convertirea? Nu-ţi fă probleme şi nu te frământa degeaba, căci poţi rămâne sclav, bucurându-te, în continuare, de cele mai alese binecuvântări ale creştinismului."

„Dar dacă poţi să ajungi liber, foloseşte-te [de acest prilej]!" Există cel puţin două interpretări ale acestui text. După unii, Pavel afirmă aici următoarele: „Dacă poţi deveni liber, atunci nu mai sta pe gânduri, ci câştigă-ţi imediat libertatea." Alţii însă cred că apostolul spune aici că, şi dacă un sclav poate să-şi dobândească libertatea, creştinismul nu-i cere să profite de acest prilej. Mai degrabă, el ar trebui să folosească starea lui de robie pentru a da prin ea o mărturie despre Domnul Isus. Cei mai mulţi oameni vor prefera, cum e şi normal, prima interpretare (după toate aparenţele, cea corectă), dar acestora nu trebuie să le scape faptul că a doua interpretare ar fi, de fapt, mai în acord cu pilda pe care ne-a lăsat-o Domnul Isus Cristos Însuşi.

7:22 Cel care este chemat în Domnul pe când era sclav este un om eliberat al Domnului. Asta nu se referă la un om care

s-a născut liber, ci la unul care a fost eliberat ulterior, adică un sclav ce şi-a dobândit libertatea. Cu alte cuvinte, dacă un om era sclav în clipa convertirii, nu trebuie să se necăjească pentru asta, întrucât el este **omul eliberat al Domnului**. El a fost eliberat de păcatele sale şi de robia Satanei. Pe de altă parte, dacă un om era **liber** în clipa convertirii, el trebuie să-şi dea seama că de acum încolo este **rob**, fiind, „cu trup şi suflet", în întregime, al Mântuitorului!

7:23 Fiecare creştin a fost **cumpărat cu un preţ**. De acum încolo el aparţine Celui care l-a cumpărat — Domnului Isus. Noi suntem robii lui Cristos şi nu ne facem **robi ai oamenilor**.

7:24 Prin urmare, oricare ar fi starea socială a credinciosului, el poate rămâne **cu Dumnezeu** în acea stare. Aceste două cuvinte: *cu Dumnezeu* sunt cheia ce dezleagă sensul întregului adevăr. Dacă un om este **cu Dumnezeu**, atunci până şi sclavia poate fi transformată în adevărată libertate, fiind elementul „care înnobilează şi sfinţeşte orice poziţie ocupată de noi în viaţă."

7:25 În versetele 25-38, apostolul se adresează celor necăsătoriţi, de ambele sexe. Cuvântul **fecioare** se aplică la ambele sexe. Şi versetul 25 se înscrie în seria celor folosite de cei care susţin că acest capitol nu ar fi de inspiraţie divină. Ei merg până acolo încât spun că Pavel, întrucât era celibatar, ar fi dat dovadă de părtinire faţă de celălalt sex, şi că prejudecăţile sale s-ar reflecta în spusele sale din această secţiune! A adopta o atare atitudine înseamnă însă a lansa un atac virulent asupra inspiraţiei Scripturii! Când Pavel afirmă că nu are **nici o poruncă de la Domnul** cu privire la **fecioare**, înţelege prin asta că în timpul lucrării Domnului Isus pe pământ El nu ne-a lăsat instrucţiuni concrete pe această temă. Şi astfel, Pavel ne oferă propria sa **judecată, ca unul care** a primit **de la Dumnezeu harul** să fie **vrednic de crezare**, judecata lui fiind inspirată de Dumnezeu.

7:26 În general, **este bine** să fii necăsătorit, **având în vedere strâmtorarea de acum.** Prin **strâmtorarea de acum** se înţelege suferinţele pe care le îndurăm pe acest pământ, în general. Poate că în vremea când a redactat Pavel această scrisoare era o stare generală de strâmtorare. Dar starea de strâmtorare a continuat şi va continua până va veni Domnul.

7:27 Sfatul pe care-l dă Pavel este ca cei ce sunt deja căsătoriţi să nu caute să se despartă. Pe de altă parte, dacă cineva este dezlegat de soţia lui, să nu caute o soţie! Sintagma „dezlegat de soţia lui" nu înseamnă doar „rămas văduv/văduvă" sau divorţat, ci, pur şi simplu, liber de legătura căsniciei, aici încadrându-se, probabil, şi cei ce nu s-au căsătorit niciodată.

7:28 Nimic din ceea ce afimă Pavel aici nu trebuie interpretat în sensul că ar fi păcat ca cineva să se căsătorească. La urma urmelor, căsătoria a fost instituită de Dumnezeu, în grădina Eden, înainte ca păcatul să fi pătruns în lume. Dumnezeu Însuşi este Cel care a decretat: „Nu este bine ca omul să fie singur" (Gen. 2:18). „Căsătoria să fie ţinută în toată cinstea şi patul să fie neîntinat" (Ev. 13:4). În altă epistolă Pavel se referă la cei ce interzic căsătoria ca fiind un semn al apostaziei din vremea de pe urmă (1 Tim. 4:1-3).

Astfel, Pavel afirmă: **„Însă dacă te însori, nu păcătuieşti. Dacă fecioara se mărită, nu păcătuieşte."** Cei convertiţi recent la creştinism nu trebuie să creadă că starea de căsătorie ar fi inerent greşită în sine. Pavel adaugă însă că fetele care se mărită **vor avea necazuri pământeşti** — între care ar putea figura şi durerile naşterii. Când Pavel spune: **„Aş vrea să vi le cruţ"**, aceasta poate fi o referire la: (1) faptul că doreşte să-i cruţe pe cititori de suferinţele fizice care însoţesc starea de căsnicie, în special necazurile vieţii de familie, sau (2) la faptul că doreşte să-i scutească pe cititori de enumerarea acestor necazuri.

7:29 Pavel ar dori să sublinieze că întrucât **timpul s-a scurtat**, noi trebuie să subordonăm chiar şi aceste relaţii legitime ale vieţii slujirii lui Cristos. Venirea lui Cristos este aproape şi deşi soţii şi soţiile trebuie să-şi îndeplinească toate îndatoririle lor unul faţă de altul, cu credincioşie, ei trebuie să se străduiască să-I acorde lui Cristos locul întâi în viaţa lor, după cum se exprimă Ironside:

> Toţi trebuie să se poarte având în vedere că timpul zboară şi că venirea Domnului e tot mai aproape. Prin urmare, nu trebuie să îngăduim nici unui confort personal să ne abată de la devotamentul nostru total faţă de voia lui Dumnezeu.[22]

W. E. Vine spune şi el în această privinţă:

> Desigur, sensul acestui text nu este acela că bărbatul căsătorit ar trebui să nu se mai comporte ca un soţ, ci doar faptul că relaţia lui cu soţia

trebuie să fie întru totul subordonată relaţiei superioare pe care o are cu Domnul... căruia trebuie să-I acorde locul întâi în inima lui, soţul nepermiţând nici unei relaţii naturale să obstrucţioneze ascultarea sa faţă de Cristos.[23]

7:23 Nu trebuie să acordăm prea multă atenţie întristărilor, bucuriilor şi lucrurilor de care avem parte în această viaţă. Toate acestea trebuiesc subordonate efortului nostru de a folosi orice prilej pentru a-L sluji pe Domnul, câtă vreme este încă ziuă.

7:31 Trăindu-ne viaţa pe pământ, este inevitabil să nu avem anumite contacte cu atmosfera şi elementele care alcătuiesc această lume. Ca credincioşi, ne putem folosi fără nici un sentiment de culpabilitate de lucrurile acestei lumi. Numai că Pavel ne atrage atenţia ca nu cumva să le dăm o întrebuinţare greşită. De pildă, pentru creştin scopul vieţii nu poate să-l constituie mâncarea, îmbrăcămintea sau plăcerile lumii. Desigur, se va folosi de alimente şi de îmbrăcăminte, pentru acoperirea nevoilor sale esenţiale, dar nu va îngădui ca acestea să devină dumnezeul vieţii sale. Căsnicia, bunurile materiale, preocupările de ordin comercial, politic, ştiinţific, muzical, literar sau artistic în general îşi au locul lor în lume, dar toate acestea pot constitui o pricină de poticnire, în calea trăirii vieţii spirituale la care am fost chemaţi, dacă le dăm voie acestor activităţi să ne acapereze.

Sintagma: **chipul lumii acesteia trece** a fost împrumutată din universul teatral, fiind o referire la schimbarea decorurilor de la o scenă la alta. Ea se referă însă la caracterul vremelnic al tuturor lucrurilor ce ne înconjoară. Vremelnicia tuturor acestor lucruri a fost exprimată cu neîntrecută măiestrie de Shakespeare, în binecunoscutele cuvinte: „Lumea întreagă e o scenă, şi toţi bărbaţii şi toate femeile actori sunt doar, ba intrând, ba ieşind de pe ea, căci multe roluri îi este dat omului să joace în viaţă!" (traducere după textul englez: As You Like It, *Cum vă place*, II, 7, n.tr.).

7:32 Pavel vrea să-i vadă pe creştini trăind **fără griji** — adică fără acele griji de care s-ar putea lipsi şi care îi împiedică să-L slujească pe Domnul. Prin urmare, el explică în continuare că **cine este necăsătorit se îngrijeşte de lucrurile Domnului — cum să placă Domnului.** Asta nu înseamnă că toţi credincioşii necăsătoriţi se consacră întru totul Domnului, ci înseamnă că celibatul îi oferă unui credincios prilejul de a face acest lucru, într-o măsură mult mai mare decât ar putea face dacă ar fi căsătorit.

7:33 Iarăşi trebuie subliniat că textul nu spune că cel **căsătorit** nu poate să se dedice lucrării Domnului, ci este, mai degrabă, o observaţie generală, potrivit căreia, viaţa de căsnicie îl obligă pe un bărbat să facă totul pentru a fi pe placul soţiei sale. Cu alte cuvinte, are obligaţii în plus, faţă de credinciosul necăsătorit. Sau, cum spune Vine: „În general, dacă un bărbat este căsătorit, lucrarea sa de slujire este mărginită. Dacă este încă necăsătorit, poate merge oriunde, până la capătul pământului, pentru a vesti evanghelia."[24]

7:34 ...Cea nemăritată se îngrijeşte de lucrurile Domnului, ca să fie sfântă şi cu trupul, şi cu duhul. Dar cea măritată se îngrijeşte de lucrurile lumii, cum să placă soţului ei. E nevoie de o explicaţie în acest punct: **Cea nemăritată** sau **fecioara** poate să acorde un timp mai mare din viaţa ei **lucrurilor Domnului**. Sintagma: **ca să fie sfântă şi cu trupul, şi cu duhul** nu înseamnă că starea de celibat ar fi mai sfântă, ci, pur şi simplu, că cea nemăritată poate fi *pusă deoparte* într-o mai mare măsură, **şi cu trupul, şi cu duhul** lucrării Domnului. Ea nu este esenţialmente mai curată, ci dispune de mai mult timp pentru a-L sluji pe Domnul.

De asemenea prin sintagma **cea măritată se îngrijeşte de lucrurile lumii** nu înseamnă că cea căsătorită ar fi mai lumească decât cea necăsătorită, ci doar faptul că o mare parte din timpul ei zilnic este consacrat treburilor acestei lumi, în special celor legate de gospodărie. Trebuie precizat însă că acestea sunt perfect letigime şi Pavel nu le critică, nici nu le disprețuieşte, ci doar afirmă că sora necăsătorită are un câmp mai larg de slujire decât cea căsătorită.

7:35 Pavel nu ne prezintă aceste învăţături cu scopul de a ne pune pe grumaz un jug sau un sistem rigid. Mai degrabă, el îi sfătuieşte pe credincioşi cu privire la acele lucruri care le pot fi de folos, pentru ca atunci când meditează la viaţa lor şi la slujirea lor pentru Domnul, ei să poată cântări călăuzirea Lui în lumina tuturor acestor îndrumări. Atitudinea apostolului este că celibatul e o stare bună, întrucât îi dă cuiva prilejul de a-L sluji pe Domnul fără să fie distras de alte lucruri. În ce-l priveşte pe Pavel, credinciosul e liber să aleagă dacă vrea să se căsătorească, sau dacă vrea să rămână celibatar. Apostolul nu doreşte să le întindă o cursă, după cum nu vrea

să-i înrobească.

7:36 Versetele 36-38 sunt poate cele mai răstălmăcite versete din întregul capitol, ba poate chiar din întreaga epistolă, de către un număr surprinzător de mare de oameni. Explicaţia cel mai des vehiculată este următoarea: Pe vremea lui Pavel, bărbatul avea un grad foarte mare de control asupra familiei sale. Prin urmare, el decidea dacă fiicele lui se măritau sau nu, acestea neputând hotărî singure în această privinţă. Aşadar, potrivit acestei explicaţii, dacă un om refuză să le permită fiicelor sale să se căsătorească, asta e bine, dar dacă le lasă să se mărite, nu păcătuieşte prin această decizie.

Numai că o atare explicaţie este aproape lipsită de sens, în lumina îndrumărilor date copiilor lui Dumnezeu cu referire la epoca în care trăim. În plus, acest mod de a interpreta versetele 36-38 contravine contextului întregului capitol, fiind o explicaţie îngrozitor de confuză.

Ediţia *Revised Standard Version* traduce cuvântul „fecioară" cu termenul: „logodnică". În lumina acestei traduceri, ar însemna că dacă un bărbat se căsătoreşte cu logodnica sa, nu păcătuieşte; dar dacă se abţine de la căsătoria cu ea, asta ar fi şi mai bine. Iarăşi, o atare interpretare e plină de dificultăţi.

În comentariul său asupra cărţii 1 Corinteni, William Kelly oferă o altă interpretare, care pare să aibă multă justeţe. Kelly crede că termenul *parthenos* din greacă (**fecioară**) ar putea fi tradus şi prin „virginitate"[25] (cum, de altfel, l-a tradus Azimioară, în versiunea sa, n.tr.). Cu alte cuvinte, textul nu s-ar referi la fiicele virgine ale unui om, ci la *propria sa virginitate*. Conform acestei interpretări, textul afirmă că dacă un om rămâne în starea de celibat, bine face, dar dacă se hotărăşte să se căsătorească, **nu păcătuieşte**.

John Nelson Darby adoptă aceeaşi interpretare în a sa *New Translation*:

> Dar dacă cineva crede că se poartă nepotrivit faţă de virginitatea sa şi dacă a trecut de floarea vârstei, şi nevoia o cere, să facă ce doreşte, căci nu păcătuieşte. Să se căsătorească! Dar cel care rămâne statornic în inima lui, şi nu este forţat de nevoie, ci are stăpânire peste voinţa lui şi a hotărât în inima lui să-şi păstreze virginitatea, bine face. Astfel, cine se căsătoreşte bine face; iar cine nu se căsătoreşte, şi mai bine face.

Aşadar, examinând mai cu luare aminte versetul 36, vom spune că sensul lui este următorul: dacă un om a ajuns la vârsta deplinei maturităţi şi consideră că nu posedă darul stăpânirii, **nu păcătuieşte** dacă se căsătoreşte. El resimte nevoia de a proceda astfel şi, prin urmare, e bine să facă ce doreşte, în acest caz, să se căsătorească.

7:37 Dar dacă un bărbat s-a hotărât să-L slujească pe Domnul fără să fie distras de vreun lucru, şi dacă posedă suficientă stăpânire de sine, încât să nu fie nevoit să se căsătorească, dacă s-a hotărât să rămână în starea de celibat, datorită dorinţei de a-L slăvi pe Dumnezeu prin slujirea sa, atunci bine a procedat.

7:38 Concluzia este că cel care se căsătoreşte[26] bine face, iar cine nu se căsătoreşte, pentru a-L putea sluji pe Domnul mai mult, şi mai bine face.

7:39 Ultimele două versete din acest capitol cuprind sfaturi adresate văduvelor. **O soţie este legată** prin lege de soţul ei, atâta timp cât trăieşte acesta. **Legea** din acest verset este legea căsătoriei, instituită de Dumnezeu. Dacă moare soţul unei femei, ea este liberă să se căsătorească cu un alt om. Adevărul acesta este enunţat şi la Romani 7:1-3, unde se arată că moartea desface legătura căsniciei. Dar apostolul adaugă aici calificativul că ea este liberă să se căsătorească cu cine doreşte, dar **numai în Domnul**. În primul rând, versetul ne spune că omul cu care se căsătoreşte această soră trebuie să fie creştin dar sensul versetului nu se opreşte aici. **În Domnul** înseamnă: „după voia Domnului." Cu alte cuvinte, ea s-ar putea căsători cu un creştin, şi totuşi să nu procedeze după voia Domnului. Ea trebuie să ceară călăuzirea Domnului în acest aspect important din viaţa ei, căsătorindu-se cu bărbatul pe care i l-a rânduit Domnul.

7:40 Vorbind din nou cu francheţe, Pavel afirmă că o văduvă e mai fericită dacă rămâne necăsătorită. Această afirmaţie nu contrazice textul de la 1 Timotei 5:14, unde Pavel îşi exprimă părerea că văduvele mai tinere ar trebui să se recăsătorească. Aici, la 1 Corinteni 7:40, el exprimă ideea generală, pe când la 1 Timotei se referă la un caz concret.

Apoi apostolul adaugă: **„Cred că şi eu am Duhul lui Dumnezeu."** Unii au interpretat greşit acest verset, în sensul că Pavel nu ar fi fost sigur când a rostit aceste cuvinte! Din nou, protestăm vehement împotriva oricărei interpretări de acest fel. Nu există nici un motiv pentru a pune sub semnul îndoielii inspiraţia acestui text redactat de Pavel. Mai degrabă, vom spune că apostolul

recurge aici la procedeul ironiei. Apostolia sa fusese contestată de unii din corinteni, care susţineau că vorbesc sub inspiraţia Domnului. Dar Pavel afirmă, de fapt: „Orice ar spune alţii despre mine, eu cred că am Duhul lui Dumnezeu. Ei susţin că au Duhul lui Dumnezeu. Nu cred însă că pot merge până într-acolo încât să susţină că ei deţin monopolul asupra Duhului Sfânt."

Noi ştim însă că Pavel, într-adevăr, a avut **Duhul lui Dumnezeu** în tot ce a scris pentru noi şi că drumul spre fericirea noastră constă în a urma îndrumările sale.

B. Cu privire la consumul alimentelor închinate idolilor (8:1-11:1)

În secţiunea 8:1-11:1 Pavel se ocupă de chestiunea consumului de alimente oferite idolilor — o problemă reală de care se loveau cei întorşi de curând la Cristos, provenind dintr-un fond păgân. Se întrezărea posibilitatea ca aceştia să fie, la un moment dat, invitaţi să participe la o ceremonie ţinută într-un templu [păgân], unde s-ar fi servit la masă alimente închinate anterior idolilor. Sau poate că, mergând la piaţă pentru a-şi face cumpărăturile, ar descoperi că măcelarul vindea carne ce fusese închinată anterior idolilor. Desigur, asta nu schimba calitatea cărnii, dar oare îi era îngăduit unui creştin să cumpere această carne? Sau, să luăm cazul unui creştin care a fost invitat la masă într-o familie în care se serveşte hrană închinată anterior unei zeităţi idoleşti. Dacă acel creştin era conştient de acest lucru, mai avea el dreptul să consume alimentele respective? Aşadar, în acest pasaj, Pavel se ocupă de aceste chestiuni.

8:1 Apostolul afirmă, pentru început, că **în ce priveşte lucrurile jertfite idolilor**, atât corintenii, cât şi el însuşi aveau **cunoştinţă**, acest subiect nefiindu-le total străin. De pildă, ştiau cu **toţii** că simplul act al jertfirii unei bucăţi de carne idolilor nu schimba cu nimic calitatea ei. Aroma şi valoarea ei nutritivă nu se modificau cu nimic. Dar, Pavel arată că **cunoştinţa îngâmfă, pe când dragostea zideşte [edifică]**, vrând să spună prin asta că simpla cunoaştere nu constituie în sine un îndrumar suficient în aceste chestiuni. Dacă cunoaşterea ar fi singurul principiu la care s-ar recurge, ea ar conduce la mândrie. În realitate, în toate aceste chestiuni creştinul trebuie să facă apel nu numai la cunoştinţă, ci şi la dragoste. Cu alte cuvinte, nu trebuie să ţină cont doar de ceea ce-i este îngăduit lui, ci şi de bunăstarea altora.

8:2, 3 Iată cum parafrazează Vine versetul 2: „Dacă un om îşi închipuie că a dobândit cunoştinţa deplină, atunci înseamnă că nici nu a început, de fapt, să ştie cum se poate câştiga aceasta." Fără dragoste nu poate exista o cunoaştere adevărată. Pe de altă parte, **dacă cineva Îl iubeşte pe Dumnezeu, acela este cunoscut de El** în sensul că Dumnezeu îl aprobă. Pe de o parte, desigur, Dumnezeu îi cunoaşte pe toţi oamenii, dar pe de altă parte, El îi cunoaşte în mod deosebit pe cei ce sunt credincioşi. Dar aici termenul „a cunoaşte" are conotaţia de „a fi aprobat" sau „a câştiga bunăvoinţa cuiva." Aşadar, dacă cineva va lua deciziile sale privitoare la chestiuni cum ar fi consumul alimentelor închinate idolilor pornind de la dragostea sa pentru Dumnezeu şi pentru aproapele, şi nu doar pe baza cunoştinţei sale, atunci persoana respectivă va câştiga bunăvoinţa lui Dumnezeu.

8:4 Cât priveşte lucrurile **jertfite idolilor**, credincioşii ştiu că **un idol** nu este un dumnezeu adevărat şi că nu are putere, cunoştinţă sau dragoste. Pavel nu neagă aici existenţa idolilor, întrucât el era conştient de existenţa unor asemenea obiecte sculptate din lemn sau piatră. Mai târziu el recunoaşte că în spatele acestor idoli se află puteri demonice. Dar ceea ce subliniază el aici este că zeii pe care pretind aceşti idoli că-i reprezintă nu există în realitate. **Nu este decât un singur Dumnezeu**, adică Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Isus Cristos.

8:5 Pavel recunoaşte că există mulţi **aşanumiţi „dumnezei"** în mitologia păgână, cum ar fi Jupiter, Juno şi Mercur. Unii din aceşti zei locuiau, chipurile, **în cer**, pe când alţii, cum ar fi Ceres şi Neptun, locuiau aici **pe pământ**. În acest sens, **sunt mulţi „dumnezei" şi mulţi „domni"**, adică fiinţe mitologice cărora li se închină oamenii şi de care sunt robiţi.

8:6 Credincioşii ştiu că **este un singur Dumnezeu: Tatăl, de la care vin toate şi pentru care trăim şi noi**. Asta înseamnă că Dumnezeu, Tatăl nostru, este Izvorul sau Creatorul tuturor lucrurilor şi că noi am fost creaţi **pentru El**. Cu alte cuvinte, El este scopul existenţei noastre, ţelul suprem al vieţii noastre. De asemenea, ştim că există **un singur Domn**, adică **Isus Cristos, prin care sunt toate lucrurile şi prin Care trăim noi**. Sintagma **prin care sunt toate lucrurile** Îl descrie pe Domnul Isus ca Mediator sau Agent al lui Dumnezeu, iar sintagma **prin Care trăim noi** arată că prin El am

fost creaţi şi răscumpăraţi.

Când Pavel spune că **este un singur Dumnezeu, Tatăl şi un singur Domn Isus Cristos**, nu afirmă că Domnul Isus Cristos nu ar fi Dumnezeu, ci arată doar rolurile pe care le-au îndeplinit aceste două Persoane ale Dumnezeirii în procesul creaţiei şi al răscumpărării.

8:7 Dar nu toţi creştinii — şi, în special, noii convertiţi — înţeleg libertatea de care au parte în Cristos Isus. Întrucât ei provin din medii păgâne, în care se practică idolatria, şi întrucât ei înşişi s-au obişnuit cu idolii, ei cred că au comis un act de idolatrie, atunci când consumă carne **jertfită unui idol**. Asta pentru că, în opinia lor, un idol este o realitate şi, întrucât conştiinţa lor este slabă, **se întinează.**

Sintagma **slabă** nu înseamnă slăbiciune fizică, nici slăbiciune spirituală, ci se referă la cei ce manifestă o scrupulozitate ieşită din comun faţă de lucruri lipsite de conţinut moral. De pildă, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, creştinul nu comite un păcat când consumă carne de porc. Alta era situaţia pentru iudeul din Vechiul Testament, pentru care era păcat să mănânce carne de porc, dar creştinul din epoca nou-testamentală este pe deplin liber să se hrănească cu această carne. Dar un iudeu ce s-a convertit la creştinism ar putea avea scrupule faţă de o atare acţiune, considerând că este păcat să stea la masă şi să mănânce friptură de porc. Biblia îl numeşte pe acesta un frate slab, adică unul care nu beneficiază de toată libertatea pe care i-o acordă creştinismul. Şi, trebuie precizat, că dacă acesta consumă carne de porc, fiind convins că nu are voie s-o consume, atunci în cazul lui s-ar comite un păcat dacă ar trece totuşi peste conştiinţa lui, mâncând carne de porc. Asta se înţelege prin sintagma: **conştiinţa lor, fiind slabă, se întinează**. Dacă mă mustră conştiinţa cu privire la o anumită faptă, şi totuşi eu săvârşesc această faptă, atunci am păcătuit. „Tot ce nu vine din credinţă este păcat" (Rom. 14:23).

8:8 Nu hrana în sine contează la Dumnezeu. Abţinerea de la consumul anumitor alimente nu ne acordă un loc special în bunăvoinţa lui Dumnezeu, după cum nici consumul acestor alimente nu ne face să fim creştini mai buni.

8:9 Numai că, pe când nu am câştiga foarte mult prin consumul acestor alimente, am avea, în schimb, mult de pierdut, dacă prin asta l-am face pe un creştin **slab** să se poticnească. În acest punct trebuie să intervină principiul dragostei. Un creştin are libertatea de a consuma carne ce a fost jertfită anterior idolilor, dar ar fi o mare greşeală, dacă prin consumul acestei cărni, el ar leza un frate sau o soră care sunt slabi.

8:10 Pericolul constă în a-l încuraja pe un frate slab să procedeze împotriva conştiinţei sale, atunci când acesta îl vede pe un alt creştin făcând o faptă ce lui i se pare neîngăduită. În acest verset, apostolul condamnă **statul la masă într-un templu de idoli**, datorită efectului pe care l-ar produce asupra altora. Desigur, prin **statul la masă într-un templu de idoli** Pavel se referă la o manifestaţie, o festivitate sau o nuntă. Sub nici o formă nu ar fi îngăduit ca un creştin să mănânce la masă într-un asemenea templu, dacă în cadrul acelei festivităţi s-ar practica orice formă de închinare la idoli — activitate pe care Pavel o condamnă în capitolul 10:15-26. Sintagma: **dacă te vede cineva pe tine, care ai cunoştinţă** înseamnă dacă te vede cineva pe tine, care ai măsura deplină a libertăţii creştine, şi care ştii că carnea jertfită idolilor nu este curată sau necurată în sine, etc. Principiul important ce se desprinde de aici este că nu trebuie să ţinem seama doar de efectul pe care îl are o atare acţiune asupra noastră, ci — lucru şi mai important — de efectul pe care îl va avea produce asupra altora.

8:11 Cineva ar putea să facă paradă de **cunoştinţa** pe care o posedă cu privire la ceea ce îi este îngăduit unui creştin, într-o manieră care l-ar face pe un frate în Cristos să se poticnească. Când se spune în acest verset că acesta **va pieri**, asta nu se referă la pierderea mântuirii sale veşnice, ci doar la pierderea bunăstării sale. Mărturia unui astfel de frate slab ar fi periclitată iar viaţa lui ar fi negativ afectată, pierzându-şi capacitatea de a fi utilă pentru Dumnezeu. Gravitatea extraordinară pe care o implică lezarea unui asemenea frate slab în Cristos reiese şi din cuvintele: **pentru care a murit Cristos**. Conform argumentului clădit de Pavel, din moment ce Domnul Isus Cristos l-a iubit pe acest om atât de mult încât a fost gata să moară pentru El, noi nu avem voie să contemplăm măcar vreo acţiune ce ar putea periclita progresul său spiritual sau l-ar face să se poticnească. Nu se merită să comitem o faptă atât de gravă, doar pentru nişte felii de carne!

8:12 Nu se pune doar problema păcătuirii împotriva unui frate în Cristos sau lezării

conştiinţei lui **slabe**, ci o atare acţiune ar constitui un păcat comis chiar **împotriva lui Cristos**, căci tot ce facem celui mai mic [mai neînsemnat] dintre fraţii Lui, Lui i-am făcut! Tot ce vatămă unul din mădularele Trupului va vătăma şi Capul. Vine arată că în tratarea fiecăreia dintre aceste teme, apostolul îi ajută pe cititori să privească lucrurile în lumina morţii ispăşitoare a lui Cristos. Barnes spune: „Este un apel ce izvorăşte dintr-o dragoste profundă, plină de duioşie, din înseşi suferinţele şi suspinele Fiului lui Dumnezeu, pe când murea pe cruce."[27] **Păcatul împotriva lui Cristos** este numit de Godet: „cea mai mare crimă posibilă." Deci, fiind conştienţi de acest lucru, trebuie să fim cu multă băgare de seamă, cercetându-ne acţiunile în lumina efectului pe care îl vor produce asupra altora, abţinându-ne de la orice lucru care l-ar putea leza pe un frate.

8:13 Întrucât este păcat împotriva lui Cristos să-l faci pe un frate să se poticnească, Pavel afirmă că el nu va mai mânca carne, dacă această acţiune l-ar face pe fratele lui să se poticnească. Lucrarea lui Dumnezeu în viaţa altei persoane este mult mai importantă decât o friptură la cuptor! Deşi chestiunea alimentelor jertfite idolilor nu constituie o problemă pentru majoritatea creştinilor din zilele noastre, *principiile* pe care ni le oferă Duhul lui Dumnezeu în acest pasaj au o valoare permanentă. În vremea de acum există multe lucruri în viaţa unui creştin care, deşi nu sunt interzise de Dumnezeu, ar constitui o pricină de poticnire pentru alţi creştini mai slabi, fiind, prin urmare, lucruri de care ne putem lipsi. Deşi poate că am avea dreptul să participăm la aceste activităţi, avem însă dreptul şi mai mare de a renunţa la ele, în favoarea bunăstării spirituale a celor pe care îi iubim în Cristos: fraţii şi surorile noastre de credinţă.

La prima vedere, s-ar părea că în capitolul 9 apostolul Pavel abordează o nouă temă. Dar problema alimentelor jertfite idolilor continuă să formeze subiectul următoarelor două capitole. Pavel face aici doar o paranteză, oferind *propriul său exemplu* de renunţare de sine, spre binele altora, prin faptul că a fost gata să renunţe la dreptul ce i se cuvenea de a fi întreţinut financiar de alţii, ca apostol — această renunţare fiind în conformitate cu principiul stabilit la 8:13. Deci capitolul 9 este strâns legat de capitolul 8.

9:1 După cum ştim, la Corint erau unii care contestau autoritatea lui Pavel, spunând că el nu făcea parte din rândul celor doisprezece şi, prin urmare, nu era un apostol autentic. La care Pavel răspunde că este liber de orice autoritate umană, fiind un **apostol** veridic al Domnului Isus. Afirmaţia lui se întemeiază pe două fapte: Mai întâi, el L-a **văzut pe Isus Cristos Domnul nostru** în înviere. Asta a avut loc pe drumul Damascului. De asemenea, Pavel îi citează pe corinteni, ca dovadă elocventă a apostoliei sale, întrebând: **„Oare nu sunteţi voi lucrarea mea în Domnul?"** Dacă se mai îndoiau de calitatea sa de apostol, nu aveau decât să se cerceteze pe ei înşişi. Erau ei mântuiţi? Bineînţeles că erau! — ar fi răspuns ei. Ei bine, atunci, cine i-a îndrumat spre Cristos? Desigur, apostolul Pavel! Aşadar, ei înşişi constituiau dovada faptului că Pavel este un apostol autentic al Domnului.

9:2 Poate că alţii nu-i recunoşteau calitatea de apostol, dar corintenilor nu le era permisă o astfel de greşeală, întrucât ei constituiau **pecetea apostoliei** sale **în Domnul.**

9:3 Versetul 3 se referă, probabil, la ceea ce se petrecuse deja (şi nu la ceea ce urmează, cum reiese din punctuaţia ediţiei NKJV). Pavel spune că spusele sale constituie apărarea sa în faţa celor care îl examinează sau pun sub semnul îndoielii autoritatea sa de apostol.

9:4 În versetele 4-14, apostolul discută **dreptul** ce i s-ar cuveni de a fi întreţinut financiar de alţii, în calitatea sa de apostol. Ca unul pe care l-a trimis Domnul Isus, Pavel avea dreptul să primească o remuneraţie din partea credincioşilor. Dar el nu a uzat întotdeauna de acest drept, ci adesea a muncit cu mâinile sale, în meseria de confecţionare a corturilor, pentru ca astfel să le poată vesti oamenilor şi femeilor evanghelia fără plată. Cum era şi de aşteptat, criticii lui au profitat de asta, sugerând că la baza deciziei de a nu accepta remuneraţie ar fi stat conştienţa faptului că Pavel nu este un apostol adevărat. Pavel se ocupă de acest subiect, punând întrebarea: **„N-avem noi dreptul să mâncăm şi să bem?** — adică, fără să trebuiască să muncim pentru asta? Oare nu ni se cuvine nouă să fim întreţinuţi de biserică?"

9:5 N-avem noi dreptul să ducem cu noi o soră ca soţie, cum fac ceilalţi apostoli, şi fraţii Domnului, şi Chifa? Probabil unii din criticii lui Pavel susţineau că el nu s-a căsătorit tocmai pentru că se temea că el şi soţia lui nu ar fi beneficiat de suportul financiar al bisericilor. Petru şi ceilalţi apostoli erau căsătoriţi, cum erau, de altfel, şi **fraţii**

Domnului. Aici apostolul afirmă că şi el ar fi avut acelaşi drept de a se căsători şi a beneficia de sprijinul financiar al creştinilor, atât pentru el, cât şi pentru soţia lui. Sintagma: **„să ducem cu noi o soră ca soţie [o soţie credincioasă]"** se referă nu numai la dreptul de a se căsători, ci şi la dreptul soţului şi soţiei de a beneficia de sprijin financiar. **Fraţii Domnului** se referă probabil la fraţii Săi vitregi, în sens pământesc, sau poate la verii Săi. Textul nu conţine soluţia integrală a problemei, deşi din alte versete din Biblie deducem că Maria a mai avut şi alţi copii, după Primul ei născut, Isus (Luca 2:7; vezi Mat. 1:25; 12:46; 13:55; Marcu 6:3; Ioan 12:12; Gal. 1:19).

9:7 Apostolul şi-a întemeiat primul argument, referitor la dreptul său de a fi întreţinut financiar, pe exemplul celorlalţi apostoli. Acum el sprijină acest argument cu temeiuri luate din domeniul relaţiilor umane. Astfel, un ostaş nu va fi trimis să lupte pe front **pe cheltuiala lui**. Tot aşa, cine **sădeşte o vie** se poate aştepta să fie răsplătit din rodul ei. Iar un păstor nu poate fi trimis să păzească turma fără să aibă dreptul de a se hrăni şi el din laptele obţinut. Deducem că slujirea creştină se aseamănă cu războiul, cu agricultura şi cu viaţa de păstor, ea presupunând lupta împotriva vrăjmaşului, îngrijirea pomilor lui Dumnezeu şi slujirea oilor Sale, pe care le păstorim sub oblăduirea Marelui Păstor. Dacă oamenii, încă din zorii istoriei, au recunoscut dreptul celor ce se îndeletnicesc cu asemenea ocupaţii în folosul obştei, de a fi întreţinuţi de societate, cu cât mai mult au acest drept cei ce-L slujesc pe Domnul!

9:8 Pavel îşi sprijină argumentul şi cu exemple din Vechiul Testament. El pare să spună: „Oare sunt eu nevoit să mă rezum la temeiurile pe care mi le oferă lucrurile din viaţa actuală, cum ar fi războiul, agricultura sau păstoritul? **Nu spune Scriptura** acelaşi lucru?

9:9 La Deuteronom 25:4 se spune clar că **gura boului care treieră grâul** nu trebuie legată. Cu alte cuvinte, animalul folosit la seceriş trebuie lăsat să se înfrupte din o parte a roadelor. **De boi Se ocupă Dumnezeu aici?** Adevărul e că Dumnezeu se îngrijeşte şi de boi, dar El nu a lăsat ca aceste lucruri să fie aşternute în Vechiul Testament doar de dragul unor animale necuvântătoare, ci la mijloc s-a aflat un principiu spiritual, pe care trebuie să-l aplicăm în viaţa şi în slujirea noastră.

9:10 Sau vorbeşte înadins pentru noi? La care vom răspunde printr-un „da" apăsat, căci într-adevăr binele nostru l-a avut Domnul în vedere, când a lăsat să fie scrise aceste cuvinte. Când un om se apucă de arat, el o face cu gândul că va fi remunerat pentru asta. Tot aşa, când un om **treieră**, el trebuie să fie convins că va avea parte, ca răsplată, de o parte a recoltei. Slujirea creştină se aseamănă cu aratul şi treieratul, întrucât Dumnezeu a decretat ca cei ce sunt angajaţi în aceste aspecte ale slujirii pentru Domnul să nu trebuiască să se întreţină singuri.

9:11 Pavel se defineşte pe sine ca unul care a **semănat... cele duhovniceşti** între creştinii de la Corint. Cu alte cuvinte, el a venit la Corint predicându-le evanghelia şi predându-le adevăruri spirituale de mare preţ. Întrucât aşa stau lucrurile, li se cere oare prea mult ca ei să aibă grijă, la rândul lor, de nevoile sale financiare sau de alte aspecte materiale? Principiul care stă la baza acestui argument este că „remuneraţia pe care o primeşte un predicator este cu mult inferioară prestaţiei sale de mare valoare. Beneficiile materiale sunt neînsemnate, când sunt puse alături de binecuvântările spirituale."

9:12 Pavel era conştient că biserica de la Corint îi întreţinea pe **alţi** predicatori ce-şi desfăşurau activitatea în acel oraş. Corintenii recunoşteau astfel obligaţia lor faţă de alţii, dar nu şi faţă de apostolul Pavel, ceea ce-l determină să întrebe: **„Dacă alţii au parte de acest drept asupra voastră, nu îl avem noi cu mult mai mult?"** Dacă ei recunoşteau dreptul altora de a fi întreţinuţi financiar, oare nu s-ar fi cuvenit ca tatăl lor în cele duhovniceşti să aibă şi el, [chiar în măsură mai mare] acest drept? Negreşit, printre cei întreţinuţi de biserica de la Corint se aflau şi unii învăţători cu tendinţe iudaizante. Pavel adaugă că, deşi el a avut **acest drept**, el nu a uzat de el în rândul corintenilor, ci a răbdat totul, ca să nu pună vreo piedică **Evangheliei lui Cristos**. În loc să-şi revendice dreptul său de a beneficia de sprijin financiar din partea lor, apostolul a îndurat tot felul de privaţiuni şi greutăţi, pentru ca evangheliei să nu i se pună nici un fel de piedici.

9:13 În continuare, Pavel îşi sprijină argumentul pe exemplul slujitorilor din templul iudaic din Vechiul Testament, care erau întreţinuţi financiar de alţii. Cei cărora li s-au întredinţat anumite îndatoriri oficiale în legătură cu bunul mers al slujbelor de la

templu erau întreţinuţi din contribuţiile financiare strânse la templu. În felul acesta, ei trăiau **din lucrurile de la templu.** Tot aşa, şi preoţii care slujeau la altar primeau o parte din jertfele aduse pe altar. Cu alte cuvinte, atât leviţii, care erau însărcinaţi cu îndeplinirea servciilor de ordin comun, pe lângă templu, cât şi preoţii, cărora li se încredinţaseră îndatoriri mai sacre, îşi desfăşurau lucrarea de slujire fiind întreţinuţi de alţii.

9:14 În fine, Pavel introduce acum însăşi porunca clară primită chiar din partea Domnului, care **a poruncit ca cei ce predică evanghelia să trăiască din evanghelie.** Asta ar fi o dovadă suficientă, menită să pună capăt oricăror argumente, că lui Pavel i se cuvenea întreţinerea din partea corintenilor. Numai că asta dă naştere întrebării: atunci de ce nu a pretins Pavel întreţinerea din partea lor? Răspunsul la această întrebare îl găsim dezvoltat în versetele ce urmează, 15-18.

9:15 Pavel explică faptul că nu s-a folosit de nici unul din aceste lucruri, adică nu şi-a revendicat drepturile, după cum nu a scris aceste lucruri pentru a-i determina să-i trimită bani. Mai bine murea, decât să-i dea cuiva prilejul de a-i răpi lauda aceasta.

9:16 Pavel spune că nu se poate lăuda cu faptul că predică evanghelia, întrucât asupra lui planează o obligativitate divină. Predicarea evangheliei nu este o vocaţie, pe care şi-a ales-o el singur. Ci a simţit că-l bate Cineva pe umăr şi că ar fi fost cel mai nenorocit dintre oameni, dacă nu ar fi dat curs chemării şi împuternicii divine. Asta nu înseamnă că apostolul ar fi predicat evanghelia din obligaţie, fără să fi fost pătruns de dorinţa proprie de a face acest lucru, ci doar că decizia de a predica nu i-a aparţinut lui însuşi, ci a venit din partea Domnului.

9:17 Dacă apostolul Pavel predica evanghelia **de bună voie**, era normal să se aştepte să aibă parte de **răsplata** care însoţeşte o atare slujire, adică dreptul de a fi întreţinut. De la un capăt la altul al Scripturii, atât în Vechiul, cât şi în Noul Testament, ni se predă foarte limpede învăţătura potrivit căreia slujitorilor Domnului li se cuvine întreţinerea din partea copiilor Domnului. În pasajul de faţă, Pavel nu afirmă că el ar fi fost un slujitor al Domnului fără tragere de inimă, ci doar ţine să sublinieze că peste apostolia sa fusese imprimată pecetea obligativităţii divine. El accentuează această idee în ultima parte a versetului. **Dacă** predica **împotriva voinţei** lui, adică dacă predica sub impulsul unui foc mistuitor din lăuntrul fiinţei lui, ce nu-i dădea astâmpăr până nu predica evanghelia, asta însemna că i s-a încredinţat isprăvnicia evangheliei. Cu alte cuvinte, el acţiona în deplină supunere de ordinele primite, prin urmare, nemaiavând nici un motiv de a se lăuda cu fapta sa.

Deşi, trebuie s-o recunoaştem, versetul 17 nu este din cele mai uşor de interpretat, sensul său pare însă a fi că Pavel nu uza de dreptul de a fi întreţinut de corinteni pentru că lucrarea lui nu constituia o ocupaţie sau o profesie pe care şi-a ales-o, ci i-a fost dăruită direct din mâna Domnului. Învăţătorii falşi de la Corint nu aveau decât să pretindă întreţinere din partea sfinţilor. În ce-l privea însă pe Pavel, el aştepta răsplata din altă sursă.

Iată cum traduce Knox acest verset: „Pot pretinde o răsplată pentru ceea ce fac, ca urmare a propriei mele alegeri; dar atunci când acţionez în urma unei constrângeri, nu fac altceva decât să-mi îndeplinesc misiunea ce mi s-a încredinţat." Ryrie comentează şi el:

> Pavel nu putea scăpa de convingerea responsabilităţii ce-i revenea de a predica evangheliei, datorită faptului că i se încredinţase o isprăvnicie (o responsabilitate) şi că i se dăduse ordinul de a predica, chiar dacă nu i se dădea nici o plată (cf. Luca 17:10).[28]

9:18 Prin urmare, dacă Pavel nu putea să se laude cu faptul că predica evanghelia, cu ce se putea lăuda, totuşi? Cu un lucru ce-i aparţinea în exclusivitate, anume cu faptul că prezenta **evanghelia lui Cristos fără plată.** Era un lucru pe care-l stabilise el însuşi. El singur hotărâse să le predice corintenilor evanghelia, câştigându-şi singur existenţa, nefăcând astfel uz de dreptul său deplin ce i se cuvenea de a trăi din evanghelie.

Rezumând argumentul lui Pavel din aceste versete, vom spune că el trage o linie de separaţie netă între lucrurile obligatorii şi cele opţionale. Ideea care se desprinde limpede este că nu predica evanghelia cu reticenţă, ci cu toată bucuria. Dar, dincolo de asta, era pătruns de obligaţia solemnă ce i se pusese pe umeri de a face acest lucru. Aşa se explică de ce nu exista nici un motiv de laudă în îndeplinirea acestei obligaţii. În acţiunea de propovăduire a evangheliei, el ar fi putut pretinde, cu deplină legitimitate, să fie întreţinut financiar de creştini, dar n-a făcut-o, ci s-a decis să le prezinte corintenilor evanghelia **fără plată.** Or, întrucât aceas-

tă decizie depindea întru totul de voinţa lui, cu asta putea să se laude. Cum am arătat, criticii lui Pavel insinuau că Pavel de aceea se întreţinea singur, prin confecţionarea de corturi, pentru că nu s-ar fi considerat un apostol adevărat. Dar Pavel răstoarnă argumentul acestor critici, demonstrând prin faptul că se întreţinea singur că era totuşi un apostol în cel mai deplin sens al cuvântului şi că apostolia lui era, de fapt, de cea mai înaltă şi mai nobilă factură.

În versetele 19-22, Pavel citează exemplul renunţării la drepturile legitime ce i s-ar fi cuvenit, de dragul evangheliei. Când studiem acest pasaj, e bine să ţinem cont de faptul că Pavel niciodată nu a sacrificat principii importante din Cuvântul lui Dumnezeu. El nu credea deloc în concepţia că scopul scuză mijloacele. În versetele de faţă el se ocupă de chestiuni lipsite de conţinut moral [sau neutre din punct de vedere moral]. El s-a acomodat la obiceiurile şi datinile celor cu care colabora, pentru ca prin aceasta să-i facă pe oameni mai receptivi la predicarea evangheliei. Dar în toate acestea el niciodată nu a făcut nici un lucru care ar fi putut în vreun fel compromite adevărul evangheliei.

9:19 Pe de o parte, el era **liber faţă de toţi oamenii**. Nimeni nu putea să-şi exercite jurisdicţia asuprsa lui sau să-l constrângă în vreun fel. Cu toate acestea, el însuşi s-a supus tuturor oamenilor, pentru ca prin asta să poată câştiga şi mai mulţi din rândurile lor. Dacă era posibil ca apostolul să facă vreo concesie, ce nu presupunea sacrificarea nici unui adevăr divin, atunci el o făcea cu dragă inimă, pentru ca astfel să poată câştiga [şi mai multe] suflete pentru Cristos.

9:20 Pentru iudei el a **devenit ca un iudeu, ca să** câştige **pe iudei**. Nu putem deduce de aici că s-a supus din nou Legii lui Moise, pentru ca prin aceasta să-i câştige pe iudei, ci versetul constituie o ilustrare a acţiunii pe care a înfăptuit-o Pavel în legătură cu circumcizia lui Timotei şi a lui Tit. În cazul lui Tit, erau unii care insistau că dacă acesta nu era circumcis, nu putea fi mântuit. Conştient că această acuză constituia un afront adus direct evangheliei harului lui Dumnezeu, Pavel a refuzat categoric să-l circumcidă pe Tit (Gal. 2:3), pe când, în cazul lui Timotei, se pare că nu s-a pus problema unui atare atac împotriva evangheliei, ceea ce l-a determinat pe apostol să-şi dea consimţământul pentru circumcizia lui Timotei, dacă această acţiune însemna o sporire a receptivităţii faţă de evanghelie (Fapte 16:3).

Cu cei care sunt sub lege m-am făcut ca şi când aş fi fost sub lege[29] **(măcar că nu sunt sub lege), ca să câştig pe cei care sunt sub lege. Cei care sunt sub lege** se referă la iudei, la poporul evreu. Dar Pavel se referise deja la relaţiile lui cu iudeii în prima parte a versetului. De ce repetă această idee aici? Explicaţia cel mai des vehiculată este că atunci când se referă la iudei în prima parte a versetului aceasta e o referire la tradiţiile lor naţionale, pe când aici se referă la viaţa lor religioasă.

În acest punct e nevoie de o scurtă explicaţie: Ca evreu, Pavel se născuse sub lege. El se străduise să obţină bunăvoinţa lui Dumnezeu prin păzirea legii, constatând însă că era neputincios în acest efort. Căci legea nu făcea altceva decât să-i arate ce păcătos deznădăjduit de mare este, în acelaşi timp osândindu-l. În cele din urmă a învaţat că legea nu fusese rânduită de Dumnezeu să constituie calea mântuirii, ci doar să-i descopere omului păcătoşenia lui şi faptul că are nevoie de un Mântuitor. Apoi Pavel şi-a pus încrederea în Domnul Isus Cristos şi prin asta s-a eliberat de glasul legii, ce-l osândise fără încetare până atunci. Penalizarea cerută de legea pe care o călcase el a fost plătită de Domnul Isus pe Crucea de la Calvar.

După convertirea sa, apostolul a învăţat că legea nu era calea mântuirii, nici principiul de conduită în viaţa celor ce au fost deja mântuiţi. Credinciosul nu se află sub lege, ci sub har. Asta nu înseamnă că de-acum poate face tot ce-i place, [fără să-i pese de consecinţe]. Ci, mai degrabă, înseamnă că, întrucât acum este pătruns de realitatea harului lui Dumnezeu, nu-şi va mai putea permite să comită aceste fapte rele. De acum el va dori să trăiască o viaţă sfântă, nu de teama că va fi pedepsit pentru că a călcat legea, ci din dragostea ce i-o poartă lui Cristos, care a murit pentru el şi a înviat. Sub lege, frica era singura motivaţie. Dar dragostea este o motivaţie cu mult mai presus de frică. Niciodată n-ai să-i poţi determina pe oameni să facă, din frică, faptele pe care le vor face ei înşişi, de bună voie, atunci când sunt îmboldiţi de dragoste, după cum se exprimă Arnot:

> Metoda la care recurge Dumnezeu pentru a obţine ascultarea sufletelor de El este identică cu metoda folosită de El în menţinerea aştrilor pe orbitele lor — să le dea drumul, să zboare libere. Nu vedem nici un lanţ care să lege aceste

lumi strălucitoare şi să le împiedice să-şi părăsească gravitaţia în jurul axei lor. Ci ele sunt ancorate în virtutea unui principiu invizibil... Şi prin aceeaşi legătură invizibilă a dragostei — a iubirii pentru Domnul care le-a cumpărat — fiinţele omeneşti răscumpărate sunt constrânse să trăiască cu scumpătate şi neprihănire şi evlavie.[30]

După această incursiune în fondul problemei, să ne întoarcem acum la ultima parte a versetului 20. **Cu cei ce sunt sub lege m-am făcut ca şi când aş fi fost sub lege (măcar că nu sunt sub lege), ca să câştig pe cei ce sunt sub lege.** Când era în compania iudeilor, Pavel se comporta ca iudeu, în chestiunile neutre din punct de vedere moral. De pildă, el mânca mâncărurile specifice poporului evreu şi evita consumul altora, cum era carnea de porc, ce li se interzicea iudeilor s-o mănânce. De asemenea Pavel se ferea să lucreze în ziua de sabat, conştient că, procedând astfel, avea mai multe şanse de a-i face pe iudei receptivi la mesajul evangheliei.

Ca credincios în Domnul Isus, născut din nou, apostolul Pavel nu era sub lege, în privinţa principiilor de conduită ale vieţii sale. El doar se adapta la obiceiurile, datinile şi prejudecăţile oamenilor, pentru ca să-i poată câştiga pentru Domnul.

9:21 Ryrie scrie:

> Pavel nu dă dovadă de făţărnicie sau duplicitate, ci mai degrabă trădează o permanentă autodisciplină restrictivă, pe care şi-o impunea cu scopul de a putea sluji toate categoriile de oameni. După cum un jet de apă, forţat să curgă printr-un jgheab îngust, e mai puternic decât apa stătătoare a unei mlaştini întinse, tot aşa libertatea căreia i s-au impus restricţii devine o mărturie mai puternică pentru Cristos.[31]

Cu cei care sunt fără lege Pavel s-a purtat ca unul care este el însuşi **fără lege** (deşi ştim că el nu era **fără lege faţă de Dumnezeu, ci supus legii lui Cristos**). Sintagma **cei care sunt fără lege** nu se referă la nelegiuiţi sau la cei certaţi cu legea ori la rebeli, ce nu recunosc nici o lege, ci îi defineşte în general pe ne-evrei, adică Neamurile. Legea ca atare a fost dată poporului evreu, şi nu Neamurilor. Astfel, când Pavel s-a aflat între Neamuri, el s-a conformat obiceiurilor şi sentimentelor lor, în măsura în care aceasta nu a contravenit loialităţii Sale faţă de Mântuitorul. Apostolul a explicat că şi atunci când a acţionat astfel, **fără lege**, el nu a fost totuşi **fără lege faţă de Dumnezeu**. El nu s-a considerat liber să se poarte după bunul lui plac, **ci** a fost **supus legii lui Cristos** (sau **sub legea lui Cristos** în alte versiuni, n.tr.). Cu alte cuvinte, el a fost hotărât să-L iubească, să-L cinstească, să-L slujească şi să-I fie plăcut Domnului Isus, de data aceasta nu prin Legea lui Moise, ci prin legea iubirii. El a fost astfel „legiuit" faţă de Cristos. Avem (în limba engleză, n.tr.) zicala: „Când eşti la Roma, poartă-te ca romanii." Pavel afirmă aici acelaşi lucru: că atunci când a fost în mijlocul Neamurilor, s-a adaptat la felul lor de viеţuire, atât cât i-a permis loialitatea sa faţă de Cristos. Trebuie să ţinem, însă, cont de faptul că acest pasaj se ocupă doar de chestiuni ce ţin de cultură, nu şi de doctrină sau de morală.

9:22 Versetul 22 se referă la cei ce sunt **slabi** sau prea mult tributari unor scrupule. Ei se preocupau peste măsură de chestiuni lipsite de importanţă. **Cu cei slabi** Pavel s-a făcut **ca**[32] **slab, ca să-i** câştige. S-ar fi făcut chiar vegetarian, pentru a nu-i ofensa pe unii ce se opuneau consumului de carne. Pe scurt, Pavel s-a făcut toate lucrurile pentru toţi oamenii, pentru ca prin orice mijloace să-i mântuiască pe unii. Aceste versete nu trebuie să fie niciodată folosite în încercarea de a justifica sacrificarea unor principii biblice. Mai degrabă, ele descriu disponibilitatea apostolului de a se acomoda la obiceiurile şi datinile oamenilor, pentru a le câştiga receptivitatea pentru propovăduirea veştii bune a mântuirii. Când Pavel afirmă: **pentru ca prin orice mijloace să-i pot mântui pe unii**, nu s-a gândit nici o clipă că el însuşi l-ar putea mântui pe cineva, deoarece el ştia că numai Domnul Isus este singura Persoană care poate mântui. În acelaşi timp, ce minunat este să vedem că cei ce-L slujesc pe Cristos prin vestirea evangheliei se identifică într-atâta cu El încât El le îngăduie chiar să recurgă la cuvântul **a mântui** când descriu lucrarea în care sunt ei înşişi angajaţi. Ce poziţie de înălţare, nobleţe şi demnitate îi conferă aceasta lucrării de vestire a evangheliei!

Versetele 23-27 descriu pericolul ce ne pândeşte de a ne pierde răsplata, dacă nu veghem şi nu exercităm autodisciplină. Pentru Pavel refuzul de a accepta ajutor financiar din partea corintenilor a fost o formă de disciplină rigidă, auto-impusă.

9:23 Şi fac aceasta de dragul evangheliei, ca să fiu părtaş la ea împreună cu voi.

În versetele precedente, Pavel arătase că subordonează drepturile şi dorinţele sale lucrării Domnului. Motivul pentru care a procedat aşa? De dragul evangheliei, pentru ca, într-o zi, să poată împărtăşi biruinţele evangheliei.

9:24 Poate că pe când aşternea cuvintele din versetul 24, Pavel şi-a adus aminte de jocurile istmice ce se ţineau la mică distanţă de Corint („serbări la vechii greci care se organizau din doi în doi ani în Istmul Corintic, în timpul cărora aveau loc întreceri de lupte, alergări, aruncarea discului şi a suliţei etc.", Dict. Etimologic, n.tr.). Credincioşii corinteni erau familiarizaţi cu aceste întreceri sportive. Pavel le aminteşte că deşi la o cursă mulţi aleargă, nu toţi primesc premiul. Viaţa creştină este ca o cursă de alergări, în care participanţii trebuie să dea dovadă de multă autodisciplină şi să depună eforturi susţinute. Totuşi versetul 24 nu susţine că în alergarea creştină doar unul poate câştiga premiul, ci ne spune doar că toţi trebuie să alergăm ca nişte învingători. Toţi trebuie să practicăm aceeaşi lepădare de sine de care a dat dovadă apostolul Pavel. E limpede că premiul de aici nu este mântuirea, ci răsplata pentru slujirea cu credincioşie. Nicăieri nu se afirmă că mântuirea ar fi rezultatul credincioşiei cu care alergăm în cursa creştină. Mântuirea este darul fără plată al lui Dumnezeu, prin credinţa în Domnul Isus Cristos.

9:25 În acest verset, Pavel trece la o altă analogie, cu luptele greco-romane. El le aminteşte cititorilor că toţi cei ce concurează în cadrul jocurilor, adică cei ce participă la aceste lupte, exercită stăpânire de sine, în toate privinţele. Un sportiv de elită la luptele greco-romane l-a întrebat odată pe antrenorul său: „Nu este posibil să fumez, să beau şi să mă distrez, şi totuşi să concurez la lupte?" „Ba da!" a răspuns antrenorul, „dar nu şi să câştigi!" Având în minte imaginea concurenţilor la aceste jocuri, Pavel parcă îl vede pe câştigătorul ce păşeşte în faţă, să primească premiul. În ce constă acest premiu? Într-o **cunună pieritoare**, adică o ghirlandă de flori ce se va veşteji în curând. Prin comparaţie cu premiul de la luptele pământeşti, Pavel menţionează **cununa nepieritoare** ce li se va acorda tuturor celor care au fost credincioşi în slujirea lor faţă de Cristos.

Îţi mulţumim, Doamne, pentru cununa
gloriei şi a vieţii;
Nu doar o biată ghirlandă dăruită omului
pentru muritoarele lui lupte;
Ci cununa cerească, nepieritoare ca Tronul
Împărăţiei Dumnezeului nostru şi al
Fiului Său întrupat. — *Horatius Bonar*

9:26 Având în vedere această cunună nepieritoare, Pavel afirmă că, prin urmare, el aleargă **nu cu nesiguranţă** şi se luptă **nu ca unul care loveşte în vânt**. Slujirea lui nu a fost nici inutilă, nici lipsită de un ţel precis. El a avut mereu în faţă obiectivul misiunii sale, conştient fiind că fiecare acţiune a sa a contat, că nu-şi putea permite să facă risipă de energie. Pe apostol nu l-au interesat rateurile.

9:27 Mai degrabă, el şi-a disciplinat trupul, aducându-l la o stare de supunere, pentru ca nu cumva după ce el le-a predicat altora, el însuşi să fie respins sau **descalificat**. În viaţa creştină, e nevoie de multă stăpânire de sine, de înfrânare şi de disciplină. Noi trebuie să practicăm arta stăpânirii de sine.

Apostolul Pavel şi-a dat seama de pericolul groaznic ca după ce el însuşi a predicat altora, să fie chiar el **descalificat**. S-au iscat multe dezbateri pe marginea acestui verset. Unii susţin că în lumina acestui verset e posibil ca o persoană să fie mântuită iar după aceea să se piardă. Desigur, asta contravine volumului mare de învăţături din Noul Testament, potrivit cărora nici o oaie adevărată a lui Cristos nu va pieri niciodată.

Alţii spun că termenul tradus prin **descalificat**[53] ar fi un cuvânt puternic, cu referire la eterna condamnare. Dar ei nu susţin că Pavel ar afirma aici că o persoană odată mântuită ar putea să fie descalificată în sensul de a-şi pierde mântuirea, ci doar aceea că cel ce nu a reuşit să dea dovadă de stăpânire de sine nu a fost niciodată mântuit cu adevărat. Gândindu-se la învăţătorii falşi şi la toate poftele şi plăcerile în care se complăceau aceştia, Pavel stabileşte principiul general că dacă cineva nu-şi ţine trupul în supunere, asta e dovadă că nu a fost niciodată născut din nou şi că, şi dacă ar putea predica altora, el însuşi va fi descalificat.

O a treia explicaţie este că Pavel nu se referă aici la mântuire, ci la slujire. El nu sugerează că şi-ar putea pierde vreodată mântuirea, ci că nu ar putea trece proba slujirii şi că ar putea fi respins, în final, când se dau premiile. Această interpretare se potriveşte de minune cu sensul termenului *descalificat* şi cu întreg contextul sportiv. Pavel recunoaşte groaznica posibilitate ca, după ce el însuşi le-a predicat altora, chiar el

să fie *pus pe raft*, ca să spunem aşa, de către Domnul, ca instrument de care El nu se mai poate folosi.

În orice caz, avem în faţă un pasaj cât se poate de serios, care ar trebui să-i facă să se cerceteze din toată inima pe cei ce doresc să-L slujească pe Domnul Cristos. Fiecare din noi să aibă grijă, prin harul lui Dumnezeu, să nu ajungă în situaţia de a cunoaşte sensul acestui cuvânt pe propria-i piele.

În timp ce se gândea la necesitatea stăpânirii de sine, Pavel şi-a adus aminte de exemplul israeliţilor. În capitolul 10, el îşi aduce aminte cum aceştia au ajuns să se complacă şi să fie delăsători în menţinerea disciplinei în trupurile lor, fiind astfel descalificaţi şi dezaprobaţi.

Mai întâi de toate, el se referă la privilegiile lui Israel (v. 1-4); apoi la pedeapsa Israelului (v. 5); şi în cele din urmă la cauzele căderii Israelului (v. 6-10). Apoi el explică cum se aplică aceste lucruri la noi înşine (v. 11-13).

10:1 Apostolul le aminteşte corintenilor că toţi părinţii iudaici au fost sub nor şi că toţi au trecut prin mare. Accentul cade aici pe cuvântul **toţi**. El se duce cu gândul înapoi, la vremea izbăvirii lor din Egipt, la modul miraculos în care au fost călăuziţi ei printr-un stâlp de nor ziua şi printr-un stâlp de foc noaptea. El se gândeşte, de asemenea, la clipele când au traversat Marea Roşie, scăpând de primejdie în pustia ce se întindea de la celălalt mal al mării. În ce priveşte privilegiul, toţi au beneficiat de călăuzirea divină şi izbăvirea divină.

10:2 Nu numai atât, dar toţi au fost botezaţi în Moise, în nor şi în mare. A fi botezaţi în Moise înseamnă a se identifica cu el şi a-i recunoaşte rolul de conducător. În timp ce i-a condus Moise pe copiii lui Israel, după ce au fost scoşi din Egipt, spre ţara făgăduinţei, întreaga naţiune a Israelului a făgăduit că-i va fi loială lui Moise la început, recunoscând în el salvatorul lor rânduit de Dumnezeu. S-a afirmat că expresia „sub nor" se referă la ceea ce i-a identificat cu Dumnezeu, în vreme ce expresia „prin mare" ar fi o descriere a ceea ce-i separa de Egipt.

10:3 Cu toţii au mâncat aceeaşi hrană spirituală. Asta se referă la mana ce le-a fost pusă la dispoziţie în chip miraculos israeliţilor, în timpul peregrinărilor lor prin pustiu. Expresia **hrană spirituală** nu înseamnă că ar fi fost imaterială, după cum nu înseamnă că ar fi fost invizibilă sau ireală. Mai degrabă, **spirituală** se referă doar la faptul că hrana materială a fost un tip, un simbol a hrănirii spirituale şi că cel ce a scris aceste cuvinte a avut în vedere realitatea spirituală. S-ar putea ca să fie vorba şi de ideea potrivit căreia hrana aceasta le-a fost dată pe cale supranaturală.

10:4 Prin toate peregrinările lor prin pustiu, Dumnezeu le-a pus la dispoziţie, în chip miraculos, apă de băut, care, iarăşi, a fost apă reală, dar este numită **băutură spirituală**, în sensul că a întruchipat înviorarea spirituală şi modul miraculos în care li s-a dat. Ei ar fi murit de sete de multe ori, dacă Domnul nu le-ar fi dat această apă în chip miraculos. Expresia: **au băut din acea Stâncă spirituală care îi urma** nu înseamnă că o stâncă reală, fizică i-ar fi însoţit pe tot parcursul călătoriilor lor. Stânca semnifică râul care a curs din ea şi i-a urmat pe israeliţi. **Stânca era Cristos** în sensul că El a fost Cel care le-a dat-o şi Cel care o reprezintă, asigurând apă vie copiilor Săi.

10:5 După ce a enumerat toate aceste privilegii minunate de care au avut ei parte, apostolul le aminteşte corintenilor că cei mai mulţi dintre israeliţi nu au fost plăcuţi lui Dumnezeu, căci trupurile lor au fost împrăştiate în pustie. Deşi toţi israeliţii au părăsit Egiptul şi toţi au promis că sunt alături de liderul lor, Moise, cu trup şi suflet, totuşi realitatea tristă a fost că deşi cu trupul se aflau în pustiu, cu inima continuau să se afle în Egipt. Ei au gustat izbăvirea fizică din robia lui Faraon, dar în inima lor pofteau mai departe plăcerile păcătoase ale ţării din care fuseseră scoşi. Dintre toţi luptătorii peste vârsta de douăzeci de ani care au plecat din Egipt numai doi — Caleb şi Iosua — au ajuns în ţara făgăduinţei. Cadavrele celorlalţi au căzut în pustiu, ca mărturie a dezaprobării lui Dumnezeu faţă de ei.

Observaţi contrastul dintre cuvântul „toţi" din primele patru versete, şi „cei mai mulţi" din versetul 5. Ei au fost cu toţii privilegiaţi, dar **cei mai mulţi dintre ei** au pierit. Godet se întreabă cu uimire:

> Ce spectacol trebuie să fi fost cel pe care îl înfăţişa apostolul înaintea ochilor corintenilor, cei plini de satisfacţie de sine: toate acele trupuri moarte, sătule de hrană şi băutură, zăcând acum împrăştiate pe întinderea deşertului![34]

10:6 În evenimentele petrecute pe vremea Exodului, vedem o învăţătură cu aplicaţie la noi înşine. Copiii lui Israel au fost realmente exemple pentru noi, arătându-ne

ce ni se va întâmpla dacă şi noi vom pofti după lucrurile rele, aşa cum au făcut ei. Citind Vechiul Testament, nu trebuie să-l considerăm doar un manual de istorie, ci o carte de învăţătură, plină de importanţă practică pentru viaţa noastră, a celor de acum.

În versetele care urmează, apostolul va înşira câteva păcate concrete în care au căzut israeliţii. E demn de remarcat că multe din aceste păcate sunt legate de satisfacerea apetitelor trupului.

10:7 Versetul 7 se referă la închinarea în faţa viţelului de aur şi la ospăţul care a urmat, incident consemnat la Exod 32. Când Moise s-a coborât de pe Muntele Sinai, a constatat că oamenii şi-au făcut un viţel de aur, căruia i se închinau. Citim în Exod 32:6 cum oamenii s-au aşezat să mănânce şi să bea, ridicându-se să danseze.

10:8 Păcatul menţionat în versetul 8 se referă la perioada în care fiii lui Israel s-au căsătorit în afara naţiunii lor, cu fiicele Moabului (Num. 25). Seduşi de profetul Balaam, ei nu au ascultat de cuvântul Domnului, căzând în imoralitate. Citim în versetul 8 că într-o singură zi douăzeci şi trei de mii dintre ai au fost răpuşi. În Vechiul Testament se spune că douăzeci şi patru de mii au căzut răpuşi de ciumă (Num. 25:9). Criticii Bibliei au citat de multe ori acest verset ca exemplu de presupusă contradicţie în cadrul Sfintelor Scripturi. Dar dacă ar fi citit mai cu atenţie textul sacru, ar fi observat că nu este nici o contradicţie. Aici se spune doar că *douăzeci şi trei de mii* au căzut *într-o singură zi*. În Vechiul Testament, cifra de *douăzeci şi patru de mii* se referă la numărul total al celor care au pierit ucişi *de ciumă*.

10:9 După asta Pavel se referă la vremea când israeliţii s-au plâns cu privire la alimentaţie, punând la îndoială bunătatea Domnului. Atunci Dumnezeu a trimis **şerpi** în mijlocul lor, şi mulţi dintre ei au pierit (Num. 21:5, 6). Din nou, se observă că satisfacerea apetitului pentru hrană a fost cauza căderii lor.

10:10 Păcatul lui Core, Datan şi Abiram este amintit în acest verset (Num. 16:14-47). Din nou, israeliţii s-au plâns împotriva Domnului, datorită situaţiei alimentelor (Num. 16:14). Israeliţii nu au practicat stăpânirea de sine faţă de trupurile lor. Ei nu şi-au disciplinat trupurile, nici nu şi le-au ţinut într-o stare de supunere. Mai degrabă, ei au dat curs liber poftelor firii pământeşti, care le-au adus prăbuşirea.

10:11 Următoarele trei versete ne oferă aplicaţia practică a acestor evenimente. Mai întâi, Pavel arată că sensul acestor evenimente nu se mărgineşte la valoarea lor istorică, ci ele au o semnificaţie profundă pentru noi, cei din vremea de acum. **Ele au fost scrise** ca avertisment pentru noi, cei ce trăim în epoca de după încheierea erei iudaice şi în timpul erei evangheliei, „nouă, celor cărora ne revin binefacerile epocilor apuse," cum se exprimă Rendall Harris, atât de frumos.

10:12 Ele constituie un avertisment la adresa celor care se încred în ei înşişi: **Cel căruia i se pare că stă în picioare să ia seama să nu cadă.** Poate că asta se referă în special la credinciosul puternic, care crede că poate flirta cu satisfacerea plăcerilor, fără ca aceasta să aibă urmări asupra sa. O asemenea persoană se află într-un pericol cât se poate de grav de a cădea sub disciplina lui Dumnezeu.

10:13 După aceste avertismente, Pavel adaugă un cuvânt minunat de încurajare pentru toţi cei ce sunt ispitiţi, arătându-ne că punerile la probă, încercările şi ispitele pe care le înfruntăm sunt **comune**, nouă, tuturor. Dar **Dumnezeu este credincios, care nu va permite** ca noi să fim încercaţi dincolo de ceea ce suntem în stare să ducem. El nu promite că ne va izbăvi de ispită sau de încercare, dar promite că va limina intensitatea ei. De asemenea ne promite că ne va pune la dispoziţie o cale de scăpare, pe care s-o putem îndura. Citind acest verset, nu putem să nu fim izbiţi de mângâierea extraordinar de mare pe care a adus-o sfinţilor încercaţi de-a lungul veacurilor. Cei tineri în credinţă s-au ţinut cu tot dinadinsul de această făgăduinţă, ca de un colac de salvare, iar credincioşii mai maturi s-au odihnit pe ea, rezemându-şi capul pe această binecuvântată pernă. Poate că unii din cititorii cărora le-a fost iniţial adresată această epistolă treceau, pe vremea aceea, prin cumplitele ispite de a reveni la viaţa de idolatrie de care se desprinseseră. Pavel voia să-i mângâie cu gândul că Dumnezeu nu va îngădui să vină peste ei nici o ispită pe care să n-o poată suporta. În acelaşi timp, ei trebuiau să fie preveniţi că nici ei nu trebuiau să se expună pericolelor ispitelor.

10:14 Secţiunea de la 10:14 la 11:1 revine la tema cărnii jertfite idolilor, de care se ocupă mai amănunţit aici. Mai întâi, Pavel ridică întrebarea dacă este potrivit ca credincioşii să participe la ospeţele ţinute în templele idolilor (v. 14-22).

De aceea, iubiţii mei, fugiţi de idolatrie. Poate că pentru credincioşii din Corint era o adevărată punere la probă, când erau invitaţi să participe la sărbătorile idolatre din temple. Unii credeau că sunt mai tari decât ispita. Poate şi-au spus că nu poate fi nici un rău în a participa măcar o dată la un asemenea ospăţ. Dar apostolul, vorbind sub inspiraţie divină, le spune să fugă de idolatrie. El nu le spune să stea să se gândească la ea, să se aclimatizeze cu ea, sau să cocheteze cu ea, în vreun fel, ci doar să fugă în direcţia opusă!

10:15, 16 Pavel ştie că se adresează unor oameni inteligenţi, care înţeleg ce le spune el. În versetul 16 el se referă la Cina Domnului. El le spune mai întâi tuturor: **„Paharul binecuvântării, pe care îl binecuvântăm, nu este el părtăşia sângelui lui Cristos?" Paharul binecuvântării** se referă la **paharul** de vin folosit în cadrul Cinei Domnului. Este un **pahar** ce ne aminteşte despre extraordinara **binecuvântare** de care am beneficiat prin moartea lui Cristos. De aceea este numit **paharul binecuvântării**. Sintagma **pe care îl binecuvântăm** înseamnă „pentru care mulţumim". Când luăm paharul acesta şi-l aducem la buze, noi afirmăm, prin asta, că suntem cu toţii participanţi la toate binefacerile ce decurg din sângele lui Cristos. Prin urmare, am putea parafraza acest verset astfel:

Paharul care ne aminteşte despre extraordinarele binecuvântări ce ne-au parvenit prin sângele Domnului Isus, şi acelaşi pahar pentru care aducem mulţumiri, oare ce este el, dacă nu o mărturie a faptului că toţi credincioşii sunt părtaşi ai binefacerilor ce decurg din sângele lui Cristos?

Acelaşi lucru este valabil şi în cazul pâinii pe care o frângem, din cadrul Cinei Domnului. Mâncând pâinea, noi afirmăm, de fapt, că am fost mântuiţi cu toţii prin jertfirea trupului Său pe crucea Calvarului şi că acum suntem cu toţii mădulare ale trupului Său. Pe scurt, paharul şi pâinea exprimă părtăşia cu Cristos, participarea în glorioasa Sa lucrare pentru noi.

Unii au întrebat de ce sângele este amintit primul în acest verset, în vreme ce în instituţia Cinei Domnului pâinea este amintită mai întâi. Un răspuns posibil ar fi că Pavel se referă aici la ordinea evenimentelor, când intrăm în părtăşia creştină. De obicei, un nou convertit înţelege valoarea sângelui trupului lui Cristos, şi abia după aceea recunoaşte adevărul privitor la alcătuirea trupului unic. Astfel acest verset ar putea reda ordinea în care înţelegem noi mântuirea.

10:17 Toţi credincioşii, **deşi mulţi, sunt un singur trup în Cristos**, reprezentaţi prin acea unică pâine. Toţi se împărtăşesc dintr-o singură pâine, în sensul că toţi se împărtăşesc din binefacerile ce decurg din jertfirea trupului lui Cristos.

10:18 Pavel spune în aceste versete că participarea la Cina Domnului semnifică părtăşia cu El. Tot aşa a fost şi cu acei israeliţi care s-au înfruptat din jertfe, acest gest însemnând că ei aveau părtăşie cu altarul. Desigur, este o referire la jertfa de pace. Oamenii îşi aduceau jertfele la templu. O porţiune din jertfă era arsă pe altar cu foc; o altă porţiune le era rezervată preoţilor; dar a treia parte era pusă deoparte pentru cel ce aducea jertfa şi prietenii acestuia. Ei mâncau din jertfă în aceeiaşi zi. Pavel subliniază că toţi cei ce mâncau din jertfă se identificau cu Dumnezeu şi cu naţiunea Israel; şi, pe scurt, cu toţi cei despre care vorbea altarul.

Dar cum se potriveşte asta cu porţiunea din Scriptură pe care o studiem în prezent? Răspunsul este cât se poate de simplu. După cum împărtăşindu-ne din Cina Domnului exprimăm părtăşia cu Domnul, şi după cum israeliţii, prin împărtăşirea din jertfa de pace, exprimau părtăşia cu altarul lui Iehova, tot aşa a mânca la un ospăţ în cinstea unui idol la templu exprima părtăşia cu idolii respectivi.

10:19 Deci ce zic eu? Că un lucru jertfit idolilor este ceva? Sau că un idol este ceva? Vrea oare Pavel să spună prin toate acestea că carnea jertfită idolilor îşi schimbă caracterul sau calitatea? Sau poate vrea să spună că un idol este real, că aude, vede şi are putere? Evident, răspunsul la ambele întrebări este „nu".

10:20 Ceea ce vrea să sublinieze Pavel aici este că lucrurile pe care le jertfesc Neamurile le jertfesc demonilor. În chip misterios şi ciudat, închinarea la idoli are legătură cu demonii. Folosindu-se de idoli, demonii controlează inimile şi minţile celor care li se închină acestor idoli. Există un singur diavol, Satan, dar apoi sunt mulţi demoni, care sunt solii şi agenţii lui. Pavel adaugă: **„Nu vreau să aveţi părtăşie cu demonii."**

10:21 Nu puteţi bea paharul Domnului şi paharul demonilor; nu puteţi lua parte la masa Domnului şi la masa demonilor. În versetul acesta, **paharul Domnului** este o

expresie figurată, prin care se exprimă binefacerile de care avem parte prin Cristos. Este o figură de stil numită metonimie, în cadrul căreia se numeşte vasul, pentru a denota conţinutul său (sau, conform dicţionarului de neologisme: o figură de stil constând în înlocuirea unui termen prin altul, legat de primul printr-un oarecare raport, de la cauză la efect, de la abstract la concret, n.tr.). Tot aşa aici expresia **masa Domnului** este folosită cu sensul figurat, nefiind acelaşi lucru cu Cina Domnului, deşi ar putea-o include pe aceasta din urmă. O masă este un obiect de mobilier, pe care se aşează alimentele şi în jurul căruia oamenii au părtăşie. Aici **masa** Domnului înseamnă suma totală a binecuvântărilor de care avem parte în Cristos.

Când Pavel spune că **nu puteţi bea paharul Domnului şi paharul demonilor, că nu puteţi să luaţi parte la masa Domnului şi la masa demonilor**, el nu vrea să spună că este o imposibilitate fizică. Căci fizic ar fi posibil ca un credincios să meargă, de pildă, la un templu idolesc şi să participe la ospăţul de acolo. Dar ceea ce vrea să spună Pavel este că acest lucru ar fi incompatibil din punct de vedere moral cu poziţia credinciosului. Ar fi un act de trădare şi neloialitate faţă de Domnul Isus, să-I mărturiseşti, pe de o parte, credinţă şi loialitate, iar pe de alta să te duci şi să ai părtăşie cu cei ce aduc jertfe idolilor! Ar fi o dovadă de cumplită inconsecvenţă morală, ca să nu mai spunem că ar fi total greşit!

10:22 Nu numai atât, dar nu ar putea să procedeze cineva în felul acesta, fără a nu-L provoca pe **Domnul la gelozie**. După cum s-a exprimat Kelly: „Dragostea nu poate fi decât geloasă faţă de alunecările pe plan afectiv, căci nu ar mai fi dragoste, dacă nu i-ar repugna infidelitatea."[35] Creştinul trebuie să se teamă ca nu cumva să-I fie astfel neplăcut Domnlului, ca nu cumva să-I provoace dreapta-I indignare. Ne închipuim oare că suntem mai puternici decât El? Adică, îndrăznim să-L întristăm şi să riscăm atragerea judecăţii Sale disciplinare asupra noastră?

10:23 Apostolul îşi îndreaptă acum atenţia asupra temei participării la ospeţele idoleşti, reliefând câteva principii generale ce ar trebui să guverneze viaţa de zi cu zi a creştinilor. Când afirmă el că toate lucrurile sunt îngăduite, nu înţelege prin asta toate lucrurile, în sens absolut. De pildă, el nu lasă să se înţeleagă deloc faptul că i-ar fi îngăduit să comită crima de omor sau să se îmbete! Din nou, trebuie să înţelegem sintagma ca o referire strict legată de aspectele neutre din punct de vedere moral. Există o zonă din viaţa creştinului în care lucrurile sunt perfect legitime în ele însele, şi totuşi, din anumite motive, nu ar fi înţelept ca un creştin să se angajeze în aceste lucruri. Astfel Pavel afirmă: **„Toate lucrurile îmi sunt îngăduite, dar nu toate lucrurile sunt de folos."** De pildă, un anumit lucru ar fi perfect legitim pentru un anumit credincios, dar ar fi o lipsă de înţelepciune să practice acel lucru, dacă în contextul cultural al altui popor în mijlocul căruia trăieşte acel lucru ar fi nepermis. De asemenea, lucrurile care sunt îngăduite (legale) în ele însele s-ar putea să nu fie şi edificatoare. Adică un lucru de acest fel poate că nu l-ar zidi pe un frate în credinţa lui cea mai sacră. Voi da eu, prin urmare, dovadă de semeţie, afirmându-mi drepturile de care dispun, sau, dimpotrivă, voi avea în vedere ce este mai de folos pentru edificarea fratelui meu în Cristos?

10:24 În toate deciziile pe care le luăm, nu trebuie să ne gândim, la modul egoist, doar la ceea ce ne va aduce nouă înşine folos, ci mai degrabă ar trebui să ne gândim la **bunăstarea** aproapelui nostru. Principiile pe care le studiem în această secţiune ar putea fi aplicate, în egală măsură, la chestiuni ce ţin de îmbrăcăminte, de mâncare şi băutură, de norme de conduită şi de distracţiile în care ne angajăm.

10:25 Dacă un credincios se ducea la **piaţa de carne** să cumpere carne, el nu avea obligaţia de a-l întreba pe comerciant dacă carnea respectivă a fost în prealabil jertfită idolilor. Carnea propriu-zisă nu ar fi afectată în nici un fel şi nu s-ar pune problema loialităţii faţă de Cristos.

10:26 Explicând sfatul acesta, Pavel citează din Psalmul 24:1: **„Al Domnului este pământul şi tot ce cuprinde el."** Gândul care se desprinde de aici este că hrana pe care o mâncăm ne-a fost asigurată, în harul lui Dumnezeu, pentru a ne fi de folos. Heinrici ne spune că aceste cuvinte din Psalmul 24 sunt folosite de obicei între iudei, ca formă de mulţumire pentru darurile de mâncare aşezate pe masă.

10:27 Aici Pavel se ocupă de o altă situaţie care le-ar putea trezi credincioşilor semne de întrebare. Să spunem că un necredincios îl invită pe un credincios la masă, în locuinţa sa. Este credinciosul liber să accepte o asemenea invitaţie? Da. Dacă eşti invitat la masă în casa unui necredincios, şi doreşti să te duci, ai libertatea să mănânci tot ce ţi se

pune în față, fără să pui întrebări legate de conștiință.

10:28 Dacă, în timpul mesei, este de față un alt creștin, cu un cuget slab, care te informează că carnea pe care o mănânci a fost **închinată idolilor**, mai poți s-o mănânci? Nu. Nu ai voie să te complaci, deoarece dacă ai proceda așa, ai constitui o pricină de poticnire pentru acel frate, rănindu-i conștiința. Tot așa, nu ar trebui să mănânci, dacă procedând așa, un necredincios ar fi împiedicat să-L primească pe Domnul. La sfârșitul versetului 28, este citat din nou Psalmul 24:1: **„Al Domnului este pământul și tot ce cuprinde el."**[36]

10:29 În cazul citat mai sus te-ai abține de la mâncarea respectivă nu din cauza *propriei tale* conștiințe, întrucât, în ce te privește pe tine, ca credincios, ai deplina libertate să consumi carne. Dar pe fratele slab care stă alături de tine îl mustră **conștiința** dacă mănâncă această carne. Prin urmare, vei renunța și tu la această mâncare, din respect pentru conștiința lui.

Întrebarea: **„Căci de ce să fie judecată libertatea mea de conștiința altuia?"** ar putea fi parafrazată în felul următor:

De ce să fac eu paradă, în mod egoist, de libertatea mea de a mânca carne, dacă — procedând așa — aș fi judecat de conștiința altuia? De ce să-mi expun libertatea, pentru ca aceasta să fie condamnată de conștiința lui? De ce să permit binelui meu să fie vorbit de rău? (vezi Rom. 14:16).

Poate fi o bucată de carne atât de importantă încât eu să-l fac să se poticnească pe un frate de credință în Domnul Isus Cristos? (Trebuie precizat însă că, în opinia unor comentatori, Pavel nu ar face altceva aici decât să menționeze obiecțiile ridicate de corinteni sau, spun ei, formulează doar o întrebare retorică, la care răspunde în versetele următoare.)

10:30 Ceea ce pare să spună apostolul aici este că lui i se pare o contradicție între a-l da **mulțumiri** lui Dumnezeu, pe de o parte, când, prin acest act l-ar leza pe un frate. Mai bine este să-ți refuzi un drept legitim, decât să-I mulțumești lui Dumnezeu pentru un lucru ce-i va determina pe alții să te vorbească de **rău**. William Kelly comentează că este „mai bine să renunți la eul tău, nelăsând ca libertatea ta să fie condamnată de altul sau lucrul pentru care aduci mulțumiri să fie vorbit de rău." Ce rost are să te folosești de libertatea ta, dacă prin asta vei aduce vătămare altcuiva? Cum mi-aș putea permite ca actul meu de mulțumire către Dumnezeu să fie supus unor interpretări greșite sau, și mai rău, să fie considerat un sacrilegiu sau un scandal?

10:31 Există două mari principii călăuzitoare în toată viața noastră de credință. Primul este **slava lui Dumnezeu** și al doilea este binele semenilor noștri. Pavel expune, pe larg, primul principiu în cuvintele următoare: **„Deci, fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți altceva, să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu."** Mai ales tinerii creștini sunt confruntați adesea cu nevoia de a lua o decizie cu privire la un anumit curs de acțiune, căutând să stabilească dacă e bine sau nu să procedeze în acel fel. În asemenea situații, putem pune decizia noastră în lumina principiului enunțat: Va da oare acțiunea mea **slavă lui Dumnezeu**? Vei putea să-ți pleci capul, înainte de a întreprinde fapta respectivă sau de a participa la acțiunea preconizată, rugându-te ca Domnul să fie preamărit prin ceea ce intenționezi să faci?

10:32 Al doilea principiu călăuzitor este binele semenilor noștri. Nu trebuie să fim **o pricină de poticnire nici pentru iudei, nici pentru greci, nici pentru Biserica lui Dumnezeu**. Aici Pavel îi împarte pe toți oamenii în trei categorii. Prima — **iudeii** — se referă, desigur, la poporul Israel. **Grecii** reprezintă Neamurile neconvertite, pe când în **Biserica lui Dumnezeu** intră toți credincioșii adevărați în Domnul Isus Cristos, proveniți fie dintre iudei, fie dintre Neamuri. Într-o anumită privință, nu se poate să nu-i facem să se poticnească pe alții și să nu le trezim mânia, dacă le vom aduce cu credincioșie mărturia creștină. Dar textul nu se referă la această poticnire inevitabilă, ci apostolul se referă la pricinile de **poticnire** *ce pot fi evitate*. El ne atrage atenția să nu facem uz de drepturile noastre în așa fel încât să-i facem pe alții să se poticnească.

10:33 Pavel a putut afirma cu toată sinceritatea că a căutat să placă **tuturor oamenilor, în toate lucrurile, necăutând folosul** lui, **ci folosul multora**. Puțini oameni vor fi trăit o viață atât de altruistă, consacrată binelui altora, cum a trăit marele Apostol Pavel!

11:1 Versetul 1 din capitolul 11 s-ar cădea să facă parte din capitolul 10. Pavel s-a referit până acum la încercarea sa de a face ca toate acțiunile sale să fie dozate în așa fel încât să țină cont de efectul pe care-l vor

produce asupra altora. Acum el le spune corintenilor să-l **imite** pe el, după cum şi el L-a imitat pe **Cristos**. Astfel el a renunţat la drepturile şi avantajele sale personale, de dragul celor din jurul lui, pe care a dorit să-i ajute. Corintenii trebuie să procedeze la fel, nefăcând paradă în mod egoist de libertăţile lor, nepunând astfel piedici evangheliei lui Cristos şi nefiind o pricină de poticnire pentru fratele mai slab.

C. Cu privire la acoperirea capului femeilor (11:2-16)

Versetele 2-16 din capitolul 11 se ocupă de tema acoperirii capului femeilor, iar ultimele versete ale capitolului tratează abuzurile comise în legătură cu Cina Domnului (v. 17-34). Asupra primei părţi a capitolului 11 s-au iscat multe controverse. Unii cred că instrucţiunile ce ni se dau aici s-ar fi aplicat doar la epoca în care a trăit Pavel. Alţii merg până acolo încât să afirme că aceste versete ar reprezenta prejudecăţile lui Pavel împotriva femeilor, întrucât — nu-i aşa? — ele era celibatar! Mai există o a treia categorie de oameni care nu comentează, ci pur şi simplu *acceptă* învăţătura oferită de aceste versete, încercând să se *supună* preceptelor sale, chiar dacă nu înţeleg toate implicaţiile ei.

11:2 Mai întâi de toate, apostolul îi elogiază pe corinteni, pentru modul în care şi-au adus aminte de el **în toate lucrurile** şi s-au ţinut cu străşnicie de **datinile** pe care li le-a încredinţat el. Prin **datini** se înţelege aici nu obiceiurile şi practicile ce s-au născut de-a lungul vremii în sânul bisericii, ci, în acest caz, instrucţiunile de inspiraţie divină pe care le-a dat apostolul Pavel corintenilor.

11:3 Pavel se ocupă acum de subiectul propriu-zis al acoperirii capului femeilor. În spatele instrucţiunilor sale pe această temă stă faptul că orice societate demnă de respect e întemeiată pe aceşti doi piloni de bază: existenţa unei autorităţi şi supunerea în faţa acelei autorităţi. Nu poate exista o societate în care lucrurile să meargă bine dacă nu sunt respectate aceste două principii de bază. Mai întâi, **capul oricărui bărbat este Cristos**; Cristos este Domn iar bărbatul I se supune Lui. În al doilea rând, **capul femeii este bărbatul**; bărbatului i s-a dat să fie capul, femeia aflându-se sub autoritatea lui. În al treilea rând, **capul lui Cristos este Dumnezeu**; chiar în cadrul Dumnezeirii, O Persoană deţine poziţia de conducător iar Alta ocupă de bunăvoie poziţia de subordonare. Aceste exemple privitoare la căpetenie şi la supunere au fost concepute de Însuşi Dumnezeu, fiind fundamentale în modul în care a alcătuit El universul.

De la bun început trebuie subliniat că supunerea *nu* presupune inferioritate. Cristos este supus lui Dumnezeu Tatăl, dar nu îi este inferior. Tot aşa, nici femeia nu este inferioară bărbatului, chiar dacă i se subordonează.

11:4 Orice bărbat care se roagă sau proroceşte cu capul acoperit necinsteşte Capul său, adică pe Cristos. O atare acţiune ar echivala cu nerecunoaşterea din partea acelui bărbat că Cristos este **capul lui**, fiind, prin urmare, o totală lipsă de respect faţă de El!

11:5 Dar orice femeie care se roagă sau proroceşte cu capul descoperit îşi necinsteşte capul, adică pe bărbat. Prin asta ea nu face altceva decât să afirme că nu recunoaşte poziţia de cap, pe care i-a acordat-o Dumnezeu bărbatului, şi că nu i se supune.[37]

Dacă acesta ar fi singurul verset din Biblie pe această temă, atunci s-ar putea deduce că femeia poate să se roage sau să profeţească în adunare, atâta timp cât îşi acoperă capul cu un văl sau o altă învelitoare. Dar Pavel ne învaţă în alte locuri că femeile trebuie să tacă în adunare (1 Cor. 14:34), că nu le este îngăduit să-i înveţe pe bărbaţi, nici să aibă autoritate asupra lor, ci să rămână în tăcere (1 Tim. 2:12).

De fapt, chestiunea strângerilor adunării nu intră pe tapet decât în versetul 17, ceea ce înseamnă că instrucţiunile date în legătură cu acoperirea capului în versetele 2-16 nu se mărginesc doar la întrunirile bisericii, ci se aplică oricărei situaţii în care o femeie se roagă sau profeţeşte. Ea se roagă în tăcere, în adunare, întrucât textul de la 1 Timotei 2:8 le rezervă doar bărbaţilor dreptul de a se ruga în public (textual: „celor de parte bărbătească"). Ea se roagă cu voce tare sau în gând cu alte ocazii. Ea profeţeşte atunci când le învaţă pe alte femei (Tit 2:3-5) sau când le predă copiilor învăţături din Biblie la şcoala duminicală.

11:6 Dacă o femeie nu-şi acoperă capul, mai bine ar fi să se tundă! **Dar dacă este ruşinos pentru o femeie să fie tunsă ori rasă, să se acopere!** Capul descoperit al unei femei e tot atât de ruşinos ca şi când ar fi tunsă de tot. Desigur, apostolul *nu* recomandă aici ca femeile să se ducă, realmente, la frizer, să li se radă capul, ci accentuează latura morală pe care ar presupune-o respec-

tarea principiului consecvenţei!

11:7 În versetele 7-10, Pavel predă învăţătura despre subordonarea femeii în faţa bărbatului, făcând o incursiune în pilda lăsată de creaţie. Acest verset ar trebuie să constituie un temei suficient de puternic pentru a respinge orice idei vehiculate de unii, după care învăţătura lui despre acoperirea capului femeilor ar fi avut o valoare limitată, raportată la *cultura* dominantă a epocii sale, fără să se aplice celor din vremea noastră! Poziţia de cap a bărbatului şi supunerea femeii au fost şi sunt întotdeauna rânduiala lăsată de Dumnezeu, chiar de la început.

Mai întâi de toate, bărbatul este **imaginea şi slava lui Dumnezeu**. Asta înseamnă că bărbatul a fost aşezat pe pământ ca reprezentant al lui Dumnezeu, să exercite stăpânirea asupra lui. Capul descoperit al bărbatului constituie o mărturie tăcută a acestei realităţi. Femeii nu i s-a dat însă niciodată poziţia de cap, ci ea este, în schimb, **slava bărbatului**, în sensul că ea „evidenţează autoritatea bărbatului," cum spune W. E. Vine.[38]

Într-adevăr, bărbatul nu trebuie să-şi acopere capul la rugăciune, căci dacă ar face aşa, ar acoperi cu un văl **slava lui Dumnezeu**, or, asta ar fi o insultă adusă Majestăţii Divine!

11:8 Apoi Pavel ne aminteşte că **nu bărbatul** a fost creat **din femeie, ci femeia** a fost creată **din bărbat.** Bărbatul a fost primul, după care femeia a fost luată din coasta lui. Prioritatea bărbatului întăreşte temeinicia învăţăturii despre poziţia de cap a bărbatului, propovăduită de apostolul Pavel.

11:9 Pentru a sublinia şi mai mult ideea enunţată anterior, se face acum o referire la scopul creaţiei. **Şi nu bărbatul a fost creat pentru femeie, ci**, mai degrabă, **femeia pentru bărbat.** Domnul spune clar în Geneza 2:18: „Nu este bine ca omul [bărbatul] să fie singur. De aceea, îi voi face un ajutor comparabil cu el."

11:10 Datorită poziţiei ei de subordonare faţă de bărbat, **femeia trebuie să aibă pe cap un semn al autorităţii asupra ei. Simbolul autorităţii** este acoperirea capului, ce indică aici *nu* autoritatea ei proprie, ci supunerea faţă de autoritatea soţului.

De ce adaugă Pavel aici cuvintele: **din cauza îngerilor**? În opinia noastră, pentru că **îngerii** sunt spectatorii lucrurilor ce se petrec actualmente pe pământ, aşa cum au asistat ei odinioară la evenimentul creaţiei. În cadrul primei creaţii, ei au văzut cum femeia a uzurpat locul de căpetenie ce i se cuvenea soţului, căci femeia a luat decizia pe care bărbatul trebuia s-o ia. Ca urmare a acestui act, păcatul a pătruns în cadrul omenirii, aducând cu el groaznicele consecinţe de mizerie şi nespusă suferinţă. Dumnezeu nu vrea ca ceea ce s-a întâmplat în cadrul primei creaţii să se repete în cazul noii creaţii. Când îngerii privesc jos pe pământ, El doreşte ca ei să vadă femeia purtându-se supusă bărbatului, indicând această supunere prin semnul exterior al acoperirii capului ei.

Poate că ar trebui să ne oprim aici pentru a sublinia că acoperirea capului nu este decât un semn exterior, care capătă valoare doar atunci când este însoţit de semnul interior, al harului. Cu alte cuvinte, o femeie poate să-şi acopere capul, şi totuşi să nu fie supusă soţului ei. În asemenea caz, nu ar avea nici o valoare dacă şi-ar acoperi capul. Cel mai important lucru este de a se asigura că este sincer supusă cu inima. Abia atunci acoperirea capului femeii capătă sensul ei adevărat.

11:11 Pavel nu vrea să spună aici că bărbatul este cu totul independent de femeie, drept care adaugă: **„Totuşi, nici bărbatul nu este independent de femeie, nici femeia nu este independentă de bărbat, în Domnul."** Cu alte cuvinte, bărbatul şi femeia depind unul de altul. Ei au nevoie unul de altul şi ideea subordonării nu intră în nici un conflict cu ideea interdependenţei lor reciproce.

11:12 Femeia a venit din bărbat în cadrul creaţiei, adică a fost creată din coasta lui Adam. Dar Pavel scoate în evidenţă că şi **bărbatul vine prin femeie**, referindu-se la procesul naşterii. Femeia dă naştere copilului de parte bărbătească. Astfel Dumnezeu a creat acest echilibru perfect, prin care arată că unul nu poate exista fără celălalt.

Toate lucrurile sunt de la Dumnezeu înseamnă că El a rânduit în chip divin **toate** aceste **lucruri**, aşa încât nu avem nici un motiv ca să ne plângem. Nu numai că aceste realaţii au fost create de **Dumnezeu,** dar scopul pentru care le-a creat El este să-I dea slavă. Toate acestea ar trebui să-l facă pe bărbat smerit iar pe femeie mulţumită.

11:13 Apostolul îi îndeamnă acum pe corinteni să judece ei singuri dacă **este cuviincios ca o femeie să se roage lui Dumnezeu cu capul descoperit**. El apelează astfel la judecata lor instinctivă. Gândul care se desprinde de aici este că nu e cuviincios sau respectuos ca o femeie să intre în prezenţa lui Dumnezeu cu capul descoperit.

11:14 Nu se precizează în ce mod **natura însăşi** ne **învaţă** că este o ruşine pentru **un bărbat** să aibă **părul lung**. Unii susţin că lăsat să crească natural, părul unui bărbat nu va creşte tot atât de lung ca codiţele unei femei. În primul rând, dacă un bărbat îşi lasă părul să crească, el capătă înfăţişarea feminină. La cele mai multe culturi, bărbatul poartă părul mai scurt decât al femeii,.

11:15 Versetul 15 a fost înţeles greşit de mulţi. Unii au sugerat că întrucât părul femeii i-a fost dat pentru acoperirea capului ei, nu este nevoie ca ea să se mai acopere cu altceva. Dar o atare învăţătură violează grav întregul context din acest capitol al Scripturii. Întreg pasajul devine extrem de confuz, dacă nu recunoaştem că este vorba de *două* acoperitori — fapt ce poate fi demonstrat dacă citim din nou versetul 6: „Dacă o femeie nu-şi acoperă capul, să se şi tundă [de tot]." Potrivit acestei interpretări, sensul versetului ar fi: „Dacă o femeie nu are păr, mai bine s-ar tunde" — ceea ce, desigur, este fără sens, căci dacă n-are păr, atunci cum s-ar mai putea tunde?

Forţa argumentului din versetul 15 constă în faptul că între domeniul spiritual şi cel natural există o analogie. Dumnezeu i-a dat femeii o acoperitoare naturală a **slavei** într-o manieră în care nu i-a dat-o bărbatului. Şi aici este o semnificaţie spirituală, care ne învaţă că atunci când femeia se roagă lui Dumnezeu, ea trebuie să poarte pe cap o acoperitoare. Ceea ce este adevărat în sfera naturală trebuie să fie adevărat şi în sfera spirituală.

11:16 Apostolul încheie această secţiune cu afirmaţia: **„Dar dacă cineva ar vrea să se certe, noi nu avem un astfel de obicei, şi nici bisericile lui Dumnezeu."** Prin urmare, se mai poate oare afirma — aşa cum susţin unii — că lucrurile discutate de Pavel nu sunt destul de importante pentru a merita să te certi pentru ele? Oare vrea el să spună că nu exista obiceiul ca femeile să-şi acopere capul în biserici? Spune el cumva că aceste învăţături sunt opţionale şi că femeile nu ar trebui îndemnate să li se conformeze, ca unor porunci din partea Domnului? Ni se pare ciudat ca cineva să ofere asemenea interpretări, de la bun început, şi totuşi exact asta fac unii din vremea noastră. Or, a accepta asemenea interpretări, ar însemna că Pavel considera aceste instrucţiuni ca lipsite de valoare reală şi că, de fapt, a risipit o jumătate de capitol din Sfânta Scriptură, pentru a le expune!

Există cel puţin două explicaţii posibile ale acestui verset, care sunt în ton cu restul Scripturii. Prima: apostolul spune, probabil, aici că se aştepta ca unii să dea naştere la certuri cu privire la aceste chestiuni, drept care el adaugă că noi nu avem astfel de obicei, adică obiceiul de a ne certa cu privire la aceste lucruri. Noi nu polemizăm pe marginea acestor lucruri, ci le acceptăm ca pe învăţături date de Domnul. O altă interpretare, preferată de William Kelly, este că Pavel afirmă prin acest verset că **bisericile lui Dumnezeu** nu aveau obiceiul potrivit căruia femeile să se roage sau să profeţească cu capul descoperit.

D. Cu privire la Cina Domnului (11:17-34)

11:17 Apostolul îi mustră pe corinteni pentru faptul că se iscau dezbinări între ei, atunci când se strângeau laolaltă (v. 17-19). Observaţi repetarea expresiei „când vă strângeţi laolaltă", precum şi cuvintele înrudite (11:17, 18, 20, 33, 34; 14:23, 26). La 11:12 Pavel avusese prilejul de a-i lăuda pentru păstrarea tradiţiilor pe care li le-a încredinţat el, dar era totuşi o chestiune cu privire la care nu putea să-i laude şi tocmai de această chestiune ne vom ocupa aici. Când ei se adunau împreună, pentru a se închina în public, ei se strângeau **nu pentru mai bine, ci pentru mai rău**. Este o serioasă atenţionare la adresa noastră, potrivit căreia este posibil ca să plecăm de la un serviciu ţinut în biserică într-o stare mai rea decât am venit.

11:18 Primul motiv pentru care îi mustră Pavel este existenţa **dezbinărilor** sau a schizmelor. Asta nu înseamnă că din biserică s-ar fi desprins anumite partide, care au înfiinţat adunări separate, ci, mai degrabă, că existau clici sau facţiuni în sânul adunării. O schizmă este o partidă formată în interiorul unei grupări, pe când o sectă este o partidă nouă, care se formează în afara comunităţii din care s-a desprins. Pavel avea motive să creadă veştile primite despre dezbinările din sânul lor, deoarece ştia că corintenii sunt într-o stare firească (sau carnală) şi avusese prilejul anterior, în epistola de faţă, să-i mustre din pricina dezbinărilor lor. Iată ce scrie F. B. Hole în această privinţă:

> Pavel era pregătit să dea — cel puţin parţial — crezare veştilor despre dezbinările din sânul bisericii de la Corint, întrucât ştia că, datorită stării lor fireşti, nu se putea să nu se ivească în sânul lor facţiuni cu păreri foarte înrădăcinate.

Aici Pavel își formulează dinainte raționamentele, stabilind legătura între starea lor și acțiunile care vor urma, negreșit. Știindu-i carnali, ca unii case se purtau doar ca niște oameni pământești, el era convins că ei vor cădea victimă tendinței înrădăcinate în mintea omenească de a-și forma opinii foarte rigide, în jurul cărora se clădesc facțiuni, care duc, în cele din urmă, la schizme și dezbinări. El mai știa și aceea că Dumnezeu putea învinge nechibzuința lor, profitând de situația creată pentru a-i scoate în evidență pe cei ce erau aprobați de El, ce umblau călăuziți de Duhul și nu de oameni, evitându-se astfel întreaga problemă a dezbinărilor.[39]

11:19 Pavel a prevăzut că schizmele declanșate deja la Corint aveau să crească în intensitate, provocând ulterior multe probleme. Deși, în general, acest lucru are un efect negativ asupra bisericii, totuși ele aveau și o latură pozitivă, întrucât cei ce erau cu adevărat duhovnicești și aprobați de Dumnezeu aveau să fie recunoscuți în mijlocul corintenilor. Când Pavel afirmă în versetul acesta: **„căci trebuie să fie și partide [facțiuni][40] între voi, ca să se arate cei aprobați printre voi,"** asta nu înseamnă că este o necesitate *morală*[41]. Dumnezeu nu Își dă acordul pentru diviziunile ivite în sânul bisericii de aici. Mai degrabă, Pavel vrea să spună că, datorită condiției firești a creștinilor corinteni, era inevitabil să nu apară **facțiuni**. Dezbinările demonstrează eșecul unora de a discerne gândirea Domnului Isus.

11:20 Pavel își îndreaptă acum a doua sa mustrare împotriva abuzurilor comise în legătură cu Cina Domnului. Când creștinii se adunau la un loc, chipurile pentru a lua **Cina Domnului**, purtarea lor era atât de deplorabilă, încât Pavel spune că ei nu își mai aminteau deloc de Domnul în felul în care rânduise El. Chiar dacă îndeplineau toate procedurile exterioare ale Cinei Domnului, adevărata lor purtare trăda lipsa de considerație pentru Domnul și cinstirea Numelui Său.

11:21 În perioada primară a bisericii, creștinii sărbătoreau așa-numita „agapă" sau masă a iubirii, cu ocazia luării Cinei Domnului. Această agapă consta dintr-o masă obișnuită, în cadrul căreia se serveau bucate obișnuite, luate însă într-un spirit de dragoste și părtășie. La sfârșitul agapei, creștinii adesea încheiau cu pomenirea morții Domnului, luând Cina propriu-zisă, constând din pâinea și paharul de vin. Dar nu după multă vreme, au început să apară abuzuri în cadrul acestei mese a iubirii. Așa cum reiese din versetul acesta, masa iubirii și-a pierdut semnificația inițială de curăție și evlavie. Nu numai că creștinii nu se mai așteptau unii pe alții, dar, cei bogați îi puneau într-o poziție jenantă pe frații mai săraci, aducând bucate foarte alese, pe care nu le împărțeau cu aceștia. Unii plecau astfel **flămânzi**, în timp ce alții ajungeau de-a dreptul să se **îmbete!** Și pentru că Cina Domnului adesea avea loc după masa propriu-zisă, oamenii aceștia participau la Cina Domnului încă în stare de ebrietate.

11:22 Apostolul își ridică glasul, indignat, împotriva unei conduite atât de necorespunzătoare, spunându-le, de fapt, corintenilor, că, dacă au de gând să continue aceste practici, atunci să aibă măcar bunul simț de a face acest lucru într-alt loc, nu în cadrul întrunirilor **bisericii**. Căci practicarea acestei totale lipse de stăpânire în cadrul unei ocazii solemne cum este Cina Domnului și de rușinare a fraților mai săraci este în totală contradicție cu principiile credinței creștine. Pavel nu poate să-i laude pe sfinții de la Corint pentru acest fel al lor de a se purta. Implicit, faptul că nu-i laudă constituie o puternică condamnare la adresa lor.

11:23 Pentru a demonstra contrastul dintre purtarea lor și sensul real al Cinei Domnului, Pavel recapitulează condițile în care a fost instituită Cina Domnului, arătând că nu a fost o masă obișnuită sau un ospăț, ci o ordonanță [rânduială] solemnă a Domnului. Pavel **a primit** cunoștințele sale cu privire la aceasta direct **din partea Domnului**. El amintește acest lucru pentru a arăta că orice încălcare a spiritului și practicii Cinei Domnului constituie un act de încălcare a ei și de neascultare față de Domnul. Prin urmare, învățătura apostolului Pavel i-a fost dată prin revelație.

Mai întâi de toate, el amintește cum **Domnul Isus în însăși noaptea în care a fost vândut a luat pâine.** Textul original spune: „pe când era vândut [sau „trădat"]" Pe când afară se desfășura complotul murdar de a-L vinde, **Domnul Isus** s-a întrunit în odaia de sus cu ucenicii Săi și **a luat pâinea.**

Faptul că acest lucru a avut loc **noaptea** nu înseamnă că Cina Domnului trebuie ținută neapărat noaptea. Pe vremea aceea [și, se pare, chiar și astăzi], odată cu apusul soarelui la iudei începea o nouă zi. Pe când la noi, ziua începe cu răsăritul soarelui. De asemenea unii au făcut observația că este o deosebire între *exemplul* apostolic și *preceptele* apostolice. Noi nu suntem obligați să

facem tot ce *au făcut* apostolii, dar în mod cert suntem obligaţi să ascultăm de *toate învăţăturile* pe care ni le-au predat ei.

11:24 Domnul Isus a luat mai întâi pâine şi a mulţumit pentru ea. Întrucât pâinea reprezenta trupul Său, El I-a mulţumit, prin aceasta, lui Dumnezeu pentru că I-a dat un trup uman în care să vină şi să moară pentru păcatele lumii.

Când a spus Mântuitorul: **„Acesta este trupul Meu,"** a afirmat El oare că pâinea realmente *a devenit* trupul Său, în realitate? Prin aşa-numita doctrină a *transubstanţierii*, Biserica Catolică insistă că pâinea şi vinul se transformă literalmente în trupul şi în sângele lui Cristos. Iar doctrina luterană a *consubstanţierii* susţine că adevăratul trup şi sânge al lui Cristos sunt în, cu şi sub pâinea şi vinul de la Cina Domnului.

Ca răspuns la aceste concepţii, e de ajuns să ne amintim că atunci când Domnul Isus a instituit acest serviciu memorial, trupul Lui nu fusese încă dat, după cum sângele Lui nu fusese încă vărsat. Când Domnul a spus: **„Acesta este trupul Meu,"** a vrut să spună prin aceste cuvinte: „Este un act simbolic pentru trupul Meu" sau „Aceasta e o imagine a trupului Meu, care se frânge pentru voi." A mânca pâinea înseamnă a ne aduce aminte de El în moartea Lui ispăşitoare pentru noi. Este o tandreţe inexprimabilă în aceste cuvinte ale Domnului: „să faceţi acest lucru în amintirea Mea."

11:25 Tot astfel [în aceeaşi manieră] după cină Domnul Isus **a luat paharul, zicând: „Acest pahar este legământul cel nou în sângele Meu; să faceţi lucrul acesta în amintirea Mea, ori de câte ori veţi bea din el."** Cina Domnului a fost instituită imediat după masa pascală. De aceea se spune că Domnul Isus **a luat paharul după cină**. În legătură cu **paharul**, El a spus că acesta este **legământul cel nou în sângele** Său. Asta se referă la legământul pe care Dumnezeu l-a promis naţiunii Israel la Ieremia 31:31-34. Acest legământ este o promisiune necondiţionată, prin care Dumnezeu s-a angajt să fie îndurător faţă de ei, în pofida necredincioşiei lor şi să nu-Şi mai aducă aminte de fărădelegile lor. Termenii noului legământ sunt prezentaţi şi la Evrei 8:10-12. Legământul este în vigoare la ora actuală, dar necredinţa poporului Israel îl împiedică să se bucure de el. Toţi cei care se încred în Domnul Isus primesc binefacerile făgăduite. Când israeliţii se vor întoarce la Domnul, ei se vor bucura de binecuvântările noului legământ — lucru ce se va întâmpla în domnia Sa de o mie de ani pe pământ. **Noul legământ** a fost ratificat prin **sângele** lui Cristos, ceea ce explică de ce numeşte El **paharul** drept **legământul cel nou în sângele** Lui. Temelia noului legământ a fost aşezată prin intermediul crucii.

11:26 Versetul 26 se referă la frecvenţa cu care ar trebui luată Cina Domnului. **Ori de câte ori mâncaţi... şi beţi...** Nu ni se dau astfel nici un fel de reguli rigide, nici o anumită dată. Din Fapte 20:7 reiese clar că ucenicii aveau obiceiul să se adune în prima zi a săptămânii, pentru a-Şi aduce aminte de Domnul. Faptul că această ordonanţă nu a fost destinată doar ucenicilor din perioada primară a bisericii este demonstrat concludent de sintagma **până va veni El.** Godet scoate în evidenţă că Cina Domnului este „legătura dintre cele două veniri ale Sale, monumentul uneia şi angajamentul celeilalte."[42]

În toate aceste învăţături cu privire la Cina Domnului este remarcabil faptul că nu se pomeneşte nici un cuvânt despre vreun preot sau păstor care să oficieze acest act. El este un simplu serviciu de pomenire, care a fost încredinţat tuturor copiilor lui Dumnezeu. Creştinii se adună pur şi simplu ca credincioşi şi preoţi, vestind astfel moartea Domnului **până va veni El.**

11:27 După ce a discutat originea şi scopul Cinei Domnului, apostolul îşi îndreaptă acum atenţia asupra consecinţelor participării la acest act în mod necorespunzător. Oricine **mănâncă pâinea sau bea paharul Domnului în chip nevrednic va fi vinovat cu privire la trupul şi la sângele Domnului.** Cu toţii suntem nevrednici să participăm la această Cină solemnă. În sensul acesta suntem nevrednici de oricare din îndurările sau binefacerile Domnului către noi. Dar nu despre asta este vorba aici. Apostolul nu se referă aici la propria noastră nevrednicie. Curăţiţi prin sângele lui Cristos, noi ne putem apropia de Dumnezeu în toată vrednicia Fiului Său preaiubit. Dar Pavel se referă aici la purtarea necorespunzătoare ce-i caracteriza pe corinteni când se strângeau aceştia la Cina Domnului, întrucât ei se făceau **vinovaţi** de nepăsare şi lipsă de respect. Or, a te purta astfel înseamnă a te face vinovat de trupul şi sângele Domnului.

11:28 Când ne apropiem de Cina Domnului trebui să ne judecăm pe noi înşine. Păcatul trebuie mărturisit şi uitat. Trebuie înapoiat obiectul sustras. Trebuie cerut ierta-

re. În general, trebuie să ne asigurăm că suntem într-o stare bună, cu sufletul.

11:29 A mânca şi a bea într-o manieră necorespunzătoare ar însemna a ne mânca şi a bea propria judecată, prin faptul că nu discernem trupul Domnului. Trebuie să ne dăm seama că trupul Domnului a fost dat pentru îndepărtarea păcatelor noastre. Dacă persistăm în păcat, participând, în acelaşi timp, la Cina Domnului, înseamnă că trăim o minciună. F. G. Patterson scrie, în această privinţă: „Dacă mâncăm Cina Domnului purtând asupra noastră vreun păcat ce nu a fost osândit, înseamnă că nu discernem trupul Domnului, care a fost frânt pentru a îndepărta acel păcat."

11:30 Eşecul unora din credincioşii bisericii din Corint de a se judeca singuri a atras asupra lor judecata lui Dumnezeu, prin care El i-a disciplinat. **Mulţi** erau **slabi şi bolnavi** şi nu puţini dormeau. Cu alte cuvinte, peste unii căzuse boala fizică iar alţii fuseseră luaţi acasă, în cer. Datorită faptului că nu au judecat păcatul în viaţa lor, Domnul a fost nevoit să iniţieze o acţiune disciplinară împotriva lor.

11:31 Pe de altă parte, dacă ne judecăm singuri, El nu va mai fi nevoit să ne disciplineze.

11:32 Dumnezeu se poartă cu noi ca şi cu proprii Săi copii. El ne iubeşte prea mult ca să ne permită să ne afundăm în păcat. Şi astfel, curând vom simţi că suntem atraşi înapoi la El de cârligul toiagului Său de păstor. Sau, cum s-a exprimat cineva: „Se poate ca sfinţii să fie adecvaţi pentru cer (în Cristos), dar nu şi pentru a mai rămâne aici pe pământ, ca să-I aducă mărturie."

11:33 Când credincioşii se adună să ia masa iubirii sau agapa, ei trebuie să se aştepte unul pe altul, nu să mănânce de unii singuri, fără să le pese de ceilalţi sfinţi. „Aşteptaţi-vă unul pe altul" contrastează cu „fiecare ia cina adusă de el, înaintea altuia", din versetul 21.

11:34 Dacă-i este foame cuiva, să mănânce acasă. Cu alte cuvinte, masa iubirii, întrucât se servea în legătură cu Cina Domnului, nu trebuia confundată cu o masă obişnuită. Orice nesocotire a caracterului ei sacru însemna că ei se adunau **spre judecată**.

Iar celelalte lucruri le voi pune în ordine când voi veni. Negreşit mai erau şi alte lucruri ce i se aduseseră la cunoştinţa apostolului în scrisoarea pe care o primise de la corinteni. El îi asigură aici că se va ocupa de aceste chestiuni personal, când va veni la ei.

E. Cu privire la darurile Duhului şi întrebuinţarea lor în biserică (cap. 12-14)

Capitolele 12-14 se ocupă de darurile Duhului. În sânul bisericii din Corint se comiseseră abuzuri, în special în legătură cu darul vorbirii în limbi, drept care Pavel le scrie corintenilor, pentru a corecta aceste abuzuri.

Erau la Corint unii credincioşi care primiseră darul vorbirii în limbi, adică puterea de a se exprima în limbi străine, pe care nu le-au studiat niciodată.[43] Dar în loc să folosească acest dar pentru a-L preamări pe Dumnezeu şi a-i edifica pe alţi credincioşi, ei se făleau cu acest dar. Astfel se ridicau în adunare şi vorbeau în limbi pe care nimeni nu le înţelegea, crezând că ceilalţi vor fi impresionaţi de iscusinţa lor pe plan lingvistic. Ei ridicau astfel la rang înalt darul limbilor, mai presus de orice alte semne, pretinzând că cei ce vorbeau în limbi ar fi superiori altor credincioşi. Asta a dus, cum era şi de aşteptat, la mândrie de partea unora, trezind la alţii sentimente de invidie, inferioritate şi nevrednicie. Prin urmare, apostolul trebuia să corecteze aceste atitudini greşite şi să stabilească limite în exercitarea darurilor, în special a vorbirii în limbi şi a profeţiei.

12:1 El nu vrea ca sfinţii de la Corint să fie în necunoştinţă cu privire la chestiunea manifestărilor spirituale sau a darurilor. **„În ce priveşte manifestările duhovniceşti, fraţilor, nu voiesc să fiţi în necunoştinţă."** Majoritatea traducerilor adaugă cuvântul „manifestările" sau „darurile" înainte de „duhovniceşti", pentru a face sensul mai clar. Dar din versetul următor reiese că Pavel s-a gândit, probabil, nu numai la manifestările Duhului Sfânt, ci şi la cele ale duhurilor rele.

12:2 Înainte de a se converti, corintenii fuseseră închinători la idoli, robiţi de duhurile rele. Ei trăiseră cu frica de aceste duhuri, fiind **conduşi** de aceste influenţe diabolice. Ei asistaseră la manifestări supranaturale ale lumii duhurilor şi auziseră rostiri inspirate de aceste duhuri rele. Sub influenţa duhurilor rele, ei şi-au predat uneori controlul asupra lor înşişi, spunând şi făcând lucruri ce depăşeau capacităţile lor normale.

12:3 Acum, după ce fuseseră mântuiţi, credincioşii trebuiau să ştie cum să judece toate manifestările duhurilor, adică să facă deosebire între vocea duhurilor rele şi vocea autentică a Duhului Sfânt. Piatra de încercare este mărturia cu privire la Domnul Isus.

Dacă cineva spune: **„Isus să fie anatema!"**, poţi fi sigur că vorbeşte sub inspiraţia demonilor, întrucât duhurile rele de regulă blasfemiază şi blestemă numele lui Isus. **Duhul lui Dumnezeu** niciodată nu ar putea să-l călăuzească pe cineva să se exprime cu asemenea cuvinte la adresa Mântuitorului. Lucrarea Duhului Sfânt este să-L preamărească pe Domnul Isus. El îi conduce pe oameni să **spună că Isus este Domnul**, nu doar cu buzele lor, ci şi cu o mărturie caldă şi puternică, izvorâtă din inima şi din viaţa lor.

Observaţi că cele trei Persoane ale Trinităţii sunt menţionate în versetul 3 şi în versetele 4-6.

12:4 În continuare Pavel arată că deşi există o varietate de **daruri** ale Duhului Sfânt în cadrul bisericii, există o unitate tripartită, de bază, cuprinzând cele trei Persoane ale Dumnezeirii.

Mai întâi, **sunt felurite daruri, dar acelaşi Duh**. Corintenii se purtau de parcă nu ar fi existat decât un singur dar — cel al vorbirii în limbi. Pavel spune: „Nu aşa, fraţilor, căci unitatea voastră nu constă în posedarea unui singur dar *comun*, ci în a avea Duhul Sfânt, care este Izvorul *tuturor* darurilor."

12:5 Apoi Apostolul arată că există **felurite slujbe** sau servicii în cadrul bisericii. Nouă nu ni s-a încredinţat aceeaşi lucrare, la toţi. Dar trăsătura comună care ne caracterizează pe toţi este faptul că tot ceea ce facem este pentru **acelaşi Domn** şi având în vedere slujirea altora, nu a noastră personală.

12:6 Din nou, deşi există o diversitate de activităţi, legate de darurile spirituale, **este acelaşi Dumnezeu** care îl împuterniceşte pe fiecare credincios. Dacă are un dar mare mai reuşit sau mai spectaculos sau mai puternic decât altul, asta nu se datorează superiorităţii persoanei care posedă aceste daruri, ci Dumnezeu este Cel care dăruieşte puterea.

12:7 Duhul Se manifestă în viaţa **fiecărui** credincios, dăruindu-i unul sau mai multe daruri. Nu există credincios care să nu aibă de îndeplinit vreo funcţie. Iar darurile sunt dăruite **spre folosul tuturor**, respectiv al întregului trup. Ele nu au fost dăruite credincioşilor pentru ca aceştia să se fălească sau să facă paradă de ele, în scopul gratificării lor personale, ci pentru a fi de ajutor altora. Acesta este punctul central, pivotul întregii discuţii.

Cu această precizare absolut esenţială, ne sunt prezentate, în continuare, câteva din darurile Duhului:

12:8 Cuvântul de înţelepciune este puterea supranaturală de a vorbi sub inspiraţie divină, fie în rezolvarea unor probleme dificile, fie în apărarea credinţei sau în aplanarea unor conflicte, în acordarea unor sfaturi practice sau în pledarea cauzei cuiva în faţa unor autorităţi ostile. Ştefan a dat dovadă de cuvântul înţelepciunii, cu atâta putere încât adversarii lui „nu s-au putut împotrivi Duhului cu care vorbea el." (Fapte 6:10).

Cuvântul cunoaşterii este puterea de a transmite informaţii dăruite prin revelaţie divină. Exemple ale „cuvântului cunoaşterii" le găsim în sintagma: „Iată, vă spun o taină" (1 Cor. 15:51) şi „Căci vă spun aceasta prin cuvântul Domnului" (1 Tes. 4:15). Luat în înţelesul acesta primar, de transmitere a unor noi adevăruri, „cuvântul cunoaşterii" a încetat, întrucât credinţa creştină a fost dată o dată pentru totdeauna sfinţilor (Iuda 3). Corpul de doctrină creştină este acum încheiat. Dar în sens secundar, **cuvântul cunoaşterii** continuă să ne fie dăruit şi în vremea noastră. Domnul continuă să transmită, în chip tainic, cunoştinţe divine celor care trăiesc în părtăşie strânsă cu El (vezi Psalmul 25:14). Împărtăşirea acestor cunoştinţe la alţii constituie **cuvântul cunoaşterii.**

12:9 Darul **credinţei** este capacitatea divină de a muta din loc munţi de greutăţi, atunci când cineva este angajat în împlinirea voii lui Dumnezeu (13:2), precum şi capacitatea de a înfăptui lucrări mari pentru Dumnezeu, ca răspuns la o poruncă sau promisiune pe care a primit-o cineva de la Dumnezeu, aşa cum se găseşte aceasta în Cuvântul Său sau în descoperirea pe care i-a făcut-o Dumnezeu în mod particular acelei persoane. George Müller este, în această privinţă, un exemplu clasic al omului înzestrat cu darul credinţei. Fără să fi adus nevoile sale la cunoştinţa vreunui om, ci doar lui Dumnezeu, el a îngrijit de 10 000 de orfani, timp de şaizeci de ani.

12:10 Puterea să facă minuni ar putea cuprinde scoaterea demonilor, transformarea materiei dintr-o formă în alta, învierea morţilor şi exercitarea puterii asupra elementelor naturii. Filip a făcut minuni în Samaria, trezind astfel receptivitatea unora pentru ascultarea evangheliei (Fapte 8:6,7).

Darul **profeţiei**, în sensul său primar, însemna că o persoană primea revelaţii directe de la Dumnezeu, pe care le transmitea apoi altora. Uneori profeţii preziceau evenimentele viitoare (Fapte 11:27, 28; 21:11); dar de cele mai multe ori ei exprimau pur şi

simplu gândurile lui Dumnezeu. Asemenea apostolilor, ei erau preocupaţi de temelia bisericii (Ef. 2:20). Nu ei înşişi erau temelia, ci doar puneau temelia, prin învăţăturile pe care le dădeau oamenilor cu privire la Domnul Isus. De îndată ce a fost pusă temelia, a încetat necesitatea existenţei profeţilor. Lucrarea lor a fost consemnată pentru noi în paginile Noului Testament. Întrucât Biblia este acum completă, noi respingem orice aşa-zis profet sau profet care pretinde că posedă adevăruri suplimentare din partea lui Dumnezeu.[44]

Într-un sens mult mai general, folosim termenul „profet" (sau „profet) când ne referim la un predicator, ce vesteşte cuvântul lui Dumnezeu cu autoritate, în mod incisiv şi eficace. În prorocie am putea include şi slăvirea lui Dumnezeu (Luca 1:67, 68), îmbărbătarea şi întărirea copiilor Săi (Fapte 15:32).

Deosebirea (discernerea) duhurilor se referă la puterea de a sesiza dacă un profet sau oricare altă persoană vorbeşte inspirat de Duhul Sfânt, sau de Satan. Persoana înzestrată cu acest dar are capacitatea deosebită de a discerne, de pildă, dacă cineva este un impostor sau un oportunist. În felul acesta a putut Pavel să-l demaşte pe Simon ca unul care era otrăvit de răutate şi cuprins de lanţurile fărădelegii (Fapte 8:20-23).

Darul **limbilor**, aşa cum am arătat deja, este capacitatea de a vorbi într-o limbă străină, fără s-o fi învăţat. Limbile au fost date ca semn, în special pentru Israel.

Interpretarea limbilor este puterea miraculoasă de a înţelege o limbă pe care cineva n-o cunoştea înainte şi de a transmite mesajul respectiv bisericii locale.

Nu este la voia întâmplării faptul că lista darurilor începe cu cele care au legătură mai mult cu intelectul şi se încheie cu cele care se ocupă în principal de emoţii. Corintenii inversaseră însă ordinea lăsată de Dumnezeu, în gândirea lor, ridicând în slăvi darul vorbirii în limbi, mai presus de toate celelalte daruri. Asta datorită concepţiei lor, potrivit căreia cu cât era mai plin cineva de Duhul Sfânt, cu atât era mai „transportat" de o putere din afara lui. Ei confundau puterea cu spiritualitatea.

12:11 Toate darurile menţionate în versetele 8-10 sunt produse şi controlate de **acelaşi Duh**. Din nou, vedem aici că El nu dăruieşte acelaşi dar tuturor, ci le distribuie **fiecăruia, în parte, cum Îi place**. Este încă un principiu important, de care trebuie să ţinem seama: că Duhul repartizează darurile după voia Lui suverană. De îndată ce vom pricepe acest adevăr, vom scăpa, în primul rând, de mândrie, constatând că nu avem nici un lucru pe care să nu-l fi primit. Pe de altă parte, va pieri starea de nemulţumire, întrucât Dumnezeu, în nespusa Lui Înţelepciune şi Iubire, a hotărât ce dar să primim şi decizia Lui este desăvârşită. Ar fi greşit ca toţi să dorească să aibă acelaşi dar. Dacă toţi ar cânta la acelaşi intrument, n-am mai avea orchestră simfonică. Iar dacă trupul cuiva ar fi alcătuit doar din limbă, ar fi o monstruozitate!

12:12 Trupul uman este o ilustraţie adecvată a unităţii şi diversităţii. **Trupul este unul**, dar **are multe mădulare**. Deşi toţi credincioşii se deosebesc între ei şi îndeplinesc funcţii diferite, toţi alcătuiesc însă, laolaltă, o singură unitate: **trupul.**

Tot aşa este şi Cristos ar putea fi tradus mai exact: „Tot aşa este şi *Cristosul*", prin „Cristosul" înţelegându-se nu numai Domnul Isus Cristos, glorificat în cer, ci şi Capul sau Căpetenia din cer şi mădularele Sale de pe pământ. Toţi credincioşii sunt mădularele Trupului lui Cristos. După cum trupul omenesc este vehiculul prin care se exprimă o persoană faţă de alţii, tot aşa Trupul lui Cristos este vehiculul de pe pământ prin care El binevoieşte să Se facă cunoscut lumii. Este o dovadă minunată a harului faptul că Domnul a îngăduit ca prin expresia „Cristosul" din acest verset să fim cuprinşi şi noi, cei care suntem mădularele trupului Său.

12:13 Pavel explică în continuare cum am devenit mădulare ale Trupului lui Cristos. **Printr-un** (sau într-un) **singur Duh, noi toţi am fost botezaţi într-un singur trup.** O traducere mai literală a acestui text ar fi: *„într-un*[45] singur Duh," prin asta înţelegându-se că Duhul este elementul în care am fost botezaţi, după cum apa este elementul în care suntem cufundaţi, la botezul credincioşului. Sau ar putea însemna că Duhul este Agentul care efectuează botezul, acesta fiind cel mai probabil şi mai accesibil sens.

Botezul Duhului Sfânt a avut loc în Ziua de Rusalii. Atunci s-a născut biserica. Noi ne însuşim binefacerile acelui botez atunci când suntem născuţi din nou, devenind membri ai **Trupului** lui Cristos.

Trebuie să subliniem câteva lucruri importante aici: Mai întâi, botezul Duhului Sfânt este acea operaţie divină care îl aşează pe credincios în Trupul lui Cristos. Nu este identic cu botezul cu apă, cum reiese clar de

la Matei 3:11; Ioan 1:33; Fapte 1:5. Nu este o lucrare a harului ulterioară mântuirii, prin care credincioşii ar deveni mai spirituali. **Toţi** corintenii fuseseră **botezaţi în Duhul**, dar Pavel îi mustră pentru că sunt fireşti (sau „carnali") — adică neduhovniceşti (3:1). *Nu* este adevărat că vorbirea în limbi ar fi semnul distinctiv sau indispensabil al faptului că cineva a fost botezat de Duhul, căci se spune clar în textul de faţă că **toţi** corintenii au fost **botezaţi** în Duhul, dar nu toţi vorbeau în limbi (12:30). *Există*, în situaţii de criză, unele experienţe ale Duhului Sfânt, atunci când un credincios se predă cu totul controlului Duhului, fiind apoi umplut cu putere de sus. Dar o atare experienţă *nu* e totuna cu botezul cu Duhul Sfânt şi nu trebuie confundată cu acesta.

Versetul spune în continuare că credincioşii **au fost adăpaţi dintr-un singur Duh.** Asta înseamnă că se împărtăşesc cu toţii din **Duhul** lui Dumnezeu în sensul că Îl primesc, ca Persoană ce locuieşte în ei, gustând şi din binefacerile lucrării Sale în viaţa lor.

12:14 Fără diversitatea de mădulare, nu am avea **trupul** uman. Trebuie să fie **multe** mădulare, deosebite unul de celălalt şi conlucrând în ascultare de capul trupului şi în cooperare unele cu altele.

12:15 De îndată ce am înţeles că diversitatea este esenţială pentru orice trup normal şi sănătos, vom fi în măsură să ne păzim de două pericole: acela de a ne subestima (v. 15-20) şi de a-i subestima pe alţii (v. 21-25). Ar fi absurd ca **piciorul** să se simtă neînsemnat, doar pentru că nu poate efectua lucrarea **mâinii**. La urma urmelor, piciorul ajută trupul să stea, să umble, să alerge, să urce, să danseze, să lovească şi să efectueze o sumedenie de alte operaţii.

12:16 Urechea nu trebuie să se simtă exclusă, doar pentru că nu este un **ochi**. Nu dăm importanţa cuvenită urechilor noastre, până când asurzim. Abia atunci ne dăm seama ce funcţie utilă joacă ele în organism.

12:17 Dacă tot trupul ar fi ochi, am avea o monstruozitate bună doar pentru circ. Sau dacă trupul ar avea numai urechi, nu ar mai avea nasul, care să-l ajute să detecteze prezenţa unei scurgeri de gaz şi, în felul acesta, în curând nici nu ar mai putea auzi, pentru că şi-ar pierde cunoştinţa sau, poate şi mai rău, ar deceda.

Ideea pe care vrea s-o sublinieze Pavel aici este că dacă trupul ar fi format numai din limbă, ar fi ceva hidos. Şi totuşi, corintenii subliniau atât de excesiv acest dar al limbilor încât, practic, creau o părtăşie locală de credincioşi care tindea să fie *numai o limbă*. Cu alte cuvinte, putea vorbi, dar nu prea mai putea face altceva!

12:18 Dumnezeu nu poate fi acuzat de a fi creat asemenea monstruozităţi. În înţelepciunea Sa nemărginită, El a aranjat diversele **mădulare în trup... după cum I-a plăcut**. Noi trebuie să-I acordăm creditul ce I se cuvine, pentru că a ştiut ce face! Şi trebuie să-I fim profund recunoscători pentru orice dar pe care ni l-a dat, folosindu-l spre slava Lui şi spre zidirea altora. A-l invidia pe cineva pentru darul pe care-l are acesta este păcat, răzvrătire împotriva planului desăvârşit al lui Dumnezeu pentru viaţa noastră.

12:19 Este imposibil de conceput un trup alcătuit dintr-un **singur mădular**. Tot aşa, şi corintenii trebuie să-şi aducă aminte că dacă toţi ar avea darul limbilor, atunci nu ar mai avea un **trup** funcţional. Alte daruri, deşi mai puţin spectaculoase şi mai puţin senzaţionale, sunt, totuşi, necesare.

12:20 Dumnezeu a rânduit să existe **multe mădulare, dar un singur trup**. Aceste fapte ne sunt evidente, în legătură cu trupul omenesc, şi ar trebui să fie tot atât de evidente în legătură cu slujirea noastră în cadrul bisericii.

12:21 După cum este o nebunie ca cineva să jinduiască la darul altuia, tot aşa este o nebunie la fel de mare ca cineva să subaprecieze darul altuia sau să considere că nu are nevoie de alţii. **Ochiul nu poate să zică mâinii: „Nu am nevoie de tine"; nici capul nu poate să zică picioarelor: „N-am nevoie de voi."** Ochiul vede lucrurile care trebuiesc făcute, dar nu le poate face, depinzând de mână, pentru realizarea lor. Tot aşa, capul poate şti că trebuie să se ducă într-un anumit loc, dar depinde de picioare ca să-l ducă acolo.

12:22 Unele **mădulare ale trupului... par mai slabe** decât altele. De pildă, rinichii nu par să fie tot atât de puternici ca braţele. Dar rinichii sunt indispensabili, pe când braţele nu sunt. Noi putem trăi fără braţe şi fără picioare, sau chiar fără limbă, dar nu putem trăi fără inimă, plămâni, ficat sau creier. Totuşi aceste oragane vitale nu se afişează niciodată pe ele însele, ci îşi desfăşoară funcţiile în mod neostentativ.

12:23 Unele **mădulare** ale organismului sunt atrăgătoare, pe când altele nu sunt prea elegante. Noi compensăm această deficienţă, îmbrăcându-le pe cele ce nu sunt atât de frumoase. Astfel există o anumită grijă

reciprocă între mădulare, care minimalizează diferenţele dintre ele.

12:24 Acele **părţi** ale trupului care sunt **prezentabile** nu au nevoie de atenţie în plus. **Dar Dumnezeu** a combinat toate mădularele diferite ale **trupului** într-o singură structură organică. Unele mădulare sunt plăcute, altele mai puţin plăcute. Unele se descurcă minunat în public, altele nu prea bine. Totuşi Dumnezeu ne-a dăruit instinctul de a preţui toate mădularele, de a ne da seama că toate sunt interdependente şi de a contrabalansa deficienţele celor care nu sunt atât de atrăgătoare.

12:25 Grija reciprocă de mădulare preîntâmpină **dezbinarea în trup**. Un mădular îi dă altuia ceea ce are nevoie, primind, în schimb, ajutorul pe care numai acel mădular poate să i-l dea. Tot aşa trebuie să fie şi în cadrul bisericii. Supraestimarea unui singur dar al Duhului va duce la conflicte şi dezbinări.

12:26 Ceea ce afectează **un mădular** le va afecta pe **toate**. Este un fapt binecunoscut al trupului uman. De pildă, febra nu se limitează la un singur mădular al trupului, ci afectează întregul organism. Tot aşa este şi cu alte tipuri de boală şi durere. Un medic oculist adesea va detecta o tumoră pe creier, o boală de rinichi sau o infecţie la ficat prin simpla privire la ochiul pacientului. Motivul pentru care poate face lucrul acesta este că, deşi toate aceste mădulare sunt distincte şi separate, ele alcătuiesc părţi componente din acelaşi trup, fiind legate în chip atât de vital unele de altele încât ceea ce va afecta unul dintre aceste mădulare va avea influenţă asupra tuturor. Prin urmare, în loc să fim nemulţumiţi de soarta noastră sau, pe de altă parte, în loc să avem sentimentul unei independenţe de alţii, trebuie, mai degrabă, să avem simţământul adevăratei solidarităţi cu Trupul lui Cristos. Tot ce vatămă un alt creştin trebuie să ne producă o adâncă durere. Tot aşa, dacă îl vedem pe alt creştin că este **cinstit**, nu trebuie să fim geloşi, ci să ne **bucurăm împreună cu** el.

12:27 Pavel le aminteşte corintenilor că sunt **trupul lui Cristos.** Asta nu înseamnă însă trupul lui Cristos în totalitatea Lui, nici *un* trup al lui Cristos, întrucât nu este decât un singur Trup al lui Cristos. Mai degrabă, ei formează, la modul colectiv, un microcosm sau o miniatură a Trupului lui Cristos. **Fiecare în parte** este un mădular al acelei măreţe societăţi cooperative. Ca atare, fiecare trebuie să-şi îndeplinească funcţia ce i-a fost încredinţată, fără trufie, independenţă, invidie sau vreun sentiment de nevrednicie.

12:28 Apostolul ne oferă acum o altă listă de daruri. Nici una din aceste liste nu trebuie considerată completă. **Şi Dumnezeu a rânduit în biserică mai întâi apostoli.** Cuvântul **mai întâi** indică faptul că nu toţi sunt apostoli. Cei doisprezece au fost bărbaţi împuterniciţi de Domnul să-I fie mesageri. Ei au umblat cu El în timpul lucrării Sale pe acest pământ (Fapte 1:21, 22) şi, cu excepţia lui Iuda, L-au văzut după învierea Lui (Fapte 1:2, 3, 22). Dar au mai fost şi alţi apostoli, pe lângă cei doisprezece, cel mai cunoscut dintre ei fiind Pavel. Apoi a fost Barnaba (Fapte 14:4, 14); Iacov, fratele Domnului (Gal. 1:19). Împreună cu profeţii Noului Testament, apostolii au pus temelia doctrinară a bisericii, prin ceea ce au predat despre Domnul Isus Cristos (Ef. 2:20). În sensul strict al cuvântului, noi nu mai avem apostoli, printre noi. În sens mai larg, avem încă soli şi săditori de biserici, trimişi de Domnul. Prin faptul că-i numim *misionari*, în loc de apostoli, noi evităm crearea impresiei că ei ar avea autoritatea şi puterea extraordinară pe care o aveau apostolii din primele zile ale bisericii.

Apoi urmează **prorocii**. Deja am arătat că prorocii (sau „profeţii") au fost purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu, bărbaţi care au rostit chiar cuvântul lui Dumnezeu în zilele anterioare dării acestui cuvânt în forma sa finală, scrisă. **Învăţătorii** sunt cei care iau cuvântul lui Dumnezeu şi-l explică oamenilor, într-o manieră inteligibilă. **Minunile** ar putea fi o referire la învierea morţilor, scoaterea demonilor, etc. **Vindecările** au de a face cu vindecarea instantanee a bolilor trupeşti, aşa cum s-a arătat deja. **Ajutorările** (sau „ajutoarele") se referă de obicei la lucrarea diaconilor, a celor cărora li s-au încredinţat treburile materiale ale bisericii. Pe de altă parte, darul **administrărilor** se referă de obicei la presbiteri (bătrâni) sau episcopi, adică la bărbaţii care poartă de grijă, duhovniceşte, de biserica locală, cu toată evlavia înaintea lui Dumnezeu. Ultimul dar din lista de mai sus este cel al **limbilor.** Noi credem că nu întâmplător a fost aşezat acest dar la sfârşitul listei! Pavel se referă mai întâi la apostoli şi în cele din urmă la limbi. Corintenii puneau limbile *pe planul întâi*, disprețuindu-l, în schimb, pe apostol!

12:29, 30 Când apostolul întreabă dacă fiecare credincios are acelaşi dar — adică, apostol, profet, învăţător, făcător de minuni,

vindecător, ajutor, administrator, vorbitor în limbi, interpret al limbilor — forma gramaticală din original presupune răspunsul negativ.[46] Prin urmare, orice sugestie, exprimată sau doar subînţeleasă, că *toţi* ar trebui să vorbească în limbi, este contrară cuvântului lui Dumnezeu, fiind străină de întreg conceptul trupului, cu numeroasele mădulare ale sale, fiecare îndeplinindu-şi funcţia proprie.

Prin urmare, dacă aşa cum se arată aici, nu toţi au darul limbilor, atunci este greşit să răspândească cineva învăţătura că limbile ar constitui un semn al Botezului cu Duhul Sfânt. Căci, în acest caz, nu toţi ar putea să se aştepte la acel botez. Dar adevărul este că *toţi* credincioşii au fost botezaţi deja de către Duhul (v. 13).

12:31 Când spune Pavel: **„Să doriţi cu înflăcărare darurile cele mai bune,"** el se referă la corinteni ca biserică locală, nu ca credincioşi individuali. Ştim că este aşa datorită prezenţei verbului la plural, în original. El spune că ei, ca adunare, trebuie să dorească să aibă în mijlocul lor un mănunchi bogat de daruri care să-i zidească. Cele mai bune daruri sunt cele cu utilitate maximă, mai degrabă decât un grad de spectaculozitate. Toate darurile sunt dăruite de Duhul Sfânt şi nici unul nu trebuie disprețuit. Totuşi realitatea este că unele sunt de mai mare folos trupului decât altele. Acestea sunt darurile pe care fiecare părtăşie locală de credincioşi ar trebui să-L roage pe Domnul să le ridice în sânul adunării.

Şi totuşi eu vă voi arăta o cale nespus mai bună. Cu aceste cuvinte Pavel introduce Capitolul Iubirii (1 Cor. 13). Ceea ce spune el aici este că simpla posedare a darurilor nu este atât de importantă ca exercitarea acestor daruri în dragoste. Dragostea se gândeşte la alţii, nu la ea însăşi. Ce minunat este să vedem un om cu înzestrări deosebite ale Duhului Sfânt. Dar şi mai minunat este să vedem un om care foloseşte acel dar pentru zidirea altora, în credinţă, mai degrabă decât pentru a atrage atenţia oamenilor spre el.

Oamenii au tendinţa de a rupe capitolul 13 de contextul în care a fost dat. Ei îl consideră o paranteză, menită să spargă tensiunea creată în legătură cu subiectul limbilor în capitolele 12-14. Dar nu aşa stau lucrurile. Capitolul 13 este o parte vitală a argumentării lui Pavel, stabilind continuitatea acesteia.

Abuzurile comise în legătură cu vorbirea în limbi se pare că provocaseră multe disensiuni în sânul adunării. Folosind darurile de care dispuneau cu scopul de a se afişa pe ei înşişi, de a se zidi pe ei înşişi şi a-şi face lor pe plac, „charismaticii" nu acţionau în dragoste. Ei dobândeau satisfacţie din faptul că vorbeau în public într-o limbă pe care n-o învăţaseră niciodată, dar pentru cei din jurul lor era foarte greu să stea şi să asculte cuvinte pe care nu le înţelegeau. Pavel insistă că toate darurile trebuie să fie exercitate în duhul dragostei. Ţelul urmărit de dragoste este de a-i ajuta pe alţii, şi nu de a-şi face sieşi pe plac.

Şi poate că „ne-charismaticii" făcuseră şi ei anumite excese, acţionând fără dragoste. Ba, poate că merseseră până acolo încât să spună că orice vorbire în limbi era de la diavolul. Poate că limba lor grecească era mai rea decât limbile „charismaticilor"! Lipsa lor de dragoste era poate mai rea decât abuzurile comise de cei ce vorbeau în limbi.

Prin urmare, Pavel le aminteşte, cu înţelepciune, la toţi că şi unii, şi alţii au nevoie de dragoste. Dacă ar proceda cu dragoste unii faţă de alţii, problema ar fi, în mare, rezolvată, căci nu e o problemă care să reclame excluderea din biserică sau dezbinarea, ci este nevoie doar de dragoste.

13:1 Chiar dacă o persoană ar putea **vorbi** toate limbile, omeneşti şi îngereşti, dar nu ar folosi această capacitate extraordinară în folosul altora, nu i-ar fi mai de folos decât sunetul zăngănitor al unor metale ce se bat unele de altele. Acolo unde cuvântul rostit nu este înţeles nu e nici un folos. Este doar un sunet care te calcă pe nervi şi nu aduce nimic bun. Pentru ca limbile să poată fi de folos, ele trebuie interpretate. Chiar şi atunci, ceea ce se spune trebuie să fie edificator (ziditor). **Limbile îngerilor** ar putea să se refere metaforic la vorbirea exaltată, dar nu înseamnă neapărat o limbă necunoscută, întrucât ori de câte ori îngerii le-au vorbit oamenilor în Biblie au recurs la vorbirea obişnuită, lesne de înţeles.

13:2 Tot aşa, cineva ar putea primi revelaţii minunate de la Dumnezeu. Ar putea **înţelege tainele** măreţe ale lui Dumnezeu, adevărurile extraordinare ce nu au fost descoperite până acum, dar care i-au fost revelate acum acelei persoane. Ori ar putea primi o mare revelaţie de **cunoştinţă** divină, transmisă lui pe căi supranaturale. Ar putea chiar primi **credinţa** eroică ce e în stare să **mute munţii**. Totuşi, dacă aceste daruri minunate sunt folosite doar în folosul lui propriu, şi nu pentru zidirea celorlalte mădulare ale Trupului lui Cristos, ele nu-i sunt de nici un folos real, cel care le deţine nefiind **nimic**, adică

nefiind de nici un folos pentru ceilalţi.

13:3 Dacă apostolul şi-ar da **toată averea pentru hrana săracilor** sau chiar dacă şi-ar da **trupul să fie ars**, aceste acte de mare curaj nu i-ar aduce nici un folos, dacă nu ar fi făcute într-un duh de **dragoste**. Dacă nu ar face altceva decât să încerce să atragă atenţia oamenilor asupra sa, şi să-şi creeze un renume, atunci toată parada lui de virtute ar fi fără nici o valoare.

13:4 Cineva a spus: „Acest capitol nu a fost scris iniţial cu intenţia de a constitui un tratat despre dragoste, dar, asemenea celorlalte giuvaiere literare din Noul Testament a fost introdus iniţial în legătură cu o situaţie locală." Hodge a scos în evidenţă că corintenii erau impacientaţi, nemulţumiţi, invidioşi, îngâmfaţi, egoişti, necuviincioşi, neatenţi faţă de simţămintele şi interesele altora, suspicioşi, plini de resentimente şi dornici să-i cenzureze pe alţii.

Iată-l însă pe apostol contrastând toate aceste trăsături negative de caracter cu minunatele calităţi ale dragostei adevărate. Mai întâi de toate, **dragostea este îndelung răbdătoare şi plină de bunătate**. Dragostea îndelung răbdătoare este putinţa de a îndura, când eşti provocat. Bunătatea de aici este activă, însemnând să te duci şi să faci ceva în interesul altora. **Dragostea nu este invidioasă** faţă de alţii, ci, mai degrabă, se bucură când alţii sunt cinstiţi şi înălţaţi. **Dragostea nu face paradă de ea însăşi [nu se laudă] şi nu se umflă de mândrie,** ci îşi dă seama că tot ce are a primit în dar de la Dumnezeu şi că în om nu locuieşte nici un lucru de care să poată fi mândru. Chiar darurile Duhului Sfânt sunt dăruite în mod suveran de Dumnezeu şi nu trebuie să-l umple pe cineva de mândrie, indiferent cât de spectaculos ar fi acel dar.

13:5 Dragostea **nu se poartă necuviincios**. Dacă o persoană acţionează cu adevărat în dragoste, va fi curtenitoare şi amabilă, plină de consideraţie faţă de alţii. Dragostea **nu caută folosul ei**, ci este interesată în tot ce va fi de folos pentru alţii. Dragostea **nu se aprinde de mânie**, ci este dispusă să îndure insultele şi umilinţele. Dragostea **nu se gândeşte la rău**, adică nu le atribuie altora motive greşite. Nu le suspectează acţiunile. Este fără vicleşug.

13:6 Dragostea **nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr**. Există această trăsătură de răutate în natura omenească, de a se bucura de ceea ce este nelegiuit, în special dacă actul respectiv pare să-i aducă folos acelei persoane. Nu tot aşa este duhul dragostei. Dragostea **se bucură** de orice biruinţă a **adevărului**.

13:7 Expresia **suferă toate (suportă toate)** ar putea însemna că dragostea îndură cu răbdare **toate lucrurile** sau că ascunde greşelile altora. Cuvântul **suferă** ar putea fi tradus şi „acoperă". Dragostea nu dă în vileag, fără rost, scădinţele altora, deşi trebuie să dea dovadă de fermitate, atunci când, în dragoste, va trebui să aplice disciplina.

Dragostea **crede toate lucrurile**, adică, încearcă să pună în cea mai bună lumină acţiunile şi evenimentele. Dragostea **speră toate lucrurile** în sensul că doreşte cu ardoare ca toate lucrurile să iasă bine. Dragostea **îndură toate lucrurile** în cazul persecuţiilor sau al maltratărilor.

13:8 După ce a descris calităţile ce-i caracterizează pe cei ce-şi exercită darul primit de la Domnul în dragoste, apostolul se ocupă acum de permanenţa dragostei, în contrast cu caracterul temporar al darurilor. **Dragostea nu dă greş niciodată** (sau **dragostea nu piere niciodată**). De-a lungul întregii veşnicii, dragostea va continua în sensul că noi vom continua să-L iubim pe Domnul şi să ne iubim unii pe alţii. Pe de altă parte, aceste daruri sunt de durată limitată, sunt vremelnice.

Există două interpretări principale asupra versetelor 8-13. Părerea tradiţională este că darurile profeţiei, limbilor şi cunoştinţei vor înceta, când credinciosul va intra în starea sa eternă. Cealaltă părere susţine că aceste daruri au încetat deja şi că lucrul acesta s-a petrecut atunci când s-a încheiat Canonul Scripturii. Pentru a prezenta ambele concepţii, vom parafraza versetele 8 la 12 sub două rubrici: STAREA ETERNĂ şi CANONUL ÎNCHEIAT.

STAREA ETERNĂ

Dragostea nu va pieri (nu va înceta) niciodată. În contrast cu ea, profeţiile care există în vremea de acum se vor sfârşi când copiii lui Dumnezeu vor merge în cer. Deşi acum există darul cunoştinţei, acesta va înceta când vom ajunge la consumarea finală a lucrurilor, în slavă. (Când Pavel spune că cunoştinţa va avea sfârşit, el nu afirmă însă că în cer nu va exista cunoştinţă, ci s-a referit probabil la darul cunoaşterii prin care este dăruit cuiva adevărul divin în mod supranatural.)

13:9 În viaţa aceasta cunoaşterea noastră este, în cel mai bun caz, parţială. Tot aşa este şi cu profeţiile noastre. Există multe lucruri pe care nu le înţelegem în Biblie, şi multe taine în providenţa lui Dumnezeu.

13:10 Dar atunci când va veni ce este desăvârşit, adică atunci când vom ajunge în starea perfectă din lumea eternă, atunci darurile cunoaşterii parţiale şi ale profeţiei parţiale vor înceta.

13:11 Viaţa aceasta ar putea fi comparată cu copilăria, când vorbirea noastră, înţelegerea şi gândurile noastre erau foarte limitate şi imature. Starea cerească se poate compara însă cu starea de maturitate, de adult. Atunci condiţia noastră de copil va fi din domeniul trecutului.

13:12 Atâta timp cât suntem pe pământ, noi vedem lucrurile în chip înceţoşat, neclar, ca şi când am privi într-o oglindă defectă. Prin contrast, cerul va fi ca şi când am vedea faţă în faţă, adică fără nici un impediment care să împiedice vederea. Acum cunoştinţa noastră este parţială, dar atunci vom cunoaşte după cum suntem cunoscuţi şi noi — adică mult, mult mai deplin. Niciodată nu vom avea cunoştinţă perfectă, nici chiar în cer. Numai Dumnezeu este atotştiitor. Dar cunoaşterea noastră va fi mult mai vastă decât este în prezent.

CANONUL ÎNCHEIAT

Dragostea nu va înceta niciodată. Deşi sunt profeţii (pe vremea lui Pavel), nevoia unor asemenea revelaţii directe avea să înceteze până la încheierea ultimei cărţi din Noul Testament. Vorbirea în limbi era în uz pe vremea lui Pavel, dar avea să înceteze de la sine, după încheierea celor şaizeci şi şase de cărţi ale Bibliei, deoarece ele nu mai erau necesare pentru a confirma propovăduirea apostolilor şi a profeţilor (Ev. 2:3, 4). Cunoaşterea adevărului divin le era dată apostolilor şi profeţilor, dar şi aceasta avea să înceteze de îndată ce va fi fost dat, o dată pentru totdeauna, întregul corp de doctrină creştină.

Noi, adică apostolii, cunoaştem în parte (în sensul că continuăm să primim cunoştinţe inspirate prin revelaţie directă de la Dumnezeu) şi profeţim în parte (pentru că nu putem exprima decât revelaţiile parţiale pe care le primim).

Dar când ceea ce este perfect va fi venit, când se va fi terminat Canonul, prin adăugarea ultimei cărţi la Noul Testament, atunci revelaţia periodică sau bucată cu bucată a revelaţiilor adevărului divin va înceta, după cum va înceta afirmarea acestui adevăr. Nu va mai fi nevoie de revelaţii parţiale, întrucât va fi disponibil întregul cuvânt al lui Dumnezeu.

Darurile exprimate prin semne au fost asociate cu starea de copilărie a bisericii. Darurile în sine nu au fost copilăreşti. Ele au fost darurile necesare ale Duhului Sfânt. Dar de îndată ce deplina revelaţie a lui Dumnezeu a devenit disponibilă în cadrul Bibliei, darurile miracolelor nu au mai fost necesare şi au fost puse deoparte. Cuvântul copil[47] înseamnă aici un prunc care nu poate să vorbească încă pe deplin.

Acum (în timpul perioadei apostolilor) noi vedem ca într-o oglindă, vag. Nici unul dintre noi (apostolii) nu a primit deplina revelaţie a lui Dumnezeu. Ea ne este dată pe porţiuni, ca elementele alcătuitoare ale unui mozaic. Când se va încheia Canonul Scripturii, va fi îndepărtată obscuritatea şi vom vedea tabloul în totalitatea lui. Cunoştinţa noastră (de apostoli şi profeţi) este în prezent parţială. Dar atunci când ultima carte va fi fost adăugată la Noul Testament, noi vom cunoaşte mai deplin şi mai intim decât oricând.

13:13 Credinţa, nădejdea şi dragostea sunt ceea ce Kelly numeşte „principalele principii morale ce caracterizează creştinismul." Aceste haruri ale Duhului sunt superioare darurilor Duhului, fiind, în acelaşi timp, şi mai durabile. Pe scurt, *roada* Duhului este mai importantă decât *darurile* Duhului.

Iar **dragostea** este **cea mai mare** dintre haruri, deoarece este cea mai de folos pentru alţii. Ea nu este egocentristă, ci „spre alţii"-centristă.

Acum, înainte de a părăsi acest capitol, trebuie să mai facem câteva observaţii. După cum s-a arătat mai sus, o interpretare foarte răspândită a versetelor 8-12 este că ar constitui un contrast între condiţiile predominante în viaţa de acum cu cele din starea eternă.

Dar mulţi creştini evlavioşi aderă la concepţia CANONULUI ÎNCHEIAT, crezând că scopul darurilor cu rol de semne a fost acela de a confirma propovăduirea apostolilor înainte de a fi fost dat cuvântul lui Dumnezeu în forma sa finală, scrisă, şi că nevoia pentru aceste daruri miraculoase a încetat, de îndată ce s-a încheiat Noul Testament. Deşi părerea aceasta din urmă merită să fie luată serios în considerare, nu se poate dovedi că este cea definitivă. Chiar dacă noi credem că darurile cu rol de semne au cam luat sfârşit pe la sfârşitul erei apostolice, nu putem afirma cu finalitate că Dumnezeu nu S-ar putea folosi din nou — dacă ar dori — de aceste daruri în vremea de acum. Indiferent la care opinie aderăm, lecţia permanent valabilă este că, dacă darurile Duhului sunt parţiale şi vremelnice, atunci roada Duhului este eternă şi mult mai excelentă. Dacă vom practica dragostea, ea ne va păzi de pericolul folosirii greşite a darurilor şi de gâlceava şi dezbinările ce s-au ivit ca urmare a folosirii lor greşite.

14:1 Legătura cu capitolul precedent este evidentă. Creştinii trebuie să **urmărească dragostea** — ceea ce înseamnă că întotdeauna vor căuta să-i slujească pe alţii. De asemenea ei trebuie să **dorească cu înflăcărare darurile spirituale** pentru adunarea lor. Deşi e adevărat că darurile sunt distribuite de Duhul după cum vrea El, tot atât de adevărat este că şi noi putem cere daruri care să fie de cea mai mare valoare pentru părtăşia locală. De aceea Pavel sugerează că darul profeţiei este printre cele mai de dorit. El explică apoi de ce profeţia este, de pildă, un dar mult mai de folos decât vorbirea în limbi.

14:2 Cine vorbeşte într-o limbă, fără să tălmăcească, nu vorbeşte spre folosul adunării. **Dumnezeu** înţelege ce spune acest om, dar ceilalţi din jurul lui nu înţeleg, pentru că pentru ei este o limbă străină. Poate persoana respectivă rosteşte adevăruri minunate, ce nu au fost revelate până acum, dar ce folos, pentru că ele nu sunt inteligibile.

14:3 Omul care **proroceşte**, în schimb, îi zideşte pe cei din jurul lui, îi îmbărbătează şi-i mângâie. Şi asta pentru că vorbeşte pe înţelegul tuturor. Aici este deosebirea. Când Pavel afirmă că profetul zideşte, îmbărbătează şi leagă rănile, el nu oferă o definiţie nouă, ci spune doar că aceste rezultate vor urma de la sine, ori de câte ori mesajul este transmis într-o limbă înţeleasă de oameni.

14:4 Mulţi se folosesc de versetul 4 pentru a justifica recurgerea la vorbirea în limbi în particular, pentru edificarea proprie a persoanei respective. Dar faptul că termenul „biserică" apare de nouă ori în acest capitol (v. 4, 5, 12, 19, 23, 28, 33, 34, 35) e o dovadă suficientă a faptului că Pavel nu se ocupă aici de viaţa particulară de închinăciune a cuiva, ci de folosirea limbilor în adunarea locală. Contextul arată că, departe de a recomanda folosirea limbilor pentru edificarea proprie, apostolul condamnă orice folosire a darului vorbirii în limbi în biserică, dacă acesta nu duce la ajutorarea *altora*. Dragostea se gândeşte la alţii, şi nu la sine. Dacă darul vorbirii în limbi e folosit cu dragoste, el va aduce foloase altora, nu doar persoanei care vorbeşte în limbi.

Cine proroceşte edifică biserica. El nu face paradă de darul ce-l posedă, în interesul lui propriu, ci vorbeşte constructiv într-o limbă pe care adunarea o înţelege.

14:5 Pavel nu dispreţuieşte darul limbilor, fiind conştient că este un dar de la Duhul Sfânt. El nu poate şi nu vrea să dispreţuiască nici un lucru care vine de la Duhul. Când spune El: **„Aş dori ca toţi să vorbiţi în limbi,"** el renunţă la orice dorinţă egoistă de a limita darul la el însuşi şi la câţiva favoriţi. Dorinţa lui este similară cu cea exprimată de Moise: „De-ar fi ca tot poporul Domnului să fie alcătuit din proroci şi Domnul să-Şi pună Duhul Lui peste ei!" (Num. 11:29b) Dar, spunând aceasta, Pavel ştia că Domnul nu voia ca toţi credincioşii să aibă acelaşi dar (vezi 12:29, 30).

Mai degrabă, el voia ca corintenii să **profeţească**, pentru că dacă făceau aşa, ei se zideau unii pe alţii, pe când dacă vorbeau în limbi, fără să tălmăcească nimeni, ascultătorii nu înţelegeau şi, prin urmare, nu puteau

beneficia de această vorbire în limbi. Pavel prefera **edificarea** oricărui afişaj. „Ceea ce uimeşte este mult mai puţin important pentru mintea spirituală decât ceea ce edifică," spune Kelly.[48]

Sintagma: „afară numai dacă nu şi interpretează" ar putea însemna „afară numai dacă cel ce vorbeşte în limbi nu şi interpretează" sau „afară doar dacă nu cumva cineva va interpreta."

14:6 Chiar dacă Pavel însuşi ar veni la Corint **vorbind în limbi**, corintenilor nu le-ar fi de **folos**, dacă n-ar înţelege ce spune el. Ei ar trebui să fie în stare să recunoască spusele lui ca **descoperire** şi **cunoştinţă** sau **profeţie** şi **învăţătură**. Comentatorii sunt de acord că **descoperire** şi **cunoştinţă** au de a face cu receptarea lăuntrică a mesajului, pe când **profeţie** şi **învăţătură** au de a face cu predarea mesajului. Ideea subliniată de Pavel în acest verset este că, pentru ca biserica să aibă un folos real, mesajul trebuie să fie înţeles — fapt demonstrat de el în versetele următoare.

14:7 Mai întâi, el foloseşte ilustraţia instrumentelor muzicale. Dacă flautul sau harpa nu dau sunete distincte, nimeni nu va şti ce se cântă cu flautul sau cu harpa. Însăşi ideea unei muzici plăcute presupune existenţa unei variaţii de note, a unui ritm distinct şi a unui anumit grad de claritate.

14:8 Acelaşi lucru este adevărat în cazul **trompetei.** Chemarea la luptă trebuie să fie limpede şi distinctă, deoarece, în caz contrar, nimeni nu se va pregăti de luptă. Dacă trompetistul se scoală în picioare şi dă un semnal lung şi monoton, nimeni nu se va urni din loc.

14:9 Tot aşa este şi cu limba omului. Dacă cuvintele pe care le rostim nu sunt inteligibile, nimeni nu va şti ce se spune. În acest caz, ar fi tot atât de inutil ca şi când am **vorbi în vânt**. (În versetul 9, „limbă" se referă la organul vorbirii, nu la o limbă străină.) În toate acestea, avem o aplicaţie practică, şi anume că lucrarea de vestire a cuvântului sau de predare trebuie să fie clară şi simplă. Dacă este „adâncă", depăşind înţelegerea oamenilor, atunci nu le va fi de nici un folos. În acest caz, mesajul ar putea aduce o anumită satisfacţie vorbitorului, dar nu ar fi de nici un folos copiilor Domnului.

14:10 Pavel trece acum la altă ilustraţie a adevărului pe care îl prezintă în acest capitol, referindu-se la **numeroasele feluri diferite de limbi din lume**. Aici subiectul e mai amplu decât cel al limbilor omeneşti, cuprinzând şi modurile de a comunica ale altor creaturi. Poate că Pavel se gândeşte la diversele sunete scoase de păsări şi de alte vieţuitoare. Aşa, de pildă, ştim că păsările scot sunete distincte, în funcţie de activitatea pe care o efectuează: când se împreunează, când migrează sau când se hrănesc. De asemenea, animalele scot un anumit sunet distinct când trag semnalul de alarmă. Pavel spune aici doar că toate aceste voci au un sens bine definit. **Nici una dintre ele nu are un sunet fără înţeles.** Fiecare voce e folosită pentru a transmite un anumit mesaj.

14:11 Tot aşa este şi în cazul vorbirii omului. Dacă cineva nu vorbeşte cu sunete articulate, nimeni nu-l va înţelege, pentru că li se va părea că le vorbeşte în cimilituri. Puţine experienţe sunt mai frustrante decât aceea de a încerca să comunici cu cineva care nu-ţi înţelege limba.

14:12 Având în vedere toate acestea, corintenii trebuie să îmbine râvna lor **pentru daruri spirituale** cu dorinţa lor de a zidi [edifica] **biserica**. „Faceţi din edificarea bisericii ţelul vostru, în această dorinţă de a excela" este traducerea pe care o dă Moffatt acestui verset. Observaţi că Pavel niciodată nu-i descurajează în râvna lor pentru daruri spirituale, ci doar caută să-i călăuzească şi să-i instruiască, pentru ca prin folosirea acestor daruri ei să atingă ţelul cel mai înalt.

14:13 Dacă un om **vorbeşte într-o limbă**, el trebuie să se **roage ca să poată interpreta**. Sau sensul versetului ar putea fi că el trebuie să se roage ca *cineva* să poată traduce.[49] Se poate ca cineva care are darul vorbirii în limbi să aibă şi darul interpretării, dar asta e excepţia, mai degrabă decât regula. Analogia cu trupul uman sugerează existenţa unor funcţii diferite pentru organele sale.

14:14 De pildă, dacă cineva se roagă **într-o limbă** la una din strângerile adunării, **duhul** lui **se roagă** în sensul că sentimentele sale îşi găsesc expresia, chiar dacă nu în limbajul obişnuit. Dar **înţelegerea** lui **este fără rod** în sensul că nu-i aduce nimănui vreun folos. Adunarea nu ştie ce spune persoana respectivă. Aşa cum vom explica în notele de la 14:19, noi suntem de părere că prin cuvintele **înţelegerea mea** se înţelege „felul cum mă înţeleg alţii."

14:15 Prin urmare, care este concluzia? Este, pur şi simplu, următoarea: Pavel se va ruga nu numai **cu duhul, ci** şi în aşa manieră încât să fie înţeles. Asta se înţelege prin sintagma: **„Mă voi ruga şi cu înţelege-**

re.“ Nu înseamnă că se va ruga cu *propria* lui înţelegere, ci, mai degrabă, că se va ruga în aşa fel încât să-i ajute pe alţii să înţeleagă.

14:16 Că acesta e sensul corect al pasajului reiese foarte clar din versetul 16. Dacă Pavel ar mulţumi cu duhul lui, dar nu într-o manieră care să fie înţeleasă de alţii, cum ar putea cineva, care nu înţelege limba respectivă, să spună la sfârşit: **„Amin“**?

Cel care ocupă locul celor neinformaţi [în ediţia Azimioară: **cel simplu**, n.tr.] înseamnă acea persoană din cadrul asistenţei care nu înţelege limba celui care vorbeşte. Între altele, acest verset autorizează folosirea corectă a cuvântului **„Amin“** în adunările publice ale bisericii.

14:17 Vorbind într-o limbă străină, cineva poate aduce **mulţumiri** lui Dumnezeu, dar alţii nu sunt edificaţi, dacă nu înţeleg ceea ce se spune.

14:18 Se pare că apostolul poseda capacitatea de a vorbi **mai multe** limbi străine decât **toţi** la un loc. Ştim că Pavel învăţase mai multe limbi, dar textul de aici se referă mai degrabă la darul vorbirii în limbi.

14:19 În pofida acestei performanţe lingvistice evident superioare, Pavel spune că **mai degrabă ar spune cinci cuvinte cu înţelegere**, adică cuvinte înţelese de alţii, decât **zece mii de cuvinte într-o limbă** străină. Pe el nu-l interesa folosirea acestui dar în scopuri de afişaj. Scopul principal urmărit de el era să-i ajute pe copiii lui Dumnezeu. Prin urmare, el s-a hotărât ca atunci când va vorbi să procedeze în aşa fel încât să-l înţeleagă.

Sintagma: **înţelegerea mea** [din original] este un exemplu al aşa-numitului „genitiv obiectiv“[50] Ea nu înseamnă „ceea ce înţeleg eu însumi“, ci „ceea ce înţeleg alţii când vorbesc eu.“

Hodge demonstrează că ideea care se desprinde din context nu se referă la înţelegerea de către Pavel a ceea ce rostea el însuşi în limbi, ci ce înţelegeau alţii când vorbea el în limbi:

> Ideea potrivit căreia Pavel I-ar mulţumi lui Dumnezeu că era înzestrat mai mult cu darul limbilor, dacă acel dar consta în capacitatea de a vorbi în limbi pe care el însuşi nu le înţelegea, a căror folosire, plecând de la această premisă, nu i-ar fi de folos nici lui, nici altora, nu poate fi acceptată. Rezultă tot atât de limpede din acest verset că a vorbi în limbi nu înseamna a vorbi într-o stare de inconştienţă mentală. Învăţătura cea mai răspândită cu privire la natura darului este singura care e în ton cu contextul pasajului. Pavel spune că deşi el ar putea vorbi în limbi străine mai mult decât corintenii, el preferă să vorbească cinci cuvinte *cu înţelegerea sa*, adică într-un mod inteligibil, decât zece mii de cuvinte într-o limbă necunoscută. *În biserică*, adică, în adunare, ca să-i pot învăţa pe alţii (katecheo), adică să-i instruiesc oral, Gal. 6:6. Asta arată ce se înţelege prin a vorbi *cu înţelegere*: a vorbi în aşa fel încât a da învăţătură.[51]

14:20 În continuare, Pavel îi îndeamnă pe corinteni să depăşească această fază de imaturitate în gândirea lor. Copiilor le place mai mult joaca, decât munca, ei preferând lucrurile strălucitoare, celor stabile. Pavel spune: „Nu vă bucuraţi, ca nişte copii, de aceste daruri spectaculoase de care faceţi atâta paradă. Copii trebuie să fiţi doar într-o singură privinţă: aceea a **răutăţii**. Dar în toate celelalte privinţe, trebuie să gândiţi matur, ca nişte oameni mari.“

14:21 În continuare apostolul citează din Isaia, pentru a arăta că limbile sunt un semn pentru *necredincioşi*, mai degrabă decât pentru credincioşi. Dumnezeu a spus că, întrucât copiii lui Israel au respins mesajul Lui şi şi-au bătut joc de El, El le va vorbi acum într-o limbă străină (Isa. 28:11). Împlinirea acestei profeţii a avut loc atunci când asirienii au invadat ţara Israelului, şi israeliţii au auzit vorbindu-li-se în limba asiriană. Or, asta era pentru ei un semn că au respins cuvântul lui Dumnezeu.

14:22 Argumentul folosit aici este că întrucât Dumnezeu a lăsat **limbile** ca **semn** pentru **necredincioşi**, corintenii nu ar trebui să insiste asupra dreptului lor de a recurge la vorbirea în limbi cu atâta uşurinţă în adunările credincioşilor. Ar fi mai bine dacă ei ar proroci, întrucât profeţia este un semn pentru credincioşi, iar nu pentru **necredincioşi.**

14:23 Dacă toată biserica s-ar strânge la un loc şi toţi creştinii **ar vorbi în limbi,** fără ca cineva să interpreteze, ce ar zice străinii care ar intra acolo? Pentru ei nu ar fi o mărturie, ci ar crede că acei creştini sunt nebuni.

Există o contradicţie *aparentă* între versetul 22 şi versetele 23-25. În versetul 22 ni se spune că limbile sunt un semn pentru necredincioşi, în timp ce profeţia este pentru credincioşi. Dar în versetele 23-25 Pavel spune că limbile folosite în biserică ar putea avea darul de a-i nedumeri sau a-i face să se poticnească pe necredincioşi, pe când profeţia ar putea să le fie de folos.

Explicaţia acestei contradicţii aparente este următoarea: Necredincioşii din versetul 22 sunt cei ce au respins cuvântul lui Dumnezeu, închizându-şi inima faţă de adevăr. Limbile sunt un semn al judecăţii lui Dumnezeu asupra lor, după cum au fost asupra Israelului, din pasajul de la Isaia (v. 21). Necredincioşii din versetele 23-25 sunt cei ce doresc să se lase învăţaţi. Ei sunt deschişi să asculte cuvântul lui Dumnezeu, după cum reiese din prezenţa lor la adunările creştine. Dacă îi vor auzi însă pe creştini vorbind într-o limbă străină, fără să le tălmăcească nimeni, li se va face rău, mai degrabă decât bine.

14:24 Dacă vor intra nişte străini în locul unde creştinii prorocesc, mai degrabă decât vorbesc în limbi, vizitatorii vor înţelege ceea ce se spune şi vor fi convinşi de toţi şi judecaţi de toţi. Ceea ce subliniază apostolul aici este că nu se va produce o adevărată mustrare şi trezire faţă de realitatea păcatului, dacă ascultătorii nu vor înţelege ceea ce se spune. Când se vorbeşte în limbi, e clar că vizitatorii nu vor avea prea mult de câştigat. Cei ce prorocesc o fac în limbajul obişnuit, vorbit în partea locului. Prin urmare, ascultătorii vor fi impresionaţi de ceea ce vor auzi.

14:25 Tainele inimii unui om **sunt descoperite** prin intermediul proorociei. Persoana respectivă va avea impresia că cel ce proroceşte i se adresează lui, direct. Duhul lui Dumnezeu va produce mustrarea de păcat în inima lui. Şi astfel el va cădea cu faţa la pământ, se va închina lui Dumnezeu şi va mărturisi că, într-adevăr, Dumnezeu este în mijlocul acelor oameni.

Prin urmare, ideea subliniată de Pavel în versetele 22-25 este că vorbirea în limbi, atunci când nu este tradusă, nu va produce în necredincioşi acea stare de mustrare de păcat pe care o produce prorocia.

14:26 Datorită abuzurilor care s-au ivit în biserică în legătură cu darul vorbirii în limbi, a fost necesar ca Duhul lui Dumnezeu să stabilească anumite reguli, menite să controleze folosirea acestui dar. În versetele 26-28, găsim câteva din acestea controale.

Ce se întâmpla când se adunau la un loc membrii bisericii primare? Din versetul 26 reiese că strângerile aveau un caracter neoficial, fiind foarte libere. Duhul lui Dumnezeu era liber să folosească diversele daruri pe care le dăruise bisericii. De pildă, un om avea **un psalm**, pe când altul avea de dat o învăţătură. Altul vorbea într-o limbă străină. Altul prezenta o revelaţie pe care o primise direct de la Domnul. Pavel îşi dă acordul tacit la acest gen de „întrunire deschisă", unde Duhul lui Dumnezeu avea libertatea de a vorbi prin intermediul unor fraţi. Dar după ce a început aceasta, el prezintă apoi primul control în exercitarea acestor daruri. Totul trebuie să fie făcut avându-se în vedere zidirea sau edificarea creştinilor. Doar pentru că un lucru este senzaţional sau spectaculos, asta nu înseamnă că îşi are locul în cadrul bisericii. Pentru a fi acceptabil, lucrarea trebuie să aibă efectul de a-i zidi pe copiii lui Dumnezeu. Căci asta se înţelege prin edificare: creşterea duhovnicească.

14:27 Al doilea mijloc de control este faptul că în orice întrunire nu au voie să vorbească în limbi mai mult de trei. Dacă cineva vorbeşte într-o limbă, să fie doi sau cel mult trei. Nu era voie să existe nici o întrunire de felul celei în care o mulţime de oameni se ridică în picioare, pentru a-şi demonstra cursivitatea cu care vorbeau în limbi străine.

În continuare aflăm că cei doi sau trei care aveau voie să vorbească în limbi în cadrul unei întruniri trebuiau să vorbească pe rând. Asta înseamnă că ei nu aveau voie să vorbească toţi deodată, ci câte unul o dată, evitându-se haosul şi dezordinea care s-ar crea dacă mai mulţi ar vorbi concomitent.

A patra regulă este că trebuie să existe un interpret. **Unul să interpreteze**. Dacă se ridică cineva să vorbească într-o limbă străină, el trebuie să se asigure că există în sală cineva care să poată traduce ceea ce spune el.

14:28 Dacă nu era **nici un interpret** de faţă, atunci persoana respectivă trebuia să tacă în adunare. El putea să stea jos şi să vorbească în gând, comunicând cu el însuşi şi cu Dumnezeu în această limbă străină, dar nu putea să vorbească în public.

14:29 Regulile care guvernează darul proorociei sunt expuse în versetele 29-33a. Mai întâi, **doi sau trei proroci să vorbească**, ceilalţi urmând să judece. Nu era voie să participe la această întrunire mai mult de trei iar creştinii care ascultau trebuiau să stabilească dacă se rostea un adevăr divin, sau dacă, dimpotrivă, omul respectiv era un profet fals.

14:30 Cum am arătat deja, un proroc primea comunicaţii directe din partea Domnului, pe care le transmitea apoi bisericii. După ce transmitea această revelaţie de la Dumnezeu, el putea continua, ţinând o predică. Deci apostolul stabileşte regula după care

dacă un proroc vorbeşte şi i se face o descoperire altui proroc, ce stă jos, în adunare, primul trebuie să se oprească şi să-i dea loc celui ce tocmai a primit revelaţia. După cum s-a arătat, motivul unei atari acţiuni este că, dacă cineva e lăsat să vorbească prea mult, el va vorbi animat de puterea lui proprie, mai degrabă decât de inspiraţia divină. Pentru că în orice vorbire de lungă durată există pericolul de a trece de la cuvintele lui Dumnezeu la propriile cuvinte ale vorbitorului. Dar revelaţia este deasupra oricărei vorbiri.

14:31 Profeţilor trebuie să li se dea prilejul să vorbească **unul câte unul**. Nici un proroc nu trebuie să monopolizeze tot timpul de vorbire. În felul acesta, se realizează cel mai mare beneficiu pentru biserică, anume faptul că **toţi** vor putea să **înveţe** şi **toţi** vor fi îndemnaţi sau **îmbărbătaţi.**

14:32 Un principiu foarte important este cel expus în versetul 32. Citind printre rânduri, am putea face observaţia că corintenii trăiau sub impresia falsă că cu cât era cineva mai stăpânit de Duhul lui Dumnezeu, cu atât se diminua stăpânirea sa de sine. Mai degrabă, ei considerau că persoana respectivă este transportată, într-o stare de extaz şi, după Godet, ei credeau că orice sporire a stării duhovniceşti ar duce la o scădere a activităţii intelectuale sau conştienţei de sine. Conform acestor credincioşi, omul aflat sub controlul Duhului ar fi într-o stare pasivă, neputând să-şi controleze vorbirea, timpul cât vorbeşte sau acţiunile sale în general. Numai că o atare idee este respinsă categoric de textul din Scriptură de care ne ocupăm în prezent: **Duhurile profeţilor sunt supuse profeţilor.** Asta înseamnă că profetul nu este „transportat" fără consimţământul lui, împotriva voinţei sale. El nu poate să se eschiveze de la instrucţiunile date în acest capitol sub pretextul că i-ar fi fost peste putinţă să se oprească, căci el însuşi poate stabili când şi cât de mult să vorbească.

14:33 Căci Dumnezeu nu este autorul confuziei, ci al păcii. Cu alte cuvinte, dacă în cadrul unei strângeri a credincioşilor se constată o stare de haos şi de dezordine, putem fi *siguri* că acea adunare nu se află sub controlul Duhului Sfânt!

14:34 După cum se ştie, împărţirea textului Noului Testament în versete, precum şi marcarea sa cu semnele de punctuaţie au fost operate cu multe secole mai târziu, după redactarea textelor originale. Astfel, ultima parte a versetului 33 „ca în toate bisericile sfinţilor" aparţine logic versetului 34, căci se referă la principiul pe care-l găsim expus acolo (de fapt, unele testamente în greacă şi chiar traduceri în engleză au recurs la această punctuaţie, care leagă ultima parte a versetului 33 de versetul 34). De pildă, versiunea ASV sună astfel: „Ca în toate bisericile sfinţilor, femeile să tacă în biserici: căci nu le este permis să vorbească; ci să fie supuse, cum zice şi legea." Instrucţiunile pe care le dă Pavel corintenilor nu se aplică doar la ei, ci sunt general valabile **tuturor bisericilor sfinţilor.** Mărturia universal valabilă a Noului Testament este că, deşi femeile au multe lucrări de preţ, pe care le pot desfăşura pentru Domnul, lor nu le-a fost dat să desfăşoare o slujbă publică în plenul bisericii. Lor le-a fost încredinţată, în schimb, sarcina inexprimabil de importantă de a avea grijă de treburile din familie şi de a creşte copiii. Dar ele nu au voie să vorbească în public, în cadrul adunării. Locul lor este cel de supunere faţă de bărbat.

Noi credem că sintagma **cum spune şi legea** se referă la supunerea pe care trebuie s-o acorde femeia bărbatului, acest fapt fiind clar propovăduit de lege, mai cu seamă de Pentateuc. Aşa, de pildă, la Geneza 3:16 se spune: „dorinţa ta va fi după bărbatul tău. Şi el va stăpâni asupra ta."

Mulţi susţin că Pavel le-ar interzice în acest verset femeilor să pălăvrăgească sau să bârfească, în timpul desfăşurării serviciului divin. Dar o atare interpretare nu este susţinută de text. Termenul tradus prin „a vorbi" (*laleō*) nu avea sensul de „a pălăvrăgi" sau „a bârfi" în greaca de tipul Koinē, în care a fost redactat textul original al Noului Testament. Acelaşi termen este folosit şi în versetul 21 al acestui capitol, precum şi la Evrei 1:1, având sensul de „a vorbi cu autoritate."

14:35 Într-adevăr, femeile nu au voie să pună întrebări în public, în cadrul bisericii. **Dacă voiesc să capete învăţături asupra unui lucru, să-i întrebe pe soţii lor acasă.** Versetul acesta se referă la faptul că unele femei ar putea încerca să scape de prohibiţia de a vorbi în public, în adunare, recurgând la tactica de a pune întrebări. Cu alte cuvinte, este posibil să-i înveţi pe alţii prin simplul act de a pune întrebări. Or, versetul acesta aduce precizarea menită să închidă şi această portiţă de evitare a prohibiţiei referitoare la faptul că femeile nu au voie să vorbească în adunare.

Unii au pus întrebarea: cum se aplică acest principiu la femeia necăsătorită sau la văduvă. Răspunsul este că Scriptura nu se

ocupă de fiecare caz în parte, ci doar de prezentarea principiilor generale. Dacă o femeie nu are soţ, ea poate să-l întrebe pe tatăl ei, pe fratele ei sau pe presbiterii bisericii. De fapt, versetul ar putea fi tradus şi astfel: „Să-i întrebe pe bărbaţii[52] din familie!" Regula de bază de care trebuie să ţinem seama o găsim exprimată în cuvintele: **este ruşinos pentru femeie să vorbească în biserică.**

14:36 Se pare că apostolul Pavel şi-a dat seama că învăţătura pe care a propovăduit-o în acest punct va provoca multe controverse, cum s-a şi întâmplat! În încercarea de a răspunde argumentelor celor care se opuneau acestei învăţături, el recurge, în versetul 36, la ironie, întrebând: **De la voi a pornit cuvântul lui Dumnezeu? Sau numai până la voi a ajuns el?** Cu alte cuvinte, dacă corintenii susţineau că ştiu mai mult în această privinţă decât apostolul, atunci el îi va întreba dacă ei, ca biserică, au produs **cuvântul lui Dumnezeu** sau dacă ei au fost **singurii** care l-au primit. Prin atitudinea lor ei păreau a se prezenta ca autoritate oficială în aceste chestiuni. Dar realitatea este că nici o biserică nu-şi poate aroga meritul de a fi fost iniţiatoarea cuvântului lui Dumnezeu, după cum nici o biserică nu deţine drepturi exclusive asupra lui.

14:37 În legătură cu toate instrucţiunile de mai sus, apostolul subliniază în acest punct că ele nu reprezintă propriile sale idei sau interpretări, ci sunt chiar **poruncile Domnului** şi că orice om care este **proroc** al Domnului sau care este **duhovnicesc** va **înţelege** că aşa stau lucrurile. Versetul acesta constituie un răspuns suficient de întemeiat pentru a răspunde la obiecţiile ridicate de unii, conform cărora unele din învăţăturile lui Pavel, în special cele privitoare la femei, ar reflecta propriile sale prejudecăţi. Chestiunile acestea nu reprezintă părerile particulare ale lui Pavel, ci sunt **poruncile Domnului.**

14:38 Desigur, unii nu vor voi să le accepte ca atare, drept care apostolul adaugă şi cuvintele: **Dacă cineva este ignorant, n-are decât să fie ignorant!** Dacă o persoană refuză să recunoască inspiraţia acestor scrieri şi să se plece supus în faţa lor, atunci nu are altă alternativă, decât să rămână în ignoranţa lui.

14:39 Rezumând instrucţiunile pe care le-a dat cu privire la exercitarea darurilor, Pavel le spune acum **fraţilor să dorească cu înfocare să proorocească, fără să interzică** oamenilor să **vorbească în limbi.** Versetul acesta arată importanţa relativă pe care o ocupă acese două daruri — pe primul, proorocia, trebuie să-l dorească cu înflăcărare, pe când pe al doilea nu trebuie doar să-l interzică. Proorocia este mai de preţ decât limbile, pentru că prin intermediul proorociei ajung păcătoşii să fie mustraţi de păcat şi tot prin prorocie sunt sfinţii edificaţi. Limbile fără interpretare nu au slujit alt scop decât acela de a-I vorbi lui Dumnezeu şi celor care le foloseau, precum şi de a etala capacitatea cuiva de a se exprima într-o limbă străină, capacitate pe care a primit-o de la Dumnezeu.

14:40 Un ultim cuvânt de îndemn din partea lui Pavel se referă la faptul că **toate lucrurile** trebuie **să se facă în chip cuviincios şi cu rânduială.** Este semnificativ faptul că se inserează această atenţionare în acest punct al capitolului 14. De-a lungul veacurilor, cei ce au pretins că au darul de a vorbi în limbi nu s-au remarcat însă prin rânduiala sau cuviinţa de care au dat dovadă în cadrul serviciilor adunării. Mai degrabă, multe din adunări au fost scene de emoţii ieşite de sub control şi o stare generală de confuzie.

Prin urmare, rezumând, apostolul Pavel prezintă cele patru condiţii care trebuie să guverneze folosirea limbilor în biserica locală:

1. Nu trebuie să interzicem folosirea limbilor (v. 39).
2. Dacă un om vorbeşte într-o limbă, trebuie să existe un interpret (v. 27c, 28).
3. Nu pot să vorbească mai mult de trei oameni în limbi, la orice serviciu al adunării (v. 27a).
4. Ei trebuie să vorbească pe rând (v. 27b).
5. Ceea ce spun ei trebuie să fie edificator (ziditor) pentru alţii (v. 26b).
6. Femeile trebuie să tacă (v. 34).
7. Toate trebuie făcute **în chip cuviincios şi cu rânduială** (v. 40).

Acestea sunt regulile de bază, rămase valabile până în ziua de azi, ce trebuie în mod obligatoriu să guverneze buna desfăşurare a serviciilor în cadrul adunării.

IV. RĂSPUNSUL DAT DE PAVEL CELOR CE TĂGĂDUIAU ÎNVIEREA Cap. 15)

Avem în acest capitol cea mai clară prezentare a subiectului învierii. Printre credincioşii corinteni s-au strecurat unii care propagau învăţătura că învierea cu trupul nu ar fi posibilă. Ei nu negau existenţa vieţii

după moarte, ci doar susţineau că în viaţa de apoi noi am fi doar nişte duhuri fără trup real. Apostolul prezintă aici răspunsul lui clasic la aceste tăgăduiri.

A. Certitudinea învierii (15:1-34)

15:1, 2 Pavel le aminteşte vestea bună pe care le-a propovăduit-o, pe care ei au primit-o şi în temeiul căreia stăteau acum în picioare. Ea nu constituia o doctrină nouă pentru corinteni, ci doar trebuia neapărat să li se aducă din nou la cunoştinţă în acest moment important din viaţa lor. Căci tocmai prin **evanghelia** aceasta au fost **mântuiţi** corintenii. Apoi Pavel adaugă cuvintele: **dacă ţineţi cu tărie cuvântul pe care vi l-am vestit — afară doar dacă nu cumva aţi crezut în zadar**. Tocmai prin evanghelia învierii au fost ei mântuiţi — afară doar dacă nu cumva nu ar exista o atare mântuire, în care caz ei nu au fost mântuiţi. Cuvântul **dacă** din acest pasaj nu exprimă nici o îndoială cu privire la mântuire, după cum nu ne spune că ei ar fi fost mântuiţi pentru faptul că s-au ţinut cu tărie de acest cuvânt. Mai degrabă, Pavel afirmă doar că, dacă nu ar exista mântuire, atunci ei nu ar putea fi mântuiţi. Cu alte cuvinte, cei ce tăgăduiau învierea cu trupul lansau un atac direct împotriva întregului adevăr al evangheliei. Pentru Pavel, învierea este fundamentală, căci fără ea nu poate exista creştinism. Astfel versetul acesta este un îndemn adresat corintenilor să se ţină cu tărie de evanghelia pe care au primit-o, în pofida atacurilor lansate împotriva ei.

15:3 Pavel le transmisese corintenilor mesajul pe care-l primise şi el prin revelaţie divină. Prima doctrină cardinală a acelui mesaj a fost faptul **că Cristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi.** Asta subliniază caracterul substituţionar al morţii lui Cristos. El nu a murit pentru propriile Lui păcate sau ca martir, ci **a murit pentru păcatele noastre**. El **a murit** pentru a plăti pedeapsa meritată de **păcatele noastre**. Toate acestea s-au făcut în conformitate cu Scripturile. Termenul „Scripturile" se referă aici doar la Vechiul Testament, întrucât Noul Testament nu exista încă sub formă scrisă. Au prezis oare Scripturile Vechiului Testament că Cristos va muri pentru păcatele oamenilor? Răspunsul este un hotărât „da!" Isaia 53, versetele 5 şi 6 sunt o dovadă suficientă, în această privinţă.

15:4 Îngroparea lui Cristos a fost profeţită în Isaia 53:9 iar învierea Sa în Psalmul 16:9, 10. Este important de reţinut cum subliniază Pavel mărturia Scripturilor. Lucrul acesta trebuie să constituie totdeauna un test în toate chestiunile ce ţin de credinţa noastră: „Ce spun Scripturile?"

15:5 În versetele 5-7, avem lista martorilor oculari care au asistat la înviere. Mai întâi, Domnul i s-a arătat lui **Chifa** (Petru) — fapt cu totul mişcător, dacă ne gândim că ucenicului odinioară lipsit de credinţă, care s-a lepădat de Domnul de trei ori, i s-a acordat ulterior privilegiul fără seamăn de mare ca Domnul să i se arate lui special, după învierea Sa. O, ce mare este harul Domnului Isus Cristos! **Apoi** Domnul li S-a arătat şi **celor doisprezece** ucenici. De fapt cei doisprezece nu erau, în acest timp, cu toţii laolaltă, ci formula **cei doisprezece** desemna grupul colectiv al ucenicilor, chiar dacă nu toţi membrii acestui grup erau prezenţi la un moment dat. Trebuie remarcat că nu toate arătările Domnului Isus după înviere, pe care le consemnează evangheliile, se găsesc în această listă. Duhul lui Dumnezeu selectează acele arătări ale lui Cristos după învierea Sa pe care le consideră cele mai pertinente scopului urmărit de El.

15:6 Arătarea Domnului **la peste cinci sute de fraţi deodată** se crede că a avut loc în Galileea. În vremea când şi-a redactat Pavel această epistolă, cei mai mulţi dintre aceştia mai erau încă în viaţă, deşi unii plecaseră acasă la Domnul. Cu alte cuvinte, dacă cineva dorea să conteste acurateţea spuselor lui Pavel, nu avea decât să-i contacteze pe martorii oculari ai Învierii, care mai erau încă în viaţă.

15:7 Nu putem şti la care **Iacov** se referă textul de aici, deşi majoritatea comentatorilor presupun că este fratele vitreg al Domnului. Versetul 7 ne spune de asemenea că Domnul S-a arătat **tuturor apostolilor.**

15:8 În continuare Pavel se referă la propria sa cunoştinţă cu Cristosul înviat — eveniment petrecut pe drumul Damascului, când apostolul a văzut o mare lumină din cer şi s-a întâlnit cu Cristosul Glorificat, faţă în faţă. **Unul născut înainte de vreme** (în alte ediţii româneşti: „o stârpitură", n.tr.) se referă la avort sau la o naştere prematură. Explicaţia lui Vine este că Pavel s-ar fi considerat inferior celorlalţi apostoli, asemenea unei naşteri imature faţă de una matură. Pavel recurge aici la un termen de autoînjosire, datorită felului de viaţă trăit înainte de convertire, când a persecutat biserica.

15:9 Gândindu-se la privilegiul ce i s-a dat să se întâlnească faţă în faţă cu Mântuito-

rul, apostolul este pătruns de un spirit de nevrednicie, căci își amintește cum a **persecutat biserica lui Dumnezeu** și cum, în pofida acestui fapt, Domnul l-a chemat să fie apostol. Prin urmare, el se pleacă până în țărână, ca **cel mai mic dintre apostoli** și ca unul care **nu este vrednic să poarte numele de apostol**.

15:10 În acest punct, Pavel se alătură celorlalți apostoli, afirmând că indiferent care din ei ar predica, ei sunt uniți cu toții în mărturia pe care o aduc evangheliei și în special învierii lui Cristos.

15:12 În versetele 12-19, Pavel enumeră consecințele tăgăduirii învierii cu trupul. Mai întâi, asta ar însemna că Cristos Însuși nu a înviat. Logica lui Pavel este imbatabilă. Unii afirmau că nu este înviere cu trupul. Ei bine, atunci, spune Pavel, dacă așa ar sta lucrurile, atunci înseamnă că nici Cristos nu a înviat. Sunteți voi, corintenii, dispuși să recunoașteți acest lucru? Bineînțeles că nu erau! Pentru a dovedi posibilitatea oricărui fapt, nu trebuie să faci altceva decât să demonstrezi că deja s-a petrecut. Or, pentru a dovedi realitatea învierii cu trupul, Pavel este dispus să-și întemeieze argumentul pe simplul fapt că **Cristos** deja **a fost înviat din morți.**

15:13 Dar dacă nu este o înviere a morților, atunci evident **nici Cristos nu a înviat.** O atare concluzie i-a învăluit pe corinteni în disperare și deznădejde.

15:14 Iar dacă Cristos nu a înviat, atunci propovăduirea apostolilor ar fi **zadarnică** sau lipsită de substanță. De ce ar fi **zadarnică**? Mai întâi, pentru că Domnul Isus a promis că va învia din morți a treia zi. Or, dacă El *nu* a înviat atunci, asta ar însemna că este impostor sau rătăcit. Și într-un caz, și-n altul, n-am avea cum ști că moartea Sa este mai de preț decât aceea a oricărei alte persoane. Dar prin învierea Sa din morți, Dumnezeu a depus mărturie pentru faptul că El era pe deplin satisfăcut de lucrarea răscumpărătoare săvârșită de Cristos.

Evident, dacă mesajul apostolic era fals, atunci și **credința** era **zadarnică,** și astfel nu ne-am mai putea pune încrederea într-un mesaj fals sau golit de sens.

15:15 În acest caz, nu s-ar pune doar problema că apostolii ar fi predicat un mesaj fals, ci ar însemna, de fapt, că au mărturisit împotriva lui **Dumnezeu**. Ei au **mărturisit cu privire la faptul că Dumnezeu L-a înviat pe Cristos** din morți. Or, dacă Dumnezeu nu a făcut acest lucru, atunci înseamnă că apostolii au depus o mărturie **mincinoasă** împotriva Lui.

15:16 Dacă învierea este o imposibilitate, atunci nu pot exista nici un fel de excepții în cazul ei. Pe de altă parte, dacă învierea a avut totuși loc, în cazul cu Cristos, de pildă, atunci nu mai poate fi considerată o imposibilitate.

15:17 Dacă Cristos nu a fost înviat, **credința** credincioșilor este **zadarnică** și lipsită de putere. În plus, asta ar însemna că nu este nici iertare de păcate. În felul acesta, respingerea învierii înseamnă respingerea valorii lucrării lui Cristos.

15:18 Cât privește pe cei ce au murit crezând **în Cristos**, situația acestora ar fi, conform acestei argumentări, total deznădăjduită. Dacă Cristos nu a înviat, atunci credința lor nu a avut nici o valoare. Sintagma **cei adormiți în Cristos** se referă la trupurile credincioșilor, căci nicăieri în Noul Testament nu se spune că sufletul ar adormi. La moartea credinciosului, sufletul lui se duce în prezența lui Cristos, în timp ce trupul lui este descris ca fiind adormit în mormânt.

Trebuie să clarificăm și cuvintele: **au pierit.** Termenul „a pieri" *niciodată* nu înseamnă anihilare sau încetarea existenței. Cum arată Vine, nu înseamnă că cineva încetează de a mai *fi*, ci încetează de a mai *fi bine*. Înseamnă ruinarea persoanei, în raport cu scopul pentru care a fost creată.

15:19 Dacă Cristos nu a înviat, atunci credincioșii sunt într-o stare de plâns, la fel cu cei care au murit, însemnând că și ei s-au înșelat. Înseamnă, de fapt, că ar fi **cei mai de plâns dintre oameni.** Pavel se gândește aici, negreșit, la toate durerile, suferințele, încercările și persecuțiile la care sunt supuși creștinii. Or, a îndura toate aceste suferințe pentru o cauză pierdută și falsă — ei bine, asta ar fi într-adevăr de plâns!

15:20 Starea de încordare dispare însă, prin anunțul triumfător al lui Pavel, că învierea lui Cristos a avut totuși loc și a fost urmată de consecințe minunate. **Dar acum, Cristos a înviat dintre cei morți, pârga celor adormiți.** În Scriptură se face distincție între învierea morților și învierea *din* morți. Versetele anterioare s-au ocupat de învierea morților. Cu alte cuvinte, Pavel a argumentat la modul general, în sprijinul faptului că morții înviază. Dar Cristos a înviat *din* morți. Asta înseamnă că atunci când a înviat El nu au înviat și ceilalți morți. Deci, în această privință, a fost o înviere limitată. Toate învierile presupun învierea celor morți, dar numai învierea lui Cristos și

a credincioşilor este o înviere *dintre cei* morţi.

15:21 Prin om a venit prima moarte în lume şi omul acela a fost Adam. Prin păcatul lui, moartea a venit peste toţi oamenii. Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Lui în lume ca **Om**, pentru a contracara efectele acţiunii primului om şi pentru a-i învia pe credincioşi la o stare de binecuvântare pe care nicicând n-ar fi putut-o cunoaşte în Adam. Şi astfel prin **Omul** Cristos Isus **a venit învierea morţilor.**

15:22 Adam şi Cristos sunt prezentaţi drept căpetenii federale. Adică ei au acţionat în numele altor oameni. Şi toţi cei înrudiţi cu ei sunt afectaţi de acţiunile lor. **Toţi** cei descinşi din **Adam mor. Tot aşa în Cristos toţi vor fi făcuţi vii.** Versetul acesta a fost folosit de unii în încercarea de a propovădui mântuirea universală. Ei susţin că aceiaşi care mor în Adam sunt făcuţi vii în Cristos şi că, prin urmare, toţi vor fi, în cele din urmă, mântuiţi. Dar nu asta spune versetul 22. Cuvintele cheie sunt: **în Adam** şi **în Cristos. Toţi** cei ce sunt **în Adam mor. Toţi** cei ce sunt **în Cristos vor fi făcuţi vii,** adică numai credincioşii în Domnul Isus Cristos vor fi înviaţi din morţi, urmând să trăiască apoi veşnic în prezenţa Lui. **Toţi** cei ce **vor fi făcuţi vii** sunt definţi în versetul 23 drept cei care sunt ai lui Cristos la venirea Sa. Aici nu sunt cuprinşi duşmanii lui Cristos, deoarece aceştia vor fi puşi sub picioarele Sale (v. 25). Or, cum s-a exprimat cineva, ce paradis ar mai fi acesta?

15:23 Urmează grupele sau categoriile ce vor avea parte de prima înviere. Mai întâi, învierea lui **Cristos** Însuşi, care este numit aici **roadele dintâi.** Roadele dintâi sunt o mână de grâu copt luată din ogor înainte de a începe secerişul — ca un fel de garanţie sau arvună a ceea ce va urma. Termenul nu implică neapărat că Cristos a fost primul care a înviat, întrucât avem în Vechiul Testament alte cazuri de învieri, precum şi în Noul Testament. De exemplu: învierea lui Lazăr, cea a fiului văduvei şi a fiicei lui Iair. Dar învierea lui Cristos s-a deosebit de toate acestea, prin faptul că toţi aceştia au murit din nou, după învierea lor, pe când Cristos a înviat pe veci de veci, fără să mai moară vreodată. El a înviat şi acum este viu în puterea unei vieţi fără de sfârşit. Apoi El a înviat cu un trup glorificat.

A doua categorie cuprinsă în prima înviere este cea a **celor care sunt ai lui Cristos la prima Sa venire.** Aici sunt cuprinşi cei ce vor fi înviaţi cu ocazia Răpirii, precum şi acei credincioşi ce vor muri în timpul Marii Strâmtorări, fiind înviaţi la sfârşitul acestei Tribulaţii, când Cristos va reveni pentru a domni. După cum sunt faze distincte ale venirii lui Cristos, tot aşa există etape ale învierii sfinţilor Săi. Prima înviere nu-i cuprinde pe toţi cei ce au murit de-a lungul timpului, ci numai pe cei ce au murit cu credinţa în Cristos.

Unii propagă învăţătura potrivit căreia numai creştinii care I-au fost fideli lui Cristos sau cei care au biruit vor fi înviaţi în acest timp, dar Scripturile contrazic foarte clar această teorie. Toţi **cei care sunt ai lui Cristos** vor învia la venirea Sa.

15:24 Sintagma **după aceea va veni sfârşitul** se referă, în opinia noastră, la **sfârşitul** *învierii.* La sfârşitul Domniei de o Mie de Ani a lui Cristos, după ce El îşi va fi înfrânt duşmanii, va veni învierea morţilor răi. Aceasta este ultima înviere care va avea loc. Toţi cei care au murit în necredinţă se vor înfăţişa înaintea Judecăţii de la Marele Tron Alb, ca să-şi primească osânda.

După Mileniu şi nimicirea lui Satan (Apo. 20:7-10), Domnul Isus va preda **împărăţia lui Dumnezeu Tatăl.** Până la acea dată, El va fi abolit **orice domnie, orice autoritate şi orice putere.** Până în acest punct, Domnul Isus Cristos va fi domnit *ca Fiul Omului,* slujind de Mediator al lui Dumnezeu. La sfârşitul domniei de o mie de ani, planurile lui Dumnezeu pe pământ se vor fi împlinit în chip desăvârşit. Orice opoziţie va fi fost înfrântă şi orice duşman va fi fost nimicit. Domnia lui Cristos *ca Fiul lui Dumnezeu* va face loc atunci împărăţiei eterne în cer. Domnia lui *ca Fiul lui Dumnezeu* în cer va continua apoi în veci de veci.

15:25 Versetul 25 subliniază cele afirmate deja, anume că domnia lui Cristos va continua până când orice urmă de răzvrătire şi duşmănie va fi fost anihilată.

15:26 Chiar în timpul Domniei de o mie de ani a lui Cristos, oamenii vor continua să moară, în special cei ce se vor opune pe faţă Domnului. Dar la Judecata de la Marele Tron Alb, **moartea** şi Hades [locuinţa morţilor, în română, n.tr.] vor fi aruncate în iazul de foc.

15:27 Dumnezeu a decretat ca **toate lucrurile** să fie **puse** sub **picioarele** Domnului Isus Cristos. Desigur, punând **toate lucrurile sub El,** Dumnezeu S-a exceptat, în mod necesar, pe Sine. Versetul 27 este cam greu de urmărit, deoarece nu este clar la cine

se referă fiecare pronume. L-am putea parafraza în felul următor: „Căci Dumnezeu a pus toate lucrurile sub picioarele lui Cristos. Dar când Dumnezeu spune că toate lucrurile sunt puse sub Cristos, este evident că Dumnezeu este exclus, El, Cel care a pus toate lucrurile sub Cristos."

15:28 Chiar după ce **toate lucrurile** au fost puse în stare de supunere față de Fiul, El Însuşi va continua să fie **supus** lui **Dumnezeu** pe veci.

Dumnezeu L-a făcut pe Cristos domnitor, administrator al tuturor planurilor şi sfaturilor Sale. Toată autoritatea şi puterea au fost puse în mâinile Lui. Va veni o vreme când El va da socoteală de administrația ce I s-a încredințat. După ce va fi adus toate lucrurile la supunere, El Îi va preda din nou împărăția lui Dumnezeu în stare perfectă. După ce a realizat lucrarea de răscumpărare şi restaurare pentru care a devenit Om, El va reține locul subordonat pe care şi l-a asumat la Încarnare. Dacă ar înceta să fie om, după ce a adus la înfăptuire tot ceea ce plănuise şi concepuse Dumnezeu, atunci însăşi veriga de legătură dintre Dumnezeu şi om ar dispare. (Selecție)

15:29 Versetul 29 este probabil unul dintre cele mai dificile şi mai obscure versete din întreaga Biblie. Multe explicații au fost oferite, aşa cum am arătat. De pildă, unii susțin că credincioşii aflați în viață pot fi botezați pentru cei ce au murit, fără ca aceştia din urmă să fi îndeplinit ritualul respectiv. Desigur, o asemenea interpretare este străină Scripturii, trebuind să fie respinsă, căci se întemeiază pe un singur verset şi nu beneficiază de suportul colectiv al restului Scripturii. Alții cred că botezul pentru morți înseamnă că, la botez, noi ne socotim pe noi înşine ca unii care am murit. Este un sens posibil, dar nu se potriveşte prea bine cu contextul versetului 29.

Interpretarea care pare să corespundă cel mai bine contextului este următoarea: La data când şi-a redactat Pavel această epistolă, se declanşase o prigoană cumplită împotriva celor care luau, în public, o poziție fermă de fidelitate față de Cristos. Persecuțiile acestea au fost şi mai intense cu ocazia botezului. Adesea se întâmpla ca cei ce-şi mărturiseau în mod public credința în Cristos în apa botezului să fie martirizați la scurt timp după aceea. Dar oare asta îi oprea pe alții de a fi mântuiți şi de a le lua locul în apa botezului? Nicidecum! Se pare că mereu veneau valuri noi de suflete mântuite, care luau locul celor martirizați. Când păşeau în apa botezului, în sens foarte real ei erau botezați pentru sau *în locul* (*hyper* în greacă) celor morți. De unde rezultă că **morții** se referă aici la cei ce au murit ca urmare a mărturiei lor neînfricate pentru Cristos. Pavel argumentează aici că ar fi o nechibzuință ca să fie astfel botezați, pentru a completa locurile rămase vacante prin moartea celor martirizați pentru Cristos, dacă nu ar exista înviere din morți. Ar fi aidoma detaşării unor trupe care să înlocuiască efectivele unei armate angajate într-o luptă sortită eşecului sau ar echivala cu lupta pentru o cauză lipsită de orice speranță. **Dacă morții nu înviază nicidecum, de ce se mai botează pentru ei?**

15:30 Şi de ce suntem noi în primejdie în fiecare ceas? Apostolul Pavel era în permanență expus primejdiilor. Datorită curajului cu care Îl predica pe Cristos, el şi-a făcut dușmani pretutindeni pe unde a trecut. Tot felul de comploturi au fost urzite împotriva vieții lui. Desigur, ar fi putut scăpa de toate acestea, dacă nu L-ar mai fi mărturisit pe Cristos. De fapt, ar fi procedat înțelept, renunțând la toate acestea, dacă, într-adevăr, n-ar exista învierea din morți.

15:31 Pe lauda voastră, fraților, pe care o am în Cristos Isus Domnul nostru, eu mor în fiecare zi ar putea fi parafrazat după cum urmează: „Cu tot atâta certitudine cu care eu mă bucur de voi, copiii mei în Cristos Isus, în fiecare zi din viața mea eu sunt expus pericolului de a-mi pierde viața."

15:32 Apostolul amintește apoi de aprigele prigoane de care s-a lovit **la Efes**. Noi nu credem că realmente a fost aruncat în arenă, cu fiarele sălbatice, ci mai degrabă credem că se referă la oameni răi, pe care îi compară cu fiarele sălbatice. În fapt, ca cetățean roman, Pavel nu putea fi forțat să lupte cu fiarele sălbatice. Nu ştim exact la ce incident se referă acest verset. Totuşi argumentul rămâne în picioare, că apostolul ar fi fost foarte nechibzuit, dacă s-ar fi angajat în asemenea lupte, fără să fie asigurat de învierea din morți. Dimpotrivă, ar fi fost mult mai înțelept să adopte filosofia: **„Dacă morții nu înviază, «Să mâncăm şi să bem, căci mâine vom muri!»"**

Uneori îi auzim pe creştini spunând că dacă totul s-ar termina cu această viață, nemaiexistând viața de dincolo, şi atunci s-ar merita să fie creştini. Dar Pavel nu este de acord cu această idee. Dacă nu ar fi nici o înviere, atunci am fi mai câştigați dacă am

încerca să beneficiem la maximum de viaţa actuală, trăind pentru mâncare, îmbrăcăminte şi plăceri. Atunci acesta ar fi singurul rai la care ne-am putea aştepta. Dar întrucât *există* o înviere, nu cutezăm să ne petrecem viaţa pentru aceste lucruri trecătoare, ci avem datoria să trăim pentru viaţa de apoi, nu pentru cea de acum.

15:33 Corintenii nu trebuie să se înşele în această privinţă. **Prieteniile rele strică obiceiurile bune.** Pavel se referă la învăţătorii falşi ce se strecuraseră în biserica de la Corint, afirmând că nu ar exista înviere. Creştinii trebuie să-şi dea seama că este cu neputinţă să te însoţeşti cu oameni răi sau cu învăţături greşite, fără să fii corupt de acestea. Doctrina coruptă va avea un efect inevitabil asupra vieţii tale. Învăţăturile false nu vor duce la sfinţenie.

15:34 Corintenii trebuie să se trezească la neprihănire, şi nu la păcat. Ei nu trebuie să se lase înşelaţi de aceste învăţături rele. **Unii nu au cunoştinţă de Dumnezeu.** Cu alte cuvinte, nu erau credincioşi adevăraţi, ci lupi îmbrăcaţi în piei de oi, învăţători falşi, care s-au strecurat în mijlocul lor pe furiş. Era spre ruşinea corintenilor că acestor bărbaţi li s-a permis să-şi ocupe locul alături de creştini şi să propage aceste învăţături nocive. Nevegherea care a permis unor oameni răi să pătrundă în adunare a dus la scăderea tonusului moral al întregii biserici, pregătind terenul pentru contaminarea lor cu tot felul de rătăciri.

B. Considerarea obiecţiilor formulate împotriva învierii (15:35-57)

15:35 În versetele 35-49, apostolul descrie în detaliu modalitatea învierii. El anticipează cele două întrebări ce se vor ivi în mod inevitabil în mintea celor care tăgăduiesc învierea cu trupul. Prima este: **„Cum înviază morţii?"** iar a doua: **„Şi cu ce trup vor veni?"**

15:36 Răspunsul la prima întrebare îl găsim în versetul 36, unde se recurge la o ilustraţie obişnuită din natură, care demonstrează posibilitatea învierii. O sămânţă trebuie să fie îngropată în pământ şi să moară, pentru a putea încolţi. Ce minunată este taina vieţii ascunse în fiecare sămânţă minusculă! Putem să disecăm sămânţa şi s-o studiem la microscop, dar taina principiului vieţii rămâne de nepătruns. Tot ce ştim este că sămânţa este sădită în pământ şi că din acest moment incipient atât de nepromiţător va încolţi viaţa din morţi.

15:37 Apoi apostolul se ocupă de a doua întrebare, explicând că atunci când semănăm o sămânţă, nu semănăm planta propriu-zisă ce va creşte, ci doar un grăunte, fie de grâu, fie de altă sămânţă. Ce concluzie tragem de aici? Este oare planta unul şi acelaşi lucru cu sămânţa? Nu, dar între ele există o conexiune vitală. Fără sămânţă nu am avea planta. Tot aşa, trăsăturile plantei derivă din sămânţă. Exact aşa este şi cu învierea.

Învierea trupului se referă la o identitate de conţinut şi continuitate a substanţei cu ceea ce se sădeşte, fiind însă purificată de stricăciune, dezonoare şi slăbiciune, fiind făcută nepieritoare, glorioasă, puternică şi spirituală. Este acelaşi trup, dar este semănat într-o formă şi învie într-alta. (Selecţie)

15:38 **Dumnezeu** produce **un trup** conform seminţei ce a fost semănată şi **fiecare sămânţă** are ca urmare felul ei de plantă. Toţi factorii care determină mărimea, culoarea, frunza şi floarea plantei se află în germenii seminţei semănate în sol.

15:39 Pentru a ilustra faptul că gloria trupului înviat se va deosebi de gloria actualului nostru trup, apostolul Pavel arată că **nu orice trup este la fel.** De pildă, avem trupul uman, apoi trupul animalelor, trupul peştilor şi trupul păsărilor. Ele sunt cu toate diferite, dar toate sunt din carne. Deci avem o asemănare, dar nu o dublare sau o copie exactă.

15:40 După cum există o diferenţă între splendoarea corpurilor cereşti (stelele, etc.) şi corpurile celor de pe pământ, tot aşa există o deosebire între trupul de acum al credincioşului şi cel pe care-l va avea după moarte.

15:41 Chiar între aştrii cereşti există o deosebire între gloria unuia şi a celuilalt. De pildă, soarele este mai strălucitor decât luna iar o stea se deosebeşte în strălucire de altă stea.

Majoritatea comentatorilor sunt de acord că Pavel subliniază aici gloria trupului înviat ce se va deosebi de trupul cu care suntem îmbrăcaţi aici pe pământ. Ei nu cred că versetul 41 ar fi un indiciu după care în cer ar exista gradaţii de slavă între credincioşi. Totuşi nu suntem înclinaţi să conchidem împreună cu Holsten că „modul în care subliniază Pavel diversitatea din cadrul corpurilor cereşti presupune existenţa unei gradaţii analoge de slavă între cei înviaţi." Reiese clar din alte pasaje ale Scripturii că nu vom fi cu toţii identici în cer. Deşi toţi ne vom asemăna cu Domnul Isus, din punct de

vedere moral, adică în ce priveşte libertatea şi detaşarea de păcat, nu se poate deduce că ne vom asemăna şi fizic cu Domnul Isus. El va rămâne cu o înfăţişare distinctă toată veşnicia. Tot aşa, noi credem că fiecare creştin individual va avea o personalitate distinctă şi recongnoscibilă, ca atare. Dar vor exista diverse grade de răsplată la Scaunul de Judecată al lui Cristos, în funcţie de credincioşia cu care L-a slujit fiecare. Deşi toţi vor avea parte de o fericire supremă, în cer, unii vor avea o *capacitate* mai mare de a se bucura, în cer. După cum există diferite grade de suferinţă în iad, în funcţie de păcatele pe care le-a săvârşit cineva, tot aşa vor exista diferite grade de percepere a bucuriei în cer, în funcţie de ceea ce am făcut aici pe pământ, ca credincioşi.

15:42 Versetele 42-49 arată contrastul dintre ceea ce este trupul credinciosului în prezent şi ce va fi în starea lui eternă. **Trupul este semănat în putrezire şi înviază în neputrezire.** În vremea de acum trupurile noastre sunt supuse bolii şi morţii. Când sunt aşezate în mormânt, ele se descompun, întorcându-se în ţărână. Dar nu tot aşa va fi cu trupul învierii, ci acesta nu va mai fi supus bolii sau descompunerii.

15:43 Trupul actual **este semănat în necinste.** Cu alte cuvinte, nu vedem nimic maiestuos sau glorios la un trup neînsufleţit. Dar acelaşi trup va fi **înviat în slavă.** Va fi liber de orice riduri, de orice cicatrici, de toate semnele bătrâneţii, de obezitate şi de urmele păcatului.

Este semănat în slăbiciune şi înviază în putere. Odată cu înaintarea în vârstă, **slăbiciunea** înaintează tot mai mult, până când moartea însăşi îl deposedează pe om de orice vlagă. În eternitate, trupul nu va mai fi supus acestor jalnice limitări, ci va poseda puteri de care nu dispune în prezent. De pildă, Domnul Isus Cristos, după învierea Sa, a putut intra într-o încăpere cu uşile încuiate.

15:44 Este semănat trup natural şi înviază un trup spiritual. Aici trebuie să avem grijă să subliniem că prin „spiritual" (sau „duhovnicesc") *nu* se înţelege „nemateriał". Unii oameni îşi imaginează că la înviere vom fi duhuri fără trup. Nicidecum nu acesta este sensul versetului. Noi ştim că trupul înviat al Domnului Isus era format din carne şi din oase, pentru că a spus: „Un duh n-are carne şi oase, cum vedeţi că am Eu" (Luca 24:39). Diferenţa dintre **un trup natural** şi **un trup spiritual** este că primul este adecvat vieţii de pe pământ, în timp ce al doilea este adecvat vieţii din cer. Primul este de obicei controlat de suflet, în timp ce al doilea este controlat de duh. **Un trup duhovnicesc** este cel care va fi, cu adevărat, slujitorul duhului.

Dumnezeu l-a creat pe om duh, suflet şi trup şi întotdeauna la El este această ordine, în care duhul e pe primul loc, pentru că El a lăsat ca duhul să aibă pre-eminenţa şi stăpânirea. Odată cu pătrunderea păcatului, s-a întâmplat însă ceva foarte ciudat. Ordinea lui Dumnezeu pare să fi fost răsturnată, făcându-l pe om să afirme întotdeauna: „trup, suflet şi duh". În felul acesta, el i-a acordat trupului locul pe care trebuia să-l ocupe duhul. Nu tot aşa va fi însă la înviere, când duhul va ocupa locul de control pe care i l-a acordat iniţial Dumnezeu.

15:45 De aceea este scris: „Omul dintâi, Adam, a fost făcut un suflet viu;" cel din urmă Adam, un duh dătător de viaţă. Aici din nou **omul dintâi, Adam** este pus în contrast cu Domnul Isus Cristos. Dumnezeu a suflat în nările lui Adam suflarea de viaţă şi acesta a devenit o fiinţă vie (Gen. 2:7). Toţi cei ce descind din el poartă trăsăturile sale. **Cel din urmă Adam**, Mântuitorul, **a devenit un duh dătător de viaţă** (Ioan 5:21, 26). Diferenţa este că în primul caz, lui Adam *i s-a dat* viaţă fizică, pe când în al doilea caz, Cristos *dă El Însuşi* viaţă veşnică altora, cum explică şi Erdman:

> Ca descendenţi ai lui Adam, noi suntem făcuţi să fim ca el, suflete vii, locuind în trupuri muritoare, purtând chipul unui părinte părintesc. Dar ca urmaşi ai lui Cristos, vom fi îmbrăcaţi cu trupuri nemuritoare şi vom purta chipul Domnului nostru ceresc.[53]

15:46 Apostolul prezintă acum o lege fundamentală din universul lui Dumnezeu, potrivit căreia: **întâi vine nu ce este duhovnicesc, ci ce este natural; ce este duhovnicesc vine pe urmă.** Asta se poate înţelege în mai multe feluri. Adam, omul **natural**, a păşit primul pe scena istoriei umane; apoi Isus, Omul **duhovnicesc.** În al doilea rând, noi ne naştem pe lume ca fiinţe **naturale.** Apoi ne naştem din nou, devenind fiinţe **duhovniceşti.** În fine, mai întâi primim trupurile **naturale**, şi apoi, la înviere, primim trupurile **duhovniceşti.**

15:47 Primul om a fost făcut din pământ, făcut din ţărână. Adică originea lui a fost **din pământ** şi trăsăturile lui au fost pământeşti. El a fost **făcut din ţărâna** pă-

mântului în primul rând şi în viaţa lui el a părut, în sens foarte palpabil, un om legat de pământ. **Al doilea Om este Domnul**[54] **din cer.**

15:48 Dintre cei doi oameni menţionaţi în versetul 45, Isus a fost al doilea. El există din toată veşnicia, dar ca Om, El a venit după Adam. El a venit din cer, şi tot ce a făcut şi a spus El a fost **ceresc** şi duhovnicesc, mai degrabă decât pământesc sau sufletesc.

Cum este cu aceste două căpetenii federale, tot aşa este şi cu urmaşii lor. Cei ce sunt născuţi din Adam moştenesc trăsăturile lui. Tot aşa, cei născuţi din Cristos sunt oameni **cereşti.**

15:49 După cum am purtat caracteristicile lui Adam, în ce priveşte naşterea noastră naturală, **tot aşa vom purta**[55] **şi chipul** lui Cristos în trupurile noastre înviate.

15:50 În continuare apostolul se ocupă de subiectul transformării care va avea loc în trupurile credincioşilor, vii şi morţi, când se va întoarce Domnul. Drept prefaţă la acesre remarci, el adaugă cuvintele: **carnea şi sângele nu pot să moştenească împărăţia lui Dumnezeu.** Prin asta vrea să spună că trupul nostru actual nu este adecvat pentru **împărăţia lui Dumnezeu** în aspectul ei etern, respectiv, casa noastră cerească. Tot atât de adevărat este că **nici putrezirea nu poate să moştenească neputrezirea.** Cu alte cuvinte, trupurile noastre actuale, supuse cum sunt bolilor, deteriorării şi descompunerii, nu ar fi adecvate pentru a trăi într-o stare în care nu există putrezire. Asta naşte întrebarea: cum vor fi atunci adecvate trupurile credincioşilor aflaţi în viaţă la venirea Domnului ca să trăiască în cer?

15:51 Răspunsul îl găsim sub forma unei taine. Cum s-a arătat deja, **o taină** este un adevăr necunoscut înainte, care este descoperit de Dumnezeu apostolilor şi, prin ei, ne este adus la cunoştinţa noastră.

Nu toţi vom adormi, adică, nu toţi credincioşii vor trece prin experienţa morţii. Unii vor fi în viaţă când va va reveni Domnul. Dar fie că am murit, fie că suntem încă în viaţă, când vine El, **toţi vom fi schimbaţi.** Adevărul învierii în sine nu este o taină, întrucât ea apare în Vechiul Testament, dar faptul că nu toţi vom muri, precum şi schimbarea sfinţilor aflaţi în viaţă la Venirea Domnului este un lucru ce nu fusese făcut cunoscut până atunci.

15:52 Schimbarea va avea loc instantaneu, **într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trâmbiţă. Cea din urmă trâmbiţă** de aici nu înseamnă sfârşitul lumii, nici trâmbiţa din urmă de care se vorbeşte la Apocalipsa, ci se referă la **trâmbiţa** lui Dumnezeu care va răsuna când va veni Cristos în văzduh să-Şi ia sfinţii (1 Tes. 4:16). Când va suna **trâmbiţa, morţii vor învia nesupuşi putrezirii şi noi vom fi schimbaţi.** Ce clipă de nespusă înălţare va fi aceasta, când pământul şi marea vor ceda ţărâna tuturor celor ce şi-au pus încrederea în Cristos de-a lungul veacurilor! Minţii omeneşti îi este aproape cu neputinţă să priceapă magnitudinea unui asemenea eveniment; dar credinciosul smerit îl poate accepta prin credinţă.

15:53 Noi credem că versetul 53 se referă la cele două categorii de credincioşi aflaţi la Venirea lui Cristos. **Ce este supus putrezirii** se referă la acele trupuri care s-au întors în ţărână. Ele se vor **îmbrăca cu neputrezirea.** Pe de altă parte, **ceea ce este muritor**, adică cei ce sunt încă în viaţă, în trupul supus morţii. Aceste trupuri vor fi îmbrăcate **în nemurire.**

15:54 Când morţii în Cristos vor fi înviaţi iar cei vii vor fi schimbaţi împreună cu ei, **atunci se va împlini cuvântul care este scris: „Moartea a fost înghiţită de biruinţă“** (Isa. 25:8). Ce minunat! După cum se exprimă şi C. H. Mackintosh:

> Ce sunt moartea, mormântul şi descompunerea, în prezenţa unei asemenea puteri? Să mai spună cineva că e greu să fii mort patru zile! Milioane ce au mucezit în ţărână de mii de ani vor ţâşni într-o clipită la viaţă, nemurire şi glorie eternă, la auzul glasului Celui binecuvântat.[56]

15:55 Versetul acesta ar putea fi imnul triumfal intonat de credincioşi, în timp ce se înalţă ca să-L întâmpine pe Domnul în văzduh. E ca şi când ar sfida **moartea**, întrucât pentru aceasta şi-a pierdut **boldul.** Ei sfidează şi **hadesul (locuinţa morţilor)**, pentru că în cazul lor a pierdut bătălia, nemaiputându-i ţine legaţi. **Moartea** nu-i mai poate înfricoşa, deoarece ei ştiu că păcatele le-au fost iertate şi că stau în faţa lui Dumnezeu în starea de perfectă acceptabilitate a preaiubitului Său Fiu.

15:56 Moartea nu ar avea nici un **bold** pentru nimeni, dacă n-ar fi **păcatul.** Conştiinţa păcatelor nemărturisite şi neiertate este aceea care le provoacă oamenilor teama de moarte. Dacă ştim că păcatele ne sunt iertate, putem înfrunta moartea cu încredere. Pe de altă parte, dacă păcatul apasă pe conştiinţa

noastră, moartea este un lucru groaznic — chiar începutul pedepsei veşnice.

Puterea păcatului este legea, adică, **legea** îl condamnă pe păcătos. Ea pronunţă pierzarea tuturor celor care nu au ascultat de preceptele sfinte ale lui Dumnezeu. Bine s-a afirmat că dacă n-ar fi păcat, n-ar fi nici moarte. Iar dacă n-ar fi lege, n-ar fi nici condamnare.

Tronul morţii se reazimă pe doi piloni: păcatul, care reclamă condamnarea, şi legea, care o pronunţă. În consecinţă, asupra acestor două puteri s-a axat lucrarea Izbăvitorului.[57]

15:57 Prin credinţa în El, noi avem **biruinţa** asupra morţii şi a mormântului. Moartea este văduvită de boldul ei. Este un fapt cunoscut că atunci când anumite insecte înţeapă o persoană, ele lasă acul implântat în carnea persoanei, şi astfel, aceste insecte, fiind văduvite de „boldul" lor, mor. În sens cât se poate de real, moartea s-a înţepat singură cu prilejul morţii Domnului nostru Isus Cristos pe cruce iar acum muma terorilor este văduvită de teroarea ei, în ce-l priveşte pe credincios.

C. Un ultim apel, în lumina învierii (15:58)

Prin urmare, având în vedere certitudinea învierii şi faptul că credinţa în Cristos nu este în zadar, apostolul Pavel îi îndeamnă pe preaiubiţii lui fraţi să fie statornici, neclintiţi, totdeauna abundând în lucrul Domnului, ştiind că truda lor nu este zadarnică în Domnul. Adevărul învierii transformă totul, dăruindu-ne nădejde şi statornicie, învrednicindu-ne să mergem înainte, în pofida unor împrejurări dificile, ba chiar copleşitor de dificile.

V. UN ULTIM SFAT DIN PARTEA LUI PAVEL (Cap. 16)

A. Cu privire la strângerea ajutoarelor (16:1-4)

16:1 Primul verset din capitolul 16 priveşte **strângerea de ajutoare** ce trebuia efectuată de biserica din Corint, ajutoarele urmând să fie trimise **sfinţilor** săraci din Ierusalim. Nu se cunoaşte cauza exactă a sărăciei lor. Unii au sugerat că a fost urmarea unei foamete (Fapte 11:28-30). Un alt motiv posibil a fost faptul că iudeii care mărturiseau credinţa în Cristos au fost ostracizaţi şi boicotaţi de rudele, prietenii şi concetăţenii lor necredincioşi. Pesemne ei îşi vor fi pierdut slujbele, fiind supuşi în nenumărate feluri la presiuni economice menite să-i forţeze să se lase de mărturisirea lor de credinţă în Cristos. Pavel dăduse deja porunci bisericilor din Galatia în legătură cu această chestiune, iar acum le dă corintenilor indicaţii să răspundă în acelaşi mod în care au fost sfătuiţi să procedeze şi sfinţii galateni.

16:2 Deşi indicaţiile din versetul 2 au fost date pentru o anumită colectivitate de credincioşi, totuşi principiile cuprinse în ele au o valoare universală. Mai întâi, strângerea de fonduri trebuia să se facă **în prima zi a săptămânii**. Avem aici un indiciu clar al faptului că primii creştini nu mai considerau că trebuie să ţină Sabatul sau ziua a şaptea. În fond, Domnul înviase în prima zi a săptămânii. Rusalile au fost în prima zi a săptămânii iar ucenicii s-au strâns la frângerea pâinii în prima zi a săptămânii (Fapte 20:7). Acum ei trebuie să **pună deoparte** câte ceva pentru sfinţi, **în prima zi a săptămânii.**

Al doilea principiu important este că indicaţiile privitoare la strângerea de ajutoare erau destinate **fiecăruia**. Şi bogaţi, şi săraci, şi sclavi, şi liberi, toţi trebuiau să ia parte la jertfa strângerii de ajutoare din ce avea fiecare.

Mai mult, strângerea de ajutoare trebuia să se facă în mod sistematic. **În prima zi a săptămânii** ei trebuiau **să pună deoparte câte ceva, strângând**. Lucrarea acesta nu trebuia să se facă la întâmplare sau doar în ocazii speciale. Darul trebuia pus deoparte separat de alţi bani şi destinat unor scopuri speciale, cerute de împrejurări. Dărnicia lor trebuia să se facă proporţionat: **după câştigul lui** (sau, cum se spune în versiunea engleză: **„după bunăstarea fiecăruia"**, n.tr.).

Ca să nu se strângă ajutoarele când voi veni eu. Apostolul Pavel nu a dorit ca strângerea de ajutoare să fie o chestiune de ultimul moment. El şi-a dat seama de posibilitatea ca cineva să dăruiască fără să se fi pregătit temeinic pentru aceasta, fără să-şi fi cercetat inima şi punga.

16:3 Versetele 3 şi 4 ne oferă indicii de mare preţ cu privire la ceea ce trebuie făcut cu fondurile strânse în adunarea creştină. Mai întâi, trebuie să observăm că fondurile nu trebuiau încredinţate unei singure persoane. Nici măcar Pavel însuşi nu putea fi deţinătorul unic al acestor fonduri. În al doilea rând, observăm că delegarea persoanelor care să aibă grijă de bani nu se făcea în mod arbitrar de către apostolul Pavel. Mai

degrabă, această decizie era lăsată pe seama adunării locale. De îndată ce ei vor fi ales solii, Pavel avea să-i **trimită** la **Ierusalim.**

16:4 Dacă se va hotărî că ar fi bine ca şi apostolul să meargă la Ierusalim, atunci fraţii din partea locului îl vor însoţi. Observaţi cum se exprimă Pavel: **„ei vor merge cu mine"**, şi nu „eu voi merge cu ei". Poate că este o aluzie la autoritatea de apostol a lui Pavel. Unii comentatori propun că factorul care va stabili dacă Pavel se va duce sau nu va fi amploarea darurilor strânse, dar noi nu putem concepe că un apostol atât de mare ca Pavel s-ar fi putut călăuzi după un asemenea principiu.

B. Cu privire la planurile sale personale (16:5-9)

16:5 Pavel discută planurile sale personale în versetele 5-9. Din Efes, unde se afla când redacta această scrisoare, el plănuia să **treacă prin Macedonia.** Apoi spera să ajungă în sud, la Corint.

16:6-8 Poate că Pavel va putea ierna împreună cu sfinţii de la Corint, după care aceştia urmau să-l petreacă încotro avea să se ducă mai departe. Pentru moment însă, nu avea să-i vadă, în drumul său spre Macedonia, dar se gândea cu bucurie că mai târziu va putea petrece un timp în mijlocul lor, **dacă va îngădui Domnul.** Înainte de a pleca spre Macedonia, Pavel se aştepta **să rămână totuşi în Efes până la Cincizecime.** De aici, din versetul 8, aflăm că epistola 1 Corinteni a fost redactată la Efes.

16:9 Pavel şi-a dat seama că la Efes se ivise un prilej minunat de a-L sluji pe Cristos. În acelaşi timp, el era conştient că erau şi foarte mulţi împotrivitori. Este exact situaţia cu care au fost confruntaţi dintotdeauna cei ce au dorit să-L slujească pe Cristos: pe de o parte, holdele sunt coapte, gata de secerat; pe de alta, vrăjmaşul care nu doarme caută să pună piedici, să dezbine şi să se împotrivească pe toate căile posibile!

C. Îndemnuri de încheiere şi salutări (16:10-24)

16:10 Apostolul adaugă aici câteva cuvinte referitoare la **Timotei.** Dacă acest tânăr devotat Domnului avea să vină la Corint, ei trebuiau să-l primească **fără frică.** Poate să fie o referire la faptul că Timotei era timid din fire, drept care ei trebuiau să vegheze ca nu cumva să accentueze şi mai mult această tendinţă. Pe de altă parte, mai poate însemna că Timotei trebuia să poată veni la ei fără frica de a nu fi acceptat ca slujitor al Domnului. Faptul că varianta aceasta din urmă este cea corectă e indicat de cuvintele următoare rostite de Pavel: **„Căci el este prins ca şi mine în lucrul Domnului."**

16:11 Datorită slujirii pline de credincioşie a lui Timotei faţă de Domnul Isus Cristos, nimeni nu avea voie să-l dispreţuiască. Mai degrabă, trebuia făcut totul pentru a-l conduce în pace, ca Timotei să vină înapoi la Pavel, la timpul cuvenit. Apostolul aştepta cu bucurie să se reîntâlnească cu Timotei şi cu fraţii.

16:12 Cât pentru fratele Apolo, Pavel îl rugase stăruitor să le facă o vizită fraţilor de la Corint. Apolo nu considerase că Domnul voia ca el să se ducă la Corint atunci, dar a lăsat să se înţeleagă că se va duce acolo când se va ivi prilejul nimerit. Versetul 12 ne este de mare preţ, întrucât ne arată duhul de dragoste şi înţelegere ce domnea în rândul slujitorilor Domnului. Cineva a definit această situaţie drept un tablou minunat de „dragoste şi respect, lipsite de orice urmă de gelozie". De asemenea, ne arată libertatea de care beneficia fiecare slujitor al Domnului de a se lăsa călăuzit de Domnul, fără să-i dicteze nimeni ce trebuie să facă. Nici măcar apostolul Pavel nu era autorizat să-i spună lui Apolo ce să facă. În legătură cu aceasta Ironside face următoarele comentarii: „Sub nici o formă nu aş concepe să scot din Biblia mea acest capitol, deoarece mă ajută să înţeleg modul în care îşi călăuzeşte Dumnezeu slujitorii în lucrarea lor de slujire faţă de El."[58]

16:13, 14 În continuare, Pavel le transmite sfinţilor o serie de îndemnuri pline de miez. Astfel, ei trebuie să **vegheze** în permanenţă, să **stea tari în credinţă**, să fie **curajoşi** şi să **fie tari.** Poate că Pavel se gândeşte din nou la pericolul învăţătorilor falşi. Sfinţii au datoria să fie mereu cu ochii în patru. Ei nu trebuie să cedeze nici un centimetru de teren vital, ci trebuie să se dea dovadă de un adevărat curaj. În fine, ei trebuie să fie tari în Domnul. În tot ceea ce fac, ei trebuie să dea dovadă de dragoste. Asta înseamnă că vor trăi o viaţă de devotament faţă de Dumnezeu şi de alţii, ceea ce va presupune dăruire de sine.

16:15 În continuare avem un îndemn privitor la **casa lui Ştefana.** Aceşti scumpi creştini au constituit **cele dintâi roade ale Ahaiei**, adică primii convertiţi din **Ahaia.** Se pare că încă din momentul convertirii lor ei

s-au dedicat cu totul în slujba sfinţilor. Ei s-au consacrat slujirii copiilor lui Dumnezeu. **Casa lui Ştefana** a fost pomenită anterior, la 1:16. Acolo Pavel afirma că i-a botezat pe cei din această casă. Mulţi susţin că în expresia **casa lui Ştefana** ar fi fost incluşi şi copiii mici, drept care au încercat să justifice prin asta botezul pruncilor. Numai că din acest verset reiese limpede că nu erau copii mici în această casă, întrucât se spune clar că membrii acestei case **s-au dedicat cu totul în slujba sfinţilor.**

16:16 Apostolul îi îndeamnă pe creştini să fie **supuşi unor astfel de oameni şi fiecăruia care ajută la lucrare şi munceşte**. Aflăm din învăţăturile generale ale Noului Testament că cei ce se dedică slujirii lui Cristos trebuie să beneficieze de respectul şi dragostea tuturor copiilor lui Dumnezeu. Dacă acest lucru s-ar practica pe scară mai largă, ar preveni multe cazuri de gelozie şi dezbinare.

16:17 Venirea lui Ştefana, Fortunat şi Ahaic i-a umplut lui Pavel inima de bucurie, **pentru că ei au împlinit ce lipsea din partea** corintenilor. Asta ar putea însemna că ei şi-au arătat dragostea faţă de apostol într-un fel în care corintenii au neglijat să-l facă. Sau o variantă mai plauzibilă ar fi că ceea ce corintenii *nu puteau* face, datorită depărtării lor faţă de Pavel, oamenii aceştia reuşiseră să facă.

16:18 Ei i-au adus lui Pavel veşti de la Corint şi, la rândul lor, au dus cu ei veşti din partea apostolului către adunarea din care făceau parte. Din nou, Pavel îi elogiază pentru respectul plin de dragoste pe care-l aveau faţă de biserica locală.

16:18 Bisericile din Asia se referă la adunările din *provincia* Asia (în prezent *Asia Mică*), a cărei capitală era oraşul Efes. **Acuila şi Priscila** se pare că locuiau în această vreme la Efes. Cândva ei locuiseră la Corint şi astfel erau cunoscuţi de sfinţii de acolo. **Acuila** trăia din confecţionatul corturilor şi lucrase împreună cu Pavel în această ocupaţie. Expresia **biserica din casa lor** ne oferă o imagine clară a modului simplu de a se aduna al bisericii din vremea aceea. Creştinii se strângeau în case, pentru a se închina, a se ruga şi a avea părtăşie. Apoi se duceau şi predicau evanghelia, la locul de muncă, în piaţă, la închisoarea din localitate şi oriunde le era sortit să se ducă.

16:20 Toţii fraţii din adunare se alătură lui Pavel, trimiţând salutările lor pline de dragoste fraţilor şi surorilor lor credincioşi din Corint. Apostolul îşi îndeamnă cititorii **să se salute unii pe alţii cu o sărutare sfântă.** Pe vremea aceea **sărutul** era un salut obişnuit, chiar între bărbaţi (cum, de altfel, continuă să fie în estul Europei, n.tr.). **O sărutare sfântă** înseamnă un salut fără prefăcătorie şi fără impuritate. În societatea noastră actuală, obsedată de sex, în care perversiunile sunt atât de răspândite, recurgerea la forma de salut prin sărut ar putea prezenta ispite serioase, ducând la grave eşecuri pe plan moral. Din această pricină, sărutul (cel puţin între creştinii din ţările de limbă engleză) a fost înlocuit cu strângerea de mână. De obicei, nu trebuie să permitem unor considerente de ordin cultural să ne împiedice de a adera întru totul la cuvintele Scripturii. Dar într-un caz ca acesta, în care dacă ar fi să dăm ascultare literei, am putea cădea în păcat sau da naştere unei impresii de păcat, datorită condiţiilor ce domină societatea noastră, probabil nu ar strica să înlocuim sărutul cu strângerea de mână.

16:21 Pavel avea obiceiul să dicteze conţinutul scrisorilor sale unuia dintre colaboratorii săi. Dar la sfârşit el lua în mână pana şi adăuga câteva cuvinte scrise chiar de mâna lui, dând apoi salutul său caracteristic. Este exact ceea ce face în acest verset.

16:22 Anatema ar putea fi tradus prin **blestemat**. Cei care nu-L iubesc pe Domnul Isus Cristos sunt condamnaţi deja, dar osânda lor va deveni evidentă la venirea Domnului Isus Cristos. Un creştin este cel ce-L iubeşte pe Mântuitorul. El Îl iubeşte pe Domnul Isus mai mult decât pe oricare altă persoană sau lucru de pe lume. Eşecul de a-L iubi pe Fiul lui Dumnezeu este o crimă împotriva lui Dumnezeu Însuşi. Ryle spune:

> Sfântul Pavel nu permite nici o portiţă de scăpare omului care nu-L iubeşte pe Cristos. El nu îngăduie nici o scuză, nici o derogare. S-ar putea ca cineva să nu posede toate cunoştinţele intelectuale, şi totuşi să fie mântuit. S-ar putea să nu fie curajos şi chiar biruit de frica de oameni, asemenea lui Petru. S-ar putea să cadă groaznic, ca David, dar după aceea să se ridice. Dar dacă cineva nu-L iubeşte pe Cristos nu se află pe calea vieţii, ci blestemul este asupra lui. El se află pe drumul lat, ce duce la pierzare.[59]

Maranatha! este un termen aramaic, tradus prin **O, Doamne, vino!** şi era un salut des folosit de creştinii de la început. Dacă se desparte astfel: „maran atha", înseamnă „Domnul nostru a venit" iar cealaltă despăr-

ţire posibilă: „marana tha" înseamnă **Domnul** nostru, **vino!**

16:23 Harul a constituit tema de predilecţie a lui Pavel. Astfel constatăm că îi plăcea să înceapă şi să încheie Epistolele sale pe această notă înălţătoare. Este unul din semnele paternităţii pauline a epistolelor sale.

16:24 Pe tot parcursul epistolei am auzit bătaia fierbinte a acestui apostol devotat al lui Cristos. Am ascultat cum el a căutat să-i zidească pe credincioşi, să-i edifice, să-i mângâie şi să-i mustre pe copiii în credinţă. **Dragostea** ce le-o purta nu putea fi pusă la îndoială. Când ei au citit aceste cuvinte de încheiere, poate s-au simţit ruşinaţi că le-au permis învăţătorilor falşi să se strecoare în mijlocul lor, că au pus la îndoială apostolia lui Pavel şi că s-au îndepărtat de la dragostea ce i-o purtau iniţial.

NOTE FINALE

[1](1:18) Albert Barnes, *Notes on the New Testament, 1 Corinthians*, pg. 14.

[2](1:19) S. Lewis Johnson, „First Corinthians," *The Wycliffe Bible Commentary*, pg. 1232.

[3](1:27) Erich Sauer, *The Dawn of World Redemption*, pg. 91.

[4](1:30) Robert Traill, *The Works of Robert Traill*, vol. 2, Edinburgh: editura Banner of Trust, retipărit în 1975, pg. 234.

[5](1:30) Arthur T. Pierson, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 104.

[6](2:14) Vance Havner. Nu dispunem de altă documentaţie.

[7](3:9) Charles R. Erdman, *The First Epistle of Paul to the Corinthians*, pg. 40.

[8](3:15) E. W. Rogers, *Concerning the Future*, p. 77.

[9](3:18) Frédéric L. Godet, *Commentary on First Corinthians*, p. 195.

[10](4:8) H. P. Barker, *Coming Twice*, p. 80.

[11](5:2) Erdman, *First Corinthians*, p. 55.

[12](6:9) Unii fac o deosebire între „a intra" în împărăţie şi „a moşteni" împărăţia. Astfel ei susţin că un credincios ar putea să nu-şi învingă un păcat din viaţa sa, şi totuşi să fie mântuit. În acest caz, el ar „intra" în împărăţie, dar nu ar avea decât o mică moştenire sau nici o moştenire (răsplată) în ea. Dar acest pasaj se ocupă de cei răi, adică de cei nenăscuţi din nou.

[13](6:13) Erdman, *First Corinthians*, p. 63.

[14](6:17) A. T. Pierson, *Knowing the Scriptures*, p. 147.

[15](6:20 Edward Herbert Bates. *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*, p. 137.

[16](6:20) Textul NU omite aici referirea la duh.

[17](7:5) Larry Christenson, *The Christian Family*, p. 24.

[18](7:14) W. E. Vine, *First Corinthians*, p. 97.

[19](7:15) J. M. Davies. Nu dispunem de alte documente.

[20](7:17) W. E. Vine, *The Divine Plan of Missions*, p. 63.

[21](7:19) William Kelly, *Notes on the First Epistle to the Corinthians*, p. 123.

[22](7:29) Harry A. Ironside, *First Epistle to the Corinthians*, p. 223.

[23](7:29) Vine, *First Corinthians*, p. 104.

[24](7:33) *Ibid.*, p. 105.

[25](7:36) Dar termenul obişnuit din greacă pentru *virginitate* este substantivul abstract *parthenia* iar dacă Pavel s-a referit la acesta, atunci ne întrebăm de ce a folosit termenul simplu pentru „fecioară", ca la Matei 1:23.

[26](7:38) „El însuşi" a fost adăugat, nefiind prezent în textul grec.

[27](8:12) Barnes, *1 Corinthians*, p. 147.

[28](9:17) Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, p. 1771.

[29](9:20) Textul NU adaugă aici nota explicativă: „eu însumi nefiind sub lege."

[30](9:20) William Arnot, *The Church in the House*, p. 467, 468.

[31](9:21) Charles C. Ryrie, *The Grace of God*, p. 83.

[32](9:22) Textul NU omite „ca", dar el pare important pentru argumentaţia lui Pavel — el nu a devenit *realmente* slab.

[33](9:27) O mare parte a problemei rezultă din folosirea de către ediţia KJV a lui „castaway" (lepădat). Dar termenul din greacă *a-dokimos* nu înseamnă altceva decât „neaprobat". Ca termen din domeniul atletismului, se pretează foarte bine la varianta modernă „descalificat".

[34](10:5) Godet, *First Corinthians*, p. 59, 60.

[35](10:22) Kelly, *First Corinthians*, p. 166.

[36](10:28) Textul NU omite repetiţia.

[37](11:5) Reise clar din versetele 4 şi 5 că în situaţii în care sunt implicate rugăciunea şi prorocia, o femeie trebuie să-şi *acopere* capul, ori de câte ori pentru aceste situaţii capul unui bărbat trebuie să fie *descoperit*.

capul, ori de câte ori pentru aceste situaţii capul unui bărbat trebuie să fie *descoperit*. Femeile cărora le este greu să ştie ce trebuie să facă şi când s-o facă ar trebui să urmărească exemplul bărbatului, făcând exact opusul.

[38](11:7) Vine, *Expository Dictionary*, la termenul *Glory*, p. 154.

[39](11:18) F. B. Hole, "The Administration of the Mystery" (broşură), p. 5.

[40](11:19) În greacă este *haireseis*, dar aici nu are sensul dobândit ulterior, de „erezie". Vezi nota de la Tit 3:10.

[41](11:19) De obicei în greacă se foloseşte *opheilō* pentru necesitate *morală*. Aici Pavel foloseşte termenul obişnuit pentru necesitate *logică*, adică *dei*.

[42](11:26) Godet, *First Corinthians*, p. 163.

[43](12:Intro) *Glōssa* („limbă") este termenul obişnuit din greacă pentru „limbă".

[44](12:10) O mare parte din ceea ce unii oameni numesc în vremea noastră „prorocie" este fie o redare cu alte cuvinte a textelor din Biblie, fie prezentarea unor învăţături greşite, ce nu se împlinesc în realitate. Ambele sunt adesea redate într-o nereuşită imitaţie a englezei King James, ca şi când Dumnezeu nu ar putea să comunice în limbajul actual, al zilelor noastre!

[45](12:13) Termenul din greacă pentru *en* poate fi tradus prin *în, cu* sau *prin*, toate fiind exacte, în funcţie de context, dar noi considerăm că „în" este traducerea cea mai „literală", întrucât are legătură cu grecescul *en*.

[46](12:29, 30) Aceste întrebări încep cu *mē* în greacă, sugerând o parafrazare de genul: „Negreşit, nu toţi vorbesc în limbi".

[47](13:11) Termenul este *nēpios* (cf. Ev. 5:13).

[48](14:5) Kelly, *First Corinthians*, p. 229.

[49](14:13) Dar nu există nici un indiciu în original că subiectul lui „ar putea interpreta" ar fi diferit de cel al lui „vorbeşte".

[50](14:19) Redarea literală este: „understanding of me" (înţelegere a mea), în care „a mea" este în cazul genitiv, fiind *obiectul* acţiunii sugerate de substantiv. Aceeaşi *formă* " poate fi şi genitiv *subiectiv*. Contextul stabileşte care formă trebuie folosită.

[51](14:19) Charles Hodge, *First Corinthians*, p. 292.

[52](14:35) Acelaşi termen grec *andres* poate însemna „soţi" sau „bărbaţi".

[53](15:45) Erdman, *First Corinthians*, p.148.

[54](15:47) Textul NU omite „Domnul".

[55](15:49) Textul majoritar al manuscriselor din greacă conţine şi îndemnul suplimentar: „Să purtăm...."

[56](15:54) C. H. Mackintosh, *The Mackintosh Treasury: Miscellaneous Writings by C. H. Mackintosh*, p. 125.

[57](15:56) Godet, *First Corinthians*, p. 446.

[58](16:12) Ironside, *First Corinthians*, p. 542.

[59](16:22) J. C. Ryle, *Holiness*, p. 235.

BIBLIOGRAFIE

Barnes, Albert. *Notes on the New Testament*. (Vol. V, 1 Corinthians). Londra: Blackie & Son, n.d.

Bates, Edward Herbert. *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*. Londra: Pickering & Inglis, n.d.

Davies, J. M. *The Epistles to the Corinthians*. Bombay: Gospel Literature Service, 1975.

Erdman, Charles R. *The First Epistle of Paul to the Corinthians*. Philadelphia: Westminster Press, 1928.

Godet, F. L. *The First Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1971.

Grant, F. W. "1 Corinthians," *The Numerical Bible*. Vol. 6, Acts to 2 Corinthians. New York: Loizeaaux Bros., 1901.

Hodge, Charles. *An Exposition on the First Epistle to the Corinthians*. New York: George H. Doran Company, 1857.

Ironside, H. A. *Addresses on the First Epistle to the Corinthians*. New York: Loizeaux Brothers, 1955.

Johnson, S. Lewis. "First Corinthians," în *The Wycliffe Bible Commentary*. Chicago: Moody Press, 1962.

Luck, G. Coleman. *First Corinthians*. Chicago: Moody Press, 1958.

Morgan, G. Campbell. *The Corinthian Letters of Paul: An Exposition of I and II Corinthians*. New York: Fleming H. Revell Company, 1946.

Morris, Leon. *The First Epistle of Paul to the Corinthians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1966.

Robertson, Archibald and Alfred Plummer. *A Critical and Exegetical Commentary on the First Epistle of St. Paul to the Corinthians*. Edingburgh: T. & T. Clark, 1911.

Vine, W. E. *First Corinthians*. Londra: Oliphants Ltd., 1951.

A DOUA EPISTOLĂ CĂTRE CORINTENI

Introducere

„Transparența revelației lui Pavel [în 2 Corinteni] este, după părerea mea, fără egal în toată literatura sacră." — Sadler

I. Locul unic în Canon

Dacă din 1 Corinteni se predică foarte mult, această epistolă fiind foarte mult studiată, atunci tot atât de adevărat este că 2 Corinteni este o epistolă foarte mult neglijată de predicatori. E trist să constatăm acest lucru, deoarece 2 Corinteni este o epistolă foarte *importantă*. Atitudinea de neglijare a acestei epistole se datorează în parte stilului ironic și greu de redat în traducere în care este redactat limbajul ei. Numărul mare de cuvinte tipărite cu italice în versiunile KJV și NKJV reflectă greutățile întâmpinate de traducătorii în engleză ai acestei epistole, care au fost nevoiți să suplimenteze termeni subînțeleși, pentru a explicita contextul.

Prin urmare, trebuie să acceptăm că epistola de față este, într-adevăr, *dificilă*. Sensul multor versete este greu de deslușit, dacă nu chiar total învăluit în mister. Există mai multe motive în măsură să explice această stare de lucruri, după cum urmează: (1) În 2 Corinteni Pavel recurge de multe ori la procedeul satirei, dar dificultatea constă în a stabili *când* procedează el astfel. (2) Pentru a înțelege sensul deplin al unor fragmente, ar fi necesar să ni se dea informații suplimentare cu privire la itinerarul exact parcurs de Pavel în călătoriile sale și al însoțitorilor săi, precum și scrisorile pe care le-a scris. (3) Epistola are un pronunțat caracter personal, cuvintele lui Pavel reflectând sentimentele izvorâte din inima lui. Or, se știe că acest limbaj, izvorât din inimă, nu se pretează întotdeauna la o înțelegere lesnicioasă.

În pofida acestor dificultăți, nu trebuie să ne dăm bătuți. Din fericire, ele nu afectează adevărurile de bază ale epistolei, ci numai aspecte secundare.

În fine, trebuie să spunem că 2 Corinteni este o epistolă *mult iubită* și *mult citată*. După ce o veți studia, veți fi mai în măsură să înțelegeți motivul pentru care ea și-a dobândit această faimă binemeritată.

II. Paternitatea

Aproape nimeni nu neagă faptul că Pavel a scris 2 Corinteni, deși unii au avansat diverse teorii, potrivit cărora în textul epistolei s-ar fi strecurat așa-numite „interpolări". Totuși unitatea cărții (în pofida unor digresiuni atât de caracteristice scrierilor lui Pavel) este de necontestat.

Dovezile externe ale cărții 2 Corinteni sunt temeinice, deși de dată relativ mai târzie decât în cazul epistolei 1 Corinteni. Surprinde faptul că Clement din Roma nu citează din ea. În schimb, Policarp, Irineu și Ciprian se referă la ea. Marcion o catalogheză pe locul trei în rândul celor zece epistole pauline pe care le acceptă acesta. 2 Corinteni este trecută, de asemenea, în Canonul Muratorian. Începând din anul 175 al erei creștine, dovezile paternității lui 2 Corinteni sunt extrem de numeroase.

Dovezile interne ale paternității pauline a lui 2 Corinteni sunt copleșitoare prin numărul și forța lor. Cu excepția epistolei către Filimon, 2 Corinteni este cea mai personală și mai puțin doctrinară epistolă pe care a scris-o Pavel. Aluziile la chestiuni personale din viața apostolului, la particularități ale sale ieșite din comun, precum și evidentele conexiuni cu 1 Corinteni, Galateni, Romani și Fapte — sunt tot atâtea probe ce vin în sprijinul afirmației că Pavel este cel ce a redactat 2 Corinteni. Peste tot găsim în ea dovezi concludente că scrisoarea a fost scrisă de același autor și se adresează aceleiași adunări ca în Prima Epistolă, a cărei paternitate paulină a fost unanim acceptată.

III. Data

2 Corinteni a fost scrisă, probabil, la mai puţin de un an de la redactarea primei epistole către corinteni, acest lucru făcându-se în Macedonia (deşi în unele traduceri timpurii se dă oraşul Filipi ca loc al apariţiei ei). Majoritatea cercetătorilor agreează anul 57 al erei creştine, ca dată a apariţiei cărţii, deşi mulţi preferă anul 55 sau 56, iar Harnack se pronunţă în favoarea anului 53.

IV. Fondul şi tema epistolei

Unul din motivele care ne determină să iubim a doua epistolă către Corinteni este faptul că are un ton atât de personal. Se pare că aici reuşim să ne apropiem de inima lui Pavel mai mult decât în oricare alte scrieri ale sale, putând să ne facem o idee despre entuziasmul extraordinar ce-l anima pe apostol în vederea lucrării Domnului. Înţelegem într-o măsură mai mare ca în oricare altă carte din Scriptură demnitatea ce se degajă din cea mai nobilă chemare a vieţii. Apoi nu avem cuvinte să descriem uimirea ce ne cuprinde când citim despre toate suferinţele pe care le-a îndurat apostolul. Şi resimţim noi înşine intensitatea indignării cu care a răspuns el la criticile formulate împotriva sa de oameni fără scrupule. Cu alte cuvinte, Pavel pare să ne îngăduie aici acces nestingherit la toate ungherele sufletului său.

Prima vizită efectuată de Pavel la Corint o găsim consemnată în Fapte 18. Ea s-a înscris în a doua sa călătorie misionară, la scurt timp după ce ţinuse memorabila cuvântare pe Colina Marte din Atena.

În Corint, Pavel a lucrat împreună cu Acuila şi Priscila la confecţionarea de corturi, paralel cu vestirea cuvântului în sinagogă. Sila şi Timotei au venit din Macedonia, pentru a i se alătura în acest demers evanghelistic, ce a durat cel puţin un an şi jumătate (Fapte 18:11).

După ce majoritatea iudeilor au respins propovăduirea lui, Pavel şi-a îndreptat atenţia spre Neamuri. După ce au fost mântuite o seamă de suflete — atât dintre iudei, cât şi dintre Neamuri — liderii iudeilor l-au adus pe apostol înaintea proconsulului Gallio. Numai că acesta a respins pricina, sub motivaţia că nu dispunea de competenţa juridică necesară pentru a judeca această cauză.

După proces, Pavel a rămas la Corint multe zile, după care s-a deplasat în Chencrea, Efes şi chiar mai departe, în Cezarea şi Antiohia.

Cu ocazia celei de-a treia călătorii misionare, el revine la Efes, unde stă doi ani. În timpul şederii sale acolo a fost vizitat de o delegaţie de fraţi din Corint, care i-au cerut apostolului sfatul în privinţa mai multor chestiuni. Prima epistolă către Corinteni a fost redactată tocmai ca răspuns la aceste întrebări.

Ulterior apostolul şi-a manifestat dorinţa arzătoare de a afla cum a fost primită de corinteni prima lui scrisoare, în special fragmentul privitor la disciplinarea aceluia dintre ei care se făcuse vinovat de un păcat grav. Prin urmare, Pavel părăseşte Efesul, îndreptându-se spre Troa, unde spera să-l întâlnească pe Tit. Nereuşind însă, apostolul a traversat apoi [marea], ajungând în Macedonia. Aici în sfârşit ia legătura cu Tit, care îi aduce veşti — şi bune, şi rele. Într-adevăr, sfinţii l-au disciplinat pe sfântul care păcătuise — şi această disciplină a dus la refacerea spirituală a acestuia. Asta era vestea bună. Vestea mai puţin bună a constat în faptul că creştinii din Corint nu s-au ţinut de promisunea de a trimite banii pentru ajutorarea sfinţilor nevoiaşi de la Ierusalim. După care a urmat vestea proastă: Tit îl înştiinţează pe Pavel că învăţătorii falşi făceau ravagii la Corint, subminând lucrarea apostolului şi punând sub semnul îndoielii autoritatea sa de slujitor al lui Cristos.

Aşadar acestea sunt împrejurările care au reclamat redactarea — în Macedonia — a celei de-a doua epistole către Corinteni.

În prima sa epistolă către Corinteni, Pavel îşi asumă rolul de învăţător, iar în a doua adoptă rolul de păstor. Dacă ascultaţi cu luare aminte, veţi distinge bătăile inimii celui care i-a iubit atât de mult pe copiii lui Dumnezeu şi le-a dorit, cu atâta dăruire, binele.

Prin urmare, să purcedem la drum, în această măreaţă aventură. Studiind aceste „gânduri inspirate şi cuvinte arzătoare" — cum le-a numit cineva — s-o facem rugându-L pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu să ne lumineze.

SCHIŢA CĂRŢII

I. PAVEL EXPUNE SLUJBA (LUCRAREA DE SLUJIRE) (Cap. 1-7)
- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Slujba de mângâiere în suferinţă (1:3-11)
- C. Explicaţia schimbării intervenite în planurile lui Pavel (1:12-2:17)
- D. Acreditările posedate de Pavel pentru a-şi desfăşura slujba (3:1-5)
- E. Contrast între vehiul şi noul legământ (3:6-18)
- F. Obligaţia de a predica o evanghelie limpede (4:1-6)
- G. Un vas de pământ cu un destin ceresc (4:7-18)
- H. Necesitatea de a trăi în lumina faptului că ne vom înfăţişa înaintea scaunului de judecată al lui Cristos (5:1-10)
- I. Pavel participă la această slujbă cu un cuget curat (5:11-6:2)
- J. Purtarea lui Pavel în desfăşurarea slujbei (6:3-10)
- K. Îndemnul lui Pavel la o atitudine de deschidere şi afecţiune (6:14-7:1)
- L. Îndemnul lui Pavel la separarea de lume pe care o cere Cuvântul lui Dumnezeu (6:14-7:1)
- M Bucuria lui Pavel la primirea veştilor bune de la Corint (7:2-16)

II. ÎNDEMNUL LUI PAVEL DE A DUCE LA BUN SFÂRŞIT STRÂNGEREA DE AJUTOARE PENTRU SFINŢII DE LA IERUSALIM (Cap. 8, 9)
- A. Pilde minunate de dărnicie (8:1-9)
- B. Îndemnuri minunate în vederea încheierii strângerii de ajutoare (8:10, 11)
- C. Trei principii minunate pentru dărnicie (8:12-15)
- D. Trei fraţi minunaţi care să pregătească strângerea de ajutoare (8:16-24)
- E. Îndemnul adresat de Pavel corintenilor să fie pe măsura elogiilor ce le-au fost aduse (9:1-5)
- F. Răsplăţile minunate rezultate în urma dărniciei (9:6-15)

III. PAVEL ÎŞI APĂRĂ APOSTOLIA (Cap. 10-13)
- A. Răspunsul dat de Pavel acuzatorilor săi (10:1-12)
- B. Principiul călăuzitor în viaţa lui Pavel: să desţelenească noi terenuri pentru Cristos (10:13-16)
- C. Ţelul suprem urmărit de Pavel: să aibă parte de aprobarea Domnului (10:17, 18)
- D. Pavel îşi afirmă apostolia (11:1-15)
- E. Suferinţele îndurate de Pavel pentru Cristos susţin apostolia sa (11:16-33)
- F. Revelaţiile avute de Pavel susţin apostolia sa (12:1-10)
- G. Semnele lui Pavel susţin apostolia sa (12:11-13)
- H. Vizita pe care urma s-o efectueze Pavel la Corint (12:14-13)
- I. Apostolia lui Pavel susţinută chiar de corinteni (13:2-6)
- J. Dorinţa lui Pavel de a le face bine corintenilor (13:7-10)
- K. Pavel îşi ia rămas bun de la ei, invocând peste ei binecuvântarea Sfintei Treimi (13:11-14)

Comentariu

I. PAVEL EXPUNE SLUJBA (Cap. 1-7)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Pavel se prezintă chiar de la începutul epistolei sale ca **apostol al lui Isus Cristos prin voia lui Dumnezeu**. Este important ca Pavel să precizeze acest lucru de la bun început, întrucât existau unii la Corint care puneau la îndoială că Pavel ar fi fost cu adevărat împuternicit de Domnul. La care Pavel răspunde că nu el a ales slujba, din proprie iniţiativă, după cum nu a fost ordinat de oameni, ci a fost lansat în lucrare de Isus Cristos, **prin voia lui Dumnezeu**. Chemarea sa la apostolie a survenit pe drumul Damascului — acea experienţă de neuitat din viaţa sa. Or, tocmai conştienţa acestei chemări

divine este aceea care l-a susţinut pe apostol în toate ceasurile de grea încercare. Adesea, în slujirea lui Cristos, când era apăsat peste măsură, poate ar fi fost ispitit să se dea bătut şi să se retragă din lucrare, dacă nu ar fi avut această asigurare a chemării divine.

Faptul că **Timotei** este menţionat în versetul întâi nu înseamnă că el a contribuit la redactarea epistolei, ci doar consemnează că acesta era în compania lui Pavel, la data când a fost redactată Doi Corinteni. În afară de această menţiune, nu posedăm alte indicii sigure cu privire la deplasările lui Timotei în această perioadă.

Scrisoarea este adresată **bisericii lui Dumnezeu care este în Corint, împreună cu toţi sfinţii care sunt în toată Ahaia.** Sintagma **biserica lui Dumnezeu** înseamnă că era o adunare de credincioşi ce aparţineau lui **Dumnezeu**. Nu era o adunare păgână sau o asociaţie laică de oameni, ci o companie de creştini născuţi din nou, chemaţi din mijlocul lumii, să-I aparţină Domnului. Negreşit, pe când scria aceste cuvinte, Pavel îşi va fi amintit de zilele când a venit prima oară la Corint, predicând evanghelia. Cum oameni dedaţi la idolatrie şi-au pus încrederea în Cristos ca Domn al lor, fiind mântuiţi prin harul Său minunat. În pofida tuturor dificultăţilor care s-au ivit ulterior în adunarea de la Corint, inima apostolului va fi fost cuprinsă de bucurie la gândul că în viaţa acestor oameni atât de dragi lui au intervenit schimbări atât de mari. Scrisoarea este adresată nu numai corintenilor, ci şi **tuturor sfinţilor care sunt în Ahaia. Ahaia** desemna porţiunea sudică a Greciei, în vreme ce Macedonia, despre care vom citi în această epistolă, constituia secţiunea de nord a acestei ţări.

1:2 Har... şi pace sunt elementele ce compun minunatul salut al apostolului Pavel, cu care ne-am familiarizat deja. Când arată ce le doreşte el în primul rând copiilor lui Dumnezeu, Pavel nu menţionează lucruri materiale, ca aurul şi argintul, deoarece el ştie prea bine că acestea sunt trecătoare. Mai degrabă, el le doreşte binecuvântări duhovniceşti, cum ar fi **harul** şi **pacea**, în care sunt cuprinse toate binefacerile la care se poate aştepta un biet păcătos în viaţa de aici, până nu a ajuns în cer. Denney spune: „Evanghelia se deschide şi se încheie cu harul iar pacea — acea stare de desăvârşită adecuateţe spirituală — este lucrarea isprăvită a lui Cristos în sufletul [omului]".[1] Aceste binecuvântări decurg **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Domnul Isus Cristos. Dumnezeu Tatăl nostru** este izvorul iar **Domnul Isus Cristos** este canalul prin care se scurg aceste binecuvântări. Pavel nu ezită să-L aşeze pe **Domnul Isus Cristos** alături de **Dumnezeu Tatăl**, întrucât, ca membru al Trinităţii, **Cristos** este egal cu **Tatăl.**

B. Slujba mângâierii în suferinţă (1:3-11)

1:3 În versetele 3 până la 11, apostolul izbucneşte în expresii de mulţumire pentru **mângâierea** de care a avut parte în mijlocul suferinţelor şi încercărilor prin care a trecut. Fără îndoială, **mângâierea** a constituit-o vestea bună pe care i-a adus-o Tit în Macedonia. Apostolul arată apoi în continuare că şi în strâmtoare, şi în mângâiere, toate lucrează împreună spre binele final al credincioşilor cărora le este destinată slujba lui. Mulţumirile sunt adresate lui **Dumnezeu şi Tatălui Domnului nostru Isus Cristos.** Acesta este titlul plenar al lui **Dumnezeu** în Noul Testament, unde El nu mai este invocat ca Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac sau Dumnezeul lui Iacob. Acum El este **Dumnezeul şi Tatăl Domnului Isus Cristos.** Apropo, numele acesta presupune măreţul adevăr, potrivit căruia Domnul Isus este [simultan]: şi Dumnezeu, şi Om. Dumnezeu este *Dumnezeul* Domnului nostru Isus Cristos — ceea ce se referă la relaţia Sa cu **Isus**, Fiul Omului. Dar Dumnezeu este şi *Tatăl* **Domnului nostru Isus Cristos** — prin asta înţelegându-se relaţia Sa cu Cristos, Fiul lui Dumnezeu. În plus, Dumnezeu este descris ca **Părintele îndurărilor şi Dumnezeul oricărei mângâieri.** De la El se revarsă toate **îndurările** şi mângâierile.

1:4 În toate strâmtorările prin care a trecut Pavel, a fost conştient de prezenţa lui Dumnezeu, care l-a mângâiat. Aici el ne prezintă unul din numeroasele motive pentru care Dumnezeu l-a mângâiat, şi anume pentru ca şi el, la rândul lui, să-i poată mângâia pe alţii cu aceeaşi mângâiere cu care a fost şi el mângâiat de Dumnezeu. Pentru noi cuvântul „mângâiere" înseamnă de obicei un fel de consolare când trecem prin întristări. Dar în accepţia Noului Testament, termenul are un înţeles mult mai cuprinzător, referindu-se la îmbărbătarea şi îndemnul pe care le primim de la cineva care este alături de noi în momente de strâmtorare. Cu toţii ar trebui să punem în practică acest verset, aducându-ne aminte atunci când suntem mângâiaţi că şi noi, la rândul nostru, avem datoria de a transmite mai departe această mângâiere

către alţii. Nu trebuie să fugim de încăperile în care unii zac bolnavi sau de casele aflate în doliu, ci să ne apropiem îndată de oricine are nevoie de îmbărbătarea noastră. Nu confortul pe care-l aduce mângâierea trebuie să-l căutăm, ci mai degrabă ca noi înşine să fim mângâietori.

1:5 Motivul pentru care Pavel îi poate mângâia pe alţii este faptul că mângâierile **lui Cristos** sunt egale cu suferinţele îndurate de apostol pentru El. **Suferinţele lui Cristos** din acest context nu se referă nicidecum la suferinţele îndurate de Mântuitor, în lucrarea Sa ispăşitoare, căci acestea sunt unice, neputând fi împărtăşite de nici un om. Mai degrabă, creştinii pot să sufere şi chiar suferă datorită asocierii lor cu Domnul Isus. Ei suferă ocări, respingeri, ostilitate, ură, oprobiul oamenilor, lepădarea lor de ei şi trădarea din partea lor. Toate acestea sunt numite **suferinţele lui Cristos** pentru că El le-a îndurat când a trăit pe pământ şi pentru că încă le îndură atunci când mădularele trupului Său trec ele însele prin aceste suferinţe. În toate strâmtorările prin care trecem, El este strâmtorat împreună cu noi (vezi Isaia 63:9). Ideea pe care o scoate însă Pavel în evidenţă aici este că toate aceste suferinţe au parte de o mare răsplătire, adică faptul că avem parte în egală măsură de **mângâierea lui Cristos** şi mângâierea aceasta este întru totul de ajuns.

1:6 Pentru apostol atât strâmtorările sale, cât şi starea de mângâiere îi aduceau numai bine, căci ambele au fost sfinţite de cruce. Astfel dacă era în necaz, asta avea drept urmare mângâierea şi mântuirea sfinţilor — nu mântuirea sufletelor lor, ci mântuire în sensul izbăvirii sau întăririi lor atunci când treceau prin încercări. Ei erau atunci îmbărbătaţi şi îmboldiţi de răbdarea lui Pavel în încercări, socotind că dacă Dumnezeu i-a dat lui harul de a suferi, le putea dărui şi lor acest har. Ori de câte ori Samuel Rutherford se afla în „pivniţa vitregiei" — şi asta nu de puţine ori s-a întâmplat — el căuta îndată „vinurile cele mai alese" ale Domnului. Poate că a învăţat să facă aşa din pilda oferită de Pavel, care întotdeauna părea să vadă curcubeul printre lacrimi.

Mângâierea pe care a primit-o apostolul avea să-i umple şi pe corinteni de **mângâiere**, inspirându-i să rabde în tăcere când treceau prin aceleaşi prigoane de care avusese parte şi el. Numai cei ce au trecut prin adânci încercări şi puneri la probă ştiu să aleagă cuvintele potrivite de mângâiere pentru cei ce trec prin aceleaşi încercări. O mamă care şi-a pierdut unicul fiu e mult mai în măsură s-o mângâie pe o altă mamă care tocmai a fost strivită de această sfâşietoare durere. Sau, exemplul suprem al unui Tată, care şi-a pierdut singurul Fiu, fiind acum cel mai capabil să-i mângâie pe cei ce au suferit pierderea unor fiinţe apropiate.

1:7 Apostolul îşi exprimă acum încrederea că, aşa după cum corintenii au cunoscut ei înşişi ce înseamnă să suferi de dragul lui Cristos, tot aşa acum ei aveau să trăiască experienţa mângâierii pe care le-o va da Cristos. **Suferinţele** nu vin niciodată singure pentru creştin, ci sunt întotdeauna însoţite de **mângâierea** lui Cristos. Şi noi putem fi siguri de acest lucru, cum era şi Pavel. Ediţia *Living Bible* parafrazează versetele 3-7 în felul următor:

Ce Dumnezeu minunat avem — El e Tatăl Domnului nostru Isus Cristos, izvorul oricărei îndurări, cel care, în chip atât de minunat, ne mângâie şi ne întăreşte în toate greutăţile şi încercările noastre! Şi oare de ce face asta? Pentru ca atunci când şi alţii trec prin necazuri, având nevoie de compasiunea şi îmbărbătarea noastră, să le putem transmite ajutorul şi mângâierea pe care ni le-a dat Dumnezeu. Să fiţi siguri de acest lucru: cu cât suferim mai mult pentru Cristos, cu atât ne va copleşi şi El mai mult cu mângâierile şi încurajările Sale. Datorită acestor necazuri v-am putut aduce mângâierea şi mântuirea lui Dumnezeu. Dar, în necazul nostru, Dumnezeu ne-a mângâiat — şi aceasta pentru ca să vă ajutăm pe voi: anume, să vă arătăm din experienţa noastră personală cu câtă duioşie vă mângâie Dumnezeu când treceţi prin aceleaşi suferinţe. El vă va da tărie să rezistaţi. (Citatul a fost luat din „Noul Testament pe înţelesul tuturor", ediţia I, 1984, publicat de Living Bibles International, n.tr.)

1:8 După ce s-a referit în termeni generali la suferinţe şi mângâieri, Pavel menţionează acum pe larg marea încercare prin care a trecut. El nu vrea ca **fraţii** corinteni să fie în necunoştinţă de necazul care a venit peste el în Asia. („Asia" nu se referă aici la continentul cu acelaşi nume, ci doar la o provincie din partea de vest a acestui continent, cunoscută azi sub denumirea de Asia Mică.) La ce necaz anume se referă aici apostolul Pavel? Poate la periculoasa tulburare ce a avut loc la Efes (Fapte 19:23-41). Unii sugerează că a fost o boală de moarte, în timp ce alţii cred că se referă la veşti triste

de la Corint. Din fericire, valoarea şi savurarea acestui pasaj nu depinde de cunoaşterea chestiunilor sale de amănunt.

Totuşi necazul respectiv a fost atât de grav încât Pavel a fost foarte doborât, peste putinţa fizică de a îndura, aşa încât nu mai avea nădejde de viaţă.

În acest punct ne va fi de folos să consultăm parafrazarea făcută de Phillips acestui verset: „Pe vremea aceea erau cu totul copleşiţi; povara era peste putinţa noastră de a o purta; de fapt, ne-am zis că de-acum s-a sfârşit cu noi."

1:9 Moralul apostolului era atât de scăzut încât se considera un om condamnat la **moarte**. Dacă cineva l-ar fi întrebat: „Ce alegi: moartea sau viaţa?" probabil Pavel ar fi răspuns: moartea. Dumnezeu i-a permis robului Său să fie adus în această situaţie de extremă încercare, pentru ca el să nu se încreadă în sine, ci în Dumnezeul care învie morţii. „Dumnezeul care învie morţii" este, evident, o referire la Dumnezeu Cel atotputernic. Cel care poate învia morţii este singura nădejde pe care o mai are un om osândit să moară — cum, negreşit, se considera apostolul că este în acest punct.

1:10 În tradiţia traducerii King James (şi a majorităţii manuscriselor) Pavel se referă la izbăvire în trei timpi gramaticali: trecutul (**izbăvit**), prezentul (**ne izbăveşte**) şi viitorul (**ne va izbăvi**).[2] Dacă a avut în vedere tulburarea de la Efes, atunci Pavel se referă la modul în care i s-a pus subit capăt, el reuşind să scape (Fapte 20:1). Apostolul ştie că acelaşi Dumnezeu care l-a **izbăvit** în trecut este în stare să-l **izbăvească** zi de zi şi va continua să-l **izbăvească** până în acel moment măreţ când el va fi complet eliberat de necazurile şi prigoanele acestei lumi.

1:11 Aici Pavel, din spirit de generozitate, presupune că creştinii corinteni s-au rugat pentru el, în timpul marii sale încercări. În realitate, mulţi dintre credincioşii de acolo au adoptat o atitudine destul de critică la adresa marelui apostol, ce nu sugera deloc că ei şi-au fi adus aminte de el în faţa tronului de har. Dar apostolul este dispus să le acorde aici credit pentru atitudinea pe care s-ar fi cuvenit s-o aibă faţă el. Sintagma **darul care ne este făcut prin multe persoane** se referă la **darul** izbăvirii lui Pavel, realizat prin rugăciunile **multor persoane**. El vede izbăvirea sa ca pe o urmare directă a mijlocirii sfinţilor. Şi astfel, afirmă Pavel, pentru că mulţi s-au rugat, **multe persoane** pot aduce acum **mulţumiri** pentru faptul că rugăciunile le-au fost ascultate.

C. Explicaţia schimbării intervenite în planurile lui Pavel (1:12-2:17)

1:12 Motivul pentru care Pavel consideră că se poate bizui pe rugăciunile credincioşilor este faptul că întotdeauna a fost deschis în relaţile cu ei. El se poate lăuda cu integritatea manifestată faţă de ei iar conştiinţa lui poartă mărturie faptului că purtarea lui a fost caracterizată de **simplitate şi sinceritate**, adică de acea neprefăcătorie şi transparenţă ce vin de la Dumnezeu. El nu s-a pretat la metodele oamenilor **fireşti, ci** a lucrat cu curăţie faţă de ei, fără nici un vicleşug, punând în joc toată puterea (**harul**) primită de la Dumnezeu. De asta corintenii trebuia să-şi fi dat seama cu prisosinţă.

1:13 Integritatea ce a caracterizat toate purtările apostolului faţă de corinteni se degajă şi din conţinutul acestei scrisori. El **scrie** exact ceea ce vrea să spună, fără ocolişuri, fără ca ei să trebuiască să citească „printre rânduri". Sensul cuvintelor sale se poate desluşi chiar de la început, în termeni cât se poate de clari. Este exact ceea ce ştiu şi recunosc ei, iar apostolul îşi exprimă speranţa că ei vor continua să recunoască acest lucru până la sfârşit, adică cât vor trăi.

1:14 Adunarea de la Corint îi recunoscuse meritele lui Pavel, **în parte** — adică unii dintre credincioşi îi dăduseră recunoaşterea ce o merita, dar nu toţi. Cei loiali au înţeles aceste două fapte — că ei se cuvine să fie mândri de el şi el de ei **în ziua Domnului Isus. Ziua Domnului Isus** se referă la evenimentul viitor al judecăţii de la scaunul de judecată al lui Cristos, când se va evalua slujirea celor răscumpăraţi şi li se va da răsplăţi. Ori de câte ori Pavel privea spre acel tribunal, el vedea feţele celor care fuseseră mântuiţi prin lucrarea lui, cei ce aveau să constituie cununa lui de bucurie şi slavă. La rândul lor, ei aveau să se bucure de faptul că el fusese instrumentul de care se folosise Dumnezeu pentru a-i conduce la Cristos.

1:15 Sintagma: **cu toată încrederea** înseamnă **încrederea** cu care se bucurau ei de el, ca apostol adevărat al lui Isus Cristos, ca unul de a cărui sinceritate ei nu se puteau îndoi. El dorea să vină la ei pe deplin asigurat de încrederea, stima şi afecţiunea lor. El intenţiona să vină la ei înainte de a se duce în Macedonia, urmând să-i viziteze din nou la întoarcerea din Macedonia. Astfel ei puteau avea **al doilea har** în sensul că erau vizitaţi de două ori.

1:16 Acest **al doilea har** este explicat în continuare de versetul 16. După cum am arătat, planul inițial al lui Pavel era ca la plecarea din Efes să treacă în Ahaia, unde se afla Corintul, și apoi să se îndrepte spre nord, ajungând în **Macedonia**. După ce va fi propovăduit acolo, apostolul urma să revină la Corint, deplasându-se din nou spre sud. El spera că credincioșii corinteni îi vor acorda sprijinul în drumul său spre Iudeea — însoțindu-l cu rugăciunile și ospitalitatea lor, dar nu și cu banii lor, întrucât citim la 11:7-10 că Pavel era hotărât să nu accepte bani din partea lor.

1:17 Planul inițial al lui Pavel nu a putut fi pus în aplicare. El a călătorit din Efes la Troas, și, negăsindu-l pe Tit, s-a dus direct în Macedonia, eliminând Corintul din itinerarul său. Prin urmare, el pune aici întrebarea: **„Propunându-mi aceasta, am lucrat eu cu ușurătate?"** Probabil detractorii lui exact de asta îl acuzau: „Nestatornicul de Pavel! Una spune și alta face! Poate oare fi omul acesta un apostol adevărat?" — vor fi spus ei. Apostolul îi confruntă pe corinteni în privința acuzației ce i s-a adus că ar fi nestatornic: Când face un plan, oare îl face în funcție de motivele firești ce ar putea rezulta, spunând o dată da, pentru ca apoi să spună nu? Se călăuzește el oare în funcție de considerentele de confort sau avantaj personal? Phillips redă foarte bine spiritul acestui verset, în parafraza lui: „Doar pentru că am fost nevoiți să ne modificăm planul [inițial], se cuvine oare să fim considerați nestatornici? Sau credeți cumva că eu îmi întocmesc planurile cu duplicitate, spunând «da», când în realitate voiam să spun «nu»?"

1:18 Pavel pare să treacă aici de la **cuvântul** lui privitor la planurile sale de călătorie la propovăduirea lui. Poate că criticii lui spuneau că dacă nu te poți bizui pe el în conversațiile obișnuite, atunci nu poți avea încredere nici în predicarea lui.

1:19 Pavel argumentează că acțiunile lui nu pot fi puse la îndoială, deoarece Mântuitorul pe care Îl predica el este Cel divin și neschimbător, în care nu este nici o strămutare și urmă de schimbare. Când a vizitat el prima oară Corintul, împreună cu **Silvan și Timotei** (Fapte 18:5), L-au predicat pe **Fiul lui Dumnezeu** cel vrednic de încredere Or, „mesajul nu a fost instabil, deoarece Îl privea pe **Fiul lui Dumnezeu** în care nu era nici urmă de strămutare." Argumentul constă în faptul că nici un om care Îl predică pe Domnul Isus în Duhul nu ar putea să se poarte în felul în care îl acuzau criticii săi pe Pavel că s-ar fi purtat el. Denney spune: „Argumentul lui Pavel din acest punct ar fi putut fi folosit de un ipocrit, dar nici un critic nu l-ar fi putut inventa." Cum ar fi putut el oare predica un Dumnezeu credincios, în timp ce el însuși s-ar fi purtat cu necredincioșie față de propriul său cuvânt?

1:20 Oricâte făgăduințe ale lui Dumnezeu ar fi, toate își găsesc împlinirea *în Cristos*. Toți cei ce găsesc **în El** împlinirea făgăduințelor lui Dumnezeu vor spune **Amin** la toate acestea:

Când ne deschidem Bibliile, dăm de o făgăduință. Ne ridicăm apoi privirile spre Dumnezeu iar Dumnezeu ne spune: „Toate acestea le poți avea prin Cristos." Punându-ne apoi încrederea în Cristos, Îi spunem lui Dumnezeu: „Amin". Dumnezeu vorbește prin Cristos iar noi credem în Cristos; Cristos se apleacă spre noi iar credința se înalță spre culmi și astfel fiecare făgăduință a lui Dumnezeu este împlinită în Isus Cristos. În El și prin El noi ne însușim și aplicăm la noi înșine aceste făgăduințe, spunând: „Da, Doamne, mă încred în Tine."[3]

Toate acestea sunt **spre slava lui Dumnezeu prin noi**. Denney scrie și el: „El este proslăvit atunci când sufletele omenești își dau seama că El a a rostit lucruri bune cu privire la ei, dincolo de speranțele lor cele mai îndrăznețe, și că acele lucruri bune se pot desluși cu certitudine și siguranță indubitabile în Fiul Său."

Cele două sintagme: **prin noi** au darul de a le aminti corintenilor că **prin** propovăduirea unor oameni ca Silvan, Timotei și Pavel au ajuns ei în posesia făgăduințelor făcute de Dumnezeu în Cristos. Dacă apostolul ar fi un impostor, cum susțineau dușmanii lui, atunci ar însemna că Dumnezeu s-a folosit de un șarlatan și un mincinos, pentru a-Și aduce la îndeplinire lucrări atât de minunate! Desigur, realitatea este că Pavel primise cu adevărat apostolia de la Dumnezeu.

1:21 În continuare Pavel arată legătura dintre corinteni și el, în cadrul global al vieții. **Dumnezeu** i-a statornicit în credință, confirmându-i **în Cristos**, calificându-i, împuternicindu-i și învățându-i.

1:22 De asemenea El i-a **pecetluit** și le-a **dat** Duhul în inimile lor ca o arvună. Aici avem încă două lucrări ale Duhului Sfânt. Pecetea este semnul proprietății și siguranței. **Duhul** care locuiește în credincios este semnul că credinciosul aparține acum lui

Dumnezeu şi că este pe veci sigur. Desigur, pecetea este invizibilă. Oamenii nu ştiu că suntem creştini datorită faptului că purtăm vreun ecuson special, ci numai prin dovada trăirii unei vieţi de sfinţenie, pline de Duhul. Dumnezeu le-a dat arvuna Duhului în inima lor, ca o garanţie a întregii moşteniri ce va urma. Când Dumnezeu îl mântuieşte pe cineva, îl şi umple cu Duhul Sfânt. Tot atât de sigur precum este faptul că noul credincios este umplut cu Duhul este şi faptul că el va primi toată moştenirea lui Dumnezeu. Aceleaşi binecuvântări pe care le transpune Duhul Sfânt în viaţa noastră, făcându-le o realitate în vremea de acum, vor fi ale noastre în măsură deplină la o dată viitoare.

1:23 În versetele 1:23 la 2:4, Pavel revine la acuzaţia de şovăială ce i s-a adus, explicând pe larg de ce nu a vizitat Corintul aşa cum plănuise. Întrucât nici un om nu putea discerne adevăratele motive lăuntrice ce l-au determinat pe Pavel să procedeze în felul acela, el apelează la Dumnezeu, luându-L ca martor al acestui fapt. Dacă apostolul ar fi vizitat Corintul la data pe care o planificase iniţial, ar fi fost nevoit să se ocupe foarte energic de situaţia de acolo. Ar fi fost nevoit să-i mustre aspru pe sfinţi pentru neglijenţa de a fi tolerat păcatul în sânul adunării. Or, tocmai pentru a nu-i îndurera şi întrista şi-a amânat Pavel călătoria la Corint.

1:24 Dar după ce face această afirmaţie, apostolul Pavel nu vrea ca nimeni să creadă că se poartă ca un dictator faţă de corinteni. Prin urmare el adaugă aici următoarele cuvinte: **„Nu doar că am avea stăpânire peste credinţa voastră, ci suntem împreună lucrători la bucuria voastră: căci prin credinţă staţi voi în picioare."** Apostolul nu voia să fie stăpân peste credinţa lor creştină, după cum nu voia să fie văzut de ei ca un tiran. Mai degrabă, el şi conlucrătorii lui contribuiau la **bucuria** lor, adică el nu voia să facă decât ceea ce le putea fi de folos pe cărarea credinţei, sporindu-le astfel bucuria.

Ultima parte a versetului 24 ar putea fi redată şi astfel: „căci *în* credinţă voi staţi *tare*." Adică, nu era nevoie să-i corecteze cu privire la credinţa lor, întrucât în sfera aceea erau destul de statornici. Chestiunile asupra cărora dorea să-i îndrepte nu se refereau la doctrină, cât la comportamentul bisericii în viaţa practică.

2:1 Versetul acesta continuă gândul din ultimele două versete ale capitolului 1. Pavel explică în continuare motivele pentru care nu s-a dus la Corint, cum plănuise iniţial, anume faptul că nu a dorit să le provoace întristarea ce ar fi urmat în mod inevitabil mustrării pe care le-ar fi aplicat-o. Cuvintele: **am judecat în mine însumi să nu mă întorc la voi cu întristare** lasă să se înţeleagă că se văzuse cu corintenii cu ocazia altei vizite, dureroasă, pe care o găsim descrisă la Fapte 18:1-17. Această vizită interimară poate fi dedusă şi din 2 Corinteni 12:14; 13:1.

2:2 Dacă apostolul ar fi venit la Corint, aducând cu el mustrarea destinată unor creştini, negreşit i-ar fi întristat. Dar şi el însuşi s-ar fi întristat, pentru că el aştepta de la aceşti oameni un prilej de bucurie sau, cum se exprimă Ryrie: „Dacă vă voi întrista, cine mă va mai putea îmbucura pe mine? Nişte oameni trişti? Ce mângâiere ar mai fi în asta?!"

2:3 În loc să dea naştere la această întristare reciprocă, printr-o vizită personală, apostolul Pavel s-a decis să le scrie corintenilor o scrisoare, sperând că prin aceasta va obţine efectul dorit: anume faptul că corintenii vor recurge la disciplina bisericii, în legătură cu fratele care păcătuise. În felul acesta, când va veni Pavel din nou la ei, relaţile dintre el şi aceşti creştini pe care-i iubea atât nu vor mai fi încordate.

Aici se ridică o întrebare: scrisoarea la care se referă prima parte a versetului 3 este prima epistolă a lui Pavel către corinteni, sau o altă epistolă ce nu s-a păstrat? Mulţi cred că nu poate fi vorba de 1 Corinteni, datorită descrierii din versetul 4, că a fost scrisă cu multă întristare şi lacrimi. Alţi învăţaţi sunt de părere că descrierea de aici e în ton cu conţinutul primei epistole. Probabil că Pavel a scris-o după trista vizită (2 Cor. 2:1) şi că i-a încredinţat-o lui Tit să o dea corintenilor. Tot la această scrisoare se referă, probabil, şi versetele 2:4, 9; 7:8, 12.

Indiferent care ar fi versiunea corectă, gândul ce se desprinde din versetul 3 este că Pavel le-a scris pe tonul pe care le-a scris pentru ca atunci când îi va vizita cu adevărat să nu primească întristare de la cei de la care se aştepta să aibă parte de bucurie. În contextul de faţă, concluzia care se desprinde este că atunci când problema disciplinei este tratată cu evlavie, ea duce, în final, la bucurie şi de o parte, şi de alta.

2:4 În versetul acesta ne putem forma o idee despre inima plină de dragoste şi compasiune a marelui păstor. Pavel era profund îndurerat de faptul că adunarea de la Corint

tolerase păcatul în mijlocul ei. Asta i-a provocat **multă mâhnire şi strângere de inimă**, obrajii fiindu-i scăldaţi de **lacrimi** fierbinţi de întristare. E limpede că păcatul de la Corint îl afecta mai mult pe apostol decât pe corinteni! Nu trebuia ca ei să interpreteze această scrisoare ca pe o încercare de a-i jigni, ci mai degrabă ca pe o dovadă a **iubirii** ce le-o purta. El spera că, scriindu-le, ei vor avea suficient timp pentru a îndrepta lucrurile, aşa încât o nouă vizită la ei să fie un prilej de bucurie. „Fidele sunt rănile provocate de un prieten!" Nu trebuie să ne supărăm când suntem sfătuiţi prieteneşte sau avertizaţi cu evlavie, ci, mai degrabă, ar trebui să ne dăm seama că cine procedează astfel ne vrea binele. Mustrarea făcută cu evlavie trebuie luată ca din mâna Domnului şi trebuie să trezească în noi un sentiment de recunoştinţă.

2:5 În versetele 5-11 apostolul se referă mai amănunţit la incidentul ce provocase atâta întristare. Observaţi delicateţea şi consideraţia creştinească de care dă dovadă apostolul când face acest lucru. Nici măcar o singură dată nu pomeneşte numele făptuitorului sau al faptei reprobabile săvârşite de acesta. Sintagma: **„dacă a fost cineva o pricină de întristare"** se referă, probabil, la păcatul de incest săvârşit de omul de la 1 Corinteni 5:1 sau la o altă persoană care provocase tulburare în sânul adunării. Noi credem că se referă la primul caz. Pavel nu considera acest păcat o ofensă adusă împotriva lui personal, ci o pricină de întristare pentru toţi credincioşii.

2:6 Credincioşii de la Corint conveniseră să-i aplice celui vinovat măsuri disciplinare, excluzându-l, după câte se pare, din biserică. Ca urmare a acestei acţiuni, omul respectiv s-a pocăit cu adevărat şi a fost repus în părtăşie cu Domnul. Acum Pavel le spune corintenilor că pedeapsa aplicată acestui om a fost suficientă şi că nu mai are rost s-o prelungească. În ultima parte a versetului găsim sintagma: **care i-a fost dată de cei mulţi**. Unii cred că prin „cei mulţi" se înţelege **majoritatea**. Alţii susţin că ar fi fost vorba de *toţi* membrii bisericii, *cu excepţia* celui disciplinat. Aceştia din urmă susţin că nu este suficientă o decizie a majorităţii, în asemenea chestiuni şi că acolo unde I se dă Duhului lui Dumnezeu loc să conducă, trebuie să se ajungă la o acţiune unanimă.

2:7, 8 Acum, după ce omul s-a pocăit cu adevărat, corintenii trebuie să-l ierte şi să caute să-l întărească, primindu-l din nou în părtăşia lor. Altfel, dacă nu vor face acest lucru, există pericolul ca omul să fie **copleşit de prea multă mâhnire**, adică ar putea intra într-o deprimare, îndoindu-se de realitatea iertării sale.

Corintenii îşi pot reînnoi sentimentele de dragoste faţă de el, deschizându-şi larg braţele către el şi reprimindu-l în mijlocul lor cu bucurie şi duioşie.

2:9 Prin prima epistolă pe care le-a scris-o, Pavel i-a pus pe sfinţii de la Corint **la încercare**. Acum ei aveau prilejul de a dovedi ascultarea lor faţă de cuvântul Domnului, aşa cum le fusese vestit de apostolul Pavel. Cu acea ocazie, el le sugerase că trebuie să-l dea afară pe omul acela din sânul bisericii — ceea ce au şi făcut corintenii, dovedindu-se astfel ascultători. Acum Pavel vrea ca ei să facă încă un pas, reprimindu-l pe fratele respectiv în părtăşia lor.

2:10 Phillips parafrazează versetul 10 astfel: „Dacă voi iertaţi o persoană, să fiţi siguri că şi eu o voi ierta. În măsura în care am avut personal ceva de iertat, eu însumi îl iert, ca înaintea lui Cristos." Pavel vrea ca sfinţii să ştie că el este într-o stare de deplină părtăşie cu ei, în privinţa iertării pe care o acordă celui ce se făcuse vinovat de păcatul menţionat. Dacă era ceva ce trebuia iertat de el însuşi, atunci el ierta cu dragă inimă, din pricina corintenilor şi asta în prezenţa lui Cristos.

Accentul pus de această epistolă pe disciplina bisericii arată cât de mare e importanţa ei în viaţa creştină. Din nefericire însă subiectul acesta nu este tratat aproape deloc în bisericile evanghelice de azi. Este încă un caz de mărturisire cu gura a credinţei noastre în inspiraţia Scripturii, fără ca să transpunem crezul acesta pe planul trăirii practice şi ascultării de principiile din care constă.

2:11 După cum o adunare este în pericol dacă nu ia măsurile disciplinare ce se impun în anumite situaţii, tot aşa există pericolul de a nu acorda iertarea atunci când a avut loc o pocăinţă acevărată. **Satan** este întotdeauna gata să intervină în astfel de situaţii, cu vicleşugurile sale. În primul caz, el va căuta să năruie mărturia unei adunări ce tolerează păcatul în mijlocul ei, iar în al doilea, el îl va copleşi pe cel ce s-a pocăit de întristare, dacă adunarea va refuza să-l primească din nou în mijlocul ei. Dacă Satan nu va putea distruge prin imoralitate, el va încerca s-o facă prin nesfârşita întristare ce urmează pocăinţei.

Comentând pe margineaa sintagmei: **„noi... nu suntem în neştiinţă despre pla-**

nurile lui", J. Sidlow Baxter face următoarele comentarii:

Satan se foloseşte de tot felul de stratageme pentru a abate sufletele de la adevăr: astfel el recurge la o sită, pentru a-i „cerne" (Luca 23:21), la „planuri" pentru a-i păcăli (ca în textul nostru), la „buruieni" pentru a „înnăbuşi" (Mat. 13:22), „la vicleşuguri" pentru a ţese intrigi (Ef. 6:11), la răgetul unui leu, pentru a sădi groaza (1 Pet. 5:8), la deghizarea într-un înger [de lumină] pentru a înşela (2 Cor. 11:14) şi la „curse [mreje]" pentru a-i prinde în ele pe credincioşi (2 Tim. 2:26).[4]

2:12 Pavel reia acum tema schimbării intervenite în planurile sale din punctul unde rămăsese în versetul 4 — respectiv, faptul că nu s-a dus la Corint aşa cum anunţase că va proceda. Versetele anterioare explicaseră că nu se dusese la Corint pentru a nu fi nevoit să-i mustre cu asprime. În versetele 12-17, Pavel le spune în amănunt ce anume s-a întâmplat în acest punct important din misiunea sa. Cum am arătat, Pavel a plecat de la Efes, sosind la Troa, în speranţa că se va întâlni cu Tit acolo şi că va putea afla veşti despre Corint. Când a ajuns la Troa, Domnul i-a deschis o uşă minunată pentru vestirea evangheliei lui Cristos.

2:13 În pofida acestei oportunităţi de aur, **duhul** lui Pavel era tulburat, asupra inimii apostolului apăsând greu povara bisericii corintene. Oare să stea la Troa şi să predice evanghelia lui Cristos? Sau să meargă mai departe în Macedonia? Până la urmă a luat decizia să meargă în **Macedonia**. Ne întrebăm care va fi fost reacţia corintenilor când au citit aceste cuvinte. Şi-au dat ei seama, fiind un pic ruşinaţi, că tocmai comportarea lor a fost cea care a produs această nelinişte în viaţa apostolului, ducând la anularea unui minunat prilej de vestire a evangheliei, doar de dragul de a afla de starea lor duhovnicească?

2:14 Pavel nu era înfrânt. Indiferent unde mergea, în slujba lui Cristos, avea parte de biruinţă, ceea ce-l face să izbucnească în exclamaţii de mulţumire: **Dar mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne conduce totdeauna în carul Lui de biruinţă în Cristos**. A. T. Robertson spune, în această privinţă:

Fără nici un cuvânt de explicaţie, Pavel se smulge din mlaştina deznădejdii, înălţându-se, ca o pasăre, spre culmile bucuriei. Apoi, ca un vultur, urcă în zare, uitându-se triumfător în văile din care s-a ridicat.[5]

Pavel recurge aici la o analogie cu procesiunile triumfale ale cuceritorilor romani, care, atunci când reveneau în patrie, după repurtarea unor biruinţe însemnate, purtau prizonierii de-a lungul străzilor capitalei. De o parte şi de alta a traseului triumfal mergeau cei ce răspândeau tămâia, a cărei **mireasmă** cuprindea întreaga scenă. Tot aşa Pavel şi-L imaginează pe Domnul, mărşăluind cu pas de Cuceritor, de la Troa la Macedonia, avându-l în urma Sa pe apostol. Oriunde merge Domnul, prin slujitorii Lui, va exista biruinţă. **Mireasma cunoştinţei** lui Cristos se răspândeşte pretutindeni, prin apostol, după cum arată şi F. B. Meyer:

Oriunde mergeau ei, oamenii erau mai în măsură să-L cunoască pe Isus, nespusa frumuseţe a caraterului Învăţătorului devenindu-le limpede. Oamenii luau contact cu acea mireasmă fină, ce îmbăta văzduhul, atrăgându-i spre Omul din Nazareth.[6]

Astfel Pavel nu consideră că a suferit vreo înfrângere în lupta cu Satan, ci că Domnul a câştigat biruinţa, din care se înfruptă şi Pavel.

2:25 În procesiunile triumfale la care se referă Pavel aici, mireasma de tămâie semnifica, pentru cuceritori, glorioasa lor biruinţă, în schimb pentru captivi ea însemna osândă. Astfel apostolul notează că predicarea evangheliei are un efect dublu, însemnând un lucru **printre cei ce sunt mântuiţi** şi cu totul altul **printre cei care pier**. Pentru cei ce o primesc, ea este garanţia unui viitor glorios iar pentru alţii ea prevesteşte osânda. Dar **Dumnezeu** este proslăvit, şi într-un caz, şi în celălalt, după cum arată F. B. Meyer:

Prin urmare, atunci când ni se spune că putem fi pentru Dumnezeu o aromă plăcută, negreşit asta se referă la faptul că putem trăi în aşa fel încât să-I aducem aminte lui Dumnezeu cum era Isus în ipostaza Sa de muritor. Este ca şi cum, fiind priviţi zi de zi de Dumnezeu, El ar trebui să-L vadă pe Isus în noi şi să-şi amintească (omeneşte vorbind) de acea viaţă binecuvântată ce a fost adusă ca jertfă de o mireasmă plăcută lui Dumnezeu.[7]

2:16 Pentru cei mântuiţi, creştinii **sunt o mireasmă de la viaţă spre viaţă**, dar pentru cei ce pier, **o mireasmă de la moarte spre**

moarte. Noi suntem, ceea ce Phillips a definit drept: „însăşi mireasma înviorătoare a vieţii", ce aduce viaţă celor ce cred, dar „duhoarea de moarte a osândei" pentru cei ce refuză să creadă. Acest efect dual este minunat ilustrat de un incident din Vechiul Testament. Când chivotul lui Dumnezeu a fost capturat de filisteni, atâta timp cât s-a aflat printre ei a provocat moarte şi nimicire (1 Sam. 5). Dar când a fost adus înapoi în casa lui Obed-Edom, a adus binecuvântare şi prosperitate lui şi familiei lui (2 Sam. 6:11). Contemplând uriaşa responsabilitate de a propovădui mesajul acesta, încărcat de consecinţe atât de cuprinzătoare, el exclamă: **„Şi cine este de ajuns pentru aceste lucruri?"**

2:17 Legătura dintre versetul 17 şi versetul 16 va fi mai uşor de observat dacă vom răspunde la întrebare cu cuvintele: „Noi suntem." „Cine este de ajuns pentru aceste lucruri? Noi suntem, pentru că **noi nu comercializăm cuvântul lui Dumnezeu"**. (Dar toate acestea trebuie înţelese în conjunctură cu 3:5, unde Pavel spune că suficienţa lui este de la Dumnezeu.) **Cum fac cei mulţi**[8] se referă la învăţătorii iudaizatori, care luptau din răsputeri să-i îndepărteze pe corinteni de apostolul Pavel. Pavel îi defineşte pe aceşti oameni ca pe nişte comercianţi, care făceau negoţ cu cuvântul lui Dumnezeu, fiind dominaţi de motive mercantile. Ei încercau să facă din slujba evangheliei o ocupaţie bănoasă. Termenul tradus în unele ediţii prin „a strica" în altele prin „a comercializa" este identic cu cel folosit în cazul celor care falsificau vinul adăugându-i apă. Tot aşa, aceşti învăţători falşi căutau să altereze cuvântul lui Dumnezeu adăugând la el doctrinele lor proprii. Ei căutau, de pildă, să amestece legea cu harul.

Pavel nu era însă dintre cei ce amestecau sau comercializau cuvântul lui Dumnezeu. Mai degrabă, el putea să-şi descrie slujba prin patru sintagme semnificative. *Prima* este **cu sinceritate**, adică cu transparenţă. Misiunea lui era marcată de onestitate, toate lucrurile făcându-se pe faţă. Robertson relevă şi el, cu o notă de umor, onestitatea slujbei lui Pavel, spunând că „Fructele din stratul de jos al coşului lui Pavel erau la fel de bune ca cele de deasupra."[9]

În al doilea rând, el descrie slujba sa ca fiind **de la Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, tot ce rostea el venea **de la Dumnezeu**. Dumnezeu era sursa mesajului său, şi tot de la Dumnezeu decurgea tăria de care avea el nevoie pentru a-l transmite altora. Asta înseamnă că apostolul Îl slujea pe Domnul, conştient fiind de faptul că **Dumnezeu** avea mereu aţintiţi ochii spre el. El era cuprins de un mare simţ al răspunderii faţă de Dumnezeu, conştient că nimic nu poate fi ascuns de ochiul lui Dumnezeu. *Apoi el adaugă în final:* **noi vorbim... în Cristos**. Asta înseamnă că el vorbea în numele lui **Cristos**, cu autoritatea lui **Cristos** şi ca purtător de cuvânt al lui **Cristos**.

D. Acreditările lui Pavel pentru slujbă (3:1-5)

3:1 În ultima parte a versetului 2:17, apostolul a descris slujba sa prin intermediul a patru sintagme şi şi-a dat seama că această descriere ar putea să le pară unora din criticii săi o laudă de sine. Ceea ce e în măsură să explice întrebarea din versetul întâi al acestui capitol: **Începem noi iarăşi să ne recomandăm singuri? Iarăşi** nu înseamnă aici că Pavel s-ar fi recomandat înainte, ci doar aceea că fusese *învinuit* că s-ar fi recomandat pe sine însuşi şi astfel anticipează că i se va arunca din nou această acuzaţie.

Sau nu cumva avem nevoie, ca unii, de scrisori de recomandare către voi sau de la voi? Aceşti **alţii** la care se referă Pavel aici sunt învăţătorii falşi de la 2:17. Aceştia veniseră la Corint cu **scrisori de recomandare**, probabil din partea celor de la Ierusalim. Iar la plecarea lor de la Corint, au luat, probabil, din nou **scrisori de recomandare** din partea adunării de credincioşi din acel oraş. Adevărul e că exista obiceiul în epoca bisericii primare să se dea scrisori de recomandare celor care călătoreau din loc în loc. Apostolul nu încearcă deloc să descurajeze o atare practică, în versetul de faţă, ci doar sugerează într-o manieră fină că *singurul* lucru cu care se puteau mândri învăţătorii falşi erau aceste scrisori de recomandare pe care le purtau cu ei, nemaiavând nici un alt fel de acreditare!

3:2 Iudaizatorii care veniseră la Corint au pus sub semnul întrebării autoritatea de apostol a lui Pavel. Ei negau că el este un slujitor adevărat al lui Cristos. Poate că stârneau asemenea îndoieli în mintea corintenilor pentru a-i determina să-i ceară apostolului Pavel o atare scrisoare de recomandare, când va veni din nou la ei. Dar el deja îi întrebase dacă doresc să le prezinte o asemenea scrisoare. Nu venise el oare la Corint într-o perioadă când ei erau păgâni idolatri? Oare nu el însuşi îi condusese la Cristos? Nu-şi pusese oare Domnul Însuşi amprenta

peste slujba apostolului, dăruindu-i harul de a conduce la mântuirea acestor suflete scumpe de la Corint? Iată răspunsul corect. Corintenii înşişi constituiau **epistola, scrisă în inima lui dar cunoscută şi citită de toţi oamenii**. În cazul de faţă, nu era nevoie de nici o scrisoare scrisă cu peniţă şi cerneală. Ei înşişi erau rodul misiunii lui, ocupând un loc aparte în sentimentele sale de dragoste. Nu numai atât, dar ei erau **cunoscuţi şi citiţi de toţi oamenii**, prin faptul că toţi oamenii din partea locului auziseră despre convertirea lor. Oamenii şi-au dat seama că în viaţa acestor corinteni intervenise o schimbare, că ei se lăsaseră de idolatria lor, alipindu-se de Dumnezeu şi trăind acum vieţi de curăţie şi detaşare faţă de lumea înconjurătoare. Ei erau dovada caracterului divin al slujbei lui Pavel.

3:3 La prima vedere, versetul 3 pare să contrazică versetul 2. Pavel afirmase că corintenii sunt epistola lui. Dar aici spune că ei sunt **o epistolă a lui Cristos**. În versetul 2, el spune că epistola este scrisă în inima lui dar din ultima parte a versetului 3 reiese că Cristos este Cel care a scris epistola în inimile corintenilor. Cum vom putea reconcilia aceste afirmaţii, aparent contradictorii? Răspunsul este că în versetul 2 Pavel afirmă că corintenii sunt scrisoarea lui de recomandare. Versetul 3 ne oferă explicaţia. Poate că ne va fi mai uşor să vedem legătura unind cele două versete după cum urmează: „Voi sunteţi epistola noastră... pentru că voi sunteţi cu adevărat declaraţi ca epistolă a lui Cristos." Cu alte cuvinte, corintenii erau scrisoarea de recomandare a lui Pavel, pentru că era limpede pentru toţi că Domnul săvârşise lucrarea harului în viaţa lor. Evident, ei erau creştini. Or, întrucât Pavel fusese instrumentul uman prin care fuseseră ei aduşi la Cristos, ei erau acreditările apostolului — gând exprimat de expresia „scrisă de noi" (în engleză, **ministered by us**, exprimând rezultatul slujirii apostolilor, „to minister" = „a sluji" n.tr.). Domnul Isus este Cel care săvârşise lucrarea respectivă în viaţa lor, dar o făcuse prin slujirea lui Pavel.

Dacă scrisorile de recomandare folosite de duşmanii lui Pavel erau scrise **cu cerneală**, epistola lui Pavel era scrisă **prin Duhul Dumnezeului celui viu**, fiind, prin urmare, divină. Desigur, **cerneala** îşi pierde din intensitate, se poate şterge sau distruge, dar când **Duhul lui... Dumnezeu** scrie în inima oamenilor scrisul acela este permanent. Apoi Pavel adaugă că epistola lui Cristos a fost scrisă **nu pe tăblii de piatră, ci pe tăblii** de carne, ale inimilor oamenilor. Cei ce vizitau Corintul nu vedeau epistola lui Cristos gravată pe vreun monument în mijlocul pieţei oraşului, ci scrisoarea a fost scrisă în inimile şi vieţile creştinilor de acolo.

Când Pavel a făcut contrastul dintre **tăbliile de piatră** şi **tăbliile** inimilor de carne, nu este nici o îndoială că el a avut în vedere diferenţa dintre lege şi evanghelie. Legea, desigur, fusese inscripţionată pe tăbliile de piatră de pe Muntele Sinai, dar sub evanghelie, Dumnezeu asigură ascultarea prin mesajul harului şi al iubirii, care sunt scrise în inimile oamenilor. Pavel va dezvolta tema mai pe larg în continuarea epistolei. De aceea, aici el doar enunţă problema.

3:4 În contextul în care l-am ascultat pe Pavel enunţându-şi cu atâta încredere apostolia şi slujba pe care i-a încredinţat-o Domnul, pe bună dreptate l-am putea întreba: „Cum de poţi vorbi cu atâta îndrăzneală şi siguranţă în această privinţă, frate Pavel?" Răspunsul îl găsim în versetul 4. Apărarea apostoliei sale ar putea părea la prima vedere o laudă de sine, dar Pavel neagă faptul că aşa ar sta lucrurile, afirmând că încrederea sa este **faţă de Dumnezeu**, adică o încredere care poate rezista în faţa probei lui Dumnezeu. El nu are nici o încredere în el însuşi sau în capacitatea lui, ci numai **prin Cristos**, şi în lucrarea pe care Cristos a săvârşit-o în viaţa corintenilor găseşte el dovada realităţii slujbei sale. Schimbarea extraordinară petrecută în viaţa corintenilor era în măsură să-l recomande pe apostol.

3:5 Aici Pavel respinge, din nou, orice posibilitate ca el însuşi să posede capacitatea proprie de a se considera apostol al lui Cristos. Puterea slujbei lui nu provenea din lăuntrul lui, ci de sus. Apostolul nu era dornic să-şi asume credit pentru merite proprii. El ştia că dacă Dumnezeu nu i-ar fi dat înzestrarea suficientă pentru slujbă, nimic nu s-ar fi realizat.

E. Contrast între vechiul şi noul legământ (3:6-18)

3:6 După ce a discutat *propria sa* acreditare şi calificare pentru slujbă, Pavel se lansează acum într-o relatare amplificată a slujbei propriu-zise. În versetele următoare el face un contrast între Vechiul Legământ (legea) şi **noul legământ** (evanghelia). Există motive temeinice pentru ca apostolul să procedeze astfel, în acest punct. Cei ce-l

criticau atât de sever la Corint erau iudaizatori — adică unii care încercau să amestece legea cu harul. Ei îi învățau pe creștini că trebuie să respecte anumite porțiuni din Legea lui Moise, pentru a putea fi acceptați deplin de Dumnezeu. Și astfel apostolul va demonstra aici superioritatea noului legământ față de vechiul. El își prefațează remarcile afirmând că Dumnezeu l-a făcut competent, ca slujitor al **noului legământ**. Desigur, un legământ este un acord, o promisiune sau un testament. Vechiul Legământ a fost sistemul de legi transmis de Dumnezeu lui Moise. Potrivit prevederilor acestuia, binecuvântarea depindea de ascultare. Era un legământ al faptelor, un acord încheiat între Dumnezeu și om, potrivit căruia, dacă omul își făcea partea, Dumnezeu Și-o făcea pe a Lui. Dar întrucât acordul depindea de om, nu putea produce neprihănirea. **Noul Legământ** este evanghelia. Potrivit prevederilor sale, Dumnezeu Se angajează printr-un legământ că îl va binecuvânta pe om, fără plată, prin harul Lui, prin răscumpărarea adusă prin Cristos Isus. Toate prevederile noului legământ depind de Dumnezeu, și nu de om; prin urmare, noul legământ poate să realizeze tot ceea ce vechiul nu putea realiza.

Pavel oferă câteva exemple de deosebiri izbitoare între lege și evanghelie. El începe aici în versetul 6 cu primul dintre exemple, afirmând **nu al literei, ci al Duhului; căci litera omoară, dar Duhul** sau **duhul** (text marginal, NKJV) **dă viață.** Cei mai mulți cercetători ai Bibliei interpretează sensul acestui verset astfel: dacă cineva adoptă doar semnificația de suprafață, textuală, a cuvintelor Scripturii, încercând să fie ascultător doar față de literă, fără să dorească să asculte și de spiritul deplin al pasajului, atunci acele cuvinte îi vor face rău, mai degrabă decât bine. Fariseii erau un exemplu al acestui fel de ascultare. Ei erau scrupuloși în cele mai mici amănunte, când venea vorba să dea zeciuială, dar nu manifestau îndurare și dragoste față de alții (Mat. 23:23). Deși aceasta e o *aplicație* valabilă a pasajului, nu este totuși *interpretarea* sa corectă. În versetul 6 *litera* se referă la evanghelia harului lui Dumnezeu. Când Pavel spune că **litera omoară**, el se referă la lucrarea legii. Legea îi condamnă pe toți cei ce nu reușesc să respecte preceptele sale sfinte. „Prin lege vine cunoștința despre păcat" (Rom. 3:20). „Blestemat este oricine nu stăruie în toate lucrurile care sunt scrise în lege, ca să le împlinească" (Gal. 3:10). Dumnezeu nu a rânduit ca legea să fie aceea care să dea viață. Mai degrabă legea a fost concepută cu scopul de a aduce cunoștința despre păcat și mustrarea cu privire la păcat. Noul Legământ este numit aici *duh* și reprezintă împlinirea spirituală a tiparelor și umbrelor Vechiului Legământ. Ceea ce cerea legea, dar nu putea nicicând produce, se realizează acum prin evanghelie, după cum arată J. M. Davies:

> Lucrarea „literei" care omoară este ilustrată de exemplul celor 3 000 omorâți la Sinai, cu prilejul inaugurării Vechiului Legământ; iar lucrarea Duhului, respectiv misiunea dătătoare de viață, este ilustrată de exemplul celor 3 000 mântuiți în ziua Cincizecimii.[16]

3:7 Versetele 7 și 8 continuă reliefarea contrastului dintre cele două legăminte. Aici apostolul face un contrast între **slava** ce a însoțit darea legii și slava legată de evanghelie. Cuvintele **slavă** și **slăvit** apar în capitolele 3 și 4 de șaptesprezece ori. Vechiul Legământ este numit **slujba morții, gravată în litere pe pietre**. Nu poate fi decât o referire la cele zece porunci, care îi amenințau cu moartea pe toți cei ce nu le păzeau (Ex. 19:13). Pavel *nu* spune că darea legii a fost total lipsită de slavă, pentru că asta n-ar fi adevărat. Când Dumnezeu i-a dat lui Moise cele zece porunci pe Muntele Sinai, s-au produs manifestări măreațe ale prezenței și puterii divine (Ex. 19). De fapt, însăși fața lui Moise, care stătea în prezența lui Dumnezeu, având comuniune cu El, a început să strălucească, reflectând splendoarea lui Dumnezeu. Astfel **copiii lui Israel nu puteau să-și ațintească ochii asupra feței lui Moise, din cauza strălucirii feței lui.** Era de o luminozitate prea mare ca ei s-o poată privi încontinuu. Dar apoi Pavel adaugă aceste cuvinte semnificative: **slavă care a fost desființată**. Asta înseamnă că strălucirea puternică ce a apărut pe fața lui Moise nu a fost permanentă, ci o slavă temporară, trecătoare. Sensul spiritual al acestui pasaj este că **slava** Vechiului Legământ a fost temporară. Legea avea o funcție binedefinită. Ea fusese dată pentru a scoate în evidență păcatul. Ea fusese o etalare a cerințelor de sfințenie ale lui Dumnezeu și în sensul acesta a fost slăvită. Dar ea a fost dată până în vremea lui Cristos, care este împlinirea legii pentru neprihănire pentru toți cei ce cred (Rom. 10:4). Ea a fost o *umbră*, pe când El este *substanța*. A fost o imagine a lucrurilor

mai bune ce aveau să vină şi acele lucruri îşi găsesc realitatea în Mântuitorul lumii.

3:8 Dar dacă legea a avut acest caracter slăvit, cu cât mai slăvită este lucrarea Duhului? Sintagma: **„slujba Duhului"** se referă la evanghelie. Duhul lui Dumnezeu lucrează prin propovăduirea evangheliei iar lucrarea Duhului lui Dumnezeu este făcută în folosul celor care primesc vestea bună a mântuirii. Sintagma „cum nu va rămâne cu slavă mult mai mult slujba Duhului?" nu se referă la viitor, ci la o consecinţă inevitabilă. Cu alte cuvinte, dacă un fapt sau o condiţie există, atunci negreşit şi cealaltă **va** urma.

3:9 Aici vechiul legământ este numit **slujba condamnării**, căci asta a fost urmarea lui. El a adus **condamnare** tuturor oamenilor, pentru că nimeni nu putea să ţină legea în mod desăvârşit. Totuşi şi aici era implicat un anumit grad de **slavă**. El avusese un scop real şi o utilitate reală pentru timpul acela. Dar **slujba dreptăţii excelează în slavă**. Hodge spune: „Slujba neprihănirii este acea slujbă care pune în evidenţă neprihănirea prin care oamenii sunt îndreptăţiţi şi astfel eliberaţi de osânda pe care o pronunţase legea asupra lor."[11] Gloriile evangheliei nu sunt de natură să atragă vederea fizică, ci conţin o excelenţă profundă şi durabilă, care încântă duhul. Gloriile Calvarului eclipsează cu mult gloriile Muntelui Sinai.

3:10 Deşi într-o anumită privinţă legea **a fost slăvită**, totuşi când o comparăm cu *noul* legământ, constatăm că **nu a fost slăvită** deloc. Acest verset ne prezintă un contrast foarte puternic şi ne spune că atunci când cele două legăminte sunt puse alături, îndată se vede că unul din ele îl eclipsează cu totul pe celălalt, adică noul legământ îl întrece pe vechiul, cum spune şi A. T. Robertson: „Slava mai mare o face să pălească pe cea mai mică. În cel puţin o privinţă, vechiul pare să nu aibă deloc slavă, datorită gloriei supra-abundente a noului legământ."[12] Denney comentează şi el: „Când soarele străluceşte în toată puterea sa, pe cer nu mai este altă slavă."[13]

3:11 Căci dacă ceea ce este desfiinţat a fost introdus cu slavă, cu cât mai mult ceea ce rămâne este în slavă. Trebuie să notăm prepoziţiile *cu* şi *în*. Ideea pe care o subliniază versetul este că procesul dării legii a fost însoţit de slavă, pe când în cazul noului legământ slava este însuşi elementul de bază. Slava a însoţit doar vechiul legământ, pe când evanghelia harului lui Dumnezeu este *ea însăşi* **slavă**.

Versetul acesta mai stabileşte un contrast între caracterul trecător şi temporar al legii şi caracterul permanent al evangheliei. **Ceea ce este desfiinţat** (sau, mai corect, „ceea ce este în curs de dispariţie") se referă, evident, la cele zece porunci — „slujba morţii, gravată în litere pe pietre" (v. 7). Astfel versetul acesta infirmă teoria adventiştilor de ziua a şaptea, care susţin că doar legea ceremonială a fost desfiinţată, nu şi cele zece porunci.

3:12 Nădejdea la care se referă Pavel aici este convingerea puternică în faptul că slava evangheliei nu va păli şi nu va pieri niciodată. Din pricina acestei asigurări puternice, el poate vesti Cuvântul cu **multă îndrăzneală**. El nu avea nimic de ascuns. Nu e deloc nevoie să folosească un văl. În multe religii care se practică azi în lume adepţii lor susţin că ar dispune de mistere. Noii convertiţi trebuie iniţiaţi în aceste taine adânci. Ei trec apoi prin diferitele etape de iniţiere. Nu tot aşa este însă în cazul evangheliei, unde totul este descoperit şi clar prezentat. Evanghelia se exprimă limpede şi cu asigurare deplină cu privire la teme cum ar fi mântuirea, Sfânta Treime, cerul (raiul) şi iadul.

3:13 spre deosebire de Moise, care şi-a acoperit faţa cu un văl, pentru ca fiii lui Israel să nu-şi aţintească ochii asupra sfârşitului a ceea ce este în curs de desfiinţare. Fundalul versetului 13 îl găsim în Exod 34:29-35. Acolo aflăm că atunci când Moise s-a coborât de pe muntele Sinai, după ce stătuse în prezenţa Domnului, el nu şi-a dat seama că faţa îi strălucea. Copiii lui Israel se temeau să se apropie de el, din pricina slavei feţei sale. Dar la îndemnul lui, ei s-au apropiat, după care Moise le-a dat sub formă de porunci tot ceea ce-i spusese Domnul lui. În Exod 34:33 citim următoarele: „Când Moise a încetat să le vorbească, el şi-a acoperit faţa cu un văl" În 2 Corinteni 3:13 apostolul explică de ce a procedat Moise astfel. Pentru ca fiii lui Israel să nu poată privi ţintă la sfârşitul a ceea ce era în curs de desfiinţare. Slava de pe faţa lui era o slavă trecătoare. Cu alte cuvinte, legea pe care i-a dat-o Dumnezeu avea o slavă trecătoare, ce chiar atunci începea să se risipească şi Moise nu a vrut ca ei să vadă sfârşitul ei. Moise nu voia să ascundă slava propriu-zisă, ci doar *trecerea* ei, după cum redă foarte frumos acest lucru F. W. Grant: „Slava de pe faţa lui Moise trebuia să facă loc slavei de pe Altă Faţă."[14] Or, ştim că acest lucru a avult loc la venirea Domnului Isus Cristos. Urmarea acestui fapt este că slujitorul noului legământ nu mai

trebuie să-şi ascundă faţa. Slava evangheliei nu va păli şi nu va trece niciodată.

3:14 Dar minţile lor au fost orbite. Copiii lui Israel nu şi-au dat seama de adevărata semnificaţie a ceea ce făcea Moise, după cum nu şi-au dat seama evreii, de-a lungul veacurilor. Chiar pe când scria Pavel aceste rânduri, ei continuau să se ţină strâns de lege, punându-şi în ea toată nădejdea ca mijloc de mântuire şi refuzând să-L accepte pe Domnul Isus Cristos.

Căci până în ziua de astăzi, la citirea Vechiului Testament, acelaşi văl rămâne neridicat. Cu alte cuvinte, pe când scria apostolul aceste rânduri, când iudeii citeau **Vechiul Testament**, ei nu descopereau taina pe care Moise a ascuns-o de strămoşii lor, sub **văl**. Ei nu-şi dădeau seama că slava legii trecea, întrucât legea îşi găsise împlinirea în Domnul Isus Cristos.

Vălul este desfiinţat în Cristos. Termenul *văl* este redat în multe versiuni în litere cursive, deoarece a fost furnizat de traducători, pentru complinirea sensului. Unii susţin că nu vălul este desfiinţat, ci vechiul legământ. Dar sensul şi mai probabil ar fi acela că *dificultatea înţelegerii* **Vechiului Testament** dispare atunci când o persoană vine la Cristos, după cum se exprimă şi Hodge:

> Scripturile vetero-testamentale sunt inteligibile doar atunci când sunt înţelese ca texte care Îl prezic şi-L prefigurează pe Cristos. Cunoaşterea lui Cristos... înlătură vălul cu care era acoperit Vechiul Testament.[15]

3:15 Aici asistăm la o uşoară modificare a figurii. În ilustraţia cu Vechiul Testament, vălul acoperea *faţa* lui Moise, dar acum **vălul** este peste *inimile* evreilor, căci ei continuă să obţină neprihănirea pornind de la principiul *faptelor*, fără să-şi dea seama că lucrarea a fost deja *înfăptuită* de Mântuitorul, pe crucea Golgotei. Ei caută să obţină mântuirea prin propriile lor merite, fără să-şi dea seama că legea îi condamnă fără echivoc şi că singura lor scăpare este să alerge în braţele Domnului, pentru a căpăta îndurare şi har.

3:16 Vreunul din versetul 16 se referă, probabil, la un iudeu *individual* sau la Israel, *ca naţiune*. Când iudeul individual sau naţiunea se întorc la Domnul şi-L primesc pe Isus ca Mesia, vălul este ridicat şi obscuritatea dispare, făcând loc adevărului minunat potrivit căruia toate tipurile şi umbrele legii îşi găsesc împlinirea deplină în preaiubitul Fiu al lui Dumnezeu, Mesia al lui Israel. Dacă versetul se referă la *naţiunea* Israel, atunci este o referire la acel timp viitor când o rămăşiţă credincioasă a Israelului se va întoarce la **Domnul**, aşa cum prezice textul de la Romani 11:25, 26, 32.

3:17 Pavel a subliniat până acum faptul că Cristos este cheia înţelegerii Vechiului Testament. Aici el subliniază din nou adevărul acesta, spunând: **Domnul este Duhul**. În majoritatea versiunilor Bibliei „Duhul" apare tipărit cu majusculă, pentru a se înţelege că este Duhul Sfânt. Dar contextul sugerează că Domnul este duhul Vechiului Testament, după cum „mărturia lui Isus este duhul profeţiei" (Apo. 19:10). Toate tiparele şi umbrele Vechiului Testament îşi găsesc împlinirea în Cristos. **Unde este Duhul Domnului**[16], **acolo este libertate** înseamnă că oriunde Isus Cristos este recunoscut ca Domn sau ca Iehova, **există libertate**, adică libertate faţă de robia legii, eliberare de obscuritate în lectura Scripturii şi libertate de a privi faţa Lui fără nici un văl despărţitor.

3:18 În Vechiul Legământ, numai Moise avea voie să privească slava Domnului. În Noul Legământ noi toţi avem prilejul de a privi cu faţa descoperită... slava Domnului. Faţa lui Moise a trebuit să fie acoperită de un văl, după ce a stat de vorbă cu oamenii. În schimb, noi putem fi cu faţa neacoperită. Noi putem să ne păstrăm faţa neacoperită prin mărturisirea păcatului din viaţa noastră şi depărtarea de el, printr-o stare de totală sinceritate faţă de Dumnezeu şi faţă de noi înşine. Sau, cum spunea odată un misionar veteran din India: noi trebuie „să lepădăm vălurile păcatului, prefăcătoriei şi oricărei încercări de a juca teatru, precum şi orice tentativă de a ne ascunde după un paravan fals; trebuie să renunţăm la orice compromisuri şi jumătăţi de măsură. Totul trebuie să fie la noi [limpede ca bună-ziua:] da sau nu."

Următorul pas este să privim ca într-o oglindă slava Domnului. Oglinda este cuvântul lui Dumnezeu. Când ne apropiem de Biblie, Îl vedem pe Domnul Isus revelat în toată splendoarea Sa. Acum încă nu-L vedem faţă în faţă, ci numai aşa cum Se oglindeşte El în Cuvântul Său.

Observaţi vă rog că **slava Domnului** este cea pe care o privim. Aici Pavel nu se gândeşte atât de mult la frumuseţea morală a lui Isus ca Om care a trăit pe acest pământ, ci mai degrabă la actuala Sa slavă, preamărit la dreapta lui Dumnezeu. Slava lui Cristos constă, cum arată Denney, în faptul că:

El împarte tronul cu Tatăl, fiind Capul Bisericii, posesorul şi dătătorul întregii plinătăţi a harului divin, Judecătorul care va judeca lumea, cuceritorul oricărei puteri ostile, mijlocitorul alor Săi şi, pe scurt, purtătorul oricărei majestăţi ce-I aparţine Lui, ca Rege [al regilor].[17]

Pe măsură ce ne preocupăm cu slava Domnului Isus Cristos, înviat, înălţat la cer şi preamărit, **suntem transformaţi în acelaşi chip al Lui.** Iată, în esenţă, secretul sfinţeniei creştine: să fim preocupaţi cu Cristos, iar nu cu noi înşine, deoarece preocuparea cu noi înşine va aduce înfrângere. Nu ocupându-ne cu alţii — întrucât asta ne va aduce dezamăgire. Ci ocupându-ne cu **slava Domnului** noi devenim tot mai mult asemenea Lui.

Acest proces minunat de transformare are loc **din slavă în slavă**, adică de la un grad de **slavă** la altul, şi nu se petrece instantaneu. *Nici o experienţă* din viaţa creştină nu va produce în noi chipul Său într-o clipă. Mai degrabă este un proces, decât o criză. Nu este ca slava trecătoare a legii, ci o glorie tot mai mare.

Puterea acestui proces minunat este Duhul Sfânt al lui Dumnezeu — **prin Duhul Domnului**. Pe măsură ce ne aţintim privirile tot mai mult asupra Domnului slavei, studiindu-L pe El, contemplându-L cu adoraţie, **Duhul Domnului** lucrează în viaţa noastră miracolul extraordinar de minunat al conformării noastre tot mai mult după chipul lui Cristos.

Darby scoate în evidenţă cum a fost transformat Ştefan prin actul privirii la Cristos:

> Vedem acest lucru la Ştefan, când acesta este lovit cu pietre, când îşi ridică privirile spre cer şi vede slava lui Dumnezeu şi a lui Isus. Cristos spusese: „Tată, iartă-i căci nu ştiu ce fac." Prin urmare, privind spre cer şi văzându-L pe Isus în slava lui Dumnezeu, Ştefan este şi el îndemnat să se roage: „Doamne, nu le ţine la socoteală acest păcat." Şi din nou pe cruce Cristos spune: „Tată, în mâinile Tale îmi încredinţez duhul". Iar Ştefan spune: „Doamne Isuse, primeşte-mi duhul", fiind astfel schimbat în chipul lui Cristos.[18]

Prin urmare, gândiţi-vă cât de transcendentă este slava Noului Legământ. Pe când numai un *singur* om avea faţa acoperită de slavă în cadrul Vechiului Legământ, astăzi *fiecare* copil al lui Dumnezeu are privilegiul, cumpărat cu sângele scump al lui Isus, de a fi acoperit de această slavă. De asemenea, în loc să reflectăm doar slava lui Dumnezeu pe faţa noastră, noi, cei din Noul Legământ, suntem cu toţii **transformaţi** (textual: *metamorfozaţi*) **în acelaşi chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului.** Dacă faţa lui Moise reflecta slava, faţa noastră radiază slava din interior.

Astfel îşi încheie Pavel expoziţiunea sa mistică şi profund spirituală asupra noului legământ, în comparaţie cu vechiul.

F. Obligaţia de a predica o evanghelie limpede (4:1-6)

4:1 În primele şase versete din capitolul 4, Pavel subliniază responsabilitatea solemnă a fiecărui slujitor al lui Cristos de a face mesajul evangheliei cât mai lămurit cu putinţă. Acesta nu trebuie acoperit cu nici un văl, ci totul trebuie să fie clar expus, onest şi sincer.

Pavel a vorbit până acum despre modul minunat în care Dumnezeu l-a înzestrat cu calităţile necesare de a fi un slujitor destoinic al noului legământ. Acum el reia firul gândirii din punctul unde rămăsese. Conştienţa extraordinarei demnităţi de care se bucură în lucrarea creştină îl împiedică pe un om ca Pavel să cadă de oboseală. Desigur, sunt destule pricini de întristare şi de descurajare pe calea slujirii creştine, dar Domnul dă îndurare şi har pentru orice situaţie şi nevoie care s-ar ivi. Astfel, indiferent care ar fi descurajările ce ne lovesc, încurajările vor fi totdeauna mai numeroase şi mai mari.

Pavel nu a căzut de oboseală. El nu s-a purtat cu laşitate, ci cu bărbăţie, în faţa unor bariere aparent insurmontabile.

4:2 Phillips traduce versetul doi foarte plastic:

> Noi nu recurgem la hocus-pocus, nici la şiretlicuri, nici la manipulări necinstite ale Cuvântului lui Dumnezeu. Noi rostim adevărul curat şi astfel ne recomandăm pe noi înşine conştiinţei oricărui om în faţa lui Dumnezeu.

Negreşit aici apostolul se gândeşte iar la învăţătorii falşi care se strecuraseră în biserica din Corint. Metodele lor erau aceleaşi ca întotdeauna — cele folosite de forţele răului, adică ademeniri ruşinoase la păcat, jonglarea vicleană a adevărului, recurgerea la argumentări meşteşugite şi alterarea Cuvântului lui Dumnezeu. Cu privire la ultima sintagmă: **nu stricăm Cuvântul lui Dumnezeu,**

negreşit Pavel face aluzie aici la ocupaţia de predilecţie a acestor oameni — aceea de a căuta să amestece legea cu harul.

Metoda apostolului se deosebea foarte mult de a acestora, fiind exprimată în cuvintele: **ci prin arătarea adevărului ne recomandăm pe noi înşine oricărei conştiinţe omeneşti înaintea lui Dumnezeu. Arătarea adevărului** poate să îmbrace două forme. Noi manifestăm **adevărul** atunci când îl exprimăm pe faţă, într-o manieră inteligibilă. Dar îl mai manifestăm şi atunci când îl trăim în practică, în viaţa noastră, înaintea altora, pentru ca ei să-l poată vedea etalat în viaţa noastră, în pilda pe care o dăm. Pavel a folosit ambele metode. El a predicat evanghelia, a ascultat de preceptele evangheliei în viaţa sa şi, făcând aşa, a căutat să se recomande pe sine **oricărei conştiinţe omeneşti, înaintea lui Dumnezeu.**

4:3 Apostolul s-a referit la grija extraordinară de care a dat el dovadă de a face adevărul lui Dumnezeu cât mai clar cu putinţă pentru oameni, atât în precept, cât şi în trăirea practică. Dacă **evanghelia este acoperită** pentru unii, asta nu este în nici un caz vina lui Dumnezeu, şi Pavel vrea ca să nu fie nici vina lui. Dar, pe când scrie aceste cuvinte, el este conştient că sunt unii care pur şi simplu nu pot pricepe. Cine sunt aceştia? Sunt **cei care pier**. De ce sunt ei atât de orbi? Răspunsul îl găsim în versetul următor.

4:4 Satan este vinovatul. Numit aici **dumnezeul veacului acestuia**, el este cel care a reuşit să acopere cu un văl minţile celor necredincioşi, dorind să-i ţină în întuneric veşnic, **ca lumina Evangheliei slavei lui Cristos... să nu strălucească peste ei** şi ca nu cumva ei să poată fi mântuiţi.

În universul nostru fizic soarele străluceşte întotdeauna. Dar noi nu-l vedem întotdeauna, deoarece uneori ceva se interpune între noi şi soare. Tot aşa este şi cu evanghelia. **Lumina evangheliei** străluceşte de-a pururea. Dumnezeu întotdeauna caută să îndrepte lumina ei în inimile oamenilor. Dar Satan interpune diverse bariere între necredincioşi şi Dumnezeu — fie că este vorba despre mândrie, fie răzvrătire, fie neprihănire proprie fie o sumedenie de alte bariere. Toate acestea împiedică lumina evangheliei de a străluci în inimile acestor oameni. Satan pur şi simplu nu doreşte ca oamenii să fie mântuiţi.

Evanghelia are de a face cu **Cristos** în **slavă**. Nu Tâmplarul din Nazaret este prezentat acum credinciosului, nici chiar Cristos întins pe cruce, ci Domnul Isus Cristos, care a murit, a fost îngropat şi înviat, stând acum la dreapta lui Dumnezeu în cer. El este obiectul credinţei credinciosului — proslăvitul Fiu al lui Dumnezeu, în cer.

4:5 În acest verset avem, deopotrivă, cea mai pricăjită temă pe care ar putea-o alege un predicator, dar şi cea mai măreaţă. Pe de o parte este vorba despre **noi înşine** iar pe de alta îl avem pe *Cristos Isus, Domnul.*

După câte se pare, iudaizatorii aveau obiceiul de a predica despre ei înşişi. Pavel se detaşează net de aceşti oameni. El nu doreşte să irosească timpul oamenilor cu predici despre un subiect atât de nevrednic. Tema lui a fost întotdeauna: **Cristos Isus, Domnul.** El a căutat să-i aducă pe oameni în punctul în care să dorească să-şi plece genunchiul înaintea lui Isus Cristos şi să-i aducă omagiu, ca Domn al vieţii lor.

Apostoul şi-a prezentat conlucrătorii prin cuvintele: **robii voştri pentru Isus.** Procedând astfel, atât el, cât şi colaboratorii săi s-au estompat, trecând pe planul doi. Ei nu erau decât nişte robi, gata să ajute în orice chip posibil, pentru a-i aduce pe oameni la Domnul Isus.

4:6 Pavel compară aici convertirea unui păcătos cu pătrunderea luminii în zorii creaţiei.

Iniţial, **Dumnezeu a poruncit luminii să strălucească în întuneric**. El a spus: «Să fie lumină» şi a fost lumină" (Gen. 1:3).

Pavel afirmă aici că acelaşi **Dumnezeu** care iniţial **a poruncit luminii să strălucească din întuneric a strălucit în inimile noastre**. Ce minunat este acest lucru! În cadrul primei creaţii, Dumnezeu *a poruncit* luminii să strălucească. Dar la noua creaţie, **Dumnezeu** Însuşi străluceşte în **inimile noastre**, acest lucru fiind mult mai personal!

Evenimentele descrise în prima parte din Geneza 1 sunt o imagine a ceea ce are loc în cadrul noii creaţii. Iniţial Dumnezeu l-a creat pe om ca fiinţă nevinovată. Dar apoi a intervenit păcatul, care a adus cu el un întuneric gros.

Pe măsură ce se predică evanghelia, Duhul lui Dumnezeu mişcă inima unei persoane, aşa cum S-a mişcat El peste faţa adâncului, după creaţia iniţială.

Apoi Dumnezeu străluceşte în inima acelei persoane, arătându-i că este un păcătos vinovat, ce are trebuinţă de un Mântuitor. „Creaţia materială din Geneza a început cu lumina şi tot aşa începe şi creaţia spirituală.

Dumnezeu «străluceşte în inimile noastre» prin Duhul Sfânt, după care începe viaţa spirituală" (Text select).

Versetul acesta ne explică de ce **a strălucit Dumnezeu în inimile noastre.** În versiunile KJV şi NKJV textul sună astfel: **ca să dea lumina cunoştinţei slavei lui Dumnezeu în faţa lui Isus Cristos.** De aici se poate deduce că scopul urmărit de El este doar *de a ne da* **lumina cunoştinţei slavei lui Dumnezeu.** Dar J. N. Darby sugerează o modificare semnificativă în acest verset, în felul în care a tradus el Noul Testament: *„Pentru strălucirea* cunoştinţei slavei lui Dumnezeu în faţa lui Isus Cristos." Cu alte cuvinte, Dumnezeu nu străluceşte în inimile noastre doar pentru a ne da această **cunoştinţă**, ci mai degrabă ca prin noi cunoştinţa să poată *străluci asupra altora.* „Noi nu suntem terminalele binecuvântărilor sau exerciţiilor noastre, ci canalele prin care se scurg acestea." (Text select)

O ilustraţie biblică a acestui principiu o găsim în însăşi viaţa apostolului Pavel. Pe când se afla pe drum spre Damasc, Dumnezeu a strălucit în inima lui. El şi-a dat seama că Cel pe care Îl urâse atât de mult, crezând că este îngropat într-un mormânt din Iudeea, este Domnul slavei. Din ziua aceea, el a început să răspândească pretutindeni pe unde mergea **lumina cunoştinţei slavei lui Dumnezeu** aşa cum se găseşte aceasta **pe faţa lui Isus Cristos.**

G. Un vas de lut cu un destin ceresc (4:7-18)

4:7 După ce a vorbit de obligaţia de a vesti mesajul cu claritate, apostolul Pavel ia în consideraţie instrumentul uman căruia i s-a încredinţat minunata comoară a evangheliei. Comoara este mesajul glorios al evangheliei. Pe de altă parte, vasul de lut este firavul nostru trup omenesc. Contrastul dintre cele două este extraordinar de mare. Evanghelia este ca un diamant de mare preţ ce străluceşte indiferent pe ce faţă l-ai întoarce. Ce cutremurător de măreţ este faptul că un diamant atât de preţios a fost încredinţat unui vas de lut, atât de slab!

Biete vase de lut, fără strălucire
Purtând în ele bogăţii nebănuite,
Comoară minunată a Cerului
De Cristos aşezată în sfinţii de pe pământ!

Vase sparte şi firave, purtând însă
De-a lungul veacurilor
Bogăţiile atât de generos dăruite
Însuşi Darul fără seamăn al lui Dumnezeu, preaiubitul Său Fiu!

O, de-am fi mai goliţi de noi înşine, mai umili
Mai neobservaţi, mai necunoscuţi şi mai estompaţi!
În mâna lui Dumnezeu, vase mai de preţ fiind astfel
Umpluţi cu Cristos şi numai cu Cristos!

Nimic din lumea asta Slava să n-o umbrească!
Nimic din eul nostru lumina să n-o acopere!
Doar despre minunata istorie a lui Cristos
Vasul nostru, plin de El, de-a pururi să vorbească! — *Tr. Frances Bevan*

De ce a rânduit Dumnezeu ca această comoară să fie aşezată în vase de lut? Răspunsul: **pentru ca această nespus de măreaţă putere să fie de la Dumnezeu, şi nu de la noi.** Dumnezeu nu doreşte ca oamenii să fie preocupaţi cu instrumentul uman, ci mai degrabă cu puterea şi măreţia Sa. Şi astfel, El în mod intenţionat încredinţează evanghelia unor fiinţe omeneşti adesea slabe şi aparent lipsite de orice frumuseţe, în felul acesta toată slava şi lauda să fie aduse doar Creatorului, şi nu creaturii.

Tainică bucurie e să constatăm că
Sarcina încredinţată depăşeşte cu mult puterile noastre.
Când astfel a adusă la îndeplinire sarcina,
Slava toată lui Cristos îi aparţine, nu nouă!
— *Houghton*

Jowett spune:

Ceva nu este în regulă atunci când vasul depozitează comoara de gloria ei, când cutia e mai atrăgătoare decât giuvaierul din ea. După cum e ceva pervers într-o ramă mai de preţ decât tabloul înrămat, când vasul de la masă devine mai important decât bucatele servite în el. E ceva fatal în slujirea creştină atunci când „nespus de măreaţa putere" este de la noi înşine, şi nu de la Dumnezeu. O atare măreţie este trecătoare şi negreşit se va ofili degrabă, ca iarba câmpului.[19]

Pe când scria Pavel versetul 7, aproape sigur se gândea la incidentul de la Judecători 7, unde se spune că Ghedeon a dotat armata sa cu trompete şi cu vase de lut, în care au fost puse torţe aprinse. La un semnal prestabilit, oamenii trebuiau să sune din trâmbiţe şi

să spargă ulcioarele de lut. Când s-au spart ulcioarele, lămpile au strălucit în toate splendoarea lor, fapt care i-a umplut de groază pe inamici. Aceştia au crezut să sunt urmăriţi de o mare armată, şi nu doar de trei sute de oşteni. Învăţămintele care se desprind de aici sunt următoarele: Aşa după cum în cazul lui Ghedeon lumina a strălucit doar atunci când au fost sparte ulcioarele, tot aşa este şi în cazul evangheliei. Numai atunci când instrumentele umane vor fi sparte şi predate Domnului va putea evanghelia să strălucească prin noi, în toată splendoarea sa.

4:8 Apostolul explică în continuare că, întrucât comoara a fost încredinţată unor vase de lut, s-a creat un dualism: pe de o parte existând o aparentă înfrângere, iar pe de alta o necurmată biruinţă. Privind lucrurile din afară, totul pare o slăbiciune, dar în realitate avem o tărie extraordinară. Când spune apostolul: **Suntem presaţi din greu din toate părţile, dar nu zdrobiţi**, el se referă la faptul că era în permanenţă **presat** de adversari şi de greutăţile prin care trecea. Cu toate acestea, nu era total împiedicat de a rosti mesajul evangheliei.

Perplecşi, dar nu în disperare. Din punct de vedere omenesc, Pavel adesea nu ştia dacă se mai găseşte o cale de scăpare din greutăţile cu care era confruntat, şi totuşi Domnul niciodată nu l-a lăsat să cunoască **disperarea**. Pavel nu a fost niciodată lăsat într-o strâmtorare din care să nu mai fie cale de scăpare.

4:9 Persecutaţi, dar nu părăsiţi. Uneori Pavel simţea ameninţarea vrăjmaşilor, dar niciodată Domnul nu l-a lăsat să cadă în mâna duşmanilor săi. **Trântiţi, dar nu distruşi** înseamnă că Pavel a fost de multe ori rănit grav în luptă, dar de fiecare dată Domnul l-a ridicat din nou, pentru a putea vesti în continuare slăvita Sa evanghelie.

Comentariul biblic *The New Bible Commentary* parafrazează versetele 8 şi 9 astfel: „Împresuraţi din toate părţile, dar nu amputaţi; neştiind ce să facem, dar niciodată lipsiţi de speranţă; hăituiţi de oameni, dar niciodată abandonaţi de Dumnezeu; adesea doborâţi, dar niciodată sfârşiţi."

Poate ne-am întrebat de ce Domnul i-a îngăduit robului Său să treacă prin asemenea încercări şi supuneri la probă. Poate am fi înclinaţi să credem că apostolul L-ar fi putut sluji mai bine pe Domnul, dacă Domnul i-ar fi ferit cărarea de necazuri. Dar Scriptura ne învaţă exact opusul acestei păreri. Dumnezeu, în minunata Sa înţelepciune, a găsit cu cale să le permită slujitorilor Săi să fie atinşi de boală, de întristare, de suferinţe, de persecuţii, de dificultăţi şi de strâmtorări — toate acestea având menirea de a sparge ulcioarele de lut, pentru ca lumina evangheliei să strălucească mai tare.

4:10 Viaţa slujitorului lui Dumnezeu este o viaţă de **moarte** necurmată. După cum **Domnul Isus** Însuşi, în timpul vieţii Sale pe pământ, a fost supus mereu la violenţă şi persecuţie, tot aşa cei ce păşesc pe urmele Lui vor avea parte de acelaşi tratament. Dar asta nu înseamnă defel înfrângere, ci este calea biruinţei. Toţi cei ce mor astfel, zi de zi, au parte de această binecuvântare.

Numai în felul acesta viaţa lui Isus se poate dovedi în trupurile noastre. **Viaţa lui Isus** nu înseamnă aici doar viaţa de Om, trăită de El pe pământ, ci **viaţa** Lui actuală, ca Fiu preamărit al lui Dumnezeu în cer. Cum va putea lumea să vadă viaţa lui Cristos când El nu este prezent în chip personal sau fizic în lumea de azi? Răspunsul este că, pe măsură ce noi, creştinii, suferim în slujba Domnului, viaţa Lui este **arătată în trupul nostru**.

4:11 Ideea de **viaţă** din **moarte** continuă în versetul 11. Este unul dintre cele mai profunde principii ale existenţei noastre. Carnea consumată de noi pentru întreţinerea vieţii este obţinută în urma morţii animalelor. Tot aşa este şi pe plan spiritual. „Sângele martirilor este sămânţa bisericii." Cu cât este mai persecutată şi mai strâmtorată biserica, cu cât este mai hăituită şi mai persecutată, cu atât mai mult se răspândeşte creştinismul.

Şi totuşi ne vine greu să acceptăm acest adevăr în ziua de azi. Când un slujitor al lui Dumnezeu este violentat, suntem tentaţi să considerm asta o tragedie. În realitate, aceasta e metoda normală de lucru a lui Dumnezeu, şi nu excepţia. Permanenta expunere la pericolul morţii din pricina lui Isus este maniera divină prin care **viaţa lui Isus** se **arată în trupul nostru** muritor.

4:12 Aici apostolul rezumă tot ce a afirmat anterior, amintindu-le corintenilor că tocmai prin această viaţă de suferinţă permanentă au ajuns ei să se înfrupte din **viaţa** divină. Pentru ca Pavel să poată vesti evanghelia la Corint, a trebuit să sufere necazuri nespus de mari. Dar toate acestea s-au meritat, întrucât corintenii şi-au pus încrederea în Domnul Isus, având acum viaţă veşnică. Suferinţele fizice ale lui Pavel şi pierderile suferite de el au însemnat un câştig spiritual pentru alţii. Robertson spune, în această

privinţă: „Procesul morţii permanente a apostolului se manifesta spre binele celor care beneficiau de slujba lui."[20]

Adesea avem tendinţa să strigăm către Domnul când trecem prin boli, cerându-I să ne izbăvească de ele, pentru ca să-L putem sluji mai bine. Poate că uneori ar trebui să-I mulţumim însă lui Dumnezeu pentru asemenea întristări ce le trimite în viaţa noastră, şi să ne bucurăm în strâmtorările noastre, pentru ca puterea lui Cristos să se odihnească peste noi.

4:13 Apostolul a vorbit până în acest punct despre starea permanentă de slăbiciune şi neputinţă a vasului omenesc căruia i s-a încredinţat evanghelia. Care este, aşadar, atitudinea lui faţă de toate acestea? Este el oare înfrânt sau descurajat sau doborât de întristare? Nicidecum! Credinţa îl învredniceşte să continue să predice evanghelia, deoarece ştie că dincolo de suferinţele vieţii acesteia se află glorii nespus de mari.

În Psalmul 116:10 psalmistul spune: **„Am crezut, drept care, am vorbit."** El s-a încrezut în Domnul, drept care cele spuse de el au fost urmarea acelei credinţe adânc statornicite. El avea acelaşi spirit al credinţei pe care îl avea şi psalmistul când a rostit acele cuvinte. Pavel spune: **„Şi noi credem şi, prin urmare, vorbim."**

Strâmtorările şi persecuţiile din viaţa lui Pavel nu i-au închis gura. Credinţa adevărată întotdeauna se va exprima, căci nu poate păstra tăcere.

Dacă în Isus Cristos te-ncrezi,
Negreşit Îl vei vesti;
Doborât chiar de vei fi,
Despre El nu vei înceta a vorbi.

Dacă-n Isus crezi
Şi pe Mântuitoru-L primeşti,
Pentru-a nu-ntrista pe Duhul,
Nu te voi codi, ci pe El Îl vei vesti.

4:14 Dacă ni se pare ciudat că Pavel nu a fost cutremurat în faţa pericolului constant de a-şi pierde viaţa, răspunsul îl vom găsi în versetul 14, acesta fiind secretul curajului cu care vestea el mesajul creştin. El ştia că lucrurile nu se termină cu viaţa aceasta. El ştia că pentru credincios există siguranţa învierii. Acelaşi Dumnezeu **care L-a înviat pe Domnul Isus** Îl **va învia şi** pe apostolul Pavel **împreună cu Isus** şi-l **va prezenta împreună cu** corintenii.

4:15 Având înaintea lui siguranţa deplină şi nădejdea învierii, apostolul a fost dispus să treacă prin greutăţi nespus de mari. El ştia că toate aceste suferinţe aveau un rezultat dublu. Urmarea lor era un belşug de binecuvântare pentru corinteni şi astfel să se **poată înmulţi mulţumirile spre slava lui Dumnezeu.** Acestea erau cele două motive care-l animau pe Pavel în tot ce spunea şi făcea. El era preocupat cu **slava lui Dumnezeu** şi cu binecuvântarea semenilor săi.

Pavel îşi dădea seama că pe măsură ce creşteau suferinţele în viaţa lui, proporţional cu acestea creştea şi **harul** lui Dumnezeu către alţii. Cu cât erau mântuiţi mai mulţi oameni, cu atât mai multe **mulţumiri** se ridicau spre **Dumnezeu.** Şi cu cât se ridicau mai multe **mulţumiri** spre Dumnezeu, cu atât **Dumnezeu** era mai proslăvit.

Traducerea parafrazată a Bibliei **Living Bible** (în româneşte: „Noul Testament pe înţelesul tuturor", ediţia 1990, n.tr.), a prins foarte bine spiritul acestui verset:

Suferinţele prin care trecem sunt spre folosul vostru. Şi cu cât vor fi câştigaţi mai mulţi dintre voi pentru Cristos, cu atât vor exista mai mulţi care să-I mulţumească pentru marea Sa bunătate şi îndurare, iar Domnul va fi cu atât mai slăvit.

4:16 Pavel arătase că este gata să îndure tot felul de suferinţe şi primejdii, deoarece avea mereu aţintite privirile spre nădejdea şi certitudinea învierii. **De aceea** el nu cădea de oboseală. Deşi, pe de o parte, procesul deteriorării fizice îşi face mereu simţită prezenţa, pe de altă parte, concomitent cu acesta, are loc un proces de necurmată înnoire spirituală, care îl învredniceşte pe Pavel să meargă înainte, în pofida tuturor împrejurărilor neprielnice prin care trecea.

Faptul că **omul din afară se trece** nu are nevoie de nici un comentariu special sau explicaţie, fiind cât se poate de evident în trupurile noastre! Dar Pavel se bucură aici de faptul că Dumnezeu îi dăruieşte zilnic porţia de putere pentru a putea continua slujirea creştină. Cuvintele lui Michelangelo sunt nimerite în acest punct, ele adeverindu-se: „Cu cât se împuţinează mai mult marmora, cu atât creşte statuia." Sau, cum spune şi Ironside:

Ni se spune că trupurile noastre materiale se schimbă în întregime la fiecare şapte ani... Cu toate acestea păstrăm conştienţa faptului că suntem aceeaşi persoană, neschimbată. Personalitatea noastră rămâne neschimbată, de la an la

an şi tot aşa stau lucrurile şi cu privire la schimbarea mai mare care va veni. În fluturele minunat se află aceeaşi viaţă ce sălăşluia în viermele neatrăgător.[21]

4:17 După ce am luat cunoştinţă despre toate suferinţele cumplite prin care a trecut apostolul Pavel, ne vine greu să înţelegem de ce le numeşte el **întristări uşoare** şi **de o clipă**, căci, într-o anumită privinţă, ele nu au fost deloc uşoare, ci amare şi crunte.

Dar explicaţia o găsim în *comparaţia* pe care o face Pavel. Privite izolat, aceste strâmtorări ar părea, într-adevăr, foarte apăsătoare. Dar când sunt puse alături de **greutatea veşnică de slavă**[22] ce ne aşteaptă, ele sunt într-adevăr **uşoare**. Învăţămintele pe care le tragem în urma suferinţelor de pe acest pământ vor da rod bogat în viaţa de apoi.

Moorehead face următoarea observaţie: „Aici avem parte doar de o frântură de bucurie, acolo copleşiţi vom fi de ea. Doar un strop de bucurie aici, dincolo un ocean!"[23]

Găsim în acest verset o piramidă, pe care, aşa cum arată F. E. Marsh, creştinul, urcând-o, nu oboseşte, ci găseşte în ea odihnă şi mângâiere pentru sufletul lui.

Slavă
Greutate de slavă
O greutate veşnică de slavă
Mai presus de orice măsură, o greutate veşnică de slavă
Cu mult mai presus de orice măsură, o greutate veşnică de slavă[24]

4:18 În versetul acesta verbul **a privi** nu se referă doar la capacitatea omenească de a vedea, ci transmite ideea de a percepe importanţa unui lucru. Nu lucrurile **ce se văd** sunt ţelul existenţei noastre. Aici ele se referă, în principal, la greutăţile, încercările şi suferinţele îndurate de Pavel, care au avut un rol secundar în slujba sa. Marele ţel al slujbei sale l-a constituit lucrurile **ce nu se văd**. Aici am putea menţiona slava lui Cristos, binecuvântările semenilor noştri şi răsplata care îl aşteaptă pe slujitorul credincios al lui Cristos la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Sau, cum arată şi Jowett:

> Cine le vede pe cele dintâi are vedere, dar cine le vede pe cele din urmă are prevedere. Primul mod de a vedea este natural, firesc, al doilea e spiritual. Organul principal al primei acţiuni este intelectul, pe când organul principal al celei de-a doua acţiuni de discernământ este credinţa... De la un capăt la altul al Scripturii, ni se prezintă mereu contrastul acesta dintre vedere şi prevedere şi în fiecare caz ni se spune să luăm seama la îngustimea primeia şi la largheţea celeilalte.[25]

H. Necesitatea de a trăi în lumina faptului că ne vom înfăţişa înaintea scaunului de judecată al lui Cristos (5:1-10)

Versetele următoare sunt strâns legate de cele dezbătute anterior. Pavel s-a referit până acum la suferinţele şi încercările actuale, dar şi la slava care îl aştepta. Şi astfel el ajunge acum la însuşi subiectul morţii. În fragmetul acesta avem una din cele mai ample prezentări a subiectului morţii din toată Scriptura, precum şi raportul creştinului faţă de ea.

5:1 În versetul 1, apostolul se referă la trupul nostru muritor din vremea de acum, în cuvintele: **casa pământească a cortului nostru.** Un **cort** nu e o locuinţă permanentă, ci temporară sau portabilă, de care se folosesc drumeţii şi călătorii.

Moartea este definită aici drept o desfacere a acestui cort. Cortul este strâns în clipa morţii. Trupul este depus în mormânt, pe când duhul şi sufletul credinciosului merg în prezenţa Domnului.

Pavel începe capitolul 5 cu asigurarea că dacă această casă pământească va fi nimicită (ca urmare a suferinţelor menţionate în capitolul precedent), el este încredinţat că are **în ceruri o clădire de la Dumnezeu, o casă veşnică, nefăcută de mâini.** Observaţi distincţia dintre **cort** şi **clădire**. **Cortul** provizoriu este desfăcut sau strâns, pe când o **casă** nouă şi permanentă îl aşteaptă pe credincios în patria cerească. Aceasta este o **clădire de la Dumnezeu**, în sensul că Dumnezeu este Cel care ne-o dăruieşte.

Mai mult, este o **casă nefăcută de mâini**. De ce face oare Pavel această afirmaţie? Trupurile noastre actuale nu sunt făcute cu mâini; prin urmare, oare de ce subliniază el că viitoarele noastre trupuri slăvite nu vor fi făcute de mâini? Răspunsul constă în faptul că sintagma: **nefăcută de mâini** înseamnă: „neaparţinând acestei creaţiuni", fapt coroborat de Evrei 9:11, unde citim: „Dar Cristos a venit ca Mare Preot al bunurilor viitoare, prin cortul mai mare şi mai desăvârşit—*făcut nu de mâini, adică nu din creaţia aceasta.*" Ceea ce spune Pavel la 2 Corinteni 5:1 este că, pe când trupul nostru actual este adecvat traiului pe acest pământ, viitorul nostru trup slăvit nu va fi din creaţia aceasta, ci va fi de o proiecţie, alcătuire şi

construcţie specială, anume adecvat pentru trăirea în cer.

Trupul viitor al credinciosului mai este descris şi ca fiind **veşnic în ceruri.** Este un trup care nu va mai fi supus bolilor, degradării şi morţii, ci va dăinui pe veci, în patria noastră cerească.

S-ar părea din acest verset că credinciosul primeşte această clădire de la Dumnezeu în momentul morţii sale, dar nu este aşa. El nu primeşte acest trup slăvit înainte de a se întoarce Cristos, ca să-Şi ia biserica (1 Tes. 4:13-18). Iacă ce se petrece cu credinciosul: Când moare, duhul şi sufletul lui merg în prezenţa lui Cristos, unde credinciosul se bucură, în mod conştient, de gloriile cerului. Trupul lui este însă aşezat în mormânt. În clipa revenirii Domnului, ţărâna va fi înviată din mormânt, iar Dumnezeu va face din ea un trup nou, slăvit, şi apoi acesta va fi reunit cu spiritul şi sufletul credinciosului. În intervalul dintre moartea şi venirea lui Cristos ca să-Şi ia sfinţii am putea spune că credinciosul este într-o stare dezmembrată. Dar asta nu înseamnă deloc că el nu este conştient de toată bucuria şi fericirea cerului. Credinciosul se bucură din plin de ele, în această perioadă!

Înainte de a trece la versetul 2, trebuie să arătăm că sintagma **casă nefăcută de mână, veşnică în ceruri** a fost interpretată în trei feluri:

1. Cerul însuşi.
2. Un trup intermediar, pentru intervalul dintre moarte şi înviere.
3. Trupul slăvit.

De la început, prima variantă cade, deoarece casa nu poate fi chiar cerul însuşi, întrucât se spune că este **veşnică** *în* ceruri şi „*din* cer" (5:2). Cât priveşte ideea că ar fi vorba despre un trup intermediar, Scripturile nu pomenesc niciodată despre un asemenea trup. Mai mult, casa nefăcută de mâini este descrisă ca fiind *veşnică* în ceruri, ceea ce nu corespunde deloc cu ideea unui trup intermediar. A treia interpretare, potrivit căreia casa ar fi trupul de slavă al învierii — pare să fie cea corectă.

5:2 În trupul **acesta** muritor suntem adesea nevoiţi să **gemem** datorită limitărilor şi îngreunărilor pe care le impune asupra noastră, pe planul vieţii spirituale. Ceea ce dorim cu ardoare este **să fim îmbrăcaţi cu locuinţa noastră care este din cer.**

În versetul acesta, apostolul pare să treacă de la analogia cortului la aceea a îmbrăcămintii. Unii explică acest lucru prin faptul că Pavel, ca unul versat în fabricarea corturilor, ştia că acelaşi material se folosea uneori şi la corturi, şi la îmbrăcăminte. În orice caz, sensul versetului este cât se poate de clar: el tânjea să primească acest trup glorificat.

5:3 La ce se referă termenul **dezbrăcaţi** din acest verset? Să însemne oare că persoana este nemântuită şi, prin urmare, fără nici o acoperire de neprihănire înaintea lui Dumnezeu? Sau să însemne că persoana, deşi este mântuită, va fi lipsită de răsplată la scaunul de judecată al lui Cristos? Sau sensul versetului este că omul mântuit nu posedă un trup în intervalul dintre moarte şi înviere, fiind gol sau dezbrăcat, în sensul că este un spirit fără trup?

Autorul acestui comentariu consideră că este vorba de dezmembrare sau dezbrăcare. Pavel afirmă că dorinţa lui fierbinte nu este ca să vină moartea, împreună cu starea de dezmembrare ce o însoţeşte, ci, mai degrabă, să vină Domnul Isus Cristos, când toţi cei care au murit vor primi trupurile lor glorificate.

5:4 Faptul că modul nostru de interpretare a versetului 3 este cel corect e coroborat de versetul 4, unde apostolul spune că **noi, cei ce suntem în cortul acesta** pământesc **gemem apăsaţi, nu pentru că dorim să fim dezbrăcaţi, ci să fim îmbrăcaţi, pentru ca ce este muritor să fie înghiţit de viaţă.** Cu alte cuvinte, el nu aştepta starea *dintre* moarte şi Răpire ca şi cum aceasta ar fi fost nădejdea ideală a credinciosului, ci, mai degrabă, aştepta ceea ce se va petrece *la* Înviere, când credincioşii vor primi un trup care nu va mai fi supus morţii.

5:5 Dumnezeu este Cel care ne-a pregătit chiar pentru acest scop, adică răscumpărarea trupului. Acesta va fi momentul culminant şi împlinirea planurilor Sale slăvite pentru noi. În vremea de acum, noi suntem răscumpăraţi în ce priveşte duhul şi sufletul nostru, dar în ziua aceea, răscumpărarea va cuprinde şi trupul nostru. Gândiţi-vă numai: Dumnezeu ne-a creat cu acest scop în vedere: să avem parte de starea slăvită, să fim o casă nefăcută de mâini, ci veşnică în ceruri!

Şi cum putem fi siguri că vom avea un trup slăvit? Răspunsul este că **Dumnezeu... ne-a dat arvuna Duhului.** Cum am explicat deja, faptul că fiecare credincios are în el **Duhul** lui Dumnezeu este o garanţie a faptului că *toate* făgăduinţele făcute de Dumnezeu credinciosului vor fi împlinite. El este garanţia a ceea ce va urma. **Duhul** lui Dumnezeu

Însuşi este **garanţia** faptului că ceea ce Dumnezeu deja ne-a dăruit în parte într-o zi va fi deplin al nostru.

5:6 Tocmai profunda asigurare cu privire la aceste realităţi scumpe l-a învrednicit pe Pavel să fie întotdeauna plin de curaj. El ştia că atâta timp cât era **acasă în trup,** el era **absent de lângă Domnul**. Desigur, aceasta nu era starea ideală pentru Pavel, dar el se mulţumea cu ea, pentru ca să-L poată sluji pe Cristos aici pe pământ şi să le fie de folos copiilor lui Dumnezeu.

5:7 Faptul că **umblăm prin credinţă, nu prin vedere** este o dovadă grăitoare a faptului că acum nu ne aflăm în prezenţa fizică a Domnului. Niciodată nu L-am privit încă pe Domnul cu ochii noştri fizici. L-am văzut doar prin credinţă. Câtă vreme suntem acasă în trup, avem o viaţă mai puţin apropiată şi intimă decât viaţa mijlocită de vederea propriu-zisă.

5:8 Versetul 8 reia gândul din versetul 6 şi-l întregeşte. Pavel este îmbărbătat de nădejdea binecuvântată a ceea ce-l aşteaptă, putând afirma astfel că este plin de încredere şi că îi place mai mult să părăsească trupul acesta, ca să fie acasă cu Domnul. El suferea — cum se exprimă Bernard — de „dorul după patria cerească".

Versetul acesta ar părea să contrazică ceea ce afirmase apostolul anterior. În versetele precedente el tânjise după trupul slăvit. Dar aici el spune că mai degrabă ar dori să părăsească trupul acesta, ca să fie acasă la Domnul, adică ar prefera să fie în starea dezmembrată ce există în intervalul dintre moarte şi Răpire.

Totuşi nu e nici o contradicţie aici. Există trei posibilităţi pentru creştin şi fiecare are preferinţa sa. Avem viaţa actuală, trăită pe acest pământ, în trupul muritor. Apoi avem starea dintre moarte şi venirea lui Cristos — o stare dezmembrată, în care duhul şi sufletul se bucură însă în mod conştient de prezenţa lui Cristos. Şi, în fine, avem consumarea mântuirii noastre, când vom primi trupurile noastre slăvite, la revenirea Domnului Isus. Pavel ne învaţă în acest pasaj doar faptul că prima stare este bună, a doua este mai bună iar a treia este cea mai bună.

5:9 Credinciosul trebuie să caute să-I fie plăcut Domnului. Deşi mântuirea nu depinde de fapte, răsplata pe care o va primi în acea zi va depinde în mod proporţional de credincioşia cu care L-a slujit pe Domnul. Un credincios trebuie să nu uite niciodată că *credinţa* este legată de *mântuire* iar *faptele* sunt legate de *răsplată*. El este mântuit prin har, prin credinţă, şi nu prin fapte; dar odată mântuit, el trebuie să-şi dea toată străduinţa să facă fapte bune, pentru care va primi răsplăţi.

Observaţi că Pavel dorea să-I fie plăcut Lui, fie că rămânea acasă, fie că era departe de casa cerească. Asta înseamnă că slujirea sa pe pământ avea menirea să încânte inima Domnului său, fie că Pavel se afla aici pe pământ, fie că stătea înaintea scaunului de judecată al lui Cristos.

5:10 Un motiv pentru care trebuie să-I fim plăcuţi lui Cristos este faptul că **toţi trebuie să ne înfăţişăm înaintea scaunului** Lui **de judecată**. De fapt, nu trebuie doar *să ne înfăţişăm* acolo, ci *să fim arătaţi* (cum este redat versetul în ediţia Azimioară, n.tr.). Traducerea NEB redă corect acest verset: „Noi toţi trebuie să (ne prezentăm) înaintea tribunalului lui Cristos, pentru a ni se descoperi viețile." Una este să te prezinţi la cabinetul unui medic şi alta este să ţi se facă acolo o radiografie. **Scaunul de judecată al lui Cristos** va descoperi viaţa noastră de slujire pentru Cristos exact aşa cum s-a desfăşurat aceasta. Nu numai *cantitatea* slujirii noastre va fi revelată, ci şi *calitatea*, ba chiar şi *motivele* care au determinat slujirea noastră — toate acestea vor fi trecute în revistă.

Deşi păcatele săvârşite după convertirea noastră au efect asupra slujirii noastre, păcatele unui credincios, ca atare, nu vor fi trecute în revistă, în vederea judecăţii, în aceste momente solemne, întrucât judecata aceea a avut loc în urmă cu peste 1900 de ani, când Domnul Isus a purtat păcatele noastre pe trupul Său pe lemnul crucii. Atunci El a plătit în întregime preţul cerut de păcatele noastre şi Dumnezeu nu va mai aduce niciodată acele păcate la judecată (Ioan 5:24). **Scaunul de judecată al lui Cristos** are de a face cu slujirea noastră pentru Domnul. Nu se va pune deloc problema dacă suntem mântuiţi sau nu, întrucât acest fapt este deja cu totul lămurit, pe deplin asigurat. Mai degrabă, va fi un timp când unii vor primi răsplăţi iar alţii vor suferi pierderi.

I. Pavel participă la această slujbă cu un cuget curat (5:11-6:2)

5:11 Versetul acesta este de obicei interpretat în sensul că, întrucut Pavel era conştient de groaznica judecată aplicată de Dumnezeu asupra păcatului, şi de grozăviile

iadului, el se ducea pretutindeni încercând să-i convingă pe oameni să accepte evanghelia. Deşi sensul acesta e în acord cu Scriptura, în acest pasaj nu credem că despre asta e vorba, în primul rând.

Pavel nu se referă aici atât de mult la groaza Domnului pentru cei nemântuiţi, cât la *uimirea şi profunda reverenţă* cu care ar trebui să-L slujim pe **Domnul**, căutând să-I fim plăcuţi. Din punctul de vedere al lui Dumnezeu, apostolul ştie că viaţa lui este o carte deschisă. Dar el ar dori ca şi corintenii să fie convinşi de integritatea şi credincioşia sa în slujba evangheliei. Prin urmare, el spune, de fapt:

Întrucât cunoaştem **frica de Domnul**, încercăm să-i **convingem pe oameni** de integritatea şi sinceritatea noastră ca slujitori ai lui Cristos. Dar fie că vom reuşi să-i convingem pe oameni, fie că nu, **noi suntem** bine cunoscuţi **de Dumnezeu**. Şi sperăm că tot aşa vor sta lucrurile şi în **conştiinţele voastre**, corintenilor!

Această explicaţie pare să corespundă cel mai bine contextului.

5:12 Imediat Pavel îşi dă seama că ceea ce a spus ar putea fi interpretat greşit ca laudă de sine. Or, el nu vrea cu nici un chip ca cineva să creadă aşa ceva despre el! Prin urmare, adaugă cuvintele: **nu ne recomandăm iarăşi înaintea voastră**. Asta nu înseamnă că li *s-a recomandat* vreodată, ci doar că a fost *acuzat* de atâtea ori că ar fi făcut aşa, ceea ce-l determină în acest punct să infirme o atare idee.

Aici se ridică întrebarea: de ce a acordat el atâta spaţiu apărării slujbei sale? La care Pavel răspunde: **Vă dăm o pricină de laudă cu privire la noi, ca să aveţi ce să răspundeţi acelora care se laudă cu ce este în înfăţişare, şi nu în inimă.“** Pe el nu-l interesa ideea de a se recomanda el însuşi. Mai degrabă, îşi dădea seama că era aspru criticat de învăţătorii falşi, în prezenţa sfinţilor de la Corint. El dorea ca credincioşii să ştie cum să răspundă acestor atacuri îndreptate împotriva sa şi astfel le dădea aceste informaţii, pentru ca ei să poată să-l apere când va fi condamnat în prezenţa lor.

El îşi descrie criticii drept: **cei ce se laudă cu ce este în înfăţişare, şi nu în inimă** (comparaţi cu 1 Sam. 16:7). Cu alte cuvinte, erau interesaţi de un spectacol exterior, nu de realitatea lăuntrică, nu de integritatea şi onestitatea adevărată. Înfăţişarea fizică sau elocvenţa sau aparenta râvnă — iată ce-i anima pe ei! „Pentru cei ce se uitau la cele din afară, aparenţele superficiale erau totul, în vreme ce sinceritatea inimii nu conta deloc“ (Text select).

5:13 S-ar părea din acest verset că apostolul a fost chiar acuzat că ar fi fost nebun şi fanatic sau că ar fi suferit de diverse forme de alienare mintală. El nu neagă că a trăit în ceea ce Denney numeşte o stare de „încordare spirituală“. El spune doar că dacă şi-a ieşit din minţi, pentru Dumnezeu a ajuns aşa. Tot ce li s-ar fi părut o formă de alienare mintală criticilor săi nu era altceva decât un devotament profund, din toată inima, pentru Domnul. Pavel era mistuit de pasiunea după lucrurile lui Dumnezeu. Pe de altă parte, dacă era întreg la minte, era aşa pentru corinteni. Ceea ce spune versetul, pe scurt, este unul din două lucruri: fie era o râvnă pentru Dumnezeu, fie pentru fraţii săi de credinţă. În ambele cazuri, motivele lui erau cu totul altruiste. Oare puteau afirma criticii lui acelaşi lucru despre ei înşişi?

5:14 Nimănui care studiază viaţa apostolului nu-i va scăpa întrebarea: oare ce l-a determinat să slujească cu atâta abnegaţie şi altruism? Aici, într-unul din cele mai frumoase fragmente ale acestei epistole, el dă răspunsul: **dragostea lui Cristos**.

Se referă **dragostea lui Cristos** aici la dragostea pe care ne-o poartă El sau la dragostea pe care I-o purtăm noi? Nu poate fi nici o îndoială că este vorba de dragostea Sa pentru noi. Singurul motiv pentru care noi Îl iubim este pentru că El ne-a iubit întâi. Dragostea Lui este aceea care ne **constrânge**, sau ne îmboldeşte, ne poartă, cum sunt purtaţi oamenii în mulţimea de cumpărători în preajma Crăciunului. Contemplând minunata **dragoste** pe care a demonstrat-o **Cristos** faţă de el, Pavel nu a putut să nu fie mişcat şi îmboldit să-L slujească pe Domnul Său, cel atât de minunat!

Murind pentru toţi, Isus a acţionat ca Reprezentant al nostru. Când a murit El, am murit şi noi toţi — în El. După cum păcatul lui Adam a devenit păcatul tuturor urmaşilor săi, tot aşa moartea lui Cristos a devenit moartea celor care cred în El (Rom. 5:12-21; 1 Cor. 15:21, 22).

5:15 Argumentul apostolului este irezistibil. Cristos **a murit pentru toţi**. De ce a murit El **pentru toţi**? Pentru ca cei ce **trăiesc** prin credinţa în El **să nu mai trăiască pentru ei înşişi, ci pentru El**. Mântuitorul nu a murit pentru noi ca noi să continuăm să ne trăim viaţa meschină şi egoistă în maniera

în care ne-am trăit-o până acum. Mai degrabă, El a murit pentru noi, ca noi să trăim, de acum înainte, vieţi predate Lui, din toată inima şi de bună voie, aşa cum arată Denney:

Murind în locul nostru, Cristos a dat dovadă de o dragoste atât de imensă pentru noi încât noi ar trebui să fim de-acum predaţi Lui, şi numai Lui, pe de-antregul, pe veci. Căci tocmai pentru asta a murit El: ca să ne facă să fim ai Lui.[26]

5:16 Poate că Pavel se referă aici la versetul 12, unde i-a descris pe criticii lui ca pe unii care se laudă cu înfăţişarea, iar nu cu ceea ce este în inimă. Acum el se ocupă din nou de acest subiect, arătând că atunci când venim la Cristos suntem o nouă creaţie. De acum încolo nu-i mai judecăm pe oameni în mod pământesc, carnal, potrivit înfăţişării, meritelor lor pământeşti, pregătirii lor intelectuale sau originii etnice. Ci îi vedem ca pe nişte suflete de mare preţ, pentru care a murit Cristos. Apostolul adaugă că chiar dacă odinioară Îl cunoştea pe Cristos după starea firească, adică doar ca un om oarecare, acum nu-L mai cunoaşte în felul acesta. Cu alte cuvinte, una a fost să-L cunoască pe Isus ca un om oarecare din satul Nazaret, sau chiar ca un mesia pământesc, şi cu totul alta să-L cunoască pe Cristos cel proslăvit, care stă acum la dreapta lui Dumnezeu. Noi Îl cunoaştem pe Domnul Isus mai intim şi mai adevărat în vremea de acum, aşa cum ne este El revelat de Duhul prin Cuvânt, decât L-au cunoscut cei ce L-au judecat doar după aparenţele exterioare, când era pe pământ. David Smith comentează:

Deşi apostolul împărtăşise cândva idealul iudaic al unui Mesia secular, acum el îmbrăţişa o concepţie mai elevată. Cristos era pentru el Mântuitorul înviat şi proslăvit, cu adevărat necunoscut după fire, ci după duhul; nu prin intermediul tradiţiei istorice, ci prin părtăşia imediată şi vitală.[27]

5:17 Dacă este cineva în Cristos, adică, mântuit, **este o creaţie nouă**. Înainte de convertire, poate că cineva ar fi fost înclinat să-i judece pe alţii după standardele omeneşti. Dar acum toate acestea s-au schimbat. Vechile metode de a-i judeca pe oameni **s-au dus** şi iată că **toate s-au făcut noi**.

Versetul acesta este mult îndrăgit de cei ce s-au născut din nou de curând, fiind citat adesea în cadrul unor mărturii personale de întoarcere la Domnul. Dar fiind astfel citat, el creează uneori impresia greşită. Ascultătorii sunt tentaţi să creadă că atunci când este mântuit cineva, vechile obiceiuri, gândurile rele şi poftele din priviri şi din inimă s-au dus cu toate şi literalmente absolut totul din viaţa acelei persoane devine nou. Ştim însă că acest lucru nu este adevărat. Versetul nu descrie practica unui credincios, ci poziţia pe care o ocupă el. Observaţi ce se spune: dacă este cineva **în Cristos**. Cuvintele **în Cristos** constituie cheia înţelegerii pasajului. **În Cristos, lucrurile vechi au trecut** şi **toate lucrurile au devenit noi**. Din nefericire, „în mine" nu toate lucrurile stau încă aşa! Dar pe măsură ce înaintez în viaţa creştină, voi dori tot mai mult ca practica mea să corespundă tot mai mult cu poziţia pe care o ocup. Într-o zi, când va reveni Domnul Isus, cele două laturi vor fi în deplină concordanţă.

5:18 Toate lucrurile sunt de la Dumnezeu. El este Izvorul şi Autorul tuturor. Nu mai este temei pentru lauda omenească. Este Acelaşi Dumnezeu care ne-a împăcat cu Sine prin Isus Cristos şi ne-a dat slujba împăcării.

Această splendidă afirmaţie a doctrinei scripturale a împăcării se găseşte în lucrarea *A New and Concise Bible Dictionary*:

Prin moartea Domnului Isus pe cruce, Dumnezeu a anulat în har distanţa ce o pusese păcatul între El şi om, pentru ca toate lucrurile să poată fi, prin Cristos, prezentate agreabil Lui. Credincioşii sunt deja împăcaţi, prin moartea lui Cristos, ca să fie prezentaţi sfinţi, fără vină şi fără reproş (o nouă creaţie). Dumnezeu era în Cristos, când Cristos era pe pământ, împăcând lumea cu Sine şi neţinându-le în socoteală fărădelegile; dar acum, după ce dragostea lui Dumnezeu a fost deplin revelată pe cruce, mărturia a fost vestită în toată lumea, îndemnându-i fierbinte pe oameni să se împace cu Dumnezeu. Scopul tututor acestor lucruri este ca Dumnezeu să-şi găsească plăcerea în om.[28]

5:19 Slujba împăcării este explicată aici ca mesajul potrivit căruia **Dumnezeu era în Cristos împăcând lumea cu Sine.** Există două moduri posibile de a înţelege această afirmaţie, ambele fiind corecte din punct de vedere biblic. Mai întâi, am putea-o interpreta ca spunând **că Dumnezeu era în Cristos**, în sensul că Domnul Isus Cristos este Dumnezeire — ceea ce este, fără îndoială, adevărat. Dar apoi am mai putea înţelege afirmaţia şi în sensul **că Dumnezeu era, în Cristos,**

împăcând lumea cu Sine. Cu alte cuvinte, El împăca **lumea**, dar o făcea **în** persoana Domnului Isus **Cristos**.

Indiferent care interpretare o acceptăm, adevărul rămâne clar ,că Dumnezeu era angajat activ în îndepărtarea cauzei înstrăinării ce intervenise între El şi om, ocupându-Se de păcat. Dumnezeu nu are nevoie să se împace, ci *omul* trebuie să se împace cu El.

Neţinându-le în socoteală fărădelegile. La prima lectură, versetul ne-ar putea conduce la aşa-numita doctrină a mântuirii universale, potrivit căreia toţi oamenii sunt mântuiţi prin lucrarea lui Cristos. Dar o atare învăţătură ar fi în total dezacord cu restul Cuvântului lui Dumnezeu. Dumnezeu a asigurat o cale prin care e posibil ca fărădelegile oamenilor să nu li se ţină în socoteală, dar deşi această cale este deschisă şi disponibilă tuturor, ea devine efectivă doar în cei care sunt în Cristos. Păcatele celor nemântuiţi le sunt negreşit puse în socoteala lor, dar în clipa în care aceştia cred în Domnul Isus ca Mântuitor, sunt socotiţi neprihăniţi în El şi păcatele le sunt şterse.

Pe lângă lucrarea Sa de împăcare, Dumnezeu le-a mai încredinţat slujitorilor Săi **cuvântul împăcării**. Cu alte cuvinte, El le-a încredinţat minunatul privilegiu de a vesti acest mesaj slăvit oamenilor de pretutindeni. Nu îngerilor le-a dat el o sarcină atât de sacră, ci sărmanului om neputincios.

5:20 În versetul precedent, apostolul spusese că a primit mesajul împăcării. El a fost trimis să predice mesajul acesta omenirii. El ar dori să sugereze că de la 5:20 la 6:2 avem un *rezumat* al cuvântului împăcării. Cu alte cuvinte, Pavel ne dă prilejul să ascultăm mesajul pe care l-a predicat el celor nemântuiţi, mergând din ţară în ţară şi din continent în continent. Este foarte important să observăm acest lucru. Pavel nu le spune aici corintenilor să se împace cu Dumnezeu, căci ei erau deja credincioşi în Domnul Isus, ci le spune că acesta este mesajul pe care îl predică el celor nemântuiţi, oriunde se duce.

Un ambasador este un ministru de stat, ce-l reprezintă pe dregătorul său într-o ţară străină. Mereu îl vedem pe Pavel descriind slujba creştină ca pe o chemare elevată şi demnă. Aici el se compară pe sine cu un trimis special al lui **Cristos** în lumea în care trăim. Pavel a fost un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu iar **Dumnezeu ruga fierbinte** prin intermediul său. Poate ni se pare ciudată aplicarea acestor cuvinte la misiunea unui ambasador.

În mod normal, nu ni-l imaginăm pe un ambasador rostind rugăminţi, dar gloria evangheliei constă în faptul că Dumnezeu realmente S-a aplecat, rezemându-Se într-un genunchi şi, cu lacrimi în ochi, îi roagă fierbinte pe oameni să **se împace cu** El. Dacă mai există vreo duşmănie, asta e de partea omului, căci Dumnezeu a înlăturat toate barierele din calea părtăşiei omului cu El. Domnul a făcut tot ce se putea face. Acum e rândul omului să renunţe la armele răzvrătirii sale, să pună capăt revoltei sale îndârjite şi **să se împace cu Dumnezeu.**

5:21 Versetul acesta ne prezintă temelia doctrinară a împăcării noastre. Cum a făcut Dumnezeu posibilă împăcarea? Cum poate să-i primească El pe păcătoşii vinovaţi, care vin la El cu pocăinţă şi credinţă? Răspunsul este că Domnul Isus a rezolvat în întregime toată problema păcatelor noastre, noi putând fi acum împăcaţi cu Dumnezeu.

Cu alte cuvinte, Dumnezeu **L-a făcut** pe Cristos **păcat pentru noi** — pe Cristos, **Care n-a cunoscut nici un păcat — pentru ca noi să devenim dreptatea [neprihănirea] lui Dumnezeu în El.**

Trebuie să ne ferim de a gândi că pe crucea Golgotei Domnul Isus Cristos realmente ar fi devenit *păcătos* în El Însuşi. O atare idee este cu totul greşită. Păcatele noastre au fost aşezate *asupra* Lui, dar ele nu au fost *în* El. Mai degrabă, Dumnezeu L-a făcut să fie o jertfă de păcat în folosul nostru. Încrezându-ne în El, noi suntem socotiţi acum neprihăniţi de către Dumnezeu. Pretenţiile legii au fost deplin satisfăcute de Înlocuitorul nostru.

Ce adevăr binecuvântat este faptul că Cel ce **n-a cunoscut nici un păcat** a fost **făcut păcat pentru noi, pentru ca noi** care n-am cunoscut nici o neprihănire **să devenim neprihănirea lui Dumnezeu în El.** Nici o limbă de om muritor nu va putea fi vreodată în stare să-I mulţumească lui Dumnezeu îndeajuns pentru un har atât de nemărginit!

6:1 Unii cred că în acest verset Pavel se adresează corintenilor, încurajându-i să se folosească la maximum de **harul** ce li s-a arătat.

Noi suntem însă de părere că Pavel continuă aici să se refere la mesajul pe care îl vestea el celor nemântuiţi. Deja el le-a spus necredincioşilor despre harul minunat pe care li l-a oferit Dumnezeu. Acum el îi roagă în continuare să nu fi primit acest har în zadar. Cu alte cuvinte, ei nu au voie să lase sămânţa evangheliei să cadă într-un sol pietros, ci trebuie să răspundă la un mesaj

atât de minunat, primindu-L pe Mântuitorul vestit de acest mesaj.

6:2 Pavel citează aici textul de la Isaia 49:8. Dacă vom deschide Biblia la acest pasaj din Vechiul Testament şi vom studia capitolul respectiv, vom afla că Dumnezeu se află acolo într-o controversă cu poporul Său, datorită faptului că israeliţii L-au respins pe Mesia. În veretul 7 Îl vedem pe Domnul Isus respins de naţiunea Israel şi ştim că respingerea aceasta a dus la moartea Sa. Dar apoi în versetul 8 avem cuvintele lui Iehova, care Îl asigură pe Domnul Isus că rugăciunea Lui I-a fost ascultată şi că Dumnezeu Îl va ajuta şi-L va păzi.

În ziua mântuirii te-am ajutat. Asta se referă la învierea Domnului Isus Cristos. **Timpul potrivit** şi **ziua mântuirii** aveau să fie aduse prin învierea lui Cristos din morţi.

În propovăduirea evangheliei, Pavel apucă acest adevăr minunat şi le vesteşte ascultătorilor săi nemântuiţi: **Iată, acum este timpul potrivit; acum este ziua mântuirii.** Cu alte cuvinte, era despre care a profeţit Isaia ca fiind **ziua mântuirii** a sosit deja, prin urmare, Pavel îi îndeamnă pe oameni să se încreadă în Mântuitorul câtă vreme este încă **ziua mântuirii.**

J. Purtarea lui Pavel în desfăşurarea slujbei (6:3-10)

6:3 Aici Pavel trece de la mesajul pe care l-a vestit la propria sa purtare în cadrul **slujbei** creştine. El şi-a dat seama că întotdeauna vor fi oameni care vor găsi scuze ca să nu asculte de mesajul mântuirii. Cu atât mai bine — îşi vor fi spus aceşti oameni — când scuza o pot găsi în însăşi viaţa necorespunzătoare a predicatorului. Prin urmare, Pavel le aminteşte corintenilor că el nu a dat nimănui nici un prilej de poticnire, pentru ca slujba să nu fie defăimată. Cum am arătat deja, slujba nu se referă aici la vreun post eclezіastic sus-pus, ci la slujirea lui Cristos. Nu este prezentă ideea hirotonisirii sau ordinării făcute de către om. **Slujba** aparţine tuturor celor care sunt ai lui Cristos!

6:4 În versetele 4 la 10 apostolul descrie modul în care s-a străduit el să-şi desfăşoare slujba: într-o manieră ireproşabilă. Conştient de faptul că era slujitor al Celui Preaînalt, apostolul întotdeauna căuta să se poarte într-o manieră demnă de o atare chemare. Iată comentariile pertinente ale lui Denney pe această temă:

> Fântânile marelui adânc au ţâşnit în apostol, pe când medita el la aceste lucruri. La început, el este tare strâmtorat, neputând rosti cuvintele decât anevoie, unul câte unul. Dar pe când a terminat de vorbit, a ieşit la loc larg, vărsându-şi sufletul fără nici o opreliste.[29]

Versetele 4 şi 5 descriu suferinţele fizice pe care le-a îndurat Pavel, prin care el a fost atestat ca slujitor sincer şi credincios al Domnului. Următoarele două versete se referă la harurile creştine etalate de Pavel. Apoi în versetele 8 la 10, el aminteşte experienţele contrastante ce caracterizează slujba creştină.

Prin multă răbdare se referă, negreşit, la îndelunga răbdare a lui Pavel faţă de persoane individuale, biserici locale şi toate suferinţele care ameninţau să-l abată de la calea lui de statornicie.

Necazurile se referă probabil la persecuţiile pe care le-a îndurat pentru numele lui Cristos.

Nevoile transmit ideea privaţiunilor de care a avut parte, probabil o referire la lipsa de alimente, îmbrăcăminte şi cazare.

Strâmtorările acoperă toata gama de împrejurări nefavorabile în care s-a găsit de atâtea ori.

6:5 Pavel a suferit multe **bătăi**, aşa cum se arată la Fapte 16:23. Întemniţările sale sunt pomenite şi la 2 Corinteni 11:23 iar **răscoalele** se referă, negreşit, la tulburările care însoţeau adesea propovăduirea evangheliei de către Pavel. (Mesajul vestit de el, potrivit căruia şi Neamurile pot fi mântuite în acelaşi mod ca şi iudeii, a provocat câteva dintre cele mai violente izbucniri de mânie.) **Muncile obositoare** se referă probabil şi la munca sa de confecţionare a corturilor, dar şi la alte forme de muncă manuală istovitoare şi, bineînţeles, la călătoriile atât de epuizante pe care le-a întreprins. **În vegheri** se referă la nevoia sa constantă de a fi în stare de alertă faţă de uneltirile diavolului şi eforturile duşmanilor săi de a-i face rău. **În posturi** se referă probabil la abstinenţa voluntară de la mâncare, dar şi la foamea cauzată de sărăcie.

6:6 Pavel şi-a desfăşurat slujba **prin curăţie**, adică în sfinţenie şi puritate. El nu putea fi acuzat niciodată, pe drept, că s-ar fi făcut vinovat de imoralitate.

Slujba şi-o desfăşura şi **prin cunoştinţă** — adică nu era o slujbă a ignoranţei, ci a unei **cunoştinţe** transmise pe cale divină — fapt amplu demonstrat de dimensiunea extraordinar de cuprinzătoare a adevărului

revelat în epistolele lui Pavel.

Corintenii nu aveau nevoie să li se amintească de **îndelunga** lui **răbdare**! Îngăduința manifestată de Pavel, în pofida tuturor păcatelor și scădințelor lor, trebuia să fie o dovadă suficientă a îndelungii sale răbdări. **Bunătatea** lui Pavel se arăta prin modul altruist în care se jertfea pentru alții, în atitudinea sa plină de iubire manifestată față de copiii lui Dumnezeu și în înțelegerea și compasiunea cu care îi trata pe alții.

Sintagma **prin Duhul Sfânt** arată, negreșit, că tot ce făcea Pavel era prin puterea Duhului și într-o stare de totală predare față de El.

Prin dragoste neprefăcută vrea să spună că **dragostea** atât de evidentă în viața apostolului Pavel față de alții era sinceră și nefățarnică; autentică și prezentă în toate acțiunile sale.

6:7 Prin cuvântul adevărului ar sugera că întreaga slujbă desfășurată de Pavel era într-un spirit de ascultare față de **cuvântul adevărului.** Mai poate însemna că era o slujbă onestă, în ton cu mesajul predicat de el, adică era consecventă cu **cuvântul adevărului.**

Prin puterea lui Dumnezeu se referă, negreșit, la faptul că apostolul nu-și desfășura lucrarea cu puterile sale proprii, ci bizuindu-se în liniște pe tăria ce i-o punea la dispoziție **Dumnezeu.** Unii au sugerat că ar fi vorba și de o referire la minunile pe care apostolul fusese împuternicit să le săvârșească datorită poziției și autorității de apostol pe care o deținea.

Armura neprihănirii este descrisă la Efeseni 6:14-18, unde ne este prezentat un caracter drept și consecvent. „Când un om este îmbrăcat cu armura neprihănirii practice el este impregnabil." Dacă conștiința noastră nu ne mustră cu privire la nici o nelegiuire față de Dumnezeu sau față de om, diavolul a pierdut în noi ținta de a ne mai lovi.

Nu se înțelege prea clar sensul expresiei [în textul englez, n.tr.] **în dreapta și-n stânga.** Una din explicațiile cele mai plauzibile ar fi că în vechime sabia era ținută în mâna dreaptă, iar scutul în stânga. Sabia sugerează partea activă de atac, în vreme de scutul se referă la apărare. În acest caz, Pavel pare să spună că un caracter creștin ireproșabil constituie cea mai bună armă de luptă și de apărare.

6:8 Aici, și în versetele 9 și 10, Pavel descrie câteva din contrastele puternice ce se întâlnesc în slujirea Domnului Isus. Ucenicul adevărat va trăi o sumedenie de experiențe foarte diferite între ele, uneori fiind pe culmi, alteori în văi și, bineînțeles, pe podișurile dintre aceste extremități! Este o viață de **onoare și dezonoare**, de biruință și de aparentă înfrângere, de elogii și de critici. Adevăratul slujitor al lui Dumnezeu va fi ținta **unor vorbiri de rău și a unor vorbiri de bine.** Unii vor lăuda râvna și curajul lui, pe când alții nu vor avea decât cuvinte de dispreț la adresa lui. El va fi adesea tratat ca un înșelător și un impostor, dar, cu toate acestea el va fi unul care rostește adevărul, nefiind impostor, ci un slujitor fidel al Dumnezeului Celui Preaînalt.

6:9 Într-o anumită privință, Pavel era **necunoscut**, neapreciat și greșit înțeles de către lume, dar de Dumnezeu și de frații și surorile sale de credință[30] el era **binecunoscut.**

Viața lui era una de moarte zilnică și totuși, iată că el trăia! Amenințat, hăituit, urmărit, persecutat și întemnițat, de îndată ce era eliberat, el se avânta în predicarea evangheliei, cu și mai multă râvnă — fapt subliniat și de sintagma: **ca niște pedepsiți, măcar că nu suntem [încă] omorâți. Pedepsiți** se referă aici la pedeapsa pe care a suferit-o din partea oamenilor. De câte ori nu vor fi jubilat acești oameni, crezând că, în sfârșit, au pus capăt vieții vijelioase a acestui apostol, pentru ca apoi să audă de faptele mărețe săvârșite de el în numele lui Cristos, în alte orașe!

6:10 Slujba nu era lipsită de întristări, dar Pavel **se bucura întotdeauna.** E de prisos să mai spunem că se întrista ori de câte ori mesajul evangheliei era respins, când afla despre eșecurile copiilor lui Dumnezeu sau când constata propriile sale scădințe. Totuși când se gândea la Domnul și la făgăduințele lui Dumnezeu, avea toate motivele să privească în sus și să se bucure.

În cele lumești, Pavel era **sărac.** Nu citim nicăieri că ar fi posedat avere sau bogății. Dar gândiți-vă câte vieți a îmbogățit prin slujba desfășurată de el! Deși nu poseda **nimic**, totuși avea **toate lucrurile** care contează.

„În aceste propoziții pline de miez", scrie A. T. Robertson, „Pavel dă frâu liber imaginației sale, care străbate cerul ca un fulger printre nori."[31]

K. Îndemnul lui Pavel la o atitudine de deschidere și afecțiune (6:11-13)

6:11 Și acum apostolul izbucnește cu un

îndemn înflăcărat către **corinteni**, ca aceştia să-şi deschidă inimile faţă de el. El le-a vorbit deschis, pe faţă, despre dragostea ce le-o poartă. Întrucât gura lui vorbeşte din plinătatea inimii, tot aşa şi gura lui Pavel le vorbeşte corintenilor din plinătatea unei inimi pline de afecţiune faţă de ei. Faptul că acesta e sensul general al versetului e demonstrat şi de următoarele cuvinte: **inima ne este larg deschisă**, adică gata să-i primească în dragoste.

Sau, cum se exprimă Tozer: „Pavel era un om mic de statură, dar cu o vastă viaţă lăuntrică; inima lui cuprinzătoare era adesea rănită de îngustimea ucenicilor săi. Imaginea sufletelor lor pipernicite îl umplea adesea de durere."[432]

6:12 Orice restricţie de afecţiune între corinteni şi Pavel nu venea din partea lui, ci a lor. Poate că ei îl iubeau cu rezerve, neştiind dacă trebuie să-l primească sau nu. În schimb, el nu era mărginit deloc în dragostea ce le-o purta. Numai ei dădeau dovadă de lipsă de iubire, nu şi Pavel.

6:13 Dacă doreau să recompenseze dragostea ce le-o purta (Pavel referindu-se aici la cei ce-i erau **copii** în credinţă), atunci trebuiau să lase ca afecţiunile lor faţă de el să se manifeste mai deschis, căci Pavel se purta cu ei ca un părinte. Or, şi ei trebuiau să-l iubească pe Pavel ca pe un părinte în credinţă. Desigur, numai Dumnezeu putea aduce acest lucru la îndeplinire, dar partea lor era să-L lase pe Dumnezeu să înfăptuiască acest lucru în viaţa lor.

Traducerea Moffat prinde foarte frumos ideea din versetele 11 la 13:

O, corintenilor, eu nu v-am oprit nici un lucru; inima mea este cu totul deschisă faţă de voi. Dacă e vreo reţinere, asta e numai din partea voastră, nu şi a mea. Să facem dar un schimb drept — cum ar spune copiii! Deschideţi-vă inimile larg faţă de mine.

L. Îndemnul lui Pavel la separarea de lume pe care o cere Cuvântul lui Dumnezeu (6:14-7:1)

6:14 Legătura dintre versetele 13 şi 14 este următoarea: Pavel le-a spus sfinţilor să fie deschişi în afecţiunile lor faţă de el. Acum el arată că un mod în care pot face acest lucru este prin separarea de orice forme de păcat şi nelegiuire. Negreşit el se gândeşte aici şi la învăţătorii falşi, care invadaseră adunarea de la Corint.

Referirea la jugul inegal ne duce cu gândul la Deuteronom 22:10, unde se spune „Să nu ari cu un bou şi cu un măgar înjugaţi împreună." Boul era un animal curat, în vreme ce măgarul era necurat. În plus, distanţa străbătută de paşii acestor animale nu era egală, după cum nu era nici tracţiunea lor. În contrast cu această imagine, când credincioşii sunt înjugaţi la acelaşi jug cu Domnul Isus, ei constată că jugul Lui nu este greu iar povara Lui este uşoară (Mat. 11:29, 30).

Această secţiune din 2 Corinteni este unul din pasajele cheie din tot cuvântul lui Dumnezeu cu privire la tema separaţiei. Este o învăţătură clară asupra faptului că un credincios trebuie să se separe de **necredincioşi**, de fărădelege, de întuneric, de Belial, şi de idoli.

Desigur, textul se referă la relaţia căsătoriei. Un creştin nu are voie să se căsătorească cu o persoană nemântuită. Dar în cazurile în care un credincios este *deja* căsătorit cu un necredincios, textul de faţă nu constituie nicidecum o justificare a despărţirii sau divorţului. Voia lui Dumnezeu în asemenea cazuri este ca relaţia de căsnicie să continue neîntreruptă, în vederea mântuirii finale a celui sau celei nemântuite (1 Cor. 7:12-16).

Dar versetul 14 se referă şi la relaţiile de afaceri. Un creştin nu trebuie să-şi ia ca partener de afaceri o persoană care nu-L cunoaşte pe Domnul. Textul se referă, în egală măsură, şi la interdicţia credincioşilor de a se înscrie în societăţi şi organizaţii secrete. Căci cum ar putea cel ce este credincios al lui Cristos să se asocieze cu oameni care nu cinstesc numele Domnului Isus? Aplicaţia versetului 14 la viaţa socială este următoarea: Un creştin trebuie să întreţine legături cu cei nemântuiţi, cu scopul de a-i câştiga pentru Cristos, dar niciodată nu va avea voie să li se alăture în consumarea unor plăceri păcătoase sau în participarea la activităţile acestora din care aceştia ar putea deduce că el nu se deosebeşte cu nimic de ei. Apoi textul de faţă se mai aplică şi la chestiunile de ordin religios: Un urmaş credincios al lui Cristos nu va dori să rămână membru într-o biserică în care persoane necredincioase au ajuns să fie acceptate, cu bună ştiinţă, ca membri.

Versetele 14 la 16 cuprind toate relaţiile importante ale vieţii:

Neprihănirea şi *fărădelegea* descriu întreaga sferă a comportamentului de natură morală.

Lumina şi *întunericul* au de a face cu informarea cu privire la lucrurile lui Dumne-

zeu.

Cristos şi *Belial* se referă la sfera autorităţii — cu alte cuvinte, la persoana sau lucrul considerat de cineva a fi stăpânul vieţii sale.

Credincios şi *necredincios* au de a face cu domeniul credinţei.

Templul lui Dumnezeu şi *idolii* se ocupă de întreg subiectul închinării unei persoane. Nu există nici o părtăşie între **neprihănire** şi **fărădelege**, acestea două aflându-se în opoziţie morală. Nici **lumina** nu poate avea nici o legătură cu întunericul. Când lumina pătrunde într-o cameră, întunericul se risipeşte. Ambele nu pot coexista în acelaşi timp.

6:15 Termenul **Belial** înseamnă „nevrednicie" sau „răutate", dar aici se referă la cel rău. Poate exista vreo pace între **Cristos** şi Satan? Evident că nu! Nici nu poate exista vreo legătură între **un credincios** şi **un necredincios**. A încerca să stabileşti o asemenea legătură echivalează cu a comite trădare împotriva Domnului.

6:16 Idolii nu au nimic de a face cu **templul lui Dumnezeu**. Întrucât aşa stau lucrurile, cum pot credincioşii avea de a face cu idolii, având în vedere că ei sunt **templul Dumnezeului Celui viu**? Desigur, prin termenul „idoli" se înţelege aici nu numai imagini cioplite, ci şi orice obiecte care se interpun între suflet şi Cristos. Idoli ar putea fi banii sau plăcerile sau faima sau lucrurile materiale.

Apostolul găseşte dovezi ample ale faptului că noi suntem **templul Dumnezeului celui viu** în pasaje cum ar fi cele de la Exod 29:45, Levitic 26:12 şi Ezechiel 37:27. Denney spune:

> [Pavel] aşteaptă de la creştini să fie plini de aceeaşi râvnă pe care o au iudeii în a păstra neştirbită sanctitatea casei lui Dumnezeu. Şi astfel el spune acum că noi suntem această casă: noi suntem cei care trebuie să ne păstrăm neîntinaţi de lume.[33]

6:17 Aşa stând lucrurile, Pavel lansează chemarea să ieşim afară şi citează din Isaia 52:11. Acestea sunt instrucţiunile clare pe care le emite Dumnezeu către copiii Săi, să se depărteze de orice rău. Creştinii nu trebuie să rămână în nici o situaţie rea, să nu participe la nici un rău, nici să nu încerce să remedieze răul. Programul lui Dumnezeu pentru ei este să iasa afară. Lucrul necurat din versetul acesta se referă, în principal, la lumea păgână, dar se aplică şi la orice formă de rău, fie de natură comercială, fie socială sau religioasă.

Versetul *nu* trebuie folosit în efortul de a propaga separarea de alţi credincioşi, întrucât creştinii sunt îndemnaţi să se străduiască „să păstreze unitatea Duhului, în legătura păcii."

6:18 De multe ori creştinilor le vine greu să rupă legături pe care le-au întreţinut de ani de zile, doar pentru a asculta de cuvântul lui Dumnezeu. Se pare însă că Dumnezeu a acticipat aceste dificultăţi în versetul 18. După ce în versetul 17 El a spus: „Vă voi primi", acum El adaugă: **„Eu vă voi fi Tată şi voi Îmi veţi fi fii şi fiice, zice Domnul Cel Atotputernic."** Recompensa pentru că ne alăturăm lui Cristos, ieşind afară din tabăra răului, este posibilitatea de a cunoaşte părtăşia cu **Tatăl** într-o manieră nouă şi mult mai intimă. Nu înseamnă că devenim fii şi fiice prin ascultarea de cuvântul Său, ci *se arată* că suntem **fii şi fiicele** Sale atunci când ne comportăm în acest fel, dându-ni-se făgăduinţa că vom trăi bucuriile şi desfătările calităţii de fiu într-o manieră cu mult mai profundă decât înainte.

„Binecuvântarea adevăratei separări [de lume] nu e cu nimic mai prejos decât însăşi comuniunea cu Însuşi Dumnezeu cel măreţ" (Text select).

Problema este cât se poate de acută în rândurile creştinilor evanghelici din bisericile liberale şi neo-ortodoxe, unde mereu se pune întrebarea: „Ce să fac?" Or, Dumnezeu ne dă răspuns la această întrebare în textul de faţă: creştinii trebuie să părăsească o adunare în care Domnul Isus nu este onorat şi preamărit ca Fiul preaiubit al lui Dumnezeu şi Mântuitorul lumii. Asta pentru că ei vor fi mult mai rodnici pentru Domnul ieşind dintr-o asemenea părtăşie, decât rămânând în ea.

7:1 Versetul acesta este strâns legat de cele anterioare, nefiind începutul unui paragraf, ci încheierea paragrafului care a început cu versetul 14 din capitolul 6.

Făgăduinţele din acest verset sunt cele citate în versetele 17 şi 18 din capitolul precedent. „Vă voi primi.... vă voi fi un Tată... voi Îmi veţi fi fii şi fiice." Având în vedere aceste minunate **făgăduinţe** ale lui Dumnezeu, noi ar trebui **să ne curăţim de orice întinăciune a cărnii şi a duhului.** Întinăciunea **cărnii** cuprinde toate formele de necurăţie fizică, pe când întinăciunea **duhului** se referă la viaţa lăuntrică a cuiva, la motivele şi gândurile care îl animă.

Dar Dumnezeu nu ne dă doar latura negativă, ci şi cea pozitivă... **ducând până la capăt sfinţirea în frică de Dumnezeu.**

Nu este suficient să ne deslipim de tot ce ne întinează, ci trebuie să ne conformăm tot mai mult Domnului Isus Cristos, în viaţa noastră de zi cu zi. Versetul acesta nu spune deloc că este posibil să atingem perfecţiunea pe acest pământ. Sfinţirea practică este un proces ce durează toată viaţa. Noi devenim tot mai asemănători chipului Domnului Isus Cristos, până când, într-o zi, Îl vom vedea faţă în faţă şi vom fi ca El, în toată veşnicia. Dar pe măsură ce avem tot mai multă reverenţă şi uimire plină de cutremur faţă de Dumnezeu, se naşte în inima noastră dorinţa de a deveni sfinţi. Dea Domnul să spunem împreună cu McCheyne: „Doamne, fă-mă atât de sfânt cât poate deveni un om pe acest pământ."

M. Bucuria lui Pavel la primirea veştilor bune de la Corint (7:2-16)

7:2 Deschideţi-vă inima faţă de noi! Corintenii nu aveau motive să procedeze altfel — arată Pavel — întrucât, el **n-a nedreptăţit pe nimeni**, n-a **vătămat pe nimeni**, n-a **înşelat pe nimeni**. Indiferent ce învinuiri i-ar aduce criticii lui, apostolul Pavel nu a făcut nimănui nici un rău, nici nu a profitat financiar de pe urma nimănui.

7:3 Nimic din tot ce spune Pavel nu trebuie luat ca o condamnare la adresa corintenilor. El i-a asigurat, de repetate ori, de profunda lui dragoste pentru ei, acum şi în veci.

7:3 Întrucât s-a simţit atât de ataşat de sfinţii de la Corint, apostolul şi-a permis să le vorbească deschis, adresându-li-se direct. Dar pe cât de mare a fost sinceritatea lui faţă de ei, pe atât de intensă a fost lauda ce le-a adresat-o Pavel când le-a vorbit altora despre corinteni. Şi astfel ei nu trebuie să interpreteze greşit francheţea lui, ca pe o lipsă de dragoste, ci, mai degrabă, trebuie să-şi dea seama că apostolul se mândrea cu ei şi-i vorbea de bine pe oriunde mergea. Probabil că ceea ce evoca cele mai sincere cuvinte de laudă pe buzele lui Pavel la adresa corintenilor era atitudinea lor deschisă de generozitate în strângerea de ajutoare pentru sfinţii nevoiaşi de la Ierusalim. Apostolul va reveni îndată la acest subiect, tratându-l separat, dar aici el face doar o aluzie la el.

Sunt plin de mângâiere, îmi saltă inima de bucurie, în toate întristările noastre. Aceste exclamaţii sunt explicate în versetele următoare. De ce se bucura Pavel atât de mult, în pofida întristărilor sale? Răspunsul e că Tit îi adusese veşti bune cu privire la corinteni, acestea fiind sursa mângâierii şi înbărbătării sale.

7:5 Am arătat deja cum Pavel a plecat de la Efes, călătorind spre Troa, în căutarea lui Tit. Negăsindu-l acolo, a traversat **în Macedonia**. Acum el arată că nici chiar sosirea lui în Macedonia nu i-a dăruit odihna căutată, întrucât şi acolo a fost tulburat şi persecutat. În afară, duşmanul lovea fără cruţare, pe când înăuntru, erau temeri şi nelinişti — legate, fără îndoială, de faptul că nu stabilise încă legătura cu Tit.

7:6 Apoi a intervenit **Dumnezeu**, mângâindu-l pe Pavel prin venirea lui Tit. Cu acest prilej apostolul a trăit adevărul de la Proverbe 27:17: „După cum fierul ascute fierul, tot aşa un om ascute înfăţişarea prietenului său" (Nota traducătorului: în acest punct am redat traducerea engleză, deoarece versiunea românească diferă foarte mult de cea folosită de autorul comentariului). Imaginaţi-vă plăcuta întâlnire dintre aceşti doi slujitori devotaţi ai lui Cristos! Întrebările pe care i le va fi pus Pavel lui Tit, la care acesta încerca să răspundă cât mai repede cu putinţă! (Vezi şi Prov. 25:25).

7:7 Dar nu numai reîntâlnirea cu prietenul drag l-a umplut de bucurie pe Pavel, ci şi vestea mângâierii pe care i-o adusese lui Tit răspunsul corintenilor la scrisoarea lui Pavel.

A fost o veste bună să audă că corintenii doreau să-l vadă pe apostolul Pavel. Asta în pofida eforturilor concertate ale învăţătorilor falşi de a-i înstrăina pe sfinţi faţă de Pavel. Nu numai că ei erau dornici de a-l vedea, ci manifestau o întristare sinceră cu privire la atitudinea neatentă pe care o avuseseră faţă de păcat, tolerându-l în adunarea lor. După cum e posibil să se fi întristat la gândul că i-au pricinuit dureri apostolului. Tit l-a înştiinţat pe Pavel şi cu privire la consideraţia corintenilor faţă de apostol şi dorinţa lor sinceră de a-i fi pe plac.

Astfel bucuria apostolului nu se datora doar venirii lui Tit, ci şi dovezilor palpabile ale faptului că corintenii au ascultat de instrucţiunile lui Pavel, neîncetând să-l iubească.

7:8 Chiar dacă v-am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău; deşi mi-a părut rău, căci văd că epistola aceea v-a întristat (deşi doar pentru puţin timp).

Epistola la care se referă Pavel ar putea fi 1 Corinteni sau ar putea fi o a doua scrisoare, care nu ne-a parvenit, în care îi mustra pe sfinţi mult mai aspru.

Cu privire la regretul lui Pavel pentru că a scris epistola respectivă, trebuie să preci-

zăm un lucru: Presupunând că se referă la 1 Corinteni, asta nu schimbă cu nimic subiectul inspirației. Lucrurile pe care le-a scris apostolul au fost chiar poruncile din partea Domnului. Totuși, Pavel nu era decât om, supus descurajărilor și neliniștilor proprii tuturor oamenilor, cum explică și Williams:

> Distincția dintre scriitor și inspirația scrierilor sale apare în versetul 8. El știa că prima sa scrisoare a fost inspirată, cuvintele acesteia fiind înseși „poruncile Domnului". Dar, întrucât și el era doar un om slab, supus simțămintelor și afecțiunilor, s-a cutremurat pentru ca nu cumva scrisoarea să-l înstrăineze de corinteni și să-i îndurereze. Este un caz interesant de distincție între individualitatea profetului și mesajul pe care i l-a dat Duhul Sfânt.[34]

În concluzie, Pavel spune următoarele: Când corintenii au citit prima oară scrisoarea lui, s-au simțit mustrați și îndurerați. După ce le-a expediat scrisoarea, apostolul a anticipat reacția pe care o vor avea la primirea ei și s-a întristat. Nu pentru că ar fi considerat că ar fi greșit față de ei. Mai degrabă îi părea rău că prin îndeplinirea datoriei față de Domnul, făcând ceea ce-i cerea El, a fost necesar ca pentru o vreme alți să treacă prin întristare, pentru ca planul lui Dumnezeu pentru viața lor să se împlinească.

În ultima parte a versetului 8, Pavel subliniază că deși scrisoarea le-a produs întristare, totuși asta a fost doar pentru puțin timp. Primul efect al scrisorii a fost de a provoca durere. Dar întristarea nu a durat.

Întreg procesul descris de apostol aici ar putea fi comparat cu operația efectuată de un chirurg. Pentru ca acesta să poată extirpa o infecție din organism, este nevoie să facă o incizie adâncă în carnea pacientului. Desigur, chirurgul nu se bucură deloc că trebuie să-i cauzeze dureri pacientului, dar știe că trebuie să facă aceasta pentru a-l însănătoși. În special dacă pacientul este un prieten apropiat, chirurgul va fi acut conștient de suferința pe care va trebui să i-o cauzeze. Dar el își va da seama că suferința este temporară și că pacientul consimte să i se aplice dureroasa operație, pentru ca, în cele din urmă, el să iasă însănătoșit din această experiență neplăcută.

7:9 Pavel nu s-a bucurat că a trebuit să-i întristeze pe corinteni, ci de faptul că întristarea lor temporară i-a condus la pocăință. Cu alte cuvinte, întristarea lor a dus la o schimbare de atitudine, care s-a transpus în practică printr-o schimbare a purtării lor. Pocăința, spune Hodge, „nu este doar o schimbare de scop, ci include și o schimbare a inimii, care duce la o îndepărtare de păcat, cu întristare în inimă pentru acest păcat și totală silă de el, și alipire de Dumnezeu."[35]

Întristarea corintenilor era după voia lui Dumnezeu: era acel gen de întristare pe care dorește să-l vadă Dumnezeu în noi. Datorită întristării și pocăinței lor sincere, de natură **evlavioasă**, ei nu au suferit nici un efect permanent de pe urma mustrării de care au avut parte din partea apostolului Pavel.

7:10 Versetul acesta arată contrastul dintre **întristarea după voia lui Dumnezeu** și **întristarea lumii. Întristarea după voia lui Dumnezeu** este întristarea care-l cuprinde pe cineva după ce a săvârșit un păcat, întristare care-l conduce la pocăință. El își dă seama că Dumnezeu îi vorbește și astfel se situează de partea lui Dumnezeu, împotriva lui și împotriva păcatului său.

Când Pavel spune că **întristarea după voia lui Dumnezeu duce la pocăință**, asta nu înseamnă neapărat că el se gândește la mântuirea sufletului, (deși și această variantă este valabilă). La urma urmelor, corintenii erau deja mântuiți. Dar aici termenul **mântuire** este folosit pentru a descrie *izbăvirea* de orice fel de păcat, robie sau asuprire din viața cuiva.

Se pune întrebarea dacă sintagma: **pentru care nu este regret** se referă la pocăință sau la mântuire. Întrucât este la fel de adevărat că nimeni nu regretă nici **pocăința** *nici* **mântuirea**, întrebarea rămâne deschisă.

Întristarea lumii nu este adevărata pocăință, ci doar remușcare, producând amărăciune, împietrire a inimii, disperare și, în cele din urmă, **moarte** — așa cum reiese din exemplul lui Iuda Iscarioteanul. Lui Iuda nu i-a părut rău de urmările pe care le-a produs păcatul lui asupra Domnului Isus, ci a simțit remușcare pentru consecințele groaznice pe care le-a atras acțiunea sa asupra lui însuși.

7:11 Apostolul menționează experiența corintenilor ca exemplu a adevărului exprimat de el în versetul 10. **Tocmai întristarea** despre care vorbise el în acel verset s-a manifestat în viața lor. Sau, cum am spune noi astăzi: „Ca dovadă a faptului că ați fost întristați după voia lui Dumnezeu," după care apostolul enumeră diversele rezultate ale întristării lor evlavioase.

Mai întâi de toate, această întristare după voia lui Dumnezeu a produs în ei **frământare** sau grijă. Dacă acest pasaj se referă la

cazul de disciplină descris în Întâia Epistolă către Corinteni, atunci sintagma aceasta înseamnă că, deşi la început ei au fost nepăsători, ulterior s-au îngrijorat cu privire la această situaţie.

În al doilea rând, el spune: **ce dezvinovăţire**, prin asta neînţelegându-se că ei ar fi încercat *să se justifice* sau să se scuze, ci mai degrabă au încercat să ia acţiuni energice, de îndreptare a situaţiei, ferindu-se să nu se facă vinovaţi şi de alte greşeli în această privinţă. Schimbarea atitudinii lor este cea care a dus la schimbarea intervenită în faptele lor.

Ce indignare se referă probabil la atitudinea lor faţă de păcătosul în cauză, şi faţă de ocara pe care a adus-o asupra numelui lui Cristos. Dar cel mai probabil este că se referă la propria lor atitudine faţă de ei înşişi, pentru faptul că au tolerat un asemenea păcat, fără să ia nici o acţiune.

Ce frică se referă, negreşit, la **frica** de Domnul, deşi în ea ar putea să fie cuprinsă şi teama că ar putea fi vizitaţi de apostol, care în asemenea situaţie ar veni la ei cu nuiaua.

Ce dorinţă aprinsă sau ce dor. Majoritatea comentatorilor sunt de acord că aceasta se referă la dorul sincer ce s-a aprins în sufletul lor de a-l vedea pe apostolul Pavel din nou în mijlocul lor. Dar în acelaşi timp poate fi o referire la dorinţa puternică nutrită de ei de a vedea corectarea greşelii şi îndepărtarea răului din mijlocul lor.

Ce râvnă e considerat de unii ca o referire la **râvna** lor pentru slava lui Dumnezeu, pentru refacerea păcătosului, pentru propria lor curăţire de întinarea în chestiunea respectivă sau râvna de a se situa de partea apostolului.

Ce răzbunare se referă la acţiunea de îndreptare a păcătosului din cadrul adunării, la hotărârea lor de a pedepsi păcatul.

După care Pavel adaugă: **În toate privinţele v-aţi dovedit curaţi de fapta aceea.** Desigur, prin asta nu se înţelege că nu au avut nici ei partea lor de vină, ci doar aceea că au făcut tot ce se putea pentru a îndrepta situaţia, luând acţiunile care s-ar fi cerut de la început.

7:12 Avem patru probleme majore în acest verset. Mai întâi, prin cuvintele **v-am scris** la care scrisoare se referă Pavel? În al doilea rând, cine ste cel care **a nedreptăţit**? În al treilea rând, cine este cel **ce a fost nedreptăţit**? Şi, în fine, ultima parte a versetului trebuie tradusă: **marea noastră râvnă [grijă] pentru voi**, sau „grija voastră pentru noi"?

Cât priveşte scrisoarea, ar putea fi vorba de 1 Corinteni sau de o altă scrisoare, ulterioară, care nu ne-a parvenit. Cel ce a nedreptăţit ar putea fi omul vinovat de incest de la 1 Corinteni 5 sau ar putea fi un răzvrătit din cadrul bisericii. Dacă Pavel se referă la cel răzvrătit, atunci cel nedeptăţit este propriul tată al acestui om. Pe de altă parte, dacă nedreptăţitorul a fost un răvrătit din biserică, atunci persoana lezată a fost chiar Pavel sau o altă victimă neidentificată.

În versiunile KJV şi NKJV ultima parte a versetului este redată astfel: **but that our care for you in the sight of God might appear to you** („ci că grija noastră pentru voi, în faţa lui Dumnezeu, să vi se arate"). Majoritatea traducerilor moderne ale Bibliei redau acest text în manieră similară versiunii NASB: „pentru ca preocuparea noastră pentru voi să vi se aducă la cunoştinţă, în faţa lui Dumnezeu."

7:13 Întrucât scrisoarea sa a avut efectul dorit, Pavel a fost **mângâiat**. Corintenii s-au pocăit şi s-au raliat de partea sa iar Pavel a fost îmbărbătat de entuziasmul manifestat de **Tit** cu privire la sfinţii de la Corint. Iar apostolul a fost înviorat să ia din nou legătura, în această manieră, cu ei.

7:14 Se pare că înainte de a-l fi trimis apostolul pe Tit la Corint, i-a vorbit în termeni călduroşi despre credincioşii de acolo. Acum el afirmă că **lauda** exprimată de el cu privire la ei nu s-a dovedit neadevărată, ci tot ce a spus despre corinteni a putut fi adeverit de **Tit**, prin propria sa experienţă trăită în mijlocul lor. După cum tot ce le-a spus apostolul corintenilor era adevărat, **tot aşa şi lauda** sa cu ei **înaintea lui Tit a fost adevărată.**

7:15 Evident, Tit nu ştia ce primire avea să i se facă la sosirea în sudul Greciei. Poate că se aşteptase la cel mai sumbru scenariu şi, când colo, corintenii i-au făcut o primire cât se poate de caldă. Ba mai mult, i-au mers la inimă, supunându-se îndrumărilor date de apostol prin Tit.

Când apostolul spune că ei l-au primit pe Tit **cu frică şi cutremur**, asta nu înseamnă că au fost terorizaţi de el, ci, mai degrabă, că au avut o atitudine de reverenţă înaintea Domnului în această privinţă şi o dorinţă sinceră de a-I fi plăcuţi.

7:16 Când Pavel spune că a avut **încredere în** sfinţi **cu privire la toate lucrurile**, nu trebuie să citim în aceste cuvinte mai mult decât se cuvine. În mod sigur, apostolul nu-i considera pe corinteni infailibili sau în

neputinţa de a păcătui. Mai degrabă, cuvintele reflectă faptul că **încrederea** pe care o pusese apostolul în ei şi de care se lăudase în faţa lui Tit nu a fost în zadar. Corintenii s-au dovedit cu adevărat *vrednici* de încrederea acordată. Negreşit se referă şi la faptul că întrucât ei au avut atitudinea coreşpunzătoare faţă de chestiunea discutată la Întâi Corinteni, acum apostolul considera **încrederea** ce le-a acordat-o pe deplin justificată.

Versetul acesta aduce o complinire la prima secţiune din 2 Corinteni, unde, aşa cum am văzut, este vorba despre descrierea amănunţită a slujbei apostolului şi efortul lui susţinut de a întări legăturile existente între corinteni şi el. Capitolul următor se ocupă de „harul dărniciei".

II. ÎNDEMNUL ADRESAT DE PAVEL CORINTENILOR DE A DUCE LA BUN SFÂRŞIT STRÂNGEREA DE AJUTOARE PENTRU SFINŢII DE LA IERUSALIM (Cap. 8, 9)

A. Pilde minunate de dărnicie (8:1-9)

8:1 Pavel dorea ca credincioşii să cunoască modul neobişnuit în care **harul lui Dumnezeu** s-a manifestat între credincioşii din **bisericile din Macedonia** (nordul Greciei). Filipi şi Tessalonica au fost două dintre oraşele în care s-au sădit biserici.

Modul particular în care au arătat aceşti macedonieni că au primit **harul lui Dumnezeu** a fost prin *dărnicia* lor.

8:2 Aceşti credincioşi trecuseră prin **multe încercări de necazuri**. În mod obişnuit, oamenii încercaţi astfel ar fi înclinaţi să-şi economisească fiecare bănuţ, ca să nu rămână descoperiţi în viitor. Mai ales, dacă nu erau cu dare de mână, cum era cazul macedonienilor, care nu prea aveau bani. Totuşi bucuria lor creştină a fost atât de mare încât, atunci când au aflat de nevoia celor de la Ierusalim, s-au comportat cu totul diferit de cum s-ar purta oamenii, dând cu multă generozitate. Ei au fost, astfel, în stare să combine **multele** lor **necazuri, bucuria, sărăcia** lor **lucie** cu **belşugul** lor **de dărnicie.**

8.3 Generozitatea lor avea şi alte faţete unice, întrucât dărnicia lor nu era raportată la **puterea lor** de a da, ci mergea cu mult **peste puterile lor**. De asemenea, ei **au dat de bunăvoie**, adică spontan, fără să li se fi impus acest lucru, sau să se fi exercitat presiuni asupra lor sau să fi fost nevoie să fie convinşi.

8:4 Atât de pătrunşi erau ei de gravitatea situaţiei sfinţilor de la Ierusalim, încât l-au rugat pe Pavel fierbinte să le dea prilejul de a lua parte la strângerea de ajutoare pentru aceşti credincioşi. Poate că apostolul a ezitat să accepte generozitatea lor, ştiind cât de săraci erau ei înşişi, la ora aceea. Ei nu s-au lăsat însă, ci au insistat să-şi aducă propria lor contribuţie la această acţiune de ajutorare.

8:5 Probabil că Pavel se aşteptase sau sperase ca ei să dea la fel ca ceilalţi muritori: la început cu strângere de inimă, iar mai apoi cu mai multă largheţe, pe măsură ce creşteau presiunile exercitate asupra lor. Dar nu aşa au dat macedonienii! Aceşti creştini preaiubiţi **s-au dat mai întâi pe ei înşişi Domnului, şi apoi nouă, prin voia lui Dumnezeu**. Adică Pavel arată că mai întâi aceşti credincioşi s-au predat pe ei înşişi lui Cristos, după care au dat cu mână largă lui Pavel, din dorinţa de a ajuta la strângerea de ajutoare pentru credincioşii de la Ierusalim. În realitate, ei i-au spus lui Pavel: „Noi ne-am dăruit pe noi înşine Domnului iar acum ne dăruim ţie, ca administrator al Lui. Spune-ne ce trebuie să facem, căci eşti apostol al lui Cristos, Domnul nostru."

„Contribuţiile pentru lucrarea Domnului," spune G. Campbell Morgan, „au valoare doar în măsura în care sunt daruri venite din partea unora care s-au dăruit pe ei înşişi lui Dumnezeu."

8:6 Apostolul era atât de încântat de pilda macedonienilor, încât acum dorea ca şi corintenii să procedeze la fel. De aceea spune el că l-a îndemnat pe **Tit** să **încheie** lucrarea începută la Corint. Cu alte cuvinte, când Tit a vizitat Corintul prima oară, le-a prezentat prima dată chestiunea strângerii de ajutoare. Acum, când revine la ei, are misiunea de a se asigura că intenţiile lor bune se vor transpune în *acţiuni* concrete.

8:7 Întrucât corintenii erau fruntaşi în atâtea privinţe, Pavel doreşte ca ei să se evidenţieze acum şi în chestiunea dărniciei. El le acordă credit pentru că abundau **în credinţă, în cuvânt, în cunoaştere, în orice râvnă şi în dragostea** lor pentru el. În prima sa epistolă, apostolul Pavel îi lăudase pentru cunoştinţa şi vorbirea lor. Aici apostolul adaugă încă vreo câteva virtuţi, evidenţiate de vizita lui Tit la Corint.

Sintagma **în credinţă** ar putea descrie o puternică credinţă în Dumnezeu, *darul* credinţei sau *credincioşie* în relaţiile cu semenii lor.

În cuvânt [vorbire] se referă, negreşit, la predilecţia lor pentru vorbirea în limbi, temă dezbătută pe larg în prima epistolă.

În cunoaştere se referă probabil la darul charismatic sau la capacitatea lor de a pătrunde adevăruri spirituale.

În orice râvnă relevă statornicia şi râvna lor pentru lucrurile lui Dumnezeu.

În fine, **dragostea** lor pentru Pavel este de asemenea evidenţiată. Acum Pavel ar dori să adauge o altă trăsătură la lista celorlalte, anume: „în toată generozitatea." Denney ne avertizează cu privire la pericolul:

...omului care abundă în interese spirituale, este fervent, rugativ, plin de afecţiune, în stare să ia cuvântul în Biserică, dar incapabil de a da bani din buzunarul lui.[36]

8:8 Pavel nu le porunceşte corintenilor să facă acest lucru, pe un ton aspru sau legalist. Mai degrabă, el ar dori să pună la probă **sinceritatea** lor, în special în lumina râvnei sau statorniciei creştinilor macedonieni în această privinţă. Când Pavel afirmă că nu spune lucrul acesta ca o poruncă, nu recunoaşte prin aceasta că nu ar fi fost inspirat, ci, pur şi simplu, că dărnicia lor trebuie să pornească din inimă, întrucât lui Dumnezeu îi place omul care dă cu voioşie.

8:9 Aici apostolul Pavel introduce unul din cele mai măreţe versete din această măreaţă epistolă. Pe fondul împrejurărilor deloc roze în care îşi duceau macedonienii şi corintenii viaţa, el zugrăveşte portretul minunat al celei mai generoase Persoane care a trăit vreodată.

Cuvântul **har** e folosit într-o sumedenie de sensuri în Noul Testament, dar aici are, negreşit, înţelesul de generozitate. Cât de generos a fost Domnul Isus? Atât de generos încât a dat *tot ce a avut* de dragul nostru, pentru ca noi, prin sărăcia Lui, să devenim bogaţi pe veci. Moorehead comentează pe această temă:

El a fost bogat în posesiuni, putere şi omagiu, părtăşie şi fericire. El a devenit sărac în poziţia ocupată în viaţă, împrejurări şi în relaţiile Sale cu oamenii. Noi suntem îndemnaţi să dăm ceva bani, îmbrăcăminte şi alimente. Dar El S-a dat pe Sine.[37]

Versetul acesta ne învaţă despre preexistenţa Domnului Isus. Când era El **bogat**? Desigur, nu când a venit El în lume, sub chipul pruncului din ieslea Betleemului! Şi, bineînţeles, nu în timpul celor treizeci şi trei de ani de peregrinare, „ca străin fără locuinţă în lumea creată de înseşi mâinile Sale." El a fost bogat într-o eternitate trecută, locuind cu Tatăl în curţile raiului. Dar **S-a făcut sărac**. Asta se referă nu numai la Betleem, ci şi la Nazareth, Ghetsimane, Gabata şi Golgota. Şi toate acestea au fost făcute pentru noi, aşa încât noi, **prin sărăcia Lui să ne îmbogăţim**.

Dacă aşa stau lucrurile — şi, negreşit aşa stau! — atunci ar trebui să nu mai putem de bucurie pentru prilejul şi privilegiul pe care-l avem de a-I da tot ce posedăm şi suntem. Nici un argument nu poate fi mai convingător decât acesta, în întreaga discutare de către Pavel a subiectului dărniciei creştine.

B. Îndemnuri minunate în vederea încheierii strângerii de ajutoare (8:10, 11)

8:10 Acum apostolul revine la corinteni, care se gândiseră să facă o colectă pentru sfinţii nevoiaşi, înainte ca macedonienii să se fi decis să ia această acţiune. Corintenii începuseră această acţiune înainte ca macedonienii să înceapă strângerea de fonduri. Prin urmare, ei trebuie să rămână consecvenţi, terminând ceea ce au început **acum un an**. Or, asta ar fi în avantajul lor, întrucât ar dovedi sinceritatea şi consevenţa lor.

8:11 Indiferent de motivul întârzierii lor, Pavel le spune că ei nu trebuie să-l nesocotească, ci să termine acum ceea ce au început cu atâta grabă. Lucrul acesta trebuie să-l facă pe măsura putinţei lor de atunci, şi nu după posibilităţile pe care le-ar avea în viitor, când le-ar spori averile.

C. Trei principii minunate pentru dărnicie (8:12-15)

8:12 Se pare că corintenii întârziaseră strângerea ajutoarelor pentru sfinţii nevoiaşi de la Ierusalim în speranţa că vor putea trimite ajutoare mai substanţiale la o dată ulterioară. Aici li se aminteşte însă că nu se pune problema cantităţii ajutoarelor pe care le-ar putea trimite. Tot ce se cere este să existe o dorinţă sinceră în inimă de a lua parte la această acţiune de ajutorare, după care Dumnezeu va accepta darul, indiferent cât de mic ar fi acesta. Gândul din inima cuiva este cel care contează!

8:13 Scopul urmărit de Pavel nu este de a-i împovăra financiar pe corinteni. El nu vrea ca biserica de la Ierusalim să fie uşurată, iar biserica de la Corint să fie împovărată sau sărăcită.

8:14 Versetul acesta descrie programul instituit de Dumnezeu pentru ajutorarea celor nevoiaşi din cadrul bisericii Domnului Isus Cristos. Scopul urmărit de Domnul este ca ori de câte ori se iveşte o nevoie într-o anumită privinţă în rândul creştinilor să existe imediat o revărsare de ajutoare din alte regiuni unde se află creştini către locul unde se manifestă nevoile în acel moment. Aceste schimburi permanente de ajutoare ar duce la **o egalitate** între bisericile din toată lumea.

Astfel, la ora când scria Pavel aceste rânduri urma să se manifeste o revărsare de fonduri din Corint, Macedonia şi din alte părţi către Ierusalim. Poate că în viitor sfinţii de la Ierusalim vor fi într-o stare mai bună, iar cei din Corint vor trece prin nevoi. În cazul acesta, s-ar inversa direcţia revărsării fondurilor. Acum nevoia s-a ivit la Ierusalim, dar în viitor ar putea fi rândul corintenilor să ducă lipsă şi în acest caz sfinţii de la Ierusalim le vor veni în ajutor.

8:15 Acest principiu de egalitate este subliniat prin citatul din Exod 16:18. Când copiii lui Israel au ieşit să culeagă mană, unii au reuşit să strângă mai mult decât alţii. Dar nu a avut importanţă, pentru că atunci când s-a distribuit mana, fiecare a primit aceeaşi cantitate — un omer, respectiv 2,35 litri. Deci **„Cine strânsese mult n-avea prea mult şi cine strânsese puţin nu ducea lipsă."** Dacă cineva încerca *să stocheze* mană, aceasta făcea viermi!

Procesul de egalizare nu s-a petrecut printr-un miracol, ci datorită faptului că cei ce aveau mult *împărţeau* cu cei ce nu aveau suficient, cum relevă şi Hodge:

> Lecţia pe care o învăţăm din Exod şi de la Pavel este că, între copiii lui Dumnezeu, belşugul excesiv al unora trebuie folosit pentru împlinirea nevoilor altora; şi că orice încercare de contramandare a acestei legi va duce la ruşine şi pierdere. Proprietatea este ca mana: nu suferă să fie stocată.[38]

Cam pe aceeaşi linie se situează şi acest citat, dintr-o sursă necunoscută:

> Dumnezeu intenţionează ca fiecare om să împartă cu alţii bunurile de care are parte în viaţă. Unii adună mai mult, alţii mai puţin. Cei care posedă mai mult trebuie să împartă cu cei ce au mai puţin. Dumnezeu nu permite distribuţia inegală a proprietăţii cu scopul de a le da bogaţilor prilejul de a se bucura de belşugul lor, ci pentru ca să-l împartă cu săracii.

D. Trei fraţi minunaţi care să pregătească strângerea de ajutoare (8:16-24)

8:16 În următoarele două versete **Tit** este elogiat pentru atitudinea excelentă pe care a avut-o în această privinţă. Mai întâi, I se aduc mulţumiri lui **Dumnezeu** pentru că **a pus în inima lui Tit aceeaşi râvnă** pentru corinteni. Pavel a avut o comuniune spirituală cu acest colaborator al său. **Aceeaşi** povară pe care o avea şi apostolul faţă de corinteni a fost împărtăşită de **Tit.**

8:17 Pavel l-a îndemnat pe Tit să meargă la Corint şi să le transmită credincioşilor de acolo această scrisoare, dar îndemnul nu a fost necesar, deoarece Tit voia să meargă acolo **de bunăvoie.**

Sintagma **a pornit... spre voi** ar trebui să fie redată astfel: „se duce spre voi", întrucât este un exemplu al aşa-numitului timp „aorist" din limba greacă, conform căruia acţiunea este privită nu din perspectiva clipei când a redactat Pavel această epistolă, ci din aceea a corintenilor, când aveau ei s-o citească. Tit este în mod sigur cel ce a dus această scrisoare la Corint, dar n-a pornit într-acolo până când Pavel nu a încheiat redactarea ei.

8:18 Versetele 18 la 22 se referă la alţi doi fraţi creştini care aveau să-l însoţească pe Tit în această călătorie. Primul este descris în versetele 18 la 21 iar al doilea în versetul 22, ambii rămânând anonimi.

Acest pasaj din Scriptură este de mare valoare, întrucât ne arată măsurile de precauţie pe care le-a luat Pavel în mânuirea fondurilor, ca nu cumva să poată cineva să-l acuze că ar fi întrebuinţat greşit aceşti bani.

Primul **frate** menţionat a fost cel vrednic de **laudă** datorită lucrării sale **în evanghelie.** Opiniile sunt împărţite cu privire la identitatea sa. Unii spun că a fost Luca, alţii Sila iar alţii Trofim. Încercând să stabilim cu precizie despre cine este vorba, e posibil să pierdem miezul spiritual al versetului. Oare la voia întâmplării a fost omis numele acestui lucrător creştin? Una din trăsăturile unui ucenic adevărat este că acesta trebuie să lucreze, de multe ori, în anonimat. Vezi pilda slujnicei care a jucat un rol atât de important în viaţa leprosului Naaman. Tot aşa a fost şi cu băieţaşul care a pus la dispoziţia Domnului Isus traista lui cu merinde, cu ocazia înmulţirii pâinilor şi peştilor.

8:19 Acest frate nemenţionat **a fost ales de biserici** să efectueze călătoria legată de predarea **acestui dar** (în româneşte: „har", n.tr.). Cu alte cuvinte, el a fost numit să se numere printre solii care au transmis destina-

tarilor aceste ajutoare benevole. Apostolul se considera pe sine şi pe ceilalţi asociaţi ai lui drept slujitori sau administratori ai acestei lucrări a harului, pe care ei o făceau pentru **slava Domnului Însuşi**, prin care doreau să domonstreze dorinţa şi disponibilitatea lor de a-i sluji pe sfinţii nevoiaşi de la Ierusalim.

8:20 Apostolul a dat dovadă de suficientă înţelepciune ca să nu se încumete să mânuiască singur aceşti bani sau să-i încredinţeze unui singur om, ci a ţinut morţiş să-i predea unui grup de două sau mai multe persoane. Căci asta ne spune versetul 20. Pentru a se evita orice posibilitate de bârfă sau de vorbire de rău, el a avut grijă ca **acest belşug de ajutoare** să fie mânuit în aşa fel încât să nu se facă nici un rău.

8:21 Căci căutăm să lucrăm cinstit. Pavel s-a străduit întotdeauna ca acţiunile lui să fie cinstite **nu numai înaintea Domnului, ci şi înaintea oamenilor.** Morgan face următoarea remarcă pe această temă: „Este treaba comunităţii creştine să-şi desfăşoare activitatea în aşa manieră încât oamenii din lume să nu aibă nici un temei să bănuiască vreo acţiune contrară neprihănirii, în toate lucrările sale."[39]

Versetul acesta este aproape identic cu cel de la Proverbe 3:3, 4 din ediţia Septuaginta.

8:22 Aici întâlnim un alt **frate** necunoscuscut pe care Pavel l-a desemnat să-şi dea concursul la îndeplinirea cu succes a acestei lucrări importante. Râvna acestui frate fusese încercată de multe ori în trecut, iar acum el a dat dovadă de aceeaşi râvnă deosebită în îndeplinirea acestei misiuni speciale, **din cauza marii lui încrederi** în fraţii corinteni.

În acest punct ediţia NKJV spune: **datorită marii încrederi pe care** *noi o avem în voi.* Cuvintele **noi o avem** (tipărite în litere cursive) indică faptul că au fost adăugate, dar mulţi susţin că sensul propoziţiei ar fi altul, respectiv: *pe care el o are.* În acest caz, ar însemna că Pavel îl elogiază pe acest frate anonim nu numai pentru credincioşia manifestată în trecut, ci şi pentru interesul deosebit arătat cu această ocazie, datorită **încrederii** *pe care el o avea* în corinteni.

8:23 Prin urmare, Pavel spune că **dacă va întreba cineva cu privire** la aceşti trei oameni, corintenii să le spună că **Tit** este **părtaşul şi conlucrătorul** lui Pavel în interesul corintenilor şi că ceilalţi doi **fraţi sunt trimişii bisericilor şi slava lui Cristos.** Sintagma **slava lui Cristos** este o descriere plină de patos a acestor oameni. Tocmai pentru faptul că ei sunt trimişii bisericilor au fost ei numiţi astfel. Datorită purtării lor, lucrarea Domnului străluceşte înaintea oamenilor, ei aducând astfel slavă Domnului şi reflectând slava Lui.

8:24 Având în vedere toate acestea, corintenii trebuie să le facă o primire caldă, pentru ca Pavel să nu se fi lăudat degeaba cu ei, când le-a încredinţat acest dar de preţ pentru sfinţii de la Ierusalim. Aceasta trebuie să constituie o dovadă pentru bisericile din jur despre dragostea creştină. Phillips traduce astfel versetul 24: „Prim urmare, daţi-le şi voi, şi toate bisericile prilejul să vadă cât de sinceră este dragostea voastră, adeverind astfel toate lucrurile minunate care s-au spus despre voi!"

E. Îndemnul adresat de Pavel corintenilor să fie pe măsura elogiilor ce le-au fost aduse (9:1-5)

9:1 Deşi Pavel nu avea nevoie să le scrie corintenilor cu privire la trimiterea de ajutoare financiare sfinţilor nevoiaşi, totuşi el a făcut-o. Parcă se degajă o notă de ironie în acest verset, întrucât ştim că în anumite privinţe a fost nevoie să le scrie. Ei au manifestat încă de la început disponibilitatea lor de a participa la strângerea de ajutoare pentru cei din Ierusalim. Cât priveşte dorinţa lor, nimic de zis: era de lăudat. Dar ei nu au făcut şi pasul următor, transpunând în practică dorinţa lor. De aceea Pavel consideră că e nevoie totuşi să le amintească de necesitatea aducerii la îndeplinire a intenţiilor lor bune.

9:2 Nu era nici o îndoială cu privire la bunele lor intenţii, căci de îndată ce au auzit de nevoia ce exista la Ierusalim, ei şi-au manifestat râvna şi imboldul de a da o mână de ajutor. De fapt, Pavel se şi lăudase cu ei în faţa creştinilor din Macedonia. El le spusese că **Ahaia fusese gata cu un an în urmă.** Prin „Ahaia", situată în sudul Greciei, se înţelege aici Corintul, întrucât oraşul făcea parte din această regiune. Când au auzit **macedonienii** că creştinii de la Corint fuseseră gata cu un an înainte, mulţi dintre ei au fost **însufleţiţi**, molipsindu-se de râvna creştină a dărniciei şi hotărându-se să dea şi ei cu mână largă.

9:3 Când Pavel spune că i-a **trimis pe fraţi**, din nou sensul este la timpul prezent, adică îi trimite acum. Folosirea timpului trecut priveşte acţiunea din perspectiva destinatarilor scrisorii, care vor fi privit această acţiune ca pe ceva deja săvârşit, în

trecut. **Fraţii** de aici sunt cei menţionaţi în capitolul precedent: Tit şi cei doi creştini anonimi, trimişi de Pavel pentru ca el să nu se fi lăudat în zadar cu privire la dorinţa acestora de a strânge ajutoarele. Misiunea celor trei fraţi era de a se asigura că s-au făcut toate pregătirile pentru strângerea ajutoarelor înaintea de a sosi Pavel acolo.

9:4 Când avea să se deplaseze Pavel din Macedonia la Corint, era de aşteptat ca el să fie însoţit de un frate din Macedonia. Ce penibil ar fi fost pentru Pavel să constate că, după ce s-a lăudat cu corintenii, să vină apoi la ei cu unul din acei macedonieni, şi să constate că corintenii nu au făcut nimic în direcţia strângerii de ajutoare pentru sfinţii de la Ierusalim! Într-o asemenea eventualitate, nu numai că încrederea lui Pavel în corinteni ar fi făcută de ruşine, dar chiar corintenii înşişi ar fi puşi într-o situaţie penibilă, pentru că nu şi-au adus la îndeplinire promisiunea. Iată cât de grafic traduce Phillips acest verset:

Căci între noi fie vorba: nu s-ar cădea ca, dacă unii din macedonieni mă vor însoţi în călătoria mea la voi, să vă găsească nepregătiţi pentru acest act de generozitate! Noi (şi bine înţeles voi) ne-am simţi, în acest caz, foarte ruşinaţi, după ce ne-am lăudat atât de mult cu voi, acordându-vă încredere.

9:5 Prin urmare, aceasta l-a determinat pe Pavel să considere că este necesar să-i îndemne pe aceşti trei fraţi să se ducă la Corint, înainte de a sosi el însuşi acolo, misiunea lor fiind de a pregăti darul lor generos dinainte, dar pe care au promis că-l vor face sfinţilor de la Ierusalim.

Să întregească dinainte binecuvântarea promisă de voi, ca să fie gata, ca o binecuvântare, nu cu zgârcenie. Nu s-a pus de la început problema de a scoate cu cleştele aceste fonduri de la sfinţii din Corint sau de a-i extorca, ci darurile trebuiau să izvorască din spiritul lor de generozitate, fiind absolut benevole.

F. Răsplăţile minunate rezultate în urma dărniciei (9:6-15)

9:6 În versetele 6 la 15 apostolul Pavel enumeră câteva dintre recompensele minunate şi beneficiile dărniciei creştine. Mai întâi, apostolul enunţă legea recoltei. Este un fapt îndeobşte cunoscut în agricultură că pentru a avea o recoltă îmbelşugată, trebuie să faci o însămânţare cât mai substanţială. Când vine vremea semănatului, agricultorul e confruntat cu o întrebare: să semene toată cantitatea de seminţe, sau să rezerve o parte pentru consumul familiei sale, în lunile următoare? Ideea care se desprinde din acest verset este că dacă va semăna din plin, va şi culege roade din plin, în raport cu cantitatea însămânţată.

Să nu uităm că fermierul nu seceră exact cantitatea de seminţe pe care a sădit-o, ci mult mai mult — proporţional cu cât a semănat. Tot aşa este şi cu dărnicia creştină: nu se pune problema de a primi exact ceea ce ai dat, ci proporţional cu darul făcut de tine. Şi apoi trebuie precizat că ceea ce vei primi înapoi nu va fi neapărat sub formă de bani, cât sub formă de binecuvântări spirituale.

9:7 Fiecare să dea după cum a hotărât în inima lui. Asta pentru că va trebui să ia în considerare propriile sale nevoi şi necesarul acoperirii acestora. El va trebui să se gîndească apoi şi la obligaţiile pe care le va avea de îndeplinit în cursul normal al treburilor zilnice. Dar, mai presus de acestea, el va trebui să se gândească la fraţii şi surorile sale de credinţă şi la lucrurile pe care le aşteaptă Cristos de la el. Ţinând cont de toate aceste lucruri, el **nu trebuie să dea cu părere de rău sau de nevoie.** Asta pentru că cineva poate să dea ajutor, dar să nu o facă cu bucurie. De multe ori, oamenii dau ajutoare datorită presiunilor psihologice exercitate asupra lor sau ca să nu se facă de ruşine. Numai că aceasta nu este dărnicia adevărată, întrucât **pe cine dă cu bucurie îl iubeşte Dumnezeu.** Unii au remarcat că termenul *hilar* provine din cuvântul *hilaron*, din originalul grec, care a fost tradus în engleză prin „vesel" iar în română prin „cel ce dă cu bucurie".

Are Dumnezeu nevoie de banii noştri? Nu, întrucât vitele de pe o mie de dealuri sunt ale Lui şi dacă ar avea, cu adevărat, nevoie de ceva, nu ne-ar cere nouă să-I dăm (Ps. 50:10-12). Ceea ce contează însă înaintea lui Dumnezeu este atitudinea inimii noastre. Domnului Îi place să vadă un creştin care este atât de plin de bucuria Sa încât va dori să împartă ce are cu alţii.

Lui Dumnezeu îi place de cel ce dă cu voie bună pentru că, aşa cum arată Jowett:

Dărnicia făcută cu voioşie izvorăşte din dragoste şi, prin urmare, este interacţiunea dintre două persoane care se iubesc şi au comuniune între ele. Dărnicia este limbajul prin care se exprimă

dragostea, altă modalitate de exprimare neavând. „Căci atât de mult *a iubit* Dumnezeu... încât *a dat*!" Dragostea își trage seva din însăși actul dăruirii de sine. Singura avere cu care se mândrește este bucuria predării. Dacă dragostea are toate lucrurile, tot atât de adevărat este că ea nu posedă nimic.[40]

9:8 Aici ni se face promisiunea că dacă cineva dorește să fie cu adevărat generos, Dumnezeu îi va da prilejul de a-și exprima generozitatea. **Harul** apare aici ca sinonim al resurselor. **Dumnezeu poate** să ne dea resursele necesare pentru ca nu numai noi înșine să avem de ajuns, ci să putem să împărțim și cu alții ceea ce avem, pentru ca să fim plini **de orice faptă bună**.

Observați ce mult subliniază versetul acesta ideea de plinătate: **Dumnezeu să vă *umple* cu *orice* har, pentru ca având *totdeauna* în *toate* din *destul*, să fiți *plini* de *orice* faptă bună."**

9:9 Acum apostolul citează din Psalmul 112:9. Sintagma **a împrăștiat** se referă la acțiunea semănatului, versetul fiind o descriere a omului care a semănat din belșug, adică a fost plin de fapte bune, de milostenie către alții, de ajutare a celor săraci. Va pierde el printr-o asemenea acțiune? Nicidecum, întrucât **dreptatea lui rămâne în veac.** Asta înseamnă că dacă vom răspândi în jurul nostru fapte de milostenie, aidoma semănătorului ce seamănă din belșug, ne vom strânge comori în cer. Rezultatele milosteniei noastre vor dăinui în veac.

9:10 Ilustrația semănătorului continuă. Același Dumnezeu **care dă sămânță semănătorului și pâine pentru hrană** are grijă ca cei ce se poartă cu milă față de alții să culeagă anumite recompense, dintre care unele sunt enumerate. Mai întâi, își va înmulți sămânța semănată. Adică va avea mai multe prilejuri de a face bine și urmările acestor acțiuni vor fi tot mai îmbucurătoare. În plus, **va face să crească roadele dreptății voastre**. Corintenii erau drepți în acțiunea de strângere a ajutoarelor pentru sfinții de la Ierusalim. Ca urmare a dărniciei lor, și ei aveau să primească, la rândul lor, o răsplată veșnică îmbelșugată. Pe măsură ce Dumnezeu le mărea capacitatea de a da, iar ei sporeau în generozitate, creșteau și răsplățile, în mod proporțional.

9:11 Reiese clar din acest verset că nici o persoană care Îi dă Domnului nu se sărăcește pe sine, ci, toate actele de dărnicie își au corespondentul lor într-o răsplată mult peste măsura generozității dătătorului. Astfel Pavel afirmă aici că creștinii, prin dărnicia lor, vor **fi îmbogățiți în toate privințele, pentru** ca să se manifeste și mai mult **orice dărnicie.** Când priveau apostolii cum cresc creștinii corinteni în harul dărniciei, se simțeau îmboldiți să-I aducă **mulțumiri lui Dumnezeu.**

9:12 Odată predat darul corintenilor către cei din Ierusalim, acesta avea să împlinească nu numai **nevoile sfinților** de acolo, ci avea să-i determine pe mulți de pretutindeni să-I aducă mulțumiri **lui Dumnezeu.** Cum am spus-o cu atâtea alte ocazii în acest comentariu, Pavel pune un accent deosebit de mare pe **mulțumiri**. Tot ce avea ca rezultat aducerea de mulțumiri Domnului ocupa un loc prioritar în viața și activitatea apostolului Pavel.

9:13 Există și alte beneficii care vor rezulta din darul corintenilor. Acesta va constitui o **dovadă** tangibilă pentru creștinii iudei că s-a petrecut într-adevăr o lucrare a lui **Cristos** în viața acestor convertiți dintre Neamuri. La un moment dat creștinii iudei avuseseră îndoieli cu privire la autenticitatea convertirii unor ne-evrei de felul corintenilor. Poate că nici nu-i considerau creștini adevărați. Dar acest gest de bunătate din partea lor avea să constituie o **dovadă** a realității credinței corintenilor, făcându-i să-L **slăvească pe Dumnezeu pentru** lucrarea minunată realizată de **evanghelia lui Cristos** în Ahaia, cât și pentru **dărnicia** corintenilor față de acești sfinți de la Ierusalim.

9:14 Dar lucrurile nu se opresc aici! Mai urmează două beneficii. Datorită darului făcut de corinteni sfinților de la Ierusalim, acești creștini iudei vor începe de acum încolo să se roage pentru sfinții de la Corint, stabilindu-se puternice legături de afecțiune. Sfinții de la Ierusalim vor avea **o afecțiune arzătoare pentru** corinteni, datorită **harului nespus de mare al lui Dumnezeu**, pe care aceștia din urmă l-au manifestat pentru cei de la Ierusalim.

9:15 În acest punct, Pavel izbucnește pur și simplu într-o exclamație de bucurie! Versetul acesta a fost o sursă de nedumerire pentru mulți cercetători ai Bibliei, datorită neputinței lor de a vedea vreo legătură cu contextul versetelor precedente. În plus, ei se întreabă ce-o fi însemnând sintagma: **darul Lui de nespus.**

Dar nouă ni se pare că, odată ajuns la sfârșitul fragmentului despre dărnicia creștină, apostolul Pavel este nevoit să-și îndrepte

gândurile spre cel mai mare Dătător dintre toţi: **Dumnezeu** Însuşi. Şi, desigur, el se gândeşte la cel mai mare **dar** dintre toate: Domnul Isus Cristos. Aşadar îşi ia rămas bun de la corinteni pe acest ton înălţător. Ei sunt copiii lui Dumnezeu şi urmaşii lui Cristos. Ca atare, se cuvine ca ei să urmeze aceste exemple supreme!

III. PAVEL ÎŞI APĂRĂ APOSTOLIA (Cap. 10-13)

Ultimele patru capitole ale acestei epistole se ocupă cu precădere de acţiunea energică a lui Pavel de apărare a apostoliei sale. Cuvintele apostolului Petru par deosebit de potrivite în descrierea acestei porţiuni a scrierilor lui Pavel: „în ele sunt unele lucruri greu de înţeles." E limpede că Pavel răspunde la acuzaţiile aduse de critici împotriva lui, dar noi suntem nevoiţi să tragem propriile noastre concluzii cu privire la natura acestor învinuiri, în lumina răspunsurilor pe care le dă Pavel acestora. Pe tot parcursul acestei secţiuni, apostolul recurge foarte des la mecanismul ironiei. Dificultatea constă în a şti *când anume* avem de a face cu o afirmaţie ironică!

Totuşi această secţiune este în măsură să ne ofere cele mai mari satisfacţii pe care ni le poate da cuvântul scump al lui Dumnezeu, căci fără aceste capitole am fi negreşit mult văduviţi.

A. Răspunsul dat de Pavel acuzatorilor săi (10:1-12)

10:1 În versetele 1-6 avem răspunsul dat de apostol celor care l-au învinuit că s-ar fi purtat după felul de vieţuire al oamenilor din lume.

Mai întâi, el se prezintă într-o manieră foarte simplă: **Eu însumi Pavel**. În al doilea rând, el îi roagă pe sfinţi, iar nu le vorbeşte pe un ton dictatorial. În al treilea rând, el îşi întemeiază apelul pe **blândeţea şi bunătatea lui Cristos**. Desigur, el se gândeşte la cărarea urmată de Domnul Isus când a umblat pe acest pământ ca Om. Apropo, aceasta este una din puţinele referiri făcute de Pavel la viaţa pământească a Mântuitorului. De obicei apostolul se referă la Cristos drept Cel înălţat la cer, proslăvit la dreapta lui Dumnezeu.

Descriindu-se în continuare pe sine, Pavel spune: **eu, cel smerit când sunt de faţă în mijlocul vostru şi plin de îndrăzneală faţă de voi când sunt departe.** Desigur, aceasta este o afirmaţie ironică. Este exact ceea ce afirmaseră criticii săi, că Pavel este laş atunci când e de faţă cu creştinii, dar când nu mai e în prezenţa lor ar fi un leu. Îndrăzneala lui, susţin aceştia, ar fi o dovadă a atitudinii lui belicoase pe care, chipurile, ar fi manifestat-o Pavel în scrierile sale.

10:2 Versetul acesta are legătură cu *prima parte* a versetului întâi, în care Pavel începuse să spună că i-a rugat pe corinteni, dar nu a precizat conţinutul rugăminţii sale, precizare pe care o face în acest verset: **„Vă rog, deci, să nu mă faceţi ca atunci când voi fi de faţă, să alerg cu hotărâre la îndrăzneala aceea pe care am de gând s-o întrebuinţez împotriva unora, care cred că noi umblăm potrivit firii păcătoase."** El nu voia să se poarte faţă de ei cu asprimea cu care se purta faţă de cei ce-l învinuiau că s-ar fi purtat într-o manieră firească.

10:2 Ideea care se desprinde din acest verset este că **deşi** apostolii trăiau în **trup** [sau „carne"; este acelaşi termen tradus în versetul anterior prin „firea păcătoasă", n.tr.], ei nu se purtau conform principiilor sau motivaţiilor firii vechi.

10:4 Armele de luptă ale creştinului **nu sunt ale firii păcătoase**. Aşa, de pildă, creştinul nu se foloseşte de săbii sau arme de foc, după cum nu recurge la strategia militară de luptă în misiunea sa de răspândire a evangheliei creştine în toată lumea. Dar apostolul nu se referă doar la aceste arme carnale, ci arată că creştinul nu recurge nici la bogăţii, glorie, putere, elocvenţă sau inteligenţă pentru a-şi atinge scopurile. Mai degrabă el se foloseşte de metodele care **sunt puternice, datorită lui Dumnezeu, ca să dărâme fortăreţele.** Credinţa în Dumnezeul cel viu, rugăciunea şi ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu — iată care sunt armele puternice folosite de toţi ostaşii adevăraţi ai lui Isus Cristos. Prin aceste arme sunt dărâmate **fortăreţele**.

10:5 Versetul acesta ne arată înţelesul termenului **fortăreţe** din versetul 4. Pavel se vedea pe sine ca ostaş, angajat în luptă împotriva raţionamentelor semeţe ale omului, împotriva **argumentelor** care se opun adevărului. Adevăratul caracter al acestor **argumente** ne este redat de sintagma: **împotriva cunoştinţei lui Dumnezeu**. În vremea noastră, s-ar putea aplica la oamenii de ştiinţă, la adepţii teoriei evoluţiei, la filosofi şi la experţi în materie de religie, care nu au însă loc pentru Dumnezeu în structura lor de gândire şi acţiune. Apostolul nu era deloc dispus să încheie un armistiţiu cu aceştia, ci

se simţea obligat să facă **orice gând rob ascultării de Cristos.** Toate învăţăturile şi speculaţiile oamenilor trebuiesc cântărite în lumina învăţăturilor Domnului Isus Cristos. Pavel nu condamnă capacitatea propriu-zisă a oamenilor de a raţiona, ci ne atrage doar atenţia ca nu cumva să îngăduim intelectului nostru să se manifeste de pe o poziţie antagonistă Domnului nostru sau de neascultare faţă de El.

10:6 Ca ostaş al lui Cristos, apostolul era de asemenea **gata să pedepsească orice neascultare, atunci** când corintenii îşi manifestaseră, înaintea tuturor, **ascultarea** lor. El nu avea de gând să ia măsuri împotriva învăţătorilor falşi de la Corint înainte de a se fi asigurat, mai întâi, de **ascultarea** credincioşilor în toate privinţele.

10:7 Deşi prima propoziţie din acest verset este redată sub formă de întrebare: **„Priviţi voi lucrurile după înfăţişarea lor exterioară?"** (NKJV), ar putea fi considerată o afirmaţie: „Voi vă uitaţi doar la aspectul de suprafaţă al lucrurilor" (NIV). Sau la modul imperativ, cum redă versetul ediţia RSV: „Priviţi ceea ce vă stă în faţă!", adică „Confruntaţi-vă cu faptele, cu realitatea."

Dacă vom interpreta versetul ca o afirmaţie, ideea care se desprinde este că corintenii aveau tendinţa de a judeca un om în funcţie de înfăţişarea sa exterioară, dacă era prezentabil sau impunător, dacă ştia să se exprime într-un limbaj îngrijit sau dacă făcea dovada unor facultăţi intelectuale deosebite, a unei logici ieşite din comun. Cu alte cuvinte, erau impresionaţi mai mult de înfăţişarea exterioară a cuiva, decât de fondul său lăuntric, de adevărata realitate ce caracteriza persoana respectivă.

Dacă se încrede cineva în el însuşi că este al lui Cristos, să gândească în sine şi aceasta: că după cum el este al lui Cristos, tot aşa suntem şi noi ai lui Cristos. Aici Pavel se referă probabil la cei ce spuneau: „Eu sunt al lui Cristos" (1 Cor. 1:12), în manieră exclusivă. Apostolul le răspunde acestora că nimeni nu are dreptul exclusiv la Cristos. El Îi aparţine Domnului Isus în aceeaşi măsură în care Îi aparţin şi ei.

Indiferent cine erau aceşti creştini care se considerau exclusiv ai lui Cristos, Pavel nu tăgăduieşte că ei ar fi, într-adevăr, ai Lui. Prin urmare, nu se poate deduce de aici că în textul de faţă el s-ar referi la apostolii falşi şi la şarlatanii care se dădeau apostoli ai lui Cristos (11:14). Se pare că în această epistolă Pavel se ocupă de două categorii de adversari: şi de mântuiţi, şi de nemântuiţi.

10:8 Ca apostol al Domnului Isus Cristos, Pavel primise **autoritatea** în bisericile pe care le înfiinţase, cu scopul de a-i zidi şi întări pe sfinţi în credinţa lor sfântă. Pe de altă parte, învăţătorii falşi exercitau asupra corintenilor o autoritate pe care n-o primiseră de la Domnul. Ba mai mult, exercitau această autoritate într-o manieră menită să-i sfâşie, mai degrabă decât să-i zidească pe sfinţi. Prin urmare, Pavel spune că şi dacă s-ar lăuda mai intens cu autoritatea pe care i-a încredinţat-o Domnul, nu ar fi făcut de ruşine prin asta, întrucât afirmaţiile sale s-ar dovedi în cele din urmă valabile.

10:9 El a făcut această afirmaţie pentru ca să nu pară că-i îngrozeşte pe creştini prin scrisorile sale. Cu alte cuvinte, dacă apostolul s-ar lăuda cu autoritatea pe care i-a dat-o Dumnezeu, el are grijă să precizeze că nu vrea să-i sperie pe corinteni, întrucât asta nu ar face decât jocul criticilor săi. Mai degrabă, corintenii trebuie să-şi aducă aminte că această autoritate i s-a dat pentru a-i întări — exact modul în care a şi uzat el, de fapt, de autoritatea sa.

10:10 Aici ni se îngăduie să audiem învinuirea concretă ce fusese adresată apostolului Pavel. Adversarii lui îl acuzaseră că ar fi redactat scrisori ameninţătoare, dar apoi au afirmat că **prezenţa lui în trup este slabă şi cuvântul lui de dispreţuit.**

10:11 Toţi cei care făceau aceste învinuiri trebuie **să ştie că** atunci când Pavel va fi în prezenţa lor va fi acelaşi om care fusese şi când scrisese scrisorile sale. Asta nu înseamnă că Pavel recunoştea învinuirea criticilor săi, că ar fi dat dovadă de o atitudine beligerantă în epistolele sale. Ceea ce spune el însă este că se va purta aspru cu ei, când îi va întâlni faţă în faţă şi că nu se va purta cu laşitate.

10:12 Este evident că învăţătorii falşi aveau obiceiul de a se compara cu alţii. Astfel îl prezentau pe Pavel corintenilor în aşa manieră, încât să trezească dispreţul lor. În schimb, pe ei înşişi se considerau membri de elită, ai cercului intim, ca unii cu care nimeni nu se putea măsura. Aşa se explică de ce afirmă pe un ton sarcastic: **„Negreşit, n-avem îndrăzneala să ne numărăm sau să ne comparăm cu aceia care se recomandă singuri. Dar ei, prin faptul că se măsoară cu ei înşişi şi se compară cu ei înşişi, arată că nu sunt înţelepţi."** Chiar dacă l-au acuzat pe Pavel că e îndrăzneţ în scrisorile sale, aici ei afirmă că nu îndrăz-

neşte să se numere printre cei **care se recomandă singuri** sau care iau ca etalon de comparaţie doar propria lor viaţă.

E de prisos să spunem că, dacă cineva se măsoară doar cu el însuşi, atunci întotdeauna se va considera drept şi corect, nemaiavând nevoie să se corecteze! Pavel spune că cei ce procedează astfel **nu sunt înţelepţi**. Bine a spus cine a afirmat: „Este obiceiul tuturor clicilor şi grupărilor exclusiviste de a nu recunoaşte alte valori decât cele proprii."

B. Principiul călăuzitor în viaţa lui Pavel: să deştelenească noi terenuri pentru Cristos (10:13-16)

10:13 În versetele 13-16 Pavel îşi exprimă intenţia de a se lăuda doar în **sfera** slujbei **pe care Dumnezeu** i-a încredinţat-o. El şi-a făcut obiceiul de a nu se amesteca în lucrarea altuia, atunci când dorea să se laude. Evident, este o referire la iudaizatori, cărora le plăcea să se strecoare prin biserici deja înfiinţate de apostolul Pavel sau de alţi creştini, clădind pe temelia pusă de altcineva. În felul acesta, când se lăudau cu o lucrare, aceasta nu le aparţinea, fiind mai degrabă meritul altcuiva.

Pavel spune că el nu se va lăuda cu privire la chestiunile care depăşesc sfera slujirii sale pentru Cristos, ci se va lăuda doar cu locurile şi persoanele cu care Dumnezeu a onorat slujba sa. Aici, desigur, se cuvine menţionat cu precădere oraşul Corint, unde Pavel vestise evanghelia şi avusese bucuria să vadă ca roadă formarea unei biserici creştine. Plastică este traducerea lui Arthur S. Way:

> Dar eu — ei bine, eu nu mă laud cu prerogative ce depăşesc domeniul meu de competenţă, ci mă mărginesc la sfera de operaţiuni pe care mi-a hărăzit-o Dumnezeu — sferă în care, negreşit, se cuprinde şi misiunea mea către voi.

În realitate, Pavel primise misiunea şi împuternicirea din partea Domnului să vestească evanghelia la Neamuri, misiune care cuprindea, evident, şi Corintul. Apostolii de la Ierusalim au căzut de acord asupra acestui lucru, dar acum au venit de la Ierusalim învăţătorii falşi, invadând provinciile pe care Dumnezeu i le-a încredinţat apostolului Pavel.

10:14 Apostolul nu se complace însă în laudă excesivă. Dumnezeu este Cel ce i-a încredinţat sfera de lucru, în care e cuprins şi oraşul Corint. El a venit la Corint, a predicat evanghelia şi a sădit o biserică. Dacă n-ar fi venit până la Corint, putea fi acuzat că se laudă peste măsură. Dar el a trecut prin încercări, a fost supus la probă, a îndurat suferinţe şi greutăţi, pentru ca să-i poată câştiga pe corinteni. Iată însă că acum alţii îi invadau sfera în care făcuse misiunea de pionierat, lăudându-se cu realizări care îi aparţineau, de fapt, lui.

Traducătorii versiunii NIV traduc astfel acest verset dificil: „Noi nu mergem prea departe cu lauda noastră, cum ar fi cazul dacă nu am fi venit la voi, căci noi într-adevăr am ajuns până la voi cu vestirea evangheliei lui Cristos."

10:15 Apostolul este hotărât să **nu** se laude în chestiunile care nu erau urmarea directă a slujbei sale pentru Cristos. Or, iudaizatorii se făcuseră vinovaţi tocmai de acest lucru, lăudându-se cu roadele strădaniilor altora. Ei au încercat să fure oiţele lui Pavel, să-l submineze, ponegrindu-l şi să-i contrazică învăţătura, toate făcând uz de o autoritate nelegitimă.

Pavel nădăjduia însă că, de îndată ce va fi crescut credinţa corintenilor, dându-i posibilitatea să-şi îndrepte atenţia şi spre alte sfere de lucru, **credinţa** lor să se concretizeze în ajutoare tangibile, care să-i permită lui, apostolul lui Dumnezeu, să vestească evanghelia în alte ţinuturi îndepărtate. Odată lărgită slujba lui, Pavel avea să aplice din nou, cu consecvenţă, principiul acesta călăuzitor.

Necazurile ivite în mijlocul corintenilor îi luau apostolului atâta timp încât nu-şi putea îndeplini cu conştinciozitate misiunea în regiunile celelalte.

10:16 Principiul călăuzitor al lui Pavel era necesitatea **de a vesti evanghelia şi în ţinuturile care sunt dincolo de** cele ale corintenilor (prin asta înţelegându-se probabil, partea de vest a Greciei, Italia şi Spania), **fără să ne lăudăm cu sfera de realizări a altuia**. Apostolul Pavel nu a avut nici o intenţie să intervină în câmpul de misiune al altuia sau să-şi asume meritele altor oameni care au trudit înaintea lui într-un anumit loc.

C. Ţelul suprem urmărit de Pavel: să aibă parte de aprobarea Domnului (10:17, 18)

10:17 Dacă se laudă cineva, să se laude în Domnul. Negreşit asta înseamnă că se poate lăuda numai cu ceea ce a găsit Domnul de cuviinţă să înfăptuiască prin el. Acesta pare să fie miezul argumentului lui Pavel.

10:18 La urma urmelor, nu lauda de sine este aceea care ne dăruieşte aprobarea Domnului. Întrebarea pe care ar trebui să şi-o pună criticii lui Pavel este următoarea: „V-a recomandat Domnul în aşa manieră încât slujba voastră să ducă la mântuirea sufletelor, încât sfinţii să fie întăriţi în credinţa lor şi să se înfiinţeze noi biserici? Puteţi demonstra voi că aveţi parte de aprobarea Domnului, arătându-i pe cei ce au fost convertiţi prin propovăduirea voastră?" Acestea sunt lucrurile care contează. Pavel dorea şi era în stare să facă dovada unei atari aprobări din partea Domnului asupra lucărrii sale.

În capitolul acesta şi în următorul, Pavel se complace în ceea ce numeşte drept nebunie. Cu alte cuvinte, se va angaja în nebunia de a vorbi despre el însuşi. Nu că ar dori să facă acest lucru. Dimpotrivă, lui nu-i este plăcut să facă aşa. Dar îi roagă pe corinteni să-l mai păsuiască puţin, în timp ce se face pe sine nebun.

Se pare că învăţătorii falşi se lăudau tot timpul, enumerând succesele extraordinare pe care, chipurile, le-ar fi înregistrat slujirea lor. Pavel nu procedase însă niciodată aşa. El Îl propovăduise pe Cristos, iar nu pe sine. Dar corintenilor pare să le fi plăcut mai mult slujba de tip lăudăros. Prin urmare, Pavel îi roagă să-i permită să se angajeze puţin şi el în acest gen de lăudăroşenie.

D. Pavel îşi afirmă apostolia (11:1-15)

11:1 O, de aţi putea suferi puţină nebunie din partea mea! Ei, hai, suferiţi-mă! Pavel doreşte ca ei să-i îngăduie să se laude, dar îşi dă seama că deja a început acest exerciţiu şi, prin urmare, cererea sa nu-şi mai are rostul.

11:2 Trei sunt motivele citate de Pavel în sprijinul cererii adresate de el corintenilor. Primul motiv este **gelozia după voia lui Dumnezeu** manifestată de apostol pentru corinteni. El i-a **logodit cu un bărbat**, ca să-i poată înfăţişa ca pe **o fecioară curată înaintea lui Cristos.** Pavel se considera răspunzător personal de condiţia spirituală a sfinţilor corinteni. Dorinţa lui este ca în acea zi, adică la Răpire, să-i poată înfăţişa Domnului Isus neîntinaţi de învăţăturile false ce făceau ravagii la Corint. Tocmai pentru că era gelos pe ei, îşi putea permite să se angajeze în această aparentă nebunie.

11:3 Al doilea motiv pentru care Pavel se pretează la acest exerciţiu de nebunie intenţionată este **teama** sa ca nu cumva sfinţii să fie înşelaţi iar minţile lor să fie corupte şi îndepărtate de la simplitatea şi puritatea râvnei lor faţă de Cristos. Aici termenul **simplitate** înseamnă statornicie. El îi voia cu totul devotaţi numai şi numai Domnului Isus, fără ca afecţiunile lor să fie abătute către altcineva. În plus, apostolul voia ca râvna lor pentru Domnul să fie nepătată.

Apostolul îşi aduce aminte cum **şarpele a amăgit-o pe Eva prin viclenia lui.** El a reuşit aceasta concentrându-şi atacul asupra minţii şi intelectului ei. Exact aşa procedau şi învăţătorii falşi de la Corint. Pavel doreşte ca inima fecioarei corintene să fie neîmpărţită şi nepătată.

A se observa că Pavel tratează relatarea despre Eva şi şarpe ca pe un fapt real, iar nu ca pe un basm sau un mit.

11:4 Al treilea motiv pentru care apostolul era gata să se complacă în puţină nebunie a fost faptul că corintenii se arătau prea dispuşi să asculte de învăţătorii falşi. Când venea cineva la Corint, predicând un alt Isus, încumetându-se să răspândească **un alt duh** decât Duhul Sfânt, corintenii erau dispuşi să-l tolereze pe un asemenea individ, acceptând asemenea vederi fără nici un discernământ. Pavel face aici următoarea remarcă sarcastică: „Dacă pe alţii îi îngăduiţi, pe mine de ce nu m-aţi îngădui?"

Cuvintele finale ale versetului: **„oh, ce bine îl puteţi îngădui!"** trebuie luate în sens ironic, căci apostolul nu aprobă deloc uşurinţa cu care acceptă ei erezia. Dimpotrivă, Pavel îi mustră pentru credulitatea şi lipsa lor de discernământ.

11:5 Motivul pentru care ei trebuie să-l îngăduie pe Pavel este că el nu e **cu nimic mai prejos decât apostolii aceştia „nespus de aleşi!"** Sintagma **nespuşi de aleşi** e, evident, rostită pe un ton sarcastic. Textul original, care corespunde întru totul variantei din zilele noastre, este: „super-apostoli".

La acest verset au recurs reformatorii când au infirmat teoria papală, conform căreia Petru ar fi apostolul suprem iar papii moştenitorii acestui primat.

11:6 Deşi e posibil ca Pavel să fi fost **un om simplu în vorbire**, negreşit în privinţa **cunoştinţei** nu avea nici o deficienţă — fapt care nu trebuia să le scape corintenilor, întrucât de la el au dobândit ei cunoştinţele lor despre credinţa creştină. Orice deficienţe va fi avut Pavel la capitolul exprimării orale, nu pare să fi avut nici o dificultate în a se face înţeles de corinteni — ei înşişi fiind, în

această privinţă, dovada cea mai elocventă.

11:7 Chiar dacă vorbirea era nedesăvârşită, nu acesta a fost motivul pentru care corintenii au adoptat o atitudine atât de negativă faţă de el. Poate că s-au poticnit de el pentru că **s-a smerit**, pentru ca ei să fie **înălţaţi**. Restul versetului explică ce vrea să spună apostolul aici. Când Pavel a fost la corinteni, el nu a primit nici un fel de asistenţă financiară din partea lor, drept care ei au crezut că poate el a săvârşit vreun păcat, de şi-a asumat un loc atât de umil, lăsându-i în schimb pe ei să iasă în evidenţă.

11:8 Sintagma: **„Am despuiat alte biserici"** este o hiperbolă, adică o afirmaţie exagerată, menit să producă o impresie puternică. E limpede că Pavel nu vrea să spună aici că, literalmente, a jefuit vreo biserică, ci vrea doar să arate că pe când Îl slujea pe Domnul la Corint, a primit asistenţă financiară din partea **altor biserici**, pentru ca să-i poată sluji pe corinteni fără nici o remuneraţie din partea lor.

11:9 Au fost momente în timpul şederii lui la Corint când apostolul Pavel realmente a trecut prin nevoi. Le-a adus el oare la cunoştinţa corintenilor nevoia sa? A cerut el insistent ajutor de la ei? Nu! Unii fraţi **care au venit din Macedonia** i-au purtat de grijă în privinţa nevoilor sale materiale.

În toate privinţele, pe cât posibil, apostolul s-a ferit să fie o povară pentru corinteni, lucru pe care intenţiona să-l facă şi în continuare. În cazul corintenilor, el nu a făcut apel la dreptul pe care-l avea ca apostol de a fi îngrijit de ei.

11:10 Pavel este hotărât ca nimeni să nu-i răpească bucuria de a se lăuda cu regiunile Ahaiei, unde se află Corintul. Negreşit el se referă aici la criticii săi, care foloseau ca argument împotriva sa abstinenţa apostolului. Ei afirmau că motivul pentru care Pavel nu pretindea ajutor de la creştini era faptul că nu se considera apostol adevărat (1 Cor. 9). În pofida acuzaţiilor lansate de criticii lui împotriva sa, el va continua însă să se laude cu faptul că i-a slujit pe corinteni fără să fi primit vreun ban de la ei.

11:11 De ce se laudă el astfel? Pentru că nu-i iubeşte oare pe corinteni? Dumnezeu ştie că asta nu e adevărat! Inima lui era plină de cea mai profundă afecţiune pentru ei. Se părea că oricâte ar fi făcut apostolul, până la urmă tot criticat era. Dacă ar fi acceptat bani din partea corintenilor, adversarii lui ar fi spus că predică pentru foloase băneşti. Neacceptând bani de la ei, s-a expus însă la învinuirea că nu i-ar fi iubit. Dar Dumnezeu ştie care este adevărul şi Pavel se mulţumeşte cu faptul acesta.

11:12 Reiese clar de aici că iudaizatorii aşteptau, ba chiar cereau şi primeau bani de la corinteni. Ca cei mai mulţi adepţi ai cultelor deraiate, ei nu i-ar fi slujit pe corinteni, dacă aceştia nu i-ar fi plătit. Pavel însă era hotărât să continue politica sa de a nu accepta bani din partea credincioşilor de la Corint. Dacă învăţătorii falşi doreau să se ia la întrecere cu el, pe tema lăudăroşeniei, atunci mai bine ar fi făcut să-i urmeze pilda. Dar el ştia că ei nu vor reuşi niciodată să slujească fără recompense financiare. Şi astfel el le taie craca de sub picioare, luându-le posibilitatea de a se mai lăuda cu ceva real.

11:13 După ce s-a reţinut până acum, în cuprinsul epistolei, să spună ce crede despre ei, acum Pavel îşi dă drumul. Trebuie neapărat să-i dea de gol. **Ca unii din aceştia sunt apostolii falşi** în sensul că ei nu au primit niciodată împuternicirea din partea Domnului Isus Cristos, ci, fie că şi-au asumat singuri autoritatea, fie că le-a fost conferită de alţi oameni. Ei sunt nişte lucrători vicleni în privinţa metodelor folosite, când mergeau din biserică în biserică, căutând să-şi câştige adepţi la învăţăturile lor false. **Se prefac în apostoli ai lui Cristos**, pretinzând că-L reprezintă. Pavel nu dorea să fie pus pe acelaşi plan cu aceşti oameni.

Afirmaţiile pe care le face apostolul despre aceşti învăţători iudaizatori sunt valabile şi în cazul învăţătorilor falşi din vremea noastră. „Ştim cu toţii, că nu am putea fi ispitiţi de fărădelege, dacă am vedea-o în adevărata ei lumină. Un element esenţial în capacitatea răufăcătorilor de a-şi exercita puterea este recurgerea la deghizare. Oamenii sunt ademeniţi prin intermediul ideilor şi speranţelor, pe care aceştia, la prima vedere, nu le pot considera decât bune şi vrednice de primit" (Text select).

11:14 Apostolul tocmai afirmase că criticii săi de la Corint se dădeau, pe nedrept, apostoli ai lui Cristos. Dar el nu se miră de asta, când se gândeşte care e metoda stăpânului lor: **Şi nu este de mirare, căci chiar Satan se preface într-un înger de lumină.**

Satan este înfăţişat, de obicei, în zilele noastre sub forma unei caricaturi, cu coarne şi cu coadă. Dar, desigur, această imagine este foarte îndepărtată de adevăratul chip sub care se prezintă el oamenilor.

Alţii şi-l imaginează pe Satan ca un beţiv ordinar. Dar şi această imagine este contrată

adevăratei feţe sub care se prezintă Satan.

Versetul acesta ne spune că el se ascunde sub imaginea unui înger de lumină. Poate că cea mai bună metodă de ilustrare a ceea ce dorim să spunem este faptul că el se deghizează în postura unui vestitor al evangheliei, îmbrăcat în sutană religioasă sau predicând de la amvonul unei biserici cu mare răsunet. El vehiculează termeni religioşi cum ar fi *Dumnezeu, Isus* şi *Biblia*. Dar el îşi amăgeşte ascultătorii, vestindu-le mesajul fals, cum că mântuirea s-ar dobândi prin fapte bune sau prin meritele omeneşti. El nu predică răscumpărarea prin sângele lui Cristos.

11:15 J. N. Darby spunea odată că Satan nu e niciodată mai satanic decât atunci când poartă cu el o Biblie. Tocmai aceasta e ideea subliniată de versetul 15. Dacă Satan însuşi se prezintă într-o postură falsă, mai e de mirare că agenţii lui procedează la fel? Cum pozează aceştia? Ca înfăţători falşi? Sau ca atei? Sau ca necredincioşi? Nicidecum! Ci se dau drept slujitori ai neprihănirii, oameni religioşi. Ei pretind că-i conduc pe oameni la calea adevărului şi a neprihănirii, dar, în realitate, sunt agenţii celui rău.

Sfârşitul lor va fi pe potriva faptelor lor. Cum îi distrug ei pe alţii, aşa vor fi şi ei distruşi. Faptele lor îi duc pe oameni la pierzare. Ca atare, ei înşişi vor ajunge la pierzare veşnică.

E. SUFERINŢELE ÎNDURATE DE PAVEL PENTRU CRISTOS SUSŢIN APOSTOLIA SA (11:16-33)

11:16 Spunând toate acestea, Pavel speră că nimeni nu-l va considera un nebun lăudăros. Dar dacă totuşi vor încerca să-i imprime această imagine, atunci măcar să-i îngăduie să se laude puţin.

Observaţi folosirea conjuncţiei **şi** în ultima parte a versetului: **„ca să mă laud *şi* eu puţin"**. E un cuvânt foarte important. Învăţătorii falşi se lăudau, nevoie mare, dar Pavel spune, în realitate: „Chiar dacă voi mă consideraţi nebun — deşi eu *nu* sunt — primiţi-vă, pentru ca să mă pot lăuda şi eu puţin, ca şi ceilalţi oameni."

11:17 Versetul acesta are două interpretări posibile: Unii susţin că Pavel ar spune aici că deşi cuvintele sale sunt inspirate, ele nu i-ar fi fost totuşi date de Domnul, ca poruncă.

Cealaltă interpretare este că ceea ce face Pavel aici — adică se laudă — nu ar fi după voia Domnului, în sensul că Domnul nu S-a lăudat niciodată.

Se pare că Phillips adoptă prima variantă, în traducerea sa: „Aici nu vorbesc după cum îmi porunceşte Domnul, ci ca un nebun, cum ar trebui să se comporte un nebun care se laudă."

Noi preferăm însă varianta a doua, conform căreia lauda nu este după voia Domnului iar Pavel se angaja aici într-un exerciţiu de aparentă nebunie, prefăcându-se că s-ar lăuda pe sine. Ryrie comentează pe această temă: „El a fost nevoit să se laude, împotriva instinctelor sale naturale, pentru a putea să le atragă atenţia corintenilor asupra unor lucruri importante."[41]

11:18 Corintenii auziseră în ultimul timp o mulţime de lucruri din gura celor ce practicau lauda de sine, fiind mânaţi de impulsurile naturii pământeşti decăzute. Dacă corintenii credeau că învăţătorii falşi aveau motive să se laude, atunci să se uite cu luare aminte la laudele lui, să vadă dacă erau sau nu întemeiate.

11:19 Pavel recurge din nou la tonul sarcastic în acest verset. Ceea ce îi rugase el să facă în cazul lui, ei făceau de fapt zilnic în cazul altora. Fiindcă se considerau prea înţelepţi, credeau că nu pot cădea pradă nici unei înşelăciuni. Dar Pavel arată că ei fuseseră, de fapt, înşelaţi.

11:20 Ei erau dispuşi să tolereze exact tipul de om descris aici. Cine era acest om? E evident, din cele ce urmează, că era un învăţător iudaizator, apostolul fals care le dădea târcoale corintenilor. Mai întâi, el i-a dus **în robie**. Asta desigur se referă la robia legii (Fapte 15:10). Le-a propovăduit învăţătura, potrivit căreia credinţa în Cristos nu ar fi fost de ajuns, ci că oamenii trebuie să asculte şi de legea lui Moise.

În al doilea rând, el i-a sfâşiat pe sfinţi, în sensul că a pus asupra lor grele poveri financiare. Nu i-a slujit din dragoste, ci din lăcomie de bani.

Sintagma **dacă vă ia cineva** este, în textul original, o metaforă din domeniul pescuitului şi al vânătoritului. Învăţătorul fals i-a prădat pe aceşti oameni, ducându-i de nas.

O trăsătură dominantă a acestor oameni a fost aceea că se preamăreau pe ei înşişi, că tot timpul se lăudau. Criticându-i pe alţii, ei întotdeauna încercau să se înalţe pe ei înşişi în ochii oamenilor.

În cele din urmă, i-au lovit pe credincioşi peste obraz — ceea ce constituia un mare afront. Nu trebuie să avem nici o ezitare în a interpreta aceste cuvinte în sens propriu, întrucât, de-a lungul veacurilor, oameni care

au făcut o profesie din religie realmente i-au pălmuit pe enoriaşii lor, pentru a-şi impune autoritatea asupra lor.

Apostolul se miră că corintenii erau dispuşi să tolereze un tratament atât de grosolan împotriva lor, din partea acestor învăţători falşi, dar, pe de altă parte, lui nu-i îngăduiau să-i mustre cu blândeţe şi să-i îndemne. Darby spune în această privinţă: „Te minunezi să constaţi cât de mult sunt dispuşi să sufere oamenii lucrurile false — cu mult mai mult decât sunt pregătiţi să sufere lucrurile adevărate!"[42]

11:21 În versetul acesta unii susţin că Pavel ar spune: „Vorbesc aşa, pe un ton de auto-persiflare, ca şi când aş fi de faţă în mijlocul vostru şi, fiind timid, mi-ar fi frică să-mi afirm autoritatea în maniera acestor oameni."

O altă soluţie propusă de unii ar fi următoarea: „Spunând aceasta, eu mă auto-persiflez, pentru că dacă aceasta mi-a fost tăria, atunci înseamnă că am fost slab." Traducerea lui Phillips acordă credit acestei variante ultime: „Aproape că mi-e ruşine să spun că niciodată n-am făcut fapte curajoase ca acestea în mijlocul vostru."

Pavel afirmă că dacă modul în care s-au purtat învăţătorii falşi este un semn de tărie, atunci el trebuie să recunoască, spre ruşinea lui, că el niciodată n-a dat dovadă de o asemenea tărie, ci mai degrabă de slăbiciune. Dar imediat adaugă că dacă în vreo privinţă oamenii aceştia ar avea motive să dea dovadă de curaj, negreşit şi el are toate temeiurile să fie curajos. Moffat prinde bine ideea, în cuvintele: „N-au decât să se laude cât vor, căci eu nu sunt cu nimic mai prejos decât ei (nu uitaţi, că vorbesc ca un nebun!)." După această introducere, Pavel se lansează în cea mai frumoasă secţiune a Epistolei, arătând dreptul său de a se numi pe sine un adevărat slujitor al Domnului Isus Cristos.

Vă amintiţi că în biserica de la Corint se pusese întrebarea dacă Pavel este un apostol adevărat. Cu alte cuvinte, ce acreditări posedă el, care să confirme că a primit chemarea divină? Cum poate el dovedi, spre satisfacţia tuturor, că era de acelaşi calibru cu cei doisprezece apostoli?

Pavel este gata să răspundă la toate acestea, dar nu în felul în care ne-am aştepta. El nu scoate o diplomă, ca să le arate că a absolvit cursurile nu ştiu cărui seminar. Nici nu arată vreo scrisoare oficială, semnată de fraţii de la Ierusalim, în care să se arate că ar fi fost ordinat de aceştia. El nu-şi prezintă nici realizările sale proprii sau dibăcia sa. Mai degrabă, ne aduce în faţa privirilor mişcătoarea cronică a tuturor suferinţelor îndurate de el în lucrarea evangheliei. Nu lăsaţi să vă scape mişcătorul dramatism al acestei porţiuni din 2 Corinteni. Imaginaţi-vi-l pe neobositul Pavel, cutreierând ţară după ţară, traversând mările, în călătoriile sale misioare, constrâns de dragostea lui Cristos, gata să sufere greutăţi nespus de mari, pentru ca oamenii să nu piară pentru că n-au auzit evanghelia lui Cristos. Nu ne va fi uşor să citim aceste versete, fără să fim profund mişcaţi şi adânc ruşinaţi în inimile noastre.

11:22 Învăţătorii falşi se făleau cu moştenirea lor iudaică. Ei pretindeau că sunt evrei sută-la-sută, descinşi din Israel şi din sămânţa lui Avraam. Ei încă se mai aflau sub amăgirea potrivit căreia apartenenţa la acest arbore genealogic le-ar fi conferit un privilegiu deosebit înaintea lui Dumnezeu. Ei nu-şi dădeau seama că străvechiul popor al lui Dumnezeu, israeliţii, fuseseră daţi la o parte de Dumnezeu, datorită faptului că L-au respins pe Mesia. Ei nu-şi dădeau seama că, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, nu era nici o deosebire între evreu şi ne-evreu; că toţi sunt păcătoşi, care au trebuinţă să fie mântuiţi, numai şi numai prin credinţa în Cristos.

Prin urmare, era o pierdere de timp să se laude în această privinţă. Apartenenţa lor etnică nu le acorda nici o superioritate faţă de Pavel, întrucât şi el era evreu, deci israelit, din sămânţa lui Avraam. Dar nu acestea au fost faptele care dovedeau că este apostol al lui Cristos. Şi astfel Pavel se grăbeşte să treacă la miezul argumentării sale: într-o privinţă ei nu-l puteau întrece: în greutăţile şi suferinţele prin care a trecut.

11:23 Ei erau de profesie **slujitori ai lui Cristos**; în schimb, el era slujitor „în râvnă, în trudă şi în suferinţă." Apostolul Pavel nu putea uita că mergea pe urmele Mântuitorului, care de asemenea a suferit. El îşi dădea seama că slujitorul nu este mai presus de stăpânul său. Prin urmare, un apostol nu se putea aştepta să aibă parte de un tratament mai bun din partea lumii decât primise Învăţătorul. Pavel socotea că cu cât Îl slujea mai credincios pe Mântuitorul, cu atât mai mult va suferi din partea oamenilor. Pentru el suferinţa era semnul distinctiv al slujitorilor lui Cristos. Deşi se simţea ca un nebun, când se lăuda astfel, situaţia cerea ca el să spună adevărul: că învăţătorii aceştia mincinoşi nu

se remarcau prin suferința lor, ci aleseseră calea ușoară, ocolind ocara, persecuțiile și dezonoarea. Din această pricină, Pavel considera că terenul de pe care îl atacau pe el, ca slujitor al lui Cristos, era foarte șubred.

Să facem acum inventarul greutăților enumerate de Pavel, în sprijinul afirmației sale că este un apostol adevărat.

În munci, și mai mult. El se gândește aici la anvergura călătoriilor sale misionare, cum a străbătut Mediterana în lung și-n lat, vestindu-L pe Cristos.

În lovituri, fără număr. Ne sunt prezentate aici bătăile primite din mâna dușmanilor lui Cristos, păgâni și evrei.

În închisori, și mai mult. Până aici, singura întemnițare a lui Pavel este cea de la Fapte 16:23, unde a fost aruncat, împreună cu Sila, în închisoarea din Phlippi. Acum aflăm că aceea nu fusese decât una din multe întemnițări, că lui Pavel nu-i era străină viața de carceră.

De multe ori în primejdii de moarte. Negreșit apostolul și-a amintit cum a scăpat ca prin minune de la moarte la Listra (Fapte 14:19). Dar s-a gândit și la alte momente similare, din viața sa, când datorită intensității prigoanelor, fusese considerat ca și mort.

11:24 Legea lui Moise le interzicea evreilor să aplice victimei mai mult de patruzeci de lovituri, la o singură bătaie (Deut. 25:3). Pentru a se asigura că nu vor călca, din greșeală această lege, evreii aveau obiceiul să aplice doar treizeci și nouă de lovituri. Desigur, această pedeapsă se aplica doar în cazul unor infracțiuni foarte grave. Apostolul Pavel ne informează aici că proprii săi concetățeni după trup i-au aplicat pedeapsa maximă, în cinci ocazii diferite.

11:25 De trei ori am fost biciuit cu nuiele. Cazul menționat în Noul Testament este cel petrecut la Filipi (Fapte 16:22). Dar au mai fost alte două ocazii, când Pavel a suferit acest tratament foarte dureros și umilitor.

O dată am fost împroșcat cu pietre. Negreșit când s-a aflat la Listra, așa cum am arătat (Fapte 14:19). Această bătaie cu pietre a fost atât de severă încât trupul lui Pavel a fost târât afară din cetate, fiind considerat mort.

De trei ori am suferit naufragiu. Nu toate încercările lui Pavel au venit din partea oamenilor. Uneori el a fost purtat de intemperiile naturii. Nici unul din naufragiile menționate aici nu ne sunt consemnate. (Naufragiul de la Fapte 27 s-a petrecut în călătoria spre Roma, cu mult mai târziu în istoria lui Pavel).

O noapte și o zi am fost în adâncul mării. Din nou nici o experiență consemnată la Fapte nu corespunde acestei descrieri. Se pune întrebarea dacă „adâncul" se referă la carceră, sau literalmente la mare. Dacă varianta ultimă este cea adevărată, atunci următoarea întrebare se pune: A fost Pavel pe vreo plută sau într-o barcă? Dacă răspunsul este negativ, atunci înseamnă că a supraviețuit unei asemenea experiențe doar prin intervenția miraculoasă din partea Domnului.

11:26 Deseori în călătorii. Dacă deschideți majoritatea Bibliilor la hărțile de la sfârșit, veți găsi, aproape sigur, o planșă intitulată: „Călătoriile misionare ale Sfântului Apostol Pavel." Urmărind traseul călătoriilor sale, și având în vedere mijloacele rudimentare de transport din vremea aceea, va crește și mai mult respectul nostru, pentru profunzimea acestei experiențe a lui Pavel!

Apoi Pavel enumeră opt tipuri diferite de pericole pe care le-a înfruntat. Au fost pericolele apelor, adică râurile și pâraiele umflate. Au fost pericolele din partea tâlharilor, căci drumurile erau bântuite de hoți și tot felul de oameni certați cu legea. El a fost confruntat apoi cu pericole din partea proprilor săi concetățeni, evreii, dar și din partea Neamurilor, cărora se străduia să le vestească evanghelia. Apoi au fost pericolele din cadrul cetăților, cum ar fi Listra, Filipi, Corint și Efes. De asemenea a fost confruntat cu primejdiile pustiului — referire posibilă la zonele cu densitate demografică scăzută din Asia Mică și din Europa. A înfruntat primejdiile de pe mare — din partea furtunilor, stâncilor ascunse și probabil din partea piraților. În fine, au fost primejdiile între frații mincinoși — referire evidentă la legaliștii iudei, care se dădeau învățători creștini.

11:27 Truda și oboseala se referă desigur la neobosita activitate a lui Pavel, la epuizarea fizică și suferința rezultate din râvna lui constantă.

Adesea fără somn. În multe din călătoriile sale, apostolul fusese nevoit de multe ori să doarmă sub cerul liber. Dar fiindcă erau atâtea primejdii, la tot pasul, adesea nu va fi fost în stare să închidă ochii, pentru că trebuia să vegheze să nu fie atacat.

În foame și în sete, în posturi adesea. Marele apostol fusese adesea forțat să îndure foamea și setea, în slujirea sa plină de credincioșie față de Mântuitorul. **Posturile** se referă cel mai probabil la acțiunea deliberată

de a se abține de la mâncare, dar e foarte probabil că adesea postul era urmarea lipsei de alimente.

În frig și în lipsă de îmbrăcăminte. Schimbările bruște ale condițiilor atmosferice, combinate cu faptul că adesea era insuficient de bine îmbrăcat, cu încălțăminte neadecvată, adăugau la privațiunile și greutățile de care a avut parte în viața sa, după cum arată și Hodge:

Cel mai mare dintre apostoli ne apare aici cu spinarea brăzdată de desele biciuiri pe care le-a primit, cu trupul secătuit de foame și de sete și de intemperiile naturii; de frig și de lipsa de îmbrăcăminte; prigonit de iudei și de greci, alungat din loc în loc, fără nici o locuință asigurată. Pasajul acesta, mai mult decât oricare altul, îi face până și pe cei mai harnici slujitori creștini din veacul nostru să-și acopere fața de rușine. Căci oare ce au suferit aceștia? Ce au făcut ei, ca să se poată compara cu cele îndurate de apostolul Pavel? Este însă o mângâiere să știm că Pavel se bucură în aceeași măsură de cinste, în slava vieții de dincolo, pe când s-a aflat aici jos în suferință și încercări.[43]

11:28 Și pe lângă aceste alte lucruri, adică în afara celor excepționale, ieșite din comun, Pavel a purtat zilnic povara necurmată a tuturor bisericilor creștine în inima sa. Ce semnificativ este faptul că aici avem punctul culminant al tuturor celorlalte încercări! Pavel era un adevărat păstor, iubindu-i și îngrijindu-i pe copiii Domnului Isus. Tocmai asta încearcă el să dovedească în acest fragement din Scriptură. Și, negreșit, din punctul de vedere al oricărei persoane rezonabile, el și-a demonstrat cu prisosință punctul de vedere. Povara din inima sa pentru biserici ne amintește de zicala din engleză: „Church making is heartbreaking. Church mending is never ending" (în traducere aproximativă, neversificată: „Să întemeiezi biserici nu e muncă deloc ușoară, dar să pui umărul și să îndrepți lucrurile în biserică — ei bine, asta e o lucrare care nu se mai termină". N.tr.).

11:29 Versetul acesta este strâns legat de cel anterior. În versetul 28 apostolul spunea că purta zilnic grija pentru toate bisericile. Aici ne explică ce a vrut să spună. Dacă aude că vreun credincios este slab, el resimte personal acea slăbiciune. El îndură suferințele altora, împărtășindu-le alături de ei. Dacă află că vreun frate în Cristos a fost lezat, el **arde** de indignare. Tot ce-i afectează pe copiii lui Dumnezeu îl afectează și pe el. El suferă cu ei în nenorocirile ce se abat asupra lor și se bucură în biruințele lor. Dar toate acestea epuizează energiile mentale ale slujitorului lui Cristos. Ce bine știa Pavel acest lucru!

11:30 Nu succesele sale, nu darurile sau talentele sale, ci slăbiciunile, ocările, înjosirile și batjocurile de care a avut parte — acestea formează tema laudelor sale. De obicei oamenii nu se laudă cu asemenea lucruri, nici nu devin renumiți datorită lor.

11:31 Reflectând la suferințele și înjosirile de care a avut parte, gândul lui Pavel îi zboară instinctiv la cel mai umilitor moment din cariera sa. Dacă tot se laudă cu lucrurile care privesc slăbiciunea sa, atunci de ce nu ar menționa experiența pe care a avut-o pe drumul Damascului. E atât de contrar firii omenești ca cineva să se laude cu o experiență atât de umilitoare, încât Pavel Îl roagă pe Dumnezeu aici să ateste veridicitatea spuselor sale.

11:32 Amănunte suplimentare ale acestui episod se găsesc la Fapte 9:19-25. După convertirea sa, în apropiere de **Damasc,** Pavel a început să predice evanghelia în sinagogile de acolo. La început, propovăduirea lui a trezit curiozitatea oamenilor, dar după o vreme iudeii au început să pună la cale omorârea lui. Și astfel au păzit porțile orașului, zi și noapte, dorind să-l aresteze.

11:33 Într-o noapte, ucenicii l-au luat pe apostol, l-au așezat într-un coș de nuiele și lau coborât printr-o fereastră din zidul cetății, ajutându-l să scape. Dar oare de ce menționează Pavel acest incident? J.B. Watson încearcă să răspundă:

El alege acele aspecte care de obicei sunt luate în batjocură de oameni și le prezintă ca pe o altă dovadă a faptului că interesul primordial al vieții sale era acela de a-L sluji pe Domnul Cristos, de dragul Cui era gata să-și jertfească mândria sa personală și să apară ca un laș în ochii oamenilor.[44]

F. Revelațiile avute de Pavel susțin apostolia sa (12:1-10)

12:1 Apostolul ar dori să nu trebuiască să se laude deloc, căci nu este nici frumos, nici de folos, dar în împrejurările date, este nevoie s-o facă. Prin urmare, va trece acum de la cel mai umilitor eveniment din slujirea lui la cel mai înălțător pe care l-a avut, vorbind despre întâlnirea personală pe care a avut-o cu Domnul Însuși.

12:2 Pavel cunoştea un om care avusese această experienţă în urmă cu paisprezece ani. Deşi Pavel nu se identifică pe sine, nu există nici o îndoială că la persoana sa se referă acest verset. Când vorbeşte despre o experienţă atât de înălţătoare, el nu se pomeneşte pe sine personal, ci vorbeşte la modul general. **Omul** la care s-a referit era **în Cristos**, adică creştin.

12:3 Pavel nu ştie **dacă a fost în trup... sau afară din trup** de această dată. Unii au speculat că faptul s-a petrecut, probabil, în timpul uneia din prigoanele dezlănţuite împotriva lui Pavel, cum a fost cea de la Listra. Aceştia susţin că apostolul probabil a murit şi s-a dus în cer. Dar textul nu ne obligă să adoptăm o atare interpretare. În realitate, dacă nici Pavel nu ştia dacă a fost în trup sau în afara trupului, adică viu sau mort, nu vi se pare ciudat să vedeţi cum comentatorii moderni încearcă să elucideze acest text, aducându-şi propriile lor păreri, în această privinţă?

Ceea ce importă este faptul că omul acesta a fost răpit până la al treilea cer. Scriptura lasă să se înţeleagă că există trei ceruri. Primul este atmosfera ce ne încojoară, bolta cerului albastru. Al doilea cer este spaţiul cosmic al corpurilor cereşti. Şi al treilea cer este raiul, în care se află tronul lui Dumnezeu.

Reiese clar din cele ce urmează că Pavel a fost dus realmente în acel loc de fericire sublimă în care l-a dus Domnul Isus pe pe unul din cei doi tâlhari răstigniţi de-o parte şi de alta a Sa — respectiv pe cel ce s-a pocăit. Este raiul în care l-a dus Domnul după moartea acestuia, adică locuinţa lui Dumnezeu.

12:4 Pavel **a auzit** limbajul **Paradisului** şi a înţeles ce s-a spus acolo, dar nu a avut voie să reproducă nimic din toate acestea, când a revenit pe pământ. Cuvintele au fost inexprimabile în sensul că au fost prea sacre pentru a putea fi rostite şi, prin urmare, nu puteau fi publicate, cum arată şi G. Campbell Morgan:

Sunt unii care par foarte dornici să relateze vedeniile şi revelaţiile pe care le-au avut. Întrebarea se pune dacă nu cumva tocmai râvna cu care doresc să relateze aceste vedenii şi revelaţii este în sine o dovadă a faptului că aceste vedenii şi revelaţii „nu sunt de la Domnul" Când sunt dăruite (şi, negreşit, ele sunt dăruite slujitorilor lui Dumnezeu, în anumite împrejurări), acestea produc o reticenţă plină de cucernicie. Căci sunt prea solemne, prea copleşitoare pentru a fi descrise sau discutate cu atâta uşurinţă, dar efectul lor se va vădi în viaţa şi slujirea celor care au avut parte de ele.[45]

12:5 Când se laudă cu slăbiciunea sa, apostolului nu-i este greu să se ia pe sine ca exemplu. Dar când se laudă cu vedeniile şi revelaţiile primite de la Domnul, el nu le aplică direct la el însuşi, ci le descrie într-o manieră impersonală, ca şi când i s-ar fi întâmplat unei cunoştinţe de-a sa. El nu neagă că el însuşi este cel ce a avut această experienţă, ci pur şi simplu refuză să se implice direct şi personal.

12:6 Mai sunt multe alte experienţe înălţătoare cu care apostolul s-ar putea lăuda. Dacă ar dori să se angajeze în atari laude, nu ar fi nebun dacă ar proceda astfel, căci tot ce ar spune ar fi adevărul. Dar nu o va face, pentru că nu doreşte ca cineva să aibă despre el o părere mai înaltă decât aceea pe care şi-o face văzându-l în persoană sau aflând de la alţii despre el.

12:7 Tot segmentul acesta este o descriere a vieţii unui slujitor al lui Cristos, cu clipele sale de adâncă umilire, cum a fost întâmplarea de pe drumul Damascului, urmate de momente înălţătoare, ca cele din extraordinara revelaţie pe care a avut-o Pavel. Dar, în mod normal, după ce un slujitor al Domnului s-a bucurat de una din aceste experienţe, Domnul îi îngăduie să sufere câte **un ţepuş în carne** — căci de acesta ne vom ocupa în cele ce urmează.

Multe lecţii de nepreţuit învăţăm din acest verset. Mai întâi, este o dovadă că până şi revelaţiile divine din partea Domnului nu îndreaptă **carnea** (sau „firea veche") din noi. Chiar şi după ce apostolul Pavel a ascultat limbajul Paradisului, nu a scăpat de firea veche, fiind în primejdie de a cădea în cursa mândriei, cum arată R. J. Reid:

„Un om în Cristos" este la adăpost, în prezenţa lui Dumnezeu, ascultând lucrurile de netălmăcit rostite în paradis, dar acelaşi om are nevoie de „un ţepuş în carne" la revenirea sa pe pământ, căci carnea („firea veche" din el) ar fi altfel înclinată să se laude cu experienţa sa paradisiacă.[46]

Ce era acest **ţepuş din carnea** lui Pavel? Tot ce putem spune sigur este că era o încercare trupească de vreun fel, căreia Dumnezeu i-a îngăduit să vină în viaţa lui. Fără îndoială Domnul în mod intenţionat nu a

precizat ce anume a fost acest **ţepuş**, pentru ca sfinţii încercaţi şi testaţi de-a lungul veacurilor să poată simţi comuniunea şi apropierea lor de Pavel, atunci când şi ei *suferă*. Poate că a fost vreo boală de ochi,[47], poate o durere de urechi, poate malaria, poate dureri de cap, poate vreun impediment legat de vorbirea sa. Moorehead spune: „Natura exactă a ţepuşului a fost ascunsă, poate pentru ca toţi cei afectaţi şi ei să se poată simţi încurajaţi şi ajutaţi de această experienţă neprecizată, dar dureroasă pe care a avut-o Pavel."[48] Încercările noastre s-ar putea să difere foarte mult de cele ale lui Pavel, dar ele ar trebui să producă în noi acelaşi exerciţiu şi aceleaşi roade.

Apostolul descrie **ţepuşul în carne** ca pe **un sol al Satanei, ca să**-l pălmuiască. Într-o anumită privinţă, el a reprezentat efortul Satanei de a pune piedici în calea lucrării săvârşite de Pavel pentru Domnul. Dar Dumnezeu este mai mare decât Satan şi S-a folosit de **ţepuş** pentru a face să propăşească lucrarea Domnului, păstrându-l pe Pavel într-o stare de smerenie. Pentru ca slujirea lui Cristos să dea roade, trebuie ca slujitorul să fie slab. Cu cât este mai slab, cu atât mai mare va fi puterea lui Cristos, ce va însoţi propovăduirea sa.

12:8 De trei ori Pavel L-a rugat fierbinte pe Domnul să depărteze de la el ţepuşul din carnea lui.

12:9 Rugăciunea lui Pavel a fost ascultată, dar răspunsul nu a fost cel aşteptat de apostol. În fapt, Dumnezeu i-a spus lui Pavel: „Nu voi elimina ţepuşul, ci voi face un lucru şi mai bun: îţi voi da harul de a-l suporta. Şi nu uita, Pavel, că deşi nu ţi-am dat ce-ai cerut, îţi dau însă ceea ce îţi lipseşte mai mult. Tu vrei să ai puterea şi tăria Mea, care să însoţească propovăduirea ta, nu-i aşa? Ei bine, cel mai bun mod în care se poate realiza aceasta este ca tu să fii menţinut într-o stare de slăbiciune."

Acesta a fost răspunsul repetat dat de Dumnezeu lui Pavel, când apostolul s-a rugat de trei ori să i se ia ţepuşul. Şi acesta continuă să fie răspunsul lui Dumnezeu la copiii Lui care suferă în toată lumea. Mult mai bine decât să ni se ia încercările şi suferinţele din lumea aceasta este să avem părtăşia Fiului lui Dumnezeu în noi şi asigurarea că suntem înconjuraţi de tăria şi de harul Lui, care ne învredniceşte să-L slujim cu scumpătate.

Observaţi ce spune Dumnezeu: **Harul Meu îţi ESTE de ajuns.** Nu e nevoie să-I cerem ca harul Lui să fie de ajuns, căci deja **ESTE!**

Apostolul este pe deplin mulţumit de răspunsul primit de la Domnul. Prin urmare, el spune: **„De aceea, mă voi lăuda mult mai bucuros în slăbiciunile mele, pentru ca puterea lui Cristos să rămână peste mine."**

Când Domnul a explicat înţelepciunea acţiunilor Sale, Pavel a afirmat, de fapt, că numai aşa vrea să fie. Deci, în loc să se vaiete şi să murmure din pricina ţepuşului, mai degrabă era gata să se laude în slăbiciunile sale. El se pleca pe genunchi şi-I mulţumea Domnului pentru ele. Îndura bucuros aceste neputinţe, pentru ca puterea lui Cristos să se odihnească peste el, cum spune şi J. Oswald Sanders atât de frumos:

> Filosofia prevalentă a lumii este următoarea: „Ce nu poate fi vindecat trebuie îndurat." Dar Pavel exclamă plin de bucurie: „Ce nu poate fi vindecat poate fi primit cu bucurie. Eu mă bucur astfel în slăbiciuni, suferinţe, privaţiuni şi greutăţi." Atât de minunat s-a dovedit a fi harul lui Dumnezeu, încât el a salutat chiar ocaziile în care i s-a dat din nou prilejul de a se adăpa din plinătatea lui. „Mă laud bucuros... chiar mă bucur — de ţepuşul meu."[49]

Emma Piechynska, soţia unui nobil polonez, a dus o viaţă plină de frustrări şi dezamăgiri. Dar biograful ei i-a adus un omagiu remarcabil, pentru credinţa ei triumfătoare: „Ea a făcut buchete minunate de flori din refuzurile lui Dumnezeu!"

12:10 Omeneşte vorbind, ne este cu neputinţă să simţim plăcere în genul de experienţe prezentate aici. Dar cheia înţelegerii versetului o găsim în sintagma: **pentru Cristos** (sau „de dragul lui Cristos", n.tr.). Ar trebui să fim dispuşi să îndurăm pentru cauza Lui şi pentru propăşirea evangheliei Sale lucruri pe care în mod obişnuit nu le-am suporta pentru noi înşine sau pentru vreunul din cei dragi nouă.

Tocmai atunci când suntem conştienţi de slăbiciunea şi nimicnicia noastră, ne bizuim mai mult pe puterea lui Dumnezeu. Şi tocmai în asemenea situaţii, când ne aruncăm mai mult asupra Lui, cu totală bizuire pe El, se arată mai frumos puterea Lui în noi, iar noi suntem cu adevărat **tari**.

William Wilberforce, de al cărui nume se leagă lupta de abolire a sclaviei în imperiul britanic, era din fire un om slab şi firav, dar pătruns de o credinţă puternică în Dumne-

zeu. Boswell a spus despre el: „Am văzut cum ceea ce-mi părea un vierme a devenit o balenă."

În versetul acesta Pavel ascultă de cuvântul Domnului de la Matei 5:11, 12. El se bucură atunci când oamenii îl batjocoresc şi-l prigonesc.

G. Semnele lui Pavel susţin apostolia sa (12:11-13)

12:11 În acest punct, Pavel pare să obosească în acest exerciţiu de aparentă lăudăroşenie. El simte că **a ajuns nebun**, tot lăudându-se aşa. El n-ar fi dorit s-o facă, dar corintenii l-au forţat să se laude. Ei trebuiau să fie aceia care să-l apere, atunci când criticii l-au încolţit cu criticile lor usturătoare la adresa sa. Deşi nu era nimic în el însuşi, negreşit nu era cu nimic mai prejos decât cei mai eminenţi apostoli cu care se făleau ei.

12:12 El le aminteşte că atunci când a venit la Corint, predicând evanghelia, Dumnezeu a atestat propovăduirea, însoţind-o de semnele unui apostol. Aceste semne au fost puteri miraculoase date apostolilor de Dumnezeu, pentru ca cei ce-i ascultau vorbind să ştie că au fost trimişi, într-adevăr, de Domnul.

Cuvintele **semne, minuni şi fapte pline de putere** nu descriu categorii separate de miracole, ci miracole privite sub trei aspecte diferite. **Semnele** au fost miracolele ce transmiteau un anumit înţeles inteligenţei omeneşti. **Minunile**, pe de altă parte, au fost atât de remarcabile încât au stârnit emoţiile oamenilor. Au fost săvârşite **fapte pline de putere**, de natură evident supraomenească.

Ce minunat este să observăm că Pavel spune că **semnele unui apostol** *s-au săvârşit* printre ei! El recurge aici la diateza pasivă, refuzând să-şi asume meritele personale pentru acestea, afirmând doar că Dumnezeu este Cel ce le-a săvârşit prin intermediul lui!

12:13 Cât priveşte etalarea miracolelor, corintenii nu erau cu nimic mai prejos decât celelalte biserici, căci au asistat la multe asemenea minuni săvârşite de apostolul Pavel, ca în alte biserici vizitate de el. În ce privinţă ar fi fost ei, atunci, inferiori vreunei alte biserici? Singura diferenţă pe care o vede Pavel este că el nu a fost o povară pentru corinteni. Adică, nu a pretins asistenţă financiară de la ei. Dacă prin asta i-a făcut oarecum inferiori, atunci Pavel îi roagă să-l ierte pentru această nedreptate. Acesta a fost singurul „semn" al unui apostol, asupra căruia el nu a insistat!

H. Vizita pe care urma s-o efectueze Pavel la Corint (12:14-13)

12:14 Iată, sunt gata să vin a treia oară la voi. Asta ar putea însemna că apostolul fusese *gata* să viziteze Corintul de trei ori, dar *a fost acolo* doar o singură dată. El nu s-a dus a doua oară, pentru că nu a vrut să ia măsuri drastice împotriva credincioşilor. Acum este **gata** să meargă **a treia oară** şi aceasta va fi a doua sa vizită la corinteni.

Sau am putea interpreta versetul în sensul că era pe punctul de a le face a treia vizită. Prima este consemnată la Fapte 18:1. A doua este vizita tristă de la 2 Cor 2:1 şi 13:1. Iar aceasta de aici va fi a treia.

Când va veni totuşi la ei, Pavel este hotărât să nu le fie o povară, cu alte cuvinte, nu va accepta nici un ajutor financiar din partea lor, ci se va întreţine singur. Motivul: el nu urmărea să se înfrupte din bunăstarea lor materială, ci voia să-i aibă pe ei alături de el. Pe Pavel îl interesa mai mult oamenii, decât lucrurile.

El vrea să joace rolul de părinte, în privinţa corintenilor. **Nu copiii sunt datori să agonisească pentru părinţii lor, ci părinţii pentru copiii lor.** Este o constatare a vieţii care ne înconjoară. În cursul obişnuit al evenimentelor vieţii, părinţii sunt cei ce muncesc din greu să-şi vadă copiii aşezaţi, având cele necesare, la capitolul mâncare şi îmbrăcăminte. De obicei, copiii nu au grijă de părinţii lor. Prin urmare, Pavel spune că ar dori să i se îngăduie să le fie părinte.

Trebuie să avem grijă să nu citim sensuri inexistente în acest verset. Nu ni se spune că părinţii au datoria să adune avere pentru viitorul copiilor lor. Asta nu are nimic de a face cu nevoile ce se vor ivi în viitor, ci se referă numai la necesităţile actuale. Pavel se gândea doar la acoperirea nevoilor sale imediate, pe când Îl slujea pe Domnul la Corint. El era hotărât să nu depindă de sfinţii de acolo. În mintea lui nu exista nici un gând ascuns ca ei să pună deoparte pentru ca lui să-i meargă bine la bătrâneţe sau, dimpotrivă, ca el să facă asta pentru ei.

12:15 Aici avem prilejul să aruncăm o privire în inima plină de iubire veşnic aprinsă a apostolului Pavel pentru copiii lui Dumnezeu de la Corint. El era gata să se jertfească pe sine, printr-o slujire plină de trudă şi dăruire, pentru bunăstarea lor spirituală. Deşi el îi iubea mai mult decât toţi învăţătorii falşi ce se strecuraseră în mijlocul lor, el însuşi era iubit mai puţin de corinteni. Dar asta nu conta. Chiar dacă nu se putea aştepta să fie

iubit şi el, la rândul lui, de către ei, el nu înceta să-i iubească. În asta el călca cu adevărat pe urmele Domnului.

12:16 Apostolul recurge acum la însuşi cuvintele folosite de criticii lui împotriva sa. Ei spuneau, de fapt, cam aşa: „E drept că Pavel nu a luat bani de la voi, pe faţă. Dar a făcut-o totuşi prin vicleşug! A trimis la voi delegaţi, care v-au cerut bani."

12:7 „Dacă nu v-am stors de bani în persoană, oare am trimis eu pe alţii s-o facă?" Apostolul îi roagă direct pe corinteni să spună dacă aceste acuzaţii sunt adevărate?

12:18 Şi apoi răspunde la propria întrebare. Sintagma: **L-am rugat pe Tit** înseamnă probabil: „L-am îndemnat pe Tit *să vă viziteze*." Dar Pavel nu l-a trimis pe Tit singur, ci a mai trimis cu el încă un frate, ca nu cumva să se poată ivi vreo suspiciune cu privire la motivele lui Pavel. Ce s-a întâmplat când a ajuns Tit la Corint? A insistat el să i se respecte drepturile? Le-a cerut el corintenilor vreun sprijin? A încercat el să profite de pe urma lor? Nicidecum, ci cum reiese din acest text, Tit şi-a câştigat singur existenţa, într-o meserie oarecare, fapt sugerat de întrebarea: **„N-am umblat noi în acelaşi duh şi n-am călcat noi pe aceleaşi urme?"** Cu alte cuvinte, atât Tit, cât şi Pavel au urmat aceeaşi politică, de a munci pentru întreţinerea lor, ca să nu trebuiască să fie întreţinuţi de corinteni.

12:19 Corintenii ar fi poate înclinaţi să creadă, în urma tuturor celor spuse de Pavel, că scopul lui a fost doar acela de a se **scuza** înaintea lor, ca şi când ei ar fi judecătorii. Dimpotrivă, el le scria aceste lucruri în prezenţa lui **Dumnezeu**, pentru a-i întări. El dorea să-i întărească în viaţa creştină, prevenindu-i cu privire la primejdiile care-i păşteau. El era mai interesat să-i ajute, decât să-şi apere propria sa reputaţie.

Cuvintele redate cu litere cursive (în ediţia engleză, n.tr.) din sintagma: *noi facem* toate lucrurile, ar putea fi redată mai corect: *noi scriem* toate aceste lucruri (cf. 2 Cor. 13:10).

12:20 Pavel dorea ca atunci când va veni la Corint să-i găsească pe corinteni într-o stare de armonie, înţelegându-se unii cu alţii, ca unii care au renunţat deja la învăţătorii falşi, recunoscând autoritatea apostolilor.

De asemenea când îi va vizita, el va voi să vină la ei cu bucurie, nu cu inima apăsată. El se va simţi foarte întristat dacă va găsi printre ei **certuri, gelozii, mânii, intrigi, vorbiri de rău, bârfeli, îngâmfări, tulburări** şi alte forme de conflicte cauzate de firea veche.

12:21 La urma urmelor, aceşti corinteni erau bucuria şi cununa de bucurie a lui Pavel. Ei erau motivul pentru care se putea lăuda el. Negreşit el nu voia să-i fie ruşine de ei când va veni la ei. După cum nu dorea să plângă din pricina multora care au păcătuit şi nu s-au pocăit de necurăţia lor, de desfrânarea şi lascivitatea lor.

La cine se referă Pavel ca fiind cei mulţi, ce practicau aceste păcate? E normal să presupunem că făceau parte din biserica de la Corint, pentru că altminteri nu i-ar fi adus Pavel în discuţie în această scrisoare. Dar nu se potea presupune că ar fi fost credincioşi adevăraţi. În mod concret se spune că ei **practicau** aceste păcate şi Pavel arată clar că viaţa oricărei persoane ce este caracterizată de un atare comportament nu poate moşteni împărăţia lui Dumnezeu (1 Cor. 6:9, 10). Apostolul era gata să plângă pentru ei, datorită faptului că nu s-au pocăit şi, ca atare, trebuiau să fie excluşi din biserică.

Darby scoate în evidenţă faptul că acest capitol începe cu cerul al treilea, dar se încheie cu unele din cele mai grele păcate comise pe pământ. Între aceste două extreme, el subliniază că se află remediul — puterea lui Cristos, ce se odihneşte peste apostolul Pavel.[50]

13:1 Pavel era pe punctul de a vizita Corintul. Când va sosi acolo, se vor cerceta cazurile de păcătuire din rândul credincioşilor. Asemenea cercetări se vor desfăşura după principiul divin, expus la Deuteronom 19:15: **„Orice cuvânt să fie sprijinit pe mărturia a doi sau trei martori."** Pavel nu a vrut să se înţeleagă că va organiza un proces pe această temă. Judecata o va ţine biserica locală, el urmând să fie doar consilier în această privinţă.

I. Apostolia lui Pavel susţinută chiar de corinteni (13:2-6)

13:2 Cu ocazia acestei a doua vizite, neconsemnate altundeva, Pavel îi prevenise că se va purta aspru cu cei vinovaţi. Acum, deşi este absent dintre ei cu trupul, el le spune dinainte că atunci când va veni din nou nu-i va cruţa pe cei ce au păcătuit.

13:3 Corintenii fuseseră amăgiţi de învăţătorii falşi să se îndoiască de faptul că Pavel este un apostol adevărat. De fapt, l-au provocat să le dea o dovadă tangibilă că este un autentic purtător de cuvânt al lui Dumnezeu. Care erau acreditările prin care putea el

dovedi că Cristos vorbea cu adevărat prin el? Apostolul își începe răspunsul, menționând cererea lor impertinentă: **„întrucât voi căutați o dovadă că în mine vorbește Cristos...“**

Apoi, în cadrul unei paranteze, el le amintește că Cristos li se descoperise, de fapt, prin el, într-un chip măreț. Nu era nimic slab în revoluția extraordinară ce se produsese în viețile lor, când au crezut mesajul evangheliei.

13:4 Menționarea termenilor „slab“ și „măreț“ (puternic) a avut darul să-i amintească lui Pavel de paradoxul tăriei ce se naște din slăbiciunea ce se vedea la prima vedere în viața Mântuitorului și ce se poate observa în viețile slujitorilor Săi. Domnul nostru **a fost răstignit în slăbiciune, dar trăiește prin puterea lui Dumnezeu.** Tot așa și cei ce pășesc pe urmele Lui sunt slabi în ei înșiși, dar Domnul Își demonstrează **puterea** prin ei. Când spune Pavel că **noi vom trăi cu El prin puterea lui Dumnezeu față de noi**, el nu se referă la înviere, ci la faptul că atunci când îi va vizita, va demonstra puterea măreață a lui Dumnezeu de a se ocupa de cei ce au păcătuit. Ei au afirmat că el este slab și vrednic de disprețuit, dar el le va arăta că poate fi puternic, în exercitarea disciplinei!

13:5 Versetul acesta are legătură cu prima parte a versetului 3, astfel: „Întrucât voi căutați o dovadă a faptului că Cristos vorbește în mine... **cercetați-vă pe voi înșivă, pentru a vedea dacă sunteți în credință.“** Ei înșiși erau dovada apostoliei lui. Prin el au fost conduși ei la Mântuitorul. Dacă voiau să-i vadă acreditările, nu aveau decât să se uite la ei înșiși.

Versetul 5 e explicat adesea greșit, de unii, în sensul că ar trebui să privim înăuntrul nostru, pentru a găsi siguranța mântuirii, dar o atare atitudine poate duce la descurajare și îndoială. Siguranța mântuirii o primim, în primul și în ultimul rând, prin cuvântul lui Dumnezeu. În clipa în care ne punem încrederea în Cristos, putem ști, pe baza autorității Bibliei, că am fost născuți din nou. După un timp, vom începe să vedem și dovezi palpabile ale nașterii din nou în viața noastră — faptul că am început să iubim sfințenia, că acum urâm păcatul, că-i iubim pe frați, că iubim neprihănirea practică, ascultarea și despărțirea de lume.

Dar Pavel nu le spune corintenilor să se angajeze într-un proces de auto-examinare, ca să-și demonstreze lor înșiși că sunt mântuiți. Mai degrabă, el îi roagă să vadă în mântuirea lor dovada apostoliei lui.

Nu existau decât două posibilități: fie **Isus Cristos** era în ei, fie ei erau **descalificați**, adică falși. Cuvântul tradus prin **descalificați** (în ediția engleză, n.tr.) era folosit pentru a descrie metalele ce se dovedeau false, în urma testării. Tot așa și corintenii erau fie credincioși adevărați, fie erau **descalificați**, în urma eșecului de a trece examenul.

13:6 Dacă ajungeau la concluzia că au fost cu adevărat mântuiți, atunci trebuiau să conchidă și faptul că apostolul Pavel era autentic, iar **nu descalificat**. Minunata transformare care a avut loc în viața corintenilor nu putea surveni prin nici un învățător fals.

J. Dorința lui Pavel de a le face bine corintenilor (13:7-10)

13:7 Pavel continuă acum tema disciplinării acelor membri ai bisericii din Corint care trăiau în păcat. El afirmă că se roagă lui Dumnezeu ca corintenii să nu facă nimic rău prin tolerarea păcatului în mijlocul lor, ci să lupte fără preget pentru disciplinarea și restaurarea celor ce au păcătuit. El nu se roagă pentru ca el însuși să apară aprobat, sau să fie privit într-o lumină mai favorabilă. El nu vrea ca ei să facă aceasta doar pentru ca el să poată evidenția apoi ascultarea lor, ca o dovadă a autorității sale. Nu la asta se gândește apostolul, ci dorește ca ei să facă acest lucru pentru că este *drept* și *cinstit*. Și preferă ca ei să facă așa, chiar dacă ar însemna că el ar putea părea descalificat.

Aici din nou avem dovada altruismului lui Pavel. În viața sa de rugăciune gândurile i se îndreptau mereu spre binele altora, și nu spre recunoașterea sa proprie. Dacă Pavel se ducea la Corint cu nuiaua, afirmându-și autoritatea și reușind să câștige din partea lor respectarea îndrumărilor date cu privire la disciplină, atunci va putea folosi asta ca un argument împotriva învățătorilor falși. El va putea spune că este o dovadă a autorității legitime. Dar el ar prefera ca corintenii să ia ei înșiși măsurile necesare, în absența lui, chiar dacă asta l-ar putea pune într-o lumină nefavorabilă, în privința legaliștilor.

13:8 Pronumele personal **noi** din acest verset se referă, probabil, la apostoli. Pavel spune că tot ce fac ei trebuie să fie făcut având în vedere propășirea adevărului lui Dumnezeu, și nu din motive egoiste. Chiar în chestiunea disciplinei, nici un gând de răzbunare personală nu trebuie să se strecoa-

re. Totul trebuie făcut avându-se în vedere slava lui Dumnezeu şi binele semenilor creştini.

13:9 Aici din nou apostolul îşi exprimă altruismul total faţă de corinteni. Dacă slăbiciunea, umilirea şi ocara de care a avut el parte, va duce la întărirea lor în lucrurile lui Dumnezeu, atunci el se va bucura. Bucurându-se astfel, el s-a rugat de asemenea ca ei să fie întregiţi (desăvârşiţi). În ce priveşte subiectul disciplinării celor din mijlocul lor care au păcătuit, Pavel s-a rugat ca ei să fie întregiţi. Ca toată voia lui Dumnezeu să se facă în viaţa lor — asta dorea Pavel cu ardoare. Sau, cum se exprimă Hodge: „Pavel s-a rugat ca ei să fie pe deplin refăcuţi din starea de confuzie, ceartă şi răutate în care căzuseră."[51]

13:10 Tocmai pentru că a avut în vedere desăvârşirea lor le-a scris el această epistolă. Mai degrabă ar vrea să le scrie pe când este absent din mijlocul lor, şi aceste probleme să fie rezolvate, pentru ca să nu fie nevoie, ca la venirea lui la ei, să recurgă la asprime, aşa cum îl autoriza Domnul să procedeze. Dar şi dacă ar fi prezent, purtându-se aspru cu ei, tot pentru edificarea lor ar fi acest lucru, nu pentru nimicirea lor.

K. Pavel îşi ia rămas bun de la ei, invocând peste ei binecuvântarea Sfintei Treimi (13:11-14)

13:11 Apostolul încheie oarecum brusc această furtunoasă epistolă. După ce-şi ia rămas bun de la ei (de fapt, în originalul grec termenul înseamnă „bucuraţi-vă"), el rosteşte patru îndemnuri. Mai întâi, ei trebuie să fie împliniţi (sau întregiţi). Este acelaşi verb folosit pentru dregerea mrejelor de pescuit la Matei 4:21, sau cum am spune noi: „să te îndrepţi". Corintenii trebuiau să înceteze cu certurile şi cu păcatele, trăind în armonie unii cu alţii.

Fiţi îmbărbătaţi sau fiţi îndemnaţi! Ei primiseră îndemnuri tari din partea apostolului Pavel. Aici el le spune să primească aceste îndemnuri în duhul care se cuvine şi să le pună în aplicare.

Fiţi cu un singur gând! Singurul mod în care pot fi creştinii într-un singur gând este să aibă în ei *gândul sau mintea lui Cristos.* Să gândească cum gândeşte El şi să aducă toate gândurile şi raţionamentele lor la supunerea de El Însuşi.

Trăiţi în pace. Reiese clar de la 12:20 că între ei existaseră disensiuni şi frământări. Aşa se întâmplă totdeauna când între credincioşi este lăsat să pătrundă legalismul. Prin urmare apostolul Pavel le spune aici să-i disciplineze mai întâi pe cei ce s-au făcut vinovaţi de păcate, şi să trăiască în pace cu fraţii şi surorile lor de credinţă.

Dacă vor proceda aşa, **Dumnezeul păcii va fi cu ei.** Desigur, într-o privinţă Domnul este *întotdeauna* cu copiii Săi. Dar asta înseamnă că El Se va manifesta faţă de ei într-o stare de apropiere şi tandreţe deosebită, dacă vor fi ascultători în aceste privinţe.

13:12 Sărutarea sfântă era salutul caracteristic al credincioşilor din vremea apostolilor. Este desemnat ca o *sărutare sfântă,* adică nu doar ca un simbol al unei afecţiuni artificiale, ci ca un gest sincer şi curat. Desigur, acest salut continuă să fie practicat de mulţi creştini, din multe părţi ale lumii. Dar în unele ţări sărutul ar putea fi interpretat greşit ca un semn al homosexualităţii. Practicarea acestei tradiţii nu ar fi obligatorie, în cazul în care ar putea aduce ocară asupra mărturiei creştine. În atari cazuri, o strângere sfântă de mână ar fi de preferat, cum spune şi Hodge:

> Nu este o poruncă, ce trebuie respectată obligatoriu, în toate timpurile, cum este, în schimb, porunca privitoare la faptul că creştinii trebuie să-şi exprime dragostea reciprocă, în modalitatea sancţionată de epoca şi de comunitatea în care trăim.[52]

13:13 Salutările de la toţi sfinţii le vor aminti corintenilor despre caracterul cuprinzător al părtăşiei în care au fost aduşi, înştiinţându-i totodată cu privire la faptul că şi alte biserici urmăresc progresul şi ascultarea lor faţă de Domnul.

13:14 Aici avem una din cele mai frumoase benedicţii din Noul Testament şi singura care îi cuprinde pe toţi cei trei membri ai Sfintei Treimi, cum arată şi Lenski:

> Cu imaginea marelui apostol, întinzându-şi braţele peste corinteni, cu profunda benedicţie a Noului Testament, vocea sa se stinge. Dar benedicţia continuă să răsune în inimile noastre.[53]

NOTE FINALE

[1](1:2) James Denney, *The Second Epistle to the Corinthians*, p. 11.

[2](1:10) Textul critic (NU) conţine un timp trecut şi două timpuri viitoare.

[3](1:20) H. W. Cragg, *The Keswick Week*, pg. 126.

[4](2:11) J. Sidlow Baxter, *Awake My*

Heart, selecţie din lectura zilei de 10 noiembrie, „Imbătarea cu învăţătura greşită."

[5](2:14) A. T. Robertson, *The Glory of the Ministry*, pg. 32.

[6](2:14) Frederick Brotherton Meyer, *Paul*, pg. 77.

[7](2:15) *Ibid.*, pg. 78.

[8](2:17) Textul majoritar este formulat în termeni foarte severi: „ca restul"; este, fără îndoială, o hiperbolă — figură de stil atât de des întâlnită în 2 Corinteni.

[9](2:17) Robertson, *Ministry*, pg. 47.

[10](3:6) J. M. Davies, *The Epistles to the Corinthians*, pg. 168, 169.

[11](3:9) Charles Hodge, *A Commentary on the Second Epistle to the Corinthians*, pg. 123.

[12](3:10) Robertson, *Ministry*, pg. 70.

[13](3:10) Denney, *Second Corinthians*, pg. 123.

[14](3:13) F. W. Grant, "2 Corinthians," *The Numerical Bible*, VI:547.

[15](3:14) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 71.

[16](3:17) Traducătorii ediţiei NKJV au interpretat acest text ca o referire la Duhul Sfânt, redând-o cu majusculă. Originalul a fost scris în întregime cu majuscule (unciale), lăsând posibile ambele interpretări.

[17](3:18) Denney, *Second Corinthians*, pg. 139, 140.

[18](3:18) J. N. Darby, *Notes on I and II Corinthians*, pg. 189, 190.

[19](4:7) J. H. Jowett, *Life in the Heights*, pg. 65.

[20](4:12) Robertson, *Ministry*, pg. 157.

[21](4:16) H. A. Ironside, alte documente nu sunt disponibile.

[22](4:17) În ebraică termenul pentru „slavă" derivă din rădăcina lui „a fi greu", care poate să fi stat la baza formulării lui Pavel.

[23](4:17) William C. Moorehead, *Outline Studies in the New Testament: Acts to Ephesians*, pg. 191.

[24](4:17) F. E. Marsh, *Fully Furnished*, pg. 103.

[25](4:18) Jowett, *Life in the Heights*, pg. 68, 69.

[26](5:15) Denney, *Second Corinthians*, pg. 199.

[27](5:16) David Smith, alte documentare nu există.

[28](5:18) *A New and Concise Bible Dictionary*, pg. 652.

[29](6:4) Denney, *Second Corinthians*, pg. 230.

[30](6:9) „Un necunoscut şi totuşi un binecunoscut" sunt cuvintele săpate pe piatra funerară a lui John Nelson Darby (1800-1882), care a avut o slujbă mondială, foarte asemănătoare cu cea a lui Pavel.

[31](6:10) Robertson, *Ministry*, pg. 238.

[32](6:11) A. W. Tozer, *The Root of the Righteous*, pg. 1955.

[33](6:16) Denney, *Second Corinthians*, pg. 246.

[34](7:8) George Williams, *Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 904.

[35](7:9) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 182.

[36](8:7) Denney, *Second Corinthians*, pg. 267.

[37](8:9) Moorehead, *Acts to Ephesians*, pg. 179, 180.

[38](8:15) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 206.

[39](8:21) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, pg. 345.

[40](9:7) Jowett, *Life in the Heights*, pg. 78.

[41](11:17) Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1797.

[42](11:20) J. N. Darby, *Notes on I and II Corinthians*, pg. 236.

[43](11:27) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 275.

[44](11:33) J. B. Watson. Nu dispunem de alte documente.

[45](12:4) Morgan, *Searchlights*, pg. 346.

[46](12:7) R. J. Reid, *How Job Learned His Lesson*, pg. 69.

[47](12:7) Vezi Galateni 4:15 şi 6:11.

[48](12:7) Moorehead, *Acts to Ephesians*, pg. 197.

[49](12:9) J. Oswald Sanders, *A Spiritual Clinic*, pg. 32, 33.

[50](12:21) Darby, *I and II Corinthians*, pg. 253.

[51](13:9) Hodge, *Second Corinthians*, pg 309.

[52](13:12) *Ibid.*, pg. 312.

[53](13:14) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's First and Second Epistles to the Corinthians*, pg. 1341.

BIBLIOGRAFIE

Darby, J. N. *Notes on I and II Corinthians.* Londra: G. Morrish, n.d.

Davies, J. M. *The Epistles to the Corinthians.* Bombay: Gospel Literature Service, 1975.

Denney, James. *The Second Epistle to the Corinthians.* Londra: Hodder & Stough-

ton, 1894.
Erdman, C. R. *Second Epistle of Paul to the Corinthians*. Londra: Phidelphia: Westminster Press, 1929.
Grant, F. W. "2 Corinthians," *The Numerical Bible*. Vol. 6, Acts - 2 Corinthians. New York: Loizeaux Brothers, 1901.
Hodge, Charles. *The Second Epistle to the Corinthians*. Londra: The Banner of Truth Trust, 1959.
Hughes, Philip E. *Commentary on the Second Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1962.
Kelly, William. *Notes on the Second Epistle to the Corinthians*. Londra: G. Morrish, 1882.
Lenski, R. C. H. *The Interpretation of St. Paul's First and Second Epistles to the Corinthians*. Columbus: Wartburg Press, 1937.
Luck, G. Coleman. *Second Corinthians*. Chicago: Moody Press, 1959. Robertson, A. T. *The Glory of the Ministry* New York: Fleming H. Revell Co., 1911.
Wilson, Geoffrey B. *2 Corinthians: A Digest of Reformed Comment*. Londra: The Banner of Truth Trust, 1973.

EPISTOLA CĂTRE GALATENI

Introducere

„Magna Carta libertăţii spirituale, pentru toată lumea şi pentru toate timpurile. "
— Charles R. Erdman

I. Locul unic în Canon

Segmente însemnate ale populaţiei vorbitoare a limbii engleze, ba chiar şi a celei de limbă franceză, sunt de origine [etnică] celtă — respectiv: scoţienii, irlandezii, velşii sau bretonii. Aceste grupuri etnice vor fi încântate să afle că una din cele dintâi scrisori redactate de Pavel a fost adresată strămoşilor lor, a căror familie lingvistică cuprinde termenii: Galatia, Celţii şi Galia.

Prin 278 î.Cr., mulţi dintre aceşti gali europeni au migrat în teritoriul Turciei de azi. Hotarele lor s-au statornicit, cu timpul, statul lor căpătând denumirea de „Galatia". Mulţi cred că pot identifica la acest grup etnic trăsături de caracter specifice „celţilor", cum ar fi atitudinea schimbătoare a galatenilor, de pildă (vezi Fapte 13 şi Galateni 3:1).

Oricum, epistola către Galateni joacă un rol important în perioada creştinismului primar. Deşi este considerată adesea „ciorna" epistolei către Romani (întrucât tratează tema evangheliei harului, a lui Avraam şi a legii în manieră similară), Galateni este, în realitate, efortul sobru şi concertat de a salva creştinismul de pericolul de a deveni doar o sectă mesianică a iudaismului legalist. Nu ştim cum vor fi reacţionat galatenii înşişi, dar evanghelia harului, fără faptele legii, a triumfat, totuşi, până la urmă iar creştinismul s-a răspândit în toată lumea, devenind o credinţă globală.

În timpul Reformei, Galateni a devenit atât de importantă pentru Luther încât a ajuns s-o numească „draga mea Kaethe" (termen cu care îşi alinta soţia). Lucrarea lui Luther: *Comentariu asupra epistolei către Galateni* i-a influenţat nu numai pe cărturari, ci şi pe oamenii de rând, circulând şi fiind studiată chiar şi în zilele noastre.

II. Paternitatea cărţii Galateni

Niciodată nu s-au făcut eforturi serioase de a pune la îndoială paternitatea paulină a acestei epistole. Următorii învăţaţi creştini din epoca primară au afirmat, în scrierile lor, că a fost scrisă de Pavel: Policarp, Ignat, Iustin Martirul şi Clement din Alexandria. Apoi Canonul Muratorian o trece în categoria scrierilor lui Pavel, probabil datorită puternicului limbaj anti-iudaizator în care este redactată, ocupând locul întâi în *Apostolicon*-ul lui Marcion. Astfel, *dovezile externe* sunt foarte puternice.

Dovezile interne ale paternităţii pauline încep cu referirile de la 1:1 şi 5:2, precum şi cu remarca de la sfârşitul lui 6:11, conform cărora Pavel a scris „cu litere de-o şchioapă". Mulţi cred că aceste cuvinte ar fi o aluzie la o posibilă boală de ochi de care ar fi suferit apostolul Pavel. Alte dovezi care vin în sprijinul acestei teorii sunt cuvintele galatenilor, potrivit cărora ei ar fi fost gata să-şi dăruiască *ochii* pentru a-i veni lui Pavel în ajutor, precum şi numeroasele note istorice, perfect armonizate şi corelate cu evenimentele din Faptele Apostolilor. Disputa privitoare la circumcizie şi aceea de a stabili dacă Pavel era cu adevărat un apostol erau, toate, chestiuni arzătoare, în anii 50 şi 60, dar lipsite de semnificaţie în perioada ulterioară.

III. Data

Data epistolei depinde de sintagmele: „bisericile Galatiei" şi „Galateni". Dacă prin acestea se înţelege partea de sud a Asiei Mici, atunci apariţia cărţii trebuie plasată, probabil într-o perioadă timpurie, chiar anterioară Conciliului de la Ierusalim. În schimb, dacă aceste expresii se referă la partea de nord a Asiei Mici, atunci apariţia cărţii trebuie plasată la o dată mai târzie.

Din punct de vedere geografic, „Galatia" se referă la partea de nord, dar *politic* prin acest termen se înţelege sudul Asiei Mici, adică provincia romană Galatia.

Teoria conform căreia Galatia s-ar referi la partea de nord a Asiei Mici a fost cea dominantă, până după anul 1800, fiind şi

acum cea preferată de cărturarii germani. Nu există dovezi că Pavel ar fi slujit între „galatenii" din acea regiune, dar, desigur, nu e exclus ca el să fi procedat aşa.

Începând din perioada în care, mai cu seamă Sir William Ramsay a îmbrăţişat-o, teoria potrivit căreia în cartea de care ne ocupăm termenul „Galatia" se referă la sudul Asiei Mici a devenit foarte răspândită în Marea Britanie şi în America de Nord. Întrucât Luca acordă spaţiu amplu în cartea Faptele Apostolilor lucrării misionare desfăşurată de Pavel în această regiune (Antiohia din Pisidia, Iconium, Listra şi Derbe), s-ar părea că există temeiuri să credem că Pavel le-a scris convertiţilor de acolo. Întrucât Pavel a evanghelizat Galatia de sud cu ocazia primei sale călătorii misionare, vizitând-o din nou cu ocazia celei de-a doua călătorii misionare, e justificată opinia potrivit căreia cartea a apărut la o dată timpurie. Dacă epistola a fost redactată *anterior* Conciliului descris la Fapte 15 (anul 49 d.Cr.), acest lucru ar avea darul de a explica faptul că circumcizia continua să fie o chestiune arzătoare. Theodor Zahn, eminent cărturar german de orientare conservatoare, plasează data apariţiei cărţii Galateni în timpul celei de-a doua călătorii misionare efectuate de Pavel, al cărei punct de plecare l-a constituit oraşul Corint. Atunci ar însemna că Galateni se situează printre primele în ordinea cronologică a apariţiei epistolelor scrise de Pavel.

Dacă teoria Galatiei de nord este cea valabilă, Galateni a fost probabil redactată în anii 50, posibil chiar în anul 53, deşi o dată ulterioară este de preferat.

Dacă, aşa cum credem noi, teoria Galatiei de sud e cea corectă şi, mai ales, dacă Galateni a fost redactată înainte de participarea lui Pavel la Conciliul de la Ierusalim, când s-a rezolvat chestiunea circumciziei pentru creştinii dintre Neamuri, atunci data apariţiei cărţii poate fi anul 48 după Cristos.

IV. Fondul şi tema cărţii

În decursul primelor sale călătorii misionare, apostolul Pavel a vizitat Asia Mică, predicând gloriosul mesaj potrivit căruia mântuirea se dobândeşte numai prin credinţa în Cristos. Mulţi dintre ascultătorii săi au fost mântuiţi, înfiinţându-se biserici în mai multe regiuni, printre care şi Galatia. Locuitorii Galatiei aveau reputaţia de oameni instabili, agitaţi şi beligeranţi.

După ce a părăsit Pavel această regiune, în biserici au pătruns învăţători falşi, care au introdus doctrine greşite, predicând că mântuirea se putea obţine nu numai prin credinţa în Cristos, ci *şi* prin elementul obligatoriu al păzirii legii. Mesajul lor era un hibrid între creştinism şi iudaism, o combinaţie între har şi lege, între învăţăturile lui Cristos şi cele ale lui Moise. În plus ei luptau din răsputeri să-i îndepărteze pe galateni de Pavel, spunând că el nu ar fi un apostol autentic al Domnului şi, prin urmare, mesajul lui n-ar fi vrednic de crezare. Ei căutau să distrugă încrederea ascultătorilor în mesajul propovăduit de Pavel prin distrugerea încrederii oamenilor în însăşi persoana apostolului. Mulţi dintre creştinii galateni au fost afectaţi de sugestiile nelegiuite ale acestor învăţători mincinoşi.

Câtă întristare şi dezamăgire va fi resimţit Pavel în inima lui, la primirea unor atari veşti din Galatia! Oare să fi fost în zadar toate strădaniile lui pentru aceşti oameni? Mai puteau creştinii să fie izbăviţi de aceste învăţături iudaistice, cu un pronunţat caracter legalist? Pavel a simţit îndemnul să treacă numaidecât la acţiune, aşternând imediat în scris această scrisoare plină de indignare către preaiubiţii lui copii în credinţă. În epistolă, el prezintă caracterul adevărat al mântuirii, ca dar ce se primeşte prin har, de la început până la sfârşit, neputând fi dobândită prin păzirea — fie parţială, fie integrală — a legii. Faptele bune nu sunt o condiţie a mântuirii, ci roada ei. Creştinul a murit faţă de lege. Acum el trăieşte o viaţă de sfinţenie, nu prin eforturile sale proprii, ci prin puterea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu, care locuieşte în el.

SCHIŢA CĂRŢII

I. PERSONALĂ: PAVEL ÎŞI APĂRĂ AUTORITATEA (Cap. 1, 2)
   A. Scopul urmărit de Pavel în redactarea epistolei (1:1-10)
   B. Pavel îşi apără mesajul şi slujba (1:11-2:10)
   C. Pavel îl mustră pe Petru (2:11-21)

II. DOCTRINARĂ: PAVEL APĂRĂ ÎNDREPTĂŢIREA PRIN CREDINŢĂ (3:1-5:1)
- A. Marele adevăr al Evangheliei (3:1-9)
- B. Legea confruntată cu făgăduinţa (3:10-18)
- C. Scopul legii (3:19-29)
- D. Copii şi fii (4:1-16)
- E. Robia şi libertatea (4:17-5:1)

III. PRACTICĂ: PAVEL APĂRĂ LIBERTATEA CREŞTINĂ ÎN DUHUL (5:2-6:18)
- A. Pericolul legalismului (5:2-15)
- B. Puterea sfinţeniei (5:16-25)
- C. Îndemnuri practice (5:26-6:10)
- D. Încheiere (6:-18)

Comentariu

I. PAVEL ÎŞI APĂRĂ AUTORITATEA (Cap. 1, 2)

A. Scopul urmărit de Pavel în redactarea epistolei (1:1-10)

1:1 Chiar de la început **Pavel** insistă asupra faptului că chemarea sa de **apostol** a fost divină. Ea nu a fost iniţiată de **oameni, nici** nu a fost transmisă de Dumnezeu **prin** vreun **om,** ci a venit nemijlocit **prin Isus Cristos şi Dumnezeu Tatăl, care L-a înviat dintre cei morţi.** Un om, astfel chemat în exclusivitate de Dumnezeu şi răzpunzând numai înaintea Lui, are libertatea de a predica mesajul lui Dumnezeu fără să-i fie teamă de om. Aşadar apostolul era independent de cei doisprezece apostoli şi toată lumea, atât în privinţa mesajului lui, cât şi a slujbei sale.

În versetul acesta, dumnezeirea lui Cristos este declarată direct şi indirect. Direct, prin expresia: **nici prin om, ci prin Isus Cristos.** Indirect prin modul în care redă Pavel egalitatea dintre **Isus Cristos şi Dumnezeu Tatăl.** Apoi **Dumnezeu Tatăl** este menţionat ca fiind Cel **care L-a înviat** pe Isus **dintre cei morţi.** Pavel are motive justificate să le reamintească galatenilor de acest lucru. Învierea a fost dovada faptului că Dumnezeu a fost cu totul satisfăcut de lucrarea săvârşită de Cristos pentru mântuirea noastră. Se pare însă că galatenii nu erau întru totul satisfăcuţi de lucrarea Mântuitorului, întrucât încercau s-o îmbunătăţească, adăugându-i propriile lor eforturi de păzire a legii.

Pavel a fost chemat de Însuşi Cristos Cel *înviat,* în contrast cu cei doisprezece apostoli, care fuseseră chemaţi de Domnul Isus în timpul lucrării Sale pe acest pământ. Chiar după aceea, învierea a constituit o parte importantă a mesajului său.

1:2 Apostolul se include pe sine în categoria **tuturor fraţilor care** erau **cu** el. Aceşti **fraţi** s-au alăturat apelului lansat de Pavel către galateni, să se ţină tare de adevărul evangheliei. Scrisoarea aceasta către **bisericile Galatiei** denotă o intenţionată absenţă a unui ton cald. De obicei, Pavel se adresa credincioşilor cu apelativul: „biserica lui Dumnezeu", „sfinţii" sau „credincioşii în Cristos Isus". Adesea el îşi exprima mulţumirile pentru credincioşi sau le elogia virtuţile. De multe ori pomenea persoane individuale, pe nume. Nu găsim aici nici unul din aceste elemente. Gravitatea rătăcirii ce se strecurase în bisericile galatene l-a făcut pe apostol să adopte un ton aspru şi rece faţă de aceşti credincioşi.

1:3 Har şi pace sunt două din cuvintele măreţe ale evangheliei. **Harul** este bunătatea manifestată de Dumnezeu faţă de păcătoşii nelegiuiţi, pe care aceştia n-o merită. În loc să-i ceară omului să *facă* ceva, evanghelia îi spune ce *a făcut* Dumnezeu pentru om, invitându-l să primească mântuirea, în dar, fără plată. Scofield spune: „În loc să caute oameni buni pe care să-i poată aproba, harul caută oameni osândiţi, vinovaţi, şi nenorociţi, cărora le-a pierit graiul — oameni pe care să-i poată ajuta, sfinţi şi glorifica."

Pacea este rezultatul harului. Când un păcătos Îl primeşte pe Mântuitorul, are **pace** cu Dumnezeu. El se odihneşte în cunoştinţa că plata pentru păcatele sale a fost achitată, că toate păcatele lui au fost iertate şi că nu va mai fi osândit, de acum înainte. Dar harul nu se mărgineşte la a-l *mântui* pe om, ci îl şi *păzeşte,* îl *păstrează.* Iar noi nu avem nevoie doar de *pacea cu Dumnezeu,* ci şi de *pacea lui Dumnezeu.* Acestea sunt binecuvântările

pe care le urează Pavel galatenilor, la începutul scrisorii către ei. Negreşit galatenii şiau dat seama că binecuvântările acestea nu puteau să le parvină niciodată prin intermediul legii, întrucât legea aducea numai blestem peste toţi cei ce călcau preceptele sale. Legea n-a adus pace nici unui suflet omenesc, niciodată.

1:4 În continuare Pavel le aminteşte cititorilor săi ce enorm de mult a costat mântuirea. Observaţi cuvintele: Domnul nostru Isus Cristos, care **S-a dat pe Sine Însuşi pentru păcatele noastre**. Dacă S-a **dat pe Sine Însuşi** ca să rezolve problema păcatului, atunci noi nici nu putem, nici nu e necesar să adăugăm vreun lucru la această lucrare sau să încercăm să ispăşim pe cont propriu păcatele noastre, prin păzirea legii. Cristos este singurul şi suficientul Mântuitor. Cristos a murit ca să ne **izbăvească de veacul acesta rău**. Aici este cuprinsă nu numai corupţia morală şi politică a epocii în care trăim, ci şi lumea religioasă, care amestecă ritualurile şi ceremoniile cu credinţa în Cristos. Prin urmare, a fost foarte nimerit şi la timp să li se amintească galatenilor că riscau să se întoarcă exact la sistemul din care Cristos murise pentru a-i smulge! Răscumpărarea lui Cristos a fost **după voia Dumnezeului şi Tatălui nostru**. Prin asta se dă credit Celui care îl merită: nu omului, pentru jalnicele lui eforturi, ci lui Dumnezeu, pentru voia Sa suverană. Se subliniază că Cristos este calea lui Dumnezeu de mântuire şi că alta nu există.

Versetul 4 le aminteşte oamenilor că pe Dumnezeu nu-L interesează deloc să facă lumea să fie mai bună, sau să-i facă pe oameni să se simtă mai bine în această lume, ci să-i izbăvească pe oameni din lume. Priorităţile noastre ar trebui să coincidă cu ale Lui.

1:5 Potrivit evangheliei harului, toată **slava** pentru mântuirea omului îi aparţine lui Dumnezeu Tatăl şi Domnului Isus Cristos. Omul nu poate avea nici o parte de această slavă, ca un co-mântuitor, prin păzirea legii.

Fiecare propoziţie din aceste cinci versete este încărcată de sens, economia de cuvinte fiind invers proporţională cu bogăţia de adevăr exprimată. Pavel a enunţat forma embrionară a celor două teme de care se va ocupa pe parcursul întregii epistole: *propria sa autoritate ca apostol* şi *evanghelia sa referitoare la harul lui Dumnezeu*. Acum el este gata să li se adreseze direct galatenilor, pe marginea problemei ivite.

1:6, 7 Pavel îi confruntă pe galateni de la început cu uşurinţa lor de a accepta o învăţătură greşită, fiind uimit de nepăsarea cu care renunţă dintr-odată la adevărul evangheliei, drept care îi previne pe un ton sever că acţiunea lor echivalează cu părăsirea lui Dumnezeu şi îmbrăţişarea unei evanghelii false. Dumnezeu i-a **chemat** la **harul lui Cristos**, dar iată că acum ei îşi plecau grumazul sub jugul blestemat al legii. Cum se face că, după ce acceptaseră evanghelia adevărată, acum o abandonau, în favoarea unei alte evanghelii, care nici măcar nu era o evanghelie [sau „veste bună"], ci un mesaj pervertit, un amestec de har şi lege.

1:8, 9 De două ori Pavel rosteşte blestemul solem al lui Dumnezeu asupra oricărei persoane care predică **orice altă evanghelie**. Dumnezeu nu are decât un singur mesaj pentru păcătoşii osândiţi: El le oferă mântuirea prin har, prin credinţă, fără nici o nevoie de a păzi legea. Cei care proclamă orice altă cale a mântuirii va fi neapărat osândit. Cât de grav este să predici un mesaj care va duce la pierzarea veşnică a sufletelor! Pe bună dreptate Pavel nu putea suferi asemenea învăţături false, cum arată şi John Stott:

> Spre deosebire de atâţia oameni din timpul nostru, noi nu trebuie să ne lăsăm impresionaţi de persoana, de talentele sau de poziţia ocupată de învăţătorii din biserică, care ni se prezintă, de multe ori, în persoana unor oameni cu demnitate, autoritate şi erudiţie. Ei pot fi episcopi sau arhiepiscopi; profesori universitari sau chiar Papa însuşi. Dar dacă ne aduc o altă evanghelie decât evanghelia predicată de apostoli şi consemnată în Noul Testament, trebuie să-i repudiem. Căci noi îi judecăm pe ei în lumina evangheliei, iar nu evanghelia în lumina lor. După cum spunea Dr. Alan Cole: „Înfăţişarea exterioară a solului nu validează solia sa; mai degrabă, natura soliei este cea care validează solul."[1]

Observaţi că apostolul spune **un înger din cer**, nu „un înger de la Dumnezeu". Ar fi posibil ca **un înger din cer** să aducă un mesaj fals, dar un înger de la Dumnezeu nu ar putea aduce un asemenea mesaj. Limbajul este neputincios pentru a putea exprima mai clar caracterul unic al evangheliei — *singura* cale a mântuirii! Eforturile proprii sau meritele omeneşti nu joacă nici un rol aici. Numai evanghelia oferă mântuirea în dar, gratuit. În timp ce legea este însoţită de blestem, pentru toţi cei ce eşuează în *păzirea* ei, evanghelia este însoţită de blestem pentru toţi cei ce încearcă s-o *modifice*.

1:10 Pavel își amintește, probabil, aici că dușmanii lui l-au învinuit că și-a modificat mesajul din dorința de a fi pe placul ascultătorilor săi. Prin urmare, el întreabă: „Când insist că nu există decât o singură evanghelie, încerc eu oare să fiu pe placul **oamenilor, sau al lui Dumnezeu?**" E limpede că el nu încearcă să fie pe placul oamenilor, întrucât ei urăsc ideea potrivit căreia nu există decât o singură cale de a merge în rai. Dacă Pavel și-ar modifica mesajul pentru a fi pe placul oamenilor, atunci n-ar mai fi un rob al lui Cristos și, în acest caz, și-ar atrage asupra sa mânia lui Dumnezeu.

B. Pavel își apără mesajul și slujba (1:11-2:10)

1:11, 12 Apostolul prezintă acum șase argumente întru apărarea mesajului și a slujbei sale. Mai întâi, evanghelia a fost primită prin revelație divină, independent de om. Nu a fost **omenească**, în sensul că nu omul a inițiat-o. Să medităm puțin la acest gând și îndată vom vedea că așa stau lucrurile. Evanghelia lui Pavel este în întregime de la Dumnezeu, neavând nici un element omenesc. Nu este genul de mântuire pe care oamenii să-l poată concepe! Pavel n-a primit evanghelia de la vreo altă persoană, după cum n-a învățat-o de la vreun om, ci i-a fost dată prin **revelația** de la **Isus Cristos.**

1:13, 14 În al doilea rând, eșecul lui Pavel de a include legea iudaică în evanghelia sa nu poate fi pus pe seama vreunei presupuse ignoranțe a sa cu privire la **iudaism**, deoarece din naștere și prin pregătirea sa intelectuală, el fusese adânc ancorat în lege. Din proprie inițiativă, el devenise un înfocat prigonitor al **bisericii**, căruia i se dusese groaza. În râvna lui greșit canalizată pentru **tradițiile părinților** lui, el i-a întrecut pe mulți alți iudei de vârsta lui. Prin urmare, evanghelia propovăduită de el, conform căreia mântuirea se capătă numai prin credință, fără lege, nu ar putea nicidecum fi pusă pe seama necunoașterii de către Pavel a legii. Atunci de ce omitea el legea din propovăduirea sa? De ce se situa evanghelia lui pe poziții antagoniste fondului său, înclinațiilor sale naturale și întregii sale formații religioase? Pur și simplu pentru că nu era urmarea propriei sale gândiri, ci o primise direct de la Dumnezeu.

1:15-17 În al treilea rând, în primii trei ani [după convertirea sa] el a lucrat independent de ceilalți **apostoli.** Acum Pavel demonstrează independența sa față de alți oameni în legătura cu evanghelia sa. După convertirea sa, el nu a conferit imediat cu liderii pământești, nici nu s-a suit la Ierusalim, unde se aflau ceilalți apostoli, ci s-a dus în Arabia, după care a revenit la Damasc. Hotărârea lui de a evita Ierusalimul nu izvora din lipsa de respect pentru colegii săi apostoli, ci era urmarea faptului că fusese împuternicit chiar de Domnul Isus Cristos, Cel Înviat, și primise o slujbă unică, de vestire a evangheliei la Neamuri (2:8). De aici reiese clar că evanghelia și slujba sa nu aveau nevoie de autorizația nici unui om, el fiind total independent de oameni.

În aceste vesete găsim o seamă de sintagme ce se cer examinate cu luare aminte, cum ar fi cea din versetul 15: **Dumnezeu... m-a pus deoparte din pântecele mamei mele.** Pavel și-a dat seama că încă înainte de a se fi născut, el a fost pus deoparte de Dumnezeu pentru o lucrare specială. El adaugă apoi că Dumnezeu l-a chemat prin harul Său — referire evidentă la convertirea sa pe drumul Damascului. Dacă ar fi fost să primească ce merita atunci, ar fi fost, negreșit, aruncat în iad. Dar Cristos, în harul Său minunat, l-a mântuit și l-a trimis să predice tocmai credința pe care se străduia el s-o distrugă. În versetul 16 el arată că Dumnezeu **a găsit cu cale să-L descopere pe Fiul Său** în el. Asta ne dă prilejul să vedem planul minunat avut în vedere de Dumnezeu când ne-a chemat — să-L descopere pe Fiul Său în *noi*, pentru ca noi să-L putem reprezenta pe Domnul Isus în fața lumii. El ni-L descoperă pe Cristos inimilor noastre (v. 16), pentru ca El să-L poată înfățișa pe Cristos prin noi (v. 16-23), așa încât Dumnezeu să fie proslăvit prin această etalare (v. 24). Misiunea specială încredințată lui Pavel a constat în a-L predica pe Cristos printre Neamuri.

În versetul 17 el spune: **„M-am dus în Arabia."** Fiecare slujitor al Domnului trebuie să petreacă din când în când un timp de meditație, izolat de toți ceilalți și stând numai în prezența Domnului. Astfel Moise a petrecut patruzeci de ani în pustiu. David a fost singur cu Dumnezeu pe când păștea oile pe dealurile din Iudeea.

1:18-20 În al patrulea rând, când Pavel a vizitat, în cele din urmă, Ierusalimul, s-a întâlnit doar cu **Petru** și cu **Iacov.** În afară de aceștia, el era relativ necunoscut de bisericile din Iudeea (1:21-24). Pentru a demonstra și mai mult independența sa față de ceilalți apostoli, Pavel relatează că nu a

vizitat Ierusalimul decât la cel puţin **trei ani** după convertirea sa. S-a suit acolo pentru a face cunoştinţă cu **Petru**[2] — aceasta fiind o vizită personală, nu oficială (Fapte 9:26-29). Pe când se afla acolo, s-a întâlnit şi cu **Iacov, fratele Domnului**. Şederea lui în compania lui Petru a durat numai **cincisprezece zile** — timp insuficient ca să-şi fi însuşit un curs de pregătire teologică! Mai mult, textul lasă să se înţeleagă că se afla pe picior de egalitate cu aceşti slujitori ai Domnului.

1:21-24 După aceea, a petrecut o mare parte a timpului său **în regiunile Siriei şi Ciliciei**, până acolo încât **bisericile din Iudeea** nu au ajuns să-l cunoască personal. Tot ce ştiau era că cel ce-i prigonise atât de mult pe creştini era acum el însuşi creştin, predicându-L pe Cristos la alţii. Din această cauză **ei îl slăveau pe Dumnezeu** pentru ceea ce făcuse în viaţa lui Pavel. (Îl slăvesc oare alţii pe Dumnezeu din pricina schimbării care s-a produs în viaţa noastră?)

2:1 În al cincilea rând, în timpul unei vizite ulterioare a lui Pavel la Ierusalim, apostolii de acolo au convenit că evanghelia vestită de el era de origine divină (2:1-10). Având în vedere că biserica s-a născut la Ierusalim şi că apostolii au făcut, practic, din acest oraş sediul lor, anumiţi creştini considerau că biserica de acolo era „biserica mamă". Astfel Pavel a fost confruntat cu învinuirea că ar fi fost inferior, deoarece nu se număra printre apostolii de la Ierusalim. Pavel răspunde acestei acuzaţii, descriind în amănunt călătoria sa **la Ierusalim**. Dacă aceasta a avut loc la **paisprezece ani** după convertirea sa, sau după prima sa călătorie — nu ştim. Ceea ce ştim este că a primit o revelaţie de la Cristos să se ducă, împreună **cu Barnaba**, colaboratorul său, şi cu **Tit**, un ne-evreu convertit în urma propovăduirii lui Pavel. Iudaizatorii insistaseră ca Tit să fie tăiat împrejur, pentru a putea fi considerat mântuit cu adevărat. Apostolul Pavel se opusese din răsputeri acestei pretenţii, deoarece îşi dădea seama că dacă ceda, punea în joc însuşi adevărul evangheliei. (Ulterior, când Pavel însuşi l-a tăiat împrejur pe Timotei, nu era implicat nici un principiu major — Fapte 16:3.) E. F. Kevan spune:

> Pavel a văzut că circumcizia în vederea îndreptăţirii nu era un simplu ritual nevinovat, aşa cum ar fi crezut un om fără discernământ. A te supune tăierii împrejur însemna a crede că poţi fi îndreptăţit prin metoda legalistă de păzire a legii, tăgăduind astfel înseşi temeliile harului.[3]

2:2 Când a ajuns Pavel la Ierusalim, le-a transmis evanghelia pe care o predica el deschis între Neamuri, dar în particular celor cu reputaţie, ca nu cumva să alerge sau să fi alergat în zadar. De ce vorbea Pavel în particular cu liderii spirituali, şi nu în plenul adunării? Voia el ca aceştia să-i aprobe, în prealabil, evanghelia, verificând astfel că nu a predicat o evanghelie falsă? Evident că nu! Căci ar fi un fapt contrar tuturor declaraţiilor lui Pavel. Oare nu insistase el că mesajul propovăduit i se descoperise pe căi divine? Hotărât lucru, el nu avea nici un fel de dubii cu privire la faptul că evanghelia sa era, într-adevăr, adevărul divin! Explicaţia trebuie găsită în altă parte, în faptul că era o chestiune de bun simţ să stea de vorbă, mai întâi, cu liderii. De asemenea era recomandabil ca liderii să fie convinşi pe deplin de autenticitatea evangheliei lui Pavel, căci dacă ei ar fi avut îndoieli sau dificultăţi în acceptarea mesajului lui Pavel, atunci Pavel ar fi putut răspunde pe loc la acestea, putând merge după aceea în faţa bisericii cu sprijinul deplin al celorlalţi apostoli. Ori de câte ori ai de a face cu un număr mare de oameni, există pericolul ca mulţimea să fie influenţată de elemente emotive. Prin urmare, Pavel a dorit să prezinte mai întâi evanghelia sa **în particular**, într-o atmosferă ferită de orice izbucniri isterice din partea mulţimii. Dacă Pavel ar fi procedat altfel, s-ar fi iscat o dispută aprinsă, care ar fi putut dezbina biserica, scindând-o în ramura iudaică şi cea ne-iudaică. În acest caz, scopul călătoriei lui Pavel la Ierusalim ar fi fost zădărnicit, căci asta vrea să spună el prin cuvintele: **ca cu cumva să alerg sau să fi alergat în zadar**.

2:3 Întreaga chestiune a legalismului a fost adusă în centrul dezbaterii în cazul lui **Tit**. Avea să-l primească biserica de la Ierusalim pe acest convertit dintre Neamuri în părtăşia sa, sau avea să insiste ca acesta să fie tăiat împrejur, mai întâi?[4] După discuţii şi dezbateri îndelungate, apostolii au hotărât că circumcizia nu era necesară pentru ca cineva să poată fi mântuit. Şi astfel Pavel a câştigat o biruinţă răsunătoare.[5]

2:4 Motivul care a stat la baza călăuzirii lui Pavel să se ducă la Ierusalim devine clar dacă legăm începutul versetului 2 cu începutul versetului 4: „M-am suit prin revelaţie... **şi aceasta s-a întâmplat din cauza fraţilor mincinoşi, furişaţi şi strecuraţi printre noi.**" Cuvintele acestea se referă la ceea ce se petrecuse anterior la Antiohia (Fapte 15:1, 2). Unii învăţători iudei de la Ierusalim,

dându-se drept creştini, fuseseră introduşi **pe furiş** în biserica din Antiohia, unde propovăduiau că circumcizia este esenţială pentru mântuire.

2:5 Pavel şi Barnaba s-au opus vehement unei asemenea învăţături. Pentru a rezolva chestiunea, Pavel, Barnaba şi ceilalţi s-au dus la Ierusalim, ca să obţină opinia apostolilor şi presbiterilor de acolo.

2:6 Cei ce erau stimaţi ca lideri la Ierusalim **nu au adăugat nimic**, nici la mesajul lui, nici la calitatea lui de apostol — fapt cu totul remarcabil! În capitolul precedent, el subliniase că contactele sale cu ceilalţi apostoli fuseseră foarte reduse. Acum, când, în fine, a stat de vorbă cu ei, ei au convenit că el a predicat aceeaşi evanghelie pe care o vestiseră şi ei. Ce importantă este ideea care se desprinde de aici! Aceşti lideri iudei au fost de acord că evanghelia sa nu era în nici o privinţă deficitară. Deşi Pavel acţionase independent de ei, şi nu fusese învăţat de ei, evanghelia pe care o predicau ei era exact identică cu aceea predicată de Pavel! (Pavel nu are nici o intenţie de a-i subestima pe ceilalţi apostoli, ci afirmă doar că **orice ar fi fost ei** — adică unii care trăiseră în prezenţa Domnului Isus, pe când umblase El pe pământ — asta nu le conferea vreo autoritate superioară, după părerea sa. Dumnezeu nu acceptă pe cineva pe baza unor consideraţii exterioare de genul acesta.)

2:7, 8 Apostolii de la Ierusalim au recunoscut că Pavel fusese împuternicit, fără să fi meritat acest lucru, ca să vestească evanghelia către cei necircumcişi (Neamuri), după cum **Petru** fusese trimis la iudei. Ambii oameni au predicat aceeaşi evanghelie, dar unor grupări diferite de naţionalităţi.

2:9, 10 Chiar **Iacov, Chifa** (Petru) şi **Ioan**, consideraţi **stâlpii** bisericii, **au priceput** că Dumnezeu lucra prin Pavel şi i-au dat lui şi lui Barnaba mâna dreaptă a părtăşiei în vestirea evangheliei către Neamuri. Acesta nu a fost un act oficial de ordinare, ci expresia dragostei şi interesului lor pentru lucrarea lui Pavel. Singura sugestie pe care au făcut-o ei a fost ca Pavel şi Barnaba să-şi aducă aminte de cei săraci — ceea ce, de altfel, chiar Pavel afirmă că era dornic s-o facă.

C. Pavel îl mustră pe Petru (2:11-21)

2:11 În cadrul celui de-al şaptelea şi ultimul dintre răspunsurile lui Pavel la contestarea apostoliei sale, el aminteşte aici cum a fost nevoit să-l mustre pe apostolul **Petru**[6] — considerat de mulţi creştini iudei drept fruntaşul apostolilor. (Pasajul acesta infirmă fără echivoc ideea susţinută de unii, potrivit căreia Petru ar fi fost liderul infailibil al bisericii.)

2:12 Când Petru a venit prima oară la Antiohia, **el mânca împreună cu cei dintre Neamuri**, bucurându-se pe deplin de libertatea sa creştină. Dar tradiţia iudaică nu-i îngăduia să facă aceasta. După câtva timp, au venit unii de la **Iacov**, de la Ierusalim în vizită la Antiohia, pretinzând că-l reprezentau pe Iacov. Mai târziu însă Iacov a dezmiţit acest lucru (Fapte 15:24). Aceştia erau probabil creştini iudei, care încă aderau la ceremonialuri legate de legea iudaică. Când au sosit ei, Petru a încetat de a mai avea părtăşie cu Neamurile, temându-se că vestea despre purtarea sa va ajunge la urechile legaliştilor din Ierusalim. Procedând aşa, el tăgăduia unul din marile adevăruri ale evangheliei — că toţi credincioşii sunt una în Cristos Isus şi că deosebirile naţionale nu afectează părtăşia. Findlay spune: „Refuzând să mănânce cu cei netăiaţi împrejur, el a afirmat implicit că, deşi aceştia erau credincioşi în Cristos, pentru el erau tot oameni de rând şi necuraţi, întrucât, în opinia lui, ritualurile mozaice ar fi conferit o sfinţenie superioară neprihănirii pe care o dă credinţa."

2:13 Exemplul lui Petru a fost urmat curând de alţii, între care şi **Barnaba**, colaboratorul preţuit al lui Pavel. Dându-şi seama de gravitatea acestei acţiuni, Pavel l-a mustrat fără menajamente pe Petru pentru **făţărnicia** lui, în versetele 14-21.[7]

2:14 Ca creştin, Petru ştia că Dumnezeu nu mai făcea deosebire între naţionalităţi; el trăise ca Neamurile şi mâncase hrana lor. Dar prin actul său de la urmă, când a refuzat să mănânce cu Neamurile, Petru a lăsat să se înţeleagă că era necesar să se respecte legea iudaică, dacă cineva voia să fie sfânt, şi că credincioşii dintre Neamuri trebuiau, în opinia lui, să trăiască ca iudeii.

2:15 Pavel pare să recurgă aici la ironie. Oare nu trăda comportamentului lui Petru o dependenţă de convingerea că iudeii erau superiori iar Neamurile vrednice de dispreţ? De la Petru s-ar fi aşteptat mai mult, întrucât Dumnezeu îl învăţase înaintea convertirii neevreului Corneliu să nu-l numească pe nici un om necurat sau ordinar (Fapte 10 şi 11:1-18).

2:16 Iudeii care fuseseră mântuiţi ştiau că nu este mântuire prin lege. Legea îi condamna la moarte pe cei ce nu reuşeau s-o respecte în toate privinţele. Aceasta aducea

blesteme peste toţi, întrucât toţi au călcat preceptele ei sfinte. Mântuitorul este prezentat aici ca singurul obiect adevărat al credinţei. Pavel îi aminteşte lui Petru că **„până şi noi,** *iudeii*" am ajuns la concluzia că mântuirea este **prin credinţa în Cristos şi nu prin** păzirea legii. Ce rost avea ca acum Petru să-i pună pe ne-evrei sub lege? Legea le spunea oamenilor ce să facă, dar nu le dădea puterea de a face acele lucruri. Legea fusese dată pentru a descoperi păcatul, nu pe mântuitorul.

2:17 Pavel şi Petru, împreună cu ceilalţi, au căutat îndreptăţirea în **Cristos** şi numai în Cristos. Acţiunile lui Petru de la Antiohia păreau să indice însă că el nu este complet îndreptăţit, ci trebuia să revină la lege, pentru a fi mântuit. Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci însemna că Cristos nu este un Mântuitor desăvârşit şi suficient. Dacă apelăm la El să ne ierte păcatele, trebuind după aceea să mergem şi în alt loc, atunci nu înseamnă oare că Cristos este **un slujitor al păcatului,** prin faptul că nu şi-a ţinut făgăduinţele? Iar dacă, după ce am mărturisit că ne bizuim pe Cristos ca să fim îndreptăţiţi, ne întoarcem apoi la lege (care nu poate decât să ne osândească, pe noi păcătoşii), ne mai purtăm noi ca şi credincioşi? Putem noi spera să avem aprobarea lui Cristos asupra unei acţiuni de genul acesta, care face din El, practic, **un slujitor al păcatului**? Răspunsul lui Pavel este un vehement: **Nicidecum!**

2:18 Petru renunţase la tot sistemul legii, în favoarea credinţei în Cristos. El repudiase orice deosebire dintre iudei şi Neamuri, în ce priveşte acceptarea lor de către Dumnezeu. Dar acum, refuzând să mănânce cu Neamurile, el începe din nou să clădească pe ceea ce distrusese cândva. Procedând astfel, el se dovedeşte a fi **un călcător de lege**. Căci fie că greşise iniţial, când se lepădase de lege, în favoarea lui Cristos, fie că era greşit acum, lepădându-se de Cristos, în favoarea legii!

2:19 Pedeapsa pentru călcarea legii este moartea. Ca păcătos, eu am călcat legea. Prin urmare, ea m-a condamnat la moarte. Dar Cristos a plătit plata pentru călcarea legii ce trebuia plătită de mine. Astfel, când a murit Cristos, am murit şi eu. El a murit faţă de lege, în sensul că a împlinit toate cerinţele ei de dreptate; prin urmare, în Cristos, şi eu **am murit faţă de lege**.

Creştinul a **murit faţă de lege**; el nu mai are nimic de a face cu ea. Înseamnă oare asta că credinciosul are libertatea de a călca Cele Zece Porunci, după cum vrea? Nu, căci el trăieşte o viaţă sfântă, nu de teama legii, ci din dragoste pentru Cel ce a murit pentru el. Creştinii care doresc să fie sub lege ca model de comportament nu-şi dau seama că asta îi pune sub blestemul legii. Mai mult, ei nu se pot atinge de lege, fără ca prin aceasta să devină răspunzători de păzirea ei în întregime, în toate punctele. Singurul mod în care putem trăi pentru Dumnezeu este să fim morţi faţă de lege. Legea nu ar putea produce niciodată o viaţă sfântă; Dumnezeu nu a rânduit niciodată acest lucru. Calea lui Dumnezeu de sfinţenie este explicată în versetul 20.

2:20 Credinciosul este identificat **cu Cristos** în moartea Sa. Nu numai că *El* a fost răstignit la Calvar, ci şi *eu* am fost **răstignit** acolo — în El. Asta înseamnă sfârşitul meu ca păcătos înaintea lui Dumnezeu. Înseamnă sfârşitul meu ca persoană care caută să merite sau să câştige mântuirea prin propriile sale eforturi. Înseamnă sfârşitul meu ca copil al lui Adam, ca om aflat sub osânda legii — sfârşitul eului meu vechi, nenăscut din nou. Vechiul meu „eu", neregenerat, a fost răstignit şi nu mai are nici un drept asupra vieţii mele zilnice. Asta *este* adevărat în ce priveşte poziţia mea înaintea lui Dumnezeu; şi, bineînţeles, *ar trebui* să fie şi realitatea trăirii mele zilnice.

Credinciosul nu-şi încetează existenţa ca personalitate sau ca individ. Dar cel ce e văzut de Dumnezeu ca unul care a murit nu mai este acelaşi care trăieşte. **Nu mai trăiesc eu, ci Cristos**, care **trăieşte în mine.** Mântuitorul nu a murit pentru mine, ca eu să-mi trăiesc în continuare viaţa cum doresc eu. El a murit pentru mine, pentru ca de acum înainte El să-Şi poată trăi viaţa în mine. **Viaţa pe care o trăiesc acum** în acest trup omenesc **o trăiesc prin credinţa în Fiul lui Dumnezeu**. Credinţă înseamnă bizuire sau dependenţă. Creştinul trăieşte printr-o necurmată bizuire pe Cristos, predându-I-se Lui, permiţându-I lui Cristos să-Şi trăiască viaţa în el.

Astfel principiul de viaţă al credinciosului este Cristos, nu legea. Nu se mai pune problema să te zbaţi, ci să te încrezi în El. Credinciosul trăieşte o viaţă de sfinţenie nu din teama de pedeapsă, ci din dragoste pentru **Fiul lui Dumnezeu, care** L-a **iubit şi S-a dat pentru** el.

Ţi-ai predat tu viaţa Domnului Isus, rugându-te ca viaţa Lui să se manifeste în trupul tău?

2:21 Harul lui Dumnezeu se vede în da-

rul necondiţionat al mântuirii ce ne-o oferă. Când omul caută să câştige această mântuire, prin merite, el nu face altceva decât s-o anuleze. Căci ea nu mai este prin har, dacă omul o poate dobândi sau merita. Ultima salvă îndreptată de Pavel către Petru este deosebit de eficace. Dacă Petru ar putea dobândi bunăvoinţa lui Dumnezeu prin păzirea legilor iudaice, **atunci Cristos a murit** în zadar; literalmente, El şi-a irosit viaţa. Dar Cristos a murit pentru că omul nu a putut dobândi **neprihănirea** în nici o altă cale — nici măcar prin păzirea legii, cum spune şi Clow:

Cea mai profundă erezie dintre toate, care corupe bisericile, adăugând la crezuri aluatul nebuniei, umflând inima omenească de mândrie, este ideea că mântuirea s-ar putea obţine prin săvârşirea de fapte bune. „Eu cred", scrie John Ruskin, „că rădăcina oricărei schisme şi erezii de care a suferit biserica creştină a fost efortul de a câştiga mântuirea prin merite, mai degrabă decât a o primi în dar; şi acesta este un motiv pentru care predicile sunt atât de lipsite de efect, pentru că mai degrabă îi cheamă pe oameni să lucreze pentru Dumnezeu, decât să-L privească pe Dumnezeu lucrând pentru ei."[8]

II. DOCTRINARĂ: PAVEL APĂRĂ ÎNDREPTĂŢIREA PRIN CREDINŢĂ (3:1-5:1)

A. Marele adevăr al evangheliei (3:1-9)

3:1 Acţiunile lor vădeau o lipsă de pricepere şi raţiune. A te întoarce de la har înapoi la lege înseamnă a fi **vrăjit**. Înseamnă a te lăsa amăgit de un farmec şi de a accepta, fără să-ţi dai seama, o minciună în locul adevărului. Când Pavel întreabă: **„Cine v-a vrăjit?"**, pronumele *cine* este la singular (*tis* în greacă),[9] şi nu la plural, ceea ce lasă să se înţeleagă că diavolul ar fi autorul acestei învăţături false. Pavel însuşi îl predicase pe **Isus Cristos** galatenilor ca răstignit, subliniind că crucea trebuia să-i separe pe veci de blestem şi de robia legii. Cum se puteau ei întoarce la lege, nesocotind astfel crucea? Oare nu-i pătrunsese adevărul la nivel practic?

3:2 O singură întrebare ar trebui să fie de ajuns să rezolve întreaga chestiune. Ei trebuie să se întoarcă la timpul când au fost convertiţi — când Duhul Sfânt a venit să locuiască în trupurile lor. Cum au **primit ei Duhul**? Prin săvârşirea de fapte, sau prin credinţă? Evident prin credinţă. Nimeni nu a primit Duhul prin păzirea legii.

3:3 Dacă ei ar putea *obţine* mântuirea prin fapte, s-ar putea ei aştepta să crească în sfinţenie sau să ajungă la maturitate creştină prin lege? Dacă a fost nevoie de puterea **Duhului** pentru a-i mântui, ar putea ei duce la capăt procesul, prin eforturile lor pământeşti?

3:4 Când galatenii şi-au pus prima dată încrederea în Cristos, ei s-au expus la aspre prigoane, venite parţial din partea zeloţilor iudei, care urau evanghelia harului. Să fi fost oare toate suferinţele acelea în zadar? Revenind la lege oare nu afirmau ei prin aceasta că prigonitorii lor au avut, totuşi, dreptate? **Dacă într-adevăr a fost în zadar.** Pavel îşi exprimă aici în continuare speranţa că ei vor reveni la evanghelia pentru care au suferit cândva.

3:5 Se pune acum întrebarea dacă **El** (sau *el*)[10] din versetul 5 se referă la Dumnezeu, la Pavel, sau la altcineva care le vestea galatenilor evanghelia, pe când scria această epistolă. În ultimă instanţă, pronumele acesta trebuie să se refere la Dumnezeu, întrucât numai **El** poate să dea **Duhul** Sfânt. Dar, într-un sens secundar, s-ar putea aplica la un lucrător creştin, ca instrument prin care Dumnezeu Îşi împlineşte voia. Asta i-ar conferi slujbei creştine un rol foarte elevat. Cineva a spus: „Adevărata lucrare creştină, de orice fel, este de a transmite Duhul Sfânt către alţii; este realmente distribuirea Duhului."

Dacă apostolul se referă la el însuşi, atunci probabil se gândeşte la minunile care au însoţit predicarea lui şi la felul cum L-au primit ei pe Cristos (Ev. 2:4). Dar timpul gramatical al verbului nu indică un lucru ce s-a petrecut în trecut, ci ceva care are loc concomitent cu redactarea scrisorii. Pavel se referă, probabil, la darul miraculos dăruit de Duhul Sfânt credincioşilor după convertirea lor, aşa cum ni se arată la 1 Cor. 12:8-11.

...le face oare prin faptele legii, sau prin auzirea credinţei? Răspunsul este: **prin auzirea credinţei.** Duhul Sfânt care locuieşte în credincios şi lucrarea Sa ulterioară în viaţa credinciosului nu sunt niciodată meritate sau dobândite de acesta, ci se dau întotdeauna prin har şi se primesc prin **credinţă**. Astfel galatenii trebuia să-şi fi dat seama, din propriile lor experienţe, că binecuvântarea vine prin credinţă, nu prin păzirea legii.

Pentru a doua sa dovadă, Pavel apelează acum chiar la acele texte din Scriptură pe care le foloseau învăţătorii falşi, când încercau să demonstreze că pentru mântuire este

necesară şi circumcizia! Ce spune Vechiul Testament în această privinţă?

3:6 Pavel demonstrase că relaţiile lui Dumnezeu cu galatenii erau bazate în întregime pe credinţă. Acum el arată că oamenii au fost mântuiţi în aceeaşi manieră, în Vechiul Testament. Întrebarea din versetul 5 a fost: „Le face oare prin faptele legii, sau prin auzirea credinţei?" Având acel răspuns în minte, versetul 6 începe cu cuvintele: **Aşa şi Avraam...** El a fost îndreptăţit în acelaşi mod — prin auzirea credinţei.

Poate că învăţătorii iudei apelau la Avraam ca erou şi exemplu al lor, bazându-şi teoriile privind necesitatea circumciziei pe experienţa lui (Gen. 17:24, 26). Dacă aşa stau lucrurile, Pavel va lupta chiar de pe tărâmul lor propriu. Cum a fost Avraam mântuit? **Avraam L-a crezut pe Dumnezeu.** Deci Avraam nu a fost mântuit prin meritele sale, ci, pur şi simplu, **L-a crezut pe Dumnezeu.** Or, aici nu este nici un merit. De fapt, e prost cine nu crede în Dumnezeu. Credinţa în Dumnezeu este singurul lucru pe care îl poate face cineva cu privire la mântuirea sa, ceea ce nu-i mai lasă nici un motiv să se laude. Nu este „o faptă bună", care să presupună efortul omului. Firea n-are nici un rol în asta. Ce este oare mai drept pentru creatură decât să-şi pună încrederea în Creatorul său, sau pentru un copil să se încreadă în Tatăl lui?

Îndreptăţirea este un act al lui Dumnezeu prin care El îi declară neprihăniţi (îndreptăţiţi) pe toţi cei ce cred în El. Dumnezeu se poate ocupa eficace de păcătoşi în felul acesta, întrucât Cristos a murit în locul păcătoşilor, pe crucea Calvarului, plătind datoria pentru păcatele lor. Îndreptăţirea nu înseamnă că Dumnezeu îl face pe credincios neprihănit şi păcătos în sine. Ci îl socoteşte neprihănit, pe baza lucrării Mântuitorului. Dumnezeu îi dă păcătosului care crede o poziţie neprihănită, care îl învredniceşte pentru cer, şi apoi aşteaptă de la el să trăiască o viaţă de recunoştinţă, pentru ceea ce a făcut El pentru credincios. Ceea ce este important de notat aici este că îndreptăţirea nu are nimic de a face cu păzirea legii, ci este întru totul bazată pe principiul credinţei.

3:7 Fără îndoială, învăţătorii iudei susţineau că pentru a fi cu adevărat fii ai lui Avraam, galatenii trebuie să fie tăiaţi împrejur. Dar Pavel combate această teorie, arătând că adevăraţii **fii ai lui Avraam** nu sunt cei ce s-au născut iudei sau cei ce au devenit convertiţi iudei, ci cei ce sunt mântuiţi prin har. La Romani 4:10, 11, Pavel arată că Avraam a fost socotit neprihănit *înainte* de a fi fost circumcis. Cu alte cuvinte, el a fost îndreptăţit pe când se afla încă pe teren *neevreu*.

3:8 Vechiul Testament este descris aici sub forma unui profet, care priveşte de-a lungul veacurilor, prevăzând că Dumnezeu îi va îndreptăţi pe ne-evrei, ca şi pe evrei, pe baza principiului credinţei. Binecuvântarea Neamurilor prin credinţă nu a fost doar prevăzută de VT, ci şi anunţată de Avraam la Geneza 12:3 — „În tine vor fi binecuvântate toate familiile pământului."

Când citim prima dată acest citat din Geneza, ne este greu să vedem cum a găsit Pavel acest sens în el. Dar Duhul Sfânt, care a scris acest verset din Vechiul Testament, ştia că el conţine evanghelia mântuirii prin credinţă către toate naţiunile. Întrucât Pavel a scris sub inspiraţia aceluiaşi Duh Sfânt, el a fost învrednicit să ni-l explice, în toate sensurile sale ascunse, anume **în tine** — adică împreună cu Avraam şi în acelaşi mod ca Avraam. **Toate naţiunile** — şi Neamurile, şi evreii — **vor fi binecuvântate**, adică vor fi mântuite. Cum a fost mântuit Avraam? **Prin credinţă.** Cum vor fi mântuite naţiunile? În acelaşi fel ca Avraam — prin credinţă. Mai mult, ele vor fi mântuite ca Neamuri, iar nu ca iudei convertiţi.

3:9 Toţi cei care-şi exercită credinţa în Dumnezeu sunt îndreptăţiţi, împreună cu Avraam care a crezut, conform mărturiei Scripturilor iudaice.

B. Legea confruntată cu făgăduinţa (3:10-18)

3:10 Pavel arată din Sfintele Scripturi că, departe de a conferi o binecuvântare, legea nu poate aduce decât **blestem.** Versul acesta nu spune: „Toţi cei care au călcat legea," ci: **Toţi cei ce se întemeiază pe faptele legii,** adică, toţi cei ce încearcă să obţină bunăvoinţa lui Dumnezeu pe baza respectării legii. Toţi aceştia **sunt sub blestem,** adică condamnaţi la moarte. **Pentru că este scris** (la Deut. 27:26): **„Blestemat este oricine nu stăruie în toate lucrurile...."** Nu este de ajuns să ţii legea o zi, o lună sau un an, ci trebuie să stărui în păzirea ei. Ascultarea trebuie să fie totală. Nu este de ajuns să păzeşti cele zece porunci, ci trebuie să respecţi toate cele peste şase sute de legi, din toate cele cinci cărţi ale lui Moise!

3:11 Învăţătorii falşi sunt din nou infirmaţi, cu argumente din VT. Pavel citează din

profetul Habacuc, pentru a arăta că Dumnezeu întotdeauna i-a îndreptăţit pe oameni **prin credinţă** şi nu prin lege. Iată cum sună citatul, în topica originalului grec: „Cel drept prin credinţă va trăi." Cu alte cuvinte, cei ce au fost socotiţi neprihăniţi prin credinţă, nu prin fapte, vor avea viaţă veşnică. Cei îndreptăţiţi prin credinţă **vor trăi**.

3:12 Legea nu le cere oamenilor să creadă. Nici măcar nu le cere oamenilor să *încerce* să păzească poruncile. Ea pretinde ascultare totală, strictă şi desăvârşită, aşa cum se arată clar în Levitic. Este contrară principiului credinţei. Legea spune: „Fă şi vei trăi." Credinţa spune: „Crede şi vei trăi." Prin urmare, argumentul lui Pavel este următorul: Cel drept va trăi prin credinţă. Dar cel ce e sub lege nu trăieşte prin credinţă. Prin urmare, el nu este *drept* înaintea lui Dumnezeu. Când spune Pavel: **„Acela care va face aceste lucruri va trăi prin ele,"** el enunţă o axiomă teoretică sau un ideal care este însă imposibil de atins.

3:13 A răscumpăra înseamnă a cumpăra din nou un lucru sau a-l izbăvi, plătind un preţ. **Blestemul legii** este moartea — pedeapsa pentru călcarea poruncilor sale. Cristos i-a izbăvit pe cei aflaţi sub lege, plătind pedeapsa morţii pe care o cerea legea. (Pavel se referă aici, negreşit, la iudeii credincioşi, când foloseşte pronumele **noi**, deci incluzându-se şi pe el, deşi iudeii reprezentau întreaga omenire.) Cynddylan Jones spune:

> Galatenii îşi imaginau că Cristos i-a răscumpărat numai pe jumătate, fiind de datoria lor să răscumpere cealaltă jumătate, prin supunerea lor la ritualul circumciziei şi la alte ceremonii iudaice. De aici şi disponibilitatea lor de a se lăsa amăgiţi de învăţătorii falşi şi de a amesteca creştinismul cu iudaismul. Pavel spune aici (conform traducerii velşe): „Cristos ne-a cumpărat *în întregime* de sub blestemul legii."[11]

Cristos i-a răscumpărat pe oameni murind în locul lor, suferind groaznica mânie a lui Dumnezeu împotriva noastră. **Blestemul** lui Dumnezeu a căzut asupra Lui, a Celui care a fost înlocuitorul omului. El nu a devenit păcătos în El Însuşi, ci păcatele omului au fost puse asupra Lui.

Cristos nu i-a răscumpărat pe oameni **de sub blestemul legii** prin păzirea exemplară a Celor Zece porunci în timpul vieţii Sale pământeşti. Scriptura nu ne învaţă că ascultarea Lui desăvârşită de lege este cea care ne face pe noi neprihăniţi. Mai degrabă, El i-a izbăvit pe oameni de lege prin putarea groaznicului ei blestem în moartea Sa. Căci fără moartea Sa nu ar putea fi mântuire. Legea spunea că atunci când un criminal condamnat era atârnat pe un lemn, acesta era un semn al faptului că se află sub blestemul lui Dumnezeu (Deut. 21:23). Aici Duhul Sfânt vede în acel pasaj o profeţie a modului în care avea să moară Mântuitorul, pentru a putea purta blestemul ce plana asupra creaturilor Sale. El a fost atârnat între cer şi pământ, ca şi când ar fi fost nevrednic de ambele. În moartea Sa prin răstignire, se afirmă despre El că a fost atârnat **pe un lemn** (Fapte 5:30; 1 Pet. 2:24).

3:14 Dumnezeu făgăduise că-l va binecuvânta pe Avraam şi că prin el va binecuvânta toată lumea. **Binecuvântarea lui Avraam** nu este altceva decât mântuirea prin har, prin credinţă. Pedeapsa morţii pe care o cerea Dumnezeu trebuia plătită însă mai întâi. Şi astfel Domnul Isus a fost făcut blestem, pentru ca Dumnezeu să poată să-i câştige atât pe iudei, cât şi pe neamuri, prin harul Său. Acum în Cristos (un descendent al lui Avraam), naţiunile sunt binecuvântate.

Făgăduinţa pe care i-a făcut-o Dumnezeu în Geneza 12:3 nu Îl menţionează pe Duhul Sfânt. Dar Pavel ne spune aici, prin inspiraţie de la Dumnezeu, că darul Duhului Sfânt era cuprins în legământul necondiţionat al mântuirii, încheiat cu Avraam. Acesta se afla acolo, în embrion. Duhul Sfânt nu putea veni atâta timp cât legea stătea în cale. Trebuia ca Cristos să moară şi să fie proslăvit, înainte ca Duhul să poată fi dat (Ioan 16:7).

Apostolul a demonstrat că mântuirea se capătă prin credinţă, nu prin lege, prin (1) experienţa galatenilor şi (2) prin mărturia Scripturilor din VT. Acum el recurge la o ilustraţie din viaţa de toate zilele. Argumentul lui Pavel din această secţiune ar putea fi rezumat astfel: La Geneza 12:3 Dumnezeu a promis că va binecuvânta toate familiile pământului în Avram. Promisiunea mântuirii cuprindea atât Neamurile, cât şi iudeii. La Geneza 22:18 mai făgăduise următoarele: „În sămânţa ta toate naţiunile pământului vor fi binecuvântate." El a spus *sămânţă*, deci singular, nu „seminţe", plural. Dumnezeu se referea la Persoana Domnului Isus, care era descendent direct al lui Avraam (Luca 3:34). Cu alte cuvinte, Dumnezeu a promis că va binecuvânta toate naţiunile, atât Neamurile, cât şi evreii, prin Cristos. Promisiunea era necondiţionată şi nu cerea nici fapte bune,

nici ascultarea de lege. Era o simplă promisiune, ce se cerea primită prin credinţă simplă.

Acum legea, dată Israelului cu 430 de ani mai târziu, nu putea adăuga condiţii la această promisiune, nici nu o putea modifica în nici un fel. Chiar în treburile omeneşti, o atare modificare ar fi ilegală, dar în cele divine lucrul acesta este de neconceput. Concluzia care se desprinde deci este că promisiunea făcută de Dumnezeu potrivit căreia va binecuvânta Neamurile a avut menirea de a fi prin Cristos, prin credinţă, şi nu prin păzirea legii.

3:15 În treburile oamenilor, când un **legământ** sau un testament este semnat şi sigilat, nimănui nu i-ar trece prin gând să-l modifice sau să adauge la el. Dacă testamentele omeneşti nu pot fi călcate, cu atât mai puţin testamentele lui Dumnezeu!

3:16 Fără îndoială iudaizatorii argumentaseră că deşi promisiunile au fost făcute iniţial lui Avraam şi seminţei sale (israeliţii) prin credinţă, totuşi aceiaşi israeliţi au fost puşi ulterior sub lege. Prin urmare, galatenii, deşi au fost iniţial mântuiţi prin credinţă, acum — potrivit acestor învăţători — ar trebui să păzească şi cele Zece Porunci. **Făgăduinţele** au fost făcute **lui Avraam şi Seminţei lui** (la singular). Substantivul „sământă" poate însemna uneori o mulţime, dar aici el denotă o singură Persoană, adică Cristos. Poate că noi înşine niciodată nu am fi fost în stare să descoperim sensul ascuns al acestui verset din Vechiul Testament, dar Duhul lui Dumnezeu este Cel ce ne luminează.)

3:17 Făgăduinţa lui Dumnezeu către Avraam a fost necondiţionată; ea nu a depins deloc de săvârşirea unor fapte bune, ci Dumnezeu pur şi simplu S-a învoit să-i dea lui Avraam o Sământă (Cristos). Deşi nu avea copii, Avraam L-a crezut pe Dumnezeu, crezând astfel şi în Cristos Cel ce avea să vină, şi astfel a fost îndreptăţit. Venirea legii — cu patru sute de ani mai târziu — nu putea afecta cu nimic făgăduinţa mântuirii. Ea nu putea nici revoca promisiunea, nici nu putea adăuga condiţii la ea.

Poate că iudaizatorii sugerau că legea, ce a urmat promisiunii, 430 de ani mai târziu, ar fi avut un efect de anulare. „Nicidecum!" exclamă Pavel, spunând: „Promisiunea a fost ca un testament, fiind ratificată printr-o moarte (jertfa legământului, Gen. 15:7-11; vezi şi Ev. 9:15-22). Ea nu putea fi revocată.

Cei 430 de ani sunt socotiţi de când Dumnezeu i-a confirmat lui Iacob legământul avraamic, pe când Iacob se pregătea să intre în Egipt (Gen. 46:1-4) şi se extind şi asupra dării legii, la circa trei luni după ieşirea din Egipt.

3:18 Moştenirea trebuie să fie ori prin credinţă, ori prin fapte, nu prin amândouă. Scriptura arată clar că moştenirea i-a fost dată lui Avraam printr-o promisiune necondiţionată. Tot aşa este şi cu mântuirea. Ea este oferită în dar, fără condiţii, fiind exclusă orice idee a necesităţii săvârşirii unor fapte bune.

C. Scopul legii (3:19-29)

3:19 Ce scop serveşte atunci legea? Dacă, aşa cum a argumentat Pavel, legea nu a anulat şi nu a adăugat condiţii la făgăduinţa făcută de Dumnezeu lui Avraam, **care *a fost* scopul legii?** Legea a avut menirea de a descoperi păcatul în adevăratul său caracter, de fărădelege. Păcatul existase şi înainte de lege, dar omul nu l-a recunoscut ca fărădelege până nu a venit legea. Fărădelegea este călcarea unei legi cunoscute.

Legea a fost dată unei naţiuni de păcătoşi. Membrii ei nu putea obţine niciodată neprihănirea prin păzirea legii, pentru că le lipsea puterea de a asculta de această lege. Legea avea menirea de a le arăta oamenilor că sunt păcătoşi nenorociţi şi astfel să se trezească şi să-I ceară lui Dumnezeu ajutorul, pentru ca El să-i poată mântui prin harul Lui. Legământul lui Dumnezeu cu Avraam a fost promisiunea necondiţionată a binecuvântării, în schimb legea a dus numai la blestem. Legea demonstra nevrednicia omului de a primi binecuvântarea gratuită şi necondiţionată. Dacă omul voia să fie binecuvântat, atunci acest lucru se putea realiza numai prin harul lui Dumnezeu.

Sământa este Cristos. Prin urmare, legea a fost dată ca măsură temporară până la venirea lui Cristos. Binecuvântarea promisă lui Avraam avea să vină prin Cristos. Un contract încheiat între două părţi presupune **un mediator**, un intermediar. Legea presupunea două părţi, participante la acest contract: Dumnezeu şi Israelul. Moise a îndeplinit rolul de intermediar (Deut. 5:5). Îngerii au fost solii lui Dumnezeu în transmiterea legii către Moise (Deut. 33:2; Ps. 68:17; Fapte 7:53). Participarea lui Moise şi a îngerilor ne arată cât de mare era prăpastia dintre Dumnezeu şi poporul Său de oameni total nedemni de a sta în prezenţa Sa.

3:20 Dacă la contract ar fi participat doar

o singură parte, făcând promisiunea necondiţionată, fără să i se ceară nimic celeilalte părţi, atunci nu ar mai fi nevoie de un mediator. Faptul că legea cerea un mediator presupune că omul trebuie să-şi respecte partea ce-i revine la acest acord. Tocmai în asta consta slăbiciunea legii, căci cerea ascultare de la cei ce nu aveau puterea să asculte. Când **Dumnezeu** i-a făcut făgăduinţa lui Avraam, El a fost singura parte participantă la contract. Tocmai în asta a constat tăria promisiunii: totul depindea de Dumnezeu, şi nimic nu depindea de om. Nu era implicat nici un mediator, pentru că nu era nevoie de el.[12]

3:21 A dat legea la o parte promisiunile sau le-a luat ea locul? Nicidecum! Dacă ar fi posibil să se dea o lege prin care păcătoşii să poată atinge perfecţiunea cerută de Dumnezeu, atunci negreşit mântuirea ar fi prin păzirea legii. În acest caz, Dumnezeu nu L-ar mai fi trimis pe Fiul Lui să moară pentru păcătoşi, dacă ar fi putut obţine acelaşi rezultat într-un mod mai puţin costisitor. Dar legea a avut şi *timp* îndelungat, şi *oameni* suficienţi prin care să demonstreze că nu-i putea mântui pe păcătoşi. Aşa se explică de ce era „slabă prin carne" (Rom. 8:3). Tot ce putea face legea era să le arate oamenilor starea deznădăjduită în care se aflau şi să le imprime adevărul că nu pot fi mântuiţi decât prin harul lui Dumnezeu.

3:22 Vechiul Testament arăta că toţi oamenii sunt păcătoşi, inclusiv cei aflaţi sub lege. Era nevoie ca omul să fie astfel total convins că este păcătos, pentru ca promisiunea mântuirii, prin credinţa în Isus Cristos, să le poată fi dată celor care cred. Cuvintele cheie din versetul 22 sunt: **credinţa, dată** şi **cred**. Nu se pomeneşte nimic despre necesitatea de a face fapte bune sau de a păzi legea.

3:23 Credinţa de aici este, desigur, credinţa creştină. Ea se referă la era inaugurată de moartea, îngroparea, învierea şi înălţarea la cer a Domnului Isus, şi la predicarea evangheliei la Rusalii. Anterior acestei perioade, iudeii erau sub pază, ca şi când s-ar fi aflat în închisoare sau în custodie. Ei erau îngrădiţi de cerinţele legii şi întrucât nu le puteau împlini, erau nevoiţi să recurgă la credinţă, pentru a fi mântuiţi. Cei aflaţi sub lege erau astfel încorsetaţi, până a venit vestea minunată a izbăvirii de sub robia legii, pe care a adus-o evanghelia.

3:24 Legea este înfăţişată aici ca un tutore, îngrijitor sau învăţător al copiilor.[13] Se subliniază astfel ideea de predare, de instruire. Legea preda lecţiile privitoare la sfinţenia lui Dumnezeu, la păcătoşenia omului şi la nevoia de ispăşire. Aici termenul este folosit pentru a-l descrie pe cel ce exercită disciplină şi supraveghere generală asupra minorilor sau asupra celor nematurizaţi, necopţi.

Cuvintele: **ca să ne aducă** nu se găsesc în textul original, ci au fost adăugaţi de traducătorii versiunii King James. Dacă omitem aceşti termeni, versetul ne spune că legea a fost tutorele iudaic **până la Cristos**, adică până la venirea lui Cristos sau având în vedere venirea lui Cristos. Există un sens în care legea a păstrat poporul Israel ca naţiune distinctă, deosebită de celelalte, prin toate instrucţiunile privitoare la căsătorie, proprietate, alimentaţie, etc. Când a venit „credinţa", a fost vestită mai întâi acestei naţiuni ce fusese păstrată în chip atât de miraculos de-a lungul veacurilor. Îndreptăţirea **prin credinţă** a fost făgăduintă pe baza lucrării isprăvite a lui Cristos, Răscumpărătorul.

3:25 Legea este **tutorele**, dar odată primită **credinţa** creştină, iudeii credincioşi **nu mai sunt sub** lege. Cu atât mai puţin Neamurile, în speţă, galatenii, care *niciodată* n-au fost sub un tutore! Versetul 24 ne învaţă că omul *nu este îndreptăţit prin lege*; versetul 25 ne învaţă că *legea nu este principiul de viaţă* al celui îndreptăţit.

3:26 Observaţi trecerea de la pronumele „noi" la **voi**. Referindu-se la iudei cu pronumele „noi", Pavel a arătat că ei au fost ţinuţi sub lege până la venirea lui Cristos. Legea i-a menţinut ca popor separat, cărora să li se poată vesti mai târziu îndreptăţirea prin credinţă. Când au fost îndreptăţiţi, ei au încetat de a mai fi sub lege şi astfel a încetat şi caracterul distinctiv de iudeu. Pronumele **voi** folosit începând din acest punct şi până la sfârşitul capitolului îi cuprinde atât pe iudeii mântuiţi, cât şi pe Neamurile mântuite. Oamenii aceştia **sunt toţi fii ai lui Dumnezeu prin credinţa în Cristos Isus.**

3:27 Mărturia despre unirea cu **Cristos**, ce are loc la convertire, se dă în apa botezului. Botezul nu face din cineva un membru al trupului lui Cristos sau un moştenitor al împărăţiei lui Dumnezeu, ci este o identificare publică cu Cristos, numită de Pavel „îmbrăcarea" cu **Cristos**. După cum un ostaş se proclamă membru al armatei, prin „îmbrăcarea" uniformei sale, tot aşa un credincios se identifică ca unul ce aparţine lui Cristos prin **botezul** în apă. Prin acest act public el îşi

exprimă pe față, în public supunerea sa față de conducerea și autoritatea lui Cristos. El zugrăvește într-o manieră vizibilă adevărul potrivit căruia este un fiu al lui Dumnezeu.

Este cert că apostolul *nu* sugerează că botezul în apă îl unește pe cineva cu Cristos, căci o atare afirmație ar fi o repudiere flagrantă a tezei de bază, potrivit căreia mântuirea se capătă numai prin credință.

Aici Pavel nu se referă nici la botezul Duhului, care îl așează pe un credincios în trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13). Botezul Duhului Sfânt este invizibil, neavând nimic care să corespundă cu „îmbrăcarea" publică cu Cristos.

Acesta este botezul *către (întru)* Cristos (JND). După cum israeliții au fost botezați *către (întru)* Moise, identificându-se cu el ca lider al lor, tot așa credincioșii sunt botezați astăzi *către (întru)* Cristos, semnificând prin aceasta că-L recunosc ca Domn legitim al lor.

Prin botez credinciosul semnifică de asemenea îngroparea trupului și a eforturilor sale de a dobândi neprihănirea. El semnifică încetarea vechiului mod de viață și începutul celui nou. În botezul cu apă galatenii au mărturisit că au murit cu Cristos și au fost îngropați cu El. După cum Cristos a murit față de lege, tot așa și ei erau morți față de lege, și, prin urmare, nu mai trebuie să dorească să se afle sub lege, ca principiu călăuzitor în viață. După cum Cristos a desființat, prin moartea Sa, distincția dintre iudeu și neiudeu, tot așa și ei au murit față de asemenea deosebiri de ordin național. Ei **s-au îmbrăcat cu Cristos** în sensul că acum trăiesc o viață cu totul diferită — viața lui Cristos.

3:28 Legea făcea distincție între aceste categorii. De pildă, distincția dintre evreu și ne-evreu este subliniată la Deuteronom 7:6; 14:1, 2. În rugăciunea sa de dimineață, iudeul îi mulțumea lui Dumnezeu pentru faptul că nu l-a făcut să fie unul dintre Neamuri, sau sclav sau femeie. **În Cristos Isus** aceste deosebiri dispar, adică, în ce privește principiul acceptării înaintea lui Dumnezeu. Iudeul nu este cu nimic mai acceptabil decât un om dintre Neamuri, un om liber nu este mai privilegiat înaintea lui Dumnezeu decât un sclav, după cum un bărbat nu se bucură de mai multă aprobare decât o femeie. Toți sunt la același nivel, pentru că sunt **în Cristos Isus**.

Versetul acesta nu trebuie însă denaturat, pentru a scoate din el sensuri inexistente. Cât privește viața de zi cu zi (ca să nu mai vorbim de slujba din cadrul bisericii), Dumnezeu *recunoaște* distincția dintre bărbat și femeie. Noul Testament conține instrucțiuni concrete adresate fiecărui părți. De asemenea, se adresează separat sclavilor și separat stăpânilor de sclavi. Dar aceste lucruri nu au nici o importanță în ce privește obținerea binecuvântării din partea lui Dumnezeu. Ceea ce contează cel mai mult este să fii **în Cristos Isus**. (Asta se referă la poziția noastră cerească, nu la condiția pământească.) Înaintea lui Dumnezeu iudeul credincios nu este cu nimic superior păgânului convertit! Govett spune: „Toate distincțiile pe care le făcea legea sunt înghițite de mormântul comun pe care l-a asigurat Dumnezeu." Prin urmare, ce mare greșeală și nechibzuință este din partea creștinilor, atunci când încearcă să-și aroge o sfințenie suplimentară, prin impunerea unor distincții pe care Cristos le-a abolit.

3:29 Galatenii fuseseră amăgiți să creadă că ar putea deveni sămânța lui Avraam prin păzirea legii. Pavel le arată că altfel stau lucrurile. Cristos este sămânța lui Avraam; moștenirea făgăduită lui Avraam a fost împlinită în Cristos. Când păcătoșii cred în El, ei devin una cu El. Astfel ei devin **sămânța lui Avraam** și, în Cristos, ei moștenesc toate binecuvântările lui Dumnezeu.

D. Copii și fii (4:1-16)

4:1, 2 Aici avem imaginea unui tată bogat, care intenționează să-i dea fiului său stăpânirea asupra bogăției sale, când acesta ajunge la vârsta maturității. Dar **atâta timp cât el este** încă **un copil**, statutul de moștenitor este asemenea celui de **sclav**. Lui i se spune în permanență ce trebuie să facă. Apoi are adminstratori, care au grijă de proprietatea sa și **tutori** care au grijă de persoana sa. Astfel, deși moștenirea este cu siguranță a lui, el nu intră în stăpânirea ei decât atunci când ajunge la maturitate.

4:3 Aceasta era condiția iudeilor sub lege. Ei **erau copii**, legea poruncindu-le ce să facă, aidoma unor sclavi. Ei **erau în robie** sub **elementele lumii**, adică principiile elementare ale religiei iudaice. Ceremoniile și ritualurile iudaismului au fost destinate celor care nu-L cunoșteau pe Dumnezeu Tatăl așa cum este El revelat în Cristos. O ilustrație a acestui adevăr o putem găsi în imaginea copilului care învață să scrie folosindu-se de cubulețe pe care sunt imprimate litere sau care învață denumirea obiectelor prin intermediul unor ilustrații. Legea era

plină de umbre şi imagini, care făceau apel la simţurile spirituale, prin intermediul unor elemente externe şi fizice. Circumcizia este un exemplu elocvent în această privinţă. Iudaismul era de natură fizică, exterioară şi temporară; creştinismul este de natură spirituală, interioară şi permanentă. Aceste elemente externe au constituit o formă de **robie** pentru **copii.**

4:4 Împlinirea vremii se referă la timpul rânduit de Tatăl Ceresc pentru atingerea de către moştenitori a vârstei maturităţii (vezi v. 2).

În versetul acesta avem, în câteva cuvinte, o afirmaţie minunată cu privire la Dumnezeirea şi umanitatea Mântuitorului. El este Fiul etern al lui Dumnezeu; dar el S-a **născut dintr-o femeie.** Dacă Isus nu ar fi fost decât un om, ar fi fost total inutil să se facă afirmaţia că S-a **născut din femeie.** În definitiv, există o altă cale prin care să se nască un om — orice om? Dar, în cazul Domnului nostru, sintagma este încărcată de sens, constituind o mărturie elocventă a caracterului unic al Persoanei Sale şi a caracterului unic al naşterii Sale.

Întrucât S-a născut israelit, Domnul a fost, prin urmare, **născut sub lege.** Ca Fiu al lui Dumnezeu, Domnul Isus nu ar fi fost niciodată sub lege, căci El Însuşi este Cel care a dat legea. Dar, în harul, îngăduitor faţă de noi, El S-a plasat pe Sine **sub legea** pe care El Însuşi a creat-o, pentru ca s-o preamărească în viaţa Sa şi să-i aducă blestemul, în moartea Sa.

4:5 Legea le cerea celor ce o încălcau să plătească un preţ — preţul morţii. Înainte ca Dumnezeu să-i poată aduce pe oameni în poziţia minunată de fii, mai trebuia achitat acest preţ. Prin urmare, Domnul Isus, venind în lume ca membru al omenirii şi al naţiunii iudaice, a plătit preţul cerut de lege. Pentru că El este Dumnezeu, moartea sa este infinit de valoroasă, adică întru totul suficientă pentru a asigura plata deplină pentru un număr infinit de mare de păcătoşi. Pentru că a fost Om, a putut muri ca înlocuitor al omului, cum spune Govett: „Cristos, prin natură Fiul lui Dumnezeu, a devenit Fiul omului, pentru ca noi, fiind prin natură fii ai omului, să putem deveni fii ai lui Dumnezeu. Ce schimb minunat!"

Atâta timp cât oamenii erau sclavi, ei nu putea fi **fii.** Cristos i-a izbăvit de robia legii, pentru ca ei să fie adoptaţi **ca fii.** Observaţi distincţia care se face aici între a deveni *copil* al lui Dumnezeu şi *fiu* al lui Dumnezeu (comparaţi cu Romani 8:14, 16). Credinciosul se naşte în familia lui Dumnezeu în calitate de *copil* (vezi Ioan 1:12), accentul punându-se aici pe realitatea naşterii divine, nu pe privilegiile şi responsabilităţile ce decurg din calitatea de fiu. Credinciosul este adoptat în familie ca *fiu.* Fiecare creştin este imediat un fiu, fiind introdus în moştenirea pentru care a fost făcut moştenitor. Astfel instrucţiunile date creştinilor în NT nu presupun faza intermediară de infantilitate în rândul sfinţilor, ci toţi sunt trataţi ca fii maturi.

Adopţiunea în cultura romană se deosebea de modul în care este concepută în vremea noastră. Astfel noi concepem adopţia în sensul că un copil ce aparţinea altei persoane devine acum copilul celor care îl adoptă. Dar în NT **adopţiunea** înseamnă a-i aşeza pe credincioşi în poziţia de fii maturi, cu toate privilegiile şi responsabilităţile ce le incumbă acea poziţie.

4:6 Pentru ca cei ce **sunt fii** ai lui Dumnezeu să-şi dea seama de demnitatea poziţiei ce le-o acordă El, **Dumnezeu a trimis Duhul** Sfânt la Rusalii ca să locuiască în ei. Duhul este Cel care creează în noi conştiinţa calităţii de fiu, făcându-i pe sfinţi să I se adreseze lui Dumnezeu cu apelativul de **Tată. „Aba, Tată"** este un termen intim de adresare, folosit de copii în cadrul familiei, combinând termenii aramaic şi grec ce denotă substantivul „tată". Nici un sclav nu se putea adresa capului familiei cu un asemenea apelativ, deoarece acesta era rezervat în exclusivitate membrilor familiei, exprimând dragostea şi încrederea ce şi-o acordau unii altora. Observaţi cum prezintă versetul acesta Sfânta Treime: **Duhul, Fiul** şi **Tatăl** — în ordinea aceasta.

4:7 Credinciosul **nu mai este rob;** el nu se află sub lege. Acum el este **fiu** al lui Dumnezeu. Întrucât Cristos, ca Fiul lui Dumnezeu, este moştenitorul tuturor bogăţiilor lui Dumnezeu, creştinul este şi el **moştenitor al lui Dumnezeu prin Cristos.**[14] Tot ce are Dumnezeu îi aparţine şi credinciosului, prin credinţă.

În instituţiile rabinice de învăţământ ale Israelului contemporan cursanţilor nu li se permite să citească Cântarea Cântărilor sau Ezechiel 1 până când au împlinit vârsta de patruzeci de ani. Cântarea lui Solomon (cum se numeşte această carte în engleză, n.tr.), este considerată ca având un conţinut sexual prea explicit pentru a putea fi corect înţeles de mintea unor persoane prea tinere iar

Ezechiel 1 conţine o descriere a gloriei Dumnezeului inefabil. Talmudul spune că atunci când o anumită persoană sub patruzeci de ani începea să citească Ezechiel 1, din pagina cărţii izbucnea un foc care mistuia acea persoană. Asta ne arată că cineva aflat sub lege nu era considerat un *om* matur până nu a împlinit patruzeci de ani. (Binecunoscutul *bar mitzvah* care are loc la vârsta de treisprezece ani îl face pe un băiat evreu doar „fiu al legământului" — acesta fiind de fapt sensul termenului de „bar mitzvah" — el devenind astfel răspunzător de a păzi legea.) Până la vârsta de patruzeci de ani un bărbat ortodox este considerat un minor.

Nu tot aşa stau lucrurile însă cu credincioşii aflaţi sub har. În clipa în care ei sunt mântuiţi, toată moştenirea este pusă la dispoziţia lor, ei fiind trataţi ca fii şi fiice, adulţi şi maturi, întreaga Biblie fiind pusă la dispoziţia lor, ca s-o citească, s-o savureze şi s-o împlinească în viaţa lor. În lumina acestor adevăruri, îndemnul lui Harrison este foarte binevenit:

> Copilule mult preaiubit de El: toate lucrurile sunt alte tale, căci aşa îţi spune El la 1 Corinteni 3:22, 23, ca să te facă să-ţi dai seama ce bogăţii inimaginabil de mari ţi-au fost puse la dispoziţie, dincolo de puterea ta de pricepere sau imaginaţie. Gândeşte-te, de pildă, la univers: al cui este, dacă nu chiar al Lui şi al tău! Prin urmare, trăieşte ca un rege![15]

4:8 Galatenii fuseseră cândva sub robia idolilor. Înainte de convertirea lor, ei fuseseră păgâni, ce se închinau idolilor de lemn şi de piatră — acei **dumnezei** falşi. Dar iată că acum ei se lăsau supuşi unei noi forme de robie: robia faţă de lege.

4:9 Cum puteau ei să-şi scuze purtarea? Ei ajunseseră să-L cunoască pe **Dumnezeu** sau, dacă nu-L cunoşteau la nivelul unei profunde experienţe cu El, cel puţin ei erau **cunoscuţi de** El, adică, erau mântuiţi. Cu toate acestea, ei se întorceau acum de la puterea şi bogăţiile Sale (asupra cărora fuseseră făcuţi moştenitori) **la** lucrurile **slabe** şi sărace, legate de lege, cum ar fi circumcizia, zilele sfinte şi regulile dietetice. Ei se puneau din nou sub **robie** faţă de lucrurile care nici nu pot mântui, nici nu le pot edifica viaţa, ci aduc oamenilor numai sărăcie.

Pavel etichetează legea cu toate ceremonialurile drept **slabă şi sărăcăcioasă**. Legile lui Dumnezeu fuseseră minunate la vremea lor şi la locul lor, dar ele sunt negreşit o piedică atunci când tind să-L înlocuiască pe Domnul Isus. Este o idolatrie să-I întorci spatele lui Cristos, revenind la lege.

4:10 Galatenii respectau calendarul iudaic, cu sabaturile sale, sărbătorile şi **vremurile sale**. Pavel îşi exprimă teama pentru cei ce susţineau că sunt creştini, continuând însă să încerce să obţină bunăvoinţa lui Dumnezeu prin respectarea unor ritualuri legaliste. Chiar oamenii nenăscuţi din nou pot ţine zile speciale şi ani. Unii oameni dobândesc o satisfacţie deosebită când cred că pot face ceva, cu puterile lor proprii, de a câştiga bunăvoinţa lui Dumnezeu. Dar asta presupune că omul are tărie în el însuşi, şi, prin urmare, nu mai are, în această privinţă nevoie de Mântuitorul.

Dacă Pavel a putut să le scrie în această manieră galatenilor, ce le-ar scrie el atunci celor care îşi spun creştini în vremea noastră, care caută să obţină sfinţenia prin respectarea legii? Oare nu ar osândi el tradiţiile introduse în cadrul creştinismului prin filiera iudaismului — o preoţie ordinată de om, o hirotonire făcută de oameni, apoi toate odăjdiile şi veştmintele preoţeşti, păzirea sabatului, a locurilor sfinte, folosirea lumânărilor, a „apei sfinte", ş.a.m.d.?

4:12 Se pare că galatenii uitaseră recunoştinţa ce i-o arătaseră lui Pavel, când le-a vestit prima oară evanghelia. Dar el li se adresează cu apelativul **„Fraţi"**, în pofida eşecurilor lor şi a temerilor nutrite de el cu privire la ei. Pavel fusese iudeu sub lege. Acum, în Crsitos, el era eliberat de lege, liber în Cristos. Prin urmare, el spune: **„Deveniţi ca mine** — izbăviţi de lege şi nemaitrăind sub ea." Galatenii ne-evrei nu fuseseră niciodată sub lege şi nici acum nu se aflau sub lege. Astfel apostolul spune: **„Am devenit ca voi.** Eu, care am fost un iudeu, acum mă bucur de aceeaşi libertate faţă de lege ce v-a caracterizat dintotdeauna pe voi, Neamurilor."

Nu mi-aţi făcut nici o nedreptate. Nu se poate stabili ce a vrut Pavel să spună aici. Poate vrea să spună că nu se simţea personal nedreptăţit de modul în care s-au purtat faţă de el. Faptul că s-au îndepărtat de el, alăturându-li-se învăţătorilor falşi, nu era atât de mult o lovitură personală, la adresa apostolului, cât împotriva adevărului lui Dumnezeu şi astfel o lovitură împotriva lor înşişi.

4:13 Evanghelia a fost **mai întâi predicată în neputinţa trupului.**[16] Dumnezeu adesea se foloseşte de instrumente slabe, dispreţuite şi sărace pentru a realiza lucrarea

Sa, pentru ca gloria să fie a Lui, şi nu a omului.

4:14 Boala lui Pavel a fost o **încercare** pentru el şi pentru cei ce-l ascultau. Dar galatenii nu l-au respins din cauza înfăţişării sale fizice sau datorită vreunui impediment al vorbirii. Dimpotrivă, l-au **primit ca pe un înger al lui Dumnezeu**, adică ca pe un sol trimis de Dumnezeu şi **chiar ca pe Cristos Isus** Însuşi. Întrucât el Îl reprezenta pe Domnul, galatenii l-au primit ca şi cum L-ar fi primit pe Domnul (Mat. 10:40). Ei au acceptat mesajul lui Pavel ca pe însuşi cuvântul lui Dumnezeu. Asta ar trebui să fie de învăţăminte pentru toţi creştinii cu privire la felul cum îi tratează pe solii Domnului. Când îi primim cu căldură, Îl primim chiar pe Domnul Isus în acelaşi fel (Luca 10:16).

4:15 Când au auzit ei prima oară evanghelia, au recunoscut extraordinar de marea **binecuvântare** pe care a adus-o aceasta inimilor lor. Atât de mare a fost aprecierea lor încât şi-ar fi dat şi ochii din cap pentru Pavel, dacă acest lucru ar fi fost posibil (S-ar putea deduce de aici că „ţepuşul din carnea" lui Pavel ar fi fost o boală de ochi.) Ce s-a întâmplat între timp cu acest sentiment de recunoştinţă? Din nefericire, s-a evaporat ca roua dimineţii.

4:16 Cărui fapt se datorează schimbarea atitudinii lor faţă de Pavel? Doar predica acelaşi mesaj, luptându-se din răsputeri pentru **adevărul** evangheliei. Dacă asta l-a făcut să devină **duşmanul** lor, atunci poziţia lor era într-adevăr periculoasă.

E. Robie sau libertate (4:17-5:1)

4:17 Motivele care-i animau pe învăţătorii falşi se deosebeau de ale lui Pavel: ei doreau să-şi facă adepţi, pe când Pavel era interesat de bunăstarea spirituală a galatenilor (4:17-20). Învăţătorii falşi erau foarte zeloşi în eforturile lor de a câştiga afecţiunea galatenilor, dat motivele lor erau nesincere. **Ei vor să vă dezlipească de noi.** Iudaizatorii doreau să-şi dezlipească pe galateni de apostolul Pavel şi de ceilalţi învăţători. Ei doreau să-şi facă adepţi, căutând să formeze o sectă, în acest sent. Stott ne avertizează în această privinţă: „Când creştinismul este transformat într-o robie faţă de regulamente şi obligaţii, victimele acestei robii devin supuşi orbi ai învăţătorilor lor, întocmai ca în Evul Mediu."[17]

4:18 Pavel spune, în realitate: „Nu mă deranjează că alţii se preocupă atâta pentru voi, chiar dacă eu nu sunt în mijlocul vostru, atâta timp cât fac asta din motive curate şi pentru o cauză **bună**.

4:19 Adresându-se galatenilor cu apelativul **copilaşi**, Pavel vrea să le aducă aminte că el este cel ce i-a adus la Cristos, el, care trece acum din nou prin durerile naşterii din pricina lor, dar nu în privinţa mântuirii lor, ci pentru ca Cristos să ia chip în ei. Transformarea noastră după chipul lui Cristos — iată care este obiectivul deplin urmărit de Dumnezeu în viaţa copiilor Săi! (Ef. 4:13; Col. 1:28).

4:20 Versetul acesta ar putea însemna că Pavel era nedumerit cu privire la adevărata stare în care se găseau galatenii. Abaterea lor de la adevăr îi strecurase **îndoieli** în suflet. Acum el dorea să-şi poată **schimba** tonul, vorbind despre ei cu certitudine şi convingere. Sau poate că era perplex cu privire la reacţia avută de ei faţă de Scrisoarea sa. De aceea, ar fi preferat să stea de vorbă cu ei în persoană, putând astfel să se exprime mai bine, schimbând **tonul** vocii sale. Dacă vor fi receptivi la mustrările lui, el va da dovadă de îngăduinţă. Dar dacă se vor semeţi şi răzvrăti, atunci apostolul ar putea adopta o atitudine de asprime. Aşa cum stăteau lucrurile însă, apostolul era perplex, căci nu avea cum să ştie care va fi reacţia lor la mesajul transmis de el.

Întrucât învăţătorii iudei făcuseră atâta caz de Avraam, insistând că credincioşii trebuie să-i urmeze exemplul, tăindu-se împrejur, Pavel se referă acum la aspecte din familia lui Avraam, pentru a demonstra că legalismul înseamnă sclavie şi că nu poate fi amestecat cu harul.

Dumnezeu îi promisese lui Avraam că va avea un fiu, în pofida faptului că atât el, cât şi Sara erau prea înaintaţi în vârstă — omeneşte vorbind — pentru a mai avea copii. Avraam L-a crezut pe Dumnezeu şi astfel a fost îndreptăţit (Gen. 15:1-6). La câtva timp după aceea, Sara, tot aşteptând să primească fiul promis, a căzut în descurajare şi astfel i-a propus lui Avraam să aibă un copil de la roaba ei, Hagar. Avraam i-a urmat sfatul şi astfel s-a născut Işmael, care nu era moştenitorul promis de Dumnezeu, ci fiul nerăbdării, carnalităţii şi lipsei de încredere a lui Avraam (Gen. 16).

Apoi, pe când Avraam avea o sută de ani, s-a născut Isaac, copilul făgăduinţei. Evident naşterea aceasta a fost miraculoasă, căci a devenit posibilă numai prin puterea măreaţă a lui Dumnezeu (Gen. 21:1-5). Cu prilejul ospăţului tradiţional, marcând înţăr-

carea lui Isaac, Sara l-a văzut pe Ismael bătându-şi joc de fiul ei. Prin urmare, i-a poruncit lui Avraam să-l alunge pe Ismael împreună cu mama lui din casa lor, spunând: „Fiul acestei roabe nu va fi moştenitor cu fiul meu, adică cu Isaac" (Gen. 21:8-11). Acesta e fondul pe care proiectează acum apostolul argumentarea sa.

4:21 Legea din versetul acesta e folosită în două sensuri diferite. Primul se referă la lege ca mijloc de a atinge sfinţenia iar al doilea la cărţile Vechiului Testament privitoare la lege (Geneza la Deuteronom), în special Geneza. Pavel spune: **„Spuneţi-mi voi, care doriţi să** obţineţi bunăvoinţa lui Dumnezeu prin păzirea legii, **n-ascultaţi voi** în realitate de mesajul **legii?"**

4:22, 23 Cei doi fii au fost Ismael şi Isaac. Roaba a fost Hagar iar femeia liberă a fost Sara. Ismael s-a născut ca urmare a intervenţiei intrigante a lui Avraam. Pe de altă parte, Isaac i-a fost dat lui Avraam prin **făgăduinţa** lui Dumnezeu.

4:24 Istoria aceasta din VT este **simbolică**, având un sens mult mai profund decât cel aparent. Adevărata semnificaţie a evenimentelor nu este enunţată explicit, ci subînţeleasă. Astfel, istoria lui Isaac şi Ismael reprezintă un profund adevăr spiritual, pe care Pavel începe acum să-l explice.

Cele două femei reprezintă **două legăminte: Hagar** legământul legii, şi Sara, legământul harului. Legea a fost dată pe **Muntele Sinai**. Ciudat este că termenul „Hagar" (în versiunea română: „Agar", n.tr.) înseamnă în limba arabă: „stâncă" iar arabii numesc Muntele Sinai „Stânca".

4:25 Legământul dat la **Sinai** a produs sclavie; astfel **Hagar**, roaba, a fost un tip reprezentativ al legii. **Hagar** reprezintă **Ierusalimul**, capitala naţiunii ebraice şi centrul israeliţilor nemântuiţi, care mai căutau să capete neprihănirea prin păzirea legii. Aceştia, împreună **cu copiii** şi urmaşii lor, sunt **în robie**. A fost o caracterizare usturătoare ca Pavel să-i lege pe israeliţii necredincioşi cu Hagar, mai degrabă decât cu Sara, şi cu Ismael, mai degrabă decât cu Isaac.

4:26 Capitala celor îndreptăţiţi prin credinţă este **Ierusalimul** ceresc — **mama** tuturor credincioşilor, atât evrei, cât şi neevrei.

4:27 Citatul acesta din Isaia 54:1 este o prezicere, potrivit căreia copiii cetăţii cerşti vor fi mai numeroşi decât cei ai Ierusalimului pământesc. Sara a fost femeia ce fusese de atâta timp **stearpă**. Hagar a fost femeia **care are soţ**. În ce fel trebuie să înţelegem triumful final al Sarei sau al Ierusalimului ceresc? Răspunsul este că în ceata **copiilor** făgăduinţei se află toţi — şi Neamuri, şi iudei — care se apropie de Dumnezeu prin credinţă, fiind **mult mai mulţi** decât copiii lui Hagar, care rămân sub lege.

4:28 Adevăraţii credincioşi sunt născuţi nu din voia omului ori din voia cărnii, ci a lui Dumnezeu. Nu descendenţa naturală este cea care contează, ci naşterea divină miraculoasă prin credinţa în Domnul Isus.

4:29 Ismael şi-a bătut joc de Isaac şi aşa a fost întotdeauna: cei născuţi din carne i-au **persecutat** pe cei **născuţi** din **Duhul.** Gândiţi-vă la suferinţele îndurate de Domnul nostru şi de apostolul Pavel din partea celor nemântuiţi. Poate ni s-ar părea o scăpare neînsemnată faptul că Ismael şi-a bătut joc de Isaac, dar Scriptura consemnează această infracţiune iar Pavel vede în ea un principiu ce stă în picioare şi astăzi: vrăjmăşia dintre **carne (firea veche)** şi **Duhul.**

4:30 Prin urmare, galatenii sunt îndemnaţi să se întoarcă la Scriptură, unde vor găsi verdictul. Legea şi harul nu pot fi amestecate; este cu neputinţă să moşteneşti binecuvântările lui Dumnezeu pe baza meritelor omeneşti sau ale eforturilor firii.

4:31 Cei ce şi-au pus încrederea în Cristos nu au nici o legătură cu legea, ca mijloc de obţinere a bunăvoinţei divine. Ei sunt copii ai femeii libere, urmând condiţia socială a mamei lor.

5:1 Ultimul verset din capitolul 4 descrie poziţia credinciosului: el este liber! Primul verset din capitolul 5 se referă la practica creştinului: el trebuie să trăiască ca un om **liber**! Aici avem o foarte elocventă ilustrare a deosebirii dintre lege şi har. Legea ar spune: „Dacă vă veţi dobândi libertatea, veţi fi liberi." Dar harul spune: „Aţi fost eliberaţi, cu preţul extraordinar de mare al morţii lui Cristos. În semn de recunoştinţă faţă de El, trebuie să **rămâneţi deci tari în libertatea cu care v-a eliberat Cristos şi să nu vă supuneţi iarăşi sub jugul robiei.**" Legea porunceşte, dar nu-ţi dă şi puterea de a duce la îndeplinire porunca. Harul asigură ceea ce cere legea, învrednicindu-l apoi pe om să trăiască o viaţă pe măsura poziţiei pe care o ocupă, prin puterea Duhului Sfânt, răsplătindu-l pentru că face acest lucru.

După cum s-a exprimat C. H. Mackintosh: „Legea cere tărie de la cel total lipsit de tărie, blestemându-l dacă nu face dovada

acestei tării. Evanghelia dă tărie celui care nu are nici o tărie, binecuvântându-l atunci când o manifestă."[18]

„Aleargă, Ioane, şi trăieşte!" — porunceşte legea. Dar apoi nu-mi dă nici picioare, nici mâini. Cu mult mai bună este vestea pe care mi-o aduce evanghelia, căci mă şi înnaripează, când mă îndeamnă să zbor!

III. PRACTICĂ: PAVEL APĂRĂ LIBERTATEA CREŞTINĂ ÎN DUHUL (5:2-6:18)

A. Pericolul legalismului (5:2-15)

5:2 Legalismul anulează orice valoare pe care ar putea-o avea Cristos pentru noi. Iudaizatorii insistau asupra necesităţii credincioşilor dintre Neamuri de a fi **circumcişi**, dacă vor să fie mântuiţi. Dar Pavel, vorbind cu autoritatea sa de apostol, insistă că dependenţa de circumcizie ar însemna a-L face pe Cristos să nu le folosească la nimic, cum arată şi Jack Hunter:

În situaţia galatenilor, circumcizia nu era o operaţie chirurgicală, nici o simplă împlinire a unui ritual religios, ci reprezenta un sistem de mântuire prin săvârşirea de fapte bune. El proclama o evanghelie a eforturilor omeneşti, fără harul divin. Era înlocuirea harului cu legea sau a lui Cristos cu Moise. Căci a adăuga la Cristos însemna a lua din Cristos. Cristos suplimentat însemna Cristos înlocuit. Cristos este singurul Mântuitor — unic şi exclusiv. Circumcizia însemna excizie de la Cristos.[19]

5:3 Legalismul le cerea oamenilor **să împlinească toată legea**. Oamenii aflaţi sub lege nu-şi pot permite să accepte doar poruncile uşor de îndeplinit, respingându-le pe cele dificile. Dacă cineva se străduieşte să-I fie plăcut lui Dumnezeu prin circumcizie, atunci are obligaţia de a **împlini toată legea**. Astfel fie cineva se află cu totul sub lege, fie nu este deloc sub lege. Evident, dacă este cu totul sub lege, Cristos nu este de nici un folos pentru el. Domnul Isus este nu numai Mântuitorul *complet*, ci şi Mântuitorul *exclusiv*. Pavel nu se referă în acest verset la unii care vor fi fost circumcişi în trecut, ci doar la cei ce ar putea să se supună acestui ritual în viitor, din dorinţa de a se bucura de o îndreptăţire mai completă. El se adresează doar celor care susţineau că pentru a putea fi acceptat de Dumnezeu, cineva trebuie să păzească legea.

5:4 Legalismul înseamnă abandonarea lui **Cristos** ca singura nădejde a neprihănirii. Versetul acesta a trezit vii dezbateri şi s-au oferit o sumedenie de interpretări, care se pot împărţi, în general, în trei categorii, după cum urmează:

1. Mulţi susţin că Pavel ar afirma aici că este posibil ca cineva să fie mântuit cu adevărat, dar după aceea să cadă în păcat şi, prin urmare, să cadă din har, fiind pierdut pe veci. Această doctrină a ajuns să fie cunoscută sub denumirea de „căderea din har".

Noi credem însă că o atare interpretare nu poate sta în picioare, din două motive principale: mai întâi, versetul acesta nu descrie persoanele mântuite care cad în păcat. În realitate, nici nu se pomeneşte deloc despre căderea în păcat. Mai degrabă, versetul se referă la cei care trăiesc o viaţă morală, respectabilă şi dreaptă, sperând că vor fi mântuiţi prin aceasta. Astfel pasajul are efectul de bumerang asupra celor care susţin teoria căderii din har. Aceştia propagă învăţătura potrivit căreia un creştin trebuie să ţină legea, să trăiască o viaţă desăvârşită şi să se abţină de la păcătuire, pentru a putea rămâne mântuit. Dar Scriptura arată răspicat că cei ce caută să fie îndreptăţiţi prin faptele legii sau prin eforturi proprii sunt cei care **au căzut din har**.

În al doilea rând, interpretarea aceasta contrazice mărturia consecventă şi uniformă a Noului Testament, potrivit căreia adevăratul credincios în Domnul Isus Cristos este mântuit pe vecie, că nici o oaie a lui Cristos nu va pieri şi că mântuirea depinde întru totul de lucrarea isprăvită a Mântuitorului, şi nu de jalnicele eforturi ale omului (Ioan 3:16, 36; 5:24; 6:47; 10:28).

2. O a doua interpretare a versetului 4 din capitolul 5 este că acesta s-ar referi la cei ce au fost iniţial mântuiţi prin credinţa în Domnul Isus, dar care după aceea s-au aşezat pe ei înşişi din nou sub lege, pentru a-şi păstra în continuare mântuirea sau pentru a atinge sfinţenia. Cu alte cuvinte, ei au fost mântuiţi prin har, dar acum caută să se păstreze mântuiţi prin lege. În cazul acesta, a cădea din har înseamnă, după cum se exprimă Philip Mauro: „a se întoarce de la calea lui Dumnezeu, prin care El îşi desăvârşeşte sfinţii prin lucrarea Duhului în ei, şi a căuta să realizeze acea lucrare prin împlinirea unor ritualuri şi ceremonii externe, pe care le pot împlini atât oamenii fireşti, cât şi sfinţii lui Dumnezeu."

Această concepţie este nebiblică, mai

întâi pentru că versetul în cauză nu-i descrie pe creştinii care caută sfinţenia sau sfinţirea, ci mai degrabă pe cei nemântuiţi, care caută *îndreptăţirea* prin păzirea legii. Observaţi ordinea cuvintelor: **Voi, care căutaţi să fiţi îndreptăţiţi prin lege.** Şi în al doilea rând, această explicare a versetului presupune posibilitatea ca cei mântuiţi să poate fi ulterior despărţiţi de Cristos. Or, această opinie este contrară concepţiilor corecte cu privire la harul lui Dumnezeu.

3. A treia interpretare este că Pavel s-ar referi aici la oameni care ar declara că sunt creştini, nefiind în realitate mântuiţi. Că aceşti oameni caută să fie îndreptăţiţi prin păzirea legii. Or apostolul le spune că nu pot avea doi mântuitori, ci că trebuie să aleagă între Cristos şi lege. Dacă vor alege legea, atunci vor fi despărţiţi de Cristos, ca singura lor nădejde posibilă de neprihănire; în cazul acesta ei **au căzut din har**. Hogg şi Vine exprimă foarte clar acest adevăr:

> Cristos trebuie să fie ori totul, ori nimic pentru om. Domnul nu acceptă nici o încredere împărţită, nici o loialitate înjumătăţită. Omul care este îndreptăţit prin harul Domnului Isus Cristos este un creştin; omul care caută să fie îndreptăţit prin faptele legii nu este.[20]

5:5 Apostolul arată că nădejdea credinciosului adevărat se deosebeşte foarte mult de aceea a legalistului. Creştinul aşteaptă **nădejdea neprihănirii**. El îşi pune nădejdea în acel timp când Domnul va veni, când va primi trupul slăvit şi când nu va mai păcătui. Observaţi că nu se spune că creştinul nădăjduieşte în neprihănire, întrucât deja el are o poziţie neprihănită înaintea lui Dumnezeu, prin Domnul Isus Cristos (2 Cor. 5:21). Dar el aşteaptă clipa când va fi deplin neprihănit în el însuşi. El nu speră să realizeze acest lucru prin vreun lucru pe care-l poate face el însuşi, ci mai degrabă **prin Duhul şi prin credinţă**. Duhul Sfânt va face toate acestea iar credinciosul va privi doar la Dumnezeu, prin credinţă aşteptând ca El să le îndeplinească în viaţa lui. Pe de altă parte, legalistul speră să dobândească neprihănirea prin propriile sale fapte, prin păzirea legii sau prin îndeplinirea unor ritualuri religioase. Este însă o nădejde deşartă, pentru că neprihănirea nu se poate dobândi în acest fel.

Observaţi că Pavel foloseşte pronumele **noi** în acest verset, referindu-se la adevăraţii creştini, pe când în versetul 4 el a folosit pronumele „voi", referindu-se la cei ce caută îndreptăţirea prin lege.

5:6 Legalismul nu ajută la nimic. În cel priveşte pe cel ce este **în Cristos Isus** (adică cel ce este creştin), **circumcizia** nu-l face cu nimic mai bun, după cum **necircumcizia** nu-l face mai rău. Ceea ce caută Dumnezeu în credincios este **credinţa care lucrează prin dragoste. Credinţa** este totala bizuire pe Dumnezeu. **Credinţa** nu stă cu mâinile în sân, ci se manifestă prin slujirea plină de abnegaţie pentru Dumnezeu şi pentru om. Motivaţia care stă la baza unei asemenea slujiri este **dragostea**. Astfel, **credinţa** lucrează **prin dragoste**, fiind îmboldită de **dragoste,** nu de lege. Este un adevăr întâlnit de multe ori în Scriptură — că pe Dumnezeu nu-L interesează ritualurile, ci realitatea unei vieţi trăite cu evlavie.

5:7 Legalismul este neascultare de **adevăr**. Galatenii porniseră bine în viaţa creştină, dar cineva **le-a tăiat calea**, împiedicându-i. Desigur, este vorba de iudaizatori, de legalişti, de aceşti apostoli falşi. Acceptând învăţăturile lor eronate, sfinţii s-au făcut vinovaţi de neascultare faţă de **adevărul** lui Dumnezeu.

5:8 Legalismul nu este o învăţătură divină. **Înduplecarea** înseamnă în acest context crezul sau doctrina. **Cel care vă cheamă** se referă la Dumnezeu. Astfel crezul potrivit căruia circumcizia şi păzirea legii ar trebui adăugate la credinţa în Cristos nu vine de la Dumnezeu, ci de la diavolul.

5:9 Legalismul nu face altceva decât să conducă la şi mai mult rău. **Aluatul** în Scriptură este un simbol permanent al răului. Aici se referă la doctrina rea a iudaizatorilor. Tendinţa naturală a **aluatului** sau drojdiei de a afecta toată făina cu care vine în contact este folosită aici pentru a arăta că **puţină** învăţătură greşită va conduce, în mod inevitabil, la şi mai multă rătăcire. Răul nu stă niciodată pe loc, pentru că în permanenţă trebuie să-şi apere minciunile cu altele noi. Legalismul este ca usturoiul: efectul său este foarte puternic. Nici o fărâmă nu poate fi considerată „doar puţin". Dacă o mână de oameni din biserică susţin o învăţătură falsă, ei vor face şi mai mulţi adepţi, dacă nu vor întâmpina o acţiune aspră de combatere.

5:10 Legalismul aduce judecată asupra celor care îl propagă. Pavel era încrezător că galatenii vor respinge învăţăturile false. Încrederea lui era în Domnul, care ar putea însemna că Domnul i-a dat lui Pavel asigurări în această privinţă. Sau, cunoscându-L pe Domnul atât de bine, el era sigur că

Marele Păstor avea să readucă în staul oiţele rătăcite, poate chiar prin Scrisoarea pe care Pavel tocmai le-o scria.

Cât priveşte pe învăţătorii falşi, ei aveau să fie pedepsiţi de Dumnezeu. Este un lucru grav să fii pedepsit de Dumnezeu. Este lucru grav să propagi o învăţătură greşită, prin care să ruinezi o biserică (1 Cor. 3:17). Este însă şi mai grav să-i înveţi pe oameni că beţia este permisă, decât să fii tu însuţi beţiv, întrucât învăţătorul fals va face o mulţime de adepţi ca el.

5:11 Legalismul anulează **poticnirea crucii**. Pavel răspunde acum acestei acuzaţii absurde, potrivit căreia el însuşi ar fi predicat, uneori, despre necesitatea circumciziei. El continuă să sufere prigoane din partea iudeilor. Aceste prigoane ar înceta însă ca prin minune, dacă el ar consimţi să predice **circumcizia**, pentru că asta ar însemna că a renunţat la predicarea **crucii**. Crucea este **o pricină de poticnire** pentru om, ofensându-l şi făcându-l să se poticnească, deoarece îi spune că nu poate face nimic pentru a dobândi singur neprihănirea. Ea nu acordă nici un loc firii vechi şi eforturilor ei, ci pune capăt faptelor omului. Dacă Pavel ar începe să predice mântuirea prin fapte, susţinând necesitatea circumciziei, atunci ar însemna că dă la o parte întreg sensul crucii.

5:12 Dorinţa apostolului este ca cei ce-i tulburau pe galateni să se taie pe ei înşişi — ea putând fi interpretată textual, în sensul că el dorea ca ei să se castreze. Ei erau atât de zeloşi în a mânui cuţitul pentru a-i tăia pe alţii împrejur. Ce-ar fi dacă cuţitul ar face acum din ei înşişi eunuci! Probabil este preferabil să interpretăm la figurat aceste cuvinte. Cu alte cuvinte, Pavel doreşte ca învăţătorii falşi să fie tăiaţi, sau îndepărtaţi, cu totul de galateni.

Evangheliei harului i s-au adus întotdeauna acuzaţii că le-ar permite oamenilor să trăiască cum vor. Oamenii spun: „Dacă mântuirea este în exclusivitate prin credinţă, atunci nu mai există nici un control asupra conduitei persoanei respective în urma mântuirii." Dar apostolul se grăbeşte să precizeze că libertatea creştină nu înseamnă libertinism sau mână liberă să păcătuim. Norma după care se călăuzeşte credinciosul este viaţa Domnului Isus iar dragostea lui Cristos îl constrânge să urască păcatul şi să iubească sfinţenia.

Poate că era foarte necesar ca Pavel să-şi avertizeze cititorii împotriva libertinismului, în acest punct. Când oamenii s-au aflat sub jugul legii atâta amar de timp, primind dintr-odată libertatea, există întotdeuna pericolul de a trece de la o formă extremă de robie la una de totală nepăsare. Echilibrul corect este acea libertate care se află între lege şi libertinism. Creştinul este liber faţă de lege, dar nu fărădelege.

5:13 Libertatea creştină nu permite păcatul, ci mai degrabă îl încurajează pe creştin să slujească din dragoste. **Dragostea** este văzută ca motivaţia tuturor manifestărilor comportamentului creştin, pe când sub lege motivaţia era teama de pedeapsă. Findlay spune: „Robii iubirii sunt adevăraţii oameni liberi."

Libertatea creştinului este *în Cristos Isus* (2:4) şi asta exclude orice gând posibil că ar putea include şi libertatea de a păcătui. Nu avem voie niciodată să transformăm libertatea de care ne bucurăm într-o bază de plecare a unor operaţiuni desfăşurate **în folosul firii vechi**. După cum o armată invadatoare va căuta să cucerească un cap de pod, folosindu-l ca bază de operaţiuni pentru alte cuceriri, tot aşa şi firea veche va utiliza numai puţintică libertate pentru a-şi extinde teritoriul. O manifestare justă a libertăţii noastre este aceasta: „Faceţi-vă obiceiul să vă fiţi unii altora robi." Cum spune şi A. T. Pierson:

> Adevărata libertate se găseşte doar în ascultarea de constrângerile îndreptăţite. Un râu are libertatea de a curge doar în limitele impuse de malurile sale, căci fără acestea s-ar dispersa, devenind o mlaştină de apă stătătoare, urât mirositoare. Planetele, dacă nu ar fi controlate de legi precise, şi-ar aduce propria lor distrugere şi aceea a universului. Aceeaşi lege care ne îngrădeşte pe noi, ţinându-ne în staul, îi îngrădeşte pe alţii, ţinându-i afară. Constrângerile care impun reguli libertăţii noastre îi asigură, în acelaşi timp, continuitatea şi protecţia ei. Nu controlul, ci controlul necesar, şi ascultarea noastră benevolă de acest control, ne fac oameni liberi.[21]

5:14 La început, se pare ciudat că Pavel introduce aici **legea**, după ce pe tot parcursul epistolei a subliniat că credincioşii nu se află sub ea. El nu-şi îndeamnă cititorii să revină la lege, ci arată că ceea ce cerea legea, dar nu putea produce, este tocmai ceea ce decurge din exercitarea libertăţii creştine.

5:15 Legalismul conduce numai la certuri, aşa cum s-a întâmplat şi în Galatia. Ce ciudat să vedem aici oameni care doreau să se întoarcă sub lege! Legea le cere însă să-şi

iubească semenii. Dar în realitate s-a întâmplat tocmai pe dos, ei angajându-se în ciorovăieli şi sfâşiindu-se unii pe alţii. Această comportare izvorăşte din firea veche, căreia legea îi dă teren de afirmare şi de pe baza căreia acţionează.

B. Puterea sfinţeniei (5:16-25)

5:16 Credinciosul trebuie să **umble în Duhul**, nu în firea veche. A umbla **în** (sau prin) **Duhul** înseamnă a-L lăsa să-Şi facă voia în viaţa noastră. Înseamnă a rămâne în părtăşie cu El. A lua decizii în lumina sfinţeniei Lui. Înseamnă a fi preocupat cu Cristos, întrucât lucrarea Duhului este de a-l angaja pe credincios, făcându-l să se preocupe cu Domnul Isus. Când **umblăm în Duhul** astfel, **firea veche** sau viaţa eului este tratată ca şi când ar fi moartă. Noi nu ne putem preocupa în acelaşi timp şi cu Cristos, şi cu păcatul, cum spune Scofield:

> Problema vieţii creştine se bazează pe faptul că atâta timp cât creştinul trăieşte în lumea aceasta el este, ca să spunem aşa, alcătuit din doi pomi: pomul vechi al firii şi pomul nou, al naturii divine, sădit de naşterea din nou. Problema constă în a şti cum să menţii pomul vechi în stare de nerodnicie, făcând, în schimb, pomul nou să ducă roade îmbelşugate. Problema este rezolvată prin umblarea în Duhul.[22]

Versetul acesta şi cele următoare arată că **firea veche** este încă prezentă în creştin, ideea eradicării naturii păcătoase din creştin fiind astfel infirmată.

5:17 Duhul şi **firea veche** sunt într-un permanent conflict. Dumnezeu ar fi putut elimina din credincioşi firea lor veche, la convertirea lor, dar El nu a găsit cu cale să procedeze aşa. De ce? Pentru că a dorit să le amintească în permanenţă de slăbiciunea lor şi să-i ţină mereu într-o stare de bizuire pe Cristos, Preotul şi Avocatul lor; şi să-i facă să-L laude neîncetat pe Cel care a mântuit nişte bieţi viermi ca ei. În loc să elimine natura veche, Dumnezeu ne-a dat Duhul lui Sfânt, care să locuiască în noi. Duhul lui Dumnezeu şi firea noastră veche sunt în război permanent şi vor continua să rămână în această stare de război, până când vom fi duşi acasă. Partea credinciosului în acest conflict este de a ceda în faţa Duhului, de a I se preda.

5:18 Cei ce sunt **călăuziţi de Duhul nu sunt sub lege**. Versetul acesta ar putea fi înţeles în două feluri: mai întâi, în sensul că sintagma: **călăuziţi de Duhul** îi descrie pe toţi creştinii. Prin urmare, nici un creştin nu se află sub lege, şi nu se bizuie pe propriile sale eforturi. **Duhul** este Cel care se împotriveşte impulsurilor rele din lăuntrul lor, nu ei înşişi. De asemenea, a fi **călăuzit de Duhul** înseamnă a fi ridicat deasupra firii vechi, preocupându-te cu Domnul. Când cineva este astfel preocupat, el nu se mai gândeşte la lege sau la firea veche. Duhul lui Dumnezeu nu-i călăuzeşte pe oameni să considere legea un mijloc de îndreptăţire, ci le îndreaptă privirile spre Cristos Cel Înviat, ca singurul temei de acceptare înaintea lui Dumnezeu.

5:19-21 Am arătat deja că legea apelează la energia firii vechi. Ce fel de **fapte** produce natura omenească căzută? Nu este deloc greu să identificăm **faptele firii vechi**, căci acestea sunt **evidente** pentru toţi. **Adulterul**[23] este infidelitatea în relaţia căsniciei. **Desfrânarea** este întreţinerea de relaţii sexuale nelegitime. **Necurăţia** este decăderea morală, senzualitatea. **Destrăbălarea** este conduita neruşinată din care lipseşte stăpânirea de sine. **Idolatria** nu este doar închinarea la idoli, ci şi imoralitatea ce însoţeşte această închinare în faţa demonilor. **Vrăjitoriile** se referă la artele magice, termenul din greacă fiind înrudit cu drogurile (*pharmakeia*). Întrucât vrăjitoria presupunea folosirea drogurilor, termenul a ajuns să însemne întreţinerea de raporturi cu duhuri rele sau rostirea unor incantaţii magice. Aici ar putea fi incluse şi superstiţiile sau „ghinionul" şi toate celelalte de acest fel. **Vrăjmăşiile** înseamnă sentimentele de ură şi răutate faţă de alte persoane. **Certurile** sunt discordiile, ciorovăielile, neînţelegerile. **Gelozііle** se referă la absenţa încrederii, la suspiciuni. **Mânia** se referă la **izbucnirile** sau accesele de mânie şi supărare. **Ambiţiile egoiste** sunt străduinţile egoiste de a fi „numărul unu", chiar în detrimentul altora. **Disensiunile** sunt dezbinările provocate de dezacorduri. **Erezііle** sunt sectele create de oameni tari la cerbice. **Invidia** este nemulţumirea manifestată faţă de succesul sau prosperitatea altora. **Uciderile**[24] se referă la omorârea nelegitimă a altora. **Beţia** se referă la starea de ebrietate cauzată de consumul băuturilor alcoolice. **Petrecerile dezmăţate** sunt adunările zgomotoase pentru a se distra, însoţite de beţie.

Pavel îşi avertizează cititorii, cum le-a mai spus deja, **că cei ce practică asemenea lucruri nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu.** Pasajul acesta nu ne învaţă că

un beţiv nu poate fi mântuit, ci ne spune că cei a căror viaţă este *caracterizată* de toate lucrurile care alcătuiesc lista faptelor firii vechi nu sunt mântuiţi.[25]

Cum se face că Pavel le scrie în această manieră bisericilor alcătuite din creştini? Motivul este că nu toţi cei ce afirmă că sunt mântuiţi sunt copii adevăraţi ai lui Dumnezeu. Astfel, pretutindeni în Noul Testament Duhul Sfânt adesea însoţeşte prezentarea unor minunate adevăruri spirituale de cele mai solemne avertismente la adresa celor care rostesc numele lui Cristos.

5:22, 23 Este semnificativ faptul că apostolul face distincţie între *faptele* firii vechi şi **roada Duhului.** Faptele sunt produse de energia omului. **Roada** creşte în măsura în care ramura rămâne ataşată de viţă (Ioan 15:5). Este aceeaşi deosebire dintre o fabrică şi o grădină. Observaţi că **roada** este la singular, nu la plural. Duhul Sfânt produce un singur fel de **roadă**, adică transformarea după chipul lui Cristos. Toate virtuţile enumerate acum descriu viaţa copilului lui Dumnezeu. Dr. C. I. Scofield a subliniat că fiecare dintre ele este străină pe solul inimii omeneşti.

Dragostea este exact ceea ce este Dumnezeu şi ceea ce trebuie să fim şi noi. Este minunat descrisă la Întâi Corinteni 13, fiind enunţată în toată plinătatea pe crucea Calvarului. **Bucuria** este mulţumirea şi satisfacţia faţă de Dumnezeu şi felul în care se poartă cu noi. Cristos a etalat-o la Ioan 4:34. **Pacea** ar putea cuprinde şi pacea lui Dumnezeu, şi relaţiile de armonie dintre creştini. În ce priveşte pacea în viaţa Răscumpărătorului, vezi Luca 8:22-25. **Îndelunga răbdare** este răbdarea în suferinţe, în momente agasante şi în prigoane. Exemplul suprem îl găsim la Luca 23:34. **Bunătatea** este blândeţea şi gingăşia aratată faţă de alţii, poate cel mai bine exemplificată în atitudinea Domnului faţă de copii (Marcu 10:14). **Facerea de bine** este bunătatea arătată altora, concretizată prin fapte de bunătate. Pentru a vedea facerea de bine în acţiune, nu trebuie decât să citim Luca 10:30-35. **Credincioşia** ar putea însemna încrederea în Dumnezeu, încrederea în fraţii şi surorile noastre de credinţă, fidelitatea sau probitatea. Probabil că probitatea este sensul cel mai exact avut în vedere aici. **Blândeţea** este ocuparea locului smerit, aşa cum a procedat Isus când a spălat picioarele ucenicilor (Ioan 13:1-17). **Stăpânirea de sine** înseamnă literalmente să te abţii, să te stăpâneşti, mai cu seamă în privinţa sexualităţii. Viaţa noastră trebuie să fie disciplinată. Poftele, patimile, apetiturile şi nervii trebuiesc toate stăpânite. Apoi trebuie să practicăm moderaţia, după cum arată şi Samuel Chadwick:

> În engleza lapidară a cotidianelor engleze pasajul acesta sună cam aşa: roada Duhului este o dispoziţie plină de afecţiune şi dragoste; un duh radiind de bucurie şi un temperament voios; o minte liniştită şi o comportare aşezată; o răbdare îngăduitoare în împrejurări stresante şi în prezenţa unor oameni provocatori; o pătrundere interioară plină de compasiune şi o atitudine săritoare, dar plină de tact; o judecată generoasă şi un spirit cuprinzător de caritate; loialitate şi probitate în toate împrejurările; smerenie care se uită pe sine în bucuria altora; în toate lucrurile o atitudine de auto-control şi stăpânire de sine, care este semnul distinctiv suprem al desăvârşirii. Ce izbitoare este această imagine în raport cu Întâi Corinteni 13![26]

Pavel încheie lista cu comentariul criptic: **„Împotriva unor astfel de lucruri nu este lege."** Desigur că nu este! Căci aceste virtuţi îi sunt plăcute lui Dumnezeu, benefice pentru alţii şi bune pentru noi înşine. Dar cum se produce această roadă? Prin eforturile omului? Nicidecum! Ci este produsă în măsura în care creştinii trăiesc în părtăşie cu Domnul. În măsura în care au privirile aţintite asupra Mântuitorului, privindu-l cu adoraţie şi ascultându-L în viaţa de zi cu zi, Duhul Sfânt produce acest miracol minunat. El îi transformă după chipul lui Cristos. Iar ei devin ca El aţintindu-şi privirile asupra Lui (2 Cor. 3:18). După cum mlădiţa îşi trage toată seva, toate substanţele nutritive de care are nevoie pentru ca să trăiască din viţă, tot aşa şi credinciosul în Cristos îşi extrage tăria din Adevărata Viţă, fiind astfel învrednicit să trăiască o viaţă rodnică pentru Dumnezeu.

5:24 Cei care sunt ai lui Cristos Isus şi-au răstignit firea păcătoasă. Timpul gramatical al verbului din această propoziţie[27] indică ceva care s-a petrecut cu siguranţă în trecut. De fapt s-a petrecut la convertirea lor. Când ne-am pocăit, într-o privinţă, am ţintuit pe cruce vechea natură rea şi coruptă, cu toate afecţiunile şi poftele ei. Am luat atunci hotărârea că nu vom mai trăi pentru a face pe placul naturii noastre decăzute, că nu o vom mai lăsa să ne domine. Desigur, această decizie trebuie reînnoită în permanenţă, în viaţa noastră. Încontinuu trebuie să dăm la moarte firea noastră veche.

5:25 „Dacă" din acest verset are sensul de „întrucât". Cu alte cuvinte, întrucât avem viaţă veşnică prin lucrarea **Duhului** Sfânt din noi, să trăim în practică viaţa cea nouă, prin puterea aceluiaşi **Duh**. Legea nu ar putea să ne dea niciodată viaţă, şi niciodată nu a fost rânduită să fie principiul de viaţă al creştinului.

C. Îndemnuri practice (5:26-6:10)

5:26 În versetul acesta trei sunt atitudinile de care trebuie să ne ferim:

1. Slava deşartă — **Să nu umblăm după slava deşartă**, sau să nu avem o opinie falsă ori deşartă despre noi înşine. Dumnezeu nu vrea ca creştinii să se laude sau să se îngâmfe, căci asta nu-i stă bine unui păcătos mântuit prin har. Oamenii care trăiesc sub lege adesea se laudă şi se mândresc cu realizările lor palide, dispreţuindu-i pe cei ce nu sunt pe măsura normelor stabilite de ei. Tot aşa şi creştinii legalişti adesea îi vor privi cu dispreţ pe alţi creştini care nu au aceleaşi liste cu lucrurile îngăduite şi neîngăduite, prin urmare, condamnându-i.

2. Provocare — **provocându-ne unii pe alţii**. Este o tăgăduire a vieţii pline de Duhul să-i provoci sau să-i întârâţi pe alţii să se conformeze propriilor tale puncte de vedere. Asta pentru că niciodată nu putem şti problemele şi ispitele cu care este confruntată inima cuiva, dacă nu ne-am aflat în poziţia sa.

3. Invidia — **invidiindu-ne unii pe alţii**. Invidia este în mod concret păcatul de a dori un lucru ce aparţine altuia, un folos necuvenit, un lucru pentru care nu suntem îndreptăţiţi. Invidia este resentimentul avut faţă de succesul superior al altei persoane, talentele, averile sau frumuseţea acelei persoane. Cei mai puţin talentaţi sau dominaţi de un caracter slab vor fi ispitiţi să-i invidieze pe cei ce par a fi mai preţuiţi în păzirea legii. Toate aceste atribute sunt însă străine harului. Un credincios adevărat ar trebui să-i stimeze pe alţii mai presus decât se stimează pe sine. Cei ce păzesc legea sunt însă dornici după slava deşartă. Dar cei ce posedă un caracter mare slujesc, de cele mai multe ori nebăgaţi în seamă, trudind în tăcere şi seninătate.

6:1 Avem aici o minunată reţetă despre modul în care ar trebui tratat un credincios ce a păcătuit de către alţi creştini. Desigur, este o reţetă ce contrastează puternic cu legea, care îi supunea imediat la judecată pe cei ce se făceau vinovaţi de vreo infracţiune. A fi **prins în vreo greşeală** se referă la cel ce a comis un act de păcat, mai degrabă decât la cel ce păcătuieşte în mod obişnuit. O atare persoană trebuie tratată de creştini **duhovniceşti**, întrucât un creştin carnal — printr-o atitudine rece şi inflexibilă — ar putea face mai mult rău decât bine. În acest caz, cel ce a greşit nu va fi dispus să primească mustrarea din partea celui ce este el însuşi în afara părtăşiei cu Domnul.

Versetul acesta ridică o întrebare interesantă. Dacă un creştin este cu adevărat duhovnicesc, va recunoaşte el acest lucru? Oare nu sunt oamenii spirituali cei mai conştienţi de scădinţele lor? Atunci cine s-ar mai angaja în lucrarea de refacere a unui frate ce a căzut într-o greşeală, dacă această lucrare l-ar marca drept un frate duhovnicesc? Oare nu ar trăda aceasta o anumită lipsă de modestie? Răspunsul este următorul: Un om cu adevărat duhovnicesc nu se va lăuda niciodată cu starea lui, ci va avea inima plină de tandreţe a unui păstor, dorind să-l refacă pe cel ce a greşit. O atare persoană nu va acţiona dintr-un spirit de mândrie sau superioritate, ci **cu duhul blândeţii**, amintindu-şi că şi el ar putea fi **ispitit.**

6:2 Sarcinile se referă la eşecurile, ispitele, încercările şi necazurile prin care trecem. În loc să stăm deoparte şi să criticăm, mai bine am pune umărul, ajutându-l pe fratele aflat la strâmtoare, cu tot ce ne va sta în putinţă.

Legea lui Cristos cuprinde toate poruncile Domnului Isus adresate copiilor Săi în Noul Testament, ele putând fi rezumate prin porunca: „să vă iubiţi unii pe alţii" (Ioan 13:34; 15:12). Noi împlinim această poruncă atunci când ne **purtăm unii altora sarcinile. Legea lui Cristos** se deosebeşte de cea a lui Moise. Legea lui Moise promitea viaţă în schimbul ascultării, dar nu te învrednicea să poţi asculta şi singura încurajare de a asculta de lege era frica de pedeapsă. Pe de altă parte, **legea lui Cristos** cuprinde îndrumări izvorâte din dragoste către unii care au deja viaţă. Credincioşii sunt învredniciţi să-i împlinească preceptele prin puterea Duhului Sfânt, acţiunile lor fiind motivate de dragostea lor pentru Cristos.

6:3 Cu toţii suntem făcuţi din aceeaşi ţărână. Când vedem că un frate păcătuieşte, să nu uităm că tot atât de uşor ar fi fost ca noi înşine să fim în locul lui. Este o amăgire din partea unui creştin să aibă un complex de superioritate. Cu siguranţă niciodată nu ar trebui să ne gândim că ne demitem dacă purtăm sarcinile altora.

6:4 Acesta pare să fie un semnal de alarmă, ca să nu ne facem obiceiul de a ne compara cu alţii şi a constata că avem motive de satisfacţie. Apostolul scoate în evidenţă faptul că vom fi examinaţi fiecare în parte, şi nu în comparaţie cu alţii, la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Prin urmare, să luăm seama la noi înşine, pentru ca să ne bucurăm de **lucrarea** *noastră*, mai degrabă decât de eşecurile *altora*.

6:5 În versetul 2, Pavel ne învaţă că trebuie să împărtăşim necazurile, întristările şi suferinţele altora, problemele prin care trec în această viaţă. Gândul care se desprinde din versetul 5 este că fiecare din noi va trebui să-şi poarte propria sa povară de responsabilitate la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

6:6 Credincioşii răspund de întreţinerea învăţătorilor lor creştini. A **face parte din toate bunurile** materiale înseamnă a împărţi cu ei lucrurile materiale ale vieţii şi de a-i susţine în rugăciune şi în interesul manifestat pentru lucrarea lor.

6:7 Deşi alţii poate nu vor observa când îi neglijăm pe slujitorii lui Dumnezeu, El va observa şi va da şi răsplata, după măsură. Vom culege ceea ce semănăm şi vom culege mai mult decât am semănat. Când un agricultor seamănă grâu, va culege grâu de treizeci de ori, de şaizeci de ori sau de o sută de ori cantitatea însămânţată. Scofield arată că „Duhul nu se adresează aici păcătoşilor cu privire la păcatele lor, ci la sfinţi, cu privire la meschinăria lor."

Desigur, în sens mai larg, este adevărat că „cei ce ară fărădelegea şi seamănă nelegiuirea îi seceră roadele" (Iov 4:8) iar cei ce „seamănă vânt vor secera furtună" (Osea 8:7). Istoricul J. A. Froude spunea: „Istoria se repetă în privinţa unei singure învăţăminte şi anume că lumea e clădită pe temelii morale şi că, în ultimă instanţă, celor buni le merge bine, dar, tot în ultimă instanţă, de cei răi va fi rău."[28]

6:8 Deşi, în general, e adevărat că secerăm ceea ce am semănat, trebuie observat că această prevenire urmează îndemnului la dărnicia creştină. Privind lucrurile în această perspectivă, vedem că semănarea pentru fire înseamnă a-ţi cheltui banii doar pentru tine însuţi, pentru confortul tău şi pentru plăcerile tale. Dar semănarea pentru Duhul înseamnă a-ţi folosi banii pentru propoşirea intereselor lui Dumnezeu.

Cei ce seamănă pentru fire seceră o recoltă de dezamăgire şi pierdere, aici pe pământ, întrucât, pe măsură ce înaintează în vârstă, constată că firea veche sau carnea pentru care au trăit, împlinindu-i poftele, se degradează tot mai mult, apropiindu-se cu repeziciune de moarte, după care, în viaţa de apoi îşi pierd şi răsplăţile veşnice. Dar cel ce **seamănă în Duhul va secera din Duhul viaţa veşnică.** Două sunt modalităţile în care foloseşte Biblia sintagma: viaţa veşnică. (1) Ea este bunul de care se bucură în prezent toţi credincioşii (Ioan 3:36). (2) Este în acelaşi timp viaţa pe care credinciosul o va primi la sfârşitul alergării sale pe acest pământ (Rom. 6:22). Cei **ce seamănă în Duhul** se bucură de viaţă veşnică aici pe pământ, într-o manieră în care alţi creştini nu se bucură de ea. Şi apoi ei vor culege răsplăţile care însoţesc credincioşia, atunci când vor ajunge în casa lor cerească.

6:9 Pentru ca nimeni să nu fie descurajat, Pavel le aminteşte cititorilor săi că răsplăţile acestea sunt sigure, chiar dacă nu se dau imediat — tot aşa după cum nu seceri lanul de grâu în ziua în care l-ai însămânţat. Exact aşa este şi pe plan spiritual: răsplăţile vor urma negreşit **la vremea cuvenită**, dacă vom semăna cu credincioşie.

6:10 În **casa credinţei** sunt cuprinşi toţi cei mântuiţi, fără deosebire de confesiunea din care fac parte sau clasificarea în care se încadrează. Bunătatea noastră nu trebuie să se mărginească la credincioşi, dar faţă de aceştia trebuie să se manifeste în mod deosebit. Problema nu se pune la modul *negativ* — cât de puţin rău am putea face, ci *pozitiv* — deci, cât de mult **bine** am putea face. Acesta trebuie să fie ţelul nostru, după cum s-a exprimat foarte succint şi John Wesley: „Fă tot binele care-ţi stă în putinţă, pe toate căile posibile, către toţi oamenii cu putinţă, atâta timp cât poţi."

D. Încheiere (6:11-18)

6:11 Uitaţi-vă cu ce litere mari v-am scris, cu însăşi mâna mea! În loc să dicteze conţinutul scrisorii unui asistent al său, cum făcea de obicei, Pavel a scris această scrisoare cu mâna lui. **Literele mari** cu care a scris ar putea indica sentimentele sale profunde implicate în combaterea legaliştilor, precum şi pericolul grav pe care considera Pavel că îl prezenta învăţătura greşită a iudaizatorilor. După cum tot atât de bine ar putea fi o referire la faptul că vederea lui Pavel slăbise — aşa cum susţin unii, pornind de la acest text şi de la altele. Noi considerăm că interpretarea aceasta din urmă este cea corectă.

6:12 Iudaizatorii voiau **să arate bine în faţa oamenilor** (în firea veche), adunându-şi un număr mare de adepţi. Or, lucrul acesta îl puteau face insistând asupra circumciziei. Oamenii sunt adesea dispuşi să îndeplinească ritualuri şi ceremonii, câtă vreme nu li se cere să-şi schimbe obiceiurile. Este o practică des întâlnită în zilele noastre ca unele biserici să-şi strângă un mare număr de membri, prin coborârea standardelor. Pavel demască nesinceritatea acestor învăţători falşi, acuzându-i că se străduiesc să evite **prigoanele pentru crucea lui Cristos**. Crucea înseamnă moartea pentru firea veche, păcătoasă, chiar în cele mai nobile eforturi ale acesteia. Crucea înseamnă depărtare şi despărţire de tot ce este rău. Prin urmare, oamenii urăsc slăvitul mesaj al crucii, persecutându-i pe cei ce predică acest mesaj.

6:13 Legaliştii nu erau însă interesaţi în a păzi **legea**. Tot ce voiau ei era să facă adepţi, convertindu-i pe oameni cu uşurinţă la doctrinele lor greşite, pentru ca apoi să se poată lăuda cu numărul mare de susţinători ai cauzei lor, cum spune şi Boice: „A fost o încercare de a-i câştiga pe alţii la o cauză falimentară; căci nici măcar cei ce erau circumcişi nu erau în stare să păzească legea."

6:14 Temeiul de laudă al lui Pavel nu este în carnea oamenilor, ci în **crucea Domnului nostru Isus Cristos.** Pe acea **cruce** lumea a murit faţă de Pavel şi Pavel faţă de lume. Când omul este salvat, lumea îşi ia adio de la el, după cum şi el îşi ia adio de la **lume**. Cât priveşte lumea, el nu mai este bun pentru aceasta, pentru că nu mai este interesat în plăcerile ei trecătoare; **lumea** şi-a pierdut pentru el puterea de atracţie, pentru că El L-a găsit pe Cel ce satisface pe deplin sufletul şi duhul credinciosului, cum spune şi Findlay: „El nu mai poate crede în ea, nu se mai poate mândri cu ea, nici nu-i mai poate aduce omagiu, întrucât lumea, pentru credincios, a fost golită de gloria sa, văduvită de puterea de a-l încânta sau de a-l guverna." Astfel **crucea** este o mare barieră sau linie de demarcaţie între lume şi copilul lui Dumnezeu.

6:15 Deşi la prima vedere s-ar părea că nu este aşa, versetul acesta constituie una din cele mai importante declaraţii ale adevărului creştin din întreaga epistolă.

Circumcizia era un ritual extern. Învăţătorii iudaici făceau ca totul să depindă de îndeplinirea acestei ceremonii. **Circumcizia** era temelia iudaismului. Pavel însă o dă la o parte, cu eleganţă: „**circumcizia** nu este nimic". Nu contează nici ritualul, nici iudaismul, nici legalismul. Apoi Pavel adaugă: **nici necircumcizia**. Asta pentru că există unii care se mândresc cu absenţa acestui ritual, întregul lor serviciu bisericesc fiind întemeiat pe revolta împotriva acestei ceremonii. Dar nici asta nu are valoare.

Ceea ce contează la Dumnezeu este **o nouă creaţie**. El doreşte să vadă viaţa transformată, cum spune din nou Findlay: „Adevăratul creştinism este cel care-i transformă pe oamenii răi în oameni buni, care-i transformă pe robii păcatului în fii ai lui Dumnezeu." Toţi oamenii se află într-una din aceste două creaţii. Ca oameni născuţi pe lumea aceasta, ei sunt păcătoşi, neajutoraţi şi condamnaţi. Toate eforturile lor de a se mântui singuri sau de a-I da o mână de ajutor lui Dumnezeu în salvarea lor, prin intermediul unui caracter frumos sau al faptelor bune, sunt zadarnice, lăsându-i total neschimbaţi. **Noua creaţie** are drept căpetenie pe Cristos Cel Înviat, cuprinzându-i pe toţi cei ce au fost răscumpăraţi de păcat şi au primit viaţa nouă în El. Întrucât **noua creaţie** este a lui Cristos, de la început până la sfârşit, ea exclude orice gând de a câştiga bunăvoinţa lui Dumnezeu prin caracter sau prin faptele bune ale cuiva. Viaţa de sfinţenie poate fi produsă nu prin îndeplinirea unui ritual, ci prin predarea faţă de Cristos, lăsându-L pe El să-Şi trăiască viaţa în credincios. **Noua creaţie** nu este o ameliorare, o îmbunătăţire sau o adăugire la vechea creaţie, ci una cu totul nouă.

6:16 Despre ce **regulă** vorbeşte Pavel aici? Este **regula** noii creaţii. El rosteşte binecuvântarea dublă a **păcii şi îndurării** peste toţi cei ce judecă învăţătura prin prisma întrebării: „Provine lucrul acesta din noua creaţie?", respingând tot ce nu vine din această creaţie.

Şi peste Israelul lui Dumnezeu. Mulţi cred că această sintagmă se referă la biserică. Totuşi **Israelul lui Dumnezeu** se referă la cei ce se nasc iudei, dar îl acceptă pe Domnul Isus ca Mesia. Pentru cei ce trăiau sub lege nu era nici pace, nici îndurare, dar cei ce sunt în noua creaţie au şi pace, şi îndurare.

6:17 Pavel, cândva rob faţă de lege, a fost izbăvit de robia ei, prin Domnul Isus. Acum el aparţinea Domnului, ca rob de bună voie. După cum sclavii erau însemnaţi cu fierul roşu, pentru a se arăta că sunt proprietatea stăpânului lor, tot aşa Pavel purta **sem-**

nele de proprietate **ale Domnului Isus** în **trupul** său. Ce erau aceste semne? Erau cicatricile lăsate în trupul său de prigonitorii săi. Acum el spune: „Nu-i daţi nimănui voie să încerce să mă revendice ca proprietate a lui. Nu-mi vorbiţi despre semnul circumciziei, care indică robia faţă de lege, căci eu port semnul Stăpânului meu, Isus Cristos."

6:18 Apostolul este acum pe punctul de a pune jos pana. Dar el trebuie să încheie cu încă un cuvânt. Care va fi acest cuvânt? **HARUL** — cuvântul care caracterizează prin excelenţă evanghelia sa. **Harul**, nu legea. Este exact tema cu care a început (1:3) şi cu care încheie. **Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu duhul vostru. Amin.**

LEGALISMUL

Încheind studiul cărţii Galateni, am putea fi înclinaţi să conchidem că Pavel i-a înfrânt pe învăţătorii legalismului atât de eficace încât această chestiune nu mai avea să tulbure biserica în viitor. Dar istoria şi experienţa ne arată că altfel s-au întâmplat lucrurile! Legalismul a devenit o parte atât de importantă a creştinătăţii, încât majoritatea oamenilor cred că această învăţătură aparţine realmente creştinismului.

Da, legaliştii sunt încă printre noi. Cum i-am putea defini altfel pe cei ce-şi spun slujitori ai lui Cristos, dar care propovăduiesc, de pildă, că botezul, confirmarea sau apartenenţa la o biserică sunt necesare pentru ca cineva să poată fi mântuit? Sau care spun că legea este principiul de viaţă al credinciosului? Că noi am fi mântuiţi prin credinţă, dar păstraţi prin săvârşirea de fapte bune? Ce este aceasta dacă nu vechea învăţătură a iudaismului, transpusă pe planul creştinismului, când suntem rugaţi să acceptăm preoţia rânduită de om, cu îmbrăcămintea ei distinctivă, cu clădirile modelate după templul din vechime, cu altarele săpate şi toate ritualurile acelea complexe, cu un calendar bisericesc, conţinând postul mare, praznicele şi posturile sale?

Şi ce altceva este dacă nu erezia galateană atunci când credincioşii sunt avertizaţi că trebuie să ţină ziua de Sabat, dacă vor să fie mântuiţi, în cele din urmă? Predicatorii moderni ai legalismului fac ravagii în rândurile celor care mărturisesc credinţa în Cristos şi din această cauză fiecare credincios trebuie să fie avertizat cu privire la învăţătura lor şi instruit cum să le răspundă.

Profeţii Sabatului încep de obicei prin predicarea evangheliei mântuirii prin credinţa în Cristos. Ei recurg la cântări evanghelice minunate, pentru a-i amăgi pe cei neveghetori, şi par să pună mare accent pe Scriptură. Dar nu după mult timp, ei îi pun pe adepţii lor sub Legea lui Moise, în special în privinţa poruncii de a păzi Sabatul. (Sabatul este, desigur, ziua a şaptea a săptămânii, sau sâmbăta.)

Cum îndrăznesc ei să facă una ca asta, în lumina învăţăturii clare a lui Pavel, potrivit căreia creştinul este mort faţă de lege? Cum reuşesc ei să evite afirmaţiile clare din Galateni? Răspunsul este că ei fac distincţie netă între legea morală şi legea ceremonială. Legea morală o constituie Cele Zece Porunci. Legea ceremonială acoperă reguli date de Dumnezeu, cum ar fi regulile privitoare la alimentele necurate, lepră, ofrandele aduse lui Dumnezeu şi aşa mai departe.

Legea morală — afirmă ei — nu a fost revocată niciodată, ci este o expresie a adevărului etern al lui Dumnezeu. A comite idolatrie, a ucide sau a te face vinovat de adulter vor fi întotdeauna acte contrare legii lui Dumnezeu. În schimb, legea ceremonială a fost desfiinţată în Cristos. Prin urmare — conchid ei — când Pavel ne învaţă că creştinul este mort faţă de lege, el se referă la legea ceremonială, nu la Cele Zece Porunci!

Întrucât legea morală continuă să fie în vigoare, creştinii sunt obligaţi s-o respecte — susţin aceşti oameni. Asta înseamnă că ei trebuie să ţină sabatul şi să nu lucreze în acea zi. Ei afirmă că unul din papii bisericii romano-catolice ar fi ordonat schimbarea de la respectarea zilei de Sabat la respectarea zilei de duminică, în flagrantă încălcare a Scripturii.

Acest raţionament sună foarte logic, fiind foarte atrăgător. Dar aspectul cel mai osânditor din el este faptul că este întru totul contrar cuvântului lui Dumnezeu! Observaţi următoarele:

1. La 2 Corinteni 3:7-11, se spune limpede că cele zece porunci au fost desfiinţate pentru credinciosul în Cristos. În versetul 7 legea este descrisă ca fiind „slujba morţii, gravată în litere pe piatră." Asta nu poate fi decât o referire la legea morală, iar nu la legea ceremonială. Numai Cele Zece Porunci au fost gravate în piatră de degetul lui Dumnezeu (Ex. 31:18). În versetul 11, citim că slujba morţii, deşi slăvită, *a fost desfiinţată*. Nimic nu ar putea fi mai decisiv decât aceasta. Sabatul nu mai are nici un drept asupra creştinului.

2. Nici unui ne-evreu nu i s-a poruncit

vreodată să ţină sabatul. Legea a fost dată numai naţiunii ebraice (Ex. 31:13). Deşi Dumnezeu Însuşi S-a odihnit în ziua a şaptea, El nu i-a poruncit nimănui să facă la fel, până când nu a dat legea copiilor lui Israel.

3. Creştinii nu au trecut de la sabat la ziua întâi a săptămânii din pricina vreunui decret al unui papă. Noi punem deoparte Ziua Domnului în mod special pentru închinăciune şi slujire pentru că Domnul Isus a înviat din morţi în acea zi, ca dovadă că lucrarea de răscumpărare s-a încheiat (Ioan 20:1). De asemenea, în ziua aceea primii ucenici s-au adunat ca să frângă pâinea, arătând moartea Domnului (Fapte 20:7); de asemenea, ziua întâi a fost rânduită de Dumnezeu creştinilor ca în ea să pună deoparte darurile oferite Domnului, după cum îi făcea Domnul să prospere (1 Cor. 16:1, 2). Mai mult, Duhul Sfânt a fost trimis din cer în ziua întâi a săptămânii.

Creştinii nu „ţin" Ziua Domnului ca mijloc prin care să dobândească sfinţenia, sau de teama că vor fi pedepsiţi, ci o pun deoparte datorită devotamentului plin de iubire faţă de Cel care S-a dat pe Sine pentru ei.

4. Pavel nu face distincţie între legea morală şi legea ceremonială. Mai degrabă, el insistă că legea este o unitate omogenă şi că blestemul planează asupra tuturor celor ce caută să atingă neprihănirea prin ea, nereuşind însă s-o împlinească, oricât ar încerca.

5. Nouă din cele zece porunci sunt repetate în Noul Testament ca îndrumări morale pentru copiii lui Dumnezeu. Ele au de a face cu lucrurile inerent corecte sau greşite. Singura poruncă ce este omisă este legea sabatului. Ţinerea unei zile nu este un lucru inerent corect sau greşit. Nu li se dă nici un fel de instrucţiuni creştinilor să ţină sabatul. Mai degrabă Scriptura arată clar că creştinul *nu poate fi condamnat* pentru că nu a ţinut această zi! (Col. 2:16).

6. Pedeapsa pentru călcarea sabatului în Vechiul Testament era moartea (Ex. 35:2). Dar cei ce insistă că credincioşii trebuie să ţină sabatul în zilele noastre nu execută această pedeapsă asupra celor care calcă această lege. Astfel ei dezonorează legea, distrugându-i autoritatea, prin eşecul de a insista ca să i se împlinească cerinţele. Ei spun, de fapt: „Aceasta este legea lui Dumnezeu, pe care trebuie s-o împliniţi, dar nimic nu se va întâmpla dacă o veţi călca."

7. Cristos, nu legea, este principiul călăuzitor în viaţa credinciosului! Noi trebuie să umblăm cum a umblat El. Acesta este un standard şi mai înalt decât cel stabilit de lege (Mat. 5:17-48). Noi suntem împuterniciţi să trăim o viaţă sfântă prin Duhul Sfânt. Noi dorim să trăim o viaţă sfântă, datorită iubirii noastre pentru Cristos. Neprihănirea cerută de lege este împlinită de toţi cei ce nu umblă după îndemnurile firii vechi, ci după îndemnurile Duhului (Rom. 8:4).

Astfel, învăţătura potrivit căreia credincioşii trebuie să ţină sabatul este total contrară Scripturii (Col. 2:16), fiind, pur şi simplu, „o altă evanghelie", asupra căreia Dumnezeu rosteşte un blestem (Gal. 1:7, 9).

Dea Domnul ca fiecare să primească înţelepciunea de la Dumnezeu de a discerne învăţăturile rele ale legalismului, în orice formă s-ar prezenta! Dea Domnul ca niciodată să nu căutăm să fim îndreptăţiţi sau sfinţiţi prin ceremonii sau eforturi omeneşti, ci să ne bizuim cu totul numai şi numai pe Domnul Isus Cristos, în toate nevoile noastre. Dea Domnul să ne amintim că legalismul este o insultă la adresa lui Dumnezeu, întrucât înlocuieşte Realitatea cu umbra — aşezând ceremonialismul în locul pe care trebuie să-L ocupe Cristos!‡

NOTE FINALE

[1](1:8, 9) John Stott, *Only One Way: The Message of Galatians*, pg. 27, 28.

[2](1:18-20) În textul critic găsim varianta *Cephas* (sau Chifa, varianta aramaică a numelui *Petru*).

[3](2:1) E. F. Kevan, *The Keswick Week 1955*, pg. 29.

[4](2:3) Circumcizia este o operaţie chirurgicală minoră, la care sunt supuşi cei de parte bărbătească. Când Dumnezeu i-a poruncit lui Avraam şi descendenţilor lui să efectueze această operaţie, El a rânduit ca acesta să fie un semn al legământului încheiat de El cu ei, potrivit căruia El era Dumnezeul lor iar ei aveau să fie poporul Lui (Gen. 17:1-11). Nu era doar un semn fizic, ci şi un simbol spiritual. Avraam a fost circumcis ca semn al faptului că s-a încrezut în Dumnezeu (Rom. 4:11). Iudeii au uitat în curând semnificaţia *spirituală* a circumciziei, îndeplinind-o doar ca pe o simplă ceremonie. Astfel ritualul şi-a pierdut valoarea în faţa lui Dumnezeu.

În Noul Testament, circumcizia nu mai este poruncită, întrucât Dumnezeu se ocupă acum prin har, atât cu Neamurile, cât şi cu iudeii. În primele zile ale bisericii, o grupare de credincioşi iudei insista că pentru a putea

fi mântuit, trebuie să fii circumcis. De aici şi denumirea acestei partide, „a circumciziei" (Gal. 2:12).

[5](2:3) O relatare destul de completă a acestei întâlniri de la Ierusalim o găsim la Fapte 15. Ea merită să fie studiată cum se cuvine.

[6](2:11) Vezi nota 2.

[7](2:13) Punctuaţia — inclusiv semnele citării — face parte din intervenţia editorului. Unii comentatori pun aici semnele sfârşitului citatului, considerând versetele 15-21 drept *explicaţia ulterioară* a lui Pavel privitor la ceea ce i-a spus lui Petru.

[8](2:21) W. M. Clow, *The Cross in the Christian Experience*, pg. 114.

[9](3:1) Deşi limba greacă are forme separate ale pronumelui *care*, pentru singular şi plural, nu este exclusă aici posiblitatea pluralului.

[10](3:5) Cele mai vechi manuscrise au fost scrise în întregime în litere majuscule, întrucât literele mici au evoluat abia mai târziu. Prin urmare, scrierea cu iniţiale majuscule reflectă intervenţia editorului. Astfel în engleză pronumele **He** (El sau el) este bine să fie scris cu majuscule în acest context (în româneşte „Cel" apare la începutul versului, nemaipunându-se problema iniţialei majuscule, n.tr.).

[11](3:13) J. Cynddylan Jones, *Studies in the Gospel According to St. John*, pg. 113.

[12](3:20) Deşi pare să fie o contradicţie între argumentul de aici şi faptul că Cristos este numit mai târziu Mediatorul Noului Legământ (Ev. 9:15), cuvântul *mediator* este folosit în două sensuri diferite în aceste două locuri. Moise a slujit ca mediator prin simplul fapt că a primit legea din partea lui Dumnezeu şi a transmis-o poporului Israel. El a fost intermediarul sau reprezentantul poporului. Cristos este Mediatorul Noului Legământ într-un sens mult mai profund. Înainte ca Dumnezeu să poată distribui binecuvântările acestui legământ, Domnul Isus a trebuit să moară. După cum numai moartea dă validitate testamentului lăsat de cineva, tot aşa Noul Legământ a trebuit să fie pecetluit prin sângele Lui. El a trebuit să se dea pe Sine ca preţ de răscumpărare pentru toţi (1 Tim. 2:6). Cristos nu numai că asigură binecuvântările legământului pentru copiii Săi, ci-i şi menţine pe copiii Lui într-o lume care le este antagonică. Asta o face El ca mare Preot şi Avocat, fiind de asemenea parte integrantă din lucrarea Sa de mijlocire.

[13](3:24) Termenul grec *paidagōgos* (de la care am moştenit termenul de pedagog şi pedagogie) înseamnă textual „învăţător de copil". O asemenea persoană, de obicei un sclav, avea grijă de copil când acesta se ducea şi venea de la şcoală. Uneori chiar persoana respectivă îi preda cunoştinţe acelui copil.

[14](4:7) În textul critic găsim doar cuvintele: *un moştenitor prin Dumnezeu.*

[15](4:7) Norman B. Harrison, *His Side Versus Our Side*, pg. 71.

[16](4:13) Au fost avansate mai multe teorii cu privire la „infirmitatea" lui Pavel. Printre acestea se află şi teoria că ar fi fost vorba de vreo boală de ochi, des întâlnită în Orientul Mijlociu. Alţii au sugerat că a fost vorba de malarie, de migrenă, de epilepsie sau alte neputinţe.

[17](4:17) Stott, *Galateni*, pg. 116.

[18](5:1) C. H. Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy*, pg. 232, 233.

[19](5:2) Jack Hunter, *What the Bible Teaches, Galatians — Philemon*, pg. 78.

[20](5:4) C. F. Hogg şi W. E. Vine, *Epistle of Paul the Apostle to the Galatians*, pg. 241.

[21](5:13) Arthur T. Pierson, alte documente nu sunt diponibile.

[22](5:16) C. I. Scofield, *In Many Pulpits with Dr. C. I. Scofield*, pg. 234.

[23](5:19-21) Textul critic (NU) omite cuvântul *adulter*. *Curvie* (*porneia* în greacă) este tradus adesea prin *imoralitate sexuală*, în care este inclus adulterul. Este improbabil însă ca Pavel să fi omis să menţioneze acest păcat atât de răspândit de infidelitate în căsnicie, din catalogul viciilor firii vechi.

[24](5:19-21) Textul critic omite termenul *uciderí* (*phonoi*). Întrucât acest cuvânt seamănă atât de mult cu cel anterior (*phthonoi*, „invidie"), era foarte uşor să se omită în procesul copierii manuscriselor.

[25](5:19-21) Vezi nota de la 1 Cor. 6:9.

[26](5:22, 23) Samuel Chadwick, citat de James A. Stewart, *Pastures of Tender Grass*, pg. 253.

[27](5:24) Uzanţele limbii engleze cer ca aoristul *estaurōsan* să fie tradus ca perfectul compus, dar aoristul indicativ subliniază fapta, *nu* rezultatele durabile.

[28](6:7) J. A. Froude, alte comentarii nu sunt disponibile.

BIBLIOGRAFIE

Cole, Alan. *The Epistle of Paul to the Galatians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1965.

Eadie, John. *Commentary on the Epistle of*

Paul to the Galatians. Edinburgh: T. and T. Clark, 1884.
Harrison, Norman B. *His Side Versus Our Side*. Minneapolis: The Harrison Service, 1940.
Hogg, C.F. şi W.E. Vine. *Epistle to the Galatians*. Glasgow: Pickering and Inglis, 1922.
Ironside, Harry A. *Expository Messages on the Epistles to the Galatians*. New York: Loizeaux Brothers, 1941.
Kelly, William. *Lectures on the Epistles of Paul the Apostle to the Galatians*. Londra: G. Morrish, n.d.
Lightfoot, J. B. *The Epistle of St. Paul to the Galatians*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1962.
Mackintosh, C. H. *Genesis to Deuteronomy*. Neptune, N.J.: Loizeaux Bros.
Stott, John. R. *Only One Way: The Message of Galatians*. Dowers Grove, IL: Inter-Varsity Press, 1968.

EPISTOLA CĂTRE EFESENI

Introducere

„Cununa scrierilor Sfântului Pavel." — J. Armitage Robinson
„Epistola lui Pavel echivalând cu al treilea cer." — A. T. Pierson

I. Locul unic în Canon

În anumite privinţe, Efeseni este o epistolă paulină tipică: începe cu salutul, cu mulţumirile, apoi continuă cu dezvoltarea unei doctrine, urmată de aplicaţia acestei doctrine în viaţa noastră practică, urmată de salutările de la sfârşit. Şi totuşi, deşi Efeseni este o scrisoare autentică, ea este însă aproape ca o predică şi o doxologie. În scrisoarea aceasta, cum arată Moorehead: „pătrundem în liniştea şi solemnitatea sanctuarului... Aici predomină atmosfera de repaus, de meditaţie, de închinare şi de pace."[1]

În pofida faptului că atâţia comentatori sunt de acord cu evaluarea lui Robinson, citată mai sus, unii cărturari moderni, abandonând optsprezece sau nouăsprezece veacuri de învăţătură creştină, pretind că Pavel nu putea să fi scris epistola către Efeseni! Este însă acest punct de vedere valabil, în lumina faptelor?

II. Paternitatea cărţii Efeseni

Cât priveşte *dovezile externe*, în sprijinul faptului că Efeseni este o epistolă paulină autentică, aceste dovezi sunt puternice şi bine fondate. Nici o altă epistolă paulină nu a avut parte de un număr atât de mare şi de neîntrerupt de martori, începând cu Clement din Roma, Ignat, Policarp şi Hermas, şi până la Clement din Alexandria, Irineu şi Hippolit. Marcion a inclus-o în „canonul" său, numind-o însă „Laodiceni". Canonul muratorian o trece, de asemenea, în rândul scrierilor lui Pavel.

Dovezile interne cuprind şi faptul că autorul *afirmă* de două ori că este Pavel (1:1 şi 3:1) iar conţinutul scrisorii este atât de similar (în unele privinţe) epistolei către Coloseni, încât se presupune că amândouă au fost scrise în acelaşi interval de timp. Cum am arătat, structura cărţii Efeseni este caracteristică scrierilor pauline. E adevărat că Pavel introduce aici gânduri noi, dar dacă un autor nu are voie să procedeze aşa, fără să fie acuzat de a fi un plăsmuitor, atunci prilejurile autorilor biblici de a-i ajuta pe sfinţi să se maturizeze se vor dovedi foarte anevoioase!

Cărturarul liberal german Schleiermacher a fost probabil primul care a respins paternitatea paulină a cărţii Efeseni. Mulţi cercetători moderni i-au călcat pe urme, cum ar fi Moffatt şi Goodspeed. Vocabularul, stilul şi doctrina „avansată", precum şi alte argumente subiective sunt citate în sprijinul respingerii, de către aceştia, a paternităţii pauline a epistolei. Dar fiecăreia dintre aceste teorii i se poate răspunde cu contraargumente convingătoare. În lumina copleşitoarelor dovezi externe şi a numărului mare de comentatori de marcă ce văd în Efeseni, nu doar duhul lui Pavel, ci şi, cum s-a exprimat Coleridge, „cea mai divină" dintre scrierile sale, scrisoarea trebuie acceptată ca fiind autentică.

III. Data

Împreună cu Coloseni, Filipeni şi Filemon, Efeseni este una din aşa-numitele „epistole din temniţă". Dar despre *care* întemniţare a apostolului este vorba? (3:1; 4:1) — iată un subiect care a trezit vii dezbateri. Deşi unii cred că a fost vorba despre şederea de doi ani a lui Pavel la Cezarea, sau chiar o întemniţare nedovedită la Efes, existenţa unor dovezi copleşitoare par să indice că a fost vorba despre întemniţarea de la Roma (la scurt timp după anul 60 d.Cr.). Asemenea epistolei către Coloseni (4:7-9), scrisoarea aceasta a fost transmisă de Tihic celor din provincia Asia (6:21, 22). Asta explică asemănarea de conţinut doctrinar, aceleaşi idei fiind proaspete în mintea apostolului, când a scris aceste scrisori.

IV. FONDUL ŞI TEMA EPISTOLEI

Tema principală a cărţii Efeseni este ceea ce Pavel numeşte „taina". Prin asta el nu vrea să spună că ar fi vorba despre un lucru

ce nu poate fi explicat, ci mai degrabă un adevăr minunat, ce nu fusese revelat înainte, dar acum este făcut cunoscut.

Adevărul sublim — tema acestei cărţi — este vestea potrivit căreia iudeii ce cred şi Neamurile credincioase sunt acum una în Cristos Isus. Ei sunt fraţi şi surori, membri ai aceleaşi biserici: Trupul lui Cristos. În vremea de acum, ei sunt aşezaţi în Cristos în locurile cereşti iar în viitor vor împărţi cu El slava Lui, de căpetenie peste toate lucrurile.

Taina o găsim în fiecare din cele şase capitole ale epistolei. În capitolul 1 se numeşte taina voii lui Dumnezeu, îndreptându-ne privirile înainte spre acel timp când toate lucrurile din cer şi de pe pământ vor fi conduse de Cristos (v. 9, 10). Iudeii credincioşi (v. 11, pronumele „noi") şi Neamurile credincioase (v. 13, „voi") vor avea partea lor de glorie în ziua aceea. Ei vor domni împreună cu El peste întreg universul, ca Trupul Său şi plinătatea Sa (v. 22, 23).

Capitolul 2 descrie procesul prin care iudeii şi Neamurile sunt mântuiţi prin harul lui Dumnezeu; cum sunt împăcaţi ei cu Dumnezeu şi unii cu alţii; cum, prin unirea cu Cristos, ei devin un singur om; şi cum formează ei un templu sfânt în care Dumnezeu locuieşte prin Duhul Său.

Capitolul 3 ne oferă cea mai completă explicaţie a tainei. Aici este numită taina „lui Cristos" (v. 4, JND), însemnând Cristos, Capul, şi toţi credincioşii, Trupul Său. În Trupul acesta, Neamurile credincioase sunt co-moştenitori, membri şi părtaşi ai făgăduinţei lui Dumnezeu (v. 6).

Capitolul 4 subliniază unitatea Trupului şi planul lui Dumnezeu pentru dezvoltarea lui până la stadiul de maturitate (v. 1-16).

În capitolul 5, taina este numită Cristos şi biserica (v. 32). Relaţia dintre Cristos şi biserică este modelul de relaţii dintre un soţ credincios şi o soţie credincioasă.

În fine, în capitolul 6, Pavel vorbeşte despre taina evangheliei, al cărei ambasador în lanţuri era el (v. 19, 20).

Încercaţi să vă imaginaţi impactul produs de această veste asupra credincioşilor neevrei cărora le-a fost expediată scrisoarea! Nu numai că ei au fost mântuiţi prin credinţă, la fel ca iudeii, ci pentru prima oară ei ocupau un loc de privilegiu egal cu ei. Ei nu erau cu nimic inferiori, în ce priveşte poziţia lor înaintea lui Dumnezeu. Şi erau destinaţi să fie întronaţi cu Cristos ca Trup al Său şi Mireasă a Lui, împărţind cu El gloria domniei Sale universale!

O altă temă importantă din epistola către Efeseni este *dragostea* (gr. *agapē*, dragostea exprimată prin intermediul voinţei). Pavel îşi începe şi îşi încheie epistola cu acest concept (1:4; 6:24), folosind acest termen — atât ca verb, cât şi ca substantiv — mai mult ca în oricare altă epistolă a sa. Asta ar putea arăta cunoştinţa dinainte a Duhului, deoarece, în pofida faptului că treizeci de ani mai târziu marea şi activa adunare de la Efes continua să asculte de porunca de a combate doctrina falsă, Domnul nostru le spune în Scrisoarea Sa către Efes că ceea ce avea împotriva lor este că şi-au părăsit *dragostea* lor dintâi (Apocalipsa 2:4).

SCHIŢA CĂRŢII

I. POZIŢIA CREDINCIOSULUI ÎN CRISTOS (Cap. 1-3)
- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Lauda adusă de Pavel lui Dumnezeu pentru binecuvântările harului (1:2-14)
- C. Mulţumirile şi rugăciunile lui Pavel pentru sfinţi (1:15-23)
- D. Puterea lui Dumnezeu manifestată în mântuirea Neamurilor şi a iudeilor (2:1-10)
- E. Unitatea iudeilor credincioşi şi a Neamurilor credincioase în Cristos (2:11-22)
- F. O paranteză pe tema tainei (3:1-13)
- G. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinţi (3:14-19)
- H. Doxologia lui Pavel (3:20, 21)

II. TRĂIREA PRACTICĂ A CREDINCIOSULUI ÎN DOMNUL (Cap. 4-6)
- A. Îndemnul la unitate în părtăşia creştină (4:1-6)
- B. Programul de funcţionare corespunzătoare a mădularelor trupului (4:7-16)
- C. Îndemnul la o nouă morală (4:17-5:21)

D. Îndemnul la evlavie personală în familia creştină (5:22-6:9)
E. Îndemnuri privitoare la lupta creştină (6:10-20)
F. Salutările personale ale lui Pavel (6:21-24)

Comentariu

I. POZIŢIA CREDINCIOSULUI ÎN CRISTOS (Cap. 1-3)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Numele **Pavel** înseamnă „mic". Deşi fizic apostolului i se potrivea această descriere, pe plan spiritual influenţa sa a fost enormă. El se prezintă ca **apostol al lui Isus Cristos**. Asta înseamnă că a fost împuternicit de Domnul cel înălţat la cer, ca să execute o misiune specială: să predice *evanghelia* la Neamuri şi să predea marele adevăr privitor la *biserică* (3:8, 9). Întrucât Efeseni vizează biserica şi întrucât adevărul acesta a fost prima oară revelat apostolilor şi profeţilor (3:5), e normal ca Pavel să se prezinte ca **apostol**, acesta nefiind un semn de mândrie, ci explicarea motivului pentru care el putea vorbi cu autoritate asupra acestui subiect. Sursa autorităţii sale este exprimată în cuvintele: **prin voia lui Dumnezeu**. Nu Pavel a ales această lucrare ca ocupaţia sa în viaţă; nimeni nu l-a desemnat s-o facă, ci de la început până la sfârşit a fost chemarea lui Dumnezeu (Gal. 1:1).

Scrisoarea este adresată **sfinţilor care sunt în Efes, şi credincioşilor în Cristos Isus. Sfinţii** sunt oamenii care s-au separat de lume, fiind puşi deoparte pentru Dumnezeu. Este apelativul acordat în NT tuturor credincioşilor născuţi din nou. În esenţă, termenul se referă la poziţia credinciosului **în Cristos**, mai degrabă decât la ceea ce este acesta în el însuşi. **În Cristos** toţi credincioşii sunt **sfinţi**, chiar dacă în ei înşişi nu sunt întotdeauna sfinţi. De pildă, Pavel s-a adresat corintenilor cu apelativul de sfinţi, la 1 Cor. 1:2, deşi reiese clar din text că ei nu trăiau o viaţă sfântă. Totuşi voia lui Dumnezeu este ca viaţa noastră practică să corespundă cu poziţia ocupată de noi. Cu alte cuvinte, **sfinţii** trebuie să fie sfinţi.

Şi credincioşilor în Cristos Isus se referă la toţi creştinii adevăraţi. Dar termenul **credincioşi** se referă aici şi la probitatea şi caracterul vrednic de încredere pe care ar trebui să-l posede creştinii. Sensul principal este însă acela că ei L-au recunoscut pe **Cristos Isus** ca singurul lor Domn şi Mântuitor.

Două dintre cele mai vechi manuscrise omit cuvintele: **în Efes**, deşi în mai toate celelalte manuscrise ele sunt prezent. Mulţi cărturari cred că aceasta a fost o scrisoare circulară, redactată pentru a fi citită de adunările locale de creştini din mai multe localităţi, între care biserica de la Efes ocupa un loc proeminent. Din fericire chestiunea aceasta nu afectează nici autenticitatea scrisorii, nici valoarea ei pentru noi.

1:2 Urmează salutul adresat de apostol sfinţilor. Fiecare cuvânt al său este încărcat de semnificaţie spirituală — spre deosebire de multe din salutările golite de sens pe care le folosim de multe ori în vremea de azi.

Har înseamnă ajutorul divin pentru viaţa de zi cu zi. Cititorii lui Pavel au fost deja mântuiţi prin harul lui Dumnezeu — adică bunăvoinţa nemeritată, manifestată de El către cei pierduţi. Acum ei aveau nevoie de tărie **de la Dumnezeu** pentru a face faţă problemelor, încercărilor şi întristărilor vieţii. Or, tocmai asta le oferă apostolul aici.

Pace înseamnă un duh liniştit şi odihnit în toate împrejurările schimbătoare ale vieţii. Sfinţii experimentaseră deja pacea *cu* Dumnezeu când au fost convertiţi. Dar acum, zi de zi, ei aveau nevoie de **pacea** *lui* Dumnezeu — adică calmul, seninătatea şi starea de odihnă ce nu depinde de împrejurări şi care decurge din faptul că toate lucrurile I le aducem lui Dumnezeu în rugăciune (4:6, 7).

E demn de remarcat că **harul** este primul, **pacea** venind după aceea — asta a fost dintotdeauna ordinea corectă. Numai după ce **harul** s-a ocupat de chestiunea păcatului poate cunoaşte cineva **pacea**. Şi numai prin tăria nemeritată pe care ne-o dăruieşte Dumnezeu, zi de zi, poate credinciosul să trăiască experienţa **păcii**, să guste **pacea** desăvârşită, în toate stările schimbătoare ale vieţii.

Harul (*charis*) era un termen grec caracteristic. Iudeii folosesc termenul **pace** (*şalom* în ebraică) ca formă de salut (cum procedează şi mulţi creştini din România, n.tr.). Fuzionând cei doi termeni, avem evanghelia în miniatură, pentru toată lumea.

Când îi unim avem, de asemenea, adevărul bisericii nou testamentale, pe care Pavel o prezintă atât de plenar în Efeseni — anume că atât iudeii credincioşi, cât şi Neamurile credincioase formează un singur Trup în Cristos.

Harul... şi pacea vin **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Domnul Isus Cristos.** Pavel nu a ezitat să-L aşeze pe **Domnul Isus** la acelaşi nivel, pe treaptă de egalitate cu **Dumnezeu** Tatăl. Apostolul Îl onora pe Fiul la fel de mult ca pe **Tatăl.** Toa aşa trebuie să procedăm şi noi (Ioan 5:23).

Să nu trecem cu vederea minunata sintagmă: **Dumnezeu Tatăl nostru.** Cuvântul **Dumnezeu**, luat separat, ar putea transmite impresia Unuia care este infinit de departe de noi şi inabordabil, sus de tot. Pe de altă parte, **Tată** se referă la Cel care este apropiat de noi, accesibil, chiar intim. Unind cei doi termeni prin pronumele **nostru**, avem adevărul cutremurător de mare că **Dumnezeul** măreţ, cel care străbate veşnicia, este, în acelaşi timp, **Tatăl** tuturor celor care s-au născut din nou prin credinţa în **Domnul Isus.**

Titlul complet al Mântuitorului este **Domnul Isus Cristos.** Ca **Domn**, El este Stăpânul nostru absolut, cu drepturi depline asupra tot ceea ce suntem şi avem noi. Ca **Isus** El este Mântuitorul nostru de păcat. Ca **Cristos** El este Profetul, Preotul şi Regele nostru divin rânduit. Ce bogăţie de adevăr etalează numele Lui pentru orice ureche pregătită să audă!

B. Lauda adusă de Pavel lui Dumnezeu pentru binecuvântările harului (1:3-14)

1:3 După acest scurt salut, apostolul îşi ridică glasul într-un minunat imn de laudă, atingând câteva din cele mai sublime culmi ale închinării din Noul Testament. Avem aici inima prea plină de adorare a apostolului, pentru binecuvântările harului. În aceste versete (3-14), Pavel urmăreşte activitatea de mântuire desfăşurată de Dumnezeu de-a lungul veşniciei, în trecut, prezent şi viitor. Şi, bineînţeles, aceasta presupune discutarea tainei voii lui Dumnezeu — ca iudeii credincioşi şi Neamurile credincioase să fie părtaşi ai glorioasei moşteniri.

El începe făcând apel la toţi cei ce-L cunosc pe **Dumnezeu** să-L binecuvânteze, adică să-I aducă bucurie lui Dumnezeu, lăudându-L şi închinându-I-se cu iubire în inima lor. **Binecuvântatul** este **Dumnezeul şi Tatăl Domnului nostru Isus Cristos.** Uneori Isus S-a adresat lui Dumnezeu ca lui Dumnezeu (Mat. 27:46). Alteori Îl numeşte Tată (Ioan 10:30). **Binecuvântatul** este în acelaşi timp şi Cel ce binecuvântează. Noi Îl binecuvântăm. El ne binecuvântează şi ne umple de bucurie, revărsând peste noi bogăţiile harului Său.

El **ne-a binecuvântat cu orice binecuvântare duhovnicească în locurile cereşti, în Cristos.** Aici avem piramida harului:

binecuvântare
binecuvântare duhovnicească
orice binecuvântare în locurile cereşti
orice binecuvântare în locurile cereşti în Cristos

Observaţi mai întâi de câtă generozitate dă dovadă inima şi mâna Lui: **orice binecuvântare duhovnicească.** Observaţi, vă rog, şi faptul că aceste binecuvântări sunt *duhovniceşti.* Cel mai simplu mod de a explica acest lucru este de a le contrasta cu binecuvântările Israelului sub lege. În VT, un iudeu credincios şi ascultător era răsplătit cu viaţă lungă, familie mare, recolte îmbelşugate şi protecţie în faţa duşmanilor lui (Deut. 28:2-8). Binecuvântările creştinismului sunt însă de natură **spirituală**, adică ele au de a face cu comori nemateriale, nevăzute şi nepieritoare. Este adevărat că sfinţii din VT se bucurau de unele binecuvântări spirituale, dar, aşa cum vom vedea, creştinul din ziua de azi se bucură de binecuvântări necunoscute în timpurile anterioare.

Binecuvântările noastre sunt *în locurile cereşti*, adică literalmente *„în cele cereşti"*. În loc să fie binecuvântări materiale, în locuri pământeşti, ele sunt binecuvântări **spirituale** *în locurile cereşti.* Sintagma: **în locurile cereşti** e folosită de cinci ori în Efeseni:

1:3	Sfera binecuvântării noastre **duhovniceşti**
1:20	Scena întronării actuale a lui Cristos
2:6	Scena întronării noastre actuale în Cristos
3:10	Locul din care îngerii asistă la înţelepciunea lui Dumnezeu, etalată în biserică
6:12	Regiunea care este sursa actualului nostru conflict cu duhurile rele

Când unim aceste pasaje, dobândim defi-

niţia biblică a **locurilor cereşti**. Cum arată Unger, ele sunt „domeniul poziţiei credinciosului şi experienţa sa, ca urmare a faptului că este unit cu Cristos prin botezul Duhului." Toate binecuvântările **duhovniceşti** sunt *în Cristos*. El este Cel care le-a procurat pentru ei prin lucrarea Lui isprăvită de la Calvar. Acum ele sunt disponibile prin El. Tot ce are Dumnezeu pentru credincios se află în Domnul Isus. Pentru a primi binecuvântările, noi trebuie să fim uniţi cu Cristos prin credinţă. În clipa în care un om este *în Cristos*, el devine posesorul tuturor acestor binecuvântări, cum arată şi Chafer: „A fi în Cristos — înseamnă a ne împărtăşi din tot ce a făcut Cristos, din tot ce este El şi din tot ce va fi El vreodată."[2]

În Cristos este una din sintagmele cheie ale epistolei către Efeseni. Există două linii strâns înrudite de adevăr în NT: adevărul poziţiei credinciosului şi adevărul practicii sale.

Mai întâi, poziţia credinciosului. Toţi oamenii din lume sunt fie „în Adam", fie „în Cristos." Cei ce sunt „în Adam" sunt în păcatele lor şi, prin urmare, sunt condamnaţi înaintea lui Dumnezeu. Ei nu pot face absolut nimic în ei înşişi prin care să-I fie plăcuţi lui Dumnezeu ori să-I câştige bunăvoinţa. Ei nu au nici un drept la Dumnezeu şi, dacă ar fi să primească ceea ce merită, ar fi pierduţi pe veci.

Când cineva este convertit, Dumnezeu nu-l mai priveşte ca pe un copil osândit al lui Adam, ci îl vede ca fiind **în Cristos**, acceptându-l de pe acel temei. Păcătosul care crede este acceptat nu pe baza a ceea ce este în el însuşi, ci pentru faptul că este **în Cristos**. Când este **în Cristos**, el stă îmbrăcat în toată acceptabilitatea lui Cristos Însuşi. Şi se va bucura de bunăvoinţa lui Dumnezeu şi acceptarea Lui cât timp se va bucura Cristos de acestea, adică în veci de veci.

Prin urmare, poziţia credinciosului constă în faptul că el este **în Cristos**. Dar mai există o latură: trăirea în practică a vieţii credinciosului — adică ceea ce este el în sine. Poziţia lui este perfectă, dar practica lui imperfectă. Acum voia lui Dumnezeu este ca practica lui să corespundă tot mai mult cu poziţia lui. Dar practica credinciosului nu va corespunde întru totul cu poziţia sa, până când credinciosul nu va ajunge în cer. Însă procesul sfinţirii, maturizării şi transformării tot mai mult după chipul lui Cristos trebuie să se desfăşoare încontinuu, câtă vreme el se află pe pământ.

Când înţelegem deosebirea dintre poziţia credinciosului şi starea sa, asta ne va învrednici să reconciliem versete aparent diametral opuse, cum ar fi următoarele:

Credincioşii sunt desăvârşiţi (Ev. 10:14)	Credincioşii ar trebui să fie desăvârşiţi (Mt. 5:48)
Credincioşii sunt morţi faţă de păcat (Rom. 6:2)	Credincioşii ar trebui să se socotească morţi faţă de păcat (Rom. 6:11)
Credincioşii sunt o naţiune sfântă (1 Pet. 2:9)	Credincioşii ar trebui să fie sfinţi (1 Pet. 1:15)

Prima coloană se referă la poziţia noastră, iar a doua la practica noastră.

Chiar scrisoarea lui Pavel către Efeseni este împărţită în două secţiuni, ce reflectă cele două aspecte ale acestui adevăr: Capitolele 1 la 3 se ocupă de poziţia noastră — faptul că suntem în Cristos. Pe când capitolele 4 la 6, reflectă practica noastră — ceea ce ar trebui să fim în noi înşine. Prima jumătate are de a face cu doctrină, iar a doua cu îndatoriri. În primele trei capitole poziţia noastră este adesea descrisă prin sintagme de genul: „în Cristos," „în Cristos Isus," „în El", „în care." În ultimele trei capitole expresia „în Domnul" e folosită frecvent pentru a defini responsabilitatea credinciosului faţă de Cristos Domnul. Bine a spus cineva că prima parte a scrisorii îl înfăşişează pe credincios în cele cereşti, în Cristos, pe când ultima parte îl prezintă în bucătărie.

Acum suntem gata de a examina câteva din binecuvântările **duhovniceşti din locurile cereşti,** pe care le avem **în Cristos.**

1:4 Prima este cunoscută sub denumirea de alegere. **„După cum ne-a ales în El înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinţi şi fără pată înaintea Lui, în dragoste.**

Observaţi mai întâi faptul pozitiv al alegerii, în cuvintele: **El ne-a ales**. Apoi vine aspectul poziţiei din cadrul adevărului: **în El**. În Persoana şi lucrarea Domnului Isus se împlinesc toate planurile lui Dumnezeu pentru copiii Săi. Data la care a avut loc alegerea lui Dumnezeu e indicată prin sintagma: **înainte de întemeierea lumii**. Iar planul este următorul: **ca noi să fim sfinţi şi fără pată înaintea Lui, în dragoste.** Scopul acesta nu va fi pe deplin atins decât atunci când vom fi cu El în cer (1 Ioan 3:2), dar procesul trebuie să se desfăşoare

încontinuu în viaţa noastră de pe pământ.

Rugăciune: „Doamne, fă-mă sfânt acum, întrucât acesta este planul tău final pentru mine. Amin."

ALEGEREA DIVINĂ

Doctrina alegerii ridică probleme serioase în mintea omului. Prin urmare, trebuie să examinăm mai cu atenţie ce spune (şi ce nu spune) Biblia pe această temă.

Mai întâi, ea ne spune că Dumnezeu îi alege pe oameni în vederea mântuirii (2 Tes. 2:13). Ea se adresează credincioşilor care sunt „aleşi potrivit cu cunoştinţa mai dinainte a lui Dumnezeu" (1 Pet. 1:2). Ea ne învaţă că oamenii pot şti dacă sunt aleşi prin răspunsul care îl dau evangheliei: cei care o aud şi o cred, sunt aleşi (1 Tesaloniceni 1:4-7).

Pe de altă parte, Biblia niciodată nu ne învaţă că Dumnezeu îi alege pe oameni să fie pierduţi. Faptul că El îi alege pe unii să fie mântuiţi nu presupune că El i-ar condamna pe ceilalţi în mod arbitrar. El nu-i condamnă niciodată pe oamenii care merită să fie mântuiţi (deşi nu există asemenea oameni), dar El îi mântuieşte pe unii care ar merita să fie condamnaţi. Când Pavel îi descrie pe cei aleşi, el îi numeşte „vase ale îndurării pe care El le-a pregătit dinainte pentru slavă" (Rom. 9:23). Când se referă însă la cei pierduţi, el spune doar atât: „vase ale mâniei pregătite pentru nimicire" (Rom. 9:22). Dumnezeu pregăteşte vasele îndurării pentru slavă, dar El nu-i pregăteşte pe oameni pentru nimicire, ci ei fac singuri acest lucru, prin necredinţa lor.

Doctrina alegerii Îl lasă pe Dumnezeu să fie Dumnezeu. El este suveran, adică poate face tot ce doreşte, deşi niciodată nu-I face plăcere să facă vreun lucru nedrept. Dacă ar fi lăsaţi de capul lor, toţi oamenii ar fi pierduţi. Are Dumnezeu dreptul să-şi arate îndurarea faţă de unii?

Dar problema mai comportă un alt aspect. Aceeaşi Biblie care propovăduieşte alegerea suverană prezintă şi responsabilitatea omului. Nimeni nu se poate folosi de doctrina alegerii pentru a se scuza că nu este mântuit. Dumnezeu le face tuturor oamenilor de pretutindeni oferta autentică a mântuirii (Ioan 3:16: 3:36: 5:24: Rom. 10:9, 13). Oricine poate fi mântuit dacă se pocăieşte de păcatele sale şi crede în Domnul Isus Cristos. Prin urmare, dacă cineva se pierde, asta se datorează faptului că el sau ea alege să se piardă, nu pentru că Dumnezeu doreşte acest lucru.

Faptul rămâne că aceeaşi Biblie propovăduieşte şi alegerea, şi mântuirea gratuită pentru toţi cei ce sunt dispuşi s-o primească. Ambele doctrine se găsesc într-un singur verset: „Toţi cei pe care Tatăl Mi-a dat vor veni la Mine şi pe cel ce vine la Mine cu nici un chip nu-l voi alunga" (Ioan 6:37). Prima parte a versetului se referă la alegerea suverană a lui Dumnezeu; ultima arată că îndurarea este oferită tututor.

Asta prezintă însă dificultăţi pentru mintea omului. Cum poate Dumnezeu să-i aleagă pe unii, şi totuşi să ofere mântuirea fără plată, tuturor oamenilor? Să fim sinceri, este o taină. Dar taina este doar de partea noastră, nu şi a lui Dumnezeu. Cel mai bun mod de a proceda este de a crede ambele doctrine, pentru că Biblia le propovăduieşte pe ambele. Adevărul nu se găseşte undeva între alegere şi liberul arbitru al omului, ci în ambele extreme, cum relevă şi W. G. Blaikie:

> Suveranitatea divină, responsabilitatea omului şi oferta gratuită şi universală a îndurării sunt cu toate prezente pe paginile Scripturii şi deşi noi nu le putem armoniza cu logica noastră, toate trebuie să ocupe un loc în mintea noastră.[3]‡

1:5 A doua binecuvântare spirituală din comoara harului lui Dumnezeu este predestinaţia sau rânduirea dinainte. Deşi e întrucâtva înrudită cu alegerea, nu este unul şi acelaşi lucru. Alegerea prezintă alegerea de către Dumnezeu a oamenilor în vederea mântuirii. Dar predestinaţia este o avanpremieră a acesteia, însemnând că Dumnezeu a stabilit dinainte ca toţi cei ce vor fi mântuiţi să fie şi adoptaţi în sânul familiei Sale, **ca fii**. El ne-ar fi putut mântui fără să ne facă fiii Lui, dar a ales să facă şi una şi alta.

Multe traduceri leagă ultimele două cuvinte din versetul 4 cu versetul cinci, astfel: **în dragoste El ne-a predestinat** (sau **ne-a rânduit mai dinainte**). Asta ne aminteşte de afecţiunea de o rară frumuseţe care L-a făcut pe Dumnezeu să Se poarte cu noi atât de minunat.

Noi avem realitatea slăvitei noastre **înfieri** în sintagma: **ne-a predestinat să fim adoptaţi ca fii**. În NT, **adopţia** înseamnă plasarea credinciosului în familia lui Dumnezeu ca fiu adult, matur, cu toate privilegiile şi responsabilităţile ce decurg

din calitatea de fiu (Gal. 4:4-7). Duhul înfierii sădeşte în credincios instinctul de a I se adresa lui Dumnezeu cu apelativul de Tată (Rom. 8:15).

Înfierea noastră se face **de către Isus Cristos.** Dumnezeu nu ne-ar fi putut aduce niciodată la poziţia de apropiere şi intimitate **cu Sine** atâta timp cât eram în păcatele noastre. Dar Domnul Isus a venit pe pământ şi, prin moartea, îngroparea şi învierea Sa, a rezolvat chestiunea păcatului spre deplina satisfacţie a lui Dumnezeu. Or, tocmai valoarea infinită a jertfei Sale de pe Calvar asigură temeiul neprihănirii de pe baza căruia Dumnezeu ne poate adopta **ca fii.**

Şi toate se fac **după buna plăcere a voii Lui.** Aceasta este motivaţia suverană de la baza predestinării noastre, răspunzând la întrebarea: „De ce a făcut El acest lucru?" Pur şi simplu pentru că aceasta a fost **buna** Sa **plăcere.** El nu putea fi satisfăcut până nu S-a înconjurat de fii, care să se conformeze chipului singurului Lui Fiu născut, cu El şi ca El pe veci.

1:6 Spre lauda slavei harului Său, prin care ne-a făcut să fim acceptaţi în Preaiubitul. Contemplând harul lui Dumnezeu, care de la început ne-a ales şi apoi ne-a predestinat să fim fiii Lui, Pavel îşi punctează meditaţia cu acest refren ce constituie, în acelaşi timp, o exclamaţie, o explicaţie şi un îndemn. Aşadar, *exclamaţie* — deci o tresăltare sfântă în faţa gloriilor transcendente ale unui har atât de mare. Apoi o *explicaţie* în sensul că obiectul şi rezultatul tuturor relaţiilor lui Dumnezeu cu noi (relaţii bazate pe har) îl constituia **slava** Sa. Lui I se cuvine adoraţie eternă pentru un har atât de nemărginit. Observaţi termenii **harului** Său: **El ne-a făcut** (fără plată) **să fim acceptaţi.** Receptorii **harului** Său suntem **noi.** Canalul prin care ni se transmite harul: **în Preaiubitul.** Apoi urmează *îndemnul.* Pavel spune: „Să-L **lăudăm** pentru **harul** Lui slăvit." Haideţi dar să facem acest lucru, înainte de a trece mai departe:

Dumnezeu măreţ, al minunilor!
Toate căile Tale
Vorbesc despre atributele Tale divine;
Dar gloriile harului Tău
Întrec în strălucire chiar minunile Tale:
Căci ce alt Dumnezeu care să ierte există?
Şi cine mai are un har atât de minunat şi fără de plată? — *Samuel Davies*

1:7 Trecând în revistă sublimul plan etern al lui Dumnezeu pentru copiii Săi, am ajuns acum la realitatea **răscumpărării** — prin care se înţelege aspectul lucrării lui Cristos prin intermediul căreia noi suntem eliberaţi de robia şi vinovăţia păcatului, fiind introduşi la o viaţă de libertate. Domnul Isus este Răscumpărătorul (**În El avem răscumpărarea**). Noi suntem răscumpăraţi. **Sângele Lui** este preţul răscumpărării noastre, căci nimic altceva nu ar putea să ne răscumpere.

Unul din rezultatele răscumpărării este **iertarea păcatelor. Iertarea** nu este totuna cu **răscumpărarea,** ci ea este una din roadele răscumpărării. Cristos a trebuit să satisfacă pe deplin cerinţele necesitate de păcatele noastre, înainte ca noi să putem fi iertaţi. Lucrul acesta s-a făcut la cruce, iar acum:

> Justiţia neînduplecată nu mai poate avea pretenţii,
> Îndurarea putându-şi etala bogăţia.

Măsura **iertării** noastre o constituie următoarele cuvinte: **după bogăţiile harului Său.** Dacă am putea măsura **bogăţiile harului** lui Dumnezeu, atunci am putea măsura cât de mult ne-a iertat El. **Harul** Lui este nemărginit! Şi tot aşa este şi **iertarea** Lui!

1:8 Harul a fost acela care L-a determinat să ne aleagă, să ne predestineze şi să ne răscumpere. Dar lucrurile nu se opresc aici. Dumnezeu a făcut să se reverese în supraabundenţă acelaşi har peste noi **în toată înţelepciunea şi priceperea.** Asta înseamnă că El ne-a împărtăşit de bunăvoie planurile şi scopurile Sale cu privire la noi. El vrea ca noi să fim în cunoştinţă de cauză cu privire la planurile Sale pentru biserică şi pentru univers. Şi astfel El ne-a făcut confidenţe, descoperindu-ne marele deznodământ spre care converge întreaga istorie.

1:9 Pavel explică acum modul special în care Dumnezeu a făcut să abunde spre noi toată înţelepciunea şi priceperea, aducându-ne la cunoştinţă **taina voii Sale.** Aceasta e chiar tema dominantă a epistolei către Efeseni: slăvitul adevăr privitor la Cristos şi biserică. Este o **taină** nu pentru că ar fi ceva misterios, ci pentru că este un adevăr sacru, ţinut ascuns înainte, dar descoperit acum sfinţilor. Acest plan glorios a fost iniţiat de voia suverană a lui Dumnezeu, fără nici o influenţă din afară, căci ni

se spune că a luat fiinţă **potrivit bunei Sale plăceri.** Iar subiectul măreţ al acestui plan este chiar Domnul Isus Cristos — după cum reiese clar din cuvintele: **pe care şi-o alcătuise în Sine Însuşi.**

1:10 Acum Pavel începe o explicaţie mai detaliată a acestui plan secret al lui Dumnezeu şi în acest capitol el se gândeşte în special la aspectul viitor al acestei taine. Capitolele 2 şi 3 vor face şi mai multă lumină în privinţa aspectului actual al tainei.

Timpul avut în vedere de Pavel este indicat de sintagma: **dispensaţia** (sau *administraţia*, în greacă *oikonomia*) **plinătăţii timpurilor.** Noi credem că aceasta e o referire la Mileniu, când Cristos va reveni pe pământ, pentru a domni ca Rege al regilor şi Domn al domnilor. Dumnezeu are o economie specială sau un plan deosebit de administraţie pentru epoca finală a istoriei umane pe acest pământ.

Planul constă din a face ca toate lucrurile să conducă la un punct culminant în Cristos, cum se exprimă traducerea JND. În timpul domniei de o mie de ani a lui Cristos, **toate lucrurile din cer şi de pe pământ** vor fi însumate **în Cristos.** Mântuitorul, care este acum respins şi dezmoştenit va fi atunci Cel Pre-eminent, Domnul tuturor şi ţinta închinării universale. Acesta este ţelul suprem al lui Dumnezeu: să-L aşeze pe **Cristos** căpetenie peste **toate lucrurile,** şi cele cereşti, şi cele pământeşti, din cadrul împărăţiei.

Gradul de răspândire a domniei lui Cristos se poate desluşi din cuvintele: „lucrurile din ceruri şi lucrurile de pe pământ" (JND). Bellett afirmă:

> Acesta e un secret ce nu mai fusese făcut cunoscut până acum. În profetul Isaia, avem imaginea minunată a pământului în timpul mileniului. Dar ni se oferă oare acolo vreo posibilitate de a întrevedea cerurile, în timpul domniei de o mie de ani a lui Cristos, când El va fi căpetenia lor? A rostit oare Isaia cuvintele potrivit cărora toate lucrurile din cer şi de pe pământ vor fi conduse de Omul [acesta] proslăvit?[4]

Unii oameni folosesc versetul 10 drept acoperire pentru falsa doctrină a mântuirii universale. Ei răstălmăcesc adevărul, susţinând că toate lucrurile şi toate fiinţele vor fi în cele din urmă restaurate şi reconciliate în Cristos. Dar textul de faţă nu spune deloc acest lucru. Pavel se referă la *domnia* universală, nu la mântuirea universală!

1:11 O trăsătură vitală a tainei o constituie faptul că atât iudeii credincioşi, cât şi Neamurile credincioase se împărtăşesc cu toţii din acest program măreţ al lui Dumnezeu. Apostolul se referă la taină în raport cu credincioşii iudei, în versetele 11 şi 12: în raport cu credincioşii dintre Neamuri, în versetul 13: şi apoi le combină pe cele două raporturi, în versetul 14.

Cât priveşte creştinii de etnie iudaică, Pavel scrie: **În El am primit şi o moştenire.** Dreptul lor de a se împărtăşi din ea nu se bazează pe fostele lor privilegii, ci numai şi numai pe unirea lor cu Cristos. **Moştenirea** din acest verset se referă la acel timp din viitor când ei, împreună cu toţi credincioşii adevăraţi vor fi făcuţi cunoscuţi, în faţa unei lumi umite, care va vedea că ei constituie Trupul lui Cristos, Mireasa Mielului.

Din toată veşnicia aceşti creştini iudei au fost însemnaţi de Dumnezeu şi destinaţi, în voia Lui suverană, să se bucure de privilegiul acesta suprem — adică să fie **predestinaţi potrivit cu hotărârea Celui care lucrează toate lucrurile după sfatul voii Sale.**

1:12 Scopul acestei predestinări a fost **ca ei să fie spre lauda slavei Sale.** Cu alte cuvinte, ei sunt trofeele harului lui Dumnezeu, arătând ce poate face El cu materia primă atât de nepromiţătoare pe care o reprezentăm noi, aducându-I totuşi **slavă.**

Apostolul se referă la el şi la alţi iudei credincioşi cu cuvintele: **noi cei care neam încrezut mai întâi în Cristos.** El se gândeşte la rămăşiţa de evrei care au răspuns la mesajul evangheliei în era primară a creştinismului. Vestea bună a fost predicată mai întâi iudeilor. Cei mai mulţi din poporul Israel au respins categoric această veste bună. Dar o mică parte dintre ei — rămăşiţa — au crezut în Domnul Isus. Pavel face parte din această categorie.

Altfel va fi la a doua venire a Mântuitorului pe pământ. Atunci întreaga naţiune Îl va privi pe cel pe care L-a străpuns şi Îl va jeli ca pe un Fiu singur la părinţi (Zah. 12:10). „Şi astfel tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris: «Izbăvitorul va veni din Sion şi va îndepărta toată nelegiuirea din Iacob»" (Rom. 11:26).

Pavel şi contemporanii săi creştini ce proveneau din rândul evreilor S-au încrezut în Mesia cu mult înainte ca întreg poporul evreu să facă acest lucru. De aceea spune

apostolul: „noi... care ne-am pus încrederea mai dinainte în Cristos" (FWG).

Cei ce „au nădăjduit mai dinainte" în Mesia vor domni cu El pe pământ. Ceilalţi membri ai poporului evreu vor fi supuşii Săi în împărăţia Sa.

1:13 Acum Pavel trece de la credincioşii proveniţi dintre evrei la cei proveniţi dintre Neamuri, renunţând la pronumele personal persoana întâi plural „noi" la **voi**. Acei dintre păgâni care au fost salvaţi se împărtăşesc din taina voii lui Dumnezeu, alături de iudeii convertiţi. Şi astfel apostolul urmăreşte aici paşii prin care efesenii şi alţi credincioşi ne-evrei au fost uniţi cu Cristos.

Ei **au auzit** evanghelia.
Au **crezut** în Cristos.
Au fost pecetluiţi cu Duhul Sfânt al făgăduinţei.

Mai întâi, ei **au auzit cuvântul adevărului, evanghelia mântuirii** lor. În esenţă, aceasta se referă la vestea bună a **mântuirii** prin credinţa în Domnul Isus. Dar într-o accepţiune mai largă, aici sunt cuprinse toate învăţăturile lui Cristos şi ale apostolilor.

După ce au auzit mesajul acesta, ei s-au predat pe ei înşişi lui Cristos, printr-un act hotărât al credinţei. Domnul Isus este adevăratul obiect al credinţei. **Mântuirea** se află numai în El.

De îndată ce **au crezut** ei, **au fost pecetluiţi cu Duhul Sfânt al făgăduinţei.** Asta înseamnă că toţi credincioşii adevăraţi primesc **Duhul** lui Dumnezeu ca semn al faptului că sunt ai lui Dumnezeu şi că El îi va păzi până când ei vor primi trupurile lor glorificate. După cum în problemele de ordin juridic un sigiliu indică dreptul de proprietate şi securitate, tot aşa este şi în cele divine. Duhul Sfânt din lăuntrul nostru ne înseamnă, punând în noi pecetea potrivit căreia suntem proprietatea lui Dumnezeu (1 Cor. 6:19, 20), garantând faptul că vom fi păziţi şi păstraţi până în ziua răscumpărării (Ef. 4:30).

Pecetea noastră se numeşte **Duhul Sfânt al făgăduinţei**. Mai întâi, El este Duhul *Sfânt*; asta e El în Sine. El a fost făgăduit de Tatăl (Ioel 2:28; Fapte 1:4) şi de Domnul Isus (Ioan 16:7). În plus, El este garanţia că toate făgăduinţele făcute de Dumnezeu credinciosului se vor împlini.

Versetul 13 face prima din numeroasele referiri la Trinitate din această epistolă:
Dumnezeu Tatăl (v. 3)
Dumnezeu Fiul (v. 7)
Dumnezeu Duhul (v. 13)

1:14 Din nou Pavel procedează la o schimbare de pronume, de la „noi" din versetele 11 şi 12 la „voi" din versetul 13, ajungând apoi la **noi** din versetul 14. Prin acest iscusit procedeu literar, el face o aluzie la lucrurile pe care le va explica mai detaliat în capitolele 2 şi 3 — uniunea iudeilor credincioşi cu Neamurile credincioase, care împreună formează un nou organism: biserica.

Duhul Sfânt este **arvuna [garanţia] moştenirii noastre.** Este acontul sau avansul, ce confirmă că se va efectua plata integrală. Este totuna cu plata integrală, doar că nu e aceeaşi sumă.

De îndată ce suntem mântuiţi, Duhul Sfânt începe să ne descopere câteva din bogăţiile de care dispunem în Cristos. El ne dă posibilitatea să gustăm dinainte câte ceva din gloria viitoare. Dar cum putem fi siguri că vom obţine toată moştenirea, în viitor? Duhul Sfânt Însuşi este **arvuna** sau garantorul nostru.

Fiind pecetea, El garantează că noi înşine vom fi păziţi şi păstraţi teferi pentru a ne lua în primire moştenirea. Iar ca arvună, El garantează că **moştenirea** ne va fi păstrată în condiţii de siguranţă.

Duhul este **arvuna până la răscumpărarea stăpânirii dobândite. Arvuna** ne duce cu privirea la momentul când va avea loc **răscumpărarea,** după cum roadele dintâi ne fac să ne gândim la momentul când vom culege recolta deplină. Rolul de arvună al Duhului Sfânt va înceta atunci când se va face răscumpărarea **stăpânirii dobândite**. Dar ce vrea să spună Pavel prin cuvintele **stăpânirea dobândită**?

1. S-ar putea să se refere la **moştenirea noastră**. Tot ce posedă Dumnezeu este al nostru prin Domnul Isus: noi suntem moştenitori ai lui Dumnezeu şi co-moştenitori cu Isus Cristos (Rom. 8:17; 1 Cor. 3:21-23). Universul însuşi a fost întinat prin pătrunderea păcatului şi trebuie să fie reconciliat şi purificat (Col. 1:20; Ev. 9:23). Când va reveni Cristos pe pământ ca să domnească, creaţiunea ce geme acum va fi izbăvită de robia putreziciunii, dându-i-se glorioasa libertate de care se bucură copiii lui Dumnezeu (Rom. 8:19-22).

2. Sintagma **stăpânirea dobândită** ar putea însemna trupul credinciosului. Duhul

şi sufletul nostru sunt răscumpărate în clipa când credem, dar răscumpărarea trupurilor noastre este încă un eveniment viitor. Faptul că suferim, că îmbătrânim şi murim dovedeşte că trupul nostru nu a fost încă răscumpărat. Când va reveni Cristos să ne ia la El (1 Tes. 4:13-18), trupurile noastre vor fi refăcute, pentru a se conforma trupului slavei Sale (Fil. 3:21). Atunci vom fi pe deplin şi pe veci răscumpăraţi (Rom. 8:23).

3. În fine, **stăpânirea dobândită** ar putea să se refere la biserică (1 Pet. 2:9: „poporul Său special"). În acest caz, răscumpărarea ei este de asemenea aşteptată, când va avea loc Răpirea, ocazie cu care Cristos Îşi va prezenta biserica Sa ca pe o biserică slăvită, fără pată sau zbârcitură (Ef. 5:27). Unii cred că, în cadrul acestei interpretări, **stăpânirea** lui Dumnezeu ar putea cuprinde şi sfinţii din Vechiul Testament.

Indiferent de interpretarea la care subscriem, rezultatul final este acelaşi: **spre lauda slavei Sale**. Minunatul plan al lui Dumnezeu pentru copiii Lui va fi ajuns atunci la gloriosul său deznodământ, El fiind ţinta laudelor necontenite. De trei ori în acest capitol Pavel ne aminteşte că ţelul urmărit şi rezultatul inevitabil al tuturor acţiunilor lui Dumnezeu este ca El să fie preamărit şi proslăvit.

Spre lauda slavei harului Său (v. 6)
Ca noi să fim spre lauda slavei Sale (v. 12)
Spre lauda slavei Sale (v. 14)

C. Mulţumirile şi rugăciunile lui Pavel pentru sfinţi (1:15-23)

1:15 În pasajul anterior, de la versetul 3 la 14 (totul fiind o singură frază în textul original grec!), apostolul a trecut în revistă triumfătorul program al lui Dumnezeu, din veşnicie până în viitor. În acest proces, el s-a referit la câteva dintre cele mai înălţătoare gânduri care pot ocupa mintea noastră, gânduri atât de măreţe încât acum Pavel le împărtăşeşte ascultătorilor săi povara adâncă ce o resimţea el în rugăciunile sale, fiind convins că trebuie să-i poarte mereu în rugăciune ca ei să poată fi luminaţi cu privire la aceste concepte atât de măreţe. Dorinţa lui fierbinte pentru ei este ca ei să poate aprecia slăvitele privilegii pe care le au în Cristos şi extraordinara putere de care a fost nevoie ca Cristos să fie dat bisericii în calitatea Sa de căpetenie peste întreaga creaţiune.

Cuvintele **de aceea** de la începutul paragrafului trec în revistă tot ceea ce a făcut Dumnezeu şi va face pentru cei ce sunt membri ai trupului lui Cristos, aşa cum se arată în versetele 3-14.

După ce am auzit despre credinţa voastră în Domnul Isus şi dragostea voastră pentru toţi sfinţii. Tocmai după ce a primit aceste informaţii, a fost asigurat Pavel că cititorii epistolei sale sunt posesori ai binecuvântărilor spirituale pe care tocmai le-a descris, fiind astfel îndemnat să se roage pentru ei. **Credinţa** lor **în Domnul Isus** le-a adus în vieţile lor minunea mântuirii. **Dragostea** lor **pentru toţi sfinţii** a demonstrat realitatea transformatoare a convertirii lor.

Acei cărturari ai Bibliei care susţin că epistola de faţă nu a fost adresată exclusiv efesenilor citează acest verset în sprijinul teoriei lor. Pavel se referă aici la faptul că a auzit despre credinţa cititorilor săi — ca şi când nu s-ar fi întâlnit niciodată cu ei. Dar în realitate el petrecuse cel puţin trei ani la Efes (Fapte 20:31). Prin urmare, aceşti cercetători susţin că Epistola a fost expediată la mai multe adunări locale, între care se număra şi Efesul.

Din fericire, chestiunea nu afectează cu nimic învăţămintele pe care le putem trage din acest verset. De pildă, vedem că **Domnul** este prezentat ca adevăratul obiect al credinţei: **credinţa voastră în Domnul Isus**. Nu ni se spune să credem într-un „crez", într-o biserică sau în creştini. Credinţa mântuitoare este doar în Cristos cel înviat şi înălţat la cer, unde este acum preamărit la dreapta lui Dumnezeu.

O altă învăţătură pe care o desprindem este cea cuprinsă în sintagma: **dragostea voastră pentru *toţi* sfinţii**. Dragostea noastră nu trebuie să se mărginească doar la cei din grupul nostru, ci trebuie să se reverse peste toţi cei ce au fost curăţiţi prin sângele lui Cristos, către toată casa credinţei.

A treia învăţătură o găsim în combinaţia cuvintelor **credinţă** şi **dragoste**. Unii oameni spun că au credinţă, dar este greu să găseşti vreo fărâmă de dragoste în viaţa lor. Alţii susţin că au multă dragoste, dar sunt nepăsători faţă de nevoia de a avea credinţă în Cristos. Adevăratul creştinism îmbină învăţătura sănătoasă cu trăirea sănătoasă.

1:16 Credinţa şi dragostea credincioşilor l-a determinat pe Pavel să dea slavă lui Dumnezeu pentru ei şi să se roage neîncetat pentru ei, după cum se exprimă foarte plastic şi Scroggie:

Mulţumirile sunt aduse pentru temelia ce fusese deja pusă, dar mijlocirile sunt necesare pe parcursul înălţării edificiului. Mulţumirile sunt pentru realizările anterioare, dar mijlocirile sunt pentru progresele viitoare. Mulţumirile sunt pentru acea parte din realitate ce a fost însuşită prin propria lor experienţă, dar mijlocirile sunt pentru întreg potenţialul pus la dispoziţie de Dumnezeu, în planul Său pentru viaţa lor.

1:17 Ce privilegiu este să putem arunca o privire asupra vieţii de rugăciune a unui om al lui Dumnezeu! De fapt, găsim două asemenea prilejuri în această epistolă: aici şi la 3:14-21. Aici rugăciunea este înălţată spre Dumnezeu pentru iluminarea lor spirituală; în pasajul menţionat ea este rostită în scopul întăririi lor spirituale. Aici rugăciunea este adresată lui **Dumnezeu**; acolo ea se adresează Tatălui. Dar în toate cazurile rugăciunile lui Pavel erau necurmate, concrete şi axate pe nevoile reale ale oamenilor. Aici rugăciunea se adresează **Dumnezeului Domnului nostru Isus Cristos, Tatăl slavei.** Sintagma **Tatăl slavei** ar putea însemna că Dumnezeu este fie:

1. Izvorul sau sursa oricărei glorii,
2. Cel căruia I se cuvine toată slava,
3. Tatăl Domnului Isus, care este manifestarea slavei lui Dumnezeu.

Rugăciunea continuă, cerând să li se dea duhul înţelepciunii şi descoperirii în cunoaşterea Lui. Duhul Sfânt este Duhul înţelepciunii (Is. 11:2) şi al descoperirii (1 Cor. 2:10). Dar întrucât în fiecare credincios locuieşte Duhul Sfânt, nu e posibil ca Pavel să se fi rugat ca cititorii săi să primească Persoana Duhului Sfânt, ci mai degrabă ca ei să primească o măsură deosebit de mare de luminare din partea lui.

Descoperirea (sau **revelaţia**) se referă la transmiterea cunoştinţei; **înţelepciunea** are de a face cu folosirea corectă a cunoştinţei în viaţa noastră. Apostolul nu se gândeşte la cunoştinţă în general, ci la un anumit fel de **cunoştinţă** (*epignosis* în greacă), adică cunoaşterea Sa. El doreşte ca cititorii săi să aibă o cunoaştere profundă, spirituală şi obţinută prin propria lor experienţă despre Dumnezeu — o cunoaştere care nu se poate dobândi prin capacitatea intelectuală, ci numai prin lucrarea gratuită a Duhului, cum explică şi Dale:

> Aceşti creştini efeseni primiseră deja luminarea divină, căci altfel nu ar fi devenit creştini. Dar Pavel s-a rugat ca Duhul Divin, care locuia în ei, să le dea posibilitatea să vadă mai desluşit, mai clar şi mai profund, aşa încât puterea, dragostea şi măreţia Divină să le fie descoperite mai deplin. Şi poate că în zilele acestea în care oamenii fac descoperiri rapide în domenii inferioare ale gândirii, descoperiri atât de fascinante şi de palpitante, încât ai zice că tind să rivalizeze cu manifestarea lui Dumnezeu în Cristos, suscitînd până şi interesul creştinilor, se constată tot mai mult nevoia ca biserica să se roage ca Dumnezeu să-i dăruiască *„duhul înţelepciunii şi descoperirii"*; dacă ni s-ar da răspuns la această rugăciune, nu am mai fi copleşiţi de cunoştinţele ce privesc „lucrurile văzute şi trecătoare", ci toate acestea ar păli în faţa slavei transcendente a „lucrurilor nevăzute şi veşnice."[5]

1:18 Am văzut că sursa iluminării spirituale este Dumnezeu; canalul este Duhul Sfânt; iar subiectul suprem este deplina cunoştinţă a lui Dumnezeu. Acum am ajuns la organele iluminării: **ochii inimilor voastre** (NKJV text marginal[6]) **să vă fie luminaţi.**

Această expresie figurată ne învaţă că înţelegerea corectă a realităţilor divine nu depinde de capacitatea intelectuală deosebită a cuiva, ci tot ce se cere este să ai o **inimă** simţitoare, sensibilă, plină de duioşie. Este o chestiune ce ţine de afecţiuni, dar şi de minte. Revelaţiile lui Dumnezeu sunt dăruite celor care Îl iubesc. Asta deschide extraordinare posibilităţi pentru toţi credincioşii, pentru că deşi s-ar putea ca nu toţi să fim înzestraţi cu minţi de geniu, toţi putem însă avea inimi pline de iubire.

În continuare, Pavel precizează cele trei zone de cunoştinţă divină pe care ar dori să le aibă sfinţii:

1. **nădejdea chemării Sale**
2. **bogăţiile gloriei moştenirii Sale în sfinţi**
3. puterea Lui nespus de mare pentru toţi cei ce cred.

Nădejdea chemării Sale ne duce cu gândul la viitor, relevând destinul final pe care L-a avut El în vedere pentru noi când ne-a chemat. Aici este inclus şi faptul că vom fi cu Cristos şi ca Cristos, în veci de veci. Vom fi arătaţi universului ca fii ai lui Dumnezeu, ca Mireasa fără pată a lui Cristos, domnind împreună cu El. Noi nădăjduim în aceste lucruri nu în sensul că ne-am îndoi câtuşi de puţin, ci, mai degrabă, pentru că este acel aspect al mântuirii noastre care este încă la timpul viitor; e un

lucru care încă aşteptăm să se întâmple.

Bogăţiile slavei moştenirii Sale în sfinţi este al doilea domeniu de extraordinară măreţie ce le este dat sfinţilor să-l exploreze. Observaţi modul în care clădeşte Pavel cuvintele, ca într-o piramidă, pentru a produce efectul imensităţii şi grandorii:

Moştenirea Sa
Moştenirea Sa în sfinţi
Slava moştenirii Sale în sfinţi

Există două posibilităţi de înţelegere a acestui lucru, ambele fiind semnificative. Potrivit primei interpretări, **sfinţii** sunt **moştenirea Sa** iar El îi priveşte ca pe o comoară de valoare nespus de mare. La Tit 2:14 şi la 1 Petru 2:9 credincioşii sunt numiţi „poporul Său special". Negreşit este o etalare de har nespus să vedem cum nişte păcătoşi nevrednici pot ocupa, după ce au fost mântuiţi prin Cristos, un loc atât de înalt în inima lui Dumnezeu, încât El să-i numească **moştenirea Sa**.

Cealaltă interpretare este că **moştenirea** se referă la tot ce vom moşteni *noi*. Pe scurt, înseamnă întregul univers adus sub domnia lui Cristos iar noi, Mireasa Lui, domnind împreună cu El. Dacă apreciem bogăţia slavei tuturor lucrurilor pe care le-a pregătit El pentru noi, vom pierde gustul pentru atracţiile şi plăcerile acestei lumi.

1:19 Al treilea lucru pe care îl cere Pavel în rugăciune pentru sfinţi este ca ei să aibă o apreciere profundă a **puterii** pe care o pune Dumnezeu în mişcare pentru a face toate acestea posibile: **puterea Lui nespus de mare faţă de toţi cei ce cred.**

F. B. Meyer spune: „Este *putere*. Este puterea *Lui*. Este o putere *mare*; nimic altceva nu ar da rezultate. Este puterea *nespus de mare*, dincolo de orice putinţă a minţii de a-şi imagina."[7]

Aceasta este puterea la care a recurs Dumnezeu în procesul răscumpărării noastre, şi pe care o foloseşte El în procesul păstrării noastre, puterea pe care o va folosi la proslăvirea noastră, cum arată şi Lewis Sperry Chafer:

> Pavel doreşte să imprime în credincios gândul măreţiei puterii angajate pentru realizarea, în folosul lui, a tot ce a plănuit Dumnezeu, în conformitate cu planul său de alegere, predestinaţie şi adopţiune suverană.[8]

1:20 Pentru a sublinia şi mai mult magnitudinea acestei puteri, apostolul descrie în continuare cea mai mare etalare de **putere** divină pe care a cunoscut-o lumea vreodată: puterea care L-a **înviat** pe Cristos **din morţi**, întronându-L la **dreapta** lui Dumnezeu. Poate am fi înclinaţi să credem că crearea universului a fost cea mai mare etalare a puterii lui Dumnezeu. Sau poate modul miraculos în care Şi-a izbăvit Dumnezeu poporul din Egipt, când a despărţit Marea Roşie în două. Dar nu aşa stau lucrurile. Noul Testament ne învaţă că învierea şi înălţarea lui Cristos au necesitat cea mai mare scurgere de energie divină.

Cu ce scop au fost făcute toate acestea? Se pare că toate oştirile iadului au fost angajate pentru a încerca să neutralizeze planurile lui Dumnezeu, ţinându-L pe Cristos în mormânt sau împiedicându-L să se înalţe la cer, după ce a înviat. Dar Dumnezeu a ieşit învingător asupra tuturor formelor de opoziţie. Învierea şi proslăvirea lui Cristos au constituit o lovitură zdrobitoare dată Satanei şi oştirilor sale, de totală învingere a sa, şi un slăvit spectacol al puterii lui Dumnezeu.

Nimeni nu este în stare să descrie această putere la adevărata ei valoare. Prin urmare, Pavel împrumută câteva cuvinte din vocabularul dinamicii, pentru a descrie puterea la care s-a recurs în folosul nostru: **„potrivit cu** *lucrarea tăriei puterii* **Lui, pe care El a** *energizat-o* **în Cristos, când L-a înviat din morţi."** Cuvintele par să se încovoaie sub greutatea ideii. Nici nu e nevoie să facem distincţie între diversele cuvinte. Este de ajuns să ne minunăm în faţa imensităţii puterii lui Dumnezeu, închinându-ne în faţa Lui, pentru atotputernicia Sa! Meyer exclamă:

> O extraordinară lansare şi înălţare, de la mormântul morţii la tronul Dumnezeului veşnic, singurul care posedă nemurirea! De la întunericul mormântului la lumina orbitoare. Din această lume mică până în centrul şi metropola universului. Deschideţi-vă compasul credinţei voastre, pentru a măsura abisul incomensurabil. Apoi minunaţi-vă de puterea care v-a adus la Cristos, străbătând acest abis.[9]

În ce priveşte Scriptura, învierea lui Cristos a fost primul eveniment de acest fel din istoria omenirii (1 Cor. 15:23). Au mai fost înviaţi şi alţii, dar după aceea au murit din nou. Domnul Isus a fost primul care a înviat în puterea unei vieţi fără de sfârşit.

După învierea şi înălţarea la cer a lui Cristos, Dumnezeu **L-a aşezat la dreapta Sa în locurile cereşti. Dreapta** lui Dumnezeu semnifică locul de privilegiu (Ev. 1:13), putere (Mat. 26:54), distincţie (Ev. 1:3), desfătare (Ps. 16:11) şi stăpânire (1 Pet. 3:22).

Ne sunt oferite amănunte suplimentare despre acest loc: **în locurile cereşti** — prin asta înţelegându-se că tot acolo se află şi locuinţa lui Dumnezeu. Acolo se află Domnul Isus în momentul de faţă, într-un trup real, din carne şi oase, un trup proslăvit, care nu mai poate muri. Dar unde este El acolo vom fi şi noi, în curând!

1:21 Proslăvirea Mântuitorului este descrisă în continuare ca fiind **cu mult mai presus de orice domnie, de orice stăpânire, de orice putere, de orice autoritate şi de orice nume care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci şi în cel viitor.**. Domnul Isus este superior oricărui dregător sau autorităţi, omeneşti sau îngereşti, de acum şi din veci.

În locurile cereşti există diverse ranguri de fiinţe îngereşti, unele rele, altele bune, fiecare cu gradul său propriu de putere. Unele, de pildă, ar putea fi corespondenţele funcţiilor omeneşti de preşedinte, guvernator, primar sau consilier. Indiferent cât de mare este domnia, autoritatea, **puterea** şi **stăpânirea** lor, Cristos este **cu mult mai presus** de toate acestea.

Şi asta nu e doar pentru actuala epocă în care trăim, ci şi în cea viitoare, adică literalmente Domnia de o Mie de ani a lui Cristos pe pământ. Atunci El va fi Rege peste toţi regii şi Domn peste toţi domnii. El va fi preamărit şi înălţat peste toate fiinţele create, de la această regulă nefăcându-se nici o excepţie.

1:22 În plus, Dumnezeu **a pus toate lucrurile** create **sub picioarele Sale.** Asta înseamnă stăpânirea universală, nu numai peste oameni şi îngeri, ci şi peste restul creaţiei Sale, animate şi neanimate. Scriitorul cărţii Evrei ne aminteşte că în timpul de faţă noi nu vedem toate lucrurile puse sub stăpânirea Lui (Ev. 2:8). Şi aşa este. Deşi stăpânirea universală aparţine lui Cristos, El nu Şi-o exercită încă. Aşa, de pildă, oamenii continuă să se răzvrătească împotriva Lui şi să-L tăgăduiască sau să I se împotrivească. Dar Dumnezeu a decretat că Fiul Său va avea sceptrul stăpânirii universale, şi acest lucru se va întâmpla cu siguranţă.

În continuare avem o scenă incredibilă. Cel a cărui mână, purtând urmele cuielor, va exercita autoritatea suverană asupra întregului univers este Acelaşi slăvit Mântuitor, pe care Dumnezeu L-a dăruit **bisericii!** Aici Pavel face uimitoarea revelaţie cu privire la taina voii lui Dumnezeu; pas cu pas apostolul ne-a condus spre acest deznodământ uluitor. Cu măiestrie de neîntrecut, Pavel a descris învierea, proslăvirea şi stăpânirea lui Cristos. Iar apoi, pe când inimile noastre sunt pline de contemplare la atotslăvitul nostru Domn şi Mântuitor, apostolul afirmă: „Tocmai în această capacitate a Sa, de **Cap peste toate lucrurile** a fost Cristos dăruit **bisericii.**"

Dacă n-am citi cu atenţie acest verset, am putea trage concluzia că Cristos este Capul **bisericii**. Deşi lucrul acesta este desigur adevărat, versetul de faţă are în vedere un adevăr mult mai profund, afirmând că **biserica** este strâns asociată cu Cel căruia i s-a dat stăpânire asupra întregului univers.

În versetul 21 aflăm că Cristos este cu mult mai presus de orice *creatură* din cer şi de pe pământ, din veacul acesta şi din cel viitor. În prima parte a versetului 22, am aflat că **toate lucrurile** cât şi toate fiinţele create sunt supuse, **sub picioarele Lui.** Acum aflăm că biserica beneficiază de chemarea unică de a fi asociată cu El în stăpânirea Sa nemărginită. Tot restul creaţiei va fi sub domnia Lui.

1:23 În acest ultim verset din capitolul 1, aflăm cât de apropiată este relaţia dintre Cristos şi biserică, două fiind imaginile prin care este redată aceasta: (1) Biserica **este trupul Său**; (2) Ea este **plinătatea Celui care umple totul în toţi.**

Nu există nici o relaţie mai apropiată decât aceea dintre cap şi **trup**, cele două elemente aflându-se într-o unitate vitală, fiind locuite de acelaşi Duh. Biserica este ceata tuturor oamenilor chemaţi din lume, în intervalul dintre Rusalii şi Răpire, mântuiţi prin harul minunat şi bucurându-se de privilegiul unic de a fi **trupul** lui Cristos. Nici un alt grup de credincioşi din nici o altă eră nu s-a bucurat şi nu se va bucura vreodată de această distincţie unică.

Apoi biserica este definită drept **plinătatea Celui ce umple totul în toţi**, adică biserica este complementul lui Cristos, care se află pretutindeni şi acelaşi timp. Numim complement ceea ce complementează sau umple golul existent. Implicaţia este că două elemente au fost unite, formând acum un singur tot. După cum trupul este complementul capului, tot aşa biserica este

complementul lui Cristos.

Dar pentru ca nu cumva cineva să creadă că în Cristos există vreo incompleteţe sau imperfecţiune, Pavel se grăbeşte să adauge cuvintele **plinătatea Celui ce umple totul în toţi**. Fiind exclus ca El să aibă nevoie să I se completeze ceva sau să I se adauge ceva, Domnul Isus este chiar El Însuşi Cel **care umple totul în toţi**, Cel care pătrunde întreg universul şi-i asigură toate cele de trebuinţă.

Trebuie să recunoaştem că aceste cunoştinţe depăşesc puterea noastră de pricepere. Trebuie să ne mulţumim doar să admirăm mintea infinit de înţeleaptă şi planul de nepătruns al lui Dumnezeu de a fi creat toate aceste lucruri.

D. Puterea lui Dumnezeu manifestată în mântuirea Neamurilor şi a iudeilor (2:1-10)

2:1 Faptul că aici intervine începutul unui nou capitol nu trebuie să ştirbească cu nimic legătura vitală dintre ultima parte a capitolului 1 şi primele versete din capitolul 2. În ultima parte a capitolului 1 am urmărit puterea extraordinară a lui Dumnezeu, folosită la învierea lui Cristos din mormânt şi la încununarea Lui cu slavă şi onoare. Acum vedem cum aceeaşi putere a lucrat în vieţile noastre, înviindu-ne din moartea noastră spirituală şi aşezându-ne împreună cu Cristos în locurile cereşti.

Fragmentul acesta se aseamănă cu primul capitol din Geneza, căci în ambele locuri avem: (1) scena pustiului, haosului şi ruinei (Gen. 1:2a: Ef. 2:1-3); (2) intervenţia puterii divine (Gen. 1:2b; Ef. 2:4); (3) crearea vieţii noi (Gen. 1:3-31; Ef. 2:5-22).

În momentul surprins de Efeseni 2, noi suntem nişte cadavre spirituale, zăcând în valea morţii. Iar la încheierea capitolului 2 din Efeseni nu numai că suntem aşezaţi cu Cristos în locurile cereşti, ci formăm o locuinţă a lui Dumnezeu prin Duhul Lui. Iar între cele două ipostaze avem miracolul extraordinar care a produs această remarcabilă transformare.

Primele zece versete descriu puterea lui Dumnezeu în actul de mântuire a Neamurilor şi a iudeilor. Nici o Cenuşăreasă nu s-a putut ridica vreodată de la o stare atât de umilă la bogăţii atât de extraordinare!

În versetele 1 şi 2, Pavel le aminteşte cititorilor săi ne-evrei că înainte de convertirea lor, ei **erau morţi**, depravaţi, diabolici şi neascultători. Ei erau morţi din punct de vedere spiritual, ca urmare a păcatelor şi fărădelegilor lor. Asta înseamnă că erau fără viaţă faţă de Dumnezeu, neavând nici o legătură vitală cu El. Cauza morţii o constituiau: **păcatele şi fărădelegile** lor. **Păcatele** sunt toate formele de greşeli, comise conştient sau inconştient, cu gândul, cu fapta sau cu vorba, prin care ne îndepărtăm de standardul de perfecţiune stabilit de Dumnezeu. **Fărădelegile** sunt păcatele săvârşite cu bună ştiinţă, prin călcarea cu voia a legilor cunoscute. În sens mai larg, aici s-ar include orice gafe, orice abateri şi mişcări greşite.

2:2 Efesenii fuseseră peste măsură de depravaţi — cu totul morţi duhovniceşte. Ei **trăiau odinioară după mersul lumii acesteia**. Adică se conformau duhului acestui veac, complăcându-se în păcatele specifice epocii în care trăiau. Lumea are o matriţă, în care îi toarnă pe toţi adepţii ei. Este matriţa înşelăciunii, imoralităţii, nelegiuirii, egoismului, violenţei şi răzvrătirii — adică exact cum erau odinioară efesenii.

Ba mai mult: comportarea lor era diabolică, căci ei urmau exemplul diavolului, **prinţul puterii văzduhului**. Ei erau călăuziţi de principalul exponent al duhurilor rele, al căror tărâm este în atmosferă. Ei ascultau de bunăvoie de dumnezeul acestui veac. Asta explică de ce oamenii neconvertiţi se pretează uneori la forme atât de josnice de comportament ce depăşesc în răutate chiar felul de a fi al animalelor.

În fine, ei erau neascultători, umblând după **duhul celui care lucrează acum în fiii neascultării**. Toţi oamenii nemântuiţi sunt **fiii neascultării** în sensul că sunt caracterizaţi de **neascultarea** faţă de Dumnezeu. Ei sunt impulsionaţi de Satan, fiind, prin urmare, dispuşi să sfideze, să necinstească şi să-L dezonoreze pe Domnul.

2:3 Trecerea apostolului de la pronumele personal *voi* la *noi* indică faptul că se referă, în principal, la credincioşii iudei (deşi cele spuse de el se potrivesc la toţi ceilalţi oameni în starea lor de dinainte de convertire). Trei sunt cuvintele ce definesc statutul lor: carnali, corupţi şi condamnaţi.

Între ei eram şi noi toţi odinioară, când trăiam în poftele firii noastre păcătoase. Înainte de a se naşte din nou, chiar Pavel şi ceilalţi creştini trăiau în mijlocul fiilor neascultării. Viaţa lor era *carnală*, având ca scop unic satisfacerea dorinţelor şi apetiturilor firii vechi. Pavel însuşi trăise, în afară, o viaţă morală, dar acum apostolul îşi

dă seama cât de ego-centristă era viaţa sa. Or, ceea ce era Pavel în lăuntrul său era cum mult mai rău decât tot ce a făcut în afară.

Iudeii neconvertiţi erau de asemenea *corupţi*, **împlinind dorinţele firii vechi şi ale minţii.** Asta indică o dedare la toată gama de dorinţe ale firii. **Dorinţele firii vechi şi ale minţii** cuprind o gamă foarte largă, de la apetiturile naturale la diversele forme de imoralitate şi perversiune; accentul se pune aici probabil pe păcatele grosolane. Observaţi, vă rog, că Pavel se referă la păcatele gândirii, precum şi la păcatele propriu-zise, manifestate prin fapte rele, după cum arată F. B. Meyer:

> Este tot atât de mare paguba produsă prin complacerea în dorinţele *minţii* cum este cea a complacerii în dorinţele *firii vechi*. Prin minunatul dar al imaginaţiei, cu care am fost înzestraţi, este posibil să ne complacem în tot felul de situaţii păcătoase imaginare, punând însă frâu poftelor propriu-zise şi nelăsând ca aceste gânduri necurate să se transforme în fapte. Nimeni nu poate vedea sufletul unui om, când se complace în a dansa cu satirii sau când o ia pe toate căile lăturalnice ale poftelor. Sufletul se poate aventura nestingherit pe aceste căi, revenind apoi fără ca vreun ochi omenesc să-l fi văzut. Şi astfel omul respectiv nu-şi ştirbeşte cu nimic reputaţia purităţii sale „albe ca zăpada", acelui suflet îngăduindu-se să vegheze mai departe alături de fecioare, aşteptând sosirea Mirelui. Dar dacă acest obicei rămâne neosândit şi nemărturisit, îl va marca pe omul respectiv ca fiu al neascultării şi copil al mâniei.[10]

În încheiere, Pavel îi defineşte pe iudeii nemântuiţi ca fiind **din fire copii ai mâniei, ca şi ceilalţi.** Asta înseamnă că ei aveau o predispoziţie naturală faţă de mânie, răutate, amărăciune şi un temperament aprins, ei nedeosebindu-se în această privinţă de restul oamenilor. Desigur, acest lucru este valabil şi în cazul celor aflaţi sub **mânia** lui Dumnezeu. Ei sunt rânduiţi în vederea morţii şi judecăţii. Observaţi că în versetele 2 şi 3 sunt menţionaţi cei trei duşmani ai omului: lumea (v. 2), diavolul (v. 2) şi firea veche (v. 3).

2:4 Cuvintele **Dar Dumnezeu** constituie una din cele mai semnificative, elocvente şi inspirate tranziţii din întreaga literatură, subliniind faptul că s-a petrecut o schimbare fără precedent. Este schimbarea de la osânda şi disperarea văii morţii la nespusele desfătări ale iubirii Fiului lui Dumnezeu.

Autorul schimbării este chiar **Dumnezeu.** Nimeni altul nu *putea* face aşa ceva şi nimeni altul n-ar fi *dorit* s-o facă.

O trăsătură a acestui Binecuvântat personaj este faptul că **El este bogat în îndurare,** arătându-şi faţă de noi îndurarea prin faptul că nu ne tratează după meritele noastre (Ps. 103:10). „Deşi (îndurarea Lui) s-a revărsat necontenit timp de şase milenii, peste nenumărate fiinţe omeneşti, ea continuă să fie o sursă inepuizabilă" — cum se exprimă Eadie.[11]

Motivul intervenţiei Sale este redat de cuvintele: **pentru dragostea Lui cea mare cu care ne-a iubit.** Dragostea Lui este mare pentru că El este izvorul ei. După cum măreţia unei persoane se reflectă în magnitudinea darului său, tot aşa nespus de măreaţa strălucire şi îndurare a lui Dumnezeu adaugă parcă ceva în plus la dragostea Sa. De pildă, este cu mult mai minunat să fii iubit de Suveranul atotputernic al universului, decât de o altă fiinţă omenească, de un semen al nostru. Dragostea lui Dumnezeu este mare datorită preţului plătit de El. Dragostea a fost aceea care L-a determinat pe Domnul Isus — singurul Fiu născut al lui Dumnezeu — să moară pentru noi în agonia Calvarului. Dragostea lui Dumnezeu este mare datorită bogăţiilor de nepătruns pe care le revarsă din plin peste obiectele acestei iubiri.

2:5 Apoi dragostea lui Dumnezeu este mare datorită totalei nevrednicii a persoanelor peste care se revarsă ea, precum şi faptului că ele nu au nimic în ele însele care să atragă această iubire. **Noi eram morţi în greşelile noastre.** Eram vrăjmaşi ai lui Dumnezeu, lipsiţi de orice merite şi degradaţi. Totuşi, El ne-a iubit în pofida tuturor acestor lucruri.

Ca urmare a iubirii manifestate de Dumnezeu faţă de noi şi a lucrării răscumpărătoare a lui Cristos, noi am fost: (1) **aduşi la viaţă împreună cu Cristos;** (2) înviaţi împreună cu El; (3) aşezaţi împreună cu El.

Aceste sintagme descriu poziţia noastră spirituală, ca urmare a unirii noastre cu El. El a acţionat ca Reprezentant al nostru — nu numai *pentru* noi, ci şi *în locul* nostru. Prin urmare, când a murit El, am murit şi noi. Când a fost El îngropat, am fost îngropaţi şi noi.

Când **a fost adus la viaţă** *El*, şi aşezat în locurile cereşti, tot aşa am fost şi *noi*.

Noi ne bucurăm de toate binefacerile ce decurg din lucrarea Sa ispăşitoare datorită legăturii noastre cu El. A fi aduşi la viaţă împreună cu El înseamnă că iudeii convertiţi şi Neamurile convertite sunt acum într-o relaţie de asociere, prin noua viaţă adusă de El. Aceeaşi putere care i-a dăruit Lui viaţa ce L-a înviat ne-a fost pusă la dispoziţie şi nouă.

Măreţia acestei realităţi îl face pe Pavel să-şi întrerupă firul gândirii şi să exclame: **Prin har aţi fost mântuiţi**. Apostolul este copleşit de bunăvoinţa şi îndurarea fără margini pe care a arătat-o Dumnezeu faţă de cei ce meritau exact opusul! Acesta e **harul**!

Am arătat deja că îndurarea înseamnă să nu fim pedepsiţi pentru ceea ce merităm. **Harul** înseamnă *să obţinem* mântuirea pe care *nu* o meritam. O primim în dar, şi nu ca pe ceva care se poate dobândi sau câştiga prin meritele noastre. Şi ne este dată de Cel care nu era obligat s-o dăruiască, cum se exprimă şi A. T. Pierson:

> Este o exercitare benevolă a dragostei, El neavând nici o obligaţie să manifeste această dragoste. Ceea ce a constituit gloria harului a fost faptul că este exercitarea total neîncătuşată şi neconstrânsă de către Dumnezeu a iubirii Sale faţă de sărmanii păcătoşi.[12]

2:6 Nu numai că am fost aduşi la viaţă împreună cu Cristos, ci am fost şi **înviaţi** cu El. După cum moartea şi judecata sunt acum în urma Lui, tot aşa sunt ele şi faţă de noi, cei care stăm în faţa mormântului gol al învierii. Aceasta este poziţia pe care o ocupăm noi, ca urmare a unirii noastre cu El. Şi fiindcă acest lucru este valabil în ce priveşte poziţia noastră, noi ar trebui să trăim ca atare şi în practica de zi cu zi, ca unii care am fost înviaţi din morţi.

Un alt aspect al poziţiei ocupate de noi este faptul că suntem aşezaţi împreună cu El **în locurile cereşti în Cristos**. Prin unirea noastră cu El noi suntem văzuţi ca fiind izbăviţi de actuala lume rea şi aşezaţi **în Cristos** în slavă. Aşa ne vede Dumnezeu. Dacă ne însuşim această realitate prin credinţă, ea ne va schimba caracterul vieţii noastre. În acest caz, nu vom mai fi legaţi de acest pământ, nu ne vom mai preocupa cu lucrurile mărunte şi trecătoare ale acestei lumi, ci vom căuta acele lucruri care sunt de sus, unde Cristos este aşezat la dreapta lui Dumnezeu (Col. 3:1).

Cheia versetelor 5 şi 6 o constituie sintagma: **în Cristos Isus**. În El am fost aduşi noi la viaţă, înviaţi şi aşezaţi împreună cu El. El este Reprezentantul nostru; prin urmare, biruinţele Sale şi poziţia pe care o ocupă El sunt şi ale noastre. George Williams exclamă: „Ce gând măreţ! Anume faptul ca o Marie Magdalena şi un tâlhar răstignit să fie alături de Fiul lui Dumnezeu în slavă!"

2:7 Miracolul acesta al harului transformator va constitui subiectul revelaţiei eterne. De-a lungul tuturor veacurilor nesfârşite, Dumnezeu va descoperi oştii cereşti cât L-a costat să-L trimită pe Fiul Său în această junglă a păcatului şi cât L-a costat pe Domnul Isus să poarte păcatele noastre pe cruce. Este un subiect care nu se va epuiza niciodată. Din nou Pavel aşează cu măiestrie cuvintele într-un fel de piramidă, pentru a sugera imensitatea realităţii descrise:

Bunătatea Lui faţă de noi
Harul Lui în bunătatea Lui faţă de noi
Bogăţiile harului Său în bunătatea Sa faţă de noi
Nemărginitele bogăţii ale harului Său, în bunătatea Sa faţă de noi

Acum e limpede că dacă Dumnezeu ne va descoperi toate acestea, pe parcursul veşniciei, atunci înseamnă că vom fi pe veci în şcoala Lui, învăţând. Cerul va fi şcoala noastră iar Dumnezeu va fi învăţătorul nostru. **Harul Lui** va fi materia noastră de studiu. Iar durata cursului va fi toată veşnicia.

Asta ar trebui să ne izbăvească de ideea greşită potrivit căreia când vom ajunge în cer vom cunoaşte toate lucrurile. Numai Dumnezeu cunoaşte toate lucrurile iar noi nu vom fi niciodată egali cu El.[13]

De asemenea, textul ridică o întrebare interesantă: Cât de mare va fi gradul cunoştinţei noastre când vom ajunge în cer? Un răspuns posibil ar fi că ne putem pregăti pentru universitatea cerească înscriindu-ne fără întârziere la cursul de studiere a Bibliei.

2:8 Următoarele trei versete ne prezintă una din cele mai clare expuneri ale planului simplu al mântuirii din toată Biblia — plan care începe cu **harul** lui Dumnezeu, căci Lui Îi aparţine iniţiativa de a pune la dispoziţie acest plan. Mântuirea este dată în dar celor care nu o merită, pe baza Persoanei şi lucrării Domnului Isus Cristos. Ea este dată

ca un bun actual. Cei mântuiţi o pot cunoaşte. Scriindu-le efesenilor, Pavel a spus: **Voi aţi fost mântuiţi.** El ştia acest lucru şi ei de asemenea ştiau.

Ei au primit darul vieţii veşnice **prin credinţă. Credinţa** înseamnă că omul ocupă locul unui păcătos pierdut şi vinovat, primindu-L pe Domnul Isus ca singura lui nădejde de mântuire. Adevărata credinţă mântuitoare constă în predarea unei persoane către altă persoană.

Orice idee potrivit căreia omul ar putea dobândi sau merita mântuirea este risipită definitiv prin cuvintele: **Şi aceasta nu vine de la voi.** Morţii nu pot *face* nimic iar păcătoşii nu *merită* nimic decât pedeapsa.

Ci este darul lui Dumnezeu. Desigur, un dar este un cadou gratuit şi necondiţionat. Asta e singura bază de pe care Dumnezeu oferă mântuirea. **Darul lui Dumnezeu** este *mântuirea* **prin har** şi **prin credinţă.** Ea este oferită tuturor oamenilor de pretutindeni.

2:9 Nu este **prin fapte**, adică nu e un lucru pe care cineva să-l poată dobândi sau câştiga prin fapte, chipurile, meritorii. Ea nu se poate câştiga prin lucruri cum ar fi:

1. Confirmarea
2. Botezul
3. Apartenenţa la o biserică
4. Frecventarea unei biserici
5. Luarea Cinei Domnului
6. Încercarea de a asculta de cele zece porunci
7. Trăirea după preceptele Predicii de pe Munte
8. Milostenia (facerea de bine)
9. Trăirea în pace cu semenii
10. Trăirea unei vieţi morale, respectabile

Oamenii nu sunt mântuiţi prin **fapte.** Şi *nu* sunt mântuiţi prin credinţă *plus* **fapte**, ci sunt **mântuiţi prin credinţă** *şi numai prin credinţă*! În clipa în care adăugăm fapte de orice fel, ca mijloc de câştigare a vieţii veşnice, mântuirea nu mai este prin har (Rom. 11:6). Un motiv pentru care **faptele** sunt excluse definitiv este pentru a nu-i da omului prilejul să se laude. Dacă cineva ar putea fi mântuit prin **faptele** sale, atunci ar avea motiv să se **laude** înaintea lui Dumnezeu. Or, asta este cu neputinţă (Rom. 3:27).

Dacă cineva ar putea fi mântuit prin propriile sale fapte bune, atunci moartea lui Cristos nu şi-ar mai avea rostul (Gal. 2:21). Dar noi ştim că motivul pentru care El a murit a fost pentru că nu s-a găsit o altă cale prin care păcătoşii vinovaţi să poată fi mântuiţi.

Dacă cineva ar putea fi mântuit prin propriile sale fapte bune, atunci ar fi propriul său mântuitor şi s-ar putea închina lui însuşi. Dar asta ar fi idolatrie, pe care Dumnezeu o interzice categoric (Ex. 20:3).

Chiar dacă cineva ar putea fi mântuit prin credinţa în Cristos, plus propriile sale fapte bune, ne-am găsi confruntaţi cu situaţia imposibilă a doi mântuitori: Isus şi păcătosul. Atunci Cristos ar trebui să împartă slava de mântuitor cu altul. Or, El nu va face niciodată acest lucru (Is. 42:8).

În fine, dacă cineva ar putea contribui la mântuirea sa prin fapte, atunci Dumnezeu i-ar fi dator. Or, şi acest lucru este imposibil. Dumnezeu nu poate fi dator nimănui (Rom. 11:35).

În contrast cu faptele, credinţa exclude lăudăroşenia (Rom. 3:27), pentru că nu se bazează pe merite. Un om nu are nici un motiv să se mândrească cu faptul că s-a încrezut în Domnul. Credinţa în El este lucrul cel mai sănătos, raţional şi logic pe care l-ar putea săvârşi cineva. A-ţi pune încrederea în Creatorul şi Răscumpărătorul tău este singurul lucru cu adevărat logic şi raţional, căci dacă nu ne putem încrede în El, atunci în cine ne putem încrede?

2:10 Rezultatul mântuirii noastre este faptul că **suntem lucrarea Lui** — lucrarea lui Dumnezeu, nu a noastră. Un credincios născut din nou este o capodoperă a lui Dumnezeu. Când ne gândim la materia primă cu care trebuie să lucreze El, ne dăm seama că realizarea produsului finit este cu atât mai remarcabilă! Într-adevăr, capodopera aceasta nu este altceva decât o nouă creaţiune, prin unirea cu Cristos, căci: „dacă este cineva în Cristos, este o nouă creaţiune; cele vechi s-au dus; iată că toate lucrurile au devenit noi" (2 Cor. 5:17).

Iar obiectul acestei noi creaţiuni se găseşte în sintagma: **pentru fapte bune.** Deşi e adevărat că noi nu suntem mântuiţi *prin* **fapte bune**, tot atât de adevărat este că suntem mântuiţi **pentru** fapte bune. **Faptele bune** nu sunt *rădăcina*, ci *roada.* Noi nu facem fapte *pentru a fi mântuiţi*, ci *pentru că suntem mântuiţi.*

Tocmai acest aspect al adevărului este subliniat la Iacov 2:14-26. Când Iacov spune că „credinţa fără fapte este moartă", el nu spune că suntem mântuiţi prin credinţă plus fapte, ci prin acel fel de credinţă care are ca urmare o viaţă plină de **fapte**

bune. **Faptele** demonstrează realitatea credinţei noastre, lucru cu care Pavel este întru totul de acord: **Noi suntem lucrarea Lui, creaţi în Cristos Isus pentru fapte bune.**

Prin urmare, ordinea lui Dumnezeu este următoarea:

credinţă → mântuire → fapte bune → răsplată

Credinţa duce la mântuire. Mântuirea are drept rezultat **faptele bune**. Iar faptele bune vor fi răsplătite de El.

Se ridică însă întrebarea: Ce fel de **fapte bune** se aşteaptă din partea mea? La care Pavel răspunde: **Fapte bune, pe care Dumnezeu le-a pregătit dinainte ca să umblăm în ele.** Cu alte cuvinte, Dumnezeu are un plan pentru viaţa fiecăruia. Înainte de convertirea noastră, El ne-a trasat o carieră spirituală. Responsabilitatea noastră este de a descoperi voia Sa pentru noi şi apoi de a asculta de voia Sa. Noi nu trebuie să ne elaborăm propriul plan pentru viaţa noastră, ci doar să acceptăm planul elaborat de El pentru viaţa noastră. Asta ne eliberează de frământări şi îngrijorări, asigurându-ne că viaţa noastră Îi va aduce slavă maximă Lui şi binecuvântarea cea mai mare pentru alţii, dar şi răsplata cea mai mare pentru noi înşine.

Pentru a descoperi **faptele bune** plănuite de El pentru viaţa fiecăruia dintre noi, trebuie să (1) ne mărturisim şi să ne lăsăm de păcat, de îndată ce am devenit conştienţi că a pătruns în viaţa noastră; (2) să-I fim predaţi în permanenţă şi necondiţionat; (3) să studiem Cuvântul lui Dumnezeu, pentru a discerne voia Lui şi apoi să facem tot ce ne spune El să facem; (4) să petrecem zilnic un timp în rugăciune; (5) să prindem orice prilej ce se iveşte pentru a-L sluji pe El; (6) să cultivăm părtăşia şi sfatul altor creştini. Dumnezeu ne pregăteşte **pentru fapte bune**. El pregăteşte **faptele bune** pe care să le săvârşim noi. Apoi El ne răsplăteşte când le săvârşim. Aşa este harul!

E. Unitatea iudeilor credincioşi şi a Neamurilor credincioase în Cristos (2:11-22)

În prima jumătate a capitolului 2 Pavel a urmărit firul mântuirii unor persoane individuale dintre Neamuri şi dintre iudei. Acum el trece mai departe de la abolirea fostelor deosebiri naţionale, la unitatea lor în Cristos şi la sudarea lor într-o singură biserică, un templu sfânt în Domnul.

2:11 În versetele 11 şi 12 apostolul le aminteşte cititorilor săi că înainte de a fi convertiţi ei erau **Neamuri** prin naştere şi, prin urmare, proscrişi, în raport cu iudeii. Mai întâi, ei erau dispreţuiţi — cum reiese din faptul că iudeii îi numeau **Necircumcişi**. Asta înseamnă că Neamurile nu aveau în ei acel semn chirurgical care îi marca pe israeliţi ca popor al lui Dumnezeu, cu care El a încheiat un legământ. Termenul de „necircumcişi" era o insultă cu substrat etnic, similar epitetelor atribuite în vremea noastră de unii pentru anumite popoare dispreţuite. Ne putem da seama cât de înţepător era acest termen când îl auzim pe David spunând despre ne-evreul Goliat: „Cine este acest filistean netăiat împrejur, de cutează să sfideze oştirile Dumnezeului Celui viu?" (1 Sam. 17:26).

În contrast cu aceştia, iudeii se numeau pe ei înşişi **Circumcizia** (sau „circumcişii"). Era un nume cu care se mândreau nevoie mare, căci le conferea identitatea de popor ales al lui Dumnezeu pe acest pământ, pus deoparte faţă de toate celelalte naţiuni de pe pământ. Pavel pare să facă excepţie de la această regulă, refuzând să se laude şi spunând că circumcizia lor era făcută doar **în carne, de mâna omului**. Era doar de natură fizică. Deşi ei aveau semnul exterior de popor cu care Dumnezeu a încheiat un legământ, ei nu posedau şi realitatea lăuntrică a adevăratei credinţe în Domnul. „Iudeu nu este acela care se arată pe dinafară şi circumcizie nu este aceea care este pe dinafară, în carne; ci iudeu este acela care este înăuntru şi circumcizie este aceea a inimii, în duh, nu în literă, şi a cărui laudă este nu de la oameni, ci de la Dumnezeu" (Rom. 2:28, 29).

Dar fie că iudeii erau sau nu circumcişi în inimă, ideea subliniată de versetul 11 este că în ochii lor ei erau singurul popor ales al lui Dumnezeu, Neamurile fiind dispreţuite de ei. Această vrăjmăşie dintre iudei şi Neamuri a constituit cea mai mare barieră rasială şi religioasă pe care a cunoscut-o vreodată lumea. Iudeul se bucura de o poziţie de mare privilegiu înaintea lui Dumnezeu (Rom. 9:4, 5). Ne-evreul era însă un străin. Dacă dorea să se închine adevăratuui Dumnezeu, în maniera rânduită de El, trebuia realmente să devină un convertit iudeu (vezi Rahab şi Rut). Templul iudeu de la Ierusalim era singurul loc de pe pământ în care Dumnezeu Îşi pusese numele şi unde oamenii se puteau apropia de El.

Neamurilor li se interzicea să intre în curţile interioare ale templului, sub pedeapsa cu moartea.

În conversaţia Sa cu femeia ne-evreică din regiunea Tirului şi Sidonului, Domnul Isus a pus la încercare credinţa ei, comparându-i pe iudei cu nişte copii din casă, iar pe Neamuri cu nişte căţei aflaţi sub masă. Ea a recunoscut că nu era decât o căţeluşă, dar a cerut să i se dea firimiturile care cad de la masa copiilor. E de prisos s-o spunem, că credinţa ei nu a rămas nerăsplătită (Marcu 7:24-30). Aici la Efeseni 2:11 apostolul le aminteşte cititorilor săi că şi ei erau cândva Neamuri şi, prin urmare, disprețuiți.

2:11 Neamurile erau de asemenea **fără Cristos**, pentru că ele nu aveau un Mesia al lor. Mesia fusese făgăduit doar poporului Israel. Deşi s-a profeţit că binecuvântările se vor revărsa peste naţiuni, prin lucrarea lui Mesia (Is. 11:10; 60:3), totuşi El urma să se nască evreu, slujba Lui fiind îndreptată în principal către „oile pierdute ale casei lui Israel" (Mat. 15:24). Pe lângă faptul că erau lipsiţi de Mesia, Neamurile erau **fără drept de cetăţenie în Israel**. Adică străini, fără drepturile şi privilegiile ce decurg din cetăţenie. Cât priveşte comunitatea **Israelului**, Neamurile erau afară, privind spre cei dinăuntru. Apoi ne-evreii erau **străini de legămintele făgăduinţei**. Dumnezeu încheiase **legăminte** cu poporul **Israel** prin oameni ca Avraam, Isaac, Iacob, Moise, David şi Solomon. Aceste **legăminte** le promiteau iudeilor o seamă de binecuvântări. Din toate punctele de vedere, Neamurile erau fără **nădejde**, atât pe plan naţional, cât şi individual. Pe plan naţional, ele nu aveau nici o asigurare că pământul lor, guvernul sau locuitorii ţărilor lor vor supravieţui. Iar pe plan individual, orizontul lor era lipsit de speranţă, căci nu aveau nici o **nădejde** dincolo de mormânt. Cineva a spus că viitorul lor era ca bezna nopţii, când nu se zăreşte nici o stea pe cer. În fine, ei erau **fără Dumnezeu în lume**. Asta nu înseamnă că erau atei. Ei îşi aveau proprii lor zei de lemn şi de piatră, la care se închinau. Dar nu Îl cunoşteau pe singurul şi adevăratul Dumnezeu. Ei erau fără Dumnezeu într-o lume ostilă, ce nu-L cunoştea pe Dumnezeu.

2:13 Cuvintele **Dar acum** semnalează o altă trecere bruscă (cf. 2:4). Ne-evreii efeseni fuseseră izbăviţi din acel loc îndepărtat, de alienare, fiind ridicaţi la poziţia de apropiere faţă de Dumnezeu — fapt petrecut cu ocazia convertirii lor. Când şi-au pus încrederea în Mântuitorul, Dumnezeu i-a aşezat **în Cristos Isus** şi i-a acceptat în Preaiubitul. Din acea clipă, ei au fost tot atât de aproape de Dumnezeu cum este şi Cristos, pentru că erau **în Cristos Isus**. Costul producerii acestei minunate schimbări l-a constituit **sângele lui Cristos**. Înainte ca aceşti păcătoşi dintre Neamuri să se poată bucura de privilegiul apropierii de Dumnezeu, ei trebuiau să fie curăţiţi de păcatele lor. Numai **sângele lui Cristos** vărsat la Calvar putea realiza acest lucru. Când L-au primit pe Domnul Isus printr-un act clar al credinţei, toată valoarea curăţitoare a sângelui Lui scump a fost trecută în contul lor.

Isus nu numai că i-a **apropiat**, ci a creat o societate nouă, în care vechea vrăjmăşie dintre iudei şi Neamuri a fost abolită pe veci. Până în perioada Noului Testament, toată lumea era împărţită în două clase: iudei şi Neamuri (evrei şi neevrei). Mântuitorul nostru a introdus acum o a treia categorie de oameni: biserica lui Dumnezeu (1 Cor. 10:32). În versetele următoare vom vedea cum din iudeii credincioşi şi din Neamurile credincioase Dumnezeu a făcut un singur corp, în Cristos, şi unii şi alţii fiind introduşi în această nouă societate.

2:14 Căci El Însuşi este pacea noastră. Observaţi că nu se spune: „El a făcut pace," deşi, desigur, acest lucru este adevărat, aşa cum vom vedea în versetul următor. Ideea versetului este că **El Însuşi** *este* pacea noastră. Dar cum poate o persoană *să fie* pace? Iată cum: Când un iudeu crede în Domnul Isus, el îşi pierde identitatea naţională, de acum încolo el fiind „în Cristos". Tot aşa, când un ne-evreu Îl primeşte pe Mântuitorul, el nu mai este un ne-evreu, un Neam, ci de acum încolo este „în Cristos". Cu alte cuvinte, iudeul credincios şi Neamul credincios, pe care îi separa cândva zidul de vrăjmăşie, sunt acum **una** în Cristos. Unirea lor cu Cristos îi uneşte necesarmente şi pe ei. Prin urmare, un Om **este pacea**, exact aşa cum a prezis Mica (Mica 5:5).

Amploarea lucrării Sale la categoria: **pacea noastră** este descrisă în amănunt în versetele 14-18. Mai întâi este lucrarea unirii, pe care tocmai am descris-o. Adică faptul că El **din doi** (din evreul credincios şi din ne-evreul credincios) **a făcut unu**. Ei nu mai sunt creştini iudei sau creştini dintre Neamuri, căci toate deosebirile fireşti, cum

ar fi naţionalitatea, au fost răstignite pe cruce.

A doua fază a lucrării lui Cristos ar putea fi definită drept demolare: **El a surpat zidul de la mijloc al despărţirii**. Desigur, nu a fost un zid în sens literal, ci o barieră invizibilă, pe care o stabilise legea lui Moise, prin poruncile şi rânduielile ce-i separau pe israeliţi de celelalte popoare — separaţie simbolizată şi prin zidul care-i ţinea pe neevrei în Curtea Neamurilor, din zona Templului. Pe acest zid s-au afişat avertismente care sunau astfel: „Nici o persoană din alt neam să nu treacă gardul şi bariera ce înconjoară Locul Sfânt. Oricine va fi prins făcând acest lucru va răspunde de moartea care se va abate asupra sa."

2:15 Un al treilea aspect al lucrării lui Cristos a fost abolirea **vrăjmăşiei** ce mocnea între iudei şi Neamuri, ca de altfel între om şi Dumnezeu. Pavel identifică legea drept cauza nevinovată a vrăjmăşiei, adică **legea poruncilor în rânduielile ei**. Legea lui Moise era un singur cod legislativ unitar, dar era alcătuită din multe porunci separate. La rândul lor, acestea erau alcătuite din dogme sau decrete, ce acopereau majoritatea domeniilor vieţii. Legea în sine era sfântă, dreaptă şi bună (Rom. 7:12), dar natura păcătoasă a omului a profitat de lege, pentru a recurge la ură. Datorită faptului că legea într-adevăr separa poporul Israel de celelalte popoare, ca popor ales al lui Dumnezeu pe acest pământ, mulţi iudei au devenit aroganţi, tratându-i pe neevrei cu dispreţ. Neamurile au ripostat, cu multă ostilitate, în maniera cunoscută, în cele din urmă, sub denumirea de anti-semitism. Dar cum a înlăturat Cristos legea, ca pricină de **duşmănie**? Mai întâi, El a murit pentru a plăti plata cerută pentru călcarea legii, împlinind astfel întru totul cerinţele de neprihănire ale lui Dumnezeu. Acum legea nu mai are nimic de spus celor care sunt „în Cristos", deoarece în cazul lor plata integrală a fost achitată. Credincioşii nu sunt sub lege, ci sub har. Dar asta nu înseamnă că ei pot trăi cum vor, căci acum ei sunt robi ai lui Cristos şi, prin urmare, trebuie să trăiască cum voieşte *El*.

Ca urmare a abolirii ostilităţii stârnite de lege, Domnul a putut introduce o nouă creaţie, făcând din doi — adică din evreul credincios şi din ne-evreul credincios — **un singur om nou**: biserica. Fiind uniţi acum cu El, foştii adversari sunt uniţi şi între ei, printr-o nouă părtăşie. Biserica este nouă, în sensul că este un organism inexistent înainte, şi acest lucru nu trebuie scăpat din vedere. Biserica din Noul Testament nu e o continuare a Israelului din Vechiul Testament, ci o entitate cu totul deosebită de tot ce a existat înainte de ea sau de ce va exista după ea — după cum reiese din următoarele:

1. Este **nouă** în sensul că Neamurile au acum drepturi şi privilegii egale cu iudeii.
2. Este **nouă** în sensul că atât iudeii, cât şi Neamurile îşi pierd identitatea naţională, când devin creştini.
3. Este **nouă** în sensul că şi evreii credincioşi, şi ne-evreii credincioşi sunt împreună membri ai Trupului lui Cristos.
4. Este **nouă** în sensul că iudeul credincios are nădejdea că va domni împreună cu Cristos, iar nu doar că va fi un supus al împărăţiei Sale.
5. Este **nouă** în sensul că iudeul nu mai este sub lege.

Biserica este, fără îndoială, o creaţiune **nouă**, cu o chemare distinctă şi un destin distinct, ocupând un loc unic în planurile lui Dumnezeu. Dar amploarea lucrării lui Dumnezeu nu se opreşte aici. El a făcut **pace** între iudeu şi ne-iudeu, înlăturând cauza ostilităţii şi dându-le şi unora, şi altora o nouă natură, creând o nouă unitate. Crucea este răspunsul dat de Dumnezeu discriminării rasiale, segregaţiei şi antisemitismului, bigotismului şi tuturor formelor de vrăjmăşie dintre oameni.

2:16 Pe lângă faptul că l-a împăcat pe iudeu şi pe ne-iudeu, Cristos i-a împăcat pe amândoi cu Dumnezeu. Deşi Israelul şi celelalte popoare se aflau într-o stare de profundă vrăjmăşie, ambele categorii erau unite în privinţa ostilităţii lor faţă de Dumnezeu. Cauza ostilităţii era păcatul. Prin moartea Sa pe cruce, Domnul Isus a înlăturat **vrăjmăşia** prin înlăturarea cauzei. Cei care Îl primesc pe El sunt socotiţi neprihăniţi, iertaţi, răscumpăraţi, absolviţi şi izbăviţi de puterea păcatului. Vrăjmăşia a dispărut, ei având acum pace cu **Dumnezeu**. Domnul Isus îi uneşte pe iudeul credincios şi ne-iudeul credincios **într-un singur trup**, biserica, înfăţişând acest Trup lui **Dumnezeu** total eliberat de orice urmă de antagonism.

Dumnezeu nu a avut niciodată nevoie să se împace cu noi, căci nu ne-a urât niciodată. Mai degrabă, noi am avut nevoie să fim împăcaţi cu El. Lucrarea Domnului nostru

pe cruce a asigurat baza neprihănirii de pe care noi să putem fi aduşi în prezenţa Sa ca prieteni, iar nu ca vrăjmaşi.

2:17 În versetul 14 Cristos *este* pacea noastră. În versetul 15 El *a făcut* pace. Acum descoperim că **El a venit şi *a predicat* pacea.** Când şi cum a venit El? Mai întâi, El a venit personal, la înviere. În al doilea rând, a venit în chip reprezentativ, prin Duhul Sfânt. El **a predicat pacea** prin învierea sa. De fapt, **pace** a fost unul dintre primele cuvinte rostite de El după ce a înviat din morţi (Luca 24:36; Ioan 20:19, 21, 26). Apoi i-a trimis pe apostoli în puterea Duhului Sfânt şi **a predicat pacea** prin ei (Fapte 10:36). Vestea bună a păcii v-a fost adusă vouă, care eraţi departe (Neamurile) şi celor care erau aproape (iudeii), aceasta fiind o minunată împlinire a făgăduinţei făcută de Dumnezeu la Isaia 57:19.

2:18 Dovada practică că acum există o stare de pace între membrii aceluiaşi Trup şi Dumnezeu o constituie faptul că ei au acces oricând în prezenţa lui Dumnezeu. Asta contrastează puternic cu economia Vechiului Testament, în care doar marele preot putea intra în Sfânta Sfintelor, unde se afla în prezenţa lui Dumnezeu. Şi chiar şi preotul putea intra doar o singură zi pe an, cum arată Eadie:

> Dar acum şi cel mai îndepărtat ne-evreu, care este însă în Cristos, se poate bucura în permanenţă şi în chip real de acest privilegiu fără seamăn de mare, de care în trecut doar un singur om, dintr-o singură seminţie, a unei singure naţiuni, şi într-o singură zi a anului, se bucura în chip simbolic şi temporar.[14]

Prin rugăciune orice credincios poate intra în sala tronului din cer, îngenunchind înaintea Suveranului universului şi adresându-I-se cu apelativul de **Tată.**

Aici ni se prezintă ordinea normală a rugăciunii. Mai întâi, rugăciunea se face **prin El** (prin Domnul Isus). El este singurul Mediator (mijlocitor) între Dumnezeu şi om. Moartea, îngroparea şi învierea Lui au înlăturat toate obstacolele juridice din calea admiterii noastre în prezenţa lui Dumnezeu. Acum, ca Mediator, El trăieşte în locurile cereşti pentru a ne menţine într-o condiţie de părtăşie cu Tatăl. Noi ne apropiem de Dumnezeu în numele Lui; noi nu avem vrednicie proprie, prin urmare apelăm la vrednicia Lui. Participanţii în rugăciune suntem şi unii şi alţii (adică şi iudeii credincioşi şi ne-iudeii credincioşi). Privilegiul constă în faptul că **avem acces.** Cel care ne ajută în rugăciunile noastre este Duhul Sfânt — **printr-un singur Duh.** „Duhul ne ajută în slăbiciunile noastre. Căci nu ştim pentru ce să ne rugăm cum trebuie, dar Însuşi Duhul mijloceşte pentru noi cu suspine inexprimabile" (Rom. 8:28).

Cel de care ne apropiem este **Tatăl.** Nici un sfânt din Vechiul Testament nu L-a cunoscut vreodată pe Dumnezeu ca Tată. Înainte de învierea lui Cristos, oamenii stăteau înaintea lui Dumnezeu ca creaturi înaintea Creatorului lor. Abia după ce a înviat El a spus: „Du-te la fraţii Mei şi spune-le că Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru" (Ioan 20:17). Ca urmare a lucrării Sale răscumpărătoare, credincioşii au putut, pentru prima oară, să se adreseze lui Dumnezeu cu apelativul de **Tată.** În versetul 18 toate cele trei Persoane ale Sfintei Treimi sunt implicate direct, până şi în rugăciunile celui mai umil credincios: el se roagă lui Dumnezeu **Tatăl,** apropriindu-se de El **prin** Domnul Isus, în puterea **Duhului** Sfânt.

2:19 În ultimele patru versete din acest capitol, apostolul Pavel enumeră câteva din extraordinarele privilegii cu care au fost înzestrate acum Neamurile. Astfel credincioşii dintre Neamuri nu mai sunt străini, nici locuitori vremelnici — cu alte cuvinte, nu mai sunt venetici sau „câini" sau necircumcişi, ci acum sunt **împreună cetăţeni cu** toţi **sfinţii** din perioada Vechiului Testament. Credincioşii de apartenenţă etnică iudaică nu mai au nici un avantaj asupra lor. Toţi creştinii sunt cetăţeni de mâna întâi ai cerului (Fil. 3:20, 21). Ei sunt şi **membri ai casei lui Dumnezeu.** Nu numai că au fost „super-naturalizaţi", intrând în împărăţia divină, dar au fost şi înfiaţi în familia divină.

2:20 În fine, ei au fost făcuţi membri ai bisericii sau, cum se exprimă Pavel, au devenit pietre din edificiul unui templu sfânt. Cu multă minuţiozitate, Pavel descrie apoi templul: **temelia** lui, **piatra din capul unghiului,** liantul, unitatea şi simetria sa, amploarea lui şi celelalte trăsături unice.

Templul aceste este *zidit pe temelia apostolilor şi prorocilor.* Asta se referă la **apostolii şi prorocii** din era Noului Testament. E clar că nu se poate referi la profeţii din Vechiul Testament, deoarece aceştia nu ştiau nimic despre biserică. Nu înseamnă însă că **apostolii şi profeţii** *au fost* temelia bisericii. Cristos este **temelia** (1 Cor. 3:11).

Dar ei au pus temelia prin învăţătura pe care au propovăduit-o despre Persoana şi lucrarea Domnului Isus. Biserica este întemeiată pe Cristos, aşa cum a fost El revelat prin mărturisirea şi învăţătura **apostolilor şi prorocilor**. Când Petru a mărturisit că El este Cristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu, Isus a anunţat că biserica Lui va fi zidită pe acea stâncă, adică pe adevărul solid că El este unsul lui Dumnezeu şi Fiul unic al lui Dumnezeu (Mat. 16:18). În Apocalipsa 21:14 apostolii sunt asociaţi cu cele douăsprezece temelii ale Ierusalimului sfânt. Ei nu sunt temelia, dar sunt legaţi intrinsec de ea, pentru că ei sunt cei care au propovăduit primii marele adevăr privitor la Cristos şi la biserică. **Temelia** unui edificiu nu trebuie pusă decât o singură dată. **Apostolii şi prorocii** au făcut această lucrare o dată pentru totdeauna. **Temelia** pusă de ei ne-a fost păstrată prin scrierile Noului Testament, cu toate că apostolii şi prorocii nu mai sunt fizic printre noi. În mod general, oameni din toate veacurile au avut o slujbă apostolică sau profetică. Misionarii şi săditorii de biserici sunt apostoli în sens restrâns iar cei ce predică Cuvântul pentru edificare sunt profeţi. Dar ei nu sunt apostoli sau profeţi în înţelesul primar al termenului.

Isus Cristos este nu doar **temelia** templului, ci şi **piatra din capul unghiului**. Nici o imagine sau tip nu va reuşi să-L înfăţişeze suficient de adecvat, în toată splendoarea multiplelor faţete ale gloriei Sale sau în multitudinea slujbelor Sale. S-au avansat cel puţin trei explicaţii posibile în legătură cu această piatră unghiulară — toate scoţând în evidenţă caracterul unic al Domnului Isus, de Cap pre-eminent şi indispensabil al bisericii:

1. În general **piatra din capul unghiului** este cea care e aşezată în colţul de jos, din faţa unei clădiri. Întrucât restul edificiului pare să se sprijine pe ea, piatra aceasta a dobândit înţelesul de piatră fundamentală, de importanţă crucială. Desigur, în acest sens, Îl simbolizează cu adevărat pe Domnul. De asemenea, întrucât uneşte două ziduri, subliniază unirea dintre iudeii credincioşi şi Neamurile credincioase, în cadrul bisericii, prin Persoana Sa.

2. Unii cercetători ai Bibliei cred că termenul tradus **piatra din capul unghiului** s-ar referi la cheia de boltă a unei clădiri. Această piatră ocupă locul cel mai înalt din acea boltă, asigurând sprijinul necesar pentru celelalte pietre. Tot aşa Cristos este Cel Preeminent din cadrul bisericii. El este Cel indispensabil, Care, dacă ar fi eliminat, toată clădirea s-ar prăbuşi.

3. O a treia explicaţie posibilă a termenului se referă la piatra din vârful piramidei — singura de această mărime şi formă. Unghiurile şi liniile ei directoare determină forma întregii piramide. Tot aşa Cristos este Capul bisericii. El este unic în ce priveşte Persoana şi lucrarea Sa. Şi El este Cel care îi conferă bisericii trăsăturile ei unice. Mai întâi, **temelia** ei:

2:21 Cuvintele **În El** se referă la Cristos, care este sursa vieţii şi dezvoltării bisericii, după cum arată şi Blaikie:

> În El noi suntem adăugaţi la biserică; în El tot templul se dezvoltă, în direcţia deznodământului final, când *cheia de boltă* va fi scoasă afară, în mijlocul strigătelor: «Har, har ei!»[15]

Unitatea şi simetria **templului** reies din sintagma: **toată clădirea, bine alcătuită, creşte...** Este o unitate alcătuită din mulţi membri individuali. Fiecare membru are un loc anumit în cadrul acestei **clădiri**, pentru care el sau ea este cu totul adecvat. Se constată că pietrele excavate din valea morţii, prin harul lui Dumnezeu se potrivesc de minune când sunt ansamblate. Trăsătura unică a acestei clădiri este faptul că **creşte**. Dar această trăsătură nu este totuna cu creşterea unei clădiri prin adăugarea de cărămizi şi ciment. Mai degrabă, trebuie să ne-o imaginăm ca pe dezvoltarea unui organism viu, cum este trupul omenesc. La urma urmelor, biserica nu este o clădire lipsită de viaţă, după cum ea nu este o organizaţie. Ci este o entitate vie, având-L pe Cristos drept Cap al ei şi toţi credincioşii formând Trupul. Ea s-a născut la Rusalii şi de atunci creşte încontinuu, continuând să crească până la Răpire.

Această clădire care creşte, formată din materiale vii, este descrisă drept **un templu sfânt în Domnul**. Termenul folosit de Pavel pentru **templu** nu se referă la curţile exterioare, ci la altarul interior (în greacă *naos*); nu la suburbii, ci la sanctuar. El s-a gândit la clădirea principală a complexului templului, care adăpostea Locul Prea Sfânt. Acolo locuia Dumnezeu şi acolo Se manifesta, în norul strălucitor de slavă.

Mai multe sunt învăţămintele care se desprind din acest pasaj: (1) Dumnezeu locuieşte în lăuntrul bisericii. Iudeii şi ne-

iudeii mântuiţi formează un sanctuar viu în care El locuieşte şi Îşi descoperă slava. (2) Acest **templu** este **sfânt** şi separat de lume, consacrat Lui, pentru scopuri sacre. (3) Ca **templu sfânt**, biserica este un centru din care lauda, închinarea şi adoraţia se ridică spre Dumnezeu, prin Domnul Isus Cristos.

Pavel descrie în continuare acest **templu sfânt** ca fiind **în Domnul**. Cu alte cuvinte, Domnul Isus este sursa lui de sfinţenie. Mădularele sale sunt **sfinte** din punct de vedere al poziţiei ocupate prin unirea cu El, şi ele trebuie să fie **sfinte** şi în viaţa practică de zi cu zi, ca urmare a iubirii lor pentru El.

2:22 În acest templu minunat, Neamurile credincioase ocupă un loc egal cu iudeii credincioşi. Ar trebui să ne facă să tresăltăm de bucurie când citim aceste cuvinte, aşa cum se vor fi simţit şi efesenii şi alţii când au auzit prima oară aceste cuvinte. Extraordinara demnitate a poziţiei ocupate de credincioşi este faptul că ei alcătuiesc **o locuinţă a lui Dumnezeu în Duhul**. Acesta e scopul templului — de a asigura un loc în care **Dumnezeu** să poată trăi în părtăşie cu copiii Lui. Biserica este acel loc. Comparaţi aceasta cu poziţia Neamurilor în Vechiul Testament. Pe vremea aceea, neevreii nu se puteau apropia de locuinţa lui Dumnezeu. Acum ei înşişi *formează* o bună parte din această locuinţă!

Şi observaţi vă rog slujba fiecăreia dintre Persoanele Dumnezeirii în legătură cu biserica: (1) **În Care**, adică în Cristos. Prin unirea cu El suntem noi zidiţi în acest templu. (2) **O locuinţă a lui Dumnezeu**. Templul acesta este locuinţa lui Dumnezeu Tatăl pe pământ. (3) **În Duhul**. În Persoana **Duhului** Sfânt locuieşte **Dumnezeu** în biserică (1 Cor. 3:16).

Şi astfel capitolul care începea cu descrierea Neamurilor care erau moarte, depravate, diabolice şi neascultătoare, se încheie cu aceleaşi Neamuri curăţite de orice vină şi întinare, alcătuind **o locuinţă a lui Dumnezeu în Duhul!**

F. O paranteză asupra tainei (3:1-13)

3:1 Pavel îşi începe afirmaţia din versetul 1 care e întreruptă în versetul 2, nefiind reluată decât în versetul 14. Versetele intercalate formează o paranteză, pe marginea temei tainei — Cristos şi biserica.

Ceea ce face ca acest subiect să prezinte un interes deosebit pentru noi este faptul că actuala Epocă a Bisericii este ea însăşi o paranteză în relaţiile lui Dumnezeu cu oamenii. Asta se poate explica în felul următor: Pe parcursul celei mai mari părţi din perioada de istorie consemnată de Vechiul Testament, Dumnezeu S-a ocupat cu precădere de poporul evreu. De fapt, de la Geneza 12 până la Maleahi 4 firul narativ se concentrează aproape exclusiv asupra lui Avraam şi a descendenţilor lui. Când a venit Domnul Isus pe pământ, El a fost respins de Israel. Ca urmare a acestei respingeri, Dumnezeu a pus deoparte, pentru un timp, acea naţiune ca popor ales al Său pe acest pământ. Noi trăim acum în Era Bisericii, când iudeii şi Neamurile sunt la acelaşi nivel înaintea lui Dumnezeu. După ce biserica îşi va fi împlinit numărul deplin, fiind dusă acasă în cer, Dumnezeu îşi va relua programul Său cu Israel pe plan naţional. Arătătoarele ceasornicului profetic vor începe din nou să se pună în mişcare. Şi astfel actuala epocă este un fel de paranteză între relaţiile din trecut şi cele viitoare ale lui Dumnezeu cu Israel. Este o administraţie nouă din programul divin — unică şi separată de tot ce a urmat sau va urma după ea.

În versetele 2-13 Pavel ne dă o explicaţie destul de detaliată a acestei paranteze. Să fie oare o coincidenţă întâmplătoare faptul că în acest proces el recurge la o paranteză literară, pentru a explica paranteza dispensaţională?

Apostolul începe acest fragment cu cuvintele: **Din această cauză, eu, Pavel, întemniţatul lui Cristos Isus pentru voi, Neamurile.** Sintagma: **Din această cauză** ne duce cu gândul înapoi la ceea ce spusese Pavel despre poziţia extrem de privilegiată în care au fost aşezate Neamurile, ca urmare a unirii lor cu Cristos.

În general se crede că această Epistolă a fost scrisă în timpul primei întemniţări a lui Pavel la Roma. Dar el nu afirmă că ar fi fost întemniţat la Roma, întrucât asta ar putea sugera că apostolul se simţea oarecum înfrânt sau că s-ar autocompătimi sau că ar solicita înţelegerea cititorilor săi. Mai degrabă, Pavel se numeşte pe sine **întemniţatul lui Cristos Isus** — afirmaţie menită să sublinieze acceptare, demnitate şi triumf, cum subliniază şi Paxson:

> Nicăieri în epistola către Efeseni nu găsim izul de închisoare, întrucât Pavel nu era legat în duhul său. Deşi se ştie că în această perioadă apostolul Pavel era deţinut la Roma, el nu

recunoaşte acest lucru, afirmând, mai degrabă, că este întemniţatul lui Isus Cristos. Care este secretul unei trăiri atât de victorioase, de desprindere de această lume? Duhul lui Pavel se află cu Cristos în locurile cereşti, chiar dacă cu trupul continuă să zacă în închisoare.[16]

Întemniţarea lui s-a datorat negreşit lucrării sale în folosul **Neamurilor**. Pe tot parcursul slujbei sale, Pavel a avut parte de opoziţie înverşunată pentru învăţătura propovăduită de el, potrivit căreia Neamurile care cred beneficiază acum de drepturi şi privilegii egale cu iudeii credincioşi din cadrul bisericii creştine. Ceea ce a declanşat în cele din urmă arestarea şi judecarea sa înaintea Cezarului a fost acuzaţia falsă că l-ar fi introdus pe Trofim, un efesean, în zona templului unde era interzis accesul Neamurilor (Fapte 21:29). Dar în spatele acestei acuzaţii se afla ostilitatea deja aprinsă a conducătorilor religioşi.

3:2 Acum Pavel îşi întrerupe firul gândirii, lansându-se într-un discurs pe tema tainei, în cadrul a ceea ce am arătat deja că este o paranteză literară având ca temă o paranteză dispensaţională.

Dacă din versetul 2 (**dacă într-adevăr aţi auzit...**) ar putea crea impresia că cititorii scrisorii apostolului nu ştiau despre misiunea sa specială către Neamuri. În realitate, unii recurg adesea la acest verset pentru a încerca să demonstreze că Pavel nu i-ar fi cunoscut pe cei cărora le-a adresat această scrisoare şi că, prin urmare, nu se poate ca epistola să fi fost scrisă preaiubiţilor efeseni. Dar conjuncţia „dacă" are adesea şi sensul de „întrucât". Astfel parafrazează Phillips acest verset: „Căci nu se poate să nu fi auzit..." Cu alte cuvinte, negreşit ei au auzit că apostolului i s-a încredinţat această slujbă specială. El descrie această slujbă drept **o dispensaţie a harului lui Dumnezeu**. Termenul **dispensaţie** (luat după ediţia engleză, n.tr.) se referă aici la administraţie, isprăvnicie. Un ispravnic este o persoană numită să administreze afacerile altcuiva. Pavel era administratorul lui Dumnezeu, însărcinat cu prezentarea măreţului adevăr privitor la biserica Noului Testament. Era o administraţie a **harului** lui Dumnezeu în cel puţin trei privinţe:

1. Cu privire la cel ales. Pentru Pavel era un har nemeritat faptul că a fost ales să aibă un privilegiu atât de mare.
2. În ce priveşte conţinutul mesajului, care se referea la bunătatea revărsată din belşug şi fără plată de Dumnezeu peste oameni care nu o meritau.
3. Cu privire la receptorii acestei administraţii. Neamurile erau oameni care nu meritau deloc să li se facă acest favor.

Totuşi această administraţie a **harului** i-a fost dată lui Pavel pentru ca, la rândul lui, el s-o poată transmite Neamurilor.

3:3 El nu aflase **taina** aceasta de la nici un alt om, după cum n-o descoperise prin propria sa inteligenţă, ci i-a fost adusă la cunoştinţă prin **revelaţie** directă din partea lui Dumnezeu. Nu ni se spune unde s-a întâmplat acest lucru sau în ce manieră. Tot ce ştim este că în chip miraculos Dumnezeu i-a împărtăşit lui Pavel planul Său pentru biserica alcătuită din iudei convertiţi şi Neamuri convertite. Deja am arătat că o **taină** este un secret sacru ţinut ascuns înainte, cu neputinţă de a fi cunoscut de oameni, dar descoperit acum în chip divin. Apostolul făcuse aluzie la această **taină** în 1:9-14, 22, 23; 2:11-22.

3:4 Cele scrise de apostol până acum pe această temă au fost suficiente pentru a le demonstra cititorilor săi că Dumnezeu i-a dăruit o înţelegere deosebită a **tainei** lui **Cristos**. Iată cum prafrazează Blaikie acest pasaj:

> În legătură cu acest lucru (adică cu cele scrise de mine înainte), pentru a vi-l face şi mai inteligibil, iată, acum vă scriu mai detaliat, pentru ca să vedeţi că instructorul vostru este pe deplin informat în această privinţă a tainei...[17]

Felul cum traduce Darby acest verset: „taina Cristosului", sugerează că aici este avut în vedere Cristosul mistic, deci Capul *şi* Trupul. (Vezi şi 1 Cor 12:12, unde prin numele **Cristos** se are în vedere atât Domnul Isus, cât şi cei ai Săi).

3:5 Versetele 5 şi 6 ne oferă cea mai completă definiţie a tainei. Pavel explică ce este o taină, după care explică ce este taina lui Cristos.

Mai întâi, este un adevăr **care n-a fost făcut cunoscut fiilor oamenilor în celelalte generaţii**. Asta înseamnă că este inutil să-l căutăm în Vechiul Testament. Deşi acolo am putea găsi simboluri ale acestui adevăr, adevărul propriu zis [privitor la biserică] nu a fost cunoscut în acea perioadă.

În al doilea rând, este un adevăr care **a fost acum descoperit prin Duhul** Sfânt

sfinţilor Săi apostoli şi proroci. Dumnezeu este Cel care a făcut descoperirea aceasta. Iar apostolilor şi profeţilor li s-a rezervat harul de a fi receptorii acestei revelaţii. Duhul Sfânt a fost canalul prin care li s-a făcut revelaţia.

Numai când înţelegem că prin **apostoli şi proroci** se înţelege cei din Noul Testament, nu din Vechiul Testament, vom evita aparenta contradicţie din acest verset. Prima parte a versetului spune că acest adevăr nu a fost revelat în alte veacuri. Prin urmare, le era necunoscut profeţilor din VT. Aşadar cum ar fi putut să fie acest adevăr adus la cunoştinţă în vremea lui Pavel de oameni ce muriseră cu multe secole înainte? Evident, sensul versetului este că marele adevăr despre Cristos şi biserică a fost adus la cunoştinţa unor oameni din Era Bisericii, cum a fost şi Pavel, care primise împuternicirea specială din partea Domnului Înviat, să-L slujească în calitate de purtător de cuvânt al Său. (Pavel nu pretinde că este *singurul* căruia i s-a descoperit această taină sacră. El nu era decât unul între mai mulţi, deşi a ocupat un loc primordial în transmiterea adevărului către Neamurile din vremea lui şi, prin epistolele sale, către generaţiile ce aveau să vină.)

Se cuvine să amintim că mulţi creştini au o părere cu totul diferită în această privinţă. Ei afirmă că biserica a existat totuşi în Vechiul Testament; că în acea perioadă Israelul era biserica şi că acum s-ar fi dat o lămurire mai clară a adevărului despre biserică. Ei spun: „Taina nu a fost cunoscută în alte veacuri *cum* este ea descoperită în vremea de acum. Era cunoscută *dar nu în aceeaşi măsură ca în prezent*. Noi beneficiem acum de *o revelaţie mai deplină*, dar suntem tot Israelul lui Dumnezeu, adică o continuare a poporului lui Dumnezeu." În sprijinul punctului lor de vedere, ei citează textul de la Fapte 7:38 din traducerea King James, apărută în 1611, unde naţiunea Israel este numită „biserica (termen tradus în alte versiuni, ca NKJV, NASB, prin *adunarea*) din pustie." Este adevărat că poporul ales al lui Dumnezeu este numit adunarea din pustie, dar asta nu înseamnă că israeliţii ar avea vreo legătură cu biserica *creştină*. La urma urmelor, termenul grec *ekklesia* este un termen general, care poate să însemne orice adunare, congregaţie sau grup chemat să iasă dintr-o mulţime. El se aplică nu numai la Israel la Fapte 7:38, ci acelaşi cuvânt, tradus *adunare* e folosit la Fapte 19:32, 41 cu referire la o gloată de păgâni. Trebuie să judecăm în funcţie de context despre *care* „biserică" sau adunare este vorba.

Dar cum stăm cu opinia potrivit căreia din versetul 5 ar reieşi că biserica ar fi existat în Vechiul Testament, fără să fi fost însă descoperită în gradul cuprinzător de acum? Răspunsul îl găsim la Coloseni 1:26, unde se spune clar şi răspicat că taina a fost „ascunsă de veacuri şi generaţii, dar acum a fost descoperită sfinţilor Săi." Deci nu se pune problema gradului descoperirii ci faptului că în Vechiul Testament nu a fost descoperită deloc.

3:6 Acum am ajuns la adevărul central al tainei, adică faptul că în biserica Domnului Isus Cristos **Neamurile** credincioase sunt comoştenitoare şi părtaşe la aceeaşi făgăduinţă în Cristos Isus, prin evanghelie. Cu alte cuvinte, **Neamurile** convertite se bucură acum de acelaşi titlu şi aceleaşi privilegii ca cele ce aparţin iudeilor convertiţi.

Mai întâi, şi unii, şi alţii sunt co-moştenitori. Cât priveşte moştenirea, ei se împărtăşesc în mod egal cu iudeii mântuiţi. Ei sunt moştenitori ai lui Dumnezeu, co-moştenitori cu Isus Cristos şi **împreună moştenitori** cu toţi răscumpăraţii.

Apoi ei sunt împreună membri **ai aceluiaşi trup**. Ei nu mai sunt acum la distanţă sau în vreun fel dezavantajaţi, ci ocupă o poziţie de egalitate cu iudeii mântuiţi din cadrul bisericii.

În fine, ei sunt co-părtaşi ai făgăduinţei lui Cristos prin evanghelie. Prin făgăduinţă aici s-ar putea înţelege Duhul Sfânt (Fapte 15:8; Gal. 3:14) sau ar putea însemna tot ce li se făgăduieşte în **evanghelie** celor care sunt **în Cristos** Isus. **Neamurile** sunt copărtaşe cu iudeii la toate acestea.

Nici unul din aceste lucruri nu erau valabile în cadrul dispensaţiei Vechiului Testament, după cum nu vor fi valabile în împărăţia viitoare a lui Cristos.

În Vechiul Testament, Israel deţinea un loc aparte, de privilegiu, înaintea lui Dumnezeu. Un iudeu ar fi râs la sugestia că un neevreu ar putea beneficia de parte egală cu el la făgăduinţele lui Dumnezeu. Asta pur şi simplu nu era adevărat. Profeţii Israelului au prezis însă despre chemarea Neamurilor (Is. 49:6; 56:6, 7), dar nicăieri ei nu au sugerat că Neamurile vor fi membri alături de iudei, în vreun grup în care ei, evreii, să nu aibă întâietatea.

În împărăţia viitoare a Domnului nostru, Israelul va fi căpetenia naţiunilor (Is. 60:12);

Neamurile vor fi binecuvântate, dar binecuvântarea va veni prin Israel (Is. 60:3; 61:6; Zah. 8:23).

Chemarea Israelului a fost în primul rând, dar nu şi exclusiv, la nişte binecuvântări în locurile pământeşti (Deut. 28; Amos 9:13-15). Chemarea bisericii este în primul rând la binecuvântări spirituale, în locurile cereşti (Ef. 1:3). Israelul a fost chemat să fie poporul ales al lui Dumnezeu pe pământ. Biserica este chemată să fie Mireasa cerească a lui Cristos (Apo. 21:2, 9). Israelul va fi binecuvântat sub domnia lui Cristos în Mia de ani (Os. 3:5); biserica va domni împreună cu El peste întreg universul, împărţind gloria Sa (Ef. 1:22, 23).

Prin urmare, ar trebui să fie clar că biserica nu este totuna cu Israelul sau cu împărăţia. Este o societate nouă, o părtăşie unică şi cel mai privilegiat corp de credincioşi din toată Biblia. Biserica a luat fiinţă după ce S-a suit Cristos la cer şi a fost dat Duhul Sfânt (Fapte 2). A fost înfiinţată prin botezul Duhului Sfânt (1 Cor. 12:13). Şi se va împlini (încheia) la Răpire, când toţi cei ce sunt ai lui Cristos vor fi duşi în cer (1 Tes. 4:13-18; 1 Cor. 15:23, 51-58).

3:7 După ce a subliniat raportul de parteneriat şi de egalitate de care se bucură Neamurile împreună cu evreii în cadrul bisericii, Pavel discută în continuare propria sa slujbă, în legătură cu aceasta (versetele 7-9).

Mai întâi, el **a fost făcut slujitor** al evangheliei. Wuest scrie: „Termenul *«minister»* (în traducere aproximativă: slujitor al amvonului, în română, n.tr.) este pasibil de a crea confuzie, întrucât e un termen tehnic, ce desemnează astăzi păstorul unei biserici." Or, în Noul Testament niciodată nu găsim termenul asociat cu sensul acesta. Înţelesul lui de bază este acela de *slujitor*. Pavel vrea să spună doar că L-a slujit pe Domnul în legătură cu taina.

Slujirea s-a făcut în natura unui dar nemeritat: **după darul harului lui Dumnezeu dat mie**. Şi nu a fost doar o etalare a **harului**, ci a demonstrat şi **puterea** lui Dumnezeu de a câştiga pe fariseul mândru şi neprihănit în ochii lui înşuşi de odinioară, salvându-i sufletul, încredinţându-i misiunea de apostol, împuternicindu-l să primească revelaţii şi întărindu-l în vederea lucrării. Astfel Pavel spune că **darul** i-a fost dat **potrivit lucrării eficace a puterii Lui.**

3:8 Apostolul se descrie pe sine ca fiind **mai mic decât cel mai mic dintre toţi sfinţii.** Asta li s-ar putea părea unora ca o falsă modestie. În realitate este adevărata părere despre sine a unuia care este umplut cu Duhul Sfânt. Oricine Îl vede pe Cristos în slava Sa îşi dă seama de propria sa păcătoşenie şi netrebnicie. În cazul lui Pavel, mai era şi amintirea faptului că Îl persecutase pe Domnul Isus (Fapte 9:4) prin faptul că a persecutat biserica lui Dumnezeu (Gal. 1:13; Fil. 3:6). În pofida acestui lucru, Domnul i-a încredinţat misiunea specială de a transmite evanghelia **Neamurilor** (Fapte 9:15; 13:47; 22:21; Gal. 2:2, 8). Pavel era apostolul **Neamurilor** după cum Petru a fost apostolul iudeilor. Misiunea lui a avut două direcţii principale: mai întâi, privea evanghelia şi apoi privea biserica. Întâi, el le-a spus oamenilor că trebuie să fie mântuiţi, apoi i-a condus la adevărul despre biserica Noului Testament. Pentru el evanghelizarea nu era un scop în sine, ci doar un pas către stabilirea şi consolidarea de biserici nou-testamentale indigene.

Prima funcţie a misiunii sale a fost de a **predica între Neamuri bogăţiile de nepătruns ale lui Cristos**. Blaikie se exprimă foarte bine aici:

> Două cuvinte atrăgătoare: *bogăţii* şi *nepătrunse*, transmiţând ideea unor lucruri de un preţ extraordinar de mare fiind puse la dispoziţie într-o măsură abundentă. De obicei lucrurile de mare preţ sunt rare; însuşi faptul că nu se găsesc cu uşurinţă le sporeşte valoarea; dar aici ceea ce este de un preţ cât se poate de mare este în acelaşi timp şi nemărginit — bogăţii de compasiune şi dragoste, de merit, de putere sfinţitoare, mângâietoare şi transformatoare, toate fără măsură şi capabile de a satisface toate nevoile, de a stâmpăra orice dor al inimii, acum şi în veci de veci.[18]

Când îşi pune cineva încrederea în Domnul Isus, imediat devine un miliardar; în Cristos el posedă comori inepuizabile.

3:9 A doua parte a slujirii lui Pavel a fost să-i facă pe toţi să vadă care este „administraţia tainei" (JND), cu alte cuvinte, să-i lumineze cu privire la modul în care se desfăşoară pe plan practic **taina**. Planul lui Dumnezeu pentru epoca actuală este de a chema dintre Neamuri un popor pentru Numele Lui (Fapte 15:14), o Mireasă pentru Fiul Lui. Tot ce este implicat în acest plan este administraţia [*stewardship* (isprăvnicie) în textul marginal al ediţiei NKJV[19]] **tainei.** Prin **tuturor** din acest verset se înţelege „toţi" credincioşii. Nu ne-am putea aştepta

ca oamenii nemântuiţi să înţeleagă adevărurile profunde implicate în această **taină** (1 Cor. 2:14). Prin urmare, Pavel se referă la **toţi** oamenii mântuiţi, de **toate** *felurile* — iudei şi neiudei, sclavi şi oameni liberi.

Taina fusese ascunsă de la începutul veacurilor în Dumnezeu. Planul în sine se afla în mintea lui Dumnezeu din veşnicie, dar gândul care se desprinde de aici este că L-a ţinut secret în toate **veacurile** istoriei umane. Iarăşi observăm atenţia pe care o acordă Duhul Sfânt pentru a imprima în noi faptul că adunarea sau biserica universală este o entitate cu totul nou, unică, fără precedent, ce nu a fost cunoscută înainte decât de Dumnezeu. Secretul acesta a fost ascuns în Dumnezeu, care a creat toate lucrurile. El **a creat veacurile** şi El **a creat** biserica — dar, în înţelepciunea Sa, El a decis să ţină ascunse toate cunoştinţele despre această nouă creaţie până la prima venire a lui Cristos.

3:10 Unul din scopurile actuale urmărite de Dumnezeu în legătură cu taina aceasta este să descopere **înţelepciunea** Sa **nespus de felurită** oştilor de îngeri din cer. Pavel foloseşte din nou metafora şcolii, în care Dumnezeu este Profesorul iar universul este sala de cursuri. Demnitarii îngereşti sunt studenţii iar lecţia este: Înţelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu. Biserica este tema lecţiei. Din ceruri îngerii sunt nevoiţi să admire judecăţile Sale de nepătruns şi să se minuneze de căile Sale cu neputinţă de pătruns. Ei văd cum Dumnezeu a triumfat asupra păcatului, spre slava Sa. Ei văd cum i-a răscumpărat El pe vrăjmaşii Lui, cu un preţ enorm; cum i-a cucerit prin dragoste şi i-a pregătit să fie Mireasa Fiului Său. Ei văd cum El i-a binecuvântat cu toate binecuvântările spirituale în locurile cereşti. Şi mai văd că prin lucrarea Domnului Isus pe cruce, Dumnezeu a avut parte de mai multă slavă iar iudeii credincioşi şi Neamurile credincioase au beneficiat de mai multe binecuvântări, decât dacă nu i s-ar fi îngăduit păcatului deloc să pătrundă în lume. Dumnezeu a fost astfel răzbunat şi întru totul îndreptăţit. Cristos a fost preamărit iar Satan a fost învins. În acelaşi timp, biserica a fost întronată cu Cristos, pentru a împărţi slava Sa.

3:11 Taina propriu-zisă, ascunderea ei, apoi, în cele din urmă, dezvăluirea ei, şi maniera în care etalează ea înţelepciunea lui Dumnezeu sunt toate **după planul veşnic pe care l-a făcut El în Cristos Isus, Domnul nostru**. Înainte de a fi fost creată lumea, Dumnezeu a ştiut că Satan va cădea şi că omul îl va urma, păcătuind. Şi El deja a pregătit o contra-strategie, un plan suveran, pe care l-a derulat prin întruparea, moartea, învierea, înălţarea şi proslăvirea lui Cristos. Întregul program a fost axat pe Cristos şi s-a realizat prin El. Acum Dumnezeu poate să-i salveze pe iudeii nelegiuiţi şi pe Neamurile nelegiuite, făcându-i şi pe unii şi pe alţii mădulare ale Trupului lui Cristos, onorându-i în chip unic ca Mireasă a Mirelui, în toată veşnicia.

3:12 Ca urmare a lucrării lui Cristos şi a unirii noastre cu El, acum noi avem privilegiul nespus de mare de a putea pătrunde oricând în prezenţa lui Dumnezeu, cu încrederea deplină că suntem ascultaţi, şi fără nici o teamă că vom fi mustraţi (Iac. 1:5). **Îndrăzneala** noastră este atitudinea de respect şi absenţa fricii de care dăm dovadă când ne adresăm lui Dumnezeu cum se adresează nişte copii Tatălui lor. **Accesul** nostru este libertatea de a-I vorbi lui Dumnezeu în rugăciune. **Încrederea** noastră este asigurarea că suntem primiţi cu căldură, că suntem ascultaţi şi că vom primi un răspuns înţelept şi plin de iubire. Şi toate acestea se fac **prin credinţa în El** adică **credinţa** noastră **în** Domnul Isus Cristos.

3:13 Având în vedere demnitatea slujbei sale şi rezultatele minunate ce au decurs din ea, Pavel i-a îndemnat pe sfinţi să nu cadă de oboseală în inimile lor, când se gândesc la suferinţele sale, căci apostolul era bucuros să îndure **necazuri** în cursul efectuării misiunii sale către Neamuri. În loc să fie descurajaţi de necazurile sale, el spune că ei ar trebui să fie mândri că el a fost socotit vrednic să sufere pentru Domnul Isus. Ei trebuie să se bucure gândindu-se la binefacerile pe care le aduc **necazurile** sale lor şi celorlalţi credincioşi dintre Neamuri. Ei trebuie să privească actuala lui întemniţare drept **slavă**, iar nu dizgraţie.

G. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinţi (3:14-19)

3:14 Acum apostolul reia gândul început în versetul 1 şi întrerupt, pentru a face loc parantezei despre taină. Prin urmare, cuvintele: **Iată de ce** stabilesc legătura cu capitolul 2, unde apostolul arătase cum fuseseseră Neamurile prin natura lor şi ce deveniseră ele prin unirea cu Cristos. Extraordinara lor înălţare de la starea de sărăcie şi moarte la bogăţiile şi gloria cerească îl determină pe Pavel să se roage ca aceşti ne-evrei să fie mereu plini de bucurie în viaţa lor, pentru

poziţia privilegiată în care au fost aşezaţi.

Ni se arată în ce poziţie se ruga apostolul: **Îmi plec genunchii.** Dacă fizic ne putem ruga şi în altă postură, în sufletul nostru întotdeauna ar trebui să ne plecăm genunchii, atunci când ne rugăm. Cu alte cuvinte, ne putem ruga şi când mergem sau stăm jos, chiar când stăm culcaţi, dar cu duhul întotdeauna trebuie să ne plecăm, într-o stare de profundă smerenie şi reverenţă.

Rugăciunea este adresată **Tatălui**. În sens general, Dumnezeu este Tatăl întregii omeniri, El fiind Creatorul tuturor oamenilor (Fapte 17:28, 29). În sens mai restrâns, El este Tatăl tuturor credincioşilor, în sensul că El i-a născut, introducându-i în familia Sa spirituală (Gal. 4:6). În sens unic, El este **Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**, în sensul că Tatăl şi Fiul sunt pe picior de egalitate (Ioan 5:18).

3:15 Rolul particular al Tatălui pe care îl are Pavel aici în vedere este Acela **din Care îşi trage numele orice familie, în ceruri şi pe pământ**— sintagmă care poate să însemne următoarele lucruri:

1. Toţi răscumpăraţii din ceruri şi de pe pământ îl consideră Capul familiei.

2. Toate fiinţele create, şi îngeri, şi oameni, Lui îi datorează existenţa, nu numai ca persoane individuale, ci şi ca familii. Familiile din cer cuprind diversele trepte de creaturi îngereşti. Familiile de pe pământ sunt diversele rase descinse din Noe, actualmente împărţite în naţiunile de pe pământ.

3. Orice paternitate din univers îşi derivă numele de la El. Paternitatea lui Dumnezeu este cea iniţială şi ideală, constituind prototipul pentru orice altă relaţie de paternitate care există. Iată cum traduce Phillips acest verset: „de la care orice paternitate, pământească sau cerească, îşi derivă numele."

3:16 Ne uimeşte caracterul extrem de cuprinzător al cererii lui Pavel: **Ca, *potrivit cu bogăţiile slavei Sale*, să vă facă...** El se roagă ca sfinţii să fie întăriţi duhovniceşte. Dar în ce măsură? Răspunsul ni-l oferă Jamieson, Fausset şi Brown: „din abundenţă, în consonanţă cu bogăţiile slavei Sale; nu «potrivit cu» îngustimea inimilor noastre."[20] Predicatorii au obiceiul de a face distincţie între cele două sintagme: „din bogăţiile..." şi **potrivit cu bogăţiile**. O persoană bogată ar putea face un mic cadou, *din bogăţiile* lui multe, dar *nu proporţional* cu acestea! Pavel se roagă ca Dumnezeu să le dea tărie **potrivit cu** bogăţiile perfecţiunilor Lui. Întrucât Domnul este infinit de bogat în glorie, sfinţii trebuie să se aştepte la un torent de bogăţii, de la El! Cu alte cuvinte, cum putem cere puţin, de la un Rege atât de mare? Când cineva îi cerea lui Napoleon o mare favoare, acesta i-o acorda imediat, întrucât, spunea Napoleon: „Acest om mă cinsteşte prin magnitudinea cererii sale."

Tu te apropii de un Rege,
Deci adu-I petiţii mari,
Harul şi puterea Lui întrec
Tot ce ai putea cândva să-I ceri.
— *John Newton*

Cu aceasta am ajuns la conţinutul concret al cererilor lui Pavel. În loc să le tratăm ca pe nişte cereri separate, ar trebui să le privim ca pe o progresie, în cadrul căreia fiecare cerere pune temelia celei care urmează. Imaginaţi-le ca pe o piramidă: prima cerere este stratul de piatră de la bază. Apoi, pe măsură ce înaintează rugăciunea, Pavel clădeşte pe temelia de la început, până ajunge la gloriosul punct culminant.

Prima cerere este ca ei să fie **întăriţi în putere, prin Duhul Lui, în omul dinăuntru**. Binecuvântarea este putere *spirituală*. Nu puterea de a face minuni, ci vigoarea spirituală de care au nevoie creştinii maturi şi inteligenţi (adică în cunoştinţă de cauză, n.tr.). Cel care le dăruieşte această putere este **Duhul** Sfânt. Desigur, El ne poate dărui tărie numai în măsura în care ne hrănim cu cuvântul lui Dumnezeu, respirând aerul curat al rugăciunii şi făcându-ne exerciţiile zilnice de slujire a Domnului.

Această putere este cunoscută şi trăită **în omul dinăuntru**, adică de partea spirituală a naturii noastre. **Omul dinăuntru** este cel ce se desfată în legea lui Dumnezeu (Rom. 7:22). **Omul dinăuntru** este cel ce se înnoieşte zi de zi, chiar dacă omul din afară se destramă, pe zi ce trece (2 Cor. 4:16). Deşi este din Dumnezeu, **omul** nostru **dinăuntru** are nevoie de tărie, de creştere şi de dezvoltare.

3:17 Al doilea pas este: **aşa încât Cristos să locuiască în inimile voastre prin credinţă**. Acesta e rezultatul învigorării aduse de Duhul. Cu alte cuvinte, noi suntem întăriţi pentru ca **Cristos să locuiască în inimile** noastre. În chip real, Domnul Isus îşi stabileşte reşedinţa personală în credincios, atunci când are loc convertirea acestuia (Ioan 14:23; Apo. 3:20). Dar nu aceasta e tema rugăciunii de faţă. Aici nu se pune problema ca El să fie *în* credincios, ci, mult mai mult

— anume ca El să se simtă *ca la El acasă* în credincios! El este un Rezident permanent în fiecare persoană mântuită, dar apostolul se roagă ca El să aibă acces deplin la absolut toate încăperile, cămăruţele şi ungherele vieţii noastre; ca El să nu fie întristat de cuvinte păcătoase rostite de noi, gânduri, motive sau fapte păcătoase ale noastre, ci să se poată bucura de o părtăşie necurmată cu credinciosul. Şi astfel inima creştinului devine căminul lui Cristos, locul unde se simte Domnul bine — întocmai ca în căminul cald al familiei iubite din Betania: Maria, Marta şi Lazăr. Desigur, prin inimă se înţelege centrul vieţii spirituale, întrucât ea controlează orice aspect al comportamentului nostru. De fapt, apostolul se roagă ca domnia lui Cristos să se extindă şi asupra lecturii noastre, a cărţilor pe care le citim, asupra muncii pe care o efectuăm, alimentelor pe care le consumăm, banilor pe care îi cheltuim şi cuvintelor pe care le rostim — altfel spus: asupra celor mai intime detalii din viaţa noastră.

Cu cât suntem mai întăriţi de Duhul Sfânt, cu atât mai mult ne vom asemăna chiar cu Domnul Isus. Şi cu cât ne vom asemăna mai mult cu El, cu atât mai mult El „Se va aşeza şi se va simţi cu totul în largul Lui în inima noastră" (KSW).

Noi suntem pătrunşi de bucuria prezenţei Sale în noi **prin credinţă**. Asta presupune o permanentă bizuire pe El, să ne predăm Lui clipă de clipă şi să recunoaştem încontinuu că El trebuie să se simtă acasă în inima noastră. **Prin credinţă** „practicăm prezenţa Lui" — cum s-a exprimat, atât de plastic, Fratele Lawrence.

Până în acest punct, rugăciunea lui Pavel a cuprins fiecare membru al Sfintei Treimi. Astfel Tatăl este rugat (4. 14) să-i întărească pe credincioşi prin Duhul Său (v. 16), aşa încât **Cristos** să Se simtă cu totul în largul Lui în **inimile** lor (v. 17). Unul din marile privilegii pe care ni le conferă rugăciunea este faptul că putem angaja Dumnezeirea la lucru în folosul altora şi al nostru.

Ca urmare a accesului total ce I se dă lui Cristos, creştinul devine **înrădăcinat şi întemeiat în dragoste**. Aici Pavel împrumută cuvinte din vocabularul botanicii şi al industriei de construcţii. Astfel rădăcina unei plante asigură substanţele nutritive necesare şi sprijinul de care e nevoie. Baza unei clădiri este temelia pe care se reazemă aceasta sau, cum se exprimă Scroggie: „Dragostea este solul în care trebuie să-şi înfigă viaţa noastră rădăcinile; este stânca pe care trebuie să se reazeme în permanenţă credinţa noastră."[21] A fi **înrădăcinaţi şi întemeiaţi în dragoste** înseamnă a fi statorniciţi **în dragoste** ca mod de viaţă, ca fel de vieţuire practică. O viaţă de **dragoste** este o viaţă de omenie, bunătate, altruism, zdrobire a inimii şi blândeţe. Este viaţa lui Cristos care îşi găseşte expresia în credincios (1 Cor. 13:4-7).

3:18 Cererile precedente au conturat un program de creştere şi dezvoltare spirituală care îl pregăteşte pe copilul lui Dumnezeu să-şi poată însuşi pe deplin, **împreună cu toţi sfinţii, care este lărgimea, lungimea, adâncimea şi înălţimea.**

Înainte de a analiza dimensiunile propriu-zise, să ne oprim asupra sintagmei: **împreună cu toţi sfinţii**. Tema dezbătută este atât de măreaţă încât nici un credincios nu va putea să şi-o însuşească decât într-o măsură foartă mică. De unde, şi nevoia de a studia, de a discuta şi de a împărtăşi cu alţii. Duhul Sfânt poate folosi meditaţiile combinate ale unui grup de credincioşi deprinşi cu exerciţiile spirituale pentru a arunca multă lumină suplimentară asupra Scripturilor.

În general se presupune că dimensiunile menţionate mai sus se referă la dragostea lui Cristos, deşi textul nu precizează acest lucru. De fapt, dragostea lui Cristos este menţionată separat, în următoarea sintagmă. Dacă sensul avut în vedere este dragostea lui Cristos, atunci iată care ar fi legăturile rezultante:

Lăţimea — lumea (Ioan 3:16)
Lungimea — pe veci (1 Cor. 13:8)
Adâncimea — chiar moartea pe cruce (Fil. 2:8)
Înălţimea — cerul (1 Ioan 3:1-2)

F. B. Meyer oferă următoarea explicaţie concludentă:

> Întotdeauna vom avea în faţă la fel de mult orizont ca în spate. Şi după ce vom fi privit faţa lui Isus mii şi mii de ani, frumuseţea ei va fi tot atât de proaspătă, fascinantă şi de nepătruns ca atunci când am privit-o prima oară de la poarta Raiului.[22]

Dar aceste dimensiuni se referă, probabil, şi la taina — care ocupă un loc atât de important în cartea Efeseni. De fapt, aceste dimensiuni se regăsesc în chiar textul epistolei:

1. **Lăţimea** este descrisă la 2:11-18, fiind o referire la gradul cuprinzător al harului lui Dumnezeu, prin faptul că îi mântuie şi pe

iudei, şi pe Neamuri, încorporându-i apoi în biserică. Taina cuprinde amândouă segmentele acestea ale omenirii.

2. **Lungimea** este din eternitate în eternitate. Cât priveşte trecutul, credincioşii au fost aleşi în Cristos înainte de întemeierea lumii (1:4). Iar cât priveşte viitorul, veşnicia va consta dintr-o necontenită derulare a bogăţiilor nespus de mari ale harului Său, în bunătatea şi îndurarea manifestate de El faţă de noi prin Cristos Isus (2:7).

3. **Adâncimea** este viu înfăţişată la 2:1-3. Noi eram cufundaţi în mocirla nespus de grea şi apăsătoare a păcatului şi degradării. Cristos a venit în această junglă a murdăriei şi corupţiei, pentru ca să moară în locul nostru.

4. **Înălţimea** se poate vedea la 2:6, unde noi, nu numai că am fost înviaţi cu Cristos, ci şi aşezaţi cu El pe scaunul Său de domnie în locurile cereşti, ca să ne împărtăşim din slava Lui.

Prin urmare, acestea sunt dimensiunile imensităţii — ba mai mult: ale nemărginirii. Gândindu-ne la ele, „tot ce putem face," spune Scroggie, „este să marcăm ordinea din cadrul acestui tumult de cuvinte sfinte."

3:19 Următoarea cerere a apostolului este ca sfinţii să **cunoască** prin propria lor experienţă, **dragostea lui Cristos** care întrece orice cunoştinţă. Deşi ei n-ar putea s-o pătrundă nicând în toată profunzimea ei, pentru că ea este un ocean neţărmurit, totuşi ei pot afla tot mai mult despre ea, în experienţa lor de zi cu zi. Şi astfel, apostolul se roagă pentru credincioşi ca ei să dobândească o cunoaştere bazată pe experienţă a **dragostei** minunatului nostru Domn, bucurându-se de ea clipă de clipă.

Punctul culminant al acestei rugăciuni magnifice îl constituie momentul în care Pavel se roagă **ca voi să fiţi umpluţi cu** (în greacă: *eis, întru* sau *spre*) **toată plinătatea lui Dumnezeu. Toată plinătatea** Dumnezeirii locuieşte în Domnul Isus (Col. 2:9). Cu cât locuieşte El mai deplin în inimile noastre prin credinţă, cu atât mai mult suntem **umpluţi** noi întru **toată plinătatea lui Dumnezeu.** Niciodată n-am putea fi umpluţi *cu* toată plinătatea lui Dumnezeu, ci aceasta este doar un ţel spre care năzuim.

Şi totuşi, după ce am explicat aceste lucruri, trebuie să recunoaştem că există în acest verset înţelesuri atât de ascunse încât niciodată nu le-am putea pătrunde. Când mânuim Cuvântul lui Dumnezeu, ne dăm seama că avem de a face cu adevăruri ce depăşesc capacitatea noastră de pricepere sau putinţa de a le explica. Desigur, am putea recurge la ilustraţii, prin care să aruncăm ceva lumină asupra acestui verset, cum ar fi imaginea degetarului cu care am încerca să cuprindem oceanul, luând însă în degetar o părticică atât de neînsemnată din imensitatea lui! Astfel, după tot ce am spus, în cele precedente, taina rămâne, noi neputând face altceva decât să stăm plini de uimire şi adoraţie în faţa cuvântului lui Dumnezeu, minunându-ne de nemărginirea sa.

H. Doxologia lui Pavel (3:20, 21)

3:20 Rugăciunea se încheie cu o doxologie ce înalţă sufletul pe culmi de inspiraţie. Cererile precedente au fost cuprinzătoare, îndrăzneţe şi aparent imposibil de acordat. Dar Dumnezeu **poate să facă** mai mult în această privinţă decât **putem noi cere sau gândi.** Spectrul puterii Sale se vede şi din maniera în care dispune Pavel cuvintele sub forma unei piramide, prin care descrie binecuvântările supraabundente revărsate asupra noastră:

Poate
Poate să facă
Poate să facă ceea ce **cerem**
Poate să facă ceea ce **gândim**
Poate să facă tot ce cerem sau gândim
Poate să facă mai presus de tot ce cerem sau gândim noi
Poate să facă din abundenţă mai presus de tot ce cerem sau gândim noi
Poate să facă nespus mai mult decât cerem sau gândim noi

Mijlocul prin care Dumnezeu răspunde la rugăciunile noastre îl găsim în sintagma: **conform puterii care lucrează în noi.** Asta se referă la Duhul Sfânt, Care lucrează încontinuu în viaţa noastră, căutând să producă roada unui caracter cristic în noi, mustrându-ne pentru păcat, călăuzindu-ne în rugăciune, inspirându-ne şi îndemnându-ne să ne închinăm, îndreptându-ne paşii să slujim cât mai mult. Cu cât ne predăm mai mult Lui, cu atât mai mare va fi eficacitatea Lui în a ne face să ne potrivim chipului lui Cristos, să fim tot mai mult ca El.

3:21 A Lui să fie slava în biserică, prin Cristos Isus în toate generaţiile, în vecii vecilor. Amin. Dumnezeu este Singurul vrednic de toată slava veşnică. Înţelepciunea şi puterea Lui sunt etalate în oştile îngereşti; în soare, în lună şi în stele; în animale, păsări şi peşti; în foc, grindină, zăpadă şi ceaţă; în

vânt; în munţi, dealuri, arbori; în regi şi în oamenii de rând, bătrâni şi tineri; în Israel şi în celelalte naţiuni. Toate acestea au fost rânduite ca să aducă laudă Numelui Domnului (Ps. 148).

Dar mai există un grup din partea căruia I se va aduce glorie veşnică lui Dumnezeu: **biserica** — cu Cristos, capul ei, şi cu credincioşii, trupul ei. Comunitatea aceasta de răscumpăraţi va fi martoră veşnică a harului Său incomparabil de minunat, după cum se exprimă şi Williams:

Gloria eternă a lui Dumnezeu ca Dumnezeu şi Tată va fi făcută să poată fi văzută de-a lungul tuturor veacurilor în biserică şi în Cristos Isus. Ce afirmaţie uimitoare! Cristos şi biserica — un singur trup, care va constitui vehiculul acelei demonstraţii eterne.[23]

Chiar în timpul de faţă, biserica are datoria de a da slavă numelui Său „în cadrul unor servicii de laudă, prin vieţi curate trăite de membrii ei, prin vestirea în toată lumea a Evangheliei şi prin slujirile sale faţă de necazurile şi nevoile omenirii" (Erdman).

Durata acestei laude este: **în toate generaţiile, în vecii vecilor**. La auzul chemării lansate de Pavel să-i fie adusă laudă veşnică lui Dumnezeu în biserică şi în Cristos Isus, inimile noastre răspund printr-un călduros **Amin!**

II. TRĂIREA PRACTICĂ A CREDINCIOSULUI ÎN DOMNUL (Cap. 4-6)

A. Îndemnul la unitate în părtăşia creştină (4:1-6)

4:1 În acest punct din Efeseni intervine o mare ruptură. Capitolele anterioare s-au ocupat de chemarea creştinului. În ultimele trei capitole ale cărţii, creştinul este îndemnat să **umble într-un chip vrednic de chemarea** sa. Poziţia la care am fost ridicaţi de har a constituit tema dominantă a textului de până acum. De aici încolo tema o va constitui trăirea în practică a acelei poziţii. Locul înălţat pe care îl ocupăm în Cristos reclamă o purtare evlavioasă, pe măsura privilegiului imens de care ne bucurăm. Prin urmare, dacă în primele trei capitole (1-3) Efeseni ne poartă în locurile cereşti, în ultimele trei capitole (4-6) se trece la biserica locală, la familie şi la societate în general. După cum a arătat Stott, aceste capitole de încheiere ne învaţă că: „trebuie să cultivăm unitatea în biserică, curăţia în viaţa noastră personală, armonia în familiile noastre şi statornicia în lupta noastră cu puterile răului."

Pentru a doua oară Pavel se numeşte pe sine **întemniţat** — de data asta adăugând: **întemniţat al Domnului**. Theodoret comentează pe această temă: „Ceea ce era pentru lume o ruşine în ochii lui Pavel era considerată drept cea mai mare onoare, apostolul bucurându-se mai mult de lanţurile pe care le purta pentru Cristos decât se bucura un rege de diadema sa."

Ca unul care era întemniţat ca urmare a credincioşiei şi ascultării sale de Domnul, Pavel îşi îndeamnă cititorii să **umble într-un chip vrednic de chemarea** lor. El nu le porunceşte acest lucru, nici nu le pune în vedere să procedeze aşa, ci cu multă tandreţe şi gingăşie îi îndeamnă cu cuvinte drese cu har.

Termenul **a umbla** apare de şapte ori în această epistolă (2:2, 10; 4:1, 17; 5:2, 8, 15), descriind toată sfera comportamentelor unei persoane, modul său de viaţă integru. O umblare **vrednică** este cea care corespunde cu poziţia de neasemuită demnitate de care se bucură un creştin, ca mădular în Trupul lui Cristos.

4:2 În toate sferele vieţii, este important să demonstrăm un spirit cristic, marcat de următoarele trăsături:

Smerenia — un duh de umilinţă adevărată, ce decurge din asocierea noastră cu Domnul Isus. **Smerenia** ne face conştienţi de nimicnicia noastră, învrednicindu-ne să-i estimăm pe alţii mai presus decât pe noi înşine. Este exact reversul îngâmfării şi aroganţei.

Blândeţea — acea atitudine de plecăciune în faţa voii lui Dumnezeu, fără murmur, fără răzvrătire, şi de linişte când suntem confruntaţi cu răutatea omului, fără să ne treacă prin cap să ne răzbunăm. Este o trăsătură exemplificată la modul sublim în viaţa Celui care a spus: „Eu sunt blând şi smerit cu inima." Wright comentează pe această temă:

Ce afirmaţie uluitoare! Cel care a creat lumile, Care a aşezat aştrii cereşti pe orbitele lor, spunându-le pe nume, Cel care păstrează puzderia de constelaţii pe traiectoriile lor, Care măsoară munţii cu cumpăna Lui şi dealurile în al Său cântar, Cel pentru care insulele sunt o nimica toată, Care ţine apele oceanului în palma mâinii Sale, înaintea Căruia toţi locuitorii pământului sunt ca nişte lăcuste — când îmbracă El chip uman, Se descrie pe Sine esenţialmente drept blând şi smerit cu inima. Trebuie să subliniem

că El nu a creat aici un ideal uman desăvârşit, căruia să i se conformeze apoi, ci El Însuşi a fost *aşa*.[24]

Îndelunga răbdare — o stare de spirit liniştită şi aşezată, un duh de răbdare, chiar atunci când este confruntat cu provocări peste limita îndurării. Trăsătură ilustrată prin imaginea unui căţeluş care latră încontinuu şi se repede la dulăul de lângă el. Deşi l-ar putea sfâşia dintr-o îmbucătură, blândul patruped rabdă neastâmpărul frăţiorului său încă necopt, privindu-l cu blândeţe.

Îngăduindu-vă unii pe alţii în dragoste — adică, trecând cu vederea greşelile şi neajunsurile altora, având îngăduinţă faţă de persoane cu diferite temperamente, personalităţi sau capacităţi. Aici nu se pune problema de a menţine o faţadă de politeţe, în spatele căreia lăuntrul nostru să fiarbă de resentimente şi mânie, ci suntem chemaţi să avem o dragoste reală, pozitivă, faţă de cei care ne irită, ne tulbură sau ne fac să ne simţim penibil.

4:3 Căutând să păstraţi unitatea Duhului în legătura păcii. Când a înfiinţat biserica, Dumnezeu a eliminat cel mai mare zid despărţitor ce a existat vreodată între fiinţele umane — vrajba dintre evrei şi Neamuri. În Cristos Isus toate deosebirile dintre aceste două grupuri de oameni au fost abrogate. Dar oare cum avea să se transpună pe plan practic eliminarea acestui zid, în viaţa de zi cu zi a creştinilor proveniţi dintre Neamuri, ce trăiau alături de evreii creştini? Oare aveau să iasă la iveală antagonisme latente? Puteau apărea tendinţele formării unei „biserici iudaice a lui Cristos", separat de altă „biserică a Neamurilor"? Pentru a preveni orice dezbinări sau animozităţi latente, Pavel lansează acum un apel fierbinte la unitate între creştini.

Ei trebuie să-şi dea silinţa **să menţină unitatea Duhului. Duhul** Sfânt i-a făcut pe toţi credincioşii una în Cristos; întreg Trupul este locuit de un singur **Duh**. Este o **unitate** de bază, pe care nimeni şi nimic n-o poate distruge. Dar atunci când credincioşii se ceartă şi se ciorovăiesc, purtarea lor ar putea lăsa să se înţeleagă că acest adevăr nu stă în picioare. **A păstra unitatea Duhului** înseamnă a trăi în pace unii cu alţii. **Pacea** este liantul ce-i leagă pe membrii Trupului lui Cristos laolaltă, în pofida deosebirilor naturale ce există între ei. Reacţia cea mai des întâlnită atunci când se ivesc deosebiri de vederi este ca un grup să se despartă de restul credincioşilor, formând o nouă partidă. Reacţia spirituală este următoarea: „În lucrurile esenţiale: unitate. În chestiuni discutabile: libertate. Peste toate lucrurile să planeze însă: dragostea." În fiecare din noi există suficientă fire veche încât să dezbinăm orice biserică locală sau să aducem prejudicii şi ruină oricărei lucrări a lui Dumnezeu. Prin urmare, trebuie să ne suprimăm mofturile şi capriciile noastre, precum şi preferinţele noastre personale, lucrând, în schimb, împreună cu ceilalţi credincioşi, în **pace**, pentru slava lui Dumnezeu şi binecuvântarea tuturor.

4:4 În loc să exagerăm deosebirile de vederi, mai bine ar fi să avem în vedere cele şapte realităţi pozitive, care alcătuiesc baza adevăratei unităţi creştine:

Un singur trup. În pofida deosebirilor de rasă, culoare a pielii, naţionalitate, cultură, limbă şi temperament, există numai un **singur trup**, alcătuit din toţi credincioşii de la Rusalii la Răpire. Confesiunile, cultele, sectele şi partidele pun obstacole în calea desăvârşirii în practică a acestui adevăr. Toate aceste diviziuni create de om vor fi înlăturate când va reveni Mântuitorul. Prin urmare, parola noastră, în vremea de acum, trebuie să fie: „Toate denumirile şi sectele şi partidele să se destrame, în toţi şi-n toate doar Isus Cristos să troneze!"

Un singur duh. Acelaşi **Duh** care locuieşte în fiecare credincios individual (1 Cor. 6:19) locuieşte şi în Trupul lui Cristos (1 Cor. 3:16).

O singură nădejde. Fiecare membru al bisericii este chemat la acelaşi destin unic: să fie cu Cristos, să fie ca El şi să împartă cu El slava Lui în veci de veci. Această **nădejde unică** cuprinde tot ce-i aşteaptă pe sfinţi la Întoarcerea Domnului Isus şi după aceea.

4:5 Un singur Domn. „Căci chiar dacă ar exista aşa-numiţi «dumnezei», fie în cer, fie pe pământ (ca şi cum ar fi mulţi «dumnezei» şi mulţi «domni»), totuşi pentru noi este un singur Dumnezeu... şi un singur Domn: Isus Cristos, prin Care sunt toate şi prin Care trăim noi" (1 Cor. 8:5, 6; vezi şi 1 Cor. 1:2).

O singură credinţă. Este **credinţa** creştină, corpul de doctrină (sau învăţătură) „transmis odată pentru totdeauna sfinţilor" (Iuda 3) şi păstrat pentru noi în Noul Testament.

Un singur botez. Afirmaţia e valabilă în două sensuri: mai întâi, există **un singur botez** prin Duhul, prin care cei ce se încred în Cristos sunt aşezaţi în Trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13). Apoi există **un singur botez**

prin care convertiţii mărturisesc identificarea lor cu Cristos, în moarte, îngropare şi înviere. Deşi există mai multe modalităţi de botez în perioada actuală, NT recunoaşte un singur botez al credincioşilor, în numele Tatălui, al Fiului şi al Duhului Sfânt. Fiind botezaţi, ucenicii îşi exprimă adeziunea faţă de Cristos, îngroparea faţă de eul lor vechi şi hotărârea de a umbla în viaţa cea nouă.

4:6 Un singur Dumnezeu. Fiecare copil al lui Dumnezeu recunoaşte **un singur Dumnezeu şi Tatăl tuturor** răscumpăraţilor, Care este:

Peste toţi — adică este Suveranul suprem al universului.

Prin toţi — El acţionează prin toţi, folosindu-se de toate lucrurile pentru a-Şi aduce la îndeplinire planurile.

În voi toţi — El locuieşte în toţi credincioşii, fiind prezent în toate locurile în acelaşi timp.

B. Programul de funcţionare corespunzătoare a mădularelor trupului (4:7-16)

4:7 Doctrina unităţii Trupului lui Cristos este îngemănată cu celălalt adevăr complementar: diversitatea membrilor săi. Fiecare membru are un rol binedefinit ce i s-a repartizat. Nu există doi membri identici, după cum nici unul nu va avea o funcţie identică cu a altuia de îndeplinit. Rolul pe care trebuie să-l joace fiecare i-a fost repartizat **după măsura darului lui Cristos**, adică El face aşa cum găseşte El de cuviinţă. Dacă prin sintagma **darul lui Cristos** se înţelege aici „Duhul Sfânt" (Ioan 14:16, 17; Fapte 2:38, 39), atunci gândul care se desprinde este că Duhul Sfânt este Cel care repartizează un anumit dar fiecărui sfânt, învrednicindu-l să exercite acel dar. Pe măsură ce fiecare membru îşi îndeplineşte lucrarea încredinţată, Trupul lui Cristos creşte spiritual şi numeric.

4:8 Pentru a-l ajuta pe fiecare copil al lui Dumnezeu să-şi găsească şi să-şi împlinească funcţia repartizată, Domnul i-a dăruit **daruri** speciale pentru slujbă sau pentru slujirea bisericii. Acestea nu trebuiesc confundate cu darurile menţionate în versetul anterior. Fiecare credincios are un anumit dar (v. 7), dar nu fiecare este unul din **darurile** numite în versetul 11, ci acestea sunt **daruri** speciale, desemnate pentru creşterea trupului.

Mai întâi, constatăm că Dătătorul acestor **daruri** speciale este Domnul Isus Cristos, Cel înviat, înălţat la cer şi glorificat. Pavel citează Psalmul 68:18 ca profeţie potrivit căreia Mesia Se va înălţa la cer, Îşi va cuceri duşmanii şi-i va face **captivi** iar ca răsplată pentru victoria Sa, va primi **daruri** pentru **oameni**.

4:9 Dar asta ridică o problemă! Cum a putut Mesia să Se înalţe la cer? Doar nu trăise El în cer cu Dumnezeu Tatăl, din vecii vecilor? Evident, pentru ca să Se poată sui în cer, trebuie să Se fi coborât mai întâi din cer. Profeţia Înălţării Sale din Psalmul 68:18 presupune o coborâre prealabilă. Prin urmare, am putea parafraza versetul 9 după cum urmează: **„Acum** când se spune în Psalmul 68 **«El s-a suit» — ce înseamnă asta dacă nu că El mai întâi s-a coborât în părţile mai de jos ale pământului."** Noi ştim că exact aşa s-au întâmplat lucrurile. Domnul Isus **a coborât** în ieslea din Betleem, apoi a murit pe cruce şi după aceea a fost înmormântat. **Părţile mai de jos ale pământului** au fost interpretate uneori ca o referire la hades sau iad. Dar asta nu s-ar potrivi cu argumentul de aici: Înălţarea Lui a necesitat o coborâre prealabilă pe pământ, dar nu în iad. În plus, Scriptura arată că duhul lui Cristos s-a dus în cer, nu în iad, când a murit El pe cruce (Luca 23:43, 46).

Traducerea New English Bible redă astfel acest verset: „Acum cuvântul «a coborât» presupune că el de asemenea s-a coborât la nivelul cel mai de jos, chiar până pe pământ."

4:10 Profeţia din Psalmul 68:18 şi coborârea pe care o presupune profeţia s-au împlinit exact prin întruparea, moartea şi îngroparea Domnului Isus. Cel **care a coborât** din cer **este de asemenea Cel care** a cucerit păcatul, pe Satan, demonii şi moartea şi **care S-a suit cu mult mai sus de cerurile** atmosferice şi stelare, **pentru ca să umple toate lucrurile.**

El umple toate lucrurile în sensul că este sursa oricărei binecuvântări, suma tuturor virtuţilor şi Suveranul suprem deasupra tuturor. „Nu este loc între adâncimea crucii şi culmile gloriei pe care El să nu-l fi ocupat," scrie F. W. Grant.[25]

Gândul principal care răzbate din versetele 8-10 este că Dătătorul darurilor este Cristosul înălţat. Nu existau asemenea daruri înainte de a se fi întors El în cer. Asta dă şi mai mult temei concepţiei potrivit căreia biserica nu a existat în Vechiul Testament; căci dacă a existat, atunci înseamnă că a fost o biserică lipsită de daruri.

4:11 În acest punct sunt denumite darurile. Spre suprinderea noastră constatăm că ele

sunt oameni, nu înzestrări naturale sau talente. **El Însuşi i-a dat pe unii apostoli, pe alţii proroci, pe alţii evanghelişti, pe alţii păstori şi învăţători.**

Apostolii au fost bărbaţii care au primit direct din partea Domnului misiunea de a predica cuvântul şi de a sădi biserici. Au fost oameni care L-au văzut pe Cristos la învierea Sa (Fapte 2:22). Ei au avut puterea de a face minuni (2 Cor. 12:12), confirmând prin aceasta mesajul vestit de ei (Ev. 2:4). Împreună cu profeţii din Noul Testament, slujba lor a constat în principal din punerea temeliei bisericii (Ef. 2:20). Apostolii menţionaţi aici se referă doar la cei ce au fost apostoli *după* Înălţarea la cer a lui Cristos.

Prorocii au fost purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu, care au primit revelaţii directe din partea Domnului, pe care le-au transmis apoi mai departe bisericii. Ceea ce rosteau ei prin Duhul Sfânt era cuvântul lui Dumnezeu.

În sens primar, noi nu mai avem apostoli şi proroci în epoca actuală. Misiunea lor a încetat, după ce a fost pusă temelia bisericii şi s-a încheiat canonul Noului Testament. Deja am subliniat că Pavel se referă aici la **prorocii** Noului Testament, care au fost daţi de Cristos după Înălţarea Sa. A-i considera profeţi ai Vechiului Testament nu ar face decât să complice situaţia, introducând elemente absurde în acest pasaj.

Evanghelistii sunt cei ce predică vestea bună a mântuirii. Ei sunt dotaţi în chip divin pentru câştigarea de suflete pierdute la Cristos. Ei au capacitatea specială de a diagnostica condiţia unui păcătos, de a-i scormoni conştiinţa, de a răspunde la obiecţiile formulate de acesta, de a-i încuraja pe cei ce doresc să se predea lui Cristos şi de a-i ajuta pe convertiţi să găsească asigurarea că sunt mântuiţi, din Cuvântul lui Dumnezeu. Evanghelistii trebuie să provină dintr-o biserică locală, să predice apoi cuvântul în lume, după care să-i îndrume pe convertiţii rezultaţi în urma propovăduirii lor către o biserică locală, în care să fie hrăniţi duhovniceşte şi încurajaţi.

Păstorii sunt bărbaţi care slujesc ca păstori asistenţi ai oilor sub conducerea păstorului, Cristos. Ei călăuzesc şi hrănesc turma. Lor li s-a încredinţat misiunea de a da sfaturi înţelepte, de a îndrepta, de a încuraja şi de a mângâia.

Lucrarea **păstorilor** este strâns legată de aceea a presbiterilor într-o biserică locală, deosebirea principală dintre ei fiind că funcţia păstorului este considerată un dar, pe când presbiterul ocupă un post. Noul Testament înfăţişează o seamă de păstori în biserica locală (vezi Fapte 20:17, 28: 1 Pet. 5:1, 2), mai degrabă decât un singur păstor sau un singur presbiter care să prezideze.

Învăţătorii sunt bărbaţi care au primit învrednicirea divină de a explica ce spune Biblia, de a interpreta ce înseamnă şi de a o aplica la inimile şi conştiinţele sfinţilor. Pe când un evanghelist poate predica evanghelia dintr-un pasaj scos din contextul său, învăţătorul caută să arate cum se potriveşte un pasaj în contextul său.

Pentru că între **păstori şi învăţători** se stabileşte o legătură în acest verset, unii au conchis că ar fi vorba de o singură poziţie, aceea de învăţători-păstori sau păstori-învăţători. Dar lucrurile nu stau chiar aşa. E posibil ca cineva să aibă înzestrarea de a fi învăţător, fără să posede şi inima de păstor. Iar un păstor poate folosi cuvântul, fără ca să fie talentat în mod special pentru predarea lui. Dacă prin **păstorii şi învăţătorii** din versetul 11 se înţelege una şi aceeaşi persoană, atunci aceeaşi regulă gramaticală[26] dictează ca apostolii şi profeţii din 2:20 să reprezinte iarăşi o singură persoană.

Un ultim cuvânt pe această temă: trebuie să fim atenţi să facem distincţie între darurile divine şi talentele naturale. Nici o persoană nemântuită, indiferent cât ar fi de talentată, nu ar putea fi evanghelist, păstor sau învăţător în înţelesul Noului Testament. Nici chiar un creştin nu poate fi nici unul din aceste lucruri, decât dacă a primit darul concret pentru una din aceste chemări. Darurile Duhului sunt supranaturale, învrednicindu-l pe cel care le posedă să facă ceea ce i-ar fi imposibil în mod omenesc.

4:12 Am ajuns acum la funcţia sau scopul darurilor, care este: pentru echiparea sfinţilor în vederea lucrării de slujire, **pentru edificarea trupului lui Cristos.** Procesul este următorul:

1. Darurile îi echipează pe **sfinţi**.
2. Apoi **sfinţii** slujesc.
3. După aceea, **trupul** este zidit (edificat).

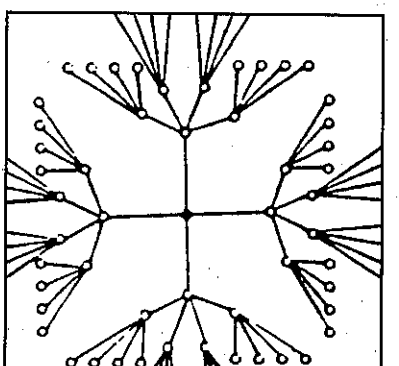
Slujirea (slujba) nu este o ocupaţie specializată, limitată la bărbaţi cu pregătire profesională în acest sens. Acest termen (*ministry* în engleză, n.tr.) rezervat de obicei clerului, înseamnă pur şi simplu *slujire* şi cuprinde toafe formele de slujire duhovnicească. Ceea ce ne învaţă acest verset este că toţi credincioşii trebuie să fie „in the ministry" (adică, toţi trebuie să slujească, făcând

activităţi pe care le îndeplinesc de obicei clericii, n.tr.)

Darurile sunt date pentru a-i desăvârşi sau echipa pe toţi creştinii, ca să-L slujească pe Domnul şi astfel să zidească **trupul lui Cristos**. Vance Havner explică în chip inimitabil acest lucru:

Fiecare creştin a primit împuternicirea, pentru că fiecare creştin este misionar. S-a spus că Evanghelia nu este doar un lucru pe care îl auzim la biserică, ci un lucru pe care trebuie să-l vestim când plecăm de la biserică — şi la asta am fost rânduiţi cu toţii. S-a spus de asemenea că «creştinismul a început cu o ceată de martori mireni; după care a devenit un carierism [textual: amvonism, n.tr.] profesional, finanţat de spectatorii mireni!» Actualmente noi angajăm un personal al bisericii, care să desfăşoare «muncă creştină cu normă întreagă», în timp ce noi stăm comozi pe bancă în fiecare duminică, urmărind cum îşi desfăşoară aceştia munca. Intenţia a fost însă ca fiecare creştin să fie angajat în slujire cu normă întreagă... Există într-adevăr o *ministry* (slujire, dar şi profesia de cleric, n.tr.) pentru păstori, învăţători şi evanghelişti — dar cu ce scop? ....Pentru desăvârşirea sfinţilor în vederea slujirii lor.[27]

Aceşti bărbaţi cu dăruire divină nu trebuie să slujească în aşa fel încât să-i facă pe oameni să depindă în permanenţă de ei. Ci mai degrabă ar trebui să-şi dea silinţele ca într-o zi sfinţii să fie în stare să-şi desfăşoare singuri lucrarea. Iată cum am putea ilustra acest lucru:

Punctul din centru reprezintă, să spunem, darul unui învăţător. El îi slujeşte pe cei situaţi în cercurile din jurul său, pentru ca aceştia să fie echipaţi şi zidiţi în credinţă. La rândul lor aceştia se duc şi-i slujesc mai departe pe alţii, potrivit cu darurile pe care li le-a dat Dumnezeu. În felul acesta biserica creşte şi se extinde. Este metoda divină de producere a creşterii în **trupul lui Cristos**, atât numeric, cât şi spiritual.

Limitarea slujirii creştine la o clasă selectă de oameni împiedică dezvoltarea copiilor lui Dumnezeu, înăbuşind cauza evanghelizării mondiale şi frânând dezvoltarea bisericii. Distincţia dintre cler şi laici (sau mireni, n.tr.) este nebiblică, constituind, probabil, cea mai mare piedică în calea răspândirii evangheliei.

4:13 Versetul 13 răspunde la întrebarea: „Cât timp va continua acest proces de creştere?" Răspunsul este: **până vom ajunge toţi la** o stare de **unitate**, maturitate şi conformitate.

Unitatea. Când Domnul îşi va lua acasă, în cer, biserica, noi vom fi ajuns la **unitatea... cunoştinţei Fiului lui Dumnezeu.** Acum avem păreri individuale despre Domnul, despre felul cum este El, despre implicaţiile învăţăturilor Sale. Atunci însă Îl vom vedea aşa cum este şi vom cunoaşte aşa cum suntem cunoscuţi noi înşine.

Maturitatea. La Răpire, noi vom ajunge de asemenea la deplina maturitate sau creştere. Atât ca indivizi, cât şi ca Trup al lui Cristos, noi vom realiza perfecţiunea dezvoltării spirituale.

Conformitatea. Şi vom fi conformaţi Lui (făcuţi asemenea Lui). Toţi vom fi din punct de vedere moral ca **Cristos.** Iar biserica universală va fi un Trup deplin dezvoltat, perfect adecvat la Slăvitul său Cap. „Plinătatea lui Cristos este Biserica însăşi, plinătatea Celui ce împlineşte totul în toţi" (FWG). **Măsura staturii** bisericii este dezvoltarea ei completă, împlinirea planului avut de Dumnezeu în vedere pentru creşterea ei.

4:14 Când darurile operează în maniera rânduită de Dumnezeu, iar sfinţii sunt activi în slujba Domnului, se evită trei pericole: imaturitatea, instabilitatea şi credulitatea.

Imaturitatea. Credincioşii care nu se angajează niciodată în slujirea lui Cristos cu toată râvna nu ies niciodată din starea de copilărie spirituală. Ei rămân nedezvoltaţi, datorită lipsei de exerciţii. Tocmai unor asemenea creştini li s-a adresat scriitorul cărţii Evrei, când a spus: „Deşi deja la ora actuală voi ar trebui să fiţi învăţători, voi aveţi încă trebuinţă să vă înveţe cineva din nou..." (Ev. 5:12).

Instabilitatea. Un alt pericol este cel al

nestatorniciei spirituale. Creştinii imaturi sunt susceptibili la toate ciudăţeniile ce ies pe piaţă şi la toate scamatoriile şi înşelăciunile şarlatanilor. Ei devin nişte vagabonzi religioşi, ducându-se când încolo, când încoace, de la o fantezie care îi atrage la alta.

Credulitatea. Cel mai mare pericol este cel acela de a fi amăgiţi. Cei ce sunt sugari în credinţă nu şi-au format deprinderea şi destoinicia în cuvântul neprihănirii, simţurile lor nefiind suficient de exersate pentru a putea discerne între bine şi rău (Ev. 5:13, 14). În mod inevitabil ei vor întâlni vreun membru al unui cult deraiat, care îi va impresiona cu zelul şi sinceritatea sa aparentă. Doar pentru acea persoană va uza de un limbaj religios, credinciosul credul va crede că neapărat acea persoană este un creştin adevărat. În schimb, dacă aceşti creştini creduli ar fi studiat ei înşişi Biblia, ar fi putut detecta imediat această manipulare amăgitoare a cuvintelor. Şi uite aşa ei sunt **purtaţi** de acest **vânt de învăţătură** şi determinaţi de **viclenia** unor oameni fără scrupule să accepte această formă de rătăcire ridicată la rang de sistem.

4:15 Ultimele două versete din acest paragraf descriu procesul corect de creştere în cadrul Trupului lui Cristos. Mai întâi, este nevoie de aderarea la doctrina corectă: **ci, spunând adevărul...** Nu are voie să existe nici un compromis cu privire la principiile de bază ale credinţei. În al doilea rând, trebuie să existe un duh corespunzător: **ci, spunând adevărul în dragoste.** Dacă adevărul este rostit în orice alt fel, rezultatul va fi o mărturie unilaterală, cum arată şi Blaikie:

> Adevărul este elementul în care trebuie să trăim, să ne mişcăm şi să avem fiinţa... Dar adevărul trebuie să fie împletit în chip inseparabil cu dragostea; o veste bună rostită pe un ton aspru nu mai este o veste bună. Farmecul mesajului va fi distrus atunci când solul îl va transmite cu un duh tulburat.[28]

Apoi, pe măsură ce darurile îi echipează pe sfinţi, iar sfinţii se angajează în slujire activă, ei **cresc în toate până** la Cristos. Cristos este ţelul şi obiectivul creşterii lor iar sfera creşterii e redată de cuvintele: **în toate lucrurile**. În fiecare domeniu al vieţii ei vor deveni tot mai asemănători cu **El,** tot mai mult ca **El**. Pe măsură ce Capul va fi lăsat să-şi spună cuvântul în biserică şi voia Lui va fi aplicată, Trupul Lui va oferi lumii o reprezentare tot mai exactă a Sa!

4:16 Domnul Isus nu este doar ţelul creşterii, ci El este şi sursa creşterii. **Din** El **tot trupul** este implicat în procesul creşterii. Minunata integrare a mădularelor în Trup este descrisă prin sintagma **uniţi şi sudaţi laolaltă.** Asta înseamnă că fiecărui membru al Trupului lui Cristos i s-a desemnat locul precis şi funcţia pe care trebuie s-o îndeplinească, fiind astfel perfect **unit** cu toţi ceilalţi membri, pentru a forma un organism complet şi viu. Importanţa şi chiar indispensabilitatea fiecărui membru se vede din expresia: **unit şi sudat laolaltă prin ceea ce dă fiecare încheietură**. Trupul uman este alcătuit în mare din oase, organe şi carne. Oasele sunt legale laolaltă de încheieturi şi ligamente iar organele sunt ataşate de ligamente. Fiecare încheietură şi ligament îndeplineşte un rol în cadrul creşterii şi utilităţii trupului. Tot aşa este şi cu **trupul** lui Cristos. Nici un membru nu este în plus sau de prisos, ci chiar şi cel mai umil credincios este necesar.

Pe măsură ce credinciosul îşi împlineşte rolul ce i s-a dat, **trupul** creşte, devenind un tot unitar, armonios şi bine articulat. În sens foarte real, **trupul cauzează creşterea trupului** (tradus după ediţia engleză, n.tr.), oricât de paradoxal ar părea această sintagmă. Asta înseamnă pur şi simplu că creşterea este stimulată chiar de trup, pe măsură ce mădularele se hrănesc din Cuvântul lui Dumnezeu, se roagă, se închină şi Îl vestec pe Cristos, mărturisindu-L. După cum s-a exprimat Chafer: „Biserica, asemenea trupului uman, are capacitatea de autodezvoltare." Pe lângă dezvoltarea sub raportul mărimii, mai este o zidire în dragoste. Asta se referă la preocuparea reciprocă a membrilor unii pentru alţii. Pe măsură ce creştinii rămân în Cristos, îndeplinindu-şi funcţia corespunzătoare ce li s-a repartizat în cadrul bisericii, ei cresc, apropriindu-se tot mai mult unii de alţii **în dragoste** şi în unitate.

C. Îndemnul la o nouă morală (4:17-5:21)

4:17 Aici începe elocventul îndemn lansat de apostol în vederea unei noi morale, îndemn care se extinde până la 5:21. Mărturisind **în Domnul**, adică prin autoritatea **Domnului** şi prin inspiraţie divină, el îi îndeamnă pe creştini să se dezbare de orice urmă a vieţii lor anterioare, ca de o haină întinată, şi să se îmbrace, în schimb, cu virtuţile şi excelenţele Domnului Isus Cristos. **Să nu mai trăiţi ca Neamurile.** Ei nu

mai erau **Neamuri**, ci creştini. Prin urmare, trebuia să existe o schimbare corespunzătoare în viaţa lor. Pavel vedea lumea păgână a Neamurilor fără Cristos cufundată în ignoranţă şi degradare, fiind caracterizată de şapte groaznice atribute, după cum urmează:

Dezorientaţi. Ei umblau **în deşertăciunea gândurilor lor.** Erau foarte ocupaţi, dar nu înregistrau nici un progres. Ei alergau după himere, neglijând marile realităţi ale vieţii.

4:18 ***Orbi.*** „Ei trăiesc legaţi la ochi, într-o lume a iluziilor" (JBP). **Înţelegerea lor** era **întunecată.** Mai întâi, ei erau incapabili din naştere să înţeleagă adevărurile spirituale şi apoi, datorită faptului că au respins cunoaşterea adevăratului Dumnezeu, ei au orbit ca judecată din partea lui Dumnezeu.

Nelegiuiţi. Ei erau **străini de viaţa lui Dumnezeu,** sau foarte îndepărtaţi de El — în urma ignoranţei lor voite şi adânc înrădăcinate şi a împietririi inimii lor. Ei respinseseră lumina lui Dumnezeu dată la creaţie şi în conştiinţa lor şi se dedaseră la idolatrie, după care s-au cufundat tot mai adânc şi mai departe de Dumnezeu.

4:19 ***Neruşinaţi.*** Ei **şi-au pierdut orice pic de simţire,** cum se exprimă şi W. C. Wright:

> Ce expresiv traduce Moule acest pasaj: „au învins durerea"! Când treci prima oară peste glasul conştiinţei, simţi o remuşcare, auzi cum protestează cugetul tău. Dar dacă vei înăbuşi glasul acela, el se va stinge, cu timpul, pe măsură ce vei înăbuşi protestul său. Curând mustrarea conştiinţei va fi tot mai slabă, până când, în cele din urmă, vei reuşi „să învingi durerea"![29]

Sordizi. În mod conştient, ei **s-au dedat la desfrânare,** adică la o comportare ticăloasă şi imorală. Păcatul numărul unu al Neamurilor era şi este imoralitatea sexuală. Ei s-au cufundat în grozăvii de nedescris de decădere şi depravare — aşa cum mărturisesc zidurile oraşului Pompeii, (îngropat de cenuşa erupţiei vulcanului Vezuviu şi excavat în perioada modernă), dezvăluind viaţa desfrânată şi neruşinată pe care o trăiau locuitorii acestui oraş. Aceleaşi trăsături caracterizează lumea Neamurilor de astăzi.

Indecenţi. În păcatul lor sexual, ei **practicau orice fel de necurăţie,** ca şi când ar fi desfăşurat un comerţ sau o afacere cu **desfrânarea**

Nesătui. **Cu lăcomie.** Nimic nu le era de ajuns, niciodată nu se săturau. Păcatul lor crea un apetit enorm după şi mai multe păcate, şi mai multe stricăciuni!

4:20 Cât de mult se deosebeau toate acestea de **Cristosul** pe care ajunseseră efesenii să-L cunoască şi să-L iubească! El era personificarea purităţii şi castităţii. El nu a cunoscut nici un păcat, nu a comis nici un păcat şi în El nu s-a găsit nici un păcat.

4:21 Cuvintul **dacă** din sintagma: **dacă într-adevăr L-aţi ascultat şi aţi fost învăţaţi de El** nu exprimă deloc îndoiala cu privire la faptul că efesenii au fost convertiţi, ci, pur şi simplu, subliniază că toţi cei ce L-au auzit pe Cristos şi au fost învăţaţi de El au ajuns să-L cunoască pe El ca chintesenţa sfinţeniei şi evlaviei. A-L fi auzit şi ascultat pe Cristos înseamnă a-L fi ascultat cu ascultarea sau auzirea credinţei — adică a-L fi acceptat pe El ca Domn şi Mântuitor. Sintagma: **învăţaţi de El** se referă la instrucţia pe care au primit-o efesenii, pe măsură ce au umblat în părtăşie cu El după convertirea lor, cum arată şi Blaikie: „Tot adevărul capătă o altă nuanţă şi un alt caracter, atunci când există o relaţie personală cu Isus. Adevărul, despărţit de Persoana lui Cristos, nu are putere prea mare."[30] **După cum este adevărul în Isus** (sau **potrivit adevărului care este în Isus**, n.tr.). El nu numai că îi învaţă pe oameni adevărul, ci este chiar El Însuşi adevărul întrupat (Ioan 14:6). Numele **Isus** ne transportă în trecut, la viaţa Sa pe pământ, întrucât acesta este numele Său la Încarnare. În viaţa aceea fără pată pe care a trăit-o El ca Om pe acest pământ, noi vedem însăşi antiteza modului de viaţă al Neamurilor, cum ne arată apostolul Pavel.

4:22 În şcoala lui Cristos noi învăţăm că la convertire ne dezbrăcăm de **omul cel vechi, care se strică după poftele înşelătoare. Omul cel vechi** se referă la tot ce era persoana respectivă înainte de convertirea sa, tot ce era ca copil al lui Adam. Este **stricat,** ca urmare a faptului că a cedat în faţa unor pofte rele, **înşelătoare,** care la început par atrăgătoare, plăcute şi promit multă satisfacţie, dar care îşi arată apoi toată hidoşenia, dezamăgindu-l pe cel ce a gustat din ele. În ce priveşte poziţia sa în Cristos, **omul cel vechi** al credinciosului a fost răstignit şi îngropat cu Cristos. Dar credinciosul trebuie să-l socotească mort şi în practica vieţii de zi cu zi. Aici Pavel subliniază latura poziţională a adevărului — ne-am **dezbrăcat de omul cel vechi** odată pentru totdeauna!

4:23 O a doua lecţie pe care au învăţat-o efesenii la picioarele lui Isus a fost că ei erau

în curs de reînnoire a duhului minţii lor. Asta denotă o schimbare totală de macaz, o întoarcere de o sută optzeci de grade în gândirea lor, o trecere de la impuritate mentală la sfinţenie. Duhul lui Dumnezeu influenţează procesul gândirii, ajutându-ne să raţionăm, să vedem lucrurile din punctul de vedere al lui Dumnezeu, iar nu din acela al oamenilor nemântuiţi.

4:24 A treia lecţie constă în faptul că ei s-au **îmbrăcat cu omul cel nou**, odată pentru totdeauna. **Omul cel nou** este exact ceea ce este un credincios în Cristos. Este o nouă creaţie, în care lucrurile vechi au trecut şi toate lucrurile s-au făcut noi (2 Cor. 5:17). Acest **om nou** este **după chipul lui Dumnezeu**, adică **creat** după asemănarea Lui, manifestându-se **în adevărata neprihănire şi sfinţenie**. Prin **neprihănire** se înţelege comportarea corectă faţă de alţii. **Sfinţenia** este „pioşenia faţă de Dumnezeu, care Îi acordă Lui locul ce I se cuvine," conform definiţiei date de F. W. Grant.

4:25 Pavel trece acum de la poziţia credincioşilor (în Cristos), la starea lor. Întrucât ei s-au dezbrăcat de omul cel vechi şi s-au îmbrăcat cu omul cel nou, prin unirea lor cu Cristos, ei trebuie să demonstreze în viaţa de toate zilele această inversare extraordinară de poziţie şi de valori. Ei pot realiza acest lucru mai întâi lepădând minciuna şi îmbrăcându-se cu adevărul, spunând numai adevărul. Prin **minciună** se înţelege aici orice formă de necinste, fie că e vorba de jumătăţi de adevăr, fie exagerări, înşelăciuni sau eşecul de a-ţi ţine promisiunea, trădarea încrederii acordate, linguşeala sau denaturarea faptelor pe formularul de plată a impozitelor. Cuvântul creştinului trebuie să fie întru totul vrednic de încredere. Da al lui trebuie să însemne da iar nu, nu! Viaţa unui creştin devine un *libel* mai degrabă decât un *Bible* atunci când se dedă la orice formă de denaturare a adevărului (joc de cuvinte realizat de autor între doi termeni cu aceeaşi rimă, primul, „libel", însemnând: vorbire de rău, delaţiune şi, prin extensie, ceva fals, iar al doilea înseamnă „Biblie", n.tr.).

Suntem datori să spunem adevărul tuturor oamenilor. Dar prin **aproapele** Pavel se referă aici, mai cu seamă, la fraţii şi surorile noastre de credinţă, după cum reiese din propoziţia următoare: **pentru că suntem mădulare unii altora** (cf. Rom. 12:5; 1 Cor. 12:12-27). Este de neconceput pentru un creştin să-l mintă pe alt creştin. E tot atât de nefiresc ca şi când un nerv din organism ar transmite în mod deliberat un semnal fals creierului sau când ochiul ar înşela încrederea restului trupului, neprevenindu-l de pericolul ce-l paşte.

4:26 Al doilea domeniu în care trebuie să aibă loc o reînnoire practică a vieţii noastre este în legătură cu **mânia** păcătoasă şi cu indignarea neprihănită. Există momente când un credincios poate să fie indignat, cu justificare neprihănită, cum ar fi situaţia în care caracterul lui Dumnezeu ar fi atacat. În asemenea cazuri ni se porunceşte: **Mâniaţi-vă!** Da, mânia împotriva răului poate fi neprihănită. Dar sunt alte situaţii, în care mânia este păcătoasă. Când se exprimă prin sentimente de răutate, gelozie şi invidie, prin resentimente, spirit răzbunător sau ură, pentru răul care ni s-a făcut, mânia aceasta este interzisă. Aristotel spunea: „Oricine se poate mânia — asta e uşor; dar să te mânii pe persoana care trebuie, în măsura care trebuie, pentru scopul care trebuie şi în modul care trebuie — ei bine, asta *nu e* deloc uşor." Dacă un credincios dă frâu liber **mâniei** sale nelegitime, el trebuie s-o mărturisească imediat şi să se lase de ea. Mărturisirea trebuie făcută atât înaintea lui Dumnezeu, cât şi a persoanei lezate de mânia credinciosului. Nu avem voie să adunăm resentimente, nu trebuie să ţinem supărarea pentru iritarea ce ne-a fost produsă. **Să nu apună soarele peste mânia voastră**. Tot ce tulbură părtăşia noastră cu Dumnezeu sau cu fraţii şi surorile noastre trebuie să fie remediat de urgenţă.

4:27 Păcatul nemărturisit al „enervării" îi asigură **diavolului** un punct de sprijin în noi, un cap de pod, o bază de pe care să poată opera. El e suficient de abil să găsească destule asemenea prilejuri, fără să mai fie nevoie de ajutorul nostru! Prin urmare, nu trebuie să scuzăm răutatea, maliţia, mânia, supărarea, invidia, ura sau patima în viaţa noastră. Aceste păcate discreditează mărturia creştină, îi fac pe cei nemântuiţi să se poticnească, îi ofensează pe credincioşi şi ne dăunează nouă înşine, pe plan spiritual şi fizic.

4:28 În continuare, Pavel îşi îndreaptă atenţia spre contrastul dintre modul de a se purta al omului vechi şi cel al omului nou. Cel vechi fură dar cel nou împarte cu altul. Dezbrăcaţi-vă de cel vechi şi îmbrăcaţi-vă cu cel nou — spune Pavel. Faptul că Pavel le adresează credincioşilor un îndemn de felul: **„Cine fură să nu mai fure"** infirmă ideea potrivit căreia creştinii sunt desăvârşiţi, în

sensul că sunt fără păcat. Ei încă posedă natura veche, rea şi egoistă, pe care trebuie s-o considere moartă în experienţa lor de zi cu zi. Furtul poate îmbrăca multe forme — de la cazurile grosolane de jaf până la neachitarea datoriilor sau acţiunea de a-L mărturisi pe Cristos în timpul ce-l datorăm patronului nostru, şi până la formele de plagiatură, apoi folosirea unor greutăţi şi măsurători inexacte, precum şi trecerea unor date inexacte în formele de decontare a cheltuielilor de deplasare. Desigur, interdicţia din acest verset de a nu fura nu este nouă. Legea lui Moise interzicea furtul (Ex. 20:15). Abia restul versetului îi conferă un caracter creştin aparte. Noi nu numai că trebuie să ne ferim să furăm, ci trebuie să ne angajăm într-o ocupaţie onorabilă, pentru a putea să câştigăm suficient pentru a împărţi cu alţii, mai nevoiaşi decât noi. Harul, nu legea, este cel care ne învredniceşte să trăim o viaţă de sfinţenie. Numai puterea pozitivă a harului poate să-l transforme pe un hoţ într-un filantrop.

Această învăţătură are un caracter radical şi revoluţionar. Tendinţa naturală a oamenilor este să muncească pentru a-şi putea împlini nevoile şi dorinţele lor proprii. Când creşte venitul lor, creşte şi nivelul lor de trai. Toate lucrurile din viaţa lor se învârt în jurul eului lor. Dar versetul acesta sugerează o concepţie mai nobilă, mai elevată asupra angajării într-un serviciu laic, considerându-l drept un mijloc de a ne câştiga un nivel de trai modest pentru familia noastră, dar şi un prilej de a uşura **nevoile** umane, de ordin spiritual şi vremelnic, atât pe plan intern, cât şi extern. Şi ce vaste sunt aceste **nevoi**!

4:29 Apostolul se ocupă apoi de subiectul vorbirii, contrastând ceea ce este nefolositor cu ceea ce este edificator. Vorbirea **murdară** înseamnă, în general, conversaţia care utilizează cuvinte deşănţate, cu subînţelesuri dubioase. Aici sunt incluse bancurile deplasate, înjurăturile şi poveştile cu conţinut imoral. Dar într-un înţeles mai larg, versetul poate să se refere la orice formă de conversaţie frivolă, uşuratică, lipsită de conţinut, nefolositoare şi la bârfă. Pavel se ocupă de limbajul obscen şi murdar la 5:4; aici el ne îndeamnă să ne debarasăm de orice vorbire nefolositoare, înlocuind-o cu un mod constructiv de a conversa. Vorbirea creştinului trebuie să fie:

Edificatoare. Trebuie să aibă ca urmare zidirea ascultătorilor.

Adecvată. Trebuie să corespundă cu situaţia dată.

Dreasă cu har. Trebuie **să dea har celor** care o aud.

4:30 Să nu întristaţi pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, prin care aţi fost pecetluiţi pentru ziua răscumpărării. Dacă citim acest verset în legătură cu cel anterior, atunci înseamnă că orice vorbire nefolositoare, orice fiecăreală va întrista Duhul. De asemenea putem lega acest verset de versetele 25-28, unde ni se arată că orice minciună, orice mânie păcătoasă orice act de furt de asemenea Îl întristează pe Duhul. Sau, în sens mai cuprinzător, ni se spune că trebuie să ne abţinem de la orice lucru care Îl întristează pe Duhul Sfânt. Sunt sugerate trei motive întemeiate:

1. El este Duhul *Sfânt*. Tot ce nu e sfânt Îi displace Duhului Sfânt.

2. El este Duhul Sfânt al lui **Dumnezeu**, deci un membru al Sfintei Treimi.

3. Noi am **fost pecetluiţi pentru ziua răscumpărării**. Cum am arătat înainte, pecetea sau sigiliul denotă proprietatea sau securitatea. El este sigiliul care garantează faptul că vom fi păstraţi şi păziţi în siguranţă până când va reveni Cristos, când mântuirea noastră va fi desăvârşită. Interesant că Pavel foloseşte aici argumentul siguranţei veşnice a credinciosului ca unul din cele mai puternice motive care ar trebui să ne determine să *nu* păcătuim.

Faptul că El poate fi întristat demonstrează că Duhul Sfânt este o Persoană, şi nu doar o influenţă. Mai înseamnă că El ne iubeşte, deoarece numai cineva care iubeşte poate fi întristat. Lucrarea predilectă a Duhului lui Dumnezeu este de a-L slăvi pe Cristos şi de a-l transforma pe credincios, după chipul Lui (2 Cor. 3:18). Când un creştin păcătuieşte, Duhul Sfânt trebuie să adopte slujba restaurării, căci Duhul Sfânt este întristat când vede că progresul spiritual al credinciosului este întrerupt de păcat. În acest caz, El trebuie să-l conducă pe creştin către pocăinţă şi mărturisirea păcatului.

4:31 Toate păcatele ce ţin de enervare şi de nestăpânirea limbii trebuie să fie lepădate. Apostolul enumeră câteva din aceste păcate. Deşi nu este întotdeauna posibil să le precizăm pe fiecare din ele, totuşi se pot stabili liniile mari:

Amărăciunea — resentimentele, supărarea mocnită, refuzul de a ierta şi sentimentele de asprime.

Iuţimea — izbucnirile de furie, accesele de mânie, ieşirile violente.

Mânia — supărarea, atitudinea morocănoasă, animozitatea, ostilitatea.

Strigarea — Urletele, vorbirea pe un ton răstit, ţipetele cauzate de furie, certurile, ciorovăielile, încercarea de a-l învinge pe oponent ţipând mai tare decât el.

Defăimarea — insultele, vorbirea de rău, cuvintele care rănesc.

Răutatea — A-i dori cuiva rău, maliţiozitatea, ciuda.

4:32 Toate aceste păcate legate de ieşirile necontrolate trebuiesc lepădate, dar golul rămas în urma eliminării lor trebuie umplut prin cultivarea unor calităţi creştine, căci păcatele enumerate mai sus sunt vicii ce izvorăsc în chip natural din firea veche, în timp ce virtuţile enumerate în versetul 32 sunt supranaturale:

Bunătatea — o preocupare ne-egoistă pentru bunăstarea altora şi dorinţa de a veni în ajutor, chiar cu preţul unor mari sacrificii personale.

Mila („inima plină de tandreţe") — o atitudine de afecţiune, de înţelegere a situaţiei prin care trece cealaltă persoană, de interes pentru soarta altora şi dorinţa de a pune umărul, ajutându-i să-şi ducă povara.

Iertarea — disponibilitatea de a trece cu vederea nedreptăţile ce ni se fac, de a nu aduna în inima noastră dorinţa de a ne răzbuna pentru răul ce ni s-a făcut.

Cea mai strălucită pildă de iertare ne-a lăsat-o Dumnezeu Însuşi. Temelia de pe care ne iartă El o constituie lucrarea lui Cristos de la Cruce, noi fiind beneficiarii nevrednici ai acestei iertări. Dumnezeu nu putea ierta păcatul fără îndeplinirea cerinţelor dreptăţii. El a împlinit cerinţele dreptăţii Sale prin dragostea de care a dat dovadă. **În Cristos**, adică în Persoana şi lucrarea Sa, Dumnezeu a găsit temelia dreptăţii, pe baza căreia să ne poată ierta.

Întrucât El ne-a iertat, când noi înşine eram datori cu „milioane de dolari", cum se exprimă J. B. Philips când traduce textul de la Matei 18:23-28, înseamnă că şi noi avem datoria de a ierta pe cei ce ne datorează „doar câţiva dolari", aşa cum ne îndeamnă şi Lenski:

> În clipa când cineva îmi face un rău sau mă nedreptăţeşte în vreun fel, eu trebuie să-l iert, căci atunci sufletul *meu* este liber. Dacă îi ţin însă la socoteală răul pe care mi l-a săvârşit, păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu şi împotriva acelei persoane, punându-mi în pericol propria mea iertare în faţa lui Dumnezeu. Nu mai are importanţă dacă omul respectiv se pocăieşte, caută să îndrepte răul făcut sau îmi cere iertare, căci eu l-am iertat de la bun început, pe loc. În acest caz, omul care m-a nedreptăţit va trebui să stea în faţa lui Dumnezeu, dând socoteală pentru răul ce l-a comis. Dar asta nu e treaba mea, ci a lui şi a lui Dumnezeu. Eu doar atât trebuie să fac să-l ajut potrivit cu Matei 18:15 şi următoarele. Nu are importanţă daca această lucrare va fi încununată cu succes sau nu. De fapt, înainte de a fi declanşată această lucrare, eu trebuia să fi iertat deja persoana respectivă.[32]

5:1 Pilda de iertare pe care ne-o dă Dumnezeu la 4:32 formează temeiul îndemnului lui Pavel de aici. Iată în ce constă legătura: Dumnezeu, în Cristos, v-a iertat. Acum **fiţi imitatori ai lui Dumnezeu** (sau „Urmaţi exemplul lui Dumnezeu"), iertându-vă unii pe alţii. Un motiv special este redat de cuvintele: **ca nişte copii iubiţi**. În viaţa naturală, copiii poartă semnalmentele familiei din care provin, asemănarea cu ceilalţi membri ai familiei, lor revenindu-le îndatorirea de a nu ştirbi cu nimic bunul nume de care se bucură aceasta. În viaţa spirituală, noi trebuie să demonsrăm lumii trăsăturile Tatălui nostru, căutând să umblăm vrednici de demnitatea noastră ca nişte **copii** preaiubiţi ai Săi.

5:2 O altă modalitate prin care trebuie să ne asemănăm cu Domnul nostru este aceea a umblării **în dragoste**. Restul versetului arată că **a umbla în dragoste** înseamnă a ne dărui în folosul altora. Asta a făcut Cristos — Pilda noastră desăvârşită. Ce uimitor! El ne-a iubit. Dovada iubirii Sale constă în faptul că S-a dat pe Sine pentru noi în moartea Sa de pe cruce.

Darul Lui este descris ca **prinos şi ca o jertfă de bun miros lui Dumnezeu**. Prin jertfă se subînţelege şi faptul că a murit pentru noi. El a fost adevărata jertfă a arderii de tot, Cel care S-a dăruit cu totul voii lui Dumnezeu, chiar până la moartea pe cruce. **Jertfa** Sa de un devotament nespus de mare este calificată aici ca fiind **de bun miros** sau de o aromă plăcut mirositoare. F. B. Meyer comentează în acest sens: „O iubire fără margini, neţinând cont de preţ, pentru cei care, din fire, nu meritau nimic din toate acestea. Iată un spectacol care a umplut cerul de mireasmă şi inima lui Dumnezeu de bucurie!"[33]

Domnul Isus S-a făcut plăcut Tatălui Său dându-se pe Sine pentru alţii. Morala care se desprinde de aici este că şi noi putem să-I

aducem bucurie lui Dumnezeu dăruindu-ne pentru alţii.

Alţii, Doamne, da, alţii,
Acesta să-mi fie motoul!
Ajută-mă pentru alţii să trăiesc,
Ca astfel să pot trăi ca Tine.
— *Charles D. Meigs*

5:3 În versetele 3 şi 4 apostolul revine la tema păcatelor sexuale, spunându-le categoric sfinţilor că acestea n-au ce căuta în viaţa lor. Mai întâi, el enumeră diversele forme de imoralitate sexuală:

Desfrânarea. Ori de câte ori este menţionată în acelaşi verset cu adulterul, **desfrânarea** înseamnă relaţii sexuale ilicite între persoane *necăsătorite*. Dar în cazuri cum este cel de faţă, când nu se face distincţie între desfrânare şi adulter, probabil se referă la *orice* formă de imoralitate sexuală, cum de altfel îl şi traduce versiunea NKJV, de cele mai multe ori. (Termenul modern de „pornografie" sau, textual: „scriere curvească" este înrudit cu termenul tradus prin **desfrânare**.)

Necurăţie. Şi acest termen poate fi o referire la acte imorale, incluzând însă şi imagini necurate, cărţi obscene şi alte materiale ce stârnesc imaginaţia şi de obicei însoţesc o viaţă de indecenţă, stârnind patimile.

Lăcomia. Deşi de obicei asociem termenul cu lăcomia după bani, aici el se referă la dorinţa senzuală — pofta nestăpânită de a satisface apetitul sexual în afara cadrului căsniciei. (Vezi Ex. 20:17: „Să nu pofteşti... soţia aproapelui tău...")

Aceste lucruri nu trebuie nici să se pomenească între creştini. E de prisos să mai spunem că niciodată nu ar trebui să se poată spune că vreunul din acestea au fost vreodată comise de credincioşi. Ele nu trebuie nici măcar discutate în vreun fel, pentru ca nu cumva prin asta să scadă gravitatea lor sau să nu mai pară chiar atât de ruşinoase. Există întotdeauna pericolul cel mai mare în a vorbi cu uşurătate despre ele, îndreptăţindu-le, găsindu-le scuze sau neluându-le în serios sau discutând tot timpul despre ele. Pavel subliniază îndemnul acesta cu cuvintele: **cum se cuvine unor sfinţi**. Credincioşii au fost separaţi de stricăciunea care este în lume; acum ei trebuie să trăiască o viaţă de despărţire netă faţă de orice patimi, orice fapte ascunse, atât în practică, cât şi în vorbire.

5:4 Vorbirea lor trebuie să nu conţină nici urmă din aceste lucruri:

Cuvinte murdare. Asta se referă la bancuri porcoase, povestiri deşănţate, cu subînţelesuri sexuale, şi toate formele de obscenitate şi indecenţă.

Vorbe nechibzuite. Asta înseamnă vorbărie goală, dar se poate referi şi la limbajul de stradă, de şanţ.

Glume care nu sunt cuvincioase. Glume nesărate, cu înţelesuri ascunse. A vorbi despre asemenea lucruri, a glumi cu ele sau a le introduce în conversaţie înseamnă a le lăsa să ţi se cuibărească în minte şi de acolo nu mai e decât un pas până la a le transpune în practică.

Întotdeauna este periculos să glumeşti despre păcat. În loc să folosească limba sa în slujba unor conversaţii atât de nedemne şi necuviincioase, creştinul trebuie să-şi dea toate străduinţele să cultive practica de a aduce **mulţumiri** lui Dumnezeu pentru toate binecuvântările şi îndurările de care are parte în viaţă. Asta îi face plăcere Domnului, fiind un bun exemplu pentru alţii şi de mare folos pentru propriul lui suflet.

5:5 Nu este nici o îndoială cu privire la atitudinea lui Dumnezeu faţă de persoanele imorale: acestea n-au **parte de moştenire în împărăţia lui Cristos şi a lui Dumnezeu**. Verdictul acesta se bate cap în cap cu actuala atitudine a lumii, potrivit căreia infractorii sexuali ar fi bolnavi, care au nevoie de tratament psihiatric. Oamenii spun că imoralitatea este o boală, dar Dumnezeu o numeşte păcat. Oamenii o tolerează, dar Dumnezeu o condamnă. Oamenii spun că soluţia ar consta în psihanaliză, dar Dumnezeu spune că singura soluţie este regenerarea (naşterea din nou).

Trei infractori sunt menţionaţi, la fel ca în versetul 3: **desfrânatul**, **necuratul** şi **lacomul**. În plus se arată aici că **lacomul** este şi **un idolatru** (închinător la idoli). Un motiv pentru care el este idolatru este faptul că are impresia falsă despre Dumnezeu. Cu alte cuvinte, Îl concepe pe Dumnezeu ca pe o Fiinţă care ar aproba lăcomia senzuală — pentru că altfel nu ar îndrăzni să fie lacom. Un alt motiv pentru care lăcomia este idolatrie îl constituie faptul că ea duce la închinarea în faţa creaturii, mai degrabă decât în faţa Creatorului (Rom. 1:25).

Când Pavel spune că asemenea persoane nu au nici o moştenire în împărăţie, asta nu e nici o exagerare. Oamenii ale căror vieţi sunt caracterizate de aceste păcate sunt

pierduţi, se află în păcatele lor şi se îndreaptă spre iad. Ei nu se află în **împărăţia** invizibilă în vremea de acum şi nu vor fi în **împărăţie** atunci când va veni Cristos a doua oară. Ei vor fi ţinuţi pe veci afară din **împărăţia** veşnică a cerului. Apostolul nu spune că aceşti oameni sunt cei care, deşi se află în **împărăţie**, vor suferi pierdere la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Subiectul este aici mântuirea, nu răsplăţile. Ei nu au decât să spună că sunt creştini, dar prin viaţa lor dovedesc că nu au fost niciodată mântuiţi. Desigur, ei *pot* fi mântuiţi, prin pocăinţă şi prin credinţa în Domnul Isus. Dar dacă sunt cu adevăraţi convertiţi, nu vor mai practica aceste păcate.

Observaţi că Dumnezeirea lui Cristos reiese din sintagma: **împărăţia lui Cristos şi a lui Dumnezeu. Cristos** este aşezat pe picior de egalitate cu **Dumnezeu** Tatăl, ca Domnitor în **împărăţie**.

5:6 Mulţi oameni din lume adoptă o atitudine tot mai îngăduitoare faţă de imoralitatea sexuală, spunând că este doar o satisfacere a apetiturilor naturale ale trupului, având un efect benefic asupra acestuia şi că orice suprimare a instinctului sexual ar duce la formarea unei personalităţi deformate şi inhibate. Ei mai afirmă că morala este doar o chestiune ce ţine de cultura poporului în mijlocul căruia trăim şi că, întrucât relaţiile sexuale „pre-maritale", „extra-maritale" şi „homosexuale" (pe care cuvântul lui Dumnezeu le identifică şi le condamnă ca fiind desfrânare, adulter şi perversiune) au ajuns să fie acceptate în cultura actuală, ele ar trebui legalizate. Ceea ce e surprinzător este faptul că printre exponenţii de frunte ai mişcării de liberalizare şi legitimizare a păcatelor sexuale se află oameni ce deţin poziţii importante în ierarhiile şi structurile bisericeşti. Şi aşa se face că „enoriaşii", care au crezut dintotdeauna că imoralitatea este imorală, acum primesc asigurări din partea unor feţe bisericeşti „de prestigiu" că aceste atitudini ar fi, chipurile, demodate!

Creştinii nu trebuie să se lase înduioşaţi sau păcăliţi de aceste bărbi! **Din cauza acestor lucruri vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării.** Atitudinea Domnului faţă de asemenea păcate cum ar fi desfrânarea şi adulterul se poate vedea desluşit de la Numeri 25:1-9, când douăzeci şi patru de mii de israeliţi au fost ucişi pentru că au păcătuit cu femeile moabite. Atitudinea Domnului faţă de homosexualitate a fost desluşit arătată când Sodoma şi Gomora au pierit mistuite de pucioasă şi foc din cer (Gen. 19:24, 28).

Dar **mânia** lui Dumnezeu se arată nu numai prin acte supranaturale de pedepsire, ci aceia care practică păcatele sexuale trăiesc pe pielea lor judecata Lui, în alte modalităţi. Există efecte fizice, cum ar fi bolile venerice şi SIDA. Apoi există tulburări mentale, psihice şi emotive, care izvorăsc din sentimentul de vinovăţie. Există modificări ale personalităţii — cei cu trăsături feminine cunosc o accentuare a acestora (Rom. 1:27). Şi, desigur, asupra desfrânaţilor şi adulterilor se va abate judecata veşnică a lui Dumnezeu (Ev. 13:4). Nu li se va arăta nici un pic de milă **fiilor neascultării**—celor care descind din Adamul neascultător şi care îl urmează de bună voie în neascultarea acestuia faţă de Dumnezeu (Apo. 21:8).

5:7 Credincioşii sunt avertizaţi solemn să nu aibă nimic de a face cu purtări păcătoase şi nelegiuite, ce nu-I aduc deloc cinste lui Dumnezeu; ce necinstesc Numele lui Cristos şi năruie vieţi omeneşti, reducând la zero eficacitatea mărturiei creştine pe care doreau s-o dea şi atrăgându-şi un potop de suferinţe şi pedepse.

5:8 Pentru a sublinia gravitatea şi imperativul avertismentului din versetul 7, apostolul prezintă aici un succint contrast între **întuneric** şi **lumină** (versetele 8-14). Efesenii **erau odinioară întuneric, dar acum** ei sunt **lumină în Domnul**. Pavel nu spune că ei erau *în* întuneric, ci că ei înşişi *erau* personificarea **întunericului**. Acum, prin unirea cu Domnul, ei au devenit **lumină**. El este lumină; ei sunt în El. Deci **acum** ei sunt **lumină în Domnul**. Starea lor de fapt ar trebui să corespundă, prin urmare, cu poziţia ocupată de ei. Ei trebuie să **umble ca nişte copii ai luminii.**

5:9 Această paranteză explică tipul de **roadă** produs de cei ce umblă în lumină. **Roada Duhului**[34] e alcătuită din **toate** formele de **bunătate, neprihănire şi adevăr. Bunătatea** este aici termenul ce reuneşte toate formele de excelenţă morală. **Neprihănirea** înseamnă integritate în toate relaţiile cu Dumnezeu şi cu oamenii. **Adevărul** este onestitatea, echitatea şi realitatea. Adunate la un loc, toate acestea dau lumina unei vieţi pline de Cristos, ce străluceşte în mijlocul unei stări pline de haos şi întuneric de nedescris.

5:10 Cei ce umblă în lumină nu numai că produc tipul de roadă menţionat în versetul anterior, ci, în plus, află **ce este plăcut îna-**

intea Domnului. Ei supun la probă orice gând, cuvânt sau acţiune. Ce crede **Domnul** despre asta? Cum pare acest lucru în prezenţa Lui? Toate compartimentele vieţii sunt astfel expuse reflectorului divin: conversaţia noastră, standardul de viaţă, hainele, cărţile, ocupaţia, plăcerile, divertismentul nostru, mobila casei, prietenii pe care ni-i alegem, concediile noastre, automobilul pe care îl cumpărăm şi sporturile pe care le practicăm.

5:11 Credincioşii nu trebuie să ia deloc parte la lucrările neroditoare ale întunericului. Interdicţia se referă nu numai la participarea nemijlocită, ci şi la atitudinea prin care am putea indica faptul că le încuviinţăm. Aceste **fapte ale întunericului** sunt **neroditoare** atât faţă de Dumnezeu, cât şi faţă de oameni. Tocmai această trăsătură de totală nerodnicie l-a îndemnat pe Pavel odată să-i întrebe pe creştinii romani: „Şi ce roade aduceaţi atunci? Roade de care acum vă este ruşine..." (Rom. 6:21). Apoi ele mai sunt şi **fapte ale întunericului**: ele aparţin lumii umbrelor şi încăperilor obscure, obloanelor trase, uşilor zăvorâte, cuiburilor unde se pun la cale tot felul de fapte secrete. Ele reflectă preferinţa naturală a omului pentru **întuneric** şi atitudinea sa refractară faţă de lumină, atunci când faptele sale sunt rele (Ioan 3:19). Credinciosul este chemat nu doar să se abţină de la **faptele neroditoare ale întunericului**, ci în mod pozitiv este chemat să **le dea în vileag** (să le demaşte, să le dezaprobe, să li se împotrivească, conform altor versiuni, n.tr.). El face asta în două modalităţi: mai întâi, trăind o viaţă de sfinţenie şi în al doilea rând prin cuvinte de îndreptare, rostite la îndemnul Duhului Sfânt.

5:12 Acum apostolul explică de ce creştinul nu trebuie să fie complice la nici o formă de stricăciune morală din jurul său şi de ce trebuie s-o condamne. Păcatele grele comise de oameni în ascuns sunt atât de josnice încât **este ruşine** doar să fie menţionate, darmite să fie comise. Formele nefireşti de păcat pe care le-a născocit mintea omenească sunt atât de stricate încât doar a le descrie ar însemna să fie întinate minţile celor care ascultă această descriere. Prin urmare, creştinul este îndemnat să se ferească chiar şi de a discuta despre ele.

5:13 Lumina dă pe faţă tot ceea ce este în întuneric. Tot aşa viaţa de sfinţenie a unui creştin va pune în evidenţă, prin contrast, păcătoşenia unor oameni nenăscuţi din nou. Iar cuvintele de mustrare, rostite pe tonul cuvenit şi la timpul cuvenit, aduc la lumină păcatul în adevăratul său caracter, după cum arată şi Blaikie:

> Ca, de pildă, atunci când Domnul nostru a mustrat făţărnicia fariseilor — ale căror practici nu li s-au părut până atunci ucenicilor din cale-afară de păcătoase; dar atunci când Cristos a îndreptat asupra acestor fapte lumina pură a adevărului, ele au apărut dintr-odată cu adevărata lor faţă. Ele au apărut şi apar şi astăzi din cale-afară de rele, de-a dreptul odioase.[35]

Ultima parte a versetului 13 ar trebui tradusă astfel: **căci tot ceea ce** *este* **arătat este lumină**.[36] Cu alte cuvinte, când creştinii îşi desfăşoară slujba, ca lumină, alţii sunt aduşi la lumină. Oamenii răi sunt transformaţi în copii ai luminii prin slujba de mustrare a **luminii**.

Desigur, asta nu e o regulă fără excepţii, căci nu toţi cei ce sunt expuşi la lumină devin creştini. Dar e un principiu general pe plan spiritual că lumina are calitatea de a se reproduce. Principiul e ilustrat de textul de la 1 Petru 3:1, unde soţiile credincioase sunt îndemnate să-şi câştige soţii necredincioşi la Cristos prin pilda vieţii trăite de ele: „Tot aşa şi voi, soţiilor, fiţi supuse soţilor voştri, pentru ca, dacă unii nu ascultă Cuvântul, să fie câştigaţi fără cuvânt, prin purtarea soţiilor lor." Astfel lumina soţiilor creştine biruieşte întunericul soţilor păgâni, aceştia devenind lumină.

5:14 Viaţa credinciosului trebuie să fie o predică necurmată, dând mereu în vileag întunericul din jur şi lansând de-a pururea invitaţia către necredincioşi:

„Scoală-te, tu, care dormi,
Trezeşte-te din morţi,
Şi Cristos te va lumina."

Acesta e glasul luminii vorbindu-le celor care dorm în întuneric şi zac în somnul morţii spirituale. Lumina îi cheamă la viaţă şi iluminare. Dacă vor răspunde la chemare, **Cristos va** străluci asupra lor, **dându-le lumină.**

5:15 În următoarele şapte versete, Pavel contrastează paşii nechibzuiţi cu purtarea înţeleaptă, printr-o serie de îndemnuri privitoare la lucruri care trebuie şi care nu trebuie făcute. Primul este un îndemn general către cititorii săi, să nu umble ca nişte neînţelepţi, ci ca nişte înţelepţi. După cum am arătat, **umblarea** este unul din cuvintele cheie ale acestei epistole, fiind menţionat de şapte ori cu înţelesul de: „întreaga sferă a activităţilor vieţii cuiva". **A umbla circumspect** (sau

„înţelept") înseamnă a trăi în lumina poziţiei pe care o ocupăm de copii ai lui Dumnezeu. A umbla însă ca nişte neînţelepţi înseamnă a ne coborî de la acest plan elevat la purtarea oamenilor din lume.

5:16 Umblarea înţeleaptă ne cheamă să răscumpărăm **timpul** sau să cumpărăm prilejuri de slujire. Fiecare zi îşi are uşile sale deschise, potenţialul ei vast de lucru. **Răscumpărarea timpului** înseamnă trăirea unei vieţi marcate de sfinţenie, de fapte de milostenie şi cuvinte de îmbărbătare, de ajutor. Ceea ce imprimă un caracter de urgenţă întregii chestiuni este faptul că trăim **zile grele**, care ne amintesc că Dumnezeu nu se va lupta veşnic cu omul, că ziua harului s-ar putea să se închidă în curând şi că prilejurile de închinare, mărturie şi slujire pe pământ s-ar putea sfârşi în curând, nemaifiindu-ne date niciodată.

5:17 Prin urmare, nu trebuie să fim **nepricepuţi, ci** să înţelegem **care este voia Domnului**. Aici este punctul esenţial. Datorită răului copleşitor din lume şi timpului scurt care a mai rămas, am putea fi ispitiţi să ne petrecem zilele în activităţi frenetice şi înfrigurate, alese de noi. Dar asta nu ar echivala decât cu energii irosite în zadar. Important este însă să aflăm personal **voia** lui Dumnezeu pentru fiecare zi din viaţa noastră şi apoi s-o înfăptuim. Asta e singura modalitate de a fi eficienţi şi rodnici. Căci, e trist, dar de atâtea ori se poate să desfăşurăm o activitate creştină, după propriile noastre idei şi cu propriile noastre puteri, fiind însă cu totul în afara voii Domnului. Calea înţelepciunii este să discernem **voia** lui Dumnezeu pentru fiecare din noi personal şi apoi s-o împlinim pe deplin în viaţa noastră.

5:18 Şi nu vă îmbătaţi cu vin, în care este destrăbălare. În cultura prevalentă în America de Nord (din care face parte autorul comentariului, n.tr.), o atare poruncă şochează, la prima vedere, părând chiar inutilă, întrucât majoritatea creştinilor de aici nu consumă băuturi alcoolice. Dar să nu uităm că Biblia a fost scrisă pentru credincioşii din toate culturile şi în multe ţări la multe mese se serveşte, de regulă, vin. Scriptura nu condamnă consumul vinului, dar negreşit condamnă abuzarea de această băutură. Folosirea vinului ca medicament este recomandată la Prov. 31:6 şi 1 Tim. 5:23. Domnul Isus a făcut vin, pentru a fi consumat ca băutură la nunta din Cana Galileii (Ioan 2:1-11). Dar consumul de vin devine un abuz în următoarele împrejurări, fiind, în acest caz, interzis:

1. Când conduce la excese (Prov. 23:29-35).
2. Când devine un obicei (1 Cor. 6:12b).
3. Când îl face să se poticnească pe alt credincios cu cugetul mai slab (Rom. 14:13; 1 Cor. 8:9).
4. Când dăunează mărturiei date de un creştin în comunitatea sa şi când, evident, nu mai este spre slava lui Dumnezeu (1 Cor. 10:31).
5. Când în mintea creştinului se iveşte cea mai mică îndoială cu privire la consumul său (Rom. 14:23).

Alternativa recomandată de Pavel faţă de perspectiva îmbătării cu vin este: **fiţi plini de Duhul**. Această conexiune din nou ar putea să ne şocheze la prima vedere, dar când comparăm şi contrastăm cele două stări, vedem de ce le leagă apostolul în felul acesta. Mai întâi există unele asemănări:

1. În ambele condiţii, persoana se află sub influenţa unei puteri din afara sa. În primul caz este starea de ebrietate produsă de alcool (numit uneori spirt sau băutură spirtoasă); în al doilea caz, este puterea **Duhului**.
2. În ambele condiţii, persoana este fierbinte. La Rusalii, această stare fierbinte produsă de **Duhul** a fost greşit interpretată ca fiind rezultatul mustului (Fapte 2:13).
3. În ambele condiţii, umblarea persoanei este afectată — umblarea sa fizică în cazul beţiei şi comportamentul său moral în cazul al doilea.

Dar există două modalităţi prin care cele două condiţii se deosebesc radical:

1. În cazul beţiei, este **destrăbălare** şi desfrâu. În schimb, umplerea Duhului nu produce niciodată aceste efecte.
2. În cazul beţiei, persoana îşi pierde controlul de sine. Dar roada **Duhului** este stăpânirea de sine (Gal. 5:23). Un credincios umplut cu **Duhul** nu este niciodată transportat în afara sa, până acolo încât să nu-şi mai poată controla acţiunile; duhul unui profet este întotdeauna supus profetului (1 Cor. 14:23).

Uneori în Biblie, umplerea **cu Duhul** pare să fie prezentată ca dar suveran al lui Dumnezeu. De pildă, Ioan Botezătorul a fost **umplut cu Duhul** Sfânt din pântecele mamei (Luca 1:15). În acest caz, persoana primeşte umplerea fără să fie necesară îndeplinirea unor condiţii prealabile. Nu este un lucru pentru care trebuie să depună eforturi sau să se roage, ci Domnul îi dăruieşte a-

ceastă umplere după cum găseşte de cuviinţă. Aici la Efeseni 5:18 credinciosului i se *porunceşte* să fie **umplut cu Duhul**, ceea ce presupune o acţiune din partea sa, el trebuind să îndeplinească nişte condiţii. Nu este o umplere automată, ci rezultatul ascultării.

Din această cauză trebuie făcut distincţie între umplerea Duhului şi alte manifestări ale slujbei Sale. Nu este totuna cu următoarele funcţii:

1. *Botezul* efectuat de Duhul Sfânt. Aceasta este lucrarea Duhului, prin care acesta este încorporat în trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13).
2. *Locuirea Duhului în lăuntrul credinciosului*. Prin această slujbă, Mântuitorul Îşi stabileşte reşedinţa în trupul creştinului, dându-i putere să trăiască o viaţă de sfinţenie, de închinare şi de slujire (Ioan 14:16).
3. *Ungerea*. **Duhul** Însuşi este ungerea care îl învaţă pe copilul lui Dumnezeu lucrurile Domnului (1 Ioan 2:27).
4. *Arvuna* şi *pecetea*. Am văzut deja că Duhul Sfânt ca arvună garantează sfântului moştenirea iar ca pecete El îl garantează pe sfânt pentru moştenire (Ef. 1:13, 14).

Iată câteva dintre slujbele Duhului, care sunt realizate într-o persoană în clipa când este mântuită. Toţi cei care sunt în Cristos în mod automat au botezul, locuirea Duhului în lăuntrul lor, ungerea, arvuna şi pecetea.

Nu tot aşa stau lucrurile însă cu umplerea, care nu este o experienţă crucială trăită odată în viaţa de ucenic, ci, mai degrabă, un proces continuu. Traducerea literală a poruncii ar fi: „Fiţi în permanenţă umpluţi cu Duhul." Umplerea poate începe printr-o experienţă crucială, dar ea trebuie să continue după aceea ca proces permanent, clipă de clipă. Umplerea de azi nu va fi suficientă pentru ziua de mâine. Şi, desigur, este o stare foarte de dorit. În fapt, este condiţia ideală a credinciosului pe pământ. Înseamnă că Duhul Sfânt are libertatea să procedeze cum doreşte în viaţa creştinului, nefiind aproape niciodată întristat de acesta şi că, în acest caz, credinciosul îşi împlineşte rolul pe care i l-a rezervat Dumnezeu, în planul Său, pentru acea perioadă.

Aşadar, cum poate fi umplut cu Duhul un credincios? Apostolul Pavel nu ne spune aici în Efeseni, ci doar ne porunceşte să fim umpluţi. Dar din alte părţi ale Cuvântului, ştim că pentru a fi umpluţi cu Duhul, noi trebuie să facem următoarele:

1. Să ne mărturisim şi să ne lepădăm de toate păcatele cunoscute din viaţa noastră (1 Ioan 1:5-9). Este limpede că o Persoană atât de sfântă nu poate lucra nestingherită într-o viaţă în care păcatul este tolerat.

2. Să ne predăm pe de-a-întregul Lui (Rom. 12:1, 2). Asta presupune predarea voinţei noastre, intelectului nostru, trupului nostru, timpului nostru, talentelor noastre şi tuturor lucrurilor sau persoanelor la care ţinem cel mai mult. În toate compartimentele vieţii noastre trebuie să-I dăm acces liber, să aibă stăpânire deplină.

3. Cuvântul lui Cristos să locuiască din belşug în noi (Col. 3:16). Asta presupune citirea cuvântului lui Dumnezeu, studierea sa şi ascultarea de el. Când cuvântul lui Cristos locuieşte din plin în noi, vor decurge aceleaşi rezultate (Col. 3:16) care decurg din umplerea **Duhului** (Ef. 5:19).

4. În fine, noi trebuie să ne golim de noi înşine (de eul nostru) (Gal. 2:20). Pentru a putea fi umplută cu un alt conţinut, o ceaşcă trebuie mai întâi să fie golită de primul ingredient. Pentru a putea fi umpluţi cu *El*, noi trebuie mai întâi să fim goliţi de *noi* înşine, cum arată şi acest autor anonim:

> După cum ai părăsit toată povara păcatului tău, odihnindu-te pe lucrarea încheiată a lui Cristos, tot aşa lasă întreaga povară a vieţii şi slujirii tale, odihnindu-te pe lucrarea lăuntrică săvârşită de Duhul Sfânt în tine. Predă-te, în fiecare dimineaţă, Duhului Sfânt, lăsându-te călăuzit de El şi cântând laude Domnului, odihnindu-te în El şi lăsându-L pe El să te conducă, să-ţi administreze activităţile şi viaţa. Cultivă obiceiul acesta pe tot parcursul zilei, bizuindu-te cu bucurie pe Duhul Sfânt în orice clipă, ascultându-L, lăsându-L să te călăuzească, să te lumineze, să te mustre, să te înveţe, să te folosească şi să facă în tine şi prin tine tot ceea ce doreşte. Contează pe lucrarea sa ca pe o realitate, separată de vederea sau de simţurile tale. Doar să credem şi să ascultăm pe Duhul Sfânt ca Domn în viaţa noastră, şi vom înceta să purtăm povara de a încerca să ne administrăm singuri viaţa; atunci se va arăta în noi roada Duhului, după cum doreşte El, spre slava lui Dumnezeu.

Poate şti cineva când este umplut cu Duhul? În realitate, cu cât suntem mai aproape de Domnul, cu atât mai conştienţi suntem de totala noastră nevrednicie şi păcătoşenie (Is. 6:1-5). În prezenţa Sa, nu găsim în noi înşine nici un lucru cu care să ne mândrim (Luca 5:8). Nu suntem conştienţi de nici o

superioritate spirituală asupra altora, nu ne putem în nici un sens considera ca unii care am fi ajuns deja la ţintă. Credinciosul care este umplut cu Duhul este ocupat cu Cristos, şi nu cu el însuşi.

În acelaşi timp, el poate să-şi dea seama că Dumnezeu lucrează în viaţa lui şi prin viaţa lui. El vede întâmplându-se lucruri supranaturale. Împrejurările se desfăşoară în chip miraculos. Vieţile oamenilor sunt atinse de Dumnezeu. Evenimentele se derulează după programul divin. Chiar forţele naturii sunt de partea sa, părând să fie angrenate la roţile carului Domnului. Credinciosul vede toate acestea şi îşi dă seama că Dumnezeu este la lucru pentru el şi prin el. Şi totuşi, el se simte detaşat de toate acestea, când e vorba să-şi asume vreun merit. În adâncul fiinţei sale lăuntrice, el îşi dă seama că toate acestea sunt lucrarea Domnului.

5:19 Acum apostolul redă cele patru rezultate ale umplerii cu Duhul. Mai întâi, creştinii umpluţi cu Duhul îşi vorbesc unii altora cu psalmi, cu cântări de laudă şi cu cântări duhovniceşti. Această umplere divină le deschide gura să vorbească despre lucrurile Domnului, lărgindu-le inimile să împărtăşească aceste lucruri cu alţii. Deşi unii văd în toate aceste trei categorii părţi din Cartea Psalmilor, noi înţelegem că doar termenul **psalmi** din versetul 19 se referă la scrierile inspirate ale lui David, Asaf şi ceilalţi, în timp ce prin **cântări de laudă** se înţelege cântări apărute în rândurile copiilor Domnului, în care aceştia Îl laudă direct pe Dumnezeu şi I se închină, fără ca aceste cântări să facă parte din scrierile inspirate. **Cântările duhovniceşti** sunt orice alte compoziţii lirice cu teme spirituale, chiar dacă nu sunt adresate direct lui Dumnezeu.

O a doua dovadă a umplerii este bucuria lăuntrică şi lauda adresată lui Dumnezeu: **lăudând şi cântând Domnului în inima voastră**. Viaţa umplută cu Duhul este o fântână şiroind de bucurie (Fapte 13:52). Zaharia este un exemplu grăitor în acest sens: când a fost umplut cu Duhul Sfânt, a cântat cu toată inima Domnului (Luca 1:67-79).

5:20 Un al treilea rezultat este mulţumirea: **mulţumind totdeauna Celui care este Dumnezeu şi Tatăl, pentru toate, în Numele Domnului nostru Isus Cristos.** Când Duhul este la cârmă, atunci credinciosul e plin de recunoştinţă faţă de **Dumnezeu**, având un sentiment profund de apreciere şi de exprimare spontană a acestei recunoştinţe, care nu va se va manifesta doar în anumite ocazii, ci în permanenţă. Nu numai în lucrurile plăcute, ci Îi va mulţumi lui Dumnezeu pentru toate lucrurile. Oricine poate mulţumi pentru soare, dar este nevoie de puterea Duhului ca să mulţumeşti şi pentru furtunile vieţii. Cea mai scurtă şi mai sigură cale spre fericire deplină este aceasta:

Fă-ţi o regulă din a-I mulţumi şi a-L lăuda pe Dumnezeu în toate lucrurile care ţi se întâmplă. Căci este sigur că tot ceea ce ţi se pare calamitate, dacă Îi vei mulţumi şi-L vei lăuda pe Dumnezeu pentru ea, se va transforma în binecuvântare. Dacă ai putea săvârşi minuni, tot n-ai putea realiza mai mult pentru tine însuţi decât atunci când eşti plin de un duh de mulţumire: căci pentru asta nu se cere să rosteşti nici un cuvânt, ci oriunde vei merge şi de oricine te vei atinge, vei răspândi această fericire. (Selecţie)

5:21 Al patrulea test al umplerii cu Duhul Sfânt este să vă supuneţi unii altora, în frica lui Cristos, sau cum ne îndeamnă Erdman:

Este o expresie adesea neglijată... denumind un test de spiritualitate pe care creştinii prea arareori îl aplică... Multe persoane consideră că strigătele de aleluia şi cântecele de bucurie, precum şi expresiile de laudă în limbi mai mult sau mai puţin necunoscute ar fi toate dovezi ale umplerii cu Duhul. Dar toate acestea pot fi false şi înşelătoare sau fără sens. Supunerea noastră ca fraţi şi surori unii altora, modestia în purtare, smerenia, reticenţa de a polemiza, îndelunga răbdare, blândeţea — iată dovezile de netăgăduit ale puterii Duhului... O atare supunere reciprocă unii faţă de alţii trebuie făcută însă „în frica lui Cristos," adică în reverenţa faţă de Cel care este recunoscut ca Domn şi Stăpân al tuturor.[37]

Prin urmare, acestea sunt cele patru rezultate ale umplerii cu Duhul — vorbirea, cântatul, mulţumitul şi supunerea. Dar mai există cel puţin alte patru:

1. Îndrăzneala de a mustra păcatul (Fapte 13:9-12) şi de a depune mărturie pentru Domnul (Fapte 4:8-12, 31; 13:52-14:3).
2. Puterea de a sluji (Fapte 1:8; 6:3, 8; 11:24).
3. Generozitatea, iar nu egoismul (Fapte 4:31, 32).
4. Preamărirea lui Cristos (Fapte 9:17, 20) şi a lui Dumnezeu (Fapte 2:4, 11; 10:44, 46).

Noi trebuie să dorim cu înfrigurare să

fim umpluți cu Duhul, dar numai pentru slava lui Dumnezeu, iar nu a noastră.

D. Îndemnul la evlavie personală în familia creștină (5:22-6:9)

5:22 Deși în acest punct începe o nouă secțiune, există o legătură strânsă cu versetul precedent, în care Pavel enumerase supunerea unora față de alții ca unul din rezultatele umplerii divine. În secțiunea 5:22 la 6:9, el citează trei domenii concrete din familia creștină unde supunerea constituie voia lui Dumnezeu:

Soțiile trebuie să se **supună *soților lor***.
Copiii trebuie să se supună *părinților* lor.
Robii trebuie să se supună *stăpânilor* lor.

Faptul că toți credincioșii sunt una în Cristos nu înseamnă că relațiile pământești au fost de-acum abolite. Noi trebuie să respectăm în continuare diversele forme de autoritate și de guvernare pe care le-a instituit Dumnezeu. Orice societate cu bune rânduieli se reazemă pe doi stâlpi de nădejde: autoritatea și supunerea. Trebuie să existe întotdeauna cineva care să exercite autoritate și altcineva care să se supună acelei autorități. Principiul este atât de elementar încât se găsește chiar în cadrul Dumnezeirii: „Dar vreau să știți... capul lui Cristos este Dumnezeu" (1 Cor. 11:3). Dumnezeu a rânduit un guvern omenesc. Indiferent cât de rău ar putea fi un guvern, din punctul de vedere al lui Dumnezeu este mai bun decât nici un guvern iar noi trebuie să ascultăm de acest guvern până unde se poate face acest lucru fără ca prin aceasta să fim neascultători față de Domnul sau să ne lepădăm de El. Absența guvernului înseamnă anarhie. Or, nici o societate nu poate supraviețui în condiții de anarhie.

Același lucru este valabil și în cazul familiei. Și acolo trebuie să existe un cap, și ascultare față de acest cap. Dumnezeu a rânduit ca poziția de căpetenie să-i fie dată bărbatului. El a indicat acest lucru prin faptul că l-a creat pe om primul, iar după aceea a creat femeia pentru bărbat. Astfel, atât în ce privește ordinea, cât și scopul creației, El l-a așezat pe bărbat în poziția de autoritate iar pe femeie în aceea de supunere.

Supunerea nu presupune niciodată inferioritate. Domnul Isus este supus lui Dumnezeu, Tatăl, fără ca în vreun fel să-I fie inferior. Tot așa nici femeia nu este inferioară bărbatului. În multe privințe ea s-ar putea să fie chiar superioară: în devotament, în puterea de a înțelege prin ce trec alții, în hărnicie în capacitatea de a îndura eroic. Dar **soțiilor** li se poruncește să se **supună soților lor, ca Domnului**. Supunându-se autorității soțului ei, soția se supune autorității Domnului. Prin însuși acest fapt ar trebui să dispară orice atitudine refractară sau răzvrătită.

Istoria este plină de exemple de haos ce a decurs din neascultarea de modelul lăsat de Dumnezeu. Prin uzurparea locului de conducere și acționarea în numele soțului ei, Eva a introdus păcatul în cadrul omenirii, cu toate rezultatele ei catastrofice. În vremuri mai apropiate de noi, multe dintre cultele deraiate au fost înființate de femei, care au uzurpat locul de autoritate pe care Dumnezeu nu li l-a rânduit niciodată lor. Femeile care își părăsesc sfera de activitate rânduită de Dumnezeu pot ruina o biserică locală, pot distruge o căsnicie și destrăma o familie.

Pe de altă parte, nu există nimic mai atrăgător decât să vezi cum o femeie își împlinește rolul pe care Dumnezeu i l-a încredințat. Un portret complet al unei asemenea femei îl găsim la Proverbe 31 — un monument de veșnică aducere a minte a modelului de soție și mamă care îi este plăcut Domnului.

5:23 Motivul supunerii soției este că **soțul** ei **este capul** ei. El ocupă aceeași relație față de ea pe care o ocupă și Cristos față de biserică. **Cristos este capul bisericii, El, Mântuitorul trupului.** (Termenul „mântuitor" din acest context ar putea avea sensul de „păstrător", „păzitor", ca la 1 Tim. 4:10, JND). Tot așa **soțul este capul soției** și, în același timp, păzitorul ei. Ca și **cap**, el iubește, conduce și călăuzește; ca păzitor, el asigură cele necesare traiului, o apără și are grijă de ea.

Știm cu toții că această învățătură este foarte detestată în prezent. Oamenii îl acuză pe Pavel că ar fi fost un celibatar bigot, un *male chauvinist*, cum se spune în engleză, și un misogin. Sau alții spun că vederile lui Pavel ar reflecta obiceiurile sociale din vremea sa, care nu se mai aplică la perioada în care trăim. Desigur, asemenea afirmații nu sunt altceva decât un atac fățiș la adresa inspirației Scripturii. Ceea ce se ignoră este că aici nu avem doar cuvintele lui Pavel, ci ele sunt chiar cuvintele lui Dumnezeu. Or, a le respinge înseamnă a-L respinge pe El, invitând astfel tot felul de greutăți și chiar dezastru.

5:24 Nimic nu poate eleva mai mult rolul soției decât asemănarea lui cu rolul jucat de **biserică** în calitate de Mireasă a lui **Cristos**.

Supunerea bisericii este modelul pe care trebuie să-l urmeze soţia. Ea trebuie să fie **supusă în toate** — adică în **toate** lucrurile care sunt după voia lui Dumnezeu. Nici unei soţii nu i se poate cere să asculte de soţul ei, dacă acesta i-ar cere să-şi compromită loialitatea faţă de Domnul Isus. Dar în toate relaţiile normale ale vieţii, ea trebuie să asculte de soţul ei, chiar dacă acesta este un necredincios.

5:25 Dacă instrucţiunile de mai sus adresate **soţiilor** nu ar fi însoţite de instrucţiune de mare răspundere adresate **soţilor**, atunci prezentarea ar fi unilaterală, dacă nu chiar părtinitoare. Dar observaţi minunata echilibrare a adevărului în Scriptură şi standardul corespunzător care este cerut **soţilor**. **Soţilor** nu li se spune să-şi ţină soţiile în supunere, ci li se spune să-şi **iubească soţiile cum şi-a iubit şi Cristos biserica**. Bine a spus cineva că nici unei soţii nu-i va veni greu să se supună unui soţ care o iubeşte cât iubeşte şi **Cristos biserica**. Cineva a relatat despre un om care se temea că nu mai era pe placul lui Dumnezeu deoarece îşi iubea soţia prea mult. Un lucrător creştin l-a întrebat dacă o iubea mai mult decât iubeşte Cristos biserica la care omul a răspuns că nu. „Numai când vei depăşi acest nivel de iubire," a spus lucrătorul creştin, „vei avea motive să te temi că îţi iubeşti soţia prea mult." Dragostea lui Cristos pentru **biserică** este prezentată aici în trei mişcări maiestuoase, din trecut până în prezent. În trecut, El a demonstrat dragostea Sa pentru **biserică** prin faptul că **S-a dat pe Sine pentru ea**. Asta se referă la moartea Sa jertfitoare pe cruce. Acolo El a plătit preţul suprem, pentru a-Şi cumpăra o Mireasă. După cum Eva a fost luată din coasta lui Adam, tot aşa, într-o privinţă, **biserica** a fost creată din coasta rănită a Mântuitorului.

5:26 În vremea de acum dragostea Sa pentru biserică se arată prin lucrarea Sa de sfinţire: **ca s-o sfinţească, curăţind-o prin spălarea cu apă prin Cuvânt.** A **sfinţi** înseamnă a pune deoparte. Ca poziţie, biserica este deja sfinţită; pe plan practic, ea este pusă deoparte zi de zi. Ea trece printr-un proces de pregătire morală şi spirituală, similar cursului de înfrumuseţare de un an, căruia s-a supus Estera înainte de a fi înfăţişată regelui Ahaşveroş (Est. 2:12-16). Procesul de sfinţire este efectuat prin **spălarea cu apă prin Cuvânt**. Exprimat mai simplu, acest lucru înseamnă că vieţile credincioşilor sunt curăţite pe măsură ce ei aud cuvintele lui Cristos şi ascultă de ele, cum le-a spus Isus ucenicilor: „Acum voi sunteţi curaţi din cauza cuvântului pe care vi l-am spus" (Ioan 15:3). El a corelat sfinţirea cu Cuvântul, în rugăciunea Sa preoţească: „Sfinţeşte-i prin adevărul Tău: Cuvântul Tău este adevărul" (Ioan 17:17). După cum sângele lui Cristos ne curăţeşte de orice vină şi pedeapsă a păcatului, tot aşa Cuvântul lui Dumnezeu ne curăţeşte încontinuu de întinarea şi poluarea păcatului. Textul de faţă ne învaţă că biserica este spălată la ora actuală nu cu apa fizică, ci cu agentul curăţitor al Cuvântului lui Dumnezeu.

5:27 În trecut, dragostea lui Cristos s-a manifestat prin *răscumpărarea* noastră. În prezent, ea se vede prin *sfinţirea* noastră. În viitor, dragostea lui Cristos se va prezenta prin *slăvirea* noastră. El Însuşi Îşi va înfăţişa **această Biserică slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă şi fără defect.** Atunci ea va fi atins culmea frumuseţii şi perfecţiunii spirituale, cum exclamă, pe drept, A. T. Pierson:

> Gândiţi-vă! Când ochiul atotştiutor ne va face inspecţia definitivă, nu va găsi nici un lucru care, în sfinţenia Sa imaculată, să poată echivala nici măcar cu vreun pistrui sau vreo aluniţă pe faţa umană. Incredibil![38]

Exclamaţie secondată de F. W. Grant:

> Nici un semn de bătrâneţe, nici un defect; nimic nu va fi pe placul Lui atunci decât floarea şi eternitatea unei tinereţi veşnice, prospeţimea afecţiunilor ce nu se vor veşteji, ce nu pot putrezi. Biserica va fi sfântă şi fără pată, atunci. Dar, având în vedere tot ce am citit despre istoria ei de până acum, asta ne-ar pune pe gânduri, dacă nu am şti cât de slăvit reuşeşte Dumnezeu să triumfe asupra păcatului şi răului.[39]

5:28 După ce s-a înălţat pe culmile acestei magnifice rapsodii, exprimând modul în care Îşi iubeşte Cristos biserica, acum Pavel revine la tema începută anterior, amintindu-le soţilor că acesta e modelul pe care trebuie să-l aplice în practică: **Tot aşa sunt datori soţii să-şi iubească soţiile, ca pe trupurile lor.** Imitând dragostea lui Cristos, ei trebuie să-şi **iubească soţiile** ca şi când aceştea ar fi **propriile lor trupuri.**

În greacă termenul „propriile" apare de şase ori în versetele 22-23. Această accentuare, prin folosirea cuvântului „propriu" (sau

„însuşi") ne aminteşte că voia lui Dumnezeu pentru copiii Săi este ca ei să practice monogamia. Deşi El a permis poligamia în Vechiul Testament, niciodată nu a aprobat-o.

E interesant să remarcăm şi diversele modalităţi prin care Pavel descrie relaţia strânsă dintre soţ şi soţie. El spune că iubindu-şi soţia un bărbat îşi iubeşte, de fapt, propriul lui trup (v. 28a); **pe sine însuşi** (v. 28b, 33); şi „trupul său" (v. 29). Întrucât căsătoria presupune adevărata unire a persoanelor, cei doi devenind un singur trup, un bărbat care-şi **iubeşte soţia** în sensul cel mai adevărat **se iubeşte pe sine însuşi.**

5:29 Omul se naşte cu instinctul de a avea grijă de trupul lui. Astfel şi-l hrăneşte, îl spală, îl apără de elemente care-l tulbură, care-i produc durere sau îl vatămă. Siguranţa şi supravieţuirea trupului depinde de grija pe care i-o acordă omul. Acest interes al omului pentru trupul său constituie o asemănare palidă a grijii pe care o manifestă **Domnul** pentru **biserică.**

5:30 Pentru că noi suntem mădulare ale trupului Său. Harul lui Dumnezeu este uimitor de mare! Nu numai că ne mântuieşte de păcat şi de iad, dar ne încorporează în Cristos ca **mădulare ale trupului Său** mistic. Cât de grăitoare sunt aceste cuvinte pentru dragostea Sa nespus de mare faţă de noi, prin faptul că El ne hrăneşte, ne sfinţeşte şi ne instruieşte. Ce siguranţă deplină! Căci El nu va fi în rai fără **mădularele** Sale! Noi suntem uniţi cu El printr-o viaţă comună. Tot ce afectează mădularele (organele) trupului va afecta şi Capul.

5:31 Apostolul citează acum textul de la Geneza 2:24, ca pe conceptul iniţial prin care Dumnezeu a instituit relaţia din cadrul căsniciei. Mai întâi, relaţia omului faţă de părinţii lui este înlocuită de o loialitate mai mare: aceea faţă de soţia lui. Pentru atinge idealul superior al relaţiei de căsnicie, el îi va lăsa pe părinţii lui şi se va uni cu soţia lui. A doua însuşire este faptul că soţul şi soţia sa devin un singur trup — adică se petrece o adevărată unire a celor două persoane. Dacă s-ar ţine cont de aceste două fapte elementare, ele ar elimina necazurile ivite de atâtea ori din partea socrilor sau ai familiei celuilalt dintre soţi, precum şi a luptelor din căsnicie.

5:32 Taina aceasta este mare, dar vorbesc despre Cristos şi despre Biserică. Discuţia lui Pavel despre căsătorie culmineză acum prin enunţarea acestui adevăr minunat, necunoscut în trecut, potrivit căruia: cum este soţia faţă de soţul ei, aşa este **biserica** faţă de **Cristos.**

Când Pavel afirmă că **taina** este **mare**, El nu spune că este foarte misterioasă. Mai degrabă, el arată că implicaţiile acestui adevăr sunt extraordinar de mari. **Taina** este scopul minunat, ce fusese ascuns odinioară, în Dumnezeu, în veacurile trecute, dar care a fost revelată acum. Scopul este: chemarea din mijlocul naţiunilor a unui popor care să devină Trupul şi Mireasa slăvitului Său Fiu. Relaţia de căsnicie îşi găseşte astfel anti-tipul în relaţia dintre **Cristos şi biserică.**

Un duh cu Domnul:
Isus, proslăvitul,
Preţuieşte biserica
Pentru care Şi-a vărsat sângele —
Trupul şi mireasa Lui.
— Mary Bowley Peters

5:33 Acest ultim verset constituie rezumatul cuvintelor adresate anterior de apostol soţilor şi soţiilor. Soţilor li se adresează un ultim îndemn: **Fiecare din voi**, fără excepţie, **să-şi iubească soţia ca pe sine** (ca şi când ea ar fi, şi este, parte din tine însuţi). Adică nu doar cum te-ai iubi pe tine însuţi, ci în semn de recunoaştere a faptului că ea este una cu tine. Iar soţiilor li se adresează îndemnul: **ai grijă** ca să-ţi **respecţi** soţul şi să asculţi încontinuu de **soţul** tău! Opriţi-vă, acum, şi gândiţi-vă la acest îndemn şi efectele extraordinare pe care le-ar produce dacă ar fi pus în practică! Ce s-ar întâmpla dacă aceste instrucţiuni divine ar fi practicate pe scară largă în rândurile creştinilor de azi? Răspunsul este cât se poate de limpede: n-ar mai fi certuri, nu s-ar mai produce despărţiri, nu ar mai exista divorţuri, ci în căminul şi în familiile noastre ar fi o fărâmă din rai, o anticipare a paradisului, într-o măsură mult mai mare decât sunt ele în realitate.

6:1 În capitolul 5 am aflat că unul din rezultatele umplerii cu Duhul este supunerea noastră reciprocă, a unor faţă de alţii. Am văzut, de pildă, că o soţie plină de Duhul este supusă soţului ei. Acum aflăm că şi **copiii** umpluţi cu Duhul se supun de bună voie autorităţii părinţilor lor. Datoria fundamentală a tuturor copiilor este de a **asculta** de **părinţii lor în Domnul.** Nu are importanţă dacă copiii sunt creştini sau dacă părinţii sunt creştini. Relaţia părinte-copil a fost rânduită pentru întreaga omenire, nu doar pentru credincioşi. Porunca **ascultaţi... în Domnul** înseamnă, întâi de toate, că copiii trebuie să **asculte** pătrunşi de atitudinea că,

făcând aşa, ei ascultă de **Domnul**: ascultarea lor trebuie să fie ca şi când Lui i-ar face acest lucru. În al doilea rând, înseamnă că ei trebuie să **asculte** în toate chestiunile care corespund cu voia lui Dumnezeu. Dacă părinţii lor le-ar porunci să păcătuiască, desigur nu li s-ar cere să se supună, în acest caz, ci, cu respect, ei trebuie să refuze să asculte, suportând smeriţi consecinţele, fără răzbunare. Dar în toate celelalte cazuri, ei trebuie să asculte.

Sunt enumerate patru motive pentru care ei trebuie să asculte. Mai întâi, **este drept**. Cu alte cuvinte, este un principiu intrinsec, întreţesut în însăşi structura vieţii de familie, potrivit căruia cei ce sunt încă necopţi, imaturi, impulsivi şi lipsiţi de experienţă trebuie să se supună autorităţii părinţilor, care sunt mai vârstnici şi mai înţelepţi.

6:2 Al doilea motiv pentru ascultare este faptul că ascultarea este biblică. În acest punct, Pavel citează textul de la Exod 20:12: **Cinsteşte pe tatăl şi pe mama ta** (vezi şi Deut. 5:16). Porunca aceasta de a-i cinsti pe părinţi este prima din cele zece porunci căreia i se alătură o făgăduinţă concretă de binecuvântare. Copiii sunt chemaţi să respecte, să iubească şi să asculte de părinţii lor.

6:3 Al treilea motiv îl constituie faptul că este în interesul suprem al copiilor să procedeze astfel: **ca să-ţi meargă bine (să fii fericit**, în alte versiuni, n.tr.). Gândiţi-vă ce s-ar întâmpla cu un copil care nu ar primi nici un fel de îndrumări şi îndreptări din partea părinţilor săi! Personal ar fi într-o stare deplorabilă şi intolerabilă din punct de vedere social.

Al patrulea motiv este faptul că ascultarea promovează o viaţă deplină: **ca să trăieşti mulţi ani pe pământ**. În Vechiul Testament, copilul evreu care asculta de părinţi într-adevăr se bucura de o viaţă lungă. În epoca evangheliei, în care trăim, regula nu e lipsită de unele excepţii. Ascultarea de părinţi nu este întotdeauna legată de longevitate. Un fiu ascultător poate muri uneori la o vârstă fragedă. Dar promisiunea este adevărată la modul general, în sensul că o viaţă de disciplină şi ascultare va conduce la sănătate şi longevitate, pe când o viaţă de răzvrătire şi risipă va duce la o moarte prematură.

6:4 Îndrumările date copiilor sunt contrabalansate acum de sfaturile adresate **taţilor**, care nu trebuie să-şi provoace copiii la mânie cerându-le copiilor lor lucruri greu de îndeplinit sau nerezonabile, sau cicălindu-i mereu sau fiind nejustificat de aspri cu ei. Mai degrabă, copiii trebuie crescuţi **în disciplina şi învăţătura Domnului**. Prin disciplină se înţelege îndreptarea lor, care se poate face pe cale orală sau corporală. Prin **învăţătură** se înţelege aici avertismente, preveniri, mustrări. Creşterea copiilor trebuie să se facă „în **Domnul**", adică potrivit cu voia Sa, aşa cum este revelată aceasta în Biblie de cel care îndeplineşte rolul de reprezentant al Său. Susannah Wesley, mamă a şaptesprezece copii, printre care John şi Charles, a scris:

> Părintele care îşi pune în gând să înfrângă îndărătnicia copilului său conlucrează cu Dumnezeu, în reînnoirea şi salvarea unui suflet. Părintele care permite manifestarea îndărătniciei unui copil face însă lucrarea diavolului, făcând religia impractică, mântuirea nerealizabilă şi în general face ca toate să-l osândească pe copil, cu sufletul şi cu trupul, pe veci.[40]

6:5 A treia şi ultima sferă a supunerii în familia creştină este aceea a slujitorilor şi robilor faţă de **stăpânii** lor. Termenul folosit de Pavel este **robi** sau sclavi, dar principiile se aplică la slujitorii, angajaţii sau salariaţii din toate tipurile.

Prima îndatorire a angajaţilor este faţă de cei care sunt stăpânii lor pământeşti. Sintagma „stăpâni pământeşti" ne aminteşte că patronul sau administratorul are jurisdicţie în ce priveşte munca fizică sau mentală, dar că nu poate dicta în chestiunile spirituale sau care ţin de conştiinţă.

În al doilea rând, slujitorii trebuie să fie respectuoşi. **Cu frică şi cutremur** nu înseamnă că trebuie să ne ploconim în faţa patronilor sau să tremurăm de frică înaintea lor, ci doar că le datorăm respectul iar **frică** trebuie să ne fie doar să nu-L supărăm pe Domnul şi pe patronul sau şeful nostru.

În al trelea rând, trebuie să slujim cu conştiinciozitate sau **cu sinceritate în inimă**. Cu alte cuvinte, trebuie să prestăm şaizeci de minunte de muncă pentru fiecare oră de salariu ce ni se plăteşte.

Apoi munca noastră trebuie prestată **ca Domnului**. Cuvintele acestea ne arată că nu trebuie făcută nici o distincţie între munca seculară şi cea sacră. Tot ceea ce facem trebuie făcut ca pentru El — adică cu gândul de a-I fi plăcuţi şi de a-L cinsti şi de a-i atrage pe alţii la El. Cele mai banale şi aparent neînsemnate sarcini de lucru sunt înnobilate şi elevate în demnitate atunci când sunt făcute spre slava lui Dumnezeu — da,

chiar şi spălatul vaselor! De aceea, unele gospodine şi-au atârnat următorul moto deasupra chiuvetei din bucătărie: „Aici se ţin trei servicii divine pe zi."

6:6 Totdeauna trebuie să dăm dovadă de hărnicie, nu numai când suntem priviţi de şef, conştienţi de faptul că Stăpânul nostru ceresc ne priveşte încontinuu. Este o tendinţă naturală a celor mai mulţi dintre noi să ne lăsăm pe tânjală atunci când nu e de faţă şeful, dar şi asta e o formă de necinste. Normele de prestaţie a muncii creştinului nu trebuie să difere în funcţie de poziţia geografică a şefului. Un client l-a îndemnat odată pe un vânzător creştin să-i dea mai mult decât cantitatea pe care o achitase, asigurându-l că patronul nu va şti acest lucru. La care vânzătorul a răspuns: „Stăpânul meu mă vede în permanenţă!" Ca slujitori ai lui Cristos, noi trebuie să facem **voia lui Dumnezeu din inimă**, adică cu dorinţa sinceră de a-I fi plăcuţi, cum spune şi Erdman:

Munca este ridicată la un rang de nespusă demnitate când ţinem seama de asemenea considerente. Sarcina celui mai umil sclav poate fi înnobilată atunci când este prestată într-o manieră plăcută lui Cristos, cu voie bună, cu disponibilitate şi râvnă care să se bucure de aprobarea Domnului.[41]

6:7 Apoi trebuie să slujim cu **bunăvoinţă**. Nu doar să ne conformăm pe dinafară ordinelor primite, în timp ce înăuntru fierbem, măcinaţi de resentimente, ci să slujim de bună voie şi cu voie bună. Chiar dacă un şef este excesiv de poruncitor, abuziv şi nerezonabil, şi atunci putem să ne facem datoria, muncind **ca Domnului, iar nu oamenilor**. Este tipul de comportare supranaturală care grăieşte mult mai puternic decât cuvintele, în lumea în care trăim.

6:8 Un stimulent important de a face toate acestea ca şi pentru Cristos este asigurarea că El va răsplăti toate aceste fapte bune. Dacă cineva este sclav sau om liber, nu are importanţă. Domnul notează toate muncile, şi cele plăcute, şi cele neplăcute, care sunt făcute pentru El şi îl va răsplăti pe fiecare lucrător.

Înainte de a trece de la pasajul despre sclavi, se cuvin făcute câteva comentarii:

1. Noul Testament nu condamnă sclavia ca atare. În fapt, îl aseamănă pe credinciosul adevărat cu un rob al lui Cristos (v. 6). Dar abuzurile cauzate de sclavie au dispărut, oriunde a pătruns evanghelia — în principal, prin reforma morală.

2. NT are mai multe de spus sclavilor decât regilor. Asta ar putea fi o reflecţie a faptului că nu mulţi oameni înţelepţi, puternici sau nobili sunt chemaţi (1 Cor. 1:26). Probabil majoritatea creştinilor se situează în straturile mai de jos ale economiei şi societăţii. Accentul pus asupra sclavilor arată că cei mai umili slujitori nu sunt excluşi deloc de la cele mai alese binecuvântări ale creştinismului.

3. Eficacitatea îndrumărilor adresate sclavilor se vede din faptul că în primele zile ale creştinismului, sclavii creştini adesea se vindeau la licitaţie cu preţuri mai mari decât robii păgâni. În mod corespunzător, ar trebui ca în vremea noastră salariaţii creştini să valoreze mai mult pentru patronii lor decât cei ce n-au fost atinşi niciodată de harul lui Dumnezeu.

6:9 Stăpânii trebuie să se călăuzească după aceleaşi principii generale ca şi slujitorii. Ei trebuie să fie drepţi, buni şi oneşti. Ei trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă ca să nu se poarte abuziv şi să nu recurgă la **ameninţări**. Dacă îşi vor exercita dreptul de disciplinare în acest domeniu, să nu recurgă niciodată la abuzuri de natură fizică împotriva slujitorilor lor. Şi niciodată să nu uite că şi ei au **un Stăpân**, acelaşi **Stăpân** care **este în cer** pe care îl au şi sclavii. Distincţiile pământeşti sunt nivelate în prezenţa Domnului Atât stăpânul, cât şi slujitorul vor da într-o zi socoteală înaintea Lui.

F. Îndemnuri privitoare la lupta creştină (6:10-20)

6:10 Pavel se apropie de încheierea epistolei sale. Adresându-se întregii familii a lui Dumnezeu, el îi adresează un apel mişcător, ca unor ostaşi ai lui Cristos. Fiecare copil adevărat al lui Dumnezeu curând va afla că viaţa creştină este o luptă. Oştirile lui Satan sunt hotărâte să împiedice şi să obstrucţioneze lucrarea lui Cristos, încercând să scoată din luptă pe fiecare ostaş individual al lui Cristos. Cu cât este mai eficace un credincios în slujba sa pentru Cristos, cu atât va avea parte de atacuri mai furibunde din partea vrăjmaşului: diavolul nu-şi iroseşte muniţiile cu creştinii nominali. Mărginiţi la propriile noastre puteri, noi nu putem face faţă atacurilor diavolului. Prin urmare, prima poruncă preparatorie este să fim încontinuu întăriţi **în Domnul şi în puterea tăriei** resurselor **Sale** inepuizabile. Ostaşii cei mai buni ai lui Dumnezeu sunt cei ce-şi cunosc

propriile slăbiciuni şi ineficienţe, bizuindu-se, în consecinţă, numai pe El. „Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de ruşine pe cele tari" (1 Cor. 1:27b). Slăbiciunea noastră ne face deosebiţi de potriviţi şi vrednici pentru **puterea tăriei Lui.**

6:11 A doua poruncă are de a face cu nevoia **armurii** divine. Credinciosul trebuie să se îmbrace **cu toată armura lui Dumnezeu, ca** să poată **sta împotriva uneltirilor** (strategemelor) **diavolului.** Trebuie să fim înarmaţi „până în dinţi" — nu e de ajuns să purtăm doar una sau două din elementele armurii. Numai armura completă pe care ne-o pune Dumnezeu la dispoziţie ne va face invulnerabili. **Diavolul** dispune de diverse stratageme — descurajare, frustrare, confuzie, eşec moral şi eroare doctrinară (rătăcire pe planul învăţăturii). El ştie care e punctul nostru cel mai slab şi exact acolo va ţinti atacurile sale. Dacă nu ne poate incapacita printr-o metodă, atunci va încerca prin alta.

6:12 Acest război nu constă în combaterea unor filosofi păgâni, a unor preoţi unşi cu toate alifiile, a membrilor unor culte deraiate, care Îl tăgăduiesc pe Cristos sau împotriva demnitarilor infideli. Ci bătălia se dă împotriva forţelor demonice, împotriva batalioanelor de îngeri căzuţi, împotriva duhurilor rele, care exercită o putere extraordinar de mare. Cu toate că nu-i vedem cu ochiul liber, noi suntem în permanenţă înconjuraţi de aceste fiinţe spirituale nevăzute, de o mare răutate. Deşi, e drept, că ele nu pot pătrunde în lăuntrul unui credincios, ele pot totuşi să-l apese, să-l oprime şi să-l hărţuiască. Creştinul nu trebuie să se preocupe în mod morbid de demonism, după cum nu trebuie să se teamă de demoni. În armura lui Dumnezeu el găseşte toate lucrurile de care are trebuinţă pentru a rezista atacurilor lor. Apostolul numeşte aceşti îngeri căzuţi **principalităţi** („căpetenii", în alte versiuni, n.tr.), **puteri** (domnii) şi **stăpânitori ai întunericului acestui veac** şi **oştilor de duhuri ale răutăţii din locurile cereşti.** Noi nu dispunem de suficiente cunoştinţe pentru a putea identifica corect fiecare din aceste categorii. Poate că ele se referă la demnitarii din lumea spiritelor, cu diverse grade de autoritate, corespunzând, pe plan omenesc, cu preşedinţi, guvernatori, primari sau consilieri.

6:13 În timp ce Pavel aşternea aceste cuvinte în scris, era păzit, probabil, de un ostaş roman, înarmat până în dinţi. Prin urmare, apostolul nu pierde prilejul de a face aplicaţia la cele duhovniceşti, spunând că suntem flancaţi de duşmani formidabili şi, prin urmare, trebuie să ne îmbrăcăm cu **toată armura lui Dumnezeu, ca să** putem să ne împotrivim atunci când conflictul se ascute, atingând intensitatea maximă, rămânând în picioare după ce bătălia se va fi terminat. **Ziua cea rea** se referă probabil la orice moment când vrăjmaşul ne împresoară ca un şuvoi. Opoziţia satanică pare să vină în valuri, atacurile fiind urmate de retrageri. Chiar după ce a încercat să-L ispitească pe Domnul nostru în pustiu, diavolul L-a părăsit pentru o vreme (Luca 4:13).

6:14 Primul element menţionat din cadrul armurii este **adevărul.** Negreşit noi trebuie să fim credincioşi, ţinând sus, cu credincioşie **adevărul** cuvântului lui Dumnezeu, dar şi **adevărul** trebuie să ne susţină pe noi, întrucât trebuie să-l aplicăm în viaţa noastră de fiecare zi. Pe măsură ce măsurăm toate lucrurile din viaţa noastră în lumina etalonului **adevărului**, găsim tărie şi protecţie în focul bătăliei.

A doua piesă a armurii este **platoşa neprihănirii (dreptăţii).** Fiecare credincios este îmbrăcat cu neprihănirea lui Dumnezeu (2 Cor. 5:21), dar şi el trebuie să dea dovadă de integritate şi corectitudine în viaţa sa personală. Bine a spus cineva: „Când un om este îmbrăcat cu neprihănirea practică, este impregnabil. Cuvintele nu sunt în stare să ne apere de învinuiri, dar o viaţă trăită frumos va putea face aceasta." Dacă conştiinţa noastră este curată atât în faţa lui Dumnezeu, cât şi a oamenilor, diavolul nu are cu ce ne lovi. David s-a îmbrăcat cu **platoşa neprihănirii** în Psalmul 7:3-5. Domnul Isus a purtat-o tot timpul (Isa. 59:17).

6:15 Ostaşul trebuie să aibă **picioarele încălţate cu râvna Evangheliei păcii.** Asta sugerează disponibilitatea şi pregătirea de a porni, ducând vestea bună **a păcii** — ceea ce presupune o invazie a teritoriului inamicului. Când ne relaxăm în corturile noastre, atunci suntem în cel mai mare pericol. Siguranţa noastră trebuie găsită mergând pe urmele paşilor minunaţi lăsaţi de Mântuitorul nostru, pe munţi, ducând vestea bună şi proclamând pacea (Isa. 52:7; Rom. 10:15).

Ia-mi picioarele şi lasă-le să fie
iuţi şi minunate pentru Tine.
— Frances Ridley Havergal

6:16 În plus, ostaşul trebuie să ia **scutul credinţei,** pentru ca atunci când este împroşcat de **săgeţile arzătoare ale celui rău,**

acestea să se lovească de scut şi să cadă la pământ, fără să-l vatăme. **Credinţa** din acest verset este încrederea fermă în Domnul şi în cuvântul Său. Când te macină ispitele, când împrejurările sunt potrivnice, când eşti asaltat de îndoieli, crezând că vei naufragia, **credinţa** este aceea care îţi ridică privirile spre Dumnezeu, ajutându-te să exclami: „Eu cred în Dumnezeu!"

6:17 Coiful pe care ni-l furnizează Dumnezeu este **mântuirea** (Isa. 59:17). Indiferent cât de crâncenă ar fi bătălia, creştinul e neînfricat, întrucât ştie că în final victoria ne este asigurată. Siguranţa izbăvirii finale îl apără şi-l împiedică de a se retrage sau de a se da bătut. „Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine poate fi împotriva noastră?" (Rom. 8:31).

În fine, ostaşul ia **sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu**. Ilustraţia clasică a acestui adevăr o găsim în cazul folosirii **săbiei** de către Domnul nostru, în confruntarea cu Satan. De trei ori El a citat cuvântul lui Dumnezeu — nu doar versete luate la întâmplare, ci exact versetele pe care I le-a dat Duhul Sfânt, expres pentru acele momente (Luca 4:1-13). **Cuvântul**[42] **lui Dumnezeu** din acest verset nu înseamnă toată Biblia, ci doar acea porţiune din Biblie care se potriveşte cel mai adecvat la situaţia dată, cum spune şi David Watson:

> Dumnezeu ne dă tuturor protecţia de care avem nevoie. Noi trebuie să avem însă grijă ca umblarea noastră cu Dumnezeu să sune adevărată, ca vieţile noastre să fie drepte („neprihănite") înaintea lui Dumnezeu şi în relaţiile dintre noi, pentru ca noi să căutăm să facem pace oriunde mergem, înălţând împreună scutul credinţei, pentru a stinge săgeţile arzătoare ale celui rău, ca minţile noastre să fie apărate de temerile şi angoasele ce ne împresoară atât de lesne, aşa încât noi să mânuim cuvântul lui Dumnezeu cu eficacitate, în puterea Duhului. Să nu uităm că prin loviturile repetate de spadă, având în mână sabia cuvântului lui Dumnezeu, a putut Isus să-l învingă pe vrăjmaş în pustie.[43]

6:18 Rugăciunea nu este menţionată aici ca parte din armătură, dar nu exagerăm cu nimic când afirmăm că importanţa ei pentru ostaş este ca aerul pe care îl respirăm şi care ne asigură însăşi existenţa. Este duhul în care trebuie să îmbrăcăm armura şi cu care trebuie să-l înfruntăm pe vrăşmaş. **Rugăciunea** trebuie să fie neîntreruptă, iar nu sporadică; un obicei bine înrădăcinat, şi nu un act izolat. Apoi ostaşul trebuie să utilizeze tot felul de **rugăciuni**: publice şi particulare; deliberate şi spontane; de cerere şi de mijlocire; de mărturisire şi de smerire; de laudă şi de mulţumire.

Iar **rugăciunea** trebuie făcută **în Duhul**, adică inspiraţi şi conduşi de El. Rugăciunile formale, rostite pe de rost (fără să ne gândim la sensul cuvintelor) — de ce folos ar fi oare acestea în lupta împotriva oştilor iadului? Apoi în rugăciune trebuie să dăm dovadă de vigilenţă: **Vegheaţi la aceasta**. Trebuie să veghem faţă de pericolul somnolenţei, ca gândurile noastre să nu o ia razna şi să nu ne fure alte probleme. **Rugăciunea** necesită o acuitate spirituală, o mare stare de alertă şi concentrare. Apoi în rugăciune trebuie să dăm dovadă de **toată stăruinţa**. Trebuie să cerem încontinuu, să căutăm încontinuu, să batem încontinuu (Luca 11:9). Trebuie să facem cereri **pentru toţi sfinţii**, căci şi ei sunt antrenaţi în luptă, având nevoie să fie sprijiniţi în **rugăciune** de camarazii lor de luptă.

6:19 Cu privire la cererea personală formulată de Pavel în cuvintele: **şi pentru mine**, Blaikie face următoarele remarci:

> Observaţi cât de *nepreoţească* este această idee, căci Pavel, departe de a avea o cantitate proprie de har pentru toţi efesenii, afirmă limpede că şi el are nevoie de rugăciunile lor, pentru ca şi unii, şi alţii hrănindu-se de la singura sursă inepuizabilă [a harului Domnului], şi apostolului să i se dea harul necesar.[44]

Pavel scria aceste cuvinte din închisoare. Cu toate acestea, el nu cere ca ei să se roage pentru eliberarea sa neîntârziată din detenţie. Mai degrabă, a cerut să i se dea puterea ca ori de câte ori îşi deschide gura să poată vesti fără frică **taina evangheliei**. Este ultima oară în această epistolă când Pavel menţionează **taina**. Aici ea este prezentată ca pricină a lanţurilor sale. Dar el nu regretă acest lucru, ci, dimpotrivă, vrea să vestească şi mai mult acest lucru!

6:20 Ambasadorii beneficiază, în general, de imunitate diplomatică, neputând fi arestaţi sau întemniţaţi în ţara în care slujesc. De obicei oamenii suportă aproape absolut orice, numai de evanghelie să nu audă. Nici un alt subiect nu stârneşte atâtea emoţii şi nu trezeşte atâtea împotriviri şi suspiciuni, declaşând prigoane crunte, ca evanghelia! Aşadar reprezentantul lui Cristos era **un ambasador în lanţuri**, cum se exprimă şi Eadie:

Un ataşat trimis de Suveranul suveranilor, însărcinat cu o misiune de o noblețe şi însemnătate fără seamăn, având asupra sa acreditările unei autenticităţi de netăgăduit, este ţinut în detenţie.[45]

Elementul din mesajul lui Pavel care a stârnit cel mai mult ostilitatea religionarilor înguşti a fost anunţul că iudeii credincioşi şi Neamurile credincioase alcătuiesc acum o singură societate nouă, beneficiind de privilegii egale şi recunoscându-L pe Cristos drept Căpetenie, Cap al lor.

F. Salutările personale ale lui Pavel (6:21-24)

6:21, 22 Pavel îl trimite pe **Tihic** de la Roma la Efes, ca să le dea de ştire sfinţilor despre starea sa. El îl recomandă pe **Tihic** ca pe **un frate preaiubit şi slujitor credincios în Domnul**. În tot Noul Testament nu găsim decât cinci referiri la acest om. Astfel el a făcut parte din anturajul lui Pavel în călătoria din Grecia în Asia (Fapte 20:4). A fost solul apostolului către creştinii din Colose (Col. 4:7); către Efes (cf. 6:21 cu 2 Tim. 4:12) şi probabil către Tit în Creta (Tit 3:12). Misiunea lui dublă de data aceasta a constat în a-i informa pe sfinţi cu privire la situaţia lui Pavel în închisoare şi, de asemenea, de a-i îmbărbăta în **inimile** lor, spulberând orice temeri inutile.

6:23 În versetele de încheiere, avem salutările caracteristice ale lui Pavel: *pace* şi *har*. Combinând aceste două elemente, el le doreşte cititorilor săi suma tuturor binecuvântărilor. De asemenea, combinând doi termeni tradiţionali, unul iudaic altul din lumea Neamurilor, s-ar putea ca apostolul să facă prin aceasta o ultimă referire voalată la taina evangheliei — evreul şi ne-evreul, fiind acum una în Cristos. În versetul 23 el le doreşte cititorilor săi să aibă **pace** şi **dragoste împreună cu credinţă**. **Pacea** le va fi chezăşie şi pavăză în toate împrejurările vieţii. **Dragostea** îi va învrednici să I se închine lui Dumnezeu şi să conlucreze unii cu alţii. **Credinţa** îi va împuternici în faptele lor de vitejie, din cadrul luptei credinţei. Toate aceste binecuvântări sunt **de la Dumnezeu, Tatăl şi Domnul Isus Cristos**, afirmaţie ce nu s-ar putea face, dacă Cei doi nu ar fi egali.

6:24 În fine, preaiubitul apostol le doreşte har tuturor celor ce Îl iubesc pe Domnul nostru Isus Cristos, cu o dragoste sinceră, incoruptibilă. Adevărata dragoste creştină are calitatea permanenţei: flacăra ei poate oscila, uneori, ba chiar poate scădea, în anumite momente, dar niciodată nu se va stinge.

Temniţa romană ce-l ţinea legat pe nobilul deţinut este de mult goală. Marele apostol a intrat în posesia răsplăţii lui, văzând faţa Preaiubitului său Mântuitor. Dar Scrisoarea lui ne este şi acum la îndemână — cu aceeaşi prospeţime şi viaţă ca în ziua când a izvorât din inima şi de sub pana apostolului. Acum la acest sfârşit de veac (şi de mileniu, n.tr.) ea continuă să ne vorbească, adresându-ne cuvinte de îndrumare, inspiraţie, mustrare şi îndemn.

Încheind comentariul asupra epistolei Efeseni, ne aflăm în acord deplin cu cuvintele rostite de H. W. Webb-Peploe:

> Nu cred că găsim în Cartea lui Dumnezeu vreo scriere mai înălţătoare şi mai frumoasă. Prin urmare, cât de neputincios este orice om, chiar un sol venit de la Dumnezeu Însuşi, să poată cuprinde adevărurile ei profunde, în spaţiul ce ni s-a alocat! Nădăjduiesc însă că ne vom putea apropia de ea, doar cu gândul de a căuta înţelesurile privitoare la sfinţenie, învăţăturile sale prin care vom putea păşi în fiecare zi, trăind o viaţă mai nobilă, pe un plan mai înalt, fiind astfel învrednicţi să-I aducem slavă lui Dumnezeu.[46]

NOTE FINALE

[1](Intro) William G. Moorehead: *Outline Studies in Acts and the Epistles*, pg. 214.

[2](1:3) Lewis Sperry Chafer: *The Ephesian Letter*, pg. 74.

[3](Excurs) W. G. Blaikie, „Ephesians," în *Pulpit Commentary*, XLVI:3.

[4](1:10) John G. Bellet: *Brief Notes on the Epistle to the Ephesians*, pg. 6, 7.

[5](1:17) R. W. Dale: *The Epistle to the Ephesians; Its Doctrines and Ethics*, pg. 133.

[6](1:18) Atât manuscrisele cele mai vechi, cât şi majoritatea celor existente redau textul drept: *inimi* (textual *kardias*, singular), nu *înţelegere* (*dianoias*). Astfel versiunea redată în textul marginal este, fără îndoială, cea corectă.

[7](1:19) F. G. Meyer: *Key Words of the Inner Life*, pg. 92.

[8](1:19) Chafer: *Ephesian Letter*, pg. 57.

[9](1:20) Meyer: *Key Words*, pg. 93.

[10](2:3) *Ibid*, pg. 140.

[11](2:4) John Eadie: *Commentary on the Epistle to the Ephesians*, pg. 141.

[12](2:5) A. T. Pierson: "The Work of

Christ for the Believer," *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 118, 119.

[13](2:7) Uneori se recurge la 1 Corinteni 13:12 şi 1 Ioan 3:2 pentru a se încerca să se demonstreze că vom fi atotştiutori în cer. Dar primul text se referă doar la capacitatea de a ne recunoaşte în cer iar al doilea are de a face cu asemănarea morală şi fizică cu Cristos.

[14](2:18) Eadie, *Ephesians*, pg. 187.

[15](2:21) Blaikie: "Ephesians", XLVI:68.

[16](3:1) Ruth Paxson: *The Wealth, Walk and Warfare of the Christian*, pg. 57.

[17](3:4) Blaikie, "Ephesians", XLVI:104.

[18](3:8) *Ibid*, XLVI:105, 106.

[19](3:9) Termenul din greacă pentru *isprăvnicie* sau *dispensaţie*, în special în literele de dimensiuni mari (unciale) ale manuscriselor mai vechi, ar putea fi uşor confundat cu termenul asemănător ca formă, însemnând *părtăşie* (cf. OIKONOMIA şi KOINŌNIA). Textul marginal este cel corect; versiunea tradiţională este foarte greu de susţinut în lumina faptelor lingvistice.

[20](3:16) Jamieson, Fausset şi Brown: *Commentary Practical and Explanatory on the Whole Bible*, VI:408.

[21](3:17) W. Graham Scroggie: "Paul's Prison Prayers", the Ministry of Keswick, Second Series, pg. 49.

[22](3:18) Meyer: *Key Words*, pg. 53, 54.

[23](3:21) George Williams: *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 925.

[24](4:2) Walter C. Wright: *Ephesians*, pg. 85.

[25](4:10) F. W. Grant: "Ephesians", *The Numerical Bible, Acts to 2 Corinthians*, VI:341.

[26](4:11) Conform „Regulii lui Granville Sharp", în greacă două substantive indicând funcţia, titlul sau calitatea, legate prin *kai* (*şi*), din care doar primul poartă articolul hotărât, se referă la una şi aceeaşi persoană. Un exemplu elocvent al acestei construcţii gramaticale îl constituie sintagma: „Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Isus Cristos" de la 2 Petru 1:1, unde traducătorii liberali ai ediţiei RSV au fost constrânşi de considerentele gramaticale să fie chiar mai net în favoarea sublinierii dumnezeirii lui Cristos decât traducătorii ediţiei King James. (Regula gramaticală enunţată mai sus nu a fost clar definită decât spre sfârşitul veacului al şaisprezecelea). La plural, ca în exemplul de faţă, regula nu se aplică întotdeauna, deşi construcţia stabileşte cel puţin o relaţie de asociere strânsă între cele două substantive (cf. „cărturari şi farisei", etc.).

[27](4:12) Vance Havner: *Why Not Just Be Christians*, pg. 63.

[28](4:15) Blaikie: "Ephesians", XLVI:150.

[29](4:19) Wright: *Ephesians*, pg. 100.

[30](4:21) Blaikie: "Ephesians", XLVI:151.

[31](4:24) Grant: "Ephesians", pg. 344.

[32](4:32) R. C. H. Lenski: *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Galatians, to the Ephesians, and to the Philippians*, pg. 588.

[33](5:2) Meyer: *The Heavenlies*, pg. 25.

[34](5:9) Textul NU redă: *lumină* (*phōtos*) în loc de *Duh* (*Pneumatos*).

[35](5:13) Blaikie: "Ephesians", XLVI:209.

[36](5:13) Episcopul Ellicott şi Dean (Diaconul?) Alford au preferat această traducere.

[37](5:21) Charles R. Erdman: *Ephesians*, pg. 106.

[38](5:27) Pierson: "The Work of Christ", pg. 138.

[39](5:27) Grant: "Ephesians", VI:350.

[40](6:4) Citat de William W. Orr în *Bible Hints on Rearing Children*, pg. 19.

[41](6:6) Erdman: *Ephesians*, p g. 119.

[42](6:17) Pavel nu foloseşte aici cuvântul foarte uzitat *logos*, ci *rhēma* (înrudit cu termenul cunoscut de noi, *retorică*), deci un cuvânt sau o sintagmă expresă, iar în contextul nostru: un „cuvânt" anumit, din partea lui Dumnezeu pentru o nevoie anumită. Uneori *logos* şi *rhēma* sunt, practic, sinonime.

[43](6:17) David Watson: *Discipleship*, pg. 183.

[44](6:19) Blaikie: "Ephesians", XLVI:260.

[45](6:20) Eadie: *Ephesians*, pg. 480.

[46](6:24) H. W. Webb-Peploe: "Grace and Peace in Four Pauline Epistles", *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 69.

BIBLIOGRAFIE

Bellet, John G. *Brief Notes on the Epistle to the Ephesians*. Londra: G. Morrish, n.d.

Blaikie, W. G. "Ephesians", *Pulpit Commentary, Vol. XLVI*. New York: Funk & Wagnalls, n.d.

Chafer, Lewis Sperry. *The Ephesian Letter*. Findlay, Ohio: Dunham Publishing Company, 1935.

Dale, R. W. *The Epistle to the Ephesians: Its Doctrine and Ethics*. Londra: Hodder and Stoughton, 1893.

Eadie, John. *Commentary on the Epistle to the Ephesians*. Grand Rapids: Zondervan

Publishing House, 1957.
Eerdman, Charles R. *The Epistle of Paul to the Ephesians*. Philadelphia: Westminster Press, 1931.
Flint, V. Paul. *Epistle to the Ephesians: To the Praise of His Glory*. Oak Park, IL: Emmaus Bible School, n.d.
Meyer, Frederick Brotherton. *Key Words of the Inner Life: Studies in the Epistle to the Ephesians*. Fleming H. Revell Company, 1893.
___. *The Heavenlies*. Westchester, IL: Good News Publishers, n.d.
Paxson, Ruth. *The Wealth, Walk and Warfare of the Christian*. New York: Fleming H. Revell Co., 1939.
Wright, Walter C. *Ephesians*. Chicago: Moody Press, 1954.

EPISTOLA CĂTRE FILIPENI

Introducere

„Un volumaş de neasemuită delicateţe, suprins între coperţile harului. "
— J. H. Jowett

I. Locul unic în Canon

Aşa numita „Prima Biserică" a unei confesiuni din orice sat sau oraş se bucură de un prestigiu foarte mare în ochii membrilor săi. Ei bine, închipuiţi-vă cât de mare a fost importanţa primei biserici cunoscute — înainte de a fi existat confesiuni sau culte separate — nu doar într-o singură localitate, ci în toată Europa! Căci acesta a fost statutul ocupat de adunarea de la Filipi, în Macedonia antică (astăzi nordul Greciei). Ce recunoscători ar trebui să fie creştinii din Occident (şi chiar ne-creştinii, dacă ar şti că multe din binefacerile aflate la dispoziţia lor decurg, în realitate, din creştinism) de faptul că Pavel a dat ascultare „chemării macedoniene", cotind-o spre apus, iar nu spre răsărit, în misiunea sa de evanghelizare a imperiului roman! Poate continentul Asiei ar fi acela care ar trimite azi misionari în Europa şi în America de Nord, iar nu vice-versa, dacă evanghelia nu ar fi prins rădăcini în Europa [în acest moment crucial din istorie de care ne ocupăm în această carte].

Membrii adunării din Filipi erau oameni darnici, care i-au trimis de nenumărate ori ajutoare lui Pavel — ceea ce constituie, din punct de vedere omenesc, motivul redactării acestei „scrisori de mulţumire".

Dar Filipeni este mai mult — mult mai mult — decât o simplă scrisoare de mulţumire. Este, prin excelenţă, Epistola bucuriei, pe cuprinsul celor patru capitole ale ei cuvântul „bucurie" sau „bucuraţi-vă", într-o formă sau alta, apărând mai bine de douăsprezece ori. Pavel învăţase secretul de a se bucura şi când drumul era uşor, şi când era greu (4:11). Puţine controverse sau mustrări găsim în această scrisoare plină de optimism.

Motivul esenţial pentru care creştinii *sunt capabili* să se bucure este faptul că Fiul lui Dumnezeu a găsit cu cale să coboare pe pământ, luând chip de Om — şi încă de rob! Fără să se mărginească la vindecările săvârşite şi la învăţătura pe care a propovăduit-o, El a mers până la moarte — şi încă moarte de cruce. Filipeni 2:5-11 exprimă acest mare adevăr într-un paragraf minunat despre care mulţi cred că ar fi fost una din primele cântări creştine, citată de Pavel sau chiar compusă de el. Chiar şi acest pasaj a fost inclus pentru a ne învăţa că unitatea se realizează prin smerenie. În Noul Testament nu se face niciodată separaţie între doctrină şi datorie — cum procedează unii membri ai bisericilor din vremea noastră, spre paguba lor.

Aceasta e, în linii mari, epistola către Filipeni, una din cele mai optimiste şi mai atrăgătoare cărţi din toată Biblia!

II. Autorul

Întrucât cei mai mulţi cărturari acceptă ca incontestabilă paternitatea paulină a cărţii Filipeni, vom cita dovezile acesteia doar pentru completare. Unii cărturari cred că se pot întrezări în Filipeni urmele a *două* scrisori combinate sau că pasajul despre Rob de la 2:5-11 ar fi fost interpolat. Nu există însă manuscrise în sprijinul acestor teorii.

Dovezile externe sunt puternice. Între cei ce au citat scrisoarea către Filipeni, încă de la început, pomenindu-l pe Pavel ca autor, se numără: Ignat, Clement din Roma, Policarp, Irineu, Clement din Alexandria şi Tertulian. Atât „canonul" lui Marcion, cât şi Canonul Muratorian i-o atribuie lui Pavel.

Pe lângă referirea evidentă de la 1:1 la Pavel, stilul epistolei şi topica frazei sunt caracteristice scrierilor lui Pavel. Argumentele formulate de unii împotriva paternităţii pauline sunt neînsemnate. Vezi, de pildă, referirea la „episcopi şi diaconi" de la 1:1, conform căreia, susţin aceştia, epistola nu putea fi scrisă decât după moartea lui Pavel. Argumentul ar sta în picioare, dacă i-am atribui termenului de *episcop* sensul pe care l-a căpătat mai târziu. Dar Pavel foloseşte termenul *episcopi* (în greacă: *episkopoi*, având sensul de supravegheteori) atât în epistolele pastorale, cât şi la Fapte 20:28 cu sensul

sinonim de *presbiteri*. De asemenea, să nu se uite că deşi mesajul este adresat unei singure biserici, aceasta avea *o pluralitate* de episcopi.

H. A. A. Kennedy rezumă în termeni minunaţi *dovezile interne*:

> Poate că nici o epistolă paulină nu poartă mai concludent amprenta autenticităţii (decât Filipeni). Există o lipsă de afectare, o delicateţe de simţire, o revărsare sinceră a inimii, care nu pot fi simulate.[1]

III. Data

Asemenea epistolelor către Efeseni, Coloseni şi Filemon, Filipeni a fost redactată în închisoare, de unde apartenenţa sa la categoria „Epistolelor din închisoare" (sau din captivitate). Dar, dacă celelalte trei au fost scrise şi expediate aproape sigur în acelaşi timp (prin anul 60 d.Cr.), Filipeni a fost redactată în mod sigur puţin mai târziu. Marcion afirmă concret că Pavel a scris epistola către Filipeni de la Roma — fapt care concordă cu versetele 1:13 şi 4:22, de unde reiese că scrisoarea ar fi fost redactată la Roma. Pavel a petrecut doi ani sub arest la Roma; anumite aluzii din cuprinsul scrisorii sugerează că Filipeni a fost redactată către sfârşitul acelei perioade. De exemplu, 1:12-18 ar presupune trecerea unei anumite perioade de timp în care Pavel să fi predicat de la sosirea sa în Cetatea Eternă. Faptul că pricina lui Pavel urma să fie adjudecată (probabil, în mod favorabil) pare să fie indicat de 1:12, 13, 19, 23-26.

Faptele acestea, împreună cu durata de timp pe care o presupune redactarea scrisorilor, efectuarea vizitelor, precum şi darurile în bani la care face aluzie epistola, sunt în măsură să sugereze anul 61 d.Cr. ca dată a apariţiei scrisorii.

IV. Fondul şi tema

A fost o zi măreaţă în istoria misionieratului creştin când apostolul Pavel a ajuns până la Troa, cu prilejul celei de-a doua călătorii misionare a sa. Troa era situată pe coasta de nord-vest a Asiei Mici, de partea cealaltă a Mării Egee, vis-a-vis de Grecia. Într-o noapte, în cadrul unei vedenii, apostolului i s-a arătat un om, care i-a spus: „Vino în Macedonia şi ajută-ne!" (Fapte 16:9). Imediat Pavel a aranjat să plece cu corabia în Macedonia, împreună cu Timotei, Luca şi Sila. Aceştia au debarcat pe pământul *Europei* la Neapolis, după care s-au deplasat în interiorul teritoriului, ajungând la Filipi — oraş deţinând pe vremea statutul de colonie romană, guvernată de oficialităţi romane, care acordau drepturi şi privilegii de cetăţenie locuitorilor săi.

În ziua de sabat, predicatorii evangheliei s-au coborât până pe malul unui râu, unde mai multe femei aveau obiceiul să se adune la rugăciune (Fapte 16:13). Una dintre acestea era Lidia, vânzătoare de purpură din oraşul Tiatira. Primind evanghelia, ea a devenit prima convertită cunoscută la creştinism de pe continentul european.

Dar şederea lui Pavel la Filipi nu s-a dovedit întru totul lipsită de primejdii. O femeie posedată de un duh de ghicire (sau prevestire a viitorului) i-a întâlnit pe slujitorii Domnului şi s-a ţinut după aceştia, o vreme, strigând: „Oamenii aceştia sunt slujitorii Dumnezeului Celui Preaînalt, care ne vestesc calea mântuirii" (Fapte 16:17). Nevoind să accepte mărturia unei persoane posedate de un duh rău, apostolul i-a poruncit demonului să iasă din ea. Când au văzut stăpânii ei ce s-a întâmplat, că şi-au pierdut dintr-odată o sursă grasă de profituri, s-au înfuriat pe Pavel, târându-l împreună cu Sila în piaţa din centrul localităţii, să dea socoteală de fapta lor reprezentanţilor Romei. La rândul lor, magistraţii au poruncit ca Pavel şi Sila să fie bătuţi şi aruncaţi în închisoare.

Ce s-a întâmplat în acea închisoare din Filipi este de-acum un fapt binecunoscut. La miezul nopţii, Pavel şi Sila se rugau şi cântau laude lui Dumnezeu. Deodată s-a produs un mare cutremur, toate uşile închisorii deschizându-se iar lanţurile deţinuţilor fiind dezlegate. Crezând că deţinuţii au evadat, temnicerul a fost cât pe aci să-şi ia viaţa, până când Pavel l-a asigurat că nici un deţinut nu a fugit. Atunci temnicerul a strigat: „Domnilor, ce să fac ca să fiu mântuit?" (Fapte 16:31). Harul lui Dumnezeu a câştigat încă un suflet de preţ, în oraşul Filipi. Dimineaţa, autorităţile locale i-au îndemnat pe Pavel şi pe însoţitorii săi să părăsească degrabă oraşul — dorinţă căreia Pavel nu i s-a conformat, amintindu-le că au bătut şi întemniţat un cetăţean roman, fără ca acesta să fi fost judecat. După rugăminţile stă-ruitoare ale magistraţilor ca Pavel şi însoţitorii lui să părăsească oraşul, aceştia s-au lăsat înduplecaţi, trecând mai întâi pe la locuinţa Lidiei, după care şi-au luat rămas bun de la credincioşii din Filipi (Fapte 16:40).

Circa zece ani mai târziu, Pavel le-a scris

filipenilor, pe când se afla din nou în închisoare. Filipenii auziseră că Pavel era în temniță, drept care i-au trimis un dar în bani. Epafrodit primise însărcinarea de a-i transmite lui Pavel acest dar. După ce l-a transmis, acesta s-a hotărât să mai stea, ajutându-l pe apostol să se descurce, în necazurile prin care trecea. Dar apoi chiar Epafrodit s-a îmbolnăvit, în timp ce-şi desfăşura misiunea. De fapt, a fost aproape de moarte. Dar Dumnezeu S-a îndurat de el, însănătoşindu-l. Iar acum Epafrodit era gata să revină la Filipi, unde era membru în adunarea locală. Prin urmare, apostolul îl trimite înapoi, dându-i această scrisoare de mulţumire. Filipeni este una din cele mai personale şi mai afectuoase din epistolele lui Pavel. Ea ne arată limpede că adunarea aceasta se bucura de stima şi preţuirea deosebită a apostolului. Când citim această epistolă, sesizăm legătura foarte tandră ce exista între marele apostol şi biserica aceasta, pe care el o înfiinţase.

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTUL LUI PAVEL, LAUDA ŞI RUGĂCIUNEA SA (1:1-11)

II. ÎNTEMNIŢAREA LUI PAVEL, PERSPECTIVELE SALE ŞI ÎNDEMNUL LA PERSEVERENŢĂ (1:12-30)

III. ÎNDEMNUL LA UNITATE, BAZAT PE PILDA LUI CRISTOS, DE SMERENIE ŞI JERTFIRE (2:1-16)

IV. PILDA DE IMITAŢIE A LUI CRISTOS, DATĂ DE PAVEL, TIMOTEI ŞI EPAFRODIT (2:17-30)

V. AVERTISMENTUL ÎMPOTRIVA ÎNVĂŢĂTORILOR FALŞI (3:1-3)

VI. MOŞTENIREA LUI PAVEL ŞI REALIZĂRILE SALE — LA CARE A RENUNŢAT DE DRAGUL LUI CRISTOS (3:4-14)

VII. ÎNDEMNUL LA O UMBLARE CEREASCĂ, EXEMPLIFICATĂ DE APOSTOL (3:15-21)

VIII. ÎNDEMNUL LA ARMONIE, AJUTORARE RECIPROCĂ, BUCURIE, ÎNGĂDUINŢĂ, SPIRIT RUGATIV ŞI O VIAŢĂ DISCIPLINATĂ A GÂNDURILOR (4:1-9)

IX. MULŢUMIRILE LUI PAVEL PENTRU DARURILE FINANCIARE PRIMITE DIN PARTEA SFINŢILOR (4:10-20)

X. SALUTĂRI DE ÎNCHEIERE (4:21-23)

Comentariu

I. SALUTUL LUI PAVEL, LAUDA ŞI RUGĂCIUNEA SA (1:1-11)

1:1 Chiar de la începutul epistolei se stabileşte legătura dintre Pavel şi Timotei. Asta nu înseamnă că Timotei l-a ajutat pe Pavel să redacteze Scrisoarea. El fusese alături de Pavel când el vizitase oraşul Filipi prima oară, deci era cunoscut de sfinţii de acolo. Acum **Timotei** se află cu **Pavel** apostolul, la începutul acestei scrisori.

Pavel era acum înaintat în vârstă (vezi Filemon 9), în timp ce Timotei era încă destul de tânăr. Astfel îi vedem pe reprezentantul senectuţii şi pe cel al tinereţii înjugaţi împreună în slujba Celui mai bun dintre stăpâni sau, cum se exprimă Jowett: „E o contopire a primăverii cu toamna; o armonizare a entuziasmului cu experienţa; a impulsului cu înţelepciunea; a nădejdii şi seninătăţii cu asigurarea deplină."[2]

Ambii sunt descrişi ca **robi ai lui Isus Cristos**. Ambii Îl iubeau pe Stăpânul lor. Legăturile Calvarului i-au ataşat pe veci slujirii lor faţă de Mântuitorul.

Scrisoarea este adresată **tuturor sfinţilor în Cristos Isus care sunt în Filipi, împreună cu episcopii şi diaconii**. Termenul *toţi* apare destul de frecvent în această epistolă, căci Pavel era plin de dragoste şi preocupare pentru toţi copiii Domnului.

Sfinţii în Cristos Isus care sunt în Filipi descrie poziţia dublă deţinută de credincioşi: Cât priveşte statutul lor spiritual, ei au fost puşi deoparte de Dumnezeu **în Cristos Isus**. Dar în ce priveşte poziţia lor geografică, ei se aflau la **Filipi**. Cu alte cuvinte, se aflau în două locuri simultan!

Apoi apostolul menţionează cuvintele **episcopi şi diaconi**. Episcopii erau presbiterii sau supraveghetorii din adunare — cei care aveau în grija lor pastorală turma lui Dumnezeu, conducând-o, prin pilda lor evlavioasă. Pe de altă parte, **diaconii** erau slujitorii bisericii care se ocupau mai cu seamă de problemele materiale, cum ar fi finanţele, etc.

Nu existau decât aceste trei grupuri în cadrul bisericii: **sfinţii, episcopii şi diaconii**! Căci dacă ar fi existat şi un „cleric" peste credincioşii din Filipi, Pavel l-ar fi amintit. Dar iată că el se referă doar la **episcopi** (deci, plural) şi la **diaconi** (de asemenea la plural).

Aici avem o remarcabilă imagine a simplităţii vieţii bisericii, în epoca ei primară. **Sfinţii** sunt menţionaţi primii, apoi *călăuzele lor spirituale* iar la urmă *slujitorii lor vremelnici*. Şi atât!

1:2 În cadrul salutului său caracteristic, Pavel le doreşte sfinţilor **har... şi pace**. Primul termen nu reprezintă atât de mult harul dăruit unui păcătos la convertirea sa, cât **harul** pe care trebuie să-l obţină în permanenţă de la tronul de har, care să-l ajute ori de câte ori are nevoie de el (Ev. 4:16). Tot aşa, **pacea** care le-o doreşte Pavel nu este atât de mult pacea cu Dumnezeu, pe care oricum ei o aveau deja, cât **pacea** lui Dumnezeu, care se obţine prin rugăciune şi mulţumire (4:6, 7).

Ambele binecuvântări se capătă **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi Domnul Isus Cristos**. Apostolul Îl onorează pe Fiul în egală măsură cu Tatăl (Ioan 5:23). Pentru Pavel nu există nici o îndoială că Isus Cristos este Dumnezeu.

1:3 Acum Pavel izbucneşte într-o cântare de mulţumire. Dar asta nu e o noutate pentru apostol. Zidurile închisorii din Filipi răsunau de cântările intonate de Pavel şi Sila, cu ocazia primei lor vizite în acel oraş. Când Pavel aşterne în scris aceste cuvinte, el se află probabil la Roma — unde continuă să cânte „cântece de seară". Neînvinsul Pavel! **Toată amintirea** privitoare la filipeni i-a umplut inima de un val de mulţumire, întrucât nu numai că aceşti credincioşi erau copiii lui în credinţă, ci, în multe privinţe, se dovediseră o biserică model.

1:4 În toate rugăciunile, el a făcut cereri pentru filipeni, **cu bucurie**. Pentru el era o adevărată desfătare să se roage pentru ei, acest lucru nefiindu-i o povară. Din acest pasaj şi din multe alte scrieri ale lui Pavel aflăm că el era un om al rugăciunii — ceea ce ne face să încetăm de a mai căuta motive suplimentare menite să explice de ce s-a folosit Dumnezeu de el într-o măsură atât de mare. Dacă ţinem seama de amploarea călătoriilor sale şi de sumedenia de creştini cu care a făcut cunoştinţă pe parcurs, rămânem uimiţi să constatăm ce legături strânse şi personale a păstrat apostolul cu ei, interesându-se de soarta fiecăruia în parte.

1:5 Motivul concret al mulţumirilor lui Pavel din acest verset l-a constituit **părtăşia** lor în răspândirea **evangheliei din prima zi şi până acum.** Prin părtăşie s-ar putea înţelege şi asistenţă financiară, dar negreşit şi ajutor în rugăciune şi devotamentul loial pentru răspândirea „veştii bune". Când Pavel spune **prima zi**, e normal să ne gândim dacă temnicerul în cauză mai trăia, când a fost citită scrisoarea aceasta în auzul adunării de la Filipi. Dacă răspunsul e afirmativ, amintirea acestor clipe de la început, când Pavel l-a prezentat pe noul convertit credincioşilor din Filipi, va fi atins în mod special coarda inimii sale.

1:6 Gândindu-se la startul bun pe care l-au făcut credincioşii în viaţa lor de credinţă, Pavel este **încrezător** că Dumnezeu va duce la bun sfârşit **buna lucrare începută** în ei.

Lucrarea începută de El, în bunătatea Sa,
Braţul tăriei Sale o va duce la bun sfârşit;
Făgăduinţa Lui este Da şi Amin,
Ce nu va da greş niciodată.
— *Augustus M. Toplady*

Buna lucrare se referă probabil la mântuirea lor sau la participarea lor activă la

răspândirea evangheliei. **Ziua lui Isus Cristos** se referă la vremea revenirii Sale, pentru a-i duce cu El, acasă în cer, pe copiii Lui, aici fiind cuprins probabil şi Scaunul de Judecată al lui Cristos, când va fi trecută în revistă slujirea noastră pentru El şi ni se vor împărţi răsplăţile.

1:7 Pavel se simte îndreptăţit să mulţumească pentru filipeni. În **inima** lui el păstrează amintiri scumpe despre ataşamentul lor faţă de el, şi când a fost la proces, şi când a stat în închisoare sau a călătorit între **apărarea şi confirmarea evangheliei. Apărarea evangheliei** se referă la slujba de a răspunde criticilor, în timp ce **confirmarea evangheliei** înseamnă consolidarea mesajului în inimile celor care sunt deja credincioşi. W. E. Vine spune: „Pe de o parte, evanghelia are darul de a-i răsturna pe duşmani, iar pe de alta de a-i întări pe amicii ei."[3] **Harul** de aici înseamnă tărie nemeritată, pe care Dumnezeu ne-o dăruieşte pentru a putea duce la capăt lucrarea Domnului, chiar atunci când suntem confruntaţi cu împotriviri înverşunate.

1:8 Amintirea colaborării lor fidele îl face pe apostol să **dorească** să fie din nou cu ei. El Îl ia pe Dumnezeu ca martor al dorului fierbinte ce-l mistuie pe apostol după ei, **cu o dragoste nespunsă în Cristos Isus**. Expresia de dragoste a apostolului Pavel este cu atât mai remarcabilă cu cât ne amintim că el se născuse evreu, dar acum se adresa unor ne-evrei. Harul lui Dumnezeu surpase zidul de vrăjmăşie străveche — şi unii, şi alţii find acum una în Cristos.

1:9 Mulţumirile fac acum loc rugăciunii. Va cere oare Pavel ca lor să li se dăruiască bogăţii, mângâieri sau scutirea de necazuri? Nicidecum, ci el se roagă ca dragostea lor să crească încontinuu, **în cunoaşterea deplină şi în orice pricepere**. Scopul principal al vieţii creştine este să-L iubim pe Dumnezeu şi să ne iubim aproapele. Dar dragostea nu este doar o chestiune de emoţii. În slujirea eficientă pentru Domnul, noi trebuie să recurgem la inteligenţa noastră, făcând uz de **pricepere** (discernământ). Altfel eforturile noastre s-ar putea dovedi zadarnice. Prin urmare, Pavel se roagă acum nu numai ca filipenii să continue să manifeste dragostea creştină, ci şi ca dragostea lor să se exprime în deplina cunoştinţă şi pricepere.

1:10 Dragostea astfel iluminată îi va învrednici să discearnă toate lucrurile care sunt **mai alese**. În toate domeniile vieţii, unele lucruri sunt bune, în vreme ce altele sunt „şi mai bune". Cele bune sunt adesea duşmanele celor mai bune. Pentru a sluji cu eficienţă, trebuie făcută această importantă distincţie.

Dragostea astfel luminată îi va învrednici şi să evite lucrurile discutabile sau cele de-a dreptul greşite. Pavel vrea ca ei să fie **sinceri**,[4] adică curaţi, total transparenţi şi fără vină, având în vedere **ziua lui Cristos**. A fi fără vină nu înseamnă a fi fără păcat, căci cu toţii săvârşim păcate. Dar o persoană fără vină este cea care îşi mărturiseşte păcatul, se lasă de el şi îşi cere iertare de la cei cărora le-a greşit, restituind, ori de câte ori posibil, lucrul luat sau îndreptând răul pricinuit.

Ziua lui Cristos, cum este cea din versetul 6, se referă la Răpire şi la judecata faptelor credinciosului ce va urma după aceea.

1:11 Ultima cerere din rugăciunea apostolului îi vrea pe creştini să fie **umpluţi cu roadele neprihănirii**, adică cu **roadele** produse de neprihănire sau cu toate virtuţile creştine care alcătuiesc o viaţă neprihănită. Sursa acestor virtuţi este **Isus Cristos** iar obiectul lor este **slava şi lauda lui Dumnezeu**. Această cerere a lui Pavel constituie o paralelă fidelă a cuvintelor de la Isaia 61:3: „ca să fie numiţi pomi ai neprihănirii (**fiind umpluţi cu roada neprihănirii**), un răsad al Domnului (**care este prin Isus Cristos**), ca El să fie slăvit (**spre slava şi lauda lui Dumnezeu.**)"

„Cuvântul «roadă»," scrie Lehman Strauss, „...este strâns asociat cu relaţia noastră cu Cristos şi ceea ce aşteaptă El de la noi. Ramurile unei viţe de vie sunt rânduite să dea rod."[5]

II. ÎNTEMNIŢAREA LUI PAVEL, PERSPECTIVELE SALE ŞI ÎNDEMNUL LA PERSEVERENŢĂ (1:12-30)

1:12 Rugăciunea s-a încheiat. În continuare, Pavel repetă binecuvântările sau binefacerile, ce decurg din întemniţarea sa. Jowett numeşte acest fragment: „The Fortune of Misfortune" (aproximativ: „fericirea nefericirii", n.tr.).

Apostolul vrea ca **fraţii să ştie că lucrurile care i s-au întâmplat**, adică procesul şi întemniţarea sa, au dus la **înaintarea evangheliei**, mai degrabă decât la împiedicarea ei, cum ar fi fost poate de aşteptat. Este un alt exemplu minunat al modului în

care Dumnezeu răstoarnă planurile rele ale demonilor şi ale oamenilor, făcând să triumfeze chiar aparenta tragedie, din cenuşă răsărind o frumuseţe de mare preţ. „Omul cu răutatea lui, dar peste toate triumfă calea lui Dumnezeu!"

1:13 Mai întâi de toate, **lanţurile** lui Pavel **s-au arătat** că sunt **în Cristos**, adică mulţi au ajuns să cunoască că el a fost întemniţat ca urmare a mărturiei sale pentru Cristos, iar nu ca răufăcător sau infractor.

Motivul real al **lanţurilor** sale a ajuns să fie cunoscut **în tot pretoriul** şi în alte locuri. Prin **pretoriu** se înţelege fie: (1) întreaga gardă pretoriană, unde locuia împăratul, fie (2) întregul preotoriu propriu-zis. Pretoriul era palatul, cuprinzând, în accepţiunea de aici, şi locuitorii săi. În orice caz, Pavel spune că întemniţarea lui a slujit de mărturie reprezentanţilor puterii romane imperiale, unde se afla el, cum arată şi T. W. Drury:

> Însuşi lanţul, pe care reprezentantul Romei îl nituia acum pe braţul distinsului deţinut, îi asigura apostolului un auditoriu, putându-i vorbi acestui om despre suferinţa dusă până la capăt a lui Cristos, urmând ca acesta să poată, poate chiar a doua zi, să ducă mai departe mesajul, ajungând chiar înaintea împăratului Nero.[6]

1:14 Un al doilea rezultat favorabil al întemniţării lui Pavel l-a constituit faptul că alţi creştini au fost îmbărbătaţi să-L mărturisească cu şi mai mare neînfricare pe Domnul Isus. Persecuţiile au adesea efectul de a transforma credincioşi molcomi şi timizi în martori neînfricaţi.

1:15 Motivul din inima unora era gelozia şi rivalitatea. Ei Îl predicau pe **Cristos** din **invidie** şi spirit de ceartă. Alţii însă erau animaţi de motive sincere şi curate, predicându-L pe Cristos **din bunăvoinţă**, în efortul sincer de a-l ajuta pe apostol.

1:16 Predicatorii geloşi credeau că dacă procedau astfel puteau să îngreuneze şi mai mult soarta apostolului la puşcărie. Mesajul lor era bun, nu însă şi temperamentul. E trist să constatăm că slujirea creştină se poate face uneori cu energia firii vechi, din motive care ţin de lăcomie, ceartă, mândrie şi invidie. Asta ne învaţă că trebuie să veghem asupra motivelor care ne determină să-L slujim pe Domnul. Nu avem voie să-L vestim pe Cristos din dorinţa de a ne afişa pe noi înşine, de a promova interesele unei secte religioase sau din dorinţa de a-i învinge pe alţi creştini.

Iată un bun exemplu al necesităţii de a exercita dragostea, în cunoştinţă de cauză şi cu pricepere.

1:17 Alţii predicau evanghelia **din dragoste** sinceră şi curată, **ştiind că** Pavel era hotărât să apere **evanghelia**. În slujirea lor nu era nici un lucru egoist, sectar sau neomenos. Ei ştiau foarte bine că Pavel fusese întemniţat datorită poziţiei ferme luate de el în favoarea **evangheliei**. Şi astfel ei erau hotărâţi să continue lucrarea, în timpul detenţiei sale.

1:18 Pavel refuză să se lase doborât de motivele greşite care-i animă pe unii. **Cristos este vestit** de ambele grupuri; or, asta îi provoacă apostolului o mare bucurie. Este demn de notat că, în asemenea împrejurări dificile, Pavel nu dă semne de autocompătimire, nici nu caută să fie oblojit de alţii, ci este plin de bucuria Domnului, încurajându-i pe cititori să se bucure şi ei.

1:19 Perspectivele sunt, într-adevăr, încurajatoare. Apostolul ştie că întreg cursul evenimentelor va conduce la **izbăvirea** lui. **Izbăvire** (în KJV „mântuire") nu înseamnă aici mântuirea sufletului lui Pavel, ci eliberarea din închisoare. Mijlocul de care se va folosi Dumnezeu pentru a-l elibera din închisoare va fi **rugăciunea** filipenilor şi slujba sau ajutorul **Duhului lui Isus Cristos**. Ce remarcabilă este importanţa pe care o acordă Pavel rugăciunilor unei mici cete de credincioşi! El îi vede suficient de puternici pentru a putea zădărnici planurile şi forţa înfricoşătoare a Romei. Şi aşa şi este: creştinii pot influenţa destinul unor naţiuni, schimbând cursul istoriei, prin rugăciune.

Prin ajutorul Duhului lui Isus Cristos — adică prin puterea Duhului Sfânt, manifestată în interesul lor, prin acea tărie pe care Duhul i-o va pune la dispoziţie. În general, sintagma se referă la „nemărginitele resurse pe care le asigură Duhul, ca să-i învrednicească pe credincioşi să rămână statornici, indiferent de împrejurările prin care trec."

1:20 Gândindu-se la rugăciunile creştinilor şi la ajutorul Duhului Sfânt, apostolul şi-a exprimat dorinţa fierbinte şi **nădejdea** că niciodată nu va fi dat de ruşine, ci că întotdeauna va avea o mărturie energică şi neînfricată pentru Cristos.

Şi, indiferent de rezultatul procesului — fie că va fi eliberat, fie că va fi dat la **moarte** — dorinţa lui arzătoare era ca

Cristos să fie preamărit în trupul lui. A preamări nu înseamnă a-L face pe Cristos mai mare, căci El este deja mare şi nimic nu L-ar putea face mai mare. Ci „a preamări" înseamnă a face ca Cristos să fie stimat sau lăudat de alţii. Guy King arată cum poate fi preamărit Cristos de trupurile noastre, în viaţa de acum:

...preamărit de buze care Îi aduc o mărturie fericită; preamărit de mâini angajate în slujirea Sa, cu scumpătate; preamărit de picioare gata oricând să-I facă comisioane; preamărit de genunchi încovoiaţi de bunăvoie în rugăciune, pentru împărăţia Lui; preamărit de umeri gata să poarte poverile altora, cum şi ale lor sunt purtate de alţii.[7]

Cristos poate fi preamărit în trupurile noastre şi **prin moarte** — adică prin trupuri istovite, mistuite sau consumate în slujba Sa; prin trupuri străpunse de suliţe cumplite; prin trupuri sfâşiate de pietre sau arse pe rug.

1:21 Iată, aşadar, esenţa fiolosofiei de viaţă a lui Pavel: El nu trăia pentru bani, faimă sau plăceri. Ţelul vieţii lui era să-L iubească, să I se închine şi să-L slujească pe Domnul Isus. El dorea ca viaţa lui să fie aidoma vieţii lui **Cristos.** El dorea ca Mântuitorul să-Şi trăiască viaţa prin el.

A muri este un câştig, pentru că a muri înseamnă a fi cu Cristos şi „ca El" pe veci. Înseamnă a-L sluji pe El cu o inimă ce nu mai păcătuieşte, cu picioare ce nu se mai abat de la calea calea cea dreaptă. În mod obişnuit, nu considerăm moartea un câştig. Trist e că azi pare să ne domine concepţia: „a trăi e un mare câştig pe acest pământ iar a muri înseamnă a pierde acest câştig." Dar, arată Jowett: „Pentru apostolul Pavel, moartea nu era o trecere sumbră, în care tot ce avem noi mai de preţ putrezeşte şi se strică dintr-odată, ci un loc de dulce tranziţie, «o cale acoperită, ce conduce spre lumină.»"[8]

1:22 Dacă voia lui Dumnezeu este ca Pavel să **mai trăiască** o vreme **în trup**, atunci asta va însemna pentru el posibilitatea de a **lucra cu roade**. Căci el va putea să-i ajute în continuare pe copiii Domnului. El era confruntat însă cu o alternativă dificilă, trebuind să decidă dacă trebuie să meargă la Mântuitorul, pe care Îl iubea atât de mult, sau să mai rămână pe pământ, în slujba Domnului — variantă care îl interesa în egală măsură. Deci nu ştia **ce trebuie să aleagă**.

1:23 A fi **strâns din două părţi** înseamnă a fi obligat să decidă între două alternative foarte dificile — una, de a merge acasă, în patria cerească, iar a doua de a mai zăbovi pe pământ, ca apostol al lui Isus Cristos.

Pavel ardea de nerăbdare să se mute în cer, pentru a fi cu Cristos, această alternativă fiind mult mai de dorit. Dacă s-ar fi gândit doar la interesele lui, atunci negreşit pe asta ar fi ales-o.

Observaţi că Pavel nu credea în teoria somnului sufletului, ci era convins că atunci când are loc decesul, creştinul e dus în prezenţa lui Cristos, bucurându-se în mod conştient de El. Ce ridicol ar fi ca apostolul să spună: „A trăi este Cristos; a dormi este un câştig." Sau: „A pleca şi a dormi este cu mult mai bine"! Termenul „somn" e folosit în NT cu referire la *trupul* credinciosului când intervine moartea (1 Tes. 4:14), şi niciodată cu referire la sufletul lui. Ideea adormirii sufletului este o pură născocire.

Observaţi şi faptul că moartea nu trebuie confundată cu venirea Mântuitorului. Când are loc moartea, noi mergem la El, pe când la Răpire, El va veni la noi.

1:24 Pentru filipeni, era **mai de folos** ca Pavel să mai rămână pe pământ un timp. Nu putem să nu rămânem impresionaţi de altruismul acestui om, cu o inimă atât de mare, care nu se gândeşte la tihna sau la confortul său, ci doar la tot ce ar putea face să înainteze cauza lui Cristos şi bunăstarea copiilor Săi.

Fiind încredinţat de faptul că încă era nevoie de el pentru a-i îndruma pe sfinţi, a-i mângâia şi a-i înbărbăta, Pavel ştia că nu va fi omorât, de data aceasta. De unde ştia? Noi credem că el trăia atât de aproape de Domnul, încât Duhul Sfânt putea să-i transmită aceste cunoştinţe. „Secretul Domnului este cu cei ce se tem de El" (Ps. 25:14, traducere după versiunea engleză, n.tr.). Cei ce sunt ancoraţi adânc în Dumnezeu, petrecând timp îndelung în meditaţie şi în citirea cuvântului Lui, aud secrete care pentru alţii sunt acoperite de zgomotele lumii, de agitaţia şi trepidaţia vieţii. Ca să auzi, trebuie să fii aproape de El. Pavel era aproape.

Rămânând în trup, Pavel putea urmări în continuare propăşirea lor duhovnicească, sporindu-le bucuria de care aveau parte, punându-şi încrederea în Domnul.

1:26 Prin faptul că Pavel era lăsat să

trăiască şi să slujească în continuare pe pământ, filipenii aveau motive suplimentare de a se bucura în Domnul, atunci când apostolul avea să-i viziteze din nou. Ne imaginăm cum îl vor fi îmbrăţişat şi sărutat credincioşii pe Pavel la revenirea sa la Filipi, lăudând şi slăvind pe Dumnezeu! Poate că îi vor fi spus: „Frate Pavel, ne-am rugat pentru tine, dar nu ne-am aşteptat să te mai vedem în viaţa de aici. Acum însă Îl slăvim pe Domnul că ni te-a adus înapoi, teafăr!"

1:27 Aici Pavel adaugă un cuvânt de atenţionare: **„Numai purtaţi-vă într-un chip vrednic de evanghelia lui Cristos."** Creştinii trebuie să fie „Cristiani" — adică asemenea lui Cristos! Cetăţenii cerului trebuie să se poarte pe măsura înaltei chemări şi calităţi ce o deţin. Cu alte cuvinte, noi trebuie să trăim conformându-ne în practică realităţii de care beneficiem deja în ce priveşte poziţia noastră înaintea lui Dumnezeu, în Cristos.

Pe lângă acest îndemn la consecvenţă, apostolul face apel la statornicie. Concret, el doreşte ca, fie că va veni la ei personal, fie că va lipsi dintre ei, fie că va primi veşti despre ei, să ştie că ei rămân tari, uniţi în acelaşi duh, muncind cu râvnă **pentru credinţa evangheliei**, adică credinţa creştină. Creştinii sunt confruntaţi cu un vrăjmaş comun. Prin urmare, ei nu trebuie să se lupte între ei, ci să-şi unească forţele în lupta împotriva acestui duşman.

1:28 De asemenea, ei nu trebuie să se lase înspăimântaţi de vrăjmaşii evangheliei. Atitudinea neînfricată în faţa prigoanelor are un sens dublu. Mai întâi, acest curaj este un semn prevestitor al nimicirii pentru cei ce luptă împotriva lui Dumnezeu. În al doilea rând, este un semn **de mântuire** pentru cei ce înfruntă mânia vrăjmaşului. **Mântuirea** din acest verset e folosită probabil la timpul viitor, referindu-se la izbăvirea finală a sfântului, cu ocazia procesului său, şi la răscumpărarea trupului, dar şi a duhului şi sufletului său.

1:29 Filipenii nu trebuie să uite că este un privilegiu a suferi pentru Cristos şi a crede în El. Dr. Griffith John scrie că odată, când a fost înconjurat de o gloată de păgâni, fiind bătut, a dus mâna la faţă, constatând că este scăldată în sânge. „El a fost cuprins de un sentiment de exaltare extraordinară, bucurându-se că a fost socotit vrednic să sufere pentru Numele Lui." Nu este oare remarcabil să observăm că până şi suferinţa este ridicată de creştinism la un rang atât de înalt? Cu adevărat, până şi „ceea ce pare un fleac este cuprins de flăcările nemuritoare când intră în comuniune cu Nemărginirea." Crucea conferă demnitate şi înnobilează.

1:30 Legătura acestui verset cu cel anterior va fi înţeleasă mai bine dacă adăugăm cuvintele complementare: „întrucât sunteţi angrenaţi în":

Vi s-a dat privilegiul de a suferi pentru Cristos, *întrucât sunteţi angrenaţi* în acelaşi gen de conflict pe care l-aţi văzut la mine, când eram la Filipi şi pe care aud că îl duceţi mai departe.

III. ÎNDEMNUL LA UNITATE, BAZAT PE PILDA LUI CRISTOS DE SMERENIE ŞI JERTFIRE (2:1-16)

Deşi biserica din Filipi era o pildă în multe privinţe, şi Pavel a avut motive să-i elogieze călduros pe sfinţi, exista între ei totuşi un curent subteran de disensiune. Exista o deosebire de vederi între două femei, Evodia şi Sintache (4:2). E bine să avem lucrul acesta în vedere, deoarece în capitolul 2 apostolul se ocupă de cauza şi de lecuirea certurilor din rândurile copiilor lui Dumnezeu.

2:1 Dacă din acest verset nu exprimă îndoiala, ci e un instrument retoric. Versetul enumeră patru mari considerente care ar trebui să-i facă pe credincioşi să se unească, trăind într-o stare de armonie şi cooperare. Apostolul spune, de fapt: „*Întrucât* există atâta îmbărbătare **în Cristos**, *întrucât* **dragostea** Lui are o putere de convingere atât de mare, *întrucât* **Duhul** Sfânt ne strânge la o **părtăşie** atât de minunată şi *întrucât* există atâta **duioşie şi îndurare** în creştinism, noi ar trebui să fim în stare să ne înţelegem unii cu alţii, trăind în armonie şi fericire." F. B. Meyer descrie aceste patru motive majore:

1. Puterea de convingere a lui Cristos.
2. Grija şi duioşia pe care le transmite dragostea.
3. Împărtăşirea Duhului.
4. Omenie şi compasiune.[9]

Este clar că apostolul lansează aici un apel la unitate bazat pe devotamentul comun faţă de Cristos şi pe posedarea comună a Duhului Sfânt. Având în vedere toate lucrurile pe care le au în comun **în Cristos**,

mădularele trupului Său ar trebui să aibă o unitate de scop, afecţiune, acord şi compasiune.

2:2 Dacă aceste argumente expuse de Pavel au găsit înţelegere între filipeni, atunci apostolul îi roagă stăruitor, ca pe baza lor, ei să-i împlinească bucuria. Până în acest punct, filipenii îi făcuseră multe bucurii apostolului. El nu neagă nici o clipă acest lucru, dar acum îi roagă să umple paharul bucuriei sale până la refuz. Acest lucru îl pot realiza **având aceeaşi simţire, dragoste, suflet şi gând.**

Să însemne asta că toţi creştinii trebuie să gândească şi să acţioneze la fel? Cuvântul lui Dumnezeu nu face niciodată o asemenea afirmaţie. Deşi se cuvine să fim de acord în privinţa marilor principii de bază ale credinei creştine, este evident că în multe chestiuni minore va exista un spectru larg de opinii diferite. *Uniformitatea* şi *unitatea* nu sunt unul şi acelaşi lucru, căci putem avea *unitate*, fără *uniformitate*! Deşi s-ar putea să fim de acord în chestiuni minore, putem renunţa la propriile noastre opinii, atunci când nu este implicat nici un principiu major, în favoarea binelui altora.

A avea aceeaşi simţire (în engleză: aceeaşi minte) înseamnă a avea gândul sau mintea lui Cristos, a vedea lucrurile cum le-ar vedea El şi a răspunde cum ar răspunde El. A avea aceeaşi dragoste înseamnă a demonstra aceeaşi dragoste pe care ne-a arătat-o şi Domnul, o dragoste ce nu s-a uitat la preţ. A avea acelaşi suflet (în engleză: a fi de acelaşi acord) înseamnă a lucra împreună în armonie în scopul atingerii unui ţel comun. În fine, a avea acelaşi gând înseamnă a acţiona unit, pentru a demonstra că mintea sau gândirea lui Cristos este cea care ne călăuzeşte acţiunile.

2:3 Absolut **nimic** nu trebuie făcut din ambiţie egoistă sau din slavă deşartă, întrucât aceştia sunt doi dintre duşmanii cei mai mari ai unităţii în rândurile copiilor lui Dumnezeu. Ambiţia egoistă este dorinţa de a fi numărul unu, indiferent de cost. Iar slava deşartă se referă la mândrie sau la afişaj, la orgoliu şi aroganţă. Ori de câte ori veţi întâlni oameni interesaţi în a-şi aduna în jurul lor o clică sau în a-şi promova propriile lor interese, acolo se află negreşit germenii disensiunilor şi dezbinărilor. Remediul se găseşte în ultima parte a versetului: **în smerenie fiecare să privească pe altul mai presus de el însuşi.** Asta nu înseamnă că trebuie să considerăm că nişte criminali au caracter moral mai bun decât al nostru, ci, mai degrabă, că trebuie să trăim pentru alţii în mod altruist, punând interesele lor mai presus de ale noastre. Este uşor să citim un îndemn ca acesta în cuvântul lui Dumnezeu, dar cu totul altul să apreciem semnificaţia sa adevărată şi punerea sa în practică. A-i stima pe alţii şi a-i considera mai buni decât pe noi înşine este un concept cu totul străin minţii omeneşti. Prin urmare, nu vom reuşi să aplicăm acest principiu divin cu propriile noastre forţe. Numai atunci când suntem umpluţi şi împuterniciţi de Duhul Sfânt vom putea să-l aplicăm în practică.

2:4 Leacul pentru necazurile şi certurile existente între copiii lui Dumnezeu este de a te preocupa mai mult de interesele altora, decât de lucrurile din propria ta viaţă. În sens foarte real, termenul **alţii** formează cheia acestui capitol. Doar în măsura în care ne dăruim viaţa în slujirea devotată pentru alţii, ne vom ridica deasupra frământărilor egoiste ale oamenilor.

Alţii, Doamne, da, alţii,
Acesta să-mi fie motoul!
Ajută-mă pentru alţii să trăiesc,
Ca astfel să pot trăi ca Tine.
— *Charles D. Meigs*

2:5 Să aveţi în voi gândul acesta, care era şi în Cristos Isus. Pavel le va prezenta, în continuare, filipenilor pilda lui Isus Cristos. Ce fel de atitudine a manifestat El? Ce a caracterizat comportarea Sa faţă de alţii? Guy King a descris foarte bine gândul — sau mintea — Domnului Isus, după cum urmează: (1) mintea altruistă; (2) mintea jertfitoare; (3) mintea slujitoare. Domnul Isus S-a gândit mereu la alţii.[10]

El n-a vărsat nici o lacrimă pentru propriile întristări, ci a sângerat doar de dragul meu.
— *Charles H. Gabriel*

2:6 Când citim că Cristos Isus **avea chipul lui Dumnezeu**, aflăm că El a existat din veşnicia veşniciilor ca **Dumnezeu**. Asta nu înseamnă doar faptul că S-a asemănat cu Dumnezeu, ci că El *este* Dumnezeu, în cel mai adevărat sens al cuvântului.

Totuşi n-a socotit ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu. Aici este extraordinar de important să facem distincţie între egalitatea personală şi poziţională cu Dumnezeu. Cât priveşte Persoana

Sa, Cristos întotdeauna *a fost, este* şi *va fi* egal cu Dumnezeu, căci Lui I-ar fi imposibil să renunţe la aceasta. Dar El **nu a considerat** această poziţie drept un lucru la care să ţină morţiş. Când o lume pierdută a trebuit să fie răscumpărată, El a fost gata să renunţe la egalitatea Sa poziţională **cu Dumnezeu** — la toate bucuriile şi desfătările cerului. El **nu le-a considerat** ca pe ceva de apucat şi reţinut, indiferent de împrejurări.

Astfel El a fost dispus să îndure împotrivirea păcătoşilor faţă de El. Dumnezeu Tatăl nu a fost niciodată scuipat şi bătut sau răstignit. În acest sens, Tatăl a fost mai mare decât Fiul — nu mai mare decât Persoana Sa, ci, mai degrabă, cu referire la poziţia Sa şi maniera în care a trăit. Isus a exprimat acest gând la Ioan 14:28: „Dacă M-aţi iubi, v-aţi bucura că v-am spus: «Mă duc la Tatăl», pentru că Tatăl Meu este mai mare decât Mine." Cu alte cuvinte, ucenicii trebuiau să se fi bucurat când au aflat că El se duce acasă, în cer. Cât timp a fost pe pământ, El a fost maltratat şi lepădat, aflându-Se astfel în împrejurări mai umile decât Tatăl Său. În acest sens, Tatăl Lui a fost mai mare. Dar când S-a întors în cer, El a fost egal cu Tatăl, atât în *împrejurările Sale*, cât şi în *Persoana Sa*, după cum explică şi Gifford:

Astfel, nu natura sau esenţa... ci *modul existenţei* este descris în a doua propoziţie a frazei [„nu a considerat ca un lucru de apucat să fie egal cu Dumnezeu"]; şi un mod de existenţă poate fi schimbat cu altul, deşi natura esenţială rămâne neschimbată. Să luăm chiar exemplul oferit de Sfântul Pavel, la 2 Cor. 8:9: „Deşi a fost bogat, totuşi de dragul vostru El S-a făcut sărac, pentru ca voi, prin sărăcia Lui, să deveniţi bogaţi." Aici, în fiecare caz există o schimbare a *modului de existenţă*, dar nu şi a naturii. Când un om sărac devine bogat, *modul lui de existenţă* se schimbă, dar nu şi natura lui ca om. Tot aşa este şi cu Fiul lui Dumnezeu: de la *modul Său de existenţă* bogată şi slăvită, ce era o manifestare adecvată a naturii Sale divine, El a coborât, de dragul nostru, în ce priveşte viaţa omenească, la *modul de existenţă*, infinit mai de jos şi mai sărac pe care şi l-a asumat odată cu natura de om.[11]

2:7 Ci S-a dezbrăcat de Sine. Imediat se ridică, în acest punct, întrebarea: „De ce S-a dezbrăcat Domnul Isus?"

Când răspundem la această întrebare, trebuie să fim cu mare băgare de seamă, întrucât încercările oamenilor de a defini această „dezbrăcare" sau, mai precis, „golire de Sine", au sfârşit adesea prin a-L deposeda pe Cristos de atributele Dumnezeirii Sale. Aşa, de pildă, unii spun că atunci când Domnul Isus S-a aflat pe pământ, nu a mai dispus de atotştiinţa şi atotputernicia Sa. Că nu Se mai afla în toate locurile în orice clipă. Ei susţin că Domnul ar fi renunţat de bunăvoie la aceste atribute ale Dumnezeirii, când a luat chip de Om, venind în lume. Unii merg până acolo încât spun că El a fost supus limitărilor proprii fiinţei umane, că ar fi devenit supus greşelilor şi că ar fi acceptat opiniile şi miturile care circulau în vremea Sa!

Noi respingem categoric asemenea opinii. Domnul Isus nu a renunţat la nici unul din atributele Dumnezeirii Sale, când a venit în lume.

Ci El a fost şi atunci atotştiitor.
A fost şi atunci omniprezent şi
A fost şi atunci omnipotent.

Ceea ce a făcut El însă a fost să Se dezbrace de egalitatea poziţională cu Dumnezeu, învăluindu-Şi Dumnezeirea în trupul de carne umană. Deşi ascunsă, gloria era în continuare prezentă şi de câteva ori a ieşit la iveală, ca în cazul Schimbării la Faţă. Nu a existat însă nici o clipă din viaţa Sa pământească în care El să nu fi posedat toate atributele Dumnezeirii.

El a pus deoparte divina Lui strălucire,
Dumnezeirea ascunzând-o cu un văl de lut.
Şi în acea îmbrăcăminte,
Minunata Sa iubire Şi-a etalat-o,
Refăcând ce, de altfel, niciodată nu pierduse.

După cum am arătat, trebuie să fim cu mare băgare de seamă când explicăm cuvintele: „S-a dezbrăcat [s-a golit] de Sine." Metoda cea mai puţin riscantă este să lăsăm înseşi cuvintele din verset să ne dea explicaţia. El S-a dezbrăcat de Sine, **luând chip de rob şi făcându-Se asemenea oamenilor.** Cu alte cuvinte, S-a golit pe Sine, îmbrăcându-Se cu ceea ce nu avusese în prealabil: *umanitatea* Sa. El nu S-a dezbrăcat de Dumnezeirea Sa, ci doar S-a detaşat de locul pe care îl ocupa în cer — dar şi de acesta doar pentru un timp.

Dacă ar fi fost doar un om, nu ar fi fost vorba de nici o golire. Căci noi nu ne golim de faptul că ne-am născut pe lumea aceasta. Dar pentru ca Dumnezeu să poată

deveni Om, a fost nevoie de această detaşare sau golire de Sine, pe care numai Dumnezeu o putea realiza.

Luând chip de rob. Întruparea şi viaţa Mântuitorului ar putea fi rezumate în cuvintele minunate de la Ioan 13:4: „Isus... S-a dezbrăcat de hainele Lui, a luat un ştergar şi S-a încins cu el." Ştergarul sau şorţul este simbolul slujirii, ce-i caracteriza pe sclavi. Tot aşa Domnul nostru binecuvântat S-a folosit de el, pentru că Isus nu a venit să I se slujească, ci El Însuşi să slujească şi să-Şi dea viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi" (Mat. 20:28). Dar să ne oprim puţin asupra acestor cuvinte, pentru a relua firul gândurilor din acest pasaj. Între sfinţii de la Filipi existau disensiuni. Pavel îi îndeamnă să-şi însuşească modul de a gândi al lui Cristos. Argumentarea în acest punct ar consta, pe scurt, din faptul că dacă creştinii sunt dispuşi să ocupe locul umil, de slujire a altora, de dăruire a vieţii în slujba altora, atunci nu vor mai fi certuri. *Oamenii care sunt dispuşi să moară pentru alţii în general nu se vor certa cu aceştia.*

Cristos a existat dintotdauna, dar a venit în lume **asemenea oamenilor**, respectiv „ca Omul adevărat." Umanitatea Domnului este la fel de reală ca Dumnezeirea Sa. El este Dumnezeul cel adevărat şi Omul cel adevărat. Ce taină se ascunde în aceste cuvinte — taină pe care nici o minte creată nu va putea s-o înţeleagă vreodată pe deplin!

2:8 Fiecare secţiune din acest pasaj descrie profunzimea tot mai mare a umilirii preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu. Astfel, nu numai că El a fost dispus să lase slava cerului, nu numai că S-a dezbrăcat de Sine, luând chip de rob şi devenind Om, ci, după cum citim aici, **S-a smerit**! Cu alte cuvinte, nu a fost adâncime la care să nu Se coboare El, pentru a putea mântui sufletele vinovate. Binecuvântat fie slăvitul Său nume, în veci vecilor!

S-a smerit prin faptul că **S-a făcut ascultător până la moarte.** Asta e minunat în ochii noştri, că El a ascultat, chiar atunci când această ascultare L-a costat însăşi viaţa Sa. **Ascultător până la moarte** înseamnă că a ascultat până la capăt. Cu adevărat El a fost Neguţătorul care s-a dus şi a vândut tot ce avea, pentru a cumpăra mărgăritarul de mare preţ (Mat. 13:46).

Şi încă moarte de cruce. Moartea prin răstignire a fost cea mai ruşinoasă formă de execuţie — comparabilă, într-o anumită măsură, deşi mult mai gravă şi mai dureroasă decât spânzurătoarea, scaunul electric sau camera de gazare, pedepse rezervate azi numai în cazul celor găsiţi vinovaţi de omor. Ei bine, aceasta a fost **moartea** rezervată Celui care reprezenta Întruchiparea perfectă a Cerului, când a venit pe lume. Lui nu I s-a permis să moară de moarte naturală, în pat. După cum nu a murit în mod accidental, ci a trebuit să moară o moarte ruşinoasă, pe cruce.

2:9 În acest punct intervine o schimbare bruscă. Versetele anterioare descriu ceea ce a făcut Domnul Isus. El a urmat calea renunţării de Sine. El nu a umblat după faimă, ci S-a smerit.

Dar acum atenţia ne este îndreptată spre ceea ce a făcut *Dumnezeu*. Dacă Mântuitorul S-a smerit pe Sine, **şi Dumnezeu L-a înălţat foarte sus şi I-a dat Numele care este mai mai presus de orice nume.** Dacă Şi-a plecat genunchii, slujindu-i pe alţii, Dumnezeu a decretat ca **orice genunchi** să se **plece** în faţa Lui.

Ce învăţăminte se desprind pentru filipeni şi pentru noi din acest pasaj? Întâi, faptul că drumul către cele de sus pare a fi îndreptat aici pe pământ în jos, adică spre slujire. Nu suntem chemaţi să ne înălţăm pe noi înşine, ci să-i slujim pe alţii, pentru ca Dumnezeu să ne poată înălţa, la vremea cuvenită.

Dumnezeu L-a înălţat pe Cristos, înviindu-L din morţi şi deschizând cerurile ca să-L primească înapoi, pentru Ca El să Se aşeze la dreapta Sa — **Dumnezeu I-a dat Numele care este mai presus de orice nume.**

Cercetătorii Scripturilor sunt împărţiţi în privinţa identităţii acestui nume. Unii spun că este numele *Isus*, care conţine şi numele *Iehova*. La Isaia 45:22, 23 găsim decretul potrivit căruia orice genunchi se va pleca în faţa numelui lui Iehova (Dumnezeu).

Alţii sunt de părere că **numele care este mai presus de orice nume** ar fi doar o exprimare la figurat a locului de maximă supremaţie şi stăpânire din univers. Evident, ambele interpretări sunt valabile.

2:10 Dumnezeu a fost atât de mulţumit de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos, încât a hotărât ca **orice genunchi să se plece** în faţa Lui — şi al fiinţelor **din ceruri, şi al celor de pe pământ şi de sub pământ.** Asta nu înseamnă că toate fiinţele vor fi mântuite. Cei care nu-şi pleacă genunchiul *de bună voie* în faţa Lui, acum, *vor fi forţaţi* să şi-l plece într-o zi. Cei care

nu vor să fie împăcaţi în ziua harului Său vor fi subjugaţi în ziua judecăţii.

2:11 În harul Său nespus de mare, Domnul a străbătut drumul ce duce la de la Betleem la Ghetsimane şi apoi la Golgota. La rândul Lui, Dumnezeu Îl va onora cu omagiu universal şi cu recunoaşterea universală a domniei Sale. Cei care au respins pretenţiile Sale vor recunoaşte într-o zi că au fost nechibzuiţi, că au greşit cumplit şi că Isus din Nazaret este, într-adevăr, Domnul slavei.

Înainte de a ne despărţi de acest pasaj minunat privitor la Persoana şi lucrarea Domnului Isus, trebuie să o spunem din nou că a fost prilejuit de o problemă minoră ce s-a ivit la biserica din Filipi. Pavel nu îşi propusese în acest punct să compună un tratat despre Domnul, încercând doar să corecteze duhul de egoism şi de partidă ce se manifestase la sfinţi. Gândul lui Cristos era ca starea lor să se îndrepte. Şi astfel observăm cum Pavel în orice situaţie Îl aduce pe Cristos. „Chiar atunci când se ocupă de chestiuni cât se poate de delicate, de dureroase sau de neplăcute," scrie Erdman, „el ştie să prezinte adevărul în termeni atât de minunaţi încât acesta să pară un giuvaier de preţ într-un bulgăr de ţărână."[12]

2:12 După ce a prezentat pilda lui Cristos în culori atât de vii, apostolul este gata acum să ofere cititorilor îndemnul ce decurge din aceasta.

Filipenii **totdeauna au fost ascultători**, când Pavel era de faţă. **Acum când nu mai** era între ei, cu atât mai mult se impunea ca ei să ducă **până la capăt mântuirea** lor, **cu frică şi cutremur**. Din nou, am ajuns la un text din Scriptură asupra căruia există multe incertitudini. De la bun început însă trebuie să precizăm că Pavel nu propagă deloc ideea potrivit căreia mântuirea s-ar putea câştiga prin fapte. În toate scrierile sale, el a subliniat de repetate ori că mântuirea nu se capătă prin fapte, ci prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Atunci care este sensul acestui verset?

1. O tălmăcire a versetului ar fi aceea că noi avem datoria de a duce **până la capăt** mântuirea pe care Dumnezeu a aşezat-o în noi. Dumnezeu ne-a dat viaţa veşnică în dar, dar noi trebuie s-o transpunem în practică, printr-o trăire sfântă.

2. **Mântuirea** din acest verset ar putea însemna rezolvarea problemei cu care se confruntau cei de la Filipi, adică certurile şi dezbinările ce făceau ravagii între ei. Apostolul le oferă aici remediul. Acum ei aveau datoria să aplice remediul, înarmându-se cu gândirea lui Cristos. Şi astfel ei vor duce până la capăt mântuirea lor, respectiv, *soluţia* de rezolvare a dificultăţilor lor.

Mântuirea din acest verset nu este mântuirea sufletului, ci izbăvirea de cursele care îl împiedică pe creştin să facă voia lui Dumnezeu. În mod similar, Vine descrie această mântuire ca fiind actuala experienţă totală de izbăvire de rău.

Mântuirea are multe sensuri în Noul Testament. Am remarcat deja că la 1:19 ea are sensul de izbăvire din închisoare. Iar la 1:28 se referă la mântuirea finală a trupurilor noastre de însăşi prezenţa păcatului. În orice situaţie, sensul trebuie căutat, cel puţin parţial, în funcţie de context. Noi credem că în pasajul acesta **mântuirea** înseamnă rezolvarea problemei care îi tulbura pe filipeni, adică certurile din mijlocul lor.

2:13 Acum Pavel le aminteşte că este posibil ca ei să ducă până la capăt mântuirea lor, pentru că **Dumnezeu este Cel care lucrează în ei** şi voinţa, şi înfăptuirea. Adică Dumnezeu este Cel care, de la bun început, pune în noi dorinţa de a face voia Lui. Apoi El ne dăruieşte şi puterea de a o duce la îndeplnire.

Din nou, avem aici minunata îngemănare a elementului divin cu cel uman. Într-un sens, noi suntem chemaţi să ne ducem la bun sfârşit mântuirea noastră. În alt sens, numai Dumnezeu este Cel care ne poate învrednici să facem acest lucru. Noi trebuie să ne facem partea, în timp ce Dumnezeu negreşit Îşi va face partea. (Dar asta nu se aplică la iertarea păcatelor sau la naşterea din nou. Răscumpărarea este în întregime lucrarea lui Dumnezeu. Noi doar credem şi ne însuşim această răscumpărare.)

2:14 Împlinirea voii Sale, după buna Lui plăcere, trebuie să se facă fără cârtire şi fără şovăieli — „nu oricum, ci în mod triumfător." Asta pentru că atitudinea de cârtire şi şovăială duce la păcate şi mai grave.

2:15 Abţinându-ne de la cârteli şi cioroväieli, noi putem fi fără prihană şi curaţi (adică sinceri şi fără vicleşug). A fi fără prihană înseamnă a nu ţi se putea aduce nici un reproş (vezi Dan. 6:4). O persoană fără prihană poate păcătui, dar acea persoană va cere iertare, va mărturisi şi va îndrepta răul comis, ori de câte ori este posibil. A fi fără prihană înseamnă aici a fi sincer şi

fără dedesubturi.

Copiii lui Dumnezeu trebuie să fie **fără vină în mijlocul unei generaţii stricate şi perverse.** Prin trăirea unei vieţi neprihănite, copiii lui Dumnezeu strălucesc, ieşind în evidenţă cu cât este mai mare întunericul din jurul lor.

Asta îl determină pe Pavel să-i compare cu **lumini** aprinse în bezna nopţii. Cu cât este mai întunecată noaptea, cu atât mai strălucitoare va fi lumina. Creştinii sunt **lumini** sau purtători de lumină. Ei nu pot crea lumina, dar pot reflecta slava Domnului, pentru ca alţii să-L vadă pe Domnul în ei.

2:16 Ţinând sus Cuvântul vieţii. Ca lumini, noi strălucim, dar asta nu ne scuteşte de datoria de a mărturisi şi prin viu grai. Trebuie să existe o mărturie dublă: a vieţii şi apoi a buzelor noastre.

Dacă filipenii vor aduce la îndeplinire aceste îndatoriri, apostolul ştie că va avea motive să se mândrească cu ei **în ziua lui Cristos.** Cu alte cuvinte, el se simte răspunzător nu numai să se asigure că sufletele lor vor fi mântuite, ci şi ca fiecare om să fie înfăţişat înaintea lui Cristos desăvârşit (Col. 1:28).

Ziua lui Cristos se referă la perioada revenirii Sale şi la judecarea slujirii credincioşului (1:6, 10). Dacă filipenii vor fi credincioşi în trudirea lor pentru Domnul, atunci lucrul acesta se va vedea în ziua aceea, demonstrând că slujirea lui Pavel nu a fost în zadar.

IV. PILDA DE IMITAŢIE A LUI CRISTOS, DATĂ DE PAVEL, TIMOTEI ŞI EPAFRODIT (2:17-30)

În pasajul anterior, Pavel L-a înfăţişat pe Domnul Isus ca pilda supremă de smerenie. Întrucât unii ar fi ispitiţi să spună: „Da, dar El este este Dumnezeu, iar noi doar nişte muritori de rând," Pavel prezintă acum trei exemple de oameni care au etalat gândirea lui Cristos — el însuşi, Timotei şi Epafrodit. Dacă Cristos este soarele, atunci aceştia trei sunt luni, ce reflectă gloria soarelui, lumini radiind într-o lume întunecată.

2:17 Apostolul recurge la o ilustraţie minunată pentru a descrie slujirea filipenilor şi a lui însuşi, împrumutând o imagine din practica atât de comună la evreii şi chiar la păgânii din vremea aceea, respectiv turnarea unei ofrande de băutură sau libaţiuni peste jertfa adusă.

Filipenii sunt cei ce aduc jertfa — spune Pavel. Iar jertfa este însăşi credinţa lor. Pavel însuşi este ofranda de băutură. Cu alte cuvinte, el ar fi fericit să fie turnat, prin martiraj, ca ofrandă de băutură peste jertfa şi slujirea credinţei lor, cum arată şi Williams:

> Apostolul compară jertfirea de sine şi energia filipenilor cu propria sa jertfire şi energie, preamărindu-le pe ale lor şi minimalizându-le pe ale sale. Şi filipenii, şi Pavel îşi jertfeau viaţa întru propăşirea evangheliei, dar apostolul consideră acţiunea lor drept jertfa cea mare, iar a lui doar o ofrandă de băutură, turnată peste această jertfă. Astfel, prin intermediul acestui limbaj figurat, de toată frumuseţea, apostolul abordează tema posibilei sale treceri în veşnicii, prin moartea de martir.[13]

Dacă acesta-i va fi sfârşitul pe acest pământ, apostolul nu are nici un regret, ci numai bucurie.

2:18 Din aceeaşi pricină, filipenii trebuie să se bucure împreună cu Pavel. Ei nu trebuie să privească posibilitatea martiriului lui Pavel ca pe o nenorocire, ci trebuie să-l felicite pentru că are parte de o intrare atât de triumfătoare în patria cerească.

2:19 Până în acest punct, Pavel a citat două pilde de iubire jertfitoare — a Domnului şi a lui. Ambii au fost gata să se jertfească până la moarte. Mai rămân două pilde de altruism: a lui Timotei şi a lui Epafrodit. Apostolul speră să-l poată trimite pe Timotei la Filipi, în viitorul apropiat, pentru ca acesta să fie îmbărbătat de veştile privitoare la ei.

2:20 Printre însoţitorii lui Pavel, Timotei ocupa un loc unic datorită grijii sale altruiste pentru starea spirituală a filipenilor. Pe nimeni altul nu-l putea trimite Pavel cu aceeaşi încredere. Ce recomandare înaltă, pentru o persoană atât de tânără ca Timotei!

2:21 Ceilalţi se angrenaseră în oceanul propriilor interese, fiind copleşiţi de grijile acestei vieţi, nemaiavând timp pentru lucrurile lui Isus Cristos. Oare nu este acesta un mesaj foarte nimenit pentru noi, cei de azi, care trăim atât de robiţi de casele noastre, de frigiderele, de televizoareale şi de celelalte *lucruri* ale noastre? (vezi Luca 8:14).

2:22 Timotei este copilul apostolului în credinţă, cel care şi-a îndeplinit rolul cu adevărată credincioşie. Ei îi cunoşteau **caracterul dovedit** — adevărata lui valoare,

faptul că, după cum un fiu își slujește tatăl, tot așa și Timotei l-a slujit pe Pavel în lucrarea de propovăduire a evangheliei.

2:23, 24 Pentru că Timotei s-a dovedit pe sine în așa manieră, Pavel a sperat să-l poată trimite la filipeni de îndată ce va fi aflat rezultatul apelului înaintat de el Cezarului. Negreșit acesta e sensul sintagmei folosite de apostol: **de îndată ce voi vedea ce întorsătură vor lua lucrurile cu mine.** El speră că apelul lui va avea câștig de cauză și, prim urmare, va fi eliberat, pentru a-i putea vizita din nou pe filipeni.

2:25 În continuare vedem gândirea lui Cristos în **Epafrodit**. Nu putem ști dacă este vorba de aceeași persoană ca Epafras din Coloseni 4:12. Un lucru știm, că Epafras locuia la Filipi și era solul adunării de acolo.

Pavel îl definește în următorii termeni: (1) **fratele meu** (2) **tovarășul meu de lucru** și (3) **de luptă**. Primul titlu se referă la afecțiune, al doilea la muncă grea iar al treilea la conflict. Epafras era un om care era capabil să lucreze cu alții, aceasta fiind neîndoios o trăsătură esențială din viața și slujirea creștină. Una este ca un credincios să lucreze independent, dirijând singur cursul tuturor lucrărilor, și alta este ca un credincios să adopte lucrarea mult mai dificilă, de conlucrare cu alții, de a fi „vioara a doua", de a nu se împotrivi deosebirilor individuale, de a-și subordona propriile dorințe și opinii binelui colectiv. Să fim, prim urmare, conlucrători și co-ostași!

În plus, Pavel îl definește drept: **trimisul și slujitorul vostru pentru nevoile mele** — oferindu-ne prilejul de a cunoaște altă fațetă a personalității sale, anume disponibilitatea de a se angaja în munca așazisă „de jos". Mulți oameni din vremea noastră vor să execute doar munci plăcute, ocupând doar funcții publice, cu mare vază. Ce recunoștință trebuie să manifestăm față de cei ce-și fac însă datoria, cuminți și liniștiți, de cele mai multe ori în obscuritate! Efectuând această muncă grea, Epafrodit s-a smerit pe sine. Dar Dumnezeu l-a înălțat, consemnându-i slujirea plină de credincioșie la Filipeni capitolul 2, pentru ca toate generațiile viitoare să poată lua cunoștință de ea.

2:26 Sfinții îl trimiseseră pe Epafrodit să-i fie de ajutor lui Pavel — ceea ce a însemnat efectuarea unui drum de 1 126 km. În consecință, solul credincios s-a bolnăvit foarte tare, fiind pe moarte. El s-a îngrijorat foarte mult, nu atât pentru el însuși, cât la gândul că sfinții ar putea afla, reproșându-și astfel că l-au trimis într-o călătorie atât de primejdioasă. Negreșit în Epafrodit vedem „o inimă altruistă prin excelență."

Mulți creștini au obiceiul neinspirat de a discuta la nesfârșit despre bolile și operațiile prin care au trecut. De cele mai multe ori acest lucru e un simptom al a unor păcate ce țin de manifestările eului: compătimire de sine, preocupare de sine și afișare de sine!

2:27 Epafrodit fusese **bolnav, și foarte aproape de moarte, dar Dumnezeu a avut milă de el.** Acest pasaj ne este de mare folos prin faptul că aruncă lumină asupra temei vindecării divine:

1. Mai întâi de toate, boala nu este întotdeauna rezultatul păcatului. Avem aici un om care s-a îmbolnăvit în cursul îndeplinirii cu credincioșie a îndatoririlor sale (vezi v. 30), **„Căci pentru lucrul lui Cristos a fost el aproape de moarte."**

2. În al doilea rând, aflăm că nu este întotdeauna voia lui Dumnezeu să vindece instantaneu și miraculos. Se pare că boala lui Epafrodit a fost de lungă durată iar refacerea sa treptată (vezi și 2 Tim. 4:20; 3 Ioan 2).

3. În al treilea rând, aflăm că vindecarea este un gest de îndurare din partea lui Dumnezeu, iar nu un lucru pe care să-l putem pretinde automat de la El, ca pe un drept.

Pavel adaugă că **Dumnezeu a avut milă** nu doar de Epafrodit, **ci și** de el însuși, ca să nu aibă **întristare peste întristare**. Apostolul avusese parte de destulă întristare în legătură cu întemnțiarea sa. Dacă Epafrodit ar fi murit, întristarea lui ar fi sporit și mai mult.

2:28 Acum, după ce Epafrodit s-a însănătoșit atât de frumos, Pavel l-a trimis înapoi cu și mai multă bucurie, știind că filipenii se vor bucura să-l aibă din nou printre ei pe preaiubitul lor frate. Asta avea darul să micșoreze întristarea lui Pavel.

2:29 Nu numai că filipenii îl vor primi pe Epafrodit cu bucurie, dar îl vor și stima pe acest om scump al lui Dumnezeu. Este o mare demnitate și un privilegiu deosebit să fii angajat în slujirea Domnului. Sfinții trebuie să acorde prețuire celor angajați în această slujbă, chiar atunci când aceștia sunt oameni din anturajul lor, cu care se cunosc foarte bine.

2:30 Așa cum s-a arătat înainte, boala

lui Epafrodit a fost legată direct de slujirea lui neobosită pentru Cristos. Acest lucru prețuiește foarte mult în ochii Domnului. Este mai bine *să te consumi* pentru Cristos, decât să *ruginești* pentru El. Mai bine să mori în slujba lui Isus, decât să fii trecut în rândul statisticilor celor care mor răpuși de diverse boli sau accidente.

Sugerează oare sintagma: **„ca să împlinească ce lipsea slujbei voastre pentru mine"** faptul că filipenii l-ar fi neglijat pe Pavel și că, prin urmare, Epafrodit, ar fi făcut ceea ce trebuia să facă ei înșiși? Nu pare verosimilă această explicație, întrucât tocmai sfinții de la Filipi au fost aceia care l-au trimis, din capul locului, pe Epafrodit la Pavel.

Noi credem că „ceea ce lipsea slujbei" se referă la *incapacitatea* lor de a-l vizita pe Pavel în persoană, datorită distanței mari care îi despărțea de Roma. În loc să-i mustre, apostolul se mulțumește doar să afirme că Epafrodit a făcut, în calitatea de reprezentant al lor, ceea ce nu putuseră face ei în persoană.

V. AVERTISMENTUL ÎMPOTRIVA ÎNVĂȚĂTORILOR FALȘI (3:1-3)

3:1 Spunând: **Încolo, frații mei** (în engleză: „În fine...) nu înseamnă că Pavel e pe punctul de a-și încheia epistola. Sensul literal al termenului, care apare din nou la 4:8, este: „Cât privește celelalte..."

El îi îndeamnă să se bucure în Domnul. Creștinul poate găsi întotdeauna bucurie adevărată în Domnul, indiferent în ce împrejurări s-ar afla. „Sursa tuturor cântărilor sale se află sus în cer." Nimic nu poate afecta bucuria lui, decât dacă mai întâi l-ar putea deposeda de Mântuitorul său. Or, acest lucru este imposibil. Fericirea naturală e afecată de durere, de întristare, de boli, de sărăcie și de tragedii. Dar bucuria creștină se ridică cu mult peste toate talazurile vieții. Dovada acesteia o găsim în acest îndemn lansat de Pavel din închisoare. Putem primi fără rezerve sfaturi de la un asemenea om!

Lui nu-i este greu să se repete față de filipeni, întrucât știe că este spre binele lor. Dar cum se repetă? Revine el la sintagma anterioară, în care îi îndemna să se bucure în Domnul? Sau repetiția se referă la versetele următoare, în care îi previne cu privire la pericolul iudaizatorilor? Noi credem că varianta din urmă este cea valabilă. De trei ori în versetul 2 el folosește termenul „Păziți-vă". Lui nu-i este greu să recurgă la această repetiție, ce pentru ei este o pavăză bună.

3:2 Ei trebuie să se păzească de câini... de lucrătorii răi și de mutilare. Toate trei sintagmele se referă probabil la același grup de oameni: la învățătorii falși, care căutau să-i supună pe creștini legilor iudaismului, propovăduind că neprihănirea se poate obține prin păzirea legii și prin datini.

Mai întâi, ei erau **câini.** În Biblie **câinii** sunt animale necurate. Termenul era folosit de evrei când se refereau la ne-evrei! În țările din răsărit câinii erau ființe lipsite de adăpost, care umblau liberi pe străzi, culegând hrana din gunoaiele pe care le puteau găsi. Aici Pavel răstoarnă imaginea, aplicând-o la acei învățători iudei falși care căutau să corupă biserica. Ei erau cei ce trăiau în afară, încercând să-și întemeieze existența pe ritualuri și ceremonii. Ei „culegeau firimiturile, când, de fapt, ar fi putut să se așeze la un ospăț."

În al doilea rând, ei erau lucrători răi. Susținând că erau credincioși adevărați, ei au fost primiți în rândurile creștinilor, la părtășia lor, după care au început să răspândească învățături greșite. Rezultatele lucrării lor nu puteau fi decât rele.

Apoi Pavel îi numește **mutilarea**. Este un termen sarcastic, prin care este descrisă atitudinea lor față de circumcizie. Negreșit acești învățători falși insistau ca o persoană să fie circumcisă, pentru a putea fi mântuită. Dar ei nu se refereau decât la actul fizic al circumciziei, nefiind preocupați cu înțelesul ei spiritual. Circumcizia simbolizează moartea față de firea veche. Înseamnă că pretențiile naturii cărnii nu mai au voie să domnească în viața noastră. Insistând asupra actului circumciziei, acești învățători dădeau frâu liber firii vechi, nerecunoscând că aceasta fusese răstignită pe cruce. Pavel îi numește mutilatori ai cărnii, care nu făceau distincție între ceremonie și sensul ascuns pe care îl exprima.

3:3 În contrast cu aceștia, Pavel afirmă că **noi** (credincioșii adevărați) **suntem circumcizia** — nu cei ce s-au întâmplat să se nască din părinți evrei și nu cei ce au fost circumcișii în mod fizic, ci cei ce își dau seama că firea veche (carnea) nu este de nici un folos, că omul nu poate face nimic, prin eforturile proprii, pentru a câștiga aprobarea lui Dumnezeu. Apoi Pavel enumeră trei elemente care îi caracterizează pe cei din categoria adevăratei circumcizii:

1. Ei se închină lui Dumnezeu prin

Duhul. Adică închinarea lor este duhovnicească, iar nu una bazată pe ceremonii. Adevăratul închinător pătrunde în prezenţa lui Dumnezeu prin credinţă, vărsându-şi toată iubirea, lauda, adorarea şi omagiul inimii sale înaintea Lui. Pe de altă parte, închinătorul sufletesc este preocupat de clădiri frumoase, de mobilierul ecleziastic, de ceremoniile fastuoase, de odăjdiile preoţeşti şi de tot ce animă emoţiile.

2. Cei ce aparţin adevăratei circumcizii se bucură (sau se laudă) în Cristos Isus. Numai El este temelia laudei lor. Ei nu se laudă cu ei înşişi sau cu realizările lor, nici cu fondul cultural din care provin şi, desigur, nu se laudă cu credincioşia îndeplinirii sacramentelor.

3. Ei nu se încred în firea veche. De la bun început, ei nu cred că pot fi mântuiţi prin eforturile fireşti, nici că firea veche ar putea în vreun fel să le păstreze mântuirea. Ei nu aşteaptă nimic bun de la firea lor adamică şi, prin urmare, nu sunt dezamăgiţi când constată că aceasta nu are nimic bun să le ofere!

VI. MOŞTENIREA LUI PAVEL ŞI REALIZĂRILE SALE — LA CARE A RENUNŢAT DE DRAGUL LUI CRISTOS (3:4-14)

3:4 Negreşit un zâmbet va fi apărut pe buzele lui Pavel când s-a gândit cum oamenii aceştia se laudă cu avantajele şi realizările lor pământeşti. Dacă ei au găsit cu cale să se laude, atunci Pavel are şi mai multe motive să se laude! În următoarele două versete, el arată că şi din acest punct de vedere el posedă acele înzestrări naturale cu care oamenii se laudă de obicei. „El pare să fi aparţinut oricărei aristocraţii care animă visurile şi aspiraţiile oamenilor."

Referitor la aceste două versete, Arnot are următoarele de spus: „Aici se face inventarul tuturor bunurilor cu care se laudă fariseul auto-neprihănit, căruia îi place să-şi etaleze zdrenţele sale murdare, expunându-le privirilor tuturor."

Observaţi că Pavel evidenţiază aici: orgoliul ortodoxiei (v. 5b); orgoliul activităţii (v. 6a); orgoliul moralei (v. 6b).

3:5 Iată, dar, lista avantajelor naturale şi fireşti pe care le poseda Pavel:

circumcis a opta zi — era iudeu din naştere, nu işmaelit sau convertit la iudaism.

din neamul lui Israel — membru al poporului ales al lui Dumnezeu.

din seminţia lui Beniamin — semnitie considerată fruntaşă şi aristocratică (Jud. 5:14), care a dăruit Israelului primul său rege.

evreu dintre evrei — el aparţinea acelui segment al naţiunii care şi-a păstrat limba, tradiţiile şi datinile.

în ce priveşte legea, fariseu — fariseii rămăseseră ortodocşi în convingerile lor, pe când saducheii renunţaseră la doctrina învierii.

3:6 în ce priveşte râvna, prigonitor al Bisericii — Pavel crezuse sincer că face o slujbă pentru Dumnezeu când a încercat să elimine „secta" creştinilor. Căci el vedea în aceasta o ameninţare la adresa propriei sale religii, prin urmare, considerând că este nevoie s-o extermine.

cu privire la dreptatea care este prin lege, fără vină — asta nu poate însemna că Pavel păzise legea cu desăvârşire, căci el mărturiseşte la Romani 7:9, 10 că nu a reuşit să facă acest lucru. El afirmă doar că a fost fără vină, nu fără păcat. Nu putem conchide decât că atunci când Pavel a încălcat vreo parte din lege, el a avut grijă să aducă jertfa cerută. Cu alte cuvinte, a fost minuţios în respectarea „literei" regulilor proprii iudaismului.

Astfel, cât priveşte naşterea sa, moştenirea, descendenţa, ortodoxia convingerilor, râvna şi neprihănirea personală, Saul din Tars era un om remarcabil.

3:7 Dar acum citim despre actul de extraordinară renunţare la care a recurs apostolul. Avem aici ceea ce s-ar putea numi bilanţul activelor şi pasivelor lui Pavel. Pe de o parte, el enumeră elementele menţionate mai sus, lucrurile care îi fuseseră un câştig. Iar în categoria câştiguri a trecut un singur cuvânt: **Cristos.** Cu alte cuvinte, toate avantajele aparente nu sunt decât pierderi, când sunt puse alături de comoara pe care o găsise în Cristos. El le-a considerat pe toate o pierdere pentru Cristos. Guy King spune: „Toate câştigurile financiare, intelectuale, morale şi religioase — toate acestea nu sunt câştiguri dacă le punem alături de Marele Câştig."[14]

Atâta timp cât el se încredea în aceste lucruri, nu putea fi mântuit. Dar de îndată ce a fost mântuit, ele nu au mai avut nici o însemnătate pentru el, întrucât acum a văzut gloria Domnului, faţă de care toate celelalte glorii erau jalnice şi palide.

3:8 Venind la Cristos ca să fie mântuit, Pavel a renunţat la **toate lucrurile** şi le-a

socotit fără valoare când sunt puse alături de **excelenţa cunoaşterii lui Cristos Isus, Domnul** lui. **Excelenţa cunoaşterii** este modul în care se exprimă în limba ebraică ideea de cunoaştere supremă sau cunoaşterea care întrece orice cunoaştere.

Fondul etnic, naţionalitatea, cultura, prestigiul, educaţia, religia, realizările personale — la toate acestea apostolul a renunţat definitiv, nemailăudându-se cu ele. Ba mai mult, le-a socotit gunoaie, pentru ca să-L poată câştiga pe Cristos.

Deşi în versetul de faţă şi în cel următor, Pavel foloseşte timpul prezent, el face o privire retrospectivă, examinând convertirea sa. Pentru a-L câştiga pe Cristos, el a trebuit să întoarcă spatele lucrurilor pe care fusese învăţat din fragedă pruncie să le preţuiască. Dacă dorea să-L câştige pe Cristos, atunci trebuia să-şi ia rămas bun de la religia mamei sale, de la moştenirea tatălui său şi de la propriile sale realizări, cum a şi procedat, de altfel, Pavel, renunţând complet la legăturile sale cu iudaismul, ca nădejde a mântuirii. Procedând astfel, apostolul a fost dezmoştenit de rudele sale, repudiat de foştii lui prieteni şi prigonit de concetăţenii săi. El literalmente a suferit pierderea tuturor lucrurilor când a devenit creştin.

Întrucât în versetul 8 se foloseşte timpul prezent, s-ar putea înţelege că Pavel încă căuta să-L câştige pe Cristos. În realitate, el Îl câştigase pe Cristos când L-a recunoscut prima oară ca Domn şi Mântuitor al său. Dar timpul prezent indică faptul că aceasta continuă să fie atitudinea sa — anume că încă socoteşte toate celelalte lucruri un gunoi, când le pune alături de valoarea cunoaşterii Domnului Isus. Marea dorinţă a inimii lui este ca Cristos să-i fie câştigul lui. Nu aurul, nici argintul, nici reputaţia religioasă, ci numai Cristos!

3:9 Şi să fiu găsit în El. Iarăşi s-ar putea deduce de aici că Pavel căuta mai departe să fie găsit în Cristos. Dar el nu face altceva decât să privească în trecut la extraordinara decizie cu care a fost confruntat înainte de a fi mântuit. Era el dispus să renunţe la propriile sale eforturi de a dobândi mântuirea, punându-şi, în schimb, încrederea în Cristos? El făcuse această opţiune. Renunţase la toate celelalte cu scopul de a fi găsit în Cristos. În clipa în care a crezut în Domnul Isus, s-a situat pe o poziţie total diferită înaintea lui Dumnezeu. Nu mai era văzut acum ca un copil al păcătosului Adam, ci era privit ca fiind *în Cristos*, bucurându-se de toată favoarea de care se bucură Domnul Isus înaintea lui Dumnezeu Tatăl.

Tot aşa el a renunţat la zdrenţele murdare ale propriei sale neprihăniri, pe care căutase s-o obţină prin respectarea legii, alegând în schimb **neprihănirea lui Dumnezeu**, care este dăruită tuturor celor ce-L primesc pe Mântuitorul. **Neprihănirea** de aici este descrisă în termenii unei haine sau acoperământ. Omul are nevoie de neprihănire pentru a putea sta înaintea lui Dumnezeu, beneficiind de bunăvoinţa Sa. Dar omul nu poate produce această neprihănire. Prin urmare, Dumnezeu dăruieşte *propria Sa* **neprihănire** celor care Îl primesc pe Fiul Lui ca Domn şi Mântuitor. „El (Dumnezeu) L-a făcut pe El (pe Cristos) care n-a cunoscut nici un păcat *să fie* păcat pentru noi, pentru ca noi să putem deveni neprihănirea lui Dumnezeu în El" (2 Cor. 5:21).

Din nou am dori să subliniem că versetele 8 şi 9 nu sugerează deloc faptul că Pavel nu ar fi primit deja neprihănirea lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ea a devenit comoara lui, atunci când a fost născut din nou pe drumul Damascului. Se foloseşte timpul prezent doar pentru a sublinia că rezultatele acestui eveniment crucial au continuat să se manifeste până în momentul când Pavel scria aceste cuvinte, când Pavel desigur continua să creadă că Cristos este cu mult mai de preţ decât orice lucru la care a renunţat el.

3:10 Citind acest verset, ajungem la emoţia supremă din viaţa apostolului, pe care F. B. Meyer o numeşte „Căutarea sufletului după Cristosul personal."

De cele mai multe ori pasajul acesta este tratat în mod spiritualizat, adică **suferinţele, moartea şi învierea** nu sunt luate textual, ci figurat, susţinându-se că ar reprezenta nişte experienţe duhovniceşti, respectiv suferinţe mentale, moartea faţă de pretenţiile eului la modul figurat şi trăirea mentală a vieţii înviate, etc. Noi însă dorim să subliniem că pasajul trebuie luat în sens literal. Pavel afirmă că doreşte să trăiască aşa cum a trăit Cristos. A suferit oare Isus? Da a suferit. Atunci şi Pavel vrea să sufere. Oare n-a murit Isus? Ba da. Atunci şi Pavel vrea să moară moarte de martir în slujba lui Cristos. A înviat Cristos din morţi? Desigur că a înviat. Deci şi Pavel vrea să învie, căci el şi-a dat seama că robul nu este mai presus de Stăpânul lui. Astfel, el dorea să-L

urmeze pe Cristos în **suferinţele, moartea şi învierea Sa**. El nu spune că toţi trebuie să adopte punctul lui de vedere, doar că în ce-l priveşte pe el nu poate exista altă cale.

Ca să-L cunosc pe El. A-l cunoaşte pe El înseamnă a dobândi o cunoaştere practică, de zi cu zi, a Sa, într-un mod atât de intim încât chiar apostolul să devină mai cristic. El doreşte ca viaţa lui Cristos să se reproducă în el.

Şi puterea învierii Lui. Puterea care L-a înviat pe Domnul din morţi este prezentată în Scriptură ca cea mai mare manifestare de forţă pe care a văzut-o vreodată universul (Ef. 1:19, 20). Se părea că toate hoardele răului erau hotărâte să ţină trupul lui Cristos în mormânt. Puterea nemărginită a lui Dumnezeu a înfrânt însă această armată infernală, înviindu-L pe Domnul Isus din morţi, a treia zi. Aceeaşi **putere** este pusă la dispoziţia tuturor credincioşilor (Ef. 1:19), pentru ca aceştia să şi-o însuşească prin credinţă. Pavel reliefează ambiţia sa de a cunoaşte experienţa acestei puteri în viaţa şi mărturia lui.

Şi părtăşia suferinţelor Lui. E nevoie de tărie divină pentru a suferi pentru Cristos. De aceea, **puterea învierii Lui** este aşezată înaintea **părtăşiei suferinţelor Lui.**

În viaţa Domnului, suferinţa a precedat gloria. Tot aşa trebuie să fie şi în viaţa lui Pavel. El trebuie să aibă parte de **suferinţele** lui Cristos. El şi-a dat seama că în suferinţele sale nu va fi nici o valoare ispăşitoare cum a fost în cazul suferinţelor lui Cristos, dar mai ştia şi aceea că ar fi fost nepotrivit ca apostolul să trăiască în lux şi în confort, într-o lume în care Domnul său fusese respins, biciuit şi răstignit, aşa cum arată Jowett: „El nu s-a mulţumit să se înfrupte din triumful Muntelui Măslinilor, ci a dorit să aibă parte şi din cumplita sfâşiere sufletească, glaciala zbuciumare şi singurătate a Ghetsimanelui."[15]

Fiind făcut asemenea morţii Lui. După cum am arătat anterior, de obicei aceste cuvinte sunt interpretate în sensul că Pavel dorea să trăiască viaţa răstignită, să moară practic faţă de păcat, de eul propriu şi faţă de lume. Dar noi credem că o atare interpretare goleşte versetul de forţa sa extraordinară. Desigur, versetul are şi sensul acesta, dar înţelesul lui e mult mai profund. Pavel era un adept pasionat al Celui care a murit pe crucea Calvarului. Nu numai atât, însă el a fost prezent atunci când primul martir al bisericii creştine şi-a dat viaţa. De fapt, a fost complice la asasinarea acestuia! Noi credem că Pavel a fost realmente dornic să-şi verse viaţa pentru Domnul, într-o manieră similară cu a lui Ştefan, deoarece poate i-ar fi fost ruşine să-l întâlnească pe acesta în cer, dacă ar fi ajuns acolo pe o cale mai uşoară decât aceea a martirajului, cum subliniază şi Jowett:

> Mulţi creştini se mulţumesc cu eforturi din care lipseşte „vărsarea de sânge." Ei renunţă la lucruri de care se pot lesne lipsi. Darurile lor sunt lucruri de care se pot detaşa, renunţarea la ele nepresupunând nici o vărsare de sânge. Ei se angajează în jertfire, atâta timp cât aceasta nu atinge viaţa; când însă se cere un lucru vital, ei se fac nevăzuţi. Creştinii aceştia sunt primii la toate intrările triumfale, fiind dispuşi să contribuie cu câţiva bănuţi la înfrumuseţări fizice, cum ar fi niscaiva lozinci, câteva ramuri de finic, etc. Dar când strigătele de „Ura!" şi „Osana" se prefac în murmure îndârjite şi ameninţări colţoase, la orizont prefigurându-se Calvarul, aceştia se fac numaidecât nevăzuţi, retrăgându-se în locuri adăpostite.
>
> Iată însă un apostol care anticipează cu bucurie această cerinţă supremă, de importanţă crucială. Ba, chiar pare supărat pe încetineala cu care se consumă energia lui sângerândă în slujba intereselor împărăţiei, dorind să-şi verse pe de-a-ntregul această energie [pentru Domnul]![16]

Pe aceeaşi temă, Hudson Taylor scrie următoarele:

> Este necesar să ne dăruim *pe noi înşine* pentru viaţa lumii... Rodnicia presupune purtarea crucii. „Dacă un grăunte de grâu nu cade în pământ şi nu moare, rămâne singur." Ştim că Domnul Isus a devenit rodnic — nu doar prin purtarea crucii Lui, ci şi prin moartea Sa pe această cruce. Cunoaştem noi multe despre părtăşia Lui în acest fel? Nu există doi Cristoşi — un Cristos comod pentru creştinii comozi şi un Cristos suferind şi truditor, pentru credincioşii de excepţie. Ci există un singur Cristos. Suntem noi dispuşi să rămânem în El, dând astfel roadă?[17]

În fine, C. A. Coates spune:

> Cunoaşterea lui Cristos în slavă a fost dorinţa supremă a inimii lui Pavel. Or, această dorinţă nu putea exista fără să fi produs şi dorul nestins de a fi cu El acolo unde se află Cristos. De aici urmează că inima care arde de dor pen-

tru Domnul se îndreaptă instinctiv spre cărarea prin care El a atins acel loc din slavă, dorind din răsputeri să I se alăture prin aceeaşi cărare pe care a păşit şi El. Inima întreabă: „Cum a ajuns *El* la acea slavă? Oare prin înviere? Dar oare învierea Sa n-a fost precedată de suferinţe şi moarte?" La care inima răspunde: „Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere decât să mă alătur Lui, în slava învierii, prin aceeaşi cale care L-a dus pe *El* acolo." Acesta e duhul de martir. Pavel dorea să păşească cu paşi de martir pe cărarea suferinţelor şi a morţii, pentru ca să ajungă la înviere şi la slavă prin aceeaşi cale pe care a ajuns acolo şi Binecuvântatul [Mântuitor], care i-a câştigat inima.[18]

3:11 Din nou aici suntem confruntaţi cu o chestiune de interpretare. Trebuie să luăm versetul acesta textual, sau trebuie să-l spiritualizăm? S-au propus diverse interpretări, pe care le rezumăm mai jos:

1. Pavel nu era sigur că va fi înviat din morţi. Prin urmare, se sforţa cu toate energiile să-şi asigure partea la înviere. Desigur, o atare intepretare este total neverosimilă! Pavel întotdeauna a crezut că învierea se capătă prin har, iar nu prin faptele săvârşite de om. În plus, el şi-a exprimat, cu altă ocazie (2 Cor. 5:1-8) încrederea deplină că va avea parte de înviere.

2. O altă interpretare afirmă că Pavel nu s-ar referi aici la învierea fizică, ci la dorinţa de a trăi viaţa asociată cu învierea aici pe pământ. După câte se pare este interpretarea predilectă a celor mai mulţi comentatori.

3. Conform acestei interpretări, Pavel s-a referit la învierea fizică, dar nu şi-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că va avea parte de ea. Mai degrabă, el a spus că nu-i pasă de suferinţele prin care va trebui să treacă în drum spre această înviere, ci era dispus să îndure grele prigoane şi încercări, dacă până să ajungă la înviere drumul său trebuia să treacă prin acestea. Sintagma: **„ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea"** nu exprimă neapărat îndoiala (vezi Fapte 27:12; Rom. 1:10; 11:14), ci dorinţa arzătoare sau perspectiva care-l determină pe Pavel să nu ia în seamă cât îl va costa ca să ajungă acolo.

Noi suntem de acord cu a treia interpretare. Apostolul dorea să se conformeze lui Cristos. Or, întrucât Cristos suferise, murise şi fusese înviat din morţi, Pavel nu-şi dorea altceva pentru sine. Tare ne este teamă că dorinţa noastră de a avea parte aici de o viaţă de confort, lux şi tihnă adesea ştirbeşte tăişul unora din versetele pe care le citim în Biblie. Oare nu ne-am situa însă pe un teren mai sigur dacă am lua aceste versete la justa lor valoare — adică în mod literal, cum sunt prezentate — dacă nu există în Biblie alte versete care să ne împiedice să le interpretăm astfel?

Înainte de a trece de acest verset, trebuie să remarcăm că Pavel se referă la **învierea *dintre* cei morţi**. Cu alte cuvinte, aceasta nu e învierea tuturor morţilor, ci se referă la o anumită înviere, de care vor avea parte doar unii, ceilalţi rămânând în mormânt. Ştim de la 1 Tesaloniceni 4:13-18 şi 1 Corinteni 15:51-57 că credincioşii vor fi înviaţi la venirea lui Cristos (unii la Răpire iar alţii la sfârşitul Marii Strâmtorări), dar că restul morţilor nu vor fi înviaţi decât după Domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ; vezi şi Apo. 20:5.

3:12 Apostolul nu a considerat că **a ajuns** deja **desăvârşit**. Prin **desăvârşit** nu se înţelege învierea din versetul precedent, ci întreaga temă a conformării cu Cristos. El nu concepea că se poate atinge o stare de totală absenţă a păcatului sau la un punct din această viaţă în care nu se mai poate realiza nici un progres. Se pare că apostolul era conştient de zicala: „Satisfacţia este mormântul progresului."

Astfel el se avânta înainte, întru împlinirea scopului pentru care Domnul Isus l-a mântuit, pentru ca acest scop să se poată împlini în el. Apostolul fusese prins de **Cristos Isus** pe drumul către Damasc. Care a fost scopul acestei întâlniri extraordinare? Acela de a face din Pavel un sfânt model, prin care Dumnezeu să demonstreze ce poate realiza prin viaţa unui om [predat Lui]. Nu, Pavel nu era încă asemenea lui Cristos, ci procesul conformării îşi desfăşura în continuare lucrarea, Pavel depunând toate eforturile pentru ca această lucrare a harului lui Dumnezeu să poată continua şi să se adâncească în el.

3:13 Omul acesta, care învăţase să fie mulţumit cu orice lucruri materiale de care avea parte (4:11) nu putea, în schimb, să ajungă niciodată la poziţia în care să considere că nu mai e loc pentru înaintare duhovnicească. Cu alte cuvinte, cum am spune noi azi, el nu se considera un realizat. Ce face Pavel, atunci? Răspunsul:

Una fac. Pavel era un om cu un scop precis în viaţă, dominat de o singură viziune, de o singură ambiţie, asemănându-se, în această privinţă, cu David, care a spus: „Un

lucru doresc de la Domnul."

Uitând ce este în urma mea — prin care se înţelege nu numai păcatele şi eşecurile lui, ci şi privilegiile, realizările şi succesele vieţii pământeşti, pe care le-a descris la începutul acestui capitol, ba chiar şi izbânzile sale duhovniceşti.

Şi aruncându-mă spre ce este înainte: adică, privilegiile şi responsabilităţile vieţii creştine, fie că e vorba despre închinare, slujire, fie de dezvoltarea personală a caracterului creştin.

3:14 Privindu-se ca un alergător la o cursă atletică, Pavel se descrie pe sine ca unul care depune toate eforturile pentru a ajunge la ţintă, la premiul chemării cereşti a lui Dumnezeu, în Cristos Isus.

Ţelul este linia de sosire de la sfârşitul cursei de alergări. Premiul este răsplata dată câştigătorului. Aici ţelul ar fi să ajungă cu bine la sfârşitul cursei vieţii şi mai cu seamă, se pare, la Scaunul de judecată al lui Cristos. Premiul ar fi cununa neprihănirii, pe care în alt loc Pavel o descrie ca premiul pentru care a alergat atât de vârtos (2 Tim. 4:8).

Spre premiul chemării cereşti [în sus] a lui Dumnezeu în Cristos Isus cuprinde toate scopurile pe care le-a avut Dumnezeu în vedere, când ne-a mântuit, inclusiv mântuirea, conformarea la Cristos, moştenirea împreună cu El, un loc în patria cerească şi o sumedenie de alte binecuvântări duhovniceşti.

VII. ÎNDEMNUL LA O UMBLARE CEREASCĂ, EXEMPLIFICATĂ DE APOSTOL (3:15-21)

3:15 Toţi cei se sunt maturi (în româneşte: „desăvârşiţi") trebuie să fie dispuşi şi ei să sufere şi să moară pentru Cristos şi să nu precupeţească nici un efort în dorinţa de a deveni tot mai mult asemenea Domnului Isus. Aceasta înseamnă să fii matur în credinţa creştină. Unii numesc această atitudine fanatism, extremism sau radicalism. Dar apostolul afirmă că cei ce au ajuns la maturitate vor înţelege numaidecât că este singurul răspuns cuminte, logic şi rezonabil pe care-l putem da Celui care Şi-a vărsat viaţa, murind pentru noi pe crucea Calvarului.

Dacă în vreo privinţă gândiţi altfel, Dumnezeu vă va lumina şi în această privinţă. Pavel îşi dă seama că nu toţi vor fi de acord cu el în privinţa adoptării unei filosofii [de viaţă] atât de periculoase. Dar el îşi exprimă încrederea că dacă cineva doreşte cu adevărat să cunoască adevărul, **Dumnezeu i-l va descoperi.** Motivul pentru care asistăm în vremea noastră la un creştinism atât de comod şi de complăcut este faptul că nu dorim să cunoaştem adevărul, că nu dorim să facem ceea ce cere un creştinism ideal. **Dumnezeu** este dispus să le arate adevărul celor care sunt dispuşi să-l urmeze.

3:16 În continuare apostolul adaugă că, între timp, trebuie să trăim pe măsura luminii pe care ne-a dat-o Domnul. Nu ar avea rost să aşteptăm până ce vom fi ajuns la o cunoştinţă mai deplină a ceea ce ni se cere să facem ca creştini. În timp ce aşteptăm ca Domnul să ne descopere implicaţiile depline ale crucii, trebuie să ascultăm de **gradul** de adevăr ce ni s-a descoperit.

3:17 Acum Pavel se ocupă de îndemnuri, încurajându-i, mai întâi, pe filipeni să fie urmaşi sau imitatori ai săi. Este un tribut adus vieţii sale exemplare faptul că a putut scrie asemenea cuvinte. Adesea auzim pe unii afirmând în glumă: „Fă cum spun, nu cum fac eu." Nu tot aşa a procedat apostolul, căci el a putut să-şi ofere viaţa ca model de devotament integral pentru Cristos şi cauza Lui, cum arată şi Lehman Strauss:

> Pavel s-a considerat receptor al îndurării lui Dumnezeu, pentru ca să poată fi „un model". Astel, întreaga lui viaţă ce a urmat după convertirea sa a fost dedicată prezentării pentru cei din jurul lui a unui portret esenţial a ceea ce trebuie să fie un creştin. Dumnezeu l-a mântuit pe Pavel pentru ca el să poată arată prin pilda convertirii lui că ceea ce Isus Cristos a făcut pentru el poate face şi negreşit va face şi pentru alţii. Oare nu a fost acesta obiectivul special avut în vedere de Domnul când S-a îndurat de tine şi de mine? Eu cred că El ne-a mântuit pentru a fi un model pentru toţi credincioşii care vor veni. Slujim noi ca modele pentru cei ce au fost mântuiţi prin harul Lui? Dea Domnul să fim![19]

Şi uitaţi-vă bine la cei ce ce se poartă după modelul pe care îl aveţi în noi. Asta se referă la toţi cei ce trăiau acelaşi fel de viaţă ca Pavel. Nu înseamnă că ei trebuiau marcaţi în mod dezaprobator, ci trebuiau observaţi cu scopul de a le urma exemplul.

3:18 După cum versetul 17 îi descrie pe cei al căror exemplu credincioşii *trebuie* să-l urmeze, versetul acesta ne spune care sunt cei al căror exemplu *nu trebuie* să-l urmăm. Apostolul nu-i identifică pe aceşti

oameni în mod concret. Fie că erau învăţătorii falşi cu tendinţe iudaizatoare, din versetul 2, fie că erau învăţători ce se considerau creştini, dar în realitate prefăceau libertatea creştină în prilej de complacere în păcate, transformând harul în pretext pentru păcat — nu ni se precizează clar despre cine a fost vorba.

Pavel îi avertizase pe sfinţi cu privire la aceşti oameni, dar acum reia subiectul, plângând. Cum se face că varsă lacrimi, când lansează o condamnare atât de aspră? Explicaţia o găsim în daunele pe care le produc aceşti oameni în rândul bisericilor lui Dumnezeu. În vieţile altora pe care le ruinează. În ocara pe care o aduc Numelui lui Cristos. În acoperirea adevăratului sens al crucii. Şi în faptul că adevărata dragoste plânge chiar atunci când îi condamnă pe duşmanii crucii lui Cristos, după cum şi Domnul Isus a plâns pentru oraşul ucigaş, Ierusalim.

3:19 Oamenii aceştia erau destinaţi pierzării veşnice. Asta nu înseamnă anihilarea lor, ci judecata lui Dumnezeu, în iazul de foc, pe veci de veci.

Dumnezeul lor era pântecele lor. Toate activităţile lor, chiar şi pretinsa lor slujire religioasă, erau îndreptate spre acumularea de bucate (sau poate băuturi), cu care să-şi satisfacă poftele trupeşti. F. B. Meyer îi descrie pe aceşti oameni cu multă precizie: „Nu există nici o capelă în viaţa lor. Doar o imensă bucătărie."

Gloria lor era în acelaşi timp ruşinea lor. Ei se lăudau cu înseşi lucrurile de care ar fi trebuit să se ruşineze — cu goliciunea şi comportarea lor imorală.

Ei erau preocupaţi de lucruri pământeşti. Pentru ei, lucrurile importante în viaţă erau alimentele, îmbrăcămintea, onoarea, confortul şi plăcerile. Lucrurile care privesc cerul şi veşnicia nu le tulburau cu nimic bălăcirea în noroiul acestei lumi. Ei îşi vedeau mai departe de îndeletnicirile lor, de parcă ar fi trăit veşnic pe acest pământ.

3:20 Apostolul contrastează acum aceste purtări cu atitudinea cerească a adevăratului credincios.

Când a fost scrisă epistola de faţă, Filipi era o colonie a Romei (vezi Fapte 16:12). Filipenii erau cetăţeni ai Romei, bucurându-se de protecţia şi privilegiile ei. Dar ei erau şi cetăţeni ai stăpânirii locale. Pe acest fundal, apostolul le aminteşte credincioşilor că **cetăţenia lor este în cer.** Moffatt traduce astfel acest verset: „Dar noi suntem o colonie a cerului."

Asta nu înseamnă că creştinii nu sunt *şi* cetăţeni ai ţărilor de pe pământ în care locuiesc. Alte versete din Scriptură ne învaţă clar că trebuie să ne supunem guvernelor, pentru că ele sunt rânduite de Dumnezeu (Rom. 13:1-7). Într-adevăr, credincioşii trebuie să asculte de guvern în toate privinţele în care Domnul nu le-a interzis în mod expres să o facă. Filipenii datorau ascultre magistraţilor locali şi împăratului de la Roma. Tot aşa credincioşii de azi au responsabilităţi faţă de guvernele pământeşti, dar loialitatea lor primordială este faţă de Domnul lor din cer.

Nu numai că suntem cetăţeni ai cerului, ci **şi aştetăm cu nerăbdare pe Mântuitorul** din cer! **Aşteptăm cu nerăbdare** sunt cuvinte foarte puternice (în textul original), prin care se exprimă aşteptarea unui lucru considerat iminent. Înseamnă textual să-ţi întinzi capul înainte, ca să poţi auzi cel mai mic semnal că lucrul sau persoana aşteptată a apărut la orizont.

3:21 Când va veni Domnul Isus din cer, El va schimba aceste trupuri ale noastre. Nu este nimic rău sau murdar în trupul nostru omenesc, ca atare. Răul constă doar în întrebuinţarea greşită pe care o putem da trupului nostru.

Dar este un trup al **stării noastre smerite**, adică un trup al umilirii. Este supus ridurilor, cicatricilor, îmbătrânirii, suferinţei, bolilor şi morţii. Ne limitează şi ne face să nu ne simţim comozi!

Domnul îl va transforma însă într-un trup de slavă. Noi nu cunoaştem înţelesul deplin al acestei afirmaţii, dar ştim că noul trup nu va mai fi supus deteriorării sau morţii, nici limitărilor de timp sau barierelor naturale. Va fi un trup real, dar perfect acomodat la condiţiile cerului. Va fi ca trupul învierii posedat de Domnul Isus.

Asta nu înseamnă că vom avea cu toţii aceeaşi înfăţişare fizică! Isus putea fi recunoscut în mod distinct după învierea Sa şi negreşit fiecare individ îşi va păstra identitatea fizică în veşnicie.

De asemenea, acest pasaj nu ne învaţă că vom fi ca Domnul Isus în ce priveşte atributele lui Dumnezeu. Noi niciodată nu vom avea atotştiinţa şi atotputernicia lui Dumnezeu, după cum nu vom putea fi în orice loc, în acelaşi timp.

Dar vom fi din punct de vedere moral ca Domnul Isus. Vom fi pe veci eliberaţi de păcat. Acest pasaj nu ne oferă însă suficien-

te date pentru a ne satisface curiozitatea. Totuşi cât ni se dă este suficient pentru a ne inspira mângâiere şi nădejde.

Potrivit cu lucrarea prin care El este în stare de a-Şi supune toate lucrurile. Transformarea trupurilor noastre va fi realizată de aceeaşi putere divină la care va recurge ulterior Domnul pentru **a-Şi supune toate lucrurile.** El este „în stare să mântuiască" (Ev. 7:25). El este „în stare să ajute" (Ev. 2:18). El este „în stare să păstreze" (Iuda 24). Acum în versetul de faţă aflăm că El este **în stare să supună.** „Acesta este Dumnezeul nostru în veci de veci. El va fi călăuza noastră, chiar până la moarte" (Ps. 48:14).

VIII. ÎNDEMNUL LA ARMONIE, AJUTORARE RECIPROCĂ, BUCURIE, ÎNGĂDUINŢĂ, SPIRIT RUGATIV ŞI O VIAŢĂ DISCIPLINATĂ A GÂNDURILOR (4:1-9).

4:1 Pe baza minunatei nădejdi pe care a aşezat-o apostolul înaintea minţilor credincioşilor în versetul anterior, el îi îndeamnă acum să **rămână tari în Domnul.** Versetul acesta este plin de nume pline de drăgălăşenie la adresa credincioşilor. Mai întâi, Pavel îi numeşte **fraţi.** Dar nu numai fraţi, ci **preaiubiţii** lui **fraţi.** Apoi adaugă că îi este dor de ei, adică doreşte să fie din nou în mijlocul lor. În continuare îi numeşte **cununa şi bucuria** lui. Negreşit el vrea să spună că sunt **bucuria** lui în prezent şi că vor fi **cununa** lui la Scaunul de judecată al lui Cristos. În cele din urmă, el încheie versetul cu cuvântul: **preaiubiţilor.** Apostolul avea într-adevăr o mare iubire pentru oameni şi negreşit acesta este unul din secretele eficienţei sale în lucrarea Domnului.

4:2 Evodia şi **Sintiche** erau nişte femei din biserica de la Filipi, care nu se înţelegeau. Nu ni se oferă detaliile neînţelegerii lor (şi poate că mai bine e aşa!).

Apostolul foloseşte (în textul original) termenul **a implora** de două ori, pentru a arăta că îndemnul este adresat în egală măsură şi uneia, şi alteia. Pavel le îndeamnă pe aceste surori creştine **să fie cu un gând în Domnul.** Ne este imposibil să fim uniţi în toate lucrurile vieţii de zi cu zi, dar în ce priveşte lucrurile Domnului, este posibil să renunţăm la deosebirile noastre mărunte de vederi, pentru ca Domnul să fie preamărit iar lucrarea Lui să propăşească.

4:3 S-au creat destule speculaţii cu privire la identitatea **adevăratului tovarăş de jug**[20] căruia i se adresează Pavel în acest verset. Timotei şi Luca sunt două nume posibile care, după unii, ar putea fi cei vizaţi de Pavel aici, dar cel mai probabil este că Pavel s-a referit la Epafrodit. Căci el este îndemnat să le ajute pe aceste femei care trudiseră din greu împreună cu Pavel pentru propăşirea evangheliei. Noi credem că aceste femei au fost Evodia şi Sintiche şi că apostolul Pavel le oferă un sfat căruia experienţa i-a dovedit valabilitatea. Adesea, când două persoane se ceartă, soluţia cea mai bună este ca rezolvarea s-o dea o terţă persoană, independentă — cineva care are spirit de discernământ, judecată matură. Iar această persoană nu trebuie să acţioneze arbitrar în cazul ce i s-a adus şi în decizia pe care o ia, ci mai degrabă trebuie să recurgă la cuvântul lui Dumnezeu, fiind în stare să arate persoanelor care s-au certat soluţia biblică la problema lor.

Trebuie să avem grijă când interpretăm sintagma: **„au lucrat din greu împreună cu mine pentru evanghelie"** În nici un caz nu se poate imagina că ele au predicat evanghelia împreună cu apostolul Pavel. Există multe moduri în care femeile pot lucra din greu pentru înaintarea evangheliei — omenindu-i pe slujitorii lui Cristos, făcând vizite în familii, învăţându-le pe femeile mai tinere şi pe copii — fără însă să-şi asume rolul de a învăţa pe bărbaţi în public sau de a predica.

Pavel aminteşte de un alt conlucrător al său, **Clement.** Nu mai deţinem alte date precise despre el. Apoi Pavel menţionează pe **ceilalţi lucrători împreună** cu el, **ale căror nume sunt scrise în cartea vieţii.** Este un mod minunat de a exprima binecuvântarea veşnică şi nespus de mare de care beneficiază cei ce cred în Cristos şi Îl slujesc.

4:4 Îndreptându-şi acum atenţia către întreaga biserică, Pavel repetă îndemnul lui predilect. Secretul îndemnului lui se găseşte în cuvintele **în Domnul.** Indiferent cât de întunecate ar fi împrejurările vieţii, întotdeauna creştinul poate **să se bucure în Domnul,** după cum arată Jowett, împărtăşind propria sa experienţă a bucuriei creştine:

> Bucuria creştină este o stare sufletească independentă de împrejurările imediate prin care trecem. Dacă ar depinde de lucrurile din jurul nostru, atunci într-adevăr ar fi la fel de nesigură şi de firavă ca flacăra unei lumânări neprote-

jate, în mijlocul unei vijelii. O clipă lumânarea va arde frumos şi stabil, pentru ca în clipa următoare flacăra să ajungă până la marginea mucului, nemaidând lumină suficientă. Dar bucuria creştină nu depinde de împrejurările vremelnice ale vieţii şi, prin urmare, nu este victima zilei trecătoare. La un moment dat din viaţa mea, toate lucrurile îmi merg bine, ca într-o zi însorită de iunie, pentru ca mai târziu, ele să ia o altă întorsătură, devenind sumbre ca o zi de noiembrie. Într-o zi sunt la o nuntă, pentru ca în altă zi să mă aflu la buza unui mormânt. Într-o zi, aflându-mă în lucrarea Domnului, am câştigat zece suflete pentru Domnul, pentru ca apoi să treacă zile multe fără să mai câştig nici unul. Aşadar, zilele sunt schimbătoare ca vremea şi totuşi bucuria creştină poate fi constantă. În ce constă secretul persistenţei ei?

În această realitate: „Iată, Eu sunt cu voi *în toate zilele*." În toate zilele, indiferent de schimbările pe care le aduc acestea, El nu se schimbă, nici nu oboseşte." El nu e Prieten doar de zile bune, care să mă părăsească atunci când cerul se întunecă şi vremea se răceşte. El nu alege zilele mele de exuberanţă, după cum nu le alege pe cele de uscăciune şi înfrângere. El nu Se arată doar atunci când port o ghirlandă, după cum nu Se ascunde atunci când port o cunună de spini. El este cu mine „în toate zilele" — şi în zilele de propăşire, şi în cele de necaz; şi în zilele când bat clopele petrecerii cuiva pe ultimul său drum, şi în zilele când răsună imnul nupţial. „În toate zilele". Ziua vieţii — ziua morţii — ziua judecăţii.[21]

4:5 În continuare Pavel îi îndeamnă să facă în aşa fel încât **blândeţea** lor **să fie cunoscută de toţi oamenii**. Termenul acesta a fost tradus şi prin înduplecare, prin spirit rezonabil, prin disponibilitatea de a ceda, de a nu insista să se facă cum vrei tu. Dificultatea nu constă în *înţelegerea* sensului termenului, ci în *ascultarea* de preceptul cuprins în cuvintele: **de toţi oamenii**.

Domnul este aproape ar putea însemna că Domnul este prezent acum sau că venirea Domnului se apropie. Ambele sensuri sunt valabile, deşi noi îl preferem pe al doilea.

4:6 Este oare posibil ca un creştin să nu se îngrijoreze cu privire la nimic? Este posibil, atâta timp cât avem resursa unei rugăciuni făcute cu credinţă. Restul versetul explică cum pot fi vieţile noastre eliberate de îngrijorarea păcătoasă. Toate trebuiesc aduse înaintea Domnului în **rugăciune**. **Toate** înseamnă *literalmente* toate! Nu există nici un lucru, oricât de mare sau mic, care să nu stea în atenţia Sa plină de dragoste pentru noi!

Rugăciunea este deopotrivă un act şi o atmosferă. Noi ne apropiem de Domnul în anumite momente, aducându-I cererile noastre concrete. Dar este posibil să trăim într-o *atmosferă* de rugăciune. Este posibil ca starea noastră sufletească să fie o stare de rugăciune. Probabil cuvântul *rugăciune* din acest verset înseamnă întreaga atitudine a vieţii noastre, pe când **cererile** semnifică anumite lucruri concrete, anumite cereri pe care le aducem înaintea Domnului.

Dar apoi trebuie să remarcăm că cererile noastre trebuie să fie aduse la cunoştinţa lui Dumnezeu cu mulţumire. Cineva a rezumat versetul acesta afirmând că noi nu trebuie să ne îngrijorăm cu privire la nimic, să ne rugăm pentru toate şi să mulţumim pentru orice."

Dacă aceste atitudini vor caracteriza viaţa noastră, **pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, va păzi inimile şi gândurile** noastre **în Cristos Isus**. **Pacea lui Dumnezeu** este starea sfântă de odihnă şi mulţumire care inundă sufletul credinciosului, când se bizuie cu totul pe Dumnezeu.

Bizuindu-se pe Iehova,
Inimile's binecuvântate;
Găsind, aşa cum a făgăduit El,
odihnă şi pace desăvârşită.
— *Frances Ridley Havergal*

Pacea aceasta întrece orice pricepere. Oamenii din lume nu pot s-o înţeleagă deloc şi chiar creştinii care o posedă constată că conţine un element tainic, de mister. Ei sunt surprinşi de faptul că nu sunt cuprinşi de disperare atunci când sunt confruntaţi cu tragedii sau împrejurări potrivnice.

Această pace le fortifică viaţa inimii şi gândurilor lor. Ce tonic binevenit este, prin urmare, această pace, în perioada tulbure în care trăim, plină de nevroze, crize nervoase, boli mintale şi tot felul de alte tulburări, când atâţia oameni consumă tranchilizante!

4:8 Acum apostolul oferă, în încheiere, câteva sfaturi privitoare la viaţa gândurilor. De la un capăt la altul, Biblia ne învaţă că putem exercita control asupra gândurilor noastre. Nu ne va fi de nici un folos dacă vom adopta o atitudine defetistă, afirmând că, pur şi simplu, nu putem împiedica gândurile nepotrivite care ne indundă uneori

mintea. Adevărul e că putem fi stăpâni pe gândurile noastre. Secretul constă în gândirea pozitivă, care a devenit un principiu binestabilit, respectiv înlocuirea gândurilor rele cu gânduri noi, pozitive. Asta pentru că putem gândi simultan şi gânduri rele, şi gânduri bune despre Domnul Isus. Prin urmare, dacă ţi se strecoară în inimă un gând rău, acesta poate fi eliminat numaidecât, îndreptându-ţi gândul spre Persoana şi lucrarea lui Cristos, meditând asupra lor. Psihologii şi psihiatrii de marcă din totdeauna au ajuns să recunoască valabilitatea principiului enunţat de apostolul Pavel în această privinţă. Şi aceşti specialişti subliniază pericolul gândirii negative.

Nu va fi nevoie de prea multă căutare până să-L descoperi pe Domnul Isus Cristos în versetul 8. **Tot ce este adevărat, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit** se găseşte în El. Să examinăm, rând pe rând, fiecare din aceste virtuţi. **Adevărat** este tot ce nu e fals sau nevrednic de încredere; tot ce e autentic şi real. **Tot ce este vrednic de cinste** (sau **nobil**) — adică tot ce este atrăgător din punct de vedere moral. **Drept** înseamnă aici neprihănit, atât faţă de Dumnezeu, cât şi faţă de om. **Curat** se referă la caracterul de o înaltă ţinută morală al unei persoane. **Tot ce este vrednic de iubit** — adică tot ce este agreabil şi admirabil de privit sau luat în considerare. **Tot ce este vrednic de primit** ar mai putea fi tradus prin: „tot ce se bucură de o bună reputaţie". Apoi, desigur, **virtutea** din acest verset se referă la excelenţa pe plan moral. **Orice laudă** — adică tot ce merită să fie elogiat.

În versetul 7, Pavel i-a asigurat pe sfinţi că Dumnezeu va păzi inimile şi gândurile lor în Cristos Isus. Dar el are grijă să le amintească faptul că şi ei au partea lor de responsabilitate, în această privinţă. Dumnezeu nu păzeşte viaţa gândurilor unei persoane care nu *doreşte* ca această viaţă să fie păstrată curată.

4:9 Din nou, apostolul Pavel se dă pe sine ca pildă, se prezintă ca model de sfânt, îndemnându-i pe credincioşi să practice **lucrurile** pe care le-au deprins de la el şi pe care le-au văzut exemplificate în viaţa lui.

Faptul că că acest îndemn survine atât de aproape de versetul 8 nu e lipsit de semnificaţie, întrucât trăirea corectă este urmarea gândirii corecte. Dacă gândurile din viaţa cuiva sunt curate, atunci şi viaţa lui va fi curată. Pe de altă parte, dacă mintea cuiva este un focar de stricăciune, atunci negreşit acesta se va revărsa în trăirea practică a acelei persoane, întinându-i viaţa. În plus, nu trebuie să uităm că dacă cineva adăposteşte în mintea sa un gând rău timp îndelungat, mai devreme sau mai târziu va pune în aplicare acel gând.

Celor care urmează cu credincioşie pilda apostolului li se făgăduieşte că **Dumnezeul păcii va fi cu** ei. În versetul 7, pacea lui Dumnezeu este partea celor care au obiceiul să se roage; aici **Dumnezeul păcii** este Prietenul şi Însoţitorul celor care sunt sfinţi. Ideea care se desprinde de aici este că Dumnezeu Însuşi se va apropia şi va fi prezent cu drag în experienţa tuturor celor în a căror viaţă se întruchipează adevărul.

IX. MULŢUMIRILE LUI PAVEL PENTRU DARURILE FINANCIARE PRIMITE DIN PARTEA SFINŢILOR (4:10-20)

4:10 În versetele 10-19, Pavel tratează relaţia ce exista între biserica din Filipi şi el, în legătură cu asistenţa financiară. Nimeni nu va putea sublinia îndeajuns ce mângâiere au adus aceste versete sfinţilor lui Dumnezeu care au fost chemaţi să treacă prin vremuri de strâmtorări financiare şi eşecuri!

Pavel se bucură că **în sfârşit**, după o perioadă de timp, filipenii i-au trimis asistenţă de ordin practic, în lucrarea Domnului. El nu le bagă de vină pentru perioada de timp în care nu a primit nici un ajutor, ci îi elogiază pentru că au dorit să trimită ajutoare, dar le lipsea prilejul s-o facă. Moffatt traduce astfel acest verset: „Căci voua nu v-a lipsit niciodată preocuparea, ci doar prilejul de a v-o etala."

4:11 Analizând acum tema finanţelor, este încurajator să vedem delicateţea şi curtoazia cu care îl tratează Pavel. El nu doreşte ca ei să creadă că el s-ar plânge sau că i-ar critica pentru lipsa de fonduri. Mai degrabă, doreşte să le spună că este total independent de împrejurări atât de mondene, că a învăţat să fie mulţumit, indiferent de starea financiară în care s-ar găsi. Starea de mulţumire este cu mult mai de preţ decât bogăţiile, întrucât dacă e adevărat „că mulţumirea nu produce bogăţii, tot atât de adevărat este că ea realizează acelaşi scop, îndepărtând dorinţa de îmbogăţire."

„De mare preţ este secretul pe care şi l-a însuşit un credincios, când a învăţat să

stea cu capul sus, chiar atunci când stomacul îi este gol; când priveşte drept înainte, chiar dacă buzunarele îi sunt goale; când se bucură, chiar şi atunci când nu i s-a plătit salariul, găsindu-şi desfătarea în Dumnezeu, chiar atunci când oamenii îşi calcă cuvântul, fiind nevrednici" (text select).

4:12 Pavel a ştiut să fie **smerit**, adică să se descurce, chiar atunci când îi lipseau cele necesare traiului, după cum a ştiut să trăiască şi în belşug, adică atunci când i s-a dăruit mai mult decât avea nevoie pentru traiul lui. **În toate lucrurile şi în toate privinţele** el s-a **deprins** să fie **sătul şi flămând... în belşug... şi în lipsă**. Cum a deprins apostolul această lecţie? Pur şi simplu prin faptul că era convins că se află în voia lui Dumnezeu. El ştia că indiferent în ce împrejurări s-ar fi aflat, Dumnezeu rânduise să treacă prin ele. Dacă era **flămând**, asta se datora faptului că Dumnezeu îngăduise acest lucru. Dacă era **sătul**, asta însemna că Domnul rânduise acest lucru. Fiind angrenat cu toate forţele şi cu toată perseverenţa în slujba Regelui, apostolul putea afirma cu toată convingerea: „Da, Tată, că aşa ai găsit Tu cu cale!"

4:13 Apoi apostolul adaugă cuvintele care i-au nedumerit pe mulţi: **„Pot totul prin Cristos, care mă întăreşte."** Ce-a vrut să spună Pavel? Voia el să interpretăm această afirmaţie în sens literal? Credea el oare că într-adevăr nu este nici un lucru pe care nu-l poate înfăptui? Răspunsul este următorul: Când apostolul Pavel spune că poate face toate lucrurile, el înţelege prin aceasta toate lucrurile care se încadrau în voia lui Dumnezeu pentru el. El învăţase că poruncile Domnului beneficiază de protecţia divină a cerului. El ştia că Dumnezeu niciodată nu-l va chema să realizeze vreo lucrare pentru care să nu-i fi dat şi harul necesar. **Toate lucrurile** se aplică, probabil, nu numai la marile înfăptuiri, ci, mai degrabă, la marile stări de privaţiune şi de foame.

4:14 În pofida tuturor spuselor sale, apostolul vrea ca filipenii să ştie că ei au procedat bine prin faptul că au luat parte alături de el la strâmtorarea lui. Asta se referă, probabil, la banii pe care i-au trimis pentru acoperirea nevoilor sale, în timp ce se afla la închisoare.

4:15 În trecut, **filipenii** excelaseră în harul **dărniciei**. În zilele de la începutul lucrării lui Pavel, când a plecat din Macedonia, nici o biserică nu a luat parte la ajutorarea sa financiară, decât cea a filipenilor.

Ce uimitor este să constatăm cum aceste detalii, aparent insignifiante, sunt consemnate pe veci în cuvântul scump al lui Dumnezeu! Asta ne învaţă că tot ce dăm slujitorilor Domnului este dat de fapt Domnului. El este interesat de fiecare bănuţ. El consemnează tot ceea ce se face pentru El şi-i răsplăteşte din plin, cu măsură bună, scuturat şi dând peste margini, pe toţi cei ce procedează astfel.

4:16 Chiar pe când se afla la Tesalonica, ei au trimis din nou ajutoare pentru nevoile sale. Se pare că filipenii trăiau atât de aproape de Domnul, încât El putea să-i călăuzească în privinţa dărniciei. Duhul Sfânt le-a pus pe inimă dorinţa să îl ajute pe apostolul Pavel. Şi ei au răspuns îndemnului divin, trimiţându-i bani **o dată şi chiar de două ori**. Când ne amintim că Pavel s-a aflat la Tesalonica doar un timp scurt, gestul lor de dărnicie devine şi mai semnificativ.

4:17 Admirabilul altruism al apostolului Pavel reiese şi din acest verset, întrucât vedem că el era mai încântat de câştigul lor, decât de **darul** lor. Şi mai mare decât dorinţa lui de a fi ajutat financiar era dorul său ca **roada** să abunde în folosul credincioşilor. Este exact ceea ce se întâmplă când dăruim bani Domnului. Totul se înregistrează în registrele financiare ale cerului, urmând ca într-o zi să primim înapoi însutit.

Tot ce avem este al Domnului şi când Îi dăm Lui, nu facem altceva decât să-I dăm ceea ce deja Îi aparţine. Creştinii care taie firul în patru, încercând să stabilească dacă trebuie sau nu să dea zeciuială, au pierdut din vedere punctul central al învăţăturii despre dărnicie. Israeliţilor într-adevăr li s-a poruncit să dea a zecea parte ca dar minim. În această epocă a harului, nu ar trebui să se pună întrebarea: „Cât să dau Domnului?", ci mai degrabă: „Cât voi îndrăzni să păstrez pentru mine însumi?" Ar trebui ca toţi creştinii să dorească să trăiască în mod economic şi jertfitor, pentru a putea da o parte tot mai mare a veniturilor lor lucrării Domnului, pentru ca oamenii să nu piară pentru simplul fapt că nu au auzit evanghelia lui Cristos.

4:18 Când Pavel afirmă: **Am de toate**, el spune de fapt: **Am de toate** *câte am nevoie* **şi sunt în belşug**. Ni se pare ciudat să auzim, în secolul acesta al douăzecilea,

cial, cum un slujitor al Domnului nu se milogeşte şi nu cerşeşte bani, ci, dimpotrivă, recunoaşte că are de ajuns. Toate campaniile ieşite de sub control, de cerşetorie de bani de la public din vremea noastră sunt o urâciune în faţa lui Dumnezeu şi o ocară pentru numele lui Cristos. În plus, sunt cu totul inutile. Hudson Taylor spunea odată: „Când lucrarea lui Dumnezeu este făcută după tiparul lui Dumnezeu, nu vor lipsi niciodată resursele lui Dumnezeu." Necazul în vremea noastră constă în faptul că nu mai suntem în stare să facem distincţie între lucrul pentru Dumnezeu şi lucrarea lui Dumnezeu. Este posibil ca cineva să se angajeze în aşa-numita slujire creştină, care să nu fie însă deloc după voia lui Dumnezeu. Acolo unde există o abundenţă de bani, există întotdeauna şi pericolul cel mai mare de a te angaja pe căi care nu beneficiază de aprobarea divină sau, citându-l pe Hudson Taylor din nou: „Lucrul de care trebuie să ne temem cel mai mult nu este lipsa fondurilor ci prezenţa care nu beneficiază de binecuvântarea Domnului."

Darul adus de Epafrodit din partea filipenilor — expresia iubirii lor pentru apostolul Pavel — este descris drept o mireasmă plăcut mirositoare, o jertfă bine primită şi plăcută înaintea lui Dumnezeu. Singura dată când mai sunt folosite aceste cuvinte este atunci când se referă la Cristos Însuşi (Ef. 5:2). Pavel înnobilează dărnicia jertfitoare a filipenilor, arătând ce a însemnat ea pentru Dumnezeu, prin faptul că s-a suit până la el ca o jertfă plăcut mirositoare, fiind nu numai acceptabilă, dar şi plăcută, cum arată şi Jowett:

> Prin urmare, cât de vastă este gama acestui gest de dărnicie, aparent local! Noi credeam că i-am slujit pe săraci, când, în realitate, am conversat cu Regele. Noi ne închipuiam că aroma se va opri undeva într-un cartier sărăcăcios, şi când colo această mireasmă s-a răspândit în univers. Noi gândeam că ne-am ocupat doar de Pavel, dar iată că L-am slujit chiar pe Mântuitorul şi Domnul lui Pavel.[22]

4:19 Acum Pavel adaugă ceea ce este probabil cel mai cunoscut şi mai iubit din verset din capitolul de faţă. Să fim atenţi să observăm că această făgăduinţă vine imediat după descrierea isprăvniciei lor fidele. Cu alte cuvinte, pentru că I-au dăruit lui Dumnezeu din resursele lor materiale, chiar până acolo încât şi-au periclitat propriul lor trai, Dumnezeu va îngriji acum din plin de toate nevoile lor. Ce uşor este pentru unii creştini să scoată versetul acesta din contextul în care a fost dat, folosindu-l ca pernă comodă pe care să-şi plece capul, risipind banii pentru ei înşişi, şi abia arareori gândindu-se la lucrarea lui Dumnezeu, amăgindu-se cu cuvintele: „Nu-i nimic, că Dumnezeu va avea grijă de toate nevoile tale."

Deşi este adevărat că, în general, Dumnezeu are grijă de toate nevoile copiilor Săi, promisiunea din acest verset e una aparte, ce se adresează celor credincioşi şi devotaţi dărniciei către Cristos, aceştia fiind asiguraţi că Cristos nu va îngădui niciodată să sufere lipsuri.

Adesea s-a arătat că Dumnezeu are grijă de nevoile copiilor Săi — nu *din* bogăţiile Sale, **ci potrivit cu bogăţiile Sale în slavă prin Cristos Isus**. Dacă un milionar ar da zece cenţi unui copil, ar da *din* bogăţiile sale. Dar dacă ar dărui o sută de mii de dolari unei cauze vrednice, ar da *potrivit* cu bogăţiile sale. Dumnezeu poartă de grijă **după bogăţiile Sale în slavă prin Cristos Isus**, aceste bogăţii neputând fi întrecute!

Williams numeşte versetul 19 o notă de plată achitată de banca credinţei, având următoarele elemente:

Dumnezeul meu — numele Bancherului;

va avea grijă — asta e promisiunea că se va efectua plata;

de toate nevoile voastre — valoarea notei de plată;

după bogăţiile Sale — capitalul băncii;

în slavă — adresa băncii;

prin Cristos Isus — semnătura de la subsolul notei, fără de care ea nu are nici o valoare.[23]

4:23 Gândindu-se la înbelşugata purtare de grijă a lui Dumnezeu, apostolul izbucneşte în laude. Este un limbaj cât se poate de adecvat pentru orice copil al lui Dumnezeu care trăieşte în experienţa zilnică harul lui Dumnezeu, purtarea Sa de grijă, nu numai prin acoperirea nevoilor sale materiale, ci şi prin călăuzirea ce i se dă, prin ajutorul pe care îl primeşte ca să se poată împotrivi ispitelor şi prin înflăcărarea duhului său lâncezit de a trăi o viaţă devotată.

X. SALUTĂRI DE ÎNCHEIERE (4:21-23)

4:21 Gândindu-se la credincioşii care se vor fi adunat să asculte citirea scrisorii pe care tocmai le-o scria apostolul, Pavel

care tocmai le-o scria apostolul, Pavel salută **pe fiecare sfânt în Cristos Isus**, trimiţând salutări de la **fraţii care sunt cu** el.

4:22 Suntem obligaţi să iubim acest verset datorită referirilor la **casa Cezarului**. Imaginaţia noastră îmbracă forme multiple, în această privinţă. Be bună dreptate, ne punem întrebări de genul: Cine sunt membrii casei Cezarului la care se referă acest verset? Erau ei oare nişte ostaşi, care primiseră misiunea de a-l păzi pe apostolul Pavel, fiind mântuiţi ulterior prin lucrarea sa? Erau ei oare sclavi sau oameni liberi, care lucrau la palat? Sau poate versetul se referă şi la oficialităţi ale guvernului roman? Nu putem şti precis despre cine este vorba, dar avem o minunată ilustrare a adevărului potrivit căruia, creştinii, asemenea păianjenilor, se strecoară până şi în palatelor regilor (Prov. 30:28)! Evanghelia nu cunoaşte hotare, ci străpunge până şi cele mai formidabile ziduri. Ea se poate sădi, prinzând rădăcini, chiar în mijlocul celor care caută s-o extermine. Cu adevărat porţile Hadesului nu vor putea învinge biserica lui Isus Cristos!

4:23 Acum Pavel încheie cu salutul său caracteristic. **Harul** a strălucit pe prima pagină a acestei scrisori şi tot harul răzbate de pe ultima pagină. Din prisosul inimii vorbeşte gura. Inima lui Pavel era plină până la refuz de cea mai mare temă din toate veacurile: **harul** lui Dumnezeu prin **Cristos** — şi nu e de mirare că acest adevăr scump străbătea toate compartimentele vieţii sale. Să-l lăsăm pe Paul Rees să încheie comentariul asupra cărţii Filipeni:

> Cel mai mare dintre oameni a scris cea mai caldă dintre scrisori. De-acum îndatorirea izvorâtă din dragoste este împlinită. Ziua s-a scurs. Apostolul continuă să zacă în lanţuri. Ostaşul îl păzeşte în continuare. Dar nu e nimic! Căci duhul lui Pavel este liber! Mintea lui este lucidă! Inima îi străluceşte de bucurie! Iar a doua zi dis-de-dimineaţă, Epafrodit porneşte spre Filipi![24]

NOTE FINALE

[1](Intro) H. A. A. Kennedy, "Philippians," *The Expositor's Greek Testament*, III:407.

[2](1:1) J.H.Jowett, *The High Calling*, p. 2.

[3](1:7) W. E. Vine, *The Epistles to the Philippians and Colossians*, p. 23.

[4](1:10) Prin derivare, termenul tradus prin „sincer" (eilikrinēs) înseamnă „neamestecat" sau poate „protejat de soare". Dacă se acceptă sensul acesta, atunci are acelaşi sens ca termenul englez: „sincere" (adică „fără ceară"). Un sculptor cinstit va dălţui până când va reuşi să îndepărteze cusurul din statuia de marmură, pe când unul „nesincer" va acoperi imperfecţiunea cu ceară. Dar prin expunerea la soare, ceara din acea statuie s-ar topi, scoţând la iveală încercare de muşamalizare a sculptorului.

[5](1:11) Lehman Strauss, *Devotional Studies in Philippians*, p. 63.

[6](1:13) T. W. Drury, *The Prison Ministry of St. Paul*, p. 22.

[7](1:20) Guy King, *Joy Way*, p. 33.

[8](1:21) Jowett, *Calling*, p. 34.

[9](2:1) F. B. Meyer, *Devotional Commentary on Philippians*, p. 77-79.

[10](2:5) King, *Joy Way*, p. 51.

[11](2:6) E. H. Gifford, *The Incarnation*, p. 44, 45.

[12](2:11) Charles R. Erdman; nu dispunem de altă documentaţie.

[13](2:17) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, p. 931.

[14](3:7) King, *Joy Way*, p. 81.

[15](3:10) Jowett, *Calling*, p. 217.

[16](3:10) *Ibid*, p. 81, 82.

[17](3:10) Hudson Taylor, citat de D-na Howard Taylor în *Behind the Ranges*, p. 170.

[18](3:10) C. A. Coates, *The Paths of Life and Other Addresses*, p. 127.

[19](3:17) Strauss, *Philippians*, p. 202.

[20](4:3) „Toravăş de jug" (*su(n)zugos* în greacă) poate fi substantiv propriu (Synzygus). Deşi încă nu a fost găsit în alt context, este un nume care se aplica cu precădere unor sclavi.

[21](4:4) Jowett, *Day by Day*, p. 169-171.

[22](4:18) *Ibid*, p. 225.

[23](4:19) Williams, *Student's Commentary*, p. 934.

[24](4:23) Paul Rees, *The Adequate Man*, p. 127.

BIBLIOGRAFIE

Erdman, C. R. *The Epistle of Paul to the Philippians*. Philadelphia: Westminster Press, 1928.

Gifford, E. H. *The Incarnation: A Study of Philippians*. Londra: Hodder & Stoughton, 1897.

Jowett, J. H. *The High Calling*. Londra: Andrew Melrose, 1909.

Andrew Melrose, 1909.
Kelly, William. *Lectures on Philippians and Colossians*. Londra: G. Morrish, n.d.
Kennedy, H. A. A. "Philippians," The Expositor's Greek Testament, Vol. II. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Col, 1961.
King, Guy H. *Joy Way*. Londra: Marshall, Morgan & Scott, Ltd., 1954.
Meyer, F. B. *Devotional Commentary on Philippians*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1979.
Rees, Paul. *The Adequate Man*. Westwood, N.J.: Fleming H. Revell Co., 1959.
Strauss, Lehman. *Devotional Studies in Philippians*. Neptune, N.J.: Loizeaux Bros. Publishers, 1959.
Vine, W. E. *The Epistles to the Philippians and Colossians*. Londra: Oliphants, 1955.

EPISTOLA CĂTRE COLOSENI

Introducere

„A pătrunde în cartea [Coloseni] propriu-zisă, a regândi gândirea ei inspirată, îmbrăcată într-un limbaj inspirat, a lăsa lumina şi puterea gândirii ei să umple sufletul şi să modeleze viaţa — este o înnobilare de o viaţă întreagă şi pentru eternitate. "

— R. C. Lenski

I. Locul unic în Canon

Cele mai multe din scrisorile lui Pavel au fost adresate unor adunări din centre urbane mari sau importante, cum ar fi Roma, Corint, Efes sau Filipi. În schimb, Colose era un oraş a cărui glorie apusese deja. Chiar adunarea de acolo nu a ajuns să fie binecunoscută în istoria bisericii. Pe scurt, dacă nu ar fi fost această epistolă inspirată, adresată creştinilor de acolo, Colose nu ar avea rezonanţă astăzi decât pentru cercetătorii istoriei antice.

Deşi localitatea în sine este insignifiantă, scrisoarea trimisă credincioşilor de acolo este foarte importantă. Împreună cu Ioan 1 şi Evrei 1, Coloseni 1 prezintă cea mai minunată expunere a Dumnezeirii absolute a Domnului nostru Isus Cristos. Întrucât doctrina aceasta este fundamentală pentru întreg adevărul creştin, valoarea ei nu poate fi subliniată îndeajuns.

Scrisoarea conţine, în acelaşi timp, importante îndrumări referitoare la relaţiile dintre oameni, religia cultică şi viaţa creştină.

II. Autorul

Nu există dovezi că cineva ar fi contestat paternitatea paulină a epistolei către Coloseni, înainte de secolul al nouăsprezecelea — într-atât de completă este structura de dovezi pozitive. *Dovezile externe* sunt deosebit de puternice. Printre cei ce îl citează pe Pavel ca autor se numără Ignaţius, Iustin Martirul, Teofil din Antiohia, Irineu, Clement din Alexandria, Tertulian şi Origen. Atât canonul lui Marcion, cât şi cel Muratorian acceptă autenticitatea cărţii Coloseni.

Dovezile interne pornesc de la simplul fapt că de trei ori autorul epistolei *afirmă* că este Pavel (1:1, 23; 4:18) iar conţinutul concordă cu aceste afirmaţii. Expunerea doctrinei, urmată de transpunerea în practică a acestei doctrine, la capitolul îndatoriri, este o trăsătură caracteristică a apostolului. Poate că cea mai convingătoare dovadă de autenticitate este puternica legătură cu Filimon — epistolă acceptată unanim ca fiind paulină. Cinci din persoanele menţionate în acea scurtă epistolă figurează şi în Coloseni. Chiar şi un critic de genul lui Renan a fost impresionat de paralela dintre aceste două epistole. Or, se ştie că Renan *a avut îndoieli cu privire la Coloseni.*

Argumentele formulate *împotriva* paternităţii pauline se axează pe chestiuni de vocabular, pe doctrina privitoare la Cristos şi pe aparentele referiri la gnosticism. Cu privire la primul punct enunţat, noul vocabular cu care facem cunoştinţă în Coloseni înlocuieşte unii din termenii preferaţi cu care se exprima Pavel. Salmon, cărturar britanic de orientare conservatoare, combate şugubăţ acest punct de vedere cu contra-argumentul următor: „Nu pot subscrie la doctrina potrivit căreia un om, atunci când compune o nouă lucrare, nu are voie, sub ameninţarea pierderii identităţii, să folosească termeni noi, pe care nu i-a mai folosit în altă lucrare."[1] Cu privire la Cristologia cuprinsă în Coloseni, ea se îmbină perfect cu aceea de la Filipeni şi Ioan şi numai cei ce ar dori să transforme Dumnezeirea lui Cristos într-o evoluţie a păgânismului veacului al doilea se vor poticni de această doctrină.

Cât priveşte gnosticismul, cărturarul scoţian de orientare liberală Moffatt credea că faza incipientă de gnosticism prezentată în Coloseni ar fi putut exista în primul veac.[2]

Astfel, paternintatea paulină a cărţii Coloseni stă pe o temelie solidă.

III. Data

Înscrisă în „Epistolele din închisoare", Coloseni ar putea fi produsul întemniţării de doi ani a lui Pavel în Cezarea (Fapte 23:23; 24:27). Dar, întrucât evanghelistul Filip a

fost gazda lui acolo, pare neverosimil ca apostolul să nu-l fi pomenit în această carte, având în vedere ce creştin curtenitor şi delicat era Pavel. Unii au sugerat şi posibilitatea întemniţării apostolului la Efes, deşi această variantă este mult mai puţin probabilă. Cei mai mulţi consideră însă că această scrisoare, împreună cu Filimon, a fost scrisă pe la mijlocul întemniţării lui Pavel la Roma, prin anul 60 d.Cr. (Fapte 28:30, 31).

Din fericire, aşa cum se întâmplă de cele mai multe ori, pentru a înţelege cartea de faţă nu este nevoie să cunoaştem împrejurările în care a fost compusă.

IV. Fondul şi tema cărţii

Colose era un oraş din provincia Frigia, în regiunea cunoscută azi sub numele de Asia Mică, situat la 16 km est de Laodiceea, la 20 km sud-est de Hierapolis (vezi 4:13). Faţă de Efes era situat la o sută şaizeci de kilometri est, la intrarea unei trecători din munţii Cadmieni (o vale îngustă de circa 18 km), pe traseul militar ce stabilea legătura dintre Eufrat şi Occident. Colose era situat pe valea râului Lycus (Lupul), al cărui curs era îndreptat spre vest, fiind afluent al râului Maeander, în care se vărsa după ce acesta străbătea Laodiceea. Acolo apa de la izvoarele fierbinţi din Hierapolis se uneşte cu apa rece provenită de la Colose, producând acea stare de „căldicel" de la Laodiceea. Hierapolis era atât o staţiune balneară, cât şi un centru religios, în timp ce Laodiceea era metropola din valea respectivă. În perioada anterioară NT, Colose cunoscuse o înflorire deosebită. Se crede că denumirea oraşului provine de la termenul „colossus", inspirat de formaţiunile de calcar, ce se prezentau sub forme fanteziste.

Nu ştim exact cum a ajuns Evanghelia la Colose. În punctul în care Pavel le scrie colosenilor această scrisoare, el încă nu-i cunoscuse pe nici unul dintre credincioşii de acolo (2:1). În general se crede că Epafras e cel ce a dus vestea bună a mântuirii în acest oraş (1:7). Mulţi cred că el a fost convertit prin Pavel, în timpul şederii de trei ani a apostolului la Efes. Frigia făcea parte din Asia Proconsulară. Pavel a fost în Frigia (Fapte 16:6; 18:23), dar nu şi la Colose (2:1).

Din textul epistolei deducem că o învăţătură falsă, cunoscută ulterior sub denumirea de gnosticism, începuse să ameninţe biserica din Colose. Gnosticii se făleau cu cunoştinţele lor (din grecescul *gnōsis*, „cunoaştere"). Adepţii acestui curent pretindeau că posedă informaţii superioare celor deţinute de apostoli şi încercau să creeze impresia că nimeni nu putea fi cu adevărat fericit, decât dacă era iniţiat în tainele cultului lor.

Unii din gnostici negau adevărata latură umană a lui Cristos, propovăduind că „Cristosul" ar fi fost o *influenţă* divină, care ar fi emanat din Dumnezeu şi s-ar fi odihnit asupra Omului, Isus, la botezul Lui. Apoi susţineau că Cristosul acesta L-ar fi părăsit pe Isus cu puţin timp înaintea răstignirii Lui. Aşadar, conform teoriei acestora, Isus a murit, dar nu şi Cristosul.

Anumite variante ale gnosticismului susţineau că între Dumnezeu şi materie există diverse nivele sau grade de fiinţe spirituale. Ei adoptau acest punct de vedere în efortul de a explica originea răului, aşa cum arată şi A. T. Robertson:

Speculaţia gnosticilor se axa, mai cu seamă, asupra originii universului şi existenţei răului. Ei presupuneau că Dumnezeu este bun şi totuşi rău în cadrul existenţei. Şi totuşi, Dumnezeul bun nu a putut crea materia rea. Prin urmare, ei postulau o serie de emanaţii, eoni, spirite şi îngeri care s-ar fi interpus între Dumnezeu şi materie. Ideea era că un eon ar fi provenit din Dumnezeu, altul din acest eon, şi aşa mai departe, până când s-ar fi aflat la o distanţă suficient de mare de Dumnezeu pentru ca Dumnezeu să nu fie contaminat de creaţia materiei rele, dar suficient de aproape încât să aibă forţa de a executa lucrarea.[3]

Fiind convinşi că trupul este inerent păcătos, unii gnostici practicau ascetismul, acel sistem de renunţare de sine sau chiar auto-torturare, în efortul de a atinge o stare spirituală mai înaltă. Alţii treceau în extrema cealaltă, trăind în satisfacerea tuturor plăcerilor trupeşti, afirmând că trupul nu are nici o importanţă sau că nu afectează viaţa spirituală a omului!

Se pare că urme ale altor două erori puteau fi întâlnite la Colose: antinomianismul şi iudaismul. Antinomianismul este învăţătura potrivit căreia sub har o persoană nu trebuie să practice stăpânirea de sine, ci poate să dea curs tuturor poftelor şi dorinţelor trupului. Iudaismul de genul Vechiului Testament degenerase, atingând forma unui sistem de îndeplinire a unor ceremonii, prin care omul spera să poată obţine neprihănirea înaintea lui Dumnezeu.

Erorile care existau la Colose continuă să se manifeste şi în vremea noastră. Gnosticismul a reapărut în sânul curentelor: Christian Science, Teosofie, Mormonism, Martorii lui Iehova, Unity şi al altor sisteme. Antinomianismul este caracteristic tuturor celor care

spun că, întrucât trăim sub har, putem face ce dorim, trăind oricum. Iudaismul a fost inițial o revelație de la Dumnezeu, ale cărei forme și ceremonialuri au avut menirea de a-i învăța pe oameni adevăruri spirituale sub forma unor arhetipuri, așa cum reiese din epistola către Evrei și din alte părți ale NT. Dar această învățătură a degenerat, devenind un sistem în care formele propriu-zise au ajuns să capete valoare, sensul lor spiritual fiind, în general, ignorat. Iudaismul își găsește corespondentul modern în numeroasele sisteme religioase de vremea noastră, care propovăduiesc că omul poate obține bunăvoința lui Dumnezeu prin propriile sale fapte, ignorând sau tăgăduind starea sa de păcat și nevoia mântuirii exclusiv din partea lui Dumnezeu.

În Coloseni, apostolul Pavel contracarează cu măiestrie aceste erori, prin etalarea gloriilor Persoanei și lucrării Domnului nostru Isus Cristos.

Epistola aceasta se aseamănă uimitor de mult cu scrisoarea lui Pavel către Efeseni. Este însă o asemănare din care lipsește elementul repetiției. Efeseni îi privește pe credincioși așezați cu Cristos în locurile cerești. Pe de altă parte, Coloseni îi privește pe pământ, în timp ce Cristos, Capul lor Glorificat, se află în cer. În *Efeseni* accentul se pune asupra faptului că *credinciosul* este *în Cristos*, în timp ce *Coloseni* îl prezintă pe *Cristos*, nădejdea slavei, *în credincios*. În Efeseni accentul cade pe biserică, în ipostaza de „Trup" al lui Cristos, „plinătatea Celui care împlinește totul în toți" (Ef. 1:23). De aici și sublinierea unității Trupului lui Cristos. În Coloseni, poziția de cap a lui Cristos este expusă pe larg în capitolul 1, împreună cu necesitatea de a ne ține strânși de Cap" (2:18, 19), de a-I fi supuși. Cincizeci și patru din cele 155 de versete ale cărții Efeseni sunt similare cu cele din Coloseni.

SCHIȚA CĂRȚII

I. DOCTRINA PRE-EMINENȚEI LUI CRISTOS (Cap. 1, 2)
- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Mulțumirile și rugăciunea lui Pavel pentru credincioși (1:3-14)
- C. Gloriile lui Cristos, Capul Bisericii (1:15-23)
- D. Slujba încredințată lui Pavel (1:24-29)
- E. Suficiența lui Cristos în fața pericolelor filosofiei, legalismului, misticismului și ascetismului (2:1-13)

II. ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI FAȚĂ DE CRISTOSUL PRE-EMINENT (Cap. 3, 4)
- A. Noua viață a credinciosului: dezbrăcarea de omul vechi și îmbrăcarea cu omul nou (3:1-17)
- B. Comportamentul adecvat pentru membrii casei creștine (3:18-4:1)
- C. Viața de rugăciune a credinciosului și mărturia dată de el prin faptă și prin viu grai (4:2-6)
- D. Amănunte despre unii din asociații lui Pavel (4:7-14)
- E. Salutări și îndrumări (4:15-18)

Comentariu

I. DOCTRINA PRE-EMINENȚEI LUI CRISTOS (Cap. 1, 2)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Pe vremea când a fost redactat Noul Testament, o scrisoare începea de obicei cu numele autorului. Tot așa și **Pavel** se prezintă ca **apostol al lui Isus Cristos prin voia lui Dumnezeu**. Un apostol era un trimis special al Domnului Isus. Pentru a li se confirma mesajul propovăduit, apostolii au primit puterea de a săvârși minuni (2 Cor. 12:12). În plus, citim că atunci când apostolii și-au pus, în unele cazuri, mâinile peste credincioși, a fost dăruit Duhul Sfânt (Fapte 8:15-20; 19:6). Astăzi nu există în lume apostoli în sensul strict al cuvântului și este o mare nechibzuință ca cineva să pretindă că ar fi succesor al primilor doisprezece apostoli. Mulți interpretează Efeseni 2:20 în sensul că lucrarea celor înzestrați cu darul distinctiv de apostoli și profeți a avut de a face, în principal, cu întemeierea bisericii, în contrast cu lucrarea evangheliștilor, păstorilor și învățătorilor (Ef. 4:11), care continuă și în dispensația actuală.

Pavel își derivă apostolia din **voia lui**

Dumnezeu (vezi şi Fapte 9:15; Gal. 1:1). Nu a fost o ocupaţie pe care şi-a ales-o singur sau pentru care să fi fost instruit de oameni, după cum această funcţie nu i-a fost încredinţată prin ordinarea oamenilor. Nu a provenit „de la oameni" (ca sursă), nici „prin oameni" (ca instrument), ci întreaga lui misiune a fost desfăşurată cu convingerea solemnă că Dumnezeu Însuşi l-a ales să fie apostol.

Pe când redacta această scrisoare lângă Pavel se afla **Timotei fratele noastru**. Este bine să observăm aici o totală lipsă de oficialism în atitudinea lui Pavel faţă de Timotei. Ambii erau membri ai unei frăţii comune şi nici măcar nu se punea problema unei ierarhii, de felul celei care există astăzi în rândurile demnitarilor bisericeşti, cu titluri pompoase şi veşminte specifice.

1:2 Scrisoarea aceasta se adresează **sfinţilor şi fraţilor credincioşi în Cristos care sunt în Colose** — două denumiri frumoase care se aplică în NT tuturor creştinilor. **Sfinţi** — asta înseamnă că ei sunt despărţiţi de lume şi alipiţi la Dumnezeu, urmarea acestui act trebuind să se manifeste prin viaţa lor sfântă. **Fraţi credincioşi** arată că sunt copiii unui Tată comun prin credinţa în Domnul Isus; sunt fraţi şi surori care cred. Creştinii mai sunt numiţi discipoli (ucenici) şi credincioşi, în alte locuri din NT.

În Cristos se referă la poziţia lor *duhovnicească*. Când au fost mântuiţi, Dumnezeu i-a aşezat în Cristos, ei fiind acum „acceptaţi în Preaiubitul." Urmarea este că ei au viaţa şi natura Lui, de acum înainte nemaifiind văzuţi de Dumnezeu ca nişte copii ai lui Adam sau ca oameni nenăscuţi din nou, ci acceptaţi pe deplin, cum este Fiul Său. Sintagma: **în Cristos** comunică o încărcătură de intimitate, acceptare şi siguranţă ce depăşeşte orice capacitate a minţii omeneşti de a o pricepe. Amplasarea *geografică* a acestor credincioşi este indicată de sintagma: **care sunt în Colose**. Poate niciodată n-am fi putut citi despre acest oraş, dacă evanghelia nu s-ar fi predicat acolo, aducând sufletele la mântuire.

Pavel îi salută acum pe sfinţi cu frumosul salut: **Har vouă şi pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru şi de la Domnul Isus Cristos.** Nici o altă alăturare de cuvinte nu ar putea exprima mai plenar binecuvântările aduse de creştinism decât formula: **har şi pace**. **Har** era un salut destul de răspândit în lumea elenă, după cum **pace** era un salut obişnuit la evrei, ambele cuvinte fiind folosite atât la întâlnire, cât şi la despărţire. **Harul** ni-L înfăţişează pe Dumnezeu coborându-Se la nivelul omenirii păcătoase şi pierdute, cu nesfârşită iubire şi compasiune iar **pacea** rezumă toate rezultatele vieţii unei persoane, atunci când aceasta acceptă harul lui Dumnezeu, ca dar fără plată. R. J. Little spune: „Harul poate însemna multe lucruri, fiind aidoma unui cec în alb. Pacea este negreşit o componentă a moştenirii creştinului, pe care nu trebuie să-l lăsăm pe Satan să ne-o răpească." Semnificativă este şi topica: întâi este **harul**, apoi **pacea**. Dacă Dumnezeu n-ar fi luat iniţiativa, acţionând sub impulsul iubirii şi îndurării Sale faţă de noi, am zăcea şi azi în păcatele noastre. Dar slavă Lui, că a avut această iniţiativă, trimiţându-L pe Fiul Lui să moară pentru noi, drept care acum putem avea pace cu Dumnezeu, pace cu semenii noştri şi pacea lui Dumnezeu în sufletele noastre. Dar de îndată ce am făcut această afirmaţie, ne dăm seama cât de neadecvate sunt cuvintele noastre pentru a putea defini suficient profunda realitate pe care o exprimă ele.

B. Mulţumirile şi rugăciunea lui Pavel pentru credincioşi (1:3-14)

1:3 După ce i-a salutat pe sfinţii aceştia cu cuvintele ce au intrat în vocabularul definitoriu al creştinismului, apostolul face încă un gest caracteristic — se pleacă pe genunchi, cu **mulţumiri** şi rugăciune pe buze. Se pare că apostolul întotdeauna îşi începea rugăciunea cu laude adresate Domnului — pildă pe care bine ar fi dacă ne-am însuşi-o. Rugăciunea lui este adresată **lui Dumnezeu Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**. Rugăciunea este privilegiul nespus de mare de a fi primiţi în audienţă la Suveranul universului. Pe bună dreptate cineva ar putea întreba: „Cum poate un biet om îndrăzni să stea înaintea înfricoşătoarei şi măreţei prezenţe a Dumnezeului Preaînalt?" Răspunsul îl găsim în însuşi textul versetului: slăvitul şi maiestuosul Dumnezeu al universului este **Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**. Cel Preaînalt este acelaşi care s-a apropiat de noi, devenind intim. Datorită faptului că credincioşii în Cristos se împărtăşesc din viaţa Lui, Dumnezeu este acum şi Tatăl nostru (Ioan 20:17). Noi ne putem apropia de El prin Cristos. **Rugându-ne neîncetat pentru voi.** Luată separat, această sintagmă nu pare ieşită din comun, dar sensul ei e amplificat de observaţia că Pavel îşi exprimă aici interesul pentru oameni cu care încă nu a avut prilejul să se întâlnească. Comparaţia aceasta cu propria noastră dificultate de a ne aduce aminte de rudele şi prietenii noştri, înaintea tronului de har! Ce listă uriaşă de

persoane pentru care obişnuia să se roage trebuie să fi avut apostolul Pavel! El se ruga nu numai pentru cei pe care îi cunoştea, ci şi pentru creştinii din depărtări, ale căror nume i-au fost aduse la cunoştinţă de alţii. Cu adevărat, viaţa de necurmată rugăciune a apostolului Pavel ne ajută să-l înţelegem mai bine.

1:4 El auzise despre **credinţa în Cristos Isus** a colosenilor şi despre **dragostea** lor **faţă de toţi sfinţii**. Mai întâi el menţionează **credinţa** lor **în Cristos Isus**, acesta trebuind să fie întotdeauna punctul nostru de plecare. În lumea contemporană există mulţi oameni religioşi, care vorbesc întruna despre dragostea lor pentru alţii. Dar dacă îi descoşi mai îndeaproape, constaţi că nu au nici o **credinţă în** Domnul **Isus**. Or, o asemenea dragoste reprezintă un gol imens şi o totală lipsă de sens. Pe de altă parte, sunt cei care mărturisesc cu buzele **credinţa** lor **în Cristos**, dar degeaba cauţi că nu vei găsi nici o dovadă a **dragostei** lor în viaţa lor. Pavel pune sub semnul întrebării şi sinceritatea credinţei lor. Trebuie să existe **credinţă** adevărată în Mântuitorul, şi această credinţă trebuie demonstrată printr-o viaţă de **iubire** faţă de Dumnezeu şi faţă de semenii noştri.

Pavel spune că **credinţa** este **în Cristos**. Trebuie să luăm bine seama la acest lucru. Domnul Isus Cristos este prezentat întotdeauna în Scriptură ca ţinta credinţei, obiectivul spre care este îndreptată aceasta. Cineva poate avea credinţă nemărginită într-o bancă, dar credinţa aceea este valabilă doar în măsura în care banca respectivă este fiabilă. Oricâtă credinţă ai avea în banca respectivă, aceasta nu va putea asigura depozitele bancare, dacă banca nu este gestionată cum trebuie. Credinţa în sine nu este suficientă. Credinţa respectivă trebuie să fie axată pe Domnul Isus Cristos. Întrucât El nu poate da greş niciodată, nici o persoană care-şi pune încrederea în El nu va fi dezamăgită niciodată.

Faptul că Pavel a auzit despre **credinţa** şi **dragostea** lor arată că ei nu erau nişte credincioşi ascunşi. De fapt, NT nu oferă prea multe încurajări celor carê şi-ar propune să trăiască o viaţă de ucenic secret. Învăţătura Cuvântului lui Dumnezeu este că dacă cineva L-a primit cu adevărat pe Mântuitorul, atunci acea persoană nu va putea să nu-L mărturisească în public pe Cristos şi mântuirea pe care i-a adus-o.

Dragostea colosenilor îi cuprindea pe **toţi sfinţii**. Cu alte cuvinte, această dragoste nu avea nici o umbră de sectarism sau de mărginire locală. Colosenii nu-i iubeau doar pe cei din părtăşia lor, ci oriunde găseau credincioşi adevăraţi, îşi revărsau fără rezerve toată căldura dragostei lor peste ei. Asta ar trebui să ne fie învăţământ ca şi dragostea noastră să nu aibă un caracter îngust şi să nu se mărginească la cei din propiul nostru cerc de părtăşie locală sau numai la misionarii din ţara noastră. Trebuie să dăm cinste oilor lui Cristos din orice loc unde s-ar găsi acestea, manifestându-ne, ori de câte ori posibil, dragostea faţă de ele.

1:5 Nu este prea clară legătura acestui verset cu textul precedent. Trebuie el legat de versetul 3? Noi dăm mulţumiri... **din pricina nădejdii care vă este păstrată în ceruri**? Sau legătura trebuie stabilită cu versetul 4: Dragostea voastră pentru toţi sfinţii, **din pricina nădejdii care vă este păstrată în ceruri**? Ambele interpretări sunt valabile. Apostolul avea motive să mulţumească nu numai pentru credinţa şi dragostea lor, ci şi pentru moştenirea de care vor avea ei parte în viitor. Pe de altă parte, tot atât de adevărat este şi faptul că credinţa în Cristos Isus şi dragostea pentru toţi sfinţii sunt exercitate în lumina binecuvântărilor care ne aşteaptă. În orice caz, putem vedea cu toţii că Pavel enumeră aici cele trei virtuţi cardinale ale vieţii creştine: credinţa, dragostea şi **nădejdea**, pe care le găsim şi la 1 Corinteni 13:13 şi la 1 Tesaloniceni 1:3; 5:8. Lightfoot spune: „Credinţa se reazemă pe trecut; dragostea acţionează în prezent; iar nădejdea ne îndreaptă privirile spre viitor."[4]

În versetul acesta **nădejdea** nu înseamnă atitudinea de aşteptare sau de năzuire după un lucru, ci se referă la obiectul sperat. Aici înseamnă împlinirea sau consumarea mântuirii noastre, când vom fi duşi în cer şi ne vom lua în primire moştenirea veşnică. Colosenii auziseră despre această **nădejde**, probabil când Epafras le vestise evanghelia. Ceea ce au auzit ei este redat de sintagma: **cuvântul adevărului evangheliei**. **Evanghelia** de aici este descrisă ca mesajul unei veşti bune *adevărate*. Poate că Pavel se gândea la învăţăturile *false* ale gnosticilor, când scria aceste cuvinte. Cineva a definit „adevărul" drept ceea ce afirmă Dumnezeu despre un lucru (Ioan 17:17). **Evanghelia** este adevărată pentru că este cuvântul lui Dumnezeu.

1:6 Adevărul evangheliei ajunsese până la coloseni, ca de altfel până la marginile lumii cunoscute până atunci. Afirmaţia nu trebuie luată în sens absolut, întrucât nu se poate deduce de aici că absolut *toţi oamenii* din lumea de atunci au auzit evanghelia. Mai

degrabă ar putea să însemne, cel puţin parţial, că o seamă de oameni *din orice naţiune* au auzit vestea bună a evangheliei (Fapte 2). Versetul ar mai putea însemna că evanghelia este destinată tuturor oamenilor şi că se vestea peste tot, fără îngrădiri intenţionate. Pavel descrie şi rezultatele inevitabile pe care le produce evanghelia. În Colose şi în toate celelalte părţi ale lumii în care ajunsese să fie vestită evanghelia, ea a dat roadă şi a crescut (textul marginal[5] NKJV). Se face această afirmaţie pentru a se sublinia caracterul supranatural al evangheliei, căci în natură de obicei rodirea şi creşterea nu au loc concomitent. De multe ori planta respectivă trebuie curăţată pentru ca să dea rod, căci dacă este lăsată să crească în voie, va acapara toată seva, repartizând-o frunzelor şi ramurilor, şi nu rodului. Dar evanghelia înfăptuieşte ambele procese simultan: dă **roadă** în mântuirea sufletelor şi zidirea sfinţilor, răspândindu-se, în acelaşi timp, din oraş în oraş şi de la neam la neam.

Este exact efectul pe care l-a avut evanghelia în viaţa colosenilor **din ziua când** ei au auzit şi au cunoscut harul lui Dumnezeu în adevăr. În biserica din Colose s-a produs o creştere numerică, dar şi o dezvoltare duhovnicească în viaţa credincioşilor de acolo.

Se pare că evanghelia a făcut, într-adevăr, paşi uriaşi în primul veac, ajungând în Europa, Asia şi Africa, cu mult peste limitele unde credeau unii că se va opri. Dar nu există temeiuri să credem că a străbătut tot pământul. **Harul lui Dumnezeu** descrie aici foarte adecvat mesajul evangheliei. Prin ce am putea rezuma mai frumos vestea bună decât prin adevărul minunat, potrivit căruia harul lui Dumnezeu se revarsă peste oameni vinovaţi, care nu merită decât mânia lui Dumnezeu!

1:7 Apostolul precizează că de la Epafras au auzit credincioşii mesajul evangheliei, ajungând să cunoască acest mesaj în experienţa lor practică de trăire. Pavel îl laudă pe Epafras, definindu-l drept **preaiubitul nostru rob împreună cu noi** şi **credincios slujitor al lui Cristos pentru** ei. Nu găsim la apostolul Pavel nici urmă de amărăciune sau gelozie. Pe el nu-l deranja faptul că şi alţi predicatori aveau parte de elogieri. Ba mai mult, el însuşi este primul care îşi exprimă aprecierea faţă de alţi slujitori ai Domnului.

1:8 De la Epafras a auzit Pavel de **dragostea** colosenilor **în Duhul**. Nu era aici doar un sentiment uman de afecţiune, ci o iubire autentică faţă de Domnul şi copiii Lui, pe care o produce **Duhul** lui Dumnezeu ce sălăşluieşte în lăuntrul credincioşilor. Aceasta este singura referire la Duhul Sfânt din această epistolă.

1:9 Odată încheiat capitolul mulţumirilor, Pavel începe acum să facă mijlociri concrete pentru sfinţi. Am amintit deja cât de cuprinzător era orizontul rugăciunilor lui Pavel. Trebuie acum să amintim şi faptul că cererile formulate de el se raportau întotdeauna la nevoile specifice ale copiilor lui Dumnezeu din orice localitate. Apostolul nu se ruga la modul general. Patru par să fie cererile exprimate cu privire la coloseni: (1) ca ei să capete pricepere duhovnicească: (2) să aibă o purtare vrednică de Domnul; (3) să aibă parte din plin de putere şi (4) să fie cuprinşi de un duh de mulţumire.

Cererile formulate de Pavel nu sunt parcimonioase ori meschine — fapt care reiese mai cu seamă din versetele 9, 10 şi 11, prin folosirea unor cuvinte cum ar fi: *orice, orice lucru, tot felul de, cu toată puterea, pentru orice răbdare*.... (1) **orice fel de înţelepciune şi de pricepere duhovnicească** (v. 9). (2) „să-l fiţi plăcuţi în orice lucru" (v. 10). (3) „în orice lucrare bună" (v. 10). (4) „Cu toată puterea" (v. 11). (5) „Pentru orice răbdare şi îndelungă îngăduinţă" (v. 11).

De aceea de la începutul versetului 9 stabileşte legătura cu versetele anterioare, sensul sintagmei fiind: *datorită veştilor aduse de Epafras* (v. 4, 5, 8). De prima dată când a **auzit** despre aceşti sfinţi scumpi de la Colose şi credinţa, dragostea şi nădejdea lor, apostolul şi-a făcut un obicei să se roage pentru ei. Mai întâi s-a rugat ca ei să fie umpluţi **de cunoaşterea deplină a voii** lui Dumnezeu, **în orice fel de înţelepciune şi de pricepere duhovnicească**. Apostolul nu a cerut ca ei să fie mulţumiţi cu pretenţiile de cunoaştere trâmbiţate de gnostici, ci a dorit ca credincioşii coloseni să aibă parte de deplina cunoaştere a voii lui Dumnezeu pentru viaţa lor, aşa cum este aceasta descoperită în cuvântul Său. Cunoaşterea acesta nu este de natură lumească ori carnală, ci e caracterizată de **înţelepciune şi pricepere duhovnicească** — adică de **înţelepciunea** de a aplica cunoştinţele dobândite în modul cel mai adecvat şi de **pricepere** de a vedea care lucruri sunt după voia lui Dumnezeu şi care sunt contrare acesteia.

1:10 Între versetul 10 şi 9 există o foarte importantă legătură. De ce voia apostolul Pavel să fie colosenii umpluţi cu cunoaşterea voii lui Dumnezeu? Pentru ca ei să devină oare predicatori străluciţi sau învăţători senza-

ţionali? Ca să atragă după ei mulţimi mari de adepţi, cum făceau gnosticii? Nicidecum! Adevărata înţelepciune şi pricepere duhovnicească are menirea de a-i învrednici pe creştini să **umble într-un chip vrednic de Domnul, să-I fie plăcuţi în orice lucru.** Găsim aici o lecţie importantă despre călăuzire. Dumnezeu nu ne descoperă voia Sa pentru a ne satisface curiozitatea, după cum nu o face pentru a ne gâdila ambiţia sau orgoliul. Mai degrabă, Domnul ne arată voia Sa pentru viaţa noastră pentru ca noi să-I fim plăcuţi în tot ceea ce facem.

Aducând rod în tot felul de fapte bune. Iată o utilă atenţionare că deşi nu suntem mântuiţi *prin* faptele bune, negreşit suntem însă mântuiţi *pentru* a face fapte bune. Uneori avem tendinţa ca prin sublinierea totalei nevrednicii şi ineficacităţi a faptelor bune de a mântui sufletul să creăm impresia că creştinii nu cred în valoarea sau necesitatea faptelor bune. Nimic nu ar putea fi mai departe de adevăr decât o atare interpretare trunchiată! Aflăm de la Efeseni 2:10 că: „noi suntem lucrarea Lui şi am fost creaţi în Cristos Isus pentru fapte bune, pe care Dumnezeu le-a pregătit mai dinainte, ca să umblăm în ele." Şi iarăşi la Tit 3:8, Pavel îi scrie lui Tit: „Adevărat este cuvântul acesta şi vreau să stărui cu tărie asupra acestor lucruri, pentru ca cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune".

Pavel nu dorea doar ca ei să aducă roadă în orice lucrare bună, ci şi să crească în cunoaşterea lui Dumnezeu. Cum se realizează acest lucru? Mai întâi de toate, se face prin studierea consecventă şi atentă a cuvântului lui Dumnezeu. Apoi se capătă prin ascultarea de învăţăturile Sale, slujindu-L cu credincioşie — acest element din urmă fiind un gând foarte proeminent aici. Pe măsură ce facem aceste lucruri, suntem aduşi la o stare de cunoaştere mai deplină a Domnului. „Atunci vom cunoaşte, dacă vom persevera în cunoaşterea Domnului" (Osea 6:3, KJV).

Observaţi repetarea cuvintelor care se referă la cunoaştere în capitolul 1 şi modul în care fiecare menţionare nouă a lor ne transmite un gând şi mai profund. În versetul 6, ei „*au cunoscut* harul lui Dumnezeu." În versetul 9, ei aveau deja „*cunoaşterea* voii Sale", pentru ca în versetul 10 să ni se spună că ei „*creşteau* în *cunoaşterea* lui Dumnezeu". Am putea spune că prima cunoaştere se referă la mântuire, a doua la studierea Scripturilor iar a treia la slujirea şi la trăirea vieţii creştine. Doctrina sau învăţătura sănătoasă trebuie să conducă neapărat la o purtare corespunzătoare, care se va exprima prin slujirea şi ascultarea noastră de Domnul.

1:11 A treia cerere a apostolului este ca sfinţii să fie **întăriţi cu toată puterea, potrivit cu tăria slavei Lui.** (Observaţi din nou progresia: *umpluţi*, vr. 9; *aducând rod*, v. 10; *întăriţi*, v. 11). Viaţa creştină nu poate fi trăită doar în virtutea energiilor naturale ale omului, ci este nevoie de o tărie supranaturală. De aceea Pavel doreşte ca credincioşii să cunoască puterea Fiului înviat al lui Dumnezeu, dar nu se opreşte aici, ci vrea ca ei s-o cunoască **potrivit cu tăria slavei Lui.** El nu cere ca această putere să fie *din* tăria slavei Lui, ci **potrivit cu** ea. **Tăria slavei Lui** este nemărginită şi tot aşa este şi cadrul rugăciunii, cum arată şi Peake: „Dotarea cu putere nu se face doar pe măsura nevoii receptorului, ci şi după măsura puterii divine disponibile."[6]

De ce dorea Pavel să aibă creştinii această putere sau tărie? Pentru ca să săvârşească minuni spectaculoase? Sau pentru ca să învie morţii, să vindece bolnavii sau să scoată demonii? Din nou, răspunsul este „Nu". Ci este nevoie de putere pentru ca copilul lui Dumnezeu să aibă **orice răbdare şi îndelungă îngăduinţă [răbdare], cu bucurie.** Trebuie să dăm toată atenţia acestui cuvânt! Pentru că în multe zone ale creştinătăţii contemporane se pune un mare accent pe aşazisele miracole, cum ar fi vorbirea în limbi, vindecarea bolnavilor şi alte lucruri senzaţionale. Dar faţă de toate acestea, asistăm în epoca noastră la un miracol mult mai mare: acela de a vedea cum un copil al lui Dumnezeu suferă răbdător şi-I mulţumeşte lui Dumnezeu în mijlocul tuturor încercărilor!

La 1 Corinteni 13:4, îndelunga răbdare este asociată cu bunătatea. Aici ea este legată direct de bucurie. Noi suferim pentru că nu ne putem smulge din gemetele (şi suferinţele) de care are parte creaţia. Pentru a ne păstra însă **bucuria** în lăuntrul nostru şi bunătatea faţă de alţii este nevoie de puterea lui Dumnezeu, aceasta fiind o izbândă în viaţa de credinţă. Deosebirea dintre **răbdare** şi **îndelungă răbdare** este, după unii, deosebirea dintre a răbda fără murmur şi a răbda fără să te răzbuni. Harul lui Dumnezeu a realizat unul dintre obiectivele supreme în viaţa credinciosului care ştie să sufere cu răbdare şi să-L laude pe Dumnezeu chiar în mijlocul unei încercări de foc.

1:12 Mulţumind din acest verset se referă la coloseni, nu la Pavel (în original verbul este la plural). Pavel se roagă ca ei să fie

nu doar întăriţi în toate privinţele, ci şi să aibă un duh de mulţumire, pentru ca niciodată să nu înceteze să-şi exprime recunoştinţa faţă de Tatăl, care i-a **învrednicit** să aibă parte de **moştenirea sfinţilor în lumină.** Ca fii ai lui Adam, noi nu eram potriviţi să ne bucurăm de gloriile cerului. De fapt, dacă ar fi posibil ca oamenii nemântuiţi să fie duşi în cer, ei nu s-ar simţi bine acolo, ci ar fi cuprinşi de cea mai adâncă mizerie. Ca să poţi aprecia cerul trebuie să fii potrivit pentru el. Chiar şi noi, credincioşii în Domnul Isus, nu suntem potriviţi pentru cer prin noi înşine. Singura nădejde de slavă pe care o avem acum se găseşte în Persoana Domnului Isus Cristos:

Mă reazem pe meritele Sale,
Alt reazem n-am,
Nici chiar în locurile cereşti,
În ţara lui Emanuel.
— *Anne Ross Cousin*

Când Dumnezeu îl mântuieşte pe cineva, imediat îl înzestrează cu caracterul adecvat pentru cer. Acest caracter adecvat este chiar Cristos. Nimic nu mai poate fi adăugat la această desăvârşire. Nici măcar o viaţă întreagă de ascultare şi de slujire aici pe pământ nu-l va putea face pe cineva să fie mai potrivit, mai adecvat pentru cer decât în ziua când a fost mântuit. Nădejdea noastră de slavă se găseşte în sângele Lui. În timp ce moştenirea este **în lumină** şi „pusă deoparte în cer", noi, credincioşii avem aici pe pământ Duhul Sfânt ca „garanţie a moştenirii noastre." Prin urmare, ne bucurăm, gândindu-ne la ce ne aşteaptă în viitor, în timp ce încă de pe acum ne bucurăm de „pârga Duhului."

1:13 Învrednicindu-ne să avem parte de moştenirea sfinţilor în lumină, Dumnezeu **ne-a eliberat de sub puterea întunericului şi ne-a strămutat în împărăţia Fiului dragostei Lui** (cf. 1 Ioan 2:11). Acest lucru poate fi ilustrat prin experienţa copiilor lui Israel, aşa cum o găsim consemnată în Exod. Ei o duseseră greu în Egipt, sub loviturile de bici ale stăpânilor de sclavi. Dar printr-un act minunat al intervenţiei divine, Dumnezeu i-a izbăvit din groaznica robie şi i-a condus prin pustie spre ţara făgăduinţei. Tot aşa şi noi, ca păcătoşi eraum robi ai Satanei, dar prin Cristos am fost **izbăviţi** din ghiarele sale, fiind acum supuşi ai împărăţiei lui Cristos. Împărăţia Satanei este caracterizată de întuneric — adică de absenţa luminii, căldurii şi bucuriei; pe când împărăţia lui Cristos este caracterizată de dragoste, care presupune prezenţa tuturor celor trei elemente: lumină, căldură şi bucurie.

Împărăţia lui Cristos e văzută în Scriptură în câteva aspecte diferite. Când a venit prima oară pe pământ, El a oferit naţiunii Israel o împărăţie literală. Iudeii doreau izbăvirea de sub asuprirea romană, dar nu voiau să se pocăiască de păcatele lor. Cristos nu putea domni decât peste un popor aflat într-o relaţie spirituală corectă cu El. Când Domnul Isus le-a arătat acest lucru israeliţilor, aceştia L-au respins pe Regele lor, răstignindu-L. De atunci Domnul Isus a revenit în cer şi acum asistăm la împărăţia în faza ei tainică (Mat. 13). Asta înseamnă că împărăţia nu se poate vedea sub formă vizibilă. Regele este absent. Dar toţi cei care Îl acceptă pe Isus Cristos în această epocă Îl recunosc ca Stăpânitor de drept al lor, fiind astfel supuşii împărăţiei Sale. În viitor, când Domnul Isus va reveni pe pământ, Îşi va stabili împărăţia, a cărei capitală va fi Ierusalimul, şi va domni o mie de ani. La sfârşitul celor o mie de ani, Cristos îi va zdrobi sub picioarele Sale pe toţi duşmanii, predând împărăţia lui Dumnezeu Tatăl. Şi astfel se va inaugura împărăţia veşnică, care va continua de-a lungul întregii veşnicii.

1:14 După ce a menţionat împărăţia Fiului dragostei lui Dumnezeu, Pavel se lansează acum într-unul din cele mai măreţe pasaje din cuvântul lui Dumnezeu privitoare la Persoana şi lucrarea Domnului Isus. Ne este greu să ştim dacă Pavel şi-a încheiat rugăciunea sau dacă aceasta continuă în versetele de faţă pe care urmează să le studiem. Nu are însă prea mare importanţă, pentru că şi dacă următoarele versete nu sunt o rugăciune, ele negreşit sunt o adevărată închinare.

Sturz a scos în evidenţă că „în acest pasaj uimitor, care Îl preamăreşte pe Isus Cristos mai mult decât oricare alt pasaj, numele Lui nu apare nici o singură dată, sub nici o formă." Deşi acest lucru este, într-o privinţă, remarcabil, nu trebuie să ne mire. Căci Cine altul decât binecuvântatul nostru Mântuitor ar putea fi obiectul descrierii ce ni se înfăţişează privirilor? Pasajul ne aminteşte de întrebarea pe care i-a pus-o Maria grădinarului: „Domnule, dacă L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus şi mă voi duce să-L iau" (Ioan 20:1-5). Aşadar, nu l-a spus pe nume, deoarece nu era nevoie, mintea fiindu-i preocupată de o singură Persoană.

Cristos ne este înfăţişat mai întâi drept Cel **în care avem răscumpărarea, iertarea păcatelor.** Răscumpărarea descrie actul prin care am fost cumpăraţi de pe piaţa de sclavi a păcatului. E ca şi când Domnul Isus ar fi pus o etichetă cu preţul asupra noastră. Cât de

mare a fost valoarea ce ne-a acordat-o? În realitate, El a spus: „Pun un preţ aşa de mare pe ei încât sunt dispus să-Mi vărs sângele, ca să-i cumpăr." Întrucât am fost cumpăraţi cu un preţ atât de mare, ar trebui să ne fie clar că nu mai suntem ai noştri; am fost cumpăraţi cu un preţ. Prin urmare, nu mai trebuie să trăim viaţa după bunul nostru plac. Borden din Yale a scos în evidenţă că dacă ne luăm viaţa, făcând ce dorim cu ea, ne însuşim un lucru ce nu ne aparţine, fiind, prin urmare, hoţi!

Nu numai că El ne-a răscumpărat, ci ne-a dat **iertarea păcatelor**. Asta înseamnă că Dumnezeu a şters datoria acumulată de păcatele noastre. Domnul Isus a plătit plata pentru aceste păcate pe cruce; de-acum nu mai e nevoie să se facă nici o plată. Contul a fost achitat şi încheiat, iar Dumnezeu nu numai că ne-a iertat, ci ne-a îndepărtat păcatele, cum este răsăritul departe de apus (Ps. 103:12).

C. Gloriile lui Cristos, Capul Bisericii (1:15-23)

1:15 În următoarele patru versete, îl găsim descris pe Domnul Isus: (1) în relaţia Sa cu Dumnezeu (v. 15); (2) în relaţia Sa cu creaţia (v. 16, 17); şi (3) în relaţia Sa cu biserica (v. 18).

Domnul este descris aici drept **chipul Dumnezeului Celui nevăzut**. Chipul transmite cel puţin două idei. Mai întâi, gândul că Domnul Isus ne-a învrednicit să vedem cum este Dumnezeu. Dumnezeu este Duh şi, prin urmare, invizibil. Dar în Persoana lui Cristos, Dumnezeu S-a făcut pe Sine vizibil ochilor muritorilor. În acest sens Domnul Isus este **chipul Dumnezeului Celui nevăzut**. Oricine L-a văzut pe El L-a văzut pe Tatăl (vezi Ioan 14:9). Dar cuvântul **chip** transmite şi ideea de „reprezentant". Dumnezeu l-a aşezat iniţial pe Adam pe pământ ca să-I reprezinte interesele, dar Adam a dat greş. Prin urmare, Dumnezeu L-a trimis pe singurul Său Fiu născut în lume ca Reprezentant al Său, ca să Se ocupe de interesele Sale şi să-i facă cunoscută omului inima Sa plină de iubire. În această privinţă, El este chipul lui Dumnezeu. Acelaşi cuvânt **chip** este folosit şi la 3:10, unde se spune că credincioşii sunt chipul lui Cristos.

Cristos mai este şi **Cel întâi-născut peste toată creaţia** sau peste toate fiinţele create. Ce înseamnă asta? Unii învăţători falşi sugerează că Domnul Isus este El Însuşi o fiinţă creată, că a fost prima Persoană creată de Dumnezeu. Ba unii merg până acolo încât să recunoască că El este cea mai măreaţă dintre creaturile care au ieşit din mâna lui Dumnezeu. Dar nimic nu ar putea contrazice mai direct învăţătura cuvântului lui Dumnezeu decât aceste păreri.

Sintagma: „Cel întâi-născut" are cel puţin trei înţelesuri în Scriptură. În Luca 2:7, se foloseşte *în sens literal*, când Maria L-a născut pe primul ei Fiu, întâi-născut. În Exod 4:22 însă termenul e folosit *cu sens figurat*. „Israel este fiul Meu, întâiul Meu născut." În versetul acesta nu se exprimă deloc ideea unei naşteri fizice, ci Domnul recurge la termenul de întâi născut pentru a descrie locul aparte pe care-l ocupă poporul Israel în planurile şi scopurile Sale. În fine în Psalmul 89:27 termenul „întâi născut" e folosit pentru a desemna *un loc de superioritate*, de supremaţie, având un caracter unic. Acolo, Dumnezeu spune că îl va face pe David întâiul Său născut, mai presus de regii pământului. David a fost în realitate ultimul fiu născut al lui Iese, după trup. Dar Dumnezeu a hotărât să-i acorde un loc de supremaţie unică, de primat şi de suveranitate.

Oare nu este exact acesta gândul subliniat la Coloseni 1:15 — **Cel întâi-născut peste toată creaţia**? Domnul Isus Cristos este Fiul unic al lui Dumnezeu. Într-o privinţă, toţi credincioşii sunt fii ai lui Dumnezeu, dar Domnul Isus este Fiul lui Dumnezeu într-un sens care nu se aplică la nimeni altul. El a existat dinainte de toată creaţia şi ocupă o poziţie de supremaţie peste ea. Sintagma: **Cel întâi-născut peste toată creaţia** nu are aici nimic de a face cu naşterea, ci înseamnă, pur şi simplu, că El este Fiul lui Dumnezeu în virtutea unei relaţii eterne. Este un titlu de prioritate a *poziţiei*, şi nu doar a timpului.

1:16 Învăţătorii falşi recurg la versetul 15 (în special în versiunea KJV) pentru a susţine că Domnul Isus ar fi o fiinţă creată. De obicei însă învăţăturile eronate pot fi combătute chiar cu textele din Scriptură invocate de adepţii cultelor deraiate, cum se întâmplă şi în cazul de faţă. Versetul 16 afirmă concludent că Domnul Isus nu este o creatură, ci Însuşi Creatorul. În versetul acesta aflăm că **toate lucrurile** — întregul univers al lucrurilor — **au fost create** nu numai **de El**, ci şi **prin El şi pentru El**. Fiecare din aceste prepoziţii transmite un alt gând. Mai întâi, citim că **de El au fost create toate lucrurile** — ideea ce decurge de aici fiind că puterea de a crea era în Fiinţa Sa. El a fost Arhitectul. Mai jos, în acelaşi verset, aflăm că **toate lucrurile au fost create prin El** — adică El a fost Agentul în procesul creaţiei. El a fost Persoana Dumnezeirii prin care s-a săvârşit actul

creației. În plus, toate lucrurile au fost create **pentru El**. El este Cel pentru care au fost create toate lucrurile — însuși țelul creației.

Pavel se străduiește să sublinieze că **toate lucrurile au fost create prin** Cristos, fie lucrurile **din cer**, fie lucrurile **de pe pământ**. Aceste cuvinte nu mai lasă nimănui vreo portiță să afirme că deși El a creat unele lucruri, El însuși ar fi fost creat, inițial.

Apoi apostolul afirmă că creația Domnului a cuprins lucruri **văzute și nevăzute**. Termenul **văzute** (sau „vizibile") nu necesită nici o explicație. În schimb, Pavel a fost conștient că termenul **nevăzute** (sau „invizibile") va stârni curiozitatea noastră, ceea ce l-a determinat să procedeze la o defalcare a sensurilor termenului. Așadar, între lucrurile invizibile figurează **tronurile, stăpânirile, principalitățile** și **puterile**. Noi credem că acești termeni se referă la ființe îngerești, deși nu putem face distincție între diversele ranguri ale acestor ființe inteligente.

Gnosticii susțineau că există diferite ranguri sau categorii de ființe spirituale, de la Dumnezeu la materie și că Cristos ar aparține uneia din aceste categorii. Pe de altă parte, Martorii lui Iehova afirmă că înainte de a fi venit în lume, Domnul ar fi fost un înger creat, și anume chiar arhanghelul Mihail! În acest verset însă Pavel combate viguros aceste idei absurde, afirmând în termenii cei mai clari cu putință că Domnul Isus Cristos este Creatorul îngerilor — de fapt, al tuturor ființelor, fie **văzute**, fie **nevăzute**.

1:17 El este mai înainte de toate și toate se mențin prin El. Pavel spune: „El **este** înainte de toate lucrurile." În Biblie se folosește adesea timpul prezent pentru a se descrie atemporalitatea Dumnezeirii. Astfel, Domnul Isus a spus: „Înainte de a fi fost Avraam, Eu SUNT" (Ioan 8:58).

Nu numai că Domnul Isus a existat înainte de a fi fost orice creație, ci **în El toate se mențin**. Asta înseamnă că El este Susținătorul universului și Sursa mișcării sale perpetue. Chiar pe când S-a aflat aici pe pământ, El a fost Cel care a controlat legile prin care funcționează universul nostru, în condiții optime.

1:18 Stăpânirea Domnului Isus nu acoperă doar universul natural, ci se extinde și la domeniul spiritual. **El este Capul trupului, al Bisericii.** Toți credincioșii în Domnul Isus din actuala dispensație formează împreună ceea ce se numește **trupul** lui Cristos sau **biserica**. După cum trupul uman este vehiculul prin care se exprimă o persoană, tot așa Trupul lui Cristos este vehiculul prin care a găsit El cu cale să se exprime față de lume. Și **El este Capul** acelui **trup.** Capul transmite ideea de îndrumare, dirijare și control. El ocupă locul de **pre-eminență** în cadrul bisericii.

El este **începutul.** Prin asta noi înțelegem **începutul** noii creații (vezi Apo. 3:14), sursa vieții spirituale — adevăr exprimat și de folosirea sintagmei **Cel întâi-născut dintre cei morți**. Și aici trebuie să avem grijă să subliniem că prin asta nu se înțelege că Domnul Isus a fost primul care a înviat din morți, deoarece au mai existat cazuri de înviere în VT, precum și în NT. Dar Domnul Isus a fost primul care a înviat din morți, pentru ca după aceea *să nu mai moară*; El a fost primul care a înviat cu un trup slăvit și a înviat ca și Cap al unei noi creații. Învierea Sa este unică, fiind garanția că toți cei ce-și pun încrederea în El vor învia și ei. Învierea Lui Îi proclamă supremația în cadrul creației spirituale, după cum arată foarte frumos Alfred Mace:

> Cristos nu poate ocupa locul secund nicăieri. El este „întâiul născut peste toată creația" pentru că El a creat totul (Col. 1:15, 16). El este în același timp întâiul născut dintre cei morți în legătură cu o familie răscumpărată și cerească. Astfel creația și răscumpărarea Îi acordă onorurile supremației, pentru că este Cine este și pentru ceea ce a făcut; „pentru ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminența." El este primul peste tot.[8]

Domnul Isus are astfel o dublă pre-eminență: mai întâi în cadrul creației și apoi în biserică. Dumnezeu a decretat ca *în toate lucrurile* **EL să aibă pre-eminența**. Ce răspuns adecvat e acesta pentru toți cei care atât pe vremea lui Pavel, cât și a noastră ar căuta să-L deposedeze pe Cristos de Dumnezeirea Sa, făcându-L doar o ființă creată, oricât de înalt ar fi rangul la care L-ar așeza ei!

Citind cuvintele: **ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminența**, este cât se poate de nimerit să ne întrebăm: „Are El oare pre-eminența, locul suprem, în viața mea?"

1:19 Darby traduce versetul 19 în felul următor: „Căci în El toată plinătatea Dumnezeirii a găsit plăcere să locuiască." Versiunea King James ar putea lăsa să se înțeleagă că, la un moment dat, Tatălui (observați folosirea caracterelor cursive pentru cuvintele ce nu există în textul original grec) I-ar fi făcut plăcere să facă să locuiască toată plinătatea în Fiul. Sensul real este că **plinătatea** Dumnezeirii întotdeauna a locuit în Cristos.

Ereticii gnostici propovăduiau că Cristos

a fost un fel de „punct intermediar" spre Dumnezeu, o verigă necesară din cadrul lanţului. Dar, în viziunea acestor oameni, ar fi existat după El alte verigi mai bune. Cu alte cuvinte, par să spună aceştia: „Nu vă opriţi! Continuaţi, până veţi atinge plinătatea." „Nicidecum", răspunde Pavel. „Cristos este El Însuşi plinătatea desăvârşită, deplina completeţe!"

Toată plinătatea *locuieşte* în Cristos. În original se foloseşte un verb care desemnează o locuire permanentă,[9] nu doar o şedere temporară.

1:20 Între versetul 19 şi 20 există următoarea legătură: „Căci I-a făcut plăcere *Tatălui* ca **prin El** (prin Cristos) **să împace toate lucrurile cu Sine... după ce a făcut pace prin sângele crucii Lui."** Cu alte cuvinte, nu numai că a fost buna plăcere a Dumnezeirii ca toată plinătatea să locuiască în Cristos, (v. 19), ci şi ca Cristos să **împace toate lucrurile cu Sine.**

În acest verset sunt menţionate două reconcilieri: (1) Reconcilierea **lucrurilor** (v. 20) şi (2) reconcilierea persoanelor (v. 21). Prima se află încă în viitor, pe când a doua e deja la trecut, pentru toţi cei ce au crezut în Cristos.

RECONCILIEREA

A reconcilia înseamnă a restaura la relaţia sau norma corectă sau a face pace acolo unde până atunci exista vrăjmăşie. Biblia niciodată nu spune că Dumnezeu ar avea nevoie să se împace cu omul, ci întotdeauna arată că omul trebuie să se împace cu Dumnezeu. Mintea firească este duşmănie faţă de Dumnezeu (Rom. 8:7) şi din această cauză, omul trebuie să se împace.

Când a intrat păcatul în lume, omul s-a înstrăinat de Dumnezeu. El a adoptat o atitudine de ostilitate faţă de Dumnezeu. Prin urmare, a trebuie să se împace.

Dar păcatul a afectat toată creaţia, nu numai familia omenească.

1. Anumiţi îngeri păcătuiseră în trecut. (Dar nu există nici un indiciu că îngerii aceştia vor fi împăcaţi vreodată. Ei sunt „puşi deoparte în lanţuri veşnice sub întuneric, în vederea judecăţii acelei zile mari", Iuda 6.) La Iov 4:18 Elifaz afirmă că Dumnezeu le găseşte greşeli îngerilor Săi.

2. Creaţia animală a fost şi ea afectată de pătrunderea păcatului în lume: „De asemenea şi creaţia aşteaptă cu o dorinţă înfocată descoperirea fiilor lui Dumnezeu. Căci creaţia a fost supusă deşertăciunii... Căci ştim că până în ziua de azi, toată creaţia suspină şi suferă durerile naşterii" (Rom. 8:19-22). Faptul că animalele suferă de boli şi dureri, fiind supuse morţii, este o dovadă că nici ele nu sunt scutite de blestemul păcatului.

3. Pământul a fost blestemat de Dumnezeu după ce a păcătuit Adam (Gen. 3:17) — fapt evidenţiat de prezenţa buruienilor, a spinilor şi a pălămidei.

4. În cartea Iov, Bildad ne spune că până şi stelele nu sunt curate în ochii lui Dumnezeu (Iov 25:5), deci se pare că păcatul a afectat şi sfera stelelor.

5. La Evrei 9:23 ni se spune că însuşi cerul a trebuit să fie purificat. Noi nu cunoaştem deplina semnificaţie a acestei afirmaţii, dar am putea deduce că lucrurile cereşti au fost întinate prin prezenţa Satanei, care are acces la Dumnezeu ca pârâş al fraţilor (Iov 1:6, 7; Apo. 12:10). Unii cred că acest pasaj se referă la locuinţa lui Dumnezeu; alţii cred că este vorba de cerurile în înţelesul sferei aştrilor. Aceştia din urmă cred că Satan are acces la Dumnezeu în spaţiul stelar. În orice caz, toţi sunt de acord că tronul lui Dumnezeu nu este întinat de păcat.

Unul din scopurile morţii lui Cristos a fost de a face posibilă împăcarea tuturor persoanelor şi lucrurilor cu Dumnezeu. Pentru a realiza aceasta, El a trebuit să îndepărteze vrăjmăşia şi înstrăinarea. Acest lucru El l-a realizat eficient prin rezolvarea spre deplina satisfacţie a lui Dumnezeu a chestiunii păcatului.

Scopul reconcilierii este redat de Coloseni 1, după cum urmează: (1) Toţi cei ce cred în Domnul Isus sunt deja împăcaţi sau reconciliaţi cu Dumnezeu (v. 21). Deşi lucrarea de împăcare a lui Dumnezeu este suficientă pentru toată omenirea, ea intră în vigoare sau devine efectivă doar în cazul celor care se prevalează de ea. (2) În cele din urmă, toate lucrurile vor fi împăcate, fie lucrurile de pe pământ, fie cele din cer (v. 20). Asta se referă la creaţia animală şi la lucrurile fără viaţă, care au fost întinate de păcat. Dar nu se referă la Satan, la alţi îngeri căzuţi sau la oameni necredincioşi. Pierzarea lor veşnică este prezentată fără echivoc în Scriptură.

Se spune că reconcilierea se extinde la „lucrurile de sub pământ". Este o deosebire între reconciliere şi subjugare. Aceasta din urmă este descrisă la Filipeni 2:10: „Pentru ca în Numele lui Isus să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ şi de sub pământ." Sau, cum traduce Darby: „al fiinţelor cereşti şi pământeşti şi infernale." Toate fiinţele create, chiar îngerii căzuţi, vor

fi obligate, în cele din urmă, să se plece în faţa Domnului Isus, dar asta nu înseamnă că vor fi vreodată împăcate. Subliniem aceasta pentru că unii s-au folosit de Coloseni 1:20 pentru a propaga învăţătura falsă a mântuirii universale — potrivit căreia Satan însuşi, îngerii căzuţi şi oamenii necredincioşi vor fi cu toţii împăcaţi cu Dumnezeu, în cele din urmă. Textul din Scriptură de care ne ocupăm limitează gradul de răspândire a reconcilierii prin sintagma: lucruri de pe pământ sau lucruri din cer. „Lucrurile de sub pământ," (lucrurile infernale) nu sunt cuprinse.‡

1:21 Pavel le aminteşte colosenilor că împăcarea în cazul lor este deja un fapt împlinit. Înainte de a fi convertiţi, colosenii fuseseră păcătoşi din rândul ne-evreilor, **înstrăinaţi** de Dumnezeu şi **vrăjmaşi** ai Lui în gândirea lor, datorită **faptelor rele** (Ef. 4:17, 18). Ei aveau o nevoie disperată de a fi împăcaţi, drept care, Domnul Isus Cristos, în harul Lui nemărginit, a luat iniţiativa.

1:22 El i-a împăcat **în trupul Lui de carne, prin moarte**. Nu prin viaţa Sa s-a făcut aceasta, ci prin **moartea** Sa. Sintagma: **trupul Lui de carne** înseamnă că Domnul Isus a înfăptuit împăcarea prin moartea Sa pe cruce, într-un **trup** uman real (iar nu ca fiinţă spirituală, ca un duh, cum afirmau gnosticii). Comparaţi Evrei 2:14-16, unde Întruparea lui Cristos este declarată o condiţie necesară răscumpărării. Or, gnosticii negau acest fapt.

Minunatul rezultat al acestei împăcări este redat de cuvintele: **ca să vă prezinte înaintea Lui sfinţi, curaţi şi fără vină**. Ce har minunat, ca păcătoşii nelegiuiţi să poată fi izbăviţi de trecutul lor, fiind strămutaţi într-un tărâm atât de binecuvântat! Cum se exprimă şi C. R. Erdman: „În Cristos găsim un Dumnezeu care este aproape, care are grijă, care aude, căruia îi pasă, care se îndură şi care mântuieşte."[10]

Deplina eficacitate a împăcării realizată de Cristos cu privire la ai Săi se va vedea atunci când vom fi înfăţişaţi înaintea lui Dumnezeu Tatăl fără păcat, fără pată şi fără nici o acuză la activul nostru, când, închinându-ne, Îl vom recunoaşte bucuroşi pe Cristos ca fiind Cel Vrednic (Apo. 5).

1:23 Acum apostolul Pavel adaugă unul din numeroasele **dacă**[11] din aceste texte, care s-au dovedit foarte descumpănitoare pentru mulţi copii ai lui Dumnezeu. La prima vedere, versetul ar părea să spună că rămânerea noastră în starea de mântuiţi ar depinde de rămânerea noastră **în credinţă**. Dacă aşa ar sta lucrurile, atunci cum vom putea împăca acest verset cu alte texte din cuvântul lui Dumnezeu, cum e cel de la Ioan 10:28, 29, care declară că nici o oaie a lui Cristos nu va pieri niciodată?

Căutând un răspuns la această întrebare, am dori să spunem de la început că siguranţa eternă a credinciosului este un adevăr binecuvântat, prezentat cu claritate pe paginile NT. Dar Scripturile ne învaţă, aşa cum o fac în versetul de faţă, şi faptul că credinţa adevărată întotdeauna are calitatea de permanenţă, de statornicie şi că o persoană care a fost născută cu adevărat din Dumnezeu va merge, cu credinţă, până la capăt. Continuarea este dovada realităţii. Desigur există întotdeauna pericolul alunecării şi abaterii de la calea cea dreaptă, dar creştinul chiar dacă mai cade, se ridică din nou (Prov. 24:16). El nu se dezice de credinţa lui.

Duhul lui Dumnezeu a găsit cu cale să insereze de multe ori conjuncţia „dacă" în pasajele din cuvântul lui Dumnezeu pentru a-i soma pe cei ce rostesc numele lui Cristos, punând la încercare realitatea mărturiei lor. De aceea, nu am dori să ştirbim cu nimic prin cuvintele noastre tăişul acestor versete, după cum s-a exprimat cineva: „Aceste «dacă» din Scriptură au darul de a-i examina pe creştinii aflaţi în lume, prezentându-i apoi ca pe unii care au trecut cu brio examenul sufletului."

Pridham comentează şi el pe marginea provocării găsite în aceste versete:

> Cititorul va constata, în urma studierii atente a Cuvântului, că Duhul are obiceiul să alăture celor mai plenare şi absolute afirmaţii ale harului anumite atenţionări sau avertismente ce presupun un eşec total din partea unora care sunt credincioşi doar cu numele... Avertismentele care îi zgârie în urechi pe cei nesinceri în mărturia lor sunt însă sorbite cu recunoştinţă de sufletele evlavioase... Scopul tuturor învăţăturilor de felul celor prezentate aici este de a încuraja credinţa, iar pe de altă parte, de a condamna, prin anticipare, pe cei nepăsători şi încrezători în forţele lor, care mărturisesc doar cu buzele.[12]

Negreşit gândindu-se la gnostici, apostolul îi îndeamnă pe coloseni să nu nu se abată de la **nădejdea** care însoţeşte **Evanghelia** sau pe care o inspiră **Evanghelia**. Ei trebuie să rămână statornici în credinţa de care au auzit de la Epafras, **întemeiaţi şi neclintiţi** în ea.

Iarăşi Pavel spune despre evanghelie că a fost predicată la orice făptură (sau „întregii creaţii") **de sub cer**. Evanghelia se adresează întregii creaţiuni, dar încă nu a ajuns literal-

mente la toate creaturile. Pavel argumentează aici necesitatea proclamării mondiale a evangheliei ca mărturie de autentificare. El vede în aceasta dovada că ea este adaptabilă la nevoile întregii omeniri, de pretutindeni. Versetul nu înseamnă că toate persoanele din lumea de atunci au auzit evanghelia. Această misiune nu se încheiase încă, ci era un proces aflat în plină desfăşurare. Mai trebuie subliniat că evanghelia a ajuns până la marginile lumii biblice, adică în toate colţurile lumii Mediterane.

Pavel se numeşte **slujitor**, termenul neavând nici o conotaţie de oficialitate; nu denotă nici un post sus-pus, ci o poziţie de slujire, în smerenie. (În latină *minister*, de unde şi termenul modern de „ministru", adică slujitor al publicului. În engleza curentă termenul de *minister* are înţelesul de cleric, pastor sau slujitor al amvonului, n.tr.).

D. Slujba încredinţată lui Pavel (1:24-29)

1:24 Ultimele şase versete din capitolul 1 descriu slujba lui Pavel. Mai întâi, ea s-a desfăşurat într-o atmosferă de suferinţă. Scriind din închisoare, Pavel poate spune că acum se bucură în suferinţele sale pentru sfinţi, adică, din pricina lor. Ca slujitor al Domnului Isus Cristos, el a fost chemat să îndure nespuse greutăţi, prigoane şi suferinţe. Toate acestea au fost pentru el un privilegiu — privilegiul de a completa ce lipsea în suferinţele lui Cristos. Ce vrea să spună apostolul prin asta? Mai întâi, nu poate fi o referire la suferinţele *ispăşitoare* ale Domnului Isus Cristos pe cruce, căci acestea au fost isprăvite odată pentru totdeauna şi nimeni nu mai poate lua parte la ele. Dar există un sens în care Domnul Isus încă mai suferă. Când Saul din Tars a fost doborât la pământ pe drumul spre Damasc, el a auzit o voce din cer, spunând: „Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti?" Saul nu fusese conştient că-L persecută pe Domnul — el nu-i persecutase decât pe creştini. Dar el a aflat că persecutându-i pe credincioşi, el L-a persecutat pe Mântuitorul lor. Capul din cer resimte suferinţele Trupului Său de pe pământ.

Astfel, apostolul Pavel consideră toate suferinţele pe care creştinii sunt nevoiţi să le îndure din pricina Domnului Isus ca parte integrantă din suferinţele lui Cristos care au mai rămas. Aici sunt incluse suferinţele din pricina neprihănirii, suferinţele de dragul Lui (purtând ocara Lui) şi suferinţele din pricina evangheliei.

Dar **suferinţele lui Cristos** se referă nu numai la suferinţele *pentru* Cristos, ci descriu şi *acelaşi fel de* suferinţe pe care le-a îndurat şi Mântuitorul când s-a aflat pe pământ, deşi pe o scară mult mai mică.

Suferinţele îndurate de apostolul în trupul său au fost din pricina trupului lui Cristos, adică pentru biserica Lui. Suferinţele oamenilor nemântuiţi sunt, într-o anumită privinţă, fără sens, căci nu se atinge nici un grad ridicat de demnitate. Ele nu sunt altceva decât o anticipare a chinurilor iadului, pe care le vor îndura pe veci de veci. Nu tot aşa este cu suferinţele creştinilor. Când aceştia suferă pentru Cristos, într-un sens foarte real Însuşi Cristos suferă cu ei.

1:25 Slujitorul ei am fost făcut eu. Pavel deja a folosit această sintagmă la sfârşitul versetului 23. Acum însă o repetă, cu o anumită deosebire. Apostolul avea o slujbă dublă: întâi, fusese împuternicit să predice evanghelia (v. 23); şi în al doilea rând, fusese trimis să predea învăţătura minunatei taine despre biserică (v. 25). Găsim aici învăţăminte de mare preţ pentru orice slujitor adevărat al lui Cristos în sensul că nu se aşteaptă de la noi doar să-i conducem pe oameni la Cristos, prin evanghelie, şi apoi să-i abandonăm, lăsându-i să se descurce cum pot. Dimpotrivă, ni se cere să canalizăm eforturile de evanghelizare în direcţia formării de biserici noutestamentale locale, în care convertiţii să poată fi zidiţi în credinţa cea mai sfântă, transmiţându-li-se inclusiv învăţătura şi adevărul despre biserică. Domnul vrea ca bebeluşii Lui să fie îndrumaţi spre staţii de hrănire, unde să li se asigure o nutriţie îndestulătoare şi unde să poată creşte.

Astfel în Coloseni 1 am văzut (1) cele două aspecte ale pre-eminenţei lui Cristos, (2) cele două aspecte ale împăcării realizate de Cristos şi (3) cele două aspecte ale slujbei lui Pavel. Aici, în versetul 25, când Pavel spune: **„Al cărei slujitor am fost făcut eu,"** el se referă la slujba sa cu privire la biserică, şi nu la evanghelie, cum reiese din sintagma următoare: **Potrivit administrării** (sau „dispensaţiei") **pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi.** Un administrator are datoria să îngrijească de interesele sau de proprietatea altuia. Pavel era administrator sau ispravnic în sensul că măreţul adevăr despre biserică i-a fost încredinţat lui, în mod deosebit. Deşi taina Trupului lui Cristos nu i-a fost revelată doar lui, totuşi el a fost ales să fie cel care să transmită acest adevăr scump Neamurilor. În el se cuprinde poziţia unică a bisericii în relaţia ei cu Cristos şi cu dispensaţiile, biserica având constituţia ei proprie, nădejdea şi

destinul ei distinctiv, precum şi celelalte adevăruri numeroase privitoare la viaţa şi ordinea ei, pe care Dumnezeu le-a încredinţat lui Pavel şi celorlalţi apostoli.

Când spune el: **pe care Dumnezeu mi-a dat-o pentru voi**, îi consideră pe coloseni credincioşi neevrei. Apostolul Petru fusese trimis să predice poporului evreu, în timp ce lui Pavel i se încredinţase o misiune similară, destinată însă în principal neevreilor.

Una din cele mai dificile sintagme din acest capitol este: **ca să întregesc Cuvântul lui Dumnezeu**. Ce vrea să spună Pavel cu asta? Mai întâi, ştim că nu se referă la încheierea cuvântului lui Dumnezeu, prin adăugarea ultimei cărţi, cea de faţă. După câte ştim Apocalipsa, redactată de Ioan, a fost ultima carte care a completat alcătuirea NT, pe plan calendaristic. Atunci care e sensul spuselor lui Pavel, că întregeşte cuvântul lui Dumnezeu?

Mai întâi, a întregi înseamnă a declara pe de-a-ntregul, a face cunoscut. Astfel, Pavel declarase tot sfatul lui Dumnezeu. În al doilea rând, am dori să sugerăm că Pavel a întregit sau împlinit cuvântul lui Dumnezeu din punct de vedere al doctrinei. Marele adevăr al tainei [bisericii] formează cheia de boltă a revelaţiei NT. Într-un mod cât se poate de real, ea completează salba de subiecte tratate de NT. Deşi alte cărţi au fost scrise la o dată ulterioară celor redactate de Pavel, totuşi ele nu conţin alte taine noi ale credinţei care să nu fi fost deja tratate de apostolul Pavel în scrierile sale. Într-un sens foarte real, revelaţiile privitoare la taina bisericii întregesc cuvântul lui Dumnezeu. Nimic din ce s-a adăugat mai târziu nu a mai fost nou în acelaşi sens.

1:26 Faptul că întregirea de către Pavel a cuvântului lui Dumnezeu a avut de a face cu **taina** reiese din versetul de faţă, anume **taina ţinută ascunsă din veacuri şi din generaţii, dar descoperită acum sfinţilor Săi**. În NT o taină este un adevăr nedescoperit anterior, dare care a fost făcut cunoscut acum fiilor oamenilor prin apostolii şi profeţii NT. Este un adevăr la care omul nu putea ajunge nicidecum prin propria sa inteligenţă, dar pe care Dumnezeu în harul Lui a îngăduit să fie făcut cunoscut.

Versetul acesta este unul din multele din NT care ne învaţă că adevărul privitor la biserică nu era cunoscut în perioada Vechiului Testament, căci fusese **ţinut ascuns de veacuri şi de generaţii** (Ef. 3:2-13; Rom. 16:25-27). Astfel este greşit să afirmăm că biserica ar fi început cu Adam sau cu Avraam. Biserica a început în ziua de Rusalii, iar adevărul despre biserică a fost descoperit apostolilor. Biserica în NT nu este totuna cu Israelul din Vechiul Testament, ci este o realitate cu totul şi cu totul nouă, ce n-a existat în prealabil.

Obârşia Israelului se identifică cu momentul chemării lui Avraam de către Dumnezeu, din Ur, din ţara haldeilor, când acesta a renunţat la celelalte popoare şi la păcatele şi idolatria acestora. Dumnezeu a făcut o naţiune din sămânţa lui Avraam, distinctă de toate celelalte naţiuni şi separată de ele. Biserica este exact reversul acesteia, fiind o uniune de credincioşi din toate rasele şi naţionalităţile, reuniţi într-un singur Trup şi despărţiţi moral şi duhovniceşte de toţi ceilalţi. Faptul că biserica nu este continuarea Israelului se poate vedea dintr-o seamă de lucruri, de pildă din analogia cu „smochinul", folosită de Pavel la Romani 11, pentru a arătat că naţiunea Israel îşi păstrează identitatea distinctă, dar că orice evreu care crede în Cristos devine membru al bisericii (Col. 3:10, 11).

1:27 Adevărul **acestei taine** poate fi rezumat după cum urmează: (1) Biserica este Trupul lui Cristos. Toţi credincioşii sunt mădulare ale Trupului, fiind destinaţi să fie părtaşi veşnici la slava lui Cristos. (2) Domnul Isus este Capul Trupului, asigurându-i viaţa, seva, alimentaţia şi călăuzirea. (3) Evreii nu beneficiază de nici un tratament preferenţial când vine vorba de intrarea în sânul bisericii, după cum Neamurile nu sunt deloc dezavantajate în această privinţă. Atât evreii, cât şi Neamurile devin mădulare ale Trupului prin credinţă, formând un singur om (Ef. 2:15; 3:6). Faptul că Neamurile pot fi mântuite nu a fost un adevăr ascuns în VT; dar faptul că Neamurile convertite vor fi împreună mădulare ale Trupului lui Cristos, că vor fi alături de El în slavă, domnind cu El — ei bine, acesta a fost un adevăr necunoscut în VT.

Aspectul anumit pe care îl subliniază Pavel în legătură cu taina bisericii în versetul 27 este faptul că Domnul Isus este dispus să locuiască în inima Neamurilor. **Cristos în voi nădejdea slavei**. Aceste cuvinte au fost adresate colosenilor, deci unor Neamuri, neevrei, drept care F. B. Meyer exclamă: „Faptul că El a consimţit să locuiască în inima unui copil al lui Avraam a fost considerat un act minunat de condescendenţă, dar apoi faptul că Şi-a făcut locuinţa în inima unui neevreu — ei bine, asta a fost incredibil!" Şi totuşi exact asta presupune taina: „că adică

Neamurile sunt împreună moştenitoare cu noi, alcătuind acelaşi trup, luând parte cu noi la aceeaşi făgăduinţă în Cristos prin evanghelie" (Ef. 3:6). Pentru a sublinia importanţa acestui adevăr, apostolul nu se mulţumeşte să spune „taina" sau „gloria acestei taine", ci **bogăţiile slavei tainei acesteia**, comasând o seamă de cuvinte, pentru a imprima în cititorii epistolei sale faptul că acesta este un adevăr slăvit, care trebuie tratat de ei cu toată atenţia.

Care este Cristos în voi, nădejdea slavei. Cristos care locuieşte în credincioşi este nădejdea lor de slavă. Noi nu avem alt titlu de proprietate, alt drept de a merge în cer decât Mântuitorul nostru Însuşi. Faptul că El locuieşte în noi face ca cerul să ne fie atât de asigurat de parcă deja ne-am afla acolo!

1:28 Sintagma **pe El Îl predicăm** este semnificativă. Desigur, **El** se referă la Domnul Isus Cristos (v. 27). Pavel spune că predică o Persoană. Cu alte cuvinte, nu şi-a pierdut timpul cu politică sau filosofie, ci şi-a concentrat mesajul asupra Persoanei Domnului Isus Însuşi, pentru că şi-a dat seama că creştinismul este Cristos. **Avertizându-l pe orice om şi învăţându-l pe orice om în toată înţelepciunea, ca să-l putem prezenta pe orice om desăvârşit în Cristos Isus.** Avem aici alte detalii despre slujba preaiubitului apostol, ce vestea cuvântul de la om la om. Pe cei nemântuiţi îi avertiza de groaznica mânie care va veni şi-i învăţa pe sfinţi marile adevăruri ale credinţei creştine.

Apoi vedem accentul pe care îl punea apostolul pe lucrarea de consolidare, imediat următoare convertirii. El resimţea o mare responsabilitate faţă de cei pe care îi îndrepta spre Mântuitorul. El nu se mulţumea să vadă sufletele mântuite şi apoi să-şi ia la revedere. El dorea să-l prezinte pe orice om desăvârşit în Cristos Isus. Pavel se înfăţişează pe sine ca un preot ce aduce jertfe lui Dumnezeu. Jertfele de aici sunt bărbaţi şi femei. În ce condiţii îi oferă el Domnului? Sunt ei slabi? Sau nişte bebeluşi în Cristos? Adevărul e că apostolul îi vrea să fie creştini maturi, dezvoltaţi, adulţi. El vrea ca ei să fie ancoraţi în adevăr. Avem noi pe inimă aceeaşi povară pentru cei pe care i-am îndrumat la Cristos?

1:29 Tocmai spre atingerea acestui ţel muncea Pavel din greu, alături de ceilalţi apostoli. Şi totuşi el îşi dădea seama că nu făcea toate acestea cu forţele proprii, ci **potrivit lucrării Lui, care se arată cu putere în** el. Cu alte cuvinte, el şi-a dat seama că numai în măsura în care era învrednicit de Domnul putea el să-L slujească. El era conştient de faptul că Domnul lucra în el cu putere, în călătoriile pe care le făcea Pavel, din loc în loc, sădind biserici şi hrănindu-i duhovniceşte pe sfinţii lui Dumnezeu.

Versetele 28 şi 29 sunt deosebit de utile pentru noi în traducerea Phillips:

> Aşadar, natural, că Îl vestim pe Cristos. Noi îi avertizăm pe toţi cei întâlniţi de noi şi-i învăţăm pe toţi câţi putem tot ceea ce ştim despre El, pentru ca, dacă este posibil, să-l aducem pe fiecare om la maturitatea deplină în Cristos. În vederea acestui lucru muncesc eu tot timpul, cu toată tăria pe care mi-o dă Dumnezeu.

E. Suficienţa lui Cristos în faţa pericolelor filosofiei, legalismului, misticismului şi ascetismului

2:1 Versetul acesta este strâns legat de ultimele două versete din capitolul 1. Acolo apostolul Pavel descria străduinţele sale de a-l înfăţişa pe fiecare credincios într-o stare de maturitate în Cristos, prin predare şi predicare. Aici străduinţele sale sunt de altă natură, fiind definite drept **un mare conflict** pe care îl poartă apostolul în rugăciune în folosul unora pe care încă nu i-a întâlnit în persoană. Din prima zi când a auzit despre coloseni, Pavel s-a rugat pentru ei şi pentru cei din Laodiceea, precum şi pentru alţi creştini cu care nu a avut încă prilejul să facă cunoştinţă (vezi Apo. 3:14-19, unde este descrisă starea tristă în care s-a aflat mai târziu biserica din acea localitate).

Versetul 1 este o mângâiere pentru cei ce nu au avut niciodată privilegiul de a se angaja în slujba publică. Învăţătura pe care o desprindem de aici este că nu trebuie să ne simţim limitaţi de ceea ce putem face în prezenţa altora oameni. Noi putem să-L slujim pe Domnul în intimitatea cămăruţei noastre, pe genunchi, la rugăciune. Dacă ajugem totuşi să slujim în public, eficacitatea noastră depinde, în mare măsură, de părtăşia personală şi stăruinţa noastră înaintea lui Dumnezeu.

2:2 În acest verset ni se prezintă conţinutul exact al rugăciunii lui Pavel. Prima parte a rugăciunii este **pentru ca să li se încurajeze inimile.** Pe coloseni îi păştea pericolul învăţăturilor gnosticilor, ceea ce înseamnă că încurajarea de aici înseamnă confirmare sau întărire.

A doua parte a rugăciunii este ca ei să fie **uniţi în dragoste.** Dacă sfinţii vor trăi în părtăşie curată, sfântă şi plină de iubire unii cu alţii, atunci vor prezenta un front comun îm-

potriva oricăror atacuri ale vrăjmaşului. De asemenea, dacă inimile lor vor fi pline de căldura iubirii faţă de Cristos, El le va descoperi adevărurile mai profunde ale credinţei creştine. Este un principiu binecunoscut al Scripturii, că Domnul descoperă secretele Sale celor care Îi sunt apropiaţi. De pildă, Ioan este apostolul care se rezema la pieptul lui Isus şi nu întâmplător lui i s-a dat măreaţa revelaţie a lui Isus Cristos.

În continuare Pavel s-a rugat ca ei **să capete toate bogăţiile siguranţei depline a înţelegerii**. Asta pentru că pe măsură ce căpătau tot mai multă înţelegere a credinţei creştine, cu atât mai convinşi erau de autenticitatea ei. Cu cât erau creştinii mai bine ancoraţi în credinţă, cu atât mai mic era pericolul alunecării în învăţăturile false din vremea aceea.

Sintagma **siguranţa deplină** apare în trei ipostaze în NT. (1) Deplina asigurare a *credinţei* — noi ne bizuim pe cuvântul lui Dumnezeu, pe mărturia Sa faţă de noi (Ev. 10:22). (2) Siguranţa deplină a *înţelegerii* — noi ştim şi suntem asiguraţi (Col. 2:2). (3) Siguranţa deplină a *nădejdii* — noi înaintăm pe cărarea creştină plini de nădejde cu privire la punctul final al drumului acestuia (Evrei 6:11).

Punctul culminant al rugăciunii lui Pavel îl constituie cuvintele: **ca să cunoască deplin taina lui Dumnezeu, atât pe Tatăl, cât pe Cristos.** Ce vrea să spună Pavel prin îndemnul ca ei să cunoască **taina lui Dumnezeu... şi a lui Cristos**? Trebuie precizat că Pavel continuă să se refere la adevărul despre biserică — Cristos, Capul Trupului, şi toţi credincioşii, mădulare în acest Trup. Dar aspectul particular al tainei avut în vedere de apostol este căpetenia lui Cristos. El doreşte ca sfinţii să recunoască acest adevăr. El ştie că dacă ei îşi vor da seama de măreaţia Capului, ei nu vor fi abătuţi de la calea dreaptă de gnosticism sau de alte culte nelegiuite care îi ameninţau.

Pavel vrea ca sfinţii să se hrănească din Cristos, să-I utilizeze resursele, să-şi tragă seva din El în orice situaţii de criză. El doreşte ca ei să vadă că Cristos, cum arată Alfred Mace,

...este *în* ai Săi, având toate atributele dumnezeirii şi al nemărginitelor şi nespus de măreţelor resurse, pentru ca ei să nu mai trebuiască să apeleze la cineva din afara Lui, în nici o privinţă. „Lor Dumnezeu a binevoit să le facă cunoscute BOGĂŢIILE slavei ACESTEI TAINE printre Neamuri: ADICĂ CRISTOS ÎN VOI, nădejdea slavei" (Col. 1:27). Adevărul acestei afirmaţii, cunoscut în mod deplin, constituie antidotul sigur şi imbatabil la orgoliul laodicenilor, la teologia raţionalistă, la religia tradiţională, la mediile şi spiritismul posedate de demoni, precum şi la orice formă de opoziţie sau plăsmuire.[13]

2:3 În Cristos **sunt ascunse toate comorile înţelepciunii şi cunoaşterii**. Desigur, gnosticii se lăudau că posedă o înţelegere mult superioară celei pe care o găsim pe paginile revelaţiei divine. Înţelepciunea lor era însă ceva adiţional la ceea ce se găsea în Cristos sau în creştinism. Dar aici Pavel spune că **toate comorile înţelepciunii şi cunoaşterii** sunt ascunse în Cristos, Capul. Prin urmare, credincioşii nu au trebuinţă să treacă de ceea ce este scris în Scriptură. **Comorile** aflate în Cristos sunt ascunse de necredinţă; şi până şi credinciosul trebuie să-L cunoască pe Cristos în mod intim, pentru a putea pătrunde în aceste comori.

Cristos este *în* credincios în calitate de Cap, de centru şi izvor de resurse. Prin caracterul vast al bogăţiilor Sale nepătrunse, prin bogăţia Sa preeminentă de infinită măreţie, prin tot ce este El esenţialmente ca Dumnezeu, prin tot ceea ce a realizat El în cadrul creaţiei şi al răscumpărării, prin gloriile Sale personale, morale şi oficiale, El face să nu mai existe loc în credincios pentru toată pleiada de profesori, autori, medii, critici şi toţi ceilalţi care s-au aliat împotriva Sa. (Select)

Dar versetul acesta conţine comori mult mai mari decât se pot observa la prima vedere. Toată **cunoştinţa** se găseşte în Cristos. El este întruparea adevărului. El a spus: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa." Nici un lucru adevărat nu va fi niciodată în contradicţie cu cuvintele Sale sau cu faptele Sale. Deosebirea dintre **cunoaştere (cunoştinţă)** şi **înţelepciune** a fost expliacată în felul următor: **Cunoaşterea** este înţelegerea adevărului, pe când **înţelegerea** este capacitatea de a aplica adevărul învăţăturilor însuşite.

2:4 Întrucât toată înţelepciunea şi cunoaşterea sunt în Cristos, creştinii nu trebuie să se lase amăgiţi de **cuvintele înduplecătoare** ale exponenţilor cultelor deraiate. Când un om nu posedă adevărul, va căuta să-şi facă adepţi printr-o prezentare vicleană a mesajului. Este exact ceea ce fac ereticii, în mod curent, formulându-şi argumentele de la simple probabilităţi şi clădind un sistem de învăţături pe simple deducţii. Pe de altă parte, dacă un om predică adevărul lui Dumnezeu, atunci el nu are nevoie să se bizuie pe elemente cum ar fi elocinţa sau dibăcia argumentelor sale. Adevărul posedă în el însuşi cele mai imbata-

bile argumente; ca un leu, el ştie să se apere, magistral.

2:5 Versetul acesta arată cât de intim era familiarizat apostolul Pavel cu problemele şi pericolele ce-i pândeau pe coloseni. El se înfăţişează ca un ofiţer militar, care îşi priveşte trupele aliniate, gata să fie inspectate. Celelalte două cuvinte: **buna voastră rânduială** şi **tăria credinţei voastre** sunt în original termeni împrumutaţi din limbajul militar. Primul descrie alinierea ordonată a unei companii de soldaţi, iar al doilea scoate în evidenţa frontul comun pe care îl prezintă aceştia. Pavel se bucură când vede (**în duh**, nu în trup) cu câtă statornicie rămân colosenii fideli cuvântului lui Dumnezeu.

2:6 Aici Pavel îi încurajează să continue cum au pornit iniţial la drum, adică prin credinţă. **După cum L-aţi primit pe Cristos Isus Domnul, aşa să şi umblaţi în El.** Accentul se pune aici pe cuvântul **Domn**. Cu alte cuvinte, ei au recunoscut că în El găsesc resursele depline, suficienţa totală la orice nevoie a lor. El a fost întrutotul de ajuns nu numai pentru mântuirea lor, ci şi pentru toate aspectele vieţii creştine. Acum Pavel îi îndeamnă pe sfinţi să continue să recunoască domnia lui Cristos. Ei nu trebuie să se abată de la El prin acceptarea în cugetul lor a unor învăţături omeneşti, oricât de convingătoare ar părea acestea. Termenul **umblare** este folosit adesea cu referire la viaţa creştină, referindu-se la acţiune şi înaintare pe această cărare. Nu poţi umbla şi în acelaşi timp rămâne pe loc. Tot aşa este şi în viaţa creştină: fie mergem înainte, fie înapoi. Dar de stat pe loc nu putem sta!

2:7 Pavel recurge mai întâi la o metaforă din agricultură, apoi la una din arhitectură. Sintagma **înrădăcinaţi** se referă la ceea ce s-a întâmplat la convertirea noastră. Ni se prezintă imaginea în care Domnul Isus Cristos întruchipează solul, în care se înfig rădăcinile noastre, trăgându-şi toată seva din El. Desigur, aici se subliniază şi importanţa de a ne înfige rădăcinile adânc în El, pentru a nu fi zduncinaţi (Mat. 13:5, 20, 21).

Apoi Pavel recurge la analogia cu o clădire. **Zidiţi în El**. Aici Domnul Isus este asemuit cu o temelie — Stânca veacurilor, pe Care suntem zidiţi noi (Luca 6:47-49). Noi am fost **înrădăcinaţi** o dată pentru totdeauna, dar suntem **zidiţi** întruna.

Şi întăriţi în credinţă sau „confirmaţi". Ideea care se desprinde de aici este a unui proces continuu, care se desfăşoară pe tot parcursul vieţii creştine. Epafras le predase colosenilor noţiunile de bază ale creştinismului. Acum, pe măsură ce ei înaintau pe cărarea credinţei, aceste adevăruri scumpe erau confirmate şi adeverite în inima şi în viaţa lor. Subliniind reversul acestei situaţii, 2 Petru 1:9 arată că eşecul de a înainta în viaţa duhovnicească duce la îndoială şi la pierderea bucuriei şi a binecuvântării evangheliei.

Pavel încheie această descriere cu cuvintele: **sporind din belşug în ea cu mulţumiri**. El nu-i vrea pe creştini să fie nişte posesori ai doctrinei corecte, dar reci, ci doreşte ca ei să fie captivaţi de adevărurile minunate ale evangheliei, pentru ca din inimile lor să se reverse lauda şi mulţumirea către Domnul. **Mulţumiri** pentru binecuvântările creştinismului constituie antidotul minunat împotriva otrăvii doctrinei false.

Arthur Way traduce versetul 7 astfel: „Fiţi ca nişte pomi bine înrădăcinaţi, ca nişte clădiri ce se ridică mereu, simţindu-vă învăluiţi de prezenţa Lui, ba mai mult (căci în acest scop a fost educaţia voastră): să fiţi neclintiţi în credinţa voastră, plini până la refuz de mulţumiri."

2:8 Acum Pavel este gata să se ocupe direct de erorile (rătăcirile doctrinare) care îi ameninţau pe credincioşii din valea râului Lycus, unde, aşa cum arătam, era situat oraşul Colose. **Luaţi seama ca nimeni să nu vă fure cu filosofia şi cu o amăgire deşartă**. Învăţăturile false le răpesc oamenilor tot ce e de valoare, înlocuindu-le cu lucruri de nimic. **Filosofia** înseamnă textual: „iubirea înţelepciunii" şi nu este rea, în sine, ci devine rea atunci când oamenii caută înţelepciunea în afara Domnului Isus Cristos. Aici termenul e folosit cu scopul de a descrie încercarea omului de a afla şi cerceta, prin sforţările propriului său intelect, acele lucruri care pot fi cunoscute doar prin intermediul revelaţiei divine (1 Cor. 2:14). Este o înţelepciune rea pentru că preamăreşte raţiunea umană, aşezând-o mai presus de Dumnezeu şi pentru că se închină creaturii, mai mult decât Creatorului. Acest gen de înţelepciune rea este caracteristică liberalilor din vremea noastră, care fac atâta tapaj de intelectualismul şi raţionalismul lor. **Amăgire deşartă** se referă la învăţăturile false şi lipsite de valoare ale celor care pretindeau că oferă adevăruri secrete unui cerc intim de oameni. Dar în realitate aceste învăţături erau lipsite de orice valoare, atrăgându-i pe oameni prin recurgerea la mobilul curiozităţii şi gâdilându-le vanitatea, întrucât — nu-i aşa? — aparţin unui cerc ales, elitei unui număr restrâns.

Filosofia şi amăgirea deşartă pe care le atacă Pavel sunt **după tradiţia oamenilor, după principiile de bază (învăţăturile începătoare) ale lumii, iar nu după Cristos.** Prin „tradiţia oamenilor" se înţelege aici învăţăturile religioase născocite de oameni, care nu au însă nici o temelie adevărată în Scriptură. (Prin tradiţie se înţelege încetăţenirea unui obicei, a unei datini, care a pornit de la o chestiune de convenienţă sau care a servit scopurile unei anumite împrejurări.) **Principiile de bază ale lumii** se referă la ritualurile, ceremoniile şi rânduielile iudaice, prin care oamenii sperau să capete bunăvoinţa lui Dumnezeu.

Legea lui Moise îşi slujise scopul, ca arhetip al lucrurilor ce aveau să vină. Ea fusese un gen de „şcoală primară", pregătitoare a inimii pentru Cristos Ce avea să vină. Dar a reveni acum la ea ar însemna să se facă jocul învăţătorilor falşi, ale căror uneltiri vizau să-L înlocuiască [în inimile credincioşilor] pe Fiul lui Dumnezeu cu un sistem perimat. (citat din lucrarea: Daily Notes of the Scripture Union)

Pavel voia ca colosenii să pună la încercare toate învăţăturile, pentru a verifica dacă erau sau nu în acord cu doctrinele lui **Cristos**. Aici ne va fi de folos să recurgem din nou la traducerea lui Phillips: „Aveţi grijă să nu vă strice nimeni credinţa prin intelectualism sau prin teorii care, deşi sună foarte elevate, sunt, în realitate, lipsite de sens. Pentru că toate acestea sunt, în cazul cel mai bun, întemeiate pe ideile oamenilor despre natura lumii, ele nesocotindu-L pe Cristos!"

2:9 E minunat să vedem cum apostolul Pavel mereu îi readuce pe cititori la Persoana lui Cristos. Aici el redă unul din cele mai sublime şi mai ne-echivoce versete din Biblie asupra Dumnezeirii Domnului Isus Cristos. **Căci în El locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii.** Observaţi acumularea intenţionată de dovezi ale faptului că Cristos este Dumnezeu. Mai întâi, avem Dumnezeirea Lui: „Căci în El locuieşte... **trupeşte... Dumnezeirea."** În al doilea rând avem ceea ce s-a numit amplitudinea Dumnezeirii: „Căci în El locuieşte trupeşte toată *plinătatea* Dumnezeirii." În fine avem ceea ce s-a numit absoluta completeţe a Dumnezeirii: „Căci în El locuieşte trupeşte *toată* **plinătatea Dumnezeirii."** (Acesta e răspunsul efectiv la diversele forme de gnosticism care neagă Dumnezeirea Domnului Isus — Christian Science, Martorii lui Iehova, Unity, Teosofia, Christadelphianism, etc.)

Vincent spune: „Versetul conţine două afirmaţii distincte: (1) Că plinătatea Dumnezeirii locuieşte etern în Cristos...; (2) că plinătatea Dumnezeirii locuieşte în El... ca unul care are un trup omenesc."[14] Multe din cultele deraiate menţionate mai sus recunosc că o anumită formă de divinitate a locuit în Isus. Acest verset identifică **toată plinătatea Dumnezeirii** în El, în caracterul Său uman. Argumentul e clar: dacă există o atare suficienţă în Persoana Domnului Isus Cristos, ce rost mai are să ne mulţumim cu învăţături care Îl diminuează pe El sau Îl ignoră?

2:10 Apostolul continuă efortul de a imprima în cititorii săi atotsuficienţa Domnului Isus Cristos, precum şi poziţia perfectă pe care o au ei **în El**. Este o minunată expresie a harului lui Dumnezeu faptul că adevărul din versetul 10 îl urmează pe cel din versetul 9. În Cristos locuieşte toată plinătatea Dumnezeirii trupeşte, iar credinciosul este **complet în El**. Desigur, asta nu înseamnă că în credincios locuieşte toată plinătatea Dumnezeirii. Singurul în care a locuit, locuieşte şi va locui în veci toată plinătatea Dumnezeirii este Domnul Isus Cristos. Dar ceea ce ne învaţă acest verset este că credinciosul are în Cristos tot ce-i trebuie pentru viaţă şi evlavie. Spurgeon ne oferă o bună definiţie a completeţii noastre, spunând că noi suntem (1) compleţi, fără ajutorul ceremoniilor iudaice; (2) compleţi fără ajutorul filosofiei; (3) compleţi, fără invenţiile superstiţiei; (4) compleţi, fără meritul uman.

Cel în care suntem compleţi **este Capul oricărei domnii şi stăpâniri.** Gnosticii erau foarte preocupaţi de tema îngerilor, aşa cum se arată mai încolo, în capitolul de faţă. Dar Cristos este capul peste toate fiinţele îngereşti şi ar fi o mare greşeală să ne ocupăm de îngeri, când Însuşi Creatorul îngerilor este ţinta iubirii noastre, Cel cu care avem o aleasă părtăşie.

2:11 Circumcizia era un ritual caracteristic al iudaismului — acea operaţie chirurgicală minoră, aplicată copilului de parte bărbătească. Pe plan duhovnicesc, semnifica moartea faţă de firea veche sau îndepărtarea naturii rele, corupte şi nenăscute din nou a omului. Din nefericire, evreii au ajuns să fie mai preocupaţi de ceremonia fizică propriu-zisă, neglijându-i înţelesul duhovnicesc. În încercarea de a obţine bunăvoinţa lui Dumnezeu prin ceremonii şi fapte bune, ei afirmau, de fapt, că în firea veche ar exista suficiente lucruri bune care să-I fie plăcute lui Dumnezeu! Or, realitatea este total diferită,

adevărul fiind că nimic bun nu locuieşte în firea veche.

În versetul de faţă nu se are în vedere circumcizia fizică, ci cea duhovnicească, ce îi caracterizează pe toţi cei ce şi-au pus credinţa şi încrederea în Domnul Isus. Lucrul acesta reiese din sintagma: **circumcizie nefăcută de mâini**. Adică: fiecare credincios este circumcis **cu circumcizia lui Cristos**. Prin circumcizia lui Cristos se înţelege moartea Sa pe crucea Golgotei. Ideea subliniată de verset este că atunci când Domnul Isus a murit, şi credinciosul a murit. El a murit faţă de păcat (Rom. 6:11), faţă de lege, faţă de eul său (Gal. 2:20) şi faţă de lume (Gal. 6:14). (Circumcizia nu a fost făcută de mână, în sensul că mâinile omeneşti nu pot avea nici un rol în această circumcizie şi, desigur, nici un merit. Omul nu poate obţine circumcizia prin meritele sale; nu o poate merita, căci este în întregime lucrarea lui Dumnezeu.) Astfel el s-a dezbrăcat de **trupul păcatelor firii păcătoase**. Cu alte cuvinte, când este mântuit cineva, el se asociază cu Cristos în moartea Sa, renunţând la orice speranţă de a mai câştiga sau merita mântuirea prin eforturile firii vechi. Samuel Ridout scrie în această privinţă: „Moartea Domnului nostru nu numai că a îndepărtat rodul, ci a condamnat însăşi rădăcina care dădea acest rod."

2:12 Pavel trece acum de la circumcizie la **botez**. După cum circumcizia reprezintă moartea faţă de firea veche, tot aşa **botezul** reprezintă îngroparea omului vechi, cum citim: **fiind îngropaţi împreună cu El în botez, în care aţi fost înviaţi împreună cu El, prin credinţa în lucrarea lui Dumnezeu, care L-a înviat dintre cei morţi.** Învăţătura din aceste verset constă în faptul că noi nu numai că am murit cu Cristos, ci am fost şi îngropaţi cu El. Asta semnifică botezul nostru. Aceasta a avut loc la convertirea noastră, dar am exprimat-o în mărturia publică pe care am dat-o, când am intrat în apa botezului. Botezul este o îngropare, îngroparea a tot ce eram, în calitate de copii ai lui Adam. În botez noi recunoaştem că nimic din noi înşine nu ar putea fi vreodată după voia lui Dumnezeu şi astfel noi îndepărtăm din faţa lui Dumnezeu această fire veche, pe veci. Dar lucrurile nu se opresc la îngropare, căci noi nu numai că am fost răstigniţi cu Cristos şi îngropaţi cu El, ci am fost şi înviaţi cu El, pentru a umbla în noutatea vieţii. Toate acestea au loc la convertire, făcându-se **prin credinţa în lucrarea lui Dumnezeu, care L-a înviat** pe Cristos **dintre cei morţi.**

2:13 Apostolul Pavel aplică acum toate aceste lucruri în cazul colosenilor. Înainte de convertirea lor, ei erau **morţi în greşelile** lor. Asta înseamnă că, datorită păcatelor lor, ei erau morţi duhovniceşte faţă de Dumnezeu. Nu înseamnă însă că duhurile lor erau moarte, ci doar faptul că în duhul lor nu se înregistra nici o tresărire faţă de Dumnezeu şi că ei nu puteau face nimic pentru a obţine bunăvoinţa lui Dumnezeu. Nu numai că ei erau **morţi** în păcate, dar Pavel spune că erau necircumcişi în firea lor păcătoasă. Necircumcizia se referă adesea în NT la Neamuri. Colosenii erau ei înşişi Neamuri, adică ne-evrei, nefăcând parte din poporul ales al lui Dumnezeu pe acest pământ. Prin urmare, ei se situaseră pe o poziţie de distanţare faţă de Dumnezeu; dăduseră frâu liber poftelor firii vechi. Dar când au auzit evanghelia şi au crezut în Domnul Isus Cristos, ei au fost înviaţi împreună cu Cristos şi toate greşelile lor au fost iertate. Cu alte cuvinte, întregul stil de viaţă al colosenilor s-a schimbat; toată istoria lor de păcătoşi a luat sfârşit, ei fiind acum creaturi noi în Cristos Isus. Ei trăiau realitatea învierii. Prin urmare, ei trebuiau să-şi ia rămas bun de la tot ce-i caracteriza înainte ca oameni cufundaţi în firea veche.

2:14 Pavel descrie în continuare un alt lucru pe care îl cuprinde lucrarea lui Cristos. **A şters înscrisul care era împotriva noastră prin poruncile lui şi l-a luat din cale, pironindu-l pe cruce.** Prin **înscrisul care era împotriva noastră, prin poruncile lui** se înţelegea legea. Într-o privinţă, Cele Zece Porunci au fost împotriva noastră, condamnându-ne, pentru că noi n-am putut să le respectăm întru totul. Dar apostolul Pavel nu se gândeşte numai la Cele Zece Porunci, ci şi la legea ceremonială care i-a fost dată Israelului. În legea ceremonială, existau tot felul de porunci cu privire la zile sfinte, la alimente şi la alte ritualuri religioase. Toate acestea făceau parte din religia prescrisă a iudeilor. Ele îndreptau privirile spre venirea Domnului Isus, fiind umbre ale Persoanei şi lucrării Sale. În moartea Sa pe cruce, El le-a dat pe toate acestea la o parte, ţintuindu-le pe cruce şi anulându-le, cum se anulează o notă de plată atunci când este achitată sau cum se exprimă Meyer: „Prin moartea lui Cristos pe cruce, legea care îi condamna pe oameni şi-a pierdut autoritatea penală, întrucât Cristos, prin moartea Sa, a îndurat pentru om blestemul legii, devenind sfârşitul legii."[15] Kelly exprimă aceeaşi idee: „Legea nu este moartă, dar noi am murit faţă de ea."

Se prea poate ca limbajul lui Pavel în acest loc să se refere la practica străveche de a afişa într-un loc public dovada scrisă a unei datorii publice, ca toţi să ştie că creditorul nu mai putea avea nici o pretenţie de la datornic.

2:15 Prin moartea Sa pe cruce, urmată apoi de învierea şi înălţarea Sa la cer, Domnul Isus a cucerit şi puterile răului, făcând un spectacol public din ele şi triumfând asupra lor. Noi credem că este acelaşi triumf descris de Efeseni 4, unde se spune că Domnul Isus a condus captivitatea captivă. Moartea, îngroparea, învierea şi înălţarea Sa au constituit triumful slăvit asupra tuturor oştirilor iadului şi Satanei. Trecând prin atmosferă, în drumul Său spre cer, El a trecut chiar prin tărâmul celui care este prinţul puterii văzduhului.

Poate că acest verset aduce o deosebită mângâiere celor care au fost convertiţi de la demonism, dar care s-ar putea să mai fie obsedaţi de frica de duhurile rele. Nu mai avem de ce să ne temem, dacă suntem în Cristos, pentru că El a **dezarmat domniile şi stăpânirile.**

2:16 Încă o dată apostolul Pavel este gata să aplice în practică afirmaţiile sale. Am putea rezuma cele ce urmează în felul următor: Colosenii au murit faţă de toate eforturile de a-I fi plăcuţi lui Dumnezeu prin firea veche. Ei nu numai că au murit, ci au fost şi îngropaţi şi au înviat împreună cu Cristos la o nouă viaţă. Prin urmare, ei trebuie s-o rupă definitiv cu iudaizatorii şi cu gnosticii, care încercau să-i atragă înapoi chiar la lucrurile faţă de care au murit colosenii. **Deci nimeni să nu vă judece cu privire la mâncare sau la băutură, sau cu privire la o zi de sărbătoare sau lună nouă sau sabate.** Toate religiile omeneşti îi fac pe oameni robi faţă de rânduieli, reguli, îndatoriri şi un calendar religios. Acest calendar cuprinde de obicei zile sfinte anuale, apoi celebrări lunare legate de luna nouă sau zile săptămânale de sărbătoare (sabaturile). Sintagma: **„Nimeni să nu vă judece"** înseamnă că nu există temei ca un creştin să fie judecat de alţii dacă consumă carne de porc sau dacă nu ţine sărbătorile religioase sau zilele sfinte. Unele culte deraiate, cum ar fi spiritiştii, insistă ca membrii lor să se abţină de la consumul de carne. Veacuri de-a rândul romano-catolicii nu au avut voie să consume carne vinerea. Multe biserici pretind abstinenţa de la anumite alimente în timpul Postului Mare. Alţii, ca mormonii, spun că o persoană nu se încadrează în normele lor dacă consumă ceai sau cafea. Iar alţii, în special adventiştii de ziua a şaptea, insistă că trebuie ţinut Sabatul, pentru a-l fi plăcut lui Dumnezeu. Creştinul nu se mai află sub robia nici uneia dintre aceste rânduieli. Pentru o tratare mai amplă a legii, Sabatului şi legalismului, vezi exrcursul de la Matei 5:18, 12:8 şi Galateni 6:18.

2:17 Sărbătorile religioase iudaice erau o **umbră a lucrurilor viitoare, dar trupul (substanţa) este al lui Cristos.** Ele au fost instituite în VT ca un fel de anticipare, ca imagini prefiguratoare. De pildă, Sabatul a fost dat ca un arhetip al odihnei de care aveau să aibă parte toţi cei ce aveau să creadă în Domnul Isus Cristos. Acum, după ce a venit Domnul Isus, ce rost mai are să se ocupe oamenii de umbre? E ca şi cum ne-am ocupa de o fotografie, când persoana din fotografie se află lângă noi.

2:18 Este dificil să cunoaştem sensul exact al acestui verset, pentru că nu suntem deplin familiarizaţi cu învăţăturile gnosticilor. Probabil înseamnă că oamenii aceştia pretindeau că sunt atât de smeriţi încât nu îndrăzneau să se apropie de Dumnezeu în mod nemijlocit. Poate că gnosticii susţineau că trebuie să se apropie de Dumnezeu prin îngeri, şi astfel, în presupusa lor **smerenie**, ei se închinau **la îngeri**, iar nu Domnului. Avem o situaţie similară în lumea contemporană. Există romano-catolici care spun că nu concep să se roage direct lui Dumnezeu sau Domnului Isus, adoptând, în schimb, moto-ul: „La Isus prin Maria." Asta pare a fi o **falsă smerenie** din partea lor, constituind un act de închinare în faţa unei fiinţe create. Creştinii nu au voie să permită nimănui să-i văduvească de răsplata lor, prin practici atât de nebiblice. Cuvântul lui Dumnezeu spune limpede că există „un singur Mediator între Dumnezeu şi oameni, Omul Cristos Isus" (1 Tim. 2:5).

Apostolul Pavel adaugă aici o sintagmă greu de înţeles: **amestecându-se în lucruri pe care nu**[16] **le-a văzut.** Gnosticii pretindeau că posedă taine adânci şi mistere şi că pentru ca cineva să poată cunoaşte aceste taine, trebuia să fie iniţiat. Poate că secretele acestea constau din aşa-numitele „vedenii". În vremea noastră presupusele vedenii constituie un element important în ereziile mormonismului, spiritismului, catolicismului şi swedenborgianismului. Cei ce făceau parte din cercul intim erau, natural, foarte mândri de cunoştinţele lor secrete. Prin urmare, Pavel adaugă: **umflat de o mândrie deşartă, prin gândurile firii păcătoase.** Ei adoptau o atitudine de superioritate faţă de alţii, creând impresia că fericirea se putea dobândi doar prin descifra-

rea acestor taine ascunse. Am putea face o paranteză aici, subliniind că aceasta e şi caracteristica celor mai multe societăţi secrete din vremea noastră. Creştinul care umblă în părtăşie cu Domnul lui nu va avea nici timpul, nici înclinaţia de a se ocupa de aceste organizaţii.

Important este să observăm aici că diversele practici religioase ale acestor oameni erau efectuate după cum găseau aceştia de cuviinţă, fără să aibă nici o bază scripturală. Ei nu acţionau în supunere faţă de Cristos, ci erau **umflaţi de o mândrie deşartă, prin gândurile firii** lor **păcătoase**, întrucât făceau cum voiau ei, independent de Domnul; cu toate acestea, comportarea lor părea smerită şi religioasă.

2:19 Neţinându-se strâns de Capul. Domnul Isus Cristos este numit aici **Capul** Trupului. „A se ţine de Cap" înseamnă a trăi conştienţi că Cristos este **Capul**, extrăgându-ne energia şi seva pentru toate nevoile noastre din resursele Sale inepuizabile, şi toate lucrurile făcându-le spre slava Lui. Înseamnă să privim la Domnul nostru, Cel din slavă, când avem nevoie de tărie şi călăuzire, şi să rămânem mereu în contact cu El. Lucrul acesta este explicat în continuare în următoarea sintagmă: **din care tot trupul, hrănit şi strâns unit, prin încheieturi şi legături, creşte cu creşterea lui Dumnezeu.** Diversele părţi ale trupului uman sunt legate între ele prin **încheieturi şi ligamente**. Trupul la rândul lui este legat de cap. Trupul solicită călăuzire şi îndrumare de la cap. Exact ideea subliniată de apostolul Pavel aici. Mădularele Trupului lui Cristos de pe pământ trebuie să găsească toate satisfacţia şi suficienţa lor în El şi să nu se lase amăgite sau abătute de argumentele aparent convingătoare ale învăţătorilor acestora falşi.

Ţinându-se strâns de Cap subliniază necesitatea bizuirii, clipă-de-clipă, pe Domnul. Ajutorul primit ieri nu mai e de ajuns pentru nevoile zilei de azi. Nu putem măcina grâu cu apa ce s-a scurs peste baraj. De asemenea trebuie subliniat aici că acolo unde creştinii se ţin de Cap, vor întreprinde acţiuni spontane care vor fi coordonate cu cele ale altor mădulare din Trupul lui Cristos.

2:20 Principiile de bază ale lumii (sau „învăţăturile începătoare ale lumii") se referă la datini şi ritualuri. De pildă, ritualurile din VT erau elemente rudimentare ale lumii în sensul că propagau **principiile** elementare ale religiei, adică abecedarul, noţiunile de bază (Gal. 4:9-11). Poate că Pavel se gândeşte şi la ritualurile şi datinile asociate cu practica gnosticismului sau a altor religii. În mod deosebit, apostolul se ocupă de ascetism, care a derivat din iudaismul ce şi-a *pierdut* deja valabilitatea înaintea lui Dumnezeu sau din gnosticism ori din orice alt cult deraiat, care *niciodată* nu a avut valabilitate înaintea lui Dumnezeu. Întrucât colosenii au **murit împreună cu Cristos**, Pavel îi întreabă de ce mai doreau încă să se supună unor reguli de acest gen. A proceda astfel înseamnă a uita că au rupt orice legături cu lumea. Poate că în mintea unora se ridică aici întrebarea: „Dacă un creştin este mort faţă de rânduieli, de ce reţine totuşi practica botezului şi a Cinei Domnului?" Răspunsul cel mai evident este că aceste două rânduieli ale Bisericii Creştine sunt clar expuse şi prescrise de NT. Dar ele nu sunt „mijloace ale harului", care ne-ar face mai adecvaţi pentru cer sau ne-ar ajuta să căpătăm bunovinţa lui Dumnezeu. Mai degrabă, ele sunt simple gesturi de ascultare faţă de Domnul, prin care indicăm identificarea cu Cristos şi ne amintim de El în moartea Sa. Ele nu sunt atât de mult legi care trebuiesc respectate, cât privilegii de care se cuvine să ne bucurăm.

2:21 Vom înţelege versetul acesta mai bine dacă vom adăuga cuvintele: „cum ar fi" la început. (Sau „ca acestea", ce apar la sfârşitul versetului 20 în ediţia folosită de traducător.) „Oare de ce — ca şi când aţi trăi mai departe în lume — vă supuneţi la regulamente ca acestea (v. 21): **Nu atinge, nu gusta, nu lua?"** În mod bizar, unii susţin că aici Pavel le-ar *porunci* colosenilor să nu ia, să nu guste, să nu atingă, când, de fapt, sensul versetului este exact contrar.

Trebuie menţionat aici că unii cercetători competenţi, cum ar fi William Kelly, cred că topica ar trebui inversată, în felul următor: „Nu lua, nu gusta, nici măcar nu te atinge de ele" Cu alte cuvinte, topica sugerată ar descrie gravitatea tot mai mare pe care o presupune practica ascetismului.

2:22 Sensul versetului 21 este completat de versetul 22. Acestea sunt interdicţii şi prohibiţii inventate de om, cum reiese din cuvintele: **după poruncile şi învăţăturile oamenilor**. Să fie oare aceasta esenţa adevăratei religii? Oare la asta se reduce totul, la mâncări sau la băuturi? Sau, dimpotrivă, religia adevărată se ocupă cu Cristosul Cel Viu? Weymouth traduce versetele 20-22 astfel:

Dacă aţi murit cu Cristos şi aţi scăpat de noţiuni-

le de bază ale lumii, de ce atunci — ca şi când viaţa voastră ar aparţine în continuare lumii — vă supuneţi unor precepte de genul: „Nu lua cutare lucru"; „Nu gusta acel lucru"; „Nu te atinge de acesta" — care se referă la lucruri ce au menirea de a fi consumate, fiind pieritoare — ascultând astfel doar de nişte porunci şi învăţături omeneşti?

2:23 Aceste practici ale religiei omeneşti creează toate o aparenţă de înţelepciune, într-o religie auto-impusă, o falsă smerenie şi asprime faţă de trup. Religia auto-impusă înseamnă că oamenii aceştia adoptă o formă de închinare corespunzătoare propriilor lor idei despre ce e bine, şi nu după cuvântul lui Dumnezeu. Ei par a fi religioşi, dar nu acesta e creştinismul adevărat. Falsa smerenie a fost explicată deja — anume faptul că ei se pretindeau a fi prea smeriţi ca să se poată apropia de Dumnezeu direct şi astfel recurgeau la mediatori angelici. Neglijarea trupului se referă la practica ascetismului. Este concepţia potrivit căreia prin auto-privări şi auto-torturări, omul ar putea atinge o stare superioară de sfinţenie. Această practică se întâlneşte la hinduism şi la alte religii mistice din Orient.

Care este valoarea tuturor acestor practici? Poate că ultima parte a versetului o exprimă cel mai concis: **nu sunt de nici un preţ împotriva mulţumirii firii păcătoase.** Toate acestea sunt îmbrăcate într-o faţadă aparent frumoasă, dar ele nu sunt de nici un folos în înfrânarea complacerii firii vechi. (Până şi bine-intenţionata încercare de cumpătare a lor nu-şi atinge ţelul.) Nici un sistem fals nu a reuşit să-l amelioreze pe om. Deşi creează impresia că în firea veche ar exista elemente care să merite bunăvoinţa lui Dumnezeu, aceste sisteme nu pot înfrâna pasiunile şi poftele cărnii, ale firii vechi. Atitudinea creştinului este că noi am murit faţă de firea veche, cu toate patimile şi poftele ei şi că de acum încolo trăim spre slava lui Dumnezeu. Şi asta o facem nu pentru că ne e frică de pedeapsă, ci mai degrabă din iubirea pe care I-o purtăm Celui care S-a dat pe Sine pentru noi. A. T. Robertson exprimă minunat acest gând: „Dragostea este aceea care ne eliberează să putem face ce este bine. Dragostea ne face să nu ne fie greu de ales. Dragostea face ca îndatoririle să nu ni se pară o povară, ci o bucurie. Dragostea face ca părtăşia şi legătura cu Cristos să fie o dulceaţă. Dragostea face ca truda în slujba binelui să fie o adevărată libertate pentru noi."

II. ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI FAŢĂ DE CRISTOSUL PREEMINENT (CAP. 3, 4)

A. Noua viaţă a credinciosului: dezbrăcarea de omul vechi şi îmbrăcarea cu omul cel nou (3:1-17)

3:1 Deci, dacă aţi fost înviaţi împreună cu Cristos, căutaţi lucrurile de sus, unde Cristos stă la dreapta lui Dumnezeu. Conjuncţia **dacă** din acest verset nu exprimă nici o îndoială în mintea apostolului Pavel, ci constituie aşa-numitul argument pornind de la „dacă", ce ar putea fi tradus prin *întrucât*: „Întrucât aţi fost înviaţi împreună cu Cristos..." Cum s-a arătat în capitolul 2, credinciosul este văzut ca unul care a murit cu Cristos, a fost îngropat cu El şi a înviat cu El dintre cei morţi. Sensul duhovnicesc al tuturor acestor cuvinte este că am rupt-o cu vechiul mod de viaţă, adoptând un fel complet nou de a trăi, adică viaţa Domnului Isus Cristos Cel înviat. Întrucât am fost înviaţi cu Cristos, se cuvine acum să căutăm lucrurile de sus. Desigur, încă ne aflăm pe pământ, dar trebuie să cultivăm lucrurile cereşti.

3:2 Creştinul nu trebuie să aibă o optică pământească. El nu trebuie să privească lucrurile sub aspectul în care se prezintă ele ochiului natural, ci în funcţie de importanţa lor înaintea lui Dumnezeu şi în perspectiva eternităţii. Vincent sugerează că „a căuta" din versetul 1 marchează străduinţa practică şi că **gândiţi-vă** din versetul 2 descrie impulsul lăuntric şi dispoziţia noastră sufletească. Sintagma: **Concentraţi-vă cu mintea** (în româneşte: „Gândiţi-vă", n.tr.) este identică cu cea de la Filipeni 3:19: „care îşi concentrează mintea asupra unor lucruri pământeşti." A. T. Robertson scrie: „Viaţa botezată înseamnă că creştinul urmăreşte cerul şi se gândeşte la cer. Picioarele sale sunt încă pe pământ, dar capul îi este printre stele. El trăieşte ca un cetăţean al cerului aici pe pământ."[17]

În timpul celui de-al doilea război mondial, un tânăr creştin a exclamat triumfător în faţa unui slujitor mai vârstnic al lui Cristos: „Înţeleg că bombardierele noastre au făcut prăpăd asupra oraşelor inamicului în cursul nopţii precedente." La care, credinciosul mai vârstnic a răspuns: „Nu ştiam că biserica lui Dumnezeu posedă bombardiere." Evident, acest creştin privea lucrurile din perspectiva divină, neputând să găsească nici un dram de satisfacţie în măcelărirea unor femei şi copii. F. B. Hole explică foarte bine poziţia noastră:

Complementul identificării noastre cu Cristos în moartea Lui este identificarea noastră cu El în învierea Sa. Efectul primei acţiuni este de a ne deconecta de lumea omului, de religia omului, de înţelepciunea omului. Efectul celeilalte este de a ne pune în legătură cu lumea lui Dumnezeu şi tot ce se află în ea. Primele patru versete ale capitolului III desfăşoară privirilor noastre starea de binecuvântare în care suntem introduşi.[18]

3:3 Când Pavel spune că credinciosul **a murit**, el se referă la poziţie, nu la practică. Datorită identificării noastre cu Cristos în moartea Sa, Dumnezeu vrea ca noi să ne considerăm ca unii care au **murit** împreună cu El. Inima noastră însă este mereu gata să pună la îndoială acest fapt, întrucât ne simţim atât de „vii" faţă de păcat şi ispite. Dar realitatea minunată este că pe măsură ce, prin credinţă, ne socotim ca unii care am murit cu Cristos, acest fapt devine o realitate morală în viaţa noastră. Dacă trăim ca unii care au murit, atunci viaţa noastră va fi tot mai mult pe măsura vieţii Domnului Isus Cristos. Desigur, niciodată nu vom atinge perfecţiunea în viaţa de acum, dar este un proces care trebuie să se desfăşoare permanent în fiecare credincios.

Nu numai că am murit, ci, în plus, **viaţa** noastră **este ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**. Lucrurile care-l preocupă şi-l interesează pe omul lumesc se găsesc peste tot pe planeta pe care trăim. Dar lucrurile care sunt de cea mai mare preocupare pentru credincios sunt toate însumate în Persoana Domnului Isus Cristos. Destinul nostru este inseparabil legat de destinul Lui. Gândul subliniat de Pavel aici este că întrucât **viaţa** noastră **este ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**, nu trebuie să ne ocupăm de lucrurile mărunte ale vieţii acesteia şi, în special, nu trebuie să avem de a face cu lumea religioasă din jurul nostru.

Dar mai este un gând ce se degajă din sintagma: **viaţa voastră este ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**. Lumea nu vede viaţa noastră duhovnicească. Oamenii nu ne înţeleg. Lor li se pare ciudat că noi nu trăim ca ei. Ei nu înţeleg gândurile noastre, motivele sau căile noastre. După cum s-a spus despre Duhul Sfânt că lumea „nici nu-L vede, nici nu-L cunoaşte", tot aşa este cu viaţa noastră spirituală: ea este **ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**. Mai întâi, Ioan 3:1 ne spune că: „De aceea, lumea nu ne cunoaşte, pentru că nu L-a cunoscut nici pe El." Adevărata separaţie de lume stă în faptul că lumea nu-l înţelege pe creştin, ci îl înţelege greşit.

3:4 Pentru a ridica pe culmi noi această descriere a harului şi moştenirii credinciosului în Cristos, apostolul îşi îndreaptă acum privirile spre revenirea lui Cristos. **Când Se va arăta Cristos, viaţa noastră, atunci vă veţi arăta şi voi împreună cu El în slavă.** În vremea de acum noi suntem înviaţi cu El şi ne bucurăm de o biaţă nevăzută şi neînţeleasă de oameni. Dar va veni ziua când Domnul Isus Se va întoarce să-Şi ia acasă sfinţii Săi. Atunci noi **ne vom arăta împreună cu El în slavă**. Oamenii ne vor înţelege atunci şi-şi vor da seama de ce ne-am comportat aşa cum ne-am comportat.

3:5 În versetul 3, ni s-a spus că am murit. Aici ni se spune să **dăm morţii mădularele** noastre **care sunt pe pământ**. În aceste două versete avem o ilustrare clară a diferenţei dintre poziţia unui credincios şi starea lui. Poziţia lui este aceea a unuia care a murit. Starea lui trebuie să fie aceea de a se socoti mort faţă de păcat, prin darea la moarte a mădularelor sale care sunt pe pământ. Poziţia noastră este identică cu ceea ce suntem în Cristos. Starea noastră este identică cu ceea ce suntem în noi înşine. Poziţia noastră este darul fără plată al lui Dumnezeu prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Starea noastră reprezintă răspunsul la harul lui Dumnezeu.

Aici trebuie să observăm şi diferenţa dintre lege şi har. Dumnezeu nu spune: „Dacă vei trăi o viaţă eliberată de păcat, atunci îţi voi da o poziţie de moarte împreună cu Cristos", căci asta ar însemna legea iar poziţia noastră ar depinde de propriile noastre eforturi şi — mai trebuie s-o spunem? — nimeni nu ar atinge acea poziţie. Mai degrabă, Dumnezeu spune: „Eu le dau fără plată tuturor celor care cred în Domnul Isus o poziţie de favoare înaintea Mea. Acum duceţi-vă şi trăiţi o viaţă corespunzătoare cu o chemare atât de înaltă!" Acesta e harul!

Când apostolul spune că trebuie să dăm la moarte mădularele noastre care sunt pe pământ, el *nu* vrea să spună prin aceasta că literalmente trebuie să distrugem vreunul din organele trupului nostru, ci recurge la o exprimare figurată, aşa cum reiese din următoarele propoziţii. Termenul **mădulare** desemnează diversele forme de pofte şi de ură, pe care le găsim enumerate.

Desfrânarea se referă în general la relaţiile sexuale interzise sau la imoralitate, în special la cele dintre persoane necăsătorite (Mat. 15:19; Marcu 7:21). Uneori sensul termenului e mai cuprinzător, fiind tradus

prin imoralitate sexuală. **Necurăţie** se referă la impuritate în gândire, vorbă sau faptă. Aici e vorba de necurăţie morală, nu fizică. **Patimile** denotă pofte puternice, ieşite de sub control. **Dorinţa rea** exprimă pofte sau lăcomii foarte puternice, adesea violente. **Lăcomia (de bani)** se referă în general la lăcomie sau la dorinţa de a avea mai mult, dar aici se referă probabil la dorinţa nesfântă de a satisface apetitul sexual, care este o formă de **idolatrie**.

Lista începe cu actele propriu-zise, trecând apoi la motive. Sunt descrise diversele forme de păcate sexuale, fiind urmărite apoi până la bârlogul lor, adică inima lacomă a omului. Cuvântul lui Dumnezeu ne învaţă clar că nu este nimic greşit în actul sexual în sine. Dumnezeu l-a făcut pe om cu puterea de reproducere. Dar păcatul intervine atunci când acele lucruri cu care Dumnezeu în dragostea Sa Şi-a înzestrat creaturile sunt folosite în scopuri rele şi ilicite. Păcatul sexual a fost principalul păcat al lumii păgâne, în vremea lui Pavel şi negreşit a rămas şi azi pe acelaşi loc. Acolo unde credincioşii nu sunt predaţi Duhului Sfânt, păcatele sexuale adesea pătrund în viaţa lor, provocându-le căderea.

3:6 Oamenii cred că pot săvârşi aceste păcate groaznice şi totuşi să scape de pedeapsă. Când cerul pare să rămână mut în faţa lor, omul merge şi mai departe în păcatul său. Dar Dumnezeu nu Se lasă batjocorit! **Mânia lui Dumnezeu** vine peste **fiii neascultării**, din pricina acestor lucruri. Păcatele acestea aduc grave consecinţe în viaţa de acum, căci oamenii culeg în trupul lor urmările imoralităţii sexuale. În plus, ei vor culege roadele cumplite ale judecăţii în ziua de apoi.

3:7 Pavel le aminteşte colosenilor că şi ei se complăceau cândva în aceste păcate, înainte de a fi fost convertiţi. Dar harul lui Dumnezeu a pătruns în inima lor şi i-a izbăvit de necurăţie. Acest capitol din viaţa lor a fost acoperit de sângele lui Cristos. Acum ei aveau o viaţă nouă, care-şi trăgea seva din Dumnezeu. Vezi Galateni 5:25; „Dacă trăim în Duhul, să şi umblăm în Duhul."

3:8 Întrucât ei au fost răscumpăraţi cu un preţ atât de mare, acum trebuie să se lepede de toate aceste lucruri, ca de o haină murdară. Apostolul nu se referă numai la diversele forme de pofte nesfinte enumerate în versetul 5, ci şi la genurile de ură rea pe care se pregăteşte să le enumere.

Mânia este, desigur, un spirit de intensă antipatie sau animozitate, un spirit de răzbunare, de vrajbă şi ură înrădăcinată. **Iuţimea** descrie o formă intensă de mânie, probabil manifestată prin ieşiri violente şi necontrolate. **Răutatea** este purtarea maliţioasă faţă de altul, cu gând de a-i face rău sau de a-i şti rbi reputaţia. Este o antipatie nerezonabilă, întreţinută de plăcerea de a-i vedea pe alţii că suferă. **Defăimarea** sau vorbirea de rău, adică cuvinte ascuţite, necontrolate, folosite la adresa altora. Înseamnă a certa pe cineva, cu cuvinte aspre, într-o manieră obraznică. **Limbaj murdar** înseamnă cuvinte ruşinoase, cu referire la lucruri deşănţate, indecente sau corupte. Un vocabular stricat şi necurat. În acest catalog al păcatelor apostolul trece de la motive la faptele propriu-zise. Mai întâi, în inima omului încolţeşte amărăciunea, care se manifestă apoi sub formele descrise mai sus.

3:9 În versetul 9 apostolul spune, de fapt: „Fie ca starea voastră să corespundă cu poziţia voastră!" **V-aţi dezbrăcat de omul cel vechi**; acum dezbrăcaţi-vă de el şi în practică, prin refuzul de a mai minţi. Minciunea este unul din lucrurile ce aparţin **omului celui vechi**, neavând ce căuta în viaţa copilului lui Dumnezeu. În fiecare zi din viaţa noastră suntem ispitiţi să denaturăm adevărul, fie prin nedeclararea integrală a venitului nostru, pe formularul de impozit, fie prin „copiere" la examene, fie prin exagerarea faptelor unei relatări. Minciunea îşi dublează gravitatea, atunci când prin ea lezăm o persoană, prin afirmaţii false sau prin crearea unor impresii false.

3:10 Nu numai că ne-am lepădat de omul cel vechi, ci ne-am îmbrăcat cu cel nou, care se **înnoieşte spre cunoaştere deplină, după chipul Celui care l-a creat**. După cum omul cel vechi se referă la tot ce eram ca fii ai lui Adam, cu natura nenăscută din nou, tot aşa omul nou se referă la noua noastră poziţie de copii ai lui Dumnezeu. S-a produs o creaţie nouă iar noi suntem creaturi noi. Scopul urmărit de Dumnezeu este ca acest om nou mereu să crească tot mai mult după chipul Domnului Isus Cristos. Niciodată nu trebuie să ne mulţumim cu realizările obţinute, ci întotdeauna trebuie să ne avântăm înainte, spre noi culmi de tot mai mare asemănare cu Mântuitorul. El este pilda noastră supremă şi regula de viaţă pentru noi. În ziua de apoi, când vom sta înaintea Scaunului de Judecată al lui Cristos, nu vom fi judecaţi luându-se în vedere cu cât au fost vieţile noastre mai bune decât ale altora, ci după cât de mult s-au racordat vieţile noastre la însăşi viaţa Domnului Isus.

Chipul lui Dumnezeu nu reiese din conformaţia trupului nostru, ci din frumuseţea unei minţi reînnoite şi a unei inimi schimbate. Sfinţenia, dragostea, smerenia, blândeţea, bunătatea şi iertarea — iată elementele din care e alcătuit caracterul divin. (Daily Notes of the Scripture Union)

3:11 În noua creaţie descrisă de apostol, **nu mai este nici grec, nici iudeu, nici circumcizie, nici necircumcizie, nici barbar, nici scit, nici rob, nici liber, ci Cristos este totul în toţi.** Diferenţele de naţionalitate, religie, cultură şi nivel social sunt elemente care nu contează. Cât priveşte poziţia lor înaintea lui Dumnezeu, toţi credincioşii sunt la acelaşi nivel şi în cercul de părtăşie al bisericii locale ar trebui să adoptăm aceeaşi atitudine.

Asta nu înseamnă că nu există distincţii în cadrul bisericii. Unii au darul de evanghelist, alţii de păstor, iar alţii de învăţători. Unii oameni sunt prestiberi în biserică iar alţii sunt diaconi. Astfel, versetul de faţă nu disprefuieşte distincţiile cuvenite.

Tot aşa nu trebuie să interpretăm versetul, cum fac unii, în sensul că distincţiile de mai sus ar fi fost cu totul eliminate în lume. Nicidecum, căci există în continuare grec şi iudeu, prin „grec" înţelegându-se aici ne-evreii în general. După cum există **circumcişi** şi **necircumcişi**. Prin aceşti doi termeni sunt desemnaţi în Noul Testament evreii şi respectiv Neamurile. Dar aici termenii se referă probabil la ritualul circumciziei în sine, aşa cum era practicat de iudei şi nesocotit de Neamuri.

Apoi există în continuare **barbari** (adică oameni necultivaţi) şi **sciţi**. Cei doi termeni nu sunt aici în relaţie adversativă. **Sciţii** era barbari, dar într-o manieră mai pronunţată, fiind cei mai sălbatici dintre barbari. Ultimul contrast este între **sclavi** şi **oameni liberi**. Prin **liber** se înţelege cei ce nu au fost niciodată sclavi, adică s-au născut oameni liberi. Pentru creştin aceste distincţii lumeşti nu mai sunt importante. Cristos este Cel care contează cu adevărat! El este totul pentru credincios şi în toate. El reprezintă centrul şi circumferinţa vieţii creştine, cum arată foarte clar şi episcopul Ryle:

Aceste trei cuvinte — Cristos este totul — sunt esenţa şi substanţa creştinismului. Dacă inimile noastre le vor îmbrăţişa, atunci bine va fi de sufletul nostru... Mulţi îi acordă lui Cristos un anumit loc în religia lor, dar nu locul pe care a intenţionat Dumnezeu să-L ocupe El. Pentru sufletele acestora, Cristos nu reprezintă „totul în toate". O, nu! Ci este fie Cristos şi biserica; fie Cristos şi sacramentele; fie Cristos şi slujitorii ordinaţi; fie Cristos şi propria lor pocăinţă; fie Cristos şi propria lor bunătate; fie Cristos şi rugăciunile lor; fie Cristos şi propria lor sinceritate şi milostenie, pe care se reazemă practic sufletele lor.[19]

3:12 În versetul 10, Pavel a spus că ne-am îmbrăcat cu omul cel nou. Acum ne dă câteva modalităţi practice prin care se poate realiza acest lucru în viaţa noastră de zi cu zi. Mai întâi, el se adresează colosenilor, numindu-i **aleşii lui Dumnezeu**, aceasta fiind o referire la faptul că au fost aleşi de Dumnezeu în Cristos înainte de întemeierea lumii. Harul lui Dumnezeu prin care ne-a ales este una din tainele revelaţiei divine. Noi credem că Scriptura ne învaţă clar că Dumnezeu, în suveranitatea Sa, a ales oameni care să fie ai lui Cristos. Noi nu credem că Dumnezeu l-a ales pe cineva să fie condamnat. O atare învăţătură este în contradicţie clară cu Scriptura. După cum credem în harul selectiv al lui Dumnezeu, tot aşa credem în responsabilitatea omului. Dumnezeu nu îi mântuieşte pe oameni împotriva voinţei lor. Aceeaşi Biblie care afirmă: „aleşi după ştiinţa mai înainte a lui Dumnezeu" mai spune şi: „oricine va chema numele Domnului va fi mântuit."

În continuare Pavel îi numeşte pe coloseni **sfinţi şi preaiubiţi**. Sfânt înseamnă sfinţit sau pus deoparte pentru Dumnezeu şi despărţit de lume. Noi suntem sfinţi în poziţia pe care o ocupăm înaintea lui Dumnezeu, dar trebuie să fim sfinţi şi în manieră practică, în viaţa pe care o trăim zilnic. Pentru că suntem focarul iubirii lui Dumnezeu, ne face plăcere să-I fim plăcuţi în toate privinţele.

Acum Pavel descrie harurile creştine cu care trebuie să ne îmbrăcăm asemenea unui veşmânt. În primul rând, cu **o inimă plină de îndurare**. Apoi **bunătatea** trebuie să se manifeste printr-un duh altruist faţă de alţii; printr-o atitudine de afecţiune şi bunăvoinţă. **Smerenia** înseamnă starea umilă, disponibilitatea de a fi umiliţi şi de a-i stima pe alţii, considerându-i mai buni decât noi înşine. Prin **blândeţe** nu se înţelege slăbiciunea, ci tăria de a ne lepăda de noi înşine, umblând în har faţă de toţi oamenii, cum spune şi Vine:

Cei mai mulţi cred că atunci când cineva este blând asta se datorează faptului că ar fi neajutorat, că nu poate mai mult. Dar Domnul a fost „blând" pentru că a dispus de toate resursele nemărginite ale lui Dumnezeu, pe care le-a avut

sub comanda Sa. Descrisă în latura ei negativă, blândeţea este contrarul auto-afirmării şi al propriilor interese; este acea stare de echilibru a duhului, în care nu suntem nici exaltaţi, nici doborâţi de întristare, pur şi simplu pentru că nu ne preocupăm de eul nostru.[20]

Dacă **smerenia** este „absenţa mândriei", atunci **mândria** este „absenţa pasiunii". **Îndelunga răbdare** se referă la răbdare, atunci când suntem provocaţi şi la capacitatea de a îndura îndelung ofensele aduse nouă de alţii. Este o combinaţie de bucurie şi atitudine de omenie şi bunătate faţă de alţii, împletită cu perseverenţa în suferinţă.

3:13 Îngăduiţi-vă unii pe alţii descrie îngăduinţa şi răbdarea pe care trebuie să le avem faţă de scădinţele şi ciudăţeniile fraţilor noştri. Atunci când trăim alături de alţii, este cu neputinţă să nu descoperim punctele lor slabe. Este nevoie de harul lui Dumnezeu în viaţa noastră ca să suportăm idiosincrasiile altora, după cum negreşit şi ei au nevoie de harul lui Dumnezeu pentru a le suporta pe ale noastre. Trebuie însă să ne îngăduim unii pe alţii. **Iertându-vă unii pe alţii, dacă vreunul are să se plângă de altul.** Puţine divergenţe ar exista în rândul copiilor lui Dumnezeu, dacă acest îndemn ar fi aplicat. Trebuie să-i iertăm pe cei ce ne-au jignit. Adesea auzim însă pe unii plângându-se: „Dar el este cel care m-a jignit!" Este exact cazul în care suntem chemaţi să iertăm. Dacă cealaltă persoană nu ne-ar fi jignit, n-ar fi greşit faţă de noi, n-ar mai fi fost nevoie de iertare! Dacă noi am fi fost cei care am greşit, atunci ar fi trebuit să ne ducem să ne cerem iertare. Îngăduinţa presupune să nu fim ofensaţi iar iertarea să nu ţinem ofensa. Asta pentru că nu există un motiv mai imperios pentru care trebuie să iertăm decât cel enunţat în acest verset: **Cum v-a iertat Cristos, aşa iertaţi-vă şi voi.** Cum ne-a iertat **Cristos**? El ne-a iertat fără să fi existat un temei — aşa ar trebui să iertăm şi noi. El ne-a iertat fără plată — aşa să iertăm şi noi! El a iertat şi a uitat — aşa să iertăm şi noi! Şi-n maniera de iertare, şi în gradul de iertare, noi trebuie să urmăm pilda binecuvântatului nostru Domn, în această minunată atitudine.

3:14 Dragostea cu care ni se spune să ne îmbrăcăm sau să ne încingem este legătura care leagă toate celelalte virtuţi la un loc, pentru a forma **desăvârşirea.** Dragostea menţine în simetrie toate componentele caracterului creştin. E posibil ca cineva să manifeste unele virtuţi, pe dinafară, fără însă ca să aibă dragostea în inima lui. De aceea Pavel subliniază aici că ceea ce facem trebuie făcut într-un duh autentic de dragoste pentru fraţii noştri. Acţiunile noastre nu trebuie să fie făcute cu lehamite, ci trebuie să izvorască din inima noastră plină de iubire. În opinia gnosticilor, cunoştinţa era legătura desăvârşirii, dar Pavel corectează această concepţie, subliind că dragostea e legătura desăvârşirii.

3:15 Pacea lui Dumnezeu ar trebui să fie arbitrul în inima noastră. Dacă avem îndoieli cu privire la un lucru, ar trebui să ne punem întrebarea: „Va conduce asta la pace" sau „Voi avea eu pace în inimă, dacă voi da curs acţiunii contemplate?"

Versetul acesta este de un mare ajutor în special atunci când cerem călăuzire de la Domnul. Dacă Domnul vrea cu adevărat să te angajezi într-o anumită direcţie sau acţiune, atunci poţi fi sigur că-ţi va dărui **pace** în acea lucrare. Dacă nu ai pace, atunci nu mai fă nici un pas pe cărarea aceea. Sau cum s-a exprimat cineva: „Întunericul în direcţia în care vreau să merg înseamnă lumină să stau pe loc."

Cristos ne-a chemat să ne bucurăm de pacea Sa, atât pe plan personal, cât şi în biserică. Nu nesocotiţi importanţa ultimei părţi a versetului: **la care aţi fost chemaţi într-un singur trup.** O modalitate în care am putea avea pace ar fi să trăim izolaţi de alţi creştini. Dar Dumnezeu nu ne-a rânduit la asta, ci ne-a aşezat în familii. Dumnezeu a lăsat ca noi să ne adunăm cu alţi creştini, în biserici locale. Deşi trăirea alături de alţi creştini ne putea pune uneori răbdarea la încercare, totuşi în felul acesta Dumnezeu poate face să se dezvolte în viaţa creştinului virtuţi care nu s-ar putea forma pe nici o altă cale. Prin urmare, nu trebuie să fugim de responsabilităţile noastre din cadrul bisericii locale, după cum, odată ce ni le-am asumat, nu trebuie să le abandonăm, când vom fi provocaţi sau iritaţi de alţii. Mai degrabă, trebuie să trăim în armonie şi compatibilitate cu fraţii şi surorile noastre de credinţă, fiindu-le de ajutor în tot ceea ce facem şi spunem.

Şi fiţi mulţumitori (sau **recunoscători**). Acest îndemn apare de foarte multe ori, ca un refren, în scrierile lui Pavel. Ceea ce înseamnă că trebuie să existe un motiv îndreptăţit pentru care trebuie să facem acest lucru — anume faptul că Duhul lui Dumnezeu consideră un duh **recunoscător** de o mare însemnătate. Şi noi suntem de acord cu Duhul Sfânt, recunoscându-i de asemenea importanţa — nu numai pentru viaţa duhonicească a cuiva,

ci şi pentru bunăstarea sa fizică. Medicii au constatat ceea ce Scriptura spunea de mult: că o atitudine de bună dispoziţie şi mulţumire a minţii este benefică pentru organism. După cum şi reversul este adevărat: că îngrijorarea, deprimarea şi duhul de văicăreală şi nemulţumire sunt categoric dăunătoare sănătăţii. De obicei credem că spiritul de mulţumire şi recunoştinţă depind de împrejurările noastre imediate, dar Pavel arată aici că este un har care trebuie cultivat. Noi avem datoria de a fi **mulţumitori**. Dintre toţi oamenii de pe pământ, noi avem cele mai multe motive să fim mulţumitori (comparaţi cu Deut. 33:29). Problema nu constă în faptul că nu ar exista suficiente lucruri pentru care putem fi recunoscători, ci în egoismul din inima noastră, care ne împiedică să aducem mulţumiri.

3:16 Există deosebiri de vederi cu privire la punctuaţia versetului 16. Se ştie că în textul original al Noului Testament nu exista punctuaţie. Sensul unui verset ca cel de faţă depinde în mare de semnele de punctuaţie întrebuinţate. Sugerăm următoarea variantă: **Cuvântul lui Cristos să locuiască în voi din belşug, în toată înţelepciunea, învăţându-vă şi sfătuindu-vă unii pe alţii; cu psalmi, imnuri şi cântări duhovniceşti, cântând cu har în inimile voastre Domnului.**

În felul acesta versetul are trei secţiuni. Prima, se referă la faptul că trebuie să lăsăm cuvântul lui Cristos să locuiască în noi din belşug. **Cuvântul lui Cristos** se referă la învăţăturile lui Cristos, aşa cum le găsim în Biblie. Pe măsură ce umplem până la saturaţie inimile şi minţile noastre cu cuvântul Lui sfânt, căutând să ascultăm de acest cuvânt, în trăirea noastră zilnică, **cuvântul lui Cristos** este ca şi acasă la el în inimile noastre.

Al doilea gând care se desprinde este că **în toată înţelepciunea** trebuie să ne învăţăm şi să ne îndemnăm unii pe alţii. Fiecare creştin are răspunderea faţă de fraţii şi surorile lui în această privinţă. **Învăţătura** priveşte doctrina, pe când **sfătuirea** se referă la îndatorire. Cu alte cuvinte, suntem datori faţă de fraţii noştri să împărtăşim cu ei cunoştinţa din Scriptură şi să căutăm să-i ajutăm prin sfaturi practice şi evlavioase. Când învăţătura şi sfătuirea se face în înţelepciune, există şanse mai mari ca acestea să fie primite, decât atunci când rostim cuvintele apăsat, dar fără înţelepciune sau fără dragoste.

Al treilea lucru este că prin psalmi, imnuri şi cântări spirituale trebuie să cântăm cu har (sau „mulţumire") în inimile noastre Domnului. Prin psalmi se înţeleg acele rostiri inspirate pe care le găsim în cartea cu acelaşi nume, ce erau cântate în cadrul serviciului de închinare în Israel. Pe de altă parte, prin **imnuri** se înţelegea cântări de închinăciune şi de laudă, adresate lui Dumnezeu Tatăl şi Domnului Isus Cristos, cum este şi acesta:

Isus! Însuşi gândul la Tine
Îmi umple inima de bucurie;
Dar şi mai mare bucurie este să-Ţi văd faţa
Şi în prezenţa Ta să mă odihnesc.
— Atribuit lui Bernard de Clairvaux

Aceste **imnuri** nu sunt inspirate în acelaşi fel ca **psalmii**. Prin **cântări duhovniceşti** se înţelege poezia de factură religioasă, care descrie experienţa creştină, aşa cum se poate vedea din cuvintele următoare (redate în traducere aproximativă, n.tr.):

O, de ce pace ne văduvim adesea,
Ce dureri inutile purtăm!
Toate astea pentru că nu aducem
Totul înaintea lui Dumnezeu în rugăciune.
— Joseph Scriven

Aşadar, recurgând la această varietate de cântări, trebuie să cântăm cu har sau cu mulţumire în inimile noastre Domnului. În acest punct se cuvine să spunem că creştinul trebuie să fie cu multă băgare de seamă şi discernământ în privinţa genului de muzică pe care îl utilizează. Multă aşa-numită muzică „creştină" din zilele noastre este uşoară şi nelalocul ei. O mare parte a acesteia este total contrară Scripturii şi încă şi mai multă este similară cu muzica „pop" sau rock a lumii, care este o dezonoare la adresa numelui lui Cristos.

Versetul 16 este foarte similar cu Efeseni 5:18, 19, unde citim: „Nu vă îmbătaţi de vin — aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă, fiţi plini de Duhul, vorbind între voi cu psalmi, cu imnuri, cu cântări duhovniceşti, cântând şi intonând melodii în inima voastră Domnului." În Coloseni 3:16 deosebirea constă în faptul că în locul cuvintelor: „fiţi plini de Duhul", Pavel spune: **„Cuvântul lui Cristos să locuiască în voi din belşug."** Cu alte cuvinte, fiind plini de Duhul şi fiind plini de cuvântul lui Dumnezeu sunt condiţii necesare pentru a putea trăi o viaţă plină de bucurie, rodnicie şi cu folos. Nu vom fi umpluţi cu Duhul dacă nu ne vom sătura cu cuvântul lui Dumnezeu; iar studierea cuvântului lui Dumnezeu nu-şi va face lucrarea deplină în viaţa noastră, dacă nu ne vom preda din străfundul

fiinţei noastre stăpânirii Duhului Sfânt. Prin urmare, oare nu reiese clar că a fi umplut cu Duhul înseamnă a fi umplut cu cuvântul lui Dumnezeu? Nu este vorba aici de cine ştie ce experienţă tainică, de un moment culminant de mare emotivitate din viaţa mea, ci, mai degrabă, este rezultatul hrănirii mele zi de zi din Scripturi, meditând la ele, ascultând de ele şi trăind după principiile găsite în ele.

3:17 Versetul 17 este o regulă atot-inclusivă prin care pe putem judeca sau măsura conduita noastră de creştini. În special tinerii din vremea noastră au probleme când e vorba să decidă dacă un lucru este greşit sau nu. Dar memorarea acestui verset se va dovedi, probabil, cheia rezolvării multora din aceste dileme. Proba supremă la care trebuie să supunem orice acţiune este următoarea: Voi putea eu săvârşi acest lucru **în numele Domnului Isus** Cristos? Va fi acest lucru spre slava Lui? Mă voi putea aştepta eu ca binecuvântarea Lui să vină peste el? Aş fi eu gata să fac lucrul respectiv la revenirea Lui? Observaţi vă rog că trebuie să supunem la această probă atât cuvintele pe care le rostim, cât şi faptele pe care le săvârşim. Ascultarea de această poruncă ne înnobilează întreaga viaţă. Scump este secretul pe care-l află creştinul atunci când învaţă să facă toate ca pentru Domnul şi spre slava Lui! Din nou, apostolul adaugă cuvintele: **„Aducând mulţumiri lui Dumnezeu Tatăl prin El."** Mulţumiri! *Mulţumiri*! **Mulţumiri**! E îndatorirea necurmată a celor mântuiţi prin har şi destinaţi să petreacă veşnicia în curţile raiului.

B. Comportamentul adecvat pentru membrii casei creştine (3:18-4:1)

Pavel le dă acum o serie de sfaturi membrilor casei creştine. Seria continuă până la 4:1. Sfaturile sale se adresează soţiilor şi soţilor, copiilor şi părinţilor, slujitorilor şi stăpânilor. La început, s-ar părea că e o trecere bruscă de la temele de care s-a ocupat Pavel, abordând acum chestiuni atât de mondene, din viaţa de familie. Dar în această trecere există o semnificaţie deosebită.

FAMILIA CREŞTINĂ

Dumnezeu consideră familia o forţă extraordinar de importantă în viaţa creştină. Binecunoscuta zicală: „Mâna care pune în mişcare leagănul copilului conduce de fapt lumea" conţine un sâmbure de adevăr, mai profund decât se pare. Familia a fost concepută de Dumnezeu pentru prezervarea a tot ceea ce este de preţ în viaţă. Pe măsură ce tot mai puţină atenţie este acordată familiei, în contextul în care civilizaţia noastră se degradează cu repeziciune, prima Scrisoare a lui Pavel către Timotei ne învaţă, în mod deosebit, că Dumnezeu a rânduit viaţa din familie ca mijloc de dezvoltare a calităţilor spirituale, pentru ca celor care sunt potriviţi să ocupe poziţii de conducere în biserică să li se formeze caracterul doveditor în familie.

În versetele următoare avem câteva din principiile fundamentale care ne oferă călăuzire în stabilirea unei familii creştine. Studiind această secţiune, trebuie să fim conştienţi de câteva comandamente, exprimate prin „trebuie":

1. Trebuie să existe un altar al familiei — adică un timp în care toţi membrii familiei se adună la citirea Sfintelor Scripturi şi la rugăciune.

2. Tatăl trebuie să aibă rolul de autoritate în familie, pe care trebuie să-l exercite în înţelepciune şi dragoste.

3. Soţia şi mama trebuie să-şi dea seama că prima ei responsabilitate faţă de Dumnezeu şi faţă de familie este acasă. În general, nu este înţelept ca soţia să aibă serviciu în afară. Desigur, există şi situaţii excepţionale.

4. Soţul şi soţia trebuie să dea o pildă de purtare evlavioasă copiilor lor. Ei trebuie să fie uniţi în toate privinţele, inclusiv în disciplinarea copiilor, când este cazul.

5. Trebuie păstrată unitatea familiei, deoarece prea adesea există pericolul angrenării în activitatea de la serviciu, în viaţa socială şi chiar în lucrarea creştină, în detrimentul copiilor, care sunt privaţi de afecţiune, de prezenţa părinţilor, de îndrumare şi de disciplină. Mulţi părinţi au fost nevoiţi să mărturisească cu lacrimi în ochi, când au fost confruntaţi cu un fiu sau o fiică răzvrătită: „Şi pe când slujitorul tău făcea câte ceva încoace şi încolo, bărbatul s-a făcut nevăzut" (1 Regi 20:40).

6. Cu privire la disciplinarea copiilor, trebuie să ţinem seama de trei reguli de bază: Niciodată nu avem voie să pedepsim la mânie. Niciodată să nu pedepsim pe nedrept. Niciodată să nu pedepsim fără să explicăm motivul.

7. E bine ca copiii să înveţe să poarte un jug în tinereţea lor (Plângeri 3:27), să înveţe disciplina muncii şi să-şi asume răspunderi, precum şi să înveţe valoarea banilor.

8. Mai presus de toate, părinţii creştini trebuie să evite să fie ambiţioşi în privinţa copiilor într-o manieră firească, lumească, ci necontenit trebuie să ţină înaintea lor slujirea Domnului, ca modul cel mai câştigat în care

ne-am putea petrece viaţa. Pentru unii, aceasta ar putea însemna slujirea integrală pe câmpul de misiune; pentru alţii, ar putea însemna slujirea Domnului printr-o ocupaţie seculară. Dar şi într-un caz, şi în altul, lucrul pentru Domnul trebuie avut în primul rând în vedere. Fie că ne aflăm acasă, fie la serviciu sau în orice alt loc, trebuie să fim conştienţi de faptul că Îl reprezentăm pe Mântuitorul nostru şi, ca atare, fiecare cuvânt pe care-l rostim şi fiecare faptă pe care o săvârşim trebuie să fie vrednice de El şi să fie guvernate de El.‡

3:18 Primul îndemn e adresat de apostol **soţiilor**, care trebuie să se supună soţilor lor, aşa cum se cade în Domnul. Potrivit planului divin, soţul este capul familiei. Femeii i s-a rezervat o poziţie de supunere faţă de soţ. Ea nu are voie să domine sau să conducă, ci să urmeze conducerea lui, ori de câte ori poate face acest lucru fără a-şi compromite loialitatea faţă de Cristos. Există, desigur, situaţii în care femeia nu poate să asculte de soţul ei şi să fie credincioasă, în acelaşi timp, lui Cristos. În asemenea cazuri, prima ei loialitate este faţă de Domnul Isus. Acolo unde o soră creştină are un soţ mai înapoiat, versetul de faţă arată că ea trebuie să-şi ajute soţul să-şi împlinească rolul ce i s-a încredinţat în familie, iar nu să încerce să uzurpe poziţia soţului, doar pentru că este mai inteligentă decât el.

3:19 Ce frumos este echilibrul pe care ni-l prezintă cuvântul lui Dumnezeu! Apostolul nu se opreşte la sfatul adresat soţiilor, ci arată acum că şi **soţii** au responsabilităţi. Ei trebuie să-şi iubească soţiile, şi să nu ţină necaz pe ele. Dacă aceste precepte simple ar fi respectate, multe din problemele vieţii de căsnicie ar dispare, iar familiile ar fi mult mai fericite în Domnul. În realitate, nici o soţie nu prea va avea obiecţii în ascultarea de soţul care o iubeşte cu adevărat. S-a observat că soţului nu i se spune să-şi oblige soţia să asculte de el. Dacă aceasta nu ascultă, el trebuie să se ducă la Domnul, să-I spună Lui. Supunerea trebuie să fie actul ei de bunăvoie, **cum se cuvine în Domnul.**

3:20 Copiii sunt sfătuiţi să asculte de părinţii lor în toate privinţele, căci lucrul acesta este plăcut Domnului. În toate veacurile, familiile au fost sudate de prezenţa a două principii de căpetenie: autoritate şi ascultare. Aici avem al doilea dintre ele. Observaţi că această ascultare trebuie să fie în toate privinţele. Asta înseamnă ascultare nu numai în lucrurile care sunt agreabile, ci şi în cele care nu sunt, în mod firesc, plăcute.

Copiii creştini care au părinţi nemântuiţi se găsesc adesea într-o situaţie dificilă. Ei doresc să fie loiali Domnului, dar în acelaşi timp sunt confruntaţi cu pretenţiile părinţilor lor. În general, noi credem că dacă ei îşi onorează părinţii, Dumnezeu, la rândul Lui, îi va onora. Atâta timp cât ei locuiesc cu părinţii lor, au o obligaţie foarte binedefinită de îndeplinit. Desigur, ei nu trebuie să facă nimic care ar fi contrar învăţăturilor lui Cristos, dar de obicei nu li se va cere să facă acest lucru. Adesea ei vor fi chemaţi să facă lucruri care le sunt neplăcute, dar atâta timp cât ele nu sunt clar greşite sau păcătoase, ei trebuie să se hotărască să le facă ca pentru Domnul. În felul acesta, ei pot fi o mărturie bună pentru părinţii lor, căutând să-i câştige pentru Domnul.

3:21 Taţilor li se spune să nu-i întărâte pe copiii lor, pentru ca aceştia să nu se descurajeze. Este interesant că sfatul acesta se adresează taţilor, iar nu mamelor. Oare nu ne dezvăluie pericolul de care e pândit tatăl de a comite această greşeală în măsură mult mai mare decât este mama? Kelly sugerează că mamele sunt de cele mai multe ori tentate să-şi răsfeţe copiii.

3:22 De la versetul 22 până la sfârşitul capitolului, Duhul lui Dumnezeu se adresează **robilor** sau sclavilor. Este interesant să observăm spaţiul acordat în Noul Testament sclavilor — un fapt care nu este întâmplător. El ne arată că indiferent cât de jos s-ar afla cineva pe scara socială, poate atinge cele mai înalte culmi în viaţa creştină, prin credincioşia sa faţă de cuvântul lui Dumnezeu. Poate că este în acelaşi timp o reflecţie a pre-ştiinţei lui Dumnezeu cu privire la faptul că cei mai mulţi creştini aveau să ocupe poziţii de slujire, mai degrabă decât poziţii de autoritate. De pildă, în NT găsim foarte puţine instrucţiuni privitoare la dregătorii naţiunilor. În schimb, găsim o sumedenie de îndrumări pentru cei ce şi-au consacrat viaţa slujirii altora. Sclavii din vremea lui Pavel erau de obicei foarte desconsideraţi şi, desigur, primii creştini vor fi fost surprinşi de spaţiul care li se acordă în aceste Scrisori. Faptul dovedeşte însă că harul lui Dumnezeu se coboară până la locul unde se află oamenii, indiferent cât de umilă ar fi poziţia ocupată de aceştia în viaţă. C. H. Mackintosh face următoarea observaţie: „Sclavul nu este exclus de la lucrarea lui Dumnezeu. Prin simpul fapt că-şi face datoria înaintea lui Dumnezeu, el poate împodobi doctrina, aducând slavă lui Dumnezeu."

Robilor li se spune să asculte în toate de

cei ce sunt stăpânii lor pământeşti — termenul „pământeşti" constituind o atenţionare subtilă că aceştia sunt stăpâni doar în cele pământeşti! Asta pentru că ei au un Stăpân care este mai presus de toţi şi care vede tot ce se face copiilor Săi aflaţi în poziţii umile. Sclavii nu trebuie să slujească numai când sunt sub ochii lor, ca cei care caută să placă oamenilor, ci cu curăţie de inimă, temându-se de Domnul. (Pentru a vedea o bună pildă a acestui adevăr în VT, deschideţi la Geneza 24:33.) În special când o persoană este asuprită, există tentaţia de a încetini lucrul, atunci când nu se uită stăpânul. Dar slujitorul creştin îşi va dea seama că Stăpânul lui se uită întotdeauna şi astfel, chiar dacă împrejurările sale pământeşti sunt foarte amare, el va lucra ca pentru Domnul. **Cu curăţie de inimă** înseamnă că el va fi dominat de motive curate — adică va lucra numai pentru a-I fi plăcut Domnului Isus.

Interesant e că nu găsim în NT nici o prohibiţie expresă a sclaviei. Evanghelia nu răstoarnă instituţii sociale prin revoluţie. Dar oriunde a pătruns Evanghelia, sclavia a fost abolită. Asta nu înseamnă că aceste instrucţiuni sunt, astfel, fără însemnătate pentru noi. Tot ce se spune aici se poate aplica foarte bine şi la situaţia relaţiilor dintre patron şi salariaţi.

3:23 Orice se face trebuie făcut din toată inima (textual: „din suflet") ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni. În orice formă de slujire creştină, precum şi în toate sferele vieţii, există multe obligaţii de lucru care le displac oamenilor. E de prisos să spunem că în general evităm asemenea munci. Dar versetul acesta ne învaţă lecţia importantă că până şi cel mai umil serviciu poate fi glorificat şi ridicat la rang de demnitate, dacă este făcut ca pentru Domnul. În această privinţă, nu există deosebire între lucrarea seculară şi cea sacră. Toate lucrările sunt sacre. Răsplăţile din cer nu vor fi pentru proeminenţă sau pentru succese aparente, nici pentru talente sau prilejuri, ci pentru credincioşie. Astfel persoane obscure vor fi într-o poziţie mai bună în ziua aceea, dacă şi-au îndeplinit cu credincioşie îndatoririle ca pentru Domnul. Două motouri atârnate adesea deasupra chiuvetei, în multe bucătării, sună astfel: „Nu oricum, ci triumfător" şi „Servicii divine se ţin aici de trei ori pe zi."

3:24 Domnul este Cel care ţine în prezent evidenţa datelor şi tot ce se face pentru El Îi va reţine negreşit atenţia. „Bunătatea lui Dumnezeu va răsplăti bunătatea oamenilor." Cei ce nu au decât puţine moşteniri pământeşti vor primi în schimb răsplata moştenirii în cer. Să ne aducem aminte de acest lucru când vom fi chemaţi din nou să facem un lucru neplăcut, fie în cadrul bisericii, fie la slujbă. Va fi o mărturie pentru Cristos, dacă vom reuşi să facem acest lucru fără murmur şi dacă ne vom da toate străduinţele să facem cât mai bine această lucrare.

3:25 Pavel nu precizează la cine se referă în versetul 25. Poate că se referă la un stăpân nedrept, care îşi asupreşte slujitorii. Poate că un slujitor creştin s-a săturat să mai asculte de poruncile nedrepte venite din partea acestui stăpân. „Nu-i nimic", spune Pavel, „Domnul ştie tot ce se întâmplă, cunoaşte problema cu care eşti confruntat şi se va ocupa şi de nedreptăţile care ţi se fac."

Dar deşi în text sunt cuprinşi, probabil, şi stăpânii, el se referă în principal la slujitori. Lucrul de mântuială, înşelăciunea, tragerea chiulului sau alte forme de nesinceritate nu vor rămâne neobservate. La Dumnezeu **nu există părtinire**. El este Stăpânul tuturor şi distincţiile de care ţin seama oamenii nu înseamnă nimic pentru El. Dacă sclavii îşi înşeală stăpânii (cum se pare că a făcut Onisim), ei vor trebui să dea socoteală înaintea Domnului.

4:1 Versetul acesta ar trebui să facă parte, logic, din capitolul 3. **Stăpânii** trebuie să acorde robilor ceea ce este drept şi cinstit. Ei nu au voie să reţină plata ce li se cuvine, ci trebuie să-i plătească bine pentru munca efectuată. Acest lucru se adresează direct patronilor creştini. Dumnezeu urăşte asuprirea celor săraci şi darurile unui om care s-a îmbogăţit prin metode inacceptabile de folosire a braţelor de muncă, pe care Domnul le respinge: „Păstrează-ţi banii, pentru că nu-Mi place modul în care i-ai obţinut" (vezi Iac. 5:1-4). Stăpânii nu trebuie să fie aroganţi, ci plini de teamă, căci şi ei au un Stăpân în cer, Care este drept şi neprihănit în toate căile Sale.

Înainte de a încheia acest fragment, este interesant să observăm de câte ori readuce apostolul Pavel în discuţie aceste chestiuni ce ţin de viaţa cotidiană sub reflectorul domniei lui Cristos, după cum urmează: (1) Soţiile — cum se cuvine în Domnul (v. 18). (2) Copiii — plăcuţi Domnului (v. 20). (3) Slujitorii — temându-se de Domnul (v. 22). (4) Slujitorii — ca Domnului (v. 23).

C. Viaţa de rugăciune a credinciosului şi mărturia dată de el prin faptă şi prin viu grai (4:2-6)

4:2 Pavel nu oboseşte în a-i sfătui pe

copiii lui Dumnezeu să fie stăruitori în rugăciune. Negreşit unul din regretele pe care le vom avea în cer va fi că nu am petrecut mai mult timp în rugăciune, în special când ne vom da seama în ce măsură mare ne-au fost ascultate rugăciunile. Întreg subiectul rugăciunii este învăluit de un mare mister, la multe din întrebările legate de el neexistând răspunsuri. Dar cea mai bună atitudine pe care o poate adopta un creştin este să nu caute să analizeze sau să despice firul în patru sau să înţeleagă tainele cele mai adânci ale rugăciunii. Cea mai bună metodă este să ne rugăm încontinuu, cu credinţă simplă, renunţând la îndoielile noastre de ordin intelectual.

Nu numai că suntem îndemnaţi să stăruim în rugăciune, dar ni se spune să şi veghem în ea. Asta ne aminteşte imediat de cererea adresată de Domnul Isus ucenicilor în grădina Ghetsimane: „Vegheaţi şi rugaţi-vă ca să nu cădeţi în ispită." Ei nu au vegheat însă şi astfel au adormit. Nu numai că trebuie să veghem să nu adormim, ci trebuie să fim cu băgare de seamă şi cu privire la posibilitatea ca gândurile noastre s-o ia razna, să ne pierdem concentrarea, să nu mai fim realişti. De asemenea trebuie să veghem ca să nu fim văduviţi de timpul pe care trebuie să-l alocăm rugăciunii (Ef. 6:18). Şi apoi rugăciunile noastre trebuie să fie însoţite de mulţumiri. Nu numai că trebuie să mulţumim pentru răspunsurile primite în trecut la rugăciune, ci, cu credinţă, trebuie să-I mulţumim Domnului şi pentru rugăciunile la care nu ne-a dat răspuns. Guy King rezumă foarte frumos acest lucru: „Dragostea Sa ne doreşte binele suprem; înţelepciunea Sa ne cunoaşte la modul suprem; iar puterea Sa ne poate obţine binele suprem pentru noi."[21]

4:3 Pavel îi roagă pe coloseni să-şi aducă aminte să se roage şi pentru el şi pentru slujitorii Domnului care sunt cu el la Roma. Ce frumos e să observăm că nu le cere să se roage să fie eliberat din închisoare, ci ca Dumnezeu să-i deschidă o uşă pentru predicarea cuvântului. Apostolul voia ca Dumnezeu să-i deschidă uşi. Ce lecţie importantă trebuie să fie aceasta pentru noi! Este foarte posibil să ne dăm străduinţa să n deschidem singuri uşi pentru slujirea creştină. Dar acesta e un pericol ce trebuie evitat. Dacă Domnul ne deschide uşi, atunci putem intra cu încredere pe aceste uşi, ştiind că El este Cel care ne conduce. Pe de altă parte, dacă noi înşine ne deschidem aceste uşi, atunci nu mai putem fi siguri că ne aflăm în centrul voii Domnului şi curând după aceea s-ar putea să recurgem la metode fireşti de a efectua ceea ce noi vom continua să numim lucrarea Domnului. Cererea concretă a lui Pavel este ca o uşă să i se deschidă pentru ca el să vorbească despre taina lui Cristos, pentru care se afla el în lanţuri. Taina lui Cristos din acest verset este adevărul despre biserică, şi în special aspectul care se poate defini prin sintagma: „Cristos pentru Neamuri". Acesta a fost un aspect special al mesajului evangheliei care i s-a încredinţat lui Pavel să-l vestească. Or, tocmai pentru faptul că a îndrăznit să sugereze că Neamurile pot fi mântuite în acelaşi fel ca iudeii au reuşit în cele din urmă conducătorii iudei să-l trimită la Roma ca deţinut.

Există unii care susţin că marea taină despre biserică i-ar fi fost descoperită lui Pavel pe când se afla în închisoare. Prin urmare, aceştia pun mare accent pe „epistolele din închisoare", subestimând, după câte se pare, importanţa Evangheliilor şi a altor cărţi din NT. Dar din versetul acesta reiese clar că predicarea tainei a fost *cauza* întemniţării sale şi prin urmare îi va fi fost descoperită înainte de arestarea sa.

4:5 El este dornic s-o facă cunoscută, adică s-o predice într-o manieră atât de limpede încât să fie numaidecât înţeleasă de oameni. Aceasta ar trebui să fie dorinţa tuturor creştinilor: de a căuta să-L facă pe Cristos cunoscut. Nu există nici o virtute în a fi „adânc". Noi trebui să căutăm să câştigăm masele de oameni şi pentru a face acest lucru, mesajul trebuie prezentat într-o manieră simplă şi clară.

4:5 Creştinii trebuie să se poarte cu înţelepciune faţă de cei din afară. În purtarea lor de zi cu zi ei trebuie să-şi dea seama că sunt urmăriţi foarte atent de necredincioşi. Lumea e mai interesată de umblarea sau comportarea noastră, decât de vorbirea noastră sau, cum s-a exprimat Edgar Guest: „Oricând prefer să văd, mai degrabă decât să aud o predică." Asta nu înseamnă că creştinul nu trebuie să-L mărturisească pe Cristos şi cu buzele lui, dar ideea care se desprinde de aici este că purtarea noastră trebuie să corespundă cu vorbirea noastră. Niciodată nu trebuie să se poată spune despre noi: „Numai vorba e de el!"

Răscumpărând timpul înseamnă „cumpărând prilejuri" de a-L sluji pe Domnul. În fiecare zi din viaţa noastră suntem confruntaţi cu prilejuri de a-L mărturisi pe Domnul Isus Cristos, spunându-le oamenilor despre puterea Sa de a-i mântui. Pe măsură ce se ivesc aceste prilejuri, noi trebuie să le prindem numaidecât. Termenul: „a cumpăra" presupu-

ne că adesea ne costă acest lucru. Dar oricât de mare ar fi costul, noi trebuie să fim gata să vorbim despre scumpul nostru Mântuitor celor care nu-L cunosc.

4:6 Cuvântul nostru trebuie **să fie totdeauna cu har, dres cu sare, ca să** ştim cum trebuie să răspundem fiecăruia. Pentru ca vorbirea noastră să fie întotdeauna cu har, ea trebuie să fie curtenitoare, smerită şi cristianică. Din ea trebuie să lipsească bârfa, frivolitatea, necurăţia şi amărăciunea. Sintagma: **dreasă cu har** poate avea mai multe înţelesuri. Unii comentatori cred că deşi limbajul nostru trebuie să fie curtenitor, el mai trebuie să fie onest şi lipsit de ipocrizie. Alţii privesc sarea ca element care potenţează aroma sau gustul, prin urmare, ei cred că Pavel vrea să spună aici că vorbirea noastră nu trebuie să fie niciodată ştearsă, fadă sau insipidă, ci întotdeauna cu folos, mereu vioaie. Lightfoot spune că autorii păgâni foloseau termenul de sare când voiau să se refere la vorbirea plină de inteligenţă a cuiva. Dar Pavel înlocuieşte inteligenţa cu înţelepciunea. Poate că modul cel mai bun de a explica sensul aceste sintagme este de a studia limbajul folosit de Domnul Isus. Femeii prinse în adulter El i-a spus: „Nici eu nu te condamn: du-te şi nu mai păcătui!" Aici avem şi harul şi sarea. Mai întâi, harul: „Nici Eu nu te condamn." Apoi sarea: „Du-te şi nu mai păcătui!" Apoi din nou Domnul Isus i-a spus femeii de la fântâna lui Iacob: „Dă-Mi să beau... Du-te şi cheamă-l pe soţul tău." Prima rostire se referă la har, pe când a doua ne aminteşte mai mult de sare.

Ca să ştiţi cum trebuie să răspundeţi fiecăruia. Poate că apostolul Pavel se gândeşte aici în mod deosebit la gnosticii, care se apropiau de coloseni cu doctrine plauzibile. Prin urmare, colosenii trebuiau să fie gata să le răspundă acestor învăţători falşi cu cuvinte de înţelepciune şi credincioşie.

D. Amănunte despre unii din asociaţii lui Pavel (4:7-14)

4:7 Tihic a fost, după câte se pare, cel pe care l-a ales Pavel să ducă această scrisoare de la Roma la Colose. Maclaren îşi imaginează cât de surprins ar fi fost Tihic dacă i s-ar fi spus că „aceste suluri de pergament aveau să supravieţuiască tuturor elementelor de faimă ostentativă ale acestui oraş, şi că numele său avea să fie cunoscut până la sfârşitul timpului, în toată lumea."

Pavel îi asigură aici pe sfinţi că atunci când va sosi, Tihic le va spune toate veştile despre apostol. Din nou suntem impresionaţi de minunata combinaţie de titluri pe care apostolul Pavel le conferă acestui frate, numindu-l **fratele preaiubit şi slujitorul credincios, rob împreună cu mine în Domnul.** Cu cât mai de dorit sunt aceste titluri decât pompoasele apelative ecleziastice acordate oficialilor bisericii în vremea noastră!

4:8 Călătoria lui Tihic la Colose avea să slujească două scopuri. Mai întâi, el avea să le dea sfinţilor o relatare nemijlocită despre Pavel şi însoţitorii lui la Roma, urmând apoi să mângâie inimile colosenilor. Aici din nou termenul a mângâia are mai mult ideea de a întări sau a încuraja (vezi 2:2) decât aceea de a consola. Slujba lui către ei urma să aibă efectul general de a-i ajuta să ia o poziţie hotărâtă împotriva învăţăturii false ce făcea ravagii în vremea aceea.

4:9 Menţionarea numelui **Onisim** ne prezintă minunata relatare cuprinsă în Scrisoarea lui Pavel către Filimon. Onisim a fost un sclav fugar care a căutat să scape de pedeapsă, fugind la Roma. Dar între timp a intrat în legătură cu Pavel, care, la rândul lui, l-a îndrumat spre Cristos. Acum Onisim urma să se întoarcă la fostul său stăpân, Filimon, la Colose. Imaginaţi-vă bucuria credincioşilor de la Colose când vor fi sosit aceşti doi fraţi, cu scrisori din partea lui Pavel! Negreşit ei vor fi stat până seara târziu, copleşindu-i cu întrebări despre condiţiile de la Roma, fiind informaţi despre curajul de care dădea dovadă apostolul în slujba Mântuitorului său.

4:10 Nu se cunosc multe despre **Aristarh** decât faptul că fusese arestat în legătură cu slujirea sa pentru Domnul, aşa cum consemnează Fapte 19:29. Acum el este **deţinut împreună cu** Pavel la Roma.

Marcu este identificat aici drept **vărul lui Barnaba.** Acest tânăr pornise la drum împreună cu Pavel şi Barnaba în călătoriile lor misionare. Datorită eşecului său, însă, Pavel a decis ca Marcu să fie lăsat acasă. Dar Barnaba a insistat să-l ia cu el. Acest lucru a provocat o disensiune între cei doi lucrători creştini mai vârstnici. Acum însă e îmbucurător să aflăm că eşecul lui Marcu nu a fost definitiv, ci că mai târziu a recâştigat încrederea preaiubitului Pavel.

Dacă Marcu va vizita oraşul Colose, sfinţilor de acolo li se spune să-l primească bine. Menţionarea lui Marcu, autorul evangheliei a doua, ne aminteşte de faptul că fiecare din noi scrie o evanghelie, zi de zi:

Fiecare scriem o evanghelie, câte un capitol pe zi, prin fapte, priviri şi cuvinte. Acţiunile ne

definesc — mai fidel decât cuvintele noastre.

Întrebarea se pune: „Care este evanghelia după tine?"

4:11 Un alt coleg de lucru al lui Pavel este numit **Isus, zis şi Iust. Isus** era un nume destul de obişnuit pe vremea aceea, cum este şi astăzi în unele ţări. Este echivalentul grec al numelui ebraic „Iosua". Fără îndoială omului acesta i se spunea şi Iust întrucât prietenii lui creştini au observat incongruitatea ca el să aibă acelaşi nume ca Fiul lui Dumnezeu.

Cei trei oameni mai sus numiţi erau cu toţii iudei convertiţi. Într-adevăr, ei au fost singurii foşti iudei care au lucrat împreună cu Pavel pentru împărăţia lui Dumnezeu şi care s-au dovedit o mângâiere pentru Pavel.

4:12 Când Pavel se pregăteşte să-şi încheie scrisoarea, **Efapfras** îi aminteşte să adauge propriile sale salutări personale către sfinţii preaiubiţi din Colose. Epafras, care era de loc din Colose, îşi aducea mereu aminte de credincioşi în rugăciunile sale, rugându-L pe Domnul ca ei să fie **desăvârşiţi şi cu totul siguri în toată voia lui Dumnezeu.**

4:13 Pavel depune mărturie că Epafras a trudit în rugăciune, nu numai pentru cei din Colose, ci şi pentru creştinii **din Laodiceea şi pentru cei din Hierapolis.** Omul acesta era personal interesat de copiii lui Dumnezeu pe care îi cunoştea. Negreşit el avea o listă foarte lungă de nume pe care le aducea înaintea lui Dumnezeu în rugăciune şi nu ne-am mira dacă am afla că el se ruga în fiecare zi pentru fiecare dintre ei. „El se roagă vârtos pentru voi tot timpul, ca voi să staţi tari, cu convingerea nestrămutată, total consacraţi ţelului de a face voia lui Dumnezeu" (NEB).

4:14 Acum Pavel trimite salutări de la **Luca, doctorul preaiubit, şi Dima.** Găsim aici un studiu al contrastelor. **Luca** călătorise cu Pavel o bună bucată de timp şi probabil îl slujise atât fizic, cât şi spiritual, când a fost bolnav, când a fost prigonit şi întemniţat.

Dima pe de altă parte mersese o vreme cu apostolul, dar până la urmă Pavel a trebuit să spună despre el: „Dima, din dragoste pentru veacul de acum, m-a părăsit şi a plecat la Tesalonic" (2 Tim. 4:10).

E. Salutări şi îndrumări (4:15-18)

4:15 Acum sunt trimise salutări **fraţilor din Laodiceea**, lui **Nimfa şi bisericii din casa lui.** Citim din nou despre biserica din Laodiceea în Apocalipsa 3:14-22. Biserica de acolo a devenit între timp căldicică faţă de lucrurile lui Dumnezeu, adoptând o atitudine materialistă, de mulţumire de sine. Crezând că la asta se rezumă toate, oamenii de acolo nu şi-au dat seama că sunt goi. Manuscrisele nu sunt clare în această privinţă, respectiv dacă aici este pomenit Nymphas (un bărbat) sau Nympha (o femeie). Dar este suficient să observăm că în casa aceea din Colose exista o biserică. În vremea aceea creştinii nu aveau edificii somptuoase, ca cele actuale. Dar sunt sigur că cei mai mulţi dintre noi vor fi de acord că puterea lui Dumnezeu într-o biserică locală este mult mai importantă decât clădirea în sine ori mobilierul elegant. Puterea nu depinde de aceste lucruri fizice; dimpotrivă, clădirile luxoase ale bisericilor adesea constituie o piedică în calea manifestării puterii duhovniceşti.

4:16 După ce va fi fost citită **această epistolă** la Colose, ea trebuia trimisă **bisericii laodicenilor**, pentru a putea fi citită şi acolo. Negreşit lucrul acesta a fost înfăptuit, dar din cele citite la Apocalipsa 3, se pare că laodicenii nu au ţinut seama de mesajul ei, cel puţin nu până la capăt.

Pavel îi îndeamnă pe coloseni ca şi ei să citească epistola care va veni din Laodiceea. Nu putem şti la care scrisoare se referă Pavel aici. Unii cred că este vorba despre aşa-numita „Scrisoare către Efeseni" a lui Pavel. Unele manuscrise străvechi omit cuvintele „în Efes" din Efeseni 1:1. Asta i-a condus pe unii comentatori să creadă că Scrisoarea către Efeseni ar fi fost o scrisoare circulară care trebuia citită în mai multe biserici — de pildă, Efes, Laodiceea, şi apoi Colose. Această părere este sprijinită de faptul că în *Efeseni* găsim atât de puţine referiri personale, comparativ cu cele făcute în Coloseni.[22]

4:17 Lui **Arhip** i se spune să **ia seama bine la slujba pe care a primit-o în Domnul** şi s-o împlinească. Nici aici nu avem suficiente date pentru a şti la care **slujbă** se referă Pavel. Mulţi cred însă că **Arhip** era fiul lui Filimon şi că era activ în biserica din Colose. Versetul va căpăta mai multă semnificaţie dacă în locul lui Arhip vom trece numele nostru şi dacă vom auzi Duhul lui Dumnezeu spunându-ne: **„Ia seama bine la slujba pe care ai primit-o în Domnul, ca s-o împlineşti!"** Fiecare dintre noi a primit o slujbă de la Domnul şi într-o zi ni se va cere socoteală de ceea ce am făcut cu această slujbă, de felul cum ne-am achitat de slujirea noastră.

4:18 În acest punct, apostolul a luat în mână pana, adăugând salutul său personal de încheiere, semnând cu numele ne-evreiesc Pavel. Negreşit gestul acesta a fost mult îngreunat de lanţurile de la mâini, dar ele i-au dat

prilejul să le amintească colosenilor să-şi **aducă aminte de lanţurile** lui. Sunetul peniţei care se contopeşte cu cel al lanţurilor este semnul final că lanţurile predicatorului nu pot lega Cuvântul lui Dumnezeu."[23] Apoi apostolul şi-a încheiat epistola cu cuvintele **Harul să fie cu voi. Amin.**

NOTE FINALE

[1](Intro) George Salmon, *A Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament*, pg. 384.

[2](Intro) *New Bible Commentary*, pg. 1043.

[3](Intro) A. T. Robertson, *Paul and the Intellectuals*, pg. 16.

[4](1:5) J. B. Lightfoot, *Saint Paul's Epistles to the Colossians and to Philemon*,p. 134.

[5](1:6) Atât textele NU, cât şi cele M adaugă „şi merge crescând".

[6](1:11) A. S. Peake, „Colossians," *The Expositor's Greek Testament*, III:499.

[7](1:14) Cuvintele „prin sângele Său" apar cu siguranţă în pasajul paralel de la Efeseni 1:7, dar aici ele nu apar nici în manuscrisele cele mai vechi (NU), nici în textul majoritar (M) în limba greacă.

[8](1:18) Alfred Mace; nu dispunem de alte documente.

[9](1:19) Forma întărită a lui *oikeō* care se foloseşte aici (*katoikeō*) sugerează aşezarea sau acomodarea într-o locuinţă.

[10](1:22) Charles R. Erdman, *Epistle of Paul to the Colossians and Philemon*, pg. 46.

[11](1:23) Elina are doi termeni pentru „dacă" (*ei* şi *ean*) şi mai multe construcţii gramaticale prin care se redă tipul de condiţie avut în vedere de scriitor sau vorbitor. Aici *ei* folosit cu indicativul *epimenete* este o condiţie de categoria întâi (Pavel consideră de la sine înţeles faptul că ei *vor* continua).

[12](1:23). Pridham; nu dispunem de alte documente.

[13](2:2) Alfred Mace; nu dispunem de alte documente.

[14](2:9) Marvin Vincent, *Word Studies in the New Testament*, II:906.

[15](2:14) F. B. Meyer.

[16](2:18) Termenul *nu* este omis din textul NU, dar înţelesul rezultant ar fi acelaşi. Dacă ei au văzut sau nu ceva, totul a fost o deşertăciune firească.

[17](3:2) Robertson, *Intellectuals*, pg. 149.

[18](3:2) F. B. Hole, *Paul's Epistles, Volume Two*, pg. 105.

[19](3:11) J. C. Ryle, *Holiness*, pg. 436, 455.

[20](3:12) W. E. Vine, *Expository Dictionary of New Testament Words*, pg. 56.

[21](4:2) Guy King, *Crossing the Border*, pg. 111.

[22](4:16) Pe de altă parte, întrucât Pavel a stat trei ani la Efes, e normal să presupunem că-i va fi cunoscut pe atât de mulţi dintre ei încât ar fi fost precar să aleagă doar câţiva dintre ei, de teamă să nu-i jignească pe alţii.

[23](4:18) *New Bible Commentary*, p. 1051.

[24](4:18) Robertson, *Intellectuals*, pg. 211.

BIBLIOGRAFIE
(Coloseni şi Filimon)

Carson, Herbert M. *The Epistles of Paul to the Colossians and to Philemon*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1960.

English, E. Schuyler. *Studies in the Epistle to the Colossians*. New York: Our Hope Press, 1944.

Eerdman, Charles R. *Epistles of Paul to the Colossians and Philemon*. Philadelphia: Westminster Press, 1933.

King, Guy. *Crossing the Border*. Londra: Marshall, Morgan and Scott, Ltd., 1957.

Lightfoot, J. B. *Saint Paul's Epistle to the Colossians and to Philemon*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, retipărire a ed. 1879, publicată de MacMillan.

Maclaren, Alexander. „Colossians and Philemon," *The Expositor's Bible*. Londra: Hodder and Stoughton, 1888.

Meyer, H. A. W. *Critical and Exegetical Handbook to the Epistles to the Philippians and Colossians*. New York: Funk and Wagnalls, 1884.

Nicholson, W. R. *Popular Studies in Colossians: Oneness with Christ*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1903.

Peake, Arthur S. „Colossians," *The Expositor's Greek Testament*. Vol. 3. Grand Rapids: Wm.B.Eerdmans Publishing Co., 1961.

Robertson, A. T. *Paul and the Intellectuals*. Nashville: Sunday School Board of the Southern Baptist Convention, 1928.

Rutherfurd, John. *St. Paul's Epistles to Colossae and Laodicea*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1908.

Sturz, Richard. *Studies in Colossians*. Chicago: Moody Press, 1955.

Thomas, W. H. Griffith. *Studies in Colossians and Philemon*. Grand Rapids: Baker Book House, 1973.

Vine, W. E. *The Epistle to the Philippians and Colossians*. Londra: Oliphants, 1955.

PRIMA EPISTOLĂ CĂTRE TESALONICENI

Introducere

„Această scrisoare, mai mult decât oricare din scrierile lui Pavel, se remarcă prin supleţea, gingăşia şi căldura ei... nu vom găsi aici nici o controversă."
— W. Graham Scroggie

I. Locul unic în canon

De obicei prima carte scoasă de orice autor renumit se bucură de o preţuire deosebit de mare, fiind apreciată drept o realizare majoră la o dată timpurie în cariera sa, reliefând o excepţională calitate de a comunica. E posibil ca Întâi Tesaloniceni să fi fost prima sa Epistolă inspirată. Cantitatea extraordinar de mare de învăţătură creştină pe care apostolul a reuşit s-o comprime în scurta sa şedere la Tesalonic reiese clar şi din numărul mare de doctrine pe care le dezbate, cum tesalonicenii aflaseră deja.

Astăzi o majoritate covârşitoare a creştinilor evanghelici cred în ea şi aşteaptă cu bucurie a doua venire a Domnului nostru Isus Cristos. Dar nu întotdeauna a fost aşa. Revigorarea interesului pentru această doctrină, în special prin scrierile primilor membri ai confesiunii Brethren (textual: „fraţii", echivalentul „Creştinilor după Evanghelie" din România, n.tr.) din Marea Britanie (1825-1850) se datorează în bună parte studiului cărţii Întâi Tesaloniceni. Fără această scurtă scrisoare, nu am avea înţelegerea necesară privitoare la diversele aspecte legate de revenirea lui Cristos.

II. Paternitatea

Practic nici un cărturar biblic nu neagă că această carte este o autentică epistolă pauliană. După cum se exprimă J. E. Frame: dovezile în sprijinul autenticităţii paternităţii pauline a epistolei sunt suficiente, ele putând fi negate doar de cei care ar îndrăzni să susţină că Pavel n-a trăit niciodată sau că nici una din scrisorile sale nu s-a păstrat.

Dovezile externe ale paternităţii pauline a scrisorii pot fi găsite la Policarp, Ignaţius şi Iustin, precum şi în Canonul lui Marcion şi în Canonul Muratorian (acestea fiind două liste de cărţi considerate în perioada primară drept Scripturi inspirate, prima eretică iar a doua ortodoxă, adică drept-credincioasă).

Dovezile interne constau în prezenţa unui vocabular şi stil caracteristic apostolului Pavel, precum şi în viziunea care se desprinde din textul epistolei, despre un tată duhovnicesc, cu inima caldă. Referirile istorice coincid cu evenimentele descrise în cartea Faptele Apostolilor. Atât la 1:1, cât şi la 2:18, scriitorul se identifică drept: Pavel.

III. Data

Întâi Tesaloniceni a fost scrisă de la Corint în timpul şederii sale de optsprezece luni în acel oraş, la scurt timp după venirea lui Timotei la Pavel (1 Tes. 3:6; 2:17). Întrucât se crede că Galio (Fapte 18) şi-a preluat funcţia de proconsul la începutul verii anului 51 d.Cr., rezultă că Pavel a venit în acest oraş pe la începutul anului 50, redactându-şi epistola la scurt timp după aceea. Aproape toţi cărturarii sunt de părere că Întâi Tesaloniceni a fost scrisă pe la începutul anilor cincizeci, mai precis în anul 50 sau 51 d.Cr., la numai douăzeci de ani după Înălţarea Domnului nostru la cer.

IV. Fondul şi temele principale

Lumina evangheliei a străpuns întunericul ce domnea la Tesalonic, cu ocazia celei de-a doua călătorii misionare a lui Pavel (Fapte 17:1-10).

După eliberarea lui Pavel şi Sila din închisoarea de la Filipi, aceştia au pornit spre Tesalonic, trecând prin Amfipolis şi Apolonia. În vremea aceea, cetatea Tesalonic avea o poziţie strategică, pe plan comercial şi politic.

Conform obiceiului său, Pavel s-a dus la sinagoga din localitate, prezentând dovezi

din VT, potrivit cărora Mesia trebuia să sufere, să moară şi apoi să învie din morţi. După aceea Pavel a declarat că Isus din Nazaret este Mesia cel făgăduit. Unii dintre iudei au fost convinşi, devenind credincioşi creştini şi alăturându-li-se lui Pavel şi Sila. De asemenea, mulţi dintre prozeliţii greci şi câteva dintre femeile de marcă ale cetăţii au fost cu toţii convertiţi, după care a urmat reacţia. Acei iudei care *nu* au crezut au început imediat să adune o gloată de elemente turbulente din piaţa oraşului, incitându-i şi înconjurând casa lui Iason, unde stăteau Pavel şi Sila. Negăsindu-i pe predicatori acolo, i-au târât pe Iason şi pe câţiva dintre ceilalţi credincioşi în faţa mai-marilor oraşului (politarhii), acuzându-i că au întors lumea pe dos, negreşit acesta fiind un compliment involuntar! Apoi i-au acuzat pe creştini că ar fi uneltit răsturnarea lui Cezar, prin promovarea altui rege, numit Isus. Politarhii au fost cuprinşi de nelinişte la auzul acestor acuzaţii. Şi astfel le-au cerut lui Iason şi colegilor săi să depună cauţiune, poruncindu-le, probabil, să părăsească oraşul. Apoi Iason şi ceilalţi au fost puşi în libertate.

Fraţii creştini de la Tesalonic au hotărât că ar fi mai înţelept ca predicatorii să părăsească oraşul, drept care i-au ajutat să plece în cursul nopţii spre Bereea.

Întru totul remarcabil este că la plecarea lui Pavel şi Sila, în urma lor a rămas o adunare de credincioşi instruiţi, de pe acum, în doctrinele credinţei — credincioşi care au rămas neclintiţi în prigoanele ce au urmat. Ar fi uşor să deducem de la Fapte 17:2 că Pavel şi însoţitorii lui au stat la Tesalonic doar trei sabaturi. Mai corect este însă să presupunem că această perioadă de trei săptămâni reprezintă doar durata cursului pe care l-au predat *în sinagogă*. Pavel şi echipa lui au petrecut însă circa trei luni *în cetatea* Tesalonic. Scrisorile trimise de apostol tesalonicenilor arată că aceştia aveau cunoştinţe temeinice despre doctrina creştină, pe care nu şi le-ar fi putut însuşi în doar trei sau patru săptămâni.

De la Bereea, Pavel s-a dus la Atena (Fapte 17:15). Acolo a aflat că credincioşii din Tesalonic erau prigoniţi, drept care a încercat să-i viziteze, dar Satan i-a pus piedici (1 Tes. 2:17, 18). Prin urmare, Pavel l-a trimis pe Timotei la ei (3:1, 2), acesta revenind cu veşti, în general bune (3:6-8), care l-au determinat pe apostol să scrie această scrisoare. În ea, apostolul îşi apără misiunea de atacurile calomniatoare ce i s-au adus şi se pronunţă pentru separarea de imoralitatea ce făcea ravagii în cultura respectivă. De asemenea, el corectează unele concepţii greşite pe care le aveau credincioşii tesaloniceni despre cei ce au murit în Cristos, mustrându-i pe cei ce s-au lăsat de lucru, pe motiv că venirea Domnului este aproape. De asemenea, îi îndeamnă pe sfinţi să-i respecte pe liderii spirituali.

Una din cele mai importante teme în cartea Întâi Tesaloniceni este întoarcerea Domnului Isus, care este amintită cel puţin o dată în fiecare din cele cinci capitole. G. R. Harding Wood a însumat toate aceste referiri, realizând o minunată sinopsă:

Creştinul care aşteaptă întoarcerea Domnului Isus nu mai are loc pentru: (1) idoli în inima sa (1:9, 10); (2) pentru lâncezeală şi dormitare în slujirea sa (2:9, 19); (3) pentru dezbinări în rândurile credincioşilor (3:12, 13); (4) pentru deprimare în mintea sa (4:13-18); sau (5) pentru păcat în viaţa sa (5:23).[2]

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTARE (1:1)

II. RELAŢIILE PERSONALE ALE LUI PAVEL CU TESALONICENII (1:2-3:13)
- A. Elogiile aduse de Pavel tesalonicenilor (1:2-10)
- B. Recapitularea slujbei, mesajului şi conduitei lui Pavel la Tesalonic (2:1-12)
- C. Recapitularea răspunsului dat de tesaloniceni la Evanghelie (2:13-16)
- D. Explicaţia eşecului lui Pavel de a reveni la Tesalonic (2:17-20)
- E. Misiunea lui Timotei la Tesalonic (3:1-10)
- F. Rugăciunea concretă a lui Pavel (3:11-13)

III. ÎNDEMNURI PRACTICE (4:1-5:22)
- A. Sfinţirea ce împlineşte voia lui Dumnezeu (4:1-8)
- B. Dragostea care se gândeşte la alţii (4:9, 10)
- C. Viaţa care le vorbeşte celor din afară (4:11, 12)

D. Nădejdea care-i mângâie pe credincioşi (4:13-18)
E. Ziua Domnului (5:1-11)
F. Diverse sfaturi oferite sfinţilor (5:12-22)

IV. SALUTĂRI FINALE CĂTRE TESALONICENI (5:23-28)

Comentariu

I. SALUTARE (1:1)

Scrisoarea începe cu numele a trei oameni care fuseseră acuzaţi că au întors lumea pe dos — acuzaţie ce le fusese adusă ca ocară, dar care constituia, în fapt, un omagiu la adresa lor.

Pavel este autorul epistolei. **Silvan şi Timotei** îl însoţeau în călătoriile sale, în această vreme, drept care Pavel a menţionat şi numele lor. **Silvan** este probabil identic cu Sila, cel care a cântat împreună cu Pavel acel duet minunat în temniţa din Filipi (Fapte 16:25). **Timotei** este fratele mai tânăr de la Listra, care s-a alăturat lui Pavel cu puţin înainte de călătoria la Tesalonica (Fapte 16:1).

Scrisoarea a fost scrisă **către biserica tesalonicenilor, care este în Dumnezeu Tatăl şi în Domnul Isus Cristos**. Termenul original tradus de noi prin *biserică* era utilizat pe vremea aceea pentru a desemna orice fel de adunare. Prin urmare, Pavel vrea să precizeze că aceasta nu era o adunare păgână, ci una care are de a face cu **Dumnezeu** ca **Tată şi** cu **Isus Cristos** ca **Domn**.

Salutul **har... şi pace** îmbrăţişează cele mai alese binecuvântări de care poate avea cineva parte de această parte a raiului. **Harul** este favoarea nemeritată din partea lui Dumnezeu, asupra oricărui aspect al vieţii noastre. **Pacea** este liniştea şi încrederea netulburată cu care înfruntăm împrejurările zguduitoare şi neaşteptate din viaţa aceasta. **Harul** este cauza iar **pacea** efectul. Pavel repetă cele două nume divine, ca sursă co-egală a binecuvântărilor, de data aceasta adăugând pronumele personal **nostru** cuvântului **Tatăl**.[3]

II. RELAŢIILE PERSONALE ALE LUI PAVEL CU TESALONICENII (1:2-3:13)

A. Elogiile aduse de Pavel tesalonicenilor (1:2-10)

1:2, 3 Ori de câte ori s-a rugat, Pavel i-a menţionat pe tesaloniceni. (Suntem noi oare tot atât de statornici în pomenirea fraţilor şi surorilor noastre de credinţă?) Şi întotdeauna s-a rugat cu **mulţumiri** pentru ei, **aducându-şi aminte de lucrarea credinţei** lor, de **munca dragostei** lor şi de **răbdarea nădejdii** lor.

Lucrarea credinţei lor se referă probabil mai cu seamă la convertirea lor la Dumnezeu. Descrierea **credinţei** drept o **lucrare** ne aminteşte de acea ocazie când nişte oameni L-au întrebat pe Isus: „Ce să facem ca să lucrăm lucrările lui Dumnezeu?" La care Isus le-a răspuns: „Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca voi să credeţi în Cel pe care L-a trimis El" (Ioan 6:28, 29). În această privinţă, credinţa este un act sau o faptă. Dar nu este truda prin care un om dobândeşte vreun merit sau cu care se poate mândri. De fapt, este singura lucrare pe care o poate face omul fără să-I răpească lui Cristos gloria Sa de Mântuitor şi fără să nege propriul său statut de păcătos neputincios. Credinţa este o lucrare nemeritorie prin care creatura Îl recunoaşte pe Creatorul Său iar păcătosul Îl recunoaşte pe Mântuitorul Său. Sintagma **lucrarea credinţei** presupune şi *viaţa* credinţei, care urmează convertirii.

Pe lângă **lucrarea credinţei**, Pavel şi-a adus aminte de **lucrarea dragostei**. Asta se referă la slujirea lor pentru Dumnezeu, motivată de **dragostea** faţă de Domnul Isus. Creştinismul nu este o viaţă pe care trebuie s-o răbdăm, doar pentru a ne face datoria, ci este o Persoană care trebuie slujită din dragoste. A fi sclavul Lui înseamnă o libertate desăvârşită iar „dragostea pentru El transformă monotonia în bucurie divină." Pusă alături de dragoste, motivaţia izvorâtă din dorinţa după profit este o jalnică şi ieftină manevră. Dragostea pentru Cristos atrage un gen de slujire pe care toţi dolarii din lume nu ar putea-o inspira vreodată. Tesalonicenii erau o mărturie vie a acestei realităţi.

În fine, Pavel a mulţumit pentru **răbdarea nădejdii** lor, adică faptul că Îl aşteptau cu statornicie pe Isus. Ei fuseseră prigoniţi pentru poziţia fermă ce o adoptaseră pentru Cristos. Dar în această armură de „răbdare plină de tenacitate", cum se exprimă Phillips, au început să apară fisuri.

Locul unde se face aducerea aminte este

redat prin sintagma: **înaintea lui Dumnezeu şi Tatăl nostru**. Când Pavel a pătruns în prezenţa lui Dumnezeu, prin rugăciune, el a recitat realitatea naşterii spirituale şi a creşterii sfinţilor, aducând mulţumiri pentru credinţa, dragostea şi nădejdea lor.

1:4 Apostolul era sigur că aceşti sfinţi au fost aleşi **de Dumnezeu** înainte de întemeierea lumii. De unde ştia el însă acest lucru? Printr-o presupusă capacitate supranaturală de a cunoaşte? Nu, ci el ştia că ei se aflau printre cei aleşi prin modul în care au primit evanghelia.

Doctrina **alegerii**[4] ne învaţă că Dumnezeu i-a ales pe unii oameni în Cristos înainte de întemeierea lumii (Ef. 1:4). Dar această doctrină *nu* ne învaţă că El i-ar fi ales pe alţii să fie osândiţi. Dacă oamenii ajung să fie în cele din urmă pierduţi, asta se datorează păcatului şi necredinţei lor.

Aceeaşi Biblie care ne învaţă doctrina alegerii ne învaţă şi doctrina responsabilităţii omului sau a liberului arbitru. Dumnezeu face o ofertă veritabilă de mântuire tuturor oamenilor de pretutindeni. Oricine vine la Cristos va fi primit cu căldură.

Aceste două doctrine, alegerea şi libertatea de a alege, creează un conflict ireconciliabil în mintea oamenilor. Dar Biblia le prezintă pe ambele; prin urmare, avem datoria de a crede în amândouă, chiar dacă nu reuşim să le armonizăm.

Noi nu ştim cine sunt cei aleşi, drept care trebuie să vestim evanghelia în toată lumea. Păcătoşii nu pot invoca doctrina alegerii ca scuză pentru a nu crede. Dacă ei se vor pocăi şi vor crede în Domnul Isus Cristos, Dumnezeu îi va mântui.

1:5 Prin **Evanghelia noastră** Pavel nu se referă la vreun alt mesaj decât cel vestit de ceilalţi apostoli. Conţinutul era acelaşi, singura deosebire constând în solii prin care era vestită. Tesalonicenii nu trataseră mesajul doar ca pe o prelegere de teme religioase. Desigur, ei primiseră mesajul, dar **nu numai în cuvânt.**

Mesajul le-a fost adus **cu putere şi cu Duhul Sfânt şi cu o mare siguranţă**. (1) **Cu putere**. Mesajul acţiona în viaţa lor cu energie supranaturală, producând în ei mustrarea şi convingerea de păcat, pocăinţa şi convertirea. (2) **Cu Duhul Sfânt**. Puterea aceasta era produsă în ei de Duhul Sfânt. (3) **Cu multă asigurare**. Pavel a predicat mesajul cu multă încredere. Tesalonicenii l-au acceptat **cu multă siguranţă**, ca pe cuvântul lui Dumnezeu. Urmarea acestor lucruri în viaţa lor a fost deplina asigurare a credinţei.

Acum Pavel le aminteşte despre propria sa conduită pe când se afla printre ei. El nu numai că a predicat evanghelia, dar a şi trăit o viaţă consonantă cu această evanghelie. Cea mai bună predică este o viaţă de sfinţenie.

1:6 Şi astfel Pavel putea spune: **„Voi aţi devenit adepţi ai noştri şi ai Domnului."** Poate ne-am fi aşteptat să spună: „ai Domnului şi ai noştri", punându-L pe Domnul pe locul întâi. Dar aici apostolul redă ordinea în care s-au petrecut lucrurile, căci ei au luat cunoştinţă despre Domnul mai întâi prin viaţa apostolului.

Ce mare e responsabilitatea pe care o avem, când ne gândim că oamenii trebuie să fie în stare să-L vadă pe Cristos în noi! Şi noi ar trebui să putem afirma alături de Pavel: „Imitaţi-mă pe mine, după cum şi eu Îl imit pe Cristos" (1 Cor. 11:1).

Observaţi că au primit cuvântul cu bucurie şi în multe necazuri. Aşa au imitat ei pe Domnul şi pe apostol. Pe plan exterior, ei au fost înconjuraţi de necazuri, dar în interior erau plini de bucurie. Ce combinaţie neobişnuită! Omul lumesc nu poate trăi simultan şi experienţa bucuriei, şi a necazului, căci pentru el necazurile sunt contrariul bucuriei. Dar creştinul are o bucurie a Duhului Sfânt, care nu depinde de împrejurări. Pentru el contrariul bucuriei este păcatul.

Necazurile îndurate de ei se datorau prigoanelor ce s-au abătut peste ei din pricina convertirii lor.

1:7 Tesalonicenii au devenit creştini model. Mai întâi, pilda lor de bucurie chiar pe când erau prigoniţi a fost un exemplu pentru credincioşii din **Macedonia şi Ahaia**, adică pentru toţi creştinii din Grecia.

1:8 Dar mărturia lor nu s-a oprit aici, ci ei au devenit nişte creştini reproductivi. Ca vălurelele concentrice provocate de aruncarea unei pietre în apă, **cuvântul Domnului** s-a răspândit în cercuri concentrice tot mai cuprinzătoare: mai întâi, **în Macedonia şi Ahaia**, apoi **pretutindeni**. Curând vestea despre **credinţa** lor **faţă de Dumnezeu** s-a răspândit atât de mult, încât Pavel nu a mai avut nevoie să vorbească despre ea, căci oamenii o cunoşteau deja.

Noi nu am fost rânduiţi de Dumnezeu să fim puncte terminale ale binecuvântărilor, ci canale prin care să se reverse aceste binecuvântări spre alţii. Dumnezeu străluceşte în inima noastră pentru ca acea lumină să se răsfrângă şi asupra altora (2 Cor. 4:6, tradu-

cerea JND). Dacă am sorbit cu adevărat din apa mântuirii, atunci râuri de apă vie se vor revărsa spre cei din jurul nostru (Ioan 7:37, 38).

1:9 Era îndeobşte cunoscut faptul că atunci când apostolul şi colegii lui s-au dus la Tesalonic, au avut parte de o primire regală. De asemenea a ajuns să fie cunoscut de toţi faptul că în viaţa multor oameni de acolo s-a produs o transformare radicală. Ei s-au **întors la Dumnezeu de la idolii** păgâni, nu de la idoli la Dumnezeu. Cu alte cuvinte, ei **s-au întors la Dumnezeu** şi au constatat că El este pe deplin satisfăcător, aşa încât n-au mai găsit nici o safisfacţie în idolii lor, abandonându-i.

Privirea ce l-a topit pe Petru,
Faţa văzută de Ştefan,
Inima ce a plâns cu Maria —
Singura ce ne poate smulge de lângă idoli.
— Ora Rowan

Să nu scăpăm atmosfera de încântare şi fior divin ce învăluie această relatare despre doi oameni care vizitează o cetate păgână, ducând cu ei cuvântul Domnului, predicând evanghelia cu puterea Duhului, după care se produce miracolul regenerării, oamenii devenind atât de captivaţi de Mântuitorul încât îşi părăsesc idolii de care erau mai înainte nedezlipiţi. Curând după aceea se încheagă o adunare de credincioşi care Îl laudă pe Dumnezeu, trăind o viaţă de sfinţenie, îndurând cu bărbăţie prigoanele şi câştigând alte suflete la Cristos. Cu adevărat slujirea Domnului este cea mai nobilă dintre chemările de care puteam avea parte în viaţă!

1:10 Nu numai că tesalonicenii slujeau un Dumnezeu viu şi adevărat (în contrast cu idolii falşi şi lipsiţi de viaţă), ci, în plus, aşteptau pe Domnul Isus. Observaţi detaliile aşteptării lor:

1. Persoana: **Fiul Lui**
2. Locul: **din cer**
3. Făgăduinţa: **pe care L-a înviat dintre cei morţi**
4. Numele scump: **pe Isus**
5. Perspectivele: **care ne scapă de mânia viitoare**

Astfel în versetele 9 şi 10 avem cele trei aspecte ale experienţei tesalonicenilor:

Întoarcerea (comparaţi lucrarea credinţei, v. 3)

Slujirea (comparaţi lucrarea dragostei, versetul 3)

Aşteptarea (comparaţi răbdarea nădejdii, v. 3)

G. R. Harding Wood[5] le analizează în felul următor:

Urmarea: aşteptându-L pe Dumnezeu
Slujirea: privind ogoarele
Aşteptarea: aşteptându-L pe Isus

Tesalonicenii Îl aşteptau pe Fiul lui Dumnezeu din ceruri. Asta presupune posibilitatea ca El să vină în timpul vieţii lor, adică *în orice clipă* din viaţa lor. Iminenta reîntoarcere a Domnului Isus este nădejdea creştinului, pe care o găsim în multe pasaje din NT, dintre care redăm pe cele mai importante:

Luca 12:36: „Şi voi înşivă fiţi ca nişte oameni care îşi aşteaptă stăpânul."
Romani 8:23: „...aşteptând adopţiunea, răscumpărarea trupului nostru."
1 Corinteni 11:26: „Căci ori de câte ori mâncaţi această pâine şi beţi acest pahar vestiţi moartea Domnului până va veni El."
2 Corinteni 5:2: „Căci în aceasta gemem, dorind cu înfocare să fim îmbrăcaţi cu locuinţa care este din cer."
Galateni 5:5: „Căci noi, prin Duhul, aşteptăm cu nerăbdare nădejdea neprihănirii prin credinţă."
Filipeni 3:20: „Dar cetăţenia noastră este în ceruri, de unde şi aşteptăm pe Mântuitorul, Domnul Isus Cristos."
Filipeni 4:5: „Domnul este aproape."
Tit 2:13: „Aşteptând binecuvântata nădejde şi slăvita arătare a măreţului nostru Dumnezeu şi Mântuitor Isus Cristos."
Evrei 9:28: „Celor care Îl aşteaptă cu dor El Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ci a mântuirii."
Iacov 5:7-9: „Prin urmare, fiţi răbdători, fraţilor, până la venirea Domnuui... căci venirea Domnului este aproape... Judecătorul este chiar la uşă."
1 Petru 4:7: „Dar sfârşitul tuturor lucrurilor este aproape."
1 Ioan 3:3: „Şi oricine are această nădejde în El se curăţă, după cum El este curat."
Iuda 21: „...aşteptând îndurarea Domnului nostru Isus Cristos pentru viaţa veşnică."
Apocalipsa 3:11: „Eu vin curând!" 22:7: „Iată, Eu vin curând!" 22:12: „Şi iată, Eu vin curând..." 22:20: „«Da, Eu vin curând». Amin! Vino, Doamne Isuse!"

Creştinul ştie că s-ar putea să treacă prin moarte, dar mai ştie şi aceea că Domnul poate veni în orice clipă şi că, în acest caz, el va intra în cer fără să mai treacă prin moarte.

Nici o profeţie din Scriptură nu mai

trebuie să se împlinească înainte de venirea lui Cristos ca să-i ia pe ai Săi la El. Venirea Domnului este *următorul mare eveniment* din programul lui Dumnezeu.

Noi nu am putea aştepta revenirea Domnului în orice clipă, dacă mai întâi ar trebui să intervină o altă perioadă de timp. Dar concepţia potrivit căreia Răpirea va avea loc înaintea Marii Strâmtorări este singura care îi permite credinciosului să aştepte venirea lui Cristos în ziua de azi. Alte concepţii presupun repudierea caracterului iminent al revenirii Sale.

Cel pe care Îl aşteptăm noi este Isus, Izbăvitorul nostru **de mânia viitoare**. Acest mod de a descrie venirea Mântuitorului poate fi înţeles în două feluri:

1. El ne izbăveşte de pedeapsa veşnică pentru păcatele noastre. Pe cruce El a îndurat **mânia** lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre. Prin credinţa în El, nouă ni se atribuie acum valoarea lucrării Sale, ni se trece în contul nostru. De acum înainte, nu mai este nici o condamnare pentru noi, deoarece noi suntem în Cristos Isus (Rom. 8:1).

2. De asemenea, El ne izbăveşte de acea perioadă de judecată ce va veni, când **mânia** lui Dumnezeu va fi turnată peste lumea care L-a respins pe Fiul Său. Această perioadă se numeşte Marea Strâmtorare (sau Tribulaţia), precum şi Necazul lui Iacob (Dan. 9:27; Mat. 24:4-28; 1 Tes. 5:1-11; 2 Tes. 2:1-12; Apo. 6:1-19:10).

B. Recapitularea slujbei, mesajului şi conduitei lui Pavel la Tesalonic (2:1-12)

2:1 În ultima parte a versetului 1:5, Pavel a făcut o scurtă aluzie la caracterul şi conduita sa, pe timpul şederii sale la Tesalonic. Acum el se lansează într-o recapitulare mai detaliată a slujbei, mesajului şi stilului său de viaţă.

Ideea centrală este că slujba principală a unui creştin este o slujbă *de caracter*. Cu alte cuvinte, ceea ce suntem este cu mult mai important decât ceea ce spunem. Influenţa inconştientă pe care o răspândim are o înrâurire mult mai profundă decât influenţa noastră conştientă, după cum se exprimă şi James Denney:

> Caracterul unui creştin este singurul său capital cu care porneşte el la lucru. În mai toate celelalte îndeletniciri din viaţă, e posibil ca cineva să înainteze, indiferent de natura caracterului său, cu condiţia ca soldul contului său de la bancă să fie pozitiv. În schimb, când un creştin şi-a pierdut caracterul, şi-a pierdut totul.[6]

Misionarul martir Jim Elliot a scris în jurnalul său:

> În lucrarea spirituală, ca în nici o altă lucrare, caracterul lucrătorului va imprima calitatea lucrării sale. Shelley şi Byron au scris poezie de calitate, în pofida faptului că au fost pe plan moral nişte libertini. Wagner a creat muzică de calitate, în pofida imoralităţii sale. Nu tot aşa stau lucrurile în lucrarea pentru Dumnezeu. Pavel nu avea nici o ezitare în a îndrepta privirile oamenilor spre caracterul şi modul său de viaţă, ca dovadă a cuvântului vestit de el tesalonicenilor. De nouă ori în această epistolă el exclamă: „Voi ştiţi", referindu-se prin aceasta la prilejul tesalonicenilor de a fi observat nemijlocit viaţa particulară şi publică a apostolului. Pavel s-a dus la Tesalonic şi a trăit o viaţă prin care a ilustrat cu prisosinţă mesajul predicat. Ba mai mult, de la ilustraţie a trecut la o dovadă convingătoare, de necontestat. Nici nu e de mirare că azi se face atâta lucru de mântuială în Împărăţie, dacă privim la caracterul unora dintre lucrători![7]

Poate că în aceste versete apostolul se apără de acuzaţia falsă adusă de criticii săi. În orice caz, mai întâi el aminteşte tesalonicenilor că lucrarea lui a fost rodnică, ei înşişi fiind o dovadă concludentă în acest sens. Ei ştiau că vizita lui nu fusese în zadar. Ei înşişi fuseseră convertiţi, constituindu-se apoi într-o adunare.

2:2 Apoi slujba lui fusese neînfricată. Toate împotrivirile de care a avut parte, toate maltratările la Filipi, inclusiv întemniţarea sa împreună cu Sila, nu l-au înfricat, nu l-au descurajat şi nu l-au intimidat pe apostol, ci el a mers înainte, ajungând până la Tesalonic. Acolo, îmboldit de un curaj pe care numai Dumnezeu putea să i-l dea, el a predicat evanghelia în pofida multor conflicte. O persoană mai puţin robustă ar fi găsit negreşit suficiente motive teologice care să justifice o presupusă chemare din partea lui Dumnezeu de a vesti evanghelia unui auditoriu mult mai dispus să asculte mesajul. Nu şi Pavel însă! El a predicat mesajul fără teamă, în pofida multor împotriviri, pentru că era plin de Duhul.

2:3 Îndemnul adresat de apostol de a crede în evanghelie era adevărat cu privire la sursă, curat ca motivaţie şi fiabil ca metodă. În ce priveşte sursa, îndemnul nu izvora

dintr-o doctrină falsă, ci din adevărul lui Dumnezeu. În ce priveşte motivaţia, apostolul îi privea pe tesaloniceni neegoist, ci având în vedere doar binele lor, fără nici o dorinţă ascunsă sau necurată. În ce priveşte metoda, nu exista nici un plan ascuns de a-i înşela. Se pare că duşmanii lui geloşi îl acuzau de erezie, de pofte şi de viclenie.

2:4 Pentru Pavel slujba constituia o misiune sacră ce i s-a încredinţat. El era un ispravnic **aprobat de Dumnezeu** iar **evanghelia** era comoara de mare preţ pe care i-o **încredinţase** Dumnezeu. El avea responsabilitatea de a-l fi plăcut lui Dumnezeu prin vestirea cu credincioşie a mesajului, indiferent de reacţia omului! Lui Pavel îi era limpede că nu putea să placă atât lui Dumnezeu, cât şi omului, drept care s-a hotărât să-l fie plăcut lui **Dumnezeu, care ne cercetează inimile**, răsplătindu-ne apoi cum se cuvine.

Un ispravnic are obligaţia de a fi pe placul celui ce-i dă simbria. Predicatorii sunt ispitiţi uneori să nu predice tot adevărul, de teama repercusiunilor ce le vor atrage din partea celor care contribuie la sprijinul lor financiar. Dar Dumnezeu este Stăpânul şi El ştie atunci când mesajul este diluat sau suprimat.

2:5 În versetele 5-12 Pavel relatează comportamentul lui la Tesalonic; procedând astfel, el a lăsat un splendid model de urmat pentru toţi slujitorii lui Cristos.

Mai întâi, el nu s-a pretat niciodată la flatare sau nesinceritate pentru a-şi realiza obiectivele. Cuvintele lui au fost cinstite şi transparente, iar motivele sale nefăţarnice.

În al doilea rând, el nu s-a folosit niciodată de lucrarea Domnului ca de o **haină** sub care să se ascundă vreo dorinţă egoistă de a se îmbogăţi. Slujba lui nu a fost un paravan după care să se ascundă **lăcomia**.

Pentru a infirma orice acuzaţie de flatare, el apelează la sfinţi. Dar pentru a infirma orice ideea de **lăcomie**, el apelează la **Dumnezeu**, Singurul care poate citi până în adâncul inimii omului.

2:6 Avem aici încă un prilej de a cunoaşte caracterul ireproşabil al acestui mare om al lui Dumnezeu. **Ca apostoli ai lui Cristos**, atât el, cât şi colegii săi erau îndreptăţiţi să primească ajutor financiar (numit aici **slavă**) din partea tesalonicenilor. Dar ei erau hotărâţi să nu fie o povară pentru ei, drept care au lucrat zi şi noapte, pentru a-şi asigura singuri cele necesare traiului. La Corint alta fusese situaţia. Acolo Pavel a lucrat pentru a nu le da criticilor săi vreun temei să-l acuze că a predicat pentru bani. La Tesalonic el a lucrat pentru că sfinţii erau săraci şi prigoniţi, nevoind să mai adauge la povara pe care trebuiau s-o ducă.

2:7 În loc să facă pe şeful cu beneficiarii făgăduinţelor lui Dumnezeu, apostolul a fost blând în mijlocul lor, ca o doică ce îngrijeşte cu drag de copiii ei. Pavel şi-a dat seama că noii convertiţi aveau nevoie de creştere şi astfel şi-a desfăşurat misiunea cu toată solicitudinea unei mame devotate.

2:8 Atât de profund a fost ataşamentul lui faţă de ei, încât apostolul a fost gata să împartă cu ei ce avea, mai degrabă decât să ia de la ei. Asta pentru că apostolul Pavel nu vestea **evanghelia lui Dumnezeu** într-o manieră rece, detaşată, ci vărsându-şi tot sufletul pentru ei. El i-a iubit. Or, dragostea nu se uită la preţul pe care trebuie să-l plătească. Asemenea Stăpânului său, Pavel nu a venit să i se slujească, ci să slujească el însuşi şi să-şi dea viaţa (Marcu 10:45).

2:9 O altă dovadă a altruismului lui Pavel se poate observa aici, anume în faptul că el a lucrat în meseria de confecţionare de corturi, pentru a-şi câştiga existenţa şi a nu fi o povară pentru ei, în vestirea evangheliei şi slujirea lor. Deşi este drept că predicatorul evangheliei este îndreptăţit să primească sprijin financiar din partea altor creştini, este recomandabil ca el să se lipsească, din când în când, dacă este nevoie, de acest suport financiar. Un adevărat slujitor al lui Cristos va continua să predice evanghelia, fie că va primi bani, fie că va trebui să-şi câştige existenţa prin munca sa proprie. Observaţi sintagmele: **oboseala şi truda noastră** şi **zi şi noapte**. Evanghelia nu i-a costat pe tesaloniceni nici un ban, dar pe Pavel l-a costat foarte mult.

2:10 Credincioşii au putut da mărturie pentru comportamentul exemplar al lui Pavel faţă de ei; în plus Însuşi **Dumnezeu** a fost Martor al faptului că el este devotat (sau sfânt), drept (sau neprihănit) şi fără vină. Sfânt, adică alipit de Dumnezeu şi despărţit de păcat. Drept sau neprihănit în caracter şi conduită. Fără vină faţă de Dumnezeu şi faţă de om. Dacă cea mai bună predică este o viaţă de sfinţenie, atunci Pavel a fost negreşit un mare predicator. Nu ca alt predicator, a cărui elocvenţă era mai strălucită decât purtarea sa: când se afla la amvon, oamenii doreau ca omul acesta să nu mai plece, dar când în sfârşit părăsea amvonul, nu voiau ca el să se mai întoarcă acolo!

2:11 În versetul 7, el se comparase cu o mamă care alăptează, sau după alte versiuni cu o doică. Acum el se aseamănă cu un tată devotat. Dacă prima imagine sugerează tandreţea şi afecţiunea, a doua imagine transmite ideea de înţelepciune şi sfat. **Ca un tată** el i-a îndemnat să trăiască o viaţă sfântă, încurajându-i să rămână statornici în Domnul, în pofida prigoanelor şi a fost martorul binecuvântărilor de care au avut parte ca urmare a faptului că au ascultat de voia lui Dumnezeu şi de cuvântul Său.

2:12 Obiectivul slujbei lui Pavel a fost ca sfinţii să **se poarte într-un chip vrednic de Dumnezeu, care** i-a chemat la împărăţia şi slava Sa.

În noi înşine nu avem nici o vrednicie pentru Dumnezeu sau pentru un loc în cer: singura vrednicie pe care o avem se găseşte în Domnul Isus Cristos. Dar ca fii ai lui Dumnezeu, se aşteaptă de la noi să ne purtăm vrednici de înalta chemare. Noi putem face acest lucru supunându-ne controlului Duhului Sfânt şi mereu mărturisind şi lăsându-ne de păcatele din viaţa noastră.

Toţi cei mântuiţi sunt supuşii împărăţiei lui Dumnezeu. În vremea de acum, împărăţia aceea este invizibilă, iar Regele e absent. Dar învăţăturile morale şi etice ale împărăţiei se aplică la noi, în prezent. Când va reveni Domnul Isus, ca să domenască, împărăţia va fi stabilită în forma ei vizibilă, iar noi ne vom împărtăşi din gloria Regelui.

C. Recapitularea răspunsului dat de tesaloniceni la Evanghelie (2:13-16)

2:13 Acum apostolul abordează o altă temă pe care o începuse la 1:5a: răspunsul tesalonicenilor la predicarea Evangheliei. Când ei au primit mesajul, adică l-au *auzit*, ei nu l-au primit, adică nu l-au *acceptat* ca pe cuvântul oamenilor, ci ca pe cuvântul lui Dumnezeu. Traducerea NKJV (cea folosită pe tot parcursul comentariului) scoate în evidenţă foarte bine acest adevăr:

Din această pricină, şi noi Îi mulţumim lui Dumnezeu fără încetare, pentru că atunci când voi aţi primit cuvântul lui Dumnezeu pe care l-aţi auzit de la noi, l-aţi îmbrăţişat nu ca pe cuvântul oamenilor, ci aşa cum şi este în realitate: ca pe cuvântul lui Dumnezeu, care lucrează cu eficacitate şi în voi cei care credeţi.

Pavel este plin de mulţumire pentru modul în care au primit şi acceptat mesajul Evangheliei. Este încă un exemplu al altruismului său. Cei mai mulţi dintre noi am dori ca alţii să creadă ceea ce spunem doar pentru că noi am spus aşa. Dar cuvântul omului formează o temelie foarte şubredă a credinţei. Numai în Dumnezeu putem avea deplină încredere şi numai atunci când credem în cuvântul Lui se produc rezultate în inima şi în viaţa noastră. Exact aşa s-a întâmplat cu tesalonicenii, în a căror viaţă cuvântul a rodit din plin deoarece ei au crezut, cum arată şi Walter Scott:

> Cuvântul Lui — Biblia — este inspirat sau insuflat de Dumnezeu, în toate cărţile şi părţile sale, aşa cum au fost ele compuse în original. E singura noastră autoritate pentru toate lucrurile, în toate împrejurările şi în toate timpurile. E nevoie de o generaţie de oameni care să tremure în faţa Cuvântului lui Dumnezeu, care este călăuza vieţii, harta ce ne oferă traseul pe care trebuie să-l urmăm; lumina noastră şi pavăza morală. Slavă Domnului pentru Sacrul Volum![8]

2:14 Ce rezultate a produs Biblia în viaţa acestor credincioşi? Nu numai că au fost mântuiţi, ci au fost şi învredniciţi să stea tari în faţa unor cumplite prigoane, acest fapt constituind o dovadă de netăgăduit a convertirii lor. Prin răbdarea şi statornicia lor, ei au devenit imitatori ai bisericilor creştine din Iudeea. Singura deosebire a fost faptul că tesalonicenii au suferit din partea propriilor lor concetăţeni ne-evrei, pe când credincioşii din Iudeea au fost persecutaţi de iudei.

2:15 De îndată ce îi pomeneşte pe iudei, apostolul începe să-i condamne ca pe nişte potrivnici înverşunaţi ai Evangheliei, ca unul care îi cunoştea mai bine decât oricine. Oare nu fusese el însuşi cândva capul cetei de iudei ce încercaseră să eradicheze credinţa creştină? Apoi, după convertirea sa, el însuşi a simţit ascuţişul prigoanei lor.

Păcatul culminant al iudeilor a fost faptul că L-au ucis pe Domnul Isus. Deşi răstignirea propriu-zisă a fost executată de romani, iudeii au fost cei care i-au incitat s-o facă. Acesta a fost punctul culminant al veacurilor de prigonire a profeţilor pe care i-a trimis Dumnezeu naţiunii Israel (Mat. 21:33-39).

În era creştină, ei deja îl prigoniseră pe Pavel şi pe alţi apostoli, crezând eronat că îi erau astfel plăcuţi lui Dumnezeu. Acţiunile lor îi erau însă total neplăcute, ei făcându-se împotrivitori tuturor oamenilor.

2:16 Ba mai mult, ei nu s-au mulţumit să respingă Evanghelia pentru ei înşişi, ci au

luat hotărârea ca să-i împiedice pe Pavel şi pe asociaţii lui de a predica mesajul către Neamuri. Nimic nu-i înfuria mai mult decât să audă că **Neamurile** pot fi **mântuite** în acelaşi fel ca iudeii.

În împotrivirea lor faţă de voia lui Dumnezeu, ei nu făceau altceva decât să continue ceea ce făcuseră şi părinţii lor: **umplând măsura păcatelor lor**. Era ca şi când voiau cu tot dinadinsul ca paharul vinovăţiei lor să fie tot timpul plin până la refuz.

Dar osânda lor era deja hotărâtă, căci **i-a ajuns din plin mânia lui Dumnezeu**. Pavel nu precizează în ce constă această mânie. Poate că este o afirmaţie generală a judecăţii ce se va abate negreşit asupra lor ca urmare a umplerii măsurii vinovăţiei lor. Noi ştim că în numai douăzeci de ani de la această dată, în anul 70 d.Cr., Ierusalimul a fost distrus iar iudeii care au supravieţuit au fost împrăştiaţi pe tot pământul.

Din pasaje ca acestea unii au sugerat că Pavel ar fi fost un antisemit şi că Noul Testament ar fi o carte antisemită. Adevărul este însă că Pavel avea o iubire fierbinte pentru concetăţenii săi, evreii, încât ar fi mers până acolo încât el însuşi să fie despărţit de Cristos, dacă ar fi putut obţine mântuirea lor prin aceasta (Rom. 9:1-3). Deşi misiunea lui se adresa în principal Neamurilor, el niciodată nu şi-a pierdut râvna pentru evanghelizarea iudeilor, până acolo încât uneori această râvnă pare să eclipseze misiunea sa primordială.

Ceea ce spune apostolul Pavel aici despre liderii iudei este un fapt istoric, iar nu o ieşire personală de mânie. Şi apoi să nu uităm că Dumnezeu este Cel care l-a îmboldit să scrie ceea ce a scris. Antisemitismul este un act necreştinesc şi nu poate fi justificat sub nici o formă. Dar nu este un act de antisemitism să spui că pe poporul evreu Dumnezeu îl acuză de moartea Fiului Său (Fapte 2:23), după cum şi Neamurile sunt trase la răspundere pentru partea lor de vină (1 Cor. 2:8).

D. Explicaţia eşecului lui Pavel de a reveni la Tesalonic (2:17-20)

2:17 În următoarele patru versete apostolul explică de ce nu a putut să revină la Tesalonic. Poate că înverşunaţii lui critici l-au acuzat că nu a venit din laşitate, pentru că s-ar fi temut de opoziţia ce-l aştepta acolo.

Mai întâi, Pavel arată clar că despărţirea era doar pe plan fizic. Sintagma: **după ce am fost despărţiţi de voi pentru un timp** înseamnă că ei au fost lăsaţi orfani prin plecarea tatălui lor spiritual. Dar grija plină de dragoste pe care le-o purta el nu a încetat nici o clipă. Observaţi intensitatea iubirii lui: **am avut cu atât mai mult dorinţa să vă vedem faţa.**

2:18 De două ori a încercat el să revină la Tesalonic, dar de două ori **Satan** l-a **împiedicat.** Nu se precizează natura exactă a opoziţiei din partea lui Satan. De asemenea, nu se ştie de unde ştia Pavel că Satan a fost cel care i-a pus piedici, şi nu Domnul. La Fapte 16:6 citim că Pavel şi cei ce-l însoţeau au fost împiedicaţi de Duhul Sfânt să predice cuvântul în Asia. În versetul următor ni se spune că de acolo au voit să meargă în Bitinia, dar că Duhul nu le-a permis. De unde ştim când ne opreşte Duhul şi când ne pune piedici Satan? Poate că o modalitate ar fi aceasta: când ştim că suntem în voia lui Dumnezeu, orice piedici care se ivesc în cale nu reprezintă lucrarea Duhului, ci a diavolului. De asemenea, e de aşteptat ca Satan să se împotrivească, ori de câte ori avem binecuvântarea lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu întotdeauna învinge opoziţia lui Satan. În acest caz, neputinţa lui Pavel de a se duce la Tesalonic a avut drept urmare redactarea acestei scrisori. La rândul ei, Scrisoarea a avut drept urmare slăvirea lui Dumnezeu şi binecuvântarea noastră.

2:19 De ce a dorit apostolul atât de mult să-i vadă din nou pe tesaloniceni? Pentru că ei erau copiii lui în Domnul. El este cel care îi îndreptase spre Cristos, drept care se simţea răspunzător pentru creşterea lor spirituală. El ştia că va trebui să dea socoteală de ei, într-o zi. Ei erau **nădejdea** lui de răsplată la Scaunul de Judecată al lui Cristos. El dorea ca atunci să se poată bucura din pricina lor. Ei vor fi cununa lui de bucurie înaintea Domnului Isus Cristos la venirea Lui.

Deducem din acest verset că Pavel se aştepta ca să-i poată recunoaşte pe tesaloniceni în cer, după cum conchidem că şi noi îi vom putea recunoaşte pe cei dragi ai noştri în cer.

În versetul 19, Pavel îi numeşte pe copiii lui în credinţă drept **cununa** sa. Citim şi în alte locuri din NT despre cununi: cununa neprihănirii (2 Tim. 4:8); cununa vieţii (Iac. 1:12; Apo. 2:10); cununa de slavă (1 Pet. 5:4) — toate fiind nepieritoare (1 Cor. 9:25).

2:20 Sfinţii erau **slava şi bucuria** lui. El investise în personalitatea umană şi răsplata

lui o constituiau fiii şi fiicele spirituale care aveau să se închine Mielului lui Dumnezeu în veci de veci.

VENIREA DOMNULUI

În versetul 19 se foloseşte pentru prima oară termenul **venire** în cartea 1 Tesaloniceni cu privire la revenirea Domnului. Pentru că aceasta este tema principală a epistolei, vom zăbovi asupra ei, explicând ceea ce credem noi că este învăţătura biblică în această privinţă.

În textul original grec al Noului Testament se folosesc trei termeni cu privire la întoarcerea lui Cristos:

parousia: venire şi prezenţa ulterioară
apokalupsis: dezvelire, revelaţie
epiphaneia: manifestare.

Termenul folosit cel mai des este *parousia*, care înseamnă *prezenţă* sau *venire alăturată*. Vine spune că termenul denotă atât actul sosirii, cât şi prezenţa care urmează. Când ne gândim la venirea Domnului, trebuie să o concepem nu doar ca pe un eveniment de o clipă, ci ca o perioadă de timp.

Chiar în engleză termenul *coming* (venire) e folosit cu acest sens. De pildă: „Venirea lui Cristos în Galileea a avut drept urmare vindecarea mulţimilor." Aici nu ne referim la ziua când a sosit El în Galileea, ci la întreaga perioadă de timp pe care a petrecut-o în zonă. Tot aşa, când ne gândim la venirea lui Cristos, trebuie să avem în vedere o perioadă de timp, mai degrabă decât un eveniment izolat.

Dacă analizăm toate versetele în care apare termenul *parousia* în NT, constatăm că ele descriu o perioadă de timp marcată de (1) un început, (2) o durată, (3) o manifestare şi (4) un punct culminant.

1. *Începutul parousiei* este Răpirea, care este descrisă în următoarele pasaje, în care termenul din traducere ce reprezintă *parousia* din original este redat cu litere cursive:

Căci după cum în Adam toţi mor, tot aşa în Cristos toţi vor fi făcuţi vii. Dar fiecare la rândul lui. Cristos este cel dintâi rod; apoi, la *venirea* Lui, cei care sunt ai lui Cristos (1 Cor. 15:22, 23).

Dar eu nu vreau ca voi fraţilor să fiţi în necunoştinţă despre cei ce au adormit, ca să nu vă întristaţi ca ceilalţi, care n-au nădejde. Căci dacă credem că Isus a murit şi a înviat, tot aşa credem că Dumnezeu va aduce înapoi împreună cu El pe cei care au adormit în Isus. Iată, în adevăr, ce vă spuneam prin Cuvântul Domnului: noi cei vii care rămânem până la venirea Domnului, nu vom lua-o înaintea celor care au adormit. Căci Însuşi Domnul, cu un strigăt de strângere laolaltă, cu glasul arhanghelului şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu, Se va coborî din cer şi întâi vor învia cei morţi în Cristos. Apoi noi cei vii care rămânem vom fi răpiţi împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh şi astfel vom fi totdeauna cu Domnul. Mângâiaţi-vă deci unii pe alţii cu aceste cuvinte (1 Tes. 4:13-18).

Acum fraţilor cu privire la *venirea* Domnului nostru Isus Cristos şi la strângerea noastră laolaltă la El... (2 Tes. 4:13-18).

Fiţi îndelung răbdători, fraţilor, până la venirea Domnului. Iată, plugarul aşteaptă roada scumpă a pământului, având răbdare până primeşte ploaie timpurie şi târzie. Fiţi şi voi îndelung răbdători, întăriţi-vă inimile, căci *venirea* Domnului este aproape (Iacov 5:7, 8).

Şi acum, copilaşilor, rămâneţi în El, pentru ca, atunci când Se va arăta El, să avem îndrăzneală şi, la *venirea* Lui, să nu rămânem de ruşine înaintea Lui (1 Ioan 2:28).

2. *Durata* sau *cursul parousiei* cuprinde Scaunul de Judecată al lui Cristos când se vor împărţi răsplăţi credincioşilor care au slujit cu credincioşie:

Căci cine este nădejdea sau bucuria sau cununa noastră de laudă? Nu sunteţi voi, înaintea Domnului nostru Isus Cristos la *venirea* Lui? (1 Tes. 2:19).

Acum Dumnezeul păcii să vă sfinţească El Însuşi pe deplin; şi duhul vostru, sufletul vostru şi trupul vostru să fie păzite întregi, fără vină, la *venirea* Domnului nostru Isus Cristos (1 Tes. 5:23).

Un alt eveniment care ar trebui probabil inclus în *cursul paruousiei* este Nunta Mielului. Din locaţia ei în cartea Apocalipsei, noi ştim că ea va avea loc înainte de glorioasa domnie a lui Cristos. Noi o includem aici chiar dacă nu se foloseşte termenul *venire* în legătură cu ea.

Şi am auzit ca un glas de mare mulţime, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, zicând: „Aleluia! Domnul, Dumnezeul nostru, Cel Atotputernic, a început să împărăţească. Să ne bucurăm şi să ne înveselim şi să-I dăm slavă, fiindcă nunta Mielului a venit şi soţia Lui s-a pregătit!" Şi i s-a dat să se îmbrace cu in subţire, strălucitor şi curat. Inul subţire sunt faptele drepte ale sfinţilor. Apoi mi-a zis: „Scrie: «Ferice de cei chemaţi la ospăţul nunţii Mielului!»"

(Apocalipsa 19:6-9).

3. *Manifestarea* venirii lui Cristos este întoarcerea Sa pe pământ cu putere şi mare slavă ca să domnească ca Rege al regilor şi Domn al domnilor. Răpirea nu va fi văzută de lume. Ea va avea loc într-o fracţiune de secundă. Dar orice ochi Îl va vedea pe Cristos când El va veni să domnească. De aceea este numită *manifestarea paruousiei*. Este faza a treia a venirii Lui.

Şi cum stătea El jos pe Muntele Măslinilor, ucenicii Lui au venit la El la o parte şi I-au zis: „Spune-ne: când se vor întâmpla aceste lucruri? Şi care va fi semnul *venirii* Tale şi al sfârşitului veacului?" (Mat. 24:3).

Căci, aşa cum iese fulgerul de la răsărit şi se arată până la apus, aşa va fi şi la *venirea* Fiului Omului (Mat. 24:39).

Cum a fost în zilele lui Noe, aşa va fi şi la venirea Fiului Omului (Mat. 24:37)

...şi n-au ştiu nimic, până când a venit potopul şi i-a luat pe toţi, tot aşa va fi şi la venirea Fiului Omului (Mat. 24:39)

Ca să vi se întărească inimile şi să fie fără vreo învinuire, în sfinţenie, înaintea lui Dumnezeu şi a Tatălui nostru, la *venirea* Domnului nostru Isus împreună cu toţi sfinţii Lui (1 Tes. 3:13).

Şi atunci se va descoperi acel nelegiuit, pe care Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale şi-l va desfiinţa la arătarea *venirii* Lui (2 Tes. 2:8).

Căci v-am făcut cunoscut puterea şi *venirea* Domnului nostru Isus Cristos, nu urmărind nişte basme meşteşugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înşine, cu ochii noştri, măreţia Lui (2 Pet. 1:16). [Aici Petru se referă la manifestarea *parousiei* lui Cristos aşa cum a fost prezentată aceasta în avanpremieră pe Muntele Schimbării la Faţă.]

4. În fine avem *punctul culminant* al *parousiei*, descris în următoarele versete:

Unde este făgăduinţa *venirii* Lui? Căci, de când au adormit părinţii noştri, toate rămân aşa cum erau de la începutul creaţiei (2 Pet. 3:4).

În acest capitol citim despre batjocoritorii care se vor ridica în zilele de pe urmă, care vor nega probabilitatea revenirii lui Cristos. La ce aspect al *parousiei* se referă ei?

Se referă ei oare la Răpire? Nicidecum, căci probabil habar nu aveau despre Răpire. Se referă ei la venirea lui Cristos pentru a domni? E limpede că nu. Întregul context arată că ei ridiculizează pedepsirea finală a tuturor răufăcătorilor de către Domnul. Ei se referă la o judecată culminantă, de pe urmă, a lui Dumnezeu pe pământ sau ceea ce ei numesc „sfârşitul lumii". Argumentul lor este că nu au de ce să se îngrijoreze. Dumnezeu, spun ei, nu a intervenit în istorie şi nu va interveni nici în viitor. Prin urmare, ei se simt liberi să continue în vorbele şi faptele lor rele.

Petru răspunde batjocurilor lor atrăgând atenţia la acea perioadă de timp de *după domnia de o mie de ani a lui Cristos*, când cerurile şi pământul în forma în care le cunoaştem în prezent vor fi total distruse. Acest punct culminant al *parousiei* lui Cristos este situat după Mileniu (mia de ani) şi la inaugurarea stării eterne.

Pe lângă *parousia*, celelalte două cuvinte folosite în textul original al NT pentru a descrie venirea Domnului sunt *apokalupsis* şi *epiphaneia*.

Apokalupsis înseamnă *dezvelire* sau *Revelaţie*. Cercetătorii Bibliei se împart în două cete, cu privire la faptul dacă termenul *întotdeauna* se referă la a treia fază a venirii lui Cristos — venirea Sa pe pământ cu putere şi slavă — sau dacă s-ar putea referi la Răpire, când va fi descoperit doar Bisericii.

În următoarele versete ar putea să se refere fie la Răpire, fie la revenirea Sa pe pământ pentru a domni peste el:

Încât nu duceţi lipsă de nici un fel de har, în aşteptarea arătării Domnului nostru Isus Cristos (1 Cor. 1:7).

Pentru ca autenticitatea credinţei voastre, fiind cu mult mai de preţ decât aurul care piere, şi care totuşi este încercat prin foc, să fie găsită spre laudă, onoare şi slavă la *descoperirea* lui Isus Cristos (1 Pet. 1:7).

De aceea, încingeţi-vă coapsele minţii voastre, fiţi treji şi puneţi-vă toată nădejdea în harul care va fi adus la *descoperirea* lui Isus Cristos (1 Pet. 1:13).

Dimpotrivă, bucuraţi-vă în măsura în care aveţi parte de suferinţele lui Cristos, pentru ca atunci când va fi *descoperită* slava Lui, să vă bucuraţi şi voi nespus de mult (1 Pet. 4:13).

Într-un alt pasaj acest cuvânt pare să se refere foarte limpede la venirea lui Cristos pentru a domni:

Şi să vă dea, vouă care sunteţi întristaţi, odihnă împreună cu noi, atunci când Domnul Isus va fi *descoperit* din cer, cu îngerii Lui puternici (2 Tes. 1:7).

Epiphaneia înseamnă *manifestare* sau *arătare*. Din nou, unii sunt de părere că se

referă atât la arătarea lui Cristos pentru sfinţii Săi, cât şi la arătarea Lui împreună cu sfinţii Lui; alţii susţin însă că se referă doar la ultima. Termenul figurează în următoarele pasaje:

Şi atunci se va descoperi acel nelegiuit, pe care Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale şi-l va desfiinţa cu *arătarea* venirii Sale (2 Tes. 2:8).

Să păzeşti porunca fără pată şi fără vină, până la *arătarea* Domnului nostru Isus Cristos (1 Tim. 6:14).

Te rog fierbinte înaintea lui Dumnezeu şi înaintea Domnului Isus Cristos, Care va judeca viii şi morţii la *arătarea* împărăţiei Lui (2 Tim. 4:1).

De acum mă aşteaptă cununa neprihănirii, pe care Domnul, Judecătorul Neprihănit, mi-o va da în Ziua aceea, şi nu numai mie, ci şi tuturor celor ce au iubit *arătarea* Lui (2 Tim. 4:8).

Aşteptând binecuvântata nădejde şi slăvita *arătare* a marelui nostru Dumnezeu şi Mântuitor Isus Cristos (Tit 2:13).

Primul şi ultimul dintre versete descriu în mod clar arătarea lui Cristos lumii întregi. Celelalte ar putea să se refere şi la Răpire. Un lucru e sigur: că atât Răpirea, cât şi venirea lui Cristos pentru a domni sunt prezentate credinciosului ca evenimente pe care acesta le aşteaptă cu nerăbdare. La Răpire el îl va vedea pe Mântuitorul şi va primi trupul său slăvit. Când se va întoarce Cristos pe pământ, credinciosul va apărea cu El în slavă (Col. 3:4). Atunci se vor manifesta răsplăţile credinciosului. Răsplăţile acestea vor fi date în prealabil, la Scaunul de Judecată al lui Cristos, dar vor fi văzute de toţi când Cristos va veni să domnească. Care sunt aceste răsplăţi? La Luca 19:17-19 se face o aluzie că ele vor avea de a face cu stăpânirea locală în cadrul Mileniului. O persoană este făcută dregător peste zece cetăţi, alta peste cinci.

Prin studierea diverselor referiri la venirea Domnului, am văzut că aceasta se referă la o perioadă de timp, mai degrabă decât la un singur eveniment şi că această perioadă de timp are diverse faze sau etape. Există, desigur, un început, apoi desfăşurarea propriu-zisă a evenimentului, urmată de manifestarea şi de punctul său culminant. Venirea Domnului începe cu Răpirea, cuprinzând apoi Scaunul de Judecată al lui Cristos, fiind apoi manifestată vizibil când Cristos va reveni pe pământ, după care se va sfârşi atunci când cerurile şi pământul, în forma lor actuală, vor fi distruse de foc.‡

E. Misiunea lui Timotei la Tesalonic (3:1-10)

Cuvintele *credinţa voastră* apar de cinci ori în capitolul 3 (în versetele 2,5, 6, 7, 10), ele fiind cheia înţelegerii pasajului. Tesalonicenii treceau prin prigoane cumplite şi Pavel era dornic să afle cum rezista credinţa lor în faţa acestui test. Astfel capitolul respectiv este o lecţie despre importanţa continuării lucrării, după ce a fost vestită Evanghelia şi primită de un număr de oameni. Nu este de ajuns să-i conducem pe păcătoşi la Mântuitorul, ci trebuie să-i ajutăm să crească în harul şi în cunoştinţa Domnului.

3:1 În capitolul 3 continuăm să auzim bătăia inimii lui Pavel, pe măsură ce el îşi exprimă interesul nepieritor pentru sfinţii de la Tesalonic. Când s-a aflat la **Atena**, l-a cuprins un dor nespus să afle cum se descurcau convertiţii lui. Satan îl împiedicase să revină personal. În cele din urmă însă n-a mai putut răbda şi s-a decis să-l trimită pe Timotei la tesaloniceni, el rămânând mai departe la **Atena** (Aici se recurge la aşanumitul *noi* editorial.) Se degajă de aici o anumită tristeţe la gândul că Pavel rămăsese singur la Atena, unde tabloul impunătoarelor clădiri ale oraşului nu-l impresiona cu nimic pe apostol, care purta în inimă povara grijii sale faţă de biserici.

3:2 Observaţi diversele grade care însoţesc numele lui Timotei: **fratele nostru şi slujitorul lui Dumnezeu şi împreună lucrător cu noi în Evanghelia lui Cristos.** Termenul „minister"[9] — arată autorul comentariului — din acest pasaj, ca de altfel în tot NT înseamnă doar *slujitor*. (Evident, autorul se referă aici la folosirea termenului de *minister* în engleza contemporană cu sensul de prelat, de cleric, n.tr.) Ideea unei clase separate de clerici a apărut mult mai târziu.

Ce privilegiu a avut Timotei să-şi facă ucenicia sub conducerea preaiubitului frate Pavel! Acum, după ce şi-a dovedit vrednicia, este trimis singur într-o misiune la Tesalonic.

Scopul călătoriei este de a-i întări pe sfinţi şi a-i încuraja în credinţa lor. Ei fuseseră prigoniţi din pricina faptului că L-au mărturisit pe Cristos, într-o perioadă foarte critică pentru tinerii convertiţi, când Satan probabil le sugera acestora că au greşit, când s-au creştinat!

Ar fi interesant să auzim pledoaria făcută de Timotei acestor tineri în credinţă, pe care

i-a sfătuit să se aştepte la împotrivire, s-o îndure cu bărbăţie şi să se bucure că au parte de ea. Ei aveau nevoie de încurajare, ca să nu cedeze în faţa presiunii opoziţiei.

3:3 În vâltoarea prigoanelor, era uşor ca tesalonicenii să considere un lucru ciudat faptul că au ajuns să sufere atât de crunt şi să se întrebe dacă nu cumva Dumnezeu era nemulţumit de ei. Timotei le aminteşte însă că ceea ce li se întâmplă nu este deloc un fapt ciudat, ci cu totul normal pentru creştini, pentru ca ei *să nu se clatine* şi să nu-şi piardă cumpătul.

3:4 Pavel le aminteşte că pe când se afla la Tesalonic el însuşi le-a spus că creştinii sunt rânduiţi să sufere. Prezicerea lui s-a împlinit în viaţa lor, aşa cum au avut ei prilejul să constate din plin!

Încercările formează o disciplină necesară în viaţa noastră:

1. Ele dovedesc realitatea credinţei noastre, fiind un proces de selecţie prin care cei ce doar se numesc creştini se separă de la sine de adevăraţii credincioşi (1 Pet. 1:7).

2. Ele ne învrednicesc să ne mângâiem şi să ne încurajăm unii pe alţii, când trecem prin încercări (2 Cor. 1:4).

3. Ele dezvoltă anumite haruri, cum ar fi capacitatea de a îndura, în caracterul nostru (Rom. 5:3).

4. Ele ne fac să răspândim Evanghelia cu şi mai multă râvnă (Fap.4:29;5:27-29; 8:3,4).

5. Ele ne ajută să scăpăm de zgura din viaţa noastră (Iov 23:10).

3:5 Apostolul repetă esenţa versetelor 1 şi 2: **când** n-a mai putut suporta nici o amânare, l-a **trimis** pe Timotei să vadă cum rezistau creştinii de acolo în furtuna care i-a cuprins. Pe Pavel îl preocupa în mod deosebit pericolul ca nu cumva diavolul să-i fi păcălit să renunţe la puternica lor mărturie creştină, în schimbul unei atenuări a prigoanelor. Aceasta e o ispită permanentă pentru noi, să renunţăm la loialitatea noastră faţă de Cristos, din comoditate, să ocolim crucea, în drum spre cunună. Oare care dintre noi nu este nevoit să se roage: „Iartă-mă, Doamne, pentru că de atâtea ori am găsit căile prin care am ocolit suferinţa şi jertfa pe care le implică ucenicia. Întăreşte-mă astăzi să umblu cu Tine, indiferent cât m-ar costa."

Dacă Satan ar fi reuşit să-i determine pe sfinţi să se lepede de mărturia lor, atunci pentru Pavel aceasta ar fi însemnat că a trudit degeaba.

3:6 Timotei a revenit de la Corint cu veşti bune despre tesaloniceni. Mai întâi, el l-a asigurat pe Pavel de **credinţa şi dragostea** lor. Nu numai că ei rămâneau fideli învăţăturilor **credinţei** creştine, ci manifestau virtutea distinctă a **dragostei**. Întotdeauna aici este proba supremă a realităţii: faptul că nu e vorba doar de o acceptare drept-credincioasă a crezului creştin, ci de „credinţa care lucrează prin dragoste" (Gal. 5:6). Nu doar „credinţa voastră în Domnul Isus" ci şi „dragostea voastră pentru toţi sfinţii" (Ef. 1:15).

Este oare semnificativ faptul că Timotei a menţionat **credinţa şi dragostea** lor, omiţând însă orice referire la nădejdea lor? Să fi reuşit oare diavolul să le clatine încrederea în revenirea lui Cristos? E posibil, căci, aşa cum arată William Lincoln: „Diavolul urăşte această doctrină [învăţătura despre venirea Domnului, n.tr.], pentru că el cunoaşte puterea ei în viaţa noastră." Dacă nădejdea tesalonicenilor lăsa de dorit, atunci Pavel îşi propune să o reînvie prin această epistolă a nădejdii.

Timotei îi mai aduce lui Pavel vestea despre amintirile plăcute pe care le purtau tesalonicenii despre apostol şi prietenii lui şi despre faptul că doreau să se revadă cu Pavel, Sila şi Timotei cât mai curând.

3:7 Vestea aceasta a fost ca o gură de apă rece pentru sufletul însetat al lui Pavel (Prov. 25:25). În toate întristările şi suferinţele prin care a trecut, el a fost încurajat peste măsură de **credinţa** lor.

3:8 El exclamă: **„Acum, da, trăim, fiindcă voi staţi tari în Domnul."** Apostolul fusese într-un suspans, neştiind ce se întâmplă cu ei — a fost ca o moarte conştientă. Dar iată că viaţa a revenit de îndată ce a aflat că toate sunt bune cu ei. Ce mult spune această afirmaţie despre devotamentul altruist al acestui mare om al lui Dumnezeu!

3:9 Cuvintele apostolului nu erau de ajuns să exprime întru totul faţă de **Dumnezeu mulţumirile** ce-i umpleau inima. Cupa **bucuriei** lui era plină până la refuz, ori de câte ori îşi aducea aminte de ei **înaintea Dumnezeului** său.

3:10 Viaţa de rugăciune a lui Pavel era o chestiune de formaţie, de obicei, iar nu ceva sporadic. Pavel se ruga **zi şi noapte**. Apoi rugăciunile sale erau fierbinţi: **rugăm nespus**. Erau concrete: **să vă putem vedea faţa**. Şi erau altruiste: **să putem împlini ce mai lipseşte credinţei voastre.**

F. Rugăciunea concretă a lui Pavel (3:11-13)

3:11 Capitolul se încheie cu rugăciunea

lui Pavel ca să poată să-i viziteze din nou şi să vadă dragostea lor crescând şi mai mult. Cererea este adresată **Dumnezeului şi Tatălui Însuşi, Domnului nostru Isus Cristos.** Apoi acest subiect multiplu este urmat de verb la singular, indicându-se prin aceasta Dumnezeirea lui Cristos şi unitatea Dumnezeirii.

3:12 Tesalonicenii se făcuseră într-adevăr vrednici de toată lauda prin autentica dragoste creştină de care au dat dovadă, dar întotdeauna mai e loc la acest capitol. Şi astfel el se roagă pentru ca ei să cunoască o măsură îndoită a acestei iubiri: **Domnul să vă îmbogăţească şi să vă facă să creşteţi tot mai mult în dragoste.** Dragostea lor trebuie să cuprindă pe ceilalţi credincioşi şi pe toţi oamenii, inclusiv duşmanii lor. Modelul sau şablonul trebuie să fie dragostea apostolilor: **cum facem şi noi faţă de voi.**

3:13 Rezultatul dragostei în viaţa de aici este starea de nevinovăţie în viaţa de apoi. Dacă ne iubim unii pe alţii şi-i iubim pe toţi oamenii, vom sta **fără vreo învinuire în sfinţenie înaintea Dumnezeului nostru** când **Cristos** va veni **cu toţi sfinţii Lui,** deoarece dragostea este împlinirea legii (Rom. 13:8; Iac. 2:8).

Cineva a parafrazat rugăciunea astfel: „Domnul să vă înveredniceasca tot mai mult să vă petreceţi vieţile în preocuparea pentru alţii, pentru ca El să poată statornici în voi caracterul creştin acum, aşa încât voi să puteţi fi absolviţi de orice învinuire care ar putea fi adusă împotriva voastră...."

În capitolul 2 am văzut că venirea lui Cristos are mai multe faze sau etape: un început, o durată, o manifestare şi un punct culminant. Versetul 13 se referă la a treia fază: **venirea Domnului nostru Isus Cristos cu toţi sfinţii Lui.** Judecata de la scaunul de judecată al lui Cristos va fi avut deja loc în cer. Răsplăţile se vor fi împărţit deja. Dar aceste răsplăţi se vor manifesta pentru a putea fi văzute de toţi când Mântuitorul va reveni pe pământ ca Rege al regilor şi Domn al domnilor.

Sfinţii din acest context sunt probabil credincioşii care au fost răpiţi la cer când a avut loc Răpirea (1 Tes. 4:14). Unii cred că ar fi vorba de îngeri, dar Vincent spune că se referă la *oamenii sfinţi şi glorificaţi ai lui Dumnezeu.* El scoate în evidenţă faptul că îngerii nu au nimic de a face cu această epistolă, ci mai degrabă credincioşii glorificaţi sunt strâns înrudiţi cu subiectul care îi preocupa pe tesaloniceni. Vincent adaugă: „Asta nu exclude participarea îngerilor la venirea Domnului, dar când Pavel se referă la această participare, el spune: *cu îngerii puterii sale,* ca la 2 Tesaloniceni 1:7."[10]

III. ÎNDEMNURI PRACTICE (4:1-5:22)

Sfinţirea ce împlineşte voia lui Dumnezeu (4:1-8)

4:1 Formularea: **în fine** nu înseamnă că Pavel este pe punctul de a-şi încheia scrisoarea, ci indică doar trecerea la o altă temă, respectiv abordarea unor sfaturi practice. (În versiunea românească folosită de traducător s-a folosit termenul mult mai adecvat: **Încolo,** care are sensul rezumativ avut în vedere de apostol, n.tr.)

La sfârşitul capitolului trei, am avut trei termeni care au ieşit în evidenţă: *sfinţenie, dragoste* şi *venire.* Aceste cuvinte formează subiectele principale ale capitolului 4: (1) Sfinţenia (v. 1-8), (2) Dragostea (v. 9, 10) şi (3) Venirea (v. 13-18), la care se mai adaugă o altă temă importantă: hărnicia (v. 11, 12).

Capitolul 4 se deschide cu îndemnul de a umbla în sfinţenie, pentru a-I fi astfel plăcuţi lui Dumnezeu, şi se încheie cu ridicarea la cer a sfinţilor. Pavel s-a gândit probabil la Enoh când a scris aceste cuvinte. Observaţi similaritatea: (1) Enoh a umblat cu Dumnezeu (Gen. 5:24a); (2) Enoh a fost plăcut lui Dumnezeu (Ev. 11:5b); şi (3) Enoh a fost răpit la cer (Gen. 5:24b; Ev. 11:5a). Apostolul îi elogiază pe credincioşi pentru sfinţenia lor practică, dar îi îndeamnă să înainteze spre noi niveluri de realizări. Sfinţenia este un proces, nu o realizare în sine.

4:2 Pe când se afla în mijlocul lor, Pavel i-a îndemnat mereu, pe baza autorităţii ce i-o dăduse **Domnul Isus,** să-I fie plăcuţi lui Dumnezeu prin trăirea unei vieţi de sfinţenie practică.

4:3 Voia lui Dumnezeu pentru oamenii Lui **este sfinţirea** lor. A sfinţi înseamnă a pune deoparte pentru uz divin. Într-o privinţă, toţi credincioşii au fost puşi deoparte, despărţiţi de lume şi ataşaţi slujirii Domnului — aceasta fiind aşa-numita sfinţire poziţională, care este desăvârşită şi completă (1 Cor. 1:2; Ev. 10:10). Dar, în altă privinţă, credincioşii trebuie să se sfinţească pe ei înşişi, adică, să se dezlipească de toate formele de păcat — aceasta fiind aşa-numita sfinţire practică sau progresivă. Ea este un proces care îşi va urma cursul până la moartea credinciosului sau până la întoarcerea Domnului. Or, tocmai cu acest sens este

folosit termenul sfinţire în versetul 3. (Vezi discuţia ce urmează mai jos pe marginea sfinţirii la 5:23.)

Păcatul concret asupra căruia le atrage Pavel atenţia este cel al activităţii sexuale nelegiuite şi în acest fragment probabil acest păcat este totuna cu adulterul. Este unul din principalele păcate ale lumii păgâne. Îndemnul: **să vă feriţi de imoralitate sexuală** este la fel de binevenit şi necesar astăzi ca în primul veac al existenţei bisericii.

4:4 Programul creştin este ca **fiecare... să ştie să-şi stăpânească vasul în sfinţenie şi în cinste.** Termenul **vasul** din acest verset se referă probabil la soţie sau la trupul bărbatului. La 1 Petru 3:7 este folosit cu referire la soţie iar la 2 Corinteni 4:7 se referă la trup.

Traducerea RSV înclină în favoarea sensului de soţie al acestui termen: „ca fiecare din voi să ştie să-şi ia o soţie în sfinţenie şi în onoare."

Traducerea NEB adoptă varianta sensului de trup: „fiecare din voi trebuie să înveţe să-şi stăpânească trupul, să-l sfinţească şi să-l onoreze."

Dacă lăsăm contextul să decidă, atunci sensul termenului **vas** este: soţia bărbatului. Învăţătura care se desprinde de aici este că fiecare bărbat trebuie să-şi trateze soţia cu cinste şi cu decenţă, necoborându-se niciodată la nici o formă de infidelitate maritală. Este întărit din nou principiul monogamiei, care reprezintă voia lui Dumnezeu pentru omenire (vezi şi 1 Cor. 7:2).

4:5 Concepţia creştină despre căsnicie contrastează enorm cu aceea a oamenilor fără Dumnezeu, după cum s-a exprimat un comentator: „Când Isus şi-a pus mâinile pe femeia din Luca 13:13, viaţa acesteia a fost îndreptată. În schimb, când un păgân se atinge de o femeie, aceasta devină strâmbă."

Neamurile cred că sexul este un mijloc de gratificare a **aprinderii poftei.** Pentru ei castitatea este o slăbiciune iar căsătoria un prilej de a legaliza păcatul. Prin conversaţia lor murdară şi prin înscrisurile lor obscene de pe pereţi, ei preamăresc ruşinea lor.

4:6 Imoralitatea sexuală (sau desfrâul) este un păcat împotriva Duhului Sfânt al lui Dumnezeu (1 Cor. 6:19); este un păcat împotriva propriului trup al celui ce-l săvârşeşte (1 Cor. 6:18); dar mai este şi un păcat împotriva tuturor celorlalte persoane. Prin urmare, Pavel adaugă: **pentru ca nimeni să nu profite de fratele său şi să nu se poarte cu nedreptate faţă de el în această privinţă.** Cu alte cuvinte, creştinul nu are voie să iasă din perimetrul căsătoriei înşelându-şi fratele prin faptul că fură afecţiunile soţiei fratelui său. Deşi aceste abateri nu sunt pedepsite de tribunalele din vremea noastră, **Domnul este Răzbunătorul tuturor acestor lucruri.** Păcatele sexuale au consecinţe groaznice pe plan fizic şi mental, provocând tot felul de tulburări şi dezordini în viaţa de acum a celui care le comite, ca să nu mai spunem de consecinţele şi mai groaznice pe care le vor avea în veşnicie, dacă aceste păcate nu vor fi mărturisite şi iertate. Pavel îi avertizase deja pe tesaloniceni cu privire la aceste lucruri.

Unul dintre cei mai talentaţi scriitori britanici din veacul al nouăsprezecelea, care a căzut în păcat sexual, sfârşind în închisoare şi dizgraţie, a scris următoarele:

> Zeii mi-au dăruit aproape tot ce mi-am dorit. Dar eu m-am lăsat înduplecat de îndelungatele intervaluri de plăcere senzuală şi fără rost.... Sătul de a mai fi pe culmi, m-am coborât de bună voie în căutarea unor noi senzaţii... *Am ajuns să nu-mi mai pese de vieţile altora.* Mi-am găsit plăcerea unde am vrut, mergând apoi mai departe. Am uitat că orice acţiune, cât de mică, pe care o întreprindem în viaţa de toate zilele duce fie la formarea, fie la deformarea caracterului şi că, prin urmare, ceea ce a făcut cineva în cămăruţa lui ascunsă va fi vestit într-o bună zi de pe acoperişurile caselor. Am încetat să mai fiu stăpân peste mine însumi. Nu mai eram căpitanul sufletului meu şi nici nu mai ştiam acest lucru. Am permis plăcerii să mă domine şi am sfârşit într-un oribil dezastru.[11]

El a devenit astfel nepăsător faţă de vieţile altora sau, cum se exprimă Pavel, s-a purtat cu viclenie şi cu nedreptate faţă de fratele său, în această privinţă.

4:7 Dumnezeu nu ne-a chemat pe baza **necurăţiei** morale, ci în legătură cu o viaţă de **sfinţenie** şi puritate. El ne-a chemat afară din cloaca de degradare, iniţiind în noi un proces de o viaţă întreagă, menit să ne facă să ne asemănăm tot mai mult cu El.

4:8 Oricine respinge aceste instrucţiuni nu-l dispreţuieşte doar pe un om, ca Pavel, ci şfidează, nesocoteşte, încalcă şi respinge pe Însuşi **Dumnezeu — care** ne-a **dat**[12] **Duhul Lui cel** *Sfânt.* Termenul *Sfânt* este accentuat aici. Cu alte cuvinte, cum poate cineva, în care locuieşte **Duhul Sfânt,** să se bălăcească în păcate sexuale?

Observaţi că toţi membrii Trinităţii sunt menţionaţi în acest paragraf. Tatăl (v. 3),

Fiul (v. 2) şi **Duhul Sfânt** (v. 8). Ce gând minunat! Toate Persoanele Dumnezeirii sunt interesate şi implicate în sfinţirea credinciosului.

Acum se face o trecere de la tema poftei (v. 1-8) la dragoste (v. 9-12). Dacă în prima parte li se spune credincioşilor să se abţină, acum li se spune să abunde.

B. Dragostea care se gândeşte la alţii (4:9, 10)

4:9 Nu e de ajuns ca credinciosul să-şi ţină în stăpânire trupul, ci el mai trebuie să aibă şi o inimă plină de iubire pentru fraţii săi în Domnul. **Dragostea** este cuvântul cheie al creştinismului, după cum păcatul e cuvântul definitoriu pentru păgânism.

Nu era nevoie să li se scrie tesalonicenilor despre această virtute, întrucât ei deja fuseseră învăţaţi de Dumnezeu să-şi iubească fraţii, atât în virtutea instinctului divin (1 Ioan 2:20, 27), cât şi prin îndrumările date de învăţătorii creştini. Credincioşii de la Tesalonic se distingeau prin dragostea lor pentru toţi creştinii din toată Macedonia. Şi astfel, prin faptul că-i elogiază, Pavel îi imortalizează.

4:10 După cum s-a arătat, bunătatea faţă de fraţi nu este o realizare, pe care s-o poţi trece la activ, ci o virtute pe care trebuie s-o practicăm încontinuu. De aceea şi Pavel îi îndeamnă pe credincioşi să sporească tot mai mult în acest har.

De ce este iubirea de fraţi atât de importantă? Pentru că acolo unde este iubire, este şi unitate; iar acolo unde este unitate, este şi binecuvântarea Domnului (Ps. 133:1, 3).

C. Viaţa care le vorbeşte celor din afară (4:11, 12)

4:11 Pavel i-a încurajat pe sfinţi să caute să facă trei lucruri, care, traduse în limbajul zilelor noastre, ar fi, după cum urmează:

1. Nu căutaţi să fiţi în centrul atenţiei. Cu alte cuvinte: mulţumeşte-te să fii „mic şi necunoscut, iubit şi preţuit numai de Cristos."

2. **Vedeţi-vă de treburile voastre**, refuzând să vă implicaţi în treburile altora.

3. Întreţineţi-vă singuri. Nu fiţi paraziţi sau trântori, care trăiesc pe spinarea altora.

4:12 Faptul că suntem creştini şi că aşteptăm venirea lui Cristos nu ne absolvă de responsabilităţile cotidiene ale acestei vieţi. Să nu uităm că lumea ne priveşte cu atenţie. Oamenii Îl judecă pe Mântuitorul prin prisma noastră. De aceea, noi trebuie să ne purtăm cuviincios faţă de necredincioşi, fiind într-o stare de independenţă financiară faţă de ei.

D. Nădejdea care-i mângâie pe credincioşi (4:13-18)

4:13 Credincioşii din Vechiul Testament aveau o cunoştinţă nedesăvârşită şi incompletă privitoare la ceea ce se întâmplă cu omul când moare. Astfel, termenul *Şeol* reprezenta starea desprinderii de trup, care se aplica şi la credincioşi, şi la necredincioşi.

Ei credeau că toţi oamenii vor muri, în cele din urmă, şi că va fi o înviere generală, la sfârşitul lumii, când va avea loc judecata de apoi. Această concepţie se desprinde şi din cuvintele Martei: „Ştiu că (Lazăr) va învia la înviere, în ziua de pe urmă" (Ioan 11:24).

Domnul Isus a adus „la lumină viaţa şi nemurirea prin Evanghelie" (2 Tim. 1:10). Noi cei de azi ştim că atunci când moare, credinciosul se duce în prezenţa lui Cristos (2 Cor. 5:8; Filip. 1:21, 23). Despre necredincios se spune însă că merge în Hades (Luca 16:22, 23). Noi ştim însă că nu toţi credincioşii vor muri, dar că toţi vor fi transformaţi (1 Cor. 15:51). Ştim că vor fi mai multe învieri. La Răpire, numai credincioşii vor fi înviaţi (1 Cor. 15:23; 1 Tes. 4:16); morţii răi vor fi înviaţi la sfârşitul domniei de o mie de ai a lui Cristos (Apo. 20:5).

Când a venit Pavel la Tesalonic prima oară, le-a dat creştinilor învăţătura privitoare la venirea lui Cristos, ca să domnească, şi la evenimentele care vor urma. Dar între timp s-au ivit probleme legate de cei care muriseră. Vor rămâne trupurile lor în mormânt până în ziua de apoi? — s-au întrebat aceşti creştini. Vor fi ei excluşi de la participarea la venirea lui Cristos şi de la slăvita Sa împărăţie? Aşadar, din dorinţa de a răspunde la întrebările ridicate de ei şi de a le aplana temerile, Pavel descrie acum succesiunea în care se vor derula evenimentele când va veni Cristos să-i ia la El pe ai Săi.

Formula: **Nu vreau, fraţilor, să fiţi în necunoştinţă** are menirea de a le atrage atenţia cititorilor că urmează un anunţ important. Aici acest anunţ se referă la **cei ce au adormit**, adică la cei ce *au murit*. Adormirea din acest context se referă întotdeauna la *trupul* creştinilor trecuţi în veşnicie, nicidecum la duhul sau sufletul lor. Asemănarea

morţii cu un somn este o comparaţie foarte reuşită. Într-adevăr, când privim un mort, nu ni se pare oare că doarme? Chiar şi termenul de *cimitir* provine din grecescul *koimētērion*, care înseamnă: „loc de dormit". În plus asemuirea morţii cu somnul este o comparaţie arhi-cunoscută, întrucât în fiecare seară când mergem la culcare punem în scenă acest simbol al morţii, pentru ca dimineaţa, când ne trezim, să exemplificăm cealaltă mare realitate: învierea.

Nicăieri în Biblie nu ni se spune că sufletul adoarme atunci când intervine moartea persoanei. Bogatul şi Lazăr au fost amândoi conştienţi în starea de morţi (Luca 16:19-31). Când moare credinciosul, el este „acasă la Domnul" (sau „în prezenţa Domnului") (2 Cor. 5:8). A muri înseamnă „a fi cu Cristos," o poziţie pe care Pavel o descrie drept „un câştig" şi un lucru „cu mult mai bun" (Filip. 1:21, 23). Or, toate acestea nu ar fi, desigur, posibile, dacă sufletul ar fi adormit!

Tot aşa nu găsim în Biblie nimic care să indice anihilarea. La moarte fiinţa nu încetează. Credinciosul se bucură de viaţă veşnică (Marcu 10:30). În schimb, necredinciosul suferă pedeapsă veşnică (Marcu 9:48; Apo. 14:11).

Cu privire la sfinţii care au murit, apostolul spune că întristarea noastră nu trebuie să fie lipsită de nădejde. El nu exclude întristarea. Doar Însuşi Isus a plâns la mormântul lui Lazăr, deşi ştia că după numai câteva minute avea să-l învie (Ioan 11:35-44). Dar apostolul exclude acel gen de întristare deznădăjduită, disperarea celor care nu au nădejdea cerului în inimă, care nu mai speră într-o revedere cu cei dragi şi care nu se mai gândesc decât la judecata ce-i aşteaptă.

Sintagma: **ca alţii care nu au nici o nădejde** îmi aduce aminte întotdeauna de o înmormântare la care am participat, când rudele îndurerate s-au adunat în jurul sicriului persoanei nemântuite, tânguindu-se şi rostind cu inima lipsită de orice mângâiere: „O, Marie, Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, Marie!" A fost o scenă de nesfârşită deznădejde, pe care n-am s-o uit niciodată.

4:14 Temelia nădejdii credinciosului este învierea lui Cristos. Cu tot atâta certitudine cu care **credem că Isus a murit şi a înviat**, credem şi faptul că cei ce au adormit în Isus vor fi înviaţi şi vor participa la venirea Lui. „Căci după cum în Adam toţi mor, tot aşa în Cristos toţi vor fi făcuţi vii" (1 Cor. 15:22). Învierea Lui este garanţia şi dovada că şi noi vom învia.

Observaţi sintagma: **dorm în Isus** sau „cei care dorm prin Isus". Conştienţa faptului că moartea nu este altceva decât adormirea, de către Iubitorul sufletelor noastre, a trupurilor preaiubiţilor Săi are darul de a deposeda moartea de groaza ei.

Asigurarea noastră pozitivă cu privire la cei ce au murit în Cristos constă în faptul că **Dumnezeu îi va aduce împreună cu El**. Acest lucru poate fi înţeles în două feluri:

1. Ar putea însemna că, atunci când va avea loc Răpirea, Dumnezeu va învia trupurile credincioşilor, ducându-le în cer, împreună cu Domnul Isus.

2. Sau ar putea însemna că atunci când se va întoarce Cristos pe pământ ca să domnească, Dumnezeu îi va aduce înapoi, împreună cu Cristos, pe cei ce au murit în credinţă. Cu alte cuvinte, apostolul spune: „Nu vă îngrijoraţi, gândind că cei ce au murit vor fi lipsiţi de gloria împărăţiei ce va să vină, căci Dumnezeu îi va aduce înapoi împreună cu Isus, când El va reveni cu putere şi mare slavă." (De obicei, acesta este înţelesul preferat.)

Dar cum vine asta? Trupurile lor zac acum în mormânt. Cum pot ele reveni împreună cu Isus? Răspunsul ni-l dau versetele 15-17: Înainte ca Cristos să vină şi să-şi stabilească împărăţia, El se va întoarce ca să-i ia pe ai Săi cu El în cer, acasă. Apoi, la o dată ulterioară, El va reveni împreună cu ei [pe pământ].

4:15 De unde ştia Pavel toate acestea? Răspunsul lui este: **vă spunem prin cuvântul Domnului**. Cu alte cuvinte, el a primit aceste adevăruri *printr-o revelaţie directă* din partea Domnului. Nu ni se spune modul în care le-a primit — dacă a fost printr-o vedenie, dacă a auzit cu urechea sau dacă Duhul Sfânt i le-a transmis în duhul lui. Cert este însă că avem aici un adevăr ce nu fusese adus la cunoştinţa oamenilor până atunci.

Apoi el explică faptul că la întoarcerea lui Cristos, sfinţii aflaţi în viaţă nu o vor lua înaintea sfinţilor adormiţi şi nu vor deţine nici un avantaj asupra lor.

În versetul acesta Pavel se descrie pe sine ca unul care va fi în viaţă la venirea lui Cristos (**„noi, cei vii"**, vezi şi 1 Cor. 15:51, 52). Dar la 2 Corinteni 4:14 şi 5:1 el aminteşte de posibilitatea de a se afla printre cei ce vor fi înviaţi. Concluzia evidentă care se desprinde de aici este că trebuie să aşteptăm venirea Domnului în orice clipă, fiind însă conştienţi de faptul că s-ar putea să fim chemaţi acasă, în cer, prin modalitatea morţii.

4:16 Aici ni se oferă ordinea exactă a derulării evenimentelor la venirea lui Cristos ca să-Şi ia sfinţii. **Domnul Însuşi va coborî din cer.** Nu va trimite un înger, ci va veni El **Însuşi**! Apoi va veni **cu un strigăt, cu glasul arhanghelului şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu.** S-au propus diverse explicaţii ale semnificaţiei acestor sunete de comandă (sau „strigăt de strângere laolaltă", cum se spune în traducerea Azimioară, n.tr.). Totuşi, este imposibil să oferim o variantă definitivă. Iată cele trei explicaţii principale:

1. Unii cred că **strigătul** de aici ar fi însuşi glasul Domnului Isus care învie morţii (Ioan 5:25; 11:43, 44) şi-i transformă pe cei vii. Alţii, între care Hogg şi Vine, spun că strigătul este glasul arhanghelului.

2. De obicei, prin **glasul arhanghelului** Mihail se înţelege porunca de strângere laolaltă a sfinţilor din VT, întrucât el este atât de strâns asociat cu Israelul (Dan. 12:1; Iuda 9; Apo. 12:4-7). Alţii cred că scopul acestui strigăt este producerea unei treziri la scară naţională a Israelului. Apoi mai sunt unii care sugerează că **glasul arhanghelului** cheamă îngerii, să-L însoţească pe Domnul şi pe sfinţii Săi, ca o escortă militară, în trecerea lor prin teritoriul inamicului în drum spre cer (cf. Luca 16:22).

3. **Trâmbiţa lui Dumnezeu** este totuna cu „cea din urmă trâmbiţă" de la 1 Corinteni 15:52, care are de a face cu învierea credincioşilor la Răpire. Ea îi cheamă pe sfinţi la binecuvântare veşnică. Această trâmbiţă nu trebuie confundată cu trâmbiţa a şaptea de la Apocalipsa 11:15-18, care semnalează turnarea finală a judecăţii [lui Dumnezeu] asupra lumii, în timpul Marii Strâmtorări. Ultima **trâmbiţă** *de aici* este ultima pentru biserică. A şaptea trâmbiţă din Apocalipsa este ultima pentru lumea necredincioasă (deşi nu i se spune niciodată, concret, „ultima trâmbiţă").

Trupurile **celor morţi în Cristos vor învia întâi.** E discutabil dacă aici sunt cuprinşi şi sfinţii din VT. Cei care cred că şi ei vor fi cuprinşi în această înviere scot în evidenţă că acum se aude glasul arhanghelului, care este strâns legat de destinele Israelului (Dan. 12:1). Dar cei care cred că sfinţii din VT nu vor fi înviaţi la Răpire ne atrag atenţia că sintagma **în Cristos (morţii în Cristos)** nu se aplică niciodată la credincioşii care au trăit înainte de era Bisericii; probabil, acei credincioşi vor fi înviaţi la sfârşitul Marii Strâmtorări (Dan. 12:2). În orice caz, este limpede că învierea de aici *nu* este o înviere generală. Nu toţi morţii sunt înviaţi acum, ci numai **morţii în Cristos.**

4:17 Apoi cei vii **vor fi răpiţi împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh.** Termenul *Răpire*, prin care descrie prima etapă a venirii Domnului, derivă de la verbul folosit în traducerea latinească a Bibliei, care are înţelesul de *a fi răpit.*[13] Prin răpire se înţelege ridicarea la cer, smulgerea, aşa cum este folosit termenul cu referire la Filip, la Fapte 8:39 sau la Pavel la 2 Corinteni 12:2, 4 şi la copilul de parte bărbătească de la Apocalipsa 12:5.

Văzduhul este sfera lui Satan (Ef. 2:2). Aşadar, această strângere triumfală constituie o sfidare pe faţă la adresa diavolului, în propriul său domeniu.

Gândiţi-vă numai la tot ce găsim în aceste versete! Pământul şi marea cedând ţărâna tuturor celor care au murit în Cristos. Apoi miracolul transformator prin care din această ţărână iau chip trupurile glorificate, eliberate pe veci de orice boală, durere şi moarte. După care urmează zborul cosmic spre cer. Şi toate acestea au loc într-o clipeală din ochi (1 Cor. 15:52).

Multor oameni le vine greu să creadă relatarea despre crearea omului din Geneza 1 şi 2. Dar dacă se poticnesc de creaţie, ce vor face în cazul Răpirii — când Dumnezeu va re-crea milioane de oameni din ţărâna care a fost îngropată, împrăştiată, presărată sau măturată de vânt pe plajele lumii?

Oamenii din lume manifestă un entuziasm debordant pentru explorările spaţiale. Dar se poate asemui, chiar şi cea mai cutezătoare dintre expediţiile lor spaţiale, cu minunea strămutării în cer într-o fracţiune de secundă, fără ca noi să trebuiască să luăm cu noi atmosfera de aici, cum sunt obligaţi să procedeze astronauţii când fac mici incursiuni în spaţiul cosmic?

În legătură cu venirea lui Cristos, avem de auzit un sunet ca nici un altul, de privit o privelişte de neînchipuit, de simţit un miracol extraordinar, de gustat o întâlnire nespus de minunată şi de trăit o mângâiere fără seamăn.

Este bine să observăm de asemenea revenirea insistentă a termenului **Domnul** în aceste versete: *cuvântul* Domnului (v. 15), *venirea* Domnului (v. 15), Domnul *Însuşi* (v. 16), să-L **întâmpinăm pe Domnul** (v. 17), **să fim totdeauna cu Domnul** (v. 17).

Pe veci **cu Domnul**! Cine poate descrie toată bucuria şi starea de binecuvântare ce rezidă în aceste cuvinte?

4:18 Mângâiaţi-vă, deci, unii pe alţii cu

aceste cuvinte. Gândurile despre venirea Domnului nu-l îngrozesc pe credincios. Dimpotrivă, acest eveniment este o nădejde care îi umple inima de bucurie, încântare şi mângâieri.

INDICII CĂ TRĂIM VREMURILE DE PE URMĂ

Există multe indicii că Răpirea s-ar putea să se producă foarte curând. Considerăm cele ce urmează nişte paie în vânt:

1. Înfiinţarea Statului Israel în 1948 (Luca 21:29). Smochinul (Israel) înfrunzeşte (Luca 21:29-31). Pentru prima oară, după multe veacuri, evreii există ca stat naţional, în hotarele ţării lor. Asta înseamnă că împărăţia lui Dumnezeu este aproape.

2. Apariţia multor naţiuni (Luca 21:29). Isus a prezis nu doar faptul că smochinul va înfrunzi, ci şi toţi copacii. Am asistat în ultimul timp la căderea guvernelor coloniale şi la proliferarea unor noi naţiuni. Trăim în epoca unui nou val de naţionalism.

3. Revenirea Israelului în ţara sa, într-o stare de necredinţă (Ez. 36:24, 25). Ezechiel a profeţit că abia după întoarcerea lor vor fi curăţiţi israeliţii de păcatele lor. Astăzi Israelul este, în mare măsură, o naţiune agnostică; numai un mic (dar foarte elocvent) segment al populaţiei Israelului este format din evrei drept-credincioşi (ortodocşi).

4. Mişcarea ecumenică (Apo. 17, 18). Prin Babilon noi înţelegem uriaşul sistem religios, politic şi comercial alcătuit din entităţi religioase apostate, care se intitulează creştin — probabil fuziunea elementelor apostate din cadrul catolicismului şi protestantismului. Creştinătatea devine din ce în ce mai apostată (1 Tim. 4:1, 2 Tes. 2:3), mergând din ce în ce mai mult în direcţia unei super-biserici mondiale.

5. Explozia mondială a spiritismului (1 Tim. 4:1-3), care face ravagii în zone întinse ale globului, chiar în clipa de faţă.

6. Îngrozitoarea degradare morală şi renunţare la normele etice (2 Tim. 3:1-5). Zi de zi, ziarele ne oferă cu preponderenţă dovezi ale acestei stări de lucruri.

7. Violenţa şi nesupunerea civilă (2 Tes. 2:7, 8). Un spirit de fărădelege abundă în familii, pe plan naţional şi chiar în biserică.

8. Oameni având doar o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea (2 Tim. 3:5).

9. Apariţia unui spirit anti-creştin (1 Ioan 2:18), manifestat prin înmulţirea cultelor deviate, care se dau creştine, dar neagă, în practică, toate doctrinele de bază ale credinţei. Ele înşeală recurgând la imitaţie (2 Tim. 3:8).

10. Tendinţa naţiunilor de a se alia pe coordonatele aproximative ale configuraţiei zilelor de pe urmă. Piaţa Comună Europeană, bazată pe aşa-numitul Tratat de la Roma, ar putea duce la reînvierea Imperiului Roman — cele zece degete de la picioare, alcătuite din fier şi lut (Dan. 2:32-35).

La toate acestea am putea adăuga celelalte indicii: cutremurele din multe ţări, pericolul foametei pe suprafeţe întinse ale globului şi creşterea ostilităţii dintre neamuri (Mat. 24:6, 7). Eşecul guvernelor de a menţine ordinea şi legalitatea şi de a suprima terorismul creează climatul propice apariţiei unui dictator mondial. Proliferarea arsenalelor nucleare face ca întrebarea de la Apocalipsa 13:4: „Cine este în stare să facă război cu el?" (adică cu fiara) să capete un nou sens. Răspândirea televiziunii pe tot globul ar putea fi mijlocul prin care se vor împlini Scripturile referitoare la evenimente despre care se spune că vor fi văzute simultan pe toată planeta (Apo. 1:7).

Majoritatea acestor evenimente sunt prevăzute ca întâmplându-se înainte de revenirea lui Cristos pe pământ pentru a domni. Biblia nu spune că ele se vor întâmpla înaintea Răpirii, ci înaintea arătării Sale cu slavă. Dacă aşa stau lucrurile şi dacă vedem deja înfiripându-se aceste tendinţe şi curente, atunci concluzia evidentă la care suntem conduşi este că într-adevăr Răpirea este foarte aproape.‡

E. Ziua Domnului (5:1-11)

5:1 Învăţătorii biblici adesea obiectează faţă de actuala împărţire a Scripturii pe capitole, argumentând că [de multe ori] subiectul ar trebui să continue fără nici o întrerupere. Dar aici despărţirea textului în două capitole (4 şi 5) este necesară, întrucât Pavel abordează o nouă temă. El curmă discutarea temei Răpirii, ocupându-se de Ziua Domnului. Cuvintele: **cât despre** (traducerea termenilor *peri de* din greacă) semnalează o nouă direcţie, aşa cum se întâmplă de atâtea ori la 1 Corinteni.

Pentru credincioşii adevăraţi, Răpirea este o nădejde care ne aduce multă mângâiere, dar ce va însemna ea pentru cei ce nu sunt în Cristos? Va însemna începutul perioadei denumite aici **timpuri şi perioade.** Această perioadă are un caracter preponderent iudaic. În acest timp Dumnezeu se va

ocupa din nou de naţiunea Israel, derulând evenimentele de la sfârşitul timpului pe care le-au prezis profeţii din VT. Când apostolii L-au întrebat pe Isus când îşi va întemeia El împărăţia, El le-a răspuns că nu e treaba lor să ştie timpurile şi perioadele (Fapte 1:7). Se pare că **timpurile şi perioadele** acoperă intervalul anterior întemeierii împărăţiei, precum şi perioada propriu-zisă a împărăţiei.

Pavel nu considera că este nevoie să le scrie tesalonicenilor despre **timpuri şi perioade** — în primul rând, pentru că pe ei nu-i vor afecta, ei fiind răpiţi la cer înainte de a începe aceste epoci.

De asemenea, **timpurile şi perioadele**, alături de Ziua Domnului, sunt teme pe care le găsim în VT. Răpirea este o taină (1 Cor. 15:51), ce nu mai fusese descoperită până la apostoli.

5:2 Sfinţii ştiau deja despre **ziua Domnului**. Ei erau conştienţi că nu se cunoaşte timpul exact şi că ea va veni când se aşteaptă oamenii mai puţin la ea. Ce vrea să spună Pavel prin sintagma: **ziua Domnului?** În mod cert, nu este o zi de douăzeci şi patru de ore, ci o perioadă de timp cu anumite caracteristici.

În VT termenul acesta s-a folosit pentru desemnarea unei perioade de judecată, pustiire şi întuneric (Is. 2:12; 13:9-16; Ioel 2:1, 2). A fost perioada în care Dumnezeu a pornit la atac împotriva duşmanilor Israelului, pedepsindu-i cum se cuvine (Ţef. 3:8-12; Ioel 3:14-16; Obad. 15-17; Zah. 12:8, 9). Dar prin ziua Domnului s-a înţeles de asemenea orice ocazie în care Dumnezeu şi-a pedepsit poporul Său, pentru idolatria şi căderea sa în păcat (Ioel 1:15-20; Amos 5:18; Ţef. 1:7-18). În esenţă, ea se referea la judecata păcatului, la biruinţa cauzei Domnului (Ioel 2:31, 32) şi la nespusa binecuvântare a oamenilor Săi credincioşi.

În viitor **ziua Domnului** va acoperi cam aceeaşi perioadă ca şi timpurile şi perioadele. Va începe după Răpire şi va cuprinde:

1. Marea Strâmtorare (sau Tribulaţia), adică vremea necazului lui Iacob (Dan. 9:27; Ier. 30:7; Mat. 24:4-28; 2 Tes. 2:2; Apo. 6:1-19:16).
2. Venirea lui Cristos, împreună cu sfinţii Săi (Mal. 4:1-3; 2 Tes. 1:7-9).
3. Domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ (Ioel 3:18 [cf. v. 14]; Zah. 14:8, 9 [cf. v. 1]).
4. Distrugerea finală a cerurilor şi a pământului prin foc (2 Pet. 3:7, 10).

Ziua Domnului este acel timp când Iehova va interveni public în treburile oamenilor, fiind marcat de judecata duşmanilor Israelului şi a segmentului apostat al naţiunii Israel, precum şi prin izbăvirea poporului Său, prin stabilirea împărăţiei de pace şi prosperitate a lui Cristos şi de slavă pentru El Însuşi.

Apostolul le aminteşte cititorilor săi că **ziua Domnului** va veni **ca un hoţ noaptea**, adică pe neaşteptate, luându-i pe oameni prin surprindere. Întreaga lume va fi total nepregătită.

5:3 Ziua aceasta va mai veni în mod amăgitor, brusc, distrugător, inevitabil şi ineluctabil.

Lumea va fi cuprinsă de o atmosferă de încredere şi securitate. Apoi judecata lui Dumnezeu se va coborî cu o forţă extrem de distructivă. Prin **distrugere** aici nu se înţelege trecerea în neființă sau anihilarea, ci pierderea bunăstării sau năruirea, ruinarea scopului existenţei. Distrugerea aceasta va fi la fel de inevitabilă ca **durerile naşterii peste femeia însărcinată**. Pentru necredincioşi, nu va fi scăpare de judecata aceasta.

5:4 E bine să observăm că acum apostolul trece de la persoana a treia plural la persoana întâi, singular sau plural.

Ziua Domnului va fi perioada în care se va revărsa mânia peste lumea nemântuită. Dar ce va însemna ea pentru noi? Răspunsul este că noi nu suntem în pericol, deoarece **nu suntem în întuneric.**

Ziua aceasta va veni ca un hoţ noaptea (v. 2). Singurul mod în care va surprinde ziua aceasta pe cineva va fi **ca un hoţ** şi singurele persoane pe care le va **surprinde** vor fi cei aflaţi în întuneric, în bezna nopţii, adică cei neconvertiţi. Pe credincioşi nu-i va **surprinde** deloc, pentru că ei **nu sunt în întuneric.**

La prima lectură, versetul acesta ar părea să spună că Ziua Domnului *îi va surprinde* pe credincioşi, dar *nu ca un hoţ*. Dar lucrurile nu stau aşa. Ea *nu-i va surprinde deloc*, pentru că atunci când va veni hoţul în bezna nopţii acestei lumi, sfinţii vor locui în lumină eternă.

5:5 Toţi creştinii sunt **fii ai luminii şi fii ai zilei.** Ei **nu sunt ai nopţii, nici ai întunericului.** Tocmai faptul acesta îi va scuti de judecata pe care o va turna Dumnezeu peste lumea care L-a respins pe Fiul Său. Judecăţile Zilei Domnului sunt îndreptate doar asupra celor care se află în întuneric moral, fiind cuprinşi de noaptea spirituală, adică cei ce sunt înstrăinaţi de Dumnezeu.

Când se spune aici că creştinii sunt **fiii zilei**, asta nu înseamnă Ziua Domnului. A fi **fiii zilei** înseamnă a fi oameni care aparţin domeniului corectitudinii şi dreptăţii morale. Ziua Domnului este timpul judecăţii asupra celor care aparţin domeniului întunericului moral.

5:6 Următoarele trei versete îi cheamă pe credincioşi la o viaţă pe măsura înaltei poziţii ce o ocupă, adică o stare de veghere şi sobrietate. Trebuie să **veghem** faţă de pericolul ispitei, leneviei, letargiei şi distragerii atenţiei. Iar în latura pozitivă, trebuie să **veghem** pentru întoarcerea Mântuitorului.

Sobrietatea din acest verset înseamnă nu doar să fim sobri în conversaţie şi în atitudinea generală a vieţii noastre, ci şi în ce priveşte consumul de alimente şi băutură.

5:7 În domeniul natural, **somnul** este asociat cu **noaptea**. Tot aşa este şi în domeniul spiritual, unde nepăsarea îi caracterizează pe cei ce sunt fii ai întunericului, adică pe cei neconvertiţi.

Oamenii preferă să chefuiască şi să se îmbete **noaptea**; ei iubesc întunericul, iar nu lumina, deoarece faptele lor sunt rele (Ioan 3:19). Însăşi denumirea de „club" sau „bar de noapte" stabileşte legătura între ideea de petrecere cu băuturi şi întunericul nopţii.

5:8 Cei **care sunt ai zilei** trebuie să umble în lumină, după cum El este în lumină (1 Ioan 1:7). Asta înseamnă să judecăm păcatul şi să ne lăsăm de el, să evităm excesele de tot felul. De asemenea înseamnă că ne îmbrăcăm cu armura creştină, rămânând înveşmântaţi cu ea. Armura aceasta constă din **platoşa credinţei şi a dragostei** şi din **coiful nădejdii mântuirii**. Cu alte cuvinte, armura constă din: **credinţă, dragoste** şi **nădejde** — cele trei elemente cardinale ale caracterului creştin. Nu e nevoie să insistăm asupra detaliilor legate de **platoşă** şi **coif**. Apostolul spune doar atâta că fiii luminii trebuie să poarte învelişul protector al unei vieţi consecvente şi evlavioase. Ce ne păzeşte de stricăciunea care este în lume prin poftă? **Credinţa** sau bizuire pe Dumnezeu. **Dragostea** faţă de Domnul şi unii faţă de alţii. **Nădejdea** revenirii lui Cristos.

Contraste importante în capitolul 5:

necredincioşi („ei")	*credincioşi („voi")*
dormind	nedormind
beţi	treji
în întuneric	nu în întuneric
ai nopţii şi ai întunericului	fii ai luminii şi fii ai zilei
surprinşi şi luaţi prin surprindere de Ziua Domnului ca un hoţ noaptea.	nesurprinşi, neluaţi prin surprindere de Ziua Domnului ca un hoţ noaptea.
distrugere subită, de care nu pot scăpa, ca durerile naşterii.	nerânduiţi la mânie, ci să obţinem mântuirea.

5:9 Răpirea are două aspecte: **mântuirea** şi **mânia**. Pentru credincios înseamnă consumarea **mântuirii** sale în cer. Pentru necredincios, înseamnă inaugurarea unui timp de **mânie** pe pământ.

Întrucât suntem ai zilei, **Dumnezeu nu ne-a rânduit la** mânia pe care o va turna în perioada Marii Strâmtorări, ci la **mântuire** în sensul cel mai deplin al cuvântului — eliberarea de orice fel de prezenţă a păcatului.

Unii cred că **mânia** de aici se referă la pedeapsa pe care o vor suferi necredincioşii în iad. Desigur, este adevărat că Dumnezeu nu ne-a rânduit la aceasta, dar este inutil să introducem acest gând aici. Pavel nu vorbeşte despre iad, ci despre evenimentele viitoare care vor avea loc pe pământ. Contextul se ocupă de Ziua Domnului — cea mai mare perioadă de **mânie** din istoria omului pe pământ (Mat. 24:21). Noi nu avem nici o programare în faţa gâdelui, ci întâlnirea noastră se va face cu Mântuitorul.

Unii spun că Marea Strâmtorare este vremea mâniei lui Satan (Apoc. 12:12), nu mânia lui Dumnezeu. Ei afirmă că biserica va trece prin mânia lui Satan, dar că va fi izbăvită de mânia lui Dumnezeu la a Doua Venire a lui Cristos. Dar versetele următoare vorbesc despre mânia lui Dumnezeu şi a Mielului iar cadrul este cel al perioadei Marii Strâmtorări: Apo. 6:16, 17; 14:9, 10, 19; 15:1, 7; 16:1, 19.

5:10 Versetul acesta subliniază preţul extraordinar de mare pe care l-a plătit Domnul Isus Cristos pentru a ne izbăvi de mânie şi a ne asigura mântuirea. El **a murit pentru noi, pentru ca, fie că veghem, fie că dormim, să trăim împreună cu El.**

Sintagma: **fie că veghem, fie că dormim** poate fi înţeleasă în două feluri. Unii învăţaţi spun că se referă la „cei vii sau cei morţi" de la Răpire. Ei scot în evidenţă faptul că vor fi două categorii de credincioşi cu acea ocazie: cei ce au murit în Cristos şi cei ce sunt în viaţă când are loc Răpirea. Prin urmare, spun ei, fie că ne aflăm printre cei vii, fie printre cei morţi când se va întoarce Cristos, noi vom trăi **împreună cu El.** Creştinii care mor nu pierd nimic, după cum i-a explicat Domnul Martei: „Eu sunt învierea şi viaţa: cine crede

în Mine, chiar dacă ar muri [adică, un creştin care moare înainte de Răpire], va trăi [căci el va fi înviat dintre cei morţi]. Şi oricine trăieşte şi crede în Mine [un credincios care este în viaţă când are loc Răpirea] nu va muri niciodată..." (Ioan 11:25, 26).

Alţi învăţaţi spun că sintagma: **fie că veghem, fie că dormim** ar însemna: „fie că suntem veghetori, fie că suntem lumeşti". Cu alte cuvinte, Pavel ar spune aici că fie că suntem treji spiritual, fie că suntem lumeşti, carnali sau fireşti, vom fi răpiţi la cer, ca să-L întâmpinăm pe Domnul. Mântuirea noastră eternă nu depinde de vegherea noastră spirituală în ultimele momente ale timpului petrecut de noi pe pământ. Dacă suntem convertiţi cu adevărat, vom trăi **împreună cu El** când va reveni El, fie că suntem într-o stare de aşteptare înfrigurată, fie că suntem adormiţi. Condiţia noastră spirituală va stabili, desigur, ce fel de răsplăţi vom primi, dar mântuirea noastră depinde numai şi numai de credinţa noastră în Cristos.

Cei care subscriu la părerea a doua scot în evidenţă că termenul tradus prin **veghem** este identic cu cel din versetul 6, „veghem" (cum au şi fost traduse în ediţia română, n.tr.). Iar termenul tradus prin **dormim** are, în versetele 6 şi 7, sensul de: „insensibilitate faţă de lucrurile divine, presupunând conformare la principiile lumii" (Vine). Dar *nu* este acelaşi termen care se foloseşte la 4:13, 14, 15 cu sensul de moarte.[14]

5:11 Întrucât avem parte de o mântuire atât de mare, că suntem îndrăgostiţi de un Mântuitor atât de măreţ şi în lumina faptului că El se va întoarce în curând, noi ar trebui să ne îndemnăm unii pe alţii, învăţându-ne, încurajându-ne şi fiind pildă unii pentru alţii, întărindu-ne cu cuvântul lui Dumnezeu, având grijă unii de alţii, în dragoste. Întrucât vom trăi împreună cu El atunci, se cuvine să trăim unii cu alţii, într-o armonioasă cooperare, acum.

F. Diverse sfaturi oferite sfinţilor (5:12-22)

5:12 Poate că bătrânii bisericii din Tesalonic i-au mustrat pe cei ce s-au lăsat de lucru, trăind pe spinarea altora. Şi fără îndoială că trântorii nu au primit prea bine sfatul! Ceea ce explică îndemnul dat acum conducătorilor şi celor aflaţi sub conducerea lor.

Când Pavel îi îndeamnă pe sfinţi **să-i recunoască pe cei care care lucrează printre** ei, el vrea să spună că îndrumătorii lor spirituali trebuie respectaţi şi ascultaţi — aşa cum reiese din cuvintele: **„care vă conduc în Domnul şi vă sfătuiesc."** Bătrânii sunt păstori asistenţi ai oilor lui Dumnezeu, având atribuţia de a-i învăţa pe alţii, de a conduce şi de a preveni.

Versetul acesta e unul dintre numeroasele din NT care arată că în bisericile apostolice în biserica primară nu exista sistemul de conducere de către un singur om. Exista în schimb un grup de presbiteri în fiecare adunare, care păstorea turma locală, cum arată Denney:

> La Tesalonic nu exista un singur preşedinte sau cleric, în sensul nostru actual, care să posede într-un anumit grad responsabilitatea exclusivă; ci preşedinţia se afla în mâinile unei pluralităţi de oameni.[15]

Dar absenţa sistemului de conducere al unui *singur om* nu justifică nici cealaltă extremă: conducerea de către *toţi* oamenii. Adunarea nu trebuie să devină o *democraţie*, ci o *aristocraţie*, adică guvernarea să fie exercitată de *cei mai calificaţi*.

5:13 Presbiterii sau bătrânii slujesc ca reprezentanţi ai Domnului. Lucrarea lor este lucrarea lui Dumnezeu. Din această pricină, ei trebuie să se bucure de o înaltă consideraţie şi **iubire**.[16] Îndemnul: **„Trăiţi în pace între voi"** nu este deloc întâmplător, căci problema numărul unu între creştinii de pretutindeni este că nu se împacă unii cu alţii. Fiecare credincios are destulă fire veche în el pentru a produce dezbinări în biserica locală, aducând ruină prin aceasta. Numai în măsura în care suntem umpluţi cu puterea Duhului vom putea face să crească în noi dragostea, starea de zdrobire, de îndelungă răbdare, de bunătate, de inimă aleasă şi duioasă, şi de iertare — toate acestea fiind condiţii indispensabile pentru prezenţa **păcii**. Una din ameninţările la adresa **păcii** pe care o scoate Pavel în evidenţă ar putea fi formarea de grupuri şi partide în jurul unor conducători umani.

5:14 Versetul acesta pare să fie adresat conducătorilor spirituali ai adunării, spunându-le cum să se ocupe de fraţii problematici:

1. **Avertizaţi-i pe cei nedisciplinaţi** — adică pe cei ce nu se astâmpără, ci ţin cu orice preţ să tulbure pacea bisericii, prin comportamentul lor iresponsabil. Aici prin **nedisciplinaţi** se înţelege cei ce refuză să muncească. Sunt identici cu cei descrişi la 2 Tesaloniceni 3:6-12, care umblă în neorânduială, nelucrând şi băgându-se în treburile altora.

2. **Mângâiaţi-i pe cei deznădăjduiţi** —

adică pe cei ce au nevoie în permanenţă de îndemnuri, pentru a putea fi ajutaţi să depăşească dificultăţile lor şi să rămână statornici în Domnul.

Cu privire la felul în care redă versetul acesta versiunea KJV: *Comfort the feebleminded* (adică: mângâiaţi-i pe cei cu mintea slabă), Ockenga face următoarea remarcă: „Dacă textul s-ar fi referit într-adevăr la cei cu mintea slabă (adică înapoiaţii mintal), şi atunci ar fi trebuit să-i mângâiem, căci oamenii aceştia au obiceiul să se adune acolo unde se vesteşte evanghelia." Şi apoi nu este oare acesta un tribut la adresa evangheliei şi a bisericii creştine? Cel puţin aici oamenii aceştia găsesc înţelegere, iubire şi consideraţie.

3. **Sprijiniţi-i pe cei slabi** — adică ajutaţi-i pe cei ce sunt slabi din punct de vedere spiritual, moral sau fizic. Ideea principală care se desprinde de aici este probabil aceea a sprijinului spiritual şi moral acordat celor slabi în credinţă, deşi nu trebuie exclusă şi ideea de sprijin financiar.

4. **Fiţi răbdători faţă de toţi** — Etalaţi harul îndelungii răbdări, atunci când alţii au tendinţa să vă irite sau să vă provoace.

5:15 Adresându-se acum creştinilor în general, Pavel interzice orice gând de răzbunare. Reacţia naturală este să te aperi, să dai înapoi, să fii chit. Dar creştinul trebuie să fie într-o părtăşie atât de strânsă cu Domnul Isus, încât să poată reacţiona în chip supranatural. Cu alte cuvinte, din instinct el va da dovadă de bunătate şi dragoste, deopotrivă faţă de alţi credincioşi şi faţă de cei nemântuiţi.

5:16 E posibil ca creştinul să aibă o bucurie permanentă, chiar în împrejurările cele mai neprielnice, pentru că Cristos este izvorul şi subiectul bucuriei sale şi Cristos se află la cârma tuturor împrejurărilor. Apropo, **Bucuraţi-vă întotdeauna** este cel mai scurt verset din ediţia greacă a NT, chiar dacă în versiunea engleză „Jesus wept" (adică: „Isus plângea") este cel mai scurt verset.

5:17 Rugăciunea trebuie să fie atitudinea permanentă a creştinului — fără ca prin aceasta el să-şi neglijeze îndatoririle sale obişnuite, pentru a se consacra în întregime rugăciunii. Desigur, el se va ruga la anumite momente binestabilite din zi, dar se va ruga şi inopinat, când se iveşte nevoia; şi se va bucura de o părtăşie necurmată cu Domnul în rugăciune.

5:18 Dând **mulţumiri** lui Dumnezeu ar trebui să fie emoţia definitorie pentru creştin. Dacă Romani 8:28 este adevărat, atunci noi ar trebui să fim în stare să-I mulţumim Domnului întotdeauna, în toate împrejurările şi pentru **toate**, desigur, atâta timp cât a face acest lucru nu presupune tolerarea păcatului.

Aceste trei obiceiuri bune au fost numite ordinele de bază ale bisericii. Ele reprezintă **voia lui Dumnezeu în Cristos Isus pentru** noi. Cuvintele: **în Cristos Isus** ne amintesc că El ne-a învăţat să facem aceste lucruri în timpul lucrării Sale pe acest pământ, fiind El Însuşi întruparea vie a învăţăturilor pe care ni le-a dat. Învăţându-i pe oameni prin pilda Sa, El ne-a descoperit voia lui Dumnezeu cu privire la bucurie, rugăciune şi mulţumire.

5:19 Următoarele patru versete par să se ocupe de comportarea în adunare.

A **stinge Duhul** înseamnă a înăbuşi lucrarea Sa în mijlocul nostru, a-L îngrădi şi a-L împiedica. Păcatul stinge Duhul. Tradiţia sau datina de asemenea Îl stinge. Regulile şi regulamentele stabilite de oameni în închinarea publică de asemenea Îl sting. Lipsa de unitate Îl stinge. Cineva a făcut afirmaţia: „Privirile reci, cuvintele disprețuitoare, tăcerea, ignorarea deliberată a cuiva — toate acestea contribuie la stingerea Duhului, după cum o face şi critica neîndurătoare." Ryrie spune că Duhul este stins ori de câte ori lucrarea Lui este înăbuşită într-o persoană individuală sau în biserică.

5:20 Dacă legăm acest verset cu cel anterior, atunci gândul care se conturează este că noi stingem Duhul când **disprețuim** actele de prorocire. De pildă, s-ar putea ca un tânăr să facă o declaraţie nu prea bine alcătuită în slujba publică. Dacă însă îl vom critica în aşa fel încât acesta să se ruşineze de mărturia lui pentru Cristos, atunci am stins Duhul.

În sensul primar al Noului Testament, termenul „a proroci" (sau „profeţi") înseamnă a rosti cuvântul lui Dumnezeu. Rostirile inspirate ale profeţilor au fost păstrate pentru noi pe paginile Bibliei. În sens secundar, a profeţi înseamnă a declara gândirea (sau „mintea") lui Dumnezeu, aşa cum ne-a fost aceasta descoperită în Biblie.

5:21 Noi trebuie să evaluăm ceea ce auzim şi **să păstrăm ce este bun**. Etalonul după care **cercetăm** orice predicare şi învăţătură este cuvântul lui Dumnezeu. Se vor produce uneori abuzuri, ori de câte ori Duhul are libertatea de a vorbi prin diverşi fraţi. Dar stingerea Duhului nu este modalitatea prin care se îndreaptă aceste abuzuri, cum spune şi Denney:

O adunare deschisă, o libertate de a profeți, o strângere în care oricine poate să vorbească după cum i-a dat Duhul rostire este una din nevoile cele mai stringente ale Bisericii din epoca modernă.[17]

5:22 Feriți-vă de orice formă a răului ar putea însemna limbile false, profețiile sau învățăturile false sau ar putea însemna **răul** în general.

A. T. Pierson ne atrage atenția că există șapte atitudini distincte ale creștinului în versetele 16-22:

1. Atitudinea de laudă la adresa lui Dumnezeu (16). Adică el mereu se desfată, descoperind măreția lui Dumnezeu în tot ce face El.

2. Atitudinea rugativă (17). Rugăciunea nu trebuie să fie niciodată ceva nepotrivit sau nelatimp.

3. Atitudinea de mulțumire (18). Chiar în împrejurări neplăcute firii vechi.

4. Atitudinea spirituală (19). Lui trebuie să I se acorde libertatea deplină, în și prin noi.

5. Atitudinea disponibilității de a ne lăsa învățați (20). *Orice* canal prin care găsește Dumnezeu de cuviință să ne învețe.

6. Atitudinea judiciară (21). Comparați cu 1 Ioan 4:1. Cercetați sau testați toate lucrurile prin prisma cuvântului lui Dumnezeu.

7. Atitudinea de sfințenie (22). Dacă în minte ți se cuibărește un gând rău, evită-l! Dă-l afară![18]

IV. SALUTĂRI FINALE CĂTRE TESALONICENI (5:23-28)

5:23 Acum Pavel se roagă pentru sfințirea creștinilor. Sursa este: **Dumnezeul păcii**. Aria de răspândire o găsim în expresia: **pe deplin**, adică „în orice parte a ființei voastre."

Versetul acesta a fost forțat de unii, care ar dori să scoată de aici doctrina „Sfințeniei" — adică a sfințirii integrale. Cu alte cuvinte ideea că un credincios poate deveni *desăvârșit fără păcat* în viața de acum. Dar nu asta vrea să spună Pavel când se roagă ca **Dumnezeul păcii să vă sfințească El Însuși pe deplin**. El nu se roagă pentru eradicarea naturii păcătului, ci, mai degrabă, sfințirea care să se extindă la toate părțile ființei lor: **duhul, sufletul și trupul**.

SFINȚIREA

Există patru faze ale sfințirii în NT — anterioară convertirii, pozițională, practică sau progresivă și perfectă.

1. Chiar înainte ca cineva să fie mântuit, el este pus deoparte într-o poziție de privilegiu extern. Astfel citim la 1 Corinteni 7:14 că soțul necredincios este sfințit prin soția credincioasă. Aceasta e *sfințirea anterioară convertirii*.

2. Ori de câte ori este cineva născut din nou, el este *sfințit pozițional* prin virtutea unirii sale cu Cristos. Asta înseamnă că el este pus deoparte pentru Dumnezeu, fiind despărțit de lume. Trimiterile la această sfințire le găsim la Fapte 26:18; 1 Corinteni 1:2; 6:11; 2 Tesaloniceni 2:13; Evrei 10:10, 14.

3. Apoi există *sfințirea progresivă*. Este punerea deoparte a credinciosului pentru Dumnezeu, despărțirea sa de lume, de păcat și de eul propriu. Este procesul prin care el devine tot mai mult asemenea lui Cristos. Este sfințirea pe care se roagă Pavel aici, ca s-o aibă tesalonicenii. Ea se găsește și la 1 Tesaloniceni 4:3, 4; 2 Timotei 2:21. Este facilitată de Duhul Sfânt, atunci când ascultăm de cuvântul lui Dumnezeu (Ioan 17:17; 2 Cor. 3:18). Sfințirea practică de acest gen este un proces care trebuie să continue cât timp se află credinciosul pe pământ. El nu va realiza niciodată starea de totală absență a păcatului sau de desăvârșire cât se află pe pământ, dar trebuie să năzuiască mereu către această țintă.

4. *Sfințirea perfectă* se referă la condiția finală pe care o va avea credinciosul în cer. Când se va duce acasă la Domnul, el va fi, din punct de vedere moral, ca Domnul, complet și definitiv despărțit de păcat (1 Ioan 3:1-3).‡

Apostolul se mai roagă și pentru păzirea tesalonicenilor. Această păzire sau conservare trebuie să cuprindă toată ființa: **duh, suflet și trup**. Observați ordinea. Omul întotdeauna spune: trupul, sufletul și duhul. Dar Dumnezeu întotdeauna spune: **duhul, sufletul și trupul**. La început, când a fost creat omul, duhul a avut importanța primordială, trupul fiind pe ultimul loc. Păcatul a inversat însă ordinea, omul trăind acum pentru trup și neglijând duhul său. Când ne rugăm unii pentru alții, ar trebui să urmăm ordinea biblică, punând starea spirituală înaintea nevoilor fizice.

Din acest verset și din altele, rezultă limpede că suntem ființe alcătuite din trei

elemente distincte. **Duhul** nostru este acea parte care ne învredniceşte să avem părtăşie cu Dumnezeu. **Sufletul** nostru are de a face cu emoţiile, dorinţele, afecţiunile şi propensităţile noastre (Ioan 12:27). **Trupul** nostru este locuinţa în care sălăşluieşte persoana noastră (2 Cor. 5:1).

Toate părţile din care e alcătuită fiinţa noastră trebuie să fie **păzite** întregi, adică în stare sănătoasă şi întregi. Un comentator a sugerat nevoile de păzire după cum urmează:

1. Duhul să fie păzit de (a) tot ce l-ar putea întina (2 Cor. 7:1); (b) de tot ce ar putea împiedica mărturia Duhului Sfânt faţă de relaţia sfinţilor cu Dumnezeu (Rom. 8:16); sau (c) de tot ce ar putea să împiedice închinarea pe care o doreşte El (Ioan 4:23; Filipeni 3:3).

2. Sufletul să fie păzit (a) de gânduri rele (Mat. 15:18, 19; Ef. 2:3); (b) de poftele firii vechi, care se războiesc împotriva sa (1 Pet. 2:11); şi (c) de sfadă şi de dezbinări (Ev. 12:15).

3. Trupul să fie păzit de (a) întinare (1 Tes. 4:3-8); şi (b) de întrebuinţări greşite (Rom. 6:19).

Unii susţin că cei nemântuiţi nu au duh. Opinia lor se bazează probabil pe faptul că cei nemântuiţi sunt morţi din punct de vedere duhovnicesc (Ef. 2:1). Dar faptul că cei nemântuiţi sunt morţi duhovniceşte nu înseamnă că ei nu au duh, ci înseamnă că sunt morţi faţă de părtăşia cu Dumnezeu. Duhul lor poate fi foarte viu când vine vorba de lumea *ocultă*, fiind însă morţi *faţă de Dumnezeu*. Lenski ne atrage atenţia:

> Mulţi se mulţumesc cu un creştinism parţial, unele părţi din viaţa lor fiind în continuare lumeşti. Dar îndemnurile apostolice îndreaptă însă mereu reflectorul cuvântului lui Dumnezeu spre toate ungherele naturii noastre, aşa încât nici un colţişor să nu rămână nepurificat.[19]

Apostolul continuă, rugându-se ca sfinţirea şi păzirea de către Dumnezeu să se extindă la toate părţile personalităţii lor, pentru ca credincioşii să fie **fără vină, la venirea Domnului nostru Isus Cristos**. Asta pare să ne conducă cu gândul la Scaunul de Judecată al lui Cristos, care va urma după Răpire. Atunci, viaţa credinciosului, slujirea şi mărturia sa vor fi trecute în revistă, el fiind răsplătit sau suferind pierdere, în funcţie de acestea.

5:24 Cum am învăţat la 4:3, sfinţirea noastră este voia lui Dumnezeu. El ne-a chemat ca într-o zi să ajungem să stăm fără vină înaintea Lui. Or, din moment ce El a început această lucrare în noi, El o va şi duce la bun sfârşit (Filip. 1:6). **Cel care** ne cheamă **este credincios** făgăduinţei Sale.

5:25 Acum, la încheiere, Pavel se roagă pentru rugăciunile sfinţilor. El niciodată nu a obosit rugându-se şi tot aşa trebuie să fie şi cu noi. Este un păcat să nu ne rugăm pentru fraţii şi surorile noastre de credinţă.

5:26 Apoi el se roagă ca **toţi fraţii** să fie salutaţi **cu o sărutare sfântă**. Pe atunci acesta era modul oamenilor de a se saluta între ei şi chiar şi azi, în unele ţări, bărbaţii se sărută între ei, după cum femeile se sărută între ele. Dar de cele mai multe ori, această practică a dus la abuzuri, din care cauză trebuie abandonată.

Sărutarea nu a fost instituită de Domnul, ca formă prescrisă de salutare, după cum nici apostolii nu au insistat că acest mod de a saluta ar fi obligatoriu. Cu multă înţelepciune, Biblia permite şi alte modalităţi de salut, în culturi în care sărutul ar putea duce la uşurătate şi imoralitate. Duhul lui Dumnezeu caută să ne avertizeze cu privire la asemenea nereguli şi abateri de la sensul avut în vedere, adăugând că **sărutarea** trebuie să fie **sfântă.**

5:27 Apostolul dă însărcinarea solemnă **ca epistola aceasta să fie citită tuturor fraţilor sfinţi**[20]. Două lucruri trebuiesc luate în considerare aici:

1. Pavel investeşte Scrisoarea cu autoritatea cuvântului lui Dumnezeu. VT era citit în public, în sinagogi. Acum **epistola aceasta** va fi **citită** cu voce tare în biserici.

2. Biblia este pentru toţi creştinii, nu numai pentru un cerc intim sau pentru o categorie de privilegiaţi. Toate adevărurile sunt pentru toţi sfinţii, cum arată şi Denney, foarte înţelept:

> Nu se poate atinge nici o înţelepciune şi nu se poate dobândi nici o bunătate, acolo unde cineva este îngrădit să nu aibă contact cu evanghelia; şi nu este nici un semn mai sigur de necredincioşie şi perfizie într-o biserică ca aceea în care membrii ei sunt ţinuţi într-o stare constantă de pipernicie, de minoritate, de tutelaj, în care aceştia sunt descurajaţi de a se folosi liberi de Sfintele Scripturi; unde membrii bisericii nu au grijă ca tot ce conţin ele să fie citit în auzul tuturor fraţilor.[21]

Observaţi că în versetele 25-27 avem trei chei prin care putem trăi o viaţă creştină

încununată de succes: (1) rugăciunea (v. 25); (2) iubirea fraţilor şi surorilor noastre de credinţă, care se referă la părtăşie (v. 26); şi (3) citirea şi studierea cuvântului (v. 27).

5:28 În fine, avem aici încheierea caracteristică a lui Pavel, care şi-a început epistola întâi către Tesaloniceni cu har şi acum încheie cu aceeaşi temă. Pentru apostolul creştinismului de la început până la sfârşit totul este **har. Amin.**

NOTE FINALE

[1](Intro) James Everett Frame, *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of St. Paul to the Thessalonians*, (*ICCY*), pg. 37.

[2](Intro) George Robert Harding Wood, *St. Paul's First Letter*, pg. 13, 14.

[3](1:1) Textul critic omite cuvintele: „de la Dumnezeu Tatăl nostru şi Domnul Isus Cristos", dar aceste cuvinte se găsesc în marea majoritate a manuscriselor. E uşor de presupus că au fost omise la copiere, întrucât sunt aproape identice cu sintagma imediat premergătoare.

[4](1:4) Vezi Efeseni 1 pentru „Excursul asupra alegerii divine."

[5](1:10) Wood, *First Letter*, pg. 17.

[6](2:1) James Denney, *The Second Epistle to the Corinthians*, pg. 100.

[7](2:1) Elliot, Elisabeth, ed., *The Journals of Jim Elliot*, pg. 218.

[8](2:13) Walter Scott, alte documente nu sunt disponibile.

[9](3:2) *Minister* în latină înseamnă pur şi simplu *slujitor*.

[10](3:13) Marvin Vincent, *Word Studies in the New Testament*, IV:34.

[11](4:6) Oscar Wilde, care şi-a părăsit soţia minunată pentru a se angaja în homosexualitate.

[12](4:8) Textul critic (NU) sună astfel: „care dă şi...".

[13](4:17) Participiul trecut *raptus* al verbului latin *rapere*. Ieronim traduce în versiunea sa latină, Vulgata, astfel: „rapiemur cum illis" (vom fi răpiţi cu ei).

[14](5:10) În original cuvintele sunt după cum urmează: *treaz* din 5:10 şi *veghere* din 5:6 sunt *grēgoreō* (originea numelui masculin „Grigore" sau „veghetor"). *Somn* de la 5:6, 7 îl traduce pe *katheudō*, care se poate referi la somn, în sens literal, sau la „lene spirituală şi indiferenţă" (Arndt şi Gingrich). La 4:13-15, termenul *somn* îl traduce pe grecescul *koimaō*.

[15](5:12) James Denney, *The Epistles to Thessalonians*, pg. 205.

[16](5:13) Pentru o expunere detaliată despre presbiteri, vezi comentariile de la 1 Timotei 3:1-7 şi Tit 1:5-9.

[17](5:21) Denney, *Thessalonians*, pg. 244.

[18](5:22) Arthur T. Pierson, altă documentaţie nu este disponibilă.

[19](5:23) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Colossians, to the Thessalonians, to Timothy, to Titus, and Philemon*, pg. 364.

[20](5:27) Textul critic omite cuvântul „sfinţi".

[21](5:27) Denney, *Thessalonians*, pg. 263, 264.

BIBLIOGRAFIE
(1 şi 2 Tesaloniceni)

Buckland, A. R. *St. Paul's First Epistle to the Thessalonians*. Philadelphia: The Union Press, 1908.

_____. *St. Paul's Second Epistle to the Thessalonians*. Philadelphia: The Union Press, 1909.

Denney, James. *The Epistles to the Thessalonians*. New York: George H. Doran Company, n.d.

Eadie, John. *A Commentary on the Greek Text of the Epistles of Paul to the Thessalonians*. Londra: MacMillan, 1877.

Frame, James E. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of Paul to the Thessalonians, ICC*. New York: Chas. Scribner's Sons, 1912.

Hogg, C. F. şi W. E. Vine, *The Epistles of Paul the Apostle to the Thessalonians*. Londra: C. A. Hammond, 1953.

Kelly, William. *The Epistles of Paul the Apostle to the Thessalonians*. Londra: C. A. Hammond, 1953.

Kelly, William. *Elements of Prophecy*. Londra: G. Morrish, 1976.

Morris, Leon. *The Epistles of Paul to the Thessalonians, TBC*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1957.

_____. *The First and Second Epistles to the Thessalonians, NIC*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1959.

Wood, George Robert Harding. *St. Paul's First Letter*. Londra: Henry E. Walter Ltd., 1952.

A DOUA EPISTOLĂ CĂTRE TESALONICENI

Introducere

„Ca în prima epistolă, apostolul nu se ocupă imediat de rătăcirile doctrinare, ci mai întâi pregăteşte inimile sfinţilor, treptat şi din toate părţile, pentru ca ei să poată fi ancoraţi în adevăr şi să se desprindă de eroare, de îndată ce a fost aceasta demascată. Acesta e modul de a proceda al harului şi al înţelepciunii divine. Inima este pusă în ordine, lucrarea nerezumându-se la îndreptarea erorii şi înlăturarea răului."

— William Kelly

I. Locul unic pe care îl ocupă în cadrul canonului

Adevărurile importante găsite în această scrisoare sunt şi de natură doctrinară, şi pratică. Pavel explică în continuare şi corectează înţelegerea tesalonicenilor despre a Doua Venire a Domnului şi descoperirea despre omul păcatului. De asemenea el dă sfaturi sănătoase celor care ar fi dorit să profite de a Doua Venire pentru a se lăsa de lucru şi a trândăvi. Cine nu munceşte să nici nu mănânce — spune Pavel.

II. Paternitatea

Dovezile externe sunt şi mai puternice în cazul epistolei a doua către Tesaloniceni decât în Întâi Tesaloniceni. Nu numai că a fost atestată încă de timpuriu de către Polycarp, Ignaţius şi Iustin (epistola fiind inclusă în Prologul Marcionit şi în Canonul Muratorian), dar Irineu citează Doi Tesaloniceni pe nume.

Întrucât este atât de scurtă, epistola nu conţine tot atât de multe *dovezi interne* ca Întâi Tesaloniceni, dar complementează şi agreează conţinutul acelei epistole într-o măsură atât de mare, încât puţini învăţaţi s-au încumetat să pună la îndoială paternitatea ei paulină.

III. Data

Doi Tesaloniceni a fost scrisă ca răspuns la noile probleme şi neînţelegeri care s-au ivit cu privire la unele părţi din Întâi Tesaloniceni. Nu credem că au trecut mai mult de câteva luni sau poate doar câteva săptămâni de la redactarea primei epistole către Tesaloniceni. Pavel, Sila şi Timotei încă se mai aflau împreună (1:1) iar Corintul este singura cetate unde citim că aceştia au fost împreună (Fapte 18:1, 5). Prin urmare, data apariţiei epistolei este începutul anilor 50, probabil anul 50 sau 51 d.Cr.

IV. Fondul şi temele principale

Trei au fost motivele principale pentru apariţia noii Scrisori către Tesaloniceni, la scurt timp după prima. Sfinţii erau prigoniţi şi aveau nevoie de încurajare (cap. 1). Ei erau induşi în eroare cu privire la Ziua Domnului şi trebuiau să fie luminaţi în această privinţă (cap. 2). Unii trăiau în trândăvie, pe motiv că era aproape Venirea Domnului, şi astfel aceştia trebuiau îndreptaţi (cap. 3).

Cu privire la Ziua Domnului, credincioşii se temeau că deja au ajuns acea zi. Temerile lor erau întărite de zvonurile false conform cărora Pavel însuşi ar fi propovăduit ideea după care Ziua aceea a şi sosit deja. Prin urmare, apostolul pune lucrurile la punct.

Trebuie precizat că Ziua Domnului nu este acelaşi lucru cu venirea Domnului, adică, Răpirea. Sfinţii nu se temeau că a venit deja Domnul, ci se temeau că ar fi ajuns în Marea Strâmtorare, adică prima etapă a Zilei Domnului.

Pavel niciodată nu a propovăduit că *Răpirea* trebuie să fie precedată de anumite evenimente. Dar acum el îi învaţă pe tesaloniceni că *înainte de a începe Ziua Domnului*, va fi o mare apostazie, apoi cel ce se împotriveşte va fi luat, după care va fi revelat omul păcatului.

Pentru a înţelege corect această scrisoare, nimic nu este mai important decât să facem distincţie între Răpire, Ziua Domnului şi Venirea lui Cristos pentru a domni. Ziua Domnului este definită în notele de la 1 Tesaloniceni 5:2. Distincţia dintre Răpire şi Revelaţie este făcută în Excursul de la 2 Tesaloniceni 1:7.

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTUL (1:1 ,2)

II. PAVEL ŞI TESALONICENII (1:3-12)
A. Datoria lui Pavel de a mulţumi (1:3-5)
B. Judecata dreaptă a lui Dumnezeu (1:6-10)
C. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinţi (1:11, 12)

III. CU PRIVIRE LA ZIUA DOMNULUI (2:1-12)
A. Îndemn la statornicie (2:1, 2)
B. Omul păcatului (2:3-12)

IV. MULŢUMIRI ŞI RUGĂCIUNE (2:13-17)
A. Mulţumirile lui Pavel pentru că sfinţii vor scăpa de judecată (2:13, 14)
B. Rugăciunea lui Pavel ca sfinţii să fie mângâiaţi şi statorniciţi (2:15-17)

V. ÎNDEMNURI PRACTICE (3:1-15)
A. Să se roage unii pentru alţii (3:1-5)
B. Referitoare la modul în care trebuie să-i trateze pe cei nesupuşi (3:6-15)

VI. BINECUVÂNTĂRI ŞI SALUTĂRI (3:16-18)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1, 2)

1:1 Silvan şi Timotei erau cu **Pavel** când şi-a redactat el această scrisoare, de la Corint. Scrisoarea este adresată **bisericii tesalonicenilor**; astfel ni se dezvăluie compoziţia umană şi localizarea geografică. Prin cuvintele: **în Dumnezeu Tatăl nostru** se arată că nu era o adunare păgână iar prin cuvintele **şi în Domnul Isus Cristos** se arată că era o adunare creştină.[1]

1:2 Apostolul nu le doreşte sfinţilor să aibă parte de faimă, avere sau plăceri, ci **har şi pace. Harul** ne asigură învrednicirea pentru tot ce se află în hotarele voii lui Dumnezeu iar **pacea** ne dă seninătate în orice împrejurări. Ce altceva şi-ar mai putea dori cineva pentru el sau pentru alţii?

Harul şi pacea sunt **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Domnul Isus Cristos. Harul** precede **pacea**; noi trebuie să cunoaştem **harul** lui Dumnezeu înainte de a putea trăi experienţa **păcii** Sale. Prin faptul că Pavel spune **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Domnul Isus Cristos** el arată că ei sunt împreună izvoarele acestor binecuvântări, subliniind de asemenea egalitatea dintre Tatăl şi Fiul.

II. PAVEL ŞI TESALONICENII (1:3-12)

A. Datoria lui Pavel de a mulţumi (1:3-5)

1:3 Scrisoarea începe cu mulţumiri pentru sfinţi. Citind aceste rânduri nu putem să nu auzim bătaia inimii adevăratului slujitor al lui Cristos, care se bucură pentru preaiubiţii lui copii spirituali. Apostolul consideră că are datoria permanentă înaintea lui **Dumnezeu** de a mulţumi, o datorie ce decurge din **credinţa** şi **dragostea** creştinilor. **Credinţa** lor făcea paşi uriaşi înainte, fiecare din ei dovedind tot mai multă **dragoste** faţă de alţii. Acesta era răspunsul la rugăciunea apostolului (1 Tes. 3:10, 12).

Observaţi ordinea: mai întâi: **credinţa**, apoi **dragostea**. „Credinţa ne pune în legătu-

ră cu izvorul etern de iubire în Dumnezeu Însuşi," scrie C. H. Mackintosh, „şi consecinţa care decurge în mod necesar din aceasta este faptul că inimile noastre sunt umplute cu dragoste pentru toţi care sunt ai Lui."

1:4 Progresul lor spiritual i-a făcut pe Pavel şi pe asociaţii lui să se **laude** cu privire la ei în alte **biserici ale lui Dumnezeu**. Ei au rămas statornici şi plini de credinţă, în pofida **prigoanelor** pe care le îndurau. **Răbdarea** de aici înseamnă statornicie sau perseverenţă.

1:5 Faptul că ei rămâneau tari, în pofida prigoanelor şi suferinţelor prin care treceau, era **o dovadă despre dreapta judecată a lui Dumnezeu**. El îi sprijinea, îi întărea şi îi încuraja. Dacă ei nu ar fi primit puterea Sa divină, niciodată nu ar fi putut demonstra atâta răbdare şi credinţă în suferinţele îndurate pentru Cristos.

Eroismul cu care îndurau ei aceste suferinţe i-a dovedit **vrednici de împărăţia lui Dumnezeu**. Versetul nu sugerează că ei ar avea vreun merit personal care să-i îndreptăţească să intre în împărăţie, căci acolo se intră doar prin meritele lui Cristos. Dar cei care suferă aici din pricina împărăţiei demonstrează că se numără printre cei ce vor domni cu El în ziua aceea (Rom. 8:17; 2 Tim. 2:12).

E. W. Rogers comentează pe marginea sintagmei: **ca să fiţi socotiţi vrednici de împărăţia lui Dumnezeu**:

> Aceasta are de a face cu responsabilitatea umană. În ce priveşte suveranitatea divină, noi am fost făcuţi adecvaţi pentru a fi părtaşi ai moştenirii sfinţilor în lumină, şi acest caracter adecvat se datorează exclusiv asocierii noastre cu Cristos în moartea şi învierea Sa. Noi suntem îmbrăcaţi cu har în Preaiubitul, cu totul independent de orice lucru din noi înşine, fie înainte de a fi fost mântuiţi, fie după mântuire. Dar Dumnezeu îngăduie ca ai Săi să treacă prin prigoane şi încercări, pentru a dezvolta în ei acele calităţi de o inestimabilă valoare morală, care îi vor face: „cetăţeni vrednici" ai acelei împărăţii.
>
> Unii dintre apostoli s-au bucurat că au fost socotiţi vrednici să sufere pentru numele lui Isus. Rugăciunea lui Pavel pentru tesaloniceni ca Dumnezeu să-i socotească vrednici de chemarea lor nu are, în mod absolut sigur, nimic de a face cu necesitatea de a adăuga nimic la lucrarea deja săvârşită de Cristos. Crucea îl face pe credincios vrednic de poziţia pe care o ocupă acesta în împărăţie, dar răbdarea şi credinţa în strâmtorări îl dovedesc pe un asemenea credincios vrednic din punct de vedere moral de această împărăţie. Printre membrii oricărei societăţi omeneşti există şi o categorie de oameni discreditaţi. Or, Pavel se roagă ca între sfinţi să nu fie aşa.[2]

B. Judecata dreaptă a lui Dumnezeu (1:6-10)

1:6 Acţiunea dreaptă a lui Dumnezeu este văzută în două moduri: în pedeapsa aplicată persecutorilor şi în odihna dăruită celor persecutaţi, cum arată şi Williams:

> Acţiunea lui Dumnezeu de a le îngădui copiilor Săi să fie persecutaţi, precum şi faptul că permite existenţa persecutorilor, a avut un scop dublu: mai întâi, să pună la încercare vrednicia oamenilor Săi de a guverna (v. 5); şi în al doilea rând, să scoată în evidenţă vrednicia persecutorilor lor de a fi judecaţi.[3]

1:7 După cum Dumnezeu îi va judeca pe duşmanii oamenilor Săi, tot aşa El îi va răsplăti cu **odihnă** pe cei ce suferă din pricina Lui.

Nu trebuie să conchidem din versetul 7 că sfinţii care suferă nu vor avea parte de uşurare şi scutire de încercări până când se va întoarce Cristos din cer înconjurat de flăcări de foc. Când moare, credinciosul capătă odihnă. Iar credincioşii aflaţi în viaţă la Răpire se vor bucura de eliberare de toate încordările. Ceea ce spune însă versetul de faţă este că atunci când Domnul îşi va turna judecata asupra vrăjmaşilor Săi, lumea va vedea că sfinţii au parte de **odihnă**.

Vremea judecăţii drepte a lui Dumnezeu va fi **la descoperirea Domnului Isus din cer, cu îngerii puterii Lui.** Venirea Sa cuprinde, pe de o parte, judecata celor răi, iar pe de alta, **odihnă** pentru credincioşi. La care din etapele venirii lui Cristos se referă acest verset? Este limpede că e etapa a treia — *manifestarea* venirii Sale, când El se va întoarce cu sfinţii Săi pe pământ.

RĂPIREA ŞI REVELAŢIA

„Bine," va zice cineva, „dar de unde ştii că Răpirea şi Revelaţia sunt evenimente separate?" Răspunsul e că Scriptura însăşi face deosebire între ele, în următoarele moduri:

Răpirea	*Revelaţia*
1. Cristos vine în văzduh (1 Tes. 4:17)	1. El vine pe *pământ* (Zah. 14:4).
2. El vine să-i ia pe sfinţii Săi (1 Tes. 4:16, 17)	2. El vine *cu* sfinţii Săi (1 Tes. 3:13; Iuda 14).
3. Răpirea este o taină, adică un adevăr necunoscut în epoca Vechiului Testament (1 Cor. 15:51).	3. Revelaţia nu este o taină, ci este subiectul multor profeţii din VT (Ps. 72; Is. 11; Zah. 14).
4. Nicăieri nu se spune că venirea lui Cristos *pentru* sfinţii Săi va fi precedată de semnele cereşti.	4. Venirea Lui *cu* sfinţii Lui va fi vestită de semne pe ceruri (Mat. 24:29, 30).
5. Răpirea este identificată cu Ziua lui Cristos (1 Cor. 1:8; 2 Cor. 1:14; Filip. 1:6, 10).	5. Revelaţia se identifică cu Ziua Domnului (2 Tes. 2:1-12, textul NU).
6. Răpirea este prezentată ca un timp de binecuvântare (1 Tes. 4:18).	6. Accentul principal al Revelaţiei este asupra judecăţii (2 Tes. 2:8-12).
7. Răpirea are loc într-o clipă, într-o clipeală de ochi (1 Cor. 15:52). Asta ne dă toate motivele să presupunem că nu va fi văzută de lume.	7. Revelaţia va fi un eveniment văzut de toată lumea (Mat. 24:27; Apo. 1:7).
8. Răpirea pare să aibă de a face în principal cu biserica (Ioan 14:1-4; 1 Cor. 15:51-58; 1 Tes. 4:13-18).	8. Revelaţia are de a face, în principal, cu Israelul, iar apoi cu naţiunile (Neamurile) (Mat. 24:1-25:46).
9. Cristos va veni ca Steaua luminoasă, cea de dimineaţă (Apo. 22:16).	9. El va veni ca Fiul Neprihănirii, aducând vindecare pe aripile Lui (Mal. 4:2).
10. Răpirea nu este menţionată în Evangheliile Sinoptice, dar în Evanghelia după Ioan găsim câteva aluzii la ea.	10. Revelaţia este caracteristică evangheliilor sinoptice, dar nu e aproape deloc menţionată în evanghelia după Ioan.
11. Cei luaţi sunt luaţi în vederea binecuvântării (1 Tes. 4:13-18). Iar cei lăsaţi jos sunt lăsaţi în vederea judecăţii (1 Tes. 5:1-3).	11. Cei luaţi sunt luaţi în vederea judecăţii dar cei lăsaţi sunt lăsaţi în vederea binecuvântării (Mat. 24:37-41).
12. Nu se dă nici un sistem de datare pentru evenimentele care preced Răpirea.	12. În cazul Revelaţiei ni se dă un sistem complex de datare, cum ar fi 1260 de zile, 42 de luni, trei ani şi jumătate (vezi Dan. 7:25; 12:7, 11, 12; Apo. 11:2; 12:14; 13:5).
13. Titlul: „Fiul Omului" nu se foloseşte în nici unul din pasajele care au de a face cu Răpirea.	13. Revelaţia este definită drept venirea Fiului Omului (Mat. 16:28; 24:27, 30, 39; 26:64; Marcu 13:26; Luca 21:27).

Prin urmare, e limpede că avem de a face cu două evenimente separate, dar de unde ştim că ele nu au loc cam în acelaşi timp? Cum putem şti că sunt separate de un interval de timp? Trei direcţii de dovezi pot fi aduse aici ca dovezi:

1. Prima se bazează pe profeţia lui Daniel referitoare la cele şaptezeci de săptămâni (Dan. 9:25-27). În prezent trăim în perioada de paranteză, a Epocii Bisericii, între a şaizeci şi noua şi a şaptezecea săptămână. A şaptezecea săptămână este Marea Strâmtorare (Tribulaţia), perioadă care ţine şapte ani. Biserica este deja acasă în cer înainte de a începe perioada Marii Strâmtorări (Rom. 5:9; 1 Tes. 1:10; 1 Tes. 5:9; Apo. 3:10). Venirea lui Cristos pentru a domni are loc după a şaptezecea săptămână (Dan. 9:24; Mat. 24).

2. A doua direcţie de dovezi pentru existenţa unui interval de timp între Răpire şi Manifestare se bazează pe structura cărţii Apocalipsa. În primele trei capitole, biserica este văzută pe pământ. Capitolele 4 la 19:10 descriu perioada Marii Strâmtorări, când mânia lui Dumnezeu va fi turnată peste lumea care L-a respins pe Fiul Său. Nu ni se spune niciodată că biserica s-ar afla pe pământ în această perioadă. După câte se pare, biserica este dusă în cer la sfârşitul capitolului 3. La Apocalipsa 19:11, Cristos se întoarce pe pământ pentru a-Şi înfrânge duşmanii şi a-Şi întemeia împărăţia — la sfârşitul perioadei Marii Strâmtorări.

3. Mai există un al treilea considerent care ne obligă să ţinem cont de existenţa unui interval între venirea lui Cristos *pentru* sfinţi şi venirea Sa *cu* sfinţii. La Răpire, *toţi*

credincioşii sunt luaţi din lume, primind trupuri slăvite. Dar când se va întoarce Cristos pentru a domni, vor exista pe pământ credincioşi care nu vor avea încă trupurile slăvite şi care se vor căsători şi vor creşte copii în timpul Mileniului (Is. 11:6, 8). De unde vin aceşti credincioşi? Răspunsul e că trebuie să existe o perioadă de timp între Răpire şi Revelaţie, când aceştia sunt convertiţi.‡

Să ne întoarcem acum la versetul 7, unde avem sosirea Domnului Isus cu putere şi mare slavă, fiind însoţit de **îngeri** prin care Îşi exercită puterea.

1:8 E posibil ca **flacăra de foc** să se refere la Şechina, adică norul de foc ce simbolizează prezenţa lui Dumnezeu (Ex. 16:10). Sau ar putea fi o imagine a judecăţii de foc ce urmează să se dezlănţuie (Ps. 50:3; Is. 66:15). Probabil varianta a doua este cea valabilă.

Când Dumnezeu aduce **răzbunare** El nu este vindictiv, ci aduce peste oameni exact ceea ce merită. Nu avem aici ideea de a „se achita", ci mai degrabă declanşarea pedepsei pe care o reclamă caracterul Său sfânt şi drept. Dumnezeu nu doreşte moartea păcătosului, nu găseşte nici o plăcere în ea (Ez. 18:32).

Pavel descrie cele două categorii de oameni marcaţi pentru a avea parte de pedeapsă:

1. **Cei care nu-L cunosc pe Dumnezeu** — cei ce au respins cunoştinţa adevăratului Dumnezeu aşa cum ne este ea revelată în creaţie şi în conştiinţa omului (Rom. 1, 2). E posibil ca aceştia să nu fi auzit niciodată evanghelia.

2. **Cei care nu ascultă de evanghelia Domnului nostru Isus Cristos** — cei care au auzit evanghelia, dar au respins-o. Evanghelia nu este doar o declaraţie de fapte care trebuiesc crezute, ci o Persoană care trebuie ascultată. Credinţa în sensul nou-testamental presupune ascultare.

1:9 Ei vor fi pedepsiţi. Un dumnezeu care nu pedepseşte păcatul nu este dumnezeu. Ideea potrivit căreia un Dumnezeu al iubirii nu poate pedepsi păcatul trece cu vederea cealaltă latură a caracterului Său: faptul că Dumnezeu mai este şi sfânt şi că trebuie să împlinească cerinţele drepte ale moralei.

Natura pedepsei este definită aici drept: **distrugere veşnică**. Termenul tradus prin „veşnică" sau „eternă" (*aiōnios*) e folosit de şaptezeci de ori în NT. De trei ori are sensul de „perioade de timp cu durată limitată" (Rom. 16:25; 2 Tim. 1:9; Tit 1:2). În celelalte cazuri, el înseamnă etern sau fără sfârşit. La Romani 16:26 e folosit pentru a reda sensul existenţei nelimitate a lui Dumnezeu.

Distrugerea (sau **pierzarea**) nu înseamnă anihilare, ci pierderea bunăstării sau ruinarea în ce priveşte scopul existenţei. Burdufurile de vin descrise de Domnul la Luca 5:37 au fost „distruse" (termenul din greacă are aceeaşi rădăcină ca cea din textul actual). Ele nu au încetat să existe, ci au fost stricate, nemaiputând fi de folos.

Pasajul acesta e citat adesea de adepţii teoriei post-tribulaţioniste în sprijinul poziţiei adoptate de ei. Astfel ei susţin că credincioşii nu vor obţine odihnă şi că prigonitorii lor nu vor fi pedepsiţi până când nu se va întoarce Cristos să domnească, acest moment fiind în concepţia lor la sfârşitul Marii Strâmtorări. Prin urmare, spun ei, nădejdea credincioşilor este în Răpirea post-tribulaţionistă, adică cea care va avea loc după Marea Strâmtorare.

Dar ei au scăpat din vedere faptul că tesalonicenii cărora le-a fost scrisă această epistolă au murit cu toţii, bucurându-se deja de odihna lor cu Domnul în cer. Tot aşa, prigonitorii lor au murit şi ei, cu toţii, suferind deja în Hades.

Atunci de ce pare Pavel să spună că aceste condiţii nu vor avea loc până la revenirea lui Cristos cu putere şi mare slavă? Motivul este că atunci se vor *manifesta pe faţă* aceste condiţii *lumii întregi*. Atunci va vedea lumea că tesalonicenii au avut dreptate şi că prigonitorii lor au greşit. Sfinţii vor fi văzuţi bucurându-se de odihnă, când se va întoarce Cristos în slavă. **Distrugerea** duşmanilor de către Domnul la sfârşitul Marii Strâmtorări va fi o demonstraţie publică a pierzării tuturor celor care i-au necăjit şi chinuit pe oamenii lui Dumnezeu în toate timpurile.

E bine să ne amintim aici că venirea lui Cristos pentru a domni este un timp al *manifestării*. Ceea ce a fost adevărat dintotdeauna va fi descoperit atunci, ca toată lumea să vadă. Nu tot aşa este în cazul Răpirii.

Pedepsirea celor răi include şi alungarea **din prezenţa Domnului şi de la slava puterii Lui**. A pieri fără El înseamnă a fi fără El pe veci.

1:10 Venirea Lui va fi un timp de slavă pentru Domnul şi de uimire pentru spectatori.

El va fi **preamărit în sfinţii Lui**, adică

El va fi onorat pentru ceea ce a făcut prin ei. Mântuirea lor, sfinţirea şi glorificarea lor vor constitui tot atâtea omagii aduse harului Lui nespus de mare şi puterii Lui.

El va **fi admirat între toţi cei ce cred.**[4] Spectatori uluiţi vor privi şi vor vedea ce a putut El face cu fiinţe omeneşti atât de nepromiţătoare!

Acest eveniment îi va cuprinde şi pe credincioşii tesaloniceni, pentru că ei au primit şi au crezut **mărturia** apostolilor. Ei se vor împărtăşi din slava şi triumful acelei Zile, adică Ziua Descoperirii lui Isus Cristos.

În chip de recapitulare, am putea parafraza versetele 5-10 în felul următor: „Răbdarea voastră în mijlocul strâmtorărilor este foarte remarcabilă. Prin toate acestea, Dumnezeu îşi aduce la îndeplinire planurile Sale neprihănite. Faptul că voi îndurați cu răbdare persecuţiile dovedeşte că sunteţi din ceata celor care se vor împărtăşi din gloriile lui Cristos, când va veni El să domnească. Pe de o parte, Dumnezeu îşi va revărsa judecata peste cei care vă pricinuesc acum necazuri. Pe de altă parte, Dumnezeu vă va da odihnă, vouă care sunteţi necăjiţi acum, împreună cu noi — Pavel, Silvan şi Timotei. El îi va judeca pe duşmanii voştri, când va veni din cer cu executanţii îngereşti ai puterii Sale, în flacără de foc, pedepsindu-i pe cei ce L-au ignorat cu bună ştiinţă pe Dumnezeu şi pe cei ce nu ascultă, cu bună ştiinţă, de evanghelie. Aceştia vor suferi pierzarea veşnică, chiar alungarea de la faţa Domnului şi de la desfăşurarea puterii Sale, când se va întoarce El să fie proslăvit în toţi credincioşii — între care desigur vă număraţi şi voi, pentru că aţi crezut într-adevăr mesajul evangheliei pe care vi l-am predicat."

C. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinţi (1:11, 12).

1:11 În versetele anterioare, apostolul a descris glorioasa chemare a sfinţilor. Ei au fost chemaţi să sufere prigoane, care, la rândul lor, îi fac potriviţi pentru a ocupa funcţii de conducere în cadrul împărăţiei. Acum el se roagă ca, între timp, viaţa lor să fie socotită **vrednică de** o **chemare** atât de înaltă şi ca **puterea** măreaţă a lui Dumnezeu să-i învrednicească să asculte de orice impuls de a face bine şi de a duce la bun sfârşit toate sarcinile pe care şi le-au asumat cu **credinţă**.

1:12 Rezultatul va fi dublu: Mai întâi, **numele Domnului nostru Isus Cristos** va **fi proslăvit** în ei. Asta înseamnă că ei Îl vor prezenta lumii cum se cuvine, aducându-I astfel slavă. Apoi şi ei vor fi proslăviţi **în El**. Asocierea lor cu El, Capul lor, le va aduce onoarea, ca mădulare ale Trupului Său.

Capitolul 1 se încheie cu atenţionarea că la această rugăciune se poate primi răspuns numai **potrivit cu harul Dumnezeului nostru şi al Domnului Isus Cristos.** Astfel apostolul îşi încheie minunata explicaţie a sensului şi urmărilor suferinţei în viaţa credinciosului. Imaginaţi-vă cât de încurajaţi au fost tesalonicenii când au citit acest mesaj plin de asigurare!

III. CU PRIVIRE LA ZIUA DOMNULUI (2:1-12)

A. Îndemn la statornicie (2:1, 2)

2:1 Pavel îşi propune acum să îndrepte concepţia greşită care s-a ivit în minţile sfinţilor **cu privire la venirea Domnului Isus Cristos** şi la Ziua Domnului. Sfinţii sufereau prigoane atât de cumplite încât puţin mai lipsea ca să înceapă să creadă că se află deja în prima parte a Zilei Domnului, adică în Marea Strâmtorare. În plus, circulau zvonuri că *însuşi apostolul* credea şi propovăduia că Ziua Domnului ar fi sosit deja! Negreşit, Pavel trebuia să pună lucrurile la punct!

În versetul 1 se ridică o întrebare extraordinar de importantă, cu privire la cuvintele folosite de Pavel: **Cât priveşte** (*huper* în greacă). Problema se pune dacă el îi roagă pe sfinţi „în legătură cu" **venirea** Domnului **nostru**, sau „prin" **venirea Domnului nostru**. Dacă primul sens este cel corect, atunci pasajul pare să ne înveţe că Răpirea şi Ziua Domnului sunt unul şi acelaşi eveniment, întrucât versetele care urmează în mod cert se ocupă de Ziua Domnului. Dacă însă sensul al doilea este cel valabil, atunci înseamnă că Pavel face apel către ei *pe baza* Răpirii anterioare, în sensul că ei nu trebuie să creadă că se află în Ziua Domnului. Chestiunea este discutabilă. Noi suntem de acord cu William Kelly, care adoptă a doua variantă:

> Se recurge la mângâierea venirii Domnului ca motiv şi mijloc de contracarare a nelinştii create de prezentarea falsă, potrivit căreia ziua Domnului ar fi sosit deja.[5]

În înţelegerea noastră, Pavel spune: „Eu apelez la voi pe baza Răpirii, ca să nu vă temeţi că sunteţi deja în Ziua Domnului. Căci mai întâi trebuie să aibă loc Răpirea.

Atunci voi veţi fi duşi acasă, în cer, şi veţi scăpa de ororile Zilei Domnului."

Sintagma: **venirea Domnului nostru Isus Cristos şi strângerea noastră laolaltă cu El** pare să se refere fără nici un dubiu la Răpire, adică la acel timp când noi vom fi adunaţi pentru a-L întâmpina în văzduh.

2:2 Trebuie să ne fie limpede că Răpirea nu este totuna cu Ziua Domnului. Tesalonicenii nu se îngrijorau că Domnul ar fi venit deja, căci ei ştiau că nu a venit. Dar ei *se îngrijorau* ca nu cumva Ziua Domnului să fi început. Intensele prigoane îndurate de ei i-au făcut să creadă că se află deja în Marea Strâmtorare — prima etapă a Zilei Domnului.

Circulau tot felul de zvonuri, că însuşi Pavel ar fi spus că Ziua Domnului a şi sosit deja. Dar, ca mai toate zvonurile, erau denaturate. Potrivit versiunii răspândite de unii, Pavel ar fi primit informaţia aceasta **prin duh**, adică printr-o revelaţie specială. Alţii afirmau însă că vestea ar fi parvenit **prin cuvânt**, adică faptul că apostolul ar fi propovăduit în public că Marea Strâmtorare a şi început deja. Cei mai mulţi cred că cuvintele: **prin scrisoare ca venind de la noi** se referă la o scrisoare măsluită să pară că ar fi fost expediată de Pavel, în care el ar fi spus că Ziua Domnului a început. Sintagma: **ca venind de la noi** trebuie asociată probabil cu termenii: **duh, cuvânt şi scrisoare**. Nici una din aceste surse nu era vrednică de încredere.

Conform versiunilor KJV şi NKJV (care urmează îndeaproape textul majorităţii manuscriselor), sfinţii se temeau că **ziua lui Cristos a venit. Ziua lui Cristos** şi alte sintagme asemănătoare ne îndreaptă privirile spre Răpire şi spre Scaunul de Judecată al lui Cristos (1 Cor. 1:8; 5:5; 2 Cor. 1:14; Filip. 1:6, 10; 2:15, 16).

Dar tesalonicenii nu se temeau că Ziua lui Cristos era aproape, pentru că asta ar fi însemnat uşurarea de suferinţele lor. Cei mai mulţi pre-tribulaţionişti preferă textul ediţiei RV: „ziua Domnului este acum prezentă."[6] Cititorii scrisorii lui Pavel se temeau că *mânia* Zilei lui Dumnezeu a început.

B. Omul păcatului (2:3-12)

2:3 Acum apostolul explică de ce ei nu puteau fi în **Ziua aceea**, pentru că anumite evenimente trebuie să preceadă acea zi. Evenimentele acestea vor începe după Răpire.

Mai întâi de toate, va fi **lepădarea de credinţă** sau apostazia.[7] Ce înseamnă aceasta? Nu putem presupune decât că se referă la o abandonare globală a creştinismului, o respingere făţişă a credinţei creştine.

Apoi se va ivi un mare personaj mondial. Cât priveşte caracterul lui, el este **omul păcatului** sau al fărădelegii,[8] adică însuşi întruchiparea păcatului şi răzvrătirii. Cât despre destinul lui, el este **fiul pierzării**; el este sortit judecăţii eterne.

Scripturile conţin multe descrieri ale unor personaje importante care se vor ivi în timpul Marii Strâmtorări şi este greu să ştim în ce situaţie mai multe nume se aplică la una şi aceeaşi persoană. Unii comentatori cred că omul păcatului va fi un Anticrist evreu. Alţii propovăduiesc că el va fi dintre Neamuri, devenind căpetenia imperiului roman reînviat. Iată numele unora dintre marii dregători din vremea de pe urmă:

.... omul păcatului şi fiul pierzării (2 Tes. 2:3).
.... Anticrist (1 Ioan 2:18)
.... cornul mic (Dan. 7:8, 24b-26)
.... regele cu trăsături fioroase (Dan. 9:26)
.... regele care va face ce va voi (Dan. 11:36)
.... păstorul netrebnic (Zah. 11:17)
.... fiara care iese din mare (Apo. 13:1-10)
.... fiara care iese din pământ (Apo. 13:11-17)
.... fiara stacojie cu şapte capete şi zece coarne (Apo. 17:4, 8-14)
.... regele din nord (Dan. 11:6)
.... regele din sud (Dan. 11:40)
.... profetul fals (Apo. 19:20; 20:10)
.... Gog, ţara lui Magog (Ez. 38:2-39:11) [a nu se confunda cu Gog din Apo. 20:8, care se ridică *după* Mileniu]
... cel ce vine în numele său propriu (Ioan 5:43).

Omul păcatului a primit o mare varietate de identificări, care de care mai ciudate, de-a lungul timpului. Astfel el a fost identificat cu biserica romano-catolică, cu Papa, cu imperiul roman, cu forma finală a creştinătăţii apostate, cu Iuda reîncarnat, cu Nero reîncarnat, cu statul evreu, cu Mohamed, cu Luter, cu Napoleon, cu Mussolini şi cu întruparea lui Satan.

2:4 El se va opune cu violenţă tuturor formelor de închinare divină şi se va întrona **în templul lui Dumnezeu** de la Ierusalim. Această descriere îl identifică în mod limpede ca fiind Anticristul, cel ce *se opune lui* Cristos şi se aşează *în locul lui* Cristos.[9]

Daniel 9:27 şi Matei 24:15 arată că această acţiune blasfemiatoare a lui Anticrist

va avea loc la mijlocul Marii Strâmtorări. Cei care refuză să i se închine vor fi persecutaţi şi mulţi vor fi martirizaţi.

2:5 Pavel le aminteşte tesalonicenilor că le-a spus **aceste lucruri** când era încă la ei. Dar, în contextul învăţăturilor contradictorii ce li s-au dat, care păreau să descrie cu exactitate prigoanele aprige prin care treceau, ei au uitat ce le spusese apostolul. Cu toţii avem tendinţa de a uita şi trebuie să ni se reamintească mereu marile adevăruri ale credinţei.

2:6 Ei ştiau ce oprea manifestarea deplină şi deschisă a acestui om al păcatului şi ce avea să-l reţină în continuare până la vremea rânduită.

Cu asta ajungem la a treia mare întrebare fără răspuns din acest capitol. Prima este: „Ce este apostozia?" A doua este: „Cine este omul păcatului?" A treia este: „Ce sau cine este cel care împiedică?"

În prima parte a versetului 6, cel care împiedică este descris în mod impersonal: **ce-l opreşte**. Dar apoi în versetul 7 vedem că este o persoană — Cel care reţine în prezent.[10] E. W. Rogers arată limpede:

> Este Ceva şi Cineva care cu deliberare, intenţionat şi cu bunăştiinţă o ţine în frâu *cu scopul de a se* asigura că Omul Fărădelegii este descoperit la timpul potrivit.[11]

Redăm mai jos şapte din cele mai răspândite concepţii privitoare la identitatea celui care reţine: (1) imperiul roman; (2) statul evreu; (3) Satan; (4) principiul ordinii şi legalităţii, aşa cum se găseşte acesta în conceptul de guvernare umană; (5) Dumnezeu; (6) Duhul Sfânt şi (7) biserica adevărată, în care locuieşte Duhul Sfânt.

Duhul Sfânt, locuind în biserică şi în creştinul individual, pare să corespundă cel mai adecvat descrierii celui care reţine. După cum cel ce reţine este descris atât ca Ceva, cât şi ca Cineva, în capitolul de faţă, tot aşa este prezentat Duhul la Ioan 14:26, 15:26, 16:8, 13, 14, atât la genul neutru (Duhul Sfânt), cât la la genul masculin (El).[12] Încă din Geneza 6:3, Duhul Sfânt este prezentat în legătură cu restrângerea răului. Apoi, mai târziu, El este văzut în acelaşi rol la Isaia 59:19b, Ioan 16:7-11 şi 1 Ioan 4:4.

Prin însuşi faptul că Duhul locuieşte în credincioşi, aceştia pot fi sarea pământului (Mat. 5:13) şi lumina lumii (Mat. 5:14). Sarea este un element care conservă, dar, în acelaşi timp, împiedică răspândirea stricăciunii. Lumina risipeşte întunericul, acea sferă în care oamenilor le place să facă faptele lor rele (Ioan 3:19). Când Duhul Sfânt va părăsi acest pământ, ca Locuitor permanent al bisericii (1 Cor. 3:16) şi al credincioşilor individuali (1 Cor. 6:19), va dispare şi acea forţă de reţinere sau împiedicare a fărădelegii.

2:7 Chiar pe când scria Pavel aceste cuvinte, **taina fărădelegii** începuse să lucreze. Prin asta înţelegem că un groaznic duh de neascultare faţă de Dumnezeu clocotea dedesubt, acţionând sub formă de **taină**, nu în sensul că ar fi fost misterios, ci doar că nu se arătase încă pe faţă, fiind încă în faza embrionară.

Ce a împiedicat deplina manifestare a acelui duh? Noi credem că prezenţa Duhului Sfânt, locuind în biserică şi în fiecare credincios, a constituit această forţă restrictivă. El va continua să exercite această funcţie până când va fi **dat la o parte** adică până când va avea loc Răpirea.

Dar aici se ridică o obiecţie. Cum poate fi luat Duhul Sfânt din lume? Fiind una din cele trei Persoane ale Dumnezeirii, oare nu este El omniprezent, adică nu se află El pretutindeni în orice moment? Atunci cum poate părăsi El lumea?

Desigur, Duhul Sfânt este omniprezent. El este întotdeauna în toate locurile în acelaşi timp şi în orice timp. Şi totuşi a existat un sens aparte în care El *a venit* pe pământ în Ziua de Rusalii. Isus făgăduise de multe ori că El şi Tatăl vor trimite Duhul (Ioan 14:16, 26; 15:26; 16:17). Prin urmare, cum a venit Duhul? El a venit ca Locuitor permanent al bisericii şi al fiecărui credincios în parte. Până la Rusalii Duhul fusese *cu* credincioşii, dar de la Rusalii El locuieşte *în* ei (Ioan 14:7). Până la Rusalii Duhul putea să plece de la credincioşi — de unde şi rugăciunea lui David: „Nu lua de la mine Duhul Tău Cel Sfânt" (Ps. 51:11b). După Rusalii Duhul rămâne pe veci în credincioşii din Epoca Bisericii (Ioan 14:16).

Noi credem că Duhul Sfânt va *părăsi* lumea în acelaşi sens aparte în care El *a venit* la Rusalii — adică, în acea prezenţă necurmată în biserică şi în fiecare credincios. Duhul Sfânt va continua să se afle în lume, convingându-i şi mustrându-i pe oameni de păcat şi conducându-i la credinţa mântuitoare în Cristos. Luarea Sa de pe pământ la Răpire nu înseamnă că nimeni nu va mai fi mântuit în timpul Marii Strâmtorări. Şi în această perioadă unii vor fi mântuiţi. Dar

oamenii aceştia nu vor fi membri ai bisericii, ci, mai degrabă, supuşi ai glorioasei împărăţii a lui Cristos.

2:8 După ce biserica a fost răpită în cer, **se va descoperi acel nelegiuit** lumii. În versetul acesta, apostolul sare peste cariera lui Anticrist, trecând direct la pierzarea lui. Din acest verset s-ar putea deduce, la prima lectură, că el este distrus de îndată ce este descoperit. Dar lucrurile nu stau aşa, căci lui i se va permite să iniţieze o domnie a terorii, descrisă în versetele 9-22, abia după aceea fiind doborât, când va veni Cristos să domnească.

Dacă suntem corecţi în interpretarea că omul păcatului va fi descoperit după Răpire şi că el îşi va continua lucrarea până la Revelaţia lui Cristos, atunci înseamnă că nebuna carieră a acestui om va dura aproximativ şapte ani — adică durata Marii Strâmtorări.

Domnul Isus **îl va nimici cu suflarea gurii Sale** (cf. Isa. 11:4; Apo. 19:15), distrugându-l prin manifestarea **venirii Sale**. Doar un cuvânt rostit de Cristos şi luminoasa strălucire (în greacă: *epiphaneia*) a arătării Sale (*parousia*) vor fi suficiente pentru a pune capăt acestui impostor groaznic.

Manifestarea venirii lui Cristos, aşa cum am explicat deja, va avea loc atunci când El va reveni pe pământ pentru a-Şi ocupa tronul şi a domni timp de o mie de ani.

2:9 Venirea celui nelegiuit este potrivit cu **lucrarea Satanei**. Cariera lui se aseamănă cu aceea a Satanei, pentru că acesta îi dă energia necesară faptelor sale. El va etala tot felul de minuni şi **semne şi puteri mincinoase**.

Este important să reţinem aici că nu toate miracolele sunt de la Dumnezeu. Diavolul şi agenţii lui pot săvârşi şi ei miracole. Omul fărădelegii va săvârşi şi el miracole (Apo. 13:13-15).

Un miracol sau o minune indică prezenţa unei puteri *supranaturale*, dar nu neapărat a puterii *divine*. Miracolele săvârşite de Domnul nostru au demonstrat că El este Mesia cel făgăduit, nu doar pentru că au fost supranaturale, ci pentru că au împlinit profeţia şi au fost de o aşa natură morală încât Satan nu putea să le fi săvârşit fără să-şi fi dăunat propriei sale cauze.

2:10 Anticristul va folosi fără scrupule orice formă de răutate pentru a-i înşela pe cei ce pier — pe cei ce au auzit evanghelia în timpul Epocii Harului, dar nu au avut în ei **dragostea** pentru **adevăr**. Dacă ar fi crezut, ar fi fost **mântuiţi**. Dar în această perioadă ei vor fi înşelaţi prin miracolele săvârşite de Anticrist.

2:11 Treptat Dumnezeu le va **trimite** o lucrare a rătăcirii, ca să creadă o minciună. Desigur, minciuna este pretenţia lui Anticrist că ar fi Dumnezeu. Oamenii aceştia au refuzat să-L primească pe Domnul Isus ca Dumnezeu manifestat în trup. Când a fost pe pământ, El i-a prevenit pe oameni: „Am venit în numele Tatălui Meu şi nu M-aţi primit. Dacă va veni altul în numele său, pe acela îl veţi primi" (Ioan 5:43). Prin urmare, în această perioadă ei îl vor primi pe omul păcatului, care va veni în numele său, pretinzându-le oamenilor să i se închine ca lui Dumnezeu. „Respingerea luminii echivalează cu tăgăduirea luminii". Dacă cineva îşi înalţă în inima sa un idol, Dumnezeu îi va răspunde potrivit cu idolul său (Ez. 14:4).

Anticristul va fi, probabil, evreu de naţionalitate (Ez. 28:9, 10; Dan. 11:37, 38). Căci evreii nu s-ar lăsa înşelaţi de un asemenea om care se pretinde Mesia decât dacă acesta ar pretinde că descinde din seminţia lui Iuda şi din familia lui David.

2:12 Din pasajul acesta se poate deduce că cei care aud evanghelia în Epoca Harului dar nu-şi pun încrederea în Cristos nu vor mai avea prilejul să fie mântuiţi după Răpire. Dacă oamenii nu cred în Domnul Isus acum, ei vor crede în Anticrist atunci. Se spune aici că **toţi** vor fi judecaţi pentru necredinţa lor şi pentru că au iubit răul. Asta ne aminteşte de textul de la Luca 14:24: „Căci vă spun că nici unul din aceşti oameni care au fost invitaţi nu vor gusta cina mea."

Ştim că mulţi oameni vor fi totuşi mântuiţi în Marea Strâmtorare. De pildă, o sută patruzeci şi patru de mii de evrei vor fi mântuiţi, aceştia devenind solii lui Dumnezeu, care vor propovădui evanghelia împărăţiei în toată lumea. Prin misiunea lor, mulţi alţi oameni vor fi mântuiţi. Dar se pare că cei ce vor fi mântuiţi vor fi cei ce nu au auzit niciodată evanghelia clar vestită în epoca actuală, aceştia fiind oameni care niciodată nu L-au respins în mod deliberat pe Mântuitorul.

IV. MULŢUMIRI ŞI RUGĂCIUNE (2:13-17)

A. Mulţumirile lui Pavel pentru că sfinţii vor scăpa de judecată (2:13, 14)

2:13 În primele douăsprezece versete, Pavel a descris pierzarea lui Anticrist şi a adepţilor săi. Acum el se ocupă de creştinii

tesaloniceni, meditând, în manieră contrastivă, la destinul lor. Făcând acest lucru, el Îi aduce mulţumiri lui Dumnezeu pentru aceşti **fraţi preaiubiţi de Domnul**, trecând în revistă mântuirea lor — trecută, prezentă şi viitoare.

Dumnezeu... v-a ales. Biblia ne spune fără înconjur că **Dumnezeu** îi alege pe oameni la mântuire, dar niciodată nu ne spune că El îi alege pe unii ca să fie condamnaţi. Oamenii se pierd prin propria lor alegere deliberată. Dacă nu ar interveni Dumnezeu, toată lumea ar pieri. Are Dumnezeu dreptul să-i aleagă pe unii să fie mântuiţi? În esenţă, El doreşte ca toţi să fie mântuiţi (1 Tim. 2:4; 2 Pet. 3:9). Dar Biblia nu predă teoria „universalismului", conform căreia toţi vor fi, până la urmă, mântuiţi.

De la început. Aceste cuvinte se pretează la cel puţin două interpretări. Mai întâi, ar putea însemna că Dumnezeu a făcut alegerea înainte de întemeierea lumii (Ef. 1:4) iar în al doilea rând, sintagma ar putea avea sensul de „roadele dintâi", indicând faptul că tesalonicenii, fiind mântuiţi la o dată atât de timpurie în dispensaţia creştină, au fost aleşi de Dumnezeu să fie printre primele roade din marele seceriş al sufletelor răscumpărate.

Pentru mântuire. Aceste cuvinte trebuie contrastate cu versetele precedente. Necredincioşii sunt condamnaţi de necredinţa lor la pierzare veşnică, în timp ce credincioşii sunt aleşi **pentru mântuire.**

Prin sfinţirea de către Duhul. Aici avem lucrarea săvârşită de Duhul Sfânt prealabil convertirii. El îi pune pe aceşti oameni deoparte pentru Dumnezeu, despărţindu-i de lume; apoi îi convinge de păcat şi-i îndreaptă spre Cristos. Bine a zis cineva: „Dacă nu ar fi fost Cristos, nu ar fi existat nici un *ospăţ*; iar dacă nu ar fi fost Duhul Sfânt, nu ar fi fost nici un *oaspete*!"

Şi credinţa în adevăr. Mai întâi avem partea lui Dumnezeu din procesul mântuirii. Apoi avem partea omului. Ambele sunt necesare. Unii oameni nu văd decât alegerea făcută de Dumnezeu, susţinând prin aceasta că omul nu are nici o şansă, că nu poate face nimic. Alţii subliniază doar partea omului, neglijând suveranitatea alegerii lui Dumnezeu. Adevărul se află undeva între cele două extreme. Alegerea şi responsabilitatea omului sunt *amândouă* doctrine biblice, drept care trebuie să le predicăm pe amândouă, chiar dacă nu înţelegem cum pot fi adevărate şi una, şi alta.

2:14 La care v-a chemat prin evanghelia noastră. Dumnezeu *ne-a ales* la mântuire, încă din veşnicie. **El ne-a chemat** la mântuire, la un moment dat în timp. Chemarea se referă la momentul în care o persoană crede adevărul. **Evanghelia noastră** nu înseamnă că ar exista şi alte evanghelii autentice. Există doar o singură evanghelie, dar mai mulţi predicatori care o vestesc şi mai multe auditorii. Pavel se referă la **evanghelia** lui Dumnezeu, pe care o predica el.

Ca să căpătaţi slava Domnului nostru Isus Cristos. Aici apostolul priveşte spre viitor, văzând rezultatul final al mântuirii: faptul că vom fi cu Cristos şi că vom fi ca El pe veci. J. N. Darby a prins foarte bine acest gând în minunata cântare:

Şi aşa să fie — anume că voi fi ca Fiul Tău?
Acesta-i harul pe care El l-a dobândit pentru mine?
Tată al slavei, gând mai presus de orice gând!
În slavă adus, ca pe veci să mă asemuiesc binecuvântatului Său chip!

Astfel în versetele 13 şi 14 avem „un sistem de teologie în miniatură", un minunat rezumat al întreg spectrului planurilor lui Dumnezeu cu oamenii Săi credincioşi. El nea arătat că mântuirea îşi are obârşia într-o alegere divină, apoi este elaborată prin puterea divină, după care devine efectivă printr-un mesaj divin şi la urmă este desăvârşită în gloria divină."

B. Rugăciunea lui Pavel ca sfinţii să fie mângâiaţi şi statorniciţi (2:15-17)

2.15 Având în vedere chemarea lor superlativă, sfinţii sunt îndemnaţi să **rămână tari şi să ţină tradiţiile pe care le-au primit**, fie prin viu grai, din partea apostolului, fie prin epistolele sale. Ceea trebuie neapărat notat aici este faptul că singurele **tradiţii** fiabile, pe care ne putem bizui sunt cuvintele inspirate ale apostolilor. Isus i-a osândit pe cărturari şi farisei pentru că au anulat poruncile lui Dumnezeu prin tradiţiile *lor* (Mat. 15:6). Iar Pavel i-a prevenit pe coloseni cu privire la pericolul *tradiţiilor oamenilor* (Col. 2:8). **Tradiţiile** pe care trebuie să le îmbrăţişăm sunt marile adevăruri ce ni s-au încredinţat în Sfintele Scripturi.

Unii invocă versetul acesta pentru a justifica tradiţiile şi datinile din unele biserici sau cele legate de anumiţi lideri religioşi. Dar orice tradiţii care sunt contrare cuvântului lui Dumnezeu sunt netrebnice şi periculoase. Căci dacă am accepta nişte tradiţii pur

omeneşti, punându-le pe picior de egalitate cu Biblia, atunci cine ar mai putea deosebi tradiţiile bune de cele rele?

2:16 După ce le-a vestit sfinţilor mesajul, apostolul îl imprimă în ei, însoţindu-l de rugăciune — conform obiceiului său de a nu preda nici o învăţătură fără s-o cimenteze prin rugăciune (1 Tes. 5:23, 24; 2 Tes. 3:16). Rugăciunea este adresată **Domnului nostru Isus Cristos Însuşi şi Dumnezeului şi Tatălui nostru**. Ne-am obişnuit cu practica lui Pavel de a menţiona ambele Persoane divine în aceeaşi rostire, dar iată că aici Pavel îl aminteşte mai întâi pe Fiul, scopul fiind, negreşit, acela de a sublinia unitatea lor esenţială şi deplina lor egalitate. În greacă, subiectul plural, **Cristos** şi **Dumnezeu**, e urmat de verbe la singular: a iubit, a dat, mângâie, întăreşte. Aşadar ce avem aici nu este altceva decât încă un indiciu al unităţii de natură a Fiului cu Tatăl în cadrul Dumnezeirii.

Faptul că Dumnezeu ne-a purtat de grijă în trecut este prezentat ca un motiv de îmbărbătare, ca să ne punem încrederea în El, că şi pe viitor vom primi curajul şi tăria necesare pe cărarea credinţei. El **ne-a iubit şi** ne-a dat **o mângâiere veşnică şi o bună nădejde prin har**. Negreşit, asta ne duce cu gândul înapoi, la cea mai mare desfăşurare a dragostei lui Dumnezeu — când L-a dat pe Fiul Său pentru noi. Întrucât ştim că a rezolvat chestiunea păcatului pe crucea de la Calvar, acum avem o mângâiere eternă şi **nădejdea** unui viitor slăvit — toate acestea fiind prin **harul** Lui minunat.

2:17 Rugăciunea în sine constă în dorinţa ca Dumnezeu să le mângâie inimile şi să-i întărească în orice faptă bună şi cuvânt bun. Nu doar încurajare în mijlocul încercărilor, ci tărie de a înainta în luptă. Cuvântul „retragere" nu făcea parte din vocabularul apostolului şi nu are ce căuta nici într-al nostru.

Nu scăpaţi sintagma: **orice faptă bună şi cuvânt bun**. Nu este de ajuns să rostim adevărul cu buzele noastre, ci trebuie să-l transpunem în faptă, prin trăirea noastră zilnică. Tot aşa în viaţa noastră ordinea trebuie să fie mereu aceeaşi: învăţătura, urmată de practică; doctrina însoţită de îndatorire; predicarea transpusă în trăire practică.

V. ÎNDEMNURI PRACTICE (3:1-15)

A. Să se roage unii pentru alţii (3:1-5)

3:1 Pavel resimţea nevoia de a se ruga pentru sfinţi. Capitolul acesta se deschide cu solicitarea lui Pavel ca sfinţii să se roage pentru următoarele trei lucruri: (1) pentru răspândirea mesajului; (2) pentru triumful mesajului; şi (3) pentru păzirea mesagerilor.

El doreşte să vadă cuvântul lui Dumnezeu răspândindu-se sau **alergând cu iuţeală** — o imagine foarte plastică a evangheliei care aleargă din loc în loc, în pofida obstacolelor (vezi Ps. 147:15).

De asemenea el doreşte ca acest cuvânt al Domnului să producă pretutindeni aceeaşi revoluţie morală şi spirituală pe care a produs-o şi la Tesalonic.

3.2 A treia cerere este ca apostolul şi conlucrătorii săi să fie **izbăviţi de oameni nerezonabili şi răi**. El pare să se refere la aceeaşi opoziţie specifică, probabil din partea iudeilor de la Corint (Fapte 18:1-8). Termenul **nerezonabil** a fost foarte potrivit, căci nu este nimic mai iraţional decât opoziţia oamenilor faţă de evanghelie şi de solii ei. Este un lucru care depăşeşte orice imaginaţie. Oamenii vorbesc cu însufleţire despre politică, ştiinţă sau o sumedenie de alte subiecte, dar când vine vorba despre evanghelie, ei îşi pierd orice sens al raţiunii.

3:3 Să nu scăpaţi frumuseţea contrastului dintre versetul: „nu toţi au credinţă" şi versetul 3: **Dar Domnul este credincios**. Asta ne învaţă să ne dezlipim privirile de la oamenii necredincioşi, aţintindu-ni-le asupra lui Dumnezeu, care nu dă niciodată greş. El este **credincios** şi drept să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice fărădelege (1 Ioan 1:9). Iar aici El este **credincios**, întărindu-ne şi păzindu-ne de **cel rău**, adică de Satan.

3:4 Nu toţi au credinţă... Domnul este credincios... noi **avem încredere** [credinţă] **în Domnul cu privire la voi**. După cum a remarcat Denney: „În Domnul te poţi bizui pe cei ce sunt, în ei înşişi, slabi, instabili, îndărătnici, nechibzuiţi." Acum Pavel le aminteşte sfinţilor de responsabilitatea lor de a **face lucrurile** pe care le porunceşte el să le facă. Aici din nou avem minunata contopire a divinului cu umanul: Dumnezeu vă va păzi: şi voi să păziţi poruncile. Este acelaşi gând ca cel de la 1 Petru 1:5: „Păziţi de puterea lui Dumnezeu" [partea Lui], „prin credinţă" [partea noastră]. Vedem această paralelă şi la Filipeni 2:12, 13: „Duceţi până la capăt mântuirea voastră [partea noastră],... căci Dumnezeu este Cel care lucrează în voi [partea Lui]."

3:5 În vremuri de prigoană este uşor să ni se strecoare în inimă gânduri de amărăciune faţă de alţii, şi să ne dăm bătuţi, datorită

duratei şi intensităţii suferinţei. Din această pricină apostolul se roagă ca tesalonicenii să iubească aşa cum iubeşte **Dumnezeu**, şi să fie statornici cum este Cristos.

Cuvintele: „cel răbdător aşteptându-L pe Cristos" din versiunea KJV sunt traduse **răbdarea lui Cristos** în ediţia NKJV. În versiunea din 1611 ele însemnau statornicie în timpul *aşteptării* Revenirii lui Cristos. În ediţia NKJV, ele înseamnă: arătând aceeaşi **răbdare** sau îndurare pe care a demonstrat-o şi Cristos ca Omul care a trăit pe pământ pe pe care continuă s-o arate ca Omul din cer.[13]

Domnul din acest verset se referă probabil la Duhul Sfânt, în felul acesta toate cele Trei Persoane ale Sfintei Trinităţi fiind menţionate, ca la 2:13, 14.

B. Pentru tratarea celor nedisciplinaţi (3:6-15)

3:6 Pare limpede că unii dintre sfinţii de la Tesalonic au încetat să mai lucreze şi să-şi câştige existenţa, pe motiv că aşteptau cu înfrigurare venirea Domnului. Pavel nu recomandă această metodă de trăire ca pe o atitudine spirituală, ci, dimpotrivă, ne dă instrucţiuni precise cu privire la modul în care trebuie trataţi aceşti fraţi.

Instrucţiunile sale sunt prezentate sub forma unei porunci de a se feri de orice frate care trăieşte în neorânduială, adică de cel care nu ţine pasul cu ceilalţi, ci refuză să lucreze şi trăieşte pe spinarea altora (vezi versetele 10, 11). Credincioşii trebuie să manifeste dezaprobarea faţă de un astfel de frate, refuzând să aibă legături sociale cu el. Ofensa comisă de acest frate nu este însă suficientă pentru a justifica excluderea din biserică.

Tradiţia pe care au primit-o tesalonicenii de la Pavel a fost cea de hărnicie neobosită, muncă susţinută şi obiceiul său de a se întreţine singur.

3:7 El nu a renunţat la meseria sa de confecţionare de corturi, doar pentru că ştia că Domnul Isus va reveni. El se aştepta ca Cristos să vină în orice moment, dar între timp apostolul continua să-L slujească şi să lucreze cu convingerea că Domnul s-ar putea totuşi să nu revină în timpul vieţii sale.

3:8 Nimeni nu putea să-l acuze că s-a strecurat în casa cuiva pentru a mânca mâncarea nemeritată, pentru care nu a muncit cu mâinile sale. El şi-a câştigat existenţa paralel cu predicarea evangheliei. Asta a însemnat lungi zile şi nopţi de trudă, dar Pavel era hotărât să nu devină o povară pentru nici unul dintre ei.

3:9 Ca predicator al evangheliei, apostolul avea dreptul de a fi întreţinut de cei ce au fost convertiţi prin slujba lui (1 Cor. 9:6-14; 1 Tim. 5:18). Dar el a preferat să renunţe la acest drept, pentru ca să fie o pildă de nobilă independenţă şi neobosită hărnicie.

3:10 Tesalonicenilor li se poruncise să nu-i întreţină pe cei leneşi. Dacă un creştin apt de muncă refuza să muncească, atunci acestuia i se spunea să nici nu mănânce. Se bate oare asta cap în cap cu faptul că credincioşii trebuie să fie întotdeauna buni şi milostivi? Nicidecum! Căci nu este o dovadă de bunătate şi milostenie să încurajezi lenea. Spurgeon spune: „Cea mai adevărată dragoste pe care o putem manifesta faţă de cei în neorânduială este să nu fraternizăm cu ei, în greşeala lor, ci să fim credincioşi faţă de Isus în toate lucrurile."

3:11 Acum apostolul foloseşte un minunat joc de cuvinte[14] pentru a scoate în evidenţă inconsecvenţa celor care se pretindeau duhovniceşti, spiritualitaea acestor fraţi ce trăiau în dezordine fiind falsă. Cuvintele sale au fost parafrazate în diverse moduri, după cum urmează:

1. „Unii care nu-şi văd de treburile lor, ci se bagă în treburile altora."
2. „Unii care nu sunt ocupaţi, ci se ocupă cu amestecul în treburile altora."
3. „Unii care nu-şi văd de treburile lor, dar se ocupă prea mult de treburile altora."
4. „Îngrijindu-se de treburile tuturor, numai de ale lor nu."

3:13 Tututor acestora li se porunceşte şi li se dă îndemnul, prin Domnul nostru Isus Cristos, să lucreze în linişte şi să-şi câştige singuri existenţa, aceasta constituind o bună mărturie, care va aduce slavă lui Dumnezeu.

3:13 Dar ce se întâmplă cu cel ce refuză să asculte de instrucţiunile apostolului? Ceilalţi credincioşi trebuie să-l disciplineze, refuzând să aibă părtăşie cu el pe plan social. Scopul acestei disciplinări este de a-l determina să-i fie ruşine de comportarea lui şi să-l constrângă să se îndrepte.

3:15 Dar această disciplină nu este de aceeaşi intensitate ca excluderea din biserică. În cazul de faţă ofensatorul continuă să fie privit ca **frate**. Dar în cazul excomunicării (excluderii din biserică) cel vinovat de această pedeapsă este socotit „ca un păgân şi ca un vameş" (Mat. 18:17).

Disciplinarea unui frate are în vedere întotdeauna readucerea sa la părtăşie cu

Domnul şi cu oamenii lui Dumnezeu. Ea nu trebuie aplicată într-un spirit de amărăciune sau dușmănie, ci cu toată curtuoazia şi fermitatea creştină. El nu trebuie tratat ca un dușman, ci ca un frate.

Ni se pare ciudat în zilele noastre să citim despre tesaloniceni că aşteptau întoarcerea Domnului cu atâta ardoare, încât şi-au neglijat îndatoririle lor zilnice. Biserica actuală nu prea poate fi acuzată de această atitudine! Noi, cei de azi, am trecut în extrema cealaltă, fiind atât de absorbiţi de afacerile noastre şi de dorinţa de a câştiga cât mai bine încât am pierdut prospeţimea şi bucuria nădejdii iminentei Sale întoarceri.

VI. BINECUVÂNTĂRI ŞI SALUTĂRI (3:16-18)

3:16 Versetul acesta a fost numit: „încheierea pacifică a unei epistole furtunoase". Aici apostolul Pavel se roagă ca sfinţii suferinzi de la Tesalonic să cunoască **pacea Domnului păcii** în orice clipă şi **în orice fel**.

Seninătatea creştinului nu depinde de nici un lucru de pe acest pământ, ci se bazează întru totul pe Persoana şi lucrarea Domnului Isus. Lumea nu poate nici să ne dea linişte şi seninătate, nici să ni le ia. Dar noi trebuie să ne însuşim această seninătate în toate împrejurările vieţii. „Pacea nu este încetarea prigoanelor, ci calmul din inima credinciosului, care izvorăşte din credinţa sa în Dumnezeu, care este independentă de împrejurări."

3:17, 18 În acest punct **Pavel** a luat, după câte se pare, pana din mâna secretarului său, înserând personal **salutul**, pe care îl numeşte **semnul** său distinctiv **în toate epistolele** scrise de el. Unii au înţeles prin aceasta că scrisul de mână al lui Pavel de la sfârşitul fiecărei epistole ar fi dovada autenticităţii acestora. Alţii cred că **semnul** este benedicţia caracteristică a lui Pavel: **harul Domnului Isus Cristos să fie cu voi toţi** (Rom. 16:24; 1 Cor. 16:23; 2 Cor. 13:14; Gal. 6:18; Ef. 6:24; Filip. 4:23; Col. 4:18; 1 Tes. 5:28; 1 Tim. 6:21; 2 Tim. 4:22; Tit 3:15; Filemon 25; şi, dacă Pavel este cel care a scris această epistolă, Evrei 13:25). Din aceste trimiteri reiese că toate epistolele sale se sfârşesc pe nota harului.

RĂPIREA BISERICII

Adevărul întoarcerii Domnului apare în fiecare din cele 5 capitole ale primei epistole către Tesaloniceni şi în primele două capitole ale celei de-a doua epistole către Tesaloniceni. Este tema centrală, unificatoare, firul de aur care o străbate. Dar să nu uităm niciodată că profeţiile nu au fost date pentru a ne stimula intelectul sau pentru a ne satisface curiozitatea, ci scopul lor este de a exercita o transformare profundă în viaţa noastră.

Pentru credincioşi nădejdea iminentei reveniri a lui Cristos are implicaţii practice, de o extraordinară însemnătate.

1. Ea trebuie să aibă o influenţă purificatoare în viaţa noastră (1 Tes. 5:23; 1 Ioan 3:3).

2. Trebuie să ne determine să ne rugăm şi să lucrăm pentru mântuirea celor pierduţi (Gen. 19:14; Ez. 33:6; Iuda 21-23).

3. Trebuie să ne încurajeze să perseverăm în pofida prigoanelor şi încercărilor prin care trecem (Rom. 8:18; 2 Cor. 4:17; 1 Tes. 4:13-18).

4. Trebuie să ne facă să renunţăm la mulţimea bunurilor noastre materiale, a căror valoare trebuie să descrească pe măsură ce se apropie venirea Sa (vezi Lev. 25:8-10, 14-16).

5. Trebuie să ne facă să ne cerem iertare oricărei persoane faţă de care am greşit, restituind ce am luat sau stricat, acolo unde este cazul (Mat. 5:24; Iac. 5:16).

6. Trebuie să ne inspire să lucrăm cu sârguinţă, ştiind că în curând va veni noaptea, când nimeni nu mai poate lucra (Ioan 9:4; 1 Tes. 1:9, 10a).

7. Trebuie să ne ţină într-o stare de permanentă aşteptare (Luca 12:36) şi rămânere în El, pentru ca să nu fim ruşinaţi înaintea Lui, la venirea Lui (1 Ioan 2:28).

8. Trebuie să ne confere îndrăzneala de a-L mărturisi pe Cristos (Marcu 8:38; Luca 9:26).

9. Trebuie să se dovedească a fi o nădejde aducătoare de mângâiere (Ioan 14:1-3, 28; 1 Tes. 4:18; 2 Tes. 1:7; 2 Tim. 2:12).

10. Trebuie să ne încurajeze la cumpătare, blândeţe, gingăşie, înduplecare şi un duh rezonabil (Fil. 4:5).

11. Trebuie să constituie pentru noi motivaţia care să ne aducă la unitate şi dragoste (1 Tes. 3:12, 13).

12. Trebuie să imprime în noi dorul şi conştienţa că suntem de pe altă lume (Col. 3:1-4).

13. Trebuie să ne aducă aminte că ni se va trece în revistă lucrarea pe acest pământ şi că vom fi retribuiţi pentru felul cum am trăit şi lucrat (Rom. 14:10-12; 1 Cor. 3:11-15; 2 Cor. 5:10).

14. Trebuie să recurgem la această minunată nădejde în apelurile pe care le lansăm când predicăm evanghelia (Fapte 3:19-21; Apo. 3:3).

Pentru cei ce nu sunt credincioşi, adevărul despre venirea lui Cristos ar trebui să-i determine să se pocăiască de păcatele lor se predea Lui, ca Domn şi Mântuitor, cu toată fiinţa lor. Numai cei ce sunt în Cristos vor fi cu El la Răpire. Ceilalţi vor fi lăsaţi pe pământ, ca să înfrunte judecata.

Dar dacă va veni Domnul azi?

Datorită importanţei venirii Domnului în viaţa tesalonicenilor şi a creştinilor în general, am inclus aici următoarele rezumate:

Argumente care pledează în favoarea Răpirii Pretribulaţioniste

1. Primul argument decurge din ideea iminenţei Răpirii. Există o mulţime de texte biblice care arată că creştinii trebuie să fie într-o permanentă stare de aşteptare, pentru că Domnul poate veni în orice clipă. Noi trebuie să aşteptăm şi să veghem, pentru că nu ştim când va veni El. Dacă biserica ar trebui să treacă prin Marea Strâmtorare, atunci nu am mai putea să ne aşteptăm ca El să vină în orice clipă. Asta pentru că El nu ar putea veni decât cel puţin după şapte ani. Or, noi nu suntem în Marea Strâmtorare. Dar când va începe această perioadă, va dura şapte ani. Concepţia pre-tribulaţionistă este singura pe care o putem îmbrăţişa, dacă credem că Cristos poate veni în orice clipă.

Iată câteva versete din care rezultă că trebuie să-L aşteptăm în permanenţă pe Domnul, întrucât nu ştim când va avea loc acest eveniment:

„Şi nu numai ea, dar şi noi care avem cele dintâi roade ale Duhului suspinăm în noi, *aşteptând cu nerăbdare* înfierea, adică răscumpărarea trupului nostru" (Rom. 8:23).

„Pentru că, ori de câte ori mâncaţi pâinea aceasta şi beţi paharul acesta *vestiţi moartea Domnului până va veni El*" (1 Cor. 11:26 — textul acesta, fiind adresat în primul rând corintenilor, presupune că Domnul putea să vină în timpul vieţii lor).

„Şi în adevăr, gemem în cortul acesta, *plini de dorinţa* să ne îmbrăcăm cu locuinţa noastră din cer" (2 Cor. 5:2 — Credincioşii vor fi îmbrăcaţi cu trupurile lor proslăvite la Răpire).

„Căci noi, în Duhul, prin credinţă, *aşteptăm cu nerăbdare* nădejdea neprihănirii" (Gal. 5:5 — Nădejdea neprihănirii este venirea Domnului şi trupul proslăvit pe care îl vom primi atunci).

„Dar cetăţenirea noastră este în ceruri, de unde şi *Îl aşteptăm cu nerăbdare* pe Mântuitorul, Domnul Isus Cristos, care va transforma trupul stării noastre smerite şi-l va face asemenea trupului Său slăvit, potrivit cu lucrarea prin care El este în stare să-Şi supună toate lucrurile" (Filip. 3:20, 21).

„Blândeţea voastră să fie cunoscută de toţi oamenii. *Domnul este aproape*" (Filip. 4:5).

„Căci ei înşişi istorisesc ce primire ne-aţi făcut şi cum v-aţi întors la Dumnezeu de la idoli, ca să slujiţi Dumnezeului Celui viu şi adevărat şi să *aşteptaţi* din ceruri pe Fiul Său, pe care L-a înviat dintre cei morţi, pe Isus, care ne scapă de mânia viitoare" (1 Tes. 1:9, 10).

„*Aşteptând* binecuvântata noastră nădejde şi arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu şi Mântuitor Isus Cristos" (Tit 2:13).

„Tot aşa Cristos, după ce S-a adus jertfă o singură dată ca să poarte păcatele multora, Se va arăta a doua oară, celor care Îl *aşteaptă*, nu în legătură cu păcatul, ci pentru mântuire" (Ev. 9:28).

„Încă *puţin, foarte puţin timp*, şi Cel care vine va veni şi nu va întârzia" (Ev. 10:37).

„*Fiţi deci îndelung răbdători, fraţilor, până la venirea Domnului.* Iată, plugarul aşteaptă roada scumpă a pământului, având răbdare până primeşte ploaie timpurie şi târzie. *Fiţi şi voi îndelung răbdători, întăriţi-vă inimile, căci venirea Domnului este aproape.* Nu vă plângeţi unii împotriva altora, fraţilor, ca să nu fiţi judecaţi. *Iată, Judecătorul este chiar la uşă!*" (Iacov 5:7-9).

„*Sfârşitul tuturor lucrurilor este aproape*; deci fiţi sobri şi vegheaţi în rugăciunile voastre" (1 Pet. 4:7).

„*Oricine are nădejdea aceasta în El* se curăţeşte, după cum El este curat" (1 Ioan 3:3).

„Ţineţi-vă în dragostea lui Dumnezeu, *aşteptând îndurarea Domnului nostru pentru viaţa veşnică*" (Iuda 21. Aici îndurarea Domnului nostru Isus Cristos este întoarcerea Sa pentru a-i lua în cer pe cei ce i-a răscumpărat prin sângele Lui).

„Iată, *Eu vin curând*! Păstrează ce ai, ca nimeni să nu-ţi ia cununa" (Apo. 3:11).

„Iată, *Eu vin curând*! Binecuvântat este cel care păzeşte cuvintele profeţiei acestei cărţi" (Apo. 22:7).

„Şi iată, *Eu vin curând* şi răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după cum

este fapta lui" (Apo. 22:12).

„Cel care dă mărturie despre aceste lucruri zice: «*Da, Eu vin curând.*» Amin! Vino, Doamne Isuse!" (Apo. 22:20).

Mai sunt şi alte texte care, chiar dacă nu se referă direct la Răpire, lasă să se degaje impresia generală că venirea lui Cristos este iminentă. De-a lungul întregii sale istorii, biserica credincioasă a susţinut că vremea venirii lui Cristos nu se cunoaşte şi, prin urmare, poate avea loc în orice moment.

„*Vegheaţi, dar, pentru că nu ştiţi în ce ceas vine Domnul vostru.* Dar să ştiţi că dacă ar şti stăpânul casei la ce strajă din noapte va veni hoţul, ar veghea şi n-ar lăsa să-i spargă casa: De aceea, şi voi fiţi gata, căci Fiul Omului va veni în ceasul în care nu vă gândiţi" (Mat. 24: 42-44).

„*Cât despre ziua aceea sau ceasul acela, nu ştie nimeni*: nici îngerii care sunt în cer, nici Fiul, ci numai Tatăl. Luaţi seama, *vegheaţi şi rugaţi-vă, căci nu ştiţi când va fi timpul acela.* Este ca un om care a plecat din ţară şi, lăsându-şi casa, dă robilor săi putere, arată fiecăruia care este datoria lui şi porunceşte portarului să vegheze. *Vegheaţi, dar, pentru că nu ştiţi când va veni stăpânul casei — seara, sau la miezul nopţii, sau la cântarea cocoşilor, sau dimineaţa* — ca nu cumva, venind pe neaşteptate, să vă găsească dormind. *Şi ceea ce vă spun vouă vă spun tuturor: Vegheaţi!*" (Marcu 13:32-37).

„Şi voi înşivă fiţi ca nişte oameni care *aşteaptă* pe stăpânul lor să se întoarcă de la nuntă, ca să-i deschidă îndată, când va veni şi va bate la uşă" (Luca 12:36).

„Încât nu duceţi lipsă de nici un fel de har, *în aşteptarea* arătării Domnului nostru Isus Cristos" (1 Cor. 1:7).

„Cristos Isus, care *este pe punctul de a judeca viii şi morţii*" (2 Tim. 4:1, JND).

„Copilaşilor, *este ceasul cel de pe urmă.* Şi, după cum aţi auzit că vine Anticrist, să ştiţi că acum s-au ridicat mulţi anticrişti; prin aceasta ştim că *este ceasul de pe urmă*" (1 Ioan 2:18).

„*De aceea, dacă nu veghezi, voi veni ca un hoţ şi nu vei şti în care ceas voi veni asupra ta*" (1 Ioan 2:18).

„Iată, Eu vin ca un hoţ. *Binecuvântat este cel ce veghează* şi îşi păzeşte hainele, ca să nu umble gol şi să nu i se vadă ruşinea" (Apo. 16:15).

2. Al doilea argument se bazează pe făgăduinţa că biserica va fi izbăvită de mânia viitoare. La Romani 5:9 Pavel spune că „vom fi mântuiţi de *mânia* viitoare prin El." Întâi Tesaloniceni 1:10 spune că Domnul Isus este Izbăvitorul nostru de *mânia* viitoare. Iar la 1 Tesaloniceni 5:9 aflăm că Dumnezeu nu ne-a rânduit la *mânie*, ci ca să căpătăm mântuirea prin Domnul nostru Isus Cristos. Termenul „mânie" se referă fie la mânia din timpul Marii Strâmtorări, fie la judecata eternă pe care o va aduce Dumnezeu peste necredincioşi. În epistolele către Tesaloniceni contextul ne conduce la primul sens, cel al mâniei din timpul Marii Strâmtorări (vezi 1 Tesaloniceni 5:2, 3; 2 Tes. 1:6-10; 2:10-21).

3. La Apocalipsa 3:10 Cristos promite că îi va păzi pe ai Săi de (în greacă: *ek*, „din") ceasul încercării, care va veni peste lume, ca să-i încerce pe cei ce sunt pe pământ.

4. Structura cărţii Apocalipsa vine în sprijinul argumentului că Răpirea va avea loc înainte de Marea Strâmtorare. În capitolele 2 şi 3 biserica este văzută pe pământ, dar după capitolul 3 nu se mai spune deloc că s-ar mai afla pe pământ. În capitolele 4 şi 5 sfinţii sunt văzuţi în cer, purtând cununile de biruitori. Apoi urmează Marea Strâmtorare pe pământ, în capitolele 6-19. Sfinţii din epoca bisericii sunt deja în cer.

5. Perioada Marii Strâmtorări nu va începe până când nu a fost revelat omul păcatului (2 Tes. 2:3). Dar omul păcatului nu va fi revelat înainte de a fi dat la o parte cel care reţine (2 Tes. 2:7, 8), adică Duhul Sfânt, căci El reţine sau împiedică deplina izbucnire a răului, atâta timp cât biserica se află pe pământ. Dar la Răpire, El va fi luat din lume, întrucât biserica, în care locuieşte El, nu se mai află pe pământ.

Într-o anumită privinţă Duhul Sfânt întotdeauna a fost şi va fi în lume. Dar Duhul Sfânt a venit în mod special la Rusalii să locuiască permanent în credincioşii din cadrul bisericii. În acest sens El va fi luat din lume la Răpire. Aşta nu înseamnă că Duhul lui Dumnezeu nu Îşi va desfăşura lucrarea în timpul Tribulaţiei (Marii Strâmtorări). El va convinge de păcat şi va converti păcătoşi. Dar El nu va locui permanent în ei, după cum nu-i va încorpora în biserică. Slujba Lui va fi întrucâtva comparabilă cu aceea pe care a avut-o în perioada Vechiului Testament.

6. În 1 Tesaloniceni 4:18 se spune că Răpirea este o perspectivă care aduce mângâiere. În schimb, Ziua Domnului nu vine ca un mângâietor, ci ca un hoţ noaptea (1 Tes. 5:2). Este acel timp de nimicire subită (v. 3) şi mânie (v. 9) de care nimeni nu va scăpa (v. 3). Dimpotrivă, Răpirea este o nădejde tot

mai luminoasă, iar nu o nădejde tot mai înfricoşătoare.

7. Trebuie să treacă un interval de timp între venirea lui Cristos ca să-Şi ia sfinţii şi venirea Sa împreună cu sfinţii Săi. Când va veni Cristos să-Şi ia sfinţii, *toţi* credincioşii vor fi luaţi din lumea aceasta, primind *trupurile lor proslăvite* (1 Cor. 15:51). Dar când Cristos va reveni pentru a domni, vor mai exista oameni mântuiţi, care vor avea *trupuri naturale*, aşa cum reiese din faptul că aceştia vor creşte copii (vezi Is. 65:20-25; Zah. 8:5). Or, dacă Răpirea şi Revelaţia ar avea loc în acelaşi timp (cum susţine concepţia post-tribulaţionistă), atunci de unde vin aceşti oameni din a doua categorie?

Mai există un motiv pentru care trebuie să treacă un interval de timp între Răpire şi [începutul] domniei [lui Cristos pe acest pământ]. Momentul Scaunului de Judecată al lui Cristos trebuie să aibă loc în cer, după ce a avut loc Răpirea, când Domnul va judeca credincioşia sfinţilor Săi, răsplătindu-i în funcţie de aceasta (2 Cor. 5:10). Răsplăţile care se vor da cu această ocazie vor stabili gradul de conducere acordat fiecărui sfânt în parte, în timpul domniei de o mie de ani a lui Cristos pe pământ (Luca 19:17, 19). Dacă Răpirea şi venirea Domnului pentru a domni ar avea loc concomitent, nu ar mai rămnâne loc pentru Scaunul de Judecată al lui Cristos.

8. Singurul mod în care Ziua Domnului poate să-l ia pe cineva prin surprindere este în maniera unui hoţ care vine noaptea (1 Tes. 5:2). Totuşi Pavel afirmă limpede că ea nu îi va lua pe credincioşi prin surprindere ca un hoţ noaptea (1 Tes. 5:4). Prin urmare, pe credincioşi nu-i va lua deloc prin surprindere. De ce nu? Două sunt motivele oferite: (1) Credincioşii nu sunt copii ai nopţii, ci ai zilei (1 Tes. 5:4, 5). (2) Dumnezeu nu i-a rânduit pe credincioşi la mânie (1 Tes. 5:9).

9. Când are loc Răpirea, credincioşii se duc în casa Tatălui (Ioan 14:3), iar nu imediat pe pământ, cum susţin post-tribulaţioniştii.

10. Tribulaţia (Marea Strâmtorare) are un caracter eminamente iudaic, fiind denumită: necazul *lui Iacob* (Ier. 30:7). Observaţi referirile de natură iudaică de la Matei 24: Iudeea (v. 16), Sabatul (v. 20), locul sfânt (v. 15). Termenii aceştia nu au nimic de a face cu biserica.

11. Câteva din arhetipurile din Vechiul Testament indică şi ele că Răpirea va avea loc înainte de Marea Strâmtorare (deci pre-tribulaţionistă). Noi nu *clădim* doctrine pe arhetipuri, dar aceste arhetipuri sunt în acord cu concepţia pre-tribulaţionistă:

Enoh, un arhetip al bisericii, a fost strămutat înainte de a veni pe pământ apele judecăţii lui Dumnezeu, pe când Noe şi familia lui — arhetipuri ale rămăşiţei credincioase din poporul evreu — au fost păstraţi cu viaţă în timpul potopului.

Lot a fost izbăvit din Sodoma înainte ca aceasta să fi căzut sub focurile judecăţii.

Aducerea lui Isaac de către Avraam, ca să fie jertfit prefigurează aducerea de către Dumnezeu a Fiului Său ca jertfă la Calvar. Prima oară când e menţionat Isaac este atunci când a ieşit în întâmpinarea miresei sale, ca s-o aducă acasă la el. Tot aşa prima arătare a lui Cristos după Înălţarea Sa va avea loc când El va veni să-şi ducă mireasa acasă, în cer.

Ilie a fost strămutat în cer înainte de a se fi dezlănţuit judecata asupra mârşavei Izabela.

12. Primele şaizeci şi nouă de săptămâni din profeţia lui Daniel (9:24-27) cuprind intervalul de la decretul lui Artaxerxes din 445 î.Cr. până la răstignirea lui Cristos. Ele nu au nimic de a face cu biserica. Atunci ce ne-ar face să credem că biserica se găseşte în a şaptezecea săptămână, care este Perioada Marii Strâmtorări? (În realitate, Era Bisericii survine într-o paranteză nemenţionată situată între a şaizeci şi noua şi a şaptezecea săptămână.)

Argumente invocate de cei care combat ideea Răpirii pre-tribulaţioniste, susţinând că Răpirea va avea loc după Marea Strâmtorare

1. Făgăduinţa de la Apocalipsa 3:10 potrivit căreia — spun aceştia — sfinţii nu vor fi salvaţi de Marea Strâmtorare, ci vor fi păziţi să poată trece cu bine prin ea (comparaţi cu Ioan 17:15).

Răspuns: Cuvintele traduse prin [în engleză: keep you from, n.tr.] „te voi păzi de" din acest verset au limpede sensul: „te voi ţine afară din". Prepoziţia din greacă (*ek*) înseamnă: „afară din". Aşadar, ideea subliniată aici nu este că biserica va fi păzită *în* timpul sau *pe durata* Tribulaţiei, ci dimpotrivă că va fi ţinută cu totul *în afara ei*.

Aceleaşi cuvinte sunt folosite şi la Ioan 17:15 unde Isus se roagă: „Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci să-i păzeşti de cel rău." Plummer comentează aici: „După cum Cristos este Cel *în* Care ucenicii Lui trăiesc şi se

mişcă, tot aşa cel rău este cel *faţă de care* sau *din* care Se roagă El să fie ei ţinuţi." Rugăciunea Domnului a fost ascultată: credincioşii au fost păziţi şi ţinuţi *afară* de sub stăpânirea Satanei, fiind strămutaţi în împărăţia Preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu.

2. În greacă textul de la Romani 5:3 sună astfel: „...Tribulaţia [deci cu articolul hotărât, n.tr.] lucrează răbdare."

Răspuns: Pavel nu spune că singura perioadă în care tribulaţia [deci, strâmtorarea] lucrează răbdare este perioada Tribulaţiei cunoscută sub denumirea de Marea Strâmtorare. Dimpotrivă, el argumentează clar că tribulaţiile prin care trec credincioşii în viaţa de acum dezvoltă în ei răbdarea. De asemenea, în greacă, ca de altfel în franceză şi în spaniolă, substantivele abstracte adesea poartă marca articolului hotărât, ceea ce înseamnă că traducerea: „tribulaţie" [deci, fără articol hotărât] este cea corectă.

3. Creştinilor totdeuana li s-a promis că vor trece prin tribulaţii (Ioan 16:33). Nu există motive pentru care să nu trebuiască să trecem Marea Strâmtorare — spun adepţii acestei teorii.

Răspuns: Nimeni nu neagă că „în împărăţia lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe strâmtorări" (Fapte 14:22). Dar există o diferenţă uriaşă între strâmtorările de care are parte fiecare credincios şi Marea Strâmtorare prin care va trece lumea care L-a respins şi Îl respinge pe Cristos.

4. Doi Tesaloniceni 1:7 arată că sfinţii nu vor dobândi odihnă până când Domnul Isus se va întoarce pe pământ la sfârşitul Marii Strâmtorări.

Răspuns: Tesalonicenii cărora le-a fost adresată această scrisoare deja au intrat în odihna lor din cer. Dar pierzarea prigonitorilor lor şi răzbunarea sfinţilor *se vor manifesta* lumii atunci când Domnul Isus se va întoarce cu putere şi mare slavă.

5. Potrivit textului de la Fapte 3:21, cerurile Îl vor ţine pe Domnul Isus până în vremurile restaurării tuturor lucrurilor, adică Mileniul.

Răspuns: Cuvintele acestea au fost rostite *oamenilor lui Israel* (v. 4). *Cât priveşte naţiunea Israel*, afirmaţia este valabilă, fiind în acord cu cuvintele adresate de Mântuitorul Ierusalimului la Matei 23:29: „Nu Mă veţi mai vedea până veţi zice: «Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!»" Asta va avea loc la sfârşitul Marii Strâmtorări. Dar biserica va fi fost deja Răpită în cer cu şapte ani mai înainte.

6. Psalmul 110:1 spune că Cristos va şedea la dreapta lui Dumnezeu până când duşmanii Lui vor fi nimiciţi. Asta se va întâmpla la sfârşitul Marii Strâmtorări.

Răspuns: La Apocalipsa 20:8, 9, citim despre unii care vor fi duşmanii lui Cristos la sfârşitul Mileniului — adică mia de ani care va începe după ce s-a sfârşit Marea Strâmtorare. Dreapta lui Dumnezeu descrie, probabil, poziţia de onoare şi putere, dar şi o locaţie geografică.

7. La Tit 2:13 nădejdea binecuvântată este identică cu slăvita arătare. Prin urmare, Răpirea are loc în acelaşi timp cu Revelaţia. Aşadar, noi nu ne aşteptăm ca Răpirea să aibă loc înaintea Marii Strâmtorări, ci atunci când va veni Cristos să domnească — afirmă post-tribulaţioniştii.

Răspuns: Argumentul acesta se bazează pe o regulă din sintaxa limbii elene, numită regula lui Granville Sharp, potrivit căreia: Când două substantive legate între ele prin conjuncţia *kai* („şi", în greacă) sunt la acelaşi caz iar primul substantiv este articulat, iar al doilea nu este, înseamnă că al doilea substantiv se referă la aceeaşi persoană sau lucru la care se referă primul substantiv, fiind o amplificare sau o descriere a acestuia. Să dăm un exemplu: Tit 2:13 spune: „slava marelui nostru Dumnezeu şi Mântuitor Isus Cristos." Cuvintele „Dumnezeu" şi „Mântuitor" sunt legate prin conjuncţia „şi"; ambele sunt marcate de acelaşi caz, genitiv (slava cui? a marelui...); articolul hotărât (în greacă acesta e încorporat în cuvântul „nostru") precede cuvântul „Dumnezeu", dar nu şi pe „Mântuitorul". Prin urmare, conform regulii lui Granville Sharp, cuvântul „Mântuitorul" se referă la aceeaşi persoană ca „Dumnezeu", fiind o descriere suplimentară a Sa. Desigur, asta demonstrează că Mântuitorul nostru, Isus Cristos, este Dumnezeu.

Acum în acelaşi verset se spune, în greacă: „aşteptând binecuvântata şi slăvita arătare." Astfel se afirmă că, potrivit regulii lui Sharp, binecuvântata nădejde este totuna cu slăvita arătare şi, întrucât de obicei prin „slăvita arătare" se înţelege venirea lui Cristos pentru a domni, nădejdea credinciosului nu ar fi într-o Răpire pre-tribulaţionistă, ci în venirea lui Cristos pe pământ, cu slavă.

Două răspunsuri putem da aici. Mai întâi, ca orice regulă ce se respectă, şi regula lui Granville Sharp are excepţii. Una o găsim la Luca 14:23, unde textul grec spune: „Ieşiţi la drumuri şi la garduri." Dacă regula s-ar aplica şi în acest caz, ar însemna că drumu-

rile sunt identice cu gardurile! O a doua excepţie o găsim la Efeseni 2:20: „temelia apostolilor şi a profeţilor." Nici un cercetător atent al Scripturilor nu se va încumeta să afirme că apostolii şi profeţii sunt identici!

Dar chiar şi dacă am admite că binecuvântata nădejde *este* totuna cu slăvita arătare, ce ne-ar împiedica să privim Răpirea ca slăvita arătare a lui Cristos pentru biserica Sa, în timp ce Revelaţia este slăvita Sa arătare pentru lume? Cuvintele *apokalupsis* (revelaţie) şi *ephiphaneia* (strălucire sau arătare) se pot referi şi la Răpire, şi la venirea lui Cristos pentru a domni.

8. Alte texte biblice din care reiese că nădejdea credinciosului echivalează cu venirea lui Cristos pentru a domni sunt: 1 Corinteni 1:7; 1 Timotei 6:14; 2 Timotei 4:8; 1 Petru 1:7, 13; 4:13.

Răspuns: Cuvintele: „revelaţie" şi „arătare" din aceste texte se aplică atât la venirea lui Cristos pentru sfinţii Săi, cât şi la venirea Sa cu sfinţii Săi. Mai întâi, El Se descopere şi Se arată bisericii, apoi lumii.

Dar chiar şi dacă toate aceste versete citate mai sus s-ar referi la venirea lui Cristos pentru a domni, ar trebui să fie clar că nădejdea credinciosului cuprinde toate binecuvântările privitoare la viitorul profetic. Noi aşteptăm cu bucurie Răpirea, venirea lui Cristos pentru a domni, Mileniul şi starea eternă.

9. În mod tradiţional, nădejdea bisericii nu a fost în Răpirea bisericii înainte de Marea Strâmtorare. Acest [fenomen] a început abia în urmă cu 160 de ani, ca urmare a învăţăturilor lui J. N. Darby.

Răspuns: Biserica din timpul Noului Testament aştepta pe Fiul lui Dumnezeu din cer. Sfinţii nu ştiau când va veni El; prin urmare, ei L-au aşteptat în orice clipă.

Argumentele îndreptate împotriva unei învăţături pe care a propagat-o sau nu a propagat-o cineva se numesc *ad hominem* („la persoană") şi sunt considerate nerelevante pentru discutarea chestiunii în cauză. Întrebarea care se pune este alta: „Ce ne învaţă Scriptura?", iar nu „Ce ne învaţă cutare sau cutare persoană?"

10. Ultima trâmbiţă din 1 Corinteni 15:52 şi trâmbiţa lui Dumnezeu (1 Tes. 4:16) sunt legate de Răpire, fiind identice cu trâmbiţa a şaptea de la Apocalipsa 11:15. Întrucât trâmbiţa a şaptea răsună la sfârşitul Marii Strâmtorări, când „împărăţiile lumii acesteia au ajuns împărăţia Domnului nostru şi ale Cristosului Său," înseamnă că întoarcerea trebuie să aibă loc după Marea Strâmtorare.

Răspuns: Aceste trâmbiţe nu sunt deloc identice. „Ultima trâmbiţă" este identică cu „trâmbiţa lui Dumnezeu", proclamând Răpirea şi semnalând învierea credincioşilor şi strămutarea acestora în casa Tatălui. Este „ultima trâmbiţă" pentru biserică. A şaptea trâmbiţă de la Apocalipsa 11:15 este ultima dintr-o serie de judecăţi ce vor avea loc în Marea Strâmtorare. Este ultima trâmbiţă pentru Israelul necredincios şi pentru Neamurile necredincioase. „Ultima trâmbiţă" de la 1 Corinteni 15:52, numită şi „trâmbiţa lui Dumnezeu" (1 Tes. 4:16) are loc înainte de Marea Strâmtorare. Trâmbiţa a şaptea are loc la sfârşitul Marii Strâmtorări.

11. „Prima înviere de la Apocalipsa 20:4, 5 are loc la sfârşitul Marii Strâmtorări, nu cu şapte ani mai înainte, cum spun pre-tribulaţioniştii".

Răspuns: Prima înviere nu este un eveniment izolat, ci o serie de evenimente, care a început cu învierea lui Cristos (1 Cor. 15:23). Etapa următoare din această serie o va constitui învierea credincioşilor, de la Răpire. Etapa a treia va fi învierea sfinţilor din Marea Strâmtorare, când va reveni Cristos pe pământ (Apo. 20:4, 5). Cu alte cuvinte, prima înviere cuprinde învierea lui Cristos şi a tuturor credincioşilor adevăraţi, indiferent când vor fi înviaţi aceştia. Toţi necredincioşii vor fi înviaţi la sfârşitul Mileniului, când vor trebui să se înfăţişeze în faţa Marelui Tron Alb (Apo. 20:11-15).

12. La Matei 13:24-30 grâul şi neghina cresc împreună până la sfârşitul veacului, adică, până la sfârşitul Marii Strâmtorări.

Răspuns: Da, e adevărat, dar aceasta este o pildă care se referă la împărăţia cerurilor, şi nu la biserică. Vor exista oameni autentici, cât şi falşi, în împărăţie, până la sfârşitul Marii Strâmtorări.

13. Răpirea nu poate fi un secret, deoarece se spune că se va auzi un strigăt, glasul arhanghelului şi trâmbiţa lui Dumnezeu (1 Tes. 4:16).

Răspuns: Învăţătura potrivit căreia Răpirea va fi un secret se bazează pe faptul că va avea loc într-o clipeală de ochi (1 Cor. 15:52). Cu alte cuvinte, ea va avea loc, se va încheia înainte ca lumea să prindă de veste sau să ştie ce s-a întâmplat.

14. George Müller, Samuel Tregelles, Oswald Smith şi alte personalităţi marcante au aderat la concepţia post-tribulaţionistă.

Răspuns: Argumentul acesta nu dovedeşte nimic. Au fost oameni mari care au

aderat fie la una, fie la cealaltă din concepţii.

15. Majoritatea trimiterilor din NT la venirea lui Cristos se referă la venirea Sa pentru a domni.

Răspuns: Asta nu neagă adevărul Răpirii. Doar pentru că există mai multe trimiteri la cer, decât la iad în NT nu înseamnă că nu există iad.

16. Biserica nu va îndura mânia lui Dumnezeu în timpul Marii Strâmtorări, dar va îndura mânia lui Anticrist sau mânia Satanei.

Răspuns: De şase ori în cartea Apocalipsa mânia din timpul Marii Strâmtorări este identificată cu *mânia lui Dumnezeu*:

„Apoi a urmat un alt înger, al treilea, zicând cu glas tare: «Dacă se închină cineva fiarei şi icoanei ei şi primeşte un semn pe frunte sau pe mână, va bea şi el din vinul *mâniei lui Dumnezeu*, turnat neamestecat în paharul mâniei Lui; şi va fi chinuit în foc şi în pucioasă, înaintea sfinţilor îngeri şi înaintea Mielului.»" (14:9, 10).

„Şi îngerul şi-a aruncat secera pe pământ, a cules via pământului şi a aruncat strugurii în teascul cel mare al *mâniei lui Dumnezeu*" (14:19).

„Apoi am văzut în cer un alt semn mare şi minunat: şapte îngeri care aveau şapte nenorociri, cele din urmă, căci cu ele s-a sfârşit *mânia lui Dumnezeu*" (15:1).

„Şi una din cele patru făpturi vii a dat celor şapte îngeri şapte potire de aur, pline cu *mânia lui Dumnezeu*, care este viu în vecii vecilor" (15:7).

„Şi am auzit un glas puternic, care venea din templu şi care zicea celor şapte îngeri: «Duceţi-vă şi vărsaţi pe pământ cele şapte potire ale *mâniei lui Dumnezeu*!»" (16:1).

„Cetatea cea mare a fost împărţită în trei părţi, şi cetăţile naţiunilor s-au prăbuşit. Şi Dumnezeu Şi-a adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-i dea potirul de vin al furiei *mâniei Lui*" (16:19).

17. Când Isus spune: „Eu vin curând" (Apo. 22:7, 12, 20), asta nu înseamnă în orice clipă, ci, mai degrabă, faptul că venirea Lui va fi deodată.

Răspuns: Este un punct discutabil. Chiar dacă înseamnă „deodată" sau „subit", există versete ca cel de la Evrei 10:37, care spune: „Încă puţin, foarte puţin, şi Cel care vine va veni şi nu va întârzia."

18. Reţinătorul de la 2 Tesaloniceni 2:6-8 nu este Duhul Sfânt, ci guvernul roman sau puterea lui Dumnezeu.

Răspuns: A fost discutat în cadrul notelor asupra acestui pasaj.

19. Venirea lui Cristos nu putea fi privită ca iminentă în epoca apostolică, deoarece atât Petru, cât şi Pavel ştiau că vor muri (Ioan 21:18, 19; 2 Pet. 1:14, 15; 2 Tim. 4:6).

Răspuns: Pavel spune uneori despre sine că va fi în viaţă la întoarcerea Domnului (1 Tes. 4:15), iar alteori se include în categoria credincioşilor care vor muri şi vor fi înviaţi (Filip. 3:10, 11). Aceasta e atitudinea corectă pe care ar trebui s-o avem cu toţii. Ne aşteptăm ca Domnul să vină în timpul vieţii noastre, dar ne dăm seama că s-ar putea să murim înainte de a fi avut loc Răpirea.

Petru credea că sfârşitul tuturor lucrurilor este aproape (1 Pet. 4:7) şi îi condamna pe batjocoritorii care negau venirea Domnului, spunând că „toate rămân aşa cum erau de la începutul creaţiei" (2 Pet. 3:4).

20. Venirea Domnului nu poate avea loc în orice clipă, întrucât evanghelia trebuie vestită în toată lumea înainte ca să poată veni El (Mat. 24:14).

Răspuns: Asta se referă la *evanghelia împărăţiei* (v. 14), care va fi vestită în toată lumea în timpul Marii Strâmtorări. Clauzele acestei evanghelii sunt: „Crede în Domnul Isus Cristos şi vei fi mântuit iar când va veni Cristos, vei intra în Mileniu împreună cu El." Este aceeaşi cale a mântuirii pe care o predicăm şi noi, cu deosebirea că a noastră are ca punct viitor de referinţă Răpirea. Cu alte cuvinte, noi spunem: „Crede în Domnul Isus Cristos şi vei fi mântuit iar când va veni Isus, vei merge în casa Tatălui, împreună cu El."

21. Pasaje cum sunt cele de la Matei 28:19, 20 şi Fapte 1:8 arată evanghelia ca fiind vestită „către toate naţiunile" şi „până la marginile pământului". Prin urmare, nu era posibil ca Domnul să vină în timpul vieţii apostolilor.

Răspuns: La Coloseni 1:6, 23, Pavel afirmă că „toată lumea" şi „orice făptură de sub cer" a auzit evanghelia. La Romani 10:18, se spune că evanghelia a fost vestită până la marginile lumii. Desigur, suntem conştienţi că aceste pasaje se referă la lumea cunoscută până în acel timp, adică la ţările din jurul bazinului Mării Mediterane.

22. Planurile misionare pe termen lung ale apostolului Pavel, aşa cum ne sunt ele redate la Fapte 18:21; 23:11; Romani 15:22-25, 30, 21, arată că el nu se aştepta ca Domnul să vină în viitorul apropiat.

Răspuns: Planurile lui Pavel au fost întocmite în funcţie de voia lui Dumnezeu

(Fapte 18:21; Rom. 1:10; 1 Cor. 4:19). El muncea ca şi când Domnul nu S-ar fi întors în timpul vieţii sale, dar aştepta şi veghea ca şi când El Se putea întoarce în orice clipă.

23. Pavel s-a referit la vremurile primejdioase din vremea de pe urmă (1 Tim. 4:1-3; 2 Tim. 3:1-5). Or, asta presupune trecerea unei perioade îndelungate de timp, în care Domnul nu va veni.

Răspuns: Tot Pavel a spus că taina fărădelegii a şi început să lucreze (2 Tes. 2:7) iar Ioan a spus că este „ceasul de pe urmă" în vremea sa (1 Ioan 2:18). Oamenii aceştia nu au văzut nici o problemă la acest capitol, care să facă un impediment din nădejdea într-o iminentă întoarcere a lui Cristos.

24. Parabole cum sunt cea de la Matei 25:14-30 şi Luca 19:11-27 presupun scurgerea unei perioade îndelungate de timp până la întoarcerea Domnului. Prin urmare, primii credincioşi nu se puteau aştepta ca Domnul să vină în orice clipă.

Răspuns: După câte se pare, primii credincioşi nu-şi întemeiau doctrina pe parabole, întrucât ei *aşteptau* Răpirea! (1 Tes. 1:10). Dar şi fără acest argument, „timpul îndelungat" de la Matei 25:19 este prea nedefinit pentru a exclude ideea iminenţei venirii Domnului. Parabola din Luca ne învaţă că *împărăţia* nu se va arăta imediat (Luca 19:11), dar asta nu împiedică Răpirea *bisericii* în orice clipă.

NOTE FINALE

[1](1:1) Mai există (sau există din nou) o adunare de creştini la Tesalonic (care se numeşte astăzi Saloniki).

[2](1:5) E. W. Rogers, *Concerning the Future*, pg. 80.

[3](1:6) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 948.

[4](1:10) Atât manuscrisele cele mai vechi (NU), cât şi manuscrisele majoritare (M) conţin cuvintele: „care au crezut", aceasta fiind, negreşit, varianta corectă.

[5](2:1) William Kelly, *Elements of Prophecy*, pg. 253.

[6](2:2) „Domnul" (*Kurios*) este varianta critică (NU). Varianta tradiţională (TR) *Cristos* din ediţia KJV şi NKJV nu este (ca alteori) slab sprijinită; aici este varianta *majoritară*. Unii învăţaţi cred că sintagma: „Ziua lui Cristos" se referă la perioada finală de prigoane, care nu poate începe decât după ce a fost descoperit omul păcatului. Unii dintre tesaloniceni credeau, eronat, că această perioadă a şi început. Legând această perioadă de un eveniment situat după Răpire, Pavel infirmă convingător această idee.

[7](2:3) Unii teologi, cum ar fi J. Dwight Pentecost, traduc termenul *apostasia* „plecare", crezând că se referă chiar la Răpire. Dacă argumentul acesta este valabil, atunci e un verset care demonstrează incontestabil că Răpirea va avea loc înainte de Marea Strâmtorare.

[8](2:3) „Păcat" în varianta TR şi în textul majoritar; „fărădelege" în varianta critică.

[9](2:4) În limba greacă, prepoziţia (aici un prefix) *anti* are şi sensul de „împotriva" şi „în loc de". Ambele sensuri se potrivesc cu Anticrist.

[10](2:6) Textul grec conţine articolul *neutru* şi participiul în versetul 6 iar în versetul 7 articol *masculin* şi participiu.

[11](2:6) Rogers, *Future*, pg. 65.

[12](2:6) Duhul Sfânt este redat aici la neutru din raţiuni pur gramaticale (substantivul *pneuma* este neutru). Se foloseşte genul masculin pentru sublinierea personalităţii Sale.

[13](3:5) Ambele sunt traduceri valabile ale substantivului *Christou* la genitiv (textual: „al lui Cristos"). KJV îl traduce sub forma genitivului *obiectiv* („a lui" primind atenţia sugerată de substantivul pe care îl modifică). Pe când forma de genitiv *subiectiv* din NKJV subliniază că Cristos este Cel care are răbdare.

[14](3:11) În greacă găsim cuvintele: „deloc *ergazomenous* (lucrând), ci *periergazomenous* (făcându-şi de lucru sau găsindu-se cu treabă)." (Observaţi rădăcina „*erg*" — a lucra.)

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârşitul comentariului asupra cărţii *1 Tesaloniceni*.

EPISTOLELE PASTORALE

Introducere

„Epistolele pastorale au jucat un rol important în istoria bisericii creştine, justificându-şi pe deplin locul ce-l ocupă în Canonul Noului Testament. Atracţia deosebită pe care o exercită asupra noastră derivă din îmbinarea unor sănătoase sfaturi practice cu expunerea unor teme teologice majore, care s-au dovedit inestimabil de utile pentru creştini, atât pe plan personal, cât şi colectiv."

— Donald Guthrie

I. Sensul termenului „epistole pastorale"

Încă de la începutul veacului al optsprezecelea, 1 şi 2 Timotei şi epistola către Tit au căpătat denumirea de „epistole pastorale" — titulatură considerată derutantă sau utilă, în funcţie de modul în care o percepem.

Dacă prin denumirea aceasta înţelegem că aceste trei epistole conţin sugestii practice privitoare la modul în care trebuie să avem grijă de oile Domnului, atunci negreşit a fost o denumire inspirată, pentru că şi-a atins scopul.

Dar dacă prin denumirea aceasta unii înţeleg că Timotei şi Tit deţineau statutul de clerici (sau pastori, în sensul actual al termenului), ai bisericilor din Efes şi Creta, atunci aceştia nu vor fi priviţi adevărata semnificaţie a denumirii, fiind derutaţi.

Ediţiile mai vechi ale Bibliei King James conţin texte adiţionale neinspirate, dispuse la sfârşitul epistolelor, care au întărit această concepţie greşită. De pildă, la sfârşitul epistolei 2 Timotei, găsim această adăugire neinspirată:

A doua epistolă către Timotheus, hirotonisit în calitate de prim episcop al bisericii efesenilor, a fost scrisă de la Roma, când Pavel a fost adus înaintea lui Nero a doua oară.

Iar la sfârşitul epistolei către Tit găsim următoarea explicaţie:

A fost scrisă către Tit, cel ce a fost hirotonisit ca prim episcop al bisericii cretanilor, de la Nicopole din Macedonia.

Albert Barnes, el însuşi un cleric, nu poate nicidecum fi acuzat de prejudecată, când scrie:

Nu există dovezi potrivit cărora Tit ar fi fost primul episcop al bisericii de acolo, sau că ar fi fost primul de acolo căruia să i se poată aplica termenul de episcop în sensul scriptural. Într-adevăr, există dovezi pozitive că nu el a fost primul, căci Pavel a fost şi el prezent acolo, împreună cu el, iar Tit a fost „lăsat" să ducă la bun sfârşit lucrarea începută.

Nu există nici o dovadă că Tit a fost „episcop" acolo, cu sensul de prelat, nici măcar nu se poate dovedi că a fost un pastor cu statut permanent.

Aceste adăugiri la sfârşitul epistolelor sunt atât de lipsite de autoritate şi pline de greşeli încât a sosit timpul ca ele să fie omise din ediţiile Bibliei. Ele nu fac parte din scrierile inspirate, ci sunt de natura unor „note şi comentarii", efectul lor fiind mereu acela de a adăuga ceva, de cele mai multe ori probabil perpetuând eroarea. Opinia potrivit căreia Timotei şi Tit ar fi fost „episcopi prelaţi", unul al Efesului iar celălalt al Cretei, se bazează în măsură covârşitoare pe aceste adausuri netrebnice de la sfârşitul epistolelor, iar nu pe epistolele propriu-zise. Într-adevăr, nu există nici o dovadă în textul propriu-zis al epistolelor în sprijinul acestor opinii iar dacă aceste adausuri ar fi eliminate, nici un om al Noului Testament nu ar presupune niciodată că aceşti doi bărbaţi au deţinut vreodată postul de episcop.[1]

Din fericire, aceste adausuri de la sfârşitul epistolelor au fost, în cele din urmă, eliminate din versiunile moderne ale NT, dar învăţătura greşită propagată de ele nu a dispărut cu una cu două.

Timotei şi Tit au fost trimişi către aceste biserici în cadrul unor misiuni temporare, de apostolul Pavel pentru a-i instrui pe credincioşi şi a-i preveni cu privire la pericolul învăţătorilor falşi.

Întrucât, practic, mai toţi cărturarii Bibliei sunt de acord că aceste trei epistole datează *din aceeaşi perioadă*, fiind redactate *de aceeaşi mână*, vom trata chestiunea paternităţii şi autenticităţii lor o singură dată, luând aceste trei epistole ca pe o unitate.

II. Paternitatea acestor epistole

Până în anul 1804, când Schmidt a negat că Pavel ar fi scris aceste epistole, întreaga biserică, şi chiar necredincioşii, le-au acceptat ca pe Epistolele autentice redactate de marele apostol.

De atunci s-a încetăţenit tot mai mult practica de a le eticheta drept scrieri „evlavioase", dar „plastografe" (ca şi când evlavia ar putea merge mână în mână cu frauda!). Celor mai mulţi liberali şi unor învăţaţi cu atitudini altminteri conservatoare le-a venit greu să accepte aceste cărţi ca fiind de provenienţă autentic paulină sau, dacă nu le-au respins în întregime, au pus sub semnul întrebării cel puţin paternitatea paulină a *unor pasaje* din ele. Întrucât ele conţin multe învăţături importante cu privire la modul în care trebuie să fie îndrumată o biserică şi alte doctrine importante — *inclusiv avertismente împotriva ereticilor şi preveniri cu privire la necredinţa din vremurile de pe urmă* — noi considerăm că este necesar să acordăm mai mult spaţiu tratării autenticităţii acestor epistole decât în cazul oricărei alte epistole, cu excepţia lui 2 Petru.

III. Dovezile externe

Dovezile externe ale Pastoralelor sunt foarte puternice. De fapt, dacă acesta ar fi singurul criteriu de acceptare sau respingere a lor, ele ar câştiga fără drept de apel.

Irineu este primul autor cunoscut care a citat aceste epistole în mod nemijlocit. Tertullian şi Clement din Alexandria le-au atribuit lui Pavel, după cum a făcut-o şi Canonul Muratorian. Părinţi ai bisericii dintr-o perioadă şi mai timpurie par să fi avut cunoştinţă despre aceste Scrisori, între aceştia numărându-se Polycarp şi Clement din Roma.

Conform spuselor lui Tertullian, Marcion nu a inclus aceste trei Cărţi în „canonul" său. Dar acesta nu e neapărat un vot exprimat împotriva autentiticităţii lor, cât împotriva *conţinutului* lor. Marcion era un fel de lider de cult deraiat, care reacţiona negativ la atacurile aspre lansate de Pavel împotriva gnosticismului ce începea să se coaguleze (vezi introducerea la Coloseni). Pasajele care erau cu deosebire antipatice acestui eretic anti-semit sunt cele de la 1 Timotei 1:8; 4:3; 6:20 şi 2 Timotei 3:16, 17.

IV. Dovezile interne

Aproape toate atacurile împotriva paternităţii pauline asupra epistolelor pastorale pleacă de la presupusele dovezi împotriva acestei paternităţi, care s-ar găsi *chiar în* conţinutul acestor epistole.

Se invocă trei categorii de dovezi: istorice, ecleziastice şi lingvistice. Vom examina pe scurt fiecare dintre aceste trei probleme.

Problema istorică. O seamă de evenimente şi persoane din aceste cărţi nu pot fi aşezate la locul lor în Faptele Apostolilor sau în cunoştinţele pe care le avem despre slujba lui Pavel, din alte epistole. Episodul în care Pavel îl lasă pe Trofim la Milet, acesta fiind bolnav, iar la Troa îşi lasă mantaua şi sulurile sale nu concordă cu faptele cunoscute despre călătoriile apostolului.

Dar argumentul acesta poate fi infirmat cu uşurinţă. Da, este adevărat că nu se potrivesc cu faptele relatate la Faptele Apostolilor. Şi nici nu este nevoie să facă acest lucru! Filipeni 1:25 lasă să se înţeleagă că Pavel se aştepta să fie pus în libertate iar tradiţia creştină susţine că a şi fost eliberat şi a slujit câţiva ani buni, înainte de a fi fost iarăşi întemniţat şi apoi decapitat. Astfel, evenimentele, prietenii şi duşmanii menţionaţi în epistolele pastorale aparţin perioadei acesteia de lucrare misionară situată *între* cele două întemniţări.

Problema ecleziastică. S-a spus că organizarea bisericii ar fi avut loc mult mai târziu, după trecerea lui Pavel la cele veşnice, prin veacul al doilea. Este drept că în pastorale se vorbeşte despre episcopi, presbiteri şi diaconi, dar nu există nici o dovadă că aceştia ar fi fost tipul de episcopi „monarhici" din veacul al doilea şi cele care i-au urmat. În realitate, Filipeni 1:1, o epistolă anterioară, menţionează o pluralitate de episcopi (supraveghetori) într-o singură biserică, iar nu un episcop peste o biserică sau chiar sistemul ulterior în care un episcop a ajuns să supravegheze mai multe biserici. În plus, termenii *presbiteri* şi *episcopi* sunt folosiţi în mod interşanjabil în Timotei şi Tit, pe când, începând abia din veacul al doilea, sub persistenta încurajare din partea lui Ignaţius, s-a ajuns la situaţia în care un singur „episcop" să fie ales mai mare peste alţi oameni cunoscuţi sub denumirea de „presbiteri".

În felul acesta însăşi învăţătura despre liderii din biserică din epistolele pastorale arată limpede că ele aparţin epocii *apostolice*, iar nu veacului al doilea.

Argumentul lingvistic. Atacurile cele mai puternice pornesc de la deosebirea de stil şi vocabular dintre aceste trei scrisori şi celelalte zece epistole cărora li se recunoaşte paternitatea paulină. Astfel, se arată, nu vom regăsi aici unele din cuvintele şi expresiile îndrăgite de Pavel, dar *vom găsi* multe cuvinte (circa 36% cuvinte noi) care nu se întâlnesc în celelalte epistole. În felul acesta, recurgând la metodologia statistică, se încearcă să se „dovedească" faptul că Pavel „nu ar fi putut" scrie aceste epistole. (Prin aceeaşi metodă s-a încercat contestarea paternităţii lui Shakespeare asupra unor poeme ce-i aparţin, înregistrându-se însă aceleaşi rezultate negative.)

Este bine să recunoaştem că aici avem, într-adevăr, *probleme reale*. De data aceasta, teoriile nu sunt întemeiate întru totul pe prejudecăţile unora faţă de învăţături biblice ce le repugnă lor. (Dar, apostaţii din vremea de pe urmă, pe care epistolele pastorale îi atacă, seamănă suprinzător de mult chiar cu unii dintre cărturarii care susţin că nu Pavel este autorul acestor epistole!)

Mai întâi, este important să reţinem că aceste scrisori au fost compuse de un om în vârstă, confruntat cu moartea; un om care a călătorit mult şi şi-a făcut o mulţime de alţi prieteni de când a ieşit din închisoare (2 Timotei a fost scrisă în timpul celei de-a doua întemniţări a lui Pavel). Este un fapt îndeobşte cunoscut că mai toţi oamenii îşi îmbogăţesc vocabularul, odată cu scurgerea timpului, după multe lecturi, călătorii şi interacţiuni cu oameni noi.

În al doilea rând, să nu uităm care este tema acestor scrisori: persoanele din structura bisericii, chestiunile de etică şi apostazia — aspecte care, automat, reclamă recurgerea la un vocabular îmbogăţit de termeni noi.

Apoi conţinutul acestor scrisori este mult prea redus pentru a se putea recurge cu temeinicie la metoda statistică. Poate că cel mai semnificativ este faptul că 80 la sută din vocabularul Noului Testament ce figurează doar în Pastorale se regăseşte în Vechiul Testament în limba greacă (Septuaginta), aşa cum arată Guthrie în a sa *Introducere*. Întrucât Pavel folosea greaca în misiunea sa, reiese clar că Vechiul Testament îi era cunoscut în această limbă, cât şi în originalul ebraic. Pe scurt, acele cuvinte despre care se afirmă că Pavel le-a folosit făceau parte, cel puţin, din vocabularul său pasiv. Părinţii bisericii pentru care limba greacă era limba principală de comunicare, în uzul zilnic, nu au găsit nici o obiecţie în paternitatea paulină asupra Pastoralelor. (Faptul că unii dintre ei *au găsit* obiecţii faţă de paternitatea paulină asupra epistolei către Evrei arată că aceşti oameni aveau urechea fină pentru a distinge stilul unui autor.)

Însumând toate răspunsurile la argumentele invocate de cei care contestă paternitatea paulină asupra Pastoralelor, şi în special corelarea lor cu mărturia celor din antichitate şi din toate timpurile, adică acei drept-credincioşi care au acceptat aceste scrisori ca fiind redactate de mâna lui Pavel, vom spune că şi noi le putem accepta paternitatea paulină, fără să ne călcăm pe cuget. De fapt, conţinutul de o înaltă factură *etică* al acestor epistole exclude posibilitatea ca ele să fie opera vreunui plăsmuitor, „pios" sau nu. Acestea sunt cuvintele inspirate ale lui Dumnezeu (2 Tim. 3:16, 17), transmise prin Apostolul Pavel.

V. Fondul şi temele epistolelor pastorale

Sincer vorbind, nu prea dispunem de materiale suficiente care să prezinte fundalul acestei perioade din viaţa apostolului Pavel, parcursă de aceste epistole. În lipsă de altceva, vom înnădi toate datele biografice întâlnite în epistolele pastorale — atâtea câte sunt.

Sunt o seamă de cuvinte şi teme ce revin cu frecvenţă în aceste scrisori. Din acestea putem deduce câteva date despre subiectele care i-au ocupat mintea lui Pavel tot mai mult, pe măsură ce misiunea lui se apropia de sfârşit.

Credinţa este unul din cuvintele caracteristice în epistolele de faţă. În contextul creşterii pericolului apostaziei, Pavel s-a străduit să sublinieze marele corp de doctrină creştină ce a fost transmis sfinţilor. El a descris diversele atitudini pe care le-au manifestat sau aveau să le manifeste oamenii faţă de credinţă.

1. Unii au suferit naufragiu cu privire la credinţă (1 Tim. 1:19).
2. Unii aveau să se departe de credinţă (1 Tim. 4:1).
3. Unii aveau să se lepede de credinţă (1 Tim. 5:8).
4. Unii aveau să se lepede de credinţa lor dintâi (1 Tim. 5:12).

5. Unii aveau să se rătăcească de la credinţă (1 Tim. 6:10).
6. Unii au greşit ţinta cu privire la credinţă (1 Tim. 6:21).

Foarte strâns înrudită cu credinţa este şi sintagma *doctrină (învăţătură) sănătoasă*. „Sănătoasă" înseamnă aici mai mult decât corectă sau drept-credincioasă. Are sensul primar de sănătate şi acela de „dătătoare de sănătate". Este termenul de la care a derivat cuvântul „igienă", cu precizarea că, desigur, aici este vorba despre igienă spirituală. Notaţi şi următoarele:

Doctrină sănătoasă (1 Tim. 1:10; 2 Tim. 4:3; Tit 1:9; 2:1).
Cuvinte sănătoase (2 Tim. 1:13).
Sănătos în credinţă (Tit 2:8).

Cuvântul *conştiinţă* (sau „cuget") este menţionat de şase ori, după cum urmează:

1 Timotei 1:5, 19; 3:9; 4:2
2 Timotei 1:3
Tit 1:15

Evlavia este subliniată ca dovadă practică a caracterului sănătos al doctrinei cuiva — 1 Timotei 2:2, 10; 3:16; 4:7, 8; 5:4; 6:3, 5, 6, 11; 2 Timotei 3:5 (doar o formă exterioară de evlavie); 3:12; Tit 1:1; 2:12.

Sobrietatea sau *mintea trează* sunt calităţi despre care apostolul a crezut că trebuiesc cultivate în tinerii săi asistenţi — 1 Timotei 2:9, 15; 5:6, 8; 2 Timotei 3:2, 11; Tit 1:8; 2:2, 4, 6, 12.

Să observăm şi numeroasele lucruri *bune* pe care le menţionează apostolul:

Un cuget bun (1 Tim. 1:5, 19).
Legea este bună (1 Tim. 1:8).
O luptă bună (1 Tim. 1:18).
Rugăciunea este bună (1 Tim. 2:3).
Faptele bune (1 Tim. 2:10; 3:1; 5:10, 25; 6:18; 2 Tim. 2:21; 3:17; Tit 1:16; 2:7, 14; 3:1, 8, 14).
O purtare bună (1 Tim. 3:2).
O mărturie bună (1 Ti. 3:7).
O poziţie bună (un loc de cinste, în română, n.tr.) (1 Tim. 3:13).
Orice făptură este bună (1 Tim. 4:4).
Un bun slujitor (1 Tim. 4:6).
O doctrină bună (1 Tim. 4:6).
Evlavia este bună (1 Tim. 5:4).
Lupta bună a credinţei (1 Tim. 6:12; 2 Tim. 4:7).
O bună mărturie (1 Tim. 6:13).
O temelie bună (1 Tim. 6:19).
Un lucru bun (2 Tim. 1:14; Tit 2:3; 3:8).
Un bun ostaş (2 Tim. 2:3).
Oameni buni (2 Tim. 3:3; Tit 1:8; 2:5).
Bună fidelitate (Tit 2:10).

Un ultim studiu lexical interesant priveşte termenii medicali pe care îi găsim în aceste trei epistole. Unii cred că este oglindirea faptului că Doctorul Luca a fost însoţitorul apropiat al lui Pavel în această perioadă.

Am amintit deja că termenul „sănătos" înseamnă dătător de sănătate şi că aici este folosit pentru a descrie doctrină, cuvinte, vorbire şi credinţă.

La 1 Timotei 4:2, Pavel se referă la o conştiinţă însemnată cu fierul roşu, adică cauterizată cu un instrument încins.

Sintagma „obsedaţi de dispute" înseamnă „având o atitudine de dereglare mintală cu privire la ele" şi este un termen medical (1 Tim. 6:4).

„Cancer" din 2 Timotei 2:17 este tradus prin „cangrenă" în Versiunea Revizuită (termenul grec stă la originea cuvântului „cangrenă").

Şi, în fine, sintagma „urechi care îi gâdilă" (2 Tim. 4:3) este folosită de Pavel în diagnosticul pe care îl pronunţă asupra acestor cazuri clinice din vremea de pe urmă.

După această privire de ansamblu asupra chestiunilor ce ţin de fundalul epistolelor pastorale, să deschidem acum la Prima Epistolă către Timotei, pentru a-i studia, verset cu verset, conţinutul.

PRIMA EPISTOLĂ CĂTRE TIMOTEI

Introducere

„Epistola aceasta a avut darul să-i confere lui Timotei probe documentare privind autorizaţia sa de a acţiona în calitate de reprezentant al apostolului. Prin urmare, o mare parte a epistolei se ocupă direct de viaţa personală şi activităţile lui Timotei.“

— D. Edmond Hiebert

I. Locul unic în Canon

Cei care ar dori să văduvească biserica de epistolele pastorale susţinând că acestea nu ar fi scrisori autentice redactate de marele apostol, aduc mari prejudicii credinţei. Noi credem că principala problemă pentru ei nu are atât de mult a face cu aşa-numitul „vocabular ne-paulin“, cât cu modul *foarte* paulin în care sunt îmbinate cuvintele! Ei condamnă aprioric tocmai lucrurile pe care unii din aceşti oameni le fac şi le predau oamenilor ca învăţătură.

Adevărul, frumuseţea şi forţa spirituală a epistolei întâi către Timotei nu pot fi trecute cu vederea de oricine meditează asupra textului propriu-zis, fără preconcepţii. De fapt, mulţi din cei care neagă paternitatea paulină îşi dau seama de acest lucru, drept care sunt forţaţi să sugereze că anumite fragmente din scrisorile pauline *autentice* ar fi fost întreţesute în textul acestei epistole, pe care ei o consideră o plastografie, dar una foarte reuşită! De pildă, scepticul francez din veacul trecut, Ernest Renan, scrie: „Unele pasaje din aceste scrisori sunt atât de frumoase încât suntem nevoiţi să ne întrebăm dacă falsificatorul nu cumva a reuşit să pună mâna pe unele însemnări autentice ale lui Pavel, pe care le-a încorporat apoi în compoziţia sa apocrifă.“[1]

Cu cât mai simplu ar fi să acceptăm învăţătura aproape universală a bisericii, din cele mai străvechi timpuri, potrivit căreia acestea sunt — *în întregimea lor* — „notiţele autentice ale lui Pavel“!

În Întâi Timotei găsim revelaţii foarte importante privitoare la ordinea în cadrul bisericii, slujba femeilor şi persoanele de conducere din biserică. Modul în care trebuie să trăiască omul lui Dumnezeu este prezentat limpede de cel care a fost *pildă excelentă* în această privinţă: Pavel însuşi.

II. Paternitatea

Pentru discuţia pe marginea paternităţii lui Întâi Timotei, vezi Introducerea la Epistolele Pastorale.

III. Data

Aproape toţi conservatorii sunt de acord că 1 Timotei a fost prima dintre epistolele pastorale în ordinea redactării, urmată de Tit iar apoi de 2 Timotei, cu puţin timp înainte de moartea lui Pavel. Dacă Pavel a fost eliberat din arestul său la domiciliu din anul 61 d.Cr., ţinând cont că va fi efectuat după asta mai multe călătorii, rezultă că epistola a fost scrisă, probabil, între anul 64 şi 66, din Grecia.

IV. Fondul şi temele

Tema cărţii 1 Timotei ne este prezentată foarte clar la 3:14, 15:

> Îţi scriu aceste lucruri, nădăjduind că voi veni în curând la tine. Dar dacă voi întârzia, să ştii cum trebuie să se poarte cineva în casa lui Dumnezeu, care este Adunarea Dumnezeului Celui viu, stâlpul şi susţinerea adevărului.

Pavel afirmă limpede aici că pentru biserica lui Dumnezeu există o normă de comportare, pe care doreşte să i-o aducă la cunoştinţă lui Timotei prin această scrisoare.

Nu este de ajuns să-i spunem unui copil neascultător: „Fii cuminte!“, dacă acel copil nu este ajutat să şi cunoască ce se aşteaptă de la el pe plan pozitiv, cum trebuie să se

comporte ca să fie „cuminte". Deci trebuie să i se comunice în ce constă comportamentul bun. Or, tocmai asta face Întâi Timotei pentru copilul lui Dumnezeu în raport cu biserica lui Dumnezeu. O privire rapidă la capitolele ei va susţine tema schiţată mai sus. Aşa, de pildă, capitolul 2 ne arată cum trebuie să fie acest comportament în raport cu rugăciunea în public şi cu rolul femeilor în public. Capitolul 3 prezintă condiţiile pe care trebuie să le întrunească cei ce vor ocupa poziţii de răspundere şi conducere în cadrul adunării. Capitolul 5 subliniază responsabilitatea adunării faţă de văduve.

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTUL (1:1, 2)

II. SARCINA ÎNCREDINŢATĂ DE PAVEL LUI TIMOTEI (1:3-20)
- A. Sarcina de a închide gura învăţătorilor falşi (1:3-11)
- B. Mulţumiri pentru adevăratul har al lui Dumnezeu (1:12-17)
- C. Reiterarea sarcinii încredinţate lui Timotei (1:18-20)

III. ÎNDRUMĂRI REFERITOARE LA VIAŢA BISERICII (2:1-3:16)
- A. Referitor la rugăciune (2:1-7)
- B. Referitor la bărbaţi şi femei (2:8-15)
- C. Referitor la presbiteri şi diaconi (3:1-13)
- D. Referitor la conduita în biserică (3:14-16)

IV. APOSTAZIA DIN BISERCĂ (4:1-16)
- A. Prevenire cu privire la iminenţa apostaziei (4:1-5)
- B. Îndrumări pozitive, în lumina iminenţei apostaziei (4:6-16)

V. ÎNDRUMĂRI CONCRETE REFERITOARE LA DIVERSELE CATEGORII DE CREDINCIOŞI (5:1-6:2)
- A. Diverse grupe de vârstă (5:1, 2)
- B. Văduvele (5:3-16)
- C. Presbiterii (5:17-25)
- D. Robii şi stăpânii (6:1, 2)

VI. ÎNVĂŢĂTORII FALŞI ŞI DRAGOSTEA DE BANI (6:3-10)

VII. ULTIMELE SARCINI ÎNCREDINŢATE LUI TIMOTEI (6:11-21)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1, 2)

1:1 Pavel se prezintă mai întâi pe sine, ca **apostol al lui Isus Cristos**. Un apostol este un „trimis". Aşadar Pavel spune că a fost rânduit de Dumnezeu să desfăşoare o lucrare misionară. Împuternicirea lui Pavel a fost **prin porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru şi Domnul Isus Cristos, nădejdea noastră**. Aceste cuvinte subliniază că nu Pavel a fost cel care a ales de la sine această slujbă, ca mijloc de subzistenţă, după cum nu oamenii l-au ordinat pentru lucrarea sa. Ci el a primit o chemare precisă de la Dumnezeu pentru a predica, a-i învăţa pe oameni şi a suferi. În versetul acesta, **Dumnezeu** Tatăl este numit **Mântuitorul nostru**. De obicei, în NT Domnul Isus este numit Mântuitorul, ne-existând nici o contradicţie în asta. Dumnezeu este **Mântuitorul** oamenilor în sensul că El doreşte mântuirea lor, că L-a trimis pe Fiul Său să realizeze lucrarea de răscumpărare şi că le dă viaţă veşnică tuturor celor care îl primesc pe Domnul Isus prin credinţă. Cristos este Mântuitorul în sensul că El realmente S-a dus la cruce şi a isprăvit lucrarea ce trebuia săvârşită pentru ca Dumnezeu să-i poată mântui pe păcătoşi, cu îndeplinirea cerinţelor neprihănirii Sale.

Domnul Isus Cristos este denumit aici **nădejdea noastră**. Asta ne aminteşte de Coloseni 1:27: „Cristos în voi, nădejdea slavei." Singura noastră nădejde de a ajunge în rai se

află în Persoana şi lucrarea Domnului Isus. De fapt, toate perspectivele minunate pe care ni le prezintă Biblia sunt ale noastre doar în virtutea legăturii noastre cu Cristos Isus.

Notaţi şi Efeseni 2:14, unde Cristos e pacea noastră, precum şi Coloseni 3:4, unde El este viaţa noastră. Cristos este pacea noastră, Cel care se ocupă de problema păcatelor comise de noi în trecut; Cristos este viaţa noastră, în sensul că este Cel ce se ocupă de problema puterii pentru timpul de acum; iar Cristos este nădejdea noastră, în sensul că se ocupă de problema izbăvirii în viitor.

1:2 Scrisoarea este adresată **lui Timotei**, care e descris drept **fiu adevărat în credinţă** (adică pe tărâmul **credinţei**), prin asta înţelegându-se probabil că Timotei a fost mântuit prin intermediul apostolului, pesemne în timpul vizitei lui Pavel la Listra (Fapte 14:6-20). Dar impresia generală care se degajă din Fapte este că Timotei era deja ucenic, când Pavel a făcut cunoştinţă cu el (Fapte 6:1, 2). În acest caz, sintagma: **fiu adevărat în credinţă** înseamnă că Timotei etala aceleaşi calităţi morale şi spirituale ca Pavel; era descendent **adevărat** al apostolului în sensul că manifesta acelaşi caracter.

Stock spune: „Ferice de tânărul lucrător creştin ce are ca îndrumător un asemenea lider şi ferice de liderul creştin care are «tolba plină» de asemenea copii «adevăraţi»".

De obicei epistolele NT se deschid cu salutul „har şi pace", dar la 1 şi 2 Timotei acest salut este lărgit, devenind acum: **har, îndurare şi pace**. Toate aceste epistole din ultima parte a vieţii lui Pavel au fost adresate unor indivizi, mai degrabă decât unor biserici, ceea ce explică şi noul termen din cadrul salutului: **îndurare**.

Har înseamnă toate resursele divine pentru viaţa şi slujirea creştină. **Îndurare** se referă la grija şi ocrotirea plină de compasiune pe care le oferă Dumnezeu celor nevoiaşi şi predispuşi la poticniri şi eşecuri. **Pace** înseamnă liniştea lăuntrică izvorâtă din bizuirea pe Domnul. Aceste trei binecuvântări vin de la **Dumnezeu Tatăl nostru şi Isus Cristos Domnul nostru**. Dumnezeirea lui Cristos este subînţeleasă în versetul acesta în sensul că Pavel spune că Domnul Isus este egal cu Tatăl. Sintagma: **Isus Cristos Domnul nostru** subliniază Domnia lui Cristos. Pe când cuvântul „Mântuitor" apare de douăzeci şi patru de ori în NT, termenul „Domnul" apare de 522 de ori. Aceste realităţi de ordin statistic ar trebui să aibă efectul cuvenit în trăirea noastră practică.

II. SARCINA ÎNCREDINŢATĂ DE PAVEL LUI TIMOTEI (1:3-20)

A. Sarcina de a închide gura învăţătorilor falşi (1:3-11)

1:3 Se pare că, după prima sa întemniţare la Roma, Pavel a vizitat Efesul, în compania lui Timotei. Când Pavel a pornit mai departe, vizitând Macedonia, i-a lăsat lui Timotei îndrumări să rămână la Efes şi să predea cuvântul lui Dumnezeu şi să-i avertizeze pe credincioşi faţă de pericolele prezentate de învăţătorii falşi. Din Macedonia, Pavel a trecut, probabil, în sud, ajungând la Corint, de unde e posibil să fi scris această scrisoare adresată lui Timotei. În versetul 3, apostolul spune, de fapt: „După cum te-am instruit anterior, să rămâi **în Efes când eu m-am dus în Macedonia**, tot aşa eu îţi repet acum aceste instrucţiuni." Nu trebuie să deducem de aici că Timotei ar fi fost numit în funcţia de pastor al bisericii din Efes. Pasajul nu ne dă nici un motiv să tragem această concluzie. Mai degrabă, Timotei a efectuat la Efes o misiune temporară, atenţionându-i pe anumiţi oameni din adunare să nu predea doctrine contrare credinţei creştine şi să nu adauge la ea învăţături suplimentare. Principalele doctrine false despre care e vorba aici sunt: legalismul şi gnosticismul. În eventualitatea că Timotei ar fi ispitit să fugă de aceste probleme, Pavel îi spune să rămână la datorie.

1:4 De asemenea, Timotei este îndemnat să nu ia seama la **basme şi genealogii fără sfârşit**. Nu putem şti cu precizie la ce se referă aceste cuvinte. Unii spun că ar fi fost legende ce s-au ivit în rândurile unor învăţători iudaici. Alţii cred că se referă la mituri şi generaţii ale gnosticilor. Este interesant de observat că sectele şi cultele deraiate din vremea noastră sunt caracterizate de aceleaşi lucruri. Multe fantasmagorii şi născociri au apărut în legătură cu fondatorii religiilor false. În plus notăm că genealogiile ocupă un loc major în cadrul mormonismului.

Subiectele nefolositoare de acest gen nu fac altceva decât să ridice semne de întrebare şi îndoieli în minţile oamenilor. Ele nu produc **edificarea evlavioasă care este prin credinţă** (sau: **lucrarea lui Dumnezeu, care este prin credinţă**, n.tr.).

Întreg planul răscumpărării este conceput de Dumnezeu, neavând scopul de a stârni îndoieli şi **dispute**, ci de a induce **credinţă** în inimile oamenilor. Aceşti oameni din adunarea de la Efes sunt sfătuiţi să nu-şi consacre atenţia unor teme lipsite de orice

preţ, cum ar fi **basmele şi genealogiile**, ci să se dedice marilor adevăruri ale credinţei creştine, care se vor dovedi o binecuvântare pentru oameni şi vor inspira **credinţă,** în loc de îndoială.

1:5 Poate că lucrul cel mai important pe care trebuie să-l înţelegem din acest verset este că **porunca** nu se referă la Legea lui Moise sau la cele zece porunci (Decalogul), ci la sarcina încredinţată în versetele 3 şi 4, aşa cum reiese foarte limpede din traducerea NKJV: **Acum scopul poruncii este dragostea...** Pavel spune că ţelul sarcinii pe care i-a dat-o el lui Timotei a fost acela de a produce nu doar o teologie corectă, ci **dragoste dintr-o inimă curată, dintr-o conştiinţă bună şi dintr-o credinţă neprefăcută.** Aceste lucruri îşi vor face numaidecât simţită prezenţa, ori de câte ori se vesteşte evanghelia harului lui Dumnezeu.

Negreşit în **dragoste** e cuprinsă dragostea faţă de Dumnezeu, dragostea faţă de ceilalţi credincioşi şi faţă de lume în general. Ea trebuie să izvorască dintr-o **inimă curată.** Dacă viaţa lăuntrică a unei persoane nu este curată, atunci din ea nu poate izvorî o adevărată dragoste creştină. Dragostea aceasta trebuie să fie în acelaşi timp produsul secundar al **unei conştiinţe bune**, adică o **conştiinţă** din care să lipsească ofensele aduse lui Dumnezeu şi semenilor. În fine, dragostea aceasta trebuie să fie rezultatul unei **credinţe neprefăcute**, adică una sinceră, fără mască.

Învăţăturile false nu puteau produce niciodată lucrurile enumerate de Pavel. Virtuţile enumerate de apostol nu provin din „basme şi genealogii"! Doar predarea harului lui Dumnezeu poate produce **o inimă curată, o conştiinţă bună şi o credinţă neprefăcută**, care are ca urmare practică **dragostea.**

Versetul 5 ne spune care este testul prin care putem identifica toate învăţăturile adevărate — anume, după rezultate. Produc ele rezultatele enumerate de Pavel? Atunci sunt adevărate.

1:6 Erau unii care **s-au rătăcit** de la aceste lucruri, adică de la o inimă curată, o conştiinţă bună şi o credinţă neprefăcută. Sintagma: **n-au nimerit ţinta** poate însemna fie că nu au ţintit corect, fie salva lor nu a ajuns la ţintă. Evident, sensul primar este că nu au ţintit corect. Cu alte cuvinte, nu s-a pus aici problema că ei s-ar fi străduit să nimerească ţinta, dar că au dat greş. Ci sensul clar este că nici măcar nu au năzuit spre realizarea acestor lucruri. Prin urmare, ei **au rătăcit în vorbiri deşarte**. Predicarea lor era lipsită de noimă, nu ducea nicăieri şi nu avea ca urmare sfinţirea oamenilor.

Pavel foloseşte frecvent termenul **unii** în epistola aceasta. Pe când scria 1 Timotei, învăţătorii aceştia falşi reprezentau doar o mică minoritate în cadrul bisericii. Când vom ajunge însă la 2 Timotei, vom vedea că termenul „unii" nu mai apare cu aceeaşi frecvenţă, deoarece între timp s-a schimbat echilibrul de forţe. Alunecarea de la credinţă atinsese proporţii, generalizându-se. Minoritatea a devenit între timp majoritatea.

1:7 Învăţătorii falşi la care se referă versetele precedente erau iudaizatorii, care căutau să amestece iudaismul cu creştinismul, şi legea cu harul. Ei susţineau că credinţa în Cristos nu ar fi suficientă pentru ca cineva să poată fi mântuit, ci, spuneau ei, omul trebuie să fie circumcis sau să ţină legea lui Moise. Ei propovăduiau că legea este regula de viaţă a credinciosului.

Această învăţătură falsă a existat în toate veacurile istoriei bisericii, fiind cea mai mare plagă ce a reuşit să corupă creştinătatea din zilele noastre. În forma ei modernă, învăţătura aceasta străină afirmă că deşi credinţa în Cristos este necesară pentru ca cineva să poată fi mântuit, acea persoană trebuie să fie însă şi botezată sau să devină membru într-o biserică sau să ţină legea, să facă mătănii, să dea zeciuială sau să săvârşească alte aşanumite „fapte bune". Celor care propagă această învăţătură în legalismul din vremea noastră le scapă însă faptul că mântuirea se capătă prin credinţa în Cristos, fără faptele legii. Ei nu-şi dau seama că faptele bune sunt *rezultatul* mântuirii, iar nu cauza ei. Un om nu devine creştin prin săvârşirea acestor lucruri, ci, mai degrabă, le săvârşeşte pentru că este deja creştin. Ei nu văd că Cristos, iar nu legea, este regula de viaţă a credinciosului. Ei nu înţeleg că un om nu poate fi sub lege fără ca prin aceasta să se afle şi sub blestem. Legea îi osândeşte la moarte pe toţi cei ce nu reuşesc să ţină sfintele sale precepte. Întrucât nici un om nu este în stare să asculte de lege în mod desăvârşit, rezultă că toţi oamenii sunt condamnaţi la moarte. Dar Cristos i-a răscumpărat pe credincioşi de blestemul legii, pentru că El a fost făcut blestem pentru noi.

Apostolul spune aici despre aceşti învăţători auto-declaraţi ai legii că ei nu au înţeles ce spuneau, nici lucrurile despre care făceau aceste afirmaţii atât de încrezătoare. Ei nu puteau vorbi în mod inteligent despre lege.

deoarece nu înţelegeau scopul pentru care a fost dată legea, nici relaţia credinciosului faţă de lege.

1:8 Pavel subliniază cât se poate de limpede că legea nu are nici un cusur. „Aşa că legea, negreşit, este sfântă şi porunca este sfântă, dreaptă şi bună" (Rom. 7:12). Dar legea trebuie folosită în mod **legitim**. Ea nu a fost dată niciodată ca mijloc prin care oamenii să fie mântuiţi (Fapte 13:39; Rom. 3:20; Gal. 2:16, 21; 3:11). Modul legitim de întrebuinţare a legii este folosirea ei în predicarea şi învăţătura care să producă în oameni mustrarea şi convingerea despre păcat. Legea nu trebuie prezentată ca modalitate de mântuire sau ca regulă de viaţă.

Guy King a scos în evidenţă cele trei învăţăminte oferite nouă de lege: „Ar trebui să facem. N-am făcut. Nu putem face." Când legea şi-a făcut lucrarea în viaţa unui păcătos, atunci persoana respectivă este gata să strige către Dumnezeu: „Doamne, salveazămă, prin harul Tău!"[2] Cei ce propagă învăţătura potrivit căreia legea ar fi esenţială pentru mântuire sau sfinţire nu sunt consecvenţi. Ei spun că dacă un creştin calcă legea, el nu trebuie condamnat la moarte. Dar prin asta nu se susţine autoritatea pe care o are şi trebuie s-o aibă legea. Căci ce lege mai este aceea care nu e însoţită de pedeapsă? În cazul acesta a devenit doar un sfat bun.

1:9 Legea nu este pentru cel neprihănit. Dacă un om este neprihănit (drept), el nu are nevoie de lege. Asta e adevărat şi în cazul creştinului. Când acesta este mântuit prin harul lui Dumnezeu, el nu mai are nevoie să fie plasat sub incidenţa celor zece porunci, pentru a putea trăi o viaţă sfântă. Nu teama de pedeapsă îl face pe creştin să trăiască după voia lui Dumnezeu, ci dragostea pentru Mântuitorul, care Şi-a dat viaţa pentru el pe crucea Golgotei.

Apostolul descrie în continuare tipul de oameni pentru care a fost dată legea. Mulţi comentatori biblici au evidenţiat că există o strânsă legătură între această descriere şi Decalogul propriu-zis. Astfel, cele zece porunci ale sale sunt împărţite în două secţiuni: primele patru au de a face cu datoria omului faţă de Dumnezeu (evlavie), pe când restul de şase porunci au de a face cu datoria sa faţă de aproapele (neprihănirea). Următoarele cuvinte par să corespundă cu prima secţiune din Decalog: **pentru cei fărădelege şi nesupuşi, pentru cei fără Dumnezeu şi pentru păcătoşi, pentru cei nesfinţi şi profani...** Sintagma: **pentru ucigaşi** se leagă de a şasea poruncă: **Să nu ucizi**. Aici termenul **ucigători** se referă la asasini, iar nu doar la cei ce omoară din greşeală.

1:10 Cuvintele: **pentru desfrânaţi, pentru sodomiţi** se referă la cei imorali, atât heterosexuali, cât şi homosexuali. Aici ei sunt puşi în legătură cu a şaptea poruncă: „Să nu comiţi adulter". Sintagma: **pentru răpitori** se referă, evident, la a opta poruncă: „Să nu furi". **Pentru mincinoşi, pentru cei ce jură strâmb** are legătură cu a noua poruncă: „Să nu depui mărturie strâmbă împotriva semenului tău."

Şi în fine cuvintele: **şi pentru orice altceva care este împotriva învăţăturii sănătoase** nu sunt legate direct de a zecea poruncă, dar par să cuprindă, retrospectiv, toate poruncile, rezumându-le.

1:11 Este greu să stabilim în ce fel acest verset se leagă de cele precedente. Unul din sensurile sale ar putea fi acela că învăţătura sănătoasă menţionată în versetul 10 **este în conformitate cu... evanghelia**. Sau ar putea însemna că tot ce a spus Pavel despre lege în versetele 8-10 este în acord perfect cu **evanghelia** pe care a predicat-o. Sau un alt sens ar putea fi acela că tot ce a spus Pavel despre învăţătorii falşi în versetele 3-10 este în acord cu mesajul **evangheliei**. Deşi este adevărat că evanghelia este **slăvită**, accentul din acest verset cade, probabil, asupra faptului că evanghelia ne vorbeşte despre *slava* (traducerea literală a termenului **slăvit**) lui **Dumnezeu**, în mod minunat. (Aşa cum reiese din traducerea română GBV: „potrivit cu Evanghelia **slavei fericitului Dumnezeu...**", n.tr.) Cu alte cuvinte, ne vorbeşte despre modul în care acelaşi Dumnezeu care este sfânt, neprihănit şi drept este, în acelaşi timp, şi un Dumnezeu al harului, îndurării şi iubirii. Dragostea Lui a împlinit cerinţele sfinţeniei Sale iar acum, cei care Îl primesc pe Domnul Isus dobândesc viaţa veşnică.

Aceasta este **evanghelia... ce i-a fost încredinţată** apostolului, axată pe slăvitul Domn Isus Cristos, care le spune oamenilor că El este nu doar Mântuitor, ci şi Domn.

B. Mulţumiri pentru adevăratul har al lui Dumnezeu (1:12-17)

1:12 În textul anterior, Pavel i-a descris pe învăţătorii falşi, ce căutau să le impună credincioşilor de la Efes legea. Acum el îşi aminteşte de propria sa convertire, care nu s-a făcut prin păzirea legii, ci prin harul lui Dumnezeu. Apostolul nu fusese un om neprihănit, ci **cel dintâi** dintre păcătoşi. Ver-

setele 12-17 par să ilustreze, prin prisma propriei experienţe a lui Pavel, folosirea legitimă a legii. Astfel, pentru el legea nu a constituit calea mântuirii, ci mai degrabă o cale prin care a devenit conştient de păcat, fiind mustrat în cugetul lui pentru acesta.

Mai întâi, el izbucneşte în mulţumiri la adresa lui **Cristos Isus**, pentru harul Lui care învredniceşte. Accentul nu se pune aici pe ceea ce a făcut Saul din Tars pentru Domnul, ci pe ceea ce a făcut Domnul pentru el. Apostolul nu conteneşte să se minuneze de faptul că Domnul Isus nu numai că l-a salvat, ci l-a **socotit credincios**, încredinţându-i slujba. Niciodată n-ar fi putut dovedi legea un atare har. Mai degrabă, condiţiile ei inflexibile l-ar fi osândit pe păcătosul Saul la moarte.

1:13 Faptul că Pavel a călcat cele zece porunci înainte de convertirea sa este dovedit cu prisosinţă în versetul acesta. Astfel apostolul spune despre sine că a fost în trecut **un hulitor, un prigonitor şi un insolent (în româneşte: „om batjocoritor")**. Ca **hulitor**, el i-a vorbit de rău pe creştini şi pe Liderul lor, Isus. Ca **prigonitor**, el şi-a dat toate silinţele să-i condamne la moarte pe creştini, datorită convingerii sale că nou-apăruta sectă ar fi prezentat un pericol la adresa iudaismului. În procesul aducerii la îndeplinire a acestui plan rău, el şi-a găsit plăcerea în săvârşirea unor fapte **insolente**, violente şi revoltătoare împotriva credincioşilor. Deşi din versiunea engleză nu reiese acest lucru, în original există o gradaţie, o creştere a gravităţii actelor, în aceşti trei termeni: **hulitor, prigonitor şi insolent**. Primul păcat se limitează la cuvinte. Al doilea descrie suferinţele provocate altora pentru convingerile lor religioase. Iar al treilea presupune şi ideea de cruzime şi ultraj.

Dar Pavel **a căpătat îndurare**. El nu a primit pedeapsa meritată, pentru că a săvârşit aceste lucruri **din necunoştinţă, în necredinţă**. Prigonindu-i pe creştini, el credea că îi aduce un serviciu lui Dumnezeu. Având în vedere conceptul închinării la un singur Dumnezeu adevărat, prezent în religia moştenită de la părinţii lui, el credea că această credinţă nouă, creştină, se opunea lui Iehova Cel din VT. Şi astfel, cu toată râvna şi energia sa, el a căutat să apere onoarea lui Dumnezeu, omorându-i pe creştini.

Mulţi insistă că importante pentru Dumnezeu sunt râvna, stăruinţa şi sinceritatea. Dar din exemplul lui Pavel vedem că râvna nu este de ajuns. De fapt, când un om este greşit, râvna lui nu face decât să intensifice greşeala sa. Cu cât are mai multă râvnă, cu atât mai mare va fi răul cauzat de el!

1:14 Nu numai că Pavel a scăpat de pedeapsa pe care o merita (aici fiind reliefată îndurarea), ci, pe deasupra, a avut parte de o bunătate **din belşug**, pe care nu o merita (harul). Acolo unde s-a înmulţit păcatul, harul lui Dumnezeu s-a înmulţit cu atât mai mult (Rom. 5:20).

Faptul că Pavel nu a fost înzestrat în zadar cu **harul** Domnului reiese din cuvintele: **„cu credinţa şi dragostea care sunt în Cristos Isus."** Harul care a venit peste Pavel a fost însoţit de **credinţa şi dragostea care sunt în Cristos Isus**. Desigur, aceste cuvinte ar putea însemna şi aceea că, după cum harul a venit de la Domnul, tot aşa credinţa şi dragostea îşi au obârşia în El. Dar sensul ni se lămureşte mai bine, de îndată ce am priceput că Pavel nu a refuzat harul lui Dumnezeu, ci, dimpotrivă, apostolul a răspuns la acest har, punându-şi încrederea în Domnul Isus şi iubindu-L pe acest Binecuvântat, pe care odinioară Îl urâse.

1:15 Ne întâlnim aici cu prima dintre „rostirile credincioase" din epistolele pastorale. **Adevărat şi cu totul demn de primit** este acest enunţ, deoarece este cuvântul lui Dumnezeu, care nu poate minţi şi nu poate da greş. Oamenii îşi pot permite să creadă această afirmaţie, cu încredere implicită. De fapt, a nu o crede ar constitui un act nerezonabil şi neînţelept. Este **cu totul demnă de primit** pentru că se aplică la toţi, spunându-le ce a făcut Dumnezeu pentru toţi şi oferindu-le tuturor darul mântuirii lui Dumnezeu.

Cristos Isus subliniază aici Dumnezeirea Domnului nostru. Cel care a venit din cer pe pământ a fost, mai întâi de toate, *Dumnezeu* (**Cristos**) şi apoi *Om* (**Isus**). Pre-existenţa Mântuitorului este sugerată de cuvintele: **a venit în lume**. Existenţa Sa nu a început în Betleem, ci El locuise cu Dumnezeu Tatăl din toată veşnicia. Dar a venit în lume ca Om cu o misiune specială. Însuşi calendarul este o mărturie a faptului că El a venit, căci noi spunem: A.D. 19__, adică anul 19__ al Domnului sau d.Cr. (după Cristos). Cu ce scop a venit El? **Ca să-i mântuiască pe cei păcătoşi**. Nu ca să-i mântuiască pe oamenii buni (din care, oricum, nu s-a găsit nici unul!), nici ca să-i salveze pe cei ce păzeau cu străşnicie legea (iarăşi, nici din aceştia nu s-au găsit).

Am ajuns aici la deosebirea esenţială dintre creştinism şi toate celelalte învăţături.

Religiile false îi spun omului că poate face ceva, că poate fi ceva, pentru a căpăta trecere înaintea lui Dumnezeu. Dar evanghelia îi comunică omului că este păcătos, că e pierdut şi că nu se poate mântui singur, ci singura cale prin care poate ajunge în cer este prin lucrarea înlocuitoare săvârşită de Domnul Isus pe cruce. Tipul de învăţătură bazată pe lege, la care s-a referit Pavel anterior în capitolul de faţă, îi dă loc firii vechi, spunându-i omului tocmai ceea ce doreşte să audă acesta, anume că el însuşi ar fi în stare să contribuie, cu ceva, la propria sa mântuire. Dar evanghelia arată limpede că toată gloria pentru lucrarea mântuirii îi aparţine integral lui Cristos, că omul nu face altceva decât să păcătuiască şi că Domnul Isus este Cel care înfăptuieşte întreaga lucrare de mântuire a omului.

Duhul lui Dumnezeu l-a adus pe Pavel în punctul în care el şi-a dat seama că este **cel dintâi** dintre păcătoşi. Chiar dacă n-o fi fost el primul dintre păcătoşi, în orice caz, era printre cei mai notorii. Observaţi că sintagma „cel dintâi dintre păcătoşi" nu se aplică la cei cufundaţi în idolatrie sau imoralitate, ci la un om profund religios, care a fost crescut într-o familie de evrei ortodocşi (drept-credincioşi)! Păcatul lui era de natură doctrinară, în sensul că nu accepta cuvântul lui Dumnezeu cu privire la Persoana şi lucrarea Domnului Isus Cristos. Respingerea Fiului lui Dumnezeu este cel mai mare dintre păcate.

Trebuie notat şi felul cum se exprimă Pavel: **dintre care cel dintâi *sunt* eu** — iar nu „am fost". Se constată că sfinţii cei mai evlavioşi sunt adesea cei mai conştienţi de propria lor păcătoşenie.

La 1 Corinteni 15:9 (epistolă scrisă prin anul 57 d.Cr.), Pavel s-a definit drept: „cel mai mic dintre apostoli", după care la Efeseni 3:8 (deci prin anul 60 d.Cr.), el s-a numit: „cel mai mic dintre toţi sfinţii". Acum la 1 Timotei 1:15, în această epistolă redactată cu câţiva ani mai târziu, el se numeşte **cel dintâi** dintre **păcătoşi**. Avem aici o progresie a smereniei creştinului.

Darby traduce sintagma **dintre care cel dintâi sunt eu**: „dintre care eu sunt primul". Cu alte cuvinte, nu că el ar fi fost cel mai groaznic păcătos ce a existat, ci că era primul în raport cu naţiunea Israel. Cu alte cuvinte, convertirea lui a fost o unică întruchipare a convertirii de care va da dovadă naţiunea Israel. El era „ca o stârpitură" (adică copil născut prematur) (1 Cor. 15:8) în sensul că s-a născut din nou anterior renaşterii poporului Israel. După cum a fost mântuit prin revelaţie directă din cer, şi fără intervenţia instrumentului uman, tot aşa, probabil, în acelaşi fel, rămăşiţa iudaică va fi mântuită în timpul Marii Strâmtorări. Această interpretare pare să fie confirmată de cuvintele: „dintâi" şi „model" din versetul 16.

1:16 Acest verset explică de ce a căpătat Pavel îndurare: pentru ca să etaleze **îndelunga răbare** a lui **Isus Cristos**. După cum el fusese cel dintâi dintre păcătoşi, tot aşa acum el va fi cel dintâi care va etala harul neobosit al Domnului. El era „exponata numărul **unu**", o pildă vie, spune William Kelly, a „iubirii divine care se înalţă mai presus de cea mai înverşunată vrăjmăşie, a îndelungatei răbdări divine, care epuizează până şi cele mai născocite şi neînduplecate forme de antagonism."[3]

Cazul lui Pavel avea să fie un **model**. (În engleză: **pattern**, n.tr.). În limbaj tipografic, prin **pattern** se înţelege „şpalt" sau „mostră". Convertirea lui Pavel avea să fie un **pattern** deci un model a ceea ce va face Dumnezeu cu naţiunea Israel atunci când va veni Izbăvitorul (Rom. 11:26).

În sens mai general, versetul înseamnă că nimeni nu trebuie să dispere, oricât de rău ar fi. Persoana respectivă trebuie să se mângâie cu gândul că, întrucât Domnul l-a mântuit deja pe cel dintâi dintre păcătoşi, şi ea poate găsi har şi îndurare, venind la El ca un păcătos pocăit. Crezând în El, şi acea persoană poate găsi **viaţa veşnică**.

1:17 Când se gândeşte Pavel la felul minunat în care S-a ocupat Dumnezeu cu el, în harul Său, nu-şi mai poate stăpâni bucuria, izbucnind în această admirabilă doxologie. E greu să ne dăm seama dacă se adresează lui Dumnezeu Tatăl sau Domnului Isus. Cuvintele: **Regelui etern** par să se refere la Domnul Isus, întrucât El este numit: „Regele regilor şi Domnul domnilor" (Apo. 19:36). Dar termenul **nevăzut** pare să se refere la Tatăl, întrucât Domnul Isus a fost, evident, văzut de ochii muritorilor. Faptul că nu putem distinge pe care Persoană a Dumnezeirii ar trebui s-o avem aici în vedere ar putea constitui un indiciu al absolutei Lor egalităţi.

Regele etern este definit mai întâi ca **nemuritor**. Asta înseamnă neputrezicios sau neperisabil. Dumnezeu în esenţa Sa este şi **nevăzut**. Oamenii au văzut apariţii ale lui Dumnezeu în VT iar Domnul Isus ni L-a revelat deplin pe Dumnezeu în forma Sa vizibilă, dar faptul rămâne că Dumnezeu Însuşi

este invizibil ochiului omenesc. Apoi El este definit drept **Dumnezeu, singurul care este înţelept**. În ultimă analiză, toată înţelepciunea vine de la Dumnezeu (Iac. 1:5).

1:18 Porunca din acest verset este negreşit cea pe care i-o dăduse Pavel lui Timotei în versetele 3 şi 5, anume de a-i mustra pe învăţătorii falşi. Pentru a-l încuraja pe **fiul** său **Timotei** să-şi aducă la îndeplinire această importantă misiune, apostolul îi aminteşte de împrejurările care au însoţit chemarea sa la slujba creştină.

După proorociile făcute mai înainte despre tine pare să însemne că, înainte de a se fi întâlnit Pavel cu Timotei, în biserica din localitate s-a ridicat un profet, anunţând că Timotei va fi folosit de Domnul în slujba Sa. Profetul a fost un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu, care a primit revelaţii depre voia lui Dumnezeu cu privire la un anumit curs de urmat, revelaţii pe care le-a transmis apoi bisericii. Tânărul Timotei a fost nominalizat prin rostiri profetice, viitorul său ca slujitor al lui Isus Cristos fiind astfel adus la cunoştinţa oamenilor. Iar acum, dacă s-ar fi întâmplat să-şi piardă elanul sau să fie descurajat în lucrarea de slujire a Domnului, el este îndemnat să-şi aducă aminte de aceste **profeţii**, fiind astfel inspirat şi stimulat **ca prin ele să** lupte **lupta cea bună.**

1:19 În această luptă, el trebuie să se ţină de **credinţă şi de o conştiinţă bună**. Nu este de ajuns ca cineva să posede o înţelegere corectă din punct de vedere doctrinar a credinţei creştine. Asta pentru că este posibil să fie drept-credincios, şi totuşi să nu aibă **o conştiinţă bună**, după cum arată şi Hamilton Smith:

> Cei ce sunt dăruiţi, cei ce sunt expuşi privirilor publicului, trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă, pentru ca nu cumva, având mereu un program încărcat de apariţii în public, de predicare şi de lucrare publică înaintea oamenilor, ei să neglijeze cumva viaţa de evlavie înaintea lui Dumnezeu. Oare nu ne avertizează Scriptura că este posibil ca cineva să predice cu toată elocvenţa omenească şi chiar îngerească, şi totuşi să nu fie nimic? Ceea ce aduce roadă pentru Dumnezeu şi va fi răsplătit din plin în ziua aceea, este viaţa de evlavie, din care trebuie să decurgă orice slujire autentică.[4]

Unii din contemporanii lui Pavel renunţaseră la o conştiinţă bună şi astfel suferiseră **un naufragiu** în ce priveşte **credinţa**. Ei se aseamănă cu un marinar nechibzuit, care aruncă în mare busola.

Cei ce îşi naufragiaseră credinţa erau credincioşi adevăraţi, dar care s-au desensibilizat în inima, în cugetul lor. La început, viaţa lor creştină a fost ca o corabie falnică, pornind cu pânzele întinse în largul mării. Numai că, în loc să revină în port, cu steagul în vânt, încărcată cu marfă, corabia acestor oameni a fost sfărâmată de stânci, aducându-le ruşine şi ruinându-le mărturia.

1:20 Nu ştim dacă **Imineu şi Alexandru** sunt cei de la 2 Timotei 2:17 şi 4:14. Nici nu cunoaştem natura hulirii lor. Nu ni se spune decât că şi-au abandonat o conştiinţă bună şi că au hulit. În NT a **huli**[5] (sau „blasfemia") nu înseamnă neapărat a vorbi rău despre Dumnezeu, ci se referă uneori la vorbirea de rău sau limbajul abuziv adresat semenilor. De asemenea se poate referi la viaţa acestor oameni şi la buzele lor. Prin naufragierea credinţei lor, negreşit ei i-au determinat pe alţii să vorbească de rău calea adevărului, viaţa lor devenind o hulă.

Este exact tragedia unor creştini care au fost cândva pline de râvnă şi roade bune pentru Domnul, dar care s-au lăsat abătuţi de la cărarea dreaptă prin rătăciri şi prin înăbuşirea glasului conştiinţei lor. Apostolul spune că **i-a dat pe mâna Satanei** pe aceşti oameni. Unii învăţaţi văd în aceste cuvinte doar o referire la actul excluderii din biserică. Adică, spun ei, Pavel i-a exclus pe aceşti oameni din biserica locală, acţiunea respectivă având darul de a-i aduce la pocăinţă şi de a-i repune într-o stare de părtăşie cu Domnul şi cu copiii Lui. Dificultatea acceptării acestui punct de vedere constă în faptul că excomunicarea (sau excluderea din biserică) era funcţia unei biserici locale, şi nu a unui apostol. La 1 Corinteni 5 Pavel nu l-a excomunicat personal pe omul vinovat de incest, ci i-a îndemnat pe corinteni s-o facă.

Cealaltă interpretare majoră care se dă textului de faţă este că darea în mâna Satanei a constituit o prerogativă acordată apostolilor, cu care nu ne mai întâlnim, deoarece nu mai există apostoli. Conform acestui punct de vedere, apostolii aveau autoritatea de a da o persoană ce a păcătuit pe mâna Satanei, să i se aplice suferinţe fizice sau, în cazuri extreme, chiar moartea, cum s-a întâmplat cu Anania şi Safira (Fapte 5:1-11). Disciplina din acest verset este, evident, cu scopul de a produce îndreptarea celor vinovaţi — **să fie învăţaţi prin disciplină să nu hulească.** Nu se pune problema condamnării lor veşnice, ci a disciplinării lor.

III. ÎNDRUMĂRI REFERITOARE LA VIAŢA BISERICII (2:1-3:16)

A. Referitor la rugăciune (2:1-7)

Pavel şi-a încheiat prima serie de îndrumări date lui Timotei cu privire la învăţătorii falşi, drept care acum el trece la tema rugăciunii. În general, cercetătorii sunt de acord că pasajul se referă la rugăciunea publică, deşi nu găsim aici nimic care să ne împiedice să aplicăm pasajul şi la rugăciunea personală, din cadrul vieţii personale de devoţiune şi închinare.

2:1 Rugăciunea **pentru toţi oamenii** este deopotrivă un privilegiu şi o obligaţie. Este un privilegiu să fim primiţi în audienţă la Dumnezeu, mijlocind pentru semenii noştri. Totodată, este o obligaţie, căci suntem datori să împărtăşim tuturor vestea bună a mântuirii.

Apostolul enumeră patru aspecte ale rugăciunii: **cereri, rugăciuni, mijlociri şi mulţumiri**. Este greu să facem distincţie între primele trei. În uzanţa actuală, termenul **cereri** se referă la rugăciuni fierbinţi, la o pledoarie intensă, însă contextul în care apare termenul presupune formularea unor cereri pentru nevoi specificate. Termenul tradus prin **rugăciuni** este foarte general, acoperind toate modurile reverenţioase de apropiere de Dumnezeu. **Mijlociri** descrie acele forme de cereri în care ne adresăm lui Dumnezeu ca Superior al nostru în folosul altora. **Mulţumiri** descrie rugăciunea în care ne exersăm sau facem repetiţii în ce priveşte harul şi bunătatea Domnului nostru, vărsându-ne inima, cu recunoştinţă faţă de El. Am putea rezuma versetul, afirmând că atunci când ne rugăm **pentru toţi oamenii** trebuie să fim smeriţi, închinători, încrezători şi mulţumitori.

2:2 Se face aici o menţiune specială cu privire la **regi şi toţi ce sunt în poziţii de autoritate**. Toţi aceştia trebuie să ocupe un loc special în rugăciunile noastre. În alte locuri, Pavel ne-a amintit că autorităţile care există sunt rânduite de Dumnezeu (Rom. 13:1) şi că ele sunt slujitorii lui Dumnezeu în folosul nostru (Rom. 13:4).

Versetul acesta îmbracă un colorit aparte când ne aducem aminte că a fost scris în zilele împăratului roman Nero. Groaznicele persecuţii dezlănţuite de acest conducător mârşav nu au modificat realitatea faptului că creştinii trebuie să se roage pentru cei aflaţi la conducerea guvernului. Noul Testament ne învaţă că creştinul trebuie să fie loial stăpânirii, guvernului sub a cărui conducere se află, excepţie făcând situaţiile în care guvernul îi cere să nu se supună poruncilor lui Dumnezeu. Un creştin nu are voie să se implice în nici o revoluţie sau act de violenţă împotriva stăpânirii. El are dreptul şi datoria să nu se supună nici unui ordin care este contrar cuvântului lui Dumnezeu, acceptând în linişte şi supunere pedeapsa care decurge din acest act de nesupunere.

Motivul pentru care apostolul ne spune că trebuie să ne rugăm pentru guvernanţi este: **ca să putem duce astfel o viaţă paşnică şi liniştită, cu toată evlavia şi reverenţa**. Este spre binele nostru ca să avem un guvern stabil şi ca ţara în care trăim să fie stabilă şi cruţată de război civil, de tulburări şi de anarhie.

2:3 Este un lucru bun şi bine primit înaintea lui Dumnezeu ca noi să ne rugăm pentru toţi oamenii, inclusiv pentru regi şi cei aflaţi la conducere. Este **bun** în sine acest lucru şi în acelaşi timp **bine primit înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru**. Titlul pe care Îl atribuie Pavel lui Dumnezeu aici este semnificativ, pentru că Dumnezeu doreşte mântuirea tuturor oamenilor. Prin urmare, a ne ruga pentru toţi oamenii înseamnă a promova voia lui Dumnezeu în această privinţă.

2:4 Acest verset explică în continuare ceea ce am arătat în versetul 3. **Dumnezeu doreşte ca toţi oamenii să fie mântuiţi** (Ez. 33:11; Ioan 3:16; 2 Pet. 3:9). Prin urmare, noi trebuie să ne rugăm pentru **toţi oamenii** de pretutindeni.

Versetul acesta prezintă clar aspectul divin şi cel uman al mântuirii. Prima jumătate a versetului arată că omul trebuie **să fie mântuit**, verbul fiind redat la diateza pasivă. Omul nu se poate mântui singur, ci trebuie **să fie mântuit** de Dumnezeu. Aceasta este latura divină a mântuirii.

Pentru a putea fi mântuit, omul trebuie **să vină la cunoştinţa adevărului**. Dumnezeu nu-i mântuieşte pe oameni împotriva voinţei lor. El nu populează cerul cu supuşi răzvrătiţi. Omul trebuie să vină la Cel care a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa." Aceasta e latura umană.

De aici ar trebui să fie limpede pentru toţi că versetul acesta nu propovăduieşte mântuirea universală. Deşi Dumnezeu **doreşte** ca **toţi oamenii să fie mântuiţi**, nu toţi oamenii vor fi însă mântuiţi. Iniţial, nu a fost voia lui Dumnezeu ca israeliţii să peregrine-

ze prin pustiu timp de treizeci şi opt de ani; în realitate însă ei au făcut exact aşa. El a îngăduit acest lucru, dar nu a fost calea binecuvântării pe care El o plănuise pentru ei.

2:5 Legătura acestui verset cu cele precedente nu este clară. Dar gândul pare să fie următorul: **Dumnezeu** este **unul singur**; prin urmare, El este Dumnezeul tuturor oamenilor iar rugăciunea trebuie să-I fie adresată Lui, pentru binele tuturor oamenilor. Ca Dumnezeu unic, El doreşte mântuirea tuturor oamenilor. Dacă El ar fi doar unul dintre mai mulţi dumnezei, El ar putea să Se intereseze doar de închinătorii Lui.

În al doilea rând, este un Singur **Mijlocitor între Dumnezeu şi oameni**. Lucrurile stând aşa, nici un om nu poate veni la Dumnezeu în nici o altă cale. Un **mijlocitor** sau „mediator" este un intermediar, o persoană care mijloceşte sau stă la mijloc între doi oameni, comunicând cu amândoi. Prin Cristos, El Însuşi Om, Dumnezeu Se apropie de oameni cu iertarea păcatelor. În consecinţă, orice păcătos sărman se poate apropia de El, fiind sigur că nu va fi nicidecum respins.

Pavel Îl identifică pe Mediator: **Omul Cristos Isus**. Asta nu neagă Dumnezeirea Domnului Isus. Pentru a putea fi **Mediatorul între Dumnezeu şi oameni**, El trebuie să fie şi Dumnezeu, şi Om. Domnul Isus este Dumnezeu din toată veşnicia, dar a devenit Om în ieslea Betleemului. El reprezintă întreaga omenire. Faptul că este atât Dumnezeu, cât şi Om este indicat de numele: **Cristos Isus**. **Cristos** Îl descrie ca fiind Unsul lui Dumnezeu, Mesia. **Isus** este numele ce I s-a dat la Încarnare.

Versetul acesta răspunde foarte bine învăţăturii atât de propagate în zilele noastre, conform căreia Fecioara Maria sau îngerii sau sfinţii ar fi mediatori între Dumnezeu şi om. Există doar un **singur Mediator**, al cărui Nume este **Cristos Isus.**

Versetul 5 rezumă mesajul Vechiului şi Noului Testament. **Un singur Dumnezeu** a fost mesajul Vechiului Testament, încredinţat Israelului; **un singur Mediator** este mesajul Noului Testament, încredinţat bisericii. Pe măsură ce Israelul a dat greş în responsabilitatea sa, dedându-se la idolatrie, tot aşa, biserica mărturisitoare a dat greş în responsabilitatea ei, prin faptul că a introdus alţi mediatori: Maria, sfinţii, clerul, etc.

2:6 Accentul cade aici pe faptul că Dumnezeu doreşte mântuirea tuturor oamenilor, fapt arătat cu prisosinţă prin aceea că Cristos Isus **S-a dat pe Sine ca preţ de răscumpărare pentru toţi**. Un preţ de răscumpărare este preţul plătit pentru eliberarea cuiva. Observaţi că preţul de răscumpărare este pentru toţi. Asta înseamnă că lucrarea Domnului Isus de pe crucea de la Calvar a fost suficientă pentru a-i mântui pe **toţi** păcătoşii. Asta nu înseamnă că toţi vor fi mântuiţi, întrucât aici intervine voinţa omului.

Versetul acesta este unul din multele care ne învaţă că moartea lui Cristos a fost înlocuitoare. El a murit în folosul tuturor. Rămâne însă de văzut dacă toţi vor accepta moartea şi jertfa Sa mântuitoare. Totuşi realitatea rămâne în picioare că lucrarea lui Cristos a fost suficientă ca valoare **pentru toţi.**

Această mărturie a fost dată la timpul ei înseamnă că mărturia privitoare la lucrarea substiţionară a lui Cristos urma să fie dată la timpul ei. Acelaşi Dumnezeu care doreşte mântuirea tuturor oamenilor şi a asigurat tuturor oamenilor calea mântuirii a decretat ca mesajul evangheliei să fie vestit în această epocă în care trăim. Toate acestea au menirea de a demonstra dorul nespus de mare al lui Dumnezeu de a binecuvânta omenirea.

2:7 Ca demonstraţie finală a dorinţei lui Dumnezeu ca toţi oamenii să fie mântuiţi, Pavel afirmă că el **a fost rânduit predicator şi apostol al Neamurilor**. Atunci, ca şi acum, Neamurile au constituit grosul populaţiei globului. Apostolul nu a fost, prin urmare, trimis la un mic segment al omenirii, cum sunt evreii, ci la popoarele ne-evreieşti: Neamurile.

El se defineşte drept **predicator şi apostol**, precum şi **învăţător**. Un predicator este literalmente un vestitor, un propovăduitor al evangheliei. Îndatoririle unui **apostol** sunt ceva mai cuprinzătoare — întrucât el nu numai că predică evanghelia, ci şi sădeşte biserici, călăuzeşte bisericile locale în chestiuni de disciplină şi vorbeşte cu autoritate, ca unul care a fost trimis de Domnul Isus Cristos. Un **învăţător** prezintă expozitiv cuvântul lui Dumnezeu de aşa manieră încât acesta să fie înţeles de oameni.

Pentru a sublinia şi mai mult spusele sale, Pavel confirmă că este **învăţător al Neamurilor** prin cuvintele: **„Spun adevărul în Cristos, nu mint".** Cuvintele: **„în credinţă şi adevăr"** ar putea descrie modul credincios şi onest în care apostolul şi-a desfăşurat slujba, dar cel mai probabil este că se referă la conţinutul învăţăturii sale. Cu alte cuvinte, el le-a învăţat pe Neamuri în chestiunile privitoare la **credinţă** şi **adevăr**.

B. Referitor la bărbaţi şi femei (2:8-15)

2:8 Aici se reia tema rugăciunii în public, atenţia fiindu-ne îndreptată acum asupra celor care trebuie să conducă oamenii lui Dumnezeu în rugăciune. Cuvântul: **Vreau** exprimă dorinţa activă şi inspirată a lui Pavel în această privinţă.

În textul original grec al NT există doi termeni care ar putea fi traduşi prin **oameni**. Unul înseamnă omenirea în general, iar celălalt înseamnă **oameni** sau „bărbaţi", în contrast cu femeile. Aici se are în vedere sensul al doilea, instrucţiunile lui Pavel spunând că rugăciunea publică trebuie să fie condusă de **bărbaţi**, iar nu de femei, aici fiind cuprinşi toţi bărbaţii, nu doar presbiterii.

Sintagma **în orice loc** ar putea fi interpretată în sensul că orice creştin individual poate să se roage oricând, indiferent unde s-ar afla. Dar întrucât subiectul pare să fie aici rugăciunea publică, ar fi mai nimerit să interpretăm versetul în sensul că ori de câte ori un grup mixt de creştini se adună la rugăciune, **bărbaţii**, iar nu femeile trebuie să conducă acest exerciţiu.

Apoi sunt adăugate trei calităţi pe care trebuie să le întrunească cei ce se roagă în public. Mai întâi, trebuie să ridice **mâini sfinte („curate"** în româneşte). Accentul cade nu atât pe poziţia fizică a celui care se roagă, cât pe viaţa sa lăuntrică. Mâinile sale trebuie să fie **sfinte**. Prin „mâini" se înţelege aici întreaga comportare a omului în viaţă. În al doilea rând, el trebuie să fie **fără mânie**. Adică ni se arată cât de nepotrivit este ca cineva care e dedat la ieşiri de mânie şi nervi să se ridice în biserica locală şi să se roage lui Dumnezeu pentru binele celor adunaţi la închinare. În fine, el trebuie să fie **fără îndoială**. Asta ar putea însemna că el are credinţă în capacitatea şi disponibilitatea lui Dumnezeu de a auzi şi de a răspunde la rugăciune. Am putea rezuma aceste calităţi spunând că un om trebuie să etaleze sfinţenie şi curăţie lăuntrică, *îndreptată spre el*, dragoste şi pace *faţă de alţii* şi credinţă neclintită *către Dumnezeu*.

2:9 După ce a discutat condiţiile personale pe care trebuie să le întrunească bărbaţii care conduc în public, apostolul îşi îndreaptă acum atenţia spre lucrurile care trebuie să le caracterizeze pe **femeile** care se află în adunare în acest timp. Mai întâi de toate, el spune că ele trebuie **să se gătească, având o îmbrăcăminte cuviincioasă, cu modestie şi bun simţ**. Ioan Gură-de-aur defineşte cu neîntrecută măiestrie sintagma: **îmbrăcăminte cuviincioasă**:

> Aşadar, ce este *îmbrăcămintea cuviincioasă*? Cea care le acoperă complet şi decent, iar nu cu podoabe excesive; căci una este decentă iar cealaltă nu e. Cum adică? Te apropii de Dumnezeu ca să te rogi cu părul împletit şi cu podoabe de aur? Ai venit oare la un bal? la un ospăţ de nuntă? la un carnaval? Acolo poate că astfel de lucruri scumpe s-ar fi cuvenit, pe când aici nici unul din ele nu este potrivit. Ai venit să te rogi şi să ceri iertare pentru păcatele tale, să cauţi îndurare pentru greşeli, să-L rogi pe Domnul... Renunţă dar la această făţărnicie![6]

Modestie înseamnă evitarea oricărui lucru care ar aduce ruşine, subliniind ideea de curăţie şi discreţie. Iar prin **bun simţ** se înţelege că femeia se va îmbrăca într-o manieră cumpătată. Pe de altă parte, ea nu va căuta să atragă atenţia asupra ei, prin veşminte „la modă", menite să „captiveze". Asta pentru că o atare îmbrăcăminte ar putea stârni sentimente de admiraţie sau chiar gelozie din partea celor care au datoria să se închine lui Dumnezeu, iar nu să le admire pe ele. Pe de altă parte, femeia trebuie să evite şi reversul medaliei, anume de a atrage atenţia asupra ei printr-o îmbrăcăminte demodată sau ponosită. Scriptura pare să ne înveţe că în privinţa îmbrăcăminţii trebuie să căutăm calea de mijloc, a moderaţiei.

Trebuiesc evitate de asemenea excesele privitoare la **împletiturile de păr... aur... mărgăritare...** sau **îmbrăcăminte scumpă**. Prin **împletiturile de păr** nu se înţelege neapărat că femeile nu trebuie să-şi împletească părul, ci li se atrage doar atenţia să nu depăşească măsura printr-o coafură ieşită din comun. Şi, desigur, a purta bijuterii sau îmbrăcăminte elegantă ca mijloc de a atrage atenţia este în mod hotărât o faptă necuviincioasă, mai cu seamă atunci când ne strângem la rugăciune.

2:10 Versetul acesta ne prezintă modul pozitiv prin care se pot împodobi femeile. Găteala care **se cuvine femeilor care spun că se tem de Dumnezeu** se regăseşte în facerea de **fapte bune**. Un atare mod de a se îmbrăca nu va distrage atenţia celorlalţi credincioşi de la comuniunea cu Dumnezeu, ci dimpotrivă va conduce la şi mai multă părtăşie. În plus, nu va exista riscul ca acest tip de vestimentaţie să provoace invidie sau gelozie în sens negativ, ci va lăsa o pildă vrednică de urmat. **Faptele bune** constituie o temă pre-

dominantă în Epistolele Pastorale, formând o contrapondere foarte utilă la învăţătura sănătoasă.

2:11 Cât priveşte partea ei la adunările publice ale bisericii, **femeia trebuie să primească învăţătură în tăcere, cu toată supunerea** — această poruncă fiind în totală concordanţă cu celelalte texte din Scriptură referitoare la aceeaşi temă (1 Cor. 11:3-15; 14:34, 35).

2:12 Când Pavel spune: **Femeii nu-i dau voie să înveţe pe alţii** el rosteşte aceste cuvinte sub inspiraţia lui Dumnezeu. Afirmaţia lui nu este deloc urmarea prejudecăţilor sale, cum susţin unii. Dumnezeu este Cel care a decretat că femeile nu au voie să desfăşoare în biserică o slujbă de predare publică. Singurele excepţii de la această regulă sunt surorile cărora li se îngăduie să-i înveţe pe copii (2 Tim. 3:15) şi pe tinere (Tit 2:4). Tot aşa femeia nu are voie să exercite autoritate asupra bărbatului. Asta înseamnă că nu trebuie să se ridice mai presus de bărbat, ci să rămână în tăcere. Poate ar trebui să adăugăm aici că ultima parte a versetului 12 nu se mărgineşte doar la adunarea locală, ci este un principiu fundamental în relaţiile lui Dumnezeu cu omenirea, în sensul că bărbatului i-a dat El poziţia de cap, iar femeii poziţia de supunere. Asta nu înseamnă nicidecum că femeia este inferioară, ci doar că este contrar voii lui Dumnezeu ca femeia să exercite autoritate sau stăpânire asupra bărbatului.

2:13 Pentru a demonstra valabilitatea acestui principiu, Pavel se referă mai întâi la crearea lui Adam şi a Evei. **Întâi a fost întocmit Adam, şi apoi Eva**. Însăşi ordinea creaţiei a avut, prin urmare, un rost semnificativ. Creându-l **mai întâi** pe bărbat, Dumnezeu a lăsat ca El să fie capul, cel care va dirija, cel care va avea şi exercita autoritatea. Faptul că femeia a fost creată după bărbat înseamnă că ea trebuie să se supună soţului ei. Întemeindu-şi argumentul pe succesiunea creaţiei, Pavel exclude orice posibilitate de interpretare conform căreia această învăţătură ar fi doar o chestiune ce ţine de cultura locală.

2:14 A doua dovadă se referă la pătrunderea păcatului în omenire. În loc să se apropie direct de Adam, şarpele s-a dus la Eva, copleşind-o cu ispite şi minciuni. Voia lui Dumnezeu a fost ca Eva să nu acţioneze independent. Ea trebuia să se ducă la Adam şi să-i prezinte situaţia. Dar în loc să facă aşa, ea s-a lăsat înşelată de Satan şi a căzut, prin călcarea poruncii.

În legătură cu aceasta, este demn de reţinut că învăţătorii falşi se duc pe la casele oamenilor de obicei atunci când este acasă doar soţia, soţul fiind plecat la serviciu.

Adam nu a fost înşelat. Se pare că el a păcătuit cu ochii deschişi. Sunt unii care susţin că, de îndată ce a văzut că soţia lui a căzut deja în păcat, el a dorit să-şi menţină unitatea cu ea, aruncându-se astfel şi el în păcat. Dar Scriptura nu spune acest lucru, ci doar faptul că **femeia** a fost **înşelată**, dar **Adam nu a fost**.

2:15 Acesta este unul din cele mai dificile versete din epistolele pastorale, pentru a cărui elucidare s-au oferit multe explicaţii. Unii cred că ar fi vorba de o simplă făgăduinţă din partea lui Dumnezeu conform căreia o mamă creştină **va fi mântuită** de moartea ce ar putea rezulta din **naşterea de copii**. Dar în realitate acest lucru nu este întotdeauna adevărat, întrucât au existat cazuri în care unele creştine evlavioase au murit în actul aducerii unei vieţi omeneşti pe lume. Alţii cred că **naşterea de copii** (căci în original substantivul acesta este articulat) se referă la naşterea lui Mesia şi că femeile sunt mântuite prin Cel care S-a născut din femeie. Dar nici această explicaţie nu pare să epuizeze sensul versetului, întrucât şi bărbaţii sunt mântuiţi la fel. Nimeni nu e în stare să argumenteze cu destul temei că, potrivit acestui verset, femeia primeşte mântuirea veşnică în virtutea faptului că devine mamă — întrucât asta ar însemna că mântuirea se capătă prin fapte, şi încă fapte de natură cu totul aparte!

Noi sugerăm următoarea explicaţie ca fiind cea mai rezonabilă: Mai întâi, mântuirea din acest context nu se referă la mântuirea *sufletului* ei, ci mai degrabă la mântuirea *poziţiei* ei în cadrul bisericii. Din cele spuse de Pavel în acest capitol, s-ar putea crea în mintea unora impresia că femeia nu are nici un loc în planurile şi sfaturile lui Dumnezeu, că este o nulitate. Pavel subliniază cu tărie că lucrurile nu stau deloc aşa. Deşi este adevărat că în biserică nu i se încredinţează nici o slujbă, ea are totuşi o slujbă importantă. Dumnezeu a decretat că locul femeii este în cămin, în familie şi mai cu seamă în slujba creşterii copiilor pentru cinstea şi slava Domnului Isus Cristos. Gândiţi-vă la mamele conducătorilor din biserica de azi! Aceste femei nu s-au suit niciodată pe o platformă să predice evanghelia, dar prin creşterea copiilor lor pentru Dumnezeu, ele

au fost cu adevărat mântuite în ce priveşte poziţia şi rodnicia lor pentru Dumnezeu, după cum arată şi Lilley:

Ea va fi salvată de rezultatele păcatului şi va fi învrednicită să menţină o poziţie de influenţă în biserică, prin acceptarea destinului ei natural de soţie şi mamă, cu condiţia ca această predare să fie ratificată în continuare prin aducerea de roade concretizate printr-un caracter creştin sfinţit.[7]

Poate cineva se va întreba în acest punct: „Dar care este situaţia cu femeile ce nu se căsătoresc niciodată?" Răspunsul: aici Dumnezeu se ocupă de femei în general. Majoritatea femeilor creştine se căsătoresc şi nasc copii. Cât priveşte femeille care fac excepţie de la această regulă, există multe alte slujbe utile ce li se încredinţează acestor femei şi care nu presupun predarea în public sau exercitarea de autoritate asupra bărbaţilor.

Observaţi condiţia cu care se încheie versetul 15: **Totuşi ea va fi mântuită, născând copii, dacă stăruie cu smerenie în credinţă, în dragoste şi în sfinţenie.** Cu alte cuvinte, nu este chiar o făgăduinţă necondiţionată. Gândul care se desprinde de aici este că, dacă soţul şi soţia menţin o mărturie creştină unitară, dând cinste lui Cristos în familia lor şi crescându-şi copiii în frica şi ascultarea de Domnul, atunci poziţia femeii va fi salvată. Dar dacă părinţii trăiesc o viaţă lumească de nepăsare, neglijând educaţia copiilor lor, atunci copiii lor ar putea să fie pierduţi faţă de Cristos şi biserică. Într-un asemenea caz, femeia nu realizează adevărata demnitate pe care i-a rânduit-o Dumnezeu.

Nimeni să nu creadă că, întrucât slujba femeii este particulară, fiind limitată la cămin, ar fi, prin urmare, de o importanţă mai mică decât slujba publică. Bine a spus cineva: „Mâna care leagănă copilul este mâna ce conduce destinele lumii." Într-o zi, când ne vom înfăţişa la Scaunul de Judecată al lui Cristos, ceea ce va conta va fi credincioşia cu care L-am slujit pe Domnul. Or această credincioşie poate fi manifestată nu numai de la amvon, ci mai ales în familie.

C. Referitor la presbiteri şi diaconi (3:1-13)

3:1 Al doilea cuvânt adevărat din Întâi Timotei se referă la lucrarea episcopilor în biserica locală. Un episcop este un creştin cu experienţă şi maturitate, pătruns de înţelegere, care asistă la supravegherea cu evlavie a vieţii spirituale a adunării locale. El nu conduce cu mână de fier, nici nu se poartă ca un şef peste moştenirea lui Dumnezeu, ci conduce prin pilda duhovnicească a propriei sale vieţi.

În vremea noastră termenul „episcop" semnifică un oficial din cadrul bisericii, care exercită autoritate asupra mai multor adunări locale. Dar în NT întotdeauna existau mai mulţi episcopi în aceeaşi biserică (Fapte 14:23; 20:17; Fil. 1:1; Iac. 5:14).

Un episcop este totuna cu un supraveghetor. Acelaşi termen tradus prin **episcop** din versetul de faţă este tradus „supraveghetor" la Fapte 20:28. Un episcop sau un supraveghetor este totuna cu un presbiter. Aceiaşi bărbaţi care sunt numiţi bătrâni (sau „presbiteri") la Fapte 20:17 sunt numiţi supraveghetori la Fapte 20:28 (cf. şi Tit 1:5 şi 1:7). Bătrânilor li se mai spune şi presbiteri, după termenul *presbuteros* din greacă. Astfel cuvintele „episcop", „supraveghetor", „bătrân" şi „presbiter" se referă la una şi aceeaşi persoană.

În fapt, termenul tradus prin „bătrân" (*presbuteros*) e folosit uneori cu referire la un bărbat mai vârstnic, nu neapărat un lider din cadrul bisericii (1 Tim. 5:1, în greacă), dar de cele mai multe ori termenul „bătrâni" se referă la bărbaţii din biserica locală care au în grija lor spirituală copiii Domnului.

Noul Testament prevede lucrarea unor episcopi sau bătrâni în fiecare biserică locală (Fil 1:1). Dar nu ar fi corect să afirmăm că o biserică nu ar putea exista fără episcopi. Din textul de la Tit 1:5 reiese clar că existau în Creta biserici tinere în care nu fuseseră recunoscuţi încă episcopii.

Numai Duhul Sfânt al lui Dumnezeu poate să-l transforme pe un bărbat în presbiter, aşa cum reiese de la Fapte 20:28. Duhul Sfânt îi pune unui om pe inimă să-şi asume această lucrare importantă şi îl echipează pentru ca să poată desfăşura această lucrare. Desigur se poate alege un episcop prin vot sau prin ordinare. Dar adunarea locală are răspunderea de a-i recunoaşte pe acei bărbaţi din mijlocul ei care au fost făcuţi presbiteri de către Dumnezeu Duhul Sfânt (1 Tes. 5:12, 13). Este adevărat că găsim numirea presbiterilor în cartea Tit, dar acolo a fost doar o chestiune de a-i alege pe acei bărbaţi care posedau calităţile corespunzătoare de presbiteri. În vremea aceea, creştinii nu aveau Noul Testament sub forma unei cărţi tipărite, cum îl avem noi azi. Prin urmare, Pavel l-a trimis la ei pe Tit cu aceste informaţii, istruindu-l să-i pună deoparte pe acei

bărbaţi care au fost ridicaţi şi crescuţi de Duhul lui Dumnezeu pentru lucrare.

Recunoaşterea bătrânilor (presbiterilor) într-o adunare locală poate îmbrăca o formă neprotocolară. Adesea creştinii ştiu instinctiv cine sunt presbiterii lor, pentru că s-au familiarizat cu calităţile de presbiter aşa cum sunt acestea prezentate la 1 Timotei 3 şi Tit 1. Pe de altă parte, recunoaşterea presbiterilor poate să îmbrace şi o formă mai protocolară. O biserică locală poate organiza un serviciu special în cadrul căruia să-i recunoască în public pe presbiteri. În acest caz, procedura cea mai frecvent utilizată este să se citească pasajele aferente din Scriptură, să fie explicate şi apoi creştinii din biserică să-i desemneze pe aceia pe care-i consideră vrednici de a fi presbiteri în adunarea lor. Numele sunt apoi aduse la cunoştinţa întregii adunări. Dacă o biserică nu posedă bărbaţi care întrunesc calităţile de presbiter, atunci singura cale care îi mai rămâne este să se roage Domnului ca El să ridice astfel de bărbaţi în viitor.

Scriptura nu precizează *numărul* de presbiteri pe care trebuie să-i aibă o biserică locală, deşi se subînţelege că este vorba de *câţiva*. Totul se reduce la numărul celor care vor răspunde la călăuzirea Duhului Sfânt.

Dacă cineva doreşte poziţia de episcop, doreşte o lucrare bună. Există tendinţa de a crede că acesta e un post ecleziastic, de mare vază, ce ar presupune o mică responsabilitate sau nici un fel de responsabilitate, pe când adevărata natură a supraveghetorului sau episcopului este aceea a unui slujitor umil, care trudeşte în rândul copiilor lui Dumnezeu. Pentru îndeplinirea lui, se cere mult **lucru**.

3:2 Calităţile unui episcop, prezentate în versetele 2-7, subliniază patru componente absolut necesare: un caracter personal ireproşabil, mărturia în familie, capacitatea de a-i învăţa pe alţii şi un anumit grad de experienţă. Acestea sunt normele stabilite de Dumnezeu pentru toţi cei ce exercită conducere spirituală în biserica locală. Unii din vremea noastră susţin că nimeni nu se poate ridica la măsura acestor standarde — afirmaţie care nu corespunde cu realitatea. Dacă ar fi să dăm crezare acestui argument, ar însemna să nu mai putem avea încredere în autoritatea Sfintelor Scripturi, permiţând ca postul de episcop să fie ocupat de oameni care nu au primit niciodată încuviinţarea Duhului Sfânt.

Un episcop deci trebuie să fie fără vină. Asta înseamnă că nu trebuie să existe nici o acuzaţie serioasă care să poată fi susţinută împotriva sa. Asta nu înseamnă însă că el este fără păcat, ci doar că dacă va comite vreo greşeală, se va îndrepta, atât în relaţia cu Dumnezeu, cât şi cu oamenii. El trebuie să fie ireproşabil, nu numai să posede o reputaţie nepătată, ci şi să merite această reputaţie.

În al doilea rând, el trebuie să fie **soţul unei singure soţii.** Această cerinţă a fost înţeleasă în mai multe feluri. După unii asta înseamnă că episcopul trebuie să se căsătorească, pe considerentul că un bărbat necăsătorit nu ar putea dobândi gradul de experienţă necesar tratării problemelor din familie, pe măsură ce se ivesc acestea. Dacă acesta e sensul afirmaţiei din versetul 2, că episcopul trebuie să se căsătorească, atunci trebuie să subliniem şi latura cealalată, ce se desprinde din versetul 4, conform căreia un presbiter trebuie să aibă şi copii.

Alţii sunt de părere că **soţul unei singure soţii** înseamnă că dacă prima soţie a episcopului a murit, el nu trebuie să se recăsătorească. Aceasta e o interpretare foarte strictă care s-ar putea reflecta asupra sfinţeniei relaţiei căsniciei.[8]

O a treia interpretare este că afirmaţia se referă la faptul că un episcop nu trebuie să divorţeze — interpretare nu lipsită de merite, deşi nu ni se pare că ar epuiza sensul complet al textului.

Conform unei alte interpretări, episcopul nu trebuie să fie vinovat de nici o necredincioşie sau nereguli în căsnicia sa. Viaţa sa morală trebuie să fie dincolo de orice bănuială. Indiferent ce altă interpretare am da versetului 2, interpretarea enunţată mai sus este negreşit adevărată.

O explicaţie finală este aceea că episcopul nu are voie să trăiască în poligamie. Poate ni se va părea o interpretare stranie, dar ea îşi are meritele ei deosebite. Pe câmpul de misiune contemporan, adesea se întâmplă ca să fie mântuiţi oameni care au trăit în poligamie. Poate că la data când are loc convertirea unui asemenea om, el avea patru neveste. Ulterior el solicită să fie botezat şi primit în biserica locală. Ce va face oare misionarul în această situaţie? Cineva va răspunde că poligamului trebuie să i se ceară să renunţe la trei din nevestele lui. Dar această acţiune va provoca multe dificultăţi. În primul rând, omul va întreba pe care din cele patru să le alunge. Căci pe toate patru le iubeşte şi le asigură un cămin. În plus, dacă se va despărţi de trei din soţii, acestea ar fi

lăsate fără întreţinere şi ar putea cădea în prostituţie, ca să-şi câştige existenţa. Dumnezeu nu ar cere niciodată ca un păcat să fie remediat prin comiterea altor păcate şi mai mari. Misioanrii creştini din multe locuri de misiune rezolvă o problemă de genul acesteia permiţându-i omului respectiv să se boteze şi să fie primit în biserica locală, fără a i se permite însă să fie presbiter în biserică, atâta timp cât continuă să trăiască în poligamie.

Cumpătat se referă nu numai la hrană şi băutură, ci şi la evitarea extremelor în chestiuni spirituale.

Discret înseamnă că omul nu trebuie să fie uşuratic sau frivol, ci serios, plin de discernământ şi onest. El îşi dă seama că „muştele moarte strică şi acresc untdelemnul negustorului de parfumuri; tot aşa, puţină nebunie biruie înţelepciunea şi cinstea" (Ecl. 10:1).

Un episcop trebuie să fie **vrednic de cinste** (în engleză: „să aibă o comportare bună"), adică să aibă obiceiuri bune, să ducă o viaţă ordonată.

Să fie **primitor de oaspeţi** adică să-i iubească pe străini. Casa lui să fie deschisă şi celor mântuiţi, şi celor nemântuiţi, căutând să fie o binecuvântare tuturor celor care intră sub acoperişul casei sale.

Un presbiter trebuie să fie **în stare să înveţe pe alţii**. Vizitându-i pe cei cu probleme spirituale, trebuie să fie în stare să deschidă Scriptura şi să explice voia lui Dumnezeu în aceste probleme. El trebuie să fie în stare să hrănească turma lui Dumnezeu (1 Pet. 5:2) şi să folosească Scriptura pentru a-i combate pe cei ce aduc învăţături false (Fapte 20:29-31). Asta nu presupune că episcopul trebuie neapărat să aibă darul de a preda, ci mai degrabă faptul că în slujba sa, din casă în casă, precum şi în adunare, el trebuie să prezinte doctrinele credinţei, împărţind drept Cuvântul Adevărului şi fiind gata şi doritor să facă acest lucru.

3:3 Sintagma: **dedat la vin** înseamnă căzut în patima consumului de băuturi alcoolice. Episcopul nu trebuie să fie un om care să se complacă în consumul de **vin**, care nu duce decât la certuri şi comportament abuziv.

Nici violent (în româneşte: „nici bătăuş") adică nu trebuie să recurgă la forţa fizică împotriva altei persoane. De pildă, dacă este stăpân, nu trebuie să-şi lovească niciodată slujitorul.

Cuvintele **nu lacom de bani** nu se întâlnesc în unele manuscrise vechi, dar se regăsesc în textul majoritar.[9] Iubirea de bani dă roade rele, atât în biserică, cât şi în lume.

Un presbiter trebuie să fie **blând**, căci în lucrarea din cadrul bisericii va trebui să aibă multă răbdare şi să ştie să cedeze.

Apoi el nu trebuie să se certe, să nu fie arţăgos şi să nu polemizeze pentru cel mai mic lucru. Nu trebuie să insiste să i se facă pe plac. Nu trebuie să ţină morţiş la drepturile lui, ci să fie calm, plăcut şi cu stăpânire de sine.

Un episcop **nu** trebuie să fie **lacom**, adică nu trebuie să iubească banii. El are în vedere viaţa spirituală a copiilor lui Dumnezeu. Prin urmare, el va refuza să se lase abătut de la misiunea sa prin dorinţe puternice pentru lucruri materiale.

3:4 Pentru a primi recunoaşterea de supraveghetor, un bărbat trebuie să ştie cum **să-şi conducă bine casa şi să-şi ţină copiii în supunere**. Această cerinţă este valabilă atâta timp cât copiii săi trăiesc sub acelaşi acoperiş. După ce au plecat însă de acasă, întemeindu-şi propria familie, nu mai există aceleaşi condiţii de a manifesta această ascultare. Dacă un om va şti să-şi conducă bine casa, el va evita extremele: fie o asprime prea mare, fie un grad prea mare de îngăduinţă.

3:5 Argumentul de aici nu necesită nici o explicaţie suplimentară, fiind pe înţelesul tuturor. Căci dacă un om nu va demonstra capacitatea de a-şi conduce bine casa, cum poate să i se încredinţeze sarcina de a îngriji de biserica lui Dumnezeu? În familia sa, omul respectiv va avea sub îndrumarea sa un număr relativ mic de persoane, care sunt înrudite cu el, majoritatea fiind mai tinere decât el. Pe de altă parte, în biserică el va avea de a face cu un număr mult mai mare de persoane, cu o mai mare diversitate de temperamente. Este evident că dacă un om nu este în stare să-şi exercite conducerea într-o sferă relativ mică, nu posedă calităţile de a conduce nici în sfera mai mare.

Versetul 5 este important pentru că defineşte lucrarea unui presbiter: de a îngriji de biserica lui Dumnezeu. Observaţi că nu se spune: „de a conduce" biserica lui Dumnezeu. Un presbiter nu este un despot, nici măcar unul „luminat", ci un om care îi îndrumă pe copiii lui Dumnezeu cum îşi îndrumă un păstor oile.

Singurul loc unde apare din nou sintagma „a avea grijă de" în NT este în istoria Bunului Samaritean (Luca 10:34). Căci bunul samaritean a dat dovadă de aceeaşi grijă

plină de compasiune față de cel căzut între tâlhari de care trebuie să dea dovadă și presbiterul care îngrijește de biserica lui Dumnezeu.

3:6 Să nu fie întors la Dumnezeu de curând. Un convertit recent, o persoană tânără în credință nu întrunește calitățile de a fi un episcop, întrucât această lucrare necesită experiență și pricepere în credință. Există pericolul ca un novice să se umfle de mândrie și să cadă în osânda diavolului. Prin „osânda (sau vina) diavolului" nu se înțelege judecata pe care ar aduce-o Satan asupra unui om, ci judecata care a căzut asupra Satanei însuși, datorită mândriei sale. El a dorit să aibă parte de o poziție înaltă, pentru care nu era calificat și, ca urmare, a fost coborât.

3:7 Un episcop este un om care trebuie **să aibă și o bună mărturie din partea** comunității. Prin „cei din afară" se înțelege vecinii nemântuiți. Fără această mărturie bună, el va deveni supus acuzațiilor oamenilor și cursei diavolului. Acuzațiile ar putea veni din partea credincioșilor și a necredincioșilor. **Cursa diavolului** este cursa pe care Satan o întinde celor care nu trăiesc în concordanță cu mărturia pe care o dau. Când i-a prins în această cursă, el îi face de râs, îi supune batjocurii și disprețului.

3:8 Apostolul trece acum de la episcopi la **diaconi**. În NT nu este altceva decât unul care slujește. În general se înțelege că un diacon este unul care are grijă de treburile vremelnice ale bisericii locale, pe când episcopii se ocupă de viața spirituală a bisericii. Acest mod de înțelegere a îndatoririlor diaconilor decurge din Fapte 6:1-5, unde au fost numiți oameni care să se ocupe de distribuirea zilnică a banilor către văduvele din biserică. În realitate, în textul acela nu apare termenul „diacon", ci doar forma verbală, în versetul 2: „Nu este potrivit pentru noi să lăsăm cuvântul lui Dumnezeu ca să servim (textual: „să diaconim") la mese."

Calitățile pe care trebuie să le întrunească **diaconii** sunt foarte asemănătoare cu cele ale episcopilor, deși nu tot atât de exigente. O deosebire importantă este faptul că unui diacon nu i se cere să fie în stare să-i învețe pe alții.

Diaconii de asemenea să fie cinstiți, demni și vrednici de respect; **nu cu două fețe,** adică să nu prezinte același fapt în mai multe variante, în funcție de persoana căreia i se adresează. Ei trebuie să fie consecvenți.

Nu băutori de mult vin. Noul Testament nu interzice consumul de vin în scopuri medicale sau ca băutură în acele țări în care apa potabilă este poluată. Totuși, deși consumul moderat de vin este îngăduit, creștinul trebuie să țină seama și de mărturia pe care ar da-o în această privință. Deși în unele țări este posibil ca un creștin să bea vin fără ca mărturia lui să fie afectată, în alte țări necredincioșii din jurul lui s-ar potiçni dacă l-ar vedea pe un creștin bând vin. În acest caz, deși ar fi perfect legal pentru creștin să consume vin, nu ar fi și înțelept!

Diaconii nu trebuie să fie lacomi de bani. Cum am arătat, una din funcțiile unui diacon ar putea fi aceea de a mânui fondurile bisericii locale — ceea ce înseamnă că ar fi foarte expus la ispită, mai ales dacă acel om are deja în el lăcomia banilor. Iuda nu a fost ultimul casier care L-a trădat pe Domnul său, din dragostea sa pentru bani!

3:9 Diaconii trebuie să **păstreze taina credinței într-o conștiință curată.** Asta înseamnă că ei trebuie să fie sănătoși, atât în doctrină, cât și în viața pe care o trăiesc. Nu e de ajuns să cunoască adevărul, ci mai trebuie să-l și trăiască în viața de toate zilele. **Taina credinței** se referă la **credința** creștină. Multe din doctrinele creștinismului au fost ținute secrete în perioada Vechiului Testament, fiind descoperite apoi prin apostolii și profeții Noului Testament. De aceea se întrebuințează aici cuvântul **tainã**.

3:10 Diaconii trebuie **să fie puși la probă mai întâi,** ca în cazul presbiterilor. Asta înseamnă că ei trebuie să fie observați o perioadă de timp, poate chiar să li se încredințeze anumite responsabilități minore în cadrul bisericii locale. Apoi, pe măsură ce se vor dovedi vrednici de încredere și credincioși, ei vor putea fi avansați, dându-li-se responsabilități mai mari. **Abia atunci vor sluji ca diaconi.** Ca în cazul episcopilor, accentul nu se pune atât de mult asupra poziției ecleziastice, cât asupra slujirii Domnului și a copiilor Săi.

Ori de câte ori un om a fost **fără vină** în viața sa personală și în viața publică, i se va putea încredința slujirea de diacon. **Fără vină** se referă aici îndeosebi la calitățile deja menționate.

În acest punct poate că nu ar strica să amintim câțiva dintre oamenii care ar putea fi considerați pentru slujirea de diaconi în biserica locală. Casierul este unul, apoi secretarul bisericii, apoi directorul școlii duminicale și apoi ușierii.

3:11 Versetul acesta se referă, după câte se pare, la **soţiile** diaconilor sau la soţiile episcopilor şi diaconilor. **Soţiile** celor cărora li se încredinţează responsabilităţi în biserică trebuie să fie, negreşit, femei integre, cu o frumoasă mărturie creştină, care să vină în ajutorul soţilor lor în importanta lucrare pe care o desfăşoară aceştia.

Dar termenul tradus prin „soţii" ar putea fi tradus şi prin „femei" — ceea ce ar putea da naştere interpretării conform căreia şi femeile pot sluji ca diaconi sau diaconiţe. Existau, într-adevăr, asemenea femei în biserica primară, vezi Romani 16:1, unde Fibia este denumită slujitoare (acelaşi termen ca cel tradus prin „diacon") a bisericii din Chencrea.[10] Ne putem forma o idee despre tipul de slujire al acestor femei în cadrul bisericii citind textul de la Romani 16:2, unde Pavel spune despre Fibia că „a fost de ajutor multora şi mie însumi".

Indiferent care interpretare o acceptăm, femeile acestea trebuie să fie **serioase**, demne şi sobre; **nedefăimătoare**, adică să nu-şi petreacă timpul bârfind sau transmiţând zvonuri şi relatări neadevărate şi răutăcioase, menite să facă rău altora. Ele trebuie să fie **cumpătate**, dând dovadă de stăpânire de sine şi reţinere.

În fine, ele trebuie să fie **credincioase în toate**. Asta ar însemna că trebuie să fie credincioase nu numai credinţei creştine, ci şi femei vrednice de încredere, loiale, pe care te poţi bizui. Ele trebuie să dea dovadă de discreţie, să ştie să ţină secretele personale şi ale familiei.

3:12 Apostolul revine acum la tema **diaconilor**. Mai întâi el precizează că ei trebuie să fie **soţi ai unei singure soţii**. Această sintagmă a fost interpretată în diverse feluri, în legătură cu versetul 2 din acest capitol. E de ajuns să spunem aici că, asemenea episcopilor, şi diaconii trebuie să fie ireproşabili în viaţa lor de căsnicie.

Şi ei trebuie **să-şi conducă bine copiii şi casele lor**. Noul Testament consideră eşecul de a face acest lucru drept un defect al caracterului creştin. Asta nu înseamnă că bărbaţii trebuie să fi autocraţi sau dictatori, ci aceea că **copiii lor** trebuie să fie ascultători şi să aducă mărturie adevărului.

3:13 Propoziţia: **cei ce servesc bine dobândesc un loc de cinste şi o mare îndrăzneală în credinţa care este în Cristos Isus** este minunat ilustrată în cazul lui Filip şi al lui Ştefan. La Fapte 6:5 aceşti bărbaţi se află printre cei şapte diaconi numiţi. Lucrarea încredinţată lor a fost distribuirea banilor la văduvele din biserică. Pe măsură ce ei au dovedit credincioşie în îndeplinirea acestor îndatoriri, se pare că Duhul lui Dumnezeu i-a avansat în sfere superioare de slujire; căci, mai târziu în cartea Faptelor Apostolilor, îl găsim pe Filip slujind ca evanghelist iar pe Ştefan slujind ca învăţător. După ce au slujit bine ca diaconi, ei au fost promovaţi şi li s-a dat o poziţie înaltă în ochii bisericii locale. O persoană care îşi aduce cu credincioşie la îndeplinire sarcina încredinţată, chiar în chestiuni mici, curând va ajunge să fie respectat şi stimat pentru vrednicia şi devotamentul său.

În plus, Filip şi Ştefan au primit o mare îndrăzneală în credinţa care este în Cristos Isus. Asta înseamnă negreşit că ei au primit o mare libertate de a-L mărturisi pe Cristos, prin învăţătura dată altora şi prin rugăciune — aşa cum reiese foarte clar din remarcabila cuvântare ţinută de Ştefan înainte de a fi martirizat.

D. Referitor la conduita în biserică (3:14-16)

3:14 Apostolul a scris cuvintele de mai sus în speranţa revederii grabnice a lui Timotei. **Aceste lucruri** se referă, probabil, nu numai la cele precedente, ci şi la cele următoare.

3:15 Pavel a recunoscut posibilitatea că va **întârzia** sau chiar că nu va ajunge deloc la Efes. În fapt, nu ştim dacă a reuşit să i se alăture lui Timotei la Efes. Şi astfel dacă va mai trebui să întârzie, apostolul vrea ca Timotei să ştie cum trebuie să se comporte credincioşii în casa lui Dumnezeu.

În versetele precedente, Pavel a descris cum trebuie să se comporte episcopii, diaconii şi soţiile lor. Acum el explică cum trebuie să se comporte creştinii în general în casa lui Dumnezeu.

Casa lui Dumnezeu este definită aici drept **biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul şi temelia adevărului**. În VT, Dumnezeu a locuit în tabernacol (cortul din pustiu) şi în templu, dar în NT, El locuieşte în **biserică**, care este numită **biserica Dumnezeului celui viu** — în contrast izbitor cu un templu, în care s-ar afla nişte idoli fără viaţă.

Biserica este numită **stâlpul şi temelia adevărului**. Un stâlp se folosea nu numai pentru susţinerea unei clădiri, ci, fiind aşezat în piaţe, avea rolul de afişier, de proclamator. Biserica este unitatea de pe pământ pe care a ales-o Dumnezeu pentru a proclama şi

a desfăşura **adevărul** Său. De asemenea, este **temelia adevărului**, adică fundaţia pe care se sprijină clădirea. Este o imagine a bisericii, căreia i s-a încredinţat apărarea şi susţinerea adevărului lui Dumnezeu.

3:16 Acesta e un verset dificil. Una din dificultăţi constă în a discerne care e legătura sa cu cel dinainte. Unii spun că aici am avea chintesenţa adevărului, potrivit căruia biserica este stâlpul şi temelia (v. 15). Alţii spun că versetul acesta ne înfăţişează pilda şi puterea de evlavie despre care Pavel spune că este o parte integrantă din comportamentul corespunzător în casa lui Dumnezeu. Iată ce a spus J. N. Darby:

> [Versetul] acesta este citat şi interpretat de unii ca şi când s-ar referi la taina Dumnezeirii sau la taina Persoanei lui Cristos. Dar este taina evlaviei sau secretul prin care se produce orice formă de adevărată evlavie — izvorul divin a tot ce se poate numi pioşenie în om... Evlavia izvorăşte din cunoaşterea încarnării, morţii, învierii şi înălţării Domnului Isus Cristos... Aşa Îl cunoaştem pe Dumnezeu; şi din rămânerea necurmată în această cunoaştere decurge evlavia.[11]

Când Pavel spune că **taina evlaviei** este **mare**, el nu înţelege prin aceasta că este foarte misterioasă, ci că adevărul necunoscut înainte, despre Persoana şi lucrarea Domnului Isus este foarte minunat şi încântător.

Dumnezeu[12] **S-a arătat în trup** se referă la Domnul Isus şi în special la Încarnarea Sa. Adevărata **evlavie** s-a arătat în trup pentru prima oară atunci când Mântuitorul S-a născut ca un copilaş în ieslea Betleemului.

Se înţelege oare prin sintagma: **îndreptăţit în Duhul** „îndreptăţit în propriul Său duh"? sau „îndreptăţit de către Duhul Sfânt"? Noi credem că varianta a doua este cea valabilă. El a fost justificat de **Duhul** Sfânt al lui Dumnezeu la botezul Său (Mat. 3:15-17), la schimbarea la faţă (Mat. 17:5), la învierea Sa (Rom. 1:3, 4) şi la înălţarea Sa la cer (Ioan 16:10).

Domnul Isus a fost **văzut de îngeri** la naşterea Sa, la ispitirea Sa, în agonia Sa din grădina Ghetsimane, la înviere şi la înălţare.

Începând din ziua de Rusalii, el a fost **vestit printre Neamuri**. Vestirea i-a cuprins nu numai pe iudei, ci şi pe oamenii din cele mai îndepărtate colţuri ale pământului.

Crezut în lume descrie faptul că unii, din aproape orice trib sau naţiune, şi-au pus încrederea în Domnul Isus. Nu se spune: „crezut *de* lume." Deşi vestirea a avut un caracter mondial, primirea mesajului a fost doar parţială.

Primit în slavă este interpretat de majoritatea ca însemnând Înălţarea Sa la cer după încheierea lucrării de răscumpărare, referindu-se şi la actuala Sa poziţie. Vincent scoate în evidenţă că (în textul englez, n.tr.) se spune „*received up in* (deci nu *into*) glory." Deci sensul e că a fost primit cu toate împrejurările care însoţesc o atare primire, cu toată pompa şi maiestatea, ca pe cel mai victorios dintre generali."

Unii imprimă acestei liste de evenimente o ordine cronologică. De pildă, ei spun că **arătat în trup** s-ar referi la încarnare; **îndreptăţit în Duhul** e văzută ca o referire la moartea, îngroparea şi învierea lui Cristos; **văzut de îngeri** descrie înălţarea Sa la cer; **vestit între Neamuri** şi **crezut în lume** se referă la acea zi din viitor când vor fi adunaţi toţi cei răscumpăraţi ai Săi, atât cei înviaţi din morţi, cât şi cei aflaţi în viaţă atunci, pentru a fi primiţi cu El în slavă. Abia atunci se va împlini **taina evlaviei**, conform acestei păreri.

Dar noi nu vedem de ce trebuie puse evenimentele într-o ordine cronologică anumită. Unii cred că în acest verset avem un fragment al unui imn creştin din era primară. Dacă aşa stau lucrurile, acesta seamănă mult cu cântarea din vremea noastră: „One Day" (Într-o zi):

Living, He loved me; dying He saved me;
Buried, He carried my sins far away;
Rising, He justified freely forever:
One day He's coming — oh, glorious day!
— Charles H. Marsh

(Trăind, El m-a iubit; murind, m-a mântuit;
Îngropat, El mi-a luat pe veci păcatele;
Înviind, El m-a îndreptăţit pe veci;
Într-o zi El va veni — o, ce zi glorioasă va fi!)

APOSTAZIA DIN BISERICĂ (4:1-16)

A. Prevenire cu privire la pericolul iminenţei apostaziei (4:1-5)

4:1 Două ar fi modurile în care **Duhul spune lămurit**. Mai întâi, ceea ce urmează să spună Pavel i-a fost dat prin revelaţie divină. Dar, într-un sens mai larg, ni se spune că de la un capăt la altul al Scripturii, şi în special în NT, ni se spune **lămurit** că **vremurile de pe urmă** se vor caracteriza printr-o îndepărtare de la credinţă.

Vremurile de pe urmă înseamnă perioade de timp ulterioare momentului când a

scris apostolul aceste cuvinte.

Unii se vor depărta de la credinţă. Cuvântul **unii** este caracteristic pentru 1 Timotei, în sensul că ceea ce era o minoritate în 1 Timotei devine o majoritate în 2 Timotei. Faptul că aceşti oameni **se depărtează** sau se leapădă de la credinţă nu înseamnă că au fost mântuiţi, cu adevărat, ci doar că au făcut o mărturie fără acoperire că sunt creştini. Ei aveau cunoştinţe despre Domnul Isus Cristos şi li se spusese că El este singurul Mântuitor. Ei au pretins un timp că Îl urmează, dar apoi au apostaziat de la credinţă.

Nu putem citi acest fragment fără să ne gândim la îngrijorătoarea amploare pe care au luat-o în ultimul timp cultele deraiate. Aici, în acest verset, ni se descrie foarte exact răspândirea acestor sisteme religioase false. O mare parte din membrii acestora sunt persoane ce făceau parte anterior din biserici aşa-zise creştine. Poate că aceste biserici au fost cândva sănătoase în credinţă, dar mai târziu s-au îndepărtat, alunecând în terenul evangheliei sociale. Au venit propagandiştii cultelor deraiate, oferind un mesaj „mai pozitiv", şi îndată aceşti creştini „doar cu numele" au căzut în plasa lor.

Ei erau dispuşi să dea ascultare duhurilor înşelătoare şi învăţăturilor demonilor. Prin **duhuri înşelătoare** se înţelege aici, în mod figurat, învăţătorii falşi, umpluţi de duhuri rele, care îi derutau şi amăgeau pe cei neveghetori. **Învăţăturile demonilor** nu înseamnă învăţăturile *despre* demoni, ci chiar învăţăturile inspirate *de către* demoni, care îşi au originea în lumea demonilor.

4:2 Termenul **făţărnicie** sugerează ideea unei măşti, fiind o descriere foarte reală a membrilor cultelor deraiate, căci ei încearcă să-şi ascundă identitatea. Ei nu vor ca oamenii să ştie cu ce sistem se identifică ei. În plus, ei fac uz de termeni biblici şi cântă cântece creştine. Aşadar, nu sunt doar făţarnici, ci şi mincinoşi. Învăţătura lor nu este după adevărul cuvântului lui Dumnezeu şi ei ştiu lucrul acesta, înşelându-i cu bună ştiinţă pe oameni.

Conştiinţa lor este însemnată cu fierul roşu. Poate că în trecutul vieţii lor, conştiinţa lor fusese sensibilă, dar ei şi-au suprimat-o de atâtea ori şi au păcătuit atât de des împotriva luminii, încât conştiinţa lor a devenit între timp insensibilă şi de-a dreptul împietrită. Acum ei nu mai au scrupule când vine vorba de contrazicerea cuvântului lui Dumnezeu şi propagarea unor învăţături despre care ei ştiu bine că sunt neadevărate.

4:3 Două doctrine ale demonilor ne sunt prezentate acum. Prima este învăţătura potrivit căreia ar fi greşit ca cineva să se căsătorească. Aceasta este însă în directă contradicţie cu cuvântul lui Dumnezeu. Căci Dumnezeu Însuşi a instituit căsătoria, făcând acest lucru înainte de a fi pătruns păcatul în lume. Nu este nici un lucru nesfânt în privinţa căsătoriei. Iar când învăţătorii falşi interzic căsătoria, ei atacă pe faţă ceea ce Dumnezeu a rânduit.

O ilustrare a acestei învăţături este legea prin care li se interzice unor preoţi şi călugăriţe să se căsătorească. Dar, în mod şi mai direct, acest verset se referă la învăţătura spiritiştilor, numită afinitatea spirituală, prin care, conform lui A. J. Pollock, „legătura căsniciei este luată în derâdere şi, în termeni practici, bărbaţi şi femei sunt seduşi de la partenerii lor legitimi, formând legături nesfinte şi nelegitime cu aşa-numite afinităţi spirituale." Am putea aminti şi atitudinea cultului Ştiinţa Creştină faţă de căsătorie. Iată ce a scris Doamna Eddy, femeie de trei ori căsătorită:

> Până nu se învaţă că Dumnezeu este Tatăl tuturor, căsătoria va continua... Matrimonia, care era cândva un fapt fix între noi, trebuie să-şi piardă actuala aderenţă.[13]

A doua învăţătură a demonilor este abţinerea de la anumite alimente. O atare învăţătură e întâlnită în rândurile spiritiştilor, care pretind că prin consumul de carne animală s-ar împiedica contactarea spiritelor. De asemenea, teosofii şi hinduşii se opun cu groază oricărei sacrificări de orice fel, pentru că ei cred că sufletul unui om ar putea reveni pe pământ, sub forma unor animale sau alte creaturi.

Pronumele **care** se referă la căsătorie şi la bucate. Ambele au fost create de Dumnezeu şi trebuie să ne împărtăşim din ele cu mulţumiri. El nu le-a rânduit doar pentru cei nenăscuţi din nou, ci şi pentru cei care cred şi cunosc adevărul.

4:4 Orice făptură (sau creaţie) **a lui Dumnezeu este bună.** Atât hrana, cât şi căsnicia au fost create de Dumnezeu şi **nu sunt de lepădat... dacă se iau cu mulţumiri.** El a instituit căsătoria pentru propagarea vieţii umane (vezi Gen. 1:28) iar hrana pentru întreţinerea vieţii (Gen. 9:3).

4:5 Cuvântul lui Dumnezeu pune deoparte atât hrana, cât şi căsătoria pentru folosul omului. Hrana este astfel **sfinţită** la

Geneza 9:3; Marcu 7:19; Fapte 10:14, 15; şi 1 Corinteni 10:25, 26. Căsnicia este pusă deoparte la 1 Corinteni 7 şi Evrei 13:4.

Ele sunt **sfinţite** prin **rugăciune**. Înainte de a gusta dintr-o mâncare, noi trebuie să ne plecăm capul şi să mulţumim pentru hrană (vezi Mat. 14:19; Fapte 27:35). Prin acest act noi Îl rugăm pe Domnul să sfinţească hrana, ca ea să întărească trupul nostru, pentru ca noi să putem să-L slujim şi mai acceptabil. Înainte de a păşi în căsnicie, noi trebuie să ne rugăm ca Dumnezeu să binecuvânteze unirea aceasta spre slava Lui, pentru binecuvântarea altora şi pentru binele miresei şi al mirelui.

Este o bună mărturie pentru creştini să mulţumească la masă atunci când sunt în prezenţa celor nemântuiţi. Această binecuvântare nu trebuie să fie „de paradă" sau lungă, dar nici nu trebuie să ascundă faptul că îi aducem mulţumiri lui Dumnezeu pentru hrana ce urmează s-o mâncăm.

B. Îndrumări pozitive, în lumina iminenţei apostaziei (4:6-16)

4:6 Instruindu-i pe fraţi cu privire la aceste lucruri menţionate în versetele 1-5, Timotei va fi un bun slujitor al lui Isus Cristos. Cum am arătat deja, termenul *minister* (din versiunea engleză, n.tr.) înseamnă „slujitor". El va fi un slujitor, **hrănit cu cuvintele credinţei şi ale bunei învăţături**, pe care el le-a urmat până în acel moment.

4:7 În această secţiune, Pavel vede în slujirea creştină o formă de întrecere atletică. În versetul 6, el s-a referit la regimul alimentar corespunzător pe care trebuie să-l aibă cel ce Îl slujeşte pe Cristos — nevoia de a se hrăni cu cuvintele credinţei şi ale doctrinei bune. În versetul 7, el aminteşte **exerciţiul** (în românește: „deprinde-te") a cărui ţintă este **evlavia**.

Apostolul îl sfătuieşte pe Timotei să respingă basmele lumeşti şi bătrâneşti. El nu trebuie să le combată sau să-şi irosească timpul cu acestea. Mai degrabă el trebuie să le dispreţuiască şi să le respingă. Termenul „basme lumeşti şi bătrâneşti" ne duce cu gândul la religia Ştiinţa Creştină, care a fost întemeiată de o femeie şi care pare să prindă în special la femeile în vârstă, propovăduind nişte basme, mai degrabă decât adevărul.

În loc să-şi irosească timpul cu mituri şi basme, el trebuie să se deprindă (să facă exerciţii) în vederea evlaviei. În aceste exerciţii sunt cuprinse studirea Bibliei, rugăciunea, meditaţia şi mărturisirea lui Cristos la alţii. Stock spune: „Evlavia nu se poate căpăta din întâmplare, căci curentul tendinţei este împotriva noastră." Trebuie deci **să ne deprindem**, să depunem eforturi.

4:8 Aici se face un contrast între două feluri de **exerciţii**. Exerciţiul fizic îşi are însemnătatea sa, dar aceasta este limitată şi de scurtă durată. Pe de altă parte, evlavia este bună pentru duhul, sufletul şi trupul omului şi nu numai pentru perioada cât trăim în timp, ci pentru întreaga veşnicie. Cât priveşte viaţa aceasta, evlavia ne dăruieşte cea mai mare bucurie, iar în ce priveşte viaţa viitoare, evlavia ne dă făgăduinţa unei răsplăţi minunate şi capacitatea de a ne bucura de gloriile cerului.

4:9 În general cercetătorii sunt de acord că acest verset se referă la pasajul anterior despre evlavie. Faptul că evlavia este de o valoare mare şi eternă este **adevărat şi cu totul demn de primit**. Este a treia afirmaţie care începe cu cuvintele: **adevărat şi cu totul demn de primit** în această epistolă.

4:10 Căci în acest scop trudim şi suferim ocară.[14] Scopul menţionat aici este viaţa de evlavie. Pavel afirmă că acesta e ţelul mare spre care îşi concentrează el toate eforturile sale. Acest scop nu pare îmbietor pentru necredincioşi. Dar creştinul vede dincolo de lucrurile trecătoare ale acestei lumi, punându-şi nădejdea în **Dumnezeul Cel viu.** Nădejdea aceasta nu ne va dezamăgi niciodată, pentru însuşi faptul că El este **Dumnezeul Cel viu, care este Mântuitorul tuturor oamenilor, în special al celor care cred. Dumnezeu** este **Mântuitorul tuturor oamenilor** în sensul că El îi păstrează în viaţă, purtându-le zilnic de grijă. Dar El este şi Mântuitorul tuturor oamenilor în sensul arătat anterior — anume că a avut grijă să pună la dispoziţia tuturor oamenilor mântuirea Sa. El este mântuitorul celor care cred în mod special, pentru că ei şi-au însuşit mântuirea pe care a pus-o El la dispoziţie. Am putea spune că El este Mântuitorul potenţial al tuturor oamenilor şi Mântuitorul real al celor care cred.

4:11 Lucrurile acestea se referă probabil la ceea ce a spus Pavel în versetele 6-10. Timotei are datoria să **poruncească şi să înveţe** aceste precepte, aducându-le mereu înaintea copiilor lui Dumnezeu.

4:12 Când a fost redactată această scrisoare, Timotei avea probabil între treizeci şi treizeci şi cinci de ani. În contrast cu unii din bătrânii adunării din Efes, el era un om tânăr. De aceea şi spune Pavel în acest punct:

„Nimeni să nu-ţi dispreţuiască tinereţea." Asta nu înseamnă că Timotei trebuie să se aşeze pe sine pe un piedestal şi să se considere imun la critici. Mai degrabă, el nu trebuie să dea nimănui prilejul de a-l condamna. Fiind **un model pentru credincioşi**, el va evita posibilitatea unor critici îndreptăţite.

În vorbire se referă la conversaţiile lui Timotei. Vorbirea lui Timotei trebuie să fie întotdeauna de aşa natură încât să-l identifice ca pe un copil al lui Dumnezeu. Nu numai că el trebuie să evite rostirea unor cuvinte clar interzise, ci chiar şi pe cele care, dacă nu sunt interzise, atunci ele nici nu îi edifică pe cei ce le ascultă.

În purtare se referă la întreaga comportare a sa. Nimic din purtarea sa nu trebuie să aducă ocară numelui lui Cristos.

În dragoste sugerează că **dragostea** trebuie să fi motivul de la baza oricăror acţiuni, precum şi duhul în care sunt desfăşurate aceste acţiuni şi ţelul spre care se îndreaptă ele.

În duh lipseşte din cele mai multe versiuni şi comentarii moderne, care urmează textul critic. Dar cuvintele apar în textele majoritare şi tradiţionale. Guy King deplânge faptul că *entuziasmul*, capacitatea lui de a pătrunde sensul profund al sintagmei, este o:

> ...calitate ce, în mod paradoxal, lipseşte din profilul multor creştini. O, pentru un meci de fotbal, ei vor avea entuziasm cât vrei, sau pentru o campanie electorală, dar nu şi pentru slujirea lui DUMNEZEU. Ce minunat este entuziasmul scientologilor, al martorilor lui Iehova, al comuniştilor — entuziasm care ar trebui să ne facă să ne ruşinăm, că nu-l posedăm. O, de ne-ar da Domnul din nou zelul înflăcărat ce cuprindea odinioară biserica! Acel duh de căldură îi va fi o mare îmbărbătare lui Timotei, în lucrarea sa de consolidare a poziţiei şi de înaintare a liniei.[15]

În credinţă înseamnă probabil „în credincioşie", transmiţând ideea de probitate şi statornicie.

Curăţia trebuie să caracterizeze nu numai faptele sale, ci şi motivele care stau la baza acestor fapte.

4:13 Versetul acesta se referă probabil la biserica locală, mai degrabă decât la viaţa personală a lui Timotei. El trebuie să dea atenţie citirii publice a Scripturii, îndemnării şi doctrinei (sau învăţăturii). Există aici o anumită ordine care trebuie respectată. Mai întâi de toate, Pavel subliniază citirea publică a Cuvântului lui Dumnezeu. Lucrul acesta era deosebit de necesar, având în vedere faptul că distribuirea Scripturii se făcea foarte anevoie. Foarte puţini oameni aveau un exemplar al cuvântului. După citirea Scripturii, Timotei trebuia să-i îndemne pe credincioşi pe baza celor citite şi apoi trebuia să-i înveţe marile adevăruri ale cuvântului lui Dumnezeu. Versetul acesta ne aminteşte de Neemia 8 şi în special de versetul 8 din acel capitol: „Astfel ei au citit tare şi clar din cartea Legii lui Dumnezeu şi i-au dat sensul, ca să-i facă să înţeleagă citirea."

Dar nu trebuie să omitem din acest verset şi citirea şi închinarea personală — devoţiunile. Înainte ca Timotei să-i poată îndemna şi învăţa din cuvântul lui Dumnezeu pe alţii, el trebuie să facă în aşa fel încât Cuvântul să fie o realitate în primul rând în viaţa sa.

4:14 Nu ni se spune ce **dar** i s-a dat lui Timotei — de evanghelist, de pastor sau de învăţător. Dar tonul general al acestor epistole ne face să credem că ar fi fost vorba de darul de pastor şi învăţător. Ştim însă că... **darul...** i s-a dat **prin profeţie cu punerea mâinilor de către ceata bătrânilor.** Mai întâi de toate, i s-a dat împreună cu sau printr-o profeţie. Asta înseamnă că un profet din biserica locală s-a ridicat la un moment dat şi a anunţat că Duhul lui Dumnezeu i-a dăruit lui Timotei **un dar**. Nu profetul i-a dăruit acest dar, ci doar l-a făcut cunoscut. Aceasta a fost însoţită de **punerea mâinilor de către ceata bătrânilor.** Din nou vrem să subliniem că presbiterii sau bătrânii nu au avut în ei înşişi puterea de a-l înzestra pe Timotei cu acest dar. Mai degrabă, punându-şi mâinile peste el, ei au semnificat astfel recunoaşterea publică a ceea ce Duhul Sfânt deja săvârşise.

Procesul aceste poate fi văzut la Fapte 13. În versetul 2, Duhul Sfânt i-a ales pe Barnaba şi pe Saul pentru o anumită lucrare. Poate că au primit cuvântul printr-un profet. Apoi fraţii din localitate au postit şi s-au rugat, punându-şi mâinile peste Barnaba şi Saul, după care i-au trimis în misiune (v. 3).

Aceeaşi metodă este urmată şi în zilele noastre, de multe comunităţi creştine. Când bătrânii din biserică devin conştienţi că un om are un dar de la Duhul Sfânt, ei îl recomandă pe acel om, îl încredinţează lucrării Domnului, semnificând astfel încrederea lor în el şi recunoaşterea faptului că Duhul Sfânt lucrează în viaţa lui. Acea recomandare nu echivalează însă cu înzestrarea sa cu acel dar, ci este doar recunoaşterea faptului că

Duhul lui Dumnezeu a făcut deja această lucrare.

Există o deosebire între ceea ce s-a întâmplat când bătrânii şi-au pus mâinile peste Timotei, cum se arată aici, şi când Pavel şi-a pus mâinile peste Timotei, aşa cum se arată la 2 Timotei 1:6. În primul caz, acţiunea nu a fost deloc oficială, şi darul lui Timotei nu a depins de ea, ci doar a exprimat părtăşia cu el în lucrarea pe care o desfăşura. În cazul al doilea, Pavel a fost realmente canalul apostolic prin care s-a dat darul.

4:15 Cuvintele **Meditează asupra acestor lucruri** ar putea fi traduse şi prin „cultivă" aceste lucruri (sau „Ocupă-te" de ele — versiunea română GBV, n.tr.), aşa cum reiese şi din cuvintele următoare: „consacrăte cu totul lor." Pavel îl încurajează pe Timotei să se dedice fără nici o rezervă şi fără să se lase distras de vreun lucru, lucrării Domnului. El trebuie să fie pe de-a-ntregul dedicat misiunii sale. În felul acesta, înaintarea lui va fi văzută de toţi. Pavel nu doreşte ca Timotei să atingă o culme, în slujrea sa creştină, după care să se lase pe tânjală. Mai degrabă, el doreşte ca Timotei să înainteze totdeauna în lucrurile Domnului.

4:16 Observaţi ordinea: Mai întâi, Timotei trebuie să iasa seama la el însuşi şi apoi la doctrină (învăţătură). Asta subliniază importanţa vieţii personale la orice slujitor al lui Cristos. Dacă viaţa sa nu e în ordine, poate să fie perfect în învăţătură, că nu-i va folosi la nimic. Bine a spus A. W. Pink: „Slujirea devine o cursă şi un rău, dacă o lăsăm să scoată treptat din viaţa noastră închinarea şi cultivarea vieţii spirituale proprii."

Stăruind în lucrurile despre care a scris Pavel, adică citirea, îndemnul şi instruirea, Timotei se va salva şi pe sine şi pe cei ce-l ascultă. Cuvântul „a salva" de aici nu are nimic de a face cu mântuirea sufletului. Capitolul a început cu o descriere a învăţătorilor falşi care făceau ravagii în rândurile copiilor lui Dumnezeu. Pavel îi spune lui Timotei că prin aderarea statornică la o viaţă de evlavie şi la cuvântul lui Dumnezeu, el se va salva pe sine de aceşti învăţători falşi şi-i va scăpa şi pe ascultătorii săi de aceşti învăţători falşi.

V. INSTRUCŢIUNI CONCRETE PRIVITOARE LA DIVERSELE CATEGORII DE CREDINCIOŞI (5:1-6:2)

A. Diverse grupe de vârstă (5:1, 2).

5:1 Versetul acesta ne prezintă învăţăturile adresate lui Timotei cu privire la comportamentul pe care trebuie să-l aibă faţă de membrii familiei creştine, în mijlocul cărora avea să lucreze. Fiind mai tânăr şi poate mai agresiv, Timotei ar fi putut fi ispitit să dea dovadă de impacienţă şi resentimente faţă de unii bărbaţi **mai în vârstă**; de aici îndemnul ce i se adresează să nu mustre cu asprime un om mai în vârstă, ci să-l sfătuiască aşa cum ar sfătui un tată. Cu alte cuvinte, nu s-ar cădea ca el, fiind mai tânăr, să atace verbal o atare persoană.

Mai exista pericolul ca acest tânăr slujitor al lui Cristos să dea dovadă de o atitudine arogantă faţă de **bărbaţii mai tineri**. Prin urmare, Pavel îi spune să-i trateze pe aceşti oameni mai tineri ca pe nişte fraţi, adică să fie ca unul din ei şi să nu adopte o atitudine de dominaţie asupra lor.

5:2 Pe femeile mai vârstnice trebuie să le trateze **ca pe nişte mame**, cu toată demnitatea, dragostea şi respectul ce li se cuvine.

Curăţia trebuie să caracterizeze toate relaţiile sale cu **femeile mai tinere**. Nu numai că trebuie să evite orice purtare evident păcătoasă, ci trebuie să se ferească şi de orice gest indiscret sau comportament care ar putea părea greşit.

B. Văduvele (5:3-16)

5:3 În versetele 3-16 Pavel se ocupă de subiectul **văduvelor** în biserica locală şi de tratamentul ce trebuie să li se acorde.

Mai întâi, biserica trebuie să cinstească pe cele care sunt cu adevărat văduve. A cinsti presupune aici nu numai respectul ce trebuie să li se acorde, ci şi ajutorul financiar. O văduvă adevărată este aceea care nu dispune de alte mijloace de întreţinere, bizuindu-se cu totul pe Domnul, ca El să-i poarte de grijă. Această văduvă nu are rude în viaţă, care să aibă grijă de ea.

5:4, 5 O a doua categorie de **văduve** este cea descrisă în versetul de faţă, alcătuită din cele care au **copii sau nepoţi**. În aceste cazuri, **copiii** trebuie să înveţe să manifeste o evlavie de ordin practic în familie, răsplătind mama (sau bunica) lor pentru tot ceea ce a făcut ea pentru ei. Versetul ne învaţă fără echivoc că **evlavia** începe din **casă**. Ar fi o mărturie foarte proastă pentru credinţa creştină a cuiva, dacă ar face caz de religia sa, când e în public, neglijându-i, în schimb, pe cei de care este legat prin legături de sânge!

Este **acceptabil**[16] [„plăcut"] **înaintea lui Dumnezeu** ca creştinii să aibă grijă de cei dragi ai lor, care sunt lipsiţi de mijloace de

întreţinere. În Efeseni 6:2 apostolul Pavel ne dă această învăţătură limpede: „Cinsteşte pe tatăl şi pe mama ta, care este prima poruncă, însoţită de o făgăduinţă." Cum s-a arătat deja, o **văduvă** adevărată este cea lipsită de resurse financiare, care trebuie să se bizuie pe **Dumnezeu** pentru asigurarea pâinii cea de toate zilele.

5:6, 7 În contrast cu văduva evlavioasă din versetul 5, aici avem văduva **dedată la plăceri**. Nu s-a putut stabili dacă aici este vorba despre o credincioasă adevărată, sau una care doar poartă numele de credincioasă. Noi credem că este vorba despre o creştină autentică — dar recăzută în păcat. Ea este **moartă** în ce priveşte comuniunea cu Dumnezeu sau posibilitatea de a fi folosită de El. Timotei trebuie să le prevină pe aceste văduve, să nu trăiască în **plăceri** şi să-i înveţe pe creştini să aibă grijă de rudele lor şi de cei nevoiaşi.

5:8 Aici este subliniată gravitatea eşecului de a purta de grijă de rudele cuiva şi în special de cei din cercul imediat al familiei. Actul acesta echivalează cu o lepădare de credinţă. Credinţa creştină susţine fără echivoc că adevăraţii credincioşi trebuie să poarte de grijă unii altora. Când un creştin nu se achită de această îndatorire, tăgăduieşte, prin acţiunile sale, înseşi adevărurile propovăduite de creştinism. O atare persoană este într-o stare mai rea decât un necredincios, pentru simplul fapt că mulţi necredincioşi se poartă cu dragoste faţă de rudele lor. În plus, un creştin poate aduce ocară numelui Domnului — ceea ce nu se poate afirma în cazul necredinciosului.

5:9 Din acest verset reiese că în fiecare biserică locală exista un registru cu numele văduvelor aflate în grija bisericii. Pavel precizează că în acest registru nu trebuie trecută nici o văduvă sub vârsta de şaizeci de ani.

Sintagma: **soţia unui singur soţ** ridică aceeaşi problemă ca în cazul similar al episcopilor şi diaconilor. Şi aici au fost propuse interpretări similare cu celălalt caz. Negreşit versetul ne spune că viaţa de căsnicie a acestei văduve trebuie să fi fost ireproşabilă, fără nici o suspiciune de abatere morală.

5:10 Pentru a putea fi trecută în registru, o văduvă trebuie să aibă şi reputaţia de a fi săvârşit **fapte bune** de genul celor care caracterizează un credincios duhovnicesc.

Cuvintele: **dacă a crescut copii** înseamnă, evident, că trebuie să-i fi crescut în aşa manieră încât acest lucru să se reflecte favorabil asupra ei şi a familiei ei creştine. Cu alte cuvinte, nu în creşterea copiilor stă meritul deosebit, ci în creşterea adecvată acordată acestor copii.

Un alt semn distinctiv al văduvei evlavioase este ospitalitatea pe care a dovedit-o faţă de **străini**. De nenumărate ori în NT este pomenită această ospitalitate sau omenire, fiind mereu elogiată ca o trăsătură pe care trebuie s-o aibă creştinii.

Spălarea picioarelor oaspeţilor era datoria sclavilor. Ideea subliniată aici este că văduva a efectuat munci considerate de alţii mai puţin elevate, în folosul fraţilor ei de credinţă. Dar spălarea picioarelor ar mai putea fi interpretată şi în sens duhovnicesc, prin asociere cu spălarea realizată de cuvânt. Nu ar fi vorba aici de o slujbă publică, ci de vizitele efectuate în familii, vestind acolo cuvântul lui Dumnezeu în aşa fel încât credincioşii să fie curăţiţi de întinările contractate în umblarea lor zilnică prin lume.

Ajutorul dat celor strâmtoraţi se referă la acte de milostenie săvârşite în folosul celor bolnavi, întristaţi sau strâmtoraţi.

Aşadar, rezumând, vom spune că pentru a fi trecută pe lista adunării locale, această văduvă trebuie să fi **dat ajutor la orice faptă bună**.

5:11 Avem aici un verset dificil, al cărui sens general pare să fie următorul: În general, ar fi o greşeală să fie trecute **văduvele tinere** în grija bisericii locale. Asta pentru că, datorită tinereţii lor, ele ar dori să se recăsătorească — ceea ce nu ar fi greşit, în sine, dar dorinţa de a se recăsători ar putea deveni atât de puternică uneori încât unele dintre aceste văduve tinere s-ar putea chiar căsători cu necredincioşi. Apostolul numeşte această acţiune: **se ridică împotriva lui Cristos, pentru poftele lor**. Când este pusă în faţa alternativei de a se căsători cu un păgân sau a rămâne necăsătorită din dragoste pentru Cristos şi ascultare de cuvântul Său, văduva tânără tinde, de obicei, să opteze pentru căsătorie — ceea ce ar aduce ocară pentru biserica din localitate, care a întreţinut-o.

5:12 Termenul **condamnare** din acest verset („damnation" în ediţia KJV, deşi în versiunea română acest termen nu apare, n.tr.) nu înseamnă aici pierzare veşnică, ci doar faptul că a ea a fost judecată sau condamnată pentru că şi-a călcat credinţa dintâi. Cândva ea mărturisea o loialitate şi un profund devotament pentru Domnul Isus Cristos, dar acum, când se iveşte prilejul de a se căsători cu un bărbat care nu-L iubeşte pe Cristos, ea îşi uită jurămintele pe care le-a

făcut la început lui Cristos, ducându-se după un necredincios şi fiind astfel necredincioasă faţă de Mirele Ceresc.

Pavel nu critică văduvele tinere pentru faptul că se căsătoresc. În fapt, el le îndeamnă să se căsătorească (v. 14). Obiecţia lui Pavel e îndreptată asupra declinului lor spiritual, faptului că au renunţat la principiile divine, pentru a obţine un soţ.

5:13 Dacă biserica locală şi-ar asuma deplina responsabilitate financiară pentru văduvele mai tinere, asta ar putea să le încurajeze să fie leneşe, împreună cu toate relele care decurg din aceasta. În loc să-şi vadă de responsabilităţile lor, ele ar putea deveni bârfitoare, amestecându-se în toate şi ocupându-se cu lucruri care nu le privesc. Nici o acţiune întreprinsă de biserica locală nu are voie să încurajeze asemenea comportament, întrucât, aşa cum am arătat deja, aceasta ar afecta negativ mărturia creştină.

5:14 Prin urmare, Pavel afirmă că, în general, este preferabil ca văduvele mai tinere să se căsătorească, să aibă copii şi să îngrijească de căminul lor creştin, în chip ireproşabil. Desigur, Pavel şi-a dat seama că nu întotdeauna va fi posibil ca toate văduvele tinere să se recăsătorească, în primul rând pentru că iniţiativa în această chestiune trebuie să aparţină bărbatului. Însă el afirmă aici principiul general care trebuie urmat ori de câte ori este posibil.

Potrivnicul, adică Satan, este mereu în căutarea unor acuzaţii pe care să le poată aduce împotriva mărturiei creştine şi Pavel caută să evite pericolul ivirii unor cauze întemeiate ca potrivnicul să aibă prilej de învinuire.

5:15 Ceea ce a spus apostolul despre văduvele tinere nu este doar o speculaţie sau imaginaţia sa, ci un lucru care deja s-a întâmplat. Unii **s-au şi întors după Satan**, în sensul că au ascultat de glasul Satanei şi au ales un partener necredincios, în flagrantă neascultare de cuvântul Domnului.

5:16 Subiectul revine acum la obligaţia rudelor de a avea grijă de ai lor. **Dacă vreun credincios**[17] **sau vreo credincioasă are** o văduvă în familie care are nevoie de sprijin, atunci credinciosul respectiv trebuie să-şi asume responsabilitatea îngrijirii acesteia, pentru ca **biserica** să fie liberă să-i îngrijească pe cei ce realmente sunt lipsiţi de mijloace materiale şi fără rude.

Întregul pasaj, de la versetul 3 la 16, ne spune ce *trebuie* să facă biserica în anumite împrejurări, iar nu ce *ar putea face* dacă consideră că există circumstanţe atenunate şi dacă îi este cu putinţă. Lungimea paragrafului ne arată că este un subiect important în mintea Duhului Sfânt şi totuşi cele mai multe biserici de azi îl neglijează.

C. Presbiterii (5:17-25)

5:17 Restul capitolului se ocupă de presbiteri. Mai întâi, Pavel stabileşte regula potrivit căreia **bătrânii care cârmuiesc bine** trebuie să fie **învredniciţi de îndoită cinste**. (Referitor la versiunea engleză, autorul comentariului sugerează aici folosirea lui „take lead", după Darby, în locul verbului „to rule", adică a conduce, n.tr.) Cu alte cuvinte, nu se pune problema exercitării unui control, ci a oferirii unei pilde vrednice de urmat. Asemenea presbiteri sunt **vrednici de o îndoită cinste**. Prin cinste se înţelege respect, dar şi ideea acordării unei asistenţe financiare (Mat. 15:6). **O îndoită cinste** presupune ambele idei. Mai întâi, el este vrednic de respect din partea copiilor lui Dumnezeu, datorită lucrării sale, dar, în cazul în care se consacră cu totul lucrării lui Dumnezeu, este vrednic şi de asistenţă financiară. **Cei ce lucrează în cuvânt şi învăţătură** sunt probabil cei ce petrec atât de mult timp în predicarea Cuvântului şi predarea învăţăturilor din Cuvânt, încât nu mai pot să desfăşoare o activitate laică pentru a-şi câştiga existenţa.

5:18 Aici sunt introduse două versete pentru a dovedi afirmaţia anterioară că presbiterul este vrednic de recompensă. Primul este de la Deuteronom 25:4 iar al doilea de la Luca 10:7. Versetul acesta este deosebit de interesant în legătură cu inspiraţia Scripturilor. Pavel ia un verset din VT şi unul din NT, le pune alături, pe acelaşi nivel, numindu-le pe amândouă: **Scriptura**. Rezultă clar de aici că Pavel a considerat scrierile Noului Testament de o autoritate egală cu cele ale Vechiului Testament.

Aceste Scripturi ne învaţă că **un bou**, de care oamenii se folosesc la treierat nu trebuie oprit de a-şi lua partea ce i se cuvine din **grâu**. Tot aşa, **lucrătorul** este vrednic de o porţiune din rodul muncii lui. Tot aşa este şi cu bătrânii (presbiterii). Chiar dacă lucrarea lor nu este de natură fizică, ei sunt vrednici de a fi întreţinuţi de copiii lui Dumnezeu.

5:19 Întrucât presbiterii ocupă o poziţie de responsabilitate în cadrul bisericii, ei devin ţinta specială a atacurilor Satanei. Din această pricină Duhul lui Dumnezeu ia măsuri pentru a-i proteja de acuzaţii false.

Principiul este expus clar aici, că nici o acţiune disciplinară nu trebuie întreprinsă împotriva unui presbiter decât dacă acuzaţia poate fi sprijinită de mărturia a doi sau trei martori. De fapt, acelaşi principiu se aplică la disciplinarea oricărui membru al bisericii, dar aici este subliniat pentru că exista pericolul special ca presbiterii să fie acuzaţi pe nedrept.

5:20 În cazul unui presbiter care a fost găsit vinovat de a fi păcătuit în aşa fel încât a dăunat mărturiei bisericii, acest om trebuie mustrat în public. Acţiunea aceasta va avea darul de a-i impresiona pe toţi credincioşii cu privire la gravitatea păcatului săvârşit în legătură cu slujirea creştină şi va sluji de avertisment şi element de disuasiune în viaţa altora.

Unii comentatori sunt de părere că versetul 20 nu s-ar aplica în mod special la presbiteri (bătrâni), ci la toţi creştinii. Desigur principiul e valabil în cazul tuturor creştinilor, dar cadrul în care e plasat versetul pare să-l pună în legătură directă cu bătrânii.

5:21 Când ne ocupăm de chestiunile de disciplină din biserica locală, trebuie să ne ferim de două pericole. Primul este **prejudecata** iar al doilea este **părtinirea**. Este uşor să cădem în ispita de a fi nefavorabil dispuşi faţă de cineva, punând astfel sub semnul prejudecăţii întregul caz. Tot aşa este uşor să dăm dovadă de **părtinire** faţă de cineva, datorită averii sale, poziţiei sus-puse din cadrul comunităţii sau personalităţii sale. Astfel Pavel îl avertizează solemn pe Timotei în faţa lui Dumnezeu şi a Domnului Isus Cristos şi în faţa îngerilor aleşi, să asculte de aceste instrucţiuni, fără să se pronunţe în nici un caz până nu a intrat în posesia tuturor faptelor şi să nu dea dovadă de părtinire faţă de cineva doar pentru că-i este prieten sau cunoştinţă apropiată. Fiecare caz trebuie judecat ca în faţa lui Dumnezeu şi a Domnului Isus, şi de asemenea ca în faţa îngerilor. Îngerii sunt observatorii lumii în care trăim. Prin urmare, ei ar trebui să poată vedea numai o desăvârşită dreptate în chestiunile de disciplină ale bisericii. **Îngerii aleşi** sunt cei ce nu s-au implicat în păcat sau în răzvrătire împotriva lui Dumnezeu, ci şi-au păstrat starea dintâi.

5:22 Când oameni proeminenţi se identifică cu o biserică locală, există uneori tendinţa de a-i promova degrabă în poziţii de responsabilitate. Aici Timotei este avertizat împotriva luării unor acţiuni pripite când dă recunoaştere unor noi-veniţi. De asemenea el nu trebuie să se identifice cu oameni ale căror caractere nu le cunoaşte, pentru ca nu cumva procedând astfel să se facă părtaş la păcatele acestora. Nu numai că trebuie să se păstreze curat din punct de vedere moral, ci şi curat în neasocierea cu păcatele altora.

5:23 Nu reiese clar cum se leagă versetul acesta de cel precedent. Poate că apostolul a anticipat, cu înţelepciune, că implicarea lui Timotei în problemele şi dificultăţile adunării va afecta negativ stomacul său. În acest caz, Timotei nu ar fi primul care să cadă pradă acestei afecţiuni! Cel mai probabil este însă că Timotei suferea frecvent de pe urma apei contaminate — situaţie încă des întâlnită în multe regiuni ale lumii. Sfatul apostolului: **„Să nu mai bei doar apă"** înseamnă că Timotei nu trebuie să folosească exclusiv apa, ci şi **puţin vin**. Pavel recomandă folosirea unei cantităţi mici de vin din pricina stomacului lui Timotei şi a frecventelor sale neputinţe. Versetul se ocupă doar de folosirea vinului în scopuri medicale, şi nu trebuie folosit nicidecum ca scuză pentru a tolera consumul excesiv de vin.

Este absolut cert că textul de aici se referă la **vin** real, nu doar la must sau la suc de struguri. De fapt ne îndoim că exista pe vremea aceea suc de struguri, întrucât sucul din vremea noastră se prepară prin pasteurizare. Faptul că era vin adevărat reiese şi din sintagma: **puţin vin**. Dacă nu ar fi fost vin real, nu avea sens să se precizeze: *puţin* vin.

Versetul acesta aruncă lumină de asemenea asupra subiectului vindecărilor divine. Deşi, ca apostol, Pavel negreşit avea puterea de a vindeca tot felul de boli, totuşi el nu s-a prevalat de acest dar. Aici el îndreptăţeşte folosirea medicamentelor în cazul afecţiunilor de stomac.

5:24 În versetul acesta apostolul pare să revină la discuţia din versetul 22, unde l-a avertizat pe Timotei să nu se grăbească să-şi pună mâinile peste alţi oameni. Versetele 24 şi 25 explică în continuare acest avertisment.

Păcatele unor oameni sunt arătate dinainte şi sunt atât de evidente încât ele pot fi comparate cu un trâmbiţaş, care sună din trâmbiţă înaintea omului, anunţând că este un păcătos, ţinând-o tot aşa până la judecată. Dar lucrurile nu stau chiar aşa cu toţi oamenii. Unii oameni care sunt păcătoşi nu sunt daţi în vileag decât mai târziu.

În prima categorie, am putea include beţivul pe care-l cunoaşte tot cartierul că e beţiv. Pe de altă parte, există soţul care este implicat pe ascuns într-o relaţie amoroasă cu

o altă femeie. Poate că acest păcat nu este cunoscut acum comunității, dar mai târziu întreaga afacere sordidă va ieși la iveală.

5:25 Este întrucâtva similar cu situația oamenilor buni. Unii se arată de la început a fi buni. Alții sunt mai retrași, mai modești și abia după ce trece o bucată de timp iese la iveală bunătatea lor. Chiar dacă nu vedem de la început binele din viața lor, viitorul va scoate la lumină binele din viața lor. Lecția pe care trebuie s-o învățăm din toate acestea este că nu trebuie să judecăm o persoană de la prima vedere, din clipa când am făcut cunoștință cu ea, ci mai târziu, după ce timpul ne-a permis să cunoaștem adevăratul caracter al acelei persoane.

D. Robii și stăpânii (6:1, 2)

6:1 Acum ne este prezentată conduita sclavilor, care sunt denumiți **toți cei ce sunt sub jugul robiei**, adică jugul sclaviei. Mai întâi, apostolul se adresează sclavilor care au stăpâni nemântuiți. În acest caz, se cuvine ca sclavii aceștia să se poarte obraznic cu stăpânii lor? Sau să se răscoale sau să evadeze? Sau să lucreze cât mai puțin? Dimpotrivă, ei trebuie să-i considere pe stăpânii lor vrednici de toată cinstea. Asta înseamnă că trebuie să să le acorde respect, să asculte de ei, să lucreze cu râvnă și, în general, să caute să le fie cât mai de folos, iar nu o piedică. Motivația cea mai bună pentru o slujire atât de credincioasă constă în faptul că prin asta ei dau o mărturie pentru Cristos. Dacă un sclav creștin s-ar purta necuviincios sau s-ar răzvrăti, atunci stăpânul lui ar huli **numele lui Dumnezeu** și credința creștină, conchizând că toți credincioșii sunt niște netrebnici.

Istoria bisericii primare ne arată că sclavii creștini se vindeau în general cu un preț mai mare pe piață decât necredincioșii. Dacă un stăpân știa că un anumit sclav prezentat la licitație este creștin, în general era dispus să plătească mai mult pentru acel sclav, fiindcă știa că îl va sluji cu mai multă credincioșie și conștiinciozitate. Iată ce rezultate măreț produce credința creștină!

Versetul acesta ne amintește că indiferent cât de umilă poate fi poziția socială a unei persoane, ea are posibilitatea de a depune mărturie pentru Cristos și de a aduce slavă Numelui Său.

Adesea s-a spus că instituția sclaviei nu este condamnată pe față în NT. Dar, pe măsură ce învățăturile creștine s-au răspândit, abuzurile pricinuite de sclavie au fost abolite.

Fiecare credincios adevărat trebuie să-și dea seama că este un sclav al lui Isus Cristos, că a fost cumpărat cu un preț; că nu-și mai aparține sieși, ci că este al lui Isus Cristos, cu duhul, sufletul și trupul său și că, prin urmare, Domnului I se datorează cea mai aleasă slujire pe care I-o poate da fiecare.

6:2 Versetul acesta se ocupă de sclavii care au stăpâni credincioși. Negreșit sclavii aceștia erau uneori tentați să-și disprețuiască stăpânii. Nu este deloc greu să ne imaginăm că atunci când se strângea adunarea locală, în ziua Domnului, pentru frângerea pâinii (Fapte 20:7), stăpânii creștini stăteau la masă alături de sclavii creștini — și unii, și alții fiind **frați** în Cristos Isus. Dar sclavii nu aveau voie să creadă că din această pricină deosebirile sociale din viața obișnuită s-au șters. Doar pentru că un stăpân era creștin nu însemna că sclavul nu-i datora cinste și slujire. Faptul că stăpânul era în același timp și credincios, și un frate **preaiubit**, avea darul să-l însuflețească pe sclav să-l slujească cu și mai multă râvnă.

Despre stăpânii creștini se afirmă aici că sunt nu numai credincioși și preaiubiți, ci și cei ce se bucură de binefaceri. Adică interpretarea generală este că și ei beneficiază de binecuvântarea mântuirii. Dar cuvintele ar putea însemna și faptul că atât sclavii, cât și stăpânii sunt interesați în a face bine, că trebuie să slujească împreună, încercând să se ajute unii pe alții.

Cuvintele **Învață pe oameni aceste lucruri și îndeamnă-i** se referă negreșit la instrucțiunile date mai sus sclavilor creștini. Aplicația pentru vremea noastră ar fi desigur în cadrul relației patron-salariat.

VI. ÎNVĂȚĂTORII FALȘI ȘI DRAGOSTEA DE BANI (6:3-10)

6:3 Pavel își îndreaptă acum atenția spre cei care ar fi dispuși să răspândească învățături străine și greșite în biserică. Oamenii aceștia nu se țin de cuvintele sănătoase, adică de cele dătătoare de sănătate, cum erau cuvintele rostite de Domnul nostru Isus Cristos când era pe pământ și cum sunt cuvintele găsite în evanghelii. Dătător de sănătate este și întregul corp de învățătură aflat în NT. Aceasta este **învățătura potrivită cu evlavia** în sensul că încurajează și promovează comportarea evlavioasă.

6:4 Asemenea oameni sunt **plini de mândrie**. Ei pretind că posedă cunoștințe superioare, dar în realitate nu știu **nimic**. După cum a arătat Pavel deja, ei nu știu ce

vorbesc.

Ei au **boala cercetărilor fără rost şi a certurilor de cuvinte**. (În engleză se spune că sunt **obsedaţi** de aceste lucruri, adică...) literalmente sunt bolnavi. Oamenii aceştia nu sunt sănătoşi duhovniceşte şi, în loc să-i înveţe pe oameni cuvinte sănătoase, ca în versetul anterior, ei îi învaţă cuvinte care îi îmbolnăvesc pe sfinţi. Ei ridică diverse chestiuni care nu zidesc duhovniceşte şi se ceartă pentru cuvinte.

Întrucât lucrurile despre care vorbesc ei nu fac parte din doctrina Bibliei, nu există nici o cale de a le soluţiona într-un fel sau altul, definitiv. Prin urmare, învăţătura lor stârneşte **invidie, certuri, cuvinte jignitoare** şi **bănuieli rele**, după cum arată şi Lenski:

Prin întrebările şi polemicile lor, ei se invidiază între ei pentru aparenta măiestrie cu care celălalt ar fi argumentat. Ei se ceartă în timp ce se contrazic şi se luptă unul cu altul; apoi izbunesc blasfemiile, adică înfierări îmbrăcate în cuvinte sacre.[18]

6:5 Aceste ciocniri izvorăsc din **oameni stricaţi la minte**, cum arată din nou Lenski:

Mintea stricată constă din corupere şi dezintegrare — facultăţile mentale nu mai funcţionează normal pe tărâm moral şi spiritual. Ei nu mai reacţionează normal la adevăr. Toată realitatea şi prezentarea adevărului ar trebui să producă reacţia acceptării, în special în cazul divinei evanghelii mântuitoare, care prin excelenţă ar trebui să aibă acest efect; toate minciunile, falsurile, perversiunile ar trebui să producă în schimb repudiere, mai cu seamă cele din domeniul moral şi spiritual.... Când este confruntată cu „adevărul", mintea stricată nu vede şi nu caută decât obiecţii; în schimb, când este pusă în faţa unor lucruri care se abat de la adevăr, mintea stricată nu vede şi nu caută decât motive de acceptare a acestor abateri de la adevăr.[19]

De asemenea, aceşti oameni sunt **lipsiţi de adevăr**. Cândva ei aveau cunoştinţă despre adevăr, dar pentru că au respins lumina, au fost deposedaţi de **adevărul** pe care l-au cunoscut cândva.

Oamenii aceştia **socotesc că evlavia este un izvor de câştig**. Se pare că ei optează pentru meseria de învăţători religioşi pentru că le oferă posibilitatea unei remuneraţii maxime pentru o prestaţie minimă de lucru. „Ei fac din cea mai sfântă dintre vocaţii un meşteşug bănos."

Acest verset nu numai că ne aminteşte de păstorii-argaţi, care se dau drept slujitori creştini, dar care în realitate nu au pic de dragoste pentru adevăr, ci ne fac să ne gândim la spiritul negustoresc ce a pătruns atât de insidios în sânul creştinătăţii — vânzarea de indulgenţe, jocuri de loterie, bazaruri şi tot felul de iarmaroace (pe la biserici), etc. **De aceştia fereşte-te.**[20] Ni se porunceşte să stăm departe de aceşti oameni ne-evlavioşi, credincioşi doar cu numele.

6:6 Dacă versetul precedent ne-a dat definiţia falsă a termenului de câştig, cel de faţă ne prezintă adevăratul sens al cuvântului. Combinaţia de **evlavie cu mulţumire este un mare câştig**. Evlavia fără mulţumire ar prezenta o mărturie unilaterală. Iar mulţumirea fără evlavie nu ar constitui nici o trăsătură creştină distinctivă. Dar a avea evlavie şi în acelaşi timp a fi mulţumit cu împrejurările în care te afli este un lucru de mare preţ, ce nu poate fi cumpărat cu toţi banii din lume.

6:7 Capitolul acesta se aseamănă foarte mult cu învăţăturile Domnului Isus din Predica de pe Munte. Versetul 7 ne aminteşte de învăţătura Sa potrivit căreia trebuie să ne încredem în Tatăl nostru ceresc, lăsând ca El să ne împlinească nevoile.

Există trei momente în viaţă când avem mâinile goale: când ne naştem, când venim la Isus şi când murim. Versetul acesta ne aminteşte de primul şi ultimul din momente. **Căci noi n-am adus nimic în lume şi nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea.**

Înainte de a muri, Alexandru Cel Mare a spus: „Când voi muri, aşezaţi-mă pe catafalc cu mâinile neînvelite, ci lăsate afară, ca toţi să vadă că sunt *goale*." Bates comentează pe această temă:

Da, mâinile acelea care odată ţineau cel mai falnic sceptru din lume; care mânuiau cândva cea mai victorioasă sabie; care erau odată pline de argint şi aur; care puteau salva viaţa cuiva sau, printr-o simplă semnătură, să i-o piardă, acum erau GOALE.[21]

6:8 Mulţumirea constă din satisfacţia noastră faţă de împlinirea nevoilor de bază ale vieţii. Tatăl nostru ceresc ştie că avem trebuinţă de **hrană** şi de îmbrăcăminte şi ne-a făgăduit că ni le va asigura. Necredinciosul îşi petrece cea mai mare parte a vieţii în jurul elementelor de hrană şi îmbrăcăminte. În schimb, creştinul trebuie să caute mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui

iar Dumnezeu va avea grijă ca lui să nu-i lipsească lucrurile esenţiale ale vieţii.

Termenul tradus prin îmbrăcăminte cuprinde aici hainele dar şi o locuinţă. Trebuie să ne mulţumim cu hrana, cu hainele şi cu locuinţa pe care le avem.

6:9 Versetele 9-16 se ocupă direct de cei care au o dorinţă nestăpânită de a se îmbogăţi. Păcatul lor nu constă în faptul că sunt bogaţi, ci în faptul că lăcomesc pentru a deveni bogaţi. Cei ce doresc să fie bogaţi sunt oameni care nu se mulţumesc cu hrana, îmbrăcămintea şi locuinţa pe care le au, ci vor să aibă tot mai mult.

Dorinţa de îmbogăţire îl duce pe om în ispită. Pentru a-şi atinge scopul, el este ademenit să folosească mijloace necinstite şi adesea violente. Între aceste metode se află jocurile de noroc, specula, frauda, sperjurul, hoţiile şi chiar omorul. Un astfel de om cade într-o cursă. Dorinţa devine atât de puternică încât el nu i se mai poate împotrivi. Poate că îşi spune că atunci când contul lui de la bancă va atinge o anumită cifră, se va opri. Dar nu poate. Când atinge plafonul propus, doreşte unul şi mai mare. Dorinţa după bani aduce cu sine griji şi temeri, care-i înfăşoară sufletul. Oamenii care sunt hotărâţi să se îmbogăţească cu orice preţ **cad în multe pofte nebune**, căci există în permanenţă dorinţa de a nu se lăsa mai prejos de „ioneşti". Pentru a se menţine într-o anumită pătură a societăţii, adesea ajung, sub acest impuls, să jertfească unele din lucrurile cele mai de preţ din viaţa lor.

De asemenea ei cad în **pofte periculoase**. Lăcomia după avere îi face pe oameni să-şi pericliteze sănătatea şi să-şi pună în pericol sufletul. Într-adevăr, acesta e sfârşitul spre care se îndreaptă. Ei devin atât de preocupaţi de lucrurile materiale încât se îneacă în **ruină şi pierzare**. În goana lor nebună după aur, ei neglijează sufletul lor nemuritor. Barnes atrage atenţia:

> Distrugerea s-a încheiat. Au fost ruinate fericirea, virtutea, reputaţia şi sufletul însuşi. Dorinţa irezistibilă îmbogăţire aleargă la bordul unui bolid plin de nebunie, care distruge totul în cale, în viaţa de acum şi în cea de apoi. Câţi membri ai familiei umane au fost astfel distruşi![22]

6:10 Iubirea de bani este o rădăcină a tot felul de rele. Nu toate relele din univers izvorăsc din iubirea de bani, dar ea este totuşi una din marile surse ale unei mari diversităţi de rele. De pildă, iubirea de bani duce la invidie, certuri, furturi, necinste, necumpătare, părăsirea lui Dumnezeu, egoism, fraudă, delapidare, etc.

Nu despre bani ca atare este vorba aici, ci despre iubirea banilor. Banii pot fi folosiţi în slujba Domnului într-o mulţime de căi, din care să rezulte numai bine. Dar aici este vorba despre dorinţa nestăpânită de bani, care duce la păcat şi ruşine.

Acum este menţionat un rău produs de iubirea banilor, şi anume rătăcirea de la credinţa creştină. În goana lor nebună după aur, oamenii neglijează lucrurile spirituale şi până la urmă le este foarte greu să-şi mai dea seama dacă au fost mântuiţi vreodată.

Nu numai că oamenii aceştia au scăpat din mână valorile spirituale, ci **s-au străpuns singuri cu multe dureri.** Gândiţi-vă la **durerile** care însoţesc lăcomia după avuţii! Tragedia unei vieţi irosite. Durerea de a-ţi vedea copiii pierduţi în lume. Întristarea de a vedea cum peste noapte te-ai ruinat, pierzând toată averea. Frica de a te întâlni cu Dumnezeu, fie nemântuit sau cel puţin cu mâinile goale. Episcopul J. C. Ryle rezumă:

> În realitate, banii sunt una din avuţiile *cele mai nesatisfăcătoare*. Negreşit ei îţi iau unele griji, dar aduc cu ei tot atâtea griji cât îţi iau. Trebuie să te zbaţi ca să-i câştigi. Apoi trebuie să te frământi ca să-i păstrezi în siguranţă. După care urmează ispitele legate de folosirea lor. Şi apoi sentimentul de culpabilitate legat de modul greşit în care i-ai cheltuit. Perplexitatea de a scăpa de ei. Două treimi din toate certurile, disensiunile şi procesele din lume izvorăsc dintr-o cauză cât se poate de simplă: *banii*![23]

Cel mai bogat om din lume era cândva proprietarul unor sonde de petrol, al unor rafinării, al unor tancuri petroliere şi al conductelor aferente; al unor hoteluri, al unei companii de asigurări, al unei instituţii bancare şi al unor firme de aviaţie. Dar el şi-a înconjurat moşia de 350 de hectare, cu paznici, câini fioroşi de pază, garduri de fier, reflectoare, alarme şi sirene. Pe lângă faptul că se temea de avioane, vapoare şi nebuni, se mai temea de boală, de bătrâneţe, de neputinţă şi de moarte. Era singuratic şi posomorât, şi a recunoscut că n-a putut cumpăra fericirea cu bani.[24]

VII. ULTIMELE SARCINI ÎNCREDINŢATE LUI TIMOTEI (6:11-21)

6:11 Lui Timotei i se spune aici **omul lui Dumnezeu**—titlul acordat adesea profeţilor

în Vechiul Testament, prin care se înţelege un om cu purtare evlavioasă. Ar putea fi un indiciu că Timotei avea darul profeţiei. Reversul **omului lui Dumnezeu** este „omul păcatului", aşa cum citim la 2 Tesaloniceni 2. Omul păcatului va fi însăşi întruparea păcatului. Toate lucrurile legate de acest om îi vor face pe oameni să se gândească la păcat. Timotei trebuie să fie un **om al lui Dumnezeu**, un om care îi va determina pe oameni să se gândească la Dumnezeu şi să-L slăvească pe Dumnezeu.

În slujirea sa pentru Cristos, Timotei trebuie să **fugă** de îngâmfare (v. 4), necurăţie (v. 5), un duh nemulţumit (v. 6-8), pofte nebune şi periculoase (v. 9) şi de iubirea banilor (v. 10). El trebuie să cultive în schimb caracterul creştin — singurul lucru pe care îl poate lua cu el în cer. Aici ne sunt prezentate elementele caracterului creştin: **neprihănirea, evlavia, credinţa, dragostea, răbdarea, blândeţea**.

Neprihănirea se referă la dreptate, justiţie şi integritate în relaţiile noastre cu semenii. **Evlavia** este calitatea de a fi ca Dumnezeu. **Credinţa** ar putea însemna credincioşie sau statornicie. **Dragostea** denotă afecţiunea noastră, atât pentru Dumnezeu, cât şi pentru semenii noştri. **Răbdarea** este statornicie, capacitatea de a îndura, când suntem încercaţi, pe când **blândeţea** este un duh smerit.

6:12 Nu numai că Timotei trebuie să *fugă* şi să *urmeze*, dar mai trebuie şi să **lupte**. Aici termenul a lupta nu se referă la starea combatantă, ci la susţinerea cu toată tăria. Termenul nu este împrumutat din vocabularul tacticii de luptă, ci din cel al întrecerilor sportive. **Lupta cea bună** de care se vorbeşte aici este **credinţa** creştină şi cursa, alergarea ce o însoţeşte. Timotei trebuie să alerge bine la această întrecere. El trebuie să apuce viaţa veşnică. Asta nu înseamnă că trebuie să se lupte pentru a dobândi mântuirea, căci o avea deja. Dar ideea subliniată aici este că trebuie să trăiască în practică zilnică **viaţa veşnică** pe care o avea deja.

Timotei fusese chemat la **viaţa** aceasta **veşnică** când a fost convertit. De asemenea, el a depus acea frumoasă mărturisire înaintea multor martori. Poate că aceasta se referă la botezul lui, deşi ar putea cuprinde şi toată mărturia ulterioară dată de el pentru Domnul Isus Cristos.

6:13 Apostolul îi încredinţează acum lui Timotei o sarcină solemnă şi face acest lucru în prezenţa celor doi martori supremi: Mai întâi sarcina este încredinţată în faţa lui Dumnezeu care dă viaţă tuturor lucrurilor. Poate că, scriindu-i lui Timotei, Pavel era conştient că într-o zi va trebui să-şi dea viaţa pentru mărturia depusă de el pentru Domnul Isus. Dacă aşa se va întâmpla, atunci este bine ca acest războinic tânăr să-şi aducă aminte că Dumnezeu este Cel **care dă viaţă tuturor lucrurilor**. Chiar dacă oamenii vor reuşi să-l omoare pe Timotei, credinţa lui este în Cel care învie morţii.

În al doilea rând, sarcina este încredinţată în faţa lui **Cristos Isus**. El este marea pildă a **mărturiei frumoase. Înaintea lui Ponţius Pilat** El **a făcut acea frumoasă mărturie**. Deşi aceste cuvinte se referă probabil la toate cuvintele şi acţiunile Mântuitorului înaintea guvernatorului roman, ele au în vedere mai cu seamă afirmaţia Sa de la Ioan 18:37: „Eu pentru aceasta M-am născut şi pentru aceasta am venit în lume: ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu." Această mărturie neclintită a fost prezentată în faţa lui Timotei ca un exemplu de urmat în mărturisirea despre adevăr.

6:14 Lui Timotei i se încredinţează sarcina de a **păzi porunca**. Unii cred că asta se referă la porunca de a lupta lupta cea bună, menţionată anterior. Alţii susţin că se referă la întreaga sarcină pe care i-a încredinţat-o Pavel lui Timotei în această epistolă. Iar alţii cred că **porunca** este mesajul evangheliei sau revelaţia lui Dumnezeu, aşa cum ne este dată în cuvântul lui Dumnezeu. Noi credem că este sarcina de a menţine adevărul despre credinţa creştină.

Sintagma: **fără pată şi fără vină** se aplică în cazul lui Timotei, mai degrabă decât al poruncii. În păzirea poruncii, Timotei trebuie să menţină o mărturie care să fie fără pată şi ireproşabilă.

În NT, **arătarea Domnului nostru Isus Cristos** este mereu înfăţişată privirilor credincioşului. Credincioşia faţă de Cristos în lumea aceasta va fi răsplătită la Judecata lui Cristos. La rândul lor, aceste răsplăţi se vor arăta atunci când Domnul Isus va reveni pe pământ ca să-Şi stabilească împărăţia. Atunci se vor vădi cu claritate rezultatele credincioşiei sau necredincioşiei.

6:15 Învăţaţii Bibliei nu sunt de acord cu privire la faptul dacă pronumele din versetul acesta şi cel următor se referă la Dumnezeu Tatăl sau la Domnul Isus Cristos. Luat separat, versetul 15 pare să se refere la Domnul

Isus, pentru că El este hotărât cel numit **Rege al regilor şi Domn al domnilor** la Apocalipsa 17:14. Pe de altă parte, versetul 16 pare să se refere în mod deosebit la Dumnezeu Tatăl.

În orice caz, sensul versetului 15 pare să fie următorul: Când Domnul Isus va reveni pentru a domni pe pământ, oamenii îşi vor da seama **cine este binecuvântatul şi singurul Potentat.** Arătarea va vădi cine este adevăratul **Rege.** Când i-a scris Pavel lui Timotei, Domnul Isus era Cel respins, aşa cum continuă să fie şi în ziua de azi. Dar va veni o zi când se va arăta limpede că El este **Regele** peste toţi care domnesc şi că El este **Domn** peste toţi cei ce domnesc ca **domni.**

Binecuvântat înseamnă nu numai vrednic de a fi lăudat, ci şi Unul care are în El Însuşi plinătatea tuturor binecuvântărilor.

6:16 La arătarea Domnului Isus, oamenii îşi vor da seama de asemenea că numai **Dumnezeu** posedă **nemurirea.** Asta înseamnă că El este Singurul care deţine nemurirea în mod *inerent.* Îngerilor li s-a conferit de asemenea nemurirea iar la înviere credincioşii vor primi trupuri nemuritoare (1 Cor. 15:53, 54), dar Dumnezeu are **nemurirea** în El Însuşi.

Apoi se spune despre Dumnezeu că **locuieşte într-o lumină de care nu te poţi apropia.** Asta se referă la slava strălucitoare şi nespus de luminoasă ce înconjoară tronul lui Dumnezeu. Omul în condiţia sa naturală ar fi mistuit îndată de aşa splendoare. Numai cei care sunt acceptaţi în Preaiubitul, care sunt desăvârşiţi în Cristos se pot apropia de Dumnezeu fără să fie nimiciţi prin aceasta.

În fiinţa Sa esenţială, **nici un om nu L-a văzut** pe Dumnezeu şi **nu-L poate vedea.** În VT, oamenii au văzut arătări ale lui Dumnezeu, numite teofanii. În NT, Dumnezeu S-a revelat desăvârşit în Persoana Preaiubitului Său Fiu, Domnul Isus Cristos.

Dar rămâne valabil adevărul că Dumnezeu este invizibil ochilor muritorilor.

Acestuia I se cuvin **cinstea şi puterea veşnică** şi Pavel încheie îndemnurile solemne pe care i le încredinţează lui Timotei cu atribuirea de omagii lui Dumnezeu.

6:17 Pavel s-a referit anterior pe larg la cei care doresc să se îmbogăţească. Aici el se ocupă de cei care sunt deja bogaţi. Acestora Timotei trebuie să le poruncească să nu se îngâmfe, căci aceasta este ispita celor bogaţi. Ei au tendinţa de a-i privi de sus pe cei ce nu au mulţi bani, ca şi când aceştia ar fi necioplţi, inculţi sau, în orice caz, nu prea inteligenţi. Desigur în realitate nu totdeauna aşa stau lucrurile. În Noul Testament, marile bogăţii nu sunt un indiciu al binecuvântării lui Dumnezeu, cum erau în Vechiul Testament. Pe când bogăţiile erau semnul distinctiv al oblăduirii divine sub lege, marea binecuvântare a noii dispensaţii este suferinţa.

Bogaţii nu trebuie să se încreadă în „nesiguranţa bogăţiilor". Banii au obiceiul de a prinde aripi, luându-şi îndată zborul. Deşi marile resurse dau impresia că-ţi procură o mare siguranţă, realitatea este că singura certitudine din lumea aceasta este în cuvântul lui Dumnezeu.

Prin urmare, bogaţii sunt sfătuiţi să se încreadă în Dumnezeul Cel viu, care ne dă toate din belşug, ca să ne bucurăm de ele. Unul din marile laţuri care-i pasc pe bogaţi este că e greu să posezi bogăţii fără să-ţi pui încrederea în ele. Dar aceasta este o formă de idolatrie. Este o negare a adevărului potrivit căruia Dumnezeu este Cel care ne dă toate din belşug, ca să ne bucurăm de ele. Această afirmaţie nu scuză traiul în huzur, ci doar afirmă că Dumnezeu este Izvorul adevăratei plăceri şi savurări, şi că lucrurile materiale nu pot produce această plăcere sau bucurie.

6:18 Creştinului i se aminteşte că banii pe care-i posedă nu sunt ai lui, ci i-au fost daţi ca să-i administreze. El poartă răspunderea de a-i folosi spre slava lui Dumnezeu şi bunăstarea semenilor săi. El trebuie să-i întrebuinţeze în facerea de fapte bune şi în disponibilitatea sa de a-i împărţi cu săracii.

Regula de viaţă a lui John Wesley era aceasta: „Fă cât mai mult bine, pe toate căile posibile, în toate locurile pe unde vei merge, ori de câte ori vei avea prilejul, cât mai mult timp posibil."

Prin „disponibili să împartă" se înţelege că trebuie să fie gata să folosească banii pe care îi are ori de câte ori Domnul îi arată că trebuie să procedeze aşa.

6:19 Versetul acesta subliniază adevărul potrivit căruia este posibil să folosim lucrurile materiale din viaţa aceasta aşa încât ele să ne aducă dividenzi în veşnicie. Prin folosirea fondurilor noastre pentru lucrarea Domnului în vremea de acum, noi ne strângem o comoară... o bună temelie pentru viitor. În felul acesta noi apucăm viaţa ce este cu adevărat viaţă.

6:20 Am ajuns la ultimul îndemn dat de Pavel lui Timotei, în care îl încurajează să păzească ce i s-a încredinţat. Asta se referă probabil la doctrinele adevărate ale credinţei creştine. Nu se pune aici problema sufletului

sau mântuirii lui Timotei, ci este o referire la adevărul evangheliei harului lui Dumnezeu. Aidoma banilor depuşi la bancă, adevărul încredinţat lui Timotei trebuia păstrat „intact, integru şi nevătămat".

El trebuie să evite **vorbele goale şi lumeşti şi împotrivirile ştiinţei pe nedrept numite astfel.** Prin vorbele goale se înţelege pălăvrăgeala cu privire la chestiuni lipsite de importanţă.

Pavel îşi dădea seama că Timotei va întâmpina o serie de învăţături care vor poza drept cunoştinţe adevărate, dar care în realitate vor fi opuse revelaţiei creştine, după cum arată şi episcopul Moule:

Gnosticii din vremea lui Pavel pretindeau că-i pot duce pe discipolii lor „mai presus de ceata *credincioşilor* de rând, ridicându-i, chipurile, la un cer superior, populat cu iniţiaţi care ar *cunoaşte* tainele fiinţei şi care prin atari *cunoştinţe* ar trăi o viaţă emancipată şi eliberată de robia materiei, lăfăindu-se în voie în lumea spiritului."[25]

De toţi aceştia Timotei trebuie să se depărteze. Asta s-ar referi în vremea noastră la cultele false cum ar fi „Ştiinţa Creştină". Sistemul acesta pretinde că este creştin în caracter şi că posedă cunoştinţa adevărată, dar este pe nedrept numit astfel. Nu este nici *creştin*, nici *ştiinţă*!

Versetul acesta poate fi aplicat şi la numeroasele forme ale ştiinţelor naturii,[26] aşa cum sunt acestea predate în şcolile de azi. De fapt nici o descoperire adevărată a ştiinţei nu poate să contrazică vreodată Biblia, pentru că secretele universului au fost plasate în univers de Cel care a scris Biblia, Însuşi Dumnezeu. Dar multe din aşa-numitele fapte ale ştiinţei nu sunt în realitate nimic altceva decât teorii nedemonstrate. Orice ipoteze de acest gen, care contrazic Biblia, trebuie respinse.

6:21 Pavel şi-a dat seama că unii din cei ce-şi spuneau creştini au fost furaţi de aceste învăţături false şi s-au rătăcit în ce priveşte credinţa. Aceste versete de încheiere ne prezintă marile pericole ale aşa-numitului intelectualism, raţionalism, modernism, liberalism şi toate celelalte „ism"-uri care fie că îl nesocotesc pe Cristos, fie că încearcă să-L dilueze.

Harul să fie cu tine! Această benedicţie e „semnul distinctiv" al lui Pavel, pentru că numai **harul** lui Dumnezeu poate să-i ţină pe ai Săi „pe calea dreaptă şi îngustă". **Amin.**

NOTE FINALE

Introducerea la epistolele pastorale

[1]Albert Barnes, *Notes on the New Testament: Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon*, p. 289.

1 Timotei

[1](Introducere la 1 Timotei) Citat din *L'Eglise chrétienne*, pg. 95, de George Salmon în *A Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament*, pg. 413.

[2](1:8) Guy King, *A Leader Led*, pg. 25.

[3](1:16) William Kelly, *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, pg. 22.

[4](1:19) Hamilton Smith, alte documente nu sunt disponibile.

[5](1:20) Termenul grec *blasphēmeō* (*a defăima, a blasfemia*) e folosit atât cu referire la Dumnezeu, cât şi la om. Derivatul englez (dar şi cel român, n.tr.) este rezervat aproape exclusiv lui Dumnezeu şi lucrurilor sfinte.

[6](2:9) Ioan Gură-de-aur, citat de Alfred Plummer în *The Pastoral Epistles*, pg. 101.

[7](2:15) J. P. Lilley, *The Pastoral Epistles*, pg. 94.

[8](3:2) Creştinii care împărtăşesc această vedere subliniază loialitatea presbiterului faţă de o singură femeie, ce s-ar deduce din construcţia greacă: „un bărbat de genul: o singură femeie".

[9](3:3) Întrucât diaconii nu trebuie să fie iubitori de bani (3:8), pare improbabil că Pavel ar fi omis această calitate chiar şi pentru cei mai responsabili dintre presbiteri.

[10](3:11) Probabil nu devenise încă *o funcţie* pentru femei la această dată timpurie. Vezi nota din *Ryrie Study Bible, NKJV*, pg. 1850.

[11](3:16) J. N. Darby, "Notes of a Lecture on Titus 2:11-14," *The Collected Writings of J. N. Darby*, VII:333.

[12](3:16) Numele sacre ale lui Dumnezeu, Cristos, Duhul Sfânt, etc. au fost abreviate în manuscrisele străvechi. Abrevierea greacă pentru *Dumnezeu* seamănă leit cu termenul „cine" plus o liniuţă orizontală care diferenţiază un *theta* de un *omicron* şi o altă liniuţă deasupra cuvântului, pentru a arăta că este o abreviere. Manuscrisele conţin fie varianta: „Dumnezeu" (TR şi textul majoritar), fie „care" (NU). Noi acceptăm varianta tradiţională a manuscrisului majoritar, urmată de KJV şi de NKJV.

[13](4:3) Mary Baker Eddy, *Science and Health with Key to the Scriptures*, pg.64, 65.

[14](4:10) Textul critic (NU) conţine varianta: „care trudesc şi se luptă".

[15](4:12) King, *Leader*, pg. 79.

[16](5:4) Atât manuscrisele cele mai vechi, cât şi cele majoritare nu conţin cuvintele „bun şi" înainte de „acceptabil". Neîndoios versiunea scurtă este cea originală.

[17](5:16) Omiterea *omului* credincios din acest verset din NU este probabil accidentală. Pare foarte improbabil ca Pavel să fi scris numai despre acele văduve care erau îngrijite de *femeile* credincioase.

[18](6:4) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Thessalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon*, pg. 700.

[19](6:5) *Ibid*, pg. 701, 702.

[20](6:5) Textul NU omite această propoziţie.

[21](6:7) Edward Herbert Bates, *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*, pg. 166.

[22](6:9) Albert Barnes, *Notes on the New Testament: Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon*, pg. 199.

[23](6:10) J. C. Ryle, *Practical Religion*, pg. 215.

[24](6:10) Din relatări de presă despre Howard Hughes.

[25](6:20) H. C. G. Moule, *Studies in II Timothy*, pg. 91.

[26](6:20) Termenul latin *scientia* înseamnă pur şi simplu „cunoaştere" sau "cunoştinţe". Derivatul englezesc „science" (textul ediţiei din 1611) are acum un înţeles mult mai restrâns, de unde şi schimbarea pe care a operat-o ediţia NKJV.

BIBLIOGRAFIE
(Epistolele pastorale)

Berhard, J. H. *The Pastoral Epistles*. Cambridge: University Press, 1899.

Erdman, Charles R. *The Pastoral Epistles of Paul*. Philadelphia: Westminster Press, 1923.

Fairbairn, Patrick. *Commentary on the Pastoral Epistles*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1874.

Guthrie, Donald. *The Pastoral Epistles*, (TBC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1957.

Hiebert, D. Edmond. *First Tiothy*. Chicago: Moody Press, 1957.

_____. *Second Timothy*. Chicago: Moody Press, 1958.

_____. *Titus and Philemon*. Chicago: Moody Press, 1957.

Ironside, H. A. *Addresses, Lectures, Expositions on Timothy, Titus, and Philemon*. New York: Loizeaux Bros., 1947.

Kelly, William. *An Exposition of the Epistle of Paul to Titus*. Londra: Weston, 1901.

_____. *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, a treia ediţie. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, n.d.

King, Guy H. *A Leader Led: A Devotional Study of I Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

_____. *To My Son: An Expositional Study of II Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

Lilley, J. P. *"The Pastoral Epistles"* Handbooks for Bible Classes. Edinburgh, Scoţia: T & T Clark, 1901.

Lock, Walter. *A Critical and Exegetical Commentary on the Pastoral Epistles (ICC)*. Edinburgh: T & T. Clark, 1924.

Moule, H. C. G. *Studies in II Timothy*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.

Plummer, Alfred. *The Pastoral Epistles*. New York: George H. Doran Company, n.d.

Smith, Hamilton. *The Second Epistle to Timothy*. Wooler, Northumberland, Anglia: Central Bible Hammond Trust Ltd., n.d.

Stock, Eugene. *Plain Talks on the Pastoral Epistles*. Londra: R. Scott, 1914.

Van Oosterzee, J. J. "The Pastoral Letters." *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Vol. 23. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Vine, W. E. *Exposition of the Epistles to Timothy*. Londra: Pickering & Inglis, 1925.

Wuest, Kenneth S. *The Pastoral Epistles in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1953.

A DOUA EPISTOLĂ CĂTRE TIMOTEI

Introducere

„A doua epistolă către Timotei... este expresia inimii lui [Pavel], care, în afara Palestinei, a întemeiat şi clădit, sub călăuzirea lui Dumnezeu, adunarea lui Dumnezeu pe pământ. [Epistola] a fost scrisă având în vedere eşecul adunării şi îndepărtarea ei de la principiile pe care o statornicise el."

— J. N. Darby

I. Locul unic în Canon

Ultimele cuvinte rostite de oameni renumiţi sunt, în general, preţuite de cei ce i-au iubit. Deşi 2 Timotei nu constituie, literalmente, ultimele cuvinte ale lui Pavel, epistola este totuşi ultima sa scriere adresată creştinilor care se cunoaşte, trimisă iniţial preaiubitului său asistent, Timotei.

Stând în celula sa mohorâtă din Roma, în care abia răzbătea lumina printr-o mică ferestruică din tavan, şi aşteptându-şi executarea prin decapitare, duhovnicescul, inteligentul şi caldul apostol, ajuns acum la bătrâneţe, cu sănătatea şubrezită de pe urma îndelungatei şi statornicei sale alergări pentru Dumnezeu, îi adresează lui Timotei un ultim îndemn, să se ţină cu toată fermitatea de adevărul şi viaţa ce i-au fost prezentate.

Asemenea altor scrieri din categoria: „A doua epistolă către..." 2 Timotei se ocupă de învăţătorii falşi şi de apostaţii din zilele de pe urmă. Nu putem să nu remarcăm că o mare parte a atacurilor făţişe dezlănţuite împotriva autenticităţii cărţii 2 Timotei (şi a celor şi mai înverşunate îndreptate asupra lui 2 Petru) se datorează faptului că scepticii lideri religioşi care formulează aceste teorii negative sunt osândiţi ei înşişi de faptul că se folosesc de religie ca de o pulpană sub care se ascund, făcându-se vinovaţi chiar de păcatul asupra căruia ne previne Pavel (3:1-9).

Indiferent ce ar spune unii, avem mare trebuinţă de 2 Timotei — carte care îşi dovedeşte cu prisosinţă autenticitatea!

II. Paternitatea

Pentru discuţia pe marginea paternităţii lui Doi Timotei, vezi Introducerea la Epistolele Pastorale.

III. Data

Doi Timotei a fost scrisă din închisoare (tradiţia susţine că a fost vorba de Închisoarea Mamertină, din Roma, aflată şi azi pe traseul turistic al oraşului). Ca cetăţean roman, Pavel nu putea fi aruncat la lei sau răstignit, ci „merita" o execuţie prin decapitarea cu sabia. Întrucât el a fost ucis sub domnia lui Nero, care a murit la 8 iunie, anul 68, data redactării cărţii 2 Timotei trebuie situată în intervalul cuprins între toamna anului 67 şi primăvara anului 68.

IV. Tema

Tema cărţii 2 Timotei ne este prezentată foarte clar la 2:15: „Străduieşte-te să te prezinţi aprobat înaintea lui Dumnezeu, ca un lucrător care n-are de ce să-i fie ruşine şi care împarte drept Cuvântul adevărului." În contrast cu 1 Timotei, unde se subliniază conduita colectivă, a întregii adunări, aici sunt proeminente reponsabilitatea şi conduita invidividuală. Prin urmare, tema cărţii ar putea fi: „Responsabilitatea individuală, într-o vreme de eşec colectiv."

Multă decădere colectivă a bisericii mărturisite se constată în această scrisoare. S-a înregistrat o mare îndepărtare de la credinţă şi adevăr. Ce efect va avea această îndepărtare asupra credinciosului individual? Îl absolvă ea de a mai căuta să se ţină cu tot dinadinsul de adevăr şi să trăiască o viaţă evlavioasă? Răspunsul dat de 2 Timotei este un categoric *Nu!* „Străduieşte-te să te prezinţi aprobat...."

Situaţia tânărului Daniel la curtea împăratului Babilonului (Dan. 1) constituie o ilustraţie elocventă în acest sens. Datorită îndelungatei persistări a israeliţilor în răutate

Daniel, împreună cu alţii au fost duşi robi în Babilon de către împăratul Nebucadneţar. Ei au fost privaţi de posibilitatea practicării formelor exterioare ale religiei iudaice — aducerea de jertfe, slujba preoţească, închinarea în templu, etc. Toate acestea aveau să fie în curând suspendate, când, după numai câţiva ani, Ierusalimul avea să fie nimicit şi întreaga naţiune dusă în captivitate. În aceste condiţii, îl vedem noi oare pe Daniel spunându-şi: „Ce rost mai are să mă ţin de Lege şi de Proroci? Oare n-ar fi mai nimerit să mă deprins cu practicile, normele şi morale de aici, din Babilon?" Istoria consemnează răspunsul minunat şi strălucitor pe care l-a dat însă Daniel, prin viaţa de credinţă trăită în împrejurări aparent atât de vitrege.

Tot aşa şi 2 Timotei se adresează fiecărui copil al lui Dumnezeu care constată că mărturia colectivă a bisericii este departe de simplitatea şi sfinţenia de care dădea dovadă în zilele de demult, de la începutul Noului Testament. Fiecare credincios şi fiecare credincioasă are în continuare responsabilitatea „să trăiască în evlavie în Cristos Isus" (2 Timotei 3:12).

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTĂRI INTRODUCTIVE ADRESATE LUI TIMOTEI (1:1-5)

II. ÎNDEMNURI ADRESATE LUI TIMOTEI (1:6-2:13)
- A. Să fie fidel (1:6-18)
- B. Să rabde (2:1-13)

III. FIDELITATEA CONTRASTATĂ CU APOSTAZIA (2:14-4:8)
- A. Fidelitatea faţă de adevăratul creştinism (2:14-4:8)
- B. Apostazia viitoare (3:1-13)
- C. Resursele omului lui Dumnezeu, având în vedere apostazia (3:14-4:18)

IV. CÂTEVA CERERI ŞI REMARCI PERSONALE (4:9-22)

Comentariu

I. SALUTĂRI INTRODUCTIVE ADRESATE LUI TIMOTEI (1:1-5)

1:1 Pavel se prezintă pe sine de la începutul Scrisorii ca **apostol al lui Isus Cristos**. El fusese împuternicit şi uns ca apostol cu o misiune specială de către proslăvitul nostru Domn. Această ungere nu s-a făcut de către oameni sau prin intermediul oamenilor, ci în chip nemijlocit prin **voia lui Dumnezeu**. De asemenea, Pavel spune că apostolia lui este **prin voia lui Dumnezeu, potrivit făgăduinţei vieţii care este în Cristos Isus**. Dumnezeu a făgăduit că toţi cei care cred în Cristos Isus vor primi viaţa veşnică. Chemarea lui Pavel de a fi apostol s-a făcut în armonie cu această făgăduinţă. De fapt, dacă n-ar fi fost această făgăduinţă, n-ar mai fi fost nevoie de un apostol ca Pavel.

Cum se exprimă şi Vine: „După planul divin viaţa aceasta, care era în Cristos Isus în trecutul etern, ne-a fost dăruită şi nouă. Or, într-o concordanţă deplină cu planul acesta a devenit Pavel apostol."

V. Paul Flint expune cele cinci referiri la viaţă din această epistolă, după cum urmează: 1:10, *prezentarea* făgăduinţei; 2:11, *participarea* vieţii; 3:12, *modelul* vieţii; şi 4:1, *scopul* vieţii.

1:2 Lui **Timotei** i se spune **iubitul meu fiu**. Nu se poate demonstra conclusiv că Timotei a fost realmente convertit prin lucrarea lui Pavel. La Fapte 16:1 se consemnează prima lor întâlnire, unde Timotei e înfăţişat ca fiind deja un ucenic, înainte ca Pavel să fi sosit la Listra. În orice caz, apostolul îl considera un fiu iubit în credinţa creştină.

Ca la 1 Timotei, salutul lui Pavel cuprinde: **har, îndurare şi pace**. S-a arătat la comentariul asupra lui 1 Timotei că atunci când le scrie bisericilor, Pavel în mod obişnuit le adresează har şi pace. Când îi scrie lui Timotei, el adaugă cuvântul **îndurare**. Guy King sugerează că e nevoie de har pentru orice slujire, de îndurare pentru orice eşec şi de pace pentru orice împrejurare. Bine a spus cineva: „Har celor nevrednici, îndurare celor neajutoraţi şi pace celor neliniştiţi." Hiebert

definește **harul** drept: „dragostea și îndurarea spontană și auto-declanșată a lui Dumnezeu, care Îl face să se poarte cu compasiune și dulce afecțiune cu cei nenorociți și întristați."[2]

Aceste binecuvântări izvorăsc **de la Dumnezeu Tatăl și de la Cristos Isus, Domnul nostru**. Iată un alt exemplu în care îl vedem pe Pavel dându-I cinste *Fiului* întocmai cum Îi dă cinste Tatălui.

1:3 În stilul său caracteristic, Pavel izbucnește acum în exclamații de mulțumire. Să nu uităm unde se afla pe când înălța aceste mulțumiri: în carcera de la Roma, unde fusese întemnițat pentru propovăduirea evangheliei, fiind tratat acum ca un deținut de drept comun. Credința creștină era în această perioadă supusă de către guvernul roman unui val de reprimare fățișă. Mulți creștini fuseseră omorâți până la această dată. În pofida acestor împrejurări vitrege, Pavel găsește resursele de a-și începe Scrisoarea către Timotei cu cuvintele: **„Îi mulțumesc lui Dumnezeu!"**

Apostolul Îl slujea acum pe Dumnezeu **cu o conștiință curată**, cum făcuseră și **strămoșii** lui. Deși strămoșii lui nu erau creștini, ei erau credincioși în Dumnezeul Cel viu. Ei I se închinau Lui și căutau să-I slujească. Ei nutreau „nădejdea în învierea morților", cum arătase Pavel la Fapte 23:6. De aceea a putut el afirma, mai încolo, la Fapte 26:6, 7a: „Și acum sunt aici ca să fiu judecat pentru nădejdea făgăduinței pe care Dumnezeu a făcut-o părinților noștri și a cărei împlinire o așteaptă cele douăsprezece seminții ale noastre, care slujesc necurmat lui Dumnezeu, zi și noapte."

Astfel Pavel avea temei să spună că slujirea sa față de Domnul se desfășura după pilda strămoșilor săi. Termenul întrebuințat de el pentru verbul **a sluji**[3] se referă la loialitate și devotament. El dădea deplină recunoaștere Dumnezeului Celui adevărat.

În continuare Pavel se referă la necontenita pomenire a lui Timotei în rugăciunile sale, **zi și noapte**. Ori de câte ori marele apostol stătea de vorbă cu Domnul în rugăciune, își amintea de preaiubitul și tânărul său colaborator, pomenindu-i numele înaintea Tronului de Har. Pavel știa că sorocul slujirii sale se apropia cu repeziciune de sfârșit. El știa că Timotei va rămâne — omenește vorbind — singur, trebuind să ducă mai departe mărturia sa pentru Cristos. El cunoștea dificultățile cu care va fi confruntat, ceea ce-l îndemna să se roage necontenit pentru acest tânăr ostaș al credinței.

1:4 Ce mișcată trebuie să fi fost inima lui Timotei când a citit aceste cuvinte! După cum se exprimă Moule, apostolul Pavel era cuprins de „dorul" de a-l revedea. Asistăm aici la o expresie de neasemuită dragoste și prețuire pentru tânărul său colaborator, care subliniază cu elocvență gingășia, tandrețea și smerenia lui Pavel.

Poate că la ultima lor despărțire Timotei va fi izbucnit în lacrimi de întristare, care vor fi avut o profundă înrâurire asupra lui Pavel. Hiebert crede că acest moment a survenit atunci când poliția sau ostașii romani „l-au smuls" pe Pavel de lângă Timotei[4] — clipă de neuitat pentru Pavel, care acum își exprimă dorul nespus de a putea fi din nou alături de Timotei, pentru a se umple de bucurie. Nu găsim la Pavel nici o dojană pentru lacrimile vărsate de Timotei, nimic care să sugereze că le-ar fi considerat un gest „nebărbătesc" sau că în creștinism nu ar fi loc pentru emoții. J. H. Jowett avea obiceiul să spună: „Inimile lipsite de lacrimi nu vor putea fi nicicând vestitoare ale pasiunii. Când inima noastră nu mai simte durerea, vom înceta de a mai fi slujitorii pasiunii."

1:5 Într-un fel sau altul Pavel va fi luat cunoștință despre **credința neprefăcută** a lui Timotei. Credința sa era autentică, sinceră și adevărată, neascunsă după nici o mască.[5]

Dar Timotei nu a fost primul din familia lui care a primit mântuirea. Se pare că **bunica** lui evreică **Lois** auzise vestea bună a mântuirii și Îl primise pe Domnul Isus ca pe Mesia. Iar fiica ei **Eunice**, evreică și ea (Fapte 16:1), devenise de asemenea creștină. În felul acesta, Timotei a ajuns să cunoască marile adevăruri ale credinței creștine, reprezentând a treia generație din acea familie care și-a pus încrederea în Mântuitorul. Nu ni se spune nimic în Scriptură dacă tatăl lui Timotei era convertit.

Deși mântuirea nu se poate moșteni de la părinți credincioși, este totuși adevărat că în Scriptură există acest principiu al familiei creștine. Se pare că lui Dumnezeu Îi face plăcere să mântuiască familii întregi. Nu este voia Lui ca vreun membru al acestor familii să lipsească din ceata celor mântuiți.

Observați ce spune apostolul, că **credința a locuit** în **Lois** și **Eunice**. Cu alte cuvinte, ea nu a fost un oaspete ocazional, ci o prezență necurmată în viața lor. Pavel era **încredințat** că tot așa stăteau lucrurile și cu Timotei. Era o credință autentică, pe care Timotei avea s-o exercite neabătut, în pofida

tuturor încercărilor la care avea să fie supus din pricina ei.

II. SALUTĂRI INTRODUCTIVE ADRESATE LUI TIMOTEI (1:6-2:13)

A. Să fie fidel (1:6-18)

1:6 Datorită familiei evlavioase din care provenea şi propriei sale credinţei, Timotei este îndemnat **să înflăcăreze darul lui Dumnezeu care este în** el. Nu ni se spune în ce consta **darul lui Dumnezeu**. Unii cred că se referă la Duhul Sfânt. Alţii sunt de părere că a fost o deprindere anume pe care i-a conferit-o Domnul pentru o slujbă creştină deosebită — de pildă, darul de evanghelist, pastor sau învăţător. Din textul epistolei reiese clar că Timotei fusese chemat la slujba creştină, fiind în acest sens înzestrat cu un dar special. Aici el este îndemnat să înflăcăreze **darul**. Să nu se lase descurajat de starea generală de decădere din jurul lui. După cum este prevenit să nu facă din slujirea lui pentru Domnul o simplă ocupaţie, să nu-şi desfăşoarea lucrarea mecanic, ca pe o rutină comodă. Mai degrabă, este îndemnat să dea tot mai multă posibilitate de exprimare darului său, pe măsură ce zilele sunt tot mai sumbre.

Darul acesta fusese sădit în Timotei **prin punerea mâinilor** apostolului. A nu se confunda această punere a mâinilor cu serviciul de ordinare practicat actualmente în cercurile clerice. Cuvintele din versetul de faţă au exact sensul transmis: anume că **darul** i-a fost încredinţat lui Timotei în momentul în care Pavel şi-a pus **mâinile** peste el. Apostolul a fost canalul prin care i s-a conferit lui Timotei acest dar.

În acest moment se ridică imediat întrebarea: „Se mai petrece acest lucru şi în vremea noastră?" Răspunsul este: nu. Puterea de a conferi un dar prin punerea mâinilor i-a fost dată lui Pavel ca apostol al lui Isus Cristos. Întrucât azi nu mai avem apostoli în acelaşi înţeles al cuvântului, nu mai avem puterea de a săvârşi minuni apostolice.

Versetul acesta trebuie studiat în legătură cu 1 Timotei 1:18 şi 4:14. Însăilând aceste trei versete, constatăm următoarea ordine a desfăşurării evenimentelor, reliefată de Vine. Prin rostire apostolică, Pavel a fost călăuzit să se îndrepte spre Timotei, ca spre unul ridicat [de Domnul] în vederea unei slujiri speciale. Printr-un act formal din partea apostolului, Domnul l-a înzestrat pe Timotei cu un dar. Bătrânii au recunoscut ceea ce a făcut Dumnezeu prin punerea mâinilor lor. Iar acţiunea aceasta nu a constituit un act de ordinare, prin care să se transmită un dar sau o funcţie ecleziastică.[6]

Sau, sum rezumă Stock: „Darul a fost transmis «prin» mâinile lui Pavel, dar «cu» mâinile presbiterilor."

1:7 Deşi era confruntat cu perspectiva martirajului, Pavel şi-a găsit timp să-i amintească lui Timotei că **Dumnezeu nu ne-a dat un duh de frică** sau de laşitate. Nu e timpul să ne lăsăm timoraţi sau intimidaţi.

Ci Dumnezeu ne-a dat un duh **de putere**. Avem la dispoziţia noastră tărie nelimitată. Prin învrednicirea Duhului Sfânt, credinciosul poate sluji cu vitejie, poate îndura, poate suferi biruitor şi, dacă trebuie, poate muri glorios.

Dumnezeu ne-a dat şi un duh **de dragoste**. **Dragostea** noastră pentru Dumnezeu este cea care alungă frica, făcându-ne să fim dispuşi să ne dăruim lui Cristos, pe de-a-ntregul, oricât ne-ar costa acest lucru. **Dragostea** noastră pentru semenii noştri este aceea care ne face să fim dispuşi să îndurăm tot felul de persecuţii, la care să răspundem întotdeauna cu bunătate.

În fine, Dumnezeu ne-a dăruit un duh **de minte sănătoasă** sau de disciplină. Cuvintele **minte sănătoasă** nu transmit integral ideea cuprinsă în acest verset, sugerând mai degrabă că creştinul trebuie să fie totdeauna sănătos la minte, fără să aibă crize nervoase sau alte tulburări psihice. Versetul acesta a fost adesea supus unor interpretări greşite, din care s-a formulat învăţătura potrivit căreia creştinul care trăieşte aproape de Domnul nu ar putea fi afectat niciodată de tulburări psihice. Dar această învăţătură e lipsită de temei biblic, pentru că multe boli psihice se datorează unor carenţe *moştenite*, în timp ce altele pot suveni în urma altei condiţii *fizice* ce nu are nici o legătură cu viaţa spirituală a acelei persoane.

Ceea ce ne învaţă versetul de faţă este că Dumnezeu ne-a dat un duh de stăpânire de sine. Cu alte cuvinte, trebuie să fim circumspecţi, să chibzuim bine înainte de a întreprinde o acţiune, evitând să ne pripim sau să acţionăm impulsiv şi nechibzuit. Indiferent cât de ostile ar fi împrejurările în care ne aflăm, suntem chemaţi să cumpănim bine lucrurile, procedând cu multă băgare de seamă.

1:8 Lui Timotei i se spune să nu-i fie ruşine. În versetul 12, Pavel afirmă că lui nu-i este ruşine. În fine, în versetul 16, citim că

lui Onisifor nu-i era ruşine. Predicarea evangheliei era un delict pe vremea aceea. Cei ce căutau să-L mărturisească în public pe Domnul şi Mântuitorul lor erau prigoniţi. Timotei nu trebuie însă să se lase înfricat de aceste prigoane. Lui nu trebuie să-i fie ruşine de evanghelie, chiar dacă ea presupune suferinţă, după cum nu trebuie să-i fie ruşine de apostolul Pavel, care se află în închisoare. În acest punct, unii creştini îi întorseseră deja spatele, negreşit de teama ca nu cumva solidarizarea lor cu el să le aducă persecuţii şi chiar moartea.

Timotei este îndemnat să-şi ia **partea** la **suferinţele** care însoţesc **evanghelia** şi să le îndure **prin puterea lui Dumnezeu**. Să nu încerce să evite ocara ce le-ar putea însoţi, ci să îndure alături de Pavel această umilire.

1:9 Apostolul l-a îndemnat pe Timotei să fie plin de râvnă (v. 6, 7) şi curaj (v. 8). Acum Pavel explică de ce este aceasta singura atitudine raţională pe care o putem adopta — care se regăseşte în minunatele relaţii, statornicite în har, prin care tratează Dumnezeu cu noi. Mai întâi, El **ne-a mântuit**. Asta înseamnă că ne-a izbăvit de pedeapsa păcatului. Apoi El ne izbăveşte necontenit de puterea păcatului iar într-o zi ne va izbăvi de însăşi prezenţa păcatului. De asemenea, El ne-a eliberat de lume şi de Satan.

În plus, Dumnezeu **ne-a chemat cu o chemare sfântă**. Nu numai că ne-a izbăvit de rău, ci ne-a înzestrat cu toate binecuvântările duhovniceşti în locurile cereşti în Cristos Isus. Chemarea sfântă a creştinului este descrisă amănunţit în capitolele 1-3 din Efeseni, dar mai cu seamă în capitolul 1. Acolo aflăm că suntem aleşi, predestinaţi, fii adoptaţi, acceptaţi în Preaiubitul, răscumpăraţi prin sângele Lui, iertaţi, pecetluiţi cu Duhul Sfânt şi ni s-a dat arvuna moştenirii noastre. (Pe lângă această chemare sfântă, noi mai avem şi o chemare înaltă, Filipeni 3:14 şi o chemare cerească, Ev. 3:1.)

Această mântuire şi chemare **nu** sunt **după faptele noastre**. Cu alte cuvinte, ele ne-au fost dăruite prin harul lui Dumnezeu. Asta înseamnă că nu le-am meritat, că, de fapt, meritam exact contrariul. Şi nici nu le puteam dobândi prin merite, după cum nici nu le-am căutat. Ci Dumnezeu ni le-a dăruit fără plată, necondiţionat şi fără să ne ceară vreun preţ.

Acest lucru e explicat în continuare de cuvintele: **după planul şi harul Lui**. Oare de ce i-a iubit Dumnezeu pe păcătoşii nelegiuiţi atât de mult încât a fost dispus să-L trimită pe propriul Său Fiu să moară pentru ei? Ce L-a determinat să plătească un preţ atât de mare, ca să-i salveze de iad şi să-i ducă în cer, pentru a petrece veşnicia alături de El? Singurul răspuns posibil este: **după planul şi harul Lui**. Motivul care a stat la baza acţiunii Lui nu stă în noi, ci în inima Lui nespus de mare şi plină de iubire. Ne-a iubit pentru că ne-a iubit!

Bunăvoinţa Sa ne-a fost dată în Cristos Isus înainte de a fi început timpul. Asta înseamnă că în veşnicia trecută, Dumnezeu a hotărât acest minunat plan al mântuirii. El a decis să-i mântuiască pe păcătoşii vinovaţi prin lucrarea înlocuitoare a scumpului Său Fiu. El S-a hotărât să ofere viaţa veşnică tuturor celor ce aveau să-L primească pe Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor. Metoda prin care puteam noi fi mântuiţi a fost concepută nu numai înainte de a ne naşte noi, ci **înainte de a fi început timpul**.

1:10 Aceeaşi evanghelie, ce a fost concepută în eternitate, a fost **revelată** în timp. A fost **revelată prin arătarea Mântuitorului nostru Isus Cristos**. În zilele când Se afla în trup [pe pământ], El a propovăduit în public vestea bună a mântuirii, învăţându-i pe oameni că El trebuie să moară, să fie îngropat şi să învie din morţi, pentru ca Dumnezeu să-i poată mântui, cu dreptate, pe păcătoşi.

El **a abolit moartea**. Cum vine asta, când noi ştim că moartea este încă o prezenţă atât de vizibilă pe pământ? Versetul subliniază ideea că El a anulat moartea sau a dezafectat-o, a scos-o din funcţie. Înainte de învierea lui Cristos, moartea domnea ca un tiran nemilos peste oameni, trona ca un duşman de temut. Frica morţii îi ţinea pe oameni în robie. Dar învierea Domnului Isus este chezăşia faptului că toţi cei ce se încred în El vor învia din morţi şi nu vor mai muri niciodată. În acest sens a anulat El moartea, prin faptul că a deposedat-o de boldul ei. Moartea este acum solul lui Dumnezeu, care duce sufletul credinciosului în cer. Acum ea este slujitoarea, iar nu stăpâna noastră.

Nu numai că Domnul Isus a anulat **moartea**, dar a şi **adus la lumină viaţa şi nemurirea prin Evanghelie.** În perioada Vechiului Testament, cei mai mulţi oameni aveau doar o vagă şi ceţoasă idee despre viaţa de dincolo de moarte. Ei considerau că cei dragi ai lor se duceau în Şeol, adică intrau în starea invizibilă a duhurilor celor trecuţi în lumea cealaltă. Deşi le era înfăţişată nădejdea cerească, de cele mai multe ori ei n-o înţelegeau prea bine.

Dar după venirea lui Cristos noi avem mult mai multă lumină asupra acestui subiect. De pildă, ştim că atunci când un credincios moare, duhul lui se duce la Cristos, ceea ce este mult mai bine. El este absent din trup, dar acasă cu Domnul. El intră în viaţa veşnică, în toată plinătatea ei.

Cristos nu numai că a adus **la lumină viaţa**, ci şi **nemurirea**. Nemurirea se referă la învierea trupului. Când citim la 1 Corinteni 15:53 că „ceea ce este supus putrezirii trebuie să se îmbrace în neputrezire", noi ştim că deşi trupul este aşezat în mormânt, întorcându-se în ţărână, totuşi la venirea lui Cristos acelaşi trup va fi înviat din morţi şi plăsmuit într-un trup de slavă, similar cu cel al Domnului Isus Însuşi. Sfinţii din VT nu posedau aceste cunoştinţe. Ele însă ne-au fost **aduse** nouă prin **arătarea Mântuitorului nostru, Isus Cristos.**

1:11 Tocmai pentru propovăduirea acestei evanghelii slăvite a fost Pavel **predicator, apostol şi învăţător al Neamurilor. Un predicator** este un vestitor a cărui misiune este de a vesti un mesaj. **Un apostol** este un om trimis divin, dotat divin şi împuternicit divin. **Un învăţător** este unul a cărui misiune este de a-i îndoctrina pe alţii, explicându-le adevărul într-o manieră inteligibilă, pentru ca alţii să poată răspunde prin credinţă şi ascultare. **Al Neamurilor**[7] subliniază misiunea specială ce i-a fost încredinţată lui Pavel de a vesti şi sluji naţiunile ne-evreieşti.

1:12 Întemniţarea lui Pavel s-a datorat tocmai faptului că şi-a îndeplinit cu credincioşie misiunea! El nu a şovăit să vestească adevărul lui Dumnezeu; nici o teamă pentru siguranţa lui personală nu a reuşit să-i închidă buzele. Deşi Pavel nu s-a bucurat de certitudinea că va fi nevătămat, totuşi El a fost pe deplin încrezător cu privire la Cel în care a crezut. Deşi Roma părea că va reuşi să-l dea la moarte pe apostol, oamenii nu-L puteau atinge pe Domnul Său. Pavel ştia că Cel în care s-a încrezut are putere. Are putere pentru ce? **Are putere să păzească ce I-am încredinţat, până în ziua aceea.** Comentatorii sunt împărţiţi aici în opinia lor cu privire la sensul avut în vedere de apostol. Unii cred că Pavel s-a referit la mântuirea sufletului său. Alţii cred că se referă la evanghelie. Cu alte cuvinte, chiar dacă apostolul Pavel va fi dat la moarte, evanghelia nu va fi stăvilită. Dimpotrivă, cu cât i se vor împotrivi mai mult oamenii, cu atât ea va propăşi mai mult.

Cel mai nimerit mi se pare să luăm sintagma în sensul ei cel mai larg. Pavel era încredinţat că situaţia sa se afla în mâinile cele mai bune. Dşi era confruntat cu moartea, nu-l încercau sentimente de nesiguranţă. Isus Cristos era Domnul său Atotputernic. Or, la El nu poate exista înfrângere sau eşec. Nu avea, prin urmare, de ce să se teamă. Mântuirea lui Pavel era asigurată, după cum tot atât de certă era şi victoria finală a slujirii sale pentru Cristos aici pe pământ.

Ziua aceea este sintagma preferată a lui Pavel, referindu-se la venirea Domnului Isus Cristos şi în special la Scaunul de Judecată al lui Cristos, când se va trece în revistă slujirea noastră pentru El şi când Dumnezeu va răsplăti cu bunătatea Lui credincioşia oamenilor.

1:13 Versetul ar putea fi înţeles în două modalităţi. Mai întâi, Timotei este îndemnat **să se ţină strâns de modelul cuvintelor sănătoase**. Nu este chemat doar să fie loial adevărului cuvântului lui Dumnezeu, ci trebuie să se ţină strâns chiar de expresiile prin care este transmis adevărul acesta. Poate că n-ar strica să explicităm conceptul printr-un exemplu. În vremea noastră, ni se sugerează uneori că ar trebui să renunţăm la expresii chipurile „demodate" de genul: „născut din nou" sau „sângele lui Isus". Asta pentru că oamenii ar simţi nevoia de a folosi un limbaj „mai elevat"! Numai că aici se ascunde un pericol foarte subtil. Prin abandonarea modului scriptural de exprimare, adesea ei renunţă la înseşi adevărurile pe care le transmit aceste expresii. Prin urmare, Timotei trebuie să se ţină strâns de însuşi modelul cuvintelor sănătoase.

Dar versetul acesta mai sugerează şi faptul că cuvintele lui Pavel trebuiau să slujească de model sau de tipar pentru Timotei. Tot ce urma să predea Timotei de atunci încolo trebuie să fie în armonie cu schiţa sau şablonul ce i s-a încredinţat. Îndeplinindu-şi slujba, Timotei trebuia să facă acest lucru **în credinţa şi dragostea care sunt în Cristos Isus. Credinţa** înseamnă nu numai încredere, ci şi bizuire. **Dragostea** cuprinde nu numai **dragostea** faţă de Dumnezeu, ci şi **dragostea** faţă de fraţii şi surorile noastre de credinţă şi faţă de lumea care piere în jurul nostru.

1:14 Lucrul acela bun se referă la evanghelie. Mesajul iubirii răscumpărătoare i-a fost **încredinţat** lui Timotei. El nu are voie să adauge la el sau să încerce să-l îmbunătăţească în vreun fel, ci el are responsabilitatea de a-l păzi prin **Duhul Sfânt, care**

locuieşte în noi. Pe când scria Pavel această scrisoare, el era conştient de marea îndepărtare de la credinţă ce ameninţa biserica. Din multe direcţii aveau să fie lansate atacuri la adresa credinţei. Timotei este îndemnat aşadar să rămână fidel cuvântului lui Dumnezeu. El nu va fi însă nevoit să facă acest lucru cu puterea lui proprie, ci **Duhul Sfânt,** care locuieşte în el, îi va pune la dispoziţie tot ceea ce are nevoie pentru a-şi aduce la îndeplinire sarcina.

1:15 Gândindu-se la norii negri ce se adunau deasupra bisericii, Pavel îşi aduce aminte cum creştinii din **Asia** l-au **părăsit.** Întrucât chiar pe când scria Pavel această scrisoare, Timotei se afla, după câte se pare, la Efes, ştia prea bine la ce se referă apostolul.

Se pare că creştinii din Asia au întrerupt legăturile cu Pavel, când au aflat că a fost arestat şi întemniţat. Ei l-au părăsit chiar atunci când el avea mai mare trebuinţă de ei. Probabil că au făcut-o din raţiuni de ordin personal, temându-se să nu păţească şi ei la fel. Guvernul roman urmărea depistarea tuturor celor care propagau credinţa creştină. Apostolul Pavel era unul din cei mai cunoscuţi reprezentanţi ai creştinismului. Prin urmare, oricine ar fi încercat să ia legătura cu el risca să fie încondeiat imediat ca adept al cauzei sale.

Nici nu se afirmă, nici nu se lasă să se înţeleagă că aceşti creştini L-ar fi părăsit pe Domnul sau biserica. Totuşi a fost un act de laşitate şi necredincioşie să-l părăsească pe Pavel în ceasul încercării sale.

Poate că **Figel şi Hermogen** erau lideri ai mişcării ce milita pentru desolidarizarea de Pavel. În orice caz, ei şi-au atras ruşine şi dezaprobare veşnică pentru refuzul lor de a purta ocara lui Cristos alături de robul Său. Guy King comentează că: „numele urâte n-aveu cum să şi le schimbe, dar caracterul urât şi l-ar fi putut drege întrucâtva."

1:16 Există două curente de gândire cu privire la **Onisifor.** Unii cred că şi el l-a părăsit pe Pavel şi că de aceea apostolul se roagă acum ca **Domnul** să-Şi arate îndurarea faţă de el. Alţii sunt de părere că el este amintit aici ca o excepţie salutară faţă de cei pe care apostolul i-a descris mai sus. Noi credem că această variantă din urmă este cea corectă.

Pavel Îl roagă pe Domnul **să dea îndurare peste casa lui Onisifor. Îndurarea** — ni se arată la Matei 5:7 — este răsplata celor care au fost îndurători. Nu ni se spune în ce fel anume l-a **înviorat** Onisifor pe Pavel. Poate că i-a adus alimente şi îmbrăcăminte în carcera plină de igrasie şi întuneric de la Roma. În orice caz, lui nu i-a fost ruşine să-l viziteze pe Pavel în închisoare. N-a ţinut cont de pericolul la care se expunea, dorind cu orice preţ să vină în ajutorul unui prieten alfat la nevoie, cum arată superb Jowett:

> Distingem o trăsătură minunată a caracterului lui Onisifor în cuvintele apostolului: „Nu i-a fost ruşine de lanţul meu." ...De îndată ce eşti pus în lanţuri, prietenii ţi se împuţinează simţitor. De pildă, lanţul sărăciei îi va îndepărta pe mulţi de tine; tot aşa şi lanţul nepopularităţii. Când cineva este în culmea popularităţii, nu duce lipsă de prieteni. Dar când i se atârnă un lanţ, unul câte unul, prietenii îl părăsesc. Dar slujitorilor brizei dimineţii le place să se adune sub umbra serii. Îşi găsesc plăcerea în a sluji pe melaguri bântuite de deznădejde, unde sufletele zac ferecate în lanţuri de tot felul. „Nu i-a fost ruşine de lanţul meu." Lanţul a fost o atracţie pentru Onisifor, făcând să-i sfârâie călcâiele şi să se avânte cu şi mai mare râvnă în slujirea sa.[8]

Versetul acesta a fost adesea supus unor interpretări greşite, susţinându-se că ar aproba rugăciunea pentru cei morţi. Argumentul de la care pleacă susţinătorii acestui punct de vedere este că la ora când scria Pavel aceste rânduri, rugându-L pe Dumnezeu să-Şi arate îndurarea faţă de casa lui, Onisifor murise deja. Dar nu avem absolut nici un indiciu că Onisifor ar fi murit deja. Susţinătorii acestui punct de vedere sunt adepţii unor vorbării goale şi lipsite de sens, agăţându-se de un pai, pentru a-şi propti o practică total nebiblică.

1:17 Când Onisifor **a sosit la Roma,** el a avut cel puţin trei alternative. Mai întâi, putea să evite orice contact cu creştinii. În al doilea rând, se putea întâlni cu credincioşii în taină. Şi în fine putea să se expună pericolului de a-l vizita pe Pavel în închisoare, intrând în contact direct cu autorităţile romane. Spre meritul lui etern, el a ales această alternativă din urmă. El l-a **căutat** pe Pavel **cu multă grijă şi** l-a **găsit.**

1:18 Apostolul se roagă ca prietenul său credincios **să capete îndurare de la Domnul „în ziua aceea". Îndurare** are aici sensul de răsplată. Iar **ziua aceea,** aşa cum s-a arătat, se referă la ziua când se vor împărţi răsplăţile, adică Scaunul de Judecată al lui Cristos.

Încheind secţiunea aceasta, apostolul

Pavel îi aminteşte lui Timotei felul cum l-a slujit Onisifor pe Pavel **la Efes** în felurite feluri.

B. Să rabde (2:1-13)

2:1 A fi **tare în harul care este în Cristos Isus** înseamnă a fi plin de curaj, în tăria pe care o asigură **harul** Lui, de a merge cu credinţă înainte pentru Domnul, având împuternicirea pe care El ne-o dă, fără s-o meritäm, prin unirea cu El.

2:2 Dar Timotei trebuie să se întărească nu numai pe el însuşi, ci să asigure întărire duhovnicească şi altora. El are răspunderea de a transmite altora învăţăturile inspirate pe care le-a primit de la apostolul. Pavel avea să plece în curând de pe pământ. El îl învăţase cu credincioşie pe Timotei în prezenţa multor martori. Chiar şi slujirea lui Timotei nu va dura foarte mult, drept care el avea datoria s-o pună la punct, în aşa fel încât alţii s-o poată duce mai departe, ca învăţători.

Versetul acesta *nu* sprijină ideea unei succesiuni apostolice, după cum nu se referă la practica zilelor noastre de a ordina oameni pentru slujirea în biserică. Mai degrabă, este doar îndrumarea dată de Domnul bisericii, pentru a asigura o succesiune de învăţători competenţi.

Adesea s-a arătat că există patru generaţii de credincioşi în versetul acesta, după cum urmează:

1. Apostolul Pavel.
2. Timotei şi mulţi martori.
3. Oameni credincioşi.
4. Alţii.

Scriptura subliniază importanţa ca fiecare membru al bisericii să fie angajat în evanghelizare. Dacă fiecare credincios şi-ar face partea, lumea ar putea fi evanghelizată într-o singură generaţie. Dar lucrul acesta este doar ipotetic, având în vedere perversitatea voinţei omului, a „evanghelizării" rivale din partea religiilor şi cultelor deraiate ale lumii, precum şi a multor altor obstacole. În latura pozitivă însă un lucru e sigur: totdeauna este loc pentru mai bine, în lucrarea creştinilor!

Observaţi că Timotei trebuie să **încredinţeze** adevărul unor **oameni de încredere**, adică unor oameni pe care te poţi bizui. Aceşti oameni trebuie să fie în stare să-i înveţe pe alţii. Dar asta presupune un anumit grad de competenţă în slujba de predare.

2:3 Adesea s-a arătat că Pavel foloseşte o sumedenie de comparaţii în acest capitol, când îl descrie pe Timotei. Astfel îl numeşte (1) fiu (v. 1); (2) ostaş (v. 3, 4); (3) atlet (v. 5); (4) plugar (v. 6); (5) lucrător (v. 15); (6) vas (v. 21); (7) rob (slujitor) (v. 24).

Ca un bun ostaş al lui Cristos, Timotei trebuie **să îndure**[9] suferinţe şi **greutăţi**. (Vezi 2 Cor. 11:23-29, unde găsim lista multor greutăţi pe care şi Pavel le-a îndurat.)

2:4 Ostaşul descris în acest verset este cel aflat în serviciu activ. Ba mai mult, el este chiar în mijlocul luptei încinse. Nici un ostaş aflat în împrejurări atât de grele **nu se încurcă în treburile acestei vieţi**.

Să însemne oare aceasta că cei ce sunt în slujba Domnului nu trebuie să se angajeze deloc în ocupaţii seculare? Nicidecum nu acesta e sensul versetului, căci Pavel însuşi a lucrat la confecţionarea de corturi, paralel cu predicarea evangheliei şi sădirea de biserici. El a mărturisit că şi-a purtat de grijile pământeşti cu propriile sale mâini.

Accentul trebuie pus pe cuvântul **încurcă**. Ostaşul nu trebuie să permită împrejurărilor obişnuite ale acestei vieţi să devină obiectul principal al existenţei sale. De pildă, el nu trebuie să facă scop suprem în viaţă din agonisirea hranei şi a îmbrăcăminţii. Mai degrabă, slujirea lui Cristos trebuie să ocupe locul primordial în viaţa lui, celelalte lucruri ale acestei vieţi fiind ţinute pe plan secund. Kelly spune: „A te încurca în afacerile acestei vieţi înseamnă a renunţa la separarea de lume, ocupând un loc în afacerile externe, ca un partener autentic al acesteia."[10]

Un ostaş aflat la datorie rămâne într-o stare de expectativă, gata să primească ordine de la cartierul general, căci doreşte să-i fie plăcut celui care **l-a înrolat la oaste**. Desigur, credinciosul a fost înrolat de Domnul şi dragostea noastră pentru El trebuie să ne facă să nu ne angrenăm în lucrurile acestei lumi.

2:5 Acum Pavel trece la imaginea unui atlet, care **concurează** la jocuri. Pentru a primi premiul, el trebuie să respecte **regulile** jocului. Tot aşa este şi în slujirea creştină. Ce mulţi sunt aceia care cad înainte de a ajunge la linia de sosire, fiind descalificaţi pentru că nu au rămas într-o stare de ascultare necondiţionată de Dumnezeu şi de cuvântul Său!

Iată câteva reguli privitoare la slujirea creştină: (1) Creştinul trebuie să practice auto-disciplina (1 Cor. 9:27). (2) El nu trebuie să lupte cu armele firii, ci cu cele duhovniceşti (2 Cor. 10:4). (3) El trebuie să se păstreze curat. (4) El nu trebuie să se certe ci să fie răbdător.

Cineva a zis: „Cel care e creştin doar în timpul său liber este o contradicţie în ter

meni, pentru că întreaga viaţă a cuiva trebuie să fie o străduinţă continuă de a trăi în practică creştinismul său, în toate clipele vieţii sale şi în toate sferele."

2:6 Fermierul harnic trebuie să fie primul care să se înfrupte din recolte. Potrivit tuturor principiilor neprihănirii, cel care munceşte din greu pentru ca să se facă **recolta** are întâietatea la seceriş.

Deşi Darby este de acord că versiunea de mai sus este o variantă posibilă în care se poate reda textul original grec, el sugerează că sensul pasajului ar fi acela că plugarul trebuie să lucreze pentru a putea avea parte de recoltă. Prin urmare, Darby traduce astfel acest verset: „Gospodarul trebuie să muncească înainte de a avea parte de roade." Această traducere păstrează ideea necesităţii: Ostaşul trebuie să îndure; atletul trebuie să respecte regulile; fermierul trebuie să lucreze din greu.

2:7 Dar în aceste ilustrări ale slujirii creştine găsim lucruri mai profunde decât se poate observa la suprafaţă. Timotei este îndemnat să se gândească şi să mediteze la acestea. Iar Pavel se roagă[11] ca **Domnul** să-i dea **înţelegere în toate lucrurile**. El îşi va da seama că lucrarea creştină se aseamănă cu câmpul de bătălie, cu atletismul şi cu fermieritul. Fiecare din aceste ocupaţii îşi are responsabilităţile şi răsplăţiile proprii.

2:8 În acest punct, apostolul atinge cumpăna apelor în seria de încurajări adresate tânărului Timotei. El ajunge la pilda Domnului Isus, după care nu poate merge mai departe, căci Domnul este o pildă de suferinţă urmată de slavă. **Adu-ţi aminte de Isus Cristos, din sămânţa lui David, înviat dintre cei morţi după Evanghelia mea.** Ideea care se desprinde de aici nu este aceea că Timotei trebuie să-şi aducă aminte de anumite lucruri *despre* Domnul Isus, ci mai degrabă că el trebuie să-şi amintească de Însăşi Persoana Sa, de Cel viu **dintre cei morţi**.

Într-o anumită privinţă, versetul acesta este un rezumat scurt al evangheliei pe care a vestit-o Pavel. Punctul crucial al evangheliei este învierea Mântuitorului. Iată ce scrie Hiebert despre aceasta: „Nu viziunea unui Isus crucificat, ci viziunea unui Domn înviat îi este prezentată lui Timotei."[12]

Sintagma: **din sămânţa lui David** este doar afirmarea faptului că Isus este Cristosul, descendentul **lui David**, în care se împlinesc făgăduinţele mesianice ale lui Dumnezeu.

Pentru toţi cei ce doresc să-L slujească, este de trebuinţă să li se amintească şi să-şi aducă ei înşişi aminte de Persoana Mântuitorului. În special pentru cei confruntaţi cu suferinţe şi chiar cu moartea este o mare îmbărbătare să-şi aducă aminte că Însuşi Domnul Isus a ajuns la slava din cer prin calea crucii şi a mormântului.

2:9 Or, tocmai pentru că a vestit evanghelia schiţată în versetul 8 era acum Pavel întemniţat în lanţuri într-o închisoare romană. El era privit ca un răufăcător, ca un infractor de drept comun. Şi dacă stăm bine să ne gândim, existau multe lucruri care l-ar fi putut descuraja. Nu numai că guvernul roman era hotărât să-l condamne la moarte, dar chiar şi unii dintre prietenii lui creştini l-au părăsit.

Şi totuşi, în pofida acestor împrejurări amare, duhul fericit al lui Pavel se înalţă deasupra zidurilor carcerei. El uită jalnica lui stare pământească, când îşi aminteşte că **cuvântul lui Dumnezeu nu este în lanţuri**. După cum a spus, atât de frumos, şi Lenski: „Glasul viu al apostolului putea fi înecat în propriul sânge, dar ceea ce a rostit Dumnezeu prin el încă răsună în toată lumea." Toate oştile lumii nu vor putea împiedica răspândirea cuvântului lui Dumnezeu. E ca şi când ar încerca să oprească ploaia sau zăpada să cadă pe pământ (Is. 55:10, 11). Harvey spune:

> Cu o energie irezistibilă şi divină, cuvântul lui Dumnezeu înaintează în drumul său triumfător, în pofida faptului că apărătorii săi suferă întemniţări şi chiar martiriu. Oamenii mor, dar Cristos şi evanghelia Sa trăiesc şi triumfă de-a lungul veacurilor.[13]

2:10 Datorită naturii irezistibile a evangheliei, Pavel era dispus să **îndure toate lucrurile de dragul celor aleşi.** Termenul **cei aleşi** se referă aici la cei aleşi de Dumnezeu pentru mântuirea veşnică. Deşi Biblia ne învaţă că Dumnezeu îi alege pe oameni să fie mântuiţi, nicăieri nu ni se spune că îi selectează pe unii să fie condamnaţi. Cei ce sunt mântuiţi sunt mântuiţi prin harul suveran al lui Dumnezeu. Cei ce sunt pierduţi sunt pierduţi prin propria lor alegere deliberată.

Nimeni nu are voie să se certe cu Dumnezeu în privinţa doctrinei alegerii. Această doctrină nu face altceva decât să-I acorde lui Dumnezeu rolul ce I se cuvine: acela de Dumnezeu, de Suveran al universului, care îi tratează pe oameni cu har, dreptate, neprihănire şi dragoste. El nu săvârşeşte niciodată

nici un act nedrept sau lipsit de dragoste, ci adesea manifestă îndurarea Sa faţă de cei ce nu o merită deloc.

Apostolul şi-a dat seama că prin suferinţa sa de dragul evangheliei, sufletele erau mântuite şi că înseşi aceste suflete aveau să participe cândva la **slava veşnică** împreună cu **Cristos Isus.** Această viziune a păcătoşilor vinovaţi, mântuiţi prin harul lui Dumnezeu şi slăviţi împreună cu Cristos Isus, a fost suficientă pentru a-l inspira pe Pavel să rabde toate lucrurile. Prin aceasta, ni se aminteşte de cuvintele ce i-au fost atribuite evlaviosului Rutherford:[14]

O, dacă un singur suflet din Anwoth
Mă va întâlni la dreapta lui Dumnezeu,
Cerul meu va însemna două ceruri
În patria lui Emanuel.

2:11 Versetele 11-13 sunt considerate de unii ca făcând parte dintr-o cântare creştină din era primară. Dacă aşa stau lucrurile sau nu, ele ne prezintă fără doar şi poate câteva principii neflexibile cu privire la relaţia omului cu Domnul Isus Cristos. Hiebert scrie: „Adevărul central al acestor afirmaţii pline de miez este că credinţa în Cristos îl identifică pe credincios cu El în toate, în timp ce necredinţa îi separă cu tot atâta certitudine pe oameni de El."[15] Acesta este al patrulea **cuvânt demn de crezare** în epistola lui Pavel către Timotei.

Primul principiu este că **dacă am murit cu** Cristos, **vom şi trăi împreună cu El.** Acest lucru este valabil în cazul tuturor credincioşilor. În sens duhovnicesc, **noi am murit împreună cu El** în clipa în care neam pus încrederea în El ca Mântuitor al nostru. Noi am fost îngropaţi cu El şi am înviat dintre cei morţi împreună cu El. Cristos a murit ca Reprezentant şi Înlocuitor al nostru. Noi trebuia să fi murit pentru păcatele noastre, dar Cristos a murit în locul nostru. Dumnezeu ne socoteşte ca pe unii care am **murit împreună cu El** şi asta înseamnă că **vom şi trăi cu El** în cer.

Poate că acest verset se aplică şi la cei care mor ca martiri creştini. Cei care Îl urmează în acest fel în moarte Îl vor urma la fel şi în înviere.

2:12 Într-o privinţă, mai este adevărat şi în cazul tuturor creştinilor că ei **îndură** şi că **vor şi domni împreună cu** Cristos. Credinţa adevărată are întotdeauna calitatea de permanenţă şi în acest sens toţi credincioşii **îndură.**

Dar nu trebuie scăpat din vedere nici faptul că nu toţi vor domni cu Cristos în acelaşi grad. Când El va reveni pe pământ, ca să domnească, sfinţii Lui vor reveni împreună cu El, împărţind această domnie. Dar gradul de răspândire al domniei fiecăruia va depinde de credincioşia cu care L-a slujit în viaţa de acum.

Pe cei care **Îl tăgăduiesc** pe El şi Cristos îi va tăgădui. În acest verset nu este vorba despre o tăgăduire trecătoare a Mântuitorului, sub presiune, cum a fost în cazul lui Petru, ci una permanentă, susţinută de regulă. Aceste cuvinte se referă la un necredincios — unul care niciodată nu L-a îmbrăţişat pe Domnul Isus prin credinţă. De toţi aceştia se va lepăda Domnul în acea zi, indiferent cât de pioase ar fi fost cuvintele mărturisirii lor.

2:13 Versetul acesta îi descrie tot pe necredincioşi. Dinsdale Young explică: „Dumnezeu nu poate fi inconsecvent cu El Însuşi. Or, ar fi un gest de inconsecvenţă faţă de caracterul Său să-i trateze la fel, şi pe credincioşi, şi pe necredincioşi. El este în veci de veci fidel neprihănirii, indiferent cum am fi noi."[16]

Cuvintele acestea nu trebuie interpretate în sensul că credincioşia lui Dumnezeu ar fi demonstrată prin faptul că-i susţine pe cei necredincioşi. Nu este deloc acesta sensul versetului. Dacă oamenii sunt necredincioşi, El trebuie să fie credincios propriului Său caracter, trebuind să-i trateze în consecinţă. După cum se exprimă Van Oosterzee: „El este tot atât de credincios în ameninţările Sale ca în făgăduinţele Sale.[17]

III. FIDELITATEA FAŢĂ ÎN FAŢĂ CU APOSTAZIA (2:14-4:8)

2:14 Timotei trebuie să le aducă aminte de aceste lucruri, adică de lucrurile din versetele 11-13. Dar la cine se referă Pavel când spune că trebuie să le aducă aminte? Probabil se referă, în sens general, la toţi ascultătorii lui Timotei şi, în mod special, la cei ce introduceau învăţături străine. Lucrul acesta reiese din ultima parte a versetului, unde cei ce ocupau, vădit, locul de învăţători şi predicatori sunt preveniţi **să nu facă luptă de cuvinte.** Se pare că existau unii la Efes care făceau mare caz din sensul formal al anumitor termeni. În loc să-i edifice pe sfinţi în adevărul cuvântului lui Dumnezeu, ei nu făceau altceva decât să submineze credinţa unora dintre ascultătorii lor, cum arată şi Dinsdale Young:

Este atât de uşor să devii un fanatic în problemele teologice — adică să te îngropi în întrebări care nu au nici o valoare trainică. Viaţa este prea scurtă şi avem prea multe de realizat în ea, pentru ca să ne putem permite să risipim energiile noastre mentale şi sufleteşti cu lucruri care nu au nimic de a face cu şlefuirea caracterului nostru.

Când o lume întreagă aşteaptă să fie evanghelizată, nu se cuvine să ne ciorovăim mereu, apucând-o pe căile doctrinare lăturalnice. Să rămânem pe căile principale. Să fim fideli marilor adevăruri. Să nu emulăm victimele cuprinse de panică din vremea lui Şamgar şi a lui Iael, care au părăsit drumul cel mare, lăsându-l neocupat, şi s-au abătut pe căi lăturalnice.[18]

2:15 Timotei trebuie să se străduiască să se prezinte **aprobat înaintea lui Dumnezeu**. Eforturile lui trebuie să se concentreze asupra ţelului de a deveni **un lucrător care nu are de ce să-i fie ruşine**. Acest lucru îl poate înfăptui **împărţind drept Cuvântul adevărului** — prin care se înţelege mânuirea corectă a Scripturii, „rămânerea pe linia Bibliei" sau, cum s-a exprimat Alford, „a reuşi corect să tratăm adevărul pe deplin, fără să-l falsificăm."[19]

2:16 Vorbăriile goale şi lumeşti sunt învăţături nereverenţioase, rele şi nefolositoare. Nu le este de nici un folos copiilor lui Dumnezeu să aibă de a face cu aceste învăţături, ci trebuie să se ferească de ele. Timotei nu este îndrumat să combată aceste învăţături, ci, mai degrabă, să le trateze cu dispreţ, necatadicsind nici măcar să le dea atenţie.

Un lucru foarte grav la aceste vorbării goale este faptul că niciodată nu stau pe loc, ci mereu **înaintează** în **nelegiuire**. Tot aşa este cu orice formă de rătăcire şi învăţătură greşită. Cei care predau învăţături greşite se simt nevoiţi să adauge mereu la ele. Asta explică motivul pentru care mereu apar dogme şi rostiri noi, ce sunt în permanenţă puse în circulaţie de sistemele religioase false. Inutil s-o mai spunem că cu cât se lăţesc aceste rătăciri doctrinare, cu atât mai multă **nelegiuire** apare ca rezultat.

2:17 Modul de răspândire a acestor învăţături rele este comparat cu **cancerul**. Cei mai mulţi dintre noi ştim prea bine cât de rapid se răspândeşte această maladie groaznică în organismul uman, distrugând toate ţesuturile întâlnite în cale.

Cuvântul *cancer* ar mai putea fi redat şi prin „cangrenă".[20] Cangrena se referă la tumefierea unei părţi din organism, atunci când i se întrerupe alimentarea cu sânge şi substanţe nutritive.

În alte locuri din NT, doctrina rea este asemănată cu aluatul, care, dacă este lăsat să se răspândească, va afecta, în cele din urmă, toată plămădeala.

Sunt pomeniţi doi oameni ale căror învăţături corupeau biserica locală: **Imeneu şi Filet**. Pentru că aceştia nu au mânuit corect cuvântul adevărului, au ajuns să ocupe un loc în ceea ce este în ochii lui Dumnezeu galeria ruşinii.

2:18 Învăţăturile lor false sunt demascate aici. Astfel, ei le spuneau oamenilor că **învierea** deja ar fi avut loc. Poate că ei înţelegeau că atunci când cineva este mântuit şi înviat la o viaţă nouă cu Cristos, asta este singura înviere la care se poate aştepta. Cu alte cuvinte, ei spiritualizau învierea şi luau în derâdere ideea unei învieri literale a trupului din mormânt. Pavel a văzut în acest fapt o gravă ameninţare la adresa adevărului creştinismului, cum arată şi Hamilton Smith:

> Dacă învierea ar fi avut deja loc, atunci concluzia evidentă este că sfinţii au atins condiţia lor finală încă pe acest, urmarea fiind că biserica încetează de a mai aştepta venirea Domnului, pierzând adevărul destinului ei ceresc şi renunţând la caracterul ei de „străin şi călător" pe acest pământ. Or, odată ce şi-a pierdut caracterul ceresc, biserica se face comodă aici pe pământ, asumându-şi un rol în sistemul de reformare şi de guvernare a acestei lumi.[21]

Prin faptul că au răsturnat **credinţa unora**, oamenii aceştia şi-au câştigat un loc nedorit în cartea eternă a lui Dumnezeu.

2:19 Gândindu-se la Imeneu şi Filet şi la învăţătura falsă propagată de aceştia, Pavel îşi dă seama că peste biserică vor veni zile întunecate. În biserica locală au fost primiţi necredincioşi. Viaţa duhovnicească a atins o temperatură atât de scăzută încât adesea e greu de deosebit creştinii adevăraţi de cei ce doar se intitulează creştini. Creştinătatea este un amestec amorf, care produce în jur o devastatoare stare de confuzie.

În mijlocul unei asemenea stări, Pavel găseşte mângâiere în asigurarea că **temelia tare a lui Dumnezeu stă neclintită**. Unii au sugerat că ar fi vorba de biserica adevărată. Alţii spun că expresia se referă la făgăduinţa lui Dumnezeu, la credinţa creştină sau la doctrina alegerii. Dar oare nu este cât se poate de limpede că **temelia lui Dumnezeu** se referă la *tot ceea ce face Domnul*? Dacă

El trimite cuvântul Său, nimic nu poate opri răspândirea lui, cum spune Hamilton Smith: „Nici un eşec al omului nu poate muta din loc temelia pusă de Dumnezeu, după cum nu-L poate împiedica pe Dumnezeu să-Şi aducă la îndeplinire ceea ce a început.... Cei care sunt ai Domnului, deşi sunt ascunşi în masa de oameni, nu vor putea fi, în cele din urmă, pierduţi."[22]

Temelia lui Dumnezeu are o **pecete** cu două feţe, cea divină şi cea umană. Dinspre faţa divină, **Domnul îi cunoaşte pe cei ce sunt ai Lui**. El îi **cunoaşte**, nu numai în sensul recunoaşterii, ci şi al aprobării şi aprecierii lor. Lenski spune că El îi cunoaşte „cu dragoste efectivă şi cuprinzătoare"[23]. Latura umană a peceţii constă în faptul că **oricine rosteşte Numele Domnului**[24] trebuie **să se depărteze de fărădelege**. Cu alte cuvinte, cei ce mărturisesc că sunt creştini pot dovedi realitatea mărturiei lor prin viaţa de sfinţenie şi evlavie pe care o trăiesc. Creştinul adevărat nu trebuie să aibă nimic de a face cu fărădelegea.

Pecetea este semnul distinctiv, indicând dreptul de proprietate asupra unui obiect şi o emblemă de garanţie şi securitate. Astfel **pecetea** de pe **temelia** lui Dumnezeu semnifică dreptul Lui de proprietate asupra celor care sunt credincioşi adevăraţi şi garanţia că toţi cei ce au fost convertiţi vor dovedi realitatea noii lor vieţi prin depărtarea de fărădelege.

2:20 În această ilustraţie, noi înţelegem că cuvintele **casă mare** se referă la creştinism în general. În sens mai larg, creştinismul îi cuprinde pe credincioşi şi pe cei ce doar îşi spun credincioşi — adică pe cei născuţi din nou şi pe cei ce sunt creştini doar cu numele.

Vase de aur şi argint s-ar referi, prin urmare, la credincioşi autentici.

Vasele **de lemn şi de lut** nu se referă la necredincioşi în general, ci în particular la cei ce erau lucrători răi, ce răspândeau doctrine false, de genul lui Imeneu şi Filet (versetul 17).

Câteva lucruri trebuie menţionate în legătură cu vasele. Mai întâi, există o distincţie importantă între materialele din care sunt făcute vasele. În al doilea rând, există o diferenţă în întrebuinţările care li se dau. În fine, mai există o distincţie cu privire la destinul lor final. Vasele de lemn şi de lut sunt aruncate după o vreme, dar cele de aur şi de argint sunt păstrate, datorită valorii lor.

Sintagma: **unele pentru onoare, iar altele pentru dezonoare** a primit diverse interpretări. Unii sugerează că prin **dezonoare** s-ar înţelege „un grad mai mic de onoare". În cazul acesta, toate vasele reprezintă pe adevăraţii credincioşi, unii dintre ei fiind folosiţi pentru scopurile cele mai înalte, iar alţii pentru cele mai de jos. Alţii cred că vasele **pentru onoare** se referă la oameni ca Pavel şi Timotei, în timp ce vasele pentru **dezonoare** s-ar referi la oameni ca Imeneu şi Filet.

2:21 Interpretarea acestui pasaj depinde în mare măsură de modul în care înţelegem fiecare sensul termenului ultim: **acestea [din urmă]**, din propoziţia: **„Deci, dacă cineva se curăţeşte de acestea...."**

Se referă oare **acestea** la vasele de lemn şi de lut? Se referă la învăţăturile false menţionate anterior în acest capitol? Sau se referă în general la oamenii răi?

Sensul cel mai natural pare să fie acela de a pune termenul **acestea** în legătură cu vasele pentru dezonoare. Timotei este îndrumat să se separe de oamenii răi şi în special de învăţătorii răi, de felul celor tocmai amintiţi de Pavel: Imeneu şi Filet.

Timotei *nu* este însă îndrumat să părăsească biserica, după cum nu i se spune să părăsească rândurile creştinătăţii, ca atare. În fapt, el nu ar putea face asta, fără ca prin acest gest să nu renunţe şi la mărturisirea sa de credinţă, întrucât în creştinătate sunt cuprinşi toţi cei ce mărturisesc că sunt credincioşi. Mai degrabă, se pune problema separării de răufăcători şi evitarea contaminării cu doctrina lor rea.

Dacă cineva se va feri de tovărăşiile rele, **va fi un vas de onoare**. Dumnezeu nu Se poate folosi decât de vase curate în slujirea sfântă. „Fiţi curaţi, voi care purtaţi vasele Domnului" ni se spune la Isaia 52:11). Un atare om va fi şi **sfinţit**, în sensul că va fi pus deoparte pentru slujirea lui Dumnezeu, fiind despărţit de ce este rău. El va fi **folositor Stăpânului** — o calitate mult dorită de toţi cei ce Îl iubesc pe Domnul. În fine, el va fi **pregătit pentru orice lucrare bună**. El va fi gata în orice moment să se lase folosit în orice fel va găsi de cuviinţă Stăpânul lui.

2:22 Timotei nu numai că trebuie să separe de cei nelegiuiţi, ci trebuie să se separe de **poftele** cărnii (firii). **Poftele tinereţii** se referă probabil nu numai la apetiturile fizice, ci şi la pofta după bani, faimă şi plăceri. Aici sunt cuprinse probabil şi dorinţa de a ni se face pe voie, impacienţa, mândria şi uşurătatea. Cum am arătat, se crede că

Timotei avea cam treizeci şi cinci de ani, în această perioadă. Prin urmare, **poftele tinereţii** nu înseamnă neapărat acele pofte ce-i caracterizează de obicei pe adolescenţi, ci se referă la toate dorinţele rele (nesfinte) care i se înfăţişează unui slujitor al Domnului, căutând să-l abată de la cărarea curăţiei şi a neprihănirii.

Lui Timotei i se spune nu doar să **fugă**, ci şi să urmărească. Adică latura negativă şi cea pozitivă.

El trebuie să urmărească neprihănirea. Adică toate relaţiile lui cu semenii, şi cu cei mântuiţi, şi cu cei nemântuiţi, trebuie să fie caracterizate de onestitate, dreptate şi corectitudine.

Credinţa ar putea însemna aici credincioşie sau integritate absolută. Pe de altă parte, ar putea cuprinde şi o bizuire permanentă pe Domnul. Hiebert o numeşte: „o încredere sinceră şi dinamică în Dumnezeu."[25]

Dragostea nu se poate limita aici doar la drgostea faţă de Dumnezeu, ci trebuie să cuprindă şi dragostea pentru fraţi şi pentru lumea de păcătoşi pierduţi. Dragostea întotdeauna se gândeşte la alţii; este esenţialmente altruită, ne-egoistă.

Pacea transmite ideea armoniei şi compatibilităţii.

Aceste virtuţi trebuie urmărite **împreună cu cei ce cheamă pe Domnul dintr-o inimă curată.** După cum în versetul 21, Timotei a fost prevenit să se despartă de oamenii răi, tot aşa aici i se spune să se asocieze cu creştinii care umblă în curăţie înaintea Domnului. El nu trebuie să urmeze virtuţile vieţii creştine în izolare, ci trebuie să-şi ocupe locul ca membru în Trupul lui Cristos, căutând să lucreze cu ceilalţi membri pentru binele Trupului.

2:23 În cursul slujbei sale creştine, Timotei va fi adesea confruntat cu întrebări nebune şi nefolositoare. Asemenea întrebări izvorăsc din minţi neştiutoare şi needucate. Prin urmare, nu ar fi de nici un folos să aibă de a face cu ele. Asemenea **dispute** trebuie refuzate, pentru că ele nu fac altceva decât să dea naştere la certuri. E de prisos să spunem că aceste întrebări nu se referă la marile teme de bază ale credinţei creştine, ci mai degrabă la probleme fără sens care nu ar face altceva decât să-i răpească timpul şi să producă confuzii şi polemici.

2:24 Robul Domnului este traducerea corectă aici, nu doar *slujitorul* Domnului. Este foarte nimerit ca acest titlu să fie folosit în acest context, în care se vorbeşte despre gingăşie şi răbdare.

Deşi robul Domnului trebuie să se lupte pentru adevăr, el nu trebuie să fie arţăgos sau polemic. Mai degrabă, el trebuie să fie **blând cu toţii** şi să-i abordeze pe oameni cu scopul de a-i învăţa, iar nu cu acela de a ieşi învingător în polemicile avute cu ei. El trebuie să fie **răbdător** cu cei care înţeleg mai greu şi chiar cu cei care nu par dispuşi să accepte adevărul cuvântului lui Dumnezeu.

2:25 Robul Domnului trebuie să exercite blândeţe şi **smerenie** în relaţiile cu **cei împotrivitori**. O persoană îşi face rău propriului său suflet când refuză să se plece în faţa cuvântului lui Dumnezeu. Asemenea oameni trebuie îndreptaţi, ca nu cumva ei să meargă mai departe, în neştiinţa lor, crezând eronat că vederile lor sunt în concordanţă cu Biblia.

În nădejdea că Dumnezeu le va da într-o zi pocăinţa, ca să cunoască adevărul. La prima vedere, aceste cuvinte ar părea să însemne că se poate pune sub semnul întrebării dorinţa lui Dumnezeu de a le dărui acestor oameni pocăinţa. Dar nu aşa stau lucrurile. Adevărul este că Dumnezeu aşteaptă să-i ierte, numai să vină la El, mărturisindu-şi păcatul şi pocăindu-se! Dumnezeu nu-i refuză nimănui pocăinţa, dar oamenii de cele mai multe ori nu vor să recunoască că au greşit.

2:26 Robul Domnului trebuie să se ocupe de cei greşiţi în aşa fel încât aceştia să-şi vină în fire şi să scape din cursa diavolului, în care au fost prinşi, ca să-i facă voia. Adică au fost ca vrăjiţi sau ademeniţi şi îmbătaţi de el.

B. Apostazia viitoare (3:1-13)

3:1 Apostolul îi prezintă acum lui Timotei condiţiile care vor domni în lume înaintea venirii Domnului. Mulţi au scos în evidenţă că lista păcatelor de mai jos este foarte similară cu descrierea păgânilor fără Dumnezeu de la Romani 1. Remarcabil este că tocmai condiţiile care domnesc în mijlocul păgânilor, aflaţi în starea lor de sălbăticie şi necivilizaţie, îi vor caracteriza pe cei ce-şi spun credincioşi **în zilele din urmă**. Este un gând care ne îndeamnă la reflecţie!

Zilele din urmă menţionate aici sunt intervalul dintre perioada apostolică şi apariţia lui Cristos pentru a-Şi întemeia împărăţia.

3:2 Nu putem studia aceste versete fără să fim izbiţi de repetarea cuvântului **iubitori**. Aşa, de pildă, în versetul 2 citim: **iubitori de sine** şi **iubitori de bani**. În versetul 3, sin-

tagma: „disprețuitori ai binelui" înseamnă literalmente: „neiubitori de bine". În vesetul 4 citim: „iubitori ai plăcerii, mai degrabă decât iubitori de Dumnezeu".

În versetele 2-5, ne sunt prezentate nouăsprezece trăsături caracteristice ale zilelor din urmă. Ne vom mulțumi să redăm lista lor, explicând prin sinonime sensul lor:

Iubitori de sine — egoiști, vanitoși și egocentrici.

Iubitori de bani — lacomi după bani, avari.

Lăudăroși — folosind cuvinte pompoase și plini de sine.

Mândri — aroganți, orgolioși, înfumurați.

Insultători (în engleză: hulitori) — vorbitori de rău, folosind un limbaj murdar, cuvinte grele, „spurcați la gură", disprețuitori, insultători.

Neascultători de părinți — răzvrătiți, ieșiți de sub control, necuviincioși.

Nemulțumitori — ingrați, fără simț de apreciere.

Fără evlavie — profani, ireverențioși, oameni pentru care nimic nu e sfânt.

3:3 Neiubitori — cu inima împietrită, duri, nesimțitori din fire, insensibili.

Neiertători — implacabili, refuzând să se împace, refuzând eforturile în direcția reconcilierii.

Defăimători — care răspândesc zvonuri și știri false, malițioase.

Neînfrânați — oameni cu pasiunile dezlănțuite, fără stăpânire de sine, desfrânați și destrăbălați.

Brutali (neîmblânziți) — sălbatici, neprincipiali.

Disprețuitori de bine — care urăsc tot ce e bine și pe toți cei buni; care se opun cu desăvârșire la tot ce este bine, în orice formă.

3:4 Trădători — insidioși, duplicitari.

Încăpățânați (în versiunea română: obraznici) — tari la cerbice, care nu cedează, care vor să li se facă totdeauna pe plac, repeziți.

Îngâmfați — înfumurați, găunoși, plini de pretenții deșarte.

Iubitori mai mult de plăceri decât de Dumnezeu — cei ce iubesc plăcerile senzuale, dar nu pe Dumnezeu.

3:5 Pe dinafară, oamenii aceștia par religioși, făcând caz de creștinismul lor, dar acțiunile lor sunt mai grăitoare decât cuvintele lor. Prin comportarea lor neevlavioasă, ei demonstrează că trăiesc o minciună. Nu este nici o dovadă a puterii lui Dumnezeu în viața lor. Chiar dacă s-a produs o anumită reformă în viața lor, nu a existat o regenerare adevărată, o autentică naștere din nou. Weymouth traduce astfel acest verset: „Ei întrețin în continuare acest simulacru de pioșenie, dar îi exclud puterea." Iar Moffatt traduce în felul următor: „Deși întrețin o formă de religie, ei nu au nimic de a face cu aceasta ca o forță [în viața lor]." Phillips redă versetul astfel: „Ei mențin această fațadă de «religie», dar purtarea lor neagă validitatea ei." Cu alte cuvinte, ei doresc să fie religioși și, totodată, să continue practicarea păcatelor lor (cf. Apo. 3:14-22). Hiebert ne previne: „Găsim aici o înfricoșătoare înfățișare a creștinătății apostate, un nou păgânism ce se deghizează sub numele de creștinism."[26]

De toți **aceștia** oameni Timotei este îndemnat să se **depărteze**. Acestea sunt vasele descrise în capitolul precedent, de care el trebuie să se curățească.

3:6 Dintre oamenii corupți din vremurile de pe urmă Pavel îi singularizează acum pe cei dintr-o categorie aparte, respectiv liderii și învățătorii din cultele deraiate. Această descriere detaliată a caracterului lor și a metodelor folosite de ei își găsește împlinirea în cultele (sectele) deraiate din vremea noastră.

Mai întâi, citim că ei **se strecoară** (sau se introduc) **prin case**. Nu întâmplător acțiunea lor este asemănată cu mișcarea unui șarpe. Dacă și-ar dezvălui adevărata identitate, ei nu ar reuși să pătrundă în multe case, dar ei recurg la diverse subterfugii și șiretlicuri, vorbind despre Dumnezeu, despre Biblie, despre Isus (chiar dacă ei nu cred ce spune Scriptura despre acestea).

Apoi se spune că **prind în cursă femei credule** (sau, în versinea română: „ademenesc femei ușuratice"). Este o trăsătură caracteristică a acestor lideri de culte false, căci își programează vizitele la domiciliu atunci când soțul e de obicei la serviciu sau în altă parte. Istoria se repetă. Satan s-a apropiat de Eva în grădina Eden și a înșelat-o. Ea a uzurpat autoritatea soțului ei, așezându-se deasupra lui și luând decizia ce-i aparține de drept lui. Și astăzi el se apropie de femei cu învățăturile lui false, făcându-le captive. **Femeile** acestea sunt **credule** în sensul că sunt slabe și instabile. Nu că le-ar lipsi inteligența, ci nu au tăria de caracter de a se împotrivi.

Ele sunt prezentate ca fiind **împovărate de păcate și stăpânite de felurite pofte**. Asta sugerează, mai întâi de toate, că ele

sunt împovărate de sentimentul păcatului, resimţind o nevoie în viaţa lor. Ce trist e că cei ce cunosc adevărul cuvântului lui Dumnezeu nu dau dovadă de mai multă râvnă pentru a întinde o mână de ajutor acestor suflete chinuite! În al doilea rând, citim că ele sunt **stăpânite de felurite pofte**. Weymouth percepe sensul acestor cuvinte astfel: „stăpânite de veşnic schimbătoarele capricii" iar Moffatt le numeşte: „creaturi dărânate, dominate de impulsuri". Ideea care se desprinde de aici este că, datorită conştienţei poverii lor de păcate, căutând să scape de presiunea lor, ele sunt dispuse să se expună la orice vânt de învăţătură şi la tot felul de noutăţi de ordin religios.

3:7 Sintagma: **care totdeauna învaţă...** nu înseamnă că ele învaţă în permanenţă despre Domnul Isus şi despre cuvântul lui Dumnezeu. Mai degrabă, înseamnă că ele mereu alunecă ba într-un cult deraiat, ba în altul, nefiind însă niciodată în stare **să ajungă la cunoştinţa adevărului**. Însuşi Domnul Isus este Adevărul. Femeile acestea par să se apropie foarte de mult de El, uneori, fiind însă ţinute prizoniere de duşmanul sufletelor lor şi neobţinând niciodată odihna ce se găseşte în Mântuitorul.

Trebuie să remarcăm în acest punct că membrii diverselor culte deraiate întotdeauna pot fi auziţi afirmând: „Eu învăţ (sau studiez) cultul (religia) cutare...", pomenind sistemul din care fac parte. Aşadar, niciodată nu sunt în stare să afirme cu finalitate realitatea unei răscumpărări definitiv realizate prin credinţa în Isus Cristos.

Pe lângă gândurile exprimate anterior, versetul acesta ne aminteşte de faptul trist că, în pofida extraordinarei creşteri a cunoaşterii din zilele noastre, în toate domeniile cercetării umane, a extraordinarului accent pus pe educaţie, era în care trăim a dat dovadă de un groaznic eşec când vine vorba de a-i aduce pe oameni la cunoşterea adevărului.

3:8 În această epistolă sunt amintite trei categorii de oameni:

Figel şi Hermogen (1:15) — care *s-au ruşinat* de adevăr.

Imeneu şi Filet (2:17, 18) — care *s-au abătut* de la adevăr, şi

Iane şi Iambre (3:8) — care *s-au împotrivit* adevărului.

În versetul al optulea, Pavel reia tema liderilor şi învăţătorilor din cadrul cultelor deraiate, pe care îi compară cu **Iane şi Iambre**, cei care **s-au împotrivit lui Moise**. Cine au fost oamenii aceştia? În realitate, numele lor nu sunt pomenite în VT, dar mai toţi învăţaţii sunt de părere că au fost doi dintre vrăjitorii de frunte ai Egiptului, pe care i-a chemat Faraon, ca să imite miracolele săvârşite de Moise.

Aici se ridică întrebarea de unde a ştiut Pavel cum îi cheamă. Răspunsul nu trebuie să fie dificil, întrucât, chiar dacă numele acestora nu au fost transmise de tradiţia iudaică, nimic nu ne împiedică să presupunem că ele au fost comunicate apostolului prin revelaţie divină.

Important este că aceştia **s-au împotrivit lui Moise**, imitându-i lucrările, prin miracole contrafăcute. Este exact situaţia aderenţilor la cultele deraiate. Ei se împotrivesc lucrării lui Dumnezeu prin faptul că o imită. Ei au biblia lor proprie, calea lor de mântuire — pe scurt, ei posedă un corespondent, cu care înlocuiesc fiecare adevăr din cadrul creştinismului. Ei se împotrivesc adevărului lui Dumnezeu prin prezentarea unei perversiuni ieftine, recurgând uneori la magie.

Oamenii aceştia **sunt stricaţi la minte**. Arthur Way traduce astfel: „minţile lor sunt putrede până în miezul lor". Minţile lor sunt denaturate, deformate şi depravate.

Când sunt supuşi la probă cu privire la **credinţa** creştină, ei sunt găsiţi **nevrednici** (dezaprobaţi) şi rătăciţi. Testul cel mai bun la care pot fi supuşi este să le pui o întrebare simplă, dar capitală: „Este Isus Cristos Dumnezeu?" Mulţi vor încerca în acest punct să-şi ascundă falsa învăţătură, admiţând că Isus este Fiul lui Dumnezeu, dar înţelegând prin aceasta că El este un fiu al lui Dumnezeu în acelaşi sens în care şi alţii sunt copiii lui Dumnezeu. Când sunt însă confruntaţi cu întrebarea: „Este Isus Cristos Dumnezeu?" ei îşi dau arama pe faţă. Nu numai că neagă Dumnezeirea lui Isus Cristos, ci, de obicei, se mânie că li se pun astfel de întrebări. Acest lucru este valabil în cazul spiritiştilor, cristadelfienilor, martorilor lui Iehova şi al celor din gruparea intitulată: „Calea".

3:9 Pavel îl asigură pe Timotei că aceşti învăţători falşi **nu vor mai înainta**. Ceea ce ne vine greu să înţelegem este cum se face atunci că în toate veacurile ei par să prospere pe toate căile şi nimic nu pare să le poată opri înaintarea în lume?

Probabil sensul versetului este că orice sistem de învăţătură greşită va fi, în cele din urmă, dat pe faţă şi demascat. Sistemele false vin şi pleacă, unul după altul. Deşi în aparenţă ele par să prospere, ba chiar uneori multă vreme, totuşi va veni vremea când

falsitatea lor va fi dată pe faţă, ca toţi s-o vadă. Ei îi vor conduce pe oameni până la un punct, oferind chiar un anumit grad de reformă, dar în cele din urmă vor da greş, pentru că nu posedă naşterea din nou şi nu le pot oferi oamenilor eliberarea de sub pedeapsa şi puterea păcatului. Ei nu pot da viaţă.

Iane şi Iambre au reuşit să-l imite pe Moise până la un punct, prin magia lor. Dar când a venit momentul să producă viaţă din moarte, ei au fost cu totul neputincioşi să săvârşească un atare act. Tocmai aici este chestiunea în care adepţii cultelor false îşi găsesc înfrângerea.

3:10 În contrast marcant cu aceşti învăţători falşi s-au aflat viaţa şi lucrarea lui Pavel. Timotei era bine pus la punct cu cele nouă trăsături proeminente ce-l caracterizau pe acest slujitor al Domnului. El îl urmase pe Pavel îndeaproape şi putea depune mărturie pentru faptul că acest om era fidel lui Cristos şi cuvântului Său.

Doctrina sau învăţătura apostolului era fidelă cuvântului lui Dumnezeu şi loială Persoanei Domnului Isus Cristos. **Maniera** lui **de viaţă** sau conduita sa era consecventă cu mesajul predicat, în acord, în ton cu acesta. **Scopul** lui în viaţă a fost să se separe de răul moral şi doctrinar. **Credinţa** de aici ar putea însemna încrederea lui Pavel în Domnul sau propria sa fidelitate. Timotei îl cunoştea ca pe unul care se bizuia în întregime pe Domnul şi, în acelaşi timp, ca pe un om onest şi vrednic de încredere. **Îndelunga răbdare** a apostolului s-a vădit în atitudinea avută faţă de prigonitorii şi criticii lui, precum şi faţă de suferinţele fizice prin care a trecut. Cât priveşte **dragostea**, el s-a consacrat cu abnegaţie şi devotament Domnului şi semenilor săi. Cu cât era mai puţin iubit de alţii, cu atât mai hotărât era să iubească el însuşi. **Perseverenţa** din acest verset („stăruinţa" în versiunea română, n.tr.) înseamnă literalmente „răbdarea în condiţiile de presiune", fortitudinea, capacitatea de a rezista la presiuni.

3:11 Unele din **prigoanele** şi **suferinţele** la care a fost supus Pavel sunt descrie la 2 Corinteni 11:23-28. Aici el se gândeşte însă mai cu seamă la cele îndeobşete cunoscute de Timotei, prin prisma propriei sale experienţe. Întrucât Timotei era din **Listra**, el avea probabil cunoştinţe despre **persecuţiile** care s-au abătut peste Pavel acolo şi în cetăţile învecinate **Antiohia** şi **Iconia**. În cartea Fapte ne este prezentată cosemnarea inspirată a acestor suferinţe, după cum urmează: Antiohia: Fapte 13:45, 50; Iconia: Fapte 14:3-6; Listra: Fapte 14:19, 20.

Pavel se bucură nespus de mult pentru faptul că **Domnul** l-a **izbăvit din toate** aceste crize. Domnul nu l-a izbăvit *de* necazuri, ci l-a izbăvit **din** necazuri. Cu alte cuvinte, nu ni se făgăduieşte că vom fi scutiţi de greutăţi, dar ni se promite că Domnul va fi cu noi şi ne va scoate cu bine din ele, însoţindu-ne cu prezenţa Sa.

3:12 Persecuţiile sunt o parte integrantă din viaţa unui creştin devotat. Este bine ca fiecărui Timotei tânăr să i se amintească acest lucru. Altminteri, când vom fi chemaţi să trecem prin ape adânci, am putea fi ispitiţi să credem că am fost părăsiţi de Domnul sau că L-am supărat cu ceva pe Domnul. Realitatea este că **prigoanele** sunt inevitabile pentru **toţi cei ce doresc să trăiască în evlavie în Cristos.**

Motivul pentru care avem parte de **prigoane** este cât se poate de simplu. O viaţă **evlavioasă** pune în evidenţă răutatea celor din jur. În loc să se pocăiască de răutatea lor şi să se întoarcă la Cristos, ei caută să-l distrugă pe cel ce le-a demascat adevărata stare. Desigur, comportarea lor este total iraţională, dar este trăsătura caracteristică a omului căzut.

3:13 Pavel nu-şi făcea iluzii cu privire la ideea cu care se amăgesc unii că, chpurile, lumea va deveni tot mai bună, până când toţi oamenii vor fi, în cele din urmă, convertiţi. Mai degrabă, el ştia prin revelaţie divină că exact invers se prezintă lucrurile. **Oamenii răi şi impostorii vor merge din rău în mai rău.** Ei vor deveni tot mai rafinaţi în metodele lor şi tot mai neruşinaţi în atacurile dezlănţuite de ei. Nu numai că îi vor înşela pe alţii, ci ei înşişi vor fi prinşi în mreje de înseşi învăţăturile false cu care au încercat să-i prindă în cursă pe ascultătorii lor. După ce vor fi propagat atâta amar de vreme minciunile lor, vor ajunge în cele din urmă să creadă în ele chiar ei înşişi.

C. Resursa omului lui Dumnezeu, în contextul apostaziei (3:14-4:8)

3:14 De nenumărate ori lui Timotei i se aminteşte să **stăruie** necontenit în învăţăturile cuvântului lui Dumnezeu. Aceasta va fi marea lui resursă în ziua când doctrinele false vor ţâşni din toate părţile. Dacă el cunoştea şi asculta de cuvântul Scripturilor, însemna că nu va fi derutat de aceste rafinate învăţături false.

Timotei nu numai că a **învăţat** marile

adevăruri ale credinţei, ci a şi fost personal **asigurat** de ele. Negreşit i se va fi spus de către unii că atari învăţături sunt demodate, că nu corespund nivelului cultural şi intelectual din vremea lui. Dar el este îndemnat să nu renunţe la adevăr, în favoarea unor teorii sau speculaţii pur omeneşti.

Apostolul îl sfătuieşte în continuare să-şi aducă aminte **de la cine** a **învăţat** aceste adevăruri. Există unele deosebiri de vederi cu privire la persoana pe care o reprezintă pronumele **care** din acest verset. Este vorba despre Pavel, despre mama sau bunica lui Timotei, sau despre apostoli în general? În orice caz, ideea care se desprinde este că Sfintele Scripturi îi fuseseră predate de către cei ale căror vieţi puseseră în evidenţă realitatea credinţei lor. Fuseseră oameni evlavioşi, care au trăit cu un singur ţel în viaţă: să dea slavă lui Dumnezeu.

3:15 Este un verset cât se poate de evocator, în care suntem informaţi că **din copilărie** Timotei a ajuns să cunoască sfintele scrieri sau epistole. Ba chiar reiese din acest verset că atunci când mama lui Timotei i-a predat primele noţiuni de scris şi citit, s-a folosit ca abecedar de **Sfintele Scripturi** ale Vechiului Testament! Din fragedă pruncie el s-a aflat sub înrâurirea scrierilor inspirate, drept care sub nici o formă nu are voie să dea uitării acea binecuvântată Carte ce i-a modelat caracterul şi viaţa, pentru Dumnezeu şi pentru tot ce este bun.

Sfintele Scripturi — ni se spune în acest verset — pot să le dea necurmat oamenilor înţelepciune spre mântuire. Asta înseamnă, mai întâi de toate, că oamenii află de calea **mântuirii** din Biblie. Dar versetul mai poate sugera că siguranţa mântuirii vine prin cuvântul lui Dumnezeu.

Mântuirea este **prin credinţa care este în Cristos Isus**. Să luăm bine seama la aceste cuvinte: ea nu este prin faptele bune, prin botez, prin apartenenţa la o biserică, prin confirmare, prin ascultarea de cele Zece Porunci, prin păzirea Regulii de Aur sau prin orice altă cale ce presupune efortul sau meritul uman. **Mântuirea** este **prin credinţa** în Fiul lui Dumnezeu.

3:16 Când Pavel se referă la **toată Scriptura**, negreşit el are în vedere întreg Vechiul Testament, dar şi acele părţi din Noul Testament care existau deja. La 1 Timotei 5:18, el citează din evanghelia după Luca (10:7), tratând-o ca pe Sfânta Scriptură. Iar Petru, la rândul lui, numeşte epistolele lui Pavel Scripturi (2 Pet. 3:16). Astăzi suntem îndreptăţiţi să aplicăm versetul la întreaga Biblie.

Acesta este unul din cele mai importante versete din toată Biblie pe tema inspiraţiei. El ne învaţă că Scripturile sunt insuflate de Dumnezeu[27] (că Dumnezeu a turnat suflarea Lui în ele). În chip miraculos, El a comunicat cuvântul Lui oamenilor, conducându-i în redactarea sa, pentru a fi păstrat pentru toate generaţiile. Ceea ce au scris aceştia a fost însuşi cuvântul lui Dumnezeu, inspirat şi infailibil. Deşi este adevărat că în acest act nu s-a suprimat stilul literar al fiecăruia dintre redactorii cuvântului lui Dumnezeu, tot atât de adevărat este că înseşi cuvintele folosite de ei au fost cele date lor de Duhul Sfânt. Astfel citim la 1 Corinteni 2:13: „Şi rostim aceste lucruri nu în cuvinte învăţate de înţelepciunea omenească, ci cu cele învăţate de Duhul Sfânt; comparând lucrurile spirituale cu cele spirituale" (verset redat după versiunea engleză, n.tr.). Dacă e să reţinem ceva din acest verset, atunci în primul rând trebuie să reţinem că scriitorii inspiraţi au folosit CUVINTELE învăţate de Duhul Sfânt. Asta se înţelege prin inspiraţie *verbală*.

Scriitorii Bibliei nu au dat lucrurilor interpretarea lor particulară, ci au scris mesajul transmis lor de către Dumnezeu. „Ştiind mai întâi că nici o profeţie din Scriptură nu este de o interpretare particulară, căci nici o profeţie nu a fost adusă prin voia omului, ci oameni sfinţi ai lui Dumnezeu au vorbit fiind mişcaţi de Duhul Sfânt" (2 Pet. 1:20, 21).

Este fals să se afirme că Dumnezeu doar le-a dat gândurile respective scriitorilor individuali, permiţându-le apoi să exprime aceste gânduri în cuvintele lor proprii. Adevărul susţinut fără echivoc de Scripturi este că înseşi cuvintele iniţial transmise de **Dumnezeu** oamenilor au fost insuflate de Dumnezeu.

Pentru că Biblia este cuvântul lui Dumnezeu, ea este **de folos**. Fiecare porţiune din ea **este de folos**. Deşi mulţi se întreabă în legătură cu unele genealogii sau pasaje obscure, mintea învăţată de Duhul îşi va da însă seama că există hrană spirituală în fiecare cuvânt ce a ieşit din gura lui Dumnezeu.

Biblia **este de folos ca să înveţe**. Ea ne prezintă mintea (gândirea) lui Dumnezeu cu privire la teme cum ar fi Treimea, îngerii, omul, păcatul, mântuirea, sfinţirea, biserica şi evenimentele viitoare.

Apoi ea este de folos **să mustre** (în versiunea română: „să convingă", n.tr.). Pe măsură ce citim Biblia, constatăm că ne arată cu

precizie acele lucruri din viaţa noastră ce nu sunt plăcute lui Dumnezeu. De asemenea, ea este de folos pentru infirmarea învăţăturilor greşite şi pentru răspunsurile care trebuie date ispititorului.

Apoi cuvântul lui Dumnezeu e de folos **să îndrepte**. El nu numai că ne scoate în evidenţă ce este greşit, ci prezintă şi calea prin care se poate îndrepta această greşeală. De pildă, Scripturile nu spun doar: „Cine fură să nu mai fure", ci adaugă: „Mai degrabă, să lucreze cu mâinile sale cea ce este bine, pentru ca să aibă să dea la cel ce duce lipsă." Prima parte a versetului am putea-o considera **mustrarea**, iar a doua **îndreptarea**.

În fine, Biblia este de folos **ca să instruiască în neprihănire**. Harul lui Dumnezeu ne învaţă să trăim o viaţă evlavioasă, dar cuvântul lui Dumnezeu prezintă în amănunt lucrurile din care e alcătuită o viaţă evlavioasă.

3:17 Prin cuvânt, **omul lui Dumnezeu poate să fie complet** sau matur. El este astfel **cu totul echipat** cu toate cele de trebuinţă pentru a săvârşi **orice lucrare bună**, acesta din urmă fiind ţelul mântuirii sale (Ef. 2:8-10). Asta e în contrast izbitor cu concepţiile moderne care susţin că oamenii trebuie să fie echipaţi sau dotaţi cu diplome academice. Iată ce scrie Lenski în această privinţă:

> Scriptura este astfel într-o poziţie unică, nesuferind nici o comparaţie; nici o altă carte, bibliotecă sau orice alt lucru din lume nu poate să-l facă pe un păcătos pierdut înţelept în vederea mântuirii; nici o altă scriptură, întrucât îi lipseşte inspiraţia lui Dumnezeu, indiferent de folosul pe care l-ar aduce pe alt plan, nu poate fi de nici un folos pentru realizarea acestor obiective: să ne înveţe elementele de bază ale mântuirii — să infirme minciunile şi amăgirile celor care neagă aceste adevăruri — să-l restaureze pe un păcătos sau pe un creştin căzut de la poziţia dreaptă — să educe, să pregătească, să antreneze şi să-l disciplineze pe cineva în neprihănirea autentică.[28]

4:1 Pavel îşi începe acum însărcinarea finală adresată lui Timotei. El face aceasta înaintea lui **Dumnezeu şi a Domnului Isus Cristos**. Toată slujirea noastră trebuie făcută cu conştienţa faptului că este urmărită de ochiul atoatevăzător al lui Dumnezeu.

În versetul acesta Domnul Isus este numit Cel **care va judeca viii şi morţii la arătarea Sa şi a împărăţiei Sale.** Termenul „at" (la) din limba engleză ar putea sugera că atunci când se va întoarce Mântuitorul pe pământ pentru a-şi stabili împărăţia, va fi o înviere generală şi o judecată generală. Dar în textul original grec *kata*[29] înseamnă literalmente „potrivit cu" sau „în conformitate cu".

Domnul Isus *este* Cel **care va judeca viii şi morţii**, dar nu se precizează *timpul* când o va face. **Arătarea** lui Cristos **şi a împărăţiei Sale** sunt prezentate de Pavel ca motive pentru a-L sluji cu credincioşie.

Noi ştim din alte texte din Scriptură că A Doua Venire a lui Cristos *nu* este timpul când El îi va judeca pe cei vii şi pe cei morţi. *Morţii răi* nu vor fi judecaţi decât la sfârşitul Domniei de o mie de ani a lui Cristos, potrivit textului de la Apocalipsa 20:5.

Slujirea *credinciosului* va fi răsplătită la Scaunul de judecată al lui Cristos, dar aceste răsplăţi se vor manifesta **la arătarea lui Cristos şi a împărăţiei Sale**. Se pare că răsplăţile vor consta în acordarea unor posturi de conducere sau administraţie în timpul Mileniului. De pildă, cei ce au fost credincioşi vor conduce peste zece cetăţi (Luca 19:17).

4:9 Având în vedere faptul că în prezent Dumnezeu îi observă pe slujitorii Săi, precum şi faptul că în viitor credincioşilor li se vor da răsplăţi, Timotei are datoria de a vesti **cuvântul**. El trebuie să facă acest lucru în regim de urgenţă, prevalându-se de toate oportunităţile. Mesajul este **la timp** în orice clipă, chiar atunci când unii cred că ar fi **nelatimp**. Ca slujitor al lui Cristos, Timotei va fi chemat să **mustre**, adică să confirme sau să infirme anumite lucruri. El va trebui să **certe** lucrurile false. Apoi i se va cere să **îndemne** sau să încurajeze păcătoşii să creadă iar pe sfinţi să rămână statornici în Domnul. În toate acestea, el trebuie să fie îndelung răbdător, predând cu statornicie învăţătura doctrinei sănătoase.

4:3 În versetele 3-6, apostolul enumeră două motive puternice pentru însărcinarea tocmai încredinţată lui Timotei. Primul este faptul că se va produce o îndepărtare generală de la **doctrina** sănătoasă. Al doilea este că vremea plecării lui Pavel s-a apropiat.

Apostolul prevede vremea când oamenii nu vor mai putea tolera învăţătura dătătoare de sănătate, îndepărtându-se de cei ce propovăduiesc adevărul cuvântului lui Dumnezeu. Îi vor gâdila **urechile** să audă doctrine plăcute şi confortabile. Pentru a-şi satisface pofta lor de doctrine noi şi satisfăcătoare, **ei îşi vor aduna** un grup de **învăţători** care să le spună doar ceea ce doresc să audă.

4:4 Pofta după predicatori inofensivi îi

va face pe oameni **să-şi întoarcă urechea de la adevăr** spre mituri. Dar acesta e un târg inechitabil — adică să dai adevărul în schimbul unor **basme** — totuşi aceasta e răsplata nenorocită a celor care refuză doctrina sănătoasă.

4:5 A fi **veghetor în toate lucrurile** înseamnă a fi **treaz** în toate lucrurile. Timotei trebuie să fie serios în lucrarea sa, cumpătat şi echilibrat. El nu trebuie să fugă de suferinţe, ci trebuie să sufere de bună voie adversităţile care s-ar putea să vină peste el în slujba lui Cristos.

Există diferenţe de opinie cu privire la sintagma: **fă lucrarea unui evanghelist**. Unii cred că Timotei realmente *era* **un evanghelist** şi că aici Pavel îi spune să-şi desfăşoare cum trebuie slujba. Alţii cred că Timotei nu avea *darul* evanghelizării, fiind probabil un pastor sau învăţător, dar că asta nu-l împiedica să predice evanghelia când se ivea prilejul. Probabil Timotei realmente era **un evanghelist** iar cuvintele lui Pavel sunt o încurajare pentru el să fie tot ce trebuie să fie un evanghelist.

În toate privinţele, el trebuie să-şi **împlinească bine slujba**, consacrându-şi toate talentele şi energiile tuturor aspectelor slujbei sale.

4:6 Al doilea motiv pentru care Pavel îi dă această solemnă însărcinare lui Timotei este faptul că moartea lui este foarte aproape, el fiind gata să fie **turnat ca o jertfă de băutură**. El aseamnă vărsarea de sânge din cadrul martiriului cu vărsarea unei **ofrande de băutură** peste o jertfă (vezi Ex. 29:40; Num. 15:1-10). Pavel îşi comparase anterior moartea cu o ofrandă de băutură la Filipeni 2:17. Hiebert spune: „Întreaga lui viaţă a fost prezentată lui Dumnezeu ca o jertfă vie; acum moartea sa, comparabilă cu vărsarea vinului ca act final din cadrul ceremoniei de sacrificiu, va încheia actul jertfirii."[30]

Timpul plecării mele este aproape. Termenul grec *analusis* (textual „dezlegare", de unde provine şi termenul de „analiză"), pe care îl foloseşte Pavel aici pentru a descrie **plecarea** sa este modalitatea cea mai expresivă, transmiţând cel puţin patru imagini în cuvinte: (1) Era mai întâi termenul folosit de marinari, pentru „dezlegarea" unui vas, ridicarea ancorei. (2) Era un termen folosit de plugari, denotând „desjugarea" animalelor de tracţiune istovite după o zi de muncă grea. (3) Era expresia folosită de călători, sugerând „ridicarea" ţăruşilor unui cort, înaintea pornirii la drum. (4) Apoi era termenul folosit de filosofi, semnificând „soluţia" (analiza) la care s-a ajuns în elucidarea unei probleme. Iată aşadar bogăţia deosebită a vocabularului lui Pavel şi expresivitatea deosebită a limbajului său.

4:7 La prima vedere s-ar părea că Pavel se laudă în acest verset. Dar lucrurile nu stau deloc aşa, ideea subliniată nefiind aceea că a luptat *o* luptă oarecare, ci mai degrabă că a **luptat** şi încă lupta **lupta *cea* bună**, adică lupta credinţei. El îşi cheltuise energiile în concursul cel bun. **Luptă** nu înseamnă aici neapărat situaţie combatantă, ci, mai degrabă, o întrecere de atletism.

Chiar pe când scria aceste cuvinte, el îşi dădea seama că epuizanta **cursă** era pe terminate. El a alergat bine în cursa ce i-a stat înainte, acum fiind aproape de linia de sosire, pe care o şi vedea deja.

Apoi Pavel a **păzit credinţa**. Asta înseamnă nu numai că Pavel însuşi a continuat să creadă şi să asculte de marile doctrine ale **credinţei** creştine, ci şi aceea că, în calitate de ispravnic, el a păzit doctrina ce i s-a încredinţat şi a transmis-o mai departe, în toată puritatea ei iniţială.

4:8 Apostolul îşi exprimă aici încrederea că **neprihănirea** de care a dat dovadă în slujirea sa va fi răsplătită de Domnul cel drept, la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

Domnul este numit aici **Judecătorul cel drept**, dar nu cel al unei instanţe judecătoreşti, ci, mai degrabă, arbitrul unei întreceri sportive. Spre deosebire de judecătorii pământeşti, El nu va da dovadă de părtinire faţă de nimeni, ci va cântări atât faptele propriu-zise, cât şi motivaţiile care au stat la baza acestor fapte, iar judecăţile rostite de El vor fi exacte şi imparţiale.

Cununa neprihănirii de aici este o ghirlandă (nu o diademă), care va fi dată acelor credincioşi care au etalat **neprihănire** în slujirea lor. Într-adevăr, ea va fi dată **tuturor** celor **care au iubit arătarea** lui Cristos. Dacă cineva aşteaptă cu dor venirea lui Cristos şi trăieşte în lumina acelui eveniment, atunci viaţa lui va fi neprihănită şi el va fi răsplătit pe măsură. Aici ni se aminteşte din nou că dacă credem cu adevărat în a doua venirea lui Cristos şi o iubim, atunci aceasta va avea o influenţă sfinţitoare asupra vieţii noastre.

IV. CÂTEVA CERERI ŞI REMARCI PERSONALE (4:9-22)

4:9 Pavel, cel înaintat în vârstă, tânjeşte de dor după părtăşia şi compania tânărului

său frate în Domnul. Prin urmare, el îl roagă să facă tot posibilul pentru a putea veni la Roma în viitorul apropiat. Apostolul resimţea acut singurătatea vieţii de temniţă la Roma.

4:10 Una din cele mai amare experienţe din slujirea creştină este de a fi uitat şi părăsit de cei ce ţi-au fost cândva colaboratori apropiaţi în lucrarea Domnului. **Dima** fusese prietenul lui Pavel, un frate de credinţă şi colaborator al său. Dar acum Pavel era la închisoare, creştinii erau persecutaţi iar climatul politic nu prevestea nimic bun pentru creştini. În loc să iubească arătarea Domnului, **Dima** s-a îndrăgostit de **lumea** aceasta şi astfel l-a părăsit pe Pavel, plecând la Tesalonica. Asta nu înseamnă neapărat că Dima a renunţat la profesiunea de credinţă, devenind apostat. Nici nu înseamnă că nu mai era un credincios adevărat. Probabil teama de a nu i se întâmpla vreun rău l-a făcut să alunece de la credinţă.

Apostolul adaugă apoi că **Crescens s-a dus în Galatia** iar **Tit în Dalmaţia**. Nu găsim nici o urmă de dojană în aceste cuvinte; poate că acestea au fost locuri de slujire creştină. Aceasta este singura dată când este pomenit **Crescens** în Biblie (al cărui nume înseamnă „cel care creşte"). Nu deţinem alte date despre el. Acest lucru ar trebui să fie o încurajare pentru toţi credincioşii. Indiferent cât de umilă ar fi poziţia ocupată în viaţă, chiar şi dacă nu am fost decât simpli curieri pentru Domnul, fapta noastră nu va trece neobservată sau nerăsplătită.

4:11 Preaiubitul Doctor **Luca** a fost singurul care a întreţinut legătura cu Pavel la Roma. Cât de mult va fi însemnat aceasta pentru apostol, să aibă încurajarea spirituală şi măiestria profesională a acestui mare om al lui Dumnezeu! Şi ce recunoscători trebuie să fim pentru ultima parte a versetului 11! Căci e de natură să ne încurajeze pe toţi cei care am dat greş în slujirea noastră faţă de Domnul, că El ne va mai da încă un prilej de a-L sluji. **Marcu** a plecat cu Pavel şi Barnaba în prima lor călătorie misionară, dar apoi i-a părăsit la Perga, revenind acasă. Când a sosit timpul să plece în a doua călătorie misionară, Pavel n-a mai vrut să-l ia cu ei pe Marcu, datorită faptului că se retrăsese prima oară. Când Barnaba a insistat ca Marcu să vină cu ei, problema s-a rezolvat prin plecarea lui Pavel în Siria şi Cilicia împreună cu Sila, în timp ce Barnaba şi Marcu s-au dus în Cipru. Mai târziu, Pavel şi Marcu s-au împăcat iar aici apostolul îl cere nominal pe **Marcu**, ca unul care i-a fost de folos pentru lucrare.

4:12 Cei care cred că Timotei era în Efes când i-a scris Pavel această scrisoare sugerează că apostolul l-a trimis pe **Tihic la Efes** ca să-l înlocuiască pe Timotei, când acesta va pleca în curând de la Efes. Ei sugerează că sensul cuvintelor lui Pavel ar fi următorul: „Dar pe **Tihic** îl împuternicesc să plece **la Efes**."

4:13 Mantaua despre care se vorbeşte aici era fie o haină exterioară, fie un sac pentru transportatul cărţilor. În general se crede că a fost un articol vestimentar.

Nu există acord cu privire la diferenţa dintre **cărţile** şi **sulurile** de pergament.[31] Au fost ele porţiuni din Scriptură? Au fost ele părţi din Scrisorile lui Pavel? Sau au fost documente ce urmau a fi folosite la proces? Sau au fost bucăţi nescrise de papirus sau pergament de care voia să se folosească la scris? Este imposibil de precizat. Impresia care se deduce însă este că până şi în întemniţarea sa, apostolul voia să rămână activ, continuând să scrie şi să citească.

Există o interesantă povestire adevărată în legătură cu acest verset aparent nesemnificativ din Biblie. F. W. Newman, fratele mai tânăr al cardinalului Newman, l-a întrebat odată pe J. N. Darby cu ce ar fi mai puţin câştigat dacă acest verset nu s-ar afla în Biblie. Oare nu este el un verset de importanţă vremelnică? S-ar fi pierdut ceva dacă Pavel nu l-ar fi scris? La care Darby a răspuns prompt: „Eu, unul, negreşit aş fi pierdut ceva, căci versetul acesta m-a salvat de a-mi vinde biblioteca. Fiecare cuvânt — de asta poţi fi sigur — este inspirat de Duhul şi este de folos etern."[32]

4:14 Alexandru căldărarul este poate unul şi acelaşi la care s-a referit Pavel la 1 Timotei 1:20, spunând că şi-a naufragiat credinţa. În orice caz, el i-a făcut mult **rău** apostolului. Nu putem decât specula cu privire la natura răului ce i l-a făcut. Legând acest verset cu cele următoare, se pare că **Alexandru** a depus mărturie împotriva apostolului, aducând acuzaţii false împotriva lui. Conybeare şi Howson traduc astfel versetul: „Alexandru căldărarul m-a acuzat de mult rău." Apostolul este încrezător că **Domnul îi va răsplăti după faptele lui.**

4:15 Versetul acesta anticipează sosirea lui Timotei la Roma. Şi el trebuie să se păzească de Alexandru, pentru ca nu cumva să sufere şi el din pricina acestui om rău. Nu e

exclus ca Alexandru să se fi împotrivit mult cuvintelor lui Pavel, prin mărturia contrară ce a adus-o în cadrul audierii publice.

4:16 Probabil Pavel încă se gândea la evenimentele din ultimele zile. **Prima** lui **apărare** înseamnă primul prilej ce i s-a dat de a se apăra la acest ultim proces al său.[33] Ce trist e că **nimeni** nu s-a ridicat să ia cuvântul în apărarea acestui viteaz apostol, ale cărui scrieri au îmbogăţit toate veacurile următoare! Nimeni nu i-a luat apărarea, dar în inima lui nu s-a strecurat nici o amărăciune pentru asta. Asemenea Mântuitorului, înaintea sa, el se roagă ca aceasta **să nu li se ţină în socoteală!**

4:17 O fi fost el uitat de oameni, **dar Domnul a stat lângă** el. Nu numai atât, dar l-a întărit divin pentru a predica evanghelia chiar la procesul său. Mesajul s-a răspândit fără opreliştе şi o instanţă ne-evreiească a auzit mesajul mântuirii. Stock se minunează:

> Toate Neamurile — ce mulţime de romani distinşi ar putea cuprinde această sintagmă! — au auzit în ziua aceea mesajul lui Dumnezeu către omenire; toţi L-au auzit pe Isus Cel Răstignit şi Preamărit înfăţişat ca Singurul Mântuitor. Este un gând copleşitor, pe care mintea noastră refuză să-l cuprindă în toată splendoarea sa. Ce scenă măreaţă, unul din marile momente ale istoriei! Şi încă ce alte minunăţii ne va descoperi Veşnicia despre urmările acestui moment![34]

Cuvântul tradus prin **întărit** din versetul acesta nu este unul obişnuit, el apărând în NT doar de opt ori. Astfel e folosit la Fapte 9:22 la începutul lucrării publice a lui Pavel: el „se întărea tot mai mult..." Îl găsim întrebuinţat din nou aici, dar la sfârşitul lucrării sale publice — o mişcătoare amintire a faptului că Domnul îi susţine pe slujitorii săi cu tăria Sa pe tot parcursul vieţii acestora.

Sintagma: **„am fost scăpat din gura leului"** este un mod de a spune că Pavel a obţinut un termen de amânare în procesul său, care a continuat apoi. S-au făcut încercări de a-l identifica pe leu cu Nero, cu diavolul şi cu animale reale. Dar poate că este mai uşor să înţelegem cuvântul în sensul de pericol în general.

4:18 Când apostolul a spus că **Domnul** îl **va scăpa de orice lucrare rea**, el nu a înţeles prin aceasta că va fi izbăvit pe timp nedefinit de execuţie. El ştia că clipa morţii sale se apropia (v. 6). Ce a vrut atunci să spună prin aceste cuvinte? Negreşit sensul este că Domnul îl va salva de a face vreun lucru care să păteze ultimele zile ale mărturiei sale. Domnul îl va izbăvi de pericolul unei retractări sau de a se lepăda de El; îl va păzi de laşitate sau de orice formă de prăbuşire morală.

Nu numai atât, dar Pavel era sigur că Domnul îl va **păstra pentru împărăţia Sa cerească. Împărăţia cerească** nu se referă aici la Domnia de o mie de ani pe pământ a lui Cristos, ci chiar la cer, unde domnia Domnului este desăvârşit recunoscută.

Aici apostolul izbucneşte în slăvirea lui Dumnezeu, în vecii vecilor. **În vecii vecilor** înseamnă textual: „până în veacurile veacurilor", cuvintele reprezentând cea mai puternică expresie de veşnicie posibilă în limba greacă. Tehnic, nu există „veacuri" în veşnicie, dar întrucât mintea omenească nu are posibilitatea să conceapă ideea de atemporalitate sau absenţă a timpului, este nevoit să recurgă la expresii existente pentru perioada actuală, a trăirii în timp.

4:19 Acum Pavel transmite salutări unui cuplu de căsătoriţi care adesea au slujit alături de el din evanghelie. **Priscila şi Acuila** l-au cunoscut pe Pavel la Corint, după care au călătorit cu el la Efes. Apoi au locuit o vreme la Roma (Rom. 16:3), fiind, asemenea lui Pavel, angajaţi în confecţionarea de corturi.

Onisifor a fost menţionat anterior, la 1:16 ca unul care l-a înviorat de multe ori pe apostol şi nu s-a ruşinat de faptul că era întemniţat.

4:20 Poate că **Erast** este acelaşi om care era casierul oraşului **Corint** (Rom. 16:23).

Trofim a mai fost menţionat, la Fapte 20:4 şi 21:29. Convertit la Efes, el l-a însoţit pe Pavel la Ierusalim. Iudeii de acolo au crezut că Pavel l-a introdus în templu. Aici citim că Pavel l-a **lăsat bolnav la Milet**. Această afirmaţie este importantă, întrucât ne arată că, deşi apostolul avea puterea miraculoasă de a vindeca, el nu a recurs întotdeauna la ea. Miracolul vindecării nu a fost niciodată folosit din comoditate, ci ca o mărturie pentru iudeii necredincioşi cu privire la adevărul evangheliei.

4:21 Timotei trebuia să facă totul pentru a veni **înainte de iarnă**, când vremea făcea călătoritul anevoios sau imposibil. Prietenul său întemniţat la Roma avea nevoie de prezenţa lui şi-l aştepta cu dor. Sunt mişcătoare repetatele îndemnuri adresate lui Timotei să vină (vezi 1:3, 4; 4:9).

Urmează apoi o serie de salutări adresate lui Timotei din partea lui **Eubul şi Pudens,**

Linus, Claudia şi toţi fraţii. Aceste nume ne-ar putea părea de o mică însemnătate, dar ele ne atrag atenţia cu gingăşie, cum spune Rodgers, că „una din bucuriile deosebite şi privilegiile slujirii creştine este modul în care se leagă şi se dezvoltă prieteniile."

4:22 Şi acum Pavel îşi încheie epistola. Adresându-i-se lui Timotei în particular, el spune: **„Domnul Isus Cristos**[35] **să fie cu duhul tău."** Apoi, adresându-se tuturor celor care erau cu Timotei când a primit el scrisoarea, apostolul adaugă: **„Harul să fie cu voi! Amin."** După care pune jos pana. Scrisoarea s-a încheiat, misiunea a luat sfârşit. Dar mireasma vieţii şi mărturiei sale stăruie încă asupra noastră. Ne vom întâlni din nou cu el şi vom sta de vorbă despre marile teme ale evangheliei şi ale bisericii.

NOTE FINALE

[1](1:1) W. E. Vine, *Exposition of the Epistles to Timothy*, pg. 60, 61.

[2](1:2) D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, pg. 26.

[3](1:3) Termenul grec este *latreuō*, înrudit cu *latreia*, „închinare" (cf. englezescul „mariolatry", adorarea Mariei).

[4](1:4) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 31.

[5](1:5) Termenul grec pentru „autentic" este, textual: „neipocrit". Prin derivaţie, un ipocrit este un actor care răspunde de sub (*hypo*) masca lui.

[6](1:6) Vine, *Exposition*, sub versetele citate.

[7](1:11) Textul critic (NU) omite „al Neamurilor".

[8](1:16) J. H. Jowett, *Things that Matter Most*, pg. 161.

[9](2:3) Textul NU: „împărtăşesc".

[10](2:4) William Kelly, *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, pg. 213.

[11](2:7) Textul critic (NU): „Domnul îţi va da" (indicaţie viitoare, în loc de rugăciune).

[12](2:8) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 59.

[13](2:9) Citat de D. Edmond Hiebert în *Second Timothy*, pg. 60).

[14](2:10) Minunata cântare: „Immanuel's Land" a fost compusă de Anne Ross Cousin, dar, se spune că s-a inspirat din frazeologia scrierilor lui Samuel Rutherford.

[15](2:11) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 62.

[16](2:13) Dinsdale T. Young, *Unfamiliar Texts*, pg. 253.

[17](2:13) J. J. Van Oosterzee, "The Pastoral Letters," *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*, XI:95.

[18](2:14) Dinsdale T. Young, *The Enthusiasm of God*, pg. 154.

[19](2:15) Henry Alford, *The Greek Testament*, III:384.

[20](2:17) Termenul din greacă este aici: *gangraina*, dar asta nu înseamnă că derivatul din limba engleză este cea mai bună *traducere*.

[21](2:18) Hamilton Smith, *The Second Epistle to Timothy*, pg. 26.

[22](2:19) Hamilton Smith, *The Second Epistle to Timothy*, pg. 27.

[23](2:19) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Colossians, to the Thessalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon*, pg. 804.

[24](2:19) Atât textul NU, cât şi textul M: „Domnul" în loc de „Cristos", ceea ce face textul să se apropie de Num. 16:5.

[25](2:22) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 76.

[26](3:5) Hiebert, *ibid.*, pg. 86.

[27](3:16) În greacă termenul este: *theopneustos*.

[28](3:17) Lenski, *Epistles*, pg. 841.

[29](4:1) Textul critic: *kai* („şi") în loc de *kata*.

[30](4:6) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 109, 110.

[31](4:13) În greacă: *membranas*. Aceste manuscrise de mare preţ erau probabil cărţi din Biblie sau poate comentarii.

[32](4:13) Citat de H. A. Ironside, *Timothy, Titus and Philemon*, pg. 255.

[33](4:16) E posibil să se aibă în vedere procesul de la sfârşitul *primei* întemniţări a lui Pavel.

[34](4:17) Eugene Stock, *Plain Talks on the Pastoral Epistles*, paginaţia nu este disponibilă.

[35](4:22) Textul NU omite *Isus Cristos*.

BIBLIOGRAFIE

Consultaţi Bibliografia de la sfârşitul cărţii 1 Timotei.

EPISTOLA CĂTRE TIT

Introducere

„O epistolă scurtă, care conţine însă chintesenţa doctrinei creştine, fiind compusă într-o manieră superbă, cuprinzând tot ce este de trebuinţă pentru cunoaşterea şi viaţa creştină"
— Martin Luther

I. Locul unic în Canon

Trei capitole de dimensiuni reduse, adresate în urmă cu peste o mie nouă sute de ani unui misionar puţin cunoscut, de pe o insulă obscură, de către un vestit misionar, ajuns la bătrâneţe — oare ce relevanţă ar putea avea ele pentru creştinii „luminaţi" din veacul al douăzecilea? Negreşit, dacă acestea nu ar fi fost decât cuvintele lui Pavel (nici chiar acest fapt nefiind acceptat de cei mai mulţi liberali!), ele ar fi stârnit interes doar pentru cei interesaţi în istoria bisericii sau pentru cei care au în programa universitară studiul gândirii creştine primare.

Dar aceste cuvinte sunt, în acelaşi timp: „cuvintele predate de Duhul Sfânt" şi, ca atare, ele aduc o contribuţie pe care *nici o altă carte* nu o poate aduce. Tratarea subiectului presbiterilor sprijină şi confirmă învăţătura similară găsită la Întâi Timotei. Repetiţia nu este deloc redundantă, ci, asemenea multor altor paralele din Biblie, în special în VT, nu face altceva decât să sublinieze cât de mult doreşte Dumnezeu ca ai Săi să-şi însuşească temeinic o seamă de principii fundamentale.

Probabil că cel mai valoros pasaj din Tit este cel de la 2:11-14, care a fost redactat cu un minunat simţ al proporţiilor, de natură să evidenţieze şi mai mult doctrina harului.

II. Paternitatea

Pentru discutarea paternităţii epistolei către Tit, consultaţi Introducerea la Epistolele Pastorale.

III. Data

Datorită asemănărilor temelor şi a formulării lor, cărturarii conservatori cred că Tit a fost compusă cam în acelaşi timp sau la scurt timp după Întâi Timotei. În orice caz, apariţia epistolei trebuie plasată *între* 1 şi 2 Timotei, iar nu după 2 Timotei. Deşi este imposibil de precizat data exactă a apariţiei, se poate totuşi estima că epistola a fost redactată între anul 64 şi 66 d.Cr. Locul apariţiei: probabil Macedonia.

IV. Tema

Pe lângă temele generale avute în comun cu celelalte două epistole pastorale (vezi Introducerea la Epistolele Pastorale), Tit ne prezintă un rezumat minunat al modului în care credinciosul trebuie să-şi împodobească doctrina *harului* cu *evlavie* şi cu *faptele bune*. Mulţi dintre cei care par a fi încântaţi de doctrina harului nu dau semne că ar fi interesaţi şi în etalarea faptelor bune ce trebuie să însoţească doctrina harului, după cum nu etalează evlavia atât de necesară. O atare atitudine este greşită, sugerând o înţelegere necorespunzătoare a adevăratului har.

Pavel rezumă admirabil tema cărţii: „Adevărat este cuvântul acesta şi vreau să stărui cu tărie asupra acestor lucruri, pentru ca cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune" (3:8a).

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTĂRI (1:1-4)
II. PRESBITERII DIN ADUNARE (1:5-9)
III. ERORI DOCTRINARE ÎN ADUNARE (1:10-16)
IV. EXERCITARE ÎN ADUNARE (2:1-15)
V. ÎNDEMNURI ÎN ADUNARE (3:1-11)
VI. ÎNCHEIERE (3:12-15)

Comentariu

I. SALUTĂRI (1:1-4)

1:1 Pavel a fost **rob al lui Dumnezeu şi apostol al lui Isus Cristos.** Prima ipostază îl înfăţişează ca sclav al Stăpânului Suprem, în vreme ce a doua ni-l prezintă ca trimis al Domnului Suveran. Prima sugerează supunerea, a doua autoritatea. El a devenit **rob** prin împuternicire divină.

Ţelurile slujbei sale au fost răspândirea **credinţei aleşilor lui Dumnezeu şi a cunoştinţei adevărului.** Răspândirea credinţei poate însemna fie faptul că el este cel care le-a adus prima oară *credinţa* sau i-a condus la convertire, fie faptul că i-a condus *în credinţă* după ce au fost mântuiţi. Întrucât sintagma: **cunoştinţa adevărului** pare să se refere la al doilea sens, noi credem că apostolul a avut în vedere două ţeluri de bază: (1) *evanghelizarea* — adică răspândirea **credinţei aleşilor lui Dumnezeu**; (2) *educaţia* — răspândirea cunoaşterii **adevărului.** Textul de aici se îngemănează cu cel de la Matei 28:20 — predicarea evangheliei către toate naţiunile şi învăţarea lor să păzească toate lucrurile poruncite de Cristos. În precizarea pe care o face fără înconjur apostolul că a fost chemat să promoveze **credinţa aleşilor lui Dumnezeu,** el ne confruntă cu doctrina alegerii. Puţine doctrine din Scriptură au fost mai supuse interpretărilor greşite şi au stârnit mai multe dezbateri, punând la grea cazană intelectul oamenilor, ca doctrina alegerii. Pe scurt, ea ne învaţă că Dumnezeu i-a ales pe anumiţi oameni în Cristos înainte de întemeierea lumii, cu intenţia finală ca aceştia să fie sfinţi şi fără vină înaintea Lui (Ef. 1:4).[1]

După ce a arătat că apostolia lui are de a face cu **credinţa aleşilor lui Dumnezeu** şi cu **cunoaşterea adevărului,** acum Pavel adaugă faptul că acest adevăr este **potrivit cu evlavia.** Asta înseamnă că credinţa creştină este consecventă cu adevărata sfinţenie, fiind adaptată să-i conducă pe oameni la **evlavia** de ordin practic. Posedarea unei credinţe adevărate necesită în mod automat şi trăirea unei vieţi de curăţie. Nimic nu poate fi mai jalnic decât predicatorul despre care s-a afirmat: „Când era la amvon, oamenii doreau să nu mai plece, iar când nu era la amvom, ar fi preferat ca niciodată să nu se mai urce la amvom!"

1:2 Împuternicirea primită de Pavel în legătură cu evanghelia este tratată acum pe larg. Ea nu avea în vedere doar: (1) *evanghelizarea* — adică răspândirea credinţei aleşilor lui Dumnezeu, la timpul trecut; şi (2) *educaţia* — răspândirea cunoaşterii adevărului, deci la timpul prezent; ci şi (3) *expectativa* — **în nădejdea vieţii veşnice,** adică la timpul viitor.

Noul Testament vorbeşte despre **viaţa veşnică** atât ca un bun de care beneficiem în prezent, cât şi o nădejde viitoare. Termenul **nădejde** nu presupune nesiguranţă. În momentul în care ne încredem în Cristos ca Mântuitor al nostru, avem viaţa eternă ca pe un bun de care beneficiem în prezent (Ioan 5:24), devenind moştenitori ai tuturor binefacerilor lucrării Sale de răscumpărare. Dar noi nu vom trăi în mod practic bucuria tuturor acestora până când nu vom ajunge în patria cerească. Noi **nădăjduim** în sensul că aşteptăm cu bucurie, având privirile aţintite în viitor, când vom primi **viaţa veşnică** în forma ei finală, când ne vor fi dăruite trupurile noastre proslăvite şi când vom fi pe veci eliberaţi de păcat, boală, întristare, suferinţă şi moarte (Fil. 3:20, 21: Tit 3:7).

Această **nădejde** este sigură, întrucât ne-a fost **făgăduită de Dumnezeu.** Nimic nu este mai sigur decât cuvântul lui **Dumnezeu, care nu poate să mintă,** care nu poate fi înşelat şi care nu înşeală. Nu există nici un risc în a crede ceea ce spune El. De fapt, nimic nu este mai rezonabil pentru o creatură decât să-L creadă pe Creatorul ei.

Dumnezeu a promis viaţa veşnică **înainte de a fi început timpul.** Acest lucru poate fi înţeles în două moduri: Mai întâi, Dumnezeu a stabilit în veşnicia trecută să dea viaţă veşnică tuturor celor care aveau să creadă în Domnul Isus, şi ceea ce a stabilit El a echivalat cu o promisiune. Sau ar putea însemna că toate binecuvântările mântuirii au fost cuprinse în stare germinală în făgăduinţa depre venirea lui Mesia, pe care o regăsim la Geneza 3:15. Asta a fost înainte de toate veacurile timpului sau înainte de a se fi derulat dispensaţiile.

1:3 La timpul potrivit Dumnezeu a făcut cunoscut acest program glorios de viaţă veşnică pe care îl concepuse în veacurile trecute. El nu l-a descoperit însă în întregime în vremurile Vechiului Testament. Credincioşii nu aveau pe atunci decât o idee foarte vagă despre viaţa de după moarte. Dar ceaţa s-a risipit de îndată ce a venit Mântuitorul. El „a adus viaţa şi nemurirea la lumină prin evanghelie" (2 Tim. 1:10). Iar vestea bună a fost răspândită de Pavel şi de ceilalţi apostoli,

ca împlinire a **poruncii lui Dumnezeu Mântuitorul nostru**, adică în ascultare de Marea Însărcinare.

1:4 Scrisoarea este adresată **lui Tit, adevăratul fiu** al lui Pavel în **credința comună**. Dar cine este acest Tit?

Suntem nevoiți să-i alcătuim biografia din fragmentele disparate cuprinse în referiri sporadice la el în trei din scrisorile lui Pavel. Grec din naștere (Gal. 2:3), el s-a născut din nou prin credința în Domnul Isus, probabil prin misiunea lui Pavel (Tit 1:4). Pe vremea aceea se dădea o bătălie aprigă pentru stabilirea adevăratei evangheli. Pe de o parte erau Pavel și cei care propovăduiau mântuirea prin har, prin credință, fără nici un alt adaus. Iar pe de alta erau iudaizatorii, care insistau asupra circumciziei (și prin asta asupra păzirii legii), ca cerință prealabilă necesară, ziceau ei, pentru ca cineva să poată dobândi cetățenia de prim rang în împărăția lui Dumnezeu. Tit a devenit un caz de probă în această controversă. Pavel și Barnaba l-au luat cu ei la Ierusalim (Gal. 2:1) pentru o conferință ținută cu apostolii și bătrânii bisericii. Decizia conciliului a fost că un om dintre Neamuri cum era Tit nu trebuie se supună legilor și ceremoniilor iudaice, acestea nefiind necesare pentru mântuire (Fapte 15:11). Neamurile nu aveau trebuință să devină evrei. Mai degrabă, iudeii și Neamurile devin o nouă creatură atunci când cred în Isus.

După aceea, Tit a devenit unul din cei mai valoroși asistenți ai lui Pavel, slujind în funcția de „om la spărtură" în Corint și apoi în Creta. Apostolul l-a trimis mai întâi de la Efes la Corint, probabil pentru a corecta învățăturile greșite și dezordinile de ordin etic din cadrul adunării de acolo. Mai târziu, când Tit s-a întâlnit din nou cu Pavel în Macedonia, Pavel a fost nespus de bucuros să afle că corintenii au răspuns pozitiv la sfaturile sale apostolice (2 Cor. 2:12, 13; 7:5-7, 13-16). Din Macedonia, Pavel l-a trimis pe Tit din nou în Corint, de data aceasta pentru a urgenta strângerea de ajutoare pentru sfinții nevoiași de la Ierusalim (2 Cor. 8:6, 16, 17; 12:18). Pavel l-a descris cu cuvintele: „partenerul meu și conlucrătorul meu cu privire la voi" (2 Cor. 8:23). Nu știm cu precizie când a fost Pavel cu Tit în Creta, dar în general se crede că asta s-a întâmplat după prima întemnițare a lui Pavel la Roma.

Tit este menționat ultima oară la 2 Timotei 4:10, când a petrecut un timp alături de Pavel, în a doua sa întemnițare, dar apoi Pavel spune că Tit a plecat spre Dalmația, adică Iugoslavia de astăzi. Probabil Pavel l-a trimis acolo, deși impresia care se degajă din acel verset este aceea a unui om singuratic și părăsit.

Apostolul îl numește pe Tit **adevăratul său fiu într-o credință comună**. Asta ar putea însemna că Pavel a fost instrumental în convertirea lui Tit, deși nu este o interpretare absolut certă. Și lui Timotei Pavel i se adresează cu cuvintele: „fiul meu adevărat în credință" (1 Tim. 1:2), deși se prea poate ca Timotei să fi fost deja un ucenic la data când l-a cunoscut Pavel (Fapte 16:1). Prin urmare, sintagma ar putea însemna că acești tineri etalau calități spirituale similare celor posedate de Pavel și că în slujirea creștină exista această legătură filială.

Acestui tânăr asistent Pavel îi urează: **har, îndurare și pace**. În contextul dat, **harul** înseamnă tăria divină necesară pentru viață și slujire. **Îndurarea** este compasiunea manifestată față de nevoile profunde ale oamenilor. **Pacea** înseamnă eliberarea de neliniște, panică și derutare, în pofida împrejurărilor neprielnice prin care trecem în viață. Toate acestea purced împreună **de la Dumnezeu Tatăl și Domnul Isus Cristos, Mântuitorul nostru**. Conexând astfel pe Tatăl și pe Fiul ca surse a **harului, îndurării și păcii**, Duhul lui Dumnezeu presupune completa Lor egalitate.

II. PRESBITERII DIN ADUNARE (1:5-9)

1:5 Când Pavel a părăsit insula Creta, erau o seamă de **lucruri** care trebuiau **puse la punct**, existau învățători falși care trebuiau reduși la tăcere și se resimțea nevoia acută de a avea lideri spirituali în adunări, care să ofere călăuzire. Pavel l-a lăsat, prin urmare, pe Tit pe insula Creta, să se ocupe de aceste chestiuni.

Nu știm cum a ajuns credința creștină în Creta. Probabil cretanii care fuseseră la Ierusalim de Rusalii (Fapte 2:11) au adus la înapoiere vestea bună, ulterior înființându-se adunări creștine.

Nici nu putem fi siguri când s-a aflat Pavel împreună cu Tit pe insula Creta. Știm însă că s-a oprit pentru scurt timp la Creta în cadrul voiajului său spre Roma ca deținut (Fapte 27:12), dar împrejurările acelea nu i-ar fi permis să desfășoare o misiune activă în cadrul bisericilor. Întrucât cartea Faptelor Apostolilor nu amintește deloc de vreo altă călătorie a lui Pavel în Creta, în general se crede că vizita sa pe insulă a avut loc după

prima întemniţare la Roma. Recurgând la puţină muncă de detectivi biblici, putem reconstitui următorul itinerar din diversele referiri făcute în scrierile lui Pavel.

Mai întâi Pavel a călătorit cu corabia din Italia în Creta, în drum spre Asia (vestul Turciei de astăzi). Lăsându-l pe Tit în Creta (Tit 1:5), Pavel s-a deplasat la Efes, capitala provinciei Asia. La Efes l-a însărcinat pe Timotei să se ocupe de corectarea învăţăturilor greşite ce se strecuraseră acolo (1 Tim. 1:3, 4). Apoi el a mers mai departe cu corabia, traversând Marea Egee şi ajungând în Macedonia, pentru a-şi îndeplini intenţia exprimată anterior pe când se afla în închisoare de a vizita FIlipi de îndată ce va fi fost eliberat (Fil. 1:26). În cele din urmă, el a plecat spre sud-vest, traversând Grecia şi ajungând la Nicopole, unde intenţiona să ierneze şi unde se aştepta ca Tit să i se alăture (Tit 3:12).

Homer ne spune că în vremea aceasta existau între nouăzeci şi o sută de cetăţi în Creta şi se pare că în unele din acestea s-au înfiinţat biserici. În fiecare din ele se resimţea nevoia numirii unor presbiteri responsabili.

PRESBITERII

În Noul Testament presbiterii sunt bărbaţi creştini maturi, de un caracter ireproşabil, care asigură conducerea spirituală într-o adunare locală. Termenul de presbiter (sau bătrân), care se referă la maturitatea spirituală a unui om, provine din termenul grec *presbuteros*. Termenul *episkopos*, tradus prin „episcop" „supraveghetor" sau „păzitor" e de asemenea folosit în legătură cu bătrânii sau presbiterii, descriind funcţia lor ca păstori asistenţi ai turmei lui Dumnezeu.

În general prin termenii „presbiter" (bătrân) şi „episcop" se înţelege una şi aceeaşi persoană, din următoarele motive: La Fapte 20:17 Pavel a cerut să vină bătrânii (*presbuteroi*) de la Efes; în versetul 28 el li s-a adresat cu termenul de păzitori (*episkopoi*). La 1 Petru 5:1, 2, Petru foloseşte aceşti termeni în sens similar, interşanjabil. Calităţile episcopilor (*episkopoi*, în greacă), expuse la 1 Timotei 3, şi calităţile pentru bătrâni (*presbuteroi*, presbiteri), la Tit 1, sunt, în esenţă, identice.

În uzanţa modernă termenul „episcop" a căpătat sensul de prelat care supraveghează o dioceză sau un grup de biserici dintr-un district. Dar termenul niciodată nu a avut sensul acesta în Noul Testament. Modelul biblic este de a avea *mai mulţi* episcopi într-o *singură* biserică, mai degrabă decât un *singur* episcop în *mai multe* biserici.

Tot aşa nu trebuie confundat un presbiter cu pastorul din vremea noastră, care răspunde, în principal, de predicare, de predarea învăţăturii şi de administrarea sacramentelor într-o biserică locală. În general se recunoaşte că în biserica primară nu exista această funcţie. Adunările primare erau alcătuite din sfinţi, episcopi şi diaconi (Fil. 1:1) — atât şi nimic mai mult! Sistemul clerical nu a apărut decât în veacul al doilea.

Un pastor în sensul Noului Testament este unul din darurile speciale pentru slujire pe care Cristos cel Înviat l-a dăruit pentru zidirea sfinţilor în lucrarea de slujire (Ef. 4:11, 12). În multe privinţe lucrarea păstorilor şi a presbiterilor este similară: ambii sunt chemaţi să aibă grijă de turma lui Dumnezeu şi s-o hrănească. Dar cei doi nu sunt niciodată puşi pe picior de egalitate. E posibil ca un pastor să aibă o misiune ambulantă, în timp ce un presbiter este de obicei asociat cu o adunare locală.

Funcţiile presbiterilor sunt redate în detaliu:

1. Ei păstoresc şi au grijă de biserica Domnului (Fapte 20:28; 1 Tim. 3:5; 1 Pet. 5:2).

2. Ei veghează cu toată atenţia pentru a apăra biserica de atacuri, atât din afară, cât şi din interior (Fapte 20:29-31).

3. Ei conduc şi se dau pe ei înşişi ca exemplu, prin călăuzire, iar nu prin impunere (1 Tes. 5:12; 1 Tim. 5:17; Ev. 13:7, 17; 1 Pet. 5:3).

4. Ei predică cuvântul, predau învăţătura sănătoasă şi îi combat pe cei care o contrazic (1 Tim. 5:17; Tit 1:9-11).

5. Ei moderează şi arbitrează în chestiuni ce ţin de doctrină şi de etică (Fapte 15:5, 6; 16:4).

6. Prin viaţa lor ei sunt pilde vrednice de urmat pentru turmă (Ev. 13:7; 1 Pet. 5:3).

7. Ei caută să-i refacă pe credincioşii care au căzut în păcat (Gal. 6:1).

8. Ei veghează asupra sufletelor creştinilor din adunarea locală, ca unii care vor trebui să dea socoteală (Ev. 13:17).

9. Ei exercită o slujbă a rugăciunii, în special cu privire la cei bolnavi (Iac. 5:14, 15).

10. Ei sunt implicaţi în grija pentru sfinţii săraci (Fapte 11:30).

11. Ei iau parte la încredinţarea unor bărbaţi dăruiţi pentru lucrarea la care i-a chemat Dumnezeu (1 Tim. 4:14).

Este limpede că în biserica primară, presbiterii erau numiţi de apostoli şi de reprezentanţii acestora (Fapte 14:23; Tit 1:5). Asta nu înseamnă însă că apostolii şi delegaţii lor aveau puterea de a-l *face* pe cineva presbiter. Pentru ca un om să devină episcop, trebuie să existe împuternicirea divină asociată cu disponibilitatea umană. Numai Duhul Sfânt poate să-l facă pe un om episcop sau păzitor (Fapte 20:28), dar omul respectiv trebuie să aspire spre această lucrare (1 Tim. 3:1). Trebuie să existe această contopire a elementului divin cu cel uman.

La început când au fost înfiinţate bisericile locale, în vremea apostolilor, nu existau presbiteri în ele; toţi credincioşii erau începători, novici. Dar pe măsură ce a trecut timpul, Domnul a pregătit anumiţi oameni pentru această slujbă importantă. Întrucât Noul Testament nu exista încă sub formă scrisă, creştinii în general nu ştiau ce calităţi şi îndatoriri trebuie să întrunească presbiterii. Acestea erau cunoscute doar de apostoli şi de asistenţii acestora. Pe baza acestei cunoaşteri, ei îi selectau pe bărbaţii care întruneau normele divine, după care îi numeau în public în aceste funcţii.

Astăzi avem însă Noul Testament în integralitatea sa. Ştim ce este un presbiter şi ce trebuie să facă acesta. Când observăm oameni care întrunesc aceste calităţi, fiind angajaţi activ în slujba de supraveghetori, îi recunoaştem pe aceşti bărbaţi (1 Tes. 5:12) şi ne supunem lor (Ev. 13:17). Nu se pune problema ca *noi* să-i selectăm, ci mai degrabă să-i recunoaştem pe cei pe care Dumnezeu i-a ridicat pentru această lucrare.

Calităţile presbiterilor se află expuse la 1 Timotei 3:1-7 şi aici la Tit. Uneori îi auzim pe unii spunând că dacă acestea sunt calităţile pe care trebuie să le îndeplinească episcopii, atunci înseamnă că nu mai există episcopi în vremea noastră. Ideea aceasta diminuează însă autoritatea Scripturii, lăsând să se înţeleagă că lucrurile nu ar sta chiar aşa cum declară ea. Realitatea e însă că nu găsim nimic nerezonabil sau nerealizabil în normele expuse aici. Noi ne trădăm starea de spiritualitate scăzută când tratăm Biblia ca pe o carte marcată de un idealism excesiv.‡

1:6 Presbiterii sunt oameni **fără vină**, adică de o integritate indiscutabilă. Nu trebuie să se poată dovedi nici o acuzaţie de învăţătură greşită sau de comportare necorespunzătoare. Nu înseamnă însă că ei sunt fără păcat, ci doar aceea că, dacă se fac vinovaţi de nereguli minore, vor lua de îndată măsuri pentru îndreptarea acestora, mărturisindu-le lui Dumnezeu, cerând iertare persoanei sau persoanelor faţă de care au greşit şi, după caz, făcând restituţie.

A doua calitate, respectiv faptul că trebuie să fie **soţul unei singure soţii**, a fost înţeleasă în cel puţin şapte feluri: (1) omul respectiv trebuie să fie căsătorit; (2) nu trebuie să fie divorţat; (3) nu trebuie să se recăsătorească după ce a divorţat; (4) nu trebuie să se recăsătorească după decesul primei soţii; (5) nu are voie să trăiască în poligamie; (6) nu are voie să aibă concubine sau soţii secundare; (7) în general, trebuie să fie un soţ credincios şi o pildă de înaltă ţinută morală.

Dacă sintagma **soţul unei singure soţii** înseamnă că omul respectiv trebuie să fie căsătorit, atunci, conform aceluiaşi argument, trebuie să aibă şi copii, deoarece în acelaşi verset găsim scris că **copiii** lui trebuie să fie credincioşi. Negreşit este preferabil ca un presbiter să aibă familie, deoarece această experienţă îl va ajuta să se ocupe în mai bună cunoştinţă de cauză de problemele ce se ivesc în adunare. Ne îndoim însă că versetul de faţă ar interzice ca un bărbat necăsătorit să poată ocupa funcţia de presbiter.

Probabil versetul nu ne spune nici aceea că sub nici o formă nu are voie să fie divorţat, întrucât Mântuitorul ne-a învăţat că divorţul este permis, în cel puţin unul din cazuri (Mat. 5:32; 19:9).[2]

Tot aşa nu putem să-l interpretăm în sensul că ar interzice absolut recăsătoria după divorţ, în toate cazurile. De exemplu, un credincios care este total nevinovat ar putea ajunge în situaţia în care soţia necredincioasă să divorţeze de el, aceasta recăsătorindu-se. Întrucât prima căsătorie a fost desfiinţată prin divorţul şi recăsătoria partenerei sale de viaţă, el este liber să se recăsătorească.

Interpretarea potrivit căreia un om nu poate ocupa funcţia de presbiter dacă se recăsătoreşte după decesul primei sale soţii este exclusă în virtutea principiului enunţat la 1 Corinteni 7:39: „O soţie ste legată de lege atâta timp cât trăieşte soţul; dar dacă-i moare soţul, este liberă să se mărite cu cine vrea, numai în Domnul."

Evident sintagma **soţul unei singure soţii** înseamnă că presbiterul nu are voie să fie poligam, după cum nu are voie să aibă o concubină sau o amantă. Pe scurt, sintagma înseamnă că viaţa sa de căsnicie trebuie să fie un exemplu de curăţie pentru turmă.

În plus el trebuie să aibă **copii credin-**

cioşi, care să nu fie învinuiţi de destrăbălare sau neascultare (nesupunere). Biblia ne scoate în evidenţă un fapt pe care noi nu suntem totdeauna pregătiţi să-l recunoaştem: anume că părinţii răspund de modul în care s-au format copiii lor (Prov. 22:6). Când o familie este bineguvernată şi bineinstruită în cuvântul lui Dumnezeu, **copiii** vor urma, de obicei, pilda părinţilor lor evlavioşi. Deşi un tată nu poate determina mântuirea copiilor săi, el poate pregăti terenul pentru Domnul, învăţându-i din Cuvânt, aplicând cu dragoste disciplina în familie şi evitând ipocrizia şi inconsecvenţa în propria sa viaţă.

Dacă copiii vor fi risipitori şi rebeli împotriva autorităţii părinteşti, Scriptura îl va face pe părintele lor răspunzător de aceasta, întrucât la rădăcina problemei au stat complacerea şi toleranţa faţă de păcat a tatălui lor. Dacă el nu ştie să-şi stăpânească cum trebuie propria sa familie, este îndoielnic că va fi un presbiter bun, întrucât aceleaşi principii se aplică şi într-un caz, şi-n celălalt (1 Tim. 3:5).

Întrebarea care se pune este dacă această cerinţă referitoare la copii este valabilă doar atâta timp cât aceştia se află sub autoritatea părinţilor, deci cât stau acasă, sau dacă se aplică şi după ce aceştia au părăsit căminul părintesc. Noi credem că prima variantă este cea corectă, amintindu-ne însă că evoluţia ulterioară a caracterului lor depinde de educaţia pe care au primit-o în familie.

1:7 Un episcop este **un ispravnic al lui Dumnezeu.** Nu adunarea este aceea pe care el o supraveghează, ci este împuternicit să se ocupe de treburile lui Dumnezeu din cadrul adunării lui Dumnezeu. Pentru a doua se afirmă că el trebuie să fie **fără vină** — repetiţia constituind o accentuare. Să nu existe nici o îndoială — omul respectiv trebuie să fie ireproşabil, atât pe plan doctrinar, cât şi moral. De asemenea nu trebuie să fie **încăpăţânat.** Dacă un om este încăpăţânat sau căpos, nepermiţând nici o deosebire de vederi, atunci va fi neînduplecat şi nu va suporta să fie contrazis, nefiind prin urmare apt de a fi un conducător duhovnicesc. Un presbiter este un moderator, iar nu un autocrat dogmatic.

El nu trebuie să fie mânios. Chiar dacă are un temperament volatil, el a învăţat să şi-l stăpânească. Iar dacă are nervi, nu va permite ca aceştia să se manifeste.

Nu trebuie să fie dedat la vin. În cultura noastră, acest fapt pare atât de evident, încât aparent nici nu ar mai trebui menţionat, dar să nu uităm că Biblia a fost scrisă pentru toate culturile. În ţările în care creştinii consumă şi ei această băutură, există totuşi pericolul excesului şi al purtării necunvincioase ce rezultă din aceasta. Or, tocmai această nestăpânire este avută în vedere aici.

Biblia face distincţie între folosirea vinului şi abuzarea de această băutură. Consumul vinului, cu măsură, a fost permis atunci când Isus a transformat apa în vin la nunta din Cana (Ioan 2:1-11). Apoi Pavel îi prescrie lui Timotei consumul de vin în scopuri medicale (1 Tim. 5:23; vezi şi Prov. 31:6). Dar consumul abuziv de vin şi de băuturi tari este condamnat la Proverbe 20:1; 23:29-35. Deşi cuvântul nu cere abstinenţa totală de la consumul de vin, există o situaţie în care se recomandă reţinere, respectiv atunci când consumul de vin l-ar putea face să se poticnească pe un frate mai slab sau l-ar ofensa (Rom. 14:21). Acest considerent stă la baza deciziei unui mare număr de creştini din America de Nord de a se abţine total de la consumul de băuturi alcoolice.

În cazul presbiterului, nu se pune problema interdicţiei totale a vinului, ci doar a consumului excesiv de vin, care duce la desmăţ.

De asemenea presbiterul nu trebuie să fie **violent.** El nu trebuie să recurgă la folosirea forţei fizice, nu are voie să lovească pe nimeni. Am auzit de unii membri ai clerului care uneori îşi ating enoriaşii pentru a-i face să se îndrepte. Acest tip de intimidare nu are ce căuta în purtarea unui episcop.

El nu are voie să fie **lacom de bani,** adică nu trebuie să fie absorbit de dorinţa de îmbogăţire, care să-l facă să nu mai ia seama la modul prin care se îmbogăţeşte. E adevărat, cum sublinia şi Samuel Johnson, că „pofta de aur, lipsită de simţire şi remuşcare, constituie forma supremă de corupţie a omului degenerat." Un presbiter adevărat poate afirma, împreună cu Pavel: „N-am poftit nici argintul, nici aurul, nici hainele cuiva" (Fapte 20:33).

1:8 Pe plan pozitiv, un episcop trebuie să fie **primitor de oaspeţi.** Casa lui trebuie să fie deschisă totdeauna pentru străini, pentru cei cu probleme personale, pentru cei desnădăjduiţi şi oprimaţi. Ea trebuie să fie un loc în care să domnească părtăşia creştină, unde fiecare oaspete să fie primit ca şi când ar fi chiar Domnul Isus.

Apoi el trebuie să fie **iubitor de bine** — de oameni buni şi de lucruri bune. Vorbirea lui, activităţile sale, persoanele cu care se

asociază — toate acestea trebuie să dezvăluie faptul că este detaşat de tot ce este discutabil, pătat sau greşit.

El trebuie să fie **cumpătat** (veghetor). Asta înseamnă că trebuie să fie prudent, discret şi stăpân pe sine. Acelaşi cuvânt este folosit la Tit 2:2, 5, 6, 12, unde are înţelesul de om cu scaun la cap, cu stăpânire de sine şi alert.

În purtările sale faţă de alţii, presbiterul trebuie să fie **drept**. În relaţia cu Dumnezeu trebuie să fie **sfânt**. În purtarea faţă de el însuşi, trebuie să fie **cu stăpânire de sine**. La asta s-a referit Pavel la Galateni 5:22, 23: „Roada Duhului este... stăpânirea de sine." Înseamnă că cineva este în stare să-şi stăpânească toate pasiunile şi apetiturile, pentru ca acestea să-I fie supuse lui Cristos. Deşi puterea pentru această stăpânire nu poate veni decât de la Duhul Sfânt, trebuie să existe disciplină şi cooperare din partea credinciosului.

1:9 Episcopul trebuie să fie sănătos în credinţă. El trebuie să se ţină cu tenacitate de doctrinele sănătoase din punct de vedere spiritual pe care ni le-a dat ca învăţătură Domnul Isus şi apostolii şi care au fost păstrate pentru noi în Noul Testament. Numai atunci va putea el să dea sfinţilor un regim nutritiv echilibrat de **învăţătură sănătoasă**, reducându-i la tăcere pe cei ce vorbesc împotriva adevărului.

Acestea sunt calităţile pe care trebuie să le întrunească cei ce sunt călăuze duhovniceşti în adunarea locală. Trebuie remarcat că nu se spune nimic despre statura fizică a cuiva, despre realizările pe planul culturii sau educaţiei, despre statutul social sau iscusinţa în afaceri. Chiar şi un măturător de stradă gheboşat, cu puţină educaţie sau chiar fără pregătire intelectuală poate fi un presbiter calificat pe baza staturii sale spirituale. Afirmaţia pe care o auzim adesea că un om de afaceri cu mari succes pe plan economic ar poseda exact calităţile de care e nevoie ca să fie lider în biserică pur şi simplu nu este adevărată.

Un alt punct pe care trebuie să-l menţionăm este faptul că imaginea pe care o prezintă Scriptura despre un presbiter evlavios nu este aceea a unui om care aranjează cine să fie invitat să vorbească la biserică sau care să se ocupe de reparaţiile clădirii sau de alte chestiuni administrative. Nicidecum! Adevăratul presbiter este profund şi vital angajat în viaţa spirituală a bisericii, prin învăţătura pe care o dă, prin sfaturile, îndemnurile, încurajările, mustrările şi îndreptarea pe care le oferă.

III. ERORI DOCTRINARE ÎN ADUNARE (1:10-16)

1:10 În biserica primară, exista „libertatea Duhului", adică libertatea bărbaţilor de a participa la adunări, după cum îi călăuzea Duhul Sfânt. Pavel descrie o atare adunare „deschisă" la 1 Corinteni 14:26: „Atunci ce este de făcut, fraţilor? Când vă adunaţi laolaltă, fiecare dintre voi are un psalm, are o învăţătură, are o descoperire, are un cuvânt în limbă, are o interpretare: toate să se facă spre zidire." Este situaţia ideală, în care Duhul lui Dumnezeu este astfel liber să vorbească prin diverşi membri din adunare. Dar datorită naturii umane, oriunde există o atare libertate, aproape întotdeauna se vor găsi oameni care se vor grăbi să aducă învăţături false, angajându-se în dispute ce nu zidesc sau în devieri de la subiect, lipsite de călăuzirea Duhului.

Asta se întâmplase în adunările din Creta. Pavel şi-a dat seama că trebuie să existe o puternică conducere spirituală, care să ţină în frâu aceste abuzuri şi să păstreze libertatea Duhului. De asemenea el şi-a dat seama că era mare nevoie să fie numiţi bătrâni care să întrunească întru totul calităţile de presbiter. Prin urmare, în acest loc el reiterează condiţiile necesare pentru luarea unor acţiuni prompte în numirea de presbiteri în biserici.

Mulţi nesupuşi se ridicaseră în adunări, care sfidau autoritatea apostolilor, tăgăduind învăţăturile lor. Aceşti oameni vorbeau **fără folos**, fiind **amăgitori**. Cuvintele lor nu aduceau nici o binefacere spirituală, ci îi văduveau pe oameni de adevăr, ducându-i în rătăcire.

Capii răutăţilor erau cei din ceata circumcişilor, adică învăţătorii iudaici care se dădeau creştini, dar susţineau că şi creştinii trebuie să fie circumcişi şi să ţină legea ceremonială iudaică. Or, prin asta ei negau în practică suficienţa lucrării lui Cristos.

1:11 Oameni de felul acestora trebuiau reduşi la tăcere. Ei trebuiau să înveţe că adunarea nu este o democraţie şi că libertatea cuvântului are limite. Aceşti oameni făcuseră ravagii în familii întregi. Să însemne asta că ei răspândiseră doctrinele lor nocive din casă în casă, pe ascuns? Aceasta este metoda preferată a cultelor deviate (2 Tim. 3:6). Apoi motivele lor erau suspecte, ei urmărind câştig de bani şi folosindu-se de slujba creştină ca de o acoperire pentru scopurile lor mercan-

tile. Mesajul lor era pe placul tendinţelor legaliste din inima omului, încurajându-l să creadă că ar putea câştiga bunăvoinţa lui Dumnezeu prin efectuarea unui set de ritualuri mecaniciste, în paralel cu trăirea unei vieţi corupte şi stricate. Ei predau, din dorinţa de câştig necinstit, învăţături pe care nu aveau nici un drept să le predea.

1:12 Aici Pavel îi aminteşte lui Tit cu ce fel de oameni are de a face. Această caracterizare de o deosebită franchete şi causticitate se potrivea învăţătorilor falşi şi în general **cretanilor**. Pavel îl citează pe Epimenides, unul din proprii lor purtători de cuvânt, care a trăit în jurul anului 600 î.Cr. şi care i-a numit **mincinoşi, fiare sălbatice, mâncăcioşi leneşi**. Se pare că fiecare popor îşi are trăsăturile naţionale, dar cretanii erau neîntrecuţi pentru depravarea lor. Erau **mincinoşi** înveteraţi. Erau ca nişte fiare sălbatice, trăind doar pentru a-şi satisface cele mai josnice şi mai sălbatice patimi. Ca unii care făceau alergie la muncă, fiind dedaţi la lăcomie şi îmbuibare, ei trăiau doar pentru plăceri, neavând loc în viaţa lor pentru mersul la biserică.

1:13 Apostolul confirmă acurateţea acestei schiţe de caracter. Cu ce materie primă nepromiţătoare trebuia să lucreze Tit! De ajuns să-l descurajeze pe orice misionar! Dar Pavel nu îi consideră pe aceşti oameni iremediabili, nici nu-l sfătuieşte pe Tit să-i abandoneze. Prin evanghelie există nădejde pentru toate categoriile de oameni, chiar şi pentru cei mai de jos. Şi astfel Pavel îşi sfătuieşte asistentul să-i mustre aspru, ca să fie sănătoşi în credinţa creştină. Unii din oamenii aceştia puteau deveni nu doar credincioşi exemplari, ci şi presbiteri evlavioşi din bisericile locale. Pasajul acesta e plin de încurajări pentru lucrătorii creştini în câmpuri de misiune dificile ale lumii. În fapt, care dintre câmpurile de misiune nu este greu? Dincolo de josnicia, optuzitatea şi nepăsarea oamenilor, există întotdeauna viziunea că aceştia vor deveni sfinţi plini de har, curaţi şi credincioşi.

1:14 Alături de severele mustrări adresate învăţătorilor falşi, Tit trebuie să-i prevină **să nu-şi îndrepte mintea spre basme evreieşti şi porunci date de oameni care se întorc de la adevăr**. Iudaizatorii trăiau într-o lume a fanteziilor religioase şi a regulilor bazate pe consumul de alimente curate şi evitarea celor necurate, precum şi pe păzirea de întinarea ceremonială. Referitor la acestea, Pavel spune la Coloseni 2:23: „Aceste lucruri au, în adevăr, o aparenţă de înţelepciune, într-o închinare voită, o smerenie falsă şi o asprime faţă de trup, dar nu sunt de nici un preţ împotriva mulţumirii firii pământeşti."

1:15 Cele spuse de Pavel în continuare au dat naştere la atâtea interpretări greşite, încât e nevoie să facem în acest punct o explicaţie detaliată. El scrie: **„Toate lucrurile sunt curate pentru cei curaţi; dar pentru cei necuraţi şi necredincioşi, nimic nu este curat, ci şi mintea, şi conştiinţa le sunt întinate."**

Dacă scoatem cuvintele: **pentru cei curaţi toate lucrurile sunt curate** din contextul lor, considerându-le o declaraţie de adevăr *absolut*, în *toate* domeniile vieţii, dăm de bucluc, întrucât *nu* toate lucrurile sunt curate, chiar pentru cei cu mintea curată. Trist e că unii, pornind de la acest verset, au justificat consultarea unor reviste cu conţinut murdar, a unor filme excitante şi chiar imoralitatea în sine: La asta se referă Petru când spune că unii răstălmăcesc Scripturile „spre pierzarea lor" (2 Pet. 3:16).

Să fim înţeleşi: versetul acesta nu are absolut nimic de a face cu lucruri păcătoase în sine şi condamnate de Biblie. Proverbiala exprimare din acest verset trebuie înţeleasă în lumina contextului. Pavel *nu* s-a referit la chestiuni de morală indiscutabilă, la lucruri cu conţinut inerent fie greşit, fie bun, ci a discutat chestiuni de valoare morală neutră, lucruri considerate întinătoare de un iudeu ce trăia sub lege, dar care sunt perfect legitime pentru un creştin ce trăieşte sub har. Exemplul evident în această privinţă este cel al consumului de carne de porc, care nu era permis copiilor lui Dumnezeu din Vechiul Testament, dar pe care Domnul Isus îl modifică, atunci când spune că nici un lucru care intră în om nu-l poate întina (Marcu 7:15). Spunând aceste cuvinte El a pronunţat toate alimentele curate (Marcu 7:19). Pavel a avut şi el în vedere acest adevăr, când a spus: „Dar nu carnea ne face pe noi plăcuţi lui Dumnezeu; nu câştigăm nimic dacă mâncăm din ea şi nu pierdem nimic dacă nu mâncăm" (1 Cor. 8:8). Când spune: **„Pentru cei curaţi toate lucrurile sunt curate,"** el înţelege prin asta că pentru credinciosul născut din nou toate alimentele sunt curate, **dar pentru cei întinaţi şi necredincioşi nimic nu este curat.** Nu ceea ce mănâncă o persoană îl întinează, ci ceea ce iese din inima lui (Marcu 7:20-23). Dacă viaţa cuiva este necurată, dacă nu are credinţă în Domnul Isus, atunci nimic nu este curat pentru el. Respectarea

unor reguli de dietă nu va avea nici un efect asupra lui. Mai întâi de toate el are nevoie să fie convertit, să primească mântuirea în dar, iar nu să încerce s-o dobândească prin ritualuri sau legalism. Chiar minţile şi conştiinţele oamenilor întinaţi sunt corupte. Procesele lor mentale şi puterile lor morale sunt întinate. Nu se pune problema unei întinări ceremoniale externe, ci a corupţiei şi depravării interne.

1:16 Evident, când se referă la învăţătorii falşi, adică la iudaizatori, Pavel spune că **ei mărturisesc că Îl cunoscut pe Dumnezeu, dar cu faptele Îl tăgăduiesc**. Ei se dau creştini, dar practica lor nu se potriveşte cu mărturia lor. Apoi, pentru a amplifica această aspră condamnare, apostolul spune că sunt **o urâciune, nesupuşi şi netrebnici pentru orice faptă bună (descalificaţi)**. Comportarea lor personală era lamentabilă. În ochii lui Dumnezeu, ei trăiau în totală neascultare. Cât priveşte faptele bune faţă de Dumnezeu sau faţă de om, acestea nu valorau nimic. A vorbit oare Pavel mânat de dragostea creştină, când s-a exprimat cu cuvinte atât de aspre la adresa altora? Răspunsul este un hotărât *da*! Dragostea niciodată nu trece cu vederea păcatul. Oamenii aceştia perverteau evanghelia, dezonorând Persoana şi lucrarea Domnului Isus şi ducând la pierzare sufletele oamenilor. A fi îngăduitor cu asemenea oameni este un păcat.

IV. EXERCITARE ÎN ADUNARE (2:1-15)

2:1 Vieţile învăţătorilor falşi erau mai degrabă *mincinoase*, decât *evlavioase*. Prin conduita lor ei tăgăduiau marile adevăruri ale credinţei. Cine poate măsura daunele aduse mărturiei creştine de cei ce să dădeau mari sfinţi, dar trăiau în realitate o mare minciună? Sarcina încredinţată lui Tit (şi tuturor slujitorilor adevăraţi ai Domnului) a fost de a preda **învăţătura sănătoasă**. El trebuia să reducă prăpastia uriaşă dintre ceea ce spuneau copiii lui Dumnezeu cu gura şi ceea ce trăiau în viaţa de zi cu zi. De fapt aceasta este nota dominantă a epistolei: trăirea în practică a doctrinei sănătoase prin săvârşirea de fapte bune. Următoarele versete ne oferă exemple practice despre ce constituie aceste fapte bune.

2:2 Mai întâi, ne ocupăm de **cei bătrâni** — nu de bătrâni în sensul de presbiteri, ci de oameni în etate, cu experienţă şi maturitate, care trebuie să fie **treji**. În principal aceasta înseamnă că ei trebuie să consume vinul cu măsură, dar are un sens mult mai cuprinzător, referindu-se la toate compartimentele vieţii lor. Ei trebuie să fie **vrednici de cinste**, plini de demnitate, dar nu morocănoşi. Asta pentru că şi alţii au necazurile lor. Oamenii mai vârstnici trebuie să fie **cumpătaţi**, adică echilibraţi şi discreţi. Ei trebuie să fie **sănătoşi în credinţă**. Vârsta îi face pe unii oameni nepăsători, blazaţi şi chiar cinici. Cei care sunt sănătoşi în credinţă sunt însă mulţumitori, optimişti şi oameni plăcuţi, în a căror companie îţi place să stai. Ei trebuie să fie sănătoşi şi **în dragoste**. Dragostea nu este egocentristă, ci se gândeşte la alţii şi se manifestă prin dărnicie. De asemenea, ei trebuie să fie viguroşi **în răbdare**. Vârsta aduce cu sine neputinţe şi disabilităţi, uneori greu de suportat. Cei care sunt însă sănătoşi în capacitatea de a răbda vor rezista, purtându-şi cu har şi răbdare încercările.

2:3 **Femeile în vârstă** trebuie de asemenea să se poarte cu reverenţă. Păzeşte-ne Doamne de femeile care nu sunt preocupate decât cu fleacuri! Ele nu trebuie să fie **defăimătoare**. Termenul folosit de Pavel aici, în textul din greaca veche, este *diabolos*, adică diavolul. Este un cuvânt foarte nimerit, întrucât bârfa şi vorbirea de rău sunt de origine diabolică. Ele nu trebuie să fie înrobite de băutură. De fapt, ele nu trebuie să fie înrobite de mâncare, băutură sau medicamente. Deşi nu li se repartizează nici un rol *public* în lucrarea din cadrul bisericii, femeile mai în vârstă au încredinţarea de a preda acasă. Cine poate măsura potenţialul unei asemenea slujbe!

2:4 În mod concret, femeile mai vârstnice trebuie **să le îndemne pe cele tinere**. Anii îndelungaţi de studiere a Bibliei şi de experienţă practică o învrednicesc pe o asemenea soră creştină să împărtăşească uneia mai tinere sfaturile ei preţioase, la început de drum. Altminteri fiecare generaţie ar trebui s-o ia de la început, repetând greşelile celei precedente, şi trebuind să înveţe din experienţa proprie. Deşi responsabilitatea predării este aşezată aici pe umerii femeilor mai vârstnice, orice persoană tânără va cultiva prietenia creştinelor mai în etate, solicitându-le sfaturile şi căile de îndreptare.

Femeile tinere trebuie învăţate să-şi iubească soţii. Dar asta înseamnă mai mult decât a-i săruta când ies pe uşă, mergând la serviciu. Sunt incluse aici o sumedenie de modalităţi prin care o soţie poate să demonstreze că îl respectă cu adevărat — recunoscându-i rolul de cap al familiei, neluând nici

o decizie majoră fără el, ţinându-şi casa în ordine, îngrijindu-se de aspectul ei exterior, nedepăşind posibilităţile lor financiare, mărturisind imediat şi iertând cu bunăvoinţă, păstrând liniile de comunicaţie întotdeauna deschise, abţinându-se de la critizarea sau contrazicerea soţului de faţă cu alţii şi acordându-i sprijinul când lucrurile nu merg bine.

Ele trebuie învăţate să-şi iubească copiii — citindu-le din Biblie şi rugându-se cu ei, întâmpinându-i când se întorc de la şcoală sau de la joacă, disciplinându-i ferm dar drept şi mulându-i pentru slujirea Domnului, mai degrabă decât pentru lume şi pentru iad.

2:5 Tinerele femei trebuie învăţate să fie cumpătate, adică să-şi dea seama ce se cuvine să facă ele ca surori creştine şi de ce extreme să se ferească. Ele trebuie să fie curate (dând dovadă de castitate), credincioase soţilor lor şi evitând necurăţia în gândurile, cuvintele sau acţiunile lor. Ele trebuie să fie **gospodine bune**. Trebuie să-şi dea seama că aceasta este slujirea divină pe care au datoria s-o desfăşoare pentru slava lui Dumnezeu. Femeile mai vârstnice trebuie să imprime în surorile tinere gândul că este o onoare deosebită să-L slujească pe Domnul în familie ca soţii şi mame, mai degrabă decât să fie angajate în servicii în afara căminului, neglijându-şi astfel familia. Femeile tinere trebuie să fie învăţate să fie **bune** — adică să trăiască pentru alţii, să fie primitoare de oaspeţi, să fie amabile şi generoase, iar nu egocentriste şi posesive. Ele trebuie să fie supuse soţilor lor, recunoscând că ei sunt capii familiilor. Dacă o soţie este mai talentată şi mai capabilă decât soţul ei, în loc să-l domine, ea ar trebui să-l încurajeze şi să-l ajute să-şi asume un rol mai activ în familie, ca lider şi să slujească în biserica locală. Dacă este ispitită să-l cicălească, trebuie să se împotrivească ispitei, înlocuind cicăleala cu lauda la adresa soţului. Toate acestea trebuiesc făcute pentru a păzi **cuvântul lui Dumnezeu**, ca să nu fie **hulit** sau discreditat. Pe tot cuprinsul acestei scrisori, Pavel este conştient de ocara ce este adusă cauzei Domnului atunci când copiii Săi trăiesc o viaţă ce nu corespunde mărturiei lor.

2:6 Pavel *nu* l-a îndemnat pe Tit să le înveţe el pe tinerele surori, ci, din raţiuni ce ţin de discreţie, a lăsat această slujbă în seama surorilor mai vârstnice. Dar lui Tit i se spune să-i **sfătuiască** pe tineri şi mai ales să-i îndemne să fie **cumpătaţi**, să ştie să se stăpânească. Este un îndemn cât se poate de potrivit, având în vedere zelul debordant ce-i caracterizează pe tineri, energia, neastâmpărul lor şi puternicile porniri ce-i caracterizează. În toate domeniile vieţii, ei trebuie să înveţe să se stăpânească şi să atingă echilibrul.

2:7 Pavel are un mic îndemn şi pentru Tit. Ca unul căruia i s-a încredinţat sarcina de a exercita grija faţă de biserici, Tit trebuie să exercite grija şi faţă de menţinerea unui model consecvent de fapte bune. Trebuie să existe o paralelă apropiată între doctrină şi comportarea sa. Învăţătura trebuie să fie caracterizată de integritate, reverenţă şi incoruptibilitate. Prin integritate se înţelege că învăţătura trebuie să corespundă cu credinţa transmisă odată pentru totdeauna sfinţilor. Prin reverenţă Pavel vrea să spună că învăţătura trebuie să fie plină de demnitate şi înţelepciune. Iar prin incoruptibilitate — termen pe care, din păcate, cele mai multe versiuni moderne ale Bibliei îl omit[3] — se înţelege învăţătorul sincer care nu se poate lăsa corupt sau abătut de la calea adevărului.

2:8 Vorbirea sănătoasă care să nu poată fi condamnată este degajată de orice lucru faţă de care s-ar putea obiecta. O astfel de vorbire trebuie să fie liberă de chestiuni secundare, de noutăţi doctrinare, de ciudăţenii, de excentricităţi şi alte lucruri de felul acestora. Acest tip de slujbă este irezistibil. Cei care se opun învăţăturii sănătoase sunt ruşinaţi, întrucât nu găsesc nici o spărtură în armura credinciosului. Nu există argument mai puternic decât o viaţă de sfinţenie!

2:9 În acest punct li se oferă instrucţiuni speciale sclavilor. Să nu uităm că Biblia recunoaşte chiar şi existenţa unor instituţii cu care nu este de acord. De pildă, Vechiul Testament consemnează viaţa de poligamie trăită de mulţi dintre patriarhi, deşi poligamia nu a fost niciodată voia lui Dumnezeu pentru oamenii Săi. Dumnezeu nu a aprobat niciodată nedreptăţile şi cruzimea sclaviei; cândva El îi va trage la răspundere pe stăpânii de sclavi. În acelaşi timp, Noul Testament nu sprijină ideea răsturnării sclaviei prin forţă, prin revoluţie. Mai degrabă, NT condamnă şi elimină abuzurile sclaviei prin intermediul evangheliei. Istoria consemnează că relele sclaviei au dispărut acolo unde Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat şi predat cu sârguinţă.

Dar între timp, acolo unde există sclavie, asta nu înseamnă că sclavul este exclus de la tot ceea ce are mai bun creştinismul. El poate fi un martor al puterii transformatoare a lui Cristos, putând împodobi doctrina despre

Dumnezeu Mântuitorul nostru. În NT sclavilor li se acordă mai mult spațiu decât dregătorilor de națiuni! Asta ar putea indica importanța lor relativă în împărăția lui Dumnezeu. **Robii** creștini trebuie să fie **supuși** stăpânilor lor, cu excepția cazurilor în care această supunere ar însemna nesupunere față de Domnul. În cazul acesta, ei trebuie să refuze și să suporte în liniște consecințele neascultării lor, în virtutea faptului că sunt creștini. Ei trebuie să-i mulțumească pe stăpânii lor în toate privințele, adică să fie productivi, pe plan calitativ și cantitativ. Toate aceste servicii pot fi făcute ca pentru Cristos, fiind pe deplin răsplătite de El. Robii nu trebuie să întoarcă vorba stăpânilor lor sau să fie obraznici. Mulți sclavi au avut privilegiul de a-i conduce pe stăpânii lor la Domnul Isus în primele zile ale creștinismului, asta datorându-se în mare parte prăpastiei ce exista între sclavii păgâni și sclavii creștini.

2:10 Una din cele mai evidente deosebiri a constat în faptul că creștinii nu s-au pretat la păcatul atât de prevalent între ceilalți sclavi, respectiv **hoția**. Etica creștină îi obliga la norme stricte de cinste. Mai e de mirare oare că sclavii creștini se vindeau cu un preț mai mare la licitație? În general ei erau învățați să manifeste o totală și autentică **fidelitate**. Ei trebuiau să inspire încredere totală și astfel să **împodobească doctrina lui Dumnezeu Mântuitorul nostru** în toate aspectele vieții și slujirii lor. Ceea ce era adevărat pe vremea aceea cu privire la robii creștini este valabil astăzi cu privire la toți salariații creștini.

2:11 Următoarele patru versete formează o minunată vinietă a mântuirii noastre. Admirând această bijuterie literară, nu trebuie s-o detașăm de contextul ei. Până în acest punct Pavel i-a îndemnat pe toți membrii familiei lui Dumnezeu să aibă o purtare corespunzătoare. Acum el arată că unul din scopurile majore ale mântuirii noastre este acela de a produce în noi o viață de sfințenie statornică.

Căci harul lui Dumnezeu... s-a arătat. Aici **harul lui Dumnezeu** este practic sinonim cu Fiul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu **s-a arătat** atunci când Domnul Isus a vizitat planeta noastră și în special când S-a dat pe Sine pentru păcatele noastre. El S-a arătat pentru mântuirea **tuturor oamenilor**. Lucrarea Sa înlocuitoare este suficientă pentru răscumpărarea **tuturor oamenilor**. O ofertă autentică de iertare și izbăvire se face **tuturor**. Dar numai cei care Îl primesc cu adevărat ca Domn și Mântuitor sunt mântuiți. Nu se sugerează nici aici, nici în vreun alt loc din Biblie că toți vor fi, în cele din urmă, mântuiți. Mântuirea universală este o minciună a diavolului.

2:12 Același har care ne mântuiește ne și instruiește în școala sfințeniei. Or, în această școală există o serie de lucruri interzise, de care trebuie să ne debarasăm. Primul este **nelegiuirea** sau ireligiozitatea. Al doilea îl constituie: **poftele lumești** — nu doar păcatele sexuale, ci și dorința de îmbogățire, de acaparare a puterii, a plăcerilor, faimei sau a oricărui lucru care este în esență lumesc.

În latura pozitivă, harul ne învață **să trăim în veacul de acum în cumpătare** și **dreptate** față de alții și cu **evlavie** în lumina curată a prezenței Sale. Acestea sunt virtuțile care trebuie să ne caracterizeze în lumea aceasta, unde toate din jurul nostru se vor dizolva. Aici este locul pelerinajului nostru, iar nu patria noastră finală.

2:13 Cât trăim ca străini pe pământ, suntem inspirați de o **nădejde** minunată — **arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Cristos**. Prin aceasta trebuie să înțelegem oare că este vorba despre Răpire, când Cristos Se va arăta în slavă bisericii, ducând-o în cer (1 Tes. 4:13-18)? Sau mai degrabă textul se referă la venirea lui Cristos pentru a domni, când Se va arăta în slavă lumii întregi, când Își va înfrânge dușmanii și-Și va întemeia împărăția (Apo. 19:11-16)? În principal noi credem Pavel se referă aici la prima ipostază — la venirea lui Cristos ca să-Și ia mireasa, biserica. Dar fie că va veni ca Mire, fie care Rege, credinciosul trebuie să fie pregătit și să aștepte **slăvita** Sa venire.

2:14 Așteptând Întoarcerea Sa, noi nu putem uita scopul primei Sale veniri și a Jertfirii Sale de Sine. El **S-a dat pe Sine Însuși** nu numai pentru a ne mântui de vină și de pedeapsa păcatului, ci și **ca să ne răscumpere din orice fărădelege**. Ar fi fost o mântuire de jumătate dacă pedeapsa păcatului ar fi fost anulată, dacă stăpânirea acestuia asupra vieților noastre ar fi rămas necucerită.

El S-a dat pe Sine Însuși și ca **să-Și curățească un popor [special] care să fie al Lui**. Ediția din 1611 a Bibliei, supranumită „King James" se exprimă foarte plastic[4] aici, spunând „a peculiar people" (În engleză „peculiar" are azi sensul de „exclusiv, individual, deosebit, unic" dar și acela de „neobișnuit, ciudat, original", n.tr.) Prea de multe ori suntem „peculiar" (adică ieșiți din comun,

n.tr.), dar nu în sensul avut în vedere de El! El nu a murit ca să ne facă nişte oameni ciudaţi sau bizari, ci un **popor** care să-I aparţină Lui într-un mod **special** — nicidecum să ne aparţinem nouă înşine sau lumii. Şi **S-a dat pe Sine Însuşi pentru noi ca** să fim plini **de râvnă pentru fapte bune**. Cu alte cuvinte, trebuie să fim pătrunşi de entuziasmul de a face fapte de bunătate în numele Lui şi pentru slava Lui. Când ne gândim la zelul manifestat de oameni pentru sport, politică şi afaceri, ar trebui să încolţească în noi gelozia; ar trebui ca acest fapt să ne inspire la fapte bune.

2:15 Acestea sunt **lucrurile** pe care Tit a fost împuternicit să le transmită — tot ce s-a discutat în versetele precedente şi în special scopurile urmărite prin jertfa Mântuitorului. Tit avea datoria de a-i **îndemna** sau încuraja pe sfinţi să trăiască o viaţă de evlavie practică şi să-i **mustre** pe toţi cei care contraziceau învăţăturile apostolice, atât cu vorba, cât şi cu fapta. Tit nu trebuia să-şi ceară scuze pentru că desfăşura o slujbă energică. Toate trebuiau făcute **cu toată autoritatea** şi îndrăzneala Duhului Sfânt. **Nimeni să nu te dispreţuiască**. Tit nu trebuie să-şi facă probleme pentru că era tânăr sau că nu era evreu sau că ar fi avut orice alt dezavantaj natural. El rostea cuvântul lui Dumnezeu şi în aceasta consta toată autoritatea lui.

V. ÎNDEMNUL ÎN ADUNARE (3:1-11)

3:1 Tit mai avea datoria de a le **aduce aminte** credincioşilor din adunările cretane despre responsabilităţile lor faţă de stăpânire — faţă de autorităţile locale şi de stat. În viziunea creştină, toate guvernele sunt rânduite de Dumnezeu (Rom. 13:1). Un regim poate fi foarte necreştin sau chiar anti-creştin, dar *orice* guvern este mai bun decât nici un guvern. Absenţa guvernului înseamnă anarhie. Or, oamenii nu pot supravieţui multă vreme în condiţii de anarhie. Chiar dacă un dregător nu-L cunoaşte personal pe Dumnezeu, el este „unsul Domnului" în privinţa poziţiei oficiale pe care o ocupă şi ca atare trebuie respectat. Creştinii trebuie să fie supuşi **dregătorilor şi autorităţilor**. Dar dacă un guvern îşi părăseşte sfera rânduită de Dumnezeu şi-i comandă credinciosului să nu se supună lui Dumnezeu, atunci credinciosul trebuie să refuze, bazat pe principiul de la Fapte 5:29: „Trebuie să ascultăm de Dumnezeu mai mult decât de oameni." Dacă va fi pedepsit, să suporte această pedeapsă în linişte, acceptând-o ca pentru Domnul.

CREŞTINUL ŞI LUMEA ACEASTA

Credincioşii trebuie să respecte legile, inclusiv legile de circulaţie, şi să-şi plătească impozitele şi alte taxe. În general ei trebuie să fie supuşi respectuoşi, ascultători, care se conformă legilor. Dar există şi zone în care se manifestă o mare diversitate de puncte divergente între creştini, cu privire la responsabilităţile lor. Aici sunt incluse chestiunile legate de votare, de candidatura la vreun post public sau de participarea la război în cadrul forţelor armate. Cu privire la primele două, iată câteva principii călăuzitoare pe care ni le oferă Biblia ca ajutor:

1. Creştinii sunt în lume, dar nu sunt din lume (Ioan 17:14, 16).

2. Întregul sistem mondial se află în mâinile celui rău şi a fost condamnat de Dumnezeu (1 Ioan 5:19b; 2:17; Ioan 12:31).

3. Misiunea creştinului nu este aceea de a ameliora lumea, ci de a vedea cum oameni din această lume sunt mântuiţi.

4. Deşi creştinul este aproape inevitabil un cetăţean al unei ţări din lume, cetăţenia lui principală este din cer — într-atât încât el trebuie să se considere pelerin şi călător aici pe pământ (Fil. 3:20; 1 Pet. 2:11).

5. Nici un soldat înrolat în satisfacerea stagiului militar nu are voie să se angreneze în afacerile acestei vieţi, pentru ca nu cumva să-i displacă celui care l-a înscris la oaste (2 Tim. 2:4).

6. Domnul Isus a spus: „Împărăţia mea nu este din lumea aceasta" (Ioan 18:36). Ca ambasadori ai Săi, noi trebuie să reprezentăm acest adevăr pentru lume.

7. Politicianismul tinde să fie corupt prin însuşi natura sa. Creştinii trebuie să se separe de fărădelege (2 Cor. 6:17, 18).

8. În privinţa votării, creştinul va vota de obicei pentru un om care este drept şi cinstit. Dar uneori este voia lui Dumnezeu de a ridica pe oamenii aflaţi pe cele mai de jos trepte ale acestei lumi (Dan. 4:17). Cum putem noi cunoaşte şi împlini voia lui Dumnezeu în asemenea cazuri?

Cealaltă întrebare se referă la faptul dacă un credincios trebuie să se ducă la război, când patria îi cere acest lucru. Există argumente puternice şi de o parte, şi de cealaltă, dar mie mi se pare că balanţa înclină în favoarea refuzului de a participa la război. Principiile enumerate mai sus ating problema, dar există şi altele. (1) Domnul nostru a spus: „Dacă împărăţia Mea ar fi din această lume, slujitorii Mei ar lupta" (Ioan 18:36). (2) Apoi El a mai spus: „Toţi cei ce scot

sabia de sabie vor pieri" (Mat. 26:52). (3) Întreaga idee de a lua cuiva viaţa se opune învăţăturii Celui care a spus: „Iubiţi-vă vrăjmaşii" (Mat. 5:44).

Cei care se opun portului de arme au motive să fie recunoscători dacă trăiesc într-o ţară în care li se permite să se înscrie pe lista celor care nu participă la război din motive de conştiinţă sau pe lista necombatanţilor.

Pe de altă parte, mulţi creştini *au slujit* în conflicte armate, umplându-se de glorie şi onoare. Susţinătorii acestui punct de vedere arată că în Noul Testament ni se prezintă sutaşi (de exemplu: Corneliu şi Iuliu) într-o lumină foarte favorabilă. De asemenea se face uz în NT de figuri de stil împrumutate din viaţa militară, pentru a ilustra lupta *creştină* (de ex. Ef. 6:10-17). Dacă milităria ar fi inerent *greşită*, atunci cum se face că Pavel ne numeşte „ostaşi buni ai lui Isus Cristos." Indiferent la care punct de vedere subscrie cineva, nu trebuie să-i judece sau să-i condamne pe cei care au o altă părere. Există loc pentru puncte de vedere divergente.‡

O altă obligaţie a ucenicului creştin este să fie gata pentru orice lucrare bună. Nu toate slujbele din lumea aceasta sunt onorabile — aşa, de pildă, multe din reclamele din ziua de azi sunt clădite pe minciuni şi unele întreprinderi vând produse care dăunează sănătăţii spirituale, mentale şi fizice a omului. Pornind de la considerentul că trebuie să avem un cuget curat, aceste ocupaţii trebuiesc evitate.

3:2 Un creştin nu trebuie să-l vorbească de rău pe nimeni. În alte locuri din Biblie ni se interzice concret să vorbim de rău un dregător (Ex. 22:28; Fapte 23:5) — poruncă de care toţi creştinii trebuie să-şi aducă aminte în vâltoarea campaniilor politice sau în vremuri de restrişte, de prigoană sau de asuprire. Dar aici se lărgeşte cadrul interdicţiei, persoanele fiind apărate şi de ridiculizare, calomniere, insultă sau abuzuri verbale. Ce oceane de întristare şi necazuri s-ar evita, dacă creştinii ar asculta de acest principiu simplu: **să nu vorbească pe nimeni de rău**!

Noi trebuie să fim **paşnici** şi să evităm cearta. E nevoie de doi pentru ca să izbucnească o dispută. Când cineva încerca să-l tragă pe D. Ironside la o ceartă cu privire la o chestiune de importanţă minoră, asupra căreia predicase, el răspundea: „Frate dragă, când vom ajunge în cer, unul din noi se va trezi că nu a avut dreptate şi poate că acela voi fi eu." Şi cu acest duh punea capăt la orice polemici.

Apoi trebuie să fim **blânzi**. Este greu să ne gândim la această calitate fără să ne gândim la Domnul Isus. El a fost manierat şi bun, paşnic şi conciliator. Iar noi trebuie să arătăm **blândeţe** sau amabilitate faţă de toţi oamenii. Se pare atât de nimerit ca amabilitatea să fie propovăduită ca una din virtuţile de seamă ale creştinului. În esenţă ea înseamnă să ne gândim cu smerenie la alţii, să-i punem pe alţii pe locul întâi şi să spunem şi să facem lucruri frumoase, amabile, curtenitoare. Principiul amabilităţii cere ca să-i slujeşti pe alţii înainte de a te sluji pe tine, să prinzi orice prilej de a-i ajuta pe alţii şi să exprimi cu promptitudine şi apreciere pentru gesturile de amabilitate de care ţi se face parte. Amabilitatea nu se poartă niciodată necuviincios, vulgar sau bădăran.

3:3 Din nou, în mijlocul unei secţiuni cu puternic conţinut etic, apostolul introduce o doctrină clasică a mântuirii noastre, punând accentul pe ţelul mântuirii, respectiv trăirea unei vieţi de fapte bune. Iată care este înlănţuirea ideilor aici: (1) Condiţia noastră înainte de mântuire, versetul 3; (2) natura mântuirii noastre, versetele 4-7; (3) rezultatul practic al mântuirii, versetul 8. Imaginea pe care o avea Dumnezeu despre noi înainte de mântuire nu este deloc măgulitoare. Pretinzând că ştiam răspunsurile la toate întrebările, noi eram în realitate **fără minte**, neputând pricepe adevărurile spirituale şi neînţelepţi în opţiunile şi în conduita noastră. Noi eram **neascultători** de Dumnezeu şi poate şi de părinţi şi de alte autorităţi. Noi eram **înşelaţi** de diavolul şi de propria noastră judecată pervertită, nenimerind niciodată calea cea bună şi sfârşind mereu în înfundături. Noi eram robiţi de diverse obiceiuri necurate, subjugaţi de viaţa rea a gândurilor noastre şi săvârşeam păcate de tot felul. Viaţa era un şir nesfârşit de **răutate şi invidie** faţă de alţii. Nevrednici de a fi iubiţi şi egoişti, noi eram mizerabili şi-i făceam şi pe alţii mizerabili; **demni de a fi urâţi şi urându-ne unii pe alţii:** Ce trist comentariu asupra vieţii printre vecini certăreţi, colegi de muncă puşi mereu pe ceartă, competitori angajaţi în competiţie pe viaţă şi pe moarte, şi în mijlocul unor familii învrăjbite!

3:4 Acest tablou deprimant al depravării omului este întrerupt de unul din marile *dar* din Scriptură. Ce recunoscători putem fi pentru aceste conjuncţii venite la momentul potrivit, care semnalează minunata intervenţie a lui Dumnezeu, pentru a-l salva pe om de la propria sa distrugere! Cineva le-a numit

barierele aşezate de Dumnezeu pe drumul omului spre iad.

Dar când s-a arătat bunătatea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, şi dragostea Lui faţă de oameni... Acest lucru a avut loc atunci când Domnul Isus S-a arătat lumii în urmă cu peste o mie nouă sute de ani. În alt sens, bunătatea şi dragostea lui Dumnezeu **s-au arătat** faţă de noi atunci când am fost mântuiţi. Tocmai ca manifestare a acestor atribute Şi-a trimis El preaiubitul Fiu ca să moară pentru o lume de păcătoşi răzvrătiţi. Termenul din greacă folosit aici în sintagma: **dragostea... faţă de oameni** este baza cuvântului *filantropie*, care combină ideea de dragoste, graţie şi compasiune. Titlul **Dumnezeu, Mântuitorul nostru** se referă la **Dumnezeu** Tatăl — **Mântuitorul nostru** în sensul că El L-a trimis pe Fiul Său în lume ca Jertfa noastră pentru păcat. Domnul Isus mai este numit **Dumnezeu Mântuitorul nostru** (2:13) pentru faptul că a plătit penalizarea necesară pentru ca noi să putem fi iertaţi şi izbăviţi.

3:5 El ne-a mântuit de vină şi de pedeapsa pentru toate păcatele noastre — trecute, prezente şi viitoare. Aceste păcate erau privite în viitor, când a murit Mântuitorul nostru, şi încă nu fuseseră săvârşite în timp, dar moartea Lui le-a acoperit pe toate. Totuşi nu ştiu cum se face că omului îi este cel mai greu să înţeleagă unul din cele mai simple şi mai clare adevăruri ale evangheliei, anume că mântuirea **nu** se bazează pe **faptele** bune; că nu devii creştin prin trăirea unei vieţi creştine. Nu oamenii buni merg în rai. Mărturia consecventă a Bibliei este că omul nu poate câştiga sau merita mântuirea (Ef. 2:9; Rom. 3:20; 4:4, 5; 9:16; 11:6; Gal. 2:16; 3:11). Omul nu se poate mântui pe sine prin fapte bune; toate faptele sale neprihănite sunt ca nişte cârpe murdare în ochii lui Dumnezeu (Isa. 64:6). El nu poate deveni creştin prin trăirea unei vieţi creştine, pentru simplul motiv că nu are putere în el însuşi de a trăi o viaţă creştină. Nu oamenii buni sunt cei ce merg în cer, ci păcătoşii care au fost salvaţi prin harul lui Dumnezeu!

Mântuirea nu poate fi câştigată prin fapte bune, deoarece faptele bune sunt *rezultatul* mântuirii. Oriunde există o mântuire adevărată, faptele bune nu vor întârzia să se arate. Şi astfel citim că Dumnezeu nu ne-a mântuit din pricina **faptelor neprihănirii pe care le-am făcut noi, ci după îndurarea Lui.** Mântuirea este o lucrarea a **îndurării** — nu a justiţiei. Justiţia reclamă aplicarea pedepsei binemeritate; **îndurarea** asigură o cale neprihănită prin care se poate evita pedeapsa.

Dumnezeu ne-a mântuit prin **spălarea regenerării (naşterii din nou).** Convertirea este cu adevărat o nouă creaţie (2 Cor. 5:17) şi aici această nouă creaţie este prezentată sub forma alegorică a unei băi. Este aceeaşi imagine folosită de Domnul Isus când i-a învăţat pe ucenici că există o singură baie a regenerării, dar e nevoie de multe curăţiri de întinare (Ioan 13:10). Baia regenerării nu are nimic de a face cu botezul. Nu este o curăţire trupească făcută cu ajutorul apei, ci o curăţire morală prin cuvântul lui Dumnezeu (Ioan 15:3). Botezul nici măcar nu este un simbol al acestei băi, ci descrie, mai degrabă, îngroparea cu Cristos în moarte (Rom. 6:4).

Naşterea noastră din nou este definită de asemenea ca o **reînnoire a Duhului Sfânt.** Duhul lui Dumnezeu produce o minunată transformare — nu îmbrăcarea omului vechi cu haine noi, ci îmbrăcarea omului nou cu haine! Duhul Sfânt este *Agentul* în procesul regenerării iar cuvântul lui Dumnezeu este *instrumentul.*

3:6 Dumnezeu **a turnat** Duhul Sfânt **peste noi din belşug.** În lăuntrul fiecărui credincios locuieşte Duhul Sfânt din clipa în care s-a născut din nou. Duhul este suficient pentru a produce glorioasa reînnoire despre care se vorbeşte aici. Duhul este dăruit **prin Isus Cristos Mântuitorul nostru.** După cum belşugul de la curtea lui Faraon a fost mediat către Iacov prin Iosif, tot aşa binecuvântările lui Dumnezeu, inclusiv inexprimabila binecuvântare a Duhului Său, ne sunt mediate prin Domnul Isus. Isus este „Iosiful" nostru.

Toate trei Persoanele Binecuvântatei Treimi sunt menţionate în legătură cu mântuirea noastră: Dumnezeu Tatăl, (v. 4); Duhul Sfânt (v. 5); şi Dumnezeu Fiul (v. 6).

3:7 Urmarea neîntârziată a regenerării noastre este **ca, fiind îndreptăţiţi prin harul Lui, să devenim moştenitori potrivit nădejdii vieţii veşnice.** Prin răscumpărarea care este în Cristos Isus, Dumnezeu ne socoteşte neprihăniţi printr-un act de har uimitor. Iar noi **devenim moştenitori** a tot ce a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc. Tot ce se cuprinde în a fi cu Cristos şi ca El pentru veşnicia întreagă este nădejdea noastră.

3:8 Când Pavel spune: **„Adevărat este cuvântul acesta"** trebuie să înţelegem oare că se referă la secţiunea precedentă, sau la restul versetului? Forţa argumentării sale pare să stea în faptul că, după ce am fost mântuiţi de atâtea lucruri, printr-o mîntuire atât de

mare, acum trebuie să trăim într-o manieră vrednică de înalta noastră chemare.

Tit avea datoria să stăruie asupra acestor lucruri (discutate în versetele 1-7) în slujba desfăşurată de el la Creta, aşa încât credincioşii **să caute să fie cei dintâi în fapte bune**. Deşi sintagma **fapte bune** ar putea însemna ocupaţii onorabile, sensul mai larg — **fapte bune** în general — este probabil cel avut în vedere aici. Orice învăţătură dată credincioşilor ca purtarea lor să fie pe măsura mărturiei lor creştine este excelentă şi **de folos**. Orice învăţătură trebuie să aibă o aplicaţie personală şi practică.

3:9 Desigur, există întotdeauna capcane de care trebuie să ne ferim în slujba creştină. Pe vremea lui Pavel, erau **întrebările nebune** (adică dispute fără rost) privitoare la alimente curate şi necurate, la reguli legate de Sabat şi la respectarea anumitor zile sfinte. Se iscau polemici privitoare la **genealogii**, atât îngereşti, cât şi omeneşti. Apoi izbucneau certuri privitoare la reguli foarte minuţioase care fuseseră create pe fundalul legii. Pavel este dezgustat de acestea, considerându-le **nefolositoare şi zadarnice**.

Bine ar face slujitorii Domnului din zilele noastre să pună la inimă sfaturile apostolului Pavel, evitând următoarele tangente:

O preocupare prea mare faţă de metode în sine, mai degrabă decât faţă de realităţile spirituale. De pildă, dezbaterile ce nu se mai termină privitoare la modul în care trebuie luată Cina Domnului: cu vin fermentat, sau doar cu must (ori suc de struguri, în Statele Unite, n.tr.); sau dacă trebuie să se servească dintr-un singur pahar comun, sau în cupe individuale. Ca şi când acestea ar fi chestiuni importante în Biblie!

Slujitorii Domnului trebuie să se ferească şi de tăierea firului în patru, de fleacuri.

De concentrarea asupra unui singur adevăr, sau chiar a unui singur aspect al adevărului, ca şi când celelalte nu ar fi importante!

Alegorizarea Scripturilor, până când acestea par absurde.

Discuţii teologice sterile care nu zidesc pe nimeni.

Alunecarea de la Cuvânt la politică şi la căile lăturalnice ce o însoţesc; alipirea la tot felul de cruciade creştine, de combatere ba a acestui rău, ba a celuilalt.

Ce tragedie să ne irosim timp de mare preţ cu aceste lucruri, când o lume întreagă piere în jurul nostru!

3:10 Omul care se preocupă de aceste chestiuni minore este un eretic **care aduce dezbinare**.[5] De obicei pe vioara acestui om nu se găseşte decât o notă muzicală, pe care acesta o cântă la nesfârşit. Curând el îşi va strânge în jurul lui un cerc intim de oameni, cu aceleaşi păreri negativiste, respingându-i pe ceilalţi oameni. Un astfel de om nu se va da în lături să dezbine o întreagă adunare, numai să nu renunţe el la punctele sale de vedere doctrinare la care ţine atât de mult. Nici o biserică nu trebuie să tolereze o atare atitudine. Dacă i s-a dat o mustrare şi apoi încă una, iar el persistă în lucrarea sa de dezbinare, atunci trebuie exclus din părtăşia bisericii locale iar creştinii trebuie să nu mai întreţină contacte sociale cu el. Să sperăm că această ostracizare îl va face să se pocăiască şi să trateze mai echilibrat cuvântul lui Dumnezeu.

3:11 Pentru ca nu cumva să creadă cineva că **un astfel de om** nu constituie o ameninţare gravă la adresa bisericii, apostolul îl înfierează, numindu-l **un stricat** care **păcătuieşte, fiind condamnat prin sine însuşi**. (verset tradus după ediţia CLV, Bielefeld, Germania, întrucât este mult mai apropiată în acest punct de traducerea engleză folosită de autor în comentariu, n.tr.). El se „autocondamnă" întrucât ţine morţiş la răutatea sa, chiar după ce a fost avertizat de creştinii responsabili.

VI. ÎNCHEIERE (3:12-15)

3:12 Epistola se încheie cu câteva directive adresate de Pavel lui Tit. Pavel intenţiona să-l trimită fie pe **Artema**, fie pe **Tihic**, ca să-l înlocuiască pe Tit la Creta, preluând de la acesta povara lucrării. Cu **Tihic** ne-am mai întâlnit, la Fapte 20:4; Ef. 6:21; Col. 4:7, dar cu **Artema** încă nu am făcut cunoştinţă. Din 2 Timotei 4:12 se poate deduce că **Tihic** a fost trimis la Efes, iar nu în Creta, ceea ce înseamnă că înlocuitorul lui Tit în Creta a fost, după câte se pare, **Artema**. Imediat după sosirea acestuia, Tit trebuia să se ducă la **Nicopolis**, unde Pavel era **hotărât să ierneze**. Pe vremea aceea erau cel puţin şapte cetăţi numite Nicopolis, dar majoritatea comentatorilor cred că Tit a ales-o pe cea din Epir, în vestul Greciei.

3:13 Tit urma să fie vizitat de **avocatul Zena şi de Apolo**. Poate că aceştia i-au transmis lui Tit scrisoarea din partea lui Pavel. Pe vremea aceea existau două feluri de avocaţi: cărturarii, care expuneau legea religioasă şi juriştii care se ocupau de dreptul civil. Ni se cere să decidem căreia dintre categorii îi aparţinea **Zena**. Eu înclin să cred că este vorba de prima, pe motiv că acesta a

fost rugat să vină în ajutorul lui Tit, pentru a pune capăt interminabilelor ciorovăieli legate de Legea lui Moise (v. 9). În schimb dacă Zena era un avocat în drept civil, atunci era un avocat cinstit! Singurul **Apolo** de care citim în Noul Testament este cel menţionat la Fapte 18:24-28 şi 1 Corinteni. Poate că este vorba de una şi aceeaşi persoană. Când Pavel i-a spus lui Tit să-i trimită pe aceşti doi oameni **degrabă în călătoria lor**, el a avut grijă ca din îndemnul lui să nu lipsească sfatul de a-i face să se simtă bine pe insula Creta, punându-le la dispoziţie toate cele necesare pentru a putea porni mai departe la drum.

3:14 Lui Tit i se încredinţează sarcina de a-i învăţa pe creştini (**ai noştri**) să fie primitori de oaspeţi, să aibă grijă de cei bolnavi şi strâmtoraţi şi să fie cu mână largă faţă de cei nevoiaşi. În loc să lucreze doar pentru împlinirea propriilor nevoi şi dorinţe, credincioşii trebuie să aibă o viziune de un pronunţat caracter creştin, conform căreia să câştige bani pentru a putea să-i împartă cu cei mai puţin privilegiaţi (vezi Ef. 4:28b). Prin asta ei puteau fi salvaţi de mizeria unei vieţi egoiste şi de tragedia unei vieţi trăite în zadar, fără rod.

3:15 Salutările de încheiere nu trebuiesc bagatelizate sau tratate ca material neimportant. În ţările în care creştinii sunt puţini la număr, fiind dispreţuiţi şi persecutaţi, aceste cuvinte pline de omenie transmit dragostea, prietenia şi încurajarea de care au aceştia nevoie. **Toţi cei care** erau **cu** apostolul i-au transmis lui Tit salutări iar Tit a fost rugat la rândul lui să-i salute pe cei ce-l iubeau pe Pavel şi echipa sa **în credinţă**. În fine, Pavel îşi încheie Scrisoarea cu tema care i-a dominat viaţa: **harul** Domnului.

Harul să fie cu voi toţi. Amin.

NOTE FINALE

[1](1:1). Vezi Efeseni 1 şi Romani 9, unde tema alegerii este tratată mai pe larg.

[2](1:6) Mulţi cred că deşi uneori divorţul este valabil, totuşi *un om din conducerea* bisericii nu poate să fie divorţat.

[3](2:7) Ca de atâtea ori (vezi notele de subsol din NKJV), textul critic pare să încorporeze textele omise de alte versiuni, aceste texte bazându-se pe manuscrisele cele mai vechi, provenite mai cu seamă din Egipt. Traducerile KJV şi NKJV preferă textul tradiţional (TR), care este de obicei, dar nu întotdeauna, susţinut de manuscrisele majoritare (textul majoritar).

[4](2:14) În vremea noastră pare ciudat, întrucât sensul termenului „peculiar" s-a modificat. Versiunea KJV este o traducere foarte exactă; majoritatea aşa-ziselor „erori" se datorează (ca în cazul de faţă) schimbărilor care au intervenit în limba engleză, în cele aproape patru veacuri de când a fost redactată această traducere.

[5](3:10) Termenul *eretic* (KJV *heretic*) derivă din greaca veche, unde avea sensul de *dezbinător* (*divisive*, NKJV). O persoană care dezbină biserici de obicei va propaga învăţături false sau doctrine „eretice", dar aceasta este o evoluţie ulterioară a termenului *hairetikos*.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârşitul cărţii 1 Timotei.

EPISTOLA CĂTRE FILIMON

Introducere

„O adevărată capodoperă a genului epistolar" — Ernest Renan
„Cu toţi suntem Onisimii [Domnului]". — Martin Luther

I. Locul unic în Canon

Poate s-ar găsi unii care să susţină că neam putea dispensa de această scurtă scrisoare din partea lui Pavel. Dar ce mult ar greşi aceşti oameni! În primul rând, ea este recunoscută unanim ca fiind o autentică scrisoare personală, izvorâtă din adâncul inimii apostolului — ceea ce-i conferă de la bun început statutul de bijuterie. Adesea Filimon a fost comparată cu o scrisoare seculară pe aceeaşi temă — a unui sclav fugar — scrisă de autorul roman Pliniu cel Tânăr către un prieten al său. Exceptând elegantul stil retoric, scrisoarea redactată de Pavel o întrece cu mult pe cea a lui Pliniu cel Tânăr.

Această scurtă misivă ne arată tactul, spiritul curtenitor şi nuanţele de umor izvorâte din inima plină de iubire a lui Pavel. Deşi nu ne prezintă doctrină ca atare, ea este un exemplu strălucit al doctrinei „imputării", pornind de la porunca lui Pavel: „trece-mi-le în contul meu". După cum scădinţele lui Onisim au fost trecute în „contul" lui Pavel iar capacitatea lui Pavel de a plăti i-a fost aplicată stării neajutorate a lui Onisim, tot aşa creştinului i se „impută" păcatele sau îi sunt trecute în contul Domnului, în dreptul lor fiind trecute în registrul contabil meritele salvatoare ale Domnului. Nici nu e de mirare că marele reformator Martin Luther a scris aceste cuvinte:

Aici vedem cum Sfântul Pavel se dedică pentru sărmanul Onisim, şi cu toate mijloacele aflate la dispoziţia sa pledează în favoarea acestuia pe lângă stăpânul său, interpunându-se pe sine ca şi când ar fi chiar Onisim, de parcă el, Pavel, l-ar fi păgubit pe Filimon. Tot aşa a procedat Cristos pentru noi la Dumnezeu Tatăl, tot aşa face Sfântul Pavel pentru Onisim, pe lângă Filimon... Eu cred că noi toţi suntem Onisimii Lui.[1]

II. Paternitatea

Cu excepţia celor mai negativişti critici, toţi acceptă paternitatea paulină asupra epistolei Filimon. De fapt, Renan a fost atât de sigur de autenticitatea ei, încât l-a determinat să pună la îndoială propria respingere de către el a strâns înruditei epistole către Coloseni.

Întrucât Filimon este o epistolă atât de scurtă şi de personală, nu e de mirare că nu s-au păstrat multe citate timpurii din această scrisoare.

Dovezile externe

Filimon este citată sau se face aluzie la ea în scrierile lui Ignat, Tertulian şi Origen. Eusebiu afirmă că a fost una din cărţile acceptate de toţi creştinii (*homologoumena*). Marcion a inclus-o în „canonul" său, ea fiind recunoscută şi în Canonul Muratorian.

Dovezile interne

Chiar în această scurtă scrisoare, Pavel se menţionează pe sine, cu numele, de trei ori (v. 1, 9, 19). Versetele 2, 23, 24 au strânse legături cu Coloseni 4:10-17 şi astfel cele două epistole îşi susţin reciproc autenticitatea. Astfel dovezile interne concordă cu cele externe.

III. Data

Scrisoarea a fost expediată în acelaşi timp ca Epistola către Coloseni (adică prin anul 60 d.Cr.) sau cam la treizeci de ani după Înălţarea la Cer a Domnului nostru.

IV. Fondul şi tema

Trebuie să însăilăm naraţiunea care stă îndărătul acestei scrisori din conţinutul propriu-zis al epistolei şi din scrisoarea lui Pavel către Coloseni. Se pare că Filimon a fost un locuitor al oraşului Colose (cf. Col. 4:17 cu Filimon v. 2) care fusese convertit prin apostolul Pavel (v. 19). Unul din sclavii săi, Onisim, fugise de la el (v. 15, 16) şi se subînţelege că Onisim şi-a însuşit o parte din bunurile stăpânului său (v. 18).

Transfugul a ajuns la Roma pe când apos-

tolul Pavel era întemniţat acolo (v. 9). Nu ştim sigur dacă apostolul realmente era după gratii, sau dacă nu cumva aceasta s-a întâmplat în timpul cât s-a bucurat de libertatea de a sta în casa închiriată (Fapte 28:30). Printr-o curioasă înlănţuire de evenimente, Onisim s-a întâlnit cu Pavel în marea metropolă, fiind condus la Cristos prin slujba apostolului (v. 10). În zilele care au urmat, s-a statornicit între cei doi o puternică legătură de dragoste reciprocă (v. 12) iar Onisim s-a dovedit a fi de un mare ajutor pentru Pavel (v. 13). Dar amândoi au fost de acord că cel mai nimerit era ca Onisim să se întoarcă la Filimon şi să repare greşelile din trecut. Prin urmare, Pavel i-a scris lui Filimon această scrisoare,în care mijloceşte pentru Onisim, prezentându-i stăpânului acestuia motive bineîntemeiate pentru care s-ar cuveni să-l reprimească cu bunăvoinţă (v. 17). Tot în această perioadă a redactat Pavel scrisoarea către Coloseni. El i-a trasat lui Tihic sarcina de a duce scrisoarea sa la credincioşii din Colose, trimiţându-l împreună cu el şi pe Tihic (Col. 4:7-9).

Epistola de faţă este cea mai personală dintre scrisorile lui Pavel. Epistolele către Timotei şi Tit au fost de asemenea adresate unor persoane individuale, dar ele se ocupă de chestiuni ce privesc practica în adunare, mai degrabă decât de chestiuni personale.

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTUL (v. 1-3)

II. MULŢUMIRILE ŞI RUGĂCIUNEA LUI PAVEL PENTRU FILIMON (v. 8-20)

III. PLEDOARIA LUI PAVEL ÎN FAVOAREA LUI ONISIM (v. 8-20)

IV. REMARCI DE ÎNCHEIERE (v. 21-25)

Comentariu

I. SALUTUL (v. 1-3)

V. 1 Pavel se prezintă aici ca **deţinut**, iar nu ca apostol. Desigur putea să apeleze la autoritatea sa, dar aici preferă să pledeze de pe poziţia unui dezavantajat, aflat în împrejurări aparent umile. Totuşi apostolul face ca acel loc umil să strălucească de gloria cerului. El este **deţinut al lui Cristos Isus**. Nici o clipă apostolul nu-şi permite să se vaiete ca deţinut al Romei! El priveşte dincolo de împărat, văzându-L pe Regele regilor. Pe când scria aceste rânduri îl avea alături pe **Timotei**, drept care îl menţionează şi pe el, fără ca aceasta să însemne deloc că scrisoarea ar fi şi a acestuia.

Principalul destinatar al scrisorii este **Filimon**, care înseamnă „preaiubit", nume ce concordă cu natura acestui om, pe care Pavel îl descrie cu cuvintele: **preaiubitul Filimon, împreună lucrător cu noi.**

V. 2 Întrucât **Apfia** este nume feminin, majoritatea cărturarilor presupun că este vorba despre soţia lui Filimon. Faptul că scrisoarea îi este adresată în parte ei e de natură să ne atragă atenţia că creştinismul elevează statutul femeii.[2] Mai târziu vom vedea cum este elevat şi statutul sclavilor. Imaginaţia celor cucernici i-a făcut pe mulţi să creadă că **Arhip** a fost fiul lui Filimon, fapt de care nu putem fi siguri. Tot ce ştim este că era deplin angajat în lupta creştină. Pavel îl cinsteşte cu cuvintele: **împreună ostaş cu noi**. Ni-l putem imagina pe acest ucenic dedicat al Domnului Isus, plin de râvnă sfântă pentru lucrare. În epistola către Coloseni, Pavel îl evidenţiază ca unul vrednic de multă atenţie: „Şi spuneţi lui Arhip: «Ia seama bine la slujba pe care ai primit-o în Domnul, ca s-o împlineşti»" (Col. 4:17).

Dacă Filimon, Apfia şi Arhip ne transmit imaginea unei familii creştine, sintagma: **biserica din casa ta** ne înfăţişează tabloul unei **biserici** nou-testamentale. Reise cu destulă claritate din textul acesta că în **casa** lui Filimon era o adunare, în care se strângeau credincioşii din partea locului Acolo se adunau ei la închinăciune, rugăciune şi studiul Bibliei. De acolo plecau ei,

ducând mărturia lui Cristos unei lumi nedispusă să primească mesajul lor, dar neputând să-l dea uitării. În strângerea lor laolaltă în casa lu Filimon, creştinii erau cu toţii una în Cristos Isus. Bogaţi şi săraci, bărbaţi şi femei, stăpâni şi sclavi — toţi erau acolo membri cu drepturi depline ai familiei lui Dumnezeu. De îndată ce reveneau în lumea cotidiană, reapăreau distincţiile sociale. Dar la Cina Domnului, de pildă, ei se aflau cu toţii pe treapta comună de preoţi sfinţi. Filimon nu avea nici o ascendenţă asupra lui Onisim.

V. 3 Salutul caracteristic al lui Pavel pare să însumeze tot ce putea să le dorească el ca fiind mai de preţ pentru cei iubiţi de el. **Harul** cuprinde toate favoarea nemeritată pe care o revarsă Dumnezeu peste copiii Săi. **Pacea** din acest context este seninătatea şi echilibrul spiritual care statornicesc viaţa celor aflaţi în şcoala harului Său. Ambele binecuvântări vin **de la Dumnezeu Tatăl nostru şi Domnul Isus Cristos** — fapt plin de înţeles, căci prin asta se înţelege că Domnul Isus este egal cu **Dumnezeu Tatăl** în revărsare a **harului** şi a **păcii** peste noi. Ar fi o blasfemie să I se acorde lui Cristos o atare onoare, dacă n-ar fi într-adevăr Dumnezeu pe deplin.

II. MULŢUMIRILE ŞI RUGĂCIUNEA LUI PAVEL PENTRU FILIMON (v. 4-7)

V. 4 Ori de câte ori se ruga Pavel pentru Filimon, îi mulţumea lui **Dumnezeu** pentru acest frate nobil. Avem toate motivele să credem că acest om era un exemplu strălucit al harului lui Dumnezeu — o persoană pe care ţi-ai dori-o ca prieten şi frate. Unii comentatori susţin că aici Pavel recurge la diplomaţie, pentru a „înmuia" inima lui Filimon şi a-l determina să-l primească înapoi pe Onisim. Dar asta ar însemna să-i atribuim apostolului motive nedemne şi să umbrim textul inspirat. Pavel nu ar fi spus aceste cuvinte de la începutul scrisorii, dacă nu ar fi crezut sincer în ele.

V. 5 Două au fost calităţile caracterului lui Filimon care i-au produs o mare bucurie lui Pavel: **dragostea** lui şi **credinţa** pe care o avea **faţă de Domnul Isus şi faţă de toţi sfinţii**. Credinţa lui în Cristos demonstra că el posedă rădăcina vieţii divine iar dragostea sa **faţă de toţi sfinţii** demonstra că posedă şi roada credinţei, credinţa lui fiind deci productivă.

La Efeseni 1:15, 16 şi Coloseni 1:3, 4 Pavel a exprimat mulţumiri similare pentru sfinţii cărora le-au fost adresate scrisorile respective. Dar în acele locuri el a aşezat credinţa înaintea dragostei. Aici iubirea este plasată înaintea credinţei. Care să fie explicaţia? Maclaren ne oferă răspunsul: „Topica de aici este topica analizei, care purcede de la manifestare la cauză. Topica din pasajele paralele este topica producţiei, ce urcă de la rădăcină la floare."

Mai avem o altă trăsătură interesantă legată de aranjamentul folosit de Pavel aici. El împarte sintagma: „Dragostei către toţi sfinţii" prin inserarea cuvintelor: **credinţa... faţă de Domnul Isus** după dragoste. Am putea reda textul astfel: „dragoste (şi credinţă... faţă de Domnul Isus) faţă de toţi sfinţii." Obiectul **credinţei** este **Domnul Isus**. Obiectul **dragostei** îl constituie **sfinţii**. Dar Pavel înglobează propoziţia referitoare la credinţă în cea referitoare la dragoste, ca şi când ar dori să-l atenţioneze pe Filemon că va avea în curând prilejul special de a manifesta realitatea credinţei sale arătându-i dragoste sclavului Onisim. Astfel se pune un accent deosebit asupra cuvântului *toţi* — **toţi sfinţii.**

V. 6 Cele două versete precedente au exprimat mulţumirile lui Pavel pentru Filimon. Versetul 6 dezvăluie natura rugăciunii apostolului pentru el. **Împărtăşirea credinţei tale** înseamnă bunătatea de ordin practic pe care Filemon o demonstra faţă de alţii. Putem împărtăşi credinţa noastră nu numai prin predicarea lui Cristos, ci şi prin hrănirea săracilor, îmbrăcarea celor lipsiţi de îmbrăcăminte, alinarea suferinţelor celor îndurerați — şi, bineînţeles, prin iertarea unui sclav transfug. Pavel s-a rugat apoi ca viaţa de bunăvoinţă a lui Filimon să-l conducă la recunoaşterea faptului că toate faptele sale bune decurg din **Cristos Isus**. Este o extraordinară putere şi influenţă în viaţa acelei persoane în care se manifestă dragostea lui Dumenzeu. Una este să citeşti despre dragoste în cărţi, şi alta este să vezi Cuvântul întrupat în viaţa unui om!

V. 7 Vestea despre generozitatea ieşită din comun a lui Filimon şi dragostea sa jertfitoare de sine s-a răspândit de la Colose până la Roma, aducând **mare bucurie**[3] (sau **mulţumire**, text marginal NKJV) şi mângâiere acestui deţinut al lui Cristos. Pavel considerase drept un mare privilegiu posibilitatea de a-l aduce pe Filimon la Domnul, dar acum cu cât mai mare este răsplata de a auzi că acest copil al său în credinţă

propăşea pe calea Domnului! Ce mare asigurare a fost să ştie că **inimile sfinţilor** erau **înviorate de fratele** acesta preaiubit şi în special de **dragostea** lui! Acţiunile noastre au o puternică înrâurire asupra altora. Nu vom fi în stare să ne dăm seama de capacitatea noastră de a-i influenţa pe alţii. Suntem înzestraţi cu potenţial nelimitat de a face bine sau rău celor din jurul nostru.

III. PLEDOARIA LUI PAVEL ÎN FAVOAREA LUI ONISIM (v. 8-20)

V. 8 Acum Pavel abordează scopul primordial care l-a determinat să redacteze această scrisoare: necesitatea de a mijloci pentru Onisim. Să vedem însă cum abordează Pavel acest subiect delicat: Ca apostol ar fi putut foarte bine să-i spună lui Filimon: „Fratele meu, ca credincios ai datoria de a-l ierta şi reprimi pe acest fugar, drept care te rog să faci întocmai." Pavel i-ar fi putut porunci să facă acest lucru şi negreşit Filimon s-ar fi conformat. Dar în cazul acesta biruinţa nu ar fi fost deplină.

V. 9 Dacă apostolul nu i-ar fi cucerit inima lui Filimon, Onisim ar fi fost primit rece. Numai ascultarea motivată de dragoste era în măsură să facă statutul de sclav suportabil pentru Onisim. Poate că pe când scria aceste cuvinte, Pavel se va fi gândit la cuvintele Mântuitorului: „Dacă Mă iubeşti, păzeşte poruncile Mele" (Ioan 14:15). Şi astfel **în numele dragostei** el a preferat să facă o **rugăminte**, mai degrabă decât să poruncească. Avea să se întindă dragostea lui Filimon până peste mări, unde un ambasador[4] **bătrân** al lui Cristos era legat ca deţinut pentru Domnul Isus? Avea să fie el mişcat de cele două considerente: anume că Pavel era **bătrân** şi de pe acum **şi pus în lanţuri pentru Cristos**? Nu ştim precis ce vârstă avea apostolul la acea dată, dar se crede că avea între cincizeci şi trei şi şaizeci şi trei de ani. Poate asta nu ni s-ar părea o vârstă prea înaintată în vremea noastră, dar se prea poate ca Pavel să fi îmbătrânit prematur datorită faptului că s-a consumat în slujba lui Cristos. Şi acum el era **deţinut** pentru **Isus Cristos**. El nu urmăreşte să stoarcă lacrimi când face această afirmaţie, ci nădăjduieşte că Filimon va lua în calcul aceşti factori când va lua decizia sa.

V. 10 În textul original al acestui verset, numele *Onisim* este aşezat la capătul frazei: **„Apelez la tine**, cu privire la un fiu al meu, **pe care l-am născut în lanţurile mele — pentru Onisim."** aşa încât, până să ajungă Filimon să citească numele sclavului său fugar, inima să i se înmoaie. Imaginaţi-vă surpriza lui Filimon când a aflat că „ticălosul" de sclav a fost convertit şi, pe deasupra, a fost condus la Cristos de nimeni altul decât de Pavel, deţinutul!

Una din desfătările ascunse ale vieţii de credinţă este de a vedea cum Dumnezeu lucrează în căi minunate şi miraculoase, descoperindu-Se în împrejurări care converg toate spre un deznodământ avut de El în vedere, ce nu poate fi explicat nicidecum drept o simplă coincidenţă sau întâmplare. Mai întâi, Pavel l-a condus pe Filimon la Domnul. Apoi apostolul a fost arestat şi dus la Roma pentru a fi judecat. După aceea sclavul lui Filimon a fugit, ajungând la Roma. Acolo nu ştiu cum se face că s-a întâlnit cu Pavel şi a fost convertit. Stăpân şi sclav au fost deopotrivă născuţi din nou, prin intermediul aceluiaşi predicator, dar în locuri cu totul separate şi în împrejurări total diferite. Să fi fost asta o simplă coincidenţă?

V. 11 Numele Onisim înseamnă **folositor**. Dar când a fugit de la el, Filimon a fost poate ispitit să-l numească un tâlhar netrebnic. Pavel spune, *de fapt*: „Da, ţi-a fost nefolositor în ce te priveşte pe tine, dar acum este folositor **ţie şi mie.**" Sclavul care se întoarcea la Filimon era mai bun decât cel ce fugise. S-a spus că în epoca Noului Testament sclavii creştini se vindeau pe piaţă cu un preţ mai bun decât alţii. Tot aşa ar trebui să fie şi în ziua de astăzi, când salariaţii creştini trebuie să fie mai valoroşi decât colegii lor necredincioşi.

V. 12 Atitudinea Noului Testament faţă de sclavie răzbate limpede din această epistolă. Observăm că Pavel nu condamnă şi nu interzice sclavia. Ba mai mult: îl trimite pe Onisim înapoi la stăpânul lui. Dar abuzurile legate de sclavie sunt condamnate şi interzise de la un capăt la altul al NT, după cum arată şi Maclaren:

> Noul Testament... nu se amestecă direct în nici un angrenaj politic sau social, ci expune principiile care sunt în măsură să afecteze profund aceste domenii, lăsând ca ele să penetreze adânc minţile oamenilor.[5]

Revoluţia desfăşurată prin recurgerea la forţă nu este recomandată de Biblie ca metodă de corectare a relelor din cadrul societăţii. Cauza inumanităţii omului stă în

propria sa natură decăzută. Evanghelia atacă mai degrabă *cauza care stă la rădăcina* acestor rele, oferind o nouă creaţie în Cristos Isus.

Se poate presupune că un sclav care are un stăpân omenos o duce mai bine decât dacă ar fi independent. Acest lucru e valabil, printre altele, în cazul credincioşilor care sunt robi ai Domnului Isus. Cei care sunt sclavii Săi se bucură de cea mai adevărată formă de libertate. Trimiţându-l pe Onisim înapoi la Filimon, Pavel nu comitea nici o nedreptate faţă de acest sclav. Atât stăpânul, cât şi sclavul erau credincioşi. Filimon era obligat să-l trateze cu bunătate creştină. Iar din partea lui Onisim se aştepta să-l slujească pe Filimon cu credincioşie creştină. Profunda afecţiune a apostolului pentru Onisim este exprimată în cuvintele: **Trimiţându-l... trimit inima mea**. Pavel se simţea ca şi când se despărţea de el însuşi.

Să băgăm bine de seamă cât de subliniat este aici principiul restituţiei. Acum, după ce Onisim a fost mântuit, mai era oare nevoie ca el să restituie lucrurile luate de la stăpânul său? Răspunsul este: „Fără îndoială că da". Mântuirea elimină pedeapsa şi puterea păcatului, dar *nu* anulează datoriile. Creştinul născut din nou are datoria de a plăti toate conturile neachitate şi de a îndrepta toate greşelile, în măsura în care acest lucru este posibil omeneşte. Onisim era obligat să revină în slujba stăpânului său şi să ramburseze orice sume de bani pe care le va fi furat.

V. 13 Din punctul său de vedere personal, apostolului i-ar fi convenit să-l **ţină** pe Onisim **la** *el* la Roma, unde sclavul, de acum convertit, ar fi putut face o mulţime de lucruri pentru Pavel, în timp ce el era întemniţat pentru evanghelie. În acelaşi timp asta i-ar fi dat prilejul lui Filimon să-l **slujească** pe apostol — punându-i la dispoziţie un asistent. Singurul neajuns în toate acestea ar fi fost faptul că s-ar fi făcut fără ştirea sau permisiunea lui Filimon.

V. 14 Dar Pavel nu voia să-l oblige pe stăpânul sclavului să facă un gest de mărinimie, reţinându-l pe Onisim la Roma. El nu voia să facă nimic în legătură cu Onisim fără consimţământul lui Filimon. Asta pentru că bunătatea nu-şi poate permite să-şi ştirbească frumuseţea printr-un act de **constrângere**, mai degrabă decât printr-unul de **bunăvoie**.

V. 15 Este un semn de maturitate spirituală când cineva poate să privească dincolo de împrejurările vitrege ale momentului, văzând cum Dumnezeu lucrează ca toate lucrurile să fie spre binele celor care Îl iubesc (Rom. 8:28). Când Onisim a fugit, poate că Filimon a fost cuprins de amărăciune şi de sentimentul pierderii financiare, neştiind dacă îl va mai vedea vreodată. Acum Pavel urmează traseul curcubeului, care trece prin nori întunecaţi. Onisim a fost o vreme pierdut pentru familia din Colose, pentru ca apoi să-l poată avea pe veci. Aceasta ar trebui să fie mângâierea creştinilor care îşi pierd rude sau prieteni apropiaţi când aceştia decedează. Despărţirile sunt doar pentru puţină vreme, în timp ce revederea cu cei dragi va fi eternă.

V. 16 Nu numai că Filimon îl reprimea pe Onisim, ci îl primea în condiţii mult mai bune decât ar fi putut spera mai înainte, căci de acum între ei nu va mai domni doar relaţia obişnuită stăpân-sclav. Onisim era acum mai mult decât un sclav; era un frate preaiubit în Domnul. De acum înainte mobilul fricii va fi înlocuit cu cel al iubirii. Pavel deja se bucurase de părtăşia de frate preaiubit a lui Onisim, cât acesta a stat la Roma, dar acum apostolul urma să se despartă de el. Numai că pierderea apostolului avea să fie câştigul lui Filimon. De acum îl va cunoaşte pe Onisim ca frate **atât în trup, cât şi în Domnul.** Fostul sclav va justifica încrederea acordată de Pavel, **atât în trup**, adică prin slujirea sa devotată în mod fizic, cât **şi în Domnul**, adică prin părtăşia sa ca frate de credinţă.

V. 17 Cererea apostolului este izbitoare, atât prin îndrăzneala ei, cât şi prin tandreţea ce o marchează. Pavel îi cere lui Filimon să-l primească pe Onisim ca şi cum l-ar primi chiar pe apostol, spunând: **„Prin urmare, dacă mă consideri partener, primeşte-l cum m-ai primi pe mine."** Cuvintele ne amintesc de afirmaţiile Mântuitorului: „Cine vă primeşte pe voi Mă primeşte pe Mine; şi cine Mă primeşte pe Mine Îl primeşte pe Cel care M-a trimis pe Mine (Mat. 10:40) şi „În măsura în care aţi făcut-o unuia dintre cei mai mici din aceşti fraţi ai Mei, Mi-e mi-aţi făcut-o" (Mat. 25:40). De asemenea ne amintesc că Dumnezeu ne-a acceptat în Persoana Fiului Său, şi că suntem la fel de aproape şi la fel de dragi lui Dumnezeu cum este Cristos.

Dacă Filimon îl considera pe Pavel **partener**, deci unul cu care avea părtăşie, atunci apostolul îl va ruga să-l primească pe Onisim pe aceeaşi bază. Asta nu înseamnă

că Onisim trebuia tratat la nesfârşit ca oaspete în familie, fără nici o obligaţie de a munci. Nicidecum, ci el va continua să fie slujitor în casă, dar ca unul care aparţinea lui Cristos, fiind prin urmare un frate de credinţă.

V. 18 Apostolul nu spune că Onisim a furat ceva de la Filimon, dar versetul lasă să se înţeleagă că aşa au stat lucrurile. Negreşit hoţia era unul din păcatele de căpetenie ale sclavilor. Pavel este dispus să accepte responsabilitatea pentru orice pierdere suferită de Filimon. El recunoaşte că trebuie să se facă restituţie. Convertirea lui Onisim nu a anulat datoriile sale faţă de acest om. Prin urmare, Pavel îi spune lui Filimon să le treacă în contul său.

Nu putem citi aceste cuvinte fără să ne aducem aminte de enorma datorie în care ne-am înglodat ca păcătoşi şi de faptul că toată această datorie a fost trecută în contul Domnului Isus la Calvar. El a plătit datoria în întregime când a murit în locul nostru, ca Înlocuitor al nostru. De asemenea ni se aminteşte aici de misiunea de Avocat al nostru pe care o desfăşoară Cristos. Când Satan, pârâşul fraţilor, aduce învinuiri împotriva noastră pentru relele pe care le-am comis, binecuvântatul nostru Domn spune, de fapt: „Trece-le în contul Meu." Doctrina împăcării este minunat ilustrată în această carte. Onisim fusese înstrăinat de Filimon datorită faptelor rele pe care le-a comis. Prin misiunea lui Pavel (avem toate motivele să credem că el a fost implicat) s-au îndepărtat distanţa şi „duşmănia". Sclavul a fost împăcat cu stăpânul său. Tot aşa şi noi eram înstrăinaţi de Dumnezeu din pricina păcatului nostru. Dar prin moartea şi învierea lui Cristos, cauza vrăjmăşiei a fost îndepărtată iar credincioşii sunt acum împăcaţi cu Dumnezeu.

V. 19 În mod obişnuit, Pavel îşi dicta scrisorile altei persoane, scriind doar ultimele rânduri cu **mâna lui**. Nu putem şti dacă a scris toată scrisoarea aceasta cu mâna lui, dar în acest punct, cel puţin, el a luat în mână pana şi, în stilul caracteristic, s-a angajat să plătească toate datoriile făcute de Onisim. Şi era pregătit să facă acest lucru în pofida faptului că Filimon îi datora foarte mult, căci Pavel a fost cel care l-a condus la Cristos. Astfel, prin prisma instrumentului uman, Filimon îi era dator apostolului pentru viaţa sa spirituală. Dar Pavel nu avea de gând să insiste să i se ramburseze această datorie.

V. 20 Adresându-se lui Filimon cu termenul de **frate**, bătrânul Pavel nu cere decât un folos în Domnul, decât o înviorare în Cristos. El pledează să i se facă lui Onisim o primire caldă, să fie iertat şi repus în locul său de slujire în cadrul familiei — de-acum nu ca sclav, ci ca frate în familia lui Dumnezeu.

IV. REMARCI DE ÎNCHEIERE (v. 21-25)

V. 21 Apostolul avea toată **încrederea** că Filimon va face **chiar mai mult decât** i s-a cerut, căci el însuşi fusese iertat, fără plată, de Cristos. La rândul său, Filimon nu se va lăsa mai prejos, în tratamentul aplicat lui Onisim. Aşadar avem aici o ilustraţie vie a textului de la Efeseni 4:32: „Şi fiţi buni unii cu alţii, miloşi şi iertaţi-vă unul pe altul, cum v-a iertat şi Dumnezeu pe voi în Cristos."

V. 22 Dar cum avea să ştie Pavel ce tratament îi va fi aplicat Filimon lui Onisim? El spera să poată vizita Colose şi să tragă la casa lui Filimon. De asemenea, se aştepta să fie eliberat de autorităţile civile, ca răspuns la **rugăciunile** creştinilor. Prin urmare îl roagă pe Filimon să-i **pregătească o cameră de oaspeţi.** Poate că aceasta va fi fost una din primele îndatoriri trasate lui Onisim: „Pregăteşte camera de oaspeţi pentru fratele Pavel." Nu ştim dacă Pavel a reuşit să vină, în cele din urmă, la Colose. Nu putem decât să presupunem că rugămintea i-a fost ascultată şi că odaia de oaspeţi i-a fost pregătită, membrii acestei familii fiind dornici să-l vadă şi având inimile unite cu el în dragoste.

V. 23 Epafras a fost probabil cel care a sădit adunarea de la Colose (Col. 1:7, 8; 4:12, 13). Fiind **acum închis împreună cu** Pavel la Roma, el i se alătură, transmiţându-i lui Filimon propriile sale salutări.

V. 24 În această perioadă se aflau împreună cu Pavel şi **Marcu, Aristarh, Dima** şi **Luca** — nume amintite şi la Coloseni 4:10, 14. Isus, numit Iustus, este pomenit la Coloseni 4, deşi aici — nu se ştie din ce cauză — numele său este omis. **Marcu** a fost cel care a redactat evanghelia a doua, dovedindu-se un slujitor credincios al Domnului, după scădinţele de la început (2 Tim. 4:11, cf. Fapte 13:13; 15:36-39). **Aristarh**, credincios din Tesalonica, l-a însoţit pe Pavel în mai multe călătorii, inclusiv cea la Roma. La Coloseni 4:10, Pavel l-a numit: „deţinut împreună cu mine". **Dima** este cel

care ulterior l-a părăsit pe Pavel, din dragoste pentru lumea de acum (2 Tim. 4:10). **Luca**, preaiubitul medic, s-a dovedit un însoţitor de nădejde al lui Pavel şi ajutor până la sfârşit (2 Tim. 4:11).

V. 25 Scrisoarea se încheie cu binecunoscuta benedicţie a lui Pavel, în care el urează: **harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu duhul** lui Filimon. Viaţa nu ne poate oferi binecuvântări mai mari decât harul Domnului — favoarea nemeritată de noi pe care o revarsă Mântuitorul peste noi, în trăirea de zi cu zi, clipă de clipă, a umblării noastre pe acest pământ. A umbla conştienţi de Persoana şi lucrarea Sa în viaţa noastră, bucurându-ne de ele clipă de clipă, este tot ce-şi poate dori inima noastră.

Şi astfel Pavel pune jos pana, dându-i scrisoarea lui Tihic, pentru ca acesta să i-o transmită lui Filimon. Poate că acesta nu şi-a dat seama de efectul extraordinar de mare pe care îl va avea mesajul acestei epistole asupra comportării creştinilor din veacurile viitoare. Scrisoarea către Filimon este un exemplu clasic de iubire şi curtoazie, cu aceeaşi valabilitate ca în ziua în care a fost compusă. **Amin**.

NOTE FINALE

[1](Intro) Martin Luther, citat de J. B. Lightfoot, *Saint Paul's Epistles to the Colossians and to Philemon*, pag. 317, 318 (traducerea a fost adusă la zi de editorul comentariului).

[2](V. 2) Dacă cineva compară statutul femeilor creştine cu cel al femeilor păgâne sau musulmane, va fi nevoit să admită că adevăratul „Liberator al femeilor" este Domnul Isus Cristos.

[3](V. 7) Majoritatea manuscriselor redau versetul astfel: *mulţumiri* (*charin*) pentru *bucurie* (*charan*).

[4](V. 9) Termenii din greacă pentru „vârstnic" (*presbutēs*) şi *ambasador* (*presbeutēs*) sunt atât de similari încât Bentley crede că Pael a scris în original „ambasador". Dar manuscrisele tradiţionale sunt total contra acestei speculaţii, oricât de bine s-ar potrivi cu contextul.

[5](V. 12) Alexander Maclaren, „Colossians and Philemon", *The Expositor's Bible*, pag. 461.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârşitul comentariului asupra epistolei către Coloseni.

EPISTOLA CĂTRE EVREI

Introducere

„Dacă nici o altă porţiune a Scripturii nu este mai disputată în privinţa paternităţii [decât epistola către Evrei], tot aşa, nici una nu posedă o inspiraţie mai indiscutabilă."
— Conybeare şi Howson

I. Locul unic în Canon

Epistola către Evrei este, în multe privinţe, unică în rândul celorlalte cărţi ale Noului Testament. Deşi nu începe în stilul caracteristic unei scrisori, se sfârşeşte în stil epistolar, fiind în mod clar adresată fie către Italia, fie din Italia (13:24), unui grup anumit, probabil de creştini evrei. S-a sugerat că ea a fost iniţial adresată unei mici biserici de credincioşi care se adunau într-o casă şi, prin urmare, nu a avut nici o legătură cu o adunare mare, de renume, care să păstreze vie tradiţia originii şi destinatarilor ei. Stilul în care a fost redactată este de cea mai înaltă factură literară între celelalte cărţi ale NT — plin de nuanţări poetice şi abundând în citate din Septuaginta. Are un vocabular bogat, limbajul fiind redactat într-o elină foarte precisă, mai cu seamă în redarea timpurilor gramaticale şi a altor aspecte.

Deşi într-un sens are un caracter foarte *iudaic* (asemănându-se cu Levitic), numeroasele ei îndemnuri la veghere şi preveniri cu privire la pericolul alunecării de la realitatea morţii lui Cristos într-o îndeplinire mecanică a unor simple ritualuri religioase au fost şi vor fi de mare trebuinţă *creştinătăţii* — tocmai în asta constând şi importanţa deosebită a acestei cărţi.

II. PATERNITATEA

Evrei este anonimă, deşi ediţii anterioare ale traducerii KJV includeau numele lui Pavel pe frontispiciul ei. Reprezentanţi din perioada primară a bisericii răsăritene (Dionisius şi Clement, ambii din Alexandria) au sugerat că Pavel ar fi fost autorul ei. După multe îndoieli, această părere a ajuns să domine în rândul învăţaţilor, începând cu Athanasiu, până când, în cele din urmă, şi Occidentul a acceptat-o. Puţini din vremea noastră mai susţin însă paternitatea paulină a epistolei către Evrei. Origen a recunoscut că este *paulină* în privinţa conţinutului şi a unora din trăsăturile ei, deşi pe ansamblu stilul ei diferă mult de cel paulin. (Asta nu *exclude* paternitatea paulină, întrucât un geniu literar va şti oricând să-şi modifice stilul.)

De-a lungul anilor s-au sugerat diverse nume de posibili autori ai epistolei către Evrei: Luca, al cărui stil este similar, acestuia fiindu-i cunoscută propovăduirea lui Pavel; Barnaba, Sila, Filip şi chiar Acvila şi Priscila.

Luther a sugerat că epistola a fost scrisă probabil de Apolo, întrucât stilul şi conţinutul cărţii ar fi în deplină concordanţă cu structura acestui om: puternic în cunoaşterea Vechiului Testament şi excelând în privinţa elocinţei, cum se şi cădea pentru unul ce provenea din Alexandria, centru renumit al retoricii. Unul din argumentele împotriva paternităţii lui Apolo este însă faptul că tradiţia nu a păstrat nici o teorie în acest sens. Or, dacă un alexandrin a scris într-adevăr această epistolă, lucrul acesta s-ar fi ştiut negreşit, susţin unii.

Dintr-un motiv necunoscut, Domnul a găsit de cuviinţă să nu ne dezvăluie autorul. O altă versiune sugerează că Pavel este cel care a scris epistola, dar că intenţionat a ascuns identitatea autorului, datorită prejudecăţilor manifestate de iudei faţă de el. Deşi e posibil ca lucrurile să se fi petrecut întocmai, cuvintele rostite în acest sens de Origen nu au fost întrecute niciodată: „Dar cine a scris Epistola numai Dumnezeu ştie cu siguranţă."

III. DATA

În pofida faptului că *paternitatea* umană a epistolei stă sub semnul anonimatului, *datarea* epistolei nu este nici pe departe atât de dificilă.

Dovezile externe plasează fără echivoc redactarea ei în primul veac creştin, întrucât Clement din Roma a folosit această carte (cca. 95 d.Cr.). Deşi Policarp şi Iustin Martirul citează această epistolă, nu pomenesc

autorul. Dionisius din Alexandria citează cartea Evrei ca fiind lucrarea lui Pavel iar Clement din Alexandria afirmă că Pavel a scris-o în ebraică, fiind apoi tradusă de Luca în greacă. (Trebuie precizat însă că epistola nu sună a traducere.) Irineu şi Hipolit nu au fost de părere că Pavel a scris-o în timp ce Tertulian considera că este rodul muncii lui Barnaba.

Pe plan intern se pare că autorul este un creştin din a doua generaţie (2:3; 13:7); prin urmare data apariţiei ei nu este la fel de timpurie ca, de pildă, Iacov sau I Tesaloniceni (cf. 10:32). Întrucât nu se pomeneşte nimic de războaiele iudaice (care au început în anul 66 d.Cr.) iar jertfele la templu îşi urmau cursul (8:4; 9:6; 12:27; 13:10), se impune ca data apariţiei ei să fie plasată probabil înainte de anul 66 şi *negreşit* înainte de distrugerea Ierusalimului din anul 70. Sunt menţionate prigoane (12:4) dar credincioşii „încă nu se împotriviseră până la sânge". Dacă destinaţia scrisorii este Italia, sângeroasele prigoane dezlănţuite de Nero în acea ţară (în anul 64 d.Cr.) ar împinge apariţia epistolei până la, maximum, mijlocul anului 64. Este foarte probabil că epistola a apărut în intervalul 63-65.

Pe plan global, epistola către Evrei se ocupă cu lupta extraordinară pe care o presupune părăsirea unui sistem religios şi îmbrăţişarea altuia, prin faptul că se produce o zguduitoare strămutare a vechilor legături, intervin tensiuni şi un puternic sentiment de înstrăinare. În plus, asupra renegaţilor se exercită formidabile presiuni de a reveni în sânul vechiului sistem.

Dar în această epistolă problema nu se punea doar în termenii părăsirii unui vechi sistem şi a îmbrăţişării unuia nou, cu valori echivalente, ci la mijloc era vorba de părăsirea iudaismului de dragul lui Cristos. Or, această acţiune, aşa cum arată autorul, presupunea părăsirea umbrelor pentru a accepta substanţa simbolizată de acestea, înlocuirea ritualului cu realitatea, a elementelor preliminare cu cele finale, a celor vremelnice cu cele permanente — pe scurt înlocuirea lucrurilor adecvate cu cele supreme.

Problema consta şi în renunţarea la ceea ce era popular, pentru a îmbrăţişa un lucru nepopular, ieşirea din rândurile majorităţii şi aderarea la o minoritate, abandonarea asupritorilor şi identificarea cu cei asupriţi — această din urmă trăsătură presupunând o sumedenie de probleme grave.

Scrisoarea se adresează unor oameni proveniţi din mediu evreiesc. Aceşti evrei auziseră evanghelia predicată de apostoli şi de alţii în zilele dintâi ale bisericii şi văzuseră minunile măreţe săvârşite de Duhul Sfânt, care au confirmat mesajul. Ei răspunseseră la vestea bună în trei modalităţi:

Unii au crezut în Domnul Isus Cristos şi au fost autentic convertiţi.

Alţii au pretins că sunt creştini, au fost botezaţi şi şi-au ocupat locul în adunările locale, dar niciodată nu au fost născuţi din nou de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

Iar alţii respingeau pe faţă mesajul mântuirii.

Epistola de faţă se ocupă de primele două categorii: evreii cu adevărat mântuiţi şi cei care nu aveau altceva decât o pojghiţă exterioară de creştinism.

Când un evreu se lepăda de credinţa strămoşilor săi, era privit ca un trădător şi apostat (*meshummed*), fiind pedepsit adesea cu una sau mai multe din următoarele pedepse:

- Dezmoştenirea de către familia sa.
- Excluderea din adunarea Israelului.
- Pierderea locului de muncă.
- Pierderea bunurilor sale.
- Hărţuire mentală şi tortură fizică.
- Batjocorire publică.
- Întemniţare.
- Martiraj.

Desigur, întotdeauna exista o cale de scăpare. Dacă renunţa la Cristos şi revenea în sânul iudaismului, persecuţiile încetau. Citind printre rânduri, în această epistolă, putem depista câteva argumente puternice cu care se încerca să fie convinşi aceşti oameni să revină în sânul iudaismului:

- Bogata moştenire a profeţilor.
- Misiunea proeminentă a îngerilor în istoria poporului străvechi al lui Dumnezeu.
- Asocierea cu ilustrul legiuitor Moise.
- Legături naţionale cu strălucitul conducător de oşti Iosua.
- Gloria preoţiei aaronice.
- Templul sfânt (sanctuarul) în care Dumnezeu a decis să locuiască în mijlocul poporului Său.
- Legământul legii, dat de Dumnezeu prin Moise.
- Mobilierul divin rânduit al sanctuarului şi minunatul văl.
- Slujbele din sanctuar şi în special ritualul Marii Zile a Răscumpărării (Yom Kippur, cea mai importantă zi din calendarul iudaic).

Parcă-i auzim pe iudeii din primul veac prezentând toate aceste glorii ale străvechii lor religii ritualistice, întrebând apoi pe un ton sarcastic: „Pe lângă toate acestea voi, creştinii, ce aveţi? Nimic altceva decât simpla încăpere de sus, o masă, pe care se află nişte pâine şi vin! Prin urmare, e de conceput că aţi părăsit toate acestea doar pentru aceste lucruri?"

Epistola către Evrei este chiar răspunsul la întrebarea: *„Voi ce aveţi?"* Într-un cuvânt răspunsul este: *Cristos*. În El *noi avem*:

- Unul care este mai mare decât profeţii.
- Unul care este mai mare decât îngerii.
- Unul care este mai mare decât Moise.
- Unul care este mai mare decât Iosua.
- Unul a cărui preoţie este superioară preoţiei lui Aaron.
- Unul care slujeşte într-un sanctuar mai bun.
- Unul care a introdus un legământ mai bun.
- Unul care este anti-tipul mobilierului şi vălului tipice.
- Unul a cărui jertfă de Sine, adusă odată pentru totdeauna pentru păcat, este superioară tuturor jertfelor repetate ale taurilor şi caprelor.

După cum stelele pălesc în faţa gloriei superioare a soarelui, tot aşa tipurile şi umbrele iudaismului pălesc şi-şi pierd semnificaţia în faţa gloriei mai mari a Persoanei şi lucrării Domnului Isus.

Totuşi mai rămânea problema persecuţiilor. Cei care mărturiseau că sunt urmaşi ai Domnului Isus înfruntau o aprigă şi fanatică opoziţie. Pentru credincioşii adevăraţi asta putea duce la pericolul descurajării şi disperării. De aceea, ei aveau nevoie să fie îmbărbătaţi pentru a crede în făgăduinţele lui Dumnezeu. Ei aveau nevoie să rabde, având în vedere răsplăţile ce-i aşteptau.

Pentru cei ce erau creştini doar cu numele, exista pericolul apostaziei, în sensul că, după ce au mărturisit că L-au primit pe Cristos, să se lepede cu totul de El şi să revină la religia întemeiată pe ritualuri. Or, asta echivala cu călcarea în picioare a Fiului lui Dumnezeu, profanarea sângelui Său şi insultarea Duhului Sfânt. Pentru acest păcat intenţionat nu mai exista pocăinţă sau iertare. Împotriva acestui păcat găsim o sumedenie de avertismente, care revin cu insistenţă în scrisoarea către Evrei. La 2:1 păcatul acesta e descris în termenii unei *depărtări* de la mesajul lui Cristos. La 3:7-19 este păcatul *răzvrătirii* sau al împietririi inimii. La 6:6 este *o cădere* sau săvârşirea apostaziei. La 10:25 este *părăsirea strângerii... laolaltă*. La 10:26 este păcatul *cu voia*, adică intenţionat. La 12:16 păcatul acesta e descris în termenii *vânzării dreptului de întâi născut al cuiva*, pentru o simplă mâncare. În fine la 12:25 este denumit *refuzul de a-L asculta* pe Cel care vorbeşte din Cer. Dar toate aceste avertismente sunt îndreptate împotriva unor aspecte diferite ale unuia şi aceluiaşi păcat: *apostazia*.

Mesajul cărţii Evrei este la fel de actual şi valabil astăzi ca în primul veac al existenţei bisericii, căci trebuie să ni se amintească în permanenţă despre privilegiile şi binecuvântările eterne de care dispunem în Cristos. Avem nevoie de îmbărbătare ca să îndurăm, în pofida opoziţiei şi greutăţilor prin care trecem; şi toţi credincioşii declaraţi trebuie să fie avertizaţi ca nu cumva să îndrăznească să revină la religia ceremonială, după ce au gustat şi au văzut ce bun este Domnul!

SCHIŢA CĂRŢII

I. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PERSOANA SA (1:1-4:13)
   A. Cristos este superior profeţilor (1:1-3)
   B. Cristos este superior îngerilor (1:4-2:18)
   C. Cristos este superior lui Moise şi Iosua (3:1-4:13)

II. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PREOŢIA SA (4:14-10:18)
   A. Marea Preoţie a lui Cristos este superioară marii preoţii a lui Aaron (4:14-7:28)
   B. Slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron (cap. 8)
   C. Ofranda adusă de Cristos este superioară jertfelor din Vechiul Testament (9:1-10:18)

III. AVERTISMENT ŞI ÎNDEMNURI (10:19-13:17)
   A. Avertismentul de a nu-L dispreţui pe Cristos (10:19-39)
   B. Îndemnul la credinţă, prin pilde din Vechiul Testament (cap. 11)

C. Îndemnul de a nădăjdui în Cristos (cap. 12)
D. Îndemnul la diverse haruri creştine (13:1-17)

IV. BENEDICŢIA DE ÎNCHEIERE (13:18-25)

Comentariu

I. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PERSOANA SA (1:1-4:13)

A. Cristos este superior profeţilor (1:1-3)

1:1 Nici o altă epistolă din Noul Testament nu trece atât de direct la subiect ca cea de care ne ocupăm. Fără să recurgă la nici un salut sau introducere, scriitorul se începe tratarea temei avute în vedere. Se pare că el îşi revarsă ideile aidoma apelor scăpate din zăgaz, expunând gloriile superlative ale Domnului Isus Cristos.

Mai întâi, el contrastează relaţia dată de Dumnezeu **prin profeţi** cu revelaţia Sa prin Fiul Său. **Profeţii** au fost purtători inspiraţi de cuvânt ai lui Dumnezeu, slujitori onoraţi ai lui Iehova. Tezaurul spiritual al lucrării lor ne-a fost transmis pe paginile Vechiului Testament.

Cu toate acestea misiunea lor a fost parţială şi fragmentară. Fiecăruia i s-a încredinţat doar o anumită măsură de revelaţie, în fiecare caz aceasta fiind incompletă.

Nu numai că adevărul le-a fost revelat pe fragmente, ci ei înşişi au recurs la **felurite** metode de transmitere a acestuia către popor. Acest adevăr a fost prezentat sub formă de lege, istorie, poezie şi profeţii. Uneori a fost sub formă orală, alteori scrisă. Uneori a fost prin intermediul unor viziuni, vise, simboluri sau pantomimă. Dar indiferent de metoda folosită, important e de subliniat că revelaţiile făcute în trecut poporului evreu au fost preliminare, progresive şi **diverse** în maniera prezentării lor.

1:2 Profeţiile periodice, parţiale şi diferenţiate ale VT au fost între timp umbrite, peste ele suprapunându-se revelaţia preeminentă şi finală făcută de Dumnezeu în persoana **Fiului Său**. Profeţii nu au fost decât canale prin care s-a transmis cuvântul divin. Domnul Isus Cristos este El Însuşi revelaţia finală a lui Dumnezeu către oameni. După cum a spus Ioan: „Nimeni nu L-a văzut niciodată pe Dumnezeu. Singurul Fiu născut, care este în sânul Tatălui, El este Cel care ni L-a făcut cunoscut" (Ioan 1:18). Domnul Isus a spus cu privire la El Însuşi: „Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl" (Ioan 14:9). Cristos vorbeşte nu doar *pentru* Dumnezeu, ci şi *ca* Dumnezeu.

Pentru a sublinia infinita superioritate a Fiului lui Dumnezeu faţă de profeţi, scriitorul Îl prezintă mai întâi ca **moştenitor al tuturor lucrurilor**. Asta înseamnă că universul Îi aparţine prin desemnare divină şi că în curând va domni peste el.

Prin El a **făcut** Dumnezeu **lumile**. Isus Cristos a fost Agentul activ din cadrul creaţiei. El a adus la fiinţă cerurile în care sunt aşezate astrele cereşti, cerurile atmosferice, pământul, omenirea şi planul divin al veacurilor. Toate lucrurile create, şi fizice, şi spirituale, au fost create de El.

1:3 El **este strălucirea slavei** lui Dumnezeu, adică toate perfecţiunile care se găsesc în Dumnezeu Tatăl se regăsesc şi în El. El este radierea slavei Lui. Toate gloriile morale şi spirituale ale lui Dumnezeu se pot vedea în El.

Mai mult, Domnul Isus este **reprezentarea exactă** a fiinţei esenţiale a lui Dumnezeu. Desigur asta nu poate fi o referire la asemănarea fizică a lui Dumnezeu, întrucât, în esenţă, El este Duh. Dar asta înseamnă că în toate căile posibile Cristos Îl reprezintă exact pe Tatăl. Nici o altă asemănare mai mare nu ar fi posibilă. Fiul, fiind Dumnezeu, îi descoperă omului prin cuvintele şi căile Sale imaginea exactă a lui Dumnezeu.

Apoi El susţine universul **prin cuvântul puterii Sale**. La început, El a creat lumile prin Cuvântul Său (prin rostire) (Ev. 11:3). El vorbeşte în continuare şi **cuvântul** Său puternic susţine viaţa, încheagă materia şi întreţine universul, în starea de funcţionare corespunzătoare. Prin El sunt susţinute toate lucrurile (Col. 1:17). Iată o explicaţie simplă a unei profunde probleme ştiinţifice. Oamenii de ştiinţă se luptă din răsputeri să descopere care este liantul ce leagă moleculele între ele. Dar aici aflăm că Isus Cristos este Marele Susţinător, care face acest lucru **prin cuvântul** Său puternic.

Dar următoarea glorie a Mântuitorului nostru este cea mai uimitoare dintre toate — **când a făcut prin Sine curăţirea păcatelor noastre**. Creatorul şi Susţinătorul a devenit Purtătorul păcatului. Pentru a crea

universul, a fost nevoie doar de rostirea cuvântului. Pentru a întreține și călăuzi universul, El nu trebuie decât să vorbească, întrucât nu este implicată nici o problemă morală, Însă pentru a îndepărta păcatul nostru odată pentru totdeauna, El a trebuit să moară pe crucea Calvarului. Este cutremurător să ne gândim că Domnul suveran S-a coborât până acolo încât să devină Mielul de jertfă. „O iubire atât de uimitoare, atât de divină reclamă sufletul meu, viața mea, tot ce sunt și posed" — cum se arată în cântarea compusă de Isaac Watts.

În fine, avem preamărirea Sa ca Domn întronat: El **S-a așezat la dreapta Măririi, în locurile preaînalte.** El **S-a așezat** — denotă poziția de odihnă. Dar nu este odihna ce urmează trudei, ci odihna satisfacției lucrării isprăvite. Poziția aceasta indică faptul că lucrarea de răscumpărare s-a încheiat.

Dreapta Măririi în locurile preaînalte este poziția de onoare și privilegiu (Ev. 1:13). Datorită glorioasei Sale izbânzi, Dumnezeu L-a preamărit. Dreapta este în același timp poziția puterii (Mat. 26:24) și desfătării (Ps. 16:11). Mâna străpunsă de cuie a Mântuitorului ține sceptrul stăpânirii universale (1 Pet. 3:22).

Urmărind cărarea străbătută de Domnul nostru de la creație până la Calvar, și apoi mai departe, la slavă, se pare că i-am pierdut din vedere pe profeți. Oricât ar fi fost ei de iluștri, acum s-au retras în umbră. Ei au depus mărturie despre Mesia cel Care avea să vină (Fapte 10:43). Acum, după ce El a venit, ei se retrag bucuroși pe planul secund.

B. Cristos este superior îngerilor (1:4-2:18)

1:4 În continuarea argumentației din această epistolă, se demonstrează că Cristos este superior **îngerilor** — pas necesar, întrucât la evrei exista tendința venerării misiunii îngerilor, ceea ce nu trebuie să ne mire, dacă avem în vedere faptul că legea fusese transmisă prin intermediul îngerilor (Fapte 7:53; Gal. 3:19) și de foarte multe ori în istoria poporului străvechi al lui Dumnezeu au apărut ființe angelice. Poate că unii răspândeau ideea potrivit căreia, dacă cineva părăsea iudaismul, îmbrățișându-L pe Cristos, se detașa definitiv de această importantă componentă a zestrei sale naționale și religioase. În realitate însă cel ce Îl câștiga pe Cristos Îl câștiga pe Cel ce este superior îngerilor în cel puțin două privințe: mai întâi ca Fiu al lui Dumnezeu (1:4-14) și apoi ca Fiu al Omului (2:5-18).

Cristos a luat **un loc cu atât mai presus de îngeri, cu cât a moștenit un Nume mult mai minunat decât al lor.** Asta ne vorbește mai întâi despre o superioritate dobândită, apoi despre o superioritate inerentă.

Superioritatea dobândită derivă din învierea Sa, înălțarea Sa la cer și preamărirea Sa ca Domn și Cristos. La încarnare, El a fost făcut cu puțin mai prejos de îngeri, pentru a suferi moartea (2:9). Dar Dumnezeu L-a înălțat și L-a întronat mai presus de orice slavă.

Superioritatea lui inerentă are de a face cu relația Sa eternă de Fiu al lui Dumnezeu. **Numele mai minunat** este numele de Fiu.

1:5 Acum sunt citate două versete din Vechiul Testament în care Mesia este identificat ca Fiul lui Dumnezeu. În primul, din Psalmul 2:7, Dumnezeu I se adresează cu termenul de Fiu: **„Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut."** Într-un sens Cristos este fiul etern născut. În alt sens, El a fost născut la încarnare. În al treilea sens, El a fost născut în înviere — întâiul născut dintre cei morți (Col. 1:18). Pavel a recurs la acest verset în sinagoga din Antiohia Pisidiei, aplicându-l la prima venire a lui Cristos (Fapte 13:33).

Dar ideea principală care se desprinde de aici este că Dumnezeu nu S-a adresat niciodată vreunui înger cu denumirea de **Fiu** al Său. Îngerii sunt numiți colectiv ca fii ai lui Dumnezeu (Iov 1:6; Ps. 89:6 [text marginal ASC]), dar acest apelativ înseamnă doar că îngerii sunt ființe create. Când Domnul Isus este descris însă ca Fiul lui Dumnezeu, sintagma semnifică egalitate cu Dumnezeu.

Al doilea verset provine de la 2 Samuel 7:14: **„Îi voi fi Tată iar El Îmi va fi Fiu."** Deși cuvintele ar putea părea că se referă la Solomon, Duhul Sfânt le identifică aici ca pe o referire la Fiul mai mare al lui David. Și aici argumentul este că Dumnezeu niciodată nu S-a adresat astfel unui înger.

1:6 Un al treilea mod în care Cristos este mai mare decât îngerii este prin faptul că El trebuie să fie obiectul închinării lor, pe când ei înșiși sunt doar solii sau slujitorii Lui. Pentru a demonstra acest punct, autorul citează din Deuteronom 32:43 (LXX și DSS) și din Psalmul 97:7 (vezi textul marginal din versiunea NKJV).

Versetul acesta din Deuteronom anticipează vremea când din nou Dumnezeu **va aduce în lume pe Întâiul născut**. Este evident o referire la a doua venire a lui Cristos, când **îngerii** I se vor închina public. Or, asta nu poate însemna decât că El este Dumnezeu, întrucât este idolatrie să te închini altcuiva decât Dumnezeului Celui adevărat. Totuşi aici găsim scris că Dumnezeu porunceşte ca **îngerii** să I se închine Domnului Isus Cristos.

Întâiul născut ar putea însemna punctul primar din firul timpului (Luca 2:7) sau loculde prim rang sau onoare (Ps. 89:27). Aici şi la Romani 8:29, precum şi la Coloseni 1:15, 18 se are în vedere sensul din urmă.

1:7 În chip de contrast cu Fiul Său preeminent, Dumnezeu **face îngerii Săi duhuri** (sau „vânturi") **şi slujitorii Săi o flacără de foc**. El este Creatorul şi Cârmuitorul **îngerilor**. Ei se supun voii Sale cu viteza vântului şi cu fervoarea **focului.**

1:8 Acum urmează o galaxie de glorii în care **Fiul** este văzut ca fiind fără seamăn. Mai întâi Însuşi Dumnezeu Îl numeşte Dumnezeu. În Psalmul 45:6 Dumnezeu Tatăl Îl aclamă pe Mesia cu cuvintele: **„Tronul Tău, o, Dumnezeule este pe veci de veci."** Aici din nou Dumnezeirea lui Cristos este fără echivoc exprimată şi argumentul derivă din textul ebraic tradiţional. (În cartea Evrei găsim cel puţin un citat din VT în fiecare din cele 13 capitole ale sale.)

Apoi El este Suveranul etern; tronul Său dăinuie **în vecii vecilor**. Împărăţia Lui întradevăr „se va întinde de la un ţărm la altul, până când planetele vor păli şi nu vor mai fi" (traducere după un binecunoscut imn creştin în limba engleză, n.tr.).

El este Regele neprihănit. Psalmistul spune că ţine în mână un **sceptru al neprihănirii**, prin acest mod poetic exprimându-se faptul că Regele acesta domneşte cu absolută onestitate şi integritate.

1:9 Neprihănirea Sa personală reiese din faptul că fără nici o abatere El a **iubit neprihănirea şi a urât nelegiuirea**. Evident aceasta se referă, în primul rând, la cei treizeci de ani petrecuţi pe pământ, când ochiul lui Dumnezeu n-a putut găsi nici un defect în caracterul Său, nici o scădinţă în purtarea Sa. El Şi-a dovedit vrednicia de a domni.

Datorită acestei excelenţe pe plan personal, **Dumnezeu** L-a **uns cu untdelemnul bucuriei mai presus de însoţitorii** Lui. Asta înseamnă că El I-a dat lui Cristos poziţia de supremaţie mai presus de toate celelalte fiinţe. **Untdelemnul** semnifică aici Duhul Sfânt; Cristos a fost înzestrat cu Duhul mai presus de toţi ceilalţi (Ioan 3:34). Prin **însoţitorii** Lui se înţelege toţi cei cu care S-au asociat El, dar sintagma nu înseamnă că aceştia au fost egali cu El. Poate că aici sunt incluşi şi îngerii, dar cel mai probabil este că se referă la fraţii Lui iudei.

1:10 Domnul Isus Cristos este Creatorul cerului şi al pământului — fapt demonstrat şi de Psalmul 102:25-27. În acel psalm Mesia Se roagă: „O, Dumnezeul meu... nu mă lua la jumătatea zilelor mele" (v. 24). Acestei rugăciuni, rostită (de Dumnezeu Fiul) în grădina Ghetsimane şi la Calvar, Dumnezeu îi răspunde: „Din vechime Tu ai aşezat temelia pământului iar cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale."

Trebuie observat că Dumnezeu I se adresează aici Fiului Său cu apelativul **DOMNUL**, adică Iehova. Concluzia care se desprinde de aici nu poate fi decât una singură: Isus al Noului Testament este Iehova al Vechiului Testament.

1:11, 12 În versetele 11 şi 12 caracterul efemer al creaţiei este contrastat cu eternitatea Creatorului. Lucrările Sale **vor pieri** dar El Însuşi va **dăinui**. Deşi soarele, luna, stelele, munţii, oceanele şi râurile par să dăinuie, adevărul este că au înscrise în ele capacitatea de a se învechi. Psalmistul le aseamănă cu **o haină**, care mai întâi se uzează, apoi este împăturită şi pusă deoparte, ca neutilizabilă, după care este **schimbată** cu ceva mai bun.

Priviţi vârfurile înzăpezite ale munţilor sau apusul de soare în toată gloria sa sau bolta cerească, presărată cu stele şi apoi ascultaţi aceste cuvinte: **Ca o haină le vei face sul ca pe un veşmânt şi vor fi schimbate. Dar Tu eşti Acelaşi şi anii Tăi nu se vor sfârşi.**

1:13 Încă un citat, din Psalmul 110:1, dovedeşte superioritatea Fiului. În acest psalm, Dumnezeu Îi face lui Mesia următoarea invitaţie: **„Stai la dreapta Mea până îi voi face pe vrăjmaşii Tăi aşternutul picioarelor Tale."** Apoi se pune întrebarea: „Căruia dintre îngeri i-a spus El vreodată aşa ceva?" întrebare al cărei răspuns este, evident: „Nici unuia!"

A sta la **dreapta** lui Dumnezeu semnifică o poziţie de onoare supremă şi putere nemărginită. A-i avea pe toţi vrăjmaşii

aşternut al picioarelor înseamnă o subjugare universală şi stăpânire integrală.

1:14 Misiunea îngerilor este de a sluji, nu de a domni. Ei sunt fiinţe-duh pe care Dumnezeu i-a creat ca să-i slujească pe cei ce vor moşteni mântuirea. Ei pot fi înţeleşi în două moduri: mai întâi, îngerii îi **slujesc** pe cei care n-au fost convertiţi încă; sau, în al doilea rând, ei îi slujesc pe cei ce sunt mântuiţi de pedeapsa şi puterea păcatului, dar nu sunt încă salvaţi de prezenţa păcatului, adică acei credincioşi care se mai află pe pământ.

Asta înseamnă că există „îngeri păzitori". Trebuie să ne mire oare acest fapt? Când ştim precis că există duhuri rele, care se luptă neîncetat împotriva aleşilor lui Dumnezeu (Ef. 6:12). Mai trebuie atunci să fim surprinşi că există îngeri care veghează asupra celor care sunt chemaţi la **mântuire**?

Dar să revenim la ideea principală a pasajului, care nu este existenţa îngerilor păzitori, ci faptul că îngerii sunt inferiori Fiului lui Dumnezeu, după cum slujitorii sunt inferiori Suveranului Universal.

2:1 Scriitorul tocmai şi-a încheiat argumentaţia privitoare la faptul că Cristos este infinit superior îngerilor, deoarece El este Fiul lui Dumnezeu. Înainte de a arăta că El este superior şi ca Fiu al Omului, autorul inserează aici unul dintr-o seamă de avertismente solemne găsite în această epistolă. Este avertismentul ca nu cumva să ne îndepărtăm de la mesajul evangheliei.

Întrucât Dătătorul este atât de Mare şi darul Său este de asemenea atât de mare, cei care aud evanghelia trebuie să-I acorde mai multă atenţie. Există întodeauna pericolul de a te îndepărta de la Persoana Domnului Isus şi a aluneca într-o religie a imaginilor. Adică de a cădea în apostazie — păcat pentru care nu există pocăinţă.

2:2 Am arătat deja că iudeii acordau o mare importanţă misiunii îngerilor în istoria lor. Poate că exemplul cel mai proeminent în această privinţă a fost darea legii, când miriade de fiinţe îngereşti au fost de faţă (Deut. 33:2; Ps. 68:17). Este adevărat că legea a fost **vestită (rostită) prin îngeri**. Este adevărat că ea a fost valabilă. Este adevărat că **orice** infracţiune se pedepsea în mod corespunzător. Lucrurile acestea sunt recunoscute fără înconjur.

2:3 Dar acum argumentaţia trece de la elementul minor la cel major. Dacă cei ce călcau legea erau pedepsiţi, care va fi soarta celor care **neglijează** evanghelia? Legea le spune oamenilor ce trebuie să facă; evanghelia le spune ce a făcut Dumnezeu. Prin lege vine cunoştinţa păcatului; prin evanghelie cunoştinţa **mântuirii**.

A neglija o mântuire atât de mare este un act mai grav decât acela de a călca legea. Legea a fost dată de Dumnezeu prin îngeri mai întâi lui Moise, iar apoi poporului. Dar evanghelia a fost vestită nemijlocit, chiar de Domnul Isus Însuşi. Nu numai atât, dar ea **a fost confirmată** primilor creştini prin apostoli şi prin alţii **care L-au auzit** pe Mântuitorul.

2:4 **Dumnezeu** Însuşi a autentificat mesajul prin **semne şi minuni, cu diverse miracole, şi daruri ale Duhului Sfânt. Semnele** au fost acele miracole săvârşite de Domnul şi de apostoli, care semnificau adevăruri spirituale. De pildă, hrănirea celor cinci mii (Ioan 6:1-14) a format baza discursului care a urmat, privitor la Pâinea Vieţii (Ioan 6:25-29). **Minunile** au fost miracole al căror scop a fost de a trezi uimirea spectatorilor; vindecarea lui Lazăr se încadrează în această categorie (Ioan 11:1-44). **Miracolele** au fost manifestări ale puterii supranaturale care au contrazis legile naturii. **Darurile Duhului Sfânt** au fost înzestrări speciale cu putere din partea Duhului Sfânt, date oamenilor ca să vorbească şi să acţioneze într-o manieră ce depăşea cu totul capacităţile lor naturale.

Scopul tuturor acestor miracole a fost de a atesta adevărul evangheliei, în special faţă de iudei, care dintotdeauna ceruseră un semn înainte de a crede. Există probe conform cărora necesitatea acestor miracole de confirmare a încetat de îndată ce Noul Testament a devenit disponibil sub formă scrisă. Dar este imposibil să demonstrăm concludent că Duhul Sfânt *niciodată* nu repetă aceste miracole şi în alte epoci.

Cuvintele **potrivit cu voia Sa** ne arată că aceste puteri miraculoase sunt dăruite de Duhul Sfânt după cum găseşte El de cuviinţă. Ele sunt daruri suverane ale lui Dumnezeu. Ele nu pot fi cerute de oameni sau revendicate ca răspuns la rugăciune, pentru că Dumnezeu niciodată n-a promis că le va da tuturor.

2:5 În primul capitol am văzut că Cristos este superior îngerilor ca Fiul lui Dumnezeu. Acum ni se va arăta că El este Superior şi ca Fiul Omului. Ne va fi mai uşor să urmărim firul argumentaţiei dacă ne vom aminti că pentru mintea unui iudeu,

ideea încarnării lui Cristos era de necrezut iar faptul că El ar putea fi umilit era considerat ruşinos. Pentru iudei, Isus nu era decât un om şi, prin urmare, aparţinea unui ordin inferioar îngerilor. Următoarele versete arată că *chiar şi ca om* Isus era superior îngerilor.

Mai întâi se arată că Dumnezeu nu a decretat ca lumea locuită din viitor să se afle sub controlul îngerilor. Prin **lumea viitoare** se înţelege aici acea epocă de aur la care s-au referit de atâtea ori profeţii, în care vor domni pacea şi prosperitatea, şi pe care noi o numim Mileniul sau Mia de ani.

2:6 Psalmul 8:4-6 este citat pentru a se arăta că în final omului i se va acorda stăpânire asupra pământului, iar nu îngerilor. Într-o privinţă, omul este neînsemnat, şi totuşi Dumnezeu **îl ia în seamă**. Într-o privinţă, omul este neimportant, şi totuşi Dumnezeu **are grijă de el.**

2:7 Raportat la scara creaţiei, omului i s-a repartizat un loc **mai prejos decât îngerii**. El este mărginit în cunoaşterea sa, mobilitatea şi puterea sa. Şi, în plus, este supus morţii. Totuşi în planurile lui Dumnezeu, omul este destinat să fie **încununat cu slavă şi onoare**. Limitările impuse asupra trupului şi minţii sale vor fi, în cea mai mare parte, înlăturate, omul fiind în viitor înălţat pe pământ.

2:8 Toate vor fi puse **sub** autoritatea omului în acea zi din viitor — oştile îngereşti, regnul animal, păsările şi peştii, sistemul planetar — de fapt, toate părţile universului creat vor fi aşezate **sub** controlul său.

Aceasta a fost intenţia iniţială a lui Dumnezeu pentru om. De pildă, Dumnezeu i-a spus omului „să umple pământul şi să-l supună; să aibă stăpânire asupra peştilor mării, asupra păsărilor văzduhului şi asupra oricărei fiinţe vii ce se mişcă pe pământ" (Gen. 1:28).

Atunci de ce nu vedem toate lucrurile supuse lui? Răspunsul constă în faptul că omul şi-a pierdut stăpânirea din pricina păcatului. Păcatul lui Adam a fost cel care a adus blestemul asupra creaţiei. Animalele blânde au devenit feroce. Solul a început să dea spini şi pălămidă. Controlul omului asupra naturii a fost contestat şi limitat.

2:9 Dar când se va întoarce Fiul Omului ca să domnească peste pământ, omului i se va reda stăpânirea asupra lui. Isus, ca Om, va restaura ceea ce a pierdut Adam şi chiar mai mult. Aşadar, deşi în prezent nu vedem că toate lucrurile s-ar afla sub controlul omului, **Îl vedem** totuşi pe **Isus** şi în El găsim cheia repunerii finale a omului în poziţia de stăpânitor asupra întregului pământ.

Pentru puţină vreme, El a fost făcut **mai prejos decât îngerii**, concret, timp de treizeci şi trei de ani cât Şi-a desfăşurat lucrarea pe pământ. Coborârea sa din cer la Betleem, la Ghetsimane, la Gabata, la Golgota şi la mormânt marchează etapele umilirii Sale. Dar acum El este **încununat cu slavă şi cu cinste**. Preamărirea Sa este urmarea suferinţelor şi morţii Sale; crucea a condus la încununare.

În bunătatea Sa, Dumnezeu a rânduit ca Cristos **să guste moartea pentru toţi**. Mântuitorul a murit ca Reprezentant şi Înlocuitor al nostru; adică, El a murit ca om şi a murit pentru om. El a purtat în trupul Său pe cruce toată judecata lui Dumnezeu împotriva păcatului, pentru ca cei care cred în El să nu mai trebuiască s-o poarte niciodată.

2:10 A fost în deplină concordanţă cu caracterul drept al lui Dumnezeu ca stăpânirea omului să fie restaurată prin umilirea Mântuitorului. Păcatul perturbuse ordinea lăsată de Dumnezeu. Înainte ca din haos să poată fi adusă ordinea, trebuia tratată cu dreptate chestiunea păcatului. A fost în deplină concordanţă cu caracterul sfânt al lui Dumnezeu ca Cristos să sufere, să-Şi verse sângele şi să moară, pentru a îndepărta păcatul.

Înţeleptul Planificator este descris aici ca Cel **pentru care sunt toate lucrurile şi prin care sunt toate lucrurile.** Mai întâi El este obiectivul sau ţinta întregii creaţii; toate lucrurile au fost făcute pentru slava şi plăcerea Sa. Dar El mai este şi Sursa sau Originatorul întregii creaţii; nimic nu a fost făcut fără El.

Scopul Lui măreţ a fost acela de a aduce mulţi fii la slavă. Când luăm în considerare slăbiciunile noastre, ne cutremurăm doar la gândul că S-a încurcat cu noi, dar tocmai pentru că este Dumnezeul oricărui har ne-a chemat El la slava Lui veşnică.

Care a fost costul glorificării noastre? **Căpitanul mântuirii** noastre a trebuit să fie făcut **desăvârşit prin suferinţe**. Cât priveşte caracterul Său moral, Domnul Isus a fost întotdeauna desăvârşit şi fără păcat. Dar a trebuit să fie făcut **desăvârşit** *ca Mântuitor al nostru*. Pentru ca să ne cumpere răscumpărarea eternă, El a trebuit să sufere toată

pedeapsa pe care o meritau păcatele noastre. Noi nu puteam fi mântuiţi prin viaţa Lui fără pată; a fost absolut nevoie de moartea Sa înlocuitoare.

Dumnezeu a găsit o cale de a ne mântui care să fie vrednică de El, trimiţându-L pe singurul Lui Fiu născut să moară în locul nostru.

2:11 Următoarele trei versete subliniază perfecţiunea umanităţii lui Isus. Dacă trebuia recâştigată stăpânirea pe care o pierduse Adam, atunci trebuia neapărat demonstrat că El este Omul adevărat.

Mai întâi, se enunţă faptul: **Căci atât Cel care sfinţeşte, cât ci cei care sunt sfinţiţi sunt dintr-unul**, adică cu toţii sunt deţinătorii naturii umane. Sau: „...toţi au o singură origine" (RSV), prin asta înţelegându-se că în umanitatea lor, toţi au un singur Dumnezeu şi Tată.

Cristos este Cel **care sfinţeşte**, adică El separă oameni din lumea aceasta, punându-i deoparte pentru Dumnezeu. Binecuvântaţi sunt toţi cei pe care îi pune El deoparte!

O persoană sfinţită sau un lucru sfinţit este o persoană sau un lucru scos din uzul obişnuit şi pus deoparte pentru uzul lui Dumnezeu, ca posesiune şi desfătare a Sa. Antonimul sfinţirii este profanarea.

Există patru tipuri de sfinţire în Biblie: *sfinţirea prealabilă convertirii, sfinţirea poziţională, sfinţirea practică* şi *sfinţirea desăvârşită*. Aceste tipuri de sfinţire sunt expuse pe larg în excursul de la 1 Tesaloniceni 5:23, ele trebuind să fie studiate cu toată atenţia.

Cititorul trebuie să fie atent pentru a descoperi în Evrei diversele pasaje în care este menţionată sfinţirea, căutând să stabilească la care din categoriile de mai sus se încadrează.

Tocmai pentru că a devenit un Om adevărat **Lui nu-I este ruşine** să-Şi numească urmaşii **fraţi**. Este oare cu putinţă ca Suveranul Etern al universului să devină om şi să Se identifice atât de mult cu creaturile Sale încât să le numească fraţi?

2:12 Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:22, unde Îl auzim spunând: **„Voi vesti numele Tău fraţilor Mei."** Acelaşi verset Îl înfăţişează identificat cu poporul Său la închinarea comună: **„în mijlocul adunării îţi voi cânta laude."** În agonia Sa pe cruce, El anticipa cu bucurie ziua când va aduce laude lui Dumnezeu Tatăl, în fruntea mulţimii de răscumpăraţi.

2:13 Sunt citate alte două versete din Scriptura iudaică, pentru a se dovedi umanitatea lui Cristos. În Isaia 8:17 (LXX), El spune că Îşi pune **încrederea** în Dumnezeu. Încrederea implicită în Iehova este unul din semnele cele mai evidente ale adevăratei umanităţi. Apoi la Isaia 8:18 sunt citate cuvintele Domnului: „Iată-Mă şi copiii pe care Mi i-a dat DOMNUL!" Aici se subliniază ideea apartenenţei la o familie comună, recunoscând un singur Tată.

2:14 Cei care consideră umilirea Fiului Omului ruşinoasă sunt rugaţi acum să considere patru binecuvântări importante ce decurg din patimile Domnului.

Prima este distrugerea lui Satan. Cum s-a întâmplat aceasta? Într-un anumit sens Dumnezeu i-a dat pe copiii Săi lui Cristos, să-i sfinţească, să-i mântuiască şi să-i emancipeze. Întrucât copiii aceştia aveau naturi umane, Domnul Isus şi-a luat un trup de carne şi sânge. El a renunţat la manifestarea exterioară a Dumnezeirii Sale şi Şi-a învăluit Dumnezeirea Sa într-o „manta de lut".

Dar El nu S-a oprit la Betleem, ci „până sus la Calvar S-a dus pentru mine, pentru că m-a iubit atât de mult."

Prin moartea Sa, El l-a nimicit **pe cel care are puterea morţii, adică pe diavolul.** Nimicire înseamnă aici pierderea bunăstării, mai degrabă decât pierderea fiinţei. Înseamnă reducere la nimic. Satan continuă să se opună vârtos planurilor lui Dumnezeu în lume, dar el a primit o lovitură de moarte la cruce. Timpul lui s-a scurtat iar pierzarea lui este asigurată. El este un duşman înfrânt.

În ce sens are diavolul **puterea morţii**? Probabil în primul rând prin faptul că poate *cere* moartea. Prin Satan a intrat păcatul în lume. Sfinţenia lui Dumnezeu a decretat moartea pentru toţi cei care au păcătuit. Astfel, prin rolul său de adversar, diavolul poate cere să fie achitată penalizarea.

În ţările păgâne puterea lui se vede şi prin capacitatea agenţilor săi, a vrăjitorilor şi vracilor, de a rosti un blestem asupra unei persoane, după care persoana respectivă moare fără să fi existat cauze naturale pentru acel deces.

Nicăieri în Biblie nu se sugerează că diavolul poate aduce moartea peste credincios, fără permisiunea lui Dumnezeu (Iov 2:6) şi, prin urmare, el nu poate stabili când va avea loc moartea credinciosului. Prin intermediul unor oameni răi, i se îngăduie uneori să-l omoare pe credincios. Dar Isus şi-a prevenit ucenicii să nu se teamă de cei

care pot ucide trupul, ci să se teamă de Dumnezeu, Care poate ucide şi sufletul, şi trupul în iad (Mat. 10:28).

În VT, Enoh şi Ilie s-au dus în cer fără să treacă prin moarte. Fără îndoială acest lucru s-a întâmplat deoarece, ca credincioşi, ei au fost socotiţi ca unii care au murit în moartea — la acea dată, încă viitoare — a lui Cristos.

Când va veni Cristos la Răpire, toţi credincioşii aflaţi în viaţă se vor duce în cer, fără să mai moară. Dar şi ei vor scăpa de moarte pentru că sfinţenia lui Dumnezeu a fost îndeplinită pentru ei prin moartea lui Cristos. Cristosul înviat deţine acum „cheile Hadesului şi ale Morţii" (Apo. 1:18), adică El are autoritate deplină asupra lor.

2:15 A doua binecuvântare ce decurge din umilirea lui Cristos este emanciparea de **frică**. Înainte de a fi fost crucea, **frica morţii** îi ţinea pe oameni toată viaţa în robie. Deşi găsim uneori în Vechiul Testament mici străfulgerări de lumină cu privire la viaţa de după moarte, impresia generală care se degajă este una de nesiguranţă, groază şi apăsare. Ceea ce era odinioară învăluit în ceaţă este acum desluşit, întrucât Cristos a adus viaţa şi nemurirea la lumină prin evanghelie (2 Tim. 1:10).

2:16 A treia binecuvântare extraordinară este ispăşirea păcatului. Când S-a coborât pe pământ, **nu în ajutorul îngerilor** a venit Domnul, **ci în ajutorul seminţei lui Avraam. „În ajutorul"** este traducerea lui *epilambanō*, „a apuca" (de unde rezultă şi modul în care a tradus ediţia KJV aceste cuvinte: „he took not on [him the nature of] angels; but he took on [him] the seed of Abraham"). Dacă verbul în sine nu transmite ideea unei apucări violente, pe care o are în alte locuri, ideile de ajutor şi izbăvire răzbat din modul în care este întrebuinţat acest verb aici.

Sămânţa lui Avraam ar putea însemna descendenţii *fizici* ai lui Avraam, evreii, sau sămânţa *spirituală* a lui Avraam — credincioşii din toate veacurile. Important este că ei sunt fiinţe umane, nu îngereşti.

2:17 Aşa stând lucrurile, a fost necesar ca El să fie făcut ca fraţii Săi, în toate privinţele. El a luat asupra Sa o umanitate adevărată şi desăvârşită. El a devenit supus dorinţelor, gândurilor, sentimentelor, emoţiilor şi afecţiunilor omeneşti — cu o singură importantă distincţie: El a fost fără păcat. Umanitatea Lui a fost ideală; a noastră a fost invadată de elementul străin: păcatul.

Umanitatea Lui desăvârşită concordă cu natura Lui de Mare Preot îndurător şi credincios în lucrurile privitoare la Dumnezeu. El poate fi îndurător faţă de om şi credincios faţă de Dumnezeu. Funcţia Lui principală de Mare Preot este de a face ispăşire [satisfacere] pentru păcatele oamenilor. Pentru a realiza acest lucru, El a făcut ceea ce nici un alt Mare Preot nu a făcut şi nu putea face niciodată: El S-a oferit *pe Sine* ca jertfă fără păcat. De bună voie El a murit în locul nostru.

2:18 A patra binecuvântare este ajutorul dat celor ispitiţi. Pentru că El Însuşi a suferit şi a fost ispitat, El este în stare să-i ajute pe cei care trec prin ispită. El poate să-i ajute pe alţii care trec prin ispită pentru că şi El Însuşi a trecut pe acolo.

Aici din nou trebuie să facem o diferenţiere. Domnul Isus a fost ispitit din afară, dar niciodată din lăuntrul Lui. Ispita din pustiu ni-L înfăţişează fiind ispitit din exterior. Satan I s-a arătat şi a căutat să-L ademenească prin stimuli exteriori. Dar Mântuitorul nu putea nicicând să fie ispitit a comite păcat prin pofte şi patimi lăuntrice, întrucât acestea nu existau; în El nu era nici un păcat, nici un lucru care să răspundă la păcat. El a suferit, fiind ispitit. Întrucât ne doare când ne împotrivim ispitei, şi pe El L-a durut când a fost ispitit.

C. Cristos este superior lui Moise şi lui Iosua (3:1-4:13)

3:1 Moise a fost unul din cei mai mari eroi naţionali ai Israelului. Prin urmare, al treilea mare pas din strategia autorului este de a demonstra infinita superioritate a lui Cristos faţă de Moise.

Mesajul este adresat **sfinţilor fraţi, părtaşi ai chemării cereşti**. Toţi credincioşii adevăraţi sunt **sfinţi** în ce priveşte poziţia, şi trebuie să fie sfinţi şi în ce priveşte practica lor. În Cristos ei sunt sfinţi; în ei înşişi ar trebui să fie de asemenea sfinţi.

Chemarea lor **cerească** contrastează cu chemarea pământească a lui Israel. Sfinţii din Vechiul Testament au fost chemaţi la binecuvântări materiale în ţara făgăduinţei (deşi ei aveau şi o chemare cerească). În Epoca Bisericii, credincioşii sunt chemaţi la binecuvântări spirituale în locurile cereşti acum şi la o moştenire cerească în viitor.

Îndreptaţi-vă privirile spre Isus. El este eminamente vrednic de toată consideraţia noastră ca **Apostol şi Mare Preot al**

mărturisirii noastre. Mărturisindu-L pe El ca **Apostol**, noi spunem prin aceasta că El îl reprezintă pe Dumnezeu pentru noi. Mărturisindu-L pe El ca **Mare Preot**, noi spunem că El ne reprezintă pe noi înaintea lui Dumnezeu.

3:2 Există un aspect în care se poate spune că El S-a asemănat cu Moise. El **a fost credincios** față de Dumnezeu, după cum **şi Moise a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu.** „Casa" de aici nu înseamnă doar tabernacolul, ci întreaga sferă în care Moise a reprezentat interesele lui Dumnezeu. Este **casa** lui Israel, poporul străvechi al lui Dumnezeu pe pământ.

3:3 Dar asemănările se termină în acest punct. În toate celelalte privinţe este o superioritate indiscutabilă. Mai întâi, Domnul Isus este vrednic de mai multă slavă decât Moise, pentru că ziditorul unei case are mai multă cinste decât casa însăşi. Domnul Isus a fost Ziditorul casei lui Dumnezeu; Moise a fost doar o parte a acelei case.

3:4 În al doilea rând, Isus este mai mare pentru că El este Dumnezeu. Fiecare casă trebuie să-şi aibă ziditorul. Cel care a zidit toate lucrurile este Dumnezeu. De la Ioan 1:3, Coloseni 1:16 şi Evrei 1:2, 10 aflăm că Domnul Isus a fost Agentul activ în cadrul creaţiei. Concluzia este inevitabilă: Isus Cristos este Dumnezeu.

3:5 Al treilea punct este că Cristos este mai mare ca Fiu. **Moise** a fost un **slujitor credincios** în toată **casa** lui Dumnezeu (Num. 12:7), îndreptând privirile oamenilor către Mesia Cel care avea să vină. El a mărturisit despre acele lucruri care aveau să fie vestite după aceea, adică, vestea bună a mântuirii în Cristos. De aceea Isus a spus odată: „Dacă aţi crede în Moise, aţi crede şi în Mine; căci el a scris despre Mine" (Ioan 5:46). În discuţia Lui cu ucenicii pe drumul spre Emaus, Isus a început de la Moise şi toţi profeţii şi „le-a expus din toate Scripturile lucrurile privitoare la El Însuşi" (Luca 24:27).

3:6 Dar Cristos a fost credincios peste casa lui Dumnezeu **ca Fiu**, nu ca slujitor, şi în cazul Lui, calitatea de fiu înseamnă egalitate cu Dumnezeu. Casa lui Dumnezeu este **casa Lui**.

Aici scriitorul explică ce se înţelege astăzi prin **casa** lui Dumnezeu. Ea este alcătuită din toţi credincioşii adevăraţi în Domnul Isus: **Şi casa Lui suntem noi, dacă păstrăm până la sfârşit încrederea neclintită şi nădejdea cu care ne lăudăm.**[1] La început acest lucru s-ar părea să ne spună că mântuirea noastră depinde de cât de strâns ne ţinem noi. În cazul acesta, mântuirea s-ar face prin capacitatea noastră de a rezista, iar nu prin lucrarea isprăvită a lui Cristos pe cruce. Sensul adevărat este că noi dovedim că suntem casa lui Dumnezeu dacă ne ţinem tare. Cei care îşi pierd încrederea în Cristos şi în făgăduinţele Sale, revenind la ritualuri şi ceremonii, demonstrează că niciodată nu au fost născuţi din nou. Tocmai împotriva unei asemenea apostazii este îndreptat avertismentul următor.

3:7 În acest punct scriitorul introduce al doilea avertisment al epistolei: acela de a nu ne împietri inimile. Inimile israeliţilor s-au împietrit în pustie şi acest lucru s-ar putea întâmpla din nou. Astfel **Duhul Sfânt** vorbeşte din nou prin Psalmul 95:7-11, cum a făcut atunci când a inspirat aceste cuvinte: **„Astăzi, dacă auziţi glasul Lui."**

3:8 Ori de câte ori Dumnezeu vorbeşte, noi trebuie să fim grabnici să ascultăm. A ne îndoi de cuvântul Său înseamnă a-L face mincinos şi a ne atrage mânia Lui.

Dar tocmai acest lucru a făcut Israel în pustie. A fost o istorie plină de nemulţumiri, pofte, idolatrie, necredinţă şi răzvrătire. La Refidim, de pildă, ei s-au plâns că nu aveau apă şi s-au îndoit de prezenţa lui Dumnezeu în mijlocul lor (Ex. 17:1-17). În pustiul Paran, când iscoadele necredincioase s-au întors cu veştile rele, pline de descurajare şi îndoială (Num. 13:25-29), oamenii au hotărât că se vor întoarce în Egipt, în ţara robiei lor (Num. 14:4).

3:9 Dumnezeu S-a mâniat atât de tare, încât a decretat că oamenii aceia vor rătăci prin pustie patruzeci de ani (Num. 14:33-34). Dintre toţi ostaşii care au ieşit din Egipt având peste douăzeci de ani numai doi au intrat în Canaan: Caleb şi Iosua (Num. 14:28-30).

Este semnificativ că după cum Israel a petrecut **patruzeci de ani** în pustie, tot aşa Duhul lui Dumnezeu s-a ocupat de naţiunea Israel aproximativ patruzeci de ani după moartea lui Cristos. Naţiunea şi-a împietrit inima împotriva mesajului lui Cristos. În anul 70 d.Cr., Ierusalimul a fost distrus iar oamenii împrăştiaţi printre naţiunile neevreieşti.

3:10 Neplăcerea acută resimţită de Dumnezeu faţă de Israel în pustie a prilejuit această aspră condamnare. El i-a acuzat de

tendința permanentă de a se depărta de El și de ignorarea cu știință a căilor Sale.

3:11 În mânia Sa, El a **jurat că nu vor intra în odihna** Sa, adică în Canaan.

3:12 Versetele 12-15 ne oferă aplicația pe care o face Duhul Sfânt pornind de la experiența Israelului. Ca în alte locuri din Evrei, cititorilor li se spune **frați**. Asta nu înseamnă că toți erau creștini adevărați. Tot așa și astăzi toți cei care își spun credincioși trebuie să fie mereu cu băgare de seamă să nu aibă acea rea **inimă a necredinței** care i-ar putea face să se depărteze **de la Dumnezeul Cel viu,** căci acesta e un pericol constant.

3:13 Un antidot este îndemnul reciproc. În special în zilele grele de strâmtorare în care trăim, copiii lui Dumnezeu trebuie să se îndemne unii pe alții zilnic să nu-L părăsească pe Cristos în schimbul unor religii care nu pot să se ocupe de păcat cu eficiență.

Observați că acest îndemn nu se limitează la categoria pastorilor sau a slujitorilor amvonului, ci este datoria tuturor fraților. Ea trebuie să aibă loc atâta timp cât se spune **„Astăzi"**, adică atâta timp cât Dumnezeu oferă mântuirea prin har, prin credință. **„Astăzi"** este vremea acceptabilă; astăzi este ziua mântuirii.

Îndepărtarea înseamnă împietrirea prin **înșelăciunea păcatului.** Păcatul adesea pare atrăgător, când este anticipat. Aici el oferă scăpare de ocara lui Cristos, norme scăzute de sfințenie, ritualuri care atrag simțul estetic și promisiunea unui câștig omenesc. Dar privit în retrospectivă, păcatul este hidos, căci îl lasă pe om fără iertarea păcatelor, fără nici o nădejde pentru ceea ce urmează după moarte și fără posibilitate de pocăință.

3:14 Din nou ni se amintește că am devenit însoțitori ai lui Cristos dacă ne ținem tare de încrederea noastră dintâi până la sfârșit. Pornind de la versete ca acestea unii propagă învățătura potrivit căreia cineva se poate pierde din nou, după ce a fost mântuit. Dar o atare interpretare este imposibilă, datorită mărturiei copleșitoare a Bibliei conform căreia mântuirea este dăruită fără plată prin harul lui Dumnezeu, cumpărată cu sângele lui Cristos, primită de om prin credință și apoi evidențiată prin faptele bune pe care le face acesta. Credința adevărată întotdeauna are calitatea de permanență. Noi nu ne ținem tari pentru a nu pierde mântuirea, ci, ca o dovadă că am fost mântuiți cu adevărat. Credința este rădăcina mântuirii; iar rezistența sau rămânerea în credință este roada. Cine sunt însoțitorii lui Cristos? Răspunsul este: „Cei care, prin statornicia lor în credință, dovedesc că sunt cu adevărat ai Lui."

3:15 Acum scriitorul încheie aplicația practică derivată din experiența tristă a lui Israel, repetând cuvintele Psalmului 95:7, 8: **„Astăzi, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile ca în răzvrătire."** Acest îndemn acut, adresat odinioară Israelului, este adresat acum tuturor celor care ar putea fi ispitiți să dea uitării vestea bună și să revină la lege.

3:16 Capitolul se încheie cu o interpretare istorică a apostaziei Israelului. Printr-o serie de trei întrebări și răspunsuri, scriitorul urmărește răzvrătirea Israelului, provocarea și retribuția pe care a primit-o. Apoi enunță concluzia.

Răzvrătirea. Rebelii sunt **toți cei ce au ieșit din Egipt, conduși de Moise.** Caleb și Iosua au fost singurele excepții.

3:17 *Provocarea.* Aceiași rebeli L-au provocat pe Iehova **patruzeci de ani.** La început au fost circa 600.000 iar după patruzeci de ani, deșertul era presărat cu 600.000 de morminte.

3:18 *Retribuție.* Au fost aceiași care au fost excluși din țara Canaan datorită neascultării lor.

Simpla recitire a acestor întrebări și răspunsuri ar trebui să aibă o influență profundă asupra tuturor celor care ar fi ispitiți să întoarcă spatele micii minorități de creștini, revenind în marea majoritate a oamenilor cu o formă exterioară de religie, dar tăgăduindu-i puterea evlaviei. Are majoritatea întotdeauna dreptate? În acest capitol din istoria Israelului, numai doi au avut dreptate și peste o jumătate de milion au greșit!

A. T. Pierson subliniază gravitatea păcatului lui Israel, în termenii următori:

Necredința lor a constituit o provocare cvadruplă:

1. A fost un atac la adresa adevărului lui Dumnezeu, făcându-L mincinos.

2. A fost un atac la adresa puterii Lui, căci Îl socoteau slab și neputincios de a-i duce în țara Canaan.

3. A fost un atac la adresa imuabilității Sale, căci deși ei nu au spus lucrul acesta cu cuvinte, au lăsat să se înțeleagă că, în opinia lor, El era un Dumnezeu schimbător, care nu ar mai fi fost în stare să facă minu-

nile ce le făcuse odinioară.

4. A fost şi un atac la adresa credincioşiei Sale de părinte, ca şi când i-ar fi încurajat să se aştepte la un lucru pe care nu ar fi intenţionat să-l aducă la îndeplinire.[2]

Dimpotrivă, Caleb şi Iosua L-au onorat pe Dumnezeu, socotind cuvântul Său absolut adevărat, puterea Lui infinită, dispoziţia Lui de o neschimbătoare graţie, iar credincioşia Lui de aşa natură încât El niciodată nu ar fi trezit în oameni vreo speranţă pe care nu intenţiona s-o aducă la îndeplinire.

3:19 *Concluzia.* **Necredinţa** a fost aceea care i-a împiedicat pe copiii răzvrătiţi să intre în ţara făgăduinţei şi **necredinţa** este aceea care îl împiedică pe un om să aibă parte de moştenirea, de zestrea lui Dumnezeu în toate dispensaţiile. Morala care se desprinde de aici este limpede: să ne ferim de o inimă rea a **necredinţei.**

Următoarele versete formează unul din cele mai dificile pasaje din întreaga epistolă. Puţine puncte comune de vedere există în rândul comentatorilor cu privire la cursul exact al argumentaţiei, deşi sensul global al învăţăturii ce se desprinde din pasaj este destul de clar.

Tema versetelor 4:1-13 este odihna lui Dumnezeu şi nevoia străduinţei de a intra în această odihnă. Ne va fi de ajutor de la început dacă vom observa că în Biblie sunt pomenite mai multe feluri de odihnă:

1. Dumnezeu S-a odihnit după şase zile de creaţie (Gen. 2:2). Această odihnă nu a presupus oboseală, în urma unei trude, ci satisfacţia în urma muncii încheiate de El. A fost odihna mulţumirii (Gen. 1:31). Odihna lui Dumnezeu a fost întreruptă de pătrunderea păcatului în lume. De atunci El lucrează fără încetare, după cum a spus şi Isus: „Tatăl meu lucrează până acum, şi Eu de asemenea lucrez" (Ioan 5:17).

2. Canaan fusese rânduit ca ţară a odihnei pentru copiii lui Israel. Cei mai mulţi dintre ei n-au intrat în această ţară iar cei care au intrat totuşi nu au găsit odihna pe care le-o rânduise Dumnezeu. Canaan apare aici ca un tip sau o întruchipare a odihnei finale, eterne a lui Dumnezeu. Mulţi dintre cei care nu au intrat în Canaan (Core, Datan şi Abiram, de exemplu) întruchipează pe apostaţii din zilele noastre, care nu intră în odihna lui Dumnezeu din pricina necredinţei lor.

3. Credincioşii din vremea noastră beneficiază de odihna conştiinţei, ştiind că pedeapsa pentru păcatele lor a fost plătită integral prin lucrea încheiată a Domnului Isus. Aceasta este odihna pe care a făgăduit-o Mântuitorul, când a spus: „Veniţi la Mine... şi vă voi da odihnă" (Mat. 11:28).

4. Credinciosul mai beneficiază de o odihnă slujindu-L pe Domnul. Pe când cea dinainte este o odihnă a mântuirii, aceasta este o odihnă a slujirii. „Luaţi jugul meu şi învăţaţi de la Mine... şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre" (Mat. 11:29).

5. În fine mai este odihna eternă care îl aşteaptă pe credincios în casa Tatălui din cer. Această odihnă viitoare, numită şi odihna Sabatului (Ev. 4:9), este odihna finală, pentru care celelalte tipuri de odihnă reprezintă tipuri sau întruchipări. Această odihnă este subiectul principal (Ev. 4:1-13).

4:1 Să nu creadă nimeni că făgăduinţa **odihnei** nu mai este valabilă, pentru că ea nu a cunoscut niciodată o împlinire deplină şi finală în trecut; prin urmare, oferta este încă în vigoare.

Dar toţi cei care îşi spun credincioşi trebuie să se asigure că nu au greşit ţinta. Dacă mărturisirea lor este lipsită de conţinut, există întotdeauna pericolul de a se îndepărta de la Cristos şi a îmbrăţişa vreun sistem religios care nu are puterea de a mântui.

4:2 Nouă ni s-a vestit vestea bună a vieţii veşnice ce se capătă prin credinţa în Cristos. Israeliţilor li s-a predicat de asemenea vestea bună a odihnei în ţara Canaanului. Dar ei nu au beneficiat de evanghelia odihnei.

Două ar putea fi explicaţiile eşecului lor, în funcţie de varianta pe care o dă manuscrisul consultat de noi versetului 2. Conform traducerii NKJV, motivul eşecului lor l-a constituit faptul că mesajul nu a fost tratat cu credinţă de cei care l-au auzit. Cu alte cuvinte, ei nu au crezut când l-au auzit sau nu l-au transpus în practică.

Cealaltă interpretare, dată de textul marginal al ediţiei NKJV, este că „ei nu au fost uniţi prin credinţă cu cei care au ascultat de el." Sensul aici este că majoritatea israeliţilor nu au fost uniţi prin credinţă cu Caleb şi Iosua, cele două iscoade care au crezut în făgăduinţa lui Dumnezeu.

Şi într-un caz, şi în celălalt, ideea de bază care se desprinde este că necredinţa i-a exclus de la odihna pe care Dumnezeu le-a pregătit-o în ţara făgăduinţei.

4:3 În acest verset e greu de urmărit firul gândirii, întrucât se pare că avem de a face cu propoziţii disparate, fără legătură

între ele. Totuşi observăm că în fiecare din propoziţiile frazei există un fir comun: acela al odihnei lui Dumnezeu.

Mai întâi, aflăm că **noi, cei care am crezut,** suntem cei care **intrăm** în **odihna** lui Dumnezeu. Credinţa este cheia ce deschide uşa. Cum s-a arătat deja, credincioşii de azi se bucură de odihna conştiinţei, pentru că ei ştiu că nu vor mai fi aduşi niciodată la judecată pentru păcatele lor (Ioan 5:24). Dar tot atât de adevărat este că cei care cred sunt singurii care vor intra vreodată în odihna finală a lui Dumnezeu în slavă. Probabil această odihnă viitoare este avută în vedere, mai cu seamă, în acest verset.

Următoarea propoziţie întăreşte ideea, reformulând-o sub formă negativă: **după cum a zis El: „Am jurat în mânia Mea: «Nu vor intra în odihna Mea»"** (citat din Ps. 95:11, tradus după versiunea engleză a comentariului, n.tr.). După cum credinţa admite, necredinţa exclude. Noi, cei care ne încredem în Cristos, suntem siguri de odihna lui Dumnezeu; israeliţii necredincioşi nu puteau fi siguri de ea, pentru că nu credeau în Cuvântul lui Dumnezeu.

A treia propoziţie prezintă cele mai multe dificultăţi, afirmând: **deşi lucrările Lui fuseseră terminate încă de la întemeierea lumii.** Poate că cea mai simplă explicaţie o vom găsi în conectarea acestei propoziţii la cea anterioară. Acolo, referindu-Se la odihna Sa, Dumnezeu folosise timpul viitor: **Nu vor intra în odihna Mea.** Timpul viitor presupune că odihna lui Dumnezeu continuă să fie o opţiune viabilă, chiar dacă unii s-au văduvit de ea, prin neascultare; şi această odihnă continuă să fie disponibilă, în pofida faptului că **lucrările** lui Dumnezeu **fuseseră terminate de la întemeierea lumii.**

4:4 Versetul acesta are menirea de a dovedi din Scriptură că **Dumnezeu S-a odihnit** după ce s-a încheiat lucrarea de creaţie. Imprecizia autorului în identificarea pasajului citat nu e un indiciu al ignoranţei sale, ci, pur şi simplu, un artificiu literar, constând în citarea unui verset dintr-o carte ce nu fusese la acea dată împărţită pe capitole şi versete. Versetul este o adaptare a textului de la Geneza 2:2, unde se spune: „Şi Dumnezeu S-a odihnit în ziua a şaptea de toate lucrările Sale."

Aici se foloseşte timpul *trecut*, creându-le unora impresia că odihna lui Dumnezeu aparţine doar istoriei, nu şi profeţiei, prin urmare, că nu are nici o relevanţă pentru noi, cei de azi. Dar lucrurile nu stau deloc aşa.

4:5 Pentru a întări ideea potrivit căreia referirea la odihna lui Dumnezeu după creaţie nu înseamnă că este o chestiune încheiată, scriitorul citează din nou, cu mici modificări, din Psalmul 95:11, unde se foloseşte timpul *viitor*: **„Nu vor intra în odihna Mea."** Aici el spune, de fapt: „În gândirea voastră, nu mărginiţi odihna lui Dumnezeu la ceea ce s-a întâmplat cu mult timp în urmă, la Geneza 2; nu uitaţi că Dumnezeu S-a referit ulterior la odihna Sa ca un lucru încă disponibil."

4:6 Până în acest punct din cadrul argumentaţiei am văzut că, de la creaţie încoace, Dumnezeu oferă omenirii odihnă. Poarta recunoaşterii a fost deschisă.

Israeliţii din pustie nu au reuşit să intre din pricina neascultării lor. Dar asta nu a însemnat că făgăduinţa nu mai era în vigoare!

4:7 Pasul următorul este de a demonstra că până şi în cazul lui David, adică la vreo 500 de ani după ce israeliţii au fost excluşi din Canaan, Dumnezeu continua să facă uz de cuvântul **„Astăzi"** ca o zi a oportunităţii. Scriitorul citase deja Psalmul 95:7, 8 la Evrei 3:7, 8, 15. Acum el îl citează din nou, pentru a demonstra că făgăduinţa lui Dumnezeu prin care oferă odihnă nu a încetat odată cu israeliţii în pustie. Astfel şi pe vremea lui David El continua să-i roage pe oameni să se încreadă în El şi să nu-şi împietrească inimile.

4:8 Desigur unii israeliţi au intrat în Canaan, împreună cu **Iosua**. Dar nici măcar aceştia nu s-au bucurat de **odihna** finală pe care a pregătit-o Dumnezeu pentru cei care Îl iubesc, deoarece în Canaan au fost confruntaţi cu păcate, boală, întristare, suferinţă şi moarte. Dacă ei ar fi epuizat făgăduinţa de odihnă pe care a făcut-o Dumnezeu, atunci El n-ar mai oferit-o din nou pe vremea lui David.

4:9 Versetele precedente au creat terenul propice, culminat cu următoarea concluzie: **Rămâne deci o odihnă [ca cea de Sabat] pentru poporul lui Dumnezeu.** Aici scriitorul recurge la un alt termen din limba greacă pentru a reda cuvântul **odihnă** (*sabbatismos*), care este înrudit cu termenul *Sabbath*. E o referire la odihna eternă de care vor beneficia toţi cei ce au fost răscumpăraţi prin sângele scump al lui Cristos. Această ţinere a „Sabatului" nu va înceta

niciodată.

4:10 Oricine intră în **odihna** lui Dumnezeu se bucură de o încetare a lucrului, după cum a procedat şi Dumnezeu în ziua a şaptea.

Înainte de a fi fost mântuiţi, poate că noi încercaserăm să ne mântuim singuri. Când ne-am dat seama că Cristos a săvârşit în întregime lucrarea de mântuire la Calvar, am renunţat la eforturile noastre nevrednice, punându-ne încrederea în Răscumpărătorul înviat.

Acum, după ce am fost mântuiţi, ne mistuim prin truda noastră ivorâtă din dragoste pentru Cel ce ne-a iubit şi S-a dat pe Sine pentru noi. Faptele bune pe care le săvârşim sunt roada Duhului Sfânt, Care locuieşte în noi. Adesea obosim în slujirea noastră pentru El, dar nu ne săturăm niciodată de a-L sluji pe El.

În odihna eternă a lui Dumnezeu, vom înceta de a mai face muncile noastre de aici de pe pământ. Asta nu înseamnă că vom fi inactivi în cer. Dimpotrivă, noi ne vom închina şi-L vom sluji şi acolo, dar nu o vom mai face în condiţii de trudă sau epuizare, de strâmtorare, prigoană sau suferinţă.

4:11 Versetele precedente demonstrează că odihna lui Dumnezeu ne stă în continuare la dispoziţie. Versetul acesta afirmă că este nevoie de străduinţă pentru a **intra în acea odihnă**. Noi trebuie să ne dăm silinţa să ne asigurăm că singura noastră nădejde este Cristos Domnul. Noi trebuie să ne împotrivim cu stăruinţă oricărei ispite de a mărturisi doar cu buzele credinţa noastră în El, pentru ca apoi, când vine pârjolul suferinţelor şi prigoanelor, să ne lepădăm de El.

Israeliţii erau nepăsători, tratând cu uşurinţă făgăduinţele lui Dumnezeu, întrucât tânjeau în continuare de dor după Egipt, ţara robiei lor. Ei nu se străduiau să-şi însuşească făgăduinţele lui Dumnezeu prin credinţă. În consecinţă, ei n-au ajuns niciodată în Canaan. Pilda lor trebuie să ne fie un prilej de avertisment.

4:2 Următoarele două versete conţin un avertisment solemn asupra faptului că necredinţa nu rămâne niciodată ascunsă; că întotdeauna va fi depistată de **cuvântul lui Dumnezeu**. (Termenul folosit aici în original pentru *cuvânt* este *logos*, cu care suntem familiarizaţi din prologul evangheliei după Ioan. Dar versetul acesta se referă nu la Cuvântul Viu, Isus, ci la cuvântul scris, Biblia.) Acest **cuvânt al lui Dumnezeu** este:

viu — mereu activ, acţionând în permanenţă.

puternic — energizant.

tăietor — **mai ascuţit decât o sabie cu două tăişuri.**

divizând — **pătrunde până acolo încât desparte sufletul şi duhul**, cele două componente invizibile ale omului. Desparte **încheieturile şi măduva, încheieturile** permiţând mişcarea exterioară iar **măduva** fiind viaţa ascunsă, dar vitală a oaselor.

judecă (discerne) — discriminează şi cumpăneşte cu privire la **gândurile şi intenţiile inimii**. Cuvântul este cel care ne judecă, nu noi cei care judecăm cuvântul.

4:13 În al doilea rând, necredinţa este depistată de Domnul Cel viu. Aici pronumele trece de la impersonal la personal: **Nici o făptură nu este ascunsă de El.** Nimic nu scapă neobservat de El. El este în mod absolut atoateştiutor. El este în permanenţă conştient de tot ce se petrece în univers. Desigur, în contextul nostru ceea ce este cu adevărat important este faptul că El ştie unde se găseşte credinţă adevărată şi, dimpotrivă, unde există doar o recunoaştere mentală a stării de fapt.

II. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PREOŢIA SA (4:14-10:18)

A. Marea Preoţie a lui Cristos este superioară marii preoţii a lui Aaron (4:14-7:28)

4:14 Versetele acestea reiau puternicul fir ideatic introdus de scriitor la 3:1: Cristos, ca **strălucit Mare Preot** al poporului Său. Ele ni-L înfăţişează ca resursă inepuizabilă a poporului său nevoiaş, în stare să-i păzească de cădere. De asemenea ele operează o schimbare de accent „de la funcţia de cernere a cuvântului la rolul Domnului de identificare cu copiii Săi, simţind alături de ei". După ce cuvântul ne-a cercetat cu de-amănuntul, scoţându-ne deplin la lumină (v. 12, 13), acum putem să alergăm la El, pentru a căpăta îndurare şi har.

Observaţi calităţile excelente ale Domnului nostru minunat, măiestria Sa:

1. El este **un strălucit Mare Preot**. Au existat mulţi mari preoţi în economia mozaică, dar despre nici unul nu s-a spus că este „strălucit".

2. El **a străbătut cerul** atmosferic şi cerul în care se află aştrii cereşti, până la cerul al treilea, unde locuieşte Dumnezeu.

Desigur, asta se referă la înălţarea Sa la cer şi glorificarea Sa la dreapta Tatălui.

3. El este uman. **Isus** este numele ce I s-a dat când S-a născut, acest nume fiind cu precădere legat de umanitatea Sa.

4. El este divin. **Fiul lui Dumnezeu,** când se referă la Cristos, ne relevă absoluta Sa egalitate cu Dumnezeu Tatăl. Umanitatea Sa L-a calificat din punctul nostru de vedere; Dumnezeirea Sa — din punctul de vedere al lui Dumnezeu. Aşadar, nici nu e de mirare că este numit: **Strălucit Mare Preot.**

4:15 Apoi trebuie să luăm în considerare şi experienţa Sa. Nimeni nu poate spune că împărtăşeşte suferinţa cuiva dacă nu a trecut el însuşi printr-o experienţă similară. Ca Om, Domnul nostru a împărtăşit experienţele noastre şi, prin urmare, poate înţelege încercările pe care le îndurăm. (El nu poate împărtăşi însă greşelile noastre, întrucât acestea n-au făcut niciodată parte din experienţa Sa.)

În orice junghi ce sfâşie inima
Omul Durerilor a luat parte.

El a fost **ispitit** în toate aspectele **cum suntem noi, dar fără păcat.** Scripturile apără cu toată grija şi cu deosebită gelozie perfecţiunea fără păcat a Domnului Isus, drept care şi noi trebuie să procedăm la fel. El nu a cunoscut nici un păcat (2 Cor. 5:21), n-a săvârşit nici un păcat (1 Pet. 2:22) şi nu s-a găsit nici un păcat în El (1 Ioan 3:5).

Lui I-a fost cu neputinţă să păcătuiască, fie ca Dumnezeu, fie ca Om. Ca Om desăvârşit, El nu putea face nimic, de la Sine, căci asculta cu desăvârşire de Tatăl (Ioan 5:19). Or, se înţelege că Tatăl nu L-ar fi condus niciodată la păcat.

Este eronat să încercăm să argumentăm că ispitirea Lui a fost lipsită de sens, dacă El nu putea păcătui. Unul din scopurile urmărite prin ispitirea Sa a fost de a demonstra concludent că El *nu* putea păcătui.[3]

Dacă pui aurul la încercare, încercarea nu este cu nimic mai valabilă doar pentru că aurul este curat, întrucât dacă ar exista impurităţi, testul respectiv le-ar scoate la iveală. Tot aşa este greşit să argumentăm că, prin faptul că nu putea păcătui, El nu a fost uman în sensul cel mai desăvârşit al cuvântului. *Păcatul nu este un element esenţial definitoriu al umanităţii*, ci, mai degrabă, este un intrus. Umanitatea noastră a fost umbrită de păcat. Doar umanitatea Lui rămâne pefectă, desăvârşită, cum ar trebui să fie şi a noastră.

Dacă Isus ar fi putut păcătui, ca Om pe pământ, ce L-ar împiedica să păcătuiască şi acum, ca Om în cer? El nu S-a lepădat de umanitatea Sa când S-a suit la dreapta Tatălui. El a fost impecabil pe pământ, şi impecabil este acum în cer.

4:16 Acum se lansează o invitaţie plină de căldură: apropiaţi-vă cu încredere **de tronul harului.** Încrederea noastră se bazează pe cunoştinţa faptului că El a murit ca să ne salveze şi că trăieşte ca să ne ţină în viaţă. Noi suntem asiguraţi că vom fi primiţi cu toată căldura, pentru că El este Cel care ne-a invitat să venim.

Oamenii din timpul Vechiului Testament nu se puteau apropia de El. Numai marele preot se putea apropia de El, şi chiar şi el doar o singură zi pe an. Noi putem pătrunde în prezenţa Sa în orice clipă din zi sau noapte, căpătând îndurare şi găsind harul care să ne ajute la timpul potrivit. Îndurarea Lui acoperă lucrurile pe care nu se cuvenea să le facem iar harul Lui ne dă puterea să facem lucrurile pe care se cuvine să le facem, dar nu avem puterea să le înfăptuim, cum arată şi Morgan:

Nu voi obosi nicicând arătând că sintagma din greacă tradusă prin „in time of need" (textual: la vreme de nevoie, n.tr.) este o expresie idiomatică ce ar echivala astăzi cu „in the nick of time" (adică „la ţanc", „la momentul oportun"). „Ca să căpătăm îndurare şi să găsim har care să ne ajute *la timpul potrivit*" — adică har exact atunci când am nevoie de el şi unde am nevoie de el. Eşti atacat de ispită. În clipa aceea, priveşti către El şi harul îţi stă la dispoziţie, în momentul când ai nevoie de el. Nu este nici o amânare a cererii tale, până la ceasul de seară al rugăciunii. Mai degrabă, acolo unde te afli, pe străzile oraşului, confruntat cu flacăra ispitei, îndreaptă-ţi inima spre Cristos, strigând după ajutor, şi harul îţi va fi pus la dispoziţie, la ţanc.[4]

Până în acest punct, s-a demonstrat superioritatea lui Isus faţă de profeţi, îngeri şi Moise. Acum ne vom ocupa de importanta temă a preoţiei, pentru a vedea că marea preoţie a lui Cristos este de un ordin superior marii preoţii a lui Aaron.

Când Dumnezeu i-a dat lui Moise legea pe Muntele Sinai, El a instituit o preoţie umană, prin care oamenii să se poată apro-

pia de El. El a decretat că preoţii vor fi descendenţi ai seminţiei lui Levi şi ai familiei lui Aaron din această semniţie. Ordinul acesta e cunoscut sub denumirea de preoţia levitică sau aaronică.

În Vechiul Testament se aminteşte de o altă preoţie rânduită divin: aceea a patriarhului Melchisedec. Omul acesta a trăit în zilele lui Avraam, cu mult înainte ca legea să fi fost dată, şi a slujit un rol dublu: şi de rege, şi de preot. În pasajul aflat înaintea noastră autorul va demonstra că Domnul Isus Cristos este preot după ordinul lui Melchisedec, şi că ordinul acesta este superior preoţiei aaronice.

În primele patru versete avem descrierea preotului aaronic. Apoi în versetele 5-10 se descrie în amănunt vrednicia de preot a lui Cristos, în principal prin metoda contrastului.

5:1 Prima calitate pe care trebuia s-o îndeplinească **preotul** aaronic era aceea că trebuia să fie ales **dintre oameni**. Cu alte cuvinte, trebuia să fie el însuşi om.

El era desemnat să acţioneze în numele oamenilor în relaţie cu Dumnezeu. El aparţinea unei caste speciale de oameni care slujeau ca intermediari între oameni şi Dumnezeu. Una din funcţiile principale pe care le îndeplinea el era **să aducă daruri şi jertfe pentru păcate. Darurile** se referă la toate ofrandele ce erau aduse lui Dumnezeu. **Jertfele** se referă la acele ofrande speciale care presupuneau vărsarea de sânge ca ispăşire pentru păcate.

5:2 El trebuia să **aibă compasiune** pentru slăbiciunile umane şi să se ocupe cu delicateţe de cei neştiutori şi rătăciţi. Propria sa natură supusă greşelilor îi oferea dotarea necesară pentru a înţelege problemele cu care erau confruntaţi oamenii peste care era mare preot.

Referirea din acest verset la cei **neştiutori** şi rătăciţi are darul de a ne reaminti că jertfele din VT erau pentru păcate ce nu fuseseră comise cu voia. Nu se dădeau nici un fel de asigurări în lege cu privire la păcatul săvârşit cu voia.

5:3 Dacă faptul că şi marele preot era uman constituia un avantaj, în sensul că-l ajuta să se identifice cu poporul, umanitatea sa păcătoasă era un dezavantaj. Căci el trebuia să aducă jertfe şi pentru el însuşi, şi pentru păcatele oamenilor.

5:4 Funcţia de preot nu era o profesie sau o ocupaţie pe care oamenii să şi-o poată alege. Ei trebuiau să fie chemaţi la această lucrare de către Dumnezeu, exact aşa cum fusese chemat Aaron. Chemarea lui Dumnezeu se limita la Aaron şi descendenţii acestuia. Nici un om din afara acestei familii nu putea sluji în tabernacol sau în templu.

5:5[d] Scriitorul îşi îndreaptă acum atenţia spre **Cristos**, demonstrând vrednicia Sa de preot datorită numirii Sale divine, evidentei Sale umanităţi şi calităţilor dobândite.

Cât priveşte numirea divină, sursa acesteia a fost chiar Dumnezeu Însuşi. A fost o chemare suverană, ce nu a avut nimic de a face cu genealogia umană. Ea a presupus o relaţie mai bună decât oricare pe care ar fi avut-o vreun preot uman vreodată. **Preotul** nostru este **Fiul** unic al lui Dumnezeu, **născut** etern, născut la întrupare şi născut la înviere.

5:6 Apoi preoţia lui Cristos este de un ordin superior întrucât în Psalmul 110:4 Dumnezeu L-a declarat **preot în veci după ordinul lui Melchisedec**. Superioritatea aceasta va fi explicată mai pe larg în capitolul 7. Gândul principal care se desprinde de aici este că, spre deosebire de preoţia aaronică, aceasta este **în veci.**

5:7 Cristos nu este doar Fiul fără păcat al lui Dumnezeu, ci mai este şi Omul adevărat. Scriitorul se referă la varietatea de experienţe umane prin care a trecut El **în zilele vieţii Sale pământeşti** pentru a demonstra acest fapt. Observaţi cuvintele la care se recurge pentru a descrie viaţa Sa şi în special experienţa Sa în Grădina Ghetsimane: **rugăciuni şi cereri cu strigăte mari şi cu lacrimi**. Toate acestea ne atrag atenţia asupra liniei constante a vieţii Sale: de om care S-a bizuit total pe Dumnezeu, întru totul dependent de El, trăind în ascultare deplină de Dumnezeu şi împărtăşind toată gama de emoţii ale unei fiinţe omeneşti, cu excepţia celor legate de păcat.

Rugăciunea lui Cristos nu a fost ca El să poată fi salvat de la moarte, căci, la urma urmelor, însuşi scopul venirii Sale pe pământ a fost să moară pentru păcătoşi (Ioan 12:27). Rugăciunea Sa a fost, mai degrabă, ca El să poată fi izbăvit *din* moarte (JND), ca sufletul Lui să nu fie lăsat în Hades. Acestei rugăciuni i s-a dat răspuns când Dumnezeu L-a înviat din morţi. El a fost **ascultat din pricina evlaviei Lui** (sau „fricii Lui evlavioase", în engleză, n.tr.).

5:8 Acum suntem din nou confruntaţi cu profunda taină a întrupării — cum a putut Dumnezeu să devină om, pentru ca să

moară pentru oameni.

Măcar că era Fiu sau, şi mai bine, deşi a fost Fiu — El nu a fost *un* Fiu dintre mai mulţi, ci singurul Fiu născut al lui Dumnezeu. În pofida acestui fapt extraordinar, **El a învăţat ascultarea prin lucrurile pe care le-a suferit**. Intrarea Lui în această lume ca Om L-a angrenat în experienţe pe care niciodată nu le-ar fi cunoscut dacă ar fi rămas în cer. În fiecare dimineaţă urechea Lui era deschisă pentru a primi instrucţiuni de la Tatăl Său pentru ziua respectivă (Isa. 50:4). **El a învăţat ascultarea** pe cale experimentală, ca Fiul care era totdeauna supus voii Tatălui Său.

5:9 Şi fiind făcut desăvârşit. Asta *nu poate* să se refere la caracterul Său personal, pentru că Domnul Isus era absolut perfect. Cuvintele Sale, faptele Sale şi căile Sale au fost absolut ireproşabile. În ce sens se spune atunci că a fost **făcut desăvârşit**? Răspunsul: în funcţia Sa de Mântuitor al nostru. El n-ar fi putut deveni niciodată Mântuitorul nostru desăvârşit dacă ar fi rămas în cer. Dar prin încarnarea Sa, prin moartea, îngroparea, învierea şi înălţarea Sa la cer, El a încheiat lucrarea ce se cerea pentru a ne mântui de păcatele noastre iar acum El deţine gloria dobândită de a fi Mântuitorul desăvârşit al lumii.

După ce S-a întors în cer, **El a devenit autorul mântuirii eterne pentru toţi cei ce ascultă de El.** El este Sursa mântuirii pentru toţi, dar numai cei **care ascultă de El** sunt mântuiţi.

Aici **mântuirea** este condiţionată de ascultarea de El. În multe alte pasaje mântuirea este condiţionată de credinţă. Cum vom reconcilia această aparentă contradicţie? Mai întâi de toate, este vorba despre ascultarea credinţei (Rom. 1:5; 16:25-27): „ascultarea pe care o cere Dumnezeu este credinţa în cuvântul Său." Dar tot atât de adevărat este că credinţa mântuitoare este aceea care are ca urmare ascultarea. Este cu neputinţă să crezi, în sensul adevărat al NT, fără să şi asculţi.

5:10 După ce a înfăptuit atât de glorios lucrarea fundamentală a preoţiei, Domnului Isus I s-a adresat Dumnezeu cu termenul de **Mare Preot „după rânduiala (sau ordinul) lui Melchisedec."**

Trebuie să amintim aici că deşi preoţia lui Cristos este după ordinul lui Melchisedec, funcţiile Sale preoţeşti sunt similare celor desfăşurate de preoţii aaronici. De fapt, slujba preoţilor iudaici a fost o umbră sau o întruchipare a lucrării pe care avea s-o realizeze Cristos.

5:11 În acest punct, autorul trebuie să facă o digresiune. El ar dori să continue tema preoţiei melchisedechiene a lui Cristos, dar nu poate, căci se simte sub înrâurirea divină să-i mustre pe cititorii săi pentru lipsa lor de maturitate şi, în acelaşi timp, să-i avertizeze cu toată gravitatea asupra pericolului de a se îndepărta.

Ce trist e să constatăm că dobândirea de către noi a adevărului divin e limitată de condiţia noastră spirituală. Urechile cu **auzul îngreunat** nu pot primi adevărurile profunde! De câte ori nu se poate spune acelaşi lucru şi despre noi, ca despre ucenici, că Domnul are multe lucruri să ne spună, dar noi nu le putem suporta (Ioan 16:12).

5:12 Scriitorul le aminteşte evreilor că au tot primit învăţături şi că, de acum, e timpul ca ei înşişi să-i înveţe pe alţii. Dar tragedia este că ei încă aveau nevoie să-i înveţe cineva lucrurile începătoare — abecedarul — cuvântului lui Dumnezeu.

Voi ar trebui să fiţi învăţători. Dumnezeu a rânduit ca fiecare credincios să fie matur până acolo încât să poată să-i înveţe pe alţii. Fiecare să-l înveţe pe altul! Deşi este adevărat că unii sunt înzestraţi cu un dar special de a-i învăţa pe alţii, tot atât de adevărat este că fiecare credincios trebuie să se angajeze într-o anumită slujbă de învăţare. Niciodată Dumnezeu nu a rânduit ca lucrarea aceasta să se limiteze doar la câţiva.

Aţi ajuns să aveţi nevoie de lapte, nu de hrană solidă. În domeniul fizic, un copil care nu trece niciodată de faza laptelui, pentru a se hrăni cu solide, este incapacitat. Dar şi în domeniul spiritual există o formă de rămânere în urmă a dezvoltării (1 Cor. 3:2).

5:13 Credincioşii mărturisiţi care rămân la un regim alimentar bazat pe lapte sunt **nedestoinici în cuvântul neprihănirii.** Ei sunt ascultători ai cuvântului, dar nu şi împlinitori. Ei pierd tot ceea ce nu pun în practică şi rămân într-o stare de permanentă infantilitate.

Ei nu sunt pătrunşi de acel simţ acut al discernământului în chestiunile spirituale, „fiind purtaţi încolo şi-ncoace de orice vânt de învăţătură, prin viclenia oamenilor şi prin şiretenia lor în uneltirea rătăcirii" (Ef. 4:14).

5:14 Hrana solidă este pentru cei

adulţi, **pentru aceia ale căror simţuri s-au deprins, prin exerciţiu, să deosebească binele şi răul**. Prin ascultarea de lumina pe care o primesc din cuvântul lui Dumnezeu, oamenii aceştia sunt în stare să-şi formeze judecăţi spirituale şi să se salveze de pericole morale şi doctrinare.

În contextul actual, sensul anumit în care cititorii sunt îndemnaţi să facă distincţie între **bine şi rău** este raportat la deosebirile dintre creştinism şi iudaism. Nu că iudaismul ar fi fost rău în sine, întrucât sistemul levitic a fost introdus chiar de Dumnezeu Însuşi. Dar el a avut menirea să îndrepte privirile oamenilor spre Cristos. El este împlinirea tipurilor şi umbrelor ceremoniale. Acum însă, după ce a venit Cristos, este un păcat să ne întoarcem la imaginile prin care era reprezentat El. Tot ce tinde să acapareze afecţiunea noastră şi loialiatea noastră în detrimentul lui Cristos este rău de la sine. Credincioşii maturi duhovniceşte sunt în stare să discearnă între inferioritatea preoţiei aaronice şi superioritatea preoţiei lui Cristos.

6:1 Avertismentul început la 5:11 este continuat pe parcursul acestui capitol. Este unul din cele mai controversate capitole din întreg Noul Testament. Întrucât atâţia credincioşi evlavioşi s-au diferenţiat în privinţa opiniilor avute pe această temă, trebuie să avem grijă să nu cădem în dogmatism. Prin urmare, vorm prezenta explicaţia care ni se pare cea mai consecventă cu contextul şi cu restul NT.

Mai întâi de toate, cititorii sunt îndemnaţi să părăsească **principiile elementare ale lui Cristos**, textual: „cuvântul începutului lui Cristos" (FWG), sau „cuvântul începător al lui Cristos" (KSW). Noi înţelegem că aceste cuvinte se referă la doctrinele de bază ale religiei, aşa cum sunt ele predate în Vechiul Testament, care au avut menirea de a pregăti Israelul pentru venirea lui Mesia. Aceste doctrine sunt înşirate în ultima parte a versetului 1 şi în versetul 2. Cum vom căuta să arătăm, ele nu sunt doctrinele fundamentale ale creştinismului, ci învăţături de natură elementară care au format temelia clădirii ulterioare. Ele nu s-au ridicat la nivelul lui Cristos Cel înviat şi proslăvit. Îndemnul de a părăsi aceste elemente de bază, nu în sensul de a le abandona, ca şi când ar fi netrebnice, ci de a promova, trecând de la acestea la maturitate. Ideea care se desprinde de aici este că perioada iudaismului a fost caracterizată prin copilărie sau infantilitate pe plan spiritual. Creştinismul reprezintă însă perioada adultă, de maturizare.

Odată ce a fost pusă temelia, următorul pas va fi să începem să construim pe această temelie. O **temelie** doctrinară a fost pusă în Vechiul Testament, cuprinzând cele şase învăţături de bază enumerate mai jos. Acestea reprezintă punctul de plecare. Marile adevăruri ale Noului Testament privitoare la Cristos, la Persoana şi la lucrarea Sa reprezintă slujba maturităţii.

Prima doctrină din VT este **pocăinţa de faptele moarte**. Aceasta a format obiectul predicilor neîncetate ale profeţilor, precum şi ale precursorului lui Mesia. În ele oamenii erau chemaţi să se întoarcă de la **fapte** care erau **moarte** în sensul că erau lipsite de credinţă.

Faptele moarte ar putea însemna aici şi fapte ce erau bune odinioară, dar care acum sunt **moarte**, după ce a venit Cristos. De exemplu, toate serviciile legate de închinarea la templu devin demodate prin lucrarea încheiată a lui Cristos.

În al doilea rând, scriitorul aminteşte **credinţa faţă de Dumnezeu**. Din nou aceasta e o subliniere pe care o găsim în Vechiul Testament. În NT, Cristos este înfăţişat aproape invariabil ca obiectul credinţei. Nu că aceasta ar înlocui credinţa în Dumnezeu; dar o credinţă în Dumnezeu care Îl lasă afară pe Cristos este inadecvată.

6:2 Instrucţiunile despre **botezuri** se referă nu la botezul creştin,[5] ci la spălările ceremoniale ce ocupau un loc atât de proeminent în viaţa religioasă a preoţilor şi a poporului Israel (vezi şi 9:10).

Ritualul **punerii mâinilor** este descris în Levitic 1:4; 3:2; 16:21. Ofertantul sau preotul îşi punea mâinile pe capul animalului ca act de identificare. În mod figurat, animalul purta păcatele oamenilor asociaţi cu el, îndepărtându-le. Ceremonia simboliza ispăşirea substitutivă. Noi nu credem că aceasta se referă la punerea mâinilor în sensul practicat de apostoli şi de alţii în biserica primară (Fapte 8:17; 13:3; 19:6).

Învierea morţilor este predată la Iov 19:25-27, Psalmul 17:15, fiind subînţeleasă la Isaia 53:10-12. Ceea ce se vedea anevoie în VT este revelat în toată splendoarea în Noul Testament (2 Tim. 1:10).

Ultimul adevăr elementar al VT este **judecata veşnică** (Ps. 9:17; Isa. 66:24).

Aceste principii primare reprezentau iudaismul, având un caracter pregătitor

pentru venirea lui Cristos. Creştinii nu trebuie să se mulţumească în continuare cu acestea, ci trebuie să meargă mai departe, însuşindu-şi revelaţia deplină pe care o au acum în Cristos. Cititorii sunt îndemnaţi să treacă „de la umbră la substanţă, de la tip la anti-tip, de la coajă la sâmbure, de la formele moarte ale religiei strămbunilor la realităţile vii ale lui Cristos."

6:3 Autorul îşi exprimă dorinţa de a-i ajuta să facă **lucrul acesta**,[6] **dacă Dumnezeu va permite**. Dar factorul limitator le aparţine în exclusivitate lor, nu şi lui Dumnezeu. Dumnezeu îi va învrednici să înainteze spre deplina maturitate spirituală, însă ei sunt cei care trebuie să răspundă pozitiv la cuvânt, exercitându-şi credinţa adevărată şi răbdarea.

6:4 Am ajuns acum la miezul avertismentului împotriva apostaziei, care se aplică unei categorii de oameni pe care **este cu neputinţă** să-i restaurezi şi să-i aduci din nou la pocăinţă. În aparenţă oamenii aceştia s-au pocăit cândva (deşi nu se pomeneşte nimic despre credinţa lor în Cristos). Acum se afirmă limpede că este cu neputinţă să se reînnoiască pocăinţa.

Cine sunt aceşti oameni? Răspunsul ni-l dau versetele 4 şi 5. Analizând măreţele privilegii de care s-au bucurat ei cândva, trebuie să observăm că toate aceste lucruri ar putea fi valabile în cazul celor nemântuiţi. Nicăieri nu se spune explicit că oamenii aceştia ar fi fost vreodată născuţi din nou. După cum nu se pomeneşte nimic despre lucruri esenţiale cum ar fi credinţa mântuitoare, răscumpărarea prin sângele Lui sau viaţa veşnică.

Ei fuseseră cândva **luminaţi**. Ei auziseră evanghelia harului lui Dumnezeu. Ei nu au fost în necunoştinţă de cauză despre calea mântuirii. Iuda Iscarioteanul fusese luminat, dar a respins lumina.

Ei **au gustat darul ceresc.** Domnul Isus este darul ceresc. Ei gustaseră din El, dar niciodată nu L-au primit printr-un act hotărât al credinţei. Este posibil să guşti fără să mănânci sau să bei. Când oamenii l-au oferit lui Isus pe cruce vin amestecat cu fiere amară, El l-a gustat, dar nu a băut din această băutură (Mat. 27:34). Nu este de ajuns să-L guşti pe Cristos; dacă nu şi mâncăm trupul Fiului Omului şi nu bem sângele Său, adică dacă nu-L primim cu adevărat ca Domn şi Mântuitor, nu avem viaţă în noi înşine (Ioan 6:53).

Ei **au fost făcuţi părtaşi ai Duhului Sfânt**. Înainte de a ne pripi, trăgând concluzia greşită, cum că aici ar fi vorba de convertire, să ne aducem aminte că Duhul Sfânt efectuează în viaţa oamenilor o lucrare anterioară convertirii (1 Cor. 7:14), punându-i într-o poziţie de privilegiu exterior. El îi convinge pe necredincioşi de păcat, de neprihănire şi de judecată (Ioan 16:8). El îi conduce pe oameni la pocăinţă şi-i îndreaptă spre Cristos, ca singura lor nădejde. Oamenii pot să se împărtăşească astfel din binefacerile Duhului Sfânt chiar dacă Duhul nu locuieşte în lăuntrul lor.

6:5 Ei **au gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu.** Ascultând evanghelia care li s-a predicat, au fost în mod ciudat mişcaţi şi atraşi de ea. Ei au fost ca sămânţa căzută pe teren stâncos; ei au auzit cuvântul şi l-au primit imediat, cu bucurie, dar n-au avut rădăcină în ei înşişi. Ei au îndurat o vreme, dar când s-au ivit strâmtorările sau prigoanele din pricina cuvântului, ei s-au depărtat numaidecât (Mat. 13:20, 21).

Ei au gustat **puterile veacului viitor**. Prin **puteri** aici se înţelege „miracole". **Veacul viitor** este Mileniul, acea eră a păcii şi prosperităţii, când Cristos va domni peste pământ timp de o mie de ani. Miracolele care au însoţit propovăduirea evangheliei în zilele de la începutul bisericii (Ev. 2:4) au fost o anticipare, o arvună a semnelor şi minunilor care se vor săvârşi în împărăţia lui Cristos. Oamenii aceştia fuseseră martorii acestor miracole în primul veac. De fapt se prea poate ca ei să fi participat la aceste minuni. Să luăm, de pildă, miracolele înmulţirii pâinilor şi peştilor. După ce Isus a hrănit cinci mii, oamenii L-au urmat de cealaltă parte a mării. Mântuitorul şi-a dat seama că, deşi ei au gustat un miracol, tot nu credeau în El. El le-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun că Mă căutaţi nu pentru că aţi văzut semne, ci pentru că aţi mâncat pâinile acelea şi v-aţi săturat" (Ioan 6:26).

6:6 Dacă ei cad,[7] după ce au beneficiat de privilegiile enumerate, este cu neputinţă **să fie reînnoiţi spre pocăinţă**. Ei au comis păcatul apostaziei. Au ajuns în acel loc în care luminile se sting pe calea spre iad.

Enorma vinovăţie a apostaziaţilor este indicată prin cuvintele: **căci ei răstignesc pentru ei înşişi pe Fiul lui Dumnezeu, făcându-L să fie batjocorit** (v. 6b). Asta semnifică o respingere deliberată, maliţioasă a lui Cristos, nu doar o nesocotire neatentă a Sa. Indică o trădare pe faţă a Lui, o

solidarizare cu forţele inamice Lui şi o ridiculizare a Persoanei şi lucrării Sale.

APOSTAZIA

Apostaţii sunt oamenii care aud evanghelia, mărturisesc că sunt creştini, se identifică cu o biserică creştină, dar după aceea se leapădă de mărturisirea lor de credinţă, repudiindu-L fără înconjur pe Cristos şi părăsind părtăşia creştină, luându-şi locul între duşmanii Domnului Isus Cristos. Apostazia este un păcat ce poate fi comis numai de necredincioşi; nu de cei ce sunt înşelaţi, ci de cei care, cu bună ştiinţă, de bună voie şi cu răutate, se întorc împotriva Domnului.

Păcatul apostaziei nu trebuie confundat cu păcatul necredincioşilor de rând, care aud evanghelia, dar nu răspund la ea în nici un fel. De pildă, e posibil ca un om să nu-I răspundă lui Cristos chiar după repetate invitaţii lansate de Duhul Sfânt. Totuşi el nu este un apostat, ci încă va putea fi mântuit, dacă se va preda Mântuitorului. Desigur, dacă moare în necredinţă, va fi pierdut pe vecie, dar nu este fără nădejde, atâta timp cât este capabil să-şi exercite credinţa în Domnul.

Apostazia nu trebuie confundată cu alunecarea de la credinţă. Un credincios adevărat poate să se depărteze foarte mult de Cristos. Prin păcat părtăşia lui cu Dumnezeu se destramă. Ba chiar ar putea ajunge în punctul în care să nu mai fie recunoscut ca şi creştin. Dar el poate fi restaurat la deplina părtăşie, de îndată ce va recunoaşte şi se va lepăda de păcatul său (1 Ioan 1:9).

Apostazia nu este totuna cu păcatul de neiertat menţionat în evanghelii. Acel păcat consta în a-i atribui minunile săvârşite de Domnul Isus prinţului demonilor. A le atribui diavolului a echivalat cu hula împotriva Duhului Sfânt, căci lăsa să se înţeleagă că Duhul Sfânt ar fi fost diavolul. Isus a spus că un atare păcat nu poate fi iertat, nici în veacul acela, nici în cel viitor (Marcu 3:22-30). Apostazia este similară cu hula împotriva Duhului Sfânt, prin faptul că este un păcat etern, dar toate asemănările încetează aici.

Eu cred că apostazia este totuna cu păcatul care duce la moarte, menţionat la 1 Ioan 5:16b. Ioan scria despre oameni care mărturisiseră că sunt credincioşi şi participaseră la activităţi ale bisericilor locale. Apoi ei au îmbrăţişat învăţăturile false ale gnosticilor, sfidând părtăşia creştinilor şi ieşind din mijlocul lor. Plecarea lor deliberată a indicat că niciodată nu au fost născuţi din nou cu adevărat (1 Ioan 2:19). Tăgăduind pe faţă că Isus este Cristosul (1 Ioan 2:22), ei au comis păcatul care duce la moarte, fiind inutil ca cineva să se mai roage pentru refacerea lor (1 Ioan 5:16b).

Unii credincioşi sinceri sunt tulburaţi când citesc Evrei 6 şi alte pasaje similare. Satan se foloseşte de aceste versete în mod deosebit pentru a-i clătina pe credincioşii care trec prin greutăţi de ordin fizic, mental sau emoţional. Aceştia se tem că s-au depărtat de Cristos şi că nu mai este nădejde de redresare a lor. Ei se îngrijorează că s-ar putea să se fi îndepărtat atât de mult încât să nu mai poată fi răscumpăraţi. Realitatea este că simplul fapt că sunt preocupaţi dovedeşte concludent că *nu* sunt apostaţi! Un apostat n-ar fi niciodată mistuit de asemenea temeri, ci L-ar respinge cu nerușinare pe Cristos.

Dacă păcatul apostaziei nu se aplică la credincioşi, atunci la cine se aplică, în zilele noastre? Se aplică, de pildă, la un tânăr care face o mărturisire de credinţă în Cristos şi pare să înainteze de minune, o vreme, dar apoi intervine ceva în viaţa lui. Poate că dă peste prigoane aspre. Poate cade în imoralitate crasă. Sau poate că se duce la facultate şi este clătinat de argumentele profesorilor săi atei. Cu deplina cunoaştere a adevărului, el se îndepărtează cu bună ştiinţă de acesta. Renunţă complet la Cristos şi calcă în picioare cu furie toate doctrinele sacre ale temeliei credinţei creştine. Biblia spune că este cu neputinţă să-l readuci pe un astfel de om la pocăinţă — şi experienţa confirmă din plin această afirmaţie a Bibliei. Am cunoscut de-a lungul timpului mulţi care s-au apostaziat de la Cristos, dar n-am cunoscut nici unul care să fi revenit la El.

Pe măsură ce ne apropiem de sfârşitul acestei epoci, ne putem aştepta să vedem o creştere tot mai mare a apostaziei (2 Tes. 2:3; 1 Tim. 4:1). Prin urmare, avertismentul împotriva căderii de la credinţă devine tot mai relevant, pe zi ce trece.‡

6:7 Acum scriitorul se îndreaptă spre lumea naturii pentru a găsi un corespondent al credinciosului adevărat (v. 7) şi al apostatului (v. 8). În ambele cazuri persoana este asemănată cu pământul. Privilegiile enumerate în versetele 4 şi 5 sunt comparate cu **ploaia** care înviorează. Recolta de

vegetaţie ne arată răspunsul ultim pe care îl dă cineva la privilegiile acordate. La rândul ei aceasta stabileşte dacă pământul este binecuvântat sau blestemat.

Adevăratul credincios este ca pământul care este **adăpat de ploaie**, dând rodul vegetaţiei folositoare şi fiind binecuvântat de Dumnezeu.

6:8 Apostatul este ca pământul care este de asemenea udat, dar nu dă alt rod decât spini şi pălămidă — roada păcatului. El primeşte, dar nu produce plante folositoare. Un asemenea pământ nu este bun de nimic. Şi este deja condamnat. Destinul său este să **i se pună foc**.

6:9 Există două indicii puternice în versetele 9 şi 10 potrivit cărora apostaţii descrişi în versetele precedente sunt necredincioşi. Mai întâi, avem schimbarea bruscă de pronume. În discuţia privitoare la apostaţi, scriitorul se referă la ei cu pronumele „ei". Acum, când li se adresează credincioşilor adevăraţi, el foloseşte pronumele **voi** şi **ale voastre**.

Al doilea indiciu este şi mai clar. Vorbindu-le credincioşilor, el spune: **„Chiar dacă vorbim astfel, preaiubiţilor, totuşi despre voi suntem încredinţaţi de lucruri mai bune şi care însoţesc mântuirea.** Concluzia care se deduce de aici este că lucrurile pe care le-a descris în versetele 4-6 şi 8 *nu* însoţesc mântuirea.

6:10 Două dintre lucrurile care însoţesc mântuirea se manifestau în viaţa sfinţilor: **Lucrarea** lor şi **dragostea** (sau **truda dragostei**) lor. Credinţa lor s-a manifestat printr-o viaţă de fapte bune, iar ei aveau semnul distinctiv al adevăratului creştinism — **dragoste** activă pentru casa credinţei. Ei au continuat să-i slujească pe copiii Domnului, de dragul Lui.

6:11 Următoarele două versete par să fi fost adresate la două categorii diferite de oameni, anume celor de care scriitorul nu era sigur. Existau unii care păreau a fi în pericol de a aluneca înapoi în iudaism.

Mai întâi, el doreşte ca ei să dea dovadă de aceeaşi râvnă pe care au manifestat-o credincioşii adevăraţi în dobândirea asigurării depline a nădejdii până la sfârşit. El vrea ca ei să meargă înainte, cu statornicie pentru Cristos, până se va fi împlinit nădejdea finală a creştinului, în cer. Aceasta este dovada realităţii.

6:12 Ei nu trebuie să lenevească, permiţând picioarelor lor să se târâie iar duhului lor să lâncezească. Dimpotrivă, ei trebuie să meargă cu râvnă înainte, imitându-i pe toţi credincioşii adevăraţi **care prin credinţă şi răbdare moştenesc făgăduinţele.**

6:13 Secţiunea de încheiere a capitolului 6 este pusă în legătură cu îndemnul din versetul 12, de a merge înainte cu încredere şi răbdare. Este dată pilda lui Avraam ca stimulent şi certitudine că nădejdea credinciosului se va împlini.

Într-o privinţă, creştinul poate părea dezavantajat. El a renunţat la toate pentru Cristos dar nu are nici un câştig material în schimbul acestei renunţări. Ci totul este în viitor. Cum poate şti el cu certitudine că nădejdea lui nu este în zadar?

Răspunsul îl găsim în **făgăduinţa pe care i-a făcut-o Dumnezeu lui Avraam**, făgăduinţă care cuprindea în germene tot ceea ce avea să dăruiască El mai târziu prin Persoana lui Cristos. Când Dumnezeu a făcut acea făgăduinţă, **El S-a jurat pe Sine Însuşi** întrucât **nu putea să jure pe unul mai mare decât El.**

6:14 Făgăduinţa se găseşte în Geneza 22:16, 17: „Pe Mine Însumi jur. zice Domnul... binecuvântând te voi binecuvânta şi înmulţind îţi voi înmulţi descendenţii...." Dumnezeu S-a angajat să împlinească această făgăduinţă şi prin urmare împlinirea ei este asigurată.

6:15 Avraam a crezut în Dumnezeu; el **a aşteptat cu răbdare**; şi a primit împlinirea făgăduinţei. De fapt Avraam nu a riscat crezând în Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu este cel mai sigur lucru din univers. Orice **făgăduinţă** a lui Dumnezeu este la fel de sigură că se va împlini ca şi când ar fi avut deja loc.

6:16 În afacerile acestei lumi, **oamenii jură pe cineva mai mare** decât ei înşişi. La tribunale, de pildă, ei promit că vor spune adevărul, după care adaugă cuvintele: „aşa să-mi ajute Dumnezeu." Ei apelează la Dumnezeu pentru confirmarea că ceea ce vor spune este adevărat.

Când oamenii **jură** pentru a confirma o promisiune, de obicei asta pune capăt **oricărei neînţelegeri.** Se înţelege prin asta că promisinea va fi respectată.

6:17 Dumnezeu a vrut ca poporul Său credincios să fie absolut asigurat că ceea ce a promis El se va întâmpla întocmai. De fapt simpla Lui promisiune ar fi fost de ajuns, dar El a voit **s-o arate** într-o măsură şi mai mare decât printr-o făgăduinţă. Prin urmare, a adăugat la promosiune **un jurământ.**

Moştenitorii făgăduinţei sunt toţi cei care prin credinţă sunt copiii credinciosului Avraam. **Făgăduinţa** despre care este vorba aici este promisiunea vieţii veşnice către toţi cei care cred în El. Când Dumnezeu a făcut o promisiune seminţei lui Avraam, promisiunea şi-a găsit împlinirea deplină şi finală în Cristos şi toate binecuvântările care decurg din unirea cu Cristos au fost, prin urmare, *incluse* în promisiune.

6:18 Credinciosul are acum **două lucruri** neschimbătoare pe care se poate bizui: cuvântul Său şi jurământul Său. Este imposibil să ne imaginăm un lucru mai sigur sau mai cert.[8] Dumnezeu promite că-i va mântui pe toţi cei care cred în Cristos; apoi El confirmă această promisiune cu un jurământ. Concluzia este inevitabilă: credinciosul este pe veci sigur. În restul capitolului 6 scriitorul foloseşte patru alegorii pentru a sublinia totala fiabilitate şi probitate a nădejdii creştine: (1) o cetate de refugiu; (2) o ancoră; (3) un premergător şi (4) un Mare Preot.

Mai întâi, cei care sunt credincioşi adevăraţi sunt înfăţişaţi ca fugind de această lume osândită spre cetatea cerească de **refugiu**. Pentru a-i încuraja în fuga lor, Dumnezeu le-a dat **nădejdea** negreşelnică bazată pe cuvântul Său şi pe jurământul Său.

6:19 Când trecem prin furtunile şi încercările vieţii, **nădejdea** aceasta ne este **ca o ancoră a sufletului**. Cunoştinţa faptului că proslăvirea noastră este la fel de certă ca şi când ar fi avut deja loc ne păzeşte ca să nu ne lăsăm cuprinşi de valurile îndoielilor şi disperării.

Ancora nu e aruncată în nisipurile mişcătoare ale acestei lumi, ci este înfiptă în sanctuarul ceresc. Întrucât **nădejdea** noastră este **ancora**, înţelesul versetului este că nădejdea noastră se bizuie pe însăşi **Prezenţa** lui Dumnezeu **dincolo de perdeaua dinăutru**. Pe cât de sigur este faptul că ancora se află acolo, pe atât de sigur este că şi noi vom fi acolo.

6:20 Isus a intrat în sanctuarul dinăutru ca **premergător** al nostru. Prezenţa Lui acolo ne asigură că toţi cei ce-I aparţin vor intra şi ei acolo, în cele din urmă. Nu este nici o exagerare să afirmăm că până şi cel mai simplu credincios de pe pământ posedă aceeaşi siguranţă de a merge în cer ca şi sfinţii care se află deja acolo, cum se exprimă şi D. Anderson-Berry:

Cuvântul tradus prin „premergător" nu se găseşte în nici un alt loc din Noul Testament. Aceasta exprimă o idee ce nu mai fusese contemplată în economia Levică, căci marele preot intra în Sfânta Sfintelor doar ca reprezentant. Şi el intra acolo unde nu mai putea fi urmat de nimeni. Dar Premergătorul nostru este garanţia faptului că acolo unde se află El, acolo vom fi şi noi. Ca Premergător El (1) a anunţat sosirea noastră acolo; (2) a luat în stăpânire, în numele nostru, gloriile cerului; şi (3) S-a dus pentru ca să poată să-i întâmpine pe preaiubiţii Săi, când vor veni şi ei acolo, şi să-i înfăţişeze înaintea Maiestăţii cerului.[9]

A patra alegorie este aceea a Marelui Preot. Domnul nostru a devenit Mare Preot pe veci, după ordinul lui Melchisedec. Preoţia Sa eternă garantează păstrarea noastră, conservarea noastră veşnică. Pe cât de cert este faptul că noi am fost împăcaţi cu Dumnezeu prin moartea Sa, pe atât de cert este că vom fi mântuiţi prin viaţa Sa, ca Preot al nostru la dreapta lui Dumnezeu (Rom. 5:10).

Această menţionare a lui Isus ca Mare Preot după rânduiala lui Melchisedec ne aminteşte că subiectul acesta a fost întretupt la 5:10, când autorul a făcut o digresiune, tratând pe larg avertismentul împotriva apostaziei. Acum el este gata să reia tema potrivit căreia marea preoţie a lui Cristos este superioară marii preoţii a lui Aaron. În felul acesta, scriitorul a reluat cu măiestrie firul argumentaţiei.

7:1 Melchisedec a fost un personaj enigmatic, care a apărut pentru scurt timp pe arena istoriei umane (Gen. 14:18-20), după care a dispărut. După veacuri şi veacuri, David îi pomeneşte numele (Ps. 110:4). Apoi, după alte secole, el reapare în cartea Evrei. Un lucru pare clar: Dumnezeu a aranjat în aşa fel detaliile vieţii sale, încât el să fie un excelent tip al Domnului Isus Cristos.

În aceste trei versete din capitolul 7 avem câteva fapte istorice privitoare la el. Ni se aminteşte că în el se îmbinau două funcţii: de **rege** şi **preot**. Astfel el a fost **regele Salemului** (numit ulterior Ierusalim) şi **preot al Dumnezeului Celui Preaînalt**. El a fost liderul politic şi spiritual al poporului său. Desigur, acesta este formula ideală, preferată de Dumnezeu, respectiv să nu existe nici o separaţie între secular şi sacru. Când omul păcătos se află la cârmă, este necesar să se tragă o linie de demarcaţie între biserică şi stat. Numai când Cristos va domni în neprihănire se vor putea uni cele două (Isa. 32:1, 17).

Melchisedec s-a întâlnit cu **Avraam** pe când acesta se întorcea de pe câmpul de luptă, unde obţinuse o victorie răsunătoare, şi l-a binecuvântat. Semnificaţia acestui act este rezervată pentru versetul 7. Dacă n-am avea decât Scripturile Vechiului Testament, nu ne-am da seama de profunda semnificaţie a acestor detalii aparent lipsite de relevanţă.

7:2 Avraam a dat a zecea parte din prada de război acestui misterios rege-preot. Din nou, trebuie să aşteptăm până în versetele 4, 6, 8-10 ca să aflăm sensul ascuns al zeciuielii lui Avraam.

În Scriptură numele unui om reprezintă ceea ce este acel om în realitate. Astfel aflăm că numele şi titlul lui Melchisedec înseamnă: **„rege al neprihănirii"** iar titlul său: **(rege al Salemului)** înseamnă **„rege al păcii".**

Nu este lipsit de semnificaţie faptul că mai întâi apare termenul **neprihănire** şi apoi **pace**. Nu poate fi pace dacă mai întâi nu este neprihănire.

Vedem clar lucrul acesta în lucrarea lui Cristos. La cruce, „Îndurarea şi adevărul s-au întâlnit; neprihănirea şi pacea... s-au sărutat" (Ps. 85:10). Întrucât Mântuitorul a întrunit toate cerinţele neprihănite ale lui Dumnezeu cu privire la păcatele noastre, noi putem avea pace cu Dumnezeu.

7:3 Misterul în care este învăluit Melchisedec se adânceşte când citim că n-a avut nici **tată**, nici **mamă**, nici **genealogie**, nici naştere, nici moarte. Dacă scoatem aceste afirmaţii din contextul lor, vom fi nevoiţi să conchidem că el a fost un oaspete din cer sau de pe altă planetă sau că a fost o creaţie specială a lui Dumnezeu.

Dar cheia înţelegerii acestui subiect stă în analizarea acestor afirmaţii în contextul lor. Subiectul este preoţia. Scriitorul face distincţie între preoţia melchisedechiană şi cea aaronică. Pentru a se califica pentru preoţia aaronică, un om trebuia să se nască din seminţia lui Levi şi din familia lui Aaron. Deci genealogia era de importanţă primordială. De asemenea, calitatea sa de preot începea la naşterea sa şi se încheia odată cu moartea lui.

Preoţia lui Melchisedec a fost total diferită. El nu a moştenit preoţia prin naşterea sa într-o familie de preoţi. Ci Dumnezeu pur şi simplu l-a ales şi l-a desemnat ca preot. *Cât priveşte preoţia sa* nu se consemnează nicăieri existenţa **tatălui** sau **mamei** sau **genealogiei** sale. În cazul acesta, faptul respectiv nu a contat, *şi în ce priveşte consemnarea istorică*, nu se menţionează naşterea sau moartea sa; prin urmare preoţia sa continuă.

Nu trebuie să conchidem că Melchisedec nu a avut părinţi, că nu s-ar fi născut niciodată sau că nu ar fi murit niciodată. Nu aceasta contează, ci ideea subliniată aici este că, *în ce priveşte preoţia sa*, nu există nici o consemnare scrisă, nici o cronică a acestor statistici vitale, pe motiv că slujba sa de preot nu a depins de acestea.

El nu a fost Fiul lui Dumnezeu, cum au conchis unii eronat, dar a fost **făcut ca Fiul lui Dumnezeu** în această privinţă, în sensul că preoţia sa a continuat fără întrerupere.

Acum autorul va demonstra că preoţia lui Melchisedec este superioară preoţiei lu Aaron. Demonstraţia este alcătuită din trei argumente: cel al zeciuielilor şi binecuvântării; argumentul privitor la o schimbare care a avut loc, înlocuind preoţia aaronică; şi argumentul privitor la continuitatea, perpetuitatea preoţiei lui Melchisedec.

7:4 În versetele 4-10 avem primul argument, care începe cu o interjecţie neobişnuită, în cadrul căreia cititorii sunt rugaţi să ia în considerare măreţia lui Melchisedec. Chiar şi patriarhul Avraam i-a dat o zecime din prada de război. Întrucât Avraam a fost una din cele mai strălucitoare stele de pe firmamentul evreiesc, rezultă că Melchisedec trebuie să fi fost o stea *şi mai mare* decât el.

7:5 Cât priveşte preoţii levitici, aceştia au fost autorizaţi de lege să colecteze zeciuielile de la concetăţenii lor evrei. Atât preoţii, cât şi oamenii de rând descind din Avraam, tatăl celor credincioşi.

7:6 Dar când Melchisedec a primit zeciuială de la Avraam, aceasta a fost o tranzacţie neobişnuită şi contrară convenţiilor. Avraam, chemat să fie tatăl naţiunii din care avea să vină în cele din urmă Mesia, a acordat respect unuia care nu avea legătură cu poporul ales. Preoţia lui Melchisedec a traversat barierele rasiale.

Un alt fapt semnificativ este acela că Melchisedec **l-a binecuvântat** pe Avraam, spunând: „Binecuvântat să fie Avram al Dumnezeului Celui Preaînalt, Posesorul cerului şi al pământului" (Gen. 14:19, 20).

7:7 Când un om îl binecuvântează pe altul, se înţelege că cel superior îl binecuvântează pe cel inferior. Desigur, asta nu presupune nici o inferioritate personală sau morală, ci pur şi simplu o inferioritate de poziţie.

Citind aceste argumente bazate pe VT, să încercăm să ne imaginăm reacţiile pe care le vor fi avut cititorii evrei, care, pe bună dreptate, întotdeauna îl respectaseră pe Avraam

ca pe unul dintre cei mai mari eroi naţionali. Dar acum ei află că Avraam a recunoscut un preot „ne-evreu" ca superior al său! Gândiţi-vă numai! Faptul acesta fusese prezent dintotdeauna în Biblia lor, dar nu fusese observat de ei.

7:8 În cadrul preoţiei aaronice, **zeciuielile** erau primite de oameni care erau supuşi morţii. Apoi exista o succesiune permanentă de preoţi, fiecare din ei servindu-şi generaţia şi apoi ieşind din scenă, fiind urmat de altul. În cazul lui Melchisedec, nu se aminteşte deloc că el ar fi murit. Prin urmare, el poate reprezenta o preoţie unică, prin faptul că este perpetuă.

7:9 Primind zeciuială de la **Avraam**, Melchisedec a primit-o, practic, din partea lui **Levi**. Întrucât Levi a fost capul acestei seminţii de preoţi, putem afirma că preoţia aaronică **i-a plătit zeciuială** lui Melchisedec, recunoscând astfel superioritatea acestuia din urmă.

7:10 Prin ce fel de înlănţuire de raţionamente se poate afirma că Levi i-a plătit zeciuială lui Melchisedec? În primul rând, prin faptul că Avraam a fost cel care a plătit zeciuiala. El a fost străbunicul lui Levi. Deşi Levi încă nu se născuse, el era prezent **în coapsele lui** Avraam, adică era destinat să descindă din venerabilul patriarh. Avraam a procedat, în realitate, ca reprezentant al întregii sale posterităţi, când a dat zeciuială lui Melchisedec. Prin urmare, Levi şi preoţia care a descins din el au ocupat locul secund faţă de Melchisedec şi preoţia acestuia.

7:11 În versetele 11-20 găsim al doilea argument prin care se demonstrează că preoţia lui Melchisedec este superioară preoţiei lui Aaron, anume faptul că s-a produs o schimbare în cadrul preoţiei. Preoţia lui Cristos a trecut pe linie moartă preoţia levitică. Lucrul acesta n-ar fi fost necesar, dacă preoţia levitică şi-ar fi îndeplinit scopul, deplin şi până la capăt.

Realitatea este că **prin** sistemul **levitic** nu se putea atinge **perfecţiunea**. Păcatele nu au fost niciodată îndepărtate iar închinătorii nu au obţinut niciodată odihna conştiinţei. Astfel, preoţia înfiinţată pe vremea lui Moise nu a fost cea definitivă.

Un alt fel de preoţie este acum în vigoare, după ce a sosit Preotul cel desăvârşit. Iar preoţia Lui nu este socotită după rânduiala lui Aaron, ci după rânduiala lui Melchisedec.

7:12 Faptul că preoţia s-a schimbat ne obligă să conchidem că întreaga structură legală pe care se întemeia preoţia s-a schimbat şi ea. Este un anunţ revoluţionar! Ca un clopot, el vesteşte încheierea vechiului sistem, inaugurându-l pe cel nou. Acum nu mai suntem sub lege.

7:13 Că s-a produs o schimbare în lege rezultă şi din faptul că Domnul Isus aparţine unei seminţii căreia i se interzicea să îndeplinească funcţia de preot în legea levitică.

7:14 Domnul Isus descindea din seminţia lui Iuda. Or, conform legislaţiei mozaice, nici o persoană din acest trib nu era autorizată să îndeplinească funcţia de preot. Şi totuşi Isus este Preot. Cum se explică acest lucru? Explicaţia constă în faptul că s-a produs o modificare a legii.

7:16 Preoţii levitici deveneau eligibili prin întrunirea criteriilor cerute de lege, conform descendenţei lor fizice. Ei trebuiau să se nască din seminţia lui Levi şi din familia lui Aaron.

Dar ceea ce-i conferă Domnului calitatea de Preot ca Melchisedec este **viaţa Sa fără sfârşit**. Nu se pune aici problema unei spiţe, ci puterea personală, inerentă. El trăieşte în veac.

7:17 Lucrul acesta e confirmat de cuvintele Psalmului 110:4, unde David anticipează preoţia lui Mesia: **„Tu eşti un preot pe veci, după rânduiala lui Melchisedec."** Aici accentul cade pe cuvintele: **pe veci**. Slujba Lui nu va înceta niciodată, pentru că viaţa Lui nu va înceta niciodată.

7:18 Legea care a pus bazele preoţiei aaronice a fost contramandată **datorită neputinţei şi zădărniciei** ei. Ea a fost abrogată prin venirea lui Cristos.

În ce sens a fost legea neputincioasă şi zadarnică? Oare nu Dumnezeu este Cel care a dat-o? Putea Dumnezeu să dea un lucru neputincios şi inutil? Răspunsul este că Dumnezeu niciodată nu a intenţionat ca această lege să fie legea definitivă a preoţiei. Ea a avut mai degrabă un caracter preparator pentru preoţia *ideală* a lui Dumnezeu, ce avea să vină. A fost o imagine temporară şi parţială a realităţii perfecte şi definitive ce avea să vină.

7:19 Ea a fost neputincioasă şi inutilă în sensul că **n-a făcut nimic desăvârşit**. Oamenii nu puteau merge nicicând în prezenţa lui Dumnezeu în Sfânta Sfintelor. Această distanţare obligatorie dintre Dumnezeu şi om avea menirea să le amintească în permanenţă că chestiunea păcatului nu fusese încă rezolvată, odată pentru totdeauna.

Dar acum **a fost introdusă o nădejde mai bună, prin care ne apropiem de Dum-**

nezeu. Acea **nădejde mai bună** este Domnul Isus Însuşi; cei care Îl au pe El ca singura lor nădejde au acces desăvârşit **la Dumnezeu** în orice clipă.

7:20 Nu numai că s-a produs o modificare în rânduiala preoţiei şi în legea preoţiei, ci, aşa cum vom vedea îndată, s-a produs o schimbare şi în metoda inducţiei. Raţionamentul gravitează aici în jurul folosirii **jurământului** lui Dumnezeu în legătură cu preoţia lui Cristos. Jurământul semnifică introducerea a ceea ce este neschimbător şi veşnic. Rainsbury spune: „Nimic mai prejos decât însuşi jurământul Dumnezeului Celui Atotputernic este cel care garantează eficacitatea şi caracterul etern al preoţiei binecuvântatului nostru Domn Isus."[10]

7:21 Preoţii aaronici au fost numiţi în funcţie **fără jurământ**. Prin urmare, implicaţia care se deduce de aici este că preoţia lor a avut scopul de a fi provizorie şi nicidecum definitivă.

Dar Dumnezeu S-a adresat lui Cristos **printr-un jurământ**, când L-a desemnat ca preot. Forma jurământului o găsim în Psalmul 110:4: **„Domnul a jurat şi nu-l va părea rău: «Tu eşti preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec»"**. Henderson spune:

> Dumnezeu aşează în spatele împuternicirii lui Cristos realităţile eterne ale tronului Său şi atributele imuabile ale naturii Sale. Dacă acestea ar putea suferi modificări, atunci şi noua preoţie s-ar putea schimba. Altminteri nu poate exista nici o schimbare.[11]

7:22 Rezultă de aici că **Isus** este **certitudinea (garantul) unui legământ mai bun.** Preoţia aaronică făcea parte din Vechiul Legământ. Preoţia lui Cristos este legată de noul **legământ**. Legământul şi preoţia stau în picioare sau cad împreună.

Noul Legământ este acordul necondiţionat de har pe care Dumnezeu îl va încheia cu casa lui Israel şi cu casa lui Iuda, când Domnul Isus îşi va întemeia împărăţia pe pământ (Ier. 31:33, 34). Credincioşii de azi se bucură de unele din binecuvântările Noului Legământ, dar deplina sa împlinire nu se va realiza decât atunci când Israel va fi redresat şi răscumpărat pe plan naţional.

Isus este **certitudinea** noului **legământ** în sensul că El Însuşi este Garantul. Prin moartea, îngroparea şi învierea Lui, El a asigurat baza neprihănită de pe care Dumnezeu putea împlini termenii legământului. Preoţia Sa fără de sfârşit este de asemenea vital legată de împlinirea fără greş a termenilor legământului.

7:23 Am ajuns acum la al treilea şi ultimul legământ privitor la superioritatea preoţiei melchisedechiene.

Preoţii Israelului au fost **mulţi** la număr. Se spune că au fost optzeci şi patru de mari **preoţi** în istoria naţiunii şi, desigur, au existat nenumăraţi alţi preoţi mai mici. Funcţia de mare preot era ocupată mereu de altă persoană, datorită **morţii** celui ce fusese mare preot înainte. Slujba suferea astfel de pe urma acestor întreruperi inevitabile.

7:24 În cazul preoţiei lui Cristos, nu există nici un neajuns similar, întrucât El trăieşte **în veac. Preoţia** Lui nu se transmite niciodată altcuiva şi nu există nici o întrerupere a eficacităţii sale. Este **neschimbătoare** şi netransmisibilă.

7:25 Pentru că El **trăieşte** în veac, **poate să-i mântuiască în chip desăvârşit pe cei care se apropie prin El de Dumnezeu**. În general prin asta înţelegem lucrarea Sa de a-i mântui pe păcătoşi de pedeapsa păcatului, dar, în realitate, scriitorul se referă la lucrarea lui Cristos de a-i izbăvi pe sfinţi de puterea păcatului. Aşadar aici nu este avut în vedere atât de mult rolul său de Mântuitor, cât acela de Mare Preot. Nu există nici un pericol că vreunul din credincioşi se va pierde. Siguranţa lor eternă depinde de **mijlocirea** Lui perpetuă **în favoarea lor. El poate să-i mântuiască** tot timpul pentru că actuala Sa slujbă la dreapta lui Dumnezeu nu va mai putea fi niciodată întreruptă prin moarte.

7:26 Preoţia lui Cristos este superioară preoţiei lui Aaron şi datorită excelenţei Persoanei Domnului Isus. El este **sfânt** în poziţia Sa înaintea lui Dumnezeu. El este **nevinovat** sau fără vicleşug în relaţiile Sale cu oamenii. El este **neîntinat** în caracterul Său personal. El este **despărţit de păcătoşi** în viaţa pe care o trăieşte la dreapta lui Dumnezeu. El a fost **înălţat mai presus de ceruri** în actuala şi eterna Sa splendoare. **Şi tocmai un astfel de Mare Preot ne trebuia.**

7:27 Spre deosebire de preoţii levitici, Marele nostru Preot **n-are nevoie să aducă jertfe în fiecare zi... căci lucrul acesta l-a făcut pentru noi odată pentru totdeauna.** El n-are nevoie să aducă jertfe **pentru păcatele Sale**, pentru că El este absolut total lipsit de păcat. El se deosebeşte printr-un al treilea mod uimitor de foştii preoţi prin faptul că **S-a adus jertfă pe Sine Însuşi** pentru păca-

tele oamenilor. Preotul S-a dat pe El Însuşi ca jertfă. Nespus de minunat şi de adânc este harul lui Isus!

7:28 Legea pune **preoţi** care sunt nedesăvârşiţi pe plan personal, ei fiind supuşi slăbiciunii şi greşelilor; ei sunt sfinţi doar din punct de vedere ritualistic.

Jurământul lui Dumnezeu, dat după ce a venit legea, **Îl numeşte pe Fiul** ca Preot **care a fost desăvârşit pentru veşnicie**. La acest jurământ s-a referit versetul 21 din acest capitol, citând din Psalmul 110:4.

Există extraordinare implicaţii în materialul pe care tocmai l-am parcurs. Preoţia umană a fost înlocuită cu o preoţie divină şi eternă. Prin urmare, de câtă nepricepere dau dovadă oamenii când stabilesc sisteme preoţeşti după tiparul Vechiului Testament, uzurpând funcţiile strălucitului nostru Mare Preot!

B. Slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron (cap. 8)

8:1 În versetele următoare, se arată că slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron, pentru că El oficiază într-un sanctuar superior (v. 1-5) şi în legătură cu un legământ superior (v. 7-13).

Acum scriitorul a ajuns la **punctul principal** al argumentaţiei sale. El nu rezumă aici cele spuse anterior, ci enunţă teza de bază spre care converg toate elementele din această epistolă.

Avem un astfel de Mare Preot. Cuvântul **avem** transmite o notă de triumf, acesta fiind răspunsul dat iudeilor care îi tachinau pe creştinii de la început cu cuvintele: „Noi avem tabernacolul; noi avem preoţia; noi avem minunatele veşminte preoţeşti." La care credinciosul răspunde plin de încredere: „Da, dar voi nu aveţi decât umbrele acestor realităţi, pe când noi avem împlinirea lor. Voi aveţi ceremoniile, dar noi Îl avem pe Cristos. Voi aveţi imaginile, dar noi avem Persoana. Şi Marele nostru Preot **este aşezat la dreapta tronului Maiestăţii în ceruri**. Nici un alt mare preot nu s-a aşezat vreodată, considerându-şi lucrarea încheiată, după cum nici unul nu a ocupat nicând un loc de asemenea onoare şi putere."

8:2 El slujeşte poporul **în Locul preasfânt** din cer. Acesta este **adevăratul cort (tabernacol)** ridicat de Domnul, nu de om, cum s-a întâmplat cu cortul pământesc.

8:3 Întrucât una din funcţiile principale îndeplinite de **marele preot** a fost de a aduce atât daruri, cât şi jertfe, rezultă că şi Marele nostru Preot trebuie să procedeze la fel.

Prin **daruri** se înţelege o gamă cuprinzătoare de ofrande aduse lui Dumnezeu. Iar **jertfele** erau darurile în care era ucis un animal. Ce oferă Cristos? Acestei întrebări nu i se dă răspuns direct decât în capitolul 9.

8:4 Versetul acesta trece peste întrebarea referitoare la ce oferă Cristos, amintindu-ne că pe pământ El n-ar fi eligibil să ofere daruri în cort sau în templu. Domnul nostru descindea din seminţia lui Iuda, iar nu din aceea a lui Levi şi din familia lui Aaron. Din această pricină El nu era calificat să slujească în templul pământesc. Când citim în evanghelii că Isus S-a dus la templu (vezi Luca 19:45), trebuie să înţelegem că S-a dus doar în zona din jurul templului, iar nu în Locul Sfânt sau în Sfânta Sfintelor.

Desigur cu asta se ridică întrebarea dacă Cristos a îndeplinit vreo funcţie de mare preot când S-a aflat pe pământ, sar dacă Şi-a început lucrarea preoţească doar după ce S-a suit la Cer? Ideea centrală a versetului 4 este că *El nu a fost calificat pe pământ să acţioneze ca preot levitic şi nu putea sluji în templul de la Ierusalim*. Dar asta nu înseamnă că El nu putea îndeplini funcţiile *unui preot după rânduiala lui Melchisedec*. La urma urmelor, rugăciunea Lui de la Ioan 17 este o rugăciune de mare preot şi, desigur, aducerea Sa pe Sine Însuşi ca unică jertfă desăvârşită la Calvar a fost negreşit un act preoţesc (vezi 2:17).

8:5 Tabernacolul (cortul) de pe pământ a fost copia sanctuarului **ceresc**. Conformaţia sa a descris maniera în care poporul legământului lui Dumnezeu se putea apropia de El ca să I se închine. Mai întâi, era uşa curţii exterioare, apoi altarul jertfei arderii de tot, apoi ligheanul. După aceea preoţii intrau în Locul Sfânt iar marele preot intra în Sfânta Sfintelor, unde Se manifesta Însuşi Dumnezeu.

Cortul (tabernacolul) nu a avut niciodată menirea de a fi sanctuarul definitiv, ci doar o copie şi o umbră. Când Dumnezeu l-a chemat pe Moise să se suie pe Muntele Sinai şi i-a spus să construiască cortul, El i-a dat un proiect bine alcătuit, un plan tehnic după care să se ghideze. Acest **model** a fost tipul unei realităţi superioare, **cereşti**.

De ce subliniază scriitorul acest lucru cu atâta pregnanţă? Pentru a imprima în minţile unora care ar fi ispitiţi să revină la iudaism că, procedând astfel, ar schimba substanţa pe nişte umbre, când, în realitate, se cuvine ca

ei să treacă de la umbre la realitatea propriu-zisă.

Versetul 5 ne învaţă fără echivoc că instituţiile din Vechiul Testament au fost tipuri ale realităţilor cereşti; prin urmare, justifică învăţătura tipologiei, atunci când aceasta este predată în consonanţă cu Scriptura şi fără să dăm frâu liber fanteziei.

8:6 Versetul acesta este tranziţia de la tema sanctuarului superior la discuţia despre **legământul mai bun.**

Mai întâi, avem o comparaţie. Slujba lui Cristos este tot atât de superioară slujbei preoţilor aaronici, pe cât **legământul** mediat de El este superior celui vechi.

În al doilea rând, ni se oferă un motiv: **legământul** este **mai bun** pentru că este legiferat **pe făgăduinţe mai bune.**

Slujba lui Cristos este infinit mai bună. El nu a adus un animal ca jertfă, ci S-a adus pe Sine jertfă. El a înfăţişat valoarea propriului Său sânge, nu sângele taurilor şi al caprelor. El a îndepărtat păcatele, spre deosebire de preoţii din vechiul legământ, care doar le acopereau. El le-a dat credincioşilor o conştiinţă desăvârşită, nu doar o amintire făcută odată la un an asupra păcatelor. El ne-a deschis calea ca să pătrundem în prezenţa lui Dumnezeu, nu să stăm afară, la distanţă.

El este Mediatorul unui legământ mai bun. Ca **Mediator** El stă între Dumnezeu şi om, aruncând o punte peste prăpastia ce-i despărţea. Griffith Thomas face o comparaţie succintă a legămintelor:

> Legământul este „mai bun" pentru că este absolut, iar nu condiţionat; spiritual, iar nu carnal; universal, iar nu local; etern, iar nu vremelnic; individual, iar nu naţional; şi intern, iar nu extern.[12]

Este un legământ mai bun pentru că se întemeiază pe **făgăduinţe mai bune.** Legământul legii promitea binecuvântarea în schimbul ascultării, dar ameninţa cu moartea pe cei ce erau neascultători. El reclama neprihănirea, dar nu conferea şi putinţa de a îndeplini această neprihănire.

Noul Legământ este un legământ necondiţionat al harului. El atribuie neprihănirea acolo unde aceasta lipseşte cu desăvârşire. Noul Legământ îi învaţă pe oameni cum să trăiască neprihănit, dându-le şi puterea să facă acest lucru şi răsplătindu-i atunci când procedează astfel.

8:7 Primul legământ nu era perfect, adică nu reuşea să realizeze o relaţie ideală între om şi Dumnezeu. El n-a avut nicicând menirea de a fi legământul definitiv, ci a îndeplinit doar rolul de pregătitor al venirii lui Cristos. Faptul că se menţionează ulterior al doilea legământ arată că primul nu a fost ideal.

8:8 În realitate neajunsul nu rezidă în primul legământ: „legea este sfântă şi porunca sfântă şi dreaptă şi bună" (Rom. 7:12). Mai degrabă, problema era la oamenii cărora le-a fost dat legământul dintâi, întrucât materialul brut cu care trebuia să opereze legea nu era de calitate. **Căci, ca o mustrare, El le-a spus....** El nu a mustrat legământul, ci oamenii legământului Său. Primul legământ se baza pe promisiunea omului că va asculta (Ex. 19:8; 24:7) şi, prin urmare, nu era destinat să dăinuie multă vreme. Noul Legământ este o recitare, de la început până la sfârşit, a ceea ce Dumnezeu Se învoieşte să facă; în asta constă tăria sa.

Scriitorul citează acum din Ieremia 31:31-34, pentru a demonstra că în Scripturile ebraice Dumnezeu promisese un Legământ Nou. Întreaga argumentaţie gravitează în jurul cuvântului **nou**. Dacă vechiul ar fi fost suficient şi satisfăcător, ce nevoie ar mai fi fost să se introducă unul nou?

Şi totuşi Dumnezeu a promis în mod special că va încheia un nou legământ cu casa lui Israel şi cu casa lui Iuda. Cum s-a arătat mai sus, noul legământ are de a face, în principal, cu naţiunea Israel, nu cu biserica. El îşi va găsi împlinirea deplină când va reveni Cristos să domnească peste Israel ca naţiune pocăită şi răscumpărată. Între timp, credincioşii se înfruptă din unele binecuvântări ale acestui legământ. Astfel când Mântuitorul a dat ucenicilor cupa cu vin, spunând: „Acesta este noul legământ în sângele Meu. Faceţi acest lucru, ori de câte ori beţi din ea, în amintirea Mea" (1 Cor. 11:25). Henderson citează următoarele:

> Şi astfel facem distincţie între interpretarea primară referitoare la Israel şi aplicaţia secundară, spirituală, la biserica de astăzi. În prezent ne bucurăm, în puterea Duhului Sfânt, de binecuvântările noului legământ; şi totuşi, vor mai exista în viitor alte manifestări faţă de Israel, după făgăduinţa lui Dumnezeu.[13]

8:9 Dumnezeu a făgăduit concret că Noul Legământ nu va fi ca legământul pe care l-a încheiat cu ei când i-a scos, de mână, din Egipt. În ce fel se va deosebi? El nu ne spune, dar poate că răspunsul poate fi dedus

din restul versetului, **Pentru că n-au stăruit în legământul Meu, nici Mie nu Mi-a păsat de ei, zice DOMNUL.** Legământul legii a dat greş pentru că a fost condiţionat, reclamând ascultare de la un popor care nu era în stare de ascultare. Făcând Noul Legământ un legământ *necondiţionat* al harului, Dumnezeu evită orice posibilitate de eşec, întrucât împlinirea depinde numai şi numai de El Însuşi. Or, El nu poate da greş!

Citatul din Ieremia conţine o schimbare radicală. Cuvintele din textul ebraic al citatului din Ieremia 31:32 sună astfel: „deşi le-am fost soţ". Unele traduceri de la început ale acestui text din Ieremia sunau astfel: „prin urmare i-am desconsiderat (sau: M-am depărtat de ei)." Duhul Sfânt, Care a inspirat cuvintele rostite de Ieremia şi a supravegheat conservarea Bibliei, l-a călăuzit pe scriitorul cărţii Evrei să selecteze această versiune alternativă.

8:10 Observaţi repetarea cuvintelor: **Eu voi**. Vechiul Legământ îi spune omului ce trebuie să facă; Noul Legământ ne spune ce va face Dumnezeu. După ce au trecut zilele neascultării lui Israel, El va pune legile Lui în mintea lor pentru ca să le cunoască, şi în inima lor, pentru ca să le iubească. Ei vor dori să asculte, nu de teama pedepsei, ci din iubire pentru El. Legile nu vor mai fi scrise în piatră, ci pe tăbliile de carne ale inimii.

Eu voi fi Dumnezeul lor iar ei vor fi poporul Meu. Asta denotă apropiere. VT îi spunea omului să stea departe; harul îi spune să se apropie. De asemenea îi vorbeşte despre o legătură neîntreruptă şi o siguranţă necondiţionată. Nimic nu va întrerupe această legătură cumpărată cu preţul sângelui.

8:11 Noul Legământ include şi cunoştinţa universală a Domnului. În timpul Glorioasei Domnii a lui Cristos, nu va mai fi nevoie ca un om să-şi înveţe aproapele sau fratele să-L cunoască pe DOMNUL. Căci toţi vor avea conştientizarea lăuntrică a lui, de la cel mai mic până la cel mai mare: „Pământul va fi plin de cunoştinţa DOMNULUI cum sunt apele care acoperă marea" (Isa. 11:9).

8:12 Dar bucuria cea mai mare va consta în faptul că Noul Legământ promite îndurare pentru cei nelegiuiţi şi uitare pe veci a păcatelor lor. Legea era inflexibilă şi nemiloasă în această privinţă: „Orice abatere şi orice neascultare primea o dreaptă răsplată" (Ev. 2:2).

Mai mult, legea nu putea să se ocupe efectiv de păcate. Ea asigura ispăşire de păcate, dar nu şi îndepărtarea acestora. (Termenul ebraic pentru ispăşire provine de la verbul *a acoperi*.) Jertfele prescrise de lege îl făceau pe om curat din punct de vedere ceremonial, adică îl calificau să se angajeze în viaţa religioasă a naţiunii. Dar această curăţire ritualistică era externă şi nu se atingea de viaţa lăuntrică a omului. Nu asigura curăţirea morală, după cum nu-i dădea un cuget curat.

8:13 Faptul că Dumnezeu introduce un **Nou Legământ** înseamnă că **primul** este **învechit**. Întrucât aşa stau lucrurile, nici nu mai trebuie să se pună problema revenirii la lege. Şi totuşi, exact asta erau ispitiţi unii dintre cei ce-şi spuneau credincioşi să facă. Autorul le atrage atenţia că legământul legii este demodat; că a fost introdus un legământ mai bun. Prin urmare, trebuie să se pună de acord cu Dumnezeu.

C. Ofranda adusă de Cristos este superioară jertfelor din Vechiul Testament (9:1-10:18)

9:1 La 8:3 scriitorul a amintit în treacăt faptul că fiecare mare preot trebuie să aibă ce oferi. Acum el este gata să discute ofranda adusă de minunatul nostru Mare Preot, contrastând-o cu ofrandele din VT. Pentru a introduce tema de care se va ocupa, el face o trecere rapidă în revistă a conformaţiei cortului şi a regulilor ce guvernau închinarea.

9:2 Tabernacolul a fost o construcţie asemănătoare unui cort, în care Dumnezeu a locuit în mijlocul israeliţilor începând din perioada încartiruirii lor la Muntele Sinai şi până la zidirea templului. Zona din jurul tabernacolului se numea curtea exterioară, ce era împrejmuită cu un gard alcătuit dintr-o serie de stâlpi de bronz între care era întinsă o pânză de in. Când israelitul intra în curtea cortului prin poarta de răsărit, el se apropia de altarul arderii de tot, unde erau tăiate şi arse animalele de jertfă. Apoi ajungea la ligheanul aşezat pe un stativ mare de bronz, în a cărui apă preoţii îşi spălau mâinile şi picioarele.

Tabernacolul propriu-zis avea 45 de picioare lungime, 15 picioare lăţime şi 15 picioare înălţime (13 m, 4,5 m şi 4,5 m). Era împărţit în două compartimente. Primul, Locul Sfânt, avea 30 de picioare (circa 9 m) lungime iar al doilea, Locul Preasfânt, avea 15 picioare lungime (4,5m).

Cortul era alcătuit dintr-un cadru de lemn acoperit cu perdele din păr de capră şi pentru protecţie împotriva ploii avea deasupra piei

de animale. Aceste acoperământuri formau partea de deasupra, spatele şi laturile cortului. Partea din faţă a tabernacolului era un văl brodat.

Locul Sfânt conţinea trei obiecte de mobilier:

1. **Masa cu pâinile punerii înainte**, pe care se aflau douăsprezece turte de pâine, reprezentând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel. Aceste turte se numeau „pâinea Prezenţei" pentru că erau aşezate înaintea feţei sau prezenţei lui Dumnezeu.

2. **Sfeşnicul** de aur cu şapte braţe îndreptate în sus şi purtând lămpi care ardeau cu untdelemn.

3. Altarul aurit al tămâierii, pe care se ardea tămâie sfântă dimineaţa şi seara.

9:3 După perdeaua a doua se afla Locul Preasfânt sau Sfânta Sfintelor. Aici Dumnezeu Se manifesta printr-un nor luminos şi strălucitor. Era singurul loc de pe pământ unde i se permitea omului să se apropie de El cu sângele ispăşirii.

9:4 Acest al doilea compartiment al tabernacolului iniţial conţinea **chivotul legământului**, un scrin mare de lemn **acoperit peste tot cu aur**. Înăuntrul lui erau: **vasul de aur** conţinând **mana**, **toiagul lui Aaron care înfrunzise**, şi cele două **table ale** legii. (Mai târziu când a fost înălţat templul, n-a mai fost nimic în chivot, decât tablele legii — vezi 1 Regi 8:9).

Versetul 4 spune că în Locul Preasfânt se mai afla **cădelniţa de aur**. Cuvântul grec tradus prin **cădelniţă**[14] poate însemna fie altarul de tămâiere (menţionat la Ex. 30:6 ca fiind în Locul Sfânt), fie **cădelniţa** în care marele preot purta tămâia. Explicaţia cea mai satisfăcătoare este aceasta din urmă. În opinia scriitorului, **cădelniţa** îşi avea locul în Locul Preasfânt, întrucât marele preot o purta de la altarul tămâierii în Locul Preasfânt în Ziua Ispăşirii.

9:5 Capacul de aur al chivotului legământului era cunoscut sub denumirea de **scaunul îndurării**. Deasupra lui erau două figurine cunoscute sub denumirea de **heruvimi**, care se priveau faţă în faţă, cu aripile întinse şi cu capetele aplecate peste capacul chivotului.

Scritorul se mărgineşte la această succintă descriere, întrucât nu a avut intenţia de a vorbi **cu de-amănuntul despre** aceste lucruri, ci doar a dorit să schiţeze conţinutul tabernacolului şi modul de apropiere de Dumnezeu pe care îl întruchipa.

9:6 Întrucât scriitorul s-a decis să contrasteze ofranda lui Cristos cu ofrandele aduse în cadrul iudaismului, el va trebui, mai întâi de toate, să le prezinte pe cele prescrise de lege. La această categorie ar putea alege multe, dar el se opreşte asupra celor mai importante din cadrul întregului sistem al legii, anume: jertfa care se aducea în marea Zi a Ispăşirii (Lev. 16). Dacă va putea dovedi că lucrarea lui Cristos este superioară aceleia săvârşite de marele preot în această zi aparte din calendarul religios al Israelului, îşi va fi susţinut cu succes punctul de vedere.

Preoţii aveau acces la cortul exterior, adică Locul Sfânt, unde intrau în permanenţă, aducându-şi la îndeplinire obligaţiile ritualistice. Oamenii de rând nu aveau voie să pătrundă în această încăpere, fiind obligaţi să rămână afară.

9:7 Numai un singur om din lume putea intra în Sfânta Sfintelor: **marele preot** al Israelului. Şi chiar şi acest unic om, dintr-o rasă unică, dintr-un trib unic şi dintr-o familie unică putea intra doar într-o singură zi din an: Ziua Ispăşirii. Dar când intra, avea obligaţia de a duce un lighean cu **sânge, pe care îl aducea pentru sine însuşi şi pentru păcatele comise din neştiinţă de oameni.**

9:8 Această acţiune semnifica profunde adevăruri spirituale. **Duhul Sfânt** îi învăţa pe oameni că păcatul a creat o distanţă între om şi Dumnezeu şi că, prin urmare, omul trebuie să se apropie de Dumnezeu printr-un mediator. Iar mediatorul se putea apropia de Dumnezeu numai prin intermediul sângelui victimei sacrificate. Era o lecţie practică menită să-i înveţe pe oameni că **drumul** care ducea în prezenţa lui Dumnezeu nu le fusese încă deschis închinătorilor.

Accesul imperfect a continuat **atâta timp cât a rămas în picioare cortul dintâi.** În acest punct e preferabilă traducerea lui Darby: „Atâta timp cât primul tabernacol îşi avea locul său". Tabernacolul a fost înlocuit cu templul ridicat în timpul domniei lui Solomon, dar a continuat să-şi aibă locul până la moartea, îngroparea şi învierea lui Cristos. Principiile pe care le vestea referitor la apropierea de Dumnezeu au fost încă valabile până când s-a rupt perdeaua din templu în două, de sus până jos.

9:9 Sistemul cortului dintâi **a fost simbolic pentru vremea de acum.** Ca imagine a unei realităţi superioare ce avea să vină, el reprezenta în mod nedesăvârşit lucrarea desăvârşită a lui Cristos.

Darurile şi jertfele nu puteau să-i facă niciodată pe închinători **desăvârşiţi în ce**

priveşte conştiinţa. Dacă s-ar fi dobândit o totală izbăvire de păcat, atunci **conştiinţa** celui care aducea jertfa ar fi fost eliberată de vinovăţia păcatului. Dar lucrul acesta nu s-a întâmplat niciodată.

9:10 De fapt, jertfele levitice se ocupau doar de întinările ritualistice. Ele se refereau la chestiuni exterioare, cum ar fi alimentele şi băuturile curate şi necurate şi spălările ceremoniale care îi eliberau pe oameni de impuritatea rituală, neocupându-se de necurăţia morală.

Jertfele priveau un popor care se afla într-o relaţie de legământ cu Dumnezeu. Ele aveau menirea de a menţine poporul într-o poziţie de puritate rituală, pentru ca să se poată închina. Ele nu aveau însă nimic de a face cu mântuirea sau cu curăţirea de păcat. Oamenii erau salvaţi prin credinţa în Domnul, pe baza lucrării lui Cristos aflată încă în viitor.

În fine, jertfele aveau un caracter vremelnic, fiind impuse **până la vremea reformării**. Ele anticipau venirea lui Cristos şi jertfa Sa desăvârşită. Prin **vremea reformării** se are în vedere aici epoca creştină.

9:11 Cristos S-a arătat **ca mare Preot al bunurilor viitoare**,[15] adică al extraordinarelor binecuvântări pe care le revarsă El peste cei ce Îl primesc.

Sanctuarul Său este un cort **mai mare şi mai desăvârşit,** care nu e făcut de mâini omeneşti în sensul că nu e construit din materiale de construcţie. Ci este sanctuarul din cer, locuinţa lui Dumnezeu.

Locul Lui de slujire nu e
Un templu făcut de mâini omeneşti;
Ci El slujeşte chiar în cer,
Preoţia Lui fiind cerească;
În El umbrele legii
Toate s-au împlinit, acum retrăgându-se.
— *Thomas Kelly*

9:12 Domnul nostru **a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul Preasfânt**. Când S-a înălţat la Cer, El a intrat în prezenţa lui Dumnezeu, după ce a încheiat lucrarea de **răscumpărare** de la Calvar. Cuvintele: **odată pentru totdeauna** trebuie să producă o bucurie necurmată în inimile noastre. Da, lucrarea e săvârşită. Domnul să fie lăudat!

El a oferit **propriul Său sânge**, nu sângele taurilor şi al ţapilor. Sângele animalelor nu avea puterea de a îndepărta păcatele. El avea eficacitate doar în cazul ofenselor de ordin tehnic, respectiv al încălcării regulilor ritualistice. Dar sângele lui Cristos are o valoare nemărginită, căci puterea sa este suficientă pentru a curăţi toate păcatele tuturor oamenilor care au trăit vreodată, care trăiesc în prezent şi care vor trăi vreodată. Desigur, puterea sa e aplicabilă doar în cazul celor care vin la El prin credinţă. Dar potenţialul său de curăţire este nelimitat.

Prin jertfa Sa El **a obţinut răscumpărarea eternă**. Preoţii de odinioară obţineau doar o ispăşire anuală. Prin urmare, între cele două jertfe este o diferenţă uriaşă.

9:13 Pentru a ilustra diferenţa dintre jertfa lui Cristos şi ceremoniile legii, scriitorul îşi îndreaptă acum atenţia spre ritualul vacii stropite. Potrivit legii, dacă un israelit se atingea de un cadavru, devenea necurat din punct de vedere ceremonial timp de şapte zile. Remediul consta în amestecarea cenuşii unei vaci cu apă curată de izvor, persoana întinată fiind stropită în ziua a treia şi a şaptea, după care devenea curată. Mantle precizează:

Cenuşa era considerată o concentrare a proprietăţilor esenţiale ale ofrandei de păcat, la acest element putându-se apela oricând, în condiţii de minim deranj şi fără pierdere de timp. O vacă roşie avea efect pentru veacuri de-a rândul. Se consemnează că a fost nevoie doar de şase în toată istoria evreilor, pentru că o cantitate cât de mică de cenuşă avea un extraordinar de mare efect de curăţire când era amestecată cu apa curată de izvor (Numeri 19:17).[16]

9:14 Dacă cenuşa unei vaci avea o putere atât de mare de a curăţi una din cele mai grave forme de întinăciune exterioară, **cu cât mai** puternic este **sângele lui Cristos** pentru a **curăţi** de păcatele lăuntrice cele mai murdare!

Ofranda Sa S-a făcut **prin Duhul Cel veşnic**. Există oarecari deosebiri de vederi cu privire la sensul acestei sintagme. După unii, sensul ei ar fi: „printr-un duh veşnic", adică duhul binevoitor cu care a depus El jertfa Sa, în contrast cu caracterul involuntar al jertfelor animale. În schimb, alţii cred că sensul ei corect este: „prin duhul Său veşnic." Noi însă credem că aici este vorba despre *Duhul Sfânt*; Domnul a depus jertfa Sa în puterea **Duhului** Sfânt.

Jertfa a fost adusă **lui Dumnezeu**. El a fost Mielul lui Dumnezeu, fără pată şi fără păcat, a cărui perfecţiune morală L-a calificat să fie purtătorul păcatelor noastre. Jertfele animale trebuiau să fie de o perfecţiune

fizică. El a fost de o perfecţiune morală.

Sângele Lui curăţeşte **conştiinţa de faptele moarte,** ca să slujească Dumnezeul Cel viu.

9:15 Versetele anterioare au subliniat superioritatea sângelui Noului Legământ faţă de sângele Vechiului Legământ. Asta ne conduce la concluzia din versetul 15: anume că Cristos **este Mediatorul Noului Legământ**, după cum explică Wuest:

Cuvântul „mediator" este traducerea termenului *mesites*, care se referă la o persoană ce intervine între alte două persoane, pentru a reface pacea sau prietenia dintre acestea, pentru a încheia un contract sau a ratifica un legământ. Aici Mesia joacă rolul de intermediar sau mediator între un Dumnezeu sfânt şi omul păcătos. Prin moartea Sa pe cruce, El îndepărtează obstacolul (păcatul) care a provocat înstrăinarea dintre om şi Dumnezeu. Când păcătosul acceptă meritele jertfei lui Mesia, vina şi pedeapsa păcatului său dispar, puterea păcatului în viaţa lui este frântă iar el devine receptorul naturii divine. Înstrăinarea dintre el şi Dumnezeu, atât pe plan juridic, cât şi personal, dispare.[17]

Acum cei care sunt chemaţi pot primi **moştenirea veşnică** făgăduită. Prin lucrarea lui Cristos sfinţii din Vechiul Testament precum şi cei din Noul Testament se bucură de mântuire **veşnică** şi de răscumpărare **veşnică**.

Ceea ce-i califică pe credincioşii din era pre-creştină să aibă parte de moştenire este faptul că **moartea** — adică moartea lui Cristos — a avut loc. Moartea Lui îi răscumpără de **abaterile făptuite sub** lege.

Într-o anumită privinţă am putea spune că Dumnezeu i-a salvat pe cei din VT „pe credit". Ei au fost îndreptăţiţi prin credinţă, aşa cum erau. Dar Cristos încă nu murise. Atunci cum a putut Dumnezeu să-i mântuiască? Răspunsul e că i-a mântuit pe baza a ceea ce ştia că va înfăptui Cristos. Ei nu ştiau aproape nimic despre ceea ce avea să înfăptuiască Cristos la Calvar. Dar Dumnezeu ştia şi a trecut valoarea acelei lucrări în contul lor, atunci când au crezut relevaţia care le-a dăruit-o El despre Sine.

Într-o privinţă, o mare datorie, rezultată în urma abaterilor, s-a acumulat sub Vechiul Legământ. Prin moartea Sa, Cristos i-a răscumpărat pe credincioşii din prima dispensaţie de aceste **abateri**.

Maniera în care Dumnezeu i-a salvat prin lucrarea încă viitoare a lui Cristos este cunoscută (în engleză, n.tr.) sub denumirea de „pretermission" (adică ispăşire sau iertare anticipată) a păcatelor. O discuţie pe tema aceasta o găsim la Romani 3:25, 26.

9:16 Aducând vorba despre moştenire în versetul 15, autorul îşi aminteşte că înainte ca ultima voinţă sau **testamentul** cuiva să poată fi omologat, trebuie să se dovedească moartea **testatorului**. De obicei un certificat de deces este o probă suficientă în acest sens.

9:17 Se poate ca testatorul să-şi fi alcătuit testamentul cu mulţi ani înainte şi să-l fi păstrat în siguranţă, dar el nu intră în vigoare decât după moartea sa. Atâta timp cât este în viaţă, averea lui nu poate fi distribuită la cei pe care i-a numit în testament.

9:18 Acum discuţia se deplasează de la tema testamentului cuiva la aceea a Vechiului **Legământ** dat de Dumnezeu prin intermediul lui Moise. (Termenii din engleză: „covenant" (legământ) şi „testament" sunt traducerea unuia şi aceluiaşi termen din greacă, *diathēkē*.) Şi aici a fost necesar să aibă loc un deces, care a fost ratificat prin vărsarea de **sânge**.

În vremurile de demult fiecare legământ era validat prin moartea jertfitoare a unui animal. Sângele constituia garanţia că se vor împlini termenii legământului.

9:19 După ce **Moise** a recitit legile în auzul Israelului, **a luat sânge de viţei şi de ţapi, cu apă, lână stacojie şi isop**, stropind **atât cartea însăşi, cât şi tot poporul**. În felul acesta Moise a efectuat ceremonia pentru pecetluirea solemnă a legământului.

La Exod 24:1-11 citim că Moise **a stropit** altarul şi **poporul**; nu se aminteşte însă că s-ar fi stropit şi **cartea**, după cum nu se pomeneşte nimic despre **apă, lâna stacojie** sau **isopul**. Este mai bine să considerăm aceste texte ca relatări separate, dar complimentare.

Cele două părţi între care s-a încheiat contractul au fost: Dumnezeu, reprezentat prin altar, şi **poporul**, legământul propriu-zis fiind **cartea**. **Sângele** stropit obliga ambele părţi să respecte clauzele legământului. Poporul a promis că va asculta iar DOMNUL a promis că îi va binecuvânta pe israeliţii dacă vor face ce au promis.

9:20 În timp ce stropea, Moise a spus: **Acesta este sângele legământului pe care vi l-a poruncit Dumnezeu."** Această acţiune punea în joc viaţa poporului, dacă nu păzea legea.

9:21 În mod similar, Moise **a stropit cu**

sânge cortul şi toate vasele folosite în cadrul închinării. Ritualul acesta nu se găseşte în VT. Sângele nu figurează în pasajul de la Exod 40 referitor la consacrarea cortului. Totuşi simbolismul este clar. Tot ce intră în contact cu omul păcătos este întinat şi, prin urmare, trebuie curăţit.

9:22 Aproape tot ce se afla sub **lege** era **curăţit cu sânge**. Existau însă şi excepţii. De pildă, când un om era numărat în cadrul recensământului, fiind inclus în rândul copiilor lui Israel, el putea aduce o jumătate de siclu de argint ca „bani pentru ispăşire", în locul unei jertfe de sânge (Ex. 30:11-16). Moneda era un semn ce simboliza ispăşirea pentru sufletul omului, ca el să poată fi socotit ca făcând parte din poporul lui Dumnezeu. O altă excepţie o găsim la Levitic 5:11, unde anumite forme de necurăţie ritualistică se puteau rezolva prin aducerea unei ofrande de făină fină.

Aceste excepţii tratau *ispăşirea* sau *acoperirea* păcatului, deşi, în general vorbind, pentru ispăşire era nevoie de o jertfă de sânge. Dar în ce priveşte **curăţirea** de păcat, aici nu mai există excepţii, ci trebuie neapărat să aibă loc o vărsare de **sânge.**

9:23 Restul capitolului 9 compară şi contrastează cele două legăminte. Mai întâi, cortul pământesc trebuia să fie curăţit cu sângele taurilor şi al ţapilor. După cum s-a arătat aceasta era o purificare ceremonială. Era o sfinţire simbolică a unui sanctuar simbolic.

Sanctuarul **ceresc** era realitatea reprezentată printr-o copie: cortul de pe pământ, care trebuia curăţit **cu jertfe mai bune decât acestea**, adică cu **jertfele** lui Cristos. Folosirea pluralului pentru a descrie ofranda unică adusă de Cristos este o figură de stil, cunoscută sub denumirea de „pluralul majestăţii".

S-ar putea să ne surprindă faptul că şi locurile cereşti trebuiesc curăţite. În sensul acesta textul de la Iov 15:15 ne-ar putea oferi un indiciu. Acolo citim că „cerurile nu sunt curate înaintea Lui". Asta se datorează negreşit faptului că Satan a comis primul act de păcătuire în cer (Isa. 14:12-14) şi faptului că el încă are acces în prezenţa lui Dumnezeu, ca pârâş al fraţilor (Apo. 12:10).

9:24 Cristos n-a intrat în sanctuarul făcut de mâini omeneşti, care era o întruchipare a celui **adevărat, ci a intrat chiar în cer**, unde se înfăţişează **acum pentru noi, înaintea lui Dumnezeu.**

Este greu să înţelegem cum poate cineva dori să se lase de realitate şi să revină la copia acesteia. E de neînţeles cum cineva poate să-L părăsească pe Marele Preot care slujeşte în sanctuarul ceresc, pentru a reveni la preoţii Israelului, cei ce slujeau în cortul simbolic.

9:25 Domnul Isus nu a adus jertfe repetate, **cum** proceda **marele preot** aaronic. Acesa din urmă intra în **Locul Preasfânt** o dată pe an — adică, în Ziua Ispăşirii, şi nu aducea propriul său sânge ca jertfă, ci **sângele** animalelor de jertfă.

9:26 Dacă Cristos ar fi adus jertfe repetate, asta ar fi presupus şi suferinţe repetate, întrucât jertfa a constat din însăşi viaţa Sa. Este de neconceput ca El să fi suferit agoniile Calvarului din timp în timp, **de la întemeierea lumii!** În plus, asta ar fi fost şi inutil!

Sub Noul Legământ există:

1. O finalitate pozitivă — **El S-a arătat odată** pentru totdeauna. Lucrarea nu mai trebuie repetată.
2. Un timp potrivit — El S-a arătat **la sfârşitul veacurilor**, adică după ce Vechiul Legământ a demonstrat concludent eşecul şi neputinţa omului.
3. O lucrare desăvârşită — El S-a arătat **ca să înlăture păcatul**. Accentul cade pe cuvântul **a înlătura**. Cu alte cuvinte, nu se mai punea problema unei ispăşiri anuale, ci acum a intervenit iertarea veşnică.
4. O jertfă personală — El a îndepărtat păcatul **prin jertfa Sa**, adică jertfindu-Se pe Sine, căci în propriul Său trup a purtat El pedeapsa pe care o meritau păcatele noastre.

Purtând ruşinea şi sfidând ocara,
În locul Meu osândit El a stat,
Pecetluindu-mi iertarea cu sângele Lui.
Aleluia! Ce Mântuitor măreţ!
— *Philip P. Bliss*

9:27 Versetele 27 şi 28 par să prezinte un alt contrast între Vechiul şi Noul Legământ. Legea îi condamna pe păcătoşi **să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata**. Legea a fost dată unor oameni care erau deja păcătoşi şi care nu puteau s-o păzească în mod desăvârşit. Prin urmare, ea a devenit un mijloc de osândire a tuturor celor care se aflau sub ea.

9:28 Noul Legământ introduce jertfa infinită a lui **Cristos**; El **S-a adus jertfă o singură dată ca să poarte păcatele multora**. Noul Legământ ne prezintă binecuvân-

tata nădejde a iminentei Sale Reveniri; **celor care Îl aşteaptă cu nerăbdare El se va arăta a doua oară.** Dar când va veni El din nou, nu va veni pentru a Se ocupa de problema **păcatului**, întrucât lucrarea aceea a săvârşit-o deja pe cruce. El va veni pentru a-i duce pe ai Săi acasă, în cer. Aceasta va fi culminarea **mântuirii** lor; ei vor primi trupurile lor proslăvite şi vor fi pe veci feriţi de orice atingere a păcatului.

Sintagma: **cei care Îl aşteaptă cu nerăbdare** este o descriere a adevăraţilor credincioşi. Toţi copiii Domnului aşteaptă revenirea Lui, deşi s-ar putea să nu fie întrutotul de acord cu privire la succesiunea exactă în care se vor desfăşura evenimentele la a doua Sa venire.

Biblia nu ne învaţă nicăieri că doar un anumit grup de creştini duhovniceşti vor fi luaţi în cer cu prilejul Răpirii. Mai degrabă, participanţii sunt descrişi ca aparţinând la două categorii: „morţii în Cristos" şi „noi cei vii, care rămânem" (1 Tes. 4:16, 17). Asta înseamnă că toţi credincioşii, şi morţi, şi vii, vor fi răpiţi la cer. La 1 Corinteni 15:23 participanţii sunt definiţi drept: „cei care sunt ai lui Cristos".

Adesea s-a scos în evidenţă că avem trei arătări ale lui Cristos în versetele 24-28, care pot fi rezumate în felul următor:

Versetul 26: El *S-a* arătat. Asta se referă la prima Sa venire, când a venit pe pământ ca să ne salveze de pedeapsa păcatului (timpul *trecut* al mântuirii).

Versetul 24: El Se arată *acum*. Este o referire la slujba (lucrarea) Sa actuală, desfăşurată în prezenţa lui Dumnezeu, pentru a ne salva de puterea păcatului (timpul *prezent* al mântuirii).

Versetul 28: El *Se va* arăta. Asta se referă la iminenta Sa întoarcere, când ne va salva de prezenţa păcatului (timpul *viitor* al mântuirii).

10:1 Legea era doar **umbra bunurilor viitoare** ce aveau să vină. Ea avea darul de a îndrepta privirile oamenilor în viitor, spre Persoana şi lucrarea lui Cristos, dar era un palid înlocuitor al realităţii. A prefera legea în schimbul lui Cristos este totuna cu a prefera fotografia cuiva, în locul persoanei pe care o reprezintă. Este o *insultă* adusă Majestăţii Sale!

Slăbiciunea sistemului legii reiese şi din faptul că jertfele sale trebuiau aduse mereu, fiind repetabile. Această repetiţie demonstra totala lor incapacitate de a întruni cerinţele pe care le reclamă un Dumnezeu sfânt. Observaţi sintagmele folosite pentru a capta ideea repetitivităţii: **aceleaşi jertfe; se aduc neîncetat; and de an.**

Jertfele erau total neputincioase de a-i desăvârşi pe închinători, adică ele nu le acordau oamenilor niciodată o conştiinţă **desăvârşită** în ce priveşte păcatul. Israeliţii nu s-au bucurat niciodată de conştienţa eliberării depline şi veşnice de vinovăţia păcatului. Ei nu aveau niciodată o totală odihnă a conştiinţei.

10:2 Dacă ofrandele ar fi adus o absolvire totală şi definitivă de păcat, **atunci n-ar fi încetat ei oare** să facă an de an drumul lor la cort sau la templu? Or, tocmai faptul că aceste jertfe se repetau le făcea să fie ineficiente. Nu poţi spune că cineva este vindecat, dacă din oră în oră trebuie să ia medicamente pentru ca să rămână în viaţă.

10:3 În loc să pacifice conştiinţa, sistemul levitic îl înţepa, aducându-l la realitate în fiecare an. În spatele frumosului ritual din Ziua Ispăşirii se ascundea amintirea anuală că păcatele nu erau decât acoperite, iar nu îndepărtate.

10:4 Sângele taurilor şi al ţapilor pur şi simplu nu avea puterea de a îndepărta păcatele. Cum s-a arătat deja, jertfele acestea se ocupau doar de abateri de la ritual, oferind o anumită curăţire ceremonială, dar fiind total neputincioase în a le oferi oamenilor scăpare de natura lor stricată sau de faptele lor rele.

10:5 În contrast cu slăbiciunea ofrandelor levitice, să ne ocupăm acum de tăria jertfei superlative a lui Cristos. În chip de introducere, ni se permite să auzim monologul rostit de Cristos cu prilejul încarnării Sale. Citând din Psalmul 40, El remarcă insatisfacţia lui Dumnezeu faţă de jertfele şi ofrandele din cadrul Vechiului Legământ. Dumnezeu este Cel care a instituit aceste jertfe, dar ele nu au fost rânduite de El să aibă un caracter permanent. Ele nu au avut menirea de a îndepărta păcatele, ci de a îndrepta privirile oamenilor spre Mielul lui Dumnezeu, care avea să ia păcatul lumii. Putea oare Dumnezeu să-Şi găsească plăcerea în râuri de sânge animal sau în mormanele de hoituri ale acestor animale?

Un alt motiv pentru care Dumnezeu nu este mulţumit este faptul că oamenii credeau că-I fac plăcere când îndeplineau ceremoniile, trăind însă în particular o viaţă lăuntrică de păcat şi de stricăiune. Mulţi din ei îndeplineau nesfârşitul ciclu de jertfe fără nici un dram de pocăinţă sau mâhnire lăuntrică. Ei credeau că pot să-L îmbuneze pe Dumnezeu

prin jertfirea animalelor, pe când El căuta jertfa venită dintr-o inimă zdrobită. Ei nu-şi dădeau seama că Dumnezeu nu este un ritualist!

Nemulţumit de jertfele de odinioară, Dumnezeu I-a pregătit Fiului Său un trup omenesc, care a fost o parte integrantă din viaţa şi natura Sa umană. Desigur asta se referă la minunăţia şi taina de nepătruns a Încarnării, când Trupul etern S-a întrupat, pentru ca El, Om fiind, să poată muri pentru oameni.

Este interesant să observăm că sintagma: **un trup Mi-ai pregătit**, adaptată din Psalmul 40:6, este capabilă de încă alte două înţelesuri. În Psalmul 40 se spune aşa: „Urechile Mi le-ai deschis" (în versiunea română: „mi-ai străpuns urechile") iar pe margine stă scris: „urechile Mi le-ai străpuns" Desigur urechea deschisă semnifică faptul că Mesia a fost întotdeauna gata să primească instrucţiuni din partea lui Dumnezeu şi să asculte imediat de acestea. Iar urechea străpunsă ar putea fi o referire la sclavul evreu (Ex. 21:1-6), a cărui ureche era străpunsă ca semn al faptului că se supunea de bună voie să fie rob al stăpânului său pe veci. La încarnarea Sa, Mântuitorul a spus, de fapt: „Îmi iubesc Stăpânul... de aceea, nu mă voi prevala de libertate."

10:6 Continuând citatul din Psalmul 40, Mesia a repetat că Dumnezeu nu a găsit plăcere **nici în arderi-de-tot, nici în jertfe pentru păcat**. Animalele erau victime nedispuse să fie jertfite, al căror sânge nu avea puterea de a curăţi. În plus, ele nu au reprezentat niciodată dorinţa definitivă a lui Dumnezeu. Ele au fost mai degrabă tipare şi umbre care îndreptatu privirile oamenilor spre jertfa pe care avea s-o aducă Cristos. Dar ca scop în sine, ele erau total lipsite de valoare.

10:7 Ceea ce I-a făcut însă plăcere lui Dumnezeu a fost dispoziţia lui Mesia de a face voia lui Dumnezeu, indiferent cât L-ar fi costat! El Şi-a dovedit ascultarea şi dispoziţia de a asculta de voia lui Dumnezeu prin faptul că S-a adus pe Sine jertfă pe altar. Rostind aceste cuvinte, Domnul Şi-a amintit de mărturia adusă, de la un capăt la altul al său, de către Vechiul Testament cu privire la El şi la faptul că Şi-a găsit toată plăcerea în a împlini **voia** lui Dumnezeu.

10:8 În versetele 8-10 scriitorul oferă semnificaţia spirituală a monologului, văzând în el semnalul apunerii vechiului sistem de jertfe şi inaugurarea jertfei unice — desăvârşită, completă şi definitivă — a lui Isus Cristos.

El repetă citatul din Psalmul 40 în formă condensată, pentru a sublinia că Dumnezeu nu Şi-a găsit plăcerea în jertfele care au fost aduse **după lege**.

10:9 Apoi scriitorul vede semnificaţia faptului că imediat după ce a declarat insatisfacţia lui Dumnezeu faţă de cel vechi, Mesia a păşit înainte, ca să spunem aşa, făcând exact ceea ce îi aduce plăcere inimii Tatălui Său.

Concluzia: **El îndepărtează astfel pe cele dintâi, ca să pună în loc pe a doua**. Adică El aboleşte sistemul vechi al jetfelor cerute de lege, introducând propria Sa jertfă măreaţă pentru păcat. Legământul legii se retrage astfel de pe scenă, în centrul acesteia pătrunzând Noul Legământ.

10:10 Prin voia lui Dumnezeu, de care Isus a ascultat totdeauna, **noi am fost sfinţiţi prin jertfirea trupului lui Isus Cristos, odată pentru totdeauna**. George Landis comentează:

> Aceasta este sfinţirea poziţională, ce este prezentată pe tot cuprinsul cărţii Evrei, cu excepţia textului de la 12:14, şi se aplică la toţi credincioşii (1 Cor. 6:11), nu doar la o elită de „creştini avansaţi". Ea este înfăptuită prin voia lui Dumnezeu şi prin jertfa lui Cristos. Noi suntem puşi deoparte **de** Dumnezeu, **către** Dumnezeu şi **pentru** Dumnezeu. Ea nu trebuie confundată cu lucrarea progresivă a Duhului Sfânt în viaţa credinciosului, prin intermediul Cuvântului (Ioan 17:17-19; 1 Tes. 5:23).[18]

10:11 În acest punct se arată contrastul frapant dintre slujba **fiecărui preot** aaronic şi aceea a lui Cristos. Preotul dintâi îşi îndeplinea zilnic îndatoririle sale, stând în picioare, căci nici în cort, nici în templu nu existau scaune. Cu alte cuvinte, nu putea exista odihnă pentru că lucrarea nu se încheia niciodată. Ei aduceau de repetate ori aceleaşi jertfe. Era o rutină nesfârşită care lăsa păcatele neatinse şi conştiinţa neeliberată.

Aceste jertfe nu putea lua nicicând păcatele. „Aaron", scrie A. B. Bruce, „deşi era un personaj important din sistemul levitic, nu era totuşi decât un fel de robot sacerdotal, care efectua mereu aceleaşi ceremonii lipsite de valoare reală."[19]

10:12 Binecuvântatul nostru Domn a adus o singură **jertfă pentru păcate**. Şi niciodată nu va mai trebui adusă vreo jertfă!

Gata cu sângele, gata cu altarul!
Jertfa s-a terminat!
Nici flacăra, nici fumul nu se mai înalţă spre cer,
Căci mielul nu mai e ucis.
Dar din vine a curs
Un sânge mult mai nobil,
Ca să cureţe sufletul de vină
şi să îndepărteze până şi cele mai înroşite dintre pete. — *Horarius Bonar*

După ce a isprăvit lucrarea de răscumpărare, El „S-a aşezat în perpetuitate la dreapta lui Dumnezeu" (JND). Versetul acesta poate fi redat cu punctuaţia corectă, din care ar rezulta fie varianta: *„a adus o jertfă pentru păcate pe veci"*, fie varianta că El *„pe veci S-a aşezat"*. Ambele variante sunt adevărate, dar noi înclinăm să credem că tălmăcirea corectă este cea din urmă. El este aşezat fără întrerupere pentru că extraordinara reclamaţie şi cerere a păcatului a fost pe veci satisfăcută. El este aşezat **la dreapta lui Dumnezeu**, adică în locul de onoare, putere şi afecţiune.

Cineva ar putea ridica obiecţia că El nu poate fi aşezat *pe veci* întrucât într-o zi Se va scula să judece. Totuşi nu avem aici nici o contradicţie. În ce priveşte aducerea jertfei pentru păcat, El S-a aşezat în perpetuitate. În ce priveşte judecata, El nu este aşezat pe veci.

10:13 El aşteaptă **până când vrăjmaşii Lui Îi vor fi făcuţi aşternut al picioarelor Sale**, adică până în ziua când orice genunchi I se va pleca şi orice limbă Îl va mărturisi ca Domn spre slava lui Dumnezeu Tatăl (Filip. 2:10, 11). Aceasta se va întâmpla când va avea loc răzbunarea Sa publică pe pământ.

10:14 Valoarea surprinzătoare a **jertfei** Sale reiese şi din faptul că prin ea **El i-a desăvârşit pe veci** (sau în perpetuitate) **pe cei ce sunt în curs de a fi sfinţiţi. Cei ce sunt în curs de a fi sfinţiţi** înseamnă aici toţi cei ce au fost rezervaţi din lumea aceasta, fiind puşi deoparte pentru Dumnezeu, adică toţi credincioşii adevăraţi. Ei au fost **desăvârşiţi** în sens dublu. Mai întâi, ei au o poziţie desăvârşită înaintea lui Dumnezeu; ei stau înaintea Tatălui cu acelaşi statut de acceptabilitate pe care îl are Preaiubitul Său Fiu. În al doilea rând, ei au o conştiinţă desăvârşită în ce priveşte vina şi pedeapsa păcatului, ştiind că preţul a fost plătit integral şi că Dumnezeu nu va mai pretinde plata a doua oară.

10:15 Şi Duhul Sfânt mărturiseşte asupra faptului că sub Noul Legământ păcatele aveau să fie tratate în mod eficient, odată pentru totdeauna. El depune mărturie asupra acestui fapt de la un capăt la altul al Scripturilor Vechiului Testament.

10:16 La Ieremia 31:31 **DOMNUL** a făgăduit că va încheia un nou **legământ** cu poporul său ales de pe acest pământ.

10:17 Apoi, în acelaşi pasaj, **El adaugă: „nu-Mi voi aduce aminte de păcatele lor, nici de fărădelegile lor."** Este izbitor faptul că Ieremia 31:34 conţinea această făgăduinţă a deplinei şi definitivei iertări de păcate, şi totuşi unii din cei ce trăiau pe vremea când a început să se împlinească această făgăduinţă erau dispuşi să revină la jertfele fără sfârşit ale iudaismului!

10:18 Făgăduinţa iertării sub Noul Legământ înseamnă că **nu mai este jertfă pentru păcate.** Cu aceste cuvinte: *nu mai este jertfă pentru păcate*, autorul încheie ceea ce am putea numi partea doctrinară a epistolei. El doreşte ca aceste cuvinte să răsune în inimile şi minţile noastre, când ne va prezenta, în continuare, obligaţiile practice ce decurg din această învăţătură.

III. AVERTISMENT ŞI ÎNDEMNURI (10:19-13:17)

A. Avertismentul de a nu-L dispreţui pe Cristos (10:19-39)

10:19 În vremurile Vechiului Testament oamenii erau ţinuţi la distanţă; acum, în Cristos, noi suntem apropiaţi prin **sângele** crucii Sale. De aceea, suntem îndemnaţi să ne apropiem.

Acest îndemn presupune că toţi credincioşii sunt acum preoţi, căci ni se spune să avem **îndrăzneala de a pătrunde în Sfânta Sfintelor, prin sângele lui Isus.** În economia iudaică oamenilor de rând nu li se îngăduia să intre în Locul Sfânt şi în Locul Preasfânt. Doar preoţii aveau voie să intre în prima încăpere iar în a doua doar marele preot putea intra. Acum însă toate acestea s-au schimbat. Dumnezeu nu are nici un asemenea loc, în care doar o castă specială de oameni să se poată apropia de El. Dimpotrivă, toţi credincioşii pot pătrunde în prezenţa Lui prin credinţă, în orice clipă şi din orice loc de pe pământ.

Prin perdea Dumnezeu mă îmbie să pătrund
Păşind pe calea nouă şi vie;
Nu cu teamă şi cutremur mă apropii,
Ci plin de îmbărbătare de al Său glas ascult;

Acolo, cu Cristos Dumnezeul meu, mă întâlnesc
Cu Dumnezeu pe capacul îndurării!

Toată vrednicia mea înaintea Lui
Constă în valoarea sângelui:
Când plin de adoraţie 'naintea Lui mă-nfăţişez,
Pe Cristos, roadele dintâi, Îl aduc lui Dumnezeu.
Căci pe El cu bucurie Îl priveşte Dumnezeu;
Şi aşa sunt eu primit înaintea lui Dumnezeu!
— *Autor anonim*

10:20 Noi ne apropiem de Dumnezeu **printr-o cale nouă şi vie.** Prin **nouă** aici se înţelege, probabil, „nou ucis" sau „nou făcut". Iar termenul **vie** pare să se refere la Isus în învierea Sa, deci la un Mântuitor **viu.** Această cale a fost deschisă **prin perdeaua dinăuntru, adică prin trupul Său.** Asta ne învaţă foarte limpede că **perdeaua** ce despărţea cele două compartimente ale tabernacolului a fost un simbol, un tip, reprezentând trupul Domnului nostru. Pentru ca noi să dobândim acces în prezenţa lui Dumnezeu, perdeauna trebuia sfâşiată, adică trupul Său trebuia zdrobit prin moarte. Asta ne aminteşte că nu ne putem apropia prin viaţa fără de păcat a lui Cristos, ci numai prin moartea Sa în locul nostru. Numai prin rănile mortale suferite de Miel putem pătrunde în prezenţa lui Dumnezeu. De fiecare dată când pătrundem în prezenţa lui Dumnezeu prin rugăciune sau închinare, să nu uităm că privilegiul acesta ne-a fost cumpărat cu un preţ extraordinar de mare!

10:21 Nu numai că avem o mare încredere când păşim în prezenţa lui Dumnezeu, ci, în plus, avem un strălucit **Mare Preot peste casa lui Dumnezeu.** Deşi suntem preoţi (1 Pet. 2:9; Apo. 1:6), avem la rândul nostru nevoie de un Preot. Cristos este măreţul nostru **Mare Preot** şi actuala Sa slujbă pentru noi ne asigură că vom fi primiţi în continuare în faţa lui Dumnezeu.

10:22 Să ne apropiem. Acesta este privilegiul credinciosului, ce a fost cumprat cu preţul sângelui vărsat de Mântuitorul nostru. Ce inexprimabil de mare şi de minunată este bucuria noastră când citim că suntem invitaţi la o audienţă, nu cu vreuna din celebrităţile acestei lumi, ci cu Însuşi Suveranul universului! Cât de mult preţuim această invitaţie se va vedea din răspunsul pe care i-l vom da.

În continuare ni se prezintă patru laturi ale pregătirii duhovniceşti la care trebuie să ne supunem când intrăm în sala tronului:

1. **Cu o inimă adevărată.** Israeliţii se apropiau de Dumnezeu cu gura şi-L cinsteau cu buzele, dar inima lor era adesea departe de El (Mat. 15:8). Noi trebuie să ne apropiem cu toată sinceritatea.

2. **Cu deplina siguranţă a credinţei.** Ne apropiem cu încredere deplină în făgăduinţele lui Dumnezeu şi cu convingerea fermă că vom fi bine primiţi în prezenţa Lui.

3. **Cu inimile stropite şi curăţite de o conştiinţă rea.** Asta se poate realiza doar prin naşterea din nou. Când ne punem încrederea în Cristos, ne însuşim valoarea sângelui Lui. *La figurat vorbind*, ne stropim inimile cu acest sânge, după cum israeliţii stropeau uşile cu sângele mielului pascal. Asta ne izbăveşte de o conştiinţă rea. Mărturia noastră este:

Conştiinţa nu ne mai osândeşte,
Întrucât sângele Lui preascump
Odată pentru totdeauna ne-a spălat şi ne-a curăţit;
Da, în ochii lui Dumnezeu ne-a curăţit.
— *Frances Bevan*

4. **Şi trupurile noastre spălate cu apă curată.** Din nou aici avem un limbaj *simbolic*. **Trupurile noastre** reprezintă vieţile noastre. **Apa curată** se referă fie la cuvânt (Ef. 5:25, 26), fie la Duhul Sfânt (Ioan 7:37-39), fie la Duhul Sfânt când El se foloseşte de Cuvânt pentru a ne curăţi viaţa de întinările zilnice. Noi suntem curăţiţi odată pentru totdeauna de vinovăţia păcatului prin moartea lui Cristos, dar apoi suntem curăţiţi de repetate ori de întinăciunea păcatului de către Duhul, prin intermediul cuvântului (vezi Ioan 13:10).

Astfel, rezumând, am putea spune că cele patru cerinţe ce trebuiesc îndeplinite la intrarea în prezenţa lui Dumnezeu sunt: sinceritatea, siguranţa, mântuirea şi sfinţirea.

10:23 Al doilea îndemn este **să ţinem fără şovăire la mărturia nădejdii noastre.** Nu trebuie să permitem nici unui lucru şi nici unei persoane să ne abată de la **mărturisirea** fără şovăire a adevărului că singura noastră **nădejde** este în Cristos.

Celor care erau ispitiţi să renunţe la binecuvântările nevăzute şi viitoare ale creştinismului, de dragul lucrurilor imediate şi vizibile ale iudaismului, li se aminteşte că **Cel care a făcut făgăduinţa este credincios.** Făgăduinţele Sale nu vor da greş niciodată; nici unul care se încrede în El nu va fi dezamăgit niciodată. Mântuitorul va veni, aşa cum a promis, şi ai Săi vor fi cu El şi ca

El pe veci.

10:24 Noi trebuie să descoperim modalităţi prin care am putea să-i încurajăm pe fraţii noştri de credinţă să manifeste **dragoste** şi să se angajeze în facerea de **fapte bune**. În înţelesul pe care îl are în Noul Testament, **dragostea** nu este o emoţie, ci un act al voinţei. Nouă ni se *porunceşte* să **iubim**, ceea ce înseamnă că putem şi *trebuie* să facem acest lucru. **Dragostea** este rădăcina; **faptele bune** sunt roada. Prin pilda pe care o dăm şi prin învăţătura pe care o răspândim, noi trebuie să-i **stârnim** pe alţi credincioşi la acest fel de viaţă.

Inimile iubitoare sunt grădini;
Gândurile iubitoare sunt rădăcini;
Cuvintele iubitoare sunt flori;
Iar faptele bune sunt roade.
— *Adaptare*

10.25 Apoi trebuie să continuăm să ne strângem laolaltă, şi să nu părăsim adunarea noastră locală, cum au unii obiceiul. Aceste cuvinte ar putea fi considerate un îndemn general pentru toţi credincioşii să meargă la biserică cu regularitate. Fără nici o îndoială, noi găsim tărie, mângâiere, hrană duhovnicească şi bucurie la serviciul de închinăciune şi slujire colectivă.

Dar îndemnul mai poate fi considerat o îmbărbătare pentru creştinii care trec prin vremuri de prigoană. Există întodeauna ispita să ne izolăm pentru a evita arestarea, ocara şi suferinţa, devenind în schimb ucenici secreţi.

Dar în principal versetul este un avertisment împotriva apostaziei. A părăsi adunarea locală înseamnă aici a întoarce spatele creştinismului şi a reveni la iudaism. Unii făceau exact aşa la data când a fost redactată această scrisoare. Prin urmare, creştinii aveau nevoie să se îndemne unii pe alţii, avându-se în vedere mai cu seamă faptul că întoarcerea lui Cristos este atât de apropiată. Când va reveni El, se va vedea că credincioşii persecutaţi, ostracizaţi şi dispreţuiţi au fost, de fapt, în tabăra victorioasă. Dar până atunci este nevoie de statornicie.

10:26 Acum scriitorul introduce al patrulea avertisment grav. Ca în cazurile celorlalte trei, este un avertisment împotriva apostaziei, descrisă aici ca un **păcat** deliberat.

După cum s-a arătat, există multe puncte de vedere divergente între creştini cu privire la natura exactă a acestui **păcat**. Pe scurt, problema se pune dacă el se referă la:

1. Creştinii adevăraţi, care ulterior se îndepărtează de la Cristos, pierzându-se.

2. Creştinii adevăraţi, care alunecă de la credinţă, dar care sunt totuşi mântuiţi.

3. Cei care mărturisesc că sunt creştini, un timp, se identifică cu o biserică locală, dar apoi se îndepărtează deliberat de la Cristos. Ei nu au fost niciodată născuţi din nou şi acum nu mai pot fi niciodată.

Indiferent la care din opinii subscriem, trebuie să recunoaştem că textul prezintă unele dificultăţi. Noi credem că a treia opinie este cea corectă, întrucât este cea mai consecventă cu tonul general al învăţăturilor din cartea Evrei şi cu întregul Nou Testament.

Aici în versetul 26 definiţia dată apostaziei este păcătuirea cu voia **după** ce cineva a primit **cunoştinţa deplină a adevărului**. Asemenea lui Iuda, persoana în cauză a auzit evanghelia. Omul acesta cunoaşte calea mântuirii; el chiar a pretins că a primit-o; dar apoi el o respinge deliberat.

Pentru un astfel de om **nu mai rămâne nici o jertfă pentru păcate**. El a respins decisiv şi definitiv jertfa adusă odată pentru totdeauna de Cristos. Prin urmare, Dumnezeu nu mai are altă cale a mântuirii care să i-o ofere.

Într-o anumită privinţă, orice păcat este deliberat, dar autorul se referă aici la apostazie, ca un păcat făcut cu voia, de o extraordinară gravitate.

Faptul că autorul se exprimă la persoana întâi plural nu înseamnă neapărat că se include pe sine în această categorie. În versetul 39 el se *exclude* în mod hotărât, pe sine şi pe ceilalţi fraţi de credinţă din categoria celor care dau înapoi, spre pierzare.

10:27 Numai rămâne decât **o aşteptare sigură şi înfricoşată a judecăţii**; nu mai este nădejde de scăpare. Este cu neputinţă să-l readuci pe un apostat la pocăinţă (6:4). Căci el s-a despărţit cu bună ştiinţă şi cu voia de harul lui Dumnezeu în Cristos. Soarta lui este **văpaia unui foc care îi va mistui pe adversari**. Este inutil să polemizăm pentru a afla dacă aici se are în vedere un foc adevărat, în sens fizic. Evident limbajul folosit se referă la o pedeapsă care este groaznic de severă.

Observaţi că Dumnezeu îi cataloghează pe apostaţi drept **adversari** (sau „potrivnici"), prin asta indicându-se faptul că aceştia manifestă o opoziţie făţişă, nu doar o stare de neutralitate blândă.

10:28 Pierzarea călcătorului de lege din VT este introdusă acum ca fond pe care se

prefigurează contrastul pierzării şi mai mari a apostatului. Un om care călca **legea lui Moise**, devenind un idolatru, murea **fără milă** atunci când această vină era dovedită prin **mărturia a doi sau trei martori** (Deut. 17:2-6).

10:29 Apostatul va fi socotit vrednic de o pedeapsă mult mai aspră, întrucât el a avut parte de un privilegiu mult mai mare. Enormitatea păcatului său reiese din cele trei acuze ce i se aduc:

1. El **a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu**. După ce s-a declarat urmaş al lui Isus, acum afirmă cu neruşinare că nu mai vrea să aibă nimic de a face cu El, afirmând că nu are nici o nevoie de Cristos ca Mântuitor, respingându-L pe faţă ca Domn.

În Japonia există un crucifix care a fost folosit de autorităţi în vremurile de prigoană. Acesta era aşezat pe pământ şi toţi trebuiau să calce în picioare faţa Celui răstignit. Necreştinii nu au şovăit deloc în a călca în picioare faţa Lui. Adevăraţii credincioşi au refuzat însă şi au fost ucişi. Se spune că chipul lui Isus de pe acest crucifix a fost şters şi deteriorat de picioarele care au călcat pe el.

2. El a **nesocotit sângele legământului cu care a fost sfinţit**. Adică apostatul nu pune nici un preţ pe **sângele** lui Cristos, prin care s-a ratificat Noul Legământ, refuzând să-l considere sfânt. Dar el a fost pus deoparte prin acest **sânge**, acordându-i-se un loc de privilegiu extern. Prin asocierea cu creştinii, el a fost sfinţit, după cum soţul necredincios este sfinţit prin soţia sa credincioasă (1 Cor. 7:14). Dar asta nu înseamnă că a fost mântuit.

3. El a **insultat Duhul harului**. Duhul lui Dumnezeu l-a iluminat cu privire la vestea bună, l-a convins de păcat şi l-a îndreptat spre Cristos, ca unic Loc de refugiu al sufletului său. Dar el **a insultat** pe **Duhul** care S-a purtat cu atâta tandreţe cu el, dispreţuindu-L pe El şi mântuirea ce i-a oferit-o.

10:30 Respingerea cu voia a Preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu este un păcat de o imensă gravitate. Dumnezeu îi va judeca pe toţi cei care se fac vinovaţi de acest păcat, căci El a spus: **„A mea este răzbunarea; Eu voi răsplăti"** (vezi Deut. 32:25). **Răzbunarea** în acest context înseamnă justiţia deplină. Când Dumnezeu recurge la ea, nu cuprinde nici un sentiment de răzbunare, nici o încercare de a-i întoarce cuiva cu vârf şi îndesat. Ci înseamnă pur şi simplu a da unei persoane exact ceea ce merită. Cunoscând caracterul lui Dumnezeu, noi putem fi siguri că El va proceda exact aşa cum a spus că va proceda, dându-i apostatului ceea ce merită.

Şi în altă parte: „DOMNUL va judeca pe poporul Său". Dumnezeu îi va răzbuna pe cei ce sunt ai Lui cu adevărat, dar aici în versetul 30 este o referire evidentă la judecata celor răi.

Dacă ne vine greu să acceptăm afirmaţia prin care apostaţii sunt numiţi **poporul Său**, să nu uităm că ei sunt ai Săi în virtutea creaţiei şi pentru un timp, atâta cât susţin mărturisirea de credinţă. El este Creatorul lor, deşi nu şi Răscumpărătorul lor; apoi cândva ei au mărturisit că sunt ai Lui, chiar dacă nu L-au cunoscut niciodată în chip personal.

10:31 Lecţia de mare importanţă care se desprinde din toate acestea este: să nu vă număraţi printre cei care **cad în mâinile** lui Dumnezeu, fiind judecaţi de El, căci acesta e un lucru groaznic.

Nici un element din acest pasaj al Scripturii nu a avut menirea de a tulbura minţile celor care aparţin cu adevărat lui Cristos. Pasajul a fost scris în mod intenţionat pe un ton apăsat, de cercetare şi confruntare, pentru ca toţi cei care rostesc numele lui Cristos să fie preveniţi cu privire la groaznicele consecinţe ale îndepărtării de El.

10:32 În versetele care au mai rămas din capitolul 10, scriitorul enumeră trei motive puternice pentru care primii creştini evrei aveau datoria să rămână statornici şi fideli faţă de Cristos.

1. Experienţele pe care le-au avut **la început** ar trebui să constituie un stimulent.

2. Apoi apropiata răsplătă de care vor avea parte ar trebui să-i întărească.

3. Frica de a nu-I displace lui Dumnezeu ar trebui să-i împiedice de a mai dori să se întoarcă de unde au plecat.

Mai întâi de toate, experienţele lor anterioare trebuie să fie pentru ei un imbold. După ce au mărturisit credinţă în Cristos, ei au devenit ţinta unor aspre prigoane: familiile lor i-au dezmoştenit, prietenii i-au părăsit iar vrăjmaşii s-au năpustit asupra lor. Dar în loc să producă în ei laşitate şi frică, aceste **suferinţe** i-au întărit în credinţa lor. Negreşit ei au simţit ceva din bucuria nespusă de a fi socotiţi vrednici de a suferi ocară pentru numele Lui (Fapte 5:41).

10:33 Uneori suferinţa lor a fost individuală; ei au fost scoşi în faţă în mod invidual şi supuşi la tot felul de înjosiri şi suferin-

ţe. Alteori ei au suferit împreună cu alţi creştini.

10:34 Lor nu le-a fost teamă să-i viziteze pe cei care erau întemniţaţi pentru Cristos, chiar dacă riscau să fie învinuiţi prin asociere cu aceştia.

Când li s-au confiscat **averile** de către autorităţi, ei au **primit cu bucurie** acest lucru. Ei au preferat să fie fideli faţă de Isus, mai degrabă decât să ţină la bunurile lor materiale. Ei ştiau că au o moştenire neputrezicioasă şi neîntinată, care nu se veştejeşte" (1 Pet. 1:4). A fost cu adevărat un miracol al harului divin care i-a învrednicit să pună un preţ atât de mic pe bunurile acestui pământ.

10:35 Al doilea mare factor de care trebuie să ţină seama este că apropierea timpului **răsplăţii** ar trebui să fie în măsură să-i întărească. După ce au îndurat atât de mult în trecut, nu se cade să capituleze acum. Autorul spune, în fapt: „Nu vă pierdeţi recolta pe care v-o vor aduce lacrimile voastre" (F. B. Meyer). Ei erau acum mai aproape ca oricând de împlinirea făgăduinţelor lui Dumnezeu. Hotărât nu era momentul să dea înapoi.

„Nu vă părăsiţi încrederea voastră — căci ea aduce cu sine o bogată răsplată în lumea de apoi" (JBP).

10:36 Ei aveau nevoie de **răbdare**, adică de hotărârea de a rămâne în continuare în prigoane, mai degrabă decât să scape de acestea prin tăgăduirea lui Cristos. Apoi, după ce vor fi făcut voia lui Dumnezeu, ei vor primi răsplata făgăduită.

10:37 Răsplata viitoare e sincronizată cu Revenirea Domnului Isus; de unde şi citatul de la Habacuc 2:3: **„Încă puţin, foarte puţin timp şi Cel care vine va veni şi nu va întârzia."** La Habacuc versetul sună astfel: „Căci este o viziune al cărei timp este hotărât, se apropie de împlinire şi nu va minţi; dacă întârzie, aşteapt-o, căci va veni şi se va împlini negreşit." Iată ce spune Vincent cu privire la asta:

În cartea Evrei subiectul propoziţiei este viziunea exterminării caldeilor.... Dar în textul din Septuaginta fie Iehova, fie Mesia trebuie să fie subiectul. Teologii evrei de mai târziu au interpretat pasajul ca pe o referire la Mesia, după cum este interpretat şi de scriitorul nostru.[20]

A. J. Pollock comentează:

Pasajul din Vechiul Testament şi citatul modificat din Noul Testament sunt de aceeaşi inspiraţie verbală, texte sacre ale Scripturii. Subiectul din Habacuc este vedenia şi se referă la venirea lui Cristos ca să domnească. Iar la Evrei ceea ce era un pronume nehotărât devine pronumele personal El, referindu-se la Răpire.

Apoi continuă pe un ton mai general:

Când un scriitor inspirat citează din Vechiul Testament, el foloseşte doar atât din pasajul citat cât îi este de folos Înţelepciunii Divine, fără ca vreodată textul citat să contrazică textul original. Da, modificându-l pentru a transmite, nu sensul exact din textul original al Vechiului Testament, ci sensul mai deplin pe care a intenţionat Duhul Sfânt să-l transmită în Noul Testament.... E limpede însă că numai Dumnezeu poate trata Scriptura în felul acesta. Faptul că se face acest lucru, şi încă pe scară largă, este o altă dovadă a inspiraţiei cuvântului. Dumnezeu este Autorul Bibliei şi El poate să-Şi citeze PROPRIILE Sale cuvinte, modificându-le şi adăugând la ele după cum acest lucru corespunde scopului Său. În schimb, dacă vreunul din noi citează Scriptura, trebuie s-o facem cu toată acurateţea şi grija. Noi nu avem voie s-o modificăm cu nici o iotă sau părticică de literă. Dar Autorul Cărţii poate face acest lucru. Nu are importanţă de a cui pană Se slujeşte — fie de a lui Moise, fie de a lui Isaia; fie de a lui Petru, fie de a lui Pavel; fie de a lui Matei, fie de a lui Ioan; în realitate toate aceste scrieri sunt scrisul Său.[21]

10:38 Un ultim stimulent care ar trebui să ne determine să rămânem statornici este teama ca nu cumva să nu-I fim lui Dumnezeu pe plac. Continuând citatul din Habacuc, autorul arată că viaţa care Îi face plăcere lui Dumnezeu este viaţa de **credinţă: cel drept**[22] **va trăi prin credinţă**. Aceasta este viaţa care pune preţ pe făgăduinţele lui Dumnezeu, care vede nevăzutul şi care persevereză până la sfârşit, rămânând statornică până la capăt.

Pe de altă parte, viaţa care nu-I este pe plac lui Dumnezeu este viaţa omului care renunţă la Mesia, întorcându-se la jertfele demodate de la templu: **Dar dacă cineva dă înapoi, sufletul Meu nu găseşte plăcere în el.**

10:39 Atât scriitorul, cât şi fraţii lui de credinţă se desolidarizează rapid de **aceia care dau înapoi spre pierzare**. Prin asta se deosebesc apostaţii de creştinii autentici. Apostaţii **dau înapoi** şi se pierd. Credincioşii adevăraţi **cred**, păstrându-şi astfel sufletele de pierzarea celor renegaţi.

Odată cu pomenirea cuvântului credinţă („a crede" şi „credinţă" au aceeaşi rădăcină în greacă), se aşează temelia pentru discuţia mai amplă referitoare la viaţa care-I este plăcută lui Dumnezeu. În felul acesta, ilustrul capitol al unpsrezecelea este o continuare cât se poate de nimerită şi la locul ei.

B. Îndemnul la credinţă, prin pilde din Vechiul Testament (cap. 11)

11:1 Capitolul acesta se ocupă de viziunea şi răbdarea **credinţei**, făcându-ne cunoştinţă cu bărbaţi şi femei din Vechiul Testament a căror vedere spirituală a fost perfectă şi care au îndurat suferinţe şi ocări de nedescris, fără să se lase de credinţă.

Versetul 1 nu constituie definiţia oficială a credinţei, ci este, mai degrabă, o descriere a ceea ce *face* **credinţa** pentru noi. Ea face ca **lucrurile sperate** să fie la fel de reale pentru noi ca şi când le-am poseda deja, asigurând **dovezile** de nezdruncinat potrivit cărora, binecuvântările spirituale ale creştinismului sunt absolut certe şi reale. Cu alte cuvinte, credinţa aduce viitorul în prezent, făcând ca nevăzutul să fie văzut.

Credinţa este încrederea în probitatea lui Dumnezeu. Convingerea că ceea ce spune Dumnezeu este adevărat şi că ceea ce promite El se va împlini.

Credinţa trebuie să aibă o anumită revelaţie de la Dumnezeu, o oarecare făgăduinţă din partea lui Dumnezeu ca temelie. Căci ea nu este un salt în gol. Ea reclamă cele mai sigure dovezi din univers şi pe acestea le găseşte în cuvântul lui Dumnezeu. Ea nu se mărgineşte la posibilităţi, ci invadează domeniul imposibilului. Cineva a afirmat: „Credinţa începe acolo unde posibilităţile încetează. Dacă un lucru este cu putinţă, atunci nu mai e un prilej de slăvire a lui Dumnezeu."

Credinţa, măreaţa credinţă pe care o vede făgăduinţa,
Ce priveşte doar la Dumnezeu;
Şi râde de imposibilităţi,
strigând: „Se va face".
— Autor anonim

În viaţa de credinţă sunt dificultăţi şi probleme, căci Dumnezeu ne încearcă credinţa în cuptorul de foc, ca să vadă dacă este autentică (1 Pet. 1:7). Dar, cum spunea George Müller: „Greutăţile sunt hrana cu care se hrăneşte credinţa."

11:2 Pentru că au umblat prin credinţă, iar nu prin vedere, vrednicii din VT au primit aprobarea divină. Restul capitolului este o ilustrare a modului în care Dumnezeu a confirmat mărturia lor.

11:3 Credinţa ne asigură singura relatare faptică a creaţiei. Dumnezeu este Singurul care S-a aflat acolo; El este Cel care ne spune ce s-a întâmplat. Noi credem cuvântul Său şi astfel ştim. McCue spune: „Conceptul despre Dumnezeu, ca pre-existent materiei, chemând-o prin decret la fiinţă, este dincolo de domeniul raţiunii sau al demonstraţiei. Este un fapt acceptat printr-un act de credinţă, şi atât."

Prin credinţă înţelegem. Lumea spune: „Nu cred dacă nu văd" dar Dumnezeu spune: „Crede şi vei vedea". Isus i-a spus Martei: „Nu ţi-am spus că dacă vei crede vei vedea..." (Ioan 11:40). Apostolul Ioan a scris: „Lucrurile acestea vi le-am scris ca să credeţi... ca să ştiţi" (1 Ioan 5:13). În chestiunile spirituale credinţa precede înţelegerea.

Lumile au fost întocmite prin cuvântul lui Dumnezeu. Dumnezeu a vorbit şi materia a luat fiinţă. Lucrul aceste este în deplină concordanţă cu descoperirea făcută de om, că materia este, în esenţă, energie. Când Dumnezeu a vorbit, s-a produs un curent de energie, sub forma unor unde sonore. Acestea s-au transformat în materie şi astfel lumea a luat fiinţă.

Lucrurile care se văd nu au fost făcute din lucruri care sunt vizibile. Energia este invizibilă; tot aşa sunt atomii şi moleculele, şi gazele care nu pot fi văzute cu ochiul liber, dar care, în combinaţie, devin vizibile.

Faptul creaţiei, aşa cum este expus aici la Evrei 11:3, este imposibil de combătut. Niciodată el nu a putut şi nu va putea fi îmbunătăţit, forma exprimării sale fiind desăvârşită.

11:4 În lista de onoare a eroilor credinţei s-a trecut peste Adam şi Eva. Când Eva a trebuit să decidă dacă Dumnezeu sau Satan spunea adevărul, ea a decis în favoarea lui Satan. Dar asta nu dovedeşte că mai târziu ei nu au fost totuşi mântuiţi prin credinţă, aşa cum o dovedesc pieile cu care s-au acoperit.

Abel va fi avut neapărat o revelaţie a faptului că omul păcătos se poate apropia de Dumnezeu numai pe temeiul sângelui vărsat. Poate că a învăţat lucrul acesta de la părinţii săi, care au fost repuşi în părtăşie cu Dumnezeu abia după ce El i-a îmbrăcat cu piei de animale (Gen. 3:21). În orice caz, el a dat dovadă de **credinţă** prin faptul că s-a apropiat de Dumnezeu cu sângele unei **jertfe**. În schimb, jertfa lui Cain a fost adusă din le-

gume sau fructe, fiind, deci, fără sânge. Abel ilustrează adevărul mântuirii prin har, prin intermediul credinţei. Cain înfăţişează încercarea zadarnică a omului de a se salva singur prin fapte bune.

George Cutting scoate în evidenţă faptul că „nu excelenţa personală a lui Abel a fost aceea care L-a determinat pe Dumnezeu să-l socotească neprihănit, ci excelenţa jertfei aduse de el şi credinţa pe care o implica." Şi tot aşa este şi cu noi: nu suntem îndreptăţiţi datorită caracterului nostru sau faptelor noastre bune, ci numai şi numai datorită excelenţei jertfei lui Cristos şi faptului că L-am primit pe El.

Abel a fost ucis de Cain pentru că legea urăşte harul. Omul cu neprihănire de sine urăşte adevărul conform căruia nu se poate mântui singur, ci trebuie să ceară dragostea şi îndurarea lui Dumnezeu.

Dar mărturia lui Abel este perpetuată: **Prin** credinţa sa el **vorbeşte încă.** Există un sens în care credinţa învredniceşte corzile vocale ale unui om să funcţioneze multă vreme după ce trupul lui a fost aşezat în mormânt.

11:5 La un moment dat în viaţa sa, **Enoh** trebuie să fi primit o făgăduinţă de la Dumnezeu că va merge în cer fără să mai moară. Până atunci toţi muriseră — mai devreme sau mai târziu. Nu se consemnează nicăieri că cineva ar fi fost luat de pe acest pământ fără să moară. Dar Dumnezeu a făgăduit iar Enoh a crezut. A fost actul cel mai raţional şi mai înţelept pe care putea să-l înfăptuiască Enoh. Căci ce este mai rezonabil decât ca o creatură să creadă în Creatorul său?

Şi aşa s-a întâmplat! Enoh a umblat cu Dumnezeul Cel nevăzut timp de trei sute de ani (Gen. 5:21-24), după care paşii l-au purtat în eternitate. **Înainte de mutarea lui, primise mărturia că era plăcut lui Dumnezeu.** Viaţa de credinţă întotdeauna Îi este plăcută lui **Dumnezeu**. Lui Îi place să fie crezut.

11:6 Fără credinţă este cu neputinţă să-I fim plăcuţi. Oricâte fapte bune am face, nu am putea compensa lipsa de **credinţă**. După ce s-a spus şi s-a făcut tot ce se putea, când un om refuză să creadă în Dumnezeu, Îl face mincinos. „Cel ce nu crede în Dumnezeu L-a făcut mincinos" (1 Ioan 5:10). Or, cum Îi vor putea oare fi plăcuţi oamenii care Îl fac pe Dumnezeu mincinos?

Credinţa este singurul lucru care-I acordă lui Dumnezeu locul ce I se cuvine, punându-l, în acelaşi timp, şi pe om la locul său. „Îi aduce nespus de multă slavă lui Dumnezeu", scrie C. H. Mackintosh, „deoarece dovedeşte că avem mai multă în credere în vederea Lui, decât în a noastră."

Credinţa crede nu numai că Dumnezeu există, ci se şi încrede în El, convinsă că El îi va răsplăti **pe cei care Îl caută cu stăruinţă**. La Dumnezeu nu este nici un lucru care să-i pună pe oameni în poziţia de a nu putea crede. Dificultatea rezidă în voinţa omului.

11:7 Credinţa lui Noe s-a bazat pe avertismentul emis de Dumnezeu că va distruge lumea printr-un potop (Gen. 6:17). Omenirea nu mai cunoscuse până atunci experienţa unui potop. Ba mai mult, există temeiuri să credem că până atunci nici nu căzuse nici o ploaie (Gen. 2:5, 6). Noe L-a crezut pe Dumnezeu şi a construit **o arcă**, deşi se afla probabil foarte departe de ape navigabile. Negreşit el va fi fost ţinta multor glume răutăcioase şi batjocoritoare. Dar credinţa lui Noe a fost răsplătită: **casa lui** a fost salvată, **lumea** a fost **condamnată** prin viaţa şi mărturia sa iar el **a devenit moştenitorul neprihănirii care** se primeşte pe baza **credinţei**.

Poate că mulţi dintre creştinii iudei de la început cărora le este adresată scrisoarea aceasta s-au întrebat de ce — dacă ei erau pe calea ce bună — constituiau totuşi o minoritate atât de mică. Noe iese de pe paginile Vechiului Testament, amintindu-le că pe vremea lui numai opt oameni erau pe calea cea bună şi că restul lumii a pierit!

11:8 Avraam a fost probabil un idolatru, trăind în Ur din Chaldeea, când Dumnezeu i s-a arătat şi i-a spus să se mute. Cu ascultarea **credinţei**, el şi-a părăsit casa şi patria, neştiind care va fi destinaţia finală. Negreşit prietenii lui vor fi râs de el, pentru că dădea dovadă, în opinia lor, de o nechibzuinţă atât de mare. Dar atitudinea lui a fost:

Merg înainte fără să ştiu —
Chiar de-aş vrea, n-aş putea afla.
Prefer să umblu în întuneric, dar cu Dumnezeu,
Decât să umblu pe lumină, dar singur.
Mai bine umblu prin credinţă cu El
Decât singur prin vedere.
— *Helen Annis Casterline*

Umblarea credinţei adesea le creează altora impresia de imprudenţă sau de nechibzuinţă, dar omul care Îl cunoaşte pe Dumnezeu e mulţumit chiar şi când este dus legat la ochi, necunoscând drumul care îi stă înainte.

11:9 Dumnezeu îi făgăduise lui Avraam **ţara** Canaan. Într-un sens foarte real aceasta îi aparţinea. Cu toate acestea, singurul petec de pământ pe care l-a cumpărat vreodată din această ţară a fost terenul pentru îngroparea morţilor din familia sa. El s-a mulţumit să locuiască **în corturi**, care sunt simbolul pelerinajului, mai degrabă decât să aibă un domiciliu stabil. Pentru moment, a tratat Canaanul ca şi când ar fi fost **o ţară străină**.

El a fost însoţit în pelerinajul său de fiul şi nepotul său. Pilda lui evlavioasă şi-a lăsat amprenta asupra lor; deşi ei au fost moştenitori împreună cu el ai aceleiaşi făgăduinţe că ţara va fi a lor.

11:10 De ce s-a purtat Avraam cu atâta dezinvoltură faţă de proprietăţile imobiliare? Pentru că aştepta *cetatea* care are temelii, al cărei ziditor şi făcător este Dumnezeu. El nu şi-a lăsat inima acaparată de lucrurile materiale actuale, ci de cele veşnice. În original există un articol hotărât înaintea substantivelor **cetate** şi **temelii**. În socoteala credinţei, există doar o singură **cetate** vrednică de a purta acest nume şi doar una cu **temelii** sigure.

Dumnezeu este arhitectul acestei cetăţi cereşti şi El este şi **ziditorul** ei. Este un oraş model, fără cartiere mărginaşe dărăpănate, fără aer poluat, fără nici una din problemele care afectează centrele urbane din vremea noastră.

11:11 Prin credinţă Sara a fost împuternicită miraculos **să conceapă** pe când avea vreo nouăzeci de ani. Se consemnează clar că ea trecuse de vârsta când mai putea concepe un copil. Dar ea ştia că Dumnezeu îi promisese un copilaş şi mai ştia că El nu-Şi poate lua înapoi cuvântul. Ea avea o credinţă de nezdruncinat că El va face exact aşa cum promisese.

11:12 Avraam avea vreo nouăzeci şi nouă de ani când s-a născut Isaac. Omeneşte vorbind, era aproape imposibil să devină tată, şi totuşi Dumnezeu îi promisese un număr extraordinar de mare de urmaşi. Prin urmare, şi-a spus el, se va întâmpla exact aşa cum a făgăduit El.

Prin Isaac, Avraam a devenit tatăl familiei pământeşti **nenumărate,** adică naţiunea ebraică. Prin Cristos, el a devenit tatăl unei familii spirituale **nenumărate**, adică, credincioşii adevăraţi din toate veacurile care s-au succedat după aceea. **Nisipul de pe ţărmul mării** înfăţişează probabil descendenţii *pământeşti*, în timp ce **stelele cerului** ilustrează locuitorii *cereşti*.

11:13 Patriarhii **au murit cu toţii în credinţă**. Ei nu au apucat să vadă în viaţă împlinirea **făgăduinţelor** divine. De pildă, Avraam nu şi-a văzut niciodată descendenţii săi numeroşi. Naţiunea ebraică nu a ocupat niciodată întreg teritoriul ce i-a fost promis. Sfinţii din VT n-au văzut niciodată împlinirea făgăduinţei lui Mesia. Dar viziunea lor telescopică a apropiat de ei **făgăduinţele** atât de mult încât acestea sunt prezentate ca şi când le-au făcut cu mâna, într-un semn de anticipare bucuroasă.

Ei şi-au dat seama că lumea aceasta nu este casa lor definitivă. Ei au fost mulţumiţi să fie **străini şi călători**, împotrivindu-se ispitei de a-şi face un cuib cât mai confortabil aici pe pământ. Dorinţa lor a fost de a trece prin lume fără să împrumute vreo trăsătură de caracter specifică acestei lumi. Inimile lor erau ataşate de pelerinajul lor (Ps. 84:5, Knox).

11:14 Vieţile lor au indicat limpede că ei erau în căutarea unei patrii. Credinţa a implantat în ei un instinct asemănător porumbeilor poştaşi, făcându-i ca să nu se mulţumească cu desfătările Canaanului. Ei tânjeau, în schimb, după o ţară mai bună, căreia să-i poată spune cu adevărat patrie.

11:15 Spunând că ei erau în căutarea unei patrii, scriitorul doreşte să arate clar că el *nu* se referă la ţara lor de baştină. Dacă Avraam ar fi dorit să revină în Mesopotamia, nimic nu l-ar fi împiedicat s-o facă, dar pentru el acele ţinuturi nu mai constituiau patria lui.

11:16 Adevărata explicaţie constă în faptul că, desigur, ei căutau o patrie **cerească**. Este remarcabil, dacă ţinem seama de faptul că majoritatea făgăduinţelor făcute poporului Israel au avut de a face cu binecuvântări materiale pe acest pământ. Dar ei aveau şi o nădejde cerească, şi această nădejde i-a învrednicit să trateze lumea aceasta ca pe o ţară străină.

Spiritul de pelerin Îi este deosebit de plăcut lui Dumnezeu. „Lui nu-I este ruşine să fie numit Dumnezeul celor ale căror inimă şi parte sunt în cer." **El le-a pregătit o cetate**, şi acolo ei găsesc odihnă şi satisfacţie şi pace desăvârşită.

11:17 Am ajuns acum la cea mai mare încercare a credinţei lui Avraam. Dumnezeu i-a spus să-şi aducă fiul, Isaac, ca jertfă pe altar. Cu ascultare fără şovăire, Avraam a pornit la drum, să-I aducă lui Dumnezeu ca jertfă cea mai scumpă comoară a inimii lui. Va fi fost el inconştient de uriaşa dilemă cu

care era confruntat? Dumnezeu îi promisese urmaşi fără număr de mulţi. Isaac era singurul său fiu născut. Avraam avea la acea dată vârsta de 117 ani iar Sarah 108!

11:18 Făgăduinţa unui număr uriaş de urmaşi avea să fie împlinită **în Isaac**. Dilema consta în aceasta: dacă Avraam îl ucidea pe Isaac, cum mai putea să se împlinească promisiunea? Isaac avea pe atunci vreo şaptesprezece ani, fiind necăsătorit.

11:19 Avraam ştia ce făgăduise Dumnezeu. Doar asta conta! El a conchis că dacă Dumnezeu îi cere să-şi ucidă fiul, **Dumnezeu** îl va învia, chiar din morţi, pentru a împlini făgăduinţa.

Până în acest punct nu se consemnează că ar fi fost vreo înviere din morţi. Experienţa umană nu deţinea nici o statistică în acest sens. Într-un sens cât se poate de real, Avraam a inventat ideea învierii. Credinţa sa în făgăduinţa lui Dumnezeu l-a împins la concluzia că Dumnezeu îl va învia pe Isaac.

În sens figurat el l-a primit pe Isaac înapoi **din morţi**. El se ataşase faptului că Isaac trebuie să fie ucis. Şi Dumnezeu i-a trecut în cont acest gest. Dar, după cum arată Grant cu foarte mult dramatism, Domnul „l-a cruţat pe Avraam de a avea inima străpunsă de durerea de care inima Sa proprie nu Şi-a cruţat-o." El i-a pus la dispoziţie lui Avraam un berbec, ce a luat locul lui Isaac, şi singurul fiu născut a fost repus în inima şi casa tatălui său.

Înainte de a trece mai departe, lăsând în urmă această pildă exemplară de credinţă, trebuie să amintim două lucruri: Mai întâi, Dumnezeu niciodată nu a intenţionat ca Avraam să-şi ucidă fiul. Jertfele umane nu au avut niciodată loc în voia lui Dumnezeu pentru poporul Său. El doar a pus la încercare credinţa lui Avraam şi, de îndată ce aceasta s-a dovedit autentică, ordinul Său a fost contramandat.

În al doilea rând, credinţa lui Avraam în făgăduinţa că va avea un număr mare de urmaşi a fost pusă la încercare pe parcursul unei perioade de o sută de ani. Patriarhul avea şaptezeci şi cinci de ani când i s-a promis un fiu. El a aşteptat douăzeci şi cinci de ani până când s-a născut Isaac. Iar Isaac a avut şaptesprezece ani când Avraam l-a luat cu el pe Muntele Moria, ca să-l aducă jertfă lui Dumnezeu. Isaac a avut patruzeci de ani când s-a căsătorit, după care au mai trecut douăzeci de ani până când i s-au născut cei doi copii gemeni. Avraam a murit la vârsta de 175 de ani, când descendenţii săi constau dintr-un fiu (de şaptezeci şi cinci de ani) şi doi nepoţi (de cincisprezece ani). Cu toate acestea, în timpul vieţii sale... „El nu s-a îndoit de făgăduinţa lui Dumnezeu, prin necredinţă, ci, întărit prin credinţă, a dat slavă lui Dumnezeu, deplin încredinţat că ce a făgăduit El poate să şi împlinească" (Rom. 4:20, 21).

11:20 Nouă, occidentalilor, ne este greu să înţelegem de ce credinţa lui **Isaac** şi a lui **Iacob** sau cea a lui Iosif, consemnată în următoarele trei versete, a fost neobişnuită. **Isaac**, de pildă, a dobândit un loc pe lista de onoare a credinţei pentru că a invocat binecuvântări viitoare asupra lui **Iacob şi Esau**. Ce este remarcabil în asta?

Înainte de a se naşte copiii, Domnul a anunţat prin Rebeca faptul că din acesşti băieţi vor ieşi două naţiuni şi că cel mai vârstnic (Esau) îl va sluji pe cel mai tânăr (Iacob). Esau era favoritul lui Isaac şi, în virtutea faptului că era cel mai mare, ar fi primit în mod normal partea cea mai bună de la tatăl său. Dar Rebeca şi Iacob l-au înşelat pe Isaac, a cărui vedere era la acea dată mult deteriorată, determinându-l să dea binecuvântarea cea mai aleasă lui *Iacob*. Când această urzeală a fost dată în vileag, Isaac a fost cuprins de un tremur violent. Dar el şi-a adus aminte de cuvântul lui Dumnezeu potrivit căruia cel mai mare îl va sluji pe cel mai mic şi, în pofida predilecţiei sale pentru Esau, şi-a dat seama că intervenţia lui Dumnezeu, în pofida slăbiciunii sale naturale, trebuie să rămână în picioare.

11:21 În viaţa lui **Iacob** au existat multe episoade lipsite de glorie, şi totuşi el este onorat ca erou al credinţei. Caracterul său s-a ameliorat cu timpul, decesul lui fiind înconjurat de glorie. Când l-a **binecuvântat** pe **fiul lui Iosif**, Manase, şi-a încrucişat braţele, pentru ca binecuvântarea rezervată de obicei fiului mai mare să cadă în schimb asupra celui mai tânăr, Efraim. Cu toate protestele lui Iosif, Iacov a insistat ca binecuvântările să rămână aşa, pentru că aceasta era ordinea precizată de Domnul. Deşi vederea lui fizică era slăbită, vederea sa spirituală era ageră. În scena de la încheierea vieţii sale, îl găsim pe Iacob închinându-se **rezemat de vârful toiagului său**. C. H. Mackintosh rezumă această scenă în frumosul său stil caracteristic:

Capitolul de încheiere a vieţii lui Iacob contrastează cât se poate de plăcut cu toate scenele anterioare din tumultoasa sa istorie, amintindu-

ne de imaginea unei seri liniştite ce se aşterne după o zi furtunoasă: soarele, ce fusese ascuns în timpul zilei de nori şi ceaţă, se arată acum la asfinţitul soarelui în toată splendoarea sa, oferind perspectiva unei zile minunate care va urma. Tot aşa este şi cu vârstnicul patriarh. Gestul substituţiei, târguiala lui, viclenia, planurile sale, nestatornicia, instabilitatea şi temerile rezultate din lipsa de credinţă — ei bine, toţi aceşti nori întunecaţi ai firii vechi şi ai pământului s-au risipit între timp, patriarhul ieşind la iveală pe culmile senine ale credinţei, pentru a împărţi binecuvântări şi distincţii, cu acea destoinicie pe care o poate dărui doar comuniunea cu Dumnezeu.[23]

11:22 Credinţa lui Iosif a fost de asemenea puternică **când i s-a apropiat sfârşitul**. El a crezut promisiunea lui Dumnezeu că va izbăvi poporul Israel din Egipt. Credinţa l-a învrednicit să-şi imagineze deja scena exodului, care era pentru el atât de certă încât le-a dat fiilor săi instrucţiuni să ia cu ei **oasele sale** pentru a fi îngropate în Canaan. „Astfel", scrie William Lincoln, „deşi era înconjurat de pompa şi splendoarea Egiptului, inima lui nu era deloc acolo, ci alături de poporul său, în gloria şi binecuvântările de care avea să aibă parte."[24]

11:23 Ceea ce se are în vedere aici este mai mult credinţa părinţilor săi, decât aceea a lui Moise. Privindu-şi copilaşul, ei l-au văzut frumos. Dar frumuseţea lui nu era doar de ordin *fizic*. Ei au văzut că este un copil destinat să aibă un viitor măreţ, el fiind cel pe care Dumnezeu l-a ales pentru o lucrare specială. Credinţa lor că planurile lui Dumnezeu vor fi aduse la îndeplinire le-a dat curajul de a înfrunta **porunca regelui** şi de al ascunde pe copil timp de **trei luni**.

11:24 Prin credinţă Moise însuşi a reuşit să renunţe cu atâta nobleţe la câteva lucruri însemnate. Deşi a fost crescut în luxul ce domnea la curtea împăratului Egiptului, fiindu-i asigurate toate lucrurile pentru care se luptă oamenii pe lumea aceasta, el a învăţat că „nu posedarea bunurilor, ci renunţarea la acestea aduce odihnă" (J. Gregory Mantle).

Mai întâi, Moise a renunţat la faima Egiptului. El era fiul adoptiv al fiicei lui Faraon şi, ca atare, îi era asigurat un loc de seamă în elita ţării, poate chiar ca succesor al lui Faraon. Dar el se născuse dintr-o spiţă mai nobilă: aceea de membru al poporului ales al lui Dumnezeu pe acest pământ. Or, el nu-şi putea permite să *coboare* de la rangul acesta nobil la cel de membru al familiei regale a Egiptului. Mai târziu, când a ajuns la maturitate, el a ales, hotărându-se să nu ascundă adevărata sa naţionalitate, doar de dragul câtorva ani petrecuţi în mijlocul unei faime pământeşti. Urmarea? În loc să ocupe un rând sau două de ieroglife pe vreo piatră funerară, el a fost imortalizat în Cartea eternă a lui Dumnezeu. În loc să se regăsească azi ca mumie egipteană în cine ştie ce muzeu din lume, el este faimos ca un om al lui Dumnezeu.

11:25 În al doilea rând, el a respins **plăcerile** Egiptului. Asocierea plină de smerenie cu poporul lui Dumnezeu aflat în suferinţă a însemnat pentru el mai mult decât satisfacerea vremelnică a apetiturilor sale. Privilegiile de a împărtăşi tratamentul inuman de care a avut parte neamul său a fost pentru Moise o plăcere mai mare decât toate desfătările de la curtea lui Faraon.

11:26 În al treilea rând, el a întors spatele **comorilor Egiptului**. Credinţa l-a învrednicit să vadă că faimoasele case pline cu tezaure ale Egiptului erau total lipsite de valoare în lumina veşniciei. Prin urmare, el a ales să sufere aceeaşi ocară pe care avea s-o sufere şi Mesia. Loialitatea faţă de Dumnezeu şi dragostea faţă de poporul Său au avut pentru el un preţ mai mare decât toate bogăţiile lui Faraon adunate la un loc. El ştia că la un minut după moartea sa doar aceste bunuri spirituale vor conta.

11:27 Apoi el a renunţat şi la *monarhul* Egiptului. Îmbărbătat de **credinţă**, el a ieşit din ţara robiei, nepăsându-i de furia regelui. A fost o delimitare netă de politicianismul acestei lumi. El s-a temut atât de puţin de Faraon tocmai pentru că s-a temut atât de mult de Dumnezeu. El avea privirile aţintite asupra „binecuvântatului şi singurului Stăpânitor, Regele regilor şi Domnul domnilor, singurul care are nemurirea, care locuieşte într-o lumină de care nu te poţi apropia, pe care nici un om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea; a Lui să fie cinstea şi puterea veşnică! Amin." (1 Tim. 6:15, 16).

În fine, el a respins *religia* Egiptului. Instituind **Paştele** şi stropind sângele, el s-a separat net şi irevocabil de idolatria egipteană. El a aruncat mănunşa, sfidând structurile religioase din vremea lui. Pentru el mântuirea a fost prin sângele mielului, nu prin apele Nilului. Ca urmare, întâii-născuţi ai Israelului au fost crutaţi, în vreme ce întâii-născuţi ai Egiptului au fost ucişi de nimicitor.

11:29 La început **Marea Roşie** li s-a

părut refugiaţilor evrei pierzarea lor, căci erau urmăriţi aprig din spate de inamic, fiind, aparent, prinşi ca într-o cursă. Dar ascultând de cuvântul lui Dumnezeu, ei au păşit înainte şi apele s-au despicat înaintea lor: „DOMNUL a pus marea în mişcare toată noaptea printr-un vânt puternic dinspre răsărit, care a uscat marea şi apele s-au despărţit în două" (Ex. 14:21). Când egiptenii au încercat să se ia după evrei, roţile de la carele lor s-au împotmolit iar apele au revenit la poziţia lor anterioară, oştile lui Faraon înecându-se în mare. Astfel Marea Roşie a devenit o punte de izbăvire pentru Israel, dar înfundătură a pierzării pentru egipteni.

11:30 Cetatea împrejmuită a Ierihonului a fost primul obiectiv militar de care s-au lovit israeliţii în campania de cucerire a Canaanului. Raţiunea dicta ca o fortăreaţă atât de impregnabilă să poată fi cucerită numai cu ajutorul unor forţe militare superioare. Dar metodele credinţei sunt altele. Pentru a-Şi aduce la îndeplinire planurile, Dumnezeu recurge la strategii ce li se par oamenilor lipsite de sens. El le-a spus israeliţilor să înconjoare cetatea timp de şapte zile. Iar în ziua a şaptea ei au trebuit să mărşăluiască în jurul ei de şapte ori. Preoţilor li s-a spus să sune puternic din trâmbiţe, oamenilor li s-a indicat să strige, după care zidurile vor cădea. Experţii militari ar respinge numaidecât această metodă, considerând-o vrednică de dispreţ. Dar ea a dat rezultate! Armele luptei spirituale nu sunt lumeşti, ci au putere divină, pentru a distruge fortăreţe (2 Cor. 10:4).

11:31 Nu ştim când a devenit **prostituata Rahab** o închinătoare la Iehova, dar este limpede că aşa s-a întâmplat. Ea a abandonat religia falsă a Canaanului, devenind o prozelită la religia iudaică. Credinţa ei a fost pusă la grea încercare când au vizitat-o spionii evrei. Întrebarea care se punea era dacă ea va fi loială ţării şi compatrioţilor ei, sau va fi fidelă Domnului? Rahab s-a decis însă să stea de partea Domnului, chiar dacă aceasta a însemnat să-şi trădeze patria. Primindu-i cu căldură pe spioni, atât ea, cât şi familia ei au fost cruţaţi, în timp ce vecinii ei neascultători au pierit.

11:32 În acest punct, scriitorul pune o întrebare retorică: **„Şi ce voi mai zice?"** După ce a prezentat această listă impresionantă de bărbaţi şi femei care au dat dovadă de credinţă şi răbdare în perioada Vechiului Testament, câte alte persoane mai trebuie să citeze pentru a-şi demonstra argumentul?

Desigur, exemplele suplimentare nu-i lipsesc, dar nu mai are timp, căci i-ar trebui prea mult să intre în detalii. Prin urmare, se va mărgini să enumere câteva nume şi să catalogheze momentele de triumf şi încercările credinţei.

Iată, aşadar, exemplul lui **Ghedeon**, a cărui oştire a fost redusă de la 32.000 la 300. Mai întâi au fost trimişi acasă cei timizi, apoi cei ce ţineau prea mult la confortul lor. Şi astfel cu un corp redus de adevăraţi ucenici, Ghedeon i-a fugărit pe madianiţi.

Apoi a fost **Barac**. Când a fost chemat să conducă Israelul, în lupta împotriva canaaniţilor, el a acceptat doar cu condiţia ca Debora să meargă cu el. În pofida acestei trăsături de laşitate din caracterul său, Dumnezeu a văzut că acest om se încrede cu adevărat în El şi l-a trecut în lista bărbaţilor credinţei.

Samson a fost un alt om marcat de evidente slăbiciuni. Totuşi, în pofida acestui lucru, Dumnezeu a detectat în el o credinţă care l-a învrednicit să omoare fără nici o armă, doar cu mâinile, un leu tânăr, apoi să nimicească treizeci de filisteni la Aşchelon şi să ucidă o mie de filisteni cu o falcă de măgar; apoi să ia în spinare porţile oraşului Gaza şi, în cele din urmă, să dărâme templul lui Dagon, omorând în clipa propriului deces mai mulţi filisteni decât omorâse în tot timpul vieţii sale.

Deşi a fost un copil nelegitim, **Iefta** a devenit în cele din urmă izbăvitorul poporului Israel de sub asuprirea amoniţilor. El ilustrează adevărul conform căruia credinţa îl învredniceşte pe un om să se ridice dincolo de poziţia pe care i-o conferă naşterea şi mediul în care a trăit, devenind erou al lui Dumnezeu în istorie.

Credinţa lui **David** străluceşte în episodul confruntării cu Goliat, în purtarea sa nobilă faţă de Saul, în capturarea Sionului şi în numeroase alte episoade. În psalmii săi, găsim o cristalizare a credinţei sale în atitudinea de penitenţă, laudă şi profeţie.

Samuel a fost ultimul dintre judecătorii Israelului şi primul său profet. El a fost omul lui Dumnezeu pentru poporul Israel, într-o vreme când preoţia era marcată de un mare faliment pe plan spiritual. El a fost unul dintre cei mai mari lideri din istoria Israelului.

Adăugaţi la această listă **profeţii**, o ceată nobilă de purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu, bărbaţi care au întruchipat conştiinţa lor; oameni care mai bine ar fi murit, decât să spună o minciună, care au preferat să meargă

în cer cu conştiinţa curată, decât să rămână pe pământ cu cugetul păcat.

11:33 Scriitorul îşi îndreaptă acum atenţia spre faptele de vitejie ale eroilor credinţei:

Ei au **cucerit împărăţii** — şi gândul ne duce imediat la Iosua, la judecători (care au fost adevărate căpetenii militare ale Israelului), la David şi la alţii.

Ei **au lucrat neprihănirea**. Regi ca Solomon, Asa, Iehosafat, Ioaş, Ezechia şi Iosia s-au înscris în istorie pentru domnia lor, care, deşi nu a fost perfectă, s-a caracterizat prin **neprihănire** (sau „dreptate").

Ei **au primit lucrurile făgăduite**. Asta ar putea însemna că Dumnezeu a încheiat cu ei legăminte, cum este cazul lui Avraam, al lui Moise, al lui David şi al lui Solomon; sau ar putea însemna că ei au primit împlinirea făgăduinţelor, demonstrând astfel adevărul cuvântului lui Dumnezeu.

Au astupat gurile leilor. Daniel este un exemplu concludent în această privinţă (Dan. 6:22), dar să nu-l uităm nici pe Samson (Jud. 14:5, 6), nici pe David (1 Sam. 17:34, 35).

11:34 Au stins puterea focului. Cuptorul încins nu a reuşit să ardă decât legăturile cu care erau legaţi cei trei tineri evrei, în fapt, eliberându-i (Dan. 3:25). Astfel focul s-a dovedit a fi, până la urmă, o binecuvântare.

Au scăpat de ascuţişul sabiei. David a scăpat de atacurile răutăcioase ale lui Saul (1 Sam. 19:9, 10); Ilie a scăpat de ura ucigaşă a Izabelei (1 Re. 19:1-3) iar Elisei a scăpat de regele Siriei (2 Re. 6:15-19).

Din slabi au devenit tari. Multe simboluri ale **slăbiciunii** găsim în analele credinţei. De pildă Ehud era stângaci; totuşi el l-a ucis pe regele Moabului (Jud. 3:12-22). Iael, membră a „sexului slab", l-a ucis pe Sisera cu un ţăruş de cort (Jud. 4:21). Ghedeon s-a folosit de urcioare fragile de lut ca să-i înfrângă pe madianiţi (Jud. 7:20). Samson s-a folosit de o falcă de măgar pentru a ucide o mie de filisteni (Jud. 15:15). Toţi aceştia ilustrează adevărul potrivit căruia Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii pentru ca să le facă de ruşine pe cele tari (1 Cor. 1:27).

Ei **au fost viteji în războaie**. Credinţa i-a înzestrat pe oameni cu o forţă ce depăşea capacitatea lor naturală, învrednicindu-i să învingă în situaţii omeneşte vorbind absolut insurmontabile.

Ei **au pus pe fugă armatele vrăjmaşe**. Deşi de multe ori erau inferior echipaţi şi dispuneau de efective mult mai mici, oştirile Israelului au izbândit, lăsându-şi vrăjmaşii năuciţi şi pe toţi ceilalţi în mare uimire.

11:35 Femeile şi-au primit prin înviere morţii. Văduva din Sarepta (1 Re. 17:22) şi femeia din Şunem (2 Re. 4:34) sunt două exemple concludente în acest sens.

Dar credinţa mai are o faţetă. Pe lângă cei care au săvârşit fapte de mare vitejie, au mai fost şi cei ce au îndurat suferinţe cumplite, pe care Dumnezeu pune un preţ la fel de mare. Datorită credinţei lor în Domnul, unii au fost supuşi la torturi de neînchipuit. Dacă ar fi renunţat la Iehova, ar fi fost puşi în libertate. Dar ei au preferat să moară şi să învie apoi în slava cerească, decât să rămână în această viaţă ca trădători ai lui Dumnezeu. În vremea macabeilor, o mamă şi cei şapte fii ai ei au fost daţi la moarte, unul după altul, în faţa celorlalţi, de către Antioh Epifanul. Ei au refuzat să accepte eliberarea **ca să dobândească o înviere mai bună**, adică mai bună decât simpla continuare a vieţii pe acest pământ, cum arată şi Morrison:

> Aşadar şi aceasta este urmarea credinţei, în sensul că *nu* îi aduce cuiva izbăvire, ci, uneori, când i se oferă izbăvirea, îi dă curajul de a o refuza. Există momente când credinţa se reliefează prin gestul primirii, după cum alteori ea prinde contur când cineva refuză ceea ce i se oferă. Există o izbăvire pe care credinţa o îmbrăţişează şi există o izbăvire pe care credinţa o respinge. Deşi au fost torturaţi, ei n-au acceptat izbăvirea, acesta constituind semnul şi pecetea faptului că au fost credincioşi. Există ceasuri când cea mai puternică dovadă a credinţei este respingerea fără şovăire a unui loc mai larg.[25]

11:36 Alţii au fost batjocoriţi şi biciuiţi; alţii au fost aruncaţi în temniţă. Datorită credincioşiei sale faţă de Dumnezeu, Ieremia a îndurat toate aceste forme de pedepsire (Ier. 20:1-6; 37:15). Iosif a fost şi el întemniţat pentru că a preferat să sufere, mai degrabă decât să păcătuiască (Gen. 39:20).

11:37 Au fost ucişi cu pietre. Isus le-a amintit cărturarilor şi fariseilor că aşa l-au ucis strămoşii lor pe Zaharia — între templu şi altar (Mat. 23:35).

Au fost tăiaţi în două cu fierăstrăul. Urie profetul a plătit acest preţ pentru că a vestit mesajul lui Dumnezeu regelui Ioiachim (Ier. 26:23); dar sintagma din acest verset se referă la uciderea în masă care a avut loc în timpul macabeilor.

Au pribegit îmbrăcaţi în piei de oaie şi de capră, lipsiţi de toate, prigoniţi, primiţi rău. Moorehead spune:

Ei ar fi putut să se lăfăie în mătăsuri şi catifele, la palatele prinţilor, dacă ar fi acceptat să se lepede de Dumnezeu şi să creadă minciuna lumii. În schimb, ei au rătăcit îmbrăcaţi în piei de oaie şi de capră, ei înşişi nefiind socotiţi mai buni decât caprele sau oile. Dimpotrivă, au fost consideraţi buni doar de tăiat, asemenea animalelor.[27]

Ei au suferit sărăcie, privaţiuni şi prigoane.

11:38 Lumea i-a tratat ca şi când nu ar fi fost vrednici de a trăi. Dar Duhul lui Dumnezeu izbucneşte aici cu exclamaţia că lucrurile au stat exact invers în sensul că **lumea nu era vrednică** *de ei*.

Au rătăcit prin deşerturi şi munţi şi prin peşteri şi prin crăpăturile pământului. Deposedaţi de casele lor, despărţiţi de familiile lor, hăituiţi ca animalele, excluşi din societate, ei au îndurat căldura şi frigul, strâmtorările şi greutăţile, dar nu s-au lepădat cu nici un chip de Domnul lor.

11:39 Deşi Dumnezeu Însuşi a depus mărturie pentru credinţa acestor eroi ai Vechiului Testament, ei au murit fără să primească împlinirea **făgăduinţei.** Ei n-au apucat să vadă în viaţa de aici venirea mult-aşteptatului Mesia sau să se bucure de binecuvântările ce aveau să decurgă din slujba Lui.

11:40 Dar nouă Dumnezeu ne-a rezervat ceva mai bun. El a aranjat ca **ei să nu ajungă la desăvârşire fără noi.** Ei niciodată nu s-au bucurat de o conştiinţă desăvârşită în ce priveşte păcatul, după cum ei nu se vor bucura de deplina desăvârşire a trupului proslăvit în cer până când vom fi răpiţi cu toţii pentru a-L întâlni pe Domnul în văzduh (1 Tes. 4:13-18). Duhurile sfinţilor din VT sunt deja desăvârşite în prezenţa Domnului (Ev. 12:23), dar trupurile lor nu vor fi înviate din morţi până când va veni Domnul să-i ia pe ai Săi. Atunci ei se vor bucura de desăvârşirea slavei învierii.

Exprimând acest adevăr cu alte cuvinte, vom spune că credincioşii din VT nu au fost la fel de privilegiaţi cum suntem noi. Cu toate acestea, gândiţi-vă la răsunătoarele lor triumfuri şi la cumplitele încercări prin care au trecut! Gândiţi-vă la faptele lor de vitejie şi la răbdarea lor! Ei au trăit de cealaltă parte a crucii. Şi totuşi, cum se compară vieţile noastre când sunt puse alături de ale lor? Acesta e îndemnul pătrunzător al capitolului 11 din Evrei.

C. Îndemnul de a nădăjdui în Cristos (cap. 12)

12:1 Să nu uităm că epistola către Evrei a fost adresată unor oameni prigoniţi, care, datorită faptului că au părăsit iudaismul şi L-au îmbrăţişat pe Cristos, erau confruntaţi cu o aprigă opoziţie. Exista pericolul ca ei să interpreteze suferinţele lor ca semn al dezaprobării lui Dumnezeu faţă de ei, prin urmare, ei devenind descurajaţi şi gata să renunţe la credinţa lor. Ceea ce era şi mai grav, exista pericolul ca ei să se întoarcă la templu şi la ceremoniile din cadrul acestuia.

Ei nu trebuiau însă să creadă că suferinţele lor erau unice. Mulţi dintre martorii menţionaţi în capitolul 11 au suferit cumplit ca urmare a loialităţii lor faţă de Domnul, şi totuşi ei au răbdat până la capăt. Or, dacă ei, care dispuneau de mult mai puţine privilegii, au rămas statornici, cu cât mai statornici şi neclintiţi trebuie să fim noi, cărora ni s-au dat lucrurile mai bune ale creştinismului!

Ei ne înconjoară ca **un nor mare de martori**. Asta *nu* înseamnă că ei asistă ca spectatori la ceea ce se întâmplă pe pământ. Mai degrabă, ei ne sunt martori prin viaţa de credinţă şi răbdare ce au trăit-o şi prin înaltul standard ce ni l-au lăsat, ca noi să-l urmăm.

Versetul acesta ridică invariabil întrebarea: „Pot sfinţii din cer vedea viaţa trăită de noi pe pământ sau ştiu ei ce se întâmplă aici jos?" Singurul lucru de care putem fi siguri că ei îl cunosc este atunci când un păcătos este mântuit: „Tot aşa vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni drepţi, care n-au nevoie de pocăinţă" (Luca 15:7).

Viaţa creştină este o cursă de alergări, care reclamă disciplină şi răbdare. Noi trebuie să ne debarasăm de tot ce ne-ar putea îngreuna în alergarea la această cursă. Lucrurile care ne îngreunează pot părea uneori inofensive în ele însele, dar mai apoi se vede că ne împiedică înaintarea. Aici ar putea fi incluse bunurile materiale pe care le posedăm, legăturile de familie, ataşamentul nostru faţă de tihnă şi confort, lipsa de mobilitate, etc. Regulamentul olimpic nu-i interzice nici unui alergător să ia cu el provizii de hrană şi băutură, dar care alergător ar putea câştiga întrecerea, dacă s-ar împovăra cu aceste lucruri?

Noi trebuie **să dăm la o parte... păcatul care ne înfăşoară aşa de uşor**. Prin asta s-ar putea înţelege orice păcat, dar mai ales păcatul necredinţei. Noi trebuie să avem încredere deplină în făgăduinţele lui Dumnezeu şi încredere totală în faptul că viaţa de credinţă va triumfa.

Apoi trebuie să ne păzim de ideea potrivit căreia **alergarea** în care suntem angajaţi ar fi o simplă plimbare de agrement sau că viaţa creştină ar fi presărată cu flori. Dimpotrivă, trebuie să fim pregătiţi să înaintăm cu stăruinţă, chiar atunci când suntem confruntaţi cu încercări şi ispite.

12:2 Pe tot parcursul acestei alergări, va trebui să ne dezlipim privirea de la orice alt obiectiv, aţintindu-ne-o în schimb în permanenţă asupra lui **Isus**, Alergătorul cel mai strălucit, cum arată şi A. B. Bruce:

> Deasupra tuturor, iese în evidenţă, prin excelenţă, Unul cu totul şi cu totul deosebit... Omul care a realizat şi desăvârşit primul ideea trăirii prin credinţă..., care a îndurat fără să dea înapoi cumplitele suferinţe ale crucii, dispreţuindu-i ruşinea şi fiind susţinut de o credinţă care a conştientizat atât de viu bucuria şi slava ce aveau să urmeze, încât a estompat conştiinţa durerii şi ruşinii prin care trecea în acele momente.[28]

El este **autorul** sau pionierul **credinţei noastre** în sensul că El ne-a asigurat singurul exemplu desăvârşit a ceea ce trebuie să constituie o viaţă de credinţă.

Totodată El este **desăvârşitorul credinţei noastre**. Cu alte cuvinte, nu numai că El a început alergarea, ci a şi dus-o până la capătul ei triumfător. Traseul alergării Sale s-a întins de la cer până în Betleem, continuând apoi până în Grădina Ghetsimane, şi crucea Golgotei, apoi mormântul, după care a urmat revenirea în cer. În nici un punct al acestui traseu El nu S-a poticnit şi nu a dat înapoi, ci Şi-a aţintit privirea asupra slavei viitoare, când toţi răscumpăraţii vor fi fost adunaţi laolaltă cu El pe vecie. Asta L-a învrednicit să nu se gândească la **ruşine** şi să îndure suferinţa şi moartea. Iar astăzi El este aşezat **la dreapta tronului lui Dumnezeu.**

12:3 Aici se trece de la tabloul unei curse de alergări la lupta împotriva păcatului. Căpitanul nostru neînfricat este Domnul Isus; nimeni altul nu **a suferit din partea păcătoşilor o împotrivire atât de mare faţă de Sine**. Ori de câte ori avem tendinţa să pierdem inima şi să cădem de oboseală şi descurajare, să ne gândim prin ce a trecut El. Şi atunci încercările noastre ni se vor părea un fleac faţă de ale Sale.

12:4 Noi suntem angajaţi într-o luptă neîncetată împotriva păcatului. Totuşi noi nu ne-am împotrivit până la sânge — adică până la moarte — în lupta aceasta. *Dar El S-a împotrivit!*

12:5 Acum ni se prezintă concepţia creştină despre suferinţă. De ce viaţa creştinului este marcată de persecuţii, testări, încercări, boli, dureri, întristări şi necazuri? Să fie oare acestea un indiciu al supărării sau dezaprobării lui Dumnezeu faţă de el? Vin oare toate acestea la întâmplare în viaţa noastră? Şi, în sfârşit, cum trebuie să reacţionăm la ele?

Versetele de aici ne învaţă că aceste lucruri se înscriu în procesul de formare şi educare prin care Îşi trece Dumnezeu copiii. Deşi ele nu vin de la Dumnezeu, El le îngăduie, după care le contramandează, spre slava Lui, spre binele nostru şi spre binecuvântarea altora.

Nici un lucru nu este întâmplător în viaţa unui creştin. Tragediile ascund în ele binecuvântări, iar dezamăgirile sunt lăsate de El să vină în viaţa sa. Dumnezeu se foloseşte de împrejurările vitrege ale vieţii pentru a ne face să ne conformăm tot mai mult chipiului lui Cristos.

Prin urmare, creştinii evrei din epoca primară a bisericii sunt îndemnaţi să-şi aducă aminte de Proverbe 3:11, 12, unde Dumnezeu li se adresează cu apelativul: **fii**, după care îi previne să nu dispreţuiască disciplina Sa şi să nu-şi piardă curajul când sunt mustraţi de El. Dacă se vor răzvrăti sau se vor da bătuţi, vor pierde privilegiul ca El să se ocupe de ei, alegându-se şi cu eşecul de a-şi însuşi învăţămintele rânduite de El pentru ei.

12:6 Când citim cuvântul *disciplinare*, avem tendinţa să-l echivalăm cu o biciuire. Dar în contextul actual el are sensul de educaţie dată unui copil, formare a sa, în care intră îndrumările, disciplina, îndreptarea şi avertismentul. Toate au menirea de a cultiva virtuţile creştine şi de a alunga răul. În pasajul ce ne stă în faţă, disciplinarea nu era o pedeapsă pentru faptele rele, ci o pregătire sau formare prin intermediul prigoanelor.

Pasajul de la Proverbe spune clar că disciplina lui Dumnezeu este o dovadă a dragostei Sale şi că nici un **fiu** nu este scutit de ea.

12:7 Rămânând supuşi **disciplinei** pe care ne-o aplică **Dumnezeu**, noi Îi îngăduim să ne modeleze prin această disciplină după chipul Său. Dar dacă încercăm să scurtcircuităm relaţiile Sale cu noi, s-ar putea ca El să fie nevoit să prelungească termenul disciplinării noastre, recurgând la metode mai instructive şi, prin urmare, mai dificile. În

şcoala lui Dumnezeu sunt clase, pe care le promovăm abia după ce ne-am însuşit toate cunoştinţele prevăzute în cadrul lor.

Prin urmare, când vin peste noi perioade de încercare, să nu uităm că Dumnezeu ne tratează ca pe **fii**. Or, în orice relaţie normală tată-fiu, tatăl îşi instruieşte **fiul** pentru că îl iubeşte şi-i doreşte numai binele suprem. Dumnezeu ne iubeşte prea mult pentru ca să ne lase să creştem de capul nostru (firește).

12:8 În domeniul spiritual, cei care nu au parte de disciplina lui Dumnezeu sunt copii **nelegitimi**, şi nu **fii** adevăraţi. La urma urmelor, un grădinar nu va curăţi tufele de spini, ci viţa de vie. Cum este în domeniul natural, aşa este şi în cel duhovnicesc.

12:9 Cei mai mulţi dintre noi au avut parte de disciplinare din partea **părinţilor noştri omeneşti**. Dar n-am interpretat această disciplină ca semn că ne urăsc, ci ne-am dat seama că ei ne vreau binele şi **le-am dat cinstea cuvenită**.

Cu cât mai multă cinste trebuie să acordăm creşterii şi formării de care ne face parte **Tatăl duhurilor şi să trăim!** Dumnezeu este **Tatăl** (sau sursa) tuturor fiinţelor înzestrate cu duh. Omul este un duh care trăieşte îmbrăcat într-un trup omenesc. Fiind supuşi lui Dumnezeu, ne bucurăm de viaţă în sensul ei cel mai autentic.

12:10 Disciplina părinţilor pământeşti nu este perfectă. Ea ţine doar o vreme, adică cuprinde perioada copilăriei şi a tinereţii. Dacă nu a dat rezultate în această perioadă, de aici încolo nu mai poate face nimic. În plus această disciplină a fost: **cum credeau ei că e bine**, deşi uneori s-ar putea să nu fi fost tocmai bună.

Dar disciplina lui Dumnezeu este întotdeauna perfectă. Dragostea Lui este nemărginită iar înţelepciunea Sa infailibilă. El nu ne disciplinează niciodată din vreo pornire sau capriciu, ci întotdeauna o face spre folosul nostru. Obiectivul Său este **ca să ne facă părtaşi ai sfinţeniei Sale**. Or, evlavia nu poate fi produsă niciodată în afara şcolii lui Dumnezeu, cum explică Jowett:

Scopul disciplinării pe care ne-o aplică Dumnezeu nu este de natură punitivă, ci creativă. El ne disciplinează „pentru ca să avem parte de sfinţenia Sa". Sintagma: „pentru ca să avem parte" presupune o direcţie iar această direcţie conduce către o viaţă purificată şi înfrumuseţată. Iar focul de aici nu este o văpaie necontrolată, ce mistuie totul în cale, inclusiv lucrurile de preţ; ci este focul topitorului, care nu este lăsat în voia sa, ci controlat de Topitor, prin care El scoate, cu mână tare, dar cu răbdare şi blândeţe, sfinţenie din nepăsare şi statornicie din slăbiciune. Dumnezeu este mereu angajat în procesul creaţiei, chiar atunci când recurge la mijloacele mai întunecate ale harului. El produce roadele şi florile Duhului. Dragostea Lui este într-o permanentă căutare după lucrurile frumoase.[29]

12:11 Când are loc, orice disciplină pare dureroasă. **Dar mai pe urmă aduce, celor încercaţi de ea, roada dătătoare de pace a neprihănirii**. De aceea întâlnim adesea mărturii ca cea depusă de Leslie Weatherhead:

Ca toţi oamenii, şi mie îmi plac mai mult experienţele înălţătoare, marcate de sănătate, fericire şi succes. Dar am învăţat mai mult despre Dumnezeu, despre viaţă şi despre mine însumi când am trecut prin întunericul fricii şi al eşecului, decât în toate momentele însorite ale vieţii. Da, există aşa-numitele comori ale întunericului. Căci, slavă Domnului, întunericul trece. Numai că ceea ce ai învăţat când ai trecut prin întuneric n-ai să uiţi niciodată. „Lucrurile care ne copleşesc şi ne calcă pe mândrie ne fac mai mult bine decât tot ceea ce ne încântă şi ne inspiră."[30]

Sau să luăm în considerare mărturia dată de C. H. Spurgeon:

Tare mi-e teamă că tot harul pe care l-am dobândit în ceasurile de tihnă şi confort, în momentele de fericire, aproape că nu valorează cât o leţcaie. Dar bunurile pe care le-am primit în urma întristărilor, durerilor şi mâhnirilor mele sunt incomensurabil de mari. Posed eu oare vreun bun de preţ pe care să nu-l datorez ciocanului şi nicovalei, focului şi pilei prin care am fost şlefuit? Necazurile sunt bunurile cele mai de preţ din mobilierul casei mele.[31]

12:12 Credincioşii nu trebuie să se lase doborâţi de împrejurările potrivinice ale vieţii, căci orice şovăială a credinţei lor ar putea avea o influenţă negativă asupra altora. Mâinile **obosite** trebuie învigorate, pentru ca să-L slujească pe Cristosul Cel viu. **Genunchii slăbiţi** trebuiesc întăriţi în vederea stăruinţei în rugăciune.

12:13 Picioarele care şchiopătează trebuie îndreptate pe cărările drepte ale uceniciei creştine, cum arată şi Williams:

Toţi cei care merg pe urmele Domnului netezesc cărarea credinţei pentru fraţii mai slabi; dar cei

care nu-L urmează din toată inima creează obstacole pentru picioarele altora, făcându-i niște ologi spirituali.[32]

G. H. Lang ne oferă o altă ilustrație de toată frumusețea:

După ce a înfruntat vântul și ploaia, străbătând anevoiosul drum, aflat la capătul puterilor fizice și spirituale, călătorul se oprește din mers, să-și tragă sufletul. Cu umerii aplecați, cu mâinile fără vlagă și genunchii îndoiți și slăbănogiți, el e gata să se prăbușească. Este exact imaginea stării în care poate ajunge la un moment dat orice pelerin al lui Dumnezeu, așa cum ne arată scriitorul.

Dar iată că de el se apropie un personaj plin de încredere, ce-i spune, cu zâmbetul pe buze și pe un ton ferm: „Curaj, frate! Sus! Stai drept! Întărește-ți picioarele și lasă-ți inima cuprinsă din nou de har. Căci la capătul drumului te așteaptă o nobilă casă. Uite-o, se zărește drept în față. Dar cere-I Marelui Medic vindecare pentru starea ta de slăbănogie.... Premergătorul tău a străbătut și el același drum anevoios ce duce la palatul lui Dumnezeu, pe care înaintează chiar acum și alți pelerini, după ce atâția l-au străbătut și ei cu bine. Nu, nu ești singur. Numai nu te da bătut, ci mergi înainte și vei ajunge negreșit la țintă, câștigând premiul.

Ferice de cel ce știe cum să-l susțină cu cuvinte de îmbărbătare pe cel cu forțele sleite (Isa. 50:4). Ferice de cel ce primește acest sfat (Ev. 13:22). Și de trei ori ferice de cel a cărui credință e simplă dar puternică, negăsind nici o pricină de poticnire în Domnul atunci când disciplinarea Lui este aspră.[33]

12:14 Creștinii trebuie să-și dea silința să trăiască întotdeauna în relații de pace **cu toți oamenii**. Dar acest îndemn este deosebit de folositor atunci când predomină prigoanele, când unii se lasă de credință și când nervii sunt tociți. În asemenea împrejurări este foarte ușor să-ți iasă din gură cuvinte de frustrare și de teamă față de cei din jurul tău, care-ți sunt cei mai apropiați și mai dragi.

De asemenea trebuie să urmărim cu ardoare **sfințenia fără care nimeni nu-L va vedea pe Domnul**. Despre ce **sfințenie** este vorba aici? Răspunzând la această întrebare să nu uităm că *sfințenia* din acest context se aplică la credincioșii din Noul Testament în cel puțin trei moduri:

Mai întâi, credinciosul devine sfânt *în ce privește poziția sa*, atunci când este convertit, fiind pus deoparte pentru Dumnezeu și detașat de lume (1 Cor. 1:2; 6:11). Prin virtutea unirii sale cu Cristos, el este sfințit pe veci. La asta s-a referit Martin Luther când a spus: „Sfințenia mea este în cer." Cristos este sfințenia noastră, adică în ce privește poziția noastră înaintea lui Dumnezeu.

Apoi avem sfințirea *practică* (1 Tes. 4:3; 5:23). Deci ceea ce ar trebui să fim în fiecare zi. Noi trebuie să ne depărtăm de orice formă de rău. Sfințenia aceasta trebuie să fie progresivă, adică în permanență trebuie să devenim tot mai mult asemenea Domnului Isus.

În fine, avem sfințirea *completă* sau *desăvârșită*, care are loc atunci când un credincios merge în cer. Abia atunci el este pe veci eliberat de păcat. Firea lui veche este înlăturată și starea lui corespunde întrutotul poziției sale.

Așadar, care sfințenie trebuie s-o urmărim? Evident, sfințirea practică, căci despre ea este vorba în acest pasaj. Noi nu căutăm să obținem sfințirea pozițională, întrucât aceasta ne aparține în clipa în care ne naștem din nou. Și nu ne luptăm după sfințirea perfectă, care ne va fi dată atunci când Îi vom vedea fața. Dar sfințirea practică sau progresivă este un lucru care presupune ascultare și cooperare din partea noastră. Or, tocmai această sfințenie trebuie s-o cultivăm în permanență. Faptul că ni se spune „s-o urmărim" demonstrează că aici, în viața de acum, nu ajungem s-o dobândim pe deplin. (Vezi notele de la 2:11 pentru o descriere mai detaliată a diverselor aspecte ale sfințirii.) Wuest scrie:

Îndemnul, adresat iudeilor născuți din nou care ieșiseră din Templu, le spune să trăiască o viață de sfințenie consecventă și să se țină atât de strâns de noua lor credință, încât iudeii nemântuiți care ieșiseră și ei din Templu și, cel puțin pe plan extern, îmbrățișaseră adevărul Noului Testament, să fie încurajați să facă pasul următor, considerându-L pe Mesia Marele Preot, în loc să revină la jertfele vechi din sistemul levitic, ce fuseseră deja abrogate. Acești iudei născuți cu adevărat din nou sunt preveniți cu privire la faptul că o viață creștină șovăitoare ar putea să-i determine pe iudeii nemântuiți să se abată din drum.[34]

Dar mai rămâne o dificultate! Să fie oare adevărat că nu-L putem vedea pe Domnul fără sfințirea practică? Da, într-o anumită privință, acest lucru este adevărat. Dar să

înţelegem că acest verset nu ne învaţă că noi dobândim dreptul de a-L vedea pe Dumnezeu prin trăirea unei vieţi de sfinţenie. Isus Cristos este singurul nostru garant că vom merge în cer. Ceea ce ne spune acest verset este că trebuie să avem o **sfinţenie** practică, demonstrând prin aceasta că în lăuntrul nostru este o viaţă nouă. Dacă cineva nu înaintează pe calea sfinţeniei, înseamnă că nu este mântuit. Când Duhul Sfânt locuieşte în lăuntrul unei persoane, acea persoană manifestă prezenţa Sa printr-o viaţă detaşată. Este o chestiune de cauză şi efect. Dacă cineva L-a primit pe Cristos, din inima lui vor curge fluvii de apă vie.

12:15 Următoarele două versete par să prezinte patru păcate distincte ce trebuie evitate. Dar există suficiente indicii în context că ar fi vorba aici de un alt avertisment împotriva păcatului unic al apostaziei şi că aceste patru păcate au legătură cu el.

Mai întâi, apostazia este eşecul de a obţine **harul lui Dumnezeu.** Persoana în cauză arată ca un creştin, vorbeşte ca un creştin şi declară că este creştin, dar nu s-a născut niciodată din nou. Acel om s-a apropiat foarte mult de Mântuitorul, dar nu L-a primit niciodată cu adevărat. Atât de aproape, şi totuşi atât de departe!

Apostazia este **rădăcina amărăciunii.** Persoana respectivă se răceşte şi se înveninează faţă de Domnul, respingând credinţa creştină. Iar actul său de trădare este contagios, căci şi alţii sunt **întinaţi** de văicărelile sale, de nemulţumirile, îndoielile şi tăgăduirile sale.

12:16 Apostazia este strâns înrudită cu imoralitatea. Un om care-şi spune creştin poate să cadă în păcate de o gravă imoralitate. În loc să-şi recunoască vinovăţia, el va da vina pe Domnul şi se va lăsa de credinţă. În următorele texte din Scriptură se stabileşte legătura care există între apostazie şi păcatul sexual: 2 Petru 2:10, 14, 18 şi Iuda 8, 16, 18.

În fine, apostazia este o formă ne nereligie (sau ireligiozitate) aşa cum o demonstrează cazul lui **Esau**, care nu a preţuit dreptul de întâi-născut, ci l-a preschimbat cu uşurinţă în satisfacerea momentană a apetitului său.

12:17 Ulterior, Esau s-a căit, părându-i rău de pierderea părţii ce i se cuvenea ca frate mai mare, dar a fost prea târziu. Căci tatăl său nu a mai putut contramanda binecuvântarea ce i-o dăduse lui Iacob.

Tot aşa este şi cu apostatul. El nu pune nici un preţ pe valorile spirituale, ci de bună voie renunţă la Cristos, pentru ca să scape de ocară, de suferinţe şi de martiraj. Un asemenea om nu mai poate fi reînnoit prin pocăinţă. S-ar putea să fie cuprins de remuşcare, dar nu de pocăinţă adevărată, cu evlavie.

12:18 Cei care sunt inspiţiţi să revină la lege trebuie să-şi aducă aminte de împrejurările groaznice care au însoţit darea legii şi să tragă învăţămintele spirituale necesare de aici. Scena s-a petrecut pe Muntele Sinai, un munte real, tangibil ce fusese cuprins de foc. De fapt în jurul lui era un văl ce făcea ca totul să fie nedesluşit, obscur şi nebulos. Iar împrejurul său se dezlănţuise o furtună cumplită.

12:19 Pe lângă aceste perturbaţii ale naturii, s-au produs şi o seamă de fenomene supranaturale, ca **sunetul trâmbiţei şi glasul care vorbea în aşa fel încât cei ce l-au auzit au cerut să nu li se mai vorbească.**

12:20 Israeliţii au fost complet dezorientaţi când au auzit edictul divin conform căruia: **„Chiar o fiară dacă se va atinge de munte, să fie ucisă cu pietre."**[35] Ei ştiau că dacă asta însemna moartea pentru un animal necuvântător şi lipsit de pricepere, cu cât mai mult ar fi însemnat moarte pentru cei ce înţelegeau avertismentul.

12:21 Întreaga scenă a fost atât de **înfricoşătoare** şi de zguduitoare, încât **Moise** însuşi **tremura**. Toate acestea descriu elocvent natura şi slujba legii, care este o revelaţie a cerinţelor neprihănite ale lui Dumnezeu şi a mâniei Sale împotriva păcatului. Scopul legii nu a fost acela de a asigura cunoaşterea mântuirii, ci de a produce cunoaşterea păcatului. Ea ne vorbeşte despre prăpastia creată între Dumnezeu şi om datorită păcatului. Este slujba osândirii, întunericului şi apăsării.

12:22 Credincioşii nu s-au apropiat de terorile zguduitoare ale Muntelui Sinai, ci de harul binevoitor:

Muntele cuprins de flăcări şi vălul mistic,
Împreună cu terorile şi vinovăţia noastră —
toate acestea s-au dus;
Conştiinţa noastră e stăpânită acum de o pace ce
nu poate da greş nicicând:
Este Mielul ce stă acum pe scaunul de domnie,
în locurile cereşti.

— James G. Deck

Acum fiecare copil al lui Dumnezeu, cumpărat cu sângele scump al lui Isus, poate spune:

Terorile legii şi ale lui Dumnezeu
Nu mai au nimic de a face cu mine;
Ascultarea Mântuitorului meu şi sângele Său vărsat
Au ascuns toate fărădelegile mele pe veci.
— *A. M. Toplady*

„Noi *deja* am ajuns în principiu la deplina realitate în care vom sălăşlui pe veci. Viitorul este deja prezent. În ziua de astăzi deja posedăm ziua de mâine. Pe pământ suntem deja beneficiarii Cerului" (Text select).

Noi nu ne apropiem de un munte tangibil aici pe pământ. Privilegiul nostru este de a intra în templul din cer. Prin credinţă, noi ne apropiem de Dumnezeu prin mărturisire, laudă şi rugăciune. Noi nu suntem limitaţi doar la o singură zi din an, ci putem intra în Sfânta Sfintelor în orice clipă, cu deplina încredinţare că suntem bine primiţi oricând. Dumnezeu nu mai spune acum: „Staţi la distanţă!", ci: „Apropiaţi-vă cu încredere!"

Pentru lege, Muntele Sinai este central, dar pentru credinţă **Muntele Sion**! Acest munte ceresc simbolizează toate binecuvântările harului — adică tot ce ne-a fost dăruit prin lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos Isus.

Legea îşi are Ierusalimul ei pământesc, dar credinţa îşi are capitala **cerească**, acolo sus. **Cetatea Dumnezeului Celui viu** este în cer, cetatea cu temelii, al Cărei Arhitect şi Ziditor este Dumnezeu.

Când intrăm în prezenţa lui Dumnezeu, suntem înconjuraţi de o adunare distinsă. Mai întâi, sunt miriadele de îngeri, care, deşi nu au fost întinaţi de păcat, nu pot cânta alături de noi, pentru că nu cunosc „bucuria pe care o aduce mântuirea noastră."

12:23 Apoi ne aflăm în **adunarea generală a întâilor-născuţi, care sunt înscrişi în cer**. Aceştia sunt membrii **bisericii**, Trupul şi Mireasa lui Cristos, care au murit de la Rusalii încoace, ce se bucură în acest timp, pe deplin conştienţi, de prezenţa Domnului. Ei aşteaptă Ziua când trupurile lor vor fi înviate din mormânt, şi îmbrăcate cu forma lor proslăvită, fiind reuniţi cu duhurile lor.

Prin credinţă noi îl vedem **pe Dumnezeu, Judecătorul tuturor**. Acum El nu mai este învăluit de întuneric şi nori, ci în viziunea credinţei slava Lui este transcendentă.

Sfinţii Vechiului Testament se mai află acolo, adică **duhurile celor drepţi făcuţi desăvârşiţi.** Îndreptăţiţi prin credinţă, ei stau în curăţia nepătată, datorită valorii lucrării lui Cristos ce le-a fost atribuită lor sau trecută în contul lor. Şi aceştia aşteaptă vremea când mormintele străvechi îşi vor elibera robii şi ei vor primi trupurile proslăvite.

12:24 Tot acolo se află şi **Isus, Mijlocitorul noului legământ**. Există o deosebire între Moise, mediatorul Vechiului Legământ, şi Isus, Mediatorul noului legământ. Moise a slujit de mediator prin simplul fapt că a primit legea de la Dumnezeu şi a transmis-o israeliţilor. El a fost astfel un intermediar sau reprezentant al poporului, aducând jertfele prin care a fost ratificat legământul.

Cristos este Mediatorul noului legământ într-un sens mult superior. Înainte ca Dumnezeu să poată încheia în neprihănire acest legământ, a trebuit ca Domnul Isus să moară. El a trebuit să pecetluiască legământul cu propriul Său sânge şi să Se dea pe Sine ca preţ de răscumpărare pentru mulţi (1 Tim. 2:6).

El a asigurat binecuvântările Noului Legământ pentru poporul Său prin moartea Sa. Iar El le asigură aceste binecuvântări în continuare prin viaţa Sa fără de sfârşit. Apoi El îi păstrează pe ai Săi, ca să se poată bucura de binecuvântări într-o lume ostilă, prin slujba Sa actuală la dreapta lui Dumnezeu. Toate acestea sunt cuprinse în lucrarea Sa de mediere.

Purtând cicatricile Calvarului, Domnul Isus este înălţat la dreapta lui Dumnezeu, ca Prinţ şi Mântuitor.

Nouă ne place să privim în sus şi să-L vedem acolo,
Pe Mielul ce pentru ai Săi aleşi a fost junghiat;
Şi în curând ai Lui sfinţi se vor împărtăşi din gloriile Sale,
Şi împreună cu Căpetenia şi Domnul lor domnivor.
— *James G. Deck*

În fine, avem **sângele stropirii, care vorbeşte mai bine decât sângele lui Abel**. Când S-a suit la cer Cristos, El l-a prezentat lui Dumnezeu toată valoarea **sângelui** vărsat la cruce. Nu se sugerează aici că el în chip literal Şi-ar fi purtat sângele în cer, ci mai degrabă meritele sângelui au fost fost făcute cunoscute în templu. Din nou J. G. Deck a îmbrăcat adevărul în veşmânt poetic:

Scumpul Lui sânge e stropit acolo,
În faţa tronului şi chiar pe acest scaun de domnie; şi rănile Sale în Cer vestesc
A mântuirii Sale măreaţă lucrare, de-acum deplin încheiată.

Sângele Lui scump este contrastat cu sângele lui **Abel**. Fie că prin asta înţelegem sângele jertfei lui Abel, fie chiar sângele lui Abel, care a fost vărsat de Cain, adevărul e acelaşi că sângele lui Cristos vorbeşte mai elocvent. Mesajul jertfei lui Abel era: „Acoperit temporar." Pe când sângele lui Cristos spune: „Iertat în veci". Sângele lui Abel striga: „Răzbunare!" Sângele lui Cristos strigă: „Îndurare, milă şi pace."

12:25 Versetele cu care se încheie capitolul 12 stabilesc contrastul dintre revelaţia lui Dumnezeu de la Sinai şi revelaţia Sa în şi prin Cristos. Privilegiile şi gloriile incomparabile ale credinţei creştine nu trebuiesc tratate cu uşurinţă. Dumnezeu vorbeşte, invită şi caută să cucerească prin dragostea Sa. A-l **refuza pe El** înseamnă a pieri.

Cei care nu au ascultat de glasul lui Dumnezeu aşa cum a fost acesta făcut cunoscut prin lege au fost pedepsiţi cum se cuvine. Dar acolo unde privilegiul acordat este mai mare, şi responsabilitatea ce însoţeşte acest privilegiu este mai mare. În Cristos, Dumnezeu a dăruit revelaţia supremă şi definitivă. Cei care resping glasul Său, aşa cum vorbeşte acesta acum din cer, prin evanghelie, poartă o răspundere mai mare decât cei care au călcat legea odinioară. **Scăparea** este imposibilă.

12:26 La Sinai glasul lui Dumnezeu a produs un cutremur de pământ. Dar când va vorbi El în viitor, glasul Lui va produce „un cutremur de cer". Acest lucru a fost prezis, în esenţă, de profetul Hagai (2:6): „Încă o dată (peste puţină vreme) voi clătina cerurile şi pământul, marea şi uscatul."

Acest cutremur va avea loc în intervalul de la Răpire până la sfârşitul împărăţiei lui Cristos. Înainte de venirea lui Cristos pe pământ ca să domnească se vor produce mari convulsiuni în natură, atât pe pământ, cât şi în ceruri. Planetele vor fi scoase de pe orbitele lor, provocând mişcări uriaşe ale apelor mărilor. Apoi, la sfârşitul Domniei de o Mie de ani a lui Cristos, pe pământ, cerurile stelare şi cerurile atmosferice vor fi distruse de căldură intensă (2 Pet. 3:10-12).

12:27 Când Dumnezeu a zis: **„Încă o dată"**, El a anticipat o completă şi finală **mutare** a cerurilor şi pământului. Acest eveniment va răsturna definitiv mitul potrivit căruia doar ceea ce vedem şi pipăim este real, iar lucrurile nevăzute ar fi, chipurile, nereale. Când Dumnezeu va încheia procesul de cernere şi de clătinare, numai ceea ce este real va **rămâne**.

12:28 Cei care erau preocupaţi de ritualismul tangibil şi vizibil al iudaismului se agăţau de lucruri care pot fi clătinate. Dar adevăraţii credincioşi au **o împărăţie ce nu poate fi clătinată**. Asta ar trebui să ne inspire să-L adorăm şi să ne închinăm Lui cu şi mai multă ardoare, lăudându-L necurmat **cu reverenţă şi frică**.

12:29 Dumnezeu este un foc mistuitor pentru toţi cei ce refuză să asculte de El. Dar chiar şi pentru ai Săi, sfinţenia şi neprihănirea Sa sunt atât de mari încât ele ar trebui să producă în noi cea mai profundă atitudine de omagiu şi respect faţă de El.

D. Îndemnul la diverse haruri creştine (13:1-17)

13:1 Secţiunea practică a cărţii Evrei continuă cu şase îndemnuri privitoare la harurile care trebuie să se dezvolte în credincioşi. Mai întâi, **dragostea frăţească** (iubirea fraţilor). Cu alte cuvinte, trebuie să existe acel sentiment de apartenenţă la o familie comună. Trebuie să avem aceste simţăminte faţă de toţi creştinii şi să dăm recunoaştere acestei realităţi, prin cuvinte şi fapte pline de dragoste (1 Ioan 3:18).

13:2 Cititorii sunt îndemnaţi să manifeste ospitalitate faţă de **străini**. Asta se referă mai întâi la credincioşii care fugeau din calea persecuţiilor, fiindu-le greu să găsească deale gurii şi adăpost. Or, a le oferi adăpost însemna un pericol pentru gazde. Versetul ar putea fi interpretat şi în sensul unei încurajări generale de a arăta ospitalitate faţă de orice credincios care are nevoie de un loc de adăpost.

Se subliniază aici că procedând în felul acesta avem oricând posibilitatea exaltantă de a găzdui, fără să ştim, îngeri în casele noastre! Desigur aceasta ne aminteşte de experienţa trăită de Avraam când i-au călcat pragul casei cei trei oameni, ce au fost în realitate fiinţe îngereşti (Gen. 18:1-15).[36] Dar chiar dacă nu vom avea harul să găzduim îngeri adevăraţi în casele noastre, putem în schimb avea privilegiul de a primi fraţi şi surori a căror prezenţă va fi o binecuvântare pentru noi şi a căror influenţă evlavioasă asupra familiei noastre va avea o înrâurire ce va merge până în veşnicie.

13:3 Al treilea îndemn se ocupă de grija pentru credincioşii întemniţaţi, fiind o referire aproape sigură la cei ce erau închişi pentru mărturia dată despre Cristos. Ei aveau trebuinţă de hrană, de îmbrăcăminte caldă, de materiale de citit şi de îmbărbătare. Exista

ispita ca unii credincioşi să se ferească de a lua contact cu aceşti **deţinuţi**, evitând astfel pericolul de a fi puşi în aceeaşi oală şi găsiţi vinovaţi. Dar aceştia să nu uite că atunci când îi vizitează pe deţinuţi Îl vizitează chiar pe Cristos.

De asemenea trebuie manifestată compasiune faţă de cei maltrataţi. Din nou, aceasta e, aproape sigur, o referire la creştinii persecutaţi. Cititorii sunt sfătuiţi să rezite ispitei de a se feri de pericolul pe care l-ar implica compasiunea demonstrată în acest fel. Pentru noi, cei ce azi, am putea lărgi cadrul aplicaţiei versetului, incluzând grija pe care ar trebui s-o manifestăm faţă de toţi sfinţii, aflaţi în orice suferinţe. Să nu uităm că suntem cu toţii în trup şi, prin urmare, supuşi la necazuri similare.

13:4 Căsătoria trebuie ţinută în toată cinstea de toţi. Să nu uităm că ea a fost instituită de Dumnezeu înainte ca păcatul să fi pătruns în lume şi că ea constituie voia sfântă a lui Dumnezeu pentru omenire. A o trata ca pe ceva necurat, cum procedează asceţii, sau chiar a ne permite să facem glume pe seama ei, cum fac unii creştini, sunt acţiuni pe care Scriptura le interzice.

Cei care sunt căsătoriţi trebuie să fie credincioşi juruinţelor pe care le-au făcut, păstrând astfel patul conjugal neîntinat. În pofida stării de libertinism şi a lipsei de norme morale a oamenilor în această privinţă, realitatea rămâne că orice relaţii sexuale în afara cadrului sacru al căsătoriei constituie un păcat. Adulterul nu este o boală, ci un păcat. Şi este un păcat pe care Dumnezeu, în mod inevitabil, îl va judeca. Nici o formă de imoralitate nu va rămâne nejudecată. El judecă imoralitatea în viaţa de acum — prin maladii fizice, prin familii destrămate, prin tulburări mentale şi nervoase, prin deformări ale personalităţii. Iar dacă imoralitatea nu va fi iertată prin sângele lui Cristos, El o va judeca prin focul etern.

Episcopul Latimer, din perioada Reformei, i-a adus aminte imoralului Rege Henric VIII de acest lucru, într-o manieră pe cât de convingătoare, pe atât de curajoasă. Astfel i-a dat regelui în dar o Biblie învelită cu multă grijă. Pe învelişul exterior erau inscripţionate cuvintele: „Pe cei desfrânaţi şi pe cei adulteri Dumnezeu îi va judeca."

13:5 A şasea virtute ce trebuie cultivată este mulţumirea. Să nu uităm că aderenţii la iudaism spuneau încontinuu: „Noi avem un tabernacol. Avem preoţia. Avem ofrandele. Avem minunatul ritual. Voi ce aveţi?" Aici scriitorul le spune creştinilor, parcă în şoaptă: **Purtarea voastră să fie fără lăcomie. Mulţumiţi-vă cu ceea ce aveţi.** Aşa spun şi eu! Căci ceea ce are creştinul este cu nespus mai mult decât tot ce e mai de preţ în cadrul iudaismului. Prin urmare, de ce nu ar fi el mulţumit? El Îl are pe Cristos şi asta îi este de ajuns.

Iubirea de bani poate fi o piedică enormă în calea înaintării credinciosului. După cum o mică monedă de argint când e aşezată înaintea ochiului său, va acoperi lumina soarelui, tot aşa **lăcomia** întrerupe părtăşia cu Dumnezeu şi împiedică progresul spiritual.

Cele mai mari bogăţii pe care le poate avea cineva constau în a-L avea pe Cel care a promis: **„Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi."** În greacă, o negaţie puternică se exprimă prin cumularea a două sau mai multe negative. (Este exact opusul limbii engleze, în a cărei structură două negaţii echivalează de obicei cu o afirmaţie.) În versetul acesta construcţia este foarte emfatică, accentul deosebit fiind realizat prin prezenţa a *cinci* negative, care indică imposibilitatea ca Cristos să-i părăsească pe ai Săi!

13:6 Cuvintele Psalmului 118:6 sunt mărturisirea plină de încredere a celui care Îl are pe Cristos: **„DOMNUL este ajutorul meu; nu mă voi teme. Ce mi-ar putea face omul?"** Fapt este că în Cristos avem siguranţă desăvârşită, protecţie desăvârşită, pace desăvârşită.

13:7 Cititorii sunt îndemnaţi să-şi amintească de liderii lor, de învăţătorii creştini care le-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu. Care a fost urmarea purtării lor? Ei nu s-au întors la sistemul levitic, ci şi-au păstrat mărturisirea cu statornicie până la sfârşit. Poate că unii din ei au fost martirizaţi din pricina lui Cristos. Această credinţă a lor este cea pe care trebuie s-o imităm — credinţa care se ţine strâns de Cristos şi de doctrina creştină, care Îl aduce pe Dumnezeu în toate compartimentele vieţii. Nu suntem chemaţi cu toţii la aceleaşi forme de slujire, dar cu toţii suntem chemaţi la aceeaşi viaţă de credinţă.

13:8 Legătura acestui verset cu cel precedent nu este clară. Poate că cel mai simplu mod de a-l înţelege este sub forma unui rezumat al învăţăturii, ţelului şi credinţei acestor lideri. Esenţa învăţăturii constă în: **Isus Cristos este acelaşi ieri, azi şi în veci.** Ţelul vieţii lor era **Isus Cristos — acelaşi**

ieri, azi şi în veci. Temelia credinţei lor era în faptul că **Isus** este **Cristosul** (Mesia), **acelaşi ieri, azi şi în veci.**

13:9 Apoi urmează un avertisment împotriva învăţătorilor falşi ce propovăduiau legalismul. Iudaizatorii insistau că sfinţenia depinde de lucruri exterioare, cum ar fi închinarea ceremonială şi alimentele curate, de pildă. Adevărul este că sfinţenia se produce **prin har**, nu prin lege. Legislaţia privitoare la alimentele curate şi necurate a avut menirea de a produce o curăţie *rituală*. Dar aceasta nu e totuna cu sfinţenia *lăuntrică*. Un om ar putea fi curat din punct de vedere ceremonial, şi totuşi să fie în lăuntrul său plin de ură şi ipocrizie. Numai harul lui Dumnezeu poate să-i inspire şi să-i învrednicească pe credincioşi să trăiască o viaţă sfântă. Dragostea faţă de Mântuitorul care a murit din pricina păcatelor noastre ne motivează „să trăim în veacul de acum, cu cumpătare, dreptate şi evlavie" (Tit 2:12). La urma urmelor, nesfârşitele reguli privitoare la alimente şi băuturi nu le-au adus nici un folos celor care le-au practicat.

13:10 Să nu ne scape nota triumfătoare ce se ascunde în cuvintele: **„Noi avem un altar."** Ele sunt răspunsul plin de încredere al creştinului la repetatele înţepături venite din partea iudaizatorilor. **Altarul** nostru este Cristos şi, prin urmare, cuprinde toate binecuvântările ce se găsesc în El. Cei care sunt în legătură cu sistemul levitic **n-au dreptul** de a se împărtăşi din lucrurile mai bune ale creştinismului. Mai întâi, ei trebuie să se pocăiască de păcatele lor şi să creadă în Isus Cristos ca singurul Domn şi Mântuitor.

13:11 Sub vechiul sistem de jertfe, anumite animale erau junghiate iar sângele lor era adus în Locul Preasfânt de către marele preot, ca jertfă pentru păcat. Trupurile acelor animale erau transportate departe de cort şi arse. **Afară din tabără** înseamnă în afara gardului exterior ce înconjura curtea cortului.

13:12 Animalele arse în afara taberei constituiau tipul; Domnul **Isus** este antitipul. **El** a fost răstignit **în afara** zidurilor Ierusalimului. În afara taberei iudaismului organizat a sfinţit El **poporul cu însuşi sângele Lui.**

13:13 Aplicaţia pentru cei cărora le-a fost adresată prima oară această epistolă a fost următoarea: ei aveau datoria să o rupă definitiv cu iudaismul. Odată pentru totdeauna ei trebuiau să întoarcă spatele jertfelor de la templu, însuşindu-şi, în schimb, lucrarea terminată a lui Cristos ca jertfă a lor suficientă.

Aplicaţia la noi, cei de azi, este similară: **tabăra** de azi o constituie întregul sistem religios care propovăduieşte că mântuirea vine prin fapte, prin caracter, prin ritual sau prin rânduieli. Este sistemul bisericesc din epoca modernă, cu preoţia sa de origine şi rânduială omenească, cu elementele materiale ajutătoare din cadrul slujbei de închinăciune şi cu toate adausurile ceremoniale. Este un creştinism corupt, o biserică fără Cristos. Domnul Isus Se află în afara sa şi noi, la rândul nostru, trebuie **să ieşim afară din** el, mergând în schimb **la El, purtând ocara Lui.**

13:14 Ierusalimul era scump inimilor celor care slujeau în templu. Era centrul geografic al „taberei" lor. Creştinul **nu** are **aici** pe pământ **o cetate** de acest fel. Cu inima el este ancorat în cetatea cerească, noul Ierusalim, a cărui unică slavă este cea a Mielului.

13:15 În NT toţi credincioşii sunt preoţi. Ei sunt preoţi sfinţi, care se duc în templul lui Dumnezeu să se închine (1 Pet. 2:5); şi sunt preoţi regali ce ies în lume ca să mărturisească (1 Pet. 2:9). Cel puţin trei sunt jertfele pe care le aduce un credincios-preot. Mai întâi, este jertfa persoanei sale (Rom. 12:1). Apoi, aici în versetul 15 este a doua jertfă: **jertfa de laudă**, pe care o aduce **lui Dumnezeu** prin Domnul Isus. Toată lauda şi toate rugăciunile noastre trec prin **El** înainte de a ajunge la Dumnezeu Tatăl; măreţul nostru Mare Preot elimină toate impurităţile şi imperfecţiunile din această jertfă, adăugându-i propria Sa virtute.

Peste toate rugăciunile şi laudele noastre
Cristos toarnă al Său parfum de mare preţ;
Apoi dragostea înaltă cădelniţa,
Savurând aceste miresme alese.
— Mary B. Peters

Jertfa de laudă este **rodul buzelor** care recunosc **Numele Lui.** Singura închinare pe care o acceptă Dumnezeu este aceea care izvorăşte de pe buzele celor răscumpăraţi.

13:16 A treia jertfă este ofranda bunurilor noastre. Avem datoria de a folosi resursele materiale pentru a face **bine** şi pentru a împărţi cu cei ce trec prin nevoi. **Lui Dumnezeu jertfe ca acestea îi plac.** O astfel de trăire jertfitoare este exact opusul acumulării de bunuri şi averi pentru sine.

Cursa alergării preoților unși ai lui Dumnezeu
Nicicând nu va pieri;
Înaintea slăvitei Sale Fețe ei stau,
Slujindu-L zi și noapte.
Deși rațiunea face ravagii, iar șuvoiul necredinței
Curge parcă nestăvilit,
Sunt acum și fi-vor până la sfârșit
preoții tainici ai lui Dumnezeu.
Sufletele Sale alese, de a căror zgură
Ele se dezbară în focul Lui sacru,
Spre însăși inima lui Dumnezeu se înalță inimile lor,
Cuprinse de flacăra profundei iubiri;
Tămâia închinării lor
Umple Sfânta Sfintelor din Cer;
Uimite rămân Cerurile de-a lor cântare,
De noua și înviorătoarea cântare a harului.
— *Gerhard Tersteegen*

13:17 În versetele 7 și 8 cititorii au fost sfătuiți să-și aducă aminte de liderii lor din trecut. Acum ei sunt îndrumați să asculte de liderii lor actuali — prin asta înțelegându-se, în principal, presbiterii din biserica locală. Oamenii aceștia îndeplinesc rolul de reprezentanți ai lui Dumnezeu în adunare, ca unii cărora Dumnezeu le-a încredințat autoritate. Credincioșii trebuie să fie **supuși** acestei autorități. Ca păstori asistenți, presbiterii **veghează asupra sufletelor** oițelor din cadrul turmei și vor da **socoteală** lui Dumnezeu cândva pentru felul cum s-au achitat de această sarcină. Ei vor face acest lucru fie cu bucurie, fie cu tristețe, în funcție de progresul spiritual al celor aflați în grija lor. Dacă vor fi întristați, asta va însemna pierderea răsplății pentru sfinții în cauză. Prin urmare, este în folosul tuturor să respecte nivelele de autoritate stabilite de Dumnezeu.

IV. BENEDICȚIA DE ÎNGHEIERE (13:18-25)

13:18 Apropiindu-se de încheierea Scrisorii Sale, autorul adaugă un îndemn personal la rugăciune. Restul versetului lasă să se înțeleagă că el s-a aflat în centrul unui atac venit din partea criticilor. Nu e greu să ne dăm seama cine erau acești critici: chiar cei care încercau să-i forțeze pe oameni să revină la închinarea din cadrul Vechiului Legământ. Scriitorul se apără, arătând că, în pofida tuturor învinuirilor ce i s-au adus, **conștiința** lui este curată și dorința inimii sale nepătată.

13:19 Un motiv în plus pentru care trebuiau să se roage era nevoia ca el să le fie **înapoiat cât mai curând**. Poate că aceste cuvinte se referă la eliberarea din închisoare, deși nu este sigur. Nu putem preciza înțelesul acestor cuvinte.

13:20 Apoi el introduce una din cele mai frumoase benedicții din Biblie, alături de cele de la Numeri 6:24-26; 2 Corinteni 13:14 și Iuda 24, 25. Benedicția este adresată **Dumnezeului păcii**. După cum s-a arătat, sfinții din VT nu au dispus niciodată de o pace deplină a conștiinței. Dar sub Noul Legământ noi avem pace cu Dumnezeu (Rom 5:1) și pacea lui Dumnezeu (Filip. 4:7). Versetul explică apoi că această pace este rodul lucrării lui Cristos. Dumnezeu L-a **adus înapoi dintre cei morți pe Domnul nostru Isus**, ca semn al faptului că lucrarea Sa de la cruce a rezolvat odată pentru totdeauna problema păcatului.

Cristos, Bunul Păstor, Și-a dat viața pentru oile Sale (Ioan 10:11). Ca **marele Păstor**, El a înviat din morți, după ce a săvârșit răscumpărarea (Ev. 13:20). Ca Păstor al păstorilor, El va veni din nou să-Și răsplătească slujitorii (1 Pet. 5:4). Noi Îl vedem ca Bunul Păstor în Psalmul 22, ca Marele Păstor în Psalmul 23 iar ca Păstorul Păstorilor în Psalmul 24.

El a fost **adus înapoi dintre cei morți** potrivit cu legământul veșnic. Wuest comentează pe marginea acestei sintagme:

> Noul Testament se numește cel veșnic, în contrast cu Primul Testament, care avea o natură vremelnică. Or, tocmai în sfera legământului etern Mesia, după ce a murit pentru omul păcătos, a fost înviat dintre cei morți. El nu putea fi mare preot după rânduiala lui Melchisedec dacă nu era înviat din morți. Omul păcătos are nevoie de un Preot viu care să dea viață păcătosului credincios, iar nu de un preot mort, care doar să plătească pentru păcatele sale. Astfel s-a asigurat prin Noul Testament ca preotul care S-a adus pe Sine ca jertfă să fie înviat din morți.[37]

13:21 Rugăciunea începută în versetul 20 este ca sfinții să fie echipați cu **orice lucrare bună să facă voia** lui Dumnezeu. Găsim aici o curioasă contopire a elementului divin cu cel uman. Dumnezeu ne echipează cu tot ce este **bun**. Dumnezeu lucrează în noi **ceea ce este plăcut în ochii Lui**. Și face acest lucru **prin Isus Cristos**. Apoi noi facem voia Lui. Cu alte cuvinte, El pune în noi dorința. El este Cel care ne dă și puterea să ducem la îndeplinire acest lucru. Apoi noi facem acest lucru și El ne răsplătește.

Rugăciunea se termină cu recunoaşterea că Isus Cristos este vrednic de **slavă în vecii vecilor.**

Vrednic de omagiu şi de laudă,
Vrednic de toţi a fi adorat;
Nesfârşit va răsuna în ceruri toată veşnicia
Refrenul: Vrednic, Doamne, vrednic eşti Isuse Doamne!

— *Frances Ridley Havergal*

13:22 Scriitorul îşi îndeamnă acum cititorii să ia aminte la **îndemnul** întregii epistole: adică să renunţe la religia bazată pe ritualuri şi să se alipească de Cristos cu toată hotărârea inimii lor.

El spune că le-a scris **pe scurt** şi într-adevăr Epistola este scurtă, dacă avem în vedere câte alte lucruri ar fi putut spune despre sistemul levitic şi împlinirea acestuia în Cristos.

13:23 Cuvintele: **Să ştiţi că fratele nostru Timotei a fost pus în libertate** constituie, după mulţi, confirmarea faptului că Pavel a fost cel care a scris această scrisoare. Apoi scriitorul aminteşte că intenţionează să călătorească împreună cu el, ceea ce, din nou, pare să-l indice pe Pavel. Dar nu putem fi totuşi siguri şi cel mai bine este să lăsăm chestiunea deschisă.

13:24 Acum sunt transmise salutări tututor liderilor creştini **şi tuturor sfinţilor.** Nu trebuie să trecem cu vederea numeroasele accente de curtoazie creştină întâlnite pe paginile Epistolelor, care ar trebui să ne îndemne să procedăm la fel în epoca actuală.

Unii credincioşi **din Italia** erau în prezenţa scriitorului, drept care şi-au exprimat dorinţa de a transmite propriile lor salutări. Aceasta sugerează că scrisoarea ori a fost redactată în Italia, ori către cei din Italia.

13:25 Este deosebit de nimerit că această epistolă a Noului Legământ se încheie pe o notă a harului: **Harul să fie cu voi toţi.** Noul Legământ este un legământ necondiţionat al harului gratuit, ce ne vorbeşte despre bunăvoinţa nemărginită a lui Dumnezeu către păcătoşii lipsiţi de orice merite, prin lucrarea jertfitoare a Domnului Isus Cristos. **Amin.**

MESAJUL CĂRŢII EVREI PENTRU EPOCA ACTUALĂ

Are epistola către Evrei un mesaj, pentru noi, cei din veacul al douăzecilea?

Deşi iudaismul nu este religia dominantă a zilelor noastre în măsura în care fusese el pentru biserica primară, totuşi spiritul legalist a pătruns în creştinism. În binecunoscuta sa broşură: *Împărţind drept cuvântul adevărului (Rightly Dividing the Word of Truth)*, Dr. C. I. Scofield scrie:

Nu cred că greşim dacă afirmăm că procesul de *iudaizare a Bisericii* a făcut mai mult pentru a împiedica progresul ei, a-i perverti misiunea şi a o distruge spiritual decât oricare din celelalte cauze la un loc. În loc să-şi urmeze calea rânduită de despărţire de lume şi mergere pe urmele Domnului, răspunzând chemării ei cereşti, ea a recurs la Scripturile Iudaice pentru a-şi justifica acţiunea de scădere a ţelului ei, acomodându-se la normele civilizaţiei lumii, pretându-se la acumularea de averi, la impunerea unui ritual, înălţarea unor biserici somptuoase... şi dezbinarea unei frăţietăţi, în care toţi sunt egali, în cele două categorii: „clerul" şi „laicii".“[38]

Scrisoarea către Evrei ne cheamă la detaşare şi delimitare de toate sistemele religioase în care Cristos nu este onorat ca singurul Domn şi Mântuitor şi în care lucrarea Lui nu este recunoscută ca fiind jertfa adusă de El, odată pentru totdeauna, pentru păcat.

Evrei ne învaţă că tipurile şi umbrele sistemului VT şi-au găsit împlinirea în Domnul nostru. El este măreţul nostru Mare Preot. El este Jertfa noastră. El este Altarul nostru. El slujeşte în sanctuarul ceresc şi preoţia Lui nu se va sfârşi niciodată.

Apoi epistola ne mai învaţă că toţi credincioşii sunt preoţi şi că ei au acces instantaneu în prezenţa lui Dumnezeu prin credinţă, în orice clipă. Ei aduc jertfe alcătuite din: persoana lor, lauda lor şi bunurile lor, cum scrie şi David Baron:

A adopta modelul preoţiei levitice în biserica creştină, cum încearcă să facă acest curent al ritualismului, nu este altceva decât încercarea de a coase la loc, cu mâini necurate, perdeaua pe care binecuvântatul şi împăcatul Dumnezeu a sfâşiat-o El Însuşi în două! Este ca şi când ai spune: „Daţi-vă la o parte! Nu vă apropiaţi de Dumnezeu" celor care „sunt apropiaţi prin sângele lui Cristos.“[39]

Cartea Evrei ne învaţă că noi avem un legământ *mai bun*, făgăduinţe *mai bune*, o patrie *mai bună*, o preoţie *mai bună* şi posesiuni *mai bune* — *mai bune* decât tot ce are mai bun iudaismul să ne ofere. Epistola ne asigură că avem răscumpărarea eternă, mântuirea eternă, legământul etern şi moştenirea

eternă.

Ea ne avertizează solemn cu privire la păcatul apostaziei. Dacă cineva mărturiseşte că este creştin, se alipeşte de o biserică creştină, dar apoi se îndepărtează de Cristos şi se uneşte cu vrăjmaşii Domnului, este cu neputinţă să-l mai aduci pe un astfel de om să fie reînnoit prin pocăinţă.

Epistola către Evrei îi încurajează pe creştinii adevăraţi să umble prin credinţă, şi nu prin vedere, pentru că aceasta este viaţa plăcută lui Cristos. De asemenea ne îndeamnă să răbdăm cu stăruinţă când trecem prin suferinţe, încercări şi prigoane, pentru ca să primim răsplata promisă.

Evrei ne învaţă că, datorită numeroaselor lor privilegii, creştinii au o mare răspundere. Superioritătile lui Cristos le conferă statutul de cei mai privilegiaţi oameni din lume. Or, dacă aceste privilegii sunt neglijate, ei vor suferi pierdere pe măsura acestei neglijări, la Scaunul de Judecată al lui Cristos. De la ei se cere mai mult decât de la cei ce trăiau sub lege; şi încă şi mai mult li se va cere în acea zi care va veni.

„Să mergem, prin urmare, la El, afară din tabără, purtând ocara Lui" (13:13).‡

NOTE FINALE

[1](3:6) Textul NU omite: „neclintită până la sfârşit".

[2](3:18) Arthur T. Pierson, alte documente nefiind disponibile.

[3](4:15) Teologii rezumă doctrina la faptul dacă Cristos putea sau nu să păcătuiască în două sintagme latineşti: „non posse peccare" — *cu neputinţă de a păcătui* şi „posse non peccare" — posibil de a nu păcătui. Adevărata învăţătură este: *non posse peccare*: El nu putea păcătui.

[4](4:16) G. Campbell Morgan: „Choice Gleanings Calendar" (Calendarul cu spicuiri alese).

[5](6:2) Cuvintele din original nu sunt la fel: termenul uzual pentru „botez" este *baptisma*; aici cuvântul este *baptismoi*, „spălări rituale".

[6](6:3) În textul majoritar: „Şi să facem lucrul acesta...."

[7](6:6) Textul marginal din versiunea NKJV este o traducere mai bună (întrucât forma şi contextul sunt identice cu cele din propoziţiile anterioare): „and have fallen away" (şi au căzut).

[8](6:18) În manuscrisele majoritare: „găsim o puternică încurajare" (deci modul indicativ), iar nu „să găsim o puternică încurajare" (subjonctiv). Prima variantă este chiar mai sigură.

[9](6:20) D. Anderson-Berry: *Pictures in the Acts*, pg. 36ff. (Tablouri din cartea Fapte).

[10](7:20) A. W. Rainsbury: "Able to Save to the Uttermost", *The Keswick Week, 1958*, pg. 78.

[11](7:21) George Henderson: *Studies in the Epistle to the Hebrews*, pg. 86.

[12](8:6) W. H. Griffith Thomas: *Hebrews: A Devotional Commentary*, pg. 103.

[13](8:8) Henderson: *Hebrews*, pg. 92.

[14](9:4) Cuvântul *thumiatērion* este un lucru sau loc în care se arde tămâie.

[15](9:11) În textul NU: „care au venit".

[16](9:13) J. Gregory Mantle: *Better Things*, pg. 109.

[17](9:15) Kenneth S. Wuest: *Hebrews in the Greek New Testament*, pg. 162, 163.

[18](10:10) George M. Landis, *Epistle to the Hebrews: On to Maturity*, pg. 116.

[19](10:11) Alexander Balmain Bruce: *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity*, pg. 34.

[20](10::37) Marvin Vincent: *Word Studies in the New Testament*, II:1150.

[21](10:37) A. J. Pollock: *Modernism Versus the Bible*, pg. 19.

[22](10:38) În textul NU: „dreptul meu".

[23](11:21) C. H. Mackintosh: *Genesis to Deuteronomy: Notes on the Pentateuch*, pg. 133.

[24](11:22) William Lincoln: *Lectures on the Epistle to the Hebrews*, pg. 106.

[25](11:35) G. H. Morrison: "Morrison on Luke," *The Glasgow Pulpit Series*, I:42.

[26](11:37) Textul critic (NU) omite cuvintele: „au fost ispitiţi".

[27](11:37) William G. Moorehead: *Outline Studies in the New Testament. Philippians to Hebrews*, pg. 248.

[28](12:2) A. B. Bruce: *Hebrews*, pg. 415, 416.

[29](12:10) J. H. Jowett: *Life in the Heights*, pg. 247, 248.

[30](12:11) Leslie Weatherhead: *Prescription for Anxiety*, pg. 32.

[31](12:11) C. H. Spurgeon: "Choice Gleanings Calendar".

[32](12:13) George Williams: *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 989.

[33](12:13) G. H. Lang: *The Epistle to the Hebrews*, pg. 240, 241.

[34](12:14) Wuest: *Hebrews*, pg. 222.

[35](12:20) Cuvintele: „lovită cu o săgeată"

lipsesc din majoritatea manuscriselor, inclusiv din cele mai vechi, fiind, probabil, un adaus de dată mai recentă.

[36](13:2) Se crede că unul din aceştia trei a fost Îngerul DOMNULUI, adică Cristos înainte de încarnarea Sa.

[37](13:20) Wuest: *Hebrews*, pg. 242.

[38](Excurs) C. I. Scofield: *Rightly Dividing the Word of Truth*, pg. 17.

[39](Excurs) David Baron: *The New Order of Priesthood*, pg. 39, 40.

BIBLIOGRAFIE

Bruce, Alexander Balmain. *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity.* Edinburgh: T. & T. Clark, 1908.

Govett, Robert. *Christ Superior to Angels, Moses and Aaron.* Londra: J. Nisbet, 1884.

Henderson, G. D. *Studies in the Epistle to the Hebrews.* Barkingside, Anglia: Gl. F. Vallance, n.d.

Hewitt, Thomas. *The Epistle to the Hebrews, TBC.* Grand Rapids: Eerdmans, 1960.

Ironside, H. A. *Hebrews and Titus.* Neptune, N.J.: Loizeaux Brothers, 1932.

Kelly, William. *Introduction Lectures to the Epistle to the Hebrews and the Epistle to Philemon.* Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, n.d.

Landis, G. M. *Epistle to the Hebrews: On to Maturity.* Oak Park: Emmaus Bible School, 1964.

Lang, G. H. *The Epistle to the Hebrews.* Londra: Paternoster Press, 1951.

Lincoln, William. *Lectures on the Epistle to the Hebrews.* Boston: Believers' Book-Room, n.d.

Mantle, J. Gregory. *"Better Things": A Series of Bible Readings on the Epistle to the Hebrews.* New York: Christian Alliance Publishing Co., 1921.

Meyer, F. B. *The Way into the Holiest.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1950.

Moffatt, James. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Hebrews, ICC.* Edinburgh: T. & T. Clark, 1924.

Moule, H. C. G. *Studies in Hebrews.* Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.

Newell, W. R. *Hebrews Verse by Verse.* Chicago: Moody Press, 1947.

Pfeiffer, Charles F. *The Epistle to the Hebrews.* Chicago: Moody Press, 1962.

Rainsbury, A. W. "Able to Save to the Uttermost," *The Keswick Week.* Londra: Marshall, Morgan and Scott Ltd., 1958.

Thomas. W. H. Griffith. *Hebrews: A Devotional Commentary.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961.

Vine, W. E. *The Epistle to the Hebrews.* Londra: Oliphants Ltd., 1952.

Westcott, B. F. *The Epistle to the Hebrews.* Londra: MacMillan, 1889.

Wuest, K. S. *Hebrews in the Greek New Testament.* Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co., 1947.

EPISTOLA LUI IACOV

Introducere

„[Iacov este] un predicator care vorbeşte ca un profet... într-un limbaj de o forţă nemaiîntâlnită în istoria literaturii creştine timpurii, cu excepţia discursurilor lui Isus."
— Theodor Zahn

I. Locul unic în Canon

Aprecierea scăzută pe care a acordat-o Martin Luther epistolei lui Iacov, numind-o: o „epistolă cu adevărat de paie", este absolut greşită! Ceea ce l-a făcut pe Reformator să greşească aici, pe când se lupta „pe viaţă şi pe moarte" cu cei ce propovăduiau că mântuirea este nu numai prin credinţă, ci şi prin fapte, a fost neînţelegerea învăţăturii lui Iacov referitoare la faptele bune. Dar Martin Luther nu este singurul care a judecat greşit cartea Iacov — una din primele epistole creştine. Unii au numit-o „un şirag de mărgele", sugerând că epistola ar fi lipsită de coeziune, fiind alcătuită dintr-o seamă de paragrafe bineconturate, şi apoi însăilate!

În realitate, această carte de dimensiuni mici este o capodoperă a scrisului didactic, având o puternică aromă iudaică, numind chiar şi adunarea creştină (2:2, în textul grec) o „sinagogă" — care nu este altceva decât termenul din greacă prin care se defineşte o adunare — care a ajuns curând după aceea să fie un termen folosit exclusiv pentru adunările *iudaice*, acesta fiind înţelesul actual al termenului.

În doar cinci capitole scurte, Iacov recurge la nu mai puţin de treizeci de exemple din natură pentru a ilustra adevăruri spirituale — acest lucru amintindu-ne de învăţăturile Domnului nostru.

Este o epistolă foarte practică, ce tratează câteva subiecte nepopulare, cum ar fi stăpânirea limbii, pericolul ploconirii în faţa celor bogaţi şi necesitatea de a demonstra că credinţa noastră este reală, prin viaţa pe care o trăim.

II. PATERNITATEA

Multe nume din Biblie au suferit modificări în traiectoria străbătută de ele din ebraică, prin greacă, latină şi franceză, ajungând în cele din urmă în engleză (desigur o altă modificare au suferit unele din aceste nume când au fost redate în română, n.tr.). Nici unul din acestea nu diferă mai mult faţă de forma sa originală decât apelativul „James", care este traducerea termenului elin: „Iakobos", luat din termenul ebraic: „Yaakov" (Iacob). Termenul *Iacov (sau Iacob)* (în engleză: „James") era foarte popular la iudei, patru bărbaţi din Noul Testament purtând acest nume. Fiecare din ei a fost considerat drept scriitorul acestei epistole, cu mai mult sau mai puţin temei sau probabilitate documentară.

1. Iacov *Apostolul*, fiul lui Zebedei şi fratele lui Ioan (Mat. 4:21). Dacă apostolul Iacov ar fi autorul epistolei de faţă, paternitatea sa asupra ei nu ar fi fost întâmpinată cu atâta reticenţă, atâta amar de vreme (vezi comentariile ce urmează). În plus, Iacov a fost martirizat în anul 44 d.Cr., adică la o dată probabil anterioară redactării epistolei.

2. Iacov *fiul lui Alfeu* (Mat. 10:3). Este un personaj aproape *necunoscut*, în afară de faptul că figurează pe listele apostolilor. Faptul că autorul se intitulează „Iacov" fără să adauge vreun alt titlu distinctiv demonstrează că era *binecunoscut* în vremea aceea.

3. Iacov *tatăl lui Iuda* (nu Iscarioteanul, Luca 6:16). Acest om era şi mai puţin cunoscut decât Iacov precedent şi fără nici o teamă îl putem exclude din lista autorilor posibili ai epistolei.

4. Iacov *fratele vitreg al Domnului* (Mat. 13:55; Gal. 1:19). Este aproape sigur autorul epistolei ce-i poartă numele. Este binecunoscut, dar modest, întrucât nu menţionează relaţia fizică cu Cristos (vezi Introducerea la Iuda). Este cel care a prezidat Conciliul de la Ierusalim, rămânând în acest oraş până la moartea sa. S-a remarcat ca un creştin *cu o puternică amprentă iudaică*, cu un stil de viaţă extrem de strict. Pe scurt, el este consemnat în istorie (Josephus) şi în tradiţia

bisericii exact ca unul care ar fi putut foarte bine să scrie o atare epistolă.

Dovezile externe. Iacov a avut parte de una din cele mai slabe mărturii *externe*, ea nefiind citată de părinţii bisericii primare, ci doar pomenită în cadrul unor *aluzii* indirecte la ea. De asemenea nu figurează în Canonul Muratorian, probabil datorită faptului că provenea de la Ierusalim, se adresa iudeilor de răsărit şi multora li se *părea* că contrazice învăţătura propovăduită de Pavel referitor la îndreptăţirea prin credinţă.

Dar Iacov este citată de Chiril din Ierusalim, de Gregorie din Nazianzus, de Atanasiu şi de Ieronim. Eusebiu ne spune că Iacov s-a situat printre cărţile combătute de unii creştini (*antilegomena*), deşi el personal o citează ca fiind text biblic, din Sfânta Scriptură.

Dovezile interne pentru cartea Iacov sunt foarte puternice. Conţinutul cărţii este în acord cu ceea ce cunoaştem despre stilul lui Iacov din Fapte şi Galateni, precum şi cu istoria Dispersaţiei, aşa cum se cunoaşte aceasta din alte izvoare. Nu exista nici un motiv de a plastografia o asemenea carte. Apoi ea nu conţine aproape nici o contribuţie doctrinară majoră (spre deosebire de un fals din veacul al doilea, ce conţinea învăţături eretice majore). Josephus ne spune că Iacov se bucura de o reputaţie deosebită între iudei, datorită devotamentului său pentru lege. Dar a fost martirizat pentru mărturia depusă de el în favoarea lui Mesia, când i s-a interzis să mai vorbească despre El. Acest istoric evreu spune că Iacov a fost omorât cu pietre din ordinul marelui preot Anania. Eusebiu ne spune că Iacov a fost aruncat de pe streaşina templului, pierind în cele din urmă sub ploaia ciomegelor. Hegesippus combină cele două tradiţii.

Argumentul invocat de unii conform căruia greaca folosită în epistola lui Iacov ar fi „prea elevată" pentru a fi fost rodul unui iudeu din Palestina demonstrează o crasă necunoaştere a extraordinarului spectru de talente întâlnite în rândul poporului ales.

III. DATA

Josephus afirmă că Iacov a fost ucis în anul 62, ceea ce înseamnă că Scrisoarea trebuie să fi apărut înainte de această dată. Întrucât epistola nu spune nimic despre deciziile faţă de lege luate cu prilejul Conciliului de la Ierusalim (anul 48 sau 49 d.Cr.), prezidat de Iacov (Fapte 15), cei mai mulţi învăţaţi plasează data apariţiei cărţii între anul 45 şi 48 d.Cr.

IV. Fondul şi temele

Deşi se poate ca aceasta să fi fost prima carte din Noul Testament în ordinea apariţiei, ceea ce ar fi în măsură să explice puternica ei amprentă iudaică, învăţăturile ei nu trebuie delimitate ca aparţinând altei epoci. Dimpotrivă, ele sunt tot atât de valabile şi de aplicabile la noi, cei de azi, fiind foarte necesare.

Pentru a-şi atinge scopul, Iacov face referiri frecvente la învăţăturile Domnului Isus din Predica de pe Munte, aşa cum reiese din comparaţia de mai jos:

Subiectul	*Iacov*	*Paralela în Matei*
Necazuri	1:2,12; 5:10	5:10-12
Rugăciune	1:5; 4:3; 5:13-18	6:6-13 7:7-12
Ochiul bun	1:8; 4:8	6:22, 23
Bogăţiile	1:10,11; 2:6,7	6:19-21, 24-34
Mânia	1:19,20; 4:1	5:22
Legea	1:25;2:1,12,13	5:17-44
Profesiune doar de formă	1:26, 27	6:1-18
Legea regală	2:8	7:12
Îndurarea	2:13	5:7
Credinţa şi faptele	2:14-26	7:15-27
Rădăcina şi rodul	3:11, 12	7:16-20
Adevărata înţelepciune	3:13	7:24
Făcătorul de pace	3:17, 18	5:9
Judecarea altora	4:11, 12	7:1-5
Comorile ruginite	5:2	6:19
Jurămintele	5:12	5:33-37

EPISTOLA LUI IACOV

Introducere

„[Iacov este] un predicator care vorbeşte ca un profet... într-un limbaj de o forţă nemaiîntâlnită în istoria literaturii creştine timpurii, cu excepţia discursurilor lui Isus."
— Theodor Zahn

I. Locul unic în Canon

Aprecierea scăzută pe care a acordat-o Martin Luther epistolei lui Iacov, numind-o: o „epistolă cu adevărat de paie", este absolut greşită! Ceea ce l-a făcut pe Reformator să greşească aici, pe când se lupta „pe viaţă şi pe moarte" cu cei ce propovăduiau că mântuirea este nu numai prin credinţă, ci şi prin fapte, a fost neînţelegerea învăţăturii lui Iacov referitoare la faptele bune. Dar Martin Luther nu este singurul care a judecat greşit cartea Iacov — una din primele epistole creştine. Unii au numit-o „un şirag de mărgele", sugerând că epistola ar fi lipsită de coeziune, fiind alcătuită dintr-o seamă de paragrafe bineconturate, şi apoi însăilate!

În realitate, această carte de dimensiuni mici este o capodoperă a scrisului didactic, având o puternică aromă iudaică, numind chiar şi adunarea creştină (2:2, în textul grec) o „sinagogă" — care nu este altceva decât termenul din greacă prin care se defineşte o adunare — care a ajuns curând după aceea să fie un termen folosit exclusiv pentru adunările *iudaice*, acesta fiind înţelesul actual al termenului.

În doar cinci capitole scurte, Iacov recurge la nu mai puţin de treizeci de exemple din natură pentru a ilustra adevăruri spirituale — acest lucru amintindu-ne de învăţăturile Domnului nostru.

Este o epistolă foarte practică, ce tratează câteva subiecte nepopulare, cum ar fi stăpânirea limbii, pericolul ploconirii în faţa celor bogaţi şi necesitatea de a demonstra că credinţa noastră este reală, prin viaţa pe care o trăim.

II. PATERNITATEA

Multe nume din Biblie au suferit modificări în traiectoria străbătută de ele din ebraică, prin greacă, latină şi franceză, ajungând în cele din urmă în engleză (desigur o altă modificare au suferit unele din aceste nume când au fost redate în română, n.tr.). Nici unul din acestea nu diferă mai mult faţă de forma sa originală decât apelativul „James", care este traducerea termenului elin: „Iakobos", luat din termenul ebraic: „Yaakov" (Iacob). Termenul *Iacov (sau Iacob)* (în engleză: „James") era foarte popular la iudei, patru bărbaţi din Noul Testament purtând acest nume. Fiecare din ei a fost considerat drept scriitorul acestei epistole, cu mai mult sau mai puţin temei sau probabilitate documentară.

1. Iacov *Apostolul*, fiul lui Zebedei şi fratele lui Ioan (Mat. 4:21). Dacă apostolul Iacov ar fi autorul epistolei de faţă, paternitatea sa asupra ei nu ar fi fost întâmpinată cu atâta reticenţă, atâta amar de vreme (vezi comentariile ce urmează). În plus, Iacov a fost martirizat în anul 44 d.Cr., adică la o dată probabil anterioară redactării epistolei.

2. Iacov *fiul lui Alfeu* (Mat. 10:3). Este un personaj aproape *necunoscut*, în afară de faptul că figurează pe listele apostolilor. Faptul că autorul se intitulează „Iacov" fără să adauge vreun alt titlu distinctiv demonstrează că era *binecunoscut* în vremea aceea.

3. Iacov *tatăl lui Iuda* (nu Iscarioteanul, Luca 6:16). Acest om era şi mai puţin cunoscut decât Iacov precedent şi fără nici o teamă îl putem exclude din lista autorilor posibili ai epistolei.

4. Iacov *fratele vitreg al Domnului* (Mat. 13:55; Gal. 1:19). Este aproape sigur autorul epistolei ce-i poartă numele. Este binecunoscut, dar modest, întrucât nu menţionează relaţia fizică cu Cristos (vezi Introducerea la Iuda). Este cel care a prezidat Conciliul de la Ierusalim, rămânând în acest oraş până la moartea sa. S-a remarcat ca un creştin *cu o puternică amprentă iudaică*, cu un stil de viaţă extrem de strict. Pe scurt, el este consemnat în istorie (Josephus) şi în tradiţia

bisericii exact ca unul care ar fi putut foarte bine să scrie o atare epistolă.

Dovezile externe. Iacov a avut parte de una din cele mai slabe mărturii *externe*, ea nefiind citată de părinţii bisericii primare, ci doar pomenită în cadrul unor *aluzii* indirecte la ea. De asemenea nu figurează în Canonul Muratorian, probabil datorită faptului că provenea de la Ierusalim, se adresa iudeilor de răsărit şi multora li se *părea* că contrazice învăţătura propovăduită de Pavel referitor la îndreptăţirea prin credinţă.

Dar Iacov este citată de Chiril din Ierusalim, de Gregorie din Nazianzus, de Atanasiu şi de Ieronim. Eusebiu ne spune că Iacov s-a situat printre cărţile combătute de unii creştini (*antilegomena*), deşi el personal o citează ca fiind text biblic, din Sfânta Scriptură.

Dovezile interne pentru cartea Iacov sunt foarte puternice. Conţinutul cărţii este în acord cu ceea ce cunoaştem despre stilul lui Iacov din Fapte şi Galateni, precum şi cu istoria Dispersaţiei, aşa cum se cunoaşte aceasta din alte izvoare. Nu exista nici un motiv de a plastografia o asemenea carte. Apoi ea nu conţine aproape nici o contribuţie doctrinară majoră (spre deosebire de un fals din veacul al doilea, ce conţinea învăţături eretice majore). Josephus ne spune că Iacov se bucura de o reputaţie deosebită între iudei, datorită devotamentului său pentru lege. Dar a fost martirizat pentru mărturia depusă de el în favoarea lui Mesia, când i s-a interzis să mai vorbească despre El. Acest istoric evreu spune că Iacov a fost omorât cu pietre din ordinul marelui preot Anania. Eusebiu ne spune că Iacov a fost aruncat de pe streaşina templului, pierind în cele din urmă sub ploaia ciomegelor. Hegesippus combină cele două tradiţii.

Argumentul invocat de unii conform căruia greaca folosită în epistola lui Iacov ar fi „prea elevată" pentru a fi fost rodul unui iudeu din Palestina demonstrează o crasă necunoaştere a extraordinarului spectru de talente întâlnite în rândul poporului ales.

III. DATA

Josephus afirmă că Iacov a fost ucis în anul 62, ceea ce înseamnă că Scrisoarea trebuie să fi apărut înainte de această dată. Întrucât epistola nu spune nimic despre deciziile faţă de lege luate cu prilejul Conciliului de la Ierusalim (anul 48 sau 49 d.Cr.), prezidat de Iacov (Fapte 15), cei mai mulţi învăţaţi plasează data apariţiei cărţii între anul 45 şi 48 d.Cr.

IV. Fondul şi temele

Deşi se poate ca aceasta să fi fost prima carte din Noul Testament în ordinea apariţiei, ceea ce ar fi în măsură să explice puternica ei amprentă iudaică, învăţăturile ei nu trebuie delimitate ca aparţinând altei epoci. Dimpotrivă, ele sunt tot atât de valabile şi de aplicabile la noi, cei de azi, fiind foarte necesare.

Pentru a-şi atinge scopul, Iacov face referiri frecvente la învăţăturile Domnului Isus din Predica de pe Munte, aşa cum reiese din comparaţia de mai jos:

Subiectul	*Iacov*	*Paralela în Matei*
Necazuri	1:2,12; 5:10	5:10-12
Rugăciune	1:5; 4:3; 5:13-18	6:6-13 7:7-12
Ochiul bun	1:8; 4:8	6:22, 23
Bogăţiile	1:10,11; 2:6,7	6:19-21, 24-34
Mânia	1:19,20; 4:1	5:22
Legea	1:25;2:1,12,13	5:17-44
Profesiune doar de formă	1:26, 27	6:1-18
Legea regală	2:8	7:12
Îndurarea	2:13	5:7
Credinţa şi faptele	2:14-26	7:15-27
Rădăcina şi rodul	3:11, 12	7:16-20
Adevărata înţelepciune	3:13	7:24
Făcătorul de pace	3:17, 18	5:9
Judecarea altora	4:11, 12	7:1-5
Comorile ruginite	5:2	6:19
Jurămintele	5:12	5:33-37

În această scrisoare găsim referiri frecvente la lege, care este numită „legea desăvârșită", „legea regală" (2:8) și „legea libertății" (2:12). Iacov nu susține că cititorii săi se află sub lege pentru mântuire sau ca regulă de viață. Mai degrabă, anumite porțiuni din lege sunt citate ca învățătură în neprihănire pentru cei ce sunt sub har.

Sunt, în cartea Iacov, multe asemănări cu Proverbe. Asemenea cărții Proverbe, cartea e redactată într-un stil viguros și aspru; cu imagini vii și plastice, ce se pretează greu unei redări schematice a conținutului. Cuvântul *înțelepciune* revine cu insistență.

Un alt cuvânt cheie la Iacov este *frați*, care apare de cincisprezece ori, amintindu-ne că Iacov se adresează unor credincioși, chiar dacă uneori pare să-i aibă în vedere și pe cei neconvertiți.

În unele privințe, Scrisoarea lui Iacov este cea mai autoritariană din Noul Testament. Adică Iacov emite instrucțiuni cu mai mare frecvență decât oricare alt scriitor din Biblie. În spațiul restrâns a 108 versete găsim cincizeci și patru de porunci (forme de imperativ).

SCHIȚA CĂRȚII

I. SALUTUL (1:1)

II. ÎNCERCĂRI ȘI ISPITE (1:2-17)

III. CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU (1:18-27)

IV. OSÂNDIREA PARȚIALITĂȚII (2:1-13)

V. CREDINȚA ȘI FAPTELE (2:14-26)

VI. LIMBA: FOLOSIREA EI CORECTĂ ȘI INCORECTĂ (3:1-12)

VII. ÎNȚELEPCIUNEA: CEA ADEVĂRATĂ ȘI CEA FALSĂ (3:13-18)

VIII. LĂCOMIA: CAUZA ȘI LEACUL EI (Capitolul 4)

IX. BOGAȚII ȘI REMUȘCĂRILE DE CARE VOR AVEA ACEȘTIA PARTE (5:1-6)

X. ÎNDEMN LA RĂBDARE (5:7-12)

XI. RUGĂCIUNEA ȘI VINDECAREA BOLNAVILOR (5:13-20)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1)

Scriitorul se prezintă ca fiind **Iacov, rob al lui Dumnezeu și al Domnului Isus Cristos**. Dacă autorul a fost fratele vitreg al Domnului — părere la care subscriem — atunci în viața lui a intervenit o minunată schimbare. Cândva el nu credea în Domnul Isus (Ioan 7:5). Ba se prea poate ca și el să fi crezut despre Isus că nu e în toate mințile (Marcu 3:21). Dar Domnul nostru a semănat cu răbdare sămânța cuvântului. Deși nu a fost apreciat, El a predat marile principii ale împărăției lui Dumnezeu. Apoi sămânța a încolțit în viața lui Iacov și ceea ce a urmat a fost o transformare extraordinar de mare. Scepticul de altă dată a devenit un slujitor, căruia nu i-a fost rușine să se numească așa!

Numindu-se, de fapt, **rob al lui Dumnezeu și al Domnului Isus Cristos**, Iacov procedează corect, așezând pe **Dumnezeu** și pe **Domnul Isus** pe aceeași treaptă de egalitate. El Îl cinstește pe Fiul la fel de mult cât Îl cinstește pe Tatăl (Ioan 5:23). Iacov știa că „nici un om nu poate sluji la doi stăpâni" (Mat. 6:24). Și totuși iată că se numește pe sine slujitor al lui Dumnezeu și al Domnului Isus. Nu avem însă nici o

contradicţie aici, întrucât Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul sunt coegali.

Scrisoarea e adresată **celor douăsprezece seminţii care sunt împrăştiate**, textual: „care sunt în Dispersiune (sau *Diaspora*, în greacă). Aceşti oameni erau evrei din naştere, aparţinând celor douăsprezece triburi ale lui Israel. Datorită păcatului Israelului, oamenii erau la această dată strămutaţi din ţara lor de baştină şi împrăştiaţi în ţările din jurul Mediteranei. Împrăştierea *iniţială* a avut loc atunci când cele zece triburi au fost duse în captivitate de asirieni în anul 721 î.Cr. Unii dintre aceştia au revenit însă în ţară pe vremea lui Ezra şi Neemia, dar ei nu formau decât o mică rămăşiţă. În Ziua Cincizecimii la Ierusalim se aflau în vizită iudei evlavioşi din toate naţiunile lumii cunoscute la acea dată (Fapte 2:4). Pe aceştia îi putem numi pe bună dreptate iudeii Dispersiunii. Dar ulterior a avut loc o altă dispersiune a iudeilor *creştini*. La Fapte 8:1 citim că primii creştini (proveniţi în marea lor majoritate dintre evrei) au fost împrăştiaţi prin toată Iudeea şi Samaria în urma prigoanelor dezlănţuite de Saul. Această împrăştiere este pomenită din nou când citim că credincioşii au fost izgoniţi în Fenicia, Cipru şi Antiohia. Prin urmare, oamenii cărora li se adresează Iacov s-ar fi putut să fi fost iudei ce fuseseră împrăştiaţi în oricare din aceste perioade de criză.

Întrucât toţi credincioşii adevăraţi sunt străini şi călători în lumea aceasta (Filip. 3:20; 1 Pet. 2:11), putem aplica această Scrisoare la noi înşine, chiar dacă nu ne-a fost iniţial adresată direct nouă.

O altă întrebare mai dificilă se ridică aici: s-a adresat Iacov iudeilor necreştini, iudeilor care fuseseră convertiţi la Cristos, sau şi iudeilor credincioşi, şi celor necredincioşi? În principal însă autorul pare să se adreseze credincioşilor adevăraţi, născuţi din nou (1:18). Totuşi uneori el pare să se adreseze şi unora ce doar îşi spuneau creştini sau chiar celor neconvertiţi. Una din dovezile faptului că Scrisoarea a fost redactată la o dată foarte timpurie rezidă în acea că ruptura dintre creştinii evrei şi iudeii necredincioşi nu era încă un fapt împlinit.

II. ÎNCERCĂRI ŞI ISPITE (1:2-17)

1:2 În secţiunea aceasta Iacov se ocupă de subiectul ispitei, folosind acest termen în două sensuri diferite. În versetele 2-12 ispitele sunt ceea ce am putea numi **încercări** *sfinte* sau probleme pe care Dumnezeu le trimite, cu scopul de a testa realitatea credinţei noastre şi de a ne face să fim tot mai mult asemenea chipului lui Cristos. Pe de altă parte, în versetele 13-17 subiectul discuţiei îl constituie *ispitele nesfinte*, care vin dinlăuntru şi conduc la păcat. Viaţa creştină este plină de probleme, care ne năpădesc când nici nu ne aşteptăm. Uneori ele vin singure, alteori sunt însoţite de o mulţime de alte probleme. Dar oricum ar fi lucrurile, problemele sunt inevitabile. Iacov nu spune: „*dacă* **treceţi prin felurite încercări**", ci **când treceţi** prin ele, asta însemnând că nu putem scăpa de ele. Întrebarea se pune: „Ce vom face în acest caz? Cum vom reacţiona la încercările ce vin peste noi?"

Există mai multe atitudini posibile pe care le putem adopta faţă de aceste testări şi **încercări** ale vieţii. Ne putem răzvrăti împotriva lor (Ev. 12:5), adoptând un duh de sfidare şi lăudându-ne că vom învinge prin propriile noastre puteri. Pe de altă parte, este posibil să cădem frânţi de oboseală, cu inima sleită, gata să ne dăm bătuţi, când nu mai putem îndura presiunile exercitate asupra noastră (Ev. 12:5), dar asta ar echivala cu atitudinea de fatalism şi ne-ar face să ne îndoim dacă Domnul mai are grijă de noi. Şi apoi am putea să bombănim, să ne văietăm şi să protestăm împotriva necazurilor ce ne năpădesc. Este exact atitudinea de care ne previne Pavel la 1 Corinteni 10:10, ca nu cumva să ne-o însuşim. O altă opţiune este să cădem în autocompătimire, gândindu-ne doar la noi înşine şi cerşind compătimirea celor din jurul nostru. Şi, în sfârşit, putem adopta o atitudine mult mai bună, lăsând ca aceste dificultăţi şi perplexităţi ce vin peste noi să ne exerseze (Ev. 12:11). Noi putem spune, de fapt: „Dumnezeu a îngăduit să vină peste mine această încercare, întrucât El are în vedere un plan. El îmi doreşte binele prin acest lucru. Eu nu ştiu care este scopul urmărit de El, dar voi încerca să-l aflu. Oricum, eu vreau ca planurile Sale să se împlinească în viaţa mea." Aceasta este atitudinea promovată de Iacov: **„Fraţii mei, să priviţi ca o mare bucurie când treceţi prin felurite încercări."** Nu vă răzvrătiţi! Nu cădeţi răpuşi de oboseală! Ci bucuraţi-vă! Căci problemele acestea nu vă sunt inamice, dornice să vă distrugă, ci prietene, venite să vă ajute să dezvoltaţi caracterul creştin.

Dumnezeu vrea să producă în fiecare

din copiii Săi un caracter cristianic; se străduieşte să ne facă tot mai mult asemenea chipului lui Cristos. Dar procesul acesta implică, necesarmente, suferinţă, frustrări şi perplexitate. Roada Duhului nu se poate produce în condiţii de vreme exclusiv însorită, ci mai trebuie să vină şi ploi şi nori întunecaţi. E drept că încercările nu vor fi niciodată plăcute, ci ni se vor părea grele şi dezagreabile. Dar după aceea ele vor produce roada paşnică a neprihănirii în cei care sunt astfel formaţi de ele (Ev. 12:11). De câte ori nu auzim câte un creştin spunând, după ce a trecut printr-o criză grea: „Nu mi-a fost deloc uşor, dar n-aş fi renunţat pentru nimic în lume la această experienţă."

1:3 Iacov se referă la **încercarea credinţei voastre**, imaginând credinţa ca un metal preţios ce este supus de Topitor (Dumnezeu) la probă, ca să-i verifice autenticitatea. Metalul este supus la flăcările prigoanelor, bolilor, suferinţelor şi întristărilor. Fără probleme, niciodată nu am dezvolta în noi capacitatea de a răbda, de a îndura. Chiar oamenii din lume îşi dau seama că problemele au capacitatea de a întări caracterul. Vestitul industriaş Charles Kettering spunea odată: „Problemele sunt preţul progresului. Nu-mi aduceţi decât probleme, căci veştile bune mă slăbesc."

1:4 Numai lăsaţi răbdarea să-şi facă desăvârşit lucrarea", spune Iacov. Uneori când vin problemele, suntem cuprinşi de disperare şi recurgem la mijloace extraordinare pentru a scurtcircuita încercarea. Fără să-L consultăm pe Domnul, pentru a vedea ce scop a urmărit în încercarea respectivă, alergăm, de pildă, la doctor şi înghiţim doze uriaşe de medicamente, pentru a scurta încercarea. Procedând însă aşa, am putea zădărnici programul lui Dumnezeu în viaţa noastră. Şi s-ar prea putea ca să trebuiască să trecem printr-o încercare mai îndelungată în viitor, până când se va fi realizat planul Său în viaţa noastră. Nu trebuie să scurtcircuităm dezvoltarea capacităţii de răbdare în viaţa noastră. Cooperând cu Dumnezeu, noi devenim creştini maturi şi împliniţi, care nu duc lipsă de nimic în ce priveşte harurile Duhului.

Niciodată nu trebuie să fim deznădăjduiţi sau descurajaţi când trecem prin încercări. Nici o problemă nu este prea mare pentru Tatăl nostru. Sunt în viaţă unele probleme de care nu scăpăm niciodată. Pe acestea trebuie să învăţăm să le acceptăm şi să dovedim că harul Lui este suficient. Pavel L-a rugat pe Domnul de trei ori să ia de la el o neputinţă fizică. Domnul nu i-a luat-o, dar i-a dat harul de a o suporta (2 Cor. 12:8-10).

Când suntem confruntaţi cu probleme pe care vedem bine că Dumnezeu nu le va elimina din viaţa noastră, cel mai bine este să ne supunem voii Sale. Talentata compozitoare de imnuri creştine nevăzătoare a scris aceste rânduri pe când avea doar opt ani:

O, ce suflet fericit sunt Eu,
Chiar dacă n-am vedere;
Sunt hotărâtă ca-n astă lume
Mulţumită să fiu mereu.
De câte binecuvântări am eu parte,
Ce altora nu le-au fost date!
Să plâng şi să susţin că sunt oarbă
Asta nu pot şi n-o voi face.
— *Fanny Crosby*

Pacea vine atunci când ne supunem voii lui Dumnezeu.

Unele probleme sunt eliminate din viaţa noastră atunci când am învaţat lecţiile pentru care au fost lăsate aceste probleme să vină peste noi. De îndată ce Topitorul poate să-Şi recunoască chipul în metalul topit, El stinge focul. Celor mai mulţi dintre noi ne lipseşte înţelepciunea de a privi presiunile vieţii din perspectiva lui Dumnezeu. Mai degrabă, noi adoptăm un punct de vedere limitat, preocupându-ne de disconfortul imediat pe care ni-l aduce problema respectivă şi uitând că planul lui Dumnezeu (care nu Se grăbeşte niciodată) este de a ne lărgi prin presiunile exercitate asupra noastră (Ps. 4:1, JND).

1:5 Nu ni se cere să înfruntăm problemele vieţii în puterea propriei noastre înţelepciuni. **Dacă**, atunci când trecem printr-o încercare, ne lipseşte priceperea duhovnicească, trebuie să mergem îndată la Dumnezeu, spunându-I totul despre starea noastră de năuceală şi de necunoştinţă de cauză. Toţi cei ce sunt exercitaţi astfel să descopere scopurile lui Dumnezeu în încercările ce vin peste ei vor fi răsplătiţi **cu mână largă**. În plus, nu trebuie să ne îngrijorăm că Dumnezeu ne-ar certa, întrucât Lui Îi face plăcere atunci când ne lăsăm modelaţi şi învăţaţi. Toţi ducem lipsă de **înţelepciune**. Biblia nu dă răspunsuri *specifice* la o sumedenie de probleme ce se ivesc în viaţă. Ea nu rezolvă problema cum ne-am aştepta

noi, în câteva cuvinte, dar cuvântul lui Dumnezeu ne oferă totuşi principiile generale pe care noi trebuie să le aplicăm în problemele concrete ce se ivesc zi de zi. De aceea avem nevoie de înţelepciune. Înţelepciunea spirituală este aplicarea practică a învăţăturilor Domnului nostru la situaţiile ce se ivesc în viaţa noastră de toate zilele.

1:6-8 Trebuie să ne apropiem de Dumnezeu **cu credinţă, fără să** ne îndoim. Trebuie să credem că ne iubeşte şi Îi pasă de noi; că nimic nu-I este cu neputinţă. Dacă ne îndoim de bunătatea şi puterea Sa, nu vom avea parte de stabilitate în vremurile de restrişte. S-ar putea ca într-un moment să ne odihnim în linişte, bizuindu-ne pe făgăduinţele Sale, pentru ca în clipa următoare să simţim că Dumnezeu şi-ar fi retras îndurarea de la noi. Astfel vom fi ca talazul mării, când sus pe înălţimi, când doborâţi în vale — tulburaţi şi aruncaţi încoace şi încolo. Lui Dumnezeu nu-I face cinste acest fel de credinţă care alternează între optimism şi pesimism. El nu dăruieşte pricepere duhovnicească unor astfel de oameni instabili şi şovăielnici (v. 7, 8). În versetele 5-8, sursa înţelepciunii este Dumnezeu; ea se capătă prin rugăciune; şi se dă cu mână largă, fără reproşuri; condiţia esenţială pentru primirea ei este ca noi să cerem **cu credinţă**, fără să ne îndoim.

1:9 La prima vedere, versetele 9-11 par să introducă un subiect cu totul nou sau, cel puţin, o paranteză a subiectului deja tratat. Dar Iacov nu face altceva decât să continue tema încercărilor sfinte, sprijinind-o cu exemple concrete. Fie că e sărac, fie că e bogat, un om poate avea parte de foloase spirituale îndelungate de pe urma calamităţilor şi crizelor ce vin peste el în viaţă. De pildă, când un frate **dintr-o stare de jos** se găseşte într-o stare de nemulţumire şi descurajare, întotdeauna se va putea bucura că este moştenitor al lui Dumnezeu şi moştenitor împreună cu Isus Cristos. El poate găsi mângâiere în adevărul potrivit căruia toate lucrurile sunt ale sale, iar el este al lui Cristos iar Cristos este al lui Dumnezeu. **Fratele dintr-o stare de jos** nu are probabil nici un control asupra împrejurărilor umile în care se află. Nu există motive să credem că starea lui se datorează atitudinii de lene sau nepăsare. Ci Dumnezeu a găsit de cuviinţă să-l aşeze într-o categorie de salariaţi cu remuneraţie mică, din care n-a ieşit niciodată. Poate că dacă ar fi fost bogat, niciodată nu L-ar fi primit pe Cristos. Dar acum, întrucât este în Cristos, a fost binecuvântat cu toate binecuvântările spirituale în locurile cereşti. Ce trebuie să facă el? Să se revolte împotriva poziţiei pe care o ocupă în viaţă? Să se lase umplut de amărăciune şi gelozie? Nicidecum. Ci trebuie să accepte din mâna lui Dumnezeu împrejurările asupra cărora nu are control, bucurându-se în schimb de binecuvântările spirituale.

Prea mulţi creştini îşi petrec toată viaţa într-o stare de răzvrătire pentru că s-au născut aparţinând unuia sau altuia dintre sexe, pentru vârsta lor, pentru statura lor şi chiar pentru viaţa însăşi. Fetele cu înclinaţii spre basketball şi-ar dori să fie băieţi. Tinerii ar dori să fie mai maturi iar cei maturi ar dori să fie din nou tineri. Cei scunzi îi invidiază pe cei înalţi iar cei înalţi ar dori să nu bată la ochi atât de mult cu statura lor. Ba unii chiar spun: „Aş vrea să mor!" Toate acestea frizează absurdul. Atitudinea pe care trebuie s-o aibă creştinul este aceea de acceptare din mâna lui Dumnezeu a lucrurilor pe care nu le poate schimba. Acestea ne-au fost rânduite de Dumnezeu, au fost destinate pentru noi, ca noi să beneficiem la maximum de pe urma lor spre slava Lui şi binecuvântarea altora. Noi trebuie să spunem alături de apostolul Pavel: „Prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt" (1 Cor. 15:10). Pe măsură ce nu ne mai gândim la neputinţele noastre, pierzându-ne, în schimb, în slujirea altora, vom ajunge să ne dăm seama că oamenii duhovniceşti ne iubesc pentru ceea ce suntem, iar nu, spre exemplu, pentru înfăţişarea noastră.

1:10, 11 În continuare Iacov îşi îndreaptă atenţia spre cei bogaţi. Interesant că el nu spune: „Bogatul să se bucure de bogăţiile sale", ci afirmă că bogatul se poate bucura că a fost pus într-o stare de jos, învoindu-se astfel cu Ieremia 9:23, 24:

„Înţeleptul să nu se laude cu înţelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu tăria lui, bogatul să nu se laude cu bogăţiile lui. Ci, cel care se laudă să se laude că are pricepere şi că Mă cunoaşte, că ştie că Eu sunt DOMNUL, care fac milă, judecată şi dreptate pe pământ! Căci în acestea Îmi găsesc plăcerea", zice DOMNUL.

S-ar putea ca bogatul într-adevăr să descopere motive de bucurie dacă se va întâmpla să fie deposedat de averile sale. Poate că pierderea suferită pe planul afacerilor îl va aduce la Domnul. Sau dacă este

deja creştin, va putea primi cu bucurie pierderea bunurilor sale materiale, ştiind că în cer are o comoară mai bună şi mai trainică (Ev. 10:34). Bogăţiile pământeşti sunt sortite pierzării, ca **floarea ierbii** (Is. 40:6, 7). Dacă un om nu are altceva decât bogăţii materiale, atunci toate planurile sale se vor sfârşi la mormânt. Iacov se ocupă de vremelnicia **ierbii** pentru a ilustra cât de trecătoare este viaţa bogatului şi cât de mică valoarea avuţiilor sale. El **se va veşteji... în căile sale**. Ideea subliniată aici este desigur aceea că nici soarele, nici vântul nu pot afecta valorile *spirituale*. Orice încercare ce se lasă cu înţărcarea noastră de iubirea lucrurilor trecătoare şi cu alipirea noastră de lucrurile de sus este o binecuvântare, chiar dacă la început nu pare deloc aşa. Iată deci cum acelaşi har care îi înalţă pe cei smeriţi îi smereşte pe cei bogaţi. Şi unii, şi alţii au motive să se bucure.

1:12 Încheind discuţia despre încercările sfinte, Iacov rosteşte o binecuvântare asupra celui care rămâne în picioare când trece prin strâmtorări. După ce acest om va fi trecut cu bine prin testul la care a fost supus, **după ce va fi găsit bun (aprobat), va primi cununa vieţii. Cununa vieţii** nu este aici diadema regală, ci coroana dăruită învingătorului, ce va fi dăruită ca răsplată la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Desigur nu se sugerează deloc că viaţa veşnică ar fi răsplata pentru răbdarea şi trecerea cu bine prin încercările vieţii. Mai degrabă, cei care au rezistat eroic vor fi onoraţi pentru felul lor de trai, bucurându-se de o apreciere mai profundă a vieţii veşnice, când vor merge în cer. Paharul fiecăruia va fi plin în cer, dar paharele vor fi de dimensiuni diferite — cu alte cuvinte, nu toţi vor avea aceeaşi capacitate de a se bucura de cer. Asta se are în vedere probabil prin sintagma: **cununa vieţii** — o referire la o savurare mai deplină a gloriilor cerului.

Haideţi acum să facem din această secţiune despre încercările sfinte ale vieţii un capitol cu aplicaţie practică pentru viaţa noastră proprie. Cum reacţionăm noi când vin peste noi diverse forme de încercare? Ne plângem oare cu amărăciune împotriva dezavantajelor de care avem parte în viaţă, sau ne bucurăm şi-I mulţumim Domnului pentru ele? Facem noi paradă de strâmtorările prin care trecem, sau le suportăm în tăcere? Trăim noi în viitor, aşteptând întotdeauna ca împrejurările să se schimbe, sau trăim în prezent, căutând să vedem mâna lui Dumnezeu în tot ce ni se întâmplă în viaţă? Ne lăsăm cuprinşi de autocompătimire, cerşind compasiunea altora, sau, mai degrabă, ne afundăm într-o viaţă de slujire a altora?

1:13 Acum discuţia abordează tema ispitelor *nesfinte* (v. 13-17). După cum încercările sfinte au menirea de a scoate la iveală tot ce este mai bun în noi, tot aşa ispitele nesfinte au menirea de a scoate din noi tot ce este mai rău. Trebuie însă să înţelegem bine un lucru: când suntem **ispitiţi** să păcătuim, ispita *nu* vine de la **Dumnezeu**. E drept că Dumnezeu îi testează sau încearcă pe oameni, cu privire la credinţa lor, dar El niciodată nu-l ispiteşte pe cineva să comită nici o formă de rău. **El Însuşi** nu are nimic de a face cu **răul** şi nu ademeneşte pe nimeni la păcat.

1:14 Omul este întotdeauna gata să dea vina pentru păcatele sale pe altcineva. Dacă nu poate da vina pe Dumnezeu, atunci se va agăţa de psihologia modernă, spunând că păcatul este o „maladie". În felul acesta el speră să scape de judecată. Dar păcatul nu este nici maladie, nici boală, ci un eşec moral, pentru care omul trebuie să dea socoteală. Unii chiar încearcă să dea vina pe obiectele neînsufleţite din jurul nostru pentru păcatul comis de ei. Dar lucrurile „materiale" nu sunt păcătoase în ele însele. Nu acolo îşi are păcatul obârşia. Iacov se duce până la vizuina leului când spune: **„Fiecare este ispitit când este atras şi ademenit de pofta lui însuşi."** Păcatul izvorăşte din noi înşine, din natura noastră veche, căzută şi neregenerată. Isus a spus: „Din inimă ies gândurile rele, uciderile, adulterele, curviile, hoţiile, mărturia mincinoasă şi blasfemiile" (Mat. 15:19).

Cuvântul folosit de Iacov pentru **dorinţe**[1] în versetul 14 ar putea fi o referire la orice formă de dorinţă — şi bună, şi rea. Cuvântul în sine are o încărcătură morală neutră. Dar, cu puţine excepţii, el este folosit în NT pentru a descrie dorinţe rele şi în mod cert aşa e folosit în textul nostru. Pofta este asemănată cu o femeie rea ce-şi etalează farmecele, ademenindu-şi victimele. Fiecare din noi este ispitit. Cu toţii avem pofte urâte şi atracţii necurate, ce ne îndeamnă mereu să păcătuim. Prin urmare, suntem oare victime neputincioase atunci când suntem atraşi de dorinţele noastre şi ademeniţi? Nicidecum, deoarece ne stă în putinţă să alungăm toate gândurile păcătoase din mintea noastră, concentrându-ne în

schimb asupra unor subiecte curate şi sfinte (Filip. 4:8). De asemenea, în clipa în care suntem sub jarul ispitei, Îl putem chema în ajutor pe Domnul, aducându-ne aminte că „Numele Domnului este un turn puternic; cel drept fuge în el şi este în siguranţă" (Prov. 18:10).

1:15 Dacă aşa stau lucrurile, atunci de ce păcătuim? Iată răspunsul: **Apoi pofta, când a conceput, dă naştere păcatului.** În loc să demascăm gândul acela rău, e posibil ca noi să-l încurajăm, să-l nutrim şi să-l savurăm. Acest act de încuviinţare se aseamănă cu actul conjugal. Pofta concepe, după care se naşte un bebeluş oribil, numit PĂCAT. Este un alt mod de a afirma că dacă ne gândim suficient la un act interzis, sfârşim prin a-l comite. Întregul proces al poftei care concepe şi dă naştere păcatului este ilustrat cu pregnanţă de incidentul de la 2 Sam 11:1-27 dintre David şi Batşeba.

Şi păcatul, odată făptuit, aduce moartea, spune Iacov. Păcatul nu este un obiect steril şi sterp, ci el naşte proprii săi copii. Afirmaţia că **păcatul** produce **moartea** poate fi înţeleasă în mai multe feluri. Mai întâi, păcatul lui Adam a adus moarte fizică asupra sa şi a urmaşilor săi (Gen. 2:17). Dar păcatul conduce şi la moartea veşnică, spirituală — despărţirea definitivă a persoanei respective de Dumnezeu şi de binecuvântare (Rom. 6:23a). Într-o anumită privinţă, păcatul are ca urmare moartea şi pentru credincios. De pildă, la 1 Timotei 5:6 citim că o văduvă credincioasă care trăieşte în plăceri este moartă, chiar dacă este încă în viaţă. Asta înseamnă că ea îşi iroseşte viaţa şi nu împlineşte deloc scopul pentru care a mântuit-o Dumnezeu. A fi în afara părtăşiei cu Dumnezeu pentru un creştin este o formă de moarte, chiar dacă mai este încă în viaţă.

1:16, 17 Nu e neobişnuit ca cei care cad în păcat să dea vina pe Dumnezeu, iar nu pe ei, spunându-I, de fapt, Creatorului: „De ce m-ai făcut în felul acesta?" Dar asta e o formă de autoînşelăciune, căci de la Dumnezeu nu vin decât daruri bune. De fapt, El este sursa **oricărui dar bun şi a oricărui dar desăvârşit**.

Iacov Îl descrie pe Dumnezeu ca pe **Tatăl luminilor**. În Biblie termenul *Tată* are uneori sensul de Creator sau Sursă (vezi Iov 38:28). Prin urmare, Dumnezeu este Creatorul sau Sursa **luminilor**. Dar ce se înţelege prin **lumini**? Negreşit aici sunt incluse corpurile cereşti — soarele, luna şi stelele (Gen. 1:14-18; Ps. 136:7). Dar Dumnezeu mai este şi Sursa oricărei lumini spirituale. Prin urmare, trebuie să ne gândim la El ca la Sursa oricărei forme de lumină din univers. **În care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare**. Dumnezeu nu este ca aştrii cereşti pe care i-a creat. Aceştia sunt într-o permanentă schimbare. Nu însă şi Dumnezeu. El nu Se schimbă niciodată. Poate că Iacov se gândeşte nu numai la strălucirea diminuantă a soarelui şi a stelelor, ci la relaţia lor schimbătoare faţă de pământ, în funcţie de rotaţia planetei noastre şi a celorlalte planete. Soarele, luna şi stelele sunt caracterizate prin schimbare. Sintagma: **umbră de rotire** (în versiunea engleză, n.tr.) ar putea însemna **umbră** provocată de **rotire**, fiind probabil o referire la umbrele lăsate pe pământ de rotaţia sa în jurul soarelui. Sau poate că e o referire la eclipse. De pildă, o eclipsă solară are loc atunci când umbra lunii este proiectată pe pământ. La Dumnezeu este însă cu totul altfel. În El nu este nici o schimbare sau **umbră** provocată de **rotire**. Iar darurile Sale sunt tot atât de **desăvârşite** cum este El. Prin urmare, este de neconceput ca El să-l ademenească vreodată pe om să păcătuiască. Ispita vine din interiorul naturii rele a omului.

Să ne punem la încercare credinţa noastră pe tema ispitelor nesfinte. Încurajăm noi oare gândurile rele să-şi facă cuib în mintea noastră? Sau, mai degrabă, le alungăm imediat? Când păcătuim, spunem oare că n-am avut ce face, că nu s-a putut altfel? Îl învinuim noi oare pe Dumnezeu când suntem ispitiţi să păcătuim?

III. CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU (1:18-27)

Iacov s-a referit până acum la Dumnezeu cu apelativul de Tatăl (Părintele) luminilor. Acum el ne aminteşte că El mai este şi Tatăl nostru şi că ne-a dat un rol unic în vasta Lui creaţie. Noi ne putem împlini rolul ascultând de cuvântul adevărului (v. 19-27).

1:18 Pasajul acesta subliniază rolul jucat la naşterea din nou de cuvântul lui Dumnezeu, aşa cum ni-l aplică Duhul Sfânt. Ni se spune că: **„Potrivit voii Sale, El ne-a născut, prin Cuvântul adevărului, să fim ca cele dintâi roade ale creaturilor Sale." Potrivit voii Sale** — asta ne spune ce L-a determinat să ne mântuiască. El nu a fost forţat s-o facă, de vreun merit din noi

înşine. El a făcut-o din propria Lui voinţă, de bună voie. Noi n-am meritat dragostea Lui pentru noi, după cum n-am cumpărat-o şi n-am căutat-o. Ci ea a fost cu totul un act voluntar din partea Sa. Este un lucru care ar trebui să ne determine să ne închinăm Lui! **Ne-a născut** — descrie realitatea naşterii din nou. Prin această naştere spirituală noi devenim copiii Săi — o relaţie care nu se poate schimba, întrucât o naştere nu poate fi anulată. **Prin Cuvântul adevărului** — Biblia este instrumentul naşterii din nou. În toate cazurile de convertire autentică este implicată Scriptura, fie pe cale orală, fie tipărită. În afară de Biblie noi n-am cunoaşte calea mântuirii. Într-adevăr, nici n-am şti că mântuirea este disponibilă!

Să fim ca cele dintâi roade ale creaturilor Sale — sunt trei gânduri care se desprind în legătură cu termenul **roadele dintâi.** Mai întâi, **roadele dintâi** ale recoltei erau primul snop de grâu care s-a copt. Creştinii cărora le scrie Iacov se aflau printre primii credincioşi din cadrul Dispensaţiei Creştine. Desigur, toţi credincioşii sunt **un fel de roade dintâi** ale creaturilor Sale, dar textul se referă în primul rând la creştinii evrei cărora li se adresează Iacov. În al doilea rând, **roadele dintâi** erau dăruite lui Dumnezeu ca semn de recunoştinţă pentru belşugul dat de El şi ca recunoaştere a faptului că toate vin de la El şi Îi aparţin. Astfel toţi credincioşii trebuie să se dăruiască pe ei lui Dumnezeu ca jertfe vii (Rom. 12:1, 2). În al treilea rând, **roadele dintâi** erau o garanţie a recoltei depline ce urma. Iacov îşi aseamănă cititorii cu primii snopi de grâu din secerişul lui Cristos. Ei aveau să fie urmaţi de alţii, de-a lungul veacurilor, dar ei au fost trimişi ca sfinţi model, ca să etaleze roadele noii creaţii. În cele din urmă Domnul va popula întregul pământ cu alţii asemenea lor (Rom. 8:19-23). Recolta deplină va fi atunci când Domnul Isus se va întoarce să domnească pe pământ. Între timp, ei trebuiau să dea dovadă de aceeaşi ascultare faţă de Cristos pe care o vor manifesta toţi locuitorii lumii în timpul Mileniului. Şi deşi pasajul de faţă se referă în principal la creştinii din primul veac, el are aplicaţie pentru fiecare din noi cei care cinstim numele lui Cristos.

1:19a Restul capitolului ne oferă instrucţiuni practice cu privire la modul în care putem fi roadele dintâi ale creaturilor Sale. Ne prezintă neprihănirea practică ce ar trebui să-i caracterizeze pe cei ce au fost născuţi din nou prin Cuvântul Adevărului. Noi ştim că am fost născuţi prin cuvânt, pentru ca să manifestăm adevărul lui Dumnezeu. **Aşadar**[2] să ne facem datoria acum.

Trebuie să fim grabnici la ascultare. Este o poruncă neobişnuită, cu uşoare accente de umor. Este ca şi cum am spune: „Grăbeşte-te să asculţi!" Înseamnă că noi trebuie să fim gata **să ascultăm** (sau să auzim) cuvântul lui Dumnezeu, precum şi orice sfat şi îndemn evlavios. Trebuie să ne lăsăm învăţaţi de Duhul Sfânt. Trebuie să fim înceţi la vorbire. E surprinzător că Iacov are atâtea lucruri de spus despre vorbirea noastră! El ne atrage atenţia la modul în care vorbim. Chiar natura ne învaţă acest lucru. Epictetus remarca cu multă vreme în urmă: „Natura i-a dat omului o singură limbă, dar două urechi, ca să auzim de la alţii de două ori mai mult decât vorbim noi înşine." Solomon ar fi fost întru totul de acord cu Iacov. El spunea odată: „Cine îşi păzeşte gura îşi păzeşte viaţa, dar cine îşi deschide larg buzele va avea parte de nimicire" (Prov. 13:3). Tot el a mai spus: „În mulţimea cuvintelor păcatul nu lipseşte, dar cine îşi reţine buzele este înţelept" (Prov. 10:19). Vorbăreţii fără control sfârşesc prin a păcătui.

1:19b, 20 Trebuie să fim înceţi la mânie. Un om care este iute la mânie nu produce acel fel de neprihănire pe care îl aşteaptă Dumnezeu de la copiii Săi. Cei care îşi ies din pepeni dau oamenilor o impresie greşită despre creştinism. Rămâne valabilă afirmaţia de la Proverbe 16:32 că „cel care este încet la mânie este mai bun decât cei viteji; şi cine îşi stăpâneşte duhul e mai bun decât cel care cucereşte o cetate."

1:21 Un al mod de a ne manifesta ca roadele dintâi ale creaturilor Sale este de a lepăda orice necurăţie şi orice revărsare de răutate. Aceste vicii sunt asemănate cu hainele murdare ce trebuiesc lepădate odată pentru totdeauna. În murdărie sunt incluse toate formele de necurăţie, fie spirituale, fie mentale sau fizice. Sintagma: **„revărsare de răutate"** se referă probabil la acele forme de rău ce mai dăinuie încă în viaţa credinciosului, datând din zilele când era neconvertit. Se poate referi la păcatele ce se revarsă din vieţile noastre, influenţându-i pe alţii. Sau se referă la răul abundent, în care caz Iacov nu descrie atât de mult excesele răului, cât caracterul extrem de mârşav al răului. Sensul global al versetului se desprinde cu claritate. Pentru a primi adevărul

cuvântului lui Dumnezeu, trebuie să fim curaţi din punct de vedere moral.

O altă cerinţă pentru a putea primi adevărul divin este **blândeţea**. Este posibil să citim Biblia fără s-o lăsăm să ne vorbească. O putem studia în manieră academică, fără să fim afectaţi de ea. Mândria noastră, împietrirea inimii şi păcatul din noi ne fac să fim nereceptivi, împiedicându-ne să răspundem la ea. Numai cei care au duhul supus şi smerit se pot aştepta să derive binefaceri maxime din Scriptură. „Pe cei smeriţi El îi călăuzeşte în dreptate, şi pe cei smeriţi El îi învaţă calea Sa" (Ps. 25:9). „Iată spre cine Îmi voi îndrepta privirile: spre cel care suferă şi are duhul mâhnit, spre cel care tremură la cuvântul Meu" (Is. 66:2).

Iacov numeşte Scriptura **Cuvântul sădit în voi, care vă poate mântui sufletele**. Gândul care se desprinde de aici este că cuvântul devine un depozit sacru în viaţa creştinului, când acesta se naşte din nou. Textul marginal al versiunii RV sună astfel: „cuvântul înnăscut". Cuvântul **vă poate mântui sufletele**; Biblia este instrumentul de care se foloseşte Dumnezeu la naşterea din nou. El recurge la cuvânt pentru a mântui sufletul nu numai de pedeapsa păcatului, ci şi de puterea acestuia. El se foloseşte de cuvânt pentru a ne salva nu numai de osândă în veşnicie, ci şi de ravagiile pe care le face păcatul în *viaţa aceasta*.[5] Negreşit la acest aspect actual şi permanent al mântuirii se referă Iacov în versetul 21.

1:22 Nu este de ajuns să primim cuvântul sădit; ci mai trebuie să şi ascultăm de el. Nu este nici o virtute în a poseda o Biblie sau chiar în a o citi ca pe o simplă lucrare literară. Trebuie să existe dorinţa puternică de a-L auzi pe Dumnezeu vorbindu-ne, precum şi dispoziţia de a face fără murmur tot ce ne spune El. Trebuie să transpunem în practică Biblia, să acţionăm asupra celor citite. Cuvântul trebuie să devină trup în viaţa noastră, să prindă viaţă. Nu trebuie să existe nici un moment în care să ne apropiem de Scriptură fără să-i permitem să ne schimbe viaţa, înspre mai bine. A declara că iubim cuvântul lui Dumnezeu sau a ne da în cercetători ai Bibliei este o formă de autoamăgire, dacă sporirea cunoştinţelor noastre din Cuvânt nu produce în viaţa noastră o asemănare tot mai mare cu Domnul Isus. A continua să acumulăm o cunoaştere intelectuală a Bibliei, fără să şi ascultăm de ea, poate fi o capcană, iar nu o binecuvântare. Dacă învăţăm mereu ce trebuie să facem, dar nu punem în practică aceste lucruri, vom deveni deprimaţi, frustraţi şi nepăsători. „Impresia neînsoţită de expresie duce la depresie." De asemenea devenim mai răspunzători faţă de Dumnezeu. Combinaţia ideală este să citim Cuvântul şi să ascultăm implicit de el.

1:23, 24 Oricine aude cuvântul, dar nu-şi schimbă purtarea este ca un om care priveşte grăbit în oglindă în fiecare dimineaţă, după care uită ceea ce a văzut. El nu beneficiază în nici un fel de faptul că s-a privit în oglindă. Desigur, există anumite lucruri în înfăţişarea noastră care nu pot fi schimbate. Dar chiar şi atunci, privindu-le ar trebui să fim smeriţi! Iar când oglinda ne spune: „Spală-te!" sau „Bărbiereşte-te" sau „Piaptănă-te!" sau „Perie-ţi părul!", se cuvine măcar să facem ceea ce ni se spune. Altminteri oglinda n-ar mai avea nici un folos practic pentru noi.

Este posibil să citim Biblia cu uşurinţă sau dintr-un sentiment al datoriei, fără să fim afectaţi de ceea ce citim. Noi vedem ce ar trebui să facem, dar curând uităm şi trăim ca şi când am fi deja desăvârşiţi. Acest tip de automulţumire împiedică progresul spiritual.

1:25 În contrast direct cu această situaţie se află omul care îşi adânceşte privirile în cuvântul lui Dumnezeu şi îşi face obicei din a o pune mereu în practică. Privirea lui contemplativă, meditativă şi aţintită are urmări practice în viaţa sa. Pentru el Biblia e **legea desăvârşită a libertăţii**. Preceptele sale nu sunt o povară, ci îi spun să facă exact ceea ce naturii lui noi îi place să facă. Pe măsură ce ascultă tot mai mult de Scriptură, el descoperă adevărata libertate şi eliberare de tradiţiile omeneşti şi de raţionamentele firești. Adevărul îl face liber. Acesta e omul care beneficiază de pe urma Cuvântului lui Dumnezeu, Biblia. El nu uită ce a citit. Mai degrabă, caută să trăiască în viaţă cele citite, punându-le în practica zilnică. Ascultarea lui simplă, de copil, aduce binecuvântări incalculabile asupra sufletului său. Acesta **va fi fericit în ceea ce face**.

1:26, 27 Aici se face un contrast între **religia zadarnică** şi **religia curată şi neîntinată**. Prin religie se înţelege aici tiparele externe de comportament legate de convingerile religioase. Se referă la formele exterioare, mai degrabă decât la duhul lăuntric. Înseamnă exprimarea externă a concepţiei prin închinare şi slujire, mai degrabă decât

prin doctrinele în care crede cineva.

Oricine crede că este religios, dar nu-şi poate stăpâni limba.... religia unui astfel de om este zadarnică. S-ar putea ca acest om să respecte tot felul de ceremonii religioase, care-l fac să pară foarte cucernic. Dar el se înşeală singur. Lui Dumnezeu nu-I trebuie ritualurile. Pe El Îl interesează o viaţă de neprihănire practică.

O limbă neînfrânată este doar unul din exemplele religiei zadarnice. Orice comportament ce nu concordă cu credinţa creştină este lipsit de valoare. Se spune că un băcan era în realitate un înşelător, care se ascundea după un paravan de pioşenie. Locuinţa sa era deasupra magazinului său. În fiecare dimineaţă îşi chema asistentul: „John!"

„Da, domnule.".

„Ai botezat laptele?"

„Da, domnule."

„Ai colorat untul?"

„Ai pus cicoare în cafea?"

„Da, domnule."

„Foarte bine. Acum vino sus, la citirea Cuvântului şi rugăciunea de fiecare dimineaţă!"

Iacov spune că o atare religie este zadarnică. Ceea ce doreşte să vadă Dumnezeu este un gen de evlavie practică, marcată de un interes real faţă de nevoile altora şi de dorinţa de a ne păstra viaţa neîntinată. Ca exemple de religie curată şi neîntinată Iacov îl elogiază pe omul care vizitează orfanii şi văduvele nevoiaşe şi care se păstrează neîntinat de lume.

Cu alte cuvinte, elaborarea practică a naşterii din nou se găseşte în „acte de har şi într-o umblare a detaşării de lume." Guy King defineşte aceste virtuţi drept dragoste practică şi sfinţire practică.

Noi trebuie să ne punem *propria noastră credinţă* la încercare în lumina următoarelor întrebări: Citesc eu Biblia cu dorinţa smerită de a-L lăsa pe Dumnezeu să mă mustre, să mă înveţe şi să mă schimbe? Doresc eu să-mi înfrânez cu adevărat limba? Îmi scuz eu izbucnirile de nervi? Sau vreau să dobândesc biruinţa asupra lor? Cum reacţionez când cineva spune o glumă necuviincioasă? Se manifestă credinţa mea prin fapte de milostenie şi omenie faţă de cei care nu au cum să mă răsplătească pentru acestea?

IV. OSÂNDIREA PARŢIALITĂŢII (2:1-13)

Prima jumătate a capitolului 2 înfierează practica de a căuta la faţa omului. Favoritismul este cu desăvârşire străin de caracterul şi exemplul Domnului sau de învăţăturile NT. Nu este loc în creştinism pentru snobism sau discriminare.

2:1 Mai întâi de toate, practica este interzisă cu desăvârşire. Observaţi de la început că îndemnul este adresat credincioşilor, cum reiese din cuvintele de salut: **„Fraţii mei." Credinţa Domnului nostru Isus Cristos** se referă la credinţa creştină. Nu este vorba de încrederea sau de probitatea Lui, ci de comoara de adevăr pe care ne-a încredinţat-o El. Însăilând toate aceste gânduri, aflăm că Iacov spune, de fapt: **„Fraţii Mei,** în practicarea zilnică a **credinţei** creştine, să nu daţi dovadă de **parţialitate"**. Snobismul şi deosebirile de clasă sunt total inconsecvente cu creştinismul adevărat. Servilismul sau ploconirea în faţa unor mai mari de pe lumea aceasta nu are ce căuta în prezenţa Domnului Slavei. Dispreţul pentru alţii pe criterii ce ţin de origine, de rasă, sex sau sărăcie constituie, practic, o tăgăduire a credinţei. Porunca aceasta nu contrazice alte porţiuni din NT unde credincioşii sunt învăţaţi să respecte dregătorii, stăpânii, bătrânii şi părinţii. Există anumite relaţii rânduite divin care trebuiesc recunoscute (Rom. 13:7). În pasajul aceste se pune doar problema acelui respect servil faţă de oameni din pricina îmbrăcăminţii scumpe pe care o poartă sau a altor distincţii artificiale.

2:2-4 Lucrul acesta e confirmat de ilustraţia vie pe care o dă Iacov în versetele 2-4. Guy King a intitulat cu multă măiestrie această secţiune drept: „Plasatorul miop". Scena este o adunare locală[4] de creştini. Iată că îşi face apariţia un domn distins, elegant îmbrăcat, **cu un inel de aur în deget**. Uşierul se apleacă umil în faţa lui, după care îl conduce pe distinsul vizitator la un loc proemient, în faţă. De îndată ce revine uşierul la uşa bisericii, întâlneşte un alt vizitator, de data aceasta un om sărac, îmbrăcat în veşminte ponosite. (Sintagma: **îmbrăcăminte murdare** nu înseamnă neapărat că hainele sale trebuiau date la curăţat, cum reiese şi din versiunea română, unde se spune **haine zdrenţăroase**.) De data aceasta uşierul îşi dă toate silinţele să salveze adunarea de la o scenă penibilă, oferindu-i vizitatorului doar un loc în picioare, în partea din spate a bisericii sau, în cel mai bun caz, un loc pe jos, la picioarele scaunului său de uşier din antreu. Ni se

pare incredibil că cineva s-ar putea comporta în halul acesta. Poate vom spune că este o ilustraţie exagerată, dar când privim în inima noastră, constatăm că adesea facem şi noi aceste distincţii bazate pe pătura socială din care provine cineva, şi astfel devenim **judecători cu gânduri rele**.

Probabil că cel mai izbitor exemplu al acestei purtări în biserica de astăzi este discriminarea manifestată faţă de oamenii de alte rase sau culori. Credincioşii negri au fost ostracizaţi în multe cazuri sau cel puţin au fost făcuţi să se simtă incomozi şi nedoriţi. Iudeii convertiţi nu au fost întotdeauna acceptaţi cu braţele deschise în adunări creştine. Apoi creştinii din Orient au fost şi ei ţinta unor forme de discriminare. Se recunoaşte că există probleme sociale enorme în întregul domeniu al relaţiilor rasiale. Dar creştinul trebuie să fie fidel principiilor divine. El are obligaţia de a exprima în practică adevărul potrivit căruia toţi credincioşii sunt una în Cristos Isus.

2:5, 6a Parţialitatea este total neconcordantă cu credinţa creştină. Iacov demonstrează acest lucru în versetele 5-13. El prezintă patru motive puternice pentru care este caraghios ca un credincios să-i favorizeze pe bogaţi şi să-i privească de sus pe cei săraci.

Mai întâi, înseamnă că îl dezonorăm pe un om pe care **Dumnezeu** îl onorează. Dumnezeu a ales pe oamenii săraci ai acesti lumi să fie bogaţi în credinţă şi moştenitori ai împărăţiei pe care a făgăduit-o El celor care Îl iubesc. Săracii sunt aleşii lui Dumnezeu, elita lui Dumnezeu, moştenitori ai lui Dumnezeu şi iubitori ai lui Dumnezeu. De nenumărate ori în Scriptură constatăm că săracii, iar nu bogaţii, se alătură cauzei lui Cristos. Domnul nostru Însuşi a spus: „Săracilor li se predică evanghelia" (Mat. 11:5). Tocmai oamenii de rând L-au ascultat cu bucurie, nu bogaţii şi aristocraţii (Marcu 12:37). Nu mulţi nobili sunt chemaţi, ci neştiutorii, slăbănogii, umilii, dispreţuiţii şi neînsemnaţii acestei lumi (1 Cor. 1:26-29). Bogaţii sunt de regulă săraci în credinţă, pentru că îşi pun încrederea în bogăţii, în loc să şi-o pună în Domnul. Pe de altă parte, săracii au fost aleşi de Dumnezeu să fie bogaţi în credinţă. Un sondaj realizat în rândurile cetăţenilor împărăţiei Sale ar releva că cei mai mulţi dintre ei sunt săraci. În împărăţie, ei vor ocupa însă poziţii de bogăţie şi glorie. Ce mare nechibzuinţă este atunci şi ce periculos este să-i tratăm cu dispreţ pe cei care într-o zi vor fi înălţaţi în împărăţia Domnului şi Mântuitorului nostru!

2:6b Un al doilea motiv pentru care este o nechibzuinţă să ne ploconim în faţa celor bogaţi este că, în ansamblul lor, ca şi clasă, ei sunt cei care în mod caracteristic au asuprit copiii lui Dumnezeu. Argumentul este stufos şi chiar puţin confuz în acest punct. Bogatul menţionat anterior era negreşit un credincios. Asta nu înseamnă că bogaţii din versetul 6 sunt şi ei credincioşi. Ceea ce spune Iacov este doar atât: „De ce să daţi dovadă de favoritism faţă de oameni doar pentru că sunt bogaţi? Procedând aşa, voi îi cinstiţi pe cei ce v-au asuprit cei dintâi, ei care v-au târât la tribunale." Calvin a redat foarte succint esenţa argumentului, în cuvintele: „De ce să-i cinstiţi pe călăi?"

2:7 Un al treilea motiv pentru care este o dovadă de nechibzuinţă să fim părtinitori faţă de cei bogaţi este faptul că ei în mod obişnuit folosesc numele lui Cristos în limbaj necuviincios sau de-a dreptul murdar. Or, acesta este **nobilul nume prin care sunt numiţi** credincioşii — creştini, sau urmaşi ai lui Cristos. Deşi păcatul batjocoririi numelui Domnului nu este monopolul exclusiv al celor bogaţi, trebuie precizat însă că cei care îi persecută pe credincioşii săraci adesea însoţesc aceste acţiuni de cele mai grele cuvinte care pot fi adresate Mântuitorului. Prin urmare, de ce ar manifesta credincioşii o atitudine de favoritism faţă de oricine, doar pentru faptul că este bogat? Trăsăturile care merg mână în mână cu bogăţiile nu aduc, de obicei, cinste Domnului Isus. Sintagma: **nobilul nume prin care sunteţi numiţi** ar putea fi tradusă şi prin: „numele acela frumos, care a fost chemat peste voi." Unii cred că aici ar fi o referire la botezul creştin. Credincioşii sunt botezaţi în numele Domnului Isus. Este exact numele pe care Îl blasfemiază de obicei bogaţii.

2:8 Al patrulea argument al lui Iacov spune că orice atitudine de favoritism faţă de bogaţi violează legea conform căreia: trebuie „să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi, care se numeşte legea regală, întrucât aparţine Regelui şi este regele tuturor legilor. Poate că uşierul şi-a scuzat purtarea faţă de cel bogat, spunând că nu a făcut altceva decât să-şi iubească aproapele ca pe sine însuşi. Numai că faţă de cel sărac nu a mai aplicat acelaşi principiu! Dacă ne-am

iubi cu adevărat semenii ca pe noi înşine, i-am trata exact aşa cum am dori să fim trataţi noi înşine. Or, noi nu am dori să fim dispreţuiţi, doar pentru faptul că suntem săraci, nu-i aşa? Atunci nici noi nu avem voie să-i dispreţuim pe alţii doar pentru că sunt săraci!

Dintre toate învăţăturile Bibliei, aceasta este una dintre cele mai revoluţionare: **Să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi**. Gândiţi-vă ce înseamnă aceasta! Înseamnă că trebuie să avem grijă de alţii exact aşa cum avem grijă de noi înşine. Cu alte cuvinte, ar trebui să facem tot ce ne stă în putinţă pentru a ne asigura că ei au prilejul de a-L cunoaşte pe binecuvântatul nostru Mântuitor. Prea de multe ori deciziile noastre se bazează pe modul în care credem că ne vor afecta acţiunile respective. Altfel spus: suntem egocentrişti. Ne ploconim în faţa celor bogaţi pentru că sperăm că ne vom alege cu ceva, fie pe plan social, fie material. Iar pe cei săraci îi neglijăm întrucât puţine sunt speranţele să căpătăm ceva similar de la ei. **Legea regală** interzice o atare exploatare a altora. Ea ne învaţă să ne iubim aproapele ca pe noi înşine. Iar dacă întrebăm: „Cine este aproapele?", răspunsul îl aflăm din istoria bunului samaritean (Luca 10:29-37), unde aproapele este orice persoană căreia noi putem să-i venim în ajutor.

2:9 A căuta la faţa omului este o violare a legii regale. Este **păcat** şi încălcare a legii. Păcatul este orice neconformare la voia lui Dumnezeu, aşa cum ne-a fost revelată aceasta sau eşecul de a întruni normele Sale. Iar prin încălcare se înţelege orice violare a unei legi cunoscute. Anumite fapte sunt păcătoase pentru că prin natura lor sunt inerent greşite; rele, dar ele devin încălcări ale legii atunci când sunt puse în evidenţă de o anumită lege pe care o încalcă. **Parţialitatea** este un păcat întrucât este greşită în sine. Dar mai este şi o încălcare, prin faptul că există o lege care interzice acest comportament.

2:10 A călca o singură părticică a legii înseamnă a te face vinovat de toate încălcările. Legea este ca un lanţ cu zece verigi, căruia dacă i-ai rupt o verigă, tot lanţul s-a rupt. Dumnezeu nu ne îngăduie să păzim un anumit set de legi, iar pe altele să le călcăm.

2:11 Acelaşi Dumnezeu care a interzis adulterul a interzis şi uciderea. Poate că cineva nu s-a făcut vinovat de adulter, dar a ucis. Este el un călcător al legii? Bineînţeles că da! Duhul legii spune că trebuie să ne iubim aproapele ca pe noi înşine. Adulterul este negreşit o încălcare a acestei porunci, dar tot aşa este şi uciderea. După cum este şi snobismul şi discriminarea. Dacă săvârşim vreunul din aceste păcate, ne-am făcut vinovaţi de eşecul de a împlini legea.

CELE ZECE PORUNCI

Acum trebuie să facem o pauză, în cadrul discuţiei noastre, pentru a ne ocupa pe larg de o problemă de bază ce derivă din argumentul lui Iacov. Problema care se pune este următoarea: „Suntem noi, creştinii, sub lege, sau nu?" Negreşit s-ar părea că Iacov impune Cele Zece Porunci asupra credincioşilor creştini. În mod concret el se referă la a şasea şi a şaptea poruncă, care interzic uciderea şi adulterul. De asemenea el rezumă ultimele cinci porunci în cuvintele: „Să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi." Dar a-i pune pe credincioşi sub lege, ca principiu de viaţă, ar constitui o contradicţie a altor texte din NT, cum este cel de la Romani 6:14: „Voi nu sunteţi sub lege, ci sub har"; Romani 7:6: „Noi am fost izbăviţi de lege"; Romani 7:4: „Voi aţi murit faţă de lege prin trupul lui Cristos" (vezi şi Gal. 2:19; 3:13, 24, 25; 1 Tim. 1:8, 9; Ev. 7:19.) Faptul că creştinii nu se află sub Cele Zece Porunci este precizat fără echivoc la 2 Corinteni 3:7-11.

Atunci de ce insistă Iacov să le prezinte credincioşilor din această epocă a harului chestiunea legii? Mai întâi, creştinii nu sunt sub lege ca regulă sau principiu de viaţă. Cristos, nu legea, este modelul credinciosului. Acolo unde este lege trebuie să fie şi pedeapsă. Or, pedeapsa pentru călcarea legii este moartea. Cristos a murit ca să plătească pedeapsa pentru călcarea legii. Cei care sunt în Cristos au fost, aşadar, izbăviţi de lege şi de pedeapsa ei. Dar anumite principii ale legii *continuă* să aibă valabilitate, fiind de o valoare nepieritoare. Aceste precepte se aplică la toţi oamenii, din toate veacurile. Idolatria, adulterul, uciderea şi hoţia sunt rele în ele însele — greşite din punct de vedere fundamental şi inerent. Ele sunt la fel de greşite, fie că sunt comise de credincioşi, fie de necredincioşi. Mai mult, nouă din Cele Zece Porunci sunt repetate în cuprinsul epistolelor. Singura poruncă ce nu se repetă este cea privitoare la Sabat. Nicăieri nu li se spune creştinilor să ţină Sabatul

sau ziua a şaptea a săptămânii, întrucât acea poruncă are un caracter ceremonial, mai degrabă decât moral. Nu era greşit în sine ca un iudeu să lucreze în ziua a şaptea. Era greşit doar pentru că Dumnezeu pusese deoparte acea zi.

În fine, trebuie să arătăm că cele nouă porunci ce se repetă în epistole nu ne sunt date ca pe o *lege*, ci ca îndrumări în neprihănire, pentru copiii lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, Dumnezeu nu le spune creştinilor: „Dacă vei fura, vei fi condamnat la moarte." Sau: „Dacă vei săvârşi o faptă imorală, îţi vei pierde mântuirea." Mai degrabă, El spune: „Eu te-am mântuit prin harul Meu. Acum eu vreau ca tu să trăieşti o viaţă sfântă, izvorâtă din dragostea ta pentru Mine. Dacă doreşti să ştii ce aştept Eu de la tine, atunci răspunsul îl vei găsi în Noul Testament. Acolo vei găsi nouă din Cele Zece Porunci, repetate. Dar vei mai găsi şi învăţăturile Domnului Isus, care reclamă de fapt *norme de conduită cu mult mai elevate decât cele cerute de lege.*" Prin urmare, Iacov nu-i aşează pe credincioşi sub lege şi sub osânda ei. El nu spune: „Dacă vei căuta la faţa omului, vei călca legea şi astfel vei fi condamnat la moarte."‡

2:12 Iată ce spune Iacov: „Ca credincioşi, voi nu mai sunteţi sub legea robiei, ci sub legea libertăţii, adică a libertăţii de a face tot ce este bine şi drept. Legea lui Moise cerea să-ţi iubeşti aproapele dar nu-ţi dădea şi puterea de a face acest lucru şi te condamna dacă greşeai. Sub har, ţi se dă puterea de a-ţi iubi aproapele şi eşti răsplătit când faci acest lucru. Tu nu-ţi iubeşti aproapele pentru ca să fii mântuit, ci îl iubeşti tocmai pentru faptul că eşti deja mântuit, ca o urmare a acestui fapt. Îţi iubeşti aproapele nu de teama că vei fi pedepsit, ci pentru că-L iubeşti pe Cel care a murit pentru tine şi a înviat din morţi. Când vei sta înaintea Scaunului de judecată al lui Cristos, vei fi răsplătit sau vei suferi o pierdere, prin raportare la această normă. Nu se va pune deloc chestiunea mântuirii, ci a răsplăţii." Sintagma: **„Aşa să vorbiţi şi aşa să faceţi"** se referă la cuvinte şi la fapte. Între mărturisire şi trăirea în practică trebuie să existe o deplină concordanţă. Prin cuvintele şi faptele lor, credincioşii trebuie să evite orice favoritism, trebuie să aibă grijă să nu caute la faţa omului, să nu dea dovadă de părtinire, întrucât asemenea încălcări ale legii vor fi judecate la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

2:13 Versetul 13 trebuie înţeles în lumina contextului. Iacov se adresează credincioşilor. Nu se pune deloc chestiunea pedepsei veşnice aici, întrucât acea pedeapsă a fost ispăşită odată pentru totdeauna de Cristos pe crucea de la Calvar. Mai degrabă textul de faţă se referă la modul în care se poartă Dumnezeu cu noi aici pe pământ, în calitatea noastră de copii ai Săi. Dacă nu dăm dovadă de **milă** faţă de alţii, înseamnă că nu umblăm în părtăşie cu Dumnezeu şi că ne putem aştepta să culegem consecinţele acestei stări de alunecare de la credinţă.

Mila triumfă asupra judecăţii ar putea însemna că Dumnezeu ar dori să-Şi arate **mila** Sa asupra noastră, mai degrabă decât să ne disciplineze (Mica 7:18); judecata este „lucarea" Sa „ciudată". Versetul ar putea însemna că noi ne vom putea bucura la judecată, dacă am dat dovadă de milă faţă de alţii, dar dacă nu ne-am purtat cu îndurare faţă de cei pe care pe drept am fi putut să-i condamnăm, atunci nici nouă nu ni se va arăta milă. Sau ar putea însemna că **mila triumfă asupra judecăţii** în sensul că întotdeauna este mai mare decât judecata. Ideea generală care se desprinde de aici este că dacă vom arăta milă faţă de alţii, judecata ce pe bună dreptate am merita-o ar putea fi înlocuită cu îndurare.

Să ne cercetăm, aşadar, în privinţa acestei chestiuni importante a părtinirii. Suntem noi oare dintre aceia care manifestă mai multă amabilitate şi bunătate faţă de cei ce fac parte din rasa noastră, decât faţă de oamenii din alte rase? Sau suntem noi mai dispuşi faţă de cei tineri, decât faţă de cei bătrâni? Suntem noi mai deschişi faţă de cei plăcuţi la înfăţişare decât faţă de cei lipsiţi de frumuseţe? Suntem noi mai doritori să ne împrietenim cu oamenii suspuşi, decât cu cei care sunt relativ necunoscuţi? Evităm noi oare persoanele cu diverse neputinţe fizice, căutând, în schimb, compania celor puternici şi sănătoşi? Ne purtăm noi oare cu părtinire faţă de cei bogaţi, în detrimentul celor săraci? Întoarcem oare spatele „străinilor" sau celor care nu vorbesc bine limba noastră maternă?

Răspunzând la aceste întrebări, să ne amintim că modul în care îi tratăm pe cel mai puţin admirabil credincios este exact modul în care Îl tratăm pe Mântuitorul (Mat. 25:40).

V. CREDINŢA ŞI FAPTELE (2:14-26)

Versetele acestea sunt, probabil, cele

mai controversate din întreaga epistolă a lui Iacov. Chiar şi unele mari personalităţi ale bisericii, cum este Luther, au văzut un conflict ireconciliabil între învăţătura lui Iacov despre îndreptăţire prin fapte şi accentul pus de Pavel pe faptul că îndreptăţirea se capătă prin credinţă. Versetele acestea au fost însă greşit tălmăcite de unii, pentru a le face să sprijine erezia conform căreia noi am fi mântuiţi prin credinţă *şi* prin fapte — sau aşa-numitul „sinergism". Cu alte cuvinte, trebuie să ne încredem în Domnul Isus ca Mântuitor, dar asta nu ar fi, chipurile, de ajuns, ci ar fi nevoie să adăugăm la lucrarea Sa răscumpărătoare propriile noastre fapte de caritate şi de devoţiune.

Secţiunea de faţă ar putea fi intitulată: „Îndreptăţirea prin fapte", întrucât într-o anumită privinţă noi *suntem* îndreptăţiţi prin fapte. De fapt, pentru a putea pricepe întreg adevărul referitor la îndreptăţire, trebuie să înţelegem limpede că există şase aspecte ale îndreptăţirii. Noi suntem îndreptăţiţi prin *har* (Rom. 3:24), adică noi nu merităm să fim îndreptăţiţi, ci, exact opusul. Noi suntem îndreptăţiţi prin *credinţă* (Rom. 5:1). Credinţa este răspunsul omului la harul lui Dumnezeu. Prin credinţă, noi acceptăm darul fără plată. Credinţa este aceea care îşi însuşeşte ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi. Noi suntem îndreptăţiţi prin *sânge* (Rom. 5:9). Aici sângele este preţul ce trebuia plătit pentru a ni se procura îndreptăţirea. Datoria păcatului a fost achitată de sângele scump al lui Cristos, Dumnezeu putând acum să-i îndreptăţească pe păcătoşii nesfinţi pe baza faptului că s-a plătit un preţ, că s-au îndeplinit cerinţele neprihănirii. Noi suntem îndreptăţiţi de către *Dumnezeu* (Rom. 8:33). Aici adevărul este că Dumnezeu e Persoana care face îndreptăţirea. Noi suntem îndreptăţiţi prin *putere* (Rom. 4:25). Îndreptăţirea noastră este legată de puterea care L-a înviat pe Cristos din morţi. Învierea Sa demonstrează că Dumnezeu este satisfăcut. Şi apoi suntem îndreptăţiţi prin *fapte* (Iac. 2:24). Faptele sunt dovada exterioară a realităţii lăuntrice a credinţei noastre. Ele dau expresie exterioară unei realităţi ce altminteri ar rămâne nevăzută. Prin asta ştim că persoana respectivă este îndreptăţită prin har, prin credinţă, prin sânge, prin Dumnezeu, prin putere şi prin fapte. Cu toate acestea, nu avem aici nici o contradicţie. Toate aceste afirmaţii ne prezintă pur şi simplu aspecte diferite ale aceluiaşi adevăr. Harul este principiul pe baza căruia săvârşeşte Dumnezeu îndreptăţirea. Credinţa este mijlocul prin care o primeşte omul. Sângele este preţul pe care Mântuitorul a trebuit să-l plătească. Dumnezeu este Agentul activ în procesul îndreptăţirii. Puterea este dovada iar faptele sunt urmarea.

2:14 Iacov insistă că o credinţă care nu are drept urmare faptele bune nu poate mântui. Există două elemente cheie menite să ne ajute să înţelegem acest verset: primul, faptul că Iacov *nu* spune: „Ce i-ar folosi cuiva.... dacă ar avea credinţă..." ci spune: **Ce-i foloseşte cuiva să spună că are credinţă....** Cu alte cuvinte, nu este vorba aici despre un om care ar avea cu adevărat credinţă, şi totuşi, nu ar fi mântuit. Iacov îl descrie pe omul care nu are decât o mărturisire de credinţă. Adică el doar *spune* că are credinţă, pe când, în realitate, nu se vede nimic care să indice că aşa ar sta lucrurile. A doua cheie de înţelegere a pasajului ne-o oferă versiunea NASB. Acolo versetul se încheie cu întrebarea: „Poate *acea*[5] credinţă să-l mântuiască?" Cu alte cuvinte, poate *o atare credinţă* să mântuiască? Dacă va întreba cineva la ce fel de credinţă se referă Iacov, răspunsul îl va găsi în prima parte a versetului, unde el se referă la o credinţă bazată doar pe mărturisirea cu buzele, fără să fie susţinută de fapte bune. O atare credinţă este însă fără nici o valoare, fiind bazată doar pe cuvinte.

2:15, 16 Zădărnicia cuvintelor nedublate de fapte este ilustrată în aceste versete, în care ni se face cunoştinţă cu doi oameni. Unul este lipsit atât de hrana zilnică, cât şi de îmbrăcăminte. Celălalt le are pe amândouă, dar nu e dispus să le împartă cu alţii. Pretinzând că ar da dovadă de multă mărinimie, acesta din urmă îi spune fratelui sărac: „Du-te şi te îmbracă şi mănâncă bine." Dar nu ridică nici un deget pentru a face posibil acest lucru. La ce folosesc aceste cuvinte? La nimic, fiind lipsite de orice valoare, întrucât nu pot să stâmpere foamea şi nu pot asigura trupului căldura necesară.

2:17 Astfel credinţa de una singură, dacă n-are fapte, este moartă. O credinţă lipsită de fapte nu este o credinţă adevărată, ci doar o înşiruire de vorbe goale. Iacov *nu* spune că suntem mântuiţi prin credinţă *plus* fapte. A susţine o atare opinie ar însemna să se nesocotească lucrarea încheiată a Domnului Isus Cristos. Dacă am fi mântuiţi prin credinţă *şi* prin fapte, atunci ar însem-

na că există doi mântuitori: Isus şi noi înşine. Dar NT arată limpede că Cristos este singurul şi unicul Mântuitor. Ceea ce subliniază Iacov aici este că noi nu suntem mântuiţi printr-o credinţă doar a cuvintelor, ci printr-o credinţă ce are ca urmare practică faptele bune. Cu alte cuvinte, faptele nu sunt rădăcina mântuirii, ci rodul ei. Ele nu sunt cauza, ci efectul ei, sau, cum s-a exprimat Calvin, cu conciziunea lui: „Noi suntem mântuiţi doar prin credinţă, dar nu printr-o credinţă care este singură."

2:18 Credinţa adevărată şi faptele bune sunt inseparabile. Iacov arată acest lucru prezentându-ne câteva frânturi din cadrul unei dezbateri ce are loc între doi oameni. Primul, care este mântuit cu adevărat, este vorbitorul. Al doilea pretinde sau mărturiseşte că are credinţă, dar nu demonstrează credinţa sa prin fapte bune. Pe primul îl auzim punându-i celui de-al doilea o întrebare fără putinţă de tăgadă. Am putea parafraza conversaţia în felul următor: „Da" ar putea spune pe bună dreptate primul om: „tu spui că ai credinţă, dar nu dispui de faptele care să dovedească acest lucru. Eu în schimb susţin că credinţa trebuie sprijinită de o viaţă marcată de fapte. Dovedeşte-mi că ai credinţă fără o viaţă de fapte bune. Sigur că nu vei putea dovedi acest lucru. Credinţa este invizibilă. Singurul mod în care poate fi văzută de cei din jur este printr-o viaţă care s-o pună în evidenţă. **Eu îţi voi arăta credinţa mea prin faptele mele".** Cuvântul cheie al versetului este *a arăta*: A **arăta** credinţă fără fapte este imposibil.

2:19, 20 Dezbaterea continuă, vorbitorul fiind mai departe primul om. Credinţa pe care o mărturiseşte cineva s-ar putea să nu fie nimic altceva decât o încuviinţare mentală a unui fapt binecunoscut. O atare recunoaştere intelectuală nu presupune nici o angajare din partea persoanei şi, prin urmare, nu va avea ca rezultat o viaţă transformată. Nu e de ajuns să crezi în existenţa lui **Dumnezeu**. Da, e drept, că acest lucru e esenţial, dar nu şi suficient. **Chiar şi demonii cred** în existenţa lui Dumnezeu şi se cutremură la gândul că în cele din urmă vor fi pedepsiţi de El. **Demonii cred** în realitatea de necontestat, în fapt, dar nu se predau Persoanei. Asta nu e o credinţă mântuitoare. Când cineva crede cu adevărat în Domnul, asta presupune o angajare a spiritului, duhului şi trupului Său. La rândul ei, această angajare are ca urmare practică o viaţă schimbată. **Credinţa** fără **fapte** este o credinţă intelectuală, deci doar a minţii, fiind, aşadar, o credinţă **moartă**[6]

2:21 Acum ne sunt date două exemple de credinţă din VT. **Avraam** — care era evreu, şi Rahab — care nu era din poporul evreu. **Avraam** a fost **îndreptăţit prin fapte** întrucât că l-a adus pe **Isaac, fiul său, pe altar**. Pentru a vedea acest adevăr în perspectiva sa corespunzătoare, deschideţi la Geneza 15:6, unde citim că Avraam L-a crezut pe DOMNUL şi El i-a socotit acest lucru neprihănire. Aici Avraam a fost îndreptăţit prin faptul că a crezut; cu alte cuvinte, el a fost îndreptăţit prin credinţă. Abia când ajungem la Geneza 22 găsim episodul în care Avraam şi-a adus fiul ca să fie jertfit. Atunci a fost el îndreptăţit prin fapte. De îndată ce Avraam a crezut în DOMNUL, a fost îndreptăţit în faţa lui Dumnezeu. Ulterior însă, după şapte capitole, Dumnezeu a pus la încercare credinţa lui Avraam. Iar Avraam a demonstrat că are o credinţă autentică, prin faptul că a fost gata să-l aducă jertfă pe Isaac. Ascultarea lui a demonstrat că credinţa lui nu a fost doar una intelectuală, ce rezidă în minte, ci o angajare cu toată inima sa.

Unii au ridicat obiecţia că nu a fost nimeni prezent când şi-a adus Avraam fiul, Isaac, să fie jertfit şi, prin urmare, nu avea faţă de cine să dovedească realitatea credinţei sale. Dar tinerii care l-au însoţit pe Avraam erau pe aproape, aşteptând ca Avraam şi Isaac să revină de pe munte. Mai mult, era de faţă Isaac. Şi apoi, disponibilitatea manifestată de Avraam de a-şi ucide chiar fiul, pentru a asculta de porunca lui Dumnezeu, a fost consemnată în textul sacru al Bilbiei, demonstrând astfel pentru toate generaţiile realitatea credinţei sale.

2:22, 23 Prin urmare, este limpede că credinţa lui Avraam a inspirat faptele sale şi prin faptele sale credinţa lui a fost făcută desăvârşită. Credinţa adevărată nu poate fi despărţită de fapte, căci primul element îl produce pe al doilea. Aducerea fiului său, Isaac, să fie jertfit, constituie pentru noi o dovadă practică a credinţei lui Avraam. A fost împlinirea practică a Scripturii, care spune că Avraam a fost îndreptăţit prin credinţă, pentru că a crezut. Faptele lui bune l-au identificat ca pe un prieten al lui Dumnezeu.

2:24 Conchidem de aici aşadar că un om este îndreptăţit prin fapte, şi nu numai prin credinţă. Din nou, asta *nu* înseamnă că

suntem îndreptăţiţi prin credinţă *şi prin* fapte. El a fost îndreptăţit prin credinţă faţă de Dumnezeu şi prin fapte faţă de om. Omul spune: „Arată-mi realitatea credinţei tale." Singurul mod în care putem face acest lucru este prin fapte bune.

2:25 A doua ilustraţie din VT o constituie **prostituata Rahab**, care, în mod cert, nu a fost mântuită prin caracterul ei deloc strălucit! Dar ea a fost îndreptăţită prin fapte pentru că i-a primit pe soli (sau spioni) şi i-a scos afară pe o altă cale. Rahab a fost o canaanită, ce locuia în oraşul Ierihon. Ea auzise vestea că se apropie o armată victorioasă, căreia nu i s-a putut împotrivi nimeni până atunci. Prin urmare, ea a tras concluzia că Dumnezeul evreilor este Dumnezeul adevărat şi s-a decis să se identifice cu acest Dumnezeu, indiferent care ar fi preţul. Când au intrat spionii în cetate, ea s-a împrietenit cu ei. Procedând aşa, ea a demonstrat autenticitatea credinţei ei în Dumnezeul cel adevărat şi viu. Ea nu a fost mântuită prin faptul că i-a tăinuit pe spioni, ci acest act de ospitalitate a dovedit că este o credincioasă adevărată.

Unii oameni răstălmăcesc acest pasaj, pentru a încerca să demonstreze că mântuirea este în parte rezultatul faptelor bune. Dar prin fapte bune ei înţeleg donaţii făcute unor cauze de caritate, achitarea datoriilor, spunerea adevărului şi mersul la biserică. Oare în asta au constat faptele bune ale lui Avraam şi Rahab? Bineînţeles că nu! În cazul lui Avraam, a fost disponibilitatea de a-şi ucide fiul! Iar în cazul lui Rahab: a fost un act de trădare! Dacă ai elimina credinţa din aceste fapte, ar trebui să le treci în categoria unor fapte reprobabile, şi nicidecum bune. „Desparte-le de credinţă, şi vei constata nu numai că au fost imorale şi insensibile, ci de-a dreptul păcătoase", spune Mackintosh. „Secţiunea aceasta se referă la faptele vieţii, nu la faptele legii. Dacă faci abstracţie de credinţă în cazul faptelor lui Avraam şi Rahab, constaţi că acele fapte erau de fapt rele. Dar când le priveşti ca rod al credinţei, constaţi că au fost fapte ale vieţii."

Aşadar acest pasaj nu poate constitui temeiul propovăduirii faptului că mântuirea se capătă prin fapte bune, pentru că cine susţine asta va trebui să recunoască că propagă ideea după care mântuirea se capătă prin crimă şi trădare!

2:26 Iacov îşi încheie pasajul cu afirmaţia: **„După cum trupul fără duh este mort, tot aşa şi credinţa fără fapte este moartă".** Aici găsim o minunată rezumare a esenţei problemei. Iacov compară credinţa cu trupul omenesc şi aseamănă faptele cu duhul. Trupul fără duh este lipsit de viaţă, inutil şi fără valoare. Tot aşa şi credinţa lipsită de fapte este moartă, lipsită de eficacitate şi fără rost. Evident o atare credinţă este falsă, iar nu credinţa autentică, care mântuie.

Aşadar, recapitulând, vom spune că Iacov ne pune la încercare credinţa, prin răspunsurile date de noi la următoarele întrebări: Sunt eu dispus asemenea lui Avraam să-I ofer lui Dumnezeu tot ce am mai scump în viaţă? Sunt eu dispus/dispusă, asemenea lui Rahab, să devin chiar trădător faţă de lume, pentru a fi, în schimb, loial lui Cristos?

VI. LIMBA: FOLOSIREA EI CORECTĂ ŞI INCORECTĂ (3:1-12)

Primele douăsprezece versete din capitolul 3 se ocupă de limbă (menţionată şi la 1:19, 26; 2:12; 4:11; 5:12). După cum pe vremuri medicul examina limba unui pacient, pentru a descoperi diagnosticul, tot aşa şi Iacov verifică sănătatea spirituală a cuiva după felul său de vorbire. Acest „auto" diagnostic începe cu păcatele vorbirii. Iacov ar fi de acord cu vorba de duh rostită de cineva din vremea noastră: „Fii atent la limbă, că este umedă şi ai putea să aluneci pe ea!"

3:1 Tema este introdusă prin avertismentul împotriva pericolului ca cineva să se grăbească să fie învăţător al cuvântului lui Dumnezeu. Deşi limba nu este pomenită ca atare, gândul care se desprinde de aici este că unul care recurge la limba sa pentru a preda Scriptura îşi asumă o responsabilitate mai mare înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor. Cuvintele: **„Să nu fiţi mulţi învăţători"** ar putea fi parafrazate: „Să nu fiţi stăpâniţi de o ambiţie prea mare de a deveni învăţători." Asta desigur nu trebuie înţeles în sensul că i s-ar interzice unuia care a primit cu adevărat chemarea de a preda Cuvântul lui Dumnezeu să-şi exercite darul pe care i l-a dat Dumnezeu. Ci este doar o prevenire ca această slujbă să nu fie făcută cu uşurinţă. Cei care predau Cuvântul Adevărului vor primi o judecată mai aspră dacă nu vor pune în practică ceea ce au predat altora.

Este o mare răspundere să-i înveţi pe oameni din Biblie. Învăţătorul trebuie să fie

pregătit să asculte şi să pună în practică tot ce descoperă în cuvânt. El nu poate spera să-i conducă pe alţii la nivele superioare celor pe care el însuşi le-a pus în practică, în propria sa trăire. Gradul de influenţă pe care-l va exercita asupra altora va depinde de progresul făcut de el însuşi. Învăţătorul va naşte pe alţii după chipul său; îi va face asemenea lui. Dacă va dilua sau va scoate prin explicaţiile sale înţelesurile vreunui text din Scriptură, va împiedica creşterea studenţilor săi. Dacă va tolera păcatul, în orice formă, va promova o viaţă opusă sfinţeniei. Nici o altă carte nu pune asupra oamenilor o răspundere atât de mare ca Noul Testament. Ea pretinde un ataşament total faţă de Isus Cristos. Ea cere fără tocmeală ca El să fie Domnul oricărei sfere din viaţa credinciosului. Prin urmare, nu e lucru de şagă să predai din această Carte!

3:2 Iacov trece acum de la slujba propriu-zisă a predării la domeniul conversaţiei. Suntem cu toţii supuşi greşelilor în multe privinţe, dar dacă cineva ştie să-şi stăpânească limba, reuşind să nu comită diversele păcate asociate cu vorbirea, acea persoană este cu adevărat împlinită şi disciplinată. Dacă cineva poate să-şi stăpânească vorbirea, nu-i va fi greu să practice stăpânirea de sine şi în alte domenii ale vieţii sale. Desigur, Domnul Isus Cristos este Singurul care a realizat pe de-a-întregul acest lucru, dar într-o anumită privinţă fiecare din noi poate deveni **desăvârşit**, adică matur, întreg şi întru totul disciplinat.

3:3 Ni se oferă aici cinci imagini alegorice ale limbii. Mai întâi limba este comparată cu o zăbală, care se pune **în gura cailor ca să ne asculte şi să le cârmuim tot trupul**. Iar zăbala este legată de frâu. Deşi zăbala este o piesă relativ mică, din oţel, căruţaşul poate controla comportamentul calului prin această piesă. Tot aşa limba poate conduce viaţa cuiva — fie spre bine, fie spre rău.

3:4 A doua imagine este aceea a unei **cârme**, care, raportată la corabie, este foarte mică, cântărind doar o fracţiune din greutatea vasului. De pildă, vestita navă Queen Elizabeth cântărea 83.673 de tone engleze, dar cârma avea doar 140 de tone — adică mai puţin de un 0,2 la sută din greutatea totală a vasului. Şi totuşi, când este rotită cârma, ea va imprima direcţie vasului însuşi. Pare incredibil că un om poate controla un vas atât de mare printr-un dispozitiv atât de mic. Şi totuşi exact aşa se întâmplă în realitate. Deci nu trebuie să greşim, evaluând puterea limbii doar în funcţie de dimensiunea ei. Deşi este un organ de dimensiuni mici al trupului, şi relativ ascuns, el se poate mândri cu mari realizări, şi spre bine, şi spre rău.

3:5, 6 În al treilea rând, limba este asemănată cu focul. Un chibrit aprins, aruncat la întâmplare, ar putea aprinde o mare vâlvătaie. La rândul ei, aceasta ar putea incendia o pădure întreagă, lăsând în urmă mormane de ruine. Prin urmare, ce capacitate de distrugere şi pustiire rezidă într-un singur chibrit mic! Una din marile catastrofe ale istoriei a fost incendiul izbucnit în 1871 asupra oraşului Chicago. Tradiţia spune că a fost declanşat când vaca doamnei O'Leary a răsturnat cu copita lampa de lângă ea. Dacă acest lucru este adevărat sau nu, cert este că incendiul a continuat, timp de trei zile, distrugând totul pe o suprafaţă de nouă mile pătrate. Focul a ucis 250 de persoane, a aruncat în stradă 100.000 de persoane şi a produs pagube materiale estimate la 175.000.000 dolari. Limba este ca un mic chibrit aprins sau ca un lămpaş răsturnat. Potenţialul ei de răutate este aproape infinit. Iacov o numeşte **o lume de fărădelege... între mădularele noastre**. Termenul *lume* în acest context exprimă o vastă întindere. Cum s-ar spune (în engleză, n.tr.): „o lume plină de necaz", adică foarte mult necaz. Tot aşa şi limba, deşi e atât de mică, are posibilităţi vaste de a comite fărădelege.

Maniera în care se răspândeşte flacăra vorbirii rele este ilustrată prin conversaţia dintre două femei din Brooklyn. Una a spus: „Tillie mi-a spus că i-ai spus un secret pe care ţi-am spus să nu i-l spui!" La care cealaltă a răspuns: „Ce rea e Tillie! Doar i-am spus să nu-ţi spună că i-am spus." Apoi prima vorbitoare a răspuns: „Întrucât i-am spus lui Tilie că nu-ţi voi spune că mi-ai spus, te rog, acum, să nu-i spui că ţi-am spus!"

Limba poate întina **întreg trupul**. O persoană poate să-şi corupă întreaga personalitate prin folosirea limbii sale în scopul defăimării, înţepării, blasfemierii şi al înjurăturilor, cum arată Chappel:

> Vânătorul de greşeli se străpunge singur.... Cel ce împroaşcă mereu cu noroi nu se poate delecta în ocupaţia sa predilectă fără a nu se mânji el însuşi cu noroi, pe mâini şi în inimă. De câte ori a trebuit să constatăm, în urma unei

asemenea experienţe, că ne-am ales cu un sentiment de întinare! Dar nu aceasta fusese intenţia noastră iniţială, ci speram că aruncând cu noroi în alţii, vom putea să-i facem pe oameni să creadă că, în schimb, noi suntem mai curaţi. În nechibzuinţa noastră, am crezut că ne putem consolida pe noi înşine, sfâşiindu-i pe alţii. Am fost orbi, crezând că aprinzând o încărcătură de dinamită sub casa vecinului nostru, ne vom putea întări temelia casei noastre. Dar lucrurile nu stau niciodată aşa. Eforturile noastre de a-i răni pe alţii s-ar putea să reuşească, dar întotdeauna vom sfârşi prin a ne răni mult mai adânc pe noi înşine.[7]

Limba **dă foc cursului** (sau roţii) **naturii**. Este „roata" pusă în mişcare la naştere, prin care se înţelege întreaga sferă a activităţilor umane. O limbă rea va polua nu numai viaţa personală a cuiva, ci va contamina toate activităţile sale. Va afecta „întreaga răutate, din întregul om, pe o viaţă întreagă". O limbă rea este **aprinsă de iad**. Toate vorbele rele îşi au originea acolo. Un atare fel de a vorbi are un caracter iadic. Cuvântul din original tradus prin iad este aici gheenă. În afară de acest caz, el e folosit numai de Domnul Isus în Noul Testament.

3:7 În al patrulea rând, limba este asemănată cu o fiinţă sălbatică, de neîmblânzit. Toate fiarele, păsările, şerpii şi fauna marină pot fi îmblânzite. Nu este nici o noutate să vezi elefanţi îmblânziţi, lei, tigri, păsări de pradă îmblânzite, şerpi, arici şi chiar peşti. Pliniu enumeră în scrierile sale câteva din animalele îmblânzite de om: elefanţi, lei şi tigri, la fiare sălbatice; apoi vulturul, la păsări; viperele şi alţi şerpi; crocodilii şi diverşi peşti, între fiinţele acvatice. Dacă încearcă cineva să demonstreze că nu toate creaturile au putut fi îmblânzite de om, înseamnă că nu a înţeles ce vrea să scoată în evidenţă Iacov. Căci nu există motive să credem că omul nu ar putea îmblânzi orice făptură, dacă i s-ar acorda suficient timp şi ar avea destulă perseverenţă. Robert G. Lee exprimă foarte elocvent acest adevăr:

> Ce a făcut omul cu uriaşii elefanţi? A invadat sălaşurile lor din junglă, i-a prins în cursă, i-a domesticit — pe mulţi dintre ei — să care lemne, să împingă căruţe încărcate şi să efectueze tot felul de munci grele. Ce a făcut omul cu mulţi tigri de Bengal, cu ochii verzi? I-a prins, i-a învăţat şi a făcut din ei jucăriile sale. Ce a făcut omul cu leii, cu puternicii şi fioroşii lei din Africa? I-a capturat în număr mare şi i-a învăţat să sară prin inele de foc, să călărească pe cai şi să stea pe piedestal, să nu se atingă de hălci de carne aşezate între labele lor, chiar atunci când sunt flămânzi, să se culce jos, să se ridice pe picioarele din spate, să alerge, să scoată răcnete la comanda rostită de om, sau la pocnetul biciului său. Ba odată îmi amintesc că am văzut la un circ un leu care şi-a deschis puternicele maxilare, permiţându-i îmblânzitorului său să-şi vâre capul în gura sa, preţ de un minut.
>
> Ce a făcut omul cu şarpele boa? Cu marele python? Duceţi-vă la circ şi veţi vedea femei minuscule, firave ca o floare, cum îi înfăşoară pe aceşti monştri hidoşi în jurul trupului lor, fără teamă. Mergeţi la spectacolele de menajerii şi vedeţi cum omul l-a făcut pe leopardul bălţat şi pe jaguarul setos de sânge inofensivi şi muţi în faţa lui. Duceţi-vă la spectacol şi veţi vedea purici domesticiţi, uitaţi-vă la şacalul înfometat cum se culcă alături de mielul blând; urmăriţi cum porumbelul stă în cuib cu vulturul şi cum leul se joacă vesel cu un iepuraş.[8]

3:8 Dar printre succesele repurtate de om în privinţa animalelor sălbatice nu se găseşte şi biruinţa asupra propriei sale limbi. Sinceri să fim, trebuie să recunoaştem că acest lucru este adevărat şi în viaţa noastră. Datorită căderii, cu toţii ne-am pierdut stăpânirea asupra acestui muşchi nu prea mare din organismul nostru. Natura umană nu are capacitatea sau tăria de a controla acest mic organ. Numai Dumnezeu poate să-l aducă sub control.

În continuare, Iacov califică limba drept **un rău de neînfrânat**. Legând sintagma cu cuvintele: **plină de otravă mortală**, avem motive să credem că Iacov a avut în vedere un şarpe fără astâmpăr, cu un venin extrem de otrăvitor, din care doar o singură picătură sau două poate aduce moartea celui atins. Tot aşa limba poate otrăvi mintea şi asasina caracterul. Ştim cu toţii cât de uşor este să-i bârfeşti pe alţii. De câte ori nu ne antrenăm şi noi în defăimarea, în împroşcarea cu noroi a altora, pentru a le plăti înapoi anumite presupuse rele ce ni le-au săvârşit. Ba, uneori, fără nici un motiv temeinic, i-am dispreţuit pe alţii, i-am criticat şi i-am degradat. Cine poate calcula toată mizeria şi ravagiile pe care le-au produs atari cuvinte în viaţa noastră şi a celor din familia noastră? Câtă amărăciune au produs ele în lăuntrul lor! De câtă ruşine

ne-au acoperit când a trebuit să ne cerem iertare! Ce efecte nefaste au avut ele asupra sănătății noastre! Părinți care s-au complăcut în îndeletnicirea de a-i critica pe față pe frații și surorile lor de credință au ajuns apoi să vadă cum proprii lor copii au adoptat același spirit de critică, îndepărtându-se de la părtășia creștină. Prețul pe care trebuie să-l plătim pentru folosirea nedisciplinată a limbii este enorm.

Care este remediul? Rugați-vă zilnic Domnului ca să ne păzească de bârfă, de spiritul de cenzură și de cuvintele rostite cu răutate. Nu vorbiți de rău pe nimeni; dragostea acoperă o mulțime de păcate (1 Pet. 4:8). Dacă avem ceva împotriva cuiva, să ne ducem direct la acea persoană, să discutăm cu dragoste și să ne rugăm împreună (Mat. 18:15; Luca 17:3). Să ne străduim să-L vedem pe Cristos în frații noștri, în loc să facem din țânțar armăsar, amplificând greșeli în realitate minore. Dacă constatăm că am început să spunem cuvinte necuviincioase sau nefolositoare, să ne oprim imediat, în mijlocul propoziției, și să explicăm că a duce până la capăt afirmația începută ar fi needificator. E înțelept ca unele lucruri să rămână nerostite.

3:9, 10 Este o dovadă de inconsecvență să folosim limba atât în scopuri bune, cât și în scopuri rele. Este împotriva firii, deoarece cotrazice orice principiu din natură. La un moment dat un om îl binecuvântează pe Dumnezeu cu limba sa, pentru ca în clipa următoare să-i blesteme pe cei făcuți după chipul lui Dumnezeu. Câtă neconcordanță există în faptul că din aceeași sursă pot izvorî rezultate atât de diferite! Nu ar trebui să existe o atare stare de lucruri! Limba care îl binecuvântează pe Dumnezeu ar trebui să-i ajute pe oameni, iar nu să-i vatăme. Tot ceea ce spunem trebuie să se supună acestui triplu test: Este adevărat? Este omenos? Este necesar? În permanență trebuie să-L rugăm pe Domnul să pună strajă buzelor noastre (Ps. 141:3) și să ne rugăm ca vorbele care ne ies din gură și meditațiile inimii noastre să fie vrednice de primit în fața Aceluia care este tăria și Răscumpărătorul nostru (Ps. 19:14). Să nu uităm că printre mădularele noastre menționate la Romani 12:1 se află și limba.

3:11 Din nici un izvor nu țâșnește simultan și apă dulce, și apă amară. Tot așa trebuie să fie și cu limba. Fie una, fie alta. Lecțiile acestea din natură au menirea să ne atragă atenția că vorbirea noastră trebuie să fie în mod consecvent bună.

Astfel Iacov ne aduce la judecată, în privința vorbirii noastre. Înainte de a părăsi această secțiune, să ne punem următoarele întrebări: Îi învăț eu oare pe alții lucruri pe care el însumi nu mi le-am însușit? Îi critic oare pe alții pe la spate? Este vorbirea mea în mod consecvent curată, edificatoare, plină de omenie? Folosesc eu oare „înjurături pe jumătate", cum ar fi (în engleză): gosh, golly, gee, jeepers, good heavens, heck? După ce am participat la o adunare solemnă, mă angajez eu oare în ușurătate, discutând despre rezultatele ultimelor meciuri de fotbal? Fac eu jocuri de cuvinte cu texte din Scriptură? Iar când repovestesc un fapt, exagerez sau înfloresc eu lucrurile, pentru a-i impresiona pe ascultători? Spun eu oare adevărul, dată de dată, chiar dacă aceasta mă poate costa pierderea reputației, a prietenilor sau a finanțelor?

VII. ÎNȚELEPCIUNEA: CEA ADEVĂRATĂ ȘI CEA FALSĂ (3:13-18)

Iacov discută acum diferența dintre înțelepciunea adevărată și cea falsă. Când se referă la înțelepciune, el nu are în vedere cât de multe *cunoștințe* posedă cineva, ci cum își trăiește el *viața* zi de zi. Nu posedarea unui bagaj de cunoștințe contează, ci aplicarea acestora în practică. Avem în față portretul unui om cu adevărat înțelept. În principal, omul acesta este Domnul Isus Cristos; El este înțelepciunea întrupată (Mat. 11:19; 1 Cor. 1:30). Dar înțelept este și acela care manifestă viața lui Cristos, în care se poate vedea roada Duhului (Gal. 5:22, 23).

Avem însă și portretul omului înțelept în felul lumii, care acționează conform principiilor acestei lumi. El întruchipează toate trăsăturile pe care le preamăresc oamenii. Din comportarea lui nu răzbate nici o dovadă că înăuntru s-ar afla o viață divină.

3:13 Dacă un om este înțelept și înțelegător, va demonstra acest lucru prin purtarea lui bună, conjugată cu duhul smerit ce decurge din înțelepciune. Domnul Isus — întruchiparea adevăratei înțelepciuni — nu a fost nici mândru, nici arogant; ci El a fost blând și smerit cu inima (Mat. 11:29). Prin urmare, toți cei care sunt cu adevărat înțelepți poartă amprenta adevăratei smerenii.

3:14 Pe cel înțelept în felul lumii îl caracterizează gelozia amară și ambițiile egoiste din inima sa. Singura lui pasiune în

viaţă este să-şi promoveze propriile interese. El este gelos pe toţi competitorii săi şi necruţător în relaţiile cu ei. El se făleşte că înţelepciunea sa i-a adus succesele de care se bucură. Dar Iacov spune că aceasta nu este deloc înţelepciune. O atare făloşenie este găunoasă, fiind, practic, o tăgăduire a adevărului potrivit căruia omul cu adevărat înţelept este cel cu adevărat smerit.

3:15 Chiar în slujirea creştină, se poate ca cineva să fie plin de gelozie amară faţă de alţi lucrători, căutând să se promoveze pe sine, în poziţii suspuse. Există întotdeauna pericolul ca oamenilor cu o înţelepciune lumească să li se ofere poziţii de conducere în biserică. Trebuie să fim în permanenţă cu băgare de seamă să nu permitem ca principiile lumii să ne călăuzească în treburile spirituale. Iacov numeşte această înţelepciune falsă drept **pământească, senzuală** şi **demonică**. În aceste trei adjective există o progresie inversă, care merge în jos. **Pământească** înseamnă că înţelepciunea aceasta nu vine din cer, ci e de pe acest pământ. **Senzuală** înseamnă că nu este roada Duhului Sfânt, ci provine din natura josnică a omului. **Demonică** înseamnă că se pretează la acţiuni care se aseamănă cu purtarea demonilor, mai degrabă decât cu aceea a oamenilor.

3:16 Oriunde veţi întâlni **invidie şi ceartă** (în engleză: „egosim, urmărirea intereselor proprii", n.tr.), veţi găsi şi **dezordine**, stare de confuzie **şi orice lucru rău**. Cât de adevărate sunt aceste cuvinte! Gândiţi-vă la toată agitaţia şi neliniştea din lumea actuală — toate datorându-se faptului că au respins Înţelepciunea adevărată şi s-au luat după propria lor presupusă înţelepciune!

3:17 **Înţelepciunea care** vine de la Dumnezeu **este mai întâi curată**. În gândire, în vorbă şi în faptă, este curată. În duh şi în trup, în doctrină şi în practică, în credinţă şi în morală, este neîntinată. De asemenea este **paşnică**. Adică un om înţelept iubeşte pacea şi va face tot ce-i stă în putinţă pentru a menţine pacea, fără a sacrifica puritatea. Lucrul acesta e ilustrat prin istorioara lui Luther, despre doi ţapi care s-au întâlnit pe o punte îngustă ce traversa un râu adânc. Ţapii nu puteau da înapoi, dar nici nu îndrăzneau să se ia la trântă. „După un scurt schimb de replici, unul din ei s-a aşezat jos, lăsându-l pe celălalt să treacă peste el, evitându-se astfel orice conflict. Morala, spune Luther, nu e greu de dedus: „Fii mulţumit dacă cineva îţi va călca persoana în faţă, de dragul păcii. Am spus persoana, nu conştiinţa." Adevărata înţelepciune este **blândă**. Este îngăduitoare, iar nu impunătoare. Curtenitoare, nu bădărană. Un om înţelept este un domn, un adevărat „gentleman", care ţine cont de sentimentele altora, după cum spune şi A. B. Simpson: „Atitudinea de bădărănie, de sarcasm, replica dură şi cuvintele tăioase — toate acestea nu au nimic de a face cu învăţătura plină de blândeţe a Mângâietorului."

Următoarea trăsătură este: **uşor de înduplecat** (sau „gata să cedeze"). Adică atitudinea conciliatorie, abordabilitatea, disponibilitatea de a asculta, de a cumpăni lucrurile, de a ceda atunci când este nevoie. Este exact contrariul atitudinii de încăpăţânare şi de îndărătnicie. Înţelepciunea de sus este **plină de îndurare şi de roade bune**. Este **plină de îndurare** faţă de cei care nu au dreptate şi dornică întotdeauna să-i ajute pe aceştia să găsească drumul cel bun. Este plină de compasiune şi omenie, lipsită de spirit de răzbunare, răsplătind lipsa de amabilitate cu bunăvoinţa. Este **fără părtinire**, în sensul că nu caută la faţa omului, nu dă dovadă de favoritism. Este imparţială în tratamentul aplicat altora. În fine, înţelepciunea adevărată este **nefăţarnică**, adică sinceră şi transparentă. Nu se preface că este altceva decât e în realitate.

Să însăilăm acum toate aceste gânduri, pentru a alcătui portretele a doi oameni: omul cu adevărat înţelept şi omul cu înţelepciune falsă. Omul cu adevărat înţelept este cu adevărat smerit. El îi stimează pe alţii, considerându-i mai buni decât el. El nu-şi dă aere, ci se străduieşte să-i facă pe oameni să se simtă în largul lor, de îndată ce ia contact cu ei. Comportarea lui nu este ca aceea a lumii înconjurătoare, căci este din altă lume. El nu trăieşte pentru trup, ci pentru duh. Prin cuvintele şi faptele sale, el te face să te gândeşti la Domnul Isus. Viaţa lui este curată. El însuşi este curat din punct de vedere moral şi spiritual. Apoi este paşnic. Va suporta insulta şi acuzaţiile false, refuzând să se răzbune sau chiar să se justifice. Este blând, manierat şi are o inimă tandră. Te poţi înţelege cu el, poţi să-l convingi, pentru că este dispus să privească lucrurile din punctul tău de vedere. Nu este vindictiv, ci întotdeauna gata să-i ierte pe cei care i-au greşit. Nu numai atât, dar şi-a făcut obicei din a se purta cu omenie faţă de alţii, în special cu cei care nu merită. Şi

apoi se poartă la fel cu toţii, nu practică favoritismul. Cei bogaţi merită acelaşi tratament ca şi săracii. Celor mari nu li se acordă tratament preferenţial în detrimentul oamenilor de rând. În fine el nu este ipocrit. Nu spune una şi face alta. Sau ceea ce spune aceea şi gândeşte. Nu-l vei auzi niciodată linguşindu-i pe alţii. Rosteşte adevărul şi niciodată nu se ascunde după o mască.

Nu tot aşa este omul cu înţelepciune lumească. Inima lui este plină de invidie şi ceartă. În goana sa după înavuţire, devine intolerant faţă de orice competitor sau rival. În comportarea sa nu este nimic nobil, căci ea nu se ridică mai presus de acest pământ. El trăieşte doar pentru a-şi satisface apetiturile naturale — aidoma animalelor. Iar metodele sale sunt pline de cruzime şi perfidie — de-a dreptul diavoleşti. Sub costumul său bine călcat se ascunde o viaţă de necurăţie. Gândurile din viaţa sa sunt poluate, morala lui e decăzută iar vorbirea îi este necurată. Este certăreţ cu toţi cei care îndrăznesc să-l contrazică sau îl supără cu ceva. Acasă, la serviciu, în viaţa socială este într-o permanentă stare de vrajbă. Este nemilos, aspru şi impunător, nepoliticos şi bădăran. Oamenii nu se pot apropia de el cu uşurinţă, pentru că-i ţine la distanţă. Este imposibil să stai de vorbă cu el în linişte, să încerci să te înţelegi cu el. El deja a luat o hotărâre în mintea lui şi nu-l mai poţi face să se răzgândească, în ruptul capului. Opiniile lui nu suferă nici o modificare. Este neiertător şi vindictiv. Când l-a prins pe cineva cu o greşeală sau eroare cât de mică, este necruţător, slobozind un şuvoi de cuvinte dure, ocări şi un potop de critici. Pe oameni ii plasează pe scara propie a valorilor, în funcţie de foloasele pe care le poate trage de pe urma lor. Când nu mai prezintă nici un interes pentru el, după ce s-a folosit de ei, când ştie că nu va mai profita de pe urma lor, nu-i mai bagă în seamă. În fine, omul acesta e cu două feţe şi nesincer. Niciodată nu poţi fi sigur de el. Nu te poţi bizui nici pe cuvintele lui, nici pe faptele sale.

3:18 Iacov încheie capitolul cu cuvintele: **„Acum (însă) roada neprihănirii este semănată în pace de cei care fac pace."** Versetul acesta stabileşte veriga de legătură dintre cele discutate anterior şi cele ce urmează. Am învăţat deja că înţelepciunea adevărată este paşnică, iubitoare de pace. În capitolul următor vom constata că există conflicte în rândurile copiilor lui Dumnezeu. Aici ni se aminteşte că viaţa este ca procesul fermieritului. Elementele ecuaţiei sunt: Fermierul (omul înţelept care este făcător de pace); apoi clima (**pacea**); şi secerişul (**neprihănirea**). Fermierul vrea să culeagă o recoltă de neprihănire. Este cu putinţă acest lucru într-o atmosferă de certuri şi ciorovăieli? Nicidecum! Semănatul trebuie să se facă în condiţii de pace, de către persoane cu atitudine paşnică. Atunci se va culege o recoltă îmbelşugată de dreptate, atât în viaţa lor, cât şi a celor pe care îi slujesc.

Încă o dată Iacov ne-a pus credinţa la probă, de data aceasta cu privire la tipul de înţelepciune pe care trebuie să-l etalăm în viaţa noastră de zi cu zi. Trebuie să ne punem următoarea întrebare: „Îi respect eu oare mai mult pe trufaşii acestei lumi, decât pe credincioşii smeriţi în Domnul Isus?" „Îl slujesc eu pe Domnul fără să-mi pese cine va fi elogiat sau va primi credit pentru asta?" „Sunt eu vinovat de faptul că am recurs la linguşeli, pentru a-i manipula pe oameni, pentru a-mi urmări scopurile?" „Nutresc eu oare în inimă gelozie şi resentimente?" „Recurg eu la cuvinte sarsastice şi la remarci tăioase?" „Sunt eu curat în gândire, în vorbire şi pe plan moral?"

VIII. LĂCOMIA: CAUZA ŞI LEACUL EI (Cap. 4)

Iacov a scos în evidenţă că omul înţelept iubeşte pacea. Acum el îşi aduce aminte de certurile ce există între copiii lui Dumnezeu. Care să fie cauza acestora? De ce există atâtea familii nefericite şi atâtea biserici dezbinate? De ce există atâtea vrajbe, duşmănii şi supărări între lucrătorii creştini din ţară şi între misionarii din străinătate? Motivul este faptul că în permanenţă ne străduim să ne satisfacem pofta după plăceri şi avuţii, căutând mereu să-i întrecem pe alţii, să fim mai grozavi decât ei.

4:1, 2a Realitatea tristă e că *există* **războaie şi lupte** între creştini. Ar fi nerealist să încercăm să sugerăm că paragraful acesta nu se referă la credincioşi. Ar însemna să-l secătuim de toată valoarea şi învăţătura pe care doreşte să ne-o împărtăşească. Care este cauza tuturor acestor lupte? Ele izvorăsc din **dorinţele** puternice din lăuntrul nostru, care se zbat încontinuu, căutând să fie satisfacute. Există în noi pofta de a acumula bunuri materiale. Suntem mânaţi apoi de dorinţa după prestigiu. Tânjim în

lăuntrul nostru **după plăcere**, după satisfacerea apetitelor trupeşti. Toate aceste forţe puternice acţionează în lăuntrul nostru şi niciodată nu suntem mulţumiţi, ci întotdeauna vrem să ni se dea mai mult. Cu toate acestea, se pare că mereu suntem frustraţi, în dorinţa noastră de a căpăta ceea ce dorim. Dorinţa aceasta neîmplinită din noi este atât de puternică încât suntem gata să-i călcăm în picioare pe cei care par să ne obstrucţioneze înaintarea. Iacov spune: „Voi **ucideţi**", înţelegând acest lucru în sens figurat. Cu alte cuvinte, nu comitem crime fizice, dar mânia, gelozia şi cruzimea care se scurg din noi constituie o crimă în embrion.

4:2b, 3 Noi **poftim şi nu avem**. Dorim să posedăm lucruri mai frumoase şi mai numeroase decât ale altora. Şi în încercarea aceasta, ne trezim că am ajuns să ne certăm şi să ne sfâşiem unii pe alţii.

Un tânăr şi o tânără — să le spunem Ioan şi Angela — tocmai s-au căsătorit. Ioan are un serviciu destul de bine remunerat. Angela doreşe o casă la fel de mare ca aceea a celorlalte familii de tineri din biserică. Ioan doreşte o maşină cu un an de fabricaţie recent. Angela doreşte să aibă în casă mobilă de calitate şi aparatură modernă. Unele din aceste lucruri vor trebui cumpărate pe rate. Dar salariul lui Ioan nu este suficient pentru a face faţă acestor presiuni financiare. Apoi în viaţa tinerei familii intervine un copilaş, care reclamă alte cheltuieli, pe fondul unui buget foarte dezechilibrat. Pe măsură ce cresc pretenţiile Angelei, Ioan devine tot mai nervos şi irascibil. Angela se răzbună, începând să-l cicălească şi să plângă tot mai des. Nu după mult timp, pereţii casei încep să se cutremure de certurile care izbucnesc în acest cămin. Materialismul a început să distrugă acastă familie.

Pe de altă parte, s-ar putea ca Angela să fie geloasă, considerând că Bob şi Susana Smith ocupă un loc mai proeminent în adunare decât ea şi Ioan. Curând ea va începe să facă remarci tăioase faţă de Susana. Pe măsură ce bătălia dintre cele două creşte în intensitate, între Ioan şi Bob izbucneşte de asemenea un conflict. Apoi alţi creştini se alătură uneia sau alteia dintre cele două tabere şi astfel adunarea este dezbinată — doar pentru faptul că o persoană este avidă după prestanţă.

Iată dar unde rezidă sursa ciorovăielilor şi certurilor dintre credincioşi: în dorinţa de a avea mai mult şi în gelozia pe care o stârneşte o atare lăcomie în alţii. În engleză avem o expresie care încearcă să îmbrace acest fenomen într-un veşmânt mai respectabil: „Keeping up with the Joneses" (adică a ţine pasul cu Ioneştii, a nu te lăsa mai prejos de alţii). Mai precis am putea defini acest fenomen drept lăcomie, rapacitate şi invidie. Dorinţa devine la un moment atât de puternică încât oamenii sunt dispuşi să facă aproape orice pentru a-şi satisface poftele. Ei nu pricep că adevărata plăcere nu se găseşte pe această cale, ci în atitudinea de a ne mulţumi cu alimentele şi îmbrăcămintea pe care le avem (1 Tim. 6:8).

Rugăciunea este metoda corectă de rezolvare a acestei probleme. „Nu vă certaţi. Nu polemizaţi. Nu vă luptaţi, ci rugaţivă!". Iacov spune: **„Nu aveţi pentru că nu cereţi."** În loc să aducem aceste lucruri înaintea Domnului în rugăciune, noi încercăm să obţinem ceea ce dorim prin propriile noastre eforturi. Dacă dorim un lucru pe care nu-l avem, să-l cerem de la Dumnezeu. Dacă cerem, dar nu ni se răspunde la rugăciune, care să fie explicaţia? Înseamnă că motivele noastre nu au fost curate. Noi nu am dorit aceste bunuri pentru slava lui Dumnezeu sau spre folosul semenilor noştri, ci ni le-am dorit pentru gratificarea eului nostru, ca să ne satisfacă apetiturile noastre naturale. Dumnezeu nu promite că va răspunde la asemenea rugăciuni.

Ce lecţie aprofundată de psihologie avem în aceste versete de la începutul capitolului 4! Dacă oamenii ar fi mulţumiţi cu ceea ce le-a dat Dumnezeu, ce conflicte şi tulburări ar fi evitate! Dacă ne-am iubi aproapele ca pe noi înşine, şi am fi mai interesaţi în a împărţi cu alţii ceea ce avem, decât în a acapara pentru noi înşine, ce atmosferă de pace s-ar crea! Dacă am urma porunca Mântuitorului, de a renunţa la toate, în loc de a aduna cât mai mult; de a ne strânge comori în cer, mai degrabă decât pe pământ, ce repede ar înceta neînţelegerile!

4:4 Isus condamnă iubirea excesivă a lucrurilor materiale, echivalând-o cu adulter spiritual.[9] Dumnezeu vrea să-L iubim pe El mai întâi şi cel mai mult. Când iubim lucrurile trecătoare ale acestei lumi, suntem neloiali şi necredincioşi faţă de El.

Lăcomia este o formă de idolatrie. Ea înseamnă că dorim cu ardoare un lucru pe care Dumnezeu nu doreşte să-l avem. Înseamnă că ne-am întronat în inimă un idol,

că punem mai mare preţ pe lucrurile materiale, decât pe voia lui Dumnezeu. Prin urmare, lăcomia este idolatrie şi idolatria este o formă de infidelitate spirituală faţă de Domnul.

Spiritul lumesc este de asemenea vrăjmăşie cu Dumnezeu. Lumea nu înseamnă aici planeta pe care locuim, ci lumea naturii din jurul nostru. Este sistemul pe care l-a făurit omul pentru el însuşi, în efortul de a satisface pofta ochilor, pofta cărnii şi mândria vieţii. În cadrul acestui sistem nu este loc pentru Dumnezeu sau pentru Fiul Său. S-ar putea să fie lumea artelor, a culturii, a educaţiei, ştiinţei sau chiar a religiei. Dar este o sferă în care numele lui Cristos nu este binevenit, ba chiar este interzis. Iar dacă e totuşi acceptat, aceasta e numai de formă. Pe scurt, este lumea sau omenirea din afara sferei bisericii adevărate. A fi **prieten cu** acest sistem înseamnă a fi **vrăjmaş cu Dumnezeu**. Căci tocmai lumea aceasta L-a răstignit pe Domnul vieţii şi al slavei. De fapt, lumea *religioasă* a fost aceea care a jucat un rol hotărâtor în omorârea Sa. Aşadar, cât de groaznic este doar să ne gândim că credincioşii ar putea vreodată dori să meargă la braţ cu lumea care L-a ucis pe Mântuitorul lor!

4:5 Versetul 5 este unul dintre cele mai dificile din întreaga epistolă: **Credeţi că degeaba spune Scriptura: „Duhul care locuieşte în noi ne doreşte cu gelozie"?**

Prima dificultate rezidă în faptul că Iacov pare să citeze din Vechiul Testament. Dar aceste cuvinte nu se găsesc nicăieri în VT, nici măcar în cărţile apocrife. Există două explicaţii posibile: Prima, constă în faptul că deşi nu regăsim în VT aceste cuvinte în forma exactă în care au fost redate de Iacov, s-ar putea ca el să le fi citat ca rezumat al învăţăturii generale a Scripturii. A doua soluţie ar fi cea oferită de versiunea RV, unde versetul este rupt în două întrebări: „Sau credeţi că degeaba vorbeşte Scriptura? Ne iubeşte oare cu gelozie Duhul, pe care L-a pus Dumnezeu să locuiască în noi?" Cu alte cuvinte ideea care se desprinde de aici este că în condamnarea spiritului competitiv şi lumesc, Biblia nu face risipă de cuvinte.

A doua dificultate majoră a versetului 5 rezidă în a doua parte a sa. Problema constă în a stabili dacă duhul este Duhul *Sfânt* (ca în NKJV[10]) sau duhul *geloziei* pline de pasiune. Dacă prima variantă este cea valabilă, atunci tălmăcirea este că Duhul Sfânt, pe care Dumnezeu l-a pus să locuiască în noi, nu este sursa poftei şi geloziei care duc la certuri; mai degrabă, El **doreşte cu gelozie** ca noi să fim devotaţi pe deantregul lui Cristos. Dacă acesta este sensul versetului, atunci reiese că duhul care locuieşte în noi, adică duhul de poftă şi invidie, este cauza tuturor infidelităţilor noastre faţă de Dumnezeu.

4:6 Dar El ne dă har şi mai mult. În primele cinci versete am văzut cât de rea poate fi firea veche din credincios. Acum aflăm că nu suntem lăsaţi singuri să ne ocupăm de poftele firii, în propriile noastre puteri. Slavă Domnului, **El ne dă har mai mult** sau tărie ori de câte ori avem nevoie (Ev. 4:16). El a făgăduit: „...ca zilele tale aşa va fi tăria ta" (Deut. 33:25).

Când poverile apasă mai greu, El dă mai mult har,
Şi trimite mai multă tărie, când truda sporeşte,
La strâmtorări noi, El adaugă îndurarea Sa,
Iar când se-nmulţesc încercările, El înmulţeşte pacea Sa.

— *Annie Johnson Flint*

Pentru a dovedi că Dumnezeu dă harul în măsura în care avem nevoie de el, Iacov citează textul de la Proverbe 3:34, aici găsim în plus gândul conform căruia celor smeriţi, nu celor mândri le este făgăduit harul. Dumnezeu se împotriveşte celor mândri, dar nu se poate împotrivi duhului zdrobit.

4:7 În versetele 7-10, găsim şase paşi ce trebuie făcuţi atunci când este o adevărată pocăinţă. Iacov şi-a ridicat până acum glasul împotriva păcatelor comise de sfinţi. Cuvintele sale au străpuns inimile ca nişte săgeţi osânditoare, căzând ca nişte tunete izvorâte de la tronul lui Dumnezeu. Ne dăm seama că prin el ne-a vorbit chiar Dumnezeu. Inimile noastre s-au plecat sub înrâurirea cuvintelor Sale. Dar acum se pune întrebarea: „Ce vom face?"

Primul lucru pe care trebuie să-l facem este **să ne supunem lui Dumnezeu**. Asta înseamnă că trebuie să-I fim supuşi, gata să-L ascultăm când ne vorbeşte şi să facem ceea ce ne spune. Trebuie să fim cu inima zdrobită, iar nu mândri sau îndărătnici. Apoi trebuie să ne împotrivim diavolului. Acest lucru îl facem închizându-ne urechile şi inimile la sugestiile şi ispitele sale. De asemenea ne împotrivim diavolului folosind

Scriptura ca pe Sabia Duhului, ca să-l respingem. Dacă ne împotrivim lui, el va fugi de la noi.

4:8 Apoi trebuie să ne apropiem de Dumnezeu. Şi acest lucru îl facem prin rugăciune. Trebuie să venim înaintea Lui printr-o rugăciune disperată dar plină de credinţă, spunându-I tot ce ne apasă pe inimă. Apropiindu-ne astfel de El, constatăm că şi El Se va apropia de noi. Noi am crezut că El va fi departe de noi, datorită atitudinii noastre fireşti şi lumeşti, dar când ne apropiem de El, El ne iartă şi ne reface. Al patrulea pas este: **Spălaţi-vă mâinile, păcătoşilor; curăţiţi-vă inima, oameni cu inima împărţită! Mâinile** se referă la acţiunile noastre iar **inimile** reprezintă motivele şi dorinţele noastre. Noi ne curăţim mâinile şi ne purificăm inimile mărturisindu-ne şi lăsându-ne de păcate, atât în lăuntrul nostru, cât şi în afară. Ca **păcătoşi** avem nevoie să ne mărturisim faptele rele; ca oameni cu inima împărţită, trebuie să mărturisim duplicitatea din inimele noastre, motivaţia noastră greşită.

4:9 Mărturisirea trebuie însoţită de o adâncă părere de rău şi căinţă pentru păcat. **Simţiţi-vă mizeria, întristaţi-vă şi plângeţi! Râsul vostru să se prefacă în plâns şi bucuria voastră în întristare!** Când Dumnezeu ne cercetează, mustrându-ne pentru păcatele comise, nu mai este timp de pierdut, ci trebuie să ne proşternem înaintea Lui şi să plângem pentru păcătoşenia noastră, pentru lipsa de putere, pentru răceala noastră şi pentru starea de nerodnicie. Trebuie să ne smerim şi să plângem pentru materialismul nostru, pentru secularismul şi formalismul nostru. Atât în lăuntrul nostru, cât şi în afară, trebuie să manifestăm roada pocăinţei evlavioase.

4:10 În fine, trebuie să ne smerim înaintea Domnului. Dacă ne proşternem cu adevărat în ţărână la picioarele Sale, El ne va ridica la timpul potrivit.

Prin urmare, acesta este modul de a răspunde atunci când Domnul ne descopere starea în care ne aflăm. Prea de multe ori lucrurile nu se întâmplă aşa cum ar trebui. De pildă, uneori, ne aflăm la adunare, unde auzim clar cum ne vorbeşte Dumnezeu inimii noastre. Suntem pentru moment mişcaţi şi umpluţi de hotărâri mari. Dar când se termină adunarea, oamenii se iau cu vorba şi uită de cele serioase. Întreaga atmosferă a serviciului se destramă iar puterea se risipeşte şi Duhul lui Dumnezeu e stins.

4:11, 12 În continuare Iacov se ocupă de vorbirea de rău împotriva unui frate. Cineva a spus că trebuie să ne punem trei întrebări înainte de a începe să-i criticăm pe alţii: De ce folos va fi această critică pentru fratele meu? De ce folos îmi va fi mie însumi? În ce măsură această critică va fi spre slava lui Dumnezeu?

Legea regală a iubirii spune că trebuie să ne iubim semenii ca pe noi înşine. Prin urmare, a vorbi de rău împotriva unui frate sau a-i judecata motivele este totuna cu a vorbi împotriva acestei legi şi a o condamna, disprețuind-o. A călca legea cu voia înseamnă a o trata fără respect. Este ca şi când am spune că legea este bună, şi nevrednică de a fi respectată. „Cine refuză să asculte afirmă, practic, că n-ar trebui să existe lege." Aşadar cel care vorbeşte de rău împotriva unui frate este pus în poziţia ciudată de a fi judecător, mai degrabă decât cel care trebuie judecat. El se postează pe o poziţie superioară legii, mai degrabă decât aceea de supunere faţă de lege. Dar numai Dumnezeu este superior legii; El este Cel care a dat legea şi Care judecă după lege. Atunci cine are îndrăzneala de a uzurpa *locul* lui *Dumnezeu*, judecându-l pe altul?[11]

4:13 Următorul păcat pe care Iacov îl condamnă este acela de a-ţi face planuri, de a te încrede în forţele proprii şi a te lăuda că vei face cutare sau cutare lucru, fără să ţii cont de Dumnezeu, acţionând independent de El (v. 13-16). Iacov ne prezintă imaginea unui om de afaceri, care şi-a întocmit un plan complet pentru viitor. Observaţi detaliile avute de el în vedere: timpul (**astăzi sau mâine**); personalul (**noi**); locul (**în cutare cetate**); durata (**vom sta acolo un an**); activitatea (**vom cumpăra şi vom vinde**); şi rezultatele anticipate (**vom obţine un profit**). Ce lipseşte din acest tablou? Nici măcar o dată omul acesta nu-L pomeneşte pe Dumnezeu, nu-L include în afacerile sale. În viaţă, este, desigur, nevoie să facem anumite planuri de viitor, dar este un păcat a le face singuri, fără să ţinem seama de Dumnezeu. A spune: „Noi vom" sau „Eu voi" este esenţa păcatului. Observaţi, de pildă, cu câtă frecvenţă revine această sintagmă: „Voi..." în cazul lui Lucifer, la Isaia 14:13, 14: „Tu ai zis în inima ta: «Mă voi sui până la ceruri, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de scaunul lui Dumnezeu; voi şedea pe muntele adunării, în adâncimile miazănoaptei; mă voi ridica mai sus de vârful norilor, voi

fi ca Cel Prea Înalt.»"

4:14 Este greşit să plănuim ca şi când **ziua de mâine** ar fi sigură. „Nu spune... mâine" (Prov. 3:28). Noi nu ştim ce poate aduce ziua de mâine. Viaţa noastră este nesigură şi imprevizibilă, ca un „nor de fum" (sau ca un abur) (JBP).

4:15 În toate planurile noastre trebuie să-L consultăm pe Dumnezeu şi toate planurile trebuie să le întocmim după voia Sa. Trebuie să trăim şi să vorbim în deplină conştienţă de faptul că destinele noastre sunt în mâna Sa. Trebuie să spunem: **„Dacă Domnul va voi, vom trăi şi vom face cutare lucru."** Astfel în cartea Fapte vedem că Pavel spune: „Dacă va voi Dumnezeu, mă voi întoarce iarăşi la voi" (18:21) iar la 1 Corinteni 4:19 el scrie: „Dacă Domnul va voi, voi veni în curând la voi." Uneori creştinii recurg la literele: „D.V." pentru a exprima această bizuire pe Domnul, această dependenţă de Dumnezeu. Este vorba de iniţialele a două cuvinte din latină: *Deo volente*, însemnând: *Dacă va voi Dumnezeu*.

4:16 Dar acum voi vă lăudaţi cu aroganţa voastră, scrie Iacov. Creştinii se lăudau cu planurile lor de viitor, fiind aroganţi în încrederea loc că nimic nu va interveni ca să le strice planurile. Ei se purtau ca şi când erau stăpâni pe soarta lor. **Orice laudă de acest fel este rea** pentru că nu ţine cont de Dumnezeu.

4:17 Deci, cine ştie să facă binele şi nu-l face păcătuieşte. În acest context, **a face binele** înseamnă a-L include pe Dumnezeu în orice aspect al vieţii noastre, a trăi clipă de clipă bizuindu-ne pe El. Dacă ştim că trebuie să facem acest lucru, şi nu-l facem, atunci în mod clar păcătuim. Desigur, principiul are o aplicaţie mai largă. În orice domeniu al vieţii, ori de câte ori se iveşte prilejul de a face bine, devenim îndată responsabili pentru a face acest lucru. Dacă ştim ce e bine, avem obligaţia să trăim în lumina acelei descoperiri. Eşecul de a face acest lucru este un păcat împotriva lui Dumnezeu, împotriva semenilor noştri şi împotriva noastră înşine.

În capitolul 4 Iacov ne-a adus la judecată cu privire la lăcomie şi conflicte, cu privire la vorbirea de rău şi cu privire la alcătuirea de planuri fără să-L consultăm pe Domnul. Aşadar să ne punem următoarele întrebări: Sunt eu dornic mereu de a obţine tot mai mult, sau mă mulţumesc cu ceea ce am? Îi invidiez pe cei care posedă mai multe avuţii decât mine? Mă rog înainte de a cumpăra? Iar când Dumnezeu îmi vorbeşte, mă supun eu, sau mă împotrivesc? Vorbesc eu împotriva fraţilor mei? Fac eu planuri fără să-L consult pe Domnul?

IX. BOGAŢII ŞI REMUŞCĂRILE DE CARE VOR AVEA ACEŞTIA PARTE (5:1-16)

În cadrul uneia dintre cele mai pătrunzătoare fragmente ale Scrisorii sale, Iacov se lansează acum într-o aspră condamnare a păcatelor comise de bogaţi. Cuvintele se revarsă ca un potop de lovituri de ciocan, fără menajamente. De fapt, înfierarea este atât de penetrantă, încât cei mai mulţi predicatori ocolesc acest segment.

Iacov se prezintă aici din perspectiva unui profet al justiţiei sociale, ridicându-şi glasul împotriva eşecului bogaţilor de a folosi banii lor în scopul alinării atâtor suferinţe şi al acoperirii atâtor nevoi umane. El îi condamnă pe cei care au devenit bogaţi prin exploatarea salariaţilor lor. Iacov îi mustră pentru modul în care se folosesc ei de bogăţia lor, pentru a se complace în satisfacerea dorinţelor eului şi trăirea în huzur. În final îi înfăţişează pe bogaţi ca fiind nişte asupritori aroganţi ai celor neprihăniţi.

5:2 Mai întâi, el îi cheamă pe bogaţi să plângă şi să bocească din pricina nenorocirilor care vor veni curând peste ei, când vor trebui să-L întâlnească pe Dumnezeu. Atunci ei vor fi umpluţi de ruşine şi remuşcare. Atunci vor vedea că au fost administratori nevrednici ai bunurilor ce le-au fost încredinţate. Vor plânge pentru toate prilejurile irosite. Vor boci pentru lăcomia şi egoismul lor. Vor fi mustraţi în cugetul lor pentru metodele neechitabile practicate faţă de salariaţii lor. Vor vedea ce mare e păcatul de a fi căutat siguranţa în lucrurile materiale, mai degrabă decât în Domnul. Şi vor vărsa lacrimi fierbinţi pentru modul în care s-au complăcut în satisfacerea tuturor plăcerilor. Iacov menţionează patru păcate cardinale ale bogaţilor. Primul este acumularea de bogăţii.

5:2 „Bogăţiile voastre sunt ruinate", spune Iacov, „iar hainele stocate de voi sunt roase de molii. Aurul şi argintul vostru şi-au pierdut luciul. Şi însăşi această pierdere a luciului va constitui dovada faptului că aţi stocat cu răutate şi vă veţi feri de ele ca şi când ar fi incandescente" (JBP).

Nicăieri în Biblie nu este scris că e un păcat a fi bogat. Aşa, de pildă, cineva poate moşteni o avere peste noapte. Desigur, el nu a comis nici un păcat pentru că s-a îmbogăţit dintr-odată. Dar este scris în Biblie că e un păcat să adunăm bogăţii. Domnul Isus a interzis în mod expres acumularea de bogăţii, când a spus: „Nu vă strângeţi comori pe pământ, unde molia şi rugina le strică şi unde hoţii le sapă şi le fură. Ci strângeţi-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică şi unde hoţii nu le sapă, nici nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi şi inima ta" (Mat. 6:19-21).

La Iacov băgăţiile îmbracă patru forme: **bogăţii, haine**, aur şi argint. În vremurile biblice, bogăţia se măsura de obicei sub formă de grâne, untdelemn şi alte produse naturale, precum şi sub formă de îmbrăcăminte, aur şi argint. Poate că atunci când Iacov spune: **„Bogăţiile voastre s-au stricat"** se referă la faptul că grâul a făcut viermi iar untdelemnul s-a râncezit. Cu alte cuvinte, aceste bunuri au fost stocate până când s-au stricat, deşi ele ar fi putut fi întrebuinţate pentru hrănirea celor săraci. Acum însă nu mai sunt bune de nimic. **„Hainele voastre sunt roase de molii,"** spune el. Or, hainele purtate nu sunt mâncate de molii. Dar atunci când dulapurile sunt ticsite de haine, rareori îmbrăcate, ele vor atrage atenţia moliilor. Pentru Iacov este o abatere morală să stochezi haine în felul acesta, când atâţia oameni din lume au nevoi disperate.

5:3 Aurul şi argintul vostru s-au ros şi coroziunea lor va sta mărturie împotriva voastră şi vor mușca din carnea voastră ca focul, spune Iacov în continuare. **Aurul şi argintul** nu ruginesc, dar îşi pierd luciul şi se decolorează şi, în anumite condiţii necorespunzătoare de stocare, ar putea fi supuse coroziunii. În loc să pună la bătaie banii lor, pentru alimentaţia celor săraci, îmbrăcarea celor lipsiţi şi asigurarea cu medicamente a celor bolnavi, precum şi pentru vestirea evangheliei, bogaţii şi-au strâns banii la ciorap, cum se spune, fără ca ei să aducă vreun folos cuiva. În cele din urmă, şi-au pierdut valoarea.

Prin **coroziune** se înţelege scoaterea din uz şi, în cele din urmă, degradarea. Or, tocmai această coroziune va constitui o probă incriminatorie împotriva bogaţilor. Dacă aşa stăteau lucrurile în cazul bogaţilor din vremea lui Iacov, cu cât mai adevărat este acest lucru în cazul credincioşilor din zilele noastre? De ce osândă vom avea noi parte, dacă am dispus de mijloacele necesare pentru vestirea şi răspândirea Evangheliei, dar nu ne-am folosit de ele? Dacă am stocat lucruri materiale, când acestea puteau fi folosite pentru mântuirea de suflete? Sintagma: **coroziunea lor... va mușca din carnea voastră ca focul** înseamnă că eşecul lor de a pune bogăţiile lor în folosul altora le va pricinui cumplite suferinţe şi remuşcări. Când în sfârşit li se vor deschide ochii şi vor vedea la ce adâncimi de cruzime i-a adus egoismul şi lăcomia lor (a se citi: bijuterii scumpe, haine elegante, case luxoase, automobile de lux), vor fi fierţi şi-i va frige această experienţă.

5:4 Al doilea păcat atacat de Iacov este acumularea bogăţiilor prin jecmănirea angajaţilor. **Lucrătorii care au secerat câmpiile** nu şi-au primit plata ce li se cuvenea. Toate protestele lor şi revendicările de a li se face dreptate au rămas fără nici un răspuns, ei neavând pe nimeni aici jos pe pământ care să pledeze cu succes cauza lor. Dar **strigătele** lor au fost auzite de **Domnul Sabaot** (adică, în ebraică, „Domnul oştirilor"). Cel ce are sub comanda Sa oştirile cerului Îşi arată puterea în sprijinul maselor de oameni asupriţi de pe pământ. Domnul Dumnezeu Cel Atotputernic le va veni în ajutor şi-i va răzbuna. Astfel, Biblia condamnă nu numai stocarea bogăţiilor, ci şi acumularea avuţiilor prin mijloace necinstite. Pe lângă păcatul de a nu-i remunera pe salariaţi cu plata cuvenită, Iacov ar fi putut menţiona şi falsificarea declaraţiilor de impozit, înşelăciunile comise la cântar şi la măsurători, mituirea unor inspectori locali şi a altor oficialităţi, nesinceritatea în reclame şi falsurile comise în actele de decontare.

5:5 În continuare Iacov înfierează viaţa de huzur a bogaţilor. Bijuterii scumpe, haine elegante, bucate alese şi case luxoase — cum îşi pot permite ei să risipească toate aceste bogăţii doar pentru a-şi satisface pretenţiile eului, când atâtea mulţimi de oameni trec prin lipsuri de tot felul? Sau, ca să aplicăm textul la situaţia din zilele noastre, cum vom putea găsi justificare pentru afluenţa şi extravaganţa bisericii şi a creştinilor? Trăim într-o lume în care mii de oameni mor zilnic de malnutriţie. Peste cincizeci la sută din populaţia lumii nu a auzit niciodată de Domnul Isus Cristos. Într-o asemenea lume, cum ne putem permite să cumpărăm maşini de lux, limuzine şi iahturi? Cum putem cheltui banii Domnului stând la hoteluri de lux, mâncând la restaurante scumpe

sau satisfăcându-ne gusturile cu lucruri scumpe? Când e suficient să ne ducem la Cuvântul lui Dumnezeu, să privim în jurul nostru, la nevoile acute ce se manifestă peste tot în lume şi să ne cercetăm propriul instinct al compasiunii, pentru a vedea că Biblia ne învaţă că este greşit să trăim în confort şi în lux, în largul nostru, atâta timp cât mai este un singur suflet care n-a auzit Evanghelia.

Cei care trăiesc **în plăceri**, în **lux** şi lipsiţi de orice îngrădiri sunt asemănaţi cu cei ce şi-au săturat inimile într-o zi de măcel — asemenea animalelor care au fost îngrăşate, înainte de a fi tăiate, sau ca soldaţii ce pradă, în timp ce alţii pier în jurul lor.

5:6 Ultima acuză adusă bogaţilor este că l-au **condamnat** şi **omorât** pe cel drept, care nu li se împotrivea. Unii cred că cel **drept**, cel neprihănit este Domnul Isus. Dar moartea Lui a fost provocată de tagma celor religioşi, iar nu a celor bogaţi. Probabil că prin **cel drept** se înţelege oamenii nevinovaţi în general. Iacov se gândeşte la modul dur şi inuman în care cei bogaţi şi-au tratat de obicei subalternii, pe care i-au condamnat prin acuzaţii false, prin cuvinte de ocară şi prin ameninţări. I-au ucis, chiar dacă nu pe faţă, atunci supunându-i la munci istovitoare şi dându-le mai puţin decât li se cuvenea. Iar cei nevinovaţi nu le-au opus nici o rezistenţă, pentru că orice protest ar fi fost probabil însoţit de alte brutalităţi sau de concediere.

X. ÎNDEMN LA RĂBDARE (5:7-12)

5:7 Iacov îşi îndreaptă acum atenţia spre credincioşii care erau asupriţi, îndemându-i să aibă răbdare. Motivul răbdării: venirea Domnului — aceasta fiind fie o referire la Răpire, fie la venirea lui Cristos pentru a domni. Ambele ispotaze ale venirii Domnului sunt prezentate în Noul Testament ca stimulent la răbdare.

Plugarul ilustrează nevoia de a avea răbdare, căci el nu seceră în ziua în care sădeşte, ci abia după un timp destul de îndelungat. Mai întâi trebuie să cadă ploaia, pentru ca seminţele să germineze. Apoi, la sfârşitul sezonului, va veni ploaia târzie, necesară pentru ca roadele să dea în pârg. Unii văd în această referire la ploaia timpurie şi târzie o promisiune, în sensul că binecuvântările Zilei Cincizecimii se vor repeta în perioada premergătoare Întoarcerii Domnului, dar tonul general al Scripturii Noului Testament pare să descurajeze această aşteptare. Totuşi nimic nu ne împiedică să ne aşteptăm ca Domnul să aibă o mică rămăşiţă de credincioşi care să ardă pentru Domnul, cu toată râvna pentru Dumnezeu şi pentru evanghelizarea lumii. N-ar putea fi modalitate mai bună de a-L aştepta pe Mântuitorul decât asta!

5:8 Nedreptăţile de pe acest pământ vor fi îndreptate la venirea Domnului. Prin urmare, copiii Lui trebuie să aibă răbdare, ca plugarul. Inimile lor trebuie să fie statornicite, în siguranţa venirii Sale.

5:9 În vremurile de prigoană şi strâmtorare, nu de puţine ori victimele încep să se sfâşie între ele. Este o trăsătură ciudată a naturii umane că în momente de tensiune avem accese de furie chiar împotriva celor mai dragi din jurul nostru. De unde şi avertismentul: **Nu bombăniţi unii împotriva altora, fraţilor, ca să nu fiţi condamnaţi!**[12] Versetul acesta are un mesaj pentru slujitorii Domnului care lucrează cot la cot în condiţii grele. Tocmai de aceea nu trebuie să îngăduim să se adune resentimente în lăuntrul nostru. Pentru că **Judecătorul este chiar la uşă!** Şi El ştie ce gândim. Curând vom sta înaintea Scaunului de Judecată al lui Cristos, pentru a da socoteală. Prin urmare, să nu judecăm, ca să nu fim judecaţi.

5:10 Profeţii din Vechiul Testament ne sunt oferiţi ca **exemplu de suferinţă şi răbdare**. Observaţi că suferinţa vine înaintea răbdării. „Necazul lucrează răbdare (perseverenţă)" (Rom. 5:3). După cum am arătat deja, răbdarea în NT înseamnă tărie de caracter sau statornicie. Datorită credincioşiei de care au dat dovadă în vestirea cuvântului Domnului, profeţii au fost persecutaţi fără milă. Totuşi ei au rămas neclintiţi, ca şi cum L-ar fi văzut pe Cel ce este nevăzut (Ev. 11:27, 32-40).

5:11 Privim profeţi cum ar fi Isaia, Ieremia şi Daniel cu mult respect, onorându-i pentru viaţa lor de râvnă şi devoţiune. În acest sens, îi numim **binecuvântaţi**. Suntem de acord că ei au avut dreptate iar lumea a greşit. Ei bine, să nu uităm că ei au trecut prin mari încercări şi suferinţe şi că au îndurat, răbdând strâmtorările prin care au trecut. Dacă dorim să fim şi noi binecuvântaţi, e de la sine înţeles că va trebui să trecem şi noi prin aceleaşi experienţe.

Iov este un exemplu minunat de **perseverenţă** sau tărie de caracter. Puţini oameni din istorie, ba poate nici unul, nu au trecut prin suferinţe şi pierderi atât de mari într-un timp atât de scurt ca **Iov**. Cu toate acestea, Iov niciodată nu L-a blestemat pe Dumnezeu, nici nu I-a întors spatele. În cele din

urmă, răbdarea i-a fost răsplătită. Dumnezeu S-a descoperit pe Sine, ca întotdeauna, ca un Dumnezeu **plin de milă şi de îndurare**.

Dacă nu am cunoaşte ceea ce Iacov numeşte drept **sfârşitul dat de Domnul** (adică deznodământul impus de El), am fi ispitiţi să-i invidiem pe cei răi. Asaf a fost cuprins de invidie când a văzut prosperitatea celor răi (Ps. 73:3-17). Cu cât s-a gândit mai mult la ea, cu atât mai tulburat a fost. Apoi s-a dus în templul lui Dumnezeu şi a înţeles care e sfârşitul acestora. Îndată după aceea toată invidia i s-a risipit. David a avut aceeaşi experienţă. În Psalmul 17:15 el descrie partea credinciosului în viaţa de apoi. Având în vedere toate acestea, credinciosul are toate motivele să fie statornic. În cazul lui Iov, **sfârşitul dat de Domnul** a constat în faptul că Dumnezeu i-a dat îndoit pe cât a avut înainte (Iov 42:10-15).

5:12 Nerăbdarea în vremuri de încercare se manifestă şi prin faptul că oamenii se jură. Aici nu este vorba în principal de chestiunea înjurăturilor sau a blestemelor, nici aceea a prestării unui jurământ la tribunal. Mai degrabă, se interzice în acest verset folosirea necugetată a Numelui Domnului sau a altui nume pentru a confirma veridicitatea afirmaţiilor cuiva. Creştinul nu trebuie să jure nici pe o persoană, nici pe un lucru. Cei care îl cunosc trebuie să se poată bizui pe faptul că **„da"** al lui înseamnă **„da"** iar **„nu"** înseamnă **„nu"**.

Acest pasaj s-ar putea aplica şi la interzicerea unor expresii de genul: „Pentru Dumnezeu" sau „pe cer" sau alte jurăminte „prescurtate" cum ar fi: „gee„ (care e o prescurtare de la Jesus), „gosh" şi „golly" care sunt forme argotice ale numelui lui Dumnezeu.

Ca să nu căderi sub judecată (sau **ipocrizie**, în textul marginal al versiunii NKJV[13]), spune Iacov, gândindu-se probabil la a treia poruncă: „Să nu iei în deşert numele Domnului Dumnezeului tău, căci Domnul nu va considera nevinovat pe cel ce Îi ia numele în deşert" (Ex. 20:7).

XI. RUGĂCIUNEA ŞI VINDECAREA BOLNAVILOR (5:13-20)

Tema din ultimele versete ale epistolei este rugăciunea. Cuvântul apare de şapte ori, fie ca substantiv, fie ca verb.

5:13 În toate împrejurările vieţii, trebuie să ne ducem la Domnul în rugăciune. Când suntem în necazuri, trebuie să ne apropiem de El cu rugăminţi fierbinţi. În vremuri de bucurie, să ne ridicăm inimile către El cu laudă. El doreşte să fie implicat de noi în toate fluctuaţiile emotive ale vieţii.

Noi trebuie să-L vedem pe Dumnezeu drept Cauza primară, majoră a tot ce intervine în viaţa noastră. Nu trebuie să privim deloc în ceea ce Rutherford a numit drept: „rotirea confuză a roţilor cauzelor secundare." Este un semn de înfrângere dacă ne permitem să devenim victimele împrejurărilor sau să aşteptăm ca acestea să se schimbe. Nu trebuie să vedem altă mână decât a Lui.

Este unul din cele mai disputate fragmente din întreaga epistolă şi, probabil, din întregul NT, căci ne pune faţă în faţă cu locul pe care îl ocupă vindecarea în viaţa credinciosului de azi.

Înainte de a face o analiză minuţioasă a versetelor în cauză, cred că ar fi bine să trecem în revistă tot ce ne învaţă Biblia despre boală şi vindecare.

VINDECAREA DIVINĂ

1. Creştinii sunt de acord că toate bolile, în general, sunt rezultatul păcatului din lume. Dacă păcatul nu ar fi pătruns în lume, nu am avea nici o boală.

2. Uneori boala este un rezultat *direct* al păcatului din viaţa cuiva. La 1 Corinteni 11:30, citim despre anumiţi corinteni care erau bolnavi pentru că participaseră la Cina Domnului fără să osândească păcatul din viaţa lor, adică fără să-l mărturisească şi să se lase de el.

3. Nu toate bolile sunt urmarea directă a păcatului din viaţa cuiva. Iov a fost lovit de boală, în pofida faptului că a fost un om cât se poate de neprihănit (Iov 1:8). Omul orb din naştere nu suferea pentru păcatele comise de el (Ioan 9:2, 3). Epafrodit s-a îmbolnăvit din pricina neobositei sale activităţi în slujba Domnului (Fil. 3:30). Gaius era sănătos duhovniceşte, dar se pare că nu tot aşa pe plan fizic (3 Ioan v. 2).

4. Uneori boala este urmarea activităţii satanice. Satan a fost cel care a făcut ca trupul lui Iov să se umple de bube (Iov 2:7). Satan a fost ce care a gârbovit-o pe femeia de la Luca 13:10-17: „Femeia aceasta... pe care Satan o ţinea legată" — gândiţi-vă numai! — „de optsprezece ani" (13:16). Pavel avea o infirmitate cauzată de Satan, pe care o numea: „un ţepuş în carne, un sol al Satanei, ca să mă pălmuiască" (2 Cor. 12:7).

5. Dumnezeu poate să vindece şi într-adevăr vindecă. Într-un sens foarte real, *toate* vindecările sunt divine. Unul din apelativele lui Dumnezeu în VT este *Iehova-Rofeka* —

„Domnul care te vindecă" (Ex. 15:26). Trebuie să-L recunoaştem pe Dumnezeu în toate cazurile de vindecare.

Reiese limpede din Scriptură că Dumnezeu se foloseşte de diverse mijloace pentru vindecare. Uneori El vindecă prin procese fizice naturale. El a imprimat în trupul uman extraordinare puteri de recuperare. Medicii ştiu că orice dureri acuzate seara sunt, de obicei, mult ameliorate până a doua zi dimineaţa. Uneori El vindecă prin medicamente. Astfel, Pavel l-a sfătuit pe Timotei să ia puţin vin, din cauza stomacului său şi a deselor sale îmbolnăviri (1 Tim. 5:23). Uneori El vindecă prin „izbăvirea de temerile care stau la baza acestor boli, izbăvirea de preocuparea noastră cu noi înşine, de vinovăţiile şi de tot ce produce în noi boală." Uneori El vindecă prin medici şi chirurgi. Isus ne-a învăţat fără echivoc că bolnavii au trebuinţă de medic (Mat. 9:12). Pavel l-a descris pe Luca prin cuvintele: „preaiubitul medic" (Col. 4:14), ceea ce constituie o recunoaştere a nevoii de doctori între creştini. Dumnezeu Se foloseşte de doctori în slujba vindecării. După cum a spus Paré, renumitul chirurg francez: „Chirurgul leagă rana, dar Dumnezeu este Cel care o vindecă."

5:16a Mărturisi-ţi-vă greşelile[14] **unii altora şi rugaţi-vă unii pentru alţii, ca să fiţi vindecaţi.** Un cititor neavizat al acestor cuvinte ar putea deduce de aici că suntem îndemnaţi să le dezvăluim altora păcatele noastre ascunse. Dar în nici un caz nu despre asta este vorba aici! În primul rând, Iacov vrea să spună că atunci când păcătuim împotriva cuiva, trebuie să mărturisim fără întârziere păcatul respectiv faţă de persoana lezată.

De asemenea trebuie să ne rugăm **unii pentru alţii.** În loc să ţinem supărare pe ei şi să permitem să se adune în inima noastră resentimente, noi trebuie să ne menţinem într-o stare de părtăşie cu alţii, prin mărturisire şi rugăciune.

Vindecarea fizică este în directă legătură cu refacerea spirituală. Observaţi cum Iacov leagă mărturisirea de rugăciune şi vindecare. Este o dovadă concludentă a legăturii vitale dintre latura fizică şi cea spirituală. Omul este o fiinţă tripartită, fiind alcătuit din duh, suflet şi trup (1 Tes. 5:23). Orice lucru care afectează una din componentele fiinţei noastre le va afecta şi pe celelalte două. În VT, preotul era şi medic, el fiind acela care punea diagnosticul pentru lepră şi tot el fiind acela care îl declara pe cineva curăţit de lepră, de pildă. Astfel, combinând funcţia de preot cu aceea de doctor într-o singură persoană, Domnul a lăsat să se înţeleagă puternica legătură dintre duhul şi trupul omului.

Domeniul medicinei psiho-somatice recunoaşte existenţa acestei conexiuni, drept care caută să descopere probleme de ordin personal, care ar putea provoca tulburările de ordin fizic. Dar medicina modernă nu posedă şi remediul pentru păcat. Izbăvirea de vinovăţie, întinare, de puterea şi de pedeapsa păcatului poate fi căpătată doar pe baza sângelui lui Cristos şi prin mărturisirea făcută faţă de Dumnezeu şi faţă de om. Nu ne place să recunoaştem dar de cele mai multe ori bolile sunt provocate de păcate cum ar fi lăcomia (îmbuibarea), îngrijorarea, mânia, spiritul neiertător, nestăpânirea, gelozia, egoismul şi mândria. Păcatul din viaţă aduce boală şi uneori moarte (1 Cor. 11:30). Noi trebuie să mărturisim şi să părăsim păcatul de îndată ce am devenit conştienţi că a pătruns în viaţa noastră. *Toate* păcatele trebuiesc mărturisite în faţa lui Dumnezeu. În plus, păcatele comise împotriva unor oameni trebuiesc mărturisite şi faţă de aceştia. Acest lucru este vital pentru sănătatea noastră spirituală şi pentru bunăstarea noastră fizică.

5:16b-18 O extraordinară putere este pusă la dispoziţie prin rugăciunea fierbinte a unui om bun. Vă amintiţi de Ilie? El a fost om ca noi, dar s-a rugat fierbinte să nu plouă. Şi, în realitate, nici un strop de ploaie nu a căzut pe pământ timp de trei ani şi jumătate. Apoi s-a rugat din nou şi cerurile au eliberat ploaia iar pământul a dat vegetaţie, ca mai înainte (JBP).

Incidentul este consemnat la 1 Regi 17:1-19:10. Pe vremea aceea, Ahab era rege în Israel. Prin soţia lui, Izabela, el a devenit închinător la Baal, conducând poporul la această ticăloasă formă de idolatrie. „Ahab a făcut mai multe rele decât toţi regii Israelului care fuseseră înaintea lui, ca să provoace la mânie pe Domnul Dumnezeul lui Israel" (16:33). Seceta s-a abătut peste Israel timp de trei ani şi jumătate, ca urmare directă a păcatului.

Apoi Ilie s-a angajat în acea faimoasă înfruntare cu preoţii lui Baal pe Muntele Carmel. Când focul de la Domnul s-a pogorât peste jertfa arderii de tot, mistuind-o pe aceasta, precum şi altarul şi apa, oamenii au fost convinşi, întorcându-se iarăşi la Domnul. Ilie s-a rugat din nou şi seceta a încetat. Pilda lui Ilie ni se dă ca încurajare să ne rugăm pentru cei ce au păcătuit şi s-au rătă-

cit de la părtăşia cu Dumnezeu. **Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit** sau, cum a parafrazat cineva acest verset: „Rugăciunea unui om a cărui inimă este în ordine cu Dumnezeu face minuni." Ca nu cumva să credem că ar fi aparţinut unei categorii superioare a creaţiei, Iacov ne aminteşte că **Ilie a fost om** cu acelaşi trup supus slăbiciunilor. A fost un om supus aceloraşi slăbiciuni şi neputinţe ca alţi oameni.

5:19, 20 În versetele precedente am văzut că presbiterii adunării participă la procesul refacerii unui sfânt care a păcătuit. Şi vom vedea că Ilie participă la refacerea (parţială şi temporară) a unei naţiuni ce alunecase de la credinţă. Acum suntem îndemnaţi să ne dedicăm acestei slujbe cu implicaţii profunde.

Versetul 19 îl descrie pe fratele creştin care s-a îndepărtat de la adevăr, fie în ce priveşte doctrina, fie practica. Un alt frate începe apoi să se roage fierbinte şi cu credinţă pentru acest om, întorcându-l astfel la părtăşia cu Dumnezeu şi cu fraţii şi surorile sale în Cristos. Ce uriaşe sunt implicaţiile acestei slujbe! Mai întâi, îl va fi salvat pe fratele său care a greşit de la o moarte prematură, intervenită în urma disciplinării pe care i-ar aplica-o mâna lui Dumnezeu. În al doilea rând, el va acoperi o sumedenie de păcate. Ele sunt iertate şi uitate de Dumnezeu. De asemenea sunt iertate şi uitate de fraţii săi de credinţă şi acoperite cu un văl de privirile lumii. Avem mare trebuinţă de o atare slujbă în vremea noastră. În râvna noastră de a-i evanghheliza pe cei pierduţi, poate că nu acordăm suficientă atenţie acelor oiţe ale lui Cristos care s-au îndepărtat de turmă.

Încă o dată, Iacov ne-a îmboldit conştiinţa cu privire la diverse aspecte ale vieţii creştine. De pildă, el ne-a întrebat: Îţi strângi tu cumva comori pe pământ? Sunt metodele folosite de tine în afaceri absolut cinstite? De pildă, declaraţia ta de impozit, este ea onestă? Trăieşti tu în lux, sau te jertfeşti pentru ca şi alţii să ajungă că-L cunoască pe Mântuitorul? Când păcătuieşti împotriva cuiva, eşti gata să te duci la el şi să-ţi ceri iertare? Când te îmbolnăveşti, cu cine iei mai întâi legătura? Cu medicul, sau cu Domnul? Când vezi că un frate a căzut în păcat, îl critici, sau încerci să-l ajuţi să revină la părtăşie?

Şi astfel am ajuns la sfârşitul acestei scurte, dar practice epistole, în care am văzut credinţa pusă la încercare. Am văzut credinţa supusă testelor prilejuite de problemele cu care ne întâlnim în viaţă, de ispitele nesfinte care ne atacă şi de ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu. Omul care spune că are credinţă a fost invitat, prin urmare, s-o exemplifice, evitând parţialitatea sau snobismul şi demonstrând credinţa sa printr-o viaţă plină de fapte bune. Realitatea credinţei reiese din vorbirea cuiva; credinciosul învaţă să-şi predea limba sa domniei lui Cristos. Adevărata credinţă este însoţită de adevărata înţelepciune; viaţa de invidie şi de lupte este preschimbată într-o viaţă de evlavie practică.

Credinţa evită vrajba, vendetele, luptele şi geloziile care izvorăsc din lăcomie şi din ambiţia lumească. Credinţa adevărată se fereşte de spiritul de asprime, de critică. Ea evită încrederea în forţele proprii, în cadrul căreia Dumnezeu este lăsat afară din planurile întocmite de acel om. Credinţa rezistă când e supusă la probă, prin modul în care câştigă şi cheltuieşte banii. În pofida asupririi, ea dă dovadă de fortitudine şi răbdare, având în vedere întoarcerea Domnului. Vorbirea ei este în mod uniform sinceră, nefiind nevoie să aducă în sprijinul ei jurăminte. Credinţa aleargă la Dumnezeu, în toate stările sufleteşti atât de schimbătoare prin care trecem în viaţa de acum. Când e lovită de boală, ea caută mai întâi să depisteze cauzele spirituale. Mărturisindu-I lui Dumnezeu şi celor faţă de care a greşit, ea îndepărtează aceste cauze posibile. În fine, credinţa se îndreaptă cu dragoste şi compasiune către cei care au alunecat de la credinţă.

Atât credinţa dvs., cât şi a mea sunt puse la încercare în fiecare zi. Care este verdictul pe care ni-l dă Judecătorul?

NOTE FINALE

[1](1:14) Termenul din greacă *epithumia* este o formă întărită a substantivului „dorinţă". Termenul englez *lust* (poftă, vezi ediţia KJV din 1611) iniţial însemna doar „dorinţă puternică", dar ulterior a căpătat conotaţii sexuale.

[2](1:19) Cuvintele: "So then" („Aşadar", în greacă: *hōste*) sunt înlocuite în majoritatea versiunilor moderne care preferă varianta alexandrină (NU). Dar versiunea tradiţională se potriveşte mult mai bine cu contextul — o paranteză majoră, în care se rezumă ce trebuie să facem în lumina versetelor 1-18.

[3](1:21) Acelaşi termen grec (*psychē*) înseamnă şi „viaţă", şi „suflet", neputându-se totdeauna preciza care dintre variante este cea mai adecvată. De asemenea, „a salva"

(în greacă, în engleză şi în română) nu se referă neapărat în toate cazurile la mântuirea veşnică, ci uneori poate fi o referire la vindecare, izbăvire, scăpare şi la alte noţiuni. Astfel sintagma: „vă poate mântui sufletele" ar putea însemna, în unele contexte: „să vă ajute să trăiţi o *viaţă* împlinită" (pentru Cristos).

[4](2:2-4) Termenul grec de aici este *sunagōgē* (adunare). Întrucât cuvântul acesta a ajuns ulterior să capete sensul de adunări *iudaice* (adică „sinagogi"), constituie un indiciu al apariţiei timpurii a cărţii Iacov. „Adunare" (congregaţie, „congregation", în engleză, n.tr.) (Tyndale), „biserică" (KJV) şi „assembly" (JND) sunt de obicei traduceri ale termenului *ekklēsia*, adică adunare a celor chemaţi afară. Iniţial a fost un termen politic (cf. *Adunarea* Generală a Naţiunilor Unite).

[5](2:14) Totuşi, pentru a da dovadă de fair-play, trebuie să menţionăm că textul grec *nu* conţine aici echivalentul termenului tradus prin *aceasta* („credinţa *aceasta*"), ci doar articolul hotărât înaintea termenului „credinţă", deci „credinţa". Deşi uneori articolul hotărât poate avea forţa demonstrativă, el ar putea fi folosit tot atât de bine şi cu un substantiv abstract. Întrucât se pare că aceasta este interpretarea corectă, versiunea NKJV, în care apăruse iniţial formula: „credinţa aceasta", în ediţiile ulterioare a revenit la varianta din KJV.

[6](2:20) În textul NU apare termenul „fără folos" în loc de „moartă".

[7](3:5, 6) Clovis G. Chappel, *Sermons from the Psalms*, pg. 132. [8](3:7) Robert G. Lee, *Lord I Believe*, pg. 166-168.

[9](4:4) Majoritatea manuscriselor conţin termenii: „adulteri şi adultere", sugerându-se astfel că ar fi existat imoralitate în sens concret în adunările cărora li se adresează epistola. Manuscrisul alexandrin (NU) conţine doar forma feminină: „adultere", care ne obligă aproape sigur să acceptăm un sens figurat. Versiunile KJV şi NKJV permit ambele sensuri, adulter fizic şi/sau spiritual.

[10](4:5) Manuscrisele cele mai vechi nu elaboraseră încă forme separate pentru litere majuscule şi minuscule. În mod ideal, ar trebui să existe un „D" situat undeva între litera majusculă „D" şi cea minusculă, pentru a indica în Noul Testament pasajele în care nu este clar dacă se vorbeşte despre Duhul sau duhul. Întrucât nu există această formă intermediară, traducătorii şi editorii trebuie să decidă în funcţie de context. Aici şi în alte pasaje există deosebiri de vederi în rândul cercetătorilor avizaţi ai Bibliei.

[11](4:11, 12) În NU: *„aproapele"*.

[12](5:9) Atât NU, cât şi textele M conţin cuvântul: „judecaţi", dar contextul sugerează un verdict negativ, prin urmare, varianta „ca să nu fiţi condamnaţi" este valabilă.

[13](5:12) Textul majoritar conţine aici cea mai interesantă variantă. Varianta din KJV (şi NU): „into judgment" („în" cu ideea de pătrundere sau „sub judecată") este în greacă: *hupo krisin*. Dar *majoritatea* manuscriselor conţin varianta: *eis* („în" cu sens de pătrundere) *hupokrisin* („ipocrizie"). Dacă s-ar fi întâmplat ca mica prepoziţie „eis" să fie omisă din greşeală, la copierea textului, ar fi fost normal să se interpreteze prefixul de la *hupokrisin* ca pe o prepoziţie separată, ajungându-se la varianta: „sub judecată". Deşi ambele variante corespund contextului imediat, întreaga epistolă a lui Iacov are ca mesaj central avertismentul împotriva *ipocriziei* religioase.

[14](5:16a) În textul NU: „Prin urmare, mărturisiţi-vă păcatele".

BIBLIOGRAFIE

Adamson, James. *The Epistle of James* (NIC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1976.

Brown, Charles. *The General Epistle of James: A Devotional Commentary*. Philadelphia: The Union Press, 1907.

Gaebelein, Frank. *The Practical Epistle of James*. Great Neck, N. Y.: Doniger & Raughley, Inc., 1955.

Johnstone, Robert. *Lectures Exegetical and Practical on the Epistle of James*. Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers (Retipărire a ediţiei din 1871).

Kelly, William. *The Epistle of James*. Londra: F. E. Rae, 1913.

King, Guy H. *A Belief that Behaves*. Londra: Marshall, Morgan & Scott, Ltd., 1954.

Zodhiates, Spiros. *The Behavior of Belief*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1959.

PRIMA EPISTOLĂ A LUI PETRU

Introducere

„Dacă n-am şti cine a scris această scrisoare, am fi obligaţi să afirmăm: «Aceste rânduri au fost aşternute de un om cu robusteţea unei stânci, al cărui suflet se reazimă pe o temelie de piatră şi care, prin puternica mărturie ce o dă, se angajează să întărească sufletele altora, când sunt supuse la presiunea furtunilor de suferinţă ce se abat peste ei, statornicindu-i pe temelia adevăratei stânci».“

— Wiesinger

I. Locul unic în Canon

Creştinii din ţările musulmane şi din cele cu regimuri marxiste sunt atât de obişnuiţi cu reprimările, cu ostilităţile şi chiar cu prigoanele deschise, încât aproape că li se par un lucru normal. Pentru ei 1 Petru este de un real folos practic, ajutându-i să accepte suferinţa ca pe un lucru îngăduit de Domnul, având scopul de a produce în ei anumite calităţi de dorit, cum ar fi perseverenţa.

Creştinii din occident, în special credincioşii din ţările în care se vorbeşte engleza, cu o bogată moştenire biblică, încă nu s-au obişnuit cu opoziţia publică împotriva credinţei. Până nu demult statul — chiar dacă nu încuraja familia ca unitate de bază a societăţii — cel puţin nu i se împotrivea, îndemnându-i pe oameni să frecventeze „biserica preferată“. Asta a fost în trecut. Pentru că actualmente autorităţile de stat, şi în special cele de la nivel local, par să se folosească de judecători, de instituţiile de învăţământ şi în special de mediile de informare în masă, pentru a-i ridiculiza şi chiar defăima pe creştinii care cred în Biblie. Radioul, televiziunea, filmele, ziarele, revistele şi comunicatele oficiale promovează imoralitatea, consumul de alcool, înşelătoria şi chiar blasfemia. Creştinismul a devenit acum o „contra-cultură“, drept care, cu cât îşi vor însuşi credincioşii mai temeinic lecţiile predate de apostolul Petru în Prima sa Scrisoare, cu atât mai pregătiţi vor fi pentru ultimele zile ale secolului 20 şi cele din veacul şi mileniul următor — asta dacă Domnul nu va veni între timp.

II. Paternitatea

Dovezile externe

Dovezile externe ale faptului că Petru este cel care a scris epistola de faţă sunt de dată timpurie şi aproape universale. Eusebiu include 1 Petru printre cărţile acceptate de toţi credincioşii (*homologoumena*). Polycarp şi Clement din Alexandria acceptă de asemenea această epistolă. Faptul că nu figurează în „canonul“ lui Marcion nu trebuie să ne mire, întrucât Marcion a afirmat de la început că nu acceptă decât Scrisorile *lui Pavel*. Canonul Muratorian nu cuprinde în lista sa cartea 1 Petru, dar asta s-ar putea datora naturii fragmentare a acelui document.

Se prea poate ca 2 Petru 3:1 să fie cea mai timpurie atestare a epistolei 1 Petru. Chiar cei care cred că nu Petru a fost cel care a scris 2 Petru (vezi Introducerea la 2 Petru) consideră totuşi că Epistola a fost scrisă la o dată suficient de timpurie pentru a fi o mărturie validă a epistolei 1 Petru — în cazul în care într-adevăr 2 Petru 3:1 este o referire la această epistolă anterioară.

Dovezile interne

Dovezile interne care îi fac pe unii să se îndoiască de paternitatea petrină a acestei epistole invocă faptul că ea e redactată într-o elină aleasă. Cu alte cuvinte, am putea concepe că pescarul simplu din Galileea a atins o atare măiestrie literară? Întrebare la care mulţi răspund printr-un hotărât „Nu“. Numai că, aşa cum o dovedeşte pleiada de exemple culese din cultura contemporană, oameni cu un talent nativ de excelentă exprimare orală ajung, cu timpul, la o remarcabilă exprimare [scrisă] în limba literară, fără ca să fi urmat, neapărat, cursurile unei universităţi sau ale unui seminar biblic. Petru a acumulat o experienţă de treizeci de ani pe tărâmul predicării cuvântului lui Dumnezeu, ca să nu mai amintim însuşi faptul că Duhul Sfânt i-a inspirat scrierile şi că a beneficiat probabil de ajutorul lui Silvan în compunerea acestei

epistole. Când se afirmă la Fapte 4:13 că Petru şi Ioan „erau oameni fără carte şi simpli" asta se referă doar la faptul că nu avuseseră parte de instruirea rabinică.

În cartea 1 Petru găsim o sumedenie de referiri la viaţa şi slujba lui Petru, după cum urmează: La 1:8 scriitorul lasă să se înţeleagă că L-a văzut pe Isus într-un mod de care cititorii săi nu au avut parte, spunând: „pe care *voi* Îl iubiţi fără [ca voi] să-L fi văzut" *iar nu „ca noi* să-L fi văzut". După cum vom vedea din alte pasaje, scriitorul a trăit în anturajul Domnului.

Primele zece versete din capitolul 2 ni-L prezintă pe Cristos ca Piatra din capul unghiului, readucându-ne la incidentul din Cezareea lui Filip (Mat. 16:13-20). Când Petru L-a mărturisit pe Isus ca fiind Cristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu, Domnul Isus a anunţat că biserica Lui va fi zidită pe acea temelie, adică, pe adevărul potrivit căruia Cristos este Fiul Dumnezeului Celui viu. El este Piatra din capul unghiului şi Temelia bisericii.

Referirea la pietrele vii de la 2:5 ne aminteşte de incidentul de la Ioan 1:42 unde numele lui Simon a fost schimbat în cel de Chifa (în aramaică) sau Petru (în greacă), ambii termeni având sensul de *piatră*. Prin credinţa în Cristos, Petru a devenit o piatră vie. Nu este de mirare că el a avut atâtea lucruri de spus despre pietre în capitolul 2. La 2:7 scriitorul citează din Psalmul 118:22: *„Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului."* Este exact pasajul pe care l-a citat Petru când a fost învinuit în faţa dregătorilor, bătrânilor şi cărturarilor la Ierusalim (Fapte 4:11).

Când îl auzim pe apostol sfătuindu-şi cititorii să se supună autorităţilor de stat şi locale (2:13-17), gândul ne duce la momentul acela în care Petru însuşi nu s-a supus autorităţilor, ci a tăiat urechea sclavului marelui preot (Ioan 18:10). Prin urmare, pe lângă faptul că sfaturile sale sunt inspirate de Duhul Sfânt, ele sună autentice, întrucât au îndărătul lor experienţa practică a celui care le-a formulat!

Capitolul 2:21-24 pare să indice că scriitorul a dispus de cunoştinţe nemijlocite privitoare la procesul şi moartea Domnului Isus. În mintea lui Petru nu avea să se şteargă niciodată amintirea blândeţii şi răbdării cu care a suferit Mântuitorul, în tăcere. La 2:24 găsim o referire la modul în care a murit Mântuitorul — prin răstignire. Descrierea pare să ne amintească de cuvintele rostite de Petru la Fapte 5:30 şi la 10:39.

Când Petru spune că cititorii săi s-au întors la Păstorul şi Supraveghetorul sufletelor lor (2:25), el se gândeşte negreşit la propria sa refacere (Ioan 21:15-19), după ce se lepădase de Domnul. Iar când le aminteşte cititorilor că „dragostea acoperă o sumedenie de păcate" (4:8), el se gândeşte probabil la întrebarea pe care I-o pune Petru Domnului la Matei 18:21, 22: „«Doamne, de câte ori să iert pe fratele meu când va păcătui împotriva mea? Până la şapte ori?» Isus i-a zis: «Eu nu-ţi zic până la şapte ori, ci până la şaptezeci de ori câte şapte.»" Cu alte cuvinte, la nesfârşit.

La 4:16 ni se spune că dacă cineva suferă din pricina faptului că este creştin, să nu-i fie ruşine, ci să se mândrească înaintea Domnului că poartă acest nume. Ei bine, să comparăm acest text cu cel de la Fapte 5:40-42 unde Petru şi ceilalţi apostoli, după ce au fost biciuiţi, au plecat dinaintea sinedriului „bucurându-se că au fost învredniciţi să fie batjocoriţi pentru Numele Lui."

Autorul acestei epistole se identifică pe sine ca martor al suferinţelor lui Cristos (5:1). Sintagma: „părtaş al slavei care va fi descoperită" ar putea fi o aluzie la schimbarea la faţă a Domnului. Desigur, Petru a fost prezent la ambele momente.

Sfatul blând şi tandru de a „păstori turma lui Dumnezeu care este între voi" (5:2) ne aminteşte de cuvintele adresate de Mântuitorul lui Petru: „Paşte mieluşeii Mei... Paşte oile Mele... Hrăneşte oile Mele" (Ioan 21:15-17).

Iar cuvintele de la 5:5: „fiţi împodobiţi cu smerenie" sunt o vie aducere aminte a incidentului de la Ioan 13, unde Isus S-a încins cu un şorţ de sclav şi le-a spălat ucenicilor picioarele. De fapt, întregul pasaj consacrat temei mândriei şi smereniei (5:5, 6) devine şi mai plin de tâlc atunci când ne amintim de cuvintele pline de bravură rostite de Petru că el însuşi niciodată nu se va lepăda de Domnul (Marcu 14:29-31), după care s-a lepădat nu o dată, ci de trei ori de Mântuitorul (Marcu 14:67-72). La 5:8 găsim ceea ce ar putea fi ultima referire la experienţa lui Petru: „Potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcneşte şi caută pe cine să înghită." Când Petru a scris aceste cuvinte, se va fi gândit el oare la acea ocazie în care Isus i-a spus: „Simone, Simone, iată, Satan v-a cerut pentru sine, ca să vă cearnă ca pe grâu..." (Luca 22:31)?

II. Data

Unii cred că nu e posibil ca Petru să fi

oferit o învăţătură atât de conciliatorie, potrivit căreia stăpânirea este în general de folos celor care doresc să facă ceea ce este bine (1 Pet. 2:13-17), în contextul de *după* cumplitele prigoane declanşate de Nero împotriva creştinilor (64 d.Cr.). Dar scrisoarea nu a fost redactată la un interval de timp prea mare faţă de aceste prigoane, probabil în anul 64 sau 65.

IV. Fondul şi Temele

Cum am arătat deja, Petru se ocupă cu precădere în această epistolă de suferinţele din viaţa creştinului. Până în momentul redactării scrisorii, cititorii săi par să fi avut parte doar de defăimare şi de batjocură din pricina lui Cristos (4:14, 15). Dar în viitor pe mulţi dintre ei îi aşteptau alte suferinţe şi mai grele, cum ar fi închisoarea, confiscarea averilor şi, în cele din urmă, o moarte cumplită. Dar această scrisoare minunată nu are ca temă unică suferinţa, ci se referă şi la binecuvântările moştenite prin acceptarea evangheliei, relaţiile corecte pe care trebuie să le aibă credincioşii cu lumea, cu autorităţile, cu familia şi cu biserica. Sunt incluse şi instrucţiuni pentru bătrâni şi sfaturi referitoare la disciplină.

Din „Babilon" — referire literală la oraşul de pe Eufrat, cu o apreciabilă comunitate de evrei sau la Babilonul spiritual întruchipat de oraşul pe pe Tibru (Roma) — apostolul expediază scrisoarea sa provinciilor din răsăritul Turciei actuale.

SCHIŢA CĂRŢII

I. PRIVILEGIILE ŞI ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI (1:1-2:10)
- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Poziţia sa ca credincios (1:3-12)
- C. Conduita sa, în lumina poziţiei pe care o ocupă (1:13-2:3)
- D. Privilegiile sale în noua casă şi noua preoţie (2:4-10)

II. RAPORTURILE CREDINCIOSULUI (2:11-4:6)
- A. Ca pelerin în relaţie cu lumea (2:11, 12)
- B. Ca cetăţean, în relaţie cu stăpânirea (2:13-17)
- C. Ca slujitor, în relaţie cu Stăpânul Său (2:18-25)
- D. Ca soţie în relaţie cu soţul ei (3:1-6)
- E. Ca soţ, în relaţie cu soţia sa (3:7)
- F. Ca frate, în relaţie cu comunitatea de fraţi şi surori („părtăşia") (3:8)
- G. Ca unul care suferă, în relaţie cu persecutorii (3:9-4:6)

III. SLUJIREA ŞI SUFERINŢELE CREDINCIOSULUI (4:7-5:14)
- A. Imperative urgente pentru zilele de pe urmă (4:7-11)
- B. Îndemnuri şi explicaţii referitoare la suferinţe (4:12-19)
- C. Îndemnuri şi salutări (5:1-14)

Comentariu

I. PRIVILEGIILE ŞI ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI (1:1, 2)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Preaiubitul pescar se prezintă pe sine ca fiind **Petru, apostol al lui Isus Cristos**, ce primise de la Domnul Isus împuternicirea de a se număra printre cei doisprezece de la început, chemat să vestească un mesaj slăvit, cu o extraordinară putere transformatoare. Răzpunzând apelului care i s-a lansat, când a fost bătut pe umăr, ca să spunem aşa, Petru a devenit pescar de oameni.

Toţi credincioşii sunt chemaţi să reprezinte interesele lui Cristos pe pământ. Toţi trebuie să fim misionari, fie în ţara noastră, fie în străinătate. Acesta este scopul central al vieţii noastre de urmaşi ai lui Isus, toate celelalte fiind subordonate acestui ţel unic.

Scrisoarea este adresată **pelerinilor** sau străinilor împrăştiaţi prin **Pont, Galatia, Capadocia, Asia şi Bitinia**. Cine erau aceşti exilaţi?

Faptul că Petru recurge la termenul **„împrăştierea"** (dispersiunea) ne predispune să credem că erau credincioşi evrei, pentru că Iacov foloseşte acelaşi termen cu privire la cele douăsprezece triburi ale Israelului (Iac. 1:1). Tot aşa termenul folosit la Ioan 7:35 îi desemnează pe evreii care erau împrăştiaţi printre Neamuri.

Dar este foarte probabil că Petru se adresează credincioşilor ne-evrei, care, în urma persecuţiilor, fuseseră împrăştiaţi printre naţiunile din jur. Procedând astfel, el ia o mulţime de nume care fuseseră aplicate anterior poporului pământesc al lui Dumnezeu şi le aplică noii societăţi a lui Dumnezeu, biserica. Astfel el îi numeşte aleşii (1:2), o generaţie aleasă, o preoţie regală, o naţiune sfântă, un popor pe care Dumnezeu şi l-a câştigat ca să fie al Lui (2:9). Mai există încă trei indicii potrivit cărora Petru se adresează credincioşilor ne-evrei: el aminteşte felul deşert de vieţuire pe care l-au moştenit ei de la strămoşii lor (1:14, 18). Apoi îi descrie ca pe unii care odinioară nu formau un popor (2:10) şi în fine la 4:3 spune că în trecut trăiseră ca Neamuri. Prin urmare, există dovezi solide potrivit cărora Diaspora sau Dispersiunea la care se referă Petru este de fapt biserica creştină, alcătuită, în mare parte, din cei ce erau ne-evrei sau Neamuri înainte de convertire. Dacă cineva va obiecta că Petru a fost prin excelenţă apostolul evreilor, vom răspunde că asta nu l-a împiedicat să vestească Evanghelia şi Neamurilor. Negreşit, Pavel, apostolul Neamurilor, s-a ocupat şi de evrei, cărora le-a vestit Evanghelia.

1:2 Receptorii scrisorii mai sunt desemnaţi şi printr-o cvadruplă progresie pe calea mântuirii lor, care a implicat toate cele trei Persoane ale Sfintei Treimi.

Mai întâi, ei au fost **aleşi după cunoştinţa mai dinainte a lui Dumnezeu Tatăl.** Asta înseamnă că în veşnicia trecută, Dumnezeu i-a ales să fie ai Lui. Doctrina alegerii divine nu este întotdeauna populară, dar îşi are virtuţile sale, prin faptul că îi dă voie lui Dumnezeu să fie Dumnezeu. Tentativele de a o face mai pe placul oamenilor nu au avut alt efect decât acela de a diminua suveranitatea lui Dumnezeu. Orice dificultate în reconcilierea alegerii lui Dumnezeu cu responsabilitatea umană rezidă în mintea omului, nu în aceea a lui Dumnezeu. Biblia ne învaţă ambele doctrine, ceea ce înseamnă că trebuie să ni le însuşim pe amândouă. Adevărul se află în ambele extreme, iar nu undeva între ele.

Ni se spune că alegerea pe care a făcut-o Dumnezeu a fost **potrivit cu cunoştinţa dinainte a lui Dumnezeu.** Unii înţeleg prin asta că Dumnezeu i-a ales pe cei despre care ştia mai dinainte că se vor încrede în Mântuitorul. Alţii afirmă că Dumnezeu ştia foarte bine, că, lăsat de capul lui, păcătosul nu se va încrede în Mântuitorul şi astfel, în preştiinţa Sa El i-a marcat pe unii să fie trofee ale harului Său. Dacă pe de o parte este adevărat că alegerea pe care a făcut-o Dumnezeu este învăluită într-o taină de nepătruns, de un lucru putem fi siguri: că nu este vorba de nici o nedreptate.

Al doilea pas din cadrul mântuirii este **sfinţirea Duhului.** Acest aspect al **sfinţirii** are loc înainte de convertire.[1] Este slujba Duhului Sfânt prin care El îi pune pe oameni deoparte pentru Dumnezeu (vezi şi 2 Tes. 2:13). Este pasul care urmează logic alegerii de către Dumnezeu Tatăl. În *eternitate* Dumnezeu a ştiut dinainte şi i-a ales pe oameni. În *timp* Duhul Sfânt operează pentru a face această alegere reală în viaţa persoanelor individuale în cauză.

Al treilea pas din procesul mântuirii sufletului este răspunsul dat de păcătos la lucrarea Duhului Sfânt, fiind descris prin termenul: **ascultarea de Isus Cristos.** Asta înseamnă ascultarea de Evanghelie prin pocăinţa cuiva de păcatele sale şi primirea lui Cristos ca Mântuitor. Conceptul de evanghelie ca un lucru de care trebuie să ascultăm este destul de des întâlnit pe paginile Noului Testament (vezi Rom. 2:8; 2 Tes 1:8).

În fine, avem **stropirea** cu **sângele** Lui. Nu trebuie să luăm acest lucru în sens absolut literal şi să insistăm că pentru ca cineva să poată fi mântuit să fie în chip fizic stropit cu sângele lui Isus. Mai degrabă, aici lucrurile sunt redate la modul figurat. Ceea ce ni se spune este că de îndată ce ascultă cineva de evanghelie, primeşte toate beneficiile ce decurg din vărsarea sângelui lui Cristos la Calvar. Sângele Mântuitorului a fost vărsat odată pentru totdeauna cu aproape două mii de ani în urmă şi nu va mai fi vărsat niciodată. Dar noi primim iertarea, răscumpărarea şi toate celelalte binecuvântări nenumărate ce decurg din sângele lui Cristos de îndată ce credem în El.

După ce a parcurs cei patru paşi din cadrul naşterii spirituale a cititorilor săi, Petru doreşte acum ca **harul** şi **pacea** să le fie înmulţite. Ei au cunoscut şi experimentat deja harul lui Dumnezeu în mântuire, precum şi pacea cu Dumnezeu, care rezultă din el. Dar noi mai avem nevoie şi de **har** sau tărie, în viaţa creştină de zi cu zi, şi de **pace** în mijlocul unei societăţi turbulente. Or, tocmai asta le doreşte apostolul aici ca ei să aibă din belşug. James Denney a spus că „harul este primul şi ultimul cuvânt al Evangheliei;

iar pacea — desăvârşita sănătate spirituală — este lucrarea isprăvită a harului."

B. Poziţia sa ca credincios (1:3-12)

1:3 În versetele 3-12, Petru prezintă gloriile neasemuite ale mântuirii noastre. Pentru început, el ne îndeamnă să-L lăudăm pe Autorul mântuirii: **Dumnezeul şi Tatăl Domnului nostru Isus Cristos.** Titlul acesta ni-L prezintă pe Dumnezeu într-o relaţie dublă faţă de Domnul Isus. Numele: **Dumnezeu... Domnul nostru Isus Cristos** subliniază umanitatea Mântuitorului. Iar numele de **Tată** subliniază Dumnezeirea Fiului lui Dumnezeu. Este prezentat numele integral al Fiului:

Domnul — Cel care are dreptul exclusiv de a domni în inima şi în viaţa noastră.

Isus — Cel care îi mântuieşte pe oameni de păcatele lor.

Cristos — Unsul lui Dumnezeu, care a fost preamărit şi înălţat până în locurile cele mai de sus ale cerului.

Prin **îndurarea Sa cea mare** am fost născuţi noi din nou **la o nădejde vie prin învierea lui Isus Cristos dintre cei morţi.** Dumnezeu este sursa acestei mântuiri. Naşterea din nou este natura ei. O nădejde vie este răsplata actuală a mântuirii. **Învierea lui Isus Cristos** este baza neprihănită a mântuirii noastre, precum şi temelia **nădejdii vii.**

Ca păcătoşi, noi nu aveam nici o nădejde dincolo de mormânt. Nu ne aştepta nimic decât o judecată sigură şi o înfiorătoare pedeapsă. Ca membri ai primei creaţii, noi ne aflam sub sentinţa morţii. Dar în lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos, Dumnezeu a găsit temeiul neprihănit de pe baza căruia să-i poată salva pe păcătoşii nesfinţi, fără ca dreptatea Sa să fie ştirbită cu ceva. În felul acesta s-a făcut o îndreptăţire deplină, îndeplinindu-se cerinţele justiţiei şi făcând posibilă acum revărsarea îndurării către cei care ascultă de evanghelie. În învierea lui Cristos, Dumnezeu Şi-a manifestat deplina satisfacţie faţă de lucrarea jertfitoare a Fiului Său. Învierea este „Aminul" pe care îl rosteşte Tatăl la strigătul înălţat de Domnul: „S-a sfârşit!" Tot aşa, învierea este chezăşia faptului că toţi cei care mor în Cristos vor fi înviaţi din morţi. Aceasta este **nădejdea** noastră **vie** — speranţa, expectativa că vom fi duşi acasă în cer, ca să rămânem în prezenţa lui Cristos şi să fim ca El pe veci. F. B. Meyer defineşte **nădejdea vie**: „veriga de legătură a prezentului cu viitorul."

1:4 Versetele 4 şi 5 descriu acest aspect viitor al mântuirii. Când ne naştem din nou, avem nădejdea sigură a **unei moşteniri... în cer.** În moştenirea aceasta sunt cuprinse toate lucrurile de care se va bucura credinciosul în cer, veşnicia întreagă şi tot ce va fi pus la dispoziţia sa prin Cristos (Ps. 16:5). Moştenirea este **nestricăcioasă şi nepătată**; e o moştenire care nu se veştejeşte. (1) **Nestricăcioasă** înseamnă că nu poate rugini, că nu se poate fisura; că nu poate putrezi. Este scutită de moarte. (2) **Nepătată** înseamnă că moştenirea în sine este în stare perfectă. Puritatea ei nu poate fi ştirbită de vreo pierdere a luciului sau pată. Este scutită de păcat. (3) **Care nu se poate veşteji** înseamnă că nu poate suferi fluctuaţii ale valorii, slavei sau frumuseţii ei. Este scutită de ravagiile timpului.

Moştenirile pământeşti sunt — în cel mai bun caz — nesigure. Uneori valoarea proprietăţilor imobiliare scade vertiginos, datorită unor condiţii existente pe piaţă. Alteori testamentele sunt contestate cu succes de părţi care nici nu figurează în ele. Iar alteori oamenii sunt văduviţi de moştenirea ce li se cuvine datorită unor subterfugii de ordin juridic. Dar această moştenire divină nu este supună la nici una din schimbările inerente ale timpului iar titlul de proprietate al credinciosului asupra ei nu poate fi atacat, el fiind păstrat în seiful cu valorile de preţ ale cerului.

1:5 Nu numai că moştenirea este păstrată pentru creştini, dar ei înşişi sunt păstraţi sau păziţi pentru a putea intra în posesia *ei*. În viaţa aceasta se poate ca un moştenitor să moară înainte de a se împărţi moştenirea. Dar acelaşi har care conservă moştenirea cerească ne conservă şi pe noi ca moştenitori care ne vom bucura de ea. Cei care au fost aleşi din veşnicie sunt mântuiţi acum în timp şi păziţi pentru veşnicia viitoare. Credinciosul în Cristos este asigurat pe vecie, la adăpost etern.

Dar siguranţa veşnică are două aspecte: unul divin şi altul omenesc. Noi suntem **păziţi de puterea lui Dumnezeu** — acesta e aspectul divin, dar asta se realizează **prin credinţă** — acesta fiind aspectul uman. Asta nu înseamnă că cineva este mântuit numai în măsura în care îşi exercită credinţa. Acolo unde este **credinţă** adevărată, va fi şi stăruinţă, statornicie. Credinţa mântuitoare *întotdeauna* este însoţită de aspectul permanenţei, al continuării.

Copilul lui Dumnezeu este păzit de **puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea**

gata să fie descoperită în vremurile de pe urmă. Asta se referă la mântuirea la timpul viitor. S-a arătat adesea că mântuirea se prezintă în trei timpuri: (1) Un creştin *a fost mântuit* de pedeapsa păcatului în momentul în care s-a încrezut în Mântuitorul (Ef. 2:8). (2) El *este mântuit* zilnic de puterea păcatului, în măsura în care Îi dă prilejul Mântuitorului să-Şi trăiască viaţa prin el (Rom. 5:10) şi (3) el *va fi mântuit* de prezenţa păcatului când va avea loc Răpirea (Ev. 9:28). Trupul lui va fi schimbat şi proslăvit, fiind pe veci eliberat de păcat, boală şi moarte. Această mântuire la timpul viitor cuprinde şi acel timp când sfinţii vor reveni pe pământ cu Cristos, demonstrându-se clar că sunt copiii lui Dumnezeu (1 Io. 3:2).

1:6 Din pricina acestei nădejdi a răscumpărării trupului şi a slăvitei moşteniri, credincioşii se bucură mult chiar în mijlocul încercărilor. Creştinii cărora li se adresează Petru sufereau persecuţii din pricina mărturiei lor pentru Cristos. Petru le aminteşte de unul din minunatele paradoxuri ale creştinismului: bucuria de care au parte creştinii chiar în mijlocul întristării. Pe de o parte, ei se pot bucura de perspectiva unei moşteniri păstrate în siguranţă pentru nişte oameni păstraţi în siguranţă. Pe de altă parte, ei pot găsi bucurie în cunoştinţa faptului că diversele încercări de care au parte nu durează decât puţină vreme, pe când slava de care vor avea parte va fi veşnică (vezi 2 Cor. 4:17). Comentând pe marginea prezenţei bucuriei chiar în mijlocul întristărilor cauzate de numeroase încercări, J. H. Jowett scrie: „Niciodată nu m-am apteptat să găsesc o fântână în mijlocul unui pustiu atât de nepromiţător."

1:7 Sfinţii care suferă sunt mângâiaţi, ştiind că suferinţele lor nu sunt fără noimă sau fără rod. Suferinţele celor nemântuiţi sunt doar o anticipare palidă a durerilor iadului, pe care le vor suferi o veşnicie întreagă. Dar nu aşa stau lucrurile cu creştinul. Unul din multele scopuri benefice pentru care sunt îngăduite suferinţele în viaţa copilului lui Dumnezeu este acela de a pune la încercare **autenticitatea credinţei** sale. Petru contrastează credinţa cu **aurul**. Dintre toate substanţele cunoscute de om, aurul este unul din cele mai nepieritoare, putând fi supus la temperaturi foarte ridicate şi rămânând aproape indestructibil. Dar adevărul este că aurul **piere** în urma folosinţei, presiunilor şi focului.

Adevărata **credinţă** este indestructibilă. Credinciosul poate trece prin probe şi încercări foarte severe, dar în loc ca acestea să-i distrugă credinţa, ele devin substanţele nutritive cu care se hrăneşte credinţa lui. Nu cred că greşim dacă afirmăm că Iov a suferit într-o singură zi pierderi mai mari decât oricare alt om din istoria lumii, şi totuşi el a putut să spună: „Chiar dacă mă va ucide, eu mă voi încrede în El" (Iov 13:15). Cei trei tineri din cuptorul babilonean au fost literalmente **încercaţi prin foc**. Focul a dovedit autenticitatea credinţei lor, arzând, în acelaşi timp, frânghiile cu care erau legaţi şi liberându-i (Dan. 3:12-30). Iar în timpul încercării lor de foc, ei au avut parte de compania Unuia „ca Fiul lui Dumnezeu." **Autenticitatea credinţei** se poate demonstra numai **prin foc.** Când condiţiile din viaţă sunt prielnice, este uşor să fii creştin. Dar când mărturisirea lui Cristos aduce persecuţii şi suferinţe, cei lipsiţi de profunzime se pierd în mulţime. O religie care nu te costă nimic nu are nici o valoare. Credinţa care refuză să plătească preţul este falsă. Este exact tipul de credinţă bazată doar pe vorbe, pe care Iacov o condamnă.

Credinţa autentică va rodi în laudă, cinste şi slavă atunci când Isus Cristos va fi revelat. Asta înseamnă că Dumnezeu va răsplăti fiecare caz în care credinţa noastră a rezistat la probă. El îi va lăuda pe cei care se bucură atunci când sunt înconjuraţi de necazuri. El le va da cinste şi slavă credincioşilor încercaţi prin suferinţe şi testări, care au acceptat strâmtorările lor ca pe un vot de încredere din partea Lui.

Lucrul acesta va transpare atunci când Isus Cristos va reveni pe pământ ca să domnească de pe poziţia de Rege al regilor şi Domn al domnilor, când se va dovedi că toţi cei pe care lumea i-a respins sunt fiii lui Dumnezeu. În urma unei comparaţii a versetelor pertinente din Scriptură reiese că la Scaunul de judecată al lui Cristos, în cer, îndată după ce a avut loc Răpirea, se vor împărţi răsplăţile. Dar manifestarea publică a acestor răsplăţi va avea loc la a Doua Venire a lui Cristos.

1:8 Petru discută acum savurarea actuală a mântuirii — adică Cristos, luat prin credinţă. Deşi nu L-am văzut niciodată cu ochii noştri fizici, noi Îl iubim.[2] **Deşi nu-L vedem** acum, credem în El. Aşa intrăm în acea stare de binecuvântare de care îi aminteşte El lui Toma: „Binecuvântaţi sunt cei ce nu au văzut şi totuşi au crezut" (Ioan 20:29). William Lincoln scrie pe această temă:

Oamenii discută mult despre dragoste, dar adevăratul test al dragostei față de Dumnezeu și Cristos constă în faptul că atunci când trece printr-o încercare, credinciosul spune: „Pentru nimic n-aș pierde bunăvoința și zâmbetul lui Dumnezeu. Prin urmare, prefer să sufăr, decât să-I întristez fața." Iubirea se mulțumește cu o coajă de pâine, dar însoțită de zâmbetul lui Dumnezeu, mai degrabă decât cu o poziție privilegiată și popularitatea lumii, dar lipsit de zâmbetul lui Dumnezeu. De aceste puneri la probă trebuie să aibă parte toți copiii adevărați ai lui Dumnezeu; ei cern astfel grâul de pleava. În urma încercării focului, aurul iese limpezit de orice zgură.[3]

Crezând în El, noi **ne bucurăm cu o bucurie inexprimabilă și plină de slavă.** A fi uniți cu el prin credință înseamnă a avea contact neîntrerupt și etern cu izvorul oricărei **bucurii** curate. Bucuria creștinului nu depinde de împrejurările pământești, ci de Cristosul înviat și preamărit, la dreapta lui Dumnezeu. Ar fi tot atât de imposibil să-i răpești unui sfânt bucuria cum ar fi să-L smulgi pe Cristos de la locul Său de glorie, căci aceste două entități sunt inseparabile.

1:9 În continuare Petru se ocupă de rezultatul credinței asupra prezentului: **mântuirea sufletului.** Mântuirea trupului încă nu a avut loc; ea e în viitor și va avea loc atunci când Cristos va veni să-Și ia sfinții. Dar de îndată ce ne punem încrederea în Cristos prin credință, primim **mântuirea sufletelor** noastre. Cuvântul de aici se referă la partea nematerială a omului, la persoana sa luată aparte de trupul său. Este sufletul separat de trup atunci când intervine moartea. În pasajul acesta este inclus și duhul, prin care avem conștiința despre Dumnezeu. Sufletul e mântuit la nașterea din nou.

1:10 Această mântuire a fost tema multor **profeți** din Vechiul Testament. Purtătorii de cuvânt ai lui Dumnezeu din VT au profețit despre favoarea nemeritată pe care aveam s-o primim noi. Dar ei nu au înțeles pe deplin lucrurile despre care au scris (vezi Dan. 12:8).

1:11 Se pare că ei nu au înțeles: (1) Identitatea Persoanei care avea să apară ca Mesia. (2) **Vremea** apariției Sale. Ei au fost inspirați de Duhul lui Dumnezeu să prezică **suferințele** lui Mesia **și gloriile care aveau să urmeze.** Dar ei nu au înțeles că aceste două evenimente aveau să fie separate între ele de cel puțin 1900 de ani. Așa cum s-a arătat de multe ori, ei vedeau două piscuri muntoase: (1) Calvarul, unde a suferit Isus, și (b) Muntele Măslinilor, pe care Se va întoarce El în slavă. Dar ei nu au văzut valea care se află între acestea, adică actuala eră a harului, în care ne găsim noi, cei ce vedem ambele evenimente — unul trecut, altul aflat încă în viitor, cu o perspectivă mult mai clară decât a lor.

1:12 Lor le-a descoperit Duhul lui Dumnezeu că slujeau niște generații ce nu se născuseră încă. E adevărat că cuvintele profeților aveau sens pentru cei din generația lor, dar profeții erau conștienți că înțelesul deplin al cuvintelor rostite de ei nu s-a epuizat deplin în evenimentele din vremea lor.

Dar acest lucru ridică, desigur, o întrebare: Nu au fost oare profeții din Vechiul Testament familiarizați cu adevărul despre îndreptățirea prin credință? Ce anume nu au înțeles ei cu privire la mântuirea noastră? În ce sens ne-au slujit ei pe noi, mai degrabă decât pe ei înșiși? William Lincoln spune: Plinătatea harului lui Dumnezeu nu putea să se arate înainte de venirea lui Cristos. Dumnezeu a putut să-i mântuiască și i-a mântuit de fapt pe păcătoși și înainte, ducându-i acasă în cer, cum s-a întâmplat în cazul lui Enoh, dar unirea cu Cristos și tot ceea ce presupune această unire nu puteau fi trăite decât după moartea și învierea lui Cristos. O, ce multă desfătare Îi produce lui Dumnezeu să-L copleșească cu onoare pe Fiul Său![4]

Lucrurile ce erau acoperite cu un văl pentru profeți sunt acum explicitate. Duhul Sfânt S-a coborât din cer la Rusalii, îmbrăcându-i pe apostoli cu puterea de a predica vestea bună conform căreia Isus din Nazaret este Mesia Cel prezis, că El a murit pentru păcatele oamenilor și că a fost îngropat, înviind a treia zi. Ei au vestit că mântuirea se dă acum în dar, fără plată, prin credința în Cristos. Ei au proclamat că scopul lui Dumnezeu în actuala eră este de a aduna din rândul națiunilor un popor pentru numele Său și că Domnul Isus Se va întoarce pe pământ într-o zi, pentru a prelua sceptrul guvernării universale.

Imensul privilegiu de care se bucură credincioșii din veacul acesta se vede nu numai din faptul că ei înțeleg limpede ceea ce era învăluit pentru profeți, ci și din faptul că **îngerii doresc să privească** aceste adevăruri ale mântuirii. **Îngerii** ocupă un loc proeminent, atât în NT, cât și în Vechiul. Ei sunt menționați în legătură cu nașterea lui Cristos, ispitirea Sa, agonia Sa în Ghetsimane și învierea Sa. Dar după câte știm noi, nu

există răscumpărare pentru îngerii care au căzut. Cristos nu a venit ca să intervină în favoarea îngerilor, ci în aceea a urmaşilor lui Avraam (Ev. 2:16). Biserica este o lecţie practică pentru îngeri, înfăţişând înţelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu (Ef. 3:10). Dar nu lor li s-a dat să cunoască bucuria pe care o aduce mântuirea.

C. Conduita sa în lumina poziţiei pe care o ocupă

1:13 Aici intervine o schimbare de registru. Până aici Petru s-a ocupat de gloriile mântuirii noastre. Începând din acest punct, el se lansează într-o serie de îndemnuri bazate pe cele de mai sus. Jowett spune: „Actualul apel se bazează pe evanghelia introductivă.... Impulsul spiritual este creat prin dinamismul faptelor superlative. Intensitatea datoriei se naşte în inima Evangheliei."[5]

Mai întâi, Petru îi îndeamnă pe sfinţi să aibă coapsele minţii încinse — expresie cât se poate de interesantă. În ţările din răsărit, oamenii obişnuiau să poarte haine lungi, în gen de robă. Când voiau să meargă repede sau să nu fie împiedicaţi în mersul lor, îşi încingeau mijlocul cu o curea (vezi Ex. 12:11). În felul acesta îşi încingeau coapsele. Dar ce vrea să spună Petru aici prin expresia: „a avea coapsele minţii încinse"? Păşind în mijlocul unei lumi ostile, credincioşii trebuiau să aibă grijă să se ferească de panică şi de elemente care ar putea să le distragă atenţia. În vremuri de prigoană, există întotdeauna tendinţa de a ne pierde concentraţia, de a intra în confuzie. O minte încinsă este una care rămâne tare, focalizată, calmă şi gata de acţiune. Ea este neîngreunată de teama de om sau de persecuţii.

Această stare de solidaritate mentală este încurajată şi prin cuvintele: **fiţi treji** din versetul 13. Adică nu cedaţi isteriei, ci daţi dovadă de stăpânire de sine. Duhul **treaz** este echilibrat şi stabil.

În continuare sfinţii sunt îndemnaţi să aibă privirile minţii lor îndreptate spre viitor, să fie optimişti: **puneţi-vă toată nădejdea în harul care vă va fi adus la descoperirea lui Isus Cristos.** Siguranţa Revenirii lui Cristos ne este prezentată ca motivaţie menită să ne ajute să îndurăm când trecem prin toate furtunile şi necazurile vieţii. **Descoperirea lui Isus Cristos** este înţeleasă în general ca o referire la revenirea Sa pe pământ, când El va fi descoperit în slavă. Dar mai poate să se refere şi la Răpire, când Cristos va veni să-Şi ia sfinţii.

1:14 În versetele 14-16 subiectul este mintea **ascultătoare**. Copiii ascultători nu trebuie să se complacă în păcatele care îi caracterizau în fostul lor fel de trai. Acum, după ce au devenit creştini, ei trebuie să-şi modeleze viaţa după Cel al Cărui nume îl poartă. Dacă se poartă după tiparul lumii acesteia care nu-L cunoaşte pe Dumnezeu, atunci ei îşi tăgăduiesc caracterul ceres. Ei trebuie să renunţe la lucrurile pe care le făceau în zilele când trăiau în necunoştinţă, întrucât acum au fost luminaţi de Duhul Sfânt. **Poftele de altă dată** înseamnă păcatele în care se complăceau pe când nu-L cunoşteau pe Dumnezeu.

1:15 În loc să imite lumea rea, cu moda, obiceiurile şi datinile ei, viaţa noastră trebuie să reproducă caracterul sfânt al Aceluia care ne-a chemat. A fi evlavios înseamnă a fi ca Dumnezeu. Dumnezeu este sfânt în toate căile Sale. Dacă dorim să fim ca El, trebuie să fim sfinţi în tot ce facem şi în tot ce spunem. În viaţa aceasta nu vom fi *la fel de* sfinţi ca El, dar trebuie să fim sfinţi *pentru* că El este sfânt.

1:16 Petru se întoarce la Vechiul Testament, pentru a dovedi că Dumnezeu aşteaptă de la copiii Lui să fie ca El. În Levitic 11:44 Domnul a spus: **„Fiţi sfinţi, căci Eu sunt sfânt."** Creştinii primesc puterea de a trăi o viaţă sfântă prin Duhul Sfânt care locuieşte în ei. Sfinţii din Vechiul Testament nu aveau parte de acest ajutor şi de această binecuvântare. Dar întrucât noi suntem cu mult mai privilegiaţi, avem şi o răspundere cu atât mai mare. Versetul din Levitic citat de Petru capătă o nouă profunzime, sporindu-şi înţelesul în NT. Este exact diferenţa dintre formal şi vital. Sfinţenia era în VT idealul lui Dumnezeu. Dar, prin venirea Duhului adevărului, ea a căpătat o nouă calitate, concretă, de zi cu zi.

1:17 Nu numai că suntem îndemnaţi la sfinţenie, ci şi la o minte plină de reverenţă, adică plină de o teamă cucernică, respectuoasă, de o profundă apreciere faţă de ceea ce este Dumnezeu. Înseamnă în special a ne da seama că Cel căruia ne adresăm cu cuvântul **Tată** este acelaşi care îi judecă pe copiii Lui cu imparţialitate, după faptele lor. Pe măsură ce ne dăm seama de dimensiunea cunoştinţei Sale şi acurateţea judecăţii Sale, trebuie să ajugem să trăim tot mai mult cu frica de a nu face ceva care să nu-I fie pe plac. **Tatăl... judecă** pe ai Săi în viaţa de acum. Judecata păcătoşilor El I-a încredinţat-

o Domnului Isus (Ioan 5:22).

Lincoln scrie: „El observă, notează totul, să vadă dacă scopurile sunt integre, dacă hotărârea minții este luată în deplină cunoștință de cauză și dacă inima este pătrunsă de adevărata dorință de a-I fi plăcuți Lui."[6]

Noi trebuie să petrecem timpul șederii noastre pe pământ cu frică. Creștinii nu sunt acasă la ei pe acest pământ. Noi trăim într-o țară străină, exilați din patria noastră cerească. De aceea, nu ar trebui să prindem rădăcini aici, nu ar trebui să ne „așezăm", de parcă aici ar fi locuința noastră permanentă. Tot așa, nu trebuie să imităm comportamentul locuitorilor acestui pământ. Ci întotdeauna trebuie să ne aducem aminte care este destinul nostru ceresc, neuitând nici o clipă că suntem cetățeni ai cerului.

1:18 Înainte de convertirea lor, credincioșii nu se deosebeau de restul lumii. Vorbirea și umblarea lor erau deșarte, ușuratice, asemenea celor din jurul lor. Zielele acelea dinainte de convertire sunt descrise prin cuvintele: **felul deșart de viețuire pe care l-ați moștenit de la părinții voștri.** Dar creștinii au fost răscumpărați din acea existență deșartă printr-o extraordinară tranzacție. Ei au fost răscumpărați din sclavia conformării la chipul lumii acesteia prin achitarea unui extraordinar de mare preț de răscumpărare. Oare prin **argint sau aur** au fost răscumpărate victimele răpirii (vezi Ex. 30:15)?

1:19 Nu, ci prin **sângele scump al lui Cristos** — asemenea sângelui unui **miel** desăvârșit, fără cusur. Cristos este **un miel fără cusur și fără pată**, adică El este absolut perfect, în lăuntrul și în exteriorul Său. Dacă un credincios este inspitit vreodată să se întoarcă la plăcerile și distracțiile lumești, să adopte modalități și tipare lumești, să devină ca lumea în căile ei false, atunci e bine să-și aducă aminte că Cristos Și-a vărsat **sângele** pentru a-l izbăvi de acel fel de a trăi. A reveni în lume înseamnă a traversa din nou acea mare prăpastie peste care Cristos a aruncat o punte, cu un preț atât de mare. Dar, și mai mult, acest gest ar echivala cu un act de neloialitate față de Mântuitorul.

„Trebuie să stăm și să cumpănim bine lucrurile, pornind de la măreția jertfei, în comparație cu enormitatea păcatului. Iar după aceea trebuie să ne hotărâm, odată pentru totdeauna, să terminăm definitiv cu tot ce ține de lucrurile care L-au costat pe Fiul lui Dumnezeu însăși viața Sa."

1:20 Lucrarea lui Cristos pentru noi nu a fost rezultatul unui gând târziu din partea lui Dumnezeu. Răscumpărătorul a fost destinat să moară pentru noi înainte de crearea lumii. Dar la sfârșitul vremurilor, adică la sfârșitul dispensației legii, El S-a arătat din cer ca să ne scape de vechiul nostru fel de viețuire. Lincoln comentează: „În aceste vremuri din urmă — istoria morală a lumii s-a încheiat la crucea lui Cristos. S-a manifestat pe deplin și a ajuns la capătul său înaintea lui Dumnezeu."[7]

Petru adaugă aceste considerații pentru a imprima și mai profund în noi importanța de a o rupe definitiv cu acest vechi sistem al lumii, din care Cristos a murit ca să ne smulgă. Suntem în lume, dar nu suntem din lumea aceasta. Nu trebuie să ne izolăm de oamenii neregenerați, ci mai degrabă trebuie să le vestim evanghelia. Totuși în relațiile și tranzacțiile noastre cu ei niciodată nu trebuie să luăm parte la păcatele lor, după cum nu trebuie să le aprobăm. Trebuie să demonstrăm prin viața noastră că suntem copii ai lui Dumnezeu. În momentul în care devenim una cu lumea, mărturia noastră s-a șubrezit. Cei din lume nu mai au nici un stimulent de a fi convertiți dacă nu vor putea sesiza o deosebire în viața noastră — o deosebire calitativă.

1:21 Suntem datori să ne arătăm loialitatea față de Domnul Isus și prin faptul că **prin El** am ajuns să **credem în Dumnezeu**. El este Cel care ne-a dezvăluit inima Tatălui. După cum se exprimă W. T. P. Wolston: „nu prin creație, nici prin providență, după cum nu prin lege îl cunoaște cineva pe Dumnezeu, ci prin Cristos."[8] Tatăl Și-a exprimat deplina satisfacție față de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos prin faptul că L-a înviat din morți și L-a onorat cu locul de cea mai înaltă glorie în cer. Rezultatul tuturor acestora este faptul că credința și nădejdea noastră sunt în Dumnezeu. În El, nu în actualul sistem rău al lumii, trăim, ne deplasăm și avem noi ființa.

1:22 Acum apostolul Petru își îndeamnă cititorii să aibă o mintă pătrunsă de iubire (1:22-2:3). Mai întâi, el descrie nașterea din nou, scoțând în evidență că una din transformările pe care le aduce ea este iubirea de frați (1:22a). Apoi el imprimă în cititori obligativitatea de a iubi (1:22b). Din nou el revine la nașterea din nour, în special la sămânța din care a încolțit această viață nouă — cuvântul lui Dumnezeu (1:23-25). Din nou el subliniază obligațiile ce le revin celor care au primit Cuvântul (2:1-3).

La 1:22a, Petru descrie mai întâi naşterea din nou: **Deci, ca unii care prin ascultarea de adevăr, v-aţi curăţit sufletele....** Înţelegem, desigur, că Dumnezeu este Cel care ne curăţeşte sufletele când suntem mântuiţi; în sens strict, noi nu posedăm puterea de a ne curăţi singuri. Dar în această exprimare figurată, se spune că aceia dintre noi care am trăit experienţa curăţirii am realizat această curăţire atunci când am crezut.

Mijlocul utilizat în procesul curăţirii este **ascultarea de adevăr**. Este a doua oară că Petru descrie credinţa mântuitoare ca un act de ascultare (vezi 1:2). La Romani, Pavel foloseşte de două ori sintagma „ascultarea credinţei." În gândirea noastră nu trebuie să separăm credinţa de ascultare. Adevărata credinţă este o credinţă ascultătoare. Or, acest lucru se poate realiza numai **prin Duhul**.[9]

Unul din ţelurile naşterii din nou este **dragostea de fraţi neprefăcută**. În sens foarte real, noi suntem mântuiţi pentru ca să-i iubim pe toţi fraţii şi surorile noastre de credinţă. Prin această **dragoste** noi ştim că am trecut din moarte la viaţă (1 Ioan 3:14) şi prin aceasta, lumea ştie că suntem ucenicii Domnului Isus (Ioan 13:35).

Prin urmare este cât se poate de logic să ni se adreseze în continuare îndemnul: **Iubiţi-vă cu căldură unii pe alţii, dintr-o inimă curată.** Este unul din multele cazuri din NT în care o propoziţie declarativă devine baza uneia imperative. Iată declaraţia: **Întrucât v-aţi curăţit sufletele... într-o dragoste sinceră de fraţi....** după care urmează porunca: **iubiţi-vă unii pe alţii dintr-o inimă curată**. Partea poziţională devine baza părţii practice. Dragostea noastră trebuie să fie caldă, izvorâtă dintr-o inimă integră, cu toată tăria, sinceritatea, în curăţie şi necontenit.

Îndemnul de a ne iubi unii pe alţii este un sfat deosebit de nimerit pentru cei ce trec prin prigoane, deoarece se ştie că „în condiţii de restrişte, până şi cele mai mici dezacorduri capătă proporţii gigantice."

1:23 Din nou Petru îi readuce pe cititori înapoi la naşterea din nou, de data aceasta la sămânţa acelei naşteri: **cuvântul lui Dumnezeu**. Îndemnurile de la 2:1-3 se vor baza pe acest adevăr.

Naşterea din nou nu este efectuată prin **sămânţa putrezicioasă**, adică nu este produsă în acelaşi mod ca naşterea fizică. Viaţa umană ia fiinţă prin intermediul seminţei care trebuie să se supună legilor putrezirii şi morţii. Viaţa fizică rezultantă are aceeaşi calitate ca sămânţa din care a izvorât: este de natură vremelnică.

Naşterea din nou este realizată **prin cuvântul lui Dumnezeu**. Pe măsură ce oamenii aud ori citesc Biblia, ei sunt mustraţi de păcatele lor, şi fiind apoi convinşi că Cristos este singurul Mântuitor suficient, fiind convertiţi la Dumnezeu. Nimeni nu poate fi mântuit fără ca, în vreun fel oarecare, nepieritorul Cuvânt al lui Dumnezeu să nu fi fost instrumentul acelei mântuiri. Samuel Ridout comentează, în *The Numerical Bible* („Biblia numerică"):

...cele trei lucruri „nepieritoare" (incoruptibile, neputrezicioase) pe care le avem în acest prim capitol sunt: „o moştenire nepieritoare" (v. 4); „o răscumpărare nepieritoare" (v. 18, 19) şi „nepieritorul cuvânt prin care suntem născuţi [din nou] (v. 23). Astfel avem o natură care este nepătată, în ton cu o moştenire nepătată de care ne bucurăm, pe baza răscumpărării ce nu-şi poate pierde niciodată valoarea. Ce minunat este să vedem cum peste toate a fost pusă amprenta perfecţiunii eterne, la toate acestea adăugându-se corolarul atât de nimerit şi „nepieritor" al unui duh blând şi liniştit (cap. iii. 4).[10]

Cuvântul **este viu şi rămâne în veac**.[11] Chiar dacă cerul şi pământul ar trece, el, cuvântul, nu va trece niciodată, fiind stabilit pe veci în cer. Iar viaţa pe care o produce este, de asemenea, eternă. Cei care sunt născuţi din nou prin cuvânt sunt îmbrăcaţi cu caracterul veşnic al cuvântului.

În naşterea omenească, sămânţa care produce un copil conţine, în germene, toate trăsăturile copilului. De sămânţă depinde ce va fi copilul acela în viaţă. Pentru scopurile urmărite de discuţia noastră actuală, ne vom mărgini la observaţia că după cum sămânţa este pieritoare, tot aşa este şi viaţa umană izvorâtă din ea.

1:24 Caracterul tranzitoriu al naturii umane este subliniat prin citatul din Isaia 40:6, 7. Viaţa umană are aceeaşi natură pieritoare ca a ierbii. Frumuseţea fizică nu dăinuie mai mult decât florile de pe câmp. Iarba se usucă, florile se veştejesc şi mor.

1:25 În contrast cu toate acestea, **Cuvântul Domnului rămâne în veac** (Is. 40:8). Prin urmare, viaţa nouă a credinciosului este la fel de nepieritoare. Acest cuvânt nepieritor este mesajul evangheliei ce a fost predicat cititorilor lui Petru, care a generat naşterea lor din nou. A fost izvorul vieţii lor veşnice.

2:1 Întrucât sunt părtaşi ai vieţii divine, credincioşii trebuie să se dezbare odată pentru totdeauna de următoarele fapte:

Răutatea (maliţiozitatea) — adăpostirea în cugetul nostru a unor gânduri rele cu privire la o persoană. **Răutatea** stârneşte antagonismul, creând animozităţi, pică şi resentimente şi făcându-l pe cel ce e cuprins de această maliţiozitate să facă planuri de răzbunare, de vătămare a persoanei faţă de care are această maliţionzitate, dorindu-i să i se întâmple o nenorocire. Lui George Washington Carver i s-a refuzat admiterea la o universitate din pricina faptului că era negru. După ani şi ani [când între timp el şi-a dobândit o mare faimă], Carver a fost rugat să precizeze numele acelei universităţi, la care el a răspuns: „Nu are importanţă", refuzând să nominalizeze acea universitate şi dovedind că nu avea nici un sentiment de mailiţiozitate la adresa ei.

Înşelăciunea (viclenia) — orice formă de necinste sau şiretlic (şi cât de mare este spectrul formelor pe care le îmbracă acest păcat!). **Înşelăciunea** îl face pe cineva să înşele la plata impozitelor, să copieze la examene, să mintă cu privire la adevărata sa vârstă, să mituiască autorităţile şi să încheie tranzacţii dubioase în afaceri.

Prefăcătoria — nesinceritatea, ipocrizia, falsitatea. Ipocrit este cel care se pretinde a fi altceva decât este în realitate. Cel care se preface că are o căsătorie fericită, când, de fapt, în familia lui este un neîncetat front de luptă. El se preface că este spiritual duminica, dar este firesc şi carnal ca o un ţap în zilele de săptămână. El se preface că este interesat de soarta altora, dar la baza adevăratelor sale motive stă interesul propriu, egoismul.

Invidia — gelozia fără perdea. Vine o defineşte ca un sentiment de neplăcere, de insatisfacţie manifestat de cineva când observă sau aude despre avantajele sau propăşirea altora. **Invidia** a fost aceea care i-a determinat pe mai marii preoţilor să-L dea pe Isus pe în mâna lui Pilat, pentru a fi omorât (Mat. 27:18). **Invidia** continuă să facă victime şi în vremea noastră. Unele femei pot avea priviri ucigătoare în ochii lor când îşi privesc suratele ce au case mai frumoase, grădini mai îngrijite, haine mai elegante sau talente culinare superioare. Sau un bărbat va lăuda autoturismul nou al unui semen sau iahtul său, pe când în cugetul său va spune: „Las' că am să-i arăt eu! Voi dobândi lucruri şi mai grozave decât ale lui."

Vorbirea de rău (defăimarea) — vorbirea pe la spate, bârfele maliţioase, acuzaţiile şi afirmaţiile înveninate la adresa altora. Defăimarea este încercarea de a ne prezenta pe noi înşine într-o postură mai curată, prin azvârlirea cu noroi asupra altora. Ea poate îmbrăca forme dintre cele mai rafinate: „Da, este o persoană admirabilă, dar, vedeţi, are această mare slăbiciune...", după care este înfipt cuţitul în spatele acelei persoane. Sau păcatul acesta poate îmbrăca o formă religioasă: „Vreau să aduc la cunoştinţă acest lucru doar la adresa adunării voastre, da ştiaţi că...", după care urmează asasinarea caracterului persoanei bârfite.

Toate aceste păcate sunt încălcări ale poruncii de bază de a ne iubi semenii ca pe noi înşine. Nici nu e de mirare că Petru ne spune cât se poate de apăsat să ne lepădăm de toate aceste păcate.

2:2 O a doua obligaţie care decurge din faptul că suntem născuţi din nou este aceea de a avea o sete nestinsă după laptele spiritual curat al cuvântului. Păcatele menţionate în versetul precedent îngrădesc creşterea spirituală. În schimb, cuvântul sănătos al lui Dumnezeu ne face să ne dezvoltăm pe plan duhovnicesc.

Sintagma: **ca nişte prunci născuţi de curând** nu înseamnă neapărat că cititorii lui Petru erau credincioşi de curând întorşi la Dumnezeu. S-ar putea ca ei să fi fost credincioşi de câţiva ani buni. Dar fie că erau tineri în credinţă, fie că erau mai înaintaţi, ei trebuiau să înseteze după cuvântul lui Dumnezeu cum înseteză pruncii după lapte. Ne putem forma o idee despre setea unui bebeluş sănătos după modul nerăbdător, agresiv şi hotărât în care suge.

Prin **laptele curat al cuvântului** un credincios creşte din punct de vedere duhovnicesc.[12] Ţelul final spre care trebuie să tindă orice dezvoltare spirituală în viaţa aceasta este acela de a deveni tot mai potriviţi chipului Domnului nostru Isus Cristos.

2:3 Dacă într-adevăr aţi gustat că Domnul este bun. Ce stimulent extraordinar pentru a înseta după laptele spiritual! Conjuncţia **dacă** nu exprimă aici îndoiala, întrucât noi deja am gustat şi am văzut că Domnul este bun (Ps. 34:8). Jertfa Sa pentru noi a fost un act de nespusă bunătate şi îndurare (Tit 3:4). Dar tot ce am gustat până acum din bunătatea Lui ar trebui să ne trezească apetitul de a dori să ne hrănim şi mai mult din El. Gustul dulce al apropierii de El trebuie să ne facă să ne îngrozim doar la

gândul că am mai putea să ne îndepărtăm vreodată de El!

D. Privilegiile sale în noua casă şi în noua preoţie (2:4-10)

2:4 Acum Petru trece de la îndemnuri la examinarea privilegiilor de care se bucură credinciosul în noua casă (biserica) în noua preoţie.

În noua ordine, Cristos este central, prin urmare, noi venim **la El**. Întrucât discuţia lui Petru are în vedere imaginea unei clădiri şi a unor materiale de construcţie, nu suntem surprinşi să-L vedem pe Domnul prezentat figurat ca **o piatră**. Mai întâi, El este **piatra vie** — nu o piatră moartă sau lipsită de viaţă, ci Unul care trăieşte în puterea unei vieţi fără de sfârşit (Ev. 7:16).

Oricât de incredibil ni s-ar părea, El este **respins de oameni**. În planurile lor stupide, egoiste şi amatoriceşti pe care le întocmesc cu privire la viaţa lor, oamenii miopi nu au loc pentru Creatorul şi Răscumpărătorul. După cum nu s-a găsit loc pentru El la hanul din Betleem, tot aşa nu se găseşte loc pentru El în planul vieţii lor!

Dar nu opinia omului este aceea care contează. Înaintea lui Dumnezeu, Domnul Isus este **ales... şi scump**. El este **ales** nu doar ca piatra potrivită, ci şi indispensabilă. Iar valoarea Lui în faţa lui Dumnezeu este inestimabilă; El este incalculabil de **scump**.

Dacă vrem să fim folosiţi în programul de construcţie al lui Dumnezeu, trebuie să venim la Cristos. Singura noastră calitate de materiale adecvate de construcţie decurge din identificarea noastră cu El. Suntem importanţi doar în măsura în care contribuim la **slava** Lui.

2:5 Casa spirituală este alcătuită din toţi credincioşii în Cristos, fiind, prin urmare, totuna cu biserica. Biserica are acest element comun cu templul din VT prin faptul că este locuinţa lui Dumnezeu pe pământ (1 Regi 6:11-13; Ef. 2:22). Dar se arată şi contrastul dintre biserică şi templu — care era o clădire fizică, tangibilă, construită din materiale frumoase, dar lipsite de viaţă şi pieritoare. Biserica este în schimb o structură clădită din **pietre vii**.

Acum asistăm la o schimbare de metaforă de la **casa spirituală** la **preoţia sfântă**, care funcţionează în legătură cu casa. Credincioşii nu sunt doar cărămizi **vii** în această casă ci şi preoţi sfinţi. Sub legea mozaică, preoţia era limitată la seminţia lui Levi şi la familia lui Aaron. Dar şi celor ce erau preoţi li se interzicea să se apropie de prezenţa lui Dumnezeu. Numai marele preot putea să facă acest lucru şi doar o singură zi din an (Yom Kippur, Ziua Ispăşirii), urmând o procedură strict prescrisă de Domnul pentru acest eveniment.

În noua dispensaţie, toţi credincioşii sunt preoţi, având acces instantaneu la Sala Tronului universului, la orice oră din zi şi noapte. Funcţia lor este de a **aduce jertfe duhovniceşti** (spre deosebire de jertfele alcătuite din animale, păsări sau ofrande cerealiere din cadrul legii mozaice). Jertfele spirituale ale preoţilor NT sunt:

1. Prezentarea trupului ca o jertfă vie, sfântă şi acceptabilă înaintea lui Dumnezeu. Acesta este un act de închinare spirituală (Rom. 12:1).
2. Jertfa de laudă. „Adică rodul buzelor care mărturisesc Numele Lui" (Ev. 13:-15).
3. Jertfa faptelor bune. „Să nu daţi uitării facerea de bine..." Această jertfă este plăcută lui Dumnezeu (Ev. 13:16).
4. Jertfa bunurilor noastre sau finanţele noastre. „Să nu uitaţi... dărnicia." Şi această jertfă este plăcută Domnului (Ev. 13:16).
5. Jertfa slujirii. Pavel descrie slujba sa faţă de Neamuri drept o ofrandă preoţească (Rom. 15:16).

Aceste jertfe sunt **plăcute lui Dumnezeu prin Isus Cristos**. Numai **prin Isus Cristos**, Mijlocitorul nostru, ne putem apropia de Dumnezeu, de la bun început, şi numai El poate face ca ofrandele noastre să fie acceptabile înaintea lui Dumnezeu. Tot ce facem noi — închinarea noastră, slujirea noastră — poartă semnul nedesăvârşirii, al întinării produse de păcat. Dar înainte de a ajunge la Tatăl, tot ceea ce facem noi trece prin Domnul Isus. El îndepărtează orice păcat şi astfel, când ajunge la Dumnezeu Tatăl, este cu totul vrednic de primit.

Marele preot din VT purta o plăcuţă de aur pe turbanul său, cu inscripţia: SFINŢENIA DOMNULUI (Ex. 28:36). Ea viza orice păcat care putea fi implicat în ofrandele aduse de oameni (Ex. 28:38). Prin urmare, Marele Preot al nostru poartă o mitră în folosul nostru, care vizează orice greşeală omenească pe care am putea-o comite în jertfele aduse de noi.

Preoţia tuturor credincioşilor este un adevăr care trebuie înţeles, crezut şi savurat cu toată bucuria de toţi creştinii. În acelaşi timp, nu avem voie să comitem abuzuri cu

privire la acest adevăr. Deşi toţi credincioşii sunt preoţi, nu fiecare preot are dreptul de a predica sau de a-i învăţa pe alţii în adunare. Există anumite mijloace de control de care trebuie să ţinem seama.

1. Femeilor li se interzice să-i înveţe pe bărbaţi sau să aibă autoritate asupra lor; ele trebuie să tacă (1 Tim. 2:12).

2. Bărbaţii care vorbesc trebuie să facă acest lucru în calitate de oracole ale lui Dumnezeu (1 Pet. 4:11). Asta înseamnă că ei trebuie să aibă asigurarea distinctă asupra faptului că vorbesc cuvintele pe care doreşte Dumnezeu să le rostească ei cu acel prilej.

3. Toţi credincioşii posedă un anumit dar, după cum orice mădular din trupul uman are o anumită funcţie (Rom. 12:6; 1 Cor. 12:7). Dar nu toate darurile presupun vorbirea în public. Nu toţi au darurile speciale de slujire ca evanghelişti, păstori sau învăţători (Ef. 4:11).

4. Un tânăr trebuie să reaprindă darul lui Dumnezeu care este în el (2 Tim. 1:6). Dacă darul acela presupune predicarea, învăţătura sau altă formă de vorbire în public, atunci trebuie să i se dea prilejul de a-şi exercita darul respectiv în adunare.

5. Vedem cum funcţionează preoţia credincioşilor în situaţia de la 1 Corinteni 14:26: „Atunci ce este de făcut, fraţilor? Când vă adunaţi laolaltă, fiecare dintre voi are un psalm, are o învăţătură, are o descoperire, are un cuvânt în limbă, are o interpretare: toate să se facă spre zidire (edificare)."

În acelaşi capitol găsim o sumedenie de mijloace de control, care limitează exercitarea în public a darurilor într-o adunare, cu scopul de a se asigura ordinea şi edificarea. Preoţia universală a creştinilor nu trebuie folosită cu scopul de a justifica abuzurile în adunarea locală.

2:6 Având în continuare imaginea unei clădiri în minte, Petru revine la Cristos, piatra, şi în special la Cristos ca **piatra unghiulară**. Citând din Isaia 28:16, el arată că rolul lui Cristos de **piatră unghiulară** a fost prezis în Scriptură. El arată că Dumnezeu a hotărât ca Cristos să aibă această poziţie unică, în sensul că El este o piatră aleasă şi scumpă, fiind cu totul vrednic de încredere. Nici o persoană care se încrede în El nu va fi dezamăgită.

Cuvântul tradus prin **piatră unghiulară**[13] din acest fragment poate fi înţeles în cel puţin trei feluri, fiecare aplicându-se cu temei şi forţă egale la Domnul Isus.

1. În arhitectura contemporană **piatra unghiulară** se aşează la baza unui unghi (colţ), unde leagă două ziduri între ele, simbolizând temelia pe care se reazimă întreaga clădire. Cristos este **piatra unghiulară**, singura temelie autentică (1 Cor. 3:10, 11), Cel care i-a unit pe iudeii credincioşi cu Neamurile credincioase (ca două ziduri într-o singură clădire), făcând din cele două elemente un singur om nou (Ef. 2:13, 14).

2. Unii învăţaţi sunt de părere că această piatră este *cheia de boltă* a unui arc. Este piatra care completează arcul, susţinând întreaga clădire, asigurându-i coeziunea. Desigur, Domnul nostru întruneşte toate calităţile acestei descrieri. El este piatra cea mai elevată din cadrul arcului. Fără El clădirea nu ar avea tărie sau coeziune.

3. O a treia interpretare este că piatra descrisă ar fi *piatra* din vârful unei piramide, ocupând locul cel mai elevat din cadrul construcţiei. Este singura piatră cu coformaţie unică din cadrul construcţiei, care îi imprimă întregii piramide forma ei. Este piatra care se aşează la urmă de tot. Tot aşa şi Cristos este Piatra din vârful bisericii, Piatra cu adevărat unică. Biserica îşi derivă caracterul de la El. Când va veni El, clădirea va fi terminată.

El este o piatră **aleasă** şi **scumpă**. El este **ales** în sensul că Dumnezeu L-a ales să ocupe locul de onoare supremă; El este **scump** pentru că nu mai este nici unul ca El.

Cine crede în El cu nici un chip nu va fi dat de ruşine. Pasajul original din Isaia, din care sunt citate aceste cuvinte, sună astfel: „cine crede nu va acţiona pripit." Faceţi o joncţiune între aceste două serii de cuvinte şi veţi obţine minunata promisiune că cei care îl au pe Cristos ca **piatră unghiulară** vor fi scutiţi de experienţe umilitoare, frustrante şi de frenezia pripei.

2:7 În versetele precedente Domnul Isus a fost prezentat ca piatra *vie*, piatra *respinsă*, piatra *scumpă* şi *piatra unghiulară*. Acum, fără să folosească acelaşi cuvânt, Petru pare să-L înfăţişeze ca o piatră de încercare. O piatră de încercare are darul de a arăta dacă anumite minerale, prin frecarea cu această piatră, sunt autentice sau false. Aşa, de pildă, piatra de încercare poate arăta dacă o pepită este într-adevăr o bucată de aur, sau doar aurul prostului.

Când oamenii intră în contact cu Mântuitorul, li se arată ce sunt în realitate. În atitudinea lor faţă de El ei se descoperă pe

ei înşişi. Pentru credincioşii adevăraţi, **El este scump**; necredincioşii Îl resping. Credinciosul îşi poate forma o mică idee despre *cât* de **scump** e El încercând să-şi imagineze cum ar fi viaţa fără El. Toate plăcerile lumeşti nu sunt nici măcar o clipă „vrednice de a fi puse alături de viaţa plină de Cristos". El se deosebeşte „din zece mii" şi „toată fiinţa Lui este plină de farmec" (Cânt. Cânt. 5:10, 16).

Dar care e situaţia **celor care sunt neascultători** sau care nu cred?[14] Scriitorul Psalmului 118 a prezis că această piatră scumpă avea să fie respinsă de constructori, dar ulterior avea să devină piatra din capul unghiului.

A circulat intens o legendă în legătură cu clădirea templului lui Solomon, care ilustrează perfect această profeţie. Pietrele pentru templu au fost pregătite dinainte la o carieră din apropiere, fiind aduse pe şantier pe măsură ce era nevoie de ele. Într-o zi, lucrătorii de la carieră au expediat o piatră cu o conformaţie şi proporţii unice. Zidarii nu i-au găsit nici un loc în cadrul clădirii, drept care au prăvălit-o peste coama dealului, unde, cu timpul, a ajuns să fie năpădită de muşchi şi buruieni. Cânt templul era pe terminate, zidarii au solicitat o piatră cu anumite dimensiuni. Dar pietrarii de la carieră au răspuns: „V-am trimis piatra aceea de multă vreme." Apoi, în urma unei căutări atente, piatra respinsă a fost găsită şi aşezată la locul cuvenit în cadrul templului.

Aplicaţia este evidentă. Domnul Isus S-a prezentat naţiunii Israel cu ocazia Primei Sale Veniri. Poporul, dar mai ales dregătorii, nu au avut loc pentru El în structura lor. L-au respins şi L-au dat să fie răstignit.

Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi şi L-a aşezat la dreapta Sa în cer. Când Cel Respins va reveni pe pământ, El va veni ca Rege ale regilor şi Domn al domnilor. Atunci El va fi manifestat în public ca **piatra din capul unghiului**.

2:8 Tabloul se schimbă din nou, de la imaginea lui Cristos ca piatră de încercare şi piatră din capul unghiului la Cristos **piatra de poticnire**. Isaia a prezis că pentru cei care nu cred, El va deveni o piatră care îi va face pe oameni să se poticnească şi **o stâncă** ce-i va face să cadă (Isa. 8:14, 15).

Această profeţie s-a împlinit literalmente în istoria naţiunii Israel. Când a venit Mesia al lor, evreii au fost ofensaţi de originea Sa şi modul Său simplu de viaţă. Ei ar fi preferat un demagog politic şi un personaj militar cu mână de fier. În pofida celor mai convingătoare dovezi, ei au refuzat să-L accepte ca Mesia cel făgăduit.

Dar asta nu se aplică numai la Israel. Pentru oricine nu vrea să creadă în Isus El devine **o piatră de poticnire şi o stâncă de cădere**, care îl face să se poticnească şi să cadă. Oamenii ori I se închină Lui, cu pocăinţă şi credinţă, ajungând să fie mântuiţi, ori se poticnesc de El, ajungând în iad. „Ceea ce putea constitui mântuirea lor devine cauza mai profundei lor condamnări." Nu poate exista neutralitate; El trebuie să fie ori Mântuitorul, ori Judecătorul.

Ei se împiedică, fiind neascultători de Cuvânt. De ce se împiedică? Nu datorită unor dificultăţi cinstite de ordin intelectual. Nu pentru că ar exista la Domnul Isus vreun lucru care să facă imposibilă credinţa în El. Ei se împiedică pentru că în mod deliberat sunt neascultători faţă de Cuvânt. Problema rezidă în voinţa omului. Motivul pentru care oamenii nu sunt mântuiţi este că nu vor să fie mântuiţi (Ioan 5:40).

Ultima parte a versetului 8, **la aceasta au fost rânduiţi**, pare să lase să se înţeleagă că ei au fost destinaţi să nu asculte de Cuvânt. Să fie oare acesta înţelesul propoziţiei? Nicidecum, ci versetul acesta ne învaţă că toţi cei care cu bună ştiinţă, cu premeditare, nu ascultă de Cuvânt, sunt destinaţi să se poticnească. Cuvintele (în engleză, n.tr.): **la care au fost rânduiţi** se referă la textul anterior: **Ei se împiedică, fiind neascultători de Cuvânt**. Dumnezeu a decretat ca toţi cei care refuză să se plece înaintea Domnului Isus se vor poticni. Dacă cineva se încăpăţânează să rămână în necredinţă, atunci este rânduit să se poticnească. „Nedisponibilitatea de a asculta face din poticnire o concluzie de la sine înţeleasă" (JBP).

2:9 În continuare Petru se ocupă de privilegiile credincioşilor. Ei sunt **o generaţie aleasă, o preoţie regală, o naţiune sfântă, poporul special** al lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu făgăduise chiar aceste privilegii israeliţilor, dacă ei ar fi ascultat de El:

> Acum, dacă veţi asculta glasul Meu şi dacă veţi ţine legământul Meu, veţi fi ai Mei dintre toate popoarele, căci tot pământul este al Meu. Îmi veţi fi o împărăţie de preoţi şi un popor sfânt... (Ex. 19:5, 6a).

Datorită necredinţei, Israel a pierdut realizarea făgăduinţei lui Dumnezeu iar naţiunea a ratat locul de popor ales al lui

Dumnezeu. În vremea de acum, biserica ocupă locul favorizat pe care Israel l-a pierdut prin neascultare.

Credincioşii sunt astăzi **naţiunea aleasă** de Dumnezeu înainte de întemeierea lumii ca să fie ai lui Cristos (Ef. 1:4). Dar în loc să fie o rasă pământească, având o descendenţă comună şi caracteristici fizice distinctive, creştinii sunt un popor ceresc, cu o descendenţă divină şi asemănări spirituale.

Credincioşii sunt, de asemenea, **o preoţie regală**. Este a doua oară când se pomeneşte cuvântul **preoţie** în acest capitol. În versetul 5, se spune că credincioşii sunt preoţi sfinţi, care aduc jertfe spirituale. Acum ni se spune că sunt preoţi **regali**, ce vestesc excelenţele lui Dumnezeu. Ca preoţi *sfinţi* ei intră în templul din cer prin credinţă şi închinare. Ca preoţi **regali**, ei ies în lume ca martori. Această deosebire din cadrul preoţiei este ilustrată prin întemniţarea lui Pavel şi Sila la Filipi. Ca preoţi sfinţi, ei au cântat laude lui Dumnezeu la miezul nopţii; ca preoţi **regali** ei i-au predicat temnicerului evanghelia (Fapte 16:25, 31).

Credincioşii sunt **o naţiune sfântă**. Intenţia lui Dumnezeu a fost ca Israel să fie o naţiune care să se remarce prin sfinţenie. Dar israeliţii s-au coborât la practicile păcătoase ale vecinilor păgâni. Şi astfel Israel a fost dat la o parte, pentru o vreme, biserica fiind acum **naţiunea sfântă** a lui Dumnezeu.

În fine, creştinii sunt un **popor** pe care Dumnezeu Şi l-a câştigat să fie al Lui. Ei Îi aparţin Lui în mod unic, fiindu-i de o valoare **specială**.

Ultima parte a versetului 9 descrie responsabilitatea celor care sunt noua rasă a lui Dumnezeu, noua preoţie, noua naţiune şi noul popor. Noi trebuie să vestim excelenţele Aceluia care ne-a chemat din întuneric la minunata Sa lumină. Cândva orbecăiam prin întunericul păcatului şi al ruşinii. Dar, printr-o uluitoare izbăvire, am fost strămutaţi în împărăţia scumpului Său Fiu. Pe cât de apăsător era întunericul, pe atât de strălucitoare şi de limpede este acum lumina ce ne învăluie. O, cât de mult ar trebui să se înalţe strigătele noastre de laudă la adresa Celui care a făcut toate acestea pentru noi!

2:10 Petru încheie această secţiune printr-o trimitere la Osea. Folosindu-se de tragica viaţă de familie a acestui profet pentru a ne preda o lecţie practică, Dumnezeu a rostit judecata asupra naţiunii Israel. Datorită necredincioşiei israeliţilor faţă de El, Dumnezeu a spus că nu va mai avea milă de ei şi că nu vor mai fi poporul Său (Os. 1:6, 9). Dar darea la o parte a Israelului nu a fost definitivă, întrucât tot Domnul a făgăduit că într-o zi Israelul va fi refăcut:

„...Voi avea îndurare de ea, care nu căpătase îndurare; apoi le voi zice celor care nu erau poporul Meu: «Tu eşti poporul Meu!» şi ei vor zice: «Tu eşti Dumnezeul meu!»" (Os. 2:23).

Unii din oamenii cărora le scria Petru făcuseră cândva parte din naţiunea Israel. Acum ei erau membri ai bisericii. Prin credinţa în Cristos, ei deveniseră poporul lui Dumnezeu, în timp ce iudeii necredincioşi erau lepădaţi în continuare.

Aşadar Petru vede condiţia iudeilor convertiţi din vremea sa ca o împlinire parţială a textului de la Osea 2:23. În Cristos ei au devenit noul popor al lui Dumnezeu; în Cristos, ei au căpătat îndurare. Această mână de evrei mântuiţi a beneficiat de binecuvântările promise Israelului prin Osea cu mult înainte ca Israelul să se bucure pe plan naţional de ele.

Nimeni nu trebuie să conchidă din acest pasaj de la Petru că, întrucât biserica este acum poporul lui Dumnezeu, El a terminat cu Israelul ca naţiune. După cum nimeni nu trebuie să tragă concluzia că biserica este acum Israelul lui Dumnezeu sau că făgăduinţele făcute Israelului se aplică acum bisericii. Israel şi biserica sunt entităţi separate şi distincte şi o înţelegere a acestei dinstincţii este una din cele mai importante chei pentru interpretarea cuvântului profetic al lui Dumnezeu.

Israel a fost poporul ales, pământesc, al lui Dumnezeu din vremea când a fost chemat Avraam până la venirea lui Mesia. Răzvrătirea şi necredincioşia naţiunii au atins punctul culminant când a fost răstignit Cristos pe cruce. Datorită acestui păcat care a pus capac la toate, Dumnezeu a dat la o parte, pentru o vreme, poporul Său ales, Israel. Israeliţii sunt şi astăzi poporul Său, din vremuri străvechi, dar nu poporul Său ales.

În veacul de acum, Dumnezeu are un nou popor — biserica. Această epocă a bisericii formează o paranteză în relaţiile lui Dumnezeu cu Israelul. Când se va fi închis paranteza, adică atunci când biserica este răpită la cer, Dumnezeu Îşi va relua relaţiile Sale cu Israelul. Atunci o rămăşiţă credincioasă din naţiunea Israel va deveni din nou poporul lui Dumnezeu.

Împlinirea definitivă a profeţiei lui Osea este încă în viitor. Ea va avea loc la a doua venire a lui Cristos. Naţiunea care L-a respins pe Mesia, israeliţii „îşi vor întoarce privirile spre Mine, pe care L-au străpuns. Da, Îl vor plânge cum plânge cineva pe singurul lui fiu şi-L vor jeli amarnic, cum plânge cineva un întâi-născut" (Zah. 12:10). Atunci, un Israel pocăit şi credincios va căpăta îndurare şi va deveni din nou poporul lui Dumnezeu.

Ideea pe care o subliniază Petru în versetul 10 este că evreii credincioşi de azi beneficiază de o împlinire anticipată a profeţiei lui Osea, pe când evreii necredincioşi continuă să fie înstrăinaţi faţă de Dumnezeu. Împlinirea deplină şi definitivă a profeţiei va avea loc atunci când „Izbăvitorul va ieşi din Sion" şi „va îndepărta nelegiuirea de la Iacob" (Rom. 11:26).

II. RAPORTURILE CREDINCIOSULUI (2:11-4:6)

A. Ca pelerin în relaţie cu lumea (2:11, 12)

2:11 În mare parte, restul cărţii 1 Petru se ocupă de conduita care trebuie să-l caracterizeze pe creştin în diversele raporturi din viaţa sa. Petru le aminteşte credincioşilor că sunt **străini şi călători** în această lume şi că acest fapt trebuie să-şi pună amprenta pe întreaga lor comportare. Ei sunt **călători** în sensul că trăiesc într-o ţară străină, unde nu au drepturile de cetăţeni. Ei sunt **pelerini** în sensul că sunt obligaţi să trăiască, pentru o vreme, într-un loc care nu este patria lor.

Imnuri de demult, cum este şi cel din care vom cita câteva rânduri, ne amintesc că suntem pelerini pe acest pământ:

Chemaţi de sus şi oameni cereşti din naştere
(Care eram cândva doar cetăţeni ai pământului),
Ca pelerini aici jos, suntem în căutarea patriei cereşti,
A moştenirii noastre în veacurile ce vor veni.
Suntem doar străini aici; de aceea, nu tânjim
După o patrie pe pământ, care Ţie, Doamne, nu ţi-a dat decât un mormânt;
Crucea Ta a rupt legăturile ce ne ţineau legaţi de acest pământ,
Făcându-ne parte de-a Ta comoară, în strălucite meleaguri cereşti. — *James G. Deck*

Dar aceste sentimente au dispărut, în mare parte, din imnologia noastră actuală. Când biserica a ajuns să se simtă bine în lumea aceasta, ni se pare că ar fi un gest de făţărnicie să cânte despre experienţa noastră în sferele cereşti.

Când citim îndemnul de a ne feri de poftele cărnii, care se războiesc împotriva sufletului, gândul ne duce imediat la păcatele sexuale. Dar ele au o aplicaţie mult mai cuprinzătoare, referindu-se la orice dorinţă puternică ce este în dezacord cu voia lui Dumnezeu. Aici sunt incluse şi consumul excesiv de mâncare şi băutură, grija prea mare acordată trupului, prin perioade de somn foarte mari, îndârjirea de a aduna bunuri materiale sau alergarea după plăcerile lumeşti. Toate aceste lucruri poartă un război necontenit împotriva bunăstării noastre spirituale, împiedicând deplina noastră comuniune cu Dumnezeu şi întârziind creşterea noastră duhovnicească.

2:12 Nu numai că trebuie să aplicăm disciplina în zonele din viaţa noastră în care am ajuns să ne complacem, ci trebuie să avem o **purtare onorabilă**[15] **în mijlocul Neamurilor**, adică în lumea păgână. În vremea noastră avem datoria să nu ne conformăm viaţa după modelul lumii. Dimpotrivă, trebuie să păşim în ritmul altui toboşar.

În mod aproape sigur nu vom putea evita criticile îndreptate împotriva noastră. În vremea când şi-a redactat Petru scrisoarea aceasta, scrie Erdman:

...creştinii erau defăimaţi, fiind consideraţi fără religie, datorită faptului că nu se închinau la zeii păgâni, şi înapoiaţi mintal sau asceţi, pentru că se abţineau de la viciile atât de răspândite în vremea lor. De asemenea, erau consideraţi neloiali guvernului, pentru că mărturiseau adeziunea şi loialitatea lor faţă de un Rege ceresc.[16]

Asemenea critici nu pot fi evitate. Dar sub nici o formă credincioşii nu au voie să dea lumii motive *întemeiate* de a le aduce atari reproşuri. Toate defăimările îndreptate împotriva noastră trebuiesc infirmate prin pilda vie a unei trăiri pline de fapte bune. Atunci pârâşii noştri vor fi obligaţi **să slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării**.

O **zi a cercetării** este orice timp în care Domnul se apropie, fie în har, fie în judecată. Sintagma e folosită la Luca 19:41-44. Isus a plâns pentru Ierusalim pentru că Ierusalimul nu a cunoscut vremea cercetării sale, adică Ierusalimul nu şi-a dat seama că Mesia venise deja, cu iubire şi îndurare. În contextul de faţă sensul sintagmei ar putea fi următorul: (1) Ziua în care harul lui Dumnezeu îi va cerceta pe critici, aceştia fiind

mântuiți sau (2) ziua judecății când cei nemântuiți vor sta înaintea lui Dumnezeu.

Saul din Tars ilustrează prima interpretare. El făcuse parte din tagma celor care l-au acuzat pe Ștefan, dar faptele bune săvârșite de Ștefan au triumfat asupra opoziției. Când Dumnezeu l-a cercetat pe Saul, având milă de el pe drumul spre Damasc, acest fariseu pocăit L-a slăvit pe Dumnezeu, urmând după aceea exemplul lui Ștefan, influențându-i pe alții prin strălucirea unei vieți pline de Cristos, după cum arată și Jowett:

O viață trăită frumos este aceea care-i determină pe oameni să-și înalțe gândurile spre Dumnezeul cel slăvit, aducându-i omagiu. Când privesc ei Divinul realizat în omenesc, sunt atrași și ei la părtășia cerească. Dar ei trebuiesc atrași nu prin elocvența exprimării noastre, ci prin strălucirea purtării noastre. Prin înrâurirea harului unei trăiri nobile noi avem datoria de „a reduce la tăcere ignoranța oamenilor nepricepuți" și tăcerea aceea va fi pentru ei prima etapă din viața lor când ei vor începe să aspire spre consacrare.[17]

Potrivit celei de-a doua interpretări, gândul care se desprinde este că cei nemântuiți vor fi nevoiți **să slăvească pe Dumnezeu în ziua** judecății, căci nu se vor mai putea scuza, întrucât nu numai că au auzit evanghelia, ci au și văzut cu ochii lor viața trăită de rudele creștine, de prietenii și vecinii lor creștini. Atunci Dumnezeu va fi justificat prin purtarea neprihănită a copiilor Săi.

B. Ca cetățean, în relație cu stăpânirea (2:13-17)

2:13 Următoarele cinci versete se ocupă de relația creștinului cu stăpânirea (cu autoritățile administrației de stat și locale). Cuvântul cheie este **supuși**. De fapt, porunca de a fi supuși apare de patru ori în această epistolă.

Cetățenii trebuie să se supună autorităților (2:13).

Sclavii trebuie să se *supună* stăpânilor lor (2:13).

Soțiile trebuie să se *supună* soților lor (3:1).

Credincioșii tineri trebuie să se *supună* bătrânilor (5:5). Lyall spune:

Răspunsul suprem pe care îl poate da creștinul la persecuțiile îndreptate împotriva sa, la adresa detractorilor și a criticilor este cel al unei vieți fără vină, al unei conduite ireproșabile și al unei atitudini de cetățean de nădejde. În special... supunerea este o virtute eminamente cristianică.[18]

Autoritățile de pe pământ au fost instituite de Dumnezeu (Romani 13:1). Dregătorii sunt slujitorii lui Dumnezeu (Rom. 13:4). Chiar dregătorii necredincioși sunt oamenii lui Dumnezeu, pe plan oficial. Chiar dacă sunt dictatori sau tirani, domnia lor este mai bună decât dacă n-ar exista nici o stăpânire. Absența totală a legilor și regulilor echivalează cu anarhie. Or, nici o societate nu poate dăinui în condiții de anarhie. Prin urmare, orice guvern este mai bun decât nici un guvern. Ordinea este preferabilă haosului. Credincioșii trebuie să se supună oricărei instituții omenești **pentru Domnul**. Procedând așa, ei împlinesc voia Sa, făcând ceea ce-i este plăcut Lui. Aceste instrucțiuni se aplică la împărat sau la orice demnitar suprem. Chiar dacă se întâmplă ca palatul imperial să fie ocupat de Nero, îndemnul general de care trebuie să țină seama creștinii este de a-i fi supuși.

2:14 Porunca de a asculta se aplică și la oficialitățile din gradele subordonate ale ierarhiei, cum ar fi **guvernatorii**. Aceste autorități sunt autorizate de Dumnezeu să-i pedepsească pe infractori și să-i **laude** pe cei ce respectă legea. De fapt, autoritățile nu prea au timpul sau înclinația de a-i lăuda pe cei guvernați, dar asta nu afectează cu nimic responsabilitatea creștinului de a le fi supus! Istoricul Arnold Toynbee a observat că: „atâta timp cât păcatul originar rămâne element prezent în natura umană, Cezar nu va rămâne nicicând șomer."

Desigur, există și excepții de la această regulă. Sunt situații în care ascultarea nu este indicată. Dacă autoritățile pământești îi ordonă unui credincios să acționeze contrar voii descoperite a lui Dumnezeu, atunci credinciosul are datoria să nu asculte de aceste autorități. În cazul acesta, el răspunde în fața unei autorități superioare, el trebuind să asculte mai mult de Dumnezeu, decât de oameni (Fapte 5:29). Dacă este supus unor pedepse pentru nesupunerea sa, trebuie să le îndure cu bărbăție. Sub nici o formă nu are voie să se răzvrătească sau să caute să răstoarne guvernul sau autoritatea respectivă.

Privită din punct de vedere strict legal, acțiunea de introducere clandestină a Bibliilor în țările cu regimuri totalitare este o încălcare a legii. Dar cei angajați în această

acţiune se supun unei legi cu ascendent asupra oricărei legi omeneşti — respectiv poruncii de a merge în toată lumea, vestind evanghelia. Prin urmare, ei nu pot fi condamnaţi de pe temeiuri biblice.

Să presupunem că guvernul îi ordonă unui creştin să se înroleze la armată. Este el obligat să se supună şi să poarte arme? Dacă va considera că acest lucru este în directă contradicţie cu cuvântul lui Dumnezeu, mai întâi va trebui să epuizese toate opţiunile care-i stau la dispoziţie de înrolare ca necombatant sau ca un „conscientious objector". Dacă toate aceste opţiuni au fost explorate şi găsite nevalabile, atunci va trebui să refuze ordinul de înrolare şi să sufere consecinţele.

Mulţi creştini nu au scrupule de conştiinţă cu privire la participarea în cadrul forţelor militare. Este o chestiune în care fiecare trebuie să fie pe deplin convins în cugetul său, lăsându-le şi altora dreptul de a nu fi de acord cu poziţia adoptată de ei.

Întrebarea dacă un creştin trebuie să voteze sau să se angajeze în politică aparţine altui plan. Guvernul nu cere aceste lucruri, deci nu se pune problema ascultării sau neascultării. Fiecare trebuie să acţioneze în lumina principiilor de conduită şi cetăţenie găsite în Biblie. Şi aici trebuie să acordăm libertate celor cu puncte diferite de vedere şi să nu insistăm ca alţii să fie neapărat de aceeaşi părere cu noi.

2:15 Voia lui Dumnezeu este ca oamenii Săi să trăiască în mod onorabil şi fără vină, aşa încât cei neconvertiţi să nu aibă nici un temei legitim de acuzaţie la adresa lor. Prin trăirea unei vieţi exemplare, creştinii pot şi trebuie să demaşte **neştiinţa oamenilor fără minte**. S-ar putea ca aceasta să se facă în amfiteatrul unei universităţi sau în laboratorul unei instituţii de cercetări sau chiar la amvon. Petru spune că unul din cele mai bune răspunsuri pe care le putem da la asemenea izbucniri este o viaţă sfântă.

2:16 Purtaţi-vă ca nişte oameni liberi. Noi nu suntem în robie sau în sclavie faţă de autorităţile civile. Nu avem de ce să trăim în servitute sau teroare. La urma urmelor, noi suntem oamenii liberi ai Domnului. Dar asta nu înseamnă că suntem liberi să păcătuim. **Libertatea** nu înseamnă libertinism. Libertatea nu presupune fărădelege. Deci niciodată nu trebuie să ne folosim de libertatea pe care o avem ca pretext pentru a face ceea ce este rău. Neascultarea păcătoasă nu trebuie justificată niciodată prin scuze de natură pseudo-spirituală. Cauza lui Cristos nu propăşeşte niciodată prin recurgerea la o mascaradă din partea unor oameni îmbrăcaţi în veşminte clericale.

Dacă trăim ca **robi ai lui Dumnezeu**, relaţia noastră cu autorităţile administraţiei de stat şi locale va intra pe făgaşul ei normal. Noi trebuie să ne purtăm pe măsura luminii prezenţei Sale, trebuie să ascultăm de El în toate lucrurile şi toate să le facem spre slava Lui. Cel mai bun cetăţean este credinciosul care trăieşte ca sclav al Domnului. Din nefericire, majoritatea administraţiilor nu-şi dau seama cât de mult datorează creştinilor care cred în Biblie şi o trăiesc în viaţa lor de toate zilele.

Gândiţi-vă la sintagma: **robi ai lui Dumnezeu**. „Cerul — spune F. B. Meyer — transformă până şi termenii cei mai înfricoşători în explozii de lumină, până când expresia terorii devine ţinta năzuinţelor noastre celor mai nobile."[19]

2:17 Nici o relaţie a vieţii nu poate fi lăsată în afara sferei responsabilităţii creştine. Prin urmare, Petru examinează întregul spectru, prin patru porunci concise:

Cinstiţi pe toţi oamenii. Nu putem cinsti întotdeauna cuvintele sau comportarea lor. Dar ne putem aduce aminte că viaţa oricărui om este mai de preţ decât lumea întreagă. Putem da recunoaştere faptului că fiecare persoană a fost creată după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Nu trebuie să uităm niciodată că Domnul Isus a sângerat şi a murit până şi pentru cel mai nevrednic om din lume.

Iubiţi-i pe fraţi. Trebuie să-i iubim pe toţi oamenii, dar în special avem obligaţia de a-i iubi pe membrii familiei noastre spirituale. Aceasta e o dragoste după chipul iubirii lui Dumnezeu faţă de noi. Este total nemeritată, fiind îndreptată asupra celor lipsiţi de dragoste, necăutând răsplată şi fiind mai tare ca moartea.

Temeţi-vă de Dumnezeu. Noi ne temem de El atunci când ne închinăm înaintea Lui cu toată reverenţa, recunoscându-L ca Domn suprem. Prin urmare, slăvirea Lui devine prioritatea numărul unu în viaţa noastră. Noi ne temem să facem vreun lucru care ar putea să-i fie Lui neplăcut şi ne temem ca nu cumva să-L reprezentăm incorect înaintea oamenilor.

Daţi cinste regelui! Petru revine la tema dregătorilor pământeni, ca o ultimă aducere aminte a acestui subiect. Noi trebuie să-i respectăm pe cei care ne guvernează ca fiind

oficiali rânduiţi de Dumnezeu pentru respectarea ordinii şi legalităţii. Asta înseamnă că trebuie să plătim impozite celor cărora le datorăm impozite, vamă celor care le datorăm vamă şi frică celor cărora le datorăm frică" (Rom. 13:7). În general vorbind, creştinul poate trăi sub orice formă de guvernământ. Singura situaţie în care i se porunceşte să nu se supună autorităţilor pământeşti este atunci cînd a proceda astfel ar însemna să-şi compromită loialitatea sau ascultarea sa faţă de Domnul Isus Cristos.

C. Ca slujitor, în relaţie cu Stăpânul Său (2:18-25)

2:18 Este semnificativ faptul că NT le oferă mai multe îndrumări **servitorilor** decât regilor. Mulţi dintre credincioşii din epoca primară a bisericii erau **servitori** şi Scriptura ne arată că majoritatea creştinilor proveneau din păturile mijlocii sau de jos ale societăţii (Mat. 11:5; Marcu 12:37; 1 Cor. 1:26-29).

Pasajul acesta este adresat **servitorilor** din casele celor avuţi, dar principiile se aplică şi la salariaţi de tot felul. Îndemnul general adresat tuturor este de a ne supune stăpânului cu tot respectul. Este un fapt bine statornicit al vieţii că în orice societate sau organizaţie trebuie să existe o autoritate, pe de o parte, şi oameni care se se supună acelei organizaţii, pe de altă parte. Este spre binele oricărui servitor să fie supus stăpânului, deoarece în caz contrar nu ar putea funcţiona nici un loc de muncă. Dar este mult mai important pentru un *creştin* să se supună. Aici nu este implicat doar salariul său, ci de ascultarea lui depinde însăşi mărturia lui.

Ascultarea nu trebuie să difere în funcţie de temperamentul patronului. Oricine poate da dovadă de supunere faţă de un patron sau un şef **bun şi blând**. Credincioşii sunt chemaţi să meargă mai departe, fiind respectuoşi şi ascultători chiar şi cu cei **aspri** şi greu de mulţumit. O atare comportare va ieşi în evidenţă, dovedind că este cu adevărat creştină.

2:19 Când suferim pe nedrept, avem parte de bunăvoinţa lui Dumnezeu. Lui Îi face plăcere să constate că suntem atât de conştienţi de relaţia noastră cu El, încât îndurăm dureri nemeritate fără să ne răzbunăm sau să răspundem cu aceeaşi monedă la răul care ni s-a făcut. Când acceptăm cu blândeţe tratamentul nedrept, Îl etalăm pe Cristos: această viaţă supranaturală va fi răsplătită cu bunăvoinţa lui Dumnezeu, care ne va spune: „Bravo".

2:20 Nu există nici o virtute în a suferi cu răbdare pentru faptele rele pe care le-am comis. Negreşit lui Dumnezeu nu I se aduce slavă printr-o asemenea purtare. O atare suferinţă nu ne va scoate niciodată în evidenţă ca creştini, după cum nu-i va face pe alţii să devină creştini. Dar când suferim în linişte pentru că am făcut ceea ce este bine, această suferinţă contează, căci este atât de nefirească, atât de ruptă de lumea din jurul nostru, încât oamenii sunt şocaţi şi mustraţi de păcatele lor, ajungând, se speră, prin aceasta la mântuire.

2:21 Gândul suferinţei credincioşilor din pricina neprihănirii conduce inevitabil la pasajul acesta sublim despre măreţul exemplu lăsat nouă de Domnul Isus. Nimeni nu a fost tratat atât de nedrept ca El, după cum nimeni nu a îndurat această suferinţă cu mai multă răbdare.

Am fost chemaţi să ne purtăm cum S-a purtat El, să suferim pentru relele comise de alţii. Cuvântul folosit aici în original pentru **exemplu** transmite ideea unui caiet în care s-au aşternut rânduri scrise de o mână măiastră. Elevul caută să reproducă originalul cât mai fidel cu putinţă. Când copiază cu atenţie modelul dat, scrisul lui e destul de frumos. Dar cu cât se îndepărtează de acest model, cu atât mai mult suferă scrisul său. Siguranţa noastră constă în rămânerea cât mai aproape de Original.

2:22 Domnul nostru nu a suferit pentru propriile Sale păcate, pentru că nu a avut nici un păcat. „El n-a cunoscut nici un păcat" spune textul de la 2 Cor. 5:1. **„El n-a făcut păcat** (versetul acesta); „în El nu a fost nici un păcat" (1 Ioan 3:5).

Vorbirea Lui nu a fost niciodată întinată de **viclenie**. El n-a minţit niciodată, nici măcar nu a umbrit adevărul. Gândiţi-vă numai! Cândva a trăit pe această planetă Cineva care a fost absolut cinstit, absolut degajat de orice şiretenie sau **viclenie**.

2:23 Când a fost provocat, Şi-a păstrat liniştea şi seninătatea. **Când a fost insultat, nu a răspuns** cu aceeaşi monedă. Când a fost învinuit, nu a răspuns înapoi. Când a fost acuzat, nu S-a apărat. El a fost în chip atât de minunat liber de orice dorinţă de răzbunare. Un autor anonim a scris următoarele:

Este un semn de cea mai profundă şi autentică smerenie să ne vedem pe noi înşine condamnaţi fără pricină şi să tăcem în asemenea împrejurări.

A tăcea când suntem insultaţi şi nedreptăţiţi este un mod foarte nobil de a-L imita pe Domnul nostru. Când ne aducem aminte în câte feluri a suferit El, care nu a meritat nici una din aceste suferinţe, cum mai putem să ne simţim îndemnaţi să ne apărăm şi să ne scuzăm când suntem şi noi insultaţi sau nedreptăţiţi?

Când a suferit, nu a ameninţat. „Nici un cuvânt lipsit de delicateţe sau marcat de ameninţare nu i-a scăpat de pe buzele Sale." Poate că agresorii Lui au confundat această tăcere cu slăbiciune din partea Sa. Dar dacă ar fi cercetat mai cu de-a-mănuntul ar fi constatat că nu este slăbiciune, ci tărie supranaturală!

Pe ce resurse ascunse S-a bazat El când nu a răspuns la abuzuri neprovocate? El S-a încrezut în Dumnezeu, **care judecă drept.** Şi noi suntem chemaţi să procedăm la fel:

> Preaiubiţilor, nu vă răzbunaţi singuri, ci lăsaţi loc mâniei lui Dumnezeu; căci este scris: „Răzbunarea este a Mea, Eu voi răsplăti", zice Domnul. Deci, „dacă-i este foame vrăjmaşului tău, dă-i să mănânce; dacă-i este sete, dă-i să bea; căci, făcând astfel, vei îngrămădi cărbuni aprinşi pe capul lui." Nu te lăsa biruit de rău, ci biruieşte răul prin bine (Rom. 12:19-21).

2:24 Suferinţele Mântuitorului au fost nu doar exemplare, ci şi ispăşitoare. Noi nu putem imita suferinţele Sale în această privinţă, şi Petru nu sugerează că ar trebui să încercăm să facem acest lucru. Mai degrabă, argumentul pare să fie următorul: Agonia Mântuitorului nu a fost provocată de păcatele Lui, căci nu a avut nici un păcat. Ci pentru **păcatele noastre** a fost ţintuit El pe cruce. Pentru că El a suferit pentru **păcatele noastre** o dată pentru totdeauna, noi nu trebuie să ne îngăduim niciodată să ajungem în poziţia în care să trebuiască să suferim pentru ele. Faptul că El a murit *pentru* ele trebuie să ne facă să murim *faţă de* ele. Şi totuşi nu e doar o chestiune de bunătate negativă; noi nu trebuie doar să murim faţă de păcat, ci şi **să trăim pentru neprihănire.**

Prin rănile Lui aţi fost vindecaţi. În original cuvântul **răni** e redat la singular, sugerind probabil faptul că trupul Său a fost tot o masă de răni cumplite. Care ar trebui să fie, prin urmare, atitudinea noastră faţă de păcat, având în vedere cât de mult L-a costat pe Mântuitorul nostru vindecarea noastră? Theodoret comentează: „O nouă şi ciudată metodă de vindecare. Doctorul a suferit costul, bolnavul căpătând vindecarea."

2:25 Înainte de convertire, noi **eram ca nişte oi rătăcite** — pierduţi, sfâşiaţi, zdrobiţi, sângerânzi. Menţionarea de către Petru a oilor rătăcite este ultima din cele şase referiri la Isaia 53 în acest pasaj:

v. 21 *Cristos... a suferit pentru noi* (cf. Isa. 53:4, 5).
v. 22 *El nu a comis nici un păcat, nici nu s-a găsit vicleşug în gura Lui* (cf. Isa. 53:9).
v. 23 *Când a fost insultat, nu a răspuns cu insulte* (cf. Isa. 53:7).
v. 24 *El a purtat păcatele noastre în trupul Său pe lemn* (cf. Isa. 53:4, 11).
v. 24 *Prin rănile Lui aţi fost vindecaţi* (cf. Isa. 53.5).
v. 25 *Căci eraţi ca nişte oi rătăcite* (cf. Isa. 53:6).

Când suntem mântuiţi, ne întoarcem la Păstorul — la Păstorul cel bun care Şi-a dat viaţa pentru oi (Ioan 10:11; marele Păstor care „are grijă cu toată tandreţea şi neobosit de turma pentru care Şi-a vărsat sângele," şi Păstorul cel dintâi, care în curând Se va arăta ca să-Şi conducă oile la păşunile mănoase de acolo de sus, de unde ele nu vor mai rătăci.

Convertirea înseamnă revenirea la Supraveghetorul[20] sufletelor noastre. Noi eram ai Lui prin creaţie, dar ne-am pierdut prin păcat. Acum ne întoarcem la grija şi paza Lui, unde suntem în deplină siguranţă pe veci.

D. Ca soţie în relaţie cu soţul ei (3:1-6)

3:1 Petru a subliniat obligaţia creştinilor de a fi supuşi autorităţilor şi stăpânilor din lumea aceasta. Acum el abordează chestiunea supunerii **soţiilor** faţă de **soţii** lor.

Fiecare soţie trebuie să fie supusă soţului ei, fie că acesta e credincios, fie că nu e. Dumnezeu i-a acordat bărbatului poziţia de cap, şi este voia Lui ca femeia să recunoască autoritatea bărbatului. Relaţia dintre soţi şi soţie este o întruchipare a relaţiei dintre Cristos şi biserică. Femeia trebuie să asculte de soţul ei, după cum biserica trebuie să asculte de Cristos.

Dar în societatea noastră contemporană, această învăţătură este considerată demodată. Femeile ocupă poziţii tot mai ridicate, de exercitare a autorităţii asupra bărbatului şi societatea noastră capătă un tot mai pronunţat caracter matriarhal. În multe biserici, femeile par a fi mai active şi mai talentate decât bărbaţii. Dar Cuvântul lui Dumnezeu rămâne neschimbat. Poziţia de cap a bărba-

tului este ordinea divină, lăsată de Dumnezeu. Indiferent cât de rezonabile ar părea argumentele, ori de câte ori femeia va uzurpa poziția de autoritate a bărbatului, exercitându-şi conducerea asupra sa, această situație nebiblică va duce numai la o stare de haos şi necazuri.

Chiar atunci când soțul unei femei este necredincios, ea trebuie să-l respecte, recunoscând că este capul ei. Aceasta va constitui o mărturie pentru el despre credința ei în Cristos. **Purtarea** ei de soție ascultătoare, iubitoare şi devotată ar putea contribui la câştigarea sufletului său, aducându-l la Mântuitorul.

În plus, s-ar putea să-l câştige **fără cuvânt**. Asta înseamnă că nu e nevoie ca soția să-i predice tot timpul soțului ei. E posibil ca soțiile care îşi cicălesc soții încontinuu, turnând cu forța evanghelia pe gâtul lor, să le facă, de fapt, mai mult rău. Accentul se pune aici pe câştigarea soțului de către soție prin transpunerea în practică a lui Cristos, prin felul în care îşi trăieşte ea viața înaintea soțului, zi de zi.

Dar să presupunem că un soț se amestecă în viața creştină a soției sale. Ce trebuie să facă ea în acest caz? Dacă soțul îi cere să nesocotească o poruncă clară a Scripturii, atunci ea are datoria să nu asculte de soțul ei, ci să fie fidelă Domnului. Dar dacă la mijloc este un privilegiu creştin, mai degrabă decât o îndatorire clar definită, atunci ea trebuie să-i fie supusă soțului şi să renunțe la privilegiul respectiv.

Când Petru se referă la soția creştină căsătorită cu un soț păgân, el nu aprobă prin asta căsătoria unui credincios cu un partener necredincios. Acest lucru nu este permis de voia lui Dumnezeu. Mai degrabă, apostolul se ocupă de cazurile în care soția a fost mântuită după ce a avut loc căsătoria. Obligația ei este de a fi supusă chiar unui soț necredincios.

3:2 Soțul nemântuit va fi, probabil, impresionat de purtarea curată şi plină de teamă a soției sale. Duhul lui Dumnezeu poate să Se folosească de această mărturie a soției pentru a-l convinge şi mustra pe soț de păcătoşenia sa, ajutându-l să creadă în Cristos.

George Müller relatează cazul unui cetățean german bogat, a cărui soție era o credincioasă devotată. Omul acesta era dedat la băutură, întârziind multe seri pe la cârciumă. Dar soția lui îi trimitea pe servitori la culcare, rămânând până se întorcea el acasă şi primindu-l cu dragoste, fără să-i spună vreo vorbă de ocară sau să se plângă. Ba, uneori trebuia să-l şi dezbrace şi să-l urce în pat.

Într-una din aceste seri, când rămăsese ca de obicei la cârciumă, până târziu, i-a spus unuia din ortacii lui: „Pun pariu că dacă mergem acasă la mine, o vom găsi pe soția mea trează, aşteptându-mă. Ai să vezi cum mă va întâmpina la uşă şi-mi va face o primire regală, ba chiar o să pună masa pentru noi, dacă o voi ruga."

La început tovarăşii lui de beție s-au arătat cam sceptici, dar până la urmă s-au decis să meargă să vadă dacă este adevărat ce li s-a spus. Şi, negreşit, soția lui a venit la uşă, învoindu-se îndată să le dea de mâncare, fără cea mai mică urmă de resentiment. După ce i-a servit, s-a retras în camera ei. De îndată ce a ieşit ea din sufragerie, unul din bărbați a început să-l condamne pe soț. „Ce fel de om eşti tu, de o tratezi pe femeia aceasta cumsecade în aşa hal?" Şi imediat acest critic s-a sculat şi a plecat, fără să termine de mâncat. Rând pe rând ceilalți au procedat la fel, fără să-şi termine masa.

După ce s-a frământat vreo jumătate de oră, soțul a fost cuprins de o adâncă mustrare pentru răutatea lui şi în special pentru modul neomenos în care îşi trata soția. S-a dus în camera soției, i-a solicitat să se roage pentru el, s-a pocăit de păcatele lui şi s-a predat lui Cristos. Începând din acel moment, a devenit un ucenic devotat al Domnului Isus, fiind câştigat fără nici un cuvânt! George Müller încheie cu următorul sfat:

> Nu te descuraja dacă trebuie să suferi de pe urma rudelor neconvertite. Poate că foarte curând Domnul îți va împlini dorința inimii, răspunzând la rugăciunile pe care le-ai înălțat pentru întoarcerea lor. Dar, între timp, caută să prezinți adevărul nu adresându-le reproşuri pentru purtarea lor față de *tine*, ci purtându-te față de *ei* cu toată blândețea, supuşenia şi bunătatea Domnului Isus Cristos.[21]

3:3 În acest verset s-ar părea, la prima vedere, că se trece la tema modului de a se îmbrăca al femeilor, dar la o examinare mai atentă se va vedea că apostolul se ocupă, în principal, de modalitățile cele mai adecvate în care o soție poate să fie plăcută soțului ei şi să-l slujească. Nu înfățişarea ei exterioară este aceea care îl va influența atât de mult, cât viața ei lăuntrică de sfințenie şi supunere.

Există mai multe **podoabe** exterioare

care trebuiesc evitate:

1. **Aranjarea (împletirea) părului**. Unii cred că prin asta se înţelege interdicţia de a folosi orice împrelitură, chiar şi cea mai simplă. Dar mult mai probabil este că Petru condamnă aici excesele comise prin recurgerea la coafuri foarte sofisticate, cu împletituri „terasate", foarte populare pe vremea aceea la Roma.
2. **Purtarea de podoabe de aur**. Unii înţeleg prin asta că sunt interzise orice bijuterii de aur. Alţii cred că e vorba de evitarea unor excese în portul de bijuterii.
3. **Portul de îmbrăcăminte elegantă**. Evident nu se interzice portul de îmbrăcăminte, ci purtarea unor rochii ostentative. Citiţi Isaia 3:16-25 pentru a vedea ce crede Dumnezeu despre toate formele de podoabe extravagante!

ÎMBRĂCĂMINTEA CREŞTINĂ

În chestiunea modului de a ne îmbrăca şi al portului de bijuterii, există norme care se aplică la toţi credincioşii, fie bărbaţi, fie femei. Primul principiu care se impune este cel al costului. Câţi bani cheltuim pentru îmbrăcăminte? Sunt toate articolele necesare? Nu cumva ar putea fi cheltuiţi banii respectivi în scopuri mai bune?

Întâi Timotei 2:9 interzice hainele scumte: „nu cu... îmbrăcăminte scumpă." Nu se pune problema dacă ne dă mâna sau nu să cumpărăm aceste lucruri. Este un păcat din partea unui creştin să cheltuiască banii pe haine scumpe, deoarece Dumnezeu interzice acest lucru. În plus, principiul compasiunii ne interzice de asemenea să facem acest lucru. Starea disperată în care se găsesc semenii noştri din alte ţări, năpădiţi de nevoi spirituale şi fizice, evidenţiază nepăsarea de care dau dovadă cei ce cheltuiesc bani în mod inutil pe îmbrăcăminte.

Asta se aplică nu numai la calitatea hainelor pe care le cumpărăm, ci şi la cantitatea acestora. Dulapurile unor creştini arată ca nişte adevărate magazine de confecţii. Adesea când pleacă aceştia în voiaj, vei putea observa bara pe care au montat-o deasupra banchetei din spate a autoturismului, pe care stau atârnate o sumedenie de rochii, cămăşi şi costume care tind să rivalizeze cu mostrele unui vânzător ambulant de confecţii.

De ce procedăm astfel? Oare nu din orgoliu? Pentru că ne place să ni se facă complimente referitoare la gusturile noastre rafinate şi la aspectul nostru elegant. Cheltuiala pe care o presupune cumpăratul de haine este doar unul din principiile care ar trebui să ne fie îndrumar în opţiunile pe care le exercităm la acest capitol.

Un alt principiu este modestia. Pavel spune: „cu bunăcuviinţă şi cumpătare." *Bunăcuviinţă* s-ar putea traduce şi prin „decenţă". Una din funcţiile îndeplinite de îmbrăcăminte este aceea de a acoperi goliciunea omului. Cel puţin, aşa au stat lucrurile la început. Dar în vremea noastră hainele par să fie croite în mod express pentru a dezvălui zone tot mai mari din anatomia corpului uman. În felul acesta, omul a ajuns să-şi găsească desfătarea în ruşinea lui. Nu trebuie să ne surprindă faptul că oameni necredincioşi procedează astfel, dar este şocant să-i vedem pe unii creştini imitându-i.

Dar termenul „modest" mai poate avea şi înţelesul de „atractiv", implicaţia fiind că un creştin trebuie să se îmbrace îngrijit. Nu suntem cu nimic mai virtuoşi dacă ne îmbrăcăm dezordonat, în haine ponosite. Oswald Chambers a spus că neglijenţa şi înfăţişarea şleampătă este o insultă la adresa Duhului Sfânt. Hainele credinciosului trebuie să fie curate, călcate, bine întreţinute, ele trebuind să-i vină bine pe corp.

În general, creştinul trebuie să evite să se îmbrace cu haine la modă, care ar atrage atenţia asupra sa, deoarece nu asta este funcţia sa în viaţă. El nu se află pe pământ ca podoabă, ca ornament, ci ca o mlădiţă roditoare altoită în Viţă. Noi putem atrage atenţia asupra noastră în multe feluri, un mod fiind acela de a purta haine învechite. Creştinul trebuie să evite şi purtarea unor articole vestimentare fie deosebit de lipsite de gust, fie ţipătoare sau bizare.

În fine, creştinul — şi aici sunt vizaţi în primul rând credincioşii tineri — trebuie să evite hainele sugestive sau provocatoare. Deja ne-am referit la articolele „la modă", care sfidează decenţa, dezvelind în mod nepermis trupul. Dar e posibil ca hainele să acopere întreg corpul, şi totuşi să trezească pofte păcătoase în alţii. Moda din zilele noastre nu are deloc scopul de a promova spiritualitatea. Dimpotrivă, ea reflectă obsesia faţă de sex ce predomină în epoca noastră. Credinciosul nu are voie niciodată să poarte haine care să stârnească poftele sau să-i împiedice pe alţii să trăiască o viaţă creştină.

Desigur, marea problemă este enorma presiune socială din vremea noastră de a ne

determina să ne punem de acord cu felul de a fi al celorlalţi. Dar asta a fost o problemă dintotdeauna şi va rămâne mereu o problemă. Creştinii trebuie să aibă multă integritate pentru a se împotrivi curentelor extremiste din cadrul modei, din cadrul opiniei publice şi al modului de a se îmbrăca, adoptând o manieră care să fie în armonie cu principiile evangheliei şi cu propăşirea acesteia.

Dacă Îl facem pe Cristos Domnul garderobei noastre, toate vor fi în ordine.‡

3:4 Îmbrăcămintea care îi conferă o frumuseţe autentică unui credincios este **omul ascuns al inimii**. Coafurile „la modă", bijuteriile scumpe şi hainele elegante sunt pieritoare. Prezentându-ne acest contrast viu, Petru ne îndeamnă să facem o opţiune, să alegem. F. B. Meyer face următoarea remarcă: „Sunt destui din aceia care-şi împodobesc omul din afară cu multă dibăcie, pe când omul dinăuntru este îmbrăcat în zdrenţe. Apoi sunt unii ale căror haine sunt foarte sărăcăcioase, dar lăuntrul lor este plin de glorie."[22]

Oamenii cred că bijuteriile sunt de preţ; **Dumnezeu** consideră **de mare preţ... un duh blând şi liniştit.**

3:5 Femeile evlavioase din NT **se împodobeau** prin cultivarea frumuseţii morale şi spirituale a vieţii lăuntrice. Un aspect al acestei frumuseţi era supunerea plină de devotament faţă de soţii lor. Aceste femei nădăjduiau în Dumnezeu. În centrul vieţii lor era Dumnezeu. Dorind să-I fie plăcute în toate lucrurile, ele recunoşteau ordinea lăsată de El în familie, **fiind supuse soţilor lor.**

3:6 Sara este citată ca exemplu, în această privinţă. Ea l-a ascultat pe Avraam, numindu-l „domnul ei". Asta ne readuce la Geneza 18:12, unde citim că Sara a spus acest lucru „în sinea ei". Cu alte cuvinte, nu s-a lăudat cu voce tare despre supunerea ei faţă de Avraam, numindu-l în public *domn*. Mai degrabă, în viaţa ei lăuntrică ea l-a recunoscut ca şi cap al ei şi această recunoaştere s-a oglindit în acţiunile ei.

Femeile acestea care urmează exemplul Sarei sunt fiicele ei. Femeile evreice sunt descendente ale Sarei în ce priveşte naşterea naturală. Dar ca să fie **fiicele** ei în sensul cel mai bun, ele trebuie să imite caracterul ei. Copiii trebuie să poarte asemănarea membrilor familiei.

Ele trebuie să facă binele, nelăsându-se înspăimântate de nimic. Asta înseamnă că o soţie creştină trebuie să-şi împlinească rolul rânduit de Dumnezeu ca ajutor supus şi ascultător, fără să se teamă, chiar dacă trebuie să sufere din partea soţului ei necredincios o purtare nerezonabilă, desigur, exceptând acele cazuri în care el este violent sau constituie o ameninţare pentru viaţa ei.

E. Ca soţ, în relaţie cu soţia sa (3:7)

Acum apostolul îşi îndreaptă atenţia spre **soţi**, arătând îndatoririle corespunzătoare de care trebuie să se achite şi ei. Astfel ei trebuie să dea dovadă de consideraţie faţă de soţiile lor, arătându-le dragoste, curtoazie şi **înţelegere**. Ei trebuie să manifeste faţă de soţiile lor acea purtare plină de tandreţe care se cuvine sexului mai slab.

În vremea de acum, când asistăm la mişcarea de eliberare a femeilor, Biblia ar putea părea neadecvată când se le numeşte pe femei **vase mai slabe**. Dar este un fapt incontestabil al vieţii că *majoritatea* femeilor sunt **mai slabe** decât bărbaţii, pe plan fizic. Tot aşa, în general vorbind, femeia nu are aceeaşi putere de a-şi stăpâni emoţiile, fiind de multe ori călăuzită mai mult de reacţiile ei emotive, decât de gândirea logică şi raţională. Printre punctele ei forte nu stă şi cântărirea unor probleme profunde de ordin teologic. Şi, în general, ea este mai dependentă de bărbat.

Dar faptul că o femeie este **mai slabă** în anumite privinţe nu înseamnă că este inferioară omului. Biblia niciodată nu sugerează că aşa ar sta lucrurile. Tot aşa, nu înseamnă că ea nu ar putea fi mai puternică sau mai competentă decât bărbatul în anumite domenii. În realitate, femeile sunt mai devotate lui Cristos decât bărbaţii. De asemenea, sunt mai capabile de a suporta perioade îndelungate de durere sau de adversitate.

Atitudinea unui bărbat faţă de soţia sa trebuie să ţină cont de faptul că ea este comoştenitoare împreună cu el a harului vieţii. Asta se referă la o căsătorie în care ambii sunt credincioşi. Deşi mai slabă decât bărbatul în anumite privinţe, femeia se bucură de o poziţie egală în faţa lui Dumnezeu, împărţind egal darul vieţii veşnice. De asemenea, ea este mai mult decât egalul soţului ei în privinţa aducerii pe lume a vieţii fizice.

Când există dezarmonie, rugăciunile sunt împiedicate. Bigg spune: „Suspinele soţiei rănite se interpun între rugăciunile soţului şi urechea lui Dumnezeu."[23] Tot aşa, este foarte greu ca un cuplu să se roage împreună atunci când părtăşia lor a fost întreruptă. Pentru pacea şi bunăstarea familiei, este

important ca soţul şi soţia să respecte următoarele reguli de bază:

1. Păstraţi o atitudine de cinste absolută pentru a putea avea baza unei încrederi reciproce.

2. Păstraţi canalele de comunicaţie deschise. Trebuie să existe o constantă disponibilitate de a discuta lucrurile. Când li permit tensiunilor să se acumuleze „în cazan", este inevitabilă producerea unei explozii. Din atitudinea de discutare a lucrurilor nu trebuie să lipsească disponbilitatea de a spune: „Îmi pare rău" şi „Iartă-mă", acestea trebuind spuse, probabil, la infinit.

3. Treceţi cu vederea greşeli mici şi ciudăţenii ale celuilalt. Dragostea acoperă o mulţime de păcate. Nu pretindeţi perfecţiunea la alţii, când dvs. nu sunteţi în stare s-o realizaţi în propria dvs. persoană.

4. Străduiţi-vă să ajungeţi la unitate în problema finanţelor. Evitaţi cheltuielile excesive, cumpăratul în rate şi pofta de a ţine pasul „cu Ioneştii", ca să spunem aşa.

5. Nu uitaţi că dragostea este o poruncă, iar nu o emoţie necontrolabilă. Dragostea înseamnă tot ce este cuprins la 1 Corinteni 13. De pildă, dragostea este curtenitoare. Asta te va păzi de a-ţi critica partenerul de viaţă sau de a-l critica în faţa altora. Dragostea te va păzi de a te certa în faţa copiilor, fapt de natură să submineze securitatea lor. În acestea şi într-o sumedenie de alte feluri, dragostea creează o atmosferă fericită în familie, alungând cearta şi despărţirile.

F. Ca frate, în relaţie cu comunitatea de fraţi şi surori („părtăşia") (3:8)

Că acest verset se ocupă în principal de creştin şi relaţia sa cu fraţii şi surorile din cadrul părtăşiei pare evident din îndemnul la unitate şi dragoste frăţească. Celelalte trei îndemnuri ar putea avea o aplicaţie mai largă.

Cuvintele: **În sfârşit** nu înseamnă că apostolul Petru e pe cale să-şi încheie epistola. El s-a adresat până acum diverselor categorii de indivizi, cum ar fi servitori, soţii şi soţi. Acum, în final, îi are în vedere pe **toţi**.

Toţi să fiţi în acelaşi gând. Nu se cere prin asta ca toţi creştinii să aibă aceleaşi vederi în toate privinţele, întrucât asta ar fi uniformitate, nu unitate. Cea mai bună formulă este cuprinsă în binecunoscuta expresie: În cele fundamentale, unitate; în cele neesenţiale: libertate; în toate, dragoste! Noi trebuie să avem **compasiune unii pentru alţii**. Textual asta înseamnă „să participăm la suferinţa altora" şi îndemnul este deosebit de adecvat când se adresează celor prigoniţi. Sfatul este valabil pentru toate timpurile, căci nici o epocă nu a fost scutită de suferinţe.

Dragostea frăţească. Un autor anonim a scris următoarele:

> Providenţa nu ne întreabă pe cine am dori să-i avem de fraţi — căci această alegere s-a făcut în locul nostru. Dar suntem rugaţi să-i iubim, indiferent de predilecţiile şi gusturile noastre particulare. Bine, vei zice, dar asta este imposibil! Nu uita însă că dragostea adevărată nu izvorăşte neapărat din emoţiile tale, cât din voinţa ta. Dragostea nu e constituită atât de mult din sentimente, ci din acţiuni. Nu se manifestă prin cuvinte plăcute, ci prin fapte nobile şi altruiste.

Miloşi (sau, în engleză: **cu o inimă duioasă**), adică având o inimă sensibilă la nevoile şi sentimentele altora. Este inima care refuză să fie rece, pasivă, nepăsătoare sau cinică, chiar atunci când este supusă la maltratări.

Smeriţi (sau **curtenitori**[24]). Pare a fi atât de adecvat să vedem curtoazia inclusă între virtuţile creştine. În mod esenţial, ea înseamnă a te gândi cu smerenie la alţii, a-i pune pe alţii pe locul întâi; a spune şi a face ceea ce este amabil, plăcut, cu bun simţ. Curtoazia întotdeauna îi va servi pe alţii înainte de a se servi pe sine, exprimând apreciere promptă pentru bunătatea ce i s-a arătat. Curtoazia nu este niciodată bădărană, vulgară sau nepoliticoasă.

G. Ca unul care suferă, în relaţie cu persecutorii (3:9-4:6)

3:9 Toată epistola pe care o studiem în prezent a fost scrisă pe fondul persecuţiilor şi al suferinţelor. Începând de la 4:6 şi până la sfârşit tema epistolei este: creştinul şi relaţia sa cu prigonitorii. De repetate ori credincioşii sunt îndemnaţi să sufere din pricina neprihănirii, fără să se răzbune. Nu avem voie să răsplătim răul cu rău sau batjocură pentru batjocură. Dimpotrivă, trebuie să-i binecuvântăm pe cei ce ne maltratează, răsplătind insultele cu bunătate. Ca creştini, nu suntem chemaţi să le facem rău altora, ci bine; nu suntem chemaţi să-i blestemăm, ci să-i binecuvântăm. Apoi Dumnezeu va răsplăti acest gen de purtare cu **o binecuvântare.**

3:10 În versetele 10-12, Petru citează din

Psalmul 34:12-16a pentru a confirma că binecuvântarea lui Dumnezeu se odihneşte peste cel ce se abţine de la fapte şi vorbe rele, practicând neprihănirea.

Forţa primului verset este următoarea: Cel care doreşte să se bucure din plin de **viaţă** şi să trăiască **zile bune** trebuie **să-şi înfrâneze limba de la rău şi buzele de la cuvinte înşelătoare**. El nu are voie să răspundă cu aceeaşi monedă la insulte şi minciuni.

Ioan 12:25 condamnă atitudinea de a-ţi iubi viaţa, dar acolo este vorba despre trăirea pentru sine şi nesocotirea adevăratului scop al vieţii. Aici însă a-ţi iubi viaţa înseamnă a trăi în modul în care a rânduit Dumnezeu să trăim.

3:11 Nu numai vorbirea de rău, ci şi faptele rele sunt interzise. Orice răzbunare nu face decât să intensifice şi mai mult un conflict. Înseamnă a recurge la armele lumii. Credincioosul trebuie să răsplătească **răul** cu **bine** şi să promoveze **pacea** prin îndurarea abuzurilor cu răbdare. Focul nu poate fi stins cu alt foc:

> Singurul mod în care putem birui răul este de a-l lăsa să-şi urmze cursul, să se consume, neîntâmpinând rezistenţa la care se aşteaptă. Căci împotrivirea nu face altceva decât să creeze şi mai mult rău, turnând gaz pe foc. Dar când răul nu întâmpină nici o rezistenţă, când nu întâlneşte în cale nici un obstacol, decât răbdarea şi îndurarea liniştită, îndată îşi va retrage ţepuşul, pentru că a întâlnit un oponent căruia nu poate să-i ţină piept. Desigur, asta se poate întâmpla doar atunci când s-a renunţat la ultimul dram de rezistenţă, evitându-se cu tot dinadinsul orice umbră de răzbunare. Atunci răul nu-şi va găsi ţinta, neputând să dea naştere la alte rele, ci rămânând sterp (Selecţie).

3:12 DOMNUL priveşte cu aprobare spre cei ce se poartă neprihănit. El este atent la rugăciunile lor. Desigur, Domnul aude rugăciunile tuturor oamenilor. Dar El Îşi asumă într-un mod deosebit cauza celor care suferă din pricina lui Cristos, fără să întoarcă rău pentru rău.

Faţa DOMNULUI este împotriva celor care fac răul. Asta se referă în principal la prigonitorii oamenilor Lui. Dar aici ar putea fi inclus şi credinciosul care răspunde cu lovituri proprii la loviturile vrăjmaşului, recurgând la violenţă fizică şi cuvinte nestăpânite. **Răul** este rău şi Dumnezeu Se opune răului oriunde se găseşte acesta — fie la cei mântuţi, fie la cei pierduţi.

Citând Psalmul 34:16, Petru a lăsat afară cuvintele: „...ca să le şteargă amintirea de pe pământ." Această omisiune nu s-a făcut din neglijenţă. Ci noi trăim în dispensaţia harului lui Dumnezeu; este anul de îndurare (acceptare) al Domnului. Ziua răzbunării Dumnezeului nostru nu a sosit încă. Când Se va întoarce Domnul Isus ca Rege al regilor şi Domn al domnilor, El îi va pedepsi pe răufăcători şi le va şterge pomenirea de pe pământ.

3:13 Petru îşi reia argumentul, prin întrebarea: **„Şi cine vă va face rău, dacă sunteţi plini de râvnă pentru bine?"** Răspunsul care se subînţelege este: „Nimeni" Şi totuşi istoria martirilor pare să dovedească că duşmanii evangheliei le fac rău ucenicilor credincioşi.

Există cel puţin două explicaţii posibile ale acestui paradox:

1. În general vorbind, cei care urmează cărarea neprihănirii nu vor fi vătămaţi. O politică bazată pe refuzul de a opune rezistenţă va avea un efect dezarmant asupra opoziţiei. Pot exista desigur şi excepţii de la această regulă, dar în cele mai multe cazuri cel care e plin de râvnă pentru bine va fi apărat de rău prin însăşi bunătatea lui.

2. Chiar şi cel mai mare rău pe care i l-ar putea săvârşi duşmanul unui creştin nu va vătăma cu nimic viaţa lui veşnică. Vrăjmaşul nu poate vătăma decât trupul său, neputându-se atinge de sufletul său.

În cel de-al doilea război mondial un băieţaş de doisprezece ani a refuzat să se înroleze într-o anumită mişcare din Europa. „Nu ştii că avem puterea de a te omorî?" au spus ei. „Nu ştiţi" — le-a răspuns el liniştit „că eu am puterea de a muri pentru Cristos?" El avea convingerea că nimeni nu-i poate face nici un rău.

3:14 Dar să presupunem că un creştin va avea totuşi de suferit persecuţii din pricina loialităţii sale pentru Mântuitorul. Ce e de făcut în acest caz? Trei urmări decurg de aici:

1. Dumnezeu va învinge suferinţa, făcând ca aceasta să-I aducă slavă Lui.
2. El va folosi suferinţa pentru a aduce binecuvântare altora.
3. El îl va binecuvânta pe cel care suferă pentru numele Lui.

Nu vă temeţi de oameni şi nu vă lăsaţi înspăimântaţi de **ameninţările lor**. Cât de bine au reuşit martirii să aplice această politică! Când lui Polycarp i s-a promis

eliberarea, în schimbul hulirii lui Cristos, el a răspuns: „Optzeci de ani L-am slujit pe Cristos şi niciodată nu mi-a făcut nici un rău. Cum aş putea să-L hulesc pe Regele şi Mântuitorul meu?" Când proconsulul a ameninţat că-l va arunca la fiarele sălbatice, el a răspuns: „Este bine pentru mine să fiu eliberat degrabă de această viaţă de mizerie." În cele din urmă, dregătorul a ameninţat că-l va arde de viu. Polycarp a spus: „Nu mă tem de focul care arde o clipă. Tu nu cunoşti însă focul care arde în veci de veci."

3:15 În ultima parte a versetului 14 şi în versetul de faţă Petru citează din Isaia 8:12b, 13, unde se spune: „Şi nu vă temeţi de ce se teme el, nici nu vă speriaţi! Sfinţiţi însă pe DOMNUL oştirilor. De El să vă temeţi şi să vă înfricoşaţi." Cineva a spus: „Ne temem de Dumnezeu atât de puţin deoarece ne temem de om atât de mult."

Pasajul din Isaia Îl defineşte pe *DOMNUL oştirilor* drept Cel în faţa Căruia trebuie să ne plecăm cu toată reverenţa. Citându-l, prin inspiraţie de la Duhul Sfânt, Petru spune: **sfinţiţi pe Domnul Dumnezeu**[25] **în inimile voastre**.

A ne pleca cu toată reverenţa în faţa Domnului înseamnă a-L face pe El Suveran al vieţii noastre. Tot ce facem şi spunem noi trebuie să fie după voia Lui, pentru plăcerea Lui şi spre slava Lui. Domnia lui Cristos trebuie să domine toate compartimentele vieţii noastre — în avutul nostru, în ocupaţia noastră, în biblioteca noastră, în căsnicia noastră, în timpul nostru liber — nimic nu poate fi exclus de la domnia Lui.

Fiţi totdeauna gata să răspundeţi oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blândeţe şi cu teamă. Asta se aplică în principal la acele momente când creştinii sunt persecutaţi din pricina credinţei lor. Conştienţa prezenţei Domnului Cristos are darul de a le conferi o îndrăzneală sfântă, inspirându-i pe credincioşi să dea o mărturie bună.

Versetul se aplică şi la situaţiile din viaţa de toate zilele. Oamenii ne pun adesea întrebări care s-ar prea putea să deschidă uşi prin care să le putem vorbi despre Domnul. Noi trebuie să **fim gata** să le spunem ce lucrări măreţe a făcut Domnul pentru noi. Această mărturie trebuie să se facă şi într-un caz, şi-n altul cu blândeţe şi reverenţă. Nu trebuie să existe nici o umbră de asprime, amărăciune sau uşurătate când vorbim despre Mântuitorul şi Domnul nostru.

3:16 Credinciosul trebuie să aibă o **conştiinţă curată**. Dacă ştie că nu este vinovat de nici o infracţiune, el poate îndura persecuţiile cu îndrăzneala unui leu. Dacă însă are o conştiinţă încărcată, va fi ros de sentimente de vinovăţie şi nu va putea ţine piept vrăjmaşului. Chiar dacă viaţa unui credincios va fi nevinovată, duşmanii evangheliei tot se vor lega de el, aducându-i învinuiri pe nedrept. Dar când vor ajunge la proces şi se va dovedi că acuzaţiile au fost fără temei, pârâşii vor rămâne **de ruşine**.

3:17 Dacă un creştin trebuie să **sufere**, cum de multe ori acest lucru se întâmplă, fiind după voia lui Dumnezeu, atunci el trebuie să sufere pentru că face binele. Dar sub nici o formă nu trebuie să lase să vină peste el suferinţe pentru fapte rele, căci nu i se cuvin în acest caz lauri.

3:18 Restul capitolului 3 Îl prezintă pe **Cristos** ca exemplu clasic al Celui care a suferit din pricina neprihănirii, amintindu-ne că pentru El suferinţa a fost calea ce a condus la glorie.

Observaţi cele şase trăsături ale suferinţelor Sale: (1) Ele au fost ispăşitoare, adică i-au eliberat pe păcătoşii credincioşi de pedeapsa pentru **păcatele** lor. (2) Ele au avut un efect etern. El a murit odată pentru totdeauna, rezolvând definitiv chestiunea păcatului. Lucrarea de răscumpărare s-a încheiat. (3) Ele au fost substituţionare. **Cel Drept** a murit **pentru cei nedrepţi**. „Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor" (Isa. 53:6b). (4) Ele au săvârşit reconcilierea. Prin moartea Lui noi am fost apropiaţi **de Dumnezeu**. Păcatul care a provocat înstrăinarea a fost îndepărtat. (5) Ele au fost violente. **Moartea** a fost prin execuţie. (6) În fine, ele au culminat prin înviere. El a fost înviat din morţi a treia zi. Sintagma: **făcut viu de Duhul** înseamnă că învierea Lui a fost săvârşită prin puterea Duhului Sfânt.

3:19 Versetele 19 şi 20 constituie unul din cele mai enigmatice şi mai intrigante texte din NT. Ele au format pretextul unor doctrine nebiblice cum este cea despre purgatoriu, pe de o parte, şi cea a mântuirii universale, pe de altă parte. Dar în rândul creştinilor evanghelici două sunt interpretările cele mai des întâlnite.

Conform celei dintâi, Cristos S-a dus în Hades în duh, în intervalul dintre moartea şi învierea Sa, şi a proclamat triumful lucrării Sale măreţe de pe cruce. Există dezacorduri între susţinătorii acestei concepţii asupra faptului dacă **duhurile din închisoare** au

fost credincioşi, necredincioşi sau şi din unii, şi din alţii. Dar în general se acceptă de către toţi cei din această categorie că Domnul Isus nu le-a predicat evanghelia, căci asta ar presupune doctrina şansei a doua, pe care n-o găsim nicăieri prezentată în Biblie. Cei care aderă la această opinie adesea leagă textul de la Petru 3:19, 20 cu cel de la Efeseni 4:9, unde Domnul este prezentat coborând „în părţile de jos ale pământului". Ei citează asta ca o dovadă în plus a faptului că El S-a dus în Hades în starea Sa fără trup şi că a vestit biruinţa obţinută de El la Calvar. De asemenea ei citează cuvintele crezului apostolilor: „a coborât în iad".

A doua interpretare spune că Petru descrie aici ceea ce s-a întâmplat în zilele lui Noe, că *duhul* lui Cristos a fost cel care a predicat *prin* Noe generaţiei necredincioase de dinainte de potop. Aceştia nu erau *în vremea aceea* duhuri fără trup, ci bărbaţi şi femei în trup, care au respins avertismentele lui Noe, fiind nimiciţi de potop. Dar *acum* aceştia sunt duhurile din închisoarea Hadesului.

A doua concepţie este mult mai în ton cu contextul, prezentând cele mai puţine dificultăţi legate de el. Să examinăm pasajul enunţ cu enunţ.

Prin care de asemenea El S-a dus şi a predicat duhurilor din închisoare. Pronumele **care** evident se referă la *Duhul* de la sfârşitul versetului 18. Noi credem că aici este vorba despre Duhul Sfânt. În epistola de faţă, la 1:1, „Duhul lui Cristos", adică „Duhul Sfânt" este prezentant ca vorbind prin profeţii din VT. Iar la Geneza 6:3, Dumnezeu vorbeşte despre Duhul Său, adică Duhul Sfânt, ca apropriindu-Se de limita răbdării faţă de antediluvieni.

S-a dus şi a predicat. După cum am arătat, Cristos este Cel care a predicat, dar El a predicat prin Noe. La 2 Petru 2:5 Noe este înfăţişat ca „predicator al neprihănirii". Este rădăcina aceluiaşi cuvânt folosit aici cu privire la predicarea lui Cristos.

Duhurilor *aflate acum* **în închisoare.** Aceştia au fost oamenii cărora le-a predicat Noe — bărbaţi şi femei care au auzit avertismentul că va veni un mare potop, precum şi promisiunea salvării prin intermediul arcei. Dar ei au respins mesajul, pierind înecaţi de potop. Acum ei sunt **duhuri** fără trup **în închisoare**, aşteptând judecata de apoi.

Aşadar versetul ar putea fi amplificat, după cum urmează: **„prin Care** (prin Duhul Sfânt) **El** (Cristos) **S-a dus şi a predicat** (prin Noe) **duhurilor** *aflate acum* **în închisoare** (Hades)."

Cu ce drept presunem noi că **duhurile din închisoare** au fost oamenii aflaţi în viaţă în zilele lui Noe? Răspunsul îl găsim în versetul următor:

3:20 Aici duhurile din închisoare sunt identificate inconfundabil. Cine au fost acestea? Cele **care fuseseră neascultătoare altădată.** Când **au fost** ele **neascultătoare**? **Când îndelunga răbare a lui Dumnezeu era în aşteptare în zilele lui Noe, când se pregătea arca.** Care a fost rezultatul final? Numai **puţini, adică opt suflete, au fost scăpaţi prin apă.**

Aici este bine să ne oprim şi să ne amintim despre fluxul principal al gândirii în această Scrisoare, ce a fost scrisă pe fundalul general al prigoanelor. Creştinii cărora le-a scris Petru sufereau din pricina vieţii trăite de ei şi a mărturiei date. Poate că ei se întrebau de ce, dacă credinţa creştină era cea adevărată, trebuiau să sufere ei, iar nu să domnească? Dacă creştinismul era credinţa adevărată, de ce existau atât de puţini creştini?

Răspunzând la prima întrebare, Petru le îndreaptă privirile spre Domnul Isus. Cristos a suferit din pricina neprihănirii, ba chiar până la moarte. Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi şi L-a proslăvit în cer (vezi v. 22). Calea spre glorie a condus prin valea suferinţei.

În continuare, Petru se referă la **Noe.** Timp de 120 de ani acest predicator credincios i-a avertizat pe oameni că Dumnezeu avea să distrugă lumea prin apă. Pentru asta el s-a ales numai cu dispreţ şi respingeri. Dar Dumnezeu l-a justificat, salvându-l pe el şi familia lui de potop.

Apoi se ridică cealaltă problemă: „Dacă noi avem dreptate, atunci de ce suntem atât de puţini la număr?" Şi Petru răspunde la această întrebare: „A fost o dată când *numai opt persoane din toată lumea* au avut dreptate, toţi ceilalţi fiind în eroare!" Este semnificativ faptul că în istoria omenirii de cele mai multe ori majoritatea nu a avut dreptate. Adevăraţii credincioşi sunt, de obicei, o mică rămăşiţă. Prin urmare credinţa cuiva nu trebuie să şchiopăteze din pricina faptului că cei mântuiţi sunt puţini la număr. Pe vremea lui Noe nu erau decât **opt** credincioşi; astăzi sunt milioane.

La sfârşitul versetului 20, citim că **puţini, adică opt suflete, au fost scăpaţi prin**

apă. Adică nu *prin* intermediul apei ori nu *de către* apă au fost ei scăpaţi, ci în apă. Nu apa a fost salvatorul, ci judecata **prin** care Dumnezeu i-a adus la liman, teferi.

Pentru a înţelege cum se cuvine această afirmaţie şi cea din versetul următoar, trebuie să observăm sensul tipc al arcei şi al potopului. Arca este o întruchipare a Domnului Isus Cristos. Potopul de apă descrie judecata lui Dumnezeu. Arca a fost doar calea mântuirii. Când a venit potopul, numai cei care au fost înăuntru au fost salvaţi. Toţi cei ce au fost afară au pierit. Deci Cristos este singura cale a mântuirii. Cei care sunt în Cristos sunt atât de mântuiţi cât îi poate mântui Dumnezeu. În schimb, cei de afară nu ar putea fi mai pierduţi decât sunt.

Nu apa a fost *mijlocul* prin care s-a făcut mântuirea, căci toţi cei care au fost în apă s-au înecat. Arca a fost locul de refugiu. Arca a trecut prin apa judecăţii, înfruntând din plin furia furtunii. Nici o picătură de apă nu i-a atins pe cei din arcă. Tot aşa Cristos a suportat furia judecăţii lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre. Pentru cei care sunt în El nu mai există nici o judecată (Ioan 5:24).

Arca avea sub ea apă, deasupra fiind de asemenea supusă apei, precum şi în jurul ei. Dar i-a purtat pe credincioşii din ea **prin apă**, ducându-i la limanul siguranţei, în cadrul unei creaţii înnoite. Tot aşa cei care îşi pun încrederea în Mântuitorul sunt aduşi la limanul siguranţei prin scena morţii şi pustirii, după care păşesc pe tărâmul învierii şi al vieţii noi.

3:21 Există de asemenea un antitip care ne mântuieşte acum pe noi — botezul (ca în alte cazuri de neconcordanţă cu versiunea română, şi acest verset a fost tradus după ediţia NKJV, n.tr.). Iată-ne din nou pe un teren dificil şi controversat! Versetul acesta a fost câmpul de bătălie al celor care susţin naşterea din nou prin intermediul botezului şi cei care neagă că botezul ar avea puterea de a mântui.

BOTEZUL

Mai întâi, să vedem ce *poate* să însemne botezul şi apoi ce *nu poate* să însemne.

De fapt, există *un botez care ne mântuieşte* — nu botezul în apă, ci un botez care a avut loc la Calvar în urmă cu aproape 2000 de ani. Moartea lui Cristos a fost un botez. El a fost botezat în apele judecăţii. Asta se înţelege prin cuvintele rostite de El: „Dar am un botez cu care să fiu botezat şi cât de mult doresc să se îndeplinească!" (Luca 12:50). Psalmistul a decris acest botez în cuvintele următoare: „Un adânc cheamă un alt adânc la vuietul căderii apelor Tale; toate talazurile şi valurile Tale trec peste mine" (Ps. 42:7). În moartea Sa, Cristos a fost botezat în valurile şi talazurile mâniei lui Dumnezeu şi acest botez constituie baza mântuirii noastre.

Dar noi trebuie să acceptăm moartea Sa pentru noi înşine. După cum Noe şi familia lui au trebuit să intre în arcă pentru a fi mântuiţi, tot aşa şi noi trebuie să ne încredinţăm Domnului, punându-ne toată încrederea numai în El, ca singurul nostru Mântuitor. Când facem asta, ne identificăm cu El în moartea, îngroparea şi învierea Sa. În sens cât se poate de real, noi am fost atunci răstigniţi împreună cu El (Rom. 6:4) şi am fost aduşi împreună cu El din moarte la viaţă (Rom. 6:4).

Toate acestea sunt întruchipate prin botezul credinciosului. Ritualul acesta este un semn exterior a aceea ce s-a petrecut deja pe plan spiritual; noi am fost botezaţi în moartea lui Cristos. Când suntem cufundaţi în apă, noi recunoaştem că am fost îngropaţi cu El. Când ieşim din apă, arătăm că am fost înviaţi împreună cu El şi că dorim să umblăm în noutatea vieţii.

Un antitip care ne mântuie pe noi acum — botezul se referă la botezul lui Cristos întru moartea pe cruce şi identificarea noastră cu El în acest botez, pe care îl reprezintă botezul în apă.

Versetul *nu poate* însemna că noi suntem mântuiţi prin botezul ritual în apă, pentru următoarele motive:

1. Pentru că în acest caz mântuitorul ar fi botezul, iar nu Domnul Isus. Dar El a spus: „Eu sunt calea" (Ioan 14:6).

2. Asta ar presupune că Cristos a murit în zadar. Dacă oamenii pot fi mântuiţi prin apă, atunci de ce a mai trebuit Domnul Isus să moară?

3. Nu dă rezultate în practică. Mulţi dintre cei care au fost botezaţi au dovedit apoi prin viaţa pe care au trăit-o ulterior că nu au fost născuţi cu adevărat din nou.

Tot aşa versetul acesta nu poate să însemne că suntem mântuiţi prin *credinţă plus botez*.

1. Asta ar însemna că lucrarea Mântuitorului pe cruce nu a fost suficientă. Când El a strigat: „S-a sfârşit", acest lucru nu ar fi fost adevărat, potrivit acestei concepţii, întrucât, chipurile botezul ar trebui adăugat

la lucrarea aceea a mântuirii.

2. Dacă botezul ar fi necesar în vederea mântuirii, atunci e ciudat că Domnul nu a botezat pe nimeni personal. La Ioan 4:1, 2 se spune că nu Isus îi boteza pe urmaşii Săi, ci acest lucru era înfăptuit de ucenicii Săi.

3. Apostolul Pavel I-a mulţumit lui Dumnezeu că a botezat foarte puţini dintre corinteni (1 Cor. 1:14-16). Or, ce ciudată mulţumire ar fi aceasta din partea unui evanghelist, dacă într-adevăr botezul ar fi esenţial pentru mântuire! Faptul că Pavel n-a botezat decât câţiva oameni dovedeşte că nu a considerat botezul o condiţie pentru dobândirea mântuirii.

4. Tâlharul pocăit de pe cruce nu a fost botezat, şi totuşi a fost asigurat că va fi în Rai cu Cristos (Luca 23:43).

5. Neamurile care au fost mântuite în Cezareea au primit Duhul Sfânt când au crezut (Fapte 10:44), arătând că aparţineau lui Cristos (Rom. 8:9b). După ce au primit Duhul Sfânt, adică după ce au fost mântuiţi, aceşti ne-evrei au fost botezaţi (v. 47, 48). Prin urmare, botezul nu a fost necesar pentru mântuirea lor. Ei au fost mântuiţi mai întâi, iar după aceea au fost botezaţi în apă.

6. În NT, botezul este totdeauna pus în legătură cu moartea, iar nu cu naşterea spirituală.

6. Există circa 150 de pasaje în NT care ne învaţă că mântuirea se capătă numai prin credinţă. Toate acestea nu pot fi contrazise prin două-trei versete care *par* să susţină că botezul este necesar pentru obţinerea mântuirii.‡

Prin urmare, când citim în versetul 21: **botezul... care ne mântuieşte acum**, asta nu înseamnă botezul nostru, în apa literală, ci botezul lui Cristos pentru moarte şi identificarea noastră cu El în acest botez.

Nu este o curăţire de întinăciunile cărnii. Închinarea ceremonială din VT, cu care cititorii iudeo-creştini ai epistolei lui Petru erau familiarizaţi, asigura un fel de curăţire exterioară. Dar ea nu era în stare să le dăruiască preoţilor sau poporului o conştiinţă curată cu privire la păcat. **Botezul** despre care vorbeşte Petru nu este o curăţire fizică, nici măcar ritualistică, de întinăciune. Apa are într-adevăr efectul de a înlătura murdăria din trup, dar nu poate asigura o conştiinţă curată faţă de Dumnezeu. Numai asocierea personală cu Cristos în moartea, îngroparea şi învierea Sa poate realiza acest lucru.

Ci răspunsul unei conştiinţe curate faţă de Dumnezeu. Întrebarea care se ridică aici este: „Cum pot avea eu o poziţie neprihănită (dreaptă) înaintea lui Dumnezeu? Cum pot avea o **conştiinţă** curată înaintea Lui?" Răspunsul se găseşte în botezul despre care a vorbit Petru: botezul lui Cristos pentru moartea pe Calvar şi acceptarea de către o persoană individuală a acelei lucrări. Prin moartea lui Cristos chestiunea păcatului a fost rezolvată odată pentru totdeauna.

Prin învierea lui Isus Cristos. Cum ştiu eu că Dumnezeu este mulţumit? Ştiu pentru că L-a înviat pe Cristos din morţi. O conştiinţă curată este inseparabil legată de **învierea lui Isus Cristos**; ele stau în picioare sau cad împreună. Învierea îmi spune că Dumnezeu este pe deplin satisfăcut de lucrarea de răscumpărare săvârşită de Fiul Său. Dacă Cristos n-ar fi înviat, niciodată n-am putea fi siguri că păcatele noastre au fost luate. El ar fi murit ca oricare alt om. Dar Cristosul înviat este asigurarea noastră absolută că pretenţiile lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre au fost îndeplinite întru totul.

După cum s-a exprimat compozitorului de imnuri, James G. Deck: „Conştiinţa noastră are o pace ce nu dă greş: Mielul acolo sus, pe tron."

Prin urmare **acum ne mântuieşte — botezul.... răspunsul unei conştiinţe curate faţă de Dumnezeu, prin învierea lui Isus Cristos.** Singura mea pretenţie la o conştiinţă curată se bazează pe moartea, îngroparea şi învierea Domnului Isus. Ordinea este următoarea:

1. Cristos a fost botezat în vederea morţii pentru mine la Calvar.
2. Când îmi pun încrederea în El ca Domn şi Mântuitor, sunt unit spiritual cu El în moartea, îngroparea şi învierea Sa.
3. Prin cunoştinţa faptului că a înviat, cererea mea pentru o conştiinţă curată primeşte răspuns.
4. În botezul cu apă, dau expresie vizibilă izbăvirii spirituale pe care am trăit-o.

3:22 Care stă la dreapta lui Dumnezeu, după ce S-a înălţat la cer şi Şi-a supus îngerii, stăpânirile şi puterile. Domnul Isus Cristos nu numai că a înviat din morţi, ci S-a şi suit la **cer**, de unde venise iniţial. El se află în cer, actualmente, nu ca o fiinţă-spirit, intangibilă şi invizibilă, ci ca Om viu, într-un trup proslăvit, din carne şi oase. În acel trup El poartă etern rănile primite la Calvar — semnele elocvente şi veşnice ale iubirii Sale pentru noi.

Domnul nostru se află **la dreapta lui Dumnezeu**, locul de:

Putere: Întrucât dreapta este de obicei mai puternică decât stânga, a fost asociată cu puterea (Mat. 26:64).

Onoare: Cristos este „*înălţat* la dreapta lui Dumnezeu" (Fapte 2:33; 5:31).

Odihnă: În virtutea lucrării Sale încheiate, Cristos „*S-a aşezat* la dreapta Măririi, în locurile preaînalte" (Ev. 1:3; vezi şi 8:1; 10:12). Această *odihnă* este *odihna* satisfacţiei şi mulţumirii, nu odihna care învinge oboseala.

Mijlocire: Pavel vorbeşte despre Cristos fiind la dreapta lui Dumnezeu, unde *mijloceşte* pentru noi (Rom. 8:34).

Preeminenţă: „...la dreapta Sa, în *locurile* cereşti, (El este) *cu mult mai presus de orice* domnie, de orice stăpânire, de orice putere, de orice autoritate şi de orice nume care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci şi în cel viitor..." (Ef. 1:20, 21).

Stăpânire: La Evrei 1:13, Dumnezeu Tatăl Îi spune Fiului: „Stai la dreapta Mea, *până voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale*." Stăpânirea este subliniată şi la 1 Petru 3:22: **„...la dreapta lui Dumnezeu, după ce S-a înălţat la cer şi Şi-a supus îngerii, stăpânirile şi puterile."**

Îngerii, stăpânirile şi puterile este o sintagmă care are negreşit menirea de a se referi la toate rangurile de fiinţe cereşti. Cu toate sunt slujitoare ale Cristosului celui înviat şi proslăvit.

Aceasta a fost, aşadar, experienţa Domnului nostru de suferinţă pentru facerea de bine. Oamenii L-au respins, atât în mărturia Sa dinainte de încarnare, prin Noe, cât şi la prima Sa venire, ca Fiul Omului. El a fost botezat în apele întunecate ale morţii, la Calvar. Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi şi L-a proslăvit, la dreapta Sa în cer. În planurile eterne ale lui Dumnezeu, suferinţa a trebuit să preceadă slava.

Aceasta a fost o lecţie deopotrivă pentru cititorii iniţiali ai lui Petru, cât şi pentru noi. Nu trebuie să ne supărăm dacă întâmpinăm opoziţie şi chiar persecuţii în facerea de bine, căci nu meritäm un tratament mai bun decât cel de care a avut parte Mântuitorul când a fost pe pământ. Noi trebuie să ne mângâiem cu făgăduinţa că dacă suferim cu El, vom fi şi proslăviţi cu El (Rom. 8:17). Mai mult, suferinţele de acum nu sunt vrednice să fie puse alături de slava care ne aşteaptă (Rom. 8:18). Întristările noastre sunt uşoare şi de o clipă; gloria este însă eternă şi are o greutate veşnică, dincolo de orice comparaţie (2 Cor. 4:17).

4:1 Există o strânsă legătură între această secţiune şi cea precedentă (cf. 3:18). Am studiat până acum pilda lui Cristos, care a suferit pe nedrept. El a suferit în mâna oamenilor răi, pentru cauza neprihănirii. Întrucât aşa stau lucrurile, urmaşii Lui trebuie să se înarmeze cu acelaşi fel de gândire. Ei trebuie să se aştepte să sufere pentru numele Lui. Ei trebuie să fie pregătiţi să îndure persecuţii, pentru faptul că sunt creştini.

Oricine **a suferit în trup a sfârşit-o cu păcatul**. Credinciosul este confruntat cu două posibilităţi: păcatul sau suferinţa. Pe de o parte, el poate alege să trăiască asemenea oamenilor nemântuiţi din jurul lui, luând parte la plăcerile lor păcătoase şi evitând astfel persecuţiile. Sau poate trăi în curăţie şi evlavie, purtând ocara lui Cristos şi suferind în mâinile celor răi.

James Guthrie, un martir, a spus înainte de a fi spânzurat: „Dragi prieteni, făgăduiţi această cupă a suferinţei cum am procedat eu, înainte de a păcătui, căci păcatul şi suferinţa mi-au fost oferite şi eu am ales partea suferinţei."

Când un credincios alege în mod deliberat să sufere persecuţii în calitate de creştin, mai degrabă decât să continuă să trăiască într-o viaţă de păcat, el **a sfârşit-o cu păcatul**. Asta nu înseamnă că nu mai comite acte de păcat, dar puterea păcatului în viaţa sa a fost frântă. Când un om suferă pentru că refuză să păcătuiască, el nu mai este controlat de voia cărnii.

4:2 Pentru tot restul vieţii sale pământeşti, credinciosul nu mai este controlat de patimile omeneşti, **ci** de **voia lui Dumnezeu**. El preferă să sufere ca un creştin, decât să păcătuiască asemenea necredincioşilor. El preferă să moară decât să se lepede de Domnul său. **În timpul cât îi mai rămâne de trăit în trup** înseamnă restul vieţii sale aici pe pământ. Credinciosul alege să trăiască anii aceştia pentru slava lui Dumnezeu, mai degrabă decât pentru gratificarea poftelor sale senzuale.

4:3 Petru le scrie unora care, înainte de convertirea lor, trăiseră în toată stricăciunea morală a lumii păgâne. **Destul** a fost cu acel fel de viaţă! Ca creştini, ei erau acum creaturi noi iar păcatele cele vechi trebuiau abandonate. Restul anilor vieţii aparţineau acum lui Dumnezeu, trebuind să fie dăruiţi Lui.

Păcatele enumerate aici continuă să caracterizeze lumea necreştină de azi a Neamurilor: păcatele legate de sex, de băuturi alcoolice şi de religie falsă.

Desfrâul — complacerea fără nici o reţinere în păcate, în special în imoralitate sexuală.

Poftele — gratificarea unor apetite nelegimite, de orice fel, dar probabil că se referă în primul rând la păcate sexuale.

Beţia — chefurile care duc la desfrâu şi încăierări.

Idolatrii abominabile — închinarea la idoli, cu toate actele de imoralitate care însoţesc o atare închinare.

Oamenii ajung să se identifice cu obiectul închinăciunii lor, devenind acel obiect. Când îl părăsesc pe Dumnezeul adevărat, normele lor morale sunt automat scăzute. Aceste norme scăzute le permit să se angajeze în tot felul de plăceri păcătoase, pentru care simt apetit. Aşa se explică de ce religiile idolatre dau naştere la păcat şi degradare.

4:4 Versetul acesta descrie experienţa comună a celor care sunt mântuiţi de o viaţă de stricăciune exterioară. Foştii lor prieteni cred că ei au înnebunit şi-i acuză că sunt nişte fanatici religioşi. Ei cred că este o formă de nebunie prin faptul că creştinii nu mai participă la dansuri, la petreceri lumeşti şi la orgii sexuale. Viaţa curată şi morală a unui credincios îl condamnă pe păcătos. Nici nu e de mirare că el urăşete schimbarea care a intervenit în prietenul său convertit!

4:5 Deşi cei necredincioşi îi hulesc pe creştini în această viaţă, ei **vor da socoteală înaintea Celui care este gata să judece vii şi morţii**. În mod clar Petru îi are în vedere aici pe cei necredincioşi. Judecata necredincioşilor vii va avea loc înainte de a începe domnia de o mie de ani. Iar cei morţii răi vor fi judecaţi la sfârşitul domniei lui Cristos pe pământ. Condamnarea lor va fi o dovadă a neprihănirii copiilor lui Dumnezeu.

4:6 Tocmai pentru acest motiv — adică justificarea copiilor lui Dumnezeu — **a fost predicată evanghelia şi celor morţi.** Aici avem din nou un pasaj dificil. Să însemne asta că evanghelia a fost predicată oamenilor după ce aceştia au murit sau pe când se aflau încă în viaţă? Şi cine au fost aceşti oameni?

Noi înţelegem că acest verset se referă la oamenii cărora li s-a predicat evanghelia pe când erau încă în viaţă pe pământ şi care au crezut în Domnul. Datorită vitejiei lor pentru adevăr, ei au suferit în mâna oamenilor răi şi în unele cazuri au murit moarte de martir. Aceşti credincioşi, deşi au fost **judecaţi** sau condamnaţi **ca oameni în ce priveşte trupul**, au fost justificaţi de **Dumnezeu**. Acum ei se bucură de viaţa veşnică împreună cu El.

Ei nu erau morţi când li s-a vestit evanghelia. Dar ei sunt morţi acum, în ce priveşte trupul lor. Deşi oamenii i-au considerat nebuni, **Dumnezeu** i-a onorat şi duhurile lor sunt acum în cer.

Predicarea evangheliei aduce două rezultate celor care cred: ocara oamenilor şi aprobarea lui Dumnezeu. Barnes explică:

> Scopul urmărit în vestirea Evangheliei către ei a fost ca, deşi ei ar putea fi judecaţi de oameni în felul obişnuit şi daţi la moarte, totuşi cu privire la natura lor mai nobilă şi mai elevată, *duhul*, ei să poată trăi pentru Dumnezeu.[26]

III. SLUJIREA ŞI SUFERINŢELE CREDINCIOSULUI (4:7-5:14)

A. Imperative urgente pentru zilele de pe urmă (4:7-11)

4:7 Acum este introdusă o serie de îndemnuri prin afirmaţia: **„Sfârşitul tuturor lucrurilor este aproape."** Aceasta a fost interpretată în mai multe feluri, fie că ar fi vorba de (1) nimicirea Ierusalimului, (2) fie de Răpire, (3) fie de revenirea lui Cristos pentru a domni, fie (4) de nimicirea cerurilor şi a pământului la sfârşitul Mileniului. Noi credem că se referă probabil la ultima din aceste variante.

Primul îndemn este de a fi **sobri** şi de a veghea în vederea rugăciunii. Aceste cuvinte au fost scrise într-o vreme de persecuţii şi înseamnă că viaţa de rugăciune a credinciosului trebuie să fie liberă de orice lucru care ar putea să-i abată atenţia, de panică şi de instabilitatea emotivă adusă de stres: părtăşia lui cu Dumnezeu trebuie să fie netulburată de împrejurări tulburătoare.

4:8 El trebuie să ia seama la părtăşia sa cu alţi credincioşi (v. 8, 9) şi să aibă **o dragoste fierbinte** pentru toţi membrii casei credinţei. O atare dragoste nu va face caz de greşelile şi slăbiciunile altor credincioşi, ci îi va ocroti de privirile lumii. Cineva a făcut următoarea afirmaţie: „Ura face caz din orice. Dragostea este îndreptăţită să îngroape lucrurile, ascunzându-le privirilor."

Afirmaţia **„dragostea acoperă o mulţime de păcate"** (Prov. 10:12) nu trebuie luată ca o explicaţie doctrinară a modului în

care sunt îndepărtate păcatele. Vinovăţia şi pedeapsa păcatelor nu pot fi îndepărtate decât de sângele lui Cristos. Tot aşa afirmaţia nu trebuie interpretată în sensul tolerării păcatului sau al absolvirii de responsabilitatea de a-l mustra pe cel care a greşit. Înseamnă însă că toată dragostea adevărată poate trece cu vederea greşeli şi scădinţe minore constatate la alţi credincioşi.

4:9 Un mijloc prin care putem demonstra dragostea faţă de fraţi este acela de a practica ospitalitatea fără murmur. Sfatul acesta este deosebit de necesar în vremuri de prigoană, când proviziile de alimente s-ar putea să fie pe terminate şi când cei care adăpostesc creştini în casele lor ar putea fi arestaţi sau închişi, dacă nu chiar omorâţi.

Ospitalitatea este un privilegiu extraordinar de mare. Practicând-o, unii au ajuns să găzduiască, fără să-şi dea seama, chiar îngeri (Ev. 13:2). Orice bunătate manifestată faţă de un copil al lui Dumnezeu este socotită ca şi când i-ar fi fost arătată chiar Domnului Însuşi (Mat. 25:40). Indiferent cât de mic ar fi gestul de bunăvoinţă, nu va rămâne nerăsplătit; chiar un pahar de apă rece dat în numele Domnului nu va rămâne nerăsplătit (Mat. 10:42). Cei care primesc un profet din pricina faptului că este profet vor primi răsplata unui profet (Mat. 10:41), care, după normele evreilor, era nivelul superlativ. Mulţi creştini mărturisesc despre binecuvântările de care au avut parte în familia şi asupra copiilor lor prin ospitalitatea arătată slujitorilor Domnului.

Isus ne-a învăţat că trebuie să-i omenim pe cei ce nu ne pot răsplăti (Luca 14:12). Asta nu înseamnă că niciodată nu trebuie să găzduim rude, prieteni sau vecini, care ne-ar putea întoarce amabilitatea. Dar scopul nostru trebuie să fie să ne arătăm bunăvoinţa în numele Domnului Isus cu gândul de a nu fi răsplătiţi. Cu siguranţă că trebuie pusă sub semnul întrebării situaţia în care ne-am angaja tot timpul în banchete şi petreceri, întâlnindu-ne doar cu cei din cercul nostru, pe când atâtea regiuni din lume rămân neevanghelizate.

4:10 Fiecare credincios **a primit un dar** de la Domnul, o funcţie specială pe care poate să şi-o îndeplinească în calitate de mădular în Trupul lui Cristos (1 Cor. 12:4-11, 29-31; Rom. 12:6-8). Aceste daruri sunt o isprăvnicie de la Dumnezeu. Ele nu trebuie folosite pentru câştig egoist, ci pentru slava Lui şi în folosul altora. Noi nu avem menirea de a fi *punctul terminus* al darurilor cu care ne-a înzestrat Dumnezeu; harul Lui ne-a fost acordat pentru a nu se opri la noi. Avem datoria de a fi *canale* prin care să se transmită binecuvântările spre alţii.

Noi trebuie să fim buni administratori ai harului felurit al lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu de aici se referă la favoarea nemeritată pe care o dăruieşte El omului. Felurit înseamnă aici, literal, *multi-color* sau cum traduce Phillips „de o minunată diversitate".

4:11 Chiar dacă un om are darul de a predica sau de a-i învăţa pe alţii, el trebuie să fie sigur că vorbeşte chiar cuvintele pe care vrea Dumnezeu să le rostească el cu acel prilej. Aceasta se înţelege prin **oracolele lui Dumnezeu**. Nu este de ajuns ca un om doar să predice din Biblie. El trebuie să aibă asigurarea că prezintă mesajul anumit pe care îl vrea Dumnezeu predicat acelui auditoriu cu acel prilej.

Oricine face orice slujbă trebuie s-o facă cu recunoaşterea smerită că **Dumnezeu** este Cel care îl învredniceşte. Atunci slava Îi va fi dată lui **Dumnezeu** — Căruia I se cuvine.

Un om nu trebuie să devină mândru, indiferent cât de dăruit ar fi în slujirea creştină. Darul nu a izvorât din propriile sale eforturi, ci i s-a dat de sus. De fapt, el nu are nici un lucru pe care să nu-l fi primit. Toată slujirea trebuie făcută în aşa fel încât lui **Dumnezeu** să I se dea tot creditul.

După cum arată Petru, această onoare este prezentată Tatălui **prin Isus Cristos** ca Mediator şi pentru ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi prin El. Acestui Mântuitor binecuvântat Îi aparţine toată lauda şi puterea în veci de veci. Amin.

B. Îndemnuri şi explicaţii referitoare la suferinţe (4:12-19)

4:12 Restul capitolului 4 conţine îndemnuri şi explicaţii cu privire la suferinţa îndurată pentru numele lui Cristos. Cuvântul „suferinţă" şi derivatele sale sunt folosite de douăzeci şi una de ori în această epistolă.

Atitudinea naturală a creştinului este de a privi persecuţiile ca pe un fenomen **străin** şi anormal. Suntem surprinşi când avem de suferit. Dar Petru ne spune că trebuie să considerăm suferinţa drept o experienţă creştină normală. Nu avem dreptul de a ne aştepta la un tratament mai bun din partea lumii decât I s-a acordat Mântuitorului nostru. Toţi cei care doresc să trăiască o viaţă evlavioasă în Cristos Isus vor fi persecutaţi (2 Tim. 3:12). Este cu deosebire

adevărat că cei care adoptă o poziţie hotărâtă pentru Cristos devin obiectul unor atacuri sălbatice. Satan nu-şi risipeşte muniţiile cu creştinii fireşti. El îşi îndreaptă însă armele grele asupra celor care iau cu asalt porţile Hadesului.

4:13 Privilegiul de a avea parte de **suferinţele lui Cristos** ar trebui să ne producă o mare bucurie. Desigur nu putem lua parte la suferinţele pe care le-a îndurat El în vederea ispăşirii, căci El este Singurul care a purtat păcatul. Dar putem lua parte la acelaşi fel de suferinţe ca cele pe care le-a îndurat El ca Om. Putem lua parte la respingerea şi ocara de care a avut El parte. Putem primi rănile şi cicatricile în trupul nostru pe care necredincioşii încă doresc să I le aplice şi acum.

Dacă copilul lui Dumnezeu poate să se bucure astăzi în mijlocul suferinţei, cu cât mai mult se va bucura el şi se va veseli când se va descoperi slava lui Cristos! Când Mântuitorul se va întoarce pe pământ, ca Leul din seminţia lui Iuda, El va fi descoperit ca Fiul Atotputernic al lui Dumnezeu. Cei care suferă acum din pricina Lui vor fi onoraţi atunci împreună cu El.

4:14 Creştinii de la început se bucurau când erau socotiţi vrednici să sufere ruşine pentru numele lui Cristos (Fapte 5:41). Tot aşa trebuie să procedeze şi toţi creştinii care au privilegiul de a fi batjocoriţi pentru numele lui Cristos. Asemenea suferinţe sunt un indiciu sigur al faptului că **Duhul slavei şi al lui Dumnezeu se odihneşte peste** noi. Acesta este Duhul Sfânt care Se odihneşte peste creştinii persecutaţi, cum norul de slavă se odihnea deasupra cortului din VT, indicând prezenţa lui Dumnezeu.

Noi ştim că Duhul locuieşte în fiecare copil adevărat al lui Dumnezeu, dar El Se odihneşte în mod deosebit asupra celor care sunt total predaţi cauzei lui Cristos. Aceştia cunosc prezenţa şi puterea Duhului lui Dumnezeu într-o manieră necunoscută de alţii. Acelaşi Domn Isus care este hulit de persecutori este proslăvit de sfinţii Săi care suferă.[27]

4:15 Creştinul nu trebuie să-şi cauzeze niciodată suferinţe pentru faptele rele pe care le-a făcut. El nu are voie să se facă vinovat de ucidere, de furt, de rău în general sau de amestecul în treburile altora. Prin nici unul din aceste lucruri nu I se aduce slavă lui Dumnezeu, ci numai ruşine pentru mărturia lui Cristos.

4:16 Dar nu este nici o disgraţie dacă cineva suferă ca creştin. F. B. Meyer a spus că lucrul acesta este adevărat, chiar dacă înseamnă „pierderea serviciului, a reputaţiei sau a căminului; abandonarea de către părinţi, copii şi prieteni; reprezentarea eronată ce i se face, ura îndreptată asupra lui sau chiar moartea."[28] Sub numele de creştin se poate aduce slavă lui Dumnezeu în toate aceste încercări. G. Campbell ne îndeamnă după cum urmează:

> Asta e mai mult decât a ne desfăta cu numele pe care-l purtăm. Înseamnă a trăi în mod atât de vrednic de numele acesta încât să-L slăvim prin asta pe Dumnezeu. Dacă un om este cunoscut ca creştin şi nu trăieşte însă pe măsura numelui purtat, Îl dezonorează pe Dumnezeu. A purta numele înseamnă a-ţi lua o mare şi glorioasă răspundere dar, în acelaşi timp, una foarte solemnă.[29]

4:17 Petru contrastează suferinţele copiilor lui Dumnezeu din viaţa de acum cu suferinţele celor răi în veşnicie. **A venit timpul ca judecata să înceapă de la casa lui Dumnezeu. Timpul** de care e vorba aici este dispensaţia bisericii, care a început la Rusalii şi va ţine până la Răpire. **Casa lui Dumnezeu** se referă la biserică. În această epocă, biserica trece printr-o judecată din partea lumii necredincioase. Credincioşii trec acum prin suferinţele lor, după cum şi Isus a suferit când a fost pe pământ.

Dacă aşa stau lucrurile, care va fi soarta **celor care nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu?** Dacă creştinii suferă acum pentru că fac binele, cum vor suferi cei nemântuiţi în veşnicie pentru toate faptele lor rele?

4:18 Acelaşi argument este continuat în acest verset, citat din Proverbe 11:31: **„Dacă cel neprihănit** va fi astfel tratat pe pământ, cu atât mai mult cel nelegiuit şi păcătos!"

Persoana neprihănită este salvată cu greu. Din punct de vedere divin, mântuirea sa a fost cumpărată cu un preţ enorm. Din punct de vedere omenesc, oamenilor li se spune: „Străduiţi-vă să intraţi pe poarta strâmtă" (Luca 13:24). Credincioşilor li se spune că „în împărăţia lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri" (Fapte 14:22). Cu toate pericolele şi ispitele care-l năpădesc pe creştin, este numai minunea harului divin că el este păstrat pentru împărăţia cerească.

Aşa stând lucrurile, care va fi pierzarea celor care au murit în păcatele lor, nepocăiţi şi nemântuiţi? Găsim o ilustraţie vie a aces-

tui adevăr în următoarea anecdotă ieşită de sub pana lui F. B. Meyer:

A fost dorinţa fierbinte a unui om sfânt ca moartea lui să fie atât de triumfătoare încât fiii lui neconvertiţi să fie convinşi şi atraşi de puterea evidentă a Evangheliei care să susţină şi să învioreze în pasajul întunecat al văii. În loc de asta, spre marele său regret, duhul lui a zăcut sub un nor; el a fost oprimat de frică şi nesiguranţă; iar vrăjmaşului i s-a permis să-l chinuie din plin. Dar tocmai aceste fapte au fost cele care i-au impresionat cel mai profund pe copiii lui. „Căci", a spus cel mai mare din copiii lui, „ştim cu toţi ce om bun a fost tatăl nostru; şi totuşi vedem cât de adânci au fost suferinţele sale spirituale. Atunci la ce nu ne-am putea aştepta *noi*, cei care nu ne-am învrednicit deloc să ne îngrijim de sufletele noastre?[30]

4:19 Petru insistă că suferinţele trebuie să fie după voia lui Dumnezeu. Zeloţii religioşi ar putea să atragă asupra lor suferinţe prin acţiuni impulsive, lipsite de călăuzirea divină. Cei ce suferă de complexul de martir Îl ispitesc pe Dumnezeu într-un mod care conduce la dezonoare. Dar cărarea adevărată a suferinţei pentru creştini duce la slavă eternă. Având în vedere acest lucru, ei trebuie să continue să facă binele, indiferent cât i-ar costa, încredinţându-şi **sufletele credinciosului Creator**.

S-ar părea oarecum ciudat că Petru Îl prezintă pe Domnul ca **Creator** aici, mai degrabă decât Mântuitor, Mare Preot sau Păstor. Cristos este Creatorul nostru în sens dublu: noi suntem ai Lui ca parte din creaţia originală şi ca parte a noii creaţii (Ef. 4:24; Col. 3:10). Şi într-un caz, şi-n altul noi suntem obiectele iubirii şi grijii Sale. Este cât se poate de rezonabil ca noi să ne încredinţăm Aceluia care a făcut sufletele noastre şi le-a salvat.

C. Îndemnuri şi salutări (5:1-14)

5:1 Acest capitol final din 1 Petru conţine îndemnuri şi salutări. Mai întâi e un cuvânt pentru bătrâni. În chip de autoritate pentru că transmite un atare mesaj, Petru se prezintă ca pe unul care este el însuşi un bătrân şi martor al suferinţelor lui Cristos şi părtaş al slavei ce va fi descoperită. **Bătrân împreună cu ei** — o, ce departe este această smerită afirmaţie de pretenţia de „suveran pontif" al bisericii! **Un martor** — Petru L-a văzut pe Păstor murind pentru oi şi amintirea acestei iubiri îl constrânge să aibă grijă de ele ca un credincios ajutor de păstor. **Părtaş** — curând se va ivi slava, Cristos Se va arăta în slavă şi noi ne vom arăta cu El în slavă (Col. 3:4). Până atunci porunca Mântuitorului rămâne în picioare: „Paşte mieii Mei!... Ai grijă de oile Mele!" (Ioan 21:15-17).

5:2 Bătrânii sunt bărbaţi maturi cu un caracter creştin, calificaţi să exercite conducere spirituală în adunare. NT presupune o pluralitate de bătrâni — nu doar un singur bătrân peste o biserică sau un grup de biserici, ci doi sau mai mulţi bătrâni într-o adunare (Fil. 1:1). Pentru calităţile pe care trebuie să le întrunească bătrânii, vezi 1 Timotei 3:1-7 şi Tit 1:6-9. În biserica de la început, înainte ca NT să fie disponibil în formă scrisă, bătrânii au fost numiţi de apostoli şi de reprezentanţii lor, dar numai după ce trecea timp suficient într-o nouă biserică ca să se dovedească bine că ei posedau calităţile necesare. Astăzi creştinii trebuie să recunoască şi să asculte de cei care au calităţile respective şi fac lucrarea de bătrâni (presbiteri).

Păstoriţi turma lui Dumnezeu care este între voi. Turma aparţine lui **Dumnezeu** dar bătrânii au primit responsabilitatea de a sluji ca ajutori de păstori. **Nu din constrângere, ci de bunăvoie.**[31] Lucrarea de supraveghere a turmei nu este o lucrare la care oamenii să fie constrânşi prin alegere sau numire. Duhul Sfânt pune pe inimă şi sarcina de a face o asemenea lucrare, şi învrednicirea de a o duce la bun sfârşit, iar bătrânii trebuie să răspundă cu o inimă dispusă. Aşa citim la 1 Timotei 3:1: „Dacă doreşte un om poziţia de episcop, o bună lucrare doreşte." Legată de învrednicirea divină trebuie să fie disponibilitatea omului.

Nu pentru câştig necinstit, ci cu dragă inimă. Răsplata financiară nu trebuie să fie motivul de a servi ca bătrân (presbiter). Asta nu înseamnă că bătrânul nu poate fi întreţinut de biserica locală; existenţa unor atari „bătrâni cu normă întreagă" este indicată de textul de la 1 Timotei 5:17, 18. Dar textul înseamnă că un spirit mercenar este incompatibil cu adevărata slujbă creştină.

5:3 A treia fază a sfatului lui Petru este următoarea: **Nu ca şi cum aţi stăpâni peste cei încredinţaţi vouă, ci făcându-vă exemple turmei.** Bătrânii trebuie să fie exemple, iar nu dictatori. Ei trebuie să umble în faţa turmei, nu să o mâne din urmă. Ei nu trebuie să trateze turma ca şi când ar fi a lor. Acest îndemn loveşte din plin teoria autori-

tarismului!

Multe din abuzurile comise în creştinătate ar fi eliminate dacă pur şi simplu s-ar aplica cele trei îndrumări din versetele 2 şi 3. Primul ar aboli orice *codeală*. Al doilea ar pune capăt *comercialismului*. Al treilea ar omorî *oficialismul* din biserică.

5:4 Lucrarea unui bătrân presupune cheltuirea unui mare grad de energie fizică şi emoţională. El trebuie să participe la durerea altora, să consilieze, să mustre, să dojenească, să înveţe pe alţii, să disciplineze şi să prevină. Uneori s-ar părea că este o sarcină ingrată. **Când Se va arăta Păstorul cel mare**, presbiterul va primi **cununa care nu se poate veşteji a slavei**. Sincer să fim, nu ştim prea multe despre cununile care ni le promite Scriptura: cununa bucuriei (1 Tes. 2:19), cununa neprihănirii (2 Tim. 4:8), cununa vieţii (Iac. 1:12; Apo. 2:10); şi cununa slavei. Nu ştim dacă vor fi cununi în sens literal, pe care le vom putea arunca la picioarele Mântuitorului; sau dacă ele indică doar gradul de responsabilitate care ni se va acorda în timpul domniei lui Cristos (Luca 19:17-19); sau dacă ele sunt doar faţete ale caracterului creştin pe care le purtăm de-a lungul întregii veşnicii. Dar un lucru ştim că ele vor fi o recompensă amplă pentru toate lacrimile, încercările şi suferinţele pe care le-am trăit aici jos.

5:5 Cei care sunt **mai tineri**, fie ca vârstă, fie în credinţă, trebuie să fie supuşi **bătrânilor**. De ce? Pentru că aceşti supraveghetori au înţelepciunea ce decurge din anii de experienţă în lucrurile lui Dumnezeu. Ei au o cunoştinţă aprofundată şi experimentală a cuvântului lui Dumnezeu. Şi ei sunt cei cărora Dumnezeu le-a încredinţat responsabilitatea de a avea grijă de oile Sale.

Toţi credincioşii trebuie să fie împodobiţi cu smerenie, care este o mare virtute. Moffatt spune: „Puneţi-vă şorţul smereniei." Ce potrivit! Întrucât şorţul este semnul distinctiv al unui servitor. „Dacă ar fi să aleg două sintagme necesare pentru creşterea spirituală, le-aş alege pe acestea: «Nu ştiu» şi «Îmi pare rău» (sau «Iartă-mă!»). Căci ambele denotă o adâncă smerenie." Imaginaţi-vă o adunare în care toţi membrii au acest duh smerit! În care ei îi stimează pe alţii mai mult decât se stimează pe ei înşişi! În care se întrec în a face muncile de jos! O atare biserică nu trebuie însă să rămână ceva din domeniul fantasticului. Ea poate şi trebuie să fie o realitate.

Dacă nu ar exista alt motiv pentru a fi smeriţi, este de ajuns acesta: **Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar celor smeriţi le dă har**. (Petru citează aici din versiunea greacă a textului de la Prov. 3:34.) Gândiţivă! Dumnezeul cel Atotputernic, opus mândriei noastre şi hotărât s-o frângă, contrastat însă cu Dumnezeul cel Atotputernic, neputând rezista însă unei inimi zdrobite şi căite!

5:6 Această smerenie trebuie demonstrată nu numai în relaţie cu alţii, ci şi faţă de **Dumnezeu**. În vremea lui Petru, sfinţii treceau prin flăcări de mari prigoane. Aceste încercări, deşi nu erau trimise de Dumnezeu, erau totuşi îngăduite de El. Cea mai bună cale, spune Petru, este de a le primi cu smerenie din mâna Domnului. El îi va susţine pe ai Săi şi-i va înălţa la timpul potrivit.

5:7 Credincioşii au privilegiul de a arunca toate îngrijorările lor asupra Domnului, cu încrederea deplină că El poartă de grijă. Încă o dată Petru citează din versiunea greacă a VT (Ps. 55:22).

J. Sidlow Baxter scoate în evidenţă că aici este vorba de două feluri de grijă:

> Există o grijă în sens de *îngrijorare* (sau anxietate), în cuvintele „Aruncând asupra Lui toate îngrijorările voastre" şi există o grijă în sensul de *afecţiune*, în cuvintele: „El Însuşi îngrijeşte de voi" Deasupra tuturor îngrijorărilor noastre este purtarea de grijă plină de afecţiune, ce nu dă niciodată greş, a Mântuitorului nostru.[32]

Îngrijorarea este fără folos. Nu e nevoie să purtăm poverile, când El este dispus şi capabil să le poarte în locul nostru. Îngrijorarea este zadarnică, întrucât nu a rezolvat până acum nici o problemă. Îngrijorarea este păcat. Un predicator a spus odată: „Îngrijorarea este păcat pentru că tăgăduieşte înţelepciunea lui Dumnezeu; pentru că spune că El nu ştie ce face. Ea tăgăduieşte dragostea lui Dumnezeu, spunând că Lui nu-I pasă. Şi tăgăduieşte puterea lui Dumnezeu, spunând că nu poate să mă izbăvească de oricare din lucrurile care mă fac să mă îngrijorez." Iată cuvinte la care se merită să meditãm!

5:8 Deşi nu trebuie să ne îngrijorăm, trebuie să fie în schimb treji şi să veghem, pentru că avem un potrivnit puternic, diavolul. A fi treaz înseamnă a avea o atitudine serioasă în mintea noastră, a aborda cu realism problemele vieţii, a fi în cunoştinţă de cauză cu privire la stratagemele Satanei. Pentecost spune:

> Un individ care nu ia cunoştinţă deloc despre

natura sau caracterul lumii, unul care nu este la curent cu planurile şi atacurile vrăjmaşului nostru, diavolul, îşi poate permite să trăiască într-o manieră uşuratică sau nepăsătoare. Dar pentru cel care vede viaţa cum o vede Isus Cristos, trebuie să existe o atitudine cu totul diferită, o viziune total nouă, caracterizată prin sobrietate.[33]

Trebuie să veghem în permanenţă, fiind gata să facem faţă oricărui atac din partea celui rău. Aici potrivnicul este descris ca un leu car răcneşte, căutând pe cine să devoreze. Diavolul pozează sub diverse forme. Uneori vine ca un şarpe, căutând să-i prindă pe oameni în mreaja stricăciunii morale. Alteori se deghizează într-un înger de lumină, încercând să-i amăgească pe oameni pe plan spiritual. Aici, prezentându-se ca un leu care răcneşte, el este hotărât să-i terorizeze pe copiii lui Dumnezeu prin persecuţii.

5:9 Noi nu trebuie să cedăm în faţa furiei sale. Mai degrabă, trebuie să ne împotrivim lui prin rugăciune şi prin cuvântul lui Dumnezeu. Noi nu avem în noi înşine puterea de a ne opune lui, dar pe măsură ce suntem fermi în credinţa noastră, bizuindu-ne pe Domnul, vom putea să ne împotrivim lui.

Unul din vicleşugurile Satanei este de a ne descuraja cu gândul că suferinţa noastră e unică. Când trecem prin flăcările strâmtorărilor, suntem ispitiţi să cădem de oboseală, crezând, în mod eronat, că nimeni nu a mai trecut prin atâta necaz în acele clipe. Petru ne aminteşte că şi fraţii noştri din toată lumea trec prin aceleaşi suferinţe ca noi.

5:10 Adevărata biruinţă în focul persecuţiilor este de a-L vedea pe Dumnezeu în culise, desăvârşindu-Şi planurile minunate. Indiferent de încercările prin care trecem, să ne amintim în primul rând că El este **Dumnezeul oricărui har**. Acest titlu de toată frumuseţea al Dumnezeului nostru ne aminteşte că felul Lui de a se purta cu noi nu se bazează pe meritele noastre, ci pe gândurile Sale pline de iubire faţă de noi. Indiferent cât de fioroasă ar fi încercarea la care am fost supuşi, avem întotdeauna motive să mulţumim că nu ne aflăm în iad, unde am merita să fim!

O a doua mângâiere puternică se desprinde din faptul că El ne-a chemat la slava Sa veşnică. Asta ne învredniceşte să privim dincolo de suferinţele acestei vieţi, la vremea când vom fi cu Mântuitorul şi vom fi ca El pe veci. Gândiţi-vă numai! Am fost aleşi din groapa cu gunoi şi **chemaţi la slava Lui veşnică**!

O a treia mângâiere provine din faptul că suferinţa nu ţine decât **puţin timp**. Când sunt puse alături de **slava veşnică**, strâmtorările vieţii sunt mai puţin decât trecătoare.

Încurajarea finală constă în faptul că Dumnezeu foloseşte suferinţa pentru a ne educa şi a ne modela caracterul creştin. El ne formează în vederea funcţiei de a domni pe care o vom îndeplini într-o zi. Patru aspecte ale acestui proces de formare sunt enumerate:

Desăvârşire — Încercările îl fac pe credincios apt; îi furnizează elementele de care are nevoie în caracterul său, pentru a-l face să fie matur pe plan duhovnicesc.

Statornicire — Suferinţele îi fac pe creştini mai statornici, capabili să întreţină o mărturie bună să reziste când sunt supuşi presiunilor. Este acelaşi cuvânt pe care l-a folosit Domnul Isus în cazul lui Petru: „...întăreşte-i [sau statoniceşte-i] pe fraţii tăi" (Luca 22:32).

Întărire — Persecuţiile sunt dezlănţuite de Satan cu scopul de a-i slăbi şi epuiza pe credincioşi, dar efectul produs asupra lor este contrar celui scontat. Prigoanele îi întăresc, ajutându-i să rabde.

Vă va face neclintiţi — În original verbul de aici are legătură cu „temelia". Dumnezeu doreşte ca fiecare credincios să fie ferm sădit într-un loc sigur în Fiul Său şi în cuvântul Său. Lacey spune în această privinţă:

Suferinţele inevitabile ale vieţii creştine au ca roadă inevitabilă întotdeauna rezultatul binecuvântat al formării caracterului credincioşilor; căci ele rafinează credinţa, ajustează caracterul, statornicesc, întăresc şi îi fac de neclintit pe copiii lui Dumnezeu.[34]

5:11 Având în vedere modul minunat în care Dumnezeu intervine şi-Şi exercită Suveranitatea asupra prigoanelor şi suferinţelor, pentru **slava** Sa şi spre binele nostru, nu este de mirare că Petru izbucneşte în această doxologie: **„A Lui să fie slava şi puterea în vecii vecilor! Amin."** Numai Unuia ca Acesta I se cuvine **slava**! Numai în mâinile Unuia ca Acesta este **puterea** în siguranţă!

5:12 Silvan (probabil acelaşi om căruia i se spunea şi Sila, forma prescurtată a numelui Silvan) a fost **fratele credincios** căruia Petru i-a dictat această Scrisoare şi probabil solul prin care a fost transmisă ea. Obiectivul urmărit de Petru prin această

Scrisoare a fost să-i asigure că credința creștină pe care o îmbrățișaseră ei este adevărata credință — sau, cum o numește el: **adevăratul har al lui Dumnezeu.** Poate că, în dogoarea persecuțiilor, ei ar fi putut fi ispitiți să se întrebe dacă nu cumva s-au înșelat îmbrățișând creștinismul. Petru declară că nu s-au înșelat. Că au găsit *adevărul lui Dumnezeu* și că trebuie să rămână statornici în acest adevăr.

5:13 Cea aleasă împreună cu voi, care este în Babilon, vă salută. Tot așa și Marcu, fiul meu.

Este cu neputință să precizăm dincolo de orice îndoială cine sau ce se înțelege prin cuvintele: **„Cea aleasă împreună cu voi, care este în Babilon"**. Unele din interpretările majore ale acestui verset sunt, după cum urmează: (1) „Frățietatea" (2:17; 5:9). În greacă acest substantiv abstract este feminin. (2) Soția lui Petru. (3) Vreo doamnă aleasă din partea locului. De asemenea este cu neputință să precizăm la care **Babilon** se referă textul. Ar putea fi: (1) Faimosul oraș de pe fluviul Eufrat, unde erau mulți iudei; (2) Postul militar cu același nume de pe fluviul Nil (deși această ipoteză este improbabilă); (3) Roma. La Apocalipsa, cetatea Babilonului este înțeleasă în general ca o referire la Roma (17:1-9;3;; 18:10, 21).

O a treia întrebare se referă la menționarea lui **Marcu**. Este acesta propriul **fiu** al lui Petru după trup, sau se referă la Ioan **Marcu**, scriitorul evangheliei care-i poartă numele? Probabil varianta din urmă este cea valabilă. Dacă așa stau lucrurile, atunci rămâne să decidem dacă Marcu a fost fiul lui Petru pentru că acesta din urmă l-a condus la Cristos sau dacă cuvântul **fiu** desemnează doar o relație spirituală apropiată între un presbiter și un creștin mai tânăr. Cuvântul folosit de Petru pentru **fiu**[35] nu este același cuvânt pe care-l folosește Pavel pentru a descrie relația spirituală cu Timotei și Tit, și corespunde tradiției străvechi, conform căreia Evanghelia lui Marcu, zugrăvită în culori atât de vii, s-ar baza pe relatările de martor ocular ale lui Petru.

5:14 Bătrânul (presbiterul) încheie cu o poruncă și cu o benedicție. Porunca este: **„Salutați-vă unii pe alții cu o sărutare de dragoste."** Obligația iubirii frățești este un ordin permanent pentru biserică, deși maniera exprimării sale poate varia în funcție de cultura și epoca în care trăiesc creștinii.

Benedicția este: **„Pacea să fie cu voi cu toți care sunteți în Cristos Isus."** Este un cuvânt mângâietor pentru sfinții loviți de furtuni, care îndură tot felul de strâmtorări pentru numele lui Cristos. Isus șoptește **pace** turmei pe care Și-a cumpărat-o cu sângele Lui, când oițele din această turmă suferă pentru El în mijlocul unei societăți agitate.

Pace, desăvârșită pace, moartea care ne umbrește pe noi și pe ai noștri?
Isus a învins moartea și toate puterile sale.
— *Edward H. Bickersteth*

NOTE FINALE

[1](1:2) Există și alte forme de sfințire, care au loc mai târziu. Când o cineva se naște din nou, el devine sfințit *în ce privește poziția sa*, pentru că este „în Cristos" (Ev. 10:10, 14). De-a lungul întregii sale vieți creștine el trebuie să trăiască însă și sfințenia *practică*, adică procesul prin care devine tot mai asemănător cu Cristos (1 Pet. 1:15). În cer el va realiza sfințirea *desăvârșită*, pentru că acolo nu va mai păcătui niciodată (Col. 1:22). Vezi excursul despre Sfințire după explicația textului de la Evrei 2:11.

[2](1:8) Majoritatea manuscriselor grecești conțin varianta: „cunoscut" (*eidotes*), în loc de „văzut" (*idontes*). Sensul final este însă cam același, adică faptul că ei nu au făcut cunoștință în persoană cu Isus pe pământ.

[3](1:8) William Lincoln, *Lectures on the First and Second Epistles of Peter*, p. 21.

[4](1:12) *Ibid.*, p. 23.

[5](1:13) J. H. Jowett, *The Redeemed Family of God*, p. 34.

[6](1:17) Lincoln, *Lectures*, p. 30.

[7](1:20) *Ibid.*, p. 33.

[8](1:21) W. T. P. Wolston, *Simon Peter: His Life and Letters*, p. 270.

[9](1:22) Textul critic (NU) nu conține cuvintele: „prin Duhul".

[10](1:23) Nota de subsol la lucrarea lui F. W. Grant, "1 Peter", din *The Numerical Bible*, Evrei la Apocalipsa, p. 149.

[11](1:23) Textul NU omite „în veci".

[12](2:2) Textul alexandrin (NU în notele de subsol din ediția NKJV) conține varianta: „grow up to salvation" (să crească (să ajungă) la mântuire". Dar această variantă ar putea pune sub semnul îndoielii siguranța mântuirii.

[13](2:6) Greaca biblică: *lithon* (piatră) *akro-* (vârf) *gōniaion* (din/de colț), de unde: *piatră din capul unghiului* sau *cheia de boltă*.

[14](2:7) Textul NU conține varianta „cei care nu cred" în loc de „cei care sunt neas-

cultători", dar întrucât „*a crede* evanghelia" se mai numeşte şi „*a asculta* de evanghelie", sensul este cam acelaşi.

[15](2:12) O redare literală a textului ar conţine cuvântul *nobil* sau *frumos* (*kalos* în greacă, din care provine cuvântul *caligrafie*, „scriere frumoasă").

[16](2:12) Charles R. Erdman, *The General Epistles*, p. 66.

[17](2:12) Jowett, *Redeemed Family*, pg. 88, 89.

[18](2:13) Leslie T. Lyall, *Red Sky at Night*, p. 81.

[19](2:16) F.B. Meyer, *Tried by Fire*, p. 91.

[20](2:25) În greacă: *episkopos*, „supraveghetor" sau „episcop".

[21](3:2) George Müller, într-o publicaţie periodică intitulată *The Word* („Cuvântul"), editată de Richard Burson, a cărei dată nu se cunoaşte. Paginile 33-35.

[22](3:4) Meyer, *Tried*, p. 117.

[23](3:7) Charles Bigg, *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of St. Peter and St. Jude* (ICC), p. 155.

[24](3:8) În loc de „curtenitori" (*philophrones*), textul NU conţine varianta „smeriţi" (*tapeinophrones*). Ambele sunt virtuţi de mare preţ, adecvate contextului; care dintre ele va fi aleasă ca variantă a originalului va depinde de concepţia pe care o va avea traducătorul în privinţa criticii textuale a NT. Noi urmăm aici tradiţia versiunii KJ.

[25](3:15) Textul NU conţine varianta: „Cristos ca Domn" în loc de „Domnul Dumnezeu". Asta ar sugera că Cristosul NT este Iehova Savaot din VT.

[26](4:14) Albert Barnes, *Notes on the New Testament: James, Peter, John and Jude*, p. 191.

[27](4:14) Din textul NU lipseşte propoziţia ultimă a versetului 14 („Din partea lor, El este hulit, dar din partea voastră El este proslăvit"). Întrucât „Se odihneşte peste voi" şi „este proslăvit" se termină ambele cu aceleaşi litere în greacă (*-etai*), e uşor de presupus că s-a comis o eroare de omitere. Această omitere de ordin tehnic se numeşte „homoeoteleuton" (terminaţie similară).

[28](4:16) F.B. Meyer, *Tried by Fire*, p. 27.

[29](4:16) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, p. 366.

[30](4:18) Meyer, *Tried*, p. 180-181.

[31](5:2) Textul NU conţine varianta: „după Dumnezeu" în loc de „de bunăvoie". Varianta tradiţională a versiunilor KJ şi NKJV (găsită în textul majoritar şi în TR) se potriveşte cu contextul mult mai bine ca un *contrast în vederea constrângerii*.

[32](5:7) J. Sidlow Baxter, *Awake, My Heart*, p. 294. Minunatul joc de cuvinte din versiunea KJ nu se regăseşte în textul original grec, unde cele două tipuri de „grijă" sunt cuvinte diferite, fără nici o legătură între ele (în româneşte: „îngrijorare" şi „grijă"). Această variantă provine din NT englez, tipărit în anul 1526, opera unui strălucit traducător şi martir al Inchiziţiei, William Tyndale (1484-1536). Textul său sună astfel: „cast youre care to hym: for he careth for you."

[33](5:8) J. Dwight Pentecost, *Your Adversary the Devil*, p. 94.

[34](5:10) Harry Lacey, *God and the Nations*, p. 92.

[35](5:13) Termenul comun din limba greacă: *huios*; Pavel foloseşte termenul *teknon*, textual „cel născut" (în scoţiană: *bairn*) sau copil.

BIBLIOGRAFIE
(1 şi 2 Petru)

Barbieri, Louis A. *First and Second Peter*. Chicago: Moody Press, 1975.

Bigg, Charles. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of St. Peter and St. Jude* (ICC). Edinburgh: T. & T. Clark, 1901.

Grant, F. W. „I and II Peter", *The Numerical Bible*, vol. 7. New York: Loizeaux Bros., 1903.

Ironside, H. A. *Notes on James and Peter*. New York: Loizeaux Brothers, 1947.

Jowett, J. H. *The Redeemed Family of God*. Londra: Hodder & Stoughton, n.d.

Lenski, R. C. H. *The Interpretation of the Epistles of St. Peter, St. John & St. Jude*. Columbus: Wartburg Press, 1945.

Lincoln, William. *Lectures on the First and Second Epistles of Peter*. Kilmarnock: John Ritchie Publ., n.d.

Meyer, F. B. *Tried by Fire*. Fort Washington, PA: Christian Literature Crusade, 1983.

Stibbs, Alan M. *The First Epistle General of Peter*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1959.

Thomas, W. H. Griffith. *The Apostle Peter: His Life and Writings*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1984.

Westwood, Tom. *The Epistles of Peter*. Glendale, California: The Bible Treasury Hour, Inc., 1953.

Wolston, W. T. P. *Simon Peter: His Life and Letters*. Londra: James Nisbet & Co., 1913.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI PETRU

Introducere

„[A Doua Petru] ni-L insuflă pe Cristos, aşteptând împlinirea Lui."
— E. G. Homrighausen

I. Locul unic în Canon

Citatul introductiv de mai sus este deosebit de semnificativ, pentru că autorul său, asemenea altora din zilele noastre, neagă faptul că Petru a scris această epistolă. De asemenea, el recunoaşte că „ceea ce avem aici are un caracter şi un spirit petrin."[1] Ironia face ca aceste două afirmaţii să rezume foarte succint contribuţia unică a cărţii 2 Petru.

În contextul întunericului tot mai adânc al apostaziei care se apropie, această scurtă scrisoare ne îndreaptă privirile spre Venirea Domnului. Deşi conţine elemente ce amintesc de viaţa şi personalitatea lui Petru, ea Îl insuflă, într-adevăr, pe Cristos celor care sunt dispuşi să permită acestei mici scrisori să-şi spună cuvântul.

II. Paternitatea

Un eminent cărturar american de orientare conservatoare, specialist în NT, a afirmat recent: „2 Petru, asemenea cărţilor Daniel şi Isaia din VT, este aceea care îi separă pe adulţi de copii, în ce priveşte ortodoxia strictă pe tărâmul criticii biblice." Comentatorii din epoca modernă adesea nici nu se străduiesc să infirme paternitatea petrină asupra cărţii 2 Petru, socotind că ar fi un fapt de la sine înţeles şi deja dovedit că epistola *nu* a fost scrisă de Petru. Desigur, există mai multe probleme serioase în calea acceptării autenticităţii acestei cărţi decât în cazul oricărei alte cărţi din NT, dar în mod hotărât aceste probleme nu sunt nici pe departe atât de mari pe cât sunt prezentate.

Dovezile externe

În cazul lui 2 Petru nu se pot invoca citatele obişnuite ale lui Polycarp, Ignaţiu şi Irineu referitoare la această epistolă. Dar dacă, aşa cum susţinea biserica primară, Iuda urmează epistolei 2 Petru, avem totuşi o atestare *din primul veac* a lui 2 Petru în cadrul Epistolei lui Iuda (vezi introducerea la Iuda). Învăţatul german Zahn e de părere că nu avem trebuinţă de nici o altă atestare. Pe lângă Iuda, Origen este primul care citează cartea 2 Petru, fiind urmat de Methodius din Olimp (un martir din timpul domniei împăratului Diocleţian) şi Fumilian din Cezareea. Eusebius recunoaşte că *majoritatea* creştinilor au acceptat cartea 2 Petru, deşi el personal se îndoieşte de autenticitatea ei.

Canonul Muratorian nu conţine în lista sa cartea 2 Petru — dar nu include nici 1 Petru şi, în plus, este un document fragmentar. Deşi Ieronim era la curent cu dubiile manifestate faţă de autenticitatea cărţii 2 Petru, atât el, cât şi ceilalţi părinţi de vază ai bisericii ca Athanasiu şi Augustin, au acceptat-o ca fiind o carte autentică a NT. Întreaga biserică le-a urmat exemplul, până la Reformă.

De ce este 2 Petru mai slab atestată *pe plan extern* decât alte cărţi din Biblie? Mai întâi, este scurtă, apoi nu a fost prea des copiată şi nu conţine material de factură unică. Acest din urmă punct este însă un argument în favoarea ei: cărţile scrise de eretici conţineau întotdeauna doctrine *suplimentare* prin care aceştia contraziceau sau, cel puţin, îndrăzneau să adauge la doctrina apostolică. Acest fapt e de natură să ne sugereze probabil motivul principal al precauţiei manifestate în primele veacuri ale erei creştine faţă de 2 Petru. Asta pentru că au existat mai multe „pseudepigrafa" (scrieri false) care au folosit numele lui Petru pentru a promova erezii gnostice, cum ar fi „Apocalipsa lui Petru".

În fine este important de ştiut că deşi 2 Petru a fost una din cărţile puse sub semnul îndoielii de unii (antilegomena), *biserica n-a respins-o niciodată ca pe o carte cu învăţătură falsă.*

A DOUA EPISTOLĂ A LUI PETRU

Introducere

„[A Doua Petru] ni-L insuflă pe Cristos, aşteptând împlinirea Lui."
— E. G. Homrighausen

I. Locul unic în Canon

Citatul introductiv de mai sus este deosebit de semnificativ, pentru că autorul său, asemenea altora din zilele noastre, neagă faptul că Petru a scris această epistolă. De asemenea, el recunoaşte că „ceea ce avem aici are un caracter şi un spirit petrin."[1] Ironia face ca aceste două afirmaţii să rezume foarte succint contribuţia unică a cărţii 2 Petru.

În contextul întunericului tot mai adânc al apostaziei care se apropie, această scurtă scrisoare ne îndreaptă privirile spre Venirea Domnului. Deşi conţine elemente ce amintesc de viaţa şi personalitatea lui Petru, ea Îl insuflă, într-adevăr, pe Cristos celor care sunt dispuşi să permită acestei mici scrisori să-şi spună cuvântul.

II. Paternitatea

Un eminent cărturar american de orientare conservatoare, specialist în NT, a afirmat recent: „2 Petru, asemenea cărţilor Daniel şi Isaia din VT, este aceea care îi separă pe adulţi de copii, în ce priveşte ortodoxia strictă pe tărâmul criticii biblice." Comentatorii din epoca modernă adesea nici nu se străduiesc să infirme paternitatea petrină asupra cărţii 2 Petru, socotind că ar fi un fapt de la sine înţeles şi deja dovedit că epistola *nu* a fost scrisă de Petru. Desigur, există mai multe probleme serioase în calea acceptării autenticităţii acestei cărţi decât în cazul oricărei alte cărţi din NT, dar în mod hotărât aceste probleme nu sunt nici pe departe atât de mari pe cât sunt prezentate.

Dovezile externe

În cazul lui 2 Petru nu se pot invoca citatele obişnuite ale lui Polycarp, Ignaţiu şi Irineu referitoare la această epistolă. Dar dacă, aşa cum susţinea biserica primară, Iuda urmează epistolei 2 Petru, avem totuşi o atestare *din primul veac* a lui 2 Petru în cadrul Epistolei lui Iuda (vezi introducerea la Iuda). Învăţatul german Zahn e de părere că nu avem trebuinţă de nici o altă atestare. Pe lângă Iuda, Origen este primul care citează cartea 2 Petru, fiind urmat de Methodius din Olimp (un martir din timpul domniei împăratului Diocleţian) şi Fumilian din Cezareea. Eusebius recunoaşte că *majoritatea* creştinilor au acceptat cartea 2 Petru, deşi el personal se îndoieşte de autenticitatea ei.

Canonul Muratorian nu conţine în lista sa cartea 2 Petru — dar nu include nici 1 Petru şi, în plus, este un document fragmentar. Deşi Ieronim era la curent cu dubiile manifestate faţă de autenticitatea cărţii 2 Petru, atât el, cât şi ceilalţi părinţi de vază ai bisericii ca Athanasiu şi Augustin, au acceptat-o ca fiind o carte autentică a NT. Întreaga biserică le-a urmat exemplul, până la Reformă.

De ce este 2 Petru mai slab atestată *pe plan extern* decât alte cărţi din Biblie? Mai întâi, este scurtă, apoi nu a fost prea des copiată şi nu conţine material de factură unică. Acest din urmă punct este însă un argument în favoarea ei: cărţile scrise de eretici conţineau întotdeauna doctrine *suplimentare* prin care aceştia contraziceau sau, cel puţin, îndrăzneau să adauge la doctrina apostolică. Acest fapt e de natură să ne sugereze probabil motivul principal al precauţiei manifestate în primele veacuri ale erei creştine faţă de 2 Petru. Asta pentru că au existat mai multe „pseudepigrafa" (scrieri false) care au folosit numele lui Petru pentru a promova erezii gnostice, cum ar fi „Apocalipsa lui Petru".

În fine este important de ştiut că deşi 2 Petru a fost una din cărţile puse sub semnul îndoielii de unii (antilegomena), *biserica n-a respins-o niciodată ca pe o carte cu învăţătură falsă.*

Dovezile interne

Cei care resping paternitatea petrină subliniază diferenţele stilistice dintre 1 şi 2 Petru. Ieronim a explicat însă că acestea se datorează faptului că Petru a recurs la serviciile altui secretar. Totuşi diferenţele dintre stilul cărţii 1 Petru şi 2 Petru nu sunt atât de mari ca cele dintre cele două epistole luate împreună şi restul NT. Ambele epistole sunt redactate într-un vocabular bogat şi viu, care conţine multe coincidenţe cu predicile lui Petru din cartea Faptelor Apostolilor şi din evenimentele vieţii sale.

Referirile la evenimente din trecutul lui Petru ce apar în conţinutul cărţii 2 Petru sunt folosite atât *în favoarea*, cât şi *împotriva* paternităţii tradiţionale. Unii din cei care resping paternitatea petrină afirmă că ar trebui să existe *mai multe aluzii*; alţii spun că sunt *prea multe* aluzii, ceea ce denotă că neapărat aici avem de a face cu „opera" unui falsificator! Dar ce motiv ar fi existat să se plastografieze o atare carte? Deşi cei care resping autenticitatea cărţii au dat dovadă de un spirit foarte creator în formularea a tot felul de *teorii*, nici una din ele nu s-a dovedit până în prezent satisfăcătoare.

Pe măsură ce vom studia însă Epistola, vom găsi anumite dovezi interne care atestă că Petru este într-adevăr autorul ei:

La 1:3 scriitorul îi defineşte pe credincioşi ca unii care au fost chemaţi de însăşi gloria şi virtutea Domnului. Asta ne duce însă îndărăt, la Luca 5:8 unde gloria Domnului l-a copleşit atât de mult pe Petru încât a strigat: „Doamne, pleacă de la mine, căci sunt un om păcătos!"

Când scriitorul oferă cititorilor o reţetă care să-i ajute să nu se poticnească (1:5-10), gândul ne duce imediat la căderea lui Petru şi întristarea care l-a cuprins.

Versetul 14 din capitolul 1 este deosebit de semnificativ. Scriitorului i s-a spus de către Domnul Isus cum va muri. Asta se potriveşte perfect cu Ioan 21:18, 19, unde Isus i-a decoperit lui Petru că va fi omorât la o vârstă înaintată.

În versetele 13-15 din capitolul 1, cuvintele: „cort" (tabernacol) şi „plecarea" (ieşirea) sunt amândouă cuvinte folosite de Luca în relatarea sa despre schimbarea la faţă a Domnului Isus (Luca 9:31-33).

Una din cele mai convingătoare dovezi ale faptului că Petru este cel care a scris această epistolă este trimiterea care se face la 1:16-18 la schimbarea la faţă. Scriitorul a fost prezent pe muntele sfânt la acel eveniment. Asta înseamnă că el este fie Petru, fie Iacov, fie Ioan (Mat. 17:1). Această a doua scrisoare afirmă că a fost scrisă de Petru (1:1), nu de Iacov sau de Ioan.

La 2:14, 18 găsim cuvântul: „Ademenesc", care provine în original din termenul *deleagō* — „a prinde cu momeală, cu nadă", expresia fiind împrumutată din vocabularul unui pescar şi astfel deosebit de adecvată, dacă ţinem seama de faptul că Petru a fost pescar.

La 3:1 autorul se referă la o scrisoare anterioară, care, probabil este 1 Petru. De asemenea, la 3:15 se referă la Pavel în termeni foarte personali, cum se cuvenea să facă un apostol.

În fine un alt cuvânt care face aluzie la experienţa lui Petru îl găsim la 3:17. Termenul „statornicie" (în versiunea română: „tărie") provine din aceeaşi rădăcină ca şi cuvântul „a întări" pe care l-a folosit Isus la Luca 22:32. „După ce te vei întoarce, să întăreşti pe fraţii tăi." Îl găsim şi sub forma: „vă va întări" la 1 Petru 5:10 şi „sunteţi întăriţi" la 2 Petru 1:12.

În fine, ca în epistolele pastorale, bănuim că o mare parte din ostilitatea manifestată de unii din epoca modernă faţă de ideea că 2 Petru ar fi rodul vieţii apostolului Petru şi că epistola ar fi ieşit de sub pana lui se datorează tocmai faptului că autorul îi condamnă fără înconjur pe apostaţi.

Pe măsură ce vom studia epistola, vom găsi alte dovezi interne care stabilesc o legătură sigură cu apostolul Petru. Dar ceea ce este important este să deschidem Biblia la această epistolă şi să vedem ce ne spune Domnul prin ea.

III. Data

Data apariţiei lui 2 Petru depinde, evident, de autenticitatea ei. Cei care cred că este un fals susţin că ar fi apărut cândva în cursul veacului al doilea. Întrucât noi conchidem că biserica a fost corectă când a recunoscut că 2 Petru este o carte canonică, din perspectivă istorică şi spirituală, trebuie să stabilim data apariţiei ei cu puţin înainte de moartea lui Petru (67 sau 68 d.Cr.), adică anul 66 sau 67.

IV. Fondul şi temele

Două curente care se bat cap în cap se disting în structura epistolei apostolului: *cuvântul profetic* şi *libertinismul* (cap. 2). Deja Petru îi vede prefigurându-se la orizont

învăţătorii falşi care vor introduce „erezii distrugătoare", care propagă învăţătura falsă, potrivit căreia ar fi voie să trăieşti o viaţă destrăbălată. Aceşti oameni ridiculizează ideea că va veni o zi a judecăţii (3:1-7). Ceea ce e privit la timpul viitor în vremea lui Petru este redat în epistola lui Iuda ca o realitate ce s-a petrecut deja (v. 4). Atunci când creştinismul şi-a pierdut dragostea pentru Venirea lui Cristos, ajungând să se simtă în largul ei în lumea aceasta (sub domnia lui Constantin şi a celor care au venit după el), morala bisericii a scăzut vertiginos. Acelaşi lucru este valabil şi în ziua de azi. Trezirea interesului pentru adevărul profetic, ce a caracterizat veacul al nouăsprezecelea, nu mai este o realitate acum, pentru multe cercuri — iar trăirea în neorânduială care, se constată în multe biserici, demonstrează că Petru a fost inspirat să scrie despre acest adevăr de mare trebuinţă pentru întreaga eră creştină.

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTUL (1:1, 2)

II. CHEMAREA LANSATĂ PENTRU CULTIVAREA UNUI PUTERNIC CARACTER CREŞTIN (1:3-21)

III. APARIŢIA ÎNVĂŢĂTORILOR FALŞI PREZIŞI (Cap. 2)

IV. APARIŢIA BATJOCORITORILOR PREZIŞI (Cap. 3)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1, 2)

1:1 Simon Petru se prezintă pe sine ca **rob şi apostol al lui Isus Cristos.** Suntem izbiţi îndată de simplitatea şi smerenia sa. El a fost rob din proprie opţiune; iar **apostol** prin numire divină. El nu recurge la nici un titlu pompos sau simboluri care să-i confere vreun statut elevat. De pe buzele sale se revarsă doar recunoaşterea plină de gratitudine a obligaţiei ce o are de a-L sluji pe Mântuitorul înviat.

Singurul lucru care ni se spune despre cei cărora le-a fost adresată Scrisoarea este că au **obţinut** aceeaşi **credinţă la fel de preţioasă** ca a lui Petru şi a colegilor săi. Asta ar putea constitui un incidiu că apostolul s-a adresat unor credincioşi neevrei, ideea subliniată fiind aceea că şi ei au primit aceeaşi **credinţă** ca şi evreii credincioşi, o credinţă ce nu avea nici un cusur. Toţi cei ce sunt mântuiţi prin harul lui Dumnezeu se bucură de acceptare egală din partea Lui, fie că sunt evrei, fie Neamuri, fie bărbaţi, fie femei, fie robi, fie oameni liberi.

Credinţa înseamnă suma totală a tot ce au primit ei când au îmbrăţişat credinţa creştină. El explică în continuare că această **credinţă** este **prin neprihănirea Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Isus Cristos.** El vrea să spună că pentru Dumnezeu a fost un lucru drept să dăruiască această **credinţă** de statut egal celor care cred în Domnul **Isus.** Moartea, îngroparea şi învierea lui Cristos asigură o bază justă de pe care Dumnezeu le poate arăta păcătoşilor harul Său, prin credinţă. Datoria de păcat ce se acumulase a fost achitată în întregime şi acum Dumnezeu poate să-l îndreptăţească pe păcătosul care crede în Fiul Său.

Titlul: **Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Isus Cristos** este unul din numeroasele titluri din NT care indică Dumnezeirea absolută a Domnului Isus. Dacă El n-ar fi Dumnezeu, aceste cuvinte n-ar avea nici un sens.

1:2 Apostolul îşi înalţă rugăciunea fierbinte pentru ca **harul şi pacea** cititorilor săi să le fie înmulţite **prin cunoaşterea lui Dumnezeu şi a lui Isus, Domnul nostru.** El vrea ca ei să aibă această **cunoaştere** prin **harul** susţinător şi împuternicitor al lui Dumnezeu în viaţa lor de fiecare zi. El vrea ca inimile lor să fie păzite de **pacea** lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere. Dar el vrea ca toate acestea să le fie dăruite nu în doze minuscule, ci doreşte ca binecuvântările acestea să **fie înmulţite** din belşug.

Cum pot fi înmulţite aceste binecuvântări? **Prin cunoaşterea lui Dumnezeu şi a lui Isus, Domnul nostru.** Cu cât Îl cunoaştem mai bine pe **Dumnezeu,** cu atât trăim

o experienţă mai nemijlocită a **harului şi păcii**. Mult mai bine va fi de noi dacă vom locui în locuinţa tainică a Celui-Prea-Înalt, decât dacă ne vom opri acolo doar din când în când. Cei care trăiesc în sanctuar, mai degrabă decât la periferia acestuia, vor afla secretul **harului şi păcii** lui Dumnezeu.

II. CHEMAREA LANSATĂ PENTRU CULTIVAREA UNUI PUTERNIC CARACTER CREŞTIN (1:3-21)

1:3 Pasajul acesta ar trebui să prezinte un imens interes pentru toţi creştinii, datorită faptului că ne arată cum putem să ne păzim de căderi în viaţa aceasta şi cum putem fi asiguraţi de intrarea triumfală în viaţa de apoi.

Mai întâi suntem asiguraţi că Dumnezeu ne-a asigurat pe deplin o viaţă de sfinţenie. Se spune că această asigurare este o dovadă a **puterii** Sale: **Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit tot ce priveşte viaţa şi evlavia**. După cum puterea Lui ne mântuieşte, în primul rând, tot aşa puterea Lui ne dăruieşte energia necesară de a trăi o viaţă sfântă de acum încolo. Succesiunea corectă este următoarea: mai întâi: **viaţa**, apoi **evlavia**. Evanghelia este puterea lui Dumnezeu de a ne mântui de pedeapsa păcatului şi de puterea lui, de osândă şi de întinare.

În acest **tot ce priveşte viaţa şi evlavia** sunt cuprinse: lucrarea de mare preot a lui Cristos, slujba Duhului Sfânt, activitatea agenţiilor îngereşti în folosul nostru, noua viaţă pe care o primim la convertire şi instruirea pe care o primim din Cuvântul lui Dumnezeu.

Puterea de a trăi o viaţă sfântă ne parvine **prin cunoaşterea Celui care ne-a chemat**. După cum **Dumnezeiasca Lui putere** este sursa sfinţeniei, tot aşa **cunoaşterea Lui** este canalul prin care ni se transmite această putere. A-L cunoaşte pe El echivalează cu viaţa veşnică (Ioan 17:3) şi progresul pe planul cunoaşterii Lui înseamnă progres pe planul sfinţeniei. Cu cât Îl cunoaştem mai mult pe El, cu atât devenim tot mai mult asemenea Lui.

Chemarea noastră este una din temele de predilecţie ale lui Petru. El ne aminteşte că: (1) Am fost chemaţi din întuneric la lumina Lui minunată (1 Pet. 2:9). (2) Am fost chemaţi să-L urmăm pe Cristos pe o cărare a suferinţei (1 Pet. 2:21). (3) Am fost chemaţi să răspundem cu binecuvântare la batjocuri şi ocări (1 Pet. 3:9). (4) Am fost chemaţi la slava lui veşnică (1 Pet. 5:10). (5) Am fost chemaţi **prin slava şi virtutea Sa** (2 Pet. 1:3). Această trimitere înseamnă că El **ne-a chemat** descoperindune minunăţiile Persoanei Sale. Saul din Tars a fost chemat pe drumul spre Damasc când a văzut slava lui Dumnezeu. Un ucenic din perioada ulterioară a mărturisit: „Am privit faţa Lui şi de atunci încolo am fost pe veci lecuit de a mai admira orice alt lucru care nu se asemăna cu El." El a **fost chemat de slava şi** excelenţa Sa.

1:4 Printre toate aceste lucruri pe care puterea lui Dumnezeu le-a dăruit pentru a promova o viaţă de sfinţenie se află şi **făgăduinţele Lui nespus de mari şi scumpe** pe care le găsim în Cuvântul Său. Se apreciază că în Biblie există cel puţin 30.000 de promisiuni. John Bunyan spunea odată: „Cărarea vieţii e presărată cu atâtea promisiuni ale lui Dumnezeu încât nu poţi face nici un pas fără să calci pe ele."

Făgăduinţele lui Dumnezeu sunt ultimul din cele şapte lucruri **scumpe** menţionate de Petru în scrisoarea sa. Credinţa noastră este mai scumpă decât aurul (1 Pet. 1:7). Sângele lui Cristos este scump (1 Pet. 1:19). Cristos, Piatra Vie, este scump înaintea lui Dumnezeu (1 Pet. 2:4). De asemenea El este piatra scumpă din capul unghiului (1 Pet. 2:6). Tuturor celor care cred El le este scump (1 Pet. 2:7). Mărgăritarul nepieritor al unui duh blând şi liniştit este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu (1 Pet. 3:4). Şi, în fine, **făgăduinţele** lui Dumnezeu sunt **scumpe** (2 Pet. 1:4).

Gândiţi-vă la unele din făgăduinţele care ţin de viaţa de sfinţenie. (1) Eliberarea de stăpânirea păcatului (Rom. 6:14). (2) Harul care este suficient (2 Cor. 12:9). (3) Puterea de a asculta de poruncile Sale (Fil. 4:13). (4) Biruinţa asupra diavolului (Iac. 4:7). (5) Scăparea ce ni se pune la dispoziţie când suntem ispitiţi (1 Cor. 10:13). (6) Iertarea când ne mărturisim păcatele (1 Ioan 1:9) — şi faptul că Dumnezeu nu-Şi va mai aduce aminte de aceste păcate (Ier. 31:34). Răspunsul pe care-l primim când lansăm chemarea (Ps. 50:15).

Nici nu e de mirare că Petru afirmă că **făgăduinţele** lui Dumnezeu sunt **nespus de mari şi scumpe**! Aceste făgăduinţe îl învrednicesc pe credincios să scape de **stricăciunea care este în lume prin poftă**. Dumnezeu ne-a promis tot ce avem nevoie ca să putem să ne împotrivim ispitei. Când suntem asaltaţi de pofte îndârjite, putem face apel la aceste promisiuni. Ele ne vor

învrednici să scăpăm de stricăciunea lumii — de păcatele ei sexuale, de beţia ei, de murdăria ei, de mizeria ei, de viclenia şi perfidia ei, de toate certurile şi zavistiile ei.

Latura pozitivă este că prin aceleaşi promisiuni noi putem fi **părtaşi ai firii dumnezeişti**. Acest lucru se petrece în principal la convertire. Atunci noi ne bucurăm în mod practic, nemijlocit de ceea ce ne-a făgăduit Dumnezeu, devenind tot mai conformaţi chipului Său. De pildă, El a făgăduit că pe măsură ce ne gândim mai mult la El, devenim tot mai mult ca El (2 Cor. 3:18). Noi transformăm această făgăduinţă într-o realitate, citind zilnic Cuvântul Lui, studiind modul în care este revelat Cristos în Cuvânt şi păşind pe urmele Lui. Făcând aceasta, Duhul Sfânt ne transformă tot mai mult după chipul Lui, de la un grad de slavă la altul.

1:5 Versetele 3 şi 4 ne arată că Dumnezeu ne-a dăruit tot ce avem nevoie pentru a trăi viaţa divină. Pentru că El a făcut acest lucru, noi trebuie să ne dăm toate străduinţele s-o cultivăm. Dumnezeu nu ne face sfinţi împotriva voinţei noastre sau fără participarea noastră. Trebuie să existe o dorinţă, o hotărâre şi o disciplină din partea noastră.

În dezvoltarea caracterului creştin, Petru presupune **credinţa**. La urma urmelor, el se adresează unor creştini — celor care şi-au exersat deja **credinţa** mântuitoare în Domnul Isus. Prin urmare, el nu le spune să furnizeze credinţă, întrucât presupune că deja o au.

Ceea ce *este* totuşi necesar este ca această **credinţă** să fie suplimentată prin cele şapte elemente ale sfinţeniei — nu prin adăugarea lor unul după altul, ci prin manifestarea concomitentă şi permanentă a tuturor harurilor.

Tatăl lui Tom Olson obişnuia să le citească fiilor săi pasajul acesta:

> Adăugaţi la credinţa voastră virtutea sau curajul lui David; iar la curajul lui David cunoştinţa lui Solomon; iar la cunoştinţa lui Solomon răbdarea lui Iov; iar la răbdarea lui Iov evlavia lui Daniel; iar la evlavia lui Daniel bunătatea frăţească a lui Ionatan; iar la bunătatea frăţească a lui Ionatan dragostea lui Ioan.[2]

Lenski sugerează:

> Lista celor şapte este aranjată cu referire la pseudo-profeţi (2:1) şi la modul în care trăiesc ei după pretinsa lor credinţă. În locul laudei, ei aduc disgraţia; cunoştinţa o înlocuiesc cu orbirea; stăpânirea de sine o înlocuiesc cu libertinismul; perseverenţa în bunătate este înlocuită de ei cu răutatea; evlavia este înlocuită cu neevlavia; prietenia frăţească cu antipatia faţă de copiii lui Dumnezeu; iubirea neprefăcută cu groaznica ei absenţă.[3]

Prima trăsătură este **virtutea**. Prin asta se înţelege fie pioşenie, bunătate în viaţă sau excelenţă pe plan moral, deşi acestea par să fie acoperite de cuvântul ce apare mai jos, „evlavia". S-ar putea ca termenul **virtute** să însemne aici curaj spiritual în faţa unei lumi ostile, tăria de a lua atitudine fermă pentru ceea ce este drept şi bun.

Ne gândim la curajul martirilor. Arhiepiscopului Cranmer i s-a spus că va fi ars pe rug dacă nu va semna o retractare. La început, el a refuzat să semneze retractarea, dar mai pe urmă, fiind supus la enorme presiuni, mâna lui dreaptă a semnat retractarea. Mai târziu şi-a dat seama de greşeala comisă şi le-a spus călăilor săi să aprindă focul. La cererea sa, mâinile i-au fost dezlegate. Apoi a întins mâna dreaptă în foc, zicând: „Aceasta e mâna cu care s-a scris [retractarea]; prin urmare, ea va suferi prima pedeapsa. Mâna aceasta a săvârşit păcatul! Piară mâna asta dreaptă!"[4]

Curajul trebuie suplimentat cu **cunoştinţă**, în special cunoaşterea adevărului spiritual. Aceasta subliniază importanţa studierii cuvântului lui Dumnezeu şi a ascultării de preceptele lui sacre.

> Mai mult despre Cuvântul Lui,
> Având comuniune cu Domnul meu.
> Auzindu-I glasul în fiecare rând,
> *Însuşindu-mi fiecare credincioasă afirmaţie.*
> — *Eliza E. Hewitt*

Printr-o cunoaştere experimentală a Bibliei noi ne dezvoltăm ceea ce Erdman a definit drept: „deprinderile practice în detaliile creştinismului."

1:6 Dumnezeu îl cheamă pe fiecare creştin în parte la o viaţă disciplinată. Cineva a definit aceasta drept puterea de a-ţi controla voinţa, prin operaţia Duhului lui Dumnezeu. Trebuie să dăm dovadă de disciplină în rugăciune, disciplină în studierea Bibliei, disciplină în folosirea timpului, disciplină în frânarea poftelor trupului, disciplină în dărnicia noastră jertfitoare.

Pavel a exercitat o atare **stăpânire de**

sine. „Eu, deci, alerg, dar nu aşa ca şi cum n-aş şti încotro. Mă lupt, dar nu ca unul care loveşte în vânt. Ci mă port aspru cu trupul meu şi-l ţin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am predicat altora, să fiu eu însumi descalificat" (1 Cor. 9:26, 27).

Marele naturalist Audubon a fost dispus să se supună unei stări prelungite de disconfort, doar pentru a afla mai multe despre taina lumii păsărilor. Dar să-l lăsăm pe Robert G. Lee să ne povestească:

El a socotit conforturile sale fizice ca un nimic, pe lângă succesul în lucrarea sa. Se tupila şi stătea nemişcat în această poziţie ore în şir, pe întuneric şi ceaţă, simţindu-se pe deplin răsplătit dacă, după săptămâni de aşteptare, reuşea să smulgă încă o singură informaţie nouă despre o singură pasăre. Trebuia să stea în apă stătută, acoperit aproape până la gât, abia mai putând să respire, în timp ce nenumăraţi şerpi veninoşi de tipul „mocasini" i se perindau pe dinaintea feţei sale iar marii aligatori treceau mereu pe lângă omul acesta încremenit în poziţia sa de veghe.

„Nu, n-a fost plăcut", spunea el, cu faţa radiindu-i de entuziasm, „dar ce importanţă are, având în vedere că am reuşit să fotografiez acea pasăre." Se supunea la toate aceste cazne doar pentru a fotografia o pasăre![5]

Datorită pildei lăsate de el şi de alţii şi având în vedere nevoile unei lumi care piere, precum şi pericolul personal care ne paşte mereu de a ne ruina mărturia, este imperativ să ne supunem unei discipline, pentru ca Cristos să poată avea parte de tot ce e mai bun în viaţa noastră.

La **stăpânirea de sine** trebuie să adăugăm **perseverenţa**, adică îndurarea cu răbdare a persecuţiilor şi strâmtorărilor. Avem nevoie să ni se amintească în permanenţă că viaţa creştină este o luptă, că este o chemare permanentă la necesitatea de a îndura. Nu este de ajuns să pornim pe acest drum, învăluiţi de glorie, ci trebuie să perseverăm pe această cărare, în pofida dificultăţilor pe care le întâmpinăm. Ideea potrivit căreia viaţa de credinţă nu ar fi altceva decât un şir neîntrerupt de piscuri, de experienţe triumfătoare este contrară realităţii. Căci în această viaţă avem de a face şi cu trăirea de zi cu zi, cu rutina, cu sarcinile şi obligaţiile mai puţin plăcute, cu împrejurările negative şi dezamăgirile de care ne lovim, cu întristări şi amărăciuni, cu spulberarea planurilor noastre. **Perseverenţa** este arta de a rămâne în picioare, de a merge înainte, în pofida tuturor obstacolelor ce ne stau în cale.

Următoarea virtute este **evlavia**. Viaţa noastră trebuie să fie asemenea lui Dumnezeu, cu tot ceea ce înseamnă sfinţenia de ordin practic (termenul englez pentru „evlavie" este *godliness*, respectiv calitatea de a fi ca Dumnezeu, n.tr.). Trebuie să existe o calitate atât de supranaturală în comportarea noastră, încât alţii să ştie că suntem copiii Tatălui ceresc; semnele caracteristice de apartenenţă la aceeaşi familie trebuie să se poată distinge cu uşurinţă. Pavel ne aminteşte că: „...evlavia este folositoare în orice privinţă, întrucât ea are promisiunea vieţii de acum şi a celei viitoare" (1 Tim. 4:8).

1:7 Dragostea de fraţi ne identifică în faţa lumii că suntem ucenicii lui Cristos: „Prin aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste unii pentru alţii" (Ioan 13:35).

Iubirea de fraţi conduce la **dragoste** pentru întreaga omenire. Nu e o chestiune ce ţine, în principal, de emoţii, ci de voinţă. Nu este un sentiment înălţător pe care trebuie să-l simţim, ci o poruncă pe care trebuie s-o împlinim. În accepţiunea Noului Testament, dragostea este supranaturală. Un necredincios nu poate iubi în felul în care ne porunceşte Biblia deoarece nu are viaţă divină. E nevoie de viaţă divină pentru a putea să-ţi iubeşti duşmanii şi a te ruga pentru călăii care urmează să-ţi ia viaţa. Dragostea se manifestă prin dărnicie. De pildă, „Dumnezeu atât de mult a iubit lumea, că... a dat..." (Ioan 3:16). „Cristos de asemenea a iubit biserica şi... a dat..." (Ef. 5:25). Noi ne putem manifesta dragostea dăruind altora timpul nostru, talentele noastre, avuţiile noastre şi viaţa noastră.

T. E. McCully a fost tatăl lui Ed McCully, unul din cei cinci misionari tineri ucişi de indienii Auca în Ecuador. Într-o noapte, pe când ne rugam pe genunchi, el s-a rugat cu cuvintele: „Doamne, dăruieşte-mi harul de a rămâne în viaţă până când voi vedea că cei care i-au ucis pe băieţii noştri au fost mântuiţi, ca să-i pot îmbrăţişa şi să le spun că-i iubesc pentru că şi ei Îl iubesc pe Cristosul meu." Aceasta e dragostea creştină — când te poţi ruga astfel pentru cei care s-au făcut vinovaţi de uciderea fiului tău.

Aceste şapte haruri alcătuiesc caracterul deplin format al creştinului.

1:8 Pe cărarea uceniciei nu poţi sta pe

loc, ci fie vei înainta, fie vei da înapoi. Când mergem înainte, avem parte de tărie şi siguranţă; pe când, atunci când regresăm, avem parte de pericole şi eşecuri.

Eşecul de a persevera în dezvoltarea caracterului creştin conduce la ariditate, sterilitate, nerodnicie, orbire, miopie şi uitare.

Ariditatea. Numai viaţa trăită în părtăşie cu Dumnezeu poate avea o eficacitate adevărată. Călăuzirea Duhului Sfânt elimină activitatea **aridă** (sau „lenea", cum se spune în ediţia română), asigurându-ne eficienţa maximă. Altfel nu suntem decât un vas zăngănitor, dând cu pumnul în vânt sau cosând fără aţă.

Nerodnicia. Se poate să avem **cunoştinţe** considerabile despre **Domnul Isus Cristos**, şi totuşi să fim **neroditori** în acele cunoştinţe. Eşecul de a transpune în practică ceea ce cunoaştem va duce, în mod inevitabil, la o stare de ariditate şi sterilitate. Tocmai faptul că apele care intrau nu aveau şi o ieşire corespunzătoare au ucis acea mare, căreia i se spune acum Marea Moartă. Tot aşa şi în cazul nostru dacă lipseşte gura de ieşire va fi omorâtă productivitatea pe planul spiritual.

1:9 *Miopia.* Există mai multe grade de incapacitare a vederii, cunoscute sub termenul general de orbie. Prin miopie aici se înţelege o anumită formă de orbie în care omul trăieşte pentru clipa de acum, mai degrabă decât pentru viitor, fiind atât de preocupat de lucrurile materiale încât le neglijează pe cele spirituale.

Orbirea. Oricine duce lipsă de cele şapte trăsături enumerate în versetele 5-7 este orb, neştiind care este lucrul cel mai important, central, al vieţii. El nu are capacitatea de a discerne care sunt valorile cu adevărat spirituale. El trăieşte într-o lume întunecată, dominată de umbre.

Uitarea. În fine, omul care duce lipsă de cele şapte virtuţi **a uitat că a fost curăţit de vechile lui păcate.** Adevărul răscumpărării sale şi-a pierdut prospeţimea pentru el, întrucât acum se întoarce îndărăt la lucrurile de care a fost salvat odată. Se joacă cu păcate care au provocat moartea Fiului lui Dumnezeu.

1:10 Şi astfel Petru îşi îndeamnă cititorii să confirme **chemarea şi alegerea lor**. Acestea sunt cele două faţete ale planului de mântuire al lui Dumnezeu. **Alegerea** se referă la alegerea suverană şi *eternă* de către El a anumitor indivizi ca să fie ai Lui. **Chemarea** se referă la acţiunea Lui *în timp*, prin care s-a evidenţiat alegerea. **Alegerea** noastră a avut loc înainte de crearea lumii; **chemarea** noastră are loc atunci când suntem convertiţi. Pe plan cronologic, **alegerea** are loc mai întâi, fiind urmată apoi de **chemare**. Dar în experienţa umană mai întâi devenim conştienţi de **chemarea** Lui, după care ne dăm seama că am fost aleşi în Cristos din veşnicie.

Nu putem să facem **chemarea şi alegerea** noastră mai **sigure** decât sunt deja; planurile eterne ale lui Dumnezeu nu vor putea fi niciodată zădărnicite. Dar putem să le confirmăm, prin asemănarea tot mai mult cu Domnul nostru. Prin manifestarea roadei Duhului, noi putem da o dovadă ne netăgăduit a faptului că suntem cu adevărat ai Lui. O viaţă sfântă demonstrează realitatea mântuirii noastre.

Trăind o viaţă sfântă vom fi păziţi de poticniri. Nu se pune problema căderii în sensul pierzării veşnice, căci lucrarea pe care a săvârşit-o Cristos ne izbăveşte de asta. Mai degrabă, se referă la căderea în păcat, în disgraţie sau într-o stare de inutilitate. Dacă nu vom face progrese în lucrurile divine, vom fi în pericol de a ne ruina viaţa. Dar dacă umblăm în Duhul, vom fi scutiţi de situaţia în care am putea fi descalificaţi şi scoşi din serviciul Său. Dumnezeu îl păzeşte pe creştinul care înaintează pentru El. Pericolul stă în starea de trândăvie sau orbie spirituală.

1:11 Nu numai că o stare de continuă înaintare spirituală ne va oferi siguranţă, ci şi promisiunea unei intrări din belşug **în împărăţia veşnică a Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Cristos.** Petru nu se referă aici la *faptul* intrării noastre, ci la *maniera* în care se face acest lucru. Singura temelie a primirii noastre în **împărăţia** cerească este credinţa în Domnul Isus Cristos. Dar unii vor avea o **intrare** mai din belşug decât alţii. Vor fi mai multe grade sau trepte de răsplătire. Iar aici se spune că răsplăţile depind de gradul de conformare la chipul Mântuitorului.

1:12 După ce a luat în considerare implicaţiile actuale şi eterne ale temei dezbătute, Petru şi-a propus să le reamintească mereu credincioşilor despre importanţa cultivării unui caracter creştin. Chiar dacă ştiau deja, ei aveau nevoie să li se reamintească acest lucru, cum, de altfel, trebuie să ni se reamintească şi nouă. Deşi noi suntem întăriţi în adevărul actual, există

totdeauna pericolul unui moment de preocupare sau al ceasului uitării. De aceea, adevărul trebuie să fie repetat în permanenţă.

1:13 Aceasta nu era doar intenţia, ci şi îndatorirea lui Petru de a-i stârni pe sfinţi, reamintindu-le mereu atâta timp cât se afla în viaţă. El a considerat că este adecvat să-i păzească de dormitarea spirituală, pe măsură ce se apropia de sfârşitul vieţii sale.

1:14 Domnul îi descoperise deja lui Petru *faptul* că va muri şi *maniera* în care va muri (Ioan 21:18, 19). De atunci au trecut mulţi ani. Apostolul, de-acum înaintat în vârstă, ştia că, în cursul normal al evenimentelor, moartea era aproape. Această cunoştinţă i-a dat un imbold şi mai mare de a se îngriji cu tot dinadinsul de bunăstarea spirituală a copiilor lui Dumnezeu în timpul care a mai rămas.

El descrie moartea sa ca o „dezbrăcare de cortul" său sau de locuinţa sa pământească. După cum un **cort** este o locuinţă temporară pentru călători, tot aşa trupul este structura în care locuim în timpul pelerinajului nostru pe acest pământ. La moarte cortul este strâns. La Răpire, trupul va fi înviat şi transformat. În forma sa eternă, proslăvită, trupul este descris ca o clădire şi o casă (2 Cor. 5:1).

Faptul că Petru ştia că va muri nu neagă adevărul Întoarcerii iminente a lui Cristos ca să-Şi ia acasă sfinţii — cum susţin unii. Adevărata biserică s-a aşteptat dintodeauna că Cristos ar putea veni în orice clipă. Numai printr-o revelaţie specială a ştiut Petru că nu va fi în viaţă când Se va întoarce Domnul.

1:15 Nu numai că apostolul s-a hotărât personal să le reamintească sfinţilor despre importanţa de a face progrese pe plan spiritual, de a înainta pe cărare, ci, în plus, a aranjat să le lase acest îndemn sub formă scrisă, ca să le aducă întotdeauna aminte. Prin scrierile sale, credincioşii puteau să-şi amintească oricând de aceste îndemnuri. În consecinţă, Scrisorile lui Petru aruncă de mai bine de nouăsprezece veacuri lumină pe cărarea fraţilor şi surorilor de credinţă şi vor continua să facă acest lucru până va veni Mântuitorul nostru. În plus, tradiţia străveche şi vrednică de crezare spune că Evanghelia lui Marcu este, în esenţă, alcătuită din amintirile de martor ocular ale liderului său spiritual, apostolul Petru.

Importanţa slujbei scrise este limpede aici. Cuvântul scris este cel care dăinuie. Prin cuvântul scris, slujba unui om se propagă în continuare, chiar dacă trupul lui zace în mormânt.

Cuvântul folosit de Petru pentru **deces** este termenul de la care provine cuvântul *exod*. Este acelaşi cuvânt care descrie moartea lui Cristos la Luca 9:31. Moartea nu este încetarea fiinţei, ci plecarea de la un loc către altul.

Aceste versete au o valoare deosebită pentru noi, întrucât ne arată ce este important pentru un om al lui Dumnezeu care trăieşte în umbra morţii. Sintagma: **Aceste lucruri** apare de patru ori — în versetele 8, 9, 12 şi 15. Marile adevăruri de bază ale credinţei creştine au o valoare enormă când sunt privite de la hotarele lumii eterne.

1:16 Versetele de la sfârşitul capitolului 1 se ocupă de siguranţa venirii lui Cristos în glorie. Petru abordează mai întâi siguranţa mărturiei apostolice, apoi siguranţa cuvântului profetic. E ca şi când Petru ar uni NT şi VT, spunându-le cititorilor să se ţină strâns de această mărturie unită.

El subliniază că mărturia apostolilor se bazează pe fapte reale, nu pe mituri. Astfel ei nu au urmat **nişte basme meşteşugit alcătuite** sau mituri când au **făcut cunoscut** cititorilor **puterea şi venirea Domnului nostru Isus Cristos.**

Evenimentul concret la care se referă Petru aici este Schimbarea la faţă a lui Cristos de pe munte, la care au asistat ca martori oculari trei apostoli: Petru, Iacov şi Ioan. **Puterea şi venirea** este o modalitate[6] literară de a spune „venirea cu putere" sau „puternica venire." Schimbarea la faţă a fost o avanpremieră a **venirii** lui Cristos cu **putere**, ca să domnească pe pământ. Acest lucru este explicitat de textul de la Matei 16:28, unde Isus a spus: „Adevărat vă spun că unii din cei care stau aici nu vor gusta moartea până nu vor vedea pe Fiul Omului venind în împărăţia Sa." Iar în versetele imediat următoare (17:1-8) este descrisă Schimbarea la faţă. Pe munte, Petru, Iacov şi Ioan L-au văzut pe Domnul Isus în aceeaşi glorie pe care o va avea El când va domni timp de o mie de ani pe pământ. Înainte de a muri, cei trei apostoli L-au văzut pe Fiul Omului în gloria împărăţiei Sale viitoare. Astfel cuvintele Domnului de la Matei 16:28 s-au împlinit la 17:1-8.

Acum Petru subliniază că relatarea apostolică a Schimbării la faţă nu s-a bazat pe **basme meşteşugit alcătuite** (în greacă: *mituri*). Este exact termenul la care recurg unii teologi moderni când atacă Biblia. Ei

sugerează că Scripturile ar trebui „demitologizate". Bultmann a dezbătut ceea ce el a numit drept „elementul mitologic" din NT. John A. T. Robinson i-a îndemnat pe creştini să recunoască că o mare parte a Bibliei ar conţine, în opinia lui, doar mituri:

> În decursul ultimilor o sută de ani, s-a făcut un pas dureros, dar decisiv înainte, prin recunoaşterea faptului că Biblia conţine, totuşi, „mituri" şi că aceasta este o formă importantă de adevăr religios. S-a recunoscut, astfel, treptat, de către toţi, în afară de fundamentaliştii de orientare extremă, că povestirile Genezei despre Creaţie şi Cădere sunt reprezentări ale celor mai profunde adevăruri despre om şi univers, îmbrăcate sub formă de mit, iar nu de istorie, şi că ele nu sunt, ca atare, cu nimic mai puţin valide. Într-adevăr, a fost esenţial pentru apărarea adevărului creştin să se recunoască şi să se afirme că aceste povestiri nu au fost din domeniul istoriei şi, prin urmare, nu au intrat în competiţie cu relatările alternative din domeniul antropologiei şi cosmologiei. Cei care nu au făcut această distincţie — aşa cum putem noi observa acum limpede — au făcut astfel chiar jocul lui Thomas Huxley şi al amicilor acestuia.[7]

Infirmând acuzaţia că aceste adevăruri ar fi doar nişte mituri, Petru prezintă trei dovezi ale Schimbării la faţă: mărturia *vederii*; mărturia *auzului*; şi mărturia *prezenţei fizice*.

În ce priveşte *vederea*, apostolii **au fost martori oculari** ai **măreţiei (maiestăţii)** Domnului. Ioan a mărturisit: „Noi am privit slava Lui, slavă ca a singurului născut de la Tatăl, plin de har şi de adevăr" (Ioan 1:14).

1:17 Apoi a fost mărturia *auzului*. Apostolii au auzit **glasul** lui **Dumnezeu** spunând: **„Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Îmi găsesc desfătarea."** Această expresie audibilă a onoarei acordate Domnului Isus **I s-a adus** Domnului Isus **din gloria măreaţă**, adică din norul strălucitor şi radios de slavă, numit şi Şekina, care simboliza prezenţa lui Dumnezeu.

1:18 Referindu-se la Iacov, Ioan şi la el însuşi, Petru subliniază faptul că ei au **auzit** distinct **glasul** lui Dumnezeu **când au fost** cu Domnul pe **muntele cel sfânt**. Aici avem mărturia a trei martori, care, după Matei 18:16, este autorizată şi competentă.

În fine, Petru adaugă mărturia *aparităţii fizice*: **am fost cu El pe muntele sfânt**. A fost o situaţie reală, din viaţa de toate zilele; asupra acestui fapt nu poate fi nici o îndoială.

Nu ştim pe care **munte** a avut loc Schimbarea la faţă. Dacă ar fi putut fi identificat, probabil că acum ar fi împânzit de tot felul de troiţe, altare şi sanctuare.[8] Se numeşte **muntele sfânt** nu pentru că ar fi sacru în mod intrinsec, ci pentru că a fost pus deoparte pentru un eveniment sacru.

1:19 Şi astfel avem cuvântul profetic confirmat. Profeţii din VT au prezis venirea lui Cristos cu putere şi mare slavă. Evenimentele de pe muntele Schimbării la faţă **au confirmat** aceste profeţii. Ceea ce au văzut apostolii nu a înlăturat profeţiile din VT şi nu le-a făcut mai sigure, ci, pur şi simplu, a adăugat la aceste profeţii confirmarea lor. Apostolilor li s-a dăruit prilejul de a vedea în avanpremieră o frântură din slava împărăţiei viitoare a lui Cristos.

Ne va fi de folos să consultăm aici, pentru restul versetului, traducerea lui F. W. Grant: „...la care bine faceţi că luaţi aminte (ca la o lampă ce străluceşte într-un loc întunecos, până se va crăpa de ziuă şi va răsări luceafărul de dimineaţă) în inimile voastre." Observaţi folosirea parantezelor de către Grant. Conform traducerii sale, legătura trebuie făcută între **luaţi aminte** şi **în inimile voastre**. Cu alte cuvinte, trebuie să luăm aminte în inimile noastre. În traducerea NKJV şi în multe alte versiuni găsim varianta: **se crapă de zi şi luceafărul de dimineaţă răsare în inimile voastre** — ceea ce prezintă dificultăţi practice de interpretare.

Cuvântul profetic este **lumina** care străluceşte. Locul **întunecos** este lumea. Zorii zilei semnalează sfârşitul actualei epoci a bisericii (Rom. 13:12). Răsăritul luceafărului de dimineaţă înfăţişează venirea lui Cristos, ca să-Şi ia acasă sfinţii. Astfel sensul pasajului este că întotdeauna trebuie să avem înaintea noastră **cuvântul profetic**, ca pe o comoară a inimii noastre, întrucât ne va sluji de lumină în această lume întunecată, până la sfârşitul epocii şi până Se va arăta Cristos pe nori ca să-i ia pe ai Săi, care-L aşteaptă, acasă în cer.

1:20 În ultimele două versete ale capitolului, Petru subliniază faptul că Scripturile profetice au izvorât de la Dumnezeu, iar nu de la om, fiind, prin urmare, de origine divină.

Nici o profeţie din Scriptură nu este de interpretare particulară (sau **origine** cum se arată în textul marginal). Această

afirmaţie a dat naştere la o mare diversitate de interpretări, unele din ele absurde, cum ar fi aceea potrivit căreia interpretarea Bibliei ar fi dreptul exclusiv al bisericii, persoanele individuale neavând dreptul de a o studia!

Alte explicaţii ar putea fi afirmaţii adevărate, chiar dacă nu constituie înţelesul acestui pasaj. De pildă, este adevărat că nici un verset nu trebuie interpretat de unul singur, ci în lumina contextului şi a restului Scripturii.

Dar Petru se ocupă aici de *originea* cuvântului profetic, nu de modul în care îl interpretează oamenii după ce a fost dat. Ideea care se desprinde este că atunci când profeţii s-au apucat de scris, ei nu şi-au prezentat propria lor **interpretare particulară** a evenimentelor sau propriile lor concluzii. Cu alte cuvinte, **interpretarea**[9] nu se referă la explicarea cuvântului de către aceia dintre noi care avem Biblia sub formă scrisă, ci se referă la *modul* în care a luat fiinţă Cuvântul de la bun început, cum arată şi D. T. Young:

> Prin urmare, textul, dacă este înţeles corect.... afirmă că Scriptura nu este de origine omenească, în ultimă analiză. Ea este interpretarea lui Dumnezeu, nu a omului. Adesea îi auzim pe unii spunând că anumite texte din Scriptură ar reprezenta opinia lui David sau opinia lui Pavel sau opinia lui Petru. Şi totuşi, la o adică, nu avem opinia nici unui om în aceste Scrieri Sfinte, ci toate reprezintă modul lui Dumnezeu de interpretare a lucrurilor. Nici o profeţie din Scriptură nu reprezintă modul personal al cuiva de a interpreta Scriptura, ci oamenii au vorbit după cum au fost mişcaţi de Duhul Sfânt.[10]

Astfel cuvântul **origine** care apare în textul marginal al traducerii NKJV este foarte exact şi, credem noi, superior în cadrul contextului.

1:21 Versetul acesta confirmă explicaţia oferită în versetul 20. **Căci nici o profeţie n-a fost adusă prin voia omului.** Cum a zis cineva: „Ceea ce au scris ei nu a fost un amalgam de idei proprii, după cum nu a fost rezultatul imaginaţiei, înţelepciunii sau speculaţiei umane."

Realitatea este că **oamenii sfinţi ai lui Dumnezeu au vorbit conduşi de Duhul Sfânt.** În unele privinţe, pe care nu le putem înţelege pe deplin, Dumnezeu i-a călăuzit pe aceşti **oameni** chiar în privinţa cuvintelor pe care trebuia să le scrie aceştia, şi totuşi El nu a distrus individualitatea sau stilul scriitorilor. Acesta este unul din versetele cheie ale Bibliei despre inspiraţia divină. În vremea noastră, când mulţi neagă autoritatea Scripturii, este important să rămânem neclintiţi alături de inspiraţia *verbală, plenară* a cuvântului *infailibil*.

Prin inspiraţie *verbală* înţelegem faptul că *cuvintele* aşa cum au fost redactate ele de cei patruzeci sau mai bine de patruzeci de scriitori umani au fost insuflate de Dumnezeu (vezi 1 Cor. 2:13). Dumnezeu nu le-a dat doar un cadru general sau o schiţă cu ideile de bază, pe care ei s-o completeze apoi cum cred ei de cuviinţă, cu cuvintele considerate de ei drept cele mai nimerite. Ci înseşi cuvintele scrise de ei li s-au dat de către **Duhul Sfânt.**

Prin inspiraţie *plenară* înţelegem că *toată* Biblia este în egală măsură dată de Dumnezeu, de la Geneza la Apocalipsa. Este Cuvântul lui Dumnezeu (vezi 2 Tim. 3:16). Prin *infailibil* (sau *negreşelnic*) înţelegem că acest cuvânt al lui Dumnezeu, în forma rezultată, este integral *fără greşeală* în original, nu numai în doctrină, ci şi în istorie, ştiinţă, cronologie şi în toate celelalte domenii.

III. APARIŢIA ÎNVĂŢĂTORILOR FALŞI PREZIŞI (Cap. 2)

2:1 La încheierea capitolului 1 Petru se referă la profeţii din Vechiul Testament ca oameni care au vorbit nu după cum au voit ei, ci mişcaţi de Duhul Sfânt. Acum el aminteşte că, pe lângă profeţii adevăraţi din perioada VT, **au fost şi profeţi falşi.** Şi după cum vor fi învăţători autentici în era creştină, tot aşa vor fi şi **învăţători falşi.**

Aceşti **învăţători falşi** îşi ocupă locul în cadrul bisericii, pozând în slujitori ai evangheliei. De aceea este pericolul atât de mare. Dacă ar ieşi pe faţă şi ar spune că sunt atei sau agnostici, oamenii ar şti să se păzească. Dar ei sunt maeştri ai înşelăciunii, căci umblă cu Biblia în mână şi folosesc expresii ortodoxe — deşi sensul pe care-l dau acestora este cu totul diferit de cel al Scripturilor. Preşedintele unui seminar teologic liberal a recunoscut strategia în felul următor:

> Bisericile adesea îşi schimbă convingerile, fără să renunţe formal la acelea pe care le îmbrăţişau odată şi teologii lor de obicei găsesc modalităţi de a păstra continuitatea cu trecutul prin reinterpretări.

W. A. Criswell îl descrie pe învăţătorul fals în felul următor:

...un om învăţat, suav, afabil, cu personalitate plăcută, care se dă prieten al lui Cristos. El predică de la amvon, scrie cărţi savante, publică articole în reviste religioase. El atacă creştinismul dinăutru. El face din biserică şi din şcoală locul unde se strâng tot soiul de păsări necurate şi respingătoare. El adaugă la doctrină aluatul saducheilor.[12]

Unde se găsesc aceşti învăţători falşi? Vom aminti locurile cele mai evidente:

Protestantismul liberal şi neo-ortodox
Romano-Catolicismul liberal
Russelianismul (Martorii lui Iehova)
Mormonismul
Ştiinţa Creştină
Unity School of Christianity (Şcoala de unitate a creştinismului)
Christadelphianismul
Armstrongismul (aşa-numitul „Radio Church of God")

Deşi pretind că sunt slujitori ai neprihănirii, oamenii aceştia **strecoară pe furiş erezii nimicitoare** ale sufletului, pe lângă doctrina adevărată a Bibliei. Este un amestec deliberat de minciună şi adevăr. În principal, ei propovăduiesc un sistem de tăgăduiri. Iată câteva din tăgăduirile ce se pot întâlni în câteva din grupările menţionate mai sus:

Ei neagă inspiraţia verbală, plenară a Bibliei, a Sfintei Treimi; neagă Dumnezeirea lui Cristos, naşterea Lui din fecioară şi moartea Sa în locul păcătoşilor. Ei resping cu deosebită vehemenţă valoarea sângelui Său vărsat. Ei neagă învierea Sa cu trupul, pedeapsa veşnică, mântuirea prin har, prin credinţa în Domnul Isus Cristos, precum şi realitatea minunilor din Biblie.

Iată şi alte învăţături false din vremea noastră:

Teoria Kenosis — erezie conform căreia Cristos S-ar fi golit pe Sine de atributele Dumnezeirii. Asta ar însemna că El a putut păcătui, că a putut face greşeli, etc.

Fantezia de tipul: „Dumnezeu e mort", evoluţionismul, mântuirea universală, purgatoriul, rugăciunile pentru cei morţi, etc.

Păcatul suprem al învăţătorilor falşi constă în faptul că ei Îl tăgăduiesc chiar pe Stăpânul **care i-a cumpărat**. Deşi spun cuvinte frumoase la adresa lui Isus, referindu-se la „divinitatea" Sa, la înalta Sa etică, la superba pildă pe care a lăsat-o El, oamenii aceştia refuză însă să-L mărturisească pe Domnul Isus ca Dumnezeu şi unic Mântuitor.

Nels Ferré a scris următoarele: „Isus n-a fost şi n-a devenit niciodată Dumnezeu.... A-l numi pe Isus Dumnezeu înseamnă a-i substitui Întrupării un idol."[13]

Episcopul metodist Gerald Kennedy este de aceeaşi părere:

Mărturisesc sincer că afirmaţia (potrivit căreia Cristos este Dumnezeu) nu-mi este pe plac şi mi se pare cu totul nesatisfăcătoare. Mai degrabă, aş prefera să se spună că Dumnezeu a fost în Cristos, întrucât cred că mărturia Noului Testament, luată în ansamblu, se opune doctrinei dumnezeirii lui Isus, deşi cred că aduce o mărturie covârşitoare despre divinitatea lui Isus.[14]

Prin aceasta şi prin multe alte căi **învăţătorii falşi** Îl tăgăduiesc pe **Domnul care i-a cumpărat**. Aici ar trebui să ne oprim şi ne aducem aminte că deşi aceşti învăţători falşi la care se referă Petru fuseseră *cumpăraţi* de către Domnul, ei nu au fost însă niciodată *răscumpăraţi*. Noul Testament face distincţie între cumpărare şi răscumpărare. Toţi sunt cumpăraţi, dar nu toţi sunt răscumpăraţi. Răscumpărarea se aplică doar la cei care Îl primesc pe Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor, însuşindu-şi valoarea sângelui Său vărsat (1 Pet. 1:18, 19).

La Matei 13:44 Domnul Isus este înfăţişat ca un om care a vândut tot ce avea pentru a cumpăra o ţarină. În versetul 18 din acelaşi capitol se afirmă clar că ţarina este lumea. Deci prin moartea Sa pe cruce, Domnul *a cumpărat* lumea şi pe toţi cei ce se află în ea. Dar El nu a *răscumpărat* întreaga lume. Deşi lucrarea Lui a fost *suficientă* pentru răscumpărarea întregii omeniri, ea devine *efectivă* doar pentru cei ce se pocăiesc, cred şi-L primesc pe El.

Faptul că aceşti învăţători falşi nu au fost niciodată născuţi din nou este indicat şi de destinul lor. Ei aduc **asupra lor o nimicire grabnică**. Pierzarea lor este pedeapsa veşnică în iazul de foc.

2:2 Petru prezice că ei vor avea o mulţime de aderenţi, ceea ce se explică prin faptul că nimicesc normele biblice de morală, încurajând complacerea în plăcerile trupului. Iată două exemple: Episcopul anglican John A. T. Robinson a scris următoarele:

...nici un lucru în sine nu poate fi etichetat ca „greşit". De pildă, nu se poate porni de la poziţia enunţată de unii conform căreia „relaţiile premaritale" sau „divorţul" sunt greşite sau păcătoase în ele însele. Se poate să fie în 99 de cazuri sau chiar în 100 de cazuri din o sută, dar ele nu sunt intrinsec greşite, pentru că singurul rău intrinsec este absenţa iubirii.[15]

În cartea intitulată: *Called to Responsible Freedom* (Chemat la libertate responsabilă), publicată de Consiliul Naţional al Bisericilor, tinerii sunt sfătuiţi în felul următor:

Prin urmare, în sens personal, individual, ceea ce justifică şi sfinţeşte sexualitatea nu este statutul marital extern al persoanelor înaintea legii, ci, mai degrabă, ceea ce simt ei unul faţă de altul în inimile lor. Judecând lucrurile prin această prismă, a se ţine de mână ar putea fi într-adevăr greşit, pe când contactul sexual intim poate fi corect şi bun.[16]

Ca urmare a acestui tip de comportament, propovăduit şi practicat de învăţătorii falşi, **calea adevărului** este vorbită de rău. Necredincioşii dobândesc un dispreţ profund faţă de creştinism.

2:3 Învăţătorii aceştia falşi sunt lacomi, atât pe plan sexual, cât şi financiar. Ei au ales slujba de clerici pentru că este bănoasă. Scopul lor principal este de a-şi atrage cât mai mulţi adepţi, pentru a-şi augmenta venitul.

Ei îi vor **exploata** pe oameni cu **cuvinte** false. Darby a spus: „Diavolul nu este niciodată mai satanic decât atunci când umblă cu Biblia asupra sa." Tot aşa şi oamenii aceştia, cu Biblia în mână, se dau drept vestitori ai neprihănirii, cântând cântări binecunoscute în rândul credincioşilor evanghelici şi făcând uz de expresii scripturale. Dar toate acestea constituie camuflajul sub care se ascund învăţăturile lor eretice şi morala lor decăzută.

Pe aceşti oameni religioşi din „coloana a cincea" îi aşteaptă o groaznică condamnare. **Judecata îi paşte de mult timp** şi **pierzarea lor nu dormitează**, ci stă de multă vreme trează, gata să se năpustească asupra lor ca o panteră.

2:4 În versetele 4-10, avem trei exemple din VT referitoare la judecata dezlănţuită de Dumnezeu asupra apostaziei: îngerii, antidiluvienii şi cetăţile Sodoma şi Gomora.

Presupunem că **îngerii care au păcătuit** sunt cei menţionaţi la Iuda 6, unde aflăm că: (1) Ei nu şi-au păstrat poziţia. (2) Şi-au părăsit locuinţa propice. Deşi nu putem fi siguri, există temeiuri puternice să credem că aceştia sunt identici cu „fiii lui Dumnezeu" menţionaţi la Geneza 6:2: „Fiii lui Dumnezeu au văzut că fiicele oamenilor erau frumoase; şi din toate şi-au luat de soţii pe acelea pe care şi le-au ales." Îngerii sunt numiţi fii ai lui Dumnezeu la Iov 1:6; 2:1. Din Geneza 6 se deduce că fiii aceştia ai lui Dumnezeu şi-au părăsit poziţia angelică ce li s-a încredinţat, schimbând locuinţa lor din cer cu una de pe pământ şi căsătorindu-se cu soţii omeneşti. Copiii rezultaţi din aceste căsătorii au fost *nephilim*, care înseamnă „cei căzuţi" (Gen. 6:4). Pare să rezulte cu destulă claritate din Geneza 6:3 că lui Dumnezeu i-a făcut o extrem de mare neplăcere acest gen de împerecheri sexuale anormale.

Drept contraargument, unii precizează că îngerii sunt fiinţe asexuale şi, prin urmare, nu se pot căsători. Dar tot ce ni se spune în cuvânt este că *în cer* ei nu se căsătoresc (Marcu 12:25). Îngerii au apărut adesea în VT în chip uman. De pildă, cei doi îngeri pe care i-a găzduit Lot la Sodoma (Gen.19:1) sunt descrişi ca bărbaţi în versetele 5, 10, 12. Ei aveau picioare (v. 2) şi mâini (v.10); puteau mânca (v.3); aveau forţă fizică (v. 10,16). Rezultă clar din descrierea dorinţelor perverse ale bărbaţilor din Sodoma că îngerii aceia aveau trupuri capabile de a fi supuse la abuzuri sexuale (v.5).

Mânia lui **Dumnezeu** s-a aprins împotriva acestui gen cras de apostazie a **îngerilor** de la ordinea stabilită de El. În consecinţă, pierzarea lor a constat în aruncarea lor în iad, ţinuţi în gropile de groaznică întunecime până la **judecata** de apoi.

2:5 Al doilea exemplu care ilustrează intervenţia directă a lui Dumnezeu în pedepsirea păcatului îl găsim în cazul oamenilor care au pierit în cadrul **potopului**. Mare a fost răutatea acestora. Orice închipuire a gândurilor lor era îndreptată tot timpul numai la rău (Gen. 6:5). În ochii lui Dumnezeu pământul era stricat şi plin de violenţă (Gen. 6:11-13). Domnului I-a părut rău că i-a făcut pe oameni pe pământ (Gen. 6:6). A fost atât de întristat, încât S-a hotărât să-i şteargă de pe faţa pământului (Gen. 6:7). **El n-a cruţat lumea antică**, ci a adus **potopul** peste ea, ca să-i distrugă pe locuitorii ei răi.

Doar **Noe** şi familia lui au găsit har în ochii Domnului. Ei au căutat şi au găsit refugiu în arcă, plutind teferi pe deasupra furtunii mâniei şi indignării lui Dumnezeu.

Noe este înfăţişat ca **predicator al neprihănirii**. Negreşit pe când construia el arca, loviturile de ciocan erau însoţite de avertismente la adresa celor care asistau batjocoritori la acţiunea sa, prevenindu-i să se lase de păcat, ca să nu înfrunte dreapta pedeapsă a lui Dumnezeu pentru răutatea lor.

2:6 Al treilea exemplu de judecată necruţătoare a lui Dumnezeu este nimicirea **Sodomei şi Gomorei**. Aceste două cetăţi, situate undeva în apropiere de actuala zonă de sud a Mării Moarte, constituau focare de perversiune sexuală. Oamenii au acceptat homosexualitatea ca pe un mod normal de viaţă. Păcatul acesta este descris la Romani 1:26, 27:

Chiar femeile lor au schimbat întrebuinţarea firească a lor într-una care este împotriva firii. Tot astfel şi bărbaţii au părăsit întrebuinţarea firească a femeii, s-au aprins în poftele lor unii pentru alţii, bărbaţi cu bărbaţi făptuind lucruri ruşinoase şi primind în ei înşişi plata cuvenită pentru rătăcirea lor.

Dumnezeu nu a considerat această degenerare desfrânată drept o boală, ci un păcat. Pentru a arăta tuturor generaţiilor care s-au perindat ura Sa extrem de mare împotriva homosexualităţii, El a făcut să plouă cu foc şi pucioasă asupra Sodomei şi Gomorei (Gen. 19:24), reducându-le la cenuşă. Distrugerea a fost atât de completă încât nici astăzi nu se poate stabili cu precizie locul exact unde s-au aflat aceste oraşe. Ele slujesc de pilde oricărei persoane care legalizează acest păcat sau îl tolerează, spunând că ar fi „o boală".

Este un fapt semnificativ că clericii liberali din vremea noastră iau apărarea cu tot mai mare înfocare perversiunilor sexuale. Un oficial al confesiunii *United Church of Christ* (Biserica Unită a lui Cristos), în cadrul unui articol apărut în *Social Action*, a recomandat ca biserica să înceteze de a mai discrimina împotriva homosexualilor, atunci când le interzice accesul la seminare, la ordinare şi la angajarea în diversele posturi din cadrul bisericii. Nouăzeci de preoţi Episcopali (varianta americană a Bisericii Angliei, n.tr.) au decis recent că actele homosexuale între adulţi care consimt la aceste acte sunt neutre din punct de vedere moral. Învăţătorii religioşi falşi se situează în fruntea mişcărilor de legalizare a acestui păcat.

Nu este la voia întâmplării faptul că această epistolă, care tratează *apostazia*, are atâtea de spus în legătură cu *imoralitatea*, căci apostazia şi imoralitatea merg mână în mână. Apostazia adesea îşi are rădăcinile în eşecul pe plan moral. De pildă, e posibil ca un bărbat să cadă într-un grav păcat sexual. În loc să-şi recunoască vinovăţia şi să găsească curăţire prin sângele lui Cristos, el se hotărăşte să se lase de cunoştinţa lui Dumnezeu, care îi condamnă acţiunile, şi să trăiască în practică ateismul. A. J. Pollock povesteşte cum s-a întâlnit cu un tânăr care mărturisise cândva că este creştin, dar care era acum plin de îndoieli şi tăgăduiri. Domnul Pollock l-a întrebat: „Prietene, în ce păcat te-ai bălăcit în ultimul timp?" Tânărul a plecat capul ruşinat, a întrerup brusc conversaţia şi a plecat imediat străpuns de vinovăţie.[17]

2:7 Acelaşi Dumnezeu care aduce nimicirea peste cei răi îi scapă pe cei **drepţi**. Petru ilustrează acest adevăr prin experienţa lui **Lot**. Dacă despre Lot nu am şti decât ceea ce ni se spune în Vechiul Testament, poate nu l-am considera deloc un credincios. În relatarea de la Geneza, ne este prezentat aproape ca un oportunist, care căuta să dobândească un statut cât mai privilegiat, dispus să se împace cu păcatul şi corupţia pentru a-şi câştiga un renume şi un loc în lume. Dar Petru, scriind sub inspiraţie, ne spune că el a fost un **om neprihănit care era foarte întristat de purtarea desfrânată a acestor nelegiuiţi**. Dumnezeu a văzut că Lot avea o credinţă autentică şi că iubea neprihănirea şi ura păcatul.

2:8 Pentru a sublinia că Lot a fost cu adevărat **un om neprihănit**, în pofida aparenţelor, Petru repetă că sufletul său era **chinuit** zilnic de lucrurile pe care le auzea şi le vedea la Sodoma. Groaznica imoralitate a oamenilor de acolo i-a provocat cumplite suferinţe.

2:9 Concluzia care se desprinde este că **Domnul ştie să-i scape din încercare pe oamenii temători de Dumnezeu** şi să-i pedepsească pe cei nelegiuiţi, care nu se tem de Dumnezeu. El poate să-i scape pe ai Săi din încercare, rezervând, în acelaşi timp, **pe cei nedrepţi ca să fie pedepsiţi în ziua judecăţii**.

Cei răi sunt păstraţi pentru iad (v. 9) şi iadul pentru cei răi (v. 17). În contrast cu aceştia, o moştenire este păstrată pentru credincioşi, ei înşişi fiind păziţi pentru această moştenire (1 Pet. 1:4, 5).

2:10 Capacitatea lui Dumnezeu de a-i ţine pe cei răi sub restricţii până la judecata lor finală este valabilă **mai ales** în cazul categoriei de oameni descrisă în acest capitol: învăţătorii falşi, ale căror vieţi sunt contaminate de **necurăţie** sexuală, care propovăduiesc răzvrătirea împotriva **autorităţii** de stat şi care aruncă fără sfială insulte asupra înaltelor oficialităţi.

Nu e nici un secret în faptul că pe liderii religioşi falşi, ce pozează în slujitori ai lui Cristos, îi caracterizează adesea norme morale scăzute. Nu numai că ei înşişi se complac în activităţi sexuale ilicite, ci le recomandă şi altora, promovând pe faţă libertinismul. Capelanul Episcopal al şcolii de fete din Baltimore, statul Maryland, a scris:

> Trebuie să ne relaxăm şi încetăm de a ne mai simţi vinovaţi cu privire la activităţile noastre sexuale, gândurile şi dorinţele noastre sexuale. Şi prin asta înţeleg că aceste gânduri pot fi heterosexuale, homosexuale sau autosexuale.... Sexul este plăcut... şi asta înseamnă că nu este legat de nici un fel de legi, cu privire la ceea ce ai sau nu ai voie să faci. Cu alte cuvinte, e un joc fără reguli.[18]

Este semnificativ să constatăm că liderii religioşi se situează de obşte în fruntea mişcărilor care aprobă şi promovează răsturnarea puterii de stat prin mijloace violente. Clericii din perioada modernă s-au afiliat la diverse cauze politice subversive. Un director pentru afaceri bisericeşti şi comunitare din cadrul Presbiteriei oraşului Philadelphia a declarat: „Nu cred că vom exclude asta (folosirea bombelor şi a grenadelor de către biserică) în viitor, dacă toate celelalte mijloace neviolente se vor fi dovedit ineficace."

Oamenii aceştia sunt fără tupeu şi îndărătnici. Respingerea neruşinată de către ei a oricărei autorităţi legal constituite pare să fie fără margini. Nici un vocabular nu este prea greu în gura lor, când vine vorba să-şi bată joc de demnitarii care-i conduc. Faptul că guvernele (autorităţile) omeneşti sunt instituite de Dumnezeu (Rom. 13:1) şi că este interzis să fie vorbite de rău (Fapte 23:5) nu-i afectează câtuşi de puţin pe aceşti oameni. Ei par să se delecteze în a-i şoca pe oameni prin denunţarea belicoasă a **demnitarilor** (în greacă: „gloriile" sau „cei glorioşi"). Este un termen general care i-ar putea cuprinde pe toţi, şi îngeri, şi oameni, care au fost învestiţi de Dumnezeu cu autoritatea de a guverna. Aici termenul se referă, probabil, la dregătorii *umani*.

2:11 Neruşinarea acestor aşa-zişi propovăduitori ai religiei îşi are corespondentul pe plan îngeresc. Deşi **îngerii... sunt mai mari** decât oamenii **în putere şi tărie**, ei nu rostesc **nici o judecată batjocoritoare** împotriva celor glorioşi **înaintea Domnului**. Aici referirea la cei glorioşi pare să se aplice *îngerilor* care ocupă poziţii de autoritate.

În general se crede că această aluzie obscură la îngeri este identică cu cea de la Iuda 9: „Dar arhanghelul Mihail, când se împotrivea şi se certa cu el pentru trupul lui Moise, n-a îndrăznit să rostească împotriva lui o judecată batjocoritoare, ci a zis: «Domnul să te mustre!»" Nu ştim de ce anume s-a iscat o controversă legată de trupul lui Moise. Ceea ce este important pentru noi este însă următorul fapt: Mihail a recunoscut că Satan ocupă o poziţie de autoritate în lumea demonilor şi că deşi Satan nu avea jurisdicţie asupra lui Mihail, acesta din urmă nu i-a vorbit batjocoritor. Atunci gândiţi-vă la cutezanţa şi neruşinarea unor oameni care nu se sfiesc să facă ceea ce îngerii se codesc a face! Şi apoi gândiţi-vă la judecata de care vor avea parte, în consecinţă, pentru aceste acte de sfidare!

2:12 Dar aceşti lideri religioşi apostaţi sunt asemenea unor animale fără raţiune. În loc să se folosească de capacitatea de a gândi, care îi deosebeşte de animale, ei trăiesc ca şi când satisfacerea poftelor lor trupeşti ar fi însăşi esenţa existenţei lor. După cum multe animale par să nu aibă alt destin decât acela de a fi duse la abator şi tăiate, tot aşa învăţătorii falşi se avântă spre pierzare, fără să le pese care e adevărata lor chemare — respectiv, de a-L slăvi pe Dumnezeu şi a se bucura în El pe veci.

Ei **vorbesc de rău lucrurile pe care nu le înţeleg**. Ignoranţa lor nu e mai strigătoare la cer decât atunci când critică Biblia. Pentru că sunt lipsiţi de orice viaţă divină, nu pot înţelege defel cuvintele, căile şi lucrările lui Dumnezeu (1 Cor. 2:14). Şi totuşi ei se dau drept mari experţi pe plan spiritual. Un credincios smerit poate vedea mai mult pe genunchi decât pot vedea

aceştia când se ridică în vârful picioarelor.

Ei vor fi nimiciţi în acelaşi fel ca animalele. Întrucât ei preferă să trăiască asemenea animalelor, vor şi muri ca animalele. Moartea lor nu va însemna însă dispariţia lor, ci vor muri o moarte ruşinoasă, lipsiţi de nădejde.

2:13 La moarte vor suferi pentru **nedreptatea** lor. Sau, cum parafrazează Phillips: „Datorită răutăţii lor, s-au ales cu un sfârşit rău şi li se va plăti cu vârf şi îndesat."

Oamenii aceştia sunt atât de neruşinaţi şi de destrăbălaţi încât îşi desfăşoară activităţile lor păcătoase ziua în amiaza mare. Cei mai mulţi oameni aşteaptă să se înopteze, ca să chefuiască (Ioan 3:19); de unde şi explicaţia semiîntunericului din baruri şi bordeluri (1 Tes. 5:7). Învăţătorii falşi s-au dezbărat însă de orice reţineri de care, de obicei, oamenii ţin seama, căutând să-şi ascundă păcatele în umbră.

Când iau masa împreună cu creştinii, ei sunt nişte **întinaţi şi pătaţi**, adică intruşi necuraţi şi insidioşi, care se desfată în îmbuibarea şi în beţia lor. Descriindu-i pe aceşti oameni, Iuda spune: „Sunt nişte stânci ascunse la mesele voastre de dragoste, unde se ospătează fără ruşine împreună cu voi, servindu-se numai pe ei înşişi" (Iuda 12). Când învăţătorii falşi luau parte la agapele ţinute în legătură cu Cina Domnului în zilele de la începutul bisericii, ei erau cu totul nestăpâniţi şi absolut indiferenţi faţă de semnificaţia spirituală a acestui praznic. În loc să se gândească la alţii, aşa cum procedează întotdeauna dragostea, ei aveau grijă, cu egoism, doar de ei înşişi.

2:14 Chiar mai scandalos este faptul că **ochii** lor sunt **plini de adulter şi nu se satură de păcătuit**. Cuvintele acestea îi descriu pe cei care predică predici chipurile religioase, care îndeplinesc ritualurile religioase şi consiliază membrii adunărilor lor; totuşi **ochii** lor caută în permanenţă femei cu care să poată întreţine relaţii adultere. Setea lor de desfrâu, camuflată poate sub odăjdiile de preoţi, pare să fie nemărginită.

Ei ademenesc **sufletele nestatornice**. Poate fac acest lucru prin răstălmăcirea unor versete din Scriptură, făcând aceste suflete să creadă că Biblia ar tolera păcatul. Sau poate vor spune că deosebirea dintre bine şi rău depinde în mare măsură de cultura din care facem parte. Sau îi vor asigura pe nenorociţii care le cad în plasă că „nici un lucru nu poate fi greşit, atâta timp cât izvorăşte din dragoste". Şi astfel, sufletele nestatornice trag numaidecât concluzia că de bună seamă dacă un lucru este îngăduit de un lider religios, trebuie neapărat să fie permisibil şi pentru un om de rând, un laic.

Inimile lor sunt deprinse la lăcomie. Ei nu sunt nişte amatori de rând, ci bine şcoliţi în arta seducţiei. Deşi termenul „lăcomie" cuprinde toată gama de pofte şi dorinţe excesive, contextul său pare să-l plaseze în sfera dorinţei de gratificare sexuală.

Gândindu-se la această enormă mascaradă şi batjocorire a adevăratului creştinism, la păcatul ce este asociat, datorită acestor apostaţi, cu numele lui Cristos, Petru exclamă: **Copii blestemaţi!** Prin asta nu se înţelege că îi blestemă, ci doar prevede că vor suferi blestemul lui Dumnezeu în toată furia sa.

2:15 În mai multe privinţe, aceşti învăţători falşi se aseamănă cu profetul **Balaam, fiul lui Beor**, prin faptul că se dau, pe nedrept, purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu (Num. 22:38), ademenindu-i pe oameni să păcătuiască (Rev. 2:14). Dar asemănarea lor cu Balaam constă în primul rând în faptul că se folosesc de slujba de clerici pentru a se îmbogăţi. **Balaam** a fost un profet madianit, tocmit de regele Moabului ca să blesteme Israelul. Motivaţia care l-a determinat pe acesta să facă acest lucru a fost banul.

2:16 Într-una din încercările sale de a blestema Israelul, Balaam şi măgăriţa pe care călărea acesta au fost întâmpinaţi de Îngerul Domnului (adică de Domnul Isus, într-una din arătările Sale de dinainte de Întrupare). Măgăriţa a refuzat cu insistenţă să mai facă vreun pas înainte. Când Balaam a biciuit-o, **măgăriţa** l-a mustrat, cu glas omenesc (Num. 22:15-34). A fost un fenomen uluitor: **o măgăriţă necuvântătoare, vorbind cu glas omenesc** (şi dovedind că avea mai multă minte decât stăpânul ei!). Dar, în pofida acestei minuni mari, profetul Balaam nu s-a lecuit de **nebunia** lui. Lenski spune:

> Balaam este un exemplu înfricoşător al omului care era „profet", căruia Dumnezeu i-a spus ceea ce nu avea voie să facă, pe care Dumnezeu l-a oprit de la faptele sale rele, dând glas unui animal necuvântător, dar care, în pofida tututor acestor avertismente, nu a renunţat în inima lui la dragostea pentru câştigul pe care spera să-l obţină din această faptă nelegiuită şi astfel a pierit.[19]

Dumnezeu nu-i mustră în vremea noastră pe învăţătorii falşi prin animale necuvântătoare. Dar avem toate motivele să credem că prin alte mijloace adesea El îi mustră, îndemnându-i să se întoarcă la calea cea dreaptă, care este Cristos. Dumnezeu adesea Se foloseşte de mărturia simplă a unui credincios smerit pentru a-i face de ruşine pe aceşti oameni, care se făleşc cu cunoştinţele lor superioare şi cu poziţia înaltă pe care o ocupă în ierarhiile ecleziastice. S-ar putea ca prin citarea unui verset din Scriptură sau prin punerea unei întrebări incisive, un aşa-zis „laic" sau „mirean", care este însă plin de Duhul Sfânt, să-l lase pe un Balaam din epoca modernă să se zvârcolească în umilirea şi supărarea lui.

2:17 Petru îi compară pe învăţătorii falşi cu nişte izvoare fără apă. Oamenii nevoiaşi se apropie de ei, căutând înviorare şi potolire a setei lor spirituale, dar nu le găsesc, fiind dezamăgiţi. Pentru că oamenii aceştia **sunt nişte puţuri fără apă**. Sunt **nişte nori alungaţi de furtună**. **Norii** le promit oamenilor că pământul ce a suferit atâta timp de pe urma secetei, va avea, în sfârşit parte de ploaia binecuvântată. Dar iată că începe să bată un vânt puternic, care alungă norii, spulberând speranţele oamenilor şi lăsându-i mai departe cu gura uscată.

Negura întunericului din adâncimi este rezervată pentru aceşti şarlatani religioşi, care se pretind a fi vestitori ai evangheliei, când, în realitate, ei nu au nici o veste bună de adus. Oamenii se duc la ei să capete pâine şi primesc, în schimb, o piatră. Pedeapsa pentru o atare înşelăciune este o veşnicie[20] pentrecută în **negura întunericului.**

2:18 Ei rostesc cuvinte măreţe şi pompoase, dar pline de deşertăciune sau cum traduce Knox acest verset: ei utilizează „expresii frumoase care sunt însă golite de orice sens". Este descrierea exactă a cuvintelor rostite de mulţi predicatori liberali şi apartenenţi ai cultelor false. Ei sunt oratori strălucitori, care îşi captivează ascultătorii cu retorica lor grandilocventă. Vocabularul lor erudit îi atrage pe cei lipsiţi de discernământ. Ei compensează lipsa de conţinut a predicilor lor cu o prezentare dogmatică, plină de energie. Dar când au terminat de vorbit n-au spus, în realitate, nimic. Ca exemplu al acestui gen de predică sterilă, dăm mai jos un citat din predica rostită de un binecunoscut teolog din zilele noastre: Nu este o relaţie bazată pe paritate sau disparitate, ci pe similaritate. La asta ne gândim şi asta exprimăm că este adevărata cunoştinţă a lui Dumnezeu, deşi în credinţă încă ştim şi ne aducem aminte că tot ce cunoaştem sub denumirea de „similaritate" nu este identic cu similaritatea la care ne referim aici. Totuşi mai ştim şi ne mai aducem aminte, şi din nou în credinţă, că similaritatea avută în vedere aici îşi găseşte plăcerea de a se reflecta în ceea ce cunoaştem ca similaritate, numind-o astfel, pentru ca în gândirea şi vorbirea noastră similaritatea să devină similară similarităţii postulate în adevărata revelaţie a lui Dumnezeu (cu care în sine nu este similară) şi noi nu gândim şi nu vorbim fals, ci adevărat când descriem relaţia drept una de similaritate.

Strategia acestor învăţători falşi este de a-i ademeni pe oameni, promiţându-le că se pot desfăta în toate formele de pofte şi patimi. Ei propagă învăţătura conform căreia, întrucât apetiturile resimţite de trupul nostru au fost create de Dumnezeu, nu trebuie să ni le înfrânăm, deoarece prin această înfrânare am provoca grave perturbaţii personalităţii noastre. Şi astfel, ei propovăduiesc că este recomandabil ca să existe experienţe sexuale experimentale, înainte de căsătorie iar după căsătorie ei recomandă o „relaxare" a normelor morale.

Victimele lor sunt **aceia care abia au scăpat**[21] **de cei care trăiesc în rătăcire**. Oamenii aceştia nemântuiţi se bălăceau cândva nestingheriţi în tot felul de plăceri păcătoase, dar la un moment dat în inima lor a intervenit o schimbare. Ei s-au decis să se îndrepte, să întoarcă foaia şi să frecventeze biserica. Numai că, în loc să se ducă la o biserică ce crede în Biblie, ei au nimerit la o slujbă religioasă în cadrul căreia unul din aceşti păstori falşi avea cuvântul. În loc să audă evanghelia mântuirii prin credinţa în Cristos, ei aud spunându-li-se că păcatul este permis şi văd cum este încurajată atitudinea de permisivitate. Toate acestea îi miră, la început, întrucât întotdeauna au crezut că păcatul este inadmisibil, că este greşit şi că biserica i se opune. Iată însă că acum li se spune că păcatul se bucură de binecuvântarea feţelor bisericeşti!

2:19 Clericii apostaţi fac mare caz de libertate, dar prin libertate ei înţeleg libertatea de autoritatea divină şi libertatea de a păcătui. În realitate, aceasta nu e **libertate**, ci forma cea mai groaznică de **robie. Ei**

înşişi sunt robi ai stricăciunii. Înlănţuiţi de pofte şi obiceiuri rele, ei nu au puterea de a se descătuşa.

2:20 Versetele 20-22 nu se referă la învăţătorii falşi propriu-zişi, ci la victimele lor, adică la unii care au fost reformaţi, dar care nu s-au născut din nou. **Prin cunoaşterea** parţială a **...lui Cristos** şi a principiilor creştine, ei s-au lăsat de o viaţă de păcat, începând procesul de curăţire morală a fiinţei lor.

Apoi ei au ajuns să fie influenţaţi de învăţătorii falşi, care îşi bat joc de aceste virtuţi puritanice, proclamând, în schimb, eliberarea de sub inhibiţiile morale. Şi astfel oamenii aceştia ajung să fie din nou prinşi chiar de păcatele de care fuseseră o vreme izbăviţi. În fapt, ei se cufundă mult mai jos decât înainte, pentru că, de data aceasta, au fost înlăturate toate reţinerile de ordin religios, nemaiexistând nimic care să-i ţină în frâu. Şi astfel este adevărat că **starea lor de pe urmă** este **mai rea decât cea dintâi.**

2:21 Cu cât este mai mare privilegiul de care are cineva parte, cu atât mai mare este şi responsabilitatea ce apasă pe umerii săi. Cu cât cunoaşte cineva mai profund normele creştine, cu atât mai mare este obligativitatea sa de a trăi pe măsura acestor norme. **Ar fi fost mai bine pentru ei să nu fi cunoscut** niciodată cerinţele sfinţeiniei lui Dumnezeu, **decât, după ce au cunoscut-o, să se întoarcă** înapoi la murdăria din lume.

2:22 Oamenii aceştia ilustrează **proverbul adevărat** privitor la **un câine** care **s-a întors la ce vărsase** (vezi Prov. 26:11) şi la **scroafa spălată** care **s-a întors să se tăvălească iarăşi în mocirlă.** Este semnificativ faptul că Petru recurge la exemplul porcului şi al scroafei pentru a ilustra ideile ce vrea să le transmită. Conform legii lui Moise, acestea erau animale necurate. Din proverb nu reiese că în natura lor ar fi intervenit vreo schimbare. Necurate erau înainte de a fi fost izbăvite de **vărsatul** şi de mocirla în care să tăvăleau şi necurate *au rămas* după ce s-au întors la ele.

Tot aşa este şi cu oamenii la care se referă Petru. Aceştia au trecut printr-o reformare morală, dar nu au primit niciodată o natură nouă. Ca să folosim cuvintele de la Matei 12:43-45, casa lor era acum curată, măturată şi pusă în ordine, dar ei nu L-au invitat niciodată pe Mântuitorul să locuiască în ea. Duhul rău ce fusese alungat din ei s-a dus şi a găsit alte duhuri mai rele decât el, cu care au ocupat casa goală. Şi astfel starea de pe urmă a acelei case a fost mai rea decât cea iniţială.

Pasajul acesta nu trebuie folosit cu scopul de a propovădui că credincioşii adevăraţi ar putea cădea din har, având astfel parte de pierzare veşnică. Ci realitatea este că oamenii aceştia niciodată n-au fost credincioşi adevăraţi. Niciodată nu au primit natura nouă. Mai degrabă, au demonstrat prin starea lor de pe urmă că natura lor e în continuare necurată şi rea. Învăţămintele care se desprind de aici sunt, evident, următoarele: anume faptul că nu este de ajuns să existe o reformă în viaţa cuiva, că aceasta, în sine, nu este de ajuns, ci, dimpotrivă, ea este foarte periculoasă, întrucât poate să amăgească şi să amorţească pe cineva, conferindu-i un sentiment fals de siguranţă. Un om poate primi natura cea nouă numai născându-se din nou. Or, naşterea din nou are loc prin pocăinţă faţă de Dumnezeu şi credinţă în Domnul nostru Isus Cristos.

IV. APARIŢIA BATJOCORITORILOR PREZIŞI (Cap. 3)

3:1 De la tema învăţătorilor falşi din capitolul 2, Petru trece acum la apariţia certă a batjocoritorilor în zilele de pe urmă. În scrisoarea aceasta, ca în prima, el începe prin a-şi îndemna cititorii să se ţină de Biblie, să-i fie ataşaţi cu totul.

3:2 Ei trebuie să-şi aducă aminte de prezicerile **sfinţilor proroci** — aşa cum se găsesc acestea în VT; apoi trebuie să-şi amintească de învăţătura **Domnului**, aşa cum a fost transmisă prin **apostoli** — învăţătură care se găseşte în NT. Biblia este singura noastă pavăză în vremuri de cădere de la credinţă şi decădere morală.

3:3 Mărturia apostolilor, îngemănată cu cea a profeţilor, a constat în faptul **că în zilele din urmă vor veni batjocoritori,** care se vor călăuzi după **poftele lor.** Creştinii nu trebuie să uite acest lucru. Ei trebuie să refuze să se lase intimidaţi de tăgăduirile arogante şi blasfemiatoare ale acestor oameni. Mai degrabă, ei trebuie să vadă în aceşti oameni un indiciu sigur al faptului că sfârşitul veacului se apropie.

Aceşti batjocoritori se ghidează după propriile lor pasiuni. După ce au respins cunoştinţa lui Dumnezeu, acum ei se complac fără ruşine în poftele lor, promovând permisivitatea, cu totală nepăsare faţă de judecata care stă să se abată asupra celor

care comit astfel de acte.

3:4 Principala lor batjocură este îndreptată împotriva venirii lui Cristos, atitudinea lor fiind exprimată de cuvintele: **„Unde este făgăduinţa venirii Lui?"** prin care vor să spună, de fapt: „Unde este *împlinirea* făgăduinţei Sale?" Dar ce înţeleg ei prin **venirea Lui**?

Înţeleg ei oare venirea lui Cristos ca să-Şi ia acasă sfinţii, în cadrul evenimentului pe care noi îl numim Răpirea (1 Tes. 4:13-18)? Este îndoielnic că aceşti batjocoritori ar şti ceva despre prima fază a revenirii Domnului.

Se referă ei atunci la venirea lui Cristos împreună cu sfinţii Săi, ca să-şi întemeieze împărăţia universală (1 Tes. 3:13)? E posibil ca această fază a venirii Domnului să figureze în gândirea lor.

Dar din restul pasajului reiese clar că ei se gândesc la *judecata finală* a lui Dumnezeu pe pământ sau ceea ce se numeşte în popor sfârşitul lumii. Ei se gândesc la nimicirea în foc a cerurilor şi pământului la sfârşitul Mileniului.

Ceea ce spun ei de fapt este: „Voi, creştinii, ne-aţi tot ameninţat cu groaznica judecată ce se va abate asupra pământului. Astfel ne spuneţi că Dumnezeu va interveni în istorie, că-i va pedepsi pe cei răi şi că va distruge pământul. Toate astea nu sunt însă decât nişte bazaconii. Nu avem de ce să ne temem. Putem trăi cum poftim. Nu există nici o dovadă că Dumnezeu a intervenit vreodată în istorie. Prin urmare, ce ne-ar face să credem că o va face vreodată?"

Concluzia lor se întemeiază pe ipoteza şubredă că **„de când au adormit părinţii noştri, toate rămân aşa cum erau de la începutul creaţiei."** Ei afirmă astfel că natura îşi urmează fără întrerupere legile sale uniforme şi că nu ar fi existat nici un fel de intervenţii supranaturale, că pentru toate există, chipurile, o explicaţie.

Ei cred în legea uniformitarianismului, conform căreia procesele existente în natură au acţionat în aceeaşi manieră şi, practic, cu aceeaşi intensitate ca în prezent, şi că aceste procese sunt suficiente pentru a explica toate schimbările ce au avut loc.

Există o legătură vitală între legea uniformitarianismului şi teoriile enunţate de obicei cu privire la evoluţie. Teoria dezvoltării progresive a organismelor vii din tipuri pre-existente se bazează pe presupunerea că condiţiile în care a avut loc această transformare ar fi fost destul de uniforme. Dacă însă pământul acesta a fost afectat de cataclisme şi catastrofe, atunci unele din presupoziţiile lui Darwin vor fi numaidecât afectate.

3:5 Batjocoritorii ignoră cu bună ştiinţă un fapt, anume potopul. Căci Dumnezeu *a intervenit* totuşi la un moment dat în afacerile oamenilor, scopul acestei intervenţii specifice fiind de a pedepsi răutatea. Or, dacă acest lucru s-a întâmplat o dată, se poate întâmpla din nou.

Este un fapt de extremă condamnare la adresa acestor oameni că sunt neştiutori **în mod voit**. Ei se fălesc însă că sunt ştiutori şi susţin că sunt obiectivi în raţionamentul lor. Ei se laudă că aderă la principiile investigaţiei ştiinţifice. Dar, în realitate, ei ignoră un fapt bine atestat al istoriei: potopul! Mai bine ar face să ia nişte cursuri de geologie!

Căci ei în mod voit uită că odinioară erau ceruri şi că un pământ scos, prin Cuvântul lui Dumnezeu, din apă şi prin apă... a pierit. **Cerurile** şi **pământul** au fost create **prin Cuvântul lui Dumnezeu**. El a rostit cuvântul şi ele au luat fiinţă (Ev. 11:3). **Pământul** — ne spune Petru — a fost format **din apă şi prin apă**. Mărturisim că în această afirmaţie sunt adâncimi pe care nu le putem pricepe pe de-a-ntregul. Ştim însă de la Geneza 1:2 că faţa pământului era acoperită de apă. Apoi în versetul 6 citim că Dumnezeu a făcut un firmament sau o întindere care să separe apa de pe pământ de ceaţa sau stratul de nori ce plutea deasupra pământului. Presupunem de aici că pământul fusese acoperit până atunci cu o ceaţă groasă de apă în care nu putea fi întreţinută viaţa. Firmamentul a asigurat atmosfera clară în care să putem respira. La Geneza 1:9 ni se spune că s-a operat separarea continentelor de oceane, căci acesta este probabil sensul afirmaţiei referitoare la **„pământul scos.... din apă"** (vezi şi Ps. 24:2).

Oricare ar fi implicaţiile pe plan ştiinţific ale afirmaţiei lui Petru, noi ştim precis că pământul este un mediu apos, acoperit cu un strat de nori. Trei pătrimi din suprafaţa sa este apă — oceanele — şi o mare parte a acestei suprafeţe este acoperită de ceţuri. După câte ştim, pământul este singura planetă ce conţine apă şi, prin urmare, singura care poate întreţine viaţa.

3:6 De la început, pământul a fost prevăzut cu mijloacele ce-i puteau asigura distrugerea, având apă în adâncimile sale, apă

în mări şi oceane şi apă în norii de deasupra. În cele din urmă, Dumnezeu a dat drumul apelor din adâncimi şi celor de deasupra (Gen. 7:11), uscatul fiind inundat şi toate vietăţile din afara arcei fiind distruse.

Criticii ignoră cu bună ştiinţă acest fapt al istoriei. Este interesant de observat că potopul a devenit în ultimii ani ţinta unor atacuri virulente. Dar mărturia potopului este imprimată în piatră, în tradiţiile popoarelor de demult, cât şi al celor moderne şi — fapt de o supremă importanţă — este consemnat în Cuvântul lui Dumnezeu.

3:7 Când Dumnezeu a creat pământul, El l-a sădit cu suficientă apă ca aceasta să-l poată distruge. În aceeaşi manieră, El a sădit **cerurile şi pământul** cu suficient **foc** pentru a le distruge.

În această epocă nucleară în care trăim, am ajuns la cunoştinţa faptului că materia este energie înmagazinată. Scindarea nucleului de atom degajă cantităţi enorme de energie incandescentă. Prin urmare, întreaga cantitate de materie din lume reprezintă un potenţial uriaş de exploziv. În prezent Domnul restrânge acest potenţial, nepermiţând explozia (Col. 1:17, „toate stau împreună în El"). Dacă El Şi-ar retrage mâna Sa restrictivă, elementele s-ar topi. Între timp, **cerurile şi pământul de acum sunt păzite şi păstrate prin Cuvântul Său, pentru focul din ziua de judecată şi de pierzare a oamenilor nelegiuiţi.**

3:8 Cum se explică atunci această îndelungată amânare a judecăţii lui Dumnezeu? În primul rând, trebuie să ţinem cont de faptul că Dumnezeu este atemporal. El nu trăieşte într-o sferă a timpului, ca noi. Căci timpul este determinat de relaţia dintre soare şi rotaţia pământului în jurul lui. Dar Dumnezeu nu este mărginit de această relaţie.

La Domnul o zi este ca o mie de ani şi o mie de ani ca o zi. El poate extinde o zi până la un mileniu, după cum poate comprima un mileniu într-o singură zi. El poate fie să-Şi extindă, fie să-Şi restrângă activităţile.

3:9 Dumnezeu a promis că va pune capăt istoriei oamenilor nelegiuiţi printr-o judecată. Dacă această judecată pare să întârzie, asta nu se datorează faptului că Dumnezeu ar fi necredincios făgăduinţei Sale, ci îndelungii Sale răbdări, faptului că El nu vrea ca nici unul să nu piară, ci doreşte ca **toţi să vină la pocăinţă.** În mod intenţionat, el dilată timpul harului pentru ca oamenii să aibă prilejul să fie mântuiţi.

La Isaia 61:2 citim despre *anul* de îndurare al Domnului şi despre *ziua* răzbunării Sale, de unde deducem că El Îşi găseşte desfătarea în a-Şi arăta îndurarea, pe când judecata Îi este străină (Isa. 28:21). Textul ar mai putea însemna că El poate dilata îndelunga Sa răbdare o mie de ani, comprimând, în schimb, judecăţile Sale într-o singură zi.

El a aşteptat 120 de ani înainte de a trimite potopul. Şi între timp a aşteptat câteva mii de ani înainte de a fi distrus lumea prin foc.

3:10 Dar ziua Domnului va veni. Ziua Domnului se referă la orice perioadă în care Dumnezeu acţionează cu judecată. În VT prin această sintagmă se înţelegea orice perioadă în care Dumnezeu i-a pedepsit pe răufăcători, triumfând asupra duşmanilor Săi (Isa. 2:12; 13:6, 9; Ez. 13:5; 30:3; Ioel 1:15; 2:1, 11, 31; 3:14; Amos 5:18, 20; Obad. 15; Ţef. 1:7, 14; Zah. 14:1; Mal. 4:5). În NT „ziua Domnului" este o perioadă de timp marcată de mai multe etape:

1. Se referă la Marea Strâmtorare (Tribulaţia), adică la cei şapte ani în care Dumnezeu va judeca Israelul necredincios (1 Tes. 5:2; 2 Tes. 2:2; textul NU).
2. În ea este inclusă întoarcerea Sa pe pământ, când Se va răzbuna pe toţi cei care nu cunosc pe Dumnezeu şi nu ascultă de evanghelia Domnului Isus (2 Tes. 1:7-10).
3. Expresia se foloseşte cu referire la Mileniu, când Cristos va domni pe pământ cu un toiag de fier (Fapte 2:20).
4. Se referă la distrugerea finală a cerurilor şi pământului, prin foc — sensul avut în vedere în acest capitol 3 din 2 Petru.

Ea **va veni ca un hoţ** — adică pe neaşteptate şi în chip distrugător. **Cerurile vor trece.** Asta se referă desigur la cerurile atmosferice, deşi ar putea fi incluse şi cerurile planetare, dar în nici un caz nu poate fi vorba de cerul al treilea — locuinţa lui Dumnezeu. Când vor trece ele cu o explozie asurzitoare, **elementele aprinse de mare căldură se vor topi.** Prin **elemente** aici se înţelege componentele din care e alcătuită materia. Toată materia va fi distrusă în cadrul unui aparent holocaust nuclear universal.

Şi pământul cu toate lucrările de pe el, vor fi arse.[22] Nu numai lucrările creaţiei naturale, ci şi întreaga civilizaţie vor fi distruse. Marile capitale ale lumii, cu clădi-

rile lor impunătoare, toate rezultatele fenomenale ale dezvoltării ştiinţei sunt sortite unei totale distrugeri.

3:11 În acest punct Petru trece de la batjocoritori la sfinţi, imprimând obligaţiile ce le revin acestora. **Deci, fiindcă toate aceste lucruri se vor desface, ce fel de oameni ar trebui să fiţi voi, printr-o purtare sfântă şi evlavioasă...** Toate lucrurile materiale poartă pecetea distrugerii. Lucrurile cu care se făiesc oamenii, lucrurile cărora îşi dedică întreaga viaţă, sunt, în cel mai bun caz, trecătoare. A trăi pentru lucruri materiale înseamnă a trăi pentru ce este vremelnic. Dar bunul simţ ne spune că trebuie să ne dezlipim de jucăriile şi nimicurile acestei lumi, trăind, în schimb, în sfinţenie şi **evlavie**. Este pur şi simplu o chestiune de a trăi pentru veşnicie, iar nu pentru timp, de a sublinia latura spirituală, în schimbul celei materiale, de a alege ceea ce este permanent, în schimbul celor trecătoare.

3:12 Credincioşii trebuie, de asemenea, să fie într-o stare de aşteptare. Ei trebuie să aştepte şi să dorească înfocat **venirea zilei lui Dumnezeu.** Unii interpretează cuvintele: **„grăbind venirea zilei lui Dumnezeu"** în sensul că am putea, chipurile, grăbi venirea Domnului printr-o slujire devotată şi neobosită. Dar această învăţătură este marcată de două probleme: mai întâi, Ziua Domnului *nu* este venirea Domnului. În al doilea rând, chiar dacă ar fi, există motive să ne îndoim că s-ar putea modifica timpul venirii lui Cristos prin râvna copiilor Săi.

Ziua lui Dumnezeu se referă la starea eternă, care urmează etapei finale a Zilei Domnului, când cerurile şi pământul vor fi distruse. **Ziua lui Dumnezeu** este Ziua triumfului Său total şi complet. Din această pricină, este o **zi** pe care trebuie s-o aşteptăm şi s-o dorim cu toată râvna.

Când se referă la **ziua lui Dumnezeu**, Petru nu spune: „în care", ci **datorită căreia cerurile se vor dizolva, fiind aprinse, iar elementele se vor topi cu căldură aprinsă. Ziua lui Dumnezeu** nu este timpul în care va avea loc distrugerea finală. Mai degrabă, această judecată finală trebuie să aibă loc înainte de a veni Ziua lui Dumnezeu.

3:13 În versetul 12 credincioşii sunt îndemnaţi să aştepte Ziua lui Dumnezeu. Aici ei sunt descrişi ca unii care aşteaptă **ceruri noi şi un pământ nou, în care locuieşte neprihănirea**. Asta sprijină concepţia potrivit căreia Ziua lui Dumnezeu se referă la starea eternă când vor fi **ceruri noi şi un pământ nou**.

La Isaia 65:17; 66:22 **cerurile noi şi pământul nou** se referă la Mileniu, dar şi la starea eternă. Ştim că în acele pasaje este vorba despre Mileniu, deoarece se constată prezenţa păcatului (65:20) şi observăm că se vor naşte copii (65:23). Petru aplică aceste cuvinte exclusiv la starea eternă; cerurile şi pământul actuale vor fi trecut deja.

Petru spune că **neprihănirea** *locuieşte* **în cerurile noi** şi în **pământul nou**. În timpul de faţă harul domneşte prin neprihănire (Rom. 5:21). În Mia de ani însă neprihănirea va *domni* (Isa. 32:1); în veşnicie, neprihănirea va *locui*. În împărăţia pământească, Cristos va domni cu un toiag de fier şi neprihănirea va fi aplicată cu forţa de către El. În acest sens, va domni neprihănirea. Dar în veşnicie, nu va mai fi trebuinţă de un toiag de fier. **Neprihănirea** va fi la ea acasă. Nici un păcat nu va mai pătrunde, pentru a strica pacea sau farmecul acelei scene minunate.

3:14 Adevărul privitor la noile ceruri şi noul pământ ar trebui să trezească în noi o dorinţă şi mai profundă de a trăi o viaţă sfântă, „ca pentru Domnul". Acesta e deopotrivă nu numai un adevăr pe care trebuie să-l susţinem, ci care trebuie să ne susţină el însuşi pe noi. Ştiind că vom sta în curând în faţa lui Dumnezeu, ar trebui să fim pătrunşi de dorinţa de a fi **fără pată şi fără vină**, adică curaţi din punct de vedere moral. Ar trebui să ne umple de râvnă pentru a fi găsiţi într-o stare de **pace**, iar nu de sfadă.

3:15 Şi socotiţi că îndelunga-răbdare a Domnului nostru este mântuire. El întârzie judecata pentru a le da oamenilor prilejul de a fi mântuiţi. Când ne gândim la răutatea oamenilor ce se înmulţeşte necontenit, adesea ne întrebăm cum de Domnul mai poate s-o tolereze. Răbdarea Lui este uimitor de îndelungată. Dar nu fără motiv. Căci El nu doreşte moartea celor răi, ci tânjeşte de dor să-i vadă pe oameni întorcându-se de la căile lor rele, pentru a fi mântuiţi.

Cum v-a scris şi preaiubitul nostru frate Pavel, după înţelepciunea dată lui. Din această aluzie la **Pavel** decurg câteva observaţii interesante:

1. Mai întâi, Petru îl numeşte pe **Pavel: preaiubitul nostru frate**, în pofida faptului

că Pavel îl mustrase în public pe Petru la Antiohia, pentru că acesta s-a purtat cu fățărnicie (Gal. 2:11-12). Evident Petru acceptase mustrarea într-un duh de smerenie. Cu toții trebuie să fim în stare să acceptăm îndreptarea fără resentimente.

2. Petru a recunoscut că lui Pavel i s-a dat înțelepciune divină în redactarea epistolelor sale. Aceste cuvinte sunt, negreșit, un indiciu al faptului că Petru a considerat scrierile lui Pavel ca fiind divin inspirate.

3. Cititorii epistolei lui Petru citiseră, după câte se pare, una sau mai multe din epistolele lui Pavel. Prin asta se înțelege fie că epistolele le-au fost adresate direct lor, fie că ele au circulat în zonă.

În care din Scrisorile lui Pavel se spune **că îndelunga răbdare a Domnului nostru este mântuire**? În Romani 2:4 citim: „Sau disprețuiești tu bogățiile bunătății Lui și a îngăduirii și a îndelungei răbdări, necunoscând că bunătatea lui Dumnezeu te duce la pocăință?"

3:16 În toate epistolele sale Pavel a vorbit despre marile adevăruri de care s-a ocupat Petru în cele două scrisori ale sale; adevăruri cum ar fi nașterea din nou, Dumnezeirea lui Cristos, viața Sa de suferință, fără păcat, moartea Sa înlocuitoare, învierea Sa, înălțarea Sa la cer, întoarcerea Sa, Ziua Domnului și starea eternă.

Unele adevăruri din Biblie sunt **greu de înțeles**, cum ar fi Trinitatea, alegerea lui Dumnezeu și liberul arbitru al omului, taina suferinței, etc. Nu trebuie să ne tulbure faptul că descoperim în Biblie chestiuni care depășesc puterea noastră de înțelegere. Cuvântul lui Dumnezeu este infinit și inepuizabil. Când îl studiem, trebuie să fim întotdeauna dispuși să-I acordăm lui Dumnezeu creditul de a cunoaște lucruri pe care noi niciodată nu le vom putea pătrunde.

Petru nu critică scrierile lui Pavel când le definește drept **lucruri greu de înțeles**. Nu stilul de a scrie al lui Pavel este greu de înțeles, ci subiectele tratate de el. Barnes scrie: „Petru se referă nu la dificultățile de a înțelege *ce a vrut să spună* Pavel, ci la dificultatea de a pricepe marile *adevăruri* predate de el."[23]

În loc să le accepte pur și simplu prin credință, **cei neștiutori și nestatornici răstălmăcesc** unele din aceste adevăruri dificile **spre pierzarea lor**. Unele culte false, de pildă, răstălmăcesc adevărul despre lege ca un revelator al păcatului, afirmând că mântuirea s-ar căpăta prin lege. Alții fac din botez poarta raiului. Ei procedează așa nu numai cu scrierile lui Pavel, ci și cu alte Scripturi.

Observați că Petru așează aici scrierile lui Pavel la același nivel cu **celelalte Scripturi**, adică VT și câteva din porțiunile NT ce erau deja disponibile. El recunoaște că epistolele pauline sunt o parte integrantă din Scripturile sacre.

3:17 Credincioșii trebuie să vegheze mereu cu privire la pericolul **rătăcirii**. Cunoștința faptului că întotdeauna vor fi învățători falși care vor corupe și vor imita adevărul trebuie să ne țină treji. Este ușor ca cei neatenți să fie clătinați de **rătăcirea acestor nelegiuiți** și să-și piardă echilibrul spiritual.

3:18 Încă o dată, Petru ne învață că înaintarea statornică pe calea lucrurilor divine este în măsură să ne apere de pericolul învățătorilor falși. Trebuie să existe o creștere pe două planuri: **în har și în cunoștință. Harul** este demonstrația practică a roadei Duhului. Creșterea în **har** nu înseamnă o sporită cunoștință intelectuală sau o activitate neîntreruptă, ci este asemănarea tot mai mare cu Domnul Isus. **Cunoștința** înseamnă familiarizarea cu Domnul prin Cuvânt. Creșterea în **cunoștință** înseamnă o studiere tot mai aprofundată și o supunere față de cuvintele, faptele și căile Sale.

Dar Petru nu poate să-și încheie epistola fără un îndemn adresat sfinților. Punctul culminant trebuie să fie **slava** adresată Mântuitorului. Și astfel găsim minunata doxologie: **A Lui să fie slava acum și în ziua veșniciei! Amin.** La urma urmelor, aceasta este motivația și temeiul existenței noastre — să-L proslăvim pe El — și, prin urmare, nici o altă notă de încheire a epistolei de față nu ar fi mai adecvată.

NOTE FINALE

[1](Intro) E. G. Homrighausen, "The Second Epistle of Peter", *Exposition, IB*, XII, 1957, p. 166.

[2](1:5) Din slujba orală a lui Tom Olson, un prieten personal al autorului.

[3](1:5) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of the Epistles of St. Peter, St. John and St. Jude*, p. 266.

[4](1:5) Această faimoasă istorioară are o circulație vastă. Vezi, de pildă, S. M. Houghton, *Sketches from Church History* („Schițe din istoria bisericii"), pg. 114-116.

[5](1:6) Robert G. Lee, *Seven Swords and*

Other Messages, pg. 46.

[6](1:16) Când folosim două cuvinte pentru a reda un singur înţeles, ca de pildă: „bun şi nebun" cu sensul de *foarte* nebun, folosim procedeul numit *hendiadys* (din grecescul care înseamnă „unul prin două"). Biblia recurge frecvent la acest procedeu stilistic, ca în cazul de faţă, drept care bine am face să ne familiarizăm cu el, pentru a-l putea recunoaşte.

[7](1:16) John A. T. Robinson, *Honest to God*, pg. 32, 33.

[8](1:18) Conform tradiţiei romano-catolice, schimbarea la faţă ar fi avut loc pe Muntele Tabor, drept care, cum era de aşteptat, pe acest munte se pot găsi tot felul de altare şi troiţe. Dar din punct de vedere istoric, această opţiune nu este valabilă, deoarece Tabor nu e un munte înalt iar evangheliile precizează că a fost un munte „nespus de înalt". În plus, se pare că pe vremea Domnului, pe Tabor se afla o garnizoană romană — adică nu tocmai cel mai adecvat fundal pe care să se desfăşoare o revelaţie particulară! Cel mai probabil este că Schimbarea la faţă a avut loc pe Muntele Hermon, din lanţul muntos acoperit cu zăpezi, situat în nordul Galileii.

[9](1:20) Termenul grec *epilusis* se poate traduce prin „origine" (textul marginal al ediţiei NKJV), dar şi prin „interpretare".

[10](1:20) Dinsdale T. Young, *The Unveiled Evangel*, pg. 13, 14.

[11]1(1:21) Textul critic (NU) redă fraza: „dar oamenii au vorbit de la Dumnezeu".

[12](2:1) Wallie Amos Criswell, *The Evangel*, Largo, FL, noiembrie 1949, pg. 1.

[13](2:1) Nels Ferré, *The Sun and the Umbrella*, pg. 35, 112.

[14](2:1) Gerald Kennedy, *God's Good News*, pg. 125.

[15](2:2) Robinson, *Honest*, pg. 118.

[16](2:2) NCC, *Called to Responsible Freedom*, pg. 11.

[17](2:6) A. J. Pollock, *Why I Believe the Bible is the Word of God*, pg. 23.

[18](2:10) *Pageant Magazine*, octombrie 1965.

[19](2:16) Lenski, *Interpretation*, pg. 326, 327.

[20](2:17) Termenul „pe veci" lipseşte din textul NU, dar nu şi din paralela foarte apropiată aflată la Iuda 13.

[21](2:18) Textul NU sună astfel: „de abia scapă..."

[22](3:10) În loc de „arse de tot" (*katakaēsetai*), textul NU conţine varianta: „găsite" (*heurethēsetai*), cu sensul probabil de „descoperite".

[23](3:16) Albert Barnes, *Notes on the New Testament*, X:268.

BIBLIOGRAFIE

Vezi bibliografia de la sfârşitul comentariului asupra cărţii 1 Petru.

PRIMA EPISTOLĂ A LUI IOAN

Introducere

„Nu umblarea lui Cristos pe mare, ci umblarea Sa obişnuită suntem chemaţi aici s-o imităm." — Martin Luther

I. Locul unic în Canon

Prima epistolă a lui Ioan este ca un album cu fotografii de familie, descriindu-i pe membrii familiei lui Dumnezeu. După cum copiii se aseamănă cu părinţii lor, tot aşa copiii lui Dumnezeu poartă semnele asemănării cu El. Scrisoarea aceasta descrie asemănările respective. Toţi cei care posedă această viaţă şi-o manifestă în modalităţi foarte binedefinite. De pildă, ei Îl recunosc pe Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor al lor; Îl iubesc pe Dumnezeu, îi iubesc pe copiii lui Dumnezeu; ascultă de poruncile Sale şi nu persistă în păcat. Iată, aşadar, câteva din semnele distinctive ale vieţii veşnice. Ioan a scris această epistolă pentru ca toţi cei care posedă aceste trăsături caracteristice familiei lui Dumnezeu să *ştie* că posedă viaţa veşnică (1 Ioan 5:13).

Întâi Ioan este o epistolă neobişnuită, din mai multe puncte de vedere. Deşi este o scrisoare reală, care a fost realmente expediată, nici autorul, nici destinatarul nu sunt numiţi. Un alt fapt remarcabil legat de această admirabilă carte este că adevăruri spirituale de o profunzime extraordinară sunt exprimate în propoziţii concise, simple, redactate într-un vocabular adecvat. Cine spune că adevărurile profunde trebuie neapărat să fie exprimate prin fraze sofisticate, de mare complexitate? Tare ne e teamă că ceea ce unii elogiază, eronat, drept predici sau scrieri „profunde" nu sunt, de fapt, decât exprimări încâlcite sau *neclare*.

Întâi Ioan merită să fie studiată cu toată atenţia, supunându-o unei meditaţii îndelungate. Stilul aparent repetitiv redă aceste repetiţii cu uşoare *deosebiri*. Or, tocmai aceste nuanţe semantice trebuie remarcate fără greş.

II. Paternitatea

Dovezile externe ale faptului că Ioan este cel care a scris epistola 1 Ioan sunt de dată timpurie şi bine fundamentate. Cei care citează concret epistola ca fiind scrisă de Ioan, autorul evangheliei a patra, sunt: Irineu, Clement din Alexandria, Tertullian, Origen şi discipolul său, Dionysius.

Asemenea autorului epistolei către Evrei, scriitorul epistolei 1 Ioan nu-şi menţionează numele. Dar, spre deosebire de Evrei, 1 Ioan dispune de convingătoare *dovezi interne* cu privire la paternitatea sa.

Primele patru versete arată că scriitorul L-a cunoscut îndeaproape pe Cristos şi a petrecut timp îndelungat în prezenţa Sa. Acest fapt e de natură să reducă foarte mult spectrul posibililor scriitori ai epistolei, fiind în deplin acord cu tradiţia conform căruia autorul a fost apostolul Ioan.

În sprijinul acestei opinii este şi tonul apostolic al scrisorii: autorul scrie cu autoritate, cu tandreţea unui lider spiritual mai vârstnic („copilaşilor") şi chiar cu o notă dogmatică.

Gândirea, vocabularul („rămâneţi", „lumină", „nou", „poruncă", „cuvânt", etc.), precum şi expresii de genul: „trece din moarte la viaţă", „Mântuitor al lumii", „ia păcatele lumii", „faptele diavolului" şi altele coincid cu a patra evanghelie şi cu cele din celelalte două epistole scrise de Ioan.

Tot aşa, stilul propriu cărţii Evrei, abundând în paralelisme şi o structură simplă a frazei, caracterizează atât evanghelia după Ioan, cât şi epistola 1 Ioan. Pe scurt, dacă acceptăm că a patra evanghelie a fost scrisă de Ioan Apostolul, tot aşa nu trebuie să ne vină deloc greu să-i acordăm creditul pentru redactarea epistolei de faţă.

III. Data

Unii cred că Ioan şi-a scris cele trei scrisori canonice în anii 60, de la Ierusalim, înainte ca oraşul să fi fost distrus de romani. Mult mai răspândită este opinia că epistola a fost scrisă la o dată ulterioară (între 80-95 d.Cr.). Tonul părintesc al epistolelor corespunde tradiţiei conform căreia venerabilul

apostol Ioan era purtat de alţii în adunare, spunând: „Copilaşilor, iubiţi-vă unii pe alţii."

IV. Fondul şi tema

În vremea când şi-a redactat Ioan epistola de faţă se ivise o sectă cunoscută sub denumirea de gnosticism (gr. *gnōsis* = cunoaştere). Gnosticii se pretindeau că sunt creştini, dar susţineau că posedă *cunoştinţe suplimentare*, superioare învăţăturilor date de apostoli. Ei susţineau că o persoană nu putea fi pe deplin împlinită dacă nu era mai întâi iniţiată în aceste „adevăruri" mai profunde pe care, chipurile, ei le deţineau. Unii propovăduiau că materia este rea şi că, prin urmare, Omul Isus nu putea fi Dumnezeu. Ei făceau distincţie între Isus şi Cristosul. „Cristosul" a fost — în concepţia lor — o emanaţie divină care a venit asupra lui Isus cu prilejul botezului Său, după care L-a părăsit, probabil în Grădina Ghetsimane. Conform acestora, Isus într-adevăr *a* murit, dar Cristosul *nu* a murit. Ei insistau, după cum s-a exprimat Michael Green, că, citãm: „Cristosul ceresc a fost prea sfânt şi spiritual ca să poată fi întinat prin contactul permanent cu trupul uman." Pe scurt, ei tăgăduiau Întruparea, faptul că Isus este Cristosul şi faptul că Isus Cristos este deopotrivă Dumnezeu şi Om. Ioan şi-a dat seama că oamenii aceştia nu erau creştini adevăraţi şi, prin urmare, şi-a prevenit cititorii cu privire la aceştia, arătând că gnosticii nu posedau semnele caracteristice ale adevăraţilor copii ai lui Dumnezeu.

Conform lui Ioan, cineva fie este un copil al lui Dumnezeu, fie nu este; nu există teren neutru. Aşa se explică faptul că epistola aceasta abundă în contraste extreme, cum ar fi lumina şi întunericul, dragostea şi ura, adevărul şi minciuna, moartea şi viaţa, Dumnezeu şi diavolul. În acelaşi timp, trebuie precizat că apostolului îi place să-i descrie pe oameni în funcţie de modul lor habitual de a se comporta. De pildă, când face discernământul între creştini şi necreştini, Ioan nu-şi întemeiază concluziile pe baza unui singur act de păcătuire, ci pe ceea ce caracterizează acea persoană. Fiecare ceas stricat dă ora exactă de două ori la fiecare perioadă de douăzeci şi patru de ore! Dar un ceas bun ne oferă ora exactă în mod curent. Tot aşa, comportarea generală, de zi cu zi a unui creştin este sfântă şi neprihănită şi prin asta se cunoaşte că este un copil al lui Dumnezeu. Ioan foloseşte cuvântul „a cunoaşte" de foarte multe ori. Gnosticii pretindeau că *cunosc* adevărul, dar Ioan stabileşte aici faptele adevărate cu privire la credinţa creştină, care pot fi *cunoscute* cu certitudine. Ioan Îl descrie pe Dumnezeu ca fiind lumină (1:5); dragoste (4:8, 16); adevăr (5:6); şi viaţă (5:20). Asta nu înseamnă că Dumnezeu nu ar fi o Persoană, ci mai degrabă că Dumnezeu este izvorul acestor patru binecuvântări. Ioan Îl numeşte pe Dumnezeu şi neprihănit (2:29; 3:7); curat (3:3); şi fără păcat (3:5).

Deşi Ioan foloseşte, într-adevăr, *cuvinte* simple, *gândurile* pe care le exprimă sunt adesea profunde şi uneori dificil de înţeles. De aceea, pe măsură ce vom studia această carte, va trebui să ne rugăm ca Domnul să ne ajute să înţelegem sensul Cuvântului Său şi să ascultăm de adevăr, aşa cum ni-l descoperă El.

SCHIŢA CĂRŢII

I. PROLOG: PĂRTĂŞIA CREŞTINĂ (1:1-4

II. MIJLOACELE MENŢINERII PĂRTĂŞIEI (1:5-2:2)

III. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂŞIEI CREŞTINE: ASCULTAREA ŞI DRAGOSTEA (2:3-11)

IV. ETAPE ALE CREŞTERII ÎN CADRUL PĂRTĂŞIEI (2:12-14)

V. DOUĂ PERICOLE CE AMENINŢĂ PĂRTĂŞIA: LUMEA ŞI ÎNVĂŢĂTORII FALŞI (2:15-28)

VI. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂŞIEI (CONT.): NEPRIHĂNIREA, DRAGOSTEA ŞI ÎNCREDEREA PE CARE LE CONFERĂ (2:29-3:24)

VII. NEVOIA DE A DISCERNE ÎNTRE ADEVĂR ŞI RĂTĂCIRE (4:1-6)

VIII. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂŞIEI (CONT.): (4:7-5:20)

A. Dragostea (4:7-21)
B. Doctrina sănătoasă (5:1a)
C. Dragostea şi ascultarea pe care le produce (5:1b-3)
D. Credinţa care biruie lumea (5:4, 5)
E. Doctrina sănătoasă (5:6-12)
F. Asigurare prin intermediul Cuvântului (5:13)
G. Încrederea în rugăciune (5:14-17)
H. Cunoaşterea realităţilor spirituale (5:18-20)

IX. ÎNDEMNUL DE ÎNCHEIERE (5:21)

Comentariu

I. PROLOG: PĂRTĂŞIA CREŞTINĂ (1:1-4)

1:1 Temelia doctrinară a fiecărei părtăşii adevărate este Persoana Domnului Isus Cristos. Nu poate exista părtăşie adevărată cu cei care susţin concepţii greşite cu privire la El. Primele două versete ne vorbesc despre eternitatea Sa şi despre realitatea Întrupării Sale. Acelaşi care a existat din veşnicia veşniciilor cu Dumnezeu Tatăl S-a coborât în lumea noastră, ca Om adevărat. Realitatea Întrupării Sale este indicată şi prin faptul că apostolii L-au **auzit**, L-au văzut **cu ochii** lor, au meditat la El, cu privirile aţintite asupra Sa şi realmente L-au **pipăit cu mâinile** lor. **Cuvântul vieţii** nu a fost doar o iluzie trecătoare, ci a fost o Persoană reală, într-un trup de carne.

1:2 Versetul doi confirmă că Cel care **era cu Tatăl**, pe care Ioan Îl numeşte **viaţa veşnică**, S-a întrupat şi a locuit printre noi, fiind **văzut** de apostoli.

Rândurile de mai jos, scrise de un autor anonim, arată implicaţiile practice ale acestor două versete în vieţile noastre:

Sunt bucuros că cunoştinţele mele despre viaţa veşnică nu sunt clădite pe speculaţiile filozofilor, nici chiar pe cele ale teologilor, ci pe mărturia de netăgăduit a celor care L-au auzit, L-au văzut, L-au privit în faţă şi L-au pipăit pe Cel în care S-a întrupat El. Nu a fost doar un vis frumos, ci un fapt real, solid, observat cu toată atenţia, un fapt consemnat cu acurateţe.

1:3 Apostolii nu au ţinut ascunsă această veste minunată, după cum nici noi nu trebuie s-o ţinem ascunsă. Ei şi-au dat seama că baza oricărei părtăşii se găseşte aici şi astfel au vestit această realitate, fără plată şi deplin. Toţi cei care primesc mărturia apostolilor au **părtăşia cu Tatăl şi cu Fiul Său, Isus Cristos**, precum şi cu apostolii şi cu toţi ceilalţi credincioşi. Ce minunat că păcătoşii vinovaţi au putut fi aduşi la **părtăşie cu** Dumnezeu **Tatăl şi cu Fiul Său Isus Cristos**! Şi totuşi, oricât de neverosimil s-ar părea, acesta este adevărul pe care ni-l prezintă aceste versete.

Fiul Său Isus Cristos. Isus şi Cristos sunt una şi aceeaşi Persoană iar Persoana aceea este **Fiul** lui Dumnezeu. **Isus** este numele ce I s-a dat la naştere, descriind, prin urmare, umanitarea Sa desăvârşită. **Cristos** este numele care-L descrie ca fiind Unsul lui Dumnezeu, Mesia. Prin urmare, în numele **Isus Cristos** noi avem o mărturie a umanităţii Sale şi a dumnezeirii Sale. Isus Cristos este Însuşi Dumnezeu, în sensul cel mai adevărat şi Însuşi Om în sensul cel mai adevărat.

1:4 Întrebarea care se ridică în acest punct este: „De ce **scrie** Ioan astfel pe tema părtăşiei?" Răspunsul: „Pentru ca **bucuria** noastră **să fie deplină.**" Ioan şi-a dat sema că lumea nu este capabilă de a-i da inimii o **bucurie** adevărată şi trainică. Bucuria aceasta poate veni doar prin intermediul relaţiei corecte cu Dumnezeu. Când cineva este în părtăşie cu Dumnezeu şi cu Domnul Isus, el are o **bucurie** adâncă, ce nu poate fi tulburată de împrejurările omeneşti. Cum s-a exprimat poetul: „Izvorul tuturor cântărilor noastre se află sus în ceruri."

I. MIJLOACELE MENŢINERII PĂRTĂŞIEI (1:5-2:2)

1:5 Părtăşia descrie o situaţie în care două sau mai multe persoane împărtăşesc lucruri în comun. Este o comuniune sau un parteneriat. Ioan îşi asumă acum sarcina de a-şi instrui cititorii cu privire la condiţiile care trebuie îndeplinite pentru a avea părtăşie cu Dumnezeu. Făcând astfel, el apelează la învăţăturile Domnului Isus Cristos, date pe când se afla aici jos, pe pământ. Deşi Dumnezeu nu este citat ca Unul care ar fi rostit textual aceste cuvinte, suma şi substanţa învăţăturii Sale a constat în faptul **că Dumnezeu este lumină şi în El nu este întuneric deloc.** Prin aceasta El a vrut să spună **că Dumnezeu este** absolut sfânt, absolut neprihănit şi absolut curat. Dumnezeu nu poate privi cu bunăvoinţă asupra nici unei forme de păcat. Nimic nu-I este ascuns Lui, ci „toate lucrurile sunt goale şi dezvelite înaintea ochilor Celui cu care avem de a face" (Ev. 4:13).

1:6 De aici decurge că pentru ca cineva să fie în **părtăşie cu** Dumnezeu, nu poate ascunde nici un păcat. Lumina şi întunericul nu pot coexista în viaţa cuiva, după cum ele nu pot coexista într-o încăpere. Dacă cineva umblă **în întuneric**, nu se află într-o stare de părtăşie cu Dumnezeu. Omul care spune că are **părtăşie cu El** şi umblă, în mod obişnuit, **în întuneric**, nu a fost mântuit niciodată.

1:7 Pe de altă parte, **dacă** cineva umblă **în lumină**, poate **avea părtăşie cu** Domnul Isus şi cu fraţii şi surorile sale de credinţă. În ce-l priveşte pe Ioan, în baza învăţăturii din acest pasaj, omul acela este membru al familiei lui Dumnezeu. Dacă este în întuneric, nu are nimic în comun cu Dumnezeu, pentru că în Dumnezeu nu este nici un întuneric. Cei care umblă în lumină, adică cei ce sunt creştini, **au părtăşie unii cu alţii şi sângele lui Isus Cristos** în permanenţă îi **curăţă de orice păcat**. Toată iertarea lui Dumnezeu se bazează pe sângele Fiului Său care a fost vărsat la Calvar. **Sângele** acela I-a asigurat lui Dumnezeu baza neprihănită şi dreaptă de pe care să poată ierta păcatele şi astfel, după cum cântăm noi acum: „sângele nu-şi va mai pierde puterea." Sângele lui Isus Cristos are eficacitatea durabilă ca să ne curăţească. Desigur, credincioşii trebuie să mărturisească, înainte de a primi iertarea, dar Ioan se ocupă de asta în versetul 9.

1:8 Apoi părtăşia cu Dumnezeu reclamă ca noi să recunoaştem **adevărul** cu privire la noi înşine. De pildă, a nega faptul că avem o natură păcătoasă ar însemna să ne înşelăm singuri şi să fim nesinceri. Observaţi că Ioan face distincţie între **păcat** (v. 8) şi *păcate* (v. 9). **Păcatul** se referă la natura noastră rea şi stricată. *Păcatele* se referă la relele pe care le-am comis. De fapt, ceea ce suntem este cu mult mai grav şi mai rău decât tot ce am făcut vreodată. Dar, slavă Domnului, Cristos a murit pentru **păcatul** nostru şi pentru *păcatele* noastre.

Convertirea nu înseamnă eradicarea naturii păcătului. Ci implantarea unei noi naturi, divine, înzestrată cu puterea de a trăi o viaţă de biruinţă asupra păcatului ce locuieşte în noi.

1:9 Pentru ca noi să umblăm zi de zi în părtăşie cu Dumnezeu şi cu fraţii şi surorile noastre de credinţă, trebuie să ne **mărturisim păcatele** noastre: păcatele de comisiune, păcatele de omisiune, păcatele comise cu gândul, păcatele comise cu fapta, păcatele ascunse şi păcatele comise în public. Trebuie să le târâm afară, expunându-le în faţa lui Dumnezeu, spunându-le pe nume, situându-ne apoi de partea lui Dumnezeu, împotrivindu-ne lor, şi apoi lăsându-ne de ele. Da, mărturisirea adevărată presupune lepădarea, lăsarea de păcatele respective: „Cine îşi ascunde fărădelegile nu prosperă, dar cine le mărturiseşte şi se lasă de ele capătă îndurare" (Prov. 28:13).

Când procedăm astfel, putem pretinde făgăduinţa conform căreia Dumnezeu **este credincios şi drept să ierte**. El este **credincios** în sensul că a promis că va ierta şi Se va ţine de promisiune. El este **drept să ierte** pentru că a găsit o temelie dreaptă pentru iertare prin lucrarea înlocuitoare a Domnului Isus pe cruce. Şi El nu numai că ne garantează că ne va ierta, ci şi că ne va **curăţi de orice nelegiuire.**

Iertarea de care vorbeşte Ioan aici este cea părintească, nu judiciară. Iertarea judiciară înseamnă iertarea de pedeapsa păcatelor, pe care păcătosul o primeşte când crede în Domnul Isus Cristos. Se numeşte judiciară pentru că este acordată de Dumnezeu în calitatea Sa de Judecător. Dar ce se întâmplă cu păcatele comise de cineva după convertirea sa? În ce priveşte pedeapsa, preţul a fost deja achitat de Domnul Isus pe crucea Golgotei. Dar în ce priveşte în părtăşia în cadrul familiei lui Dumnezeu, sfântul care păcătuieşte are nevoie de iertarea părintească, adică iertarea Tatălui Său, pe

care o obţine mărturisindu-şi păcatul. De iertarea judiciară avem nevoie o singură dată. Prin asta se rezolvă problema achitării plăţii pentru toate păcatele noastre — trecute, prezente şi viitoare. Dar de iertarea părintească avem nevoie pe tot parcursul vieţii noastre de credinţă.

Când **ne mărturisim păcatele**, trebuie să credem, pe baza autorităţii cuvântului lui Dumnezeu, că El ne iartă. Iar fiindcă El ne iartă, şi noi trebuie să ne iertăm pe noi înşine.

1:10 În fine, pentru a fi în părtăşie cu Dumnezeu, nu avem voie să spunem că nu am săvârşit nici un păcat. Dumnezeu a afirmat de repetate ori în cuvântul Său că fiecare din noi a păcătuit. A nega acest adevăr înseamnă a-L face pe Dumnezeu mincinos. Ar fi o contrazicere pe faţă a cuvântului Său şi o completă tăgăduire a motivului pentru care a venit Domnul Isus să sufere, să-Şi verse sângele şi să moară.

Astfel observăm că părtăşia cu Dumnezeu nu reclamă o viaţă de totală nepăcătoşenie, dar reclamă ca toate păcatele noastre să fie scoase la lumina prezenţei Sale, să fie mărturisite şi iertate. Înseamnă că trebuie să fim absolut sinceri şi oneşti cu privire la condiţia noastră; să nu existe nici un pic de făţărnicie sau încercare de a ascunde ceea ce suntem în realitate.

2:1 Ioan ne oferă standardul desăvârşit al lui Dumnezeu pentru copiii Săi şi calea de scăpare pe care ne-a asigurat-o El, în dragostea Sa pentru noi, în cazurile în care greşim. Termenul **copilaşi** se referă la toţi membrii familiei lui Dumnezeu. Apoi este prezentat standardul de perfecţiune al lui Dumnezeu, în cuvintele: **Vă scriu aceste lucruri ca să nu păcătuiţi**. Întrucât Dumnezeu este perfect, norma Sa pentru copiii Lui este una de perfecţiune absolută. El n-ar mai fi Dumnezeu dacă ar fi spus: „Vă scriu lucrurile acestea pentru ca să păcătuiţi cât mai puţin." Dumnezeu nu poate tolera păcatul nici câtuşi de puţin. În consecinţă, El aşează înaintea noastră perfecţiunea ca ţel spre care să năzuim. Domnul Isus a procedat la fel în cazul femeii prinse în actul adulterului, când a spus: „Nici Eu nu te condamn. Du-te şi nu mai păcătui."

În acelaşi timp, Dumnezeu cunoaşte structura noastră, modul în care suntem alcătuiţi. El Îşi aduce aminte că suntem ţărână şi astfel, în dragostea Sa, ne-a asigurat o cale de scăpare în cazul eşecului, exprimată prin cuvintele: **„Dacă păcătuieşte cineva, avem un Avocat la Tatăl, pe Isus Cristos Cel neprihănit."** Avocatul este cel care ia partea cuiva în situaţii strâmtorate, venind în ajutorul acelei persoane. Este exact ceea ce face Domnul Isus pentru noi când păcătuim. Imediat vine în ajutorul nostru, pentru a ne repune în părtăşie cu El Însuşi. Observaţi că nu se spune: „Dacă cineva îşi mărturiseşte păcatele...." Ca Avocat al nostru, Domnul caută să ne aducă la poziţia în care noi într-adevăr să ne mărturisim şi să ne lăsăm de păcatele noastre.

Este în versetul acesta un lucru minunat, pe care nu trebuie să-l pierdem din vedere. Ni se spune: **„Şi dacă păcătuieşte cineva, avem un Avocat la Tatăl."** Nu se spune: *la Dumnezeu*, ci *la Tatăl*. Cu alte cuvinte, El rămâne **Tatăl** nostru chiar şi când păcătuim. Asta ne aminteşte de binecuvântatul adevăr, potrivit căruia deşi păcatul în viaţa unui credincios întrerupe părtăşia, nu întrerupe relaţia, raporturile sale cu Tatăl. Când cineva se naşte din nou, el devine copil al lui Dumnezeu. Din acel moment Dumnezeu este **Tatăl** lui şi nimic nu va putea afecta relaţia aceea. O caracteristică a naşterii este faptul că ea nu se mai poate desface, nu se mai poate anula. Un fiu poate să aducă ocară tatălui său, dar va rămâne fiul său, în virtutea faptului că s-a născut din acest tată.

Observaţi că **Avocatul** nostru este **Isus Cristos Cel neprihănit**. Este bine să avem un Apărător **neprihănit (drept)**. Când Satan aduce vreo pâră împotriva unui credincios, Domnul Isus poate să arate cu degetul lucrarea isprăvită de la Calvar, spunând: „Trece asta în contul Meu."

2:2 Dar Domnul Isus nu este doar Avocatul nostru, ci şi **ispăşirea pentru păcatele noastre**. Asta înseamnă că prin faptul că a murit pentru noi, El ne-a eliberat de vinovăţia păcatelor noastre şi ne-a readus la Dumnezeu, asigurând satisfacerea trebuincioasă a cerinţelor neprihănirii şi înlăturând orice barieră din calea părtăşiei. Dumnezeu Îşi poate arăta îndurarea faţă de noi datorită faptului că Cristos a satisfăcut cerinţele justiţiei. Arareori se întâmplă ca un avocat să achite din buzunarul său suma cerută pentru păcatele clientului său. Or, Domnul nostru exact asta a făcut. Dar, ceea ce e şi mai remarcabil este faptul că a plătit pentru ele prin jertfirea Sa personală.

Ioan adaugă că El este jertfa întrutotul capabilă să satisfacă cerinţele justiţiei **nu numai pentru ale noastre, ci şi pentru ale**

lumii întregi. Asta nu înseamnă că întreaga lume este mântuită, ci doar că lucrarea Domnului Isus are o valoare *suficientă* pentru a mântui toată **lumea**, dar devine *eficientă* pentru a-i mântui doar pe cei care realmente îşi pun încrederea în El. Tocmai pentru faptul că lucrarea Sa este suficientă pentru toţi oamenii poate fi oferită evanghelia întregii lumi. Dar dacă toţi oamenii ar fi mântuiţi automat, n-ar mai fi nevoie să li se predice evanghelia.

Este interesant că inscripţia aşezată deasupra Domnului Isus pe cruce a fost scrisă în ebraică — limba poporului ales al lui Dumnezeu — şi în greacă şi în latină, limbile principale de circulaţie în toată lumea cunoscută la acea vreme. Astfel s-a vestit lumii întregi că Isus Cristos este un Mântuitor suficient pentru toţi oamenii de pretutindeni.

III. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂŞIEI CREŞTINE: ASCULTAREA ŞI DRAGOSTEA (2:3-11)

2:3 Ioan se pregăteşte acum să enumere semnele distinctive ale celor care se află în cadrul părtăşiei creştine. Primul semn este ascultarea. Noi putem avea asigurarea faptului că suntem în părtăşie cu Dumnezeu dacă viaţa noastră este caracterizată de o dorinţă plină de iubire de a face voia Lui. Versetele acestea sunt îndreptate negreşit asupra gnosticilor, care pretindeau că dispun de cunoştinţe superioare cu privire la Dumnezeu, dar nu prea manifestau vreun interes faţă de păzirea **poruncilor** Domnului. Ioan arată că o atare cunoaştere este searbădă şi lipsită de valoare.

Ioan descrie ascultarea credinciosului în cele trei aspecte principale: păzirea **poruncilor Sale** (v. 3; păzirea *cuvântului Său* (v. 5); umblarea *după cum a umblat El* (v. 6). Asistăm astfel la o progresie clară în gândire. A **păzi poruncile Sale** înseamnă a asculta de învăţăturile Domnului Isus aşa cum se găsesc acestea în NT. A păzi *cuvântul Lui* înseamnă nu doar ascultarea de ceea ce este scris, ci şi dorinţa de a face ceea ce ştim că-I este plăcut Lui. A umbla *cum a umblat El* este expresia deplină a normei prescrise de Dumnezeu pentru copiii Lui; înseamnă a trăi cum a trăit Isus.

2:4 Ioan nu lasă să se înţeleagă că viaţa creştină s-ar compune dintr-o ascultare impecabilă de voia lui Dumnezeu, ci, mai degrabă, că creştinul va dori în mod obişnuit să **păzească poruncile Lui** şi să facă acele lucruri care-I sunt plăcute Lui. Ioan priveşte aici linia generală a vieţii cuiva. Dacă cineva spune că Îl cunoaşte pe Dumnezeu, dar **nu păzeşte poruncile Lui**, atunci e limpede că nu spune **adevărul**.

2:5 Pe de altă parte, când păzim **cuvântul Lui, dragostea lui Dumnezeu este desăvârşită în** noi. **Dragostea lui Dumnezeu** nu se referă la dragostea noastră pentru Dumnezeu, ci, mai degrabă, la dragostea Lui pentru noi. Gândul care se desprinde de aici este că **dragostea** lui Dumnezeu faţă de noi şi-a atins ţelul atunci când păzim **cuvântul Lui**. Şi-a realizat scopul şi a ajuns la punctul final, producând ascultarea de El.

2:6 Prin urmare, oricine **spune că rămâne în El trebuie să umble şi el cum a umblat** Domnul Isus. Viaţa Lui, aşa cum ne este înfăţişată în evanghelii, este modelul nostru de urmat, îndrumarul nostru. Dar nu este o viaţă pe care s-o putem trăi în virtutea propriilor noastre energii şi forţe, ci ea poate fi trăită numai în puterea Duhului Sfânt. Nouă ne revine responsabilitatea de a-I preda Lui viaţa noastră în întregime şi fără rezerve, permiţându-I să-Şi trăiască viaţa în noi şi prin noi.

2:7 Un alt semn distinctiv al credincioşilor adevăraţi este dragostea pentru fraţi. Ioan spune că asta nu e o **nouă poruncă** pe care o prezintă el, **ci o poruncă veche** pe care au avut-o ei de la început. Cu alte cuvinte, Domnul Isus Şi-a învăţat ucenicii să se iubească unii pe alţii încă de la începutul slujbei Sale pământeşti.

Gnosticii mereu făceau paradă de învăţăturile lor, prezentându-le ca fiind noi. Dar apostolul îşi îndeamnă cititorii să pună toate lucrurile la încercare în lumina învăţăturii Domnului Isus pe care ne-a predat-o când a trăit pe pământ. Există întotdeauna pericolul de a ne îndepărta de la ceea ce era **la început**.[1] Ioan spune: „Întoarceţi-vă la început şi veţi şti ce este adevărat."

2:8 Dar această poruncă nu este doar o poruncă veche, ci, într-o anumită privinţă, este şi **nouă**. Când Domnul Isus S-a aflat pe pământ, El nu numai că Şi-a învăţat ucenicii să se iubească unii pe alţii, dar le-a dat o pildă vie de urmat cu privire la învăţătura Sa. Viaţa Lui a fost caracterizată de dragoste pentru alţii. Porunca a fost astfel **adevărată în El** când S-a aflat El aici jos, pe pământ. Dar acum există şi un sens în care vechea poruncă este nouă. În cadrul actualei dispensaţii, e **adevărată** nu doar în

Domnul Isus, ci şi în credincioşi. Creştinii aceştia fuseseră cândva nişte păgâni, care trăiau cuprinşi de ură şi patimi. Dar acum ei exemplificau şi întruchipau măreaţa lege a dragostei în însăşi viaţa pe care o trăiau.

Astfel **întunericul se împrăştie** ori de câte ori oamenii primesc lumina evangheliei. Întunericul nu a biruit cu totul, doar pentru faptul că mulţi oameni nu au venit la Cristos, ci Cristos, **lumina adevărată străluceşte deja** şi ori de câte ori păcătoşii vin la El sunt mântuiţi, după care îşi iubesc fraţii de credinţă.

2:9-11 În versetele 9-11 avem contrastul dintre dragostea care este falsă şi dragostea adevărată. Dacă cineva mărturiseşte că este creştin şi totuşi îi **urăşte** pe cei care sunt cu adevăraţi creştini, acesta este un indiciu sigur al faptului că un atare om **este în întuneric până acum.** Sintagma aceasta de la urmă arată că nu e vorba aici de un creştin care a alunecat de la credinţă. Ci omul respectiv stăruie în condiţia în care s-a aflat dintotdeauna: aceea de om nemântuit. Pe de altă parte, cel **care** în mod caracteristic **îşi iubeşte fratele rămâne în lumină şi în el nu este nici un prilej de poticnire.** Asta ar putea însemna că omul în sine nu este în pericol de a se poticni sau că nu-i va face pe alţii să se poticnească. Ambele interpretări sunt valabile. Dacă creştinul trăieşte cu adevărat în legătură cu Domnul, lumina va lumina propria sa cărare şi nimeni nu va fi ofensat din pricina vreunei discrepanţe între mărturisirea lui şi trăirea în practică a mărturisirii. Gnosticii nutreau o ură neîmpăcată faţă de cei ce erau fideli cuvântului lui Dumnezeu, asta dovedind că erau **în întuneric** şi că umblau **în întuneric şi** că nu ştiau încotro se îndreaptă, pentru că întunericul le-a orbit ochii.

Ca şi când ar dori să ilustreze dragostea frăţească despre care tocmai a vorbit, apostolul face acum o pauză, pentru a transmite salutări calde celor ce sunt membri în familia lui Dumnezeu.

IV. ETAPE ALE CREŞTERII ÎN CADRUL PĂRTĂŞIEI (2:12-14)

2:12 Mai întâi, el îmbrăţişează întreaga familie, adresându-i-se cu apelativul: **copilaşilor.**[2] Aici nu este vorba de vârstă sau de evoluţie spirituală. Ioan se adresează tuturor celor care sunt ai Domnului, aşa cum reiese din restul versetului: **fiindcă păcatele vă sunt iertate pentru Numele Lui.** Or, acest fapt este valabil în cazul tuturor creştinilor. Este minunat să ştim că avem, de pe acuma, completa iertare a păcatelor noastre. Observaţi, de asemenea, că păcatele noastre **sunt iertate pentru Numele Lui.** De dragul lui Cristos ne iartă Dumnezeu păcatele.

2:13 Taţii (părinţii) sunt descrişi aici ca unii care L-au cunoscut pe Cel care este de la început, adică credincioşii maturi care au cunoscut părtăşia dulce a Fiului lui Dumnezeu, fiind satisfăcuţi în El. **Tinerii** din cadrul familiei spirituale sunt caracterizaţi de vigoare şi de biruinţă în luptă, această perioadă fiind marcată de conflicte şi de împotriviri faţă de vrăjmaşul. **Tinerii.... îl biruie pe cel rău** pentru că au învăţat secretul biruinţei, anume: „Nu eu, ci Cristos trăieşte în mine." **Copilaşii** sunt pruncii în credinţă, care poate nu prea ştiu multe, dar Îl cunosc pe **Tatăl.**

2:14 Când Ioan se adresează pentru a doua oară taţilor, adresarea e identică cu prima, pentru că ei au realizat maturitatea în experienţa spirituală. Din nou el se adresează tinerilor ca unora care sunt tari în Domnul şi în puterea tăriei Lui. Ei l-au biruit pe cel rău întrucât **cuvântul lui Dumnezeu rămâne în** ei. Domnul Isus a putut să-l învingă pe Satan în pustie citând Scriptura. Asta subliniază importanţa de a ne hrăni în permanenţă din Biblie şi de a avea mereu la îndemână versete din Cuvântul Domnului cu care să respingem atacurile Satanei.

V. DOUĂ PERICOLE CE AMENINŢĂ PĂRTĂŞIA: LUMEA ŞI ÎNVĂŢĂTORII FALŞI (2:15-28)

În versetele 15-17 găsim un puternic avertisment să ne păzim de lume şi de toate căile ei false. Poate că acest text a fost adresat în primul rând tinerilor, pentru care lumea prezintă un interes şi o atracţie deosebite, dar, în acelaşi timp, este o prevenire valabilă pentru toţi copiii Domnului. Lumea din acest context nu este planeta pe care trăim sau creaţia naturală din jurul nostru, ci sistemul pe care l-a clădit omul în efortul de a atinge fericirea fără Cristos. Aici s-ar putea include lumea culturii, a operei, artei, educaţiei — pe scurt, orice sferă în care Domnul Isus nu este iubit şi nu este primit. Cineva a definit-o drept: „societatea umană în măsura în care este clădită pe principii greşite, fiind caracterizată de dorinţe josnice, valori false şi egoism."

2:15, 16 Ni se atrage atenţia foarte

lămurit să nu iubim lumea sau lucrurile care sunt în lume, pentru simplul motiv că iubirea lumii nu este compatibilă cu dragostea manifestată pentru Tatăl. Tot ce ne oferă lumea poate fi descris în cuvintele: pofta cărnii, pofta ochilor şi mândria vieţii. Pofta cărnii se referă la apetiturile trupeşti senzuale ce emană din firea noastră rea. Pofta ochilor se aplică la dorinţe rele cum ar fi cele ce izvorăsc din ceea ce vedem în jurul nostru. Mândria vieţii este ambiţia nesfântă de a ne etala pe noi înşine şi de a ne încununa de glorie. Aceste trei elemente ale spiritului lumesc sunt ilustrate prin păcatul Evei. Pomul era bun de mâncat — aici este **pofta cărnii**. Pomul era plăcut la vedere — aici este **pofta ochilor**. Şi pomul era de dorit să-l facă pe cineva înţelept — aceasta descriind **mândria vieţii**.

După cum *diavolul* s-a opus lui *Cristos*, tot aşa *lumea* este antagonică *Tatălui*. Apetitul, avariţia şi ambiţia **nu sunt de la Tatăl, ci din lume**. Spiritul lumesc este dragostea pentru lucrurile trecătoare. Inima omenească nu-şi poate găsi niciodată satisfacţie în lucruri.

2:17 Lumea trece şi pofta ei. Când o bancă este pe ducă, oamenii înţelepţi nu vor depune bani în ea. Când temelia se clatină, ziditorii înţelepţi nu mai continuă construcţia. A te concentra asupra lumii acesteia este ca şi când ai încerca să rearanjezi scaunele pe puntea Titanicului. Tot aşa, oamenii înţelepţi nu trăiesc pentru o **lume** care **trece. Dar cine face voia Tatălui rămâne în veac.** Este **voia lui Dumnezeu** ca să ne izbăvească de ispita lucrurilor **trecătoare**. Apropo, acesta a fost versetul care l-a călăuzit o viaţă întreagă pe marele evanghelist D. L. Moody, fiind inscripţionat pe piatra funerară de la mormântul lui: „Cine face voia lui Dumnezeu rămâne în veac."

2:18 Un alt test prin care se pot cunoaşte cei din cadrul părtăşiei creştine este testul doctrinei, al învăţăturii. Tema aceasta e introdusă printr-un avertisment adresat celor care sunt prunci în Cristos să se ferească de învăţătorii falşi. Cei care sunt tineri în credinţă sunt cu deosebire susceptibili minciunilor lui **Anticrist**. Cititorii scrisorii lui Ioan au fost învăţaţi că înainte de venirea lui Cristos se va ivi un **Anticrist** care se va da drept Cristosul. După cum evenimentele viitoare îşi anunţă sosirea prin umbrele pe care le proiectează, tot aşa înainte de ivirea lui **Anticrist mulţi anticrişti** se vor arăta. Aceştia sunt învăţătorii falşi care oferă un cristos fals şi o evanghelie falsă. Este remarcabil de notat că perioada în care trăim se caracterizează prin existenţa multor culte deraiate, care îl tăgăduiesc pe Cristos şi toate acestea aduc mărturie faptului că venirea Mântuitorului este aproape.

2:19 Învăţătorii aceştia falşi au fost cândva oameni care s-au numit creştini, care s-au asociat cu apostolii. Dar în inima lor ei nu erau una cu adevăraţii credincioşi, dovedind aceasta prin faptul că au ieşit din mijlocul părtăşiei. **Dacă ar fi fost dintre ai noştri, ar fi rămas cu noi.** Aici aflăm că credinţa adevărată întotdeauna are calitatea permanenţei. Dacă un om s-a născut cu adevărat din nou, va rămâne în Domnul. Asta nu înseamnă că suntem mântuiţi prin faptul că rezistăm până la capăt, ci doar că cei care rezistă până la capăt sunt mântuiţi cu adevărat. Învăţătorii aceştia falşi **au ieşit ca să se arate că nu toţi sunt dintre ai noştri.**

2:20 Dar asta ridică întrebarea: „Cum poate un credincios tânăr distinge între adevăr şi neadevăr?" Răspunsul îl găsim în faptul că avem **ungerea din partea Celui Sfânt şi....** ştim **toate** şi această **ungere** se referă la Duhul Sfânt şi **este din partea Celui Sfânt**, Domnul Isus Cristos. Când cineva este mântuit, el sau ea primeşte Duhul Sfânt, Care locuieşte în acea persoană. El îl învredniceşte pe credincios să discearnă între adevăr şi rătăcire. Când Ioan le spune tinerilor săi cititori: **„aveţi ungerea din partea Celui Sfânt şi ştiţi toate"**,[3] cuvintele sale nu trebuie luate în sens absolut. Ioan nu spune că ei posedă cunoaştere perfectă, ci, mai degrabă, că au capacitatea de a recunoaşte lucrurile adevărate de cele neadevărate. Astfel, până şi cel mai tânăr şi mai simplu credincios are capacitatea de a discerne lucrurile divine, capacitate de care un filosof nu dispune. Creştinul poate vedea mai mult când se află pe genunchi decât va putea vedea omul lumesc, când se ridică pe vârfurile picioarelor. În domeniul fizic, când un prunc se naşte, el este înzestrat cu toate facultăţile rasei umane. El are ochi, mâini, picioare şi creier. Deşi acestea toate nu sunt încă dezvoltate, personalitatea copilului este intactă. Tot aşa este şi când se naşte cineva din nou. În clipa aceea, el dispune de toate facultăţile ce-i vor sta la dispoziţie de-a lungul vieţii, chiar dacă acestea urmează să cunoască în viitor posibilităţi nebănuite de dezvoltare.

2:21 Ioan nu a scris pentru că cititorii săi ar fi fost în necunoştinţă de cauză cu privire la adevăr, ci mai degrabă pentru că ei cunoşteau adevărul iar el voia să le reamintească faptul că **nici o minciună nu este în adevăr**. Gnosticii predau doctrine contrare cuvântului lui Dumnezeu, acestea fiind, deci, minciuni. Principala minciună vehiculată de ei, aflată la baza învăţăturilor lor, era tăgăduirea faptului că Isus este Cristosul. După cum s-a arătat în introducere, ei predau că Isus a fost doar un om şi că Cristosul ar fi venit asupra Sa la botezul Lui. Desigur, asta e o mare minciună răspândită de unele din cultele deraiate din vremea noastră. De la un capăt la altul al ei Biblia insistă asupra faptului că Isus al NT este DOMNUL (Iehova) al VT. Prin urmare, nu este corect să se afirme că Cristosul a venit asupra lui Isus, ci afirmaţia corectă este că Isus este Cristosul.

2:22 Ioan are grijă să arate că a nega Dumnezeirea Domnului **Isus** înseamnă a o nega şi pe aceea a **Tatălui**. Unor oameni le place să creadă că se închină lui Dumnezeu, dar nu vor să aibă nimic de a face cu Domnul Isus Cristos. Apostolul spune: **„Acela este anticristul care tăgăduieşte pe Tatăl şi pe fiul."**

2:23 La Ioan 8:19, 42 Isus spune că cei care nu au recunoscut Dumnezeirea Lui şi nu L-au iubit nu L-au cunoscut nici pe Tatăl şi nici nu L-au avut pe El de Tată. În mod similar, Ioan spune: **„Oricine tăgăduieşte pe Fiul nu-L are nici pe Tatăl. Cine Îl mărturiseşte pe Fiul Îl are şi pe Tatăl."** Aici avem adevărul minunat privitor la unitatea dintre **Tatăl** şi **Fiul**. Nu poţi să-L ai pe **Tatăl** dacă nu-L ai şi pe **Fiul**. Este mesajul de care ar trebui să ţină seama toţi unitarienii, scientologii creştini, musulmanii, moderniştii, martorii lui Iehova şi iudeii.

2:24 Creştinii tineri se pot păzi de învăţătorii falşi ascultând de următorul mesaj: **Ceea ce aţi auzit de la început, aceea să rămână în voi**. Asta se referă la învăţăturile Domnului Isus şi ale tuturor apostolilor Săi. Siguranţa noastră deplină stă în alipirea noastră de cuvântul lui Dumnezeu. Toate trebuie să le punem la încercare prin proba: „Ce spun Scripturile cu privire la acest lucru?" Dacă o învăţătură nu este în acord cu Biblia, atunci trebuie s-o respingem. După cum obişnuia să spună Dr. Ironside: „Dacă e nouă, nu e adevărată; iar dacă e adevărată, nu e nouă."

2:25 Când rămânem în doctrina creştină, dăm dovadă de realitatea credinţei noastre. Iar **făgăduinţa** acelei credinţei este **viaţa veşnică**. Când Îl acceptăm pe Domnul Isus, primim însăşi viaţa Sa, adică **viaţa veşnică** şi viaţa aceasta ne învredniceşte să punem la încercare toate doctrinele noi şi discutabile.

2:26, 27 Ioan le-a scris în felul acesta tinerilor credincioşi cu privire la învăţătorii falşi cu scopul de a-i preveni. El nu se teme deloc cu privire la rezultatul final, când îşi aduce aminte că cititorii săi au **primit... ungerea... de la** Domnul Isus. După cum s-a arătat deja, **ungerea** este Duhul Sfânt şi aici aflăm că Duhul Sfânt **rămâne în** voi. Este o afirmaţie pozitivă, conform căreia, după ce a fost primit Duhul Sfânt, El nu va mai fi luat de la credincios. Pentru că am primit Duhul Sfânt, nu avem **nevoie** să ne **înveţe cineva**. Asta nu înseamnă că nu avem nevoie de învăţători creştini în cadrul bisericii. Dumnezeu ne-a purtat de grijă în această privinţă, asigurându-ne învăţători creştini, cum se arată la Efeseni 4:11. Ci înseamnă că creştinul nu are nevoie de nici o învăţătură cu privire la adevărul lui Dumnezeu, în afară de aceea care se găseşte în Cuvântul lui Dumnezeu. Având Cuvântul lui Dumnezeu în mâinile noastre şi Duhul lui Dumnezeu în inimile noastre, noi avem tot ce ne trebuie pentru a fi instruiţi în adevărul lui Dumnezeu.

2:28 Ioan se adresează tuturor **copiilor** iubiţi din familia lui Dumnezeu, îndemnându-i să rămână în El pentru ca atunci când Se va arăta El, noi să avem încredere şi să nu rămânem de ruşine înaintea Lui la venirea Lui. Pronumele personal **noi** se referă la apostoli iar învăţătura este aceea că dacă creştinii cărora li s-a adresat Ioan nu vor rămâne statornici, urmându-L cu credincioşie pe Domnul, atunci apostolii care i-au condus la Cristos vor rămâne de ruşine la venirea lui Cristos. Versetul acesta subliniază importanţa lucrării de aprofundare care trebuie neapărat desfăşurată în viaţa celor care au răspuns iniţial apelurilor din cadrul adunărilor de evanghelizare. De asemenea sugerează posibilitatea de a rămâne de ruşine la venirea lui Cristos.

VI. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂŞIEI (CONT.): NEPRIHĂNIREA, DRAGOSTEA ŞI ÎNCREDEREA PE CARE LE CONFERĂ (2:29-3:24)

2:29 A patra trăsătură caracteristică a

celor care aparţin familiei creştine este **neprihănirea (dreptatea)**. Cunoaştem din domeniul fizic principiul conform căruia odrasla se aseamănă cu părinţii care i-au dat viaţă. Tot aşa este şi în domeniul spiritual. **Oricine practică dreptatea (neprihănirea) este născut din** Dumnezeu. Întrucât Dumnezeu este **drept**, înseamnă că tot ce face El este drept şi, prin urmare, oricine este **născut din El** este drept. Aceasta e logica de netăgăduit a lui Ioan.

3:1 Gândul de a te naşte din Dumnezeu îl umple de uimire pe Ioan şi astfel el îi îndeamnă pe cititori să privească minunata **dragoste** care ne-a adus în sânul familiei lui **Dumnezeu**. Dar **felul de dragoste** al lui Dumnezeu se manifestă prin faptul că ne-a adus în familia Sa ca şi **copii. „Iată cu ce fel de dragoste ne-a înzestrat Dumnezeu, ca să ne numim copii ai lui Dumnezeu!"**[4]

Actualmente, în umblarea noastră zilnică între oameni, **lumea nu** ne recunoaşte drept copii ai lui Dumnezeu. Oamenii din lume nu ne înţeleg pe noi, nici felul nostru de comportare. Într-adevăr, lumea nu L-a înţeles nici pe Domnul Isus când S-a aflat aici jos pe pământ. „El era în lume şi lumea a fost creată prin El şi lumea nu L-a cunoscut. El a venit la ai Săi şi ai Săi nu L-au primit." Întrucât avem aceleaşi trăsături caracteristice cu Domnul Isus, nici noi nu ne putem aştepta ca lumea să ne înţeleagă.

3:2 Înţeleşi sau neînţeleşi, **acum** noi **suntem** însă **copii ai lui Dumnezeu** şi asta e garanţia că vom avea parte în viitor de slavă. **Nu s-a arătat încă ce vom fi. Dar ştim că, atunci când Se va arăta** Cristos **vom fi ca El, pentru că Îl vom vedea aşa cum este**. Asta nu înseamnă că vom fi în cer ca Isus *din punct de vedere fizic*. Domnul Isus va avea propria Sa înfăţişare şi va purta de-a lungul întregii veşnicii cicatricile rănilor suferite la Calvar. Noi credem că fiecare din noi va avea propriile sale trăsături distinctive, fiind recunoscuţi ca atare. Biblia nu ne învaţă că toţi vom fi la fel în cer sau că nu se vom distinge deloc între noi. Dar din punct de vedere moral vom fi ca Domnul Isus Cristos. Vom fi eliberaţi pe veci de posibilitatea întinării, de păcat, de boală, de întristare şi de moarte.

Şi cum se va realiza această minunată transformare? Răspunsul este că printr-o singură privire la Cristos se va realiza acest lucru. **Căci Îl vom vedea aşa cum este**. Procesul devenirii noastre tot mai mult după chipul lui Cristos se desfăşoară încă de pe acum, din viaţa actuală, pe măsură ce Îl privim prin credinţă în cuvântul lui Dumnezeu. Dar atunci procesul va fi desăvârşit întru totul, când Îl vom **vedea aşa cum este:** pentru că a-L vedea pe El înseamnă a fi ca El.

3:3 Oricine are nădejdea aceasta de a-L vedea pe Cristos şi de a fi ca El **se curăţeşte, după cum El este curat**. Creştinii recunosc de multă vreme faptul că nădejdea în întoarcerea iminentă a lui Cristos are o influenţă sanctificatoare asupra vieţii credinciosului, care nu doreşte să facă nici un lucru de care s-ar ruşina dacă ar fi suprins făcându-l în momentul revenirii lui Cristos. Observaţi că se spune: **„se curăţeşte, după cum El** (Cristos) **este curat."** *Nu* se spune „după cum El (Cristos) Se curăţeşte." Domnul Isus niciodată nu a trebuit să Se curăţească, întrucât El este curat. În cazul nostru, este un proces gradual. În cazul Lui, este un fapt.

3:4 Opusul curăţirii îl găsim în versetul patru: **„Oricine practică păcatul practică şi fărădelegea; şi păcatul este fărădelege."** Termenul **practică** traduce grecescul *poieō* (*face*). Este vorba de o comportare permanentă, exprimată la timpul prezentul continuu. Se poate avea păcat şi dacă nu există lege. Păcatul era în lume în intervalul de timp de la Adam la Moise, înainte de a fi fost dată legea lui Dumnezeu. Astfel nu este tocmai exact să se afirme că „sin is a transgression of the law" („păcatul este o transgresiune sau încălcare a legii"), cum s-a tradus în versiunea din 1611 a versiunii KJV, ci, mai degrabă, că **păcatul este fărădelege**. Este nesupunere faţă de Dumnezeu, dorinţa de a-ţi face propria ta voie, de a refuza să recunoşti pe Domnul ca Suveran de drept. În esenţă, înseamnă a-ţi pune propria voinţă mai presus de voinţa lui Dumnezeu. Este opoziţia faţă de Persoana Vie care are dreptul de a fi ascultată.

3:5 Un creştin nu poate continua să păcătuiască fără întrerupere, întrucât asta ar constitui o totală negare a scopului pentru care a venit Domnul Isus în lume. **El S-a arătat ca să ia păcatele noastre.** Prin urmare, a continua să păcătuieşti înseamnă a trăi în totală nesocotire a motivului întrupării Sale.

Din nou, un creştin nu poate continua în păcat, întrucât asta ar însemna să tăgăduiască pe Cel al cărui nume Îl poartă. **În El nu este [nici un] păcat**. Acesta este unul din cele trei pasaje cheie din NT care tratează

umanitatea fără păcat a Domnului Isus Cristos. Petru ne spune că: „El *nu a comis* nici un păcat." Pavel ne spune că: „El *n-a cunoscut* nici un păcat." Iar Ioan, ucenicul care L-a cunoscut pe Domnul într-un mod deosebit de apropiat, adaugă propria sa mărturie: „În El *nu este* nici un păcat."

3:6 Oricine rămâne în El nu păcătuieşte. Oricine păcătuieşte nici nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut." Versetul acesta arată contrastul dintre credinciosul adevărat şi omul care nu s-a născut niciodată din nou. Se poate afirma cu certitudine despre credinciosul adevărat că el nu păcătuieşte la nesfârşit, că nu rămâne în păcat. Ioan nu se referă aici la cazuri izolate de păcătuire, ci, mai degrabă, la un comportament constant, habitual şi caracteristic de păcătuire. Versetul acesta nu presupune că atunci când un creştin comite un păcat, îşi pierde mântuirea. Mai degrabă, afirmă că atunci când cineva păcătuieşte în mod obişnuit, se poate deduce că nu a fost niciodată regenerat (născut din nou).

Aici se naşte însă o întrebare: „Când devine un păcat „obişnuit", „habitual"? De câte ori trebuie să comită cineva un păcat, pentru ca acesta să devină o comportare caracteristică?" Ioan nu răspunde la această întrebare subînţeleasă. Mai degrabă, el îl pune pe credincios în gardă, lăsând asupra creştinului obligativitatea de a dovedi care este realitatea.

3:7 Deşi gnosticii făceau mare paradă de cunoştinţele lor, ei manifestau o mare neglijenţă faţă de felul în care îşi trăiau viaţa, ceea ce-l determină pe Ioan să adauge: **„Copilaşilor, nimeni să nu vă înşele! Cine practică dreptatea este drept, aşa cum El Însuşi este drept."** Nu trebuie să existe nici o confuzie în această privinţă: un om nu poate avea o viaţă spirituală şi, în acelaşi timp, să trăiască în păcat. Pe de altă parte, un om va putea practica neprihănirea doar având natura Aceluia care **este drept (neprihănit).**

3:8 Unii copii se aseamănă atât de mult cu părinţii încât nu ai putea să-i pierzi într-o mulţime. Exact aşa este cu copiii lui Dumnezeu şi copiii diavolului. **Cine practică păcatul este de la diavolul, căci diavolul păcătuieşte de la început.** Din nou observaţi accentul pus pe cuvântul „practică". Diavolul păcătuieşte de la început (adică încontinuu, aceasta fiindu-i comportarea caracteristică), adică de când a început să păcătuiască. Toţi copiii lui îl urmează pe această cale largă. Trebuie adăugat aici că oamenii devin copiii lui Dumnezeu prin naşterea din nou, dar nu există nici o naştere în legătură cu copiii diavolului. Un om devine copilul diavolului prin simpla imitare a comportării acestuia, dar nimeni nu se naşte copil al diavolului.

În contrast cu aceasta, venirea Domnului a avut scopul de a **nimici** (sau anula) **lucrările diavolului.** Domnul putea să-l distrugă pe diavol cu un singur cuvânt, dar a procedat altfel, venind în această lume ca să sufere, să-Şi verse sângele şi să moară, pentru a anula **lucrările diavolului.** Dacă pe Mântuitorul L-a costat atât de mult pentru a îndepărta păcatul, care ar trebui să fie atitudinea celor care s-au încrezut în El ca Mântuitor al lor?

3:9 Versetul nouă repetă imposibilitatea celui care s-a născut din Dumnezeu de a continua în păcat. Unii cercetători ai Bibliei cred că acest verset se referă la noua natură a credinciosului şi că dacă vechea natură poate păcătui, cum, de fapt, şi face, noua natură nu poate păcătui. Dar noi credem că aici apostolul pune în contrast din nou omul născut din nou cu cel nenăscut din nou, referindu-se la comportarea permanentă sau habituală. Credinciosul nu are obiceiul de a păcătui. El nu rămâne cu îndărătnicie în păcat.

Motivul este faptul că **sămânţa Lui rămâne în el.** Există între cercetătorii Bibliei destul de multe dezacorduri de opinie şi cu privire la sensul acestei sintagme. Unii cred că această **sămânţă** se referă la noua natură, alţii la Duhul Sfânt iar alţii la cuvântul lui Dumnezeu. Toate aceste opinii sunt valabile şi, prin urmare, pot constitui explicaţia corectă. Noi optăm pentru opinia conform căreia **sămânţa** se referă la viaţa nouă care este dăruită credinciosului la convertirea sa. Avem aşadar afirmaţia conform căreia viaţa divină **rămâne în** credincios, el fiind în siguranţă pe veşnicie. Dar în loc să fie o scuză pentru creştin ca acesta să se bălăcească în păcat, siguranţa lui veşnică este garanţia faptului că nu va continua în păcat. **El nu poate păcătui** în mod obişnuit **pentru că s-a născut din Dumnezeu.** Această relaţie divină exclude posibilitatea ca el să rămână în păcat, ca mod de viaţă.

3:8 Iată dar a patra trăsătură distinctivă a **copiilor lui Dumnezeu şi a copiilor diavolului.** Cei care nu practică neprihănirea nu sunt de la Dumnezeu. Nu există

teren neutru. Nu există nici o categorie de oameni care să aparţină şi uneia, şi celeilalte tabere. Copiii lui Dumnezeu se cunosc după vieţile lor neprihănite.

3:10b, 11 În această secţiune avem o continuare a celui de-al doilea test prin care se cunosc cei ce aparţin familiei lui Dumnezeu: testul **iubirii** — aceasta fiind o continuare a pasajului de la 2:7-17. De la începutul dispensaţiei creştine, s-a propovăduit că **dragostea** de fraţi este o obligaţie divină. Termenul **dragoste** nu e folosit aici în sens de prietenie sau simplă afecţiune umană, ci de **dragoste** *divină*. Este vorba de a-i iubi pe alţii cum ne-a iubit şi Cristos. De fapt, acest lucru nu poate fi realizat cu propriile noastre puteri, ci numai prin puterea Duhului Sfânt.

3:12 Ioan revine la prima consemnare a unui om care nu şi-a iubit fratele. **Cain** a dovedit că **a fost de la cel rău** prin faptul că şi-a ucis **fratele**, Abel. Motivul care a stat la baza acţiunii sale este prezentat în cuvintele: **„faptele lui au fost rele iar ale fratelui au fost drepte."**

3:13 Este un principiu de bază al vieţii omeneşti că răutatea urăşte dreptatea şi aşa se explică de ce **lumea îl urăşte** pe credincios. Viaţa neprihănită a creştinului pune în evidenţă răutatea necredinciosului. Acestuia din urmă nu-i place deloc să fie scos la lumină şi, în loc să-şi îndrepte comportarea rea, caută să distrugă lumina care i-a demascat viaţa de păcat. Ar fi nerezonabil ca o persoană să distrugă un liniar sau un echer, doar pentru că pune în evidenţă cât de strâmbă este linia care a tras-o el.

3:14 Noi ştim că am trecut din moarte la viaţă, pentru că iubim pe fraţi. Este un fapt remarcabil că atunci când cineva este mântuit, are o atitudine total diferită faţă de creştini. Este una din modalităţile prin care primeşte asigurarea că a fost mântuit. Cine nu iubeşte un copil adevărat al lui Dumnezeu poate să tot spună cu gura că este creştin, pentru că Biblia afirmă răspicat că el **rămâne în moarte.** Dintotdeauna a fost mort duhoveniceşte şi aşa a rămas şi acum.

3:15 În ochii lumii, ura nu este o faptă reprobabilă, dar Dumnezeu o numeşte ucidere. Şi, dacă stăm bine să ne gândim, aşa şi este ura: ucidere în embrion, căci există sâmburele sau motivaţia uciderii, chiar dacă actul propriu-zis nu s-a consumat încă. Astfel **oricine îşi urăşte fratele este un ucigaş.** Când Ioan spune **că nici un ucigaş nu are viaţa veşnică rămânând în el**, el nu spune prin asta că un ucigaş nu poate fi mântuit, ci subliniază doar faptul că un om care în mod caracteristic îşi urăşte semenii este un ucigaş potenţial, nefiind mântuit.

3:16 Domnul nostru Isus ne-a dat exemplul suprem de **dragoste** când **Şi-a dat viaţa pentru noi.** Cristos este pus aici în contrast cu Cain. El ne dă dragostea în expresia ei sublimă. Într-un sens, dragostea este invizibilă, dar o vedem prin felul ei de a se manifesta. La crucea de la Calvar, vedem dragostea adevărată. Ioan trage de aici învăţămintele potrivit cărora şi noi trebuie să ne dăm viaţa pentru fraţii noştri. Asta înseamnă că viaţa noastră trebuie să fie un şir neîntrerupt de dăruire în folosul altor credincioşi şi că trebuie să fim gata să murim pentru ei, dacă va fi nevoie. Majoritatea dintre noi nu vom fi niciodată chemaţi să murim pentru alţii, dar fiecare din noi poate manifesta dragostea de fraţi prin împărtăşirea bunurilor sale materiale cu cei nevoiaşi — exact ideea subliniată de versetul 17.

3:17 Dacă versetul 16 sugerează limita maximă a dăruirii noastre pentru fraţii noştri, versetul 17 o sugerează pe cea minimă. Ioan spune răspicat că nu e creştin cel care îşi vede fratele în nevoi şi refuză să-i pună la dispoziţie cele necesare acoperirii nevoilor sale. Asta nu justifică însă acţiunea de a da fără nici un discernământ tuturor, pentru că este posibil să-i faci rău unui om dându-i bani cu care acesta va cumpăra lucruri ce nu-i vor face bine. Dar versetul ridică întrebări răscolitoare cu privire la acumularea de către creştini a unor mari averi.

3:18 Lumea nu trebuie s-o iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta şi cu adevărul. Cu alte cuvinte, nu trebuie să fie doar o chestiune de afecţiune, nici o expresie a ceea ce nu este, în realitate, adevărat. Ci dragostea aceasta trebuie să se manifeste sub forma unor fapte de milostenie şi dragostea noastră trebuie să fie autentică, iar nu prefăcută.

3:19 Prin exercitarea acestei iubiri active şi reale faţă de fraţii noştri, noi vom cunoaşte că suntem din adevăr şi ne vom linişti inimile când ne vom înfăţişa înaintea lui în rugăciune.

3:20 Fiindcă dacă ne condamnă inima noastră, Dumnezeu este mai mare decât inima noastră şi cunoaşte toate lucrurile. Subiectul aici este atitudinea cu care venim

înaintea lui Dumnezeu în rugăciune. Versetul acesta poate fi înţeles în două moduri.

Mai întâi, **dacă inima noastră ne condamnă, Dumnezeu este mai mare decât inima noastră** în sensul că El este **mai mare** *în compasiune*. Deşi s-ar putea ca noi să fim cuprinşi de sentimente intese de nevrednicie, Dumnezeu ştie însă că, în esenţa noastră, noi Îl iubim şi că-i iubim pe copiii Lui. El ştie că noi suntem ai Săi, în pofida scădinţelor şi păcatelor noastre.

Cealaltă interpretare este că **dacă inima noastră ne condamnă, Dumnezeu este mai mare decât inima noastră** în chestinea *judecăţii*. Pe când noi înşine ne cunoaştem păcatele într-un mod foarte mărginit, Dumnezeu le **cunoaşte** în mod deplin şi absolut. El ştie tot ce este condamnabil în viaţa noastră, pe când noi nu ştim decât în parte. Noi înclinăm spre această ultimă intepretare, deşi ambele sunt valabile şi, prin urmare, posibile.

3:21 Avem aici atitudinea celui care are cugetul curat înaintea lui Dumnezeu. Nu că persoana respectivă ar fi trăit fără păcat, ci a fost gata imediat să-şi mărturisească şi să se lase de păcatele sale. Făcând aşa, persoana respectivă are **încredere** înaintea lui Dumnezeu şi îndrăzneală în rugăciune. Astfel, **dacă nu ne condamnă inima noastră, avem îndrăzneală la Dumnezeu.**

3:22 Şi orice cerem primim de la El, pentru că păzim poruncile Lui şi facem acele lucruri care sunt plăcute înaintea Lui. A păzi poruncile lui înseamnă a rămâne în El. A trăi într-o relaţie intimă şi vitală cu Mântuitorul. Când suntem într-o asemenea părtăşie cu El, facem din voia Lui voia noastră. Prin Duhul Sfânt, El ne umple cu cunoştinţa voii Sale. Într-o asemenea stare, noi nu vom mai cere vreun lucru care să fie contrar voii lui Dumnezeu. Când cerem după voia Lui, **primim de la El** lucrurile pe care le-am cerut.

3:23 Porunca lui Dumnezeu este ca noi **să credem în Numele Fiului Său Isus Cristos şi să ne iubim unii pe alţii, cum ne-a dat El poruncă.** Asta pare să rezume toate poruncile NT, căci ni se vorbeşte despre îndatorirea noastră de zi cu zi faţă de Dumnezeu şi faţă de semenii noştri creştini. Prima noastră îndatorire este de a ne încrede în Domnul Isus Cristos. Apoi, datorită faptului că credinţa adevărată se exprimă printr-o conduită corectă, trebuie să ne iubim unii pe alţii. Aceasta este o dovadă a credinţei mântuitoare.

Observaţi aici şi în alte versete că Ioan foloseşte pronumele personale **El** şi **Lui** cu referire atât la Dumnezeu, cât şi la Domnul Isus Cristos, fără să se oprească să explice la care din Ei se referă. El îndrăzneşte să facă acest lucru întrucât Fiul este în mod tot atât de adevărat Dumnezeu cât este şi Tatăl, şi nu este o cutezanţă nepermisă să se refere la Amândoi în aceeaşi rostire.

3:24a Prima parte a versetului 24 încheie secţiunea privitoare la dragoste ca test prin care se cunosc copiii lui Dumnezeu: **Acum cine păzeşte poruncile Lui rămâne în El şi El în el.** A asculta de El înseamnă a rămâne în El şi cei care rămân în El sunt asiguraţi de prezenţa Lui necurmată în ei.

3:24b Şi prin asta ştim că El rămâne în noi, prin Duhul pe care ni l-a dat El. Subiectul încrederii este introdus prin afirmaţia că asigurarea rămânerii lui Dumnezeu în noi ne parvine prin Duhul Sfânt. Toţi credincioşii au Duhul Sfânt. El este Cel care îi călăuzeşte în tot adevărul şi-i învredniceşte să discearnă eroarea.

VII. NEVOIA DE A DISCERNE ÎNTRE ADEVĂR ŞI RĂTĂCIRE (4:1-6)

4:1 După ce L-a menţionat pe Duhul Sfânt, Ioan îşi aduce aminte că există şi alte **duhuri** în lume astăzi şi că copiii lui Dumnezeu au nevoie să fie preveniţi cu privire la ele. Astfel el îl atenţionează pe credincios să nu dea **crezare oricărui duh**. Termenul **duh** se referă probabil aici la învăţători, dar nu numai la ei. Doar pentru că cineva vorbeşte despre Biblie, Dumnezeu şi Isus nu înseamnă că este un copil adevărat al lui Dumnezeu. Noi avem datoria să cercetăm **duhurile, dacă sunt de la Dumnezeu, căci au ieşit în lume mulţi proroci mincinoşi.** Aceştia sunt oameni care afirmă că acceptă creştinismul, dar în realitate propovăduiesc o cu totul altă evanghelie.

4:2 Ioan prezintă testele propriu-zise prin care pot fi dovediţi aceşti oameni. Marele test la care poate fi supus un învăţător este să-l rogi să răspundă la întrebarea: „Ce crezi despre Cristos?" **Orice duh care mărturiseşte că Isus Cristos a venit în trup este de la Dumnezeu.** Nu se pune atât de mult accent pe mărturisirea faptului istoric propriu-zis, că Isus S-a născut în lume în trup uman, cât pe mărturisirea cu privire la o Persoană vie în prezent, **Isus Cristos... venit în trup**. Este mărturisirea care Îl recunoaşte pe **Isus** *ca* **Cristos** Întrupat. Şi mărturisirea Lui înseamnă a te pleca

înaintea Lui ca Domn al vieţii tale. Acum dacă îl veţi auzi pe cineva prezentându-L pe Domnul Isus ca adevăratul Cristos al lui Dumnezeu, veţi şti că vorbeşte prin Duhul lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu îi cheamă pe oameni să-L recunoască pe Isus Cristos ca domn şi să-şi predea viaţa Lui. Duhul Sfânt întotdeauna Îl proslăveşte pe Isus.

4:3 Şi orice duh care nu mărturiseşte pe Isus Cristos venit în trup nu este de la Dumnezeu.[5] Aşa se pot depista învăţătorii falşi, prin faptul că nu-L mărturisesc pe Isusul descris în versetul precedent. **Este duhul lui Anticrist,** despre care s-a profeţit **şi care chiar este acum în lume**. Există astăzi mulţi care sunt dispuşi să facă afirmaţii acceptabile despre Isus, dar nu vor să-L mărturisească însă ca Dumnezeu Întrupat. Ei vor spune că Cristos este „divin", dar nu şi aceea că El este *Dumnezeu*.

4:4 Credincioşii smeriţi pot **birui** pe aceşti învăţători falşi, **pentru că** ei au Duhul Sfânt în lăuntrul lor şi El îi învredniceşte să depisteze abaterile de la adevăr şi să refuze să asculte de ele.

4:5 Învăţătorii falşi **sunt din lume şi de aceea** sursa tuturor cuvintelor lor provine din lume. Lumea este izvorul tuturor învăţăturilor lor şi, prin urmare, lumea îi ascultă. Asta ne aminteşte că aprobarea lumii nu este un test al valabilităţii învăţăturilor cuiva. Dacă un om nu doreşte decât să fie popular, tot ce trebuie să facă este să vorbească asemenea lumii, dar dacă voieşte să fie credincios faţă de Dumnezeu, trebuie să fie gata să înfrunte dezaprobarea lumii.

4:6 În versetul 6, Ioan vorbeşte ca reprezentant al apostolilor, spunând: **„Noi suntem din Dumnezeu. Cine Îi cunoaşte pe Dumnezeu ne ascultă."** Asta înseamnă că toţi cei care sunt născuţi cu adevărat din Dumnezeu vor accepta învăţătura apostolilor, aşa cum se găseşte în NT. Pe de altă parte, cei care nu sunt din Dumnezeu refuză mărturia NT sau caută să adauge la ea sau s-o amestece cu alte învăţături.

VIII. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂŞIEI (CONT.): (4:7-5:20)

A. Dragostea (4:7-21)

4:7, 8 Aici Ioan reia tema iubirii fraţilor noştri, subliniind că **dragostea** este o îndatorire, în acord cu caracterul lui **Dumnezeu.** După cum s-a arătat deja, Ioan nu are în vedere dragostea comună tuturor oamenilor, ci iubirea manifestată faţă de copiii lui Dumnezeu care a fost sădită în cei ce au fost născuţi din nou. **Dragostea este de la Dumnezeu** în ce priveşte originea ei **şi oricine iubeşte a fost născut din Dumnezeu şi-L cunoaşte pe Dumnezeu. Cine nu iubeşte nu L-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este dragoste**. Nu se spune că Dumnezeu iubeşte, deşi acest lucru este adevărat. Dar Ioan subliniază că **Dumnezeu este dragoste**. Dragostea este însăşi natura Sa. În sensul cel mai adevărat al cuvântului, nu există dragoste decât aceea care îşi regăseşte izvorul în El. Cuvintele: **„Dumnezeu este dragoste"** fac cât toate limbile de pe pământ sau din cer. G. S. Barrett le numeşte:

> ...cele mai măreţe cuvinte rostite vreodată în limbajul omenesc, cele mai înălţătoare cuvinte din întreaga Biblie.... Este imposibil să sugerăm chiar şi la modul cel mai schiţat posibil tot ce cuprind aceste cuvinte, căci nici o fiinţă omenească şi nici un intelect creat nu a pătruns şi nu va pătrunde vreodată tâlcul lor insondabil; noi însă putem afirma cu reverenţă că această singură propoziţie despre Dumnezeu cuprinde cheia tuturor lucrărilor şi căii lui Dumnezeu... taina creaţiei... răscumpărării... şi Fiinţei lui Dumnezeu Însuşi.[6]

4:9, 10 În versetele următoare avem o descriere a manifestării dragostei lui Dumnezeu la cele trei timpuri. La trecut, ea s-a manifestat faţă de noi ca păcătoşi prin darul singurului Său fiu născut (4:9-11). În prezent, se manifestă faţă de noi ca sfinţi prin faptul că locuieşte în lăuntrul nostru (4:12-16). În viitor, se va manifesta faţă de noi prin faptul că ne va da îndrăzneală în ziua judecăţii.

Aşadar, mai întâi, avem dragostea lui Dumnezeu faţă de noi ca păcătoşi. **Dumnezeu L-a trimis pe singurul Său fiu născut în lume ca noi să trăim prin El** şi să fie **ispăşire**[7] **pentru păcatele noastre.** Noi eram morţi, având trebuinţă de viaţă, şi eram vinovaţi, având trebuinţă de **ispăşire.** Sintagma **„Singurul Său Fiu născut"** poartă în sine ideea unei relaţii unice ce n-ar putea fi împărtăşită de nici un alt fiu. Asta face dragostea lui Dumnezeu cu atât mai remarcabilă, ca El să-Şi fi trimis unicul Fiu în lume ca noi să trăim prin El.

Dragostea lui Dumnezeu nu ne-a fost arătată pentru că noi L-am fi iubit mai întâi pe El, căci nu L-am iubit. De fapt, am fost

duşmanii Lui; L-am urât. Cu alte cuvinte, El nu ne-a iubit pentru că noi L-am iubit pe El, ci ne-a iubit în pofida neîmpăcatului nostru antagonism faţă de El. Şi cum Şi-a arătat dragostea? Trimiţându-L pe Fiul Său ca ispăşire pentru păcatele noastre. Ispăşire înseamnă satisfacere, împlinire sau rezolvare a problemei păcatului.

Unii liberali ar dori să separe dragostea lui Dumnezeu de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos. Ioan le leagă însă, arătând că între ele nu există nici cea mai mică contradicţie. Denney comentează:

> Observaţi răsunătorul paradox din acest verset, anume că Dumnezeu este în acelaşi timp iubitor şi plin de mânie şi că dragostea Lui asigură ispăşirea care îndepărtează de la noi mânia Sa. Aşadar, departe de a găsi vreun contrast între iubire şi ispăşire, apostolul nu-i poate transmite nimănui vreo idee despre dragoste decât îndreptându-i privirea spre ispăşire.[8]

4:11 Ioan impune asupra noastră lecţia unei atari iubiri: **„Preaiubiţilor, dacă Dumnezeu ne-a iubit astfel, trebuie să ne iubim şi noi unii pe alţii."** Cuvântul „dacă" de aici nu exprimă îndoiala, ci e folosit cu sensul de „întrucât". Întrucât Dumnezeu Şi-a revărsat dragostea asupra noastră, celor care suntem copiii Lui, atât de mult, şi noi trebuie să-i iubim pe cei care sunt împreună cu noi membri ai familiei Sale binecuvântate.

4:12, 13 Dragostea lui Dumnezeu se manifestă faţă de noi în vremea de acum prin faptul că locuieşte în noi. Apostolul spune: **„Nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu vreodată. Dacă ne iubim unii pe alţii, Dumnezeu rămâne în noi şi dragostea Lui este desăvârşită în noi."** La Ioan 1:18 citim: „Nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu vreodată. Singurul Fiu născut, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut." În evanghelia lui Ioan vedem că Dumnezeul nevăzut este făcut cunoscut lumii prin Domnul Isus Cristos. Aici avem sintagma: **„nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu niciodată"**, care se repetă în evanghelia lui Ioan. Dar acum Dumnezeu este făcut cunoscut lumii nu prin Cristos, căci El a revenit în cer, ci prin credincioşi. Cât de cutremurător este, prin urmare, gândul că *noi* trebuie să constituim răspunsul lui Dumnezeu la nevoia omului de a-L vedea! Şi când ne iubim unii pe alţii, **dragostea Lui** este **desăvârşită în noi**. Asta înseamnă că dragostea lui Dumnezeu faţă de noi şi-a atins ţelul. Noi nu am fost niciodată rânduiţi de Dumnezeu să fim terminale ale binecuvântărilor lui Dumnezeu, ci doar canale, prin care aceste binecuvântări să se reverse mai departe spre alţii. Dragostea lui Dumnezeu ne este dată nu pentru ca noi s-o ţinem îngrădită în noi, ci ca ea să fie turnată prin noi spre alţii. Când ne iubim întradevăr în acest fel, asta e o dovadă a faptului că suntem **în El şi El este în noi** şi că suntem părtaşi ai **Duhului Lui**. Trebuie să ne oprim aici ca să ne minunăm de prezenţa Sa în noi şi de prezenţa noastră în El.

4:14 Ioan adaugă acum mărturia cetei de apostoli: **„Şi noi am văzut şi mărturisim că Tatăl L-a trimis pe Fiul ca să fie Mântuitorul lumii."** Aceasta este măreaţa declaraţie despre iubirea divină în acţiune. **„Tatăl L-a trimis pe Fiul"** descrie spectrul nemărginit al lucrării lui Cristos. W. E. Vine a scris că „spectrul misiunii Sale a fost tot atât de nemărginit ca omenirea şi doar nepocăinţa şi necredinţa omului au delimitat efectul ei real."[9]

4:15 Binecuvântarea de a-L avea pe Însuşi **Dumnezeu** locuind în noi este privilegiul tuturor celor care mărturisesc **că Isus este Fiul lui Dumnezeu.** Din nou, aici avem nu doar mărturisirea unei aserţiuni intelectuale, ci o mărturisire ce angajează întreaga persoană a unui om faţă de Domnul Isus Cristos. Nu există relaţie mai apropiată pentru o persoană decât aceea în care omul respectiv rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne în el. Ne este greu să vizualizăm o atare relaţie, dar am putea-o compara, în domeniul natural, cu un vătrai aşezat într-un foc, cu un burete aflat în apă sau cu un balon în aer. În fiecare caz, obiectul este într-un element iar elementul este în obiect.

4:16 Şi noi am cunoscut şi am crezut dragostea pe care o are Dumnezeu faţă de noi. Dumnezeu este dragoste; şi cine rămâne în dragoste şi Dumnezeu rămâne în el. Dumnezeu este dragoste şi dragostea aceea trebuie să-şi găsească un obiect. Obiectul special al dragostei lui Dumnezeu este compania celor care s-au născut în familie. Dacă vreau să fiu în părtăşie cu Dumnezeu, trebuie să-i iubesc pe cei pe care Îi iubeşte El.

4:17 Dragostea a fost desăvârşită printre noi în asta. Nu că dragostea noastră ar fi desăvârşită, ci dragostea lui Dumnezeu este desăvârşită cu noi. Ioan ne

poartă acum în viitor, când vom sta înaintea Domnului. O vom face cu **îndrăzneală** şi încredere, sau cu groază şi cutremur? Răspunsul este că acest lucru se va petrece cu **îndrăzneală** sau încredere, pentru că dragostea desăvârşită a rezolvat problema păcatului odată pentru totdeauna. Motivul încrederii noastre în ziua aceea este redat prin cuvintele: **„pentru că aşa cum este El, aşa suntem şi noi în lumea aceasta."** Domnul Isus este acum în cer, având judecata în urma Sa. El a venit în lume o dată şi a suferit pedeapsa pe care o meritam noi pentru păcatele noastre. Dar El a isprăvit lucrarea de răscumpărare şi acum nu va mai trebui să se ocupe de chestiunea păcatului. **Cum este El, aşa suntem noi în lumea aceasta**. Adică, păcatele noastre au fost judecate pe crucea Golgotei şi noi putem cânta acum cu încredere:

Moartea şi judecata sunt în urma mea,
Harul şi gloria îmi stau înainte;
Toate talazurile L-au împresurat pe Isus,
Acolo şi-au consumat toată puterea.
— *Doamna J. A. Trench*

După cum judecata este de acum trecută pentru El, tot aşa şi noi suntem dincolo de puterea condamnării de a mai putea avea vreun efect asupra noastră.

4:18 Pentru că am ajuns să cunoaştem dragostea lui Dumnezeu, nu avem nici o frică că vom pieri. **În dragoste nu este frică, ci dragostea desăvârşită izgoneşte frica**. Dragostea Lui desăvârşită este cea care izgoneşte frica. Eu sunt asigurat mai întâi de toate de dragostea Domnului, pentru că El Şi-a trimis Fiul să moară pentru mine. În al doilea rând, eu ştiu că El mă iubeşte pentru că locuieşte în mine în momentul de faţă. În al treilea rând, eu pot privi viitorul cu încredere, lipsit de orice frică. Cu adevărat, **frica presupune chin** şi **cine se teme n-a fost făcut desăvârşit în dragoste**. Cele Zece Porunci îl obligă pe om să-L iubească pe Dumnezeu şi pe aproapele său, dar legea nu a putut produce această dragoste. Atunci cum a putut obţine Dumnezeu această dragoste pe care o cerea neprihănirea Sa? El a rezolvat problema trimiţându-L pe Fiul Său ca să moară pentru noi. O dragoste atât de minunată ne atrage, la rândul ei, inimile spre El. Noi spunem: „Tu ai sângerat şi ai murit pentru mine; de acum înainte Eu voi trăi pentru Tine."

4:20 Ioan subliniază zădărnicia de a spune că cineva Îl iubeşte pe Dumnezeu, urându-şi, în acelaşi timp, fratele. Pe măsură ce spiţele se apropie de centrul roţii, ele se apropie şi unele de altele. Tot aşa şi noi, pe măsură ce ne apropiem tot mai mult de Domnul, îi vom iubi tot mai mult pe fraţii noştri credincioşi. De fapt, nu-L iubim pe Domnul cu nimic mai mult decât îi iubim pe cei mai umili dintre urmaşii Lui. Ioan demonstrează imposibilitatea de a-L iubi pe Dumnezeu, pe Care nu L-am văzut, dacă nu-i iubim pe fraţii noştri, pe care i-am văzut.

4:21 Ioan îşi încheie secţiunea repetând **porunca pe care o avem de la El: cine iubeşte pe Dumnezeu trebuie să-şi iubească şi fratele.**

B. Doctrină sănătoasă (5:1a)

Ioan încheie aici testele vieţii, revenind la testul doctrinei sau al credinţei, cum l-am mai putea numi. În primele trei versete, ni se dau rezultatele credinţei, după cum urmează: mai întâi, naşterea divină, apoi dragostea pentru Dumnezeu şi apoi dragostea pentru semenii noştri credincioşi şi, în fine, ascultarea de poruncile lui Dumnezeu. Mai întâi de toate, aşadar, avem naşterea divină: **Oricine crede că Isus este Cristosul este născut din Dumnezeu**. Credinţa din acest verset nu este doar acceptarea unei realităţi cu intelectul nostru, ci predarea cu toată fiinţa cuiva lui Isus ca şi Cristosul.

C. Dragostea şi ascultarea pe care le produce (5:1b-3)

5:1b Dacă am fost cu adevărat **născuţi din Dumnezeu**, atunci Îl vom iubi. Şi nu numai atât, dar îi vom iubi şi pe copiii Lui. E bine să observăm aici că trebuie să-i iubim pe toţi credincioşii şi nu doar pe aceia dintr-o anumită confesiune pământească sau adunare particulară.

5:2, 3 Al patrulea rezultat al credinţei este ascultarea de **poruncile** lui Dumnezeu. **Prin aceasta ştim că-i iubim pe copiii lui Dumnezeu, când Îl iubim pe Dumnezeu şi păzim poruncile Lui**. Cei care sunt cu adevărat mântuiţi vor fi caracterizaţi de dorinţa de a face voia lui Dumnezeu. Dragostea noastră pentru Dumnezeu se exprimă prin ascultarea noastră de bună voie de poruncile Lui. Domnul Isus a spus: „Dacă Mă iubiţi, păziţi poruncile Mele."

Când Ioan spune că **poruncile Lui nu sunt grele**, el nu vrea să spună că ele nu

sunt dificile, ci doar aceea că ele sunt însesi lucrurile pe care cei născuți din nou doresc din tot sufletul să le înfăptuiască. Când îi spui unei mame să aibă grijă de pruncul ei, nu faci altceva decât să-i reamintești de un lucru căreia ei îi place deja să-l facă. Poruncile Domnului sunt însesi lucrurile cele mai bune pentru noi, lucrurile în care natura noastră nouă își găsește toată plăcerea.

D. Credința care biruie lumea (5:4, 5)

5:4 În continuare aflăm secretul biruinței asupra lumii. Sistemul lumii acesteia este o monstruoasă schemă de ispitire, care în permanență încearcă să ne îndepărteze de Dumnezeu și de ceea ce este etern, căutând să ne ocupe timpul și gândurile cu ceea ce este vremelnic și senzual. Oamenii lumii sunt complet absorbiți de lucrurile ce țin de timp și simțuri. Ei au devenit victime ale lucrurilor trecătoare.

Numai omul care este născut din Dumnezeu biruie cu adevărat lumea, întrucât prin credință el este în stare să se ridice deasupra lucrurilor pieritoare ale acestei lumi, văzând lucrurile în perspectiva lor adevărată: cea eternă. Astfel cel care biruie cu adevărat lumea nu este marele savant sau filozof sau psiholog, ci credinciosul simplu care își dă seama că lucrurile ce se văd sunt temporare și că lucrurile care nu se văd sunt eterne. O vedere a slavei lui Dumnezeu pe chipul lui Isus are darul de a face ca toată gloria acestei lumi să pălească.

5:5 Cum am văzut, subiectul acestei secțiuni este credința ca test al vieții veșnice. Ioan tocmai a menționat că cel care biruie este cel care crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Acum el merge mai departe, expunând adevărul cu privire la lucrarea Domnului Isus Cristos.

E. Doctrina sănătoasă (5:6-12)

5:6 El spune: **„Acesta este Cel care a venit prin apă și sânge."** Multe discuții s-au ivit în legătură cu înțelesul acestor cuvinte. Unii cred că **apa și sângele** se referă la ceea ce a țâșnit din coasta Mântuitorului (Ioan 19:34). Alții cred că **apa** se referă la Duhul lui Dumnezeu iar că **sângele** se referă la sângele vărsat la Golgota. Iar alții cred că este o referire la nașterea naturală, în cadrul căreia **apa și sângele** sunt prezente. Noi am dori să sugerăm o a patra interpretare, care ține cont în mod deosebit de erezia gnosticilor, pe care apostolul caută s-o combată în această epistolă.

Cum s-a arătat mai înainte, gnosticii credeau că Cristos a venit asupra lui Isus la botezul Său și că L-a părăsit înainte de Patimile Sale, adică în Grădina Ghetsimane. Cu alte cuvinte, susțin ei: „Cristos nu a murit pe cruce, ci doar Isus omul." Dar această interpretare deposedează, desigur, lucrarea Sa de orice valoare ispășitoare pentru păcatele altora. Noi sugerăm că Ioan se referă la **apă** în mod emblematic pentru botezul lui Isus iar la **sânge** ca simbol al morții Sale ispășitoare. Acestea au fost cele două puncte terminus ale lucrării Sale publice. Ioan spune că Isus a fost tot atât de deplin Cristosul când a murit pe cruce ca și când a fost botezat în Iordan. **Acesta este Cel care a venit prin apă și prin sânge — nu numai prin apă** (fapt pe care gnosticii erau pregătiți să-l conceadă), **ci prin apă și prin sânge.** Se pare că inima omenească caută în permanență să se descotorosească de doctrina ispășirii. Oamenii ar fi dispuși să-L accepte pe Domnul Isus ca Omul desăvârșit, ca Exemplul ideal, care ne-a dat un minunat cod de conduită morală. Dar Ioan insistă aici că Domnul Isus nu este doar Omul Desăvârșit, ci și Dumnezeu desăvârșit și că Același care a fost botezat în râul Iordan Și-a dat viața ca jertfă pentru păcătoși. Oamenii Îi spun lui Cristos: „Dă-Te jos de pe cruce și vom crede în Tine." Dacă ar putea elimina, cumva, din gândirea lor crucea, ar fi cu adevărat fericiți. Dar Ioan spune: „Nu așa. Căci nu puteți să-L aveți pe Domnul Isus Cristos în afară de lucrarea Sa perfectă de răscumpărare de la Calvar."

Duhul este Cel care mărturisește, fiindcă Duhul este adevărul. Asta înseamnă că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu întotdeauna mărturisește adevărul cu privire la Domnul Isus pe care l-a desfășurat Ioan. El depune mărturie că Cristos a venit nu numai prin apă, ci cu apă și cu sânge, pentru că acesta este adevărul lui Dumnezeu.

5:7, 8 Întotdeauna este o pricină de tulburare pentru unii creștini devotați să afle că părți din versetele 7 și 8, așa cum se găsesc în versiunile KJV și NKJV, se află, în realitate, doar într-un mănunchi de manuscrise grecești ale NT.[11] Dar asta nu afectează cu nimic adevărul inspirației acestor Scripturi. Unii oameni cred că este important să păstrăm aceste cuvinte în textul sacru, deoarece ele menționează cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi. Dar adevărul Trinității nu depinde doar de acest pasaj, ci

se găseşte în multe alte porţiuni din Scripturi.

După ce a prezentat în versetele precedente Persoana şi lucrarea lui Cristos, Ioan se ocupă în continuare de vrednicia şi probitatea credinţei în El, spunând că **sunt trei care aduc mărturie** (cuvintele: „pe pământ" nu trebuie incluse): **Duhul, apa şi sângele; şi aceşti trei sunt una în mărturia lor.** Deşi cuvântul lui Dumnezeu trebuie să ne fie de ajuns, ca bază a credinţei, El ne face concesia de a ne da o mărturie triplă cu privire la adevăr. Mai întâi, **Duhul** lui Dumnezeu depune mărturie adevărului potrivit căruia Isus Cristos este Dumnezeu şi că El este singurul Mântuitor din lume. Mărturia Duhului se găseşte în cuvântul scris al lui Dumnezeu.

Apoi există mărturia apei. Noi credem că asta se referă la ceea ce s-a întâmplat la botezul Domnului Isus. Cu ocazia acelui eveniment, Dumnezeu a deschis cerurile şi a proclamat public: „Acesta este Fiul meu preaiubit, în care Îmi găsesc toată plăcerea." Astfel Dumnezeu Tatăl a adăugat propria Sa mărturie la cea a lui Dumnezeu Duhul, cu privire la Persoana lui Cristos.

În fine, avem mărturia **sângelui.** Pe cruce, Domnul Isus a adus mărturie cu privire la El Însuşi că este Fiul lui Dumnezeu. Nimeni nu I-a luat viaţa de la El, ci El Şi-a dat-o singur. Dacă ar fi doar un om, El n-ar fi putut face aceasta. Sângele Domnului Isus Cristos mărturiseşte că problema păcatului a fost rezolvată odată pentru totdeauna spre satisfacţia lui Dumnezeu. Toţi aceşti trei martori sunt în acord, sunt una în mărturia lor. Adică, ei sunt uniţi în mărturia cu privire la perfecţiunea Persoanei şi lucrării lui Cristos.

5:9 În acest punct Ioan aduce un argument puternic: **„Dacă primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu este mai mare."** În viaţa de zi cu zi, la tot pasul acceptăm cuvântul semenilor noştri. Dacă nu l-am accepta, activităţile economice şi industriale ar fi pe dată sistate iar viaţa socială nu şi-ar putea desfăşura cursul. Noi acceptăm mărturia oamenilor, care însă ar putea să fie eronată sau chiar înşelătoare. Dar dacă procedăm astfel în viaţa de toate zilele, cu cât mai mult ar trebui să ne încredem în cuvântul lui Dumnezeu, care nu poate greşi şi nu poate minţi. Este cel mai iraţional lucru să nu crezi în Dumnezeu. Mărturia Lui este absolut credibilă.

5:10 Când un om acceptă mărturia Lui cu privire la Fiul Său, Dumnezeu pecetluieşte adevărul, dându-i omului aceluia mărturia Duhului în el însuşi. Pe de altă parte, dacă un om refuză să creadă în Dumnezeu, îl face pe Dumnezeu mincinos; **pentru că n-a crezut mărturia pe care Dumnezeu a făcut-o despre Fiul Său.** Oamenii cred că pot accepta sau respinge mărturia cu privire la Cristos, dar Ioan vrea să-i înştiinţeze că a o respinge înseamnă a-L acuza pe Dumnezeu de necinste.

5:11 Ioan rezumă acum mesajul creştin: **„Şi mărturia este aceasta: că Dumnezeu ne-a dat viaţa veşnică şi această viaţă este în Fiul Său."** Ce adevăruri extraordinare sunt acestea! Anume că Dumnezeu le-a dat oamenilor viaţă veşnică şi că sursa acestei vieţi este în Fiul Său!

5:12 De aici se desprinde concluzia inevitabilă: **Cine Îl are pe Fiul are viaţă; cine nu-L are pe Fiul lui Dumnezeu nu are viaţă.** Învăţătura este de neocolit: Viaţa veşnică nu se găseşte în educaţie sau în filozofie sau în ştiinţă sau în facerea de fapte bune sau în religie sau chiar în biserică. Pentru a avea viaţă cineva trebuie să-L aibă pe Fiul lui Dumnezeu. Pe de altă parte, cine nu-L are pe Fiul lui Dumnezeu nu are viaţă, adică, nu are viaţa adevărată. **Viaţa** *veşnică* este inseparabilă de Isus Cristos.

F. Asigurare prin intermediul Cuvântului (5:13)

5:13 Am ajuns acum la porţiunea de încheiere a epistolei. Mai întâi, Ioan afirmă în termeni cât se poate de clari de ce a scris pasajele anterioare. Scopul este ca cei **care cred în numele Fiului lui Dumnezeu să ştie că au viaţă veşnică.** Dacă posezi semnele distinctive ale celor care sunt copiii lui Dumnezeu, atunci poţi şti că te-ai născut în familia lui Dumnezeu. Versetul acesta ne mai învaţă adevărul scump conform căruia siguranţa mântuirii vine prin cuvântul lui Dumnezeu. Ioan a scris aceste cuvinte pentru ca oamenii să ştie că au viaţa veşnică. Cu alte cuvinte, Scripturile au fost scrise pentru ca cei care cred în Domnul Isus să aibă *asigurarea* că sunt mântuiţi. Nu mai e nevoie să spere sau să ghicească sau să bâjbâie în întuneric. Nu se pune problema de a face o presupunere că poate, poate eşti mântuit. Ioan afirmă în maniera cea mai limpede posibilă că cei care cred cu adevărat în Domnul Isus pot şti că au viaţa veşnică.

G. Încrederea în rugăciune (5:14-17)

5:14, 15 Când ştim că avem viaţa veşnică, e de prisos să mai amintim că ne putem duce înaintea Domnului cu încredere. Ioan descrie această încredere în versetele 14 şi 15. Noi ştim că dacă cerem ceva după voia lui Dumnezeu, El ne va asculta acele rugăciuni şi le va da răspuns. Într-adevăr, ar trebui să ne temem să ne rugăm pentru vreun lucru care *nu* este după voia Lui. Poate că cineva va zice: „Dar cum pot eu cunoaşte voia lui Dumnezeu?" În general, răspunsul este că voia lui Dumnezeu ne este revelată în Sfintele Scripturi şi astfel trebuie să studiem cuvântul pentru ca să putem cunoaşte mai bine care este voia lui Dumnezeu şi cum ne putem ruga în mai mare cunoştinţă de cauză.

5:16 Ioan ne dă un exemplu în care credinciosul poate avea încredere în rugăciune, dar citează şi un exemplu în care încrederea nu este posibilă. **Dacă vede cineva pe fratele său făcând un păcat care nu duce la moarte, să se roage şi Dumnezeu îi va da viaţă pentru cei care nu comit un păcat ce duce la moarte.** Aici se pare că este vorba de un caz în care un creştin îl vede pe un alt creştin angajându-se într-o activitate păcătoasă. Nu este însă un păcat de natură să aducă moarte persoanei care-l săvârşeşte. Într-o atare situaţie, credinciosul poate cere refacerea persoanei care a greşit şi Dumnezeu va da celui care s-a rugat viaţă pentru cei care nu comit păcat ce duce la moarte.

Pe de altă parte, există păcat care duce la moarte şi apostolul spune: **Nu-i zic să se roage pentru acela.**

PĂCATUL CARE DUCE LA MOARTE

Este cu neputinţă să afirmăm cu certitudine definitivă ce anume este **păcatul care duce la moarte.** Prin urmare, cea mai sigură abordare este să enumerăm diversele interpretări acceptabile care i s-au dat, precizând apoi care este, în opinia noastră, cea mai corectă.

1. Unii cred că **păcatul care duce la moarte** se referă la păcatul în care un credincios persistă şi pe care nu-l mărturiseşte. La 1 Corinteni 11:30 citim că unii au murit pentru că au luat Cina Domnului fără să se judece.

2. Alţii cred că aici este vorba de păcatul uciderii. Dacă un creştin, într-un moment de mânie, se aprinde şi-l omoară pe cineva, atunci nu trebuie să avem libertatea de a ne ruga pentru eliberarea sa de pedeapsa cu moartea, pentru că Dumnezeu a afirmat deja că este voia Lui ca „oricine varsă sângele omului prin om să-i fie vărsat şi sângele lui."

3. Mai sunt şi alţii care cred că aici este vorba despre păcatul blasfemiei sau hulii împotriva Duhului Sfânt. Domnul Isus a spus că cei care au atribuit minunile săvârşite de El în puterea Duhului Sfânt lui Beelzebul, prinţul demonilor, au comis păcatul ce nu se iartă şi că nu mai este iertare pentru acest păcat, nici în veacul de acum, nici în cel viitor.

4. Alţii cred că este o formă specială de păcat cum ar fi cel săvârşit de Moise sau de Aaron, de Anania şi Safira, pe care Dumnezeu îl pedepseşte cu o judecată sumară.

5. O ultimă explicaţie constă în faptul că aici ar fi vorba de păcatul apostaziei şi noi credem că aceasta este explicaţia care corespunde cel mai adecvat contextului. Un apostat este unul care a auzit marile adevăruri ale credinţei creştine, s-a convins pe plan intelectual că Isus este Cristosul, ba chiar a făcut o mărturie de creştinism, dar nu a fost mântuit cu adevărat. După ce a gustat lucrurile ce ţin de creştinism, renunţă apoi complet la aceste lucruri, repudiindu-L pe Domnul Isus Cristos. La Evrei 6 aflăm că acest păcat conduce la moarte. Cei care comit acest păcat nu mai au nici o scăpare, întrucât: „ei Îl răstignesc din nou pentru ei înşişi pe Fiul lui Dumnezeu şi-L fac să fie batjocorit pe faţă." Pe tot cuprinsul acestei epistole, Ioan a vorbit avându-i în vedere pe gnostici. Învăţătorii aceştia falşi făcuseră cândva parte din părtăşia creştină. Ei se declaraseră credincioşi. Ei cunoscuseră faptele privitoare la credinţă, dar apoi I-au întors spatele Domnului Isus, acceptând o învăţătură care I-a negat complet Dumnezeirea şi suficienţa lucrării Sale de ispăşire. Un creştin nu poate avea libertatea de a se ruga pentru refacerea unei asemenea persoane, întrucât Dumnezeu a indicat deja în cuvântul Său că oamenii aceştia au săvârşit păcatul care duce la moarte.‡

5:15 Orice nedreptate este păcat, dar este un păcat care nu duce la moarte. Există deosebiri esenţiale în gradele de **păcat** şi există păcate care nu sunt de o natură şi de o gravitate care să ducă la moarte.

H. Cunoaşterea realităţilor spirituale (5:18-20)

5:18 Începând cu versetul 18, Ioan începe procesul maiestuos al încheierii epistolei sale, reiterând marile certitudini ale credinţei creştine. **Ştim că oricine este născut din Dumnezeu nu păcătuieşte.** De asta putem fi siguri: că cel care posedă natura divină nu practică încontinuu păcatul. Motivul ne este prezentat în continuare: **Căci cel care a fost născut din Dumnezeu se păzeşte**[12] **şi cel rău nu se atinge de el.** Ca la 3:9, asta se referă la credinciosul adevărat care persevereză sau se păzeşte prin intermediul naturii divine. Numai o atare persoană rămâne neatinsă de cel rău.

5:19 Creştinul răspunde la cei care pretind că ar avea cunoştinţe superioare în felul următor: **Noi ştim că suntem din Dumnezeu şi toată lumea zace sub dominaţia celui rău.** Ioan nu se sfieşte să spună lucrurilor pe nume. El nu vede decât două sfere: în El sau **sub dominaţia celui rău.** Toţi oamenii sunt fie mântuiţi, fie pierduţi şi poziţia lor depinde de relaţia lor cu Isus Cristos. Luaţi aminte la acest lucru, voi, gnosticilor!

5:20 Al treilea mare adevăr este cel al Întrupării. **Noi ştim că Fiul lui Dumnezeu a venit.** Aceasta e tema cu care şi-a început Ioan epistola şi cu care se pregăteşte acum să încheie. Venirea Domnului Isus ni L-a descoperit pe **Cel care este adevărat,** adică **Dumnezeul adevărat.** Dumnezeu Tatăl poate fi cunoscut doar prin Domnul Isus Cristos. „Singurul Fiu născut, care este în sânul Tatălui, El l-a făcut cunoscut." Apoi Ioan adaugă: **Şi noi suntem în Cel Adevărat, adică în Fiul Său Isus Cristos.** Din nou, accentul cade pe faptul că numai în măsura în care suntem în Isus Cristos putem fi în Dumnezeu. „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine." **Acesta este Dumnezeul adevărat şi viaţa veşnică.** Cu alte cuvinte, Ioan propovăduieşte ceea ce gnosticii tăgăduiau, anume că Isus Cristos este Dumnezeu şi că viaţa veşnică se găseşte numai în El.

IX. ÎNDEMNUL DE ÎNCHEIERE (5:21)

În fine, avem îndemnul final al lui Ioan: **„Copilaşilor, păziţi-vă de idoli!"** Apostolul spune de fapt: „Păziţi-vă de orice învăţături care se opun acestor realităţi." El vrea ca credincioşii să se păzească de orice idei privitoare la Dumnezeu care se deosebesc de cele ce ne-au fost transmise de apostoli. Isus Cristos este Dumnezeu. Orice alt gând este idolatrie. Aici Ioan nu se referă în principal la idolii sculptaţi din lemn. Un idol este un substitut sau un zeu fals care ia locul Dumnezeului adevărat. Aici un idol nu este atât de mult un lucru material, cât o învăţătură falsă.

Arhiepiscopul Alexander a numit acest îndemn: „o cutremurare elocventă". Nu putem să ne imaginăm nici un limbaj care să prezinte mai adecvat o atare descriere şi astfel încheiem comentariul acesta cu *elocventa cutremurare* a lui Ioan:

„Copilaşilor, păziţi-vă de idoli. Amin."

NOTE FINALE

[1](2:7) Textul critic (NU) omite al doilea „de la început".

[2](2:12) Cuvântul *teknia* provine de la un termen cu sensul de *a naşte* (copii). Diminutivul devine astfel: „mici născuţi", un echivalent exact al drăgălaşului termen scoţian: „bairnies."

[3](2:20) Textele tradiţionale (şi majoritare) redau textul: „voi ştiţi toate lucrurile" (*panta*). Textul critic (NU) il redă: „voi toţi (*pantes*) ştiţi." Este uşor de observat de ce varianta dificilă a fost schimbată în varianta lesne de înţeles: „voi toţi ştiţi".

[4](3:1) Textul NU adaugă cuvintele: „Şi noi suntem".

[5](4:3) Textul NU omite al doilea „că" şi „Cristos a venit în trup".

[6](4:7, 8) G. S. Barrett, *The First Epistle General of St. John*, pg. 170-173.

[7](4:9, 10) *Ispăşire* înseamnă satisfacerea sau îndeplinirea care s-a făcut pentru păcat prin intermediul unei jertfe. În original, cuvântul este înrudit cu temenenul grec pentru „capacul îndurării". Sub conducerea britanicului C. H. Dodd, s-a organizat o campanie reuşită de combatere a termenului (şi a doctrinei pe care o reprezintă), aşa încât, urmând direcţia liberalei versiuni RSV, majoritatea traducerilor moderne ale Bibliei au schimbat cuvântul. Întrucât este un „cuvânt sănătos" standard ce reprezintă un adevăr teologic, noi trebuie însă să-l păstrăm (cum procedează versiunile KJV şi NKJV).

[8](4:9, 10) James R. Denney, *The Death of Christ* („Moartea lui Cristos"), ediţia a doua, pg. 276. Prima parte a citatului provine, după câte se pare, dintr-o ediţie anterioară.

[9](4:14) W. E. Vine, *The Epistles of John*, pg. 85.

[10](4:19) Textul NU omite *pe El.*

[11](5:7, 8) Erasmus a adăugat aceste cuvinte la ediţiile ulterioare ale NT grec, datorită presiunilor exercitate de papă (ele apar în Biblia oficială romano-catolică în *latină*, Vulgata). Doar *patru manuscrise greceşti de dată foarte recentă* conţin aceste cuvinte. Prin urmare, nu e clar dacă trebuie să le folosim. Acei membri ai cultelor deviate care se duc din uşă în uşă, tăgăduind binecuvântata Trinitate, se grăbesc să scoată în evidenţă aceste fapte. Deci e bine să fim în cunoştinţă de cauză cu privire la această problemă.

[12](5:18) Dacă se citeşte varianta din textul NU: „îl păzeşte pe el" în loc de „se păzeşte", atunci cuvintele: „Cel care s-a născut din Dumnezeu" se vor referi la Cristos.

BIBLIOGRAFIE

Barrett, G. S. *The First Epistle General of St. John.* Londra: The Religious Tract Society, 1910.

Candlish, Robert S. *The First Epistle of John.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Findlay, George. *Fellowship in the Life Eternal.* Londra: Hodder & Stoughton, n.d.

Ironside, H. A. *Addresses on the Epistles of John.* New York: Loizeaux Bros., n.d.

Kelly, William. *An Exposition of the Epistles of John the Apostle.* Londra: T. Weston, 1905.

Law, Robert. *The Tests of Life.* Edinburgh: T & T Clark, 1909.

Marshall, I. Howard. *The Epistles of John* (NIC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1978.

Mitchell, John G. *Fellowship: Three Letters from John.* Portland, Oregon: Multnomah Press, 1974.

Stott, John R. W. *The Epistles of John* (TBC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964.

Vine, W. E. *The Epistles of John: Light, Love, Life.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1970.

Westcott, Brooke Foss. *The Epistles of St. John.* Cambridge: The MacMillan Company, 1892.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI IOAN

Introducere

„[A doua Ioan] ne prezintă un aspect inedit al Apostolului, arătându-ni-l ca păstor de suflete individuale.... Dacă este adresată unei biserici locale sau.... unei doamne creştine,... în folosul unor persoane particulare pentru care manifestă un interes deosebit de mare a expediat el această scrisoare." — A. Plummer

I. Locul unic în Canon

Alături de 3 Ioan această scurtă notă e tot ce ne-a rămas din nepreţuita corespondenţă *personală* a unuia din cei mai iubiţi sfinţi de la început, apostolul Ioan.

Uneori creştinii vor să ştie cât de „deschişi" sau de „închişi" ar trebui să fie cu alţii, în special cu cei care se declară credincioşi. 2 şi 3 Ioan răspund la această întrebare foarte practică. 2 Ioan arată importanţa de a ţine uşile casei (sau ale bisericii din casă) închise ereticilor; 3 Ioan ne îndeamnă să avem o „politică a uşilor deschise" cu privire la predicatorii şi misionarii itineranţi.

II. Paternitatea

Dovezile externe ale faptului că Ioan este cel care a scris epistola 2 Ioan sunt mai precare decât în cazul lui 1 Ioan, aceasta datorându-se dimensiunii şi naturii particulare a epistolei. Irineu o citează, dar, asemenea altora, a crezut că face parte din 1 Ioan (împărţirea pe capitole şi versete s-a făcut cu multe secole mai târziu). Origen s-a îndoit de această epistolă, dar Clement şi Dionysius, ambii din Alexandria, au citat-o ca aparţinând lui Ioan. Ciprian în mod special citează versetul 10 ca fiind scris de apostolul Ioan.

Dovezile interne constau în faptul că stilul şi vocabularul sunt în armonie cu omologul lor din 1 şi 3 Ioan. Chiar dacă 2 şi 3 Ioan au un început diferit de cel al lui 1 Ioan, ele sunt atât de similare totuşi încât puţini sunt aceia care neagă faptul că au ieşit cu toate de sub pana aceluiaşi autor şi, se pare, cam în acelaşi timp.

Nu există motive care să ne oblige să ne îndoim de tradiţia care i-a atribuit lui Ioan epistola 2 Ioan (vezi Introducerea la 1 Ioan, pentru detalii suplimentare).

III. Data

Ca în cazul lui 1 Ioan, sunt posibile două perioade generale ca timp al apariţiei epistolei. Fie data timpurie (situată în anii 60), înainte de distrugerea Ierusalimului, fie o dată târzie (prin anii 85-90). Dacă prima variantă este cea corectă, atunci redactarea ei s-a făcut probabil la Ierusalim. Iar dacă cea din urmă este cea valabilă, atunci epistola a fost scrisă la Efes, unde apostolul şi-a sfârşit alergarea pe acest pământ, la o vârstă apreciabilă.

IV. Fondul şi tema

Fondul acestei epistole este misiunea larg răspândită a predicatorilor itineranţi din cadrul bisericii primare, ce se practică şi azi în unele cercuri. Aceşti evanghelişti şi vestitori ai Cuvântului erau găzduiţi, hrăniţi şi uneori primeau bani de la creştinii şi adunările vizitate de ei. Din nefericire, învăţătorii falşi şi şarlatanii religioşi au profitat imediat de acest sistem, folosindu-l ca mijloc de câştig nemuncit şi de răspândire a ereziilor lor, cum ar fi gnosticismul (vezi Introducerea la 1 Ioan).

Dacă a fost important în veacul întâi ca apostolul să-i avertizeze pe creştini cu privire la pericolul ereticilor şi al „profitorilor religioşi", oare ce ar spune apostolul Ioan astăzi, la vederea amalgamului de secte, culte deraiate şi religii false?

Tema centrală a lui 2 Ioan e că nu trebuie să cooperăm în nici un fel cu o persoană care răspândeşte învăţături greşite cu privire la Persoana Domnului nostru (v. 10, 11).

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTUL APOSTOLULUI: HAR, ÎNDURARE ŞI PACE (v. 1-3)

II. BUCURIA APOSTOLULUI: COPII ASCULTĂTORI (v. 4)

III. ÎNDEMNUL SOLEMN AL APOSTOLULUI: UMBLAŢI ÎN DRAGOSTE (v.5,6)

IV. PREOCUPAREA APOSTOLULUI: ÎNŞELĂTORII ANTICRIŞTI (v. 7-11)

V. NĂDEJDEA APOSTOLULUI: CĂ VA PUTEA FACE O VIZITĂ PERSONALĂ (v. 12, 13)

Comentariu

I. SALUTUL APOSTOLULUI: HAR, ÎNDURARE ŞI PACE (v. 1-3)

V. 1 În 2 Ioan apostolul se prezintă drept **bătrânul**. Asta ar putea fi o referire la vârsta sa sau la poziţia oficială deţinută în cadrul bisericii. Cât priveşte vârsta, Ioan a fost ultimul dintre apostoli care a petrecut timp în compania Domnului Isus. Ca poziţie oficială, negreşit el a fost un episcop sau supraveghetor. Astfel, nu suntem nevoiţi să alegem una din două explicaţii, întrucât ambele sunt corecte.

Sintagma: **„Către aleasa doamnă"** nu este lesne de explicat. Există trei concepţii larg răspândite. (1) Unii cred că **aleasa doamnă** este biserica, numită în alte locuri din Scriptură Mireasa lui Cristos, sau o biserică locală. (2) Alţii cred că Scrisoarea a fost adresată „către aleasa Kyria" — numele ei fiind Kyria. Acesta ar putea fi echivalentul în greacă al termenului aramaic: Marta (ambele înseamnă „doamnă").[1] (3) Alţii cred că Ioan se adresează unei **doamne** creştine al cărei nume nu este precizat, care, alături de toţi ceilalţi credincioşi, se află printre **aleşii** lui Dumnezeu — aleşi în Cristos înainte de întemeierea lumii.

Noi preferăm ultima dintre interpretări şi credem că este deosebit de semnificativ faptul că acest avertisment împotriva învăţătorilor anti-creştini se găseşte într-o scrisoare adresată unei femei. Păcatul a pătruns în lume prin înşelarea Evei de către Satan. „Femeia, fiind amăgită, a căzut în călcarea poruncii" (1 Tim. 2:14). Pavel se referă la învăţătorii falşi care lansează apeluri deosebit de puternice la adresa femeilor. Astfel ei pătrund în case şi le prind în mrejele lor pe „femeile credule, împovărate de păcate şi stăpânite de felurite pofte", care sunt dispuse să asculte pe oricine şi totuşi „nu pot ajunge niciodată la cunoştinţa adevărului" (2 Tim. 3:6, 7). Chiar în zilele noastre membrii cultelor deraiate se duc pe la casele oamenilor în timpul zilei, când bărbatul este de obicei la serviciu. Copiii trebuie să fie şi ei avertizaţi cu privire la pericolul învăţătorilor falşi.

Ioan afirmă că o iubeşte pe această **aleasă doamnă şi... copiii ei... în adevăr**. Cei care sunt mântuiţi se găsesc într-o minunată părtăşie, iubindu-i pe unii care, în alte împrejurări, nu i-ar fi iubit deloc, dacă nu ar fi fost dragostea lor comună pentru adevărul lui Dumnezeu. Adevărul lui Dumnezeu este cel care leagă inimile între ele — inimile celor **care au cunoscut adevărul.**

V. 2 Datorită adevărului are două explicaţii posibile. Poate să se refere la motivul pentru care îi iubim pe toţi sfinţii sau poate ne oferă motivul pentru care a scris Ioan această scrisoare. Ambele sunt sensuri valabile. **Adevărul care rămâne în noi şi va fi cu noi pentru veci.** Aici **adevărul** se poate referi la: (1) Domnul Isus Cristos, Care a spus: „Eu sunt... adevărul" (Ioan 14:6); (2) la Duhul Sfânt: „Duhul este adevăr" (1 Ioan 5:6; vezi Ioan 14:16, 17); sau (3) la Biblie. „Cuvântul Tău este adevărul" (Ioan 17:17). Oare nu trebuie să ne oprim aici şi să ne minunăm de faptul că suntem susţinuţi de aceştia Trei şi că ei sunt cu noi pe veci?

V. 3 Salutul lui Ioan este **„Harul, îndurarea şi pacea să fie cu voi."**[2] **Harul** este favoarea nemeritată acordată celor care merită exact opusul. **Îndurarea** este compasiunea manifestată faţă de cei ce sunt vinovaţi şi nenorociţi. **Pacea** este relaţia armonioasă ce *decurge din* **harul** şi **îndurarea** lui Dumnezeu. Toate aceste trei binecuvântări sunt **de la Dumnezeu Tatăl şi de la Domnul Isus Cristos. Tatăl** este Izvorul

iar **Fiul** este Canalul. În plus, ei sunt **în adevăr şi dragoste**, şi niciodată pe cheltuiala oricăreia dintre aceste virtuţi.

II. BUCURIA APOSTOLULUI: COPII ASCULTĂTORI (v. 4)

În acest punct, Ioan îşi exprimă bucuria să afle că unii din **copiii** alesei doamne **umblau în adevăr**. **Adevărul** nu este doar ceva în care trebuie să credem cu mintea, ci ceva care trebuie trăit în viaţa şi comportarea noastră de zi cu zi. După cum Domnul Isus a fost întruchiparea vie a adevărului, tot aşa El Se aşteaptă ca vieţile noastre să fie mărturii aduse **adevărului**.

III. ÎNDEMNUL SOLEMN AL APOSTOLULUI: UMBLAŢI ÎN DRAGOSTE (v.5,6)

V. 5 În versetele 5 la 9, apostolul pare să ne ofere un scurt rezumat al Primei sale Epistole. Acolo el a enumerat testele vieţii. Acum, în versetele acestea, el repetă ultimele trei din aceste teste — testul **iubirii** (v. 5), testul *ascultării* (v. 6) şi testul *doctrinei* (v. 7-9).

V. 6 Mai întâi, el le aminteşte cititorilor despre porunca de a **iubi** pe semenii lor credincioşi. **Iubirea**, în esenţa ei, este aici dăruirea plină de abnegaţie în folosul altora. Nu este nicidecum atitudinea de felul: „Oare ce voi putea obţine de la persoana aceasta?", ci „Ce aş putea face pentru persoana respectivă?" În acest caz, se va dovedi că **dragostea** este o umblare **după poruncile Sale**. Nu putem iubi cu adevărat, în sensul divin al cuvântului, dacă nu umblăm în ascultare de Domnul şi de adevărul lui Dumnezeu.

IV. PREOCUPAREA APOSTOLULUI: ÎNŞELĂTORII ANTICRIŞTI (v. 7-11)

V. 7 Asta ne conduce la testul doctrinei. Marea întrebare care se pune este: „A devenit Dumnezeu cu adevărat Om în Persoana lui Isus Cristos?" Răspunsul este un hotărât „Da!" Gnosticii[3] credeau că Cristosul divin a venit asupra lui Isus din Nazaret pentru un timp. Dar Ioan insistă că **Isus Cristos** a fost, este şi în veci va fi Dumnezeu.

V. 8 Prin urmare, el îşi avertizează cititorii: **„Luaţi seama la voi înşivă, ca noi să nu pierdem lucrurile pentru care am lucrat, ci să primim o răsplată deplină."** *Cu alte cuvinte*, rămâneţi tari în adevărul privitor la Domnul Isus Cristos, pentru ca truda noastră în mijlocul vostru să nu fi fost în zadar şi ca **noi** (apostolii şi cei care le-au urmat) **să primim o răsplată deplină.**

V. 9 Când spune Ioan: **„Oricine transgresează[4] şi nu rămâne în doctrina lui Cristos"**, el se referă la învăţătorii falşi. A transgresa înseamnă a trece peste hotarele îngăduite. Este exact ceea ce fac cultele deraiate, pretinzând că posedă o nouă lumină şi propovăduind doctrine pe care Dumnezeu nu ni le-a descoperit în Cuvântul Său. Eu nu rămân înăuntrul hotarelor revelaţiei creştine, nu rămân **în învăţătura (doctrina) lui Cristos**, adică, după toate probabilităţile, în învăţăturile pe care **Cristos** Însuşi le-a adus. Cuvintele ar mai putea putea însemna: tot ce ne învaţă Biblia *despre* **Cristos**. Apostolul subliniază în versetul 9 că un membru al unei secte deraiate poate pretinde că-L cunoaşte pe Dumnezeu, dar dacă nu crede în Dumnezeirea absolută şi în umanitatea absolută a Domnului Isus, el **nu Îl are pe Dumnezeu** deloc. Dumnezeu poate fi cunoscut doar prin Fiul Său. „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine" (Ioan 14:6).

V. 10, 11 Aici se află miezul epistolei, întrucât ni se dau sfaturi de mare preţ cu privire la modul în care trebuie să ne purtăm cu învăţătorii falşi care ne bat la uşă. Ioan nu se referă la vizitatorii ocazionali, ci la propovăduitorii unor învăţături anti-creştine. Se cuvine oare să-i poftim înăuntru? Să le oferim o ceaşcă de cafea? Să-i ajutăm financiar? Să cumpărăm literatura oferită de ei? Răspunsul este că **nu** trebuie să-i **primim** şi nu trebuie să-i **salutăm**. Oamenii aceştia sunt duşmani ai lui Cristos. A le oferi ospitalitate înseamnă a ne situa de partea celor care se împotrivesc Mântuitorului nostru. Uneori am putea primi în casă o asemenea persoană fără să ştim că Îl tăgăduieşte pe Domnul. Dar atunci când ştim sigur că cineva este un învăţător fals, ar fi un act de neloialitate faţă de Cristos să ne împrietenim cu un atare om. Versetele acestea nu se aplică la vizitatori, în general. Adesea invităm în căminul nostru necredincioşi, în efortul de a-i câştiga la Cristos. Dar aici avem de a face cu o chestiune legată de învăţătorii religioşi care tăgăduiesc Dumnezeirea şi umanitatea lui Isus Cristos, cum explică şi C. F. Hogg:

> Nu trebuie făcut nici un lucru care să dea impresia că ofensa adusă împotriva lui Cristos

ar fi un lucru de nimic sau să-l punem pe delicvent în poziţia în care ar putea să-i influenţeze şi pe alţii.[5]

V. NĂDEJDEA APOSTOLULUI: CĂ VA PUTEA FACE O VIZITĂ PERSONALĂ (v. 12, 13)

V. 12 Ioan ar fi dorit să spună mai multe alesei doamne. Dar el se opreşte din scris în acest punct, în speranţa că va putea efectua în curând o vizită personală, când va putea vorbi **faţă în faţă**. Cu cât mai satisfăcător este să poţi vorbi în cadrul unei întâlniri în persoană decât să scrii **pe hârtie cu cerneală!** Şi cu cât mai minunat va fi să-L vedem pe Mântuitorul faţă în faţă decât să-L vedem cu ochii credinţei, ca în prezent! Cu adevărat atunci **bucuria noastră** va **fi deplină!**

V. 13 Aşadar Ioan încheie: **„Copiii surorii tale alese te salută."** Nu ştim cine au fost aceştia, dar îi vom întâlni într-o zi şi ne vom bucura de părtăşia cu ei şi cu preaiubitul apostol Ioan, care a redactat această scrisoare. Şi, lucrul cel mai minunat dintre toate, ne vom întâlni cu Însuşi Mântuitorul. **Amin.**

NOTE FINALE

[1] (v. 1) Variantă mai puţin probabilă, întrucât termenul din greacă pentru ales (Eklektē, „Electa") ar putea fi înţeles ca nume substantiv propriu iar termenul „doamnă" ca o formulă de adresare: „Doamna Electa."

[2] (v. 3) Textul critic (NU) şi cel majoritar (M) spun: „noi". Cuvintele din greacă pentru *voi/noi*, pentru *pe voi/pe noi* şi *al vostru/al nostru* se deosebesc unele de altele doar printr-o literă, de unde şi problemele întâmpinate de cei care au copiat manuscrisele. (Vezi, de pildă, v. 8, unde textul NU redă varianta *voi* nu *noi*.)

[3] (v. 7) Vezi Introducerea la Coloseni, unde este tratat gnosticismul.

[4] (v. 9) Textul NU: „o ia înainte" sau „*pro*gresează" (*proagōn*), în loc de *trans*gresează" (*parabainōn*) din TR şi textul majoritar.

[5] (v. 10,11) C.F.Hogg, *What Saith the Scripture?* („Ce spune Scriptura?"), pg.143.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârşitul comentariului asupra lui 1 Ioan.

A TREIA EPISTOLĂ A LUI IOAN

Introducere

„Pe ansamblu, această ultimă privire asupra vieții creștine în era apostolică se merită să fie studiată temeinic de cercetătorul [biblic]. Starea de lucruri pe care o dezvăluie nu se apropie de cea ideală, dar constituie o mărturie a libertății și vigorii credinței aflate în procesul maturizării." — B. F. Westcott

I. Locul unic în Canon

Chiar 3 Ioan, cea mai scurtă carte din NT (cu un rând mai scurtă decât 2 Ioan, în original), ilustrează adevărul divin potrivit căruia: „toată Scriptura... este de folos." Ca în 2 Ioan, cuvintele cheie din această epistolă sunt: *dragoste* și *adevăr*. Dar, spre deosebire de 2 Ioan, care ne prezintă *fermitatea* dragostei, în faptul că refuză să-i primească în casă pe cei ce nu propovăduiesc adevărul, 3 Ioan ne arată *tandrețea* dragostei, în ajutorarea celor care au mers înainte cu adevărul.

II. Paternitatea

Dovezile externe ale faptului că Ioan este cel care a scris epistola 3 Ioan sunt similare celor de la 2 Ioan. Aceste scrisori sunt atât de scurte și de personale încât e lesne de înțeles de ce nu dispun de spectrul mai mare de dovezi prezent în cazul lui 1 Ioan.

Origen și Eusebiu au catalogat 3 Ioan printre *antilegomena* sau cărțile puse sub semnul întrebării. Clement și Dionysius, ambii din Alexandria, au acceptat 3 Ioan, ca, de altfel, Chiril din Ierusalim. Dovezile din Canonul Muratorian nu sunt clare în această privință.

Dovezile interne pun epistola în foarte strânsă legătură cu 2 Ioan și, evident, cu 1 Ioan. Împreună cele trei epistole se sprijină una pe alta în privința autenticității lor.

Nu există nici un motiv care să ne determine să ne îndoim de concepția tradițională, conform căreia apostolul Ioan este cel care a scris 3 Ioan, împreună cu celelalte două Scrisori ce i-au fost atribuite.

III. Data

Ca în cazul lui 1 și 2 Ioan, s-au propus două date probabile ale apariției cărții. Dacă Ioan a redactat epistola de față de la Ierusalim, înainte de distrugerea acelui oraș, atunci data probabilă a apariției cărții ar fi în anii 60. Mult mai răspândită printre cercetători este însă opinia că Epistola datează dintr-o perioadă mai târzie, când Ioan a trăit și slujit la Efes. Astfel s-a bucurat de o mare acceptiune opinia conform căreia cartea a apărut între anii 85-90.

IV. Fondul și tema

Fundalul istoric al acestei scurte scrisori ne oferă o privire fugară asupra vieții bisericii în a doua jumătate a primului veac. În doar câteva trăsături concise de pană, apostolul schițează trei personaje: Gaius, cel ospitalier și duhovnicesc, Dimitrie, cel vorbit de bine, și Diotref, care-și urmărea doar interesele proprii și era lipsit de dragoste. Diotref ar putea ilustra personalitatea foarte egoistă și încăpățânată ce se poate manifesta în cadrul structurii *oricărei* biserici. Pe de altă parte, el ar putea exemplifica tendința câte unui bătrân de a dobândi un ascendent și de a-și exercita șefia peste ceilalți bătrâni ce-i erau odinioară egali. Acest curent a evoluat, ducând la formarea așa-numitului „episcopat monarhic" din veacul al doilea și cele următoare, în cadrul căruia șefia este exercitată de un supraveghetor sau episcop dominant.

SCHIȚA CĂRȚII

I. SALUTUL (v. 1-4)
II. EVLAVIOSUL GAIUS (v. 5-8)
III. DICTATORIALUL DIOTREF (v. 9-11)
IV. CUCERNICUL DIMITRIE (v. 12)
V. PLANUL APOSTOLULUI ȘI BENEDICȚIA SA (v. 13, 14)

Comentariu

I. SALUTUL (v. 1-4)

V. 1 Ca în a doua sa epistolă, Ioan se prezintă cu termenul **bătrânul**, adresând scrisoarea **preaiubitului Gaius, pe care** îl iubeşte **în adevăr**. Deşi nu ştim dacă acesta este acelaşi Gaius menţionat la Romani 16:23 sau cel de la Fapte 20:4, este surprinzător cât de multe aflăm despre el în doar câteva versete. Mai întâi, aflăm că era un credincios **preaiubit**, un om a cărui întreagă viaţă era vorbită de bine între ceilalţi creştini.

V. 2 Dar se pare că nu o ducea prea bine cu sănătatea trupească, întrucât Ioan îi urează să fie la fel de **sănătos** cum este vigoarea lui pe plan duhovnicesc. Când Ioan spune: **Mă rog ca în toate să-ţi meargă bine** este îndoielnic că se gândeşte la bogăţie sau prosperitate materială. Mai degrabă, el se referă la bunăstarea sa fizică, cum sugerează expresia următoare: **şi să fii sănătos.**

Am dori noi ca starea *noastră* fizică să corespundă cu cea spirituală? Ce trist e că avem, de multe ori, mai multă grijă de trupul nostru, decât de sufletul nostru! De aceea, F. B. Meyer face următoarea remarcă:

> Nu ar fi de dorit a se exprima urarea din versetul 2 către toţi prietenii noştri, deoarece dacă trupurile lor ar trebui să corespundă cu starea sufletelor lor, atunci dintr-odată s-ar îmbolnăvi.[1]

Versetul 2 contrazice categoric învăţătura propagată de aşa-numiţii „faith-healers" (vindecători prin credinţă), care susţin că orice boală este o consecinţă a păcatului din viaţa cuiva şi că dacă cineva nu este vindecat, asta se datorează faptului că nu are credinţă. Avem aici exemplul clar al lui Gaius, în care principiul enunţat de aceşti „vindecători" nu se aplică, întrucât condiţia lui spirituală era bună, dar starea sănătăţii sale fizice nu era prea bună. Asta demonstrează că nu se pot trage concluzii asupra stării duhovniceşti a cuiva pornind de la starea sa trupească.

V. 3 Apostolul a avut **o mare bucurie... când** anumiţi **fraţi** au venit şi au mărturisit cu privire la adevărul care era în Gaius şi că el umblă **în adevăr**. Este bine să avem adevărul în noi, dar şi mai bine este să manifestăm **adevărul** în viaţa noastră. Nu trebuie doar să susţinem adevărul, ci trebuie să lăsăm ca şi adevărul să ne susţină. Oamenii preferă să vadă o predică, mai decât s-o asculte. Nimic nu contează mai mult pentru Dumnezeu într-o epocă a faptelor decât o viaţă sfântă.

V. 4 Atât de important a fost acest lucru pentru Ioan încât el a putut afirma: **„Eu n-am bucurie mai mare decât să aud despre copiii mei că umblă în adevăr."** Poate că cei mai mulţi dintre noi credem că a câştiga suflete este cea mai mare bucurie din viaţa creştinului şi, într-adevăr, este minunat să vedem bărbaţi şi femei strămutaţi din împărăţia întunericului în împărăţia Fiului iubirii Sale. Dar cine poate cântări durerea de a-i vedea pe cei ce au mărturisit odată că sunt mântuiţi, revenind acum la fostul lor fel de trai? Este ca scroafa ce s-a tăvălit din nou în noroi şi ca câinele ce a revenit la ceea ce a vomitat. Pe de altă parte, ce mare bucurie este să vedem copiii noştri în credinţă înaintând în Domnul, din har în har. Din nou, aceasta subliniază importanţa continuării lucrului cu cei ce au făcut primul pas, răspunzând la apelurile din cadrul evanghelizărilor noastre.

II. EVLAVIOSUL GAIUS (v. 5-8)

V. 5 Gaius şi-a găsit o plăcere deosebită în a-şi deschide larg uşa locuinţei sale celor care ieşiseră să vestească evanghelia. El a manifestat această ospitalitate deosebită nu doar celor pe care-i cunoştea, ci şi **străinilor.**[2] Ioan spune că Gaius a fost credincios în această slujbă. Deducem din NT că ospitalitatea este deosebit de importantă înaintea lui Dumnezeu. Când oferim ospitalitate copiilor Domnului este ca şi când L-am găzdui pe însuşi Domnul Isus Cristos (Mat. 25:40). Pe de altă parte, eşecul de a-i găzdui pe slujitorii Săi este privit ca echivalând cu eşecul de a-L găzdui chiar pe El (Mat. 25:45). Prin ospitalitatea oferită străinilor, „unii... au găzduit, fără să ştie, pe îngeri" (Ev. 13:2). Mulţi pot mărturisi că prin practicarea ospitalităţii, nişte mese simple au fost transformate în sacramente (Luca 24:29-35), copiii au fost convertiţi şi familii întregi s-au apropiat mai mult de Domnul.

V. 6 Se primesc răsplăţi pentru atari fapte. Bunătatea lui Gaius a fost cunoscută întregii biserici. Dar, şi mai mult, numele său este înscris pe veci în Cuvântul Sfânt al lui Dumnezeu, ca unul care şi-a deschis casa şi inima. Şi, chiar mai mult decât atâta, Gaius va fi răsplătit la Scaunul de Judecată al lui Cristos pentru că „cine primeşte un profet în numele unui profet va primi răsplata unui

profet" (Mat. 10:41). El se va împărtăşi din răsplata tuturor acelor predicatori pe care i-a găzduit. Este un lucru pe care nu trebuie să-l scăpăm din vedere în legătură cu cei ce nu ştiu sau nu pot să predice: Tu poţi primi răsplata unui predicator, arătându-ţi ospitalitatea faţă de predicatori, în Numele Domnului. Dumnezeu va răsplăti toate faptele bune! Bunătatea Lui va încununa bunătatea oamenilor.

În acest punct, Ioan îi aminteşte lui Gaius că bine va face să îngrijească de călătoria lor într-un chip vrednic de Dumnezeu. A se îngriji de călătoria lor înseamnă nu doar a-şi lua rămas bun de la ei cu dragoste, ci a le asigura cele trebuincioase pentru drum. Desigur, asta ne pune în faţă un standard foarte ridicat de urmat, în timp ce şi noi împărţim bunurile noastre materiale cu cei ce predică şi predau Cuvântul lui Dumnezeu.

V. 7 Se invocă un motiv special pentru care Gaius trebuie să le vină în ajutor acestor evanghelişti itineranţi: **Pentru că ei au plecat în Numele Lui, fără să primească nimic de la cei dintre Neamuri.** Oamenii aceştia au depins exclusiv de Domnul, aşteptând ca El să le pună la dispoziţie cele necesare, refuzând să accepte sprijin din partea celor neconvertiţi. Căci dacă ar fi procedat aşa, ar fi lăsat să se înţeleagă că Stăpânul lor ar fi prea sărac să se îngrijească de nevoile lor. De asemenea, le-ar fi dat celor nemântuiţi un fals temei să se bizuie pe propria lor presupusă neprihănire. Ce mustrare aduce acest verset metodelor de „strângere de fonduri" practicate în creştinătatea din zilele noastre! În acelaşi timp, ar trebui să ne amintească despre obligaţia pe care o avem faţă de acei slujitori ai Domnului care ies în lume prin credinţa în Dumnezeul cel viu şi care nu aduc nevoile lor la cunoştinţa nimănui, decât a Domnului.

V. 8 Noi, deci, suntem datori să primim bine pe unii ca aceştia, ca să fim împreună lucrători cu adevărul. A-i **primi**[3] înseamnă a face tot posibilul pentru a-i ajuta, căci atunci când procedăm aşa, ajutăm **adevărul** să propăşească.

III. DICTATORIALUL DIOTREF (v. 9-11)

V. 9 Se pare că Ioan îi scrisese **bisericii** pe această temă, dar scrisoarea a fost interceptată de un om, pe nume **Diotref**, care avea o părere exagerat de înaltă despre importanţa sa. Era, practic, un dictator în adunare. Păcatul lui consta în mândria sa, în eul său exacerbat şi în gelozia sa violentă faţă de ceea ce considera el drept propriile sale drepturi — pe care negreşit el le va fi apărat sub motivaţia de autonomie a bisericii locale. Diotref uitase că Cristos este Capul bisericii — dacă a ştiut vreodată acest lucru! El uitase că Duhul Sfânt este Vicarul sau Reprezentantul lui Cristos în cadrul bisericii. Nici un om nu are dreptul de a-şi asuma conducerea, de a lua decizii, de a primi sau de a refuza să primească. O atare conduită este papism şi Dumnezeu o urăşte. Negreşit Diotref şi-a scuzat purtarea pe temeiul faptului că el lupta pentru interesele bisericii. Dar asta a fost, desigur, o minciună! El producea daune nespus de mari adevărului refuzând să-l primească pe apostol, sub pretextul că este „credincios" lui Dumnezeu. Şi nu numai pe Ioan, ci şi pe alţi credincioşi îi refuza.

V. 10 Nu numai că a refuzat să-i primească pe aceşti credincioşi adevăraţi, ci i-a excomunicat pe cei care *i-au primit*. Omul acesta a fost o fiinţă avidă după putere, defăimându-i pe slujitorii adevăraţi ai lui Dumnezeu cu cuvinte rele. Ioan îşi va aduce aminte de el cu ocazia următoarei vizite la acea adunare! Asemenea papi autoproclamaţi nu pot suferi să fie condamnaţi pe faţă de cuvântul lui Dumnezeu. Rămânerea lor la putere depinde de întruniri secrete şi de domnia terorii şi intimidării.

V. 11 Gaius este îndemnat să se îndepărteze de asemenea purtări rele şi să urmeze ceea ce este bine. Faptele bune sunt dovada că cineva are părtăşie cu Dumnezeu. Aşa stând lucrurile, apostolul pare să arunce grave îndoieli asupra stării spirituale a lui Diotref.

IV. CUCERNICUL DIMITRIE (v. 12)

Poate că **Dimitrie** a fost purtătorul acestei scrisori. În orice caz, el avut parte de o bună mărturie din partea tuturor şi din partea adevărului însuşi. F. B. Hole spune:

> Observaţi că nu el a dat mărturie despre adevăr, ci adevărul a mărturisit despre el. Nu Dimitrie a fost etalonul după care s-a probat adevărul, ci adevărul a fost etalonul după care a fost măsurat acest om. Şi, după ce a fost pus la încercare, a fost găsit aprobat.[4]

V. PLANUL APOSTOLULUI ŞI BENEDICŢIA SA (v. 13, 14)

Ioan îşi încheie această epistolă cam în acelaşi mod în care şi-a încheiat a doua epistolă — amânând discuţia până când va

putea să se revadă faţă în faţă cu credincioşii. Îi suntem îndatoraţi pentru aceste scrisori, care ne permit să aruncăm o privire asupra vieţii din primele zile ale creştinismului, dându-le, în acelaşi timp, copiilor lui Dumnezeu îndrumări nemuritoare. Curând vom sta de vorbă faţă în faţă cu apostolul, în cer, şi atunci vom înţelege mai deplin eventualele neclarităţi din revelaţia divină.

NOTE FINALE

[1](V. 2) F. B. Meyer, *Through the Bible Day by Day* („Parcurgând Biblia zi de zi"), VII:164, 165.

[2](V. 5) Textul critic (NU) conţine varianta: „*în mod special* (*touto* în greacă; textual: „acesta") străinilor.

[3](V. 8) Textul NU spune: „susţin" (*hupolambanein*), mai degrabă decât „primesc" (*apolambanein*) din versiunea TR şi din textul majoritar.

[4](V. 12) F. B. Hole. Nu dispunem de altă documentaţie.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârşitul comentariului asupra lui 1 Ioan.

EPISTOLA LUI IUDA

Introducere

„O epistolă cu puține rânduri, dar plină de cuvinte măreţe ale harului ceresc."
— Origen

I. Locul unic în Canon

După cum Luca începe istoria creştină cu Faptele Apostolilor, Iuda este ales să scrie penultima carte din NT, supranumită, pe drept, „Faptele Apostaţilor." Iuda ar fi preferat să scrie despre credinţa comună, împărtăşită cu cititorii săi, dar învăţăturile false deveniseră atât de răspândite încât a fost constrâns să aştearnă în scris un apel, „să luptaţi cu stăruinţă pentru credinţa care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna."

Iuda spune lucrurilor pe nume! El înlătură orice paravan, în efortul său de a-i demasca pe acei notorii eretici, alegându-şi exemple din natură, din VT şi din tradiţia iudaică (Enoh) pentru a-i trezi pe credincioşi la realitate.

În pofida limbajului său aspru, epistola este o capodoperă de construcţie, presărată cu triade (de ex., cele trei rele din v. 11). Tablourile în care sunt prezentaţi apostaţii sunt vii şi cu neputinţă de dat uitării.

Biserica este pe veci îndatorată lui Iuda pentru minunata benedicţie de la sfârşitul scrisorii. O fi epistola sa scurtă, dar este de mare trebuinţă în aceste zile de tot mai adâncă apostazie.

II. Paternitatea

Dovezile externe

În pofida scurtimii sale, faptului că recurge la materiale necanonice şi că nu este scrisă de un apostol (v. 17), paternitatea cărţii Iuda este mai bine atestată în ce priveşte *dovezile externe* decât 2 Petru.

Hermas, Polycarp şi probabil Athenagoras folosesc materiale împrumutate din această epistolă. Tertulliam în mod concret se referă la pomenirea de către Iuda a numelui lui Enoh. Eusebiu aşează Iuda în rândul cărţilor discutabile (*antilegomena*). Canonul Muratorian citează cartea Iuda ca fiind autentică.

Dovezile interne

Iuda (*Yehudah*, în ebraică) era un nume foarte des întâlnit la evrei. Din cei şapte Iuda din NT, au fost enumeraţi trei care ar fi putut fi: „Iuda... fratele lui Iacov", cel care a scris această epistolă.

1. Apostolul Iuda (dar nu Iscarioteanul, cel care s-a sinucis). Întrucât versetul 17 face, aparent, distincţie între scriitor şi apostoli, şi, întrucât, şi-ar consolida poziţia dacă ar pretinde că este apostol, el este un candidat improbabil.

2. Iuda, un lider trimis în Antiohia, împreună cu Pavel, Barnaba şi Sila (Fapte 15:22). Este o posibilitate, dar nu există dovezi care să-l lege pe acest om de epistola de faţă.

3. Iuda, fratele vitreg mai tânăr al Domnului şi frate cu Iacov (vezi introducerea la cartea Iacov). El este candidatul cel mai probabil, având în comun cu Domnul Isus şi cu Iacov tendinţa de a recurge la ilustraţii din natură şi folosirea unui stil viu, bine nuanţat. Noi acceptăm acest punct de vedere.

Asemenea fratelui său Iacov, Iuda a fost prea modest pentru a exploata relaţia sa naturală cu Mântuitorul. La urma urmelor, ceea ce contează este relaţia spirituală cu Domnul Isus. Oare nu a spus Cristos: „Oricine face voia Tatălui Meu din cer este fratele Meu şi sora Mea şi mama Mea" (Mat. 12:50)? Cu alt prilej, El ne-a învăţat că este mai binecuvântat a asculta cuvântul lui Dumnezeu şi a-l împlini decât a fi o rudenie de sânge a Sa (Luca 11:27, 28). Asemenea lui Iacov, Iuda şi-a luat locul de „rob". Întrucât ambii fraţi nu au crezut în fratele lor vitreg divin decât după înviere, acesta a fost duhul adecvat pe care se cuvenea să-l adopte ei. Iuda a fost căsătorit şi şi-a luat cu sine soţia în turneele itinerante de predicare pe care le-a efectuat (1 Cor. 9:5). Nepoţii lui Iuda au fost aduşi înaintea împăratului Domiţian în anii 90, sub acuzaţia că sunt creştini. Văzându-le mâinile bătătorite de munca

câmpului, împăratul i-a eliberat pe dată, considerându-i evrei inofensivi.

III. Data

Dacă Petru s-a folosit de Iuda, sau dacă Iuda a adaptat 2 Petru (sau ambii au recurs la o sursă comună) continuă să formeze obiectul unor dezbateri. Asemănările dintre cele două cărţi sunt prea mari pentru a fi pure coincidenţe. Întrucât Petru scris în a doua sa epistolă (2:1 şi 3:3) că „*vor* fi" învăţători falşi şi batjocoritori, iar Iuda spune că atari oameni „*s-au strecurat* deja" (v. 4), este probabil că Iuda este cel care a scris la o dată mai târzie. Data apariţiei cărţii ar putea fi plasată, probabil, între anul 67 şi 80. Întrucât Iuda nu menţionează deloc distrugerea Ierusalimului (din anul 70, d.Cr.), aceasta ar putea sugera că în momentul redactării epistolei evenimentul nu se produsese încă, data apariţiei trebuind atunci să fie plasată cel mai probabil între anul 67 şi 70. Ar putea însemna şi aceea că evenimentul s-a produs deja cu destul de mult timp în urmă (dacă Iuda a fost scrisă în anul 80 sau chiar 85 — admiţând că Iuda a trăit atât de mult). O altă posibilitate este că evenimentul continua să fie prea traumatic pentru ca un creştin evreu cu multă sensibilitate să-l dea ca exemplu.

IV. Fondul şi tema

Iuda se ocupă de problema apostaziei. Încă de pe vremea sa, biserica fusese infiltrată de aceşti Quislingi religioşi, de oameni care se dădeau slujitori ai lui Dumnezeu, dar, în realitate, erau duşmani ai crucii lui Cristos. Scopul urmărit de Iuda este de a-i demasca pe aceşti trădători şi de a descrie pierzarea de care vor avea în cele din urmă parte.

Un apostat este cel care se pretinde a fi un credincios adevărat, dar care, în realitate, nu s-a născut niciodată din nou. El poate fi botezat şi chiar participa la toate privilegiile părtăşiei unei biserici creştine locale. Dar după o vreme el va renunţa de bună voie la credinţa creştină şi cu maliţiozitate se va lepăda de Mântuitorul. Va tăgădui Dumnezeirea lui Cristos, lucrarea Sa de răscumpărare înfăptuită la Calvar, învierea Sa cu trupul sau alte doctrine de bază ale creştinismului.

Aici nu se pune deloc problema alunecării de la credinţă; din capul locului, apostatul nu a fost convertit niciodată. El nu are nici un fel de remuşcări cu privire la faptul că a respins cu bună ştiinţă singura cale de mântuire lăsată de Dumnezeu. El s-a împietrit în necredinţa sa şi s-a opus cu încrâncenare Cristosului lui Dumnezeu.

Apostazia nu este doar o chestiune de *tăgăduire* a Mântuitorului. Căci de asta s-a făcut vinovat şi Petru. Petru a fost credincios adevărat, care a cedat sub presiunile unei crize. Dar el L-a iubit cu adevărat pe Domnul şi a demonstrat realitatea credinţei sale prin pocăinţa şi refacerea sa ulterioare.

Iuda Iscarioteanul a fost un apostat. El s-a declarat ucenic; a călătorit în prezenţa Domnului Isus circa trei ani. Ba chiar a slujit în funcţia de casier al echipei, dar în cele din urmă şi-a dat arama pe faţă, dezvăluindu-şi adevărata natură, prin faptul că L-a vândut pe Domnul pentru treizeci de arginţi.

Apostazia este un păcat ce duce la moarte, fiind situat dincolo de responsabilitatea rugăciunilor credincioşilor (1 Ioan 5:16b). Este imposibil să-l reînnoieşti pe un apostat şi să-l aduci la pocăinţă, întrucât el Îl răstigneşte pentru el pe Fiul lui Dumnezeu şi-L face de ruşine pe faţă (Ev. 6:6). Pentru cei ce păcătuiesc astfel, după ce au primit cunoştinţa adevărului, „nu mai rămâne nici o jertfă pentru păcate, ci doar o aşteptare sigură şi înfricoşată a judecăţii şi văpaia unui foc care va mistui pe potrivnici" (Ev. 10:26, 27).

Seminţele apostaziei au fost deja sădite în biserica primară. Pavel i-a prevenit pe bătrânii bisericii din Efes că după plecarea lui aveau să vină lupi sălbatici, care nu vor cruţa turma şi că dintre ei înşişi se vor ridica oameni care vor rosti lucruri perverse, pentru a-i atrage după ei pe ucenici (Fapte 20:29, 30). În prima sa Epistolă, Ioan s-a referit la aceşti anticrişti care fuseseră în părtăşia creştină dar care şi-au dovedit nerealitatea prin faptul că au ieşit din ea, adică, şi-au abandonat credinţa (1 Ioan 2:18, 19).

La 2 Tesaloniceni 2:2-4 aflăm că în perioada premergătoare Zilei Domnului va fi o mare apostazie. După câte înţelegem noi, aceasta va fi succesiunea:

Mai întâi, Domnul va veni în văzduh ca să ia biserica şi s-o ducă în casa Tatălui (Ioan 14:1-3; 1 Tes. 4:13-18).

Apoi se va produce o lepădare în masă a creştinilor „doar cu numele", care vor fi fost lăsaţi aici jos pe pământ.

Apoi omul păcatului îşi va face debutul public pe arena mondială.

Apoi va începe Ziua Domnului — perioada de şapte ani a Marii Strâmtorări sau Tribulaţia.

Omul păcatului va fi arhi-apostatul — care nu numai că se va opune lui Cristos, ci

va pretinde ca oamenii să i se închine lui ca lui Dumnezeu.

Petru zugrăveşte un portret detaliat al învăţătorilor falşi apostaţi care se vor ridica în zilele de pe urmă (2 Pet. 2). Într-unele privinţe, descrierea sa conţine paralele foarte apropiate cu descrierea pe care o face Iuda. Asemănarea se poate observa din compararea următoarelor versete:

Iuda	*2 Petru*
v. 4	2:1-3
v. 7	2:6
v. 8	2:10
v. 9	2:11
v. 10	2:12
v. 16	2:18

Dar în realitate *deosebirile* dintre cele două seturi de pasaje sunt mai semnificative decât *asemănările*. Iuda nu aminteşte deloc de Noe, de potop sau de Lot. Petru omite orice referire la israeliţii care au fost izbăviţi din Egipt, de Mihail, Cain, Core sau de profeţia lui Enoh. El nu oferă atâtea informaţii despre îngerii care au păcătuit câte oferă Iuda. El spune că aceşti învăţători falşi Îl tăgăduiesc pe Stăpânul care i-a cumpărat, pe când Iuda oferă detalii suplimentare, afirmând că ei „schimbă în desfrânare harul Dumnezeului nostru şi tăgăduiesc pe singurul Domn Dumnezeu şi pe Domnul nostru Isus Cristos" (Iuda 4).

Aşadar, în loc să concepem cele două capitole paralele drept copii produse cu hârtia de indigo, trebuie să ne dăm seama că Duhul Sfânt a ales materiale care să corespundă scopului Său în fiecare caz, şi că cele două capitole nu se întrepătrund atât de mult cât s-ar părea la prima vedere. Cei care au studiat cele patru evanghelii şi au comparat Efeseni cu Coloseni îşi dau seama că Duhul lui Dumnezeu nu Se repetă niciodată fără rost. Există înţelesuri spirituale îndărătul asemănărilor şi al deosebirilor. Ne trebuie doar ochi ca să le vedem.

SCHIŢA CĂRŢII

I. SALUTUL (v. 1, 2)

II. DEMASCAREA APOSTAŢILOR (v. 3-16)

III. ROLUL CREDINCIOSULUI ÎN MIJLOCUL APOSTAZIEI (v. 17-23)

IV. MINUNATA BENEDICŢIE (v. 24, 25)

Comentariu

I. SALUTUL (v. 1, 2)

V. 1 Dumnezeu S-a folosit de un neprihănit ca **Iuda** pentru a-i demasca pe apostaţi, dintre care, un alt Iuda, Iscarioteanul, a fost un exemplu concludent. Tot ce ştim *sigur* cu privire la bunul **Iuda** este că a fost **un rob al lui Isus Cristos, şi frate al lui Iacov.**

În cuvântul introductiv al scrisorii sale, Iuda oferă trei desemnări care sunt valabile pentru toţi credincioşii. Ei **sunt chemaţi, sfinţiţi[1] de Dumnezeu Tatăl şi păstraţi în Isus Cristos.** Dumnezeu i-a **chemat** pe aceştia din lume, prin evanghelie, ca să fie ai Lui. Ei sunt puşi deoparte **de Dumnezeu** ca să fie poporul special şi curat al lui Dumnezeu. Şi ei sunt **păstraţi** în chip minunat de pericole, de vătămare, de întinare şi de condamnare, până când, în cele din urmă, vor fi introduşi în sala tronului, să-L vadă pe Rege în toată splendoarea Sa.

V. 2 Iuda le doreşte cititorilor săi **îndurare, pace şi dragoste.** Salutul este deosebit de adecvat pentru cei care erau confruntaţi cu atacurile furibunde ale celor care urmăreau subminarea credinţei lor. **Îndurare** înseamnă mângâierea plină de compasiune a lui Dumnezeu şi grija Sa caldă pentru sfinţii Săi încercaţi în vremuri de conflict şi stres. **Pacea** este seninătatea şi încrederea care decurg din bizuirea pe cuvântul lui Dumnezeu şi privirea dincolo de împrejurări la Cel care învinge toate împrejurările, impunându-Şi suveranitatea, în scopul împlinirii planurilor Sale. **Dragostea** este îmbrăţişarea nemeritată pe care o acordă Dumnezeu copiilor Săi dragi — acea afecţiune superlativă care trebuie împărtăşită cu alţii.

El doreşte ca aceste trei binecuvântări să le fie **înmulţite.** Nu date cu ţârâita, ci înmulţite!

II. DEMASCAREA APOSTAŢILOR (v. 3-16)

V. 3 Iuda intenţionase iniţial **să scrie** despre glorioasa **mântuire** care este avuţia **comună** a tuturor credincioşilor. Dar Duhul lui Dumnezeu l-a influenţat în aşa măsură pe acest scrib predat încât el a sesizat o schimbare de direcţie. Prin urmare, nu s-a mai mulţumit cu un simplu eseu doctrinar, ci şi-a dat seama că trebuie să compună un apel fierbinte care să-i întărească pe cititori. Ei trebuiau să fie mişcaţi ca să se lupte cu râvnă pentru credinţă. Asta pentru că se lansau atacuri asupra depozitului sacru de adevăr creştin şi deja fuseseră dezlănţuite încercări furibunde de a distruge marile doctrine de bază. Prin urmare, copiii lui Dumnezeu trebuiau să adopte o poziţie tare, necompromiţătoare, de apărare a inspiraţiei, infailibilităţii, autorităţii şi suficienţei Cuvântului Sfânt al lui Dumnezeu.

Dar, luptându-se pentru credinţă, credinciosul trebuie să vorbească şi să acţioneze ca un creştin. Cum a scris şi Pavel: „Robul Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând cu toţi, în stare să-i înveţe pe toţi, plin de îngăduinţă răbdătoare" (2 Tim. 2:24). El trebuie să se lupte fără sfadă şi să mărturisească fără ca mărturia lui să fie ruinată.

Noi ne luptăm cu stăruinţă pentru **credinţa care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna.** Observaţi acest lucru! Nu „odată ca niciodată" ci **odată pentru totdeauna**. Cu alte cuvinte corpul de învăţătură este complet. Canonul este definitivat. Nu se mai poate adăuga nimic. „Dacă este nouă, nu e adevărată, iar dacă este adevărată, atunci nu mai e nouă." Când un învăţător pretinde că are o revelaţie care este mai presus şi dincolo de ceea ce găsim scris în biblie, noi o respingem imediat, fără alte comentarii. Credinţa a fost dată şi noi nici nu avem nevoie, nici nu luăm seama la orice altceva. Acesta este răspunsul dat de noi la liderii cultelor deraiate, care vin cu cărţile lor pe care le aşează pe acelaşi loc de autoritate cu cel al Scripturilor.

V. 4 Natura ameninţării este dezvăluită în versetul 4. Părtăşia creştină era invadată de elemente subsersive. **Anumiţi oameni** se strecuraseră înăuntru **pe furiş**. Era o mişcare subterană de amăgire şi subminare.

Aceşti reprezentanţi ai coloanei a cincea au fost **de mult rânduiţi pentru condamnarea aceasta**. Asta pare să spună că Dumnezeu i-ar fi ales pe aceşti indivizi ca să fie condamnaţi. Dar nu acesta este sensul adevărat al pasajului. Biblia nu ne învaţă nicăieri că vreunii ar fi aleşi să fie condamnaţi. Când oamenii sunt mântuiţi, asta se face prin harul suveran al lui Dumnezeu. Dar când în cele din urmă se pierd, asta se datorează propriului lor păcat şi neascultării lor.

Sintagma aceasta ne învaţă că **condamnarea** apostaţilor a fost stabilită cu mult timp în urmă. Dacă oamenii aleg să se îndepărteze de credinţa creştină, atunci **condamnarea** lor este totuna cu aceea a israeliţilor necredincioşi în pustie, cu a îngerilor răzvrătiţi şi cu a sodomiţilor. Ei nu sunt predestinaţi să cadă, ci, odată ce devin apostaţi prin propria lor opţiune, ei înfruntă pedeapsa predeterminată pentru toţi apostaţii.

Două trăsături proeminente ale acestor persoane **nelegiuite** sunt: comportarea lor depravată şi doctrina coruptă la care aderă. În privinţa comportării lor, ei **schimbă harul lui Dumnezeu în desfrânare**. Ei denaturează libertatea creştină, făcând din ea libertinism şi pervertesc libertatea de a sluji, transformând-o în libertatea de a păcătui. În doctrina lor, ei **tăgăduiesc pe singurul nostru Domn[2] Dumnezeu şi pe Domnul nostru Isus Cristos**. Ei **tăgăduiesc** dreptul Său absolut de a domni, dumnezeirea Lui, moartea Lui în locul nostru, învierea Lui — de fapt, ei **tăgăduiesc** însăşi doctrina esenţială a Persoanei şi lucrării Sale. Pe când fac paradă de o largă liberalitate în domeniul spiritual, ei se opun cu înverşunare şi pe plan dogmatic evangheliei, valorii scumpului sânge al lui Cristos şi realităţii potrivit căreia El este singura cale de mântuire.

Cine sunt aceşti oameni? Sunt pretinşi vestitori ai evangheliei. Ei deţin poziţii de conducere în cadrul creştinătăţii. Unii sunt episcopi sau membrii ai consiliilor bisericeşti sau profesori de seminar. Dar cu toţii au în comun acest lucru: se împotrivesc Cristosului Bibliei, după ce şi-au inventat un „Cristos" liberal[3] sau neo-ortodox[4], văduvit de gloria, maiestatea, stăpânirea şi autoritatea adevăratului Cristos.

V. 5 Nu există nici cea mai mică îndoială cu privire la atitudinea lui Dumnezeu faţă de aceşti apostaţi, pe care El a revelat-o, nu o dată, în VT. Iuda vrea acum să le reamintească cititorilor săi de trei asemenea exemple: israeliţii necredincioşi, îngerii care au păcătuit şi locuitorii Sodomei şi Gomorei.

Primul exemplu este cel al Israelului în pustie: **Domnul, după ce a scos un popor din ţara Egiptului, pe urmă a nimicit pe cei care n-au crezut** (vezi Num. 13, 14; 1 Cor. 10:5-10). Dumnezeu făgăduise poporului Israel ţara Canaanului. În făgăduinţa aceea s-a aflat toată învrednicirea de care au avut trebuinţă. Dar ei au acceptat veştile rele aduse de iscoade la Cadeş şi s-au răzvrătit împotriva Domnului. În consecinţă, toţi bărbaţii aceia care aveau de la douăzeci de ani în sus când au părăsit Egiptul au pierit în pustie, cu excepţia lui Caleb şi Iosua (vezi Ev. 3:16-19).

V. 6 Al doilea exemplu de răzvrătire şi apostazie este cel al îngerilor care au păcătuit. Tot ce ştim sigur despre ei este că nu şi-au păstrat domeniul care le-a fost repartizat, că şi-au părăsit locuinţa şi că acum sunt ţinuţi în lanţuri veşnice sub întuneric pentru judecata lor finală.

Din Scriptură pare să reiasă că au existat cel puţin două apostazii ale îngerilor. Una a fost atunci când Lucifer a căzut, cădere ce pare să fi angrenat şi căderea unei oşti de fiinţe angelice, care s-au alăturat rebeliunii sale. Aceşti îngeri căzuţi nu sunt legaţi în prezent. Diavolul şi demonii lui promovează în prezent în mod febril un război împotriva Domnului şi a copiilor Săi.

Cealaltă apostazie de îngeri este cea la care se referă Iuda şi Petru (2 Pet. 2:4). Există o mare diversitate de opinii în rândul cercetătorilor Bibliei cu privire la evenimentul care este avut aici în vedere. Ceea ce sugerăm noi este un punct de vedere personal, nu o aserţiune dogmatică de fapt.

Noi credem că Iuda se referă la ceea ce se găseşte consemnat la Geneza 6:1-7. Fiii lui Dumnezeu şi-au părăsit starea lor adecvată de fiinţe îngereşti, coborându-se pe pământ în chip uman şi căsătorindu-se cu fiicele oamenilor. Această unire maritală a fost contrară ordinii stabilite de Dumnezeu, constituind o abominaţie pentru El. În versetul 4 am putea găsi o sugestie conform căreia aceste căsnicii nefireşti au produs odrasle de o extraordinară forţă şi răutate. Dacă acest lucru este adevărat sau nu, este limpede că lui Dumnezeu I-a produs o nespus de mare neplăcere această răutate a omului din această perioadă şi S-a hotărât să distrugă pământul printr-un potop.

Există trei obiecţii în calea acceptării acestei concepţii: (1) Pasajul din Geneza nu îi menţionează pe îngeri, ci spune doar: „fiii lui Dumnezeu". (2) Îngerii sunt fiinţe asexuale. (3) Îngerii nu se căsătoresc.

Este adevărat că nu sunt amintiţi concret îngerii, dar tot atât de adevărat este că termenul: „fiii lui Dumnezeu" se referă la îngeri în limbile semitice (vezi Iov 1:6; 2:1).

Nu se afirmă nicăieri în Biblie că îngerii sunt asexuali. Uneori îngerii au apărut pe pământ în chip uman, având mădulare omeneşti şi apetituri omeneşti (Gen. 18:2, 22; comparaţi cu 19:1, 3-5).

Biblia nu spune că îngerii nu se căsătoresc, ci doar că *în cer* ei nici nu se însoară, nici nu se mărită (Mat. 22:30).

Indiferent care este incidentul istoric care se ascunde îndărătul versetului 6, ideea importantă care trebuie subliniată este faptul că aceşti îngeri şi-au părăsit sfera pe care le-o repartizase Dumnezeu, fiind acum **în... lanţuri** şi în **întuneric** până la vremea când îşi vor primi sentinţa finală de pierzare.

V. 7 A treia apostazie din VT pe care o aminteşte Iuda este aceea a **Sodomei şi Gomorei şi a cetăţilor din jurul lor** (Gen. 18:16-19:29). Cuvintele introductive **Tot aşa** arată că păcatul Sodomei a avut trăsături în comun cu cel comis de îngeri. A fost o imoralitate grosolană, cu totul şi cu totul împotriva firii, o urâciune înaintea lui Dumnezeu.

Păcatul concret de perversiune este discutat de Pavel la Romani: „căci femeile lor au schimbat întrebuinţarea firească a lor într-una care este împotriva firii; tot astfel şi bărbaţii au părăsit întrebuinţarea firească a femeii, s-au aprins în poftele lor unii pentru alţii, bărbaţi cu bărbaţi făptuind lucruri ruşinoase şi primind în ei înşişi plata cuvenită pentru rătăcirea lor" (Rom. 1:26b, 27). Bărbaţii din Sodoma, Gomora, Adma şi Ţeboim au fost cu totul dedaţi la homosexualitate. Păcatul respectiv este descris aici cu cuvintele: **au umblat după trup străin**, aceasta însemnând că este complet contrar ordinii naturale lăsate de Dumnezeu.

Să fie oare o simplă coincidenţă faptul că mulţi apostaţi din vremea noastră se situează în fruntea curentului celor care iau apărarea în public homosexualităţii, organizând campanii de sprijin, pentru ca ea să fie legalizată, atâta timp cât actul este comis între adulţi consimţători?

Pentru toţi aceşti libertini cetăţile Sodoma şi Gomora sunt date ca exemplu de suferinţă a pedepsei focului veşnic. Ultima sintagmă: focul veşnic nu poate însemna că focul care a distrus cetăţile nelegiuite ar fi

etern, ci, mai degrabă, că în efectul extraordinar de profund al forței pe care o va avea, el înfățișează pedeapsa veșnică de care vor avea parte toți rebelii.

V. 8 Iuda revine acum la tema apostaților din vremea de acum, lansându-se într-o descriere a păcatelor lor, a condamnării de care vor avea parte, a corespondențelor din natură, a pierzării lor și a cuvintelor și faptelor lor nelegiuite (v. 8-16).

Mai întâi, chestiunea păcatelor lor. Prin visele lor, ei **întinează trupul**. Viața gândurilor lor este poluată. Trăind într-o lume a fanteziilor întinate, în cele din urmă ei găsesc împlinirea visurilor lor de imoralitate sexuală, întocmai cum s-a întâmplat și cu bărbații din Sodoma.

Ei **resping autoritatea**. Ei sunt niște răzvrătiți împotriva lui Dumnezeu și împotriva instituțiilor de stat. Te poți baza pe ei să promoveze legi care să tolereze fărădelegea și să încurajeze anarhia. Numele lor figurează pe listele organizațiilor care și-au propus răsturnarea guvernului.

Ei vorbesc de rău demnitarii îngerești. Pentru ei nu are importanță faptul că „Nu este nici o autoritate care să nu fie de la Dumnezeu și autoritățile care există sunt rânduite de Dumnezeu" (Rom. 13:1b). Ei batjocoresc porunca divină: „Să nu blestemi pe mai-marele poporului tău" (Ex. 22:28). Ei vorbesc disprețuitor și plini de venin împotriva autorității, fie divine, fie angelice, fie omenești.

V. 9 În această privință, ei își permit libertăți pe care nici măcar **arhanghelul Mihail** nu și le-a permis. Când Mihail a avut o controversă cu diavolul asupra trupului lui Moise, el nu a îndrăznit să rostească împotriva lui o judecată batjocoritoare, ci a zis: **„Domnul să te mustre!"** Aici Iuda împărtășește cu noi un incident care nu se găsește descris nicăieri în Biblie. Întrebarea care se ridică este: „De unde a obținut el aceste informații?"

Unii afirmă că informațiile s-au transmis prin tradiție — afirmație care poate fi valabilă sau nu.

Cea mai satisfăcătoare explicație este că informațiile i-au fost revelate lui Iuda pe cale supranaturală, de către același Duh Sfânt care l-a inspirat să scrie epistola.

Nu avem cunoștințe precise despre motivul disputei ivite între Mihail și Satan cu privire la trupul lui Moise. Știm însă că Moise a fost îngropat de Dumnezeu în valea lui Moab. Nu este improbabil ca Satan să fi dorit să știe locul în care a fost îngropat Moise, pentru ca ulterior să se poată înălța acolo un lăcaș religios, după care Israelul s-ar fi dedat la idolatrie, închinându-se la oasele lui Moise. Ca reprezentant îngeresc al poporului Israel (Dan. 10:21), Mihail se va fi luptat să păzească poporul de această formă de idolatrie, ținând secret locul unde a fost îngropat Moise.

Ceea ce este însă important aici este următorul fapt: Deși **Mihail** este **arhanghel**, cel de care Se va folosi Dumnezeu pentru a-l arunca pe Satan din cer (Apo. 12:7-9), totuși el nu a cutezat să vorbească pe un ton de ocară cu cel care domnește în domeniul demonilor, ci a lăsat pe seama lui Dumnezeu să-l mustre pe Satan.

V. 10 Îndărătnici și obraznici, apostații **vorbesc** fără pic de respect în domenii în care habar nu au ce vorbesc. Ei nu-și dau seama că în orice societate bazată pe ordine, trebuie să existe supunere față de autoritatea respectivă. Și astfel ei se năpustesc înainte, făcând paradă de aroganța și răzvrătirea lor.

Domeniul în care cunoștințele lor sunt mari este cel al instinctelor naturale, al gratificării poftelor senzuale. Cu abandonul caracteristic unor dobitoace necuvântătoare, ei se dedau la satisfacerea poftelor sexuale și, în acest proces, ei se corup și se distrug pe ei înșiși.

V. 11 O usturătoare condamnare este rostită la adresa lor. **Vai de ei!** Datorită inimii lor încăpățânate și nepocăite, ei își rezervă un val de mânie ce se va revărsa împotriva lor în Ziua mâniei și revelației judecății drepte a lui Dumnezeu (Rom. 2:5).

Cariera lor este descrisă ca o cădere vertiginoasă cu viteză tot mai mare. Mai întâi, au urmat calea lui Cain. Apoi s-au aruncat cu lăcomie în rătăcirea lui Balaam și, în fine, au pierit în răscoala lui Core. Rătăcirea și apostazia nu sunt statice. Ele îi conduc pe oameni cu grămada spre prăpastie, aruncându-i în abis, la pierzare.

Calea lui Cain este, în principal, respingerea mântuirii prin sângele unui animal de jertfă (Gen. 4). Este încercarea de a-L îmbuna pe Dumnezeu prin eforturi omenești. C. H. Mackintosh a spus: „Este respins remediul lui Dumnezeu de *curățire*, acesta fiind înlocuit cu efortul omului de *ameliorare*. Aceasta este «calea lui Cain»". Dar, desigur, bizuirea pe efortul omenesc conduce la urârea harului și a obiectelor

harului. Şi ura aceea va conduce, în cele din urmă, la acte de persecuţie ba chiar la ucidere (1 Ioan 3:15).

Rătăcirea lui Balaam este dorinţa de îmbogăţire prin transformarea slujirii lui Dumnezeu într-o afacere. Balaam a pretins că este un profet al lui Dumnezeu, dar a fost lacom şi dispus să-şi prostitueze darul profetic în schimbul unor bani (Num. 22-24). De cinci ori Balac l-a plătit ca să blesteme Israelul şi Balaam a fost mai mult decât dispus să facă acest lucru, dar a fost reţinut de Dumnezeu. Multe din lucrurile spuse de el au fost adevărate şi frumoase, dar în pofida acestui fapt, el a fost un profet „tocmit". El n-a putut să-i blesteme pe israeliţi, dar în cele din urmă a reuşit să-i ademenească să păcătuiască cu fiicele lui Moab (Num. 25:1-5).

Asemenea lui Balaam, învăţătorii falşi din vremea noastră sunt suavi şi convingători. Ei nu duc lipsă de cuvinte meşteşugite, prin care însă suprimă adevărul pentru a-şi înmulţi veniturile. Punctul principal este că ei sunt lacomi, căutând să facă din casa lui Dumnezeu o casă de negoţ.

Creştinismul de azi este amestecat cu aluatul păcatului simoniei. Dacă am putea elimina motivaţia profitului, o mare parte din ceea ce trece drept lucrare creştină ar încremeni pe dată. C. A. Coates ne avertizează:

> Omul este atât de josnic încât îşi face câştig din lucrurile lui Dumnezeu. Punctul final al josniciei omului constă în faptul că va căuta să obţină câştig personal din lucrurile lui Dumnezeu. Domnul are o judecată deosebită pentru toate acestea. Vedem cât de plin este creştinismul de toate acestea şi trebuie să veghem noi înşine, ca nu cumva aceste elemente să se strecoare şi în viaţa noastră.[5]

Al treilea motiv pentru care Iuda rosteşte cuvântul **Vai** este faptul că aceşti învăţători falşi au pierit în răscoala lui Core. Împreună cu Datan şi Abiram, Core s-a răzvrătit împotriva conducerii lui Moise şi Aaron, dorind să se amestece în funcţia preoţească (Num. 16). Prin această faptă ei L-au nesocotit de fapt pe Domnul. Pentru nesupunerea lor, ei au fost înghiţiţi de vii într-un mare cutremur de pământ. Dumnezeu Şi-a arătat astfel extrema Sa neplăcere faţă de **răscoala** iniţiată împotriva celor pe care El i-a pus să-I fie reprezentanţi.

V. 12 În continuare Iuda alege cinci exemple din lumea naturii, pentru a înfăţişa caracterul şi destinul apostaţilor. Moffatt spune că „cerul, pământul şi marea sunt răscolite pentru a se găsi ilustraţii adecvate pentru a descrie caracterul acestor oameni."

Ei **sunt stânci ascunse la mesele... de dragoste**[6] organizate de creştinii primari în legătură cu Cina Domnului. Ei nu se tem nici de Dumnezeu, nici de oameni, şi au grijă mai degrabă de ei, decât de turmă. Ei îi ademenesc pe alţii, ca să le profaneze credinţa.

Sunt nori fără apă, părând a promite înviorare pentru pământul uscat de arşiţă, dar mai apoi fiind **purtaţi înainte** (textul marginal din versiunea NKJV)[7] **de vânturi**, lăsând în urma lor dezamăgiri şi deziluzii.

Sunt **pomi tomnatici**, despuiaţi de frunze şi de **rod. De două ori morţi** ar putea fi o formă intensivă, care exprimă că sunt morţi de-a binelea — sau ar putea însemna că sunt morţi atât în rădăcina lor, cât şi în ramuri. De asemenea sunt **dezrădăcinaţi**, ca şi când ar fi smulşi din rădăcini de un vânt puternic, nemailăsând în urma lor nici măcar un ciot din care să mai poată încolţi şi creşte în viitor viaţa.

V. 13 Sunt **valuri înfuriate ale mării**, imposibil de strunit, neguvernabili, arţăgoşi şi plini de furie. Dar, în pofida zgomotului şi agitării lor, n-au nimic cu care să se prezinte decât spuma **ruşinii** lor. Ei se făIesc cu lucrurile de care ar trebui să le fie ruşine şi nu lasă în urma lor nici un lucru substanţial sau de valoare.

În fine, sunt ca nişte **stele rătăcitoare cărora le este păstrată negura întunericului pentru veşnicie. Stelele rătăcitoare** sunt corpuri cereşti care nu se deplasează pe orbita lor obşnuită. De aceea, ele nu sunt de nici un folos celor care voiesc să se ghideze după ele în navigaţia lor. Ce descriere adecvată a învăţătorilor mincinoşi! Este imposibil să capeţi îndrumare spirituală de la aceşti meteori religioşi, stele căzătoare şi comete care strălucesc orbitor pentru o clipă, după care dispar în întuneric, asemenea jocurilor de artificii ce se sting îndată ce au fost aprinse.

V. 14 Pierzarea apostaţilor a fost prezisă de **Enoh** în a **şaptea** generaţie **de la Adam**. Este o profeţie care se găseşte numai în epistola lui Iuda. Unii cred că este luată din cartea apocrifă Enoh, dar nu există nici o dovadă că acea carte cu învăţături false ar fi existat pe vremea lui Iuda. Kelly afirmă:

Cartea [Enoh] poartă toate semnalmentele conform cărora a fost scrisă după distrugerea Ierusalimului [şi, prin urmare, după ce a fost redactată epistola lui Iuda], de un iudeu care încă se întreţinea cu nădejdea că Dumnezeu va sta alături de iudei.[8]

Deşi nu ştim cum a aflat Iuda despre această profeţie străveche, o explicaţie simplă şi plauzibilă este că Duhul Sfânt i-a revelat cuvintele, după cum l-a călăuzit în tot restul epistolei.

Profeţia începe cu cuvintele: **„Iată, Domnul vine[9] cu zece mii de sfinţi ai Săi."** Prezicerea va avea o împlinire preliminară şi parţială când Domnul Isus Se va întoarce pe pământ după Marea Strâmtorare, ca să-Şi nimicească duşmanii şi să guverneze ca Rege. Dar profeţia va cunoaşte împlinirea ei deplină şi finală la sfârşitul Mileniului, când morţii răi vor fi judecaţi la Marele Tron Alb.

V. 15 Cristos vine **ca să execute judecata asupra tuturor**. Restul versetului arată că prin **toţi** de aici se înţelege **toţi** *cei răi*. Credincioşii adevăraţi nu vor fi cuprinşi aici. Prin credinţa în Cristos, lor li s-a acordat imunitate de judecată, cum ni s-a făgăduit la Ioan 5:24: „Adevărat, adevărat vă spun că cine aude cuvântul meu şi crede în Cel care M-a trimis are viaţă veşnică şi nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viaţă." În calitatea Sa de Fiu al Omului, Căruia i-a fost încredinţată toată judecata, Domnul Isus **îi va găsi vinovaţi pe toţi cei nelegiuiţi de toate faptele nelegiuite pe care le-au săvârşit în chip nelegiuit şi de toate lucrurile aspre pe care le-au rostit împotriva Lui.** De patru ori în acest verset găsim cuvântul **nelegiuit**. Oamenii sunt **nelegiuiţi**, faptele lor sunt **nelegiuite**, maniera în care săvârşesc aceste fapte este **nelegiuită** şi ei îşi manifestă în continuare nelegiuirea prin blasfemiile pe care le rostesc împotriva Domnului. El îi va găsi vinovaţi de toată afacerea **nelegiuită**, nu doar în sensul că-i va condamna, făcându-i să se simtă vinovaţi, ci prin faptul că va rosti sentinţa de condamnare ca urmare a vinovăţiei lor dovedite.

V. 16 Cuvintele şi faptele lor nelegiuite sunt descrise acum mai amănunţit. Ei sunt **cârtitori**, care se plâng împotriva providenţelor lui Dumnezeu, în loc să-I fie recunoscători pentru îndurările Sale. Faptul că Dumnezeu urăşte aceste văicăreli este dovedit cu prisosinţă prin exemplul pedepsirii Israelului în pustie.

În permanenţă ei Îi bagă de vină Domnului. De ce permite El războaie şi suferinţe? De ce nu pune capăt tuturor nedreptăţilor sociale? Dacă este atotputernic, de ce nu ia măsuri să rezolve problemele cu care este confruntată lumea? Ei bagă de vină şi copiilor lui Dumnezeu, acuzându-i că sunt înguşti la minte şi puritanici în conduită.

Ei trăiesc în pofte, tăvălindu-se în patimile cărnii şi fiind printre cei mai gălăgioşi apărători ai permisivităţii în domeniul sexual.

Vorbirea lor arogantă se dovedeşte capabilă de a atrage atenţia oamenilor. Prin propovăduirea unui extremism pe plan politic, economic şi social, vederile lor ajung pe prima pagină a ziarelor şi în capul ştirilor. Iar repudierea neruşinată şi fără perdea de către ei a doctrinelor de bază ale creştinismului, cum ar fi aserţiunea că Dumnezeu este mort, le asigură o anumită notorietate în rândul teologilor liberali.

În fine, ei sunt maieştri neîntrecuţi în arta linguşirii, atrăgându-şi astfel adepţi şi asigurându-şi, în acelaşi timp, şi un venit confortabil.

Acest portret este adevărat şi exact. Este confirmat aproape zilnic de ştirile transmise de mass media din toată lumea.

III. ROLUL CREDINCIOSULUI ÎN MIJLOCUL APOSTAZIEI (v. 17-23)

V. 17 Acum Iuda trece de la apostaţi la rolul credincioşilor în mijlocul acestor păstori tocmiţi. Mai întâi el le aminteşte că au fost preveniţi cu privire la pericolul acesta care va veni. Apoi îi încurajează să se menţină într-o stare de tărie spirituală. În fine, îi sfătuieşte să dea dovadă de discernământ când îi slujesc pe cei ce au fost victimizaţi de apostaţi.

Apostolii preziseseră că vor veni învăţători falşi, aşa cum se poate vedea din slujba lui *Pavel* (Fapte 20:29, 30; 1 Tim. 4:1-5; 2 Tim. 3:1-9); a lui *Petru* (2 Pet. 2:1-22; 3:1-4); şi a lui *Ioan* (1 Ioan 2:18, 19).

V. 18, 19 Esenţa mesajului lor a constat în faptul că **în timpul de pe urmă vor** apărea **batjocoritori, care vor umbla după poftele lor nelegiuite.**

La această mărturie Iuda adaugă acum explicaţia că aceşti batjocoritori sunt marcaţi de trei trăsături proeminente. Ei sunt **oameni senzuali**, adică sunt conduşi de înţelepciunea şi sentimentele lor naturale. Ei provoacă **dezbinări**, atrăgându-şi ucenici şi

dezbinându-i pe oameni în diverse clase după progresul pe care l-au făcut în domeniul apostaziei. Ei nu au **Duhul**. Ei nu s-au născut niciodată de sus şi, prin urmare, nu au nici o capacitate de a înţelege lucrurile lui Dumnezeu.

V. 20 Desigur, resursele credinciosului constau în a rămâne aproape de Domnul şi a trăi într-o părtăşie neîntreruptă cu El. Dar cum se realizează aceasta? Iuda ne oferă patru paşi.

Primul este: **zidiţi-vă pe credinţa voastră preasfântă**, adică credinţa *creştină*. Noi ne zidim pe ea prin studierea şi ascultarea de Cuvântul lui Dumnezeu, Biblia. O permanentă familiarizare cu cuvântul ne va călăuzi în mod pozitiv pe calea neprihănirii şi ne va preveni cu privire la pericolele ce ne pasc pe cărare. „Oamenilor poate să li se acrească de doctrină," spune H. Pickering, „dar crezul este cel care produce caracterul, nu caracterul cel care produce crezul."

Al *doilea* pas este **rugaţi-vă prin Duhul Sfânt**. Asta înseamnă să ne rugăm călăuziţi de **Duhul**, în acord cu voia lui Dumnezeu aşa cum este ea revelată în Biblie sau cum îi este descoperită în particular credinciosului. Asta contrastează puternic cu rugăciunile rostite ca pe de rost, mecanic, sau fără nici o participare spirituală.

V. 21 *Apoi, iarăşi* credincioşii trebuie să se ţină în dragostea lui Dumnezeu Aici dragostea lui Dumnezeu poate fi comparată cu lumina soarelui. Soarele străluceşte întotdeauna. Dar când se interpune ceva între noi şi soare, nu mai suntem în lumina lui. Tot aşa este şi cu **dragostea lui Dumnezeu**. Ea străluceşte mereu asupra noastră. Dar dacă un păcat se interpune între noi şi Domnul, nu ne mai bucurăm de dragostea Lui, în practică. Noi ne ţinem în dragostea Lui mai întâi de toate prin trăirea unei vieţi de sfinţenie şi evlavie. Iar dacă se interpune vreun păcat, trebuie să-l mărturisim şi să ne lăsăm de el imediat. Secretul constă în a nu lăsa să se interpună nimic între noi şi Dumnezeu.

Nimic între sufletul meu şi Mântuitorul,
Nimic din amăgitoarele şi înşelătoarele visuri ale lumii;
Nimic care să împiedice vreo fărâmă din bunăvoinţa Sa.
Păstrează calea curată, nimic să nu se interpună pe ea.

— *Charles A. Tindley*

În fine, trebuie să căutăm cu înfriguare **îndurarea Domnului nostru Isus Cristos pentru viaţa veşnică. Îndurarea Domnului nostru** se referă aici la iminenta Sa revenire ca să-i ia pe ai Săi acasă în cer. În zilele de întunecime şi apostazie, trebuie să păstrăm lumina acestei binecuvântate nădejdi arzând vie în inimile noastre. Ea se va dovedi astfel o nădejde mângâietoare şi purificatoare (1 Tes. 4:18; 1 Ioan 3:3).

V. 22 O anumită măsură de discernământ spiritual este necesară în tratarea victimelor apostaziei. Scripturile fac distincţie între modul în care trebuie să ne purtăm cu cei ce sunt propagatori activi ai cultelor false şi cei care au fost înşelaţi de aceştia. În cazul liderilor şi al propagandiştilor, politica este cea prezentată la 2 Ioan 10, 11: „Dacă cineva vine la voi şi nu vă aduce învăţătura aceasta, să nu-l primiţi în casă şi să nu-l salutaţi. Căci cine îl salută participă la faptele lui rele." Dar când se referă la cei ce au fost înşelaţi de învăţătorii mincinoşi, Iuda ne sfătuieşte să facem o **distincţie**[10] şi ne oferă două posibile modalităţi de a acţiona.

De unii trebuie să **avem compasiune**. Adică, trebuie să le dăm dovadă de interes plin de compasiune şi să încercăm să-i îndrumăm să iasă din îndoielile şi disputele în care sunt prinşi şi să ajungă la o convingere fermă cu privire la adevărul divin.

V. 23 Apoi sunt aceia care se află în buza prăpastiei, gata de a cădea în flăcările apostaziei. Pe aceştia trebuie să-i salvăm prin avertismente puternice şi hotărâte, însoţite de îndrumări, **urând până şi cămaşa întinată de carne.** În VT îmbrăcămintea unui lepros era contaminată, trebuind să fie arsă (Lev. 13:47-52). Astăzi, când avem de a face cu oameni care au căzut în păcate sexuale, trebuie să ne aducem aminte că obiectele materiale, cum sunt îmbrăcămintea, de pildă, adesea excită pasiunile. Când vedem sau pipăim aceste lucruri, se formează în mintea noastră asociaţii cu anumite păcate. Prin urmare, când avem de a face cu oameni care au fost întinaţi, trebuie să avem grijă să evităm orice s-ar putea dovedi o ispită în propria noastră viaţă. Un autor necunoscut a exprimat acest gând în felul următor:

Hainele care aparţin unui om poartă în ele asociaţia şi contaminarea păcatului, contagiunea răului. Tot ce este asociat cu o viaţă de păcat trebuie aruncat afară din viaţa noastră, renun-

ţând definitiv la ele, dacă dorim să fim la adăpost de infecţia şi contagiunea acestei maladii distrugătoare de suflete.

J. B. Mayor ne avertizează: „Deşi creştinul are datoria de a avea milă şi de a se ruga pentru păcătos, el trebuie să privească cu scârbă tot ceea ce poartă urmele păcatului."[11]

IV. MINUNATA BENEDICŢIE (v. 24, 25)

V. 24 Iuda îşi încheie epistola cu o minunată benedicţie. Este atribuirea de laudă şi închinare **Celuia care poate**. El poate să mântuiască (Ev. 7:25), poate să ne întărească (Rom. 16:25), poate să ne ajute (Ev. 2:18), poate să supună (Filip. 3:21) — şi aici El **poate să** ne[12] **păzească de poticnire**. Această făgăduinţă din urmă este deosebit de nimerită pentru timpurile în care trăim, înconjuraţi de apostazia la care s-a referit Iuda.

Dar făgăduinţa nu se opreşte aici. El poate să ne facă să stăm **fără vină** în **prezenţa slavei Sale cu bucurie nespus de mare**. Este uluitor! Când ne gândim ce eram cândva — morţi prin păcatele şi fărădelegile noastre; când ne gândim ce suntem — slujitori sărmani, slabi şi greşelnici; şi când ne gândim că într-o zi vom sta absolut **fără vină** în Sala Tronului universului, bucurându-ne **cu bucurie nespus de mare** — o, ce har este acesta!

V. 25 El nu este doar Păzitorul şi Desăvârşitorul — El mai este şi **Dumnezeu Mântuitorul**[13] **nostru.** Este o minune faptul că pe **Dumnezeu** Îl interesează atât de mult fiinţa noastră încât a devenit şi **Mântuitorul nostru**, în sensul că a conceput planul prin care suntem mântuiţi şi ne-a asigurat pe Fiul Său fără păcat ca Miel de Jertfă. **Singurului înţelept** — în ultimă instanţă, orice înţelepciune vine de la Dumnezeu (cf. Iac. 1:5). Înţelepciunea noastră derivă din fântâna de înţelepciune: Dumnezeu, singurul **înţelept**.

Dacă *închinarea* (*worship*, în engleza veche: „worth-ship") înseamnă a-i atribui lui Dumnezeu acele atribute de care este *vrednic*, va fi **slavă, măreţie, putere şi stăpânire**. **Slavă** — onoarea supremă ce I se cuvine Lui pentru tot ce este şi tot ce a făcut pentru noi. **Măreţie (maiestate)** — demnitatea şi splendoarea pe care le merită El ca Monarh Suprem al universului. **Stăpânire** — domnia fără drept de apel pe care o deţine El este a Lui prin drept suveran. Şi **puterea** sau autoritatea — tăria şi prerogativa de a conduce peste tot şi peste toţi cei ce au fost creaţi de mâna Sa.

El a fost vrednic de atari laude în trecut, El este vrednic în prezent şi va fi vrednic în toată veşnicia. Apostaţii şi învăţătorii falşi n-au decât să încerce să-L deposedeze de **slavă**, să-I ştirbească **maiestatea**, să murmure împotriva **stăpânirii** Lui şi să încerce să I se pună de-a curmezişul **puterii** Lui. Dar toţi credincioşii adevăraţi îşi găsesc împlinirea supremă şi bucuria în proslăvirea Lui, **mai înainte de toţi vecii şi acum şi în veci! Amin**.

NOTE FINALE

[1](v. 1) În loc de „sfinţit" (*hēgiasmenois*), textul critic (NU) conţine varianta „preaiubiţi" (*ēgapēmenois*). Puternica condamnare a imoralităţii din această scrisoare este probabil introdusă mai adecvat prin opusul, „sfinţit".

[2](v. 4) Cuvântul „Dumnezeu" este omis în textul NU. Cei doi termeni „Domn" sunt diferiţi în original. În sintagma: „Domnul Isus" de obicei apare termenul *Kurios*, iar în „Domnul Dumnezeu" apare un sinonim, *Despotēs*. (Termenul derivat „despot", din vremea noastră, nu este o *traducere* adecvată, datorită conotaţiei sale nefericite.) Ambele cuvinte înseamnă „Domn", „Stăpân" sau „Proprietar".

[3](v. 4) „Liberal" înseamnă liber, dar în religie se referă la cei care tăgăduiesc doctrinele principale ale credinţei, cum ar fi inspiraţia, naşterea din fecioară, Dumnezeirea lui Cristos şi ispăşirea prin vărsarea de sânge. Aşa-numiţii liberali sunt însă adesea deschişi oricărei doctrine sau religii — atâta timp cât *nu* este vorba de învăţătura biblică, ortodoxă (adică drept credincioasă).

[4](v. 4) Neo-ortodocşii nu sunt de fapt ortodocşi. Ei acceptă unele din învăţăturile Bibliei, dar folosesc terminologia ortodoxă pentru a muşamaliza necredinţa nebiblică. De pildă, Biblia „devine", în concepţia lor, cuvântul lui Dumnezeu, dacă le „vorbeşte". Pentru credinciosul ortodox însă, Biblia *este* cuvântul lui Dumnezeu.

[5](v. 11) C. A. Coates, *An Outline of Mark's Gospel and other Ministry*, pg. 125.

[6](v. 12) Ei numeau această masă a dragostei „agapă", textual: „dragoste".

[7](v. 12) Cea mai bună variantă este „purtat" sau „dus înainte" ca în textele cele mai vechi (NU) şi în majoritatea manuscri-

selor (textul majoritar). Varianta din TR, KJV şi NKJV („carried about") nu are un suport puternic.

[8](v. 14) William Kelly, „Lectures on the Epistle of Jude", *The Serious Christian*, I:123.

[9](v. 14) „Vine" traduce timpul aorist (*ēlthe*). Asta ar putea traduce o formă de prefect profetic semitic, adică un eveniment viitor, văzut ca sigur, care este exprimat la timpul trecut.

[10](v. 22) Variantele textuale de aici se complică şi mai mult prin faptul că verbul din greacă *diakrinomai* poate însemna „îndoire" sau „a face distincţie". Vezi notele din NKJV asupra versetelor 22 şi 23.

[11](v. 23) J. B. Mayor, *The Epistle of St. Jude and the Second Epistle of St. Peter*, pg. 51.

[12](v. 24) Textul majoritar conţine varianta „pe ei" în loc de "pe voi", însemnând cei ce păcătuiesc din versetele anterioare, pe care creştinii duhovniceşti încearcă să-i salveze.

[13](v. 25) După cum se va vedea dintr-o citire constantă a notelor textuale din Noul Testament în versiunea NKJV, textul NU (în mare măsură alexandrin) are tendinţa de a fi mai scurt („de a o omite") decât textul tradiţional şi cel majoritar. De unde rezultă că, atunci când *adaugă* ceva este un fapt deosebit de interesant. În versetul 25, se fac *trei* adaosuri, aşa încât avem varianta:

„*Singurului* Dumnezeu Mântuitorul nostru,
Prin Isus Cristos Domnul nostru,
Să-I fie gloria şi maiestatea,
Stăpânirea şi puterea,
Înainte tot timpul," etc.

Dar se omite totuşi cuvântul *înţelept*. Poate că această benedicţie a lui Iuda, populară în toate timpurile, a fost recitată în această formă mai lungă în bisericile egiptene.

BIBLIOGRAFIE

Bigg, Charles. *The Epistles of St. Peter and St. Jude*. Edinburgh: T. & T. Clark Ltd., 1901.

Coder, S. Maxwell. *Jude: The Acts of the Apostates*. Chicago: Moody Press, 1958.

Green, Michael. *The Second Epistle General of Peter and the General Epistle of Jude*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1968.

Ironside, H. A. *Epistles of John and Jude*. New York: Loizeaux Bros., Inc., 1931.

Kelly, William. "Lectures on the Epistle of Jude", *The Serious Christian*. Vol. I. Charlotte, NC.: Books for Christians, 1970.

Mayor, J. B. *The Epistle of St. Jude and the Second Epistle of St. Peter*. Grand Rapids: Baker Book House, 1965.

APOCALIPSA
Revelaţia lui Isus Cristos

Introducere

„Lauda trebuie să ne umple inimile când citim cuvintele acestei Profeţii şi ne aducem aminte de harul care ne-a mântuit de tot ce stă să se abată peste acest veac. O altă binecuvântare este asigurarea victoriei şi slavei de care vom avea parte în final."
— Arno C. Gaebelein

I. Locul unic în Canon

Caracterul unic al ultimei cărţi din Biblie reiese limpede din primul cuvânt: „Revelaţia" sau, în original: *Apokalupsis*, „Apocalipsa". Termenul, care înseamnă *dezvelire*, stă la originea cuvântului din vremea noastră, *apocaliptic*, ce defineşte un tip de scrieri întâlnite la Daniel, Ezechiel şi Zaharia în VT, dar în NT doar aici. Se referă la viziuni profetice de viitor, întrebuinţând simboluri, figuri de stil şi alte procedee literare.

Apocalipsa nu priveşte doar *înainte* spre consumarea *viitoare* a tuturor lucrurilor şi spre triumful final al lui Dumnezeu şi al Mielului, ci, în acelaşi timp, clarifică toate elementele lăsate în suspensie în celelalte şaizeci şi cinci de cărţi ale Bibliei. De fapt, aceasta este modalitatea cea mai bună în care poate fi înţeleasă cartea, prin cunoaşterea întregii Biblii! Personajele, simbolurile, evenimentele, numerele, culorile şi celelalte elemente se regăsesc *aproape* toate în restul cuvântului lui Dumnezeu. Unii au numit cartea aceasta pe drept cuvânt: „Gara Centrală" a Bibliei pentru că aici sosesc toate „trenurile". Care trenuri? Trenurile gândirii începute în Geneza şi în cărţile care urmează, cum ar fi firul roşu al răscumpărării, naţiunea Israel, naţiunile (Neamurile), biserica, Satan, potrivnicul copiilor lui Dumnezeu, Anticrist şi multe altele.

Apocalipsa (începând din veacul al patrulea fiind etichetată eronat drept „Revelaţia Sfântului Ioan divinul", ea fiind, în realitate, „Revelaţia lui Isus Cristos" (1:1)), este culminarea necesară a întregii Biblii. Ea ne spune cum se vor desfăşura toate lucrurile. Chiar şi în urma unei lecturi fugitive, necredincioşii sunt avertizaţi să se pocăiască, în timp ce copiii lui Dumnezeu sunt îmbărbătaţi să meargă mai departe, rămânând statornici pe calea credinţei!

II. Paternitatea

Însăşi cartea propriu-zisă ne spune că autorul este Ioan (1:1, 4, 9; 22:8), care a scris la porunca Domnului său, Isus Cristos. *Dovezi externe* străvechi, puternice şi larg-răspândite sprijină concepţia că prin Ioan se înţelege Apostolul Ioan, fiul lui Zebedei, care a trudit ani îndelungaţi la Efes (în Asia Mică, unde se aflau toate cele şapte biserici numite în capitolele 2 şi 3). El a fost exilat de împăratul Domiţian pe insula Patmos, unde a aşternut în scris vedeniile pe care i le-a dăruit Domnul nostru. Mai târziu, s-a întors la Efes, unde a murit la o vârstă înaintată, sătul de zile. Iustin Martirul, Irineu, Tertullian, Hipolit, Clement din Alexandria şi Origen îi atribuie cu toţii această carte lui Ioan. De dată mai recentă (prin anul 150 d.Cr.) s-a găsit în Egipt o carte intitulată *Apocryphon al lui Ioan* care atribuie cartea Apocalipsa lui Ioan, fratele lui Iacov.

Prima opoziţie faţă de paternitatea lui Ioan asupra cărţii Aapocalipsa a venit din partea lui Dionysius din Alexandria, dar el nu a dorit ca această carte să fi fost redactată de Ioan deoarece s-a opus doctrinei Mileniului (Apo. 20). Referirile sale vagi şi oscilante mai întâi la Ioan Marcu iar apoi la „Ioan Presbiterul" ca autori posibili ai Apocalipsei nu pot contrabalansa o mărturie atât de puternică, deşi mulţi învăţaţi moderni de orientare mai liberală resping de asemenea faptul că Apocalipsa a fost scrisă de Apostolul Ioan. Nu există în istoria bisericii nici o dovadă despre existenţa vreunui individ cu numele de „Ioan Presbiterul" (Bătrânul) în afară de autorul epistolelor 2 şi 3 Ioan. Aceste două scrisori sunt redactate în acelaşi stil

ca şi 1 Ioan şi corespund foarte adecvat cu simplitatea şi vocabularul regăsite în evanghelia lui Ioan.

Dacă dovezile externe citate mai sus sunt atât de puternice, *dovezile interne* nu sunt tot atât de clare. Vocabularul, stilul cărţii, redactat într-o elină mai neşlefuită, „semitică" (conţinând chiar unele expresii pe care gramaticienii le-ar numi „solecisme"), precum şi topica frazei i-au convins pe mulţi că persoana care a scris Apocalipsa nu poate fi una şi aceeaşi care a redactat evanghelia după Ioan.

Dar aceste diferenţe pot fi explicate, nefiind lipsite de o contrapondere de asemănări între cele două cărţi.

De pildă, unii acceptă ca dată a apariţiei *Apocalipsei* anii 50 sau 60 (sub domnia lui Claudius sau Nero), în ideea că Ioan şi-a redactat *evanghelia* mult mai târziu, prin anii 90, după ce, între timp, îşi va fi perfecţionat cunoştinţele de greacă. Dar aceasta nu este neapărat soluţia corectă. Se prea poate ca Ioan să fi folosit un secretar în cazul evangheliei, pe când pe insula Patmos, unde fusese exilat, a fost absolut singur. (Doctrina inspiraţiei nu este afectată în nici un fel, întrucât Dumnezeu se foloseşte de stilul individual al scriitorului, nu de un stil generalizat al tuturor cărţilor Bibliei.)

Temele generale ale luminii şi întunericului se găsesc atât în Evanghelia lui Ioan, cât şi în Apocalipsa. Termeni ca „Miel", „a birui", „cuvânt", „adevărat", „ape vii" şi alţii tind să stabilească o punte de legătură între cele două cărţi. În plus, atât Ioan 19:37, cât şi Apocalipsa 1:7 citează textul de la Zaharia 12:10, dar *nu* folosesc termenul echivalent cu „străpuns" găsit în Septuaginta, ci un alt termen tradus prin „străpuns".[1]

Un alt motiv pentru care există deosebiri de vocabular şi stil între evanghelia lui Ioan şi Apocalipsa constă în însăşi deosebirea foarte mare dintre ele sub aspectul a două genuri separate de literatură pe care le reprezintă. În plus, multitudinea de expresii ebraice din Apocalipsa provine din faptul că face atât de dese referiri la VT.

În concluzie, concepţia tradiţională conform căreia Apostolul Ioan, fiul lui Zebedei şi fratele lui Iacov, a scris Apocalipsa are o puternică temelie istorică iar problemele existente pot fi explicate fără să se respingă paternitatea lui asupra cărţii de faţă.

III. Data

Unii preferă o dată timpurie a apariţiei Apocalipsei, fie în anii 50, fie către sfârşitul anilor 60. Cum s-a arătat, aceasta se face din încercarea de a explica stilul mai puţin evoluat al Apocalipsei. De asemenea, unii cred că „666" (13:18) ar fi fost o prezicere cu privire la Nero,[2] despre care unii au crezut că va învia din morţi. Aceste lucruri ar fi în măsură să sugereze o dată timpurie a apariţiei cărţii. Faptul că lucrul acesta nu s-a întâmplat nu a afectat acceptarea cărţii. (Poate că asta sugerează că a fost scrisă mult *mai târziu* decât vremea lui Nero.)

Părinţii bisericii indică concret ultima parte a domniei lui Domiţian (circa anul 96) ca timp când Ioan s-a aflat pe insula Patmos, unde a primit Revelaţia. Întrucât aceasta este o concepţie timpurie, bineinformată şi largrăspândită între creştinii ortodocşi [dreptcredincioşi], avem toate motivele s-o acceptăm.

IV. Temele şi spectrul

O cheie simplă a înţelegerii cărţii Apocalipsa este de a ne da seama că este împărţită în trei părţi principale. Capitolul 1 descrie o vedenie în care Ioan L-a văzut pe Cristos înveşmântat ca Judecător şi stând în mijlocul celor şapte biserici. Capitolele 2 şi 3 se ocupă de epoca bisericii în care trăim actualmente. Restul de nouăsprezece capitole se ocupă de evenimentele viitoare, cu care se va încheia era bisericii. Am putea împărţi cartea după cum urmează:

1. *Lucrurile pe care le-a văzut Ioan*, adică vedenia lui Cristos ca Judecător al bisericilor.
2. *Lucrurile care sunt*: o schiţă a perioadei bisericii de la moartea apostolilor până în vremea când Cristos Îşi va lua sfinţii în cer (cap. 2 şi 3).
3. *Lucrurile care vor avea loc după aceasta*: o schiţă a evenimentelor viitoare de la Răpirea sfinţilor la Starea Eternă (capitolele 4-22). Un mod lesnicios de a memora conţinutul acestei secţiuni, a treia, este reţinând cele ce urmează:

   a. Capitolele 4 la 19 descriu Marea Strâmtorare, perioada de şapte ani în care Dumnezeu va judeca naţiunea necredincioasă Israel şi pe Neamurile necredincioase. Aceste judecăţi sunt descrise prin următoarele metafore:

   (1) Şapte peceţi.
   (2) Şapte trâmbiţe.
   (3) Şapte potire.

   b. Capitolele 20-22 se ocupă cu A doua venire a lui Cristos, împărăţia Sa pe

pământ, Judecata de la Marele Tron Alb şi Starea Eternă. În perioada Marii Strâmtorări, pecetea a şaptea conţine cele şapte trâmbiţe. De asemenea, trâmbiţa a şaptea conţine cele şapte potire ale judecăţilor. Astfel Perioada Tribulaţiei ar putea fi prezentată sub forma următoarei diagrame:

PECEŢI
1 2 3 4 5 6 7

TRÂMBIŢE
1 2 3 4 5 6 7

POTIRE
1 2 3 4 5 6 7

Parantezele din cadrul cărţii

Diagrama de mai sus ne oferă firul principal al gândirii ce străbate cartea Apocalipsa. Dar, pe măsură ce înaintăm pe firul naraţiunii, întâlnim frecvente întreruperi, care-i fac posibilă prezentarea către cititor a unor mari personalităţi şi evenimente din perioada Marii Strâmtorări. Unii scriitori le-au numit „paranteze" sau „intercalări". Iată câteva dintre paranteze:

1. Cei 144.000 de sfinţi evrei pecetluiţi (7:1-8).
2. Credincioşii dintre Neamuri care aparţin acestei perioade (7:9-17).
3. Îngerul tare cu cărticica (cap. 10).
4. Cei doi martori (11:3-12).
5. Israel şi balaurul (cap. 12).
6. Cele două fiare (cap. 13).
7. Cei 144.000 cu Cristos pe Muntele Sion (14:1-5).
8. Îngerul cu evanghelia veşnică (14:6, 7).
9. Anunţul preliminar al căderii Babilonului (14:8).
10. Avertismentul adresat închinătorilor fiarei (14:9-12).
11. Secerişul şi culesul viei (14:14-20).
12. Distrugerea Babilonului (17:1-19:3).

Simbolurile din carte

O mare parte a limbajului Apocalipsei este simbolic. Numerele, culorile, mineralele, giuvaierurile, fiarele, stelele şi sfeşnicele sunt folosite cu toate pentru a reprezenta persoane, lucruri sau adevăruri.

Din fericire unele din aceste simboluri sunt clar explicate chiar în cuprinsul cărţii. De pildă, cele şapte stele sunt îngerii celor şapte biserici (1:20); marele balaur este Diavolul sau Satan (12:9). Indicii despre sensul altor simboluri se găsesc în alte părţi ale Bibliei. Cele patru fiinţe vii (4:6) sunt aproape identice cu cele patru fiinţe vii din Ezechiel 1:5-14. La Ezechiel 10:20 ele sunt identificate ca heruvimi. Leopardul, ursul şi leul (13:2) ne amintesc de Daniel 7, unde aceste fiare sălbatice se referă la imperii mondiale: Grecia, Persia şi Babilonul. Alte simboluri nu par să fie clar explicate în Scripturi, ceea ce înseamnă că va trebui să fim cu foarte mare băgare de seamă când vom încerca să le desluşim sensul.

Spectrul cărţii

Studiind Apocalipsa, ca în cazul oricărui studiu al Bibliei, trebuie să avem mereu în vedere distincţia dintre biserică şi Israel. Biserica este un popor ceresc, binecuvântată cu binecuvântări spirituale şi chemată să se împărtăşească din gloria lui Cristos, ca Mireasă a Lui. Israel este poporul străvechi şi pământesc al lui Dumnezeu, căruia Dumnezeu i-a făgăduit ţara Israel şi o împărăţie pământească literală sub domnia lui Mesia. Biserica adevărată este menţionată în primele trei capitole, dar n-o mai întâlnim până la Nunta Mielului, din capitolul 19:6-10. Perioada Marii Strâmtorări (4:1-19:5) are un caracter primordial evreiesc.

Înainte de a încheia această Introducere, e bine să recunoaştem că nu toţi creştinii interpretează cartea Apocalipsei în maniera schiţată mai sus. Unii cred că această carte s-a împlinit integral în perioada primară a istoriei bisericii. Alţii susţin că Apocalipsa ne prezintă o imagine continuă a epocii bisericii, din vremea lui Ioan până la sfârşit.

Pentru toţi copiii lui Dumnezeu, cartea Apocalipsei ne învaţă nebunia de a trăi pentru lucruri care vor trece în curând. Totodată ea ne îndeamnă să mărturisim celor care pier şi ne încurajează să aşteptăm în răbdare întoarcerea Domnului. Pentru necredincios, cartea Apocalipsa este o gravă atenţionare cu privire la groaznica pierzare care îi aşteaptă pe toţi cei care Îl resping pe Mântuitorul.

SCHIŢA CĂRŢII

I. LUCRURILE PE CARE LE-A VĂZUT IOAN (Cap. 1)
   A. Titlul şi salutul (1:1-8)
   B. Vedenia în care L-a văzut pe Cristos în roba de Judecător (1:9-20)

II. LUCRURILE CARE SUNT: SCRISORILE DE LA DOMNUL NOSTRU (Capitolele 2, 3)
A. Către Efes (2:1-7)
B. Către Smirna (2:8-11)
C. Către Pergam (2:12-17)
D. Către Tiatira (2:18-29)
E. Către Sardis (3:1-6)
F. Către Filadelfia (3:7-13)
G. Către Laodiceea (3:14-22)

III. LUCRURILE CARE VOR AVEA LOC DUPĂ ACEEA (Cap. 4-22)
A. Vedenia Tronului lui Dumnezeu (Cap. 4)
B. Mielul şi cartea pecetluită cu şapte peceţi (Cap. 5)
C. Deschiderea celor şase peceţi (Cap. 6)
D. Cei mântuiţi în timpul Marii Strâmtorări (Cap. 7)
E. A şaptea pecete şi începutul celor şapte trâmbiţe (Cap. 8, 9)
F. Îngerul tare şi cărticica (Cap. 10)
G. Cei doi martori (11:1-14)
H. A şaptea trâmbiţă (11:15-19)
I. Figurile cheie din Marea Strâmtorare (Cap. 12-15)
J. Judecăţile din cadrul celor şapte potire (Cap. 16)
K. Căderea Babilonului cel mare (Cap. 17, 18)
L. Venirea lui Cristos şi Împărăţia Sa Milenară (19:1-20:9)
M. Judecarea lui Satan şi a tuturor necredincioşilor (20:10-15)
N. Cerul nou şi pământul nou (21:1-22:5)
O. Avertismente, mângâieri, invitaţii şi benedicţii de încheiere (22:6-21)

Comentariu

I. LUCRURILE PE CARE LE-A VĂZUT IOAN (Cap. 1)

A. Titlul şi salutul (1:1-8)

1:1, 2 Primul verset anunţă tema cărţii, respectiv **lucrurile care trebuie să se întâmple în curând.** Cartea Apocalipsei este în principal o derulare a viitorului. Această **descoperire** a evenimentelor viitoare I-a fost dată de Dumnezeu lui **Isus Cristos.** La rândul Lui, Domnul Isus a încredinţat-o **îngerului Său** iar îngerul a făcut-o cunoscut **robului Său Ioan.** Scopul urmărit de Ioan în redactarea Cărţii a fost de a împărtăşi informaţiile acestea cu **robii** Domnului, adică cu toţi credincioşii adevăraţi. Făcând aşa, Ioan **a mărturisit despre cuvântul** profetic pe care **Dumnezeu** i l-a vestit **şi... mărturia** pe care a depus-o **Isus Cristos.** Pe scurt, Ioan a mărturisit despre **toate lucrurile pe care le-a văzut** în vedeniile sale cereşti.

1:3 E limpede că Dumnezeu a rânduit ca această Carte să fie citită în biserică, deoarece a făgăduit o binecuvântare specială celui **care citeşte** cu voce tare această carte şi tuturor celor din adunare **care ascultă** această carte şi o pun la inimă. **Timpul** împlinirii profeţiilor era **aproape.**

1:4 Ioan adresează cartea **celor şapte biserici** situat **în** provincia romană **Asia.** Această provincie se afla în Asia Mică, pe teritoriul actual al Turciei. Mai întâi, Ioan le doreşte acestor biserici **har... şi pace. Harul** înseamnă favoarea nemeritată a lui Dumnezeu şi tăria de care avem nevoie în viaţa de credinţă cotidiană. **Pacea** este calmul ce rezultă din acest har, care îl înveşniceşte pe credincios să înfrunte prigoane, dureri şi chiar moartea. Se spune că harul şi pacea provin de la Sfânta Treime. Ele vin **de la Isus Cristos, martorul credincios, Cel întâi-născut din morţi, Stăpânitorul regilor pământului.** E limpede că aici este descris Dumnezeu Fiul. El este **martorul** vrednic de încredere. Ca **întâi-născut din morţi,** El este Primul care a înviat **din morţi,** Cel care nu va mai muri şi Cel care deţine locul de onoare şi pre-eminenţă între toţi cei ce sunt înviaţi din morţi ca să se bucure de viaţa veşnică. El mai este şi **Stăpânitorul** peste toţi **regii** pământeşti. După acest salut iniţial, Ioan aşterne în scris omagiul de laudă pe care Îl aduce Domnului Isus. Mai întâi, Îl numeşte pe Mântuito-

rul Cel **care ne-a iubit** (*ne iubeşte*, în textul marginal[3]), **şi ne-a spălat de păcatele noastre în sângele Său**. Observaţi timpurile gramaticale utilizate: *ne iubeşte* — timpul prezent, acţiune continuă; **ne-a spălat** — timpul trecut, lucrare încheiată. Observaţi şi topica: El *ne iubeşte* şi, într-adevăr, **ne-a iubit** cu mult înainte de a ne fi spălat. Apoi observaţi şi preţul plătit de El: **sângele Său**. Dacă ne facem sinceri o auto-evaluare, vom fi obligaţi să mărturisim că preţul a fost prea mare. Căci nu meritam să fim spălaţi cu un preţ atât de exorbitant.

1:6 Dragostea Sa nu s-a mărginit la spălarea noastră, deşi putea foarte bine s-o facă. El ne-a făcut o împărăţie (textul marginal din NKJV) **şi preoţi pentru Dumnezeul Său şi Tatăl**. Iar ca **preoţi** sfinţi, noi aducem jertfe spirituale lui Dumnezeu: persoana noastră, avutul nostru, lauda noastră şi slujirea noastră. Ca **preoţi** regali, noi vestim excelenţele Celui care ne-a chemat din întuneric la lumina Sa minunată. Dacă vom medita la această minunată dragoste, vom ajunge îndată la concluzia că El este vrednic de toată **slava**, onoarea, închinarea şi lauda pe care I le putem aduce din plin. Şi El este vrednic să aibă toată **puterea (stăpânirea)** asupra vieţii noastre, asupra bisericii, lumii şi întregului univers. **Amin.**

1:7 Acest binecuvântat **vine** din nou pe pământ în care de **nori**. Venirea Lui nu va fi nici locală, nici invizibilă, pentru că **orice ochi Îl va vedea** (cf. Mat. 24:29, 30). Oamenii care s-au făcut vinovaţi de răstignirea Sa vor rămâne înmărmuriţi. De fapt, **toate seminţiile pământului vor** fi cuprinse de jale **din pricina** faptului că El vine să-Şi judece vrăjmaşii şi să-Şi întemeieze împărăţia. Credincioşii nu sunt cuprinşi de jale la venirea Sa, ci spun: **„Amin. Vino, Doamne Isuse!"**

1:8 Acum intervine o schimbare de vorbitor. Domnul Isus Se prezintă pe Sine ca fiind **Alfa şi Omega** (prima şi ultima literă din alfabetul grec), **Începutul şi Sfârşitul**.[4] El străbate timpul şi eternitatea, epuizând vocabularul superlativelor. El este izvorul şi ţelul creaţiei. El este Cel care a început şi va sfârşi programul divin în lume. El **este** şi **a fost** şi **va veni**, etern în fiinţa Sa iar ca putere: **Cel Atotputernic**.

B. Vedenia în care L-a văzut pe Cristos în roba de Judecător (1:9-20)

1:9 Vorbitorul este din nou **Ioan**, care se prezintă drept **fratele şi părtaş** al tuturor credincioşilor **la necaz, la împărăţie şi la răbdarea lui Isus Cristos**. El leagă aici **necazul**, cu perseverenţa (**răbdarea**) şi cu **împărăţia**. Tot aşa le-a legat şi Pavel la Fapte 14:22 când i-a îndemnat pe sfinţi să „rămână în credinţă,... spunând «Prin multe necazuri trebuie să intrăm în împărăţia lui Dumnezeu.»"

Ioan era acum în închisoare **pe insula** Patmos din Marea Egee, din pricina loialităţii sale faţă de **cuvântul lui Dumnezeu şi** faţă de **mărturia lui Isus Cristos**. Dar temniţa a devenit anticamera cerului, în care el a primit vedeniile privitoare la slavă şi judecată.

1:10 Ioan **era în Duhul**, adică umbla într-o părtăşie neumbrită cu El, fiind astfel în postura de a putea primi comunicaţii divine. Asta ne aminteşte că pentru ca cineva să audă, trebuie să fie aproape. „Secretul Domnului este cu cei care se tem de El" (Ps. 25:14). Faptul s-a petrecut **în ziua Domnului**, adică în prima zi a săptămânii, ziua în care a avut loc învierea lui Cristos, ziua în care S-a arătat după aceea de două ori ucenicilor Săi şi ziua în care a coborât Duhul, la Rusalii. Ucenicii s-au adunat să frângă pâinea în Ziua Domnului iar Pavel i-a îndrumat pe corinteni să facă o colectă în prima zi a săptămânii. Unii cred că Ioan se referă la timpul judecăţii despre care scrie în această carte, dar sintagma este foarte diferită în original.[5]

Deodată Ioan **a auzit în spatele** lui cu claritatea, volumul şi tonul **unei trâmbiţe**.

1:11, 12 Era Isus, care l-a îndrumat să **scrie într-o carte** ceea ce avea să **vadă** şi **s-o trimită celor şapte biserici**. Întorcându-se să-L vadă pe Vorbitor, Ioan **a văzut şapte sfeşnice de aur**, fiecare având o bază, o tulpină verticală şi lampa de deasupra, ce ardea cu untdelemn.

1:13 Persoana **din mijlocul celor şapte sfeşnice** a fost **Unul ca Fiul Omului**. Nu era nimic între El şi **sfeşnicele** individuale, nici o agenţie, nici o ierarhie, nici o organizaţie. Fiecare biserică era autonomă. Descriindu-L pe Domnul, McConkey spune:

> Duhul scotoceşte prin tărâmul naturii ca să găsească simbolurile care ar putea transmite cât de cât minţilor noastre începătoşate şi mărginite gloria, splendoarea şi maiestatea Acestuia Care vine, Care este Cristosul Revelaţiei.[6]

Haina Lui exterioară era o mantie lungă de judecător. **Brâul de aur** cu care era

încins la piept simbolizează neprihănirea şi credincioşia cu care judecă El (vezi Isa. 11:5).

1:14 Capul şi părul Lui erau albe ca lâna, întruchipând eternitatea Sa, ca Cel Bătrân de Zile (Dan. 7:9), precum şi înţelepciunea şi curăţia judecăţilor Sale. **Ochii Lui, ca para focului** ne sugerează cunoaşterea perfectă, capacitatea infailibilă de a pătrunde în miezul lucrurilor şi fiinţelor şi o forţă de a scruta, de a cerceta până în străfunduri, de care nu te poţi ascunde.

1:15 Picioarele Domnului **erau ca bronzul strălucitor, arzând într-un cuptor**. Întrucât bronzul este prezentat în Scriptură ca tip al judecăţii, aceste cuvinte vin în sprijinul părerii că aici se are în vedere, în principal, *funcţia judiciară* a Domnului Isus. **Glasul Lui** era ca vuietul valurilor mării sau ca o cădere de apă în munţi, maiestuos şi cutremurător.

1:16 El ţinea **în mâna Lui dreaptă şapte stele**, indicând stăpânire, putere, control şi onoare. **Din gura Lui ieşea o sabie ascuţită cu două tăişuri**, cum este Cuvântul lui Dumnezeu (Ev. 4:12). Aici se referă la verdictele de o mare acuitate şi acurateţe pe care le emite El cu privire la ai Săi, aşa cum reiese din scrisorile adresate celor şapte biserici. **Faţa Lui era ca soarele când străluceşte în puterea Lui** la amiază, relevând splendoarea uimitoare şi gloria transcendentă a Dumnezeirii Sale.

Combinând toate acese gânduri, Îl vedem pe Cristos în toate perfecţiunile Sale, fiind suprem calificat să judece cele şapte biserici. Mai târziu în cuprinsul acestei cărţi El îi va judeca pe duşmanii Lui, dar „judecata trebuie să înceapă de la casa lui Dumnezeu" (1 Pet. 4:17). Observaţi însă că în fiecare caz judecata îmbracă altă formă. Bisericile sunt judecate cu scopul de a le curăţi şi răsplăti, pe când lumea este judecată pentru a fi pedepsită.

1:17 La vederea Judecătorului, Ioan s-a proşternut **la picioarele Lui**, ca **mort**, dar Domnul L-a reanimat, descoperindu-Se pe Sine ca **Cel dintâi şi Cel de pe urmă**, acesta fiind un titlu al lui Iehova (Isa. 44:6; 48:12).

1:18 Judecătorul este Cel Viu, care a **fost mort** dar acum este **viu în vecii vecilor**, ţinând **cheile Hadesului şi ale Morţii**, având control asupra amândurora şi putând în mod unic să învie din morţi. **Hades** reprezintă aici sufletul iar **Moartea** trupul. Când moare cineva, sufletul este în **Hades**, denumire prin care este descrisă starea de dezmembrare, de dezlipire de trup (în româneşte: „locuinţa morţilor", n.tr.). Iar trupul se duce în mormânt. Pentru credincios starea dezmembrată este tot una cu aceea de aflare în prezenţa Domnului. La înviere, sufletul este reunit cu trupul glorificat şi răpit (înălţat în văzduh), fiind dus în casa Tatălui.

1:19 Ioan trebuie să **scrie lucrurile pe care le-a văzut** (cap. 1); **lucrurile care sunt** (cap. 2, 3); **şi lucrurile care vor fi după aceasta** (cap. 4-22). Aici ne este prezentată schiţa generală a cărţii.

1:20 Domnul i-a explicat apoi lui Ioan sensul ascuns **al celor şapte stele** şi **şapte sfeşnice de aur**. **Stelele** au reprezentat **îngerii** sau solii **celor şapte biserici**, pe când **sfeşnicele** au reprezentat **cele şapte biserici** propriu-zise.

S-au oferit diverse explicaţii pentru **îngeri**. Unii afirmă că au fost fiinţe îngereşti care au reprezentat bisericile, după cum îngerii reprezintă naţiuni (Dan. 10:13, 20, 21). Alţii spun că au fost episcopi (sau pastori) ai bisericilor (explicaţie ce nu are însă temei biblic). Alţii afirmă că au fost soli umani care au preluat de la Ioan, din insula Patmos, scrisorile, expediindu-le bisericilor individuale. În greacă acelaşi termen (*angelos*) înseamnă şi înger, şi sol, dar în această carte figurează cu pregnanţă primul înţeles.

Deşi scrisorile au fost adresate unor **îngeri**, conţinutul lor privea, în mod sigur, pe toţi cei din cadrul bisericilor.

Sfeşnicele au fost purtătoare de lumină — o emblemă adecvată a **bisericilor** locale, având menirea de a răspândi lumină de la Dumnezeu în mijlocul întunericului acestei lumi.

II. LUCRURILE CARE SUNT: SCRISORILE DE LA DOMNUL NOSTRU (Capitolele 2, 3)

În capitolele 2 şi 3, avem scrisorile individuale adresate celor şapte biserici din Asia. Scrisorile pot fi aplicate în cel puţin trei modalităţi: Mai întâi, ele descriu condiţiile existente în mod veridic în *cele şapte biserici locale* din vremea când scria Ioan aceste rânduri. În al doilea rând, ele oferă o imagine a creştinătăţii pe pământ *în oricare moment* al istoriei. Trăsăturile întâlnite în aceste scrisori au existat, cel puţin parţial, în fiecare veac de la [coborârea Duhului Sfânt la] Rusalii şi până în prezent. În

această privinţă, scrisorile conţin remarcabile asemănări cu cele şapte parabole de la Matei 13. În fine, scrisorile prezintă *o avanpremieră consecutivă* a istoriei creştinătăţii, fiecare din cele şapte biserici reprezentând o perioadă distinctă. Tendinţa generală a lucrurilor este însă mersul în jos, spre deteriorare. Mulţi cred că primele trei scrisori sunt consecutive, iar că ultimele patru sunt simultane, mergând până la Răpire.

Conform acestei concepţii, epocile în care poate fi împărţită în general istoria bisericii ar fi următoarele:

Efes: Biserica primului veac a fost, în general, vrednică de laudă, dar deja la această dată îşi părăsise dragostea dintâi.

Smirna: Biserica situată între primul şi al patrulea veac, care a suferit persecuţii sub domnia împăraţilor romani.

Pergam: În timpul veacului al patrulea şi al cincilea, creştinismul a fost recunoscut ca religie oficială, sub patronajul lui Constantin.

Tiatira: Din secolul al şaselea până în al cincisprezecelea, biserica romano-catolică a deţinut, în mare măsură, controlul asupra creştinătăţii, până când a fost zguduită de Reformă. În răsărit, a domnit biserica ortodoxă.

Sardis: Secolele al şaisprezecelea şi al şaptesprezecelea constituie perioada imediat următoare Reformei. Lumina Reformei în început curând să pălească.

Filadelfia: În veacurile al optsprezecelea şi al nouăsprezecelea au existat multe reforme şi mari mişcări misionare.

Laodiceea: Biserica zilelor de pe urmă este înfăţişată drept căldicică şi apostată. Este biserica liberalismului şi a ecumenismului.

Există asemănări în structura scrisorilor. De pildă, fiecare începe cu salutul adresat unei biserici individuale; fiecare Îl prezintă pe Domnul Isus într-un rol deosebit de adecvat pentru acea biserică particulară; fiecare arată că El cunoaşte faptele bisericii respective (prin cuvântul: „Ştiu"). Cuvinte de elogiu le sunt adresate tuturor bisericilor, cu excepţia Laodiceii; de asemenea, cuvinte de mustrare tututor, în afară de Smirna şi Filadelfia. Fiecăreia i se adresează un îndemn special, să asculte ce spune Duhul şi în fiecare este inclusă o făgăduinţă specială, pentru cel care biruieşte.

Fiecare biserică îşi are caracterul distinct. Phillips le-a atribuit următoarele titluri, care exprimă trăsăturile dominante: *Efes*, biserica fără dragoste; *Smirna*, biserica persecutată; *Pergam*, biserica prea îngăduitoare; *Tiatira*, biserica ce face compromisuri; *Sardis*, biserica ce dormitează; *Filadelfia*, biserica cu prilejuri; şi *Laodiceea*, biserica ce se complace. Walvoord descrie problemele lor în termenii următori: (1) pe cale de a-şi pierde dragostea dintâi; (2) se teme de suferinţă; (3) abateri doctrinare; (4) abateri morale; (5) mortăciune spirituală; (6) nu se ţine tare; şi (7) stare de căldicel.[7]

A. Către Efes (2:1-7)

2:1 Domnul Se prezintă **bisericii din Efes** drept Cel **care ţine cele şapte stele în mâna Lui cea dreaptă şi Cel care umblă prin mijlocul celor şapte sfeşnice de aur**. Majoritatea descrierilor pe care le face Domnul în aceste scrisori sunt similare cu ceea ce găsim în capitolul 1.

2:2 Biserica aceasta se remarca prin **faptele** ei îmbelşugate, prin **munca** ei plină de ardoare şi prin răbdarea cu care îndura. Nu tolera **răul** în mijlocul ei. Avea capacitatea de a discerne apostolii falşi, purtându-se în consecinţă cu ei.

2:3, 4 Pentru Numele lui Cristos a suferit încercări şi strâmtorări cu **răbdare** şi n-a obosit. Dar tragedia Efesului a constat în faptul că şi-a părăsit dragostea dintâi. Flacăra afecţiunii ei s-a stins. Entuziasmul viguros din primele zile s-a evaporat. Creştinii puteau privi îndărăt la zilele când dragostea lor de mireasă pentru Cristos înflorea caldă, plină şi liberă. Ei continau să fie sănătoşi în doctrină şi activi în slujire, dar din toată închinarea şi slujirea lor lipsea adevărata motivaţie.

2:5 Lor li se spune să-şi aducă aminte de zilele bune de la începutul credinţei lor, să se pocăiască de diminuarea dragostei lor dintâi şi să repete slujirea lor devotată de care au dat dovadă la începutul vieţii lor creştine. Altfel El va lua sfeşnicul de la Efes, adică adunarea îşi va înceta existenţa, mărturia ei stingându-se.

2:6 Un alt elogiu îi este adus acestei biserici pentru ura nutrită faţă de **faptele Nicolaiţilor**. Nu putem şti cu siguranţă cine erau aceştia. Unii cred că au fost adepţii liderului religios Nicolas. Alţii scot în evidenţă semnificaţia numelui: „dregător asupra laicilor" şi văd în aceasta o referire la apariţia sistemului cleric.

2:7 Cei care au urechi de auzit cuvântul lui Dumnezeu sunt îndemnaţi să asculte

ceea ce Duhul zice bisericilor.

Apoi i se oferă o promisiune celui care va birui. În general, un biruitor în NT este unul care crede că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu (1 Ioan 5:5), cu alte cuvinte, un credincios adevărat. Credința lui îl învrednicește să biruie lumea cu toate ispitele și ademenirile ei. Poate că în fiecare din scrisori cuvântul are un gând suplimentar, legat de condiția proprie fiecărei biserici. Astfel un biruitor la Efes era cel care demonstra autenticitatea credinței sale, pocăindu-se după ce s-a depărtat de dragostea sa dintâi. Toți aceștia **vor... mânca din pomul vieții, care este în mijlocul Raiului lui Dumnezeu**. Asta nu presupune că ei sunt mântuiți prin faptul că biruie, ci că biruința lor demonstrează realitatea experienței convertirii lor. Singurul mod în care sunt mântuiți oamenii este prin credința în Cristos. Toți cei care sunt mântuiți vor **mânca din pomul vieții**, adică vor intra în viața veșnică, în toată plinătatea ei, în cer.

Efes este folosit adesea ca punct de reper al condiției bisericii la scurtă vreme după moartea apostolilor.

B. Către Smirna (2:8-11)

2:8 Smirna înseamnă *mir* sau *amărăciune*. Aici Cristos Se prezintă ca **Cel dintâi și Cel de pe urmă, care a fost mort și a înviat**. Descrierea va fi fost deosebit de mângâietoare pentru cei ce erau confruntați cu pericolul morții, zi de zi.

2:9 Dând dovadă de o deosebită tandrețe, Domnul le spune sfinților Săi ce sufereau că știe în amănunt **necazul** lor. Judecând doar după aparențe, ei păreau a fi **săraci**, dar în ce privește lucrurile spirituale, ei erau **bogați**. După cum s-a exprimat Charles Stanley: „Era o deosebită onoare să fii în apropierea Lui sau ca Cel care nu avea unde să-Și plece capul. Eu am învățat următorul lucru: Isus este în special părtașul slujitorilor Săi săraci."

Sfinții din Smirna erau atacați cu înverșunare de iudei. Istoricii ne spun, de pildă, despre râvna cu care acești iudei au căutat să dea o mână de ajutor la martiriul lui Policarp. Ca **iudei**, ei se pretindeau a fi poporul ales al lui Dumnezeu, dar prin comportarea lor hulitoare demonstrau că erau **o sinagogă a Satanei.**

2:10 Creștinii nu trebuie să se teamă de nici unul din aceste lucruri pe care le vor suferi. Unii dintre ei vor fi aruncați în temniță și puși la încercare printr-un necaz de zece zile. Această perioadă de timp se poate referi fie la **zece zile**, fie la **zece** persecuții distincte sub domnia împăraților romani care l-au precedat pe Constantin; sau poate fi o referire la cei **zece** ani de persecuții din timpul domniei lui Dioclețian.

Credincioșii sunt îndemnați să fie credincioși până la moarte, adică mai bine să moară, decât să renunțe la credința lor în Cristos. Ei vor primi cununa vieții, o răsplată deosebită acordată martirilor.

2:11 Din nou ascultătorul atent este încurajat să asculte glasul Duhului. Celui care va birui i se promite scutirea de moartea a doua. Aici biruitorul este cel care dovedește realitatea credinței sale prin faptul că preferă să meargă în cer cu conștiința curată, decât să rămână pe acest pământ, cu o conștiință rea. El nu va fi afectat de moartea a doua, adică pierzarea de care vor avea parte toți necredincioșii (20:6, 14).

C. Către Pergam (2:12-17)

2:12 Pergam (sau Pergamum) înseamnă *turn înalt* sau *căsătorit de-a binelea*. Această scrisoare Îl prezintă pe Domnul ca Cel **care are sabia ascuțită cu două tăișuri** — Cuvântul lui Dumnezeu (Ev. 4:12), cu care îi va judeca El pe răufăcătorii din adunare (vezi v. 16).

2:13 Pergam era sediul asiatic al cultului închinării la împărat, de unde și denumirea de **tron al Satanei**. În pofida păgânismului în mijlocul căruia trăia, biserica a rămas loială lui Cristos, chiar dacă unul din membrii săi, **Antipa**, a murit moarte de martir din pricina mărturiei sale cu privire la Domnul Isus. Este primul din Asia despre care se știe că a murit pentru că a refuzat să se închine împăratului.

2:14, 15 Dar Domnul este nevoit să mustre biserica aceasta pentru că a permis unor oameni cu învățături străine să rămână în rândurile ei. Aceștia erau cei care susțineau doctrina lui Balaam și a Nicolaiților. Doctrina lui Balaam aproba consumul lucrurilor închinate idolilor și imoralitatea sexuală. De asemenea se referă la practica de a predica pentru câștig bănesc, ca angajat (Num. 22-25; 31).

Doctrina Nicolaiților nu este precizată. Mulți învățați ai Bibliei consideră că aceștia erau libertinii, conform cărora cei aflați sub har ar fi fost liberi să practice idolatria și păcatele sexuale.

Dr. C. I. Scofield leagă însă această doctrină de apariţia sistemului cleric:

Este doctrina care susţine că Dumnezeu ar fi instituit un ordin special al „clerului" sau al preoţilor, distinct de cel al „laicilor" sau „mirenilor". Termenul este format din două cuvinte greceşti, *niko*, cuceritor sau biruitor, şi *laos*, popor. Noul Testament nu cunoaşte însă nimic despre aşa-numitul „cleric", şi încă şi mai puţin despre preot, afară doar de faptul că toţi fiii lui Dumnezeu din cadrul actualei dispensaţii sunt: „o preoţie sfântă". În biserica apostolică existau următoarele funcţii: bătrânii (sau episcopii; „presbiterii") şi diaconii; iar darurile erau: apostolii, prorocii, evangheliştii, pastorii şi învăţătorii (Ef. 4:11). Aceştia s-ar fi putut sau nu să fie bătrânii sau diaconii. Dar către sfârşitul perioadei apostolice a ieşit o dispoziţie prin care li se aroga doar bătrânilor autoritatea de a administra rânduielile şi, în general, de a se constitui într-o clasă situată între Dumnezeu şi popor; ei erau Nicolaiţii. Veţi observa că ceea ce erau „fapte" la Efes sau către sfârşitul perioadei apostolice, devenise cu două sute de ani mai târziu „o doctrină" la Pergam sau în perioada lui Constantin.[8]

2:16 Credincioşii adevăraţi sunt chemaţi să se pocăiască. Dacă se vor pocăi, e de presupus că îi vor exclude pe învăţătorii răi din mijlocul lor. Altminteri, Domnul Însuşi va lupta împotriva acestor oameni răi.

2:17 Sfinţii ascultători trebuie să asculte ce le spune Duhul bisericilor. Celui care va birui i se va da mana ascunsă şi o piatră albă. Biruitorul de la Pergam ar putea fi copilul lui Dumnezeu care refuză să tolereze învăţătura rea din cadrul bisericii locale. Dar ce sunt: mana ascunsă şi piatra albă?

Mana este un tip care îl reprezintă chiar pe Cristos, vorbindu-ne de hrana cerească, în contrast cu alimentele oferite idolilor (v. 14). **Mana ascunsă** ar putea fi „o scumpă şi tainică părtăşie cu El Însuşi, trăită în slava Celui care a suferit aici pe pământ." Piatra albă a fost explicată în mai multe moduri. A fost considerată un semn de achitare la procese. A fost de asemenea un simbol al victoriei la întrecerile sportive. A fost o expresie de bun venit dată de gazdă unui oaspete. Din context rezultă clar că a fost o răsplată dată de Domnul celui care a biruit, exprimând aprobarea de către El a acelei persoane. Alford spune că **numele nou** indică acceptarea de către Dumnezeu şi un titlu de glorie.

Din punct de vedere istoric, această biserică reprezintă probabil timpul imediat următor vremii lui Constantin, când între biserică şi stat a interveni un „mariaj". Mii de oameni au devenit creştini doar cu numele iar biserica a tolerat practici păgâne în mijlocul ei.

D. Către Tiatira (2:18-29)

2:18 Numele **Tiatira** înseamnă *jertfă perpetuă* sau *ofrandă continuă*. În această scrisoare Fiul lui Dumnezeu este văzut ca având **ochii ca para focului** iar **picioarele ca bronzul strălucitor**. Ochii ne sugerează privirea pătrunzătoare iar picioarele de bronz anunţă ameninţarea judecăţii.

2:19 Biserica se remarca în mai multe privinţe. Nu-i lipseau **faptele** bune, **dragostea, slujirea, credinţa** şi îndurarea cu răbdare. În realitate, **faptele** ei creşteau la număr, nefiind în declin.

2:20 Dar o doctrină necurată fusese tolerată în sânul adunării, consecinţa fiind faptul că **imoralitatea** şi idolatria au ajuns să fie practicate în mijlocul ei. Biserica permisese unei **proroci**ţe auto-proclamate, pe nume **Izabela**[9] să-i conducă pe slujitorii lui Dumnezeu la păcat. După cum Izabela din VT stricase poporul lui Dumnezeu prin desfrâu şi idolatrie, tot aşa această femeie propovăduia că este permis creştinilor să se angajeze în aceste practici, fără ca prin aceasta ei să păcătuiască. Poate că îi încuraja pe credincioşi să intre în breslele din Tiatira, chiar dacă prin asta ei trebuiau să dea cinste zeului sau zeiţei acestei bresle, participând la festivităţile în cadrul cărora se aduceau alimente jertfite idolilor. Negreşit ea îşi justifica acest act de compromis cu lumea pe temeiul faptului că asta ar fi adus propăşire cauzei bisericii.

2:21-23 Pentru că ea a refuzat să se pocăiască, Domnul avea s-o arunce bolnavă la pat, dându-i un mare necaz, în locul poftelor ei. Iar cei care comiteau adulter cu ea aveau să fie aruncaţi într-un pat de mare necaz şi moarte, dacă nu se lepădau de ea şi nu se desprindeau din faptele ei. Atunci toate bisericile vor şti că Domnul veghează şi că răsplăteşte după faptele omului. Exista probabil o profetesă în carne şi oase la Tiatira pe nume Izabela. Dar cercetătorii Bibliei mai văd aici o referire la apariţia unui sistem bisericesc fals, în care predomină adoraţia icoanelor, vânzarea de indulgenţe şi absolvirea dată de preoţi pentru păcate cum ar fi desfrâul.

2:24, 25 Mai era însă o rămăşiţă credincioasă la Tiatira (**tuturor celorlalţi din Tiatira care nu aveţi învăţătura aceasta**) şi care nu fuseseră iniţiaţi în doctrinele şi ritualurile secrete ale Izabelei, cunoscute îndeobşte sub denumirea de **„adâncimile Satanei"**. Nici o altă sarcină de responsabilitate nu a fost aşezată pe umerii lor, decât să se ţină cu tărie de adevăr, până la Venirea lui Cristos.

2:26-28 Cel care va birui la Tiatira este credinciosul adevărat care continuă să facă cu statornicie faptele prin care demonstrează că este cu adevărat creştin. Răsplata lui va fi domnia împreună cu Cristos în timpul Mileniului. El va primi autoritate asupra naţiunilor şi le va păstori cu un toiag de fier. Orice păcat şi orice răzvrătire vor fi pedepsite sever şi imediat. Domnul a promis că-i va da biruitorului **steaua de dimineaţă**. Domnul Isus este Steaua luminoasă de dimineaţă (22:16). După cum **steaua de dimineaţă** se iveşte pe ceruri înainte de răsăritul soarelui, tot aşa şi Cristos Se va arăta ca Steaua de dimineaţă pentru a-Şi răpi biserica la cer înainte de a se arăta Soarele Neprihănirii ca să domnească pe pământ (1 Tes. 4:13-18; Mal. 4:2). Astfel biruitorului i se promite că va avea parte de Răpire. El nu câştigă acest lucru prin faptele sale, ci prin fapte demonstrează realitatea credinţei sale. Pentru că este cu adevărat convertit, va primi **steaua de dimineaţă.**

2:29 În aceasta şi în cele trei scrisori care urmează formula **„Cine are urechi să audă..."** apare după enunţarea promisiunii, iar nu înaintea ei, ceea ce ar putea însemna că de acum încolo numai cei care biruiesc au, probabil, urechi ca să audă ce le spune Duhul bisericilor.

E. Către Sardis (3:1-6)

3:1 Sardis înseamnă *cei care scapă* sau *renovare*. Domnul Se descopere pe Sine drept Cel **care are cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu şi cele şapte stele**. În puterea Duhului Sfânt deţine El controlul asupra bisericilor şi solilor lor. Sardis era o biserică marcată de o mărturie lipsită de viaţă. Avea reputaţia de adunare creştină, dar, în cea mai mare parte, nu făcea altceva decât să execute mecanic o rutină zilnică, neavând în interior o viaţă spirituală pulsantă şi nestrălucind de prezenţa supranaturalului.

3:2, 3 Domnul a chemat-o la o nouă râvnă şi un nou efort de a **întări** puţinul care îi mai rămăsese pentru El, întrucât şi acesta dădea semne de stingere. Oamenii au iniţiat adesea lucrări pentru Dumnezeu, fără să le fi şi dus la bun sfârşit. Cristos i-a avertizat să se ţină strâns de depozitul sacru de adevăr şi să se pocăiască de starea în care se găseau: „pe moarte". Dacă nu se trezeau, El avea să vină pe neaşteptate la ei ca să-i judece.

3:4 Chiar şi la Sardis mai era o rămăşiţă care nu şi-a pierdut mărturia creştină. Aceşti credincioşi care nu-şi întinaseră hainele cu spiritul lumesc aveau să umble cu Cristos îmbrăcaţi în alb.

3:5 Ei erau biruitorii, ale căror fapte neprihănite îi scoteau în evidenţă ca credincioşi adevăraţi. Hainele lor albe vorbesc despre neprihănirea din viaţa lor. Pentru că erau evident creştini, numele lor nu vor fi şterse din **Cartea Vieţii**. Unii cred că în **Cartea Vieţii** se află numele tuturor celor care au primit viaţă *fizică*. Conform acestei teorii, cei care demonstrează prin viaţa lor că s-au născut cu adevărat din nou nu vor fi şterşi din această carte, pe când, toţi ceilalţi se deduce de aici că vor fi şterşi.

Alţii văd această carte ca pe un registru al tuturor celor care au viaţă *spirituală*. Lor li se promite că numele lor nu vor fi şterse, adică, faptul că nu-şi vor pierde niciodată mântuirea. Conform acestei teorii, faptul că unele nume vor fi şterse nu necesită ca şi celelalte să fie şterse.

Datorită învăţăturii constante a Scripturii, de la un capăt la altul, conform căreia mântuirea este prin har, nu prin fapte, şi datorită afirmaţiilor clare conform cărora credinciosul adevărat este sigur pe veci de mântuirea sa (Ioan 3:16; 5:24; 10:27-29), versetul 5 nu poate să însemne că un copil al lui Dumnezeu ar putea să-şi piardă vreodată mântuirea.

Domnul nostru adaugă promisiunea că va **mărturisi numele** biruitorilor **înaintea Tatălui** Său şi a **îngerilor** din cer.

3:6 Din nou, oamenii sunt chemaţi să asculte acest avertisment solemn faţă de pericolul de a face o declaraţie religioasă de mărturisire, fără să fi fost însă născuţi cu adevărat din nou.

Adunarea din Sardis este văzută adesea ca o întruchipare a perioadei imediat următoare Reformei, când biserica a devenit formală, ritualistică, lumească şi politică. Bisericile protestante de stat din Europa şi din coloniile americane s-au situat în fruntea acestui curent de îndepărtare de la linia normală a bisericii.

F. Către Filadelfia (3:7-13)

3:7 Filadelfia înseamnă *iubirea de fraţi*. Acestei biserici Domnul i se înfăţişează drept **Cel Sfânt, Cel Adevărat, Cel care are cheia lui David, Cel care deschide şi nimeni nu va închide, Cel care închide şi nimeni nu va deschide.**

Cu alte cuvinte, El are puterea administrativă şi controlul necontestat:

Uşa deschisă pe care sinagoga iudaică şi cultele păgâne nu au reuşit s-o închidă este prilejul dăruit de Dumnezeu de a-L predica pe Cristos tuturor celor dispuşi să asculte. Cheia lui David este o aluzie din Vechiul Testament la absoluta suveranitate a lui Dumnezeu de a deschide uşi şi de a închide guri. Vezi Isaia 22:22.[10]

3:8 Adunarea din Filadelfia a primit numai cuvinte de laudă din partea Domnului. Sfinţii fuseseră credincioşi. Ei dăduseră dovadă de râvnă pentru **fapte** bune. În slăbiciunea lor omenească, ei s-au încrezut în Domnul. În consecinţă, ei au putut să păstreze adevărul, trăindu-l în chip practic în viaţa lor. Ei nu au tăgăduit Numele lui Cristos. Prin urmare, El le va pune înainte o uşă deschisă de prilejuri, pe care nimeni nu va putea s-o închidă.

3:9 Acei **iudei** autoproclamaţi care li se împotriviseră atât de vehement vor fi smeriţi în faţa acestor credincioşi simpli. Cei care s-au pretins a fi poporul ales al lui Dumnezeu, fiind în realitate o **sinagogă a Satanei**, aveau să fie obligaţi să recunoască că dispreţuiţii de creştini erau, de fapt, turma aleasă.

3:10 Pentru că filadelfienii au păstrat adevărul lui Dumnezeu, trăindu-l înaintea oamenilor, Domnul îi va păzi de ceasul încercării, care stă să se abată peste toţi cei ce locuiesc pe pământ. Este promisiunea că vor fi scutiţi de Marea Strâmtorare descrisă în capitolele 6-19. Observaţi că ei vor fi păziţi de *ceasul* **încercării**, adică de întreaga perioadă. De asemenea, ei vor fi păziţi *afară din* această perioadă (*ek* în originalul grec), iar nu în mijlocul acestei perioade. (Deci nu vor fi lăsaţi să treacă prin ea, n.tr.)

„Cei care locuiesc pe pământ" este un termen tehnic, însemnând cei care îşi fac locuinţa pe pământ, „oameni ai lumii care-şi au partea în viaţa de acum" (Ps. 17:14b).

3:11 Venirea lui Cristos este aşezată înaintea sfinţilor ca motivaţie pentru ca ei să îndure cu statornicie. Ei nu trebuie să lase pe nimeni să le răpească acea **cunună** a biruitorilor, când ea este atât de aproape de ei.

3:12 Biruitorul va fi făcut **un stâlp** în sanctuarul dinăuntru al lui **Dumnezeu**. Indiferent ce alte sensuri ar putea avea aceste cuvinte, un lucru e clar că e vorba de tărie, onoare şi siguranţă veşnică. Cel care va birui la această categorie nu va părăsi nicicând acest loc de siguranţă şi bucurie. Biruitorul va avea scrise pe el trei nume: **Numele**... lui **Dumnezeu**... **numele Noului Ierusalim care se coboară din cer de la Dumnezeu** şi **numele nou** al Domnului Isus. El va fi astfel identificat ca aparţinând tuturor celor trei.

3:13 Cine are urechi să asculte mesajul dat de **Duhul bisericilor**.

Biserica din Filadelfia este considerată adesea un simbol al marii treziri evanghelice din veacul al optsprezecelea şi începutul veacului al nouăsprezecelea, al recuperării adevărului cu privire la biserică şi venirea lui Cristos şi al unei mari campanii mondiale de misionarism. Deşi creştinii s-au bucurat de un grad real de refacere în această perioadă, totuşi Satan a făcut un efort concertat de a strecura în biserică aluatul legalismului, ritualismului şi al raţionalismului.

G. Către Laodiceea (3:14-22)

3:14 Numele **Laodiceea** înseamnă fie *poporul guvernând*, fie *judecata poporului*. Domnul Isus Se numeşte pe Sine **Amin, Martorul credincios şi adevărat, Începutul creaţiei lui Dumnezeu**. Ca **Amin**, El este întruchiparea credincioşiei şi adevărului, Cel care garantează şi împlineşte făgăduinţele lui Dumnezeu. El mai este şi originatorul **creaţiei lui Dumnezeu**, atât a celei materiale, cât şi a celei spirituale. Sintagma: **„începutul creaţiei lui Dumnezeu"** nu înseamnă că El a fost prima Persoană creată, căci El niciodată nu a fost creat. Mai degrabă, înseamnă că El a început toată **creaţia**. Nu se spune că El ar fi *avut* vreun început, ci că El *este* **Începutul**. El este *originea* **creaţiei lui Dumnezeu**. Şi El este preeminent deasupra întregii creaţii.

3:15-17 Biserica din Laodiceea nu era **nici rece, nici fierbinte**, ci **călduţă** într-un mod bolnăvicios. Domnul ar fi preferat ca ea să fie extremă, fie în indiferenţă, fie în râvnă. Dar nici vorbă. Ea era destul de **călduţă** pentru a-i înşela pe oameni, amăgindu-i să creadă că era o biserică a lui Dumnezeu şi de un **călcâcel** atât de dezgustător încât I-a produs greaţă Celui Atotpu-

ternic. Mai mult, biserica era caracterizată de mândrie, ingnoranţă, suficienţă şi complacere.

3:18 Oamenii au fost sfătuiţi să cumpere de la Domnul **aur curăţit în foc**. Asta ar putea însemna neprihănire divină, care nu se cumpără cu bani (Isa. 55:1), ci se primeşte în dar prin credinţa în Domnul Isus. Sau ar putea însemna credinţa autentică, care, atunci când este încercată **în foc**, are ca urmare laudă, onoare şi glorie la descoperirea lui Isus Cristos (1 Pet. 1:7).

De asemenea oamenii au fost sfătuiţi să cumpere **haine albe** adică neprihănirea de ordin practic pentru viaţa cotidiană. Ei trebuie să-şi ungă ochii cu alifie, adică să dobândească o viziune spirituală prin luminarea pe care o produce Duhul Sfânt. Sfatul acesta a fost deosebit de adecvat, întrucât Laodiceea era cunoscută ca centru bancar, textil şi medical — în special pentru alifia sa de ochi.

3:19 Dragostea Domnului pentru biserică se vede şi din faptul că o mustră şi o disciplinează. Dacă nu I-ar fi păsat, atunci n-ar fi făcut acest lucru. Însă cu o duioşie îndelungată, El cheamă această biserică nominală să fie plină de râvnă şi să se pocăiască.

3:20 În versetele de încheiere, avem ceea ce Scofield a numit: „locul şi atitudinea lui Cristos la sfârşitul epocii bisericii". El este în afara bisericii declarate, bătând politicos la uşă şi invitând persoane individuale (iar nu mase de oameni, ca pe vremuri) să părăsească biserica apostată, pentru a avea părtăşie cu El. Trench comentează pe această temă:

> Fiecare om este stăpânul casei inimii lui, care este fortăreaţa sa. El este cel care trebuie să-i deschidă Domnului porţile. El are trista prerogativă şi jalnicul privilegiu de a refuza să-I deschidă. Dar dacă va refuza, îşi va periclita cu orbire propria sa binecuvântare, devenind un mizerabil cuceritor.[11]

3:21 Biruitorului i se promite că se va împărtăşi din slava tronului lui Cristos şi va domni cu El pe pământ în timpul Mileniului. Cei care Îl urmează în umiliarea Sa, în respingerea Sa şi în suferinţa Sa Îl vor urma şi în slava Sa.

3:22 Apoi, pentru ultima oară, ascultătorul este sfătuit solemn să asculte de glasul Duhului.

Indiferent de interpretarea pe care o dăm cărţii Apocalipsa, este un fapt de netăgăduit că biserica Laodiceea prezintă o imagine vie a epocii în care trăim. Traiul luxos şi huzurul abundă pretutindeni, în timp ce suflete mor din lipsa vestirii evangheliei. Creştinii poartă cununi, în loc de o cruce. Noi ne consumăm mai mult pentru sport, politică sau televiziune, decât pentru Cristos. Nu părem să fim conştienţi de nevoi spirituale, nu tânjim după o adevărată trezire spirituală. Energiile noastre şi tot ce avem mai de preţ sunt consacrate lumii afacerilor, după care, ceea ce a mai rămas din cariera noastră irosită este închinat Mântuitorului. Ne străduim să satisfacem cerinţele trupului nostru, care peste câţiva ani se va întoarce în ţărână. Acumulăm lucruri, în loc să renunţăm la ele; ne strângem comori pe pământ, iar nu în cer. Atitudinea generală este: „Copiii lui Dumnezeu merită tot ce e mai bun, mai de calitate. Căci dacă nu am grijă eu însumi de mine, cine să aibă grijă de mine? Să ne avântăm în lume iar Domnului să-I dăm serile noastre libere." Aceasta este starea noastră în ajunul venirii lui Cristos.

III. LUCRURILE CARE VOR AVEA LOC DUPĂ ACEASTA (Cap. 4-22)

Am ajuns acum la ultima din cele trei mari secţiuni în care se împarte cartea Apocalipsa. Primele trei capitole au descris Epoca Bisericii, din vremea apostolilor până la Răpire. Începând din acest capitol, tema este: „Lucrurile care trebuie să aibă loc după aceasta".

Există o indiscutabilă falie între capitolele 3 şi 4. Din acest punct biserica nu mai este menţionată niciodată pe pământ. Ce s-a întâmplat cu ea? Noi credem că a fost dusă în cer de Domnul la sfârşitul capitolului 3.

După ce sfinţii au fost strămutaţi în cer, Domnul Îşi va relua relaţiile cu naţiunea Israel. Atunci va începe Tribulaţia sau Marea Strâmtorare — perioada de şapte ani în care Domnul se va ocupa de poporul Israel în legătură cu respingerea de către el a lui Mesia. Cei care se întorc la Cristos în timpul Tribulaţiei vor fi mântuiţi, intrând apoi în glorioasa împărăţie de pe pământ, pe când cei care Îl vor respinge vor fi nimiciţi.

Un număr mare de evrei se vor întoarce în ţara Israel, în necredinţă, la începutul Tribulaţiei (Ez. 26:24, 25). Puterea mondială a Romei va încheia un tratat cu israelienii, garantându-le libertatea de închinare

(Dan. 9:27). De fapt, primii trei ani şi jumătate din Marea Strâmtorare vor fi relativ blânzi. Domnul Isus a descris aceşti ani la Matei 24:4-14.

La mijlocul Marii Strâmtorări va fi aşezată o imagine în templul de la Ierusalim şi oamenilor li se va ordona să se închine acestui chip, în caz contrar fiind omorâţi (Mat. 24:15). Acesta va fi semnalul începutului Marii Strâmtorări, al Necazului lui Iacob, o perioadă de suferinţe cum lumea n-a mai cunoscut şi nu va mai cunoaşte niciodată (Mat. 24:21).

Capitolul 4 ne introduce în începutul Tribulaţiei. Prima scenă se desfăşoară în cer, unde lui Ioan i se dăruieşte o vedenie a slavei lui Dumnezeu. Domnul le-a dat de multe ori vedenii ale slavei Sale profeţilor, înainte de a le îngădui să prezică viitorul (Isa. 6; Ez. 1). În capitolul 1, Ioan a văzut gloria lui Cristos înainte de a i se fi îngăduit să consemneze istoria viitoare a bisericii. Acum i se acordă o vedenie a lui Dumnezeu, înainte de a afla judecăţile ce vor fi turnate peste Israelul necredincios şi peste Neamuri.

A. Vedenia Tronului lui Dumnezeu (Cap. 4)

4:1 Glasul care-l invită pe Ioan în cer este glasul lui Cristos (cf. v. 10-20). Mulţi cercetători ai Bibliei cred că pătrunderea lui Ioan în cer este o imagine simbolică a luării, în acest moment, a bisericii de pe pământ, ca să fie cu Domnul (1 Tes. 4:13-18; 1 Cor. 15:51-53). Domnul Isus promite că-i va arăta lui Ioan lucrurile care trebuie să se întâmple după aceasta. Cuvintele acestea sunt similare cu ultima parte a versetului 1:19 şi sprijină folosirea acelui verset pentru redarea schemei cărţii.

4:2, 3 Duhul Sfânt îl acaparează pe Ioan în mod special, permiţându-i să vadă imediat pe Dumnezeul cel veşnic stând pe tronul Său, în maiestate şi splendoare.

Unii, luându-se după majoritatea manuscriselor, omit cuvintele: **„Şi Cel care stătea pe el avea"**, făcând astfel ca **iaspis** şi **sardiu** să se refere la **tron**, mai degrabă decât la Domnul. Dar aceste pietre de mare preţ ar putea de asemenea să-L descrie pe Domnul. În platoşa marelui preot iaspisul îl reprezenta pe Ruben, întâiul născut al lui Iacob, iar sardiul îl reprezenta pe Beniamin, ultimul său născut. Numele Ruben înseamnă „Iată, un fiu" iar Beniamin înseamnă „fiul dreptei mele". Walvoord vede cele două pietre drept incluzând în ele toate celelalte pietre, descriindu-i pe toţi copiii lui Dumnezeu iar Persoana de pe tron drept Dumnezeu, în relaţie cu poporul Israel.[12]

Curcubeul, în cazul acesta, după câte se pare, un arc de lumină verde **ca o piatră de smarald**, este angajamentul pe care Şi l-a luat Dumnezeu că Îşi va respecta legămintele, în pofida judecăţilor care vor veni.

4:4 Nu putem afirma cu certitudine cine sunt **cei douăzeci şi patru de bătrâni**. Ei sunt interpretaţi fie ca fiinţe îngereşti, fie ca răscumpăraţi din VT şi din NT, fie ca sfinţi exclusiv din NT. Faptul că poartă coroane şi sunt întronaţi sugerează că sunt sfinţi care au fost judecaţi şi răsplătiţi.

4:5 Este limpede că **tronul** de aici este unul de judecată, cu groaznice **fulgere, glasuri şi tunete**. Cele **şapte făclii de foc** reprezintă Duhul Sfânt în plinătatea şi maiestatea Sa. Nu există decât un singur Duh al lui Dumnezeu, dar cifra şapte reprezintă perfecţiunea şi completeţea.

4:6 Marea sticloasă ca de cristal ne spune că tronul este situat într-un loc ce nu este tulburat de agitaţiile şi perturbaţiile acestei lumi sau de opoziţia celor răi, care sunt ca o mare agitată.

La tron erau patru făpturi vii, pline de ochi în faţă şi în spate — ceea ce denotă claritate, lăţime şi adâncime de viziune.

4:7, 8 E greu să identificăm cele patru făpturi vii. Tot ce putem spune cu certitudine este că sunt fiinţe create, pentru că se închină lui Dumnezeu. Ele par a fi o combinaţie între heruvimii din Ezechiel 10 şi serafimii din Isaia 6. Versetul 7 descrie heruvimii iar versetul 8 îi înfăţişează pe serafimi. Aceste fiinţe îngereşti sunt păzitori ai tronului lui Dumnezeu. Heruvimii par să fie asociaţi cu judecata arzătoare iar serafimii cu purificarea arzătoare.

Descrierea din versetul 7 este paralelă cu modul în care este prezentat Cristos în evanghelii:

leu — Matei — Rege;
viţel sau bou — Marcu — Slujitor;
om — Luca — Fiul Omului;
vultur — Ioan — Fiul lui Dumnezeu.

Făpturile vii cântă neîncetat despre sfinţenia şi eternitatea lui Dumnezeu. Majoritatea manuscriselor redau aici cuvântul **sfânt** de nouă ori, aceasta fiind o puternică trăsătură trinitariană.

4:9, 10 Ori de câte ori făpturile vii se închină Celui **de pe tron.... cei douăzeci şi**

patru de bătrâni se proştern, se **închină** Dumnezeului Celui viu **şi îşi aruncă cununile înaintea tronului.**

4:11 Închinarea lor este o recunoaştere a faptului că Domnul este vrednic de glorie şi onoare şi putere, pentru că El a creat toate lucrurile şi prin voia Lui există.

Vedenia pregăteşte pentru noi ceea ce va urma. Dumnezeu este văzut ca Dregător Atotputernic al universului, stând pe tronul gloriei Sale, înconjurat de făpturi care I se închină, gata să trimită judecata asupra pământului.

B. Mielul şi cartea pecetluită cu şapte peceţi (Cap. 5)

5:1 Dumnezeu este văzut ţinând în mâna dreaptă o carte pecetluită cu şapte peceţi. Cartea (sulul) conţine lista judecăţilor care trebuie să se abată asupra pământului, înainte de a-Şi întemeia Domnul Isus împărăţia.

5:2, 3 Un înger puternic lansează un apel, ca cineva vrednic să deschidă cartea şi să-i rupă peceţile, una câte una. Nimeni, nici din cer, nici de pe pământ, nici de sub pământ nu s-a găsit calificat să desfăşoare sulul sau să-l citească. Nici un înger, nici un om, nici un demon nu are înţelepciunea şi cunoştinţa de a executa judecata.

5:4 Ioan a plâns cu amar când s-a părut că nimeni nu fusese găsit vrednic. Să fi însemnat asta oare că relele comise pe pământ vor rămâne neîndreptate, că cei neprihăniţi nu vor fi răzbunaţi niciodată, că cei răi vor rămâne nepedepsiţi? Să fi însemnat oare că împărăţia nu va veni deoarece necesara curăţire a pământului urma să fie zădărnicită?

5:5 Unul din bătrâni l-a mângâiat pe Ioan cu vestea bună că **Leul din seminţia lui Iuda, Rădăcina** (Creatorul şi Progenitorul) **lui David** a fost calificat **să deschidă cartea**, să-i rupă **peceţile** şi astfel să dezlege judecăţile. Isus este calificat să fie Judecătorul, prin nemărginita Sa înţelepciune, prin decret divin (Ioan 5:22, 27), prin calităţile Sale personale superlative şi prin lucrarea Sa de la Calvar.

În Apocalipsa Domnul nostru este prezentat atât ca Miel, cât şi ca Leu. Ca Miel al lui Dumnezeu, El este Cel jertfit, purtând şi luând păcatele lumii. Ca Leu, El este Judecătorul, pedepsindu-i pe duşmanii Lui. La prima Sa venire, El a fost Mielul. La a doua Sa venire, El va fi Leul.

5:6 Când Ioan a privit, a văzut tronul înconjurat de patru făpturi vii şi de bătrâni. În mijloc stătea un Miel care arăta ca şi când ar fi fost de curând înjunghiat. Mielul avea şapte coarne (semnificând atotputernicia) şi şapte ochi (atotştiinţa). Faptul că are cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu ne aminteşte că Domnul Isus a fost înzestrat cu măsura deplină a Duhului Sfânt (Ioan 3:34b). **Cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu trimise pe tot pământul** sugerează atotputernicia.

5:7, 8 De îndată ce Mielul **a luat cartea din mâna** lui Dumnezeu Tatăl, **făpturile vii** şi **bătrânii** s-au proşternut **înaintea Mielului. Fiecare avea o harpă şi potire de aur,** reprezentând **rugăciunile sfinţilor**, probabil rugăciunile martirilor care strigau către Dumnezeu să le răzbune sângele (6:10). Deşi aveau rugăciunile, nu se sugerează deloc că le-au prezentat lui Dumnezeu sau că au avut ceva de a face cu răspunsul la aceste rugăciuni.

5:9, 10 În cântarea lor nouă, ei Îl aclamau pe Miel, ca fiind **vrednic** să execute judecata, datorită lucrării de ispăşire săvârşită de El pe cruce. Se pune întrebarea dacă se includ şi pe ei înşişi între cei răscumpăraţi (**„ne-ai răscumpărat pentru Dumnezeu"**) sau dacă trebuie să acceptăm varianta din alte traduceri: „ai răscumpărat pentru Dumnezeu cu sângele Tău, oameni din orice seminţie, de orice limbă, din orice popor şi din orice neam".[13]

Dar chiar mai mult decât răscumpărarea, Domnul i-a făcut pe credincioşi **regi**[14] **şi preoţi** ca să I se închine Lui, ca să mărturisească pentru El şi să **domnească** împreună cu El peste **pământul** din timpul Mileniului.

5:11 Corul s-a mărit, pe măsură ce o mulţime de îngeri s-au alăturat făpturilor vii şi bătrânilor, un cor de milioane, poate miliarde, toţi participând la cântare, într-o armonie desăvârşită.

5:12 Omagiul adus de ei este cel pe care îl vor intona credincioşii de-a lungul întregii veşnicii. **„Vrednic este Mielul, care a fost înjunghiat, să primească:**

putere — asupra vieţii mele, asupra bisericii, lumii şi universului;

bogăţii — tot argintul meu şi aurul meu;

înţelepciune — tot ce este mai de preţ în facultăţile mele mentale;

tărie — tăria mea fizică, pentru slujirea Sa;

slavă — întreaga mea viaţă, consacrată

slăvirii Lui;
binecuvântare" — toate puterile mele de a-L lăuda.

5:13 Acum muzica devine o simfonie bogată în cântări melodioase şi armonioase. **Toate făpturile care sunt în cer, pe pământ şi sub pământ** se alătură, aducând veşnică **binecuvântare, cinste, slavă şi stăpânire** lui Dumnezeu Tatăl şi **Mielului.**

Versetul acesta e o paralelă a textului de la Filipeni 2:10 şi 11, care subliniază că orice genunchi se va pleca la numele lui Isus şi orice limbă Îl va mărturisi ca Domn. Nu se menţionează un timp anume, dar evident asta va fi după ce mântuiţii vor fi fost înviaţi la viaţă veşnică şi după ce nemântuiţii vor fi fost înviaţi la judecată veşnică. Credincioşii Îl vor fi recunoscut deja pe Isus ca Domn; necredincioşii vor fi atunci obligaţi să-L onoreze. Omagiul universal adus Tatălui şi Fiului sunt o realitate sigură, un fapt asupra căruia nu există nici o îndoială.

5:14 Şi acum finalul! Pe când **cele patru făpturi vii** spun: **„Amin", bătrânii** se aruncă jos şi se închină Domnului întronat, **care trăieşte în veci de veci.**

C. Deschiderea celor şase peceţi (Cap. 6)

6:1, 2 Când Mielul a rupt prima pecete, **una din cele şapte făpturi vii** a strigat cu glas tare: **„Vino să vezi!"**[15] Drept răspuns, un călăreţ, probabil Anticrist, purtând **un arc**, a venit pe **un cal alb... biruitor**, hotărât să câştige. Asta ar putea reprezenta ceea ce s-a numit în vremea noastră „războiul rece". **Arcul** prezintă pericolul războiului, dar nu se aminteşte nimic despre vreo săgeată. Poate că aici ar fi vorba, voalat, despre un război al rachetelor, întrucât arcul este o armă cu acţiune îndepărtată. Acest călăreţ nu *provoacă* în realitate un război, care are loc abia după ce este luată de pe pământ a doua pecete de pace.

6:3, 4 A doua făptură vie l-a chemat pe al doilea călăreţ să iasă în faţă. Acesta purta **o sabie mare** şi călărea pe **un cal** de un **roşu aprins. Sabia** se foloseşte la lupta corp-la-corp. Astfel a doua pecete presupune armate invadatoare, angajate în lupte corp-la-corp. Al doilea călăreţ ia **pacea de pe pământ.**

6:5, 6 Într-un gest de ascultare faţă de **a treia făptură vie**, un călăreţ, ţinând **un cântar**, a venit călare pe **un cal negru.** Acesta reprezintă foametea, care urmează adesea unui război. **Un glas** din **mijlocul celor patru făpturi vii** a anunţat că **grâul** şi **orzul** se vindeau la preţuri prohibite. **Cântarul** s-a folosit pentru a cântări grânele raţionalizate, fiind astfel un simbol al foametei. Sintagma: **„Să nu vatămi untdelemnul şi vinul!"** este dificilă. Unii spun că acestea au constituit hrana săracilor. Or, dacă erau alimente de bază, trebuiau protejate pentru a asigura supravieţuirea. Se pare însă că aici este vorba despre obiecte de lux ale bogaţilor. Căci istoria ne învaţă că până şi în vremuri de foamete, bogaţii reuşesc să-şi asigure câteva obiecte de lux.

6:7, 8 A patra făptură vie a venit călare pe **un cal gălbui** avându-i de călăreţi pe **Moartea şi Hadesul. Moartea** este asociată cu trupul iar **Hadesul** cu duhul şi sufletul. În urma războiului, foametei, ciumei şi **fiarelor** sălbatice, **o pătrime din** locuitorii pământului sunt nimiciţi. Poate am fi înclinaţi să credem că ciuma nu mai este un pericol, datorită rezolvării ei prin antibioticele din vremea noastră şi medicamentele miraculoase. Dar marile maladii ucigătoare nu sunt cucerite, ci doar reduse la o stare latentă. Ele se pot răspândi în toată lumea, cu viteza avioanelor cu reacţie, care le poartă la destinaţie.

6:9 Acum ni se face cunoştinţă cu primii martiri din perioada Marii Strâmtorări (Mat. 24:9), credincioşii iudei care au ieşit şi au predicat evanghelia împărăţiei şi care sunt **înjunghiaţi** acum pentru **mărturia** lor. **Sufletele** lor sunt **sub altar** în cer.

6:10 Ei strigă către **Domnul**[16] suveran, să le **răzbune sângele.** Cum am arătat deja, **„cei care locuiesc pe pământ"** se referă la necredincioşii care se simt acasă la ei pe pământ.

6:11 Robe **albe** le sunt **date** martirilor, ca simbol al neprihănirii lor. Apoi li se spune să aştepte până se va împlini complementul final al martirilor din cadrul Tribulaţiei.

6:12, 13 Ruperea celei de-a şasea peceţi a adus groaznice convulsiuni în natură. **Un mare cutremur de pământ** a zguduit uscatul şi marea iar cerurile stelare au intrat în perturbaţie. **Soarele** s-a întunecat iar **luna** s-a făcut roşie ca sângele. Stelele au căzut pe pământ ca nişte smochine coapte, când smochinul este scuturat puternic.

6:14 Cerul s-a îndepărtat ca şi când ar fi fost un sul de pergament înfăşurat. **Toţi munţii şi toate insulele s-au mişcat de la locurile lor** datorită unor perturbaţii uriaşe.

6:15 Nu e de mirare că toate categoriile

de oameni au fost cuprinse de panică. Recunoscând că Dumnezeu Își varsă mânia, oamenii **s-au ascuns în peșteri și** printre **stâncile munților.**

6:16, 17 Ei ar fi preferat să fie zdrobiți de munți și de stâncile ce se rostogoleau, numai să nu îndure judecata lui Dumnezeu și **mânia Mielului**. Dar vai, e prea târziu, căci ei și-au dat seama că nimeni nu este în stare să se opună indignării Mielului.

D. Cei mântuiți în timpul Marii Strâmtorări (Cap. 7)

Capitolul 7 este intercalat între pecetea a șasea și a șaptea și ne prezintă două categorii importante de credincioși. Capitolul răspunde la întrebarea ridicată la sfârșitul capitolului 6: „Cine poate să stea în picioare?" Cei descriși în acest capitol vor sta, în sensul că vor fi cruțați, dându-li-se voie să intre în Mia de ani împreună cu Cristos.

7:1-4 Vedenia celor **patru îngeri stând la cele patru colțuri ale pământului**, ținând **cele patru vânturi ale pământului, ca să nu sufle pe pământ** înseamnă că o mare furtună stă se abată asupra lumii. Dar îngerilor li se spune să întârzie această groaznică nimicire până când **robilor lui Dumnezeu** li s-au **sigilat frunțile**. Douăsprezece mii de persoane din fiecare din cele douăsprezece seminții ale lui Israel sunt apoi pecetluite.

7:5-8 Cei 144.000 sunt, evident, credincioși evrei, iar nu membri ai vreunui cult deraiat de Neamuri, din secolul 20. Acești sfinți evrei sunt mântuiți la începutul Marii Strâmtorări. Pecetea de pe frunțile lor îi înseamnă, indicând că aparțin lui Dumnezeu și garantează că vor fi păstrați în viață în cei șapte ani ce vor veni.

Două seminții lipsesc din această listă: Efraim și Dan. Poate că ele au fost omise pentru că s-au situat în fruntea idolatriei. Unii cred că Anticrist va veni din semința lui Dan (Gen. 49:17). Semințiile lui **Iosif** și **Levi** sunt incluse pe listă, **Iosif** negreșit luând locul fiului său, Efraim.

7:9 Oamenii descriși în această secțiune sunt ne-evrei din toate națiunile, triburile, popoarele și limbile. Ei stau în picioare înaintea tronului și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe (faptele neprihănite ale sfinților, 19:8), ținând în mână **ramuri de palmier**, care simbolizează victoria.

7:10 Acestea sunt Neamurile care vor fi salvate în timpul Marii Strâmtorări, prin încrederea lor în Domnul Isus. În cântarea lor ei celebrează **mântuirea** și o atribuie Dumnezeului lor și Mielului.

7:11, 12 Îngerii... și bătrânii și cele patru făpturi vii li se alătură, închinându-I-se lui **Dumnezeu**, deși din lauda lor lipsește elementul răscumpărării. După cum s-a exprimat compozitorul cântării: „Îngerii niciodată nu au resimțit bucuria pe care o aduce mântuirea noastră." Dar ei înalță totuși laude către El, declarându-L vrednic de șapte forme distincte de **onoare.**

7:13, 14 Când unul din bătrâni l-a întrebat pe Ioan cine sunt acești oameni îmbrăcați în alb și de unde vin, Ioan a mărturisit că nu știe, dar că ar dori să știe. Atunci bătrânul i-a explicat că ei vin din necazul cel mare și că și-au spălat hainele și le-au albit în sângele Mielului. „Când vom sta față în față cu un mister inexplicabil," scrie F. B. Meyer, „ce mare mângâiere va fi să putem spune, cu credință perfectă: «Tu știi»".

7:15 Bătrânul a explicat apoi în continuare locul lor actual și slujirea lor. Cercetătorii Bibliei nu sunt în acord cu privire la faptul dacă această mulțime de ne-evrei este văzută în cer sau pe pământul intrat în Mia de ani. Binecuvântările descrise sunt însă valabile, și într-un loc, și în altul. Dacă se are în vedere Mileniul, atunci tronul lui Dumnezeu și templul Său se referă la templul care se va afla la Ierusalim în timpul Erei Împărăției (Ez. 40-44).

Observați binecuvântările prezentate:

Perfectă apropiere: **Pentru aceasta sunt înaintea tronului lui Dumnezeu.**

Perfectă slujire: **și-I slujesc zi și noapte în templul Său.**

Perfectă părtășie: **Cel ce stă pe tron va locui în mijlocul lor.**

7:16 Perfectă satisfacție: **Nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai înseta;**

Perfectă securitate: **nu-i va bate soarele, nici vreo arșiță;**

7:17 Perfectă călăuzire: **pentru că Mielul, care este în mijlocul tronului, va fi Păstorul lor și-i va călăuzi la izvoarele apelor vieții** (textul marginal al ediției NKJV) (precum și ediția Cornilescu din 1932, n.tr.)

Perfectă bucurie: **Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor.**

E. A șaptea pecete și începutul celor șapte trâmbițe (Cap. 8, 9)

8:1 După intercalarea parantezei din

capitolul 7, în care am văzut două cete de sfinţi din Marea Strâmtorare, ajungem acum la a **şaptea** şi ultima **pecete**, introdusă printr-o înfricoşătoare tăcere de treizeci de minute în cer, care precede judecăţile tot mai adânci.

8:2 Nu se menţionează nici o judecată anumită când se rupe pecetea a şaptea. Firul naraţiunii trece direct la cele şapte judecăţi ale trâmbiţelor. De aici deducem că a şaptea pecete *constă din* cele **şapte trâmbiţe.**

8:3, 4 Îngerul din acest verset este interpretat adesea că ar fi Domnul Isus. El este numit Îngerul lui Iehova în VT (Gen. 16:13; 31:11, 13; Jud. 6:22; Os. 12:3, 4). **Rugăciunile tuturor sfinţilor** se suie la Tatăl prin El (Ef. 2:18). El ia **tămâie multă ca s-o dea rugăciunilor tuturor sfinţilor pe altarul cel de aur dinaintea Tronului.** Tămâia relevă mireasma Persoanei şi lucrării Sale. Până când ajung rugăciunile la Dumnezeu Tatăl, ele sunt desăvârşite, devenind fără nici un cusur şi total eficace.

În contextul nostru, **rugăciunile** sunt ale acelor **sfinţi** din Marea Strâmtorare care Îl roagă pe Dumnezeu să-i pedepsească pe vrăjmaşii lor, deşi ordinea este valabilă în cazul oricărei rugăciuni.

8:5 Ca răspuns la rugăciunile lor, **îngerul... a aruncat** cărbuni aprinşi **pe pământ**, provocând explozii zgomotoase, **tunete, fulgere şi un cutremur de pământ**. După cum se exprimă H. B. Swete, „Rugăciunile sfinţilor se întorc pe pământ cu mânie."[17] Astfel judecăţile celor şapte trâmbiţe sunt introduse cu perturbaţii violente ale naturii.

8:6 Am ajuns acum la mijlocul Tribulaţiei. Aceste judecăţi ale trâmbiţelor ne vor conduce la momentul în care Cristos va coborî pe pământ, Îşi va nimici duşmanii şi va inaugura împărăţia Sa. Primele patru judecăţi afectează mediul natural al omului; ultimele trei îl afectează pe om, ca atare. Mulţi comentatori remarcă asemănarea dintre aceste plăgi şi cele care au venit peste Egipt (Ex. 7-12).

8:7 Când a sunat primul înger din trâmbiţă, a treia parte din pământ (textul marginal NKJV), copaci şi iarbă au fost arse de grindină şi foc amestecat cu sânge. Este cel mai nimerit să luăm aceste cuvinte în sens literal, ca o groaznică calamitate asupra regiunilor din care omul îşi obţine cea mai mare cantitate a hranei sale.

8:8, 9 Ceva ca un munte mare aprins de foc a fost aruncat în mare, transformând **a treia parte din mare** în **sânge**, distrugând a treia parte din fauna marină şi nimicind **a treia parte din corăbii**. Aceasta nu numai că va diminua sursele locale de alimentaţie a omului cu alimente, ci va reduce şi mijloacele sale de obţinere a alimentelor din locuri îndepărate.

8:10, 11 Această a treia trâmbiţă a semnalat căderea unei stele mari aprinse ca o făclie.... numită Pelin, cauzând a treia parte din alimentarea cu apă să devină amară la izvorul ei. Se pare că apa amară a fost de asemenea otrăvită, întrucât mulţi oameni au murit. Este dificil să identificăm Pelinul. Când trâmbiţa va răsuna, aceste versete vor fi înţelese prea bine de locuitorii pământului. În studiul profeţiei, este bine să ne amintim că există multe lucruri care nu vor fi desluşite decât atunci când vor avea loc.

8:12 Se pare că soarele... luna şi stelele vor fi deteriorate atât de tare încât vor da doar două treimi din lumina lor obişnuită. Aceasta a patra trâmbiţă se aseamănă cu plaga întunericului din Egipt.

8:13 Un vultur (text marginal NKJV)[18] **zburând prin mijlocul cerului** va rosti de trei ori: **„Vai, vai, vai de cei care locuiesc pe pământ**, adică cei a căror direcţie în viaţă este total lumească, ce se simt acasă pe pământ, ce nu sunt credincioşi adevăraţi. Cele trei judecăţi care au rămas se mai numesc şi trei vaiuri, datorită efectului lor groaznic asupra oamenilor.

9:1, 2 Steaua căzută din cer ar putea fi un înger **căzut** sau chiar Satan însuşi. El avea **cheia fântânii Adâncului** (*abys* în greacă). Aceasta este locuinţa demonilor. Când a deschis intrarea în abis, **s-a ridicat un fum, ca fumul unui cuptor mare**, învăluind peisajul în întuneric.

9:3, 4 Roiuri de **lăcuste** au ieşit din **fum**, fiind capabile de a produce dureri cumplite, ca înţepătura **scorpiilor**. Dar **puterea** lor a fost mărginită, interzicându-li-se să vatăme vegetaţia. Victimele lor au fost cei **care nu aveau pe frunte pecetea lui Dumnezeu**, adică toţi cei ce erau necredincioşi.

9:5, 6 Deşi înţepătura lor nu a fost fatală, a produs **chinuri de cinci luni**. Durerea a fost atât de intensă, încât **oamenii** doreau **să moară**, dar moartea fugea de ei. Aceste lăcuste reprezintă probabil demoni, care, atunci când sunt eliberaţi din groapă, îi posedează pe oamenii nemântuiţi. Această posedare demonică a cauzat cea mai intensă suferinţă fizică şi chin mental, cum a fost în cazul legiunii de la Marcu 5:1-20.

9:7 Descrierea **lăcustelor** are menirea de a crea impresia de cucerire şi victorie. **Ca şi caii pregătiţi pentru bătălie**, ele constituiau o oştire cuceritoare. Purtând **un fel de cununi** ca de **aur**, lor li s-a dat autorizaţia de a stăpâni asupra vieţii oamenilor. Având feţe ca de oameni, ele erau creaturi inteligente.

9:8-10 Având părul ca al femeilor, ele au fost atrăgătoare şi seducătoare. Cu dinţii ca de leu, ele au fost feroce şi pline de cruzime. Fiind blindate cu platoşe, era greu de atacat şi distrus. Cu aripi ce făceau un zgomot mare, ele erau înfricoşătoare şi demoralizatoare. Cozile ca de scorpii cu care erau înzestrate le dădeau posibilitatea de a tortura fizic şi mental. Puterea lor de a-i vătăma pe oameni timp de cinci luni a produs o suferinţă fără alinare.

9:11 Peste ele era ca împărat **îngerul Adâncului, al cărui nume în evreieşte este Abadon** (nimicire) **iar în greceşte Apolion** (nimicitorul). Se crede că aceasta este o referire la Satan.

9:12 Primul din cele trei vaiuri a trecut. Dar cel mai groaznic este încă în viitor. Judecăţile cresc în intensitate.

9:13-15 Menţionarea **altarului de aur care este înaintea lui Dumnezeu** leagă judecata următoare de rugăciunile copiilor asupriţi ai lui Dumnezeu. Al şaselea trâmbiţaş eliberează **patru îngeri care sunt legaţi la fluviul cel mare Eufrat**. Aceşti patru îngeri, fiind probabil demoni, stătuseră pregătiţi pentru momentul exact când vor merge şi vor omorî **a treia parte din omenire.**

9:16, 17 Pe urmele lor au venit **două**[19] **sute de milioane** de călăreţi pe cai cu **platoşe** ce erau **ca focul, hiacintul şi pucioasa.** Capetele cailor erau ca ale leilor iar din gurile lor ieşea foc, fum şi pucioasă (sulf).

9:18, 19 Aceştia trei: focul, fumul şi pucioasa reprezintă trei plăgi care vor ucide o treime din oameni. Nu numai că aceşti cai vor ucide cu gurile lor, dar vor răni şi cu cozile lor ca de şerpi.

Există multe întrebări fără răspuns în acest pasaj. Sunt cei patru îngeri din versetul 14 aceiaşi cu cei de la 7:1? Sunt călăreţii oameni reali sau reprezintă demoni, boli sau alte forţe distructive? Ce sunt cele trei plăgi întruchipate aici prin **foc, fum** şi sulf?

Este demn de remarcat că moartea este cauzată de cai, nu de călăreţi. Un scriitor a sugerat că măreaţa armată de călăreţi ar putea simboliza „o irezistibilă amăgire de la diavolul, venind din Răsărit." Hamilton Smith spune:

> Cuvintele: „Puterea lor stă în gura lor" ar putea fi un indiciu al faptului că această amăgire va fi prezentată cu toată elocvenţa persuasivă a vorbirii. Dar în spatele amăgirii se află puterea Satanei, simbolizată prin cozile lor ca de şerpi.[20]

9:20, 21 Deşi două treimi din oameni au supravieţuit acestor plăgi, ei tot nu s-au pocăit, ci au continuat să se închine la demoni şi idoli făcuţi de mâna omului, fără viaţă şi neputincioşi. Ei nu s-au lăsat de crimele lor, de vrăjitoriile lor (legate de droguri[21]), de imoralitatea sexuală şi de hoţiile lor. Pedeapsa şi suferinţa nu pot schimba caracterul păcătosului; numai naşterea din nou îl poate schimba.

F. Îngerul puternic şi cărticica (Cap. 10, 11)

10:1 Ioan vede acum **un alt înger puternic, coborându-se din cer**. Descrierea i-a făcut pe mulţi să creadă că El este Domnul Isus. El avea un **curcubeu** deasupra capului, semnul legământului lui Dumnezeu. **Faţa lui era ca soarele**, exprimând slava dezvăluită. Iar **picioarele** erau ca nişte **stâlpi de foc**, stâlpii întruchipând tăria iar focul judecata.

10:2 El ţinea în mână o cărticică sau un sul, conţinând fără îndoială lista judecăţilor ce urmau. Cu piciorul drept pe mare şi cu piciorul stâng pe uscat, El a pretins dreptul Său de a stăpâni asupra lumii.

10:3-6 Când a strigat cu glas tare, au răsunat şapte tunete. Se pare că Ioan a înţeles mesajul tunetelor, dar când s-a pregătit să scrie, îngerul i-a interzis. Îngerul a jurat apoi pe Dumnezeu, Creatorul, că nu se va mai întârzia.

10:7 Taina lui Dumnezeu va fi împlinită în timpul trâmbiţei a şaptea. **Taina lui Dumnezeu** are de a face cu planul lui Dumnezeu de a-i pedepsi pe toţi răufăcătorii şi de a inaugura împărăţia Fiului Său.

10:8, 9 Lui Ioan i s-a poruncit să mănânce cărticica, adică s-o citească şi să mediteze asupra judecăţilor consemnate în ea.

10:10 Cum a prezis îngerul, sulul a fost **dulce ca mierea în gura** lui, **dar amar în stomacul** lui. Pentru credincios, este dulce să citească despre hotărârea lui Dumnezeu

de a-Şi proslăvi Fiul, care a fost cândva răstignit. A fost dulce să citească despre timpul când relele pământului vor fi îndreptate. Dar mai este şi amărăciune în legătură cu studiul profeţiei. Este amărăciunea judecăţii de sine, pe care o produc Scripturile profetice. Este amărăciunea de a privi judecăţile ce se vor abate curând peste iudaismul şi creştinismul căzute în apostazie. Şi apoi mai este amărăciune în trecerea în revistă a pierzării eterne de care vor avea parte toţi cei care-L resping pe Mântuitorul.

G. Cei doi martori (11:1-14)

11:1, 2 Lui Ioan i s-a poruncit acum să măsoare templul şi altarul şi să numere închinătorii. Măsurătoarea pare să indice aici ideea de păstrare. El nu a avut voie să măsoare curtea Neamurilor, pentru că aceasta va fi călcată în picioare de naţiuni timp de patruzeci şi două de luni — adică ultima jumătate a perioadei Marii Strâmtorări (vezi Luca 21:24). Templul menţionat aici este cel care va fi ridicat în timpul Tribulaţiei. Actul numărării închinătorilor ar putea semnifica faptul că Dumnezeu va păstra o rămăşiţă de închinători pentru Sine. Altarul semnifică mijlocul prin care se vor apropia ei de El, adică, lucrarea lui Cristos de la Calvar.

11:3 Dumnezeu va ridica **doi martori** în timpul ultimei jumătăţi a Marii Strâmtorări. Îmbrăcaţi în saci, un simbol al jalei, ei îşi vor ridica glasul împotriva păcatelor oamenilor şi vor anunţa indignarea lui Dumnezeu care va veni.

11:4 Cei doi martori sunt comparaţi cu **doi măslini** şi cu **două sfeşnice**. Ca măslini, ei sunt umpluţi cu Duhul (untdelemn). Ca sfeşnice, ei poartă mărturia adevărului lui Dumnezeu într-o perioadă de întuneric. (Pentru o paralelă cu textul din VT, vezi Zah. 4:2-14).

11:5 Timp de trei ani şi jumătate, martorii sunt păziţi în chip miraculos de vătămare. **Focul** ce iese **din gura lor** îi mistuie pe duşmanii lor şi chiar tentativa de a-i vătăma se pedepseşte cu moartea.

11:6 Ei au puterea de a aduce secetă pe pământ, de a transforma apa în sânge şi de a lovi pământul cu plăgi. Nu este de mirare că au fost de obicei asociaţi cu Moise şi Ilie. Puterea lor de a transforma apa în sânge şi de a lovi pământul cu plăgi ne aminteşte de ce a făcut Moise în Egipt (Ex. 7:14-20; 8:1-12:29). Puterea lor asupra focului şi a climei ne aminteşte de slujba lui Ilie (1 Re. 17:1; 18:41-45; 2 Re. 1:9-12). McConkey spune în această privinţă:

> Ei îi vor avertiza pe oamenii care vor veni în număr mare la templul Omului păcatului ca să i se închine. Ei îi vor atenţiona că vremea triumfului său este scurtă; le vor atrage atenţia că va veni Isus, Care îl va distruge pe omul păcatului. Îi vor avertiza cu privire la pericolele pe care le va aduce Marea Strâmtorare, despre nevoia de a nu pune preţ pe vieţile lor când se va pune proba vieţii şi a morţii; despre necesitatea de a nu se teme de cel care poate ucide doar trupul, dar de a se teme de Cel care poate ucide şi trupul, şi sufletul în iad; de splendoarea şi apropierea Regelui şi a Împărăţiei Sale, după ce vor fi suferit o vreme; despre certitudinea faptului că dacă vor suferi cu El, vor şi domni cu El; şi despre pacea eternă, neprihănirea eternă şi gloria eternă de care vor avea parte cei care îndură până la capăt, chiar dacă asta ar însemna martiraj în marele ceas al încercării, prin care treceau ei atunci. Într-adevăr, mare va fi mărturia lor din Carte.[22]

11:7 Când îşi vor termina mărturia lor, fiara care se ridică din Adânc îi va omorî. Acesta pare să fie acelaşi din 13:8 — capul imperiului roman reînviat.

11:8 Trupurile moarte ale martorilor vor zăcea pe strada Ierusalimului trei zile şi jumătate. Ierusalimul este numit aici Sodoma, datorită mândriei sale, indulgenţei sale, tihnei sale prospere şi indiferenţei faţă de nevoile altora (vezi Ez. 16:49). Şi este numit Egipt datorită idolatriei, persecuţiilor sale şi înrobirii sale de păcat şi fărădelege.

11:9 Oameni din toate naţiunile privesc trupurile lor moarte, dar nu permit îngroparea lor — semn de mare sacrilegiu în aproape toate culturile.

11:10 Oamenii vor izbucni cuprinşi de mare bucurie pentru că profeţiile lor nepopulare au fost reduse la tăcere. Oamenii îşi vor da daruri unii altora, cam în acelaşi fel cum procedează la Crăciun. Singurii profeţi îndrăgiţi de oameni sunt cei morţi!

11:11, 12 După trei zile şi jumătate... Dumnezeu îi învie din morţi, spre consternarea populaţiei, ducându-i în cer în văzul duşmanilor lor.

11:13, 14 În acelaşi timp, Ierusalimul este zguduit de un mare cutremur de pământ, a zecea parte din oraş cade şi sunt ucişi şapte mii de oameni. Supravieţuitorii dau slavă lui Dumnezeu, dar nu în cadrul unei închinări autentice, ci, neavând încotro,

recunosc puterea Sa. **Al doilea vai a trecut.**

Asta nu înseamnă că tot ce este cuprins între 9:13 şi 11:13 face parte din vaiul al doilea. Dimpotrivă, capitolele 10 şi 11:1-13 sunt o paranteză între **al doilea vai** (trâmbiţa a şasea) şi **al treilea vai** (trâmbiţa a şaptea).

H. A şaptea trâmbiţă (11:15-19)

11:15 Sunarea trâmbiţei a şaptea indică faptul că Marea Strâmtorare s-a terminat şi că a început domnia lui Cristos. **Împărăţiile[23] lumii acesteia au ajuns ale Domnului nostru şi ale Cristosului Său. Şi El va domni în vecii vecilor!**

11:16, 17 Căzând cu feţele în jos înaintea lui Dumnezeu, cei douăzeci şi patru de bătrâni Îi aduc mulţumiri pentru că Şi-a asumat puterea Lui cea mare şi Şi-a inaugurat domnia.

11:18 Naţiunile necredincioase sunt mâniate pe El, încercând să împiedice încoronarea Lui. Dar acum a venit timpul ca El să Se mânie pe ele, să-i judece pe cei care nu au viaţă spirituală şi să-i nimicească pe nimicitori. Şi a mai venit timpul ca Domnul să-i răsplătească pe ai Săi, profeţi şi oameni, mici şi mari.

11:19 Dumnezeu nu Şi-a uitat legământul încheiat cu poporul Său, Israel. Când templul lui Dumnezeu este deschis în cer, apare arca legământului Său, un simbol al faptului că tot ce a promis El Israelului se va împlini. Sunt **fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pământ şi o mare grindină.**

I. Figurile cheie din Marea Strâmtorare (Cap. 12-15)

12:1 În cer s-a arătat un semn mare, adică **o femeie îmbrăcată cu soarele, cu luna sub picioare şi cu o cunună de douăsprezece stele pe cap.** Femeia este Israelul. Soarele, luna şi stelele descriu gloria şi stăpânirea ce i s-au promis ei în viitoarea împărăţie, după cum ele au înfăţişat domnia finală a lui Iosif asupra tatălui, mamei şi fraţilor săi (Gen. 37:9-11).

12:2 Femeia este însărcinată, aşteptând să dea naştere unui prunc. O mare parte din istoria Israelului este comprimată în aceste versete, fără să se indice că ar exista decalaje de timp între evenimente sau că evenimentele se desfăşoară neapărat în ordine cronologică.

12:3 Un al doilea semn în cer este **un mare balaur roşu, având şapte capete, zece coarne şi şapte diademe pe capete.** Balaurul este Satan, dar întrucât descrierea este paralelă cu aceea a imperiului roman reînviat de la 13:1, s-ar putea să fie vorba de Satan în ipostaza de energizator al acelei puteri mondiale.

12:4, 5 Cu o lovitură a cozii sale, balaurul trage după el a treia parte din stelele cerului şi le aruncă pe pământ — referire posibilă la un război în cer, care are loc la mijlocul Marii Strâmtorări şi va duce la aruncarea pe pământ a îngerilor căzuţi (v. 8, 9).

Balaurul este gata să sfâşie Copilul, de îndată ce se va naşte El — profeţie împlinită în încercarea lui Irod cel Mare, vasalul Romei, de a distruge pe Regele nou-născut al iudeilor. Copilul este evident Isus, destinat să domnească peste toate naţiunile cu un toiag de fier. Cronica trece aici de la naşterea Sa la Înălţarea Sa la cer.

12:6 Peste actuala eră a bisericii se trece în versetele 5 şi 6. La mijlocul Marii Strâmtorări, o porţiune din naţiunea Israel fuge într-un loc secret de refugiu în **pustie** (unii cred că la Petra). Oamenii aceştia rămân în ascunziş timp de trei ani şi jumătate.

12:7 În cer izbucneşte războiul cu Mihail şi îngerii săi pe de o parte, şi balaurul şi îngerii săi pe de alta. Aceasta se întâmplă la mijlocul Marii Strâmtorări. Arhanghelul Mihail este asociat cu treburile naţiunii Israel (Dan. 12:1).

12:8, 9 Balaurul este înfrânt atât de tare încât pierde orice drept de acces în cer. El şi însoţitorii săi sunt aruncaţi pe pământ. Dar nu asta este soarta lui finală (vezi 20:1-3, 10). Observaţi cum îl descrie Ioan: **balaurul cel mare, şarpele cel vechi, numit Diavolul şi Satan, cel care înşeală întreaga lume.**

12:10 Alungarea balaurului este urmată de un strigăt puternic în cer, indicând faptul că triumful lui Dumnezeu şi ziua cuceririi pentru ai Săi a sosit. Aceasta anticipează Împărăţia Milenară. Între timp, este un eveniment glorios faptul că acuzatorul fraţilor noştri... a fost aruncat jos.

12:11 Anunţul continuă. Credincioşii evrei persecutaţi l-au biruit pe cel rău prin sângele Mielului şi prin cuvântul mărturiei lor. Victoria lor s-a bazat pe moartea lui Cristos şi pe mărturia lor despre valoarea acelei morţi. În credincioşia lor faţă de El, ei şi-au pecetluit mărturia cu sângele lor.

12:12, 13 Cerurile se pot bucura de alungarea balaurului, dar pentru pământ şi pentru mare asta e o veste proastă! Diavolul ştie că mai are puţin timp şi de aceea este hotărât să-şi verse mânia cât mai mult cu putinţă. Veninul balaurului se varsă în special împotriva Israelului, naţiunea din care a venit Mesia.

12:14 Rămăşiţa credincioasă a poporului evreu primeşte două aripi ale unui mare vultur, fiind învrednicită să scape degrabă, ascunzându-se în pustie. (Unii au speculat că aceste aripi mari s-ar referi la o măreaţă Forţă Aeriană.) Acolo rămăşiţa este îngrijită şi protejată de atacurile şarpelui, timp de trei ani şi jumătate (**un timp, timpuri, şi o jumătate de timp**).

12:15, 16 Căutând să zădărnicească fuga Israelului, **şarpele** face ca o mare revărsare de ape să curgă în urma oamenilor, pentru a-i înghiţi, dar un cutremur de pământ absoarbe apa şi acţiunea diavolului este contracarată.

12:17 Înfuriat pentru această umilinţă, el caută să se răzbune pe evreii care au rămas în ţară — evreii care demonstrează realitatea credinţei lor păzind **poruncile lui Dumnezeu** şi depunând **mărturie** despre **Isus.**

13:1 Capitolul 13 ne prezintă două mari fiare: **o fiară... ridicându-se din mare** şi una din pământ sau din ţară, adică din ţara Israelului. Ele înglobează trăsăturile celor patru fiare de la Daniel 7:3-7. Prima fiară este capul imperiului roman reînviat, care va exista sub forma unei confederaţii de zece împărăţii. Ea se va ridica **din mare**, care este un tip al naţiunilor neevreieşti. Fiara are **zece coarne**. Daniel a prezis că imperiul roman va fi relansat sub forma unei federaţii de zece regate (Dan. 7:24). Fiara are **zece capete**. La 17:9, 10 se spune că acestea sunt zece regi, o posibilă referire la şapte tipuri diferite de dregători sau şapte etape diferite ale imperiului. Ele redau puterea de a stăpâni, care i-a fost dată de către balaur, adică Satan. Fiara are scrise pe capete **nume de hulă** şi îşi va aroga statutul de Dumnezeu, ca şi când nu ar fi un simplu om.

13:2 Fiara seamănă cu **un leopard**, având **labe ca de urs şi gură ca o gură de leu**. La Daniel 7, **leopardul** simbolizează Grecia; **ursul** este un tip pentru Mezo-Persia; iar **leul** reprezintă Babilonul. Imperiul roman renăscut se aseamănă astfel cu predecesorii săi, prin cuceririle sale rapide, asemenea unui **leopard**, fiind puternic ca **un urs** şi lacom ca **un leu**. Pe scurt, el reuneşte toate trăsăturile negative ale imperiilor mondiale care l-au precedat. Imperiul şi conducătorul său primesc putere supranaturală de la Satan.

13:3 Fiara are o **rană** mortală într-unul din capete. Scofield explică: „Fragmente ale străvechiului imperiu roman şi-au continuat existenţa ca împărăţii separate. Ceea ce şi-a încetat existenţa a fost doar forma imperială de guvernământ — capul rănit de moarte."[24] Rana mortală este **vindecată**. Cu alte cuvinte, imperiul renaşte, având în frunte împăratul, adică **fiara.**

13:4 Oamenii i se **închină fiarei** — cu alte cuvinte, nu sunt doar impresionaţi de ea, ci i se închină ca lui Dumnezeu. De asemenea, la începutul versetului se spune că se închină **balaurului.**

13:5, 6 Fiara emite declaraţii arogante de lăudăroşenie şi rosteşte **blasfemii** cumplite, de negrăit. I se permite **să facă război** cu oamenii lui Dumnezeu şi îi biruieşte pe mulţi dintre ei. Aceştia preferă să moară, decât să i se supună. Domnia fiarei se extinde peste toată lumea — ultimul imperiu mondial care precede Domnia lui Cristos.

13:8 Cei care nu sunt credincioşi adevăraţi **se închină** îndată fiarei. Pentru că nu s-au încrezut niciodată în Cristos, numele lor nu au fost scrise niciodată în **Cartea Vieţii Mielului înjunghiat.** Şi pentru că numele lor nu se regăsesc printre cele ale răscumpăraţilor, ei sunt lăsaţi în voia învăţăturilor eronate. Adevărul n-au voit să-l creadă, de aceea, acum vor crede o minciună.

13:8 Acest verset trebuie să constituie un avertisment la adresa oricărui om să accepte lumina Cuvântului lui Dumnezeu câtă vreme este disponibilă. Consecinţa respingerii luminii este retragerea luminii.

13:10 Credincioşii adevăraţi sunt asiguraţi că prigonitorii lor vor **merge în robie** şi vor fi ucişi **cu sabia**. Asta îi va învrednici pe **sfinţi** să aştepte în **răbdare** şi **credinţă.**

13:11 A doua **fiară** este o altă figură proeminentă din timpul Marii Strâmtorări. Acest personaj colaborează îndeaproape cu prima fiară, ba chiar organizează campanii internaţionale pentru ca oamenii să se închine primei fiare, şi creează un idol uriaş, care să-l reprezinte pe împăratul roman. A doua fiară se ridică **din pământ** sau din ţară. Dacă aici este vorba despre ţara Israel, atunci acest lider este aproape sigur evreu. El este profetul mincinos (vezi

16:13; 19:20; 20:10). El are **două coarne ca ale unui miel**, creând impresia de blândeţe sau inofensivitate, dar, în acelaşi timp, sugerând faptul că Îl imită pe Mielul lui Dumnezeu. El vorbeşte **ca un balaur**, dovedind că este inspirat şi energizat nemijlocit de Satan.

13:12-14 El exercită toată autoritatea primei fiare, asta însemnând că imperiul roman îi acordă autoritate nelimitată de acţiune în numele său. El dispune de puteri supranaturale, **făcând chiar să se coboare foc din cer**. Scopul miracolelor sale este, desigur, acela de a-i înşela pe oameni, determinându-i să i se închine unui om, ca şi când acesta ar fi Dumnezeu.

13:15 El animă **icoana** mare, urâciunea pustiirii, făcând-o să **vorbească**. Pedeapsa pentru cei care refuză să se **închine** este moartea.

13:16 A doua fiară îi obligă pe oameni să-şi exprime loialitatea faţă de împăratul roman prin acceptarea **semnului** fiarei **pe mâna lor dreaptă sau pe frunte**.

13:17 Pe lângă semnul acesta, fiara mai deţine un **nume** şi un **număr**. Cine nu acceptă **semnul**, **numele** sau **numărul fiarei** nu va putea să **cumpere sau să vândă** — acesta fiind un efort de a-i forţa pe oameni, prin mijloace economice, de a se lepăda de Cristos şi a îmbrăţişa idolatria. Va fi o încercare foarte mare, dar credincioşii adevăraţi vor prefera moartea renunţării la Mântuitorul lor.

13:18 Numărul fiarei este **666**. Şase este numărul omului. Faptul că este cu unu mai puţin de şapte ar putea sugera că omul nu a atins gloria sau perfecţiunea lui Dumnezeu. Seria a trei de şase este o trinitate a răului.

Una din cele mai mari întrebări care se ridică în legătură cu capitolul 13 este dacă *prima* sau *a doua* fiară este Anticrist. În esenţă, argumentele în favoarea primei variante derivă din faptul că primul personaj este cel care îi obligă pe oameni să i se închine ca lui Dumnezeu. În schimb, cei care susţin că fiara a doua este Anticrist invocă, în sprijinul acestei opinii, faptul că nici un evreu nu va accepta vreodată ca Mesia să fie un ne-evreu şi că, de vreme ce a doua fiară este un evreu, urmează că el trebuie să fie varianta falsă a adevăratului Mesia.

14:1 Mielul este văzut stând pe **Muntele Sion**, împreună cu **o sută patruzeci şi patru de mii** de urmaşi ai Săi, care erau pecetluiţi **pe frunţile lor.** Aceasta este o anticipare a scenei când Domnul Isus va reveni pe pământ şi va sta în Ierusalim cu acest grup de credincioşi din fiecare din cele douăsprezece seminţii ale Israelului. Cei **o sută patruzeci şi patru de mii** sunt aceiaşi pe care i-am întâlnit în capitolul 7, fiind acum gata de a intra în împărăţia lui Cristos.

14:2, 3 Ioan aude sunet de muzică venind din cer, **ca un vuiet de ape mari, ca vuietul unui tunet puternic şi... ca al celor care cântă cu harpa**. Numai **cei o sută patruzeci şi patru de mii** puteau **să înveţe cântarea**.

14:4, 5 Ni se spune că ei sunt **virgini**, adică cei ce **nu s-au întinat cu femei**. Ei s-au păstrat neîntinaţi de groaznica idolatrie şi imoralitate din această perioadă şi L-au urmat pe **Miel** cu devotament şi ascultare necondiţionată. Pentecost spune, în această privinţă: „Ei sunt numiţi «roadele dintâi pentru Dumnezeu şi pentru Miel», adică sunt primul rod din recolta perioadei Marii Strâmtorări, care vor intra în mia de ani, pentru a popula pământul milenar."[25] Ei nu au acceptat minciuna lui Anticrist — conform căreia oamenii trebuiau să se închine unui simplu om. Ei au fost ireproşabili în ce priveşte mărturisirea fără preget dată despre Cristos.

14:6, 7 Îngerul care zbura prin mijlocul cerului cu o evanghelie veşnică pare să corespundă cu textul de la Matei 14:14: „Evanghelia aceasta a împărăţiei va fi predicată în toată lumea ca o mărturie pentru toate popoarele. Şi atunci va veni sfârşitul." Tema evangheliei este redată de versetul 7. Oamenilor li se porunceşte să se teamă de Dumnezeu, nu de fiară. Să-i dea Lui slavă, iar nu icoanei idolatre. Să se închine Lui, nu unui simplu om. Desigur, e limpede că există doar o singură evanghelie: vestea bună a mântuirii căpătate prin credinţa în Cristos. Dar există accente diferite în dispensaţii diferite. În timpul Marii Strâmtorări, evanghelia va căuta să-i îndepărteze pe oameni de la închinarea la fiară şi să-i pregătească pentru împărăţia lui Cristos pe pământ.

14:8 Al doilea înger anunţă căderea Babilonului, anticipând capitolele 17 şi 18. **Babilonul** reprezintă iudaismul apostat şi creştinătatea apostată, care se vor constitui într-un vast conglomerat religios şi comercial, cu sediul la Roma. **Toate naţiunile** se vor îmbăta cu **vinul mâniei desfrânării ei.**

14:9, 10 Putem stabili data verdictului îngerului al **treilea** ca fiind punctul de mijloc al Tribulației, identic cu începutul Necazului cel mare. **Îngerul** avertizează că oricine se va învoi cu închinarea la fiară în oricare din formele sale va suferi **mânia** lui Dumnezeu, acum și în veac. **Vinul mâniei** Lui va fi **turnat** peste pământ în timpul Necazului cel mare. Dar asta nu va fi decât o avanpremieră a durerilor iadului veșnic, în care necredincioșii **vor fi chinuiți cu foc și pucioasă.**

14:11 Versetul acesta ne amintește că iadul este alcătuit din pedeapsă veșnică și conștientă. Biblia nu ne învață nicăieri că morții răi ar fi anihilați. **Fumul chinului lor se suie** încontinuu, fără nici o ușurare, zi și noapte.

14:12 Va veni un timp când sfinții vor fi chemați să îndure cu răbdare sălbăticia fiarei, să asculte de **Dumnezeu**, refuzând să se închine unui om sau unui idol, ținându-se strâns de mărturia lor cu privire la **credința în Isus**. Pierzarea finală a celor răi (v. 9-11) are darul de a-i încuraja pe credincioși să îndure.

14:13 Credincioșii **care mor** în timpul acestei perioade nu vor fi văduviți de binecuvântările Împărăției de o mie de ani. Omul spune: „Binecuvântați sunt cei vii". Dumnezeu spune: **„Binecuvântați sunt morții care mor în Domnul."** Și **„Faptele lor îi urmează."** Tot ce este făcut pentru Cristos și în Numele Lui, spre folosul altora, va fi amplu răsplătit — fiecare gest de omenie, fiecare dar jertfitor, rugăciune, lacrimă vărsată sau cuvânt de mărturie.

14:14 Dacă comparăm acest pasaj cu cele de la Matei 13:39-43 și 25:31-46, constatăm că secerișul pământului are loc la a doua venire a Domnului nostru. Aici se afirmă că El este cel care secerâ. La Matei 13:39 îngerii sunt secerătorii. Ambele variante sunt adevărate: Cristos seceră prin intermediul îngerilor.

Cristos este văzut aici coborând **pe un nor alb**, având **pe cap... o cunună de aur iar în mână o seceră ascuțită.**

14:15 Un înger din templu Îi spune să pună în lucru secera Sa, pentru că **secerișul pământului este copt**. Nu trebuie să privim aceste cuvinte ca pe un ordin, căci îngerii nu au dreptul să-I poruncească lui Dumnezeu. Mai degrabă, este o rugăminte sau un mesaj transmis Domnului Isus de către Dumnezeu Tatăl.

14:16 Există două modalități de a înțelege acest prim seceriș. Mai întâi, ar putea fi o imagine a strângerii *credincioșilor* din Marea Strâmtorare, pentru ca aceștia să intre în Mileniu. Conform acestei păreri, ar corespunde cu semințele evangheliei de la Matei 13, adică fiii împărăției. Sau ar putea fi un seceriș al *judecății*. Dacă așa stau lucrurile, atunci subiecții judecății ar putea fi Neamurile, întrucât Israel pare să fie vizat în următorul seceriș (v. 17-20).

14:17 Acum cronica evidențiază ultimele judecăți teribile care vor veni peste porțiunea necredincioasă a națiunii Israel, vița pământului (vezi Ps. 80:8; Is. 5:1-7; Ier. 2:21; 6:9). Un **înger** iese **din templul care este în cer**, echipat cu **o seceră ascuțită.**

14:18 Un alt înger dă semnalul să înceapă secerișul. Acest înger are **puterea asupra focului**, care ar putea simboliza judecata ce va urma.

14:19 Strugurii copți sunt adunați și aruncați **în teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu.** Călcarea în picioare a strugurilor, în cadrul procesului inițial al fabricării vinului, este prezentată aici ca o imagine întruchipând judecata zdrobitoare care va veni.

14:20 Această călcare în picioare a strugurilor are loc **afară din cetatea** Ierusalim, poate în Valea Iosafat. Măcelul va fi atât de mare încât **sângele** se va scurge pe o distanță de 290 kilometri și se va ridica până la **zăbalele cailor**. Adică sângele va străbate o distanță egală cu cea dintre Ierusalim și sudul Edomului.

15:1 Un alt semn în cer are de a face cu **șapte îngeri** ce aduc **șapte nenorociri, cele din urmă**, care, atunci când vor fi slobozite, vor marca încheierea **mâniei lui Dumnezeu**. De aici deducem că în acest punct ne aflăm spre sfârșitul Marii Strâmtorări.

15:2 Ioan vede o mare ceată de oameni în cer, **stând pe o mare de sticlă amestecată cu foc**. El îi recunoaște pe aceștia drept cei ce au refuzat să se închine **fiarei** sau **icoanei** sale. Negreșit ei au plătit cu moarte de martir acest refuz.

15:3, 4 Dar acum ei sunt în cer, cântând **cântarea lui Moise... și cântarea Mielului**, compusă exclusiv din citate din Vechiul Testament. Ei aduc mărturie dreptății **judecăților** lui Dumnezeu, în anticipație la ceea ce le va face El celor de pe pământ care i-au ucis. Ei Îl laudă pe **Dumnezeul Cel Atotputernic** pentru **lucrările** și **căile** Sale.

În context, asta înseamnă actele Sale de judecată, deşi, desigur, s-ar putea aplica la toate lucrările şi căile Sale. **Regele sfinţilor** („King of saints" în ediţia NKJV, n.tr.) trebuie înlocuit cu **Regele** *naţiunilor* (textul marginal NKJV).[26]

Cântarea lui Moise a celebrat răscumpărarea de către Dumnezeu a poporului Său din robia Egiptului. **Cântarea Mielului** celebrează izbăvirea finală de Satan şi de toţi duşmanii vieţii spirituale. Astfel, după cum arată foarte pertinent A. T. Pierson, „Ele marchează cele două hotare ale istoriei Răscumpărării, între ele aflându-se toată istoria răscumpăraţilor lui Dumnezeu."[27]

Judecăţile lui Dumnezeu pe pământ au demonstrat că Dumnezeu este un Dumnezeu sfânt. Ele vor determina toate naţiunile să se teamă, să-L slăvească şi să I se închine Lui.

15:5 După aceste lucruri Ioan vede **templul cortului mărturiei din cer... deschis**. Se pare că aceasta este realitatea cerească pentru care templul pământesc a fost doar o copie sau un model (Ev. 9:23). Se referă în special la Locul Prea Sfânt.

15:6 Ies şapte îngeri, îmbrăcaţi în in curat, strălucitor, încinşi împrejurul pieptului cu brâie de aur. Asta înseamnă că sunt dotaţi cu cele necesare să execute judecata dreaptă prin care Dumnezeu va fi slăvit. Aceşti îngeri sunt pe punctul de a elibera ultimele şapte plăgi.

15:7 Una din cele patru făpturi vii îi dă fiecărui înger un potir. Aceste potire conţin judecăţile finale din cadrul Marii Strâmtorări, care îi vor afecta pe toţi duşmanii lui Dumnezeu, nu doar pe o parte din ei.

15:8 Faptul că nimeni nu poate intra în templu până când se vor fi încheiat aceste şapte plăgi ar putea însemna că nici o mijlocire preoţească nu mai poate întârzia acum desfăşurarea mâniei lui Dumnezeu.

J. Judecăţile din cadrul celor şapte potire (Cap. 16)

16:1, 2 Un glas puternic din templu le ordonă **celor şapte îngeri să meargă şi să verse pe pământ cele şapte potire ale mâniei lui Dumnezeu**. Aceste judecăţi sunt similare cu judecăţile trâmbiţelor prin natura şi succesiunea lor, dar sunt de o intensitate mai mare. Primul potir provoacă bube **rele şi dureroase** pe corpul celor **care s-au închinat** fiarei şi **icoanei ei.**

16:3 A doua plagă transformă **marea** în **sânge**, ca cel al **unui om mort**, şi toată fauna marină piere.

16:4 Al treilea **potir** face ca toate izvoarele de **apă** să se prefacă în **sânge.**

16:5, 6 În acest punct, **îngerul apelor** apără caracterul just al judecăţilor lui Dumnezeu. Oamenii nu primesc decât ceea ce li se cuvine pentru faptele lor păcătoase. Căci ei au **vărsat sânge** din belşug. Acum ei sunt răsplătiţi, dându-li-se să bea **sânge**, în loc de apă. Ei **sunt vrednici** de asta.

16:7 Altarul simbolizează, probabil, sufletele sfinţilor martirizaţi (6:9). Ei au aşteptat îndelung şi cu răbdare ca prigonitorii lor să fie pedepsiţi.

16:8, 9 A patra plagă îi face pe oameni să sufere de arsura soarelui sau de radiaţii solare. Dar nici asta nu-i face să se pocăiască. Mai degrabă, ei Îl blestemă pe **Dumnezeu** pentru că a trimis această căldură arzătoare asupra lor.

16:10, 11 Al cincilea înger îşi varsă plaga de **întuneric** peste **împărăţia fiarei**. Asta adaugă la suferinţa oamenilor, pentru că ei nu se pot deplasa ca să găsească alinare de suferinţele precedente. Dar inimile lor tot nu se înmoaie, ci devin şi mai înverşunaţi în ura lor împotriva lui Dumnezeu.

16:13, 14 Ioan vede **trei duhuri necurate, ca nişte broaşte... ieşind din gura balaurului... a fiarei... şi a proorocului mincinos**, aceştia trei constituind trinitatea contrafăcută a Satanei. Acestea sunt **duhuri** demonice, **făcând** minuni pentru a-i înşela pe dregătorii lumii şi a-i ademeni să se angajeze într-o **bătălie** culminantă în **ziua Dumnezeului Celui Atotputernic.**

16:15 La amintirea acelei bătălii, Domnul intercalează aici o binecuvântare specială adresată sfinţilor din Marea Strâmtorare, celor care aşteaptă Întoarcerea Sa şi care s-au păstrat curaţi de închinarea idolatră din vremea aceea. El va veni pentru cei nemântuiţi **ca un hoţ**, pe neapteştate, provocând mari pierderi.

16:16 Armatele lumii se vor aduna la **locul care în evreieşte se numeşte Armaghedon** (în textul marginal NKJV: Meghido).[28] Cei mai mulţi cred că este vorba de câmpia Esdraelon, Meghido fiind situat în partea de sud. Se relatează că Napoleon a numit acest loc arena lumii, adică locul ideal de bătălie.

16:17 Faptul că acesta este ultimul potir al judecăţii este indicat de anunţul celui deal şaptelea înger: **„S-a sfârşit!"** Mânia lui

Dumnezeu s-a consumat, atât cât priveşte Marea Strâmtorare.

16:18 Când este vărsat ultimul potir, se produc convulsiuni violente în natură: explozii, **tunete, fulgere** şi un **cutremur de pământ** de proporţii fără precedent.

16:19 Cetatea mare a **Babilonului, împărţită în trei părţi,** bea **cupa** furiei lui Dumnezeu. El nu a uitat idolatria, cruzimea şi haosul ei religios. În acelaşi timp, **cetăţile naţiunilor** sunt nivelate.

16:20 Toate insulele şi **munţii** dispar, în timp ce pământul se clatină.

16:21 Grindină mare de greutatea unui talant (45 de kilograme) bombardează pământul, dar **oamenii** Îl hulesc pe **Dumnezeu,** mai degrabă decât să se pocăiască.

K. Căderea Babilonului cel mare (Cap. 17, 18)

17:1, 2 Unul din cei şapte îngeri îl invită pe Ioan să asiste la **judecata prostituatei celei mari.** Este marele sistem religios şi comercial ce-şi are sediul la Roma. Mulţi cred că acest capitol, 17, descrie Babilonul religios, iar capitolul 18 aspectul comercial. În Babilonul religios sunt cuprinse: creştinătatea apostată, atât protestantă, cât şi catolică. Probabil că reprezintă biserica ecumenică. Observaţi descrierea: **Prostituata şade pe multe ape,** controlând marile regiuni ale lumii Neamurilor. **Regii pământului** au curvit cu ea. Ea i-a sedus pe liderii politici cu compromisurile şi intrigile ei. **Locuitorii pământului s-au îmbătat de vinul desfrânării ei.** Mulţimi uriaşe au intrat sub influenţa ei rea şi au fost reduse la o stare de cumplită nenorocire.

17:3 Biserica apostată este văzută **stând pe o fiară stacojie.** Am observat deja în capitolul 13 că această fiară este imperiul roman renăscut (şi uneori capul acelui imperiu). Fiara este **plină de nume** de hulă şi are **şapte capete şi şapte coarne.**

17:4 O vreme, biserica falsă pare să domine imperiul. Ea tronează plină de pompă, purtând simbolurile vastelor sale bogăţii şi etalând **o cupă de aur plină de** idolatria şi imoralitatea ei.

17:5 Un nume de **taină** se află scris **pe fruntea ei: Babilonul Cel mare, mama prostituatelor şi a urâciunilor pământului.** Este biserica ce a vărsat sângele martirilor creştini în decursul veacurilor, continuând să facă acest lucru. Ea s-a îmbătat de sângele lor.

17:6 Aidoma altora, Ioan **s-a minunat** când a **văzut femeia,** îmbătată de **sângele sfinţilor.** Asta se referă la **sfinţii** din toate erele istoriei bisericii, dar în special la **martirii lui Isus** din timpul Marii Strâmtorări.

17:7, 8 Îngerul se oferă să-i explice lui Ioan **taina femeii şi a fiarei. Fiara** pe care a văzut-o Ioan **era** (imperiul roman a existat în trecut); ea **nu mai este** (s-a destrămat şi nu mai există astăzi ca imperiu mondial); **ea se va ridica din Adânc** (adică va reapare într-o formă deosebit de diabolică); **şi se va duce la pierzare** (va fi distrusă definitiv şi complet). Renaşterea imperiului şi apariţia liderului său charismatic va determina lumea necredincioşilor să se **mire.**

17:9 Îngerul a văzut că asta reclamă o **minte care are înţelepciune. Cele şapte capete sunt şapte munţi pe care stă femeia.** O interpretare tradiţională este că prostituata îşi are sediul la Roma, care este zidită pe şapte coline.

17:10 Unii comentatori explică aceşti **şapte regi** ca fiind şapte forme ale guvernului roman; alţii îi explică drept şapte împăraţi literali. Alţii spun că regii reprezintă marile puteri mondiale: Egiptul, Asiria, Babilonul, Persia, Grecia, Roma şi viitorul imperiu roman, renăscut.

17:11 Al **optulea** rege a fost identificat îndeobşte cu şeful imperiului reînviat al imperiului roman şi ca Anticrist. Dar sensul exact al acestei profeţii s-ar putea să nu fie desluşit cu claritate, decât atunci când se va împlini profeţia.

17:12 Cele zece coarne ar putea simboliza **regi** viitori, care vor sluji sub domnia **fiarei** romane. Ei vor domni timp de **o oră,** adică foarte scurt timp (vezi v. 10b).

17:13 Cei zece regi cedează unanim **puterea şi autoritatea lor fiarei** romane. Cu alte cuvinte, zece ţări (sau guverne) îi predau suveranitatea naţională.

17:14 Acest imperiu format din zece împărăţii porneşte război împotriva Domnului Isus când va reveni El pe pământ la sfârşitul Marii Strâmtorări. Dar ei vor avea parte de o mare înfrângere pe acest câmp de luptă, ca la Waterloo. Deşi El este **Mielul,** El mai este şi **Domnul domnilor şi Regele regilor.** Urmaşii Lui **sunt numiţi: aleşi şi credincioşi.**

17:15 Îngerul explică în continuare că **apele** din versetul 1 sunt **popoare, mulţimi, naţiuni şi limbi. Prostituata şade** pe **ape** în sensul că domină mari segmente ale populaţiei lumii.

17:16 Se pare că imperiul roman renăscut se va lăsa controlat sau cel puţin influenţat de biserica prostituatei, pentru o vreme. Apoi însă se va dezbăra de acest jug intolerabil, strivind-o. Urâta **prostituată** este despuiată, mistuită şi arsă de fiara pe care şedea ea.

17:17 Dumnezeu stă în spatele tuturor acestor evenimente. El este Cel care face să se unească regatele sub domnia fiarei romane şi apoi să se întoarcă împotriva prostituatei. Toate se desfăşoară pentru a se împlini planul Său suveran.

17:18 Cetatea cea mare este Babilonul tainic, stăpânind **peste regii pământului**. Dar, cum am văzut, femeia îşi are sediul la Roma.

18:1 Capitolul 18 este alcătuit, în principal, dintr-un marş funebru, celebrând căderea Babilonului. Cum am arătat, asta se referă la biserica prostituată, care nu este doar un vast sistem religios, ci, poate şi cel mai mare aşezământ comercial din lume. Se pare că el controlează piaţa lumii.

Când **un alt înger** cu **mare autoritate** coboară din cer pentru a aduce vestea, e ca şi când s-ar aprinde luminile. **Slava lui** ilumineză **pământul.**

18:2 Babilonul cel mare a căzut iar ruinele sale au devenit un **locaş al demonilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate.**

18:3 Motivaţia căderii ei este corupţia nespus de mare pe care a practicat-o cu naţiunile şi **negustorii** ei. Ea a îmbătat toate naţiunile cu **desfrâul** ei pătimaş.

18:4 Un alt glas din cer îi avertizează pe oamenii lui Dumnezeu să **iasă** din sistemul sortit pierzării în ajunul distrugerii sale. Orice relaţii cu ea ar atrage participarea la plăgile de care va avea ea parte.

18:5, 6 Păcatele ei s-au suit până la cer **şi Dumnezeu Şi-a adus aminte de nelegiuirile ei**, asupra cărora Îşi revarsă acum indignarea. Ea va primi **de două ori cât faptele ei** rele, nu din partea copiilor lui Dumnezeu, ci a îngerului care este instrumentul răzbunării Sale.

18:7 Chinul şi întristarea ei vor fi proporţionale cu stilul ei luxos de viaţă şi grandomania ei. Ea se consideră **regină**, tronând peste toate, la adăpost de **întristare.**

18:8 Judecata ei **va veni într-o singură zi** şi va presupune **moartea şi jalea şi foametea. Domnul Dumnezeu** cel Atotputernic este Cel care o va pedepsi **cu foc.**

18:9, 10 Regii pământului... o vor plânge, când vor vedea fumul arderii fostei lor amante. Dar jalea lor nu este altruistă, ci ei plâng pentru că au pierdut plăcerile şi luxul de care beneficiau. **Stând departe**, ei se miră de profunzimea chinului ei şi de caracterul năpraznic al sfârşitului ei.

18:11-13 Negustorii pământului o plâng în principal pentru că li s-a dus speranţa unui câştig. **Nimeni nu le mai cumpără marfa.**

Lista produselor cu care făcea negoţ Babilonul pare să cuprindă întregul comerţ mondial: metale preţioase, bijuterii, ţesături, **lemn, fildeş, marmură**, mirodenii, parfumuri, **vinuri, untdelemn,** cereale, bovine, **căruţe şi trupurile şi sufletele oamenilor.** Atât biserica apostată, cât şi lumea afacerilor sunt vinovate de traficul cu suflete omeneşti, biserica, de vânzarea de indulgenţe, etc., iar lumea afacerilor, de exploatare.

18:14 Oamenii de afaceri, adresându-se sistemului care a căzut, deplâng dispariţia speranţelor lor de îmbogăţire şi a tuturor bogăţiilor şi splendorilor care au pierit atât de fulgerător şi definitiv.

18:15, 16 Asemenea regilor, **negustorii...** stau înmărmuriţi, plângând şi jelind faptul că asemenea profituri s-au dus într-o singură oră. Ei îşi aduc aminte de fostul lux al oraşului, cum erau îmbrăcaţi oamenii în haine frumoase, împodobiţi cu bijuterii.

18:2:17, 18 Acum, dintr-o dată s-a ales praful de toată această opulenţă, la orizont prefigurându-se spectrul unei mari depresiuni. Cei angajaţi în comerţ maritim stau la depărtare şi strigă: „Cu ce s-ar fi putut asemăna această mare cetate?"

18:19 Ei îşi aruncă ţărână pe cap, plângând şi bocind pentru cetatea care îmbogăţise lumea industriei maritime, pentru ca apoi să fie ruinată într-o singură oră.

18:20 Dar, în timp ce pe pământ se varsă toate aceste lacrimi nelegiuite, în **cer** e mare bucurie. În sfârşit **Dumnezeu a făcut dreptate sfinţilor** Săi, apostolilor şi profeţilor Săi (textul marginal NKJV: „i-a răzbunat"). El a judecat Babilonul pentru modul în care i-a tratat pe copiii Săi.

18:21 Un înger puternic aruncă **o piatră ca o mare piatră de moară... în mare** — imagine plastică a pierzării finale a **Babilonului.**

18:22 Sunetul fostelor sale activităţi, pe planul muzicii, al industriei manufacturiere sau al morăritului, a fost pe veci redus la tăcere.

18:23 Toate luminile sunt stinse şi nu se va mai manifesta niciodată bucuria vreunei nunţi. De ce? Pentru că liderii Babilonului au înşelat **toate naţiunile** cu **vrăjitoria** lor.

18:24 Ea s-a făcut vinovată de **sângele sfinţilor lui** Dumnezeu, al **tuturor** credincioşilor **care au fost ucişi** pentru credinţa lor. Acum şi ei i se dă cu vârf şi îndesat ceea ce i se cuvine.

L. Venirea lui Cristos şi a Împărăţiei Sale Milenare (19:1-20:9)

19:1 După aceste lucruri Ioan aude **o mare mulţime în cer**, lăudându-L pe Domnul pentru dreapta pedepsire de către El a marii prostituate. Cântarea Îl preamăreşte ca **Domnul Dumnezeul nostru**, căruia îi aparţin **mântuirea, gloria, onoarea şi puterea.**

19:2 Cântarea arată că a fost drept s-o distrugă pe **marea prostituată**, fiind în acord cu atributele Sale de adevăr şi neprihănire ca s-o pedepsească pentru **curvia ei** şi pentru faptul că i-a ucis cu sânge rece pe **robii Săi.**

19:3 Fumul necontenit care se ridică din rugul ei evocă un al doilea **„Aleluia!"**

19:4 Cei douăzeci şi patru de bătrâni şi cele patru făpturi vii îşi unesc glasul cu acest puternic **„Amin!"**, zicând din toată inima: **„Aleluia!"**

19:5 Din tron răsună **un glas care** îi cheamă pe **robii** lui Dumnezeu să se alăture, preamărindu-L pe Domnul pentru că a distrus monstruoasa Babilon.

19:6 În acest punct izbucneşte în cer o altă cântare „ca vuietul multor ape şi ca tunetul pentru ureche." Un vibrant **„Aleluia"** se înalţă de pe buzele celor care celebrează domnia **Domnului Dumnezeu Atotputernic**!

19:7, 8 Marea Strâmtorare a trecut deacum. Babilon a fost judecată. Acum **a venit nunta Mielului.** Biserica, **soţia** lui Cristos, s-a gătit pentru această ocazie unică, de nespusă înălţare sufletească. Ea este împodobită cu in subţire, curat şi strălucitor, care, conform explicaţiei, reprezintă faptele neprihănite ale sfinţilor.[29]

19:9 Un înger îl îndrumă pe Ioan să **scrie** o benedicţie pentru toţi cei ce sunt chemaţi la **ospăţul nunţii Mielului.** Biserica este Mireasa cerească; invitaţii: restul răscumpăraţilor. Îngerul întăreşte importanţa binecuvântării, insistând că ea reprezintă **adevăratele cuvinte ale lui Dumnezeu.**

19:10 Ioan cade la picioarele îngerului, într-un act de închinare, dar i se interzice să facă acest lucru. Numai lui Dumnezeu avem voie să ne închinăm. Îngerul este **rob împreună cu** Ioan şi cu toţi cei ce susţin **mărturia lui Isus.** Apoi îngerul adaugă: **„Căci mărturia lui Isus este duhul profeţiei."** Asta înseamnă că adevăratul scop al **profeţiei** este de a aduce mărturie Persoanei şi lucrării **lui Isus.** „Profeţia", spune C. C. Ryrie, „are menirea să desfăşoare farmecul şi frumuseţea lui Isus."[30]

Îngerul a vrut ca oamenii să se **închine lui Dumnezeu** Fiul, despre care aducea el mărturie.

19:11 În fine, am ajuns la evenimentul spre care converg toate în această carte: glorioasa venire a lui Cristos pe pământ, ca să-Şi înfrângă vrăjmaşii şi să-Şi inaugureze împărăţia. Ceea ce avem aici nu este Răpirea bisericii, deoarece acolo, în cadrul acelui eveniment, Cristos vine în văzduh *pentru* sfinţii Săi. Aici El vine însă pe pământ, *cu* sfinţii Săi.

Observaţi modul în care este prezentat Domnul: El stă pe **un cal alb.** Aici este evident vorba de un cal de război, deoarece El vine să-Şi cucerească vrăjmaşii. Numele Lui este **„Cel Credincios" şi „Cel Adevărat".** El este **credincios** făgăduinţelor Sale şi **adevărat** caracterului Său. **El judecă şi Se luptă cu dreptate.** El nu poate domni decât peste o împărăţie în care oamenii sunt dispuşi să trăiască sub domnia **dreptăţii (a neprihănirii)**, ceea ce înseamnă că, mai întâi, El trebuie să elimine toate lucrurile ofensatoare.

19:12 Ochii Lui sunt **ca para focului**, sugerând forţa de pătrundere a judecăţii Sale. El poate depista orice răzvrătire şi necredinţă. **Pe capul Lui sunt multe diademe.** Alţii poartă cununa biruinţei, dar numai despre Domnul Isus se spune că poartă diadema regalităţii. El are scris un nume pe care nu-l cunoaşte nimeni decât **numai El singur.** În legătură cu Persoana lui Cristos, există taine pe care nici o fiinţă creată nu va fi vreodată în stare să le pătrundă.

19:13 El este îmbrăcat cu o haină muiată în sânge, nu în sângele vărsat pe crucea de la Calvar, ci **sângele** vrăjmaşilor Săi pe care îi calcă în picioare în teascul mâniei lui Dumnezeu. Lui I se spune pe **Numele Lui: „Cuvântul lui Dumnezeu".** Un *cuvânt* este un mijloc de exprimare a gândului. În Cristos, Dumnezeu S-a exprimat plenar omului.

19:14 El este însoţit de **oştile** cerului, care sunt îmbrăcate **în în subţire** şi călăresc pe **cai albi**. Aceste oşti sunt, evident, alcătuite din sfinţi, dar să remarcăm că nu li se cere să lupte. Domnul Isus Îşi învinge vrăjmaşii fără nici un ajutor din partea nimănui.

19:15 Din **gura Lui** iese **o sabie ascuţită** cu care loveşte **naţiunile**. El vine **să domnească peste ele cu un toiag de fier** şi să calce **în picioare teascul vinului mâniei aprinse a lui Dumnezeu Cel Atotputernic.**

19:16 Pe roba Sa şi pe coapsa Sa este **scris:**

REGE ALE REGILOR
ŞI DOMN AL DOMNILOR

Isus al nostru este Dregătorul Suprem; toţi ceilalţi trebuie să se supună domniei Sale.

19:17, 18 Ospăţul cel mare al lui Dumnezeu (textul marginal al NKJV) este distrugerea restului duşmanilor lui Dumnezeu înainte de inaugurarea împărăţiei. La ospăţ sunt invitaţi să participe vulturii! Ei se vor hrăni cu hoiturile celor ucişi de Domnul — oameni din toate categoriile sociale, **mici şi mari.**

19:19, 20 Într-o tentativă disperată de a-L împiedica pe Cristos să preia guvernarea (Ps. 2), **fiara** se aliază cu **armatele** lumii **ca să facă război** împotriva Domnului şi împotriva oştirii Lui. Dar încercarea e zadarnică! Atât **fiara,** cât şi **prorocul mincinos** sunt **prinşi** şi aruncaţi de vii în **iazul de foc, care arde cu pucioasă.**

19:21 Ceilalţi rebeli sunt **omorâţi cu sabia** Domnului, trupurile lor constituind o hrană îmbelşugată pentru vulturi. Sabia este o aluzie la Cuvântul lui Dumnezeu (vezi Ef. 6:17; 2 Tes. 2:8; Ev. 4:12; Apo. 1:16; 2:12, 16).

Cu asta am ajuns la sfârşitul Necazului cel mare.

20:1 Înainte de a începe Mileniul, Satan trebuie legat. Pentru a realiza acest lucru, se coboară **un înger din cer cu cheia** abisului şi cu un lanţ uriaş în mână.

Într-o anumită privinţă, Domnul nostru L-a legat pe Satan când a venit pe pământ (Mat. 12:29) iar aceasta este o altă etapă din legarea Satanei de către El.

20:2 Îngerul l-a prins pe Satan **şi l-a legat pentru o mie de ani.** Ioan enumeră patru nume ale ispititorului: **balaurul, şarpele, Diavolul** (acuzatorul) **şi Satan** (potrivnicul).

20:3 În timpul Mileniului, arhivrăjmaşul este închis în **Adânc**. Iar Adâncul (sau abisul) este sigilat, ca Satan să nu poată ieşi să mai înşele naţiunile. Spre sfârşitul Domniei lui Cristos, el va fi eliberat în vederea ultimei rebeliuni, de scurtă durată (v. 7-10).

20:4 Ioan vede acum oameni întronaţi în cer, având autoritatea de a stăpâni. Aceştia sunt sfinţii din Epoca Bisericii, care vor domni **cu Cristos** ca Mireasă a Lui. Ioan mai vede o ceată de martiri, care au refuzat să primească semnul **fiarei**. Aceştia sunt, evident, sfinţii care au murit pentru credinţa lor. Ambele cete vor domni **cu Cristos** în timpul epocii de aur, a păcii şi prosperităţii.

20:5 Prima parte a versetului 5 trebuie înţeleasă ca pe o paranteză. **Restul morţilor** se referă la necredincioşii din toate veacurile care vor fi înviaţi la sfârşitul Mileniului, pentru a sta la Judecata Marelui Tron Alb.

Afirmaţia **Aceasta este prima înviere** ne aduce înapoi la versetul 4. **Prima înviere** nu este un eveniment unic, ci descrie **învierea** celor neprihăniţi în diverse timpuri. Aici este inclusă **învierea** celor care sunt ai lui Cristos, când vine El să-Şi răpească biserica (1 Tes. 4:13-18), **învierea** celor doi martori, ale căror trupuri neînsufleţite vor zăcea pe stradă (Apo. 11:11) şi **învierea** sfinţilor din Marea Strâmtorare, care sunt descrişi aici (vezi şi Dan. 12:2a). Cu alte cuvinte, **prima înviere** cuprinde **învierea** lui Cristos şi a tuturor credincioşilor adevăraţi, deşi ei sunt înviaţi în momente diferite. Ea are loc în mai multe etape.

20:6 Cei care participă **la prima înviere** sunt **binecuvântaţi** pentru că nu vor mai fi incluşi în **a doua moarte**, când toţi necredincioşii vor fi aruncaţi în iazul de foc (v. 14). Credincioşii adevăraţi **vor fi preoţi ai lui Dumnezeu şi ai lui Cristos şi vor domni cu El o mie de ani.**

20:7, 8 Când se vor împlini cei o mie de ani, Satan va fi dezlegat din închisoarea lui şi va ieşi în cele patru colţuri ale pământului... să înşele naţiunile care sunt ostile lui Cristos, numite aici **Gog şi Magog**. Această referire la **Gog şi Magog** nu trebuie confundată cu cea similară de la Ezechiel 38 şi 39. Acolo Magog este o ţară întinsă situată la nord de Israel, al cărei dregător este Gog. Aici sintagma se referă la naţiunile lumii în general. La Ezechiel cadrul este pre-milenial, pe când aici este post-milenial.

20:9 După ce-şi recrutează o armată de

rebeli nelegiuiţi, diavolul porneşte în fruntea lor spre Ierusalim, **cetatea preaiubită. Dar de la Dumnezeu din cer** se coboară **un foc**, care îi mistuie trupele.

M. Judecarea lui Satan şi a tuturor necredincioşilor (20:10-15)

20:10 Diavolul însuşi este **aruncat în iazul de foc**, alăturându-se **fiarei şi proro-cului mincinos.**

S-ar părea surprinzător că Satan va reuşi să adune o armată de necredincioşi la sfârşitul Mileniului. Dar nu trebuie să uităm că toţi copiii născuţi în timpul Domniei lui Cristos se vor naşte în păcat şi vor avea nevoie să fie mântuiţi. Nu toţi Îl vor accepta ca Rege de drept şi aceştia se vor împrăştia pe tot pământul, încercând să se îndepărteze cât mai mult de Ierusalim.

Observaţi că **fiara şi profetul mincinos** sunt încă în iad după o mie de ani. Asta infirmă doctrina anihilării, după cum o infirmă şi afirmaţia: **Şi vor fi chinuiţi zi şi noapte, în vecii vecilor.**

20:11 În continuare ni se prezintă judecata de la **marele tron alb**. Este **mare** datorită chestiunilor pe care le angajează şi **alb** datorită perfecţiunii şi purităţii hotărârilor pronunţate. Domnul Isus stă în postura de Judecător (Ioan 5:22, 27). Sintagma: **de a cărui faţă au fugit pământul şi cerul** indică faptul că această judecată are loc în veşnicie, după distrugerea actualei creaţii (2 Pet. 3:10).

20:12 Morţii, mici şi mari stau **înaintea lui Dumnezeu**. Aceştia sunt necredincioşii din toate veacurile. Se deschid două seturi de **cărţi**. **Cartea vieţii** cuprinde numele tuturor celor care au fost răscumpăraţi prin sângele scump al lui Cristos. Celelalte cărţi conţin o consemnare amănunţită a **faptelor** celor nemântuiţi. Nici unul din cei ce se înfăţişează la această judecată nu este înregistrat în **cartea vieţii**. Faptul că numele nu-i figurează în această carte îl *condamnă*, dar răbojul **faptelor** sale rele stabileşte *gradul* sau gravitatea pedepsei sale.

20:13 Marea va preda trupurile celor care au fost îngropaţi în ea. Mormintele, reprezentate aici de **Moarte**, vor preda trupurile tuturor celor nemântuiţi care au fost îngropaţi. **Hades** va preda sufletele tuturor celor care au murit în necredinţă. Trupurile vor fi unite cu sufletele, pentru a se înfăţişa înaintea Judecătorului.

După cum vor fi diverse grade de răsplată în cer, tot aşa vor fi grade de pedeapsă în iad. Criteriul îl vor constitui **faptele** lor.

20:14 Când citim că **Moartea şi Hades** sunt **aruncate în iazul de foc**, asta înseamnă persoana integrală a omului: duh, suflet şi trup. Textul explică faptul **că aceasta este moartea a doua** iar textul marginal al ediţiei NKJV adaugă: *iazul de foc*.

Există o deosebire între Hades şi iad. Pentru cei neconvertiţi care au murit, Hades este starea dezmembrată a pedepsei conştiente. Este un fel de ţarc preliminar, o stare intermediară în care ei aşteaptă Judecata de la Marele Tron Alb.

Pentru credincioşii care au murit, Hades este o stare de binecuvântare în cer, când sunt despărţiţi de trup, aşteptând învierea şi proslăvirea trupului. Când Isus a murit, El S-a dus în Paradis (Luca 23:43), pe care Pavel îl echivalează cu al treilea cer (2 Cor. 12:2, 4), locuinţa lui Dumnezeu. La Fapte 2:27 starea fără trup a Domnului este numită Hades. Dumnezeu nu l-a lăsat sufletul în Hades, ci l-a îmbrăcat cu un trup proslăvit.

Iadul este închisoarea finală a celor răi. Este totuna cu iazul de foc, Gheena, şi moartea a doua.

20:15 Factorul decisiv la această judecată este dacă numele cuiva este **scris în Cartea Vieţii.** De fapt, dacă numele cuiva ar fi fost înscris în acea carte, acea persoană ar fi avut deja parte de prima înviere. Prin urmare, versetul acesta se aplică numai la cei care stau în faţa Marelui Tron Alb.

N. Cerul nou şi pământul nou (21:1-22:5)

21:1 Se ridică în acest punct întrebarea dacă capitolele 21 şi 22 se ocupă doar de starea eternă sau dacă alternează între Mileniu şi starea eternă. Întrucât Mileniul şi eternitatea sunt, în multe privinţe, similare, nu e de mirare dacă uneori ele par să se contopească în scrierile apostolului Ioan.

Aici starea eternă se numeşte **un cer nou şi un pământ nou**. Acestea nu trebuie confundate cu noul cer şi noul pământ descrise la Isaia 65:17-25. Acolo se are în vedere Mileniul, pentru că păcatul şi moartea sunt încă prezente. Dar acestea vor fi excluse definitiv din starea eternă.

21:2 Ioan vede **cetatea sfântă, Noul Ierusalim, coborându-se din cer, gătită ca o mireasă împodobită pentru soţul ei.** Faptul că nu se afimă nicăieri că debarcă pe pământ i-a condus pe unii să creadă că

cetatea ar pluti în aer deasupra noului pământ. Faptul că numele seminţiilor lui Israel sunt inscripţionate pe porţi arată că Israelul răscumpărat va avea acces în cetate, chiar dacă membrii săi nu fac parte din biserica propriu-zisă. Distincţia dintre biserică (Mireasa, Soţia Mielului, v. 9), Israel (v. 12) şi naţiunile („Neamurile") (v. 24) se respectă pe tot parcursul.

21:3 Ioan aude din cer anunţul că **cortul lui Dumnezeu este cu oamenii** şi că **El va locui cu ei**. Ca **popor al Lui**, ei se vor bucura de comuniune mai intimă cu El decât au visat vreodată. **Dumnezeu Însuşi va fi cu ei şi va fi Dumnezeul lor** în cadrul unei relaţii mai apropiate şi mai scumpe.

21:4, 5 Sintagma: **„Dumnezeu va şterge orice lacrimă din ochii lor"** nu înseamnă că vor fi lacrimi în cer. Este o exprimare poetică a faptului că *nu* vor mai fi lacrimi, după cum nu va mai fi nici **moarte**, nici **întristare**, nici **durere**, nici **ţipăt**. Pentru poporul lui Dumnezeu, toate acestea vor fi, pe veci, din domeniul trecutului.

Cel care stă **pe tron** va **face toate lucrurile noi. Cuvintele** lui **sunt adevărate şi credincioase** şi negreşit se vor împlini.

21:6 Inaugurarea stării eterne marchează încheierea planului lui Dumnezeu referitor la pământul în care trăim. După cum **Alfa** şi **Omega** sunt prima şi ultima literă din alfabetul grec, tot aşa El este **Începutul şi Sfârşitul**, Creatorul şi Cel pentru care a fost făcută Creaţia, Cel care a început şi Cel care termină, Cel Etern. El este Cel care **dă să bea fără plată apa vieţii** (mântuirea) oricui însetează după ea.

21:7 El este Cel care binecuvântează pe cel ce va birui cu totală moştenire şi cu o nouă intimitate, proprie celei dintre Tată şi fiu. Cum s-a arătat, un biruitor este cel care crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu (1 Ioan 5:5). Prin credinţă el biruie lumea (1 Ioan 5:4).

21:8 Dar nu toţi sunt biruitori. Unii sunt **laşi**, fiindu-le frică să-L mărturisească pe Cristos; **necredincioşi**, nedispuşi să-şi pună încrederea în Mântuitorul păcătosului; *păcătoşii* (varianta din textul marginal NKJV aflându-se în majoritatea manuscriselor), toţi cei ce rămân în păcatele lor, fie că sunt vinovaţi de fărădelegi grosolane, enumerate aici, fie că nu; **abominabilii**, cei dedaţi la acte dezgustătoare de imoralitate; **ucigaşii**, care ucid cu răutate şi sălbăticiune; **imoralii sexual**, care practică desfrâul şi alte păcate sexuale; **vrăjitorii**, care comunică cu duhurile rele; **idolatrii**, care Îl insultă pe Dumnezeu închinându-se la icoane; **şi toţi mincinoşii**, înşelători învederaţi. Toţi aceştia vor fi aruncaţi în **iazul de foc**, destinaţia lor finală.

21:9 Unul din cei şapte îngeri implicaţi în judecăţile potirelor s-a oferit să-i dea lui Ioan o imagine mai detaliată a Noului Ierusalim, pe care l-a numit **mireasa, soţia Mielului.** Asta ar putea însemna că cetatea este reşedinţa **miresei.**

21:10, 11 Dus în Duhul pe un munte mare şi înalt, Ioan a văzut din nou **Ierusalimul coborându-se din cer**, strălucind de **slava lui Dumnezeu**, şi iradiind ca un giuvaer de mare preţ.

21:12, 13 Era înconjurat de un **zid** masiv în care erau **douăsprezece porţi**, străjuite de **doisprezece îngeri** şi purtând **numele celor douăsprezece seminţii ale... lui Israel. Trei porţi** erau îndreptate în fiecare din cele patru puncte cardinale.

Numărul *doisprezece* este folosit de douăzeci şi una de ori în această carte şi de şapte ori în capitolul de faţă. În general este considerat reprezentativ pentru *guvern* sau administraţie.

21:14 Cele **douăsprezece temelii** pe care se sprijinea zidul cetăţii purtau **numele celor doisprezece apostoli ai Mielului**. Aceasta ar putea fi o referire la faptul că ei au pus temelia bisericii în învăţăturile predate de ei cu privire la Cristos (Ef. 2:20).

21:15, 16 Având **ca măsurătoare o trestie de aur**, îngerul a stabilit că **cetatea** era de aproximativ **douăsprezece mii de stadii** (circa 1400-1500 de mile, adică 2250-2400 km) **în lungime, lăţime şi înălţime**. Având forma unui cub sau a unei piramide, ea se extindea mult peste hotarele Israelului restaurat.

21:17 Zidul avea o grosime de **o sută patruzeci şi patru de coţi**. Sintagma: **„după măsura oamenilor, căci aceasta era măsura îngerului"** înseamnă că îngerul din versetele 9 şi 15 folosea unităţi de măsură comune omului.

21:18 Descrierea **zidului (iaspis) iar cetatea (de aur curat)**, deşi nouă ne este greu s-o vizualizăm, are menirea de a creea o imagine magnifică, de nespusă strălucire, ceea ce şi realizează.

21:19, 20 Cele douăsprezece **temelii** erau împodobite cu douăsprezece **pietre scumpe**, similare celor de pe platoşa mare-

lui preot, reprezentând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel. Nu se pot identifica cu precizie toate bijuteriile, după cum nu putem stabili cu certitudine semnificaţia lor spirituală.

21:21 Cele douăsprezece porţi sunt **douăsprezece perle**, cuvinte menite să ne aducă aminte că biserica este perla de mare preţ pentru care Mântuitorul a vândut tot ce a avut (Mat. 13:45, 46).

Strada cetăţii era de aur curat, ca sticla străvezie, simbol al gloriei nepătate.

21:22, 23 Din cetate lipsesc o serie de elemente: Aşa de pildă, nu e nevoie de **nici un templu**, întrucât **Domnul Dumnezeu Atotputernic şi Mielul** se află acolo. Apoi nu este nici **soare**, nici **lună**, întrucât **slava lui Dumnezeu** ilumineză cetatea iar **Mielul este** candela sa.

21:24 Naţiunile (Neamurile) se vor bucura de frumuseţea Sa **iar regii pământului** vor veni şi vor aduce omagiu Domnului.

21:25 Nu există **porţi** închise, pentru că există condiţii de perfectă securitate şi acces liber. **Nu va fi noapte acolo**, ci va fi o ţară în care ziua nu ia sfârşit niciodată.

21:26 După cum s-a arătat, bogăţia **naţiunilor** se va revărsa către cetate — toată **gloria** şi **onoarea** lor.

21:27 Nimic necurat nu va **intra** acolo niciodată, **ci numai cei ce sunt scrişi în cartea vieţii Mielului.**

22:1, 2 Un râu cu apa vieţii, limpede ca cristalul, curge **din tronul lui Dumnezeu şi al Mielului**, prin **mijlocul străzii. Pe cele două maluri ale râului** creşte **pomul vieţii** cu cele **dousprezece** feluri de fructe, din care nici unul nu mai este oprit. Asta sugerează purtarea de grijă, plină de dragoste, a lui Dumnezeu pentru fiecare anotimp. **Frunzele pomului sunt pentru vindecarea naţiunilor** — sunt cuvinte în limbaj figurat, exprimând faptul că se vor bucura de o sănătate neîntreruptă.

22:3-5 A. T. Pierson rezumă aceste versete după cum urmează:

„Şi nu va mai fi nici un blestem" — o perfectă absenţă a păcatului;

„ci tronul lui Dumnezeu şi al Mielului va fi în ea," — un guvern perfect;

„şi slujitorii Lui Îi vor sluji acolo," — slujire perfectă;

„Ei vor vedea faţa Lui," — comuniune perfectă;

„şi numele Lui va fi pe frunţile lor," — perfectă asemănare;

„Şi nu va mai fi noapte acolo," — perfectă stare de binecuvântare;

„Şi vor domni pe veci de veci," — perfectă glorie.[31]

O. Avertismente, mângâieri, invitaţii şi binecuvântări de încheiere (22:6-21)

22:6 Îngerul interpret îi aminteşte din nou lui Ioan despre probitatea tuturor lucrurilor ce i s-au descoperit. **Domnul Dumnezeu** l-a **trimis pe îngerul Său să le arate robilor Săi** panorama evenimentelor **care trebuie să se întâmple în curând.**

22:7 Punctul culminant al tuturor va fi glorioasa Venire a Mântuitorului. El ne asigură că Va veni **curând** (în engleză: **quickly**, n.tr.), ceea ce poate însemna fie *curând*, fie *deodată*, dar *curând* este varianta preferată. O binecuvântare specială este dată oricărei persoane **care păzeşte cuvintele** acestei **profeţii**. Putem face aceasta prin trăirea în nădejdea Venirii Sale.

22:8, 9 Când **Ioan a văzut şi a auzit aceste lucruri**, a căzut la picioarele îngerului, dar i s-a interzis să facă acest lucru. **Îngerul** nu era decât o fiinţă creată; numai lui **Dumnezeu** trebuie să ne închinăm

22:10 Lui Ioan i s-a spus să nu pecetluiască profeţia aceasta pentru că vremea împlinirii ei este aproape. A pecetlui înseamnă aici a-i amâna dezvăluirea.

22:11 Când va veni vremea împlinirii ei, cei nedrepţi vor fi înţepeniţi în nepocăinţa lor. Cei murdari nu vor mai avea şansa de a se schimba, când va reveni Domnul pe pământ. Dar cei drepţi (neprihăniţi) vor continua să trăiască neprihănit iar cei sfinţi vor trăi în sfinţenie.

22:12, 13 Din nou Domnul anunţă că Venirea Lui va fi în curând, de data aceasta adăugând promisiunea că îl va răsplăti pe fiecare după munca sa. Din nou El Se identifică pe Sine ca **Alfa şi Omega.** Acelaşi care a creat toate lucrurile va trage cortina pe scena timpului.

22:14 Versetul acesta ar putea fi redat astfel: **„Binecuvântaţi sunt cei care împlinesc poruncile Lui"** sau **„Binecuvântaţi sunt cei care îşi spală hainele"** (text marginal). *Nici una* din variante nu propovăduieşte mântuirea prin fapte, ci mai degrabă că faptele sunt roada şi dovada mântuirii. Numai credincioşii adevăraţi au acces **la pomul vieţii** şi **la cetatea** eternă.

22:15 Pe veci excluşi din cer vor fi **câinii, vrăjitorii, cei imorali sexual, ucigaşii, idolatrii** şi mincinoşii. Prin **câini** s-ar

putea înţelege aici bărbaţii care se prostituează (Deut. 23:18), Neamurile necurate (Mat. 15:26) sau iudaizatorii (Filip. 3:2).

22:16 Domnul Şi-a trimis îngerul cu acest mesaj adresat bisericilor. El Se numeşte pe Sine **Rădăcina şi Vlăstarul lui David**. Cât priveşte dumnezeirea Lui, El este *Creatorul* lui David; cât priveşte umanitatea Sa, El este *Descendentul* lui David. **Steaua luminoasă de dimineaţă** se iveşte pe cer înainte de răsăritul soarelui. Cristos va veni mai întâi pentru biserică, în cadrul Răpirii ca **Steaua luminoasă de dimineaţă**. Ulterior El va veni pe pământ ca Soare al Neprihănirii cu vindecare pe aripile Sale (Mal. 4:2).

22:17 Două sunt modalităţile în care poate fi înţeles acest verset. Mai întâi, ar putea fi un apel evanghelistic global, cu **Duhul, mireasa şi cine ascultă** îndemnându-i pe cei setoşi să **vină** la Cristos, ca să fie mântuiţi. Sau primele trei utilizări ale termenului **vino** ar putea fi rugăciuni ca să vină Cristos, urmate de două invitaţii adresate celor nemântuiţi să **vină** la El să capete **apa vieţii** (mântuirea) şi astfel să fie gata pentru întoarcerea Sa.

22:18, 19 Dacă oamenii vor adăuga ceva la lucrurile scrise în **cartea aceasta** a Apocalipsei sau Revelaţiei, ei vor suferi **plăgile (nenorocirile, urgiile)** descrise în ea. Întrucât temele acestei cărţi sunt întreţesute pe tot cuprinsul Bibliei, versetul condamnă, de fapt, orice acţiune de falsificare a Cuvântului lui Dumnezeu. O judecată similară este rostită împotriva oricui scoate din cuvintele acestei profeţii. Asta nu se aplică la deosebiri minore de interpretare, ci la atacuri făţişe la adresa inspiraţiei şi completeţii Bibliei. Pedeapsa pentru această acţiune este pierzarea veşnică. **Dumnezeu îi va scoate partea lui de la pomul vieţii** (textul marginal NKJV).[32] Asta înseamnă că el nu se va împărtăşi niciodată din binecuvântările celor care au viaţă veşnică.

22:20 Apocalipsa se încheie cu o promisiune şi o binecuvântare. Promisiunea este că Domnul Isus **vine curând**. (În engleză: **quickly**, n.tr.), ceea ce, aşa cum s-a arătat, poate însemna fie *curând*, fie *deodată*. Nădejdea unei întoarceri *inopinate, subite* ar trezi aceeaşi anticipaţie sau veghere ca nădejdea unei întoarceri în *curând*. Fiecare persoană răscumpărată răspunde la binecuvântata nădejde cu cuvintele: **„Amin! Vino, Doamne Isuse!"**

După cum Geneza este cartea începuturilor, tot aşa Apocalipsa este cartea împlinirii, consumării. Temele care au fost introduse în prima carte sunt duse până la capăt în ultima carte. Observaţi următoarele paralele:

GENEZA	*APOCALIPSA*
Crearea cerurilor şi pământului (Gen. 1:1)	Distrugerea cerurilor şi a pământului (Ap. 20:11b). Crearea de noi ceruri şi un nou pământ (Apo. 21:1).
Începutul domniei lui Satan pe pământ (Gen.3:1-7)	Satan aruncat în iazul de foc (Apo. 20:10).
Pătrunderea păcatului (Gen.3:1-7)	Izgonirea păcatului (Ap. 20:27).
Rostirea blestemului asupra creaţiei (Gen.3:17-19)	Îndepărtarea blestemului (Apo. 22:3).
Pierderea dreptului la pomul vieţii (Gen. 3:24b).	Restabilirea accesului la pomul vieţii (Apo. 22:2, 19 textul marginal).
Alungarea omului din grădina Eden (Gen 3:24a).	Omul este primit din nou în [Paradis] (Apo. 22:1-7).
Moartea pătrunde în lume (Gen. 2: 17; 5:5).	Moartea este pe veci eliminată (Apo. 21:4).
Căsătoria primului Adam (Gen. 4:1).	Căsătoria celui de-al doilea Adam (Apo. 19:7).
Durerea îşi face loc în omenire (Gen. 3:16).	Durerea este eliminată. (Apo. 21:4).

22:21 Şi acum am ajuns la binecuvântarea finală a acestei cărţi minunate a Apocalipsei (Revelaţiei) şi a Cuvântului lui Dumnezeu. Este o încheiere paşnică pentru o carte plină de tunetele judecăţii divine.

Ioan doreşte ca **„Harul Domnului Isus Cristos să fie cu toţi** oamenii lui Dumnezeu." Există trei variante interesante în manuscrise cu privire la această încheiere.

1. În textul critic (NU) Ioan urează harul lui Cristos *tuturor* — ceea ce nu ar corespunde temei Apocalipsei, de judecată ce stă să se abată peste cei mai mulţi.

2. Varianta tradiţională (TR, KJV, NKJV) este mai bună. Se face urarea harului lui Dumnezeu către „voi toţi" — mulţi

dintre ascultătorii şi cititorii Apocalipsei înţelegându-se că erau credincioşi adevăraţi.

3. Cea mai bună variantă, în lumina contrastelor puternice dintre sfinţi şi păcătoşi în această carte, se găseşte în textul majoritar şi în textul marginal din NKJV: **„Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu toţi sfinţii. Amin."**

NOTE FINALE

[1](Introducere) Verbul folosit în Evanghelie şi în Apocalipsa este *ekkentēsan*; în Septuaginta lui Zaharia forma este *katorchēsanto*.

[2](Introducere) În ebraică şi în greacă literele alfabetului au o valoare numerică. De pildă, alef şi alfa sunt 1, beth şi beta sunt 2, ş.a.m.d., de unde rezultă că valorile fiecărui nume pot fi adăugate. Fapt destul de interesant, în greacă numele Isus (*Iesous*) dă cifra 888. (Opt este numărul noului început şi al învierii). Se crede că literele numelui fiarei va echivala cu cifra de 666. Printr-o uşoară ajustare a ortografierii „Nero Caesar" se poate ajunge la cifra 666, folosind acest sistem. Alte nume dau de asemenea totalul de 666, dar trebuie să evităm speculaţiile.

[3](1:5) Aici varianta din textul marginal este prima din numeroasele variante pe care le redă ediţia NKJV în cazul Apocalipsei, unde atât manuscrisele cele mai vechi (NU) cât şi manuscrisul majoritar (M) sunt în acord, opunându-se variantei TR, KJV şi NKJV. Motivaţia constă în faptul că Erasmus, care a publicat primul Nou Testament în limba greacă (în 1516), a avut doar un singur exemplar din Apocalipsa, care nu era prea exact. De aici şi numeroasele mici variaţiuni care au rezultat în notele de subsol sau textele marginale. Din fericire, celelalte cărţi ale NT au fost reprezentate prin manuscrise aflate în mare măsură în acord cu marea masă de manuscrise ce încă nu au fost descoperite. În acest comentariu puţinele schimbări majore care s-au operat au fost semnalate ca atare. Combinaţia dintre NU şi M va fi, credem noi, varianta originală. Acolo unde se constată diferenţe între NU şi M, este de preferat textul majoritar (M).

[4](1:8) Textele NU şi M omit: „Începutul şi Sfârşitul".

[5](1:10) „Ziua Domnului" este *hē hēmera tou Kuriou* în greacă; „Ziua Domnului" (textual: „domnească") este *„hē Kuriakē hēmera"* (de unde şi termenul anglo-saxon „kirk, church").

[6](1:13) James H. McCornkey, *The Book of Revelation: A Series of Outline Studies in the Apocalypse*, pg. 9.

[7](2:1) John F. Walvoord, *The Revelation of Jesus Christ*, pg. 50-100.

[8](2:14, 15) Ella E. Pohle, *Dr. C. I. Scofield's Question Box*, pg. 89.

[9](2:20) Textul majoritar: „soţia (sau femeia) ta Izabela".

[10](3:7) *Daily Notes of the Scripture Union.*

[11](3:20) Richard Chervenix Trench, *Commentary on the Epistles to the Seven Churches in Asia*, pg. 225.

[12](4:3) Walvoord, *Revelation*, pg. 104.

[13](5:9, 10) Atât textul NU, cât şi M conţin cuvintele „pe ei" şi „ei", care ar însemna că bătrânii nu cântă despre ei înşişi, ci despre *alţii*. Aceasta *ar putea* sugera că ei sunt fiinţe îngereşti.

[14](5:9, 10) Textul NU: „împărăţie".

[15](6:1, 2) Textele NU şi M omit „şi vezi".

[16](6:10) Termenul din greacă este aici puternic: *Despotēs* (neavând însă conotaţia negativă a termenului actual derivat, pe care îl întâlnim în engleză şi română).

[17](8:5) Heenry Barclay Swete, *The Apocalypse of St. John*, pg. 109.

[18](8:13) „Înger" şi „vultur" par a fi de asemenea termeni similari în greacă (*angelos* şi *aetos*), de unde şi posibilităţile de a comite erori în cursul copierii. „Vultur" este varianta corectă.

[19](9:16, 17) Majoritarea manuscriselor: „o sută de milioane".

[20](9:18, 19) Hamilton Smith, *The Revelation: An Expository Outline*, pg. 57.

[21](9:20, 21) În greacă termenul de aici este *pharmakon*, „medicament, poţiune, drog" (vezi termenul modern *farmacie*).

[22](11:6) McConkey, *The Book of Revelation*, pg. 68, 69.

[23](11:15) Textele NU şi M: „împărăţia... a devenit".

[24](13:3) *The Scofield Reference Bible*, pg. 1342.

[25](14:4, 5) J. D. Pentecost, *Things to Come*, pg. 300.

[26](15:3, 4) Varianta „sfinţi" are un suport şubred. Atât textul NU, cât şi M, sprijină mai degrabă varianta: „naţiuni".

[27](15:3, 4) Arthur T. Pierson, *Knowing the Scriptures*, pg. 248.

[28](16:16) „Armaghedon" provine din termenul ebraic „Har" (Muntele) Megiddo.

Textul majoritar redă pur şi simplu varianta „Megiddo" (Meghido).

[29](19:8) Textul din 1611 al ediţiei King James conţine termenul „righteousness", (neprihănire), interpretat adesea de predicatori în sensul că *neprihănirea lui Cristos* este *atribuită* sfinţilor. Deşi aceasta este o învăţătură sănătoasă, termenul grec *dikaiōmata* exclude această înţelegere. Termenul are forma de plural (iar nu aceea de abstract singular, care este *dikaiōsunē*). Mai mult, are o terminaţie „pasivă", *aici* denotând ceva *făcut* (în acest caz, „faptele drepte sau neprihănite"). Mântuirea nu este avută în vedere de acest pasaj.

[30](19:10) Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1953.

[31](22:3-5) Pierson, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 144.

[32](22:18, 19) Varianta: „cartea vieţii" *nu* este sprijinită de textul grec! Ultimele versete au lipsit din exemplarul în greacă al Apocalipsei pe care l-a avut Erasmus. Prin urmare, el a tradus aceste versete din latină (retroversiune) din Vulgata. Este cea mai nefericită variantă, umbrind ciclul literar complet, adică programul lui Dumnezeu de la izgonirea omului de la pomul vieţii din Geneza 3 şi până la restaurarea lui faţă de sfinţii Lui la sfârşitul ultimului capitol din Biblie.

BIBLIOGRAFIE

Criswell, Walie Amos. *Exposition of Sermons on Revelation*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1962.

Dennett, Edward. "The Seven Churches," *The Serious Christian*, Vol. XI. Charlotte, N.C.: Books for Christians, n.d.

Gaebelein, Arno C. *The Revelation*. New York: Publication Office "Our Hope," 1915.

Grant, F. W. *The Revelation of Christ*. New York: Loizeaux Brothers, n.d.

Ironside, H. A. *Lectures on the Revelation*. New York: Loizeaux Brothers, 1919.

Kelly, William. *Lectures on the Book of Revelation*, ediţie nouă. Londra: G. Morrish, n.d.

Lenski, R. C. H. *The Interpretation of St. John's Revelation*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1943.

McConkey, James H. *The Book of Revelation: A Series of Outline Studies in the Apocalypse*. Pittsburgh: Silver Publishing Co., 1921.

Morgan, G. Campbell. *The Letters of Our Lord*. Westwood, N. J.: Fleming H. Revell Co., n.d.

Morris, Leon. *The Revelation of Jesus Christ* (TBC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1969.

Mounce, Robert H. *The Book of Revelation* (NIC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1977.

Ryrie, Charles Caldwell. *Revelation*. Chicago: Moody Press, 1968.

Scott, Walter. *Exposition of the Revelation of Jesus Christ*. Londra: Pickering & Inglis Ltd., n.d.

Smith, Hamilton. *The Revelation: An Expository Outline*. Addison, IL: Bible Truth Publishers, n.d.

Stanley, Charles. *The Revelation of Jesus Christ*. New York: Loizeaux Brothers Publishers, n.d.

Swete, Henry Barclay. *The Apocalypse of St. John*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, n.d.

Tenney, Merrill C. *Interpreting Revelation*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1957.

Trench, Richard Chevenix. *Commentary on the Epistles to the Seven Churches in Asia*. Minneapolis: Klock and Klock Christian Publishers, 1978.

Walvoord, John F. *The Revelation of Jesus Christ*. Chicago: Moody Press, 1966.

Bibliografie generală

CĂRŢI

Alford, Henry. *The Greek Testament.* 4 vol. Revizuit de Everett F. Harrison. Chicago: Moody Press, 1958.

Anderson, Sir Robert. *Misunderstood Texts of the New* Testament. Londra: Nisbet & Co., Ltd., 1916.

Anderson-Berry, D. *Pictures in the Acts.* Glasgow: Pickering & Ingalis, n.d.

Arndt, William F. şi F. Wilbur Gingrich. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature.* Chicago: The University of Chicago Press, 1979.

Barker, H. P. *Coming Twice.* New York: Loizeaux Brothers, n.d.

Barnes, Albert. *Notes on the New Testament.* 10 vol. Grand Rapids: Kregel - Publications, 1975.

Baron, David. *The New Order of Priesthood.* Findlay, Ohio: Dunham Publishing Company, 1955.

Barnhouse, D. G. *The Measure of Your Faith.* Cartea 69. Nu dispunem de altă documentaţie.

_____. *Words Fitly Syoken.* Wheaton: Tyndale House Publishers, 1969.

Baxter, J. Sidlow. *Awake My Heart.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1960.

_____. *Explore the Book.* 3 vol. Londra: Marshall, Morgan & Scott, 1955.

Bellett, James Gifford. *The Evangelists.* New York: Loizeaux Brothers, n.d.

Bonar, Andrew R. *Last Days of the Martyrs.* Kilmarnock: John Ritchie, Ltd., n.d.

Brookes, J. H. *I Am Coming.* Glasgow: Pickering & Inglis, 1895.

Chafer, L. S. *Systematic Theology.* 8 vol. Dallas: Dallas Seminary Press, 1947.

Chappel, Clovis G. *Sermons from the Psalms.* Nashville: Cokesbury Press, 1931.

Christenson, Larry. *The Christian Family.* Minneapolis: Bethany Fellowship, 1970.

Clow, W. M. *The Cross in Christian Experience.* New York: Hodder & Stoughton, 1908.

Cragg, H. W. *The Keswick Week, 1955.* Londra: Marshall, Morgan & Scott, 1955.

Darby, J. N. *The Collected Writings of John Nelson Darby.* Editor: William Kelly. 34 vol. şi Index. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, 1971.

_____. *Synopsis of the Books of the Bible.* 5 vol. New York: Loizeaux Brothers, 1942.

Davidson; F., ed. *The New Bible Commentary.* Chicago: The InterVarsity Christlan Fellowship, 1953.

Denney, James R. *The Death of Christ.* A 2-a ed. Philadelphia: The Westminster Press, 1903.

Dillow, Joseph. *Speaking in Tongues.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1976.

Drury, T. W. *The Prison Ministry of St. Paul.* Londra: The Religious Tract Society, 1911.

*Eddy, Mary Baker. *Science and Health with Key to the Scriptures.* Boston: Allison V. Stewart, 1909.

Elliot, Elisabeth, ed. *The Journals of Jim Elliot.* Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Company, 1978.

Erdman, Charles R. *The General Epistles.* Philadelphia: The Westminster Press, 1919.

The Expositor's Greek Testament. 5 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1951.

Falwell, Jerry, ed. *Liberty Bible Commentary.* 2 vol. Lynchburg, Virginia: The Old-Time Gospel Hour, 1982.

*Ferré, Nels. *The Sun and the Umbrella.* New York: Harper & Brothers, 1953.

Fernald, James C., ed. *Funk & Wagnalls Standard Handbook of Synonyms, Antonyms, and Prepositions.* New York: Harper & Row, 1947.

Ford, Leighton. *The Christian Persuader.* New York: Harper & Row, 1966.

Gaebelein, Arno C. *The Annotated Bible.* 9 vol. Neptune, New Jersey: Loizeaux Brothers, ed. rev., 1970.

Gaebelein, Frank E., ed. *The New Scofield Reference Bible.* New York: Oxford University Press, 1967.

Gibbon, Edward. *The Decline and Fall of the Roman Empire.* Vol. II. Chicago: Belford, Charles and Co., n.d.

Gibbs, A. P. *Preach and Teach the Word.* Oak Park, IL: Emmaus Bible School, 1971.

Gook, Arthur. *Can A Young Man Find the Path?* Londra: Pickering & Inglis, 1949.

Grant, F. W. Genesis in *the Light of the*

New Testament. New York: Loizeaux Brothers, n.d.

_____. *The Numerical Bible.* 7 vol. New York: Loizeaux Brothers, 1932.

Gray, James M. *Christian Workers' Commentary on the Whole Bible.* Westwood, NJ: Fleming H. Revell, 1953.

Grubb, Norman P. *C. T. Studd, Cricketer and Pioneer.* Londra: Lutterworth Press, 1957.

Guthrie, Donald. *New Testament Introduction.* 3 vol. Londra: The Tyndale Press, 1962.

Harrison, Everett F. *Introduction to the New Testament.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964.

Havner, Vance. *Why Not Just Be Christians?* NY: Fleming H. Revell, 1964.

Hession, Roy. *The Calvary Road.* Philadelphia: Christian Literature Crusade.

Hodges, Zane C. şi Arthur L. Farstad, edi. *The Greek New Testament According to the Majority Text.* Nashville: Thomas Nelson Publishers, 2d ed., 1985.

Hogg, C. F. *What Saith the Scripture?* Londra: Pickering & Inglis, 1947.

Hole, F. B. *Paul's Epistles, Volume Two.* Wooler Northumberland, Anglia: Central Bible Hammond Trust Ltd., n.d.

Houghton, S. M. *Sketches from Church History.* Edinburgh: The Banner of Truth Trust, 1980.

Hunter, Jack. *What the Bible Teaches, Gatatians - Philemon.* Kilmarnock, Scoţia: John Ritchie, Scoţia: 1983, p. 78.

Ironside, Harry A. *Notes on James & Peter.* New York: Loizeaux Brothers, 1947.

Jamieson, Fausset and Brown. *A Commentary, Critical, Experimental, and Practical on the Old and New Testaments.* 6 vol. Londra: Wm. Collins and Co., n.d.

Jones, E. Stanley. *Christ's Alternative to Communism.* Nashville: Abingdon Press, 1935.

_____. *Conversion.* Nashville: Abingdon Press, 1959.

_____. *Growing Spiritually.* Nashville: Abingdon Press, 1978.

Jowett J. H. *Life in the Heights.* Londra: Hodder & Stoughton, 1924.

_____. *Things that Matter Most.* Londra: Jas. Clarke & Co., 1913.

Jukes, Andrew. *The Law of the Offerings.* Londra: Lamp Press, 1954.

*Kennedy, Gerald. *God's Good News.* New York: Harper & Brothers, 1955.

The Keswick Convention 1934, Londra: Pickering & Ingalis, 1934.

The Keswick Week 1955, Londra: Marshall, Morgan & Scott, Ltd., 1955.

Lacey, Harry. *God and the Nations.* Kilmarnock, Scoţia: John Ritchie, 1944.

Lang, G. H. *The Churches of God.* Londra: Patemoster Press, n.d.

_____. *The Parabolic Teaching of the Scripture.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1956.

Lange, J. P. *A Commentary on the Holy Scriptures.* 25 vol. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Lee, Robert G. *Lord, I Believe.* Nashville: Broadman Press, 1927.

Lee, Robert G. *Seven Swords and Other Messages,* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1958.

Lenski, R. C. H. *The Interpretation of the Epistle to the Hebrews and of the Epistle of James.* Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1938.

_____. *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Colossians, to the Thessalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon.* Columbus, Ohio: The Wartburg Press, 1937.

_____. *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Galatians, to the Ephesians, and to the Philippians.* Columbus, Ohio: The Wartburg Press, 1946.

Lyall L. T. *Red Sky at Night.* Londra: Hodder & Stoughton, 1969.

Macartney, Clarence Edward. *Macartney's Illustrations.* New York: Abingdon Press, 1946.

Mackay, W. M. *The Men Whom Jesus Made.* Londra: Hodder & Stoughton, 1924.

Mackintosh, C. H. *Genesis to Deuteronomy: Notes on the Pentateuch.* 6 vol. New York: Loizeaux Brothers, 1879.

_____. *The Mackintosh Treasury.* Neptune, NJ: Loizeaux Brothers, 1976.

Marsh F. E. *Fully Furnished.* Londra: Pickering & Inglis, n.d.

Matheson, George. *Rest By the River.* Londra: Hodder & Stoughton, 1906.

McClain Alva J. *The Greatness of the Kingdom.* Chicago: Moody Press, 1968.

Metzger, Bruce M. *The New Testament: Its Background, Growth, and Content.* Nashville: Abingdon Press, 1965.

Meyer, Frederick Brotherton. *Paul.* Londra: Morgan & Scott, n.d.

_____. *Through the Bible Day by Day.* 7 vol. Philadelphia: American S. S.

Union, 1918.
Miller, J. R. *Come Ye Apart.* New York: Thomas Crowell & Co., 1887.
The Ministry of Keswick, First Series, 1892-1919. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1963.
The Ministry of Keswick, Second Series, 1921-1956. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1964.
Moorehead, William G. *Outline Studies in Acts and the Epistles.* Chicago: Fleming H. Revell, 1902.
_____. *Outline Studies in the New Testament: Acts to Ephesians.* Pittsburgh: United Presbyterian Board of Publications, 1902.
_____. *Outline Studies in the New Testament: Philippians to Hebrews.* Pittsburgh: United Presbyterian Board of Publications, 1905.
Morris, Leon. *Understanding the New Testament: 1 Timothy, 2 Timothy, Titus, Philemon, Hebrews, James.* Philadelphia: A. J. Holman Company, 1978.
Morrison, G. H. "Morrison on Luke," *The Glasgow Pulpit Series, Vol. I.* Chattanooga, TN: AMG Publishers 1978.
Morgan, G. Campbell. *Searchlights from the Word.* Londra: Oliphants, 1970.
Murray, Andrew. *The Holiest of All.* Westwood, NJ: Fleming H. Revell, 1960.
Myers, F. W. H. *St. Paul.* Londra: Samuel Bagster & Sons Ltd., n.d.
Nee, Watchman. *Do All to the Glory of God.* NY: Christian Fellowship Publishers, Inc., 1974.
New and Concise Bible Dictionary. Londra: G. Morrish, 1897-1900.
Orr, J., ed. *International Standard Bible Encyclopedia.* 5 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1939.
Orr, William W. *Bible Hints on Rearing Children.* Wheaton, IL: InterVarsity Press, 1955.
Pentecost, J. D. *Your Adversary the Devil.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1969.
Pfeiffer, Charles F. şi Everett F. Harrison, edi. *The Wycliffe Bible Commentary.* Chicago: Moody Press 1962.
Phillips, J. B. *The Young Church in Action.* New York: The Macmillan Company, 1956.
Pierson, A. T. *"Knowing the Scriptures."* New York: Gospel Publishing House, 1910.
_____. "The Work of Christ for the Believer," *The Ministry of Keswick, First Series.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1963.
Pink, Arthur W. *The Attributes of God.* Swengel, Pennsylvania: Bible Truth Depot, n.d.
Pollock, A. J. *The Apostle Paul and His Missionary Labors.* New York: Loizeaux Brothers, n.d.
_____. *Modernism Versus the Bible.* Londra: Central Bible Truth Depot, n.d.
_____. *Why I Believe the Bible is the Word of God.* Londra: Central Bible Truth Depot n.d.
Pohle, Ella E. *C. I. Scofield's Question Box.* Chicago: The Bible Institute Colportage Association, 1917.
Reid, R. J. *How Job Learned His Lesson.* New York: Loizeaux Brothers, n.d.
Robertson, A. T. *Word Pictures in the New Testament.* 6 vols. New York: Harper & Bros., 1930.
*Robinson, John A. T. *Honest to God.* Philadelphia: The Westminster Press, 1963.
Rogers, E. W. *Concerning the Future.* Chicago: Moody Press, 1962.
_____. *Jesus the Christ.* Londra: Pickering & Inglis, 1962.
Ryle, John Charles. *Expository Thoughts on the Gospels.* 3 vol. New York: Fleming H. Revell, 1858.
_____. *Holiness.* Grand Rapids: Baker Book House, 1979.
_____. *Practical Religion.* Londra: Jas. Clarke & Co., Ltd., 1959.
Ryrie, Charles C. *The Grace of God.* Chicago: Moody Press, 1975.
_____, ed. *The Ryrie Study Bible New King James Version.* Chicago: Moody Press, 1985.
Salmon, George. *A Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament.* Londra: John Murray, 1894.
Sanders, J. Oswald. *A Spiritual Clinic.* Chicago: Moody Press, 1958.
_____. *Spiritual Problems.* Chicago: Moody Press 1971.
Sauer, Erich. *The Dawn of World Redemption.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1953.
Scorer, C. G. *The Bible and Sex Ethics Today.* Londra: The Tyndale Press, 1967.
Scott, Walter. *Bible Handbook to the New Testament.* Charlotte, North Carolina: Books for Christians, 1977.

Scroggie, W. Graham. *Know Your Bible: A Guide to the Gospels.* Londra: Pickering & Inglis, 1948.

_____. "Paul's Prison Prayers," *The Ministry of Keswick, Second Series.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1964.

Spurgeon, Charles H. *The Treasury of the New Testament.* Londra: Marshall, Morgan & Scott, n.d.

Stalker, James. *Life of St. Paul.* Fleming H. Revell, 1912.

Stevens, G. B. *The Theology of the New Testament.* New York: Chas. Scribner's Sons, n.d.

Stewart, James A. *Evangelism.* Swengel, PA: Reiner Publications, n.d.

_____. *Pastures of Tender Grass.* Nu dispunem de altă documentație.

Stewart, James S. *The Life and Teaching of Jesus Christ.* Nashville: Abingdon Press 1958.

_____. *A Man in Christ.* New York: Harper & Row 1935.

_____. *Pastures of Tender Grass*, Philadelphia: Revival Literature, 1962.

Stonehouse, Ned B. *Origins of the Synoptic Gospels — Some Basic Questions.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1963.

Strombeck, J. F. *First the Rapture.* Moline, IL: Strombeck Agency, Inc. 1950.

Strong, A. H. *Systematic Theology.* Philadelphia: The Judson Press 1943.

Swindoll, Charles. *Growing Strong in the Seasons of Life.* Portland: Multnomah Press, 1983.

Taylor, Mrs. Howard. *Behind the Ranges.* Londra: Lutterworth Press, 1944.

Thiessen, Henry Clarence. *Introduction to the New* Testament. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company 1943.

Tozer, A. W. *That Incredible Christian.* India: Alliance Publications, 1964.

_____. *The Root of the Righteous.* Chicago: Moody Press 1955.

Trench, Richard Chevenix. *Synonyms of the New Testament.* Londra: Kegan Paul, Trench, Trubner & Co., Ltd., 1901.

Unger, Merrill F. *Unger's Bible Dictionary.* Chicagoi: Moody Press 1966.

_____. *Unger's Bible Handbook.* Chicago: Moody Press, 1966.

_____. *Zechariah.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House 1963.

Van Oosterzee, J. J. "The Pastoral Letters." *Lange's Commentary on the Holy Scriptures.* Vol. 23. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Velikovsky, I. *Earth in Upheaval.* New York: Doubleday and Co., 1955.

Vincent, Marvin R. *Word Studies in the New Testament.* 4 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company 1957.

Vine, W. E. *The Divine Plan of Missions.* Londra: Pickering & Inglis, n.d.

_____. *Expository Dictionary of New Testament Words.* Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell, 1966.

Walvoord, John F. și Roy B. Zuck, edi. *The Bible Knowledge Commentary: New Testament Edition.* Wheaton, Illinois: Victor Books, 1983.

Warfield, B. B. *Christology and Criticism.* New York: Oxford University Press, 1929.

Watson, David. *Discipleship.* Londra: Hodder and Stoughton, 1981.

Weatherhead, Leslie D. *Prescription for Anxiety.* Londra: Hodder & Stoughton, 1956.

Webb-Peploe, H. W. "Grace and Peace in Four Pauline Epistles," *The Ministry of Keswick, First Series.* Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1963.

Williams, George. *The Student's Commentary on the Holy Scriptures.* Grand Rapids: Kregel Publications, 1953.

Wuest, Kenneth S. *Ephesians and Colossians in the Greek New Testament.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co. 1957.

_____. *In These Last Days.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1954.

_____. *Wuest's Expanded Translation of tht Greek New Testament.* 3 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1956-1959.

Young, Dinsdale T. *The Enthusiasm of God.* Londra: Hodder & Stoughton, 1906.

_____. *Neglected People of the Bible.* Londra: Hodder & Stoughton, 1901.

_____. *Unfamiliar Texts.* Londra: Hodder dc Stoughton, 1899.

_____. *The Unveiled Evangel.* Londra: Robert Scott, 1912.

Zahn, Theodor. *Introduction to the New Testament.* 3 vol. Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1977.

ARTICOLE ŞI PERIODICE

Christian Truth Magazine. Diverse date.
Daily Notes of the Scripture Union. Londra: C.S.S.M., diverse date.
*Homrighausen, E. G. "The Second Epistle of Peter," *Exposition*, IB, XII, 1957.
Our Daily Bread. Grand Rapids: Radio Bible Class, diverse date.
The Sunday School Times. Homer L. Payne. "What Is a Missionary Church?" Feb. 22, 1964.
Toward the Mark. Weston-super-Mare, Vol. 5, No. 6 (1976).

PAMFLETE

Cutting, George. "The Old Nature and the New Birth." New York: Loizeaux Brothers, n.d.
Green, Samuel. "Scripture Testimony to the Deity of Christ." Oak Park, Illinois: Bible Truth Publishers, 1959.
Hole, F. B. "The Administration of the Mystery." Londra: Central Bible Truth Depot, n.d.
*National Council of Churches (Consiliul Naţional al Bisericilor). "Called to Responsible Freedom."
Scofield, C. I. "Rightly Dividing the Word of Truth."

N.B. Lucrările marcate cu un asterisc (*) sunt citate pentru a ilustra exemple de învăţătură falsă.